THE

STUDENT'S

ENGLISH-SANSKRIT DICTIONARY

BY

VAMAN SHIVRAM APTE, M. A.,

Author of the "Practical" and "Student's" Sanskrit-English

Dictionaries, "Student's Guide to Sanskrit

(emposition" &c. &c.

LATE PRINCIPAL AND PROFESSOR OF SANSKRIT, FERGUSSON COLLEGE, POONA

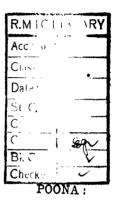
NOT TO BE LENT OUT

Reprint with corrections from the First Edition.

Published by

MRS, RADHABAI ATMARAM SAGOON,
BOOKSELLER & PUBLISHER, KALKADEVI ROAD, BOMBAY.

PRINTED AT THE " Arya Bhushana PRESS

PREFACE.

When I prepared "The Student's Hand-Book of Progressive Exerciant II., I thought of adding to it a glossary of difficult words and expressions ixercises. When this was done, an idea occurred that the Glossary should be maiclude all words of ordinary occurrence, such are as given in small School-Diction Then the revision of the sheets thus written out commenced, and when they were a practical test, it was found that several words and expressions had still been left then, resolved to prepare an English-Sanskrit Dictionary as complete as possible to following pages are the result. The Dictionary has thus passed through diffages, and has assumed this form, far exceeding the limits which I had first as it.

Much need not, I think, be said with regard to the necessity of a work lil a these days of literary activity, when the attention of students is drawn more and the study of Sanskrit, it is necessary that all appliances should be ready befor facilitate this study. There are one or two small Sanskrit-English Dictio rough not quite adequate to meet the wants of advanced students of Sanskri iere is no linglish-Sanskrit Dictionary such as will be within their easy reach nectionaries of this description that I know of, are two in number: - one by Pri Ionier Williams, and another by Mr. Anundoram Borooah of Calcutta. Both victionaries, though valuable in themselves, are not accessible to the stylent, the eing prohibitively high. But there are other considerations which make these wo uite adopted to his wants. Professor Monier Williams' Dictionary, having been co early 35 years ago, chiefly by inverting the then existing Sanskrit-English Diction naturally open to the fault of being often not practical. As he says in the Pre is Dictionary, he proceeded to translate Webster's Dictionary systematically anskrit, omitting words, phrases &c. of which no classical equivalent could be fo aggested. The result has been that many of his synonyms appear more as coined ian classical expressions used by standard Sanskrit authors. With regard to wo cted in Lexicons, such as Amarakosha, Medini, Sabdakalpadruma, there is no diff ut in the case of those words and expressions which can only be suggested by a audy of the usage of the best authors, the work, in my humble opinion, falls short spectations. Mr. Anundoram Borooah's work is eminently practical: it about uotations from several standard authors; the renderings are generally happy, ork has, at least, a classical appearance. The fondness for giving quotati iduced the writer to give several quotations for illustrating such words as गम, ₹ &c., of the meanings of which there is no doubt nor is any confirmation neede ne great defect of his otherwise very useful work is that it gives too few equi le has pursued the course of referring one word to another, but this is, in some arried to such an extent, that when a word, as directed, is referred to anoth gain is referred to some other word of a synonymous nature, which in its aferred to another, till the reader returns to the original word, apparently aving his labours rewarded. A study of Mr. Borooah's work is a good treat dvanced Sanskrit scholar, but will not, I believe, satisfy the student. From con

£.,

the these I thought I should be doing some service to the Sanskrit reading public.

If I mipled an English-Sanskrit Dictionary adapted to the wants of the student. The longing remarks are made not with the view of detracting from the high and acknowledged merits of the two works, but solely to indicate—the line I have followed, and the object I have had in compiling this work.

Some words are now necessary as to the plan and scope of the Dictionary. When I resolved to make this Dictionary as complete as possible, consistently with its aim of being useful for the student, I took the latest edition of Webster's Complete Dictionary, and taking that as my basis, proceeded with the work of compilation. As I advanced, I found that several words, phrases and expressions and several senses of single words, could not be adequately represented in Sanskrit, so as to appear like Sanskrit, either because the words &c. were purely technical and referred to specific ideas in subjects, such as Chemistry, Botany Medicine, Psychology, Law, Engineering &c., or were such as had no corresponding ideas in Sanskrit and were peculiar to the English language. Words of this nature are numerous in Webster's Dictionary, and I have omitted them, including also obsolete and rare words or senses of words. Several words of obvious signification, such as those formed by the prefixes, 'in,' 'mis,' 'pre' 'un,' are also omitted, as they may be easily formed from their second member. But the general terms of all sciences have been included, and of technical terms such as could be duly represented by Sanskrit equivalents, actually existing in the language or by short, wieldy new combinations of words have been inserted. Of this description are words like Telegram, Democrat, Society, Literature, Address (of a letter) and several other words which have a peculiar sense in English and have to be translated by inventing equivalents. English, like many other languages, has so many expressions and idioms peculiar to itself, so many shades and nice distinctions of meaning, and so many new formations of words, progressing with the progress, of the language, that it would be impossible to embrace them all in an English-Sanskrit' Dictionary, even if it were the most comprehensive work; much more so, in a work designed principally for students. Take the works Line, Pass, Strong. Webster gives 21 senses under 'Line,' 13 under 'Pass (v. i.)' and 20 under 'Strong.' Some of these are technical, and some are not different senses as such, but shades of meaning or particularities of use; most of which may be translated by the words given for the general sense, (see the words). I have not thought it desirable, like Professor Monier Williams, to insert words the English explanation of which has to be systematically translated, in order to give some idea of their meaning. 'Indian-rubber' is translated by भातिस्थितिस्थापकविश्विष्टो भारतदेशीयवृक्षिनियासः ; 'Shuttle cock' by रुच्तिकाविशेषः यो विनोदार्थं दंडाहतो भृत्वा इतहततः प्रक्षिप्यते : and many others of this nature, which can be translated by (कि. 'a kind of tree, flower, fruit '&c. Such words may be retained by the student in their English form, or their meaning may be translated if he desire to have them in a Sanskrit garb. स्पंज: 'Sponge,' युक्त: 'Duke,' सावनं 'Soap,' लाडिनं 'Latinity,' (as given by Mr. Borooah) may, I think, be very safely omitted even in a comprehensive Dictionary.

To turn now to the plan and arrangement of the work. The most striking feature of the arrangement is that a word in its different parts of speech, compound words derived from it, derivatives formed from it either regularly, by means of terminations (e. g. ed, ing, ly, ness &c.) or irregularly, have been given together, the derivatives being arranged in order under the root or primitive word, by means of small black dashes. The dashes are intended to at once strike the eye and to direct it to the

word after it and when the "Directions to the student" are wine that will I believe, be no difficulty in referring words to the Dictionary. the arrangement is to give words according to the root-system; derived will, of course, be referred in their proper places; but words formed from the radical irregularly should also be referred under that radical. 'Abstemious,' should be referred under 'Abstain,' 'Perception' under, 'Perceive, 'Death,' Dead,' under 'Die,' Strengh' &c., under 'Strong,' Would,' under 'Will,' and so on : where it is not likely for the student to know where such words are given. reference is made to those places; e. g. see Material, Sight. One of the greatest advantages of the system has been practically (whatever it may be theoretically) to effect a very large saving of space. To give the reader an idea of the vast saving effected by this system, it may be stated that, if the words in their different parts of speech and their compounds and derivatives were separately given, as in Monier Williams' Dictionary, they would cover nearly 800 pages of this size, or 1,000 of the size, style of printing, &c. of Monier Williams' Dictionary. Besides, by giving the words 'Dead' 'Death' under 'Die,' a considerable repetition of words is avoided. About 20 equivalents are given for 'Die,' and only a few are given for 'Dead'; the rest can be formed in the same way from the roots immediately above; if it were given in its usual place, all words would have to be given, or a reference made to 'Die.' My chief aim has been to give a good deal of matter in a small space, and this object is, I believe, considerably secured, as shown by the figures given above; and I have thus been enabled to give this book to the public at a cheap price.

The next point to be noticed is the number of equivalents that are given for a word. I believe that in an English-Sanskrit Dictionary, it is sufficient to give such words only as are of very frequent occurrence in Sanskrit authors. It cannot include all words in the language, and even if it could, it would be of no great use, since many of the words would be found to be very rarely used. The word 'Gold' has over 50 synonyms given for it in the different lexicons; 'Sun' has nearly a hundred. But it will easily be seen that, excepting some, the synonyms are either combinations of simple words, or are descriptive epithets. Of this class are the words वक्तपुच्छ:, ललजिह्न:, रात्रिजागर: for 'Dog.' Mr. Borooah in his Dictionary has given only a few equivalents, in some instances, only one, where there were 5 most commonly used; Prof. Williams has very often given too many equivalents, grouping together common and rare, synonyms proper and epithets. In the former case the student will hardly have any room left for choosing his word, while in the latter, he will be at a loss to see which to choose. In giving equivalents in this Dictionary, whether for Substantives, Adjectives, Adverbs or Verbs. I have endeavoured to strike a middle course between these two courses, and, have kept one principle steadily in view: to give such words as are found frequently used in the works of standard authors. The equivalents are arranged in the order of their frequency of use; and the students, in his ordinary prose composition, would do well to make his selection from the first few equivalents enumerated. In the case of Verbs it has not been possible to maintain this principle with perfect accuracy in every case, but it is generally maintained. It is only in a few cases of substantives that I have gone the length of giving all words enumerated in the Amarakosha; and in the case of names of material substances, names of plants and trees that have been identified, and in a few others, all the words gives in the Amarakosha have been here incorporated, care being taken to arrange them in the order of their usefulness. Similarly such Genders, Padas or Conjugations are given as will be found generally used; I have very rarely given all possible ones. It has not been thought necessary to give the 3rd person singular, Present tense, nor all possible derivatives from simple words; they will have, if necessary, to be made up according to the "Directions" afterwards given. In giving equivalents for a word in its different senses, it has also not been thought necessary to give the meanings in English, except where it was necessary to note a particular sense. One word in Sanskrit often represents several meanings in English, and to render them into Sanskrit, the Sanskrit word has to be repeated. This accounts for the repetition of some Sanskrit words under different meanings.

It will be noticed that there are several sentences given to illustrate the meanings of words, some of which are quotations from standard authors, as will be readily seen from the references given after them; but many of the phrases and sentences that are translated, and are not supported by any authority, are taken from the "Student's Hand-Book of Progressive Exercises," Part II. I deemed it essential to illustrate, in some cases at least, the construction of the equivalents given, wherever it was peculiar in Sanskrit; and I thought I could do this better if I gave sentences from classical authors instead of framing them myself. The quotations have become quite necessary in those cases where equivalents have been here suggested for the first time; I thought I should produce my vouchers for a particular word that I suggested rather than leave the reader in doubt as to its genuineness. In a few cases the English or Sanskrit sentences are closely translated; in a few others only such parts of the Sanskrit sentences are translated as are sufficient to illustrate the word intended to be illustrated, while in several cases, Sanskrit sentences alone are given, which might be readily understood by the student. On a reference to the names of works or authors drawn upon for quotations, it will be found that the list is not very comprehensive; several large and useful works have been left out, and works falling in the range of classical literature excluded. But my principal aim in giving quotations has been to supply the student with good expressions from works within his easy reach, so that he might study, if necessary, the particular places referred to-Kálidàsa's works and Bána's Kâdambarî are more frequently drawn upon than the Ràmàyana, the Mahabharata, the Naishadha or the Mahavîracharita.

An attempt has been made to avoid as much unnecessary repetition as was possible, without marring the usefulness of the work. A Dictionary is necessarily a work of repetition; several words have to be unavoidably repeated, howsoever unwilling one might be to do so. I have thought it necessary to make reference under some words to preceding or succeeding parts of the Dictionary, chiefly with the view of avoiding repetition; but in such cases a few equivalents are given, and the student is told to follow out the reference, if he want to know more about the word. Take, for instance, the words, Beguile, Cheat, Deceive, Delude, Defraud, Impose upon, Take in; or Blame, Censure, Reprove, Reproach, Scold, Reprimand, Reprehend; or Path, Road, Way: these words, whatever be their shades of meaning in English, are, when represented in Sanskrit, almost synonymous, and may be conveniently represented by the same words. If ten or fifteen equivalents under one of these words, say, Cleat, Censure, or Way, are given, it would be unnecessary to repeat all of them again under the synonymous words. In all such cases, therefore, references have been made to some general word under which are given all the equivalents. In a few cases the reference 1as been made, not for any equivalents, but for any expressions, phrases, idioms &c. that nay have been given under the principal word. In no case will the student have to reler to the Dictionary more than twice,

In a work which professes to deal with the phrases and expressions of the English Language, the writer cannot afford to disregard the several small useful proverbs, mottoes, or other expressions which have become proverbial. I have, with this view, inserted, under some principal word therein, such proverbs &c., and have given exact or approximate equivalents wherever they existed in Sanskrit, and have in a few cases given my own translation of them. Of this nature are proverbs given under Bush, Handsome, Make, Oil, Race, Something, Suffer, Touch &c.

With regard to the method of writing the Sanskrit equivalents, an objection might possibly be raised. Throughout the work the usual practice of representing every anusvara in the body of a word by its corresponding nasals has been rejected and the anusvara sign is invariably used, where usually a nasal would stand. I have not been able to understand the principle on which scholars reject this system and betake themselves solely to the other; though the anusvara system is most convenient in printing, and occasionally saves much misunderstanding. Besides, it is a practice generally followed in our old Manuscripts, and is sanctioned by Panini as being optional. For these reasons I have scrupulously followed it in this Dictionary, but more especially because it is very convenient in printing. The rules of Sandhi, to make the words clearly intelligible, are not in all cases strictly observed.

It now remains for me to do the grateful duty of acknowledging my obligations to those that have assisted me in the preparation of the Dictionary in one form or another. Foremost among them stand the works of Mr. Borooah and Prof. Williams, both of which I have most frequently consulted. Monier Williams' Dictionary, though inferior in several respects to Mr. Borocah's, has several happy renderings of shart words and expressions, especially where ideas, purely English, have to be clothed in a Sanskrit garb, and I have freely consulted his Dictionary for renderings. I have also frequently referred to the learned Professor's valuable Sanskrit-English Dictionary; for both of which my sincere thanks are due to him. But my acknowledgments are chiefly due to Mr. Borooah, from whose work I have derived much substantial assistance, in the suggestion of equivalents for words or phrases, more particularly from his numerous quotations, and therein again, quotations from such works as were not accessible to me, or being accessible, I had no time at my disposal sufficient to go through them. I have also had to keep constantly by my side the useful Sanskrit Lexicon-the Kosha of Amarasimha-made more useful by the edition published by the Department of Public Instruction, Bombay. In giving illustrative sentences from classical Authors, I have used annotations or translations wherever they existed, and have derived hints from them and have occasionally adopted their translation. My thanks are due to all annotators, editors or translators of such works. I have to thank singerely Prof. R. G. Bhandarkar, M. A., Deccan College, Poona, who kindly proposed suitable equivalents for some difficult words and phrases which were referred to him. I have also to thank my friend, Mr. Ganesh Krishna Garde, L. M. & S., for having supplied me with accurate equivalents for some knotty and technical terms in Medicine, from books and sources which I had no time to reach; and which even if I had time to reach and use, I could not, unaided by him, turn to much practical account. Lastly, my thanks are due to several kind and obliging friends, who assisted me either in cellecting materials for the Dictionary, or in carrying it through the Press.

In conclusion, I trust that the Dictionary will be useful, not only to those for

whose use it is principally prepared, but to the general public also who may wish to avail themselves of appliances calculated to help the study of Sanskrit. It is my belief that, except for the translation of passages from purely technical subjects, such as Chemistry, Botany, Medicine, Philosophy &c., this Dictionary will be useful to all readers of Sanskrit for translating any passage dealing with ordinary subjects. None is more conscious than myself of the defects of the book, and of the mistakes or inaccuracies that might have crept into it, in spite of my vigilance; and when a second edition is prepared, I shall endeavour, to the best of my ability, to make the Dictionary complete in itself. I shall be very happy to receive any suggestions that readers may have to make and shall be but too willing to adopt them, if I find them useful. With these prefatory remarks I leave the work to the indulgent judgment of the public.

Poona, June 11th, 1884.

V. S. A.

PUBLISHER'S PREFACE TO THE SECOND EDITION.

The Publisher had hoped that the learned author would write a preface to this Edition; but unfortunately it was not to be. He was snatched away suddenly from amongst us by the cruel hand of death to the sincere regret of all lovers of Sanskrit learning. Therefore the present edition has had to suffer along with other works of his, the want of his finishing touch. However it is in some respect a consolation to think that Mr. Apte found time before his death to go carefully through the first Edition and to make the necessary corrections in it in the light of his riper studies.

DIRECTIONS TO THE STUDENT.

(TO BE STUDIED BEFORE USING THE DICTIONARY.)

- 1. Words and their derivatives are arranged in the following order: first the radical or primitive word, in all its different parts of speech; then compound words, arranged in alphabetical order; (in the case of verbs, such words as Break off, Turn out, are given as off, out); and then the derivatives which are always distinguished by a black dash; those formed regularly being given first, and the irregular ones, written fully, after them (see Ambition, Humble, Young).
- Note.—This order is not regularly observed in the first three letters, compound words and derivatives being, in a few cases, both distinguished by black dashes.
- 2. In giving the terminations by which derivatives are formed, the changes which the final and initial letters undergo, e. g. the dropping, doubling or assimilation of letters are says sumed; the terminations being always given in their original form; see Cut, Hurry, Mature.
- 3. (a) A small black dash (—) marks the commencement of a new derivative. (b) A word preceded by a large black dash (—) indicates that the derivatives given after it, are from that word and not from the radical or primitive word; see Die, Dead. (c) A hyphen used in the middle of Sanskrit words indicates that each of the members separated by the hyphen is to be repeated with the word after it; or that the word after the hyphen is to be taken as an alternative for the word immediately before it (to be, in some cases, decided by the context); e. g. in Have, l. 9, व्याकाम-इन चान्य means व्याकाम-इन, स्वरूषा इन; in Practice, l. 3, नित्यव्या-अनुष्टानं means नित्यव्या-उन means व्याकाम-इन, स्वरूषा इन; in or indicates that the word after it may stand by itself or may be joined with the word before it; e. g. in Place, l. 1, प्र-र्शः means the word is either रेशः, or पर्शः (e) A comma followed by a hyphen (-) indicates that the word after it may be compounded with the word preceding it; e. g. in Stage, l. 1, रंगः, शास्त्र means the word is either रंगः, or रंगशास्त्र. (f) aenotes that the word immediately before it which is separated by a comma, may be compounded with the words which it connects; e. g. Prevent, l. 1 ह c., (नि-वित्र) means the root is also नित्र c. and विनित्र c.
- 4. In the case of substantives, the nominative case, wherever it could at once indicate the gender, has been given; the visarga thus indicates masculine gender, and anusvaraneuter gender. Where the nominative is not indicative of the gender, it is given as m_i , f_i , g_i , g_i , as the case may be. All substantives ending in consonants have their genders specified as g_i , g_i , or g_i .
- 5. In the case of adjectives, the simple base only is given. The feminine of the majority of adjectives in $\Im$ ends in $\Im$, and adjectives ending in $\Im$, $\Im$ have generally the same base for all genders. In all such cases the simple base is given, the genders being formed regularly according to similar substantive bases. Irregular feminines are denoted in brackets: (f.), Bases ending in $\Im$, $\Im$, $\Im$, from their feminine regularly in $\Im$, $\Im$, $\Im$; this is given in the first three letters, but afterwards discontinued.
- 6. (a) In the case of verbs, the Arabic figure denotes the conjugation to which the root belongs; P denoting Parasmaipada, A Atmanepada, and U Ubhayapada (P&A) Roots of the tenth conjugation belong to both Padas, theoretically at least; and hence 10 is used for all roots of this conjugation, though the Parasmaipada, unless where otherwise specified, should be generally preferred for use. (b) c. denotes causal, and is formed from roots by making the same changes as in the 10th conjugation. Wherever it cannot be formed by this general rule, it is shown in brackets. (e) D. means Denominatives; here the 3rd pers. singular Present tense is given throughout.
- 7. All the derivatives from a word are not always given when they may be easily supplied; more especially, in the case of potential passive participles, formed by নৃত্য, যু, বাবি, past participles, present participles, verbal nouns, abstract nouns from adjectives, and adverbe from adjectives. Where there was any peculiarity in the formation of these derivatives, they are given; but in many cases the student will have to supply the forms, according to rules given in grammars.

ABBREVIATIONS.

A.

Of Grammatical Terms &c.

abl. acc. adv. Arith. Bah.	Atmanepada. Adjective. Ablative. Accusative. Adverb. Arithmetic. Bahuvrihi.	gen. abs. ind. inf. instr. interj. lit.	Genitive absolute. Indeclifiable. Infinitive. Instrumental. Interjection. Literal, literally.	prep. pron. pron. a. q. v.	Preposition. Pronoun. Pronominal adjective. Quod vide, which see. Substantive.
circum. comp. conj. D. dat. deriv. desid. ex. f. fig. freq. gen.	Causal. Circumlocution. Compound. Conjunction. Denominative. Dative. Derivative. Expressed. Feminine. Figurative. Frequentative. Genitive, Generally (when followed by ex.)	loc. loc. abs. m. Math. n. nom. P. part. pass. pot. pot. pass. part.	Locative. Locative absolute. Masculine. Mathematics. Neuter. Nominative. Parasmaipada. Participle. Passive. Potential. Potential passive participle. Plural. Prefixed.	sim. comp. Tat. U. v. i. voc. v. t.	Similar compound. Tatpurusha. Ubhayapada (Parasmaipada and Atmanepada). Verb (transitive and intransitive). Verb intransitive. Vocative. Verb transitive.

В.

Of the Names of Works.

N. B.—Where a Roman figure is followed by an Arabic figure; the former refers to the canto or chapter, and the latter, to the number of the verse; Arabic figures in the case of dramas &c. refer to the act or page.

Bh.	Bhartrihari, II de- noting Nitisha-	Ka.	Kadambari (Bom- bay Edition.)	1	and the Arabie, the number of the
,	taka and III Vai-	Kav.	Kayyadarsha.		story (Bombay
	ragyashataka.	Ki.	Kiratarjuniyam.	1	Edition.)
	(Bombay Edi-	Li.	Lilavati.	R.	Raghuvamsha.
,	tion.)	М.	Malavikagnimitra	Rat.	Ratnavali.
S 77			(Bombay Edi-	S.	Shakuntala.
D. K.	Dashakumarachari		tion.)	S. B.	Shankar Bhashya.
y ł	ta, I denoting the	Mal.	Malatimadhaya	Si.	Sisupalayadha.
	Purvapithika,		(Bombay edition)	8. K.	Siddhanta Kau-
b 1	and II the Ut-	Mah.	Mahabharata.		mudi.
	tarapithika, and	Me.	Meghuduta (Cal-	S. R.	Subhashitaratna-
	the Arabic figure,		cutta Edition.)	D. IV.	bhandagaram.
	the number of the	Mn.	Mallinath.	TT.	Uttararamacharita.
	story.	Mr.	Mrichchhakatika.	v.	Vikramorvashiyam
Ħ.	Hitopadesha, the	Mu.	Mudrarakshasa.	v. M.	
	Arabic figures de-	N.	Naishadha.	V . MI.	kha (Mr. Mand-
	noting the four	P.	Panchatantra, the	-	lik's Edition.)
	parts in their	*•		57.	
* ,	order.		Roman figure de-	Ve.	Venisamhara.
K4	Kumarasambhaya.		noting the num-	Vi.	Viracharita.
124	Trumples TOTALS	i.	ber of the Tantra	Y.	Yajnavalkya.
				•	

THE

STUDENT'S ENGLISH-SANSKRIT DICTIONARY.

A.

A, An (As an article) not ex.; 'a man' नर:. 2 (One) एक. 3 (Indefinite) कि with चित्, चन or अपि. 4 With part., ex. by dat. or inf.; 'set out a-hunting' मृगयाये or मृगयां कर्नु गतस्थे; 'fell a-weeping' क्रांदितुं प्रवृत्तः. 5 (Every) प्रति in comp., or by repetition of word; '100 Rs. a day' प्रतिदिनं or दिने दिने चानस्थकः 6 (Species) विशेषः, भेदः, in comp.; 'dog is an animal' आ प्राणिविशेषः.

ABANDON, v. t. त्यज् 1 P, हा 3 P, वि-टत् -मृज् 6 P, उड्य 6 P, अपाम् 4 P, रह् 1 P, 10, मुच् 6 P. = ED, त. त्यक्त, हीन, मुक्त &c. 2 पापात्मन्, अष्टचरित; 'he was a. to his fate' दैवाधीन: कृत:, यहावि तद्भवतु इत्युक्त्वा स परित्यक्तः: — MENT, s. त्यागः, उत्सगः; 'a. of worldly connections' संन्यासः, विरक्ति f.

Abase, v. t. अभिभू 1 P, स्वस्थानात् निपत् c., अपकृष् 1 P, लघूकृ 8 U. = MENT, s. अपकर्षः, अभिभवः, मानभंगः, अवज्ञानं.

ABASH, v. t. लञ्जू c., न्ही c. (न्हेपयति), त्रप् c. (त्र-पयति). = ED, a. लञ्जित, त्रिति, विलक्ष, त्रीडित, न्ही-परिगत; 'with an a. countenance' त्रपाधोमुख (खी f.).

ABATE, v. 1. न्हम् c., लघयति (D.), ज्ञम् c. (ज्ञामयति). 2 (price) न्यूनीकृ 8 U; अवसद् c. -v. i. क्षि pass., न्हम् 1 P; प्रन्डप-ज्ञाम् 4 P. -MENT, s. न्यूनीकरणं; न्हासः, क्षयः.

ABBEY, s. विहार:, मृठ:.

Abbot, ६. मटाध्यक्षः, विहारस्य प्रधानपुरुषः. -Ab-BE88, १. मटाध्यक्षा, विहारसालिनीः

ABBREVIATE, v. t. सं-प्रतिसं- € 1 P, संक्षिप् 6 P, समस् 4 P, ज्हस् c. = ION, s. संक्षेप:-पूर्ण.

ABDICATE, v. राज्यं or पदं त्यज् 1 P or अपास् 4 P or क्षिप् 6 P. = ION, s. पदत्यागः, अधिकार-त्यागः स्वेष्ट्या परिस्थागः.

ABDOMEN, s. उद्दं, काक्षे:.

ABDUCTION, s. अपहरण, अपहार:.

ABERRATION, s. अंजा:, च्युति f., भेष:, पथअष्टता ;
'a. of mind' चित्त-मृति-भ्रम:.

ABET, v. t. प्रवृत् c., पोत्सह् c. 2 उपकृ 8 U, साहाय्यं कृ. - TOB, s. प्रवर्तकः, पीत्साहकः.
ABEYANCE, s. विलंब:, व्याक्षेप:.

Авнов, v. t. गुप् desid. (जुगुप्तते), बध् desid. (बीमन्सते), (with abl.), गई 1, 10 A, विदिष् 2 U. -RENCE, s. जुगुप्ता, बीमन्सः, गईंग, विदेषः. -RENT, a. जातविदेषः 2 विरुद्ध, अयुक्त, विप्रशितः

ABIDE, v. i. वस् 1 P, स्था 1 P, वृत् 1 A. -v. t. (Wait for) प्रतीक्ष् 1 A, प्रतिपाल् -10. 2 (Endure) सह् 1 A, क्षम् 1 A, 4 में, तिज् desid. (ति-तिक्षते); 'a. by 'स्था (loc.), अनुवृत्, कस्यान्यस्य वा वचिस मया स्थातव्यं (Ka. 156); 'I shall a. by your decision' तव निर्णयमनुवर्तिब्यं, निर्णयानुरोधेन वर्तिब्यं, निर्णय स्थास्यामि; 'a. s by his promise' प्रतिज्ञां-आभिसंधां-पालयाति. —ING, a. स्थायिन् (नी f.); अनुवर्तिन्.

Abject, a. अधम, अप-नि-कृष्ट, कृषण, नीच, तिर-स्कार्थ, See Mean. - Ness, s. अधमता, कार्पण्यं.

ABJURE, v. t. सज्ञापथं त्यज् 1 P. 2 प्रत्याख्या 2 P. -- ATION, 8. सज्ञापथ: त्याग:.

ABLE, a. समर्थ, क्षम, ज्ञान ; कर्मक्षम, अलंकर्माण2 पवल, वलवत् (ती ति.), ज्ञानिमत् 3 पटु, निपुण; 'to be a.' शक् 5 P. र ट., or पार् 10 U, उत्सद्द्र 1 A, प्रभू 1 P, with inf.; अलं with inf. or dat. of noun; 'a. to protect' रिक्षत्-रक्षणाय-अलं, प्रभवित &ट. — ABILITY, श. शांकि ति., वलं, सामर्थ-2 पाटवं, वैचक्षण्यं; कर्मक्षमताः 3 धोशक्तः, मंत्युरकर्षः, मित ति., बुद्धि तिः; 'to the best (utmost) of one's a.' यथाशक्ति, यावच्छवयं, सर्वेगयत्नेः.— ABLY, adv. निपुणं क शलतयाः

ABLUTION, 8. प्रश्तालनं, धावनं; स्नानं, मञ्जनं.

Abnegation, s. प्रत्याख्यानं, संयमः, निम्रहः; 'self-a.' आत्मसंयमः, इंद्रियनिमहः. 2 अप-नि-इवः.

ABOARD, adv. अधिनु; 'go a.' नावमधिरह् 1 P. ABODE, s. गृहं, वेदमन् n., निवासः, निलयः, आलयः, वसति f., See House. 2 पदं आस्पदं, स्थानं, भाजनं; 'riches are the a. of calamities' सपदः पदं (आस्पदं) आपदां.

Abolish, v. t. बिकुष् ८., निरस् 4 U; खंड 10. 2 न-श्रू ८., उत्सद् ८., उन्छिद् 7 P. - Abolition, s. स्रोष: 2 नाजा:, उच्छेद:, निवर्तनं, खंडनं

ABOMINATE, ev. t. दिष् 2 U, गई 1, 10 A; See ABHOR. – 10N, s. गहो, विदेषः 2 अजुद्धद्रवरं, कुरसा-स्पदं. – ABOMINABLE, a. देव्य, गहेणीय, गांहत. 2 जुनुसाहर (री f.)

Aborigines, s. आदिमवासिनः (pl.).

Abortion, s. गर्भसाव:-पात:; 'to cause a. ' भ्र्ण-इत्यां कृ; 'causing a. ' भ्र्णहस्या.-Abortive. a' गर्भसाविन. (णी f.), अपूर्णकाल. 2 अफालकृत, निष्फल मोघ, स्वर्थ (as an attempt.).

ABOUND, v. i. (with, in) संकृ-पू pass., or by बहु, भ्यिष्ठ, in comp.; भ्यिष्ठवृक्षं वतं; बहुकीतकः संदेशः 'a. s in curiosities.' – ING, a. आहच्य. संदीण, आदुल, आयं, in comp. – ABUNDANCE, a. 'बहुल, प्रभूत, प्रचुर, विपुल, भूरि. – LV, adr. बहुल; अनेकवार, विपुल, – ABUNDANCE, s. बाहुल्यं, मार्ज्यं.

ABOUT, prep. q ; q (τ-3 'go a.' &c. 2 देशीय (with numerals); ' a. five years old ' पंचवर्षदेशायः 3 (Regarding) अधिकृत्य, प्रति, उहिस्य ; संबद्ध-अन्विद्ध-गत-विषये in comp. ; ' I ask' a. my friend ' मित्रगतं पृच्छामि ; पराजया-नुविद्धा आलापाः &c. 4 कृते, अर्थे, अर्थे, हतोः. 5 परितः, अभितः, (nec.) ; समीपं, समीपं, पार्श्वतः, निकटे, (gen.). 6 (Nearly) with numerals उप, आसन, अदूर, in comp.; उपचत्रा: 'a. four'. -adv. (Showing prospective fut.) ex. by fut. part., उन्मुख (खां f.), उयत, आ-सन्न, or desid.; अनुयास्यन् मुनितनयां (S. 1) 'a. to follow ' &c. : जिघांस्यमानो नरः 'a. to be killed ': आसन्नमरण: 'a. to die '; आसन्न-राज्यनाचा: 'a. to lose the realm '. 2 प्राय, कल्प. in comp ; 'it is a. noon ' मध्याद्वप्रायः-कल्पः समय: ; 'what are you a. 'कि कर्नुम्यतेसि, कि-कायं व्ययोक्ति. किमारं मस्त्वं 3 परितः, अभितः 4 इत-स्ततः, स्थानात्स्थानं.

Apove, adv. आधे or आने pr.; उपरि, उपरिष्ठात्, कर्षं; 'just a.' उपर्युपरि (acc.) -व. प्रागुक्त, प्र्वेनिर्टिट. - prep. उपरि (gen.); अति pr.; अधिक, उस्, निश्च, (abl.); 'a. calculation' अति-। संख्य; 'he stands a. all' स सर्वेषां मूर्धि तिष्ठति;

'a. mentioned' प्रतिक, प्रापुक्त; 'to be a. ज्ञान हथा 1 P, अभिभू 1 P, See Excel.

Abreast, adv. বার্ষাবার্ষি

 $\Lambda_{\rm BRIDGE}, v.\ t.$ ң ймү 6 $P, \$ ннң 4 $P, \$ ниң 9 $P. \$ –мент, s. ң мүг, ң ққ, қиқ: &с.

Abroad, adv. विदेशे. देशांतरं 2 बहि: (abl.). 3 (Widely) सर्वेत्र, दूर; 'casting a. his rays' दूरमसारितकरः (सूर्थः); 'live a.' प्रवस् 1 P; 'go a.' प्रमृ 1 P, बहुटीभू 1 P, प्रकाशतां गम् 1 P, प्रकाशीभू; 'the dreadful vow became known a.' सा दारुणा प्रतिज्ञा लेकि प्रसिद्धाभूत, लोके प्रकाशतां गता

ABROGATE, See ABOLISH.

 A_{BRUPT} , a. विषम, (प्रपात:). 2 आकस्मिक (की f.), असंबंध, अकांड. $-L_{\Sigma}$, adv. एकपरं, सहसा, अकस्मात्

Abscess, ८. विद्रधिः : स्फोटः, वणः-णं.

ABSENT. त. अवर्तमान, अविष्मान. अन्यस्थित, स्थानंतरगत. 2 प्रीपित. 3 (In mind) हदयेन असित वृत्यह्य-मानस; 'to be a.' स्थानंतरे वृत् 1 A. न उपस्था 1 U. -EE, s. अनुपश्याः, प्रवासित कः, प्रापितः. - ABSENCE, s. अनुपश्यितः, असित्रिधः, परीक्षं, परीक्षता. 2 (Nonexistence) अभावः. 3 विरहः, वियोगः; 'in one's a.' परीक्षे; 'a. of mind' ज्ञूयमनस्कता, ज्ञूयंहरप्रस्तं, अनवधानं, विगतचेतनस्व.

Absolute, त. संपूर्ण, पर्योतः 2 नित्य परम. 3 (Not relative) केवल. मान्नक, अन्यसंबद्धः 4 परम, उत्तम, अष्ठः 5 अनियतः निर्वेत्रणः स्वाधीन ; 'a. king' सम्राज् ता., अधिराजः. — 1.17, adv. सर्वथा, सर्वेदाः, केवलं, एकांततः.

Absolve, $v.\ t.$ (पापात &c.) मुच् 6 P or c., তর্ম 1 P, 10; पाप-अपराधं क्षम् 1 Λ . - Absolution, s. पापमुक्ति f., क्षमा. 2 मुक्ति f., में। क्षः, निःशेयसं, अपवर्षः, निवोणं, धेयस n., केवस्यं.

Absorb, ए. १. उत्, जुष ८., नियु ६ P. आघम 1 P. विन्धा-पा 1 P. 2 प्रस् 1 A. आत्माधीन त. कृ. 8 U; ज्याप ८., आसंज् ८. – ED. त. निन्मम् आसक्त, निरमः लीन, ज्याप्त. पर, परायण, in comp. 2 निर्पात-Absortion, इ. निपानं ज्ञाषणं; 'a. into the Supreme Soul' मोक्षः, निर्वाणं; ब्रह्माण लयः, ईश्वरसायु इयं-

ABSTAIN, v. i. निवृत् 1 A (abl.) गरि वि-वृज् 10 (acc.); 'has a. ed from eating flesh' निवृत्तमांसी जनक: (U. 4). 2 विरम् 1 P (abl.); 'a. from food' उपवस् 1 P. - ABSTINENCE,

अनिवृत्त र्र. 2 उपवातः, अन्याहारः, आहारनियमः.
 असंचमनं, जितिद्वयनं — ABBTINENT, त. उपवात्सम् (नी.र्). 2 जितिद्वय, संयतात्ममः, विद्यात्म-— ABSTEMIOUS, त. मिताहार, अल्पाहारिन् (णी.र्).
 अल्पाहान, मित्रभुज् — NESS, इ. मिताहारः, मित्रभीजनं, अल्पाहारः.

Abstract, v. t. संक्षिण् 6 P, संह 1 P. 2 आदा 3 A, अप-अव-कृष् 1 P, अपह 1 P. - s. सारः, संग्रहः, संक्षेपः. - a. विभिन्न, केवलः अस्ते. 2 आ-व्यक्षिकः (की ति.), निगृहः. - EDLY.-LY, adv. विविक्तं. 2 केवलं. मार्चः - ION, s. समाधिः. प्रणिधानं, ध्यानैकाप्रता. 2 अपहरणं, आदानं. 8 विभेदः, ए-थक्करणं.

Abstruse, a. गृह, पच्छन्न. 2 निग्ह, दुर्जेप, गृहार्थ, असुवोध, दुर्बोध, गहन.

Absurd, a. अनर्थक, अयुक्त, न्यायविरुद्ध, अनु-प्रवृत्त, =NESS, -ITY, s. आनर्थक्यं, अनुप्रवृत्ति f., असंगति f.; sometimes ox. by ज्ञञ्जावषाणं, गग-न्युदां, &c. -LY, adv. अविचारेण, अनुप्रत्रं; 'do not talk so a.' कृतमेतादृश्चेन असंगतेन-अन-र्यक्रेन-प्रकारिन.

Abuse, $v.\ t.$ वृथा मृषः अत्यायतः प्र-विनि-युज् 7 A, 10 or व्यय् 1 P. 2 आधि आ कुःस् 10 A, भर्म् 10 A, आः अधि-क्षिप् 6 P, आभिज्ञंत् 1 P, अपवद् 1 U, अभिज्ञंत् 1 U, अपभाष् 1 A. -s. आक्रीज्ञः. अपवादः. उपालंगः, अपभाष्णं, निद्रा, अधिक्षेतः, बाक्राहर्ष्ट्रं, पहषांक्ति f. 2 कुपयोगः, अपवद्यः, अत्यायोपयोगः. -A Busive, a. विद्रक्त, आक्षेप्रस्क्त, निद्रागर्भः; a. word ' निद्रमक्षवः, आक्षेप्रस्क्त, निद्रागर्भः; a.

Aβxss, ε. गभीरगर्तः, अगाधिबलं, अतलस्पर्शे खातं.

 $\mathbf{A}_{\mathrm{CADEMY}}$, s. विद्यालयः. $\mathbf{2}$ विद्वत्परिषद् f.

Aссере, v. i. अनुमन् 4 A, ਅੰगी-ह्वी-कृ 8 U, अनु- π_1 9 U. 2 स-इ 2 P, संभित् 6 P, सं-अभि-उव- गम 1 P.

Accelerate, $v.\ t.$ त्वर् c. (त्वरयति), आशु सं- पृद् c. or प्रवृत् c.

ΛССЕΝΤ, s. स्वर:. 2 आधात:, उचारणिच हूं; 'human a. s' मानुषी गी;. -v. t. सस्वरमुच v. -ED, a. स्विरित, उदाच

Accept, v. t. प्रतिग्रह 9P, आदा 3 A, प्रतिपद् 4A, प्रति-इष् 6 P, स्त्रीकृ 8 U.—Able, a. ग्रहणीय, आ-देय. 2 हिचर, मनोरम, प्रिय. —Ance, s. प्रतिपत्ति f., प्रतिग्रहः, आदानं, स्वीकारः. →Ation, s. अर्थः, आदानं, स्वीकारः. →Ation, s. अर्थः, आदानं, 'asual a. of a word' क्षडदस्य निक्टार्थः

Access, s. प्रवेश:, उपसर्पणं, अभि-उप गम:; 'wishing to gain a. to the king' राजानं द्रष्ट्रकामः. =IBLE, a. सुरूप, सुर्खोपसन्देग, अभि-,गम्य, सुगम, उप- सर्वणीय (अवसरीयसंपेणीया राजानः 8. 6) असम्बर्धाः नः ' nothing is in-a. to desires ' मेनिर्धानामन-तिने नियते (K. v. 64).—ION, ह. योगः अपगमने, मिलनं 2 (to power) राजपदावाति नि, राज्यमीतिः, सिंहासनारोहणं. 3 आगमः, हार्द्ध नि, अपमयः —ARY,—ORY, ह. सहकारिन् क., भवतेकः, पापसहायः —a. अधिकः सहित, संयुक्तः

ACCIDENT, s. समापत्ति f., रैवयोगः गिति f., रैवयटभे, यद्च्छा; 'seen by a.' समापत्ति गद्च्छादृष्ट. 2 अन्पद्विपद् f.; अरपाहित्तं, उपमदः 8 अमृतृति f., अस्व हजो गुणः, विकृति f.; 'life is but an a.' विकृतिर्जाजीतित पुन्यमे (R. VIII. 87); 'by a.' अक्तरमान, देवन, दैवात, दैवगत्या —AL, a. याद्ष्टिकं आ-क्तिमक्त (की f.), काकतालीम, दैवायत्तः 2 अमृत्तं, असमवायिन् (मी f.), अतहज, आहायः —ALLY, adv. दैवात, दैवयोगन, यद्ष्ट्या, विधि-दैव-वशात्, समापन्या, अक्रमात्.

Acclamation, क धन्यवादः, प्रश्नंसावादः, जयशान्दः. 2 निःस्वनः, प्रणादः, उवैर्धीयः.

Acclivity, s. उत्संगः.

АССОММОДАТЕ, v. t. युज् 10, See ADAPT; 'a. oneself to the will of ' भावमनुभिवत् 6 P (स्था-मिनो भावं भृत्ये।ऽनुभिवत् ते . 2 वसितस्थानेन उपक् 8 U, उपकरणहत्थाणि उपकृष् c 3 संधा 3 U, प्रवास् c., (dispute &c.). =10x, s. संयोजने, संधानं. 2 उपकरणहत्व्योपकल्पनं &c.

ACCOMPANY, v. t. अनु-इ 2 P, अनुवा 2 P, पॅरिवृ 5 U or c.; संयुज् 10; सह चर् or बज् 1 P, सं-दे, अनस् 1 P, सहचरो भू 1 P.—ED, α. सहित, अजुबक, समेत, परिवृत, परिवार, in comp.; by Bah. comp. with स or word indicating 'companionship'; वसंतसहाय: सवसत: वसंतदितीय: काम: 'Cupid a. by Spring.'

ACCOMPLICE, 8. अनुष्तिन् ; See Accessory.

Ассомрывії, v. t. साध् 5 P ог с., सिध् с. (साध्यति); पूर् 10; समाप् с., अनुष्ठा 1 P, संपद् с., निर्वृत् с. — ED, a. सिद्ध, सं-पूर्ण, संपत्र. 2 विद्यारद, निपुण, गुणवत् (ती f.), कृतिन् (नी f.). — MENT, s. सिद्धि-समाति f., निर्वृत्ति f., निष्यति f. 2 कृतार्थना, कृतकृत्यता. 3 गुणित्वं, निपुणता, वैद्यक्षण्यं, गुणः

Accord, v.i. संवर 1 P, संयुज् pass. 2 एक चिनीभू 1 P, एक मनीभू - v.t. See Give. - s. संगति कि स्वांकरणं. 2 एक मन्यं, एक चिनता; 'with one a.' एक चिनीभूय. 3 एक तालः (in music); 'of one's own a.' यत्च्छया, स्वयं, स्वच्छातः, कामतः. - ANCE s. अनुसारः, साद्दयं, अनुरोधः; 'in a. with his words' तद्दचनानुसरिण नुरोधनः, oft. by 'भिक्षः instr. or abl. of the noun itself; सचिवास्याः, मदादेशात्, &c. - ING, prep. यया, अनुस्तं, अनु.

in comp.; 'a. to seniority' अनुक्येष्ठ ; 'a. to desire' यथेष्टं, यथाभिमतं; 'a. to one's power' यथान्यक्ति.=INGLY, adv. इत्यं, तदन्तिभात्, तदनुसारिण, तथान.

 $\Delta c cost$, $v.\ t.$ सं-अभिर्भा-भाष् $1\ \Lambda$, अभिधा $3\ U$, समामंच् $10\ \Lambda$, संबुध् c.

Accoucheur, s. प्रसव-सृति-वैधः

Account, इ. गणना, संख्यानं, विगणनं; 'balancing a. इ'गणनां समीकृत्य. 2 मूल्यं, अर्घ: 3 गणनां, मात्रा; 'of what a. 'is a king' राजेति का मात्रा-गणना. 4 कृतांत:, कथा, कथनं, उपाख्यानं; 'to turn to a. ' हितं साध् c., हितानुकूल a. कृ; 'take into a. ' समीक्ष् 1 A, गण् 10, (तेजसां हि न वयः समीक्ष्यते R. xi. 1). 5 कारगं, हेतुः, निमित्तं; 'on a. of' exby the abl. or instr.; हेतीः, निमित्तेन, अर्थ थें; 'on this a.' अतः, अतः कारणान्; 'on no a.' न कथेचन; 'on one's a.' कृते (gen.); 'on all a. इ' सर्वथा. -v. t. मन् 4 A. 2 गण् 10; 'a for' कारणं-निमित्तं-द्वा c. (with gen.). -ABLE, a. विनयहेतुक, प्रतिसंख्येय. 2 परानुयोगायत्त. -ANT, इ. गणकः, लेखकः, गणनाकृत् m.

ACCOUTRE, v. t. संनद् 4 P or c. - MENT, s. सं-नाह:, अलंकार:, भूषणं, प्रसाधनं, सङ्जा.

ACCREDIT, See BELIEVE.

Accrue, v. i. उत्पद-जन् 4 A, प्राप् pass. 2 प्रतिब्-त् 1 A, नम् 1 P; (the fruit a. s to the agent' कर्तगानि कलं.

Accumulate, v. t. सं-प्र-चि 5 U, संग्रह 9 P, रा-ज्ञीकृ 8 U, एकत्र कृ.=v. i. उपचि pass., वृध् 1 A, राज्ञीम. =10N, s. संचयः, समुदायः, राज्ञीकरणं.

Accurate, a. यथार्थ, सूक्ष्म, सत्य, यथावृतः, विशुद्ध, See Exact. -LY, adv. यथार्थतः-र्थ, सूक्ष्मतः,
तस्त्रतः, सन्यक्, सत्यं. -Accuracy, s. याथार्थ्य,
सत्यता, यथार्थता, सूक्ष्मताः

Accurated, a. ex. by हतक, अवसद, at the end of nouns, or by दग्ध pr.; 'the a. fate' दैव- हतके, दग्धदैवं; 'a. man' नरावसद: 2 निय गईणीय; शायमस्त, अभिज्ञास, आकृष्ट.

Acouse, v. t. अभियुज् 7 A, 10, अपवद् 1 A
अभिवास 1P, अधिक्षिप 6 P, दुष् c. (नाईसि
कामापराधेरैंवं द्वायेतुं Ka. 235); धातकः अयं
इति तमभियुयुजिरं 'they a. ed him of murder.'
— ATION, 's. अभियोगः, अपवादः, अधिक्षेपः, आभिश्वांसनं, दूवणं. — EB, s. अभियोग्न..., अभियोगिन् m.

Accustom, v. t. अभ्यस् 4P, अभ्यासं ध्यवहारं कृ 8U; 'to be a. ed' अभ्यस्त-परिचित-a, भू 1P.

АСЕВВ, а. तुवर, कहु, अम्लं = ATE, v. t. अम्लीक 8 U. = ITY, s. कहुता, अम्लता; 'a. of temper' स्वभावपरुषता, रूक्षता

ACHE, s. बेदना, पीडा, डपथा; 'head-a.' किरोबेद-ना; 'I have a strong head-a.' बलवती किरो-• वेदना मां वाधते; 'tooth a.' दंतवेदना. -v. i. पीड pass., इपथ् 1 A. See PAIN.

Achieve, v. t. समाप ८., संपद ८., निर्हृत् ८., See
Accomplish. 2 पाप् 5P, रुभ् 1A. See
Get. - Ment, s. निष्पत्ति f., साधने 2 पराक्रमः,
विक्रमः, अवदातं कर्म-चेटितं, विक्रांतचारेतं.

ACID, s. अम्ल:. -a. अम्ल, जुक्त. -ITY, s. अ-म्लत्वं-ता, जुक्तता. -ULATE, v. t. अम्लीकृ 8 U.

Асклоwledge, $v.\ t.$ अभ्युपगम् 1 P, अभ्युपन् $2\ P$, प्रतिपद् $4\ A$, अंगीकृ $8\ U$, स्वीकृ; ग्रह् $9\ P$.

—мелт, s. स्वीकारः, अभ्युपगमः, अंगी-स्वी-कारः, प्रतिपत्ति $f.\ 2$ (receipt) अभ्युगगमलेखः-पत्रं

Acme, s. परा काष्टा-कोटि:.

Acoustic, a. शुतिविषयक, श्रवणसंबंधिन् (नी औ.).
-Acoustics, s. ध्वनिविद्या-ज्ञाकं.

Acquaint, v. t. बुध् c., ज्ञा c. (ज्ञापयाती), निविद् c. (with dat.), गृहीताथे पिरगृहीताथे-a.
कृ 8 U; 'the queen was made a. ed with
your immodesty' भवतोऽविनयमंतरेण पिरगृहीताथी कृता देवी (M. 4). 2 पिरचयं कृ, अभ्यस् 4 P. – Ance, s. पिरज्ञानं; पिरचयः, ज्ञानं. 2
मित्रं, पिरचितः; 'old a.' चिरंतनं मित्रं, चिरपरिचितः 3 संसर्गः, संस्तवः. – ED, a. परिचत,
अभ्यस्त; अभिज्ञ, अभ्यंतर (अनभ्यंतरे आवां मदनगतस्य वृत्तांतस्य 8.3).

Acquiesce, $v.\ i.$ अनुमन् 4 A, अनुज्ञा 9 U, संमतिं ϵ ज्ञा c. —ENCE, s. सं-अनु-मित f.

Асquire, v. t. अर्ज् 1 P, लभ् 1 A, समासद с., अवाप् 5 P, प्रतिपद् 4 A, अज् 5 A, अधिगम् 1 P. See Get.-ment,-Acquisition, s. अर्थनं, प्राप्ति f., लाभः, अधिगमः. 2 गुणः, ज्ञानं.

Acquir, v. t. (पापान-दोषान्) मुख् c., विमुख् c., विस्तृ c., शुध् c.; 'he was a. ted 'स निर्दोषः कृ-तः, पापावमुक्तोऽमन्यतः; 'a. oneself 'कर्म निर्वेह c., भाचर् 1 P; 'they a. ted themselves well' ते स्वकर्म साधु निरवाहयन्,-भाचरन्. =AL, s. मुक्ति-शुद्धि-र्र., मोचनं. =ANCE, s. निस्तारः; 'a. of debt' क्रणनियातनं-परिशोधनं.

Acrid, Acrimonious, a. कटु, उम्र, तीक्ण, अर्दतु-द.-Acrimony, s. कटुता, तीक्ष्णताः

Across, prep. पार, तीरांतरं, in comp.; 'a. the

क्ष्मृयस्तपाद a.; 'to come a. ' लभ् 1 A, अधिगम् 1 P, See Get.

Act, v. i. बन 1 A (आर्थोऽस्मिन विनयेन वर्ततां U. 6), ब्यवह 1 P, आपर 1 P, (with loc. of person): अयमाचात्यविनमं तपस्विकन्यास (S. 1) 'a. s rudely towards' &c. 2 acz 1 A, avi 3 U, क 8 U. 3 स्थाने अधिकार के 4 फल 1 P, गुणे आवह 1 P; कार्य कु; 'fire a.s like water 'आग्निजलायते: स कृष्णायते &c.; 'a. up to' अनुवृत् 1 A; अनुरुध 4 A, स्था 1 P (जासने तिष्ठ भर्तः V. 5). - v. t. नट 10, निरूप 10, अभिनी 1 P; प्रयुक्त 10; oft, by denom.; 'a. ing the part of Lakshmì ' लक्ष्मांभिकायां वर्तमाना (V. 3); नपायते 'a. s the king'; 'a. the part of a dear friend towards your rivals ' कह शियसखीवित सपत्नीजने (S. 4). -s. कर्मन् n., कृति f., क्रिया, चहितं, चेष्टितं. 2 अंक: 3 व्यवस्था, विधि:.-ION, s. क्रिया, व्यापारः, चेष्टितं &c.; प्रवृत्ति f.; कारणं. ${f 2}$ अभियागः, ज्यवहारकार्यं, कार्यं, अर्थः 3 संप्रामः, यहं, See Fight. 4 अंगविक्षेप:, हस्ताय-भिनय:; 'in a., thought and speech' कमेणा मनसा वाचा, मनावाकायकमीभ: -IONABLE, a. अ-भियोज्य, व्यवहार्य .- OR, s. कर्न m.; कारिन m; कारकः, in comp. 2 नटः, नर्तकः, क्जीलवः, अभि-नेतृ m., शैलुषः. - ACTRESS, s. नटी, नर्तर्का. -Active, α . उद्योगिन् (नी f.), कर्मीयुक्त, अनलस, सांयोग, सोत्साह, व्यवसायिन (नी f.). 2 क्षिप्रकारिन् (र्णा f.), अतंद्र , क्षिप्रकर्मन्. 3ध्यायामजील, व्यायामिन् (नी f.). 4 उत्थान-योग्य, (उत्थानयोग्यं वप: S. 2); 'a. voice' कर्तवाच्यम्. -ITY, s. उद्योगिता, व्यवसायः क्षिप्रका-रिता. 2 उत्साह: 3 उत्थानयोग्यता -LY, adv. सो-योगं, सोत्साइं. - ACTUAL, α . वास्तावक (की f.), तथ्य, सत्य, वास्तव (वी f.), यथार्थ, परमार्थ.=LY, adv. साक्षान् , प्रत्यक्षं 2 यथार्थतः, परमार्थतः, व-स्तत:, अर्थत:, वस्तुवृत्तेन; 'what a. took place ' यदा इतं ; oft. ex. by एव only.

Астиате, v. t. पेर् 10, पोत्सइ с., पहृत् с., पणुद् 6 Р; See Prompt.

ACUMEN, 8. मृतिस्क्ष्मता, विद्य्धता.

Acute, a. नि-, जित, तिक्ष्ण; 'a. pain ' दारुण-तीव-वंदना. 2 स्क्ममित, विद्राध. -LY, adv. तीवं, तीक्णं. -NESS, s. तीक्णता, तेजस् n. 2 विद्राधता; 'a. of intellect ' कुत्ताग्रवृद्धिः f.

ADAGE, 8. सूत्रं, वचनं, वाक्यं, आभाणकः.

ADAMANT, s. वजी:-जो 2 हीरक:,-मणि:, हीर.=INE, a. वजमय (थी f.), वज in comp. ADAFT, v. t. युज् 10, संघा 3 U; 'a. your conduct to circumstances' यथाकाल व्यवहर, कालानुवर्ती भव; 'has a. ed a portion of it to the stage' तस्यैकदेश: अभिनेयार्थ: इत: (U. 4).—ATION, s. संयोजनं, संविधानं.—ED, a. युक्त, योग्य प्योत्त.

ADD, v. t. संकल 10 (कलयति), परिगण् 10, परि-संस्या 2 P, सं-समा-यज 10; 'he a. ed his army to the general's' सेनापते: सेनया स्वबलं संयोज-यामास; समाचि 5 U, संमिल् c. 2 अन्येच मू 2 U, or कथ 10 or अभिधा 3U; 'a. to ' वध c., पव 4P, तन 8 U; मलिनमाप हिमांशांलेक्ष्म लक्ष्मी तनीति (S. 1) 'a. s to her lustre'; there is this also to a. to my (grounds of) anger' एतदपि में दितीयं संतापकारणं (Mr. 5); 'this is another evil to a. to the first ' गंडस्यापीर पिटिका संबत्ता (S. 2), अयमपरी गंडस्थोपिर विस्फीट: (Mu. 5). -ITION, s. संमेलनं, संयोजनं, संयोग:. 2 परिगणनं, पारिसंख्या, संकलनं. 3 (Something added) आधिक्यं; 'he is a valuable a. to our side' अस्मत्पक्षेऽयमनव्येः सहायः संजातः .- ITIONAL, a. अपर, अधिक, अधिकतर.

Addict, v. t. (oneself) आ-नि-सेव् 1 A, भज् 1 U; आस ज् pass., आसक्त-निरत-व भू 1P, (loc.). - ED, व. आसक्त, पसक्त, निरत, निविष्ट, परायण, in comp. - EDNESS, - ION, s. आसक्ति-फ्सक्ति f., निवेवणं, व्य-सनं, निरति f., परायणता.

Addle, a. असंपूर्ण, नष्ट, दुष्ट; 'a. headed-,pated '

Address, v. t. आमंत्र 10 A, सं-अभि-आ-भाष्
1 A, अभिधा 3 U, संबुध c., आलप 1 P; 'a. ed
his mind to Súrya' सूप मनसाध्यायत्; 'a. me
as is wont with you' (मां प्रति) यथान्यस्तमभिधीयताम् (U. 1). 2 नाम ग्रह 9 P; नामग्राह बद् 1
Por आहे 1P.3 प्राह 5P,प्रेष 10.-ह. अभि-सं-भाषणं,
संबोधनं &c. 2 वसनं, आलप:; 'mode of a.'
आमंत्रणपदं; संबोधित परिणये नैय समुदासार: (S.
5) 'not the proper mode of a.'; 'of
agreeable a.' मधुरालाप, पियंवर. 3 पद्रता, दक्षता,
नेपुण्यं. 4 (Of a letter) बाधानामन् गः; अदत्तबाद्यानामनं लेखं (Mu. 1) 'a letter without
any a. upon it'; 'send the letter to my a.'
दत्त-लिखित-मद्बाधनाम (मामुह्हय्) पर्य भेषय. 5
(Place of residence &c.) नामधामविशेषा.

Adduce, v. t. (proof, witness &c.) निर्देश 6 P, डपन्यस् 4 P, डपक्षिप् 6 P, डपानी 1 P; 'a. ing proofs' प्रमाणायन्यास:

ADEPT, a. तिपुण, कुश्तल, प्रवीण, अभिश्वः 🏋
ADEQUATE, a. प्रवीत, समर्थ, क्षम, दुल्य, वी

असुकात , कारण, अर्थेश जनीतं - Adequaty, इ. असनता, सामध्ये, केट.

ADHERE, v. i. अंज् pass., सङ्ज् 1 P, संतक-अनु-ज्ञतन्त्र त. भू. संत्र 1 P, (loc.); अनुबंध 9 P. 2 अवलंद् 1 A, पान् 10, रेश् 1 P; a. s to his promise' पतित्रां पान्यित-स्थिति.=ENCE, s. आसिक्त f., आसंपः, अनुवंगः, अवलंत्रनं.=ENT, s. पक्षायः, पश्यः, व्यक्षः. 2 अनुवंगिन् m., सहाग्नः, अनुगामिन् m. —ADHESION, s. संसक्ति f., आसंगः, आसिकः, अव-लंदतं; संस्त्रत्वं. —ADHESIVE, a. संस्तृत्वंतः

ADIEU, adv. स्वस्ति (dat.).=s. आमंत्रणं, आ-प्रस्कृतं; 'to bid a.' आन्द्यु 0 Λ , आपंत्रु 10 Λ ; आनंत्रवस्य सहयः' (S. 3).

ADJACENT, a. आसन्न, समीप, समीपनितिन् (.नी. f.), सिन्दृष्ट, सिनिहित, निकटनर्तिन् (.नी. f.), निकट, पार्थस्थः

Adjoin, v. t. लग् 1 P, समीपे-निकटे-वृत् 1 A or स्था 1 P; See Adjacent above.

Adjourn, v. t. न्याक्षिप् G P, विलंब् c.; त्र्यव- हारं त्वज् 1 P.

Adjudge, v. t. दा c. (दापयति). 2 निर्णयं कृ 8 U, निर्णिय समाप् c.

ADJUDICATE, v. t. निर्णी 1 P, See above. ADJUNCT, a. संयुक्त, सहित. - s. अनुवंध:.

Adjure, v. t. सज्ञप्यं समादिश 6 P. जात c.

Adjust, v. t. समाक 8 U, समा-प्रतिसमा-धा 3 U, समायुत्र 10, व्यवस्था c. (स्थापयार); (accounts) एकीक, सीमल c. - MENT, s. समाधान, समायोग:, एकीकरणे.

 $\mathbf{A}$ DJUTANT, s. सहायः, सहकारिन् m.

ADMINISTER, v. t. पञ्चास् 2 P, निवेह с., निवंत с.; 'a. justice' धर्म-न्याप-विवेचनं रू, न्यायं प्रणी 1 P, от प्रवृत्त с.; 'a. an oath' ज्ञाए c. 2 दा 3 U, प्रतिपद् c. - ADMINISTRATION, s. शासनं, प्रवतेनं, निवंदाः; राज्यपुरा; 'during his a.' तरिमन् राज्यं (प्रजाः) ज्ञासति. 2 धर्मविवेचनं 3 प्रकृति f., सिचतः 4 साधित्यं, मंत्रित्वं - ADMINISTRATIVE, a. ज्ञासनदक्ष, कार्यनिवंदिक्कारू. - ADMINISTRATOR, s. ज्ञासिन् m., राज्यपुरंपरः. 2 प्रवन्तेकः, प्रणृत् m.

ADMIRAL, s. नीसाधनाध्यक्षः

ADMBE, v. t. प्रवास 1 P. आछ् 1 A, स्तु 2 U. 2 विस्मयेव वृद्ध 1 P. = ABLE, a. आष्प, अवृत, प्रवास-बीय, अतुपम. = ABLY, adv. आध्यप्रकारिण, साधु, अद्भुत. = ATION, s. प्रवासा, आषाः 2 विस्पयः, आध-यै. = ER, s. प्रवासकः, आधिन् m.; 'a. of ladies' कामिन् m., कायुकः

ADMIR, v, t, मार्वज्ञ c., अभ्यंतरीक 8 U; 'should

be a. ed to all confidential matters 'स्वेबिअभेदनयंतराकरणीया (Ka. 101). 2 असा-स्वीत्तः,
अभ्युपतम् 1 P, अभ्युपे 2 P; मह 9 P; 'a. of'
ex. by adj. or noun denoting 'capability';
'his remark a. s of no doubt' तस्य तचन न
संदेहस्तर;' her illness a. s of no delay 'तस्या
विकार विलंबाक्षमः.—Admission, s. प्रवेशनं, प्रवेशः: 2 अभ्युपत्यमः, अंगीकारः, प्रतिपति f.—Admissible, a. द्यादेय, स्वीक्रणीय, माज्ञः—Admitance, s. प्रवेकाःन्तनं

ADMIX, v. t. संतिभ 10, संयुज् 7 U, 10, संकृ 6 P.-TURE, s. मिभण, संकर:

ADO, s. भमः, दीर्घीयासः.

Adolescence, s. यौवनद्शा, यौवनं. - Adolescent, a. युवन् (युवा f.), प्राप्तयावन.

ADOPT, v. t. परिमङ् 9 P, पुत्राक्ष 8 U. 2 मह, स्वी-अंगी-क्र, अनुवृत् 1 A. -ED, «. परिगृहात, स्वी-अंगी-क्रत; 'a. son' कृतकः पुत्रः, दित्रमः सुतः, दक्तकः; 'a. daughter,' कृतिका दुहिता अपत्यकृ-तिका. -ION, s. परिमहः, पुत्रांकरणं 2 अंगी-स्वा-कारः, अनवर्तर्नः

Adore, v. t. आ(ाध् c., नमस्यति (D.), नमस्क 8 U, अर्च् 1 P, or c., पूज् 10, उपस्था 1 U, उपाम् 2 A. — Ation, s. पूजा, अर्चनं, नमस्कारः. — ER, s. पूजकः, उपासकः, आराधकः, भकः, अर्चकः 8 U, परिङ्क, संस्कृ, मंद्र 10, प्रसाध् c., जुम् c. — ING, s. अलंकारः, भूष्णं, प्रसाध् तः, मुद्रणं, प्रसाधं, मुद्रणं, मुद्रणं, मुद्रणं, मुद्रणं, प्रसाधं, मुद्रणं, प्रसाधं, मुद्रणं, प्रसाधं, मुद्रणं, मु

Adrift, adv. इतस्ततः अवमान a. 2 अञ्चरण-अनाथ-निरालंब-a.

Adroit, a. निवृण, दक्ष, धूर्त, चतुर. -LY, adv. स-नैवण्यं, चत्रं &c. -NESS, s. नैवण्यं, दक्षता, &c.

Adulation, s. चार्कि f, अतिपशंक्षा, क्षापा, स्तृति-पूर्वेक: अनुनयः, स्तवांक्तिः, अतिस्तृति f. - Adulatory, a. चार्क्तिपूर्ण, पशंसापर्भ, अतिपशंसायुक्त. Adult, s. प्रोढः, प्राप्तयोवनः, प्राप्तय्वहारदकाः, यः

Adult, s. प्रौढ:, प्राप्तयीवनः, प्राप्तञ्यवहारदद्शः, युः बन् m.

ADULTERATE, v. t. अपद्रव्येण संनिश् 10, अञ्चाद्धी कृ 8 U. -ION, s. दूषगं, निश्रणं.

ADULTERY, s. व्यभिचारः; पारदार्व, परभाषीलंघनं (of a woman) परपुरुषसंगति f., पतिलंघनं -- ADULTERER, s. परस्रीमामिन् m, पारदादिस भुजंगः, विटः, जारः -- ADULTERESS, s. इन्निवा

रिणी, जारिणी, पुंचला, परपुरवसंगता, वंधकी. -AD-ULTERINE, 8. जारज:

Adumbration, s. प्रतिच्छाया, प्रतिबिंबः 2 पांडु-लेख्यकरणं.

ADVANCE, ए. i. प्र-उत्-चल् 1 P, प्र-अभि-या 2 P, अभिभूखं या, от-गम्-नज् 1 P, प्रगम्, प्रश्या 1 A; ज्ञानिरिममुखं याति 'a. s against the enemy.' 2 व्रध् 1 A, प्र-उप-वि pass., उन्नित या, उरक्षेया; 'a. ed some steps to receive' सादरमिमुखदत्ताविरस्पदः (Ka.95); 'a. ed in age' परिणतवयम्, वकोवृद्ध, प्रवयम्; 'a. ed in knewledge' न्नामृद्धः—ए. र. उच्छ ट., पुरस्कु 8 U, अमे नी 1 P. 2 वृष् ट., परिपुष् 4 P. 3 उपित्र व 6 P, उपन्यम् 4 P, पुरो निधा 3 U. 4 प्राकः दा 3 U. - इ. उच्छनं, प्रगमनं, प्रयाणं, 2 उन्नित रि. नमसो वृद्धि रि., उरक्षं, वद्धनं; 'price of a book in a.' पुरस्कप्रकाशनान्पूर्वं दः प्रस्थं, —MENT, इ. उरक्षं, उन्नित रि., अभ्यदयः, वृद्धि रि., आगमः, उपचयः; 'a. in knowledge' विद्यागमः; 'a. of learning' नानोस्कर्षः.

ADVANTAGE, s. लाम:. हितं, गुण:, फलं, अर्थ:. 2 अवसर:, अवकादाः. 3 आधिक्यं, उस्कर्षः; taking a. of my weak point' मम छिद्रेण लब्धावकादाः; 'show or set off to a.' लक्षीं-शोभां-तन् 8 U, See Add ; 'they had an a. over their enemy in bravery' शीयें ते शतुभ्याऽत्यारच्यंत. -v. t. उपकृ 8 U, अनुमह 9 P, लाभाय मू. -ous, a. फलट, हिताबह, लाभकर, हितकर (शी f.). -ously, adv. सफलं, सलानं. 2 सावकादां.

Advent, त. आगमनं, प्रवृत्ति f.; 'a. of spring' वसंतसमयावतारः, मधुप्रवृत्तः. =rrious, ल. बाह्य, भौषाधिक-आगंतुक (का f.), आहार्थ.

ADVENTURE, s. साहसं, अद्भुतं कर्म. 2 देवाधीनं कर्मचिष्टितं. 3 वृत्तांतः, चिर्तः, चेष्टाः, चेष्टितं. क्रियाः -v. i. देवाधीनं कर्म कृ 8 U. 2'साहसेन व्यवसो 4 P or प्रयत् 1 A. -ER, s. साहसिकः, साहसव्यवसायिन् m. -OUS, α . साहसिकः (कां f.), प्रगत्भ, निर्भयः 2 संदिर्धः, देवाय न.

ADVERB, 8. क्रियाविद्योषणं, अन्ययं.

ADVERSE, a. पतिकूल, विपक्ष, वैदिन् (णी f.), विपदीत, वाम, विरुद्ध, पराङमुख (छां f.). —ARV, s. समृ:, अिर:, See ENEMY. —ITV, s. विपद्द f., आपदf., विपत्ति f., आपत्कालः. व्यसनं, दुःछं.

ADVERT (to), v. i. उदाह 1 P, अनुलक्ष् 10; अधि-कृत्य-उदिश्य-वद् 1P or वच् 2 P. 2 अव-तं-केश् 1A, मन: समाधा 3 U, अवधा, अवधान दा 3 U. = ENCE, श. अवधानं, अवहितता, मनोधोग:, अवैक्षा.

ADVERTISE, v. t. विज्ञा c. (ज्ञापयित), निविद् c., प्रकाश (c., व्युप् c., वि-उद्-छुष् 10. = ER, s. प्रकाश-

कः, कापकः: -MENT, s. विकापना, घोषणाः.
ADVISE, v. t. उपदिष् ७ P, अनुतास २ P. शृङ्क् ए.,
निविद ८., ता ८. (ज्ञापपति). - v. i. विचर ८., ऑलीच् 10.-ABLE, त. उचित, योग्य, युक्त. अउपरेष्टकः:
-EDLY, adv. सरिचारतः, ज्ञानतः, नोधपूर्वः 2 सावधानं, अवधानेनः - ER, s.। उपदेशकः, उपदेष्टु m. 2
सचिवः, अमात्यः, मंतिन् m. -ADVICE, s: उपदेचाः, अनुज्ञासनं, नोधनं. 2 समाचारः, नार्ताः

ADVOCATE, $v.\ t.\ qराध बद् 1\ P, पक्ष समध् 10\ or क्स् 1\ P. <math>-s.\ qx$ । वे क्n, पक्षसमधेकः, बन्ह m. 2 आश्रयः, रक्षकः, प्रतिपालकः.

Adze, s. कुटारिका, नक्षणी.

AERIAL, a. See under AIR.

AFAR, adv. द्रातः, आरातः; द्रे-रं; 'a. off' द्रस्थयः ARFABLE, a. मुजन, मुज्ञाल. 2 मधुरालाप, प्रियमादित् (नी र्त.). — AFFABILTY, s. मधुरालापता, मुज्ञालत्वं, भोजन्यं; प्रथयः. — AFFABLY, adv. चाटू-क्या, मृद्वसनेन, मुजनवत्, समग्रयं.

 Λ FFAIR, s. कार्यं, व्यापार:, कर्भज् n., अर्थ:.

Affect, v. t. (To act upon) সান্দ্ৰ 1 P, আক্ল लीक 8 U, उपहन् 2 P, विकः, उपसङ् 6 P. संस्क ; क्रेज्ञलेशैरमिशं (S. 2) 'not a. ed by the slightest fatigue'; 'a. ed by a devil' वेतालोपहत; 'a. ed with many diseases' अनेकन्याध्यपसृष्ट ; 'our position is not in the least a. ed (it does not a. us in the least) न न: किंचिच्छियते (S. B. 345). 2 (Pretend) Ex. by उद्म-उलं कु, मिथ्या in comp., by कृतकः क्तिम-«. क ; 'a. ing a quarrel or anger' कृतककलहं-भोपं-कृत्वा. 3 आकृत्विक, आर्शक, इ c.: अवकाशं-पदं-म्रह् 9 P; 'my words a. ed his heart' मम वचना तस्य हृद्यं द्वीमृतं, मम वचनतः स्य हृदये वृद्धे पदं लेने. 4 मन् 4 A; 'he ans learning 'पंडितंम=ांसी. -ATION, s. अहंकार:, आटांप:; मिथ्यागौरवं. 2 हवन् n., See PRETEXT. 3 विलास:, अभिनय:, हाव:.-ED, a. आकृत, अ-निभूत, उपहत, विकृत. 2 मिथ्या in comp.; कृतका कतिम ; ' by an a. courage ' मिथ्याप्रतापमात्म-न्यारोध्यः 3 अहं कारिन् (णा तः), मानिन् (भी तः), सदर्प. - EDLY. adv. साइंकारं, साटीपं. - ING. a. कहण, मर्भभेदांन (नी f.). =INGLY, adv. कहण. -ION, 8. प्रेमन् m. n., अनुरागः, स्वेहः, प्रणयः, प्रीति f., वात्सल्यं, (with loc.). 2 धर्भ:, संस्कार:, विकार:, अनुभावः, वृति र्., भावः, विक्रियां, रागः = IONATE, a. दिनम्भ, स्नेहज्ञाल, प्रणायम् (नी f.), सप्रणय, सानुराग, वन्सल.-IONATELY, adv. सप्रेमं, सहनेहं, हिनाधं, सानरागं

Affiance, v. t. प्रतिभु 5 P, वाचा दा 3 U.-...

APPILIATE, v. t. संशिषु c., संग्रु 10.

क्षणामाप्तप्त, s. संबंधः, संपर्कः, योगः. 2 बंधुता-त्यं,

Аветем, v. t. प्रतिज्ञा 9 A, वद् 1 P, वस् 2 P, उपक्षिप् 6 P, उपन्यस् 4 P. 2 सेनिभयं वद्, तथेति वृद्धं कृ
2U. 8 वृद्धीकृ 8U, निश्चित व. कृ, प्रमाणीकः —ATION,
s. उक्ति ƒ, वृद्धवचनं, प्रमाणीकरणं, सनिश्चयं वचनं. 2
प्रतिज्ञा, पश्चः. — ATIVE, α. स्वीकार-अंगीकार-योतकसूचकः; 'two negatives make one a.' द्री नजी
प्रकृताथं गनयतः. 2 पक्षानुकृतः

AFFIX, s. भागम:. -v.t. अनुबंध् 9 P, सं-आ-युज् 7U, 10.

AFFLICT, v. t. कि. स् 9 P. दु 5P, परि-सं-तप् c., ज्यथ् c. (ज्यथ्यति), पीद् 10, जाध् 1 A, आयस् c. = ED, a. आतं, दुःखित, अभिभूते, पीडित, आतुर. 'to bo a. for' तम् 4 P, पर्युत्सुक a. भू. = 10N, s. क्रेन्न:, जाधा, पीडा, कष्ट, ज्यथा, दुःखं. = ING, = IVE a. क्रेन्नावह, ज्यथाकर (री.).

AFFLUENCE, s. समृद्धि f., सधनताः धनवाहृत्यं.

—AFFLUENT, a. समृद्ध, धनाडचा, बहु-महा-धनः 'a. circumstances' सधनताः, सृह्थिति f. 2 एकस्थानं प्रति प्रवाहक.—AFFLUX, s. एकस्थाने प्रवाहः

Afford, v. t. दा 3 U. 2 (To be able) ज्ञक् 5 P, समर्थ-क्षम-a. भू 1 P.

AFFRAY, 8. 485:, इंद्रं, युद्धं.

Affright, v. t. संत्रम् c., भी c. (भाषयते-भीषयते), उद्गित c.= 8. भयं, सं-,नास:, साध्वसं-

Affront, s. अवज्ञा, निकृति f., अपमान:, तिरस्तार:, मानभग:.-ए. t. (संमुखं-प्रत्यक्षं) अवज्ञा 9 U, अवमन् 4 A, अधिक्षिष्ट 6 P, तिरस्क्क 8 U.

AFFUSION, ह. आसेक:.

AFLOAT, a. भवमान; 'a rumour is a. ' वार्तो महता. AFOOT, adv. पदस्याम्; 'set a. ' प्रारम् 1 A, See BEGIN; 'the army is a.' प्रचलितं सैन्धं; 'going a.' पादम, पादचारिन्.

AFORE, adv. अग्रे, पुरः, संमुखं. 2 पूर्व, पुरा, गतकाले; 'a. said' पूर्वोक्त, पागुक्त.

AFRAID, a. भीत, भयात्वित. शंकात्वित; 'to be a.' बस् 1, 4 P, भी 3 P, (with abl.). 2 आ-शंक् 1 A, मन् 4 A.

AFRESH, adv. पुनर्पि, अभिनवे.

AFTER, prep. अनु pr. to roots, प्रभातः; 'to go a.' अनुगस्, अनुम्, 1 P. 2 (of time) परं, अनंतरं, उद्दें, (with abl.); 'a. that, 'तस्मान्परं, ततः उद्दें, 'a. one another' आनुप्र्येण, अनुप्दंगः; .. fa. 10 years' दश्चवर्षे ज्यतीतः; 'a. eating' भोजन्यांतरः; प्रभात् (gen.), अनु in comp.; 'a. a few क्षेत्रक्ष' दिवेषु गच्छत्सु; by gerund, or प्रवेद in

comp.; (अनामयप्रअपूर्वेक S. 5); 'he waters tree a. tree ' वृक्ष वृक्ष सिचिति; 'in a. time ' अ-गामिकाले, उत्तरकाले. 3 अनुसारण-सारतः, अनुरूपं; 'you write a. his hand ' लेखने तस्यानुकरोषि; 'he is called a. his grandfather ' स पितामह-नाम्नाऽभिधायते-आह्यते; See NAME. In comp. e. g. 'a.-ages, 'ex. by उत्तरः; 'a.-ages ' उत्तरकालः; पुत्रपौत्राः; 'a.-inquiry,' उत्तराजिज्ञासा; 'a.-crop' तास्यस्य दितीयसंग्रहः; 'a.-life' आयुः-श्चादः, उत्तरवयस् गः; 'a. noon' s. अपराह्मः, पराह्मः, विकालः;(a.) अपराह्मतन (नी f.), वैकालिक (की f.); 'a. all' अते, श्चेष; 'a.-wards' पश्चात्, अनंतरं, ततः परं, परं

AGAIN, adv. पुन:, भूय:; 'a. and a. ' भूयो भूय:, वारंवारं ; 'as much a.' द्विगुण a. 2 अगरं च, अ-न्यच, अपि च. 3 (With verbs) by प्रति pr.

AGAINST, prep. प्रति-अभि pr. to nouns; प्रतिवाते 'a. the wind' &c. 2 अभिमुखं, प्रतिमुखं, संमुखं, in comp. or with gen. 3 विरुद्धं, प्रतिमूलं, or by अतिकस्य; 'a. my order' मम शासनस्य विरुद्धं, शासनमतिकस्य-उद्यद्धं ; 'assist him a. his brother' भाति वद्धवैरस्य तस्य साहाय्यं कुरु- 4 अप, अथं; आपद्धे धनं रक्षेत् 'should lay by wealth a. (as a provision for) calamities.'

Agare, a. ज्ञमाण; 'with eyes a. with astonishment' विस्मयोत्पुत्रलोचन.

Age, s. युगं, काल:, समय:. 2 वयस् n.; 'a. of the world 'कत्प:; 'old a.'; वृद्धत्वं, वार्धव्यं, वृद्धभाव:, परिणतं वय:; 'come of a.' प्रातः व्यद्धारः; 'of the same a.' समकालीन, समानवयस्कः; 'of age' ex. by वर्षाय a. वर्षात्मकः a.; '5 years of a.' पंचवर्षाय-वर्षात्मकः; 'about 8 years of a.' अष्टवर्षेय नर्षात्मकः; 'about 8 years of a.' अष्टवर्षेदेशीय; 'a. of majority' योवनदशा, योवनावस्था; 'he reached the 16th year of his a.' षोडशवर्षेययोवस्थामस्यश्चतः —ED, a. वृद्ध, जीर्णं, पुराण्,

Agent, s. प्रतिहस्तः, प्रतिनिधः: 2 (in grammar) कर्त् m.; कारकः, कारः in comp. 3 हेतः, कारणं, साधनं; ज्ञाकि f. - Agency, s. कर्तृत्व, निर्मातृत्वं; 'the action was done through his a. 'तस्कर्तृ-का क्रिया, तस्य साहाय्येन संपारिता क्रियाः 2 कारणं. 3 निर्योगपरं. नियोज्यन्वं.

Agglomerate, v. t. संचि 5 U, एकत्र-राशी-कृष्ठ U. Agglutinate, v. t. संयुज् 10, संक्षिष् c., संलग्न a. कृष्ठ U, संसंज् c.

AGGRANDIZE, v. t. वि-सं-प्र-हृध् c., आर्थ c., ए-ध् c., स्फाय c. (स्फावयति), उन्कृष् 1 P, उपि 5 U. =MENT, s. विवृद्धि f., उन्नाति f., अभ्युदयः, उत्कर्षः, उपनयः, उदयः. Асеваультв, v. t. वृध् c., उपि 5 U, प्रवृद्धि नी 1 P. 2 प्रकृष् c., संशुभ c., उदीप c. = ION, s. वृ-दि f., उपचयः 2 प्रकोपनं-णं, उद्दीपनं

AGGREGATE, s. संग्रह:, समाहार:, राश्चि:, समूह:, समुदाय:.-v. f. संग्रह 9 P, राशीकृ 8 U, संचि 5 U, एक कृ. -ED, a. एकीकृत, समुदित, संचित, समाहत.-ION, s. संग्रहणं, राशीकरणं. 2 समूह:, See (s.) above.

AGGRESS, v. i. (দথদা) আদ্মন্ 1 U, 4 P, কঘ 1 A, 10, हिंसारंभ ক 8 U. —ION, s. आ-अतिक्रमः, ਲੰঘনা 2 দথদাবিদাং, হিনাংদ: —IVE, a.
দথদাবিদাং, দথদাবিদাং, দথদাবিদাং, দথদাক্ষম: —OR, s. দথদাবিদাং, গাদাক্ষম: —OR, s. দথদাবিদাংক:, আদাদক:

Aggrieve, v. t. अर्ट् 1 P or c., दु:खाकुलीक 8 U, See Afflict.

AGHAST, «. ससाध्वस, भयाभिभूत. 2 विस्मयाकुल, आ-भर्यचिकतः

AGILE, a. लघु, चपल, लघुश्रार्थाः

AGITATE, v. t. सं-वि-त्र-क्षुम् c., आकृलीकृ 8 U, उ-दिज् c.; धू 5, 9 U, प्रमंथ 9 P, विकुद् c. (water). 2 Discuss, q. v.—ED, a. क्षुन्ध, विद्वल, आकुल, वि-क्रव, पारिषव. 2 प्रमधित, विलोडित; 'to be a.', क्षुम् 4, 9 P, 1 A, विद्वल &c. भू.—10N, s. सं-क्षीमः, उद्देगः, उपप्रवः, आकुलत्वं. 2 विलोडनं. 3 वि-षेतरणा, वादानवादः.—0R, s. क्षीमकः.

 $\mathbf{A}$ GNATE, α . संबंधिन् (नी f.), संबद्धः

Ago, adv. पूर्व, पाक्, (with abl.); 'long a.'
पुरा; 'not long a.' নানিন্দিনান্দাক, অননিতুৰ

AGONY, s. ज्यथा, यातना, नेदना, संताप:; 'in the a. es of death' मृत्युवेदनाभिभूत; 'sharp a.' तीवयातना-वेदना &c. -IZE, v. i. ज्यथ् 1 A.-v. t. Afflict, q. v.

 $\mathbf{A}_{\mathbf{GRARIAN}}$, a. भूमिविषयक, क्षेत्रसंबंधिन् (नी f.). AGREE, v. i. संमन् 4 A, तथा-एवं-मन् ; 'I don't a. with you' नैवमहं मन्ये. 2 एकचि तीभू, एकमत a. भू; ' birds in their nests a. ' स्नेहभावेनैकन वसं-ति ; 'they all a. on this point' अस्मिन्विषये सर्वेषां तेषामैकमत्यम्. 3 प्रह् 9 P, स्वीकृ 8 U, अनु-मन् 4 A, अनुज्ञा 9 U. 4 संकृष् c., समयं-संविदं-कृ, प्रतिपद् 4 A, अभ्युप-इ 2 Por गम् 1 P, प्रतिभु 5 P. 5 आरोग्याय कृष् 1 A, हिताय भू, हितमावह 1 P; ' (living in) Bombay does not a. with my health ' मुंबापुरनिवासी ममारोग्याय न कल्पते. 6 Resemble, q. v. -ABLE, a. (127, Htt in comp. (सुखस्पर्शता शिलाविशेषस्य M. 4); मनोज्ञ, प्रिय, स्नृत, अभिमत, सुभग. 2 अनुरूप, योग्य, तुल्य, सर्श (शी f.) - ABLY, adv. यथासुखं. 2 अनुरूपं, अन-सारतः; 'a. to one's nature' सत्तानुरूपं. -MENT, s. समय:, संविद् f. 2 ऐक्यं, संमाति f., ऐ- कमत्यं 3 साद्रयं, सवादः 4 अध्युपनमः, स्वीकारः, प्रतिपति f.

AGRICULTURE, s. कृषि f., क्ष्मणं ; science of a.' कृषिकर्मविया. - AGRICULTURIST, s. कृषीवलः, क्ष-षेकः, कृषिजीविन् m., क्षेत्रिन् m. 2 वैदयः, विद्या m.

AGROUND, adv. तटस्थ व., ड तीएं.

AGUE, s. कंप-क्वीत-ज्वर:, विवम: ; 'tertian a. ' न्याहिकविवम:, 'quartan a. ' चात्रिकविवम:

AH, interj. आ:, हंत, हा, अही, अहह.

AHEAD, adv. अमे, पुरतः, पुरः. 2 अधोमुख, अवाक्-शिरः.

AJAR, adv. अर्धविवृत a.

AID, v. t. उपकृ 8 U, साहाय्यं कृ (with gen.). = s. साहाय्यं, उपकार:. 2 सहाय:, उपकारक:. = LESS, a, असहाय. See Help.

AIL, v. t. पांड् 10; दु 5 P, तप् c.; 'what a. s thee' कि त्वां व्यथयित or का ते पीडा. —ING, a. पीडित, कुंदरोगपीडित. —MENT, s. पीडा, आतंक: 2 कुंदरोग:-व्याध:

AIM, v. t. लक्षीकृ 8 U, उहिश् 6 P, संघा 3 U; 'well a. ed arrow' साधुकृतसंघानः श्वरः (S. I). 2 आप् desid. (हैप्सति), आकांक् 1 P, लम् desid. (लप्सते); 'a. ed at the crown' राजपदं लिप्साचिक &c. 3 लक्ष्यं पिति क्षिप् 6 P or अस् 4 P. -s. लक्ष्यं-सं, शरव्यं. 2 संघानं; 'taking a.' शरसंघानं कृषैन्. 3 अभिप्रायः, आश्चयः, वाह्या, कांक्षा, हेतुः, चिन्साधितं; 'friend, where are you going without any definite a.' हला कानिदिष्टकारण गम्यते (V. 2).

AIR, 8. व्योमन् n., आकाशः, नभस् n., विहायस् n.; 'to take the a.' बातमासेव 1 A; 'take a.' प्रकाश्चर्तां गम् 1 P. 2 वायुः, वातः, समीरणः. 3 ता-लः, रागः, मूर्छनाः 4 रूपं, आकारः, मुद्राः ' with a dignified a. ' सगीरवाकारेण ; 'a. of conceit' अवलेप मुद्दा ; ' with the a. of one who is offended ' निकृतमिवात्मानं संदर्श. 5 गति f., विधि:, प्रका-र:, रूपं; 'through a.' बिहायसा, मभोवत्मेना; 'to build castles in the a.' गगनकुसुमानि चि 5 U; 'a. balloon ' आकाश्यान, ज्योमयान ; 'a. bladder ' वायुकोषः; 'a. hole ' वातायमं, गवाकः, जार्क; 'a. born', 'aerial', आकाशाज ; आकाशास्थ, नभःस्थः -Y, α . नायन (वी f.), नायुमय (यी f.). 2 सुवात, प्रवात; 'a. place ' प्रवात; प्रवातवायनं 'a bed in an a. place (in the current of wind)'. 3 असार, फला, खपुब्पबत ind. - Aebonaut, s. वैमानिकः

Akin, a. सगोत्र, सनाभि, सजातियः 2 सद्श्व (श्वी f.), समान, संबंधिन (नी f.). Alack, See Alas.

ALACRITY, s. औत्सुक्यं, उत्साह:. 2 शामत्वं, क्षिपता,

ALARM, 8. नास:, ज्ञांका, भयं, साध्वसं. 2 साजहनिकं. 8 भयधानी:, भयाकंदनं ; 'a. bell' भयसूचको घंटा-नाहं:. -७. ६. प्राक् सूचनां दा 3 U. 2 भी с., संनम् ए, उद्विज् с. -ED, व. भीत, उद्विम, भयातं, चिकत. -भात, व. भयावह, उद्देगकर (री र्त.), त्रासजनन (नी र्त.), भयभदः - IST, 8. भयोत्पादक:. - ALARUM, 8. साजहनिकं, भयधानी:, प्रनेशनचंटा.

ATLAS, interj. कर्ट, हा, हंत, हा धिक, अहह, अही बत. 2 अत्याहित, अनुष्यार्थ.

Albeit, adv. यदापि.

ALBUGO, s. शहं ; वक्षरीग:.

ALCHEMY, 8. रंसविया, रससिद्धि f.—ALCHEMIST, 8. रसायनविद m., रसज्ञ:

ALCOHOL, s. मयसार:.

ALCOVE, 8. कुंज:, पर्णशाला, निभृतस्थानं

ALDERMAN, ८. पुराध्यक्षः ; वृद्ध-गृरु-जनः.

ALE, s. यवसुरा-रं, मयं; 'a. house, ' शुंडा, पानं; 'keeper of an a. house' शांडिक:.

ALERT, a. जागरूक, दक्ष, सावधान, अवहित, अतंत्र, उपमिन्-द्योगिन् (नी f.). -NESS, s. जागरूकता, अवधानं, दक्षता.

ALGEBEA, ८. बीजगणितं. —ICAL, त. बीजविषयक.

ALIEN, त. विदेशीय, अन्यदेशीय. 2 विस्कः; विरुद्धः, भिन्न, अमस्तृत. —Arre, v. t. (affection) विघट् ट., विश्विष्ट् .., विनश्च ट., विभिद् 7 P or c., विस्छद् 7 P or c. 2 (person) विरंज् ट., वि-अप-रक्त त. क् 8 U. 3 परार्थान त. क्रु, परस्वत्वे प्रतिपद् ट. —ATION, ८. विघटनं, विरागः, विरक्ति f.

Амент, v. i. अवतू 1 P, उपविज् 6 P, अव-निपत् 1 P.

ALIKE, a. सन्ता (ची f.), तुल्य, समान, सम.

ALIMENT, ह. आहार:, भोजनं, पौष्टिकं. -AL, -ARY, क. पोषक, पुष्टिपद, ज्ञाक्तिवर्धन (नी f.). -ATION, ह. पोषकं, भरणं.

ALIVE, a. जीवत् (न्ती f.), सजीव, सचेतन; 'I caught him a.' जीवमाहममहीषं (D, K. II. 4).

2 अभिज्ञ (with gen.), or विद् 2 P, See Know.

ALKALI, s. क्षार:, सर्जिका, See NATRON.

-ALKALINE, a. क्षारस्यभाव, क्षारविशिष्ट.

ALL, ६. स्वें, अखिल, साकल्य. — a. सवे विभ, pron.
a., अखिल, सकल, कृत्ल, निखिल, समस्त; 'not at
a.' ने किमाप, नं मनागिप; 'at a. times' सवेदा;
'a. but 'पाय, कल्प, in comp.; 'a. but dead'
मृतपाय; जिन्नपाय 'a. but cut'; 'a. of a sudden'
अकस्माद, सहसा, सपदि, एकपदे; 'this is not
a.' पतावतापि दोषो &c. न समाप्यत; 'a. I can'
वर्षाचित, यथासामध्ये; 'this is a. I can do to

serve you' एताबान्मे विभवीं मवतें सेवितुं (क्रे. 2); 'by a. means' सर्वेथा; 'a.-in-a. of one's life' जीवितसवें स्वं; 'a. at once' युगपत; 'a. round' सर्वेतः, सर्वेदिकु, सर्मततः; 'in a.' साक्षान्यनं, पिंडी-कृष्य, मिलित्या; 'give me 20 rupees in a.' एवं पिंडीकृत्य मधी विश्वति रूपकारदेहि; सर्वे मिलित्या संग वर्य 'we are 7 in a.'; 'a.-bearing' सर्वेसह; 'a.-conquering' सर्वेदमन, सर्वेजय, सर्वेदम; 'a.-destroying' सर्वेदमन, सर्वेजय, सर्वेदमं; 'a.-वेविद्; 'a.-pervading' सर्वेच्यानिन् (नी.), विभात्मन्, सर्वेगत; 'a. powerful' सर्वेश्वक्तिमन् (ती.).

ALLAY, v. t. प्र-उप-ज्ञास् c. (ज्ञानयति), नियम् c.; निर्वो c. (जापयति); 'a. ing of heat' निर्वोपण. 2 सांत्व् 10, तृष् c.-ER, s. ज्ञानकः, ज्ञांतिदः-करः.- MENT, s. प्रज्ञानने, सांत्वनं; 'a. of hunger' क्षुत्प्रतीकारः.

ALLEGE, v. t. प्रतिज्ञां 9 A, बद् 1 P, नृढं त्रू 2 U; 'the charges a. ed against me' मिय समारोपिता दोषाः. 2 छद्म कु 8 U, व्यपदिश् 6 P, मिथ्या वद् 3 उदाह 1 P. = ATION, s. प्रतिज्ञा, उक्ति f., वष-नोपंथासः. 2 दोषारोपः, मिथ्याभियोगः. 3 व्यपदेशः, छद्म n., व्याजः.

Allegiance, s. निष्ठा, भक्ति f., अनुराग:; 'a. to the king ' राजनिष्ठा.

ALLEGORY, s. হুদান: —ICAL, a. লাঞ্জালিক (কা f.), হুদানন:, বুছানন —IZE, v. t. বুছানবানি (D.), হুদানত ত্যা c.

ALLEVIATE, $v.\ t.\$ ভ্ৰম্-ম্-রাম্ ে, নিযম্ ে, মান্র 10; নির্বা c. (বাবেশনি), ভ্রম্থনি (D.), ভ্রম্ক্র. - ion, s.ভ্রম্-ম্-রাম:, নির্বাহণ ; 'a. of sorrow' ξ : ন্রেনির্বাহণ - ive, $a.\$ রানির্বাহন রামন্ধ্

ALLEY, s. उद्यानपथ:, वीथि-थी f. 2 दुर्गममार्गः, सं-बाभपथ:-

Alligate, v. t. सं-अनु-बंध् 9 P. =10N, s. संबंध: संयोजनं

ALLIGATOR, s. नकः, प्राहः.

ALLITERATION, इ. अनुपास:

ALLOT, v. t. परिकृष् c., दा 3 U, विभक्ष 1 U. - - MENT, s. विभाग:, विभक्ष 2 अंदीं; भाग:

Allow, v. t. अनुता 9 U, अनुमन 4 A, अनुमुद 1 A. 2 Give, q. v. 3 मह 9 P. See ADMT. 4 उप-देश 1 A, विवह 1 A; स सहमादियिणापकाम- सुपेक्षित: (Mu. 3); 'I a. my feet to be burnt' द्वामानाविष सरणाद्येक्षे. 5 (for) ग्यूनीकृ, न गण् 10.—ABLE, a. अनुत्तेय, अनुनोय; 'a. mistake' क्षमाहिषदाध:; 'not a.' प्रति-नि-विकर

क्र-भागकः अञ्चलकः अनुमति र्रः, अनुमोदनं ये नेतनं, नि-किपितपुरुषं, वृत्ति र्रः अस्तिकारः : यूनीकार्गः

Allo, s. मिश्रण, दोष:. न्यूनता. 2 अपव्रव्य, कुत्यं, मिश्रण, दोष:. न्या, व. मिश्रित, द्रिति ; 'un-a. pleasure' केवल-द्व:खास्थितं-सुद्धं.

ALLUDE, v. t. उहिशा-भाषिकत्म बद् 1 P or बच् 2 P or भाषित्रा 3 U; उहिशा 6 P, सूच् 10, लक्षीक ; अनुसंधा ; 'this story a. s to myself ' इस क-था मामित्र लक्षीकरोति (S. 7). —ALLUSION, s. उहेशाः, उदाहरणं, कीतेनं ; इंगितं, सूचनं; 'in a. to' अधिकृत्य, ससुहित्य.

ALLURE, $v.\ t.\ \epsilon \ 1\ P$, आकृष् 1 P. वि-স-हुम् c. —ING, a. সলীদক, हारिन् (णी f.), आकर्षक; 'a. things' সলীদকৰ্দন্দি. —MENT, s. স-বিলীদন ; বঁঘন, বিকাংইনু:, আকর্ষণ.

ALLUVIUM, s. पुलिनं, नदीरससमाहता मृतिका. =AL-LUVIAL, a. पुलिनमय (यी f.).

ALLY, s. मिन्नं, सहाय:, पश्य:, सहकारिन m. - v. t. संबंध् 9 P. 2 संघा 3 U; संयुज् 10, संक्षिप् c. - ALLIANCE, s. संधि:; 'friendly a.' सख्यं, मैत्री. 2 संबंध:, संपन्नं:; 'matrimonial a.' विवाहसंबंध:. ALMANAC, s. पंजिक्ता, पंचांगं.

Аіміснту, а. सर्वज्ञानिमत् (ती f.), अमितौजस्; सर्वज्ञान्, सर्वसमर्थः

ALMOND, 8. वातामफलं.

Almonry, s. भिक्षादानगृहं, भैक्ष्यज्ञालाः - Almon-ER, s. भिक्षादाने अधिकतः

Almost, adv. प्रास, भूषिड, कल्प, affixed to adj.; 'a. dead ' मृतकल्प, मृतगाय; 'when the night had a. worn away ' सीणभूषिडामां क्षपायां; 'it is a. dawn now ' अधुना प्रवातमाया-कल्पा शर्वेशी. 2 प्रायः, पायशः; 'a. all ' प्रायः सर्वे. 3 (With num.) ex. by आसन्न, उप, in comp.; उप-आस-न्दशाः &c.

ALMS, s. भैक्यं, भिक्षा, भिक्षादानं ; 'beg a. '.भिक्षाट-नं कृ 8 U, भिक्ष-याच् 1 A; 'a.-giving ' भिक्षादा-नं, त्यागः; 'a. house' अनाथगृहं, भिक्षागेहं; 'a. man' भिक्षुकः, भिक्षात्रान् ॥

ALOE, s. सहा ; कुमारीर्सोद्दवी बोल:.

ALOFT, adv. उर्दे, उपरि; 'a. in the air ' विहा-यसा, व्योगवरमेना

ALONE, a. एक, अधितीय, एकाकिन (नी f.). 2 एव, क्रेंबल, सात्र in comp.

Along, prep. अनु in comp. or with acc.; or by insh.; 'a. the way' अनुमार्ग: 'a. the city of Ayodhyâ' अयोध्यानगरीमनु; 'a. a road' मार्गेण. 2 पुर:, अमे, पुरस्तात ; 'a. with 'सह, सा-भू, See With; 'all a.' आपथम, प्रथमानिक; 'a. side' वार्थन:; समीप-पै.

Aloor, adv. दूरे, अंतरे, एथक् ; 'standing a.'
दूरस्थ; 'keep a.' १थक् निभा 3 U, न गण् 10.
Aloud, adv. उधै:, उध-तार-स्वरेण. 2 प्रकृषां, प्रउत्-मुक्तकंठ (weep a.); 'call a.' शब्दायते (D.).
Alphabet, s. वर्णमाला.—ICAL, a. वर्णक्रमानुसारित्
(णा f.).—ICALLy, adv. वर्णक्रमण, वर्णानुसारिज्

ALREADY, adv. पूर्व, पुरा, प्राक्त, with एव; sometimes by एव alone; the moon has a risen' उदित एवं हिमारिम:

Also, adv. अपि, च. 2 अपरंच, पुनश्च, अपिच 3 तहत्.

ALTAR, 8. वेदि-दी f., चैत्यं, स्थंडिलं.

ALTER, v. t. अन्यथा कृ 8 U, विपर्यस् 4 P, विपर्यासं नी 1 P, परिवृत् c. 2 विक्र, विरूप 10; 's. ed in appearance' भित्राकार इव रुक्ष्माण - v. i. परिवृत् 1 A, अन्यथा-अन्यरूप a. भू; विपर्यासं या 2 P.-ATION, s. परि(ती)वर्तः, विकारः, विकारः

ALTERCATE, v. i. विवद् 1 A, कलहायते (D.). -ION, s. विवाद:, कलहः, वायुद्धं-

ALTERNATE, a. Ex. by प्याय in comp.; a. service ' प्यायसेवा. - v. t. परिवृत् c.; ex. by a verb with प्यायण. - 10N, s. विषयप:, परिवृत्ति f., प्याय: - 1VE, s. विकल्प:, पक्ष:, पक्षांतरं; gen. ex. by words like गृति:, क्राणं &c.; 'there is no other a.' अन्या गृतिनोहित, अन्यष्ष्ठरणं नालोक्यते (Ka. 152). 2 विकल्प:, विभाषा (in grammar). - LY, adv. प्यायण, यथानमं.

ALTHOUGH, conj. यदापि, अपि.

ALTITUDE, s. उद्यत्वं, उच्छाय:, उत्सेधः

ALTOGETHER, adv. सर्वथा, सर्वतः, अश्रेषतः, साकल्येन- 2 सहित-सहत-एकीकृत-व-; समं, एकीकृत्यALUM, ४- स्फटी, तवरी, सीराष्ट्री, स्फाटिकी-

ALWAYS, adv. सदा, सर्वदा, अनिशं, सततं, सर्वेकालं, निरंतरं, अनवरतं.

AMAIN, adv. प्रसमं, प्रसद्य, बलात्, सवेंग, जवेन.

AMALGAM, s. कास्यं, निभधातुः, पारदसंसदृधातुः.
-ATE, v. t. संमिध् 10. 2 संग्रज् 10, एकीक् 8 U,
संक्षिप् c.-ATION, s. धातुसंमिधण. 2 संयोजनं,
संयोगः, संमेलनं

AMANUENSIS, 8. लेखक:, लिपिकार:.

AMARANTH, १. अस्लानपुष्पं. 2 अस्लानः, महासहा. AMASS, १. १. संषि 5 U, संग्रह 9 P, संग्र 3 U, हान्ही-एकि-कृ 8 U.—MENT, १. संष्यः, संग्रहः, &c. AMATORY, १८. किस्मा (नी १.), भेमशील, ग्रंगारिम्य. AMAZE, १. १. विहेम ८. (विस्माययित, विहेमाययेते), विश्मयाकुल-साधये-१८. कृ 8 U.—ED, १८. विहेमायं, विहेमयां, विहेमयां, काष्यं, विहेमयां, काष्यं, विहेमयां, काष्यं, विहेमयां, क्ष्रिः, १८. स्विहेम्सं, सा

कुर्त माराज, क विस्तयकाारित् (णी f.), विधित, अ-द्वतः 2 भतिरिक्तः, भति pr.

AMBANES, s. anifin f.

AMBASSADOB, s. ट्र्त:, राजद्त:, प्राणिध:, संदेशहर:. - SHIP,-AMBASSAGE; s. दीत्यं, प्रणिधकार्य.

А₩ВЕВ, 8. तृणमणि:.

AMBIDEXTROUS, a. समयहस्तक ज्ञल.

Ambient, a. न्यापक; निपातिन् (नी f.), गामिन् in comp.

Амвісиоив, а. हचर्य, संदिग्धार्थ, अञ्चल, अस्पष्ट, संदिग्धः -LY, adv. अस्पष्टं, वक्रोक्त्या, हचर्यतः. -NRSS,-**Ambiguity**, s. वक्रोक्तिf., संदिग्धार्थता, संदेहार्थः.

A MBIT, s. मंडलं, चक्रवालं, वर्तुलं.

A MENTION, s. स्रहा, आकाक्षा. 2 कीतिस्प्रहा, ऐश्व-यांकांहा, उचपदवांछा; 'a. to get a throne,' राज्यलेभ: -तृष्णा. -AMBITIOUS, a. सस्रह, साकां-क्ष, ऐश्वेपेन्स, यशस्त्राम; 'who, a. of your throne, has roused your envy' केनाम्यस्या पदकांक्षिणा ते जनिता (K. III. 4). 2 (Of hopes) दूराधिरोहिन्-उत्सर्पिन् (जी f.). -LY, adv. ऐश्वर्योकाक्षया &c.

AMBLE, v. i. लिलतं वन्त् 1 P, मु 1 A; धोर् 1 P. -s. धोरित. -ER, s. धोरितगामिन् m.

Амввовіл, s. अमृतं, सुधा, पीयूवं. - ль, a. अमृत-मय (यी f.), अमृतंतुल्य, (s.) in comp.

Амвигате, v. i. विचर 1 P, परिक्रम् 1 U, 4 P, **इतस्ततभर.** =10N, s. परिक्रम:, पर्यटनं.

Ambuse, Ambuscade, s. (परावस्कंदनार्थ) निभृते स्थानं; निभृतावस्थिति f. ; ' they all lay in a.'
सर्व एव ते निभृतं तस्थ:.

AMELIORATE, v. l. वृध् c., श्रेयस्-साधीयस् (सी f.)-कृ 8 U, समुत्रति नी 1 P, See IMPROVE. - ION, s. वधन, समुत्राति f., श्रेयस्त्वं.

AMEN, adv. ओम्, भवत, एवमस्तु, तथास्तु.

AMENABLE, a. परानुयोगार्थान, अनुविधायिन् (नी f.), आवान, वज्ञी यात ; 'a. to another's power ' पराधिकारवज्ञः

AMEND, v. t. सं-वि-परि-गुध् c., समा-प्रतिसमा-धा 3 U; 'a. one's life' पापात्रिवृत् 1 A, पापं त्य-स्वा धर्ममाश्वर 1 P. –v. i. गुध् 4 P; समाधा pass., भन्नतर व. भू. – MENT, s. संगोधनं; प्रतिसमाधानं 2 दोषशोधनं &c. – AMENDS, s. प्रमार्जनं, निस्तारः, निष्कृति f., शोधनं; 'to make a. for' प्रवृत्त 2 P; शुध् c.; See ATONE.

AMENITY, 8. रम्यता, मनोज्ञता.

AMEROE, v. t. See Punish.

į,

🌲 🕦 . व. सुद्धील, सुप्रिय, सुजन. 2 प्रियदर्शन,

रमणीय. =NESS, इ. सीजन्य, सङ्गावः, सुङ्गीलत्वः - AMIABLY, adv. सङ्गीलतया, भीत्या, स्नेहभावन.

AMICABLE, a. मैन (नी f.), हित, स्नेहझील; मिनभावेन; 'a. settlement' मिनभावेन निर्णय:
-NESS, s. मिनत्वं, सख्यं, सौहादं. - AMICABLY,
'adv. मिनववं, मिनभावेन, सोहादंन.

AMID,-ST, prep. मध्ये, अंतरे, अध्यंतरे, (with gen.); मध्यगत-स्थित a.; 'a. these thoughts he was pierced by an arrow' एवं विचारयन् -एवं विचारविमम् सन्-वाणेन हतः.

Amiss, a. दोषिन् (णी f.), अपराधिन् (नी f.).
2 अनुधित, अयोग्य.=adv. अनुधितं, अयुक्तं; 'take a.' See Misunderstand.

AMITY, 8. मैत्री, स्नेहभाव:, सख्य, संधि:.

Ammunicion, s. युद्धसामग्री, युद्धोपकरणानिः

AMNESTY, s. (राजकृता) दोवक्षमा, दोविष्ठमावनं.
AMONG,-ST, prep. मध्ये, अध्यतरे, (with gen.);
ex. by loc. or gen. of noun; 'a. cows
the black one gives much milk' गनां गोषु वा
कृष्णा बहुसीरा (S. K.); काल्येय नाटकं रम्यं &c.

Amorous, a. कामुक, प्रेमज्ञाल, रसिक, ज्ञांगारिषय. 2 सविलास, साविधम, ललित; 'a. sport' सविलास-ऋाँडा. - LY, adv. सकामं, सानुशगं; सविलासं, सवि-धर्म, ललितं.

AMOUNT, v. i. उपिच-संख्या-pass.; संपद् 4 A; 'a. ing to' संख्यक in comp.; 'a. to 100' ज्ञात-संख्य-संख्याक; 'they a. in all to 24 men' एवं पिंडीकृत्य चतुर्विज्ञातिनेराः संप्यंते; 'thus the families a. to 14' एवमेतान्येकन चतुर्देश कुलानि (Ka. 136); 'your whole speech a. s to this' एतावता-एवंच; एव तव वचसो निष्कर्यः -पिंडितोर्थः; 'your exertions do not a. to even a hundredth part of mine' तव व्यवसान्यो ममोयोगस्य ज्ञाततमीमिष कलां न स्रज्ञाति. -s. राज्ञिः, पिरमाणं, समुदायः, संख्या, समुख्यः; 'by any a. of labour' महता अमेणापि; 'to the a. of 100' ज्ञातसंख्यं.

Amphibious, α . स्थलजलचर. 2 दिधागतिः Amphitheatre, s. रंगः, रंगभि f.

AMPLE, a. विशाल, विपुल, बृहत् (ती f.), विस्तीण, विस्तृत. 2 मुनर, मुभूत, बहुल, यथेष्ट. - NESS, s. विशालता. 2 मानुर्य. - AMPLY, adv. सावस्तरं, मनुरं, यथेष्टं; 'he was a. rewarded' तस्मै मभूतं पारितोषिकं दत्तं. - AMPLIFY, v. t. सावस्तरं-ावस्तरंण-वर्ण् 10. 2 तन् 8 U, वृध् c., विस्तृ 9 U. - AMPLIFICATION, - AMPLITUDE, s. विस्तारं, वृद्धि f. 2 महत्त्वं, पाचरं.

AMPUTATE, v. t. अंग छिद् 7 P or निकृत् 6 P. - ION, s. छेद:, कर्तनं.

IMPLET, s. THINGS:.

AMUSE, v. t. बिनुद् 0., रस् 0., नंद 0.; 'a. one-self' विद् 1 P, बिलस् 1 P, क्रीड् 1 P.=MENT, s. विनोदः, विनोदमं, क्रीडा, क्रेलि f., विलासः, क्रीलकं.—ING, a. विनोदिन् (नी f.), विनोदनशील, इदय-गम, रस्य.

Anachbonism, s. कालगणनायां प्रमादः or क्षमः. Analogy, s. साद्रय, समानता, संबंधः. =ICAL, =OUS, a. सद्द्रा (द्यीf.), तुल्यरूप, समान, अनुरूप, संबंधिद (नी f.), आनुषंगिक (क्षी f.). =LY, adv. साद्रयेन, औपस्येन.

ANALYZE, v. t. ব্যাদ্ধ 8 U, বিশস্ 1 U, বি-ভিত্ত 7 P, বিশিস্ত a. - দ্বান্ত স্ব: - মুথক - ক্ছ, বিভিত্ত c. - ANALYSIS, s. বিশান:, ব্যবভট্ট :, বিশী :, ব্যাদ্ধ গৈ 2 মাৰ:

Ananchy, s. अज्ञासनं, अनीधरता, राजविश्वः, अ-राजकता; 'When the country is in a.' अ-राजक जनपदे

Анатнема, s. эিদরাণ:, রাণ:, পার্রার:. -тіze, v. t. রাণু 1 U, आक्रत 1 P.

Anatomy, s. গৃথক্কংগ, বিষ্টুব:. 2 দ্বাংকিব্ৰব্টুব-বিঘা-নার্জ. -IZE, $v.\ t.$ (দ্বাংটি) ব্যবহিন্তব্ 7 P, গৃথক্ কু. 2 বিষু 5 U, ব্যাঙ্ঘা 2 P. -IST, s. ব্যবহট্ডক:.

Ancestor, s. प्वेपुरुष: ; a. s. पूर्वजा: (pl.), पिन्तर: (pl.), पिनृलोक:.-Ancestral, a. पिनृक, पैनृक (की f.); 'a. property' पित्र्यं रिक्यं.
-Ancestry, s. पितर:, पिनृश्रेणी. 2 वंश:, अन्वय:.
Anchor, s. नैविधनकील:-सं, लांगलं. - v. t. कीलेन वंध् 9 P, स्थिरीकृ, गार्ति निरुध् 7 U or प्रतिहन् 2 P.
Anchorite, s. याती:, आरण्यक:, संन्यासिन् m., वन्नासिन् m., वानप्रस्य:.

ANCIENT, a. पुराण, पुरातन (नी f.), पूर्व, प्राक्काली-न, प्राक्तन, प्राचीन. -s. (a. s) वृद्धाः-प्राचीनपुरुषाः (pl.) 2 ध्वजः, प्रताकाः 3 प्रताकिन् m.-LY, adv. पुरा, पूर्व, पूर्वकाले. -NESS, s. प्राचीनता, पुरातनत्वं, &c.

And, conj. च repeated after each word joined, or after all. In the case of nouns, ex. by Dvandva comps.; 'the Sun and the Moon' आदित्यचंदी. 2 (With adjectives) gen. ex. by Karm. comps.; अलसल्लितमुग्धानि अगकानि; (with numerals) by a comp. with अधिक, उत्तर; '100 a. 8' अष्टाधिक-अष्टीतरं ज्ञातं. 3 (In the case of verbs) ex. by the use of gerunds; 'go a. tell him' गत्वा तस्मे कथए; sometimes by वा in questions; जात अन्ति ते माता स्मरसि वा तात (U. 4). 4 अपि च, अन्यच, कि च. 'A. then' अथ, तदन, ततः; 'a.

yet, 'तथापि, or ex. by च-च (अनुतमा सक्तिंदन-खी च सा किमपि चेदमनंगिवचेटित V. 2).

Anecdote, s. कथा, उपाख्यानं, आख्यायिकाः Anent, prep. डहिरय, अधिकृत्य, विषये in comp. Anew, adv. पुन:, पुनरपि. 2 अभिनवं.

Angel, s. देवद्त:, ईश्वरप्रेष्य:, स्वर्गद्त:, ' you are my a. ' त्वं मे प्रियतमा, पाणमेयसी. = xo,-xeal a, दिच्य, देवद्रतोयम, अमानुष (धी र्र.).

Anger, s. क्रोभ:, कोप:, अमर्थ:, रोष:, मन्यु:.-v. t. मन्यु :.-v. t. मन्यु :.-v. t. मन्यु :.-v. t. मन्यु :.-v. t. मन्यु : c. - Angry, a. जातामर्थ, रह. साम-थे, सरोष, कोपिन (नी f.), कुपित, जुद्ध, समन्यु; 'to be a.' कुप्-कृष्-रुष- 4 P, (with dat.). - Angrity, adv. सकीपं, सरोष, कोपान &c.

Angle, s. अलः, कोणः. - v. i. बढिशेन मन्स्याव् प्रह 9 P, उद्धु-ह 1 P. - EB, s. मन्स्यवेधकः. - ING, s. मन्स्यप्रहणं. - Angulab, a. कोणविश्वि-ष्ट, अलोपेत.

Anguish, s. परिताप:, पीडा, बाधा, वेदना, यातना, आतंक: ; 'a. of mind' मनस्ताप:.

Anhelation, s. उच्छुसनं, हृदयक्षंप:, वेपशु:.

Animadvert, v. i. নির্1 P, হণালম্ 1 A; See Censure. 2 ব্রাঞ্ 1 A, অর্থা ছ. - Animadversion, s. নিরা, হণালম: 2 ব্রাঞ্গ, অর্থা.

ANIMAL, s. जतुः, प्राणिन् m., जीवन् m., जीवः, ज-मनत् m. 2 पशुः, मृगः, तिर्जूष् m. -a. प्राणिसंबधिन् &c. 2 चतनः, 'a. food' मांसाहारः; 'a.
pleasures' विषयाः, विषयसुखानिः; 'a. passions'
(carnal) षड् रिपवः-इंद्रियाणिः; 'a. kingdom'
प्राणिवर्गः-CULE, s. क्षुद्रजनः.

Animate, v. t. जीव c., समा-भा-भस् c., प्राण् o. 2 प्रोत्सह c., जीव संघर c., उत्तिज् o., अयुज् 10, पराणु- द c. - ED, a. सजीव, चेतन, चर, प्राणिनः 2 प्रोत्साहिन्त, आधासितः 3 प्रकृत, प्रोत्साहनाप्रेरित, सारवत् (ती f.); 'a. by passion' मदोवासित, समदः - ION, s. जीवसंचारणं, जीवमदानं 2 प्रोत्साहनं, प्रकुत्वता, उत्वासः - OR, s. प्राणदः, प्रोत्साहकः &c.

Animosity, s. द्रेष:, वैरं, विरोध:, मात्सर्यं. Anise, s. छत्रा, सालेय:.

Ankle, s. गुल्क:, छटिका.

ANKLET, 8. AUT:-t, Hofft.

Annals, s. वाधिकश्चांतः, वाधिकश्चितिहासः. 2 पुरा-वृत्तकथा, चरित्राख्यानं. -Annalist, s. चरित्र-लेखकः.

Annex, v. t. संयुज् 10, अनुबंध 9 P, ख्याधा 8 U;
'Oudh was a. ed to the British territory'
अबधदेश आंग्लराज्यांगं इत:,-राज्येन संयोजित: 2
अंते निर्दिश 6 P; 'a list of names is a. ed'
नामावली लेखांते दत्ता, नामानि लेखांते विद्धानि

क्रमें के क्रिकेट के क्रिकेट के क्रिकेट के thing annexed ' अनुब्रक्ष: क्रिकेट क्रिकेट क्रिकेट कर्

Annung Are, v. t. कत् समृत् किद् 7 P, उत्मृत् 10, अबस्य स्वाद कर, ल्या त., विल्य त. = 10n, s. उत्केद:, धय:, अवसादनं, विलीय:, विनाश:; जलय: (of the modd).

ANNIVERBARY, a. सांबत्सरिक-नार्धिक (की f.). - s. सांबत्सरिको विभि:; 'a. of birth' जन्मदिवसः; 'a. of death' मततिथि:.

ANNOTATE, v. t. टीकां-भाष्यं-लिख् 6 P (with gen.), ब्याख्या 2 P, ब्याख्य 2 A. —ION, s. टीका, ब्याख्यानं, भाष्यं, टिप्पनी: —OR, s. टीकाकारः, टीका-भाष्य-कृत् गः.

Announce, v. t. आस्या 2 P or c., निविद c., विद्युद्ध 10, प्रकाश c. – ER, s. आस्यायकः, संदेशहरः. – अस्यायकः, s. स्थापनं, निवेदनं, विघोषणाः 2 वार्ताः, समाचारः, संदेशः

Annov, v. t. बाध् 1 A, पीइ 10, दु 5 P, See
Afflict. - Ance, s. पीडा, व्यथा, क्रेज्ञः, बाधा,
दु:ख; 'a source of a.' कंटकः.-ER, s. पीडाव्यथा-करः.-Ing, α. बाधक, दु:खपद.

Annual, a. वार्षिक-सांवरसरिक अध्यक (की f.); $\mathbf{HR}^{\circ}$. $-\mathbf{L}\mathbf{x}$, adv. प्रतिवर्ष, प्रतिसंवरस $\hat{\mathbf{x}}$, दर्भे वर्षे.

ANNUITY, 8. वार्भिकं वेतनं.

ANNUL, v. 4. ब्रि-अव-लुप् с., निरस् 4 U, निरधेक

...क. = MBNT, s. लोप:.

ANNULAR, a. मंडलाकार, बलयाकार-

ANNULET, s. शुद्रवलय:-यं.

ANODYNE, s. TICH.

Anoint, v. t. लिए 6 P, दिह 2 U, अज् 7 P, स-आहम् 1 A. 2 अभिषेत्र 6 P; 'a. ed as king' सम्बोधिकः: - EB, s. अभिषेत्रकः, विलेपकः:- ING, s. विलेमन, अभ्योजन, अभिषेकः-वेचन, समालभः:

ΑΝΟΜΑΙΑ, ε. : तिम्नि-नियम-विरोध: आनयम:, व्याभ-आर:. ¬Ous, α. . : तिथि-नियम-विरुद्ध, अतिथि. ¬ρυκικ, αάυ. अतियमत:, विधितरुद्धं.

Anon, adv. सप्तदि, जीन, बाटिति ; 'ever and a.'

ANONYMOUS, a. अविदित-अविदिष्ट-लेखकनामन्, नाम-संज्ञा-हीनः -LY, adv. नाम विना, नामनिर्देशं विनाः

ANOTHER, a. अन्य-इत्र-प्र-अपूर, pron. a.; or अत्र in comp.; नगरांतर 'a. city; 'in a. place' अन्यन ; 'in a. manner' अन्यप्रा: 'at a. time' अन्यदा; 'a. day 'अन्येषु:, परेषु:, 'ope after a.' अन्यदेश:, एकैक्सा:.

Анамар, ए. i. बत्तरं हा 3 U or प्रतिप्रद् 4 A, प्रति-त्वच् 2 P, प्रतिभाष 1 A.; he a. ed.in the affir-सुक्षेप्रच कांब्रेन्त्रभान्त्रति स परद्वाच 2 संबद् 1 P, अञ्चलकान्त्रच्याम् 8 प्रतिभः स्था 1 P, प्रातिभाव्य स्वीक्र डनरंदा 3U. = v. t. (a question) क्रम् 10, व 2 U, इत्तरंदा (with gen.); 'a. my letter' सम लेखस्योक्तरं प्रहिणु-भेषयः 2 Rafute, q. v. 3 कृष् 1 A (dat.), उपयुक्त a. सू; 'this will a. my purpose' अनेन मे प्रयोजनं अवेत, इदं मे इटिसिद्धयं कत्येत = s. उत्तरं, प्रतिवचनं, प्रत्युक्ति f., प्रतिवाल् f., प्रत्युक्तरं. = ABLE, a. परानुयोगार्थान, प्रष्ट्यः

ANT, s. पिपीलिका -- HILL, s. बल्मीक:-र्क, बामलूर:, कुलक:

ANTAGONIST, s. সনিদ্ধা:, বিদধা:, বাস্থা:, বীবিদ শা-, See ENEMY. —IC, a. বিহস্ক, বিবীধিদ (বা f.)-—ANTAGONISM, s. বিবীধ:, বীব্

Antarctic, a. दक्षिणकेंद्रीय. = 8. दक्षिणकेंद्रं.

Antecedent, a. पूबेमामिन् (नी f.), पूबेगतः - s. पूबेमामिन् (नी f.), पूबेगतः - s. पूबेमामि ज्ञान्दः - ज्ञान्दसमृहः

Antediluvian, a. विश्वत्रलयात् प्राग् वर्तमान, अ-तिपुराण

Antelope, s. कृष्णसार:, हरिण:, एण:, मृग:, कुरंग:-Anterior, a. प्राक्तन (नी f.), पूर्व-

Антнем, в. ईश्वरस्तुति f., स्तुतिरूपं गीतं.

 Δ nthropophagi, s. क्रव्याश्चन: (pl.), राक्षसाः Δ ntic, s. भंड:, वैहासिक:. -a. भंडसद्श्च (शी f.), अयोग्य, असंगत.

ANTICHAMBER, s. उपशाला.

Anticipate, v. t. पूर्व-मानेव-ज्ञा 9 U or निरूप् 10 or मह 9 P. 2 अप्रत: अनुभू 1 P or मुज् 7 A, पू-र्वास्वादनं कृ. =10N, s. पूर्वमव ज्ञानं, पूर्वभृक्ति f., पू-र्वास्वादनं

Antidote, s. विषयोऽगदः, प्रतिविषः, 'a. against anxiety 'षिताविषाः, प्रतिविषः, 'dealer in a. s ' वि- प्रतियः, जांगुलिकः. 2 प्रतिकारः. -AL, a. विषय (श्री f.).

ANTIMONY, 8. लोतींजनं, यामुनं, सीवीरं.

ANTIPATHY, s. विरोध:, तैरं, इंद्रभाव:, तिद्रेव:; 'natural a.' ज्ञाधातको विरोध:

ANTIPHONY, 8. प्रतिष्वनि:, प्रतिगानं.

Antipodes, s. प्रतिलोम; 'living in a.' प्रतिलोमाः.
Antiquary,-bian, s. प्राक्कालीन विषयकोविदः-मिंडितः.-व. प्राक्कालीन, प्राक्तन (.ती f.)

Antiquated, Antique, a. प्राचीन, पुरात्तन:प्राक्तन (मी f.), पुराल ; (style) अप्रचलित, कृप्तममोग (भाषासरण:). - Anxiquity, s. Anqients, q. v. 2 प्राक्काल:, प्रवेकाल: 3 प्रस्तनन्त्र,
प्राक्कालानव्यं.

Antiseptic, a. पूलिनाशक.

Annithesis, s. प्रावपश्चता, विरोधः, अभैनेपरी ये-

ANTITYPE, s. मूलपृति f., आदर्श:.

Antler, श. इरिणद्यंतं, मृराविवाणं : -अप, स. स्ट्रांबर ः (ती तिः), विवाणिन् (ती तिः)। Anus, s. गुर्द, भंपान, पायुः. Anvir, s. शर्मः-मी, स्थुणाः

Anxiety, s. चिंता, उत्केटा, भीत्मुक्य, व्यम्रता, मंन-स्तापः, चिनोद्देगः, आकुलत्वं, उत्केलिका, रणरणकः:

-Anxious, a. व्याकुलित, उद्दिम, उत्केलिका, रणरणकः:

- अप्रा. 2 उत्सुक, ईप्सु, सकाम ; 'he thus passes a. nights' एवमुद्दिमस्य याति रजन्यः; 'to be a. (for)' उत्केट्ट I A, उत्सुकायते (D.), उत्तम् 4 P; 'he is a. to see you near' उत्केटते युष्म-स्तिषक्षस्य (U. 6.). 3 चितापद, उद्देगकर (री f.)

-Ly, adv. सोद्देगं, सोत्कटं, सचितं.

Any, a. Ex. by चित्, चन, or आप with the forms of किए; 'a. man' कीप नर:; 'a. woman' काचित्की &c., 'at a. time' कदाचित. 2 (Any whosoever) Ex. by forms of यत् with the above; यः कथनागच्छतु 'let a. come'; 'I may be a. one' यो वा को वा भवान्यहं; 'a. how' कथचित, भेन केन प्रकारण, यथा कथचित्; 'a. longer' पुनः, इत:-अत:-परं; 'a. where' कुनापि, कचिदपि; 'a. thing' देषदपि, कतोकमापि.

APACE, adv. सन्वरं, श्रीवं, See QUICKLY.

APART, adv. १थक् ; वि-म-गत a.; 'having knees a.' प्रजः. 2 निभृतं, रहासि, विजने, एकांते, विवक्ते. 3 रूरे. 4 स्वगतं, जनांतिकं. 'a. from this consideration', 'this consideration a.' इदं कारणं वि-हाय-त्यक्वा, एतदर्थनित्र a.; 'excellence of virtues a., a woman must have modesty at least' गुणसंपत्किया मा नाम भवत, ज्ञालीनता पुनर्वस्य स्यादेव.=MENT, % कोष्ठः, ज्ञाला, कक्षा, आवासः, सीधः; 'inner a. s' अंतःपुरं, अत्वैदेगन् n.

Аратич, इ. औदासन्यं, उदासीनता, वैराग्यं. = ETIC, व. उदासीन. 2 वीतस्यह-राग, निःस्यह, निरीह, निरपेक्ष.
3 निरुक्ताह.

 A_{PE} , s. वानर:, कापि:, मव (वं) गः. 2 अनुकारिन् m. -v. t. वानरवन् अनुकृ 8 U (gen.). $-\Lambda_{PISH}$, a. कापेय (यी f.), वानरोपम.

APEPSY, अंजीर्ग.

APERIENT, s. रेचक, रेचनं. APERTURE, s. जिद्रं, रंध्रं, सूक्ष्मं द्वारं.

APETALOUS, a. दलहीन, निष्पत्र, निर्देल.

APEX, s. शिखां, चूंडा, अग्रें; शिरस् n., मस्तर्कः APHORISM, s. सूर्व, वर्चनं

APTARY, 8. करेंडे:, आधार:, समुहंबी:.

APIECE, adv. एकेक्स:, १थंक् १थंक्, एकेक्स.

APOCHYPHAL, a. संदिग्धप्रमाण.

APOLOGY, s. बंमाप्रीयेना, क्षमायाचेना, स्वदीवरवीकारः.
वै व्यप-अप-देक्तः, इंद्रम् n. चाझः, s. स्वदीवस्वीका-रिन् m, व्यपिदेष्ट् m. चाझः, र. स्वदीवस्वीका- ार प्राप्ट 10 A, स्वदीन स्वार्क-अंगीक 8 U. 2 अंग-दिश् 6 P, स्वपदेश-क्ष्य-कृ. - Ανοιοσώπο, α. स्वपदेशक.

APOLOGUE, s. उपकथा, उपास्थाने.

Apophlegmatic, a. कफनाक्षन (नी f.).

APOPHTHEGM, s. सूत्र, वंचर्ग, नीतिवचर्न.

APOPLEXY, s. अगविकृति f., संन्यास:.

APOSTATE, s. स्वधमेंत्यागिन् m., स्वधमेंश्रष्ट:-चेयुतः, पिततः:-APOSTACY, s. स्वधमेंत्यागः, धर्मेर्थकः, प्-स्धमींत्याः -APOSTATIZE, v. i. स्वधमींत् श्री 1 A, 4 P or पत् 1 P, परधमेंनाधि 1 U.

APOSTLE, s. ईश्वरंप्रेरित:, ईश्वरदृत:.

APOSTROPHE, s. संबोधनं = IZE, v. t. संबुध् c., आं-मंत्र 10 A.

A POTHECARY, s. औषधानां विक्रोन् m., भेवजविक्र-यिन् m.

APPALL, v. t. सं-वि-त्रस् ८., भी ८., उद्विज् ८., व्या-कुलीकु 8 U; 'he was a. ed with fear ' भर्येन विवर्णीम्त: ; 'a. ing sight 'महात्रासजनक स्थानं-APPARATUS, s. उपकरण, सामग्री.

APPAREL, s. वेश:-प:, वक्रं, परिधानं, आभरणं.=v. t. वस् c., पात्रु 5 U, संब्ये 1 P.

APPARENT, a. व्यक्तं, अभिव्यक्तं, स्फूट, स्पष्ट, प्रत्यक्षं, प्रकाशं, आविभूतं. 2 मिथ्या ind., अवास्तव (वी f.); 'a. praise' व्याजन्तृति f. 3 वाद्यं, विद्यां n comp.; 'to make a.' आविष्कु, स्पष्टी-प्रकटी-कृ. —LX, adv. व्यक्तं, स्पष्टं &c. 2 विद्यः; 'a wise man acts a. agreeably 'विद्यान् जनो वही रमणीयं व्यवहर्रात (Mal. 1).

APPARITION, ह. आभासः, छाया, आकारः. 2 वेतालः, पिजाचः.

APPEAL, v. i. पुनर्विचार पार्थ 10 A. 2 प्रमाणीक 8 U, प्रमाणैयात (D.); or by प्रमाणं; 'I a. to your lordship in this case' अन विचयेऽ- त्रभवंत प्रमाणीकरोमि, अत्रभवान प्रमाणं.=s. पुनर्विचारप्रायेना; प्रमाणीकरणं.

APPEAR, v. ं. उदि 2 P, उत्तम् 1 P, प्रकाश् 1 A, प्राहुर्भू 1 P, आविर्भूः 2 उपस्था 1 U, सिन्नाश pass. 3 प्रतिभा 2 P, अवभास् 1 A, दृश् pass., स्त्र्भ pass.; so as to a. dead 'मृतिभवात्मानं संदर्भः 'the witness did not a.' साक्षी नोपतस्थीः —ANCE, s. उदयः, प्राहुभावः, आकृति f, इ.पं 'good in 'a.' शाभावः, अवकृति f, इ.पं 'good in 'a.' शाभावः, ति, संदर्भः प्रकाणीयः 4 आभासः, छाया, आभाः ; your story has an a. of truth' तव कथा संयेव प्रतिभाति-अवभातते. 5 अनुमाने.

APPEASE, v. t. सां(ज्ञां)न्त् 10, म-डंप्-ज्ञांम् c. (ज्ञांनेपति), तुत्र c., मसुर्वे 1 P; to be a.

की जनह 1 P, प्रवास 4 P.=ING, s. सांत्वनं, प्र-

PRESLATION, s. See NAME. - APPELLATIVE,

a, अभिश्रायिन (नी f.). 2 सामान्यः

PPEND, v. t. अनुबंध 9 P. उपाधा 3 U. आसंज् c.

—AGE, s. अनुबंध:; उपाहितभाग:. 2 उपकरणं. —ED,
c. संबोजित, उपाहित. —IX, s. परिशिष्टं, शेवसंग्रह:.

\PPERTAIN, v. i. See Belong. —Appertenance, s. अनुबंध:, उपकरणं, उपस्करः, सामधी.
\PPETITE, s. काम:, राग:, अभिलाष:, इच्छा, स्वितृ.

2 सुन्धा, कुधा-ध्रृः, 'sensual a.' विषयस्चि:. विविद्यारामः.

APPLAUD, o. t. प्रशंस 1 P, साध् 1 A, अभिनंद 1 P, स्तु 2 U. 2 वर्षों 1 P.—APPLAUSE, s. प्रशंसा, आधा, स्तृति f. 2 प्रशंसावाष: (pl.), धन्यवाद:; he rose to speak amidst loud a. ' उच्चै: प्रशंसावाष ददीरयन्सु थोत्सु स वक्तुद्तिष्ठत.—APPLAUSIVE, a. आधान्वत; स्तृतिमय (यी f.).

APPLE, s. आतावृक्ष:,-फलं. 2 (Of the eye) तारा, कर्नानिका: 'a. of discord भेद-कलह-बीगं.

Apply, v. t. संयुज् 10, न्यस् 4 P, ऋ c. (अर्पयित). निविधा c., निधा 3 U, आहह c.; 'a. your shoulder to the wheel 'चक्रमंत उत्भय; 'a. ing the hand to my shoulder ' अंसे हस्तं निवेश्य &c. 2 विभा 3 U; प्रयुज् 7 A, 10; ' they do not a. the word विषय to happiness ' सुखार्थे विषयज्ञाब्दं न प्रयंजते. -शब्दस्य प्रयोगो न दृश्यते. 3 आधि 1 U; याच् 1 A, अर्थ 10 A. 4 (Oneself to) अनुष्ठा 1 P, मन:-चित्तं-समाधा, or बंध् 9 P, अभियुज् pass. (एते वयं स्वकर्मण्याभयुज्यामहे Mu. 3). - v. i. लग्न 1 P, सं-अन-बंध 9 P. 2 प्रयुज् pass., उपपद् 4 A; oft. by nu 1 P, 5 2 P; 'this our title does not a. to any one else ' द्वितीयगामी न हि जाब्द एक न: (R. III. 49); राम इत्ययं ज्ञांन्त उचारित एव मामगात (R. xi. 73); विषय in comp.; 'the word रेश्र not a. ing to anybody else ' ईश्र इत्यनग्यविषय: शब्द: (V. 1). 3 (to, for) याच् 1 A, प्र-अभि-अर्थ 10 A; 'a, ed for further orders' कोपरी नियोगोन्छीयतामिति पार्थयामास - Ar-PLIANCE, s. डपाय:, डपकरणं, सामग्री .- APPLI-CATION, s. योजनं, विधानं, प्रयोगः, संप्रयोगः, निवेश-मं. श्यास:, अर्पणं. 2 मनोनियोग:, चित्तासक्ति f., अभ्य-सर्व, अध्यवसाय:, अभिनिवेश:, आसक्ति f., अनुष्ठानं. अं डपयोग:, प्रयोजनं. 4 संबंध:; ' a. of this speech to Râma' अस्य वचनस्य रामगाभी संबंधः 5 प्रार्थना--APPLICABLE, a. लगत् (न्ती f.), प्रयोज्यः 2संगत, संबद .- APPLICANT, 8. पार्थिय m., अधिन m., याचक:, प्रणीयन् m.

APPOINT, v. t. 3 7 U, 10, स्था c. (स्थापमात),

निधा 3 U. 2 अधिक, नियुज् 7 A (with loc.) य हमामाध्रमधर्मे नियुं ते (S.1); ध्यादिष् 6 P. 3 निर्देश 6 P. तिरूप् 10; 'a. ed lesson' निर्देश्याटः; 'a. ed time' कृतः कालाविः, कृतसंकेतः, समयः — MENT, श. नियोगः, अधिकारः, पदं. 2 नियनः, विधिः, आज्ञा, ज्ञासनं. 3 उपकरणं. 4 निरूप्णं, स्थापनं. 5 समयः, संकेतः; 'keep your a.' समयमनुरूप्यस्य-वर्तस्य; 'Queen, let us keep (to) our a.' देवि सामयिका भवामः (M. 1.).

APPORTION, See DIVIDE.

APPOSITE, a. युक्त, यथार्थ, संगत. -LY, adv. स्था-न, यथार्थतः

Apposition, s. समानाधिकरणं, एकान्वयः.

APPRAISE, $v.\ t.\ (\ {\it goods}\ )\ (\ {\it heart}\ )$ निरूप् $10.\ {\it heart}\ 10.\ {\it heart}\$

APPRECIATE, v. t. (गुणागुण) जा 9 U, अबगम् 1 P, ग्रह् 9 P, विविख् 7 P; 'appreciator of merits' गुणग्रहीता, गुणज्ञः, मर्मज्ञः 2 बहु मन् 4 A. – 10N, s. गुणग्रहणं, गुणागुणज्ञानं-विवेखनं.

Apprentice, s. शिल्पविद्याशिष्यः, अतेवासिन्m., शिष्यः. = SHIP, s. सेवासालः

APPRISE (of) See INFORM.

Approach, v. t. उप-समुप्-अभि-गम् 1 P, °इ-या 2 P, °स-स्प् 1 P; समीपं-निकटे गम् (with gen.). –v. i. उप-समुप्-स्था 1 U, °गम्; प्रत्यक्षद् 1 P. –s. आगमः, अवतारः, उपास्थाति f.; 'a. of night' दोषागमः, रज्ञन्युपस्थितिः. 2 संनिकषेः, आसन्नताः 3 प्रवेदाः, उपसर्पणमार्गः. –ING, a. आसन्न; 'his death a. 'आसन्नमर्णे तिस्मन्ः, संनिक्ट, समुपस्थितः –ABLE, a. उपसर्पणीय, समुपगम्यः

Арркоркілть, v. t. आत्मसात् क 8 U, स्वाधीन-स्वाय त. = a. क. 2 प्र-विनि-डप- युज् 7 A, 10, उप- कृप् c. = a. उपपन्न, संगत, उचित, युक्त; 'a. to the occasion' प्रस्तावसद्शं 2 स्वकीय. = LY, adv. द- पप्त्रं, युक्तं, स्थानं, यथार्थतः. = ION, ε. आत्मसास्कर-णं; विनियोगः, उपकल्पनं

APPROVE, v. t. अनुमुद् 1 A, अनु-सं-मन् 4 A, महांस् 1 P, अभि-मति-नंद् 1 P, रुष्ट् 1 A; एत-योविंबाद एव मे न रोषते (M. 1) 'I do not a. of their very quarrel'; 'I do not a. of your

speech ' न ते वचोऽभिनंदामि (S. 2). 2 प्रमाणयित (D.), त्रिभू c. -AL, s. अनुमोदनं, अभिनंदनं; संमाति f., प्रश्नंसा; ' he got the a. of his mother ' मात्रानुमोदित: -ED, a. संमत, प्रश्नंस &c., पर्राक्षित. - Approbation, s. सं-अनु-मित f. 2 साधु-धन्य-बाह:, प्रश्नंसा

APPROXIMATE, v. t. उपनी 1 P, उपस्था c. (स्था-प्यति). -v. i. समीप-निकट-नृत् 1 A, आसत्र α. μ, See APPROACH. 2 Resemble, q. v. -α. समीप, आसत्र, संनिकृष्ट; 'a. to 10' आसत्रद्धाः. -ION, s. आसत्रता, उपगमः &c.

APRIL, 8. चेत्र:, मधुमास:, वैशाख:.

Apron, s. (मलनिवारणार्थं) कटिपच्छदः, मलवकाः Apropos, adv. अनरूपं, यथा in comp.

APT, a. डिब्बन, योग्य, युक्त. 2 Ex. by बील in comps., प्राय: with pot. pass. part.; 'youths are a. to forget ' युवाने विह्मरणशीलाः; 'lazy boys are a. to be bad boys' अल्सैबीलकै: प्रायं दुईनैभेवितन्थं; 'over-affection is a. to suspect evil 'अतिकेहः पापशंकी (S. 4); आलु in comp.; 'a. to take pity ' द्यालुः; 'a. to break 'भंगर. 3 दक्ष, कुज्ञल, अभिज्ञ, See SKILFUL. 4 त्वरित, चपल, उद्युक्त.—ITUDE, s. योग्यता, पात्रता, औषित्यं. 2 'शीलता. स्वभावः, शीलं.—LY, adv. प्रयोचितं, यथोपयतं, स्थाने, बातुर्येण, सकौज्ञलं.—NESS, s. योग्यता; कौज्ञलं, पाटवं. 2 शिक्त f.. सामर्थ्य.

AQUATIC, a. जल in comp., जलांद्रव, वारिषर; 'a. animal' जलजंतुः, यादस् n. 2 जलजर, जलज, वारिज.

AQUEDUCT, ह. जलप्रणाली, जलमार्गः, परीवाहः.

 $\Lambda_{\rm QUEOUS}$, a. जलमय (यी f.), अम्मय, सजल, अ-

ΛυΙΙ.INE, α. शुक्रसन्श (श्री f.): वक्र, कृषित; ' having an a. nose' शुक्रवाम:

ARABLE, a. कर्षणीय, कृषियोग्य.

Arbiter, ४. मध्यस्थः; निर्णेत् m., प्रमाणपुरुषः. 2 हेशः, प्रमुः. — Arbitrate, ए. विचर् ०., निर्णे 1 P; मध्यस्थतां गृहीत्वा निर्णो ० परिस्छित् 7 P. — 10N, ४. मध्यस्थकृतनिर्णयः ; विचारणं, निर्णेयः 2 मध्यस्थः, — 0R, ४. मध्यस्थः, निर्णेत् m., विचारकः. Arbitrary, त. स्वेच्छाचारिन (जी f.), कामचारिन, स्वच्छंद, स्वेर्षृत. 2 अनिर्यंत्रण, उदाम. 3 चपल. अविहत. — LY, तथिः, स्वेच्छया, स्वकामतः, स्वेरं, निर्यंत्रणं. Arbour, ४. लतागृहं, निकुंशः-जं, पर्णशालाः

ARC, 8. ब्रुतखंड, धनुस् n.

ARCADE, 8. छन्नपथ:-मार्ग:, गूढमार्गः.

Arch, s. संदर्भंदलं, वृत्तसंदं; 'a. of heaven' न-भोमंदलं. 2 तोरण:-णं. =v. t. मंदलंकः, तोरणक्रपेण निर्मो 3 A, गोलाकारेण आच्छद् 10; a. ed सक्तरण, न्यस्ततोरण; भुम, कुंचित, वक्त, तारेणाकार. = a. विद्-ग्ध, धूर्त, चतुर; मुख्य, भेष्ठ, उत्तम, प्रधान, अग्रजी; 'a. fiend 'पिशाचामणी:; 'a. angel' प्रधानदूत:; 'a. bishop' मुख्यो धर्माध्यक्षः

ARCHAISM, इ. प्राचीन-आर्थ-प्रयोग:.

ARCHAIOLOGY, s. पुराणवस्तुज्ञासं-

Archer, s. धन्वन् m., धानुष्कः, इवुधरः, निवंगित् m., धनुर्धरः: = Y, s. धनुर्विचा, सराभ्यासः, धनुर्वेदः. Archetype, s. मूलरूपं, आदर्शः:

ARCHITECT, s. स्थपति:, श्विल्पन् m; 'man is the a. of his own fortune' लोके गुरून्व विपरी-ततां वा स्ववेधितायेव नरं नयंति (H. 2). - URE, s. श्विल्पं, वस्तुनिर्माणकोश्वलं, निर्माणशिक्षं.

Archives, ह. ग्रंथरक्षागारं. 2 पुरावृत्तं. Arctic, त. उत्तर, उदीचीन, उत्तरकेंद्रीय.

ARDENT, त. उत्तत, प्रचंड, उत्तर, उत्तुक, कुत्हलिख्डल्साहिन् (नी f.), व्यम ; 'a. love 'निरितसयोन्राग: ; 'a. looks 'सन्ष्णा दृष्टि:. = LY, adv. दत्वटं, सन्ष्णं, सानुरागं. = Ardour, इ. उत्तप:,
अत्येतता, निरितस्यः, अतिरेकः, उत्कटता, उत्साह:,
न्यमता, कुतृहलं, औत्सुक्यं.

Arduous, a. दुष्कर, यन्नसाध्य, दुःसाध्य, सु-अति-दु-ष्करः 2 पांज्, दुरारोह, उच

AREA, s. फल ; 'a. of a field ' क्षेत्रफलं. 2 अंगणं-नं ; 'inner a. ' प्रकोष्टः

Arena, 8. रंग:, रंगभूमि f., मझभू:.

 $oldsymbol{ ext{A}}_{ ext{RGENT}}$, a. राजत (ती f.), रौ ^{a} य (प्यी f.).

Argue, v. i. तर्क् 10, अहापोहं कु 8 U, विचर c., विवेषनं कु. 2 विवद् 1 A, वादे उत्तरप्रत्युन्तरं कु. – v. t. प्रमाणेन -तर्केण सिध् c. (साधर्यिते), प्रमाणय-ति (D.), युक्तिवादेन सिध् c.; युक्त्या तर्क् 10, कह् 1 A. – Er, s. तर्किन m., विचारकः, वादिन m. – Argument, s. युक्ति f., उपपत्ति f. 2 पक्षः, प्रमाणं, हेतुः, न्यायः, वितर्कः; '६ wrong a.' पक्षाभासः, हेन्वाभामः. 3 वादानुवादः, विवादः, वाक्तवहः. 4 विषयः, अनुक्रमणिकाः – Arive, a. तार्किक (की f.), तर्कोनुवदः न्यायानुसारिन् (णी f.), उपपत्तिमत् (ती f.). 2 वाद्शील, विवादप्रियः – Ly, adv. सोपपाक्तकं, सवितर्कं, युक्तिवादेन

ARID, त. जुष्क, आतपाक्रांत; 'a. soil' मरु:, मरुस्थ-लं-ला.

Aricher, adv. युक्तं, यथातथं, यथास्थानं, सम्यक्,

ARISE, v. i. उत्था 1 P; उत्यद् 4 A, बत्-म-स-भू 1 P, प्रजन् 4 A, प्रवृत् 1 A; उदि 2 P, इत्स् 1 P; आवि-पाद-भू, विनि:-प्र-स् 1 P; 'a. ing from' ox. by ज, भव, उद्धव, प्रभव, in comp.; स्म-रजा पीडा 'torment a. ing from love'; यीवन-

िर्मित तेमें: &o. ; oft. by उत्थ, समुत्थ ; नयनसमृत्थं

Аम्बंडी ТООВАОУ, s. कुलीन-विशिष्ट-जना:. 2 शिष्टजन-सत्तांकं राज्ये.-Aristocratis, a. कुलीन, अभिजात. Arithmetic, s. अंकविया-गणितं, परिकर्मन् n. -IAN, s. अंकवियात्त:, गणक:.

Abe, s. भी f., तरणी, पोत:. 2 आधार:, कोष:.

Abe, s. बाहु:, भुज:, भुजा, दोस m. n.; 'fore-a.'

प्रकोष्ठ:. 2 ज्ञाखाः 3 नदीवेकः, वकं. 4 ज्ञाकि f., वलं,
बीपं; 'got by one's own a. ' स्वभुजविर्येण लम्धः,
मुजोपाजितं. —v. t. समह c., सङ्जीक 8 U, अक्षे:
संयुज् 10, सायुध a. कृ. —v. i. समह 4 U, सङ्जीभ्
1 P. —s अकं, ज्ञाकं, आयुध:-धं, ज्ञाकं. 2 विग्रहः,
रणसमयः, समामः, युद्धः, 'taking up a.' युद्धारंभः;
'passage of a.' अक्षविषाः —ED, सायुध, समब्द,
सङ्जः, 'a. with a sword' सखद्गः: —LESS, a.
अभुज, अज्ञाकं, अनायुध. —PTT, —HOLE, s. कक्षाक्षः, वाहुमूलं, भुजकोटर:-रं, दोमूंलं. —LET, केयूर:-रं,
अगदः-रं. 2 कुदवाहः, उपज्ञाखाः

ARMADA, 8. बृहन्नीसाधनं.

 ${f A}_{
m RMAMENT}, \ s.$ वलं, सञ्जीकृतं बलं, युद्धोपकरणानि. ${f A}_{
m RMXSTICE}, \ s.$ युद्धविरति f., संधिः, युद्धनिवर्चनं (नियतकांल यावत्).

Armour, s. वर्मन् n., कवच:-्षं, कंचुक:, सजाह:, तनु-वारं, तनुत्र-प्राणं. 'a. for the head' विरक्षाणं. —ER, s. शक्कारः; अक्षकारः: —Y, s. आयुषागारं, शक्ताहर. 2 शक्काम्हः.

ARMY, s. सेना, सैन्यं, बलं, बाहिनी, चमू:, अनीकं, यूत-ना, दंड:-डं; 'full a. 'चतुरंग बलं, अक्षीहिणां.

AROMA, ८. गंभ: , आमोद:, परिमल:. -TIC, त. सुर-मि, सुगंधि- 2 सुरमित; a. s सुगंधित्रच्याणि. -TIZE, v. t. बास 10.

AROUND, prep. परित:, अभित:, (with acc.). - adv. समंतत:, सर्वत:, विष्वक, समंतात.

Arouse, v. t. (From sleep) जागृ ८., प्रबुध् ८. 2 डन्-प्रोत-सह ८., उत्तिज् ८., उत्था ८. (उत्थापयित); डह्बुध् ८., भन् ८. (जनयित).

ARRAIGN, v. t. See Accuse.

ARRANGE, v. t. रच् 10, घट ए., वि-उह 1 U; सं-विधा 3 U, विनि-अस 4 U, स्था ए. (स्थापयाति); 'well a. ed' सुघटित; 'a. in order' यथाकमं रच, संविधा ए. &c. 2 (Settle) उपकृष ए.. तिणीं 1 P; 'I have a. ed to pay his debts' तस्य कणं कथ प्रतिदेयिमाति मया निणीतं-आलाखितं.— MENT, र. रचना, विन्यासः, संविधा, ब्यूहनं, क्रमेण स्थापनं, परिपाट-टी ति., क्रमः; 'a. of plot' वस्सु-रचना, संविधानकं; सर्णि-जी ति 2 निर्णयः; 'all a. s for his reception are complete' सर्वास्तरसंभा-वनासंविधा उपकरिपताः.

Abbant, a. भत्यंत, मृत्री, भति pr. 2 अतिनिद्य, अ-तिदुष्ट, निक्कष्ट

Array, s. ब्यूह:, रचनं, विश्यास:, क्रम:, श्रेणि-जी f., पिक्त f. 2 वेष:, आभरणं, परिच्छद:. = v. t. क्रमेण रच् 10, सज्जीक 8 U. 2 श्र्व 10, अलंकू; वक्रेण आच्छद 10; 'he was richly a. ed 'स महाधैवक-भूषित:,-वक्राणि पर्यक्षच

ARREAR, & अविश्वष्टदेयं, ऋणशेष, अशोधितो भागः; 'clear up all a. s' सर्वमविश्वष्टदेयं परिशोधय; 'liis pay remained in a. s' यथावसरमदत्तन्वात्तस्य वे-तनं समुखितं.

ARREST, v. t. निरुष् 7 U, जह 9 P, आसिष् 1 P, बंध् 9 P, धृ 1 P, 10; ऋणहेती: राजाज्ञया धृ 10. 2 निवृत ०., स्तंभ 9 P or c. (निवर्तयामास नृपस्य दृष्टिं (R. II. 28); 'the Chitrakuta mountain a. s my eye' बच्नाति में चकुष्तिमक्ट: (R. XIII. 47); 'a. attention' अनन्यमनः a. कु 8 U, अनन्यिषत a. कु. -s. निरोधः; आसेधः, ग्रहणं, धरणं, बंधनं.

Arrive, v. i. प्र-संप्र-अनुप्र-आप 5 P, आ-समा-सद् 1 P, अभि-डपा-गम 1 P, उपस्था 1 V, प्रद् 4 A (यौवनदज्ञां प्रपेदे). -AL, s. आगमनं, उपस्थिति f. &c.

Arrogance, s. औद्धत्यं, दर्पः, अभिमानः, अहं-कारः, गर्वः, मदः, अवलेपः, प्रागल्भ्यं, उत्सेकः, आटोपः. — Arrogant, a. उद्धत, तृप्त, अहं-कारयुक्त, प्रगल्भ, समद, गींवत, अवलित, उत्सि-क्त, मानिन् (नी f.); 'a. lady' मानिनी प्रमदा. —LY, adv. उद्धतं, सावलेपं, सदर्धं &c.

Arrogate, $v.\ t.$ सगवँ-अन्यायेन-प्रह् $9\ P$ or स्वायन्तिक $8\ U$ or आदा $3\ A.$ —10N, s. अन्यायप्रहणं, उपधा.

Arrow, s. शरः, बाणः, सायकः, इषुः, कांडं, भकः, नाराचः, मागेणः, क्षिलीमुखः, विश्विखः. $-\mathbf{x}$, α . बाण-वत् (ती f.) &c.; बाणाकार.

ARSENAL, s. आयुधागार, ज्ञसगृहं. 2 ज्ञासाससमूह:. ARSENIC, s. मह:, केनाइमन् m.; मन:ज्ञिला.

ART, s. शिल्पं, शिल्पविद्या, कला, व्यवसाय:; नाटच-कला a. of dancing 2 कल्पना, विद्या (science). 3 निपुणता, युक्ति f., कौशलं; साधनं; 'a. s of life' जीवनसाधनानि 4 व्याज:, कपटं, माया, वैद्राध्यं, चातुर्य. – FUL, a. चतुर; 'a. look ' चतुरे रृष्टिक्षेपः; विद्राधः मायावत (ती f.). 2 शिल्पेन कृतः 3 निपुण कृशल. – FULNESS, s. चातुर्य, वैद्राध्यं, &c. – LESS, a. क्यु, अमाय, अकृतक, अकृतिम, अव्याज; 'a. ly lovely body ' अव्याजमनोहरं वपुः (S. 1) – LESSNESS, s. सरस्त्रता, अमायिता, अकृतकता, आजेव. – Artifice s. उपाय:, कलं, क्यन् n., व्यपदेशः, कपटं, व्याजः. – Artifices, s. श्विल्यन m., कमें-शिल्प-कारः. 2 कतुं m., निर्मातृ m. – Artificial,

. इंदिम, कृतकः सम्पाजः 2 किल्पनिर्मितः 'a. mountain' कीडापर्वतः - ARTIZAN, ARTIST, s. शि-ल्पिन् कः, चित्रकारः 2 पंडितः, निपुणः.

ARTERY, 8. धमनी, रक्तवाहिनी.

ARTICLE, 8. इस्पं, वस्तु n., सामग्री. 2 विषय:, पदं, भाग:. 3 समय:, समयपर्व.

ARTICULATE, a. स्पष्ट, परिस्फुट, ज्यक्त. -v. t. स्पष्ट-स्फुट-उचर o. or उदीर 10., 2 मंथ 9 P, संयुज् 10, संधा 3 U. -NESS, s. स्पष्टता, स्फुटता; 'a. in uttering syllables' वर्णीचारणे स्पष्टता; 'utters articulate sounds' परिस्फटाक्षरां गिरमुदीरयति (Ka. 13). -10N, s. उचारण &c. 2 संधानं

ARTILLERY, s. अग्यकाणि; युद्धाकाणि.

As, conj., adv. Ex. by an, sa: मानवत-मातर्मिव-परदारात्परयः 2 यथा, यहत्, अनुरूपं-पेण: यथा in comp. (यथोक्तं कथय): 'as-so' यथा-तथा with or without एव: 'as-as' यथैव-तथैव (यथैव जाता तथैव सीता दश्वरथस्य प्रिया (U. 4); 'as-sincetherefore ' तथा-तथा, यत:-तत:, यत्-तत: 'as for instance, ' यथा (यथा महानसे), or तथाहि. 2 (On account of) ex. by abl. or instr. of noun. 3 (While) यावत-तावन ; or by pres. part.; 'as he was going, he thought ' गच्छन स इत्थं मन्सि चकार: ' as high as ' दश (मी f.), मात्र, in comp.; 'water as high as the knee' जान्दर्ग जलं; उदमाशा मिनि: &c.; ' as soon as ' यावन्-ताबत ; or loc. abs. constr. with मात्र or एव ; 'as he had spoken ' उक्तबत्येव तस्मिन ; ' as before, ' यथा-पुरा, यथापूर्व, पूर्ववत् ; 'as far as ' यावत् with acc., आ with abl. or in comp., (आसमहक्षिती-शानां) ; 'as if, ' 'as it were 'इव ; oft. by मन 4 A; 'as if the city had been a large tank ' नगरं महाकासारं मन्यमान: ; ' as follows ' इति (इति वन प्रचक्रमे), or ex. by यथा-यत at the beginning of narratives; 'it is as follows ' तथ्या ; 'as to, ' 'as for ' न, ताबन . इति, अधिकृत्य, उद्दिय ; 'as for merits, he has none ' गुणास्तावत्तस्य नैव वियंते ; ' as for doing it quickly it is easy ' शीवमिति सुकरं (निभृतमि-ति त चितनीयं S. 3); 'as well as ' च-च; 'as many as ' 'as much as 'यावत (ती f.)-तावत (ती f.); 'as yet' अवापि, अय यादत. 4 (Connecting words in apposition) ex. by इति; स बंधरिति मत:, बंधर्मत: ; 'as a father he respects me ' पितिति मां स मानयति.

Ascrnd, v. i. বহি 2 P, বর্দু 1 P. -v. t. আমধি-হৃত্ব 1 P, আ-সাধি-হৃদ্ 1 U, 4 P, (with acc.); 'a. ed the throne' रাজ্যব্দবাদ, বিজ্ञান

नमावरोह. —ANT, a. आधरोहिन् (वी त.) 2 प्रधान, प्रवल, उत्तमः —s. उचता, उच्छायः. 2 बाधान्यं, प्रावल्यं, प्रभुत्वं; 'his stars are in the a.' तस्य जनमम्हाः उच्चांत्रयाः. —ANCK, s. प्रभुत्वं, पान्यं, प्रावल्यं. —ASCENT, s. आराहणं, उत्तमः, उद्यः, समुत्यानं, अधिरोहणं. 2 अधिरोहणमागः, सोपानं; 'difficult of a.' दरारोहः.

ASCERTAIN, v. t. जा 9 U, जा desid. (जिज्ञास-ते), निरूप् 10, उपलभ् 1 A. 2 निर्णी 1 P, अव-निर्म् 10, निश्च 5 U, व्यवसी 4 P; 'I shall a. accurately (the truth) about her 'तर्चत एनामुपलम्बे (S. 1.); 'for a. ing time 'बेलो-पलक्षणार्थ (S. 4.); -MENT, s. निरूपण, अव-निर्-धारण, निर्णय:

Ascetic, s. यति:, योगिन् m., तापसः, तपस्यन् m., मुनिः, वानप्रस्थः, संन्यासिन् m. -18M, s. वैराग्यं, संन्यासः

Ascribe, v. t. निश्चिष् 6 P, अध्या-आ-दह c., (रोपयित), कारणत्वेन संबंध् 9 P; 'a. the defeat to my weakness ' मम दौर्बे ल्यात् पराजयः संभूतः, दौर्बे ल्यं पराभवस्य कारणं, इति वदितः, 'a. every thing to Fate' दैवाय तं सर्वमिति वदितः ; 'to whom shall I a. the blame' कार्मन् दोषं निश्चिपामि, कं दोषपक्षे स्थापयामि; पापं कर्मे च यत्परिष् कृतं तत्तस्य संभाड्यते (Mr. I) 'is a. ed to him' &c.

Ashamed, a. হ্রাণ, হ্রান, জডজমান, স্বান্থিন, জ- জিসন, রাজিন, স্বিন, (with instr.); ' to be a.' জডজ 6 A, হ্রা 3 P, স্ব্ 1 A.

Ashes, s. মহ্মল n., শমিন, বায়ু:, মূনি f.; 'to reduce to a.' শহ্মাৰয়াৰ a. ক 8 U, মহ্মা-শহ্ম-মান্-ক; 'to be reduced to a.' শহ্মা-মু 1 P; 'reducing to a.' শহ্মান্নতে. -Ashy, a. বায়ু-বর্ণ, খুনং; 'a. pale' বিবর্ণবহন: 2 শহ্মান্তেন, শহ্মান্তন.

Ashore, adv. तीरे, तटे, उत्तीरे, तटस्थ a.

ASIDE, adv. एकपार्थ ; पार्थतः. 2 निमृते, एकांते; जनांतिकं, अपवार्थ 'a. to one's self ' आत्मगतं, स्वगतं. Ask, v. t. याच् 1 A, अर्थ 10 A, भिक्ष् 1 A. 2 अन्युज् 7 A, पच्छ 6 P, (all governing two acc.) = ING. s. पार्थना, याचना. 2 अनुयोगः, प्रच्छा. Askance, Askew, Aslant, adv. तियेक, साचि; 'looking a.' साचिवलोकिन्-अपागद्धिन् (नी f.). Asleep, a. मुन, ज्ञाधित, निद्रत, निद्रालस; 'he fell a.'स निद्रावद्यं गतः; 'fast a.' गाढमुतः, गाढमिन्द्रावद्यं गतः.

ASLOPE, adv. भवण a.; भवणं.

ASPECT, s. কণ্, আনাং;, আক্লানি f; 'a gloomy a.' বিৰণপাক্লনিং; 'he had a cheerful a.' বংৰ बदनं इवेंत्सुकं बनी. 2 अवस्था, दशा ; 'all things wore a different a.' सर्वे विभिन्नावस्थायानवर्तेत, विषयांस यातं. 3 अवस्थानं; 'my house has a northerly a.' उदगिभमुखं में गृहं. 4 दशैनं, निरांक्षणं, संबंधः

ASPERITY, 8. तीवता, रीक्ष्यं, तैक्ष्यं, कर्कश्चताः 2 वि-

ASPERSE, v. t. अधिक्षिप 6 P, परिवद् 1 U, See Oensure. 2 सिच् 6 P, उस् 1 P. -10N, s. आ-क्षेप:, निंदा &c. 2 सेक:, प्रोक्षण.

Aspire, v. i. ह्यह् 10 (with dat.), आ-अभिकांश्व 1 U, आप desid. (ईप्साते), प्राप्ट 10 A, अभिल्ल 1, 4 P. - ING, a. - ANT, s. आकांश्विनअभिकाशिन (णी ते.), ईर्सु; 'a. to the throne'
राजपदाभिलाशी; 'a. to the fame of a poet'
कवियद्य:प्रार्थी (R. I. 3); जनोयमुचै:पदलंघनोत्सकः
(K. V. 64). - ATION, s. स्ट्रहा, आकांश्वा, ईप्सा,
अभिलाशः, लालसा; 'high a.' महाकांश्वा; 'these
are, indeed, high a. s' द्राह्मडा:-दूराधिरोडिण्यः
खल एता आकांशाः

ASPIRATE, s. महाप्राण:.

Ass, s. गर्दभ:, खर:, रासभ:; 'a. headed' मंदधी, खरबुद्धि. - Asinine, a. रासभीय, खरसंबंधिन (नी f.). [सहस्रवेधि n.

Assatch, v. t. See Attack; 'the character of the king is a. ed' रोपेन्प: स्वयते (Mr. 9). —ANT, s. अभियोक्त m., आज्ञामक:

Assassin, s. ঘানক:, हत् m., उपांशुपातक:, पाण-हारक:. - ATE, v. t. हन् c. (ঘানयति), मृ c., व्यापद् c., निभृतं हन् 2 P, वर्ध-हत्यां-कु (with gen.). - ATION, s. वर्ध:, घात:, उपांशु-निभृत-वर्धः

ASSAULT, v. t., s. See ATTACK.

ASSAY, s. परीक्षा, निकषः. 2 प्रारंभः, प्रथमा प्रश्नात $f.=v.\ t.$ परीक्ष् 1 A, प्रयत् 1 A, See Attempt. Assemble, $v.\ i.$ समागम् 1 P, संगत् 6 P, समुद्धमा-समीभ-र 2 P, संनिपत् 1 P, संगम् 1 A, एकीमू, एकत्र इ. संकुलीमू. $-v.\ t.\ c.$ of roots above; समा-समुपा-र 1 P, एकत्र इ. 8 U. -Assembly, s. सभा, सदस् f., n., समाजः, संसद् f., परिषर् f.; 'a. house' सभाग्रं, गोष्ठीस्थानं; 'a. hall' आस्थानमंदपः—गृहं, आस्थानी-नं; 'a. room' इंद्रकं, आस्थानं--Assemblage, s. समूरः, संघातः, समाहारः, समुख्यः, दृदं, चयः, समुदायः, निवहः, समवायः, गणः, औषः, संघः, प्राप्तः in comp.; 'a. of kings' राजकः

Assent, v. i. अनुज्ञा 9 U, अनुमन् 4 A. 2 मह 9 , P अनांकृ 8 U, स्वीकृ, अभ्युष-गम् 1 P, °इ 2 P.

= हः संमित र्रः, अनुमति र्रः, अनुमा, अनुमीदनै 2 अ-गीकारः, अभ्युपगमः

Assert, v. t. प्रतिषद् c., See Affirm. -ION, s. वचनं : प्रतिज्ञा, प्रवेपक्षः

Assess, v. t. देये कर निरूप 10 or निर्भ 10 or दा c. (दापयित). = MENT, s. करनिर्भारण; राजस्व-प्रहणं. 2 करः, बिलः, जुल्कः-रुकं, राजस्वं. = OB, s. सन्यः, सभासद् m. 2 कर-शुल्क-प्राहिन् m.

 $\mathbf{Assers}$, s. विभव:, संपति $\hat{f}$.

Asseverate, v. i. सप्रतिज्ञं-सज्ञापथं-वद् 1 P.=10N, s. ज्ञापथपूर्वेकं वचनं, रहोक्ति f.

Assiduity, Assiduousness, इ. व्यवसायः, उद्य-मः, तत्यरता, अभियोगः, उद्योगः, मनीयोगः, प्रसक्ति f. - Assiduous, a. उद्यभिन्-व्यवसायिन्-उद्योगिन् (नी f.); तत्यर, सोद्योग, प्रसक्त, परायण, अभियोगवन् (ती f.). - Ly, adv. तत्यरतया, साभियोगं, सोद्योगं, अवि-रतं, प्रसक्तं, प्रयन्नतः

Assion, v. t. निरूष् 10, निर्दिश् 6 P. 2 प्र-उप्-कृष् c., निर्णा 1 P. 3 नियुज 7 A, 10, स्था c. (स्थाप-यित). 4 दा 3 P, ऋ c. (अपेयात). 5 Ascribe, q. v. — Ation, s. इस्पसमर्पण-दाने. 2 संकेतः, अ-भिसारः; 'place of a.' संकेतस्थानं — EE, s. प्रतिनिधिः, प्रतिपुरुषः, नियोगिन् m. — MENT, s. निर्देशः, समर्पणं दानं, उपकल्पनं

Assimilate, v. t. सद्ज्ञी-एकी-क्रू 8 U; 'a. food' परिपाकं नी 1 P, परिणम् c. (णमयति). -ION, s. समीकरणं. 2 समता, साम्यं, ऐक्यं. 3 परिपाकः, पारे-णामः, पकता.

Assimulate, See Pretend.

Assist, v. t. उपकु 8 U. साहाय्यं-उपकारं कृ (gen.); अनुग्रह 9 P. —ANCE, s. उपकारः; साहायं, साहित्यं. —ER,—ANT, s. सहायः, उपकृत् m., उपकारिन् m., साहाय्यकर्त् m. 2 उप in comp.; 'a. master' उपपुद्धः

Assize, s. न्यायसभा. 2 अर्घपिरमाण. =v. t. अर्घ-मूल्यं-निरूप् 10 or संख्या e. (ख्यापयित). =ER, s. मूल्यंनिरूपक:

Associate, v.i. संसर्ग-संगति-समागमं क 8 U; संवस् 1 P, संगिरु 6 P, सहवासं कु, संगमनुवज्र 1 P; 'deer a. with deer' मृगा मृगे: संगमनुवज्रति -v.t. संयुज् 7 U, 10, संक्षिष् c., संगम् c. (गमयति). -s. वयस्यः, मिनं, सहचरः, अनुविग् m., सजुस् m., सहवासिन् m.—ION, s. संगमः, संसगेः, संगः, समागमः, साहचर्यं, संयोगः, संक्षेषः ; 'a. of the good with the good' सतां सिंहः संगः (U. 2). 2 सभा, समाजः, पंकि f. परिवह् f.

Assort, v. t. यथाक्रमं स्था c. (स्थापयित) or रच 10 or विन्यस् 4 U , १थक् कृ 8 U. – MENT, श.वि-न्वासः, १थक्रएणं, रचना, AssůAGE, v. f. प्र-डप-इास् c. (श्वमयति), तुष् c., श्वा-ता-त्व 10.=v. i. प्र-डप-ज्ञास् 4 P.=Assuasive, a. ज्ञांतिपट. जामक.

Assume, v. t. मह् 9 P, भृ 10, आदा 3 A. 2
Arrogate, q. v. 3 मह, सिद्ध a. मन् 4 A; प्रमाणं विना वद् 1 P; 'a. ing to be true' तत्सत्यिमिते
गृहीत्वापि; 'a. ed silence' कृतकं-मिध्या-मीनं.
—ING, a. See Arrogant.—Assumption, s.
महण, भारणं. 2 कल्पना; 'on the a. that he is a fool' स मूखे इति मत्वा. 3 प्रतिज्ञा; प्रमेषं.

is a fool ' स मूखे इति मत्त्वा 3 पतिज्ञा; प्रमेयं. Assure, v. t. प्रति-इ c., प्रतीति क 8 U, विश्वम् c. 2 दृढीक, संस्तंभ् 9 P or c., सुनिक्षत a. क. (Oneself) प्रति-इ 2 P, विश्वस् 2 P; निक्षयंन कथ् 10; सनिक्षयं-दृढं-वद् 1 P. – ANCE, s. विश्वासः, प्रत्ययः, दृढः प्रत्ययः, प्रत्याज्ञाः 2 साहसं, प्रागल्भ्यं 3 विश्वासकारणं, प्रत्ययहेतुः 4 योगक्षेमः, अभयवचनं – ED, a. असंदिग्ध, सुनिश्चित, असंज्ञाय, दृढः – EDLY, adv. नियतं, नृनं, खलु, असंज्ञायं; ' I a. feel, ' ' I feel a. ed ' इति में निक्षयः, दृढं मन्ये.

ASTERISM, s. नक्षत्रं, तारा, तारकं-का.

ASTERN, adv. नीपश्चिमभागं प्रति.

ASTHMA, s. श्वासः, श्वासरोगः. -TIC, a. श्वासरोग-पीडितः

Astonish, v. t. विहिम c. (विस्माययित, विस्माययित), विस्मयं जन् c. (जनयित), विस्मयाकुलीफू 8 U, चिकात α . कु. — ED, α . विस्मित, विस्मयाकुल, चिकात; 'to be a.' विस्मि 1 A, विस्मयवद्यं गम् 1 P. — ING, α . विस्मयकर (र्री f-), अञ्चत, साक्ष्यं — MENT, s. विस्मयः, आक्ष्यं, चमत्कारः

ASTOUND, v. t. বিমৃত্ c., বিংম্যাকুল a. कু 8 U, হ্যাকুল'কু, জঙীকু; 'a. ed with fear' মাংব্রজন ভারতন:

ASTRAY, adv. उत्पर्थ; 'who goes a.' उन्मार्गगामिन् (ना f.), पथभष्ट, भ्रांत, विषयगामिन् ; 'to lead a.' उत्पर्थ-उन्मार्ग-ना 1 P.

ASTRIDE, adv. प्रगतजंघं स्थित व., पादी वथक् कृत्वा स्थित व.

ASTRINGENT, a. रूक्ष, कवाय. 2 संकोचनज्ञील. = 8. स्तंभकं.

ASTROLOGY, 8. ज्योतिषं, नक्षत्रविधा, दैवज्ञविधा. = ER, 8. गणकः, दैवज्ञः, ज्योतिषिकः, कार्तातिकः, दैवज्ञः, मौद्र्तिकः, सांवत्सरिकः. = ICAL, α . ज्योतिष (बी f.), नक्षत्र in comp.

Astronomy, s. ज्योति: जानं, ज्योतिषं, खगोलविया.

— ER, s. ज्योतिर्विद् m., ज्योति: ज्ञानजः, ज्योतिषिकः, खगोलवियाभिजः. — ICAL, a. ज्योतिष (बी f.), नाक्षविक (की f.), खगोलवियाविषयकः

ASTUTE, a. विदग्ध, चतुर, निपुण, कार्यदक्षः ASUNDER, adv. पृथक्, विरक्षं, विगत-मगन by दि; 'threw a.' दिश्चिष् 6 P; 'burst a.' दिशे कें.

Asylum, s. आथम:. 2 आथप:, चारणं, सीभप:, गिति f.; 'seek a. with' आ-समुपा-थि 1 U. At, prep. (Denoting time or place) by loc. of noun; 'a. Kûs'i' काश्यां; 'a. that time' तिस्म-काले. 2 In other senses, by instror abl.; oft. by gerund, or loc. abs.; 'a. this' इदं अन्वा; 'a. his arrival' संप्राते तिस्म-न; 'a. his advice' तस्योपदेशोन'; 'a. what price' कियता मूल्येन; 'a. first' प्रथम; 'a. last' अनतः; 'at once' युगपतः समं; 'a. all' मनागिष, किसीप.

ATHEIST, 8. नाश्तिकः, अनीधरवादिन् ११., निरीधरः. —ICAL, «. नाश्तिकशृति. —ATHEISM, 8. नाश्ति-क्यं; इंधरनिंदाः

Athlete, s. मल:, मलयोड् m. -Athletic, a. मल, बाहुबीर, बलवन (ती f.) , संनद्धशरीर ; 'a. exercise, sports ' न्यायाम:

Атниакт, prep. विलोम ; व्यन्यस्त ; पारं, पातं pr. Атмоврнеке, s. गगनं, आकाज्ञ:-गं अंतरि (री)- क्षं, नमस् n. 2 ज्ञ्नं .—ICAL, a. आंतरीक्ष (क्षी f.), वायव (वी f.), आकाजीय.

Атом, s. परमाणु:, अणु:, कग:, लव:, लेजा: ; 'a. io theory ' परमाणुवाद:. - ICAL, а. परमाणुमय (या f.), सुक्म. 2 अणुविषय,-अणुविषयक.

ATONE, v. i. प्रायिश नं कु 8 U, निष्कृति क, पायिश-त्तेन परिज्ञुध् c.; प्रमृज् 2 P; डपचारातिकामं प्रमाहेम-यमस्माकमारं भ: (M. 4) 'to a. for the slighting of prostration' &c. 2 अनुनी 1 P, संघा 3 U, प्रश्तम् c. (श्लाम्बित). — MENT, s. प्रायिश्व नं, निष्कृति f. 2 प्रमार्जनं

 $\Lambda_{ ext{TONIC}}$, a. अग्निनाज्ञक, अतेजास्वज् (नी f.).

ATRAMENTOUS, a. See BLACK.

Atrocious, α. घोर, बीमस्स (of things); अतिपा-पिन् (नी f.), अतिदुर्वृत, पापिष्ठ, नृत्तांस. -NESS, -Atrocity, s. नृत्तांसता, बीमस्सता, घोरता. 2 अ-तिपापं, घोरकर्मन् n.

Atrophy, s. क्षय:, क्षयरीग:, अन्नचभाव:.

LIBRARY (5/5) 2645

(Mu. 1); fondly e. ' वज्र गाढानुरागः - MENT, e. अंतुरागः, अभिनिवेत्तः, अभिक्ति f., प्रीति f., भिक्त f., श्रुतक्ति f., आसंगः (all with loc.). 2 आसे-भः, सवर्णः

Аतтлож, v. t. अभितु 1 P, अवस्तंद 1 P, आक्रम्
1 U, 4 P, अभिगुज् 7 A; आपत् 1 P, अभिग्रया
2 P, प्रतियुध् 4 A; आसद c. 2 आ-परा-इन् 2 U;
(an opinion &c.) परामृज् 6 P, प्रत्यवस्था 1 A
(with loc.); 'a. ed by a disease' व्याधिस्तरः, रोगाकांतः. - s. अभियोगः, अवस्तंदः-दनं,
आपातः, आक्रमः

Аттаин, v. (to) ягд 5 P, ягл-ч-мі-ча 4 A, ви 1 A, мічти 1 P, мі-ниі-на с., мі 5 A; 'easy to a.' нем a.; 'difficult to a.' зсги a., зачи a. — мент, s. мічти:, мін; мапій f., ягій f., яній f.

ATTAINDER, s. कलंक:, अपयश्चम् n. 2 आधर्षणं, अभियोग:.

ATTAINT, v. t. आधृत् c., अभियुज् 7 A. 2 Stain, q. v.

ATTEMPER, v. t. यथांशत: मिभ् 10 or संयुज् 10. **2 नियम** 1 P, श्वम c. (श्वमयति).

АТТЕМРТ, v. t. प्रयत् 1 Λ , घट 1 Λ , घपक्रम् 1 Λ , आरभ् 1 Λ , उपम् 1 Γ , पृत्त् 1 Λ , च्यः 1

ATTEND. v. t. डपस्था 1 U, संनिधा 3 U, आ-समा-यम 1 P; 'a. the meeting ' संसाद संनिहिती भव: 'a. school ' ज्ञालां गच्छ. 2 अनु-इ-या 2 P, परिवृ c., सह गमु; 'good luck a. s our lord in every respect' सर्वथा स्वर्शात नः स्वामिनमभ्यदयाः (Rat. I.) 3 (on, upon) उप-परेष 1 A, उप-आस् 2 A, डपचर् 1 P, उपसेब् 1 A, श्र desid. (जाशव-ते), (with acc.). 4 (to words) भ 5 P, आ-कर्ण 10; 'a. to me 'मद्रभनं श्रृण; 'a. now' सा-बभानो भव, अवधीयतां; (duty &c.) अवधा 3 U, म-न:-दा, निधा, 3U, मनो युज् 10, (with loc.); अवेक्ष 1 A. 5 विलंब-मतीक्ष 1 A. -ED, a. समेत, परिवत. समन्वित, अनुयात, सहित, स in comp.; 'a. by maid-servants' सखीगणपरिवृता, सखीपरिवास. -ANCE, 8. उपस्थानं, संनिधानं; शुभूषा, उपचार:, उपासन, सेवा. =ANT, a. आनुवंगिक (की f.), सह-गामिन् (नी f.), सहचारिन् (णी f.). =8. अनुचर:, सेवक:, अनुयायित m., परिचर:: ' a group of a, s' अनुवासिवर्गः, परिच्छदः, परिवारः, परिवर्हः. -AT-TENTION, 8. आसक्ति f., अनिनिवैद्याः, अवधानं, मनो-थीमः, भवेक्षा, अप्रमादः, अप्रमन्तताः 2 अनुष्ठानं, उपसे-वर्ते परामनता; 'a. to one subject' एकामता, निवि- हिम्मता, 'pay a. ' अवधानं दा (with loc.). ▲ AT-TENTIVE; a. अवहित, सावधान, दत्तावधान, समाहित, अप्रमत्त, आसक्त, अभिनिविष्ट: 'closely a.' एकाम, अ-नत्यवृत्ति, एकतान, सादर, दक्षिण (to ladies); 'in a. to houses &c.' गृहदारिन्रिधः; a. ly adv. साव-धानं, अवहितं &c.

ATTENUATE, v. t. क्षे c. (क्षपयित), तन्क 8 U, क्षीणी-कृशी-कृ. = ED, a. कृश, क्षीण, तनु, क्षाम, अप-चित (अपचितं गात्रं). = ION, s. कृशता, क्षामता, कृशांगत्वं.

ATTEST, v. t. साक्ष्यं दा 3P; (साक्ष्यं) प्रमाणीकृ 8U, त्र्यंज् 7P, पकटीकृ, दिज्ञ् 6P. 2 साक्षिणं कृ, साक्ष्यं आह्ने 1P.—ATION, s. साक्ष्यं, प्रमाणं, प्रत्यक्षप्रमाणं. ATTIRE, s. देवा:, देवा:, दंशं, परिधानं, आमरणं, पिर्च्छर:, नेपथं, अलंकार:; 'richly attired ' गृहीत-महाधेदेवः, उदार-आर्य-नेपथ्यः -v. t. (दक्षेण) आच्छर् 10, तेष्ट् 1A, संज्ये 1P. 2 भूष् 10, See Adorn; 'a. ongself' दस् 2A, 'a. ing business' नेपथ्यविधानं.

Attitude, s. संस्थिति f., संस्थितं, भावः, अवस्था, वृत्ति f., आकारः; 'hostile a.' वैरभावः, विपक्षवृत्तिः. Attorney, s. परकार्यसाधकः, प्रतिपुरुषः,–हस्तकः

ATTRACT, v. t. आ समा-कृष् 1 P, अनुकृष् (in grammar); आवृक्त 10, अभिनणी 1 P, विमुद्द c., वि-प्र-लृस् c. = 10N, v. आ-समा-कर्षणं, आवर्षनं; अनुकर्षः-वंणः 2 प्र-वि-लोभनं. = IVE, α आकर्षक, आकर्षणकील, मनोहर, चित्तपहारिन्-हारिन् (णी f.). 2 मोहक, प्रलोभक.

ATTRIBUTE, v. t. See ASCRIBE; 'a. ing to themselves false greatness' आत्मन्यारोपिताली-काभिमाना: (Ka. 108). s. धर्म:, उपाधि:, गुण:. 2 विशेषण. =IVE, a. वास्य, विशेषक-ण.

Attrition, ह. घर्षणं, पेषणं, श्वयः. 2 अनुतापः, अनुतापः,

ATTUNE, v. t. तालोपेत a. कृ 8 U. 2 एकतालं कृ, तृन्यस्वरं-तीर्यित्रकं-कृ.

Auburn, a. विद्यांग (भी f.), गौर (दी f.), काविञ्च, पांडुवर्ण.

Auction, s. घोषणपूर्वको इन्यविक्रयः - EER. s. स-घोषणं विक्रंत m.

Audacious, a. प्रगल्म, निर्भय. 2 साहसिक, निर्रुडज, धृष्ट, प्रतिभानवत् (ती ति.). = NEBS, = Audacious, s. धृष्टता, प्रागल्थं, साहस्, प्रतिभानं. 2 निर्रुडजन्यं.

Audible, a. स्फुट, 'अवणक्षम, आव्य, कर्णगोषा, भोषप्राद्य.-Audibly, adv. स्फुट; 'in-a.' अस्कुट, नि:ज्ञब्दं; 'began to sob i.' नि:ज्ञब्दं रेदिनुसारेभ (Ka. 135).

Audience, s. समाक्षणेनं, श्वणं, विश्वमनं. 2 दर्शकं, 'have an a. 'दर्शनं लभ् 1 A.; (राजदर्शनं लेभे);

'I wish to be favoured with an a. ' दश्चेमानु-शहमिच्छामि (M. 4); 'give a.' कर्ण दा 3 P, See Attend (to). 3 मेक्सकाः, भोतवर्गः, भोतारः. 4 सभा, परिषद् f., रंगः (आलिखित इव सर्वेतो रंगः S. 1); 'a. chamber' दश्चेमगृहं.

Audit, v. t. (गणितं) शुध् .., अनुसंधा 3 U, परीक्ष् 1 A. - s. गणितशोधनं-परीक्षणं &c. - on, s. श्रोतृ m. 2 गणितशोधक:-परीक्षक:. - ony, s. See Audience.

Aught, 8. किम्पि, किंचन, किंचित्.

Augment, v. t. वृध् c., एध् c., आप्यै c., प्रमुतं कृ 8 U, उपिच 5 U.=v. i. वृध्-एध् 1 A, उपिच pass., प्यै 1 A.=s. वृद्धि f. 2 आगम: - Atton, s. वृद्धि f. वर्धनं 2 उपचय: ऋदि f., समजाते f.

Augur, s. शकुनकाः, निमित्तकाः, पूर्वलक्षणकाः. = v. i. शुभागुभं परीक्ष् 1 A or आलोख 10. 2 अनुमा 3 A, शंक् 1 A; 'this does not a. well for the success of your undertaking' तब कार्योसिक नैत-च्छुमलक्षण. = x. s. निमित्तकानं, शकुनकानं. 2 शकुनं, अजन्यं, पूर्वलक्षणं, निमित्तं.

August, a. महनीय, अन्युन्क्कष्ट, अनिमहत् (ती f.), महामहिमन् ; ऐश्वर (री f.), प्रताप्वतः ; 'a. queen' आरूटप्रतापा राज्ञीः — s. श्रावणः, नभस्यः नभस् m. — NESS, s. महामतापः, ईश्वरःवं

Auricle, s. कर्णशास्त्रली. = Auricular, a. कार्णि क (की f.), श्रावण (णी f.). 2 कर्णे-उपकर्ण कथित, जितन, गत

AURORA, s. उपस् f., अहण:

Auspice, ८. ज्ञाकुनं, निमित्तं, पूर्वेलक्षणं; a. ८ अनुग्रहः, आश्रयः, प्रसादः: — Auspicious, a. ज्ञित, ज्ञुभ, ज्ञितं-ज्ञुभं-कर, मांगलिक (की f.), कल्याण (णी f.), मंगल, भग्रः, 'a. time' लग्नवेला, ज्ञुभलगं. 2 श्रीयुक्त, सीभाग्यवत् (ती f.). 3 प्रसन्त, अनुग्राहित् (णी f.). —LY, adv. ज्ञुमक्षणं; सीभाग्यंन, क्षमेण. — NESS, ८. कल्याणं, मंगलं, मांगल्यं, सीभाग्यं, भग्ने, क्षेमः-मं, जुमं- Auspiere, a. तीन, उप्र (तपः), निष्ठ्र, कर्कज्ञ, कर्ठोर, निर्देष, कठिनः (in taste) जुक्त, रूक्ष, कर्ड, —ITY, ८. उप्रता, कर्ठोरता &c; 'religious a.' तप्ष n., क्रुष्कं.

Authentic,—Al, a. अक्कत्रिम, तथ्य, प्रमाणयुक्त; अ-कल्पित, सत्य. = Ate, v. t. सप्रमाण a. कृ 8 U, प्रमा-णीक्क.=ITY, s. सप्रमाणता, सत्यता, प्रामाण्ये. = Ally, adv. सप्रमाण, प्रमाणानुसारण.

AUTHOR, s. कार:-कृत in comp.; 'a. of Gadâ-dhari' गदाधरीकार:-कृत; मंथकार: 2 कृत् m., प्र- कृत m., लेखक: 2 प्रवर्तक:, आरंभक:, उत्पादक:, ज- कृतः, संपादियत् m. = BELP, कर्तृत्वं, प्रवर्तकता.

AUTHORITS, ६ मुन्त्वं, प्रभावः, ज्ञालि f. 2 अधिका-रः, प्रभुत्वं. 3 ऐथ्यं, आधिपत्यं, आज्ञा, ज्ञातनं, नियो-गः. 4 प्रमाणं, आतवचनं, निद्द्यंतं ; 'Pânini is an a. in this respect' अत्र विवये पाणिनिः प्रमाणं. 5 प्रमाण्यं, विश्वसनीयताः 6 गुरुत्वं, गौरवं 7 अधि-कारित् m., नियोगिन् m., अधिकृतः पुरुषः, प्रभुः. -ATIVE, a. सप्रमाणं, ज्ञासनानुरूप, वैधिक (की f.); a. ly, adv. ज्ञासनेन ; सप्रमाणं.

Authorize, v. t. प्रमाणीक 8 U, सप्रमाण a. क. 2 अधिक, नियुज् 7 A, 10. 3 अनुज्ञा 9 U, अनुमन् 4 A; 'a. ed person' अधिकृत: पुरुष:

Autobiography, s. आत्मवृत्तकथनं, आत्मवरित-रचनं

Autocrat, s. समाज् m., अधिराजः, अनियंतितत्ता-सनः.-Autocracy, सामाज्यं, आधिराज्यं.

AUTOGRAPH, s. स्वहस्तलेख:. - a. स्वहस्तलिखित. AUTOMATON, s. स्वयं चलट् यंत्रं.

Autumn, s. दारद् f. =AL, a. दारत्कालीन, **द्यारदीय,** सारद (दी f.). 2 दारदिज

Auxiliary, a. सहायभूत, उपकारक, सहकारिन् (णी f.). -s. सहायः, उपकारकः, सहकारिन् m.

AVAIL, v. t. उपक 8 U, अनुमह 9 P; gen. ex. by instr. with अर्थ, गुण &c.; 'what a. s thy weeping, child 'वन्स किं इ.देतेन. 2 प्र-उप-युज् 7 A, 10; 'a. ing himself of the opportunity 'गृहीतावसरः =v. i. सफल a. भू, हिताय-फलाय-भू, लाभाय-भू. =s. भयोजन, उपयोगः, गुणः. 2 फलं, हितं, लाभः, अर्थः; 'of no a. 'निष्फल, अर्थ &c. =ABLE, a. भयोज्य. 2 सफल, हितावह. 3 प्राप्त, लभ्य; 'not a. 'दुलेभ, अमुलभ, अनुपलभ्य.

AVENT-GUARD, 8. सेनामुखं, रणशिरस् ॥.

Avarice, इ. लाभ:, लालसा, जिछुआ, विलेहा.—AvaRicious, a. लाभिन् (नी f.), धननुन्ध, अर्थपर, भिसंपच, लुन्ध, कृषण. —Lv, adv. अतिलोभन, कृषणवत्.
—Ness, इ. कृपणत्वं, कार्पण्यं, अतिलोभः, लुन्धता.
Avaunt. interj. अपेहि, अपसर.

Avenge, v. t. प्रतिक 8 U, प्रति (ती) कारं क, (with gen.); वैरानृष्यं गम् 1 P (with loc. of offender). 2 निर्यत् 10, जुध c.; 'a. a wrong' वैरनिर्यातनं-वैरसाधनं-क. 3 दंड 10, प्रतिहिंस् 7 P. - ER, s. प्रतिकत् ..., प्रतिहंसकः, वैरसोधकः

AVENUE, श. द्वारं, मार्गः; वीथि र्रः; तहपंकि-इक्ष-भेणी र्रः AVER, v. t. सपितंत्रं-सद्यापथं वह 1P, वृद्धं वस् 2 P. AVERAGE, a. सामान्य, मध्यमं. = श. मध्यमाबस्था, मध्यस्थाता ; 'on an a.' सामान्यतः, स्थूलप्रमाणेनं.

Avense, a. पराक्नुख (को f.), विरक्त, प्रतिकृत, विपरीत, देविन् (णी f.). 2 अननुकृत, वाम; 'fate
being a.' प्रतिकृतनां उपगते विधी; 'a. to giving
intelligence' प्रवृत्तिदानपराक्ष्मुख:; 'so be a.'

(to) अपातृत् 1 A, বিংজ pass. = NESS, AVER-SION, s. বিংনা:, अपीति f., ইঘ:, বিদানি f., पति-কুলনা, বিংনি f.; पং।ঙ্দুজনা, (with loc.). 2নাম:, দথ্য

AVIABY, 8. पंजरं, वीतंस:, विटंक:, पक्षिज्ञाला-

AVIDITY, s. Avarice, q. v. 2 अतिस्वहा, कीतृहरूं. 'Avocation, s. कार्य, स्थापारः, वृक्ति f, कमेन् n. 2 आकर्षण.

Avoid, v. t. पहिंद्द 1 P, वि-पहि-वृज् 10, प्रोड्झ 6 P, हा 3 P, न्यज् 1 P.=ANCE,-ING, अ. त्यागः, वर्जनं, परिहारः,-हरणं.

Avouch, v. t. सिनिश्यं-सज्ञापथं-वद् 1 P. 2 पराथं वद, निश्यंह 1 U.

Avow, v. t. प्रकाशं स्टार्ट-वद् 1 P. 2 स्वीकृ 8 U, अंगीकृ, अभ्युपगम् 1 P. - EDLY, adv. स्पर्ट, प्रकाशं, प्रकटे.

Амаг, v. t. प्रित-ईक्ष् 1 А (तवागमनं प्रतीक्षते), प्रतिपाल 10, डद्द् । Р. 2 प्रत्यासद् 1 Р, लग्न а. संपद् 4 А; डपस्था 1 U, आपन्न 1 Р, (with gen.); 'destruction (death) a. s those that are born' (वपदुन्यिनमतास्पिश्यता (R. VIII. 83). Амаке, v. i. वि-प-बृध् 4 А, नित्रां त्यज्ञ 1 Р, वि-वित्र त. सू. जागृ 2 Р. – v. t. Амакем, जागृ с., बृध् с., नित्रों भंज 7 Р. 2 जन् с. (जनयति), उन्जि с., उत्था с. (उत्थापयति). – а. जाप्रत (ती f.), उत्रिद्ध, प्रबुद्ध, प्रजागर, जागरूक्त.

AWARD, v. t. दा 3 P. 2 दा c. (दापयति). -s. निर्णयः, विचारः, आज्ञाः

Aware, a. विज्ञापित, सावधान. 2 वेदिन्-ज्ञ in comp.; or by ज्ञा 9 U, See Know.

Away, त. परीक्ष, अविद्यमान, अनुपरिथत ; दूरस्थ-- adv. अलं, कृतं (instr.). 2 अपेहि, अपसर-

Awe, s. साःवसं, भयं, त्रासः, आदरः, संभ्रमः, आदरप्रयुक्तं भयं; 'I approach the king with a.' चकितं नृपस्य पार्थमुपैषि (M. 1); 'stand in a. of'
भी 3 P, त्रस् 1, 4 P. -v. t. भी c., त्रस् c., संभनेण आकुलांक 8 U; 'a. ed., struck with awe'
संभात, त्रिस्मयाकुलः, भयाकुलः, भयविभृतः, ससाध्यस.
— Awpul, a. घोर, दाहण, भीषणः भैरव (वी f.)
(of things). 2 अतितेजस्विन् (नी f.), महातेजस्,
भादरवीय, पुज्यः 'how a. is royal greatness'
भही द्वरासदी राजमहिमा (M. 1). 3 मज्ञांतगंभीर (अरण्यभी:). - Ly, adv. सभयं, अत्यंतं. - NESS,
s. तेजस् n.; दाहणता, घोरता

AWRILE, adv. किवित्काल, इहूर्त, क्षणं यावत्. AWRWARD, a.भुक्ताल, अद्देश, अक्षिम, अपटु. 2 (Manners) मान्य; विरूप, स्थूल. = NESS, s. अद् क्षता; मान्यता &c.

Awl, s. आरा, चर्मप्रभेदिकाः

Awn, s. श्के, विशाद:

Awning.-8. वितान, आच्छादांन.

Awry, adv. तिर्वक्, साचि, जिसं 2 विपरीतं, प्राति होमं, प्रतिक्लं

AxE, s. टंकः, परशुः, कुठारः, परश्वधः

Axiom, s. तस्त्वं, सिद्धांतः. 2 वचनं, सूत्रं. =ATIC, u. (s.) in comp.

Axis, s. अक्षरेखा, अक्षः, भुवः.

Axle, s. अक्षाग्रं.

Av, adv. तथात, एवं, आम्, नूनं

AYE, adv. सदा, सर्वदा, अजलं.

Azure, a. नील, नील-आकाश-वर्णः

B.

BABBLE, v. i. जल्प 1 P. प्रलप् 1 P. 2 रहस्पमेदं कृ 8 U. =ING, s. जल्प:, प्रलपितं =ER, s. जल्पकः, बाचाटः, वाचालः, प्रलपित् गः., वाबदुकः

BABE, BABY, s. शिशुः, शावकः, दारकः (रिकार्तः). स्तनंधयः. - HOOD, s. बाल्यं, श्रेशवं, बालभावः. - ISI, त. वालिश, बालेय

BABEL, s. संकरः, कोलाहलः, संकीर्णनादः.

BABOON, s. वानरः, कापः, मर्कटः

BACCHANALIAN, s. मयपानासक्तः, मयप्रियः, पानरतः. BACHELOR, s. अकृतदारपरिग्रहः, अकृतोब्राहः, अवि-वाहितः.

BACK, s. १४, १४देश:; 'lying on the b.' उतान-ज्ञाय:; 'behind one's b.' परोक्षे-क्षं. -adv. प्रति, अपा, ।नि, परा, with verbs; पुनर्निवृत् 1 A 'come b., ' ' give b. ' प्रतिदा 3 U. - prep. See BE-FORE. -v. t. अनुमुद् 1 A, समर्थ 10, रक्ष 1 P. 2 (horse), आ-अधि-हह 1 P. 3 पराण्ट 6 P, See DRIVE. -BITE, $v.\ t.\ q$ रोक्षे अधिक्षिप् $6\ P,\ q$ रिवट 1 U, अस्पति (D.) with dat.; वृष्ठमांसं अड् 2 P or खार् 1 P (with gen.). - BITER, 8. पिशुनः, वृष्ठमांसादः, पारवादरतः. -BITING, अ. पैश्नुन्यं, परि-(री) बाद:. -BONE, 8. श्रष्टवंश:, कराइका. -DOOR, s. पक्षद्वारं, पक्षकं. -GAMMON, s. चर्मपहि-काकीडा. =GROUND, s. पश्चाङ्गमि f.; 'throw into the b. '(lit.) दृष्टिपथात्रिवार् 10, निभृते स्था c. (स्थापयित); (fig.) 'Urvas'î throws Lakshmî into the b.' उर्वज्ञी प्रत्यादेशः श्रियः (V. 1); रतेरापि व्हीपदमादधाति (K. III. 57). =ROOM, s. अंतर्गृहं, अंत:-डप-ज्ञाला. =SIDE, s. पृष्ठभाग:-देश:. =SLIDE, v. i. स्वधर्मात् भंश् 1 A, ु 4 P or च्यु 1 A. = STAIRS, s. डप-प्रच्छान-सापीनं;

'b. influence ' प्रच्छन-सामध्य-गुण: - WARD, α. 'पराक्रमुख (खी f.), अतीतकाल. 2 मंदधी-मति, मंद, (of a boy). 3 अनिच्छ, भतीप. - WARDS, adv. पता, प्रति, with verbs; रष्टतः, रष्टभागे-देशे. 2 प-भात, प्रतीपं: गतागतं; 'move b. and forward' गतागतं-गमनागमनं-क 8 U.

BACON, s. जाकरमांसं-

BAD, a. निटित, गर्झ. 2 अज्ञभ, अभद्र. 3 असार, निर्गु-ण, आहत; gen. ex. by दुः, वि, कु, कि, कत्, अप, prefixed; 'a b. man 'दर्जन:; दुदैव &c.; कुपथ: 'a.b. way'; इमाति:; किसखा 'a b. friend'; अपयदा: 'b. fame', infamy; कदभ: 'a b. horse.' -LY, adv. Gen. Ex. by 37, 45; 'b. prepared 'क्निमित; 'smells b.' दुगैंध: अस्य; 'b. bitten' तीव-बलवत्-अमुखं-दष्ट; 'b. off' दुःस्थित, कष्टापत्र, दर्गत. -NESS, s. Ex. by (a.); 'b. of result ' कुपरिणामः; दुराचारः. 2 दुर्जनता, दुष्टता. 3 नि:सारता, निर्गणता, अभद्रताः •

BADGE, s. चिह्नं, लक्षणं.

BAFFLE, r. t. व्यर्था-मोघी-क 8 U. खंड 10, मंजू 7 P. प्रति-वि-हन् 2 P. 2 पराभू 1 U, परानि 1 A; 'b. ed in efforts ' भन्ने। यम:; 'the scene b. s description ' वर्णनिवषयातिकातं तत्स्थानं -ED, «. खंडित, भगाजा, मीघाजा; पराजित.

BAG, s. पुट:-टं, प्रसेव:, स्यूत:, कॅल्प:; 'leather b. ' चर्मभिक्किकाः = v. t. स्यते निधा 3 U.

BAGGAGE, s. सामग्री, उपकरणं, साधनं; 'bag and b. ' सर्वमिप गहीत्वा, किमपि नावशेष्य.

BAGATELLE, 8. क्षद्रविषय:, अगुर्वर्थ:.

BAGNIO, 8. स्नानागारं. 2 वेशवासः, वेश्यालयः.

BAIL, s. प्रतिभः, लग्नकः, प्रातिभाव्यं; 'admitted to b. ' प्रतिभूदानेन मुक्तः. - v. t. लग्नकं दा 3 U, दस्वा मच ८.

BAILIFF, s. आसेध्य m., ब्राहकः

BAIRN, s. See BABE.

BAIT, s. आभिष; 'b. fixed to a fish-hook ' बाउ-श्चायुतं पिश्चितं. 2 प्र-वि-लोभनं. = v. t. प्र-विलुभु c. 2 आमिषं दा 3 U (with dat.); आमिषं बडिशो निधा 3 U or य 2 P or निविश c.; 'this is surely a b. to catch me' मां बजीकर्तुं नूनमिदमामिषं प्रकल्पितं. 3 (horses) विश्रम c.; भुज् c. - v. i. भोजनार्थ विश्रम 4 P.

BAKE, v. t. (कंदी) पच् 1 P, तप् c., भ्रह्म् 6 P. - ED, a. प्रक्त; 'b. brick ' प्रकेटका; कंदपका.-ER, s. कांद्रविक:; आयुपिक:. - HOUSE, s. आपाक:; कंद m. f.

BALANCE, s. तुला, मापन:; 'beam of a b. ' तु-लादंड:-यष्टि f. 2 शेषं, अवशेष:; what is the b. against me ' मया देयः (इब्य-) दोषः किया वर्तते, 3 विवेचनः विगणनं, समतोलनं 4 तल्यता, समानभारता. - v. t. तुल् 10 (तुलयति); 'b. accounts' समी कृ 8 U, जुधु c. 2 (In thought) विविध् 7 P; विक्र्य c. = ED, a. त्रित. 2 त्र्यभार; समीकृत.

BALCONY, s. वरंड:, प्रश्रीव:, वितर्दि-दी f.

BALD, a. वि-अ-केश (शी f.), मुंड, खलति. 2 अना-वृत, नग्न, असंस्कृत, 3 असभ्य, अश्विष्ट, अलंकारहीन, BALDRICK, 8. मेखला, कांची, रस (श) ना. 2 राशि। मंडलं, ज्योतिसकं.

BALE, s. भांडं, भार:; इड्यपोटलिका. = FUL, a. सशीक, हे शार्त. दः खित. 2 पाणहर (री f.), विनाशित (if f.), See DEADLY.

BALK, v. t. See BAFFLE. - s. सेत:, सेत्रबंध:. Ball, s. कंदक: (for playing); गोल:-लं, वर्तलं, मंडलं; 'eye-b. 'तारा. 2 नृत्यकीडा; 'b. room ' नत्यस्थानं.

BALLAD, s. गीतं, गीति f., गानं; 'b. singer' गायक: BALLAST, ». पोतस्थेर्यद्रव्यं.

BALLOON, 8. विमानं, आकाश-व्याम-यानं.

Ballot, s. गृटि(लि)का.

BALM, 8. गुरगुल:, ब्रक्षनिर्यास:. 2 प्रज्ञम:, जाति: f. $-\mathbf{x}$, a. सर्भिः $\mathbf{2}$ तापहर (री f.) ज्ञांतिद्, उपज्ञमकः BALSAM, 8. विलेपनं, अभ्यंजनं. - IC, a. ह्निग्ध,चिक्कणः BAMBOO, v. वण:, वंदा:, की चक: (sounding b.). BAMBOOZLE, See CHEAT.

BAN. 8. घोषणं. 2 अभिज्ञापः, आक्रोज्ञः. 3 नि-प्रति-षेध:. - v. t. अभि शत् 1 U, प्रतिषिध् 1 P.

BAND, 8. बंध:, पाद्म:, बधनं. 2 समूह:, श्रेणी. 3 दलं. गुल्म:-ल्मं (of troops). 4 तूर्यसमूह:, बादित्रगण:. - v. संमिल् 6 P, संयुज् 10, See Assemble.

BANDAGE, s. बंध:, बंधनं, पह:, आवेष्टनं.

BANDIT, s. दह्य:, चोर:, स्तेन:.

BANDY, v. t. इतस्ततो विक्षिप् 6 P. 2 विनि-मे 1 A; · b. words ' ৰাস্থা তলং হৈ 3 U. = LEGGED, a. प्रज्ञ, प्रगतजान.

BANE, s. गर:-रं, विषं. 2 (fig.) नाज्ञ-अनर्थ-मूळं, क्षयकारणं, विनाशहेतुः, आधिः; वामाः कुलस्याधयः (S. 4.) 'are a b. to the family.' - FUL, α . विषान्वित, सविष, विनाशिन् (नी र्र.), विनाशन (नी र्र.). Bang, v. t. पह 1P, तर 10, अभि-प्रति-हन् 2P. = ८. आघातः, प्रहारः, कराघातः.

BANGLE, 8. वलय:-यं, कंकणं.

BANISH, v. t. वि-निर्-वस c., पत्रज c. 2 निराकृ 8 $\mathbf{U}$, निः-डत्-मृ $\mathbf{c}$., अपानुद् $\mathbf{6}$ $\mathbf{P}$, निरस् $\mathbf{4}$ $\mathbf{P}$; 'the thought was b. ed from his mind ' सा चिता मनसी निरस्ता.-MENT, 8. विवासनं, निर्वासनं, प्रवा-(त्र) जनं. 2 निराकरणं, निरसनं.

BANK, s. dit, कुल, तटं टी, रोधम् n., कच्छ:; 'the other b. 'पार ; 'sand b.' सैकतं. 2 धनागारं भ्रिकः ६ कूलेन परिवर्ष 1 A or c.=ER, s. धनागार-पतिः, थेष्टिन् m., कुतीदिकः

BANKBUPT, s. ऋणदान-ऋणशोधन-अक्षमः, सर्वस्व-च्युतः, परिक्षीणः, निर्धनः = cx, s. परिक्षीणता, ऋणशो-धनाक्षमता, &c.

BANNER. 8. ध्वजः, पताका, केतनं, वैजयंती, केतुः.

BANQUET, ६. विश्विष्टभोजनं, स्वाद्रक्रभोजनं. - v. t. मि-ृष्टात्रै: भुज् c. or संतुष् c. - v. i. विश्विष्टात्रं भुज् 7 A or भक्ष 10; 'the horses were b. ing upon the grass' अधारत्वं यथेष्टं भक्षयंत आसत.

BANTER, v. t. मन्त् 10 A, निंद् 1 P अधिक्ष-प् 6 P. 2 अव-वि-उप-इस् 1 P. = « निंदा, अधिक्षेपः, अवहासः, &c.

BANTLING, s. See BABY.

Banyan, s. वट:, न्यम्रोध:.

BAR, s. अर्गलं-ला, अर्गलाबंध: 2 प्रत्यूह:, अंतराय: 3 श्रलाबा (of a cage.) 4 दंड:; 'iron b.' लोह-दंड:, लोहपिंड: 5 सैकतं. 6 न्यायसभा: -v. t. निम्ति-हध् 7 U, नि-मित-बिध् 1 P, निराक्त 8 U, निरस् 4 P, निवृ c. or निवार् 10. 2 अर्गलंन बंध् 9 P. BARB, s. कर्ण: जालायं. 2 अप्रत्यकं - ED, u कर-

BARB, ८. कर्ण:, जूलायं. 2 अधतनुत्रं. =ED, ॥. क-र्णिन् (नी f.).

BARBARIAN, s. ग्राम्य:, असभ्य:. 2 म्लेच्छ: ; यवन:, किरात: 3 विदेशीन् m., वैदेशिक:

BARBAROUS, «. वैदेशिक (की f.). 2 आहार, अस-भ्य, अक्षीतः 3 निष्टर, क्रूर, निर्देयः =LY, adv. क्रूर-वत्, निष्टरवत्, भापदवत्, पश्चवत्. =BARBARITY, श. निष्टरता, नृशंसता, कीर्य, असभ्यता, अशिष्टता.

BARBER. s. नापित:, क्षौरिक:, क्षुरिन् m.; 'b. 's wife' नापिती; 'b. 's business' नापित्यं.

BARD, s. वंदिन m., वैतालिक:.

BARE, त. अनावृत. तून्य. 2 केवल, मात्र in comp.; 'on the b. ground' अव्यवधानायां भूमावेव (ka. 151). 3 विवस्न; 'b. footed' पादुकाहीन, अनावृत्तपाद; 'b. headed' अनावृत्तिरस; 'b. faced' निर्लेड्ज, धृष्ट; 'thread b.' (clothes) जीजोनि बार्सास. – v. t. नमीकृ 8 U, विवस्नीकृ; उच्छद् 10. 2 अपह 1 P, अपनी 1 P, उन्कृत् 1 P. – LY, adv. मात्रं, केवलं. 2 कथमि, कट्टेन, कृट्यूंज. – NESS, s. ज्ञून्यता, विवस्नता. 2 कीजता, दैन्यं.

BARGAIN, s. संविद् ∫., समय:, अभ्युपमम:, 'a b. was struck 'इति समय: कृतः; 'buy the horse, it is a good b. ' स्तोकमूल्येन कभ्यतेयमथः कीगीहि ताबदेनं; 'in the b. 'अपि, अपरंत्र ४ पणः, विपणः, कपविक्रयनियमः.=v. ℓ. पण् 1 Λ, व्यवह 1 Р.

BARGE, इ. केलिनीका. 2 तरालुः, वहित्रं. =MAN, इ. नाविकः, पोतवाहः.

BARK, s. त्वच f., वस्क, वस्कल: लं. 2 पोत:, क्षुवनी:, तरी:. =v. i. वृक् 1 P., 10; 'dogs b. at the

moon ' भान: शक्तिनं बीक्य बुद्धयंति; भव् Î P. - v. t. त्वचं-वर्ष्य-अपनी 1 P or निष्कृत् 1 P. - ING, s. बुद्धमं, भवणं. - Y a. बाल्कल (सी f.), त्वक्म य (यी f.).

BARLEY, s. यव:, प्रवेट:; 'b. broth' यवसुरा-एं; 'b. corn' यव:; 'unripe b.' कुल्मावं; 'b. water' उदमंथ:.

Вакм, в. सुरा-मय-मंड:.

BARN, s. कुज्जूल:, धान्यगारं, धान्यसंप्रहस्थानं.

BAROMETER, s. आकाशतीलनयंत्रं.

BARRACK, s. सैन्याबास:, सैन्यागारं. =v. t. सैन्यागारं स्था c. (स्थापयित) or निवस c.

BARREL, s. दीर्घगोलाकारं काष्ट्रपात्रं. 2 (Of guns) नांडि-डी f.

BARREN, a. वंध्य (lit. and fig.). 2 व्यर्थ, मोघ, निष्फल. 3 (Ground) अनुर्वर, अज्ञस्यपद, महस्थ-लं-ली. 4 जून्य, रिक्त. - NESS, s. वंध्यत्वं. 2 वैय-थ्यं, गुष्कता.

BARRICADE, श. प्राक्तार:, वप:-पं, प्राचीरं. = v. t. वि-प्राति-रुध् 7 U, See Obstruct.

BARRIER, s. वृति f., वपः-पं, पाकारः. 2 सीमन् f.. सीमा, पर्यतः-तं 3 विमः, प्रत्यूहः, अंतरायः, व्यापातः

BARRISTER, s. उत्तरवादिन् m., पराथ वकतृ m.: स्मृतिशाक्षकुञ्चाल:

BARROW, s. शकर:. 2 टन्नतभूभाग:.

BARTER, s. विनिमय:, प्रतिदानं, प्रार् (री) वर्त:.=v. t. विनि-मे 1 A, परिवृत् c.; 'b. ed for 5 cows' पंचमु (गृहं &c.). =v. t. भांडविनिमयेन वाणिज्यं कु 8 U, ज्यवह 1 P.

BASE, त. नीच, अनार्थ, खल. दुष्ट, कदर्भ, जघुन्य, अधम, नि-अप-कृष्ट. 2 विजात, हीनजाति, अन्निजात, अकु-लोन. 3 कृपण. 4 (Notes) धीर, गंभीर; 'b. metal' कुप्यं.— s. अधोभागः, मूलं, तलं, उपष्टंमः. 2 मूर्धेन् m., स्मि f. 3 वास्तु n.; पोटः; 'based on' ex. by मूल in comp.; 'delusion b. ed on ignorance' अज्ञानमूलका भ्रोतिः.—LY, adv. नीचतया, अधम &c.—LESS, त. निर्मूलक, निराधार, अमूल.—NESS, s. अधमता, अनार्येता, निकृष्टता; अजुलीनता, वैजात्यं; गांभीर्यं.

BASHFUL, «.-इीमन्-लज्जावन् (ती f.), सबीड, विप-त, सलज्ज, जालीन, सवप, विनीत, भीरु. -LY, adv. सलज्जं, सवप, सबीडं, 'his face b. bent down' लज्जावनतमुखः, वपाधीमुखः. -NESS, इ. लज्जा, बपा, ्हीः, बीडा, ज्ञालीमना, विनयः, भीरता.

BASIL, 8. तुलसी, कुटेरकः, पर्णासः.

BASIN, BASON, ८. भांडं, होणी. 2 जलाञ्चयः, तडागः, कासारः. 3 आलवालं, आधारः, आवापः, आवालं. 4 खातं.

Basis, s. मूलं; योनि f.; आधारः

Bask, v. t. सूर्यांतपं नि-आ-सेत् 1~A; 'b. s in the 'morning sun' वालातपं निवेदते.

BASKET, s. मंजूषा, पि (पे) टकः, करंडः, कंडोलः:
—MAKER, s. वैणवः, वैदलकारः: —WORK, s. वैदलं
BASS, s. See BASE. 2 करः; 'b. relief' प्रति-

BASTARD, a., s. जारज, कुंड, कुलटोत्पन्न; कौलटेय, कानीन, विजन्मन, दासीपुत्र: (त्री f.), विजात.

Baste, v. t. लगुडेन तह 10 or मह 1 P or आहन् 2 U. 2 सिन् 4 P. - Bastinade, s. लगुडाधात:, गदामहार:, ताडनं

BASTILE, s. प्राकारयुक्त दुर्गः

Bastion, s. वनः नं.

BAT, इ. जतुका, अजिनपत्रा. परोध्णी, तैलपायिका. 2 य-ष्टि र्र., गदा, लगुडः

Ватсн, в. गण:, संघ:, समूह:.

BATE, See ABATE. .

BATH, s. स्नानागारं, स्नानकंडं, अवगाहनस्थानं.

BATHE, v. i. स्ना 2 P, मस्त्र 6 P, (loc.); नाह् 1 A, वि-अव-गाह् (with acc.). =v. t. स्ना c. (स्ना-स्न-पयित); प्रक्षेस्र 10, धाव् 10; अभिषिष् 6 P, नि-मस्त्र c. (मज्जयित). =ING, s. स्नानं, निमज्जनं अवगाहनं, अभिषेकः. =a. स्नानीय; 'b. cloth' स्ना-नीयवर्षः

Ватнов, в. नाचता. 2 गांभीर्य.

BATING, prep. See Except.

BATLET, 8. रजकपयुक्तः काष्ट्रमृहर:.

BATTALION, s. ven:-en, ale f., engs:. BATTALION, s. ven:-en, ale f. Reach.

BATTEN, v. i. आप्ये 1 A, रकाय 1A; 'the wolf b. s on the lamb' अजा (मांस) भक्षणेनात्मानमा-प्याययात: उदरं भ 3 U.-v. t. प्ये c., संब ध c., पीन

a. 索 8 U.

BATTER, v. t. मृद् 9 P, खूर्ज 10, मथ् 9 P, निश्चिष् 7 P; प्रमंज् 7 P.- Y, s. मदेनं, पेषणं. 2 कामानभेणी. BATTLE, s. युद्धं, रण:-णं, समर:, संग्राम:, संख्यं, प्रभं, भाहव:, आर्जि f.; समिति f., युध् f., 'b. array' ब्यूहः, सैन्यविन्यास:; 'b. axe' परज्ञः; 'b. cry' सिंहनादः, क्षेडितं; 'b. field' रण-समर-&c. मूमि f., रणांगणं.- v. i. युध् 4 A. - MENT, s. सच्छितः पाकारः, भिति f.

BAUBLE, 8. अल्पमूल्यं आभरणं, अल्पार्धं ऋडिनकं.

BAWD, s. कुष्टिनी, हूती, तीमली -ny, s. टूर्नीकार्य ; कुष्टिनीकमैन n. - x, a. गॉर्डन, अकुद्ध, अविशीत, नीच; 'bawd-house' वेदयाशमः, वेद्याः

BAWL, v. i. आ-उत्-कृश् 1 P, उनै:-तारस्वरंण शब्दायते (D.); $\chi \in 1$ P, नद् 1 P, उद्घुष् 10.=EB, s. आ-उत्-क्षोष्ट् m., उद्घोषकः = ING. s. उस्क्रोशः,
उद्घोषणं

BAY, a. पिंग, पिंगल. - v. i. See BARK. - s. खातं, क्द: ; 'turn to b.' 'stand at b.' क्रशेरुभिमुखं स्था 1 P; 'b. salt.' समुद्रलवणं, सैथवं.

BAYONET, e. निक्षिशः, गुलिकामध्यणीसंसक्ता छुरिका. BAZAR, e. आपण:-णं, पण्यवीथिका-वीथी, विपणि-णी f., हदः, निषया.

BE, v. i. भू 1 P, अस् 2 P, वृत् 1 A, बिद् 4 A; 'b. it so' भवनु, एवं-तथा-अस्तु. - Being, s. भावः, अवस्था, वृति f., अस्तित्वं, सत्ता. 2 भूतं, सत्वः त्वं; 'rational b.' सचितनः, प्राणिन् m.; 'corporal b.' त्रारीरिन् m., देहिन् m.; 'Suprome B.' परमेश्वरः, परमात्मन् m. 2 जन्मन् n., संभवः, उत्पत्ति f - a. सत् (ती f.), वतेमानः 'b. that' यतः, यस्मातः; ex. by abl. or instr. of nouns.

Велсн, s. (समृद-) तीरं, कूलं, बेला, तटं-टी. = $\mathbf{Y}$, a तटयुक्त, क्लमय (यी f.).

BEACON, 8. आकाशदीप:, महोल्का.

BEAD, s. गुली, गृहिका; 'a string of b. s' माला हार:; 'a rosary of b.s; ' जप-अक्ष-माला 'telling b. s' जपमाला गण् 10.—MAN, s. जपक एणे नियकी जन:

Beadle, s. राजदूत: , दंडधर: .

Beak, s. चंचु f., चंचू:, मुखं, तुंड:-डं.=ED, a. चंचुः मत् (ती f·), तुंडयुक्तः

Beam, s. तुला, स्थूणा; 'of a balance' दंड:, यहि f:; 'of a carriage' धर् f: 2 किरण:, अंशुः; Se Ray. -v: i: प्रोत्-िक्स 1 P, स्फुर् 6 P; 'e face b. ing with joy' मुदा विलसदानने. -LESS e. (निष्ठम, निस्तेजस. -Y, e. भास्वत् (ती f:), भा सुर, देदीप्यमान, अंशुमतः

BEAN, s. माष:, शिविक:.

BEAR, v. t. नह 1 P, ना 1 P. 2 u 1 P, आल व $1~\mathrm{A},~\mathrm{y}~3~\mathrm{U}$ (राज्यभारमुवाह-बनार). $3~\mathrm{He}~1~\mathrm{A}$ मृष् 4 P, 10, क्षम् 1 A. 4 प्रस् 2 A; उत्पद् c. जन c. (जनयति); 'Satyavatí bore two sons to the king ' नृषेण सत्यवस्यां प्रती जाती,-उत्पादिः ती, नृप: सत्यवत्यां पुत्रावजीजनत्; the same sense ex. in स नैषधस्य मुतायां पुत्रमुत्पादयामास (R XVIII. 1) 'he had a son by the daughter, &c. 5 (Cherish) y 3 U, y 1 P; 'Ib. no malice to you ' तबोपारि देखं न भारयामि, or न न्व मम द्वेषपात्रं-स्थानं ; 'he bore himself bravely on the occasion ' तिस्मनवसरे तेन साधु आचरित धीरं विकात ; 'b. witness ' साह्यं दा 3 P (with gen.); 'b. company 'सहचर: (री f.) भू 1 P 'b. name' नाम भ 3 U, or धू 10; ज्यादे इं भज् 1 A; (एवं त्र्यपदेशभाजिनः U. 6); 'b. fruit सफलीभू, फरू 1 P; 'b. in mind' चिने अवधू 1(मनसि कु, अनुस्म 1 P. = s. कक्ष:, भल्काः, भालका

-Born, a. जात, उत्पन्न, प्रस्त, संभूत; 'to be b.' जन् 4A; इत्पद् 4 A; प्रस pass., उड़ 1 P, संभू; was b. in the form of a dwarf ' वामनक्ष्येण जात:-अव-तीर्ण:. - back, v. i. परा-प्रति-नि-चृत् 1 A. -down, v. t. अपाकु 8 U; पराजि 1 A, निपत् c.; 'bore down all opposition ' सर्वमंत्रायमपाक्षेत्. -on, v. i. See APPLY. -out, v. t. (fig.) दहवाते (D.); समर्थ 10. - up, v. उद्गह c., उत्तंभ c., as in झटित घटनोत्तंभितमिव (U.3). 2 सह 1Λ ; 'b. under grief' द: खप्रतिकारं कुरु, शोकवशं मा गम:. -ER, s. वाह:, हर:, वाहक:, in comp, वार्ताहर: 'b. of news'. -ING, s. अवस्थानं, स्थिति f. 2 वृत्ति f., वर्त्तनं, आचरणं, राति f. —Віктн, s. जन्मन् n., उद्भ्य:, संभव:, उत्पत्ति f., जनि f., उत्पादनं, प्रसृति f.; 'rich from his b. ' गभेधर: ; 'high or noble b.' कुल, कुलीनता, भिजातता, अभिजनः, कुले जन्मः 2 वंदाः , कुले, अन्वय: 3 योनि f., मुलं ; ' pride of b. ' कलाभि-मान: ; 'blind from b. ' जात्यंध, जन्मांध, जन-षांध. -DAY, s. जन्मदिवस:-दिनं. -PLACE, s. जन्मस्थानं-भूमि f. = RIGHT, s. जन्मती लब्धीधिकार:; पैतकं स्वत्वं.

BEARD, s. इमधु n., क्ष्मं; मुखरोमन n; 'Wearing long b.s.' दार्घक्चां: (pl.). 2 जूकं, किंजारु: . 3 फलं, कर्ण: .=v. t. व्यक्क 8 U, समक्षं अवज्ञा 9 U or निर्मत्स् 10 A or अधिक्षप् 6 P. =ED, a. सहमधु; रमधुल, क्ष्मंधर &c. =LESS, a. रमधुईन; अजात-अनुद्धिन-रमधु. 2 अप्रातन्यवहार.

BEAST, s. पजा:, म्न:, जंतु: ; 'b. of prey ' धा-पद: ; 'b. of burden ' धुर्य: , धुरीण: ; 'b. in the form of man ' नरपजा: . —IAL, —IAY, a. पजा-तत्य ; जधन्य, पजाजील.

BEAT, s. आघात:, प्रहार: ; ताडनं. 2 स्पंदनं, स्फूरणं. -v. t. तड् 10, पह 1 P, तृद् 6 P, अभिहन् 2 P, आहन् 2 A, (आहतायां प्रयाणभेयां). 2 (defeat) विश्वंस c., भंज् 7 P, प्रााज 1 A, प्राभू 1 U. 3 आछुद् c., चूर्ण् 10. -v. i. स्पंद-कंप-वेप्-1 A, स्फूर् 6 P; 'b. very fast' धमधमायते (D.). -down .निपत् c.; (prico) त्यूनीकृ. -into ताडनेन कृ or निर्मा 3 A; 'I shall b. thee into a good boy' नाडियत्वा ताडियत्वा त्वामहं विद्रांस करिष्यामि.-off विद्रु c., प्रतिहन्. -about the bush, (lit.) वनं प्रह् 9 P, आछुद्व 10; (fig.) अप्रस्तुतमालप् 1 P.

BEATIFY, v. t. परमानंद दा 3 U. 2 अमरेषु गण् 10, स्वर्गीयलोकमध्ये आरुइ c. -1c, a. अपवर्गद, मोक्षप्रद.

BEATITUDE, s. मोक्ष:, मुक्ति f., निःश्रेयसं, श्रवनर्गः; निर्वाणं, परमा गांतः, कैवन्यं; 'desirous of b. मुस्

BEAU, s. सुवेश:, सुभगंगन्य:.

ВЕЛИТУ, s. सौंदर्य, चाइता, लावण्यं, क्तोभा, कांति f., रूपं, रमणीयता, अभिख्या, मनोज्ञस्वं, श्री:, लक्ष्मीः

—ВЕЛИТІГУ, v. t. ज्ञुम् c., सूष् 10, अलक्क 8U.

—ВЕЛИТЕГИ, ВЕЛИТЕОИЯ, a. सुंदर (र्रा f.), रस्य, रमणीय, कांत, मनोज्ञ, सुरूप, लावण्यवत् (ती f.), रुचिर, ज्ञाभन, चाह (र्वा f.), मंजुल; oft., by सु in comp.; सुमुखं-सुस्थलं. =LY, adv. साधु, सुंदरं, सृष्टु, सु in comps.

BEAVER, s. शिरकाणभागः

BECALM, v. t. निवात a. कृ 8 U, प्रश्नम् c. (श्राम-यति); See CALM.

Because, conj. इति, हि (not at the beginning of a statement); यतः, यतः; more oft. ex. by इतः, करमात with abl.; by abl. or instr.; 'b. he is liable to the charge of inequality and cruelty' (तृथरी जगतः कारणमृपपयते) इतः वैषम्वनेष्ण्यमसंगातः; 'b. of 'ex. by instr. or abl.; हेतीः, कारणातः, 'b. of this ' इति हेतीः. Beck, s. संज्ञाः, संकेतः. —on, v. t. जिरमा-हस्तेन संज्ञां-संकेतं दा 3 U. 2 संज्ञ्या आहि 1 P.

Become, v. i. भू 1 P, संपद् 4 A; बृत 1A, जन 4 A; in majority of adjectives ex. by nouns with गम, प्राप् &c.; 'became dejected' विषाद गतः, विषण्या बभूवः; 'b. s hated' द्वेष्यतां यातिः; 'became amazed' विस्मयनापदेः; 'b. ing curious' समुपजातकृत्हलः; 'what became of the queen Sità' सीतादेश्याः कि यूनं (U. 2), किममवतः –v. t. पुज् pass., उपपद् 4 A, (with loc.); gen. ex. by अनुरूप, सद्द्यां (जी f.), उज्ञित, उपपत्र (all with gen.); 'does this b. thy matted hair' किमिदं जटानामनुरूपं, युक्तं-सद्द्यं &c. –ING, a. उचित, अनुरूपं, युक्तं, उपपत्र; 'it is b.' सांप्रतं. –INGLY, adv. यथोचितं, यथाई, युक्तं, अनुरूपं.

Ben, s. शय्या, शयनं, तल्य:-स्पं, संस्तरः, श्रयनीयं ; 'leave the b.' मुंच श्राय्यां ; 'confined to b.' 'b. rid' श्रय्यागत, श्रय्यायस्त ; 'polluter of other's b. 'पारतास्पकः, परतल्पगः; 'go to b.' स्वप् 2 P, शां 2 A; 'b. chamber,' 'b. room' श्रयनागारं, श्रयनगृहं, सासगृहं ; 'b. clothes' श्रय्योप्पस्तराः; 'b. sheet' श्रयनास्तरणं, उत्तरस्वदः; 'b. stead' पर्यकः, ब्रद्धा, मंचः 2 (of a river) मध्यं, स्पप्यः 3 फलकः: -Bedding, s. श्रय्योपकरणं, श्रयम्यामर्गाः

Bedash, Bedaggle, See Stain.

BEDAUB, See DAUB.

BEDECK, BEDIZEN, v. t. aug 10, See Adorn.

Beplew, v. t. आईकि 8 U, জিব্ c., সীধ্ 1 P, দিব 6 P.

BEDIM, v. t. मिलनीक 8 U, कलुषीक; 'eyes b. ed with tears' बाध्यप्रकरकलुषी दृष्टि (S. 6).

BEDLAM, 8. उन्मत्तानां निवासः, वातुलालयः. - a., - ITE, उन्म त, वातुल.

Bee, s. अलि:, भ्रमर:, हिरेफ:, शिलीमुख:, भृंग:, म-धुकर:, बद्यद:; 'honey b. 'सरघा, मधुमक्षिका; 'b. hive ' मधुकोष:; 'bees-wax' मधुजं, शिक्यं.

BEEF, s. गोमांसं.

BEER, s. यवस्रा-t, यवमयं.

BEETLE, 8. पिंगकपिशा. 2 महर:.

BEFALL, v. t, आ-समा-पत् 1 P; ' such incidents b. worldly persons ' आपतीत हि संसारपथमवतीणीनामें वृत्तांताः ($Ka.\ 175$); उपस्था 1 V, उपमम् 1 P (with gen.); कस्यात्यंतं सुखम्पनतं दुःखमेकांततो वा; संपद् 4 Λ , घट् 1 Λ .

BEFIT, v. t. See BECOME. .

Befool, $v.\ t.$ व्यामुह c., विश्रम् c. (श्रमयति).

Вегове, prep. (Time) प्राक्त, पूर्व, अवोक, (with abl.). 2 (Place) पुरः, पुरतः, अग्ने, अग्रतः, पुर-स्तात्, (with gen.); समक्षं, साक्षात्, प्रत्यकं.—adv. (place) See above. 2 (Time) पूर्व in comp.; 'not heard b.' अश्वतपूर्व.—conj. यावन् न-तावतः, 'study your lesson b. he comes ' यावरसी नागच्छाति तावन्पाटमधीच्चः एकस्य दुःखस्य न यावदेतं गच्छामि तावद्दितीयं समुगस्थितं मे; 'b. hand ' प्रापेव, पूर्वमेव, अथममेव, अग्ने; 'b. mentioned ' पूर्वोक, प्रागुक्तः, 'as b.' यथा पुरा, यथापूर्वः; पूर्ववतः, 'in times gone b.' पुरा, गतकाले.

Befoul, v. t. दुष c. (दूबवाते); See Stain.

Befriend, $v.\ t.$ अनुमह $9\ P;$ उपकृ $8\ U,$ साहाय्यं कृ (with gen.).

Beg, v. i. मिक्ष् 1 A, मिक्षाटनं कु 8 U, मिक्षां याच् 1 A. = v. t. अंजिल बद्धवा-पादयोः पतित्वा विज्ञा c. (ज्ञापयित) or निविद् c. 2 याच् 1 A; अभि-प-अर्थ् 10 A; 'b. s. to say 'विज्ञापयित; 'b. favour of 'मसद c., अनुनी 1 P. – GING, s. यांचा, पार्थना. 2 मिक्षा, मिक्षाटनं. — Beggar, v. t. दिश्चिन् 8 U, सर्वस्त ह 1 P; 'b. s description 'वर्णनातीत. s. – पार्थकः, अर्थिन् m., मिक्षः, याचकः, दरिद्रः. – LY, «. निर्धन, कृपणः 2 नीच, अपकृष्टः – Y, s. दैन्यं, कार्पण्यं, दार्रियं, भैक्ष्यं.

BEGET, v. t. जन् c. (जनवाती), उत्पद् c.; प्रस् 2 A, स्ज् 6 P. — TER, s. जनकः, उत्पादकः, जनवितृ m. BEGIN, v. t. आ-पा-र्स् 1 A; प्र-उप-क्रम् 1 A, प्रस्तु 2 U, (प्रस्तृपतां भी:), प्रवृत्त 1 A; 'the wind began' वातीविसरीभूत. — NEB, s. आरब्ध् m., नव-च्छात्रः. — NING, s. आर्र्सः, उपक्रमः. 2 आदि m.;

'having no b.' अनादि. 3 मूल, योनि f., त्रभवः: 'b. with 'आदि-आय- in comp.; 'in the b.' आदी; 'from the b.' आमूलान, आदितः; 'god has neither b. nor end' अनायनंत हैंग्रः.

BEGIRD, v. t. परिवेष्ट् 1 A or c., अवश्य 7 U, आ-परि-यू 5 U; बलय, रसना, in comp.; समुद्रसना-उ-द्धिवलया-पृथ्वी 'carth begirt by sea '.

Begone, interj. अपेहि, अपसर, अपयाहि.

Begrease, v. t. वसया लिए 6 P, or क्रिम्भीकृ $8~\mathrm{U}.$

Begrime, See Soil..

BEGRUDGE, See ENVY, v. t.

Beguile, v. t. विनृद् c., आंतवह् c. (of time) (कंथाभिदिवसमन्यवाहयत्). 2 ज्यामुह् c., वंष् 10, विप्रत्म 1 Λ , आकृष् 1 P; प्र-वि-लुभू c.

Венліг, (on or in) अथ, अर्थ, हेतो:, कारणात्, कृते (with gen.).

BEHAVE, v. i. आचर 1I', वृत् 1 A. व्यवह 1 P; See ACT. 2 वृति कु 8 U, अनुष्ठा 1 P; 'well b. ed' सदाचार: - BEHAVIOUR, s. आचार:, वृत्ति f., व्यवहार:, चेष्टितं, चरितं, आचरणं.

BEHEAD, v. t. शिर: (n.) छिद 7 P or कृत 6 P.
—ING, s. शिरच्छेद: ; · worthy of b. ' शीर्षच्छेद:.
BEHEST, See COMMAND (s.).

Behind, prep. पश्चात्, रहतः, (with gen.); अनु (with acc.); 'concealing his body b. the creepers' लतांत्रत-लतान्यवहितविग्रहः; 'he is far b. (backward) ' मंदः, मंदधीः; 'b. the scenes' नेपध्ये. -adv. रहतः; 'from b.' पश्चादेत्य, रहेना-गत्य. 2 अवरतः, अधरतात्. 3 द्रे, दूरतः; 'b. part' पश्चेतः, रहे, नितंबः.

ВЕНОІЛ, v. t. नृज् 1 P, ईक्ष 1 A; See SEE.
-EN, a. उपकारजा कृतापकारण पराधीन. -ER, s.
नेक्षकः, दर्शकः, दर्शकः

Веноог, в. अर्थ:, फलं, बुद्धि f., लाभ:.

Behove, v. t. Ex. by pot. pass. part., pot. mood, or अई 1 P; it b. s thee to assist me' त्या मम साहाय्यं कर्तेच्यं, साहाय्यं कर्तृमहैंसि &c., See Become, v. t.

BELABOUR, v. t. See BEAT.

BELAY, v. t. प्रति-उप-हथ् 7 U.

Belch, v. t. उद्दम् 1 P, उद्गृ 6 P. -ING, s. उ-दमन, उतिरण, उतार:

BELEAGUER, See BESIEGE.

Belle, v. t. असत्यं आरुह् o. (रोपयति); मिथ्याभि-योगं क 8 U. परि-अप-वद 1 A.

Believe, v. t. विश्वस् 2 P (with loc.), शद्भा 3 U (with loc. of person and acc. of thing); प्रति-इ 2 P, (with acc.). 2 संपू .., तर्क 10, मन

A. =ER. 8. विश्वासिन m., श्रदाल:, श्रदावित:. BELLEF, 8. विश्वासः, विश्वंभः. प्रत्ययः 2 अद्धाः ाहितकथबादि f. 3 मित f., बदि f.: 'it is my b.' ते में मति: मतं, इत्यह मन्ये-EIRE, adv. अपि नाम, किस्वित. ELL, s. चंटा; 'small b.' किकिणी; 'b. metal' तंस्यं, पीतलोंहं; 'b. clapper ' घंटावादक:.

ELLE, s. मुंद्री, रूपवर्ता स्त्री; सुभगमन्याः

ELLIGERENT, a., s. बद्धसमर; याधनजील, युयत्म. BLLOW, v. i. नद 1 P, निनद, गर्ज 1 P, रस् 1 P, ट 1 P, नर्ट 1 P. =ING, s. गर्जितं, निनादः, ग-नं. रसितं.

ELLOWS, 8. मझा, दृति f., मझा, चर्मप्रसेविकाः ELLY, ह. उदरं, जठरं, तंदं, कुक्षि:; 'b. ache ' टद-चाल:-लं; 'b. full' आकंठं; उदरपूरणं (s.); 'b. pound ' आनन्द ; बहोदर; 'b. god ' उदरमिर:, औ-: (क:: 'b. worm ' क्रिमि:; कृमि:

ELONG, v. i. अस् 2 P, विद् 4 A, म् 1 P, with en.; or by an adj. from noun; 'this book elongs to me ' ममदं प्रनत्क, or मदीयमेतत पस्तt, 'b. ing to Rûma ' रामसकाज्ञवर्तिन्; 'b. ing o spring ' वासंतिक (की f.); 'b. ing to the ting;' राजक्रीय. 2 संबंध pass.; 'this does not b. to you' नायं तव व्यापारः.

ELOVED, a. त्रिय, इष्ट, दायेत, वलभ; 'b. person' इधितजनः, &ः.

ELOW, prep. अध:, अधस्तात्, तहे, (with gen.). 2 दन in comp. 3 अयोग्य, अनह, अननुरूप, अस-ाचा (ची f.); 'the gods are b. Hari ' अन हार्र तरा: (S. K.) -adv. अधः, अधस्तातः अधाभागे-होके (in hell). 2 नीच, अवरतः 3 इह, इह लोके. BLT, s. मेखला, रस (श) ना, कांची. - v. t. मेख-हास्त्रेण परिव 5 U or परिवष्ट 1 A.

BEMANGLE, See MANGLE.

 $\mathbf{lemire}$, v. t. पंकेन मलिनयति (D.) or दुष् $\mathbf{c}$. (दृषयति)-

BEMOAN, See LAMENT.

ВЕНСИ, s. पीठं; फलकः; 'b. of justice' धर्मासनं, व्यवहारासने.

}END, v. t. नम् c. (न-ना-मयति), अव-आ-नम् c. (नमयति), नर्षाकु 8 U, आवृज् 10, वक्रीकृ, भुज्-, (4-31-, 6 P; 'bent under the load of breasts' कच्चभारानमिता, स्तनभरेण नमतामानीता, स्तनभारेणाव-जिता; 'b. the brow' भूभेगे क; 'he bent his mind again to his task 'स पुनर्शप स्वकार्य मनी स्यद्धात-बबंध-त्यवेशयतः 'b. to one's will 'वशी-क. =v. i. आ-अव-प्र-तम् 1 P, नम-लीन- a भू 1 P; ' trees b. down under the load of fruits' भवति नमास्तरवः फलागमैः (S. 5) - BENT, a.

आममितः ना-न-मित, आभुग्नः 'त्रवण, प्रह्न, आवर्जितः 'b. on ' कतानिभय, सनिभय, कृतसंकल्प, विहितप्रतिज्ञ; · eagerly b. on (killing) each other ' परस्प-रवधायती. = 8. नृति र्., वक्रता, जिस्रता. 2 वंकः, पुट-भेट:. 3 जीलं, वांछा, निश्नयः, प्रवृत्ति र्., अभिनिवेशः -ING. 8. नित f., नमनं, अवनमनं.

BENEATH, prep, adv. See Below.

Benediction, s. आज्ञिम् f., आज्ञीबीदः; नांदी (in dramas); आज्ञास्यं, धन्यवादः 2 स्तवः, स्ताते $f_{\cdot}$ =Benedictory, $a_{\cdot}$ मांगलिक (की $f_{\cdot}$); 'b. stanza ' नांदीश्लोकः; नांदी-

Benefaction, s. उपकार:, उपकृतं, हितं.

BENEFACTOR, s. उपकर्त m., उपकारिन m., हितकृत् m., उपकारकः, हित-त्रिय-करः

Benefice, s. धर्मशिक्षकवृत्ति f.

Beneficence, s. उपकारशीलता, परापकार:; उप-कार:, हितं, दया, कुपा, न्यागिता.

BENEFICENT, a. दान-त्याग-ज्ञील, परापकारिन (णी f.), उपकारपर. 2 (things) हितकर (री f.), हितकारिन, हितावह-

BENEFICIAL, a. हित, हितावह, उपकारक, लाभजनक; कल्याणकारक, मुखपदः

Benefit, s. उपकारः, हितं, अनुग्रहः. 2 फलं, लाभः; · for public b.' সজা थै.-v. t. তব্দু 8 U, अनुप्रह् 9 P. हितं क. लाभ दा 3 U.

Benevolence, s. परहितच्छा, परापकारिता, दया, कृपा, उदारता. -Benevolent, a. हितेषित् (णी f.), उपकारपर, परोपकारशील, दयालु, परहितेच्छः= LY. adv. परहितच्छया, क्रम्या, दयापूर्वे.

BENIGHT, r. t. तमसा आच्छद् 10.-ED, a. तमीवृत, नैशतमसाक्रांत; (fig.) अज्ञानतमावृत.

Benign, Benignant, a. दयाल, त्रेमपर, सदय, म-खप्रद, कृपालु.=ITY, s. दया, पीति f., कृपा, अनुप्रहः, दयालुत्वं.

Benison, s. आशिम् f., आशीर्वोदः.

Benumb, v. t. जडयति (D.), जडीक 8 U, स्तंभ 9 P. BEQUEATH, v. t. मृत्यसमये इच्छापत्रेण दा 3 U or ऋ c. (अपेयति), or प्रतिपद् c.-BEQUEST, s. (क्थप्रदानं-

Bereave, v. t. विनाक 8 U, वियुज् 10, (with instr. for ' of '); ' b. ed of Madana ' मदनेन विनाकृता. 2 अपनी 1 P, भंजू c., 'to be b. ed.' पहिंहा pass., वियुज् pass.-ED, BEREFT, a. रहित, हीन, वियुक्त, हत-गत in comp.=MENT, १. विषयोगः, वियोगः: विरहः

BERRY, 8. गुली, गुटिका-

BESCATTER, See SCATTER.

ВЕSEЕСН, v. t. अनुनी 1 P, प्रसद् с., विनयन याच् 1 A or पार्थ 10A. = ER, s. प्रार्थकः, बाचकः, अधिन्ताः

BESEEM, -LY, See BECOME.

Beset, v. t. इध् 7 U, आकुलीक 8U, आकर् 1 U, 4 P, संबाध् 1 A, उपपीड् 10, आभि मू 1 P. -a. आकुल, अभिभूत; 'b. with difficulties or dangers' संकटाकुल, अभिधंताध, विपद्धिभूत.

BESHREW, v. t. अमंगल गार्थ 10 A.

Beside, prep. पाँध, समीप -पे; अभितः, परितः (acc.); निकटं-टे (gen.). 2 असंबद्ध त.; 'b. one-self with joy' आनंदपरवज्ञः, आनंदेन विगतचेतन इन भूत्वा; 'this is b. the question' अपास्ताविकं-अपासंगिकं- एतठ, अमकतं

BESIDES, prep. Ex. by শিল, চ্বারিংকা, अपर, ইনং, in comp., or with abl. -adv. अपरंत्र, अन्यश्च. ক্রিয়, প্রতিষ্, প্রতিষ্, প্রতিষ্, প্রতিষ্, প্রতিষ্, প্রতিষ্, প্রতিষ্,

Besiege, v. t. रुप्त 7 U. अव-टप-रुप्त, परिवेह 1 A or c., आक्रम 1 U, 4 P.=ER, s. अव-टप-रा-धक्त:.=ING, s. टप-अव-रोध:, रोधनं.

BESLAVE, v. t. वज्ञीक 8 U, दम् c. (दमयति).

BESMEAR, v. t. वि-आ-अनु-लिए 6 P, अंज 7 P, दिइ 2 U.=ED. a. लिप्त, अक्त, दिग्ध; विषदिग्धः त्तरः 'b. with poison'; स्कताक्तः 'b. with blood'. BESOM, s. मार्जनी, चोधिनी.

BESORT, v. i. 43 pass., Eqq 4 A.

BESOT, v. t. मृह c., जडीकृ 8 U. = TED, a. मूह बादि, महात्मन.

Bespangle, v. t. वलवै: अनुष्यम् 4 P or उप-ज्ञुम् c. or भष् 10.

Везгаттев, $v.\ t.$ मलेन सिच् $6\ P$, मलिनयित (D.), कलुषयित (D.).

Веврелк, v. t. म्च् 10, दृज с., कथ 10, See Indicate; आकृतिरेवानुमाययस्यमानुषतां (Ка. 132) 'b. s its being superhuman.'

BESPECKLE, BESPRINKLE, See SPECKLE, SPRINKLE.

BEST, a. प्रज्ञस्ततम, उत्तम, श्रष्ट, परम, पराष्ये; 'to the b. of one's capacity or power' यथाज्ञाकि, यावच्छक्यं; 'to the b. of one's belief ' यथामिति; 'b. of 'ex. by रत्न or वर in comp.; स्नीरत्नं, सुनिवर:..

Bestain, See Stain.

ВЕЗТЕАD, v. t. लाभाय भू 1 P, हिताय कृत् 1 A.

BESTIAL, See under BEAST.

BESTIR, (oneself) चेह् 1 A, घट 1 A, प्रयत् 1 A, उपमं क्र 8 U, ब्यवसो 4 P.

Besrow, v. t. दा 1P, 3 U, पदा, पतिपद् c., (with dat.) तितु 1P (with loc.). 2 प्रयुज् 7 A, 10, निश्चिष् 6 P; 'b. ing wealth on proper persons 'विनस्य पाने क्ययः; 'great care seems to be b. ed on this picture 'इद-

मोलेख्यं प्रयत्नतः-सृतिपुणं-निर्मितमिति अनुमीयते; 'b. oneself' सेब् 1 A, आस्था 1 A, मनो निश्चि c. —AL, s. दानं, प्रतिपादनं. —ER, s. दानृ m., प्रदः in comp.

Bestraught, a. व्यम, चिताकुरु; See Anxious. Bestrew, v. t. आहत्-स्त 5-9 U.

BESTRIDE, v.t. पादी १ यक् कृत्वा आ-अधिरह 1 P or अधिकम 1 U, 4 P.

BESTUD, v. t. अनुव्यध् 4 P, तम् 10.

BET, s. पण:, प्रतिज्ञा. -v. t. पण् 1 A (with gen. of thing staked); ज्ञातस्य पणते (S. K.):

BETAKE, (oneself to) v. t. आभि 1 U, अंगीकृ 8 U; अरण्यवासमंगीचकार betook himself to forest residence.

BETEL, s. (tree) तांबूली, पृत्रागवत्नी, नागलता; 'b. box' तांबूलकरंक:, पृगपात्रं ; 'b. nut' पूर्ग, तांबूलं ; 'b. box bearer' तांबूलकरंकवाहिन् (नी f.).

Ветнікк, v. t. अनुध्ये 1 P, विमृज् 6 P; See Think.

ВЕТІПЕ. v. t. आपत् 1 Р, डपस्था 1 U, (gen.), See ВЕГАЦІ; 'may woe b. him' अभवं तस्य भूयात्- ВЕТІМЕЅ, adv. प्रभाते, प्रातः, प्रत्यूषे 2 यथासमय, वंहायां, यथावसरं.

BETOKEN. v. t. सूच 10, तृज्ञ c., See Indicate.
BETRAY, v. t. ज्ञामुकरेषु ऋ c. (अपेयाते), विश्वासपानन ऋ c. 2 भिद् 7 U; 'b. ed the secret'
रहस्यं विभेद. 3 Indicate, q. v. 4 वंच् 10; See
OHEAT; 'b. themselves' आत्मस्वरूपं प्रकटयंति—ER, » विश्वास्थातक:; वंचक:

BETRIM, v. t. ਸਰ 10, अਲੱਗ 8 U.

Веткотн, v. t. (वाचा) दा 3 U, प्रतिपद् c., प्रतिशु
5 P, (dat.). -AL, s. वाग्दानं, वाक्प्रदानं.

Betrust, See Entrust.

BETTER, a. श्रेयम (सी f.), भइतर, गरीयस, मशस्त-तर, साधीयस; 'b. than' बरं-न; 'better death than disgrace (I prefer death to disgrace)' वर मृत्युनं पुनरपमान: 2 (In health) ex. by वि-श्रोप:; 'I am b. to-day' अस्ति मे विशेषोऽप (S. 3). -adv. वरं, श्रेय:, भइतरं, अधिकतरं, अधिक. 2 (With verbs) ex. by तरां; 'he cooks b. than Râma' रामान्यचिततरो. -s. श्रेष्ठता, भमुखरवं, वर्षस्वं; 'get the b. of 'अभिभू 1P, अतिरिच् pass., See Excel. -v. t. वृष् c.; क्र with (a.) -Bet-Ters, गुरुजन:, गुरव: (pl.).

BETWEEN, BETWIXT, prep. मध्ये, अन्यंतरे, अंतरे, मध्यस्थाने; oft. ex. by gen. of nouns; देशयो-ंतरं 'distance b. the two countries'; 'b. joy and sorrow (tears)' शोकानंदमध्यवर्तिनी (Ka. 318). BEVERAGE, s. पानं, पेयं, पानीयं; 'b. of the Gods' अनुत्र.

Brvy, s. गण:, संघ:, समवाय:.

Bewail, v. t. विलय् 1 P, जुच् 1 P, See Lament.-ing, s. ज्ञोक:, विलय:, परिदेवनं.

BEWARE, v. i. सावधान-अप्रम त-अवाहत-a. म् 1 P; 'b. of your enemies' ज्ञाजुविषये सावधाना भव; 'b. lest you will be seduced by pleasures' सावधानो भव नोचेद्विषयै: प्रसोभ्येथा:; or तथा प्रय-तथा यथानाक्षिण्यसे विषयै: (Ka. 109).

BEWEEP, BEWET, See WEEP, WET.

Bewilder, v. t. आकुलीक 8 U. विक्रवीकृ, व्या-सं-मृद् c., संभ्रम् c. (भ्रमयति), जडीकृ. —ED, a. विक्रव, आकुलीभून, आ-व्या-कृल, विमृद्ध, विक्रल, सं-भ्रांत ; 'b. what to do' क्रिंकतंत्र्यतासूढः, प्रतिप-निमृदः. —MENT, s. संभ्रमः, वैक्रव्यं, संमोहः, व्या-कुलस्वं.

BEWITCH, v. t. मुह्न c., सं-वि-परि°, वजीकृ 8 U, मद्द c. (मने मदपंत य Mal. 2); मंश्रण वजीकृ 2 मने ह or आकृष् 1 P. =ING, a. मोहन (ना f.). हारिन (णी f.). =MENT, s. मोहन, मोहः. वजीकरणं, माया, आकर्षणं.

BEWRAY, See BETRAY.

ΒΕΥΟΝΟ, prep. परत: (with abl.), आंतक्रम्यं. अतीत्य, (with acc.); 'b. the forest is the Kailâsa' तदरण्यमतिकम्य कैलासिगिरि: (Ka. 121);
'Oh! Change b. boliet' अहा विश्वासातिकांती (अविश्वास्य:) दत्ताविषर्यस्य:; 'b. comprehension'
अगम्य, दुत्तेय, दुवीध; 'b. expectations' मनोरथानामभूमि: (S. 7); gen. ex. by अति pr.; अधिकं;
'b. measure' आंतमात्रं; 'b. human power' आंतमातृषं; 'b. this continent' द्वापातरे; 'lives b.
his means' आयाधिकं व्ययं करोति. – adv. दूरे, पारे-रं; 'go or pass b.' अंतिक्रम 1 U, आंत-इ 2 P.
BIAS, इ. स्रष्टा, अभिलाषः. 2 जीलं, भावः. 3 पक्षपातः, पक्षपातित्वं. 4 भोत्साहनं, प्रवतेनं. – v. t. प्रवृत,
с., प्रणुद्द 6 P, भोत्सह c. 2 साधीकृ 8 U; दुष c.
(द्वयति).

BIBBER, s. मचपायित् m., सुराप:, मचप:.

BIBLIOGRAPHY, 8. पुस्तकविद्या.

Bibliomania, र. दुलभपुस्तकसंग्रहणोभादः or -व्य-

Bibulous, a. जलकोषक.

BICKER, v. i. कलह कु 8 U, विषद् 1 A, वाग्युद्धं कू. - ING, s. कलह:, विवाद:, किल: 2 दिवाहव:.

BID, v. t. आ-च्या-दिश् 6 P, आज्ञा c. (ज्ञापयित).

2 मूल्यं स्था c. (स्थापयित) or उद्दृष् 10. 3 निमंद्र 10 A; 'b. welcome' स्वागतं वद् 1 P, or क्याह्र 1 P; 'b. adieu or farewell' आयंद्र 10A,

आपच्छ 6 A; 'b. defiance ' धृष् 5 P, आह्ने 1 A. -DER, s. केन् m. -DING, s. आज्ञा, आदेशः, ज्ञा-सनं. 2 मून्यख्यापनं, अधेधोषणा

BIDE, v. t. स्था 1 P, बृत् 1 A. -v. t. प्रतीक् 1A. 2 सह 1 A.

BIDENTAL, a. [seq (of f.), seec.

BIENNIAL, a. दिवार्षिक (की f.), दिवर्षीण, दैवर्षिक

BIER, s. श्वयानं, कट:, खाट:-टी.

Bifold, a. द्विगुण, देश (धी f.).

BIFORMED, a. A.

Вігипсать, v. t. द्विधा कु 8 U, विभिद् 7 P or c. – ED, a. इन्यम. 2 विश्लेषत, द्विधा कृत.

Bis, त. महाकाय, बृहत्काय (of animate creatures); महाप्रमाण, अतिप्रमाण, स्थूल, विपुल, बृहत् (ती र्त.), पृथु (थु:, ध्वी र्त.). 2 Pregnant, q. v. 3 संकुल, पूर्ण, संर्काण, आजीण; 'as h. as' परिमाण, परिमित, मात्र, in comp.; विस्तमात्र 'b. as Bilwa.' = NESS, s. रूथूलता, वैयुन्यं &c. 2 परिमाण, प्रमाण.

BIGAMY, 8. (एककाले) द्वीपन्नीकरणं ; द्विभर्तृकरणं - IST, 8. द्विपन्नीक: ; द्विभर्तृकाः

BIGOTRY, s. स्वमतासीक f., स्वमताप्रहः, सिनंबिधं स्व-मतालंबनं. = BIGOTED, a., BIGOT, s. निर्वधवाल, (अभिचायं) स्वमतरक्षिन् (णी f.), निर्वधेन स्वमता-वलंबन

BILBO, See SWORD.

BILE, s. वित्तं, मायु:. =OUS, वैतिक (की f.), मायु-मय (यी f.)

Bilinguous, a. faina.

BILK, See CHEAT.

BILL, s. पत्रं, लेख:. 2 चंत्रं (चू) f., तुंडं. =v. t. See Kiss, or Embrace.

BILLET, s. पत्रं, लेख:, लेख्यं. **2**काठखंडं. = v. t. सै-न्यानि वस् c.

Billion, s. खर्व:.

BILLOW, s. महोर्नि f., कक्षोल:, तरंगः. -v. i. तरंगा-यते (D.). $-\mathbf{x}$, α . कक्षोलमालाकुल, प्रचलदूर्भमाला-कल; तरंगित.

Bin, s. कुज्ञाल:, धान्यकोष्ठ:.

BINARY, a. द्विगण, द्वैध (धा f.).

BIND, v. t. नंध 9 P, (lit. & fig.); नि-सं-यम्
1 P; 'bound by affection' स्नेहनिनदः; नियंत्र 10;
'I am not bound by these rules' नाहमीमाँनधिमिनियंत्रिनीस्म. 2 आनह 4 P, पिनहः; 'b. together' सं-बंध, संक्षित्र c.; प्रंथ 9 P, संह 1 P, संयुस्व 7 U, 10; 'b. oneself' प्रतिज्ञा 9 U, प्रतिशु 5P;
'b. by oath' ज्ञाप् c.; 'b. on' ex. by pot.
pass., part., or आहे 1 P; 'the protection of
your wife is b. ing on you' स्वया भाषीपोषणम-

्वस्यमेव कर्तर्थं. =ING, ८. वधः, वधनं, वेष्टनं, पदः, आवरणं. =Bound, ८. वद्धः, निवद्धः, संयतः, नियत्रितः, आनदः; 'you are b. to obey my orders' त्यया ममादेशा अनुरोद्धस्या एवं, आदेशाननुरोद्धमहेसिः; 'where are you b.' कुत्र गत् कृतनिभयोसि-कुत्र गतुकामोसिः

BINACULAR, a. दिनेत्र, दिनयन.

BIOGRAPHY, s. चरितं, जविनवृत्तांत:. = EB, s. वृत्तां-तलेखक:-आख्यातृ m., चरितनिवेदक:.

BIPARTITION, 8. द्विभाकरणं.

BIPED, 8. ब्रिपाइ m., or ब्रिपइ:.

Вівсн, s. भूजी:, मृदुत्वच:, प्रतिविधा. = EN, a. भूजी-मय (यी f.), भूजीनिर्मित.

BIRD, ह. बिहगः, विहंगः, नमः, पक्षित् m., खगः, ज्ञ-कुंतः, पतित्रम् m., गरुत्मत् m., द्रिजः, पत्रिन् m., ज्ञ-कुंतिः, अंडजः, पतंगः, ज्ञकुनिः; 'bird's eye-view' डचस्थानादालोकने, स्थूलदर्ज्ञानं, असूक्ष्मदृष्टिः.

Biscuit, अ. अपूप:, पिष्टक:, पूप:.

Віявст, v. t. समां बाइयेन विभज् 1 U, दिखंडीकु 8 U, दिखंडी छिद 7 P.

Візнор, з. धर्माध्यक्ष:. - RIC, а. धर्माधिकार:.

BIT, s. खलीन: नं, कविकाः 2 खंड:, लव:, भाग:; 'not a b. ' न मनागिष, न स्तोकांशनािष, गंध: (क्रियायाः गंधमात्रस्यािष अनुप्रवेश इह नोषपयते S. B. 74). 3 पिंड:, ग्रास:. -v. t. खलीनेन नियंच् 10.

BITCH, s. जुनी, कुक्स्री, सरमा.

BITE, v. l. दंश 1 P; 'bit off a large piece' देतैमहाखंड संदृष्टवान-चित्रवान; उत्पट्ट 10, चर्छ 1 P, खाद् 1 P. 2 ज्ञांतेन पीड़ 10. 3 अधिक्षिप् 6 P, See CENSURE. 4 पीड़ 10, अर्द 1 P, 10. -s. दंशः, दंशनं. 2 दंतपदं, दंशनंडः -ING, s. दंशनं; 'b. of conscience' मनसोनुतापः -a. दंशक. 2 पीडाकर (री.).

ВІТТЕВ, α. कट्ठ, तिक. 2 (Touching) ममैभिद्-छिद्.
3 डम्र, निष्ठुर, परुष, तीक्ष्ण, कटोर. –LY, adv. निष्ठुरं, परुषं. 2 अत्यंतं. 3 ममुक्तकंटं (weeping b.). – NESS, s. कटुता, शुक्तता, तीक्ष्णता. 2 दु:खातिरेकः, उमशोकः; 'in b. of soul' दुमेनायमानाचन α., समन्युना चेतसा. 3 कटोरता, परुषता, निष्ठुरता. 4 मात्सर्यं, पैशुन्यं. ВІТОМЕΝ, s. शिलाजनु n., गिरिपुष्पकं, गैरेयं, गिरिजं, अश्मणं, अर्थं.

BIVALVE, a. दिकीय.

BLAB, v. i. रहस्यं भिद "P. = BEB, s. रहस्यभेदकः BLACK, a. कृष्ण, श्याम, कृष्णवर्ण, काल. 2 निष्मभ् तिमिर, असित, नील, मेचक. 3 (fig.) निय, घोर, दाहण; 'b. deed' अययशोमालिने कर्म; 'b. guard' दुईनः, दुराचारः, अधमः, खलः. = s. कृष्णः, कृष्णवर्णः; 'clothed in b.' नीलवकाः. – EN, v. t. कृष्णकि 8 U, न्यामी-नीलीकः 2 दुष् v. (दुषयति), कलकाक्रित (D.)

See Stain. = 18H, a. इंबल्क्डण, आलील. = अप्टेडड, a. कृष्णिमन् m., रयामत्वं, नीलता, कालिमन् m., त्यस्य., तिमरं. = 8MITH, a. कर्मकारः, लीहकारः, अ-यस्कारः.

BLADDER, s. स्वाहाय:, बस्ति m., f.
BLADE, s. (Of a sword) धारा, पत्रं, कर्तः 2
(Of grass) दलं, कांडं, अंकुर: 3 स्कंधारिथ n.
BLAIN, s. स्कोट:, प्रण:-णं.

BLAME, v. t. निंद् 1 P, गई 1, 10 A, उपालभू 1 A; दोषं क्षिप् 6 P or आहद c. (रोपयति), See CENSURE; 'I am not to b.' नाहमपराधी, न ममायं दोष: — s. दोष:, अपराध: 2 गई, आक्षेप:, उपालंभ:, निंदा, जुगुप्सा; 'lays the b. on another' अन्यस्मिन्दोषं क्षिपति. — ABLE, a. निंच, निंद्यनीय, गई-णीय, गई, नाह्य; 'he is not b. or to blame' स न दोषास्पदं-दोषपात्रं.— ER, s. निंद्यकः, परिवादकः, अधिकः: — LESS a. अनिंद्य, निर्देश, निञ्कलंक, विशुद्ध (pure).— LESSNESS, s. अनिंद्यता, अनवद्यता (अनवद्यता रूपस्य M. 2), अवाद्यता, दोषाभावः

BLANCH, $v.\ t.$ शुक्रीकृ 8 U, धवलीकृ. 2 निस्तुषयित (D.), त्वचं निष्कृष् or अपना 1 P. 3 Avoid, q. v. BLAND, $a.\ \mu$ दु, कोमल, मस्ण, सौम्य, श्रक्ष, 'b. in speech' भियंवद. — $18H.\ v.\ i.\ \pi$ । (सां) त्व् 10, चार्किभि: तुष् c., अनुनी 1 P, उपच्छंद् 10. — $18H.\ MENT$, s. विलासः, विश्रमः. 2 भियवाक्यं, चार्कि f., मध्रभाषितं, उपच्छंद् न, अनुनयः.

BLANK, a. शुभ, शुक्र; 'b. with fear' भयविवर्ण:विवर्णाननः 2 शून्य, रिक्त, लेखारहितः 3 एकांत, अत्यंतः, 'b. despair' एकांततो नैराश्यं. 4 अनुपास-यमक-हीन (verse). - s. लेखाशून्यं पत्रं. 2 शून्यताः,
रिक्तं, शून्यं.

BLANKET, s. कंबल:, उर्णायु:, रसक:.

BLASPHEME, v. t. ईश्वरं निद् 1 P or अवमन् 4 A or अभिज्ञाप् 1 U. -ous, a. ईश्वरनिंदक, पाषंडीय. -Y, s. पाषंडता, ईश्वरनिंदा.

BLAST, s. बात्या, बात:, वायुवेग:, प्रभंजन:, जवानिल:.
2 ध्मानं (of horns). 3 विनाज्ञ:, क्षय:, अपाय:.
-v. t. विनज् c., विहन् 2 P, स्लानीक् 8 U, विज्ञु c., क्षे c. (क्षपयति); 'b. ed by lightning' अज्ञानिहत:. - EB, s. विनाज्ञक:.

BLAZE, v. i. ज्वल् 1 P, प्र-उत्-, दीप् 4 A, सं-उद्-प्र-°; 'b. ing ' डज्ज्वल, प्रदीप्त, देदीप्यमान, भास्वर, See BRIGHT; 'b. abroad ' प्रकाश् c., प्रख्या c. (ख्यापयित). = e. प्रभा, अधिस f., n., दीति f., ज्वा-ला; 'b. of light ' रहिम-अंशु जालं.

BLAZON, v. t. भूष् 10, अलंक 8 U. 2 प्रस्या c. (स्थापयित), प्रकार्श c., उद्युष् 10.

BLEACH, v. t. निर्णिज् 3 U, भाव 1 P, 10, भवली-

क 2 र. नका, s. भीत, विधित्त. नका, s, थावकः,

ऋक्षेत्रक, त. अतिश्वीत (winter); शिश्विर, हैमंत (ती f.), हिमसीत. 2 (fig.) निरानंद, असुभय. ऋक्षेत्रक-स्प्रस्त, त. क्षित्रास, चुन, चिन, पेन; 'b. eye'

42: %c.

BLEAT, v. i. रेभू 1 A, मैमें शब्द कु 8 U, द 1 A.

BLEED, v. t. रक्त-हिंबरं &c. (blood) मुज् c. or ब्रांख 10, with gen. of person or part bled; 'they b. the wound' खते: रक्तमोक्षण कृषेत. -v. i. रक्त-हिंबरं ख़ 1 P, or मुज् 6 P, or मुज् 1 P; 'his hand b. s' तहर इस्ताबुधिरं लवि: 'b. ing profusely' हिंबरमारभारनिस्पंदिन (Mal. 5); 'to b. for one's country' स्वदेशा- जे जीवित स्यज् 1 P. -ER, रक्तखावक:-मोजक:--ING, s. रक्तसाव:, रक्तमोक्षण, रक्तजृति f., हिंबर- क्षरण.

Вівмівн, в. दीष:, कलंक:, छिद्रं; 'un-b. ed' नि-क्कंतंक, निदीष: 2 अपयश्चास n., अकीर्ति f. -v. t. भित्तंषति (D.), कलंकपति (D.), दुष् c. (दूषपति). Вівмон, v. s. सहसा संकुष् 1 P. 2 सहसा अपस् 1 P or अपकस् 1 U, 4 P or निवृत् 1 A; परा-अस्य (सी f.) भू 1 P.

Brend, v. t. मिथ् 10, संयुज् 10, एका कृ 8 U; 'to be b. ed' संकृ pass.; संमिल् 6 P, एकी भू 1 P. =ED, a. संमिथ, स्वामिथ, संकीर्ण, संसष्ट, मिथी- इत. 2 एक रूप, एकी भूत.

Bless, v. t. Gen. ex. by Imperative or Benedictive of verb; 'I b. that you may get a son ' पुत्र लगस्य or लप्सीष्ठाः. 2 आशास 2 A, आश्विषं दा 3 U; श्विष्टू 1 P (with loc.); स्थि वितरत गर्ने (U.3) 'b. you with auspicious good.' 3 सुबिल् (नी f.)-भन्य a. क्र 8 U; 'was b. ed with a son' सुतलभेग कृती समृद. —ED, a. भन्य, महाभाग, कत्याण (णी f.), मंगल, सुबिल्, सुखमाज् ; 'of b. memory or name' सुनृहीतनामन् a. (भी f.), पृण्यक्षोकः —ED-अहम्ब, s. भन्यता, कृतार्थताः 2 परमानंदः, परमुखः; परं पर्यं, अपवर्थः. —ING, s. आश्विष्टः, आञ्चीविदः, आश्विष्यंगः 2 वरः, हितं, उपकारः, कृञ्चलं, भन्यत्यं; सार्थः, सुद्धः

BLIGHT, v. t. विकलीक 8 U, नश् c., See BLAST; 'schemes of policy b. ed by opposing fate' विग्रुविविधोगात्रयाः फलेहीनाः (Mu. 6). -s. ना-सः, क्षयः-

BLIND, a. अंध ; 'born b.' जन्मांध:; 'b. following the b.' अंधरपरा ; 'b. of one eye' अक्ष्णा साथ:. 2 अक्षान, इतकान. =v. र. संधीक 8 U, अंध-

यति (D.); 'b. ed by rage ' क्रीभंध: क्रांबीध: क्रिक्ट. - s. तिरस्कारणी, व्यवधानं, प्रवन्तिः 2 क्रयन् n., कपटं. - POLD, v. f. वक्रेज तयने पिभा 3 U or वंध 9 P or अवस्थ 7 U; b. ed बद्धवन, अवस्थान- यन. - Lx, adv. अधवत, असमिक्ष्य, रमसा, साइमेन- NESS, s. बंधता. 2 अज्ञानं, मोहः

BLINK, v. i. निमील 1 P, निमिष् 6 P. +8., +XNG, निमि (मे) षः, दृष्टिनिपातः, मिमीलने-

BLISS, ह. एरमसुखं, सुखातिकाय:, प्रह्मः, भन्यता, अत्य-तसुखं. 2 अपवर्ग:; See BEATITUDE. = FUL, a. आनंदमय (यी f.), भन्य, सानंद, परमसुखमाजः; सु-खावह. = FULLY, adv. परमानंदपूर्वकं, सानंदं, समुखं-—LESS, a. सखहीन-रहित, निरानंद-

BLISTER, s. त्वक्स्कोट:, क्योक:; बण:-णं, 'b. on the foot ' पादस्कोट:, विपादिकाः 2 स्कोटजनवः डपनाहः. = v. t. स्कोट उत्पद c.

BLITHE, BLITHESOME, a. इष्ट, प्रमुदित, सानंद, प्र-सत्त्रवदन. = LY, adv. सहष, सानंद, इष्टमनसाः = NESS, s. प्रहर्ष:, आह्राद:, आनंद:

BLOAT, v. t. श्व c., आप्य c., पीनीक 8 U. =v. i. स्पाय 1 A, श्व 1 P, आप्य 1 A. =ED, a. श्व पनि, स्प्तीत, आप्यायित

BLOCK, ६. काष्ट्रं, श्वाला (of stone); 'b. of snow' शिलीभूतं हिमं, घनं हिमं. 2 बध्यश्विला-काष्ट्रं. 3 वप्रतेशः, मत्यूद्रः, अंतरायः. 4 पिंवः, भारः. -up, v. t. नि-,अव-,पति-,रुष् 7 U, रतंभ 9 P, प्रतिबंध् 9 P, आवृ 5 U, (भावृत्य पंथानमजस्य तस्यौ R. vii. 31). -ADE, v. t. रुष् 7 U, See Besiege. -इ. वप-अ-वृत्रेशः, परिवेद्यनं. -HEAD, इ. मृत्यिववृद्धिः, स्थूलधीः, मुदः, दुवृद्धिः, मुखः.

BLOOD, s. रक्तं, रुधिरं, क्लोणितं, लोहितं, असं, असज n.; 'shed b.' रुधिरापेणन जीवितं त्यज् 1 P; 'take one's b. ' इन 2 P. 2 गोत्र, वंश:, कुल; ' of whole b. ' सोदर, सोदर्य, सगर्भ; सनाभि; ' of noble b. ' कुलीन, अभिजात ; ' of royal b. ' राजक्तप्रमूत. 8 (Temper) जीलं ; ' hot-b. ed ' तीवकीप, सुलभ-कोप ; 'b. rising to the cheeks ' कोपभदीनावनः -v. t. रक्तेन लिए 6 P or अंज् 7 P. -LESS, a. र-कहीन. 2 रक्तलार्व विनाः ÷LETTER, 8. रक्तलावकः, रुधिरमोक्षक:. = RED, a. रक्त-लोहित-वर्ण. = SHED, 8. रक्तलाव:-पात:, नहत्या. =BHOT, त. रक्तपूर्ण, शोणिता-मत. -THIRSTY, a. रुधिर्पिय; जियांस, बधीयत--VESSEL, 8. रस्रवाहिनी, नाडी, शिरा, अस्प्यहा, भ-मनी. - प्र, व. इक्तमय (यी र्र.), इक्तक. 2 कूर, मा-रात्मक, नशंस; 'a b. battle it was ' तहिमब् यु-द्धे महारक्तलावोऽभृत्-

Bloom, s. See Blossom below; 'b. of youth' वीवनभर: , नवयीवनं, 'in the b. ing youth' अधने वस्ति, नवयीवने. 2 रागः, (क्रम्लेकरानः). कर्यः पूर्व 1 P, श्रेषस् 1 P, स्कूट् 6 P. 2 वृश् 1A, पृथ् 1 A.

BLOSSOM, ब. पुष्पं, जुतुनं, मुकुल:-लं, मतवः, प-सवः, प्रवालः: --ए. रं. स्कृट् 6 P, प्रकृक् 1 P, भिद् pass.; विकास 1 P, मुकुलैः तंत्रद्ध वः भू. -- BD, -- ING, व. स्कृटितः, प्रकृतः, विकासितः, भित्तः, विकातः, स्कृटितकुसुमः; स्मितः

BLOT, s. करुंक:, दोव:, लक्षमत् n., अपयक्षस् n. 2 लोप:, ब्यामवं:. = v. t. मिलनपति (D.), दुष् o. (दू-वयति), करुंकपति (D.), कुष्णीकु 8 U. 2 अस्परीकु; 'b. out' विनद्या o., उच्छिद् 7 P, विलुए o., ब्यामृक् o., ब्यामृक् o.; 'b. ing paper' मसीद्योवक:, क्यामृक् रं

BLOTOH, s. किलासं, सिध्मं; स्फोट:, विस्फोट:, तण:-णं, सिध्मन् n.; 'having b. es' किलासिन्, सिध्मल. -v. t. मिलनयति (D.).

BLow, s. आ-अभि-धातः, पहारः ; पातनं, निर्धातः; 'Oh! the hard b. of Fate" अ इह दाइणो दैव-निर्धात: (U.2); 'b. with the fist' माई-घात:-महार:; ' to strike a b. ' मुष्टिना तुड 10 or इन् 2 P or पह 1 P or अभि- आ- हन् 2 P: युध् 4 A, युद्धार्थं सीमल 6 P. 2 स्फटनं, विका-स:, फारने. -v. i. See Blossom; oft. by दिन 1 A; 'b. n Pâtala flower' हिमतपाटलं. 2 वा 2 P, वह 1 P, प्रवह. 3 अस् 2 P, उच्छुस्, विनिध-स . -v. t. डद्-हन् 2 P, डद्-धू 9 U, डत्-क्षिप 6 P, बह. 2 उत्-, धि c., स्फाय c. (स्फावयाति).; 'dust b. n by wind ' अनिलोईतं रज:. 3 (As an instrument) ध्या 1 P, मुखमारुतेन पूर् 10, (स्नान शंखा-नामाप्येमाणाना Ka. 16); 'b. hot and cold ' निमहानुमही (युगपत्) प्रकटयति (D.). -away, उद-इन् , उद्ध, उत्क्षिप. -out, निर्वा c. (निर्वापयात). -up, वि-उत्-भू, सहसा ड॰मूल् 10. -upon, वीज् 10. -ING, s. विकास:, न्याकोश्चः, स्फुटता, श्रोत्फुकता. 2 नाद:: ध्मानं. - PIPE, 8. धमनी: वेण्धमनी.

BLUBBER, s. तिमिनेदस् n. -v. i. अतिरोदनात् उ-च्छूनमुख a. (खी f.) भू. - ED, a. उच्छून, स्फीत. BLUDGEON, s. सगुढ:, गदा.

BLUE, a. नील, स्याम. = s. नील:, नीलिमन् m., नी-लवर्ण:. = 18H, a. आनील, इवनील.

BLUFF, a. स्थल; See Big. 2 रूक्ष, पर्व, दम.

BLUNDER, s. प्रमाद:, स्वालितं. दोष:. = v. i. प्रमाद्
4 P, स्वरू 1 P, भ्रम् 1, 4 P. = EB, s. प्रमादिन्
m., स्वरूनचील:. = ING, a. प्रमादिन् (नी f.), पमत्त, अनवधान, अदश्व. = INGLY, adv. सप्रमाद, स्वलनपर्व.

BLUNT, a. भाराहीन, भतीक्ष्ण, कुंठित, निस्तेजस् 2 स्थूल, घन; मंद, अविद्युधः 8 सरल, अजिद्या, ऋजुमकु-ति. 4 कस्र, यहण, कर्तुहो, अद्युधः - ००.६. कुंठीकु 8 U, तीरणतां विलुप् a.; इ with (a.); तेजो ह 1 के 2 ग्यूनीक, सम् a. (समयाते). = 13, ado, सरक्रात्र, अजिलं; पदयोक्त्या, सपाद्य्यं; अविदर्शं = 1388, s. अतीरणता, रुष्ट्रस्ता, पाइच्यं, &c.

BLUE, s. कलक:, मलं, दूवणं. =v. l. मिलनयात (D.), मलेन लिप 6 P.

BLUET, v. t. असमीक्य-सिवचार्य-बद् 1 P.
BLUSH, v. i. लज्जा नद् 10, व्ही 3 P, लज्ज् 6 A,
प्रप् 1 A; नीडया-प्रया-अभोमुख a. (खी f.) धू.
1 P. 2 अक्णीभू, लोहितायते (D.). -v. t. अक्षीकृ 8 U. -s. अक्षीमन् गः., रिक्तमन् गः., क्योकरागः.
2 लज्जा, नीडा, न्या, व्ही: ; 'put to b.' व्ही c.
(व्हेपयित). - ING, a. प्रकुल, विक्रिततः ; 'bests
b. honors' समानक्याणि विक्रितनुसुमानि भारपति,
समानक्यपुष्पभरेणानतः. 2 (Blushful) लिज्जा,
सनीड, सम्रप, लज्जावनत, व्हीपरिगत, न्याभोनुक्त
(खी f.).

BLUSTER, v. i. गर्ज् 1 P, तुमुलं-कोलाइलं इ 8 U, उद्ये: आरट् 1 P, उत्कृज् 1 P. 2 विकत्थ् 1 A, आष्ट् 1 A. 3 तर्ज् 10 A, भत्यं 10 A. — BE, s. सलद्कार:, दांभिक:, विकत्थिम् (नी f.); थात्मञ्जाषायर:. — s., — ING, s. गर्जनं, तुमुलं, कोलाइल:; वर्षे: आर-टनं. उत्कोज:

BOA-CONSTRICTOR, 8. अजगर: , सयु:, बाह्स:-

BOAR, s. arte:, faft:-t:, aft(fi) arc., after, eft(fi) fet(fi) fet(fi)

BOAST, v. i. विकत्थ 1 A, नृत् 4 P, (with instr.)
नात्मना नृत्यित ; आत्मानं आघ् 1 A, गर्वं बद्द् 1 P
(with gen.); (मुधा यौवनगर्वं बद्दक्ति M. 4).
– ER, s. आत्मश्लाघिन् m., विकत्थनश्लाः, जूरमन्यः:
– FUL, a. आत्मश्लाघार, विकत्थन, नृत, गर्वित, अवलित. – FULLY, adv. गर्वेण, सद्द्यं, विकत्थनपूर्वं.
– ING, s. आत्मश्लाघा, अहंकारोक्ति f., द्यं:, विकत्थनं, गर्वे:. – INGLY, adv. सगर्वं, सद्द्यं.

Boar, s. नौ:, तरी:, तरिन-णी f.; 'a small b.' उडुपं, नौका, प्रव:, कोल:; 'b. man,' s. नाविकः, पोतवाह:, भौद्विपिक:; 'b. swain,' s. मुख्यनाविकः, कर्णधार:-

BOB, v. t. तक् 10; See BEAT. 2 Orop, q. v. -v. i. इतस्ततो कुद 6 P, 1 A, स्कृद 6 P, पंजू 1 P.

BOBBIN, & तंतुकीलः, कपालनाडिकाः

BORTAIL, s. किनपुरस्थारिन् m.

Bode, v. t. सुभातुमं सूच् 10; भाविद् c., कथ् 10 माक् त्रास् 1 P, See PREDICT; 'absence of delay b. s future success' अन्याक्षेपो भविष्यंत्याः कार्य-सिद्धेहि लक्षणं (R. x. 6); 'b. s evil to the country' जनपदस्य अनिष्टत्तीस-सूचकं, अत्रभिष्क्तं लग्निसं. Bodice, s. कंचुकः, चोल:, क्पीसकः-कं.

Bodkin, s. स्वि-ची f. 2 छुरिका, वेधनिका, कृपाणिका.
Body, s. श्रारिं, कायः, देहः, विमहः, अंगं, वपुस् n., कतेवरं, तनु-नू f., गार्यः, 'dead b.' श्रवः-चं, कुणपः.
2 (Some b.) कः-का-किन्-अपि-चित्-चनः जनः, लोकः. 3 पदार्थः, वस्तु n. 4 समवायः, समूहः, संघातः, हृदं, समात्रः, समुदायः; 'in a b.' समेत a., संहत a., एकत्र मिलित a. 5 समागमः, श्रेणीः 6 कांडः-ढं, स्कंधः; 'b. of the house' गर्भः, अभ्यंतरं, उदरं ; 'b. of troops' सैन्यदलं ; 'b. guard' आसत्रपारि-चारकः-रिका, परिवारगणः – Bodiless, a. अ (अन्) in comp. with (s.); अनंग, &c. – Bodily, a. शारीरिक-दैहिक-कायिक (की f.); gen. (s.) in comp.; 'b. pain' शरीरवेदना, दे-हकेशः &c. – adv. सत्रारींर, सांगं 2 साकल्येन-

Bog, s. अनूपः, कच्छम्ः, पंकः. =Boggy, पंकिल, आनूप (पी f.)

Boggle, v. i. वि-आ-त्तांक् 1 A, संदिह् 2 U, वि- क्रप् 1 A. = ER, s. शंकितमितः, शंकाशीलः

Boil, v. t. पच् 1 P, उत्कथ् 1 P, भा 2 P. -v. i. कथ् pass., तप्-पच् pass.; 'b. ing with anger' कोपपरीतमानसः, संततिचत्तः. 2 फेनायते (D.), -s. कणः-णं, स्फोटः, विस्फोटः, पिटकः, पिट (टि)-का, गंडः. -ED, α. उख्य, पक, स्थालीपक. 2 भाण, जत. -ER, s. स्थाली, पिटरः-रं; उखा.

BOISTEROUS, a. गर्जनकारिन् (णी f.); प्रषंड, उ-त्कट; 'b. noise' कोलाहलः, तुमुलरवः, उपैराक्रोज्ञः. 2 कलह-तुमुल-कारिन् (णां f.); 'b. laugh' अट-हास:. = LY. adv. प्रचंड, उन्कट, कोलाहलेनः = NESS, s. प्रचंडता, &c.

Bold, a. ज्ञार, साहसिक (की ति.), साहसपर. 2 (Of things) साहसाभास, साहसं, (इति वचने साहसमानं S. B. 79). 3 (Rude) भृष्ट, निलंडज, अविनीत. 4 प्रगच्य, निर्धिक्षंक, निर्भय, निर्भयम् वाचः; 'to be b.' भृष् 5 P. = LY, adv. साहसेन, निर्भय, प्रयन्त्रं, भृष्टन्त्या. = NESS, s. साहसे, ज्ञीयै. 2 भृष्टता, अविनयः. 3 प्रगच्यता, निर्भयता.

Bole, s. स्कंध:, प्रकांड:.

BOLL, s. नाडि-डी f.; कांड:-डं.

Bolster, s. उपधानं, उपवर्ह: ; वंध:, आलंब:-

=v. t. (up) संस्तंभ 9 P, समालंब 1 A.

Bolt, s. आंलाबंध:, अगेलं, कालकं, कीलः-कं. 2 सूल:-कं, शंकु:, श्वर:. = v. t. आंग्लेन रुष् 7 U or पिश्व 3 U or बंधू 9 P; कीलयति (D.). 2 तित- उना शुधू o. or बल् o. = v. i. (away, out) सहसा-अलक्षितं निर्मम्-नि:स 1 P, or अपक्रम् 1 U, 4 P, or अपया 2 P.

Bomb, s. अग्न्यका. =ARD, v. t. आग्यकाण अवमृद् 9 P, or विद् 9 U, 10, or चूर्ण 10.

Bombast, ड. दर्पवचनं, अतिश्वयोक्त f., असार वाक्यं, निःसारा डिक्तः. = IC, = ICAL, a. असार ; दर्पच्मात. Bond, s. बंधः, बंधनं, पाशः, जालं; (fig. also); निगडाः (pl.); 'b. of love' प्रेमबंधः-पाशः. 2 संभ्यः, संहति f., संधिः, संबंधः. 3 प्रतिज्ञापत्रं-लेक्यं, समयपत्रं. 4 समयः, नियमः, सिवर् f. = AGE, s. बंधनं, दासत्वं ; 'died in b.' कारागृहे-दासावस्थायां मृतः; 'bond-maid' दासी, बेटी; 'bond-man' दासः, भृत्यः, किंकरूः.

Bone, s. अस्थि n.; 'set a b.' ब्रुटितास्थि संघा 3 U. =LESS, a. अस्थिहीन, निरिस्थ. =Y, a. अस्थिमय (या f.). 2 अस्थिमत् (ती f.), अस्थिपूर्ण. Bonfire, s. जयसुचकः अग्निः

BONNET, s. कांध्तं शिरोवेष्टनं, शिरस्कं.

BONNY, a. सुंदर (री f.); रूपवत (ती f.); See BEAUTIFUL. 2 हर, सुपीत, प्रमुदित. 3 हरपुर, सु-लित.

Booby, s. मंदनुद्धिः, मूढः, मूर्खः

Book, s. पुस्तकं, ग्रंथ: ; 'part of a b. ' अध्याय:, पर्वत् n. ; 'b. case' ग्रंथाधार:, ग्रंथजुटी ; 'b. mate' सहाध्यायित् m. ; 'b. worm' ग्रंथवाबनासक्तः -- v. t. लेख्ये आहत् c. - 184, a. पुस्तकपटनाबन्धः; व्यवहारविसंवादित् (नी f.), अन्यवहायं.

Boon, s. बर:, प्रसाद:, अनुप्रह:. = a. हप्ट, विलासिन् (नी f.), उदार, प्रमुदित

Boor, s. ग्राम्य: जन:, ग्रामिक:, वृषल:. =1814, a. ग्राम्य, अशिष्ट, असभ्यः

Boot, $v.\ t.\ or\ s.\ See\ Avail.$ = $s.\ squiff\ f.$, पादु-का, पादनं. =LESS, $a.\$ निष्फल, व्यर्थ, निरर्थक, मोघ, निर्मण.

Вооти, в. पटमंडपः, टपकार्या, पटभवनं.

Booty, s. लोव्हां, लुंडितं, लुंडनं, लोहं.

Borax, s. रसजीधनः, बिडं.

BORDER, s. पर्यतः नं, प्रांतः; परिसरभूमि f., उत्संगः, र-पातः. 2 (Of a garment) अंचलः, दद्याः 3 समंतः, सीमा, सामतः 4 तीरं, कूलं, तटं (of a river); 'b. of a forest' वनातः. = v. i. (on, upon) Ex. by वृत् 1A, स्था 1 P, with (s.); जनस्थानपर्यतानि दीधीरण्यानि (U.2) 'large forests b. ing on Janasthâna'; 'his age b. s on 20' विद्यातिवर्षयोवस्थां स्वदाति, विश्वातिवर्षदेशीयोसी. 2 कल्प, माय, in comp.; 'his condition b. s on poverty' तस्य दश्चा दारिया- स्किश्चदूना, दारियकल्पा. = v. t. प्रांतयाति (D.), पर्यंतं कृ 8 U; पर्यंते निविश् c.; 'garment b. ed with silk' निमितकौशेयपातं वसनं = ING, a. प्रत्यंत, पर्यंतस्थ, निकटस्थ

Bore, s. छित्रं, रंभं. 2 वेधनी. 3 सुषिरं, छित्रच्यासः. -v. t. स्यथ 4 P, छित्रं कु 8 U. -ER, s. वेधकः.

BOREAL, a. उदीचीन, उत्तर.

Boreas, s. उत्तरवायु:.

Borrow, v. t. कर्ण कु 8 U or पार्थ 10 A or मह 9 P. 2 अन्यस्माद मह or आदा 3 A, or लम् 1 A. =ER, s. कणकर्त-महीत m., कणयाचक:.

Bosom, s. वक्षस् n., उरस् n., कोर्ड, वक्षः कथ्छं. 2 गर्भः, अभ्यंतरं. 3 हृदयं, चित्तं, मनस् n.; 'b. friend' हृदयंगमः सखा, प्रियसहरू. 4 स्तनः, कुचः, वक्षोजः.

Boss, s. गंड:. -ED, a. गंडानुविद्ध.

Botany, s. उद्गिद्धिया, ओषधिज्ञाकः, वनस्पतिज्ञाकः = 187, s. ओषधिज्ञाकजः:

Вотси, в. त्रण:-ण, स्फोट: 2 छित्रं, दोष: -v. t. जीर्णवकाणि सिब् 4 P, सूच्या संधा 3 U.

Вотн, pron. a. डमी, डभे; डभय-दि in comp.; ड-भयं, इयं; 'b. sides ' उमयपक्षी; 'on b. sides ' उभयत: ; 'in b. ways ' उभयया; 'in b. places' उभयत: 2 Ex. by च-च, तथा; 'does b. good and bad ' शुभं चाशुभं च विद्धाति.

Вотнев, v t. क्रिज् 9 P, पीड् 10, बाध् 1 А. Зоттье, s. काचकूपी-पात्रं-भाजनं = v. t. काचकूपां निविज्ञ с.

Зоттом, s. तलं, अधोभागः; 'examine it to the b.' आन्लं-तलं परीक्षस्व ततः, 'you are at the b. of this plot' अस्य कपटमबंधस्य त्वं मूल-मधान-का-रणं, त्वं मधानः प्रवर्तकः 2 दरी, उपत्यका, निम्नभूः, पादः 3 मलं, दोषं, अवदोषं = v. i. (upon) आलंब् 1 A, मूल in comp.—LESS, a. अगाध, अतलस्पर्दो. Зоцен, s. ज्ञाखा, विटपः.

Зоимов, v. i. प्रत् 1 P, अभि-डत-सु 1 A, सत्वर्-सवेगं-भाव् 1 P or पलाय् 1 A. 2 स्वन्-ध्वन् 1 P. 3 Boast, q. v. -s. ध्वनि:, अकस्मादाधात:.

30UND, s. शुति f., शुतं, वल्यानं. 2 मयोदा, सीमन् f., सीमा, प्रांत:, पर्यंत:, अंत:. 3 प्रतिधात:, उत्पतनं.-v. t. Ex. by सीमा, प्रांत; 'b. ed on the south by the ocean ' अस्य दक्षिणा सीमा सागर:; 'b. ed by dales on all sides ' दर्शपरिगत:; See BORDER. 2 नियम् 1 P. नमह 9 P. -v. i. उत्स्र 1 A, वल्य 1 P. -up, उत्पत्त 1 P. -LESS, a. अनंत, अमित, नि:साम, निरवधि.-BOUNDABY, s. सीमा, सीमन् f., मर्योदा, पर्यंत:, प्रांत:, अविध:

BOUNTEOUS, BOUNTIFUL, a. बदान्य, उदार, मुक्त-

हस्त, दान-स्थाग-शांकः.=LT, adv. अतिस्यागेन, उद्धा-रवत्, मुक्तहस्तं.=Bounty,=ness, s. औदाय, क्रक-व्यता, मुक्तहस्तता, स्थागिताः 2 प्रदानं, पारितोषिकं. 3 कृपा, अनुषद्वः, प्रसादः

Bouquet, s. कसमस्तवक:, पुष्पगुच्छ:.

Bourn, See Boundary.

Bour, s. बार: ; 'drinking b.' संपीति f.

Bow, v. i. नम् 1 P, मनम् (acc. or dat.)} आभि-बद c., अभिवंद 1 A, प्रश्लीभ ; चरणयो: पत् 1 P. 2 अंगीक 8 U,अभ्यप-इ 2 P, 'गम् 1 P; oft. by भ-माणं; 'I b. to your decision' आर्यमिशाः ममाण (M. 1) or भवतो निर्णयो मे प्रमाणं. = v. t. अव-आ-वि-नम् c. (नमयित), प्रह्वी-नमीकः; 'b. ing the head down' प्राप्त जिल्ला; 'b. ed down with age' जरानमितकायः; 'b. ing down the head on the ground' अवनितलनिवेशित-लोल-शिरम् कः 'b. ed in silence' अलक्षितं लयं गच्छत्. = s. प्रणामः, प्रणित f., नमस्कार:. 2 धनुस् n.,चाप:-पं, कार्मुक, शरासनं, कोदंडं, इध्वात:, शरावाप:; 'b. man 'ध-न्विन् m., धनुष्मत् m., धनुर्धरः, धनुर्भृत् m., धानुष्कः, निषंगिन m.; 'b. string ' s. ज्या, मीर्वा, गुण:, किं-जिनी; 'b. shot ' बाणगोचरं, द्वारपथ:-विषय:--interj. नम: (with dat.).

Bowels, s. अंत्राणि (pl.). 2 (fig.) अभ्यंतरं, गर्भे:Bower, s. कुंज:-जं, लतामंडप:- 2 कुटीर:, पणैशाला.-v. t. परिवष्ट 1 A, परिवृ 5 U or c. -४, a.
कुंजवत् (ती f.), लतापरिच्छकः

Bowl, s. पात्र, भाजनं, ज्ञाराव:. 2 गुलिका. 3 विषे - v. i. गुलिकाभि: कींड् 1 P.

Box, s. पेटिका, समुहकः, संपृटः, पिटकः, मंजूबा. 2 मुश्मिहारः-धातः, पाणिधातः. - v. i. मुश्मिनुष्टि प्रहु 1 P; बाह्बाहावि गुध् 4 A or तड् 10, मह्नयुद्धं कृ 8 U. - v. t. मुश्मिन प्रह or तड्. 2 संपृटके निधा 3 U. - EB, s. मह्मयोधः, बाहुगोधिन् m. - ING, s. मह्मयुद्धं, बाहु-युद्धं, बाहुवाहिव ind.

Box, s. बाल:-लक:, शिशु:, कुमार:-रक:, दारक:-= HOOD, s. बाल्यं, कीशांर, शैशवं, बालभाव:. = IBH, a. बालिश, बालेय: 2 शिशुयोग्य; बालसदश्च (शी f.), बालभावसुलभ ; 'b. nature' बालभाव:, शिशुत्वं, बालिशता.

BRABBLE, See QUARREL.

BRACE, s. युग्म, युग, युगल, इयं, युगुल. 2 बंध:-धर्न, धर्मबंध: .= v. t. बंध 9 P. 2 नृढीक 8 U, संस्त्रभ् 9 P or c., शासि-बल-बुध c.

Bracelet, s. कंकणं, कटक:-कं, आवापक:, पारि-हार्य:, इस्तसूषं, वलय:-यं; करभूषणं; 'marriage b.' विवाहकौतकः

Bracket, s. नागदंत:. 2 अर्थचंद्रइयं-

Brackish, a. श्वार, श्वारत्सपुन्त.

BRAHMAN, 8. नाझण:, विपः, दिजः, दिजःमन् m. स्थाजन्मन् m., भूसरः, भूदेवः; 'a pseudo b.' नाझ-णनुषः. =ical., a. नाझ (श्री र्तः); नाझणजातीय-BRAID, 8. कनरी, वेणि-णी र्तः, धीम्मकः, केशवंधः-पाश्चः. =ं v. i. वेणीकृ 8 U, वेणीक्रपेण केशान् संप्रध् 9 P or रच् 10. 2 संप्रध्, वे 1 P, संक्षिष् o., सं-सिस. 4 P.

Ввахи, з. मस्तिष्कं, मस्तिष्कं, गोर्ट. 2 बुद्धि र., माते र.

—1.288, a. बुद्धिश्चित, निर्वेद्धि. —PAN, s. कपालः-ल,
(क्षरोट्थि n. —810K, a. मुडमाति, श्रांतिश्चित, संश्रांत.

Вваке, s. गुरुमगइनं, केटकवनं. 2 कंटकखलीनं, ख-

Bramble, s. कंटकः, कंटकगुल्मः, गोक्षरः. Bran, s. तुषः, धान्यत्वच् f., बसं, कडंगरः.

Branch, s. ज्ञाखा, विटप: 2 अंगं, ज्ञाखा, एकदेश:भाग: 8 डपनदी, अल्पसित् f. 4 अपन्यं, जुलसंतानं;
वंश: = v. i. ज्ञाखारूपेण विस्तृ pass., or निद् pass.
2 सविस्तरं वद 1 P; 'the family b. ed into 8
parts ' निजोडधा विभससार वंश: (R. xvi. 3).
= v, = ING, a. ज्ञाखिन (नी f.), ज्ञाखामन (यी f.),
जाखासनाथ: विस्तीणं, विस्तार ग्रुक्त.

BRAND, श. अलातं, उत्का, दाधकाष्टं 2 कलंकः, अंकः, लांडनं, अपकार्तिबह्नं = ए. १. ततलोहेन अंक् 10 or बिह्न् 10; 'b. ed with disgrace' अपयजीकितः, उपनेशासमलीमसः = ED, व. ततलोहेन चिह्नित, उपनिविद्वाकितः

Brandish, v. t. परि-भ्रम् c. (भ्रमयति), विधू 5, 9 U.

Brandy, s. सुरा, आसवं, वाहणी, सीधु f. Brangle, s. कलह:, ब्याकोश:

Brass, s. पिसलं, आरक्ट:-टं, रीति-ती f. = Y, a. पिसलमय (यी f.). = Brazen, a. (fig.) निलंडज, भृष्ट, निक्रपादरण. = Brazer, s. ताम-कांस्यकार:= Efficience, s. रीतिपुष्पं, पृष्पंकंतु, पृष्पंकं, कसमोजनं

BRAT, s. शिद्य:, बाल:, बट्ट:-

Вваув, v. t. भरसे 10 A, तर्ष 10 A. 2 ध्व 5 P; आ-समा-ह्रे 1 A. -a बीर, चूर, बिकांत, धीर, परा-कमवत् (ती f.), बीर्य-विकम-ज्ञालिन् (मी f.), साह-सिक (की f.); उदार, तेजस्विन् (नी f.); 'fortune favours the b.' साहसे भी: प्रतिवस्तिः. -s. जूरं-मन्यः. 2 समाह्रानं. -Lx, adv. सधैय, निर्मयं, सविका-मं, ज्ञूर-बीर-वत्. -sx, द्विंद, ज्ञीयं, धैयं, परा-वि-का-मः, साहसं. 2 (Bbayado) विकत्यनं, आत्मक्षाधाः

Bravo, interj. साधु, साधु साधु. = a. चालवा:, आ-ततायिन् m.

BRAWL, s. कलि:, कलहः, विवादः, इंह, विश्वतिपत्ति f. =v. i. विवद् 1 A, कलहं कृ 8 U, कलहायते (D.).

Brawn, 's. जूकरमांसं. 2 स्नायु:; बाहु:. = Y, a. मांसल; वढांग (गी f.); संनदाश्वरीर

BRAY, v. i. चिस्कारद्वान्दे कु 8 U, आरट् 1 P. =v. t. चूर्ण् 10, पिष् 7 P. -s., =ING, s. ची(चि) त्कार:, खरनाद:.

Впелсы, в. छित्रं, रंघ. 2 भंगः, भेदनं; अतिकमः, लंबनं; 'b. of promise' प्रतिज्ञानंगः; आज्ञानंगः. 3 भेदः (सुदृदेदः); 'b. in a wall' संधिः, सुर्गना. Впелд, в. अपूपः, पिष्टकः, कांदनं 2 अन्नं, आहारः. Впелдты, в. See under Broad.

Break, v. t. मंजू 7 P (fig. also), यह 10. 2 क्षद-पिष 7 P, चर्ण 10, मद 9 P. 3 अतिकम् 1 U, 4 P, इलघ् 1 A, 10, अतिषर् 1 P; विलुप् c. 4 भिद 7 U, विघट c. (घटयात); विद 9 P, 10, स्कद c., (as heart); ' b.- fast ' पार्णा निर्वृत् c., पा-त्राज्ञी-कल्यवर्त सेव् 1 A; 'b. wind ' गुद्रवं कु 8 U, पई 1 A; 'b. the way for' अपस 1 P, अप-इ 2 P, अपन्नम्. 5 विनश c., उच्छिद् 7 P. =v. i. भिट-ट-भंज- pass., त्रट 6, 4 P, स्फूट 6 P (स्फूटति हृदयं), दल 1 P. 2 प्रभा 2 P; 'the day broke' उषाः समागता, प्रभाता रजनी, दृष्टं दिनमुखं 3 क्षि pass., अवसद् 1 P, विज्ञ pass., धंस् 1 A, ज् 4, 9 P. = 8. विच्छेट:, निवृत्ति f., विराम:, भंग:; 'b. of day 'प्रभातं, उप:काल:, अइणोदय:; 'the story has suffered a b.' विच्छेदमाप कथाप्रवंधः (Ka. 239). -down, -of 10; (v. i.) See FAIL. -in upon, प्रसद्ध-सहसा-प्रविद्य 6 P. -into, विनी 1 P, इम् c. (इमयति). =into, (a house) सीध कृत्वा प्रविज्ञ. -loose, प्रमुख, विग्रुष् pass.; 'the elephant broke loose from the post ' आलामस्तंने भंकत्वा निर्जगाम. =off, भंज, भंगे क 8 U; (v. i.) अकस्मात विरम् 1 P, त्यज् 1 P, निवृत् 1 A. -open, बलात्-सहसा-डद्घर् c. or अपह 5 U. -out, (v. i.) उह 1 P, उत्पद 4 A, पाद भे, डाद 2 P. 2 निर्मम 1 P. -through, निर्मेज, अपामुद् 6 P, निरस् 4 P; See DISPEL. -up, (v. t.) See BREAK (v.i.) 'the party broke up' सभ्याः स्वं स्वं स्थानं प्रतिजग्म: -upon, आहन् 2 A; 'the dawn broke upon his eyes' तस्यास्योः भभातमासीत् (S. 2). -with, (देवद् 1 A, क्लाई क. -BB, s. भंजकः, भेदकः. = FART, s. पातराखः, कल्यवर्तः-

BREAST, s. उरम् n., कोड, वश्चम् n. 2 स्तनः, पयी-धरः, वश्चोजः, कुचः, (of human beings). 3 हदयं, अंतःसर्ग, चित्तं, मनस् n.; 'b. high' ब्ह्रोदम (सी f.); f b. plate' कवर्त्त, बरवाणं; 'b. work' वक्षःभ्यायः प्राकारः.

ВВВАТИВ, ए. 6. अस 2 P; माण् 2 P. 2 अस् 2 P, बीब् 1 P, बृत्त् 1 A. 3 निर्मेस् 1 P, विमक् pass. 4 आ-मस्या-समा-समा; 'b. deep' दीर्घ-स्थूलं निश्वस् 'b. freely' उच्छुत्; 'b. the last' See DIE. — v. f. (out) कह्यू 6 P, अव-प-सं-कृ 6 P. 2 प्रवा 2 P. — BREATH, s. आस:, निश्वास:, उच्छुतितं. 2 प्रणाः (pl.); अत्राणाः 'holding the b.'; अस-वः (pl.). 3 विरामः, उपस्मः. 4 उत्रारः. 5 मेदानिलः, बृद्वातः; 'in the same b.' एकावसरे, सम-कालयेषः – ING, s. श्वासः, श्वीतं. 2 स्ट्राः, इच्छा; 'b. through nose' नासिकंशमः; 'b. hole' वातायनं, गवाक्षः. – LESS, a. प्राणहीन, निक्च्छ्वास, विश्वेतनः 2 यत, उन्कांतवायु; यष्टिप्राण.

3REECH, s. पश्चाद्वागः, नितंबः, कटिदेशः. = ES, s. कटिवकं, शाटकः.

उपहर्टा, v. t. जन् c. (जनयित), उत्पद् c., प्रस् 2 A. 2 पृष्ठ 1, 4, 9 P or c., संदृष् c. 3 विनी 1 P. -v. i. वृष्ठ 1 A, प्रजन्-उत्पद् 4 A. 2 गर्भवती मू, See Conceive; 'b. ing season' गर्भधारणकालः, उत्पत्तिसमयः. -s. वंशः, कुलं, जाति f. 2 अपत्यं, प्रजा 3 समुत्यत्रः शावकगणः, शिशुजातं. -BRED, a. जिनतः, संविद्धतः, विनीतः, 'well b.' सुविनीत, सद्दाचारः, 'ill b.' दुविनीत, दुराचार. -EE., s. जनकः, पोषकः, विनेतः, m. -ING, s. पोषणं, पालनं, संवर्धनं. 2 शिक्षणं, विनयः. 3 सम्यता, सुशीलताः, 'of good b.' सुविनीत, सुशील. 4 गर्भधारणं, गर्भाधानं.

। REEERE, 8. मृदुपवन:, मंदानिल:. 2 वात:, अनिल:, See Wind; 'agreeable b.' मुखस्पर्श:-सुद्ध:-वा-सुः: -Y, α . वातवत् (ती f.), वातेरुपयोजित.

REVIARY, ह. संहिता, संग्रह:. 2 स्तीत्रसंग्रह:.

BEVITY, 8. संक्षेप:, समास:, संहार:, संग्रहणं.

BEW, v. t. (यवसुरं) पच् 1 P or कथ् 1 P. 2 भिक्त 10, प्रकृप c. -AGE, s. निष्काथ:. -ERY, s. वसरापचनस्थानं.

RIBE, इ. ठत्कोच:, उवायनं. = v. t. ठत्कोचं दा 3 U, इन्होचदानं वसीक 8 U. = 12.4, इ. उत्कोचदानं-ग्रहणं. है उन्होचदानंदानापराधः.

nion, e. इटका, सुधा; 'burnt b. 'पकेटका; 'b. bit' इटकास्मकलं; 'b. kiln' आपाकः, पचनस्थानं; 'b. layer' लेपकः, सुधाजीवन् m.; 'b. work' हक्तानिर्धितं.

BIDAL, s. विवाहीत्सवः, बहाहकमैच् n. =a. वैवाहिक (की f.), विवाहयोग्यः

BIDE, s. बधू:, बब्बभू; पाणिगृहीता, ननोडा. 2 कप्पा, न्यारी: =@MOOM, s. बर:, परिणेह m., परिमहीत m., त्रिमाहक:; ' bride and b.' वधूवर्-री. =MATD, BRIDGE, s. तेतृ:, भरणं, संवर:. विभानी-को f., भरणं:
(small); 'make a b.' ते हुं निमा 3 A, of \$
8 U, or वंध 9 P; 'fort b.' संकात:; 'b. of the nose' नासावंका:. =v. t. तेतृता वंध 9 P, तेवृ 5 U. BRIDLE, s. बल्गा; रिमा:; 'giving the b. to the passions' रागाधीन:, रागवका:. 2 निमहः, तेयम:. =v. t. वल्गासनाथ a. कृ, रिमानि: यम् 1 P. 2 निमहः 9 P, नि-स-यम्; See CONTROL; 'by un-b. ed tongue' नियंत्रणया वाचा.

BRIEF, a. स्वल्प, अविर, अल्पकाल, श्लिक (की र्रं),
अचिरस्थाविन (नी र्रं); संक्षित, परिमित्त, संइत, अद्दीघ, संकृषित; 'to be b.' कि बहुना 2 संग्रदः, संक्षेपः
3 सारपं: —Lx, adv. संक्षेपतः, संक्षेपण, समासतः,
समासनः 2 अचिरण, आज्ञु, क्षित्रं: —N288, s. संक्षेपः,
समासः, संहारः, परिमित्तताः

BRIER, BRIAR, s. गोक्षुर:, कंटकगुरुम:. •४, a. कंटकावृत.

BRIGADE, s. चम्:, वाहिनी, सैन्यद्रलं, गुल्मः-हमं.=IEE, s. वाहिनीपति:, चम्पित्:.

BRIGAND, s. दस्यः, चीरः.

ВВІСНТ, а. उड्डवल, प्रदीत, भासुर, रुचिर, तेजहिनम् (वी. f.), भारवत् (ती. f.), भाजमान, प्रभावत् दीतिमत् देदीप्यमानः 2 विश्वद, निर्मेलः स्चृष्टिः 3 विश्वतः – इक्ष्रः v. t. प्र-उत्-युत् c., प्र-उत्-दीप् c., उद्घाष्ट c., भाज्रः c., विराज्ञः c. 2 विमलयित (D.), विश्वदीक् 8 U. – v. i. विमलीभू 1 P, प्रसद् 1 P, प्रसादं गम् 1 P, विश्वदीभू, (दिशाः प्रसेदः R. III. 14). 2 शुभ्-युत्तः 1 A; See SHINE. – LY, adv. उड्डवलं, विमलं, नेजसा, कांत्याः – NESS, s. तेजस् n., भोऽज्वस्यः पुर्नतः, रुचिः, कांतिः, प्रभा, दीतिः, श्लोभा, (all fem.); भासुरलं, नेजहियताः 'b. of intellect' प्रदीसा प्रश्लाः BRILLIANCE, BRILLIANT, See BRIGET.

BRIM, s. कंट:, पांत:, सुखं, धार:, कणें:, 'to the b.' आमुखं, आकंट. 2 (of a river) तीरं, तट:-टं. 3 अंचल:, द्वा (of a cloth). - FUL, a. परिपूर्ण, आकर्ण पूर्ण; ex. by मय (यी f.), निभेर; 'b. of joy' हर्षनिभेर:

BRIMSTONE, s. गंधक:.-प, a. गंधकपूर्ण-विशिष्ट.
BRINDLE, s. वित्रता, वित्रांगत्वं, श्वास्तर्वं. -ED, a.
श्वास्त, वित्रित, कल्माधित.

Ввіне, в. लवणजलं. 2 बाध्य:, अधु п., असं.

BRING, v. t. आनी 1 P, आ-टपा-इ 1 P, आवह 1 P. 2 प्राप् ए., आगम ए. (गमपति). 3 अनु- नी 1 P, आकृष् 1 P. 4 जन् ए. (जनपति), उ- त्यद् ए.; ex. by प्रभू 1 P, जन् 4 A; 'poverty b. s one to shame' दारिचाद् न्हियमेति (Mr. 1); 'b. to end' समाप् ए., निहेन् ए., अवसी 4 P; 'brought by the setting sun' स्पेंदिः; 'b. to ruin' नज्ञ ए., नाम्नकारणं म्; 'b. word' निहेन्

o., বার্না आस्था 2 P; 'b. action ' अभियुज् 7 A. -about, (to pass) साध् 5 P, 10 ; घट c. (घ-टयाते), संपद् c., आवह 1 P; कृत् 1 A, संपद 4A, (with dat.). =down, नि-अव-पत् c., अपकृष्, आनम् . -forth, See BEGET. -forward, उप-न्यस 4 P, डदाइ 1 P, उपक्षिप 6 P, उपानी, पुरस्क. 2 अमे-पुर:-आनी, प्रस c. =on, आवह 1 P, or with dat.; 'disgrace b. s on despair' परिभवः निर्वेदमावहति, निर्वेदाय (भवति); oft. by प्रम्, जन्; 'avarice b. son anger' लो-भात कोधः प्रभवति-जायते &c. =out, प्रकाश् ट., प्र-कटीक. -together, समा-नी, समुपाह ; See As-**SEMBLE.** - under, आनम् c. (नमयति); 'b. one's power ' वशं ना, दम् c. (दमयति), अभिभू. -up, संवृध् c., पोषणं-पालनं-कृ 8 U (with gen.); पृष्10. Brink, s. तीरं, तट:-टं. कूलं. 2 प्रांतः, अंतः, पर्यंतः; धारा, डत्संगः, परिसरः, कंठः.

Brisk, a. चपल, त्वरित, क्षिप्त, अविलंब. 2 प्रवल, ससार, तिव; 'b. shower' धारासंपातः —LV, adv. सत्वरं, क्षिपं, आज्ञु. —NESS, s. तेजस् n., सारः, सत्त्वं. Bristle, v. i. पुलकित-रोमंचित-कंटकित a. भू 1 P; 'his body b. ing with joy' हथैरीमंचित-पुलकित-तनुः; हृष् 4 P (of hair). —s. ज्ञूकः-कं, वृहस्तामन् n. 2 ज्ञूकरलोमन् n. —ING, a. हृषित, पुलकित, रोमांचित.

BRITTLE, a. भंगर, भिदुर, सुखभेय, सुभंग.

BRIZE, 8. दंश: ; गोमक्षिका.

Вволон, з. जूल:, ज्ञांकु:; कील:-लं. -v. t. अपातृ 5 U. 2 निविद् с., प्रकाश с., कथ् 10. 3 ভির্ 10.

BROAD, a. बिस्तीर्ण, रथु, विपुल, विस्तृत, विश्वाल, परिणाहबन् (ती र्र.), आयत ; '10 yojanas b.' द्व्यायोजनमायता (नगरी). 2 असःय, अश्लील, गहित ; 'b. day-broak' सुप्रभातं ; स्पष्ट जाते प्रत्यूषि (Ka. 26); 'b. day light' प्रखरतेजिस सिवत्तिः 'b. awake' प्रबुद्ध, उनित्र ; 'b. breasted' अ्युद्धीरस्कः; विशालबक्षस्.—NESS, BREADTH, s. विस्तारः, परिणाहः, आयामः, विशालता, रथुता ; 'five fingers in b.' पंचांगुलं (दाह).

BROCADE, 3. कार्मिकवर्त्र

Brogue, s. प्राकृतभाषा, अपभंशः

BROIDER, v. t. विश्व 10, सूच्या वक्के पुष्पादिक सिव् 4 P. = x, s. स्विकर्मन् 2.

BROIL, v. i. तप्-पच्-pass. = v. i. अस्ण् 6 P; (fig.) तंश्वम् ८, प्रकृष् ८., उददीप् ८. = s. कलहः, इंद्री, कलिः, तमुलं

BROKEB, s. निरूपितमूल्येन कार्यनिवाहक:. =AGE,

BRONZE, s. See BRASS.

Висси, в. बक्षाभूवण, उरामण:.

BROOD, v. i. (lit.) (अंडानां) डपरि-सद् 1 P. निविश् 6 P; (fig.) नि-ध्ये 1 P, पुनः पुनर् आलोच् 10; चितान्यम् a. भू. =s. प्रजा, संतिति f., अपत्यं 2 सम-मृत्यन्नः शावकगणः, अपत्यजातं

Brook, s. कुसरित् f., लोतस् n., कुद्रनदी, कुद्र-अल्प-सरित्. =v. t. सद् 1 A, क्षम् 1 A, मृष् 4 P, 10. Broom, s. संमाजनी, शोधनी. 'b. stick-staff' मा-

र्जनीदंडः; दीर्घ-कृश-यष्टिः

Вкотн, в. स्प:, यू (जू) वे.

BROTHEL, s. वेज्ञः, वेज्ञ्यालयः, गणिकागृहः

Вкотнек, в. भातृ т., सोदर:, सहेदर:, सोदरं: 2 बंधु:, सहकारित् т., संसांगत्र т.; 'spiritual brethren' एकगृरव:. — ноор, в. आतृभाव:,-त्वं, सी-आतं. 2 साहचर्यं, बंधुता, संसगै:, समाज:. — LY, а. आत्रीय, आतृसद्दा (जी f.); 'b. in law,' в. क्याल:, देवृ т., देवर: (husband's brother.).

Brow, s. कटक:, दन्संग:; See EDGE. 2 भू:, भू-लता; 'knit the b. s' भूभंगं कु 8 U, भूकृटिवंभ् 9 P, भूकृटिरचनां कु. 3 ललाटं; वदनं, आननं. = BEAT, v. t. भूभंगण-कटाक्षेण-तर्ज 10, or निरीक्ष् 1 A. =BOUND, a. किरीटिन् (नी f.).

Brown, a. किया, पिशीम (मी f.), पिंगल, किपल, किपल, श्रयाव. = ISH, a. ईवत्कापिश, आर्थिगल. = NESS, s. किपला; पिंगलवर्ण:

Browse, v. t. अह 2 P, चर्च 10, लंघ 1 A, (प-सवान् लिघतुमागच्छति M. 4), भक्ष् 10, संदंश् 1 P. -s., -ING, s. किसलय:-पं, नवपह्यव:-वं; नवन्णं, शाहलं-

BRUISE, v. t. अपकृ 8 U, क्षण् 8 P, पहारेण हिंस् 7 P. 2 मृद् 9 P, पिच् 7 P. = s. क्षतं, अपकारः, प्र- हारः, आघातः. 2 पिचितवणः

BRUIT, s. ध्वनि:. 2 वार्ता, जनमवाद:. =v. t. ख्या c. (ख्यापयित), घुष् 10.

BRUNETTE, s. इयामा, इयामवर्णाः

BRUNT, s. भार:; 'b. of battle ' रणधुरा ; संघट:, भथमान्नम:; प्रहार:, आघात:.

BRUSH, s. आघर्षणी; लोममयी मार्जनी or शोधनी. 2 त्रिका, शलाका, वर्तिका. 3 संघट:, समाघात:. -v. t. मृज् 2 P, घृष् 1 P, घृषणेन शुध् c. 2 मृदु तड्ड 10, लघुगत्या प्रहृ 1 P. -v. i. (by) लघु घृष. 2 अपधाष् 1 P, विस्तृत् 1 P. -wood, s. गुल्म:, जैगलं. - x, c. लोमशा.

BRUTE, s. पत्ताः, तिर्येष् m. 2 न्पत्ताः, दुर्वेतः, क्र्राः चारः. - a. अ-वि-चेतन, अज्ञानः 2 क्र्रं-कर्मन्, असम्यः - AL,-18H, a. नृश्तंस, क्र्रं, पद्मा in comp.; See CRUEL. 2 पत्तुत्तील, पाञ्चव (वी f.), पञ्चनद्वा (श्री f.), पञ्चनुत्यः - ALLY, adv. पञ्चवतः; निर्देषं, अतिकौर्येणः

Bussle, s. बृद्बुद:, दिविका. 2 (fig:) असारे वस्तु,

मौदा, वंचकः, मोहः, मायाजालः = v. i. बुद्बुदायते ('D.) = v. t. See CHEAT.

BUBBY, s. See BREAST.

Зиск, в. इरिण:, मृग: 2 वस्त्रधावनार्थं जलं. 3 सु-भगंभन्य:.

Bucker, अ. अरघटः, उदंचनं, घटीयेत्रं. 2 पात्रं, हो-णी. सेचनी-नं.

Buckle,s. कुडुप:, गंडक:. = v. t. कुडुपेन बंध् 9 P; 'to be b. ed to 'परायण-आसक्तं a. भू 1 P. = ER, s. फलक:-कं, चर्मन् n.

BUCKRAM, s. EURGE-92:

Bud, s. कलिका, कीरक: कं, मुकुल: लं, कुदुल: ; जालं, कींचा: प:, परोह:, अकुर:, पत्तव: वं. – v. t., = ED, See under Blossom.

Budge, v. i. प्रवल् 1 P, अपस् 1 P, नि-परा-वृत् 1 A, त्यज् 1 P.

Budget, s. ज्ञानपुटः, नृति f. 2 कोषः, संग्रहः, संच-यः 3 आयष्ययगणना, 'पत्रं.

Buff, s. महिषचर्मन् n. 2 पांडुवर्ण:.

BUFFALO, s. महिष:; 'she-b.' महिषी; 'b. milk' माहिष पय:

Buffet, s. मुश्रिवहार:, कराधात:, खपेटिका. 2 कुजू-लः. = v. t. मुश्ति। तर् 10 or पह 1 P.

Buffoon, s. विद्यकः, वैहासिकः, भंडः. =ERY, s. परिहासः, हास्यं, नर्मन् n.

Bue, s. मत्कुण:, उद्दंश: ; 'b. bear' महाभयास्पदं, भयहेतु:.

Bugle, s. काहल:-ला, व्याध्यंगं-विषाणं. 2 संगं, वि-षाणं.

Build, v. l. निर्मा 3 A or c. (मापयित), प्रकृष् c., विधा 3 U, विरच्न 10; 'b. upon' समालंड 1 A, आ-समा-भ्रि 1 U. = ER, s. निर्मातृ m., विधाय-कः. 2 स्थातः, ज्ञिल्पिन् m., दाहकर्मन् m. = ING, s. निर्माण, विधानं 2 भवनं, गृहं, हस्यं.

Bulb, s. कंद:-दं, गोलमूलं. =ous, a. कंदिन (नी f.), कंदिविशिष्ट. 2 कंदाकृति.

Bulge, v. i. बहिलेब् 1 A, उदराकारण प्रलंब् .

Bulk, s. प्रमाणं, परिमाणं, मात्रा. 2 स्थूलता, बृहत्तं. 3 प्रधान-अधिक-भागः, भूयस् m. = x, a. See Big.

Bull, Bullock, 8. वृष:, वृषभ:, बलावदे:, ऋ-षभ:, अनद्धह् m., उक्षन् m., ककुग्रत् m. 2 वाग्दीष:, महास्वालितं, सुस्पष्टी वचनविरोध:.

BULLET, s. सीसकगुलिका.

BULLETIN, s. श्रारिस्थितिशापकं पर्त.

BULLION, s. Revei; Evel.

Bully, s. पिडीजूर:, जूरमन्य: ; दांभिक:, कलहकारिज्
... - v. s. तर्ज् 10, भत्सं 10 A; आहे 1 A.

Bulwark, s. वेप:-प्रं, प्राकार: 2 आभय:, शरण, वंजयस्थान, अक्षत्र , रक्षणसाधन Вим, в. नितंब:, कटिप्रोथ:.

Bump, s. स्कोट:, गंड:, क्रोफ:. =v. i. श्वि 1 P. 2 Beat, q. v.

Bumper, s. अतिपूर्ण पात्रं ; चयकः ; ' b. crops 'अ-तिप्रचुरः ज्ञस्यागमः ; ' b. house ' जनाकीण प्रेक्षागृहं.

Вимркін, в. वृषल:, जानपद:, ग्राम्यजन:.

Bunch, s. गुच्छ:, स्तवक:. 2 पिंड:, गंड:. 3 ग्रंथि:, श्रोखर:-रं. 4 पोइली, संघात:, संहतद्रव्यं. =v. i. (out) पिंडीमू 1 P.

Bundle, s. भार:, कूर्च:, पीटलिका, गुच्छ:, संघात:; 'b. of goods' भांडकं. =v. t. (up) गुच्छीकृ 8 U, एकत्र समाह 1 P.

Bung, v. t. ভিন্ন নিক্ছ 7 U or বিদ্বা 3 U. = HOLE,
s. বাৰভিন্ন, বাৰ্থানে

Bungle, v. i. अदक्षतया कार्यं निर्वेद c., प्रमह 4 P, स्वल् 1 P. = s. प्रमाद:, स्वलितं, दोव:. = ER, s. अदक्ष:, प्रमादिन् m., अनिपुण:. = INGLY, adv. सप्रमादं, प्रमादतः, अदक्षतयाः

BUNTER, See HARLOT.

Buoy, (up) v. t. उत्तम् 9 P, उर्ह्य 1P, 10, आलंब 1 A. 2 द्रु c. -Anoy, s. लघुना, लाघवं, प्रवन्त्रालिता. Burden, s. भारः. भरः, ध्रु f. (राज्यधुरा); 'beast of b.' धुवं: , धुरंगः: 2 धुवकं, अनुपदं: 3 पीडाकर a. (री f.), पाडाहेन्:, भारभूत a. -v. t. भारं ज्यस् 4 P or निविद्यं c. -Eb. a. भाराक्रांत, औरियितभार -some, a. दुवेह, दुनेर, दुरुद्दः 2 पीडाकर, दुःखावहः Bureau, s. आभारः 2 लखनस्थानं, लेखनसाधनाधारः .

Burgh, s. नगरं, पुरं.-ER, Burgess, s. नगरजनः; पौरः. 2 नगरप्रतिनिधः, पुरप्रतिनिधः. - ERSHIP, s. नगरजनाधिकारः . पौराधिकारः

Burglar, s. संधिचीरः, गृहभंगकृत् m., कुडचच्छेदिन् m., संधिच्छेदकः = y, s. भित्तिचीयं, गृहभंगः

Burgomaster, s. नगराध्यक्षः.

Burlesque, a. परिहासकर (र्श ति.), हामजनन (ना ति.), परिहास्य. - ». परिहास: , मांडं, नमंतृ ॥. - ॥. t. See Laugh.

BURLY, a. See Big.

Burn, v. t. दह 1 l', श्रु 1 l', प्रश्न ए. (ज्वलयांत), त्य 1 l' or c., उम्र 1 l', द्यंप ए. -v. i. ज्वल् 1 l', द्र pass., तप 4 l', द्रंप 4 l', 'b. after ' उन्तंद्र 1 l', स्यूद्र 10; 'b. out' सम्म 4 l'; 'b. up' निदेह. -ER, s. दाहकः, तापकः, दीपकः. -ING, s. दाहः, दहनं, सोषः, नापः, ज्वलनं; 'b. ground' रमशानं. -a. दाहकः, तापकः 2 चंड, प्रखर; 'b. glass' स्वैकांतः, सूर्योपलः.

BURNISH, v. t. प्रमृज् 2 P (प्रमृष्टं चामीकरं); ति ज् c., परिष्कु 8 U. = EB, s. तेजकः, भावकः. Burrow, s. बिलं, विवरं, गर्तः -र्ता. =v. i. बिले-गर्ते-व्या 1 P.

Bursar, s. धनाध्यक्ष:, कोवाधिपात: . = Y, s. काव:, धनागारं.

Burst, v. i. स्फुद 6 P, दल् 1 P, वि-हू-चू-pass., भिद-भंज pass.; 'b. in pieces' शकलीमू, खंडकी भिद्द pass.; 'b. into tears' सहसा रोदितृमारेभे, सहसा पावतेताथुधारा. -v. t. भिद-भंज् 7 P, स्फुद c., हु 9 P, 10, शकलीक 8 U, दल c. (दलयात); 'she b. herself' हृदयस्तोटनेन मृता. -v. स्पोटनं विदलनं, भंगः, भेदः; 'there was a b. of applause' संभूय प्रश्लंसागरः उदिनहनः; 'b. of laughter' अट्डासः, उज्जेहीसः.

BURTHEN, s. See BURDEN.

Bury, v. t. निखन 1 P, निग्ह 1 U, (समझान-भूमी)
निभा 3 U, स्था c. (स्थापयित), निक्षिण 6 P; निरह 1 P; 'this buried the king into sorrow ' एतेन (बचता) राजा दु:खमझी-दु:खोदिधिमझ इव-बभूव=ING, s. निखननं, त्रमझाने स्थापनं ; 'b. ground '
समझानं, प्रेतावास:, परेतभूमि f., पिनृवनं, पिनृसझन म.
Bush, s. गुल्म:-ल्मं, क्षुप:, स्तवः; 'why do you
beat about the b. ' अभस्तृतं किमिति अनुसंधायते,
(निर्धकं किमिति बनमालोडयित); a bird in the
hand is worth two in the b. ' ध्रविण परित्यज्य
अभुवनिषेवणं नेष्टं, अध्रवाद् ध्रवं वरं, वरं तत्कालोपनता
तिनिरि: न पुनर्दिवसांतरिता मय्री, оर वरमय करोतो न
सो मय्रा:. =Y, a. गुल्मावृत, निविड; गाड. अविरल. 2
घन, स्थूल; लोमझः

Buss, See Kiss.

Bust, s. ऊर्ध्वकायप्रतिमा-प्रतिकृति f.

Business, s. कायं, अथंः, कृत्यं, कमेन n., व्यवसायः, व्यवहारः ; व्यापारः ; नियोगः (duty). 2 अथंः, प्र-योजनं ; 'what b. had you to talk with him' तेन सहालापेन कि तव कार्यमासीतः 3 वृत्ति f., जीवि-काः ; a man of b.' कार्यकृशालः, रृष्टकमेन m.—Busy. a. व्याप्त (with loc.); कार्यसमाकुल, कार्यव्यः ; 'with what work are you b.' क्रिमन्कार्ये व्यारतीसि, किमार्यभर्दनं ; कार्यायुक्त, सार्याग, अतंद्रित, अनलस, व्यम. – v. t. व्याः c., कार्यनियुज्ञ 10 or अधिक 8 U.—Body, s. पराधिकारचर्चकः ..—Ly, adv. अतंद्रितं सोत्साहं, मनोभिनिवेशन, औसुक्येन. व्यमनयाः

Bustie, s. संभ्रम:, आकृतन्तं, न्वरा, व्यमता. 2 को-लाह्त:, तृमृतरद:. - v. i. कार्यव्यापृतन्तार् इतस्ततो धाव् 1 P or गम् 1 P or चेष्ट् 1 A, or व्यवसो 4 P. - ER. - ING, s., a. चयत्रमकृति:, व्यवसायन् m.

But, prep. अन्य, इतर, कते with abl., विना; वि-हाय, मृक्त्वा (acc.). =adv. एव, केवलं, मार्थ. =conj. स. पुन:, (not at beginning); in 'not only but' अपि takes the place of 'but'; न केवले हा चित्रप्यक्षितीया मालविका (M. 2); 'b. for' (=If it were not) यदि न; 'all b.' See Almost; 'next b. one' एकांतर a.

BUTCHER, ज्ञी(सै) निकः, आखेटकः, मांसिकः, विज्ञासितृ $m.=v.\ t.$ विज्ञास् 1 P, निसूर् 10, हन् 2 P. -v, s. वधः, हननं, विज्ञासनं 2 जूना, वधस्थानं

But-END, इ. घनाप्र, स्थूलाप्रे.

Butt, s. लक्ष्यं, कार्य्यं. 2 उपहासास्परं, परिहासभू-भि f. 3 आज्ञायः, अभिप्रायः. 4 पानै; (मुरा-) भाजनं-भांदः. -v. t. क्षिरसा-ग्रंगेण-आहन् 2 U.

BUTTER, s. नवनीतं, नवोक्तृतं, दिश्यं, किलाटः ः 'clarified b.' घतं, मिपस n., आज्यं ; 'b. man' नवनीत् कित्या m.; 'b. milk' (s.) तकं, अरिष्टं, काल्कांगं, दंडाहतं, गोरसः; 'b. of last day's milk' हैयंगवीनं. =v. t. नवनीतेन लिए 6 P.; (fig.) घाट्-किनिः प्रसद् c. or अनुनी 1 P.

Butterfly, s. चित्रपतंगः

Виттоск, s. नितंबः, कांट्रप्रोथः; जघनं, थाणि-णा f. Витток, s. गंडः, कुड्पः; 'b. hole' गंडाधारः: -ध. ८. गंडन बंध् 9 Р.

Buttress, ८. वप:-पं, आधारार्थ कृतः प्राकारः 2 आ-श्रयः आधारः

Buxom, a. सानंद, प्रफुडवदन, हष्ट. 2 सरम, सिवलास, लालत. -Lx, adv. सानंदं, सरमं, लिलतं. -NESS, s. लीला, लालित्यं, विलासः.

Bux, $v.\ t.$ की 9 U; 'b. off' मून्यदानेन परिक्री-=ER, s. केन m., कायिक: कायिन m.

Buzz, v. i. गुंज 1 P, विरु 2 P. = s., =ING, गुंजितं, गुंजारवः, कलस्वः

By, prep. Gen. ex. by instr. of noun; रामेण हतः, बाणेन हतः, &c. 2 (Near) उप in comp., or समीपे-निकटे-पार्थे with gen.; b. her father ' उपजनके. पितः पार्थे-समीपे; 'by this time ' अनेन समयेन; 'day b. day ' अनुद्वसं-दिनं, दिने दिनं, b. god ' ईश्वरं साक्षीकृत्य-देश्वरसमर्थः; 'b. and b. ' आघरात; अचिरेण, कमशाः, वार्नेः श्वनैः; 'b. the b.' अपरंच; 'b. degrees ' कमशाः; 'b. hundreds' शतशः; 'one b. one ' एकैकशः, आनुपूर्वेण; 'b.-end' स्वार्थः, स्वाहतं; 'b. oneself' रहासे, निभृतं, रहः: 'b.-gone' अतीन. अतिकात, गतः, 'b.-path' निमार्गः; विषयः, उपमार्थः, गृद्धपयः; 'b.-law' उपययस्थाः उपविधः; 'b.-name' उपाधः; 'b.-stander' पार्थस्थः प्रेक्षकः, समीपर्यः; 'b.-word' उपहासास्परं-

C.

CABAL, 8. गृह मंत्रणा, कृषिचारणाः क्रणः । निभृतं मंत्र

10 Å, कूटाओं संनिष्ट 6 P. = LEB, 8. कुर्मचणकृत् का., गृद मंतिन् का., भेदकरः

ABALA, s. गृहज्ञाकं, गुप्तविधाः — CABALIST, s. गृहज्ञाकतः. -ic, a. विगृहार्थ, गुप्तार्थः

'ABBAGE, 8. जाकं, हरितकं.

तिष्ठात, इ. कुटिन्टी रि. ज्ञाला, कोटः 2 नौकान्यंतरे कोन्छः 3 वेदमन् त., कुटारः 4 Tent, q. v. = ET, इ. देनमन् त., कक्षांतरं, उपरोधकं 2 जिल्लामा, धीसधिवसमा; तृहमंत्रणं 3 रत्नकोष्टः 4 समुहकः, संपृटः; See Box.

)ABLE, 8. नीरज्जु f. -ED, a. रज्जुबन्ह.

JACHEXY, 8. दोषत्रयं, त्रिदीषं.

ACHINATION, S. STERR:, SERRI.

। Ackle, Cackling, s. क्जनं, इंसहतं ; अन्यक्त स्वः. 2 जिल्लातं, भलापः. -r. i. क्जृत् 1 P, अन्यकं ह् 2 P. -ER, s. क्जकः.

'ADAVEROUS, a. श्वतत्य, श्वसवर्ण.

'ADENCE, 8. पातः, च्यृति त. 2 स्वरः, विरावः नि-व्हादः; स्वरसंक्रमः, स्वरावरोहः

'ADET, 8. अनुज:, अवरज:

'ADGER, s. अपणिक:

LESURA, 8. विच्छेदः, विरामः-

JAGE, s. पंजर:-रं, पिंजर, बीतंस:. 2 Prison, q. v. -r. t. पंजरे रुध 7 U or बंध 9 P.

JAIRN, 8. उपल-पाषाण-राज्ञिः, ज्ञिलासमृचयः, प्रस्तर-चिति रि

PAITIFF, s. खल:, ज्ञातः, दुईनः; See WICKED.

PAJOLE, v. t. लल् 10, उपन्छंद 10. 2 CHEAT, q.

v. =RY, s. चार्ना f. 2 वचनं, छलं, &c.

JALAMUS, s. वेत्र:, वेणु:.

JALASH, 8. केलिस्थ:, क्रीडायानं.

JALCAREOUS, त. ज्ञार्क(य.

JALCINE, v. t. HEATER 8 U.

DALCULATE, v. t. गण् 10, परिसं-सं-स्था 2 P, सं-कल् 10. 2 निकप् 10; चित् 10, प्रकृष् c. – ED, a. गणित, संस्थेय. 2 युक्त, पर्यात, उचित, असं with inf. – ION, s. गणनं-ना, संस्थानं. – OR, s. गणक:.

JALCULOUS, a. शिला-अनम-मय (यी र्र.).

JALCULUS, s. अश्मरी, मूत्रकृष्कुं.

JALDRON, s. विठर: रं, उखा, कुंडं, स्थाली.

CALERY, v. t. 3q 1 P.

CALENDAR, s. q'sf, q'Sai.

CALENDS, s. प्रतिपद f.; प्रथमदिवसः.

DALE, s. मोब्स्सः, बन्दः, तर्वकः, 2 जंबादिदः, विद्वकाः

CALIBRE, ८ छिद्रं; छिद्रव्यातः. 2 परिमार्गः 3 मकारः, जाति f.

CALICO, 8. चित्रितकार्पासपटः

CALIGATION, See DARKNESS.

CALIGRAPHY, s. श्रीभनलेखनकला-शिल्पं

CALIX, s. वृद्ध्यमर्भ:, वृद्ध्यकोश्चः

CALL, v. t. हे 1 P, आहे, जन्दायति (D.), आकृ c. 2 अभिका 3 U, आख्या 2 P, आहे, चक्ष् 2 A, नाम कृ 8 U; कृत् 10; 'c. ed her by the name of Pârvatî ना पार्वतीति नाम्ना जुहाव (बंधुजनः) (K. 1. 26). तस्याः वार्वतीति नाम चकार; वच् 2 P, डदा-ह 1 P, ब्रू 2 U. 3 नि-आ-मंत्रु 10 A; ' c. by name ' नामग्राहमाह्न, संबुध् c.; 'e. to mind' समू 1 P, मन-सि क 8 U; 'c. to account' कि कि कृतमिति पच्छ 6 P or अनुयुज् 7 A or अनुसंधा 3 U; 'c. to witness' साक्षिणं कु, तमेव (अप्ति) चाधाय विवाह-साक्ष्ये (R. vii. 20). - s. आह्वानं; एच्छा; निमंत्रणं; संबोधनं. 2 प्रयोजनं. 3 अभिगमः; नियोगः; 'I have many c. s upon me to-day ' मयाय कर्तंभ्या बह-वो (नयोगा: संति. -back, प्रत्यादिश् 6 P, निवृत् c.; खंड 10, निरस 4 P. -for, अर्ह 1 P; 'this matter c. s for consideration ' अयम थीं विचारणामहिति; or अत्र विचारणया प्रयोजनं; अपेक्ष 1 A. -forth, पी-त्सह् c., उच्चु 10; पकटीकृ, प्रकाज् c. =out, प्र $1\,P$; उरकृत् 1 P. 2 तारस्वरेण-उचै: आहे, छुन् 10. -upon, on, अर्थु 10 A, याच् 1 A. 2 द्र्युं गम् 1 P, अभिगम्. -up, (from sheep) प्रबुध c. -ED, a. आह्त. 2 अभिहित, उक्त, उदाहत; gen. ex. by नाम ind., नामन, अभिधान, आरूपा, अभिधा, संज्ञा, नामधेय, in comp.; ' a boy e. Râma, ' रामो नाम, रामनामा, रामसंज्ञ:, &c. बाल:. =ING s. See (s.). 2 वृत्ति f., जीवन-साधनं, उपजीविकाः, व्यवसायः

CALLOUS, a. कठिन, घन. 2 कठेार, निर्देय, कर्क शः 'o. to contempt' तिरस्कारमगण्यन्, तिरस्कारानिभिक्तः. 3 निर्लेडण, धृष्टः, अविनीत. - NESS, s. काठिन्यं, निर्देयता, &c. - Callosity, s. क्रिण:, न्वगृतृहता.

Callow, a. अजातपक्ष, पक्षहीनः

CALORIFIC, a. तापकर (री f.); तापजनकः CALVE, v. i. वत्सं सू 2 A; पजन् 4 A. UALUMNIATE, v. t. परि-अप-बद् 1 U; निर्मेस् 10

♣, निद् 1 P, अपभाव् 1 A; मिथ्या अभियुज् 7 A,
10; आ-अधि-क्षिप् 6 P. - OB, s. परिवादरतः, परिवादित् गः, निद्दः, अभ्यस्यकः, अभिशापकः, पिश्चनः, आक्षेपकः. - CALUMNY, s. परिवादः, पेशुग्यं, अभ्यस्या, अलीकप्रवादः, मिथ्याभिशापः, पिशुनवचनं, आक्षेपः, निष्मियोगः. - OUS, व. पिश्चनं, कलंकमय (यो f.).

- OUSLY adv. सापवादः, परिवादनं, साभ्यस्यं.

OALX, s. चूर्ण, भस्मन n. 2 रीतिपृथ्यं-

CAMBRIC, s. अंगुक्तं, दुक्लं.

CAMEL, s. डष्ट्र: ; ऋमेलक:. मय: महाग: ; ' young o.' करभ: ; ' she-c. ' उष्टी.

Camibado, s. रात्रियुद्धं.

OAMOUS, a. fafqz.

CAMP, s. शिक्षिं, निवेश्वानस्थानं, निवेशः. 2 सैन्यनि-बासः. = v. t. सैन्यं निविश c.

CAMPAIGN, 8. समरभूमि f., -स्थलं. 2 युद्धकालः, यु-द्धमञ्चिति f.

САМРНОВ, s. कर्प्र:-रं, घनसार: , सिताश्र:, हिम्बा-लुका, चंत्र: , सोम: - ATED, a. कर्प्रसमिश्र-संसष्ट.

CAN, v. i. ज्ञाक 5 P. प्रभू 1 P. or समर्थ-क्षम-ज्ञात a.

भू, with inf. of verb; See ABLE; oft. by इंज्
2 A; ए 10. 2 In pass. ex. by pot. pass. part.;

o. be done ' करणीय a., कार्य, &c; ' I cannot but go' मयावर्य गंतन्यमेव. = s. कंस:, भाजन, धा-तुपान, चयक:.

CANAL, अ. कुल्या, प्रणाली.

CANCEL, $v.\ t.$ अव-वि-सुत् $6\ P\ or\ c.$, व्या-अप-निर-मृज् $2\ P$; निरस् $4\ P$, खंडू 10, निवृत् c.

CANCER, s. कर्कट:, कर्क:: 2 कुलीर:: 3 मांसाबुंदं; तनुत्रण:, विस्कोट:: - ATE, v. i. त्रणीभू 1 P.

CANDENT, a. See HOT.

OANDID, त. निष्कार, निष्यांज, सरल, र्फुट-स्पट-वा-दिन् (नी f.), ऋजु, निर्मल, जुद्धात्मन, निष्यीलीक; शुचि. —LY, adv. निष्कापट्यं, र्फुटं, निष्योंजं. =NESS, —CANDOUR, त. निष्कापट्यं, निष्योंजता; आर्जेंब, सर-स्ता, अमाया, दाक्षिण्यं, निष्येंलं.कता, श्लीचं.

CANDIDATE, s. आर्थन् m., याचकः, प्रार्थकः, पदान्वे-विज्ञ m.

CANDIFY, v. t. খবলার 8 U, রাজার.

CANDLE, s. दीप:, दीपिका, वर्ति-र्ता f. - HOLDER, s. दीयहरत:-वाह:. - STICK. s. दीयपादप:, दीप-किखा-कृका:

OANDY, w. t. घनी-खंडी-सांद्री-क् 8 U, देरी c. =v. i. क्यै 1 A, घनीभू 1 P. =s. ज्ञार्करा, सितापला, खंडमो- दक:.

OANE, s. देतस:, देव:. देवु:, वंश:, वानीर:. 2 देवय-डि. -दंद: ; 'sugar-o. 'इक्षु:; 'seat of c. ' देवा-सर्गः 'made of c. ' देवव (वी र.), देदल (ली र.), -v. t. देवेज तद् 10 or हब् 2 P or प्रह 1 P. .... CANINE, a. कुक्सीय, श्रन in comp.

CANKER, 8. विद्रश्वः; वणः. 2 कालनाझी कीटः. 3 क-लंकः; विदं. 3 द्वणं, विलयनं, विनाशः: =v. i. विन-श् c., विली c., दृष् c. (दूषपति). =v. i. विली 4 A, दृष् 4 P.

Oannibal, s. नृभुक् m., पिश्वितात्ता: -त्तन:, पुरुषाद:, कम्पाक्षित् m. -18m, s. कम्पाक्षित्व, &c.

CANNON, 8. गुलिपक्षेपणी लोहनाडि-डी f. = $\mathbf{B}$ ALL, 8. आग्नेयाकं, रणगुलि f.

CANOE, s. लघनीका, उदुपं, प्रवः, कोलः.

Canon, s. विधि:, नियम: ; ज्ञाकं, व्यवस्थाः 2 पौरो-हितभमं ज्ञाकं. 3 भमंपुस्तकसंहिताः - ICALL, a. वैभिकं (की f_t), नियमानुसारिन् (णी f_t). - ICALLY, adv. विभिवत्, यथाविभि,-ज्ञाकं. - IZE, v. t. सिद्धजनमध्ये आहर् c. (रोपयित) or गण् 10 or संख्या 2 P.

CANOPY, 8. वितानं, उन्नोचं:, आच्छादनं, विधानं := १. ६. वितानंकु 8 U, वितानेन आच्छाद् 10.

Canorous, a. सुस्वर, मधुस्वन.

CANT, s. परिभाषा, कल्पितसंज्ञाः 2 अपभाषाः 3 वाक्-छलं, दंभोक्ति f., दांभिका चनं. -v. i. परिभाष् 1 A. 2 दांभिकतया वद् 1 P. -ATION, s. गानं, गीतं. -ER, s. अथेबल्गितं. 2 दांभिकः, धर्मध्वितन् m. -ICLE, s. v

Cantharides, ८. विस्फोटकीटक:.

CANTHUS, 8. अयांग:-गं, नेत्रपर्यत:-

Cantle, Cantlet, s. खंड:, भाग:.

CANTO, s. सर्ग:, प्रवेत् n., प्रतिच्छेदः ; अध्यायः, स्तं-भ:, (of different compositions).

CANTON, s. चन्नं; भूभागः, प्रदेशः. - ए. t. खंडशो विभन्न् 1 P. 2 आवासं ऋष् c. - MENT, s. सै-यावा-सः, शिवरं.

CANVASS, v. t. Beg, q. v. 2 परिन्द्रभू 1 A, विचर с., निरूप् 10; अनुसंधा 3 U. – s. स्थूलपटः, ज्ञाणं-2 वातवसं – ER, s. पार्थकः-

CAP, s. श्विरस्ताल, श्विरस्कं, श्विरोवसं, श्विरोवेष्टनं. -v. t. पिधा 3 U; See Cover. -v. t. अभिवादनार्थं शिर-स्नुन्म् 6 P or अवत् c. or अपनी 1 P.

CAPABLE, a. समर्थ, शक्त, क्षम, योग्य, उचित; gen. ex. by शक्य with inf., or pot. pass. part.; 'c. of being defeated' पराजेत ग्य:, 'Râma is not c. of such atrocity' नेदृ श्र नृश्चं नृश्चं-सचिरित रामेण कर्नु शक्यते, राम संभाष्यते; 'c. person' पात्र, गुणवत् (ती. f.); 'to be c.' शक् 5 P, उत्तर् 1 A, इष् 1 A (with dat.). = CAPABILITY, & सामर्थ, शक्ति f., पाचता, योग्यता.

CAPACIOUS, a. विज्ञाल, उत्, प्रस्त; See Broad. 2 विप्रल, प्रभुर.

CAPACITATE, v. t. EUUW-MR u. W 8.U.

CAPACITY, 8. भारणक्षिक f.. महणसामध्ये (lit. & fig.); 'c. for all knowledge ' अक्षेत्रविधामहण-सामध्ये . 2 बलं, क्षिक f., सामध्ये पात्रता, योग्यता. 3 परिमाण, विस्तार:. 4 (Relation) gen. ex. by इति or रूपेण; 'he served the king in the c. of a servant' सेवकरूपेण राजानं सिषेव; अवस्था, भाव:, वृत्ति f., विषय:; विधेयविषये सभवाशियंके (Mal. 1) 'employs me in the c. of a servant.'

CAP-A-PIE, adv. नखाझखांत, सर्वागं.

OAPARISON, s. आस्तरण; अश्वसज्जा-प्रसाधनं, अश्वा-हंकाराः (pl.). -v. t. विभूष 10, अहंकारिर्भृष्.

CAPCASE, s. समृतकः, संपृटः.

CAPE, s. भृश्विरस् n., अंतरीय:-पं. 2 स्तंध्वपावरणं, श्रीवाप्रच्छदः.

CAPER, s. See LEAP.

CAPILLAMENT, s. केशर:-रं, किंजल्क:.

CAPILLARY, a. केशीपम; सूक्ष्म, केश in comp.; 'c. attraction' केशाकर्षण.

CAPITAL, a. श्रेष्ठ, परम, मुख्य, प्रधान, विशिष्ट, वरिष्ठ, उत्तम, उत्कृष्ट; 'c. punishment' उत्तमसाहसं, देह-देड:, पाणदेड:; 'c. crime' वधाई पातकं; वधदंडचं पापं. — s. राजधानी: 2 मूलं, मूलद्रव्यं. 3 तीथे, अमं. — ist, s. द्रव्यवत् m., कोटीधर:. — i.x, adv. उत्तम-साहसेन; प्राणदेडेन. 2 परमं, अष्ट्यप्रकारेण. विशिष्टतय.. CAPITATION, s. एकैकश: परिगणनं; मस्तकसंख्या.

CAPITULATE, v. i. शत्रुहस्ते आत्मानं ससमयं सम्-ऋ o. (अर्पयति), शत्रोरधीन a. भू. वशं गम् 1 P. 2 संक्षे-पतः लिख् 6 P or कथ 10. =10N, s. समयपूर्वकं स-मर्पणः वशीभवनं, शत्रुकरार्पणः

CAPRICE, s. कामचार:, चाय-यं, मनोलील्यं; 'c. of fortune' दैविवलसितं-विज्ञंभणं; दैवस्य कामचार: (Mu. 2). —CAPRICIOUS, a. कामचारित् (णी.). चपल, चचलप्रकृति, लील-चल-चित्त, लोल, आस्थर, स्वैरवृत्त, स्वैरित् —LX, adv. लोलचेतसा, चायन्येत; कामवार, स्वैर, कामचारेण. —NESS, s. चायन्यं, लोलता, कामचारिता, &c.

CAPSULE, s. बीजकोष:, पुट:-टं. -AB, «. पुटाकार. CAPTAIN, s. सेनानी:, गुरुमपति:, दंडनायक: 2 पोता-ध्यक्ष: 3 नायक:, नेनृ m., मुखर:, अम-पुरी-गः.

CAPTATION, s. लोक (जन, जन्भाषासिवनं.

OAPTIOUS, a. दोषेकद्दा, छिद्रान्वेषिन् (जी र्त.); विवाद-सील. 2 भ्रांतिकर (र्ता र्त.). -LY, adv. विवाद च्छयेव, छिद्रान्वेषिवत्. -NESS, s. छिद्रान्वेषिता; विवाद सीलता. OAPTIVATE, v. t. मुङ् o., मङ् 9 P; इ 1 P; विलुभ् c. (eys, oar, &o.); 'c. s the eye' विलोभयति चक्षु: 2 दालीकृ 8 U, वंदीकृ, वशीकृ, दम् o. (दम-यति). -अक्ष्रकृ a. मचेक्रूर, चित्रहारिन् (जी र्त.), मनी- त्त, हदयग्राहिल् (नी f.), हारिल्, मोहिल्. =10%, ... बंदी-दासी-फरणे, &o.

OAPTIVE, s. बंदी, बांदे र्रः, कारागुतः ; 'made o.' (taken prisoner) बंदीकृत, बंदिमाई गृहीतः 2 दासः - a. बंदीकृत, दाधीकृत, रामुबद्याः कारास्थः - ITY, s. बंधनं, बंदित्वं, कारागातः 2 दावत्वं, दासभावः

CAPTOR, s. जेन m., बंदीकर्त m.

CAPTURE, v. t. मह 9 P, बंदी-दासी-कृ 8 U; (a fort) मंज् 7 P, लघ 10, आकस 1 U, 4 P. - s. महः, महणं; लोज्जं, लोजं; 'c. of a fort' दुगैलंघ-नं; 'c. of cattle' गोमहः, धेनुहरणं.

CAR, s. रथ:, वाहनं, चक्रयानं, प्रवहणं; 'heavenly c.' विमानं; 'war c.' स्पेदनः.

CARACOLE, s. तिर्थक्षुतं, नक-कुटिल-गति f. =v. i. तिर्थक् सु 1 A, or बस्ग् 1 U.

CARAVAN, s. सार्थ:, संघ:; 'leader of c.' सार्थवा-ह:. - SARY, s. पथिकावास:, पांथनिवासस्थानं-

CARBUNCLE, s. विस्फीट:; वल्मीकं. 2 पद्मरागः.

CARCANET, ϵ . मुक्तावित f., मणिमाला.

CARCASS, 8. जाब:-वं, कुणप:, मृतं श्रारीरं-

CARD, s. पत्र; क्रीडापत्रं. 2 ज्ञणानाजनी - v. t. ज्याँ समृज् 2 P or घृष् 1 P. - ER. s. ज्ञणीनाजेकः

CARDAMOM, s. एला, निष्कृडि-टो f., पृथ्वाका, चंदवा-ला, बहुला; 'small c. ' उपकृषिका, तृस्था, कोरगी, चिपुटा, चुटि-टो f.

CARDINAL, a. प्रधान; See CAPITAL, a.; 'o. point' दिग्मान:. -s. धर्माध्यक्ष:

CARE, s. चिता, औत्सवयं, डहेग:; See ANXIETT. 2 यत्न:, प्रयत्न:, आंदर:, मनीयोग:; ' brought up with c. ' प्रयत्नसंवधित:. सादरं परिपालित:. 3 सूक्ष-ता. निपणता: ' searching with c. ' निपुणमन्बिच्य; ' thinking with c. ' मानेपुण विम्हय. 4 रक्षा; अवे-क्षा; 'leave under the c. of ' See CHARGE. 5 अप्रमाद:, सावधानता, अवधानं; ' have a c. what you do ' यत्कर्तव्यं ति सम्बय-समोक्ष्य-कु इतः = ७. % अव-अप-ईक्ष 1 A, चित्र 10, मने भा 3 U; oft. ex. by the several nouns above; 'I do not c. now' अधनाह बीतचितः: 'I c. very much for your protection' तव रक्षणे बलवा नमादरः. 2 गण 10, (न तणमपि गणयति शार्ष), आद 6 A (म त्यागमाहियते); ईक्ष 1 A, (the sense being clear); न कामविचनीयमीक्षेत (K. v. 82) ' a selfwilled person c. s not for blame'. -take c. TH 1 P, अव-ईक्ष 1 A (श्लाच्यां दुवितरमवेक्षस्य जानकी U. 1), बित् 10 (तातस्त्वां वितियव्यति). 2 लख् 10; संबुध c., पा c. (पालयाते), विनी 1 P. 3 अभमत-सावधान-a. भू 1 P, अवधा 8 U, 'let c. be taken' of each character' प्रतिपात्रमाधीयता यन्तः (S. 1): 'do not c. to think' सावधानेन भेतता'

िकारयति, इक्रि विचारं नाहियते. = FUL, a. Anxious, v. 2 अप्रम त, सावधान, अभियुक्त, अविदेत, दक्षः ⇒ FULLY, ado. सावधान, प्रयत्नतः, अप्रम तं, सादरं, विपुणं. = LESS, a. प्रमक्त, अनवधान, निर्देश, निरवधा-न, असमीक्ष्यकारिन् (णी f.); 'to be c. in' प्रमद् 4 P (with abl.). स्वाधिकारात्प्रमक्तः (Me. 1). = LESSLY, ado. सप्रमादं, अनवधानन, &c.

QAREER, s. चयो; धाननं. 2 गति त., कमः, चलनं, चित्तं; 'c. in life' जीन-लेकि-पाना; 'during his o.' तास्मन् (भूष) जासति. = v. i. नेगेन धान् 1 P. CABESS, v. t. प्रामृत् 6 P. आलिंग 1 P. परि-रूप 1 A; See CLASP. 2 लल् 10. = s. परिर्मा: जी,

. सालनं, आर्लिंगनं, परिष्यंगः.

OARET, 8. काकपदं, हंसपादाकृति । चह्नं.

CARGO, 8. पीनभार:, पोतस्थं ब्रब्यं-भांडं.

UARROATURE, 8. हासजनकं चित्रं, हास्पिनित्रं. - v. t. चित्रंण हास्पास्पद नी 1 P; हास्पप्रकारेण चित्रं 10. - 181, 8. हास्पप्रतिमाकुत् m.

Carious, a. गलित, क्षीण, पूपपूर्ण. -Caries, Cariosity, s. अस्थिक्षयः न्त्रीतः.

OARK, v. i. चिताकृत a. भू 1 P.

CARLE, s. दुईस:; See WICKED.

OABMINATIVE, «. वायुनाशिन् (नी ∫.), अग्निद, अग्निवर्धक.

CARMINE, s. সরুসংশ:.

CARNAGE, 8. वध:, विज्ञासनं, संहार:, हत्या.

CARNAL, a. काथिक-झार्रारिक (की र्र.). 2 ऐहिक (की र्र.). 3 विषयिन (णी र्र.), विषयासक्त, विषयेष-सेविन् (नी र्र.); 'c. pleasure' विषयसुद्धाः, 'c. desires' विषयनासनाः; 'c. union' संभोगः, आभिगमः.
-ITY, s. विषयासिक र्र., विषयोपसेवा, कामुकता.
-LY, adv. कामुकवन्.

CARNATION, s. मांसवर्णः; लोहितवर्णः.

CARNIVOROUS, त. कञ्याट्, मांसभुज्, विज्ञिताज्ञान, कन्यभोजन.

CARNOSITY, 8. गृंड:; मदीप्रीथ:.

Савосне, з. क्रीडारथ:, चातृरं.

CAROL, 8. हर्ष-आनंद-गांतं. 2 स्तीत्रं, भाक्तिगांतं.= v. t. हर्षेण मै 1 P; उपगे, स्तु 2 U.

OAROUSE, v. i. अतियानं कु 8 U, पानोत्सवं कु, आति-पानेन क्षीन व. भू. – s., – AL, s. अतिपानं, पानोत्सवः. — EB, s. पानरतः, अतिपायन m.

CARP, s. 'লাকার্বা, মান্ত:-ডা. - v. i. (at) ভিন্ন পাৰিব 4 P; হাব বৃদ্ধ 1 P or নিক্ত 10, নির্ 1 P; See CENSURE. - ER, s. ভিদ্ধা-বিবিন্ন m., হাবীকবৃদ্ধ m. - ING, s. নহা, নিহা, ভিদ্ধা-বিবা.

CARPENTER, s. तक्षकः, सृषधारः, रथकारः, स्थपतिः, त्वष्ट् ...., तक्षक् ... - CARPENTER, s. दाहकर्मन् n., तक्षक्रिया, तक्षक्षियं. CARPET, s. कुथ:-था, आस्तरणं, 'brought on the

CARRION, s. पृतिमांसं, अखायमांसं; कुणपः.-EATER, s. कणपभक् m.

OARRY, v. t. 45 1 P. 7 1 P. 4 3 U. 5 1 P; ·c. ed a dog on his shoulder ' হুক্ৰী-খন খাৰম-बाह. 2 साथ 5 P or c.: 'c. a fort' दुन लंब 1 A, 10 or अंज 7 P, or वज्ञीक 8 U; ' the enemy c. ed the day ' ज्ञानवी जयमापु: ' c. one's point ' अभीष्टं लभ् 1 A, प्रतिज्ञां पर् 10; 'c. oneself' आ-चर 1 P: See Acr. 'c. arms ' ज्ञाकाणि मह 9 P; सैनिक्दा में आह्या 1 A. -away, -off, अपवह, अप-ना, अपह : अप-डह् 1 U, अपकृष् 1 P. =on, प्रवत् c., प्रणा, विधा 3 U; 'c. on war ' युद्ध-संप्रामं क, विग्रह 9 P. =out, अनुष्ठा 1 P, कृ 8 U, साध 5 P or e. -through, पारं नी; ' c ing through all difficulties ' आपदां पारं नयनं. - CARRIAGE, s. बाह-नं, यानं, रथ:, प्रवंहणं, शकट:-टं; 'closed c.' क-णीरथ:, प्रवहण, इयनं ; 'c. road' रथ्या; 'c. horse ' रथप:. 2 आचरणं, डयवहाः:, गति f., च-(तं, चेष्टा. 3 निर्वाह:, प्रणयनं. - CARRIER, s. बाहक:. हर:, in comp. 2 भांडवाहनजीविन m.

CART, s. ज्ञाकटः टं, ज्ञाकटिका, वाहनं, पवहणं, यानं.

=v. t. ज्ञाकटेन वह 1 P. 2 ज्ञाकटे निधा 3 U. Carter', 'c. man' ज्ञाकाटकः, ज्ञाकटवाहः; 'c. horse' ज्ञाकटवाहनः; धुर्यः, धुर्राणः; 'c. load' ज्ञाकटे, ज्ञाकटः, ज्ञाकटा भारः; 'c. rut' ज्ञाकटा बह्नं पदवी-पद्धित्रिः; 'c. wright' ज्ञाकटकाहः:

CARTEL, s. यद्धाहानपर्त्रः

CARTILAGE, s. क्रांमलाह्यि n. = CARTILAGINOUS, n. तर्णाह्यिविशिष्टः

CARTOON, s. क्षितितपटः, विचित्रमालेख्यं, हास्योत्पाद-कं चित्रं

CARUNCLE, 8. गंड:, मांसपिंड:.

CARVE, v. t. कु 6 P, तक्ष् 1, 5 P, उत्कृ, (उत्कीणो इव वासपष्टिषु V. 3); उक्षिख 6 P. 2 कृत 6 P, छिद्र 7 P; कृष् c.; विभज्ञ् 1 U; 'c. out (a plan)' युज्ञ् 10; भकृष् c.; प्रतियुज्ञ् 10; चित्त 10, निकृष् 10.—ER s. तक्षकः, कारुः, त्वष्ट् m., तृ m. 2 परिकृष्णकः CASCADE, s. प्रपातः, प्रस्तवणं, वारिभवाहः, निर्मरः, उत्ताः

CASE, s. अवस्था, भाव:, दशा, स्थिति f., वृत्ति f.; 'what is the c. with him' कि तस्य वृत्ते. 2 परं. 3 अथे: 4 कार्य, पक्षः. 5 पुट:, पिधानं, कोषः, अषिव्वतं की भांडे, आधारः. 7 स्थानं, स्थलं. 'In c.' यदि, येत; 'this being the c.' पर्व सित-गते; 'in this c.' अम, अम विषय; 'in the c. of' gen. ex. by gen., or विषये in comp.; 'in the c. before us,' 'in the present c.' य-

हतुत्तविवये, प्रकृते; 'if such be the c.' यथेवं, तेन हि; 'in both c. s' उभयथा, उभयपक्षे. =v. t. भोडे निभा 3 U or निविष्ण c. 2 पिभा 3 U, आबू 5 U. DASEMENT, s. गवाक्षः, वातायनं, जालं.

JASH, 8. टंक: मुद्रा, नाणकं. - KEEPER, - IER S. टंकाशीज:, रक्षकः

JASHIER, v. t. अधिकाराद् भंज् c. or च्यु c. or नि-रा-क्र 8 U or अपास् 4 P.

JASK. 8. मांडं, भाउनं, पात्रं.

JASKET, ८. समुहकः, भांडं, मंज्जा, करंडकः, संपृटः-टकः. JASQUE, ८. शिरस्राणं, शिरस्कं.

JAST, v. t. क्षिए 6 P, प्र-वि-°; अस 4 P, मृत्र-सृज-6 P, पत c. 2 (about) विगण 10, आकल 10, चित 10. विचर c. 3 विलाप्य संधा 3 U; 'c. glance' दृशं क्षिप्, दृष्टि-चक्षः &c. दा 3 P (कृष्णसार ददचकाः S. I); ' c. skin ' कंचकं विमच; ' c. lots ' गटिकां पत् c.; ' why c. pearls before swine ' किमिष्ट-मनं खरसकराणां - क क्षेपः: पातः 2 मार्ते /ः घंटनना ; 'c. of characters' भूमिकासंविभाग:. -aside, अपाक 8 U. निराकृ. -away, अपास, परि-त्यज्, उत्क्षिप्. =down, अव-वि-सद् 1 P, म्लै 1 P; विष्ण a. भ 1 P; ' with a face c. ' [खन-विष-ण्ण-वहन: ; 'c. look ' अधाराष्ट्र f. 2 निपत ... अध: क्षिप. -forth, उत्सुज, उद्ग 1 P, उद्गु 6 P. -off, विमन्तः अप-निर-अस्. -out, अपाक्र, निःस ए., निष्कस c., प्रत्यादिश 6 P. -AWAY, s. त्याज्य: ; अपांकेय:. -LING. 8. गर्भपतित:. गर्भच्यत:.

CASTE, s. वर्ण:, जाति f., कुरुं; 'of the same c.' सवर्ण:; 'low c.' होनवर्ण:, नीच:, निकुष्टजाति:; 'high c.' उत्तमवर्ण:; 'mixture of c. s.' वर्णसंकर:; 'low c. man' अन्यजः; 'loss of c.' जातिश्रंता:; 'out of c.' अपसदः, चांडालः, जातिश्रंतः; 'c. man' सजातायः.

CASTIGATE, v. t. दंद 10; तद् 10. =10N. s. क-शाघातः, तीवपहारः ; दंदः, निम्नहः

Castle, s. हुर्ग, कोट:. -Castellan, s. हुर्गा-धिपति:. -Castellated, α. हुर्गोकार.

CASTOR-OIL, s. एरंडतैलं.

CASTRATE, v. t. वृषणी कृत् 6 P or उत्पट् 10 or छिट् 7 P. =ED, «. जिन्नमुष्क, निवेषण. =10N, s. मुष्क-वृषण-छेद:. पुंस्तवहरणं.

CASTREL, 8. इयेन:.

UABUAI. त. अतर्कित. अत्रितितः, आकिस्मक-आपातिक-आगेतृक-दैविक (की f.), दैवायत्त. —LY, adv. अ-चितितं, दैवात्, संमापत्या, दैवयोगात्. —TY, श. दैवयोग गः—घटना, संगति f., समापत्ति f. 2 अवृष्टं, आकिस्म-की आयद्द.

UABUIST, s. धर्माधर्मविचारकः. = RF, s. धर्माधर्मवि-न्वारणाः 2 विवेचनविद्याः OAT, s. मार्जार:, विडाल:, ओतु:, आलुभुज् m.; 'cat o'nine-tails ' नवरञ्जुयना चर्मयहः.

CATACLYSM, s. इथ्वीमाव:, मृतसंत्रव:.

CATALEPSIS, s. अपस्पार: ; अहायय:.

CATALOGUE, s. परिसंख्या, परिगणना; 'c. of names' नामावलि-ली f.

CATAPLASM, 8. प्रहेप:, उपनाह:.

CATARACT, s. निश्चरः, प्रवातः, प्रख्यवर्ण, उत्सः. 2 नेत्रपटलं, मंथः, ज्ञाकः, कात्रः.

CATARRH, s. अभिडयंद: 2 क्षेडमन् m., कर्फः, (variety of c.).=AL, a. अभिडयंदिन्-क्रिक् (नी f.), श्रेडमल.

Catastrophe, s. परिणाम:. निर्वाह:, निर्वहणं. 2 आपद f.; See Calamity.

Сатен, v. t. y 1 P, 10, я 9 P, ту 9 P (in a net &c.). 2 परामृज्ञ 6 P, अवलंबू 1 A. 8 प्रसु-मृ c., आकृष्-ह- 1 P; 'the house caught fire' ज्वलनमपगतं-अधिदीतं-गेहं; 'eaught cold' जी-ताकली बभुवः पीनसीपहतः, अभिष्यंदाकुलः; 'c. in the act' (red-handed) कर्मगृहीत, रूपाभिमाहित, लोपुत्रेण गृहीत: ; 'Sir, you are c. ' भी निगृहीतीऽसि (U. 4); 'c. in his own words 'स्ववचनेनेव गृही-त:-निरुत्तरीकत:. -at. अवलंब 1A, आश्र 1 U.-up. अपह 1 P, अपनी 1 P. - s. तालके. 2 लाभ:, फले. 3 पर्यायगीतं. - ER, अ ब्राहकः, जालिकः. 2 वागरा, जालं. -ING, «. संपर्कीय, संचारक. 2 हारिमू (जी f.). Слесніям. в. प्रश्नोत्तरं, सप्रश्नोत्तरः पाठः. -Сле-CHIZE, v. t. प्रश्नोत्तरद्वारण-क्रमेण-अधि-इ c. (अध्या-पयति) or उपदिश 6 P or प्रका 6 P. - CATE-CHIST, -CHISER, s. प्रश्लोत्तरविधिना अध्यापक:-पाठक:.

CATECHU, 8. खदिरसार:.

CATECHUMEN, 8. नविशिष्य:-छात्र:.

CATEGORY, अ. पदार्थ: 2 समानवर्ग:, अधिकरणं. —ICAL, ". सुरुवक्त, स्पष्टार्थ; नियत, ब्यक्त. —ICALLE; adv. स्पर्ट, सुन्यक्ते.

CATENATION, अ. सर्वधः, अन्वयः, परस्परान्वयः. 2 श्वलात्व, दामताः, प्रेपराः

CATER, v. i. भाजनादि परि-डप-कृष् e.

UATERPILLAR, 8. काषकार:-वासिन m.

CATES, 8. स्वाहकं; विश्विष्टार्त्र.

CATHARTIC, 8. रंचक, रेचनं, उदरहाधनं.

CATHEDRAL, s. महामंदिरं, महती पूजाशाला.

CATHOLIC, a. सर्वसामान्य-साधारण (णी र्र.), सर्विली किक (की र्र.). = 18M, s. साधारण्य, सर्विलीकिकता. CATTLE, s. गाव: (pl.), गोकुल, पश्चसमूह:, गोवजः:

UATTLE, s. गाव: (pl.), गोजुल, पश्चसमूह:, गोवजः: ' c. for draught' धुये:, धुरीजः; 'keeper of c. गोपालः, पश्चपालः.

OAUL, s. शिरोवेष्टनं. 2 अवावेष्टनं. 8 गर्भावेष्टनं.

BADER, s. 4779, (oft. with loc. of effect. le कुणां ब्रह्मी कारण), निदान, बीज, हेतु:, निर्मित्त, मल, अमित है, 2 कार्य, प्रवेश्वन, 8 स्थानं, अवसर:, परं, 4 हरपादकः, प्रवर्तकः. 5 अर्थः, पक्षः, कार्यः 'material o. ' समवायिकारण'; उपादानकारणं, प्रकृति:; 'efficient (instrumental) c. 'निमित्तकारणं; 'primary c. ' बीजं, मल-कारण-कारणं. -v. t. Ex. by 'causal of verbs : ' c. to fall ' पातयति: गमयाति. कै. 2 डायद e., जन e. (जनयति); क 8 U; oft. ex. by dat. of nouns with or without a, a-म : यतस्ती स्वल्पद:खाय (भवत:) (P. 1. 1); Sce TEND (to); also ex. by संभव, अन्य, ज, in comp.: ##रजा पीडा ' torment c. ed by Cupid'. &c. -AL, a. हेतक, हेतुमत् (ती f.). -8. णि-(of verbs). -ATION, s. कारणत्व, हेतता. =ATIVE, a. उत्पादक, जनियत (त्री f.). =ER, s. का-रकः, डत्पादकः, प्रवर्तकः. -LESS, a. अकारण, नि-कारण, निनिमत्त, and sim. comps. -LESSLY, ade. अकारणं, अहेतकं, निर्नाभत्तं, निष्प्रयोजनं,

DAUSEWAY, s. सेत:, धरणं. Jaustic, a. हाहक, तिरन, प्रखर, 2 अहतह, मर्भ-

स्रज्ञ-छिद-DAUTERIZE, v. t. TE C. - CAUTERY, s. TIE:

तसलीहेन मांसटाह:. CAUTION, 8. दक्षता, सावधानता, अप्रमाद:, समीक्षा, अवेक्षा, अवधानं 2 प्रातिभाव्यं, आधि: 3 प्रत्यादेशनं, माक सचना or उपदेश:, प्राक प्रवीधनं = v. t. प्राक सन् 10; प्रत्यादिश 6 P, प्राक्त प्रबुध c.; 'c. ed me against the approaching danger ' उपस्थिताप-हिमये साहधानी भव इति मामपादिशत. -CAUTIOUS. a. सावधान, दक्ष, अपमत्तः समीक्ष्य-विमृश्य-कारिन् (णी f.); अवहित. -LY, adv. सावधानं, अवेक्षया, &c.

CAVALCADE, 8. सादियात्रा, अश्वारोहश्रेणी.

=NESS, 8. अप्रमाद:, दक्षता.

OAVALIER. s. अश्वारीह:, सादिन m., तरगिन m.; ' to treat c. ly ' अवसन 4 A, सावलेपं अवज्ञा 9 U. -C. 8, -CAVALRY, 8. न(गबलं; अश्वारीहवर्गः, आश्विकं, माहिगण:.

CAVATE, v. t. सन 1 P.

CAVE, CAVERN, s. HEI, Etl, HEt, GET:-TI, G-**दर:-**रं.

CAVEAT, s. प्राक्तसचनं: निवेध:.

CAVIL, e. i. मिथ्या निंद 1 P; दोषं यह 9 P; छिदं अन्तिष 4 P; मिध्या विवद 1A ; मिध्या अभियज 7A, 10. = ह, विवाद:, वाग्यन्तं, मिथ्याविवाद:, विप्रतिपत्ति र्री: मिथ्यामियांग:. -LER, s. विवादशील:. -LING, के अपवादक, दोवग्राहिन् (गी र्र.), छिदाने पन् . OAVITY, s. रंत्रं, डिव्रं, विवरं, विलं, खातं. 2 प्रट:न्टंं Wit 'c. of hands 'simples:.

CEASE, v. i. form 1 P. form 1 A. form 4 P. (with abl.); आम 4 P, प-डप°; 'this said, he c. ed ' इत्यक्कोपश्चाम; 'c. ed to be opulent" निर्धनीमतः ' c. to exist ' लयं-अयं-गम 1 P, नज्ञ 4 P: 3 गम. वि-अप-निर-°. अपया 2 P. =v. t. (c.) of roots above. -ING, -CESSATION, s. विशान:, उप-प्र-श्रम:, निवृत्ति f., विश्वेद:. -LESS, a. अनवरत, निरंतर, सतत, नित्य; अविच्छित्र. -LESSLY, adv. fitat, wasta, fitt, &c. CECITY, 8. अंधता, तिमिरं.

CEDAR. s. देवटाह:.

CEDE, v. t. इस्तज 6 P, दा 3 U, वित 1 P, परि-त्यज 1 P. 2 अभ्यपगम 1 P, वहां या 2 P. - CES-SION, 8. प्रदानं, वितरणं, विसर्जनं,

CEILING, 8. वितान, अंत:पटलं, पटलं, अंतच्छादनं CELEBRATE, v. t. प्रशंस 1 P, उपने 1 P, स्त 2 U, कृत् 10, प्रथ 10, प्रख्या c. (ख्यापयति), वर्ण 10. 2 (As a ceremony) यथाविधि अनुष्ठा 1 P; पा c. (पालयति), आषर् 1 P, अभिनंद c. (महोत्सवेन मञ्ज-न्माभिनंदितवान Ka. 137); निर्देत c. (प्रस्थानकौतक निर्वतियतं S. 4), निर्वह c. -ED, a. प्रथित, वि-प्रख्यात, प्रांसक, विश्वतः लब्धवर्ण, 2 अवधितः 'c. in song' डपगीत. = ION, s. अन्छानं, पालनं, &c. 2 स्तृति f.,

CELERITY, s. वेग:, जव:, त्वरा.

कीर्ति-ख्याति-विश्वति-प्रसिद्धि र्., प्रतिष्ठाः

CELESTIAL, a. दिव्य, अमत्ये, स्वर्गाय, दिविजः ' c. world ' स्वलीक:, यो f.: ' c. damsel ' अप्सरम f. 2 (fig.) परम, उत्कृष्ट.

वर्णनं, क्रीतेनं, पद्मंता. - CELEBRITY, s. यश्चम ॥;

CELIBACY, 8. अनदाह:, अदारपरिग्रह:, * अविवाह:; ' he led a life of c.' अकृतदार: स आयुरत्यवाहयत्-CELL, s. बिलं, रंध्रं, छिदं. 2 कटी, कक्ष:-क्षा, कटीर:-3 मठ:, आश्रम:. = CELLULAR, a. सृक्ष्मरंश्रपूर्ण. CELLAR, s. भमिगह, गप्ति f.

CELSITUDE, s. See HEIGHT.

СЕМЕНТ, я. लेप:, सधा. 2 बंधनं, दृढीकरणं, संधि:. -v. t. संधिष o., संधा 3 U, संग्रज 10. -ATION, s. संयोगः, संश्लेषः, संधानं,

CEMETERY, s. इमज्ञानं, परतभूमि ∫., पितृकाननं-वनं,

CENOTAPH. 8. चैन्छं.

CENSER, s. भूपपार्च-भाजनं.

CENSOR, 8. गुणदीवविषेचक:, पापापापनिर्णेत का. 2 दं-उपणेत m., नीतिज्ञास्त m. - Censobious, a. बी-वैकर्ज , अपवादक, निदक; दोवदार्जन (नी र्र.), नि-हाजील. -LY, adv. साववारं, निहायवंतं. =NESS, s. निदा, छित्रान्वेषिता, अपवादिभियता.

CENSURE, v. t. fac 1 P, squay 1 A, final 10 A, नहें 1, 10 A, परि-अव-वद र D, विक् किए,

तिरंद्क, तुष् ०. (द्रवयति), आ-अधि-क्षिप् ६ P; कृत्स् 10. - श. निदा, उपालंभः, निर्मेत्सैमा, गईणं, निर्वादः, वाच्यता, वचनियता, अप-परी-वादः, आक्षेपः. - ABLE, ल. निय, उपालंभ्य, गईणीय, वाच्य, &o. - EB, श. नि-दकः, उपालंभकः, अप-परि-वादकः, आक्षेपकः

 CENTRE, s. मध्य:-ध्यं, मध्यमागः. 2 उद्दं, गर्भः. 3

 請意.-v. t. एकत्र कृ 8 U, समाह 1 P. -v. i. सिमल् 6 P, सं-इ 2 P, एकत्र समागम् 1 B, एक्तीमु; 'all eyes were c. ed on him' नेत्रज्ञास्त(स्पित्रिपेतृः (R. vx. 7); त्वियं तृ परिसमातं बंधुकृत्यं प्रजानाम् (S. 5); 'is c. ed in you' &c. 2 आधि 1 U, आ-अव-लंब् 1 A. -CENTRAL, -CENTRICAL, a. मध्य, सध्यम, मध्यस्थ, मध्यमत, मध्यवर्तिच् (नी f.). -LY, adv. मध्ये, मध्यस्थाने.

CEPHALAGY, 8. शिरोवेदना.

Сепатер, а. सिक्थलिस,-सिक्थमय (पी f.). Сепеввим, в. महितब्कं, गोदं. -Сепеввал, а. मस्तिब्कसंबंधिन (नी f.).

CERECLOTH, CEREMENT, s. सिक्थाक्तं वसं.

CEREMONY, s. विधिः, संस्कारः; ' marriage c.' परिणयविधिः. 2 नियमः, आह्निकाचारः, नित्यकर्मन् n., नित्यक्रस्य; 'c es of religion ' वर्णाभमधर्मः (as opposed to ज्ञाधनधर्मः); 'occasional c. ' नैमि-चिकं कर्में. 3 ज़िष्टाचारः, सभ्याचारविधिः. — AL, a. वैधिक-नैयमिक-च्यावहारिक (की र्त.). — s. व्यवहारः, भाचारः, विधिः, नियमः &c.; 'sacrificial c.' यज्ञ-कर्मः, इष्टि र्त. — ous, a. अतिसभ्य, अत्यादरयुक्त, अत्यात्त, अत्यनुनयिन् (नी र्त.). — ously, adv. प्रसादरेण, भित्रभयेण, सम्भयं, सादरं. — ousness, s. अत्यादरः, अतिसीजन्यं, अतिप्रभयः.

OERTAIN, a. Ex. by कित्-चन & अपि with forms of कि. 2 निक्षत, ध्रुव, असंदिग्ध, असंदाय, ।नैःसंदाय; भवश्य, नियत; 'I feel c.' इति मे निक्षयः, नृढं मन्ये, it is c.' नाव संदायः, नृनं, खलुः 3 अमोधः, अनिष्कल, भवंध्यः 4 सविद्येष, विद्याष्टः —LY, adv. (for c.) नियतं, भुवं, खलुः, असंदायं, नृमं, नाम; 'oh c.' (as a reply)), अध कि, कः संदेहः, कोऽन संदायः. —NESS, —TY, —OMETITUDD, s. भुवत्नं, भुवं, निवयः, असंदोधः, विजयः, नियमः; 'leaves ö. es' मुक्लिंग परिष्यातं.

Свитгу, v. t. विज्ञा v. (ज्ञापयिति). 2 प्रमाणीक 8-0, सम्माण कथ् 10; दढीक. -Свитгридть, s. प्रधा-ण-निर्णय-पन, आगमः, आगमपन, तिदक्षेनपन.

CERULEAN, a. नील, आकाशावणै.

CERUMEN, s. कर्णमलं, तोवमं.

ÖESS, ८. कर:, शुल्क, राजर्स. ≐ए. १. राजस्व दा ७. ठॅ१ मह 9 P.

Снаге, v. i. प्रकृष्-कृष्-रुष् 4 P, संतप् pass., और या 2 P, क्षम् 4 P, 1 A. -v. t. बाध् 1 A, प्रकृष् 6., संतप् 6., क्षम् 6. 2 निर्षेष् 1 P, धर्षणेन तप् c. वि. रोष:, मन्द्रः, क्षोभः, प्रकोषः.

CHAFF, ε. तुष: , बुषं-सं, कडंगर:. =1.1588, α. निस्तुं-ष. -Υ, α. बुसमय (बी f.).

CHAFFER, v. i. पण् 1 A, कयविकयं कु 8 U, भ्यवः ह 1 P.

Снаскім, v. t. डिडिज् c., संतप् c., क्रिज् 9 P, व्यर्थ क (ब्यथयित). = s. मन्यु:, व्यथा, संताप:, क्रेज्ञ:

CHAIN, s. शंखला-ल, निगड:, बंधनं (lit. and fg.); 'a golden c.' कनकसूत्रं. 2 परंपरा, पंक्ति f., भेणी, माला; 'c. work' शंखलारूपं विरलकमें. ... t. किंगडेन-शंखलया-बंध 9 P, निगडयाते (D.). ... ED, a. निगडित, शंखलानिबद्ध, संयत, संदानित.

Снала, s. विष्टरः, आसनं, पीठं ; 'arm c.' आसंदी.
- MAN, s. अध्यकः, सभापतिः, नायकः.

CHAISE, 8. रथ:, यानं, वाहनं.

CHALDRON, s. See CALDRON.

CHALICE, s. पात्रं, भाजनं, शारावः, कंसः

 CHALK, s. कठिनी, खाटे(डि)का, गुक्कशिला-भातुः,

 (सतोपल: ; 'red c.' गैरेयं, शिलाजतु n. =v.t.

 (out) निर्देश 6 P. प्रकृष् c., चित् 10, निरूष् 10.

 2 (lit.) कठिनीखंडेन लिख 6 P.

CHALLENGE, v. t. धृष् 5 P, आह्ने 1 A, युद्धार्थ आकृ c., प्रत्यर्थ 10 A, स्पर्ध 1 A. 2 अभियुज् 7 A,
10, दोषं ग्रह 9 P; निषिध् 1 P. -s. आह्नानं, समराह्नानं, अभिग्रहः. -ER, s. समाह्नान् m., अभियोक्त् m.

CHALYBEATE, s. लोहसंसष्ट, अयोगुणविशिष्ट.

СНАМВЕР, इ. कोष्ठ:, ज्ञाला, आगारं, आवास:, कक्षः, वेदमन् n.; 'bed-c.' क्रव्यावेदम, ज्ञयनागारं, वासगृहं; 'inner c.' कक्षांतरं, उपरोधकं; 'upper c.' चंद्रज्ञाला, ज्ञिरागृहं. — LAIN, इ. कंचुिकत् m.; ज्ञयनाधिकृतः, अंतःपुरवार्तन् m., महत्तरः; 'female c.' महत्तरिका. — MAID, इ. ज्ञयनपरिचारिका, अंतःपुरदासीСНАМЕLEON, इ. कक्ष्तासः, सरदः.

CHAMELEUM, s. Sanole:, et

Снамоїв, s. बातप्रमी:.

CHAMP, v. t. वर्ष् 1 P, परि-तं-दंश् 1 P. CHAMPION, s. योध:, वीर:, विकांत:, भट:- 2 रक्षक:, रिक्षतृ m., गाँसु m.

Снамов, क. देवं, देवयोग:-घटना-गात f. 2 संशय:, संदेशपदं-बस्त n.; 'try your o. ' आत्मनी देवपरी- भण कुरु; 'to try the o, of a battle' रणसंशये भौतमानं पातियद्धं; 'birth in a noble family is the work of c.' देवायनं कुले जन्म (Ve. 3); 'depend on c.' देवायनं कुले जन्म (Ve. 3); 'depend on c.' देवायनं कुले जन्म (Ve. 3); 'depend on c.' देवायनं कुले जन्म (Ve. 3); 'विवान, 'वेवान, 'वेवान,

OHANGELLOR, 8. प्रधानधर्मीधिकारित् m., अध्यक्षः CHANDELLER, 8. दीपृष्ठक्षः, दीपाधारः

CHANDLER, s. वार्तावहः, वि(वै)वधिकः

CHANGE, s. q(t) and q(t) and q(t) and q(t)विपर्यय:, (प्रवहणविपर्यय:); विकार:, विकात f-, विक्रिया (of feelings &c.); 'oh, what a c. in the site of the ground 'अहो अनवस्थिती भूसंनिवेश: (U. 2); विपरिणामः, विपयीसः, विवर्तः 2 अल्पार्ध-सुद्वा. 3 श्रेष्ठिचत्वरं. 4 विभेदः, वैचित्र्यं. 5 निवर्तनं. =v. i. परिवृत् 1 A; 'in this c. ing world 'परि-वर्तिनि संसारे; अन्यथा-अन्यरूप a. मू, अंतर affixed to nouns; 'the colour of the water c. ed in a moment' जलं क्षणेनैव वर्णातरमुपागमत्; ।विप-यांसं या 2 P, विपयंस 4 P, विक pass. or विकारं या. -v. t. परित्रत् c., विकृ 8 U; 'nature can't be c. ed ' स्वभावो दुरतिक्रमः; विपर्यम् c., अन्यथाकः; oft. ex. by (s.) with क, or अन्य-भिन्न a. कृ. 2 विनि-नि-मे 1 A, प्रतिदा 1 P, 3 U; 'to be c. ed into' ex. by भावेन परिणम् 1 U, भावमापद् 4 A; 'milk is c. ed into curds' श्लारं दिशिमा-वेन परिणमते (S. B. 475); न हि वायुर्दिधिमा-बमापवते (S. B. 476); 'he has c. ed his evil course of life ' पापाचरणात्रिवृत्तोसी; 'c. ing his clothes ' वेषप्रिवर्तन विधाय. -ABLE, -FUL, a. होल, चपल, अधीर, अस्थिर; नैकमावाधय, अनित्य. चल, अस्थायिन (नी f.). -LING, s. कृतिमपुत्र:, युषप्रतिनिधिः

 Снаммец, з. कोतस् п. 2 प्रणाली, कुल्या, खातं. 3

 नदीपात्र-गर्भः. 4 संकट; संकट-संकीर्ण-पथः. = v. i. खन्

 1 P, कुल्याः कृ 8 U.

CHANT, v. t. मै 1 P, पर् 1 P. = s. गीत, गानं, स्ती-इ. = ER, s. गातृ m., गायक:

 CHANTICLEER, 8. कृकवाकुः, दवाकलः, तामचूदः.

 CHAOS, 8. संकरः, संकलं, संकीर्णता, व्यस्तता. = CHAO

TIC, a. संकार्ण, संकल, अस्तान्यस्त.

OBAP, 6. बदुः, माणवकः. 2 गर्तः, छित्रं, रंत्रं; 'c. в र

आस्यं, बदनं. - v. f. (ज्ञीतवज्ञात्) विभिद्गः pass., बुद् 4, 6 P, विद् pass., स्फुद 6 P.

CHAPE, 8. बंधनी, प्रहणी-

CHAPEL, 8. देवायतनं, देवालयं

Снарілій, в. पुरोहितः; कुलगुरुः, कुलांचार्यः.

CHAPLET, s. See GARLAND.

CHAPTER, s. अध्यायः; परिच्छेदः, स्कंधः, उन्नासः, उच्छासः, प्रकरणं (of various compositions). CHAR, v. t. अंगारीक 8 U, ईवद् इह् 1 P. 2 Do, q. v.

CHAR-WOMAN, 8. दिनिकाचेटी, सैरंधी.

CHARACTER, s. अक्षरं, वर्णः. 2 निसमंः, पक्रति ति, स्वभावः. 3 शिलं, चारित्र्यं, सैजिन्यं. 4 कीर्ति ति, यश्चम् ता., गीरवं; 'he obtained the c. of a dull boy 'मंदमितरसिविति स विख्यातो बभूवः 5 रूपः, लक्षणं, चिह्नं, अभिज्ञानं; 'assuming the c. of an astrologer 'कारुतिको नाम भून्वाः 6 गुणः, विशेषः. 7 भूमिकाः; 'chief c.' प्रधानपुरुषः, नायकः.—ISTIC, s. स्वभावः, लक्षणं, चिह्नं, विशेषः, विशेषणं, विशिष्टलिंगः — तः स्वभावानुरूपः, स्वभाविक (की तिः).—IZE, v. t. विशिष् с., संलक्षः 10 ; विशेषणं दा 3 U. 2 गणदोषविवेषानं कृ 8 U.

CHARADE, 8. सर्वतोभद्र:.

CHARCOAL, s. अंगार:-रं, दग्धकार्ड-

Снавсе, v. t. अवस्कंद् 1 P, अभिद्र 1 P; See ATTACK. 2 Accuse, q. v. 3 आदिश 6 P, ज्ञास 2 P, आज्ञा c. (आज्ञापयति). 4 मूल्यं प्रार्थ 10 A; ' you will be c. ed 8 Rupees ' अष्टरूपकं त्वया देयं भविष्यति. 5 निक्षिप् 6 P, सम्-ऋ c. (अर्पयित), न्यस् $4\ P$; नियुज् $7\ A$, 10 ; योग्यसिववे न्वस्तः स-मस्तो भर: (Rat. 1) 'a competent minister is c. ed with the whole responsibility. ' 6 भार न्यस् or निविश्व c.; ' c. ed with water' जलपूर्ण:-गर्भ: (मेघ:). = 8. निक्षेप:, न्यास:; ' give in c. of' हस्ते निक्षिप्; सम्-ऋ ट.; अयं जनः कस्य हस्ते सम-(पंत:, एषा इस्ते वां निक्षेप: (S. 4); इमां देवीहस्ते निक्षिपता (Rat. 1). 2 रक्षण, अवेक्षा, गुनि f. 3 आदेशः, आज्ञा, शासनं 4 नियोगः, अधिकारः 5 अ-भियोग:, मिथ्यादीष:, दोषारोप:; 'lays a crime to one's c. ' किस्मित्रपि दोषमारोपयति. 6 अवस्कंदः, आक्रम:, संघट:, अभिसंपात: 7 भार: 8 व्यय: 9 मूल्यं, अर्घ:. - ER, 8. युद्धाश्वः, वारकीर:. 2 पार्व, भाजनं. CHARIOT, 8. रथ:, स्यंदन: = EER, 8. सारथि:, स्त:, सब्येष्ट m., नि-,यंत्र m.

CHARITY, 8. भूतानुकंपा, दीनवत्सलता, दथालुन्वं, कृषा-2 दानं, भिक्षादानं, त्यागः; 'out of c.' पुण्यार्थेः =ABLE, a. दीनवत्सल, दानज्ञील, धर्मात्मन, दरिइपाल-क. 2 सदय, कृषालु, दयाई, अनुकंपारत. 8 अनस्यक परहोत्रसङ्ग. - ABLY, adv. सदयं, सानकपं: अनस्यया. अमत्सरं.

CHARLATAN, 8. छम्रवैय:, मिध्याचिकित्सक:. 2 छम्रिन m.. मायिन-कपटिन् m., छाग्निक:. =ICAL, a. दांभिक-छाशिक (की f.). =BY, s. मिध्याचिकित्सा; छलं, हुद्मन ग., माया, वंचनं.

Снавм. в. गाठकं, मंत्र: 2 रक्षाकरंक: 3 मनीरमृत्वं, चित्ताकर्षकत्यं, रामणीयकं, मने।ज्ञता, शोभा, कांति री., थी:. 3 प्र-वि-लोभनं. = v. t. मंत्रैर्वज्ञीक 8 U, अभिचर c. 2 पार-वि-मुद्द c., ह 1 P; 'I was c. ed by the melody of thy song ' तव-गीतरागेण हतोस्म (S. 1). - ER, 8. गारुडिक:, जांगलिक:. 2 मायिन m.. मोहिन m., कहककार: 3 पिया, मुग्धा (of women). -ING, a. रमणीय, रम्य, मनोरम, सुभग, कमनीय, च-तोहर, कांत, हारिन. -INGLY, adv. मनोरम, सभगं, चाहतया-

CHART. s. वेलापट:.

CHARTER, 8. शासनपर्न.

CHARY, a. परिमित, सावधान, अमृक्तहस्त-

Снаят, v. t. अनुभाव-अनुस-अनुगम 1 P, मृग् 10 A. 2 (away) निरम 4 P, अपान्द 6 P, विध् 5, 9 U, निराकु 8 U, विद् c. = s. मृगया, आखेट:. 2 अनुसर-णं, अनुधावनं; 'gave c.' अन्वसरत्. 3 जांगलं. -ER, ८. अनुधावकः, मृगयुः.

CHASM, s. रंभ्रं, बिलं, विवरं, दरी, गर्तः.

Chaste, a. (Of a woman) सती, कुलवधू:, कुलका, अपांमुला, पतित्रताः, विशुद्धशीला, एकप-त्नी. 2 विज्ञास, निर्मल. 3 जितेंद्रिय, निष्काम, अध्यभि-चारिन् (णी f.). = CHASTITY, s. सतीत्वं, चारित्र्यं, पातिबत्यं. 2 विद्यादि र., जिल्ला. 3 इंद्रियनिप्रहः, ब्रह्म-चर्य, जितेंद्रियत्वं.

CHASTISE, CHASTEN, v. t. दंद 10, अनुजास 2 P. -ER, s. इंडप्रणेत m., शास्त m. -MENT, s. शास-नं, निप्रहः, दंडः.

CHAT, v. t. विभव्धं आलप् 1 P or संभाष् 1 A or संलप् : व्याक्रयां क्र 8 U. = s. संलाप:, संकथा, संभा-षणं, विश्रंभारापः, वृथाकथाः

CHATTELS, 8. अस्थावरद्रव्यं, विभव:.

Онаттев, в. किलकिलाहाव:. 2 विमलाप:, जल्पिनं, वृथालाप:, प्रजल्प:. =v. i. प्रजल्प्-प्रलप् 1 P. 2 कि-लक्तिलावं क 8 U, कुज 1 P; 'with c. ing teeth' दंतिदैतानिष्पीडचा, दंशनीणां वादयन्. =ER, 8. जल्पकः, वाचालः, वावद्कः.

OHAW, v. t. चर्च 1 P, परि-सं-दंश 1 P.

Снель, а. अस्पम्हय, अल्पार्घ, मुलभ, मुखक्रेय. - Ем, v. t. मृत्यं-अर्ध-म्युनीकु 8 U or अल्पीकु; अर्घतः पत् c. -LY, adv. अल्पीयसा मूक्येन, अल्पोधेण, सुलभं-

CHEAT, v. t. संस् 10, प्रतृ o., विपलम् 1 A, आते-्भभि-संभा 3 U; इस् 10, शङ् 10, सङ् 0. = s. बंध- नं, कपटं, अतारणं, कैतवं, माया, अमः, मोहः 2 वंचकः, धूर्तः, पतारकः, कितवः, कपटिन् m. -ING, s. प्रति-रणं, अतिसंधानं, वंचनं, &c.

CHECK, v. t. नि-सं-यम 1 P, प्रतिबंध 9 P, प्रतिहत्त् 2 P, ait 10; frug 9 P, frug 7 U, fr-yff-frug 1 P, विष्टं भू 9 P. - 8. प्रतिबंध:, प्रत्यह:; संरोध:, प्र-तिषेधः, निग्रहः, संयमः, निवारणं, निरोधः।

Снеек, s. क्योल:, गंड:, गृह्य:, करट: (of elephants); 'broad c. s' गंडभित्ती; मांसलक्योली; 'c. bone' कपोलफलकः.

CHEER, 8. हर्ष-(योतक)निस्वन:, जयध्वानी:-श्रम्द:. 2 स्थेयं, धेर्यं, स्थिरता; 'be of good c.' or 'e. up' समाश्वसिहि, धैर्यं निधेहि हृदये. 3 आहार:, भोजनं. = v.f. आ-समा-धस c. सांत्व 10. 2 प्रह्म c., मुद्दा उह्नस् c., आनंद c. 3 प्रोत्सह c., पेर c. 4 प्रसद c., स्थिरीक 8 U (भवतीभ्यामें स्थितीकर्तव्या शक्तला S. 4). -v. i. (up) आ-समा-ध्रम् 2 P; हृष् 4 P. - FUL, a. सहर्षे, प्रफुल, सानंद, हष्ट, प्रसन्त, आनंदित, उलासित. -FULNESS, s. प्रसन्ता, प्रसाद:, उलास:, हर्ष:, आर्ग-दः, आह्नादः, प्रमोदः. -LESS, a. विषण्ण, निरानंदः

Сневе, s. किलाट:, द्धिजं, मथजं; 'c. ourds' द्धि n., क्षीरजं. - MONGER, s. द्धिजविक्रयिन m.

Снемізтку, в. रसिक्रया, रसतंत्रं-विया. -Сне-MIST, s. (सज्ञ:, (सतंत्रविद m.

CHEQUER, v. t. चित्र 10, कर्बुराक 8 U, शबलीक. -ED, a. कर्बुरित, ज्ञाबल, कल्माब, चित्र.

CHERISH, v.t. लल 10, पष 1,4,9 P, पा c. (पालयति). ਸ਼ੰਤੂਬ c., ਮ 3 U. 2 ਬ 10, ਗੁਂਬ 9 P; 'c. ed hatred towards him 'तहिमन हेव बबंध. 3 भज 1 U, डपास् 2 A, निविज् c.; ध्यै 1 P; 'c. ing Hari in his heart' हरिं मनसा ध्यायन. 4 Love, q. v; 'c. those (hearts) that hate thee ' विदियो-प्यनुनय (Bh. I. 77). - ER, s. पोषकः, संवर्धकः,

CHERUB, s. स्वर्ग-दिडय-दृत:. = IC, a. दिव्य. CHESS, s. चतुरंगं; 'c. board' अष्टापदं, शारिफलं;

'c. man' ज्ञारः, ज्ञारिः.

CHEST, s. See BREAST.

CHEVALIER, s. सादिन m., अश्वारोह:, महावीर:.

CHEW, v. t. चर् 1 P, संदंश 1 P; 'c. the cud' होमंथं अभ्यस् 4 P, होमंथायते (D.). =ING, s. ही-मंथ:, चर्बणं.

CHICANE, s. कपटं, छलं, व्यपदेश:, मिथ्यापि f. -ER, s. मिथ्याविवादिन् m. -ERY, s. वाक्छलं, मि-ध्यावादः, पक्षाभासः; अनृतवास् ʃ.

CHICKEN, s. कुकूटबाव:; 'c. hearted hafe, कातर. CHICK-PEAS, 8. चणक:.

CHIDE, v. t. निर्भरत् 10 A, तर्ज 10 A, निष्कृत्मिधा 3 U. 2 (बंद 1 P; अभिश्रिप 6 P; See CENSURE. लांगः शं. अत्क्रज्ञ 1 P; विवद् 1 A, विप्रवद् 1 U, कः

उद्योग्डन, a. प्रधान, अप्रिम, मुख्य, परम, उत्तम, प्रमुख, क्षिन्न, विशिष्ट; वर-पुगन-इंद्र-ऋषम-in comp. — s. प्रधानपुरुष:, अधिपति:, नायकः, ईश्वाः, अप्रिमः, ईश्वरः, पुर्शिगः, अध्यक्षः, अधिप्रातृ गः., मुखरः; 'military o.' सेनापतिः, सेनाध्यक्षः, चमूपतिः. — LY, adv. प्रधानतः, विशेषण-वतः, मुख्यशः-तः. — TAIN, s. मुखरः, नायकः, पतिः, ईश्वरः. 2 गणपतिः, सामतः.

CHILBLAIN, s. पादस्फीट:, क्षतं.

िष्ठात. ८. बाल: रुकः: शिशुः, अर्थकः, दारकः, अपत्यं, सूतः, पुत्रः; वन्तः-त्सा, जातः-ता, (terms of endearment). 2 संतानः, प्रजा, संतति त., अपत्यं, प्रस्ति त.; 'to be with c.' See Pregnant; 'c. bearing' प्रस्तः; 'beyond c. bearing' विगतातवा, निष्कला; 'capable of c.' सरजस्का; 'c. bed' प्रस्तावस्था, प्रसूतिकालः; 'c. birth' प्रसतः, जनने. = HOOD, s. बाल्यं, शैश्वं, कीमारं-रकं, बाल्यावः, वालावस्थाः— ISH, a. बालिश, बालेय, बालोचित, वाल in comp. = ISH-LY, adv. बाल-शिश्चं, वत्यं, शिश्चं, विरायप्त्य, असंतान, अपुत्र, निरन्यय, निर्वेश, पुत्ररहित, अपज्ञस्थाः— sim. comp.; 'a c. woman' वंध्या, अ-शिश्चं, व्यासिः— LIKE, a. शिश्चतुत्वः, वालानुरूप, बालोपम.

CHILL, a. बीतल, बीत, बिश्वार. - s. बैत्यं, बीतं, हि-मं. 2 स्वेदविष्टंगः. - v. t. बीतीकृ 8 U, तेजोहीन a. कृ, उत्साहं ध्वस् c. - v, a. ईषच्छीत, आश्विशिर.

Оніме, v. i. संबद 1 P, अनुगुण-अनुरूप-a. भू 1 P. क्v. t. बद c., वादिशाण तद् 10. - s. एकतानः, ता- कैंदर्ग, स्वरसंवादः. 2 घंटानादः

Снімева, в. असंभवकल्पना, मनोरथसाष्टे त., ज्ञाविष्यां दृथा-मिथ्या-वासना. = Снімевісац, а. मनोरथसष्ट, काल्पनिक (की त.), भावनाकल्पित, अमूलक. Снімиву, в. धूमनिर्गमः, धूमनाली-रंभं. 2 चुकि-की त., अग्निकंड; 'c. piece' चुकिन्नीर्थ-ज्ञाला.

CHIN, 8. चिड्डक, हनु m., f.

CHINA-CLOTH, 8. चीनांशुकं.

CHINE, s. 28, करोरका.

Сацик, s. किंत्र, रंत्र. 2 काणितं, रावः. - v. i. स्फुट् 6 P, विदृ pass. 2 जिंज् 1, 2 A; क्रण् 1 P, स्वन् 1 P.

Cair, s. संद:-डं, शक्तः-लं, लव:, विदलं, तष्टं. ••. s. तक्ष् 1,5 P; संडीकृ 8 U; 'c. axe 'तक्षणां. •• Chippings, s. तक्षानि, संडानि.

CHIROGRAPHY, -ER, See WRITING, WRITER. CHIROMANCER, s. इस्तरेखाविषात:.

Maire, v. i. विद 2 P, कूज़ 1 P. = ING, s. विराव:, ंक्रितं, रुतं.

Career, s. वसन:, तसली, ट्वा: = o. f. वस् 6 P,

CHIT, s. See BOY. - CHAT, s. जल्पनं, विश्वभावापः, विश्वमकथाः

CHIVALRY, s. श्लीवंगुण:, सुविक्रम:, सुवीवं, पौदन, भ्रा-मन् n. = Ous, a. धामबन् (ती f.), सुविक्रांत, महावीवं. CHOICE, s. See under CHOOSE.

CHOIR, s. गायक-संगायक-गणः, गायक अर्काः

Снок. ए. ध. प्रति-नि रुध् 7 U, स्तं प् 9 P. 2 कंठं संपीइ 10, गलं ग्रह् 9 P. भासावरोधं क 8 U, भासं नि-रुध. — ED, a. कलुष, (कंठः स्तंभितवाष्पश्चिकलुषः S. 4); निरुद्धभासः

Сновен, s. वित्तं. 2 कोधः, अन्धः; See Angen — IC, a. कोधिल, कोधन, चंड, कोविन् (नी f.); 'o constitution' वित्तमकृतिः, कोवन्निताः

CHOLERA, s. विसू (वू)चिका, महामारी-

Сноове, v. t. बू 5 U, बू 9 U, मह 9 P (th sense being clear). 2 अभिलम् 1, 4 P, मनो बंध 9 P; रुच् 1 A; इब् 6 P: 3 निरूप् 10, नियुज् 7 A 10.—Сноге, 'इ. बरणं, वरः, यहणं; अभिलाधः, मनोबंधः; 'c. of a husband' स्वयंवरः; 'of one'। c.' यथेस्तितं, यथाकामं, यथेष्ठं, स्वेच्छ्याः 2 उत्तमभागः उत्तमांकाः 3 विकल्पः; कामः, रुच्चि f.; 'you have no c. in this matter' स्वरुच्या वितितं न साक्रीषि — a. सवीनम, विशिष्ट, उत्कृष्ट, परम, सार-विशेष-रुं in comp.; 'c. food.' भोजनविशेषः, विशिष्टार्शं 'c. girl' सीरत्नं.—LESS, अविकल्पः

Снор, v. t. खंडश: छिट् 7 Р, कृत् 6 Р, शक्तिक U; See Cut. – s. खंड: र्ज, शक्तः-लं; 'с. house पाकशाला. – Сноря, s. आस्यं, बदनं.

Сново, s. गुण:, तंत्री:. 2 ज्या, जीवा. Сновом, s. गर्भकोत्ता:, गर्भवेष्टनं.

CHORISTER, s. गायक:, चारण:, किन्नर:.

Сновия, в. ध्रव:-वक:, अनुपदं. 2 गायकगण:-

CHOUSE, v. t. See CHEAT.

CHOWRIE, 8. चामरं, रोमगुच्छ:.

CHRISTEN, v. t. नाम कृ 8 U or दा 3 U. S. CALL.

Сикоматіс, a. বৰ্ণसंबंधिन (नी f.). 2 দানীৰ Сикоміс, a. कालिक (की f.), दीर्घहथायिन (f.), अविसर्गिन (গী f.).

CHRONICLE, 8. इतिहास:, पुरावृत्तास्थानं, वृत्तविवरः

– v. f. अभिलिख् 6 P, कृतांतं लिख् ; यथाकमं रच् 1ः

– ER, 8. पुरावृत्तरचक:, इतिहस्स्केखक:

CHRONOLOGY, s. कालनिर्णयिश्याः 2 कालक्षम् पु पु वृत्तविवरणं. —IST, s. कालगणकः-जः, पुरावृत्तरणकः —ICAL, a. कालानुसारित् (णी र्रः), कालक्षमानुसारि 'in c. order' आनुपूर्यण, अनुपूर्यकः; ज्ञालनुसारि CHRONOMETER, s. कालमापनं, खटी, याननाजीः

CHRYSALIS, s. कोषकार:, कोश्वरथ:.

CHRYSOLITE, 8. VERIE:

CHUB-FACED, a. स्थूलास्य.

Сисси कुछ्टीज्ञावः 2 (-ling) प्रिये-वस्से, वन्स-जात (voc.). 8 चपेटिका, ईपत्रपहारः, लघ्याघातः.

CHUCKLE, v. i. अंत: विद्यु 1 P or स्मि 1 A, आनंदं भज् 1 U.

Сиотт, क प्रामिकः, स्थूल-जड-बुद्धिः, असभ्यः. =४, «. ग्राम्य, स्थूल, असभ्यः

Оним, в. वयस्य:; त्रियसहृद् т.

Оновон, s. देवतायतन, देवालयं, धर्ममंदिर, भजनगृह. 2 धर्म:; ' c. yard ' रमजानं, पितवनं, प्रेतभूमि f.

Снивы, इ. मान्यजन:, मामजः, वृषतः. 2 अविनीतः, असभ्यः; वामज्ञालः. 3 कृपणः, कदयः. — 1811, त. अशिष्ट, अक्षील, मान्य, अविनीत, असभ्यः 2 खल, कद्र्यं, द्राचार. — NESS, इ. अविनयः, असभ्यता, &c.

CHURN, v. t. मथ् 1 P, संध् 9 P, (with two acc.); 'the ocean was c. ed for nectar ' अमृतमंद्रिनिधिमेंग्ये; समा-आ-लुद् 1 P, or c. =ING, s. मंथनं, मथः; 'c. stick,-handle' मथबदंडः, मथिन् m., मंथानः; 'c. rope' मंथनरज्जु f. 'c. ing stick' मंथः, मंथदंडः, वैद्याखः; 'a pot used for c. ing' गर्गरी, मंथनी.

Снуде, s. अन्नरसः, धातुपः. -оиs, a. अन्नरसमय (यी f.).

CICATRICE, श. सिध्मन् श., रूटक्षतं. —CICATRIZE, v. t. क्षतं रुद्द c. or शृष् c. ; 'c. ed' रूर, शृष्क, रोपित. —ATION, श. मणरोपणं, मणशोषणं.

CINCTURE, s. मेखला, रज्ञाना, कांची.

CINDER, s. अंगार:-रं, भस्मन् n., अन्युच्छिष्टं.

CINNABAR, s. (THY ! CE:.

CINNAMON, s. दाहगंध:, दाहसिता, सुगंधित्वच् f. CINQUE, s. पंचकं, पंचन् in comp.

CIPHER, s. जान्ये, बिंदु:, सं. 2 अक्षरं, वर्णः. 3 बीजा-क्षरं, गुडाक्षरं. 4 अंकः. = v. t. अंकवियां अभ्यस् 4 P or ज्ञिक्ष् 1 A. 2 गृहाक्षरैं तिंख् 6 P. = ING, s. अं-कविया, गणनविया, गणितं.

Oircle, s. भंडलं, वृत्त, चर्ना, वलय:-यं, गोल:-लं; 'c. of friends' भित्रचन्न-मंडलं; 'c. of people' परि-षद f.; 'being in the c. of her friends' सखी-मध्यगता; तापसपरिवदाबद्धमंडला प्रतीक्षते (Ka. 49) 'formed into, or sitting in, a c.' &c. 2 परि-षि:, परिणाह:; 'area of a c.' फलं; ' segment of a c.' वृत्तक्षंडं. -v. t. परिवृ 5 U, परिवृष्ट् 1 A or c., परि-रृ 2 P. -v. i. चन्नवत्-मंडलाकारिण-परि-वृत्त् 1 A or परिभू 1, 4 P. — CIRCULAR, a. वर्तु-लं, चन्न, भंडलाकार, चन्नाकृति, गोल. -LY, adv. च-कवत्, भंडलक्ष्यं.

Сівовіт, є परिश्रमणं, पर्यटणं; आ-वि-वर्तः, आवृति £ 2 मंडलं, परिश्वः, परिणाहः. = v. i. (to make a 0.) परिश्रम् 1, 4 P. परिश्व \$ P. परिवृत् 1 A. - =008, a. वका, कृदिल्यामित् (नी रि.), अतिहार्षे ... CIBCULATE, v. t. प्रचल c., प्रसृ c., परिवृत् c., पृक्क c.; 'who c. ed false reports all around' समतात प्रवृत्तवीभत्सिकवर्दतीकाः (पीरणानपदाः) (U. 4). =v. i. आ-वि-परि-वृत् 1 A, प्रचर्-चृत्-1 P, प्रसृ 1 P. =10N, s. परिभ्रमणं, परिवर्तनं, प्रसरः, प्रचारः, चलनं, व्यावर्तः; 'c. of blood' हिधराभिसरणं, रक्तवहनं. =1NG, a. परिवर्तन् (नी रि.), व्यावर्तेकः

CIRCUMAMBIENT, a. परिगत, व्यापक, परिवेहक, CIRCUMAMBULATE, v. t. परिन्ह 2 P, परिभम् 1, 4 P, परिगम् 1 P, परिभागिक 8 U. —ION, s. प्रिकृत अमणे, पर्यटनं, प्रदक्षिणा.

Circumcise, v. t. त्वचं छिद् 7 P or कृत् 6 P; 'o. ed man' वंड:-ठ:, दश्यमें जित्

Circumduct, v. t. लुप् 6 P; See Baffle. -ion, s. लोप:; मोधीकरणं.

CIRCUMFERENCE, s. परिश्व:, मंडलं, परिवेश:-ष:, परि(री)णाह:; 'c. of a wheel' नेमि f., प्रथि:, नीव:.

CIRCUMFLUENT, — FLUOUS, a. परिस्वंदिन् (नी f.), परिज्ञुत, परिगलित. = CIRCUMFLUENCE, s. परि-लवः, परिस्वंदनं

CIRCUMFUSE, v. t. परि-समा-बु c., समाक्रम् 1 U, 4 P, त्याप् 5 P, वि-अञ्च 5 A. — ILE, a. ज्यापक. CIRCUMJACENT. a. उपांतिक, पर्यंतस्थः

CIRCUMLOCUTION, s. व क्रोक्ति f., वाक्यविस्तरः; अत्युक्ति f., अतिशयोक्ति f. — CIRCUMLOCUTORY, a.
वक्र, बहुवाक्य, सवाक्यविस्तरः

CIRCUMNAVIGATE, v. i. पोतेन परिश्रम् 1, 4 P, समततः श्र 1 A, त 1 P.

CIRCUMROTATION, s. चक्रावर्त:, परिवर्त:, आवृति f. - CIRCUMROTATORY, a. आवर्तमान, परिवर्तिम् (नी f.).

Сисимеские, v.7. परिमा 3 А, सं-नि-यम 1 Р, संव 5 U, संकृष् с. = Сисимескиттом, в. सं-कोच:, संयम:

UIRCUMSPECT, «. समीक्ष्यकारिन् (णी त.), विमृश्य-कारिन्, सावधान, अवहित, अप्रमत्त, दक्ष. -ION, ». समीक्ष्य-विमृश्य-कारित्वं, अप्रमादः, अवधानं, दक्षताः -LY, adv. समीक्ष्य, सुविमृश्य, सावधानं

CIRCUMSTANCE, s. दशा, अयस्था, स्थिति f., भावः, वृत्ति f. 2 वृत्तं, वृत्तांतः; 'c. s as they happened' यथावृतः वृत्तांतः 3 विषयः, वस्तु n., अर्थः 4 संवेधः; 'under these c. s' एवंगते-सितः; 'in good c. क. स्थान्य-स्थान-द्वः शापन-द्वः शापन

VMA

क इतिस्तर, विस्तीर्ण. 2 अपकृत, आगांतुक (की f.), अनोहार्थी, अपरवक्ष (प्रमाण). =LY, adv. यथावृत्त, विस्तर, &c.

CIRCUMVALLATE, v. t. परिखादिना परिवेष्ट् 1 A or अपन्ता प्राप्त 7 U. = 10N, s. समंतादुपरोधनं, परिखानिर्माणं CIRCUMVENT, See CHEAT.

Orrcumvest, v. t. परिच्ये 1 P, परिभा 3 U.

Ornous, s. कीडारंगः, कीडांगनं, कीडाचकं.

Cier. s. कोश:, पट:, आवेष्टनं.

O:erek, a. जलकुंडं, जलाशयः, तोयाधारः.

Oit, अ. नागरिकः, १थ्यजनः, नागरजनः.

CITADEL, s. दुगै, कोट:-टि f.

Orre, v. t. टपनी 1 P, उपन्यस् 4 P, टपक्षिष् 6 P, अवनु c. 2 आह्र 1 P, अभियुज् 7 A, 10. - ATION, s. आह्रानं, अभियोगः. 2 अवतारण, उपन्यस्तवाक्यं, अवतरणं.

Citron, s. जंबीरः, जंभीरः, जंभः-भलः, बीजपूरः, फल-पूरः

Orry, s. पुरं-री, नगरं-री, पत्तनं, पुर f. — Citizen, s. पौरः, पुरवासिन् m., नगरजनः, पौरजनः, पौरलोकः; c. s and villagers ' पौरजानपदाः. — LIKE, adv. आर्यवत्, नागरिकदृत्या, पौरवत्. — SHIP, s. पौरत्वं, पौराधिकारः

CIVET, -CAT, s. iiuminit:. CIVIC, a. iin (f) (s.).

OIVII, a. दक्षण, सादर, प्रियंवद, सानुनय; अनुपूल; सुन्नील. 2 पौर (री.), पुर in comp.; 'c. war' प्रकृतिक्षोभः, जनमकोपः. —ITY, s. दाक्षिण्यं, प्रथयः, आदरः, सीजन्यं, अनुरोधः, अनुवृत्ति तृं, सुन्नीलता.—LY, adv. सादरं, सप्रथयं. —CIVILIZE, v. t. विनी 1 P, शिष्टाचारात् शिक्षु c. or शास 2 P, आयेपदवीं आहह c. (रीपयित), दल्कष्-उन्नीत-नी. —ATION, s. सभ्यता, आचारश्चिटता. —ED, a. शिष्टाचारापन्न, आर्यवृत्त, शिष्ट, सभ्य, विनीत.

CLACK, s. वाबदूकता, अतिजल्पनं = v. i. अतिभृशं जल्प् 1 P.

CLAD. See under CLOTHE.

ULAIM, v. t. स्वीय-आत्मीय- a. इति प्रतिपद् c. or याच् 1 A or ष्रू 2 U or वच्च 2 P; 'he c. s that property 'तद्धनं मदीयमिति स भावते or प्रतिपादयित; 'c. s reverence 'संमानमहोमीति प्रतिपादयित; ममेति बक्ता प्रद् 9 P; अभिमानं कृ 8 U, स्वत्वं ज्ञा c. (ज्ञा-पयित), अभिमन् 4 A. 2 (have a c. to) अहे 1 P. -s. अधिकारः, अभियोगः, अभिमानः, स्वत्वप्रतिपादमं, प्रार्थना; 'false c. ' मिध्याभियोगः; 'laying c. to learning ' विद्याभिमानः. - ANT, s. आर्थिन् m., अभियोगः, गार्थविन् m.

CLAM, v. t. साहीक 8 U; श्याबीकः कारः, कुलयान, सांद्र, धनः

CLAMBER, v. t. आयासेन अध्याहरू 1 P.

OLAMOUR, v. i. उत्-आ-कृश् 1P, उत्रैः छुष् 10, आरट् 1B. = s. आ-उत्-कृशः, महारवः, उत्रैषोवः, जन्तः = ous, a. महास्वन, मुखर, बहुषोष, षोषकर् (री f.).

CLAMP, v. t. कीलेन संयुक् 10 or संबंध 9 P. = s. इष्टकाराशि:

CLAN, 8. गण:. 2 वंदा:, कुरूं, गोर्च, वर्ग:, संघ:, शाखा, जाति f.

CLANDESTINE, a. निभृत, रहस्य, प्रच्छत्र, गूढ; 'c. marriage' चोरिकाविवाह: -LY, adv. निभृतं, गुतं, रह:

CLANG, v. i. कण्-ध्वन्-1 P, शिज् 1, 2 A. = 8. शि-जितं, कणितं; तुमुखरवः, श्रास्त्रघोषः

CLANK, 8: शिजितं, क्वणितं.

CLAP, $v.\ t.$ करतालं दा $3\ U$ or बद $0.\ 2$ अकस्मान् संहत् $2\ P$, संघह् c.; त्यस् $4\ P.\ 3$ करतालंग प्रशंस् $1\ P$; 'c. wings' उत्क्षिप् $6\ P.\ -s.$, -ING, s. करतालवादनं, तालः. $2\$ पशंसाश्चन्दः. $3\$ मेघगाजितंन्नादः, वजनिर्धोषः, मेंघस्तनितं. $4\$ ध्वानिः; क्राणितं, संघात्श्चरः. -PER, $s.\$ घंटावादकः, घंटाताडनीः

CLARIFY, v. t. सं-वि-जुध् c., विमलीकृ 8 U, पू 9 U. = v. i. विमलीभू 1 P, पसद 1 P.

CLARINET, s. वेणु:, वंश:.

CLARION, s. तूर्य: ; काहल:.

CLASH, v.i. विरुध् 7 U, विसंवद् 1 P, विप्रतिपद् 4 P, विवद् 1 A. 2 संघद् 1 A, आहन् 2 U. -s. समाधातः, संघटः, विरोधः, विसंवादः, विप्रतिपन्ति f.-ING, a. परस्रविरोधिन् (नी f.), विरुद्धार्थे, विषंवादिन्.

CLASP, v. t. आश्चिष् 4 P, समा-आ-लिंग् 1 P, परिदंबंज् 1 A, परिरम् 1 A, उपग्रह् 1 U, आ-पीर् 10; 'c. to the bosom' वक्षसा परिरम्, क्रोडी- कृ 8 U. 2 कुड्पेन बंध् 9 P or पिनह् 4 P. 3 परि- वेष्ट् 1 A, परिनिधा 3 U; 'c. the hands' हस्ती समानी 1 P, अंजिंत बंध्. - s. आक्षेत्रः, आर्तिंगनं, परिरमः, परिदंबंगः. 2 कुड्पः, गंडः.

OLASS, s. वर्ग:, छात्रसमूह:, सहाध्यायिगण: 2 थेणिणी f., गण: (of verbs); समूह:, संघः; समाहार: 3 जाति f. (kind); 'of the c. of beasts' प्यान्जातीय: 4 वर्ण:, जातिः, वर्गः; 'people of the lower c. es' अवरवर्णाः, अत्यजातीयाः; 'of the same c.' वर्ग्यः, वर्गीयः, सवर्णः = v. t., = IFY, v. t. वर्गक्रमण विन्यस् 4 P, यथावर्ग स्य 10, वर्गीकृ 8 U, गणीकृ, गणकाः ध्यस् = OLASSIFIER, s. गणकारः; व्यासः.

CLATTEB, v. i. कल्-ध्वन्-1 P; क्रणक्रणायते (D.).

2 महिप्-जल्य्-1 P. == क. क्विति, ध्वनिः, तुमुलस्वः. CLAVATED, a. यथिल, जटिल.

CLAUSE, s. पदं, अंगं, अधिकरणं. 2 वाक्यं. 3 वियम:. CLAW, s. नवा:-वं, नवा:-रं. =v. t. नवा: विदृ 9 P, 10 or आहन् 2 U.

CLAY, s. मृद् f., मृत्तिका. 2 पंकः, जंबालः, कर्दमः; 'made of c.' मृण्मय (यो f.). – v. t. पंकेत लिप् 6 P or दिइ 2 U. – ISH, a. पंकिल, कार्दम (मी f.). CLEAN, a. शृत्ति, पवित्र, वि-पारं-शुद्ध, विमल, निर्मल, धीत (वासः). 2 विमलात्मन, निर्दोष, अनघः 3 श्रुरूण, मसणः – v. t. See CLEANSE, below. – adv. साकर्यन, अश्रेषण, आमूलं, सर्वाशेन. – LY, a. निर्मल, पवित्रदेह. – adv. शृत्ति, निर्मलं. – LINESS, s. श्रीच, शृद्धि f., निर्मलता. – NESS, s. श्रीचता, पवित्रदेषं, नि-मेलता, &o.

CLEANSE, v. t. कुछ c., पू 9 U. 2 प्रक्षल् 10, प्र-सं-मृज् 2 P or c., धात् 1 P, 10, निर्-अव निज् 3 U, पवित्रीकृ 8 U. ≐ER, s. शोधक:, शावक:.

CLEAR, a. वि-निर-अ-मल, प्रसन्न, जुद्ध, अच्छ, विज्ञाद, स्वच्छ. 2 स्पष्ट, सुप्रकाज्ञ, परिस्फुट, न्यक्त. 3 (fig.) विश्वद, निर्मित; निष्कालुष्य, नि:संदेह; oft. by निर्-अpr.; 'c. sky 'अनर्ध-निर्धं-नभ:; 'c. from debt' अनृण, ऋणमुक्तः; 'c. forest ' निष्कंटकं-असंबाधं-वनं; 'a c. sum' अभग्न, निरवशेष, निरुद्धार. -v.t. 'make c. ' विज्ञादीक 8 U, विवृ 5 U, व्याख्या 2 P. 2 जाध् c., प्रसद c., विमलीकृ, मृज् 2 P. 3 मुच् 6 P or c.; by निर् pr.; 'c. ed the forest of its thorns ' अरण्यं निष्कंटकं चकार; निःक्षात्रयां पृथ्वीं चकार &c.; 'c. from obstacles' विमानपनी 1 P, निर्विम «. फू; 'c. a doubt' (शंकां) छिद् 7 P, निरस् 4 P, अपनी; 'c. debt' (ऋणं) ज्ञुध् c., अपाकु; निस्तृ c.; 'c. oneself' आत्मानं निर्देषि कु; 'c. up a business &c. 'समाप् c., संपूर् 10, नि:-त्राषीकः; ' c. the throat ' उत्कासनं कृ. =v. i. (up) प्रसद् $\mathbf{1}$ $\mathbf{P}$, प्रसाद गम् $\mathbf{1}$ $\mathbf{P}$ or ग्रह् $\mathbf{9}$ $\mathbf{P}$, निर्श्रीम (as sky) ; दिश्च: प्रसेद: (R. III. 14), गंगा रोध:प-तनकलुषा गृह्मतीव प्रसादं (V. 1). -LY, adv. व्यक्तं, स्पष्टं, स्कटं. 2 प्रसन्नं, विज्ञदं. 3 भिन्नार्थं, रपष्टा-थे. =NE88, s. प्रसाद:, वैज्ञायं, वैमल्यं, स्वच्छता, ज्ञ-दि रि. 2 स्पष्टता, न्यक्तता, स्फुटता.

CLEAVE, v. i. संज् pass., आ-वि-सं-अन्°, लग् 1 P, संलग्नीभू. 2 विद्व pass., दल् 1 P, स्फुट् 6 P. –v. t. विदृ 9 P, 10; वि-निर्-भिद् 7 P, दल् c. (दलयाते), विपट् 10. –ER, s. भेदकः 2 मांसच्छेदिका. –CLO-VEN, a. विदीण, स्फुटित, विभिन्न; 'c. hoofed' दिश्या.

CLEFT, s. दरी, भंग:, संधि:, छिन्नं, रंघं. CLEMENT, CLEMENCY, See KIND,-NESS. CLENCH, CLINCH, v. t. (the fist) मुद्दि संघ 9 P; 'a blow with the fist c. ed' मुहिमहार:-संचात: 2 बद्धमुहिमा संग्रह 9 P or पीड़ 10. 3 दृढीक 8 है रिथरीक.

OLERGY, s. पुरोहितवर्गः, धर्माध्यायकवर्गः. = MAN s. पुरोहितः, धर्मशासकः, धर्मप्रवक्त् m. = OLEBIGAN a. याजकीय, धर्मीपदेशविषय.

CLERK, 8. लिपिकार:, लेखक:, कायस्थ:. 2 पुरोहित: धर्माध्यापक: 3 पडित:, कृतविय:, विद्वस् m. = SEIF 8. कायस्थकर्मन n.

CLEVER, a. चतुर, दक्ष, विचक्षण, विदग्ध, पटु, मितम त् (ती f.), निपुण, कुज्ञाल, प्रवीण, विज्ञारद, पेज्ञालम् ति. –LY, adv. चतुरं, सपाटवं. – NESS, s. चातुर्यं, वैचक्षण्यं, पाटवं, नैपुण्यं, बुद्धिमत्ता, मितप्रकर्षः.

CLEW, CLUE, s. सूत्रकोष:. 2 सूत्रं, संधानं; मार्गदर्शक:. CLIENT, s. आश्रित:, अधीन:, पक्ष्य:, श्रावकः.

CLIFF, s. प्रवात:, भृगु:, अतट:.

CLIMATE, CLIME, s. प्रकृति f. 2 देश:, प्रदेश:, दिश् f.

CLIMAX, s. पराकाष्टा, पराकोटि f., अतिभूभि f.; 'anxiety reaching its c.' अतिभूभि गतेन रणरणकेन
(U. 1); 'the jealousy of her love reached
its c.' दुरारूढ: प्रणयोऽसहनः (V 4); सारः (a
figure), उत्तरोत्तर उत्कर्षः

Сымв, $v.\ t.$ आ-अधि-हह 1 P, अधिकम् 1 U, 4 $P.=v.\ i.$ उपरि गम् 1 P.=ER, s. आ-अधिरीहिन् m., आरोढ् m. 2 (plant) वति-ती f., वसरी, वहिन्ला f.

Сымсн, я. श्लेष:, इन्यंथवाक्यं.

CLING, v. i. संज् 1 P, आ-प्र-स°, सज्ज् 1 U; (नि-वसने क: सज्जिति S. 4), लग् 1 P, स-परि°; 'c.ing to my neck at the time of going' गमन-समये केट लग्ना (Mal. 2), आ-अव-लंब् 1 A, अ-नुबंध् 9 P; 'c. to hope' आज्ञां न त्यज् 1 P, आ-ज्ञामवलंब्.

CLINIC, CLINICAL, a. ज्ञाय्यागत, ज्ञायनप्रस्त.

Сымк, v.i. (রাজ্ 1, 2 A, विদ্ 2 P, क्वण् 1 P. = s. রিজিন, ক্ষপিন, ক্ষিকিণীরান্দ: 2 নাব:, রান্দ:

CLIP, $v.\ t.$ छिद् $7\ P$; See CUT. 2 दृढं परिष्वंज् $1\ \Lambda$, उपगृह् $1\ U.$ 3 संह $1\ P$, ज्हस् c., संक्षिप 6 P.—PER, s. वंचकः. 2 मुंडिन् m.—PING, s. संड:, विदलं, तप्टं.

CLOAK, ৪. कंचुक:, সাবাर: -रक:, अवगुंठनं. -v. t. সাবু 5 U, আৰম্ভ বু 10, অবগুঠ 10.

CLOCK, इ. घटी, घटिका, यामनाली. -MAKER, इ. घटीकार: -WORK, इ. घटीकार्मन् n.

CLOD, s. लोड:-इं, मृत्संड:, मृत्यंड: 2 विंख:; 'o.pated ', 'c. poll 'जड:, मृत्यंब्हांद्व:, स्थूलमानि:.
=DX, a. लोडयुर्ण-मय (यी f.).

CLOG, v. t. डप-नि-हथ् 7 U, प्रतिबंध् 9 P, इतंध् 9

P. 2 निगडेन बंध 9 P, शंखलयात (D.) = s. पा-क्षा: निगड:, बंधमं, शंखला 2 विद्या:, प्रत्यृहः, अंतराय: =GY, α . प्रतिरोधिन (मी f.), विभक्त (री f.). LOISTER, s. मठ:, विहार: -AL, a. विविक्तसेविन् (मी f.). = ER, s. मुनि:, मठवासिन m., संन्यासिन m. LOSE, v. t. अपि-पि-धा 3 U, संब 5 U : आ-निमील 1 P or c. (eyes &c.); निमिमील नरोत्तमिशया (R. viii. 37) 'c. ed her eyes in death'. 2 निर्वत c., संपद c., समाप c., अवसी 4 P. 3 आवेष्ट 1 A or c., आच्छद् 10, प्रावृ, अवगुंद् 10; 'c. hands' इस्तौ बध 9 P; पाणिपुट क़; 'c. in' परिवे-ह 1 A, परिव 5 U. =v. i. संमिल 6 P, संगम 1 A, संयज pass. 2 निमील 1 P, मकलीम 1 P (lotuses &c.). $\bf 3$ अवासित-समाप्त- α . भू, निश्वत् $\bf 1$ $\bf A$, निष्पद्-समाप-pass. - round, समततः पश्चिष्ट 1 A or c., 416 5 U or c. -with, See AGREE. 2 संघेष्ट्र 1 A; बाहुबाहवि युध् 4 A. = 8. अवसानं, अ-त्ययः, परिणामः, अंतः, विरामः, क्षयः 2 निष्पत्ति f., सिद्धि f., समाप्ति f., 'c. of day' दिनात्ययः, साया-#:.-a. पिहित, संवृत, निर्मालित. 2 बद्ध, समंततो नि-हत्त्व (prisoner &c.). 3 गाढ, अशिथिल, इढ, धनः 'c. fisted ' अमुक्तहस्तः, बद्धमृष्टिः. 4 अविरल, सांह, निविड, गहन, निरंतर. 5 आसत्र, समीपस्थ. निकटवर्तन (नी f.), समीप, निकट, 6 विविक्त, गप्त. 7 आसक्त, अभिनिविष्ट, एकाग्र; 'c. application to B'astras ' शासाभिनिवेश: 8 निर्वात; अभितः ' it is c. to-day ' निर्वातं-अभितं-नभ:. 9 संकट, संक-चित, अविस्तृत, संबाध; 'c. fight' रणसंकलं, तमल-कहं. 10 दहसीहद, सुपरिचित. 11 कृपण. 12 (concise) संक्षित .- adv. अंतिकं, सर्मापे-पं, निरंतरं; निक-है; 'c. to the ear' कर्णातिकं; 'c. by 'अनतिदरे, नातिदूरं.-LY, adv. निभृतं, गुप्तं, रहसि. 2 निरंतरं, अविरलं, सिश्रकृष्टं. 3 प्रयत्नतः, मनोभिनिवेशेन, चित्ता-सक्त्या. 4 गाढं, वृढं, &c. -NESS, s. समीपता, स-श्रिकषः, सन्निधः. 2 रहस् n., गृप्ति f. 3 घनता, &c. 4 निर्धातता, &c.

LOSET, 8. कोष्ठ:, कुंटि-टी f., निभृतागारं, वेश्मन् n.

LOSURE, 8. विधान, वष्टनं, प्रावरणं.

ाता, ह. पिंड:, घनता, गुटिका, गुल्म:; 'c. of blood' घनक्षोणितं; 'c. of hair' जटा. = v. i. सांत्रीभू, घन्तीभू, पिंडीभू, जद 1 P, रवे 1 A. =TED,=TY, a. पिंडीभूत, धनीभृत, रवान.

LOTE, s. वकं, वासस् n., वसनं, घेल:-लं, पटः, परिधानं, अंवरं; 'fine c.' अंजुाकं; 'old, tatter है, c.-88 'कर्पटः, जीर्णवकं, चीरं; 'unbleached c.' अना-हतं, निष्पवाणि, तंत्रकं, नवांवरं. — CLOTHE, v. t. (oneself) वास: &c. परिधा 3 U or मह 9 P; वस् 2 A, 'c. ing herself' गृहीतवसवा. 2 (वक्षेण) आच्छद् 10, परिच्छद्द, संब्ये 1 P; बस् c., परिभा c. (भापयाती), वेह् 1 A. — ED, CLAD, a. (in) वेसान, परिद्भत् (ती f.), (s.) in comp. 2 संवीत, आवृत, भाच्छादित; परिच्छन; सवासस, अनम. — IEB, s. पटकारः, वक्षनिर्मातृ m. — ING, s. परिभानं, ऑच्छादनं, परिच्छदः, वासस् n., वसनं; 'food and c.' प्रासाच्छादानं.

CLOUD, ८. मेघ:, घन:, अर्थ, जीमूत:, स्तनियत्तुः, बलाह-कः, मुदिरः, धूमयोनिः, and combinations of words for 'water' (q. v.) with 'giving' or 'bearing', जलदः, तोयवाहः, पयोधरः, जलमुच्, बारिदः, &c.; 'a c. of dust' धूलिपटलं; 'c.-capped' अर्थलिह, अर्थकष-लिखः -v. t. पच्छद् 10, आहु 5 U. 2 तिमिरेण आच्छदः -ED, त. मेघानृत, अभित, अभाच्छादित; तमोवृत, दुद्दिनम्यः -LESS, त. निरम्, अमेघ, &c. -प्र. साम्र, मेघाकीण, समेघः 'it is c. weather to day' दुद्दिनम्यः 2 तमोवृत, तिमिराच्छन्न, अंधर्कारयुक्त.

CLOUGH, s. कंदर:-रा, दरि-री f.

Clove, s. (Tree) लवंगवृक्षः. 2 (Spice) लवंगं, देवकृत्तुमं.

CLOVER, 8. त्रिपण, त्रिपत्रं.

 C_{LOUT} , s. चीरं, कर्पटः, कंथा. =v. t. जीर्णवस्नाणि सं-धा-समाधा 3 U.

CLOWN, s. ग्राम्यः, ग्रामिकः, कृषीवलः, वृषलः, जानप-दः, वृथग्जनः, असभ्यो जनः = ISH, a. अश्विष्ट, ग्राम्य, असभ्य, ग्रामीण. = ISHLY, adv. ग्राम्यवत्, अश्विष्टं.

CLOY, v. t. डिंड्रज् c.; पिंडखर्जुरैंड्रेजितस्य (S. 2) 'c. ed with eating dates;' अतिनृतिं जन् c. (जनयति)

CLUB, s. यष्टि f., लगुडः, गदा, पित्यः; 'armed with a c. 'याष्टीकः, यष्टिधरः 2 गणः, समाजः, नेल-कः. 3 पंक्ति f.; सहभोजिनां संसर्गः 4 अंदाः, भागः; 'c. foot' स्थूलचरणः.

CLUE, See CLEW.

CLUMP, s. गुच्छः, संचयः, षंडः, निचयः, गुस्मः, स्तंबः CLUMSY, a. अचतुर, अदक्ष, अकुज्ञल, असंदर, ग्राम्य, स्थूल. = LY, adv. अदक्षं, दाश्यं विना, अचतुरं, अपा-टवं. = NESS, s. अचातुर्वं, अपाटवं, &c.

CLUTCH, v. t. मह 9 P, भू 1 P, 10; आक्रम् 1 U, 4 P. 2 मृष्टिं बंध् 9 P. = s., . महः, महणं; मृष्टिंबंधः 2 हस्तः, पाणिः, नखं; 'rescued from the c. es of death' मृत्यमुखान्मकः:

CLUTTER, इ. कोलाहलः, तुमुलरवः

COACERVATE, See Collect.

CoAch, s. रथ:, प्रवहणं, यानं, वाहनं, शकट:-दिका; 'travels by c.' रथेन संचरति; 'a c. and four' चतुरभं यानं; 'c. box' स्तासनं; 'c. ful' पूर्णर-थ:, शाकटं; 'c. horse' रथ्यः; 'c. house' र-थशाला; 'c. maker' रथकारः; 'c. man' स्तः, सारथः, यंतु कः

COACTION, $\bullet$. प्रमाथ:, बलात्कार:. = COACTIVE, a. प्रमाथिन् (नी f-), बलान्वित, सबल.

COADJUTOR, s. सहाय:, सहकारिन m.

COAGULATE, v. i. घनीभू 1 P, इये 1 A. -v. t. इये c., घनीफ 8 U, संहन् 2 P. -ION, s. ज्ञीनता, संहति f., घनीभाव:, स्यानत्वं.

COAL, इ. अंगार: -रं ; 'c. black ' अंगारसवर्ण, अति-

COALESCE, v. i. संमिल् 6 P, संगम् 1 A; एक्तीभू संयुज्-संधा-संक्षित्र pass. - COALITION, s. संयोगः, संक्षेत्रः, मेलनं, संधिः.

COARSE, a. स्थूल (cloth &c.), धन, नीरंघ ; अ-विरल, निविडस्यून. 2 असभ्य, अश्लील, ग्राम्य, अश्लिष्ट. 3 अवाच्य, नीच, निकृष्ट, गर्ध ; 'e. food ' मंदाहार:. -NESS, s. स्थूलता, ग्राम्यता, अश्लीलता, &c.

COAST, s. तीरं, तटः -टं, बेला. 2 सीमा. 3 देशः, प्रदेशः. -v. i. उपतीरं नावा संचर् 1 P, नौकां वह c.

COAT, s. कंचुक:, उत्तरीयं, प्रावार: -रकः, निचांलः. 2 पटलं, आच्छादनं, पुटं, आवेष्टनं. 3 लो(रा) भन् n. (of animals). -v. t. आच्छद् 10, अवगुंद्र 10, आ-सं-वेष्ट् 1 Λ or c. 2 अनुच्यध् 4 P; विलिए 6 P, तुर् 10. -ING, s. पटलं, पुटं, आच्छादनं, आवेष्टनं. 2 लेपः, तुरणं.

COAX, v. t. चाद्वस्या सांत्व् 10, अनुनी 1 P, उपच्छंद् 10, लल् 10. –ER, s. चादुकार:. –ING, s. चादुव- चनं, चादु m. n., उपच्छंदनं.

Совыть, v. t. जीर्णपादुकाः सूच्या समाधा-संघा 3 U. 2 अपादवं किचित्कमं कु 8 U. = ER, s. पादुकासंघातृ m.; अनिपृणः श्वित्पी.

Cobra, s. नाग:, फाणिन् m.; See Snake.

Совweb, s. जालं, सूत्रजालं. 2 संतान:; 'c. of speech' वाग्जालं.

Соск, s. कुक्कुट:, शिखिन m., ताम चूड:, नखायुप:, कृकवाकु:; 'c.'s comb ' शिखा, चूडा; 'c.-sparrow' चटक:: 2 प्रणाली, जलमंत्रं. 3 पुंगव:, मुखर:, नायक:. 4 तृषोत्कर:; 'weather c.' वायुक्का:-शापक:; 'c. and bull story' मृबा-वृथा-कथा; 'c. crowing' कुक्कुटरवः; प्रभातकालः; 'c. fight,' 'c. match' प्राणियूतं, नाम चूड्युद्धं; समाह्मय: ¡'c. pit' कुक्कुटयुद्धस्थानं. = v. t. डलम् c. (नमयति), उत्थिष् 6 P, उच्छि 1 U. = v. t. सलीलं चर्-चल् 1 P. 2 तृप् 4 P.

COCKATRICE, s. STEPIT:.

COCK-BOAT, s. डप-क्षुद्र-नीका.

Cock-swain, s. अंद्रनीकापति:.

COCKER, v. t. See FONDLE.

Cockle, s. शुक्ति f.

(57,)

Cocklost, s. चंद्रज्ञाला, जिरोगृह.

COCKNEY, s. नगर-पर-वासिन m.; प्राकृतजन:.

COCOA-NUT, s. नारिकेल:-र:, कौश्चिकफलं, (tree) नृणहुमः, शिरःफलः, नालिकेर:-लः, नाहि कि) केर:-केलः नारिकेल:-ली. लांगली.

Cocoon, s. को ज्ञ:-ष:.

COCTION, See DECOCTION.

Cod, ह. बीजकोष:, पुट:.

CODDLE, v. t. ईषत्-ज्ञनै: पच् 1.P or कथ् 1 P. 2 निपुणं संबुध् c. or पुष् 1, 9 P, 10.

CODE, s. संहिता; 'o. of laws ' धर्म-स्मृति-शास, स्मृ-ति f.

COEFFICACY, s. सहकारिता, संयोगिता.

Coefficient, s. मानं.

Co-Equal, a. समानपदस्थ, स-सह-धर्मन्, समानभाव-ITY, s. समानावस्था; तुल्यभागः, सहधर्मः, तुल्यपदस्तCo-Erce, v. t. सं-ति-यम् 1 P, निरुष् 7 U, निम्मष्
9 P, नियंत्र 10; See Compel also. — Ion, s. निमहः, संथमः; नियंत्रष्टं — IVE, a. नियामकः; प्रतिरोधिन्
(नी f.).

Co-EVAL, «. सम-एक-कालीन; समाम-तुल्य-वयस्क, सवयस् = ४. वयस्य:, स-तुल्य-वयस् m.

CO-EXIST, v. i. समं-एकत्र वृत् 1 A or भू 1 P, एक-काले भू or जीव् 1 P. —ENCE, s. एककालाव-स्थानं, सहवर्तनं, सहजीवनं. —ENT, a. सहवर्तिम्-जी-विन् (नी f.).

Co-extend, v. i. समं विस्तृ pass. or ज्याप् $\mathbf{5}$ P. $\mathbf{-}$ Co-extension, s. अभिज्याप्ति f.; समविस्तारः

Coffen, s. धनभांडं, कोष:-ज्ञ:, मुद्राधार:.

Coffin, s. श्रवाधार:, श्रवभाजनं -v. t. श्रवभाजने निधा 3 U.

Cog, v. t. Flatter, q. v.; 'c. a die' कूटाओं क 8 U; 'c. a wheel' नेमि सदेनां कु. -s. नेमिदंत:. Cogent, a. नलवन् (ती f.), प्रवल; मिरुत्तर. - Ly, adv. निरुत्तरं. - Cogency, s. वलं, सामध्य, प्रभाव:, ज्ञाकि f.

Cogglestone, s. चूर्णबंड:.

COGITATE, v. t. बिन् 10, ध्ये 1 P, विषर् c., विमृश् 6 P, आलोच् 10, वितर्क 10. = ION, s. बिना, विचार:, आलोचन, विमर्श:, वितर्क:

Cognate, a. सजाति, एकजातीय, सगोत्र, संबंधिन् (नी f.), तुल्य-समान-प्रभवः = Ion, s. बंधुता, क्रांति-भावः, संबंधः, सजातीयत्वं.

Cognition, s. ज्ञानं, प्रज्ञानं.

COGNIZABLE, a. ज्ञेय, बोध्य. 2 विचार्य, अनुसंधेव.

Uognizance, s. विचारणं, अनुसंधानं, चर्चां; अनु-च्यांगः. 2 चिह्नं, रुक्षणं, संज्ञा, लिंगं; 'take c. of' अनुसंधा 3 U, विचर् c., अनुयुज् 7 A, ज्ञा 9 U, अ-वेक्ष् 1 A.

COHABIT, v. i. संवस् 1 P; अभिगम् 1 P (with another's wife), संभोगं क 8 U.

Соневе, v. i. संसंज्-संयुज्-संहन्-संक्षिव्-pass. 2 युज разз. — емсе, s. संसिक्त f., संक्षेत्र:, संयोग:. 2 संजंभ:, संगित f., अन्वय:, संद्भे:, अविरोध:. — емт, a.
संसक्त, संक्षिट, संहत, संलग्न. 2 संगत, अविरुद्ध, संबद्ध,
अनुरूप, सान्वय: — Соневіом, s. संसिक्त f., संयोगः, संक्षेत्र:, संलग्नता: — Соневіче, a. सांद्र, संलग्नज्ञील, ह्निग्धः

Соновате, $v.\ t.\ да:$ йы $3\ U.$

Соновт, в. सैन्यदलं-गुल्मं.

Coir, & मुकुट:, शिरकां, शिरोवेष्टनं.

Coil, s. मंडलं, न्यावर्तनं, आवेष्टनं : गुण: (of a rope). **2** तमलं, व्यस्तताः 'mortal c.' नश्वरदेहः. -v. t. मं-डलीक 8 U, वर्तलीक, पटीक: व्यायत c., आ-परिवेष्ट c. Coin, s. मुद्दा, नाणकं, टंक: ; 'copper c.' पण: ; 'I paid him in his own c. ' यथैव स माय व्यवाहर-त्तथैवाहं तस्मित्राचरं -v. t. मुद्रयति (D.), मुद्रया अंक् 10. 2 मृज् 6 P, कूप् c., निमो 3 A. -AGE, s. मुद्रा ; कल्पना, मृष्टि f. - ER, s. मुद्राकार: ; कल्पक:. Coincide, v. i. एकी भू 1 P, संगम 1 A. सं-सित्र-पत् 1 P, संधा-संयज-pass. 2 संमन 4 A, एकचित्ती-म; See AGREE. 3 अनुरूप a. भू, युज् pass., अ-नवत 1 A, संवद 1 P, तत्य-समान-a. म. = ENCE, s. संनिपातः, संगमः ; संयोगः 2 संमित f., ऐकमत्यं, सं-धिः, एकचित्तताः 3 संवादः, अनुरूपता, आनुगुण्यं. 4 दैवयोगः -घटनं ; 'by an unlucky c.' दुरैवात्. **-ENT**, a. संपातिन् (नी f.). 2 समकालीन. 3 अवि-हद्ध, अनुरूप, संवादिन्

Corrion, s. मैथनं, सुरतं, रतिक्रिया.

Coke, s. अर्धदम्धांगारोच्छिष्टं.

COLANDER, s. चालनी, शोधनी, तितड:

Colation, s. शोधनं, चालनं.

COLD, a. जीत, ज्ञिज्ञिर, हिम, ज्ञांतल, तुषार. अधर्म; 'c. rayed' (moon) हिमांजु:, ज्ञांतकर:, &c.; 'c. season' हिमागमः, ज्ञिज्ञिरः, ज्ञांतकालः 2 (fig.) अनादरयुक्त, विरक्त, निःस्नेह, निरुत्साहं, उदा-सीन; 'gave me a c. welcome' निरुत्साहं स्वागतं मां व्याजहार, मन्संभावनायां तेन औदासीय्यं द्ञितं; 'in c. blood' प्रकोपनं विना; पूर्वसंकल्पेन. = s. ज्ञांति, ज्ञांत्यं: ज्ञांतिं, = LY, adv. ज्ञांतं, ज्ञांत्येन. 2 निरुत्साहं, विरक्तं, उदासीनतयाः = NESS, s. ज्ञांता, हिम्ता, ज्ञांत्यं. 2 अनादरः, विःस्नेहता, विरागः, विरक्ता, ज्ञांत्यं. 2 अनादरः, विःस्नेहता, विरागः, विरक्ता, ज्ञांत्यं।

Colic, s. ज्ञूल:-लं, उदर-जठर-व्यथा-जूलं. = a. उदर-

CUL

COLLAPSE, v. i. क्षयं-लयं-गम् 1 P, अवसद् 1 P. 2 संह-ज्रृ-pass.; संकुच् 1 P; सं-सान्न-पत् 1 P. = s. सं-कोचः 2 संहारः, क्षयः, लयः, अवसादः 3 सन्निपातः, ज्ञांकिपातः, लयः

COLLAR, 8. ग्रैब-वेयं, कंटभूषणं, माला 2 कंठपाजः - BONE, 8. ग्रीबास्थि n. जम n.

COLLATE, v. t. समवलोक् 10, परीक्ष् 1 A; उपमा 3 A, संज्ञुध् c. 2 वृत्ति प्रदा 3 U. -10N, s. संपरीक्षण, संज्ञोधन, उपमानं 2 कल्यवतः, प्रातर्भक्ष्यः फलादिसंनारः, प्रातराज्ञः 3 वृत्तिप्रातिपादनं

COLLATERAL, त. आनुषेगिक -प्राक्षंगिक (की f.), अ-सरल. 2 भित्रज्ञाख, उपलोम. 3 समानेदक, सर्विड. 4 पार्श्वपाश्चिगत. -LY, adv. पार्श्वपाश्च; असरलं, बर्क, प्रसंगत:

COLLEAGUE, s. सहाय:, सहकारिन् m., समानव्यापार:, एकविषयम् m.

Collect, v.t. कि 5 U, अवं-वि-सं-ति-", समानी 1P, संग्रह 9 P, समाह 1 P, संग्र 3 U, समाक्षिप 6 P, पिडाइ 8 U, राजीक, एकत्र कृ. 2 अनुमा 3 Λ , अह 1 Λ , अवगम् 1 P; 'c. od his mind into itself' किसे समादधी; 'c. oneself' संज्ञां-केत्नां-रुम् 1 Λ or आ-प्रति-पद् 4 Λ , चेत:-मन:-समाधा 3 U. =v.i सामरु 6 P, समागम् 1 P; Soe Λ SSEMBLE. — ION. s. गणः, संघः, समवायः, तिबहः, चयः, समूहः, आधः समुख्यः, समाहारः, समुदायः, दृदं. — IVE, a. समवत, संहत, समाहून, गणीभूत, समवायिन् (ती f.), एकिकृत — IVELY, adv. एकीभूय, संभूय; संघज्ञः, साकल्येन — OR, s. संग्रहकः, संचेत् m. 2 कर्ग्राहकः.

College, s. वियालय:-यं, पाठज्ञाला. 2 मठ:, विहार: 3 गण:, समाज:, जनसमूह: -Collegan, s. वि-याथिन् गः., छात्र:; वियालयप्रविष्टः.

COLLET, See COLLAR.

Colligation, Collimation, s. संबंध: ; संधानं Collocate, v. t. सं-प्रति-स्था c. (स्थापयित), निध 3 U, न्यस् 4 P, निविज् c. 2 नियुज् 7 A, 10.—Ion s. स्थापनं, निवेज्ञानं.

Collocution, s. संभाषणं, कथाप्रसंगः, कथायोगः, संवादः, संकथाः

COLLOGUE, See FLATTER.

COLLOP, 8. मांसखंड:-लव:.

Colloguy, s. संलाप:, संकथा, संभाषणं, संवाद:
-AL, a. आलापविषय, भाषणप्रयुक्तः; 'c. style' संला
पोचिता भाषासरणि:.

COLLUDE, v. i. पक्षपात-कूट क 8 U; वंख् 10, कूट

n

मोगं क. = Collusion, s. पक्षपातः, क्रसंविद् f.; प्रतारणा, ज्ञाउचं, कपटं

Jolly, s. अंगारमलं-किर्दः = v. t. अंगारेण कृष्णिक 8 U. = ED, a. अंगारमलन, मलीमस, कृष्ण. = ER, s. अंगारखनकः-विकेत् m. = Y, s. अंगारोत्वत्तिस्थानं. Jollyrium, s. अंगनं, कज्जलं, नेत्ररंजनं.

Jolon, 8. दिबिंदु:. 2 महदंत्रे.

Jolonel, s. गुल्मपतिः, सैन्यदलाध्यक्षः, वाहिनीवातः. Jolony, s. अधिनिवेद्यः; वासितः प्रदेशः. 2 गणः, संघः; See Collection. -18T, s. अधिवासित् m., अधिनिवेद्यम् m. -12E, v. t. अधिवस् 1 P, अधिनिविद्य t0 t1, अध्यस् t2, t3, (with acc.).

ि0LOSSUS, s. बृहत्मितमा, भीमिविम्नहा मूर्ति:. — Co-LOSSUS, s. बृहत्मितमा, भीमिविम्नहा मूर्ति:. — Co-LOSSUS, s. बृहत्मितमा, भीमिविम्नहा मूर्ति:. — 2 वर्णक:-का, लेप:; ochange c. 'विवर्णामुं, 'ruddy c. od face' लेन्तिनानं, 'without c. 'पाड़, विवर्ण: 3 अप-ज्यप्देश:, छश्चन् गः, छलं, ज्याजः 4 पतौका, ध्वजः, केतुः. — v. t. रंज c., वर्ण 10, चित्र 10. 2 ज्यप-अप-दिश् 6 P, आच्छद् 10, श्वम् c. (श्वम्यित). 3 सत्यवदाभास с., सत्याभास त. कृ 8 U, सत्यविभ त. कृ. — v. i. रंज् pass. 2 लज्जाया अरुणवदन त. भू, वीडिस त. भू, लज्जु 6 A. — ING, s. रंजनं; 'art of 2.' चित्रकर्मन् गः, ओलेख्यकर्ण, आलेख्यविद्या. 2 वर्णनं; अलंबारः. — IST, s. वर्णिन् गः, रंजकः: — LESS, त. अवर्ण, विवर्ण, वर्णहीनः — COLORATE, त. सर्ग, राग्यकः. — COLORIFIC, त. वर्णद.

OLT, s. अश्वज्ञाव:, क्रिज्ञांर:. 2 चपल:, गमत्त:. =18H, a. चपल, तरल, चंचल, लोल.

OLTER, s. इलदंत:, फालदंत:.

OLUMBARY, s. कपोतागारं, विटंक:.

OLUMN, s. स्तंभः, यूपः, स्थाणः, स्थृणाः 2 सूचिच्यूःः; सैन्यभागः 3 पत्रभागः, धारा; 'e. of smoke' पराज्ञिः, ध्रमान्यांडः

OMATE, s. सहाय:, सहवासिन m.

)MATOSE, a. अतिनिहात्र.

) MB, ड. प्रसाधनी, कंकत: -ितका, केशमार्जनी. 2 कु-इटच्रुडा-शिखा. 3 दरी. = v. t. प्रसाध ट., मृज् 2 P, इंजटीक्क 8 U. - MAKER, ∴ कंकतकृत् m.

омват, s. युन्हें, संप्रामः, समरं; See Battle; single c.' इंड्युन्हें; 'hand-to-hand-c.' बाह्- । हिनि, बाह्युन्हें; 'mingled c.' (melee) तुम्लं, पसंकुलं. -v. i. युभ् 4 A, निप्रह 9 P, निवद 1 A. v. t. प्रतियुभ् , प्रतिरुभ् 7 U, प्रतिबंभ् 9 P. 2 खंड़ 0, निरस् 4 P, निराह्न 8 U; 'c. one's passions' 1स् 1 P, निप्रह 9 P. -ANT, s. थोधः, योद्धm., ः, बीरः.

ивіме, v. t. संयुज् 7 U, 10, सीक्षब् с., संधा 3 U, मुभ् 10, एकीकृ 8 U. =v. i. मिल् 6 P, संबू 1 P, संगम् 1 A; संहत-समवेत a. भू, एकीभू; संयुज्-संभा-संहन्-संखज्-pass.; 'all things c. ed to ruin him' सर्वमेव तस्य नाशायाकस्पत; 'having c. ed' संभ्य, मिलिन्वा. — ATION, s. संहति f., संयोगः, संसगैः, संधिः, संघातः, संगः, सहायता, संक्षेतः, व्यतिकरः, स-मवायः; (of letters) संधिः; 'working by c.' संभ्य समुन्थानं; ' in c. with his brothers' भ्रा-तृसंघातवान् (राजा).

Combustible, a. दाह्य, दाहमाहक; ज्वलनाई, दहन-जील. - s. दाह्य: पदार्थ:.

Combustion, s. दाह:, दहनं, ज्वलनं, श्रोष:.

Соме, v. i. आगम् 1 Р, आया 2 Р, आ-इ 2 Р; ड-पस्था $1~\mathrm{U}$, आवज् $1~\mathrm{P}$, आ-अभि-पट् $4~\mathrm{\Lambda}$; 'c. what may 'यद्रावि तद्भवतु ; ' c. harm, c. good' यड़ावि तड़वत् शभमशभं वा. -about, संवत 1A. संभ. आपत् 1P.-back, निवृत्, प्रत्यागम्.-at, or by, See GET. -down, अवत 1 P, अवहह 1 P, अवपत 1 P. -down upon, (सहसा-रभसा) अवस्कंद्र 1 P, आपत् 1P, अभिद्र 1 P, आक्रम् 1 U, 4 P. =forth, निर्गम्, নি: स 1 P. -into, পৰিজ্ 6 P; 'c. into trouble' विपदामिभू, आपद्मस्त «. भू. =near, See AP-PROACH. - of, See ARISE. - off, out, निष्क्रम; नि-गेम, उदि 2 P; 'came out successful' जयी ब-भूव. 2 प्रवृत्, संपर्, निवृत्, अवसो pass. - over, आ-थि 1 U. -short, न्यूनीभू. - to, सकादां आगम्-या-इ. भाष् 5 P; See Amount; 'c. to life ' उडजीब् 1 P; 'came to nothing' तस्य कोऽपि परिणामो नासीत, निष्फलं-निर्मुणं-बभव ; 'c. to pass' आपत, समापद, संवत ; 'c. to oneself ' प्रकृतिमापद 4 A, संज्ञां-चेतनां-लभ् 1 A or प्रतिपद्, प्रकृती स्थाः -up to, समुपागम्, समाया, समुपस्-सृप्.-up with, आसद c., प्राप्. -upon, आ-समा-पत्, उपस्था, आक्रम. -ING, s. आगमनं. -a. (to come) आगामिन (नी f.); 'on the c. Monday 'आगामिनि सोमवासरे ; भाविन्, उत्तर ; 'time to c.' उत्तरकाल: ; 'c. generations ' पुत्रपौत्रा: ; उत्तरकार्लाना जनाः.

Comedy, s. भाग:, पहसनं, हषेपथानं नाटकं. -ian, s. नट:, कुर्बालवः, नतंकः, वैहासिकः: 2 प्रहसनकृत् m. Comedy, a. चाह, सुंदर (री f.), सुरूप; See Beautyful. -ness, s. सौंदर्य; See Beauty.

Сомет, в. भूमकतुः, केतुः, उत्पातः, उल्काः

COMFIT, COMFITURE, s. मिष्टानं, मोदक:.

Comfort, [v. t. समा-आं-थस c., सांत्व् 10. 2 संतुष् c., आनंद् c., हृष् c., मुखं दा 3 U, मुखिन्-«. कृ 8 U; 'c. yourself' समाथितिह. – श. आधासनं, सांत्वनं; संतोषणं. 2 मुखं, मुस्थता, सीखं, स्वास्थ्यं, निर्वृति f. – ABLE, «. मुखकर (शी f.), मुखद; मुखन्नियतं पृष्ठं (S. 4) 'to ask whether she had a c. sleep.' 2 आधासक, ज्ञांतिद, क्रेन्नापह, क्रमविनोदक. – ABLY,

adv. सुसं, यथासुसं ; निकामं ; 'I can't sleep c. even at night' रत्रावि निकामं श्रितस्य नास्ति (S. 2). = ER, s. आधासकः, संतीषदः, श्रोकापहरू म., सांस्ववादः = LESS, a. निरानंद, सुखरहित, संती-

Oomic, Comical, a. हासजनक, हासकर (र्रा f.), हास्योत्याहक. 2 अपरूप, असंगत. -ALNESS, s. हास्यात, कौतुक ; अपरूपता.

COMMAND, v. t. आज्ञा c. (आज्ञापयित), आ-दिश 6 P, व्या-सं-समा-°, विधा 3 U, ज्ञास 2 P, नियुष् 7 A, 10. 2 अधिष्ठा 1 P, अध्यास् 2 A; श्च 2 A, प्रम, (with gen.); ' Râkshasas c.ed by 2 chieftains 'नायकाभ्यामधिष्ठिता राक्ष-सा:. 3 नियम 1 P, निमह 9 P; See CONTROL. 4 आत्मवश्चा नी 1 P, स्वायत्तीक 8 U.5 अवलीक् 10;'sitting at a window c. ing (the view of) a well ' दीधिकावलोकनगवाक्षगता (M. 1); ' good forms c. respect ' आकृतिविश्वेषेडवादरः पदं करोति (M. 1); पदं हि सर्वत्र गुणैनिधीयते (R. III. 62) 'c. notice or attention '. = s. आदेवाः, निदेवाः, श्वासनं, नियोगः. 2 अधिकारः, प्रभुत्वं, आधिपत्यं, अधि-श्रानृत्वं; 'has Râkshasas under his c.' तस्पादेश-मनुवर्तमाना राक्षसा: or स राक्षसानामधिपति:-नायक:-अभिष्ठाता; 'under one's c. ' वज्ञीकृत, स्वाधान; 'to the c. of the army ' सैनापत्ये; ' bring under one's c. ' आत्मवद्यं नी, स्वाधीन ". कः; 'though I have no c. over language' तन-बाग्विभवोषि सन् (R. I. 9); 'who has perfect c. over language' यं वाग्वदयेवानुवर्तते (U. 1). -ANT, -ER, s. आज्ञापक:, आदेष्ट्र m. 2 पति:, अध्यक्ष:, नायक:, नी: in comp.; 'c. of an army ' चमूपतिः, सेनानीः, सेनाध्यक्षः. - MENT, s. आज्ञा, विधि:, सूत्रं. 2 चोदना, ज्ञास-धर्म-आज्ञाः

Соммемовате, v. t. स्मरणार्थं उत्सवं कृ 8 U or आचर् 1 P; संकृत् 10, संस्मृ c., वर्ण् 10. — ION, क. उत्सवकरणं, स्मरणोत्सवः; 'in c. of ' स्मरणार्थं, समुश्चियः — IVE, a. स्मारक, स्मरणकृतः

COMMENCE, v. आ-मा-रम् 1 A, प्र-डप-कम् 1 A, प्रमुत् 1 A, ब्यवसो 4 P. 2 अनुष्ठा 1 P, प्रस्तु 2 U.
— MENT, s. आर्भः, उपक्रमः, प्रस्तावः, मुखं, आदि
m. 2 आमुखं, प्रस्तावना (in dramas). 3 अनुष्ठान, प्रवृत्ति f., प्रवर्तनः, 'from the c.' आमूलान, आदितः.
COMMEND, v. t. प्रशंस् 1 P, स्तु 2 U, श्राष्ट् 1 A, कृत् 10, वर्ष् 10. 2 सम्-क c. (अप्यति), हस्ते निक्षिप् 6 P, अधीन a. कृ 8 U; 'thy speech does not c. itself to me' त्वहचो नाभिनंदामि (S. 2).
— ABLE, a. प्रशस्य, श्राष्य, स्तृत्य. — ATION, s. श्राष्ठा, प्रश्नेसा, स्तृति f. — ATORY, a. श्राष्ठास्थकः, प्रशंसाकर (ति.), स्तृतिवीतकः. — EB, s. प्रशंसकः, स्तावकः.

COMMENSURATE, v. t. अनुरूप-अनुगुण-a. कृ 8 U. 2 अपवृत् c. -a., -Commensurable, a. अनुरूप, अनुगुण, सर् ज्ञा (ज्ञी र्र), सम, तुल्य. 2 सायवते COMMENT, v. t. व्याकृ 8 U, व्यावकृ 2 A, विषृ 5 U, भाष्यं लिखं 6 P. 2 निरूप् 10, चर्चो कृ, परीक्ष् 1 A, अनुसंधा 3 U. -ARY, a. टीका, व्याख्या, वृत्ति र्र., भाष्यं, 2 निरूप्ण, परीक्षणं, चर्चो. -ATOR, -ER, s. भाष्यकृत्-कारः, व्याख्यात् ».., टीकाकारः-कृत.

Commentatious, «. कृत्रिम, कल्पितः

COMMERCE, s. वाणिज्यं, ऋयविक्रयः, निगमः. 2 व्यवहारः, संगमः-ति f., संसगः. -v. i. वाणिज्यं कू 8 U $u \bar{y} 1$ Λ , व्यवह 1 Γ . -i Λ L u. वाणिज्य-विषयक-संविधन् (नी f.); 'c. people' वाणिज्यपरायणा नराः COMMINATION, s. See Curse, Threat.

Commingle, r. t. संयुज् 7 U, 10. संमिम् 10 एकीक 8 U, संक 6 P; See Unite.

Comminute, v. t. चूर्ण 10, विष 7 P, क्षुद 7 U = 10n, s. चूर्णनं, वेषणं, क्षीद:

COMMISERATE, v. t. दम्र 1 A (with gen.), अनु कप् 1 A.=ION, s. दमा, अनुकपा, करुणा: =IVE, a करुणात्मक, अनुकपात्तील, सरुपा, दपाई.

 ${f Commit}, v.\ t.$ कू $f 8\ U,$ आचर $f 1\ P,$ अनुष्ठा $f 1\ P,$ वि था 3 U. 2 (Entrust) ऋ c. (अपैयित), न्य 4 P, निक्षिए 6 P. 3 नियुज् 7 A, 10, समादिश P, प्रतिपद c.; 'c. to memory ' कंडस्थ a. बृ अभ्यस् 4 U; 'c. to prison' कारागारे प्रविश् व आसिध् 1 P; · c. to writing ' अभितिख् 6 P; हे ख्यं-पत्रं आहृह c. (पत्रमारोप्य दीयतां प्रत्यवेक्षितं क S. 6); पत्रे निविज्ञा c. (पत्रे निवेज्ञितमदाहरणं प्रिय या: V. 2), पत्रे ऋ c. -TAL, s. आचरणं, करः अनुष्ठानं. =TEE, अ. कार्यसंपादिका सभा, नियुक्तजना -MENT, 8. आसेधः, निरोधः, काराप्रवेशनं. --Cor MISSION, s. आचरणं, करणं. 2 समर्पणं, निक्षेपः, न्ट सः. 3 नियागः, ब्यापारः, अधिकारः. 4 आज्ञा-ज्ञास पत्रं, आदेशः. 5 परार्थ-विक्रयः. 6 नियुक्तजनाः; ' ८. the army ' सेनायां पदं. - v. t. नियुज् 7 A, 1 आदिश् 6 P, अधिकृ 8 U. -ER, s. नियोगिन् sअधिकारिन्m.

COMMIX,-TURE, See MIX,-TURE.

Сомморе, в. सीमस्तकाभरणं.

Commodious, a. डचित, डवयुक्त, योग्य. 2 सोपकर यथायुक्त-योग्य. =LY, adv. युक्त, योग्यं. =NESS, योग्यता, औचित्यं, &c.

Соммориту, s. पण्य, इन्य, क्रयवस्त n., भांड. Соммор, a. बाधारण(णी f.), सामान्य, सर्वीय, वैलीकिक(की f.). 2 प्राकृत, प्राप्य; 'c. man' कृत:, १थरजन:, नृषल:. 2 प्रसिद्ध, न्यावहारिक (की बहुद्वा: कृत-रष्ट. 4 बहुस्वामिक. 5 मुरुभ; 'c. port' जनभवाद:; 'c. food' गणानं, सहभोज 'c. road' प्रचार: ; 'in c.' सामान्येन; 'who have made c. cause with us ' अस्माभिः सहैककार्याणां (Mu. 2). = s. प्रचार:, सर्वेसाधारणं क्षेत्रं. = ALTY, s. प्रजा, लोका:, अवरवर्णाः. = LAW, s. देशाचार:, देशव्यवहार:-विधि:. = LY, adv. सामान्यतः, प्रायः, स्थार-ण्येन, बहुदा:.=PLACE, a. प्रसिद्ध, प्राकृत. = WEALTH, s. प्रजाधीनं राज्यतंत्रं, प्रजाप्रमुत्वं; 'c. (of ants) ' समहः, स्वतंत्रो गणः.

COMMORANCY, s. दास:, दसति f.

COMMOTION, s. क्षोभ:, विषव: ; प्रकीप:, कलहः.

COMMUNE, v. i. संभाष 1 A, संगंत्र 10 A, संवद् 1 P, ज्यबह 1 P; ज्यासादयो देवादिभिः प्रत्यक्षं ज्यव- हर्रात (S. B. 313) 'c. directly with Gods.'— ION, s. संभाषणं; संवादः 2 ज्यवहारः 3 संसंगः, संगः, संगमः — ITY, s. समाजः, जनसमूहः, पंजाजनः, जनता, गणः 2 सामान्यं, साधारण्यं; ऐक्यं, साम्यं.

COMMUNICATE, v. t. कथ् 10, निविद् c., आख्या 2 P, आकक्ष 2 A, (with dat. of person), विष् 5 U, प्रकाश c., वढ़ 1 P, विज्ञा c. (ज्ञापयित), संदिश् 6 P. 2 वित्तृ 1 P (with loc.), दा 3 U, प्रतिपद c. (with dat.). -v. i. संगम 1 A, समागम, संयुज्ञ pass.; 'c. ing with Sindhu' तिथुनदन संगत-संगच्छमान. 2 संलप 1 P, संवद 1 P, संगम् 1 A; व्यवह 1 P. 3 संचद 1 P. =10N, s. कथनं, निवेदनं, विज्ञापनं ; संदेश:, लेखः, लेख्यं. 2 दानं, वितरणं. 3 संगमः, संसर्गः, संव्यवहारः. 4 संकथा, संलापः, संवादः. 5 सामान्यपथः. 6 संचारः. =1VE, a. संप्रदान-संवादः श्रीलः: ' not c.' (मतवाक, वान्यतः

оммите, v. t. परिवृत् c., वितिमे 1 A, विषयंस 4 P or e., प्रतिदा 3 U. = ATION, s. परिवर्तनं, वितिमयः. 2 विकिया, विपरिणामः, विपयेयः ; 'e. of a curse' उच्छापः.

омраст, a. सुसंहत, निविड, घन, सांद्र, दृढ, अनंतर, अविरक्ष. = s. नियम:, समय:, संविद् र् र., अन्युपगम:, प्रतिभव:; 'a written c.' नियमपत्रं; 'make a c.' संविद्मन्युपगम् 1 P, प्रतिभु 5 P. = v. t. संहत् 2 P, संघा 3 U, संक्षित्र c., घनिष्ठ 8 U. = LY, adv. तृढं, निविडं, घनं. = NESS, s. संहति र., निविडंता, &c. 'ompanion, s. सिख m., सहस्यः, मित्रं, वयस्यः, सह्यः, सजुस् m.; 'with Madhu for a c.' म्युसह्यः, मुध्दितीय:; 'c. of the king' (in love matters) नर्मसुहद्-सचिवः; 'c. of youth' वाल-सहचरः; 'c. as school' सहाध्यायित् m.; 'c. in arms' सहयोद्धृ m.; 'c. in joy & sorrow' सन्दुःखसुखः; 'boon c.' सहपायित् m., सहभोजिन् m. = SHIP, s. साहचर्यं, सार्ग्यं, संसगेः, संगति र.

JOMPANY, s. साहचर्यं, संगति f., समागमः, संसर्गः, संवासः, सहसप्तति f. 2 जनसमूहः, परिषद् f., समाजः ; दक्षं, बृंदं, गणः, पांके f., वर्गः ; ' o. of soldiers' सै-

न्यदल-गुल्म:; 'c. of traders ' भेणी, नैगमा:; 'not admissible into c.' अपाक्तय:; 'keep or bear c. - with 'सह वस्-चर्-1 P, संगमनुबज् 1 P; 'See Associate.

Сомраве, v. t. नुल् 10 (तृलयित), रपमा 3 A;
'c. ed with the moon' श्वांकिन तृलित ; समीक
8 U, सद्वांकृ. 2 एकव परीक्ष् 1 A, संप्रधृ 10.
—Сомрагатиче, «. आनुष्यिक (की f.),
नुलनया निर्णात, रपमान्य; oft. by अधेक्षया
in comp. —LY, adv. 'as c. ed with' नुलया, औपन्येन, उपमानन, अधेक्षया; 'I like
mango as c. ed with a Jambu fruit' अंबुकलाद-जंबुक्कलायेक्षया' आनं मेऽधिकतरं रेक्नतं; 'the
merits of Rama c.' अन्यापेक्षया रामस्य गुणाः.
—Сомрагізом, з. नुला, नुलना, उपमा-मानं, साद्रयं,
औषार्यं; 'without c.' अनुल, अनुपम; 'standard
of c.' उपमानं; 'subject of c.' उपमेयं.

COMPARTMENT, s. ज्ञाला, कोष्ट:, कक्ष:-क्षा. 2 छेद:, भाग:, भंजा:.

Сомразь, s. विषयः, गांचरं; 'within the c. of the eye' नयनगोचरस्थ. 2 मंडलं, परिधिः, परिणाहः, विस्तारः, परिमाणं, पयंतः. 3 परिमितता, अनिक्रमः. 4 दिङ्गिणंययं मं. = v. t. परिगम् 1 P, परि-इ 2 P, पित्रेष्ट् 1 A or c., पार्व 5 U. 2 अधिगम् 1 P, सभू 1 A; See Get. 3 घट c. (घटयाते), साध् 5 P or c., संपद c., निष्पद c.

COMPASSION, s. दया, अनुकंपा, कृषा, घृणा, करणा, अनुकांश:; 'feel or have c. for' अनुकंप् 1 A, अभ्यपद 4 A, दयां कृ or दश् c. (loc.), दय् 1 A (gen.). → ATE, a. सदय, करणार्द्र, सानुकंप, सानुकंप, सार्वि, स्वर्थ, सदय, सर्य, सानुकंप, कृपया.

Compaternity, s. धर्मपितृत्वं.

Compatible, a. अनुगुण, अनुरूप, अविरुद्ध, उ॰ प्युक्त; See Consistent. - Compatibility, s. अविरोध:, योग्यता, अनुरूपता, अविसंवाद:-

COMPATRIOT, s. स्वदेशजः, एकदेशनिवासिन् m.

Сомреев, в. वयस्यः, समानपदस्थः.

COMPEL, v. t. Ex. by causal of verbs with बलाद, बलेन, or एव; 'I shall c. you to go' त्वां गमयिष्याम्येव or बलाद गमयिष्यामि; 'c. s payment' बलाद दापमति &c.; 'c.s me to ask' बलाद निच्छंतमाप मां प्रश्नकमीण नियोजयति (Ka. 134); sometimes ex. by अवस्य with pot. pass. part; 'you will be c. ed to stay here' त्वपात्रावस्य स्थातस्य; or by पेर c., प्रवृत c. — Compulsory, a. अवस्य-क; 'it is not c. on you to go' गमनं न तेऽवस्यके. 2 बलवत् (ती f.), बलिन् (नी f.). — LY, adv. बलात, अवस्य, बलेन, अति-

च्छत् α . (ती-न्ती f.). = Computation, s. बला-श्कारः, प्रसभं, साहसं, बलं; ' by c.' बलात्, बलेन, प्रसभं, प्रसद्धा. हठातः

Эмрете, v. i. स्पर्भ 1 A, संघृष 1 P, विजि desid. [जिगीषते); oft. ex. by अहमहिमका, अहमहिमका गामलालसा: (Ka. 81) · c.-ing with one anther to salute first. '—ENCE,-ENCY, s. योग्यता, सामर्थ्यं, ज्ञाकि f., औषित्यं, कार्यक्षमताः 2 वृन्यु-धितं द्रव्यं; 'bare c.' प्रासान्छादनमात्रं.—ENT, a. तोग्य, उधित, समर्थः, ज्ञाक्, क्षम, पर्यास, कार्यक्षम, कार्यन्वाहक्षम. 2 परिमत, अनिधक.—ITION, s. स्पर्धा, महमहिमका, संघर्षः, विजिगीषाः—ITOR, s. प्रतिस्पिक्षम, त्रास्पर्धम, प्रतिप्रका, प्रतियोगित m.

OMPILE, $v.\ t.$ संकल् $1\ P,\ 10$ (कलयित), सं-समा- $1\ P,\$ भालींड् $10,\$ संग्रह् $9\ P;\$ उध्दृत्य समाहः —ATION, $s.\$ संकलनं, संग्रहः, सारः —ER, $s.\$ समा- हत्तृं m., संग्रहीत् m., व्यासः, संकलयित् m.

OMPLACENCE,-CY, 8. प्रतादः, संतोषः, प्रींत f. 2 सीजन्यं, अनुवृत्ति f., दाक्षिण्यं. — COMPLA-DENT, a. प्रतन्न, सुसंतुष्ट, सुप्रीतः 2 सुर्वाल, दक्षिण. — LY, adv. प्रतादन, प्रीत्पाः सानंदं

OMPLAIN, v. i. Ex. by verbs of 'telling' gen. with सञ्चोकं, सविलापं; आ-अधि-क्षिप् 6 P; c. ed of her brother's rudeness to her father ' भ्रातुर्विनयमधिकत्य पित्रे ऽकथमत्, or भातर-विनयाचरणं वित्रे न्यवेदयत्; 'c. ed to me of partiality ' पक्षपातमधिकत्य मां सविलापं विज्ञापयामासः how can I do what you c. of ' यत्त्वं मय्यारो-उयसि तत्कथमहं कर्या. 2 विख्य 1 P, जच 1 P, प-रिदेव् 1 A, आक्रंड् 1 P, आक्रुज् 1 P. 3 अभियुज् 7 A, 10, राजकले निविद c. (in law). 4 पीड़ pass. अन्म 1 P; 'has been c.ing of ill-health' आमयपीदित:. -ANT, s. अभियोक्त m., अधिन् m., अभियोगिन m., वादिन m., पिशन:.=ER, s. परिदेव-कः, विलापिन m. - COMPLAINT, s. अभियोग:. 2 विज्ञापना (सविलापा); दुःखनिवेदनं, विलपनं, परिदे-बन: 'breathed out this doleful c. ' इमानि प-रिदेविताक्षराणि सकदणमुदीरयामासः 3 व्याधिः, पीडा, रीगः, आमयः.

OMPLAISANCE, s. दक्षिण्यं, अनुवृत्ति f., अनुवयः, प्रभवः, अनुरोधः. —COMPLAISANT, a. दक्षिण, अनु-

नियन् अनुरोधिन् (नी f.), अनुकूल, समभय. =LY, adv. सानुनयं, सानुरोधं

COMPLEMENT, s. पूरणं, परिपूरकं. 2 कोटि f. 3 सं-पूर्णता, सामप्रच

Сомристь, v. t. समाप् c., संपर् c., साध् c., अवसो c. (सायपति), निर्वेह c., संपू c. (पूरपति) or संपूर् 10, निर्वेह c. -a. संपूर्ण, समाप्त, अवसित, सिद्ध, संप्या, निर्वेश 2 संपूर्ण, निखिल, अखिल, समस्त, समप्र, अश्वेष, अन्यून. 3 पक्त, परिणतः 'c. army' चत्रंग-वलं. -ION, s. समापन, निर्वेतनं, संपादनं. 2 सिद्धि f., समापि f., निर्वेशि f. 3 परिणामः, परिपाकः. 4 पूर्ण, परिप्रकः. -LY, adv. संपूर्ण; निःशेषं, पर्यापं, निरवशेनं, अश्वेषतः, सर्वेथा. 2 आमूलं, कात्स्न्येन. -NESS, s. संपूर्णता, निःशेषता.

Complex, a. संकीर्ण, सिश्चित, विषम, संमिथ, मिश्र, संकृत. 2 नानाथेक असरत, बह्वर्थ. - ITY, s. संकर:, भिश्चता संकृतना

COMPLEXION, s_t -वणे:, मुखराग:; 'of a pale c. ' विवणे:, पांडुवदनः 2 आकारः, रवरूपः 3 प्रकृति f_t , ज्ञारीरभावः. $-\Delta L_t$, a_t प्रकृतिसंविधन् $(-f | f_t)$.

Сомриденте, $v.\ t.$ संमिश्र 10, संसीणे-संकुल- $a.\ y$ 8 U, प्र-सं-कृ 6 P, संकरी-संकुली-कृ. -10N, $s.\ ti-$ कुलीकरणं, संक्षीणेता, संमिश्रता

COMPLICE, s. पापसहाय:. -ITY, s. पापसहायता, सहकारिता.

COMPLIMENT. s. अभिनंदनवचस् n., नमस्कार:;
presents c. s' अभिनंद अवीति; 'give my c. s
to Chyavana' च्यवनाय मां प्रणिपातय (V. 5),
मदीयो नमस्कारो वाच्यः; अश्रूजनं सर्व विज्ञापय प्रापितमत्प्रणाम: (R. XIV. 60). 2 प्रथयवाज्ञ तृ., चाट्रक्ति तृ., प्रज्ञेसा, श्राघा, प्रश्नंसांकि तृ.; 'high c.' उच्चैयोदः;
स्तृति तृ. -v. t. See Praise. 2 मध्रांगरा-चाट्रक्त्या सांत्व 10. -ARV, a. उपचार in comp.; 'c.
saying' उपचारपदं; प्रयवादित् (नी तृ.), स्तृतिमय (थी तृ.); 'c. present' उपायनं. -ER, s.
प्रियवादित् m., चाटुकारः

COMPLOT, v. i: गूढ मंत्र 10 A, क्टसंविदं क 8 U.

- s. गूढ-कु-मंत्रणा, क्टसाहित्यं. - TER, s. क्टसहायः.
COMPLY, v. i. अनुविधा 3 U, अनुरुध् 4 A, अनुत्र् 1 A. 2 अनु-सं-मन् 4 A, अनुत्रा 9 U, स्वीकु 8 U, प्रति-प्रति-प्रह 9 P, प्रतीष् 6 P, अ्युपगम् 1 P; कियतामस्याः प्रणयपरिष्रहः (Ka.
145) 'c. with her request.' - ANCE, s. अनु
वृत्ति f., अनुविधायित्वं, अनुरोधः, अनुसारः. 2 स्वीकारः, समिति f., अभ्युपगमः, परिष्रहः; 'in c. with your orders' त्वच्छासनानृरोधान्-नुसारेण. - ANT, a. अनु
विधायिन् (नी f.), अनुवृतिकुद्वाल-ज्ञाल, अनुरोधिन् ला, परिष्रहिन् ला.

Component, a. or s. घटक, साधक, रचक; 'c. part' घटकावयबः, अंगं, भागः, साधनं.

Comport, v. i. Behave, q. v. 2 युज्-उपपर्-pass.
-ABLE, a. योग्य, उचित. -MENT, s. आचारः, ज्य-वहारः, चेष्टितं.

Сомрозе, v. t. (of books &c.) प्रणी 1 P, वि-रच् 10, बंध् 9 P, निबंध, संग्रंथ 9 P. 2 विन्यस 4 P, संधा 3 U, संक्रप्ट., संविधा, निर्मा 3 A. 3 घट्ट. (वटयति), निर्मा, कप c.; or gen. ex. by आत्मक, रूप, मय (यी f.) in comp.; 'the body c. ed of 5 elements ' पंचिमिनिर्मितो देह:, पंचभूतात्मको देह:. 4 (Calm) स्थिरीकृ 8 U, ज्ञाम c. (ज्ञामयति), प्र-सद c., संस्तंभ c., पर्यवस्था c. (स्थापयति): 'does not yet c. (collect) himself ' नायापि पर्यव-स्थापयत्यात्मानं (U. 3). 5 (a dispute &c.) संधा 3 U, प्रश्नम् c., (प्रश्नमयसि विवादं S. 5). =ED, तः ज्ञांत, प्रसन्त, अन्याकुलं, अनुद्रिम, स्थिरीकृत, स-माहित. 2 विरचित, निर्मित, निबद्ध; 'c. in verse, or music ' श्लोक-स्वर-बद्ध; 'c. of 'घटित, आत्मक-(त्मिका f.), रूप in comp. =EDLY, adv. असं-भ्रमं, प्रशांतचेतसा, निरुद्धेगं. - ER, s. रचक:, प्रणेत m., निबंद m. -ITION, s. रचना, प्रणयनं, निर्माणं, निबं-धनं 2 विन्याः, संधानं, प्रज्ञामनं 3 समसनं, मिश्रणं, संयोगः, संधिः, संघातः 4 ग्रंथः, प्र-नि-बंधः = URE, ». स्थेयं, ज्ञामः, प्रसादः, असंभ्रमः, अक्षोमः 2 संधानं, सं-योगः, मिश्रणं, निर्माणं.

Compotation, s. सहपानं, संपीति f.

Compound, v. t. संयुज् 10, संमिश्र 10, संधा 3 U. समस् 4 P, संक्षित c. 2 (a dispute) संधा, समा-धा, प्रज्ञाम c. (ज्ञामयति). - v. i. ऋण ज्ञोधनेन आ-नुष्यं गम 1 P; 'was glad to c. for his escape with the loss of it ' तत्राज्ञेनापि मुक्तिरभवदिति हष्टो बभव. = α ., =ED, α . संयुक्त, यौगिक (की f.), संसष्ट, संमिश्र, सामासिक, साधित : 'c. word ' समा-स:. = 8. मिश्रणं, संकरः ; मिश्रितद्रव्यं, योगः. 2 परि-सरभूमि f., प्रांगणं (नं). =ER, s. मिश्रणकृत-समा-धात m.; 'c. of medicines' औषधयोगविद m. Сомриенено, v. t. बुध् 1 P. विट 2 P, जा 9 U, प्रह 9 P, परिप्रह, उपलभ् 1 Λ , अवगम् 1 P, ऋह 1 A; विभू c., अवध 10. 2 व्याप 5 P, अंतर्गण 10. अंतर्भू c., परियह 9 P, आकल 10, समाविश c. -Comprehensible, a. ग्राह्म, वेदा, अवधारणीय, विभान्य, भीगम्य ; 'easily c.' मुनोभ; 'not c.' दुनोध, दुर्घह, दुर्गम, दुर्ज्ञीय. -Comprehension, s. महणं, बोध:. 2 धी f., मित f., बुद्धि f., भवधारणा, मेधा; ' power of c. ' ग्रहणसामध्य, आकलनज्ञाक्तिः. З पतिसंहार:, व्याप्ति f., समावेश:, अंतभाव:. -Сом-PREHENSIVE, a. व्यापक, बहुविस्तीर्ण, व्यापिन् (नी f.), बहमइ. 2 साक्षेपिक (की f.). -LY, adv. समाप्ततः, संक्षेपेण. 2 व्यापकत्वेन्. - NESS, s. व्यापकत्वं. 2 संक्षेपः, समस्तताः

COMPRESS, v. t. संव 5 U, संकु च 1 P, संहत् 2 P, संपीड़ 10, संह 1 P. -IBLE, a. संकीचनीय. -IBL-LITY, s. संकीचक्षमता, संहरणीयता. -ION, s. संकीच्य:-चनं, संहति f., संपीडनं; संवरणं.

COMPRISE, v. t. व्याप् 5 P, अंतर्गण् 10, परिम्रह् 9 P, समाविश् c., अंतर्भू c.; 'to be c. ed in ' अंतर्गम् 1 P, अंतर्भू 1 P, or by भात्मक, गर्भ, in comp.

Comprobation, s. प्रमागं, साक्ष्यं, संमति f.

Сомрамых, v. t. आपुत् 10. 2 संदाये पत् c., संदा-यस्थ a. कृ 8 U. = s. आपोष:-वणं. 2 मध्यस्थावलं-बननियम:

Comprovincial, a. एकदेशीय, एकदेशज. Comptrol, v. t. अधिष्ठा 1 P, पर्यव-ईक्ष्1 Λ . =LER, s. কার্যাধিকূন:, पर्यवेक्षक:, कार्यहर्द m.

Compulsion,—sory, See under Compulsion,—sory, See under Compulsion, s. अनुसय:, अनुताय:, पश्चालाय:.
—Compunctious, a. अनुस्याते, अनुतायिन् (नी f.).
Compute, v. t. गण् 10, सं-परिसं-ख्या 2 P, संकल्
10.—Ation, s. गणनं-ना, संख्यानं.—er, s. गणकः.
Compade, See Companion.

Con, v. t. अधी 2 A, अभ्यस् 4 U.

CONCATENATE, v. t. (अविच्छेदं) संयुज 10, संक्षि-ष्ट., अनुबंध 9 P, संधा 3 U. -10N, s. अविच्छेद-संयोगः निरंतरः संक्षेत्रः, अनुबंधः 2 माला, परंपरा, येणी, पंक्ति f.

CONCAVE, «. पुटाकार, उत्तान, उदराकार. -ITY, s. उत्तानता, पुट:, गर्भ:.

CONCEAL, v. 4 गृह 1 U, प्रच्छद् 10, अपवृ 5 U or c., अंतर्थ 3 U; विथा 3 U, सप्तृ, नि-अपन्हु 2 A (feelings &c.); गृप् 1 P or 10; 'c. oneself' 'to be c. ed' अंतर्-इ 2 P; 'c. ing the body (oneself) behind a bush' विद्यांतारितविष्रद्दः (Ka. 152); हां 4 A (मातृनिहीयते कृष्णः S. K.).—ED, «. गृह, प्रच्छत्र, निभृत, गृत, निर्हाम.—MENT, ». गृहमं, प्रच्छादनं, नि-अप-हृतः, गोपनं, संवरणं; 'in c.' निभृतं, रहः, गृतं, छत्रं.

Сомсерв, v. t. अनुमन् 4 A, पदा 3 U, अनुज्ञ 9 U, वितृ 1 P; 'c. cd the point to him' तस्याभिषेतमत्वमत्यत. 2 अगीकृ 8 U, अभ्युपगम् 1 P, प्रतिपद 4 A. —Сомсезвіом, к. पदानं, वितरणं, त्याः. 2 क्षमा. 3 अगीकारः, प्रतिपात्ति f., अभ्युपगमः. Сомсетуе, v. i. गभ ६ 1 P, 10 ог आधा 3 U, गभवती-आपन्नसत्वा-ससत्वा-अंतर्वत्नी भू 1 P. —v. t. विभू с., वृध् 1 P, अवध् 10, अवगम् 1 P, प्रवृ 9 P, आलोच् 10, ज्ञा 9 U. 2 मन् 4 A, चित् 10, ध्ये 1 A. 3 संभू с., कृप с. (नरक्ती भूषणविक्रयं को माम संभावयेत् Mu. 5). 4 भू, वह 1 P; 86 Bear; 'I c. no

hatred against you' त्विय मे देखबृद्धिनीस्त, न तुभ्यमसूयामि. —Conception, इ. गर्भाषानं, गर्भ- धारणं. 2 विभावना, बोध:, प्रहणं, अंवधारणं. 3 विचारः, कस्पना, भावना, बुद्धि र्र., मित र्र., संकल्पः. —Concept, इ. अभिमानः, अवलेपः, दर्पः, अहंकारः, गर्वः; 'self-c.' स्वाभिमानः. 2 कल्पना, भावना, बिता, विचारः. 3 मित र्र., बुद्धि र्र., मतं. = Ed, a. दम, अवल्पना, अभिमानिन् (नी र्र.), उद्धत, आत्ममानिन्, सगर्वः; 'c. of learning' पंडितंमन्यः. —Edly, adv. साभिमानं, सगर्वः. =Edness, इ. मानिता, अहंकारः, सगर्वता.

CONCENTRE, v. t. एकीक 8 U, See below; 'c. ed all in self' आत्मपरायणः, आत्मन्येव निविष्ट-चेतोश्राचिः

CONCENTRATE, v. t. समाह 1 P, समुपचि 5 U, ए-कीक 8 U. 2 समाधा 3 U (as mind); अनन्यम-मस्क-एकाम-a. भू; 'my affections are c. ed in her' सा मे स्नेहस्यैकायनीभूता (M. 2). -ED, a. एकतान, अनन्यवृत्ति, एकाम, एकायन, एकसर्ग, एका-मध, एकायनगत. -ION, s. एकीकरण, एकम समाह-रण. 2 एकामता, समाधिः, अनन्यमनस्कता.

CONCENTRIC,-CAL, a. एक-समान-केंद्र.

CONCERN,—MENT, s. अर्थ:, ज्यापार:, विषयः, कार्य, संबंध:. 2 जिता, उद्देग:, औत्सुक्यं. 3 गीरवं, गुरुता, माहात्म्यं. 4 अवेक्षा, प्रणय:, अनुरागः, मनोयोगः, मनो-भिनिवेश:. 5 चर्चा, ज्यापार:, विचार:. =v. t. संबंध् 9 P, दिह्ज् 6 P, आत्रि 1 U; 'this does not c. you' नायं तव ज्यापार:. 2 अवेक्ष् 1 A. 3 Afflict, q. v. 4 (Oneself about) ज्याप्ट G A, आत्मानं क्याप्ट G, ज्याप्ट G, स्वाप्ट G, स्वप्ट G, स्वाप्ट G, स्वप्ट G,

CONCERT, ८. एकतान:-लः, संगीतं; 'c. hall' संगीत-भ्राला. 2 संप्रधारणा, संमंत्रणं, कार्यविमश्रोः, संवादः 3 सहकारिता, संभ्रयकारित्वं, चिन्तेक्यं, एकभावः:-ए. १. सं-मंभ् 10 A, संप्रधु 10, कार्याणि चित् 10 or विमृश् 6 P, संबद् 1 P. 2 संभ्रय-एकत्र-कृ 8U. 3 घट् ०. (घटयति), भृष् ०., चित् 10; 'well c. ed plan' स्घटितः-सुचि-तितः-प्रयोगःः

CONCH, 8. श्रंब:, कंब:, दरं.

CONCILIATE, v. t. अनुरंज् c., आराध् 10, प्रसद c., तुष् c., लल् 10, सांत्व 10. 2 संघा 3 U, अनुनी 1 P. — ION, s. अनुरंजन, सांत्वन, प्रसादनं. 2 सामन n., संधानं. — OR, s. अनुरंजनः. 2 संधानकते m., मध्य-स्थः. — ORY, a. आराधक, सामन in comp.; सामो-पनाराः 'c. means'.

Ooncise, a. संक्षित, संहत, सामासिक (की f.). = LY, adv. संक्षेपेण, संक्षेपतः, अविस्तरिण, समासतः; ' & c.

worded message ' लघुसंदेशपदा सरस्वती (म. viii. 77). = NESS, इ. संक्षितना, संहारः, अविस्तरः = Concision, इ. कतेनं, छेदनं, उच्छेदः

Concitation, s. उत्तेजनं, पोत्साहनं, उत्थापनं.

CONCLAVE, s. समाजः, सभा, परिषद् f. 2 गूढ-सभा-समाजः. 3 कक्षांतरं.

CONCLUDE, v. t. समाप c., निर्वृत c., अबसो 4 P, निष्पद c., संपद c.; साध c., संपूर 10. 2 अनुमा 3 Λ , तिभू c., ऊह्र 1 Λ , तक् 10. 3 निर्णा 1 P, निष्ण 5 U, अवध् 10, ज्यवसो 4 P; 'c. a treaty' संधि क् 8 U or विधा 3 U. -v. i. विरम् 1 P, निवृत् 1 Λ ; प्रज्य-ज्ञम् 4 P; 'when he had c. ed' वचस्पवसिते तस्य. -Conclusion, s. समाप्ति f., निष्पादनं, सिद्धि f., निष्पत्ति f. 1 अवसानं, अतः, परिणामः, उपसंहारः. 1 अनुमानं, उहनं, अनुमिति 1 1 निर्णयः, अवधारणं, फलं, उत्तरं. 1 सिद्धांतः, राद्धांतः, उत्तरपक्षः, निगमनं (in logic). -Conclusive, a. अखंडच, अनिरस्य, निरुत्तर, समर्थं. 1 निर्णयक, संज्ञयः उद्दिन् (नी 1), निश्चायक. -LY, adv. सिनश्चं, निश्चंतं, संज्ञयः 1 होत्यः 1 स्वांतः 1 स्वा

CONCOCT, v. t. पच्-कथ 1 P, तप् c. 2 चित् 10, घट् c. (घटयित), प्रकृष् c., निरूप् 10. —10N, s. का-थ:. 2 पाक:, पाचनं. —1VE, «. पाचकः

CONCOMITANT, «. आनुषांगक (कार्क),), समवायन (नी र्न.), समत, समान्वतः सहवतिन, सहकारिन. – s. सहचारिन m., सहवतिन m., संगिन m. – LY, adv. समवेत, सहित, सह, संभूय. – CONCOMITANCE, s. संयोग:, समन्वय:, अनुषगः, समवायः

CONCORD, s. ऐक्यं, एकता; चिनैक्यं, अविसेवाद:, अ-विप्रतिपत्ति f., अविरोध:; 'e. of hearts' ऐक्यं हद-ययो:, एकचिन्ताः 2 प्रति f., प्रणय:, संधि: 3 सम-य:, संबिद् f., नियमः 4 अनुषंग:, अन्वय:, समन्वयः 5 तालैक्यं, स्वरेकताः $-\Delta$ NCE, s. एकता, साह्ययं, ए-क्यं. $-\Delta$ NT, a. अनुरूप, अनुगुण, सन्द्रश् (श्री f.), अ-विरुद्ध, संवादिन् (नी f.)

CONCOURSE, s. संधि:, संगम:. 2 (of people) (ज-न-) समृह:, संघात:, निवहः, ओघ:, गण:.

CONCREMENT, s. पिंडः, राशिः, घनता, संइति f_s

CONCRETE, v. t. राज्ञांक 8 U, पिंडोंक, एकीक घनीक, संहन् 2 P. -v. i. राज्ञीभू 1 P, पिंडीभू, घनीभू, संहन् pass. -s. पिंड:, ओघ:, घनचय: 2 घन द्रव्यं, स्वानद्रव्यं. -a. घन, राज्ञीभूत, संहत, स्वान पिंडीभूत. 2 अबिविक्त, अकेवल, समवेत, आवित. -10% s. घनीकरणं; संहति f., संघात: 2 पिंड:, लीष्ट संहतद्रव्यं-

CONCUBINE, s. उपपत्नी, उपसी, गणिका, वारर्स वेदया; 'c. shut up' अवरोधसी. -AGE, s. उर स्रीगमनं, वेदयसिवा Concupiecence, s. कामः, अभिलाषः, रताभिक्षि f.
—Concupiecent, α . कामुक, कामिन् (नी f.), रतार्थिनः

CONCUR, v. i. एकब मिल् 6 P, संगम् 1 A, संभू1P, संपत् 1 P, समागम् 1 P. 2 संभूय-एकीभूय-कृ 8 U. 3 संमन् 4 A, तथा मन्; अभ्युपगम्, एकिचनीभू; See AGREE. = RENCE, s. सं-अनु-मित f., संमतं, इ-च्छा. 2 मतेवयं, एकिचनाः = RENT, a. एकिचन्तः संप्रित्म, संवादिन् (नी f.). 2 अनुष्रीगन् (णी f.); संभूय-सह-कारिन् (णी f.) - RENTLY, adv. संमिति-पूर्वं, अनुमत्या. 2 सममेव, युगपत्.

ZONCUSSION, s. संघट्ट:, विकंप:, विधुवन, संक्षोभः.

CONDEMN, v. t. Censure, q. v. 2 दं र 10, दं आदिश् 6 P or क 8 U; 'c. to death ' वृधदंडमादिश ; 'he was c. ed to be hanged ' शूलमारोप्यतामसाविति दंड आदिष्टः. 3 अपराधिन् व. (नी f.)
स्था с. (स्थापयित), अपराधं निर्णा 1 P; 'c. to
pay 'दा с. (दापयित). — ATION, s. दंडनं, दंडाज्ञाः 2 अपराधिनणेयः. 3 निंदा, गर्हा, दूषणं. — ATORY,
व. निंदक, अपवादक. — ER, s. दंडपणेनृ ल., निंदकः.

CONDENSE, v. t. संहन् 2 P, घनीकृ 8 U, सांद्रीकृ, स्यै

с. 2 संक्षिप 6 P. — v. i. सांद्री-घनी-भू, संहन् разы,
स्यै 1 A. _ व., -ED, व. घन, सांद्र, निविड, स्थान;

संक्षिप्त. 2 स्थल, अविरल. - ATION, s. धनीकरणं.

Condescend, v. i. प्रसद् 1 P, अहं 1 P, (followed by inf.); See Please; 'the king ced to speak with his servant' प्रसन्नो भूत्वा, द-क्षिणतया, गीरवं-अभिमानं-अपास्य, भृत्यन सहाभाषत; 'c. to look at me' माय दृष्टिमसादं कुरु. 2 अनुवृत् 1 A, अनुमन् 4 A, अनुज्ञा 9 U.—ING, a. प्रसादा-भिमुख (खी f.), प्रसन्न, अस्तगर्व, त्यक्तगीरवः—INGLY, adv. अगर्व, प्रसन्नतया, नम्रतया.—Condescension, s. प्रसाद:, दाक्षिण्यं, दर्पत्यागः, गौरवत्यागः, नम्रता.

CONDIGN, त. यथाई, अनुरूप, तमुचित, योग्य. -LY, adv. यथाई, यथोचितं. -NESS, s. योग्यता, औचित्यं. CONDIMENT, s. व्यंजनं. उपस्कर:.

CONDIMENT, ह. व्यजन, उपस्करः: Condisciple, इ. सतीर्थः, एकग्रहः:

-ITY, s. घनता, निविद्यता, &c.

CONDITION, 8. द्ज्ञा, अवस्था, भावः, हिथति त., वृत्ति त., गित त.; 'in this c.' एवंविध व., एवंभूत व.; oft. ex. by स्व & ता affixed; दिहता, दुर्गतस्य, &c. 2 समयः, नियमः, प्रतिज्ञा, अभिसंधिः; संकेतः; 'on this c.' अनेन समयेन. 3 अर्थः, आस्पदं, पदं, अधिकारः, भावः. 4 गुणः, उपाधिः, विज्ञेषणं, प्रकृति त.—AL, a. समययुक्त, सोपाधिक (की त.), सनियम, नियन्तः, संकेतार्थः.—ALLY, adv. समयपूर्वेकं, सप्रतिज्ञं, समयपुरःसरं.—ED, a. स्थित, वर्तिन् (नी त.), स्थ in comp.; 'well c.' प्रस्थित, सुस्थः

CONDOLE, v. i. समदु:ख a. भू 1 P, (अन्यं),अञ्चन शुच्च 1 P, श्लोकातं समदु:खेन सांत्य् 10. = ENCE, s. समदु:खता, अनुशोचनं; शोकः, संपरिदेवनं. = EB, s. समदु:खता, आनुशोचनं m.

Condone, v. t. क्षम् 1• A, प्रजुष् c., प्रमृज् 2 P. - Ation, s. क्षमा, अपराधक्षमा, प्रमार्जनं .

Conduce, v. i. (to) आवह 1 P; (महद्दिष हाज्यं न में सी ख्यमावहति P. I. 1), भू with dat., इप् 1 A, संपद 4 A, (dat.). 2 वृध् c., संपद c., कर-द c., प्रवृत c. —IVE, a. आवह, कर (री f.), जन-क, in comp.; 'c. to happiness' सुखावह, दित-कर, &c.

Conduct, v. t. नी 1 P, पाप c. (तन मां प्रापय पन्युरंतिकं K. IV. 32), गम् c. (गमयित), वह 1 P. 2 विधा 3 U, निवंह c. प्रवृत c., प्रणी. 3 (oneself). वृत् 1 A, व्यवह 1 P, आवारिण वृत, सदाचारं प्रतिपद 4 A; ' well c. ed ' साधुवृत्त, सदाचारं 4 पि-अनुचर 1 P, अनुया 2 P, मार्ग दृष्ठ् c. or आदिष्ठ् 6 P. - श. निवंहरं, निवंहरं, प्रणयनं. 2 वृत्ति त., वृत्ते, आचरारं, व्यवहारः, कर्मन् ग., चरितं, चेष्टितं, आचरणं. 3 परिचरः, मार्गदर्शेकः. - or, श. नायकः, अग्रगः, नेतृ ग., अग्रणाः; (of heat &c.) प्रवाहकः. 2 निवंहिकः, प्रणेतृ ग.

CONDUIT, s. प्रणाली, जलनिर्गम:. 2 क्रस्या.

CONE, s. सृचि-ची f., शिखा. 2 शंकु:. -CONIC, -CONICAL, a. सूच्याकार, शंकाकृति.

CONFABULATE, See CONVERSE. .

Confect, v. t. उपस्क 8 U, स्वादु a. कृ.=ion, s. उपस्कर:, भिष्टात्रं, मोदकाः =ionery, s. मोदकाविक-यस्थानं. =ioner, s. आपूपिकः, भक्ष्यंकारः.

CONFEDERATE, v. t. संघा 3 U, संयुज् 7 U, 10, एकत्र क 8 U. -v. i. संघइ 1 A, संयुज् pass., संधि कृ. -a. संधिबद्ध, सृक्षिष्ट, कृतसंधि, संयुक्त, संघातवत् (ती f.). -s. सहायः, सहकारित् m., सहयोगित् m. -ION, s. संधानं; संयोजनं. -CONFEDERACY, s. संधिः, साहित्यं, संघातः, संयोगः.

CONFER, v. t. (upon) वित् 1 P (with loc.), प्रतिपद c., दा 3 U, 1 P (with dat.); 'I shall c. upon you 100 grants of land 'त्यां ज्ञासन् गतेन योजयिष्यामि (P. I. 1). 2 आवह 1 P, दा, उत्पद c. 3 Compare, q. v.; 'c. a favour 'प्रसाद क 8 U, अनुषद 9 P; 'c.-ing pleasure 'सुखद, मुखावह. = v. i. संनाच 1 A, संलप 1 P, संवद 1 P. 2 संनं प्राप्त 10 A, संचित् 10, विषद c. = ENCE, s. संवाद:; संकथा, संभावण. 2 मंत्रण. 3 हपेमान. 4 मेलकः, समाज:. = REE, s. दान् m., द or प्रदांत comp. Confess, v. t. स्वीक 8 U, अंगीक, प्रतिपद 4 A, अभ्युपनम् 1 P, अभ्युप-इ 2 P. 2 विव् 5 U, सच 10,

भकाज्ञ् ०., ख्या ०. (ख्यापयित). 3 (आचार्याय-गुरवे) • पापानि निविद् ०. ०र कथ् 10. – EDLY, adv. असंज्ञयं, ध्यक्तं, प्रतिपत्तिपूर्वकं. – 10N, ८. अंगीकारः, संप्रतिपत्ति f., अभ्युपगमः, प्रहणं. 2 ख्यापनं, प्रकाज्ञनं. 3 पापनिवेदनं. – 0R, ८. स्वीकर्तं m.; ख्यापकः

Confede, v. i. विश्वस 2 P, प्रति-इ 2 P, भद्धा 3 U; ' she was made to c. in a false man ' अस-स्यसंधे जने पदं कारिता (S. 4). = v. t. निश्चिप् 6 P, न्यस 4 P (with loc.), सम-ऋ c. (अर्पयति); 'have you kept the secret c. ed to you ' अपि रक्ष्यते रहस्यनिक्षेप: (V. 2). - ANT, इ. विश्वास-विश्रंभ-भूमि f., सदि m., वयस्य:. 2 (of a woman) स-खी, वयस्या, आलि-ली f. = ENCE, s. विश्वासः, विश्रंभः, प्रत्यय:: शद्धाः 2 निभय:, इढपत्यय:, इढज्ञानं, असं-ज्ञाय:; 'enter into c.' विश्वासं गम् 1 P or बज् 1P; ' raising of c. 'विश्वासीपगम:; 'inspire with c.' विश्वासं नी 1 P, विश्वस् c.; 'take into c. 'विश्वम-स्थाने मन 4 A; ' self- c.' प्रगल्भता, प्रागल्भ्यं, धृष्टता; 'an object of c.' विश्वासभिम:, विश्वेभस्थानं-भाजनं =ENT, a. विश्वासिन् (नी f.), विश्वासप्रतिपन्न, विश्वस्त, जातपत्यय, विश्वव्धः 2 निश्चित, असंदेह, छिन्नसंज्ञायः 'he is c. of success 'जयं निश्चितं (भूवं) मन्यते 3 भगरूभ, धृष्ट, निर्विश्वंक, साहसिन. -ENTIAL, a. विश्व-स्त, विश्वन्धः आम्न (आतजनः); 'c. talk' विश्वं-भालाप: ; 'c. matter. ' विश्वासकार्यः 2 गुप्त, अप-काइय, संवरणीय. -ENTIALLY, adv. विश्वन्धं गुतं. -ING, त. विश्वासापन्न, विश्वासभाज्, विश्वस्त, जातप्रत्य-य, विश्वन्ध, अविश्वकमान, नि:शंक. -INGLY, adv. विभन्धं, सप्रत्यंयं, निविश्वंतं, निःसंदेहंः

Configuration, s. आकार:, रूपं, मूर्ति f., विग्रह:, आकृति f.

CONFINE, s. सीमा, पयँतः, प्रातः, समंतः, परिसरमूमि f. -v. i. पर्यंते-निकटे-स्था 1 P or वृत् 1 A. -v. t. नि-अव-रुध् 7 U, आसिध् 1 P, नि-सं-यम् 1 P, निमह् 9 P, वृष् 9 P, निवंधः 2 (oneself to) न व्यति-इ 2 P or उत्तं घ् 1 A, 10, नितचर् 1 P. 3 संह 1 P, संकृष् 1 P. -ED, a. संयत, निरुद्ध, निवद्धः 2 संकट, संकुष्ताः, 'c. in the bowels' वद्धकोष्टः; 'c. to bed' स्थयममस्तः; (of a woman) प्रात्तप्तवकालाः -MENT, s. संयमः, निरोधः, निग्रहः, वंधनं, कारागृहः, 'c. of bowels' वद्धकाहः, आनाहः, मलावरोधः; 'c. of a woman' प्रस्वकालः, प्रस्वावस्थाः

CONFIRM, v. t. दृढीक 8 U, ब्रुटयति (D.), संस्तंभ् c. 2 स्थिरीक, दृढममाण दा 3 U, प्रमाणीक, मुस्थिर- दृढ- a. क. — ATION, s. तृढीकरण, संस्तंभन, सत्या- पनं, प्रमाणीकरण. — ED, a. दृढीकृत, प्रमाणीकृत, स्थि- रोकृत. 2 दृढ, स्थिर, रूढ, प्ररूढ; 'a. c. fool 'प्रति- निक्थमूर्वः; 'c. friendship' प्ररूढ: संसर्गः, रूढ सीहर्दः

Confiscate, v. t. सर्वस्वं अपह 1 P or आच्छिद् 7 P or दंड् 10, नि:स्व «. कृ 8 U; 'let his property be c. ed ' अस्य सर्वेस्वहरणमादिश्यतां. — ED, «. राजापहत; हतसर्वस्व, नि:स्विकृत. — ION, s. सर्वेस्वहरणं, सर्वेस्वदंड:, सर्वेस्वापहार:

CONFLAGRATION, 8. दाह:, ज्वलनं, दीपनं; 'forest c. 'दानानलः, दव:, दाव:, अरण्यनिह्नः

Conflict, s. विरोधः, (स्मृत्योविरोधः); इंद्रं, कलहः, वेर; विप्रतिपत्ति f., विसंवादः. 2 युद्धं, संप्रामः, विषदः. 3 संघदः, समाधातः, अभिसंपातः. -v. i. युध् 4 A, विवद् 1 A, विप्रह् 9 P; 'mutually c. ing S' astras' परस्परं विवदमानानां ज्ञाकाणां (H.1); वि-प्रतिपद् 4 A, परस्परं विद्धं pass., विसंवद् 1 P. $-ING_n$. विप्रतिपन्न, विरुद्ध, परस्पराविरोधिन (नी f.), विसंवादिन.

Confluence, Conflux, s. संगमः, संभेदः, तीयव्यतिकरः, वीण f. 2 संयोगः, समागमः, संमिलनं 3
Concourse, q. v. =Confluent, «. संमेलक,
संप्रवाहक.

CONFORM, v. i. (to) अमुदृत् 1 A, अनुसृ 1 P, अनुरुध 4 A, प्रमाणीक 8 U, (इति सुजनचरितं प्रमा-णीकुरु M. 3), अनुविधा 3 U. 2 युज् pass., सद्श-तुरुय-त. भू, उपपद् 4 A, संबद् 1 P. =v. t. अनरू-प-सह्या त. (शां f.) कृ, समीकृ. =ABLE, त. अनुरू-प, सद्दा, तृत्य, अनुगुण, समान, संवादिन् (नी f.). 2 अनुविधायिन् (नी f.), अनुरोधिन्, अनुकुल. 3 यो-ग्य, उपपन्न. =ABLY, adv. अनुसारेण-सारतः, अनु-रोधात, अनुरूपं, यथा in comp. =ITY, इ. अनुरोधः, अनुवृत्ति f. $\mathbf{2}$ अनुरूपता, आनुगुण्यं, सादृश्यं, अनुसारः; ' in c. with ' अनुसारेण, अनुरूपं, &c. 3 योग्यता, यक्तता. =IST, s. धर्मानुसारिन m., प्रवृत्तधर्मानुवर्तिन् m. CONFOUND, v. t. श्रांत्या मन् 4 A; 'c. s falsehood with truth' सत्यमनृतमिति श्रांत्या मन्यते; oft. by संदिह् 2 U; ध्रीजीलविनिः सतैवेडभयः संदिग्धपारा-बता: (V. 3) ' the pigeons c. ed with volumes of incense' &c.; See Mistake. 2 आकृतीकृ 8 U, मुह् c., वि-सं-क्ष्म् c., संभ्रम् c. (भ्रमयित). 3 संकृ 6 P, बिक्षिए 6 P, संमिश् 10, संकुलीकृ. **4** वि-ल्प् c., विनश c.; 'c. by argument' निरुत्तरीकृत -ED, «. मोहित, आकुल, संध्रांत, विहस्त, व्यग्र, वि-क्षित. 2 संकीर्ण, संमिथित, संकुल. 3 दैवापहत; लुप्त जा-न. -ER, s. मीहकः, मोहनः. -ING, a. भ्रांतिजनक, संदेहीत्यादंक, मोहिन् (नी र्.).

Сомгранствиту, з. तीआतं ; आतृत्वं, साहित्यं. Сомгромт, v. t. अभिमुखी-संमुखीकु 8 U, अभिमुखीत्वं (D.), समक्षं उपानी 1 P. 2 संमुखीभू 1 P, सं-अभि-मुखं स्था 1 P or गम् 1 P or वृत् 1 A. 8 Compare, q. v. = Ation, s. संमुखस्थापनं; संस्-खागमनं. Сомбиве, v. t. वि-सं-प्रम् с., आकुलिक् 8 U, मुह् e. See Confound; 'to be o. ed' मुह् 4 P, आकुलीमू. —ED, a. मोहित, संग्रांत, आकुल. 2 अ-र्यष्ट, अञ्चल, कमहीन. —EDLY, adv. संकुलं, अक्निण, ससंभ्रमं, संकीणतया, अस्ताञ्चस्तं. 2 अस्पष्टं, संदिग्धतया. —Confusion, s. संभ्रमः, वैक्रव्यं, ज्याकुलत्व, ज्यमता, विभवः, मोहः. 2 वैलक्ष्यं, गीडा, लज्जा. 3 संकरः, संक्षोभः, ज्यतिकरः, संकुलं. 4 अक्रमः, अस्पष्टता, क्रमभंगः, अस्ताज्यस्तता. 5 विनादाः, निप्रहः, लीपः.

JONFUTE, v. t. खंड 10, प्रत्याक्षिप् 6 P, निरस् 4 U, प्रत्याख्या 2 P, निरा-अपा-कृ 8 U; निरुत्तराकृ (of persons). =ATION, s. खंडनं, निराकरणं, निरसनं, प्रत्याख्यानं

JONGE, s. प्रणामः, नमस्कारः. 2 आमंत्रणं, अनुज्ञाग्रह-णं, आप्रच्छनं.

Congeal, v. t. घनीक् 8 U, संहत् 2 P, क्ये c., दि-डोक्, संचि 5 U. – v. i. घनीक् 1 P, क्ये 1 A, वि-डीक्, संहत् pass., जीतीस. – Congelation, s. जीतीसाव:, संहति f., घनीकाव:, घनीकरणं.

JONGENIAL, «. एकजातीय, सजाति. 2 समानशील, एकस्वभाव, सधर्मन् . 3 सुखावह, हितकर (री.), अनुरूप, अनुगुण, अनुकूल, सदृश (शी.); 'c. to health' आरोग्यावह, स्वास्थ्यकर. = ITX, «. समानशीलता, सधर्मता, सजातित्वं. 2 आनुरूप्यं, आनुगुण्यं. JONGENITE, «. सहज, एककालीस्पन्न.

JONGER, s. जलब्याल:.

Jongeries, s. राजि:, संचय:, ओघ:, पुंज:, स्ताम:. Jongert, v. t. राज्ञीकृ 8 U, संचि 5 U, पिंडीकृ, घनीकृ. — 10N, s. (of blood) रक्ताबर्धम:, अस्कृष-यः, रक्तसंचयः.

Jonglobate, a. एकपिडीभूत. = v. t. गोलीक 8 U, एकपिडीक.

Jonglomerate, v. t. राज्ञीक 8 U, संचि 5 U, संभु 3 U, एकपिडीक, समाक्षिप 6 P. — Ion, s. स- मुपचयनं, एकीकरणं 2 एकराजिः, एकपिडः

JONGLUTINATE, v. t. संयुज् 10, संक्षिष् c., संथा 3 U; संस् c. (रोपयित) (of wounds). -v. i. pass. of roots above. -ION, s. संयोग:, संधि:,, संधानं. 2 संरोपणं.

JONGRATULATE, v. t. अभिनंद् 1 P or c, (ताप-सीनिरनिनंपमाना S. 4); gen. ex. by दिष्टचा with वृद्ध 1 A or c., (चित्ररथहंसी दिष्टचा वर्धितृं Ka. 365); दिष्टचा सुनमुखदद्देगेन आयुष्टमान्वर्धते (S. 7) 'you are to be c. ed upon seeing your son's face', or 'I c. you upon seeing' &c. —ION, s. भन्यवादः, अभिनंदनं, दिष्टचा वर्धनं. —ORY, a. अ-भिनंदक, भन्यवादस्चक.

JONGBEGATE, v. t. समाचि 5 U, समाह 1 P;

See College. -v. i. संमित् 6 P, सं-इ 2 P; See Assemble. -ion, s. सभा, परिषद f., संसद्द f., समाजः 2 समवायः, निवहः, गणः, समाहारः, स-मुदायः. -ional. a. सामाजिक (क्री f.), सभ्य.

Congress, s. सभा, परिषद् f., संसद् f., मेलकः, स-माजः, सदस् f. n. 2 संघटः, समाघातः.

Congruous, α . योग्य, उचित, संगत, अविरुद्ध, अनुगुण, अनुरूप, सद्द्य (शी f:), संबद्ध. —LY, adv. युक्तं, अनुरूप, संगतं.—Congruity, Congruence, s. संगतता, अनुरूपता, युक्तता, साद्द्यं; oft. ex. by s—s; 'what c. is there between this (youthful) age and this restraint of passions' केदं वयः क्रेयमिंद्रियाणामुपद्मांतिः (Ka. 135).

Conjecture, v. t. तर्क 10, अनुमा 3 A, 2 P, इन् र् 1 A; उत्प्रेक्ष् 1 A, (किमुन्प्रेक्ष्मे कुतन्त्योयमिति U. 4). - s. तर्कः, वितर्कः, उहः-हनं, अनुमानं; 'your c. is clear (you have rightly c. ed)' प्रसन्न:-उपपन्न:-ते तर्कः. - AL. a. आनुमानिक (की f.). - ALLY, allv. अनुमानेन, सवितर्क, अनुमानपूर्वकं.

Conjoin, v. t. संयुज् 7 U, 10, संक्षिष्ट, संघा 3 U; c. ed in bonds of friendship ' मित्रभावेन वर्तमानाः, परस्परानुरकाः = v. i. संयुज्-संक्षिप्-संधा-pass. = ED, Conjoint, a. संहत, संयुक्त, संक्षिट, संबद्ध. = LY, adv. समं, सहित, संहत, त., संमूय.

Conjugal, a. वैवाहिक (की f.); oft. ex. by दं-पती; 'c. love 'दंपत्यो: प्रेम; 'c. fidelity 'अञ्च-भिचार:; सतीत्वं, पातिव्रत्यं.

Conjugate, v. t. रूपाणि आख्या 2 P. =10n, s. गण: ; '1st c.' भ्वादिगण:.

Conjunct, त. संयुक्त, संक्षिष्ट; 'a c. consonant' संयोग:, योग:. –10N, s. संयोग:, योग:, संक्षेत्र:, सस-गे:, समागम:, संगः: 2 समुख्य:; 'c. of planets' संगम:; 'lunar c.' अमावास्या, अमा-1VE, त. संयुक्त, संक्षिष्ट, योगिक (की ति.). –URE, s. योग:, संयोग:, संक्षिः. 2 अवसर:, समय:, परताव:. Conjure, v. t. मुद्द c., मंत्रैवंश्चर्त वि ि २; मायां कृ 8 U, अभिषर 1 P. 2 सञ्चायथं आदि क् 6 P, बाए c.; 'I c. thee by my life (soul)' शापिता-सि मम जीवितेन (Mal. 8); अभ्यर्थ 10 A, सज्ञायथं संबुध c. 3 (in mind) अनु-सं-स्मृ 1 P; चित् 10. –v. i. सञ्चायथं ऐकमन्यं-कूटं-कू 8 U, संज्ञप् 1 U. – ATION, s. माया, इंद्रजालं, कुहकः, मंत्र: 2 ज्ञापनं. 3 सञ्चपथः संकल्पः, संज्ञ्चानं. –ER, s. इंद्र-एंट्र-जाहि-कः, मायिन कः, आहिनुंडिकः, कुहककृत कः, कुहक्काजीवः.

CONNATE, «. सहज, एककालोत्पन्न, सहजात.

CONNATURAL, a. सहज ; एकस्वभाव.

Connect, v. t. संबंध् 9 P, अनुबंध्; संयुज् 7 U, 10, संक्षिप् c., संधा 3 U, व्यतिषेज् 1 P, संबंध 4 P.

संयु 2 P. =ED, त. संयुक्त, संबद्ध, अन्वित, सात्वय. 2 अविच्छेद, अविरत, अविच्छित्त; 'a c. narrative' कथाप्रबंध:. =ION, s. संयोग:, अनुषंग:, संसर्ग:, संगः; 'in c. with ' अनुबध्य, उद्दिश्य, अधिकृत्य. 2 संबंध:, संपक्तः, अन्वयः, संदर्भः, समन्वयः. 3 बंधुः, बांधवः, सातिः; 'to have c. with ' संगम् 1 A, अभिगम् 1 P.

 CONNIVE, v. i. (at) कामत: उपेक्ष् 1 A, ज्ञानं निह्नु

 2 A. 2 क्षम् 1 A, सह 1 A. 3 अक्षि संकृष् 1 P.

 -ANOE, s. उपेक्षा, ज्ञानापह्नवः, कामतः उपेक्षा. 2 क्ष

 मा. 3 अक्षिसंकोषनं

CONNOISSEUR, s. गुणज्ञ:, परीक्षक:, अभिज्ञ:. CONNUBIAL, a. बैवाहिक (की f.); दंपती in comp.; 'o. love' दंपतीस्नेह:-

Conquer, v. t. जि 1 P, वि-परा-जि 1 A, अभि-पराभू 1P. 2 नियह 9 P, वि-सं-यम् 1 P, दम् c. (दमयति), वज्ञीक 8 U, स्वायत्तीकः; 'one who has c.ed his passions' जित्तिद्वयः, संग्तेद्वियः, वज्ञी, दांतः,
संयमी: -ABLE, a. जेय, अभिभवनीय: -OR, s. जेतृ
m., विजेतृ, जियन् m., जित् in comp.; विश्वजित् 'c.
of the world'. -Conquest, s. जयः, विजयः,
वज्ञीकरणं, अभिभवः, जयनं, स्वायत्तीकरणं. 2 जितयदेशःः

Consanguineous, «. एकदारीर, एकपिंड; सपिंड, सगोत्र. = Consanguinity, श. सगोत्रता, सपिंडता; एकद्वारीरान्वयः, संबंधिन्वं

Conscience, s. सदबिद्धचारज्ञिक f., संज्ञानं; oft. ex. by मनस् n., अंतःकरणं; 'biting of c.' पश्चाचापः, मनस्तापः. —Conscientious, a. निर्धांज,
अमाय, जुद्धमति, व्यायपरायण, ऋजुमकृति. 2 पुण्यातममृ, पुण्यज्ञील, व्यायवर्तिन् (नी f.). –LY, adv. जुद्धमनसा, निर्धांज, जुद्धभविनः – NESS, s. मतिजुद्धि f.;
ज्ञीकता, पुण्यज्ञीलत्वं

CONSCIONABLE, त. न्याच्य, योग्य, यथार्थः - Conscionably, adv. यथार्थं, धर्मतः, न्यायेन.

Conscious, a. Ex. by ज्ञ, विट् or अभिज्ञ in comp., or by verbs for 'know' q. v.; 'not e. of pain' वेदनानभिज्ञ; 'I am perfectly c. of my defects' स्वदोषान वृढं खलुं जाने. 2 सच-तन, सतर्क, ज्ञानिन् (नी f.), प्रतिबोधवत् (ती f.); 'to be c. of' ज्ञा 9 P; विभू c., (नात्मानमिष विभावयति - S. 4), चित् 10 A; See Know. - Lx, adv. ज्ञामात, बुद्धिपूर्वं, ज्ञानतः, जामतः. - NESS, s. ज्ञानं, उपलन्धि f., चेतृता, चेतन्यं, संज्ञा, वेदनं, अनुभ-षः, बोधः, प्रतिबोधः.

CONSCRIPT, s. नवयोद् m. -a. लिखितनामन्.

Consecrate, v. t. (an idol) प्रतिष्ठा с (प्रति-श्रामयति); पविश्वक 8 U, संस्कृ, अभि-अनु-मंत्र् 10 A, (श्रामदेवानुमंत्रिते।ऽथः U. 2), 2 अभिषष् 6 P,

प्रोक्ष् 1 P. 3 डप-प्र-विनि-युज् 7 A, 10, निश्चिष् 6 P, वि-उत्-मृज् 6 P, उपहृष् c. -a.,-ED, संस्कृत, प्र-तिष्ठापित, विनियोजित, उपकल्पित. -EB, s. संस्कृत, m., प्रतिष्ठापकः. -ION, s. संस्कारः, प्रतिष्ठापकः 2 उत्सर्गः, विनियोगः, उपयोगः

Сомвеситіом, s. क्रमः, अनुक्रमः, प्रवंधः, अन्वयः, प्रप्तरा, भ्रेणी, माला. — Consecutive, a. क्रमागत, अनुपूर्वः, अविरत, निरंतर, सप्रवंध, संतत. — LY, adv. क्रमण, यथाक्रमं, यथापूर्वः अविरत, अविच्छेदः. — NESS, s. आनुपूर्वः, अविच्छेदः, प्रवंधः, संततता.

Consent, v. i. संमन्-अनुमन् 4 A, अनुसुद् 1 A, अनुसु 9 U; प्रह् 9 P, स्वीकृ 8 U; See Agree.

— s. संमित f.- तं, अनुमति f. -तं, अनुस्ता, अनुमोदनं 2 मतैवयं, एकचित्तता, ऐवयं. 3 इच्छा, कामः; 'against one's c.' अनिच्छया, संमितच्यतिरकंण, बलात, बलेन ; 'c. in writing' संमितपत्रं; 'take the c. of' अनुमन् c.. (भूयोपि सखीजनमनुमानिष्डयामि S. 3).

— IENT, a. एकमत, एकचित्त, संमत. — INGLY, adv. संमत्या; कामतः, संमतिपूर्वं.

Consentaneous, a. See Fit.

Consequence. s. फलं, परिणाम:, उदकी:, उत्तरं, उत्तरंफलं. 2 गीरवं, महिमन् क., गुहता, प्रतिष्ठा, प्रभानः: 'of no c.' निर्धिक, यिक्षिन, प्रिक्षिन, अर्मानं, उहनं, अर्मुहः; 'in c. of this' अतः, अस्मान्तारणात, अस्माद्धेतीः, अनेन हेतुना; 'as a c. of thy efforts' तव यत्नसामध्यीतः; 'immediate c.' सांदृष्टिकः; 'necessary c.' कार्यवज्ञः; 'visible c.' दृष्टार्थः: —Consequent, a. आनुषीमिक (की f.), अनुष्ठति (नी f.); oft. ex. by फलं; 'c. upon his coming' तदागमनफलं.—s. अनुष्पः, फलं, परिणामः.—IAL, a. आनुष्पिक, अनुवितनः 2 मानिन, सगवे; See Arrogania, अस्मात्कारणात.—

CONSERVE, $v.\ t.$ संरक्ष् $1\ P.$ पा $o.\ ($ पालयति), संध् 10, गुप् $1\ P.\ 2$ संध् $3\ U.$ उपस्कृ $8\ U.$ -s. [मर्ष, मोदकः; संधितं, उपस्करः, व्यंजनं. -ATION, $s.\ \tau$ क्षा संरक्षणं, पालनं, गुति f., क्षेमः. -ATIVE, $a.\$ संरक्षकं, पालक. 2 नवविद्रेषिन् (o f.), स्थितिपालक. -ATOR, $s.\ \tau$ क्षकः, पालकः. -ATOR, $s.\ \tau$ क्षकः, पालकः. -ATORY, $s.\ \tau$ क्षास्थानं, आधारः, रक्षणस्थानं-ज्ञालाः

CONSIDER, v. t. विचर с., विमृत्त् ६ P. आ-समा पर्या-लोच् 10, वि-सं-चित् 10, समीक्ष् 1 A. (न धर्म- चृद्धेषु वयः समीक्ष्यते K. v. 16); ध्वै 1 P. संव्या 1 A. अवधु 10, अवेक्ष. 2 मन् 4 A. संभू ८., तर्के 10 समर्थ् 10, विगण् 10, आकल् 10, (स्पर्शमपि पावनमा कल्यंति Ka. 108). 3 परीक्ष, निरूप् 10, अवेक्ष् अनुसंधा 3 U, वि-विच् 3, 7 Ú. 4 पूज् 10, अर्च्य 1 मन् ८., मस्युपकृ; सं-परि-तुष् с. = ABLE, a. अस्तो

क, गुरु, अनस्प, प्रचर, प्रि, महत् (ती र्.) 2 मांन्य, आर्य, प्रच्य. -ABLY, adv. अतीव, भूरि, अति-सु-pr., भृद्यं, अनल्पं, अत्येतं. -ATE, a. समीक्ष्य-विमृहय-का-ित् (णी र्.). 2 कृतावधान; आदत, दत्तादर, अप्रमत्त, अवहित. -ATELY, adv. समीक्ष्य, विमृहय, अवेक्ष-या, अममत्तं, अवधानतः, सावधानं. -ATION, s. विचारणा, आंखोचना, विमर्चाः, समीक्षा, विता. 2 विवेचमं, निरूपणं, चर्चां, परीक्षणं. 3 आदरः, अपेक्षा, अवेक्षा. 4 कारणं, विमित्तं, हेतुः. 5 गौरवं. गुरुता, प्रतिहा. 6 पूजा, संभावना, आदरः. 7 प्रतिफलं, पारितोषिकः; 'in c. of ' अपेक्षाया in comp., समीक्ष्य, आलोच्य, विचारं, प्रथमिति प्रथमित प्रथमितवेषां। मर्षायतव्यः (S. 4) 'in c. of its being the first' &c. lonsign, v. t. निक्षिप् 6 P, न्यम् 4 U, दा, 3 U, 1 P, ऋ c. (अपंयिति), प्रतिपट् c.; 'c. to the

flames ' अग्निसात्क 8 U. 2 उप-प्र-विनियज 7 A.

10. - MENT, इ. अर्पणं, न्यसनं, प्रतिपादनं.

Consist, v. i. (of, in) Ex. by रूप, आत्मक, मय (of f.) in comp.; 'Ojas c. s in abundance of compounds' समासभ्यस्त्वरूपं स्तवं नाम ओजः; 'body's ornament c. s in true knowledge' स-त्यज्ञानात्मकं जारीरभाषणं; See Compose. 2 संवत1A. संस्था-संभ 1 P. -ENCE, s. धनता, सांद्रता, स्थानता. 2 स्थिता, दढता. 3 अविरोध:, आनुरूप्यं. -ENCY, s. संगतता, संवादः, अविरोधः, आनुरूप्यं 2 स्थिरता, अचापत्यं.-ENT, a. अविरुद्ध, सदृश (शी f.), योग्य, अनुरूप, संवादिन (नी f:); 'his conduct is c. with his words' तस्याचरणं (कर्म)वचसा न विवदते, वचसी न विरुद्धं, वचसा न विसंबदतिः 'in-c.' विसंवा-दिन, विरुद्ध; परार्थमुखमभूतः स्वार्थाविरोधेन (Bh. I. 74) 'c. ly with their own interests.' 2 (at a to the state of the sta अचवल, अलोल. 3 वृद्ध, घन, सांद्र, दयान. -ENTLY, adv. अविरुद्धं, अविरोधेन, अनुसारतः. -ING, a. Ex. by मय (यी f.), आत्मक (आत्मिका f.) in

रूपभूषिष्ठा परिषद् (S. 1). ONSISTORY, ३. पुरोहितसभा

ONSOCIATE, See ASSOCIATE.

onsole, v. t. आ-ममा-धस् c., सां (तां) त्व 10, विनद् c., अभ्युपपद् 4 A, (रितम-थुपपत्तानुरां K. IV. 25). 2 शांकमपह 1 P, सुरथ-प्रकृतिस्थ-य. क् 8, U.=ATION, s. आधासः सने, सांत्वनं, विनोदनं, स-माधासनं. —ATORY, a. सांत्वनं त्रील, आधासिन् (नी ∫.), शोकापहारक, सांतिद, सुखायहः -ER, s. आधासकः, विनोदकः

comp.; 'c. for the most part 'ex. by भ्यिष्ठ

affixed : 'assembly c. of learned men 'अभि-

омволловтв, v. t. संहत् 2 P, पक्तीकृ 8 U, घनी-क, संस्था ८. (स्थापयति). =v. ं. घनीभू, हिंगरी- भू, संहन् pass. = ION, s. धनीकरणं-भवनं, संहति किं, संस्थापनं, समाहरणं, एकीकरणं.

Consonant, s. व्यंजनं; 'oonjunct c.' संयोगः, योगः. –a. अविरुद्ध, अनुसारिन् (णी f.), अनुरूप, योग्य, अनुगुण. –I.Y. adv. अनुसारेण, अनुरूपं. –Consonance, s. अविरोधः, अनुसारः, अनुरोधः, आनुरूपं.

Consonous, a. एकताल, एक स्वर.

CONSORT, s. Husband or wife, q. v. 2 सहवा-सिन् m., संगिन m. -v. i. सह वस् or वर् 1 P; संगम् 1 A, संयुज्ञ pass.; 'well c. ed' सुसंगतः -ION, s. साहित्यं, साहच्यं, संसर्गः.

Conspicuous, a. व्यक्त, सुप्रकाश, सुस्पष्ट, पुरःस्कुरत् (ती-नी f.), प्रत्यक्ष. 2 उत्कृष्ट, निरितशय, प्रमृख, वि-शिष्ट. -LY, adv. स्पष्टं, व्यक्तं; विशिष्टतया.-NESS, s. व्यक्तता, स्पष्टता, विशिष्टता, उत्कृष्टता.

Conspire, v. i. उपजय 1 P, कूटं रच् 10, कुसाहिन्य कु 8 U, कुटार्थ संज्ञप् 1 U. 2 संभिन्छ 6 P, अनुकृत a. भू; 'all things c. ed to make him happy 'सर्बे तस्य सुखायाजल्यत-अभवतः -ACY, s. टपजापः, क-पटमबंधः, कुसाहित्यं, कुमेनणाः, 'c. against the king' राजदोहः, दोहः. -ATOR, s. उपजापकः, कुसागिन् m., संज्ञातकः, ज्ञापथबद्धः. 2 राजदोहिन् m. 3 विधासघातकः.

Constable, s. दंड यहि-धरः; राजपुरुषः.

CONSTANT, a. स्थिर, तृढ, अचल, निश्वल. 2 शाधत (ती f.), सतत, प्रसक्त, अविरत, अनवरत, नित्य, स-नातन (नी f.), निरंतर; c. wife 'सती, पतिबता. -LY, adv. सततं, अनवरतं, अविरतं, अभीक्षं, नित्यं, अनिश्चं, अजलं, सर्वदा, सर्वकालं. -CONSTANCY, s. स्थैयं. स्थिरता, निश्चलता, दृढता. 2 अभिनिवशः, निर्वेषः. 3 सातत्यं, अविरामः, नैरंतयं. 4 दृढा भक्तः, दृढसीहदं. CONSTELLATION, s. राशिः, राशिनकातं; तारासमूहः, भगणः.

Consternation, s. संत्रासः, भीति f., ब्याकुलत्वं, साध्वसं, उद्देगः, संभमः.

CONSTIPATE, v. t. अवस्थ् 7 U, अवष्ट्ं 9 P, बंध् 9 P, पिनइ 4 P. 2 निविडीक 8 U. = ION, s. स-लावरोधः, मलावष्टंभः, विद्रमहः, गुद्रमहः, बद्धकोष्टः.

Constitute, v. t. रच् 10, निर्मा 3 A, विधा 3 U; gen. ex. by क्षात्मक, रूप, मय (यी f.) in comp., or by भू 1 P, अस् 2 P; 'we c. thy army' तम सैन्य वयं स्मः; 'what c. s greatness' महिमा केन जायते; See Compose. 2 संस्था c. (स्थापयिति), प्रतिष्ठा c.; नियुज् 7 A, 10, समोदिश्च 6 P. —10N, e. स्चा, घटमा, निर्माणं. 2 अवस्था, दशा, रूप, वृक्ति f., भावः. 3 स्प्यस्था; विधियंत्रणं, नियमः. 4 राजनीति f., राज्यस्थसस्था. 5 प्रकृति f., स्वभावः, सरीरावस्था; जन्म-प्रकृति-स्वभावः; 'of a sickly o.' ज्या-

रोगिन, अश्चक, प्रकृतिदुर्बल. —IONAL, a. विध्यनुसारिन्, व्यवस्थानुरूप. 2 प्रकृति in comp. —IONALLY,
adv. विध्यनुसारेण,व्यवस्थानुपूर्व. —CONSTITUENT,
a. घटक, रचक; 'c. parts' घटकावयवाः, घटकाः, अगानि. 2 वास्तव (वी f.), सारम्तः, 'c. members of
a state 'रान्यांगानि. —s. Ex. by a. 2 नियोजकः.
lonstrain, v. t. बलास्कु c., प्रवृत् c., प्रेर् c.; gen.
ex. by causal of verbs; See Compel. 2 नि-अव६५ ७ ७, नियंत्र 10, नि-सं-यम् 1P; 'c. ed silence'
बलाद्धृतं मौनः; 'c. ed to be silent' नियांत्रतवाक,
यंत्रितकथ. —Constraint, s. बलं, बलास्कारः; 'by
c.' बलात्, बलेन, अनिच्छत् a., प्रसद्ध. 2 अवस्यकता. 3
यंत्रणा, निरोधः, अवर्षाधः; 'c. of modesty' ह्रीयंप्रणा.

Construct, Construct, v. t. संक्रच् 1 P, आकुंच् o., संह 1 P. =10n, s संकोच:, आकुंचनं, संहरणं. Construct, v. t. निर्मो 3 A, 2 P or c. (मापयति), रच् 10, विधा 3 U, घट c. (घटयति), प्रकृत् c., कृ 8 U. =10n, s. रचना, निर्माणं, विधानं, &c. 2 अन्वयः, संबंधः, पदयोजना-नं 3 अर्थः, आज्ञयः; 'do not put a bad c. upon his words' तस्य वच-सि दुराज्ञयं मा कल्पय-आरोपय. =IVE, a. निर्मोण, प्रकल्पक, निर्मोण or विधान in comp.; निर्मोणचात्यं 'c. skill' &c.

Construe, v. t. अन्वयं कथ 10, अथं व्याख्या 2 P, युज् 10; तत्परत्तयैव वैदांतवाक्यानि योजयंति (S. B. 91) 'c. as referring to it'; 'to be c. ed' संबंध pass., (इदं पदमेवं न संबंध्यते).

CONSTUPRATION, s. कन्यादूषणं, धर्षणं, बलात्कारा-भिगमः

CONSUBSTANTIAL, a. एक शरीर, एक मूर्तिः

Consult, v. संमंत्र 10 A, संबद् 1 P or c., संभाष्
1 A. 2 विसृत्त् 6 P, चिंत् 10, विचर c.; 'you must
c. public good also ' जनिहतमिप तावत् त्वया मनिस
कार्यमैव-अवेक्षणीयं; 'do not c. your private good'
स्वहितपरायणे मा भू:; 'let astrologers be c. ed '
सांवत्सिक्तैः संवायताम्; 'you have given this
order, having c. ed (with) my very heart'
मम इदयेन सह संमंत्र्यादिष्टवानिस (Mu. 1); 'c.
with oneself ' मनसा विचर c., आत्मगर्त चित्त 3
विकर्ष 10, समीक्ष 1 A, आ-पर्या-लोच 10; 'in c.ing a.horoscope ' जन्मपत्रिक्ता विमृत्तान, पत्रिकावलोकनेन जुभाजुभं पर्योलोचयन्. —ATION, ४. मंत्रणाण, विचारणं; विमर्त्ताः, विचारः; आलोचनं, संवादः;
'private c.' गूढमंत्रणं. —ATIVE, a. संमंत्र्यः
'मत्रणीग्य.

Consume, v. t. क्षे c. (क्षपयित), विनज् c.; 'c. by fire' निर्देह 1 P. 2 उपयुज् 7 A, 10, उपयुज्य- इपमुज्य-निरवहोबीक 8 U. =v. i. क्षि pass., नज्

4 P, अवसद् 1 P, परिहा pass. = ER, s. नाशकः; विनियोजकः: = Consumption, s. क्षयः; श्रोषः, य-क्षम् m. 2 नाशः, क्षयः, अवसादः: 3 उपयोगः, उपभागः, व्ययः, विनियोगः: = Consumptive, a. क्षयः-क्षयः, विनियोगः f.

Consummate, v. t. समाप् c.; See Complete.

-a. संपूर्ण, निखिल, अन्यून. 2 परम, उत्कृष्ट, अमणी:; 'a. c. rogue' ज्ञाडामणी:. —Ion, s. समापनं, निष्पत्ति f. सिद्धि f. 2 उत्कर्षः, परमा गतिः. Contact, s. सं-,स्पजाः, संपर्कः, संसर्गः, संयोगः, आसंगः, स्यतिकरः, परामग्रीः; 'in close bodily c.' अंगांगि ind.

Contagion, s. स्पर्शः, स्पर्शसंचारः. - Contaoiouş, a. स्पर्शज-य, स्पर्शसंचारित् (णी f.), संस्र-र्श्ज, संपर्कायः, 'a c. disease' मारी.

Contain, v. t. धृ 1 P, 10, आदा 3 A, परिम्रह् 9 P, धा 3 U, भृ 3 U; 'c. ing 'ex. by धर-धारिन्भृत् in comp.; 'c. ing water' तोयभृत्; oft. ex.
by गर्भ, पूर्ण, आत्मक in comp.; अंबृगर्भः भेषः, शुकगर्भकीटरं; अमृतपूर्ण पात्रं, &c. 2 निवार् 10, संयम् 1
P, निम्रह् 9 P; 'he could not c. his great joy'
गृहः प्रहर्षः प्रबभूव नात्मनि (R. III. 17). = ED, a.
धृत, अंतर्गत, अंतर्भृत, अंतर्गणित; विन् (नी f.), स्थ
in comp. = ER, s. आधारः, धारिन्-भृत in comp.;
'the relation between c. and contained'
आधाराध्यनावः.

CONTAMINATE, $v.\ t.\ \mathsf{cgq}\ c.\ ($ दूषयति), लिए $\mathsf{6}\ P$, कलंकयित-मिलनयित (D.). $-\mathsf{ED},\ a.\ \mathsf{hg}\ \mathsf{e}$, स्वित, कलंकित, अपितत्र $-\mathsf{ION},\ s.\ \mathsf{cq}$ पूर्ण, कलंकः; अशीर्ष, भ्रष्टता, भ्रेशकारणं

CONTEMN, v. t. अवमन् 4 A, अवजा 9 U, अवधीर् 10 A, तिरस्क 8 U, अवगण् 10, न आद् 6A, उपेक्ष् 1 A, लघूक, नृणाय मन, परिभू 1 P. — EE, s. अवमृत m., तिरस्कृत m. — CONTEMPT, s. अवजा, अवमान: नाना, अवधीरणा, तिरस्कार:, अवगणना, अनादर:, परिभव:, उपेक्षा, अवहेलनं ना. — IBLE, a. अवमृतक्य, तिरस्कार्य. 2 क्षुद्र, निकृष्ट, नीच; 'to make oneself c.' आत्मानं तिरस्कारास्पर्द क, अवज्ञाभाजनं भू. — uous a. अवमानिन् (नी f.), उपेक्षक, परिभाविन्, परिभावृक्ष (की f.); सावज्ञ, सावमान — uously, adv. सावज्ञं, सावमानं, उपेक्षया, सितरस्कारं.

Сомтемриате. v. चिंत् 10; ऐय 1 P; मनसा विचर्र c., विमृज् 6 P. 2 निरूप् 10, निर्वर्ण 10, अवेक्ष् 1 A संद् ज् 1 A, आलोच्च 10, आलोक्ष 1 A, 10. 3 संकृष् c., μ c. =10м, s. euriनं, चिंता, भावना, आलोच्चनं विचारणा, विमर्ज्ञः; 'to be or have in c.' अभिन्न e e0 e1, e2 e3, e4, e4, e5 e5, e6, e7, e8, e8, e9, e9, e9, e1, e1, e1, e1, e1, e1, e1, e2, e3, e4, e4, e4, e5, e6, e7, e8, e8, e9, e

CONTEMPORARY, a. or s. समकालीन, एककालीन समानकाल; 'c. of that time ' तदानींतन (नी f.); 'a c. poet' वर्तमानकवि: (M. 1).

CONTEND, v. i. संयत् 1 A, विश्रह् 9 P, कलहायते (D.), िरुध् 7 U, प्रतिक्व 8 U, विवद् 1 Λ , युध् 4 A, स्पर्ध् 1 A. 2 वाग्युद्धं क्व, प्रत्यवस्था 1 A. (अ- शापरे प्रत्यवतिष्ठते 8. B. 57). 3 यत्-चेष्ट् 1 A.—ER, s. विपक्षः, प्रतियोद्ध् m., विवादिन् m., प्रतियोगिन् m., प्रतिपक्षः. —ING, a. विरोधिन् (नी f.); विवद्यान, कलहद्यील. —Contention, s. विवादः, विग्रहः, कलहः, किलः, विप्तिपत्ति f., वाग्युद्धं, विपलापः; 'point (bone) of c.' विवादविषयः-वस्तु n. 2 संघर्षः, स्पर्धाः. —Contentious, a. कलह्प्य, विवादिन्, विरोधिन्; कलह-विवाद्यांल.

CONTENT, a. सं-,परि-,नृष्ठ, तृत, नि:स्वर, विनुष्ण, प्रीत, प्रश्नांत, इष्ट; 'to be c.' तृष् 4 P, तृष् 4 P, संपरि-°; 'is c. with even little', स्वल्पकेनापि तुध्यति; 'poor and c. is rich and rich enough'
संतोष एव पुरुषस्य परं निधानं. -v. t. तृष् c., तृष् c.,
सं-परि-°, नंद् c., प्री 9 P; 'c. s the eyes' कृतार्थयात चक्चः. -s., -MENT, s. सं,-परि,-तोषः, नृत्ति f.,
प्रीति f., अस्पृहा, विनुष्णा, धृति f., कामिनृष्ट्ति f.; 'water to the heart's c.' प्रकामजलं. 2 (c. s)
धनफलं (गोलस्य); पूरकं, अंतर्गतं; 'c. s of a letter'
लेखार्थः; 'if so, I shall know its c. s' तेन सस्य गृहीतार्थो भवामि (V. 2); 'table of c. s' स्चीपत्रं, अनुक्रमणिका. -ED, a. तृष्ठ, तृत, प्रीत, &c.;
'keep c.' अनुरंज् c., प्री 9 P. -EDLY, adv. प्रीत्या, संतोषेण, तृष्ट्या.

ÖONTERMINOUS, a. सीमावासिन् (नी ∫.), समीप-निकट-वर्तिन्, पर्यतस्थः

ONTERRANEOUS, «. एकदेशज, सदेशज.

DNTEST, v.i. युध् 4 Λ , विबद् 1 $\Lambda. -v.t.$ पित्-एलयि (D.), प्रति-वि-रुध् 7 U; See CONTEND. -s. कलहः, किलः, विवादः, वाग्युन्नं, विपलापः, विपत्तेपत्ति f.; 'subject of c.' वादविषयीभूनः; 'un-c. ossession' अपरवंज्ञित्तते गोगः (V.M. 11). NNTEXT, s. अन्वयः, संदर्भः, संबंधः, प्रकरणं (S.).) प्राज्ञस्यिहं प्रकरणं विततं वतेते c. -u. संक्षिष्ट, धित, संयुक्त. -URE, s. संस्थिति f., विन्यासः. NNTIGUITY, s. सित्रक्तं, सित्रिधः, सित्रक्षं, सामित्ता, नैकट्यं. —Contiguous, a. सित्रकृष्ट, सम्पित, शिंहत, संलग्न, आसत्र, समीप-विकट-व-वंन् (f.); 'c. ground' पर्यंतभूमि f., परिसरः LV, adv. समीप-पे, संनिकृष्टं, परिसरं.

NTINENT, a. जितेंब्रिय, संयत, संयमिन् (नी f.); तमेशुन, ऊध्वेरेतस्, निवृत्तकाम, विश्वन्, दांतः 2 प-मितः = s. वर्षः-वं ; 'c. of India' भरतवर्षः ; म- हार्डाप:-पं. =AL. u. महाद्विपिय, वर्डाय. =Contin-ENCE, s. संयम:, इंद्रियमिग्रह:, दम:, जितेंद्रियत्वं, विज्ञत्वं.

Contingency, s. दैवयोग:-घटनं, दैवं, यर्च्छा. 2 अतर्कितोपनतः वृत्तांतः; oft. ex. by words for 'doubtful' q. v. —Contingent, a. आनिश्वत, संदिग्ध, दैवायत्त, दैववज्ञा, आगंतुक-आपातिक (की f.); अतर्कितोपनत, असमर्थितोपनत. – s. भागः, अंज्ञः. 2 सैन्यदलं. – Ly, adv. दैवात्, दैववज्ञात्, यव्च्छया, अतर्कितं.

Continue, v. t. प्रवृत् c., प्रसंज् c., प्रस्तु 2 U or c., निवंह c. 2 प्रतन् 8 U, दीघांक 8 U. – v. i. प्रवृत्1A; gen. ex. by आस् 2 A, स्था 1 P, with present part., or not 'cease' q. v.; 'he c. ed to quarrel' कलहं कुवेश्रास्त, कलहं कुवेश्रास्त, कलहं कुवेश्रास्त, कलहं कुवेश्रास्त, अविस्ता, अविस्ता, अविस्ता, सतत, सतत, नित्य, सनातन, अथात; 'a c. story' कथाप्रवंध: – ALLY, – OUSLY, adv. नित्यं, सर्वदा, सनतं, अनवस्तं, अविथातं, &c. – ANCE, – ATION, – ITY, s. प्रवंध:, प्रसांक f., अविसाः, अविच्छेद:, सातत्यं, संतानं, अनुवंध:; 'c. of sortow' शोकानुवंध:; 'c. in life' स्थिति f., अवस्थानं, जीवितं; 'continuation (of a story)' शेष:, उत्तरभागःखंडः, परिशेष:; अर्थः, उत्तरसाधकः. – ATOR, s. प्रवन्तेकः, निवहिकः, उत्तरसाधकः.

Contort, v. t. आकुंच् c., वक्षीकृ 8 U, कुटिलीकृ; 'having the features c. ed' विकृताकार:.-ION, s. आकुंचनं, वकता, वैरूप्यं, विकृति f.

Contour, s. आकार:, रूपं. 2 परि (री)णाह:, प-रिधि:; 'covering the c. s of the breasts' स्त-नयुगपरिणाहाच्छादिन (S. 1).

Contraband, a. नि-पात-षिद्ध ; धर्मविरुद्ध.

CONTRACT, v. t. संकच् 1P, संकार्च नी 1P, आकंच् c., संह 1 P, समाकृष् 1P, संक्षिप् 6 P, संपीड् 10, व्हस c.; ' the body being c. ed through fear ' भवसंपि-डिनांगत्वात् (Ka. 34); 'c. ing the eye' अक्रिसं-कांचिन. 2 अधिगम् 1 P, उपगम्; ' I c. ed friendship with him 'तेन सह मित्रत्वं उपगतः, सख्यम-बध्नां; 'c. acquaintance ' परिचयं का 'c. debt ' कणं कु, कणग्रस्त «. भू; 'c. a disease ' व्याधना अभिभू pass.; 'c. marriage 'विवाहं कृ, दारान्परि-ग्रह 9 P. = v. i. आ-सं-कृष् pass., संकोषं-या-इ-गम, संह-संपीड्-संक्षिए pass. 2 समयं कु 8 U, पणं-संविदं-कु, प्रतिपद् 4 A, संविद् 2 P. =s. समय:, संविद् f., नियमः, पणः, अभ्युपगमः; 'written c. ' नियमपर्यः 'a sale c. ' ऋगपत्रं; 'marriage c. ' वाग्दानं, वाग्निभय: =ED, a. आकं चित, संक्षित, संहत, संपिंडि-त. 2 संकट, निरायत, संबाध. =10N, 8. संकोच:-चनं. आकुंचनं, समाक्षं:, संपीडनं, संवृति र्रः 2 संक्षेप्र:-पणं.

-OR, s. इतसंबिद m., नियमकृत m., पणकर्त m.
CONTRADICT, v. t. विरुष् 7 U, प्रति-नि-विष् 1 P, प्रस्याख्या 2 P, पराहन् 2 P, प्रतीपायते (D.); 'c. oneself' विप्रवद् 1 U, विसवद् 1 P. -ION, s. विरोध:, प्रतिवेध:, प्रस्याख्यानं, विपक्षता, प्रतिवेध:, प्रतिवेध:, प्रत्याख्यानं, विपक्षता, प्रतिवेध:, प्रतिकृतताः 2 प्रतिवाद:, वचनविरोध: 3 विप्रलाप: विशोधोक्त f. 4 असंगति f., विसवाद:, विरुद्धताः -ORY, a. विरुद्ध, विरोधिन् (नी f.), विपरीत, विरुद्धार्थं, प्रनीप, विसवादिन्; परस्परविरुद्ध-विरोधिन् . 2 परस्परपराहत, संकुल, क्रष्ट

Contradistinguise, v. t. विरुद्धगुणै: विशिष् 7
Por c. - Contradistinction, s. विपरीतता,
व्यतिरेकः, विपक्षता

Ontraposition, s. संमुखस्थित f.; प्रतिष्ठापनं.
Ontrapy, a. (in direction) संमुखागत, प्रतीप; gen. ex. by प्रति pr.; 'c. wind' प्रतिवातः, प्रतीप; gen. ex. by प्रति pr.; 'c. wind' प्रतिवातः, प्रतीप प्रवाः. 2 प्रतिकृत, विरोधिन् (नी f.), प्रति-वि-लोम, प्रतीप, विषद्ध, विपक्ष, वैरिन्; oft. by इतर in comp.; 'the c. of true' सत्येतर. -s. विपर्ययः, विपरीतं, विपर्यासः, व्यतिकृतः. 2 प्रतिपक्षः; 'c.-wise,' 'on the c.' प्रत्युत, पुनः, प्रतु; 'to the c.' विपरीतत्याः -adv. -LY, adv. विपरीतं, विरुद्धं, प्रतिकृतः, 'c. to usage' आचारविरुद्धं, &c. -Contrarriety, s. वैपरीत्यं, विरोधः, विपर्ययः, प्रतिकृतता, विपर्यता, व्यत्ययः, व्यतिकृतः.

ONTRAST, v. t. अंतर-भेदं-हज् c. or वर्ण् 10, परस्पर-विपर्ययण उपमा 3 A. = v. i. विपर्यस् 4 P, विरुष् pass., विरुद्ध a. भू. = s. अंतरं, भेदः, विशेषः; oft. by क्ष-कः; क कंदमूलफलाशी शांती मुनिजनः कायं रागपायः प्रपंचः (Ka. 151). 2 विरोधः, प्रतिपक्षता, व्यति-रेकः, व्यव्ययः, वैलक्षण्यं-

CONTRAVALLATION, 8. परिखा, प्रतिकूप:-

ONTRAVENE, v. t. प्रति-वि-६५ 7 U, व्याहन् 2 P, निष्ध् 1 P; See OPPOSE. —CONTRAVENTION, s. व्याघातः, निषेधः, वि-प्रति-रोधः, प्रतिवेधःः CONTRIBUTE, v. t. स्वं स्वं अंशं ता 3 U. 2 (to) उप- कृ 8 U, प्रवृध् c., कृप् 1 A (with dat.); See ConDUCE. —ARY, «. एकराजाधीन. —ION, s. अंश-भाग-दानं. 2 अंशः, भागः, दत्तांशः, उद्धारः. —OR, s. अंशदानृ m. 2 साहाव्यकारिन् m., उपकर्तृ m., प्रवर्धेकः. CONTRITE, a. अनुशोकार्तं, अनुशयपीडित, जातानृतापः.—ION, s. प्रशानापः, अनुश्यः, अनुतापः.—LY, adv. सानश्यं.

CONTRIVE, v. t. धित् 10, निष्टि 5 U, निर्णि 1 P, ढडू с., कृष् c., युज् 7 U, 10, निरूप् 10, घट c. (घटयति), संप्रधू 10, विधा 3 U. = v. i. डपायं चित्र, क्पायं युज् = ANCE, s. डपायः, प्रयुक्ति f., साधनं, कल्या, योजना, अप-व्यप-देशः, दपायधितनं, कृति f. = EE, s. डपायशः, दपायधितनः

CONTROL, v. t. यम् 1 P, सं-ति-°, दम् c. (दमय-ति), वशं नी 1 P, शिं 1 P, शां 5 U, वशीक् 8 U, ति-विनि-मह् 9 P, (passions &c.); निरुष् 7 U. 2 शांस् 2 P, ईश् 2 A (gen.); कथं विदीशा मन-सां बस्तु: (K. III. 34) 'could hardly c. their mind'; नियंष् 10; 'un-c.ed speech' अनियंत्रिता वाणी; 'un-c.ed weeping' निर्मेत्राः प्रलापाः 'with passions c. ed' जितिहियः, संयमां, वशीः – ह संयमः, नियहः, निरोधः, नियंत्रणा, दमनं ; 'self-c. आत्मसंयमः, नियहः, इहियजयः, विश्वःदे 2 अधिकारः वशः, प्रभृत्तं; 'under the king's c.' राजाधीन, नृ पायत्तः, 'mental c.' अत्यंमनं, मनोरंडः. — LEB, र शास्तृ m., अध्यक्षः, अधिकारित् m., अधिष्ठातृ m ईशः, प्रभुः

CONTROVERSY, s. बाद:, विचार:, विवाद:, बादानुव दः, विप्रतिपत्ति f., वितर्कः, वादयुद्धं, हेतुवाद:. -Al a. विवादसंबंधिन् (नी f.), वितर्किन्, (s.) in comp -ALIST, s. विदिन् m., तर्किन् m., तार्किकः

CONTROVERT, v. t. पत्याख्या 2 P, अधरीक 8 I निरस् 4 U, निराक्ट, खंड 10. 2 निवद् 1 A, विच् c. -ED, a. वादग्रस्त, विवादविषयीभूत. -IST, s. व दिन् m., नैयाथिक:, विवादकृत् m., नौर्याधिक:.

CONTUMACIOUS, a. धृष्ट, दुविनीत, द्वा, सग 2 प्रतीय, प्रतिकूल, दु:शील. -LY, adv. सद धृष्टतया. -CONTUMACY, s. धृष्टता, दुविनीतता; प्रत पता, दु:शीलता.

CONTUMELY, 8. अवज्ञा, निष्ठ्र-परुष-वचनं, निष्ठ्रः निदा, तिरस्कारः, अवमानना. - ous, α . परुष, निष्ठ् निदक्, अवमानिन् (नी f). 2 सावज्ञ

CONTUSE, v. t. मृद् 9 P, क्षुद् 7 U, पिष् 7 P; क् 8 P, चूर्ण् 10. =10N, s. मर्दनं, निष्पेषः, क्षतं.

CONUNDRUM, s. महेलिका, मबह्रिका

CONVALESCENCE, ६. स्वास्थ्यं, निरामयः, रोगोप मः, प्रकृतिलाभः. = CONVALESCENT, त. निराम् बीतराग, प्रकृतिस्थ, नीरुज.

CONVENE, v. t. समाह्ने 1 P, साह्नानं एकम क 8 समानी 1 P; See Assemble. -v. i. समिल 6 सं-इ 2 P, एकन भू.

CONVENIENCE, s. सुखं, सोपकारत्वं, सुस्थता 2 ग्यता, पात्रता; उचितताभवं. 3 अवसरः; अवकाः 'in-c. ed by the shutting of the lots अभोजविनिमीलनदुःस्थितः (Rat. 2); 'when suits your c,' यथावसरं, अवसरं प्राप्य, कार्यातर रायमंतरेण. —CONVENIENT, a. सुखकारकः अनुकूल, उपयुक्तः; 'c. building' उचितताभवः भवनं; उपपन्न, यथाकाम, यथाविष, यथावसरः; 'wl may I c. ly see you' अन्यकामौतिपातमंतरेणः यौतराविरोधेन-भवान कदा मया ब्रष्टयः

CONVENT, s. मठ:, विहार:.

CONVENTICLE, s. सभा, समाज:, मेलक:. 2 गृहसभा. CONVENTION, s. समय:, संविद् f., नियम:, संकेत:. 2 सभा, संसद् f. 3 रू ि f., लोकसंमित f., आचार:. — AL, a. लोकिक (की f.), लोकसंमत, मिरूट, रू ८, सांकेनिक (की f.); 'c. usage' जनरू ि:, लोकाचा- τ :. — ALISM, s. रू ि f., आचारविधि:.

CONVERGE, v. i. सिन-नि-पत् 1 P, एकस्थानं-एकर्के-द्र-प्रतिया 2 P, (with loc.), पंथानः सिद्धिहेतवस्त्व-येव निपतिति (R. X. 26); 'c. to thee alone. ' —ENCE. s. समवायः, सीनिपातः. —ENT, a. एकर्केद्रा-निमुख (धी f.), सीनिपातिन् (नी f.).

Converse, v. i. सं-आ-लव् 1 P, संभाव् 1 A, संबद् 1 P, संबच् 2 P. 2 संसपं कृ 8 V. संबस् 1 P, संगम् 1 A, संबद्ध 1 P. -s. संलावः, संकथा, संभावणं, संबादः 2 संसपंः, त्र्यवहारः, संगमः 3 विवर्षयः, विवर्रातं, व्यव्यासः, व्यातक्रमः - Δ NT, a. निष्ण, चतुर, कृशल, विचक्षण, अभिज्ञः काविद, जैं, विद, in comp.; पट्, विशाददः c. with law स्मृतिज्ञः; 'not c. with love matters 'अनभ्यंतरे सदनगतस्य वृत्तांतस्य (S.3). - Δ NCE, - Δ NCY, s. नैपुण्यं, पाटबं, चातुर्यं, विदरधता, &c. - Δ TION, s. आ-सं-लावः, सं-भाषणं, संकथा, संवादः; कथायागः, विथेभालावः 2 आचारः, व्यवहारः वृत्ति f. -LY. adv. विवययेयंण, व्यतिक्रमणः व्यद्ययेन, प्रतिवं

Convert, c. t. विक्क 8 U, अन्यथा क्र, पार्वृत् e.; oft. ex. by मान; 'e. to ashes' मस्ममास्क्र; See Reduce. 2 स्वध्म प्रह् e.; स्व-पक्ष-मतं प्रह् e.; 'to be e. ed' परधम-पक्ष-मतं-प्रह 9 P. स्वध्म &c. स्यज्ञ 1 P. 3 प्र-उप-विति-युज 7 Λ , 10. 4 पापाद विरम e. (रमयित) or निवृत e., क्रमामं स्वज्ञ e. -v. ते अन्यथा मू 1 P. भानांतरं या 2 P or प्राप् 5 P. 2 स्वध्म-पक्ष-मतं-स्वज्ञ 1 P, परधम &c. प्रह् 9 P or आव्ये 1 U or अवलंब 1 Λ or स्वीकृ. 3 पापाईह्म P or निवृत् 1 Λ . -s. परधमायितः, परपक्ष-मत्-भवलंबित m., स्वध्म-पक्ष-मत-स्वाित् m. – Conversion, s. विकारः, विकिया, विकृति f., परिवर्तः, विपयेषः, भावांतरपावणः, 'e. to ashes' भर्ममास्करणं, भर्मानवनं 2 परधमीथ्यः, परधमे-पक्ष-मत-अवलंबनं, विध्ने-&c. स्वागः. 3 पापनिवृत्ति f., कुमामंत्यागः.

ONVEX, α . न्युब्ज, कूर्भगृष्ठाकार, आभेशावत (ती f.). =ITY, s. न्युब्जता, आभोगः.

ONVEY, v. t. वह-नी-ह- 1 P, गम् c. (गमयित), गप् c., संघर् c. 2 क c. (अपंयति), दा 3 U. 3 (sense) गम् c., प्रतिपद् c., युत् c. —ANCE, s. गनं, प्रवहणं, वाहनं, रथः 2 नयनं, प्रापणं, समयेणं, 'deed of c.' समयेणप्भं, ऋयलेख्यं. —ER, s. वाहकः, ।।हिन् in comp.

ONVICT, $v.\ t.$ अपराधं निर्णा $1\ P$, अपराधिन् a.

(नी f.) स्था c. (स्थापयाती), आधृष् c. =8., =a., =a., =ED, a. निर्भातापराधः, निश्चितदोषः, आधार्षेतः, दृष्ट-दोषः. =10N, 8. अपराधस्थापनं, अपराधनिर्णयः, दोष-निश्चयः, आधर्षेणं.

CONVINCE, v. t. प्रतिन्द c., प्रतीति क् 8 U, दशिकत् आनी 1 P, अभिज्ञा c. (जापयित); 'he was c. ed of his mistake' स्वश्रममुद्दिय तस्य प्रतीतिः समजनि or अयं श्रम एवासीदिति तस्य निश्चयं जातः; ताः स्वचा-रित्र्यमुद्दिय प्रत्याययत् भैथिला (R. xv. 73) 'c. them of her purity.' 2 संदेहं निराक्त or निरम् 4 U or अपनुद 6 P. — ED, त. जातिनश्चय-प्रत्यय, किन्नसंज्ञय; 'I am c. that' &c. इति मे निश्चयः, इत्यसंदेहपद्. — ING, त. निर्णयक, प्रत्ययजनक, संज्ञयच्छे-दिन् (नी f.), निश्चायक. — CONVICTION, s. विश्वासः, प्रत्ययः, निश्चयः निर्णयः, दृढपत्ययः, दृढं मतं.

Сомуіліль, a. उत्सवसंबंधिन् (नी f.), ओत्सविक (की f.); 'a c. party ' तृल्य में। जनं, सर्पाति f. Сомуоке, r. t. समाह्व 1 P, समाह 1 P, आद्वानेन एकत्र कु 8 U. —Сомуосатіом, s. समाह्वानं; समाह्वानविधिः. 2 समा, समाजः, संसद् f.

Convolve, v. t. आ-समा-बृत् c.

Convoy, v. t. रक्षणार्थ अनुवज्, अनुगम् 1 P, अनु-पार-सं-सह-चर् 1 P. = s. पथि रक्षकः, सहचरः, परि-अनु-चरः.

Convulse, v. t. सं-(ब-क्षम् c., कंप् c. 2 आफूष् 1 P, आकुष् c., अप-तन् c., (ब-आ-क्षिप 6 P. =10n, s. सं-(ब-क्षोम:, कंपः: 2 आक्षेपः, अपतानकः, आकर्षः: =1ve. a. आक्षेपक्, आक्षेपकर (र्रा f.), (वक्षेपिन् (णा f.); 'c. speech' सहद्वाच् f., सहदं; 'in a c. fit' आक्षेपानिभूतः

CONY, s. शश:, शशक:.

Coo, v. t. कूज 1 P, कु 2 P, 1 A, वि-, रु 2 P. Соок, v. t. पम 1 P, भा 2 P or c. (अपयित), भा 9 P; 'c. food' अन्न मंस्क्र 8 U. सिध् c. (साध्यात), मिद्ध ल. कु; 'c. ing pot' पाकतान्न, स्थाली; 'c. ed food' आंदन:-नं, सिद्धौदन:, सिद्धमन्नं - - - पाचकः. स्पकारः, बखनः, सूदः - ED, ल. पक्त, सिद्ध, ग्रात, थाण - ERY, पाककला-विया; पाकसिद्धि-नि- प्यत्ति f. 2 पचनं, पाक: - ROOM, s. पाकज्ञाला, म- हानमः-सं.

Coot., य. शांतल, श्लांत, शिश्तर शांतरपर्श, आहे; (fig.) मुख, मृद्, मुखरप्रां, जोंमल; अनुष्ण, अतिग्म (rays). 2 प्रशांत. अनुद्रेग, धीर. अन्यम, असंभांत, अन्यश्लल. 3 वीतराग; See Cold. - क. शींत, शींतला ; 'in the c. of evening' प्रशांत-अनुष्णे संध्यासम्थे. - v. t. शींतलीक 8 U, आईयाति (D.), निर्वा c. (वापयित), आईकि, तांप ह 1 P; अन्याद्श एव तेय निर्वापयित श्लीरस्पर्शः (Mal. 6); शरीर-निर्वापणाय (S. 3). 2 (down) प्र-डप-शम् c.

(श्रमयति), विरम् c. 3 शिथिलीकू, शिथिलयति (D.).

- v. i. ज्ञीतलाभू 1 P, ज्ञीतीभू, ज्ञीतलायते (D.). 2
शिथिलीभू, शिथिलायते (D.); 'she will not let
her love for you c. down' न सेतोगतमनुरागे
शिथिलयति (V. 2). 3 प्र-डप-श्रम् 4 P, विरम्
1 P. = ING, त. तापहर, निर्वापक, ज्ञांतिद, ज्ञांतल,
सुखद. - Lx, तर्वष्ट. असंभ्रमं, ज्ञांतचेतसा, अन्ययं,
श्रांतं, निरुद्देगं. 2 प्रकोपनं विना, बृद्धिपुर:सरं. = NESS,
इ. श्रीतलता, आर्रेता; 'c. of affection' विरागः,
विरक्ति f., अनुरागशिथिलता.

Coop, s. भाजन, काष्ट्रभांडे. 2 वीतमः, पंजर:-रं. -v. t. (up) (पंजर) निरुध् 7 U, बंध् 9 P, संयम 1 P, नियम 10.

Oo-OPERATE, v. i. संभूय कु 8 U, साहाय्यं दा 3 U, अन्येन साधं प्रयत् 1 A or ज्यवसो 4 P or चेट्ट 1 A. □ION, s. सहस्रारिता, सहायोग:, साहाय्यं, संभूय ज्यव-माय: □IVE, a. सहस्रारित् (णां f.), सहायोगिन् = □IN, s. सहस्रारित् m., संस्थातिन् m.

COPARCENER, s. समांशिन् m., संसष्ट:-ष्टिन् m., अंश-इर:, रिक्थाधिकारिन् m., दायाद: -- COPARCENARY, कि: संस्थिति, संस्थिता, समांशिता

Оорактиев, s. समाजिन् m., अंजभाज् m.. संध्य-कारिक् m. = SHIP, s. समाजिता; संध्य समृत्यानं. Соре, v. i. (with) युध 4 А, वित्रह् 9 Р, विरुध 7 U, अनिपत् 1 P (with acc.); यंता गजस्याध्यप-तहजरुथं (R. VII. 37). 2 स्पर्धे 1 А, संघृष 1 Р, अभिभू 1 Р; See Compete. -s. जिस्साणं, मस्त-कास्छादनं.

COPING, 8. प्राकार शीर्ष-शंगं.

Cortous, त. प्रचुर, भूषिष्ट, बहु, विष्ठ, प्रभूत, पृष्कल, भूरि, बहुल. = Lv, adv. बहु, भूरि, बहुज्ञ:, प्रचुर, आर्त-सु-pr. = NESS, s. बाहुन्यं, प्राचुर्य, विष्ठता. &c.

Oopper, s. तामं, तामकं, जुल्लं, इन्दरं, वर्रष्टं, वर्र्डंकरं ; 'e. coin 'पण: ; 'e. plate ' तामपत्रं-पटं-पटः; 'e. smith ' तामकारः, तामिकः, तामकृहकः, जील्व-कः. = ४, a. ताम (मी f.), ताममय (यी f.). Copperss, s. तृत्थं, मलीमसं.

COPPICE, Corse, s. गृन्मावृत स्थानं, जगलं, तहगहनं. COPULATE, r. i. मैथूनं-संगं-कु 8 U, अभिगम 1 P, संगम् 1 A. -r. t. संयुन् 7 P, 10, संधा 3 U. -ION, s. मैथूनं, स्रतं, संभागः, न्यवायः, रितिक्रयाः 2 संसगैः, संयोगः. -IVE, a. संयोग-संसगे-कारित (जी f.). 2 उभयान्वयिन.

Oopy, s. प्रतिलेखः, प्रतिलिपि र्र., हस्तलेखः, लिपिः 2 मूलं. 3 एकप्रेथः, एकपुस्तकं. 4 अनुकरणः, 'c. right' मुद्रणस्वाभित्वं स्वत्वं, मुद्रणाधिकारः. = v. t. प्रतिलिपि कृ 8 U, लिख् 6 P. 2 अनुकृ (with gen.). = ER, = 18T, s. लिपिक्, का)रः, लेखकः, अक्षररण्णः, अक्षर्ष्यंयः. 2 अनुकारिन् m. 3 ज्ञान्दयोरः.

Coquet, $v.\ i.$ विलस् 1 P, विश्रम् 1, 4 P, हार्व-वि-लासं-कृ 8 U, लिलताभिनयं कृ. — PX, s. विलास:, वि-श्रम:, हाव:, लीला, लिलताभिनयः. — Coquette, s. विलासनी, विलासवती, कामिनी, लीलावती.

CORAL, 8. विद्रम:, प्रवाल:.

CORD, s. रज्जु f, दामन् n., पादाः, तुन्नं, गुणः, सूत्रं, वटी. -v. t. रज्ज्वा नंध 9 P or यंत्र् 10. $-\mathrm{AGE}$, s रज्ज्वादिसामग्री. $-\mathrm{ED}$, a. पाज्ञ-रज्जु-बद्ध.

CORDIAL, a. दीपक, अग्नवर्द्धक; धातुपोषक. 2 दृढसी। हद, गाढगरिचय, मुझील (of persons); दृढ, गाढ धन. – s. अग्निवर्धन, रुचक, दीयक-नं. – ITY, s. मी-हाद, मुझीलता, सीजन्य, मित्रभावः, मैत्र्य, सख्यं. – LY adv. सीहार्देन, मुझीलवन

Core,, s. अंतरं, गर्भः, अंतर्भगः, इद्यं-

Coriander, s. धानी, धानेयः. 2 (seed) छन। धान्यकं, वितुत्रकं, कुस्तुंबह n.

Cork, s. िधानं, कूपीछिद्रिधानं

CORMORANT, s. घहमरः, औदिरिकः, कुक्षिभिरः, गृष्टनुः CORN, s. धान्यं; 'growing c.' शह्यं. 2 किणः कदरः. 3 अत्रं, आहारः, जीवनसाधनं; 'c. mill'धान्यप्राणी. - Y, a. स्पावत (तां f.).

CORNEA, s. जक्रमंडलं.

CORNER, s. कांण:, अल: ; 'c. of the eye' अपां ग:-गं. नयनेषांत:; 'c. of the mouth ' सक्कत् श 2 विकिक्तश्यानं, निर्जनदेश:; 'c. stone 'प्रधान-कोण प्रस्तर:; 'c. wise' कोणाकांणि, अस्तास्त.

CORNET, s. आधिकनायकः 2 आवेष्टनं, कोज्ञः-षः

Cornice, s. प्राकारशीर्ष-शंगं

CORNUTED, a. (man) बंधकीमार्थ:..

Corollary, ». अनुमानं; अपवाहः, उपसिद्धांतः, उ पलक्ष्यः.

CORONAL, s. मुकट, कि(डि:

CORONATION, s. अभिषेकः, राज्याभिषेकः

CORONER, s. अपमृत्यकारणनिरूपक:.

CORONET, s. मुकुट, किरीटः

CORPORAL. a. काथिक-शांदारिक-दैहिक (की f.) शांदार (र्दा f.); 'c. punishment' दह-शांदार-दं ड:. - ITY. s. दहनन्यं. शरीरवत्ता. - I.Y. adr. शर्र रेण. देहत:.

CORPORATE, a. कृतसंसर्ग, संभूयकारिन् (णी f.), रं घातवत् (ती f.), संसष्टः —10N, s. 'a c. body भीज-जी f., समाजः

CORPOREAL, a. देहिन् (नी f.), ज्ञारीरिन् (णी f.) वपुष्पत् (ती f.), संदह, सञ्चारीर

Corps, s. अनीक, सैन्यदलं-गुल्मः, दंड:.

CORPSE, s. ज्ञाव:-वं, कुणप:, प्रेतं, मृतज्ञारीरं-

CORPULENT, a. स्थल, स्थलकाय, वीन, वीवर, मेरे स्विन् (नी f.), मांसल; 'having a c. belly तुंदिन, तुदवत् (ती f.), तुंदिल, वृद्दन्कुक्षि, पिचंडिर

■CORPULENCE, 8. पीनता, स्थूलता, मेदारेवता, गृथदरता.

CORPUSCLE, s. अणु:, कगः, लवु:, लेशः-

CORRECT, v. t. वि-पिर-सं-गुभ् 0., निर्दोष a. क 8 U, प्रतिसमा-समा-भा 3 U; 'instantly c. ing himself' सपिद स्वयमः समादभन्; प्रमृज् 2 P; 'c. one's bad conduct' पापालिवृत् 1 A, कुमामें त्यज् 1 P. 2 अनुशास 2 P, दंह 10. 3 प्रतिकृ, अपा-ति-रा-कृ. -a. शुद्ध, निर्दोष, अभ्रांत. 2 सत्य, तथ्य, यथार्थ, आवतथ, यथातथ; 'c. in conduct' साधुवृत्त, निर्दोष्पाचरण. -10N, s. शोधनं, शुद्ध f.; समाधानं. 2 शासनं, दंडः-डनं, निग्रहः. -1VE, a. शाधक. 2 प्रतिकारक, अपह-हर्र-in comp. -s. प्रतिकारः, समाधानं. -LV, adv. शुद्धं, निर्दोषं. 2 सत्यं, यथातथं, यथावत्, साधु-NESS. s. शुद्धं f., शृद्धःवं-ता, निर्दोषता; सत्यता, तथ्यता, यथार्थता. -0R, s. शाधकः. प्रतिकातं क. 2 शास्तु-शासित् क.; दंडमणितृ क.. -CORRIGIBLE. a. शोधनीय; दंडनीप; समाध्य

CORRELATION, % परस्परसंबंधः, अन्योन्यान्वयः, व्य-तिकरः. = CORRELATIVE, « परस्परसंबद्धः, इतरंतर-संबंधिन (नी f.).

Correspond, e. i. (with) पत्रण संवादं कृ 8 U, पत्रलेखनेन संवद् 1 P or न्यवह 1 P. 2 (to) संवद् 1 P, अनुरूप-सद्द्या (ब्रॉ. नि.) ल. भू 1 P; युज-उपपद-pass.; See Resemble; his face c. s to that of Sitû ' अस्य मुखं सीताया मुखंन संवद्ता (U. 4). -Ence, s. पत्रसंवदः, पत्रविनिमयः. 2 संवदः, अनुरूपता, साद्दं 3 संवधः, संसगः, संपकः. -Ent,-ing, ल. अनुरूप, युक्त, सद्द्या तृन्यः संगत, सवादिन्. -s. पत्रण संवादिन् m. 2 नियोगिन् m., प्रतिपुरुषः.

CORRIDOR, s. गृह-इत्र-नथः.

CORRIVAL, s. प्रात्यक्षः, प्रतिर्पाधन् m., प्रतियोगिन् m. - RY, s. प्रतिसाधी, संघर्षः, प्रतियोगिताः

Сопковогате, v. t. नृहोक्क 8 U, समर्थ 10, ब्रह्टव-त (D.), प्रमाणाक्क, प्रमाणं दा 3 U, उपाइक् 10. —10N, ह नृहीकर्ण, प्रमाणीकरण. समर्थनं, उपोइकनं, प्रमाणं.

овноды, v. t. िक्ष 5 P ог с, क्रमज्ञ:-लवज्ञ:-खा-इ 1 P ог नज्ञ с. ог विली с. — ЕМТ, а. न(ज्ञक, क्षयकर (री f.). — Corrosion, s. क्रमज्ञा विलयन ог नाज्ञनं, क्षय: — Совновічь, а. विलयन, नाज्ञ-क. 2 तीव, तिग्म, प्रखर, अरुंतुद, ममेस्यृज्ञ.

'ORRUGATE, v. t. (त्वचं चर्म) संकुच् 1 Р, आकुंच् с., संह 1 Р. = ION, s. त्वगाकुंचनं, चर्मसंकोचः ; संकोचनं.

lorrupt, v. t. दुष् c. (दूषपति), अंश c., नश् c., विक् 8 U or c., मिलनयति (D.), कलुषयति (D.), भवपत् c., 'the mind is c. ed in youth ' यौर-

नारंभ कालुष्यमुपयाति बृद्धिः (Ka. 103); 'o. a. woman' दुष् c., चारित्र्यं नण् o., सतीत्वाद अंश c., धृष् '10. 2 पूतीकृ. 3 उत्कोचं दा 3 U, उन्कोचदानेन वृद्धाः अनुकूलं कृ. -ए. रं. दुष् 4 P; पूतीभू 1P. - a. दूषित, कालुष, पतित, दृष्ट, भ्रष्ट, कलुषित. 2 दृष्मित, दुराचार, पापचंतम्, अतर्दृष्ट, दुरात्मस, दुराज्ञाय, पापकृद्धि. 3 पूति, पूतिपिंग, दूर्पथः - ION, अ. दूषणं, पातनं, श्रीलभंश्चनं. 2 उत्कोचप्राहित्वं, धनभेयत्वं. 3 दृष्ता, दौरात्म्यं, भ्रष्टता, अंतर्दृष्टता, दौर्जन्यं. 4 अपभंजाः, अपज्ञन्दः, अपभृष्टश्चान्दः. 5 पूर्ति र्, पूत्ता, दुगेथः. - ER,-IVE, a. दृषक, नाज्ञकः. - I.Y, adv. दुष्टे, दृष्टतया; सदीषं.

Corsair, s. समुद्रीयदस्युः.

Corse, s. See Corpse.

CORSET, s. चोल:-ली, कूर्पासकः, कंचुकः

CORSLET, s. वक्षस्राणं, कवच:-चं.

CORTICAL, a. त्वडमय (वी f.), त्वाच (ची f.). CORUSCATE, v. i. स्कृर् 6 P, युत् 1 A; See SHINE. —ION, s. स्फुरणं, स्फुरितं. —CORUSCANT, a. डज्ज्ब-ल, भासुर.

COSINE, S. FUI.

Cosmetic, a. कांतिवर्धक शोभाजनन (नी f.), शो-भाषद. = s. अंगरागः

 $\operatorname{Cosmical}_{r_i} a$. जगत्संबंधिन् (नी f_r).

 $\operatorname{Cosmogony}$, s. विश्वान्यिन f., जगतसृष्टि f.

Cosmography, s. जनहिवरणं-वर्णनं-

Cosmopolite,-politan, s. विश्वस्थायिन् m., सर्व-त्रवासिन् m., जगन्मित्रं

Cost, s. मृत्ये. अर्घ:, अर्हा: 2 न्यय:; 'even at the c. of one's life ' प्राणन्ययंनािषः; 'high c. ' बहुमूल्यं; oft. by instr. of noun, (आत्मानं सततं रक्षेदरिष धनैरिष). 3 धनन्यय:. -v. t. मृत्येन मह 9 P or म्नां 9 U; 'what does it c.' कियता मृत्येन विकायते ततः; 'the house c. me 1000 Rs.' सहलक्ष्यंकण मया गृहं कीतः; 'the marriage ceremony c. me much' बहुधनन्ययेन निष्पादितौ विवाहिषिः; 'his obstinacy c. him dear' दुरामहालस्य अत्यहितमभवतः; न्ययेन साध 10; 'will c. the lives of' प्रागनाञ्चं-व्ययं-आवहत्. -LY, «. महार्षे, महार्हे, वहु-मृत्य.

Costive, « आनञ्ज, बद्धकोष्ठ, अवस्त्वमल, विद्वपहिन्-=NESS, % मलावरोधः, मलावष्टमः, आनाहः, विद्-गु-द-प्रहः.

Costume, s. वेज्ञ:, नेपथ्यं ; See Dress. Cosufferer, s. समृदु:खः, समृदु:खनाज् m.

Сот, ८. खट्टा, मंच:, पर्यंक:. 2 दोला, प्रेंखा. 8 Cot-tage, q. v.

Coterie, 8. एकविषयजनसंसर्गः-गणः.

Cotquean, 8. स्नीकर्म-व्यापृत:.

COTTAGE, 8. डटज:-जं, पर्णकाटि-टी f., पर्णशाला, का-

यमानं, कुटीरः; 'e. girl' उटजनिवासिनी बालिकाः • - ER, Cotter, Cotter, s. कुटीरस्थः, उटजवा-सिन m.; ग्रामीणः

COTTON, s. कार्याम:, तूल:, पिचु:, पिचुल:; 'made of c.' कार्यास a.; 'e. cloth' तूलांबरं, फालं, कार्यास, बादरं; 'e. plant' कार्यासा. = Y, a. तूलसंबंधिन् (ना f.), कार्यासक (कां f.), (s.) in comp.

Couch, s. ज्ञायनं, ज्ञायमं, प्रयक्तः, खद्गः, मंत्रः ; See Bed. = v. i. ज्ञा 2 A, मंत्रिज 6 P. 2 अधःपत् 1 P, नि-पत्. = v. i. ज्ञां c., मं-नि-निवज c. 2 परिप्रत् 9 P, समाविद्य c. 3 आच्छ्रद 10, प्रंथ 9 P; v.c. ed in sweet words ' मध्रवाग्मायनः (तंदः); v.c. fellow ' सहज्ञाायन् (नं ग्रि.). = ANT, a. ज्ञाय, ज्ञायनः Couch, s. कामः. काज्ञः उरकासः क्षत्रयुः; ' suffering from c.' कामिन् = v. i. काम् 1 A, क्ष् 2 P. = ER, s. उरकामिन-काज्ञिन् m.

COULTER, s. फालदंत:, कृतत्रं.

Council, s. सभा, संसद f., सदस् f., n.; 'c. room' (chamber of c.) मंत्रणसभा, मंत्रगृहे. =Lor, s. सभासद् m., सदह्य:, &c.

Counsel, ». मंत्रणा, विचार:-रणा, विवेचनं, विमर्शः, धितनं, 2 उपदेशः, मंत्रः, भंतिनं, अनुशासनं, 3 उपा-यः, 4 Barrister, q. v. = v. t. उरदिश् 6 P, मंत्र 10, अनुशास 2 P. = LOB, ». मंत्रिन् m., मनिवः, अ-मान्यः, धीर्साचवः, 2 उपदेशकः, उरदेश् m., बुद्धिसहा-यः, = LOBSHIL: ». साचित्रं, मंत्रिपदः

Count, v. t. गण् 10 (lit. and fig.); संकल 10, संख्या 2 P. 2 मन् 4 A. - v. i. मन्-गण्-рызы; 'c. on, upon' अवलंब 1 A. आशि 1 U. विश्वस 2 P. प्रति-इ 2 P; 'I do c. upon your help' त्वं माहाय्यं क्रिय-सीति गणयास्येव : 'c. ing upon your promise' तव वचनमवलंब्य, त्वद्रचनप्रत्ययात्. - s. गणनं, गणना, संख्या-ख्यानं. 2 अभियोगविषयः, भाषायादं. - LESS, a. असंख्या, अगण्य, संख्यातीत, अनंत, गणनातीत.

COUNTER, s. गणना तलकः. 2 (गणनार्थं) मुद्रा, काकिणां, कपरं:-दिकाः - adv. प्रतिकृतं, विरुद्धं, विप-रातं, प्रतिलेगं; gen. by प्रति pr.; 'c. design' प्रस्थपायः; 'c. poison' प्रतिविधं.

COUNTERACT, v. t. मोधी-निष्कतनी-कृ 8 U, निवार 10, प्रतिकृ, प्रतिहन् 2 P, प्रति-वि-रुष् 7 U. —10N, ३. प्रतिक्या, प्रति(तो)कारः, प्रतियोगः, प्रति-व्या-चातः Counterbalance, v. t. तुलवा धृ 1 P, तुल्यभार a. कृ 8 U, समीकृ, प्रतितृल् 10.

Counterbuff, v. t. प्रति-अभि-हन् 2 P. - s. प्र-तिथातः

Counterchange, v. t. परस्परं परिवृत् ८., वि.ने-में 1 A. = s. परिवर्तः, विनिमयः, व्यतिकरः

Countercheck, s. प्रतिबंध:, प्रतिरोध:.

Counterevidence, s. विरुद्धनाक्ष्यं, प्रतिक्लप्रमाणं.
Counterfeit, a. कृतिम. कृतक, काटिन् (नां f.),
डाधिक (कां f.); gen. ex. by काट, छत्र, कृट in
comp.; c. seal काटमुद्दा; कूटआसनं, उध्यवकाः,
&c. =v. t. उध-कपट-कृ 8 U. अनुकृ: कृ with
काट-कृट in comp.; c. a seal काटमुद्दां कृ; 'e.
a document' क्टलखं कृ; 'c. ing sleep' प्रमतलक्षणः, लक्षमुनः, भिथ्यामुनः; Nee Feign. 2
विपलम् 1 A; See Cheat. -s. क्ट, कपटे, उधन्
и., व्याजः. 2 क्टलेखः = er, s. क्टकृत m., क्टलेस्थकारः. 2 वंषकः, प्रतारकः. -Ly, adv. सकपटे,
सक्टं, मिथ्या, उधना

Countermand, v. t. प्रत्यादिश 6 P, विपरीताज्ञां दा 3 U. = s. प्रत्यादेश:, विपरीताजाः

Countermarch, v. i प्रतिया 2 P, प्रताप या. -s. प्रतियानं, प्रतीपपात्राः

COUNTERMARK, s. प्रतिलक्षणं, प्रतिचिद्धं-

Countermine, s. Africal -v. t. Africal -s 8 U.

Counterpane, s. शयनास्तरण, शब्यापच्डद:.

COUNTERPART, ४. प्रतिस्तरं, प्रांत मान प्रतिविधं, प्रतिस्-ति तः, (अहा च्हापांतक्षिका कर्ता त्वा मतावृत्तः S. 1). COUNTERPLEA, ४. प्रत्यन्तरः, प्रत्यान्यं, गः

COUNTERPOISE, COUNTERVAIL, v. t. See COUNTERBALANCE. -8. न.चनारती, मनतालन

Country, s. प्र-, देशः, विषयः, ार्ं, (श कि.) आशा.

2 प्राप्तः, जनपदः, (opposed to नगरं, प्रं); 'c. folk' जानपदाः, प्राप्ताः; 'c. life' जानपद्यन्तिः, प्राप्तास्तिः; 'native c.' जन्मभूति कि., स्वदेशः ; 'c. man' स्वदेशीयः, एकदेशस्यः, देशवेवः; जानपदः, प्राप्त्यजनः, प्राप्ताः; 'c. parson' जानपदाचार्यः, प्राप्तानः

County, s. देशभागः, मंडलं, चक्रं.

COUPLE, s. युग्मे, युगलं, यमकं, युगं, इयं, दितयं; 'c. of animals' नियुनं, इंडं; 'a married c.' वधूनरा, दंतता, जायावता. = v. t. संयुज् 7 U. 10, सीक्षक् c., संगम् c. (गमयित), योक्श्यति (D.). = v. i. मैथूनं कृ 8 U, कीवृह्यवत् संगम् 1 A or संगित् 6 P.

COUPLET, s. आकः; पंकिश्यः; 'a c. formed by two verses' श्रामकः

COURAGE, s. धेयं, ज्ञीयं, विक्रमः, पराक्रमः, वीर्यं, ड-त्साहः, पौरुषं, तेजस् n., धामन् n., प्रतापः 2 निर्मान

ना, भृष्टता, साहसं; 'lose c.' धैर्यहान a. म 1 P. बात्परिश्रंश 1 A, 4 P; 'do not lose c.' धेयं धेहि हृदये (Mal. 5); 'take c.' आ-समा-धत 2 ; 'summon c.' धैर्य आस्था 1A, धैर्य अवलंब 1 A · अवष्टम् 9 P, भैयावष्टमं कु '8 U; 'inspire c.' ा-समा-भ्रम c. =ous, a. जूर, वीर, विकात, धीर. अभार, धृष्ट, साहसिक (की f.). = ously, adv. वीय, साविक्रमं, वीर-जूर-वत्. =OUSNESS, See (s.). OURIER, 8. वार्ताहरः; दुतः, वैवधिकः

 ${f URSE}, \ s.$ गति f., प्रसरः, प्र-, क्रमः. ${f 2}$ रयः, प्रवाहः of water &c.). 3 मार्गः, पश्चिन् m., पदाव-वा f. ! ब्यवहारः, वृत्ति f., आचरणं, चरित्रं. 5 कमः, अन-ामः, आन्यूर्व्यं, परंपरा. 6 र मम् ॥., पुष्पं, आतेषं of women). 7 विधिः, प्रकारः, सीत f.; 'the aw must have its c. यथाजा अमरय निणेयेन वितव्यमेव; 'in c. of conversation' कथाप्रसंगेन, तथायोगन; 'in c. of time' कालक्रमण, गच्छता हालेन, दिनेष गच्छत्म, गच्छति कालें; 'a woman in ः' रजस्वला, ऋतमती, मलिनी, पुष्पवती; ' of e.' अव-्यमेव, नियतं, नुनं, खल, नाम with एव; 'e. of an irrow ' बाणगांचरः, शरपथः; 'c. of study ' अध्य-यनक्रमः-मागेः; ' mathematical c. ' गणिताध्ययन-क्रमः; 'e. of acting' क्रियाविधः, अनुहानं; 'proper c. of conduct ' मुनाने:; ' there being no -other c.' गत्यंत€ाभावात, अनन्यगतिक «.; 'race c.' चर्याभिमः; in the c. of 'मध्ये, अंतरे; 'a house in the c. of erection ' निर्मीयमाणं भवनं; ' the c. of nature' सृष्टिकाम:. = ER, 8. जवन:, जितन m.,

lourt, s. चत्वरः-रं, अंगनं-णं, प्रांगणं, अजिरं: 2 रा-जकुलं, राजमभा, भास्थानी-नं (assembly room); राजगृहं-मंदिरं. $oldsymbol{3}$ अनुनयः, अनुनृत्ति f., आराधनं; मज-नं, दाक्षिण्यं. 4 (Judge) अधिकरणिकः, अक्षदर्शकः, धर्माधिकारिन् m.; (Judges) धर्माः यक्षाः, पाद्विवाकाः (pl.); 'c. of justice' अधिकरणं, ज्यवहारमं-डय:, न्याय-धर्म-समाः 5 राजपरिजनः-परिवर्हः-परिवारः; ' c. favour' राजपसाद:, राजानुमह:; ' c. minion ' राजवलमः-प्रियः; 'c.-yard' अंगनं, चत्वरं, अजिरं, प्रकाष्टः, प्रांगणं, गृहांगणं. 🗝 . t. आराध् 10, अनुनी 1 P, अनरज c., भज् 1 A. 2 याच् 1 A, प्र-अभि-अर्थ 10 Λ. 3 विवाहार्थ पार्थ or सव् 1 Λ. - Eous, α. दक्षिण, विनीत, सरिनय, मुजन, सप्रथय, सानुन्य, सभ्य, प्रितंबर: 'c. words' सून्ता वाणी. - Eoustry, ade. सप्रथयं, दक्षिगतया, सानुनयं, विनपेन. = ESY, s. दाक्षि-ण्यं, विनयः, प्रथयः, सीजन्यं, अनुरोधः, अनुवर्तनः ' ध title of e.' उपचारपद. 2 प्रणाम:, आमंत्रणं, आपन्छ-नं. =IER, s. राजभृत्यः, राजवत्रमः, राजसभासद् m., सभिकः, सभ्य:. =LIKE, a. श्लिष्ट, श्लिष्टाचार, सभ्य-∓LY, α. सुजन, शिष्ट, सभ्य, दक्षिण, सुशील. -SHIP,

s. आराधनं, अनुरंजनं, अनुनयः, प्रसादनं 2 सम्प्रपा-सना, विवाहार्थं प्रार्थनाः

Courtezan, s. गणिका, वेश्या, पण्यकी, पण्यांगना, वारका-याषितः वंधकी, पंभली.

Cousin, s. पितृत्यपुत्रः (त्री f.) मातुलपुत्रः (त्री f.), पितृष्वसेयः (यो f.), मातृष्वसेयः (यो f.), according to different relations. 2 जाति:, बांधवः.

Cove, s. वंकः, खातं.

COVENANT, s. समय:, नियम:, संविद् f.. पण:. - ए.i. See Contract. = ER, 8. नियमबद्धः, सामिथिकः। Cover, v. t. प्र-समा-आ-च्छद 10, प्रा-सं-आ-म्र 5 U, स्थाग् 10, पिधा 3 U. निगृह 1 U, व्यवधा 3 U, अवगुद 10. 2 आ-,स्तृ 5 U, स्तु 9 U, ब्याप् 5 P, आवेष्ट् 1 A or c., नि-आ-चि 5 U; 'a c. ed path' अभ-गृह-पथ:. = 8. आवरणं, आच्छादनं, प्टं, व्यवधानं, वे-ष्टनं, अवगंठनं, पिथानं. 2 कोश:-षः, बेष्टनं. 3 प्रावारः, प्रचळदपटः, आच्छादनवसं. 4 भप-व्यप-देशः, छग्नन् n., व्यानः, छलं, माया, कपटं; 'c. of a well ' वि(वी)-नाह:; 'c. of a carriage' रथगांपनं-आवरण. ■ING, s. आच्छादनं, आवरणं, &c. 2 तिरस्करिणी, व्यवभानं. 3 परिधानं, पावारः, वासम् n., आष्छादनवर्त्तनः 4 अंतर्धा, व्यवधा, अंतर्थिः, अपवारणं, तिरोधानं =LET, s. उत्तरच्छदः, **ज्ञय्या**प्रच्छद्पटः.

COVERT, a. गुढ़, प्रच्छन्न, गुत ; 'a c. expression ' व्यंगांकि f. 2 निर्वात. = s. गहनं, गहरं, 2 संभय:, आश्रयस्थानं.

Cover, v. t. लम् 4 U. मृथ् 4 P, सृह् 10 (with dut.); कम 10 A, आभिलयु 1, 4 P, अतिमातं इय 6 P. =ous, a. लुब्ध, लीलुप, गृधनु, अभिलापिन् (गा रि.), ईप्स, अतस, सतडण. 2 (Of wealth) धनस-ब्ध, धनाथिन, अथेपर, धनपरायण. -ously, adv. सलोमं, लोमेन. =ousness, s. लोम:, लिप्सा, तृष्णा, लालसा, स्रहा, ऑनलापः, ऑतस्हहा, लील्यं- 2 धनलो-भः, अर्थतृष्णाः

Cover, s. पक्षिगणः; ज्ञावकसमूहः.

Covin, s. कृटसमयः-संविद् 🎉

 Cow , s. गी f., धेन f.; माहेयी, सौरभेयी, उस्ता; ग्रं-मिणी, अर्जुनी, रोहिणी ; एकहायनी, दिहायनी, विहाय-णी, चत्हीयणा ' a c. one year old, 2 years old, and so on '; 'barren c.' वज्ञा, कंया ; 'mild one' अचंडी, सुकरा; 'bringing forth many calves 'बहस्तिः, परेष्ट्रका; 'producing calves every year ' समासमीना; 'an excellent c.' गी-मत्रक्षिका, गोतवजः; 'c. dung 'गोमयः-यं, शक्कत् कः ' c. herd ' गोप:, आभीरः, गोपातः; ' c. house o pen ' वज:, गोष्ठं, गोजाला. - v. t. भी c., अस् c. Coward, 8. कापुरुषः, भीरः, अजूरः, कातरः, झीव भीतः, शौर्यहीनः, ' a boasting c. ' मेहेश्वरः, मेहेः दिन् m. -ICE, s. भीठता, कातय, अपीठक, कापुड श्वीय, अविक्रम:, क्लांबता: -LY, a. नीह, निर्वाय,
 कातर; See (s.). - ado. सक्तात्य, भीहवन्, कायुह्द-चत.

Cower, v. i. अवनतकाय-प्रणतक्षरीर -a. भू 1 P, प्र-ह्याभू, निभृतं-अलक्षितं या 2 P or गम् 1 P, कायमव-नमस्य गम.

Cowl., 8. फणाकृति शिरंक्टिनं.

Cowrie, s. काकिनी-गी, कपार्दका, वराटक:.

Оохоомв, s. दंनिन m., दांनिक:, आत्मानिमानिन् m., आत्मविकत्थन:, दत:. 2 खुडा, शिखा: -вх, s. दंम:, आत्मिभिमान:, दर्प:, गर्व:.

 Cox, a. अप्रगत्म, सलज्ज, लज्जावत् (ती f.), विनीत,

 सबीड, ज्ञालीन.
 2 अन्यमाधित् (णा f.), विनवाच

 -v. i. लज्ज् 6 A, प्रत् 1 A, व्हा 3 P. - Lx. adv.

 लज्ज्ज्या, सबीडं, सबर्य, सलज्जं.
 - NESS, x. लज्जा.

 बीडा, प्रया; अपागस्थं.

Ооден, v. t. वंच् 10; See Спелт. — аде, s. प्-तारणा, वंचनं; माया, श्रमः, माहः. — еп. s. वंचकः, कितवः, माधिन m.

ORAB, a. कुलीर:, कर्कट:-टक:.

 CRABBED, «. कर्कश, परुष, निष्ठुः. 2 वामशील, प्रती

 प, दःबील. 3 विषम, दुवैय, गृहः, निगुहार्थः. - NESS,

 ४ निष्ठुःता, प्रतीपता, वैषम्य, दुःबीलं.

Orack, v. t. भंज 7 P, संज् 10, बिंदू 9 P, 10, रहर c., भिद 7 P; 'c. a joke' परिहास कु. 2 (अकस्मान) ध्वन् c., आस्फल 10, स्वन् c. – v. i. स्फूट 6 P. (वे. दल 1 P, भंज-भिस् c pass.; 'a c. c d sound' अपस्यरः, विस्तरः 2 विकल्य 1 A. 3 महारवेण स्वन्-कण्-धन् 1 P, सहसा महारवे कु 8 U. – s. छिर, रंभे, संधिः, भंगः 2 रहोटनं, भेदनं 3 विरावः, ध्वनिः, काणितं; 'c. brained' वात्ल, उन्मन, ध्रांतचित्त.

CRACKLE, $r.\ i.\$ हरन्-त्ट 1 P_i पटाटायत $(D_i).=s.$ **स्वनितं**, र्राटतं, पटपटाबन्द :.

Oradle, 8. दोला, पेंखा, पेंखोलनं; (शिश्) खट्टा; 'from the c.' आश्वेशवातः; 'a child in the c.' स्तनंभयः, शिशुः. 2 (fig.) निवासमूनि त. आ-वासः. -ए. र. दोलायां श्ली ए., दोलायारोच्य चल् c.

Oraft, s. कला, शिन्य; कीशकं. 2 वतायार:, बृत्ति तं, व्यवसाय: 3 चातृयं, काशकं, वैद्राध्यं ; हस्तकाललं, नैपुण्यं. 4 शाठधाता, धूनेता, कीटल्यं, कायंट. 5 नी:, तरी:; 'c.s man' शिन्यम् m., कारः, कर्मकार: — Orafty, a. धूने, शाठ, कृटिल. विजिद्या, कितव, कारटिम. 2 चतर, विद्राधः — LY, adv. छलेन. सकैतनं, धूनेतया; चतरं, विद्राधतया.

URAG, s. शूंग, कूट:-टं, शिखर:-रं. =GED,=GY, त. विषम, अत्यसम, श्रीमन् (णी र्र.).

ORAM, ७. १. प्रक्षित् ७ P, बलाद निविज्ञ c. 2 आति भी-अनेन तृष् c. or संतुष् c. 3 अति भृत्रां पू c. or पूर् 10; स्वस्तिवायनमोदकैः कृक्षि पूरियत्वा (M. 4) ' having c. ed the belly '&c.; 'c ed with food ' अतिनृत:. 4 आड्डू 6 P, ।नेरुध् 7 U, संबाध् 1 A; 'c. ed with people 'जनाक्षणि, जनसंकुल-संबाद.

Спамр, v. t. संकुच् 1 P, संतम् 9 P or c., नि-प्रति-ह्यं 7 U, संबाध् 1 A. 2 (अंगं) आकृष् 1 P, डहेंद्र c., डपहन् 2 P. 3 क्षाल् 10; 'we are much c. ed in this place' अतीव दुःस्थिता वयमत्र. - s. स्तंमः, संकोचः-चनं, निरोधः, संक्षेपः 2 ट्हेंट्नं, ज्यासः, आक्षेपः. गात्रीपधातः; 'a c. in the calf of the leg' पिंडिकोइंट्नं. 3 कीलः, लोइयहणी, बंधनकीलः (c. iron).

CRANE, s. वकः, कह्नः, सारसः; बठाका, विसकंठिका (female c.). 2 भारोन्तेलनयंत्रं.

CRANIUM, See SKULL.

CRANK, s. बन्नमागे: 2 बन्नोक्ति f., बन्नमावितं.

Cranny, s. छिट्टं, रंश्रं, संधि:.

CRASH. 8. महाज्ञन्द:, महानिनाद:, कोलाहल:, महारव:. $-v.\ t.$ भंजू $7\ P.$ भिट् $7\ P.$ मृद् $9\ P.$ (1यू $7\ P.$ $-v.\ i.$ (0 रुपरवेण) ध्वन्-स्वन् $1\ P.$ पर्ष रू $2\ P.$

CRATCH, s. ग्वादनी, द्राणि-णी f. CRAUNCH, v. t. चवे 1 P, संदंदा 1 P.

CRAVAT, 8. ग्रेनेयक, ग्रांनावष्टनं.

CRAVE, v. t. (सिवनयं) याच् 1 A, प्र-अनि-अर्थे 10 A; 'c. favour' प्रसद् e.. अनुनी. 2 वांछ 1 P, इष् 6 P, अनिलष् 1, 4 P. लम् desid. (लिप्तते); See Wish. —ING. s. लाउसा. स्पृहा, अनिलाष:, आत-कांक्षा, औत्मुक्यं, उत्कडा. नृष्णा; 'c. for food' बु-भुक्षः, 'e. for drink' विपासा. नृष्णा.

CRAVEN, s. (c. hearted) कापुरुष:, भीरु:; See COWARD.

CRAW. s. पश्चित्रहरः, पक्काश्चयः,

Crawl, $v.\ i.\ स्वा 1\ P,\ iव-प्र-सं<math>^\circ,\$ उत्सा गम् $1\ P,\$ मंदगस्या चन् $1\ P.\ = s.\ ग्रांत <math>f.$; पोतोदरं.

CRAYON, 8. व.तेंका, तुलिका.

CRAZE, ह. र. मंज् 7 P, खंड 10; See BREAK. 2 चूर्म 10, निष्मण्य 7 P. 3 ज्ञानं हन 2 P, वातृलीकु 8 U, मह ८., संधर् ८. (भ्रमण्यति). – ED, – CRAZY, त. वातृल, बुद्धिविकल, हतज्ञान, उत्मन्त, भ्रांतिषनः 2 जीये, जजेर, जजेरीभूत. – EDNESS, इ. बुद्धिवेकल्यं, वातृलता, उत्मादः, चित्रभमः 2 जीयेता.

Спелк, $v.\ i.$ कर्कशशब्द कृ $8\ U$, परुषं विरु $2\ P$ or स्वत् $1\ P.$ = s. कर्कशशब्द:-ध्वनि:.

CREASE, s. विल f., व अभंगः, पुरिचेह्नं.

CREATE, v. t. सज् 6 P, निभी 3A, जन् c. (जनयित), उत्पद् o., कृ 8 U, विभा 3U, प्र-सं-कृष् c.2 पदे-अधिका- र-नियुज् 7A, 10 or अभिषिज् 6P; 'a thing c. ed' भूतं.—10N, s. सर्गः, जनतं, सिष्टीं, निर्भाणं, विधानं, प्रकल्पनं, भावनाः, 'a c. of the mind ' मानसी सिष्टः, मनःकित्यतं, 2 उत्पन्नं, भूतं. 3 विधं, निष्किजगत् त., सिष्टिं ति, सर्वभूतानिः —1VE, a. जनक, कत्वक, उत्पादक, निर्भाण-एखना in comp.; 'c. genius ' निर्माणवाक्तः. —0R, s. स्रष्टृ त., निर्मातृ त., उत्पादकः, जनकः. 2 बद्धा, आत्म भूः, परमेष्टाः पितामहः, विधातः, जनकः. 2 बद्धा, आत्म भूः, परमेष्टाः पितामहः, विधातः, विधातः, स्वयंभूः, चतुराननः, विरिचः, कमलयोनः, अञ्जभूः. —URE, s. भूतं, जंतुः, जीविन-प्राणिन् तः, देहित तः. 2 प्रयः, वन्सः, जातः. 3 आधितः, उपजविन तः, लब्धोदयः, त्वव्यावितः अध्यः, वव्यावितः विर्मातः विद्याः, विष्ताः विष्ठाः विष्ताः विष्ता

CREDENCE, « विश्वासः, प्रत्ययः, प्रमाणं; 'worthy of c.' विश्वास्य, प्रमाणं; 'to give c.' विश्वस्-

CREDENTIALS, s. विश्वासपत्रं, प्रत्येयपत्रं.

CREDIBLE, «. विश्वसनीय, अद्धेय, विश्वास्य, प्रामाणिक (की f). — CREDIBLETY, «. विश्वास्यता, विश्वास-पालता, प्रामाण्यं. — CREDIBLY, adv. सप्रमाणं, अद्भे-यत्या, विश्वसनीयतया.

UREDIT. ८. विश्वासः, प्रत्ययः, विश्वेसः; 'worthy of c.' विश्वेमभाजनं, विश्वासपातं 2 प्रज्ञासा, श्राद्याः कीर्ति-स्थाति ति, प्रतिष्ठा, यज्ञस्य गः, स्तिति ति, स्तवः 3 (In commerce) विश्वासः; कालिका; 'buying on c.' उद्धारः 4 प्रामाण्यं, विश्वास्यता. – v. तिश्वस-प्रती 2P, सत्य व. मन् 4 A. 2 प्रमाणांकु 8 U. – ABLE, व. श्लाच्य प्रज्ञास्य, कीर्ति-गौरव-कर (री ति.), स्तृत्यः – ABLY, adv. श्लाच्यकारण, स्तृत्यहः; सगौरवं. – OR, ८. उत्तम-णें:, क्रणदात गः., धनिकः

CREDULOUS, a. খদ্ধানু, বিশ্বান্ধানি, বিশ্বানিন্ (না f.), বিশ্বাস্বৰণ, অৱনিন্ = NESS,-CREDULITY, ৪. বিশ্বান্ধানিনা, অৱান্ধা, খদ্ধান্দান

CREED, s. धर्म:. 2 स्वीकृतमतं-पक्ष:.

CREEK, s. वंक:, वंक, खातं. = Y, «. वंकवत् (तो f.), वंक.

CREEP, v. L. स्1 1 P. वि-सं-प. मंद्गस्या चल-मंदं प्रस् 1 P. 2 अलक्षितं प्रविज्ञ 6 P. 3 ज्ञांन: प्रवृत् 1 A. – ER, s. लता, वली, वलरी, प्रतिनि-ती f.; 'a branching c.' वीह्रध् f, गुल्मिनी, उलप:, प्रतानिनी 2 स-पिन-उरोगामिन् m. – ING, s. विसर्प:-पण, विसर:. – INGLX, adv. सर्पेवत, संदगस्या: ज्ञानै:ज्ञानै:.

CREMATION, s. दाह:, दहने.

CREPITATE, See CRACK.

CREPUSCLE, -- SCULAR, See EVENING.

CRESCENT, s. अभेचह:, अभेद:, चंद्रार्थ. -a. 'c.shaped ' अभेचंद्राकार. 2 वर्धमान, वर्ध्यन् (नी ∫.).
CRESSET, s. आकाशादीप:.

CREST, s. चूडा, शिखा, शेखर:, मौति:; मुकुटं, किरी
ट:. 2 (Of a cock) चूडा, शिखा. 3 शिखर:-रं
मूर्धन् m. (of mountains); 'c. fallen ' भग्न
भग्नदर्प, आत्तमान, विषण्ण; 'c. jewel ' चूडामणि:
शिरोरत्नं-मणि:, शिखामणि:-ED, a. शिखिन (नीरि)
चूडावन (तां रि.). 2 अवनंतित, किरीटिन.

CRETACEOUS, a. कठिनीधंस्थ, कठिनीधर्मन.

CREVICE, 8. रंभं, छिद्रं, निवरं, बिलं, संधिः, गर्तः-तौ. CREW, 8. नाविकाः, पोतवाहाः (pl.), नाविकाणः 2 गणः, संघः, जनसमहः.

CRIB, s. गवादनी, द्रेशिंग-शी f. 2 गीत्रं, वज:. 3 किंगु दोला. =v. t. Confine, q. v.

CRIBBLE, s. चालनी, शोधनी, तितड:.

CRICK, 8. कर्क शशब्द: 2 मन्यास्तंभ:.

CRICKET, s. ब्रिजिका, भृंगारी, श्रीहका, चारी 2 गु लिकाक्षीडा

CRIME, s. अपराध:, पापं, दोष:, पातकं, पापकर्मन n दितः; ' a heinous c. ' घीर-महा-पातकः.-- CRIMI NAL, a. or s. NATIFIED (of f.), UPTO, HUP पातिकन , कृतापराध, पापकभेन , सदोष, दष्क्रतिन , दं डच, दोषग्रस्त: 'c. act 'पानिक्रया; 'c. law 'दंड विधि:-शासनं. - LY, adv. सापराधं, सदीषं. 2 दंडवि धिन्यायन, दंडविधिवतः - ITY, 8. सपापता, अपराधि ता. सद्वित्वं .-- CRIMINATE, v. t. द्विशेक 8 U. सा पराध-मदोष «. कृ, दोषंण लिए 6 P. 2 अभिशंस 1 P अभियज 7 A, 10. - ION, 8. अभियोग:, दोष्टांकरणं दावारोपणं, अनिशंसनं. =ORY, «. अभिशंसकः सदीव CRIMP, a. मंगर, निदर, 2 असंगत, विरुद्ध, अयन -v. t.,-Crimple, संक्रम् 1P, प्रशंक 8U, मून् 10 CRIMSON, a. जीण, रक्त, अदण, लोहित. - अ जीण: र्क्तिमन m., रक्तवर्णः, अहार्णमन m., लोहितः ' covered with c. ' अहिंगत, पष्टलित. -v. t. अ हणीक 8 U, अहणयति-जीणयति-लोहितयति (D.). CRINCUM, 8. विल f., पट:; संकोच:.

CRINGE. r. i. अंजिंकि वध 9 P; साष्टांगपातं प्रणम् 11 or अनुनी 1 P; 'c. at the feet' अध्यक्ष णावपातं कृ 8 U (Bh. 1. 31). -s., -ING, अंजिककोन n., अष्टांगपातः; ध्यृत्ति f. -v. t. Sc Contract.

Crinigerous, a. रामवन (ती f.); रोमोपम.

Crinkle, s. बॉल f., पुट:, भंग:. -v. i. पुट्टांभू 1 I -v: t. पुट्टांकु 8 U, स्थावृत् c.

CRIPPLE, a. or s. पंग (गू f.), विकल, विकला (गी f.); पादविकल; गतिहीन; भोण. -v. t. विकल यति (D.), विकलीकु 8 U, व्यंगीकु. 2 (fig. दुर्बलीकु. -NESS, s. पंगुता, अंगवैकल्यं

CRISIS, s. संकटं, संकटवेला, संदेहसमय:; शुभाशुमल ग्रं. 2 त्र्याधिसीमा: = CRITICAL, a. संदिग्ध; c. bime कार्यसंकटं, संकटसमय:, कार्यनिवेहणकालः; as (times ' डपस्थितेषु दुर्गेषु.

• CRISP, a. आकुंचित, बंधुर, भगतन् (ती f.). 2 भगर, भिंदुर, भिंदोलम. =v. t. (केज्ञान्) रच 10, भगराकृ 8 U, आकुंच c.; 'c. ing-iron, -pin' केज्ञयमनकील:; 'c. ed tresses' चूर्णकृतला:, वलीभृतः अलकाः. -ATURE, s. केज्ञाकुंचनं.

CRITERION, ८. लक्षणं, चित्रं, तंत्रां, संज्ञाः. 2 निक्रयः. CRITIC, ८. गुणदोषितिचारकः:-निरूपकः:, गुणगुणकः:; विज्ञः. गुणगाहिन् ११ ... गुणदोषितिचेषकः: 2 (cavilling c.) देषिकद् शु-छिद्रान्विषिन् ११ ... नागदोषिक्षारमुक्तः, गुणगुणकः; गुणदोषप्राहिन् (णा f.). गुणदोषिविचेषकः 2 देषिद्शिन्, छिद्रान्विषिन् ११ ... नागदोषिविचेषकः 2 देषिद्शिन्, छिद्रान्विषिन् ... नागदोष्पर्राक्षयः। 3 संकट्टसमयः - बाइट, ११ . १ . गुणदोषपर्राक्षयः। 3 संकट्टसमयः - बाइट, ११ . १ . गुणदोषपर्राक्षयः। 3 . १ . गुणदोषान् निरूप् 10 or पर्राक्षः 1 . ते .. ति .. विच्या ३, ७ . १ . गुणदोषान् निरूप् १ . गुणदोष्पर्राक्षः । १ . - बाइतः (CRITIQUE, १९ . गुणगुणपर्राक्षाः, गुणदोष्पविचेष्यने - पर्राक्षणं-विक्यणं-2 । छिद्रान्विणं-

Oroak, v. i. आरह 1 P. (वह 2 P. 2 (As a crow) के 1 P. ध्वांक्ष 1 P. - s. आरटनं; मेकस्यः, काकस्यः.

Croceous, a. कुंकमाक्त, गौर (री f.).

Споск, s. किई. काजलं . — r. t. कृष्णीक 8 U, क-ज्जलेन लिए 6 Р. — ERY, s. मृद्गांडानि (pl.); कीलालका; मार्तिकं

CROCODILE, s. नकः. कुंभीरः, मकरः, प्राहः, अवहारः (a kind of c.).

CROFT, s. वाटिका; वाट:. वृति f.

CRONE, s. स्थविरा, जरती, बृद्धा, जरटा.

CRONY, s. चिर्मित्रं, पिथमित्रं-मुहद् m.

Orook, ८. दंड:; कुंचिताययष्टि र्मः; आकर्षणी; 'by hook or c.' येन केन प्रकारेण: यथाकथंचित; 'c. back' कुंडा: युड्डा: गडुल:-ए. -ए. र. आक्रंच ए.. वक्रीकृ 8 U, कुटिलीकृ, नम ए. -ए. र. आक्रंच ए.. वक्रीकृ असलः; नामित, आक्रंचित, भुम्न, न्युड्डा: 'c. bodied' विकृताकारः; 'c. armed' कुंप:, कु-कु-णिः विकरः; 'c. nature' वक्रमावः. केटिन्थं: 'c. minded' कुटिलमित, जिक्कचेतरः, प्रतीप, अनुज्यकृतिः 'c. with age' जरानतकाय, जरापरिणतः - EDLY, adv. वक्रं, कुटिल, कुटिलगत्या, जिक्को साचि, तिर्थकः; 'going e.' जिक्कगः, कुटिलगत्या, जिक्को साचि, तिर्थकः; 'going e.' जिक्कगः, कुटिलगत्या, जिक्को साचि, तिर्थकः, कुटिलगत्या, जिक्को साचि, तिर्थकः, कुटिलगत्या, जिक्को हिल्लगत्वा, कुटिलना, जिक्का ति

Urop, s. बास्यं, बास्यसंग्रह:, कूर्गभालं, 'c. s' बास्य-क्षेत्राणः 2 अमं, शिखाः -v. t. (बास्यं) चर् 1 P, अद् 2 P, मक्ष् 10, चर् 1 P. 2 छिट् 7 P. π 9 U, बास्यं क् or संग्रह 9 P. -v. i. (up) आविर्भू 1 P, पार्द्भू, सहसा उद्ग् 1 P; 'c. eared' छित्रक-लांग, जूनकर्ग; 'c. ful' परिपूर्णोदर, अतिनप्त.

CRORE, 8. कोडि-टी f.

Cross, v. t. न 1 P (lit. and fig.), सं-उत्°, लंघ, टत्-, 1 A, 10, अति-इ 2 P, अतिक्रम 1 U, 4 P, आक्रम; 'these thoughts c. ed my mind' एते संकल्या मम प्रादरासन् or आसीत्-सम मृत्-मे मनसि (Ka.), 'he c. ed my sight ' मन दर्शनाथमा-गतः (S. 3), नयनविषयमवतीर्णः. 2वि-प्रति-रुध 7 U. ज्याहन् 2 U, प्रतिबंध् 9 P. 3 ज्यात-अस 4 U; ' with the arms c. ed ' व्यत्यस्तभूज:; स्तन्वि-निहितहस्तस्वस्तिकामिवधाम: (Mal. 4); 'c. legged ' ज्यत्यस्तपाद: ; ' to c. the legs ' ब्यत्यस्तपादाभ्यां आस 2 A. 4 (In love) खंड 10; खंडिता नारी 'c. ed or defeated in love '. = s. क्र्जा: 2 ज्ञाल:-लं. 3 प्रीतरोध:, विमः, प्रत्यहः, व्याघानः, प्रतिबंधः 4 व्यस्तरखाद्रयं, स्वस्तिक-चिह्नं, स्वस्तिकं = « व्यत्यस्त, तिरशीन, साचिस्थित-2 वि-प्रति लोम, विरुद्ध, वाम, प्रतीय, प्रतिकूल, 3 दुःशील, धिञ्चन, दरात्मन, बक्रस्वमाव, जिह्नप्रकृति, वामश्राल; ் c. road ' डबपधः, उपमार्गः; चतुष्ययं, शृंगाटकं; 'c.-examine 'विविधं परीक्ष 1 A or अनयज् 7 A; 'c. grained' प्रतीप, विलीम, विरुद्ध: 'to be c. 'प्रतीयं गम 1 P. प्रतीपायते (D.); 'c. multiplication ' वजान्यासः; 'c. threads' पूर्ण. -LY, adv. तिथेक्, ज्यत्यस्तं, साचि. 2 प्रतीपं, प्रति-कुलं, विरुद्धं. 3 पिश्चनतथा. = NESS, ह. चक्रता, अन-जुता, जिझस्यभावः, पैज्ञन्यं.

Скотен, в. अंक्डा:, आकर्षणी, बाडिश:

Спотенет, s. कामचार:, लड़री, मनोलीत्यं, स्वेरिता. Спочен, v. i. पत 1 P (पादयो:); पादयोली 4 A, नबीभू 1 P, काथं नम् c. 2 चाट्यस्या अनुनं 1 P от प्रसद c.; See CRINGE.

Crow, क. काक:, वायस:, ध्वांका:, मोकुलि:; 'carrion e.' कुगपमुज, दर्धकाक:; 'e. bar' लोहदंड:. – v. i. विरु 2 P, नद् 1 P. 2 विकत्य 1 A; See Boast. Crowd, क. समृह:, संघ:, वृदं, गण:; See Collection. 'e. of people' जनसंगदं:, स्कलं, जनैष्यः, लोकसंघ:, बहुजनमंत्रकः. – v. i. 'to be c. ed' सं-आ-कृ pass., परिष्ण pass., संकुल-समाकुल-व. भूः 'house c. ed with people' जनाक्रांल-जनसंकुलं गृहं; 'the place was very much c. ed' तस्मिन्स्यांन महात्र जनसंगदं आसीन. – v. t. आ-सं-कृ 6 P, परिष् c. or पूर् 10, व्याप् 5 P, संकुलीकृ 8 U. 2 संगृहं 9 P, सवाध् 1 A, संकुलीकृ.

Crown, s. मुकुट, किराट:-ट. 2 राज्यं, राजपद, राजन्तं; 'placed on the c.' राजपदमाराधितः, राज्येभिविक्तः: 3 राजन् m., शासिन् m. 4 (Of the head)
चूडा, शिखा, मौलिः: 5 अम्रं, शिखा, शिखरं, शीर्षकं,
शिरस् n., दंगं, अम्रमागः: 6 सज् f., माला: 7 रूप्यमुद्रा: -v. t. राज्ये अभिषच् 6 P. मुकुट परिधा c.
(भाषयति): 2 संगद् c., समाप् c., निश्यद् c.; 'c.-

ed kings' मूर्थांवितिका:-मूर्थांभिषिका:-राजान:; 'to c. all' इदं च तत्र विशिष्टतमं जातं; 'to be c. ed' फ रू 1 P, सफली मू; 'his efforts were c. ed with success' सर्वेऽस्य प्रयकाः सफलता युपु:-फलिताः

CRUCIBLE, CRUSET, s. मु(मू)षा-षी, तैजसावर्तनी CRUDE, a. अपक्ष, अपरिणत, असिन्ध, असंस्कृत, आम- 2 अजीर्ण. 3 असंपूर्ण, असमात; अपूर्णकाल, आकालिक (की f.); 'c. form' प्रातिपदिक, असिन्ध रूपं.-LY, adv. अपूर्णकाले. -NESS, s. अपकृता, आमता, अ- पाकः, अपरिणामः.

URUEL, a. नृज्ञंस, क्र्र, निष्ठुर, निष्करण, निर्देय, निष्ठु-ण, कठिनहृदय, क्रकमेन् - LY, adv. निष्करण, नि-देयं, निष्ठुरं, &c. -TY, -NESS, s. नृज्ञंसता, निष्ठुरता, निर्देयत्वं, क्र्रता, निष्ठुणता; 'c. to animals ' प्राणिहिंसा

CRUISE, s. समुद्रे परिश्रमणं, पर्यटनं -v. i. परिश्रस् 1, 4 P, इतस्ताने श्रमः

Скимв, Ским, s. खंड:, लव:, भक्तल:-लं. 2 उ-ভিচ্নই, अभवोष:, पिष्टक शक्तलं. -Скимму, а. को-मल, मृद.

CRUMBLE, v. i. चूर्णाम् 1 P, विश्व pass., ज्ञाकलीम्; पत् desid. (पिपतिषति). 2 विनज्ञ 4 P, क्षि pass., अवसद् 1 P.-v. t. चूर्ण् 10, क्षुद् 7 U, निध्यष् 7 P, मृद् 9 P, ज्ञाकलीक् 8 U; खंडचो विदृ 10. 2 विनज्ञ c., अवसद् c. -ING, α . जीर्ण, अवसत्र, विज्ञीर्णः

Скимр, а. कुङ्ज, न्युङ्ज, वक्त. Скимры, v. t. संकुच् 1 P, संयुट् 10; See Con-

TRACT. 2 चूर्ण 10, समृद् 9 P.

CRUPPER, s. पुरुष्धः.

CRUSH, v. t. समूद् 9 P or c., संपीइ 10, निष्पष् 7 P, क्षुद् 7 U, मंख् 9 P, निर्देख् 1 P, 10, च्यू 10; 'c. under the foot' पादतलेम-पादाधातेन-मृद, पादासेल आक्रम् 1 U, 4 P. 2 विश्वस् c., विनज्ञ c., विच्छद 7 P. = s. मर्बन, निष्पेष: 2 जनसमर्द:, संकृत. = ING, त. प्रमाधिन (नी f.); 'c. defeat' सर्वनाज्ञकर: पराज्य:

CRUST, क. त्वच् त., बाह्यपटलं, तन्क, वाह्यवेष्टनं 2 घन-भागः, बाह्यभागः: -v. t. घनपटलेम वेष्ट् c. or आष्ट्र 5 U or आच्छद् 10; बाह्यनः घनीक् 8 U. -v. i, घनपटलं बंध् 9 P, घनीभः; संहतीभः -ACEOUS, «. कविषम् (नी त.), वल्कवत् (ती त.), पटलवतः -४, «. घनपटलयुक्त, सपटल. 2 प्रतीप, पहषः, निष्टुर, विश्वनः CRUTCH, इ. अवलंबनार्थं दंडः; आधारदेडः:

CRY, v. i. शुर्च 1 P, विलय 1 P, हट् 2 P, परि-देव 1 A, 10, बाड्य मुन्विस् 6 P or पत् c. 2 (of crows &c.) वाल 4 A, विरु 2 P; नद् 1 P, रख 1 P. 3 वि-कर्-छुन् 10, प्रकाश c., प्रख्या c. (ख्या-प्यति); 'c. ing in the wilderness' अरण्यहरितें' 4 तारस्वरेण-डबै: वद् 1 P or भावं 1 A, आ-वि-कृत् 1 P, आ-, कंद 1 P. - s. कंदन, रुदित, रोदन, आने कोशः, विलापः, परिदेवनं 2 ध्वनिः, स्वनः, स्वरः, ज्यन्दः, नादः, 'c. of distress' आतेनादः, कदणस्वनंः; रुतं, विरावः, (gen. of animals). 3 उन्होशः, घोषणं, उवैधीषः, कोलाहरुः. -down, अपवद् 1 P, अवगण् 10, अवमम् 4 A, अपलप्. -08ं, उत्हृशः, उवैः-तारस्वरेण-घृष. -up, प्रशंस् 1 P, कृत् 10. - ER, s. घोषकः, प्रकाशकः, घोषणाकृत् m.

CRYSTAL, s. स्फटिक:, सितोपल:, सितमणि:, स्फिटिक कारमन् m. =a. 'c. like' स्फिटिकाभ; विमल, स्वच्छ—LIEE, v. t. स्फिटिकरूपेण घनीक 8 U or घनीमू.
CUB, s. जाव:-वक:, पोत:, कलभ:, वन्सः, ज्ञित्रुः, किजोर:-रक:-

Cube, s. चन:; 'c. moot' धनमूलं, धनपदं .= Cubi-CAL, a. धनाकार; 'c. contents' धनफलं.

Cubit, s. हस्तः, किन्कः; अरिन m., f. (with the last finger stretched).

Cuckold, s. बंधकी भार्य:; जारिणीपति: and sim. comp.; 'c. maker' See Adulteber.

Cuckoo, अ. कोकिलः, पिकः, परमृतः, पुरकोकिलः (male c.); 'female c.' अन्य-पर-पुष्टा, परमृता, अन्यभृता, कोकिला

 $C_{UCUMBER}$, s. चभैटिका, चभैट:, कर्कटी, उर्वोह f., ξ - (हे)वौह-लुf.

Cub, s. चर्न्यः, आहारः

CUDDLE, v. i. अंके-निकटे स्वप् 2 P or जी 2 A.

Cungel, s. लगुढ:, यष्टि f., दंड:, कार्ष, गदा; 'o.play ' गदायुद्धं, दंडादेडि: =v.t. लगुडेन पह 1 P or
आहन 2 U or तह 10; 'giving a sound c.ing'
लगुडमहारै: जर्जरीकृत्य; 'c. your memory' हमति
प्रवोधय तावत्.

Cue, s. संज्ञा, इंगितं, सूचनाः सूत्रं. 2 अंचतः. 3 छंदः,

Cuff, s. मुश्याहार:, मुश्याघात:. 2 विप्यतांचत:.=v. t. मुश्चा-पाणिचा-तङ् 10 or प्रह 1 P or आहम् 2 U; मशीम्रश्च पृथ् 4 A.

Cuirass, s. कवण:-चं, उरझाणं. 2 कूर्पासः; निचीलकः Cuish, s. उरुवाणं, उरुवर्मन् n.

CULINARY, a. पाक in comp.; 'c. skill 'पाक-मिडिजानं

Cull, v. t. बदह 1 P, ह 5 U; समा-इ; एकत क 8 U; 'c. passages' स्पिकां क

Cullion, s. जाल्म:, धूर्त:, जाठः.

Cully, 8. वेश्याजितः; मुखप्रतार्थः

Сиьм, в. नाल, कांस

Oulminate, v. i. दशस्थानं त्राप् 5 P; 'the sun is c. ing' नभसो मध्यमध्यास्ते रांवः, (fig.) पर t कोटि-कालां-गम् 1 P, अतिभूमि गमः, पाताभिमुखीभूः अन् विद्यु - a. भू. = 10N, s. परा कोटिः, परा कालाः

Оисравсь, в. सदीव, सापराध, निदाई, दोविन् (नी у.), अपराद्ध, वाच्य, निय, टूवनीय.—менн, Сисравилет, в. सदीवता, अपराधिता, वाच्यता.

CULPRIT, S. See CRIMINAL.

Обытилте, v. t. कृष् 1 P (land &c.). 2 मूध् c., क्षा-भे-चि 5 U, परि-अनु-ज्ञील 10, अन्यस् 4 P, आ-सेष् 1 A, अनुहा 1 P, भृज 1 U; 'c. friendship with the good ' सर्ता मैनी प्रचिन् अन्यस्य. —10N, OULTURE, s. कृषि f., कर्षण, कृषिकर्मन् n. 2 अनु-चौलने, अभिवृद्धि f., संवर्धनं, प्रवोधनं. 3 वजति f., उत्संदः; 'c. of the mind ' प्रवोधः, पृषुद्धता; 'men of c. ' प्रबुद्धनमसः-संस्कारवंत:- जनाः, व्युत्पनाः; 'c. of learning ' विपाभिवृद्धिः; ज्ञानोजतिः, &c. —0R, s. कृषीवलः, कर्षकः, क्षेत्रन् m. 2 अनुष्ठायम् m., परि-चौलियत् m., संवर्धकः.

CULVER, See DOVE.

Оимвек, v. t. बाध् 1 A, किश् 9 P; कष्ट-दु: खं आंबह् 1 P, अतिभारो भू. -s. क्रेज्ञः, केटकः, ज्ञाल्यं, अतिभारः. -some, Cumbrous, s. कष्ट-दु: ख-कर (री f.), क्रेज्ञपद, अतिभारभूतः. -Cumbrance, s. सातिभारः, ज्ञाल्यभूतः, भारभूतः. 2 उपरोधः, प्रतिबंधः, मत्यूहः.

ÚUMIN, इ. जीरकः, तरणः, कणा, अजाजी; 'black c.' सुववी, कारवी, पृथ्वी, पृथुः, काला, उपकुंचिकाः

CUMULATE, See ACCUMULATE.

Ounning, त. विदास, धूर्त, चतुर. 2 मायिन (नी f.), वंचनचील, विमलेमक, कपटिन. 🗝 विदाधता, धूर्तता, चातुर्ये, नैपुण्यं, पद्धता. 2 कपटे, माया, वंचनं. शाट्यं, व्याजः, कैतर्वं, छलं. -LY, adv. चातुर्येण, विदाधतया, धर्तत्या. सन्याजं.

Oup, s. पात्रं, चवक:-कं, भाजनं, काचपात्रं. 2 पुट:, क्कोज्ञ:-च:; 'fond of the c.' पानासक्त:; 'taste the c. of misery' दु:सभाग् भू. =v. i. आच्चप्रविष्ण रक्तं मुख् c. or मीक्ष् 10; 'c.-board' लघु-कोष्टः; 'c. ing glass' रक्तच्चप्रयंत्रं; 'dry c. ing' घटिकया अलाव्या या आच्चप्र

Ourin, ६. मदनः, हमरः, कानः, अनंगः, कद्षेः, मन्य-धः, मनसिजः, कुसुमवाणः, पंचज्ञरः, मारः, प्रयुग्नः, नीवकेतनः, कुसुमेषुः, मकरध्यजः, पृष्यधन्या, आत्मभूः, अनन्यजः, चित्तजन्मन् and sim. comp. = ITY, ६. स्रोभः; गृष्मुता, अतिलोभः-स्पृहा, लालसा, अतिनृष्णा, स्नाविष्सा, 2 कामकताः

Cupola, 8. तोरणशंगं, प्रासादक्षीर्ध.

Cur, s. जुनकः; See Dog. - RISH, u. अज्ञांल, दृष्ट. Curate, s. उपयाजकः, पुराहितप्रतिनिधः.

CURATOR, s. अवेश्वकः, अधिकारिन् m., अध्यक्षः; 'c. of a depot' ग्रंथशास्त्राधिकारी-

Ours, v. t. आहु 5 U, स-ति-यम् 1 P, तियंश् 10, प्र-ति-मह 9 P, अव-ति-सभ् 7 U, संष्टु 1 P; 'c. the horses ' प्रमुश्ति बाजिन: (S. 1); See Con-TROL also. - s. मुख्यमण, मुख्यस्तान्तः. 2 वेनण, सयम:, मिरोधः, &c.

CURD, CURDLE, v. i. दिविक्ष्यण धनाम, इथे 1 A.
-v. t. धनाक 8 U, इथे c., संहन् 2 P. - s. हथि भं.;
पयस्य, इन्स:-सं. - प्, - ED, a. दिधमय (थी f.).
2 धनीमत, स्थान, संहत.

Oure, v. t. (disease) कित् desid. (चिकित्सातिते), प्र-उप-चाम् c. (ज्ञानयित), साध् c., प्रतिकृ 8 U, समाधा 3 U; (persons) सुस्थ-प्रकृतिस्थ-मीरीगत. कः; gen. ex. by निर्-गत-नीत in comp.; 'सिके
ma was c. ed of his fever' राम्रो ज्ञारीयच्चमनानीरीगः कृतः, प्रकृतिस्थः संजातः; 'c. ed of wounds'
निर्मणः कृतः, निर्मित्यः, &c. - s. चिकित्सा, स्पक्षमः,
प्रती(ति)कारः, रोगोपज्ञामः 2 सुस्थता, स्थास्थ्यः 3
भवजं, औषधं. - ABLE, त. साध्यः 'in-c. by physicians' भिषजामसाध्यं (सि. VIII. 93); ज्ञाननीय,
प्रतिकार्यः - ATIVE, त. रोगहर, रोगम (मी ति.), व्याधिज्ञामकः, ज्ञांतिरः - ER, s. चिकित्सकः. - LESS, त.
असाध्य, रहपचारः

Ouriosity, s. कृत्हरूं, कीत्हरूं, जिज्ञासा, कीतुर्क, कृतुर्क्ष; oft. ex. by desid. nouns; 'c. to see' दिन्क्षा. 2 (Object of c.) अपूर्ववस्तु n., दुरुंभद्रव्यं, उत्कृष्टहृष्यं. —Curious, a. कृतुह्रिक् (नी f.), जिज्ञास, कीतृकाकांताचन, कृतुकाविष्ट, सकौतुकः 'my heart is c. to know' जिज्ञासाकांतहृदयी-हिम; oft. by desid.; 'c. to ascertain' उप-लिप्सुः. 2 अपूर्वे, अनृष्टपूर्वे, अदुत, चित्र, दुष्पाप, दु-लेम; दर्श्यानि 3 सूर्थम, विज्ञ, निपुण, विचक्षण, सूर्थमदिश्चन, —LY, adv. कृतृहरून; सूर्थम, अदुत, चित्रं.

Ourl, s. मूर्णकृतलः, अल्बः, कुरलः; 'hair thick with c. s' कृतलाकीर्णाः त्रिरोहहाः. 2 तर्रगः, द्रामि f. -v. t. (केशान्) आकृष् ए., व्याष्ट्रत् ए.; रच् 10. 2 तर्रगयति (D.). -v. i. जिझीभू, वक्षीभू, आकृष्य pass., व्याष्ट्रत् 1 A. 2 तर्रगयते (D.). -ED, -ING, a. कुटिल, अराल, कुंचित; 'c. mass of smoke' धूमस्योत्यीढः (U.3).

CURMUDGEON, See MISER.

CURBENT, a. प्रचलित, पचल, सर्वसंगत; 'languages c. in India' भरतसंखे प्रचलिता भाषाः 2 वर्तमान, विद्यमान; 'c. year' वर्तमानसंवत्सरः; 'c. roport' जनपवादः; 'c. moment' आपातः 3 सर्वसाधारण, लेक्नप्रासंख-विश्वतः - s. लेतिस् गः, प्रवाहः, रपः, वेगः, धारा, ओषः १; 'c. of opinion' साधारणतमीयः - L.V. adv. साधारणतः, सामान्यतः, लीकिकतया; 'c. known' लोकप्रसिद्धः - CUR-BENOY, s. प्रचलनं, प्रचारः, प्रसरणं; 'to gain o.' प्रचलित व. मू, प्रसर् 1 P, ब्यवह o. pass., सर्वसंगतः व. मू, पर 1 P, ब्यवह o. pass., सर्वसंगतः व.

प्रवाहः, प्रवारः 8 कृष्णेर्यामेताः 4 प्रचलितमुद्राः Guances, s. अमेदारः, प्राह्मक् m.

OURRY, v. t. (favour) अतिकादक्त्या प्रसादं संपद् c. or आराध् 10. 2 (a horse) अधदेहं मृज् 2 P. 3 (leather) परिष्क्व 8 U, शुध् c. 4 Beat, q. v.; 'c. oomb' अधदेहमार्जनी.

Curse, v. t. आप् 1 U, अभित्रास् 1 P, आपं दा
3 U (with dat.), आकृश् 1 P; गई 1, 10 A.

- s. शाप:, अभिशाप:, आक्रीशः: 2 कंटकः, आधि:;
'a p. to the family' कुलस्याधि:, कुलंगार:, कुलपांसुल:; 'a c. on thy folly' । धक् त्यां मूढ: - ED,
a. श्राम, आकृष्ट; See Accursed.

Oursort, a. क्षिम, असूरम, त्वरित : अनिपुण, अनव-हित, स्थूल ; 'even at a c. glance ' स्थूलर्डचापि. -Lr. adv. शीर्म, स्थलर्डचा, अनिपुण.

CURT, a. न्हस्व, संक्षित. -LY, adv. संक्षेपेण. -NESS, s. संक्षेप:, संहारः, संक्षिता. -CURTAIL, v. t. न्हस् c., संक्षिप् 6 P; संह 1 P; अवस्क्विट्", P, अल्पीकृ 8 U. CURTAIN, s. ज(य)विनका, तिरस्किरणी, व्यवधानं, आवर्षपटः; 'behind the c.' नेपथ्ये; 'c. lecture' शब्यानुशावनं; 'bed c.' मशहरी, मशकहरी. -v. t. आवरणेन प्रच्छद् 10, व्यवधा 3 U.

Oubve, v. t. नम् c., अव-आ-नम् c., आकुंच् c., व-क्रीकृ 8 U, कृटिलीकृ, आवुज् 10. - s. नित f., आव-क्रीनं, वक्रता, आकुंचनं, अंचनं 2 वक्रोरखाः - a. आनत, क्रक्त, कृटिल, आभुम्र, जिद्धाः See Orooked.-Ated, a. आभुम्र, वक्र, &c. -Ation, s. आकुंचनं, आवर्षनं, क्रीकरणं - -Ature, s. वक्रता, विक्रमन् m., कृटिल-ता, आनति f., वक्रीभावः

Curvet, v. i. मु 1 A, वल्ग् 1 P. = s. मुतं, वस्मनं. Cushion, s. उपभानं, उपबहे:, पीठोपभानं.

Cusp, s. अर्थेट्रजिखा, अर्थेचंद्रापं. =ATED, a. सूच्य-म, निज्ञिताम

Custody, s. रक्षा, अवेक्षणं, रक्षणं, पालनं, गुनि f.; See Charge. 2 निरोधः, बंधनं, कारानिरोधः, आसेधः.

UHARGE. 2 निर्धाः, वधन, कारानिरिधः, व्यवस्थः.
CUSTOM, s. आचारः, संमदायः, व्यवहारः, रीति f.,
अनुसारः, कमः. 2 करः, बुल्कं, राजस्वं; 'c. house'
बुल्कस्थानं; 'the officer of c. s' शौल्ककः.-ABY,
a. भाषारिक-व्यावहारिक (की f.), प्रचलित, लोकसिद,
लीकिक (की f.); gen. by आचार in comp.; 'to
take flowers as is c.' आचारपुद्ममङ्गाथं (M. 4);
आचारलाजाः, &c. -ABILY, adv. यथाव्यवहारं, संभदायानुसारेण, प्रायक्षः, यथावारं. -EB, s. माहकः,
केन कः, नित्यक्रायविष्

Our, v. s. कू 9 U, किंद् 7 P, कृत 6 P, दो 4 P, मुब्ब 6 P, को 4 P. 2 निंद् 7 U, खंब 10; 'c. ing to the quick' मनेष्डिय-निर्दे, नर्माण कृततः; 'c. a hole through' स्मृत्र 4 P, निनिद् समुख्य 6 P; 'e. किंदिक्स मुद्धा के प्रतिकार मिल्ला के किंदि के स्वाप्त के स्वाप

sig 1 P, aftery 6 P; agains 8 U; 'to o the matter short' fa agai; 'c. ing short my speech ' महचनमा क्षिप्स ; 'c. to, or in, pieces ? खंडरा:-लवर्ग:-छिद्.-ए. i. उद्गिद् pass., उत्पद् 4 🙏, स्फुट् 6 P. = 8. छेद:, प्रहार:, आघात:. 2 कुल्या, बा-तं. 3 खंड:-डं, भागः, दलं, लवः, लेशः- 4 सरसमार्गः, आवमार्गः. 5 रीति र्., रूपं, मार्गः, पद्भति रेः ' 0purse' ग्रंथिभेदक:, चोर:; 'c.-throat' कंडच्छेद्क:; प्राणधातकः, धातकः; (a.) मारात्मक, वभाषतः - वे० एकः, अवस्थित, कर्तित्वा निपत् c.=off, निकृत्, व्यवस्थित, अ र स्किद्, उन्मूल् 10, बिनश् ०. 3 बिलुए ०., अपनी 1 7. 4 विचिछद, अव-मि-क्यू 7 U, संदू 10, निवार 10. -out, उत्कृत c. 2 परि-सं-इप c. (मनसा)। निरूप 10, चित् 10, युज् 10. 3 अतिकम् 1 U, 4 P, आते-ज्ञा 2 A; See Excel. - TER, 8. छेदक:, क्रेस् क्ष., छिद् in comp.; ' wood-c. ' काष्टरिकद्. -TING, s. छेदन, कर्तन, &c. 2 खंड:-इं, शकल:-लं, इतं. -a. तीव, तीक्ष्ण, मर्मभेदिन (नी रि.), मर्भस्य श्-क्रिद्र, अईतूद्र. Outaneous, a. त्वाच (ची f.), त्वक्संवंधिन (नी f.), त्वच in comp.; 'c. disease ' स्वभागः.

Cuticle, s. बाह्यत्वच f., बाह्यचर्मम् n.

Cutlass, s. खद्र:; कुपाणी-

Cutler, s. कुरिकाकार:, शककार:

Oucle, s. चकं, आ-परि-वृत्ति ∫, पर्योयः; कालचर्कः Oulinder, s. गोलः, बर्तुलं. = Culindrical, a. वर्तल, गोलाकारः

CYMBAL, s. सलक, सबरी.

Oynic, s. मनुष्यद्वेषिन् m. =AL, a. सदावकः, कु-टिलक्षीलः, दुरात्मन्, वक्रभावः निदासीलः

OYNOSURE, s. भूब: ; क्योतीरथ:-

D.

DAB, v. t. तिकद्रव्येण लघु तड् 10. ०३. सम्बाघातः, निषकः. 2 लघुपिडः. 3 क्षितपेकः.

DABBLE, v. t. सिच् 6 P, प्रोक्ष् 1 P, सिप् 6 P. = v. i. जले-पंते-कीड् 1 P; 'd. ing in books' पहाचामाह पांडित्यं (H. 1), ज्ञासचुंबनं. = EB, s. जलकीड:: ज्ञासचुंबनः.

DAGGER, s. कृपाग:, छुरिका, कर्तरी, अतिपुणिका; 'at d. s drawn' सदाबद्धवैर क

DAGGLE, v. t. मलेन दुष c. (दूषयात), पंक्रेन लिए 6 P.

DAILY, See under DAY.

DAINTY, a. स्वादु, स्विर, सुरस, मिट. 2 लिलत, कोन्म र, मृदु, सूक्ष्म. 3 आतिविनीत, अतिसम्यः - s. मिट-विश्विष्ट-भोजनं, स्वाद्वनं, भोजनविश्वेष:.-LY, adv. स्वा-दुत्या, लिलतं, कोमलं. - अड्या ह, ह, स्वादुता; कोमलता, कालितं, विकादः, विश्वाः

DAIRY, s. दुग्क्साला, दिश्वमंथनगृहं; 'd. maid' गी-'पकत्या, आमीरी, गोरोहिनी

DALE, 8. द्रश, कंदर:, उपत्यका.

DALLY, v. i. विलस् 1 P, विश्वस् 1, 4 P, कीड् 1 P, रस् 1 A, विह 1 P. 2 Delay, q. v. -ANCE, s. विलस् ; विभासः, कीडा, विहारः, कामचेटा

DAM, s. सेतृ:, जलावरण, धरणः. 2 मातृ f., जननी, अंबा, प्रमू:. = v. t. (up) (सेतृना) जल निरुध् 7 U or संस्तंभु 9 P.

DAMAGE, s. हानि f., अपकार:, अपाय:, नाक्ष:, ध्वंस:
2 (of things in use) क्षय:, क्षति f., दपक्षय:,
अपवय: 3 निष्कृति f., प्रतिषत्तं, क्षतिपूरणं. = v. t.
नि-अप्-कृ 8 U, क्षि c., नज् c., दुष् c. (द्वयति).
2 हिंस् 7 P, क्षण् 8 P.

DAMASE, s. বিস্তৃকুল. - v. t. Variegate, q. v. DAME, s. আবা, মৰনা (in addressing). 2 কা, নামেণা; 'old d.' বুৱা কা, প্রায়া.

DAMN, v. t. दंद 10: See CONDEMN. 2 नरकदंदं आदिशं 6 P, नरके निपत् c. 3 गहे 1, 10 A; See CENSURE. -ABLE, a. गही, निय. 2 नरकदंडाहे. -ATION, s. निरय-नरक-वास:; नरकदंड:, नरकयानता, विनिपात:, अनंतदंड:-यातना.

DAMP, a. क्रिन, स्तिमित, आई, जलिक्त, उन्न; to be d.' क्रिट् 4 P. 2 विषण्ण, म्लान, अवसन्न, अमोन्साह. - s. क्रेट्र:, जलाबसेक्तः, स्तिमः. 2 वाड्यः, धूमः. 3 विषादः, म्लानता, उत्साहमंगः. - v. t. क्रिट् c., उंट् 7 P, आईकि 8 U. 2 मंज् 7 P, खंड 10, ध्वंस c., भमाज्ञ a. क्रु. भगं-ध्वंस-क्रु; 'do not d. his energy' तस्योत्साहमंगं मा क्रथाः; 'd. ed by defeat' पराज्येन ममोत्साहः. - ISH, a. आक्रिम, ईपटाई. - NESS, s. आईता, क्रिनता.

Damsel, s. कन्या, बाला, कुमारी, बालिका, युवति-ती f.; 'd.'s child' कानीन: (नी f.); 'celestial d.' अप्तरस् f., स्वर्गकी-योधित.

Dance, v. i. नृत् 4 P, नृद् 1 P; 'who always d. s attendance' यः अहनिज्ञामुपरिवतांजिलः (अ-धिदैवतिषय) स्तीति (Ka. 109); or merely सांजिल उपस्था 1 A or उपास् 2 A. –v. t. नृत् c., संबल् c. –s. नृत्यं, लास्यं, तांडवं, नाट्यं, पार्त्यासः. – EB, s. नटः, नर्तकः, कुज्ञीलवः, जैल्पः; 'male d. in a female dress' भ(भू)कुसः, भूज्ञंसः. – ING, s. नाट्यं, नृत्यं; 'd. girl' नर्तकी; 'd. house-sohool' नृत्यज्ञाला; 'd. master' नाट्याचार्यः.

DANDLE, v. t. अंके निशाय लल 10.

DANDRIFF, s. नज्जा ; दाहर्ण.

DANDY, 8. सुबसन:, सुभगंमव्य: ; दांभिक:.

DANGER, 3. भयं, भीति f., शंका, संदेह:, सञ्चय: 2 आपद-विषद् f., अपाय:, अनथे:, व्यसनं, संकट, दुर्ग, कृष्ट्रं, कट:-टं; 'd. to life' जीवितसंश्चय:; 'the !!

hour of d.' आपत्समयः; 'money is in d. of being lost' द्रव्यापहरणस्य भयं वति ; 'without any d.' अकुताभय a.; 'brought into d.' बंद्यांचित ; 'attended with d.' संदिग्धः नं वायदोलारू. -v. t. संद्याये पत् c., संद्यायस्य a. कृ 8 U. -ous, a. संकट, संवाध, विषम. 2 भयावह, भयंकर, भीतिमद, भयहेतुकः; oft. by (s.) in comp. 3 सदिग्धः, बंकानकांत, संद्यायाफ, विपञ्जनकः; 'a d. man' अदिश्वास्यः, घातुकः. -ously, adv. भयप्रवेकः; 'my brother is d. ill' मम अता अधिवतसंद्यये वर्तते.

DANGLE, v. i. कुल् 1 P, लुद् 6 P, चंच् 1 P, लंब् 1 A; 'd. ing at the feet' पादलझ, चरणलोल.

DAPPLE, v. t. वित्रु 10, कर्नुरीक्क 8 U, कल्मावयित (D.).=ED, a. चित्र, कर्नुर, कल्मावित, श्रवल.

Dare, $v.\ i.$ धृष् $5\ P.$ उत्सह $1\ A.$ साहसं कु $8\ U.$ सक् $5\ P.$ $-v.\ t.$ आह्ने $1\ A.$ धृष् 0. -s. आह्नान, बीधसंराय: -ING, s. साहसं, धाटचं, धेर्य, प्रगण्नता, निर्भाकता: -u. साहसिक (की f.), निर्भिषक, धृष्ट, भूर, प्रगल्म, निर्भेय: -INGLY, adv. धृष्टं, साहसेन; प्रगल्म, निर्भेय: -INGNBSS, s. साहसं, धृष्टता, &cc.

DARK, a. अंधकारमय (यी f.), तिमिरावत, तमीवत. तामस (सी f.), तमास्वन् (नी f.), निष्पन, सातिमिर, साधकार. 2 कृष्ण, क्याम, नील. 3 अस्पष्ट, गढ, दुवीध-4 पाय, दष्ट, खल, गह्मे, निय; 'd. in soul' तमो-वृत्ति, पापात्मन् ; 'd. thoughts' पापसंकल्पा:. - s., NESS, इ. अंधकार: . तमस n., तमिला-लं, धांतं, ति-मिरं; 'quality of (tendency to) d. 'तमोगण: ; 'slight d.' अवतमसं; 'pitchy (blinding) d.' अंधतमः, सचिनेयं तमः ; 'in the d.' रजनीतिमिरे ; 'all-pervading d.' संतमसं 2 गूरं, रहस्यं; 'I am still in the d. about the matter ' तस्यार्थ-स्याहमयाप्यनभिज्ञः, न कि.मपि वेग्निः =EN, v. t. अ-धक स्यति (D.), तिमिरेण आत 5 U, तिमिरेण आच्छद 10. 2 (fig.) कलप्यति-कलंकमति (D.), दष्-c. (दूषपति); 'face d. ed with fury' कोपकलुष-ताननं. -v. i. अधाम 1 P. -ISH, a. ईषत्कृष्ण, आ-नील. -LY, adv. सांधकारं, अस्पष्टं, अञ्चर्कं, गढं. =воме, а. निष्मभ, तमोवतः

DARLING, a. प्रिय, प्रियतम, द्वित; ex. by जात, तात- s. ह्नेहपात्रं, बन्सः, जातः, द्वितः

DARN, s. व असंधि:. - v. t. नीर्णवकाणि सिव् 4 P, or संधा 3 U.

DART, s. अर्ज, ज्ञाल्यं, ज्ञांकः. 2 बाणः; See ARBOW.

-v. t. मृष्-क्षित् 6 P, अस 4 P, पह c., विस्कृ 6 P,
(with loc.). -v. i. जवेन-तहसा-सबेगं-उत्था 1 P,
or पलाय 1 A. 2 सहसा उदि 2 P or आविर्भू 1 P.
3 स्फुट् 6 P, विलस् 1 P; 'd. on' रमसा-जवेन
पबल् 1 P or आपन् 1 P or अभितु 1 P.

DASE, .v. र अस्पता प्रश्लिप के P er पह क आ-प्रत्या-

इत् 2 U; 'd. ed her head against a rock' प्रस्तर् तस्याः शिरः आजमे. 2 मृद् 9 P, प्रमंज् 7 P, संबद्धाः श्रू 8 U, जूर्ण् 10, विदू 10; 'the ship was d. ed to pieces' पोतः खंडशो भग्नः, सहस्रधा विद्यिणः, (प्रतिधातन) श्राकलीकृतः. 3 अवकृ 6 P; उक्ष् 1 P, सिज् 6 P. 4 संभिभ् 10. 5 विवस् ८., व्यामृज् 2 P or ८., विलुप् ८. – ए. i. (against) आपत् 1P, आ समा-हत्. 2 श्रकलीभू 1 P, विद्-प्रमंज् pass.; 'd. off' जवेन प्रलाय 1 A or अपस् 1 P. – इ. सं-धदः, समाधातः, अभिधातः, निष्येषः, संमर्दः. 2 प्रहारः, आधातः, आक्रमः. 3 प्रायस्थ्यं, धीरता, उत्साहः.

DASTARD,-LY, See COWARD,-LY.

DATA, s. स्वीकृतानि तत्त्वानि ; उपन्यास:.

DATE, s. खर्जूर: -री. 2 काल:, तिथि m., f.; काल: = 184:, लेखनदिवस:-तिथि:-दिनं; 'out of d.' व्यवहारातिकांत. = v. t. दिनं-तिथि:-लिख् 6P.-v. t. (from) आरम् 1 A (with abl.); विशिष्टकालादारभ्य प्रवृत् 1 A.

DAUB, v. t. लिए 6 P, अंज् 7 P, दिह 2 U. -s. ले-प:, बिलेपनं. 2 कुषित्रं, कदालेख्यं. - ER, s. लेपकः. 2 अकदालिश्वत्रकरः. -Y, a. स्यान, सोह.

DAUGHTER, s. कत्या, दृहित् f., तनया, पुत्रिका, आ-त्मजा, सुता, पत्री, नंदिनी; oft. ex. by Patronymics; 'd. of Parvata' पार्वती; 'd. of Janaka' जानकी; 'd.-in-law' स्तुषा, वधू:.

DAUNT, v. t. त्रस् c., भी c., उत्साइं-धेर्य-भंज् 7 P, भन्नाज्ञ a. कृ 8 U, धेर्य स्वल् c. — LESS,(UND.-ED), a. निर्भाक, निर्भय, अजातज्ञंक, अभीत, अस्वलितधेर्यः — LESS,NESS, s. अभयं, विज्ञंकताः

DAW, s. द्रोणकाक:.

DAWDLE, v. विलंब 1 A; कालं ह 1 P or किए 6 P. DAWN, s. उषस् f., n., प्रत्यूषः, प्रभातं, विभातं, दिनमुखं, अरुणंदयः; 'it is d.' प्रभाता रजनी. 2 उदयः; 'd. of liberty' स्वातंत्र्योदयः; 'belonging to the d.' उषस्य, प्रभातीय, (s.) in comp. -v. i. आविभू 1 P, उद्गिर pass., उज्ञस् 1 P, प्रभा 2 P; 'before the day d. ed' अप्रभानायां ज्ञावैर्यं; 'the day d. ed' प्रभाता रजनी.

DAY, s. दिनं, दिवस:, वासर:, अहन् n., वार:; 'a lunar d.' तिथि m., f.; 'd. by d.' दिनं दिनं, अनुदिवसं, प्रत्यहं; 'by d.' दिवा; 'the next d.' परेप्:; 'the d. before' प्रेंगु:; 'another d.' अन्येपु:; 'the other d.' अन्यिदं; 'd. and night' अहिंगिंगं, अहोराप:; दिवाराभं, नक्तिंदेवं; 'all d. long' अहिंगिंगं, राषिदिवं, दिवानिशे-राषं; 'till this d.' अप यावत; 'the d. after to-morrow' पर्यः; 'he gained the d.' तस्मिन् दिने स विजयी बभ्वः; 'd.- break' See DAWN; 'd. labour' वातं, दैनिकं कर्म; 'd. labourer' वातीन:; 'd. light' स्वंपकान्यः, दिन-

क्योतिस् n., 'd. star' प्रभातनक्षवं, 'd. time' दिवसासः, 'दिनसमयः; ' being in the d. ' दिवातनं (वी क्रि.); ' during d. ' दिवा. -DAILY, a. दैनिक-मस्यदिक-आह्निक (की क्रि.), दैनेदिनं (नी क्री.); ' d. business' आह्निक, नित्यक्षम. -adv. मित in comp. with ' day '; प्रत्यहं, प्रतिदिनं ; दिने दिने, अहरहः, &c.

DAZZLE, v. t. (the eye) चक्षुयः तेजः प्रतिहत् 2 P (Ka. 43); नेतं प्रतिहत् .- ING, a. दुष्पेक्ष, दुर्नि-रिक्ष; 'of d. splendour' प्रभाविद्येषोदसदुर्निरीक्ष्यः (R. vi. 5); नेषप्रतिधातिन्, (विजिन्य नेषप्रतिधाति-र्नी प्रभां K. v. 20).

DEAD, See under DIE.

DEAF, a. बिधर, शोवविकल, अकर्ण, एड; 'd. and dumb' एडमूक:. -EN, v. t. बिधरपति (D.), कर्ण टपेहन् 2 P, बिधिक 8 U; 'd. ing all directions with cries of alas' हाहानिनादेन दिशो बिधरपत: -LY, adv. बिधरबन्; अभूतिपूर्व-NESS, s. बिधरता, एडता, भवणाक्षमता

DEAL, s. बाइस्यं; प्राच्ये ; 'a good d. of 'बंह, प्रकृत, भूति, विपुल ; 'a good d. of corn' बहधान्य; 'a good d. '(udv.) अत्यंत, बहु, भृका, गाइं, अति or सु pr.; सुतन, अतिकृता, &c. 2 देवदाड n. =v. t. विभज् 1 U, परिकृष् c., १थक १थम् विन्य-स् 4 U. 2 विक 6 U, ब्यस् 4 P; 'd. blows' #-ष्टिना प्रह 1 P, आधातं-प्रहारं-क 8 U. =v. i. (in) पण् 1 A, ज्याप 6 A; ऋयविकायं कु, ज्यवह 1 P; 'he does not d. in missiles ' नास्य व्यवहारी-स्रेषु (U. 5). - with, आवर् 1 P, वृत् 1 A, व्यव-इ. 2 प्रतिक 8 U; निरुध् 7 U; स्पर्ध 1 A; See CONTEND. 3 विधा 3 U, वर्जाक, विनी 1 P; ' easy to d.' विधेय:, वश्य:. -EB, s. बणिज् m, आपणिकः, विपणिन् m., ऋयविक्रयिन् m. 2 व्यवहा-हिन-न्यापाहिन-न्यवसायिन् m.; 'd. in wood ' काष्ट-व्यवहारक:. =ING, s. वाणिज्यं, निगमः, विपणः, कय-विक्रय:. 2 व्यवहारः, व्यवसायः, आवरंण, व्यापारः, च-ष्टितं, किया, कर्मन् n., वृति f., वर्तनं 3 संव्यवहारः, . संसर्गः, संगमः.

DEAR, a. बहुमूल्व, महाघे-हे, महासूल्य. 2 त्रिय, दियत, वलम, अभिमत, इट, कांत, अभीस्ति ; 'd. friend' हृद्यगमः सखा ; 'as d. as one's life' पाणिय-सम. 3 (As a term of endearment) दियत, कांत, जात, वत्स, त्रिय; 'd. Jânakî' त्रिये जानिकः, वत्स राम, &c. -adv., -Ly, बहुमूल्येन, महाधेण 2 अत्यंतं; सुत्रियं, सुत्रीत्या, अति-सु-pr. 3 अहो. बत, हा, हंत, अहह. -NESS, इ. वियता, अभीदता, प्रांति f. 2 बहुमूल्यं, महाधेता, महाधेता, महाधेता, महाधेता,

DEABTH, s. दुनिक्षं, दुञ्काल: ; 'd. felt' नीवाकः, य-यात्र: 2 अभाव:, अमानि त., विरद्दः, दुर्लभताः DEATH, See under DEE. Dunas, c. s. In-side-flag 1 P, fanic 19, frag 2 U. 2 frag 8 U. frag 4 U.

🕽 🗷 🚓 र्थे. छतु 1 P, नीकाया अवतृ : = v. t. अव-

कित्रतह, e.t. Ex. by ह 8 U with 'Base' q. v.; अवस्त् । P, स्वप्दात् पत् c. or अस् c. or च्यु c.; समूह, अवसा 9 U. → MENT, s. अपकर्ष:, अभिभव:, वस्थानन, लस्कान्त, अवसानना, अवसा 2 अप-नि-काल, असोगति ∫., नीचस्थिति ∫.

Вक्षात्रक, ढे. वि-,वादः, वादमितवादः. वादयुद्धं, विचा-दः, वितकः:, हेतुवादः. -०. ६. विचर् с., वितक् 10; Soc Abgue. -०. ६. विवर् 1 A, विभलप् 1 P, वा-ऋत्द्दं-वादयुद्धं-क 8 U. -≥В. ८. वादित् т., वितकि-कृषिवादक्कत्-हेतुवादित् т. =¥UL, а. वादिष्य, विवा-त्रवीक, वादार्थित्.

DEBENTURE, श. प्रतिज्ञापत्रं, नियमलेख:.

Дक्रमात्रप्रमान, ए. र. तेजो ह 1 P or नज् c., श्रे c. (श्राप्रति), दुर्बलाक 8 U, श्रीणीकः = ₹D, a. दुर्बल, श्रीण, क्रजा, अज्ञक्त, श्राम. = Debilaty, s. दीवेक्यं, क्रजीन्त्रा, श्रामता, काश्ये, तेजोदानि ति., ज्ञाक्तिश्राता, भज्ञकताः

DEBIT, v. t. देवधनभागे लिख 6 P.

DEBONAIR, a. सम्य, श्विष्ट, सुद्गील, सुदिनीत, आर्य.

Present s. कर्ण; 'pay off or discharge a d.'
कर्ण हा 3 U or शुध c., अन्णतां-आन्ण्यं गम् 1 P;
'he paid off the d. of his master by his life'
क्याह्मिनेनेतुरान्ष्यं गतः (M. 5); 'discharge of d.'
कर्णशोधनं-निस्तारः, कर्णनोक्षः; 'involved in d.'
क्रम्मस्त, क्रमिन् (नी त.); 'run into or incur d.'
क्रम्म क्रम्मण मह् 9 P; 'free from d.' अन्ण.
क्रम्म, क्रम्मण मह् 9 P; 'free from d.' अन्ण.

DECADE, s. दशके; 'd. of years ' दश्चवर्थ. DECADENCY, s. अय:, अवपात:, अवसाद:

Decagon, s. दशालं, दश्भूजः.

DECAMP, १८०६ं. कष्टकं-शिविरं-स्यस् 1 P, कटकनिवे-स्वाक् अवस् 1 P or अपन्नस् 1 U, 4 P, सहसा मलाव् 1 A or अपन्नस्. -MENT, १. कटकस्यागः, अपसर-न्त्रं, सकायणं ; अपनमणं.

DECANT, v. t. काचवाने च o. or निश्चप् 6 P. - BB, काचवाने, कपी.

DECARITATE, See BRHEAD.

DECAN, श. 6. कि pass., असे-स्थं-सा-र ? P, सू ♣ P, सू ₱ pass., ज्ह्रस्य 1 P, अवसद्द 1 P; सृत् 1 P, अच ♣ P, मली 4 A, केन्स्ते-ग्लै 1 P, ध्यस् केंक्, 'with d.ed leaves' प्रपण:-चीर्णपण:-(मृक्षः). ०० t. Causal of roots above. -s. अप; अस्तादः, जीर्णता, ज्ह्रासः, प्रतयः; नाज्ञः, अपचयः; क्षामता, ग्लान f. —ING, a. अविन् (णी f.), श्रीयमाण, विद्यीर्थमाण.

DECEASE, v. i. मृ 6 A, टपरम् 1 P; See Die. - a. मरणं, मृत्युः, निभनं ; ततुत्यागः, टपरमः, सहभानं. - ED, a. Doed, q. v.

DECEIVE, v. t. बच् 10, मृतृ c., प्रकुप् c., ध्रम् c. (भ्रम्यति), मृह् c.; See CHEAT; 'you are much d. ed (in thinking so)' महाभ्रमोपं तब. – ER, s. वंचकः, प्रतारकः, कितवः, मापितृ m., धूतैः, ख्राटः. — DECEIT, – DECEPTION, s. प्रतारणा, क्ष-पटं, छचन् n., छलं, बंचनं ना, केतवं, मापा, विप्रलेभः, कूटं, आतिसंधानं, उपधिः 2 मोहः, भ्रमः – प्रणा, -DECEPTIVE, a. कपटपर, बंचक, धूतं, वंचनज्ञील, कपटिन, मापिन, छाधिक, श्राट, कितवः 2 भ्रमकारिन, मोहिन, आंतिजनक, मोहोत्यादकः – FULLIX, adv. सन्याजं, छग्नना, मापया, सकपटं, छलेन

DECEMBER, s. सहस्य:, मार्गशिषपीषी.

DECENNIAL, a. दश्चार्शिक (की f.), दशक्षीय-ण, दशक्षीय-णीन.

DECENT, a. बिनीत, सबिनय, समर्याद, ज्ञिष्ट, सम्य. 2 युक्त, उचित, योग्य, उपपन्न, ज्ञिष्टाचारानुरूप, साभुसंमत-LY, adv. सबिनयं, सम्यतया; युक्तं, यथातथं, यथोचितं
-DECENCE,-CY, s. बिनयः, सम्यता, मयौदा, लज्जा, ज्ञालीनता. 2 औचित्यं, युक्तता, उपपत्ति f., यथार्थता.
DECHARM, v. t. मंत्रं प्रतिक 8 U.

Decide, v. निर्णी 1 P, व्यवसी 4 P, निश्च 5 U, परिच्छिद 7 P, अब-सम-भृ 10; 'd. a case' कार्यं निर्णी, व्यवहारं द्वा 1 P or अवेक्ष 1 A; 'perplexed so as not being able to d.' अपरिच्छेदाकुलं (S. 5). 2 निष्पद c., साभ c. — BD, a. निश्चेत, श्रृद, दृढ, रियद रियरो विश्वयः 'd. or firm resolution'; असंदिरभ, नियत, व्यवस्थापित. — EDLY, adv. असंचारं, नृनं, नियतं; See CEBTAINLY. — EE, s. निर्णेतृ कः., निश्चेयः, माणपुद्दवः. — Decision, s. निर्णेयः, निश्चयः, व्यवसायः, संभारणं, परिच्छेदः. 2 (Final result) निर्णेयः; निष्पत्ति f. — Decisive, a. संक्ष-याच्छद्द, निर्णायकः, असंदिरभ, निश्चयकः 'said in a d. ly stern tone' परिच्छेदनिष्ठरमाह स्म (Ka. 277). — LY, adv. सिन्ध्यं, असंदिरभं, सनिर्णेयः दृढं. स्थिरतया.

DECIDUOUS, a. पातृक, पतनशील, श्रायन, अस्थापन, -NESS, c. अवपात:, विश्वेद:, पतनशीलता: 2 %:

DECIMAL, a. दक्षक, दक्षगुणित. = 8. दक्षां श: = DECIMATE, v. t. दक्षमां से संह 9 P; दक्षमे पुरुषं उदह्1 P. DECIPHER, v. t. (a. letter &c.) निर्-अनु-वच् c., (गृहासराणिक) व्याख्या 2 P, स्पटीकु 8 U, व्याक्त, विद्याकृत . = ER, s. व्याख्यातृ m., विद्याकृत् m. = ING, s. व्याख्यानं, रप्टीकरणं.

DECK, v. t. अलं-क 8 U, भूव 10, मंद 10; See ADORN. 2 आच्छद 10, आस्तु 9 U. - s. नीतलं, नीकाएडं-

Declaim, v. i. (against) अपभाष् 1 A, निंद्, 1 P, आश्चिष् 6 P; See Abuse. 2 सालंकारं त्रू 2 U, वाक्तंदित्रं क् 8 U., ⇒ ER, DECLAMATOR, s. वाक्यदुः, वागीशः 2 निभेत्संकः, निंदकः. = DECLAMATION, s. सालंकारं वचनं, ज्ञन्दपांडित्यं; वाक्वानुर्थं, वाक्तांडवं

DECLARE, v. t. बद् 1 P, कथ् 10, ख्या 2 P, आ-प-ख्या c. (क्यापयित), प-काज् c., पकटीकु 8 U, दद्-पृष् 10, नि-आ-विद् c., भिभेषा 3 U. 2 उदीर ट., उत्पर ट., कृत् 10; स्मृ 1 P (in scriptures). =v. i. स्वमतं-भिभायं-निविद् c. or ज्ञा c.; 'd. for' भवलंब् 1 A, भाभि 1 U; 'the army d. ed against its king' स्वराजानं परिन्यज्य प्रतिपक्षं समालंबत सैन्यं. =ATION, s. प्रख्यापनं, प्रकाज्ञनं, आ-ख्यानं, ज्ञापनं, कीर्तनं, निवेदनं. 2 उक्ति f., बचनं, भाषणं, प्रतिज्ञा, उपन्यासः. =ATORY, a. ख्यापक, ज्ञा-पक, निवेदक, वाचक, सूचक, अभिधायक. =EDLY, adv. स्पष्टं, व्यक्तं, प्रतिज्ञापवैकं.

Decline, v. i. क्षयं-हासं-या-इ 2 P or गम् 1 P, अवसद् 1 P, क्षि pass.; लंस् 1 A, ध्वंस् 1 A, अप-वि-विश्व-pass. ट्रस्य 1 P, विकल् 1 P, निवृत् 1 A, धंत्र् 1 A, 4 P. 3 परिणम् 1 P, आ-अव-नम्, अस्तं गम् 1 P, अस्तमवलं व 1 A; अनेन समयेन परिणती दिवसः (Ka. 47) 'the sun had d. ed' &c. –v. t. प्रत्याख्या 2 P, प्रत्याचक्ष् 2 A, प्रत्यादित्र 6 P, अपाक् 8 U, परिवृत्र 10. 2 आ-अव-नम् c. (नमयति), अपकृष् 1 P, आवृत्र 3 सन्दरूपणि आख्या or कथ् 10.-इ. व्हासः, क्षयः, परिणति f., पातः, अवसादः, ध्वंसः, अपव्यः, अस्तः ; 'in the d. of life, in ding years' पश्चिमे वयसि, परिणतवयसि. 2 देहक्षयः, क्षयरेगः. – ATION, इ. अत्रः, क्षयः, च्युति f., &c. 2 वक्षता, अवनमनं, आवर्जनः 3 क्षति f., अपगमः – Declension, इ. विमिक्तकपाणि, इ.व्हविकारः. 2

DECLIVITY, s. अवस्पिणी भूमि:, वत्संगः. =00%; DECLIVOUS, a. प्रवण, अवस्पिन.

DECOCT, v. t. कथ् 1 P, पण् 1 P. =ION, s. काथः, काथः, काथः, विशेषाः

DECOLDATION: s. स्विक्छेद:: DECOMPORE, v. i. १थव कु 8 U, व्या-कु., दिली c.,

विश्वं c.=ITION, क इथक्करण, व्याक्तरण, विशेष:, विश्वयं DECOMPOUND, v. t. तुननिम् 10. 2 Decompose, q. v.

DECORATE, v. t. भूष् 10, प्रसाध् ०, अलंक 8 U; मंड 10. – ION, s. प्रसाधनं, मंडनं, भूषणं, अलंकारः, परि-कारः, आभरणं. 2 आकंल्पः, वेषः, नेपथ्यं, प्राति(प-रि)कर्मन् n. – OB s. प्रसाधकः, विभूषकः

DECOROUS, a. विनीत, सविनय; युक्तं, विनतः 866
DECENT. - DECORUM, s. विनयः, मर्योदा, सम्बता, क्रिंशाचारः, स्रीति f., सीजायः 2 युक्तता, श्रीचार्यः
DECORTICATE, s. t. त्वयं निष्कृष् 1 P, निस्त्यचिक्वः
8 U, निर्वेष्क्रयति (D.).

DECOY, v. t. कपटेन आकृष् 1 P, वि-, मृह c., प्रमुख् c., प्रमुख् c., प्रमु c., See CHEAY. 2 पात्ते वध-महं 9 P.

DECREASE, v. i. पश्कि pass., न्हातं गर्म् 1 P or या-इ 2 P, अवसद 1 P, ज्रस् 1 P, अल्पीभू 1 P, न्यूनीभू, अपिष pass. = v. i. ज्रस् 0., अल्पीइ 8 U, न्यूनीक, लघपति (D.), ज्रन् 10, अपिष
5 U. = s.,-DECREMENT, s. न्हासः, क्षयः, अपंचवः,
अवसादः, न्यूनता-रवं, अल्परवं

DECREE, v. t. आदिश् 6 P, आज्ञा o. (जांपयतिं), ज्ञान 2 P. 2 दा c. (दापयति), प्रकृष्, o. विश्वा 3 U, दात्ते निर्णी 1 P. =v. i. व्यवस्थाद्वारेण निर्णी, ज्ञासनं कृ, व्यवस्था-विधि-कृ; विचर c., तीर 10. =e. स्यक्-स्था, ज्ञासनपर्ण, व्यवस्थापर्ण, विधिः, राजाज्ञा; आ-वि-देशः, आज्ञा, ज्ञासनं

Decrept, a. जराक्रांत, जरातृर, जीर्ण, जरापरिजत--ude, (d. ago), s. जरा, वार्धक्यं, जीजीवस्था, जरावस्था

DECRESCENT, a. क्षयिन, क्षीयमाण, क्षयिष्णु. DECRETAL, s. विधिसंहिता.

DECRY, v. t. अप-परि-वह 1 U, निह 1 P, आहेप् 6 P, अपलप् 1 P. =AL, s. परिवाद:, आक्षेप:, अ-पलप्नं-

Decumbent, α. ज्ञयान, संविष्ट, निषण्ण, उपविष्ट. Decumbence, ε. ज्ञयनं, ज्ञस्योपवेज्ञानः

DECUPLE, a. दशाण.

DEDICATE, v. t. उत्त्वज् 6 P, निश्चिष् 6 P, प्र-वि-वि-युज् 7 A, 10. 2 प्रतिष्ठा c. (-हापयित), नंरच्च 8 U, उपसृष् e.; (books) सम्-च c. (अपयित), निविद् छ — ION, s. उत्सर्गः, विनियोगः, प्रतिष्ठा, संस्कारः; सम-पेणं, निवेदनं

EDUCE, इ. र. वियुज् 10, अवस्थिद 7 P, डब्ह 1 P, ध्वकत् 10, जन् 10. — ION, इ. वियोजनं, उद्धारः, ध्यवकलनं, उद्धारः

BED, s. कर्मन् n., कार्यं, क्रिया, कृत्यं, चेटितं. 2 है-क्षत्रमाणं, लिखितं; 'sale d. 'विकयपत्रं; 'title d. ' भागमः. 3 तस्त्, अर्त्रः, वस्तु n.

) евм, v. f. मन् 4 А, तन् 10, अवतम् 1 Р, संभू с. DEEP, a. गमीर, गंभीर, अगाध, गहन, गाढ. 2 (of sound) मंद्र, धीर, गंभीर, मांधल, घन. 3 of colours) धन्। 'd. red' घनाइण, सुरक्त. 4 निम्न, नीच. 5 गहन, बुबीध, निगृद्धार्थ, अगम्य. 6 गभीरबुद्धि, दुरदृष्टि, विद्याप: 'd. darkness' अंधं-घोएं-तमः, संतमसं; 'she is d. in love ' दूरगतमन्मथा सा (S. 3); 'd. sigh' हीर्घनिश्वास:; 'd. love' दृढबद्धं प्रेम, गाढानुरागः; ' water knee-d. ' जानुदर्श-मार्श-इयस जलं = s. Sea, q. v.; 'd. of night' निक्षिथः; घाररानि f. .=EN, v. t. गंभीरीक 8 U, घनीक, वृध् c. =LY, adv. गाढं, घनं, दीघं; अत्यंतं, अतीव, नितरां, निर्भरं, भृक्षं, 'sighing d. ' दीर्घं निश्वस्य; 'd. sorry' 'd. rooted' बद्धमूल. शोकमग्न, अतिदः खितः -NESS,-DEPTH, s. गांभीय, गाढता, घनता, अगाध-ता: ' d. of meaning' अर्थतो गौरवं (Mal. 1), अर्थगीरवं. 2 उदरं, गभीरस्थानं; 'the d. of lower re gions ' पातालोदरं. 3 वेधः, वेधनं. 4 मध्यं.

Deer, s. मृगः, हरिणः, कुरंगः, कुरंगमः, वातायुः, अजिनयोतिः; १षत् mः, कृष्णसारः, रुरुः, शंबरः, रोहि- वः, वातप्रमीः (varieties of d.).

Deface, v. t. विनज्ञ c., डिच्छिद् 7 P, विलुप् 6 P or c., क्या-अप-मृज् 2 P. 2 विकृ 8 U, विरूप् 10, बुष् c. (दूषयति) = ER, s. दूषकः, विनाज्ञकः. = MENT, s. लोपः, उच्छेदः, दूषण, नाजनं

DEFALCATE, v. l. श्यूनीक 8 U, श्रुस c., अवस्किद 7 P, ऊन् 10. — 10N, s. न्हासः, अवस्केदः, न्यूनता, अपचवः

DEFAME, v. t. परि-अप-वद् 1 U, अपभाष् 1 A, आक्षिष् 6 P, गुणान्-अपहरं 1 P, अभित्रंस् 1 P. — ATION, s. परि-अप-वादः, आक्षेपः, अपभाषणं, निदा, अभित्रंसनं — ATORY, a. परिवादक, गुणापवादक, अक्षेत्रिकर (री f.), आक्षेत्रगर्भः — ER, s. परिवादिन् का, गुणापवादकः , अक्षेत्रगर्भः — स्वः, गुणापवादकः , अक्षेत्रपर्भः , निदंकः

IPEPEASANCE, s. स्रोपः, व्यतिक्रमः, नियमभंगः-स्रोपः. Depeasible, a. स्रोपनीयः

DEFEAT, v. t. परा-जि 1 A, परा-पर-मू 1 U, जि ...1. P, भेज 7 P; वि-बु/c., पराहत् 2 P, (d. completely). 2 मोधीक 8 U, ब्याहत् 2 P, विहत् ; See

BAFFLE. = s. प्राज्यः, परिभवः, प्राभवः, श्राभवः, भगः. 2 व्याचातः, भगः, प्रथ्वसः

DEFECATE, v. t. मल ह 1 P, शुध् c., निर्मेलीकृ 8 U. -a. निर्मेल, शोधिन, इतमल. -ION, s. शोधन, मलहरण.

Defect, s. विकार:, दोष:, डिट्रं, वैकल्यं, न्यूनता; 'bodily d.' अंगविकार:, व्यंगता. 2 अभाव:, विरहः. =IVE, α. विकारवन्, दोषगुक्त, सदोष, विकल; अंगहीनः 2 असंपूर्ण, असमग्र, अपर्योत, न्यूनं

DEFECTION, s. त्याग:, उत्तर्ग:, भ्रजः, च्याति र्गः
DEFEND, v. t. रक्ष् 1 P, पा 2 P, वे 1 A, परिवे, पा c.
(पालयाति) (with abl.); Sss PROTECT. 2 (In law) उत्तरं दा 3 U, पक्षं समर्थ् 10. —ANT, s. पः
न्यायन् m., प्रतिवादिन् m., अभियुक्तः. —ER, s. रक्ष-

कः, गोन्तृ m., नातृ-रक्षित् m., पालकः, पः in comp.

-Defensive, a. रक्षक, पालकः, निवारकः, आत्म-रक्षकः. - इ. आत्मरकाः, स्वपरिभाणं, श्रृष्ठनिवारणं. --Defence, इ. रक्षाः, गृति f., रक्षणं, नाणं, पालनं. 2 उत्तरं, प्रत्युत्तरं; श्र्यपदेशः: -Less, a. अश्ररण, अरक्षित, अनाथय, अनाथय. 2 निरायुध, श्रव्यदिनः

Defen, v. t. विलंब c., व्यक्तिए 6 P. 2 (अन्यंस्मिन्) विक्षिए 6 P. न्यन् 4 P, सम-ऋ c. (अप्यति). -v. i. विलंब 1 A, कालं क्षिए or ε 1 P, चिर(रा)यित (D.). 2 (to) अनुबृत् 1 A, अनुपा c. (पालयाति), आद् 6A, सादरं आधि 1 U, अनुक्षं 4 A. -ENOE, s. अनुरोध:, अनुवर्तनं, बहुमानः, आदरः, पश्यः. 2 नमता, विनयः, वक्षताः -EING, s. कालयापनं, कालहरणं, विलंबः, व्यक्षिपः

Deficient, a. यून, जन, असंपूर्ण, विकल; often ex. by अल्प-हीन-रिहत in comp.; 'd. in water' अल्पजल; 'd. in intellect' अल्पभी, बुद्धिहीन: 'd. in any organ' हीनांग, विकलेंद्रिय, विकलांग, अपोगंड, पो(पी)गंड. —Deficience, —cx, s. यूनता, हीनता, अल्पता, अभाव:, विरहः, वैकल्यं, अप्-णता. 2 दोष:, छित्रं-

Defile, v. t. दुन् c. (दुन्यति), मिलनीक 8 U, मिलनयित-कल्पयित-आविलयित (D.); d. a virgin 'कुमारी दुन् c., आधृत् c.; 'a d. ed virgin' क्षतयोति:. = v. i. दंडन्यूहेन प्रया 2 P or अप्या 1 P. = s. संवाधपथः, संकटमागः, दुर्मोगः, संवारः. = ER, s. दूनकः. = MENT, s. दून्वं. 2 मोलिन्यं, कलंकः. Define, v. t. लक्षणं न्याख्या 2 P; उप-, लक्ष् 10, परिच्छद् 7 P, निरूप् 10, निर्वेच् 2 P. 2ित्रां इं 6 P, निर्णा 1 P, निक्ष 5 U, निर्णे 10. 3 विन्द् 10, परिमा 3 A. = ER, s. लक्षणस्याख्यात् कः, निर्वेच् कः = TTE, a. नियत, निर्णात, निर्वेच् निर्णात, निर्वेच् कं कः = TTE, a. नियत, निर्णात, निर्वेच् कं परिमात, समर्थाद, सावध्यकः = ITELY, adv. नियतं, स्वकः, सिर्णां, निर्वेच्नं, विदे-

हा:; 'my anguish transcends d.' मम विकार: परिच्छेदातीत: (Mal. 1'). = ITIVE, a. नियत, नि-णीयक, स्थिर; अवस्थक.

DEFLAGRATION, s. दाह:, दाहन, जवलनं.

DEFLECT, v.i. अंश् 1 A, 4P, स्यु 1 A, 6श्वल् 1 P, अप-स्या-वृत् 1A. =v.t. स्यावृत् 0.=10N, s. अंशः, स्युति f., विश्वलने, विमानेगमने. 2 उत्कमः, श्रेषः.

DEFLOUR, v. t. चारित्र्यं नज् c. or ह 1 P, धृष् c., क्षतयानिं क 8 U, दुष् c. (दूषयति); 'a virgin d.-ed' क्षता, क्षतयोनिः 2 क्षोभां ह or नज् c. = ER, s. कुमारीद्षकः, सतीत्वनाज्ञकः

DEFLUXION, 8. निस्यंद:, क्षरणं, स्ववणं.

DEFOLIATION, 8. पत्रापगमः, पर्णमोक्षः. 2 पत्रच्युति-समयः

Deform, v. t. विरूप् 10, विक्र 8 U, ज्यंगीक, विरूपिक. = ED, a. विरूप, विक्रुत, पोगंड, कु-अप-रूप, विक्रुतांग-रूपंग (गी f.); 'd. features' विक्रुताकारः: = ITY, s. वैरूप्प, विरूपता, कुरूपता, ज्यंगता, विकृति f. Defraud, v. t. वंच् 10, प्रतृ c.; See Cheat. 2 छलेन-कपटेन-अपह 1 P. = Ation, s. कपटापहर्ण. = ER, s. वंचकः: प्रतारकः:

DEFRAY, v. t. (Expenses) दा 3 U, अपाक 8 U, शुध c.; धनन्ययं-न्ययशोधनं-स्वीक 8 U; ' to be d.ed' शुध 4 P; एकस्य मृत्येन न्ययः शुध्यति, सर्वो न्ययः शुद्धः संपयते (P. v. 8). =ER, s. न्ययशोधकः =ING,-MENT, s. न्ययशोधनं-शृद्धि f.

DEFT, a. विनीत, दक्ष, चतुर, विदेग्ध.

Defunct, a. मृत, विषक्ष; See Dead. 2 (fig.) त्यक्तव्यापार, तिश्रेष्ट. — ION, s. मरणं, मृत्युः, देहत्यागः. Defu, v. t. तृण्डि 8 U, अवज्ञा 9 U, अवमन् 4 A, अनात् 6 A, कघ्कु, तृणाय मन्, परिभू 1 P, अवगण्ण 10; 'I d. a king' राजिति कियती-का मम मात्रा; 'I d. you to find a mistake in my writing' मम लेखे स्वलितं कथं त्वं दर्शयसीति मेखे तावतः 'a disease which d. ed medical skill' वैययत्तप्रिमाविनं गदं (R. XIX. 53). 2 युद्धार्थं आह्ने 1 A, अभियुज् 7 A, धृष् 5 P. — ANCE, s. समाह्मानं, युद्धानं, योधसंरावः. 2 अवज्ञा, अवगणनाः 'in d. of' अवस्य, तृणीकृत्य, अनातृत्य; ex. by gen. or loc. abs. — ANT, a. दद्धत, सद्दी, सावजः, अवगणिनः 'in a d. tone' उद्धतं, सद्दी, सावजः — EB, s. समाह्मान् m., अभियोक्ष m.

DEGENERATE, v. i. (कुलाचारात्) च्यु 1 A, अंश् 1 A, 4 P, दुष् 4 P. -a. क्षीणपुण्य, नष्टभमेन, परिभ-ष्ट, अपकृष्ट, कुलाचारभष्ट. -Nष्टब्रह, -Degeneracy, s. क्षीणपुण्यत्वे, कुलाचारभंशः, कुलमयोदातिकमः. - 2 अपकृष्ट, भीचावस्था, अपकृष्टदशाः

DEGRADE, ए. र. (पदात or अधिकारात) अपकृत् . 1 P, बहा ट., च्यु ट., अवहरू ट. (रीपयति), नीचपद गाप् ं. 2 अवसन् c., लघुक्क 8 U, मून्यं कथयति (D.) от इस् c.; 'd. ed from office' अधिकारभ्रष्ट, प्रदेशह. भ्रष्टाधिकार, प्रावरोपित. — ΔΤΙΟΝ, ε. प्र-अधिकार, भ्रतः, अपकषः, प्रस्कृति f., प्रस्कोपः. 2 अवसानना, लघुकरणं, मानभंगः. 3 अपकृष्टता, अधोगति f., नीचा-वस्था, अपकृष्टस्थिति f. — ING, α. लाघवकारिन्, अय- शस्कर (री f.).

Degres, s. पदं, स्थानं, पदिन-वी ति., आस्पदं. 2 दत्ताः, स्थिति ति., अवस्थाः 3 उपाधिः, उपपदं. 4 कुलं, वंदाः, अन्वयः. 5 प्रमाणं, परिमाणं 6 गणः, वर्गः. 7 भागः, अंतः. 8 कोटि ति., काष्टाः, 'the highest d.' परा कोटिः-काष्टा, अतिभूमिः. 9 कमः, अनुक्रमः, आवृत् ति., परिपाटि-टी ति., आनुपूर्व्यं-वी, पर्यायः, तारतस्यभावः; 'in the highest d.' निरितद्यं, एकांततः; 'in some d.' किंचित्, कियताय्यंशेन, ईषदः, 'not in any d.'न केनाय्यंशेन; 'by d. s' क्रमेण, क्रमकाः, ज्ञीःश्वः, प्रतिपदं.

DEIFY, v. t. देवन्वमाह्ह c. (आरोपयित), देवं क्र 8 U; 'to be deified' देवीभू 1 P, देवन्वं इ 2 P, देवन्वमापद् 4 A. – DEIFORM, a. देवाकार, देवकप-– DEIFICATION, s. ईश्वरसायुज्यं, ब्रह्मणि लयः, देव-न्वप्राति f. 2 देवन्वं, देवकरणं.

Deign, v. अई 1P, प्रसद् 1P, with inf.; d. to look at me ' मिंग दृष्टिमसादं कुइ; See Please. 2 प्रसादपूर्व दा 3 P, अनुमह् 9 P. 3 अनुज्ञा 9U, अनुमन् 4 A. Deish, s. हे भरवादः, आर्तिक्यं. - Deist, s. आहित कः. ई भरवादिन m.

DEITY, s. देवता, देवतं, देव:; See God.

Deject, v. t. विषद् c., निर्विद् c., विषादं वत्पद् c., म्लानीकु, धैर्थं त्यज् c. = ED, a. विषण्ण, निर्विण्ण, विषादापत्र, अवसन्त्र, दीन, म्लान, खिन्न; 'd. in mind' दीनमनस, दुर्मनायमान, डिक्का, विमनस, धैर्यच्युत; 'to be d.' विषद् 1 P, विषादं गम् 1 P, दुर्मनायते (D.), धैर्यं त्यज् 1 P. = EDLY, adv. सिवपादं, सोहेगं, विषण्णं. = EDNESS, = ION, s. विषादः, वैमनस्यं, निर्वेदः, अवसादः, दहेगः, निषण्णता, दीनसा, म्लानि f., ग्लानि f., खेदः, दीर्मनस्यं.

DEJECTURE, s. अवस्करः, पुरीषं.

DELATE, v. t. 45 1 P, 344 1 P. 2 Accuse, q. v.

DELAY, v. t. विलंब c., व्याक्षिए 6 P, अंतिपत c. 2 निरुध् 7 U, धृ 1 P, विद्यं 9 P.—v. i. विलंब् 1 A, विर(रा)यित (D.), कालं या c. (यापयित) or शि- ए 6 P or ϵ 1 P; 'why d. then' ततः कि विलंध- व्यते (U. 1). 2 विकृष् o., विचर् o. —s. विलंबः, व्यक्षिपः, कालातिपातः, कालयापनं, कालहरणं, कालके पः. 2 व्याघातः, अंतरायः, विलंबहेतुः. 3 दीर्घसूमताः 'without d.' अविलंबितं, अविलंब, अविलंबेन, अभि-

रात्-रेण; 'd. is dangerous' दीर्घसूत्री विनश्यति। ER, s. कालक्षेपकः

BLECTABLE, a. रम्य, कमनीय, मनोज्ञ, आह्वादक, नौरम-हर, रुचिर. - DELECTATION, s. आनंद:, ाह्वाद:, प्रमोद:, हर्ष:

PLEGATE, v. t. नियुज् 7 A, 10, व्यादिज् 6 P, c c. (with acc. of person); न्यस् 4 P, निम् 6 P, a c. (अर्पयित), प्रतिपद् c. a प्रतिनिः, नियोगिन् a , नियोज्यः, प्रतिपुरुषः, अधिकृतः a श्र. a 100, s. नियोजनं, प्रेरणं, निक्षेपः, &c.

ELETE, v. t. अप-ज्या-मृज् 2 P, विलुए c., विनश् , उच्छिद 7 P. =ION, s. व्यामधः, लोपः, उच्छेदः. DELETERIOUS, a. विनाशक, घातिन, हिंस, घातुक-ELE, s. मृद्धांडं, मृष्मयद्वय्यं, कीलालकं.

इद्राप्तिहास्तराह, v. i. विचर् c., चिन् 10, विमृश् 6 P, मंच् 10 A, विकृष् c.; See Consider. —a. कातः-विचारपूर्वकं-कृत, विमृश्य कृत. 2 विमृश्यकारिन, विविद्रत, असाहिसक, अप्रमन. —ion, s. विचार:-रणगा, चिता, मंघणं-णा, विमर्शः, समीक्षा, वितकः, विचनं, चर्चा. —ive, a. विचारशील, विचारिन, विमर्शः
—iv, adv. जानन् with अपि or एव, बुद्धिपुर:सरं,
।मतः, विचारपूर्वकं. 2 विमृश्य, समीक्ष्य, अवधानेन,
।सहसा, अप्रमन्तं — NESS, s. समीक्ष्य- विमृश्य-कारिवं, अप्रमादः, सावधानता, अवेक्षा-

ELICATE, a. मधुर, स्वादु, मिष्ट. 2 लिलत, चारु, श्राम. 3 (Soft) मृदु, कामल, सुकुमार, तनु, श्रहण, छु, प्रतनु, विरल, पार,-पेलव; 'd. of person' कालांग (गी f.), मृदुश्वरीर; 'a d. woman' तन्वी, ान्येगी, पेलवांगी. 4 विश्विष्ट, उन्कृष्ट, उन्तम. 5 सम्य, बनीत, शिष्ट; 'of a d. constitution' प्रकृतिकोम- 5, जन्मरोगिन. -1x, adv. लिलं, सुकुमारं, मृदुतया. -1x, adv. लिलं, सुकुमारं, मृदुतया. -1x, लावण्यं. 3 सौकुमार्यं, मार्दवं, पेलवंता, तन्ता. 4 शदरः, विनयः, श्रिष्टाचारः, मुश्चीलता, सौजन्यं. 5 प्रकृतिदुवंलता. 6 स्वादुजं, भोजनविश्वेषः, विशिष्टाजं.

ELICIOUS, a. स्वादु, मिष्ट, रुचिकर (री. f.), मधुर, पृरस, आस्वादवतः 2 (Of beauty &c.) मनोरम-ह-; मधुर, कमनीय, रमणीय, हारिन, चित्ताकर्षिन्. -LY, adv. स्वादु, मधुरं, मनोरमं. -NESS, s. स्वादुता, माव्य, रम्मता, &c.

खारावसर, ह. आह्वाद:, आ-प-मोद:, सुखं, हवें:, पीति हैं, प्र-सं-मद:, उज्ञास:, शर्मन्, आनंद:, संतोष:, तृति हैं, रृद्दा हैं:, 'takes no d. in sports' नाभिनंदित किलकता: (Mal. 3); 'thrill of d.' पुलकः, रोगंच:; 'thrilling with d.' आनंदपुलिकतत्तुः: 2 भानंदनं, आनंददः, हवेक्तरः, आनंदहेतुः: -ए. रं., 'to be d. ed' सुद् 1 A, हव् 4 P, आनंद 1 P, ह्वाद् 1 A, स्म् 1 A, भी 4 A, सं-परि-सुष् 4 P, उक्षस्1 P. क्षर् 1 P. ह्वाद 1 B, सुखयित (D.); अध्यक्षको of roots shove.

=BD, α . सानंद, पीत, सहषे, मुदाखित, हट, आहुच, आनंदित, प्रमुदित, सोमास, आह्वादित, वणित, साह्वादः =FUL, α . प्रमोदिन, प्रामोदिक (की f.), आनंदमद, हषेजनन (नी f.), आह्वादक, आनंदक, सुखद; इषिद, कांत, रम्य, रमणीय, मेमोहर-दम. =EULLY, αdv . सानंद, सहषे, साह्वादं, रम्यं, कांत

DELINEATE, v. t. वर्ष 10; See DESCRIBE. 2 आ-लिख 6 P, चित्र 10, चित्र निविज्ञ c. = ED, α. चित्र-लिखित, चित्रगत, आलिखित, वॉणत. = ION, s. आले-खनं, वर्णनं. 2 आलेख्यं, चित्र, चित्रारंभः

DELINQUENCY, s. दोष:-अपराध:, पापं, दुष्कर्मन् n., पापं स्वर्पकर्मन् n., पापं स्वरंपकर्मम् स्वरंपकर्मा, s. पापं स्वरंपकर्मम् स्वरंपकर्मा, s. पापं न्-पापं कृत्-अपराधि स् m., सदोष:, कृतापराध: DELIQUIUM, s. विलयनं, इव:

Delirium, 8. विक्तश्रमः, वैनन्यनाज्ञः, ज्ञानश्रांति f. - Delirious, a. श्रांतिवक्त, नृष्टवेतन, वैतन्यरहितः

DELIVER, v., t. मच c., वि-प्र-मोक्ष 10, उद्-ह-धु 1 P, निस्तु c., रक्ष् 1 P, परि-ने 1 A. 2 सम्-क c. (अर्पयाती), न्यस् 4 P, प्रतिपद् c., प्र-दा 3 U, 1 P, संक्रम c. आहड c. (रोपयित), इस्ते निक्षिप 6 P, इस्तं प्राप् c., इस्तगत-गामिन् a. कृ 8 U, (तस्य वसुधामपि हस्तगामिनीमकरोत् R. vIII. 1); 'shall d. it into his hand (to him)' ず中 अस्य हस्ते प्रापयिष्यामि (S. 3); 'd. ed charge of office' स्वाधिकारं अन्यहस्ते न्यक्षिपत्. 3 उद-ईर c., उचर c., उदाह 1 P, ब्याह, वद 1 P. 4 (Of a message) निविद c., कथ 10, आख्या 2 P, आंचक्ष 2 A, ज्ञांस 1 P. 5 (Give back) उत्सूज 6 P, प-तिदा, नियंत c., (हस्तन्यासं नियातय V. 5); 'd. a woman ' प्रसर्व कु c., सु c.; ' to be d. ed of 'प्रस् 2 A, जन c. (जनयति), उत्पद् c.; 'was d. ed of 'a son' सा पूर्व पासत. -ANCE, ह. मोचन, मोक्ष:, मुक्ति f., उद्धारः, परित्राणं, रक्षणं, निस्तारणं, मोक्षणं, विमुक्ति:-मोचमं. = EB, s. मोचक:, रक्षक:, त्रात् m., मुक्तिदान m., तारक:, उद्धर्त m. 2 निवेदक:, आस्या-यक:. - Y, 8. मुक्ति f.; See Deliverance, above. 2 अर्पण, निक्षेपण, प्रतिपादनं, संज्ञामणं, न्य-सनं प्रदानं 3 दशारणं, उदीरणं, ब्याहार: रणं; 'ध fluent d. ? अस्तिलितभाषणं, अप्रतिहतभाषणीधः-बाक्-सरणि:. 4 निवेटमं, विज्ञापनं, विज्ञप्ति र्., कथर्म. 5 डत्सर्ग:, निर्यातनं, वितरणं. 6 प्रसवः, प्रसृति र., गर्भे-मोचनं: 'd. bed' अरिष्ट्याच्याः 'a woman near her d.' आसन-पात-प्रस्वा; 'place of d.' अरिष्टं, सतिकागहं.

DELL, s. दरी, गुहा, कदर:.

DELUDE, v. t. मृह c., बंच 10, प्रसुप् c., आकृष् 1 P, वि-सं-अम् c. (अमयाते); See UHEAT also-ER, s. मोहकः, वचकः, प्रतारकः, मोयिन् कः- DELUDION, 8. मोहः, अमः, अभासः, माया, मोतैः

711

श्वनः, इंद्रजालं, विवर्तः; 'bbe world is all a d.' क्यिमिदं भाषामयं, असारं, विवर्त एवः 2 वेचनं, प्रतारणा, प्रतोभनं, कपटः क्षेत्रक्रियः क्षेत्रके क्षेत्रक्ष

Deluge, ६. आमार्थः, सम्बः, जलमस्यः, भूतसम्यः, तोवविश्वदः; 'universal d.' प्रस्तयः, महासम्यः, संवतः, स्वयः, कृष्णातः 2 भारासपातः, वारिपूरः, अविरस्थारा-सारः, अतिवृष्टि f. 8 वरपातः, आकरिमकी आपर्. =१. र. मु ०., आ-सं°, निमस्य ०. (मज्जपाते).

DELVE, v. t. सन् 1 P, नि-अव°; उर्वा भिद् 7 P. - s. स्नातं, विवरं, बिलं, गर्ता-ते:. = ER, s. सनक:, सनिन् m.

Demagogue, s. शकुतजननायकः, प्रजानामकः, Demain, Demesne, s. स्वाधीना भीमः.

DEMAND, v. t. प्रच्छ 6 P. अनुयुज् 7 A, ज्ञा desid. (जिज्ञासते); 'd. ed his name' कि तव नामेति प्रपच्छ; 'd. a boon' वर वृ-वृ- 5, 9 U. 2 Claim, q. v. 3 अई 1 P; oft. by pot. pass. part.; 'Oh Goddess, Godâvari, the matter d. s thy care (attention)' भगवात गोदाबरि तत्र त्वपा सावधानपा भवितन्य (U. 3); अयमयेविक्षामहित 'd. s consideration'; 'this offence d. s an atonement of serious expense' भूरिवृज्ययेनायं दोष: प्रमाई ज्ञाव्यः, भूरिधनन्ययसाध्यप्रायक्षत्तः दोष: प्रभः, अनुयोगः, शृष्धनिज्ययसाध्यप्रायक्षित्तः दोष: प्रभः, अनुयोगः, शृष्धनिज्ञाताः 2 अभियोगः, प्रार्थना, याचना; 'on d.' दात् शृष्टः सन्. —ANT,-ER, s. प्रार्थ- यितृ m., याचितृ m., अभियोक् m., अर्थिन् m.

DEMARKATION, s. सीमा-मर्थादा-परिच्छदः.

Demean (oneself), v. i. वृत्ति अनुष्ठा 1 P, चेष्ट् 1 A, वृत् 1 A, व्यवह 1 P; See Act. =our, s. वृत्ति f., आचरणं, आचारः, चेष्टितं, व्यवहारः.

DEMENTATE, v. t. उन्मद् c., संज्ञां अपह 1 P. =a. उन्मत्, नष्टसंज्ञ, मृढिचित्तः

DEMERIT, s. अगुण:, दोष:, न्यूनता.

Demi, अर्थ, सामि ind. in comp.

DEMI-GOD, s. नरदेव:, विद्यांधर:, यक्ष:, गंधर्व:, उपदे-वता, देवयोनिः

DEMI-MAN, s. अर्धपुरुष:-नर:, किन्नर:.

Demise, s. मृत्युः, मरणं, उपरित f. 2 समर्पणं, विधि-वत् प्रदानं. =v. s. मृत्युपत्रेण प्रदा 3 U.

DEMISSION, s. अवपात:, अवसादनं, अपकर्षणं.

DEMOCRACY, s. प्रजापमुत्त्व, प्रजासनात्मकं राज्यं, प्र-जातंत्रं. —DEMOCRAT, s. प्रजातंत्रवादिन् m., प्रजा-पक्षानुकूलः, प्रजापमुत्त्वानुपाहकः, प्रजापक्षावस्त्रंविन् m. —TIOAL, a. सावैलीकिक (की f.), प्रजातंत्रीयः

Demolish, v. t. विनद्य c., उच्छिट् 7 P, अवसद c., ध्वेत् c., प्र-वि-°; उप्पूल् 10, उत्पद्य 10, - EB, s. वि-नाक्ष्यः, अच्छेद्रक्षः - Demolities, s. विनामाः, बच्छेदः, प्र-वि-ध्वंसः, खन्मूलनं, बत्पादनं, अवसादनं. Demon, s. दानवः, असुरः, रक्षम् कः, राक्षसः, देत्यः, दनुजः, देतेयः, सुरहिदः, भूतः, पिश्चाचः, रित्रं किं)चरः, निश्चाचरः, यातुधानः. = LAC, s. भूतिष्टः, वेतालोपहतः. = a., = LACAL, a. राक्षस (सी f.), पैशाच (ची f.), आसुर (री f.), (s.) in comp. = OLOGY, s. भूतं-पिशाच-विद्याः

DEMONSTRATE, v. t. साध् c., सिध् c. (साध्यति), प्रकृष् c., प्रातपद् c., डपपद् c., प्रमाणयति (D.); निर्णा 1 P, निर्दिश् 6 P. –10N, s. साधनं, सिद्धितः, उपपत्ति f., प्रतिपादनं. 2 निर्णयः, प्रामाण्यं, सिद्धितः; 'ocular d.' पत्यक्षप्रमाणं, साक्षुवज्ञानं-प्रमाणं. –1VE, a. दश्केन, निर्देशक, निर्णयक, प्रतिपादक, सिद्धांतकरणः—1VELY, adv. सिद्धिपूर्वं, सप्रमाणं, सुन्यन्तं, सोपपत्ति-कं. –0R, s. निर्देशकः, प्रतिपादकः, प्रदर्शकः.

Demoralize, v. t. धर्माद-आचाराद्-अंत् c. or च्यु c., आचारं दृष् c. (दूषयति). भ्रष्टीकृ 8 U, दुईस a. कृ. —ATION, s. आचारभ्रष्टता, धर्मच्युति f., धर्म-ऑ-चार-विश्रवः, अपकर्षः

DEMULCENT, a. शामक, शांतिद. 2 लिग्ध, विक्रण.
DEMUR, v. i. शंक 1 A, वि-आं, विवर o., विक्र्य o.; विलंब 1 A, मनसा दोलायते (D.); सवितकं न्याक्षिय c. = s. आशंका, संदेह:, वितकं:, विचारणं, विकरपः; 'without d.' अविचारितं, अविलंब.

Demure, त. विनीत, अतिनम, गंभीर, भीर, शांत, स-लङ्ज, सन्नीड, अवनत; ' with d. looks' सनीडवदन.

—LY, adv. सलङ्जं, सन्नीडं, भीरं, सविनयं. —NESS, s.
विनयः, नमता, गांभीयं, त्रवा, लङ्जा, नीडा, न्हीः

DEN, 8. बिलं, विवरं, गुहा, गह्नरं, कंदरः, कुहरं-

Dengue, s. संधिकसंनिपात.

Denizen, s. नि-,वासिन् कः., ओंकस् in comp.; 'd.s of heaven' दिवीकसः, &c. 2 पौरः, नागरः, नगरजनः, स्वतंत्रजनः

DENOMINATE, v. t. वट्-भण्-गद्-आहे 1 P, ज्यादि-ज् 6 P, अभिधा 3 U, वच् 2 P, ख्या 2 P; See CALL also. —ION s. नामन् n., अभिधानं, संज्ञा, आख्या. —IVE, α. अभिधायिन, आख्यायक; (in grammar) नामधातुः. —OR, s. नामकृत्-नामदान् m. 2 हर:, हार:, छेद:; 'of the same d.' समच्छेद; 'reduced to the same d.' सविंत.

Denote, v. t. निदिश् 6 P, सृष् 10, उपलक्ष् 10, बच् 2 l', अभिषा 3 U, सृत् c., गम् c. (गमयति); oft. ex. by अर्थ in comp.; See Mean; the word क्षेत्र here d. s body 'अत्र क्षेत्र श्वास्टः सारीरायै-थे:
—ATION, s. निर्देशः, सृष्यनं; अभिषा-धानं, उपलक्षण-णा.—ING, —ATIVE, a. सृष्यकं, दश्केक, बावकः, अ-भिषायकं, गमकः

DENOUEMENT, s. कार्य, निवेहण, निष्ठा-DENOUNCE, s. t. (अमगल sz. अनिष्ठ) प्रकाश 0.,

स्था c. (स्थायपात), आ-नि-विद c., कथ 10. 2 प्रकारों तर्ज 10 A, मन्से 10 A, अभिदाप 1 U, अभिदास 1 P, निंदू 1 P, गई 1, 10 A, आ-केंग्र 1 P. = ER, s. अनिष्टाबेदकः, 2 अधिक्षेपकः, निंदकः. = MENT, = DENUNCIATION, s. अनिष्टस्थापन-प्रकादानं 2 निर्मत्सेना ने, आक्रोद्याः, अभिदासनं, निंदा, गई।

DENSE, a. घन, निविड, सांद्र, आवरल, निरंतर, अन-तर, गाढ, गहन. 2 सुसहत, रृढ, पीवर. = ITY, s. घ-नता, सांद्रता, आनंतयं; पीवरता.

DENT, 8. प्रहार-आधात-चिह्नं.

DENTAL, a. इत्य; 'a d. letter ' इत्यं.

DENTED, DENTATED, a. दत्त, भंगुर, अनुक्रकच

DENTIFRICE, 8. दंतशोधनं-धावनं-

DENTIST, s. दंतवैदा:-चिकित्सक:-

Dentition, s. $\vec{\epsilon}$ तोंद्रेदः, दंतशृहि f.

DENUDE, DENUDATE, v. t. नमीक 8 U, विवसीक, विकास ति (D.), वसं अपह 1 P, जून्योंक; निर् in comp.; 'a tree d. ed of leaves' निष्पत्री वृक्षः, निष्पत्रीकृतः; निर्मे वनं.

Deny, v. t. अपलप् 1 P, अपलप् 1 P, r स्वीकु-अंगी-कु 8 U, निविष् 1 P, प्रत्याख्या 2 P, नि-अप-हु 2 A, प्रत्यादिस् 6 P. = Δ U, s. अप-नि-हु e:, प्रत्यादिसः, निषेधः, अस्वीकारः, प्रत्याख्यानं, अपलापः; 'self-d.' आत्मस्यमः, आत्मनियहः. = E E, δ . नि-ह्रोत् m., अपलापिन् m., प्रत्यादेशकः.

DEOBSTRUCT, $v.\ t.$ निर्विष्नीक $8\ U$, विष्नान ह or अपनी $1\ P.$

DEODAND, 8. देवोपहार:.

Deodorize, v. t. दर्गधं ह or अपनी 1 P.

DEPAINT, See PAINT.

DEPART, v. i. प्रस्था 1 A, प्रया 2 P, वि-निर्-गम्
1 P, अपक्रम् 1 U, 4 P, अपया, अप-इ 2 P, अपगम्,
अपस-स्य् 1 P; 'whose life has d. ed ' वि-गत-जीवितः. 2 प्र-इ, देहं उत्स्क् 6 P, विपद् 4 A, मृ 6 A,
संस्था 1 A; See DIE. -v. t. त्यज् 1P, हा 3 P,
इस्तक् . -ED, a. अपगत, अपवेत; 'not d. from
the meaning' अथोदनपेत, अध्ये. 2 प्रेत, मृत, दिवं
गत, संस्थित, विपन्न. - MENT, s. भागः, विच्छेदः, प्रवि-मागः. 2 विषयः, प्रकर्ण, अंगं. 3 अधिकारः, नियोक्षानः, कर्मन् n., ज्यापारः. 4 देशः, विषयः, मंडलं. - UBE,
s. अपगमः, अपयानं, प्रस्थानं, प्रयाणं, अपसरणं, अपसति f., विगेमः, अपक्रमः. 2 देहत्यागः, संस्थितं f.,
मरणं, क्परित f.

DEFEND, v. c. अवलब 1 A, प्रलंब. 2 अव-आ-लंब, आपि 1 U, संभिः, निवंधम, तंब, अधीन, आयत्त, बद्या, in comp.; 'every thing d.s on fate' सर्व देवाधीन-यत्तं, तंब प्रावास्त्रवदाशानिवधनाः (M. 4); एए. प्रिंक्षित्र 1 A, व्यविक्षः See below. 8 अनु-क्षप- afte 1 P. 4 (rely) frace 2 P (with loc.); सम-च c. (अर्थयति); 'I d. upon you alone ' न्य-देवन मे विश्वास:; 'd. upon it, I shall starve myself to death ' मया प्रायोपवेशनं कर्त विदि (P. IV. 1); 'd. upon it' असंश्वयं, नियतं, मूनं, खलु. 5 संबंध-, प्र-अन-संज pass., समन-इ 2 P. -ANCE, ENCE, s. अवलंबनं, आभय:, संभय:, निष्ठा, तंत्रता, निवंधनं, अधीनता; 'mutual d.' परस्परनिवंधनं. अन्योन्याश्रवः. 2पराधीनता, परवज्ञता, परवत्ता, पारतं-व्यं, परायत्तत्वं, 3 विश्वासः, प्रत्ययः 4 संबंधः, अन-वंग:, समन्वय:, संपर्क:. -ENCY, 8. आयत्तता, अधी-नता. &c. 2 अधीन: प्रदेश:, अन्यतंत्रं राज्यं. -ANT,-ENT, a. प्रलंब. 2 अधीन, आयत्त, आधित, अवलाबन, वज्ञ, संबद्ध, निम्न-तंत्र in comp. 3 (d. on another) पराधित, पराधीन, परतंत्र, परायत्त, परवज्ञ, परवतः, 'd. on a cause ' निमित्तसन्यपेक्ष: सेह: (Mal.1). -s. उप-अनु-जीविन् m., आधितः, परायत्ते। जनः, भृत्यः, परिवार:.

Depict, v. t. आलिख 6 P, वर्ष 10, निर्देश 6 P. Depilation, s. लो(रा) महरणं, उद्युवनं. -Depilatory, a. केशनाशक, लोमहारिन.

DEPILOUS, a. अकेश; रा(लो)महीन.

DEPLETE, v. t. श्रृत्योक् 8 U, रिस् с., नि:-शिष् с. -ION, s. अवश्वयः, निःश्रेषता, रिकता, श्रृत्यत्वै, श्रृत्योकरणं

DEPLORE, v. t. जुन् 1 P, विलय् 1 P, परिदेव् 1 A, परिदेव् 10 A; See LAMENT. -ABLY, adv. ज्ञोन्यप्रकारेण, ज्ञोचनीयं. -ER, s. परिदेवकः, अनुज्ञाचकः. DEPLUME, v. t. पक्षान् उत्यट् 10 or उद्-इ 1 P, वि- ध्यक्षाकृ 8 U. -ATION, s. पक्षोत्पादनं.

Depone, v. i. सञ्चापथं वह 1 P or कथ 10; ज्ञापथ-पूर्व उपश्चिष् 6 P or उपन्यम् 4 U. = BNT, s. साक्षिन् m. 2 अकर्तरि किया

Depopulate, v. t. निर्जनीक 8 U, विजनीक, नर्
ज्ञान्य a. कु; उपपीद 10, बाध् 1 A, समुच्छिद 7 P.
—ION, s. निर्जनीकरण. 2 उपपवः, उच्छेदः, उपपीदनं,
बाधा. —OR, s. उच्छेदकः, उपपीदकः, विश्ववकारिन् m.
DEPORT, v. t. प्रवज्ञ c., निः-प्र-वि-वस् c., देशांतरं गम्
c. (गमयित). —v. i. (oneself) आचर-व्यवह 1 P,
वृत् 1 A; See ACT. —ATION, s. प्र-वि-वासनं, प्रवाजनं. —MENT, s. वृत्ति f., आचरणं, चेष्टितं, व्यवहारः,
वृत्तं

DEPOSE, v. t. (राज्यात or अधिकारात) अवरुद्द c. (राज्यात), अंश् ८., पत् ०., च्यु ०. = १. वं. सास्यं दा 3 U, वर् 1 P, वस् 2 P, कस् 10. = xxxxxx, s. सास्यं, सास्यदानं. 2 (Deposal) राज्यानंशः-च्युति f., राज्यानरापणं, अधिकारस्यति:-भंगः

DEPOSIT, v. t. विश्विष् 6 क्षे व्यस् 4 क्षे. विश्वा के U. क.

निक्षेपः, आधिः, उपनिधिः- 2 किष्टं, सेषः, खलं, कालु-द्धं, मलः-लं- = ABY, क- निक्षेपमाहकः, न्यासधारिन् न्यः. 2 विश्वासस्थानं-पानं-भूमि f. = OB, क निक्षेपिन् न्यः, न्यासकर्तृ न्यः = OBY, क आधारः, आज्ञयः, निधानं, निधिः, भाजनं, आगारं, संग्रहस्थानं

DEFOT, s. आनारं, शाला, स्थानं, आलय:; 'book-d.' पुस्तकालमः, अथवाला ; 'military d.' युद्धसाम-स्थातारं.

DEPRAVE, v. t. दुव् o. (दूवयति), अंग् o., मलिनीक 8 U, कल्लव्यति (D.). =ED, a. दुराचार, अष्ट, दुट, खंडितवृत्त, दुरात्मन, पापचतम्, दुर्वृत्त, अष्टग्रील, कल्ल-वाचार. =EDNESS,-ITY, s. दुटता, अष्टता, दुष्टभावता, दौरात्म्य, दुराचारता, दौर्जन्य, कालुब्यं, दुर्वृत्तता.

DEPREOATE, v. 6. (प्राथेनापूर्वकं) निवार् 10, व्या-वृत् ८., मा भूदिति याच 1 A. 2 अनुजुच् 1 P. -10N, s. निवारणार्थे प्राथेना-स्तवः -1VE,-ATORY, «. अ-निष्टनिवारकः

DEPRECIATE, v. t. अर्घतः पत् c., अवमन् 4 A, त-च्कु 8 U, लघु मन्, मृत्यं न्यूनंकि, अवक्षिप् 6 P, अप-लप् 1 P, अपकृष् 1 P. – LON, s. लघूकरण, अवमा-नना, अपकृषः, अपलानः

DEPREDATE, v. t. अपह 1 P, लुंट्-ठ् 1 P, 10, उप-த 1 A, उपबृत्य मह 9 P. =10N, s. उपभवः, अपह-रणं, लुंठनं, लोजमहणं. =0B, s. विश्वकारिन् m., अप-हारकः.

DEPREHEND, See APPREHEND.

Depress, v. t. अवनम् c. (नमयित), पत् c., अपकृष् 1 P, अवपीइ 10, निम्नीकृ 8 U, अवसद् c., अंज्
c., अवगाइ 1 A. 2 विवादं नी 1 P, विषद् c., विषण्णीकृ; 'd. ed behind 'पश्चादवगाढा (S. 3); 'd.ed in spirits 'विषण्ण, म्हान, मुक्तावयव, खिष्ठिचत्त;
See Dejected.—Ion, s. पात:, 'अवनमन, अपकवै:-वैण. 2 विवादः, खिष्ठता, अवसादः, उद्देगः, दीभेनस्यं, म्हानि f.; 'd. of spirits 'सत्वश्रंज्ञः.

Deprive, v. t. अपनी 1 P, अपह 1 P, (with gen. of person); अंश् c., च्यु c. (with abl.); विग्रज् 7 A, 10, विनाक 8 U (with instr. of the object deprived).—Ation, s. इरण, अप-च्य:, क्षय:, लाप:, हानि f., नाज:. —ED, a. इत, अ-पइत, हीन, विग्रुक्त, अह, विरक्ति, विनाकृत (gen. in comp.); वीत-जुत-निर् in comp.; 'd. of wealth' निधेन, जुत्तविन्; 'd. of authority ' अष्टाधिकार, प्रविष्ठ; 'to be d. ' हा pass., परिष्ठा, विग्रुक्त pass. Depure, Depurer, See Purier.

DEPUTE, ए. ६. नियुज् 7 A, 10, भेर् ८., भेष् ८., पहि 5 P, समादिश 6 P (of a person); निश्चिप
6 P, यस 4 P (of business).—ATIOM, ६. नियोजन, भेरन, भेषण 2 नियुक्ताः समादिशः (pl.),
विवेधिनाषः, विश्वकाषाः - ४, ४ मितिनिधिः, भारिह-

स्तः-स्तकः, नियोगिन् कः, नियुक्तः, प्रतिपुद्धःः Deracinate, Soe Eradicate.

DEBANGE, v. t. विषयेस् 4 U, विश्विष् 6 P, क्रमं-ब्यु-बस्थां-मंज् 7 P or उपहन् 2 P, विश्वप् o., संकृ 6 P, आफ़लीक् 8 U. - ED, a. उपहत्, अनवस्थित, भप्तक्रम, अन्यवस्थित, विश्विम, संसीर्ण; 'd. in mind' उपमन्त, भ्रांतिचन्तः – MENT, s. ज्युत्क्रमः, प्रक्रमभंगः, अञ्यव-स्था, ज्यस्तता, अक्रमः, विस्त्रता, वैलक्षण्यं; 'd. of mind' प्रतिभ्रमः, चिन्नविषयः, मतिविष्यंसः

DERELICTION, s. त्यागः, उत्सर्गः, उपेक्षा.

Deride, v. t. वि-उप-अव-हस् 1 P, उपहासास्पदीकृ 8 U, अवज्ञा 9 U, भत्से 10 A, गई 1, 10 A;
to be d. ed' उपहास्पतां गम् 1 P, उपहासास्पदं मू
1 P; tare d. ed by all' सर्वजनस्योपहास्पतामुपयांति (Ka. 108). — ER, s. उपहासकः, अवक्षेपकः:
— INGLY, adv. अवहासेन, उपहासप्व, सोपहास— Derision, s. उप-अव-हासः, अवमानना, भिकारः,
अवज्ञा, गईणं, निर्भत्सेनं. — Derisive, a. सोपहास,
अवहासगर्भ, अवहासिन्; उपहास्य, गक्षे

Derive, v. t. निब्ह्न 1 P, उद-भू c., जन् c. (जन्य-ति), उत्पद् c. 2 पाप् 5 P, लभ् 1 A; (get, q. v.). 8 ब्युत्पद् c., निवेच्च 2 P, 10, ब्युत्पिंस बद् 1 P. — BD, a. उत्पन्न, उद्भृत; oft. ex. by प्र-, भव-भूल-उद्भव-ज in comp.; 'the race d. ed from the sun' सूर्यभ्रभवो बंज्ञः; 'to be d. ed 'उत्पद् 4 A, प्रभू 1 P, ज-न् 4 A, उद्-भू, निर्मम् 1 P. — ATION, 8. ब्युत्पिक्त किंचनं, श्राब्दिति किं, शब्दिति किं, प्रमुष्ट, व्युत्पन्न; यौगिक्त (की f.); 'd. suffixes' निद्यानम्त्रयाः — s. सा-धितः शब्दः, ब्युत्पनः , व्युत्पनः , व्युत्यनः , व्युत्पनः , व्युत्यनः , व्युत्य

Derogate, v.t. अल्पीकु 8 U, न्यूनीकु, लघपीत (D.); See Depreciate. —Ion, s. लघूकरण, अ-पान:, गौरवन्यूनता, अवमानना, लाघवं. —ORY, a. अन्नुरूप, अकीर्तिकर, लाघवकारिन्, असद्श (शी f.), अयशस्कर (रा f.),

DERVISE, s. संन्याधिन m. (महंमदीयः).

DESCANT, v. i. सविस्तरं व्याख्या 2 P, वि-वृ 5 U, विस्तरेण वर्षे 10. 2 में 1 P, वर्षे 10. = s. वचनं, वा-दः, प्रवादः, भाषितं. 2 गीतं.

DESCEND, v. i. अवतु-अवहह-अवपत् 1 P, निपत, च्यु
1 A, अंज् 1 A, 4 P. 2 आ-अभि-गम् 1 P, प्रविज्
6 P. 3 (upon) अभित्रु 1 P, अभिशाद 1 P, आकग् 1 U, 4 P; See ATTACK. 4 (from) बराद
4 A, प्र-उद-भ् 1 P, जन् 4 A; See DERIVE, 5
वया-कुल-क्रमेण आगम् 1 P or या 2 P, परंपरमा और्य
pass.; 'd. into details' सर्विस्तर वर्ष 10, विकारगः वद् 1 P, प्रपचयति (D.). = v. t. Causal of
roots (1) above. = ANT, v. इत्य:, वंश्वनः, अपन्यं, संतरि न, प्रसुति न, चंतानः; 'd. क' प्रयोगाः,

ल्कंतहिः चंद्रः, अण्वयः, कुलं; 'male d.' पुत्रसंतिः — कि. त. अवतिर्णं, अधागतः 'lineally d.' क्लंबगातं, वंद्रापरंपराप्तात, क्रमागतं, वितृपातः 'to क्रि. वंद्रायः, जन्, प्रभू 1 P; gen. by derivative विद्रवः, 'd. from Puru 'पीरवः — ENT, त. अवविद्रवे, अधागामिन्. — DESCENT, ह. अवतरणं, अवातः, अवरेहः - हणं, अवतारः. 2 आक्रमा, अवरेक्दः, शिव्रवणं 3 वन्मन् ॥, उत्पत्ति त., वंद्राः, उद्भवः, हः; 'of noble d.' कुलीन, कुलीन्यम्, महाकुलप्रस्तः। भिजात, अभिजनवरः 4 संतित त., अन्वयः, आविल-पिजात, अभिजनवरः 4 संतित त., अन्वयः, आविल-पिजातः असिनः-नं. 5 वंद्राक्रमागमः, अन्वयागमः 6 अव-

पिणी भूमि:, प्रवणस्थानं. इडेटहाहाहा, इ. अवपात:, अधोगमनं, अध:पतनं. इडेटहाहाह, ए. र. वर्ण् 10, निर्देश 6 P, दि-वृ 5 U, क् 10, क् 10, निर्देश 6 P, व्यास्था 2 P; her splendour can't be d. ed ' तस्या: श्रीवंचानामिवस्या. 2 (Draw) लिख् 6 P. – Descertion, इ. वर्णनं-ना, निर्देश:, व्यास्थानं, कथनं, निरूपणं, वर्णं. – Descertive, a. निर्देशक, वाचकः गिभायिन, निर्देशिन. 2 वर्णनपर.

asonx, v. t. दूराद आलोक 1 A, 10 or दृत्त् 1 P प्रकृष्ट 1 A; निवेष 10, आलक्ष्ट्र 10. 2 जा 9 U, अ-गम् 1 P; See Kvow.

ERECEATE, v. t. दुव् c. (द्वयति), अपवित्रीक् 8 U, प्रयास लुप् c., संस्कारशीन a. क. = ION, s. दूवणं, स-कारद्वणं, अपवित्रीकरणं.

ह्रह्रह्रहर, ४. मदः, मदस्थलं-ली, बालुकाप्रदेशः, धःवन्
त. 2 गुणः, पुण्यं, योग्यता, पात्रत्वं, पुण्यापुण्यं, अईत्वं,
त्य. निर्जन, निर्मानुष (बी f.), वन्य, खिल, निर्जल,
तृत्यं, आरण्यकः = v. t. त्यज् 1 P, हा 3 P, उत्त-वि सज्
ं P, रह् 10 (रह्यति), अपन्यध् 4 P. = v. i. सेनां
युक्स्वा पलाय् 1 A. = EE, ४. त्यागिन् सेनात्यागिन् कः.,
रावितंकः, रणपराङ्मुखः, पलायिन् कः = ION, ४. त्यारा, बस्तर्माः, सेनात्यागः, निर्गमनं, अपक्रमणः = LESS,
क्रिपेण, अन्हें, अयुक्त, अपात्रः

ESEEVE, v. t. आई 1 P, आई-उचित-योग्य a. in tomp.; oft. by pot. pass. part. —ED, a. योग्य, हिन्त, आई. —EDLY, adv. डचित, योग्यं, न्यायत: —BR,-ING, a. आईत, गुणवत्, आई, डचित, योग्य, गृहः, 'd. of 'ex. by pot. pass. part.; 'd. of 'ity' अनुक्ष्य, &c. —s. गुण:, पात्रता, योग्यता, गृहेतं.

হ্নাত্র41%, v. t. श्व c., आषम 1 P. -v. i. श्व प े P_n, -10%, s. शोषणं, परिशोष:. -1VE, a. शोषक. -DESSICANTS, s. शणशोषका:-

esiderate, See Desibu. -ive, a. इंच्छाधेन, ।चेत. -Desideratum, s. अभीटवस्त्वभावः.

ह्माप्ता थ. १. परि-सं-सूत् ०., अनुसंधा 3 U, व्यवसी क्रि.साभि-म-इ. 2 P, जरिया . 6. P) वित् 10, घट ०.

(सटपति), मनः-मति क् .8 U. 2 म-विनिश्चयु र .A., 10.3 आलिख् 6 P. सूनपति कः अश्वीनमयः, अर्थः, आक्रोस, उदेशः, संकल्पः, आह्मयः, हेनुः, विक्विवितं, भयोजनं, कार्यः. 2 द्यायः, विव्याः, विद्याः, सरकारः. — EDLY, adv. कामतः, यथाकाम, इच्छातः, वृद्धिपुरःसरं. — EB. ८. वितकः, परिकल्पकः 2 आलेखकः, सृत्यानतः.— ING, a. दपजापिन, मायिन, छलिन्, वंचमन्नील, भतारकः, विद्याः, कपटपटु, धूर्तः. — LESS, a. विद्यांकः, निष्पांजनः.

DESIGNATE, v. t. वप, नस्स् 10, अप-व्यप-दिश्च 6 P, निर्देश, सूच् 10, गृत c., अभिभा 3 U, निर्वेष् 2 P, गम् c. (गमयति). 2 नियुज् 7 A, 10, परि-सं-कृष् c. = ION, ७. तक्षणं, वपलक्षणं, विक्लं, विशेषणं, अभिभागं, संज्ञा, आख्या, नामन् n.

DESIRE, v. t. इब् 6 P, बांछ 1 P, कम् 10 A, स्वह् 10 (with dat.), इंह् 1 A, आकांक्ष् 1 U, आमि-लब् 1, 4 P; oft. ex. by desid. of roots. 2 अर्थ् 10 A, याच् 1 A, वृ 5 U. - s. इच्छा, अभिलाधः, कामः, इंहा, आकांक्षा, समीहितं, आज्ञा, इहं, हैंप्सितं, मन्तिरथः, स्रहा, अभांष्टं, 'according to one's d.' यथाकामं, यथेष्टं, स्वेच्छातः, स्वर्च्छंदं, स्वरूच्या; 'ardent d.' लालसा, औत्मुक्यं, बत्कंटा, लोभः, तृष्णा. - ABLE, a. स्वरूणीय, काम्य. 2 इष्ट, प्रज्ञास्त, भेयस. - OUS, a. सर्वेष्ट, वांछिन, इच्छु, ईंसु; oft. by desid. forms; 'd. to speak' विवक्षः; 'd. to take' जिच्छाः; 'प्रपामः; or by काम or मनस् in comp. with inf.; 'd. to take' आदातुकामः-मनाः.

DESIST, v. i. विरम् 1 P, निवृत् 1 A, विशम् 4 P, (with abl.); See CEASE. -ANCE, s. विराम:, निवृत्ति f., विशाम:

DESK, 8. लिखनफलक:, लेखनाधार:.

DESOLATE, a. निर्मान्य (था f.), निर्जन, शूर्य, वि-विक्त, वसित्द्दीन, विजन. 2 उच्छित्र, जीर्ण, उद्भुस्त, उ-त्सम. 3 असहाय, निराभय, अगतिक, अनाथ. ∞v. t. उच्छिद् 7 P, अवसद् c., निर्जनीक 8 U; स्पपीद् 10, शूर्यीकृ, प्रवाध् 1 A. =10N, s. उच्छेद:, अवसादन, वसितनाथा:, निर्जनीकरणं 2 शूर्यता, निर्जनत्वं, विवि-कता.

DESPAIR, v. i. निराज्ञ a. मू 1 P, आज्ञां हाँ 3 P, नैरावयं गम-नज् 1 P, विषद् 1 P, भग्नां व. मू 'd.
ed. of success' जयविषये निराज्ञोऽभूत. — है विरावयं,
निराज्ञाता, आज्ञाहिनता, वैक्षन्यं, विषाद्रः; 'boing th
d. 'त्यक्ताज्ञ, गताज्ञा. — Despendate, a. निराज्ञ,
आज्ञातीत, त्यक्ताज्ञ, आङ्गाहिन क्षित्र वितानिरयेक, आततायित्, निर्भव, साहसिक्त (की र्र.) अ निष्मतीकार,
कम, संस्थ्य, साहस्यातक, अत्यंतः 'a d. कक्षं आहर्स,
आततायिता. — L.Y. कर्यं अवितानिरयेको मस्त्र, अर्थं,
कमन्त्रवद्यः क्षेत्र अतिन्तुः प्रदुक्त स्वरंतः भृत्योः स्वरंतः

साहसिकता, कंपादः, संरंभः, ब्रीवितनिरपेक्षताः = DEs-PBBADO, क साहसिक् मः, बाहसिकः, भाततायिन् मः,

वधीवतः-

Desparam, v. s. (सत्वरं) मेव् ०, प्रष्टि ० P, प्रस्था ०. (स्थापयित), विद्युज् ६ P. 2 ज्ञीप्र-प्राटित संपद् ०.; स्वर् ०. (स्वरयित), आज्ञु संविधा 3 U. 3 हन् 2 U, व्यापद ०.; श्रुष्ट Elle. - इ. स्वरा, ज्ञीप्रता, ज्ञीप्रकारित्वं, अदीधेम्यता 2 पत्रं, राजलेखः - लेख्यं, बाचिकपत्रं 3 धात्रकः, प्रजविन् कः, वार्ताहरः, द्तः - FUL, a. त्वराज्ञील, ज्ञीप्रकारित्, अविलंबन्, अदीधेम्यः

Despise, v. t. अवज्ञा 9 U, तिरस्कु 8 U, अवमन् 4 A, परिभू 1 P, अवधीर् 10; See Contemn. — EB, s. अवमंतृ m., अवज्ञातृ m., तिंदक:. — INGLY, adv. सावज्ञं, सावमानं. — Despicable, a. अवमान्य, अवज्ञेष, गर्ध, निया, नीच, निकृष्ट, अधम, तुच्छ, कृत्सित, क्षेत्र-

Despite, s. हेव:, जुगुप्सा, मात्सर्य, हेर्घा, अभ्यस्या, अस्या. 2 प्रतिरोध:, प्रातिकार:; 'in d. of '(prep.) अनादृत्य, अवगणव्य, or gen. abs.; 'd. the (presence of the) teacher 'प्रयतीपि गुरो:; See 'in spite of 'under Spite. - Ful, a. हेषिन, सास्य, अभ्यस्यक, मत्सरिन, होहनुद्धि. - Fully, adv. सहेषं, सहीहं, हेर्षया. - Fulness, s. मात्सर्य, अस्या, दौजन्यं, होहः, होहनुद्धि f.

DESPOIL, v. t. ह 1 P, अपह; See DEPRIVE; 'd.ed of everything ' हृतस्वेस्त = ER, s. अपहारकः - DESPOLIATION, s. अपहरणः

Despond, v. i. निर्विद् 4 A, नैराइयं-निर्वेदं-विवादंगम् 1 P or आपद् 4 A, विवद् 1 P, आज्ञां त्यज् 1 P,
अंगानि मुन्द् 6 P. — ENCY, s. निर्वेदः, विवादः, नैराइयं, उद्देगः, अवसादः, विषण्णता. — ENT,— ING, a.
निर्विण्ण, विषण्ण, निराज्ञा, त्यकाञ्च, स्ठान, उद्दिग्नः, 'do
not take a d. view' मा भवानंगानि मुंचन् (V.
2). — INGLY, adv. सविवादं, सनिवेदं.

Despor, s. प्रजापीडकः, लोकीपप्रवकः 2 अधीधरः, सम्राज् ... मार्थभीमः, चन्नवर्तिन् ... -IC,-ICAL, a. स्वतंत्र, निध्मतिबंध, अनियंत्रण, अनियत, निर्यंत्रण. -ICALLY, adv. स्वरं, स्वेच्छातः, कामचारेण. -IBM, s. प्रजापीडनं, निष्ठरचासनं, प्रजापप्रवः, स्वेच्छात्रभुत्वं, विर्यंत्रणा राज्यसरणः.

Despumate, v. i. दात्सच् pass., फेनायते (D.). Dessert, s. (मोजमाते) फलाहार:

DESTINE, v. t. (Destinate) निक्रप् 10, परि-म-स्प् c., निर्दिश्च 6 P, निश्चम् 7 A, 10, समुपस्था 1 U, (न आने भोन्तारं कमिष्ट समुपस्थास्यति विधिः 8. 2); oft. ex. by pot. pass. part., with or without अतस्य, नृतं, 'he is d. ed to be a king ' अनेना-वस्य राष्ट्रा भाषात्रव्य; 'man is d. ed to die ' सन्-वस्य राष्ट्रा भाषात्रव्य; 'man is d. ed to die ' सन्-वस्य राष्ट्रा भाषात्रव्य; 'man is d. ed to die ' सन्-

ed for him 'लिखितनपि कलाडे प्रोक्सिक कः समर्थः तथा भवितव्यतया च तस्य तस्य बस्तन: (Ks. 143) every thing being d. ed to occur! Acc. -ATION, 8. इंप्सितं स्थानं, इष्टः प्रदेशः, निक्रवित-निर्दिष्ट-स्थानं 2 बपयोगः, मयोजनं, खेर्हाक अर्थः, भभिपाय: = ४, ८. दैव, भवितब्यता, नियति र्., भार्य, भागधेयं; विधात का, विधिः, दिष्टं, अवृष्टं, प्रास्तवे. 🐡 DESTITUTE, a. निर्धन, अधहीन, निराधय, दुर्गत, अशरण, दीन, अकिंचन, दःस्थित. 2 (of) हीन, रहित, वर्जित, शन्य, वियुक्त, इत, विहीन, परिद्वीण, with instr. or in comp.; gen. by निर्-अ-विin comp.; 'd. of courage' धेर्यहीन, शावखन्य. &c.; निरुत्साह 'd. of energy '; 'd. of hands and feet 'अपाणिपाद. - ION, s. देन्यं, धनाभादः, अकिंचनत्वं, दारियं, निराभयताः 2 हीनत्वं, राहित्यं, शून्यत्वं, अभावः, विरहः, वियोगः.

DESTROY, v. t. नश् c., प्र-ावि°; अव-दत्-सद् c., ध्वंस् c., प्र-वि°; विलुप् c., क्षे c. (क्षपयति), क्षि 5 P or c., संह 1 P, उत्-निर्-दल् c., उच्छिद् 7 P, प्रतिहन् 2 P. 2 (persons &c.) हम् 2 P, निष्द 10, न्यापद c., म c.; 'to be d. ed 'वि,-नज्ञ 4 P, ध्रम्स 1 A. अयं या-इ 2 P. or गम 1 P. प्र-वि-ली 4 A. -ER, s. नाशकः, हंतृ m., निष्दनः, धातिन् m., अंतक:, ध्वंसक:, हन-अपह in comp.; 'd, of Vritra ' बनहा, बन्निषदन:; 'd. of every thing ' कतांत:. - DESTRUCTIBLE, a. तथर, विध्वतित, भंगर, क्षीयन. - DESTRUCTION, s. नाश:, विनाश:, प्रणाज्ञ:; प्र-, वि-,ध्वंस:, क्षय:, उच्छेद:, संहाद:; उहल-नं, उत्पादनं, 2 निष्दनं, घातः, बधः; 'd. of the whole world ' प्रलय:, प्रत्यवहार:, कल्पांत:, संवतै:. -DESTRUCTIVE, a, [antique, squar (tf f.), घातिन, अंतकर, घातक, अपह-प्र (घी f.) in comp.; 'd. to life' जीवितापह, प्राणहर, निधनकारिन्-

Desultude, ८. बिर्ति f., निवृत्ति f., बिच्छेदः, विरामः, प्रवृत्तिविच्छेदः

Desultory, a. असतत, उच्छंबल, अह्थिर, लोल, अनियत, चंचल, अनवस्थित, अन्यवह्थित,

DETACH, v. t. विशिष् ८., विभिद् ७ P, विच्छित् ७ P, वि-युज् ७ A, 10 १थक् कु ८ U; See SEFARATH. → ED, a. वियुक्त, विभिन्न, विच्छित्र, असंसक्त, असंलग्न, गतर्मन, विशिष्ट, असंगतः → MENT, s. विभागः, वियोगः, वि-च्छेदः, विशेषः, विभेदः. 2 सैन्यदलं, गुल्मः-स्मृं

DETAIL, 8. विस्तरः, विस्तारः; वाग्विस्तरः, प्र-पंषः 2 वृत्तांताख्यावः; 'in d.' or 'd. ed ' बहिस्तरः («.), विस्तरेण, विस्तरतः-षाः, सविस्तरं. = ए. दे. स-विस्तरं-विस्तरेण-वर्ण् 10 or आख्या 2 P or क्या 10, प्रपंचयति (D.).

DETAIN, v. t. धू 1 P, विद्धू र U; जाताव्यक्रेन वर्ष विद्या: (U, ६) ' d. ed by reason at िकंट. विष्य 10, निष्य 0 P. 8 (In custody) आसि-ध 1 P, वेथू 9 P, निरुध - DETENTION, s. धरण, निषय , सरीप: निरोध: 2 आसेघ:, प्रति-नि-रोध:, विषय सहात्करिण धरण.

प्रिक्टिंग्टरं, v. t. तिरूप् 10, जा 9 U, अनुसंधा 3 U, अधि-अव-गम् 1 P; दश् 1 P, उपलभ् 1 A, आसद् c. 2 ध् 1 P, प्रकाश् o., व्यंज् 7 P; 'd. ed in a orime' रृष्टदेख; निर्णातापाधः = ION, s. ज्ञानं, निरूप्ण, अनुसंधानं, उपलंभः, अवगमनं. = IVE, a. (Officer) चरः, चारः, प्रणिधिः, अपसर्थः; See Spy. Deter, v. t. (समयं) निवृत् o., निवार् 10, विरम् o. (रस्यति), भी c., निरुध् 7U; See Prevent. = MENT, s. निवर्तनं, निवारणं.

Determ Ge, v. t. $\mathbf{q}$ $\mathbf{q}$ $\mathbf{q}$. $\mathbf{q}$ $\mathbf$

DETERIORATE, v. i. क्षि-हा pass., न्हस् 1P, क्षयं गस् 1 P; दुष् 4 P, अंग् 4 P, 1 A, अपकृष् pass.

–v. t. अपकृष् 1 P, दुष् c. (दूष्यति), विकृति U, नृष् c. –10N, s. क्षयः, अपचयः, विकारः, विकृति f, न्हासः, भ्रष्टताः 2 अपकृषः, दूषणः

:Determine, v. t. निभि 5 U, स्था c. (स्थापयित), संक्रप c., निरूप 10, निर्णा 1 P, निर-अव-ध 10, नि-ं दिंख 6 P, लक्ष 10, परिच्छिद 7 P. 2 निरूप, अनु-संभा 3 U, निर्णी (a dispute &c.). = v. i. न्यव-अव-सी 4 P, निश्चयं कु 8 U; 'd. ed to go ' गमने कृतसंकल्प, गंतुं व्यवसितः =ATE, त. क्थिर, इद्व, नि-'थारित, निश्चित, निर्णीत, नियत, सिद्ध, व्यवस्थित. 2 निभायक, निर्णायक. 3 (of persons) कृतानिभय, बृढसंकल्प, व्यवसित. =ATELY, adv. सनिश्रयं, सनि-णेंग, तुनं. =ATION, 8. निश्वय:, निर्णय:, संकल्प:, निर्धा-रणं, अवसायः, विचारः, निरूपणं, परिच्छेदः, अवधार-णं-णा.2 अभिनिवेश:,अध्यवसाय:, निवेध:. - ATIVE, a. निषीयक, निर्धारक. = ED, a. निश्चित, निर्णीत, सिद्ध, नि-यत, व्यवस्थित, परिच्छित्र, अवधारित. 2 (of persons) स्थिरनिभय, वृढ-कृत-संकल्प, अभिनिधिष्ट, कृतनिभय. ,=EDLT, adv. स्थिरचेतसा, वृढं, वृढ निभयेन. =ER, ं 8. निर्णयकुत् m., निर्णेत m.

DETEST, v. t. विश्विष् 2 U, गहे 1, 10 A, गुप् -desid. (जुगुप्सत) (with abl.); See Abhor. ∴ Able, a. जुगुप्सित, गहिन, निय, गहेणीय, विश्वेष्य. —Ation, s. गही, जुगुप्सा, घृणा, विश्वेष:. —ER, s. देविन का., विश्वेष्ट का.

DETERONE, v. t. राज्याद अंत c. or च्यु c. or च्यु c. or च्यु c. or व्यु c. or च्यु c. o

Distronate, v. . सहसा स्तन् 1P or ध्वन् 1 P.

PRIORY, See PERVERT.

DETEAUT, v. अपकृष-अपनी T.P. क्र अपलए T.P.

अपवद्-भाव-1 A, अधिक्षिप 6 P, विद 1 P, अस्यात (D.) (with dat.); मूच्यं श्यूनीक 8 U; लब्नूक; See DEPRECIATE. —ION, e. अपवर्वः, लब्बून्तः, लब्बून्तः, व्याप्तः, युवानिदा, पेत्र्यं, परदोषाविष्करणं, मात्सयं. —OB, s. अपवादकः, अधिक्षपकः, निदकः, असूयकः, परिवादरतः. —OBX, a. अपवादित्, निदकः, अभ्यस्यकः, पिश्चुनः

DETRIMENT, s. giff f., when ϵ :, with f., ϵ :, ϵ :, which ϵ :, ϵ :,

DETRUDE, v. t. अवपत् c., अध: क्षिप् 6 P, श्रेज् c. - DETRUSION, s. अवपातनं.

DETRUNCATE, v. t. अवस्छिद् 7 P, निकृत् 6 P, वि-लु 9 U. =10N, s. अवस्छेद:, निकर्तनं

Deuce, s. इयं, दिकं. 2 पिशाचः, भूतः.

DEVABTATE, v. t. उच्छिद् 7 P, उत्-अव-सद् c.; उपपीइ 10, वि-उप-सु 1 A, प्रवाध् 1 A, निजैनीक 8 U. =10N, s. उच्छेद:, उपप्रव:, प्रवाधनं, विनाशः, निजैनीकरणं.

DEVELOP, v. t. पुष् 1, 4, 9 P, प्र-डप-चि 5 U, प्र-सं-वृध् c.; 'she d. ed her lovely limbs' प्र-पोष लावण्यमयान् विशेषान् (K. I. 25); also प्र-चायमानावयवा (R. III. 7), उपचितांगी. 2 विकस् c., विस्तृ c., उद्दिर c.; तस्य (कार्योपक्षेपस्य) विस्तारमिच्छन् (Mu. 4) 'wishing to d. it'. =v. i. प्र-उप-चि pass., उद्धिर pass., कमशाः विकस् 1 P, क्रमेण प्र-सं-वृध् 1 A. = MENT, s. प्रचयः, संवर्धनं; विस्तारः, विकासः, उद्धेदः.

DEVERGENCE, See DIVERGENCE.

Deviate, v. i. अति-च्यति-इ 2 P, अतिक्रम् 1 U, 4 P, अति-च्याभ-चर् 1 P; 'did not d. even an inch from the beaten path' भ्रुण्णाइत्मेनो रेखा-मात्रमाप न व्यतीयु: (R. I. 17); अप-या-इ 2P, चर् 1 P, प-वि-°; इयु 1 A, भ्रंज् 4 P, 1 A, (with abl.). =10N, s. अतिक्रम:, विचलनं, च्युति f., भ्रेच: भ्रंज्ञ:, ज्यभिचार:, त्यागः; 'd. from the right path' उत्पथयानं, विमार्गगननं.

Device, s. डपाय:, युक्ति f., प्रयोग:, कल्पना, साधनं 2 अप-अयप देश:, उलं, माया, इधन् n., कैतवं, व्याज: 3 लक्षणं, चिह्नं, अंक: 4 निर्माणशक्ति f., कल्पना-चातुर्थं.

DEVIL, s. भूत:, वेताल:, (वज्ञाब:; 'I shall not raise a d. for my own destruction ' नाहेक्सन-विनाहाय वेतालीत्थापनं करिष्यामि

Devious, a. वक्र, कृहिल, जिझा 2 मयौदातिकाभिन, व्यभिचारिन,

Devise, v. बिन् 10, उप-सं-कृष् 0., निरूप 10, युज् 7 U, 10, आ-पर्या-लोब् 10, यूट् ०. 2 इच्छाप्रवेण प्रदा 3 U. = s. इच्छाप्रवेण रिक्थदानं. = 28, s. भनोभिका-

हिन् m. - EE, s. डपायज्ञ:, परिकल्पकः, प्रयोजकः. DEVOID (of), a. See DESTITUTE (of). DEVOIR, s. स्वकतंत्र्यं, कर्तव्यता, धर्मः. 2 सस्कारः, आदरः, पूजा, संमामः.

DEVOLVE, v. t. निक्षिष् 6 P, न्यस् 4 P; संक्रम् c., सम्-च e. (अपेयित), आरुइ c. (रोपयित); 'having d. ed their property upon their sons' पुत्रसं-कांतलक्ष्मीकाः (U. 1); गुणवन्युतरोपितिश्रयः (R. viii. 11). 2 प्रपत् c., प्रस्-प्रवह c. -v. i. आगम् 1 P, आया 2 P, पत् 1 P, संक्रम् 1 U, 4 P; न्यस्-तिक्षिय्-समृ c. pass.; 'after his death the kingdom d. ed upon his eldest son' मृते तिस्महतस्य ज्येष्ठपुत्री राजपदभाग्वभूत. 2 अधः पत् 1 P, अवपत्. -Devolution, s. निक्षेपणं, सम्पणं, संक्रामणं.

DEVOTE. v. t. प-विनि-यज् 7 A, 10, सम्-ऋ c. (अर्प-यति), निक्षिष् 6 P, उत्सुज 6 P, सं-उप-ऋष c. 2 (Oneself to) आसंज्-अन्रंज्-pass., मन: युज् or बंध् 9 P or अभिनिदिश c., आसक्त-अभिनिदिष्ट a. भ (all with loc.); भज् 1 U, आसेव् 1 A. 3 नाजाय कृप् c.; See Doom. -ED, a. सक्त, आ-प्र-व्या-सक्त; नि-, रत, आभिनिविष्ट, समाहित, पर-तत्पर-परायण in comp. 2 भक्त, रृढभक्ति, अनुरक्त, अनुरागिन्; 'd. to the king 'राजनिष्ठ, नपासक्तिचन; 'a d. wife ' एकपरनी, पतिवता, साध्वी, सती: 'a d. husband' भार्यानिरतः, पत्नीसेवी; 'a d. friend ' स्थिर्भेम मित्रं, रूढसख्य: सहद. -EDLY, adv. चित्तेकाग्रतया, भक्त्या, निष्ठया, अभिनिविष्टं, मनोभिनिवेदोन, मनोयोगेन, ससमा-हितं. =EDNESS, s. आसक्ति f , भक्ति f., अभिनिवेद्याः, परायणता. = EE, s. तापस:, यति:, योगिन m., तप-स्विन m., मुनि:, नती. 2 भक्तजन:, प्रणयिजन:, उपास-कः, भक्तः = ION, ह. अभियोगः, अभिनिवेद्धाः, अनुरा-गः, सेवा, डपासना, प्रसक्ति रि. आसक्ति रि. भक्तिः, निर-ति f-, परायणताः 2 नियमः, धर्मिकिया, तपस n. 3 ईश्वरभक्तिः-सेवाः 'self-d.' आत्मोत्सर्गः-परित्यागःः 'd. to a husband' पातिनत्यं, पतिसेवा; 'to perform d.s' तपभर 1 P or तप् 4 A, तपस्यति (D.). - IONAL, a. धर्मपर, धर्मनिष्ट, भजनज्ञील. 2 धर्मित्रयाविषयक, तपोमय (यी f.).

DEVOUB, v. t. मझ 10, अद 2 P, खाद 1 P, प्रस् 1 A, पृ 6 P. 2 उपयुज् 10, उपयोगेन विनञ् c. —ER, s. मक्षतः, खादतः.

DEVOUT, a. धार्मिक, धर्म-परामणशील, धर्मनिट, धर्मान्मन, भक्त, इंधरिनरत, पुण्यकील, भयतात्मन, पुण्यात्मन. -LY, adv. धक्कत्या, भाक्तपूर्वकं, भाक्तपुर:सरं, अखानितं -श्रद्धकः, अ. धार्मिकता, धर्मात्मता, ईश्वरनिटता,
भक्ति f.

Dew, इ. नीहार:, अवश्याय:, तुबार:, मालेयं, डिम-राभि-ज-जलं, - v. ६. नीहारेण सिच् 5 P or मीक् 1 P; 'd. drop, तुबारकण:-बिद्ध:-हाकर:, and sim, comps. - ४, ८. भुवारमय (थी f.), अवरक्षायावतिकः, कुनार-

DEXTEROUS, a. कुक्क, विपूज, पद्द, रक्ष, लक्ष्मस्तः करदक्ष. -Ly, adv. निपुज, दक्षतया, सपाटवं, इस्तका-घवेम. -DEXTERITY, s. दक्षता, पदता, नेपुज्यं, इस्त-कौदालं, इस्तलाघवं

DEXTRAL, a. दक्षिण, अपसन्य, दक्षिणपार्थस्थ-

DIABETES, s. मधुनेह:, प्रमेह:, बहुम्बरीग:. DIABOLICAL, a. पैशाच (बी f.), पिश्वाचीपम. 2

घोर, दारुण, पापिष्ठ, अतिघोर-पाप, अतिर्विच. Diacoustics, s. अतिविचा.

DIADEM, s. मुकुट, किरीट:-टं, मौलि:, बध्नीव:-वं, किरीटवं; 'd. ed 'किरीटवं, किरीटभारिव.

Diagnosis, s. रोगनिर्णय:-निरूपणं, रोगनिदानं; श्री-मांसा, चिकित्सा.

DIAGNOSTIC, 8. रोगलक्षण-चित्रं.

Diagonal, s. कर्ण:, अति f. =LY, adv. कोणाकीण, कर्णाकर्ण.

DIAGRAM, 8. चित्रं.

DIAL, 8. शंक्षयंत्रं, सूर्यघटी.

DIALECT, ह. प्राकृतभाषा, भाषा (as opposed to स-रकृत). 2 भाषणं, वचनं, उक्ति f.

DIALECTIC, 8. तर्क:, न्याय:, हेत्विया, आःवीविकी विद्याः = AL, a. तार्किक (की f.), न्यायिन्. = IAN, s. तार्किक:, नेयायिक:, न्यायिवह m.

DIALOGUE, s. सलाप:, संवाद:, संकथा, संभावण, प्रभानरं, कथोपकथनं. -DIALOGIST, s. संवादकः, उत्तरप्रत्यनरदायकः.

DIAMETER, इ. ज्यास:, विष्कंभ:. = DIAMETRICAL-LY, adv. विपरीतं, प्रतिकृतं, अत्यंतं, एकांतत:.

DIAMOND, 8. वज:-ज, हीरं, हीरंक: ; 'd. cutter' हीरकार:-माजेक:.

Diapason, 8. स्वराष्ट्रकं, स्वरमाम:.

DIAPER, s. चित्रितं श्रीमं. = v. t. श्लीमं चित्र् 10 oi कर्तुरीक, &c.

DIAPHANIC, a. स्वर्छ, विद्याद; See CLEAR.
DIAPHORETIC, a. स्वेदन (नी f.), स्वेदजनक, घ-मोत्पादक; 'd. medicine' स्वेदन.

DIAPHRAGM, 8. शारीरमध्यदेश:.

DIARRECEA, a. अतिसार:, प्रवाहिका; महणी-, हव f. DIARY, s. दिनपत्रिका, दैनिकष्टनपुरसके.

DIATRIBE, s. अधिक्षेप:, कृत्सात्मको तेख:. . DIBBLE, s. लंघखनित्रं.

DICTATE, v. t. आजापूर्व कथ् 10, आदिश् है P, आजा c. (जापयित). 2 सूच् 10, भीरसह कः, प्रश्नुद्र 10, प्रेर c.; 'd. ed by good Motives' संद्यक्किन प्रेरित. - s. आजा, आदेस:, ज्ञासनं 2 चोदर्य-मा, प्रेर-ण-णा. - ION, प्रोत्साहनं 2 आजापनं, आङ्गपूर्वक्किन थर्म. - 08, इ. एकापिपति:, अमुखाधीन: ज्ञास्ताहनाः मा

विशेषणः प्रशः व आवेदाकः, शावित m. =OBIAL, a. अवितिः, See Arbogant.

क्यांकर, अ. भाषा, वाणी, वाक्सरणि f., वचावि-

क्रिक्ट (श्रेम्स क्रिक्ट क्रिक क्रिक्ट क्रिक्ट क्रिक्ट क्रिक्ट क्रिक्ट क्रिक्ट क्रिक्ट क्रिक क्रिक्ट क्रिक क्रिक्ट क्रिक क्रिक

DIE, s. अक्ष:, पांचाक:, देवन:; 'a loaded d.' क्टा-भा:.—Diote, (pl.) अक्षा:, &c. -v. i. अक्षे: दिव् 4. P., कह 1 P. = ER, s. अक्षपूर्त:, अक्षदेविन m., भूते:, कितव:. - ING, s. पूतं, अक्षजीडा; 'd. board' अहीपदं, सारिफलं; 'd. box' अक्षाभारः; 'the die is oast' कृते देवाधीनं (अप्रतिविधेयं) कर्म, अधुना यहावि'तहवतु.

Dir. v. i. म 6 A, प्राणान-असून-जीवितं त्यज् 1 P or इत्सुज् 6 P or इा 3 P, पंचत्वं या 2 P or गम् ी P बपरम 1 P: पराम-गताम- a. भू 1 P, देई-तनुं स्यज्, प्र-इ 2 P, विपद 4 A, संस्था 1 A, प्रमी pass. 2 विनश 4 P, प्रली 4 A, ६वंस् 1 A, क्षि pass., अवसद 1 P. 3 की 1 P, विश्व pass. - DEAD, a. मुद्धः उपरत्न, संस्थित, प्रेत, परेत, परा सु, गतासु, विपन्न, लाण, विचेतन, प्राणहीन, प्रमीतः 2 मिश्रल, निश्रेष्ट, किंदी निस्तेवस्, निःसत्व, असार, निष्फल. 3 सुप्त, कें (as of limbs); 'd. body ' वार्व, मृतवारीरं; हुन्य: ; 'd. language' अपचलिता भाषा; 'd. इंडिए) 'धोर-गाढ-निदाः 'd. loss ' परिपूर्ण-सकला , हानि:; 'd. letter ' सुप्तार्थं वचनं; 'd. soul ' निर-भिमान: आत्मा. - 8. (Of night) मध्यरात्र:, · fauffer: arbite: 2 п. ф; See DEPTH. -EN, री हैं हुवेशीक 8 U, शिथिलीक, तेजो ह 1 P, नश् c., म्हानीक. -v. i. मेरे 1 P, शिथिलीभू. -LY, a. प्राणापहारक, जीवितापह, मारात्मक, निधनकारिन, प्रा-र्णातक, प्राणहारिन, प्राणमाशक, जीवतम (भी रि.). 2 " अशास्य; * d. enmity ? आमरणोतिकं वैरं, अज्ञास्य वैरं: d. poison ' हाला(ल)हले विष. -adv. जतवतः प्राणातिकः 'd. wounded ' भिन्नमर्भनः 'd. - palo श्रेतसवर्ण. = NESS, s. दीर्बस्यं, निःसत्वता, ज-ज्ञत्व, स्तंभ: वैकल्यं, विरक्ति f., शिथलता. -DEATH, के मरणं, मत्यः, छपरमः, निधमः-मं, अतः, पंचत्वं-ता, विक्थिति र्,, कालधर्मः, दिष्टांतः, प्रतयः, अत्ययः, नादाः, प्राणनामा:, तनुत्थाग:, &c. 2 यम:, काल:, कृतांत:-श्रेक्षाः, धातः, व्यापादनः, 'he was pelted to d.' सलेश्चात हतः; 'he was sentenced to d.' तस्य भागदेक आहिए; ' to put to d. ' हन् 2 P, ब्यापद on का बादिक 6 P: 'क violent d.' अपमत्यः : अप्रभात:; 'angalof d. 'यमदतः; 'd. by festing' नाय:, प्रायोपवेकानं: 'd. bed ' मृत्युक्तय्या. =LESS, a. ्रभूतर, अनुभर, अमत्ये, चिर्स्थायन-

Diet, s. आहार:, अर्थ, भीजन, अर्थ, 2 पथ्य, पथ्यार्थ,

The state of the s

पथ्यात्रित्वं. 3 राजसमा, त्रिष्टसभा. =0. ८. पुर्वं ०, मृ 3 U. 2 पथ्यं निर्देश्च ६. ए. १९००

Dirren, v. i. He pass., 7-4-°: affing pass., (न कारणात्स्वादिभिदे कुमार: R. v. 85) हिल्ला. ex. by (s.); 'they two do not d.' = a-योभेंद:, विश्लेष:, &c. 2 अन्यथा मनः 4 A. नःसमन, विवद 1 A, भिन्नमत ब. भू , विप्रतिपद 4 A: (एवं हि विप्रतिपनाः प्राणयनां प्रति अतयः S. B. 702); 'I d. from you? मम मतं त्वन्मतादिकः 3 वि-प्रति-रुध pass. - ENCE, s. 4a:, विशेष:, अंतरं, (with gen.). 2 पार्थक्यं, इतरत्वं, भिन्नत्वं, व्यतिरेकः; ' that makes no d. ' तेन न कोपि विश्वेषो जायते. 3 विरो-धः, वैपरीत्यं, विपर्वयः, बैलक्षण्यं. 4 विप्रतिपत्ति र्., म-तिभेट:, विसंबाद:, वैमत्यं; काल:, कलहः, विवाद:. 5 असान्य, असादृश्यं; 'd. in quantity' वैषम्य. +ENT, a. ⊣िन, वि-प्र-भिन्न, इतर-अ-य-पर-pron. «., व्यतिरिक्त, विपरीत, पथक, विश्विष्ट, (with abl.); afar in comp. s; ' she is not d. from my body (myself)' अव्यतिहिक्तेयमस्मच्छरीहात् (Ka. 151); 'a d. sense' अर्थातरं. 2 असद्श (शी f.), अस-मान, विषम, असम. 3 विविध, नानाप्रकार, नाना in comp.; तत्तत् pron. a., 'd. S'astras ' तानि ता-नि शासाणि; 'in a d. way' अन्यथा, भिन्नप्रकारेण--ENTIAL, a. भेटकर (री f.), विशेषक .- ENTLY, adv. अन्यथा, इतरथा, भित्ररूपेण; अन्यप्रकारेण, पृथक्. DIFFICULT, a. असुकर, दुभर, कठिन, दुष्कर, दु:सा-ध्य, कष्ट. 2 गहन, विषम, दुवेधि, असुगम, कष्टतेय, गृढार्थ, दुत्तेय. 3 (With inf.) ex. by दुर, दु:ख, कष्ट, in comp.; 'd. to get' दुष्पाप, दराप, कष्ट-साध्या दुरारोह, दु:खछेब, &c. ; 'a d. case ' सज्ञ-ल्योर्थ:; 'a d. road' दुर्गसंचा(च)र:, संकमः; 'a d. place ' विषम स्थानं, दुगै, दुगैमस्थलं. =LY, adv. दु:खेन, कष्टेन, कृच्छ्रेण, कष्टं, आयासेन, दुर pr. ►Y, 8. असीकर्यं, वैषम्यं, कठिनता, दुष्करत्वं, कष्टता, द:साध्यता. 2 आयास:, वैक्रव्यं, विरोध: 3 कृच्छं, सं-कटं, विम्न:, आयासः, दुर्गं, दुःखं, विरोधः, क्रेशः, बाधां, क्षष्ट:-ष्ट. 4 विवमपदं, असुबोधं-दुर्बोधं पदं, असुगमं स्था-नं; ' without d. ' अनायासेन, मुखं; ' with d. ' कथमपि, कथं कथमपि, कथंचित् , दःखेन, कुच्छेणः '& commentary explaining the d. es ' विषमपदिन-मिशानी टीका ; 'beset with d. es' सम्रास्य, सर्कट-क ; 'overcoming d. es ' द्वीलंघनं.

DIFFIDENCE, s. अविश्वाद:, अपत्यय:, आ-, शंका. 2
(In oneself) अप्रगत्भता, विवय:, द्वी:, लज्जा.
— DIFFIDENT, s. अविश्वादिन, संकाजील, अपरेपर, साजंक ; 'the mind feels d. of itself' आस्मन्य-प्रत्ययं चेत: (S. 1). 2 अप्रगत्भ, अश्वंह, विनिद्धिः द्वीमत, सञ्जादतः -LF, adv. अप्रगत्म, साजंक, सञ्जादाः -LF, adv. अप्रगत्म, साजंक, सञ्जादाः -LF, adv. अप्रगत्म, साजंक,

DIFFRACE, v. t. Prys. 7 A. 10. Pring o.

Diffusm. o. f. प्रबं o., विन्यरिन्स्त o., विसय् o., प्रचट c., विक्रं 6 P, तव् 8 U, अभि-म-वृध् c. 2 प्र-स् o., विद्र c., प्रक्षिप 6 P. 3 (Isself) ब्याय 5 P. क्रिस-विषय 1 P, विस्तु pass, स्यश् 5 A, सर्वेष गम् 1 P or प्रविद्य 6 P. -a. वितत, सविस्तर, विस्तृत, असंक्षिप्त, विस्तीर्ण, समप्ति. - LY, adv. सविस्तरं, विस्तरेण, वि-स्तर्त्ताः, प्रपेचन, असंक्षेपतः, असमासेन. =ION, s. प्रसारः, प्र-वि-सरः, विस्तारः, अभिवृद्धिः 🗗 वितति 🛵 त्रवारणं, प्रसर्णं. -IVE, a. वि-प्र-सारिन, व्यापकः व्यापिन, मसरणशील. -IVENESS, s. विस्तारः, विस्त-ति f., व्यापकत्वं. 2 वाग्विस्तारः, प्रपंचः, वाक्यविस्तरः. Die, v. t. खन् 1 P; 'd. down' (भूमि) अबद 10, भिड् 7 P; 'd. in 'निखन्. 2 निर्भिद्, डिट् 10, व्यथ 4 P. = GER, s. खनक:, खनित m.

Digest, v. t. (जहरे) जू c. (जरयित), पच् 1 P, परिपाक नी 1 P, परिणम् $\tilde{c}$. (णमकति), दह 1 P. 2क्रमेण-यथाक्रमं-विन्यस् 4 U or रच् 10 or ग्रंथ् 9 P or लिख 6 P. 3 मनसा विचर c. or चित् 10. 4 Suffer, q. v. =v. i. ज 4 P, पच pass., परिणम् 1 P. -ER, s. पाचकं, जारणं, आग्निवर्धनं, रोचनं, रेाचकं. -ION, 8. पाक:, वि-परि-पाक:, पचनं, परिणाम:. 2 जठरामि:, जठरानल:, अग्नि:; 'slowness of d.' अग्निमायं; ' having a good d. ' प्रदाताभि:. -IVE, a. पाचन (नी f.), पाचक, अग्निवर्धक, परिपाकिन. DIGHT, See ADORN.

Digit, s. कला, लेखा, रेखा. 2 अंक:.

DIGNITY, s. महिमन् m., माहात्म्यं, औदार्थं. 2 अनु-भावः, प्रतापः, तेजस् गः, प्रौढि र., प्रौढत्वं-ता. 3 प्रात-ष्ठा, गौरवं, पदं, उत्कृष्ट-परम-पदं, उत्कर्षः, उन्नात f., आभिजात्यं, प्रतिपत्ति f., ओजस्विता, उचत्वं, कलीनताः 'd. of style' ओजस् n. 4 मानः, अभिमानः, गर्वः, दर्ग:, 'd. of expression ' नीढत्वं वचसां. -Dig-NIFY, v. t. संमन् c., सत्कृ 8 U, पूज् 10. 2 उत्कृ-ष्टपदे नियुज् 7 A., 10, परमपदं प्राप् .., बत्कर्ष नी 1 P. -ED, a. महानुभाव, अनुभावबत, ग(गं)भीर, ओजस्विन, प्रौढ; महाप्रताप; 'd. in mien' गंभीरा-कृति. 2 मानिन्, महाक्षय, महेच्छ. 3 उत्कृष्टपद्वियुक्त, प्रतिपत्तिमत् , परमपदारूढः - Dignitary, s. मान्य-जनः, ब्रिष्टजनः, बुलीनपुरुषः.

DIGRESS, v. i. मस्तृतं न अनुसंधा 8 U, अपस्तृतं वड्-भण् 1 P or बच् 2 P, प्रकृत-कथायीमं त्यज् 1 P, 'you are d. ing ,' व न्त्या प्रस्तृतनकुसंधीयते. 2 उत्तम 1 U, 4P, दिन्नत् 1P, मच्यु 1A, अंग् 1 A, 4 P; See DEVIATE. -ION, 8. ABRICATION, SIN-रेउतानुसंभानुं, असंगः, आसीताकं वचनं; enough of d. ' असे शादिशक्तिन or प्रसंगत, प्रकृतमेवानुसंधीयता-2 बरक्रम:, विचलनं, अंशः, च्याति कि स्यागः. - IVE, a. अनेन्वित, अन्नर्वत, अवक्त, अस्गत, अस्वद्

Ding, e. सेत:, सेतर्वभ:, पिंडल:, धरण:, कुल्य:-2 कुल्या, परिका, खातं, प्रणाहः-सी

DILACERATE, See TEAR.

DILAPIDATE, v. i. of 4 P, farm 4 P, far-sign-द-pass., अवसद् 1 P. - v. f. टाव्छद् 7 P, अवसद c., प्रध्वेस c., क्षि c., विनज्ञ c.; See DESTROY. -ION, 8. क्षय:, ध्वंस:, नाज्ञ:, उच्छेद्र:, अवसाद:.

DILATE, v. t. विस्तु c., वितन् 8 U, प्र-वि-स c., दी-धींक 8 U. 2 (upon) प्रपंचयति (D.), संदिस्तर विष् 5 U or ब्याचक्ष 2 A, अति-विष्. -v. i. वित-न्-विस्तु-विवृ pass., आयतीभू , दीर्घीभू. =ED, a, बिन तत, व्यायत; उत्फ्रस, विकसित. -ION, 8. विस्तार:, वितति र्., विस्तरणं, विवृति र्.; विकास:-सर्न, बत्फुबता. DILATORY, a. दीर्घसत्रिन, दीर्घस्त्र, विलंबिन, मंद, मं-थर, चिरिक्रय, अक्षिप्रकारिन्. -LY, adv. सविलंबं, नंबं-मंदं, कालक्षेपेण. - NESS, 8. दीर्घसमता, विलंब: कान लक्षेपः, मांयं, कार्यजडताः

DILEMMA, 8. डभयसंभव:, विकल्प:.

DILIGENT, a. डवोगिन, व्यवसायिन, उपुक्त, सोयोन, उग्रमिन, अनलस, अभिनिविष्ट, उग्रम-व्यवसाय-पुर, हु-योगतत्पर. 2 (Of things), अनवरत, सतत, नित्य-प्रवृत्त, प्र-आ-सक्त, अभ्यस्त, प्रसित, अविच्छित्त. ≠८४, adv. प्रयत्नतः, सोधीगं, सोधमं; अनवरतं, प्रसूतं, - DILIGENCE, s. उदाम:, अध्यव-च्यव-साय:, उद्यो-गः, अभियोगः, अभिनिवेशः, प्रयत्नः, अभ्यासः, प्रसंकि f., उत्साह:. 2 सातत्यं, अविच्छेद:, अविराम:, वैदस्यं. DILL, s. सालेय:, मध्रिका.

DILUTE, v. t. जलेन मिश्र 10 or संस्कृ 6 P. विली с., तन्कु 8 U, क्षीणीकः; मिश्रणेन सन्ति तम्क . - ION; 8. जलसंसर्गः, जलमिश्रणं; तनुकारणं -- DILUENT. 6. विलयनं, तनुकरणं.

DIM, a. मंदय्ति, मंदपभ, मलिनकाति, मलिन, निष्पम् निस्तेजस, सतिमिर. 2 अप्रकाश, अध्यक, अस्पष्ट, इरा-लोक, दुर्वह; 'seeing d.-ly ' इतदृष्टि, अस्पष्टदक्कः ' of d. understanding ' मंदमति, जद-स्थूल-धी-हार्के, &c. =v. t. अंधीक 8 U, अस्पष्टीक, कलबीक, निष्प्रभाक, मलिनयति (D.). =LY, adv. अस्परं, अ-व्यक्तं, निष्पमं, मलिनं. = NESS, s. तिमिरं, अस्पहता, तेजोहानि 🎝 दुरालोकता, मालिन्य, अस्पष्टता. 2 स्थल-मतिता, बुद्धिमांचं.

DIMENSION, 8. प्रमाण, परिमाण, मात्रा, मानं, वि-

DIMINISH, v. t., v. i. See DECREASE. - DIMINU-TION, 8. न्यूनीकरण, ऱ्हास:, क्षय:, अपचय:, अवसाद:, हानि f. - DIMINUTIVE, a. अल्पकाय, श्राह, श्राल्य, स्तोक, सक्स, छछ, 2 अस्वार्थ (प्रत्यवः); क्षेत्र क्षेत्र d. termination ' sequif set.

DIMITY, s. रहें कार्यासवसं.

DIMPLE, ब. कपीलनंगः, गडतरंगः, कपीलीवि f., क-

हा, अग्रिस्ता, रंतुरता, अंगः, तरंगः: - Dimple, a. त्रुद्ध, क्षांमत्तव, रंतुरः

ह्म, ८ कल्कलः, निनादः, कीलाहलः, तुमलरवः, निः-वैनः, वेष्योवः, तुमुलं. - ७. १. (अवणपुर्ट) अर्जरीकः हिंद, कणी कपहन् 2 P or जर्जरपति (D.); See रिप्राम.

प्रिष्ट, ए. 6. पुज् 7 A, आहार-भोजन-सेब् 1 A or क्षेत्र c., श्रारिशिति क 8 U or क्ष्य c. -ए. १. भु-ए., अश्व c. -DINNER, इ. भोजन, आहार:, अश्व-हैं See FOOD. 2 उत्सव:, जिथ र्र., भोजनोत्सव:. ING, ए. १. श्वन्दायते (D.), नद-स्वन्-कण् 1 P; ding dong' घंटानाद:-श्वन्दः, किकिणीरवः-शब्दः-हिंदः, सततनादः-

INGLE, See DALE.

INGY, See BLACK.

हाराः, त्र. प्रहारः, आधातः, अभिधातः 2 बलं, प्रभवः, त्रामध्ये; 'by d. of ' बलेन, प्रभावेन, सामध्यात, यो-

TOCEBAN, s. प्रधानधर्माध्यक्षः

CORTHESIS, s. बक्रांगचिकित्सा.

हि. ए. ं. नि,-मस्ज् 6 P (with loc.); अव-वि-गाह 1 A, प्र-नि-विश्व 6 P, आमु 1 A, (acc.). 2 व्याप्ट 6 A, ब्याप्टत व. पू. - ए. र. अवगाह c., मस्ज् c. (म-ज्जवित), पविश्व c. 2 सिच् 6 P, क्रिट् c., आर्दीक 8 U; 'd. in a business' ईवद व्याप्ट or पहत् 1 A; 'd. into books' चुंब 1 P; अल्पन्नाः अधि-इ 2 A. - इ. निमज्जन, अवगाहः, प्रवेद्याः 2 अवपातः, नवता, आगति र

MPTHERIA. s. मांससंतानिका.

MPHTHONG, s. स्वरह्रयं, संयुक्तस्वरः, संध्यक्षरं. MPLOMA, s. पदवी-अधिकार-दायकं पत्रं.

Экреммот, s. सामन् n., नीति f., दौत्यकमेन् n. 2 दाजद्गमंदल-समूद:. = Diplomatical, a. द्त-कार्वविचय. = Diplomatist, s. सामपयोगकः., रा-जनीतिकश्रकः, दौत्यकार्यनिपुणः, सामकृक्षरुः.

प्रिष्ठक, म्हण्या, त. दाहण, घोर, इस, तीन. 2 भीषण, कूर, भिदानक, रीह. — NESS, s. दाहणत्मं, घोरता, रीहता.

प्रिष्ठक्रदा, v. t. संभा 3 U, स्त्रीक 8 U, उदिच 6 P, किए. अधिकृत्य क्षिप् 6 P, (a missile &c.); 'd. किए. अधिकृत्य क्षिप् 6 P, (a missile &c.); 'd. क्षिप्ता का बंध 9 P का आतंज c. का निश्चण्य 2 शास्त्र 2 P, विश्वण्य 1 P, मणी 1 P, निर्वह c., अधिष्ठा 1 P, अदेश के अ अनिस्-वय-दिच, प्रवृत्त व. 4 नियुज, आहा व. (जायपति), प्रवृत्त प्र. 5 विभा 3 U, प्र-वृज्ञ, अवत, संदक्त अकृतिक, अवितोम, अजिस, अजुलाम, 'd. déscendants' अनुस्तामः, अनुस्तामवैश्वाच्याः 2 स्त्रामन, अविष्ठा क्ष्यं क्षयं क्ष्यं क्ष्यं क्षयं क्ष्यं क्षयं क्ष्यं क्षयं क्ष्यं क्ष्यं क्ष्यं क्ष्यं क्ष्यं क्षयं क्ष्यं क्षयं क्ष्यं क्ष्यं क्ष्यं क्ष्यं क्ष्यं क्ष्यं क्ष्यं क्ष्यं क्ष्यं क्षयं क्ष

निर्देशः, आहा, भादेशः व संघानं, बहेशः, मेदनं अपण्यनं, प्रकासनं, विविधनं अधिष्ठातृत्तं, अधिष्ठानं, अधिष्ठानं, अधिष्ठानं, अधिष्ठानं, अधिष्ठानं, अधिष्ठानं, कर्जुः क्रि. हित्तं कि Address, q. v. +Iv. त. निर्देशकः, सूचक. -Ly, adv. सपथेव, सचः, अधिरातः । नत्कानं जात्, अधिरातं, शीर्मं, आधुं. 2 स्पष्टं, परयक्षं, सुव्यकं, अगुद्धत्या, भित्रार्थं 3 अनुलीमं, सरस्तयाः -OB, अ. शासिन्-अधिष्ठान् क., अनुलीमं, सरस्तयाः, अधिकाः रित् क., अधिकाः, निर्वाहकः -OBY, अ. विधिसंहिताः 2 नामधामसूचकं पुस्तकः

DIREPTION, s. अपहरण, अपहार:, लुंडर्न.

DIRGE, s. कड्णगीतं, कड्णरससंगीतं.

DIRK. See DAGGER.

DIRUPTION, See ERUPTION.

DISABLE, v. t. अनुपयुक्त a. कु 8 U, विहस्तीक, (रुणा विहस्तचरणां देवीं M. 4); अज्ञक्त-भसमर्थे a. कृ. 2 अवसद् c., विकर्लाक, उपहन् 2 P, दुर्वेलीक. = DISABILITY, s. अञ्चाक्ति f., असामध्यं, अक्षमता, अयोग्यनाः अनुप्योगः

DISABUSE v. t. अमं निरम् 4 U or उच्छिद् 7 P or अपान 1 P or इ 1 P or अपाक 8 U, अतिमुंच् 6 P. DISACCUSTOM, v. t. अभ्यासं लुप् c.

DISADVANTAGE, 8. अहितं, अलाभः, अपकारः, अन-थः, अनिष्टं, अपायः, हानि f., पीडा, बाधाः, 'at a d.' विवमावस्थ a., असमवस्थ a. = ous, a. अहितकर (री f.), प्रतिकूल, आहेत, अनुपकारक, विरोधिन, अ-पायाबह, श्वतिकारक. = ously, adv. आहेतं, अनिष्टं, सापकारं

DISAFFECT, v. t. विरंज् c., अपरागं उत्पट् c., उपजप् 1 P. =ED, a. वि-अप-रक्त, विभिन्न, असंतुष्ट, अभीत, अनुत्तः =ION, s. विरागः, असंतोषः, विरक्ति f., अभिक्त f.

DISAFFIRMANCE, 8. प्रत्याख्यान, प्रत्यादेशः: प्रत्या-

DISAGREE, v. i. न संगन् 4A, विवद् 1 A, भिर् pass., विरुध् pass., असर्वाभः, See DIFFER. —ABLE, a. अन्भित्त, अपिय, अभिट, अदित, अमीतिकर (गिर्), अरुविर, अनाह्यरक. 2 विरुद्ध, प्रतिकृतः —MENT, s. विसंवादः, विव.दः, भेदः, विमतिपान र्नः, विमति र्नः, See DIFFERENCE.

DISALLOW, v. v. न अनुवा 9 U, निष्ण 1-P, निर् 1 P. 2 प्रत्याख्या 2 P, प्रत्यादिश 6 P; See Deny. —Ance, s. प्रत्याख्यानं, निष्पाः, निष्पाः, विद्यानं DISANIMARS, See DISCOURAGE. DISANNUL, See ABOLISH.

DISAPPEAR, o. i. sint-factout pass., sint-v 2 P. तिरा म 1 P, अवस्य a. भू. 2 नवा 4 P, क्षयं-नावा-या 2 P. प्र-वि-ली 4 A, प-वि-ध्वेम I A; the pigeons having d. ed ' चक्षविषयातिकां तेषु, नयनप्थातितेषु, अदृष्टिगोचरेष, कपातेष, -ANCE, s. अंतर्थानं, तिरोधानं, अद्योगं: नाज:, रूप:, &c.; better ex. by (v. i.). DISAPPOINT, v. t. आजो भेज 7 P or प्रति-वि-इन 2 P or विकलीक or मोघीक 8 U or खंड 10 ; विप-हार 1 A: ' he was d. ed in his request ' तस्य यच्जा मोधी बनव, स भन्नाको बभव; 'd. ed in love' खंडितप्रणय, खंडित. -ED, a. भग्नाज, मीघाज, भग्नी-यम, अकृतार्थ, प्रतिहत, मनाहत, प्रतिबद्ध .- MENT, ह. आज्ञाभंगः, प्रणयवैषास्यं, विषालीकर्णं, नैराश्यं,विपलंभः. DISAPPROVE, v. t. निंद् 1 P, गई 1, 10 A, न पश्चंस् 1 P; not 'approve' q. v. -DISAPPROBA-TION, s. fiel, असंमति $f_{\cdot}$, विराग:, अत्रीति $f_{\cdot}$, विमति f., अन्भिनंदनं.

DISARM, v. t. अझाणि अपह 1 P or अपनी 1 P, निरायुधीक 8 U, नि:शकीक. 2 (fig.) शम् c. (शमर्यात), सांत्व् 10. —ED, a. निराुध, नि:शक; 'd. of anger' शांतरीय, क्षीणमन्य.

DISARRANGE, v. t. कमं भंज् 7 P, न्यस् 4 U, संकृ 6 P, संकृतीक 8 U. - MENT, s. अक्रम:, क्रमभंगः, न्यस्तताः

DISARRAY, v. t. अपनह 4 P, उच्छट् 10, विवक्षीकृ 8 U. 2 कमं भंज् 7 P. = s. व्यूड्भंगः, विजलः, समुन्तिजः.

DISASTER, s. आपद्-विपर् f., न्यसनं, डपश्व:, विपत्ति f., उपश्व:, अन्याहितं, अनर्थ:. -v. t. पांड्र 10, बाध् 1 A, उपश्व 1 A, उपश्व 1 P. -DISASTROUS, a. विषयुक्त, दुर्भाग्य, दुरंत; अनर्थांबह, दारुण, घोर.

DISAVOW, -AL, See DENY, DENIAL.

Disband, v. t. युद्ध न्यापाराट् मुच् 6 P or c., सैन्य-भंगं कु 8 U. 2 मुच्, विमाक्ष 10. =v. i. युद्ध न्यापा-राजु मुच् 6 P.

Disbark, v. t. नीकाया: अवत c.

DISBELLEYE, v. t. Not 'believe' q. v. - ER, s. नास्तिकः, आविश्वासिन् m. - DISBELIEF, s. अप्रत्ययः, अविश्वासः.

DISBEND, See RELAX.

DISBRANCE, v. t. नि:शायिक 8 U, शायां लू 9 U.
DISBURDEN, v. t. भार अवन e. or अपनी 1 P, निभार-किसार-a. के 8 U; 'd. one's mind 'मनीगर्न अध्यार आख्या 2 P; 'the afflicted should
d. Mair grief' कर्तन्यानि दु:वितेदु:विनिशेषणानि

Dissusion र व्यक्ति प्रश्निक क्षेत्र कि. व्यक्ति क्षेत्र कि. विकास क्षेत्र कि. विकास क्षेत्र कि. विकास क्षेत्र कि.

बत्सर्गः, विविधागः, त्यागः व receipt and वि

DISCARD, v. t. अपास् 4 U, अवभू 5, 9 U, अपाहिष् 6 P, निराक्त 8 U, अवस्त्र 6 P, अपहा 3 P; विक 0., अपनुद्र 6 P.

DISCERN, v. t. वि-विच् 3, 7 P, विचर् ंα., विद्-चिट् 7 P, त्रिणी 1 P, परीक्ष् 1 A. 2 निर्वर्ष 10, तृज्ञ् 1 P, इक्ष् 1 A, आलोक् 1 A, 10, आलक्ष्म 10, विभू c. = ER, s. विवेचकः, इक्षितृ m. = IBLE, α. दृश्य, दृष्टिगोचर, विभाव्य, प्रत्यक्षः = ING, α. सूक्ष्म-द्श्यित, दंथि-दूर-दृष्टि, विवेकित्, परिणामद्शित्त, विचार-चीलः = INGLY, adv. सविवेकः, सविचार, सपरिच्छेदः — MENT, s. विवेकः, विवेचनं, परिच्छेदः, विचारः-र-णा, परीक्षा, दृश्वष्टि f., अवबोधः, विज्ञानं.

Discention, s. न्यवच्छेद:, विभेदनं, विदारणं.

DISCHARGE, v. t. (A load &c.) भार अवत c. or अपनी 1 P. 2 डद-म 6 P, डदीर c., प्रमुख 6 P, हैं चर् 10, उत्सूज 6 P, प्रहा c., दहम 1 P. 3 (Arrow &c.) मुच, अस 4 P. विस्तुज, क्षिप 6 P, बेर c. निपत् c. ; 'd. a gun ' लोहनाडीस्थं आग्नेयं चूर्ण अव-ल c. 4 (अधिकारात् or पदात्) निःस c., अपकुँ व 1 P, अवसह c. (रोपयात), निष्कत् c., निराकृ 8 U, अपास् 4 U, च्य c., भ्रज्ञ c. 5 (Duty) क, अनुष्ठा 1~P, विधा 3~U, निष्यद्-संपद् ω , निर्वेद् ω , आचर् 1 P. 6 (Debt) (ऋणं) अधू c., निर्यत् 10, नि-राकु, निस्तु ८., विनी, आनुण्यं गमु 1 P. 7 मुख्, मोस् 10, विसूज . 8 (As a river) अवन 1 P, इ 1 P; सागरं वर्जियत्वा कत्र वा महानयवतराति (8. 3.) ' will d. itself &c '. -v. i. 男母 pass.; 蜀.1 P. -8. भारावतरणं. 2 उहारः, प्रस्नावः, विसर्गः, इद्वयमं, उचारण, उदीरणं. 3 क्षेपण, मोक्षः. 4 अवरीयण, अधि-कारभंशनं, पदच्यति र्-भंशः. 5 अनुष्ठानं, निर्वोहः, क्र-धानं, संपादनं, 6 आन्ण्यं, ऋणशोधनं-निस्तादः, 7 मो-क्षः, मिक्त र्रः, मोचनं.

Disciple, 8. शिब्धः, छात्रः, अतेवासिन् ,m., वि-याथिन m.

DISCIPLINE, v. t. विना 1 P, शिक्ष c., शास 2 P, आध-इ o. (अध्यापयात). 2 नियस 1 P, विनियस , शास, दंद 10, दस c. (दमपात). 3 व्यायम ; अभ्य-स् 4 U. = श विनयः, अनुशासनं, शिक्षा-क्षणं, अध्यापनं, अप्यासः. 2 नियमः, व्यवस्था, विधिः, शासनं, नीति f. 3 दंदः, नियसः, दमनं, शिष्टि f., विनियसः-मनं; 'military d.' युद्धान्यासः, युद्ध-रण-शिक्षाः, 'd. in arms' शकान्यासः.

DISCLAIM, - ER, See DENY, DENIER.

Disclose, श. र. विवृ 5 U, प्रकाश ०, आंक र र P, प्रकाश 8 U, स्पष्टीक, भिद् 7 P or o., निविद् c., स्था ०. (. स्थाप्यति); तो ing assesse र रहकाने-दः = Use, श. विविद् री, श्रकाशनं विवेदक निवस्

Disconnects, हैं. है, क्याँतर प्रष्ट् 0., कलुपी-मलिनीक 8 U, विवर्ष 10, कुंब्लीक. -ATION, s. वैवर्ण्य, कालुस्य,

मिन्द्रिक्ट प्रमान, ७. ६. वि-म-ध्वस् ८., ब्यूहं भंज् or भिड् म P (as an army); पराजि 1 A, विद्रु с.; See Defeat, Baffle. = ube, ३. भगः, ब्यसनं, परा-क्रेयः, पराभवः.

DESCOMPORT, v. t. पीड़ 10, व्यथ् c., बाध् 1 A;
See Applact. = s. अस्वास्थ्यं, दुःखं, पांडा, व्यथा,
केस:, वाधा.

DISCOMMEND, See CENSURE.

DISCOMPORE, v. t. क्षुम् c., व्यामुह् c., संजम् c. (धमयति), आकुलीङ् 8 U, बाध् 1 A. = ED, a. आकुछित, भुव्ध, व्याक्तल, कातर, व्याकुलिक्त, अनबस्थित,
व्याम, भांत, पारित्रव, विक्वविक्तः = URE, s. क्षोभ:,
बाकुलत्वं, व्याप्ता, वैक्रव्यं, उद्देग:, अस्वास्थ्यं, अस्थिरता.
DISCONCERT, v. t. व्यंड् 10, मोधीङ् 8 U, प्रति-व्याइंख् 2 P, See BAFFLE. 2 Discompose, q. v.
DISCONFORMITY, s. विरोध:, विक्डता, असाद्वयं,
असंगति f., विसंवाद:, विप्तिपत्ति f.

DISCONNECT, See SEPARATE. -ION, s. विश्लेष:

Disconsolate, a. विज्ञ, विवण्ण, दीन, उदिम, म्लान; See Dejected. — Ly, adv. सविवाद, सखेदं, सोहेग. Discontent, a. असंतृष्ट, अतृत. — s. असंत्वः, अन्तृति f., अप-वि-दागः, विरक्ति f., अपनिति f. — v. t. असंत्वेषं उत्पद c. or जन् c.

DISCONTINUE, v. t. त्यज् 1 P, विच्छिद् 7 P, विरम् c. (रमयति), निवृत् c., उज्य 6 P, विल्य c. =v. i. वि-हप-रम् 1 P, निवृत् 1 A, (with abl.); See CRASE. =ANCE, =ATION, s. विच्छेदः, विरामः, निवृत्ति f.; उपद्यासः, भेगः, अंतरायः

Discord, v. i. विसंबद् 1 P, विभिद्-न युज्-विरुधpass. -s., -ance, s. भेदः, भिज्ञता, विसंवादः, मतभे-दः, विरोधः, विमति f., वैसन्यं, वैपरीन्यं, वैलक्षण्यं; 'd. of sound' स्वरविरोधः, अपस्वरः -ant, a. विषम, प्रतिकृत, विरुद्ध, विसंवादिन, परस्परिषद्ध, वि-भिज, असंगत, विपरीतः, 'd. sound' विस्वरः, अप-स्वरः, कर्वेदाध्विः,

DESCOUNT, v. t. भागं उद्-ह 1 P. = s. उद्धार:, इद्धांगाय:.

DISCOUNTENANCE, v. t. q अनुप्रह 9 P, q उपकृ 8 U, q अनुप्रह 1 A.

Discouraci, v. t. वस्ताहभगं कु 8 U, अव-वि-सद c., विवाद अन् c., विवच्नीकु, धैर्य ध्वस c., मनः or आवा। भूक 7 P. 2 Deter, q. v. =ED, a. भन्नोत्स्ताह, हतान्ना, भन्नोचम, विवच्ना, अवसम, विक, निद्-स्ताह, मनोहत, मतिबद, मनान्न, प्रिपेच्यत, स्वमित पूर्यः क्रिक्ष, स. विनाद वस्ताह, विपेच्यत, स्वमित पूर्यः क्रिक्ष, स. विनाद वस्ताह, विपेच्यतिह, =स.हमा, ६. विन

ध्वंसः, बत्साहभेगः, भाषा-ब्रह्मसः अगः। विवादः, अवः सादः, किश्वता, धर्मस्यातं , -रवत्त्वः Discourage, v. i. संबद् 1 P, तंत्राहः 1 A, समाळप् 1 P. 2 भाष् 1 A, वद-गद् 1 P, अधिकृत्यः वस् 2 P. -s. सेवादः, संभाषणं, संकथा, संलापः 2 वस्त्रं,

P. - s. सैवाद:, संभावणं, संक्ष्या, संलाप:. 2 वचनं, भावणं, हिक f., वचन् n.; See Converse, Atlon. - ER, s. वादिन् m., वक्तृ m. - IVE, a. ताकिक (की f.), अहन, तकविषय.

Discourteous, a. असभ्य, अशिष्ट, अदिनीत, दु:शी-छ, अनार्थ. - NESS,-Discourtesy, s. अदिनयः, अनार्थता, असभ्यता; मर्योदातिक्रमः, अशिष्टाचारः

DISCOVER, श. र. विवृ 5 U, दृश् ०., प्रकाझ् ०., आविकृ 8 U, स्पष्टीकृ, व्यक्तीकृ, प्रकटीकृ, व्यक् 7 P, जा
०. (ज्ञापयति), आ-नि-विद् ०. 2 निरूप् 10, जा 9 U,
ट्पलम् 1 A, निर्णा 1 P. 3 समा-आ-सद् ०., प्राप्
5 P, विद् 6 U, दृश् 1 P, अधिगम् 1 P, इ-या 2 P.

— EB, ऽ. निर्णेत्-भ्राधिगंतृ m., निरूपकः. — प्र. अ. प्रकाज्ञानं, विवरणं. 2 ज्ञानं, अवगमः, दर्शनं, निर्णयः, उपलिध र् , समासादनं, निरूपणं, प्राप्ति र्र

DISCREET, a. समीक्ष्य-विमृत्य-कारिन, विचक्षण, स्ववहित, विचारवाल, सावधान, दीर्घ-दूर-दृष्टि. 2 (Of acts) साधु, अयस्. -LY, adv. विमृत्य, समीक्ष्य, विचार्थ, —DISCRETION, s. विवेकः, विमृत्यकारित्य, समीक्षणं, विचक्षणता, विचारः, विज्ञता. 2 स्वातंत्र्यं, स्वाक्षणता, 'having reached the years of d. 'प्रातव्यवहारदत्तः. 3 विकल्पः, कामः, रुचि f., छंदः; 'at d. 'विना समयेन; 'this matter is left to your d. 'यथा भवानुचितं मन्यते तथा कियतां, स्वरूच्या-कामतः-वर्तता भवान्; 'at one's own d. ' स्वच्छंदं, स्वेच्छ्या, स्वरूच्या, कामतः. -ALLY, adv. स्वेच्छंनुसारेण, यथाकामं. -ABY, a. स्वाधीन, वैकल्पिक-वावृच्छक (की f.), स्वेच्छानुवर्तिन्

DISCREPANT, a. बिनिन, विद्यु, विपरीत, अ-वि-संगत, विसंवादिन, विरोधिन, प्रविकूल. — DISCREPANCE, — CY, s. विभेदः, विरोधः, विपतिपत्ति f., असंगति f., विसंवादः, वैलक्षण्यं, वैपरीन्यं.

Discrette, a. विभिन्न, विवित्त. 2 अवधारणार्थक.

DISCRIMINATE, v. t. 6-14 & 3, 7 P, 6-18 & 7 P or o., qlt wat 7 P, 14 in 9 U, 14 & U, 14 & U, 14 in 1.

विवेक्तः, परिच्छेदः, विज्ञानं, विचारणं-णाः विद्योषः, अ-क्यारणा ; ' d. of proper and improper ' वाबा-पात्रविचा(णा; 'd. of right and wrong ' सदस-दिवेक:. -ING,-IVE, a. विशेषत्र, गुणदेषविद, विवे-किन, परिष्ठेंदक.

Discussive, a. नानाविषय, अनेकमसंग; अहिथर, चं-चल, अनवस्थित. 2 तार्किक (की र्र.), ऊहिन्.

Discus, s. ws.

Discuss, v. t. विषर् c., पर्योलोच् 10, वितर्क 10, विम्शा 6 P, परीक्ष 1 A, निरूप 10, अनुसंधा 3 U; 'd. in detail, at length, exhaustively' प्रवचयति (D.), प्रपंचं कु 8 U, सविस्तरं-विस्तरेण-वर्ण 10. =v. i. विवद् 1 A, वादे व्याप् 6 A. =ION, s. विचार:-रणा, वितक:, परीक्षा, निरूपणं, विमर्शः, वादविवादः, पर्यालोचनं ; 'to turn to the subject under d.' प्रकृतं-प्रस्तृतं-अनुस् 1 P or अनुवृत् 1 A or अनुसंधाः 'subject under d.' प्रस्ताव:, प्रस्तुत-प्रकृत-विवय:, पस्ततं, प्रकृतं ; 'result of d.' मथिताथ:.

Discussive, Discutient, a. श्रीयम (भी f.). शोथहृत् , दुष्टधातुनाश्चकः

Disdain, v. t. अवमन् 4 A, अवज्ञा 9 U, अवगण् 10, तिरस्क 8 U; See Contemn. = 8. औद्धर्य, सावज्ञावलेप:, अवमान:-नना, अवहेलना ; See Con-TEMPT. - FUL, a. सावज्ञ, सावलेप, अवमानिन् ; उद्ध-प्त, अवलिप्त, सावमानं.

Disease, s. रोग:, गद:, व्याधि:, आमय:, उपताप:, रुजा, रुज्f., विकार:, पीडा, क्रेज़:, अस्वास्थ्यं. =v. t. रोगेण व्यथ् c. or वीड् 10 or क्विज् 9 P. =ED, a. व्याधित्रस्त, रोगोपसष्ट, रोगार्त, सराग, सर्ज, सामय, आतुर, विकृत, अस्बस्थ.

Disembark, v. i. पोतात्-नीकायाः अवतु 1 P or अव-रुद्द् 1 P. =v. f. अवत्-रुद्द् c. =ATION, s. अव-रोहणं, उत्तरणं.

DISEDGE, See BLUNT.

DISEMBARRASS, See CLEAR.

DISEMBITTER, v. t. तिक्तत्वं-अपूर्वा 1 P, म-धुरीक 8 U, मुरस a. कृ.

DISEMBODIED, a. अझरीर, देहहीन, कायहीन, and sim. comps.

Disembooue, v. i. निर्गम्-नि:-स 1 P; समुद्र अवन 1 P or प्रविज्ञ 6 P or प्रज्ञ-द्र 1 P (of a river). =v. t. सलिल सागरे निर्मम c., &c.

DISEMPLOY, See DISCHARGE.

DISENABLE, See DISABLE.

DISEMBROIL, v. i. डहेगात-संभमाद-मुच् c. or उद-7 1 P.

DISENCHANT, v. t. HAT 8 U, HAT HIE GC-And the second of the March 185 mars

DISENCUMBER, v. t. saddell and 1 P. or at पन्छ 6 P, निविमीक 8 U, निष्मस्यह a. कु.

DISENGAGE, v. t. 1934 7 A. 10, 10 PRING 2 मुच् 6 P or a., मोध् 10, दद्-कृ 1 P, (d. the mind ' मना निवृत् c. = v. i. मुख् pass., निवृ 1 A, विश्रम् 4 P; आत्मानं निवृत्, c. = MD, a मुक्त, उन्तीर्ण. 2 लब्धक्षण, प्राप्तावकाश, प्राप्ताह सर, अव्याप्त, कार्यरहित-शृत्य, कार्यविरत, निर्धापाइ -MENT, s. मोक्षण, &c. 2 अवसर:, अण:, अ

DISENTANGLE, v. t. Disengage, q. v. 2 ftgs 7 А, 10, विश्विष с.

DISENTHRAL, v. t. दास्याद मुच् 6 P or c. or मी क्ष 10.

DISENTRANCE, s. मृच्छनात्प्रबंध् c.

DISESTEEM, v. t. अवमन् 4 A, अवज्ञा 9 U; Sa CONTEMN. - 8. अनादर:, अवमान:, अवज्ञा, उपेक्षा Disfavour, v. t. न अनुप्रह 9 P, न डपक 8 U, म अनुमुद् 1 A.= ८. अक्टपा, अननुम्रहः, अपसादः, अनुप्-कारः, पराङ्मुखता, विरक्ति र्., अप-वि-रागः, अप्नीति र्र. असंतोष:.

DISFIGURE, v. t. विरूप 10, विरूपीक 8 U, विष 8 U, न्यंगयति (D.), विकलीकः, विषक् c., (रूप प्रसाधनैविप्रकार्यते S. 4).-ED, a. वि-क्र-अप-रूप, वि कृताकार, विकृत, व्यंग (गी f.). = MENT, s. विकृत ता, वैकल्यं, व्यंगता, विप्रकार:.

DISFRANCHISE, v. t. पौरत्वं-पौराधिकार-ह 1 P oi

Discorde, v. t. टर्-म 6 P, उद्दम् 1 P, विच्छदे 10. -MENT, 8. उहार:, उद्दमनं, वमथु:, प्रच्छदिका.

Disgrace, s. अपमान:, अव-वि-मानना, पहि-अभि-भवः, निकृति f., अ-अप-कीर्ति f., अ-अप-यश्वास n., कलंकः, दूषणं 2 कलंकास्पदं, अवमानहेतुः ; 'a d. to the family 'कुलांगार:, कलपांसुल:. -v. t. अप-अव-मन् c., कलंकयित (D.), अकीर्ति-अयशः-कः परि-आमि-मू 1 P, दृष् c. (दृषयति); गई 1, 10 A, सा-वज्ञं निर्भत्म् 10 A. 2 Degrade, q. v. - FUL, a. अयश्चरकर (री f.), कलंककर (री f.); गहिंत, अपमा-नहेत्क, लज्जाकर (री f.), अवमानजनक ; निया, दध-णीय. - FULLY, adv. गहिंत ; लज्जाकरं, सापमार्व. =IOUS, a. अप्रसन, अनन्कृत.

Disguise, v. t. कपटवेशेन-वेशांतरेण-गृह् 1 U or आच्छद् 10, 'd. ed as' वेष-रूप-भारित in comp.; ' d. ed as ascetics ' तपश्चिम्यंजनोपेता:, तापस्था-पना, तापसत्मपभारिण:, &c. 2 (Oneself) वेबांसर-वेषपरिवर्तनं कु 8 U or विधा 3 U, अन्यवेसं परिश्रा 3 U, as after c.; 'd. ing himself differently ' वेषांतरं विधाय, परिहितान्यवेष:; 'd. od himself with a lion's skin ' सिह प्रस्पृति क्रिया स्थान.

2 अपन्ति हु 2 A, तुप् 1 P, 10, तुह् ; See Con-CEAL. → 8. कपट-छय-वेष:, वेषांतरं, आकारगोपनं; विकंतनं, अभिनयः. 2 छयन् ग., उल. न्याजः, अप-व्य-प-देशः, लक्षः — ED, a. कपट-छय-वेषिन्, कपटवेष, कपट-छप; रूप-वेष, &c., in comp.; 'd. praise' न्याजस्तृति ∫.

Disguer, v. t. उद्देगं-निर्देदं उत्पद c., अहिन्मुत्पद c., बिहिन् c. = s. जुगुप्सा, उद्देग:, घणा, निर्देद् द:; अहिन f., विरिक्त f., बीभत्स; 'in d.' सनिर्देदं = ING,-FUL, a. बीभत्स, अहिन्दर, कुस्सित, गद्दी, उ-देशकर (शी f.), जुगुप्साबह; 'to be d. ed with' उद्दिज् 6 A (with abl.); निर्वेद pass., निर्विण्व a. भू (with instr.), बाध desid. (बीभत्सते) (with abl.).

DISH, s. द्वाराव:, पात्रं, भाजनं. 2 भोजनं; आहारविशेष:. Тинавице, и. विवस, कुचल, अकृताभरण: -s. रूपवासस n.

DISHEARTEN, See DISCOURAGE.

Dishevelled, a. प्र-वि-कीणे, पर्योकुल, स्नस्त; having d. hair 'मुक्त-लस्त-केश.

DISHONEST, a. अज्ञुमि, असरल, अन्जु, सन्याज, जिझ, कृटिल, कापटिक (की f.), छाधिक (की f.), ज्ञाठ, धूर्त, सन्यस्रीक; 'a d. Woman ' असती, प्रष्टा, न्याभिचारिणी. =LY, adv. अन्ययिन, कपटेन, कृटिल, धूर्तन्या, सन्याजं, छलेन. =Y, s. अज्ञुचित्वं, कापटचं, क्रीटिल्यं, माया, &c.

DISHONOUR, v. t. Disgrace, q. v. 2 अवमन 4 A, अवता 9 U, अवधीर 10, अनाद 6 Λ ; Sce Contemn; 'd. a maiden' दुन् c. (दूपपति), सतीत्वाद अंश् c. -s. अपमानः, अनादरः, अपशस्य n., अर्कीति f., कलंकः, अप्रतिष्ठा. $-\Delta BLE$, a. अनायं, कलंककर (र्श f.); See DISGRACEFUL.

Dishumour, e. स्वभाववन्नता, वन्नज्ञीलता, पक्नतिक-केज्ञत्वं, प्रतीपताः

DISINCLINE, v. ℓ . विरंज् c., विरागं जन् c.; or उत्पद् o. — Δ TION, s. अस्रहा, निरीहत्वं, विरागः, विर्नेक्त f. हेवः, अनं(हा, विमुखता, अनिच्छा, अहचि f.) अपित f. — Σ D, a. विरक्त, वि-पराङ्ग-मुख (खी f.), अनिप्रकु, निर्दाह, निःस्टह-

DISINFECTANT, S. विपन.

Disingenuous, a. अनुदार, अदक्षिण, असरल; See Dishonest.

DISINHERIT, DISHERIT, v. t. (स्वथाधिकाराह अञ् c., पैतृक धनं छुप् o.=ED, a. अनिधिकार, पैतृकधनही-म. =ING, s. पैतृकिक्षिकथण्डेद:-लोप:

DISINTEGRATE, v. t. वियुज् 10, संहति भिद् 7 P, विशिष्ट c.; See Separate. =10n, s. वियोग:, वि, क्षेत्र:, संहतिभेद:-

DISINTER, v. t. (शार्ष) बरलन् 1 P.

DISINTERRETED, a. नि:शह, उदासीव, निवेम, निव्का-म, मक्तसंग, निःसंग, अपक्षप्रातिन, निर्देश, अस्महितवि-रपेक्ष, निष्कारण; 'a d. friend', निश्वारणो वेशुः = Lr, adv. निर्मेग, स्वार्थनिरपेक्ष, निःश्रहं, = NESS, s. निरी-हता, निर्मेगता

DISJOIN, DISJOINT, v. See SEPARATE. 2 (Disjoint) विसंधा 3 U, सीघे भंज 7 P or नुद् c. 3 व्यविच्छद 7 P, अवकृत 6 P. – ED, a. असे शिष्ट, अस्ति, असंगत, असंबद्ध, अनिवत, असंलग्न.

DISJUNCT, a. विग्रुक्त, विभिन्न, असंसम्र, विभिन्न, -ION, s. वियोग:, विश्लेष:, विभेद:, असंगतता, असंधानं -IVE, a. वियोगिन.

Disk, s. बिंब, मंडलं, परिवेष:, परिवेष: 2 चर्काः

DISLIKE, s. অছৰি f., বিধান:, বিধেন f., বিদ্ললা, ইব:; See DISINCLINATION. -v. t. হৈত্
2 U, বিজে pass. (with loc.), ন হত্ 1 A, ন
অনিন্হ 1 P, ন হত্ 6 P. -ED, α. অসিব, অনিহ,
বিহিছ, অনাধিন

DISLIKEN, v. t. असमीक 8 U, अतुल्यीक.

DISLOCATE, v. t. संघे: बल् c. or च्यु o., संधि पुर c. or गंज् 7 P, विसंघा 3 U. -ION, अ. संधिवेदन, संधिगगः, विसंघानं, संधिच्युति f.

DISLODGE, v. t. अप-नि:- स c., निरम् 4 P, निष्कस् c.; See DRIVE. 2 वि-प्र-वस् c., निरम् c., गृहाद्वहि-ष्कृ 8 U. = v. i. अपस् 1 P, स्थानांतरं गम् 1 P, स्थानांतरं निविज्ञ 6 P.

Disloyal, ω . भिक्तहीन, राजहीहिन, राजापध्यकारिन, अराजिन्द्र, अप-वि-रक्त, असंतुष्ट. =LY, adv. भिक्तिहीनत्वा, राजहोहिंग, अपरागेण. =TY, s. राजहोहः, अभिक्ति, अप-वि-रागः, राजापध्यकारिता, असंताषः

DISMAL, a. उदासीन, अपसन, सज्ञोक, सखेद, निरानं-द, निरुज्ञास. 2 उम्र, दारुण, धार, रौद्र (दी f.), भैरव (वी f.), भयपद, भयानक. - LY, adv. उम्र, भयानक. - NESS, s. दारुणता, उम्रता; औदासांन्यं.

DISMANTLE, v. t. वस्त्र अपृष्टु 1 P, विवस्तीक 8 U. 2 उपकरणादिकं हु, उपस्करादि अपनी 1 P.

Dізмаяк, v. t. ачгазі мал с.

Dismast, v. t. कूपकं भंज 7 P.

DISMAY, ह. सं-,नासः, साध्वसं, भयं, भीति कि. उद्देगः, सिवस्मयः शासः, आकुलत्वं, कात्रयः, 'filled with d.' प्यांकुल, संभातिचनः = ए. ध. सन्म ०., विस्मयं-साध्वसं उत्पद् ०., भयेन उपहन् 2 P, उद्दिज् ०.; See DAUNT-DISMEMBER, ए. ध. अंगानि विघट् ०. (घटयति) от प्यक् क 8 U, अवयवनः छिट् 7 P; विभज् 1 U, वि-

हिन्द c., वियुज् 7 A, 10.—MENT, s. अंगन्यवरकेदः, अवयवदाः विभागः, विश्लेषः, भेगः.
DISMISS, v. t. विसृज् 6 P or c., मस्था c. (स्था-

पयति), सेपेष् ८., गंतुं अनुज्ञा 9 U or अप्रदित् 6 P. 2 (From office &c.) अधिकारातृ-पदात च्यु ६, ०० भंग ट. वर अवस्त o.; See DISCHARGE; 'd. ed from office' अधिकार चुंत-भए, अष्टाधिकार 3 अन्यास् 4 P, हा 3 P, बत्यक्त, अपनी 1 P, अपनृद् 6 P, त्यज्ञ 1 P, दूरीक 8 U, निरा-अपा-कृ, मुक् 6 P; 'd. all anxiety' सर्वथा वीति कते भव, भी सुक्य-मपाकुरे 4 प्रत्याख्या 2 P, प्रत्यादिक् 6 P.—10N,—AL, s. प्रस्थापने, विसर्जनं 2 पदाद अवरोपणं; अ-धिकारअंशः-च्युति त., पदहानि त. 3 निराकरणं; प्रत्यादेशः, त्यागः, &o.

DISMOUNT, v. i. (अधात-अधाष्ठात्) अवतू-अवहत् 1 P. =v. t. Causal of roots above. DISOBEY, v. t. (Orders) भंज् 7 P, उन्नंघ 1 A,

10, अतिकम् 1 U, 4 P, अतिचर् 1 P; मतीपं गम् 1 P, न अनुहा 1 P, न अनुह्यू 1 A, न अनुह्यू 4 A; (persons) आज्ञां भंज, &c.; 'he was never ded' तस्याका कदापि नेव्हिंघना, &c. — DISOBEDIENCE, ह. आज्ञाभंगः, आज्ञालंघुनं, ज्ञासनव्यतिकमः, अनुहानं, भतीपाचरणं, अनुहोधः. — DISOBEDIENT, a. भतीपाचार, निदेश्वलंघिन्, अविधायिन्, अनुवर्तान्, अनुहानं, भतीपाचार, निदेशलंघिन्, अविधायिन्, अनुवर्तान्, अनुहानं, भतीपः, not 'obedient' q. v.

DISOBLIGE, v. t. अप्रियं आचर् 1 P, अपराध् 4, 5 P (with gen. or loc.), असंतोषं उत्पद् ए., प्रतिक्लं-विभियं भाचर् or अनुष्ठ। 1 P. — ATION, अप्रियं, अपराध:, विभियं. — ING, α . अननुरोधिष्, अननुकूल, असंतोषकर (री f.).

DISORDER, s. आकुलत्वं, तुमलं, विश्वः, वैक्रव्यं, संप्रमः, पर्याकुलताः 2 अक्रमः, क्रमभंगः, अव्यव-स्था, व्यस्तता, संकरः, संक्षोभः, व्यतिक्रमः 3 रोगः, पीडा, ड्याभि:, आमय:, अस्वास्थ्यं; 'd. of the stomach ' जडरामय:, अन्नविकार: ; 'd. in the army ' समुत्यिजः, पिंजलः, अत्यंतमाकुलं. =v. t. भाक् लीक 8 U, ब्यस् 4 U, ब्याम्ह c., संश्रम् c. (श्र-मयति). 2 पर्यंस्, संक्षम् c., क्रमं भंज् 7 P, संकरीक 8 U, संकुलिक. 3 पीद 10, ज्यथ с., अस्वस्थ α. कृ. ■ED, a. बिपर्थस्त, भग्नक्रम, ब्यस्त, व्यत्यस्त, संकुल, संकोर्ण, अब्बवस्थित; 'd. in mind ' आकुल, संभ्रां-त, व्यप्र-मृढ-चित्त. 2 अस्वस्थ, वीडित, आतुर, व्याध्य-पत्रष्ट, स्ग्ण, सजार्त. =LY, a. अव्यवस्थित; See above. 2 अनवस्थित, नियमविहद्ध, अवज्ञ, अनियत, उहाम, उच्छंखल, भविधेय. -adv. अन्नमं, न्नमभंगेन; ससंभ्रमं. 2 अविधितः, विधि-नियम-विरुद्धे.

DISORGANIZE, See DISORDER.

Disown, v. t. प्रत्याख्या 2 P, प्रत्याचक्ष् 2 A; See

DISPARACE, v. t. परिम् 1 P, उपेश्च 1 A, अपकृष् 1 P, अवज्ञा 9 U; See Contemn. 2 सूल्यं न्यूनीकृ 8 U, अवज्ञत् 4 A, उपकृ, अपलप् 1 P; See DEPRECIALE. 3 अमीन्यविवाह सर्ज्ञभू 8 P, अयोग्यस्योगेन अपवृष्

रिभवः, उपेक्षाः अभ्यस्या, परीवादः, गुणापक्षवः, गुणापक्षयः, यः अयोग्यसंबंधः — ER, ह. निद्दतः, अवमानिन् m.

DISPARITY, s. असाम्यं, विषयता, वैषय्यं, भेदः, अस-मानता, असंगतता, असंगति f. DISPART, s. f. विश्व 1 II किस 657 7 D

DISPART, v. t. विभज् 1 U, दिशा भिद् 7 P, वियुज् 7 A, 10.

DISPASSION, 8. विशागः, प्रश्नांति र्र., अक्षोधः; निरीहता, औदासीन्यं, निःसंगता. — ATE, a. बीतराम, श्नांत,
असंधांत, उदासांन, अक्षोधन, निरीह, निःसंग, विरक्त,
मुक्तसंग, समिष्ण, अपक्षपातिन्. — ATELY, adv. श्लोतचेतसा, समबुद्धा, असंध्रमं, अपक्षपातेन

DISPATCH, See DESPATCH.

DISPEL, v. t. अप-परा-नृद 6 P, निर्-अप-अस् 4 U, निराक्त 8 U, प्रति-अप-नि:-स c., अपनी 1 P, अप- ऊह् 1 U, अपाक्त, उच्छिद् 7 P, ह 1 P, नज्ञ c., बि- मिद् 7 P, वि-प्र-धंस् c., अब-उत्-सद् c., हन् 2 P (gen. in comps.).

Dispensary, s. औषभज्ञाला, रोगाचिकित्सास्थानं.

DISPENSE, v. t. विधा 3 U, प्रणी 1 P, निर्वेह C., प्रशृत C.; 'd. er of laws' राजशासनानां प्रवर्तेषता. 2
विभज् 1 U, प्रथक् प्रथम् विन्यस् 4 U. or विधा or वितृ 1 P, परिकृर् C. 3 (with) Ex. by न कार्य or न
प्रयोजनं; 'I d. with your services' तब सेवया न
में किमपि कार्य-प्रयोजनं; उपेक्ष् 1 A, न्यज् 1 P, अवएज् 6P. — ATION, s. विभजनं, विभागः, प्रणयनं, वितरणं, भागकत्पनं, परिकल्पनं. 2 व्यवस्थानंगानुज्ञा, नियसल्चनानुमित र्रं. 3 ईश्वरस्य नरेण संन्यवहारः. — ATOR,
s. विभजकः, विभागकल्पकः. — EB, s. प्रवर्तेकः, प्रणेता,
निवोहकः.

Dispeople, v. t. निर्जनोक 8 U.

DISPERSE, v. t. अप-वि-क् 6 P, विश्विप् 6 P, इत-स्ताः विद्व c. or गम् c.; वि-म-स c., पर्यस् 4 U, दिश्वि दिशि गम् e.; See DISPEL. —v. i. अप-स् 1 U or विद्व 1 P; See BREAK UP. —ER, s. विद्वाविस् m., उच्छेदकः: अपहः, नाशकः, हरः, in comp. ⇒10N, s. विद्वावणं, विश्वेपः, विदित्त्वं,

DISSPIRIT, See DISCOURAGE.

DISPLACE, v. t. (स्वर्थानात्) विचल् c., अप-नि:-स् c., निरम् 4 U, अंश् c., च्य c., निराक् 8 U, अपास् 2 Discharge, q. v. = MENT, s. स्थाननाज्ञ:-अंज्ञः, स्वस्थानात्-चलनं-च्युति f.

DISPLANT, v. t. उत्मूल् 10, उच्छिद् 7 P, ज्ञ-त्यद् 10. 2 निर्वस् c., स्थानाद् अंश् c. or निरस् 4 Ü. DISPLAY, v. t. तृज् c., प्रकाश् c., व्यंज् 7 P, दिख् 5 U, आविष्क 8 U, प्रकटीक, स्टीक, 2 दिस्तु 8 U, विस्तु c., प्रस् c., विकस् c., (d. liself) उद्वि-जृम् 1 A, — s. उद्यासः, विकासः, प्रकाशकः, दर्शने, व्यक्ति f., विवरणं, आविष्करणं, विज्नेभंगे, जिन्ने

भितं, विलासः, विलिसतं ; 'd. of genius ' मतिविला-सः ; 'd. of ignorance ' अज्ञानविज्ञिभितं.

DIBPLEASE, v. t. विशिष्यं-अनिष्टं-क 8 U, असंतोधं-कीष्यं-जन c., प्रतिकृतं आचर् 1 P, कृष् c., रुष् c., अ-पराध् 4, 5 P (with gen. or loc.), वि-अप-रंज c. =ED, a. असंतुष्ट, जातामध, कृतरीष, अभसण, कृष्ट, कृषित, अप-वि-रक्तः =ING, a. अप्रिय, असंतोष-जनक, कोषावहः =UEE, s. असंतोषः, क्रोधः, अपसा-दः, अप-वि-रागः; See ANGEE.

DISPLODE, See EXPLODE.

DISPLUME, v. t. पक्षान् उद-ह 1 P or उत्तर 10. DISPORT, v. See Amuse, Play. =s. विहार:, जी-डा, केलि f., विलास:.

Dispose, v. t. विन्यम 4 U, रच 10, संविधा 3 U. विनियंज 7 A, 10, व्यह 1 U, क्रमेण स्था c. (स्था-पयात). 2 विनि-प्र-युज् , निश्चिष् 6 P, दा 3 P, विम् .1 P. 3 प-डप-इद् ए. 4 प्रवत् ए., प्रयुज् 10, प्रोत्सर्ह् c. =of, विनि-उप-प्र-यज् ; ' how have you d. ed of my money ' मम ब्रव्यक्य कथं त्वया विनियोगः कृत:; 'd. of goods' विकी 9 A; 'd. of time' क्षे c. (क्षपयाति), नी 1 P, या c. ; 'd. of a girl' (विवाहे) दा, विन, प्रतिपद c. 2 (Perform) स-माप c.. अवसी 4 P. -AL, 8. विन्यास:, रचना, व्य-बस्थापनं, परिपाटि-टी र. 2 विनियम: 3 समर्पण, वि-शरणं, विनियोगः, परिकल्पनं, प्रविभागः 4 अधिकारः, वद्य:-इां, अधीनता, आयत्तता ; 'I am at your d. ' अहं त्वदधीनोहिम; 'this matter is at your d.' अयमर्थस्त्वदायत्तः, अत्र भवान प्रभवति ; 'divine d.' परमिश्वरेच्छा, नियति: -ED, a. विन्यस्त, व्यवस्थित, रचित. 2 (Inclined) ex. by ज्ञील in comp., or काम with inf. : 'd. to quarrel' करुहशील, क-सहसाम; 'd. to fall' पातक, पतयाल; 'd. to go' गंतकाम ; 'well-d. 'सुस्वभाव, स्निग्ध, सक्तेष्ठ. - ER, s. पदात m., विनियोगकृत m. 2 विनियंतृ m., अधिष्ठातृ m., ज्ञासित m. -ITION. s. Disposal, q. v. 2 भाव:, स्वभाव:, ज्ञील:-लं, प्रकृति f.; 'good d.' सद्भाव:, साधुक्तीलस्वं, सीजन्यं, सञ्चितिः ${f 3}$ पदाचि f., प्रवणता, जीलता-आलवा ${f in}$ comp. = URE, s. श्रधिकार:, ज्ञान्त f., शिनियोगसाः मध्यै. 2 अवस्थानं

Dispossess, v. t. भोधकारात-स्वत्वाद-भंग c. or निराक्ष 8 U, स्वत्व ह 1 P; d.ed of one's right' हताधिकार, अधिकारभ्रष्ट

DISPRAISE, See CENSURE.

Dispread, v. t. नानादिक्षु विदु े .. , बहुधा वि-क्षिप् 6 P.

Дібрвоговтіон, в. वेषस्य, असमता, अनुस्त्यता, अ-संगतता, अयोग्यता. २०. १. अयुक्तं संबंध् 9 P оर संयुक् 7 U, 10. - ED, Are, त. विषय, अनुस्त्यं, असन, अयोग्य, अतुल्यगुण, अतुल्य, अनुपंतुन्त, असंगत, असं-वादिन. -ATELY, adv. अनुमुद्धपं, असमं, अयुन्तं. -ATENESS, s. वैषम्यं; See (s.)

DISPROVE, v. t. प्रत्याख्या 2 P, निराक् 8 U, निरस् 4 U, खर्ड 10, बाध् 1 A; See Confute. - Disproof, s. खंडनं, निराक्तं, बाध:-धा, निराकरणे, प्रत्याख्यानं. 2 अनिर्णयः, अनिष्यः, अप्रमाणं

त्याख्यान. 2 आनेषयः, जानस्यः, जनमानः
DISPUTE, v. विवद् 1 A, कलहायते (D.), विप्रतिपद् 4 A, विप्रलप् 1 P, वितर्क् 10; 'what are you
ding about' किमयं विषद्धे, किंवः विवादवस्तुः
2 विषद् c.; गुरोराज्ञा अविषयों 'not to be d. ed'
विक्र्प् c. = s. विवादः, कलहः, वादः, विप्रलापः, विप्रतिपत्ति f, वितर्कः, वाग्युद्धं, वादयुद्धं, वितंडाः, 'subject
under d.' विवादवस्तु, विवादास्पदं; 'it is a d. ed
point' वादग्रस्तोधेः. = ANT, ER, s. तर्कित् m., वि-,
बादी, हेत्वादी, नैवायिकः; तार्किकः; 'a d. might
ask' ex. by नृतु (followed by अभोच्यते or उच्यते), or अत्र किंधत् प्रत्यविष्ठतः. = ATION, s. वादः,
तर्कः; See (s.). = ATIOUS, a. कलहज्ञालि, वादिभिय,
विवादार्थिन, कलहप्रिय-काम-

DISQUALIFY, v. t. अक्षम-अयोग्य त. कृ 8 U, अपा-त्रीकृ. =ICATION, s. निर्गुण:, प्रत्यूहः, अपात्रता, अ-क्षमता.

DISQUIET, v. t. आकुलीक 8 U, बाध् 1 A, संपीड् 10, क्षुम् c., ডিয়েল্ c., मृह् c. -s.,-NESS,-UDE, s. विता, उद्देग:, आकुललं, व्यप्रता, संग्रमः, बाधा, औ-सुक्यं, वैक्रव्यं, क्षोभः, ध्यामोहः, अनिवृति f. -ED, a. তির্মা, अनिवृते, क्षुन्ध, संग्रांत, आकुल, व्यप्न, मूढ

Disquisition, s. विचारः, परंक्षा, विवेचनं, विमर्श्तः, निरूपणं

DISREGARD, v. t. उपेक्ष् 1 A, अवधीर 10, अवजा 9 U, अवमन् 4 A, अवगण् 10, तिरस्कु 8 U, धिक्कृ, न भु 5 P, न आत् 6 A, न अपेक्ष् 1 A. – s. उपेक्षा, अनादरः, अवधीरणा, अवजा, अनपेक्षा, अनवधानं, निर्पेक्षता. – FUL, a. निरपेक्ष, अनवधानं, नेदर्पेक्षता, अवमानिन्. – FULLY, adv. निरपेक्षं, उपेक्षया, अन्येक्ष्या, अन्येक्ष्या, अन्येक्ष्या, अन्येक्ष्या, अन्येक्ष्या, अन्येक्ष्या, अन्येक्ष्या, अन्येक्ष्य,

DISRELISH, s. अरुचि f., विरागः, विरामः f., विमुखता, अप्रीति f., विदेषः. -v. t. विदिष् 2 U, न रूच् 1 A.

DISREPUTE, —ATION, ϵ . अ-अप-कीर्ति f., अयज्ञास् n., अपितहा, बाच्यता, अपमानः. —ABLE, a. अकीर्तिकर (री f.), अनार्थ, गर्हित, अयज्ञस्कर, कलंककर, निय, द्वणीय

DISRESPECT, v. t. न आर 6 A, अवमन 4 A के विश्व 1 A, अवज्ञा 9 U अवगण 10, न मन ६ ३ See Contemn. - s. अवज्ञा, अनादरः, अवमानः, अव-धारणं-रणा, उपेक्षा, परिभावनः, तिरस्कुरः. - FUL, a. सावज्ञ, वपेक्षस्त, परिभावनः, अवमानिन्

Discoss, v. t. विवसनीक 8 U, वर्क अपकृष् 1 P, विवसपति (D.).

DISRUPTION, s. र्मगः, विदारणं, भेदः.

DISSATISFY, v. f. असंतोध-अनृति-उस्पद् c. or जन् o. (जनप्रति); न संतृष् or, न नृप् c.; अव-वि-रंज् c. = ED, a. अनृत, विरक्त, वितृष्ट, असंतृष्ट, अपरक्त. DISSATISFACTION, s. अनृति f., असंतोष:, विरक्ति f., अप-वि-रागः

Dissect, v. t. (अंगानि) व्यवच्छिद् 7 P, निकृत् 6 P, रथक् कृ 8 U. 2 सूक्ष्मं निचर् c. or परीक्ष् 1 A. – ion, s. व्यवच्छेदः, अंगच्छेदः. 2 सूक्ष्मपरीक्षणं. – or, s. व्यवच्छेदकः.

DISSEMBLE, v. t. अप-व्यप-दिञ्च 6 P, নি-अप-ह्रु 2 A, See Conceal. — EE, s. ভাষিক:, হামিক:, ক্ষমন্ট্রাক:, তথ্য-ক্ষমত-বিয়িন্ m. — ING, v. अपह्रव:, সনাবোদ, দীবন, अपलाव:, তথ্যন্ n., ইম:, ক্মাঠ্র:

DISSEMINATE, v. t. वि-प्र-कृ 6 P, प्रस c., विस्तृ c., प्रस c., निवर् 1 P. — ION, s. प्रसार:, प्रसरण, विस्तार:, प्रभारणं. — OB, s. प्रचारक:, प्रभारक:.

DISSENT, v. i. विवद् 1 A, विसंबद् 1 P, न संमन् 4 A, अन्यथा मन्, अन्यमत त. मू. - s. वैमत्यं, असमित f., मितभेदः, विमातः, विसंवादः, विरोधः, विप्रातिपत्ति f. - ER, s. भित्रमतावलीव न m. 2 साधारणधर्मविरोधिन् m. - IENT, त. विमान, भित्रमत, असंवादिन्; 'without one d. voice' सर्वेवामैकमत्येन. DISSENSION, s. भेदः, कलइः, कलिः, विरोधः, विप्रतिपति f., विवादः; 'seeds of d.' कलइवीजं; 'sowing d.' वपजापः, भेदः; 'a sower of d.' वपजापकः, भेदकः; 'family d. s' गृहच्छिद्रं-रंग्नं, अं-

DISSERTATION, s. বিবৰ্গ, বন্ধন, দৰ্শ্ব:, নিৰ্ম্ব:. DISSERVE, v. t. সদকু 8 U, τ তদকু, हিন্ τ P. τ ICE, s. সদকাৰে:, ধানি f., সদাদ:, দানি f. DISSEVER, v. t. বিশ্বজ্ τ A, τ 10, বিভিন্তৰ্ τ 7 P, বি-

DISSIDENT, a. विमत, भिषमत.

श्चिष c.

Dissimilar, त. भिन्नं, असन्ता (त्री f.), विरुद्ध, अस-म, विजातीय, विषम. - ITY, इ. असान्त्रयं, भेद:, वैष-म्यं, अंतरं, विजातीयत्वं.

Dissimulation, s. छलं, कपटं, छश्चन् n., मापा; See Pretext.

DISSIPATE, v. t. वि-म-कृ 6 P, विश्विष् 6 P, अपास्
4 P; See DISPEL, 2 व्यय् 10 P (व्यय्यति),
अपि 5 U, के v. (क्षपयति). — ED, त. प्रकीर्ण,
निर्मृत, अपास्त. 2 दुराचार, व्यसनासक्त, नष्टचरित्र,
अष्टबाल, दुईन, खंडितहृत. — ION, व. विकिरण. 2
अनव्ययः, देव्यासर्गः, अपव्ययः. 3 व्यसनिता, भड्डवी-लता, हुईनताः

DISSOCIATE, See SEPARATE.

DISSOLVE, v. t. facil c., fax q. 2 Mg 7 P or e., वियुज् 7 A, 10, भंजू 7 P, विनुद्ध c., विलुप् c., ब-च्छिट् 7~P; विघट् c. ; 'd. a meeting' सभा विस्क 6 P or c.; 'd. friendship' सोहद भिद् or हुद c. or विघट c.; 'd. a compound' समासं विश्व 9 P. =v. i. ली 4 A, वि-प्र°, (लवणं जले बिलीयते); विद्र 1 P, गल 1 P, शर 1 P, दबीम 1 P. -ABLE, -Dissoluble, a. विद्राब्य, श्वरणदील, विलयनची-ल. –ENT, α . विलयन (नी f.), विद्रावक. — $\hat{\mathbf{D}}$ ISSO-LUTE, a. तरल, अनवस्थित, उद्दाम, उच्छुंखल, निर्म-त्रण. 2 दुराचार, अष्ट शिल, भीगासक्त, व्यसनिन्, दुर्वस, विषयिन्, कामुक, विषयनिरत, इंद्रियसुखानिरत-तत्पर, -LY, adv. कामकवत, विषयासक्त्या. -NESS, s. विषयासिक f., दुई चता, भीगासिक:. - Dissolution, विलयनं, द्रवीकरणं-भवनं. 2 प्रलयः, नाज्ञः, स्वयः, विध्वंसः, उच्छेदः 3 भंगः, वियोगः, निवृत्ति र., विश्वहः, विच्छेंद:, विघटनं.

DISSONANCE, See DISCORD.

DISSUADE, v. t. निवार 10, निवृत् c., ब्यावृत् c., (नयमस्मार् व्यवसायाच्छवयते व्यावर्तयितं स्व. 172); नियम 1 P, (मृतां त्राज्ञाक मेना न नियस्म्यमात् स. v. 5); नि-प्रति-विध् 1 P, (उ मेति मात्रा तपसी निषिद्धा स. 1. 26); प्रत्यादिज्ञ 6 P. – EB, s. निवारकः, निवर्त-विम् m., निषेधकः, प्रत्यादेषु m. – DISSUASION, s. निवर्तनं, नियमनं, प्रत्यादेशः, निषेधः-धनं, निवार्णं – DISSUASIVE, a. ब्यावर्तकः, निषेधकः, प्रत्यादेशःसः – s. निवृत्तिहेतुः.

Dissyllable, s. द्यक्षरं, द्यक्षर: श्राह्य:

DISTAFF, s. तक m. f., तकेटी.

DISTANCE, s. (Space) अस्वत् m., মৃশি f.; 'by what d. separated' कियतास्वना विच्छित्र. 2 अंतरं, अंतरालं, व्यवधानं. 3 विभक्षं:, दूरता, असात्रिस्य. दूरं; 'from a d.' दूरात, आरातः; 'at a d.' दूरे-रं, दूरतः; 'at the d. of a mile' अधेकोञ्चामात्रायां (Ka. 74). 4 दुरासदत्तं, अनालायः, दुधेषेता, संवृत्तात्रालत्तं. –υ. t. दूराकु 8 U, अपस c. 2 Excel, q. v. – DISTANT, α. दूरस्थ, अंतरवर्तिन, दूर, विभक्ष्ट, असत्रिकुष्ट, दवीयस्; 'a d. relation' विभक्ष्टी वांधवः. 2 दरासद, दुधेषे; अगम्य; अनालापिन.

DISTASTE, s. মহাখি f., বিংক্তি f., বিংবো:, বিক্তবা,
অগনি f., অনন্তান:, বিংব: -v.t. ন হৰু 1 A
(with dat.). -FUL, a. সংবার, মহাবিদ্ধা
(খাঁ f.), সদিব, সনিষ্ট

DISTEMPER, s. Disease, q. v. 2 व्यथा, केन्द्रः, बाधा, तापः, अनिर्देति f. 3 दुःशीलं, कुर्बभावः, अन्सद्धावः; दुदेशाः =v. t. पीद् 10, बाध् 1 A, किन् 9 P, उपहन् 2 P. =ED, a. व्याधिमस्त, आतुर, रूग्ण, पीडित, आतै, आकुरू.

DISTEND, v. t. वित्र 8 U, विस्त c., थि c., आध्या

P, रुकाम् छ (रुकावयति); 'd. ed with wind ' शंतपूरितः, बातोच्छून, 'माहताध्मातः =Distension, क विस्तारः, रुकीति ति, आध्माने, पूरणं

प्रशास, s. श्रोक:, हिचरणं ; हिपदं-

समाप्त, ए. रं. क्षर् 1 P, सु 1 P, स्यंद् 1 A, च्युत्-सम्बन्त-1 P. = v. रं. सु c., स्यंद् c., सज्-मुन्- 6 P, भवपन्त c. 2 (Spirit) संभा 8 U, निष्कृष् 1 P, आ-भाव-सु 5 P. =LATION, इ. क्षरणं, इवणं, निस्यंदः, स्वः, स्वरः- 2 अभिववः, मयसंभानं, मयनिष्कर्षः. = ER, इ. शींडिकः, सुराजीविन् m., सुराकारः. = LERY, संभावी, मयनिष्कर्षशाला, शुंडाः

изтичениян, v. t. वि-विच 3, 7 P or c., परि-**च्छद** 7 P, विभिद् 7 P, विशिष् 7 P or c., विभज् U, विद्योषं कथ 10. 2 विभ c., लक्ष 10, विज्ञा 9 U, आभ-जा. 3 (Oneself) उत्कर्ष-कीर्त-प्रतिष्ठां-लभ् l A, विख्यात a. भ 1 P. -ED, a. विविक्त, परिच्छि-मः विभिन्न. 2 लक्षित, चिह्नित, विज्ञात. 3 विशिष्ट, वि-मृत, प्रसिद्धः विशेष in comp.; अतिथिविशेषः 'a d. zuest'; 'men are d. from the lower animals by knowledge' नराणां तिरशां च प्रतिबोध एव वेडीय:. - DISTINCT, a. भिन्न, विविक्त, विशिष्ट, ज्य-तेरिक, १थविध, अन्य-इतर-(pron. a.), १थक ind. देस्पष्ट, परिस्फुट, व्यक्त, सुत्रकाज्ञा. -ION, s. विशेष:, नेदः, प्र-वि-भेदः, अंतरं, पृथवत्वं, भिन्नताः 2 परिच्छदः, वेबंकः, विवेश्वनं, विश्वारः-रणाः 3 प्रतिष्ठा, गौरवं, वर्णः, स्याति रि. विशिष्टता, उत्कर्षः, प्रमुखन्त्रं, परमपदं, =IVE, a. विशेषक, सविशेष, पारच्छेदक; 'a d. mark' केंग्रेविश्वं, विश्विष्टलिंगं. -IVELY, adv. सविशेषं. देशेषेण, पथक् पथक्. -LY, adv. पथक्, विभिन्नं 2 यक्त, सुर्गष्टं, राष्ट्रार्थं, भित्रार्थं, परिस्कृटं. =NESS, s. भेषता. 2 व्यक्ति र., स्पष्टता, नित्रार्थत्वं.

18TORT, v. t. आकृष् c., साधीक 8 U, वक्रीकृ. 2 बेरूप 10, वि-कृ, व्यंनीकृ, कदाकारीकृ. 3 परिवृत c., वृष् o. (द्ष्यति). =10N, s. साधीकरणं, वक्रता, पर्वेतनं 2 विरूपकरणं, विकृति f., आकृष्यनं, विरूप्यं, ध्यंगता, करूपता.

पश्चाम तरा, ए. र. आकृतीक 8 U, ज्यामुइ c., संध्य (अमयति), जम्मद c., विश्विय ६ P, अप-वि-कृत् 1 P, तंश्वम c. 2 विद्व 10, तंत्र 10, विभिन् 7 P, विदल् c. (इत्यति). — ED, a. विश्वित, मोहित, ज्यम, विश्वद, माकुल, मूढ, विह्वल, संसुन्ध, आत, उन्मत्त; 'of a d. mind'. आत्रिक्त, वातुल; 'to be d.' मुद्द 4 P, ज्यद 4 P. — EDLY, adv. मूढकेतसा, ज्यम, उन्मत्ता, संसुन्ध, संसुन्ध, — ION, 8. अमः, आकृलक्त, विह्वलता, ज्यान, मोहः, क्षोभः, ज्यमता, जन्मादः. 2 विभेदः, विदान्स्यं.

प्रकार प्रकार के स्वादिती: बंध 9 P or निरुध 7 U. प्रकार प्रकार के प्रकार के स्वाद की स्वाद क बि-डप-अवः ; 'ery of d.' कार्तावाः-कार्ततः $-\infty$. f.' पीड् 10, व्यथ् c., क्रिज् 9 P, बाध् 1 A, दुःखवात (D.), संतप् c., खिद् c. $-\mathbb{E}D$, a. व्यथित, आर्त, दुःखित, पीडित, कष्टापन, कुच्छ्गत, दुर्गत, बिपन, बि-धुर, दान, क्रिज्ञासङ्, $-\mathbb{E}UB$, a. क्रीकाबङ्, कष्ट-पाय, क्रेज्ञद, पीडा-क्रेज्ञ-कर (रीf.); दुःखमय (यीf.), खेदक.

DISTRIBUTE, v. t. विभज् 1 U, वंट् 10, वि-अंझ् 10, विभागताः दा 3 P or परिकृष् c., अथाभागं विस्तृ 6 P or विन्यम् 4 U or निश्चिष् 6 P; 'd. food' अनं परिविष् 10. — ER, s. विभागकत्यकः, विभन् m., अंज्ञदः; 'd. of food' परिवेष्टा. — 10%, s. विभागः, संपविभागः, विभाग कत्यनः, व्यंतानं, वंटनं.

DISTRICT, s. देशविभागः, पांतः, मंडलं, चर्त्रं, परेशः.
DISTRUST, v. t. आ-पार-शंक् 1 A, न विश्वत् or प्रतिइ 2 P. = s. अविधातः, अपत्पयः, आशोका. = FUL,
a. साशेक, शंकाशील, अपत्पयिन, अविधातिन.
= FULLY, adv. साशेकं, अविधातिन.

DISTURB, 'v. t. आकुलीक 8 U, धू 5, 9 U, उपरुष् 7 U, क्षुभू ०., बाधु 1 A; See AGITATB. 2 भेजू 7 P, पितंष् 9 P, भिद् 7 P, विहन् 2 P, विच्छिद् 7 P; 'd. sleep' निहामंगं कु; 'd. studies' अध्यनविप्रमाचर् 1 P; 'able to d. penance' त-पोभेदायालं. 3 (Mind) घ्यामुद्द ०., आकुलाकु, आकुलयति (D.), संध्रम् ०., वि-कृ. —ANCE, s. क्षीभः, सं-वि-क्षोभः, विश्वदः, विमदेः, पीडा. 2 प्रतिबंधः, पत्यू-हः, अंतरायः, विश्वः, विच्छेदः, भंगः, बाधा, भेदः; 'd. of concentration' समाधिभेदः; 'popular d.' प्रकृतिक्षोभः, कोषः, 'cause of d.' विकारहेतुः. 3 माहः, आकुलता, व्यप्रता, वैक्षन्यं, संध्रमः. —EB, s. क्षोभकत m., विव्रवरः.

DISUNITE, v. t. वियुज् 7 A, 10, विश्वष् c.; See SEPARATE. -v. i. वियुज्-विश्वष्-विनिद् pass. -DISUNION, s. वियोग:, विश्लेष:, विनेद:, विच्छेद:. DISUSE, DISUSAGE, s. अन्यवहार:, विलोप:, विराम:; व्यवहारिनृहित f., अपचार:, आचारलेप:; 'fallen into d.' विज्ञत, लुप्तव्यवहार. -v. t. व्यवहारा-द विराम c. or निवृत् c.

DITCH, s. परिखा, खातं, गर्ता-ते:, उपकुल्या, प्रणाल:-ली, प्रतिकृप: - v. t. परिखान् 1 P, गर्ता कृ 8 U. - ER, s. खातकार:, आखनिक:-

DITTO, adv. तथा ; 'says d." तथैव ममानिमाय इ-ति वदाते. - a. पूर्वीक्त, भाग् लिखित, भागुक्त-

DITTY, s. गीतं, गीति f., गीतिका, गानं, गानंबंड:, DIURETIC, a मूत्रवर्धेक.

DIURNAL, a. आ क्ष क-देशिक (की f.), दैनदिव (नीf.); See DAILY.

DIUTUBNAL, a. Ternifor (al f.), Terraille

DIVAN, क शिष्टसभा के हेडके, मंचयुक्तः प्रकोष्ठः, आ-स्थानं-मी. 8 मंचाः

DIVARICATE, v. i. दिशा सू 1 P, दिखंडी सू, दिशा वि-भिद् pass. =v. t. दिशा कु 8 U, दिशा भिद् 7 P. DIVE, v. i. वि-अव-सोह FA, निमस्ज 6 P, प्रविज्ञ 6 P, यु 1 A; 'd. ing into books' प्रथपरायण, प्रथमम-निविष्ट. = ER, s. विगाहक:, निमंज, m.; 'river d.' नदीष्ण:, जलेवाह:.

DIVERGE, v. i. (एक्केंद्राह्) विचल् 1 P, च्यु 1 A, च्युत्त्रम् 1 U, 4 P, अंश् 1 A, 4 P; See DEVIATE, also. 2 Differ, q. v. — ENCE, s. विचलनं, च्युति f., केंद्रायसरणं, भ्रेषः, अंशः. 2 भेदः, विरोधः. — ENT, a. केंद्रविचलः 2 विभिन्न, विरुद्धः

DIVERSE, (DIVERS), a. अनेक, विविध, नानारूपप्रकार-विध, नाना ind. 2 भिन्न, इतर-अ-य- (pron. a.),
असम, विपरांत, १थक् ind.; 'd. coloured' नानावणे,
चिन्न, कर्नुर, कटमाधित. —ITY, s. १थक्त्वं, नानाविधत्वं, भिन्नता, नानात्वं, विभेदः, असाद्देष, असाम्यं, वैषप्रं. 2 वैचित्र्यं, विचिन्नता. —LY, adv. अनेक्सा, नानाविध, नानारूपण, नाना. —DIVERSIFY, v. t. चिन्न
10, नानारूपण, नाना. —Diversify, v. t. चिन्न
6 मानारूपण, व. क. 8 U, ज्ञाबलीकः, See VareGATE. —ED, a. कर्नुरित, नानाप्रकार, ज्ञाबल, कत्माचिन, चिन्नत. —ICATION, s. विचिन्नता, विविधर्त्वं, विभेदः.

DIVERT, v. t. विनुद् c., रंज c., नंद c., रम् c. (रम्यति); 'd. oneself ' वि-ह् 1 P, क्रांड् 1 P. 2 =्या-नृत् c., आ-वि-कृत् 1 P, अंज् c., संघर c., संकम् c., आ-क्षिप् 6 P, प्र-वि-चल c., च्युटः; ' 1 shall d. his thoughts ' एवं तावदाक्षियामि (Mal. 9), अन्यतः संघारयामि (U. 1). —1NG, a. विनोदक्त, हासजनक्त, नमेपाय, क्रीडाएर. —DIVERSION, s. विनोदः-दनं, विहारः, क्रीडा, विलासः, क्रिक्तिं, खेला, विश्वमः. 2 मनोरंजनं, मनोविनोदनं. 3 विकर्षणं, अंज्ञानं, च्यावनं, आक्षेपणं.

DIVEST, v. t. g 1 P, अपनी 1 P; See DEPRIVE.
2 विकाफ 8 U, उच्छद् 10, वक्ष अपनी or उत्कृष्
1 P. - URE, s. अपहरण; विवक्षीकरण.

Divide, v. t. विभिद् 7 P, विच्छिद 7 P; वि-पुज् 7 A, 10, विशिष् c., १ थक् कृ 8 U, ज्ञाकलीकृ. 2 म-स-, विभज् 1 U, परिकृष् c.; 'd. ed in half' अर्थे विच्छिकं (S. 1); 'd. into 2, 3, parts' &c. दिधा-, विधा-, कृः इच्याणामवयवंशों विभञ्यमानानां (S. B. 533) 'when d. ed into parts' &c. 3 (In Math.) भज्, विभज्, ह 1 P; 'd. ing by the remainder' श्रेषण हत्वा-विभज्य. =v. i. विशिष् 4 P, विभिद्-विच्छिद् pass., दिधा भू 1 P. 2 दुरु 1 P, स्कृद् 6 P; 'they were d. ed in opinion' ते भिषमता आसन्, देधीभूताः; 'a house d. ed against inell', अस्मित्वा कृष्ट = == 28, दिवी-

दकः, विच्छेदकः, विभागकस्यकः. -DIVIDERD, क भागः, अंदाः, रुद्धारः, लाभः. 2 माज्यः. -Divisor s. हर:, हार:, भाजक:, ह(हा)रकः. - Division s. विच्छेद:, विभेद:, खंडमं, पृथक्करणं, वियोग:, विक्रेषं: दलनं 2 नित्रता, विभक्तता 3 विभागः, अंशनं, विभाग परिकल्पनं, टढार:. 4 भाग:, खंड:, एकदेश:, विमाग: 5 भागहर:, हरणं, भाजनं; 'd. of an army ' गुल्म इलं. - Divisible, a. विभाज्य, विच्छेप, विभेष: DIVINE, a. दिब्स, दैव (वी f.), देव (वी f.), देंशं ($f(f, \cdot)$), अमानष ($f(f, \cdot)$), अपाधिष ($f(f, \cdot)$), $f(f, \cdot)$ ईश्वरतस्यः - अ प्रशेष्टितः, धमीपदेशकः, श्रोवियः -v. t. लक्षणानि or शक्तनानि परीक्ष 1 A, श्रमाका आलोच 10 or कथ 10 or प्रकृत c. 2 (Guess जह 1 A, अनमा 3 A, 2 P, अवगम 1 P, तर्क 10 -ATION, 8. जाकनपरीक्षणं, सक्षणपरीक्षणं, भेविष्य सुचनं 2 अनुमानं, तर्क: - EB, अ दैवज्ञ:, शक्तनप रीक्षकः, निमित्तज्ञः. 2 अनुमात् m. -ITY, s. दैवन्वं दिन्यता, देवतानभाव:. 2 देवता ; See God. 8 परमा र्थविद्या, भूतिविद्या, इंधरविषयं शासं. -LY, ado. दे ववत्, दिध्यरूपेण-

DIVORCE, v. t. त्यज् 1 P, निराक्त 8 U, निरम् 4 U विवाहं लुप् c. or भिद्र 7 P. - s., - MENT, s. त्यागः निराकरणं, विवाहलोपः, प्रत्यादेशः; विवाहास्केदः

DIVULGE, v. t. प्रकाश c., प्र-ख्या c. (ख्यापयित) वि-मृ 5 U, भिट् 7 P or c. - ER, s. प्रकाशकः भेदकः - ING, s, प्रकाशनं, विवरण, भेदः

Divulsion, s. विवर्ण, उत्पाटने.

Dizzy, a. भ्रमिन, घुर्णमान. 2 भ्रमकारक, भ्रमकर (१ f.), भ्रमोत्पादक. 3 चपल, प्रमत्त, भ्रमवहित. - अडह s. धर्णनं, धर्ण f., भ्र(भ्रा)मरं, भ्रम:, भ्रमि f.

Do. v. t. क 8 U. विश्वा 3 U. संवद c., अन्छ। 1 I निर्वत e. आचर् 1 P, निर्वह e., प्र-गी 1 P, प्रतिप 4 A, (किमधुना प्रतिबत्स्ये). 2 जन् c. (जनयति) उत्पद् c., साध् c.; ' d. one's best' यथ जाति क. 3 (Standing for verb) ex. by th verb or by circum.; 'speak as you ar accustomed to d. ' यथा यस्तम निर्धायतां (U. 1) 4 (As emphatic) ex by एव, नून, खल, किल आजगाम किल, तिष्ठत्येव, &c. - v. i. आचर् 1 P. ब्ट वह 1 P, बृत् 1 A; 'd. unto others' अन्येष ज्या हर, वर्तस्व. 2 म 1 P, अस् 2 P, स्वस्थ-क्रवालिय-भ; 'how do you d.' अपि कुशालं भवतः, कस्ते ! त्तांत: ; 'asks you how you d.' त्वां सूखं-कुबार्ल ! च्छति; 'd. well ' सुस्थित व. भः देवीं सूलं पहुमार्ग (M. 4) ' to ask if she was d.ing well & 3 (At the end of a speech); I have don अवसितवचनोहिम; साध्यामि; 'this carelessne will not d. ' डेब्झ प्रमादिस्व न मया श्रीतक्य or क् हिताय करन्स्यतेः that will d. DOW 'असमर्क, नि

्रम, इत्यह: this will d. as water for washing the feet ' इदं पादोदक' भविष्यति (S. 1); it will d. just as well for you ' एवमपि तव ्यासीहित सिद्धमेव. -away, विनश 0-, लुप c.; 'd. away with ' अहं, कृत (with instr.); ' have done with your importunity ' अलं निर्वधेन. 2 Kill, q. v.; aq 1 P (life &c.). -with, Ex. · by कि, कि कार्य, or प्रयोजनं With instr.; ' what can you d. with such a servant ' ईर्ब्झन मृत्येन ्कि तब कार्य; ' what have we to d. with watching the movements of our master ' किमस्माकं स्वामिचेष्टानिकपणेन (H. 2). 2 प्र-डप-युज् 10, ब्या-T c. - without, Dispense with, q. v. -ER, s. कर्त m., कारक:-कर:-कार:, कृत्-in comp.; संपादक:, निवैतीयत m., निवीहक:. -ING, s. करणं, विधानं, सं-पादन: 'of one's own d. ' आत्मकृत, स्वयंकृत. 2 (D. s) चरितं, चेष्टितं, कार्यं, व्यानारः 3 व्यवहारः, **आचारः**, प्रवृत्ति f.

Docilie, a. विनेय, अनुविधायिन, विधेय, वहय, अधीन, आयत्त, शिक्ष्य, -DOCILITY, s. विनेयता, वहयता.

Доск, г. छित्रपुरकं. 2 नीकागारं, नावाज्ञयः. - v. t. (पुरुष्कं) छिद् 7 Р, लू 9 U, कृत् 6 Р.

Docker, s. सूचिपत्रं, अधिनामावली. 2 अंकपटः, अकपनं.

DOCTOR, s. भिषज् m., वैष:, चिकित्सकः, अगदकारः, जीवदः, रोगहारिन् m. 2 पंडितः, व्युत्पत्रः, जासजः, ex. by आचार्थ in comp. 3 ज्ञिसकः, आचार्थः, गृहः. =v. t. Treat, q. v. =ship, s. आचार्थपदं, गृहरः

Doctrine, s. मत. 2 तस्वं, न्याय: 3 पथिन् m., पथ in comp.; मागै: 4 (System) वाद:; 'd. of evolution' परिणामवाद:; प्रधानकारणवाद:, अनीभरवाद:, &c.; 'received d. s' संभराय:, आन्माय:

DOCUMENT, s. लेख्यं, लेख:, पत्रं, पत्रकं, लेख्यपत्रं.

—ARY, a. (s.) in comp.; 'd. evidence ' हैव्यपमार्थ.

DODECAGON, 8. दादशालं, दादशकोणः

Donge, v. t. वंच 10, पत् c.; See CHEAT. =v. i. इसेन अपक्रम 1 U, 4 P, विपारिवृत् 1 A. =s. उसं, कपटोपाय:, जाठचं, कपटे

Doe, s. मुगी, हरिणा, एणी, प्रवर्ता, कुररी-

Doff, v. t. (वसं) अपनी 1 P, अक्तू c., उन्मुच्

Doe, s. शत् m, कुक्करें:, सारमेयः, शुनकः; कौलेय-कः, भवकः, मृगदश्वकः; 'd.-cheap' अतिस्वत्यमूल्यः 'd. days' अत्युष्णकालः; 'mad d.' अलकः:; 'go to the d.s 'विनक्ष् 4 P, परिकि pass.; 'hunting 'd.' विश्वकृतः - v. t. (कुक्करवत्) अनुष् 1 P, प्या भाव 1 P, अन्बद् 4 P, अनुसत्य पीड् 10.-दांडम, a. श्रवील, श्रवृत्ति, श्रमाव-

Dogged, a. कठिन, निष्ठुर, वक्रभाव 2 प्रतिनिविष्ट, साग्रह, निर्वधपर

DOGGEREL, a. विषम ; 'd. verses' कुकाब्यं.

Dogma, s. मतं, तन्तं, तियमः, व्यवस्था, विधिः, आ-देशः. -TIC, -TICAL, α. स्वमताभिमानिन, निदेशकः ; वैधिक (की f.). -ALLY, adv. दढनिश्चयपूर्वं, सधर्वं, साहसेन, सनिर्वधं. -TISM, s. स्वमताभिमानः, सधर्वं, स्वमतावलवनं, दढोक्ति f. -TIZE, v. t. सध्वं-सगर्वं स्वमतं संस्था c. (स्थापयति) or वद् 1 P.

Dole, s. अंशः, भागः, विभागः, छेदः, उद्धारः 2 पारितोषिकं. - v. t. विभाज् 1 U, विभागः दा 3 U, वितृ 1 P, टत्-सुज् 6 P. - FUL, - SOME, a. स-शांक, दुःखपूर्ण, सकरण, शोकाकुल, उद्दिम, विधुर, आकुल, विद्वल, आतं. - FULLY, adv. सशोकं, सदुःखं, सविषादं. - FULNESS, s. शोकः, दुःखं, विषादः, खेदः, उद्देगः, परिदेवनं

Doll, s. ज्ञालभंजिका, पांचालिका, पांचाली, कुरुंटी, पुत्रिका ; 'ivory d.' दंतपांचालिका

DOLOUR, s. ज्ञोक:, क्रेज:, खेद:, आर्ति f. =0Us, a. सज्ञोक, ज्ञोकार्त, उद्दिम, आकुल, विधुर. =IFIC, a. पीडा-ज्यथा-कर (री f.).

Dolphin, s. स्थूलमीन:, मत्स्यभेद:.

Dolt, s. स्थूल-मंद-बुद्धिः, मूढः, सूखेः, जडः.
— ISH, a. मूढः, स्थूल-मंति-धी. — ISHLY, adv. मूढवत्, स्थूलवत्.

Domain, s. राष्ट्र, विषय:, प्रदेश: 2 राज्यं, स्वामित्वं 3 त्वियं, स्वभूमि f.

Dome, 8. अर्धगोलाकृति रंगं-शिखरं.

Domestic, a. बाम्य, पाम-गृह- in comp.; प्रामित्तंः d. lion'; 'd. pigeon' गृहकाताः. 2 गृहज, गृहा, गृहजात, गृह in comp.; 'd. quarrels' गृहकलहाः, गृहिक्छहाणि; 'd. dutics' कुलाचारः; 'd. dissension' अंतभीदः. 3 गृहिभय, गृहवासासकः. 4 देशीय, देशां in comp. - s. गृहदासः, किंकरः, भेष्यः, भृत्यः, सेवकः, परिचरः 2 गृहवासिन् m. - ATE, v. t. विनी 1 P, दम् c. (दमयित), गृहे पुष् c. or संवृध् c. - ATED, a. गृहपुष्ट, दांत, प्राम्यः

Domicile, s. गृहं, आ-नि-वासः, भालयः, वसति f. – ED, a. कृतावास, कृताधिष्ठावः

Dominant, a. प्रवल, प्रधान, प्रकृष्ट, श्रेष्ट, प्रभविष्यु, सातिकाय, वरीयस्

DOMINATE, v. i. जास 2 P; प्रभू 1 P, ईश् 2 A (with gen.), अधिष्ठा 1 P, अध्यास 2 A. 2 अतिरिष् pass.; प्रकृष्ट a. भू. — ION, s. जासने, वसुम्ब,
आधिपत्यं, राज्यं, अभिकारः

 a. ठड्रंत, अवलित्र अतिवृत्त, उत्सिक्त, मदोद्धतः

Dominical, a., s. भट्टारकवासर:.

Dominion, s. अधिकार:, ऐश्वर्यं, प्रभुत्वं, श्वासनं, आ-धिपत्यं 2 राज्यं, विषय:, देश:, राष्ट्रं.

Domino, s. दीर्घपाबार:. 2 ज्ञालाका.

Don, s. सजन:, आर्य:, शिष्टजन:.

Donary, 8. धर्मार्थं दर्स-दानं.

Donation, s. दार्न, उपायनं, वितरणं, उपहारः, त्यागः, विभाणनं ; See Giff.

DONOR, s. दातृ m., दायिन् m.; त्यागज्ञील:. -Do-NEE, s. प्रतिप्रहितृ m.

DONKEY, s. खर:, रासभः, गर्दभः, चक्रीवत् m., बालेवः.

Doodle, ह. अल्पबुद्धि:, जड:, दमेति:, मंद:.

Doom, v. t. दंद 10, दंडाजां क 8 U. 2 निक्षिण 6 P. सस्-क c. (अर्पयिति). 3 निर्दिश् $6\,P,$ सं-प-ऋष् c.;'how he was d. ed to die ' कथ तस्यांता भविष्याति. 4 निणी 1 P, निश्चि 5 U, विचर c.; 'he is d. ed to death ' अस्य वधी निश्चित:, वधटंड: आजम:: ' his fate is d. ed' अपरिहायेऽस्य नाजा:.- s. दंडाज्ञा, दंड-नं, दंड: 2 निर्णय:, निश्चय:, विचार:-रणा. 3 नियात $f_{\bullet}$, भवितव्यता, दिष्टं, विधि: ; See FATE. 4 अंत:, नाज्ञ:, क्षय:, लय:. =Doomsday, s. विचारदिवस:. Door, s. git (fig. also); git f., $\neg f$ (f) $\in \mathbb{R}^n$; 'leaf of a d.' क्याट:-टं-टी, अर्र:-रं-री. 2 मुखं, प्रवेश: ; 'from d. to d. ' गहाद गहं; 'ind. s ' गृहे, गृहस्थित a.; 'out of d. s ' गृहाद्वाहि:, स्थानांतरगत a.; 'principal d.' महा-सिंह-द्वारं; 'next d. 'अनंतर a., प्रातिवेशिक a., निकटस्थ, कल्प in comp., ईषद्न; ' private d. ' प्रच्छनदार; अंतर्होरं: 'd.-keeper' हा:स्थ:, हारपाल:, दाररक्ष-कः, प्रतीहारः, दौवारिकः; 'd. sill ' द्वार्पिंडी, देहलि-ली रं.. गहावग्रहणी.

DORMANT, a. निदित, श्वित, सुप्त. 2 अलक्षित, प्र- च्छन्न, गुप्त, निलीन, गूढ.

DORMITORY, s. ज्ञय्या-ज्ञयन-गृहं, निदाज्ञाला, ज्ञयनागारं.

Dorsal, a. प्रसंबंधिन.

Dose, s. मात्रा; 'in one d. ' एकपैव मात्रया.

Dor, s. बिंदु:, ज्ञून्यं, खं. =v. t. बिंदुना अंक् 10 or चिह्न 10.

Dote, (upon), v. i. अत्यंतं अभिलष् 1, 4 P, भृतां जिह् 4 P (with loc.). 2 वृद्धत्वाद् मृह् 4 P, बालिशबुद्धि व. भू 1 P. — AGE, s. अत्यंतानुरागः, अतिभेमन्
m., n. 2 वृद्धितैकत्यं, वृद्धिलोपः अंकः, बालिशता,
मितिक्षीणता, जराविक्षव्यं. 3 जरा, जरावस्थाः — ARD, s.
श्रीणवृद्धिः, हतज्ञानः, अतिवृद्धः, बालिशः — ING, a. अत्युरक्तः — INGLY, adv. सातिकाहं, अनुरागातिरकाणः
Double, a. द्विगुण, क्षेत्रं (श्री ५), क्षिप्रकारः, द्वि in

comp., कमय (pron. a.). 2 Deceitful, ेप्. v.; 'having a d. meaning' इचर्य (वाक्यं); d. meaning' इचर्य (वाक्यं); d. meaning' इचर्यता; 'd. dealing' हैपीभावः, ज्ञा-टर्य, कपटं, छलं, माया; 'd.-tongued' हिजिह, अनृत वाख-वादिन - s. हिगुणं, दिकं. 2 छलं, कपटं, मावा. 3 विपरिवर्तनं - v. t. हिगुणंकु 8 U, गुण्योकु, हिगुप्यति (D.). 2 प्रटीक्ट, प्रटयति (D.); 'd. the fist' मुष्टि बंध् 9 P. -v. t. हिगुणीभू 1 P. 2 विपरि-वृत् 1 A. 3 मायां-छल-कु. - NESS, s. हैगुण्यं, हिस्सं, उ-भयतः - DOUBLY, adv. हि:, हिगुणं, हिसा, हिविधं, उभयतः-था.

Doublet, s. उरीवसं, उर:परिधावं.

DOUBT, v. i. आ-वि-शंक 1 A, विक्रप 1 A, सं-दिह 2 U, संशी 2 A, विचर c., मनसा दोहा-यते (D.). = v. t. न विश्वस or न प्रति-इ 2P. आ कं क. = s. संशयः, संश्वीति र., संदेहः, श्वंका, वितर्कः, आशंका, विकल्प:; 'my mind is still in d.' मनस्तु मे संज्ञायमेव गाहत; ' without any d. ', ' undoubtedly ' असंदेहं, असंज्ञायं, निराज्ञांकं, निःसंशायं, संदेहं विना; अत्र क: संदेह: (in replies). 2 अस्थैयं, अ-निर्णयः, आंदोलनं, चित्तविभ्रमः 3 केंद्रे भूविश्वासः, अप्रत्यय:. 4 कच्छं, विषमं, बाधा, के कि शिषमपदं: 'case of d. 'संदेहपदं; 'in d. 'सक्षकें-सदेहान्वत-दोलायमान- a. = FUL, a. संदिग्ध, शंकनीय, सार्शक, शंकान्वित, संश्यापत्र, ससंश्यः, संश्वित, संदेहाकुल, संश्वायावत, विकल्प्यः संदेहपदं, शंकास्थानं 2 संदिग्धार्थ, अस्पृष्टः ' to make d.' संदिह c. - FULLY, - INGLY, adr. मसंदहं, सारांकं, सविकल्पं. -LESS, a. निराज्ञंक, नि:संदेह, असंशय. -adv., -LESSLY, नि:संज्ञयं, असंज्ञयं, विना संदेहेन, निःशंकं,

Douceur, s. पारितोषिकं, उपायन, उत्कोचः 2 सीजण्यं, सुदीलता, सङ्गावः

Dough, s. गंडिका, जलसंस्टाः सक्तवः.

Doughty, a. 3(τ, 4)τ; See Brave.

Douse, v. t. जले निमस्ज c. (मञ्जयित). 2 निर्धा c. (वापयित).

Dove, s. कपोत:, पारावत:, कलस्व:; 'female.d.' कपोतिका; 'd.-cot or house' कपोतपालिका, बिटं-क:-कं; 'd. tail' काष्टर्सध:, दाइसीवनं.

Dowager, s. विधवा, गतभर्तका.

Dowdy, 8. विरूपिणी; दुर्वसनाः

Dower, Downy, s. जुन्कं, पौतकं, युतकं, बाहनिकं; क्रीधनं - ED, a. यौतकवती, शुन्किनी - LESS, a. यौतक-शुन्क-हीन

Dowlas, s. स्थलवर्स, स्थलपहं.

Down, s. कोमलरोमन् n. 2 तूलं, कोमलपक्ष: ; 'd. of goose' इसतूलं ; नृजलीम (of plants). 8 नि-वनपर्वतः: 4 जिन्नं, निम्नप्रदेश: ; 'the road having ups and d.s' नतोत्रत मूमिनामो मार्ग: ; ' ups

कार्य d. s 'पातीत्पाता:; 'there are ups and d. s. in our condition (in life) as in the course of the wheel निषेगे च्छत्यपरि च दशा चक्रनेभिक्रभे-जू (Me. 112). - prep. अध:, अधस्तात् (with gen.); gen. ex. by an in comp.; 'd. the current 'अनुत्यं; 'd. to' यावन (with acc.), पर्यंत in comp.; 'd. to the present day' अब यावत. -adv. अधः, अधस्तात् , निषै:, निषे; gen. ex. by अव-नि-अभ: pr. to roots; 'bent d. ' अवनत, नीचै: प-मत; 'to come d. 'अव-नि-पत् 1 P; 'd. with the tyrant ' निपात्यतां-उच्छेयतां-असी प्रजापीडकः; 'd.-cast' अधोमुख (खी f.), अवनतरृष्टि, विषण्ण, अधीरृष्टि, दीनवदन, म्लान, खिन्न; 'd.-fall' विनि-भव-पातः, विनाज्ञः, क्षयः, उच्छेदः, विध्वंसः, लयः ; 'd.-hearted' खिन-दीन-चेतस्, म्लान, विषण्ण; 'd.hill ' प्रवणभूनि f., उपत्यकाः ' d. lying ' प्रातप्रस-वकाला; (s.) शयनसमय:; ' d.-right ' अवक्र, अ-क्रांटिल, स्पष्ट, मुख्यक्त, असंदिग्ध, गत्यक्ष; (adv.) अ-वन्नं, अकुटिलं, सरलं, अधोधः; व्यक्तं, प्रत्यक्षं, सस्पष्टं, भिन्नार्थ, सर्वत:, साकन्येन, सु-अति pr. = WARD, a. मवण, पतन क्षील, अधस्तन (नी f.). अधीगामिन, प-तयालु, पातुक. =adv. (downwards) अब pr., भध:, अवाक्, अधस्तात्. - Y, a. मृद्लोमवत्. 2 मृद्, कीमल, मुकमार, सलसार्श.

Dowse, s. चपेटिका, तलपहारः, चपेटाबातः. -v. t. Dip, q. y.

Doze, v. i. निदा 2 P, स्वव् 2 P. =ING,-Y, a. निदाल्स, निदासील.

Dozen, a., s. हादशन्, द्रादशसंख्याक.

DRAB, a. किपन्न, किपल. = s. किपन्नवसं. 2 कुलटा, कैंधकी, व्यभिचारिणी, पुंचली.

DRABBLE, v. t. पेकेन लिए 6 P or दिह 2 U.
DRAFF, s. उन्छिष्ट, शेष, भुकावशेष, मल, किर्ट.
—18H,—x, a. मलिन, असार, फलग.

DRAFT, v. t. for 6 P.

DRAG, v. t. आकृष् 1 P, ह 1 P; 'd. away, off' अप-भव-कृष्; 'd. out' निष्कृष्, निहें, उत्पट् 10; 'd.'s on his life' कथमपि-कृष्णेण-प्राणधारणां करोति, जीवितमतिवाहयति. –v. i. कृष् pass. 2 विलंब 1 A, बिर(रा)यति (D.). –s. रथः, चक्रयानं, केलिरथः. 2 आकर्षणीः; 'd.-net' आकर्षक-कालं-पाशः.

DRAGGLE, v. i. पके छुद् 6 P, लोडनाइ मलिनीभू 1 P. = v. t. पकेन दुव् (दुव्यति); 'd. tail' (a.) मलिनवसन, अपरिष्कृत.

DRAGON, s. नाग:, स्थाल:, पत्रमः, सपक्षी नाग:. DRAGOON, s. अशारेह:, सादिन m.

DRAIN, s. निर्धमः, रेचनं; (for water) जलनिर्ममः, पर्दे (रि)वाहः, प्रणालः-ली, प्रणालिका, जलोच्छासः ≝णः रे. (क्रमश्वः) निर्भम् ०. (गमूयितः), अपवद् ०., निःस् ०., सु ०. २ जुष् ०., आ-पा 1 P. क्षे.०. (क्षपयितः), रिष् ०., रिक्तीकः 8 U.

DRAKE, s. इंग:, कादंव:, कलहंस:..

DRAM, s. अल्पभाग:, मात्रा. 2 सरा, बाहणी, मदिरा.
DRAMA, s. नाटकी; 'science of d. 'नाटक'. -DRA-

MATIC,-AL, a. नाटकीय, नाटकविषयः -ALLY, adv. नाटक रूपेण प्रयोगतः -DRAMATIST,: s. नाटकानां प्रणतः गः. नाटक कारः

DRAP, s. वसं, वसनं, चेल:-लं; See CLOTE. = BR, s. वस-पट-विकथिन् m. = ERY, s. वसन्यवहार: 2 वसं, पट:, वासस् n. 3 पच्छदपट:, परिच्छद:

DRAW, v. t. कृष् 1 P, आ-समा-कृष्, वह 1 P, नी 1 P; 'a carriage d. n by horses ' अधोद: रथ: 2 निष्कृष, संह 1 P, (प्रजाभ्यो धनं संहरति). निर्देह 2 U. 3 आ-अभि-लिख 6 P, वर्ण् 10. 4 (Water) डद-अंच् 1 U, पर्युदंच. 5 ल c., मोक्ष 10. 6 समाकृष्, लुभ् c.; 'd. n by merits ' गणल-ब्ध. 7 अनुनी 1 P, आराध् c. 8 लभ् 1 A, ग्रह् 9 P, आदा 3 A; 'the day is fast d. ing to a close 'परिणतप्रायमहः; 'd. curtains' जवनिकां संवृ 5 U; 'd. a sword' खड़, काषाद नि:स c. or आकृष्; 'd. in air' प्राण् 2 P, अस 2 P: 'd. the breast ' नि-पा 1 P, धे 1 P. =v. i. कप-आकृष्-pass. संकोचं-इ-या 2 P. 3 पूर्य-पार्क जन c. (जनयति) or उत्पद् c. = away, अपकृष, अपनी, अपह. - back, प्रत्याह, प्रतिसंह, प्रत्यानी. 2 (v. i.)* अपन्नम 1 U, 4 P, अपस् 1 P, अपया 2 P, परा-नि-बृत् 1 A, पलाय् 1 A. =down, उत्पद् c., जन् c., आवह 1 P; 'you have d. n down ruin upon yourself with your own hands ' त्वया स्वहस्त-नांगाताः कार्षताः (P. I. 3). -in, संह, विकाय, प्र-त्याह ; 'd. in the reins' पगुझतां रश्मय:. -near, भत्यासर् 1 P; उपसृष् 1P, उपागम 1 P, उपस्था 1U; See APPROACH; (प्रत्यासीदति स्नानसमय: Ka. 47). -off, अप-वि-कृष, अपह, अपनी; 'd. off the cloud' निवार्यतां जलद: (Mr. 5). 2 लु c., मुच् 6 P or c. (as liquids). 3 (v. i.) aque 1 P; See Draw back. -on, आनी, आक्रव. 2 उत्पद् e., आवह 1 P. 3 (v. i.) उपस्था, उपागम्, प्रत्यासद्. -out, निष्कुष, निर्दे, सं-ह, निर्देह. 2 तन् 8 U, विस्तु .c., दीवींक 8 U, विततीक. 3 निर्गम् c. (गमयति), उँदू-भू c. 4 (Army) ब्यूहेन रच् 10; सैग्धं ब्यूह 1 U. =together, समाकुष, संप्रह्, समावी - up, बत्कूष्, बद्-ह-भू 1 P. उत्तुव 10. 2 तिख 6 P, विर्म् 10, निबंध् 9 P. 3 डकंम् c. (नमयति); 'the goat drew himself up' अज डचरथी, सनैर्वेष हदनमयत्-' Drawback ' प्रत्यूह:, अंतराय:. 2 हानि f., अपन-यः, अपायः. 🞖 उद्धारः; 'ते.-bridge' जन्म-चल-सेतुः

- 18. के वृष्ट विकास सुनकः, संदुक्तः विकारणीः, 'd. s' अंग्रांचारः - प्राप्तः के आवर्षः वैण 2 चित्रं, आलेक्यं, पतिकारं विवारकतः, प्रतिवारं 8 चित्रकर्मेन् श्र. (च्यावेद्याः 'd. 1000 व वृद्धेन् गृहं, सभाजनकोष्ठः DRAUGER, इ. पानंः 'के d. of water' गेड्वमार्थं जलं. 2 संग्रहः, सारः 3 आलेखणं, चित्रारंभः, पांडुलेक्यं 4 चित्रं, सालेक्यं, पतिमा-मानं. 5 परि (री) वाहः, जलनियनः, जलेच्य्यासः, प्रणालः-की. 6 आवर्षणं, 'ad. horse' रथ्यः, सालटः, जाकटीनः, 'd. board' अहायदं, सारिकलः अहायदकीया, सारिकलिशः 'क piece at d.' सारिकलः अहायदकीया, सारिकलिशः 'क प्राप्तः जलुप्तः; 'moving a piece at d.' परि (री) जायः. - DRAUGHTSMAM, इ. लेखकः, चित्रकरः.

DRAWL, v. i. चिरेण-मंदं मंद-वाक्यानि उद्यह c. or उदाह 1 P. = 1NG, s. मंदीचारण.

DRAY,-MAN, See under CART.

DREAD, s. भीति f., बास:, भयं, साध्वसं. =v. t. भी 3 P, बस् 1, 4 P, उद्दिक् 6 A. (with abl.). =ED, a. भयहेतु:, बासस्थानं. =a., =FUL, a. दारुण, भयानकः, भीम, भयंकर (शी f.), बासावहः, भीषण, भयानकः धार, उम, भैरव (बी f.), शैद्र (ही f.). =FULLY, adv. दारुणं, उमं, भीमं. =LESS, a. निर्भयः, बासहीनः

DREARY, a. घोर, निर्जन, जून्य, जीर्ण. 2 निरानंद, दुरालोक, दुदैश्चन, निष्प्रभः = NESS, s. निर्जनत्वं, घो-रता, जून्वत्वं-

DREDGE, v. A. आकृष् 1 P. - s. आकर्षणी.

Dregs, s. क्ल, मल:-लं, बच्छिं, तेषं, किटं, अवकर:, संकर:, असार: ; 'he belongs to the d. of society ' नीच-अधम-तमीय पुरुष: - Dreggist, a. मिलन, समक.

DRENGE, W. f. किंदू c., मीधू 1 P, विष् 6 P, जिल्ल है c. or स्ता c. (स्ता-स्त-प्यति); 'd. ed with sweet' स्वदसलिलस्तात = a. पान, पेय-

DRESS, त. वेशा:-पः, नेपध्यं, वसं, परिच्वदः, वासस्
त. वर्षातं, वरिधानं वे अवस्परः, परिकर्तत् त., आमरण, मसाध्यं, जूवनं, असेकारः, संस्कारः, परिच्वारः,
गंदगीवधः - १० व नेसाध् ठः, संस्कृ 8 U, परिच्कः,
नंद 10, पद 10: जा-वृ 8 U, वर्षाक्ष वास्त्रव् 10 оर
परिवद् ६, सेन्व 1 E, वर्षा परिका ० (भाषवार्षः)

उपहृत के का से मि ' respect के के कि पा के कि प

DRIB, v. t. अविकाद में मधुर, भिष्ट; 'd. to the यत्तीक or आत्मसात्क भातिमनोहर. -Dulcify, Dribble, v. i. कणवाहकः

1 P, ज्ञानै: क्षर् 1 P क्यंचिका.

-ए. १. कणदाः छु ८. ०० मंद-स्थूल-बुद्धि-मितः, ' d.कणः, लवः, लेकाः, कणिक मंदर्थाः 2 निष्मभं, विषण्ण,
बिद्कमेणः, कणदाः, अल्पा म्लान, मंदच्छाय, मिलन,
DRIFT, १. भावः, ताल्पवं, जन, अतंजस्, कुटः 4 अलंस,
प्रवृत्ति तः, आकांकाः 2 वेम् निष्कृतः, श्वीतकः, हृदप्रिम्, अः
वंजः, निकरःः 'd. of snoसिकः 7 कष्टकर (री तः),
4 संपातः, वर्षः: -ए. ः । १००० विकलकाः ६ पः
नी-वह pass. 2 वितु 1 तः -ए. १. जडीकः ६ पः
3). 3 वायुवेगेन पंजीम 1 म्प्रनीकः, निष्मभीकः, तेजो
०., प्रचुद् 10, प्रणुद् 6 P or c. 2 संपत् ०, प्राह्मकः
8 पः, सहन् 2 P, पंजीकः

DRILL, उ. वेधनी-निका, आ-स्कोटनी. 2 न्यायामः, असिक्षा, ज्ञासाभ्यासः. = v. t. ध्यध् 4 P, छित्र् 10, समृत्कृ 6 P. 2 युद्धवियां ज्ञिक् 0., ज्ञासाभ्यासं क्र 0., रणज्ञाक्षां दा 3 P.

DRINK, v. t. पा 1 P; 'd. up' आजस् 1 P, आपा, तुष् c. - s. पानं, पानीयं, पयस् n., पेयं. 2 सुद्दा,
मर्थ. - v. i. जल पा or सेव् 1 A; 'd. together'
सं पा, सपीति कृ 8 U; 'd. (to) the health of'
स्वास्थ्याय or सुमं भ्यादिति प्रार्थनापूर्वकं पा. - EB, कृ
पातृ m., पायितृ m., पानरतः, पानासकः: - ING, कृ
पानं, आजमनं, पीति f.; 'd. vessel' पानपानं-भाकनं, जनकः, सरकः; 'd. together' सपीति f. त्वयपानं. - DRUNK, DRUNKEN, a. मुनं, सीनं, समद,
नदीरमन, स्पोदमद, मदीदम; 'to be d.' मुद्दं 4 P;
'to make d.' मर्द c. 2 तिक, किनं, क्रिकं,

and d. a. quality in there are up 440: - En-

of the wheel नी वेगे चहत्यपरि च दशा व 1 P or च (Me. 112). = prep. अधः, अधानिस्पंदि वसं. gen.); gen. ex. by अनु in comp. पटलपंतः-तं, व-rent अनुत्यं; 'd. to' यानत् (with विण, गलनं, स्य-comp.; 'd. to the present day' उर्रसः; 'd. pan' अधः, अधस्तात्, निचै; निचे; gen.

अप: pr. to roots; 'bent d. ' or c., प्र-णुट्; पेर णतः, 'to come d. 'अव-नि-पत] उत्तिज् c., उरुज् the tyrant ' निपास्यतां-उच्छेयतां, प-चुद् 10 (fig. 'd.-cast' अधोमुख (खी f.), sh act' चापलाय अधीवृष्टि, दीनबदन, म्लान, खिन्न; ail 'कील' प्रविज्ञ c. भव-पातः, विनाज्ञः, क्षयः, उच्छेर 2 सं-अप-वह pass., 'd.-hearted' विन-दीन-चेतस्, '; 'a sharp d. ing hill ' प्रवणभूनि f., उपत्यकाः ें : (U. 6), पद्रधारा-बकाला; (s.) ज्ञायनसमय:: ' तं अभिहु 1 P, संघट कुटिल, स्पष्ट, मुन्यक्त, असंदिग्ध, विहार: -at, बहिज्ञ बकां, अकुटिलं, सत्लं, अधोधः; कुन्य-उद्दिश्य-बद् 1 P; भिनार्थं, सर्वतः, साकत्येन, सु-३ / किमुद्दिश्य भवाशाव-प्रवण, पतनशील, अधस्तन (इस् 4 U, अपवह c., निर-क्याल, पातुक. -adv. (do , अपानुद, निर्धू 5, 9 U; भर्भः, अनुक्, अधस्तात् . 1 U. =out, निर्वस् c., ः, विवस् c., नि-अप-सृ c. मृदु, कोमल, सुकुमार, सुखरा 3 यत् m., रथवाहकः, प्रा-Dowse, s. चोटिका, तलपह m., सारथि:, सब्धेष्टा, दक्षि-Dip, q. y. प्रचोदनं, निराकरणं, &c. Doze, v. i. निहा 2 P, पूथ, गण:, कुलं, संघ: 2 निदालस, निदाशील.

Dozen, a., s. दादशन, है (णी)का, स्यंदिनी, दाविका.
Drab, a. किपश, किपल निःस c. or लु c. 2 बुद्धिनकंधकी, व्यभिचारिणी, पृंक्ष्, हनज्ञान a. धू. =Ler, s.
किलिसिविक: 2 मूर्फः, वालिशः, जडः, मूढः, हनजानः.
Drizzie, v. i. मंदं मंदं वृष् 1 P, शीकरायते (D.).
=v. दे शीकरं वृष् . =ING, s. शीकरवर्षः-पातः (a d. shower). =Drizziy, a. शीकरवर्षः-पातः (a d. shower). =Drizziy, a. शीकरवर्षः- a. हासकर (री f.), उपहास्य, विनोदिन, असंबद्ध. =v. i. परिहासं उत्यद् c. =Ery, s. परिहासः, हास्यं, विहासः, विनोदः, नर्मालापः.

DROMEDARY, s. कमेल:-लक:, एकककृद् m. DROME, s. (dronish) अलस:, निरुयोग:, आल-स्पर्काल:, तंत्रालु:, निरुत्साह:

DROOP, v. t. अवनस् c. (नमयाते); ननीक्ष 8 U; See BEND, ev. i. अव-वि-सद् 1 P, स्त्रे 1 P, त्रे 1 P; देश 1 P; देश 1 P; 'let not your entries d. (flag) त्रि 1 P; 'let not your entries d. (flag) त्रि 1 P; 'let not your entries d. (flag) त्रि 1 P; 'let not your entries d. (flag) त्रि 1 P; 'let not your entries d. (flag)

ing limbs ' untregateutiff (D. L. 1)
the vine is d. ing with its told the first
frai arginal; the whole frame d. 8 double
sing team; the whole frame d. 8 double
sing team; the whole frame, say, say,
sin, seen, further, sing . 2 minuten, sing
a, sulfa, sing, sing, and a, sulfa,
a, sulfa, sing, sing,

DROP, s. बिंदु:, इवत् अ., लव:, बिग्नुव /., इवत्:, क णिका, कर्णः, जीकरः; 'd. by d. विद्वक्रमेण, कणकाः; ' small d. s make a pool' जलकिद्रिनेपा-तेन कमकः पूर्वते घटः (H. 2). 2 कर्णावत्मः लीलक:, कंडलं. - v. t. क्युझ: ह्यू c. or प्त ç. or स्यद c.; 'd. ing rut' मद क्षरंतः, मदनिस्यदिनः (गजा:); 'd. ing nectar' अमृतल्त, सुधास्मंदिन. 2 अव-,नि-,पत् c., शंस् c., भंच् c., च्य c., मुक् 6 P, विस् ज · 6 P, निविद्य c. 3 सं-इ 1 P, अपास 4 P, त्यज् 1 P, नियुत् 1 A (with abl.); 'I shall d. congratulatory lines regarding you in my letters ' मदीयेष लेखेन त्वामहिश्य सभाजनाक्षराणि पा-तायिष्यामि (M. 5); 'let this matter (story) be d. ed ' संब्रियतामियं कथा (Ka. 169). -v. i. ल1 P, च्युत-क्यूत् 1P, क्रूर् 1 P, गल 1 P, इवंद 1 A. 2 लंस-च्यु- 1 A, भंश 1 A, 4 P; नि-,पन्: 'd. ing on his knees ' जानुभ्यामधनी गत्वा, क्षितितकनिहितजान:. 3 नि-,अव-,पत् 1 P, अवसद् 1 P, मुर्छ 1 P ; See Droop; 'I feel ready to d.' अवसन्नपायाणि मे गात्राणि, सीइंति में अंगानि. 4 (in) सहसा-अतार्कतं-गम 1 P or आगम.

Dropsy, s. (generally) क्वोक्:, क्वोथ:. 2 जलादक जरामय:, उदरी; 'dropsied honour' क्वेवलं स्थु-ल:-महाप्रमाण:-मान:.

Dross, s. मंडूर, सिंहा (नं), लोहमलं, सिंघाणं. 2 मलं, खलं, किहं, केंse Dregs. = ४, a. समल.

Drought, s. अवम (मा)हः, अनावृष्टि f., अवर्षणं, जलक्षोत्रः, वृष्टिविधातः, वर्षनिरोधः. 🕶 ४, a. अलक्ष्युत्य, ज्ञाष्क, निरुद्दक, निर्वृष्टि.

DROWN, v. t. मु c.; आ- सं-परि-मु c. 2 जले निमस्ज् c. (मज्जयित) or प्रविश् c. . 3 जलपरजनेन व्यापट् c. or मु c. 4 निरोधा 3 U, निरम्नि (D.); 'ते. s my voice with his cries' के कामिस्तियाति में ब- चर्च (Mal. 9). = v. i., 'to be d. ed.' निभावत् 6 P, निमजनेन मु 6 A or मुक्त दे P or न्यापद् 4 A; 'd. ed in the sea' प्याराकी निमावः 'ते. ed in reflection' चितातकः न्याप्त् द मुजन स्मानः वः, मावने.

Daubes, क के अपिति ने विकास कायत 1, 4 P or परिवर्ग के 8 पे अस्ति स्मिति वार्त के -0. बार्धानः, आवरतायासित कः अतिकेषेत्र विकासकीकारित कः, हानकृति - अप्रकृत असिरतायासः, सरीकिकः, निस्य-भमः,मित्यकेसः, विकासकीक्ष्योगः, बार्तः

DRUG, के भीवर्ष, भेवर्ग, अगदः, भैवर्ग, जायः.
-ए. हे, श्रीवशादिना मिन्न 10 or संस्त् 6 P.
-DRUGGET, के श्रीवश्विकायन् कः, भेवनकारः.
DRUGGET, के स्थलपटः, स्थूलकाटकः, वराशिः.

Эвим, अ. एडहरे:, दुंदुभिः, किसिन:, भरी, आनकः. 2 कर्णोदरं, क्लैदुंदुभिः. - ए. ६ एटह तद् 10. 2 स्पट् 1 A. - мен, अ. एडहताडकः. - Deumstick, अ. कोण:, शारिकाः.

) BY, (BP) ए. . शुर्ष 4 P. शोषं या 2 P or गम् 1P, आद्ये 1 A, नीरसीभू 1 P, शुब्बीमू. -ए. र. शुंष ८., शोषं नी 1 P, आद्ये ०., रसं अपनी or ह 1 P, शुब्बीकृ 8 U; 'she-dried rice in the sun' तं जुलान्सूयौत् व दत्तवती. 2 (up) आद्यम् 1 P, (आद्यामति देवेद्रल्याम् मुखे ते R. XIII. 20); उच्छुष् ०., आ-ति-पा 1 P. - ल. शुब्क, निजेल, नीरस, अक्रिज, बात. 2 असार, निःसार, निःसत्व, अरस, नीरस, कल्म, विरस, तृद्ध. 3 उदकाथिम, तृषित, तृत्वातं; 'd. soil' महः, महस्थलं-ली; 'd. ground' स्थलं; 'd.-eyed' निरभुनयम; 'd. nurse' शिश्चालिका, अंकपाली; 'd. shod' शुक्कपाण ल. - EB, इ. शोषकः-णः. - ING, इ. शोषः, शोषणं, शुक्कितरणं. - LY, ado. शुक्कं, नीरसं, अरसिकतया. - NESS, इ. शोषः, शुक्किता, निजेलल्वं, अरसिकत्या. - NESS, इ. शोषः, शुक्किता, निजेलल्वं, अरसिकत्या. - NESS, इ. शोषः, शुक्किता, निजेलल्वं, अरसिकत्या. - NESS, इ. शोषः, शुक्किता, निजेलल्वं, अरसिकत्या.

Dual, a. द्विसंख्य, दिवाचक, दिक; 'the d. number' दिवचर्न. -ITY, s. देतं, दित्वं, देधं.

Dub, v. t. नवपदे नियुज् 7 A, 10, नवपदकी दा 3 U or आहह c. (रापयति).

Dubious, a. अस्पष्ट, अञ्चल, संदिग्धार्थ. 2 सदिग्ध, अनिश्चल, 500 Doubtful. —LY, adv. ससंज्ञाय, साज्ञक, अस्पष्ट, अञ्चलं.

Duck, 8. कल्ह्स; कार्यः, चल्रवाकः, हराः, प्रवः, वरटः 2 तिथेक्वियः परतरः 3 दियतः-ता, प्रियः-या, वरतः-सा. = 0. ई. महल् 6 P, अवगाह् 1 A; महतकं नम् 0. = 5. है. जले अवगाह् 0. or आहु c. or महल् ६. (सज्जयित). = 55, 8. आयावकः, मंक् m. = 100, इ. मञ्जयित). इ. सामावनः = 1200, इ. हे. सामावनः = 1200, इ. हे. सामावनः = 1200, इ. हे. सामावनः = 1200, इ.

Duon, क्षीपणील:-ली, माँगैं। संसमः, कृत्याः 2 शिरा,

Ducting क विश्वता विका , करू 2 कानस्य, पृदु, कामल, दक्षिकसम्य – Ducting 3. व्यवस्याः आ-नम्यताः क्योदिनीयसा

Dudgenon e. Must, and : See Angen. 2 mfggean, soffman. प्रिष्ठ, त. देव, ब्राह्मका, परिकार्थ, ex. by post pass part., br अर्थ ! P; respect is dit to our elders' पुत्रवा हि तारवः; the debt d. परिकार्थ कर्ण. 2 अनुकान, दुक्त, क्रिक्त, तोग्य, यथाहे, यथा in comp.; 'th d. time' समये, यथासमय, यथाविष, &c. 3 (Owing to) ex. by कारण, हेनु:, 'your failure is d. to your carelessness alone ' ममाद एव तवासिक्ट: कारण-हेनु:, प्रमादान तवासिक्ट: प्राम्त. - s. देव, परिक्षाच्यं, कर्ण. 2 पाया, प्राक्त, प्राप्त-इ. राजपाची भागः, भावव्यं कार्यं - क्रायं. - Duly, ado. यथातथं, व-थावितं, यथाहं, डिवर्तं, सम्बक्. 2 यथासम्य, समये, यथावसरं.

DUEL, s. इंड, इंडपुद्ध, मलयुद्ध, निपुर्द्ध, बाहुयुद्ध, -v. i. इंडपुद्ध कु 8 U, इंड कु. - LER, - LIST, s. इंड-मल-पोद्ध m., इंडकृत m.

Dug, s. स्तनः, पयोधर्:

Dulcer, a. सुरस, स्वातुं, मधुर, भिष्ट; 'd. to the ear' सुख्यव, सुस्वर) श्रातमनोहर. -Dulcirr, v. t. मधुरांक 8 U, स्वार्क्क.

Dulcimer, s. वसकी, विपंचिका.

Dull, α. मंद, मृढ, जडं मंद-स्थूल-बुद्धि-मित; 'd.witted ' दुर्मात, जडमित, मंदर्भी. 2 निष्मभ, विषण्ण,
निस्तेजस, निष्नत्साह, क्लांत, म्लान, मंदर्चात. 3 अतीक्ण, धाराहीन, अतंजस, कुंट. 4 अलस,
मंथर, जड, मंदगित, मंद, अनुष्ण, श्लीतक, तुंदपिस्कुज.
5 स्थूल, धन. 6 अरस, अरिक. 7 कडकर (री.).
विषम, निरानंद; 'd. of hearing' विकलकर्ण; 'क.
d. day' दुर्दिनं, तमीवृतं नभः. – υ. t. जडीक्क 8 U;
मुद्द ए., कुंट 10, अतीक्ष्णीक, धनीक, निष्मभीक, तेजो
ह 1 P; वि-षद ए., म्डानीक, दल्साहं भज् 7 P. – अड88,
ε. मांच, जाडचं, मृद्धता; अतीक्ष्णता, आलस्यं, तेजोमांचं,
निष्प्रमता, अतेजस्य., &с.

Dumb, a. मुक, जड, जडवाच, वामहित, वाक्रवाक्तिहीन, भनालान, अवाच. -LY, adv. मुकवन, निःवाब्दं, तूर्णी, बाञ्यतिरेकेग. -NEBS, s. मुकता, वाक्स्तेभः, जाडेचं, बागाहित्यं

Dumpish, a. विषण्ण, दीन, उद्दिम.

Dumps, 8. विवाद:, उद्देग:, म्लानि f.

Dumpy, a. व्हरवस्थूल.

Dun, a कविश्व, स्याद-म, विग्रह, कुरण. = 8. सनिर्वेश कव्यार्थना

Dunce, a स्थूलकृष्टिः, दुनैधम् m., अज्ञः, अनुमित्तः, मूठः, मूठमतिः, जुद्धः, जुद्धभीः

DUNG, a. प्रश्ति, विक्रा, शकृत n., श्रमणे विक्री, अप (व)स्क्रुरः, पूत्रं, व वेस्तः-स्क्री, वश्रारः, ' d.hill' क्रिक्कियः, अवकरनिकरः, (क.) श्रीपणासि, अप-स, नीचः – ७. ८. पुरिचन क्रिप् 6 में क्रिक् र P. क्रिकेटक्टर . बारा, बारागुर-वेत्रमण के, बंबनागार,

किएक, र. ८. वच् 10; मृतू ०.; ४०० Ониат. ⇒ ०. सुख-वर्तिया, सुखेन वचनीय:-

मिन्दरंदिक्द्रहें, ते. हिगुण ; 'a d. copy ' प्रतिलिप:, प्रतिकंप. = श. रे. हिगुणीक 8 U, पुटीक, पुटयति (D.). --श्रंथ्य, वे. हिगुणीकरण, पुटीकरणं. = UBE, श. पुट:-इं, भूग: व्यावतीय

Durigury, ८. केपट, छल, माया; देशभाव:; See Fraud.

Фильвы, ह, स्थायन, चिरस्थायन, दीवंकाल, भाव-नाकिन, स्थिर, धुन, अक्षय, अनुपाय - Durably, केंद्रें, स्थिर, धुन, अनुपायन, -Durablity, s. स्थि-रेता, अक्षयता, चिरस्थायित्वं.

प्रिक्रमण्डम, इ. आसेधः, निरोधः, बंधनं, कारानिरोधः. प्रिक्रमुप्रणा, इ. स्थायित्वं, भवस्थिति त., स्थिति त. 2 भवता, स्थिरता, भविरामः, भविष्केदः, सातन्ये. 3 परि-माणः 'of long d.' दीधस्थायित, स्थायितः, 'of कीक्षरे ते.' अस्थायित, श्रणभगर, अणिकः.

DURING, prep. यावत, मध्ये, अंतरे in comp.; ex. by loc., or loc. abs.; 'd. youth' योवनदशायां; 'd. Das'aratha's reign' दशरथे मही शासित; 'd. life' यावज्ञीवं-वेन; oft. by आ with abl.

प्रिष्ठार, इ. संध्या, प्रदोष:, संध्याकाल:-समय:; 'time of प्री साम्रतनः समय:, संध्याकाल:, सार्यकाल: = a.,-प्र, = 185, a. ईवचामस (सी f.), ईवाचिमराइत, ईपन्कृष्ण, स्त्रमस्कल्प, आकृष्ण, आनील. = ILY, adv. अस्पष्ट, ई-म्लिसस्य = INESS, इ. ईवदंशकार:, ईवाचिमरं.

मिल्ला के भूकि की f., रजस n., रेज m., f., पां शु:-स: किंद्र:, पूर्ण. 2 संकर:, अवकर:-स्कर:, टिक्कट; 'd. कर शिक्षक 'पराग:; 'fragrant d. ' विद्यात:, पट-वास:; 'd. coloured' भूकियुसर. -v. t. रेणु अपमृज् 2 P. नीरजाक 8 U. विभूक्तिकः; 'd. hole-bin 'संकरिनचपस्थानं; 'd.-वासकः' अरुपः, भूकियार्जकः, रजीवाहकः. -ED, a. किंद्रिकेतः, स्वयांशु, संवट. -EB, s. मार्जनपटः, नक्त-कः, रेणुसंमार्जकः. -Y, a. पांश्वल, भूकियुसर, रेणुद्वित-कः

Dorr, १, अमे:, कर्तमं: 2 कमेन् ग., इत्यं, कार्यं, ति-वृद्धं वृद्धं- 8 नियोगः, अधिकारः, परं, आस्परं; 'one who has done his d. ' इतकृत्यः, इतीः, 'morning liuties', प्रतः कृत्यानिः, 'having heavy d.' अयः, प्रवः, प्रतिणः 4 करः, सुन्कः-न्कः तार्यं, तारि-कृतः, प्रतेषः, 4 करः, सुन्कः-न्कः तार्यं, तारि-इत्याप्तः, प्रत्यं, अस्तः, भाकाधारक, अनुविधा-वृद्धं, अविधानस्य, अद्भुतं, असेक्षं, भाक्तमत्, वृद्ध्यं, इति-अविधानस्य, अस्ति, असेक्षं, भाक्तमत्, वृद्ध्यं, इति-अविधानस्य, अस्ति, अस्ति, असेक्षं, भाक्तमत्, अस्त्याः, अस्ति, अस Driants क बार्गाः विकासकात् क्यानाः कार्याः नव ८, क्यक्ति ४ डि. कार्याः के बार्गाः व्यक्तः अतुर्गः, क्यांकारः, वायवस्थाः

DWELL, हं. ते बंद 1 P. कि नित्यान के कि बंद के प्रति के कि प्रति

DWINDLE, v. i. See DECREASE; 'the number of members d. ed down to four' सभा का संख्या तथा क्षीणभूद यथा चन्त्रा एवं अविश्वा:

DYE, s. रंग:, वर्ण:, राग:; 'red d.' लाक्षा: क्ट. रं. रंज् 10, वर्ज् 10, वृंकुमादिना अंज् 7 P. — अठा, त. र- क्त, रंजित, सराग, कवायित, वर्णित; 'd. red' अदिलत. — ER, s. रंजिक:, वकारावक्रत m.

Dykė, See Dike.

DYNASTY, s. वंश:, कुल, अन्ययः, आवित-ली र्र., भेजी; 'of solar d.' सुर्यवंश्यः.

Dysentery, 8. प्रशाहिका, अतिसारः, प्रश्केदिका, आ-मातिसारः, संप्रहणीः

DYSPEPSIA, 8. अजीर्ण णि f., मंदाक्षिः, अजविकारः, अपाकः.

Dyspncea, s. भासावरोध:, भासस्त्रंग:.

E.

EACH, a. सर्व, सकल; gen. ex. by प्रति-अंतु in comp., or by repetition of word; दिने दिने, प्रति-अंतु in दिनं, &c.; 'all went away, e. to his own house' एकैक: स्व स्व गृष्टं निजेगान; 'e. one' एकैक a., एकैकका;, प्रथक् प्रवक्त; 'e. other' अन्योन्य, इतरेतरं, परस्पर

EAGLE, c. 15745 to ... THEN SO GAMODA;
'c. ofod' quality.
EAR, a. 641, Wes, and J., and have

EARLY, a. आय, प्रथम, पूर्व. 2 अधिर, संचर्क, प्रत्यम, अभिकृत, तृतन. 3 अकाल, अपूर्णकाल, आकालिक (की.र.), अनवसर- परिणत or पक्त. 4 पातौकालीन, प्रशैक्कतन-पगेतन (नी.र.), वि-प्र-भातीय, बचस्य, औ-स्स (सी.र.), प्रभात-पात: in comp. —adv. पातर, प्रत्युधि, परयूधे; विभाते, पातःकाले, प्रभाते, ज्युष्टे, पगे; 'e. in the morning' महति परयूधे; 'getting up e.' लजुलजूरियत. 2 सचः, सीमं, सत्वरं, आग्, सप्ति. 3 पूर्वं, अमे, प्राक्. —NESS, s. पूर्वंत्रं, अमस्तं. 2 प्रत्यमता, अधिरत्यं. 3 अकालता, अकालपरिणित री. 4 सम्भातं. 5 श्विपता, अविलंबः, सीमता.

EARN, v. t. अर्ज 10, डपार्ज, डपादा 3 A, आप 5 P; लम् 1 A, निविंग 6 P; See GET. 2 अर्दे 1 P; 'e. livelihood' वृत्ति कृप c. or सं-पद c. =INGS, s. ड-पार्थित, वेतनं, लभ्यांगः

EARNEST, a. उपन, कृतीयम; See EAGER; 'e. desire ' गाढाभिलाब:, अतिस्पृहा, कुत्रहलं. 2 निविष्ट, एकाम, समाहित, आसक्त, एकतान, एकायन, एकसर्ग, एकाप्रच, अनन्यासक्त, एकाम्रचिक्त, अभिनिविष्ट, अनन्य-विषय, उद्योगिनः आसक्तिच्च, अनन्यवाच, निविष्टमनस् (of persons). 3 अपरिहासक्रील. - अपरिहासः, अलाइवं; ' I am in e. 'न पारिइसामि, नायं परिहास-स्य समय:: ' take in e. ' परमार्थन मह 9 P, (पारि-हासविश्वतिपतं बच्चः परमार्थेन न गृह्यता 8. 2). 2 सत्य-कारः। सत्या कृति रि., सत्यापनं-नाः 3 पूर्वभूकि रि. 4 उ-पन्यास:, निश्चेप:, आधि:. -LY, ' in e. ' adv. समा-हित-विविद्य-वितसा, यत्नतः, सीयीगं, एकापमनसा, अभि-विवेशेक उत्सकां, सोत्साहं; 'e. desirous 'अत्यभिला-विकुल्यांडानिहांब. 2 अपरिहासेन, परमार्थतः, अलाघवं-ं = NESS, ३. एकायता, उत्कटता, श्रीत्युक्यं, श्रीतिवेत्ताः, विकासिकार्तिक ब्रह्मावः, अभियोगः, उदीगः. .

EARTH, अस्ति, त्रवेषी, इस्त्री, वशुषा, वर्ता, वर्तुपता, वर्त्तपता, वर्तपता, वर्त्तपता, वर्तपता, वर्त्तपता, वर्त्तपता, वर्त्तपता, वर्त्तपता, वर्त्तपता, वर्त्तपता, वर्त्तपता, वर्त्तपता, वर्त्तपता, वर्तपता, वर्त्तपता, वर्तपता, वर्त्तपता, वर्त्तपता, वर्त्तपता, वर्त्त

निविद्य o. or विश्वाः 3 D or विश्वाः 6 P. (कंटाकां भूमिन, महीनः 'e.-ling' भूनिम् मन्यः क्रमानः 'e.-quake' कर :- जरून in comp. अंधि (क्रां क्रमानितं, मूक्पः) कर :- जरून (वा.) म्यानः क्रमानः - चार्षः क्रमानितं, मूक्पः क्रमानः (क्रां क्रिः) क्रमानः (क्रां क्रिः) 'e. ware' मूद्भः तं, क्रीलालकं, मूर्मिनः चार्मः वार्षिय (वा.) :- सांवारिक (क्रां क्रिः) पेक्सिक क्रिः। सांवारिक क्रिः। निवारामिनः विवारामिनः विवारामिकः विवारामिनः विवार

EASE, s. मर्स, सीस्वं, विभाम:, विवृति f., विवेद्या ह्वास्थ्यं, ह्वस्थताः, 'I am at e. ' लम्बं ह्वास्थ्यं में-या; अहं निर्वृत:, बीताचत:; 'this my soul is completely at e.' जाती ममायं विदादः प्रकामं अंतरात्वा (क 4); 'at one's e. ' यथाकामं, पर्याप्तं, यथेक्ड, मकार्स सर्वन, सुक्ष in comp., अकुतीभर्य, निर्दृत्याः 'sleeping at e. ' सुखमुत्त. 2 सीक्य, अनायास:, सुकारक, सुक लीला. -v. t. लघयति (D.), लघुक 8 U, मे-बफ ज्ञम् c. (ज्ञामयति), सां(ज्ञां)त्व 10; ह 1 P, अपनी 1 P; 'e. from griefs, burden &c.' Trans मुच् 0., दु: खं-भारं-अपनी, डक्, &o. -- EABY, क. कर, अयत्नसाध्य, अवायास, सुखसाध्य. 2 सुवीक सुगम, अतिषम; अगहरी; gen. ex. by सका क स in comp.; अज्ञ: सुक्रमाराध्य:; बालानां नुक्रमीर्थाह &c.; 'e. of utterance, सुस्रोचार्य; 'e. क्रिपेड सगमा भाषासरणि:; 'e. to get 'सलभ; स्वताय &c.; fe. in going ' मुख्यार; 'e. case कि: श्चल्योर्थ: 3 निर्वत, सुस्थ, निर्मित, स्वस्थ, सुर्वित निरुद्देग, बांत, बीत्रित, निर्देशियत्, विक्रदे े circumstances' सुस्थिति, इच्यानुकृत्यं; 'heart be not un-e.' इदय मा डनाम्य (S. 1) 4 अनुकृत, अनुरोधिन, अनुविधायिन, =LE/ संबंधि अनावासेन, मुखं, सुखेन, अयानेन, लीलवा, अभ्य सुकार, अक्रेश, सीकर्षण, सु वह सुमा है। मेण, comp. 2 निरुद्देर्ग, निश्चित, स्वास्थ्येन. 8 सामगारी यथावसरं. -NESS, s. सीकर्ी, अनायासः, सुक्रवाध्यांता 2 सगमन्त्र, अवैषम्यं, 3 शांति रि., स्वास्थ्यं, अविषयः सर्वः 4 अनुरोधः, आनुकृत्यं, अनुवर्तेनकीसर्वाः 😤 🖓 🚉 EASEL, 8. विशाधार:, विश्वकतं.

EASEMENT, s. मलदिसर्गः: 2 परभूमाविकादः:
EAST, s. प्वेदिका f., पूर्वा, भाकी, पूर्वोक्षाः, वेद्देः: 2 पूर्वेदे हा:, पीरस्त्यजनपदः: -a.,-BELY,-BEN, a. पूर्वे, भावः (बा f.), पीरस्त्य, पाच्य, गावान, पूर्वेदेशांतः, पूर्वे

E.2, v. /: sat 2 P. wal &, and L.

स्थिए हैं। उटले मांतः, वलीक:-कं, नीमं, बल(डं) भे-भीं
ग्रिः। 'e.-dropper' निभृतभवणे खुः, य च्छलभाविन् कः.
किंकः कः श्वीयमाणा बेला, वेलापरिवर्तनं-परावर्तः, परा
बेला. 2 (fig.) क्षयः, हानि ग्रिः, अपचयः, व्यसनं, नास्तः, परिवर्तः; 'e. and flow' व्यवनोदयौ. – ए. रं.
श्विष्ठ pass., व्हासं-लयं-गम् 1 P; (वेलावन्) पराचृत्
1 A; See DECAY.

EBONE, 8. क्योब्दारः, चमरिकः, कुरालः, युगपत्रकः. BBRIRTE, 8. मदः, मनता, उन्मादः.

EBRIOSITY, s. E-4 enfinal, Migai.

EBULLILION, 8. डत्सेचनं, हत्सेकः; उद्रेकः, फेनायितं, फेनेफ्रमः 2 अंतःश्लोभः, अंतर्थेगः, चित्तवैक्रव्य-व्याक्त-स्ता, अंतरतायः

Восинтил, а. सामान्येतर, विषम, विलक्षण, लोकवाय, लोकाचारविदद्ध, विषयगामिन, व्यभिचारिन, उन्कांतम-भोद, उत्सून, 2 केंद्रभट-च्युत. -गण, ३. वैषम्प, उत्सू-वता, वैतक्षण्यं, सामान्यविरोधः, लोकाचार-व्यवहार-वि-रोधः.

ECOLEBIASTIC, s. पुरोहितः, आचार्यः, धर्माध्यापकः.

हिश्लोठ, इ. प्रतिसन्द:-ध्वनि:-स्वन:-एव:-नाद:-नचनं-गर्ज-में, अनुरसितं-नाद:, प्रतिभु व-ति f. - v. i. प्रतिस्वन्-ध्वन्-रस्-नद-स्तन् 1 P, प्रति-ह 2 P, अनुनद्-रस्, कृ 8 U भाकि (s.). = v. t. Causal of roots above; 'e.ing the caves' कदरभुव: प्रतिध्वानयन्-प्रतिध्वानि-सी: क्वेश.

कार्ति है, क्याति है, क्याति है, क्याति है,

ECLECTIC, a. saita.

Bollean, s. यह:, ग्रहणं, मास:, उपाण:, उपसणं:, उपसणं:, उपसणं:, महपाइनं: =0.6, मस् 1A, प्र-आ-छाद 10, ति-विरस्ति (D.), ग्रह 9 P, कपसण् 6 P, वपनु 1 A, अपरुष् 0. 2 (fig.) प्र-आ-छाद, (गुणव सरपानेण क्षिति गुणवा: P. 1. 10); प्रत्यादिष ठ P: Urvas'i e. s Lakshini, proud of har station, station

(प्र. 1) क्षा / 6. क्षारक, क्ष्मपुष्ट, क्ष्मक, प्रावत, सोरक्त, प्रदर्भावत, अलगीवत, तक्का बातकास अ प्रत्याद्वर, प्रत्याक्कात.

ECLIPTIC, s: wilden wad, clause

Economy, क. निर्वाह: नर्ग, क्षेत्रस्य, नयः, क्षीति वि. e. of the house ' गृहकावित्रसंकः, गृहस्य्य, 2 प्रारितिन-भित-स्थयः, स्वरूप-विवेद-स्थयः, स्वरूप-विवेद-स्थयः, स्वरूप-विवेद-स्थयः, स्वरूप-विदेद-स्थयः, स्वरूप-विदेद-स्थयः, स्वरूप-विदेद-स्थयः, अनुकाहरतः, वि. भित-स्वर्प-स्थयः, अनुकाहरतः, मान्यः, स्वरूप-विदेद-स्थयः, अनुकाहरतः, मान्यः, स्वरूप-विदेद-स्थयः, अनुकाहरतः, मान्यः, स्वरूप-वि. भितन्ययिन् कः, अनुकाहरतः, 2 अर्थनाज्ञकः, राजनाज्ञिः न्। अनुकाहरतः, मान्यः, स्वरूप-विदेद-स्थयः, स्वरूप-विदेद-स्वरूप-विदेद-स्थयः, स्वरूप-विदेद-स्वरूप-विदेद-स्वरूप-विदेद-स्वरूप-विदेद-स्वरूप-विद-स्वरूप-विदेद-स्वरूप-विदेद-स्वरूप-विदेद-स्वरूप-विदेद-स्वरूप-विदेद-स्वरूप-विदेद-स्वरूप-विदेद-स्वरूप-स्वरूप-स्वरूप-स्वरूप-स्वरूप-स्वरूप-स्वरूप-स्वरूप-स्वरूप-स्वरूप-स्वरूप-स्वरूप-स्वरूप-स्वरूप-स्

EOSTABY, s. हवींगाद:, आनंदभर:, पहर्थ:, प्रमद:, अत्यानंद:, संगोह:, उन्माद:. -ED, a. हवींगात,-पुल-कित, हर्षमृढ-जर्ड. - EOSTATIC,-AL, a. उन्मादिन, संगोहिन, परमानंदमद, मोहक.

Ecumenical, a. सर्वसाधारण (जी f.).

EDACIOUS, See GREEDY.

EDDY, 8. आवते:, भ्रम:-मि f., भ्रमस्क:-

EDENTATED, a. निर्देशन, नीरद.

EDGE, 8. धारा, अर्थ, कोटि-अधि f., पालि-श्री f., अर्थाः ज्ञान प्रतिस्तः, पर्यतः, उन्त्याः, समाः, परासरः, पर्यतः, उन्त्याः, समाः, अ अंचलः, दशाः pl. (of garments). A तेजस् n., तीक्ष्यता, निश्चाताः, 'e. of a brook' कच्छः, कूलं, तीरं, तटं; 'two or double e.-ed' विधार, उभयतस्तिक्षः, कार्यद्वयसाधकः, 'setting the teeth on e.' दत्तक्षैः. -v. t. प्रातयति (D.), पर्यन्तेन सनायोक् 8 U. 2 शो 4 P, तिज्ञ e., तीक्ष्योकः, -ED, a. कोटिमन, धारासनाथ, तीक्ष्य, सधारः, 'sharp e.' तीक्ष्याम, निश्चितधार. -LESS, a. अतीक्ष्य, धाराहीन.

Edible, a. खाव, भक्ष्य, भीज्य.

EDICT, s. शासनं, राजाज्ञा, राजनासनं; "written e." आजा-शासन-पत्रं.

EDIFICE, 8. भवनं, सदनं, इन्यें, मंदिरं, गृहं, पा-सादः, सीधः

EDIFY, v. t. उत्कृष 1 P, दर्भा 1 P, दर्भानं उद्दर्भ पाए c. 2 जानं दृष् c., जिस् o., दर्गरेश 0 P, मोई- आर्ति-नस् c. or निरम् 4 D, —2D, s. पाल्डानं, निर्- स्तमोह, दर्गरेड — ICALION, v. द्वान्त्राक्षित्व र् ,, उपरेक्षः, क्षानं प्रकृष् के , उपरेक्षः, क्षानं प्रकृष् के , इति प्रकृष् के , दिस्स् के , क्षानं प्रकृष् के , दिस्स् 6 P. —10N, s. प्रकृष्ण के , क्षानं के , क्

वृति f. -OE, s. नकाशकः 2 स्वयं : EDUOATE, s. 6 किन् 1 F. बांच् 2 F. अनुवात, पनु-भ ट., जिल्ले 6, अपि-इ ते (बेस्ट्रोपयित), संस्कृ 8 U;

डपाइब्रों है ? 2 विकासनेत ए ० (पालबक्ति) के अन्ध् ८. के इ.ट. के कि नामित स्थान सम्बद्धित शिक्षित सम्बंध संस्कृत पत्त, दिनात, अपूर्वात, कृताध्यास, लब्ध कान- - 10%, ह. बिहाती : विश्वा-क्षणं, अध्यापनं. अनुशासने, संस्कारः, विकासन-प्रकृषे-प्राति (.. क्यत्य-ति f., इपदेश: 2 पीपम, संदर्भनं. - ou, s. विनेतृ m., शिक्षकः प्रवेषिकः

EEL s. जलक्याल:, अधाह:.

EFFABLE, a. कथनीय, निर्वचनीय; बाच्य; 'in-e.' अनिर्वेश्वनीय: 'in-e. joy 'कोपि आनंद:, किमपि सर्छ. EFFACE, v. L. aq-प-स्या-उद-निए-मृज् 2 P or c., विनं म 0., ड किहद 7 P, विलय 6 P or c., उद-ह 1 P, 2 4 10. -v. i. दर्ह्स 2 P. -MENT. s. अपामाजैन, लोप:, व्यामर्थ:; 'e. of colours' वर्णको-च्छास: (S. 6). EFFECT, s. कार्य, नैमितिकं; उत्पन्नं, निष्पन्नं, सिद्धि f. 2 फलं, परिणामः, फलोदयः, उत्तरफलं, अतः. 3 अर्थः, प्रयोजनं, गुणः, कलं, प्रभावः 4 अभिप्रायः, आज्ञयः. 5 निष्पत्ति-सिद्धि-f.: 'of no e. '-निष्फल, निष्प्रयो-जन, निर्शण; 'to take e.' फल 1 P, मच्छी 1 P, (छावा न मूर्च्छेति मलोपहतप्रसादे दर्पणतले S. 7); ' to take no e. 'ex. by क्ठ, (बजा तपोवीर्यमहत्स कं-ठं K. III. 12); 'to this e.' इति, एतद्रभिषाय a.; 'to What e.' किमर्थ, केन हेतुना; 'to destroy the e. of ' निष्फली-मोधी-क 8 U; 'in e.' अर्थत:. वस्तुतः, तत्वतः. 6 (E. s.) विभवः, इब्याणि, धनसा-मग्री, रिक्थं. = v. t. क 8 U, विधा 3 U, सं-नि:-पद c., साध 5 P or c., निर्वेत् c., निर्वेह c. 2 जन् c., उत्पद् c. =IVE, a. कार्यसाधक, फ्लबत्, निष्पादक, संपादक, फलोत्पादक; 'e. speech' हृदयगाहि वच:. -UAL, -EFFICACIOUS, a. फलोत्पादक, गुनावह, अमोघ, अध्यर्थ, गुणवत्, सिद्धिकर (री f:), कार्यसाध-क, सफल. 2 पवल, समर्थ, सप्रभाव, क्षम, अलंतम. -UALLY, adv. अमोघं, सफलं, निष्पत्तिपूर्वं, अध्यर्थं. 2 प्रभावेण. सामध्येन. - UATE, v. t. क. बंपद c., &c. Effeminate, a. क्रीब, दुर्बल, मुकुमार.2 क्रेंग(णी f.), कीधमन , कविदाचारिन, कीप्रकृति, कीगणविशिष्ट, की-भाव; 'an e. man' क्रीब:, कापुरुष:, गेहे शर:. - v. t. क्रीबीक 8 U, दबँली-निष्पुरुषी-क्र: -LY, adv. क्रीबवत, नारी-की-वत, क्राधमानुसारेण. - EFFEMINACY. 8. क्रीवता, दीवेंत्य, बात्व, बीज, क्रीधर्माचरण, सीक्रमाय,

EFFERVESCE, o. .. बुबरायते (D.), फेनायते (D.), उत्तिष् pass., क्यानीम्, क्रिकाम्. - ENCE, s. के-नामग्र, बासेचनं, बदुरायिनं, फैलिलतां, अच्छून्।भाव:, मं-बोहन: 2 दुसारा, सम्राप: आलोदनं. - 180, 6 फे-निल, केन्युप्तन

मदता.

EFFICACY, a. SPIN: AND AND HAY J. तेजम् १०., बर्मत्।, अमोधना, अक्रातना, कक्रात्वावकार्यः,

-OUS, M. HER, MANY Sea ENTROTHAL. ERRICIENT, A. STATING, STATISTICS. क, विश्वक्षण, कर्मक्षम, अलंकमुणि, लिएण: अब्ब हिक FECTUAL also, -LE, ade, white filling for-णे, किलक्षणतथा, कु विकारामध्यप, इ. कार्यक्षमता, का-यांविक्सिमता, नेपाय ने विकार्य के अधिक करिय

EFFETE, a. जीव, दुवेब, वि:शक्ति, श्रीण, वि:सत्त, श्री-गशक्ति. 2 वंध्य, निष्क्रक, मोघ

EFFIGY, 8. प्रतिमा, मार्च-प्रतिकृति 🎝 प्रतिकृषे EFFLORESCENCE, s. asquatet, resier. 2 55:

EFFLUENCE, s. Paus: , filia: , Paus: , filia: EFFLUVIUM, EFFLUVIA, 8. TRIC: THE: 2 TOM: M. Mar. M. Colon

पतिगंध:

Efflux, Effluxion, . मवाहः, जिलावः, भोषाः, निःसारः-सरणं, निर्गमः

Effort, s. प्र,-यत्नः, दर्यमः, व्यवसायः, आयासः चेष्टा, चेष्टितं; 'to make e. s 'उपम 1 P: See ATTEMPT.

EFFRONTERY, s. धाष्ट्रचं, वैयात्वं, निर्केडजत्वं, प्रागरमं प्रतिभानं.

EFFULGENT, a. दीनिमत, तेजस (सी f.), इंडन्यल, सप्रभा, तेजस्विन् - Errulgence, s. तेनस् मा, दिन ति-कांति f., प्रभा; हच f., श्रीभा; See Brightness. Effuse, v. t. я-नि:-स с., чич 6 Р. за-वि-वर्ष 6 P, पत c., नि-अव-ासेच् 6 P. -ION, s. उत्सर्थी:, निषेकः, लावः, मोक्षणं, अवपातनं।

EGG, s. अंड, पेशि-शी र., कीच:-श:: 'lav e. s' अंडमेक्षणं कु 8 U, अंडानि सू 2 A; 'e. on ' प्रीसिद् c.: See PROMPT.

EGLANTINE, s. MTTUNGI-BI.

EGOTISM, 8.अहंकार:, आत्मश्राधा-स्तृति f., आत्म्हार् भिमानः, ममता. - Egotist, 8. आत्मश्राधिन्-अह-कारिन्-आत्माभिमानिन् m., विकत्थनज्ञीलः -10, -ICAL, a. अहंकारिन, नृप्त, गर्वित; See Abbogant. -ICALLY, adv. सदपै, आत्मश्राद्यापूर्व.

EGREGIOUS, a. अत्यंत, असाधारण (जी f.), किशि-ष्ट, प्रख्यात, प्रसिद्ध, उत्तम, प्रमुखः, oft. by अति pr. 'an e. rogue 'सुपतिब: शंट:; अतिमूर्णता, &c. -LY, adv. अत्यंतं, अतीव, भृशं, अतिमात्रं, सातिश्वयं, EGRE 88, 8. विर्मेम:, विष्क्रम:, विश्वणि, विश्वरणं, अपू-सारः, निर्गति र्रः

Eight, a. sier, sier; 'in e. ways ' sievi; 'e, times ' अष्टकृत्यः; ' e.-fold ' अष्टगुण.

EIGHTEEN, a. WEISTA.

Eighty, a. sight f.

EITHER, prom., a. spant; 'on e. side. when -conj. (-or) at-at; or at singly. Esacutação, i. uem este 10 or entoकार्या वर्षाः 1 P. श्रेडव् 6 P. विकास 6 P. -10N,

P. LON, S. GREET & U., FRITTE & U., FRITTE C.; SELECT AWAY, DISCHARGE & STREET-ST.

P. LON, S. GREET, GREET, GREET, GREET, STREET, STR

किंग्रहें ATION, 8. विलयने, परिदेवनं, शार्तनादः, भानंदनं क्रिक्ट, 0, 2. कृष्ट् c., विस्तु c., प्रसु c., तन् 8 U.

क्रिक्टिंस ए. i. व्यति-इ 2 P, अतिकम् 1 U, 4 P, व्यतिकम्, गम् 1 P; 'days having e.-ed' दिनेषु

🏗 🗚 📆 प्रतिस्थापक, प्रकृतिप्रापक. = ITY, इ.

क्रि.क्राप्ट, v. t. ब्रांसाच् 6 P, तृत् c., आध्मा 1 P; दवेण ठद्-धि c. or उद्-हृत् 2/P; See Puff. 2 प्रहृष्
७, प्रमुद् c., उत्तत् c. = a.,-ED, a. दर्गाध्मात, उद्धत,
वार्त्रत, उत्तिक , मदोद्धत, तृत्व, मर्वोध्छृत. 2 प्रहृष्ट,
प्रमुद्धित, सोवास, इष्ट्यिच = 10N, s. गर्वः, दर्गः,
स्वीद्धत्मं, प्रहृषैः, चिनोक्षासः.

द्विप्र0W, s. कूर्पर:, कफ (की)णि m. f. 2 बंक:, प्रटमेद:. =v. t. कुर्परेण आहत्य बहिष्क 8 U.

किंग्रहा, क ज्यायस, वरीयस, अम्रज, पूर्वज, वर्धायस, क्याज्येष्ठ; 'e. brother' अम्रजः, अम्रजन्मा, ज्याया-म् भाता. - क. गुरुः, वृद्धः; 'e. s, elderly persons' गुरुजनैः, गरवः, आर्थजनः, वृद्धाः

ELDEST, . ज्येष्ठ, वर्षिष्ठ, वरिष्ठ, श्रेष्ठ, सर्वज्येष्ठ.

हिम्हें एत. ए. ए. वृ 5 U or 10 (वरयति), वृ 9 U. 2 वृ 9 P, आदा 3 A, स्वाकु 8 U. 3 तियुज् 7 A, 10, तिक्य 10, तिवेच c., 'self-election' स्वयंवरः ' self-e. ed bride' स्वयंवरवधुः; 'e. ed him as her husband' पतित्वे तं वरयामास. – a., -ED, a. ति-चुक्त, निरूपित, वृत, निर्वाचित; व्यावृत्त; 'a person कः' वियोज्यः, निर्योगिन गः., निर्वाचितः. – 10N, s. तियोजनं, वरणं, निर्वाचनं, वृति f. – IVE, a. जनतियुक्ता; 'e. right' वरणाधिकारः; 'e. municipality' क्षिकृत्रेकंसभ्या धामपासिकाः. – OB, s. निर्योजकः, निर्वाचकः, वरणंधिकारविद्युकंसभ्या धामपासिकाः. – body of e. s, elec-storal' pody' निर्योजकः गणः.

ELECTER, ELECTRUM, s. कांस्यं, मिश्रवातुः. ইট্ডেট্টেট্টে a. बेयुत (ती f.), वियुग्तय (वी f.), वियुद्धियय. — दरदः, s. तदित्-वेयुत्-वेयुत्तक्षाके f. क्रिक्टिंग्ट्रिंग्टर्स्टिंग्ट्रें, स्वतंत्रः

कि क्रमालक्ष्मात्रम्, व. द्विवार्षे, देरिवोपसारिन्. व्यक्तमा, व. बाब, सातत, क्षेत्र, बुक्म, सावण्यवत्,

भीत, अभाग, सम्म. 2 C.As composition har-स, बलित, बाह. -LT, ado, ब्रीक्सिस, बाह, जिलित. -Elegance,-or, s. withi, aliga, famili, migen, शोभा, विश्वमः, लालित्यः ' e. of words ' पर्वासित्यं. ELEGY, s. कडणरसं गीतं, संस्कृतानं-गीति र्र. ELEGIAC, a. कहणामय (यी f.), श्लोकप्रशास-ELEMENT, s. yri, alai, uri, uragen n. 2 nei. 8 अवयवः, भागः, अंशः. 4 आर्भः, उपक्रमः, मुहत्त्वं, बीजभूतं ज्ञानं. 5 वस्तुमात्रं, 'out of his e. ' अस्थिति. -ABY, a. भीत (ती f.), भीतिक (की f).-ABY, a. अध्याकत, वास, निरवयव. 2 मुख in comp., प्रारंभक. ЕLЕРНАНТ, в. गज:, इस्तिन-करिन т., मात-गः, मतंगजः, कुंजरः, नागः, वारणः, इभः, द्विरद्यः, द्वि-अनेक-पः, दंती, दंतावलः, स्तंबरमः; 'she-e.' करिणी, करेण री-णका, वज्ञा, धेनका; 'a young e. ' कल्पभ:. करिश्वावकः; 'e. driver ' हस्तिप:-पकः, आधीरणः, महामात्र:, निषादिन m.; 'wild e.' वनगज:,वन्य: करी: 'furious or rutting e.'मदोत्कट:, मदकल:, प्राभेक:. गजित:, मस:; 'e. out of rut' उद्दांत:; निर्मेद:; 'head of a herd of e.s' यथनाथ:, यथप:: 'herd of e.s ' हास्तिकं, गजता, गजयथं; ' war-e.s' गजघटाः 'e. s of the quarters' दिग्गजा: ; 'frontal globe of an e. ' क्रम:; 'e.'s fore-head ' ਲ-लाटं, अवग्रह: ; 'his eyeball 'इ (ई) वि(वी)-का. अक्षिकटकं: 'corner of his eve' नियोणं: 'root of his ear ' चुलिका; 'his withers' आसने, स्कंधदेश:; 'his side 'पार्थभाग:, पक्षभाग:; 'the temple-juice' मद:, दानं; 'water emitted from the trunk ' वम्थ्र:, करझीकर:; ' his roaring ' बंहितं, गजितं; 'the whip to strike him ' तोत्रं, वेणकं; 'binding-post' आलानं; 'binding chains ' शंखलं, अंदकः, निगडः; ' caparisoning

प्रवेणी, आस्तरणं, वर्णः, परिष्टो(स्तो)मः, कुथः. ELEPHANTIASIS, ३. श्लीपटं, जिलीपटं.

ELEVATE, ७. ६. डमम् ८. (डममयित), बच्छि ८., उर्घम् १ P, बस्कृष् १ P; बस्था ८. (बस्थाप्यित), उन्नी १ P, अधिरुष् ८. (रोपयित), डम्निनि-उत्सर्थ-नी ०७ इ. 8 U; 'e. ६० a. high office' उत्तमपदे नियुच्च ७ कि, १०, उत्स्वृद्धपदं प्राप ८. = ЕБ, ८. अधिरोपित, उन्नीत; उत्तमपदिनियुक्त. 2 उच्छित, उन्नीत, उन्नत, सोच्छाय; ८०० НІСН. = ГОХ, ८. दम्मित, उन्मत, इत्यापनं, अधिरोपनं, उच्चरमपनं, उत्सर्थानं, उत्सर्यानं, उत्सर्यानं, उत्सर्थानं, उत्सर्यानं, उत्सर्य

of an e. ' करपना, सज्जना: 'coloured housings'

ELEVEN, a. एकादश्य. - ELEVENTH, A. एकादश (जी f.); 'what is the use of doing things at the e. hour' पेड़ीं मन्त्रे ह क्ष्पलनई शत्यमः कीदशः (Bh. 11, 28). Ein, in Mille, mit, Aufrei, notenn -mu. a. Triin (A)

ELE-LOOK, & Maj, agi.

ELANTA, v. . विसंस c. (व्यवस्ति), निष्कृष् 1 P, बद् c., वि.सं c., पक्कां e., शायस 1 P or c., आ-विद्कृष्ठ U, विर्णा 1 P, ज्ञा 9 U or c. (ज्ञापयति). -ATEON, v. विद्यार्थण, निर्मान, &c.

Elive, v. t. होंपू 6 P or c. - Eliston, s. होप:. Elicible, a. बर्लीन, नियोड्य, प्राच, आदेय.

ELIMINATE, ए. ई. नश्च उ., विश्वस् ०., विज्ञप् ६ P or c., विराष्ट्र 8 U. = 10N, s. लोप:, नाज्ञ:, आहरण, अपनयमं-

ELIXIB, & रसायनं, बेजोवर्धनं.

ELLIPSE, s. अंडवृत्तं, उपवृत्तं-नंदलं. - ELLIPTIC, a. अंडाकार, अंडाकति.

ELETTESIS, s. न्यूनपदं, अध्याहारः, समर्थपदलोपः. 2 पद-बाक्य-आक्राक्षाः, 'supplying an e. 'आक्राक्षाः पूर्णः = ELLIPTICAL, a. न्यूनपदं; अध्याहार्वः, अध्याहार्यः, अध्याहार्वः, अध्याहार्वः, अध्याहार्वः, अध्याहार्वः, अध्याहार्वः,

ELOCUTION, 8. वाक् ज्ञक्ति f., वक्त्वं, वाक्पदुता, वा-ग्मिता. 2 ब्याहार:, वाणी.

ELONGATE, v. t. दीघींक 8 U, आयम् 1 P; वितन् 8 U. -ED, α . आयत, आयामवन् , लंबाकृति, वितत. -ION, s. दीघींकरणं, प्रतानं, वितति f., आयति f.

ELOPE, v. i. अलक्षितं पलाय 1 A or ज्यपस्य 1 P. - MENT, s. गृह ज्यपसर्यंग, यलायनं

ELOQUENT, त. वा मैमन, वागीशं, वागिवदाध, वक्त, वाक्यदु, कृष्यकृतः - LY, adv. वागिवभवेन, शब्दकात्यंग, वाक्यदुत्तयाः - ELOQUENCE, श. वाक्याटवं-शक्ति
f., वाग्मता, वागिवभवः वक्तत्वं

Else, a. अन्य-इतर-अपर-pron. a., भिभ, न्यतिहिक्तः, 'what e. 'किमन्यत, अथ किंः, 'who e. 'कोऽपर:. - conj. न(नो)चेत्, अन्यथा, इतरथा; पतिहिना, एत-इचितिरेकेणः, 'e. where' अन्य-इतर-पर-त्र, स्थानांतरे, भित्र-अन्य स्थाने.

ELUCIDATÉ, v. t. ब्याख्या 2 P, ब्याक्त 8 U, वि-वृ 5 U, स्पष्टी-विज्ञादी-कः; See Explain. —10n, s. व्याख्यानं, स्पष्टीकरणं, विवरणं. —0R, s. व्याख्यान् 18, प्रकासकाः, विवरणकात् 18.

ELUDE, v. t. बीवालेन परिह 1 P; नृज् 10, छलेन आनुसन्निर्मस् 1 P or प्रहास 1 A (with ab).); 'e. ing the senses' दक्षिणानेचर; 'it e. s greep' महात च सब्दोत, - ELUSION, s. छलेन परिहान; अबस्ति अपस्त के क्षिप: - ELUSIVE, a. क्षिनपर, बहिस्सिन - ELUSIONE, a. छलिन, मार्थिक

Elvarda, a. 1435, 240, 424, misteum. -Elvarda, a. nempene, maila.

EMACIATE, o. i. wills & U. & c. (would),

EMANATE, v. i. डत्यद 4 A, निर्मेख 1 P, निर्मेश 1 P, जन् 4 A, निर्मेख 1 P, जन् 4 A, निर्मेख 1 P, जन् 1 A. — ION, v. उत्पत्ति र्रं, इड्डः, प्रभेके , उत्पत्त, प्रभाव in comp.

EMANCIPATE, v. t. मुच् 6 P or c., वि-विर्; की.

10, उज् 1 P, निरत c., विस्तु 6 P. = 10N, s. विदे चनं, मोक:, मुक्ति f., उज्हार:, निस्तार: 2 मुक्ति f., ते अ:; See BEATITUDE. = 0B, s. मोच्चि, मोस्क्रिंग EMASCULATE, v. ६ वृषणी छिद्द 7 P or इत्तु 6 द्वि पुस्त्वं ह 1 P, वंशी-क्रीबी-कृ 8 U. = 2D, a. हत्तुमिः हतपुस्त्वः, छिणवृषण:, मुख्कसूच्यः, वंडः-डः, जीवः, व्य सकः: = 10N, s. वृषणच्छेदः, पुरस्वहरणं.

EMBALE, v. t. vis \$ 8 U, एका क.
EMBALM, v. t. रक्ष 1 P; तैले निक्षिए 6 P, अयाद रक्ष. 2 सरभक्ति 8 U, आयोदन पर 10, बास 10.

Embank, v. t. figgi-afin-afi 9 P. - ment.

Емван, v. t. निहम् 7 U, निविध् 1 P.

EMBARGO, s. निषेध:, वाणिज्यक्तमेमिषेध:, अवरीध: EMBARK, v. t. नीकायां नि-म-विक् c. op. विश्व 3 U. -v. i. नावं or पोतं आ-अधि-हृह् 1 1 or प्रविक् 6 P. 2 ज्या-र 6 A, अभियुक् page (with loc.); प्रारम् 1 A (with acc) -ATION, s. नीकारोहणं-रोपणं-प्रवेक्षनं. 2 व्यवस्थः अभियोगः, प्रारमः, उपक्रमः.

EMBARRASS, v. ६. आकुलयात (D.), वि-क्य-सूक्ष्म व्याप्ति 8 U, संअच् c. (अमयति), बाकुल्लाक्ष्म व्याप्ति 8 U, संअच् c. (अमयति), बाकुल्लाक्ष्म व्याप्ति १ कि.क. 2 वाष्ट्र 1 U, अभिभू, क्ष्म 2 वाष्ट्र 1 A, क्षित्र 9 P, उपहृष् 7 U, अभिभू, क्ष्म व. अ वाष्ट्र अपन्ति कल, व्याप्ति मीति, संभान, मृद्ध 2 वाष्ट्र उपहृद्ध क्षित्र अभिभूत ; 'in e. circumstances आपत्रत, दुःस्थ, कृष्ट्यत, दुर्गत; 'e. smile' विकल्प सिनतः - MENT, इ. व्याप्तिकता, स्यमता, संभगें क्ष्म मोहः, आकुल्ला, क्ष्म व. व्याप्ति स्थाने स्थाने स्थाने व्याप्ति स्थाने स्थान

Емвляя , . दीत्यं, दूतवर्मः-ऋया ; 'зоць опа а; е. ' दृतः, दीत्यंन प्रस्थापितः

EMBATTLE, र. त. स्पूर् 1 U or ६, व्युरेत क्ष्म or सरबोद्ध 8 U or स्थव-स्था ०. (स्थापनी) रचनां कृ. - 20, ०. सजब, सर्व्यक्त, स्थापनी EMBEDDRD, इ. निहित, निवित, व्युर्ग,

Bunningen, s. c. un 10, mile i V. 44 10 gu c., un c., un c., un un un un se aucha, s. un id and: So Cerament, 2 7 of Million

overs, a. भाषातं, भरमन् n.; अंगात् सूचे; अंगारो

क्षा कप-विति-पुत्र 7 A, 10; मस A - MENT, कतिन अपहार: or कपयोगः or अस्मितान्तरणं, प्र-

EMBITTER, v. i. तिक्तीक 8 U. 2 मुक्त् o., उद्-दी-प् o., कलुबीक. 3 किस् 9 P. द 5 P. EMBLAZON, v. t. बिम्ब 10, मंद 10.

सिकारटम, इ. लक्षणं, लोछनं, केतनं, केतुः, व्यंजनं, सं-कां, विजः, विद्वं, लिंगं, पताकाः - ATIC, ATICAL, त. काक्षणिक (की र्र.), व्यंजक, वीर्णक, लिंगिन्, सूचक, योतकः

स्थाउत्पर, ग. र. सज्ञारी (त. क 8 र), जारिरण युज् 10 or समाबीक. 2 संग्रह 9 P, समाब P, एकी-एकत्र क. क. क. व. मूर्त मृत, जारीरनः, क्रिक्टा, मूर्तिमृत, जारीरनः, क्रिक्टा, मूर्तिमृत, जारीरनः, क्रिक्टा, मूर्तिमृत, जारीरनः, क्रिक्टा, मूर्तिमृत, कर्णस्य मूर्ग्तिरथवा जारीरिणी विरहस्या (U. 3) 'the e. of pathetic sentiment &?' 3 संग्रहः, सिल्पातः, समाहारः, एकीकरण.

EMBOLDEN, v. t. प्रोत्सद c., आश्वस् c., निर्भय-

Emposs, v. t. गंडाकारेण रिड्क 8 U or डपझ्म c.

अप्रBOWEL, v. t. अंत्राणि अपनी or निर्दे 1 P.

Embowered, a. कुंजसन्ध, निकुंजित.

सिक्षेष्ठित्रक, v. t. आलिय् 1 P, आलिय् 4 P; परि-, के 1 A, उपग्रह 1 J; See CLASP. 2 स्वी-अंगी-के 8 U; महु-P, आदा 3 A, अभ्युपगम् 1 P. 3 विश्वह, अर्थ 5 P, प्रतिसंह 1 P, समाविक् c. 4 परिवृ के U, प्रवृद्ध 1 A or c. = s. सं-आ-क्षेप:, आलिगनं, परिस्म उपगृहनं, परिच्या:.

BURE, s. प्राकाश्च्छत्रं, जालकं.

Дмввосате, v. l. (औषधीयजलेन) लिए 6 P, अज् 7 P; मृद् 9 P, घृष् 1 P, संबह c. =10N, s. मर्देन, केंद्रज, संबाहने 2 बिलेप:-पने, उपदेहमध्ये.

भी तंत्रयः; आद्यात्रके श्रीक्रप्तरः, Emparona, a. गर्नः, भूणः; 'in e.' ग्र-क्रिकेट्ट, गर्भावस्थायां वतंत्रमः ; (fig.) अपरिणत्, अ-मुद्दपृतः 2 आ-मा-रंभः, जमकवः EMERALD, S. HIGH, DESKIN, MERCH, STREET, STREE

'e, like' मारकत (ति.) मारकारण (ती.) EMERGE, 'e, i. (मिलाद) कर्यूच, (P, उत्था 1 P, निर्माप-निःस 1 P; न्यज्ञ 1 P. 2 कार्यूच, 1 P, दि 2 P, निर्मा 2 P, दश्मिलर व. म. वच्च प्रकार, मकाचातां गम, &c. = ENCE,-CY, 6. संकटं, विपस्तमयः, आ-

तां गम, &c. = ENCE, -CY, ह. संकट, विपस्तम्यः, आ-पर् रि. आकस्मिकसंभवः 2 अवसरः, प्रस्तावः प्रयो-जनं, आवश्यकत्वः 'according to e.' यभागसीजनं, यथानसरं, प्रसंगवद्यातः = ENT, a. बन्नुजनं, 2 आक्-

हिमक (की f.), अकहमादुकूत, अत्यावनवक (की f.), अपरिहार्य. = EMERSION, उ. बत्थानं, बन्मकननं, त्या-ग:. 2 आविभोव:, बहुय:, &c.

EMERY, s. उत्तमलोहं. EMETIC, s. वमनं, बांतिसुद औषधं. -a., $-\Delta L_{p}$ a. बांति-कर (री f.).

EMINENT, a. उंक्कट, विश्वाह, प्रमुख, उत्तम, परम, भेट, प्रवर, वरेण्य, प्रधान 2 विभूत, लब्धप्रतिष्ट-वर्ण, म-हायश्वस्क, सुविख्यात, प्रख्यात; 'of e. qualities' गुषाउंच. 3 डच, उन्नत, डिच्छत. —LY, ado. अन्यंत, भूगं, अतिश्वयेन, अन्यर्थ, अति pr. — EMINENCE, इ. उन्नत्म्मि f., उच्छापः, उच्चस्थान, उत्केषः, उच्चभूमागः. 2 उत्कर्षः, विश्वाहता, परमपदं, भेठत्वं, ख्याति f., प्रतिश्वा, उन्नति f., प्रकर्षः, गौरवं.

EMISSARY, १. दूतः, वार्ताहरः, संदेशहरः. 2 चरः, चारः, गृढदृतः, अपसर्पः, प्रणिधिः, स्पद्गः

EMIT, v. १. वि-निर्-मृष् ६ P, नि:श्विष् ६ P, बदीर с., नि:-स с., उत्-वि-सज् ६ P, उद्गृ ६ P, बहुम् 1 P, निर्गम् с. (गमयति); नि:श्व ८., मोश्व 10. – EMISSION, इ. उद्गारः, विभोषनं, उत्सर्गः, स्रावः, उदीरणं, उद्गमं 2 (Of semen) रेतः-श्वरणं-स्कलनं, वीर्यनि-वेकः, रेतःश्वति र्रा., निवेकः

EMMET, s. विपीलिकाः

EMMEW, v. t. पंजरे निह्य 7 U. EMOLLIATE, See SOFTEN.

EMOLLIENT, 8. अव्यंत्रनं, विलेपनं, स्मेहनं - a. स्मिर्धाः रनेहन (नी त.), चिक्कण. 2 जातिव, मुखावह-

EMOLUMENT, s. लाभ:, फलं, आगम:, प्राप्ति f., आम:,

EMOTION, 8. विकारः, विकात र्र., मायः, रागः, विनाविकारः, विकारः, मायः, मायः, मायः, क्रियः, विकारः, विक

Expans, v. A. Engines, q. v. 2 ma supp. c. (riquin) or mins a - supp. s. and rid deserving c. wing. EMPEROE, J. STIE W. SIGNIS. SIGNIS. WH. वतिन m., सावेगीम: मंदलेखर:, राजाधराज:. = Eu-PRESS, J. 214-41-(1314-CIA).

EMPHASIS, & STATEON, STATEON, - EMPHASIZE, v. t. गौरवन धबादा, प्रदेशत (D.). - EMPHATIC. a. वृद्ध, निश्चितः गीरवेण उपारित, अवधारणीय. -AL-LY, वर्वर, सर्व. सनिवयं, सावधारणं, सपरिचारं

EMPIRE, 8. आविराज्ये, सावाज्ये, आविपत्यं, ऐश्वर्यं, है शत्व, प्रमृत्व. 2 राष्ट्र, राज्यं, विषय:

Емрівіс, в. दुनिक्तित्वकः, छग्न-कु-वैयः. 2 परी-क्षकः: - a., - AL, a. अशाससिंद, आयुर्वेदविरुद्ध, छाचिक (की हैं): प्रयोगकविषय, प्रयोगसिक, =AL-LY, adv. आयुर्वेद्दिक्दं, अविध्या, अञ्चानानुसारेण, प्रयोगशानमात्रेण. = 18M, 8. दुक्तित्सा, &c..

EMPLASTIC, a. विक्रण, सांद्र, लेप्य.

EMPLOY, v. t. नियुज् 7 A, 10; अधिक 8 U, वि-धा 3 U, ब्यार c., प्रवत c.; ' e. as a messenger ' प्रतिज्ञास् 2 P. 2 प्र-डप-युज्, उपभुज् 7 U, सेव् 1 A, व्यवह c., अभ्यस् 4 P. - EE, s. नियोज्यः, अधिकृतः. -ER, s. प्र-नि-पीजक:, प्रवर्तक:, ब्यापार्श्वत m., अ-धिकारिन्-स्वामिन् m. - MENT, s. नियोग:, ब्यापार:, व्यवसायः, उद्योगः, कार्यं, कार्याचोगः; जीविका, व्यव-हार:, बुनि f.; 'his e. was to chop wood' काष्ट्रचेदमञ्जिरसी; 'out of e. ' निर्वृत्ति, क्षीणञ्चति, निरुवीपार. 2 प्रयोगः, उ त्योगः, न्यवहारः. 3 अधिका-रपदं, पदं.

EMPOISON, v. t. तीक्ष्णरसं-विष-दा 3 U, विषप्रयोगेण नज c. 2 विषेग दिह 2 U or अंज 7 P.

EMPORIUM, 8. वाशिज्यस्थानं, निषया.

EMPOWER, v. t. अधिक 8 U, नियुत्र 7 A, 10. क्षमतां-अधिकारं-दा 8 U.

Емгту, а. ज्न्य, परिज्न्य, ज्न्यगर्भ, रिक्त. 2 विरस, नि:सार, असार, फल्गू, नि:सत्व; 'e.-headed' मं-दधी, अल्पनुद्धि, दुनीति ; 'an e. vessel makes most noise 'अधी घटो घोषम्यति ननं. -v. t. रिच 7 U, जुन्दी-रिक्ती-क 8 U. 2 सार्ट ह 1 P, नि:सत्वी-क. 3 तोयं पंत्र o; अव-तृ 1 P, सु 1 P, विश् 6 P; (कुत्र वा सागरं वर्जियत्वा महानेयबतरति S. 3) ' e. s itself' &c. - NESS, 8. रिन्तता, सुन्यता ; नि:सार-ता, &c.

EMPUBPLE, 8. 7. 3501-81611-8 8 U. EMPYREAL, 6. MINY-ROTHY (2) (.)

EMPTERAN, & ATTICATION, A.S., ANTOINS. EMULATE, o. 1. 474 1 A. Alata, stop 1 P.

(with instr.); If in desire (fel wifer), si-निगतितं प्रत् 1 A or हम्मू 1 1, शहमहमिनाया यतः See Concerne. -ton, a ern, falagien, duf: NEWS PAR - LVE, EMULOUS & HARNES, R. विगति, व्यक्ति ..... विविश्वास्ति, श्रवस्ता, महित्यां प्र EMULSION. & GIGH, QUET.

EMUNCTORY, के श्वरीरम्खपथ:, इंड्एकनिंगेम:. ENABLE, v. t. Gen. ex. by gen; this will you to go back, ains as urishe man;

कि सामध्ये-दा 8 17, संसंध-अभ-शक्त a. # 8 U. ENACT, v. t. w & U, and 3 U, and o 2 su व-स्था C. (स्थापयति), विधि-व्यवस्था-क, प्रजास 2 1 चासन क ; 'it is e. ed as follows' अर्थ ह कियते, एवं व्यवस्थात्यते. 3 नद 10, आमनी 1 निक्ष्य 10. - MENT, 8. विभि:, शासनं, व्यवस्था

जासनपत्रं. Enamoured, a. सान्राग, आसक्त, अनुरक्त, बद्धभाव कामासक (with loc.); ' the king was e. o her ' नपस्तस्यां वद्धमावः, आसक्तानरागः, प्रीति वद्ध ' to be e.' अनुरंज् आवंज् pass., आसक्त &c. भू.

Encage. v. t. पंजरे निरुध 7 U or बंध 9 P. भाषाती-यं) निविश् c., समावस् c. = v.प ENCAM विकार: 1 P. - MENT, s. निवेश्वनं, स निविष ENCROACH TAN: मान

9 D भेलार प्रचार 10 or गृह 1 U. EN PREGNANT. E

म्ल-महल्- संतप्-प्रकृष्-हष् ०.

Енснаін, v. t. निगडै: बध् 9 P, निगडयाविषये - и: खिलीकु 8 U, अब-नि-रुभू 7 U. 2 अ√. 2 सर्वे 1 P. निरुध. भारमसास्क.

ENCHANT, v. t. मंत्रेवंशाक 8 U or महासाविषय, पc., अभिमेत्र 10. 2 (fig.) ह 1 P, आक्रुप्त ; ' क ਲਮ c.; 'I was quite e.-ed with thy-.

ing melody ' तबाहिम गीतरागेण हारिणा प्रसुभ पूर्व (S. 1). =ER, s. वि-, मोहक:, प्रजालिक:, माधिः m.; 'e. of snakes' इयालमाही, आ(आ) तंडिक:. -ING, a. मनेहर, मोहिन, हारिन, -MENT s. माया, योगः, इंद्रजाल, मीहः, कुहकः, आभिचादः -Enchantress, s. मायिनी, मोहिनी, योगिनी.

Enchase, v. t. प्रणि-धा 3 U, प्रतिबंध् 9 P, अनुक्त 4 P, अभू 10 (अभयात).

Encincie, v. t. qft-7 5 U, qft 1 A or e परिगम् 1 P, परि-इ-या- 2 P, बलयति-मंडकार्य (D.), वहय-रसना in comp. 2 Емвиась, п. ENCLOSE, v. t. M-417-7 5 U, 417 2 1 A or 2 नि-सं-अव-रुष् 7 U. 3 मांबरिण परिवेष्ट or आ or अनुहरू, परिश्विद्ध 6 P. 4 आवेष्ट, आ-स-छड 18 पि-धा 3 U, कोंकि निविश o, को शस्य a कू 8ार् -BD, a, वरिवृत, परिवेदिन, परिक्षित, 2 अवस्ता वरण, भाकाराष्ट्रतः 3 कोशस्थ, पिदितः वरिकामान्यी हित, की शांतर्गत - URE, s. वृति कि आवर्ष में बाद पाची अविष्टर्न, अवरोधकं, बरणः व कादान्त के तर्गतपर्वः

तगतपर्थः Encomissis, e. प्रश्नमा, स्रामा, स्तृति र्रा, स्तवः, स्तृति

тий, я 4 д. порани. - Enconiass. s. чор-THE MINIST: -IC,-ICAL, a. Eminu कि के आधानव, प्रश्नसाकर (री f.)-

москимя, р. г. чिर-қ 2 Р, міц 5 Р, чिरकड् 10. ultimu 6 P. संबद्ध 1 A. सं-बलपति (D.); ENCIRCLE, -MENT, 8. पार्वेष्टर्न, परिगम:, परिचति र्रः

ENCORE, v. 1. शश्चेसासचनार्थ पन: इति उत्क्रज्ञ 1 P, वंगहकतां प्रार्थ 10 A.

ENCOUNTER, v. t. MA- ; 2 P,- 14 1 P, समागम. बिरु 6 P, समा-इ, समासद 0., संमुखं-अभिमुखं-गमु, सं-म्ब्रीम. 2 विग्रह 9 P. प्रतियध 4 A. संघट 1 A. समापन 2 P. 3 पाप 5 P. अभिभ pass. : 'e. difficulties ' आपदं प्राप्तवंति, आपदाभिभयंते : 'he e.ed many dangers' तस्य बहनि संकटान्यापतित नि. 🖛 ह. समागम:, संग:-गम:, संभिलनं, दर्शनं, समासादनं. 2 विषदः, संग्रामः, समाधातः, संपरायः, संप्रहारः, सं-भा-नात: ; See BATTLE; ' close e. ' संघड़:.

ENCOURAGE, v. t. प्रोत्सह c., आ-समा-भूस c., प्रेर C., प्रत C., रुतिज C., आज्ञां वध C. -ER. s. आ-भासकः, प्रवर्तकः -ING, तः आधासिन्, प्रोत्साहक, . अधिमक (नी f.), आधासक. - MENT, 8. त्रोत्साहनं. हिस्स्टारिक स्तिजनं, ध्रेयंवर्धनं. 2 साहाय्यं, अनुप्रहः, पनुकृत्यं, आभयः, अभ्यपपत्ति f. 4. T.

. v. i. आक्रम् 1 U, 4 P, अन्यायत: ग्रह Емвовь, धेन पविज् 6 Р, अधर्मतः प्रह् от आस्म-क्रिक्टिow, ENT, s. भन्यायेन ग्रहणं, अधर्मतः आक-MBOWE

अंक्षेत्र, v. t. घनपटलेन आच्छद् 10 or परिवेष्ट् 1 A or c., बहिनौंगे घनांक 8 U. -ED, a. सपटल. धामीभत. -ATION, 8. बाह्यपटले, बहिरावेष्टने.

ENCUMBER, v. t. प्रतिबंध 9 P, उप-नि-हध 7 U. सारेख आक्रम 1 U, 4 P or किश् 9 P, भाराकांत «. 🛊 8 U; 'e. ed with debt ' ऋणभारमस्त. -ED, क शाराकांत, भारमस्त. 2 कधित, उपरुद्ध, प्रतिबद्ध, . - ENCUMBRANCE, s. भार:, भारभूत:. 2 प्रतिबं-अद्ये कपरीयः, पत्यहः, विधः, अंतरायः. 3 क्रणभारः. ENCYCLICAL, a. वर्तुल, चानेय (यी f.); 'e.

्रिक्टिंग ' चर्का, बहुसाधारणपत्रं.

MEURCLOPOLDIA, s. विदायकं-कोष: ; 'e. of learn-कार विवासागर: जानोद्या:

Band. a. अंश: मांत: पर्यंत:-तं, अवधि:, सीमा, अंतरं. 🎛 अत्ययः, क्रेव:-वं. क्षयः, अवसादः, अतः, अवसानं, क्षेत्रकानं, परिणामः ; ' pleasing at the e. ' पार-भागरम्मीय ; 'of good e.' सुखोदके. 3 समाप्ति-किम्बाल-निर्वेश-सिकि- रे. 4 विराम:, विच्छेद:, निवृत्ति के अवश्वमः 5 विभन, सर्ग, अत्ययः, विनाशः, देह-के 6 कलं, परिवाम:, इन्त्यक्तं. 7 भातवः, हेतुः, अमिनायः, अर्थे, डरेशः, कार्ये, तात्पर्ये ; ' to no o.

Breis : (a. of the world !- wester, with the everit:, au., ever : fout an a. to any o... run I P, stem 6 P, win out to. of a garment siva: Fur: pl.: hear my speech to the of श्रम में सावधेन वच: (M. 4). -ए. 4. समाय दे. अवसी 4 1', d-19:-12 c., 1994 c., dat 10; oft. by sin. in comp. = v. i. अवसी pass., समाप-िटाइ pass. : श्रास 4 P, विरम 1 P, विगम 1 P, अपया 2 P, वि-इत्रम 1 U, 4 P; oft. by (s.) above; it will e. in good' कल्याकोदक भिन्यति (U.4); ' roots e. ing in vowels' अजंतो भातवः ; साग-रांता मही, &c. =ING, 8. अंत:, अंत्यं अक्षरं. =6: अत्य. -LE88, «. अनंत, अपार, अहोष, निर्भर्याद, नि-रवक्षि. 2 निरंतर, अविस्त, अविस्तिष, सतत, अतिटीर्घ, अनवरत. = LESSLY, adv. अत्यंतं, अविरतं, सतर्तं,&c. -LESSNESS, 8. आनेत्यं, अतिरति र्., अविष्कृदः, &c. ENDANGER, v. t. Hau un c. or lag 6 P, ain-यम्थ-संदेशहोलास्थ त. क 8 U ; See DANGER.

ENDEAR, v. t. fra a. or sifagis & 8.U; 'e. oneself' प्रीतिपार्व-भाजन-भ. =ING. α . प्रियकर (शी f.). प्रीतिकर. -MENT, s. प्रीति f., प्रणयः, प्रेमन् m., n., पेम-स्नेह-कारण-हेत:; 'a word of e.' प्रियवाक्यं. 2 विलास:, विश्रम:, हाव:, शंगारचेष्टा-

ENDEAVOUR, v. i. 9-, ug 1 A, ug 1 A, ugu 1 P; 'e ing for others' परार्थघटका:, परार्थ-मयमभतः - ८. व्यापारः, व्यवसायः, प्रयत्नः, आवासः; See ATTEMPT.

ENDORSE, v. t. 38 (स्वनाम) लिख 6 P; लेखस्य पृष्ठेभिलिखेइत्वा दत्वा धनं ऋणी (Y. II.). 2.इहयति (D.), वहीक, प्रमाणीक 8 U.

ENDOW, v. t. a f al 3 U. Hang c. (Hanguala). 2 युज् 10; स्वज a क 8 U; oft. by 'e. ed'. =ED, a. यक्त, संपन्न, विशिष्ट, अन्वित, उपेत, उपपन्न, जालिक 7. gen. in comp. or with instr. -MENT. 8. वृत्ति रि., वृत्ति-शत्क-दानं ; मतिष्ठा ; अमहारवानं 2 बिक बंध:. 3 गण:, शक्ति f.; 'intellectual e. s' बाक-गुणाः, मतिविभवः-प्रकृषः

ENDUE, See ENDOW.

ENDURE, v. t. HE 1 A, GUE, SH 1 A, RE desid. (तितिक्षते), सप 4 P, 10. 2 मझ 7 A, भ 10. 3 बाक 5 P, 9 10, बत्सह ; See ABLE .- v. i. स्था 1 P. (We ren ; 'as long as the sun and the moon e.' बादच्चंद्रश्चित्रकर्नीः क्रायाहार सार्थि ब्याता, सहनक्षीलका 2 क्षाना, तिनिकार सहने मर्बेन, क्षांति f. 3 पेयं, उत्साहः; पं. of bastonistico हम:. 4 दी यति ती, स्थापिनी, व्यक्तिकारी सिंह कार्य सिंह कार्य ar: in comp. -ENG. o. Terrary, faceurium wferring, which imission are of the c. charac-

さいこうちにからい からりんしかがず

ter आसार्यकाल इ.सावि (क्रिक 175). 2 स-हिल्लु, सहम्बतिक, तिलिक्का सहम्बद्ध

ENEMY, के कृष्ट्रिः, विद्यः, विद्यः, क्रिक् m., अरातिः, दिट्, प्रांत-वि-पक्षः, वृरिप्वीः, क्रिक्षः, विर्वे , क्रिक्षः, क्रिक्

ENERVATE, ENFEEBLE, $v.\ t.$ दुर्बलीकु 8 U, क्षी-णीकु, तेज:-शक्ति-हृ 1 P.=ED, a. क्षीणशक्ति, हतवीयें, श्लीणबल, दुर्बल, शिक्षिलबल.=ION,=ING, s. वीर्यक्षयः, शक्ति-तेजी-हानि f., क्षीणता, अपचयः, क्षामता

ENFORCE, r. t. बलात क c.; See COMPEL; 'e.ed to pay' दापित. 2 दुर्शक 8 U, द्रवयति (D.),
सबल त. कु, स्थिरीकृ. 3 (Rules &c.) प्रवृत् ट., बलेन गणी 1 P or निर्वेह c. = MENT, s. (बलेन) प्रवर्तनं, प्रणयनं. 2 दृश्विहरणं; दृश्वप्रमाणं.

ENFRANCHISE, v. t. बंधनात् मुच् 6 P or c. or मो-क्ष् 10. 2 स्वतंत्रीकृ 8 U, स्वतंत्राधिकारं दा 3 U. — MENT, s. दास्यविमाचनं, बंधननेक्षः 2 पौराधिकार-दनं.

Engage, v. t. আদ্ধু 1 P, अनुरंज c., আলেষ্ c., ह 1 P. 2 ब्या-४ c., प्रयुज् 10, विनियुज् 3 नियुज्, अ-धिक 8 U, वृ 10 (वस्यति). 4 (A word) प्रतिशु 5~P, प्रतिज्ञा 9~U, नियमपत्रेण (आत्मानं) बंध् 9~P. 5 सं-पति-प्रध् 4 A आक्रम् 1 U, 4 P, समाहन् 2 P. 6 वाचा दा 3 U or प्रतिभु; विवाहसंबंधं-अभिअय-क. -v. i. (To be e. ed in) ब्याप्ट 6 A, ।नरत-आ-सक त. भू 1 P, भवत 1 A, (with loc.); सेव 1 A, आस्था 1 A (with acc.). 2 संयुध्, युद्धे क्र. 3 आरम् 1 A, इयव-से। 4 P, उपक्रम् 1 A. 4 प्रति-ज्ञा, पति-भू, परिवण् 1 A, अभ्यवगम् 1 P. -ED, a. व्या-श्त, सब्यापार, प्रवृत्त, कार्यनिष्ठ, कर्मी गुक्त, उथमासकः; gen. ex. by पर, निस्त, मग्न, आसक्त, तत्पर, परायण, in comp.; e. in contemplation, ध्यानगर-निस्त, & क्षा क्षा अनिकात - शत , संविदित, कृतसंकेत; 'e. to be mareded वाहरू मतिक विवाहित. =130, a. मनी-इर, इंड्स्स हिन, हारिन, आकर्षक, सोहिन विशासिन. -Ingler mele meigiften - ment, s. suamia. भागि कि व्यवस्थात काले का स्थापित कीर्य - 2 प्रयो time: (william: See Burnen & gient, tien.) संकिद् f., नियम; सनकः पत्रः व्यवस्था, भावपात्रः, प्रतिभूतं त्रणः; keep an e. समय पा c. (पालपात्रः) प्रतिभूतं त्रणः; keep an e. समय पा c. (पालपात्रः) प्रतिभूतं व A or अनुत्रं I A; 'let us keep one e. सामयिका भवामः (M. 1); 'bas keep his e. 'वित्यतिकः ; 'maxriage e.' वामक्षयः; विवाहणः तिका; 'I have many e a to-day' मया विवाः संकेता:-समया:-अप पालनीयाः

Engender, v. t. зачइ с., яң 2 A, зҳ-ң с., ҳҳ-

Engine, s. यंत्रं, डपकरणं, साधनं; 'military e.' युद्धापकरणं.

ENGINEBR, s. यंत्रकातः, यंत्रकतानिकः, बास्तुवियावि शास्त्रः = ING, s. यंत्रकात्स्य व्यागतः 2 बास्तुवियाः, यंत्रवाका

Engird, Engridle, See Encircle.

Engraft, v. t. (अन्यस्थानादानीयः) निविज्ञ 0., संज्ञ यज्ञ 10, संलग्नाकु 8 U.

Engrasp, v. t. ug 9 P, y 1 P, 10.

ENGRAVE, v. t. मृड् 10, उत्कृ 6 P, तक्ष् 1, 5 P, तक्ष् 1 P; with the name e. ed on the ring मिणबंधनीत्किर्णनामधेयं (S. 6). —ER, s. तष्ट्र-रबद्ध m., तक्षन् m.—ING, s. तक्षणः 2 मुद्राः

ENGROSS, v. t. आमिभू 1 P, एकाम-अनन्यविषय-कि. कृ, आवृत्रांक 8 U; better by 'c. ed '. 2 सर्वे प्रह 9 P, पूर्व प्रह or की 9 U, साकल्येन आत्मसांकः — ED, a. निष्टि, अमिनिविष्ट, आसक्त, अनन्यविष्य, पर्काम ; ex. by परायग, निमम, पर, in comp. ; 'e, in grief' साकरायग — ER, s. प्रवेकृत क.

Engule, v. t. जलावते निश्चित्र 6 P, आवर्तन पंद 1 A.

ENHANCE, v. t. वृध् c., उपाच 5 U, अधिक त. क 8 U. - MENT, s. वृद्ध f., वर्धनं, उपाय:

ENIGMA, 8. प्रहेलिक, गृहपदनः, परनदूती, प्रविक्कितं — ENIGMATICAL, त. गृहार्थः, अस्रष्टार्थः, दुविष्यः, अन्निवार्थः, वक्तं, गृहः, — LY, adv. गृहं, अस्पष्टं, वक्तोक्त्याः, अभित्रार्थः

Enjoin, v. t. ज्ञान 2 P, आदिश 6 P, विश्वा 3 U ;

'e. ed by Scriptures' ज्ञालविश्ति 2 नियुक्त
7 A, 10, उपदिश् ; भ-, जुद 10.

 विश्वाः सुवास्वादः। objects of et विषयाः व पुत्रः विवदः: वर्षः, संतोवः, प्रवोदः। सीववः Enrinden. See Kindle

कार्यक्रिक, ए. व. विश्व 0, वि-म-तह के छ , म-स 0., कि 10, विश्वालिक 8 U. 2 हुए 0., वर्ष 0., आपी 0., कि 11 P, स्काय 0. (रकावयति). के धे. कु 1 के विस्तृ व्यापि वित्र pass., रक्षाय 1 A, यी 1 A, महरू 1 P, वृद्धि ह 2 P. 2 (Upon) प्रमंचपति (D.), विस्तरण-सविस्तर-वट् 1 P or अभिधा 3 U or वर्ष 10. — MENT, 8. वृद्धि ई., विस्तारः, वर्धनं, स्कीति ई., वहंगे. 2 विपलता, प्रपंचः, वाविवस्तरः

स्त्रारा स्टाप्टा ए. र. (ज्ञानन) विन्न-कार्ज् ८., टक्कास् ८., व्ह्रास् ८., प्रति-प्र-बृध् ८., टपदिश्च ६ ि., विमलीक् ८ ि., संस्कृ, व्यत्यद् ८. – ११०., व पिनबृद्ध, संस्कृतिचत्त, व्यत्यप्त, प्राप्तज्ञात, ज्ञानोही पितिचत्त, प्रतिबोधवत्. – MENT, ६. ज्ञानोही प्रते, प्रवोधः-धनं; संस्कारः, प्रवृत्ति र्तः, ज्ञानासामः, विज्ञाविष्यः।

ENLIST, v. t. नामाबालिय नाम लिख 6 P or आहह .c. (रोपयति). 2 (Soldiers) सैन्यमध्ये आहह c. युद्धकर्मणि व्यान्य c. or प्रवृत् c., अकाणि प्रह् c. 3 आकृष् 1 P, आत्मसान्त्र 8 Ü, स्वपक्षे आनी 1 P or कृर् ; 'having got a certificate e. ing him among Gods' अमरागणना उक्त । मासाय (R. viii. 95).

EMILYEN, v. t. हव c., ह्वाद c., उत्तस् c. 2 उत्साह जन् c. (जनयति), आधन c., श्रोसह c., उत्तेज c.

Ennoble, v. t. उन्नम् o. (उन्नमयति), उन्नमं उन्नितिन्ति 1 P, उन्न-ित्र c., उन्हन् 1 P or c., मितिहा पार् c. 2 कुलीनपरे नियुन् 7 A, 10, उच्चपरं आह्ह् c. (रोप्यमि) or भंप् c., समन् c. -MENT, s. उन्नमंः, उन्निति f, प्रनिष्ठा, उन्चपदावाति f.

Ennul, s. ग्लानि f., क्रांति f., भवसादः, भ्रमः.

हिभागत क्षाप्ता कार्या कार्य कार्या कार्य कार्या कार्या कार्या कार्या कार्या कार्या कार्या कार्या कार्य कार्या कार्या कार्या कार्या कार्या कार्या कार्या कार्या कार्य कार्या कार्य कार्

क्षिण्डम, त. यथेट, बहुल, प्रमुत, प्यांत. 2 समर्थ, क्ष्म, दिवत, उपयुक्त; oft. by अलं with inf. or dat., (तस्वालमेवा श्रुपितस्य तृत्ये R. 11. 39), —ade. अलं, कृतं, (with instr.); 'e. of prolixiby' अलंपतिविस्तरेख, 2 यथेट, प्रचुर, प्यांत; 'to be for 'कृप I A (with dat.); 'rich e.' प्रवंश क्षिण कृप I A (with dat.); 'rich e.' प्रवंश क्ष्मित्वद्द; with adverbs by एव or भूपता; सम्ययेष्य प्रचा गुक्त, ढेंट,; 'be good e. to grant my क्ष्मिट मा प्रांता क्षम्य कृप मा प्रवास कृप मा प्रवास कृप क्षमित्व क्या क्षमित्व क्षमित्व क्षमित्व क्षमित्व क्षमित्व क्षमित्व क्षमित्य

forga aged adam, diving a for miletopation and files.

ENGUIDE, Y, See INCUIRE, Y.

ENRAGE, e. t. पहल o. जुण o., क्य o. सर्वत. (संस्थान), केथ-रोप-म 1 P; क्या क्या है or ty 7 A. = ED, a: कृपित, क्रस, इक्यम्प, मेनीपित, कोपाकृत, संस्था, जातामप, 'to be e." तुष्पाद्ध द्व 4 P (with dat).

ENBAPTURE, ENBAVISE, v. t. अतह में मूह c. or जडीक 8 U, अतिमानं हम् c. or उहानं c. = ED, a. हमें जड-मोहित, संग्रह, अन्युवासित, हमें मान्या परमानेदित; 'to be e.' अत्यंत हम् 4 P, हमें मह् 4 P or जडीम्. = MENT, s. हमें मादः, परमानिदः, हमें मोहः.

Enrice, v. t. धनिन् सधन-भाद्र श्र-इत्यसंपत्र-a. क 8 U; सम्ध् c, धन इध् c. or आप्ये c. or स्काय् (रकावयति). 2 Adorn, q. v.

ENROLL, v. t. Enlist, q. v. - ER, s. नामलेखक:. - MENT, s. नामलिखनं, नामाहीवर्ण.

ENROOTED, a. E.F. a.g. us.

Ensanguine, v. t. शे गितेन लिए 6 P.

ENSCONCE, See CONCEAL.

Enshrine, $v.\ t.$ मुमितिष्ठितस्थाने निश्चित् o. or रक्ष् $1\ P.$

Ensiform, a. detaic.

Ensign, s. पताका, ध्वमः, केतनं, केतुः, वैजयंती. 2 विह्नं, लिंगं, लक्षणं. 3 (E.-bearer) ध्वजित्-पताकि-त् m.

Enslave, v. t. दासीक 8 U, (fig. also), नशीक; दास्ये नियुज् 7 A, 10 or नध् 9 P. - MENT, s. दा-स्तं, दासभाव:, नधनं.

Ensnare, v. t. पाञ्चेन-जलिन-बंध 9 P, पाञ्चे पत् c., जालबद्ध «. कृ 8 U, जाले धू 1 P, 10.

Ensue, v. i. समार 4 A, प्रवृत् 1 A, उत्पद् 4 A, जन् 4 A, सं-उत्-प-भू 1 P, प्रसंज् pass. 2 अनुस् 1 P, अनु-इ 2 P, पक्ष द आगस् 1 P. = INO, a. आगा-भिन, भाविन; अनागत, उत्तरकालीन, उत्तर-पर-in comp.; 'on the e. day' परेयु:, आगामिनि दिवसे. Ensure, v. i. निश्चित a. कृ 8 U, रियर्ग-दर्श-कः, 'diligence will e. you speedy success' उत्यम् योगादद्रवर्गिनी सिद्धिमशगण्ड.

ENTAIL, v. f. आवष्ट्र 1 P, जायद o., जन् o. (जनव-ति). 2 (दिवर्ष) प्र-ता 3 U. - e. कम्प्यतिहिन्ती, 2 कमागमविधिः

ENTANGLO, v. t. सीलव् c., संत्रवं व P., संत्रवं क्व ड U, आकृतां संक्रीवा क. 2 संबंध व P. सुविधः 10, better by 'e. ed.' = ED. क. सन्त, आ सीलक् क्रि. संबाद हम, आ सी-परि-विष्ट । करवन्त्र वालां सामा क्रि. क्वां क्वां क्वां क्वां क्वां क्वां क्वां क्वां क्वं क्वां क्व

ufue. Sensing auraffin de baix' azi, azi-MZ:; 'having e. hair' mane marte; 'e. in a net जालबर्स. - अस्त्रपाद क्रिकी स्वतिक सदिसले, स-थितारे. 2 संबद: स्प्रिक्तर: संबद्धा ENTER, A RE CP, A-SHOWING LA, MI-गम 1 P. भारत 2 P, पर क & U or निभा 3 U; ' a thought e. ed into his head ' का किन्दिन स्तस्य वेतसि पाद्वेभ्द ; 'ouriosity e. ed his heart 3 कुष्ट्लेन तस्य चेत्रति पदं कृतं : 'e. into conversation ' भाषणनिमम a. भू 1 P; 'e. into alliance ' His w: 'e. into another's views ' परमतं अह 9 P. अन्यभावमनुप्रविक्त, अन्यमतं स्वीक्त or अनुमृत् 4 A.; 'e. on a course ' कार्य प्रारम् 1 A, कार्ये पद्भत 1 A. 2 (A name) लिख् 6 P, निविश o., समाहह o. (रोपयति). - Entrance, s. भवेश:-शनं, &c. 2 हारं ; See Door. - Entry, s. द्वारं, गमनागमनमार्गः 2 लिखनं, पत्रारोपणं.

alan maka satisy

ENTERPRISE, 8. साहसं, आश्रयंकमंन ॥, अञ्चतकार्यं, दुष्कमं. 2 उपमः, व्यवसायकार्यं, पृह्नक्तं [,, उपोगः. विष्टतं, आरंभः, व्यवसायः. 3 उत्साहः, पृष्टं [, पृष्टं - v. t., See Begin. — ing. (a. उपोग्तः कृष्टं क्रिकंट् , सोयोगः. 2 धीर, उत्साहिन्, सोरसाहः 3 साहसिकं (की f.), द्ष्यायां प्रवर्तकार्यं प्रवर्तकः

ENTERTAIN, v. t. पूज् 10, संगन् c., अर्थ 1 P, 10, संग् c., सरक्, आतिय्यं क्र 8 U; 'c. with food' भोजनदानेन तृष् c. or तृष् c. 2 विजृद् c., रम् c. (रमय-ति), अतिवह c. 3 घू 1 P, 10, प्रह् 9 P; See BEAR; 'e. a hope' आज्ञां आस्था 1 U or अ-वत्व 1 A; 'do not e. doubts' मा ते संज्ञयोभूत.

—ER, s. विनोदकः, सन्कारिन् m., आतिथेयः.

—MENT, s. पूजा, सन्कारः, आतिथ्यं, अतिथिसेवा-पू-जनं. 2 विनोदः-दनं. 3 वत्सवः; 'musical e.' गा-क्रनोह्मवः; संभोजनं, &c.

Enthral, v. t. दासी वर्ता क 8 U.

ENTHRONE, v. t. सिंहासने उपविद्यु o., राज्ये अभिष-

ENTHUSIASM, e. उत्साहः, उत्साहः, विश्वानं , तीश्यता, त्यमता, चंदता, विश्वानं . 2 (Religious e.)
धर्मीत्यादः, भिक्त-प्रद्धा-विश्वादः, अतिथद्धात्यादः,
—ENTHUSIAST, e. भिक्तव्यमः, श्रद्धात्मनः 2 वत्साहिन् m. —10,—10AL, . व. व्यसाहबन्, सोत्साहः,
अत्यंत, वत्कट, प्रचंद, वत्साहबन्, स्प्रम, तीश्य, वप्रकाः विश्वानः . e. devotion विशित्वया भिकः, निशांतिवाः —20ALLE, . . व्यवद्याप्यानं भारता

Ептичения, с дания: он от ва.

ENTICE, b. (6-4) was 1 P, P P, Hr 9, 4-4-54 c., two in note = Ment. . Market, R-4nian, the start wer, 100, No. AllurENTIRE, a. इ.स., सम्मा, माडा, सम्मा, सर्वे, सम्मा, सम्मा, सप्मी, सिक्स, सम्मा, सम्मा, सम्मा, सम्मा, स्था, स

Entity, s. सत्वं, अस्तित्वं, भावः, सत्ताः

Емтомв, v. t. स्मजाने निखन् 1 P or निधा 3 U or स्था с. (स्थापयति); 'e. ed in despair' नै-राज्योपहत

Entrails, s. अंत्राण (pl.), प्रीतत् n.

Entrance, v. t. (Put in a trance) मुह् । मूच्छी प्राप् c. -ED, «. मूट, मूच्छी प्राप्, प्रकान 2 देन नत्त, हर्षीन्मच

ENTRAP. See ENSNARE.

ENTREAT, v. t. अभि-म-अर्थ 10 A, अनुनी 1 P, विनयन-सांजिल-याच् 1 A or अर्थ, प्रसद् ए., सविनयं निविद् ए. -ING, a. सानुनय, सविनय, सांजिल-प्र, क. प्रार्थन-ना, अन्यर्थना, याचना, विनति f., अर्थिता, अनुनय:, सांजिलपार्थना

ENTRUST, v. t. निश्चिप् 6 P, आ-समा-हर्द c. (रोप-यति), निविज्ञ c., न्यस् 4 U, न्यासीक 8 U (with loc.), प्रतिपद् c., दा 3 U, क c. (अप्यति) (with dat.).

Entwine, v. t. प्रंथ 9 P, उद-प्रंथ, गु(गं)क् 6 P विरच 10; See Encircle also.

ENUCLEATE, v. t. वि-परि-ज्ञूच् ०, स्पष्टीकृ 8 U.
ENUMERATE, v. t. परि-ज्ञूच् 10; परि-अंख्या 2 P
कथ् 10; परि-वि-गण् 10, यथाक्रमं ख्या оर निर्दित्
6 P. – ION, s. परि-,संख्यानं, गणनं-ना, परिकीतनं
आख्यानं, कथनं, एकैकज्ञाः निर्देशः

ENUNCIATE, v. t. लक्षणं-स्वरूपं-कथ् or वर्ण् 10 उत्तर् c., उदीर् c., उदाह् 1 P, क्रुन् 10, छुष् 10, नि विद c., विशा c. (शाययति). — ION, s. दशारणं, इ. दीरणं, बदोहरणं, परिसंख्यानं, प्रकारेनं, विशापनं स्क रूपवर्णनं-नाः — IVE s. स्थापक, दशारकः

ENVELOP, ए. १. अवगुंद 10, आ-पार-वेद 1 A or 0. आ-पार-वं 5 U or 0. आ-पार-सं-छद 10 विभा 3 U 2 कोसे निम्ना ए निविद्य 0. - १. क्रीस-वं-, आवेटवं विभान, पहुंद आवेटवं, अवगुंठनं, अ अवगंठनं, अवगंठनं

किंदित के किंदित के किंदित के प्रतिकार किंदित के प्रतिकार किंदित के किंदित

किंक्साठा, ए. १. परिषेषु 1 A or c., परिश्चिष् 6 P; किंकि Enginete. -(E. s) s. परिसर:, उपांत:, अ-

किशप्त, थ. र. अस्वति (D.), ईच्य्ं 1 P (with dat.); परास्कर्ष न सह 1 A or मृष् 4 P, 10, परहृष्यं अभिल्लष् 1, 4 P or लुभ् 4 P; स्पर्धे 1 A; 'I e. you your prosperity' त्वदुःक्वतिहिष्कुरहं. 2 (In a good sense) स्पृष्ठ 10 (with dat.) - इ. अस्या, अभ्यस्या, ईच्ये, मात्सरं, मत्सरः, अक्षांति त., असहिष्कुत्तः, अभ्येषां, परधनानिलावः. - ABLE, त. स्पृह्णीय, अक्षांक्षणीय. 2 ईच्यंणीय, लोभ्य. - ER, इ. अस्यकः, मत्सरित् क., ईव्यिन् क. - OUS, त. ईव्यिन्, सद्ये, अस्यत्तः, परोक्तवांसहन्, अस्यकः, मत्सरित् क., ईव्यिन् क. न्यस्यक्, मत्सरित्, साभ्यस्य (with loc.); असहिष्णु in comp.; 'e. of other's happiness 'परमुखासहिष्णुः oft. ex. by प्रोभाग in comp.; 'e. of each other's fame ' (प्रायः समावियाः) परस्परयज्ञाःपुरोभागः (M. 1). - ous-by. तथे. सेव्यं, साभ्यस्यं, समस्तरं, साम्यं.

Envoy, 8. दूतः, संदेश-वार्ती-हरः, निस्ट्टार्थः; राजप-

EPAULET, 8. स्कंधाभरणं, अंसालंकार:.

 $E_{P,HEMERAL}$, a. श्राणमंगुर, श्राणविष्वंतिन, श्राणिक (রা f.).

EPIC, अ. बीरचरितवर्णनं, महाकाव्यं, वीरपुरुपेतिहास:. EPICENE, अ. स्वीपृक्षिम, साधारणलिय.

EPICURE, EPICUREAN, a. उदरपरायण; भोजनचंचु, बदरंभरि, लोलुप; विषयासक्त, इंद्रियमुक्तानरत, विषयत्-—EPICURISM, s. विषयसेवा, विषयासक्त f., इंद्रियसु-स्नानराय:

EPICYCLE, s. प्राकृषक, परिधि:.

EPIDEMIC,—AL, a. ब्यापक, सर्वत्रम, बहुजनसाधारण ्रं भी f.); संचारिन्; 'e. disease ' मार:-री, महा-क्षारी. =e. जनपदीदध्वंतः.

Erribermis, s. बाह्यत्वच् f., बाह्यचर्यन n.

Epigiottis, s. उप-पति-अलि-जिह्ना, घंटिकाः

EPIGRAM, 8. क्षुत्रकविता, लघुकाव्यं.

EPILEPSY, s. अपस्मार:, आमरं. - EPILEPTIC, a. अपस्मारान, अमरंत, अपस्मारान, अमरंत, 'an e. fit' अपस्मारान, मः. EPILOGUE, s. वपसंक्षार:.

Eriscopacy, s. धर्माध्यक्षता, धर्माध्यक्षाधिकारः. Erisode, s. वर्षाक्यानं, दपकथा, पासंगिकवान्यं, आ-क्यानं-कथा. =10,-10AL, a. पासंगिक (की f.), अप-

PISPASTIC, a. enizoren.

pretie, s. qui, dar., desi; 'epistolary corresdondence ' un'n dare:. Ерггари, о, фуда:, Асперат f., физика. Ерггиламии, о. феценци.

EPITHEM, s. vicy:, square: de.

EPITHET, 8. विशेषणं, दणाभिक्ष

EPITOME, s. संक्षेत्र:, साहः, संबद्धः, समहादः, समस्तः, -1ZE, v. t. संक्षिप् 6 P, समस् 4 U, सम्बद्धः P, सद 1 P. -1ZEB, -1ST, s. सक्षेत्रः m., संबद्धकः m. EPOCH, s. कालः, युगं, अवधिः, विव्यतिकालः. 2 विश्वि-ध्वालः. 3 वाकः, शकः

EPODE, s. उपगीत-गान.

EPOPEE, See EPIC.

EQUABLE, a. समान, निविकार, समाचित्र-वृत्ति-भाव. EQUAL, a. सम, समान, तृत्य, सन् स (की f.), प्रतिम-संकाज-in comp.;(with instr. or gen.of person); See LIKE: 'to whom gold and a clod of earth are e. 'समलोडकांचन: ; the point of equality being in the instr. or loc.; समुद्रेण समी गांभीये,-र्यण; 'to consider e.' तलया ध 1 P. 2 अनवर. 3 समवृत्ति-चित्त, निविकार. 4 पर्यात, अल with inf. or dat.; mg 1 A (with dat.); 'ho is e. to the task ' तत्कार्यं साधियतुमलं सः; रक्षणाय कल्पते, &c. = 8. समानपदस्थः, त्रव्यपदभाज m. 2 सवयस्कः, सव-यस्य:, तुस्यवयस्; oft. by (a.). =v. t. तुल् 10 (तु-लयति), (प्राप्तादास्त्वां तुलियत्मलं Me. 65), सभी-तत्यी-कृ 8 U; oft. ex. by (a.); 'none can e. me in bravery ' न कोवि शीर्येन मम समान:. -ITY. s. साम्यं, समानता, तुल्यता, साद्दयं, &c. =IZE, v. t. समीक 8 U, तल 10. =LY, adv. सम, सद्वां, समानं,

Equanimous, «. समिष्ठ न-भाव-कृषिः, निर्विकार. – Equanimury, इ. समृत्र्विता-ष्वित्ता, सम्भावः, समानवित्त त

EQUATION, 8. समीकरणं, साम्पे.

EQUATOR, s. भूकक्षा, परिधिः, निरक्षः; 'celestial e. 'ड्योमकक्षा. -IAL, a. निरक्ष in comp.; 'e. region' निरक्षदेशः

EQUERY, s. मंतुरा, अथ-वाजि-ज्ञाला. 2 अथपाल:.

Equiangular, त. समकीण, समानाह्य.

Equestrian, a. অখায, আখিক (কা f.). = s. আ-খিক:, অখাংটাই:.

Equidistant, a. समानांतर.

Equilateral, a. सम्भूज.

Equilibrium, s. तुल्यता, समता, साम्मं. 2 तुल्यमा-रता समतोलमं, समानभरत्वं ; to be in s. शाहर्षिय त. मू, तुल्या भू pass., समानभार त. मू ार्थः Equinox. s. दिवरं., तिम्बालं मार्थः the vernal स

EQUINOX, १, विषुत्रं, विद्वारं मा; the vernal के महाविष्ठ्यं, हतियदं, 'the automonal के विद्युदं, जलविष्ठयं, — EQUINOCELES, वः विष्ठुवीय ;' के line' विद्युदंत, विष्ठुवंता ' के point' अपने, ित्राहितः ६ सम्बद्धिः चि, क्वीयकारणानि प्र-वयम्ब्र् त. ता सम्बद्धः त सम्बद्धः प्रमुख् ७. ता सम्बद्धः व मिन्द्रः समाव्यः समाव्यः १ त्यः १ त्यः सम्बद्धः १ त्यः प्रमुख् १०. -- अत्यः । अस्य स्वतः सम्बद्धः सम्बद्धः सम्बद्धः सम्बद्धः योदवादः अस्य सम्बद्धः समादः अस्य सम्बद्धः समादः । सम्बद्धः योदवादः अस्य सम्बद्धः सम्बद्धः समादः । सम्बद्धः योदवादः अस्य सम्बद्धः सम्बद्धः समादः । सम्बद्धः योदवादः अस्य सम्बद्धः अस्य सम्बद्धः समादः ।

Equipoise, v. i. संगीकृ 8 U, तुलया धू 1 P. -s. Equilibrium, q. v.

EQUIPOLLENT, a. तृत्यवल-शक्ति-सामध्ये.

EQUIPONDERANT, a. समभार-तील, तुल्यपरिमाण.

EQUETY, ६. न्यायः, धर्मैः, अपक्षपातः, न्याय्वता, सर्वे-समताः —ABLE, व. न्यायपरायण-वर्तिन्, अपक्षपातिन्, समदर्शिन्, सर्वेसमन्यायिन् 2 न्याय्य, यथान्याय, पक्ष-पातरहित, सर्वेसाधारणः —ABLENESS, ६. न्याय्यता, अपक्षपातः —ABLY, adv. न्यायतः, यथान्यायं, प-अपातं विनाः

EQUIVALENT, त. सम, तृत्य ; See EQUAL. 2 तु-त्यार्थक, समार्थ, तृत्यबल-शक्तिः तृत्य-सम-मृत्य, समा-घे. = s. तृत्यब्रव्य-वस्तु n., तृत्यमृत्यं वस्तु, प्रतिफलं-2 तृत्यार्थः शब्दः, पर्यायः

Equivocal, a. ह्यथे, संदिग्धार्थ, वक्त, अस्पष्टार्थ, अ-ध्यक्त. ⇒Ly, adv. वक्रोक्त्या, भंग्या, अस्पष्ट, संदिग्धार्थन, अन्यक्तं. ⇒NESS, s. संदिग्धार्थः, ह्यर्थता, अर्थसंदेहः, वक्रता, अस्पष्टता.

EQUIVOCATE, v. i. वक्तं-अस्पष्टार्थं-वद् 1 P, वाक्य-भेदं कु 8 U. =10N, s. वक्तषचनं, वक्तोक्ति f., वाक्य-भेदः, वाक्रछलं, अप-व्यप-देशः

EQUIVOQUE, 8. कूटोिक्त-अर्थापत्ति f., वक्रभागितं.

Era, s. काल:, ज्ञाक:, धुव: काल:. 2 विशिष्टकाल:. Eradiate, v. i. किरणान् क्षिप्-मुच् 6 P, परिस्कृर 6 P.

ERADICATE, v. t. उत्-ित्मूल् 10; डाच्छ र 7 P, उत्सद् o., उत्पट् 10, वि-ध्वंस o., आमूलं उद् 1 P or उत्सव् 1 P, व्यप-स्ह c. (रोपयति). — ION, s. उ-मूलनं, उच्छेद:, उत्पाटनं, व्यपरोपयं. — OR, s. उन्मूलीय क., उच्छेदिन् क.

ERASE, v. t. ड्या-अप-मृज् 2 P, विजुष् c., ज्यामृज् 6 P. 2 ड्डिज्ट 7 P, विनज् c., उत्मृत् 10. =URE, s. ज्यामृज्ं:, लोप:, वच्छेद:, विवादा:.

ERE, prep., ade. पूर्व, प्राक्, (with abl.); 'e. this' अतः पूर्व; 'e. long' आचिरात-रेण; 'e. now' जातिकिर, नातिविरात्माकः, 'e. while' किंपिनपूर्व; See BEFORE.

ERROR, G. CAR, STARE, MARY, MARY, STARE, MIN-H; gen. cx. by an in comp.; with the neck c. 's that start; with the bair c.' upfan, thinks - b. (eq. c. (equals), uति-सं-आधि , स्विधित् ए के निर्मा 3 A, रच्य 10 सिंध , निर्मा 1 P, (विश्वतान जयस्तेमात् R. 17. 35) के उत्था 0., केवी 1 P, जिस्त 0., ठक्ष 0. (वजनवाते) के उत्था 0., केवी 1 P, जिस्त 0 P, वक्ष 1 P: —104, 5. मिताशान, संस्थापन के विभिन्न किया 1 P, जानक १ किया पनं, उत्क्षेप:, उक्ष्म 4. किया के विभिन्न के विभिन्न के विभाग के

ERODE, See CORRODE.

EROTIO, a. कामिय, कामिन, कामुक.

ERR, v. i. विश्रम 1, 4 P, अपराध 4, 5 P, करपर्श या 2 P, डन्मार्गेण गस् 1 P or प्रवृत् 1 A; स्वार्ड 1 P, ममद 4 P, सत्यथाद अंश 1 A, 4 P or स्व 1 A or विचल 1 P, ब्युत्काम् 1 U, 4 P, व्यतिचर् 1 P. -ANT, a. पश्चिमिन, अमणकारित, -ATIC, a. भ्रमणशील, जंगम, चर. =ING, a. भ्रांत, हन्मागेप्रदक्त, सत्पदभष्ट-च्यत, उत्पथगामिन, प्रमादिन, -EBBONEous, a. भ्रांतिमूलक, प्रामादिक (की f.), भ्रमात्मक ; मिथ्या-मृबा-in comp.; 'e. notion' मिथ्यामहः. 🏖 अनृत, असत्य, अञ्चल, अयथार्थ, अतथ्य, वितथ. = LY, adv. मिथ्या, मुबा, अयथार्थ, असत्यं, भ्रांत्या, प्रमाहेन, सप्रमाइं. - Error, 8. भम:, भांति f., मतिविभम:, मोहः, ज्यामोहः, मिध्यामति रि. 2 दोषः, अपराधः, प्र-माद:, स्खालितं, पापं. 8 उन्मार्गगमनं, स्यतिक्रमः, हत्य-थ:, मार्गभंश:: 'in e.' भ्रांत, प्रमुक्त, सदीष, अपराख-ERRAND, 8. संदेश:, संदेशवाच् f., वाचिकं; शासनं, आदेश:, 2 दीत्यं, दुतकार्यं-कर्तव्यं ; 'send on an e.' प्रतिशास 2 P, आदिश 6 P, दौत्येन प्रेष्-प्रेर c.: 'sending on an e.' प्रतिशासनं.

Erratum, s. अशुद्धं.

ERRHINE, a. 784, SIGRE (() f.).

Enst, adv. पुरा, पूर्व, पा ह, पूर्वकाले.

ERUCT, v. t. टब्रम् 1 P, टब्-म् 6 P. =ATION, e. टब्रार:, टब्रम:-मने.

ERUDITE, a. च्युत्पन्न, संस्कृतिषण, पंडित, कृतविप, विपश्चित, -10M, s. पांडित्यं, ज्ञानं, विपा, च्युत्पणि f. ERUGINOUS, a. तामकलकड्य, तामगुणविश्विष्ट.

ERUPTION, ह. निःसरणं, निगैमः, बहेदः, डहिरणं, स्को-टनं, उहारः, उत्कीपः ; 'e. on the skin ' इदुः, वि-स्कोटः. 2 कोठः, विटिका, कोठीहमः. - EBUPTIVE, a. बहेदिन, स्कोटनविश्विद्यः

Erysipelas, s. sct., cr.

ESCALADE, v. t. लेख 1 A, 10, अवस्तंद 1 P निभेण्या आहह 1 P. = s. दुर्गलंघनं, अवस्तंद:-दनं ESCAPE, v. t. प्रच-विग्रच pass., वे-एक pass (with abl.); 'e. ed death' नर्पादिक्तः। 'e. ed censure' दोषादिमृतः: 2 सं-नि:- क्यून 1 P; लेख 1 A, 10, पारं इ-पा-2 P or ग्रम् 1 P. देवार 1 P, न्यूज 1 P; 'it e. ed his notice' क्यून सिक्षयत कि कि से ed one danger to fall in-Cho.another '(Cf. e. ed Soylla to fall into Charybdis) वंधनभटो गृहकपोतिश्वायामुखे पतितः कि. 4). कि. अप-नि:-क्रम् 1 U, 4 P, अपस् 1 P, अपस्य 1 P, विर्माम् 1 P, परा-द 2 P, पलाय् 1 A, अप-या 2 P, अपसाव 1 P, अलक्षित-निभृतं-क्षम् ; 'he narrowly e. ed ' क्यं कथमि मुक्तः ; 'e. ed with his life ' पलायनेन जीवितं रक्षितवानः कि. पलायनं, निर्ममः, अपक्रमः-मणं. निडक्रमः, अपस-पणं, अपयानं. 2 निस्तारः, मुक्ति ति, मोक्षः, वाणं, क्षे-मलाभः.

E80सEAT, v. i. राजसाद्-म् 1 P, (संतत्यभाषात्) व्याजनामि मू, राजस्वता आपद् 4 A, राजानं गम् 1 P. = sे राजसाबतं क्षेत्रादि

ESCHEW, See Avoid.

डिड्ट हर, ८ परि-अन्-चराः, रक्षाव्हवाः (pl.); परि-वारः, रक्षकाणः, रक्षावर्गः; 'send her with a good e.' सरक्षितां तां प्रेषयः 2 रक्षणं, चरणं, रक्षा, 'अनुवजनं. =v. t. (रक्षार्थं) अनुगम् 1 P, सह-इ 2 P, अनुवज् 1 P, प्रतिरक्ष् 1 P, (क्षाप्रतिरक्षितां S. 4). परि-अनु-चर् 1 P.

ESCULENT, a. खाच, भक्षणीय. = s. खाचं, भक्ष्यं. ESCUTCHEON, s. कलचिह्नपर्वं.

Esophagus, s. अन्नवाहि स्रोतस् n.

Esoreric, a. নুত, अलौकिक (की f.); বিशिष्ट.

ESPALIER, 8. लताकुंज:, वृक्षजालं.

Especial, a. उत्तम, विश्वाह, प्रधान, परम, मुख्य. 2 संविश्वेष, विश्वेष in comp.; 'e. qualification ' विश्वेषणणः = Ly, adv. विश्वेषण-प्रतः, प्रधानतः, मृख्यशः. Espionage, s. गृहविक्षणं, चारवृति f., गृहप्रचारः. 2 चारम्योगः.

Esplanade, श. समः क्रीडापंदेशः, समीकृतं क्रीडा-स्थानं

Espouse, v. t. परिमह् 9 P, वि-टेट्-बह् 1 P, परिणी
1 P, वृ 5 U, 10 (वरवि). 2 अंगी-स्वी-कृ 8 U, परिस्ह, वरी-दररी-कृ, अवलंब् 1 A, आधि 1 U. 3 रक्ष्
1 P, अनु-पा c. (पालयित). संबुध् c. 4 वाचा दा 3 U
- क्यानि-का 9 U. = AL, s. परिमहर्ण, उद्याहः, परिणयचै. 2 वारदानं, वाशिश्यः. 3 स्वीकारः, महणं, अनुपाकनः, अवलंबनं, आध्यः; 'e. of a cause' पक्षपरिसहः-पातः, पक्षावलंबनं.

Estr. ए. १. (द्रात्) आलीक् 1 A, 10, निरूप् 10, क्रिय् 10.

Esquine. . अंतुकताह:, सात्रहानिक: 2 थी pr.,आर्थ:, . श्रीतृत् in comp.

शिक्षत्रेत्रं, र. र. आरम् 1 A, गरीक्ष् 1 A, उपल्लम् 1 A, ज्यानक्षेत्रं 4 P, See Arremer, - र. परीक्षणं, प्रयत्नः, जीरिकः, उपीगः, उपल्लमः 2 नि-प्र-वंधः, लक्ष्यं. - 187,

ESSENCE, s. सार्क्ष्ट्रं मूलं, अधिमृतं, मूलवस्तु कः, 'vital e. of bodý' तारीरधातवः (pl.). 2 सारः, निष्कर्षः, सिर्गलिताथः, पिंदिताथः, भावः, निष्कृष्टार्थः. 3 Perfume, q. v. — ESSENTIAL, a. सारवत्, सारमृत, ससीरः 2 आवत्वक्त, अत्यावत्व, गुरु, महत् ; oft. ex. by अप-ईक्ष्ट्रा A, 'sprinkling of water is e. to the growth of sprouts' अंकुरवृद्धिजेलसेक-मपेक्षत एव. — s. तत्वं, मूलतत्वं, मूलं. 2 परमार्थः, गुर्वेधः 3 (E. s of judicature) ज्यवहारमानृकाः. — Ly, adv. अवत्यं, तत्वतः, सारतः

Establish, v. t. सं-प्रति-स्था c. (स्थापयित), अधिष्ठा c.; 'one whose rule is newly c. ed ' अचिराधिष्ठितराज्यः (M. 1); प्रतिष्ठितं प्रकृतिषु 'well e. ed' &c. 2 उप-प्रति-पद c., समर्थ 10; निर्णी 1 P, स्थिरी-इंढी-प्रमाणी कु 8 U, सं-स्तंप् 9 P or c., निगम् c. (गमयित). सिद्धातयित (D.). 3 ज्यव-स्था c., प्रकृप c., वि-धा 3 U. = MENT, s. संस्थापने, स्थिरीकर्षे . 2 प्रतिपादने, उपपित्त f., निगमने. 3 भूत्यादियोः. Estate, s. अवस्था, दशाः, See Condition. 2 संपद f., धनं, रिवर्थ, दायः, भूमि f., विभवः, संपत्ति f., इंड्यं, विश्तं. 3 पदं, स्थानं. 4 वर्गः, गणः.

Еѕтеем, $v.\ t.$ बहु मन् 4 A or c., संमन्, पूज् 10, आ-द् 6 A. 2 गण् 10, वि-भू c. =s. बहु-सं-भानः, आ-दरः, पूजा, मान्यत्वं. 2 मतं. मिति f. = Еѕтімавье, a. मान्य, पूज्य. अर्ध्य, पूजाहं.

ESTIMATE, v. t. निरूप् 10, वि-मू c., निर्णा 1 P, वि-गण् 10, सं-परिसं-स्था 2 P, सकल 10, निश्च 5 U, अर्घ-मून्यं निरूप् or निर्णा. - s. गणना-नं, परिसंस्थानं, मृत्यनिरूप् अर्घगणना; 'rough c.' स्थूल-आकारमानं. 2 मतं; 'in the popular e' ठोकमतेन. - ION, s. गणना-नं. 2 बहुमानः, मानः, आदरः, संमानः. - OR, s. गणकः, संस्थात m.

ESTIVAL, a. निदाध-प्रीष्म-संबंधिन्.

ESTRADE, s. सम्भाम f., समस्थानं-स्थलं.

Estrange, v. l. अप-वि-रंजु c., विक्षिप् c., मिट् 7 P or c., विरागं उत्पट् c., स्तेहं भिट् or छिद् 7 P or विपट् c. (पटपति). 2 दूरीकृ 8 U, विच्छिद्, विश्व-प c., वियुज् 7 A, 10. — ED, व. विरक्त, विश्विपत, भिरत, जातविराग, निवृत्तस्तेह, अपरक्त, अपरागित् 2 दूरीकृत, विच्छित्र, विपोजित. — MBNT, s. विरक्ति त. अप-वि-रागः, स्तेहनिवृत्ति त., स्तेहच्छेदः-भेदः-विरागः. 2 विपोगः, विच्छेदः. विरहः, विश्वेषः, दूरीभावः, ए-थरमावः.

ESTUARY, 8. समुद्रवंक:, पुटेभेंद:.

ESTUATE, v. i. फेनायते (D.), बस्तिच् pass. ET CETERA, (&c.) Ex. by आहे, आया, प्रभाते in comp.; 'horses, asses, &c. ' अश्वरातमाद्यः, गडादि, &c.

ETCH, v. f. Ru 6 P, 19 10.

ETERNAL, a. [Fiel, minn (fiff,), with, the line (नी र्र.), अनादि अनाय, सतित, सतत, अनाधनंत, ज्ञाश्वतिक (की 🏂), निरंतर, अविसर्गिन, अमर, अन-पाय, अविच्छित्र, अक्षय. -LY, adv. निस्यं, दाधन, सदा, निरंतरं, अविरतं, सर्वेकालं, अनेतं. - ETBRNITY, s. नित्यता, आनंत्यं, सनातनत्वं. 2 अनंतकालः.

ETESIAN, See ANNUAL.

Етнев, в. आकाश:-शं. 2 तेजीवह:, हिमदव:. ETHEREAL, a. आकाशीय, नभम्-आकाश- in comp., वैहायस (सी f.). 2 तैजस (सी f.).

Ethics, s. filadai-nist, fila f_{ij} , similaritation -ETHIC, ETHICAL, «.. नीतिविषय-शास्त्रीय. - AL. LY, adv. नीत्यनुसारेण.

ETHNIC,-AL, a. अन्य-भिन्न-टेक्कीय.

ETHNOLOGY, 8. नवेशविद्या.

ETIQUETTE, s. आ-उप-चार:, विनयराति f.,-विधि:, सदाचाररीतिः, सीजन्यं, सभ्यता, शिष्टाचारः.

ETYMOLOGY, s. $\overline{s}$ $\overline{a}$ $\overline{a}$ $\overline{a}$ $\overline{a}$ $\overline{b}$ $\overline{b}$ श्व•दब्युत्पत्तिविद्याः चाटAL, त. व्युत्पत्तिविषय; ' e. sense ' यौगिकार्थ: - 18T. ह. शब्दब्यत्पत्तिक शल:. -IZE, v. t. ब्यत्पद e.

Eulogy, s. प्रश्नेसा, स्ताति f., स्तयः, श्लाघा, वर्णनं, ग्र-णस्तृति:-श्राघा-वर्णनाः =ize, v. t. प्रश्नंस 1 P, स्तृ 2 U; See Praise. - istic, a. स्तातमय (यी f.). प्रशासकर (री f.). =18T. ह. प्रशासक:, स्त्रिपाटक:,

EUNUCH, s. ष(कां)ड:-ड:, ऋ(ब:, नपंसक:, पागंड:, पंड:, तृतीय(या प्रकृतिः 2 वर्षवरः, स्थापन्यः, कं-चुकिन् m., सीविदः, सीविद्रः

EUPHEMISM, s. मंगलभाषितं.

Епьному, в. मुस्बर:-ज्ञब्द:-स्वन:, माश्रष्टस्बरत्वं, अ-कर्कज्ञता. 2 संयोग:, सधि:. = 10,-1008, «. सुस्वर, सुथाव्य, सुख्यव, भृतिसुख, अकर्केश, मुश्लिष्टस्वन,

Euphobria, s. समंतदुग्धा, सीहुदः, वजः, स्नुह्f., स्नृही, गुड़ा.

EVACUATE, v. t. प्रित्यज्ञ 1 P, वि-हा 3 P, टत्-वि-सज 6 P. 2 रिच 7 P, जन्मीक 8 U; 'e. bowels' ग्राध ए., मलगृद्धि क 8 U. = ION, श. परित्यागः, उ-त्सने:. 2 (Of bowels) मलजाबि f., मलोत्सर्गः मलोबारः, उद्यारः, विरेचनं.

EVADE, v. t. ब्राटचेन परि-इ 1 P, बक्रोक्त्या परिह, अप-रूप 1 P, अप-नि-ह्न 2 A, अप-व्यप-दिश 6 l'. =v. i. जाटचीन पलाय 1 A or अप-सूप 1 P or अ-पश्चाव 1 P, व्यादेश के 8 U, बानहरू के. - EVA-SION, क्रक्राप-व्यप-देश:, उदान् गः, छलं, कपटं, निह्न-वः, छह्नेन परिहर्णः 2 बन्नोंक्ति र्रः, वाक्छलं, अपलापः, क्ष्युव चर्न, केतवीकि:. 8 Escape, q. v. - Eva-BIVE, a. सक्तपट, डालिन्, डलानिंस, व्यपदेशिन्, अपह-. वकारिन्, 🏖 वक्र/कार्डल, जिहा ; 'सं अध्यक्षणवा' व-

कोत्तर : ' when he made e replies ' यहा आहे भेदान बहुनविधयते (Mn. 2). =1.7, adv. सनिश्चर वाकुछलेन, वजीक्त्या, प्रस्तृतं परिहत्यः

Evanescent, a. क्षणिक, क्षणभगर, अक्षाधन (ती f.). 2 अदृश्य, परीक्ष, अंतर्हित, अमत्यक्ष

EVAPORATE, v. i. specify 1 P, specietos egy 1 P or नज् 4 P, बाब्पायते (D.), आसपेन अह 4 P. 2 (fig.) विन्धा, विली 4 A, अंतर्धा pass., विन्द्र 1 P. -v. t. बाध्यीक 8 U. आतपेन चन् c., उच्छन् c., बाह्यस्त्रेण नज्ञ c. or उद्गम c. (गमयति). = ED, a. अत्व ज्ञादक, ज्ञांबितरस. = ION, 8. बाष्पीभवनं-कर्णी, बाष्यभावः, शोषणं.

Eve, s. व्वेषद्वि:. 2 Evening, q. v.; ' to be on the e. of taking place' उपस्था 1 P, प्रत्यासद 1 P; See APPROACH.

EVEN, a. सम (in all senses); 'e. ground समपदेश:-स्थल-पाट:-मूमि f.; 'e.-handed ' सम-क्रिय, समद्क्षिन् ; ' e.-minded ' समचित्त-भाव, सम-वृत्ति. 2 समरेख, अवक्र, ऋजु. = v. t. समीक्र 8 0. -adv. आर्थ ; 'e. though ''e. if ' युप्पि : '.e. now 'अदापि ; 'o. so ' एवमेव, एवं, तथैव, अभ कि ; 'o. as ' यथा, यथैव. -LY, adv. समं, तुल्यं ; सम. तुल्य in comp. +NESS, s. समता, साम्यं, तुः ल्यताः एकस्यपताः निर्विकारताः &०.

Evening, Even, s. संध्या, संध्यासमयः, सार्यकालः, ति-वै-कालः, दिनावसानं, प्रदोषः, रजनीमुखं, सायाहः i 'in the e.' सायं ; 'good e. to you' ग्रुभस्ते भे दोष: (भूयान्). -a. सायंतन (नी f.), मादोषिक (की f.), वैकालिक (की f.), सायंकालीन

Event, s. बुत्तं, व्यतिकरः, बुत्तांतः, घटना, संभवः, सं-गतं : 'in the e. of 'यादै, चेत. 2 परिणामः, फलं, अनुवृत्तं, उड़तं, उत्तरं फलं. =FUL, «. विख्यात, बहुवू-चाविशिष्ट. -UAL, a. अंतिम, अंत्य. 2 आनुषंगिक (की f.), अनुवार्तन्, अनुसारिन्. -UALLY, adv. अवशेषे, अंते, अंततः

Even, adv. कदा-चन-चित् , कदापि; कहिंचित्, जातुः ' not c. ' न कदाचन, न जातु, &c. 2 नित्यं, अइर्निज्ञें; सदा, सर्वदा ; ' for e. ' दाश्वत, निरंतरं ; अजलं, चा-अती: समा: ; oft. by एकांत, अत्यंत in comp. ; ' disappeared for e. ' अत्यंत्विलुतदर्शन ; ' lost for e.' एकांतनष्ट ; ' gone for e.' असात्रवृत्ये गत, अत्यंतगत ; 'e. more' पुन:, इत: परं ; 'e. and anon ' बारंबारं, काले काले, मुहुर्मुहु:, मुहु:; 'e. singe यतः प्रभाति ; 'e. so little ' मनाक्-इंबन्-कियतः कि चित अपि. With adj. ex. by नित्य, सद्दा, देख in comp.; 'e. blooming ' नित्यपुष्प; 'e. green ' सततहारित, अम्ल नपणें; 'e. lasting' नित्यस्थायिन, नित्य, अक्षूट्य, अमर; See ETERNAL; 'D. Moving' सदा-नित्य गाति, के कि कि कि कि कि कि कि

क्रिका, क. के. विषयं स 4 U, विश्व क.

क्रिका, के. क्रिक्ट by प्रात-अनु-in compaire, day'
तिदिवसं, प्रतिवर्ष, अनुदिनं, &c.; oft, by repeat
क्रिक्ट संक (क्रिक्ट के स्थाने ह्याने; दिव(दिवसे 'e. day' &c.; 'at e. disquasion' वादे
दि. दे सर्वे, विश्व, सकल; See Exce; 'knowing'
thing' सर्वेद्य:; 'suffering e. thing'
विसहा (११वी); 'e. one' 'e. body' सर्वे;
वेजन:, प्रत्येकः; एकैकः; एकैकः; १थक् १थक्;
e.-day' (a.) प्रात्यदिक (की f.); 'e. thing'
वै; 'e. other' एकैकं परित्यज्य अन्य-अपर; 'in e.

'क्रिप्त सर्वेद्य; 'e. where' विद्यक्, सर्वेतः, सर्वेत, यन

प्रदेश 'e. time' यदा यदा; 'on e. side' सर्वेतः, वि
ति:, सर्वेतः,

गाउर, v. t. नि:स c., निराक्त 8 U, बहिष्क्त, अधिका-त-स्वत्वात्-धंक् c. or च्यु c.

IDENCE, s. साक्ष्यं, प्रमाणं, प्रामाण्यं, निदर्शनं; written e. 'लेखप्रमाणं, साधनपत्रं; 'ocular e. 'त्यक्षप्रमाणं, चाक्षुवज्ञानं. = v. t. प्रमाणिक 8 U, प्रमान् साध् c. or दि-भू c. or दए-पद c.

TDENT, a. स्पष्ट, सुस्पष्ट, स्फुट, परिस्फुट, व्यक्त, वि-ाद, मकाशा, मत्यक्ष, मकट; 'make e.' म-काश c., गविष्कु 8 U, स्पष्टीकु, वि-वृ 5 U, विश्वादीकु; 'to be ' स्पष्टीभू 1 P, &c. = LY, adv. स्पष्ट, स्फुट, व्यक्तं, भरवाक्षा, नाम, oft. with एक.

Evil, a. दृष्ट, पाप, खल, कुत्सित, असाधू, निय, अधम, पापिन, असत्त्रगद्भी, गहित, बाच्य; gen. ex. by दर, क, अप, असत्, पाप in comp.; '(e.-intentioned ' प्रापासय, दुर्बोद्ध; 'e. passions ' दुर्विकारा:; 'e. eye' कुर्बाष्टे f., पापर्षि:; ' e. course' कुपथ:-मार्ग:, असत्यथः; ' e.-conducted ' दुराचार, अपकर्मन, दर्ब-ं नः; 'e. doer' दुर्बृनः, कुकर्मन् m.; पापकर्मा, दुष्कु-तिन m., पापकृत् m.; 'e.-minded 'दुशत्मन्, पाप-मति-बुद्धि, दुष्टमाति, कुमति, दुर्मति, दुर्बुद्धि, पापाद्य-य; 'good or e. acts ' ग्रुभाग् भक्तभीण ; 'e. speaking' दुरालापः, विज्ञानवाक्य'; 'e.-tongued ' दुर्मुख, मुखः, अबद्धमुख, कद्दः = s. अनिष्टं, महित, असूर्य, अपाय:, अमर्ड, अरिष्ट, दःखं. 2 दुर्गति f., दुरवस्था, व्यसनं, आ वि-पद f., कष्ट, अत्याहितं. 🕃 अपकारः, अपायः, हिंसा, कर्त-ति f. 4 पापं, पापाच-रितं, दुष्कर्म, कुक्कत्य, अधर्म:, दुष्टकृत्यं, दौरात्म्यं, दोष:, द्वरानार: दुष्कृति f.; 'Oh! An e. has befallen'! अनेबाण्यं, अत्याहितं, हा विक्, करं.

Evinos, v. ६ विदिश् 6 P, प्रकार्य ८., सूच् 10, दश् ं, साडी-ध्यकी-प्रकटी-क 8 U, व्यंज् 7 P or c., पुत् द्रु wiblit, adv. स्पष्ट, असंस्रयं, व्यक्तं. - IVE, a.

BYLOGRADE, v. f. Athe 8 U.

Everants, v. f. परिहार्च, हैव, कर्ननीय, अवस्थित

Evoks, v. t. आ-द्वे 1 P, शान्तमा-क्वे 1 P, 2 क्यार् c., जन् o. (जनपति); प्र-कृष c., भौत्यद्वकः अधिक्र c.; 'his speech e. ed laughter: तस्य क्याः अहा-साय वभूव, उपहासास्यदं वातः - Evocation, क्रि आह्वानं 2 Appeal, q. v.

EVOLVE, v. s. वि-वृ 5 U, सदिद c. 2 वि-स्तृ त., मन्द्र त., वितन् 8 U. - EVOLUTION, s. उद्धेद:, विवरणं. 2 विस्तार:-रणं, प्रसारणं. 3 परंपरा, श्रेणी. 4 मूलस्थानः. 5 परिणाम:; 'theory of e. 'परिणामवाद:.

EVULSION, 8. डत्पाटनं, उत्कर्षणं, अवलंघनं.

Ewe, s. मेवी, एडका, उरणी, अविला; ' e. 's milk ' अविसोढं, अविद्र्स

Ewer, 8. कर्गडलु:, कुंभ:, उदक्पार्त.

EXACERBATE, v. é. म-कुप् ०., जानज् ०., कोधं डहीप् ०.; See ENRAGE. = 10N, s. प्रकोपणं-म, कोधोही-पनं.

Exact, a. यथार्थ, यथात्य, कत, सत्य. २ शृक्षि, निदोष, शुद्ध. 3 अवहित, अप्रममः, oft. by विशेष in comp.; स्थलविशेषः, नरिवेशेषः 'e. place', 'e. man &c.' 4 सूक्ष्म, विशिष्टः 5 निर्विशेष, समान.

- v. t. बलेन प्रह् 9 P or आहा 3 A, बलाद प्रह् or निष्कृष् 1 P or आह् c., दा c. (दार्यात); oft. by causal. 2 बाध् 1 A, अदं c., उपपीद्ध 10.

- ION, s. बलाद प्रहणं or आदानं, निष्कृषः, दापनं. 2 उपहवः, विश्वयः, बाधा, बाधनं, उपपीदा. - Lv, adv. यथार्थतः, यथावतः, यथावतः, यथात्यं, तद्वतः, सम्यक, सत्यं, स्क्ष्मतया. 2 नःधिकं न न्यूनं; oft. by एवः, 'e. so' एवमेष, अथ किं, तथवः, 'they two are e. alike' नाहित किमिप तथोरतः. - NESS, s. याथार्थ्यं, सत्यता, तत्वताः 2 सूक्ष्मताः 3 अवधानं, अपमादः.

EXAGGERATE, v. t. अतिश्वयेन-अन्युक्तया वर्ष 10 or कथ् 10; संबुध c. (Mr. 9), विस्तृ c. =ION, s. अन्युक्ति f., अतिश्वयोक्तिः, अनिवर्णनं, बागुपचयः, संवर्धनं.

EXALT, v. t. उनम् o. (नमयति), नी 1 P or प्राप्
o., उन्नी 1 P, बच्चित्र o., उत्कृष् 1 P; हचपदं प्राप् o.
or अधितह o. (रापयति), उत्कृष्पदे नियुज् 7 A,
10. =ATION, s. उन्निति f., उच्छायः, उन्नमने, कत्क्रवै:, उचपदारोपणं; 'self-o.' आत्मीत्मवै: =ED, s.
उन्नत, उच्छित, उत्कृष्ट, परम, क्ये:; 'e. place' क्ये।
परं; 'e. rank' गीरवपदं; See ELEXATE वि:
EXAMINE, v. t. परीक्ष् 1 A, निवस् क्षि, अनुविध्य
3 U, विचर् o., विद्यु 6 P, अवेश्वर, अनुविद्युक्ति 7. 3. अनुवृक्ष

7 A, प्रस्त 6 P; सार 10 A, अभीष 4 P, सामी क 8 U, सा desid, (जिस्तस्ति), A विशेष, समीध, वर्षा विकाद क्षेत्र क्षेत्र क्षेत्र के कि आकार को के 1 A 10.

-ATION, s. परीक्षा-क्षेत्र , विवाद:-रच-मा, निरूपण, अनुसंबन, अवृत्तिक प्रमार 2 निरीक्षण, आसे चन, संदक्षण, अविकाद: प्रियोशंक्ष्म के अववहारवर्षणं - EB,
s. परीक्षकः, विचारकः, अनुयोकः ... , माधिकः.

Example, क. डदाहरणं, निदत्तेनं, वृष्टांतः; 'for e.'
यथा, तथाहि. 2 आदेशः, प्रमाणं, 'follow an é.'
अनुक्क 8 U, प्रमाणं अन् 4 A, वत्मं अनुगम् 1 P.
पदमनृत्रिश्चा 8 U, (पदमनृत्रिश्चेयं महतां). – ExEMPLARY, क. प्रमाणी-आदर्शी-भूत, वृष्टांतयोग्य, पमाणयोग्य. 2 प्रसस्य, श्लाप्त्र, अनुकरणीय-करणाई.
- Ly, वर्षणः प्रमाणवत्त, प्रमाणित्व, वृष्टांतक्ष्येण, अनुकरणीयत्याः — Exemplify, v. t. डदाह 1 P,
वृष्टांतेन स्पष्टीक्क 8 U or प्रकाश्च c. or प्र-वृद्ध c.
- ICATION, s. उदाहरणं, निद्दीनं, उवाहरणेन
स्पष्टीकरणं.

Examinate, a. निर्जीव, विचेतन. 2 निरुत्साह, भ-ग्रोत्साह.

Exasperate, v. t. प्रकृष् c., संक्ष्म् c., रूष् c., क्षुष् c., सं-रम् c. (रंभयति), कोधं उद्दीष् c. = ED, त. प्रकीषित, संरब्ध, जातामधे, इन्द्रमन्यू, प्रदीतकोध, संक्षुब्ध, प्रकोभित. = ION, s. प्रकोषणं-नं, संरमः, कोधोदीपनं

Excavate, v. t. टरखन् 1 P, निर्मेद 7 P or c., विद्व 10. - Ion, s. विदारणं, उत्खननं. 2 खातं, गते:- तों, रंग्ने, विलं, सुनिरं; 'e. underneath the ground 'सरंगा. - or, s. खनकः, खातकृत m.

EXCEED, v. t. अति-इ 2 P, अति-क्रम् 1 U, 4 P; स सत्कारी मनोरथानामप्यभूमि: (S. 7) 'e. ed even my expectations '; अतिचर्-गम् 1 P, लंघ् 1 A, 10; See BEYOND also. 2 अति-ज्ञा 2 A, अति-भू 1 P; See Excel. -ING, α, अतिशयिन, अतिरिक्त, अधिक, अतिरेकिन, 2 अत्यंत, परम, पर, भूरि, सु pr., आत pr.; 'e. man's power' अतिमानुषः 'e. written orders' आजापत्रम्त्रंघयन् = INGLY, adv. अत्यंत, वितातं, एकांततः, अत्यर्थं, निर्भेरं, प्रगाढं, सुतरां, नितरां, प्र-नि-काम, सातिश्वयं, अतिमात्रं, अतीव, अति-म-pr. -- Excess, s. बत्कर्षः, गाढता, बाहल्यं, प्राचुर्यं, हरसेकः, अति शयः, उपव्यः, आधिवयं, अति-रेकः, उद्देशः. 2 पौनस्कत्ये, पुनस्कताः 3 मर्योदाति-ज्ञमः, अतिक्रमः, अस्याचारः, असंयमः, अपरिमितताः =IVE; a. अत्यंत, अत्यधिक, अत्यर्थ, अतिमान, प-, गाड, पर् पहाम, सातिशय, निभर, उत्कट, निर्तात, अपरिमितं एकांतः अतिरिक्तः अतिश्रुकः, सीमः gen. by स-अति-का #INELY, odv. अत्यंत, स-अति- pr., तात्रं, बहुबताः See above:

Excelled. i. 如何有 2 点, (1) - 如 u : - 如 u (1) 要 8 U, 有情報 (4) 如 la le u - 有情報 prose. (with abl. of person) 如 n n n u 1 U, 4 P, 对 le 文 2 P; of is by

In 1 P. Minacien 1P, laten, firm, menten 2 P. renten & P. - Lance, & faffient, see र्ष:, प्रकर्ष:, आतिशयः, भेष्ठता, क्लमता, संपद f., 'e. of beauty ' कामवह. 2 मुनीत्सर्थ:, गुणविश्वाहता-प्रकृषे: 3 गुण:, गुणवसा, परभाग:, संस्कृहगुण:, - LENOY, 8. उत्कर्ष:, &c. 2 देव: महाराज:-भाग: :- LEMT. &. विके शिष्ट, उत्कृष्ट, उत्तम, श्रेष्ठ, परम, अम, वरेण्य, महास्य-तम, प्रवर, गुणवत्, सारवत्, गुणोपेत ; oft. by वर् विज्ञेष-in comp., and by words like भवन:, ! पुंगवः, व्याघः, सिंहः, शार्दुलः, इंद्रः, प्रकांडः, उद्दः, त-तज:, मतलिका, मचर्चिका, in comp. ; पात्रविक्रेंप: 'e. receptacle '; 'e. cow ' गीमन विका, गीतकाः, गवोद:, गोप्रकांड:, &c.; ' e. man ' पुरुष्पेन:, पुरुष-सिंह:, &c. =LENTLY, adv. सृष्ठ, डलमं, सृ pr. : EXCEPT, v. t. as 10, परिवृत्त, अप-वि-हा 3 P, त्यज 1 P, अपास 4 U, मच 6 P. 2 ब्याइन c. (a rule &c.), संकुच् 1 P or c. -prep., & -ING, वर्जियत्वा, विहाय, मुक्तवा, अंतरा-अंतरेण (with acc.), (a) (with acc., instr., and abl.), कते (with abl.); oft. by वर्ज, व्यतिहिक्तं in. comp. : गीतमीवर्जमितरा निष्कांताः (S. 4), 2: यदि न. -ION, s. वर्जनं, विवर्जनं, हानं, त्यागः, अपासनं ; with the e. of ; See (prep.) above. 2 आवाद:, व्यभिचार: ; ' rules have e.s ' उत्तर्गा: सापवादा: ; ' as general rules are limited (in scope) by e. s ' अपवादे(विान्सगाँ: कृतव्यावस्य: (K. II. 27); 'that saying has no e. s' अव्यभिचारि तदंब: (K. v. 36), इति लंकवाद: न विसंवादमासादयात (Mallinatha); ' counter-e,' प्रतिप्रसव:, (तृत्रकाभ्यां कर्तरीत्यस्य भ-तिमसव: S. K.). 3 वर्जनीयं, वर्ज्यं. 4 दोषः, वाधः-धा, अपवाद: ; 'take e. ' दोषं ग्रह 9 P, (नात्र दोषं ग्रहाडयति कलपति: S. 3); See Object. -10N-ABLE, a. बाध्य, परिहरणीय, वर्ज्ये. -IONAL, a. अ-साधारण (गी f.), असामान्य, अपवादभूत, अलीकिक (की f.); 'e.-ly sharp ' अनग्यसाधारणं पदः. Excerpt, v. t. उद्-इ 1 P, निई, संकल 10 (कलय-ति) : 'e. passages ' पूर्णीक 8 U. -ION, 8. द-द्वारः, उद्धतभागः, निर्हारः, वृशिः

Exchange, v. t. वि-,नि-मे 1 A, प्रतिदा 1 P, 8 U, (तिलेम्यः प्रतियच्छित मापान्), प्रतिपण् 1 A, न्याते-इ 1 P, परिवृत्त o.; 'e. civilities' सन्कार्विनम् इ ; 'by e. ing clothes' वपपरिवर्तनेन-व्वतिहारिणः अन्यान्यसीभूजद्वां (Mal. 1) 'who s. ed glances with each other'. – s. विनिमयः, परि्(री)वर्तः, परिवृत्ति , परिवृत्ति , परिवृत्ति , परिवृत्ति , वित्तिमयः, वि(क्) अन्यान्य परिदानं, प्रतिवृत्ति , परिवृत्ति , वित्ति , वित्ति । अन्यान्य परिदानं, प्रतिवृत्ति , विदानं , वित्ति । परिवृत्ति , विदानं , विदान

50, of blows ' मतिघातः ; 'in e. for ' विनिमयेन, स्पर्तीहरिंग, प्रतिदानेन 2 भाउ-द्रव्य-विनिमयः 3 श्रे-ष्टिचलरः

Excureques, s. राजधनागारं, राजस्वकोषः ; ' chancellor of the e. ' कोषाधीज्ञः, काषाविक्षकः.

क्रिस्टाइष्ट, १८. १. त्रात्रदेयकरं-जुल्कं-निरूप् 10 or निर्ध 10 or स्था c. (स्थापयित). = १. राजस्वं. करः, जुल्कं. - MAN, १. करनिरूपकः. जुल्काधिकारिन m., कराध्य-क्षः, जुल्कप्राहः.

Excision, ४. उच्छेदः, कतेनं, उत्पार्टनं, उद्धाणं, वि-नाशः

EXCITE, v. t. टिच्च ए.. प्रकृष् ए.. सं-वि-क्षम ए.. **इत-सं-तप् e., उद-दीप् e.**, उथन 10, उत्था e. (उ-र्थापयति), प्रोत्सइ c., प्रचुद् 10, व्य c., प्रवृत् c., सं-अस 10 (feelings &c.). 2 जन् c. (जनपति), उत्पद् c., भन्नध् e.; 'my euriosity is the more e. ed ' इदमधिकतरमुपजनितं मे कीतृकं (Ka. 134); ' with anger e. ed ' संजातामर्ष, उद्दाप्ततकाप ; oft. by dat. with or without #; 'his speech e.ed laughter ! तहचे। हानाय बभव ; See LEAD to. =ABLE, a. कोपन, उत्तेजनीय, मुलभकोप, क्रांध-ल, शीघकांपिन, -ATION, -MENT, s. टराजनं, ट-नापः , उत्थापनं, प्रकोषः, उद्दीपनं, संतापः-पनं, सं-,वि-, श्लीभः, संरंभः, चिनोद्दगः, चिनानापः, मनस्तापः, का-पोहीपनं. =ED, a. संरब्ध, प्रकीर्वित, क्षुब्ध, उत्तीर्जत. जातराव, इद्धमन्य, संततः सं-वि-क्षाभितः in an e. mood ' क्रोधविशेन; रीषवशं गत. 2 उत्पन्न, जात. जनित. -ER, 8. उदीपक:, उत्तेजक:, संक्षीमक:.

Exclaim, v. i. आ-उत्-कृत् 1 P, उद्ये: मृष् 10, ता-रस्वरेण वद् 1 P, आ-रट् 1 P, उद्ये: उदीर् c. = Ex-CLAMATION, s. उन्नांद्याः, आरटनं, घोषणं-णा, उच्ये: स्वरः, उद्गारः ; 'e. of joy ' हर्षानस्वनः, हर्षोहारः.

EXCLUDE, v. t. f-yid-au 1 P. f-34-54 7 U. नि-मृ C., व्या-मृत् C., (तृज्ञब्द: प्रवेपक्षं व्यावर्तयति S. B.), बाध् 1 A, निरस् 4 U. 2 वहिष्क 8 U, नि:स $\mathbf{c}_{p}$, निष्कस् $\mathbf{c}_{p}$, निराक्क, अपानुद् $\mathbf{6}$ $\mathbf{P}$, व्यतिहिच् $\mathbf{7}$ $\mathbf{P}$ or'c. 3 बुज् 10, त्यज् 1 P, वि-अप-हा 3 P, मुच् 6 P, अपास 4 U. - Exclusion, s. निषेध:, व्या-बैतेन, व्यावृत्ति र., व्यातेरेकः, बाधः-धः 2 निराकरण, निःसारणं. 8 वर्जनं, ब्युदासः, हानं ; ' to the e. of ' विहाय, मुक्तवा, अतिकाम्य, उज्ज्ञित्वा. - Exclu BIVE, a. व्यावर्तक, निषधक, निवारक, बाधक. 2 अ-नन्यसाधारण (णी र्र.); अनन्यसामान्य, अनन्यभवतः 'e. of ' विहाय, वर्जयित्वा, मुक्त्वा, हित्वा, रहित-हीन-in comp.; See Except. -LY, adv. अन-वसाधारण. केवल, अन्यव्यातिरकेण; 'I am e. thy servant' भार तवान यसाधारणी दास: (M. 4). - NESS, 8. भेन यसामान्या भक्तिः

EXCOGITATE, v. t. विस् 10, पहिन्द् c.; Sos Con-SIDER. -ION, s. चितने, परिकल्पने.

EXCOMMUNICATE, v. l. (समाजात्) बहिष्क 8 U, निराक्त, अपास् 4 U, अंश् o., च्यु c., अपांक्तीकः; 'one e. ed' अपांक्तयः, बहिष्कृतः. —ION, s. बहिष्कारः, अपांक्तयःवं.

EXCORIATE, v. t. त्वर्ष-चर्म-बिह्ना 6 P or नि-धृष 1 P or कृत 6 P or छिद 7 P, निस्स्वची-कृ 8 U. —ION, s. त्वक्छेद:-भेद:, चर्मक्षांत f.-वि-दारण-दक्षियनं-पांडनंः

EXCORTIGATION, s. निस्त्वचीकरणं.

Excrescence, ८. गंड:, विस्फोट:, द्योफ:; fleshy e. 'अधिमांव, मांसपिड:.

Excrete, v. t. उत्स्क 6 P. उच्च с., नि:स с., म-लंग्समं कु 8 U. - ION,-Excrement, s. विष्ठा, उच्चारः, राकृत् n., पुरीषं, गूथं; See Dung; 'c. and urine' विष्मूर्यं, मूचपुरीषं. - AL, a. उच्चरित, अवरकृत, उत्सृष्टं.

Excruciate, v. t. अत्यंतं व्यथ् e. (व्यथयति) or बाध् 1 A or संतत् 1 P or e., प्र-मंध् 9 P. -ING, a. मर्मोच्छद्-स्वज्ञं, अंहतृद्दं, प्रमाथिन्, अतिव्यथाकरं (री f.), अतितीनं, नितांतकिटनः -ION, s. तीन्नितान्तः, अतियाननाः

EXCULPATE. c. l. (दोषात-अपराधात) वि-पिर-शुध् α ; वि-मृत्त 0 P or c., निर्देषिक्क 0 U, दोषं पिर-मृत्त 0 P or क्षल् 10; he c. ed himself' आत्मानं दोषमुक्तं चकार. -ED, α . निर्दोष, निर्दर्श्य, देषमुक्तं, विगुद्ध. -ION, δ . दोषशोधनं-मृक्ति f., अपराधक्षालनं-मार्जनं, &c. -ORY, α . दोषभमार्जक-मोर्च्यं, देषक्षालनं (नी f.).

Excursion, s. पर्यटनं, भ्रमणं, विहारः, विहरणं. 2 प्रथ्यागः-भंशः, मार्गानिकामः, विचलनं, उत्क्रमः. 3 अनिद्रवः, आक्रमः, आपातः.

Excursive, a. भ्रमणज्ञील, त्यक्तमार्ग. 2 सर्वती थाविन.

Excuse. v. t. क्षम् 1 A, मृष् 1 P, 10, सह् 1 A, तिज desid. (तितिक्षते). 2 दोषाद् मृष्य c. or शुभः; 'e. a person' दोष-अपराधं-क्षम् (with gen.); 'e. a fine' दंड अवस्ज 6 P or मृष् 6 P; 'e, oneself' अप-ज्यप-दिश् 6 P, जनरंदा 3 U, अप-देशं-छ्य-छ्ठ 8 U, आत्मानं विभुष्य c.; 'e. ing my-self on the ground of head-ache' शिरः शुल्यं मिना हिराच् (D. K. II. 2); 'e. me' मसी-दन् भवान् = s. अप-ज्यप-देशः, उत्तरं, निमिन्, छ्ठः, छ्यन् n, विमाचनहेतुः. 2 दोषक्षालनं, पापशाधने, क्षमार्थना; oft. by हेतुः; 'under the e. of illness' अस्वास्थ्यहताः, अनामयापदेशेन, =LESS, त. निरुत्तरं, 2 अक्षेतन्य.

EXECRATE, v. t. at 1.U, affind 1.P, re 1.

10 Å, अभिज्ञंस् 1 P. -ION, s. ज्ञापः, आक्रीज्ञः, अभिज्ञंसनं. - EXECRABLE, a. गर्द्धा, गहेणीय, अध्य, नीच, See Accursed.

EXECUTE, v. 1. अनुष्ठा 1 P, सं-ति: पढ c., कृ 8 U, वि-धा 3 U, आ-चर् 1 P, निवेद c., साध् 5 P or c., निर्श्वेत c.; 'e. thy business' स्वानियोग-मज्ञ्य कुरु. 2 हत् 2 P, व्या-पद c.. प्राणदंडं-देहदंड-आदिष्ठः, विध्याप्त विधान, करण, संपादन, निःवानि-सिक्ति f., निर्वाहः-हणं. 2 घातः, हननं, हत्या, व्यापादनं, वधः; 'place of c.' वध्यस्थानं-स्पिनिः, 'sentence of e.' प्राणदंडः, उत्तमसाहसं. —IONER. 8. घातकः, मातेगः, दंडपातिकः, वध्यापुरुषः, वध्यापुरुषः, कार्योक्तः, निःवाहः, तिः विधाने, करण, संपादनं, विधाने, करण, संपादनं, कर्याः, व्यापादनं, वधः; 'place of c.' वध्यस्थानं-स्पिनिः, 'sentence of e.' प्राणदंडः, उत्तमसाहसं. —IONER. 8. घातकः, मातेगः, दंडपातिकः, वध्यापुरुषः, वध्यापुरुषः, कार्यक्षिकः, निष्पादकः, विधायकः, कार्यक्षेत्रमः, अनुष्ठानानेयुक्तः, कार्यनिवीहकः. —OR, 8. मृतस्रेखाधिकारित् कः, (मृतस्य) उत्तरसाधकः.

Exegesis, s. विवरणं, व्याख्यानं, व्याकरणं. - Exe-GETICAL, a. विवरणकृत, प्रकाशक.

EXEMPT, v. t. मुच् 6 P or c., मोक्ष् 10, वि-अवसूज् 6 P, बूज् 1 P, 10; 'c. from fine' दंडादानं क्षम् 1 A; 'c. from taxos' करादानं अनृज्ञा
9 U. = a.,-ED, a. मुक्त, विज्ञत, हीन, रिहन; oft. by
अ. निर्, वि, वीत, गत, in comp.; 'c. from pride'
गतावलेप, वीतदर्ध, अगर्थ, &c.; 'c. from avarice'
निलीभ, वितृष्ण, लोभरिहत, &c. 2 अनायन, अवज्ञ—ION, s. मुक्ति f., मोक्षः, वर्जनं, रिहतत्वे, मोचनं,
अभावः; oft. by अ or अन् in comp.; अनबलेपः 'c.
from pride,' दंडानावः 'c. from fine,' &c.
EXEQUIES, See OBSEQUIES.

Exercise, s. प्रयोग:, ब्यायार:. अनुष्ठान, आचरण. 2 अभ्यास:, निषेवणं, अभ्यस्तता, आवृति f., घयां. 3 व्यवसाय:, उपमा:, विष्ठा, उपोग:. व्यापार:; 'bodily c.' व्यायाम:, परिथम:; 'materials for taking e.' व्यायामेपकरणानि; 'military e.' रणिक्षा, ज्ञासामेपास:, युद्धाभ्यास:; 'shooting e.' नाराभ्यास:, उपासने; 'usual e.' नित्यकृत्यं. -v. t. उप-प्र-प्रयुत् 7 A, 10, व्या-ए e. 2 अभ्यत् 4 U, (सरा) आचर् 1 V, अनुष्ठा 1 V, आ-नि-तेन् 1 V, अनुष्ठा 1 V, आ-वि-तेन् 1 V, अनुष्ठा 1 V, अ-वि-तेन् 1 V, अनुष्ठा 1 V, अस्य 1 V, अस्य 1 V, व्यायम् 1 V, उपायम् 1 V, व्याः, व्यान्ते 1 V, वेश् 1 V, वेश् 1 V, व्यायामं-क्रार्शियमं-क्रार्शियमं-क्रायामं-क्रार्शियमं-क्रायामं-क्रार्शियमं-क्रायामं-क्रार्शियमं-क्रायामं-क्रार्शियमं-क्रायामं-क्रार्शियमं-क्रायामं-क्रार्शियमं-क्रायामं-क्रार्शियमं-क्रायामं-क्रार्शियमं-क्रायामं-क्रार्थमं-क्रायामं-क्रार्शियमं-क्रायामं-क्रायामं-क्रायामं-क्रायामं-क्रायामं-क्रायामं-क्रायामं-क्रायामं-क्रायामं-क्रायामं-क्रायामं-क्र

EXERT, v. t. नि-म-डप-युज् 7 A, 10, ब्या-इ c., भवृत् c.; 'e. oneself ' प्रयत् 1 A, चेष्ट् 1 A, डयम् 1 P, ध्यव-क्षों 4 P, भवृत् 1 A; 'e. one's utmost ' यावच्छक्य प्रयत् = 10N, s. व्यवसाय:, बन्साहः, चेष्टा, व्योगः; विक्री, कर्मसीयाः, व्यमः, उद्योगः;

See ATTEMPT. 2 आयासः, भर्मः, परिश्रमः, कार्य-क्रेज्ञः आयासः

EXFOLIATE, v. i. qftgz 6 P, fang 1 P.

EXHALE, v. t. उद्-मृ 6 P, उच्छुस् 2 P, नियस, क्षस्थिप् 6 P, उद्गम् 1 P, निर्मुष् 6 P, उदार् ७, निर्मेष्
७. (गमयति), प्र-वा 2 P, निष्कु 6 P, उद्गम् ७. 2
(As water) आ-पा 1 P, उच्छुष् ८, आषम् 1 P,
बाष्यीकु 8 U; 'trees e. ing fragrance' परिसकीहारिण: वृक्षाः - ATION, इ. उद्गारः, निश्वासः, उच्छुतितं, निशेमः, उद्गमनं, उरक्षेपः. 2 बाष्यः, धूमिका, धूमः 3 बाष्योहमनं, धुमोहारः

Exhaust, v. t. उत्-सं-ज्ञाष् c., आ-पा 1 P. 2 जन्यी-कु 8 U, नि: शंबीक, सर्वसार ह 1 P, विरिच 7 P or o. ? 3 कि 1 P, के c. (क्षपयति), नज् c., व्ययं-क्षयं-कृ, अप-चि 5 U; 'his wealth was e. ed in performing meritorious deeds ' धर्मकर्माणि कर्वत-स्तस्य धनक्षयः संजातः (P. v. 1); ' who had e.ed his whole treasure in gifts (charity)' [7:-शेषविश्वाणितकाषजातं (R. v. 1). 4 खिद ... इम c. (क्रमयाति), अम ए., अव-सद् ए., ग्लै ए. (ग्ला-ग्ल-पय-ति); ' I feel e. ed ' क्रांतोहिम, अवसन्नानि मे गानाणि. -ED, a. शांषित, विरिक्त, निःशेषिष्ठत. 2 क्षीण, अप-चित. 3 थांत, क्रांत, खिन्न, अवसन्न, ग्लान. -ION, s. वो।पणं 2 क्षयः, परिक्षयः, नाज्ञः, न्ययः; अपच्याः 3 खंद:, थम:, क्रम:, ग्लानि र्, अवसाद:, श्रांति-क्रांतिf. - LESS, a. अक्षय, अनाइय, अक्षय्य, अविनातिन. EXHIBIT, v. t. प्र-दृज्ञ c., प्रकाज्ञ c., निर्दिज्ञ 6 P, प्रकटीक 8 U, प्रकटयति (D.), ब्यंज 7 P or c., न्यक्तीक, आविष्कु, प्र-स c. 2 (On the stage) प्र-युज् 7 A, 10, अभिनी 1 P; See Act. - EB, 8. प्र• दर्शकः, प्रकाशकः - ION, 8. पदर्शनं, व्यंजनं, आवि-प्करणं, &c. 2 वृत्तिसाधनं, वृत्ति f. 3 अभिनय:, आ-विभीव:. -IONER, s. वृत्तिभज m.

EXHILARATE, -ION, See DELIGHT.

EXHORT, v. t. संत्मुक यात् 1 Λ or प्रार्थ 10 Λ, डप-दिश् 6 P, अनु-शास 2 P, प्र-सं-बुध c. 2 आ-समा-धम c., प्रोत्सइ c., प्र-ध्द 10, प्रवृत c., इ-एज 10. - ATION, s. उपदेशः, उपदेशक्यनं, संत्मकपार्थना, प्रवाधनवाक्यं. 2 प्रोत्साइनं, प्रेरणं, प्र- चांदन, उत्तंजनं, प्रवोधनं, समाश्वामनं, प्रवर्तनं.-ATIVE, - ATORY, α. प्रवोधक, उपदेशक. - ER, s. उपदेशकः, प्रवोधकः

EXHUME, v. t. (जावं) उत्खन् 1 P. -ATION, s. उत्खन्न.

Exigence, - cr, s. आवश्यकत्वं, अपिरहार्यत्वं, अव-श्यप्रयोजने-कार्थः 2 अवसरः, पस्तावः, समयः, कालः. 3 आपद्-विपद् f., संकट-कष्ट-समयः-कालः, विपत्सम-यः, कृच्छं, कष्टः-हं, दुर्गति f.

EXILE, v. t. प्र-निर्-वि-वस् c., प्र-नज् 0.; (स्वदैशांत)

वि:प्र 0, नपाक 8 U, बहिष्कु. = 8. वि-म-वास:-सनं, अंबोजर्म, 2 प्रवजनं, दुरसंस्थिति र्,, विवासनावधिः ; to go into e. ' पत्रज 1 P.

Exist, v. i. H 1 P, an 1 A, as 4 A, an 2 P; जिन् 4 A, उत्पद् 4 A. 2 जीव 1/P, प्रज 2 P. 3 स्था 1 P, प्रवृत, आस् 2 A. - ENCE, s. अस्तित्वं, सन्ता, सत्त्वं, अवस्था, भावः, सहावः, संभवः, वर्तनं. 2 जीवित, जीवनं, वृत्ति f., पाण-असु-धारणं ; 'worldly e. 'संसार:, भव:. = ENT, a. सत्, विद्यमान, वर्तमान, जीविन : ' self-e. ' आत्मभूः, स्वयंभूः.

Exer, s. निष्क्रम:-मणं, निर्याणं; अवक्रम:, अपगम:, निर्मम:. 2 (In dramas) निष्कांत a.; 'exeunt 'omnes ' निष्काताः सर्वे.

EXONEBATE, v. t. EXCULPATE, q. v. 2 HIC अपनी 1 P or अवत c.

Exorable, a. अनुनेय, प्रसादनीय, सांत्वनीय: 'not e. ' निरनकीश.

Exorbitant, a. अमर्याद, अमित, अपरिमित, अति-रिक्त, सातिशय, अतिमात्र, अत्यधिक ; See Exces-SIVE. - EXHORBITANCE,-CY, s. अतिरेक:, म-र्यादातिकामः, उद्रेकः, आधिवयं.

EXOROISE, v. i. (भूतं) दूशिक 8 U, नि:सृ с., भू-ताविशाद मुख् c. - Exorcism, s. भृतापसार्ण.

Exordium, s. त्रस्ताव:, बाहुमुखं, आमुखं, मुखबंध:, उपोदघातः.

EXOTERIC, a. साधारण (जी f.).

Exotic, a. बिदेशीय, विदेशाज, अन्यदेशीहव, वैदेशिक (की f.).

EXPAND, v. t. विस्तृ c., प-वृध् c., वि-तन 8 U, प-वि-स c.; 'e. itself , व्याप् 5 P, व्यज् 5 A. 2 वि-वृ 5 U, प्र-धि-काज् o., प्रयंचयित (D.). 3 (As flowers &c.) विकाश c., वि-कस c., भिद् 7 P or ं0., स्फुद 0.; वि-स्फुर् 0. (स्फारयति). = v. i. वि-म-स् 1 P, प-,स्थू 1 A, pass. of roots above. 2 विकास 1 P, स्कट 6 P, फा 1 P, भिंद्र pass.; See BLOSSOM; [975] 6 P; 'whose boyhood gradually e. ed into youth (manhood) ' क्रमायी-बनिभिन्न हो ज्ञाव: (R. III. 32); 'with his eyes e. ed through joy ' हर्षीत्फुलनयन:. 3 विज्म 1 A. -EXPANSE, 8. 4-13-717:, 987:, 147111:, आभीगः, (आभीगस्तपीवनस्य 8 1); 'in the e. of ocean ' विस्तीर्णे सागरे; 'in this e. of universe महित जगञ्जाले. =10N, 8. विस्तारः, प्रसारः, वित ते री, मसर:, विस्तर:, प्रसर्ण, व्याति रे. 2 प्रयंच:, . विवरणे. = र्रेष्ट, क न्यापक, वि-प-सारिन, विस्तारिन्; विधत्वर, विस्तर्रः

EXPANIATE, v. i. Enlarge (upon), q. v. 2 परिश्रम् 1, 4 P. 4 1

EXPATRIATE, See EXILE.

EXPECT, v. t. side 1 A. sc- a 1 Prairie 1 A डदीका; प्रति-पा C. (पालबात); प्रति-क्रम & P. प्रतिक (wait for); 'I am e. ing my brother Ha भातुरागमनं प्रतिक्षेत्र वर्तमं अवलीकयामि (Ka: 229); सिंख एव त्यो प्रतीच्छति (V. 2). - ANT, a. अप-क्षिन, अपेक्षक, पत्याशिन, आकांक्षिन, सप्रत्याक्ष, -ATION, s. अपेक्षा, आज्ञा, प्रत्याज्ञा, उदक्षिणं, आं-शंसा, प्रतीच्छा, प्रतक्षा-अर्ण. =ED, a. अपेक्षित, आ-कांक्षित, समाधित, तकित; 'un-e. call ' अतकिताहाने. EXPECTORATE, v. t. (क्षेट्सार्ज) डद्-मू 6 P or नि: ख c., निष्ठिष् 1, 4 P. - ION, s. निष्ठचाति f., निष्ठीवनं, क्षेष्मोद्वारः.

EXPEDIENT, a. युक्त, टीचत, योग्यं, उपपन्न, उपयक्त, हित, हितावह. - 8. बपाय:, कल्प:, साधनं, गति f., टपकर्मः, उपकरण, योगः, गुणः; वद् गुणाः ' six e. s.' -LY, adv. युक्तं, उपपन्नं, यथे। चितं. - Expedien-CY,-CE, s. शीचित्यं, युक्तता, उपपत्ति f., उपयोगः, हिताबहत्वं.

Expedite, v. t. त्वर् c. (त्वरयति), ज्ञीनं संपद् c. or प्रवृत् c. or साधू c. or वि-धा 3 U. 2 शीर्ष प्रेष् c. or पेर् c. -ION, s. त्वरा, जीवता, क्षिप्रता, जव:, वे-गः, अविलंबः, शीमनिर्वाहणं, क्षिप्रकारित्वं. 2 यात्रा, प्रया-णं, प्रस्थानं, यानं, अभिषेणनं, अवपातः; 'to send an e. ' सैन्यं पस्था c. (स्थापयति). 3 Enterprize, q. v. = IOUS, a. त्वरित, शीध-क्षिप-कारिन, सत्वर, अदीर्घमूत्र, अविलंबित, इत, लघु. =IOUSLY, adv. शीष्रं, सत्वरं, इतं, &c.

EXPEL, v. t. Exile, q. v. 2 निष्कस c., बहिष्क 8 U, अपा-निरा-क्र, निःस c., अपध्वंस c., निर्ध 5, 9 U; See DRIVE, DISPEL. 3 (From society) अपपात्रयति (D.), अपांक्तीक 8 U. = LED, a. नि-ब्कासित, अवकुष्ट, अपध्यस्त, निर्धृत, धिक्कत. = Exput-BION, 8. अपसारणं, निष्कासनं, निराकरणं; विवासनं, प्रवाजनं.

EXPEND, v. t. 544 10 (5444), 38-9-सज् 6 P, त्यज् 1 P, विनि-युज् 7 A, 10, प-डप-युज्. 2 कि 1 P, की c. (अप्रयति), अप-चि 5 U, क्षयं-व्ययं-क्र 8 U. — Expense, Expenditure, s व्यय:, विसर्गः, डत्सर्गः, त्यागः, विनियोगः; धनत्यागः-व्ययः, अर्थोत्सर्गः. 2 ध्यः, अपचयः अपहा-रः. =IVE, a. बहुमूल्य, महाई-घे, बहुन्ययः, बहुन्ययसा-ध्य, महामूल्य. -IVELY, adv. बहुक्ययेन, बहुमूल्येन-Experience, v. t. app 1 P, sq-yg 7 U, an 5 A, पाए 5 P, आसद्द c., ज्ञा 9 U, बिद् 2 P, प्रीक्ष 1 A. 2 Suffer, q. v. - s. अनुभव:, परीक्षण, वेदन, · प्रतीति f., ज्ञान, बोध:, भीग:, भूकि f. 2 बहुद्शिल, अनुभवजन्य शान, बुद्धिपरिवाकः 🕹 अभ्यासः, आच-रण. = BD, त. बहुद्धित्-, अनुमहिन् (र्र. नी), बहुद-वनन् (र्र. रीः); परिभतनक, प्रकृतकि, वहप्रहें, सामुन्त

The state of the state of the state of

'I क्या an a. heather (of the art)' इस-प्रवोगोदिस (M.1). — EXPERIMENT, s. प्रयोग:, परीक्षा-क्षण, अनुभव:. -v. t. परीक्ष 1 A, अनुभू 1 P; प्रसुद्ध 7 A, 10. - al., a. अनुभवल व्य-प्रात, अनुभु-तिस्त. 2 परीक्षक, परीक्षार्थं कृत. - aller, adv. परीक्षणार्थं, अनुभ्रव्यथं. 2 परीक्षाप्र्वं, अनुभवेन-भवात. - ER, - ALIST, s. परीक्षक:.

EXPERT, a. दक्ष, प्रवीण, पदु, विज्ञ, निपुण, चतुर; विद् ज्ञ in comp.; विचक्षण, विज्ञारद; See Skilful.

—LY, adv. सपाटवं, सक्षीज्ञलं. —NESS, s. पाटवं,
कौसलं, नैपुण्यं, दक्षता, लाघवं, विज्ञता, विद्य्धता, &c.

EXPIATE, v. t. वि-सं-परि-जुध् c., निष्कु 8 U, निराकृ, सम् c. (ज्ञामवि), अपानुद् 6 P, प्रमृज् 2 P
or c., प्रायक्षित्तेन पू 9 U or मुच् c. or जुध् c., पापनिक्लर्ति कृ. —ION, s. शोधनं, पावनं; प्रायक्षित्तं, पापनिष्कृति कृ. नाज्ञनं-विज्ञुद्धि र्र. -कालनं-मार्जनं, सुद्धिः.

—ORY, त. पावन, पापनाज्ञक-ज्ञन, अध्मवेण (णी र्र.),
विज्ञोधक, पापप्र (प्री र्र.).

EXPIRE, v. t. निश्चस् 2 P, श्वासं उत्थाप् 6 P or निर्मस् c. (गमयित). 2 उद्गृ 6 P; See EXHALE. = v. i. प्रणान् हा 3 P or त्यज् 1 P, मृ 6 A, उत्कांतवायु a. मृ, उपरम् 1 P, संस्था 1 A; See DIE. 2 समाप् pass., अवसो pass., निवृत् 1 A, विरम्, अवसद् 1 P, क्षि pass. = ATION, -y, s. प्राणत्यागः ; निश्वासः-सनं, उपरमः 2 निवृत्ति त. समापि त., विरामः, अत्ययः, क्षयः, अंतः, अवसानं, शेषः, विर्देशेदः. = ING, a. कंठगतप्राण, आसन्नमृत्यु, स्मूग्ने.

Explain, v. t. व्या-ख्या 2 P, व्याचक्ष 2 A, निरूप् 10, विवृ 5 U, द्या-कु, प्र-वच्च 2 P, प्रकाश् с., स्प्रटी-वि- सदी-कु 8 U, व्या-कु, प्र-वच्च 2 P, प्रकाश् с., स्पर्टीक्, प्रवृध् с. 2 वर्ण् 10, कथ् 10, प्रवृद् 1 P, प्रकृत् 10. — Ex. व्याख्यातृ m., प्रकाशकः, प्रवृक्त् m., वादित् m.— Explanation, s. व्याख्यातं, विवृद्गं, व्याकरणं, प्रकाशनं, स्पर्टीकरणं, विवृति f., निरूपणं 2 समाधानं, शोधनं. — Explanatory, α. अर्थव्यंजक-योतक- प्रकाशक, वाचक, विवृद्णकृतः

EXPLETIVE, s. पाइयुरणं, वाक्यालंकारः.

EXPLICATE, See EXPLAIN.

Experient, a. स्पष्ट, स्थक्त, परिस्कृद्ध, भित्रार्थ, सुप्रकाश. - Ly, adv. स्थक्तं, स्कृदं, स्पष्टं.

Explode, v. i. महाशब्देन विदु-विभिद् pass., महाश-ब्दूर्व स्कृद् 6 P. ar विदल् 1 P. =v. t. कर्कशनिस्व-नेन निंद् 1 P वर्ड असंतोध नृज्ञ c. or सूच् 10. 2 निरस् 4 U, संद् 10, बिकुत् ०., अपा-क् 8 U. =Exploslon, s. स्वाब्दभगः-स्कीटनं, महाशब्दपूर्व विदारणं. -Explosive, c. स्वीमदास, विदारणञ्चीलः

Express, इ. वृहाक्षमः, भवदातं समै, भागमै अमुत-कर्मे, विकासः, विकेशिक्षे EXPLORE, v. v. अलिख् 4 P, निक्स 10, हार 10 के निरीक्ष 1 A, अनुस-धा 3 U, सार्थ 10. — ATXON, s. अन्वेषण, निक्सणं, मार्गणं, जिज्ञाता. — ER, s. अन्बेद्ध कि. EXPORT, v. t. विदेश नी 1 P or प-दि 5 P, बहिद्दी मेर् c. or वह 1 P or c. — s. निर्यंत इन्यं-भोई. — ATION, s. विदेशनयनं, निर्यंतनं

Expose, v. t. (lit.) उच्छर् 10, अपा-द 5 U, दिव-कांक 8 U, प्रकाश c., प्रदश c. 2 व्यक्तीक, प्रत्यक्षीक, आविष्क, सत्यस्वरूपं आविष्कः See Explain also. 3 (Make liable) पर नी 1 P or क 8 U, स्थान-आस्पदं कः; 'e. ed yourself to trouble ' भवतात्वाः केशस्य पदमुपनीत: (8. 1); 'e. ed to the charge of cowardice ' कातर इति वाच्यतां गतः-दोषयार्व जात:; 'e. ed to hundreds of calamities ' इतु-सनज्ञतक्षरव्यतामुपगताः (Ka. 107); 'e. to contempt ' तिरस्कारस्थानं कः; 'e. to the sun ' आ-तपे दा 3 U or जाब c., आतपाय उज्य 6 P; 'e. for sale ' क्रयार्थ प्र-स c. -ED, a. अनाच्छादित, अनाय-त, &c.; 'e. for sale ' ऋच्य. -ITION, s. विवर्ण, व्याख्यानं, प्रकाशनं, स्पष्टीकरणं -ITOR, s. विवृतिकारः, वृत्तिकार:, व्याख्यात m., अर्थप्रकाशक:. - URE, 8. वि-वृति री., पदर्शनं, प्रकाशनं, व्यक्तीकरणं, स्वरूपाविष्कर-णं; 'e. to heat 'आतपलंघनं (S. 3).

EXPOSTULATE, v. i. प्रत्यादिश 6 P, (अपथात) व्यादृत c., निवारियतुं-नियंतुं डबस् 1 P or प्रयत् 1 A; See DISSUADE. —ION, s. प्रत्यादेश:, निवर्त-नवाक्यं, निवेध:, निवारणं, प्रवेधवचनं

EXPOUND,-ER, See EXPLAIN,-ER.

Express, a. ब्यक्त, स्फट, परिस्फट, समकावा, भिनार्थ, असंदिग्ध; 'in e. terms' भिन्नार्थ, स्प्रष्टं. 2 विश्विष्ट. -s. (Messenger) जंघाकारिक:, जांधिक:. 2 जं-घाल:, अतिजव:, प्रजविन-वेगिन m., जवन:, न्वरित:. तरस्विन् m. =v. t. व्यंज् 7 P or c., आविष्क 8 U. पर्श c., सूच् 10, धुन् c., प्रकटीका, निर्दिश 6 P. लक्ष 10, प्रकटयंति (D.). 2 वच् 2 P, उच् C., उदीर c., कथ 10, इांस 1 P, वद 1 P, उदाह 1 P, क्याह, आ-नि-विट् c., ख्या 2 P, प्रकाब c., बुध c., ज्ञा c. (ज्ञापयित), अभि-धा 3 U; ' e. oneself' मनोगतं श्रांस, वाचं उदीर्; 'e. by gesticulation' नट् 10, निरूप् 10, सुच्, अभिनी 1 P. 3 निष्पीद् 10, निष्कृष् 1 P, निर्देह 2 U, निर्दे 1 P. =10N, s. व्यं-जनं, प्रकाशनं, बीधनं, आ-नि-वेदनं, शापनं, आविष्क-रणं, कथनं, उदाहार:-हरणं, ख्यापनं. 2 निष्पिडनं, मि-डक्षीणं. 3 वदनं, भास्यं; 'he had a smiling e.' हास्यवदन आसीन्; 'wore an angry e.' कुर्मिक इव बभी. 4 वचनं, उक्ति र्:, वाक्यं, पदं, शक्दं, क्लाह n., बाच f.; 'authoritative e. ' आत्रवर्षनं, प्रसाने 5 तीत f., मार्गः, पद्धति-सर्णि f. - LE, क्षेत्र, स्पर्ट, व्यक्तं, परिस्कृटं, भिनार्थं, -xvz, कं क्षांकृतः या-

ज्जा, मुजन, चीतक, भीमधायक, गमहा, दक्षक. 2 साथ, ताजूत, पूर्वार्थ, अर्थवत. =IVELS; ado. सार्थ, बाह्नतं 2 स्पष्ट, सुरुपकं, मिलार्थ, परिस्कृट, ध्यंजकतया. —IVERESS, s. व्यंजकत्व, अर्थवत्ता, धाकूतता.

(Revoun, v. t. (दुनै) लंघ 1 A, 10, बज्ञीक 8 U, बाह्म 1 U, 4 P, वि-जि 1 A.

क्रिंट्रिंगाबड, ७. ८. वि-,लुप् ०., व्या-भप-वृज् 2 P or ०., व्यामुद्ध 6 P or ०., डव्छिट् 7 P, विनद्ध ८. -- Expunction, ८. वि-,लोप:, व्यामर्थ:, उच्छेद:, नांदाः

EXPURGATE, v. t. पू 9 U, कुः भू ८, पवित्रीकृ 8 U. = ION, s. पावनं, शोधनं. = ORY, a. पावक-न.

Exquisite, a. अन्युत्तम; विशिष्ट, उत्कृष्ट, परम; See Choice; 'e. beauty' अतिमनोह् (-अतिर-म्यं-डावण्यं; 'e. delight' परमानंदः. 2 सूक्षम. 3 तीक्ष्ण, तीन, उम (of pain). — LY, adv. परमं, डत्तमं, अति-परम- in comp. — NESS, s. विशिष्टता, डत्तमंता, &c.

EXSICCATE, v. t. ज्ञाब् c., उच्छुब् c.; See DRY. -ION, s. उच्छोषण, ज्ञाब्:. -IVE, a. ज्ञाबक.

EXTANT, a. विश्वमान, उपलब्ध, वर्तमान.

Extemporably, -Baneous, a. तस्क्षणकृत, अचि-तितपूर्व, अयनकृत, अकल्पितपूर्व. 2 प्रस्तावापयुक्त, स-मयीचित.-LY, -Extempore, adv. पूर्वाचितां विना, अयन्तपूर्व, पूर्वकल्पनां विना.

EXTEND, v. t. तन् 8 U, वि-प्र-°; विस्तृ-स्तु 5, 9 U . or c., प्र-स c., आ-यम् 1 P, बृध् c., दीर्घीक् 8 U, प्रश्न 10. 2 पदा 3 U, वितृ 1 P. - v. i. वितन्-विस्त pass.. ब्याप् 5 P; प-हह् 1 P, आयम् pass., प-स-स्प् 1 P, मध्नुष् 1 A, बन् 1 A; 'the age of man e. ed to 10,000 years 'दशसहस्तवर्षायुषी नरा आसनः 'e. as far as' ex. by an with abl. or in comp.; whose sovereignty of the earth e. ed as far as the sea ' आसमदक्षिती ज्ञानां (R. 1.5). - Ex-TENSION, 8. विस्तार:, वितित f., विस्तृति f., आ-यामः, प्रसारणं, प्रसरः, ब्याति र्., विस्तीर्णता 2 वृद्धि र., ैर्मपंचः, विपुलता. —Extensive, a. विस्तीर्ण, विपुल, में हर, विशाल, १थु, आयत, असंबाध, महत्. 2 व्यापक, क्यांपिन. =LY, adv. बहुता:, प्रचुरं, अतीव, आतेमा-म, बाहुरुयेन, भूयसा. =NE88, 8. विस्तार:, &c. =Ex-ैप्रक्रेष्ठर, ७. विस्तारः, आयामः, आर्थागः, विद्यालता, अभाषति रि., परिणाहः. 2 परिमाणं, प्रमाणं ; 'the city is 100 yojanas in e.' विस्तीणी योजनवातं (परी); 'to a great e.' अविमान, अतीव; 'to some e.' कियुतान्यं केन्। स्तोकं, ईषत्, मनाकः 'to such e.' पतावत, इयतः 'to the fullest o.' सर्वा क्षेत्र, सर्व-भाः to what e. ' कियत्प्रमाणं, कियत्पर्यतं.

EXTENUATE, v. t. Emaciate, q. v. 2 seaufi (D.), see 10, see c., seefin 8 U, sees, see o. (शानवाती); वश्रुक्त 19 विश्वपृत्र 2 P (क crime &c.): =10h, s. डपब्रामी, स्त्रूकरण, 2 पापमार्थ-न-मक्षालण,

Extension, a. नास, बहि:स्थ, बहिनेन; gont exby बहि:नेn comp. - a. बहिराकार:, बासाकार:, बा सस्तर 2 बासमाग:, बहिदेश:-भागः.

EXTERMINATE, -ION, See ERADICATE,-ION.

External, a. बाझ, बहिभेव, बहि:स्थित-वर्तिन्, बहि: in comp.; 'without e. aid ' दिना बाह्यसाधर्म, बाह्यपाधि दिना. - Ly, adv. बहि:, बाह्यत:

Extinguish, v. t. निर्वा c. (क्षपयति); प-उप-त्रम् c. (ज्ञमयति) (as thirst &c.). 2 वि-वृज्ञ c., वि-कृष् c., अव-उत्-सद् c., उच्छिष् 7 P. — ED, Extinct, a. ज्ञांत, निर्वापत, निर्वाप 2 नह, उच्छिष्ठ लुप्त, निर्वात, क्षीण, अवस्था, निर्वृत्त; 'Lis family became e.' स निर्वशो जातः; 'almost e.' निर्वाण-भूषिष्ठ; 'to become e.' ज्ञम् 4 P, निर्वा 2 P. — MENT, EXTINCTION, s. निर्वाणं, निर्वाप 2 उच्छेदः, विलोपः, विनाजः, संहारः, क्षपः; 'final e.' निर्वाणं भीक्षःः; 'e. of family' कुलोच्छेदः, निर्वेज्ञता. Extirpate, See Eradicate.

EXTOL, v. t. वर्ष 10, कृत् 10, मशस् 1 P, आस् 1 A, स्तु 2 U, प्र-वि-स्था 2 P; See PRAISE. - LER, s. प्रशंसकः, स्तावकः.

Extort, v. t. बलात्-अन्यायेन आदा 3 A or मह 9 P, दा c. (दाययति), आह o., िष्कृत् 1 P, बाधित्या मह; बाध् 10, उपपीड् 10. — ER, — IONER, s. बलेन परस्थापहारकः, बाधकः, औपधिकः, उपपीडकः, उपद्रविन् m. — ION, s. बलादादानं, अन्यायेन परस्थापहरणं, उपद्रवः, बाधः-धा, बलात्कारः, विश्वः. 2 हठः, बलं; 'by e.' बलात्, अन्यायेन, मसमं, प्रसद्या.

Extra, a., s. अधिक, अतिरक्त, अति pr.; (in comp.) ex. by व्यतिरिक्त, भिन्न, अधिक, अतिरिक्त, Extract, v. t. निष्कृष् 1 P, आक्वृष्, नि:-उद-इ. 1 P, उद-मह 9 P; निर्देह 2 U, निष्कृष् 9 P, नि:-सं-पीइ 10 (by squeezing); निर्मेम् c. (गमयित), उत्पद c. = s. रसः, निर्योतः, निर्मेहः, कषायः, निष्कृषः, उद्धारः. 2 सारः, संपदः, संक्षेपः, उत्पृत्तमागः, निष्कृषः, पिंडितमागः. =10n, s. निष्कृषः, उद्भूतमागः, निष्कृषः, पिंडितमागः. =10n, s. निष्कृषः, जन्मन् स., संभवः, उक्तं, वंशः, उत्पृत्ति f., अन्वयः, जन्मन् स., संभवः, उक्तः, 'of high e.' अभिजात, महाकृत, कुलीनः 'of royal e.' राजवन्य, राजकुरुप्रमृतः

Extra-judicial, a. व्यवहारविषयातिकात. Extra-mundane, a, अतिवेदार, होकवाब ... Extraneous, a. बाब, बहिमेंब. 2 मिल, असंगत, व्यतिरिक्त, विदेशीय, अर्धकंक्

Extraordinates, a, असाबारण (जो f.), लोको-त्तर, असामान्य, अलोकसामाना, अपूर्व, असूत, त्रिक, अ-रष्टपूर्व, विसक्षण, आसर्व. -Lx, वर्षक, अपूर्व, असूत,

विषे. ' अप्रवास, क. बेलक्षात, आसर्थनं, सोकोत्तरसा. EXTRAVAGANT, O. MARRIOGI, MARRIET, MU-शील, अमितब्ययं, अतिव्यापन्, 2 अनियंत्रण, अमर्योद. अपश्चित् मयौदातिकामिक उन्हांतमयाद - LY, adv. अतिव्ययेन, मन्तहस्तेन, 2 अतिमार्च, साविक्य, अभिनं, -EXTRAVAGANCE, s. अति-अमित-अयय:. मुक्तइ-स्तः, धने त्सर्गः, स्ययापरिमितताः 2 मर्योदातिकामः, अ-तिक्रमः, अतिस्यः, अमितता, अत्याचारः, नियमोक्षंघनं, EXTRAVASATED, a. जिल्ला-नाडि-वहिगैत. - Extra-VASATION, s. (Of blood) रक्तमोक्षणं, रक्तनिर्गम:. Ехтвеме, а. पर, परम, निर्तिश्चय, अत्यंत, महत, अति pr. ; 'e. limit'; परमावधि:. 2 बाह्य. 3 अ-त्य, अंतिम, होष in comp. - 8., -ITY, 8. परा को-टि:-काष्टा, अत्यंतता, अतिभूमि र्., परमावधि:, अतिश-य:. 2 अंत:-तं, पारः, पर्धतः, अग्रं, प्रांतः, सीमा, अव-धि:, उत्तमावधि: ; 'this is the e. of delightful things ' इयं पीतिजननानां सीमांतलेखा-परिसमाप्ति:-अवसानभृति: (Ka. 124); "e. s are ever bad ' अति सर्वत्र वर्जयेत्. 3 विषमावस्था, आतिकृच्छूं, अत्यंतक्केश:-दःखं, दःस्थिति र्., दुर्दशा, कष्टावस्थाः -LY, adv. अत्यंत. अतिभृशं ; See Exceedingly. EXTRICATE, v. t. उद्घ 1 P, मुच् 6 P or c., मीक्ष 10, पार-,त्रे 1 A, रक्ष् 1 P, सं-उत्-नि:-तु c. =ION, s. बदार:, विमोचनं, मुक्ति f., मोक्ष:-क्षणं, निस्तार:, त्राणं, रक्षणं.

Extrinsic,-AL, a. बाह्य, बहिभैद, असहज, आर्गतृक (की f.). =ALLY, adv. बाह्यत:, असहजं. Extrude, v. t. उत्स c.; See Drive.

EXTUBERANCE, s. अधिमांस, गंडः, स्कोटः, थयथुः.

EXUBERANT, a. प्रचुर, बहुल, समृद्ध, स्कीत, परिपूर्ण, उद्दिक्त, आतिरिक्त, भ्रुरि, पुञ्कल, उत्सिक्त. —LY,
adv. प्रचुरं, बहुजः, बाहुत्येन. —EXUBERATE,
v. i. प्रचुरीम् 1 P, वृष् 1 A, समृष् 5 P.
—EXUBERANCE, s. प्राचुपं, समृद्धि f.; स्फीति
f., उद्देकः, उपचयः, वृद्धि f., अतिश्वयः, आधिनयं;
'in e. of joy' हर्षनिभेरं.

EXUDE, श. ध म-स्नु 2 P, स्विद् 1 A, 4 P; स्वेद इव म-स्नु 1 P or निस्पंद 1 A. = v. t. (स्वेदं) निःस्नु c. or निःस्नु c. 2 डद्-मृ 6 P, डद्दम् 1 P, निष्ठित् 1, 4 P. =ATION, s. मस्तवः, स्वेदः, स्वेदलावः. 2 स्वः-वंगं, स्वेदनं, नियासः, स्वावः. 3 निष्ठीवनं, उद्वारः, उ-द्रमनं.

 LY, adv. तथकोर, सोबात, बोस्तेक, सम्ब, सब्दे, Exustion, s. विदेशन, मस्पीकरण

Eve, s. पक्षस का विन्होंचर्या देश, स्पर्न, अधि क्षेत्र द्य f., दृष्टि f., देशन-पा, दुसा-2 (View) दृष्टि ह in the e. s of the public ' लोकपृष्ट्या & th. छित्रं. 4 Bud, q. v.; 'corners of the e. ' अपा ग:-गं, नयनोपांत:; 'mind's e. ' ज्ञान्यक्ष:, मनीयंब ज्ञानं ; ' before one's e. s ' समक्षं, साक्षाद, प्रत्यक्षं-क्षत: : oft. by प्रथत ; ' before my very e, s प्रथतोपि मम: 'in my e. s ' मम रहन्या, मा प्रति-=v. t. निरीक्ष 1 A, आ-अव-लोक् 1 A, 10, र् 1 P; See SEE; 'e. pupil 'तारा, कनीनिका, ता-रका ; ' e. beam ' नयन-मृष्टि-पात: ; ' e.-drop ' ने-त्रजलं, बाष्याबिंदु:, अ्थ n.; ' e.-brow ' भू:, भूलता : 'e.-glass' उपनेत्र-नयनं, 'e.-lash' पश्मन् कः, 'e.-let, e.-hole ' गवाक्ष:, छित्र, रंभं; 'e.-lid ' नेष-नयन-च्छदः; 'e. reach (shot)' चक्षुविषयः, गय-नगीचर:-रं, वृक्षथः; 'e.-sore' अक्षिशलं, चशःपीडाः आक्षिगत:, ब्रेड्य:; 'I am an e.-sore to him ' अ-क्षिगतोहमस्य: 'e.-wink ' नयनसंज्ञा-संकेतः, कटाश्वः 'e. witness' प्रत्यक्षसाक्षित् m., दशित् m., साक्षाइ द्रष्ट m. -LESS, «. चक्ष्€िन, अनयन, वृष्टिविकल. 2 अस्छिद्र.

F.

FABLE, s. कथा, आख्यायिका, डपाख्यान, कान्पत-कथा, पुरावृत्ताख्याने, प्रवंधकल्पना. = ग. मनसा वृत्र o. or eq 10 or an 6 P. -Fabulous, a. ऐतिहासिक (की f.), कथानिबद्ध, आख्यानकीर्तितः 2 अलीक, मनःकल्पित, मनसा सष्ट, काल्पनिक (की 🏗), कतिम. - FABULIST, श. कथारचकः, ऐतिहासिकः FABRIC, 8. भवनं, गृहं, हम्यं, मंदिरं, पासादः, धामन n., बाला. 2 निर्माणं, रचनं. 3 अति f., पटाकारः. 4 Cloth, q. v. -FABRICATE, v. t. निर्मा 3 A or 2 P or c. (मापयति), विरच् 10, क 8 U, क्यू c., वि-धा 3 U, सज् 6 P. 2 मनसा सज् or कृष् o., क्पटेन-मिथ्या कृप् c.; ' to f. evidence ' कुट्रममाण निर्मी, कपटसाक्ष्यं क ; See Counterfeit. - ion, s. कपटरचना, अलीकं, कृतिमनिर्माणं, मनःकल्पनां, क्रूटं. 2 निर्माण, कल्पना-नं, रचना. =OB, s. निर्मात m., रच चत्र: 2 क्टक्त् m. FACE, s. मुखं, बदनं, आतन, बक्त, आस्पं, तंद्रं, 2

FACE, s. मुख, वदन, आतन, वनन, आद्य, तुक, झ. तलं, पांठ, शर्ड. 8 अवस्था, दिशति /, दक्का कि fore one's f.' अमे, अमतः, पुरतः, सम्प्रक्रिक्स समुख-के ; long f.' विषण्णवद्दनं ; ... के हैं मुखामुख, संसुख ; 'in the f. of ' अवाहत्य, अवि-एणस्य ; See 'in spite of '; '' कि कि f. of so कार्य पैक्षिट्योगंडड' एवंविभाष्ययि कृष्णान्यविगण्ययः, क्ष्मात away the f. 'विमुखीम् ; 'stand f. to क्षियोन्थान्म निमुखीन्म - ए. ध. संमुख्ययिन-अभिमुखन्स (D.); प्रतिमुखी-संमुखी-अभिमुखन्स 1 P क्षिये हुला), संमुखं स्था 1 P, अभिमुखं गम् 1 P; व्यक्तिन्स्या 1 A. 2 संमुख-अभिमुख-मितमुख- व. म् प्रि P, or by मुख-अभिमुख in comp.; 'a house being the east' प्रवीतमुखं गृहं; 'stand fing the east' प्रवीतमुखं गृहं; 'stand fing the east' प्रवीतमुखं गृहं; 'one who boldly f. s the enemy 'अभ्यमित्र्यः; अभ्यमित्रीणः न्यः - = BD, a. (s.) in comp.; 'moon-f.' चंद्रानना, वंद्रमुखी 2 पटाच्छत्र, अधिवस्याधितः = LESS, a. निर्मेखः, भाननहीतः

FACET, s. क्य:, मुखं.

FACETIOUS, a. विनोदिन, परिहासज्ञील, नर्भेत्राय, सर-स, रसवत, हासोन्पादक, नर्भ in comp. —LY, adv. सर्म, विनोदार्थ, परिहासपूर्थ. —NESS, s. पारिहासज्ञी-कर्मा.

FACELE, a. सुक्तर, सुसाध्य, अनायास; See EASY. 2 अनुकूल, अनुवर्तिन. —ITY, s. Ease, q. v. 2 लाघवं; 'f. of hand' हस्तलाघवं, क्षित्रता, सहजता. —FA-CILITATE, v. t. सुकर a. कृ 8 U, विद्यान् अपनी 1 I' or सब् c., निर्विद्यांकृ; better ex. by words for 'Easy' q. v.; 'this will f. their communication' अनेन तेपान-यो-यन्यवहारोऽयरनसाध्यो भवेत-सुकरो भवेत. —ED, a. निर्विद्य, हत्यरयूह, सुकरीकृत.

FACSIMILE, s. मतिलिपि f., मति रूप.
FACT, s. तथ्यं, यथार्थता, सत्यं, तत्यं, भूतार्थः; 'it was a statement of f. s' भूतार्थःयाहितः सा (R. x. 33). 2 पृष्तं, वस्तु n., अर्थः, कर्मन् n.; 'in fact' वस्तृतः, तत्यतः; 'as a matter of f.' व-

स्तुइलेब, परमार्थतः, तत्वतः,

FACTION, s. दलं, पक्षः, ज्ञाखाः 2 भेदः, विरोधः, विमतिपणि f., इदं, द्वैधं, पक्षभेदः. —FACTIOUS, a. कलद्दमिय, भेदकारिन्, उपजापिन्, उपजापक्, भेदिन् 2
अक्षः (क्षी f.). —LY, adv. सोपजायं. —NESS, s. उपंजापः, भेदकारिताः

EAUXIXIOUS, a. कृतिम, कृतक, कल्पित, रचित, शि-क्षितितिः

FACTOR, 8. नियोगिन् m., प्रतिनिधिः; 'three is a

FACTORY, 8. शिल्प-क्रमे-शाला-गृहं, पण्यानिमीणस्थानं. FACTORUM, 8. सर्वेक्सकर:.

हिक्षपण्याप्त, हे. शांकि ति, क्षमता, प्रभावः, सामध्यै 2 अ-

Tade, v. i. स्ते-न्ते 1 P, वि-ज्य pass., निर्मेत् 1 P, विज्ञायता गर्म 1 P, विज्ञायता 1 P. & अवसद् 1 P, विज्ञायता गर्म 1 P, विज्ञायता प्रमास 1 P, विज्ञायता 1 P, विज्ञायता

तेनो इ 1 P, वर्ण नज् ०. ० विस्तृप् ७., विस्तृप् ६.ही:
- ED, a. नट, क्षीण, अपचित. 2 स्तृत, वित्रणे, विच्छाय, गतवर्ण, वीतराग. - ERG, s. स्त्रामि हैं, खब्दे,
ध्वंस:, अवदाद:, हानि हैं, 'f. of colours' बर्णोच्छोप:, वर्णहानि:, वाणिकोच्छास:.

FAG, 8. दास:, निरंतरायासिन् m., नातीन:. =v. i. Drudge. a. v.

FAG END, s. अत:, अवसानसमय:. 2 शेव:-वं, उच्छि-ष्टं, अवशेव:.

 $\mathbf{F}$ AGOT, s. কাষ্ট্রানি ($\mathbf{pl.}$); বাহঝেত:, কাষ্ট্রমার্থ:, ছ- খনবাহ n.

FAIL, v. i. अव-वि-सद 1 P. ध्वंस 1 A. नक 4 P. विलय pass., क्षि pass.; 'whose talent f. s not in difficulties ' संकटेड्वविषण्णधी:. 2 भन्नाज्ञ a. भू 1 P; (of efforts) ब्या-पाति-हन् pass., ब्यथ-मोधa. भ, न सिधु 4 P, विफलीभ. 3 प्रमद 4 P (with abl.), (स्वाधिकारात प्रमत्त: Me. 1); विस्म 1P. ड-पेक्ष 1 A, न आर 6 A. 4 व्यनीम, क्षि-अपि pass. 5 विसं-वंद 1 P; 'f. s to give the fruit 'फले विसं-बदति (V. 2); 'a good appointment was made to f. by Fate ' रमणीयोऽवधिविधना वि-संवादित: (S. 6). = v. t. त्यज 1 P, हा 3 P; ' whose courage does not f. him ' यस्य धैर्य न हीयते. न स्खलाति; 'f. ing male issue' पत्रा-भावे; ' his memory f. ed him ' तस्य स्मातिलीय: संजात:. - s. उपेक्षा, अनन्छानं; ' without f. ' अव-इयं, नियतं, ननं, सनिश्चितं, असंदेहं. ≈ING, s. टोष:. अपराधः, अगुणः, छिद्रं, स्यूनता, वैकल्यं - व. मोघ, न्यर्थ; 'un-f. source 'अक्षय: प्रभव:. - URE, s. अ-भाव:, विरह:, लोप:, हानि f., न्यनता, बैकल्यं, 2 भंग:, अनिष्यात्ति र्., असिद्धि रि. अ अवसादः, क्षयः, ध्वसः, नाजाः, भंजाः, बच्छेदः, व्हासः, क्षीणता, लोपः; 'f. of issue' संततिच्छेद:. 4 उपेक्षा-क्षणं, अनुनृष्ठानं, प्रमादः, टपात्यय: अतिपात: व्यतिक्रम: लोपनं.

FAIN, adv. प्रकास, सकास, सानंद; See GLADIX.

FAINT, a. अवसन्न, दीन, दुवेल, अज्ञक्त, शिथिलवल, नि:सत्व, विह्नल, म्लान, म्लान, ह्यांत, खिन्न, तात, विन्यण्ण; क्षयांग (गी. म.), मुक्तगान, ह्यांत, थिन, तात, विन्यण्ण; क्षयांग (गी. म.), मुक्तगान, ह्यांग, 2 अस्पष्ट, अस्पुट, मंद. 3 (As colours) पांड, विवर्ण, मंद-प्रम, मंदच्छाय; oft. by ईषत or आ pr.; '1. red' आत्क, ईषदकः; '1. hearted' भीह, कातर, कायुद्ध--v. i. मुह्टी 1 P, मुद्द 4 P, मोहं-मूळी-पम् 1 P or पांच 5 P, चतनां-संज्ञां-हा 3 P, नष्टवेतनं-लुसस्ज्ञ-त. भू 1 P. 2 ग्लै-प्ले 1 P, ह्यांग, मिहं, प्रम्पं-मोहंः, क्षियं मांचः, मुद्द 4 P, क्ष्यं 4 P, क्

मिताम, का चीह, सुंदर (री.), स्तीभन ; See Bravribut; ex. by सु in comp.; 'the f. sex' सीजन:.

2 सम, न्याच्य, युक्त, डिचत, भम्ये, यथाच्याय, न्याय
वर्तिन, सुद्धि, कंजु, निब्योज, निष्कपट; विमलात्मन,
सुद्धधी; 'a f. fight' धमेंयुद्धं. 3 विमल, निर्भल, श्चुद्ध,
विश्वद, स्वच्छ; गीर, शुभ (complexion); अनभ,
निरभ, वितिमिर; 'f. day or weather' सुदिनं. 4
अनुकूल, प्रसण. 5 मध्यम; 'he soon bids f. to
prosper' तेनाचिरादश्यदयभाग भवितव्यमित्यनुमीयते.

- s. मेला, मेलकः, यावा, समाजः; हद्दः, निषया, निगमः.

- adv., - LY, adv. न्यायेन, यथाच्यायं, धमेंतः,
धर्मेण, निष्कपटं, न्याय्यं, यथाई. - NESS, s. सौंदर्य,
चाहता, श्रीः, श्रोभा. 2 (Fair dealing) सारत्यं,
श्रीचता, न्याय्यता, आर्जनं, अध्याजः, समता, अमाया
3 विमलता, शृद्धि f., मसादः.

FAITH, 8. विश्वास:, पत्यय:, विश्वंभ: 2 शद्धा, भक्ति f-, निष्ठा, आस्तिक्यमुद्धि f- 3 अव्याजः, ऋजुता, सत्य-ता, विश्वास्यता. - FUL, a. विश्वास्य, विश्वसनीय, वि-भब्ध. 2 सत्यसंध, सत्यप्रतिज्ञ-त्रत; 'f. to promise' पालितसंगर, प्रतिज्ञापालक. 3 अनुरक्त, भक्त, दृढभिक्त, भक्तिमत्; 'a f. wife ' साध्वी, एकपत्नी, पतिवता, सती, सुचरित्राः 'a f. friend ' बढ़सौहदं-बढ़ प्रेम-मि-त्रं. 4 यथार्थ, सत्यः 5 श्रदाल, श्रद्धान, प्रत्ययिन. विश्वासिन. -FULLY, adv. बृढभक्तचा, भक्तिपूर्व, सान-रागं, निष्ठयाः अव्याजं, ऋज्भावेन, निष्कपटं, -FUL-NESS, s. विश्वास्यताः 2 भक्ति f., द्वाभक्ति:, अनुरक्ति-आसक्ति ʃ ; आर्जबं, निष्कापटचं 3 प्रतिज्ञापालनं, सत्य-संधता. 4 सत्यता. - LESS, α. आंवशास्य. 2 अभक्त. विश्वासघातक, भक्तिहीन, अनुनुरक्त. 3 असत्यसंध, भग्न-प्रतिश, विसंवादिन, 4 अविश्वासिन, अप्रत्ययिन, अधह-धान. 5 व्यभिचारिन: असती, असाध्वी, भग्नचारित्र्या (as a woman). -LESSNESS, s. अविश्वास:, अप्रत्ययः, अध्रद्धाः 2 विश्वासमंगः-धातः, अभिक्तः: 3 प्रतिज्ञाभंगः, समयव्यतिक्रमः, असत्यसंधता, वतलीपने. FALCATED, a. बना. दात्राकृति.

FALCHION, s. वक्कखंडू:, निक्किंग्यः, चंद्रहातः, कृपाणः.
FALCON, s. श्येनः, श्वादनः, पत्रिन् m., खगांतकः,
-EB, s. श्येनपालकः-पोषकः, श्येनाजीवः. -RY, s.
श्येनपालकं-विक्षा-पीषणं.

FALL, v. i. च्यु 1 A, गल् 1 P, लस् 1 A, पत् 1 P, ति-अव°, अंस् 1 A, 4 P; 'fell under his displeasure' तस्याकृपायात्र-कायास्पदं-बभ्व. 2 म 6 A, त्रक्ष 4 P, दि-प-ध्वंस 1 A, प-की 4 A, पाणै: विग्रुज pass. 3 अवंतद् 1 P, कि-अपि pass., व्यूनीम् 1 P, व्यून्त 1 P; 'à cow f. s beneath his paw.' गीस्तस्य नवर्षात्र पति, नवस्यक्षित्र मन्ति।' when the wind fell.' स्ति पवने. 4 के 1 P, पाष्ट्र 8 मिन्द्र 1 P; (जेना सामर प्रविकृति अव-तर्दि है 4 के 1000 व्यः स्वयं में के मानद् 1 U,

4 P; G-TG I A; ! fi to the ground with (ध्वंसितस्ते छत्साहवृशातः 8. 2), विवशः 🗝 वातः. पतन, च्युनि 🖍, ध्वंसः, अश्वः, संसर्ग, अर्थः-क्रि-पतनं, भव-नि-पात:; 'in rapid f. descend' जवेन निपतितः 2 स्थानभ्रताः-च्युतिः, अवस्तिः, पदनाज्ञ:-श्रेज्ञ:-च्यात: 8 प्र-वि-ध्वेस:, से-वर्ष-व-रि-क्षय:, अवसाद:; 'rise and f.' पातीस्पात है. 4 न्हासः, अपचयः, न्यूनीभावः. 5 निश्चरः, प्रकारणः अधाराः, वारिप्रवाहः 6 पातक-प्रवण-भूमि f.; 'f. of snew' नपारवर्ष:, हिमलति f.; 'f. of rain' भारामकात:. धारासार:, आसार:. -away, म्लै-ग्लै 1 P. निर्वेल, प्र-ली, नज्. 2 स्वधमीद श्रेज् or च्यु .- back, पराक्ष की, अप-स-स-त 1 P, अव-स्था 1 A. -in with, समेन 4 A. эридин 1 P: See AGREE. 2 эпис с. 4. हता वृक्ष 1 P. -into, नि-अत:-पत्; 'f. into vice' दर्मागेगामिनो भवति ; 'f. into misfortane ' विषद-ग्रस्ता भवति. -off, च्यु, भ्रेश. 2 अवस् 1 P, वलाय 1 A, वियुज् pass. 3 स्वधमें त्यज् 1 P, पत. 4 आशं गम 1 P, क्षि-अपचि-संह-pass., न्हस्. -on, -upon, आक्रम, अभिद्र, आपत्, अवस्तंद 1 P. -out, क्विंद 1 A, निप्रति-पद् 4 A, कलह क 8 U. -short, न्यूनी-म, इस, क्षि-संह-pass.; ' his arrow fell short of its aim' स लक्ष्यच्यतसायकोभत : 'words 1. short in describing your greatness 'तन महिमानमु-त्कीत्ये वच: संव्हियते (R. x. 32). -to, प्र-डप-कम् 1 A, ητη 1 A; 'they fell to blows' qτεστ-प्रहारमारे निरे. - under, (power) वर्श इ 2 P, अ-धीन a. म. 2 अंतर्भ, अंतर्गण pass.

FALLACY, s. वंचना, भ्रमः, मोहः, भ्रांति f., भिश्यासानै, हेत्वाभासः, पक्षाभासः, मिथ्याहेतुः = QUB, a. भ्रमजनक, भ्रांतिमत, मोहिन, माथिन ; असत्य, अविश्वास्य, मिंथ्या in comp.; 'a f. argument' हेत्वामासः.
= OUBLY, adv. मिथ्या, संस्थाजं, माययाः

FALLIBLE, a. पतन-स्वलन-शील, अमशील, अमशीन, मोहशील, अम-स्वलन-पार्त 2 अमकारिम, मोहिन, मो-हजनक. — FALLIBILITY, s. अमपात्रता, बोहब्रील-ता, स्वलनशील

Fallow, a. अक्तुष्ट, अहस्य, अपहत, खिल. 2 वर्ध्य, विकल, विकल, अनुप्तशास्य. 3 ईषहक्त, आरक्त, वित-

FALSE, a. असत्य, अनृत, वितथ, अतथ्य, अयथार्थ, अलीक, नृता-सिथ्या-in comp.; 'f. speech' नृवी-यं. 2 कृत्रिम, कृतक, कृत्यित, कृट-कपट-छप्प-in comp.; 'f. balance' कृटनुलामानं ; f. ascellate छ्यतापसः, बक्तनः ; 'f. witness' कृट-मिध्या क्षी ; 'f. socusation' मिथ्याभियोगः, अभिकृत्यः, अभ्याख्यानं, निक्र्यामिशंसनं. 3 कापटिक (क्रि.), विभातकातिन, भव-रहस्व-मिदन ; 'f. क्रि. क्रि.), विभातकातिन, भव-रहस्व-मिदन ; 'f. क्रि. क्रि.) क्रि.

किन, देशिह, दोनिक-छाधिक (की र्र.) 5 मोध, व्य-चै, निर्धक, दुशा-मिध्या-in comp. - HOOD, s. अ-बत्त, असस्य, वितथं, अलीकं, मृतीय, केतनं 2 असत्य-ं भीवणं, मिथ्या-मृषा-वादः, कैतवीक्ति 🎝 मिथ्यामिधानं, अवस्थाद: 2 असत्यता. अलीकता. अयथार्थता. अन-तता. =LY, adv. मृषा, मिथ्या, अन्यथा, असत्यं, अ-जत : ' speaking f. ' अन्तवादिन . - NESS, 8. अ-श्वस्यता, &c. 2 कटता, कापटचं, ब्याज:, छदान n., केतवं. 3 विश्वासमंग:-धात:. - FALSIFY, v. t. मि-ध्या क 8 U, करं-कपरं-क ; 'a. f. ed document' कट-कृषिम-लेख:. 2 खंडू 10, निरा-अपा-क, अधरीक, वितथीक, पत्या-ख्या 2 P, निरस् 4 U. 3 अतिक्रम् 1 .U. 4 P, अतिषर 1 P, भिद् 7 P, उत्तंघ 1 A, 10, कि- अप 6 P or c. = v. i. असत्यं-अनतं-वद 1 P. -BR. 8. कटकत m., कटक:. 2 खंडनकत्-प्रत्याख्या-न m. = ICATION, 8. कटकरणं-रचना, मिथ्याकरणं-FALTER, v. i. (स्वरेण) स्वल 1 P, स्वरभंगेन or सगहदं-बद् 1.P; 'makes thy words f.' स्वल-यात वचनं ते (Mal. 3); 'f. ing with tears' बादगहर; 'a f. ing step ' स्वितिता गाति:: प्रस्था-निवज्ञवगते: (S. 5); 'whose step f. s &c '. 2 प्रवत् 1 P, क्षेप् 1 A, वेप् 1 A, प्रवत्. =ING, s. **स्वलनं, स्व**(भंग:-भेद:, गहदबाच f., स्वलहाक्यं, =INGLY, adv. गहदागिरा, स्खलद्वाचा, स्वरभंगेन, स-गहदं.

FAME, s. यज्ञास् n_i , कीर्ति f_i , ख्याति f_i , विश्वति f_i , प्र-सिद्धि f-, मितशा, भ-वि-रूपाति:, संप्रथा- =ED, =OUS. a. ख्यात, प्रथित, विश्रत, प्र-वि-ख्यात, प्रसिद्ध, यशस्व-न, यश्चस्यत, कीर्तिमत, कीर्तित, लीकविश्वत, महायशस्क, लब्धप्रतिष्ठ-वर्ण.

FAMILIAR, a. परिचित, संस्तृत, अभिज्ञ; ज्ञ-विद-कृश-क-in comp.: अभ्यंतर. (अनभ्यंतरे आवां मदनगतस्य वसांतस्य S. 3). 2 सविदित, सज्ञात, लोकसिद्ध, प्रा-कतः लीकिक (की f.), सप्रसिद्ध, सप्रकाशः 3 विश्वबंध, विश्रंभ in comp. 4 निरादर, निर्गीरव, आदरहीन, नि:प्रथयः =ITY, अ. सु-, परिचयः: परिज्ञानं, संस्तवः: ि long f. ' चिरपरिचयः; 2 सु-रूढ-संसर्गः, आसंगः, ्रसंसक्ति f. 3 अतिपरिचय:, अनाहर:; 'f. breeds contempt ' अतिपरिचयादवज्ञा (भवति). -IZE, by (a.); परिचित्रविविक्तेन मनसा (8. 5) with a mind f. ed to seclusion. ' -LY, adv. ्रतुष्रि चित्रवृद् , सुविभन्धे, 2 प्रायः, प्रायक्षः, लौकिकत-या. 8 अबादरेण, निर्मीरवं.

FAMILE. के करते, वंश: जाति f., गोष. 2 कटवं, प्रश-असमादि गृहजन्य के अन्वयः, संतानः नं, संसति र्रः members of a 1. scha; head of a f. कुदुंबी, कुलपति:: 'of a good f. ' कुलीन, महाकुल, MANIAMA, TE in comp.; his wife is in the f.

way ' आपनसत्त्वा-गर्भवती-जाताः ' of royald. ! हा-जबंदय, राजकुलपस्तः ' f. dispute' गृहाच्छक्, अत-भेद:; 'a f. man (diligently earing for the f.)' अभ्यागा(क:, स्पाध:, कुट्रेक व्याप्त: 😂 🧺 FAMINE, 8. दुर्भिक्षे, अनशनं, दुष्कालः, भयामः, नीवा-कः, आहाराभावः, अमाहारसमयः: 'f.-stricken 'द-

भिक्षपीडित.

FAMISH, v. t. (क्षध्या) पीड़ 10, अवसद् c., श्ली-णी-काशी-का 8 U; 'f. ed with hunger' अत्आम. क्षत्क्षामकंठ. = v. i. अनजानाद अवसद 1 P or क्षि pass., क्षाम-क्रजांग-a. म . - ED, a. क्षत्क्षाम, क्षधा-र्त, क्षत्वीद्धित, बुभक्षित. - MENT, s. बुभक्षा, अनाहार:, अत्राभावः, क्षत्पीडा, क्षत्कामताः

FAN, s. तालवृंत:-वृंतकं, व्यजनं, वीजनं, व्यज:. -v. t. वीज् 10, उप-अन-सं°; ब्यजनेन विधु 5, 9 U; (fig.) ਤਫ-ਵੀਧ c.. ਜ਼ਂਬਖ਼ 10.

FANATIC,-AL, a., s. धर्मी मत्त, अतिशद्धाव्यय: उन्मत्त, भ्रांतबद्धि. -ALLY, adv. उन्मत्तवत, अतिभद्ध्या. -ISM, s. धर्मीन्मादः, भक्तयत्कर्षः, अतिभक्तिव्यप्रताः 2 उन्माद:, उन्मातता.

FANCY, 8. वासना, भावना, कल्पना, भावना-कल्पना-शक्ति f. 2 बुद्धि f., मित f., संकल्पः 3 मनीलील्यं, कामचारः, बुद्धिचापस्यं, चावलं, लहरी, तरंगः, छंदः. 4 हिच f., अभिहचि:, काम: 'to have or take a f. for ' हाइ 10 (with dat.) or ex. by काम-मन: with inf.; स्वहयामि खल दुर्लिन । यासमै (8.7); ' took a f, to hunt ' मगयां कर्तमना ब भव. - v. t. मन 4 A, तर्क 10, सं-वि-भू C.; चित् 10, मनसा क्रप c.. चित्ते-मनसि-क, आलोच 10. 2 हच 1 A, अ-भिनंद 1 P; 'f. ing oneself to be learned 'पं-डिर्तमन्य, पंडितमानिनः, 'doing what one f. es' कामचारिन. —FANCIFUL, a. मानस (सी f.), का-ल्यानिक-मानसिक (की f.), मनःकल्पित, भावित, म-नोरथस्ट-कल्पित, भावनोत्पादित, वासनाकाल्पत, संक-ल्पज, मायामय (यी f.). 2 (Of persons) चलचि-त्त, लोलमति, कामचारिन्, चपलनुद्धि, मनोलील्यवत्, स्वैरिन्, स्वैरवृत्तः 3 अनर्थकवासनाकृतः असंभवकत्पकः -LY. adv. कामचोरणे, मनाहील्यात, स्वरं; चाउल्येन =NESS, s. चलचित्तता, लोलमृति:, कामचारिता, मनो-हील्यं, बद्धिचापल्यं, स्वैरिताः

FANE, See TEMPLE.

FANG, 8. देश, दश्चन:-नं, रद:, रदन:-क्रेस्टा: (& of a serpent' विषदंत:, आशी. - BD (क्रिकेट दितन. =LBSS, a. भग्नदंष्ट्र, निर्देशन, निर्देश

FANTASM, 8. आभास:, माया, मनोर असृष्टि र अधिका-TASTIC, a. Fanciful, q. v., 2 विषय, अवगत, अपरूप, विलक्षण.

FAR, a. F. (with abl. or gen.), THEE; See Dis-TANT; 'f. from comfort' gunqua. -adv. Tiरे, आरात (with abl.), विद्रत:. 2 अत्यंत, मुश्, अती-ब, स-अति pr.; 'f. away' दूरे, सुरूर; ' from f.' दरातः दरतः (एव); ' how f. ' कियद्रं, कियत्यध्य-निः कियत्रमाणं, किपर्यंतं, कियतांशेनः 'f. off 'दर. दरस्थ, दरवार्तन, दरस्थायनः; 'as f. as 'ex. by आ with abl. or in comp.; 'as f. as the sea' आसमुद्रात् or आसमुद्रं; oft. by यावत् (with acc.) or प्यंत in comp; 'so far as '. 'as f. as ' इति ; See under As; 'not f. from the tree ' तस्य वृक्षस्य नातिद्रो; 'by f.' भ्यसा; 'your statement is not f. from the truth' भतार्थकरूपं तक वच:; 'f. gone in love' दूरगत-मन्मथा (S. 3). In comp. ex. by अति, बहु, दुर; 'f.-extended' बंहविस्तीणे; 'f.-famed' प्रथितय-ज्ञास. उहकीति; 'f.-fetched 'क्रिप्ट, यत्नकत, असगम, असकर: 'f.-reaching 'द्राधिकट: 'f.-seeing', 'f.-sighted ' दरदाईंगन, दीर्घदृष्टि, दरदृष्टि.

FAROE, 8. प्रहसनी, दुमेन्सिका. - FARCICAL, त. उप-हास्य, हासकर (री कि.), हास्योत्पादक; असंगत, अप-रूप, हासजनक

FARE, 8. अतं, आहार:, भक्ष्यं, भोजनं. 2 तायं, आता-(त)र:, तारिकं, तरपण्यं-सृल्यं. - v. i. भू 1 P, वृत् 1 A, अस् 2 P, स्था 1 P; को वृगंतरतत्तत्रभवत्याः (M. 4) 'how f. s it with her ladyship '; 'f. ing well 'सुस्थ, सुस्थित; 'f. ing ill 'दुःस्थित, दुर्गत. - FAREWELL, interj. स्त्रस्ति, भद्रं (भू-यात्) with dat.; 'bid f.' आमंत्र् 10 A, आपच्छ् 6 A.

FARINA, 8.-पराग:, रजस् n., पुष्परेणु:.

FARINACEOUS, a. धान्यमय, गोध्यम्लांमय (यी f.). FARM, s. क्षेत्रं, कृषिक्षेत्रं, क्षेत्रभूमि f.; 'f. house' क्षेत्रकगृहं, क्षेत्रपतिगृहं; 'f. yard' क्षेत्रवाट:-टिका.
—ER, s. क्षेत्रपतिः, क्षेत्रपालः, क्षेत्रकः, क्षेत्रजीवः, क्षेत्रकः, कृषिकः. —ING, s. कृषि f. कृषिकमेन् n.

FARRAGO, s. सन्निपात:, प्रकार्णकं, संमिश्रणं. -FAR-RAGINOUS, a. संकीर्ण, संमिश्रित, सन्निपत्तित.

FARRIER, s. अभवेष:-चिकित्सकः. 2 अभवादत्रकार:.
- Y, s. अभविकित्साः

FARROW, s. ज्वासापत्यगण:.

FARTHER, a. दूरतर, दवीयस्. 2 अपर; 'the f. end' पार:, अपरप्रांत:. =adr. दूरतरं, अधिकदूरं. 2 अप्रे, अप्रतः, पुरतः.

FARTHEST, a. दविष्ठ, दूरतम, सुदूर. -adv. सुदूर, अतिदूरं-दे-

FARTEINÉ, s. ताबमुदा ; 'not even a f. ' न का-किणी अपि, न किपपि

FASCIA, e. बंधन, वेष्टन, पट:-

FASCERATE, v. f. ग्रह 0., अभिमंत्र 10 A, अभिनंत

o., मंत्रदारेण स्वता. - Phance, ador दुर्मसम्ब प्र-वि-लुभ् ८., ई. a. मीहिन, हारि c., अजू c., अनदानेन आप्ये c. or प-दयंगम. -10N, 9 Porc.; स-भू 8 U, पा c. (पा-चारः, अभिमंत्रणाध c. or संत्तृ c. or संतुष् c. 3 चर् षै:, वित्तापहार:, इपस्था ० (स्थापयति). 🗝 . FASHION, s. the 2 P; See Ear; oft. by state 'f. of dress' भे पिशिताशनः, इतभुक, &o. 2 ति f., मूर्ति f., संहें =8. भक्ष्य, भोज्यं. = EB, 8. भी-कमार्गः-रीतिः, लोक्धाश्चायिताः 2पोषकः, उपकल्पकुः काचार:. -v. t. नि m., अत्ता, भोका, आशित m. 3 U, घट् c. (घन in comp. - ING, s. अल. 5 P, त्वक्ष् 1 P. पणं. 2 भक्षणं, खादनं, भोजनं, लोकव्यवह P, वि-भू ०., (पादंबादमाप न रानरूप, -FASHIONABLY,), ਗ਼ਾ 9 U, ਤਪਲੇਸ਼, 1 A, FAST, a. वृद्ध, गाँड, विकास के का, प्रति-इ स्थायन, इंडन्ड, गाँड, larks much 'तस्य नची मम स्थायन, इंडन्ड; 'र्मनत. 2 (Think) मन् 4 A, sleep 'गाढनिहा, मुनिः Consider; ' are felt क्षित्र, जवनन्, ज्ञा (asant ' मभुरतराण्यापति t; in comp. ex. by रह स्वत् 6 P, प्रामृज् 6 P, बद्ध ; 'f. rooted' बद्ध 1'A or निरूप् 10; 'f. खसुत, गाढ नित्रां गतः 2 इंस्ट्रा. =v. i. (आत्मानं) रितं: 'not so f. ' अलमल 1 A, समदुःख क. मू; डप-वस् 1 P, आहाराद् तब कृते दुःखाकुलीस्मः death' प्रायोपवेशनं कु 8 any'तत्समागमेनारूढ-=s., =ING, s. उपवासः, y now ' लम्भं मयेदा-उपोवणं, आक्षपणं, प्राय: ; ' I ing to - ०० में वि योपवेशनं. -ER, श. सोपवासः, कृतोपवासः. - MEst s. बृहता, स्थिरता. 3 दुर्ग, कोट:. -FASTEN, v. : बंध् 9 P, सं-ाने°, विनद् 4 U, मंथ् 9 P (together) संयुज् 7 U, 10, सं-क्षिष् c., सं-धा 3 U, योकत्रया (D.). 2 (4-41 3 U, सं-व 5 U, निरुध् 7 U, अर्ग लेन बंध. 3 दृहाक 8 U, स्थिरीक, संस्तंभ 9 Po c. =ING, s. बंधनं-नी, ग्रंथि:. 2 संधि:, कुडुप:. FASTIDIOUS, a. दुस्तीषणीय, दुर्ललित, दुराराध्य. सावज्ञ, अवमानिन्, उपेक्षक ; 'a f. oritic' दोवैक दृक्. -LY, adv. सावनानं, दुराराध्यतयाः

FAT, त. पीन, पीवर, पृष्ट, मांसल, आप्यान, स्थूर स्वीत; मेदिवन, पृष्टांग (गि रि.), स्थूलंदेह; 'शितते देवरा. — ह. मेदस ११., वसा(शा), वपा, मां ससार:-स्नेह:. — ११. ६-४४, ११. ११. आ-प्ये ८., स्काय (स्कावपति), संबूध ८., पीवरीक 8 U, परिपूर्व — ११. १० अ-प्ये 1 A, पीनीम, संबूध 1 A, स्काय रिश्व वपबृंह 1 P. — NESS, ह. मेदिस्ता, पीनता, स्थूबत मेदीवृद्धि रि., स्काति रि. — ४४. त. मांसल, मेदिस्तर रि. — ११. ११. वर्षा कर्म ११. वर्म ११. वर्म ११. वर्षा कर्म ११. वर्षा कर्म ११. वर्म ११. वर

विन् देशिक, देशिक, देशिक-छात्रिक (की f.) our f. to do भै, निर्धक, क्या-मिध्या-in comp. 2 मृत्यु:, नाज्ञ:, वृतं, असत्यं, वितथं, अलीकं, मृषोयं, के he met with मार्थणं, भिथ्या-मृषा-वादः, कैतवोक्ति औतः समजायतः; समृतदाद: 3 असत्यता, अलीकता, कि वृत्तं (U. 2); तता. -LY, adv. मुषा, मिथ्या. अ birth ' ईव् जस्ते कृतं ; ' speaking f. ' अन्तवादिन ill-f. ' दुदैवं, मं-सम्बता, &c. 2 कूटता, कापटचं, यासः. -ED, a. केतवं. 3 विश्वासभंग:-धात:. - Fच्य ; ' whose f. ध्या कु 8 U, कट-कपट-क : 'a. -f.' दैवीपहत, दर्दैव, कुट-कृतिम-लेख:. 2 खंड 10, निरं, धन्य, ससीभाग्य. वित्रथीक, पत्या-ख्या 2 P, निरसंक, जीवितापह, अंत-U, 4 P, अतिचर् 1 P, भिद् 7 गक, मर्मभेदिन. 2 दे-वि-, ह्य 6 P or c. = v. i. a आवश्यक (की f.). ■ER, s. कुटकृत् m., कुटक्:.ता. =18T, s. दैवपर:, तु m. -ICATION, s. कटकं, यहविष्यः, दैवप्रमाण-PALITER, v. i. (स्वरेण) स्रयतिः, भवितव्यता, अव-सगहदं-बद् 1 P; 'makes ाणांतिक'; 'f. wound-याति वचनं ते (Mal. 3); मृत्युः.

काष्यगद्भदं; 'a f. ing steph:, जनित्-जनियत् m., निव्वजनितः (S. 5); 'wother' पितरी, मातावित-प्रकल् 1 P, कंप् 1 A, वेप् नः; 'f. in-law' श्रज्ञ् रः; स्वल्तं, स्वरंभाः-भेदः, वृतः -v. t. स्वीक् 8 U, -имеця, аdv. गद्भागिरा, (रीपयति), निवेश् ए., गद्भारं, पितृत्वं, पितृत्व

ATTOUS, See FOOLISH.

प्रस्ता, त दोष:, छिदं, अगुण:, अपराध:, पापं, प्रमाद:, कितं, वाच्यं, वाच्यता; 'find f. with' दोषं मह् P, निद्र 1 P, उपा-तम् 1 A, दुष् c. (द्वयाते), वाष कृत्यतिदोषं महिष्याते S. 3); 'ohase, hough found f. with' वृष्टदेशापि मृगया (S. 2); f. thder' दोषद्या, दोषेकदण, छिदानेषिय, दोन्मादिष, विदक्त, पुरोभागिष्, कु, व. सदोष, सायराष,

दोषबत, दोषित, निम्न, बाच्य, अवय, निहाई. 2 अगुद्ध, असत्य, अयथार्थ, वितथ, अनृत, पिथ्या-अपpr.; 'f. conclusion' पक्षाभासः, अपसिद्धांतः.

– LESS, a. अ-निर्-दोष, अनवय, निर्पराध, दोपहीन, अपाप, अनघ, अकल्मव, निष्कलंक, विज्ञुद्ध,
निर्मल, पवित्र 2 सत्य, यथार्थ, आवेतथ.

FAUN, s. वनदेवता.

FAVOUR, v. t. अनग्रह 9 P. उपक्र 8 U. प्रसादं-उप-कारं-क 8 U or दश o., साहाय्यं दा 3 P. अभ्यप-पद 4 A; often by (s.); 'not inclined to f.' प्रसादपराइम्ख; ' I wish to be f. ed with the mention of it ' कथनेनान्याद्यमात्मानमिच्छामि (Ka. 134). 2 अनु-पा c. (पालयति), अनु-मन् 4 A, अनु-सृद् 1 A, अनुकलयति (D.). 3 आधि 1 U. आ-अव-लंब् 1 A, स्वीक्र, अंगीक्र. = 8. अनुग्रह:, प्र-साद:, आनुकल्यं, कपा, पीति f., स्नेह:; 'he is in the king's f.' स न्पप्रसादपात्र-भाजनं. 2 आ-सं-अय:. साहाय्यं, अनुपारुनं, अभ्युपपत्ति f., आधारः. 3 हितं, बपकृतं-कारः, प्रियं, सुकृतं 4 अनुज्ञा, अनुमाति f.; 'in f. of 'पक्षे (with gen.); 'I am speaking in your f. ' अहं त्वद्नुकलं नवीमि, त्वत्पक्षं समर्थये ; 'ask a f. 'प-सद c., उपकारं पार्थ 10 A ; 'seek the f. of ' आराध c., अनुरंज् c. -ABLE, a. अ-नकल, प्रसन्न, हितकारिन, हितकाम, अनुप्रहपर, हित, हितबद्धि, उपकारक: 'f. to' आवह, उत्पादक in comp. - ABLY, adv. सानुप्रहं, सानुकृत्यं, प्रसम्तया. -ITE, 8. भिय:, पीति-स्नेइ-पात्र-भाजनं, वसभ: - a. प्रिय, दियत, अभीष्ट, इष्ट, दियततम, हय, वहाभ--ITISM, s. पक्षपातिता, पक्षानुप्रहः

FAWN, s. सुगज्ञाव:-वक:, मृगपोत:-ज्ञिज्ञः, हरिणवस्तः, कुरंगक: -ए. i. (upon) चादुक्चने: आराध् c. or तृष् c., साधंगपातं सांत्व 10 or वप-लल् 10, उपच्छंद् 10, छंदं अनुवृत् 1 A or अनुरुष् 4 A. - ER, s. चादुकारः, सांत्ववादः. - ING, s. वप-, लालनं, चाद्र्किभिः आराधनं, उपच्छंदनं, चादुवचनं - INGLY, adv. चादुक्त्या, स्तुतिपूर्वं.

FAY, See FAIRY.

FEALTY, s. अनुरागः, भाक्ती f., निष्ठा, प्रभुभिकाः.

FEAR, v. भी 3 P, बहिज् 6 A, सं-वि-वस् 1, 4 P, (with abl.). 2 वि-,आ-, तोक् 1 A, तर्क् 10. 3 मयाते α. भू, वस्, भी; 'do not f.' सा भेवी:. - s. भयं, भी:, भीति f., सं-, वास:, साश्वसं, आशंका, दर:-रं; 'put in f. See Frighten; 'through f.' भयात, भीत्या. - FUL, α. भयंकर, भवावद, भय- भर्त भावण, भयानक, दादण, भीन, रीव (ब्री f.), व- प्र, भीवण, भयानक, दादण, भीन, रीव (ब्री f.), वे- प्र, भीरव (व्री f.), थोर, भीष्म, पतिभय. 2 (Afraid) भीत, सभय, ससाध्वस, भयातं, भीष्क, श्राविक, सार्थक, वस्त. - FULLY, adv. सभयं, सवासं, भ्रोन. 2 द्वाहणं, थोरं, दर्म. - LESS, a. अभयं, स्वासं, भ्रोन. विद्वहणं, थोरं, दर्म. - LESS, a. अभयं, स्वभंन, अभीत, विद्वहणं,

निर्माक, निविश्वक, वांगीर, वांकुतीमय; साहसिकं (की र्र.), प्रगल्भ, साहसिकं = LESSLY, adv. निर्मय, नि: संबं, साहसेन-

FEASIBLE, व. साध्य, शक्य, करणीय, संभाष्य, सुकर, टपपाय

FEAST, s. उत्सव: (lit. & fig.), महः, पर्वन् n., टक्कः; 'f. to the eyes' नयनोत्सवः 2 संभोजनं, विशिष्टान्नसंभारः, सहभोजनं - v. र्रः प्रकामं भक्ष् 10; 'f. ing on grass' मृणं प्रकामं भक्ष्यनः 2 उत्तभानेन तृष् 4 P or संतुष् 4 P. -v. र. भोजनविशेषैः संतृष् c. or संतृष् c. 2 (fig.) आनंद c., प्रकृद c.; नयना-ध्यां पा 1 P.

FEAT, 8. अवदातं कर्म, अद्भुतं कर्म, आश्चर्यकर्म; चेष्टितं, कर्म, क्रिवा

FEATHER, s. पिच्छं, पक्षः, गरुत् m., पत्रं, वाजः, पणै; 'peacock's f.' वहः-हं; 'f. of arrows' पुंखः, पत्रं, वाजः; 'f. bed ' मृदुशय्या, कोमुलक्षयनं; 'he thinks it a f. in his cap 'स तदात्मनो विशिष्टगी-रवपदं मन्यतेः = ED, व. पक्षयुक्त, सपक्ष, पिक्षन्, गरूत्मन्त, पत्रिन्, पत्रिन्, पत्रिन्, पत्रिन्, पर्वान् - प्र, व. पक्षतुल्य-समान.

Frature, क. रूपं, भाकृति f., आकारः, लक्षणं; 'inauspicious f. s' अभद्रलक्षणानि, अमेगलाकारः. 2 वदनाकृतिः, मुखरेखा, वदनाकारः. 3 (Sign) चिद्वं, लक्षणं, लिगं.

FEBRAFACIENT, a. जनरोत्पादक.

FEBRIFUGE, a. उनरम (भ्री f.), जनरनाज्ञाक-निवार-क. -8. जनरापहं औषधं

FEBRILE, a. सज्बर, ज्वारित, ज्वरार्त.

FEBRUARY, 8. माघ:, फाल्गन:, तपस्य:-

FECES, s. मलं, पुरीषं, विष् f., दबार:, अप(व)स्कर:, विष्ठा; See Dung. 2 खलं, उच्छिष्टं, श्रेषं.

-FECAL, a. विष्मय-मलमय (यी f.), अजुद्ध, अमेध्य. -FECULENT, a. समल, कलुष, अमेध्य, मलद्पित. खलिन.

FECUND, a. बहुमल, बहुपत्य. 2 अवंध्य, बहुफलमद, टर्बर (as soil). — FECUNDATE, v. t. सफलीकृ 8 U; रेत: सिच् 6 P. — FECUNDITY, s. सफलता, अवंध्यत्वं, प्रसवनं, फलवन्वं, स्फीति f.

FEDERAL, FEDERATE, a. संहत, संघातवत्, साम-यिक-सांघातिक (की f.) कृतसंधि, संयुक्त, संधिसंक्षिष्टः FEE, s. शुक्क:-रुकं, वेतनं, प्रतिकलं, उपायनं, निस्तारः, पारितोषिकं; 'monthly f.' मामिकं; 'f. simple' स्वाधीना-स्वतंत्रा-भूमिः

FEEBLE, a. हुनैल, अझक, सक्तिहीन, निर्वेल, श्वीणश-कि, अव्यक्ति, अव्यक्त-वीर्य-सत्त्व, श्वीण, अवसण, श्राम, अस्त्रप्त, श्विथलबल, निःसत्त- —NESS, s. दौर्व-व्य, श्रीवता, अव्यक्त, अव्यवीर्य, तेजोहानि कि. वीर्य-हार्षिः, अव्यक्ति, अवस्तरः, अवस्ति कि सक्तिश्यः, सत्तना सः, निःसत्त्वताः - में अध्याप्तः, ado वृत्तित्वा,

FEED, v. t. मुज o., अजूं o., अजदानेन आपे o. or qरि-पुष् c. 2 पुष् 1, 9 Por o.; से-भू 3 U, पो o. (पालियति), अजेन संदूष् c. or संतृष् o. ठे संतृष् o. ३ षर्
c. 4 डवक्रप् c., उवस्था c. (स्थापयति). - v. ६
(on) अक्ष 10, अद 2 P; See EAT; oft. by अज्ञान,
मुज, in comp.; पिश्विताश्चनः, हृतभुकः, &o. 2
(Grass) षर 1 P. - s. भक्ष्यं, भौज्यं. - EE, s. भीजियत् m., अजदाता, आज्ञायता. 2 पोषकः, उपकल्पकः,
अभक्षकः, भोजिन् m., अत्ता, भोका, आश्चित् m.;
अद-मुज्-आश्चित्-अञ्चन in comp. - ING, s. अर्जदानं, पालनं, पोषणं, भरणं. 2 भक्षणं, खादनं, भोजनं,
अञ्चनं.

FEEL, v. t. अनुभू 1 P, वि-भू c., (पाइन्नामित न व्यभावयत R. xi. 10), जा 9 U, डपर्लम् 1 A, विद 2 P, 10 A; 'f. certain' दुई जा, प्रति-इ 2 P; 'I felt his remarks much ' तस्य वची मम हृदयमर्माणि अशृज्ञात्-अभिनत्. 2 (Think) मन् 4 A, गण 10, आकल 10: See Consider; ' are felt by the mind as pleasant' मुभुरतराण्यापनीत मनस: (K. 103). 3 स्वतं 6 P, पराम् व 6 P, आलभ 1 A, स्पर्जैन परीक्ष 1'A or निरूप 10; 'f. ing the pulse ' नाडीं स्पृष्टा. - v. i. (आत्मानं) गण, मन. 2 (for) अनुकंप् 1 A, समदु:ख व. मृ; 'I f. sorry for you ' अहं तब कते द:खाकडीस्मि: ' felt proud of his company' तत्समागमेनास्ट-गौरवमिवात्मानं मेने: ' I f. easy now ' लब्धं मयेदा-नीं स्वास्थ्यं (S. 4); 'I f. better' आहित में वि होष: (S. 3). - ER, s. स्पर्शश्रंग; 'it was in tended as a f. ' साधारणलोकमतज्ञानाय इदं प्रवेक-मासीत. - ING, इ. अनुभव:, अनुभृति f., सर्वेदनं, बोध:, ज्ञानं, डपलंभः, उपलब्धि र्., डपागमः, चैतन्यं, चेतनाः संजा. 2 स्पर्धः, परामर्शः, संपर्कः, स्पर्शकं क्रानं, 8 वृत्ति f., रसः, भावः, रागः, विकारः, चित्त-मनी-वृत्तिः, म-नोविकार:-धर्म:; 'f. of anger' कीपवृत्ति: 4 कपा, दया, अनक्षा, करुणा, समुद्रःखिता; ' a man of f. ' सहदय:, सचेता:; 'what man of f. is not affected at heart' सचेतसः कस्य मनो न इयते (K. v. 48). =a. चेतन, चेतनायुक्त, चैतन्य-बोध-विश्वादः 2 र-सवत्, रागिन्, भाविक, सरस. -INGLY, adv. सरतं, सरागं, ज्ञानपूर्वं, स्वानुभृतिपूर्वं. 2 सदयं, सानुकंपं. FEIGN, v. t. मनसा अप c. or सूज् 6 P. 2 क्पर्ट-व्याज-ज्ञा-कृ 8 U; अप-दिश 6 P; 'f. ing illness,

FRIGN, v. t. मनसा कृष् c. or सज् 6 P. 2 कपर-व्याज-उद्य-इ 8 U; अप-दिश् 6 P; 'f. ing illness' शरीरास्वास्थ्यमपदिस्य; oft. ex. by इतका, कृषित, or कपट-व्याज-इन्न-मिथ्या in comp.; 'he f. sol himself to be dead ' आत्मानं मृतवत्सदेशस्याताः 'f. ing anger 'कृषकं कोप कृत्या; 'f. ing along' प्रसुप्तकक्षण, व्याजसुन, सक्ष्मुम. • मा, दे व्यक्तिकार- **छष-मिथ्या** in comp.; कूटार्थ, काल्पत, क्टावम; 'f. quarrel' कृतककलह: ; 'a f. dress' कपटवे-चः ; 'f. sleep' व्याजनिद्रा; 'a f. ascetic' छद्म-तापसः — EDLY,—INGLY, adv. मिथ्या, सकपटं, स-व्याजं, छद्मनाः—EB, इ. कापटिकः; छिष्मन् m., प्रतारकः; 'f. of illness' आतर्रालगी.

FEINT, See PRETEXT.

FELICITY, ८. मुखं, थेयस् ॥, परमसुखं, परमानंदः, धन्यता, सीभाग्यं, कल्याणं, प्रह्षेः; 'f. of expression' वचसां प्रौढत्वं (Mal. 1). 2 (Eternal f.) अपवगैः, मोक्षः, निःश्रेयसं, परमा गितः, परमपदं, मृक्ति f., कैवल्यं, निवीणं, श्रेयस्, अमृतं. 3 सहजता, अकृत्रिमता, अनाहार्यत्वं. = ous, त. श्रेयस्कर (री f.), आतिकल्याण, परमसुखिन्, धन्य, सुभग. — Felicitate, v. t. आभिनंद् 1 P or c., दिष्टचा नृध् c.; See Congratulate. = ion, s. अभिनंदनं, धन्यवादः, कल्याणवचनं.

FELINE, a. मार्जारीय, बैडाल (ली f.).

Fell, s. चर्मन् n., अजिनं, दृति f., कृत्ति f. = a. निष्ठ्र, तूर, दाहण, उम्र.=v. t. नि-अव-पन् c., अवकृत् f P, अविच्छिट् f P, नि-अव-भंज् f P, प्रहृत्य पन् c., ज्ञाट् c. (ज्ञातयाते). = EB, s. निपातकः, छेन् m.

FELLOW, s. सहाय:, मित्रं, सहचर:, अनुषंगिन् m, सजुम् m., सहवातन् m., वयस्य: 2 समपद्भाज् m., त्तन्यपदस्थः, सवयस्कः 3 जनः, पुरुषः; 'this f. is bold ' धृष्टोसी जन: 4 सजातीय:, सजाति: 5 यम: यमकः, एकतरः, युग्मकः. 6 कापुरुषः, माणवकः, जाल्म:; 'my good f.' भद्र, सीम्य. In comp. words ex. by सम-सह; 'f.-being, -creature ' समानजाति:-जातीय:, सजातीय:, समभूतं ; 'f.-citizen' एकनगरस्थः, एकप्रामीणः ; ' f.-eitizenship ' पौरसख्यं, पौरसाहित्यं; 'f. countryman' स्वदेशाजः, स्व-एक-देशीयः; 'f.-feeling ' सहानुभृतिः, समदुः खत्वं, समभावः, भूतानुकंपा; 'f.-student,scholar ' सहाध्यायः, सतीर्थः, सहाध्यायिन् m., सह-पाठकः; 'f.-labourer,-worker' सहकारी, संभव-कारी, सहकर्मी; 'f.-servant' सहभृत्यः, एकप्रभः; ' f.-soldier ' सहयोद्धाः ' f. sufferer ' सम-सह-दः-ख:-खी, समदु:खभाक, सहभोगी; 'f.-traveller 'सह-यायी, सहगामी; 'f. of a body' पारिषय:, पांकेय:, भेण्यभ्यंतर: - SHIP, s. साहाय्यं, साहित्यं, संसर्ग:, संग:-गृम:, संघात:, संयोग:, साहचर्ब, सरूपं, मैत्री, समागमः 2 वृत्ति रः 3 पारिषदापदं.

FELLY, See CIRCUMFERENCE.

Felon, s. साहसिकः, घोरपातकः, आततायिन् m., महापापिन्-पातिकन् m., महापराधिन् m. =0us, a.
आततायिन्, जिघांसु, वधोयतः 2 दुरांचार, दुष्ट, पापिष्टः
दुर्शेच, अतिर्नियः = ४, s. महापापं-पातकं, महापराधः,
साहसं, आततायता, धोरपापं-

FELT, s. डर्णा, भौर्णकं, डर्णायः, कंबलः.

FEMALE, s. की, नारी; See WOMAN. -a. Ex. by the suffixes आ, \$, or वधू in comp.; 'f. sparrow' चटका; हरिणी, सिंही, चकवाकवधूः, &.; 'f. friend' वयस्या, सखी, सहचरी, आलिः; 'f. apartments' अवरोधगृहं, शुद्धांतः, अंतःपुरं; 'a f. form' अब्दिपं, असिस्थानं ; 'a f. dress' सीने-पर्य-नेषः.

FEMININE, a. क्रेण (णी f.), क्रीजातीय, क्रीधमेन्-2 कोमल, मृद्, ऐलव, सुकुमार. 3 (In gram.) क्री; 'this word is masculine or f.' अय ज्ञाब्द: पुंसि क्रियां वा.

FEN, s. अनूप:, अनूप μ :, कर्छ μ :, पंक:, कर्दम:. -FENNY, a. जलाङ्य, सजल, पंकिल.

Fence, s. glaff, anaroi, riant:, rialit, aea, aroi:, glaff, aea, aroi:, glaff, aea, glaff, g

FENDER, s. अंगारगृति f. 2 वरूथ:, रथगृति:. FENNEL, s. ज्ञा-सा-लेय:, छत्रा, मध्रिकाः

FERACIOUS, See FECUND.

FERINE, See BEASTLY.

Ferment,-Ation, s. मंड:- $\dot{s}$, अभिषव:, केण:-नः, किण्व:-ण्वं, सुरामंडः, कारों बरः, नग्नड्रः (m.). 2 अंतः: क्षोभ:-ताग्रः-दाह:-उत्सेक:-वेगः, उत्तापः. $=v.\ t$. आ-कुलीकृ 8 U, अंतः क्षुभ् c., उत्सिष् 6 P or c., उत्तर्यं c., अंतवेंगं उत्पद् c., अंतः तप् c. $=v.\ i$. केनायते (D.), उत्सिष् pass., अंतः क्षुभ् 4 P or तप् 4 A, अंतस्तापं या 2 P. 2 क्षुभ् a. उत्तप्

Ferocious, a. रौद्र (द्री f.), उप, कूर, अतिकूर, दारुण, कूरकर्मन, मारात्मक, साहसिक (की f.); See Grim, Dreadful, also. —Ness, —Ferocity, s. रौद्रता, कौर्य, उपना, &c.

Ferreous, α . लीह (ही f.), आयस (सी f.), लीह-मय (यी f.), अयोधर्मन्.

FERRET, s. बभु:, नकुल:.

FERRUGINOUS, a. ले|हमलयक्त.

FERRULE, s. लोहबलय:-यं, लीइरक्षणी.

FERBY, s. तर:, तरणस्थानं, घट्टः; 'f. boat' तरनीः, त(ता)रणः-णि f., तरीः, तरालुः, उडुपः, वहिन्नं; 'f.-man' तरनायकः. नाविकः, तारकः, तारणः. =v. t. (over) नावा तृ 1 P or पारं गम् 1 P.

Fertile, a. शस्यपद, टर्वर, बहुफलपद, बहुशस्यद, अवंध्य, स्फीत; 'f. in produce' समृद्धशस्य. 2

(Fig.) निर्माणकुञ्चल, कल्पक, संविधायक. =ITY, =NESS, s. फलवना,फलदता, सफलता,अवंध्यत्वं, स्फीति f. =IZE, v. t. सफल-फलप्रद-a. कृ 8 U, फलदीक, आन्ये c., स्फीतीकृ.

FERULE, FERULA, 8. वेत्रं, दंडकाष्टं.

Fervent, a. चंड, उत्सुक, तीक्ष्ण, सातिश्चय, उप, सो-त्साह, आसक्त, व्यप्न, उत्कट, उत्तत, उद्युक्त, सोयोग; 'f. in piety' भक्तिब्यम, अतिभक्त. —Lx, adv. सोत्साहं, साशंसं, सोत्सुकं, व्यप्रतया, औत्सुक्येन, उत्कट-त्या. —Fervency, s. व्यगता, उत्साहः, औत्सुक्यं, उत्कटता, तीक्ष्यता, चंडता, आसक्ति f., मनोनिर्वेष:

Fervid, त. प्रचंड, तीत्र, तीक्ण, उत्तम, सातिश्वय, प्रख-र, तिग्म, उग्न. = Fervour, अ. प्र-,चंडता, तीत्रता, तीक्ष्णता, उत्तापः, उत्कटता, व्यग्नता; 'religions f.' अतिभक्ति f., भक्तिव्यग्रता, शब्दोन्मादः.

FESTAL, a. औत्सविक (की f.).

FESTER, v. i. पूर् 1 Λ, पूर्ताभू, नक्त 4. भू, सपूर्य α. भू. FESTIVAL, s. उत्सव:, मह:, पर्वेन् 2., क्षण:, उद्धवे:, उद्भव:, यात्रा, अभ्युदय:; 'public or general f.' यात्रोत्सव:

FESTIVE, a. आनंदपद, सोत्सव, हर्षण, सानंद, उत्सव in comp.; 'f. day' उत्सवदिनं. =ITY, s. उत्सवः, समुत्सवः, उत्सवकालः. 2 प्रमोदः, हर्षः, आनंदः, आह्वाःः FESTOON, s. माला, हारः, क्ज्र∫

Fetch, v. t. आह 1 P, उपा-आ-नी 1 P, उपा-दा 3 A. 2 निष्कृष् 1 P, उपान्द c., ख् c.; 'f. a deep sigh' द्रीध निश्वस् 2 P; 'what price does the book f.' कियता मूल्येन तत्पुस्तकं विकीयते; 'f. up' उद्-धृ 1 P, 10; आ-सद् c.; See OVERTAKE. - s. कपट, ज्याजः, अपदेशः, उपायः

Fете, v. t. तृत् с., तृष् с. = s. उत्सवः. Fетір, a. पूतिगंधि, पूत, असुगंधि, उप्रगंध, दुगँधः Fетов, s. दुर्गंधः, पूति-उप्र-गंधः

FETTER, s. निगड:-डं, बंधमं, पाञ्चः, ग्रंखला-लं.-७. t. निगडेन बंध् 9 P, संयम् 1 P, यंत्र् 10, निगडयति (D.).-ED, a. निगडित, पाञ्चबद्ध, संयत, ग्रंखलित, संदानित.

FETUS, इ. गर्भ:, भूण:, पिंड:, कललं-नं, गर्भस्थ: शिशु:. FEUD, इ. कलहः, कलिः, विमहः विरोध:, विपक्षता, दंहं, पुद्धं; 'family f.' गृहच्छित्रं, गृहरंश्रं, अंतेभैद:. FEUDATORY, इ. सामंत:.

Fever, s. जनर: (lit. & fig. ,, तापः, देहदाहः-ता-पः; 'inflammatory f.' दृहद्जनरः; 'typhoid f.' संनिपातज्ञनरः, तंद्रिकसंनिपातः; 'ardent f.' तापो-स्वणः; 'relapsing f.' मुक्तानुवंधी, संततः. = υ t. उत्-सं-तप् ०., ज्वर् ०. (ज्वरपति). = 1811, α. ज्वरानं, ज्वरप्रस्त, ज्वरानुर, ज्वरपीदित, ज्वरित, सज्वर, ज्वरि-स. 2 ज्वरीस्पादक, ज्वरजनकः Few a. अल्प, कतिपय, स्तोक, परिमित, मित, अपचर, अबहु; 'a.f.' कतिचित्, स्तोकाः, कतिपयाः = NE88, s. अल्पत्वं, स्तोकत्वं

Fiat, s. आज्ञा, निर्देशः, शासनं, नियागः, व्यवस्थापर्श. Fib. See Falsehood.

FIBRE, s. तंतु:, सूत्रं, गुण:, तंत्रं. 2 केस(श)रः-रं, अंशु:, पक्ष्मन् n. 3 शिरा, नाडी, स्नसा; 'f. of a lotus' मृणाल:-लं-ली, विसं. -ED, -OUS, a. तंतुमन्, सृत्रिन्, केसरिन्, तंतुमय (यो f.), शिराल.

FICKLE, a. चपल, चंचल, लोल, तरल, चल, अस्थिर, अनवस्थित, अधीर; (of persons only) चलचित्त, चंचलहृद्य, लोलबुद्धि, नैकभावाश्य, प्रकृतितरल, लोलचंचल-मित, अस्थिरबुद्धि. = NESS, s. चायन्यं, तरलता, लोलता, चांचल्यं, अधीरता, अस्थिरता, चलचित्तता, मनेलील्यं,

Fiction, s. कल्पना, रचना, स्टि रि.; मनःकल्पना-स्टि:, मानसी स्टि:. 2 मिथ्याकथा, किल्पता कथा. —Fictitious, a. कृतक, कृत्रिम, कल्पित, असत्य, मृषार्थक, कृटार्थ, कपट-भिथ्या-कृट in comp. -LY, adv. मिथ्या, सकपट, मृषा, सक्टं, सन्यार्ज-

FIDDLE, s. जा(सा)रंगी, पिन की. - v. t. सारंगीं वह c.; 'f stick' जारिका, कोण:, घंधीरेका.

FIDELITY, s. मित f., आसक्तता, अनुरागः, निक्रियटत्वं, विश्वास्पत्वं, स्वामि-प्रमु-निष्टा-मिकिः, अमेयताः; 'f. to a husband' पातिवत्यं, पितसेवा,
सतीत्वं, चारित्यं

FIDGET, v. i. चपल-चंचल-a. भू.=s. चापन्यं, चंच-लता. = Y, a. चपल, चंचल, लोल, अञ्चात, अधीर; See FICKLE.

Fie, interj. 智春 (with acc.), sometimes with gen.

FIEF, s. क्षेत्रं, भूमि f., क्षेत्रभूमि:.

FIELD, s. क्षेत्रं, भूमि f., वनः-मं; 'a collection of f. s' कैदारकं, कैदारं, कैदारं, किदारं, दें के किदारकं, केदारं, किदारकं, 'f. of battle 'रणभूमिः, रणाजिं, रणांगनं-णं, रणं, समरभूमः; 'f. marshal ' सेनापितः, बलाध्यक्षः, सम्पतिः, दंडनायकः, सेनानीः; 'f. sports'वन्नित्राडा, अरण्य-मृगया-विहारः; 'the general took the f.' सेनानीगुद्धाय प्रवृत्तः; 'they lost the f.' तिस्मयुद्धाय प्रवृत्तः, 'दे वतालः, स्थानं, विषयः. FIEND, s. पित्राचः, राक्षसः, भूतः, वेतालः; दृश्क DEMON also.—IBH, —LIKE, a. पित्राचनुल्य, आतिद्दाहण, पैत्राच (चां f.), राक्षस (सी f.), आसुर (री f.), अतिकृरः

FIERCE, a. उम्र, खूर, थेार, रैंद्र (द्वी र्त.), दादण, भीषण, भैरव (वी र्त.); See Dreadful, Grim also. 2 तीक्ष्ण, तीव, चंड, पखर, पदब, निहुर (of voice &c.). 3 संरब्ध, कोपज्वलित, क्रोधेंद्ध, कोपा- ्ड्रल, समन्य, कोपोहीपित, कोधव्यंज्ञ. =LY, adv. तीहनं, तीवं, डमं, कूरं, घोरं, चंदं, निहुरं, सकोधं, संरंभेण. =NESS, s. कूरता, टमत्वं, रीहता. 2 तीहणता, चंडता. 3 संरंभ:, अतिमन्य:, कोपोन्मादः, कोधातिज्ञायः. Fieby, See under Fieb.

FIFE, s. बेणु:, बंश:. -EB, s. बांशिक:, बेणुवाहक:: FIFTEEN, a. पंचदशन; 'f.-th' पंचदश (शी f.). FIFTY, a. पंचाशत; 'f.-th' पंचाश (शी f.), पंचा-शत्तम (मी f.).

Fig. s. (Tree) अंजीर:, न्यमोध:, उदुंबर: ; (fruit) न्यमोध, उदुंबरं, or ex. by फलं in comp.; 'I oare a f. for you ' ब त्वां तृगायापि मन्ये-गणयापि. Fight, v. i. युध् 4 A, विषद 9 P, संगन्द 1 P, संगमं आर्थ 1 A, वैरायते (D.), अति-आ-युध् (with acc.); 'f. a cause' कायोथं युध्. -s., -ING, s. युद्धं, रण:-णं, आयोधनं, समर:-रं, विषदः; See Battle. -EB, s. योद् m., युयुःसु:

FIGMENT, 8. कल्पना, मिथ्या-कल्पित-कथा, मानसी सृष्टि:.

FIGURANTE, s. नर्तकी, लासिका.

Figure, s. आकार:, रूपं, आकृति f., मूर्ति f. 2 काय:, देह:, विमह:, अंगं, गात्रं, वपुस् n., (Body q. v.). ${f 8}$ सर्तिः, प्रतिमा, प्रतिरूपं-कृति $f.\ {f 4}$ अंकः. ${f 5}$ अलंकारः, 'f. of speech' बाक्यालंकार:. 6 रूपकं, आरोप:, लक्ष-.णा, उपलक्षणं-णा, उपचारः. 7 प्रतिष्ठा, गौरवं, यज्ञस् n., वर्ण:, कीर्ति f. ; See FAME. - v. t. वि-धा 3 U, विरच 10, निर्मा 3 A, सं-परि-क्रा c. 2 वर्ण 10, चिच् 10, लिख 6 P, वि-आ°, रूप् 10, चित्रीक 8U, कर्बुरीकृ. 3 (To oneself) वि-भू c., चित् 10, क्रां c., विगण् 10. -FIGURATE, a. साकार, रूपवत्, मूर्तिवत्, सरूप. -FIGURATIVE, a. सालंकार. 2 लाखांगक-औपचा-रिक (की f.), उपलक्षित; 'f. use' उपचार:. =Lv, adv. सालंकारं, सोपलक्षणं; ' to be used f. ' उपचर् pass. (with loc.); अचेतनेपि कूले चेतनवद्यचार-दर्शनात, तस्याचेतनवद्यचर्यते (S. B. 99, 100). FILAMENT, s. केश (स)र:-रं, तंत:, सूत्रं, पक्ष्मन् n., अंदा:; 'f. of a lotus' मणाल:-लं, विसं, किंजल्क:. Filch, v. t. मुद् 9 P, चुर् 10, अप-ह 1 P. =ING, 8. स्तेयं, अपहार:, चौर्य, मोवणं.

FILE, 8. पंक्ति f., आविल-ली f., भीण-णी f.; 'f. of an army' दंडच्यूहः, सन्ययेणः, बलविन्यासः 2 सूत्रं, गुणः, ततुः 3 लेख्यभणी, लेख्यपनसमूहः 4 वधनः, पनवरस्यः:- v. ६ यथाकां रच् 10 or भेण्यां आहिह् c. 2 घ्यू 1 P, मृज् 2 P. = v. ं. व्यूहेन प्र-या 2 P. FILIAL, a. पुत्रानुरूप, पुत्रयोग्य, पुत्रीयः; gen. पुत्र in comp.; 'f. duty' पुत्रधर्मः; 'f. affection' पित्-बास्त्रस्यं, पित्भिक्ति f. = Lx, adv. पुत्रवत्, पुत्रधर्मानुक्र-पेर-FILIATION, 8. पुत्रस्तं, प्रशिक्तरणं.

FILINGS, s. लोहचूर्ण-क्रिहं, लोहजं.

FILL, v. t. इ-पू 3 U, भू 3 U, आ-बि-सं-बि 5 U, प्र-आ-सं-पूर 10, आ-सं-कृ 6 P, व्याप 5 P, व्यवप 5 A, आय 5 U, better ex. by 'f. ed'; 'it f.-ed my-heart with terror' तेन मम हदये भयसं-कुल बभूव. 2 प्रचरीक 8 U, बहुलीक, सं, लीक. —s. Ex. by यथेच्छं, पयोसं आतृति, प्र-नि-कामं; 'drank his f.' यथेच्छमपिबत; नीवारीदनमंड पर्योतमाचामति (U. 4) 'drinks his f. &c.' —ED, a. पूरित, पूर्ण, सं-परि-पूर्ण, आ-सं-कींग, संकुल, आ-समा-कृल, व्यात, नि-सं-चित, आयत, संभृत, आविष्ट, गर्भ in comp. FILLET, s. पृष्टः, बंधनं, वेष्टनं, बंध: (केशानां).

FILLIP, s. अंगुलिपहार:-पात:-ताडनं, छोटिका.

म्पार्टाम, ४. अगुलिप्रहारः-घातः-ताडन, छाटिका. Filly, ४. किशोरी, बालतरगी-वाजिनी-घोटिका.

FILM, 8. पटले, स्क्मतंतुः, स्क्मत्वच् री., पुट:-टं; 'f. of the eye' अक्षिपटलं, अंतर्थानं = प्र. व. बटलावृत, सपटल

FILTER, v. t. जाध् c., संतृज् 2 P, पू 9 U. 🖚 v. i. निर्गेल् 1 P, निस्पंद् 1 A, नि:सृत्य जाुध् 4 P.

FILTH, s. मल:-लं, कालुष्यं, मालिःयं, अप(व)स्करः, कलंकं, खलं, पंकः, कर्दमः. - प्र. a. मिलन, कलुष, समलं, मलीमस, मलद्षित, पंकिल, पंकित्. 2 अशुष्क, अमेध्य, अपवित्र. 3 करिसत, निंप, गर्धः, द्षणीय, कु-कद् pr. Fin, s. पक्षः, देहिषः, वाजः (मन्स्यानां); f.-footed' जालपादः-दः - LESS a. पश्चहीन-एहित. - Finny, a. सपक्ष, पक्षविशिष्टः

FINAL, a. अंतिम, अंत्य, अंत-श्रेष in comp., पश्चिम, चरम. 2 निःसंदेह, परिच्छित्र, सुनिश्चित, अश्वित्य, सुनिर्णात. 3 अपरिवर्तनीय, अश्वित कार्य. =LY, adv. अंततः, अंते, श्रेष. 2 निरुत्तराया, सुपरिच्छेरं.

FINANCE,-s, s. आय:, कर:, बिल:, धमागम:, जुन्कं, राजस्वं; 'his financial condition is prosperous' परिस्कीतं तस्य कोशजातं: -FINANCIER, s. कोशा-ध्यक्षः, धनाधिकारिन् m.

Find, v. t. आप 5 P, रुस् 1 A, अधिगम् 1 P, विद् 6 U, आ-समा-सद ०., दृश्च् 1 P; इ-या 2 P, (acc.), प्रतिपद 4 A. 2 (F. out) कुध् 1 P, जा 9 U, अवगम् 1 P, अव-इ 2 P, वि-स् ०.; निरूप् 10, अनुस्धा 3 U, उपलस्, अन्विष् 4 P; निर्णी 1 P, निश्चि 5 U, अव-निर्-धृ 10; 'they found him guilty 'सोपराधीत ते निर्णिन्यः, तैः सोपराधी स्थापितः 3 इप-संकृष् 10, चित् 10. 4 व्या-ख्या 2 P, व्या-कृष् 8 U, इयन्तिकृः -ING, s. अधिगमः, अवाति f. 2 निर्णयः.

PINE. a. स्रम, तन्, श्रंदण, अस्थ्रल, बि.ल; 'f. cloth' स्मननसं, अञ्चल, स्रमासः n. 2 तीश्ण, तीन, कुझासीय, मामिकः 3 पेलव, सुकुमार, कोमल, सृदु. 4 विश्वज्ञ, वि-मल, विमेल. 5 परम, बच्चम, इन्कट, विश्विट, 6 सूदर, कांत, श्रोभन, वाम, बाह, कुमाह्य, सुभग, हुक्क. by त

in comp.; 'of f. teeth' सुदती; 'having f. eyes' सु-हान-कोचना; 'a f. day' सुदिनं; 'f. art' कला; 'f.-fingered' लघुहरत; 'it is a f. proposal' उदार:-प्रथम:-कल्प:. -s. दंड:, अर्थ-धन-दं-दः; 'liable to f.' दंडचः; 'in fine' अततः, त्रोवे, एतावता, एवं च. -v. t. दंड् 10 (two acc.), दंड् दा c. (दापयति) with instr. of giver. 2 शुध्-सं, विरलतया. 2 चार, सुष्टु, सुंदरं, सु pr. - NESS, s. सुक्ष्मता, विरलता, तीक्ष्णता, &c. 2 कांति f., ज्ञामा, चारता, लावण्य. - FINERY, s. ज्ञामा, आंदवर:, बा-धाना। 2 अलंकार:, मंडनं, भूषणं, प्रसाधनं, आंभरणं, परिकर्मन् n., परिक्कार:; 'fond of f.' प्रयमंडन, अन्तंकारियय.

FINGER. s. अंगुलि-ली f., करबाखा; 'fore-f.' तर्ज-नी, प्रदेशि(श)नी; 'middle f.' मध्यमा; 'third f.' अनामिका; 'last f.' कनिष्ठा, क्विष्ठिका, कर्नानी-निका; 'f.-ring' अंगुलीय, अंगुली(सी)यकं, ऊर्मि-का; 'three f. s in breadth' त्र्यंगुलं (दाह). -v. t. अंगुल्या स्पृश्च or प्रामुख 6 P.

FINICAL, a. अतिसूक्ष्म, एकांतकोमल-पेलव, अत्युक्कुष्ट. FINISE, v. t. समाप् c.. सं-पू c.-पूर् 10, निर्वृत् c., अवसो 4 P, नि:-सं-पद् c., साध् 5 P or c.; अंतं गम् 1 P, नि:-शिष् c., नि:शेषीकु 8 U, पारं गम्. 2 संस्कु 8 U, पारं पक्, यन्नतः साध्. -s., -ING, s. समाति f., अंतः, निर्वृत्ति f., सिद्धि f., अंतगमनं, &c.

FINITE, a. प्रमेय, परिच्छेय, निरूपणीय, नियत, सम-यौद, परिभित्त, सायंत; 'not f.' अनंत. =LY, adv. समर्था;, नियतं

FIR-TREE, s. देवदाह m., n., बाकपादपः, पारिभद्रकः, भद्रदाह, बुक्तिलेमं, पीतदाह, दाह, पूर्तिकाष्टं-

FIRE, s. आग्न:, वैश्वानर:, ज्वलन:, अनल:, पावक:, क्रवानुः, बह्नः, जातवेदाः, हुताश्चनः, शिर्खा, हुत-भुक्, हुतवहः, वहिः, शुष्मा, कृष्णवर्त्मा, तनूनपात्, डब-बुंध:, शिखावान, हव्यवाहन:, हिरण्यरेता:, चित्रभानु:, विभावमः, बाकाः, श्वाः, कृपीटयोनिः 2 तेजम् गः, सत्वं, उत्साह:; ' on f. ' अभि-इतवह-परीत, अभिदीत ; 'submarine f.' वाहव:, और्व:, वडवानल:; 'set on f. ' दह c., दीप c., अमि विस्ज् 6 P (with loc.); अग्निना ज्वल c. or दह c.; ' take f. '; See under CATCH. = v. t. दह 1 P, जवल c., इंध् 7 A, अग्नसात्क 8 U. 2 उत्तिज्ञ., उदीव् ., प्रोत्सद् ., प्रचंद 10. संक्षम c., पेर c., संधक्ष 10. -v. i. दीए 4 A, ज्वल 1 P, दह pass. 2 लोहगोला-न प्राधिष 6 P or विश्वज 6 P. ' F.-arms ' आग्नेया-आणि; श्र.-brand' अग्निकार्ष, अंगार:-रं, अलातं, उल्का, समुद्धः 'f.-fly '-पतंगः, ब्रह्मः, खयोतः, ज्योतिरि-गण:, प्रमाप्तिद:; 'f.-pan ' See Hearth; 'f.- place' चुलि-जी f.. अश्मेल, क्यानं, क्यानं, आक्रिक्-णी, शंति(दि)का; 'f.-proof' अदाह्य; 'f.-side' अ-प्रिस्थानं, &c. (f. place); (f.-side comforts प्रस्कु-खानि); 'f.-wood' १ धर्मं, इध्मं, द्राग्याद्य; 'f.works' अग्निकीडा,-द्रव्याण. – FIERY, क. आप्रेम (यी f.), तेजिश्वन्, अग्निमय (यी f.). 2 सुरूभकोष, श्मिकीपिन, कोधन, कोधिल, कोपशाल, संर्मिन्. 3 ब-म, तीक्ण, म-,चंड, तीन.

FIRM, a. दृढ, स्थिर, निभल, अचल, अविचलित, अ-स्वालित, धीर, अकंपित, अकुब्स, धृतिमत, व्यवस्थित; 'f. step' अस्वालिता गतिः 2 गाड, घन, दृढ, अशि-थिल, अविरल, सांद्र, सुसंहत, दृढसंक्षि; 'of a. f. mind' स्थिरधी, स्थिर-निभल-मित, दृढानमन्; 'f. in friendship' दृढसीहद, गाडसञ्च्य — s. विकालन-संसगः, समवायः, संभूय समुत्थानं — LY, adv. दृढं, गाढं, घनं, स्थिरं, धीरं, निभलं, &c.; 'f. rooted' वद्य-क्ट-मूल; 'f. devoted' दृढमिक्त; 'f. joined' दृढबद्ध, दृढसंधिः — NESS, s. दृढता, स्थैर्यं, दृढिमन् m., धैयँ, धृति तः; अक्षोभः, अस्वलनं, अकंपः 2 संङ्ति ति, घनता, संधिः

FIRMAMENT, s. आकाद्याः-ग्नं, नमीमंडलं, नभस्तलं; त्र्योमन् n., गगनं-णं, खं, अंतरीक्षं, तारा-बदु-पथः, ख-गोलः; See Sky also. =AL, a. वैहायस (सी f.), आंतरीक्ष (क्षी f.), आंतरीय, नभःस्थ

FIRST, a. प्रथम, आय, आदिम, पूर्व, अग्रिम, पाक्तव् (नी f.). 2 मुख्य, प्रमुख, प्रधान, अग्रस, प्रवर, भेठ, वरेण्य, अमणी, अग्रेसर, वर in comp.; See PRINCI-PAL; 'f. half' पूर्वोधैः; 'f. part of day' पूर्वो-ह्रः; 'f. part of night' पूर्वेरावः; 'for the f. time' प्रथम; 'from the f.' प्रथमावधि, आग-थमं; 'f. of all, in the first place' प्रथम-आदी-तावतः; 'f.-born' अग्रजः, पूर्वेतः, अग्रज्यम्म् m., ज्येठः, अग्रसः, अग्रिमः; 'f.-fruits' प्रथम-आदि-अप-फलं, प्रथमोत्यनः; 'f.-rate' श्रेष्ठ, ब्रक्कट, विश्वदतम, परम, बत्तम. —adv., —LY, adv. प्रथम, पूर्वे, प्राक्त, आदी, अभ, प्रस्तात्.

Fiscal, a. धनसंबंधिन्-

FISH, s. मन्स्यः, मीनः, झषः, बैसारिणः, अंडजः, बिसारः, राकुलिन् m., पृथुरीमन् m. = v. i. मन्द्रयान् सद्
9 P or धृ 1 P or अंधृ 9 P. 2 अनुख 1 P; 'f.basket' मन्द्रयाभाने, कुवेली; 'f.-hook' बडिशंसा-ती, मन्द्रयवेधनं, 'f.-ing net' जालं, भानायः,
कुविनी; 'f.-market' मीनविक्तयस्थानं; 'f.-monger' मन्द्रयविकायः, 'f.-pond' मीनाभयः, मृत्द्रयालयः, मन्द्रयपूर्णं, सदः; 'f.-spawn' मन्द्रयांडं; 'f.
woman' मन्द्रयविकातीः = EB, = EBMAN, s. धीवरः,
कैवतः, दासः-माः, जालिकः, मन्द्रयाजीवः, मन्द्रयोपजीविन् m., मान्द्रियकः, निवादः = EBS, = ING, s. धीवरकर्मन् n., मन्द्रयवेधनं-महणः

Fissile, a. भिदुर, भिदेलिम.

FISSURE, s. छिंडूं, रंभ्रं, संधि:, भंग:, विदल्ल:-लं, भेद:; (in the ground) विलं, गर्त:-तों, विवरं. =v. t.।वि-दू 10, विदल् c. (दलयित).

Fist, s. मृद्धि m. f. -ही, 'fisticuffs' 'blows with the f.' मृद्धियात:-प्रहार:-पुद्धे, मृद्धीमृद्धि-पुद्धे; 'doubling or clenching the f.' मृद्धिबंध:-संमाह:, खर:. = v. मृद्धीमृद्धि युध् 4 A, मृद्धिना तद्ध 10 or प्र-ह 1 P. Fistula, s. नाद्धि-दी-लि-ली f., नादीवर्ण, नादीक्षतं; 'f. in anus' भगदर:.

Fir, a. योग्य, क्षम, न्याय्य, अनुरूप, उपपन्न, युक्त, उ-चित, यथाई, सम्चित, यथायोग्य, संगत: oft. by अह or pot. pass. part.; 'to be f. for 'ag 1 A (with dat.), युज्-डपपद pass.; अई, उचित-योग्यa. भ; 'f. to do a work' कमक्षम, अलंकमीण. = v. t. या 7 U, 10, समा-सं-धा 3 U, योग्य-यक्त a. क 8 U; 'f. an arrow ' बाजं स-धा; See Fix; 'this ill f. s thee ' नैतदनुरूपं भवत:; ' f. out ' सज्जीक सन्नह c., डपकाणै: उपका c., or संयज or उपस्क: 'fit up' Decorate, q. v. -v. i. युज्-उपपद-pass., श्चिषु pass., युक्त a. भू; 'this f. s well ' सिश्चमे-तत् (Mal. 1), सुसंगतिभदं .- ह. आक्रम:, आवेश:, अवतार:, अभिभव:; 'f. of anger' कोपावेदा:; 'f. of fever ' ज्वराक्रमः, ज्वराभिभवः. 2 मूर्छा, भ्रमि ° f., भ्रामरं. = FUL, a. चल, चपल, चंचल, अनि-त्य, विषम, लील, अस्थिर. -LY, adv. वृक्तं, ड-चितं, सम्यक्, यथाईं, सांप्रतं, स्थाने.-NESS, ह. यक्तता, योग्यता, क्षमता, पात्रता, उपयोगिता, उपपात्ति f., संग-ति f., पर्याति f., याथाध्यं, देशरूपं.

FITCH, 8. चणक:.

FIVE, a. पंचन, पंचन, पंचनय; 'in f. ways' पंच-भा;, 'f. times' पंचकृत्व:; 'f. fold' पंचनुण a. =FIFTH, a. पंचम (मी f.).

Fives, s. कंदुककीडा.

Fix, v. t. स्था ० (स्थापयित), प्रति-सं-°; नि-धा 3 U, निरुद्द ०.; 'f. your dwelling there' तत्र वसिंत कुढ, तत्स्थाने निवस. 2 स्थिरिक 8 U, वृढिक 3 (F. upon) निर्णा 1 P, निर्धि 5 U, अव-धृ 10, निरुप् 10, सं-परि-कृष ०., निर्देश 6 P, निर्धुण 7 A, 10. 4 कंध् 9 P (lit. & fig.), युग्ज, आसंज् ०., निर्देश ०.; 'did not f. her love on him' तास्मन्त्र बंध भावं (R. vi. 36); 'f. the eyes' दृष्टिं निर्देश ०., लक्षे बंध, अनत्यद्षट्या-अनिमेषेण-स्तिमित-लेखनेन-इग् 1 P; 'with his eyes f.ed on my face' मन्मुखासक्तदृष्टिः; त्यापृ ०., उमामुखे व्यापात्यामास विलोधनानि (K. III. 67); 'f. an arrow' सं-धा 3 U, (धनुष्दमोधं समधक्त बागं K. III. 66); 'f. the mind' मनः-विष्-निविश्व ०., от युज् от

बंध or आ-धा, एकाम a. भु; तेन उपदेशेन मम चेतित दृढं पदं चने ' the advice is firmly f.ed &c. ': ' I am in a f. ' चक्रांतराहिथत इवाहिम. =ED, a. व्यवस्थित, स्थिरीकृत, स्थापित, प्रतिष्ठित, निरूड. 2 नि-यत, निर्धित, ध्रव, स्थिर, दृह, निश्चल, अचल; See FIRM. 3 सक्त, आ-सं-सक्त, सं-परि-लग्न; निविष्ट, बद्ध. 4 स्थावर, अजंगम, भ्रव; ' firmly f. ' दृढबद्ध, बद्ध-मूल, प्रतिष्ठित, रूडमूल; 'having the gaze f.' ' with a f. look ' आसक्त-बद्ध-दृष्टि, स्तिमित-अनि-मेष-लोचन; 'having the mind f. (on one thing)' एकामचित्त, अन्यमनस्क, निविष्ट-आसक्त-मनसः एकतान, अनन्यवृत्ति, एकाप्र, एकायन, एकसर्ग, एकाप्रच, एकायूनगत; 'of f. resolution ' दृढ्विभय-संकल्प, धीर-स्थिर-मति, स्थिरधी. - EDLY, adv. वढं. स्थिरं, भूवं, &ः: स्थिरदृष्ट्या, अनिमेषेण, स्तिमितं, ए-कात्रत्या, &c. = EDNESS, s. Firmness, q. v. = ITY, s. स्थिरता, स्थैर्य, निष्ठा; ' the mind devoid of f. rambles' मनी निष्ठाज्ञन्यं भ्रमति (Mal. 1). -TURE, 8. स्थावरद्रव्यं.

FLAG, s. ध्वजः, केतुः, पताकाः ; 'f.-staff' ध्वजःदंडः-यष्टिः स्तंभः. 2 (Stone) शिलापदः-मस्तरः =v.i. अ-वसद् 1 P, रहै-गैले 1 P, ध्वंस् 1 A, अपाच-क्षि-pass. 2 (Of persons) शिथिलवल-अवसम-भगोत्साह-a. भू, अंगानि मुच् 6 P; See Droop. =v.t. शिलाभिः आस्तृ 5 U. = GY, a. शिथिल, क्षीग, अवसन, श्रथः

FLAGELLATE, v. t. कज्ञाया तड 10 or प्र-ह 1 P or आहत् 2 U. = ION, s. कज्ञायात:, कज्ञापहार:.

FLAGEOLET, s. व दा:, वेण:.

Flagitious, a. घोर, दाहण, अतिदृष्ट, अतिदृष्ट्रंच, अ-ति-नहा-पापिन्, अतिर्नियः = NESS, s. महा-अति-पापं-पातकं, अतिदृष्टता, घोरता, दैरात्म्यं

FLAGON, 8. पानपात्रं-भाजनं, पुटग्रीवः, कंसः-सं-

FLAGRANT, a. धोर, दाहण, अतिदुष्ट, अतिर्विय, पा-पिष्ठतम. 2 सर्वज्ञात, लोक शसिन्छ, सुप्रकाज्ञा, सुन्यक, पुर:-स्फुरत्. -FLAGRANCY, s. घोरता, आतिदुष्टता ; सु-च्यक्तता.

FLAIL, s. मसल:-लं, कंडनी-

FLAKE, 8. हिम-तुषार-लव:-कण:, हिमतूलं, तुषार-हिम-घन:. 2 शकतः-सं, लवः, कणः, अन्यभागः. 3 फलकः, संस्तरः. = v. i. शुक्तीभू 1 P. = v, a. स शकतः.

FLAMBEAU, s. उल्का, अलातं, उन्मुकं.

FLAME, s. saim, शिखा, अविस् f., n., कील:-ला, अमिज्वाला-जिह्ना; 'in f. s' ज्वलत, हृतवहपरीत, दश्चमान. -v. t. उवल् c., हीप् c., दह् c. -v. i. उवल् 1 P, दीप् 4 A, दह् pass. -ING, a. उच्लिख, प्रदीत, अधिरम, उज्ज्वल, उवलित, ज्वलत; 'f. fire' ज्वालाभः. -Y, a. शिखा-ज्वाला-मय (यी f.), शिखिन.

FLAMINGO, s. मराल:, राजहंस:.

FLANK, 8. पार्थ:-थें, पक्ष:, कक्षि:, उत्संग:, पार्थ-पक्ष-भागः, पार्थांगं. = v. पार्थतः रक्ष or गुप् 1 P. 2 पार्थ-तः अभिद् 1 P. 3 स्टू र 6 P, निकटे-पार्थ-वृत् 1 A; See BORDER.

FLANNEL, s. अर्णाय:, श्रीर्णपटं.

FLAP, v. t. बि-भ 5, 9 U, 6 P, डिस्प 6 P, चल c.. आ-स्फल् c. =v. i. आस्फल् 1 P, विध-उत्सिप्-pass. - s. पालंब:, लोलक:. 2 (f. ing) आस्फालनं, विधून-नं, विध्वनं, उत्क्षेप:-पणं; 'f. ing of ears' कर्णताल:. FLARE, v. i. लोलशिखपा ज्वल 1 P. = s. लोलशिखा, कंपितज्वाला.

FLASH, v. i. स्कर 6 P, दीप 4 A, वि-लस 1 P, वि-धत 1 A, सहसा प्रकाश 1 A or ज्वरू-1 P, आचिरं प्र-भा 2 P. 2 विद्युद्देगन-अकस्माद-उदि 2 P or आविर्भ 1 P or उत्पद् 4 A. = s. स्फरणं, स्फरितं, विलास:, सहसा दीति f., आभासः, विश्रमः, आचिर-क्षण-प्रभा, प्रभाकंप:, क्षणयुति f., अचिर्यति:. • Y, a. क्षणप्रभ. तैजस (सी f.). f 2 असार, नीरस, फल्गु, निःसत्त्वः

FLASK, s. काचपात्रं-भाजनं, पानपात्रं, प्रयोव:.

FLAT, «. सम, समस्य, समरेख, सपाट, अभग्न. 2 निम्न, अनुन्न, नत, अनुन्नतः 3 असार, नीरस, फल्गु, विरस, रस-स्वाद-हीन, निस्तेजम, निःसत्त्व. 4 स्पष्ट, स्फट, व्यक्त, अवन्न, असंदिग्ध, सुव्यक्त, परिस्फट. 5 अवार्ने गत, दंडवत् क्षिप्त; 'he laid himself f. on the ground ' भुमी दंडवत्पतित: ; ' f. surface ' समर्ष्ठ; 'f. roof' रृष्ठ; 'f.-nosed' अवनाट, अवटीट. अवश्वर, नत-चिपिट-नासिक. =s. समभूमि f., समस्थलं-ली, समस्थानं, पाटः 2 निम्नभूमिः 3 सैकतं, पुलिनं 4 पत्रं, फलक:-कं. 5 मंद:, अनदात्त:, मंद:. -LY, adv. समं. 2 स्फ्रुटं, सुव्यक्तं, अवक्रं, असंदेहं. - NESS, s. समता, निम्नता, असारत्वं, &c. -TEN, v. t. समीकृ 8 U. 2 आ-अव-नम c. (नमयति), नमीक, निम्नीकृ. 3 रसं ह 1 P, नीरसीकू = v. i. समीभू, नषीभू.

FLATTER, v. t. सं-अभि-परि-स्त 2 U, प्र-शंस 1 P, चादवचनै:-स्तृत्या-सांत्व 10 or संत्व c. or उप-लल 10 or प्रतिभ c. or आकृष् 1 P, उपस्त्रंद 10. 2 चाट्नि वच्-ब्र 2 P, प्रियं वद् 1 L. 3 अनु-नी 1 P, भा-राध् o., मिथ्या प्रशंस or श्लाघ 1 A. 4 मिथ्या आ-शां उत्पद् c. or बृध् c. = ER, s. चाटुकारः, संस्तावकः, सांत्ववादिन् m., प्रशंसकः, प्रियंवदः, चाटुवादी, मिथ्या-शंसक:. = ING, a. स्तृतिमय (यी f.), परितोषक, प्री-तिकर (री f.), पशंसामय.=INGIY, adv. चाटुक्त्या, अतिप्रश्नासापूर्व, सांत्वनपूर्व. = ४, ८. संस्ताव:, स्तुति $f\cdot$, स्तवः, चाटु $m.\,n.$, चाट्निः $f\cdot$, अतिप्रश्नंसा, सां-त्वनं-ना, उपलालनं, मधुर-प्रिय-वचनं, सांत्ववादः, मि-थ्याप्र सा, व्याजस्तातः, चाटुवादः 2 अनुनयः, आरा-धनं, संतोषणं.

FLATULENT, a. बात-बाय-मस्त, बद्धवात, वातपुत्त,

वायुर्ण, वातुल. -FLATULENCE, -OY, & वायु: वातः, वायुक्तता, अंशाध्मानं, वातिकत्वं.

FLATUS, s. बात:, बायु:, अन्नवायु:.

FLAUNT, v. i. सावलेपं चल-चर् 1 P, सद्दै-उद्धर्त-विकटं-परिक्रम् 1 U, 4 P. -ING, a. उद्भतगात, विलासाइ मंदगामिन्, दर्शनीयमानिन्, सुभगमन्य; '& f. gait ' विकटा-धीरोद्धता-गति:.

FLAVOUR, s. आ-,स्वाद:, रस:, इचि f. =v. t. सरसa. कृ 8 U. -ED, a. सरस; ' well-f.' सुरस, स्वाद. सुर्गाद. -LESS, त. अरस, नीरस, विरस, अस्वादु. -OUS, a. HE, स्वाद, सरस.

FLAW, s. दोष:, छिदं, रांभ्रं, वैकल्यं, न्यनता; 'seeking or finding f. s 'रंभान्वेषिन, छिद्रान्वेषिन, दो-वैकन्क. 2 चंडवातः, प्रभंजनः; See Hurricane. 3 भंग:, संधि:. भेद:, रंश्रं, छिद्रं; 'f. in a jewel' पुलकः, खंड:.- v. t. किह 10, न्यूप, 4 P.-LESS, a. निर्देश: See FAULTLESS. 2 निश्चिद्र, नीरंघ. - प, a. सरंघ, सच्छित्र, सदीष.

FLAX, 8. क्ष्मा, अतसी, उमा; शणं; 'f.-comb' उमामार्जनी. -EN, a. श्रीम-औम (मी f.).

FLAY, v. t. चर्म आनी or निर्ह 1 P or दक्षित 6 P or निष्कृष् 1 P, निस्त्वचयात (D.), निस्त्वचीक 8 U, त्वक्ष् 1 P. = ER, s. त्वन्विदारकः, चर्मनिष्कर्षकः. -ING, इ. चर्मनिष्कर्मणं, निश्चर्मकरणं.

FLEA, 8. मक्षिका, मत्कुण:, देहिका, तल्पकीट:. =v. 1. देहिका: अपनी 1 P.

FLEDGED, a. संजातपक्ष, गरुत्मत, सपक्ष, पक्षयुक्त. FLEE, v. i. पलाय 1 A, अपन्नम् 1 U, 4 P, वि-म-हूं 1 P, परा-इ 2 P, अपधाव 1 P, अप-निर्-गम् 1 P, अप-स-सप् 1 P. 2 त्यज् 1 P, परिह 1 P, बुज् 10.

FLEECE, s. मेषलो(री)मन n. = v. t. (लोग) छिट् 7 P or लू 9 U. 2 अपह 1 P; 'f. ed' इत-सर्वस्व. = CY, a. बहलीमन्, लोम्बा, लोमावस-

FLEER, v. t. अव-उप-हस् 1 P, तिरस्क 8 U, अद-मन् 4 A, अव-ज्ञा 9 U; See Contemn. - 8. डप-अब-हासः, तिरस्कारः, अबहेलना, अवज्ञा.

FLEET, क नौसमाज:-साधनं, पोताविक f., युद्धनौसमू-ह: -v. i. इतं-शीपं-प्रसप् 1 P or गम् 1 P, वेगेन च-ल 1 P, त्वर् 1 A. - a. वंगवत्, ज्ञीम-त्वरित-ल्रध्-गति, प्रजविन्, अतिरंहम्, जवन (नी f.), ज्ञीप्रगामिन्, महा-जव ; 'f. as the wind' वायुगति, वायुवेग ; 'f. as thought' मनोजव. -ING, a. क्षाणिक, क्षणभंगर, अ-भ्रव, क्षणस्थायिन् ; See Fickle. -LY, adv. इतं, जीवं, लघु, सत्वरं, जवेन, वेगेन, रहसा. -NESS, s. दे-गः, प्र-,जवः, रहस् n., त्वरितगति f.

FLESH, 6. मांसं, आमिषं, विश्वितं, ऋब्यं, तरसं, पललं; ' dried f.' वबूरं-रा, उत्तर्त, जुडकं मांस. 2 श्वरीरं, विषयसेवा, विषयासाक्ति f.; 'f. dibt or mest ' मां- साहार:, 'f.-colour' मांसवर्ण:-राग:, लीहित:; 'f.-monger' मांसविकायिन —LESS, α . अमांस, अपुष्ट, मांसहीन. —LY, α . शारीरिक-दैहिक (की f.), विषयि- α , सांसिक-ऐहिक (की f.), α . मांसल, पुष्ट, पी- α , पीवर, मेदिहान्; See Fat.

FLEXIBLE, a. आ ,नस्य, कुंचनीय, नमन-कुंचन-शील, कांमल, मृद, आयस्य. 2 अनुनेय.

FLEXION, FLEXTURE, s. आ-,नति f.-नमनं ; भं-गः, आ-अव-कुंचनं, वक्रता, विक्रमन् m.

FLEXUOUS, a. दक, कुटिल, जिस, भंगुर.

FLICKER, v. i. चल् 1 P, चंचलतया ज्वल् 1 P, ली-लिशक्या ज्वल्, चंचलीभू 1 P. 2 पक्षी आ-स्पत् c. =ING, a. चल, चंचल, अस्थिर, लील. =s. चंचलिश-का, चलन, चांचल्यं

Filmsy, a. असार, फल्गु, सारहीन, निर्वल, निःसत्त्र, अस्पवल, श्लीणशांकि. = NESS, s. असारता.

Fixnen, v. i. विमुखी-पराङ्गुखी-भू 1 P, विचल् 1 P, विचल् 1 P, विचल् 1 A, (abl.); पलाय् 1 A, त्यज् 1 P, त्यवस्या निर्गत् 1 P or अप-सूर् 1 P, मुखं परा-वृत् c. — ING, s. निवर्तनं, विमुखता, विचलनं, विमुखीनवर्तं.

FLING, v. t. (सहसा-बलेन) क्षिप 6 P, अस् 4 P, मुच् 6 P, बि-सज् 6 P, पत् c., ईर् c.; 'f. away or off' अपक्षिए, निरा-क्क, अपास, अप-हा 3P; 'f. open' सहसा or बलाद अपाइ 5 U. = s. क्षेप:-पणं, पात:-तनं, प्रक्षेप:-

FLIRT, s. अर्गिः, अग्निमावन् m., अग्निमस्तरः - Y, a. अग्निमस्तरमय (यी र्र.) - 2 कठिणहृदय, पाषाणहृदय-FLIP, s. आधातः, महारः, आस्कालनं

FLIPPANT, ब. वाषाल, वावट्क, निःसार, वाक्षंपल. 2 षपल, अस्थिर, लील, चंषल. =LY, ado. वाक्षाप-स्येन. =FLIPPANCY, ब. वाक्षापन्थं, वावट्कता; निः-सारता. 2 प्रगत्मता, लील्यं, चापल्यं.

FLIRT, ø. ६. सहसा क्षिप् ६ P. - v. і. अन-हस् 1 P, अधिक्षिप् ६ P. 2 वि-अस् 1, 4 P, विलस् 1 A, क्ष् 1 A, क्ष् 6 P. - s. आकिस्मकक्षेपः 2 विलासिनी, लीलावती, चपला, प्रवस्माः - ATION, s. लीला, हेला, विश्वमः, विलासः, हावः, खेला, प्रेमलीला 2 संदन, क्षुक्, हृदयकंपः

निक्षण, ०. ं. लघु चल् 1 P, तुतं वि-म-सप् 1 P, स्था-नात्स्थानं गम् or चल् 1 P, इतस्ततो अस् 1, 4 P. 2 म-डत्-डी 1, 4 A, स्योग्नि विस्त् चपलीम्. = TING, ३. भ्रमनं, चस्तं, लघु संपेण.

FLITCE, s. वसूर, जूकरोत्तते.

FLITTER, s. चीर, कोट:, वसकेड:-डं.

FLITTERMOUSE, s. जतुका, अजिनपत्रा.

अध्यात र. र. र प्र 1 A; तु 1 P. 2 मास् 1 A.=v. र. कुं 0, वह 0. ±8. प्रवं:, डडुप:, कोलः, वहिषं, तरणः-णी, तर्रिः FLOCCULENT, a. तांब्र, धनीभूतं, स्थाने.

FLOOK, s. यूथं, संघ:, निवह:, समूह:, कुलं, गण:; See MULTITUDE; 'f. of cattle ' पांत्र ंत प्रांतुलं, गो- हंदं-कुलं; 'f. of sheep ' अविकुलं, अविकंतं; 'f. of sheep and goats ' अजाविकं; 'in f. s ' गणकाः, संघ जा: -v. i. (Together) संघ जा:-गणका:-समागस् 1 P or मिल् 6 P or संनि-पत् 1 P, एकत्र मिल्, एकी भू- FLOG, v. t. कहाया-वेत्रण-तह 10 or आ-हन् 2 U or दंद् 10 or प्र-ह 1 P. -GING, s. कहायातः, कहाप-हारः: 'deserving f.' कहप.

FLOOD, s. पूर:, ओघ:; लोतस् n., प्रवाहः, रयः. 2 आग्रावः, संग्रवः, तोयावेश्वः, जलप्रलयः, जलोपश्रवः; 'universal s.' सहाप्रलयः, भृतसंग्रवः, संवतः. 3 प्राच्यं, त्राहुन्यं, पूरः, ओघः; 'f. of tears' वाष्ट्रपूरः- ओघः-वषः, अशुपातः-वषः; 'f.-gate' द्वारं, निर्मेष्मागः, परि (री) वाहः, जलहारं, जलिगाः = v. t. ष्ट्र c., आ-सं-परि-°, परिवह c.; 'with her eyes f.- ed with tears' अशुपीर कृतिश्वा; 'a f.ed river' आग्रतीदका-परिवाहिणी-नदी.

FLOOK, 8. हलदंत:.

FLOOR, 8. भूमि f., भूग्ठं, तलं, भूतलं, गृहभू-भूमि: f., गृहपोट:, वास्तु m. n., गृहमूलं, वेशमभू:. 2 (Story) भूमि:, कोष्ठ:; 'a palace having 7 f. s' सतभूमि-कः नासाद:; 'the upper f.' उपिरभूमि:. 3 फल-कास्तरणं, फलकसंस्तरः, फलकः-कं. -v. t. फलकैः आ-स्तु 9U or आच्छद् 10.2 नि-पत् 0., भूमी क्षिप् 6P.

FLOP, v. t. आ-स्फल c.

FLORAL, a. की सुम (मी f.), पूर्व in comp.

FLORID, a. रक्त, रक्त-अङ्ग-वर्ग- 2 अलंकुत, उडज्बल, अलंकार शोभित, सालंकार. =ITY,-NESS, s. (कपोल)-रागः, अहणिमन्-रिक्तमन् m. 2 वागलंकारः, सालंकार-तं, अलंकारशोभा

FLORIFEROUS, a. पुट्योत्पादक, पुट्यप्रद.

FLORILEGE, 8. पुष्पचय:-संगः.

FLORIST, s. मालाकारः, पुष्पविद्यातः

FLOTA, See FLEET.

FLOTILLA, s. लघनीसमृहः

FLOUNCE, v. i. अंगानि विश्विष् 6 P or इतस्ततः चलु c. = s. आकस्मिन्नः अंगविश्वेषः

FLOUNDER, v. i. इतस्ततः क्षिप् pass., कुट् 1 A, 6 P, वि-मु 1 A. 2 वि-परि-भम् 1, 4 P.

FLOUB, s. गोध्मचूर्ण, चूर्ण, श्लोदः, पिष्टं, गुंडिका, सन्तः व: (pl.).

FLOURISH, v. i. सं-जन 4 A सं-भू 1 P; 'when Panini 1. ed' यदा पाणिनि: समजायत. 2 हाँ ब-उन्नति-गस् 1 P, सं-न्यू 4, 5 P, एष् 1 A, सं-वि-न्यू 1 A, प्र-वप-चि प्रकडः, स्ताय् 1 A. 🗝 ं. इष् 0. 2 विष् 10, इपाहिना अनेज 8 U अ हुन्, 0. 00

रंज ०. 3 भ्रम ०. (भ्रमयाति), घुर्ण ०. = इ. आडंबर:, शोभा, अलंकारः, मंडनं. 2 नि:-,स्वनः (of trumpets). 3 दर्पवाक्यं, गर्वोक्ति f. 4 भ्रमणं, उद्गम:. =ING, a. समृद्ध, सुरिथत, सस्थ, विधिष्टण, उटियन, उपचीयमान.

FLOUT, See CONTEMN.

FLOW, v. i. प-, स 1 P; प-नि-अभि-स्यंद् 1 A, क्षर 1 P, गल 1 P, स 1 P, प्रवह 1 P, री 4 A, ह 1 P; 'f. ing with tears' बाडपजलनिस्यंदिन; 'f. ing with nectar ' सुधास्यंदिन, अमृतस्त्रतः प्र-,स्न 2 P; 'f. ing (of milk)' प्रस्तव:. 2 प-सप् 1 P, प्र-स्, प्रव-त् 1 A, प्र-गम्-चल् 1 P, प्र-या 2 P. 3 जन् 4 A, उत्पद् 4 A, उत्-प्र-सं-भू 1 P, प्रेवृत्. 4 स्नंस् 1 A, शिथिलीमू, अथ-वितत-गलित व. মৃ. = s. खबरे, खवणं, लुति f., स्नाव:, क्षरणं, गलनं, प्रवृत्ति f., अभि-नि-स्यं-(ध्यं)द:-दनं 2 प्रवाह:, स्नातम् गः, ओघ:, प्रस्तव:, वेगः, रयः, धारः-राः, वेला, पद्धति 🏌 3 समद्रवेला, वे-ला ; 'f. of tears ' अधुपात:-प्रवाह:, बाष्पवर्ष:, धा-राशु n.; 'f. of words ' वागोध:. अप्रतिहता वाक्-सरणि:-पद्धाती:. = ING, a. प्रस्तुत, स्यंदिन्, विसारिन्, स्वत्. 2 अप्रतिहत, अस्खलित; 'a f. delivery' अस्खलितभाषणपद्धति:. =INGLY, adv. अस्खलितवा-क्येन, अप्रतिहतं, द्वतं, अविलंबितं.

FLOWER, 8. 984, कुसुम, प्रसुनं, सुमं, सूनं, सुमनस् f. (pl.). 2 अवतंसः, ललामभूतः, अलंकारः, तिलक-भत: ; 'Râma is the f. of his class 'स्ववर्ग-ललामभूतो गमः 2 सारः, उत्कृष्ट-श्रेष्ठ-भागः, उत्तमांज्ञः, सारां ज:; 'f. of age' यौवनं; 'f. of youth' नवयौ-वनं; 'being in the f. of youth ' आरू दयीवनारंभ, पीढ़ यौबन. - v. i. फ़ब्ह् 1 P, विकस् 1 P, स्फूट् 6 P, भिद् pass. 2 मंडायते-फेनायते (D.). -v. t. पुष्पादिना अलंक 8 U or शभ् c. -ED, a. कुसुमित, पुध्यित, कुसमसनाथ 2 विकसित, फुछ, स्फुटित. =ING, a. पु-ष्पवत, कुसुमवत, कुसुमित, प्रकृत, स्कृटितपब्य. 2 पब्य-द. -LESS, a. अकुसुम, कुसुमहीन. -Y, a. पुष्प-क-सुम-मय (यी f.), सपुष्प, सकुसुम, पुष्पशालिन्; gen. ex. by (s.) in comp.; 'f. arrows ' कसमज्ञारा:. 2 सालंकार, अलंकृत, अलंकारयुक्त, मंडित.

FLUCTUATE, v. i. इतस्तत: चल् 1 P or धुर्ण 1 A, लुल् 1, 6 P, विलुद्ध 1 A, 6 P. 2 दोलायते (D.), विक्रम् 1 A, संदिह् 2 U; विचल्, अस्थिर-चंचल-a. म 1 P. = ING, a. दोलायमान, अस्थिर, चंचल, अन-वस्थित, लोल, तरल, चल. =ION, s. अस्थैर्य, चलता. अप्रतिष्ठा, चांचल्यं, विकल्पः, संदेहः, अनवास्थिति f., भांदोलनं.

FLUE, 8. धुममार्ग:-पथ:.

Fluent, a. अस्खलितवाच्, अस्खलद्वाक्य, वाक्पट्, दुत-त्वरित-वाच् (of persons); अनगंत, अप्रतिहतीघ, अ-विंभति, अञ्चलित, इत, अप्रतिहत, अनवरत =LY,

adv. अस्खलितवाचा, इतवाक्येन, अस्खलित, इतं, अ-प्रतिहतं, वाग्विभवेन. - FLUENCY. 8. वाक्चापल्यं, वारिवभवः; ओघः, अनगेलता, अप्रतिहतत्वं. FLUID, s. द्व:, रस:, द्ववस्तु n. -a. द्रव, विलीन, द्रत; See Liquid. -ITY, s. द्रवता, विलय:

FLUMMERY, s. मिथ्यापशंसा-स्तुति f.

FLUNKY, s. दास:, चेट:, नीचकर्मकर:.

FLURRY, See AGITATE.

Flush, v. t. अरुणीक 8 U, अरुणयात (D.), रंज c., रक्तीकः; ' with her face f. ed with anger' कीपारुणिताननाः 2 उत्सिच् ८., हृप् ८., दर्पेण आ-६मा 1 P, उद्धतीक. -v. i. अस्णीभू, रक्तीभ, लोहितायते (D.), रंज pass.; अरुणवदन-लोहितानन-a. भू. =8. अरुणिमन् m., रिक्तमन् m., रक्तता, रागः, कपोल-व-दन-राग:. 2 प्रकृत्वता, बाहुल्यं, समृद्धि f. =a. सतेज-स्क, त्रीट, तेजस्वन्. 2 समुद्ध, धनसंपन्न. 3 मुक्तहस्त. अतिन्ययपर. =ED, a. अरुणित; रक्त, लीहित. 2 उद्धत, दुप, दुपांध्मात, उत्सिक्त, गवित, साबलेप,

FLUSTER, v. t. पानादिना मद् c. or मृह् c. =s. चित्तभ्रमः, उन्मादः, मोहः, व्याकुलताः

FLUTE, s. वेणु:, मुरली, वंदा:. =v. i. ' Blow a f.' (वेणुं) मुखमारुतेन पुर 10 or बद् c., ध्मा 1 P; 'f.player ' वैणविकः, वण्माः, वांशिकः.

FLUTTER, v. i. पक्षी वि-धू 5, 9 U, 6 P or आ-स्फल् c. or उत्क्षिप् 6 P or विचल् c. 2 इतस्ततः चल् 1 P or धाव 1 P or प-स 1 P. 3 कंप् 1 A, सुक्त 6 P, उच्छुस् 2 P, स्पंद् 1 A, क्ष्म् 4 P. =v. t. संक्षम् c., आकुलीक 8 U, स्पंद c., क्ष्पू c., स्फुर् c. = s. बि-धुवनं, आम्फालनं, उत्क्षेपणं. 2 विकंपः, स्फ्र**णं, स्पंदनं.** उच्छुतनं. 3 सं-,क्षोभः, संभ्रमः, सं-आ-वेगः, विश्ववेगः-भ्रम: - ING, 8. पक्षास्फालनं, पक्षचालनं. - a. विचल. कंपमान; 'f. in the breeze' आनेलोक्सत, प्रवाशित, पवनाधत.

FLUVIAL, α. नदीसंबंधिनु.

FLUX, 8. संगम:, संघात:, समागम:, संमर्द:, 2 (Fluxion) प्रवाह:, प्र-,खव:, क्षरणं, गलनं, स्पंदनं. =v. t. वि-इ c., वि-ली c. = IBLE, a. ब्राव्य, गुलनीय.

FLY, s. मक्षिका, वर्वणा, नीला; 'f.-flap' अवचलकः, रोमगुच्छ: ; 'f.-leaf' मलश्रं. -v. i. डद्,-डी 1, 4 A, उत्-पत् 1 P, दे विस्प 1 P, आकारोन या 2 P or गम् 1 P. 2 अप-या 2 P, वि-प्र-इ.1 P, प-लाय 1 A; See FLEE. 3 त्वीरतं-जीवं गम् or चल 1 P or विस् प् or अतिक्रम् 1 U, 4 P. =v. t. त्यज् 1 P, परिह 1 P, बज 10. 2 आका हो निक्षिप 6 P or विस्पू c. or विस् c.; 'f. at ' आ-अभि-पत्, आ-अभि-इ, आ-अभि-प्र-धाव् 1 P; 'let f. ' मुच् 6 P, उत्पत् c., विस् ज् 6 P. = ING, 8. डयनं, विसर्पणं, उत्पतनं; 'f. up and down ' डीनावडीनं. -a. स्विस्पिन, आकाशगति, आकाशगामिन्, खयमान, नभोगाति; ' 1.

bridge' खल्झेद्वः, जंगमस्तुः. — FLIGHT, e. पला-हतं, विद्रावः, अपयानं, अपक्रमः-मणं, अगगमः; 'to put to f.' विद्रु c.; 'put to f.' विद्रुत, विद्रावित, इंदिशीकः 2 (Of birds) उपनं, डानं, उद्दर्गनं, उ-त्यतनं, उद्दर्गनं, 'downward f.' अवडीनं. 3 पक्षि-माला-भणी. 4 मति-बुद्धि-विलासः; 'f. of steps' सोपानपंकि-भणि-णा f., सोपानपरंपरा; 'f. of an arrow' श्रारपातः. — Y, a. चलबुद्धि, भ्रांत-लोल-मिति; अस्थिर, लोल; See Fickle.

**Poal, s. किशोर:, अश्वशाव: नक:, बालघोटक:, अंबरीय:
**Poal, s. केन: -ण: 2 मंड:, उत्सेक:; 'snowy f.'
दिमधवलं, केनपटलं. -ण. ं. केनायते-मंडायतं (D.), केनं उत्पद् c. or निर्मेष्टः (गमयित), उत्सिच्च-उत्पीइ pass. -प. a. केनिल, केनल, केनयुक्त, केनिन्
**Pob, s. घटीपिधानं-कोश: -ण. t. Cheat, q. v.
**Podub, s. केई. -ण. t. एकनीकृ 8 U.
**Podubb, s. घास:, यवसं, पशुभोजनं, नृणादि.
**Pob, s. शृत्रः, आर्:, रिप्:; See Enemy.
**Fobtus; See Fetus.

ि**१०, ८. कुहेडिका, कुहा, धूमि(নি-लि)का, कु**ज्झिटि-का, कुज्झिटि-टी रि. च ७४, व. कुहाबृत, धूमल, सधूमिक, कुज्झिटिकाच्छण, धूमिकाबृत-मय (था रि.).

FOIBLE, s. छिद्रं, दोष:, अपराध:, न्यूनता, हीनता, वै-कृत्यं, अगुण:.

FOIL, v. t. परा-भू 1 P, परा-जि 1 A; भंज 7 P, व्या-भित-हन् 2 P, खंड् 10, परास् 4 U, भोघो-विकली-कृ 8 U. 2 Blunt, q. v. – s. भंगः, व्याघातः; पराभवः. ३ निथ्याखद्वः, निर्धारखद्वः 3 पत्रं; 'golden f.' स्व-र्षपत्रं 4 भभावधेकं, कांति-जोभा-वर्धकं. – ED, a. (Of persons) भम्नायम, खंडिताद्या, हताद्या, अकृतार्थं; See DISAPPOINTED. 2 (Of efforts &c.) भम्न, भितहत, मोघीभृत, खंडित.

Poin, s. বৃষ্টি-জঙ্গু-आधात:. = v. t. বৃষ্টিনা সর 1 P or तङ् 10.

Foist, v. t. कपटेन लिख् 6 P or निविश c., मिथ्या अप् c., ऋभिम a. कृ 8 U.

FOISTINESS, s. प्रतिगंधिताः

Fold, v. t. पूटी-गुनी-कृ 8 U, ज्यावृत c., संपीइ 10, पुढ्यति (D.); 'f.ed thrice' तिगुनीकृत; 'f.ing his hands together' हस्ती समानीय (R. II. 64), अंजाल बद्धा, कृतांजिलः, सां(प्रां)जिलः 2 संवृ 5 U, वि-धा 3 U; आ-वेष्ट् c., आच्छट् 10. 8 Embrace, q. v.; 'f. ing her in his arms' मुजाभ्यां तामानीहन्य. 4 तजे निरुष् 7 U or निष्क्रित् c. = s. पुट:-टं, भंगः, ज्यावृत्ति र्त., ज्यावर्तनः; चूनः, बजाभंगः-पुटः, डार्स र. 2 तजः, अवरोधः, ज्ञाला, गोष्ठः 'cattle-f.' गोतजः; 'sheep-f.' मचगोष्टः-गोस्थानं, वंजाजिरं. 8 (In comp.) ex. by गुण; 'eight-f.' मंद्रगुल; 'f. ing doors' श्रियसदारं.

FOLLAGE, s. पक्षत:-वं, किसलय:-यं, पर्गं, दलं, पत्रं (gen. used in pl.); पत्रतगुच्छ:-चय:.

FOLIATE, a. पर्णावृत, सदल.

.Folio, s. पुस्तकपत्रं, १थु-विज्ञाल-पत्रं.

Folk, s. जनः, जनसमूहः, जनता, लोकः; 'old f.' वृद्धजनः, वृद्धाः.

Follow, v. t. अन-गम्-तज्ञ-स 1 P, अनवंध 9 P, अन-इ-या 2 P, अनचर 1 P, अनकम 1 U, 4 P. 3 सेव् 1 A, अनुष्ठा 1 P, आ-स्था 1 A; अनुवृत्त 1 A, आति 1 U, प्रस्कृ 8 U, अनुविन्धा 3 U, अन्हध 4 A, अनुस; 'f. (in) the footsteps of the great 'महतां पदमनविधेयं ; 'f. ing the path ' पदवीं प्रतिपद्य; "I. ing a middle course ' पुरस्क-तमध्यमक्रम: (R. viii. 9); 'one misfortune f. s another ' द:खं द:खानबंधि (V. 4), विपद्भिपदमनुबध्नाति (Ka. 73). 3 उपास 2 A, मज् 1 U, आभि, परिचर; भ desid. (अभवते). -v. i. उत्पद् 4 A, प्राप्त-भापद-सध-अनना-pass.; परिच्छित्रस्तावज्जीव इति प्राप्तीति (S. B. 651) it f. s therefore &c. '; ' what f. ed is understood 'परस्तादवगम्यते (S. 1); (in conversations) ततस्तत: 'what f. ed next'; 'as f. s' तयथा, तयथानभूयते; or merely एवं, इति, उक्तप्रका- . रेण, इत्थं. = ER, s. अन्यायन्-गामिन्-वर्तिन्-सारिन् m. 2 परिजन:, सेवक:, अनु-उप-जीविन m., अनुग:, अनम्बरः, अनयातुकः, अन्यतिकः, परिवारः, सहम्बरः, सहाय:. 3 आधित:, भक्त:, अनुषंतित m. -ING, a. इट-एतद pron. a.; 'the f. story ' एष्:-इयं-कथा; पश्चात कीर्त्यमान, अनग, अनयायिन, = 8. अनसर्ण-यान-गमन-वृत्ति रि-रोध:-बर्तनं

FOLLY, s. See under FOOL.

FOMENT, v. t. (उटगोदकादिना) सं-सिच् 6 P, लिए 6 P, अंज् 7 P, दिह् 2 U; स्विद c. 2 उहीप् c., प्र-सं-वृध् o., उत्तिज् c., प्रोत्सह् o., उत्तर् c., प्रकृत् c., प्रवृत c.; 'f. disputes' उप-जप् 1 P, भेदं वृध् c., भेदबीजं वप् 1 P. — ATION, s. प्र-, स्वेदनं, धर्मोनुले-प्रमं, व्वस्वेदः. 2 उदीयनं, संवर्धनं, उत्तेजनं, प्रवर्तनं. — ER, s. उपजापकः, भेदकरः

Fond, a. वसाल, अनुरागवत, सानुराग, अनुरक्त, पणयिन, अनुरागिन. 2 सेविन, अभिलाबिन, आसक्त, रक्त,
रक्त, पर, तत्वर, gen. in comp. 8 स्ट, सुन्ध, अध्यनुरक्त; 'f. of 'ex. by श्रीत, लालस, काम, पिय,
in comp.; oft. by श्रेह 1 A, कांश्व 1 U, अभिलव्
1, 4 P, मज् 1 U, सेव-ह्च 1 A; 'f. of sport'
कांडापिय; 'f. of chase' मृगयाशील; 'f. of
change' अवस्थांतरमीहमान; 'f. of drinking'
पानासक, पानन्यसनिन्. — Lx, ado. सानुरागं, सन्नेम-मं,
आतिकेहेन, अतिवात्सल्येन. — NESS, s. अनुरागः, आसकि. गि, रित गि, प्रमुयः, कोहः;; 'ingentions

f. for the mate 'कांतानुवृत्तिवातुर्य; प्रेमम् m., n., वात्सल्य; आभइवि f., कामः, इच्छा, हेहा.

Fondle, ए.ध. उप-,लल् 10, अंक-पा c. (पालयित), क्रो-डीक् 8 U, आलिंग् 1 P, परिटर्ज 1 A, आ-स-पीड् 10; 'f. ed too much' दुर्लेलित. — ING, ४. उप-,लालनं, आलिंगनं, भुजापीडनं, परिटर्गः. 2 नेम-लह-पात्र-माज-नं, लहसूमि f.

FOOD, s. अनं, आहार:, भोजनं, भोज्यं, भक्ष्यं, खायं, खारं, भक्षां, अभ्यवहायं, भक्तं, विध्यः, प्रासः. अज्ञानं, अध्य n.; 'cooked f.' ओदन:-नं; 'f. and raiment' प्रासाच्छादनं, अन्नवस्तं; 'forbidden f.' अभक्ष्य.

FOOL, s. मूर्ख:, मूढ: निर्बुद्ध:, अक्स:,जड:, मंद:, अ-बुधः, अप्राज्ञः, प्रज्ञाहीनः, स्थुल-जड-धीः, अन्य-धीः-मति:, भंद-धी:-मति:, अनात्मज्ञ:, वर्वर:; ' make a f. of ' उपहासास्पद' कु 8 U, विडंब् 10, (एवं प्रार्थियता विडंब्यते S. 2). = v. t. मुह् c., बि-प्र-लुभ् c., वंच् 10; See CHEAT; 'f.-hardy ' अतिसाहसिक, व्या-मृद्ध, अविम्हयकारिन्, अविम्हय प्रगत्भ, प्रमत्त्वीर, प्रम-त्त. = ERY, 8. प्रहसनं, विडंबनाः 2 बालिक्यं, मुर्खेकिया, बालिशताः मूर्खता, ब्यामोह:: -ISH, a. मूर्ख, मढ, बालिश, अनात्मज्ञ, दुमेति, दंमेधम्, वैधेय, बालिशमति. निर्बुद्धि, जड, स्थुलधी, प्रज्ञा-बुद्धि-हीन; See (s.). 2 निरर्थेक, अविमृश्यकृत-दत्त. =1811LY, adv. मु इत्या, अज्ञानेन, मूर्खवत, मुद्धवत, मौर्ख्येग. -ISHNESS, -FOLLY, s. मीर्ख्य, जाडचं, मोहः, मंदमातता, मूर्खता, मुढता, बालिश्यं, बालिशता, दुर्बुद्धिता, अज्ञानं, निर्बुद्धित्वं, ज्ञानाभाव:, अनात्मज्ञत्वं.

FOOT, s. पाद:, पदं, चरण:-णं, अधि:. 2 तलं, अधी-भागः, मूलं; डपस्थः. 3 (In metre) चरणः, पदं. 4 पत्ति-पदाात-समृह:-गण:. =v. t. पादेन प्रह 1 P or तड 10 or आहन 2 U; 'f. of a mountain ' उ-पत्यका, पाद:; 'set one's f. in ' पदं क 8 U (lit. and fig.); आअमे पदं करिष्यसि (\$. 4), कुत्हलेन परनाश्चया हदि पदं कृतं (Ka. 133); ' walk on f. ' पद्भ्यां चर्-त्रज्ञ 1 P, पादचारी भ: ' Walking on f.' पादगः, पादचारः, पदातिः; ' water for the feet ' पादा: पादोदकं; 'set on f. ' प्रश्रत c., उपन्नम् 1 A, प्रारंभ 1 A; 'f.-board' चरणकलकः: 'f.-boy' चंद्र:, भृत्यः, बालसेक्कः, युवप्रदयः; 'f.bridge ' संक्रम:, संक्रमसेतु:; 'f.-fall ' चरणपात:, पादन्यासः, स्वलनं; 'f.-fight' पदाति-पादग-युद्धः; 'f.-licker' पीठमदै:, चरणसंबकः ; 'f.-man' चेटः, सेवकः, श्रेब्यः, पर्चितः, किंकतः; 'f.-markprint 'पाद-पद-चिह्नं, पदपंक्ति f., पदवी, पदति f.; पादमुद्र(; 'f.-pace' पादन्यासः, चरणकमः-पातः; 'f.-path' संसरणं, चरणवीथि f., पथिकमार्गः, पयाः 'f.-soldier 'पद।ति:, पत्तिः, पहाति:-तिकः, प(पा)-दातः, पादुचारः, पु (पा)दगः, बदाजिः, पत्रः, वेदिकाः; । 'f.-step' पादन्यासः, पद-चरण-निश्चेषः भागः, पद्कै, पदपंकि f. (f.-print); पद्धिः, मागः, वस्मैन् कः, पदिन्दि f., लक्षणः, 'f.-stool' पादपीठं, चरणपीठं, पादासनं —ING, s. पदं, स्थानं, स्मि f., स्थलं, आस्प-दं, पदिन्दी, सरणि f. 2 वास्तु m., n., मूलं, उपष्टमः. 3 आश्रयः, अवलंबनं, आधारः. 4 स्थिति f., वृत्ति f., अवस्था, भावः. दश्चाः, 'f. of equality' समसा, तंन्त्यानः. —LESS, a. पादहीन, अचरण.

Fop, s. दर्शनीयमानिन् m., वेषाभिमानी, दंभी, सुवैश-मानी, छेकः, रूपगर्वितः. - PISE, a. दंभिन्.

For, prep. (On account of) Ex. by instr. or abl.; अर्थ-र्थ, हेत्ना, हेतो:. कृते, कारणात्, निम-चान , निमित्तं, in comp.; 'for his deliverance' मोक्षनिर्मित्तं, मुक्तिहेताः, &c. 2 (Purpose) by dat. or by अर्थ-अर्थ in comp. 3 (For the sake of) अर्थ, इन (with gen.), or by dat. 4 (In exchange for) प्रति, स्थाने, विनिमयेन: तिलेभ्यः प्रति-यच्छाति मापान्, or तिलविनिमयेन &c. 5 (Considering) अपंक्ष्य, प्रतीक्ष्य, आले ह्य, इति कृत्वा, अपे-क्षया in comp. 6 (Towards) प्रति, डाहिस्य, (with acc.); संमुख, अभिमुखं, in comp. 7 (Regarding) तावत, उहिस्य; कृते; 'f. myself, rest socuro 'मद्रिषये तावहीतर्चिती भव, माम्हिश्य न चिंता कार्या. 8 (Showing price) by instr.; विरूप-केण कीत: 'bought f. 3 Rs.' 9 (Duration) by acc.; 'for 10 days' दशदिवसं; 'f. how many years ' कियंति वर्षाणि; oft. by यावत or पर्यतं. आ with abl.; 'f. life ' यावज्जीवं, आजी-वितातात. 10 (On the side of) पक्ष; 'they are f. war ' विमहमनुमीदंते, विमहमपदिशांति. 11 (As if) वन or इव. 12 (According to) यथा. अनुरूपं, अनुसारेण, in comp.; 'f. all 'ex. by अनादृत्य (with acc) or loc. abs.; 'f. all his wealth ' विद्यमानिधि महाकांको, महाकांकामनापुत्यः 'f. a long time ' चिरं, चिरकालं, चिराय; 'out of love f. me' महतप्रीत्या; 'f. the most part' भ्याष्ट in comp., प्राय:, प्रायेण; 'f. once' सकदेव. - conj. हि (not at beginning of assertions); यत:, यस्मात्कारणात्, यत्, यस्मात्, इति, हेतोः, अनेन हेत्रनाः FORAGE, 8. यवसं, घासः, तृणादि. 2 पाथेयं, भोजनसं-भारः, खायसामग्रीः 3 खाद्यान्वेषणं, खाद्यार्थं परिश्रमणं: प्रसर्ण. = v. i. बलात खाद्यद्रव्यं आ-ह 1 P, भोजनार्थं परिश्रम् 1, 4 P. - ING, 8. भीजनाविषणार्थं परिश्र-मणं-प्रसरणं-

FORBEAR, v. विरम् 1 P, निवृत् 1 A, (with abl.), परिह 1 P, वृज् 10, त्यज् 1 P. 2 विलंद 1 A. 3 सह 1 A, क्षम् 1 A, मृष् 4 P, 10, तिज् desid. (तितिक्षते). 4 सं-नि-यम् 1 P, नियह 9 P, आ-वृ 6 U, निज् 7 U; he could not a expressing his

joy, or laughter ' सेतीलं-हासं-निम्म हीतुं न पारया-मास. =ANOE, ह. क्षमा, तितिक्षा, खांति र्र., सहनं, स-हिष्णुता, मधेणं, सहनज्ञीलता. 2 निवृत्ति र्र., विरामः, विरति र्र., वर्जनं, त्यागः, परिहारः 3 संयमः, दमः, यमः, निमहः. =ING, a. तितिक्षु, सिह्ण्णु, सहनदील, क्षमिन, सहन, क्षेत्र, क्षितिन

FORBID, v. t. प्रति-ति-विध् 1 P or c., प्रत्या-ख्या 2 िः प्रत्यादिश् 6 P, निरा-अपा-कृ 8 U. 2 निरुध् 7 U, नि-वृ c. or वार् 10; 'God f.' शांत पापं or (इति) शांत, प्रतिहतं अमंगलं. — DING, — DANCE, s. नि-प्रतिवेधः, प्रत्याख्यानं, प्रत्यादेशः. 2 निवारणं, निरोधः— DING, a. घणावह, बीभत्सजनक, अनिष्ट.

FORCE, s. बलं, शक्ति f., सामध्ये (fig. also); ' the f. of this word ' अस्य शब्दस्य शक्ति: &c. 2 प्रभा-बः; बीर्यं, शौर्यं, वि-परा-क्रमः, ऊर्जस् गः, प्रतापः, प्राब-रुयं, गीरवं. 3 बलात्कारः, प्रसभः, साइसं, बलं, प्रमाथः, आवेश:; 'f. of passion' रागावेश: 4 आवेग:, आपातः, अभिभवः. $\mathbf{5}$ सिद्धि f., फलं, निष्पत्ति f.; 'put or bring into f. ' प्रवत c. 6 सैन्यं, बलं, सेना, अनीक:-कं, पृतना, अनीकिनी, चमु:, वाहिनी, ध्वजि-नी, चन्ने, वस्त्रीधनी. -v. t. Ex. by causal of verbs, with बलात or बलेन, or पत्रत् c.; See Compel; ' he was f. ed to admit that &c. ' इति अभ्यप-गमनं अवश्यकं मेने. 2 प्रेर् c., प्रणुट् 6 P, समाकृष् 1 P, प्रमुद् 10, प्रोत्सह c. 3 धृष् c., बलाद् अभिगम् $1 \ P$, बलात्कारं क 8 U; 'f. an entrance' बलेन प्रविश 6 P; 'f. a town ' gτ ਲਂਬ 1 Λ, 10 or ਮੰਗ੍ 7 P or बलात पविज्ञ. -ED, a. यत्नकृत, यत्नपूर्व, असहज, कतिम, क्रिष्ट (as meaning). - Forcible, a. प्रवल, समर्थ, क्षम, शक्तिमत्, बलवत्, सप्रभावः, अमाध्, अनिष्फल, प्रभविष्णु. 2 गौरवेण उक्त or प्रतिपादित, दृढ, तीक्ष्ण. 3 बलेन कृत, बलान्कृत, साहसिक (की f.), बल in comp.: 'f. consent' बलानमोदनं. - For-CIBLY, adv. (by force) बलेन, बलात्, प्रसमं, शसद्य, बलात्कारेण, हटात. 2 सगौरवं, दृढतया.

FORCE-MEAT, 8. भिष्टात्रं, उपस्करः, व्यंजनं-FORCEPS, 8. सदं तकं-शिकाः

FORD, s. तीथै, तरणस्थानं-स्थलं, घटः. -v. t. पद-भ्यां तृ 1 P or पारं गम् 1 P. -ABLE, u. अस्पजल, सुतर, सुप्रतर; ' the rivers having become f.' सुखोत्तारनामापत्रास्वापनासु (Ka. 326).

Fore, a. अग्न, पूर्व, अग्नगामिन; gen. ex. by अग्न, पूर्व in comp.; 'f.-fathers' पूर्व-जा:, पितरः, पूर्व-पूर्वा:, वृद्धाः; 'f.-finger' प्रदेशिनी, तर्जनी; 'f.-foot' अग्नपादः; 'f.-head' ललाटं, भालं, ललाट-भाल-पटं, अलि (ली)गं, गोधिः; 'f.-land' अत्(पि:-पं, उदमभ्:-पूमिः; 'f.-look' ललाटकेशः-जृहः; 'f.-man' अध्यक्षः, भिष्ठातृ कः, अधीक्षः 'f.-mentioned-named-

said-spoken' प्रागुक्त, पूर्वोक्त, पूर्वक्षित; 'f.-mast' अग्रक्ष्यकः; 'f.-most' प्रधान, उत्कृष्ट, परम; 'f.-noon' पूर्वोह्तः,-कालः; 'f.-part' अग्रभागः, पूर्वे-आदि-प्रथम-भागः; 'f.-rank' अग्र-प्रधान-पदं; 'f.-tooth' अग्रदंतः, राजदंतः; 'f.-ward' भेनामुखं, र-णश्चिरस् ॥

Forearm, s. प्रकोष्टः, अग्रभुजः-इस्तः-बाहुः. = v. t. पर्वं सम्बद्ध 4 P or c. or सज्जीक 8 U.

FOREBODE, v. t. आ-,सृच् 10, प्राक्त आ-विद c., पूर्व कथ् 10; (अनिष्टं) पूर्व जा 9 U or अव-गम् 1 P, अनु-मा 3 A; See Bode; 'the tawny lightning f. s a hurricane' वाताय किएला विक्तृ (S. K.). = ER, s. आनिष्टावंदकः, अनिष्टमुचकः. = ING, s. अनिष्टमुचनं जैनिं-दर्शनं

FORECAST, v. t. पूर्व-अंग्र-चित् 10 or निरूप् 10 or निरूप् 10 or निरूप् 10 or निरूप् 6 P or अनुसं-धा 3 U. = s. पूर्वकल्पना-विवे-कः, अग्रनिरूपणं, पूर्वजितनं, दीर्घदृष्टि र्रः

Foreclose, v. . प्रतिबंध 9 P, प्राति-नि-विध् 1 P. – ure, s. प्रतिबंध:, प्रतिवंध:

FORE-DETERMINE, v. t. अग्रे-प्व-निर्ण 1 P or निश्च 5 U.

FOREDOOM, v. t. पूर्व निर्दिश् 6 P or वि-चर् c. FORE-FEND, See FORBID.

Forego, v. t. त्यज् 1 P, हा 3 P, उत्-वि-सज् 6 P; 'I shall f. my name' स्वनामत्यागं करोनि (P. 1); 'a foregone conclusion' पूर्वनिर्णात:-प्रागेव-सिद्धांत:-

FOREIGN, a. विदेशीय, वैदेशिक-पारदेशिक (की f.), विदेशिज, विदेशिन, अन्य-भिन्न देशाज्य-देशीय-देशोइन, पारदेश्य, विदेशादागत, बहिदेशोइन; 'a f. country' विदेश:, परदेश:, देशांतरं. 2 बाब, बहिभेन, अप्रस्तृत, अप्रकृत; 'this is f. to our present inquiry' अप्रकृतमेतदिस्मन् विषये. — ER, s. वैदेशिकः, पारदेशिकः, अन्यदेशीय:-देशजः; See (a.).— NESS, s. बाह्यता, भिन्नता; अप्रकृतता, असंबंधः

FORE-IMAGINE, v. t. पूर्व-अग्ने-चित् 10 or मन् 4 A. FORE-JUDGE, v. t. पूर्व अवेक्ष् 1 A विचार c. or निर्णी 1 P.

Fore-know, $v.\ t.$ पूर्व ज्ञा 9 U or ৰুধ্ 1 P, or ৰিহ্ 2 P, (know, q. v.); সহল 1 P, अमे নিৰু q 10. =LEDGE, s. अम-पूर्व-ज्ञानं, भाविष्यञ्ज्ञानं, अम-पूर्व-दृष्टि f.

FORENSIC, a. ब्यावहारिक (कां f.), व्यवहारानुबद्धः FORE-ORDAIN, v. t. अभे-पूर्व-निर्दिज्ञ 6 P or नियुज् 7 A, 10 or 6-धा 3 U.

FORERUN, v. i. पूर्व-त्र:-अग्ने-स or गम् or धात् 1 P or वृत् 1 A or या-इ 2 P. - NEB, s. अग्रेसर:, पुरो-ग:-गामिन् था., अग्न-ग:-गामी, अग्नवर्ता, अग्रगतः, पूर्वपुरुष:.)RE-SAY,-SPEAK, प्राक्-पूर्व-बद् 1 P or कथ 10.
RESEE, v. t. पूर्व वृज्ञ् 1 P or ज्ञा 9 U, भाव-अ।गतं-वृज्ञ् or अवेक्ष 1 A, अमे निक्त्प् 10; gen.
x. by भाविन ; 'I f. my ruin' जानाभि भाविन
। ज्ञां = FORESIGHT, s. द्रद्शित्वं-ता, दूर-दीमे-वृष्टि
, अमनिक्पणं, दूरदशेन-

DRESHOW, See FOREBODE.

DREST, s. वनं, अरण्यं, काननं, विपिनं, अटिन्निं रि., हिनं, कांतार:-रं; 'a large f.' अरण्यानी; 'growng in f.' वन्य, आरण्य,-क, वनाद्भव, अरण्यज-जात, ान or अरण्य in comp. — ER, s. वनचर:, वनवान्तन् m., आरण्यकः, आटिविकः, वनस्थः, वनचारी, ानचर:-वर्ती, वनीकस् m., अरण्यसद् m. 2 अरण्यरक्ष- इ.. वनपालकः

ORESTALL, v. t. पूर्व ग्रह 9 P or आदा 3 A, पूर्व-ग्रहणेन मोधीक 8 U; See Anticipate. 2 पूर्व जी 9 U.

ORETASTE, v.t. पूर्व अनुभू 1 P or आस्वाद 1 Λ or मुज् 7 Λ . = s. पूर्वानुभवः, पूर्व-अग्र-ज्ञानं, पूर्वास्वादः, प्रवे-अग्र-भक्ति f.

ORETELL, $v.\ t.$ पूर्व कथ् 10, भावि-भविष्यद्-वद् 1 P or वच् 2 P; प्रदृद्धा c., अनागतं निविद् c.; See Predict. — ER, s. भविष्यद्वादिन् m., नाविद्शेकः, अनागतिनिवदकः, दैवज्ञः

'опетніки, v. t. प्यं चित् 10 от विष्ट्य 6 Р.

- Fопетноиент, s. अग-पूर्व-चिता, पूर्वविम्रहो:विवेकः, नसमीक्षा-क्षणं, दूर-दीध-दृष्टि f., पूर्वविचारणं-णाः
'опетокем, v. t. पूर्व सूच् 10. — s. पूर्वलक्षणं-चिह्नंिंगं, माविलक्षणं

'onewarn, v. t. पूर्व मूच् 10 or प्रबुध् ८., अभे ड-पिद्द हा 6 P or ज्ञा c. (जापयति); 'to be f. ed is to be forearmed' पूर्वप्रबोधनं पूर्वसन्नाहत्-यं--ING, s. प्रवेपबोध:-धनं, पूर्वपदंशः-

े Porfert, v. t. दंड pass., भंज्ञ्ञ्ञ 1 A, 4 P, च्य् 1 A, पित-हा pass., (with abl.); 'f. s his kingdom' राज्यात्परिभंज्ञाते; 'f. s. his right' स्वत्वं नस्माभिवतंते; oft. ex. by हीन-हत in comp.; 'you will f. all your wealth' हतसवेरों भंवः, सर्वस्वं दंडचेथाः. – s. दंडः, धन-अर्थ-दंडः. – ED, u. दंडित, भ्रष्ट, च्युत्त, हीन; 'who has f. ed his right' स्वत्वभ्रष्टः, च्युताधिकारः; हतसवेरवः, &c. – URE, s. हानि f., च्युति f., श्रंज्ञः, अपहारः, अपवतेनं, नाजाः, दंडदानं.

FORGE, v. t. घट ç. (घटपति), रच 10, निर्मा 3 A, वि-भा 3 U, कृष् c. 2 भिथ्या-कूटन-कृ 8 U, कपट-कृट in comp.; 'f. s a letter' कूट-कपट-लेखं प्रयुंक्ते : See COUNTERFEIT. -s. निर्माणस्थानं ; अप्रिकृडं, उद्मानं. -BB, s. कूट-कार:-कृत m., कपट-लेखकारिन् m. -BRY, s. कूट-कपड-लेखकारनं, कूट-

कपट-करण, क्टरचना. =ING, श घटना, घटन, र-चना-नं ; क्टनिर्माणं, &c.

Fonger, v. t. विस्मृ 1 P, न स्मृ ; स्मृते:-स्मरणाद्-भंश् 1 A, 4 P or अप-इ 2 P (of what is forgotten). = FUL, a. विस्मरणञ्जील, लुल-नष्ट-स्मृति; अनवहित, प्रमनः = FULNESS, s. विस्मृति f., विस्मरण, स्मृतिलीप:, स्मृतिनाश:-भंश:-हानि f., विस्मरणशांल-ता, अनवधानं

Forgive, v. t. क्षम् 1 A (with acc. of person also), মৃদ্ 4 P, 10, सह 1 A, तिज् desid. (নিরিফান) (with acc. of fault). 2 দুৰ্ 6 P, অব-ধুর্ 6 P, বের্ 1 P, (as a debt). — NESS, s. ক্ষমা, নিরিফা, ক্ষানি f., বাছিত্তানা, মন্দা; 'f. of sin' पाप-दोष-मुक्ति f.-मा- নান. — ING, a. ক্ষমিন, বাছিত্তা, ক্ষমাৰ্ক, ক্ষমাৰ্

FORK, s. कंटक:, লুল্. -v. i. বিনিত্ব pass., ছিছা-লামু 1 P, ছিখা নিত্ব pass. -ED,-Y, a. ছিছাল, ইযুদ; 'having a f. tongue' ছিজিল্ল; 'f. lightning' বিযুক্তনা.

PORLORN, a. त्यक्त, दीन, विधुर, अनाथ, अनाथय, गति-शरण-हीन, अ-नि:-शरण, अ-नि:-सहाय, निरवर्ल-व, निराधार, निराथय, अगतिक

Form, s. रूपं, आकारः, आकृति <math>fः; संस्थानं ; वप्रस् n., मार्ते f., (Body, q. v.). 2 तंत्रं, मार्गः, पद्धति f., प्रकारः, रीति f., विधा-धः, विधिः, भेदः ; 'f. of government ' राज्यतंत्रं-पद्धतिः 3 निधिः, नियमः, स्थिति f., व्यवस्था, आचारः, क्रमः, मर्थादा, व्यवहारः, संस्कार:; 'in due f. 'यथाविधि, विध्यनुसारेण, वि-धिवत. 4 रचना-नं, विन्यासः 5 सहाध्यायिवर्गः, छात्र-पॉक्त f, गण:. 6 दीर्घपीठं-आसनं. = v. t. निर्मा 2 P, 3 A, रच् 10, कृ 8 U, वि-धा 3 U, उत्पद् c., घट c. (घटपाति), कृष् c. ; ' f. plans ' उपायान् चिन् 10 or मनसा ऋप् c.; 'the cords that f. ed the net' यामि: रञ्ज्ञामिर्जालं निर्मितं -AL, a. अ-त्याचारसेविन्, नियमनिष्ट, अत्यादरयुक्त, सभ्याचारविक्रि-ष्ट. 2 नैयमिक-वैधिक (की f.), नियमानुसारिन्, व्यव-हारानुरूप, आचारानुगत, आचारानुसारिन्, विध्यनुरूप ; आनार in comp.; 'just perform the f. salutation ' आचारं तावत्प्रतिपयस्व. 3 यथार्थ, विशिष्ट. -ALIST, s. नियममात्रसेविन् m. -ALITY, s. आ-चारः, उपचारः, यथाविधि वर्तनं ; अत्यादरः ; '& title of f. ' टपचारपदं; ' enough of f. ' अरूम-त्यादरेण. -ALLY, adv. सांपचारं, अत्यादरेण, सन्या-चार्युर्वं, अत्यादरपूर्वं. 2 यथाविधि, विधिवत्, नियमानु-सारेण. -ATION, s. घटना-नं, निर्भागं, विधानं, रचना, क्रन्यना-नं, उत्पादनं, उद्भवः, सृष्टि f. - ED, a. घटित, निर्मित, कृत, रचित, कृत, भय in comp.; 'f. of gold ' हेम्घटित, सुवर्णम्य, &o.; See COMPOSED. 2 रूप-भाकार-भाकृति-in comp.; 'f. like a coulch' शंखाकृति; 'well-f.' सुरूप. =LESS, a. निराकार, अरूप.

FORMER, a. पूर्वे, प्रथम, अधिम, आप, आदिम, पूर्वेका-लीन, प्राक्कालीन, प्राचीन, गतकालीन, पुराण, पुरातन. -LY, adv. पाक, प्राक्काल, भूत-गत-काल, पुरा, पूर्व, प्-राकन्पे, पूर्वकाले; 'as f.' यथापूर्व, पूर्वेवत; 'f. stated' प्रापुक्त, पूर्वेक्त; 'f. heard' भूतवर्व.

FORMIDABLE, a. दाहण, भयावह, भीषण, भयानक, भयजनक, भयपद, भैरव (बी र्), घोर, उम, प्रतिभय, रीव (इी र्). 2 (Great) प्रवल, महत्, अतिघोर. —NESS, s. भयानकत्व, भीषणता, भैरवं.

FORMULA, s. सूर्य, विधि:, नियम:, व्यवस्था, स्थिति f. = FORMULATE, v. t. विधि-सूत्र-रूपेण रच् 10 or व्यव-स्था c. (स्थापयात).

FORNICATE, v. i. व्यभि-चर् 1 P, वंश्यां सेव् 1 A or आभेगम् 1 P. — 10N, s. व्यभिचारः, जारकर्मन् n., वेश्यागमनं-वेदा, वेश्यासंभोगः — 0R, s. व्यभिचारित् m., जारः — FORNICATRESS, s. Harlot, q. v. FORSAKE, v. t. त्यज् 1 P, हा 3 P, उत्-वि-अप-चज् 6 P, उज्ज् 6 P, रह् 10 (रह्यति). — ER, s. त्यागिन् m., त्यक् m. — 1NG, s. त्यागः, उन्हर्भः: FORSOOTH, adv. नुनं, नाम, किल, खलु, यत्सत्यं, सन्यमेदः.

Forswear, v. t. सज्ञापथं त्यज्ञ 1 P or प्रत्या-ख्या 2 P or अप-नि-ह्यु 2A. =v. i. भिथ्या ज्ञाप् 1U, कूर्ट-मिथ्या- ज्ञाप्. = EB, s. असत्यज्ञापथः, मिथ्याज्ञापथकारिन् m. Fort, Fortress, s. दुनै, कांटः, कांटि f.; 'governor of a f.' दुर्गाध्यक्षः, कांटिपालः.

FORTE, s. विशिष्ठ-अष्ट-गुण:, प्रधानगण:.

FORTH, adv. बहि:, अमे, प्रतः; with verbs, ex. by निर्, उत्, प्र pr. 2 प्रमृति, आर्भ्य; 'from this time f. 'अय-अतः-प्रभृति, अयारभ्य; 'f.-coming' आगामिन, आसन्न, उपिस्यतः — FORTHWITH, adv. सपिद, झिटाते, हागेव, सयः, अचिरात्-रेण, आञ्च, अ-विलंबितं, तन्क्षणात.

FORTIFY, v. t. नृढीक, स्थितीकृ 8 U, द्रवयति (D.), सं-स्तंप् 9 P or c. 2 सुगृत-सुरक्षित- a. कृ, परिजया आ-परि- वृ 5 U or परिवेष्ट् c. — ICATION, s. गृति f., परिजा, प्राचीरं, दुर्ग, कृटः, कोटः, प्राकारपरिज्ञादि

FORTTPUDB, s. धैर्यं, सत्त्वं, धीरता, मनःस्थैर्यं. 2 वीर्यं, श्रीयं, विक्रमा, साहसं, पौरुषं.

FORTNIGHT, s. पक्ष:, मासार्थ, अर्थमास:.

FORTUITY, s. दैवयोग: घटना, दैव, समापत्ति f. -ous, a. दैवायम, दैवाधान, अवितित, अतर्कितीयनत, आकृत्मिक (की f.). -ously, adv. Accidentally, q. v.

FOBTUNE, s. देवं, भाग्यं, भागधेयं, विधि:, अदृष्टं, श-वितंत्वताः; & Parm: 2 कदि ∫., भीः, लक्षीः, क्रे- भ्यं, संपद्द र., संपत्ति र., भरं. 3 शुमं, कल्यालं, म शिव, सीभाग्यं, मंगलं, पुण्यादयः; 'bad f.' दुँदैं दुर-मंद-भाग्यं, देवदुर्विपाकः; 'tell f.' शुभाशुमं कथः or किंत् 10 or निरूप् 10 or आलोक् 10; '! teller' देवज्ञः, गणकः, कार्तातिकः, दैवक्वितकः; 'female f.-teller' विप्रतिनक्षा, ईक्षणिका, देवज्ञाः '! telling' शुमाशुमदर्शनं. = ATE, a. भाग्यवत्, मह भाग, मुभाग्य, सुभग, भन्य, सीभाग्यवत्, देवशालित्, एण्यवत्, कृतिन्, भीमत्, पुण्यभाज्. 2 शुभ, कल्याल, विष्, मंगल, भद्र. = ATELY, adv. देवत्, देवयोगात्, विष्या, सीभाग्येन, भाग्य-देव-वज्ञातः.

FORTY, a. चत्वारिंज्ञन् f. -FORTIETH, a. चत्वारिं (ज्ञी f.)-ज्ञानम (मी f.).

FORWARD, a. अप्रिम, आदिम, अप्रस्थ, पुरोगामिः 2 अपूर्णकाल, आकालिक (की f.). 3 धृष्ट, प्रगलमिर्लेड्ज, प्रतिभानवत्, सप्रतिभ, अविनीत. 4 डवः
व्यग्न, उद्युक्त, प्रस्तुत्पन्न, अविलंबित. -v. t. सं-प्र-वृ
८., उपक्क 8 U, प्रस्कु, प्र-वृत् ८., समुप्रज् 10, साहार
कृ, उन्नीतं नां 1 P, अनुमह 9 P. 2 प्रेर ८., प्र-चृद् 1
प्र-िह 5 P. 3 Accelerate, q. v. -adv. (f. s
अप्रतः, पुरतः, पुरः, अयं, पुरस्तात्, सं-आपि-मुरु
'this day f.' अयं प्रभृति; 'to go backward an
f.' गतागतं कृ; See FORTH. -NESS, s. उत्साह
अविलंबः, उद्योगः 2 प्रायल्प्यं, निलंडजता, धाष्ट्यं, आति
प्रसंगः, अविनयः, प्रतिभानं.

Fosse, s. खातं, परिखा.

Fossil, a. शिलाजात. - s. भातुः; शिलाभवं, भातुद्रव्य उत्खातद्रव्यं. - IST, s. भात्वियात्तः.

FOSTER, v. t. पुष् 1, 9 P; पा c. (पालयति), प्र-सं-व c., ਮ੍ਰ 3U, ਨਲ੍ 10. 2 (Love, hatred, &c.) ਬ੍ਰ 10 वह 1 P, बंध् 9 P; 'f.-brother' धात्रेय:, धात्रीपुत्र: 'f.-child ' वेहिपपुत्र: (त्री f.), पराचितः, परिस्कं(हकं) दः, परिस्क(ब्क)अः; परजातः, परैधितः; 'f.-father पालकापिता, प्रतिपालक:, धर्मतात:, 'f.-mother 'धा त्री, उपमाता, प्रतिपालिका, अंकपालिका, मानुका, धात्रेयी Foul, a. मालन, समल, अद्याचि, कलुष, मलदूषित मलीमस, आविल, अञ्चद्ध, अववित्र, अमेध्य, पंक्षिल. र्र कुत्सित, कदमल, गर्बा, निय, दष्ट. 3 अवाच्या, अशिष्ट अश्लील (language). 4 कुट, कपट, पाप, in comp. 'f. means 'कपटप्रबंध:: 'even by f. means' द्रितेशि (R. viii. 2); 'f. play 'द्रितं, पापं 'f. weather ' दुदिनं; 'f. quality ' रजोगुज:; 'f smell ' प्रतिगंभ:, दुर्गंभ:; 'fall f. of ' उपार पत् 1 P परस्परं आ-हन् 2 U or संघट 1 A; 'f.-mouth ed ' दुर्मुख, बाग्दुष्ट, कटुवाच, मृखर, परिवादिन्. -v. t. मलिनयति-ऋलुषयति-आविलयति (D.), दुष् c. (दूष-यति). -LY, adv. अतिदुष्टं, घारं, मलिनं. -NEBS, 8. मालिन्यं, गर्धता, &c.

Found; के के स्था के (स्थापविति); प्रति-तं अव-

इह् o. (रोपयाते), निर्मा 3 A or c. (मापयाते), वध्) P, प्रवृत c., आरम् 1 A; मूल, निवंधन, निष्ठा, in comp.; 'attachment f. ed on love 'प्रेमम्ला-।विनिवंधना-रितः; 'f. ed on ignorance' भूजानज, प्रज्ञानम्ल-लक्ष, अविधाकल्पितः —ATION, इ. प्रतिष्ठानं, संस्थापनं; निर्माणं. 2 वास्त m., n., पोटः, प्रह्नतिष्ठा, गृहमूलं, भित्तमूलं, वेश्मभूः. 3 (Fig.) मूलं, आधारः, उपर्टमः. —BR, इ. संस्थापकः, प्रवर्तकः, आर्थासः, आर्दिकत् m., प्रतिष्ठापकः, प्रत्ते, प्रयोजकः. —v. s. आर्विद्धवालकः, उत्स्ष्टापन्यं.

OUNDERY, s. संधानी, कृष्यशालाः

ount, Fountain, s. निर्धार:, उन्हा६ प्रस्तवणं, वारिप्रवाह: 2 मूलं, योनि f., प्रभव:, ६तः, आदिहेतु: 3 धारायंत्रं (artificial f.).

Pour, a. चतुर, चतृष्टय; 'f. times' चतुः; 'in f. ways' चत्यो; 'f.-cornered' चत्रस्य-भ्र; 'f.-fold' चतुः'ण; 'f.-footed' चत्रपाद, चतुःपाद; 'f. score' अज्ञाति f. — Fourth, a. चतुर्थ (थी f.), मृगं, तुरीय. — s. चतुर्थ-गागः, पादः, चतुर्थाजः; तुरीयः, तुर्थः, तुर्थाज्ञः; 'a rupee and one f.' सपादरूपकः — Ly, adv. चतुर्थस्थानः — Fourteen, a. चतुर्देशत. = TH, a. चतर्दश (जी f.)

Fowl, s. खग:, पक्षिन् m., शक् नः; See Bird. 2 कुक्ट:, तामक्इः, करणायुध:. - v. i. पक्षिणी प्रह or कृष् 9 P or धू 1 P. - ER, s. शाक्ष्तिनकः, न्याध:, शक्तिनुङ्धः, जालिकः, लब्धकः, पक्षिप्राहकः, जीवांत-कः: - ING, s. पक्षिप्रहणं-वध:- धातः

Fox, s. ज्ञृगालः, कि(खि) खि:, खिकिरः, भूरिमायः, गोमायः; Ses JACKAL; 'f.-hunt' ग्रगालानुसरणं; 'f.-like' विदय्ध, धर्त, बहुमायः

Fraction, s. মিশ্ব, মান:, अपूर्णांक:, হারিনান:. -AL, a. अपूर्ण, মানিক (কী f.), মানিক.

Fractious, a. कलहकारिन, शीमकोप; नामशील. Fracture, s. भंग:, भेद:, निदारणं, शीटनं, निभंग:, निभेद:. =v. t. भेज् 7 P, भिद् 7 P, विदू 10; See

BREAK.
FRAGILE, a. भंगुर, भंगज्ञील, भिदुर, भिदेलिम, सुख-भेष, सुभंग; विनश्वर, क्षयिन. -ITY, s. भंगुरता, क्ष-पिता, भिदरता.

FRAGMENT, s. कंड:-डं, शकल:-लं, भागः, अंशः, द-लं, भिन्नं; 'in a thousand f. s' सहस्रधा. -ARY, a. अपूर्णे, भागिन्, खंडयुक्त-

FRAGRANT, a. सुराम, सुगंध, सुवास, आमोद-परिमल-वत, सुवासिक, सामोद, परिमलोद्गारिन, गंध्रयुक्त, गंध्रव-त; तिक्त, कवाय. =LY, adv. सवास, सामोदं, सगंध-=FRAGRANCE, s. आमोदः, परिमलः, सारमं, बीर-यं, गंधः, वाबः, सुवासः, सुगंधः

म्बद्धाः, क. अंतुर, सभर, ध्वतितः, अनित्य, अस्थायिन,

क्षायेन, सदायातिन, क्षणभेगुर-विध्वंसिन्. = NESS, = TX, १. भेगुरता, नभरत्वं, क्षविता, &c. 2 दोषः, स्खलिनं, प्रमादः

Frame, v. t. वि-, रच्च 10, वि-धा 3 U, कृप ०., इ 8 U, घट ०. (घटयित), संवि-धा, समा-धा, निर्मा 2 P, 3 A. 2 निवंध 9 P. 3 सन्त्रीकृ; 'f. in the mind' मनसा चित्त 10 or कृप ०., चित्त कृ. - s. वि-मीणं, रचनं-ना, घटनं-ना. 2 आधारः, उपष्टभः; आव-रणं, कोश्चाः, आवेष्टनं 3 शरीं, देहः, गावं, वपुम n., कायः, अंगः, 'f. of body' देहबंधः; 'of a hardy f.' वजदोहिन, सिंहसंहनन. 4 भावः, वृत्ति f., स्थिति f., दशा, अवस्थाः, 'joyous f. of mind' आ-नंदश्चाः. 5 आकारः, रूपं, आकृति f., रीति f., संस्थानं. Franchise, s. पीरजनाधिकारः. 2 मुक्ति f., मोचनं, स्वाधीनता. - v. t. मुच् 6 P.

FRANGIBLE, See FRAGILE.

Prank, a. निष्कपट, सरल, ऋजुमानि-बृद्धि, बदार, नि॰
व्योज, स्पष्ट-, प्ट-वादिन, असंवृत, अवक, अमाय, निव्यंलीक, दक्षिण, अगुल्भाव; अक्षपट, अव्याज, अमाप्रिन्; 'f.-hearted' विमलात्मन, उदारधी; गृद्धांतःकरण. —LY, adv. निर्वाज, निष्कपट, अमायया, सरलः
—NESS, s. अमाया, ऋजुता, निष्कापटचं, औरायँ,
दाक्षिण्यं, सारल्यं, अकापटचं, &c.

Frank-incense, s. कुंद्र:-इ:, कुंदु:-द:, मुकुंद:, पालंकी

FRANTIC, त. उन्मत्त, मदिविक्षित, ज्यस्तिवित्त, संरब्ध; 'f. with rage' क्रोधोन्मत्त, कोपोन्मादिन्. =ALLY, adv. उन्मत्तवत्, सोन्मादं, ससंरंगं. =NESS, s. उन्मादः, ज्यामोहः, चित्तवित्रवः, उन्मत्तता, वातुलता, वित्तविक्षमः. FRATERNAL, त. आत्रीय, आत्रहिनिभ, आत्रमुद्धपः =LY, adv. आत्रवत, सोदरवत्.

FRATERNITY, s. श्रातत्वं, सीशातं. 2 समाजः, संसर्गः, साहित्यं, बंधुताः - FRATERNIZE, v. i. श्रात्वत् सीमछ् 6 P or संयुज् pass. or एकीमू or सिभपत् 1 P. FRATRICIDE, s. श्रात्यातकः, श्रात्यातित् m. 2 श्रात्वथः-इत्या-यातः

Fraud, s. कपट:-टं, छलं, कैतवं, माया, व्याजः, कूटं, वंचनं-ना, उपिः, प्रतारणं-णा, विप्तलं नः, छण्णन् गः, रंभः, कराति ति. — Fraudulent, a. कपटिन, सञ्याज, जाट, धूतें, मायिन, वंचक, प्रतारक, विप्तलंभक, कापटिक-छाधिक (की ति.), कपट छल्ला, 'a f. plan' कपटप्रवेधः. — Lv, adv. छल्लेन, सकपटं, सञ्याज, मायया, धूतेंबत, सनायं, सकैतवं. Fraught, a. धुये, धुरीण, भाराकांत. 2 आ-स-परि-पूर्ण, आकीणं, आ-सं-कुल, गमे-आवह-in comp.; 'f. with danger' अन्यावह.

FRAY, s. कलहः, कलिः, युद्धं, दंदं

FREAK, s. कामचारः, चायक्यं-लं, मकोलीक्यं, छंदः-दस n., लहरी; तरंगः, विलासः, विश्वमः, कौला, क्येरिताः च्यः रं. चित्रीकृ 8 U, चित्र् 10. चाइत, त. चपल, लोल, चलचित्त, लोलमति, स्वैरिन्, कामचारिन्

FRECKLE, s. जड्ल:, कालक:, पिड़:.

FREE, a. अमर्याद, मर्यादातिक्रांत, विनय-हीन-ज्ञाय, प्र-गल्भ, धष्ट, अविनीतः 2 आत्म-स्व-तंत्र, स्वाधीन, अन-धीन, अनायत्त, अपराधीन, स्वेच्छाचारिन, स्वच्छंद, स्वै-रिन, निरवप्रह, अपावत, अ-वि-वज्ञा. 3 मक्त, विमक्त, नि-में क. विमाचित. 4 निर्धत्रण, अबद्ध, अनिरुद्ध, वि-उत-श्चेखल, अनगैल, निर्गल, 5 निविध, निष्पत्यह, अप्रति-हत. निरवरोध, असंबाध 6 निश्चित, वातचित, विज्ञद, स्वस्थः 7 मकहस्त, त्यागशील, व्ययपरः 8 अयतवाच्न, असंवत, अनियंत्रितकथः 9 मृत्यं विनाः 10 सर्वसाधारण-सामान्य: 'f. from 'ex. by निर-अ in comp. or by गत, बीन, हीन, रहिन, वार्जन, ज्ञू-य, मक्त, mostly in comp.: 'f. from pride ' निरवलेप; अनुण, वी-तस्यह, चिताहीन, &c.; 'f. choice ' स्वच्छा, स्वहचि f.; 'f. course ' प्रसर:. = v. t. मच 6 P or c., वि-निर-, वि-सूज 6 P or c., मोक्ष 10; gen. ex. by Fig or as pr. to nouns; 'f. from obstacle' विश्वान अपनी or ह 1 P, निविश्वीकृ 8 U; 'f. from debt 'अन्ण a. कृ, ऋणं अपाक or निस्तृ c.; ' I f. ed him from doubt ' तं निर्मक्तसंदहमकारवं, तस्य संदेहमपान्यम्. 'F.-agency ' 'f.-will' स्वेच्छा, यत्च्छा, स्वातंत्र्यं, स्वाच्छंयं, स्वैरता, स्वकाम:; 'f.-booter' दस्य:, साहासक:, प्रमद्याचीर: ; 'f.booting 'प्रसमं अपहारः, साहसं : 'f.-born 'जा-त-जन्म-स्वतंत्र, जात्या स्वायत्त, जन्मनैव अपरायत्त, कुलीनजाति, अदासजः, 'f.-hearted,-minded' See FRANK; 'f.-hold ' निष्करभामि f., स्वाधीना भ: 'f.-holder' स्वाधानक्षेत्रस्वामिन् m.; 'f.liver 'कुक्षिमारि:, औदरिक:; 'f.-man ' स्वतंत्र:, अप-रायत्तः, स्वाधीनः, अदासः; 'f.-spoken' स्फ्टवादिन्, स्पष्टवास, अगृहभाव; 'f.-thinker 'नास्तिकः, अनीध-स्वादिन m.; 'f.-woman 'स्वाधाना, स्वैरिणी, स्वेर-चारिणी. -Dom, s. स्वतंत्रता, अवज्ञता, स्वातंत्र्यं. 2 मोक्ष:-क्षणं, वि-,मुक्ति र्., भोचनं 3 निर्यत्रणं-णता, नि-विव्रता. 4 आविनयः मर्यादातिकामः, प्रागरूभ्यं. 5 विरहः, अभाव:, राहित्यं, हानि f., मिक्त:; 'f. of will or thought ' स्वेच्छा, स्वरूच्यनुवर्तनं, कामचारः, स्वाच्छं-धं. -LY, adv. स्वेच्छया, स्वैरं, स्वच्छंदतः; कामतः, अयाचितं. 2 बहज्ञ:, बाहुल्येन, मुक्तहस्तं, भूयसा. 3 य-थेच्छे. नि-प्र-कामं, पर्याप्त, यथेप्सितं, आत्रिः 4 निर्वित्रं, निर्यंत्रणं, अनिवारितं. 5 मुन्यं विना. = NESS, s. नि-विष्नता, निष्कापटचं, वाग्यतत्वं, त्यागशीलता, &c.

FREEZE, v. i. शिलीम् 1 P, घनीम्, संहन् pass., इये 1 A, संहतीम्, दयानीम्, पिंड बंध् 9 P. =v. t. शिली-घनी-फ 8 U, संहन् 2 P, जडयति (D.), जडी-फ, देवे c., जीलीक्ट; 'a frozen mass of ice' शिलीम् हिंम, हिमपिंड:

FREIGHT, s. नौभांडं, नौभार:, पोतद्रश्यागि, नाविकं. 2 तर:, आतर:, तरपण्यं, तारिकं, तायं. =v. i. (द्रव्या-णि) नावि निविज्ञ c. or ान-भा 3 U, द्रव्यै: पूर् 10. FRENETIC, See FRANTIC.

FRENZY, s. उन्माद:, चित्तविश्रम:-विश्रव:, उन्मत्तता, आवेश: -ED, a. उन्मत्त, भ्रांतचित, आविष्ट.

FREQUENT, a. नित्य, अनवरत, सतत, अभीक्ष्ण, बहु-ज्ञः घटमान or वर्तमान; better ex. by 'f.-ly.' $\div v$. t. तेष् 1 A, नित्यं आश्रि 1 U, सततं भज् 1 U or अभिगम् 1 P, जुष् 6 A; सतते गम् &c.; See below. =ATIVE, s. यङ्कुगंतं, यङंतं. =LY, adv. पुनः पुनः, मुहुर्भुहः, भूयोभूयः, नित्यं, असकृत, बारंबारं, अभीक्ष्यं, मन्तं, बहुज्ञः, अनेकज्ञः, बहुवारं, प्रायः, पा-पृण, प्रायज्ञाः, ज्ञायत्. =FREQUENCE, -CY, s. पौनः-पुग्यं, सातत्यं अभीक्ष्यता, नित्यता, अविरामः, सम्भिहा-रः, अविच्छेदः.

FRESCO, ६ शांतता. 2 मंडोदकचित्रं.

िRESI, a. नव, अभिनव, नृतन, नवीन; प्रत्यप्र, अवि-श्लींण, अम्लान, अशुङ्क (of flowers only); 'f. age ' नवं-प्रथमं-वयः; 'f. wound' आहंक्षतं. 2 पेय, आस्वाय, अलवण. 3 श्लीतल, शिव. मुख (of breezes). 4 सरस, अथांत, अक्षतवींथे, अक्षात, अक्षीणतेजमः; 'a f. man ' नवशिष्य:-छात्रः, प्राथमकित्यक्तः, शैक्षः (just initiated). — EN, v. t. नवीकृ 8 U, सर्माकृ, (पुननेवीकृताः स्मः S. 5). — LY, adv. सयः, नवं, प्रस्यसं. 2 श्लीतलं, सुखं. — NESS, s. नवता, नृत-नता, अम्लानता, अक्षीणताः 2 तेजस् n., वीथं, सरसंत्व, अक्षाति-अथांति f. 3 अलवणताः 4 नवरक्तवणः.

FRET, v. i. क्षुम् 4 P, वीड् pass., ज्यथ 1 A, दुर्मनायते (D.), अंतः सं-परि-आ-तप् 4 A, श्रृच् 1 P,
क्रिश् pass., उद्विश्च 6 A, आत्मानं तप् c. or क्षुम् c. 2
घषेणन क्षि pass., संघ्ष pass. = v. t. संतप् c., क्षुम् c.;
उपथ c. (ज्यथयात), वीड् 10, बाध् 1 A, क्रिश्च 9 P.
2 घष् 1 P, घषेणन तप् c. = s. (Of sea) क्षोमः, वीचिमलोठनं. 2 (F.-fulness) चिक्तज्यथा, आत्मवीडाक्रिशः, उद्देगः, मनस्तापः, मनःक्षोभः, अञ्चाति f., दुर्मनाथितं. 3 प्रतीपता, वक्रभावः. = FUL, a. आत्मतापिन्,
द्राप्तकापिन्, दुम्नस्, चंड, श्लीप्रक्षुच्ध-संतप्तः. 2 वक्रमक्रृति, प्रतीप, वक्रभावः, दुष्ट्यकृति, वामशील, जिद्धस्वभाव-FULLY, adv. सचिक्तक्षोमं, मनस्तापन.

FRETTY, a. व्यत्यस्तरेखारूपेण तष्ट.

Friable, See Fragile.

FRIAR, s. योगिन m., मुनिः, यातिः, सन्यासी, तपस्वी-- Y, s. मठः, आश्रमः, विहारः

Friction, s. घर्षण, संघर्ष:, आ-अभि-घर्ष:-वेंण, आ-वि-घद्दनं, परस्यरघर्षणं-मर्दनं

FRIDAY, 8. जुक-भृगु-वार:-वासर:-

FRIEND, s. मित्रं, सिंख m., सुहद् m., स्निग्धः, वण-यिन् m., हिनः, सहायः, सजुस् m., संगिन् m., वय- स्य:, बंधु:; (term of address) भद्र:-द्रा; 'an old f.' चिरमिनं; 'a true f.' सन्मिनं. -v. t. उपकु 8 U, अनुमह 9 P. - LESS, a. चिन-वंधु-हीन, असहाय, अनाथ, अन्तरमः, Sos FOBLORM. - SHIP, s. सख्यं, मिनत्वं; मैनी, मैन्यं, बंधुता, सीहार्द, सीह्दं, स्नेहः, प्रण्यः, प्रीति f., मेमन् m., n., अनुरागः. 2 साहाय्यं. - FRIENDLY, a. स्निन्ध, सदय, हितकाम, हितैषिन, स्नेहशील, सानुराग, सृहदय, सपण्य. 2 हित, अनुकूल, अनुमाहिन, अपकारक, हितकार; सुसावह, कत्याणकर (री f.); 'on f. terms' स्नेहृहस्या, मिन्नभावेन; 'f. disposed' हितनुष्दि; 'f. dispute' प्रण्यकलहः, प्रीतिकलहः. - adv. मिनवत्, हितवत्, स्निग्धं, प्रियं. - NESS, s. हितच्छा, हितकामना, हिनकुष्द्व f., अनुकुलता, मिन्नर्वं, प्रण्यः, स्नेहृश्वीलता.

FRIEZE, 8. स्थूलपष्टं-ज्ञाटकः, बराजिः.

FRIGATE, s. महायुद्ध नौका.

FRIGHT, ८ भयं, नासः, संनासः, शंकत, साध्यसं, भीति f., उद्देगः, द्दं; 'take f.' सं-उत्-नम् 1, 4 P, उत्पर्त-चिकत-व. भू. -v. t., = EN, v. t. भी c. (भाप्यते-भीषयते), सं-उत्-नम् c., उद्दिज् c. - ED, a. भीत, जरून, भयातें; भयाकुल, चिकत, ससाध्यस, जात्त्रांक, शंकित, भयाविष्ट. - FUL, a. भीम, विकट, कराल, दाहण, भीषण, धोर, भैरव (वी f.), रोह (ही f.), भयानक, भयावह, उम, भयंकर; 'f. in appearance' करालवदन, भीम-रोह-द्शेन, उपदर्शन. - FULLY, adv. दाहणं, धोरं, हमं.

Frigid, a. ज्ञीत, शिशिर, हिम, जब. 2 निरुत्साह, निःस्नेह; See Cold. = ITY, s. हिम, शैत्यं, जडता. 2 वि-रागः, स्नेहाभावः. = LY, adv. शीतलं, शिशिरं, निःस्नेहं Fringe, s. अंचलः-लं, इशाः (f. pl.), वस्तयः (m. f.); 'like a f. rent from the robe of heaven' छित्रा इवांबरपष्टस्य दशाः (Mr. 5). = v. t. प्रांतयित (D.); 'f. ed with gold' सुवर्णमंहितपांतं (asi). Frippery, s. चीराजि (pl.), जीर्ण-चीर-वक्षं, वक्षयं-खाः, कर्षटाः. 2 निष्मयोजनहब्यं, विच्छंदं.

Frience, v. i. की ह्र 1 U, इतस्तत: रम् 1 A or नृत् 4 P or मु 1 A, खेल् 1 P, वि-इ 1 P. = v, a. इट, महट, म्फूल, सानंद.

FRITH, s. संकट, संबट:.

FRITTER, v. t. संडत्ता: कृत् 6 P; संड् 10, त्राकलीकृ 8 U; 'f. away' संडता:-अरुपता:-म्यूनीकृ or क्षी-णीकृ or क्षे c. (क्षपयति); 'f. away time' अरुप-ग्राः (मुधा) वेलां क्षे c. – e. संड:-हं, त्राकल:-हं.

FRIVOLOUS, a. लघु, अगुढ, अनर्थक, तुच्छ, यत्किचन, चपल, चपल-लघु-वृत्ति, लघुकमेन्. =NESS,=FRIVO-LITY, s. लाघदं, लघुवृत्तितान्त्वं, लघुता, यत्किचनका-रिता, चायकं, चपलं कमें, निरथंकव्यापारः

FRIZ, FRIZZLE, v. t. 4 g c., suige c.

Fro, adv. (In to and f.') इतस्ततः; 'going to and f.' गमनागममं.

FBOCK, 8. उत्तरीयं, कंचक:.

Frog, s. भेकः, दर्दुरः, मंडूकः, वर्षाभूः, ज्ञा(सा)लूरः, अवः, अवगः, अवंगमः, वर्षाघोषः; '' she-द्रः' मंडूकी

FROLIC, v. i. कीड् 1 U, विलस् 1 P, विह् 1 P, खेल् 1 P, रम् 1 A, विश्रम् 1, 4 P. = s. केलि f., विलासः, क्रीडा, विहारः, वि-श्रमः, लीला, खेला, क्रीडा-खेलां- = some, क. केलि-विलास-प्रिय, विलासिन्, क्रीडा-खेलां- पर, डलासिन्, विहारिन्, केलिकरः, परिहासज्ञील-

FROM, prep. Gen. ex. by abl., when denoting source or place. 2 (Of cause) by abl. or instr., (only by instr., the noun being f.); 'f. curiosity' कुतहलात-लेन; 'f. its fragrance' सुरभितया. 3 (Of persons) by abl., or सका जात् with gen.; रामस्य सकाजात 'f. Râma.' 4 (Of time) by an with abl. or in comp. ; 'f. the beginning' आमुलात ; आजन्मन:, आजन्म ; gen. by आरभ्य or प्रभृति, with abl. : तह शैनादारभ्य or प्रभृति ; 'f. this day' अयप्रभृति, अवारभ्य ; 'f. above ' उपरिष्ठात, अध्वीत ; 'f. day to day ' दिनदिने, दिनाहिनं; 'f. below' अधस्तात्, अधी-भागात्; अधःस्थानात्; 'f. behind ' पशादेत्य, पृष्ठत:, पृष्ठत आगत्य; 'f. hence' अत:, इत:; 'f. afar ' दरत:, दुरात् ; 'f. without' बहिदेशात् ; 'f. within ' अभ्यंतरात, अंतः प्रदेशात्-

FRONT, s. अग्नं, अग्नभागः-देशः, मुखं, मूधंन् m.;
'f. door or gate' मुखं, निःसर्ण. 2 वदनं, आस्यं,
मुखं, आननं. 3 शिरस् n., ललाटं; 'in f. of' पुरः,
पुरतः, अग्ने, अग्नतः, पुरस्तात्, प्रत्यक्षं, समक्षं, साक्षात,
अभि-सं-मुखं-खं, (with gen.); 'f. of war' रणधुरा, रणशिर:-मूर्था; 'f. of army' सेनामुखं, सेनाग्रं, अग्नानीकं (f. ranks); 'in the f.' अग्ने, मूर्धिन,
धुरि, शिरसि; 'to place in the f.' पुरस्क, अग्नणीक्, अग्नेसरीकः. – v. संमुखं-छं स्था 1 P or वृत् 1 A,
संमुखी-अभिमुखी-भू; oft. by मुख or अभिमुखं in
comp.; 'a house f. ing the east' पाइमुखंप्राच्यभिमुखं-गृइं. – AGE, s. अग्न-पूर्व-भागः, मुखं – AL,
a. लालाटिकं (की f.), ललाट in comp. – s. ललाटपट्; 'f. of an elephant' कुमः, गंडः. – LESS,
a. भृष्ट, निर्लंज्ज, निष्ट्यप. – LET, s. ललाटपर्ट.

FRONTIER, s. सीमा-मन् f., डपांतः, पर्यंतः, भांतः, समंतः, सामंतः-तं. =a. 'Dwelling on the f.' सामंत (ती f.), सीमावर्तिन्, पर्यंतस्थ, भांतनिवासिन्; See BORDER.

FRONTISPIECE, s. मुख्यतिमा-चित्रं ; 41. of a house ' गृहमुखं, गृहामभाग:

FROST, s. तुवारः, तुहिनं, हिमं, अवस्थायः, बीहारः 1

प्रातियं; मिहिका ; 'f.-bitten' हिमसिक्त, तुपार-शीत-टपहत. = प्र. व. हिम, तुपार, हिम-तुपार-वत्.

FROTH, 8. फेन:-ज:, मंड:-दं, उत्सेषनं ; See FEE-MENT. = 9. ं. फेनायते-मंडायते (D.), उत्सिष् pass. = $\mathbf{Y}$, α . फेनिल, फेनमब (यी f.), फेनिन्. $\mathbf{2}$ असार, लघु, निःसार, निःसत्व, अंतः जून्य

FROUZY, a. प्रतिगंधि, डमगंध.

FROWARD, a. अदम्य, अविनेय, अतिलालित, दुर्लेलित, उच्छंखल, दुर्दांत. 2 प्रतीप, प्रतिकूल, वक्तस्वभाव, विलोनम, वामश्रील, प्रतीपाचार. = LY, adv. वक्रभावन, प्रतिकूल, = NESS, s. प्रतीपता, वामता, वक्रभावः, अदम्यता. FROWN, s. अर्भगः, भू(भु) काटे-टी f., भूभेदः-क्षेपःसंकोचः. = v. i. अक्राटि बंध् 9 P or रच् 10 or कृ 8 U, भूभोगन द्र्या 1 P, भ्रवी संकुच् 1 P; 'Oh he just f. s at myself' अये मध्येव भुकटी परः संकृतः (U. 5). = ING, a. नत-आकृषित-भू, सधूमंग. = INGLY, adv. सधूमंग, भूक्षेपैण, भुकुटि बर्ध्वी, सभूक्षेपं.

Fructiff, v. t. बहुफलदीक् 8 U, सफलीकृ, स्फीती-कृ, सफलयित (D.). = Fructious, Fructiferous, a. (बहु)फलद, फलिन, फलदायिन्

FRUGAL, a. मित-अल्प-व्यय-व्ययिन, स्वल्प-परिमित-व्यय, अमुक्तहस्त, कृपण, व्ययविमुखः - ITY, s. मित-व्ययिता, मित-स्वल्प-व्ययः, भमुक्तहस्तत्वं, कृपणत्वं. - LY, adv. अमुक्तहस्तं, मित-स्वल्प-व्ययेन, अल्पव्यय-पूर्वं, कृपणं.

FRUIT, s. फर्ल (lit. and fig.); ज्ञ (स)स्यं, प्रसव:, उत्पन्न. 2 परिणामः, उत्तरक्तं, कर्मफलं. 3 (Progeny) अपत्यं, संतानः-नं, संतित f-, प्रजा, प्रसूति f.; फलं. 4 अर्थः, लाभः, फलागमः, फलपाति f.; 'dry f. ' वानं; 'unripe f. ' ज्ञालाहु; 'bear f. ' फल 1 P, फलं बंध् 9 P or दा 3 U, सफली भू, पच् pass., (सदा एव सुकृतां हि पच्यते कांक्षितं R. x1. 50); 'f.-bearer' फलदान m., फलद:; 'f.-bearing 'फलद, फलेमहि, फलभूत्, फलदायिन, फलिन, फलजालिनः 'f.-garden' फलवाटः-टिकाः 'f.season or time ' फलकाल: समयः, फलावचय-काल:; 'f.-stalk or stem ' शह्यमंजरी, प्रसवबंधनं, वृतं; 'f.-tree' फलद: वृक्षः, वनस्पतिः, फलमाहिन् m. = AGE, s. फलोचयः, फलभारः-गुच्छः, फलागमः--ERER, s. पलविक्रयिन् m. - ERY, s. प्रलानिः 2 फलस्थानं. = FUL, a. फलबन्, फलद, फलिन्, स-फल, फिलित, अवंध्य, अमीघ, बहुफलद, फिलिन, फले-ग्रहि. 2 बहुमज, प्रजीनब्गु, बहुपत्य, बहुपजोपेत. 3 उत्पादक, जनक; भावह-प्रभव:-मूलं-कारणं in comp. =LESS, a. निष्फल, वि-अ-फल, निर्धक, व्यर्थ, मोघ. वेध्य, अन्थेक, निष्पयोजन, निर्गुण, अनुपयुक्त, फलहीन, ् अवकेशिन्. =LESSLY, adv. व्यर्थ, निरर्थकं, मुधा, वृथा, मोघं, निष्फलं. -LESSNESS, s. वैयर्थ्यं, अनुप-योगः, व्यर्थता, वैकल्यं. =FRUITION, s. उप-,भीगः, तुक्ति f_{γ} , अनुभवः, भास्वादः; सुखोपभोगः, कलास्वादः, सुखानुभवः, सुखास्वादः

FRUMENTACEOUS, a. गोधममय (यी f.).

FRUSTRATE, v. t. विकली-निष्कली-मोघी-क 8 U, प्रति-व्या-हन् 2 P, अंज् 7 P, खंड् 10, वृथा-मुधा-हः, See BAFFLE. -a. Fruitless, q. v. -ED, a. प्रति-व्या-हत, मोघीकृत, वृथाभूतः; 'f. in attempts or hopes' भग्नोद्यम, व्यथमयन्त, भग्नसंकल्यः; भग्नाज्ञ, अकृतार्थ, मोघाज्ञा, खंडिताज्ञा, प्रतिहत, प्रतिवद्धः -ION, s. भगः, व्याघातः, विकलीकरणं, खंडनं. -IVE, -ORY, a. व्याघातिन्, भंजक, वृथाकारिन्

FRUTESCENT, a. ग्रहमावृत.

Fry, s. क्षुद्धम्भर्यक्षयः, मत्स्यसंघातः, पोताधानं. 2 मी-नांड, -v. f. भ्रस्क् 6 P or c. (भर्जयति), पच् 1P, भृज्ज 1 A. = ING, s. भर्जनं, पचनं; 'f.-pan' पिठरः रं, भृज्जनं, श्राष्ट्रः, भर्जनपात्रं, अंबरीषं, क्ष्णीषं, पिष्टपचनं; (for liquor) स्वेदनी, कंडु-द् m.-f. = ED, a. श्रष्ट, भाजित, कंडुपक्ष; 'f. grain' धानाः (f., pl.), श्रष्टयवाः, लाजाः (m. pl.).

FUDDLE, v. t. मद c., मदेन मुह c. -v. i. मद् 4 P. -ER, s. पानासकः, पानरतः

Fuel, s. इंधनं, एथस् n., एथ:, इस्मं, समिध् f., समिध्नं; 'add f. to the flames' See under OIL. Fugacious, a. पहायनद्शील, पहायनपर; अस्थिर, चपल, लोल.

Fugirive, s. कृतपलायनः, पलायन् m., कांदिशीकः -a. प्रपलायन्, पलायन्यर-शील. 2 चपल, तरल, चंचल, अस्थिरः

Fulcrum, s. आधार:, उपस्ते(१)भ:, आलंब:, आश्रय:. Fulfil, v. t. सं-परि-पूर् 10, साध् 5 P or c., निवेह c., नि:-सं-पद् c., समाप् c., निर्वृत् c., सफ्र हीकृ 8 U, निस्तु c., तीर् 10; 'f. a promise ' प्रतिज्ञां निर्वेह c. or तीर or ज्ञुध् c. or पा c. (पालयति) or अप-वृज् 10; gen. in pass. constr. ex. by पूर्ण, कृत, आप्त, लब्ध, in comp.; 'whose desires are f. ed' समवात-लब्ध-मनोरथ:-कामः, कृतार्थः, पूर्णमनोरथ:-काम:, कृती; 'who has f. ed his promise' वर्णप्रतिज्ञः, पालितसंगरः, सत्यप्रतिज्ञः, सत्यवतः-संधः -LER, s. निर्वाहकः, साधकः, पूरियत् m. -MENT, s. पूरणं, सिद्धि f., निष्पत्ति f., साधनं, निर्वाहः; ' $\mathbf{f}$. of desires 'कृतार्थता, कामसिद्धिः, इच्छापूरणं, इष्टावातिः Fulgent, a. उज्ज्वल, दीति-युति-मत्; See Bright. -Fulgency, s. तेजस् n., प्रभा, कांति-दीति-स्ति f. Full, a. (of) सं-परि-पूर्ण, आ-सं-कीर्ण, आ-सं-कुल, संभूत, ब्यात, निर्भर, पूरित, मय (यी f.) in comp. 2 अक्रेष, अन्यून, सकल, निखिल, कूत्स्न, समग्र, अविकल, अखंड, संपूर्ण; ' f. year' पूर्ण वर्ष; 'f. speed' पूर्णवेग:; 'f. 8 months old' पूर्णाष्टमासः 3 परिणत, परिपक्ष, पक्ष, कठीर, (168)

पीढ, संपन्न. = s. पूर्णता, साकल्यं; 'in f.' स-विस्तरं, साकल्येन. -adv. कुत्स्नज्ञ:, सर्वथा, साक-स्येन, अशोषत:-षेण, पूर्णं; 'f.-blown' प्रकृत, वि-कच, विकसित, प्रस्कुट, प्रस्कुटित ; ' f.-bodied ' स्थूलकाय, सम्बद्धांग, पुष्टदेह; 'f.-bosomed' पीन-स्तन (नी f.), पीनकुचकुदुल; 'f.-fed' पृष्टांग, हृष्टपुष्ट; 'f.-grown ' प्रवृद्ध, भौढ, कठोर, परिणत, प्रकृढ; गतशैश्वाव, प्राप्तयीवन, यीवनारूढ, समारूढ-योवनारंभ (of men); 'f.-growth' मौढि f., प्रैाडता, प्रवृद्धि f.; 'f.-laden' पूर्णभार, सुभाराकांत; 'f. moon ' पूर्णेंद्र:, सक्तलंद्र: ; 'f. moon day ' वीर्णिमा, पूर्णिमा, राका. = ER, इ. रजकः, निर्णेजकः =LY, adv. अञ्चाषेण, सविस्तरं, अञ्चेषुत्:, सर्वज्ञ:-था, साकल्येन, कुत्स्नग्रः, निरवज्ञेषं, विस्तरेण-रज्ञः, पूर्ण-तथा. - NESS, s. पूर्णता, निर्भरता, पूर्ति f., सैभारः. 2 बाहुल्यं, प्राञ्चर्यं. 3 परिणामः, परिपासः, सिद्धि f., प्राहि f., संपद f.

FULMINATE, v. t. विकट रस् or स्तन् 1 P, स्फुर्ज् 1 P. = v. t. वजनिर्धार्षण इव पेर् c. or उदीर c. -ION, s. स्फूर्जनं, वज-मेघ-निर्घोषः, स्तनितं.

Fulsome, a. गहित, कुत्सित, गर्छ, बीभन्सजनक, विरस. = NESS, s. विरसता, गर्धता.

Fumble, $v.\ i.$ परामृज् $6\ P$, समालभ् $1\ A$, अदक्ष कार्यं वि-धा 3 U. = ING, a. संभ्रांतं परामृश्वत्, अदक्ष-तया कार्यविधायिन्. = 8. अदक्षं कार्यविधानं.

Fume, s. धूम:-मिका, बाष्प:, धूप:. 2 धूमोद्रार:. 3 क्रो-धः, संरंभः. = v.t. धूममिति (D.), धृत् 1 P (भूतायाति). -Fumigate, v. t. धूप् 10, शूच् 1 P (ध्पायाती), धूपे-न वास् 10 or भू c.; 'a thing f. ed ' वासितं, भावितं. -v. i. भूमामबे (D.), बाइनं उद्गृ 6 P. 2 Angry, to be, q. v. =10N, s. वासनं, भावनं, अधिवासनं -Fumy, a. सध्म, सध्प.

Fun, s. पारे(री)हातः, नर्मन् n., क्रीडा, खेला, केलि f., प्रहसनं, क्रीडाकीतुकं; 'said in f.' नर्मभा-पितं, नमीलाप:. - FUNNY, a. हासजनक, विनोदन-शील, रसिक, कौतुककारिन्, नर्म-परिहास- in comp. 2 उपहास्य, अपरूप.

Function, s. ब्यापार:, कमन् n., कार्यं, कृत्यं, चेटा, किया, चेष्टितं, व्यवसायः, व्यवहारः, वृत्ति f., प्रवृत्तिः 2 नियोगः, अधिकारः, पदं. 3 आचरणं, अनुष्ठानं, करणं. 4 गुणः, धर्मः स्वभावः. 5 इंडियं, झिक्त री., कर्मेंद्रियं. =ABY, s. नियोगिन् m., अधिकारी, कार्य-निर्वाहकः, नियुक्तः, अधिकृतः.

Fund, s. संचयः, पुंकः, राश्चः, समुदायः, निचयः, सं-योगः, संनिपातः; See Collection. 2 मूलधनं, नीवि-वी f. = v. t. सं-चि 5 U, संग्रह 9 P, पंजीक

Fundament, s. गुद्दं, मायुः, अपानं, मलद्वारं. 2 अ-भोभागः तलं.

FUNDAMENTAL, a. त्रभान, सार, सारभूत, गुर्वेथ, मी-लिक, मुल in comp.; 'f. cause ' मूलकारण; 'f. . principle ' मलतत्व. = 8. प्रधान-मूल-तत्वं, मूलं, तत्त्वे, सारः

Funeral, s. औध्वेदेहिकिकिया, अंत्येष्टि f., त्रेतकार्य-कृत्यं, प्रेतनिहौरः, अंत्यक्रिया, उत्तरिक्रया-कर्म, और्ध-देहिक, शासादि कम - व. और वेदेहिक, और वेदिहक (की f.), better by (s.); 'f. pile' विता, चिति-ती र्., चित्याः

Fungus, s. बिङ्जं, गोमयजं, ज्ञिलीधं, ज्ञा(सा)लेयः, द्यीतशिवः, छत्रा, मधुरिका, मिसि-श्चि-सी-शी-री., मिश्रेयाः Funicle, 8. शुद्ररङ्जु र., क्षुद्रगुणः, सूर्वः

Funnel, s. धूनमार्गः-पथ:-द्वारं. 2 नाली, प्रणाली-लि-का, नाडि-डी f.

Fur, s. रा(लो)मन् n., तनुदह:-हं, पश्लीम; 'f. on the tongue' कुलुक, मल. =RED, a. लोमावृत, स्रोमान्वितः 2 समलः

Furbish, v. t. तिज् с., नि:-तप् с., प्रमृज् 2 P or c., धान 10, परिच्छ 8 U. =ED, a. निधीत, प्रमृष्ट, निष्टत. - ER, s. तेजकः, मार्जकः, निर्णेजकः; 'f. of weapons' श्राक्रमार्ज:, असिधावक:. = ING, 8. धावनं, परिष्कारः, तजनं.

FURCATED, a. इचन.

Furl, v. t. सं-वेष्ट., सं-वृ 5 U, संप्रदेशिक 8 U, ei-₹1 P.

Furlong, s. नल्ब:

Furmenty, s. क्षीरात्रं, परमात्रं, पायसै.

FURNACE, s. अमिकंडं, अधिश्रयणी, अति(दि)का, टध्मान; ' a portable f. ' See HEARTH.

Furnish, v. t. (डपकरनै:) संयुक् 10 or सनाथी-क 8 U; (डपस्करं) डप-कृष् c., डप-पद् c., सं-भृ 3 U, नि-भा 3 U; gen. ex. by स or सनाथ in comp.; · f. ed with arrows ' सदारं धनुः; मणिश्विलापदृस-नाथं लताग्हें (V.2) 'f. ed with a marble slab '; 'to f. with arms ' ताकाक: संनह 4 P or सज्जीकृ.=ED, a. सं,-युक्त, समन्वित, उपेत, उप-परि-कृत, सनाथ, संभृत, स in comp. 2 सोपस्कर, सोपकरण, उपस्करादियुक्त. 3 सन्नद्ध, सञ्जीकृत., -Furniture, ३. डपर्करः, उपकरणं, परिच्छदः सामग्री, सज्जा, संभारः, उपचारः, परिवर्हः; 'on sofas with all f. ' डपचारवत्सु मंचेषु (R. VI. 1); परिवहेवति वेश्मानि (R. XIV. 15); 'household f. ' गृहोपस्करः, पारिणाधं-

Furrow, s. सीता, हिल:, लांगलमार्ग:-पद्धति f., इलरेखा. 2 रे(ले)खा, मुबिरं, 3 वदनरेखा, बलि-ली f. 🗝 v. f. (इतेन) कृष् 1 P, (लांगलेन) लिख् 6 P or रेखा: क 8 U. =ED, a. सीत्य, कुष्ट, इस्यवत्.

Further, a. दूरतर, दूरस्थ, दवीयस्. 2 अधिक, अ-पर, अभिकतर, पर. -adv. दूरतरं, अधिकदूरं, अभे- मतः, पुरतः, अमेतरां, पुरस्ताहः, 'a little f. on' स्ताकांतरं, अमतः, (केंचिदमे; 'f. and f.' अधिका-धिकं, उत्तरीतरं. 2 अपरं, अन्यन, अपरं च, किं च, अपि च, अपरं हः. =v. t. प्र-सं-वृध् c., अनुम्रह 9 P, उपकृ 8 U, त्वर् c. (त्वर्यित), पुरस्क, पृष्ट् c., साहाय्यं दा 3 U, उत्कृष् 1 P, उन्नितः उत्कर्ष-नी 1 P. =ANCE, s. सं-प्र-वर्धनं, प्रवर्तनं, अभि-भ-वृद्धि f., अनुमहः, उपकारः, साहाय्यं, उत्कर्षः. =ER, s. उपकारकः, प्रवर्धेकः. =MORE, See (adv.).

FURTHEST, a. दिवस्त, दूरतम. -adv. मुद्रं, द्विशं. FURTIVE, a. चैथिंग गृहीत, अपहृत, छल।पहृत, नि-भृतं कृत. -LY, adv. चौरवत, उपांशु, रहसि, नि-भृतं, छलेन.

Fury, s. मत्तता, जन्मत्तता, चंडबा, उपता, औत्कटचं. 2 संरंभः, कोषः, कोषः, रोषः, आवेदाः, अमर्षः. 3 महिषाः, अस्येतवेदाः-जवः, बतं, आदातः. 4 चंडी, दुर्गाः — Eurious, a. प्र-, चंड, तीव, उप, प्रबल, महिष्यवेद्य, उप्तान्तः, मदोत्कट, मदकल, समद, उदममद, उप्पादसंरच्ध, उत्कट. 3 कोषाकुल, संरच्ध, क्रोधिष्ट, कोषपति, रोषण, इद्धकोष, जातामर्थः—LY, adv. उपं, चंडं, महोवेशन, संरंभण. = NEBS, s. संरंभः, उपता, उप्ताः, उपादः, कोषाकुलतः

Fuscous, a. आकृत्व, आनील.

Fuse, v. t. वि-बु .c., वि-ली c., अलसात् क्र 8 U.

2 एकरूप a. कृ, संमिथ् 10, सायुज्यं कृ, संयुज्
10, सद्शीकृ. =v. i. वि-दु 1 P, वि-ली 4 A, इबीभू, गल्-क्षर् 1 P. 2 सद्शीभू, सायुज्यं प्राप्
5 P, एकरूप a. भू. =IBLE, a. द्राज्य, विलयनीय, इवशील, क्षरणज्ञील. =ION, s. द्राव:, विलयविलय:, इवन्यं, क्षरणं 2 एकरूपता, सद्शीभाव:, एकभाव:, संमिश्रणं, संकर:, संयोग:

Fuss, ६. भाडंबर:, तुमुलं, कोलाहल:, संश्रम:. = ४, а. संश्रमकारिन्-

Fust, s. स्तंभ:, स्तंभदंड: 2 डम-पृति-गंध:, दुर्गंध:.
- Fusty, a. पृति, पृतिगंधि, डमगंध:- NESS, s. पृति
f., दुर्गंध:-

Fustian, s. स्थूलजाटकः, वराशिः, स्थूलपट्टं-वक्ष-कार्यासं 2 अतिस्थािकि f., गर्वीकिः, दर्पवचनं, सदपी वाचायुक्तिः. $-\alpha$. स्थूलकार्पासिक (की f.). 2 अति-गर्वित, दर्पांच्नात, सगर्वे.

FUTILE, a. निरर्थेक, मोध, व्यर्थ, निर्गुल. 2 असार, लध्वर्थ, निःसार, निःसच, फल्गु, तृणप्राय, तुच्छ. — ITY, s. मोधता, लाधवे, असारता, &c.

FUTURE, a. मिवस्यत, टक्तर, अनागत, आगामिन, भा-विन, उत्तरकालीन, अस्तन (नी f.); 'f. time' अना-गतवेला, उत्तरकालः, आयति f. 2 पारलेकिक-पार-विक-आमुध्यिक (की f.), अमुत्रत्य, परलोकगत. = s., माप्र, s. भावि-उत्तर-कालः, भविष्यत्-आगामि-कालः, भाविम् n., अनागतं, अनागतं कालः, आयिति f., बदकैः; ' past, present and f.' समतीत च भवच्च भावि च (R. viii. 78); 'ignorant of the f.' अभ-स्ताविद, बदकांगभिक

G.

GABARDINE, s. बराझि:, स्थूलगाटक:.

GABBLE, -- ER, See BABBLE, -- ER. GABEL, 8. कर:, राजस्त, शक्त:- एकं. बांक:-

GABLE, s. गृह-प्रासाद-शिक्षरं.

GAD, s. बाणाग्नं, जूलाग्नं; अमं, कणं:. 2 कील:, लोइ-कील:. - s. i. अट् 1 P, पारिश्वम् 1, 4 P. - DENG, s. परि-अटन-विमर्णः

GAD-FLY, अ. दंशकः, गोमक्षिका, दंग्नः-क्षी, वन-मक्षिका

GAFFER, 8. वृद्धजनः; अश्विष्टाचारः.

GAG, s. मुखनंधनी-पिधानं, रोधनं. =». t. मुखं अध् 9 Por निरुध् 7 U or पि-धा 3 U.

GAGE, s. पण:, आधि:, परिपणनं. 2 मानं, प्र-परि-माणं. 3 मापनयंत्रं. 4 आह्वानं. = v. i. पण् 1 A, प्रति-ज्ञा 9 U, अंगीकु 8 U, प्रतिपद् 4 A, सञ्चपभं प्रतिज्ञा. GAGGLE, v. i. कुंठ 5 2 P; कुज 1 P.

GAIN, v. i. रूप् 1 A, अर्क् 1 P or c., आप 5 P, आ-समा-सद c.; See GET; 'g. ground 'उप-िष pass., प्रकृष् 1 A; प्रतृह् 1 P; 'g. over 'साप c., वज्ञां नी 1 P (भनदानादिना); अनुरंज् c., प्रह् 9 P; 'g. over to one's side ' स्वपक्ष प्रह c.; 'g. a battle ' युद्धे जयं तम्; 'g. the day ' जयं प्राप्, विजयन् a. मू; 'g. upon one's steps' समासद c.; See OVEETAKE. =v. t. क्रमज्ञा प्रस्प or प्रगम् 1 P. -s. बाम:, प्रांति f., फलं, आयः, अर्थः, उत्पर्भ, फलोदयः, अर्जनं - =EB, इ. अर्थकः; प्रावलाभः; फलं-प्रापकः: -FUL, a. फलंद; लाभजनक, अथित्यादकः -LY, adv. दक्षं, चतर्दं, सपाटवं

GAINSAY, v. t. विरुध् 7 U; भि-प्रति-विध् 1 P, प्रत्या ख्या 2 P, प्रत्यादिश् 6 P, अपवद् 1 U, अपलप् 1 P, अधरीक् 8 U, निरा-क्व, बाध् 1 A, निरस् 4 U. = EB, s. अपवादकः, निषेधकः.

GAIRISH, a. अतिक्रोभन, रूपगर्शितः = NESS, s. आति-ग्रोभा, रूपगर्थः, दंभः

GAIT, s. गति f., गमनं, गतं, चारः; ' graceful in g.' हंसगति, चारगामिन्

GALA, 8. उत्सव:, उत्सवदिवस:, पर्वदिनं.

GALAXY, s. मुरनदी, आकास्तरांगा, स्वर्गेगा, वियदंगाः 2 मुवस्तुमंडलं

GALE, s. वास:, वायु:, पवन:; 'strong g.' वास्या, वाताली, चंदवात:, जवानिल:, वेगानिल:, प्रकंपन:, वाजि f. GALL, ह. क्षतं, विषं; दंशः, (fig.) पीडा, दुष्टभावः, संबाधाः 2 पितं, मायुः: 3 कदुता, तिग्मता, कठोरता, अहतुदत्वं. -v. t. बमें वृष् 1 P or कृष् 1 P. 2 संपरि-तप् c., पीड् 10, बाध् 1 A, क्षिश्च 9 P, अहे 1 P, मर्माण कृत् 6 P or मिद् 7 P. -v. t. आत्मान तप् c. -1NG, a. 4Cu, मर्माच्छिट्-भिद, अईतुद.

GALLANT, a. श्रोमन, सुभगदर्शन; सभ्यं, सभ्याचार, सुबील; दक्षिण; अध्युपचारपर-इक्ष-2 वीर, जूर, विक्रांत, महावीयं; See Brave. - s. वक्ष्मः, रमणः, कामुकः, कामिजनः, कामिन् m., नायकः, दियतः. 2 जारः, विटः, उपपतिः. 3 सभ्याचारः, सुजनः; अध्युपचारश्चीलः-परः. - BY, s. दक्षिण्यं; कामचेष्टा, श्रंगारविलसितं, अध्यासना, अध्यपचारः. 2 वीयं, श्लोमं, धामन् n., विक्रमः, पौरुषं. 3 उदारता, माहास्यं. - LY, adv. स-विक्रमं, मबीयं, जूर-वीर-वन्. 2 रमणवन्.

GALLERY, s. मंचा: (pl.), मंचसनाथ: कोष्टः 2 छत्रपथ:-मार्गः 3 अस्टिद:-दक:

Gallinaceous (fowl), s. कुक्कर:, तामचूड:, चरणायुध:.

GALLINULE, s. दात्यृह:, कालकंठक:.

GALLOP, v. i. बल्ग् 1 P, श्रुतगत्या चल् or धाव् 1 P, श्र 1 A. = s. श्रुतं, विल्गतं, अवनं

GALLOWS, s. वधस्तंभः, वध्यश्चिला-काष्ठः, वध-घात-स्थानं, वध्यस्थलः, 'met his death on the g.' बालमारोपितः

GALOCHE, s. anguigat, uigat.

Galvanize, v. t. विद्युच्छक्त्या आकृष् 1 P or उपहिन् 2 P.

GAMBLE, v. i. दिष् 4 P (अक्षै: अक्षान् वा); अक्षै: দ্মীন্থ 1 P. -ER, s. ঘূননাং; देविन् m., ঘূনুকুন্ m., ঘূনুঁ; , अक्षदेविन् m., কিনব:, अक्षपूर्तः: -ING, s. ঘূন, दुरोदरं, पणः, अक्षवती, अक्षम्भीः-पूनं, कैतवं, देवनं, ঘূনसवा; 'g.-house' ঘূন্যানা-समा; 'he who keeps a g.-house' सभिकः, ঘূননাংকः

GAMBOL, v. i. ऋीड् 1 P, नृत् 4 P, इतस्ततः वन्म् 1 P, द्र 1 A. = s. नृत्यं, ऋीडा, लास्यं, लीला, केलि f., खेला.

प्रिAME, इ. क्रीडा, खेला, केलि f., लीला, विलासः, परि-(री) हासः 2 वन्यपक्ष्मादि, जांगनः, वन्यपक्षित् m. 3 मृगया. 4 संकल्पः, व्यवसायः; कल्पना, संदि-प्रथ्यवसायः. – v. ई. क्रीड् 1 P, दिव् 4 P; 'G.cock' चरणायुभः, योधकुकुटः; 'g.-keeper' वन्य-पक्षिपालकः; 'g.-leg' पंगुपादः. – ING, इ. यूतं. – STER, इ. धूतेः; See under GAMBLE. – SOME, a. क्रीडा-लीला-पर, विलासक्षील, विलासिन, परिहासन्नी-ल, उषासिन, परिहासिन, विनीदिन नर्मालापन्.

GAMMON, s. वसूर, उत्तरं, स्करशुष्कमांसं. 2 वमपट-शारि-कीडा. 3 Deceit, q. v. =v. t. सूकरमांसं रुवणीक 8 U. 2 Chest, q. v.

GAMUT, 8. माम:.

GANDER, s. हस:, चकांग:, चकवाक:, चक:; धेतग-रुत m., नानसीकस m., राजहेस: (white).

GANESH, ३. गणेताः, गणपतिः, विनायकः, विमेतः, विमेतः, विमराजः, हैमातुरः, मणाधियः, एकदंतः, हेरवः, लंबी-दरः, गजाननः, गजान्यः, गजादतः.

GANG, s. गण:, संघ:, निवह:; See COLLECTION.

GANGES, श गंगा, मंदाकिना, विषरंगा, स्वर्णेदी, सुर-दीधिका, जाह्नवी, जहुतनथा-कन्या, भागीरथी, अमरा-पगा, सरनदी, त्रिकातस रि. त्रिपथगाः

GANGLION, 8. शिरास्फोट:.

GANGRENE, s. प्तिमांसं; मांसपाकः; काथः. =v. s. कोथीभू 1 P, प्तीभू.

Gangway, s. आरोहावरोहपथ:.

GAOL,-ER, See JAIL,-ER.

GAP. ड. छिद्रं, भंगः, विच्छेदः, भेदः, रंभ्रं, छेदः, विवरं, गर्तः-तो.

GAPE, v. i. वि-म-जूंस् 1 A; जभ्-जम् 1 A, मुखं व्यादा 3 A. 2 वि,-दल् 1 P, स्फूट् 1 P. -s.,-ING, s. जूंभ:-भा, जूंभण, जूंभिका, जूंभितं, हमेन n., हाफिका, मुखन्यादानं. -ING, a. जूंभिन, जूंभित, व्यासमुखः.

GARB, s. वेश:-ष:, वकं, वसनं, वासस् n., परिभानं, प्रसाधनं; 'putting on the g. of virtue ' धर्मक-चुकप्रवेशिनः (S. 5).

GARBAGE, s. उच्छिष्टं, मलं.

GABBLE, $v.\ t.\cdot$ साचीकृ $8\ U;$ सत्यं गुड् $1\ U$, विकृ, वक्रीकृ.

GARDEN, s. ट्यानं, ट्यवनं; 'g. near a house' गृहारामः, निष्कृटः, गृहवाटिका; 'pleasure-g.' क्रीडोपवनं, भारामः, प्रमदवनं, भाकीदः; 'flower-g.' पुष्पवनं-वाटः-वाटिका, कृसुमाकरः; 'fruit-g.' फलवृक्षवाटिका; 'vegetable g.' शाकवाटिका, साक साकटं, शाक शाकिनं; 'g.-wall' डयानपरि-सरः-प्राकारः. = EB, s. डयानपालकः-रक्षकः, माला-कारः, मालिकः, मालिन् m. = ING, s. डयानकर्मन् m., ट्यानसेवनं-कर्षणं, फलोस्पत्तिकर्म.

GARGLE, v. i. (जलं) आचम् 1 P, उप-स्रश्च 6 P, जलेन मुखं मृज् 2 P or धाव् 1 P. = s. आचमनीयं, आचाम्यं-

GARLAND, s. माला, लज् f., माल्य, आपरिंड:; शेखर:, हार:; 'g. worn in the hair' मर्भेक:; 'g. hanging from the crest' प्रभटके, शिखालंकि माल्य; 'g. worn straight' पालंब:-किका; 'worn sideways' वैकाधिकं; 'g. of pearls' हा-र:, मनावर्ली, मौतिकसर:

GARLIC, s. स(र)शुन, रसोनः-नकः, महीषभं, ग्-जनं, अरिष्टः, महाकंदः, सोनहः-

GARMENT, s. वज्ञं, वासस् n., वसनं, पटः, परिभानं, परिच्छदः, अवरं, मच्छादनं, वेशः-वः; funder or lower g. ' अंतरीयं, अर्थोशुकं, डपसंन्यानं, परिधानं, अभोशास:-त्रसनं; ' upper g. ' उत्तरीयं, प्रश्वा(व)र:, उत्तरासंगः, बृहतिका, संन्यानं; ' g. as a protection from wind and cold ' नीशार:.

GARNER, s. कुबू(सू)लः, धान्यागारं, धान्यकोष्ठः, क-डोलः-लकः, पिटः. =v. t. कंडोले निविज् c. or नि-धा 3 U.

GARNISE, v. t. भृष् 10, मंद 10, अलंकु 8'U, परिक्कु, धुम् c. — s., — MENT, — GARNITURE, s. प्रताधनं, भूषणं, अलंकारः, मंडनं, आभरणं; उपकरणानि (pl.), सङ्जा.

GARRET, s. शिरोगृहं, चंद्रशाला, अट:, अट्टाल:

GARRISON, 8. दुर्गरक्षकाः (pl.); दुर्गसैन्य-बलं; रक्षि-णः-रक्षकाः (pl.); रक्षिवगः: - e. t. रक्षापुरुषः युज् 10, (दुर्गे) रक्षिणः निविश् c. or स्था c. (स्थापयित). GARRULOUS, a. आतिवक्त, वावद्कः, बहुभाषित्-बादिन, बाचाल, वाक्ट, जल्पाक, मुखर. - NESS, GARRULI-TY, s. बाचालता, वावद्कता, अतिवादः, बहुभाषित्वं, अतिजल्पनं-

GARTEB, s. पादावरणबंधनी, जंघाबंधनी.

GARUDA, अ. गरुडः, गरुत्मत् m., ताक्ष्यः, वैनतेयः, ख-गेश्वरः, नागांतकः, विष्णुरथः, सुपर्णः, पत्रगाञ्चनः, स-जगद्वारणः, सुजगुरिषुः

GAS, s. वाय:. - EOUS, a. वायुरूप.

GASH, s. दीर्घच्छेदः, दीर्घ,-गंभीर-क्षत्ं.

GASOMETER, 8. वायुमापनयंत्रं.

GASP, v. i. कुच्छ्रेण भस् or अन् 2 P, दु:खेन भस्, स्थूलस्थूलं निभसः = s. उद्घादः, निभासः, कृच्छ्रोद्धासः, कृष्णसासः

Gastric, a. $\sin \beta \epsilon$ (f), f), f0, f1, f3, f3, f4, f5, f6, f7, f8, f9, f9,

Gasteonome, s. औदिस्कः, उदरंभिरः, कृक्षिभिरः, उ-दरपरायणः; See Glutton. -Gastronomy, s. उदरपरायणता, उदरक्षेत्राः

GATE, s. द्वार, पतिहार:, द्वार f.; 'g.-way ' तोरण: ण, गोपुरं; निर्गम:, द्वार्यथः; for other comps. See Door.

GATHER, v. t. कि 5 U, सं-अव-प-आ-; समा-इ 1 P, समा-वी 1 P, संग्रह 9 P, सं-भृ 1, 3 U, एकीकृ 8 U; See COLLECT; 'g. flowers' पुष्पाणि कि or लू 9 U: 2 ता 9 U, अनु-मा 3 A, 2 P, ऊह 1 A, अ-वगम् 1 P. कि दर्-हु 5 U, उद् 1 P. -v. i. संगम् 1 A, सं-इ 2 P, संगिरु 6 P, साक-पन् 1 P, एकम मिल, एकस्थ a. भू 1 P, एकीभू. 2 उपिष pass., प-वि-हृध् 1 A, एथ् 1 A. 3 पूर्य बंध् 9 P, पूर्य 1 A. -s. पुट:, चूण: - 28, s. अवचायित्र m., संग्रहकः; 'g. of taxes' सील्किकः, करमाहकः: - 1NG, s. चयः, अव-सं-चयः, संग्रहणं. 2 समूहः, गणः, संघः, स-

मागमः, निवहः, संघातः ; जनसमूहः, लोकनिवहः-संघः ः GAUDY, a. डज्ज्बल, शोभन, नानावर्ण, चित्रः 'having a g. dress' टज्ज्बलवशारित, आयं-उदार-नेपथ्यभृत्. =s. Festival, q. v. =NESS, s. अनिशोगाँ, औज्ज्बल्यं, चित्रता, नानावर्णता.

GAUGE, See MEASURE.

GAUNT, a. क्षाम, इन्जा, क्षीण, चुष्कमांस, क्षुत्क्षाम, इन्जा-क्षीण-देह.

GAUNTLET, s. इस्तनाणं; 'throw down the g.' युदार्थं आहे 1 A; 'take up the g.' युदाह्मनं स्वीकृ or उरीकृ 8 U.

GAWK, s. मूर्ज:; See Fool. 2 Cuckoo, q. v. GAWKY, कर्युल-दीर्घ-देह, स्थूल-

GAT, a. प्रमोदिन, पहर, आनंदिन, टलासिन, प्रमुदिन, सानंद, प्रफुल, अनुन्सुक, सोलास. 2 विलासिन, परिहासचील, विनोदन-इतिल-पर, केलिपर. 3 Gaudy, q. v. — GAIETY, s. प्रमोद:, टलास:, प्रह्षे:, आनंद:, आहाद:. 2 उत्सव:, See Festival.— Gaily, adv. सहष, सोलास, सानंदं, प्रफुलनया. 2 उज्ज्वलं, शोभनं. GAZE, v. i. निर्-ईश्च 1 A, निर्वर्ण 10, निर्मे 1 P, बद्ध-स्थिर-दृष्ट्या दृश्च 1 P or आलोक्च 1 A, 10; नृष्टिं or लक्षं बंध् 9 P (loc.); 'g. ing up to heaven' नभीदनदृष्टि; 'g. ing in all directions' दिक्षु दृष्टिं क्षिप्त्वा.—s. निरीक्षणं, निर्वर्णनं, आअव-लोकनं; तृष्टि न, प्रक्षणं, दश्चेनं; बद्ध-स्थिर-अ-निमेष-दृष्टि; 'with a fixed g.' अनिमेषनयन-ब-दृष्टि a.

GAZETTE, s. बार्तोहर:, वार्तापत्रं.

GEAR, s. डपकरणं, सामग्री, सज्जा, प्रसाधनं 2 कार्यं, व्यापारः; 'out of g.' विलग्न, असंगत, असंबद्धः

Gelatinous, a. सांइ, जीन, रयान, संलम्रजील. Geld, v. t. वृषणी हिंद् 7 P or कृम् 6 P or बत्यट् 10. =ING, s. हिन्नमुष्क: (अश्व:).

GELID, a. अतिशीत, हिम, शिशिर.

Gem, s. रत्नं, मिंग m.f.2 Bud, q. v. -v.t. रत्ने: शुभू o. -med, a. रत्नखित, मिंगभूषित, रत्नानुविद्ध. -mx, a. मिंगमय (यी f.), रत्नभासिन, रत्नोज्ज्वल.

GEMMATE, a. मुकलित, बद्धपत्रव.

Gemini, s. मिथुने, इंद्रे, युगुलं, युगं, युग्मं, इदं, यमकं-लं; यमी, यमजी -ली. - Geminate, - Geminous, a. हिगुण, हिरावृत्त, हिक; यम, यमज-ल.

GENDER, s. लिंग, प्रकृति f. =v. t. Beget, q. v. =v. i. Copulate, q. v.

GENEOLOGY, s. बंजाविल ली ी., वंजालम:, वंजापी-परंपरा-वृक्षः; oft. ex. by वंज्ञः, अन्वयः. =ICAL, a. (s.) in comp. =IST, s. अन्वयक्षः, वंजालमज्ञः, वंजाविलरचकः GENERAL, a. सामान्य, साधारण, सर्वजनीय-न,सार्व-त्रिक-सार्वेलीकिक-औरसर्गिक-(की f.), सर्व-बद्द-सा-मान्य, व्यापक, सर्वव्यापिन, अविशेषक, प्रायिक, सर्वेत्र प्रचलित; 'a.g. rule' उत्सर्गः; 'a.g. practice ' लोकाचार:, जनरूढि f, जनन्यवहार:, लोक:; ' against g. practice' लोकविरदा; 'g. opinion' बहुमतं; 'g. reader ' चुंबक: - s. सेनापति:, सेना-ध्यक्ष:, चम्पति:, सेनानी:, बलाध्यक्ष:-नायक: -ITY, s. बहुतरभागः, मुख्यांज्ञः, प्रधानभागः; better by 'g. ly'; 'the g. of beasts' प्राय: सर्वे पज्ञव:. 2 सामान्यता, साधारण्यं. = IZE, v. t. जाती: निर्दिश् 6 P, जाति शः गणीक 8 U, साधारणधर्मं प्रदृश c., वर्गीक. 2 सामान्यतः वद 1 P, उन्ध्रांस्त्पेण कथ् or निरूप 10. -IZATION, s. जातिनिर्देशः, गण्किरणं, सामान्यधर्मकथनं, सामान्यवाद:. =LY, adv. 'in g.' प्रायः, प्रायेण, प्रायज्ञः, सामान्यतः, बहुज्ञः, भूयसा, भू. यिष्ठं, साधारण्येन; oft. ex. by हि. - NESS, s. व्या-पकत्वं, सामान्यता. - SHIP, s. सैनापत्यं, सेनाध्यक्षत्वं. 2 रणकौश्रलं, युद्धनैपुण्यं, बलविन्यासकौश्रलं.

GENERATE, v. t. उत्पद् c., प्रम् 2, 4 A, आवह 1 P, सं-उद-भू c., जन् c. (जनयित); See CAUSE also. =10N, s. उत्पादनं, प्रसवः, जननं, जन्मन् n., उत्पादनं, प्रस्वः, जननं, जन्मन् n., उत्पादनं, प्रस्वः, उद्भवः 2 अन्वयः, कुलं, वंजः, जाति f., संतानः, संतति f. 3 पुरुषाः, पुरुषपरंपरा, वंज्ञाशेणी; 'former g. s.' पूर्वे पुरुषाः, 'a pair, one g. removed from the creator' स्वष्टुरेकांतरं (इ.स.) (S. 7). 4 समकालीनपुरुषाः. =IVE, a. उत्पादक, जनकः, 'g. organ' उपस्थः; योनि f.—OR, s. जनयितृ m., जनकः, उत्पादकः, जन्मपरः-दाताः GENERIC, AL, a. जातिगत, सामान्य, साधारण, व्यापक, वर्गायः, 'g. property' जातिधर्मः-रुक्षणं-स्वभावः, जातित्वं, सामान्यधर्मः-रुक्षणं- =ALLY, adv. जातिमुद्दिस्य, सामान्यतः

Generous, a. उदार, वदा(द) न्य, त्यागशील, अवदात, दानशील, दानरत, दानशींड, स्थूललक्ष्य, बहुमद. 2 महात्मन्, उदारधी-चेतस, महामनस, उदारचिरत, महे-च्छ, महाश्वय. 3 कुलीन, महाकुल. अनिजात. – NESS, – Generosity, s. औदार्थ, त्यागिता, त्यागः, दानशिलं, वदान्यता. 2 उदारात्मता, महात्मता, माहात्म्यं.

GENIAL, a. सुखानद, आनंदद, सुखानह, रम्य, रमणाय, मनोहर-रम, रुचिर, प्रसन्न, सुखकर (री र्र.), उत्साह-वर्धक, जीवदः 2 प्रसवकारिन, जनकः 3 प्रसन्नचित्त, सोह्यास, उदार. —LY, adv. प्रसन्न, सानंद, सहव, सोह्यास, प्रकृतः.—NESS, s. रम्यता, उह्नासः, प्रसादः, प्रसन्नताः GENIOULATED, a. प्रयितः

GENITAL, a. जननसंबंधित. जनन in comp.; 'g. organ' जननेंद्रियं, उपस्थः, योनि f., शिस्नं-

GENITIVE, 8. पष्टी विभक्तिः

GENITOR, See GENERATOR.

GENIUS, s. धीक्षाक्ति f., मिति f., कुष्टि f., भी:, नितबुख-प्रभाव:-सामध्ये, मितिप्रकृषे: 2 धार्सपणः, धीमम्
m., धीक्षाक्तियुतः, गुणवत् m. 3 कल्पका-निर्माण-शक्तिः
4 प्रकृति f., स्वभावः, क्षीलं. 5 लक्षणं, विशेषणिक्षं,
वृत्ति f., स्वभपे: 6 भूतः, पिक्षाण्यः, केतालः ; 800
DEMON; 'dramatio g.' नाट्यक्षाकि:-कल्पनाः;
'good g.' सुदैवः, 'evil g.' दुदैवं.

GENTEEL, a. विनीत, दक्षिण, सभ्य, सुजन, सुन्नीत, आर्थ, आर्थ-साधु-इन, शिष्टाचार, आर्थचरित, सदाचार. 2 कुलीन, अभिजात, कुलेत्यत्र. 3 चाह, लित, सुभग-LLY, adv. आर्थन्, सुजनवत्. - NESS,-GENTI-LITY, s. विनयः, दाक्षिण्यं, आर्थेता, सौजन्यं, सुन्नीलता, सभ्यता, साधुता. 2 आभिजात्यं, कुलोत्कर्यं: 3 लालित्यं, चाहता.

GENTIAN, अ किरात: चिर(रा)तिकः, भूनिवः, हिमकः, किराततिकः, अनार्यतिकः

GENTILE, a., s. अन्य-भिन्न-देशीय, देवार्चक- 2 स-गोत्र, गात्रज, ज्ञातीय-

GENTLE, a. HE, and (of f.), a, a, a. aकोमल, मृदु, मस्ण, अपरुष, सुकुमार, अचंड, मृदुल, मंद, सीम्य; 'a g. laugh ' मंदिस्मतं, ईपदासः ; ' हbreeze ' मंदानिल:, मृदुपवन:; ' g. means ' सामाप-चार:, सामन् n., मृद्पाय:; 'g. words ' त्रिय-मृदु-वचनं. 3 महाकल, कलीन, अभिजात, सुजन्मन्, साधु-आर्य-वंशाज, कुल in comp.; 'a girl of g. blood' कुलक'यका, कुलप्रसूता. 4 (In addressing) अयि, भद्र, सीम्य, आर्थ; 'g. lightning 'अयि विद्युत; 'g. folk ' आर्यमिशाः, आर्याः, साधुजनाः 5 शांत, दांत. -NESS, s. मृदुता, कोमलता, सीम्यता, सीकुनार्यं, मं-दता; 'g. of manners' आचारसीजन्यं, आर्येवृत्तिः. -GENTLY, adv. मृद, सदयं, अजातव्यथं, यथासुखं; 'shall rub g.' यथामुखं संवाह्यामि (S. 3). 2 मंदं मंदं, शनै: शनै:, शनै:, अपहषं, अचंडं. 3 निभृतं, . अलक्षितं, मंदं. —GENTLEMAN, 8. आर्यः, मुजनः, साधुजनः, आर्यवृत्तः, कुलीनः; सुविनीतः, महाजनः, आ-थे-कुलीन-जनः, भद्रः, महानुभावः; oft. by श्री in comp. =LIKE,-LY, a. सभ्य, विनीत, शिष्ट, सुश्रील, आर्य; 'g. manner ' आर्यवृत्तिः, सीजन्यं; 'in a g. manner ' नागरिकवृत्त्या (S. 5).

GENTRY, ह. विशिष्टजनाः, आर्याः, आर्यलोकाः-जनाः, कुलीनवर्गः-जनाः, सुजनताः

GENUFLECTION, १. जानु-यां भानतिः f., जानुनतिः. GENUINE, a. अकृतक, अकृतिम, अकिपत, निन्धौज, निन्धौजंक, अकपट, निन्धौजंक, अकपट, निन्धौजं सन्य, सन्य, यथार्थः = LY, adv. सन्य, निन्द्रपटं, निन्धौजं = NESS, १. सन्यता, यथार्थेता, निन्धौजंत्वं, अकृतिमताः

GENUS, s. जाति f., गण:, वर्गः.

GEOGEAPHY, s. भूगोलविया-शासं, भूरहविया. = EB, s.

भूगोलकाकाः, भूषत्रवियाताः. =ICAL, a. भूगोल-सामितिषयकः

GEOLOGY, s. भूतस्व, भूगभंज्ञाका, भूतस्वविधा. =ICAL, a. भूतस्वविधयक्त. =181, s. भूतस्वज्ञः.

GEOMETRY, s. ज्यामिति f., रेखागणना-गणितं, भूमि-ति:. =IC,-IOAL, a. (s.) in comp.; 'g. proof' रेखागणितेन उपपत्ति:. =IOIAN, s. भूमितिज्ञ:.

GERM, ब. अंकुर:, अभिनवोदिह m. 2 बीज, मूल, यो-नि f., आदि:, प्रभव:, बीजकारणं. — GERMINATE, v. i. डिब्रिट् pass., प्रस्ट 1 P, स्फुट 6 P, विकस् 1 P. — 1NG, a. डिब्रिट्-इ-ज्ज, अंकुरित. — 10N, s. डब्रेट:, स्फुटनं.

GERMANE, a. सनाभि, संपर्कत, संकृत.

Genticulate, v. i. अंगानि विश्विष् 6 P or संचल् o. =v. t. अभि-नी 1 P, नि-,रूप् 10, सूच् 10, नट् 10; See Aor. =10N, s. अभिनयः, अंगविक्षेपः, चे- हा, सूचना, 'अंगहारः, हावः, संकेतसूचनं. =0R, s. अंगाविक्षेपकः

GESTURE, ह. चेष्टा, व्यापार:, इंगितं, भाव:, अभिनयः, विलासः, विश्रमः, अंगविक्षेपः, हाव:, हस्तादिचालनं.

GET, v. t. लम् 1 A, अपूर्व P, अर्जु 1 P or c., भा-समा-सद c., विद 6 U, प्रति-आ-पद 4 A, अज् 5 A, अधिगम 1 P, ब्रह 9 P, आ-टा 3 A. 2 (To be produced) जन् 4 A, इत्पद् 4 A, सं-उद्-भ् 1 P, 9-8 2, 4 A, (with genitive of person); 'I have got a pain in my teeth' दंतपीडा मे डत्पन्ना-जाता. 3 ध 1 P, 10, म 3 U; धा 3 U; 'I have got that book with me ' तत्परतकं म-त्सकादी वर्तते; See BEAR also. 4 (Cause) ex. by causal; 'g. it done by him ' त तत्कारय; oft. by अनुनी 1 P, मोत्सह c., प्रवृत् c.; 'g. ahead 'अग्रेस्(भू; 'g. clear of ' मुच pass.; 'g. rid of 'आत्मानं मुच् c., (with abl.); by निर् in comp.; 'g. abroad ' प्रस-प्रस्प् 1 P, बहुलीम 1 P; See under ABROAD. -among, मध्ये प्रविश 6 P or गम्. -at, प्राप्, आगम्, आ-या 2 P, डप-स्था 1 U. -away, эцц 1 P, эц- 2 P, эцян 1 U, 4 P; चल् 1 P, अप-या-गम्; ' g. away, you fool' अपेहि रे मुर्ख. -back, प्रतिलभु, प्रत्या-दा, &c. -beyond, तू 1 P, अति-इ, अतिक्रम्. -down, अवत, अवस्र् 1 P, अधो गम्, नि-अव-पत् 1 P; (v.t.)अवतु c., अवदृह c., &c. -in, प्रविश्च 6 P. -into, पतः संकटे पतितः 'got into troubles': आहड 1 P (a car &c.); 'he got into debt ' क्रज-गस्तो बभव: 'g. ing into deep mud 'पंकपर-मासायः +off, (ए. i.) निःन्त, निर्गम्, अप-या, अपना-म, निस्तु. 2 भवतु, भवद्रहः (v. t.) निरस् 4 U, अप-नी 1 P. =on, प्रवृत् 1 A, प्रवल, प्र-स; 'they long got on well ' lat' a सुखेन अवर्तत or कार्ल निन्यु:. = out, निर्मेष्ट, अप-इ, नि:-स. 2 त्यक् 1 P, मुच् 6 P; 'g. out of bed now' अधुना मुंच क्राय्यां. = over, -through, संतु; पारं-अंत-गम्, आतिक्रम्, निस्तु, तीर् 10; आहर. 2 समाप् c.; See ComPLETE. = together, संचि 5 U; समा-नी, संग्रह;
See Collegt. = up, उत्-स्था; प्रमुध् 4 A, क्षयनं
त्यज् 1 P or मुच्; (v. t.) सज्जीक 8 U, विरच्
10; डपकृष् c. = upon, अधि-आ-हर्. = TER, s. प्रापकः, लब्धृ m., अजैकः. = TING, s. लाभः, अवाति f.,
अर्जनं, अधिगमः-मनं, आगमः, आसादनं.

GEWGAW, 8. कीडनकं, अल्पमूल्यं द्रव्यं or आभरणं. = a. नि:सार, बहिरेव मनोहर.

GHASTLY, क. जित-ज्ञाव-तुल्य, विवर्ण, ज्ञावसक्य-सवर्ण. 2 कुरार्ज, विकट, भीम, बम, दारुण, भयानक, भीमदर्ज्ञ- न, करालवदन, घोराकृति. = NESS, उ. प्रेतसाकृत्यं, वेवण्यं; विकटत्वं, दारुणत्वं.

GHEE, s., घृतं, आज्यं, इविस n., सिंस n., तन्त्रां.
GHOST, s. भृतः, पिञ्चाचः, वेतालः, निजाचरः, भृतनरः.
2 आत्मन् m.; 'give up the g.' मृ 6 A; See
DIE. — LIKE, a. भृत-भृत-सरूप, भृततुल्यः — LIX, a.
भूतविषयक-संविधनः 2 पारित्रकः (की f.), आत्मविषय, पारमाधिकः (की f.).

GIANT, s. महापुरुषः, विकटवियहः, बृहच्छरीरः, भीमवियहः, बृहच्छायः, अतिशक्युपेतः, राक्षसः. 2 दैत्यः, दानवः; See DEMON. -a.,-LIKE, a. अतिस्थूल, प्रकांडदेह, स्थूलप्रमाण, अतिमहत, बृहत्काय, महाश्चरिर, विकट. - ESS, s. राह्यसी, बृहच्छरीरा. - GI-GANTIC, a. अबिमानुष (षी f.), राक्षसपरिमाण, भीमविष्रह, अतिमहत्-बृहत, स्थूलकाय, विकट.

GIBBER, v. i. See BABBLE. - ISH, s. असंबद्धव-चनं, प्रलाप:, प्रजल्पितं, मृषार्थेकं बाक्यं - a. मृषार्थेकं, अनर्थेकं.

GIBBET, १. वध्यकाष्ठ-शिला, वध-घान-स्थानं. 🗝 ए. १. वधं आदिश् ६ P, दर्-बंध् 9 P.

GIBBOUS, a. न्युन्ज, यक्र, आभोगवन्, विवासार-GIBE, See ABUSE.

GIDDY, a. श्रमिन्, श्रामररोगिन्, विश्रांत, श्रमणवािल; better ex. by श्रम् 1, 4 P. 2 श्रमकारिन्, मन्, व-न्मादिन्. 3 (Fig.) चपल, चंचल, लोल, अहिथर; See Fickle. 4 दख्त, उन्मन्, बल्तिक्त, गांवत. = LY, adv. अविचार्य, लोल्यान, चापन्येन. = NESS, s. श्र-(श्रा)मरं, श्रमः-मि f., धूर्णनं, धूर्ण f. 2 चापन्यं, लोन्स्, अस्थैरं, &c.

GIFT, See under GIVE.

Gra, . अमरं. 2 लघुयानं-रथ:. 3 क्षुद्र-लघु-नौका-

GIGGLE, v. i. मूर्खन्त् इस् 1 P.

GILD, v. f. स्वर्णेन रंज् o., हेमरसेन-ब्रवेण लिए 6 P, सुवर्णयति (D.); बाबतेजसा रंज् c. 2 प्रकाश o. विवृत् c., विराज् c. - प्रकाश करें स्वर्णेरंजनं, स्वर्णेयावः

=ED,-GILE, a. सुविणितं, हेमरसंख्यातं, स्यर्गमंडित, स्यर्गमंतिवद्धः 2 रेजित, विराजितः

GILL, 8. धार्सेद्रियं, अधोगंड:.

GIMCRACK, s. क्रीडनकं, क्रीडावस्सु n.

GIMLET, ह. वेधनिका, आस्फोटनी.

Gin, s. Liquor, q. v. 2 पाकाः, खन्नाथः, कूटयंत्रं, क्यनं, वागुरा

GINGER, ह. आईकं, शृंगवेरं, गुस्ममूलं; 'dry g.' झुं-ठि-ठी र्र., विश्वं-था र्र., नागरं, विश्वभेषणं, महीषधं; 'g. beer or wine' आईकासवं, आईकमयं-पानं; 'g.-bread' आईकपिष्टकः.

GINGERLY, adv. असहसा, सावधानं, ज्ञानै:.

GINGLE, See JINGLE.

GIPSY, s. यक्षिणी, विपश्चित्रां, इक्षिणिकाः

GIRAFFE, 8. चित्रोष्ट:.

GIRD, v. t. परि-अधि-वेह c., परि-वृ 5 U or c. 2 आ-बंध 9 P, परि-धा 3 U, सं-पि-वृह 4P; 'g. round the body' बारीर पाव or आच्छद् 10, परि-बंध or परि-धा; 'g. up one's loins' परिकर बंध; 'girt by the (golden) lightning, as by a yellow garb' विज्ञानभारिकातपीतपटोत्तरीय: (Mr. 5). -s. See CRAMP. -ED, -GIRT, a. बद्ध, आनद्ध, परिवेष्टित, परिवृत; वलप-मेखला-रसना in comp.; 'sea-g. carth' समृहरसना-डद्धिवलया-पृथ्वी.

GIRDLE, s. मेखला, रज्ञ(स)ना, कांचि-ची f., सप्तकी, सारसनं (of women); कटिसूनं, कटिवलयं, कश्या-क्षा, परिकरः, कटिवंचनी, गृंखलः-लान्लं (of men). 2 वेष्टनं, परि-आ-वेष्टनं, मंडलं, वलयः-यं, चक्रवालं. 3 राज्ञिचकं. =v. t. परि-वेष्ट् c., परि-वृ 5 U, मेखलया वंध 9 P; See GIRD.

GIRL, s. कन्या, बाला, बालिका, कुमारी, दारिका, वासू:, See DAUGHTER also; 'one born from a g.' कानीन:, कन्यकाजात:. -HOOD, s. बालभाव:, बाल्यं, कुमारीत्वं. -ISH, a. कन्यानुरूप, बालेय-

GIRTH, s. बरना, नध्दी, बधी; दू(चू)ध्या, कक्षा-क्या GIST, s. कलितार्थ:, निष्कर्ष:, भाव:, कलितं, परमार्थ:, पिंडितार्थ:

GIVE, v. t. दा 1 P, 3 U, क c. (अपेयति), प्रति-पद् c., दद्द्र 1 A, विभण् 10, डन-वि-सण् 6 P, (with dat. of person); निश्चिप् 6 P, संजस् e. (with loc.); त्यण् 1 P, दिण् 6 P. 2 (Produce) ex. by स् 1 P, संपद् 4 A, जन् 4 A; '3 repeated 2 times g. s 6' दिराष्ट्रमाझ्याः यद् भवति-संपर्य-ते; 'g. chase' अनुस-अनुभाष् 1 P; 'g. ear' अव-भा 3 U, कर्णं दा, भु 5 P; 'g. ground' अपज-म् 1 U, 4 P; अपतः, परा-नि-इत् 1 A; त्यवस्या गम् 1 P; 'g. one's self up to' सेव् 1 A, भण् 1 A; आसंज् pass., आसज्ज-निरत-निवेष्ट-व. सू, (with loc.); 'g. offence' अपराष्ट्र 4, 5 P, विभिनं-मति- कुल-कृ 8 U or आवर 1 P; 'g. utterance' sale 10, set o., set 1 P. -away, (in marriage) प्रतिपद् 0., उत्स्ज, प्रन्दा. 2 विश्वम, दानेन के 0. (क्रप्य-ति). -back, प्रतिदा, प्रतित्य c., निर्वेत् 10. -forth, प्रश् 10, प्रकाश c., निविद् c., स्था c. (स्थापयित). -in, अनुमन 4 A, अनुमुद् 1 A; स्वामहं स्यक्. -off, Abandon, q. v. -out, निविद् c., प्रकाश c., ग्रुप 10, प्रथ 10, प्र-ख्या c. 2 मच 6 P, विस्नु, उद्दम् 1 P, उद-ग 6 P, नि:स c. = over, त्यज्, उत्स्ज्; निवृत् 1 A, विरम् 1 P, (with abl.). 2 असाध्य व. इति मत्या त्यज्; आज्ञां त्यज्; (v. i.) ज्ञाम् 4 P, पत् 1 P; ' when the winds g. over ' शांते पवने. -up, त्यज, हा 3 P, उत-वि-सज, 2 निवृत, वि-रम; 'g. up for lost' नष्टताय a. मन् 4 A. -way, ज्ञम् 4 P, निवृत्, विरम्, शिथिलीम्. 2 भंज् pass., अवसद 1 P; 'the cord gave way ' रज्जुर्भमा; ' the wall gave way ' भितिरवसका 3 अव (प) सु अप-इ, मार्ग दा or त्यज्, अपक्रम्, अप-या. 4 वर्श गम-इ-या, अधीन-वर्श-आयत्त व. भू; 'do not g. way to grief' शुची वहां मा गमः, क्रोकाधीनो मा भू:, वैक्रव्यं मावलंबस्व. = EB, 8. दात् m., त्यागिन् m.; gen. ex. by दायक, द, भद, दायिन, in comp.; 'g. of milk 'पयोदायिनी, द्राधप्रदा, &c. -ING, 8. दानं, विसर्जेनं, उत्सर्गः, त्याग: वितर्ण, अर्पण, प्रतिपादनं, विभाणनं ---GIFT, s. दानं, प्रतिपादनं; See above. 2 दानं, डपहारः, उपायनं, उपदा, पीतिदानं, पाभृतं, परेशनं, उपपाशं; one deserving a g. 'दक्षिणीय, दक्षिणाई, दक्षि-ण्य ; ' marriage-g. ' यौतक, मुदाय: 3 गुण:, श-कि f. -ED, α. डपेत, सं-उप-पत्र, विशिष्ट, युक्त, अ-न्वित, जालिन in comp. 2 गुणेपित, गुणसंपन, गुणिन, गणवत्.

GLACIAL, a. हिमरूप, हैम (मी f.), हिम.

GLACIER, 8. हिमानी, हिमसंहति f.

GLACIS, s. प्रवण-निम्न-भूमि f.

GLAD, a. प्र-,सं-,हष्ट, आनंदित, पीत, सानंद, प्रमुदित, न्म, सांवास, उल्लासंत, प्रसम् 2 द्दंजनक, द्दं-आनंद-कर (री f.); नंदक, रमणीय, प्रमोदिन; 'I am g.' हंत, दिस्था. = DEN, v. t. आ-,नंद c., पी 9 P, 10; See Delight. = Dening, a. द्दंद, प्रीतिमद, द्दं-कर, प्रमोदिन. = Lv, adv. सह्दं, सानंदं, समनोदं, हर्द-मनसा, संतोषण, प्रीत्मा, साह्लादं. = NESS, s.' द्दं: प्रमोदः, आह्लादः, संतोषः. प्रीति f., उल्लासः, चिन्नप्रसादः, नाहि f. = SOME, See (a.).

GLADE, s. वन-गुल्म-पथ:-मार्गः, तरुगहनमार्गः.

GLADIATOR, s. असिकीडक:, आसिक:, मनः. = GLADIATURE, असिकीडा-पदं

GLAIR, s. अंडमुक्त.

GLANCE, 8. वृष्टिपातः, ईक्षणं, वीक्षितं, नयनपातः-वि-

श्वेप:, इक्पात:, आलेकित; 'side-long, g.' नयने-पांतिकोकितं; साचिकितंत, अपागदर्शनं-दृष्टि ति., कटाक्ष:; 'at the very first g.' सक्तृदृष्टिपातेन, अध्यमेव; 'good at the first g.' आपाततो सन्गीय, अध्यात्ति क्ष्यांत्र, अपागत्ति क्ष्यांत्र, अध्यात्ति क्ष्यांत्र, अपागत्ति क्ष्यांत्र, अपागत्ति क्ष्यांत्र, क्ष्यांत्र, स्पर्णं, पृति ति. – v. i. दृष्टि क्षिप् 6 P, चक्षु:-दृष्टि-दा 3 U or पत् o. (with loc.); 'g-ing at the antelope' कृष्णसारे दरच्यक्षु: (S. 1). 2 लग्नु निर्धृषु 1 P, लग्नु हत्या अति-इ 2 P. 3 (अवेन) परिष्कृत् 6 P or विलस् 1 P. – INGLY, adv. लग्नु, इंपत्, अष्यमानं, स्तोकः 2 वृक्पातेन, तिर्यक्, साचि, कटाक्षेण.

GLAND 8. अधिमांसं, मासपींडः, पिंडः.

GLANDERS, s. अप्थ:.

GLARE, इ. तेमस् ग., दीति f., युति f., पखर-अतितेजः, अतिमभा-युतिः-दीतिः, नेत्रमतिपातिनी प्रभाः 2
डमदृष्टि f., कोधेखदृष्टिः = v. इ. संदीप् 4 A., प्रयुत्
1 A., उज्ज्ञस् 1 P., अतितेजसा स्फुर् 6 P or दृष्टिं प्रतिहन् 2 P or संत्प् c.; दीप् freq. (दर्दाप्यते). 2
उमदृष्टि पत् c., कोपेन दृज् 1 P or इक्ष् 1 A. — ING,
त. संदीत, उज्ज्ञस्त, अतिभास्त्त, देदीप्यमानः 2 सुस्यक,
सुमकाज्ञा, प्रस्यक्ष, पुरःस्फुरत्. — INGLY, adv. नुस्पष्टं,
सुमकाज्ञां

GLASS, s. काच:, स्कटिक:, क्षारः: 2 (Cup) चधक:-कं, काचपात्रं-भाजनं. 3 आदर्शः, दर्पणः, मृकुरः:
-a. काचमय (यी f.), काचिनिभित, काच in
comp.; 'g.-blower' काचधमकः; 'g.-grinder'
काचपरिकारकः; 'g.-house' काचिमण्जाला-स्थानं; 'g.-man' काचिकित्यन् मः; 'g.-work' काचविमीण-कर्षः - LIKE, a. काचीपम, काचनुत्यः - प्र, a.
स्कटिकोपम, काचन्दवस्यः, काचिमल, स्कटिकपम,
स्काटिक (की f.), सुप्रसणः 2 अरुण, क्षिप्धः - GLAZE,
v. t. काचयित (D.), काचेन आच्छट् 10. 2 अरुणोक्यः
8 U, क्षिप्धीक, अरुणयति (D.). - s. क्षिप्धता, अरुणताः - GLAZEER, s. काचसीधात् मः, काचनंभकः

GLAUCOUS, a. ध्नक्याम, मेघनील, समुद्रवर्ण-

GLEAM, ए. i. परि-,स्कूर 6 P, विलस् 1 P, क्षणमार्थं प्रकाश् 1 A or उज्ज्वल् 1 P; See Shine also. - s. प्रमा, कांति f., तेजस् n., औज्ज्वल्यं 2 स्कुरणं, स्कुरितं, क्षणमा-कांतिः, अधिरममा, क्षणज्योतिस् n. 3 र- दिमः, करः, किरणः, अश्वः; 'not a g. of hope' न आसासवीपि. - Y, a. क्षण-अधिर-प्रम, चलगुति, कं- पित्रमम, क्षणग्रोतिसः

GLEAN, v. t. (bits &c.) दंह 6 P, शिल् 6 P, द-द-अस् 9 P ex c., अवशेषं वि 5 U or संग्रह 9 P. 2 संकल् 10, सम्बर, इस् 1 P. = इ. भाष्यशेष:, श्रेषभा-व्यसंच्य:. = EB, इ. दंहस्त्रः, वृत्तिः, दंहनकृत् m. 2 संग्रहीतृ m. = ING, इ. दंहः, श्रिलं, दंहश्विलं, कृतं. 2 संग्रहीतृ क. दंबारः. GLEBE, s. सृद् f., मृतिका; स्थल-ली, भूमि f. GLEE, See DELIGHT.

GLEET, s. इक्षु-मधु-मेह:, मेहविकार:.

GLEN, s. दरी, कंदर:-रा; अहिशोणी, डपत्यका.

GLIB, a. बाक्षपळ, त्वरित-दुत-बाच्; चपल, लोल. 2 पिच्छल, मसण, हिनम्भ, अक्ष्म, चिक्रण. -v. t. Castrate, q. v. 2 अक्ष्मीक 8 U. -LY, adv. च-पलतया, बाक्चापल्येन. 2 अक्ष्म. -NESS, s. बाक्चा-पल्य, चाप्ट्य 2 अक्ष्मता, मसणता

GLIDE, v. t. स्पूप 1 P, सं-वि-प्र°, प्र-वि-स्र 1 P; मंद इ-या 2 P or गम् 1 P, हानै: प्रस or चल् 1 P; अल-क्षितं-निभृतं गम् or या or आति-इ; See STEAL. 2 वह 1 P, सु 1 P, इयंद् 1 A, री 4 A. = ING, s. संसर्पः-पेण, स्वर्थों, निस्यदः-दनं-

GLIMMER, v. i. मंद मंद ज्वल् 1 P or दीव् 4 A; मंदमस्या-अकिरम्भया मजाज्ञ् 1 A or युत् 1 A or स्क्त् 6 P. -s., GLIM, s. मंदम्भा-तेजस् n., मंद-अचिर-युति f.-दीति f., स्कृत्णं, स्कृतिनं -ING, a. मंदमभ-युति-तेजस्, ईथत्सुक्तित, पांडुयुति-किरण, मंदच्छाय. 2 मंद, असुमकाज्ञ, अव्यक्त, अस्पष्ट.

GLIMPSE, s. क्षण-मृहत-दर्शनं; ईषद्दृष्टि f., अर्थवी-क्षणं, अस्पो तृक्पात:. 2 क्षण-अचिर-प्रभा; See GLEAM. GLISTEN, GLISTER, v. i. THE 6 P, HANTI 1 A, यत 1 A. = ING, α. मसण, चिक्रण, श्रदेग, स्निग्ध. GLITTER, v. i. शृत-प्रकाश 1 A; भाम 1 A, भा 2 P: स्फर 6 P; See SHINE. = s. दीति-चति-हिन-कांति र., प्रभा, तेजस् ग., ज्योतिस् ग., वर्चस् ग., आभा--ING, α. प्रभावत्, उज्ज्वल, भासमान, विद्यातिन्, भासुर. GLOAT, v. i. संतृष् 4 P, संतृष् 4 P; आत्मानं संतृष् c. or संतुष् c., लोभाद् निरीक्ष् 1 A or निर्वर्ण् 10. GLOBE, s. गोल:-लं; वर्तुल:-लं; मंडलं; चर्ना. 2 भूमंड-हं, भगोल:, क्षितिगंडलं-तलं. - GLOBATE,-GLO-BULAR, a. वर्तल, गोलाकार, गोलाकाति, वन, निस्तल, मंडलाकार, गोल. -LY, adv. मंडलक्रीण, मंडलवन, गोलाकारेण. =GLOBULE, s. बिंद:, लघ्गोल:, गोलकः.

GLOMERATE, v. t. मंडलीक 8 U, गोलीक, विडीक्ट.
GLOOM, s. अंधकार:, तमस् n., तिमसं-ला, तिमिरं, ध्वांतं, अवतमसं, ईषनमः (partial g.). 2 निष्प-भत्व, विषादः, छाया. -v. t. Darken, q. v. -GLOOMY, a. सितिमर, तमावृत, साधकार, तिमिरावर्गु-ठित. 2 दुदं चैन, मिलनमभ, अमभ, निष्मभ, निरालेक, मिलन. 3 विषण्ण, दीन, अवसन्त, सविषाद, निरानंद, स्लान, खिन्न, उद्देशन. -LY, adv. निष्प्रभं, साधकारं. 2 सिष्पादं, सकेदं, सोहंगं. -NESS, s. निष्प्रभत्नं, &c. 2 विषादः, दैन्यं, अवसादः, धिनोहंगः, खेदः, स्लानता, उद्देशः.

GLOBY, s. कीर्ति f., यशस् क., स्वाति f., विश्वति f.,
महिमन् क., प्रतापः, श्रोजस्विताः 2 श्रीः, तेयस् क.,

शोभा, शति f.; 'g. of youth' यौदनथी:. 3 माहा-त्म्यं, गीरवं, प्रतिष्ठा, पूजा, मानः 4 प्रशंसा, स्तति र.. श्राधा, स्तवः, स्तृतिवावयं 5 रत्नं, अवर्तसः, तिलकः, लहाम. 6 Absolution, q. v.; 'yain g. ' अह-कार: विकत्थनं-ना, दर्प:, गर्ब:, आत्मकाघा: 'g. to vou. Oh king 'जयतु जयतु देव:; 'g. of victorv' जयोदाहरण. - v. i. अस्पत प्रमुख् 1 A or आनंद 1 P, and 1 P; 'you g. in disobeying your father' (पत्रवज्ञानं आत्मगौरवं मन्यसे. 2 विकत्थ् 1 A, वृष् 4 P, आत्मोनं आयू 1 A; 'I do g. in that name ' तन्नामधारी कृतिनमात्मानं मन्ये खल--GLORIFY, v. t. डत्-सं-कृत् 10, प्रशंस 1 P, श्राघ, स्त 2 U; गुणान वर्ण 10 or कृत् or प्रकाश c., कार्ति मे 1 P. 2 स्वर्ग आहड् c., परमपदे पाप .c. -ICATION, 8. गुणवर्णनं-ना, प्रशंसा, स्तुतिवाद:, गणकी तेनं, यशाः ख्यापनं. - GLORIOUS, a. यशस्व-त, कार्तिमत्, महायशस्, प्रथित, विश्वत, ख्यात, यश-स्विन, उदप्रयश्चस्. 2 कीर्तिकर-यश्चस्कर (री f.), श्लाघावह, प्रज्ञास्य. 3 तेजस्विन, महत्, महोज्ज्वल, श्रीमत्, प्रतापवत्, महोदय, अतिशोभन, ओजस्विन्, सुप्रभ, वर्चस्विन्. 4 विशिष्ट, परम, उत्तम, उत्कृष्ट, प्रश-स्ततम, श्रेष्ट. -LY, adv. सप्रतापं, कीर्तियुक्तं, परमं, उत्क्रष्टं.

GI.088, 8. टीका, टिप्पनी, भाष्यं, ब्याख्यानं, वृत्ति f., विवरणं. 2 बाह्यशोभा-कांति-रुचि f., बिहराभा, कृतिमच्छावि f., कित्यतशोभा. -v. t. टीकया व्या-ख्या 2 P or वि-वृ 5 U; भाष्यं छिळ् 6 P. 2 बाह्यतः शुभ् c.; रिनग्धी-महणी-कृ 8 U; बाह्यशोभां दा 3 U or उत्पद् c. -v, a. रिनग्ध, चिक्रण, अश्ण, मसण. 2 बाह्यप्भ, बाह्यतः शोभित, आपातरुचिर, बहीरमणीय.

GLOSSARY, s. कोश:-प:, शन्दसंग्र इ:-कोश:, निघंटु:, अभिधानं, समाप्नाय:; पशुसमाप्नाय: 'g. of words relating to beasts.' =181, s. कोशलेखकः; संकलियतृ m.

GLOTTIS, s. प्रति-अलि-उप-जिह्वा-

GLOVE, s. करच्छदः, इस्तत्राण-परिधानं, इस्ताच्छादनं. GLOW, s. तापः, आतपः, दाइः, उध्मन् कः., दीति-पृति f., तेजस् n., उतापः. 2 रक्तता, रिक्तमन् कः., रागः, अहिनम्त कः. = v. i. दीप् 4 A, प्रकाश्च 1 A, उदल् 1 P, तप् 1 P, 4 A, दह pass.; अहिन्धा 1 P, रंज् pass., रक्तिगः; 'g. ing with rage' क्रोधेखः, रोष-सतत, प्रदीतक्रोधः; उत्रलिव क्रंबमयेन तेजसा (K. v. 30) 'as if g. ing with Brahmanic lustre.' — ING, a. सं-, भ-, दीत, ज्वलित, उत्तत, देदीप्यमान, उज्जवल, चंदः रक्त, अहणः 'in g. colours' रज्यक्रकपेण, इदयहारितया, इदयंगमं, मनोरमं; 'with g. eyes' दीताक्ष a. — INGLY, adv. तेजसा, उत्तापेन, चंदं, दील्याः — GLOW-WORM, s. स्रयोतः, ज्योति-रिग्याः अस्मितःः

GLOZE, See FLATTER.

GLUE, s. संशेषणहरूपं, लेपाः अ. इ. सं-धा ३ U. सं-श्चिष् ०., संयुक् ७ U., 10, संतन्नाकः ८ U. = ४, a. रयान, सांह, चिक्रण

GLUM, a. प्रतीय, वाम-वक्र-शील.

GLUT, v. t. मक्ष् 10, बस् 1 A, निक् 6 P; अतिमार्थ हुप् ए., अत्यंतं पूर् 10, सीहिन्यं जन् ०. (जनयात)- s. अतिनृति f., अतिसीहिन्यं, निर्वेदः 2 अतिरेकः, उद्रेकः, अतिबाह्न्यं, प्रासुर्यं-

GLUTINATE, v. t. लेपेन संक्षिप c. or संयुक्त 7 U, 10. GLUTINOUS, त. क्यान, सांब्र, विकरण, किरध, सं-लग्नजील.

GLUTTON, ८. औदिरकः, उदरंभिरः, घस्मरः, आयुनः, कुक्षिभरिः, अत्याहारिन् m.; See below. = OUB, IBE, a. औदिरक (की f.), अत्याहारिन्, बहुभोजिन, अत्याहारिम्, भक्षक, घस्मर, अग्रुन, कृक्षिभिर, उदरंभिर, गृध्न, लोलुप-भ, अतिलुक्ध, अनृतः = OUBLY, adv. अत्याहारिण, लोलुपतयाः = ४, ८. अत्याहारः, घर्मरता, गृध्नुता, जिह्वालील्यं, अनृति f., शोदरिकताः दिभवार, ए. रं. गर्ज् 1 P.

GNARLED, a. मंथिल, माथ-पर्व-विशिष्ट-

GNASH, v. t. (The teeth) दौदैतान् निष्पीङ् 10 or विघट्ट c. or घृष् 1 P, निष्ठिष् 7 P or सं-देश्च 1 P, क्षिड् 1 P. — ING, s. दंतनिष्पेष:-धर्षणं, क्षेडनं-GNAT, s. मशकः, दंशः, प्रास्थिता, वनमस्काः

GNAW, v. t. दंज् 1 P, चर्च 1 P or c., अस्पत्तः भक्ष 10 or खाद् 1 P; चर्चणेन कृत् 6 P. = ING, s. चर्चणं, देशनं

GNOMON, s. शंकः; कीलः-लकः

Go, v. i. गम् 1 P, या-इ 2 P, वज् 1 P, चल-चर 1 P, qc 4 A, 來 1, 3 P; 在 1, 3 P; 兩 1 U, 4 P; (as water) σε 1 P, ο 1 P, εντ 1 A. 2 (Fare) हुत् 1 A, स्था 1 P; ' how g. es it with her' कस्तस्या वृत्तांत:. 3 (As prospective future) ex. by fut. part., मन: or काम with inf. or desid. forms; See ABOUT; 'g. astray' भ्रम् 1, 4 P; उत्पर्थ या, सन्मार्गात् च्यु 1 A or भंग् 1 A, 4 P; उत्क्रम्, अति-व्यभि-वर्; 'g. on foot' पद्ग्यां त्रज्; 'g. on horse-back' अधेन संवरः 'as the story g. es' किल; 'g. for nothing (go to dogs) विफलीमु; ' g. to bed ' श्रय्यां भ-ज-सेव् 1 A; 'she is far gone in love ' दूरगतम-न्मथा सा (S. 3), अतिभूमि गतौस्या अनुरागः; 'ह-between' मध्यस्थ:, मध्यपुद्दः; (female g.) शं-भली, कुहिनी; सुरतदृती; 'g.-by ' निर्गेमः, पलायनं, व्यपदेशः; "g.-cart ' क्रीडाशकटः. -about, परिगम्-इ &c. 2 यत् 1 A, डचम् 1 A, व्यव-सो 4 P, आरम् 1 A, उपक्रम् 1 A. 3 अनु-ष्टा, वि-धा 3 U; See Ex-BOUTE. - away, अप-इ, अपस-ऋष्-गम्-वी-स्प्, भ-इ,

स्था 1 A. -between, मध्ये स्था or वत, अंत:- इ. -by,अति-इ, समीपतः गम्. 2 अनुमय्, अनुवृत, अन-हम 4 A, अन-सः 'he g. es by the name of 'इति ख्यात: or ज्ञात:; डमाख्यां समुखी जगाम (K. 1. 26) 'went by the name of ' &c. -down, avi गम. 2 अस्तं नम्-या; (fig.) नाशं-क्षयं-या; प्रन्तीं 4 A, ध्यंस 1 A. = forth,-forward, निर्मेस, नि:स-क्रम, प्र-ह, प्र-स्था, प्र-या. =in, प्र-आ-विश्व 6 P, अंतर्गम-या. 2 (for) समन् 4 A, दरी-अंगी-फ 8 U, प्रति-पद 4 A. -off, अपगम् &c. 2 प्र-इ, मृ 6 A; परलोकं या. =on, प्र-इत, प्रगम-या-सप्. 2 प्र-स्त 2 U, प्रारभ 1 A : 'g. on with your study ' प्रवर्तता-प्रस्त-यतां-अध्ययनं. -out, निर्गम्, नि:स, &c., बहिर्गम्. 2 (Of light) निर्वा 2 P or c. pass.; ज्ञाम 4 P. -over, वच् c., आध-इ 2 A; (to one's self) अन-वृष् c. 2 परि-ईक्ष 1 A. 3 आतम्, लंघ 1 A, 10. 4 अन्यपक्षं सं-आ-श्रि 1 U; स्वपक्षाद् भंज् 1 A, 4 P. =round, पार-इ-गमः परक्षिणीक .=through, अनभ, डपागम, वि-धा, अन-ष्ठा, क्र, निर्वेह c.; सेव 1 A. आचर. 2 पारं गम, समाप c.; अव-सो 4 P. 3 प्र-निर-विज्ञ, नि-भिंद् 7 P: भित्त्वा निर्गमः व्यथ् 4 P. - to, up to, उप-स-इ-गम्-या, उप-स्था, प्रति-पद &c. 2 (Interj.) धिक. अपेहि, अपसर. -up, डद्-इ, उत्पत्, उर्ध्व गम्. -ER, s. गामिन-गंत m., चर:, यायिन m. in comp. - ING. 8. गमनं, यानं, सर्णं, चलनं, वजनं, गति f., अयनं, &c. GOAD, s. अंक्रज्ञ:, स(श्.)ण f. = v. t. अंक्रज्ञेन सुद् 6 P or प्रमुद् 10. 2 प्रमुद्, प्रमुद् e., प्रोत्सह् e., प्रेर् c., प्रवृत् c., डयुज् 10, उत्तिज् c.

GOAL, 8. अंत:, अंतस्थानं, अवधिः, अवसानभूमि f.; 'g. of ambition' आज्ञावधिः. 2 आज्ञयः, असिप्रायः. वहेजः.

Goat, s. अज:, छाग:, छगलक:, बरत:, जुम:; 'sheg.' भजा, छागी; 'g.-herd' अजाजीव:, जाबाल:,
अजपाल:-सक:, छागपीवक:; 'a flock of g. s' आजक: - 1821, a. भजगंब.

GOBBLE, v. t. सत्वरं ब्रस् 1 A or मक्ष् 10. GOBLET, s. चषक:-कं, पानपात्रं-माजनं, कंस:-स. GOBLIN, s. भूत:, वेताल:, पिशाच:, राक्षस:, निशाचर:, राशि(वि)चरः

God, s. देव:, सुर:, अमर:, निर्जर:, विबुध:, सुपर्वा, सुमना:, निर्देवेज:, दिवोका:, आदितेय:, दिववद, लेख:, अदिनिवंदन:, आदित्य:, क्यु:, अस्वम:, अमर्त्यः, अस्वतांजा:, बहिंसुंख:, कतुभुक्, गीवांण:, दानवारि:, बृद्दिक:, दैवन:-ने: 'great g.' परमेश्वर:, परमात्मा; 'goddess' देवी, भगवर्ता, सुरागना, देवपत्नी; in comp. words ex. by धर्म; 'g.-fatther' धर्मपिता; 80 धर्ममाता, धर्मपुष:-नी, धर्मक-्रेया-सुता, &c. = LESS, a. निरीधर, नास्तिक, अनीधर-वादिक = LESS, a. निरीधर, नास्तिक, अनीधर-वादिक = LESS, a. निरीधर, नास्तिक, वादिकता.

-IJEE, α. देवतृत्य-रूपं, देवीपम, दिन्य. -IY, α. भामिक (की.f.), भमेमिठ-परायण, पुण्यशील, पुण्यान्सनं, ईश्वरभक्त-पुजक. -ILEESS, ε. भमेसेवा, पुण्यशिलता, ईश्वरभक्त f., अद्धा, &c. -SEIP, ε. देवत्वं, देवभाव:. -Godsend, ε. ईश्वरप्रेरित α. इव, ई-भरप्रधाद:, सीमार्ग्यं, लक्ष्मीदर्भः

Goggie, v. i. नयने विश्विष् 6 P or लुल् c.; ' g. eye' लोलनयनं, ' g.-eyed ' लोलनयन, वन्न-तिर्यक्-पृष्टि. Goitre, s. गहु:.

Gold, s. मुवर्ण, ह्यर्ज, कनकं, कांचने, हैमन् n., चामी-करं, जातकरं, हिरण्यू, हाटकं, तपनीयं, सातकुंमं, गांगे-यं, भमेन् n., ककुरं, महारजतं, हक्मं, कातेस्वरं, जांच-नदं, अहापुद:-कं, 'g. for ornaments' कुंगि:, जुं-मीकुनकं, 'g.-beater or drawer' सुवर्णोहतेनकृत् m.; 'g.-dust' कांचनभू:, कनकराग:; 'g.-smith' स्वर्ण-सुवर्ण-कारः, कलादः, नार्डिधमः, रुक्मकारकः; 'g.-thread,'कनकसूत्रं. =a., = EN, a. हैम (मी f.), सीवर्ण (णी f.), (s.) in comp., or by मय (यी f.) affixed to (s.).

Golf, s. कंदुककीडा-लीला.

GONORRHÆA, s. शक्रदोष:-

Good, a. भद्र, साध, प्रज्ञास्त, प्रज्ञास्य, ज्ञाभ, कत्याण (of f.), H_0 , H_0 , H_1 , H_2 , H_3 , H_4 , H_4 , H_4 , H_4 , H_5 , H_6 , $H_$ सु or सत् in comp. 2 धर्मशील, साधु-आर्य-वृत्त, सदा-चार, संचरित, सकृतिन, पुण्य, पुण्यान्मन्, पुण्यशील, भाभिक (की र.). 3 योग्य, उचित, युक्त, उपयुक्त, हित; gen. ex. by pot. pass. part. 4 सुजन, हित-काम, त्रियकारिन, उपकारक, हित, त्रियकर, 5 अन्यन, अदुषित, अक्षत, संपूर्ण 6 बहु, प्रचर, महतू, अन्त्य, भूति, स or अति pr.; 'a g. fellow' भद्र:, सीम्यः; 'my g. sir 'भद्र, सीम्य; 'g. quality ' गुण:, स-हुण:; 'g. wishes ' आश्वास् f., आज्ञीर्वादः-वचनं; 'g. and bad' जुभाजाभ; 'so g. as' अनुप्रह-पर्वकं, क्रपयाः ' for g. ' अत्यंतं, असन्निवस्यैः ' a g. deal ' भृज्ञां, अतीव, स or अति pr.; ' g. morning to you '(अपि) ज्ञभस्ते प्रभातकाल:; 'it will be g. for you' तब कल्याणाय भवेत, कल्याणमावहेत; 'is g. unto weariness' आयासजनकमेव, अम-मात्रदायकाः 'g. for nothing 'निरुपयोग, निर्मुण, निष्पल; 'as g. as' समं = s. उपकार:, उपकृति f. 2 हितं, भूति f., भद्रं, सभं, कल्याणं, कुसलं, श्रेयसं n. क्षेत्र; oft. by अर्थ:; ' for the g. of the people ' प्रजार्थ, लोकहिताय, प्रजाभतये, &c. 3 उपयोगः, लामः, फलं; oft. ex. by कि, अर्थ:, अल, with inst.; ' what is the g. of seeing her ' कि तया दृष्या S. 2), को थेस्तस्या दर्शनेन : 'what g. do you get by weeping ' अल परिदेवनेन. 4 सुकृतं, प्रवं, धर्मः, सुबरित, साधुवृत्तं, सदाबारः, to do हः १ ठप-क 8 U; हित-तत्वार्थ-कः क्षेत्र आवस् 1 Pa band evil (bad) ' सुभाश्वभ, हिताहितं. =interj. साधु, सह, सम्यक, बाढ, कामं, भवत, तथास्त, तथेति; युज्यते, अनुमतं मम (V. 2). 'G.-breeding' साधता. मीजन्यं, विनयः, सभ्यता, 'possessed of g.-breeding ' सुन्तील, सुविनीत, सुजन, अभिजात; 'g.-conditioned ' सुस्थ, सुस्थित; ' g. fortune or luck ' See FORTUNE; 'g.-humour' सद्दाव:, दक्कास:, चित्तप्रसाद:, उत्तासवृत्ति f., आनंद:, प्रभाद:; ' g.-nature ' सङ्गाव:, सुस्वभावः, सीजन्यं, सुज्ञीलता ; सप्रकृति f.; 'g.-humoured or g.-natured' हृष्टचित्त, प्रसन्नचित्त, सोह्रस, सानंद, सुस्वभाव, स-शाल, सप्रकृति, सुजन, सद्भावनत्, साधुशील, धर्मी-त्मन, पण्यात्मन, सहदय; 'g.-looking ' दर्शनीय, सुरूप, सुदर्शन, मुभग, प्रियदर्शन, प्रेक्षणीक रम्याकार, सबदन; 'g.-manners' विनयः, विनीतता, मर्यादा, सनीति-रीति री: सभ्यता, शिष्टाचारः, सुशीलता, सीज-यं, सु-सत्-स्रितं, सदाचारः, साधुवृत्तं; 'g.-sense' विवे-क:, ज्ञानं, प्रज्ञता, प्रबुद्धता, प्रबोध:, सीजन्यं, सङ्गव:, अशीलता; ' g.-will ' हितेच्छा, हितकाम्या, त्रीति f., प्रियता, अनुकूलता, भिक्त f., अनुरागः. =LY, «. चाह, संदर (र्। र्.), मुरूप, मुदृरय, प्रक्षणीय, लावण्य-वत्, रम्य, रमणीय, मनीरम-हर, रुचिर- 2 अनल्प, महत, प्रचर, बह, अल्पेतर. -NESS, s. साधता, प्रश-रतता, गुणवत्ता, श्रेष्ठता, विशिष्टताः 2 साधुशीलता, सदाचारता, धार्मिकत्वं. 3 सुज्ञीलता, दया, कृपालुत्वं, सद्भाव:, सीजन्य, सजनता; 'tendency to g.' सत्त्वगुणः.

Goods, s. इन्यं, इन्यराज्ञिः, विभवः, सामग्री, वस्तुजा-तं, इन्याण-वस्तृति (pl.). 2 भांडकं, भांडसमदायः, पण्यं, भांडाति (pl.); 'house-hold g. 'गृहोपस्क-रः, गृहोपकरणानिः

Goose, s. हत: (क्षी f.), चन्नांगः (गी f.), वरटः-टा; कलहंसः (ब्री f.); See GANDER; ' ruddy g.' चन्नवाकः (क्षी f.), चन्नः, रथांगः, कोकः, इहचरः. 2 Fool, q. v.

GORBELLIED, a. महोदर, बृहत्कुक्षि, तुंदिन, स्थूलोदर; See CORPULENT.

Gore, s. रक्तं, ज्ञोणितं, रुधिरं, अस्त् n., लोहितं. 2 रक्तगुल्मः, रक्तपिडः. 3 संधितवक्तसंडः. -c. t. व्यधं 4 P, निर्मेद् 7 P, छिद् 7 P, विन्दू 10, क्षण् 5 P, श्लिस् 6 P. -ED, a. छित्रत्वस्, क्षत्वभेन्. -Y, a. रक्ताक्त, अस्टिर्धः 2 रुधिर्प्रिय, मारात्मकः

GORGE, s. कंठ:, ग्ल:. 2 रंबं, दुर्गमागः, संकट-संबाध-पथः, संबारः, संकटं, गिरिकंदरः = v. t. डद-प्रस् 1 A, ग्रु 6 P. 2 (One's self) कृक्षि पूर् 10, अन्धतं त्र ८, अन्नादिना परिपू 3 P.

GORGEODS, a. श्वीप्रन, डज्ज्बल, अतिशोभन, वि-भाजमान, तेजस्विन, सुमभ, एकांतरमणीय-बार, महाप-भ-बीधिः विश्विन, -- क्रष्ट, adv. अतितेजसा, बज्ज्ज्वलं.

-NESS, s. श्रीडण्ड्स्यं, श्रीत-मना-तेजस् n., हुमभा-GORGET, s. ग्रीवा-गरू-वाणं-

GORMAND,-IZER, See GLUTTON.

Gosling, s. हंसशिकु:-शायकः

Gossip, s. वाबदूकः, प्रकाषित् कः, जल्पकः, 2 पान-मित्र, सहपाथित कः 3 वाता, जनमबादः, जल्पः, जिल्पाः, प्रकापः, प्रजल्पः, वृथाकथा-संकापः = हः, हः प्रजल्पः 1 P, प्रकाप 1 P.

Gouge, v. t. (नयनं) उत्पद् 10, उद्ध् 1 P. Gound, s. अ(आ) लाजु-ब् f., तुबि-बी f., लाजु-ब् f., तुबा. 2 (Vessel of g.) कमंडलु:; 'bitter g.' इश्वाक f., कटतुंबी.

GOURMAND, See GLUTTON.

Gour, s. वातरत्तं, वातशाणितं = ४, a. वातमस्त, वातरोगोणहत, वातरोगिन, वातकिन

GOVERN, v. t. प्र-शास 2 P, परि-पा c. (पालयात), इंज 2 A (with gen.); जुल 1 P, तंत्र 10 A, नियम 1 P; See RULE. 2 वि-भा 3 U, वि-नी 1 P, निग्रह 9 P, सं-नि-यम, आ-न 5 U, वशीक 8 U, दन् c. (दमयति), सं-इ 1 P, नि-धंत्र 10; See CONTROL. 3 (In grammar) अनु-इ 2 P, वि-धा; ' g. ed by another' परायत्त, पराधीन, परतंत्र, विधेय. - MENT, s. नियमनं, सं-नि-यमः, निग्रहः 2 शासनं, परिपालनं; 'during the g. of Rama' रामे मही शासति. 3 प्रभृत्वं, ईज्ञात्वं, ऐथर्यं, आधिपत्यं, स्वामित्वं. 4 राज्यं. 5 (Rulers) राजन m., प्रा:, क्या:, राजमंत्रिण:-सचिवा:: 'g. affairs ' राज्यकायोगि; 'form of g. ' राज्यरीत-पद्धति f. = OB, s. ज्ञासितृ m., ज्ञास-कः, ईशः, अविपतिः, अधिष्ठात् m., अधिपः, अधिकृतः. 2 (Of a province) भौगपाती:. =OBSHIP, s. आधिपत्यं, प्रभत्वं.

Gown, s. इत्यादः-टी, जाटकः, कटिवकं; 'girl's

GRAB, s. ग्रह:, धरणं, संग्रह:.

GRABBLE, v. स्रज्-पराष्ट्रज् C P, 2 भूमी देई क्षिप् 6 P. GRACE, s. प्रसादः, अनुमहः, दया, कृपा, अनुक्षा, आनुक्त्यं 2 सीदयं, भीः, वाहता, जोभा, लावण्यं, See BEAUTY. 3 गुणः, भूवणं. 4 क्षमा, पापमार्जन-निकृति f. 5 (As a title) देवः-वा, अन-तन-भवान-भवती. =v. t. अलक् 8 U, जुम ०., भूष 10, उद-गृत् ०. (जात पुनरप्युद्योतयोत्संग U. 4); सं-मृत् ०. सं-भू०, 'g. the ceremony with your presence' सीनिधानेन इम विधि संमानयन-अलक्तो-तु-भवान. = FUL, a. ललित, बाह, सुदर (शि.), भूभग, लावण्यवत, मुग्ध, सविलास; 'g. movement' मुग्धचेटा, विलासः, विभागः, ललितं, हेला, लीला, हावः, विव्वोकः, ग्रारंचेटा-किया; 'g. speech' वान्यकासः; 'g. gait' केलगित f., विलासगतं. = FULLE, ado. स्वितासं, किती, सुदर, भावतयाः, = FULLE, ado. स्वितासं, किती, सुदर, भावतयाः, = FULLE, ado.

हाबच्यं, थीः, शोभा, हालित्यं, मुग्धताः See Beauty. = Less, a. रूपहीन. 2 तिलंडज, दुराचार, दुईन, अतिबृष्ट, दुष्टभावः. --- Gracious, a. प्रसन्न, स-दय, द्यान्ताल, अनुक्ल, अनुकंपिन, दयान्, अनुकंपान्शील, अनुपाहिन, क्याल, सामुकान्ना, हितनुद्धि, सानुकंपः 'to be g.' पसर् 1 P. अनु-कंप् 1 A. — Ly, adv. सानुप्रहं, सदयं, सानुकंपं, दयया, कृपया, प्रसन्नतया, स-प्रसादं - अरक्षां, इ. प्रसादः, अनुकंपा, दयानुत्यं, अनुग्रहः, दया, कृपा, &c.

GRADATION, ६. कमः, भानुपूर्वं, पर्यायः, अनुक्रमः, पर्यपरा, समन्वयः, परिवाटिन्टी र्रः, 'in regular g. यथाकमं, कमशः, अनुप्रदेशः, पर्योयण.

GRADE, 8. भेण-णी f., प्रकार:, वर्ग:, परिपादि-टी f., क्रम:, परंपरा, आनुप्र्यं. 2 पदं, अवस्था, आस्पदं, पदिव-वी f., कोटि f., काष्ठा (highest g.). —GRADUAL, a. क्रामिक, आनुकैमिक, अनुप्रें, टक्तरां परं, better ex. by 'g. ly'. = Lx, adv. क्रमञ्चः, श्वनैः श्वनैः, क्रमंतः, क्रमेण, यथाक्रमं, अनुक्रमं, अल्पास्पशः, डक्तरां परं, प्रति-अनु-पदं, पदे पदे, अनुप्रें शः, आनुप्र्येण. —GRADUATE, v. l. क्रमिहिः अंक् 10. 2 डपपदं प्राप् 5 P. = s. डपपद-डपाधि-पद-युक्तः. —ION, s. क्रमिक्कांकनं. 2 Gradation, q v.

Graft, ग. १. (fig.) निविश् ८., नि-धा 3 U.
Grain, अ. धार्ष, शस्य, नीहि:, स्तंबकरि:, बीजहहः, जीवसाधनं. 2 बीज. 3 कणः-णिका, लवः, लेशः. अणः. 4 काष्टरेखा-शिक्षाः, 'fried g.' लाजाः, भ्रष्टयवाः; ए-थुकः, विपिटकः; 'against the g.' प्रतिलोमं, विहदं, विभतीपं, निहत्साहं, कथमिपः; 'with the g.' अनुलोमं; 'chaffless g.' धान्यास्य. = ४, «. धान्य-शस्य-मय (यी f.).

Gramineous, a. नृणमय (यी f.), शाहरु. Graminivorous, a. नृण-शब्द-भोजिन, नृणभुज. Grammar, s. ब्याकरण, व्याकरणशासं-विद्या, शब्द-साम. — IAN, s. वैदाकरण, व्याकरणशासं-विद्या, शब्द-

शार्कः - LAN, ८. वेयाकरणः, व्याकरणतः, शब्दशास-विद् m. - GRAMMATICAL, a. व्याकरणविषय, व्या-करणानुसारितः, gen. (८.) in comp.

GRANARY, a. कुजूल:, धान्यकोष्ठ:, धान्यागारं, कंडोल:,

Grand, व. सहन, बृहत, गुरु. 2 उत्तम, प्रधान, मुख्य, अप्र, अप्रच, विश्वष्ट. 3 सुमम, मब्य, प्रतापवत, तेज-ह्व्य, डऽउवल; 'g.-child 'पीत:-नी; 'g.-daughter 'पीती; पुबसुता, दौहिनी; 'great g.-daughter' प्रपीती; 'g.-father' पितामहः, मातामहः (maternal); 'great g.-father' प्रपितामहः, प्रमातामहः; 'g.-mother' पितामही, मातामही; हृद्धाः स्थितरा; 'g.-inephew' आन्पीतः, स्वस्पीतः (वी f.); 'g.-son' पीतः, पुत्रस्ताः, नन्तृ क., दौहिनः, पुत्रसासतः; 'great g.-son' प्रपीतः, &o.; 'great great g.-son' प्रपीतः. =LY, वर्वरः वैभवेन, ते-

जसा, ऐश्वर्येण, महाप्रतापन, डञ्ड्बल, सुपन, डल्इस, एरम, श्रेष्ठतया – NESS, – GRANDEUR, ड. महत्त्वं, मिहमन् क. 2 माहात्म्यं, औदायं, उल्लंघं, श्रेष्ठता, प्राधान्यं, 3 बैभवं, तेजस् क., विभूति नि., प्रतापः, श्रोभा, डञ्ड्बलता, प्रभावः, ऐश्वर्यं, संपर् नि. – अस्ति ANDRE, इ. क्लीनः, क्लीनजनः, अभिजनः, महाजनः

GRANDILOQUENT, a. गाँवतवाच्, सद्येवादिव.

-GRANDILOQUENCE, s. अतिज्ञायोक्ति f., दर्पवाक्यं, सालकारं वचनं, दर्पो-मातं वचनं.

GRANGE, 8. क्षेत्र, क्षेत्रभूमि f.

Granivorous, a. ज्ञस्याद, ज्ञस्यभक्षक.

GRANT, v. t. बितृ 1 P, दा 3 U, 1 P, प्रति-पद c.; See GIVE. 2 अनुमन् 4 A, अनु-ता 9 U, अनु-मुद् 1 A. उन्न 9 P, अंगीक 8 U, दरीकृ, स्वीकृ, प्रति-पद 4 A, अभ्युपम् 1 P, अभ्युप-इ 2 P; 'I g.', 'g. ed' gen. ex. by काम followed by तृ, तथापि or पुन्:; or by imp.; 'well it is g. ed' भवतृ, एवमस्त, गृहीतिमदं. — s. प्रदानं, दानं, उत्तमं:, दाय:, विहापितं, उपायमं; See GIFT; 'g. of property' निकंधः; 'royal g.' (gifts of land, &c.) ज्ञासनं, पट्टः, ज्ञासनपत्रं, 'a written g.' लेखपत्रं. — EE, s. प्रतिप्रहीतृ m., दानभीगिन् m., आदाता. — OE, s. दातृ m.

Granule, s. কাণিকা, लवः; बीजकं, अणुः. - Granular, a. बीजाकार, बीजमय (यी र्तः), कणमय. - Granulate, v. t. ঘণীকু 8 U, संहतीकु; सूक्ष्मकणान् बंध् 9 P. - 10N, s. पोथकी.

GRAPE, s. द्राक्षा, मुद्रीका, गोस्तना-नी, स्नाद्री, मधुरसा; (fruit) द्राक्षाफल, &c.; 'g.-stone' द्राक्षाबीज, अष्ठीला, आष्ठि f. = GRAPERY, s. द्राक्षावाटिका.

Graphic, a. स्पष्ट, अर्थवन्, सुलिखित, सुचित्रित, सु-निर्दिष्ट.

GRAPNEL, s. क्षुद्रलंगर:. 2 आकर्षणी.

GRAPPLE, v. t. & 1 P, 10, संग्रह 9 P, आकृष 1 P; नि-सं-बंध् 9 P, संक्षिष् c. = v. i. युध् 4 A, संघ ह 1 A, बाहुबाहाव or हस्ताहस्ति युध्: अभिसं-पत् 1 P. - s. संप्रांह:, धरणं 2 बाह्यद्धं 3 आकर्षणी. GRASP, v. t. ws 9 P, w 1 P, 10, (fig. also), आकल् 10, आकृष् 1 P, मृष्टिना ग्रह; अव-लंब 1 A, परामृज्-सृश्ज् 6 P. 2 प्रस् 1 A, आक्रम् 1 U, 4 P; आ-आ 1 P, आ-अव-लिह् 2 U; 'g.ed by death 'कालपस्तः 'g. ed by a tiger' ज्यामामात, &c.; 'he quickly g. ed what I meant ' मदावार्य शिटिति गृहीतवान्. 3 (at) प्रह desid (जिच्धात), हे desid. (जिहीपीत); आप् desid. (ईप्सति), लंघ 1 A, 10; See ASPIRE. -s. प्रह:-हंगं, धर्गं, परामर्श्वः, मुष्टिप्राहः, संप्राहः, इस्तग्राहः, आक्रमः, ग्रसनं, gen. ex. by नोचरः, बदा:, विषय:, मुखं; 'is within the g. of death'

मृत्योमुखे वर्तते, कालालीढः, मृत्युसोषाः गतः, &c.; and this g. over every (kind of) learning 'इदं च अद्देशविद्याग्रहणसामध्ये (Ka. 96); firmness of g. 'इढमुहिता, निविद्यमृहिः.

Grass, s. तुर्ण, शस्यं, साद:; 'young g.' श्रेष्ण, बालन्णं, घास:; 'meadow g.' य(ज)वस:; 'gaorificial g.' दभ:, कुश:-शं; 'g.-green' शादहरित, सादल; 'g.-hopper शल(र)भ:; 'g.-plot' शादलं, नृजभूमि f. - प्र. व. तुष्णावृत, बहुन्ण, नृजपूर्णं, सनृज, बहुपास, शादलं, घास-नृजें-मय (यी f.). 2 हरित, शादहरित.

GRATE, s. चुलि-ली f., अधिभयणी; See FIRE-PLACE. 2 लोहजालं. -v. t. घृष् 1 P. निल्पष् 7 P. मृद् 9 P. संघइ c. 2 बाध् 1 A. पीड् 10 कृष्ट्रपृथ c. (व्यथयति), संतप् c.; मर्माणि छिद् 7 P or स्र्श्-तुद् 6 P. 3 घषेणेन चृण् 10, पिष्, भुद् 7 P. 4 लोहजालं मुज् 10; 'g. the teeth' दंतैर्दतान् निष्पीड् or घृष्. -ING, a. कर्करा, परुष, निष्ठुर, खर, कट्, ममेस्रश-छिद, अरुंगुद्; 'g. to the ear' भवणकरु. -s. अन्यान्यघषेणं, कर्कराध्नाति : 2 लोहजालं, लोह-रालाकासानाथः गवाक्षः. -INGLY, adv. कर्करा, निष्ठरं, कट्.

GRATEFUL, त. सखकर (शी f.), रम्य, रमणीय, आनंदावह, सखावह, हय, मुभग, मनोरम. 2 कृतज्ञ, कृतवेदन, उपकृतिज्ञ, कृतवेद, उपकारज्ञ. – LY, adv. कृतज्ञतया. 2 सुभगं, रम्यतया. – NESS, – GRATITUDE, s. कृतज्ञता, उपकारस्मरणं, उपकृतज्ञता, कृतवेदिन्वं.

GRATER, s. घर्षणां, घर्षणयंत्रं.

Gratify, v. t. तुषु c., सं-परि°, आनंद c., प्री 10, तुए c., प्रमुद c., इस् c, रम् c., आह्वाद c.; See DELIGHT also. 2 अन-वृत् 1 A, अन्हध् 4 A, लल् 10, प्र-सद् c., आराध् c., अनुरंज् c., सांत्व् 10. 3 ज्ञाम् c. (ज्ञामयति), प्र c. or पूर् 10, साध् c., निवेत c.; 'having all' desires g. ed ' पर्णकाम, कृतार्थ, कृतिन, तिदार्थ, निवृत्तकाम; 'g. ed at heart ' मीत-इष्ट-चिन. =ICATION, s. सं-,परि-,तो-षः, आनंदः, तृति f-, तृष्टि f-, प्रीति f-, सुखं, हर्षः, आह्रादः, प्रमादः 2 आराधनं, अनुरोधः, अनुवर्तनं, प्र-सादन, तर्पणं, तोषणं. 3 ज्ञांति f., ज्ञमनं, सिद्धि f., साधनं, पूरणं, निवंतनं ; 'g. of desire' मना-रथिसिक्टि:, इष्टसाधनं; 'g. of another's whim ' छंदोनुकृति f.-वर्तनं. =ING, a. सं-परि-तोषक, तृष्टि-भीति-द, मुखावह, आनंदभद, मुख-मीति-कर (री f.). GRATIS, adv. विना मृत्येन, धर्मार्थं, निर्मृत्यं.

GRATUITOUS, त. अमूल्यवत्, निर्मूल्य, मूल्यं विना दत्त, कामतः दत्तः 2 अमूलक, निष्कारण, निर्मिण, अहेतु-क. -LY, adv. निर्मूल्यं

GRATULTY, इ. महानं, स्थायनं, See GIFT.

GRATULATE, See CONGRATULATE.

GRAVE, a. गुरु, महत्, अलघु. 2 ग(गं)भीर, धीर, अवपल. 3 (Sound) मंद्र, घन, गंभीर, धीर, मंद्र, मंथर; 'g. matter' गुर्वेथं: -s. मेत-इस्व-स्थानं; समाधिः, स्मतानं, अवहः: 'g.-olothes' मेतनासत् n., ज्ञावतकः; 'g.-stone' चित्यं, चैत्यं, समाधिमस्तरः -v. t. तक्ष् 1, 5 P, त्वक्ष् 1 P. -LY, adv. गंभीरत्या, धीरं, सगीरवं, गांभीयेंग. 2 मंद्रं, धीरं, गंभीरं -NESS, s. गुरुता-त्वं, गीरवं, महत्त्वं. -GRAVITY, s. गुरुत्वं, भारः. 2 गारवं, गुरुत्वं-ता, महिमच् m., गांभीयं, अलाघवं, धीरता, मंद्रता. 3 आकर्षणज्ञीलता, आकर्षणज्ञीलता, क्षाक्ष्यं, भार or पत् 1 P. -10N, s. आकर्षण, अधःपत्वनज्ञीलता.

Gravel, ह. शर्करा, वालुका, शिला-पाषाण-संब:-पूर्णं-2 (Disease) अश्मरी, मूनकृष्णं, मूनशकरा. - ए. ६. शंकरावृत व. कृ 8 U. 2 मुद्द ०., सं-वि-भ्रम् ०. (भ्रम-यति). - LY, व. सशर्कर, शर्करित, शर्करावृत, शर्क-रावत, शांकरीय-

GRAVEOLENT, a. दुगंध, प्तिगंधिः

GRAVID, See PREGNANT.

GRAVY, s. मांससार:, मांसजूबं.

GRAY, त. आपांडु, धूमर, पांजुवर्ण, आशुक्र. 2 शुक्र, धवल, धत, पक्ष, पिलत (hair); 'g. beard' जीर्णक्र्यं; 'g. head' पिलतं शिरः; 'g.-haired' पिलतं, धवल-शुक्र-केश; 'g.-headed' पिलतशिरस. 3 जीर्ण, पिरात, पक्ष, वृद्ध. — इ. धूसरः, धूसर-पांजु-व-णं:. — 1811, त. आपांडु, पांडुर, आधूसर; 'g. with dust' धृलिधूमर. — NESS, इ. धूसरता, पिलतता, केन्श्रावल्यं, पक्षता, जीर्णता.

GRAZE, v. t. चर् c., नृणं भुज् c. or खाद् c. 2 निर्ध्य 1 P, लघु तइ 10, लघुमहारेण आति-इ 2 P. – v. i. चर् 1 P, नृणं खाद् 1 P or मश्च 10 or भुज् 7 A; 'a place g. ed by cattle ' आ(क्षेत्रवीनी – ER, s. नृणमक्षक: – ING, s. चरणं; 'g. ground' गोचर:, गोपचार: – GRAZIER, s. गोचारक:, पश्च-पाल:, गोपालक:

GREASE, s. वता, मेदस् n., वपा, मांसलेहः-सारः 2 लेहः, तैलं, धतं. = v. t. वसया-लेहेन लिप् 6 P or अंज 7 P or दिह 2 U. = y, a. मेदस्विन, वसामय (यी f.), चिक्रण, प्र-, लिग्ध, वसाक्त, लेहान्यक, सलेह, वता-लेह-युक्त.

GREAT, a. महत्, गुरु, बृहत्, विश्वाल, विपुल, विस्तीर्ण, उरु, पृथु, स्थूल, महाप्रमाण. 2 (In number) बहु, भूरि, प्रचुर, बहुल, बहुसंख्याक. 3 बत्कृष्ट, उत्तम, परम, विशिष्ट, विश्वत, श्रेष्ठ, लब्धपतिष्ठ, प्रसिद्ध, महायश्वस्क. 4 महेच्छ, महाश्वाय, महात्मन, उदार, उदारिश्वत 5 प्रधान, मुख्य, परम, अग्रच, गुरु. 6 अत्यंत, आतिमान, गाइ, अधिक, भृश, परम, एकांत, निर्तात, असिरिल;

oft. by महत्, स, आते, in comp.; 'to a g. distance, ggt, watc; 'to a g. degree' yat, अतिमार्ग, अत्यंत, मिर्भरं, गाढं. -LY, adv. भूजा, अत्यतं, सातिशयं, स-नि-तरां, एकतितः, परं, बलवत्, गार्ड, परमं, स-अति-अतिशय in comp.; See Ex-CEEDINGLY; oft. ex. by कोटि f., काहा; ' he was g. delighted' आनंदस्य परां कोर्ट-कार्श-आधगतवान. - NESS, 8. महत्वं, माहात्म्यं, महिमन m., गहत्वं: विपलता, विज्ञालता, &c. 2 विस्तार:, परि-माणं. 3 विश्वति रि., डत्कर्षः, विश्विष्टता, परमता, आधि-क्यं, प्रतिष्ठा, गौरवं. 4 वैभवं, ज्ञोभा, ऐश्वर्य; See GRANDEUR; 'g. of mind' औदार्थ, माहात्म्यं; 'g. of rank ' कलीनता, आभिजात्य', कुलोत्कर्षः.

Greaves, s. जंघा-ऊर्-त्राणं, मंक्षक्षणं.

Greed, s. लोम:, गृध्नुता, अतिस्पृहा, लील्यं, लुब्धता, अत्यभिलाषः, अतिलिप्सा, अत्याकांक्षा, लोलपत्व, अत-ति f., अपरितोष:. 2 (Of food) अत्याहार:, घरम-रता, अग्ररता, डट्रंभीरत्वं. —GREEDY, a. लुब्ध, लोलुप, लोलुभ, गृध्नु, लोभाविष्ट, अत्यभिलाविन्, अत्या-कांक्षिन, सतृष्ण, अतितृष्णाकुल, अतिलोभिन. 2 आहार-लुब्ध, अत्याहारप्रिय, घरमर, अग्नर, अतिभोजिन बहु-भुज, औदारिक, उदरंगरि, कुर्क्षिमरि, बहुमक्षक; ' to be g. ' गृश् 4 P, लुभ 4 P. -LY, adv. अतिलोभन, स-लोभं, सत्रव्यं, लोलपत्या, जिह्वालील्यात, अत्यभिलाषेय, भतिस्पृह्या. =NESS, s. लोम:; See (s.).

GREEN, a. हरित, हरित, हरिद्रण ; प(पा)लाज्ञा. 2 नव, प्रत्यम, अभिनव 3 अपरिपक्ष, अपरिणत; 'g.headed 'अपरिणतप्रज्ञ, अपक्षधी. = s. हरिद्रर्ण:, ह-रित:, हरित क., पालाशवर्ण: 2 हरितस्थानं, शाहलं, बाह्रलस्थली, तृणावृता भूमि:; ' g.-leaved ' हरित्पर्ण; 'g.-room 'नेपथ्यशाला; 'g.-sward ' हरितभूमि:, तणावृतं स्थानं, इरितकं, ज्ञाकादिः = ISII, a. ईषद्धरि-त, हरिदाभ, ईषत्पलाज्ञ. =NESS, s. हरितत्वं, पला-श्चत्वं. 2 अपरिणतत्वं, अपरिपाक:, अपक्षता.

GREET, v. t. अभिनंद 1 P or c., सभाज 10, वंद 1 A, अभिवद् c. (A), अर्च 1 P, 10, सं-भ c., सास्क्र 8 U, पूज् 10; नमस्क्र, प्रणम् 1 P; 'g, in return ' प्रतिनंद, प्रत्याभ-वद c. = ING, s. प्रणाम:, प्रणीत रि., अभिवंदनं, अभिनंदनं, नमस्कारः, अभिवादः-बादनं, क्रज्ञालवादः-प्रश्नः

GREGARIOUS, a. यूथचारिन, संघचारिन. GREY, See GRAY.

GRICE, s. शुकरशावक:-शिशु:.

GRIDELIN, 8. धताहण:.

GRIEVE, v. t. 3 5 P, पीइ 10, बाध 1 A, क्रिश् 9 P, ब्यथ c. (ब्यथयति), डप-सं-परि-तप c., आयस ्ट., इहिज् c., दु:खयति (D.), ग्राम् c., खिद् c., 'it g. s me to see you in this condition' इतदवर्थं त्वां बीक्य दु:कितीस्मि. = v. i. शच् 1 P, ध्यथ् 1 A, दमनायते (D.), उत्तम् 4 P, उत्केठ 1 A, पीड-खिद-क्रिश-द-तप pass., द:खायते (D.), डिइज् 6 A, डासुक-डत्क-ब. भू. =ANCE, 8. दु:खं, क्षेत्रः, कष्टं, वाधा, पीडा, पीडाहेतः, दःखमूलं-वीज-कारण. - ED, a. द: जित, दन, पीडित, व्यीधत, संतप्त, शोकार्त, दुःखाकुल, शोकातुर, खेदित, क्रिष्ट, उद्विम, आतुर, आर्त, कष्टापन्न, डत्सुक, डत्क. =INGLY, adv. सशोक, सोहेगं, सद:खं. = OUS, a. द:खकर-व्यथाकर-कष्टकर (री 🎒, पीडावह, क्रेशपद, पीडाजनक, शी-च्या शोखनीय, इस pr. 2 घोर, उम्र, दारुण, महत, गुर. -ously, adv. घोरं, दाहणं, सत्रोकं; 'g. hurt ' बलवत पीडित, घोरक्षत, &c. -GRIEF, s. शीकः, दःखं, शब्द र्, क्रेशः, खेदः, सं-परि-तापः, व्य-था, मृत्युः, पीडा, अ-आर्ति र्र., उद्देगः, आधिः, वेदना, मनस्तापः, चित्तव्यथा, औत्सक्यं, उत्कंठाः

GRILL. See FRY.

GRIM, a. उम्र, दारुण, घोर, भयानक, रीद्र (द्री f.), विकृत, विकट. 2 (In appearance) उपदर्शन, घोराकृति, रीद्ररूप, कदाकार, दुर्दर्शन, कु-अप-रूप. -LY, adv. उम्रं, घोरं, विकटं. -NESS, इ. घोरता, रौद्रता, &c.

GRIMACE, s. acraant:-apartf.; μ a-aax- $\dot{\eta}$ 1:. मुखविरूपता, वक्रमुखं, विकृतास्यं.

GRIME, s. मल:-लं; See DIRT. -v. t. मलिन्यति (D.), दुष c. (दुषयति).

GRIN, v. i. सहिमतं दंतान् इज्ञ c.; कु-हिम 1 A or हस् 1 P, विकृतं मुखविकारेण हस् or हिम. = 8. कु-स्मितं, कुहासः, विकृतहासः-स्मितं, दंतदर्शनं- = NER, 8-फ़-विकृत-हासिन् m., विकृतहास:•

Grind, v. t. पिष् 7 P, क्षद 7 P, मृद 9 P, चूर्ण 10, चूर्णीक 8 U; चूर्णपेषं पिनष्टि; 'g.s to powder'. 2 (As a gem) उम्रिख 6 P, उम्रिड 2 U; सं.का-रोसिखित:-शाणोसीढ:-मणि: 'a gem ground on a polishing or touch stone '; घर्षणेन नि-ज्ञी 4 P or उत्तिज् c. 3 घृष् 1 P; 'g. ing the teeth in rage 'रोबाद दतैदैता बिद्धिय. 4 उप-म 1 A, बाध् 1 A, the 10, at 1 P or c.; 'ground by heavy taxes ' करभारेण चार्णत-पांडित, &c. - ER, s. पेषक:. 2 (g.-stone) पेषणं-णी, पेषणयंत्रं. 3 चर्वेणदंत:, दंद्दा. =ING, s. वेषणं, चुर्णीकरणं, संमदेनं, घर्षणं, डक्किक्सनं: 'g. stone' पेषणं-णी, पेषणशिला शाणः, निकवशिलाः

GRIPE, v. t. यह 9 P, मुष्टिना यह or भृ 1 P; See GRASP. 2 पीड़ 10, स-नि°. 3 मुष्टि बंध 9 P. -8. मुटिपाइ:, इस्तप्रहः, संपाइ:, दृढ्यहः, मुष्टिबंधः, मुष्टि m., f. 2 निपीडनं. 3 (g. 8) अंत्रज्ञूलं-वेदमा, उदर-श्वलं-व्यथा.=ER, s. बाह्कः. 2 पीडकः, बाधकः

GRIBLY, a. अग्रद्शींग, नरासंवदन, विकटानार, भीरा-

कृति, भीमविग्रह, बन्न, घोर, दादण, भयानक, कूर, कराल, भयावह-

GRIST, अ. गोधूमचूर्ण, पिष्टधार्यः

GRISTLE, s. सहणास्थि n., कोमलास्थि-

GRIT, s. Chavel, q. v. - GRITTY, a. सज्ञकर, ज्ञकीरल, ज्ञकरामय (या f.)

GRIZZLE, s. धूसर-पांजु-वर्ग:. = GRIZZLY, a. इंब-

द्वर, आपांडुवर्ण.

GROAN, v. i. दु:खवशान् कण्-स्वन् 1 P or नद् 1 P or ह् 2 P or ह् 2 P or आकुश् 1 P, सश्चन्दं निश्वस् 2 P, आतंरवं-दीर्घनादं-क् 8 U. - s. दीर्घनिश्वासः, आतंरवः नादः, सनिश्वासं कणितं, सीत्कारः, ससीत्कारं परिदेवनं GROCER, s. वणिज्ञ m., नैगमः; See, MERCHANT. - Y. s. वाणिज्यं, वणिक्रमंन् n.

GROG, See LIQUOR.

GROIN, s. उहसंधिः

GROOM, इ. परिचारकः, भृत्यः, किंकरः;, (strictly) अभ्रपाल:-रक्षकः-सेवकः

GROOVE, s. रेखा, प्रणाली. 2 सुविरं, दीर्घसुविरं.

Grope, v. i. अंधकारे परा-मृज् 6 P, तमिस निरूप् 10 or अन्विष् 4 P or परीक्ष् 1 Λ .

Gross, a. स्थूलकाय, बृहत्, पीन, पीनर, मेदस्थिन. 2 घन, स्थूल, असूक्म; 'g. measurement' स्थूल-मानं 3 गाढ, निविड, निरंतर, अविरल, सांद्र. 4 अश्लील, ग्राम्य, नीच, अवाच्य, अश्लिष्ट, असभ्य, गर्छ, निया, अजाब, कृत्सित, नि-अप-कृष्ट, अपवित्र, मलीमस, अमेध्य, अयशास्कर (री f.). 5 जड, मूढ, मंद. 6अविनीत, अमर्याद. 7 अत्यंत, अतिमात्र, महत्, सु-अति pr.; 'g. fault' महापराधः; 'g. body' स्थूल-जड-देह:; 'g. darkness' संतमसं, अंधं तमः. -s. स्थूलांशः, प्रधानभागः, प्रधानांशः, साकल्यं, साम-प्रयं, समासः; 'in the g.' स्थलमानेन, साकल्येन--LY, adv. स्थूलं, घनं, असभ्यं, गर्द्यतया, नीचं; अत्यंतं, ्रक्षतिमात्रं, भति-स pr.; 'g. corrupted' अतिदुष्टः -NESS, s. स्थूलता, पीनता; निविडता, अशिष्टता, ग्राम्यत्वं, अविनयः, अमर्योद्धा, अत्यंतता, अतिरैकः, गाढता, आधिक्यं.

GROTTO, s. कुहर, गृहा, कुंदर:, शैलवि-वरं; 'natural g.' देवसातं, देवसातविल; 'arti-

ficial g. ' भीडाकुटीर:, कृष्ठिमकंडर:GROTESQUE, a. वि-अप-रूप, विलक्षण, हास्यरूप,
कराकार, असंगताकार; हास्य, असंगत, असंबद्ध, विषम.
-LY, adv. असंगत, विलक्षणतया, हास्यरूपेण-

GROUND, ह. भूमि f., भू:, क्षित f., मही, भरणी, इथ्बी; See EARTH. 2 भूतले-पृष्ठ-पिट. 3 स्थले, स्थली. 4 द्यष्टमः, बास्तु m. n., गृहभूमि:-प्रतिष्ठा. 5 आधारः, मूले, कारणे, निमित्तं, हेतुः, निदानं, प्रयोजने 6 स्थि-का, युद्द f., क्षेत्रं, 'gain g.' दय-चि pass., प-इध् 1 A, एषु 1 A, वृद्धि नव् 1 P; 'lose g.' शि-व्यक्षि-

pass., न्हासं गम्; शनै: परा-नि-वृत् 1 A. - v. t. मूरुं व्यस् 4 P or प्रतिष्ठा c. (प्रतिष्ठापयति); oft. by मूरुं in comp.; 'devotion g. ed on faith' अ- बामूला मिनः: 2 आरंभ-व्यक्तमं शिश्च c. or अधि- इ. c. (अध्यापयति); 'well g. ed in grammar' स्थीतव्याकरणः; 'g.-floor' गृहत्तलं, कृष्टिमं, अधःकोष्ठः; 'g.-work' मूलकमेन् n., पारमः, व्यक्तमः, मूर्ल. = LESS, a. निर्मूल, निष्कारण, अष्टेहुक, अनिमिन्त, निराधार, अमूलक; मिध्या in comp. = LESSLY, adv. निष्कारणं, मिध्या = LESSNESS, s. अकारणं, निर्मूलतं

GROUNDS, (pl.) See DREGS.

GROUND-SIL, s. देहली, गृहावग्रहणी.

GROUP, s. संघ:, निवह:, समुदाय:; गण:; See MUL-TITUDE; 'in g. s' गणश:, संघश:. =v. t. एकी क्र 8 U, नर्गा-गणी-कृ, सं-चि 5 U; (Collect, q. v.). GROVE, s. उपवनं, बनराजि-जी f., वृक्षवादिका, वे-नांत:; See Forest also.

GROVEL, v. i. नीचतया भूमी पत् 1 P or सप् 1 P, अधमवत् आचर् 1 P, धूलि स्प्रज्ञ 6 P. = ING, a. नी-च, अपकृष्ट, अधम, तुच्छ, अतिक्षद्र-

Grow, v. i. स्फुट् 6 P, विकस् 1 P, फुझ् 1 P, उ-द्भिर pass. (generally of plants). 2 रह 1 P, अध् 4, 5 P, एध् 1 A; पुष् 4 P, वृध् 1 A, उपि pass., स्काय 1 A, वै 1 A, वृद्धि या-इ 2 P. 3 सं-,जन् 4 A, मू 1 P; 'the beard having begun to g. ' उद्भियमानश्मभूराजितया (Ka. 29). 4 जन, उत्पद् 4 A; डट्-इ 2 P, भू, उत्-सं-प्र.º 5 विस्तू pass., व्याप् 5 P; 'g. up ' संवृध्, एध, पी-दोम; ' bad boys g. to be bad men' कुबाला: कुनरा एव निष्पयंते-भवंति; ' he was grown up', he grew up to man's estate (majority)' यीवनपदवीमारूढः, समारूढयीवनारंभः, मीढः, मातयी-बनः, यौवनद्यामापदे, अतीत-गत-श्रेशवः; 'g. old ' जु 4 P. - v. t. वृध् c., रह c. - ING, a. वर्धमान, वपचीयमान, विधिष्णु. 2 रोहिन्, रह, रह, भव, वद्भव, प्रभव, ज, जात, उत्थ, समुत्थ, भू, in comp.; 'g.ing in size' प्र-डपचीयमान-अवयर्व. =GROWTH, s. वृद्धि, आगमः, वर्धनं, उपचयः, कद्धि f., स्फीति $f_{\cdot \cdot}$, अभ्युदयः, विस्तारः. 2 उत्पत्ति $f_{\cdot \cdot}$, सं-प्र-भवः, ज-ननं, जन्मन् n. 3 पौढि f., प्रवृद्धता.

GRUB, See DIG. = s. कीट:, कृमि:, कोशस्थ: 2 वामन:, खर्व:, नस्वः

GRUDGE, v. ईस्प्रें 1 P, तृत् 4 P, अस्प्रति (D,), (with dat.); न सह 1 A, न मृष् 4 P, 10; See ENVY. 2 असानत: अनुत्साह-अनिच्छया क 8 U or तृत् 3 U or मृष् 9 P. 3 परि-देश 1 A, परिदिष

10 A, बिल्ल्प् 1 P; See COMPLAIN. - 8. अस्पां, मत्सरः, मात्सर्वे, ईच्यां. 2 बैरं, बैरमाइः, विदेवः, चिर्द्रशेष-देव-बैरं. - INGLY, adv. असुयया, साध्यस्यं, सेच्यं. 2 अकामतः, अनिच्छ्या, अनुत्साहं, कृच्छुण, दुःकन

GRUEL, 8. यवागू:, उदिणका, आणा, विलेपी, तरला; 'sour g. 'आरनालक, सौवीर, कुल्माषाभिषुतं, अवेती-सोमं, भाष्याल्लं, कुंजलं, काजिकं

Geurr, a. कर्कज्ञ, परुष, निष्ठुर, रूक्ष, कठार, कड़,

GRUMBLE, v. i. बिद pass., असतोषाद विलप् 1 P or परिदेव 1 A or परिदेव 10 A, विषण्ण-α. मू 1 P, न तुष् 4 P, विषद् 1 P. 2 गर्जे 1 P, स्तन् 1 P. = ING, s. विलाप:, विलप् न, परिदेवनं-देवित, असतोषोत्रार:, विषद् : 2 गर्जेनं, स्तनितं, गंभीरनाद:-ध्वनि:-शब्द:- Симпи. See Clot.

GRUNT, v. i. गर्ज 1 P. - s., - ING, s. गर्जित, श्क-रनाद:-गर्जित. - LING, s. बालगुक्तर:;, श्क्रदशावकः. GUARANTEE, s. पत्यय:, विश्वास:, पातिभाव्यं. 2 प्रतिभू:, लग्नकः, वंश्वकः. - v. t. Ex. by (s.); प्रातिभाव्यं दा 3 U, प्रतिभू: स्था 1 P; 'I g. you the security of your property' त्वद्विन्तरक्षणेहं प्रतिभूस्तिष्ठामि.

Guard, v. t. सं-,पार,-रक्ष 1 P; पा 2 P; पा c. (पाल-यति), ने 1 A, अब् 1 P, त्रव् 1 P; See PROTECT. 2 व o., बार् 10, नि°; 'g. against ' अव-धा 3 U; सावधान-अवहित-a. भ ; See BEWARE. =8. रक्षा, रक्षणं, गुप्ति f., गोपनं, पालनं, त्राणं. 2 रक्षकः, रक्षिन् m., रक्षिवर्गः, रक्षाधिकृतः, सैनिकः, परिचरः; वारणं, बार्ण, बं, in comp.; ' finger-g. ' अंगुलियं, तन्त्राणं, &c.: 'arm-g. in shooting ' गोधा, तलं, ज्याघात-बारणं: 'on one's g. ' सावधान-अपमन्त-अवहित-व.; ' off one's g.' प्रमत्त a.; ' g.-room ' रक्षकनिवास:, बदघाट:. =ED, a. रक्षित, माण-ब, &c. 2 (g.-ful) अवहित, सावधान, स्ववहित, सभीक्ष्यकारिन्, समीक्ष्यकृत्--EDLY. adv. सावधानं, विमृत्य, अवधानेन, स्ववहि-तं. = EB, s. पालक:, रक्षक:, गोप्त m., त्रात m., पाल:-लक: in comp. =IAN, s. रक्षक:, रक्षिता, गो-सा, नाथ:; 'orphan's g.' पितृस्थानीय:; 'g. deity ' लोकपाल:, दिक्पाल:. =IANBHIP, इ. पाल-कपदं, रक्षा, रक्षणं.

GUERDON, See REWARD.

Guess, v. t. दह 1 A; अनु-मा 3 A, 2 P; आहोक् 1 A, तर्क 10. = s. वि-,तर्कः, दहा, अग्यहः-हर्नः, अनुमानं, अनुमिति f., हाकाः, 'your g. is plain' प्रसन्तत्ते तर्कः.

Guest, s. अतिथिः, अभ्यागतः, पाघूर्णकः, पाघूर्णकः सागतः, आविक्षिकः, गृहागतः, आगत्कः; 'friendly to g. s' आतिथेय (यी र्र.)

Guide, v. t. नी 1 P, पंथानं-नार्ग (way, q. v.)

दृश् c. or आ-डप-दिश् 6 P. 2 प्र-अनु-ज्ञास् 2 P, निर-डप-दिश्, विनि-यस् 1 P, प्र-जी 1 P, वि-धा 3 U; अभिष्ठा 1 P. = १. अध्वद्शित् m., पुरोगः, सुसरः, मागीपदेशकः, नेतृ m., नायकः, मागदंशेकः, उपदेशकः, 'निर्देशकः 2 शास्ता, अध्यक्षः, अभिष्ठाताः = ANCE, १. नयः, नीति f., मागदंशेनं, अध्वेपदेशः 2 अनुसरणे, अनुवर्तनं

Guild, s. भेण-णी f., निगम:, विणक्समाज:-संसर्ग:. 2 संधात:, समाज:, गण:-

Guile, s. माया, कपट:-टं, छलं, ब्याज:, कैतवं, जा-ट्यं, छत्तन् तः, See Fraud. = Ful. a. मायिन्, वंचनज्ञील, ज्ञाट, धूर्तं, कापटिक (की f.), सच्याज, वंचक, मायाब्द्रिन, कितव. = Fully, adv. सच्याजं, सक्टं छत्रना, मायया. = LESS, a. निष्कपट, अक्याच्ट, अव्याजं, अनुपित्त, सिलं, निर्चेलीक, विमलात्मन्; See Frank. = LESSLY, adv. अमायया; निष्कपटं. निर्वेणीं, &c.

GUILT, ह. अपराधः, दोषः, पानं, पातकं, अघं, पनस्

त., पापकर्म, दुष्कृति f., आगस् त., दुर्रितं. 2 सदोषता, पापत्वं, अपराधिताः = LESS, व. निरपराध, अनपराधिन, अनागस्, अपाप, निष्पापः, अकृतदोष, निर्दोष
अन्य, सुन्ध, पाप-दोष-दिनः = LESSLY, adv. निरपराधं, पापं-दोष-विनाः = प्र, व. पापिन, अपराधिन्
सापराध, अपराद्ध, सपाप, पापकर्मन्, सदोष, कृतागस्
कृतापराध, दोष-पाप-वन्, पातकिन्, दुष्कृतिन्, पापात्म
न, पाप

G UINEA-WORM, 8. स्नायुकः.

Guise, s. देश:-घ:, वस्तं, परिधानं, रूपं, आकारः, ह यन् n.; See Disguise.

GUITAR, s. वीणा, वहन्ती, विपंची; सारंगी, पिनाक 'seven-stringed g.' परिवादिनी.

Gulf, s. अखातं, समुद्रवंकः, पृटभेदः. 2 अगार्थ-अतल-स्पर्ज्ञी-खातं, रखं. 3 Whirlpool, q. v.

Gull, v. t. बंच् 10, प्रतृ c.; See Cheat. -s. मुप्रतार्थः, सुखं वंचनीयः 2 जलकुकुटः, विश्वकाः, 'हcatcher' वंचकः, प्रतारकः - ERV, s. प्रतारणा, वंचनं-ना, छलं, कपटं-

GULLET, s. गलः, गलकोतस् n., निगरणः.

GULLY, s. भणालः-स्री, कुल्या, जलमार्गः, परि(री)वाहः-GULOSITY, s. अतिभोजनं, घस्मरता, अत्याहारः-

GULP, v. t. नि-गु 6 P, यस 1 A. 2 उद्-गू, उत्किप् 6 P. = s. निगरणं, प्रसनं. 2 उद्विरणं, उद्गम:-मनं.

Gum, s. निर्यास:, रस:. 2 (Of teeth) दंतमासं, दंतमूलं

3 श्यान-सांब-इथ्यं; 'g.-boil ' दंतवण:-विस्फोटः--MX, a, श्यान, सांब, निर्यासमय (यी f.),

Gun, e. लोहसुषि f., गुलि-गुलिका-मधेषिणी, लोहनाडि:-दी f.; अग्यबं; 'g.-powder' आग्नेयचूणे. Gubbb, See Whibleool. Gurgle, v. i. घर्षरस्य क्र 8 U, गहदे नद् 1 P, (कु-हरेब गहरनदहोदावरावारय: U. 2).

Gush, v. i. निष्पत् 1 P; बहुता: सु 1 P or नि-स्पंद् 1 A or क्षर् 1 P; वेगात् नि:-स 1 P or प्रवृत्त 1 A; तस्यास्तु महर्शनादेव आवद्धधारमधु पावर्तत (D. K. 11. 3) 'tears g. ed forth from her eyes in torrents &c.', उदबाध्ये नयने जाते. =s. जलप्रपातः, उत्तीहः, वेगेन निःसरणं, प्रवृत्ति f.

Gust, s. चंदवातः, वात्या, प्रकंपनः, जवानिलः, वायुवेगः, तीत्र-प्रवल्तातः-वायुः 2 स्व f., आस्वादः, रसः. - Ful, a. सरस, स्वरः - LESS, a. विरस्, अस्वादुः

= प्र. त. पवनक्षिप्त, वातुल, वातमय (यो f.). Gur, s. अंत्र, पुरीतत् n.; शिरा, अंतन्त्रेडी. 2 डदरं, जठर:-रं. = v. t. अंत्राणि बहिष्कु 8 U or निष्कृष् 1 P. 2 सर्वस्व अपह 1 P.

GUTTER, s. जलमार्गः, परि(री)वाहः, प्रणालः-ली-GUTTLER, See GLUTTON.

GUTTURAL, a. कठ्य, कंटस्थ-स्थानीय-

Guzzle, v. t. अतिमात्रं पा 1 P or ग्रस् 1 A or नि-ग 6 P.

GYMNASIUM, उ. व्यायामभूमि f. - ज्ञाला. - GYMNASIIC, त. व्यायामभील-पर-सेविन्. 2 व्यायामसं-वंधिन्; 'g. s' व्यायामः, व्यायामविद्या, मलकीडा. GYRATE, See REVOLVE.

GYRE, s. मंडलं, आवृत्ति f., चक्रगति f. GYVES, s. निगड:-डं, ग्रंखला-लं, पाज्ञ:, बंधनं-

H.

Ha, interj. हा, अहो, अपि, बत, हैत. Haberdasher, s. शुद्रपण्यविक्रयिन् m. Habergeon, s. वक्षकाणं, उरण्डदः Habiliment, See Dress.

HABIT, s. Dress, q. v. 2 बीलं, भावः, प्रकृति र्रिं, स्थित र्रि., वृत्ति र्रि., अवस्था, द्वा, स्वभावः 3 अ-भातः, नित्यपृष्ट्तिः, आचारः, नित्यक्रिया, व्यवहारः, रिति र्रि., प्रचारः, क्रमः, आवृत्तिः, अनुत्तिलनं; 'in the h. of 'शिल or वृत्ति in comp.; 'in the h. of stealing 'चौयवृत्तिः, मृगयाशील, &c; 'bad h.' व्यतनं, दुर्गुण; 'having bad h.s' दुर्बुण, दुराचार, पापवृत्ति, अष्टचरित्र. =v. t. Dress, q. v. —ABLE, a. वासक्रम, वस्तियोग्य. —ATROM, s. बासः, धामच्या, वसति र्रि., आलयः, गृहं, गेहं, आगारं, See House. —UAL, a. अभ्यासज, नित्य, सत्ततं, अनुत्रीलित, आभ्यासिक-ध्यावहारिक-स्वाभाविक (की र्रि.); 'a h. drunkard' नित्यगानासकः; 'a h. worker' क्रियावान्, क्रमेसु उपतः, कार्यः, कर्मश्रीलः. —UALLE, adv. नित्यं, सत्तं, यथाभ्यासं, यथारिति, य-

थान्यवहारं. - UATE, v. f. अध्यस् 4 U, अनुवील् 10, विश्व ०., परिषि ०., अध्यस्त-परिषित-०. कृ 8 U; 'h. ed to distress ' वातषुःख, परिषितक्रेश; इःख-वालि, इःखाभिकः

HACK, v. t. खंडचा: कृत् 6Por छिंद् 7P, बहु-लवज्ञ: बश् 6Por बिहु 10, व्यवच्छिद्, -व. भहार:, छेट:, आघात: 2 पण्याश:, कदश:, और्णै: अशः, सर्वप्रयोज्य:-सर्वेसाधारण:-अशः. 3 हीनहृत्तिः, नीच-कर्मकारिन् m., वातीनः, सर्वेपयोज्यः, पण्यः

HACKLE, 8. दमामार्जनी-शोधनी-

НАСКИВЧ, s. See HACK (s.). 2 पण्यकी, सर्वोपभोज्या. =v. t. हीनकमैणि नियुज् 7 A, 10; 'h.-coach' पण्यवाहनं, पण्य-साधारण-स्थः. =ED, a. जीर्ण, साधारण, बहुत्रयुक्त, सर्वेसाधारण.

HADES, s. पाताललोक:, पातालं, अधोलोक:-भुवनं-HAFT, See HANDLE.

HAG, s. जरती, स्थविरा, कुरूपिणी. - HAGGABD, a. परिक्रश, क्षाम, क्षीण, क्षाम-शुष्क-वदन, रूक, डम-दर्शन. 2 जरठ, स्थविर.

 $\mathbf{H}_{\mathbf{A}\mathbf{G}\mathbf{G}\mathbf{L}\mathbf{E}}$, v.~i. ऋयाविक्रयकाले विसंस् $\mathbf{1}~\mathbf{A}$ or विवर् $\mathbf{1}~\mathbf{A}$.

HAIL, interj. नम:, स्वस्ति, (with dat.); oft. ox. by जि 1 P; जयतु जयतु देव: 'h. to your Majesty'; कुश्चलं भूयात, अभिवादयेः -श. शिला-वृष्टि f., करकानिपातः; 'h.-stone' करका, वर्षोशालः, पयोधनः, धन-मेध-कफः; 'h.-storm' करकासारः, शिलावर्षः: -v. i. उपलान् वृष्ट् 1 P or निपत् c., करकासारं पत् c. -v. t. वृद् 1 A, अभिवद् 10 A, संवृष् c., आगंत्र 10 A, आ-अभि-भाष् 1 A, आ-ह्वे 1 P. 2 (fig.) प्रीस्था-मुदा-अंगीकृ 8 U; अभिनंद 1 P.

HAIR, s. केश:, कच:, बाल:, चिक्रर:, कुंतल:; 'h. on the head ' शिरोहह:, मुधज:, शिरसिज:. 2 (Of the body gen.) रो(लो) मन् n., तनूरहः-हं, तनुज:; 'quantity of h.' कैश्यं, कैशिकं 8 केश(स)र:; 'whole collection of h. ' केशक-लाप:-पक्ष:-इस्त:-पाश्च:; 'h. hanging on the forehead ' अमरकाः; 'lock of h.' काकपक्षः, शिखंडक:; 'matted h.' जटा, सटा; ' a braid of h. 'कबरी, केशवेश:; 'curled h.' अलक:, चूर्णकृतलः; 'braided h.' वेणि-णी f., धस्मितः; 'crest-h.' शिखा, चूडा, केश्नपाशी; 'clean h.' जीर्थण्यः, शिरह्यः; 'h.-broom or brush ' केश-मार्जनी-क्रोधनी; ' h.-dressing ' केश्वरचना-संस्कारः; even a h.'s breadth ' रेखामात्रमयि; 'a h.breadth escape ' कथमपि लब्धा मुक्ति:. =LESS, a. अकैश, केशहीन, विकेश. - x, a. लोमश, लोमावृत, प्रचर-बहु-लोमन्, लोममय (यी र्र.), लोमवत्, लोमपूर्ण, केशव, केशिन, केशिक.

HALBERDIER, s. प्रासिक:, शार्काक:.

HALOYON, 8. मत्स्यरंग:. - a. श्लांत, निरुद्वेग, निरा-कुल, प्रसन्न, अक्षरूथ, निर्वात,

HALE, a. सुरुथ, नीरोग, कल्य, निरामय, नीठज्-ज, आ-भिज्याभित्रहित. =v. t. आकृष् 1 P; See Pull.

HALF, a. अर्थ, सामि in comp.; 'h. done' सा
तिकृतं. — क. अर्थ: - थॅं, अर्थभागः, अर्थोगः: in comp.

ex. by अर्थ; अर्थागं, प्रवार्थः, &c.; 'a year and

a. h. 'साधवत्सरः; 'h. eaten ' अर्थभुक्तः, अर्थादेवृत्त,

अर्थादेवः, हैं सात्रः; 'h.-brother' वैमानेयः, सापत्नः,

अर्थादेवः, हैं सात्रः; 'h.-blood' निन्नोदर, भिन्नगर्भ,

अर्थादेवः, 'h. dead' मृतकत्प-प्राय, मरणे दिन्

रसाह, दसाहहीन, आस्थारहित; 'h. moon' अर्थेदः,

खंदार्थः; 'h.-sister' वैमानेयी, वैमाने, अर्थादर्या;
'h. starved' अर्थावसन्त्राय, क्षुत्क्षामकत्य; 'h.

way' अर्थमाने-पथे, मध्यमाने; 'h. year' अर्थवर्षः,
'h. yearly' वाण्यासिक-आर्थवार्षक (की f.);
'h. a bread is better than no loaf' सवनाचं

समुत्यने अर्थ त्यजति पंडितः or अर्थेन कुरुते कार्य.

HALLOO, interj. इहो, अहो, अरे, अपे, भोभो:.

- v. र. डवै: ज़ब्दायने (D.), दूराट् उत्कृज्-आहे
1 P or इस-छन्न 10.

Hallow, v. t. प्रितिक 8 U, पूज् 10, मह 1 P, 10, अर्च 1 P, 10. 2 संस्कृ, प्रोक्ष् 1 P, अित्षिच् 6 P. Hallucination, s. मितिविश्रम:; माया, मोहः, असः, ब्यामोहः, वंचना, इंद्रजालः

Нагм, в. पलाल:-लं, तृणं.

HALO, ८. पमा-तेजा-मंडलं, परिवेष:-ज्ञ:, परिध:, - स्ति-दीति-मंडलं-चर्का-माला; 'h. crown of silver light' रजनभवलपभामंडलं; 'with a h. of brilliant lustre' रस्तुरमभामंडल «.

HALSER, s. नीगुण:-रञ्जु f.

HALT, v. i. निविश् 6 P, अव-स्था 1 A, प्रयाणभंगं कृ 8 U, अध्वमध्ये स्थाः 2 विरम् 1 P, विश्वम् 4 P. 3 लंग् 1 P. $-\alpha$. पंगु, गिताविकल, श्रीणः -s. निवेशः, अवस्थिति f., अवस्थानं, प्रयाणभंगः, यानि-विश्ति ति, विश्रामः; 'h. ing place' निवेशस्थानं. 2 लंगनं.

HALTER, s. पाझ:, गुण:, रङ्जु f., कंटपाझ:. -v. t. कंटपाझेन बंध 9 P or संवम् 1 P.

Нам, в. जंघा, प्रस्ताः 2 बहूरं-रः. 3 मंदिर:.

HAMADEYAD, & बन-तर देवता.

Hamen, ६, सामः, श्रुद्रमामः, कुप्रमामः, पिक-सी. Hamebe, ६: मुद्रदः, घनः, अयोधनः, दुधणः-मः. -ए. ६: बलेन-ताडनेन-प्रविश् ०. 2 मुद्रदेण तकः 10 от प्र-इ 1 P. —१: ६: सोधोगं यत् 1 A от पहिश्रम् 4 P. – ING, ६: मुद्रदाधातः.

Наммоск, з. प्रेंखा, दोला, प्रेंखोलनं.

HAMPER, s. पेडिका, पेटकः, करंडः, पिटः, कंडीलः.

HAMSTRING, 8. मंदिरशिरा.

HAND, 8. हस्त:, पाणि:, कर:, श्वा: पंचशाख:, भुजादलः 2 पार्धः, भागः, पक्षः 3 करणं, विधानं, चेष्टा, किया, व्यापारः 4 वज्ञ:-ज्ञं, अधिकारः, ज्ञाकि f., प्रभत्वं. 5 कर्त m., कार:-कारक: in comp.; कमकरः 6 परेशिनी, सुचिनी; कीलः; सुचि रि. 7 लिपि $f_{\cdot}$, लिबि $f_{\cdot}$, अक्षरसंस्थानं, लिखितं; 'h. to hand ' हस्ताहस्ति, बाहबाहित, मष्टीमृष्टि; ' h. to h. fight 'नियुद्ध, बाह्यदंद; 'on the one h.-on the otker h. ' एकत:-अन्यत:, इत:-इत, एकंच-अपरंच; oft. by च-च; 'on the other h.' विपर्यये, प्रत्यत, त, तावत; ' if on the other h. ' अथ, यदि; 'on all h. s 'सर्वथा, सर्वेत्र; 'at h. ' प्रत्यासन्त, समीपव-र्शिन्, आसन्न, संनिहित, समीपं-पे; 'in h.' हस्ते, हस्तगत, हस्तवर्तिन्, करतलगत; 'subject in h.' पक्ततं, प्रस्तुतं; 'h. in. h. ' एकत, समवायतंबंधेन; सह, सहितं, समे, संभय; 'to give a helping h. 'ह-स्तावलंबंदा 3 U; 'given a helping h.' दस्तहस्ता-वलंब; 'living from h. to mouth ' उत्पन्नभाजिन: दर्गत, कुच्छगत; 'on h.' अनपयुक्त, अध्यावत; (of books &c.) अविक्रीत; 'sword in h.' खडहस्त, क्रपाणपाणिः 'off-h. ' आहा, अविचार्य, अ-विलंब; आकस्मिक-प्रत्युत्पन्न-अचितित पूर्व- a.; 'out of h. 'सपदि, तत्क्षणातु; 'to take in h. 'आरम् 1 A, पस्त 2 U, इपक्रम 1 A; 'lend a h.' इपक्र 8 U, अनग्रह 9 P, साहाय्यं कू; 'lay h. s on' ध 1 P, मह, आध्रष c., पराम्ज-स्प्रज्ञ 6 P; 'to have a h. in' सहकारिन a. भू, सहाय: भू; ' have or get the upper h. 'अभि-भू, प्र-भू, अतिरिष् pass.: 'under-h.' निय, छलेन, सकपट; 'clap the h. s'क(तालं बद् c.; 'to support with the h. 'करेण अव-आ-लंब 1 A, हस्तावलंब दा; 'the open or extended h. ' चपेट:, चपेट:, महस्तः, प्रतलः 'hollow of the h. ' करपटं, हस्तकोषः; 'two open h.s joined together' सहततल: ਸਰਫ:: 'folded h.' ਸਰ੍ਹਿ:; ' folded h. s joined ' अंजिति:; ' clenched h. ' मुष्टि m. f.; 'h. with the fist clenched' रिन:. = v. i. हस्ते-करे-निक्षिप 6 P or दा 3 U or म c. (अर्थ-यति); th. down ' परंपरया-क्रमेण-संबद् c. or संबद्ध o.; 'to be h. ed down 'परपरवा आगम् 1 P: वप-,संक्रम 1 U, 4 P, (यानि भगवतः क्रवाधि-त्कीशिकमृषिमुपसंकातानि U.1); (in sacred texts) आ-समा-म्या pass.; 'h.-book ' इस्तमेयं पुस्तके, ल-शर्था: ' h.-ouff' इस्तपाश्च:-निगढः, कर्बधनं

(v. t.) याद्येन इस्ती बंध 9 P or संयम 1 P or यत्र 10; 'h.-kerchief' कारवसं; 'h.-maid' च-टी. दासा. परिचारिका ; ' h. -mill ' इस्तचालिता वेष-जी, 'h.-weapon' इस्तायधं, कर्चाकं ; 'h.-writing ' लिखितं, लिपि-बि f., अक्षरसंस्थानं ; 'one's own h.-writing ' इस्तलेख:, स्वहस्ताक्षरं. -FUL, s. महि m. f.; 'a h. of grass' नृजमृष्टि:. 2 अल्प-स्तोक-संख्या, oft. by अल्प-स्तोक-a. -HANDICRAFT, 8. शिलंगे, हस्तलायवं, हस्त-शिल्पं-कर्म, शिल्पविद्या ; ' h. s-man ' शिल्पन m.; शिल्प-कार:, कार्नेकर:. - HANDIWORK, s. हस्तकृतं कर्म. -HANDY, a. दक्ष, लघुहस्त, करदक्ष, सुप्रयोगवत्, क जल, निपण, चतुर, पद्द, क्षिप्रकारिन, 2 मुखनेय, ल-धभार, अदर्वह. 3 आसन्न, निकट, प्रत्युत्पन् =LY, adv. हस्तलाघवेन, दक्षतया, सपादवं, युक्तचा, चतुरं, दा-क्ष्येण. -NESS, 8. दक्षता, हस्तलाघवं, क(दक्षता, की-शल, चातुर्य, नैपुण्यं.

Handle, s. मृष्टि m. f., दंड:, कर्ण:, वारंगः, तलः-लं. 2 (Of swords) न्सरः, सहः. 3 (Of ploughs) ध्वादंडः; 'to give h.' अवसरं-अवकाशं-दा 3 U; 'serve as a h.' टपकरणीम् 1 P. – v. t. (A subject) विचार c., विष्ट्य 6 P, निरूप् 10, प्राश्च 1 A, प्रयालोच्च 10; See Examine. 2 प्रयुज्ज 7 A, 10; वृत् 1 A, ज्यव-स् 1 P, आचर् 1 P (with loc.). 3 प्र-णी 1 P, वि-धा 3 U, निवेह c. 4 हस्तेन स्श्च-प्राप्ट्य 6 P or आ-समा-लध् 1 A.

HANDSEL, s. प्रथमव्यवहार:-विकयः

HANDSOME, a कांतिमत, मुंदर (री f.), रूपवत, सु-रूप, चाह, ज्ञाम, ज्ञामन, कात, वाम, सुगात (त्री f.), सुद्दय, सु in comp.; See BEAUTIFUL. 2 विपुल, यथेष्ट, प्रचुर. 3 डदार, वदान्य, स्थूललक्ष्य; 'h. is that h. does' आचारसीष्ठवमेव परमार्थत: सीष्ठव-मित्युच्यते. —LY, adv. चाहतया, ज्ञामनं, सु pr.—NESS, s. कांति f., रूपं, लावण्यं, ज्ञामा.

HANG, v. t. बंधु 9 P, नि-धा 3 U, अनु-वि-संज् (धंज्) 1 P, आ-अव-तंब् c., आंदोलयित (D.); 'hung by a loop' काचित, शिक्यत. 2 टर्-बंध, टद्ध्य च्या-पद् c. or हन् c. (धातयित). 3 आ-अव-नम् c. (नमयित), नम् c., नबीक 8 U, नषतां नी 1 P; See BEND; 'with his lotuslike face hung down' अवनतमुखपुंडरीकः; 'h.ing the head' अवनतमुख-श्चिरस, नतम्धंन. 4 आ-च्छद् 10; वि-भूख 10, प-साध् c., मह् 10, अलंक 8 U, परिष्क. =v. i. प-अव-लंब् 1 A, तुल् 1 P, तुर् 6 P, 1 A, चच्च 1 P, दोलायते (D.), पेंच्च 1 P, टद्-बंध् pass.; 'h. between 'विश्वकृतिवांतरा तिष्ठ (S. 2). 2 (Stick) आरंज् pass., लग् 1 P, अनुवंध pass., संत्रमीम् 1 P. 3 (On, upon)

PEND; 'thereby h. s. a tale ' तद्विष्ण, क्षांच-दाक्यायिका वर्तते; 'h. over' दक्स 1 P, जप-स्था 1 U, प्रत्यासद् 1 P. क्ष्मकः उद्येषकः; 'h. on' आभितः, पादमिवन् कः, पीडमदः, अनुन्यप-जीवी, पराधीनः, परपिदादः — INO, s. उद्देषनः 2 परिच्छदः, वसनः, जवनिका, प्रच्छदपटः, चित्रयवनिकाः — HANG-MAN, s. घातकः, दंजपात्तिकः, वध्यपुद्वदः

HANK, s. काइवलय:. 2 Cheat, q. v.

НАМКЕВ, v. i. अनिलष् 1, 4 P, स्वइ 10, बाक् 1 P, ट्रांक् 1 A; लुम् 4 P; See Long; of t. by डरक, उत्सुक, पर्युत्नुक, पर, तत्पर, परावण, in comp.—ING. s. अतिस्वहा, उत्कंटा, औसुक्यं, अत्यभिलाष:- НАР, s. देवं, देवयोग:-घटना, यरच्छा.—LESS, a. अधन्य, मंदभाग्य, दुँदेव.—LY, ado. देवात, देवयो-गात, देववशात्-

HAPHAZARD, a. असमीक्ष्य, अविचाये; दैवायम, देवाधीन.

Наррен, v. i. युत् 1 A, भू 1 P, घट 1 A; संवृत्, सं-भू, सं-समा-पट् 4 A, स्था 1 P, आ-सं-पत् 1 P, भरंज pass. 2 अकरमात, यत्च्छपा, देवात, देववज्ञात with verbs; See Chance.

HAPPY, a. सुखिन, त्रीत, हट, सानंद, सुखित, सुखभाज्, प्रमुदित, आह्नत्र, निर्देत, निर्धित, त्रत, संनुष्ट. 2
भाग्यवन, गुभान्वत, गुभयु, समुद्ध, श्रीमत्, निरापद,
कुशिलन, निर्देतिमत, क्षेम; धन्य, कृतिन्, कृतार्थ; 'h.
is it for me that &c. ' इदमेव तावन्यम परमभाग्य
मन्य 3 गुभ, शिव, कल्याण (णी f.), मंगल, पुण्य,
भद्र, भव्य, आनंदपद, भावुक, प्रश्चस्त; 'a h. result'
सुफलं, कल्याणोदके: -LV, adv. सुखेन, सुखं, निर्धिमं,
स्वास्थ्येन, यथानुखं, 2 दिष्ट्या, दैशत, अकस्मात, यद्च्छया, दैववशात, सीभाग्येन, पुण्योदयात, - NE88, s.
सुखं, सीख्यं, आनंदः, धन्यता, हवैः, कृतार्थता, शमेन् कः,
संताषः, निर्देति f., शीः, संपद f., पुण्योदयाः, 2 कल्याण, भदं, क्षेम:-मं, शिवं, स्वास्थ्यं, कृशकं.

HARANGUE, इ. टबै: वसम् १०., तारस्वरेण भाषणं, सालंकारं वसनं = १०. १. सालंकारं-सदर्प-बद् 1 P or भाष् 1 A. = EB, इ. वागीकाः, प्रवसनपदः, बाह्यदुः.

HARASS, v. f. अर्द 1 P or c., इयध् ए. (क्यथ्यति), विद्या १ पत् १ पत्

HARBINGER, s. अमे(प) सर:, अमद्तः, अप-पुरो ग:-गामा; वार्नाहर:, संदेशहर: (of news); 'h. c spring' वसंतामद्तः; 'antecedent good omer are the h. s of the coming happiness आवेदयंति प्रत्यासनमानंदं अग्रजातानि शुभानि निमित्ता-नि (Ka. 65).

HARBOUR, s. खातं, कोड:, नौकाश्य:, 2 शरणं, गति f., आभय:, संभय:, अवकात्त:, वासस्थानं. =v. t. वस o., आश्रयं-वासस्थानं-दा 3 U, सम्क्र 8 U. 2 ध 1 P, 10, मन्सि क or उपलभ 1 A or प्रह 9 P or नि-धा 3 U. 3 आधि 1 U, निवस 1 P. -AGE, s. आध्य:; See (s.). = LESS, a. निराधय, अगृतिक, अज्ञरण. HARD, a. रूड. धन, संहत, कठिन, दृढसंधि, कठोर, कर्कश, कीकस; 'becoming h. (solid)' कठिनता-मापयमान- 2 डम, दाहण; निर्धण, निर्देय, कूर, नृदांस, निष्ठर, कठोर; 'oh h. fate ' अहो दाहणों दैवदाव-पाक:, अही वामता-वक्रता-विध:, अहा वक्र विध: कीडित. 3 (Lesson) दुवीध, असुगम, दुर्तीय, गहन. 4 केशावह, द:खद, व्यथा-पीड -कर (री f.), के-शिन. 5 (Sound) कर्कश, कट्टीर, रूक्ष, पहल. **6 अननुकूल, बाम, बिहद्ध, प्रतिकृल, प्रतीप, बक्र.** 7 असुकर, दुष्कर, कष्ट, दुःसाध्य, कठिण, दुर्-दःख-कष्ट in comp.; See Difficult. 8 सूक्त, अस्त. -adv. पयत्नतः, आयासेन, सीयोगं, बलेन, बलवत्, सीत्साहं, पसर्ग, तीक्ष्णं, सप्रयत्न, सोचमं. 2 दु:खेन, कष्टेन, कृच्छे-ण, प्रयासेन, दुर pr. 3 त्वरितं, जीवं; 'h.-pressed by hunger ' क्षथया नितरा-बलवत्-पीडित, प्रबल-अधावसन्न; 'h. by ' समीपे-पं, अनातिद्रं-रे, निकटं-टे. डपांते, आरात्; 'h.-drinker' पान्रत:, अतिपानास-कः; 'h.-earned ' कष्टोपार्जित, अमेण लब्धः 'h.featured 'दुभेख, कदाकार; 'h.-fisted ' तृढ-बद्ध-मुटि, अमुक्तहस्त, व्ययपराङ्ग्रख; 'h.-hearted' क-ठोर, नशंस, क्रर, निर्देय, निर्धेण, कठेार-कठिण-हृदय, पार्वीण-वंज-हृदय, अयोहृदय, वज्रमय (यी f.), निरनकोश: 'h.-ware' लोहभांडानि (pl.). -EN, v. t. कठिनीक 8 U, दृढ़ीक, धनीक, क with (a.). -LY, adv. कथं कथमपि, कष्टेन, दु:खन, कष्टं, क्टब्रेण, नैव. -MESS, s. काठि यं, वृढता, कठोरता, निष्ठरता, दुवीधता, दुष्करत्व, उप्रता, &c. -SHIP, s. कष्ट:-र्ट, क्रेश:, दु:खं, पीडा, बाधा. काय-देह-क्रश:. कुन्हुं, आयास:, खेद:. - HARDY, a. साहातिन, प्र-गल्भ, शर, वीर, भीर, निर्भय; प्रतिभानवत, साहसिक (की f.), विकात, नि:शंक. 2 नृढ-कठिन-देह-शरीए-काय; 'of a h. frame' सिहसंहनन, वजदेह. - HOOD, s. बीर्यं, सौर्यं, साहसिकता, प्रागल्भ्यं, साहसं; धृष्टता, प्र-तिमा, निर्लेडजता. = NESS, s. शीर्थ, वीर्य, देहकाठिन्यं. . HARE, s. बाबा:, बाबाब:: 'h.-brained 'अविमन्य-कारिन, चपलंबकि, श्रांतचित्र, साहसपर.

HAREM, s. अवरोध:-धर्ग, सुद्धात:, अंत:पुरं, अवरो-धगृहं, कीगृहं; 'women of the h.' अवरोध:, परिमहः, अंत:पुरं.

HARR, interj. ननु, शनु, आकर्णय, अवधीयता. HARREQUIN, 8. वेहासिकः, भंडः, वि ६९कः. HABLOT; ३. वेश्या, पण्यक्ती, वारकी-योषित-योषा, प-ण्यांगना, गणिका, वारांगना, रूपाजीवा; वंधकी, पुंबसी, कलटा. =BX, ३. वेश्यावाचे र्र., वेश्यासेवा.

HARM, ε. क्षांति f., हिंसा, अपाय:, नाज्ञ:, पीडा, बाधा, अपाय:, अपकृति f., विरोध:, अपकार:, हानि f., उपाइव:. 2 दीव:, अपराध:, पापं, नियमच्यातिक्रम:. -υ. t. g 5 P. क्षिज्ञ 9 P. अर्द् 1 P or c., हिंस् 7 P. उपाइव: 1 P. पीइ 10, बाध 1 Å, अपकृ 8 U, उपाइन् 2 P. हुँई 4 P (with dat.), क्षण् 1 P. वि-प्र-कृ. -FUL, α. हिंसा, अपकारिन्, उपाइविन्, हिंसाक, अपकारक, हिंसात्मक, क्षतिकारक; धातुक, जाराइ, जाराइक (animals). -LESS, α. अनपकारिन्, अहंसा, निरुप्तं. -LESSNESS, ε. अहंसा, अदाह:, अन-पकार:, हिंसात्याग:. 2 निरंपराधता.

Навмонч. s. तालैक्यं, स्वरैक्यं, स्वरसंगः, एकताल:-न:; 'the triple h. 'तौर्यात्रकं. 2 कलता, सथा-व्यता, स्वरमाधर्य, मुस्वरता 3 संवादः, अविरोधः, ऐक्यं, एकता, संग:, संगोग:, आनुरूप्यं, साइइयं; ' h. of thought or mind ' चित्तवयं, संमृति f., एक-चित्तता, मतसंवादः f 4 स्नेहभावः, प्रीति f., मैञ्यं. स्नेह:. = IC.-ICAL. a. एकताल-न, सम-एक-स्वर. सस्वर. -IZE, v. t. सद्दर्शक 8 U. 2 स्वरैक्यं-ताल-क्यं-उत्पद् c. = v. i. सदुशीभ 1 P, एकी-तल्यी-भू, सं-वद् 1 P, न विद्ध pass. = ous, a. एकताल-न, एक-सम-स्पर, एकस्वन, संगतस्वर-स्वन, एकलय- 2 मधुरस्वर-स्वन, मुस्वर, मुखभव, श्रीत्राभिराम, मुभा-व्य, श्रुतिसुख, कल, श्रुवणसुभग, 3 संबादिन, सद्द्वा (शी f.), अविरुद्ध, अनुगुण, अनुरूप. = ously, adv. एकस्वरेण-स्वनेन. 2 मधास्वरेण-स्वनेन, कलं. मध्रं, सुस्वरं 3 चित्तेक्येन, अविरोधेन.

HARNESS, v. t. सज्जीक 8 U, सन्नह् 4 P or c., सज्ज a. कृ. 2 (रथे) युज् 7 U, 10, नि-आ-सम् - s. सज्जा, सन्नाहः, प्रसाधनं, परिच्छदः, आभरणं 2 अश्वसञ्जाः

HARP, s. वहकी, बीणा, सारंगी, विषंधी. = v. i. बीणां वह e.; 'praise by h.ing' उपवीणयति (D.); 'h. on' पुनदुक्त्या-पीन:पुन्येन-वह 1 P, प्रपंचयति (D.). = ER, s. बीणावादक:.

HARPOON, s. तिमिवेधनी. - EB, s. तिमिवेधक:-HABRIDAN, s. बृद्धवेष्ट्या, जस्ती गणिका:-

HARROW, v. t. अन्यंत पीड़ 10 or तुर 6 P, संतप् c., प्रबाध् 1 A; See GRIEVE. 2 लोशनि निद् 7 P or विद 10. - s. कोटि(टी) ज्ञ:, लोश्मेदन:. - ING, a. हदय-मर्म-स्खिद, अर्रतुद, हिस्स्य, अतिदु: खावह. HARRY. See HARRAS.

HARSH, α. कर्जना, परुष, रूआ, निषुर, कठोर, उप, क-ठिन, कूर, कटु; 'h. to the touch' अमस्य, दु:-सस्पन्नी, रूअ; 'h. to the taste' जुक, कषाय ; 'h. to the ear' विस्वर, कर्णकदु, दुःशाल्य, पहल, कर्केज्ञा. -LY, adv. निष्ठुरं, पहचं, रूखं; कीर्येण, बग्नं. -NESS, s. पाहरूपं, कार्करंग, रूक्षता, काठिन्यं.

HARSLET, ३. जूकरांत्राणि (pl.).

HART, s. मृग:, हरिण:, एण:, कुरंग:-गम:.

HARUM-SCARUM, a. प्रमादिन, असावधान, साहसिन.
HARVEST, s. लवः, ज्ञान्यसंग्रेहकालः, ज्ञान्यलवन-संचयसमयः. 2 ज्ञान्यानि, संगृहीत-लून-ज्ञान्यं. = v. t. ज्ञान्य लू 9 U or संग्रह 9 P or सीच 5 U; 'h.-lord ' ग-धानः ज्ञान्यसंग्रहकः; 'h.-man' ज्ञान्यसंग्रहकः-छेत्ताः HASH, See HACK.

Haste, s. त्वरा, वेग:, जव:, त्र्रिंग f., संग्रम:, शीप्रता, क्षिप्रता, तरस् n., रभस:-सं, त्वरित-भागु-गित f.-गमनं-v. i., — En, 'make h. ' त्वर् 1 A, सप्पूरं-भागु-गम् or चल् or धाव् 1 P; 'h. towards' भिमृत् 1 P. = v. t., — En, त्वर् c. (त्वर्यति). — Hasty, a. सत्वर, त्वरित, क्षिप्र, त्र्र्ण, शीप्र, त्वर्गवत्, द्रुत, अविलंबन्, आगुक्तारिन्-2 साहसिन्, भवेग्रय-असमीक्ष्य-कारिन् or-कृत्-3 शीप्रकापिन्, सुलभकोपः — Hasti-Ly, adv. शीप्रं, क्षिप्र, सत्वरं, अविलंबं, त्वरितं, आगु, झटितं, द्रुतं-2 सहसा, सरभसं, ससंभ्रमं, वेगेन-3 को-पन, संरंभेणः

HAT, s. शिरकाणं, मस्तकावष्टनं, शिरोभूषणं.

HATCH, v. t. उत्पद् c., डद्भू c., जन् c., निर्गम् c. 2 घट् c. (घटयित), चित् 10, निरूप् 10; See CONTRIVE, = s. पश्चित्तावकगण: 2 चितनं, घटनं-ना 3 नौमुखं.

HATCHEL, 8. अतसीमार्जनी-शोधनी-

HATCHET. s. पर्जा:, कुठार:, बृक्षादनी, परश्वध:, वृक्ष-भेदी; 'h. for cutting stones' टं(तं)क:, पाषा-णटारण:.

HATE, v. t. वि-, दिष् 2 U, गुप् desid. (जुगुसते) (with abl.), गई 1, 10 A, वि-प्र-°, कृत्म 10 A, हुइ 4 P (with dat.), अभिदृह् (with acc.). - s. - HATRED, s. वि-, देष:, जुगुस्मा, गहीं, कृत्सा, घृणा, अप्रीति f. - EE, s. देष्ट् m., दिष्-देषिच् m., देषण:. - FUL, α. विद्वेष्ट, गहिंत, घृणाई, गधी, विदेष्य, अक्षिनगत, कृत्सित.

HAUGHTY, a. उद्धत, उत्सिक्त, मत्त, सगर्व, गर्वित, मानिन्, मानवत, दृभ, सद्पै, साटोप, साहकार, अवलिस,
मदोद्धत, मदोदग्र, 'to be h. ' दृप् 4 P. =LY, adv.
सगर्व, सद्पै, सावलेपं, उद्धतं. =NESS, s. उत्सेकः, द्पैः,
ओद्धत्यं, गर्वः, मदः, अदंकारः, अवलेपः, मानः, अभिमानः, आटोपः, मागरुष्यं.

HAUL, v. t. कृष् 1 P, इ 1 P, आनी c. = e. आकर्ष:, हरण.

Haulm, Haum, s. पलाल:-लं. Haunce, s. जद्यनं, नितव:, काट-टॉ f., प्रोथ:, थोणि-णौ f. 2 दर्लम्:, अंक:.

HAUNT, v. t. सदा-नित्यक्षः (Frequently, q. v.) आ-भि 1 U or सेत् 1 A or अभिगत् 1 P; जुन् 6 A, उपस्त्र pass.; आक्रम् 1 U, 4 P; 'h. ed by devils' भूतोपस्ट, पिशायतेवित-जुट. — क नित्यस्थान, नित्यागमनस्थानं; आभ्यः, निरुपः

HAUTEUR, s. द्पे:, गर्व:, आहोप:; See HAUGHTI-NESS.

HAVE, v. t. Ex. by u 1 P, set 2 P, set 1 A. विद् 4 A (with gen. of possessor); भू 1 P, 10, धा 3 U, भ 3 U: 'I h. two sons' मम पत्री स्त:-विदेते, &c.: 'he had many sons by Gangâ' गेगायां स बहन पत्रानदपादयत. 2 (With inf.) by pot. pass. part.; 'I h. to go ' मया गंतव्यं. 3 प्राप 5 P, लभ 1 A, आ-सद c.: See GET: 'h. one's own way ' स्वातंत्र्यमवलंब 1 A, यथाकामं-स्वरुच्या-वृत्, कामचारीमु. 4 (Make) Ex. by causal of verbs; 'I would h. you go' त्वं गच्छेरित्यहभिच्छामि or त्वां गमयेयं. -ING, a. Ex. by the terminations वत, मन, मिन, इन, विन, वल, &c. or by उपेत, धारिन, युक्त, आखित, सनाथ, उपपन्न, भन in comp.; or by Bah. comp.; 'h. three eves ' त्रिलोचनः धनवत, रजस्वल, गणीपेत, &c. = 8. भोग:, मुक्ति f., स्वत्वं, सत्ता, अधिकार:, वश:-ज्ञं, धरणं.

HAVEN, See HARBOUR.

HAVOC, s. प्रमाथः, निर्देलनं, निर्मेथनं, विनाशः, वि-प्र-ध्वंसः, संहारः, उच्छेदः, महाभलयः, महाविश्वः, संक्षयः. -v. t. टच्छिट् 7 P; See Destrox.

HAWK, s. হটন:, पत्रिन् m., शशादन:, कपैतारि:, खगातक:, 'h.-eyed' सूक्ष्म-दूर-दृष्टि. 2 उत्कासन, छेड्योत्क्षेप:. = v. i. उत्कास् 1 A, छेड्याणं उत्क्षिप् 6 P. 2 पृक्षिण: प्रह् 9 P or धृ 1 P. = v. t. घोषणा- प्रवृ विज्ञी 9 A. = ER, s. হট্যপ্তাজক:-पौषक:.

HAY, s. शुब्क तृणं-शब्पं-धासः; 'make h. while the sun shines 'अनुकूलेऽवमरे स्वकायसिद्धि कुरु, इ-शिक्षिं संपादय; 'h.-cock or-stack ' शुब्कतृणराशिः-उत्करः-चिति f.; 'h.-market ' नृणविक्रयस्थानं-

HAZARD, ६ संतरं, संत्रायः, त्रांका, संदेहः, विकल्पः 2 देवं, देवयोगः-घटनाः देवगति तः; 'h. of life' जीवितसंत्रायः; 'at any h.' समुपस्थितेषि संत्राये - v. t. संकट-संत्राये-निक्षिप् 6 P or पत् c., संत्रायस्थ-संदेहरोलास्थ-देवाधीन-a. कृ 8 U; 'he who h. s his life' संत्रायितजीवितः - ous, a. संदिग्ध, संत्रायस्थ, संत्रायाकांत, सांत्रायिक (की तः), ससंदेह, देवाधीन देवसञ्चगः; 'a h. position' संत्रायस्थानं, संकास्परं HAZE, s. धूमिका, कुञ्झटिका, कुदेविकाः - HAZE, a. स्पूमिक, सांधकार, साध, कुञ्झटिका। कुटे विकाः - अस्पष्ट अन्यकः, संकल, संकारं, साध, कुञ्झटिका। कुटे विकाः - अस्पष्ट अन्यकः, संकल, संकारं, साध, कुञ्झटिका। कुटे विकाः - अस्पष्ट अन्यकः, संकल, संकारं, साध, कुञ्झटिका। कुटे विकाः - संकल, संकारं, साध, कुञ्झटिका। कुटे विकाः - संकल, संकारं, संकारं, संकल, संकारं, संकारं, संकल, संकारं, संकल, संकारं, संकारं, संकारं, संकारं, संकल, संकारं, संकल, संकारं, संकारं, संकारं, संकल, संकारं, संक

HAREL, a. इंपरकापिशावण, आताम.

Hm; pron. स:, एष:, असी, अर्थ.

HEAD. 8. शिरस n., शर्वि, श्रीवेक, मध्येन m., मस्तक:-को भीति m. f., बरांग, हत्तमांग, मुंद्रा-हे. 2 अप्रणी:, अध्यक्षः, धौरेयः, धुर्यः, धुर्वहः, धुरीणः, पुरागः, पतिः, नायकः, अभिपः-पतिः, मुखरः, भेष्ठः, अधिष्ठात् m., मुख्य-प्रधान in comp. 3 विषय:, पर्द, स्थानं, अधि-करणं. 4 अमे. शिरस, चडा, शिखरं. 5 मूलं, प्रभव:, उत्तम:, उत्तम:, आदिहेतु:. 6 मति f., बुद्धि f., थी:; 'to be placed at the h. of 'धार कीतेनीय-or प्रतिष्ठापितस्य-a.; ' h. merchant ' श्रेष्ठिन् m., विट-पति:; 'the h. of a family ' कलपति:, कटंबभारवा-इक:: 'at the h. 'ex. by आदि-प्रमख in comp. or धार-मुध्न-स्था, &c.; 'with Indra at their h.' देशादय:-देहपम्खा: (देवा:); ' he stands at the h. of all 'स सर्वेषां धरि-मर्िन-तिष्ठाते; ' h. over ears in debt ' ऋणराजी निमंग्न or ऋणग्रस्त; ' to get ah. of ' आतिक्रम् 1 U, 4 P, अतिरिच pass., अभि-म: 'make h. against' प्रत्यवस्था 1 A, विरुध् 7 U. प्रतिकलयित (D.). = v. t. नी 1 P, अधिष्ठा 1 P. अम्रे-महिन-पर:-गम or स्था 1 P; 'h. ed by Vasishtha' विश्वष्ठिताः; gen. ex. by प्रमुख-पर्गन-परस्तर- in comp.; ' h.-ache ' शिरोवेदना, विषय्या-पीडा, शिर:-शलं-रोग:; See Athe; ' h.band' शिरोवेष्टनं-बंधनं, ललाटपद्र:; 'h.-dress' शिरोभूषणं, किरीट:-टं, मुकुटं; 'h.-land' अंतरीप:-पं, भुशिरः, भुनासिकाः; ' h.-long or h. foremost ' अवाक् शिरस्, अधीमुख-अवाङ्मुख (खी f.), अवाच्. साइसिक, सरभत, साइसिन्, क्षिप्र-अविम्रय-कारिन्-कृतः प्रवण, पानुक, पत्रयालु; (adv.) अवाक्, अधीमुखेन. सोताप, सबेगं; 'h.-most' अपचा, पापचा, प्रमुख, मस्य, बर, बरेण्य, उत्तम, प्रधान, in comp.; 'h.piece' शिरकं, शिरकाणं, शिरकः 'h. s-man' धातकः, वधाधिकृतः, वध्यपुरुषः, मृतपाः; ' h.-strong' दर्दात, अप्रतिविध्य, अवस्य, दुर्दम, उच्छृंखल, अविधेय, प्रमन्त, अस्थिर, विचल. -LESS, a. मस्तकहीन, अ-शिरमू. = प, a. साहसिन्, साहसिक, क्षिप्रकारिन्. 2 संरंभिन्, शीन-सुलभ्-कोप, अमर्षण.

Heal, v. र. तम् c. (शमयित), साध् c., समुत्था c. (समुत्थापयित), व्याधे: मुच् c.; See Cure; 'to h. a wound' त्रणं वि-रुद्द c. (रोपयित); 'sore-hing oil' त्रणं विकास कर्मा अत्याक्त कर्मा विकास कर्मातिक क

: Health, 8. कुत्राल, अरोगः, सुस्थता, वार्ते, रोगानावः, निरामयन्त्रं, सुस्थिति र्रा. आरोग्यं, स्वास्थ्यं, अनोमयं, स्वास्थ्यं, वार्ताच्यते, अरोगिताः, 2 प्रकृतिर्र्तः वार्णायः वस्था, शारीरिध्यति:-मक्कति:; 'of a delicate h.'
प्रकृतिकोमल-दुर्चल; 'he is in good h.'
सुस्थोमी, कुश्तलमस्य - FUL, - ४, a. आरोग्यव त,
अरोगिय, नीरोग, नीरज-ज, स्वस्थ, व्याधिरहित, निरामय, वार्च, सुस्थ, कल्य, कुशलिन्, विव्यधि; 'became as h. as before' पूर्ववन् प्रकृतिस्थ: समजायत. 2 आरोग्यसुख-कर (री.), प्रथ्य, हित, स्वास्थ्यजनक, सुखावह.
- FULNESS, See (s.).

Hear, v. t. शु 5 P, समा-आ-कर्ण 10, निशम् 4 P or c. (शामयित); 'h. cases' ज्यवहारान् इश् 1 P, कार्योण अवेक्ष् 1 A or विचर् c. or अनुसं-धा 3 U. –v. i. वाता थु; 'I have not heard from him for a long time' चिरं तहातो मया न भूता. –ER, s. ओत् m., भावकः, आकर्णयिता. –ING, s. भवणं, भृति f., आकर्णनं, निशामनं. 2 (In law) दर्शनं, अवेक्षणं, अनुसंधानं; 'the organ of h.' भवणंदियं, भोत्रं; 'within h.' भवणगोचरे, भृतिपथ-वर्तिन्. –HEARSAY, s. जनभृति f., कर्णपरंपरा, जनवाद:-भवादः, किंवदंती; 'know it by h.' इति

HEARKEN, See HEAR.

HEARSE, s. प्रेत-ज्ञाव-यान-वाहनं.

HEART, s. 夏天中, 夏天 n. 2 (The substance) बुका, अग्रमांसं, बुक्काग्रमांसं 3 (Mind) वित्तं, मनस् n., चेत्रस् n., मानसं, इदयं, अंतःकरणं, आत्मन m., अंतरात्मा, स्वांतं. 4 उरस n., वक्षस n., वक्ष:स्थर्ल. 5 ममेनु n. 6 हेनहः, प्रणयः, रागः, भावः. 7 डदरं, गर्भ:, अध्यंतरं, अंतर in comp. 8 सत्त्वं, धैर्यं, पौरुषं, तेजस n.; 'take h. ' आ-समा-धस 2 P; धैयं, अव-लंब् 1 A or अवष्टंभ् 9 P; 'learn or get by h. ' कंदस्थ a. कु 8 U, अभ्यस् 4 P; 'keep in the h.' वित्ते कू, अवध् 10; 'out of h.' दीन-खित्र-चित्त; 'at h.' aid:; 'with all one's h.', 'h. and soul 'प्रकाम, काम, सोत्साह, सर्वात्मना; 'he has applied himself to the work h. and soul ' स-वांत्मना तिस्मिक्तमेणि स व्याप्तः; ' to one's h.'s content ' यथे कं, पर्यात, आविचतीष, कामं, प्रकामं, नि-काम, इष्टं, यथि सतं; ' from the h.' निव्यांज, सोत्साह, निर्व्यलीक; 'h.-ache' हृदयसतापः, मनीव्याधः, इदयम्यथा-पीडा-वेदना, मनस्तापः, मानसी स्यथा; "h." broken ' महामान्स, अंतमिन, मिनद्दवः ' h.-burn'

हृदयवेदना, मनस्तायः; हृहासः, अम्लपित्तं; ' h.-ease ' हटयस्यास्थ्यं-सखं, चित्तकांति-निवृति f.; 'h.-felt ' अध्याज, निर्व्याज, वास्तविक (की f.), अकृतिम; 'h.breaking,-rending,-wounding ' मर्मभिद-स्प्रज-च्छिद, हृदय-मर्म-भेदिन्-च्छेदिन्, हृदिस्त्रण्, अर्दतद, श्वित्तेद्वेगजनकः ' h.-robbing ' मनीहर, वित्तहारिनः · h -sick ' दर्मनस, उद्दिम्चित्त, खिन्न-विषण्ण-इदयः See DEJECTED; 'h.-struck,-wounded ' [7-द्रमर्भन, क्षत-विद्य-हृदय; ' h.-whole ' अक्षत-अभिन-हृदय. -LESS, a. निर्वीर्य, निस्तेजमु: भीरुहृदय, नि-रसत्त्व, निष्पौद्दष, क्लीब. 2 निर्देय, क्रा, कठोरहृदय, निर्धेण. -LESSLY, adv. निर्वीय, क्रीनवत. 2 निर्देयं. करतया. -LESSNESS, s. अपीर्ष, क्रीबता, निर्वीर्यत्वं. 2 निर्देशन्वं, कठोरता. -HEARTY, a. सरल, निर्देश-लीक, निष्कपट, निर्व्योज, शृद्धांत:करण; See FRANK. 2 अकृतिम, अकृतक, सोत्साह, उत्सुक, सोलास, सर्ने-ह. हय: हृदयंगम, स्नेहिनिर्भर; 'a h. friend' हृदयं-गम: सखाः 3 वीर्यवतः, सपौरुषः कल्यः, सुस्थः =LY, adv. निर्व्यलीकं, निष्कपटं, निर्व्याजं. 2 सोबासं, सो-स्साहं, प्रकामं, सर्वात्मना, संतुष्टचेतसा, कामतः, सानंदं, साह्रादं, चित्तसंतोषेण. 3 सवीयं. -NESS, s. सारल्यं. अक्तिमता, अन्याजन्तं; उत्साहः, औत्सक्यं, वीर्यं, तेज-स n., पौरुषं-

Неакти, в. अग्निकुंडं, चिह्न-छी f., अंतिका, अंदिका, उद्धानं, उध्मानं, अधिशयणी, अवमंतं. 2 (Portable fire-place) अंगारधानिका, अंगारशकटी, हसनी, हसंती-HEAT, v. t. तप् c., परि-प्र-सं°; उद्-,दीप् c.; ज्वल् c., संधुक्ष 10; दह 1 P. = s. तापः, सं-उत्-परि-तापः, दाह:: उष्णता, ठष्म:, तिग्मता, प्रखरत्वं, द-उष्मन् ... चंडता. 2 आतपः, घर्मः, निदाघः; ' affected by h. ' उरणाह, 'expose to the sun's h. ' सूर्यातेष दा 3 U. 3 (Summer) ग्रीष्मः, निदाघः, धर्मकालः, डणकालः, निदाघसमयः. 4 उत्तापः, संक्षोभः, चंडता, तीक्ष्णता, तीवता, उपता, व्यपता. 5 सरंभः, मदः, क्रो-धः, उद्दीपनं, संधक्षणं; अविद्याः, आक्रमः; 'in the h. of excitement ' रोषावैशेन 6 कपोलरागः; 'h. of youth ' यीवनगर्वः-दर्पः, यीवनोन्मादः, तारुण्य-मद:. -ING, s. तापनं, दीपनं. -a. तापक, दीपनः НЕАТИ, в. जंगलभूमि f., वनभूमि:. 2 प्रचार:.

HEATHEN, s. मूर्ति-प्रतिमा-पूजक: उपासक: अर्थकः - व.,-ISH, a. प्रतिमापूजकानुरूप. 2 Barbarous, q. v. - ISM, s. मूर्तिपूजा-अर्थनं-उपासनाः

HEAVE, v. t. डम्प् o. (नमयति), उन्नी 1 P, उच्हि 1 U, डट्-इ-ध् 1 P, डच्म् 1 A, डत्था c. (उत्थापयति), उत्थिष् 6 P, उत्तरु 10; 'h. a sigh' निभस् 2 P, दीर्घ निभस्; 'h. ing deeply' दीर्घ-स्थूल-निभस्य – v. i. स्पंद 1 A, स्फुर् 6 P, कंप् 1 A, वेप् 1 A. 2 निभस्, कृष्क्रिण डण्डुल, 3 उत्तर्प 1 P, प्र-सुद् 6 P, 1 A. सम् 1 P. नहं ति P.

उत्रमनं, उत्कीयः, उत्तीकनं, उद्धरणं. =186, ई. स्पेदनं, स्फ्रणं, कंपनं, वेपधः. 2 निश्वासः, कृष्कुण उष्कुासः, दीर्धानिश्वासः. 3 उत्सर्पणं, मलोउनं, लोलनं, उत्तमनं, = a. स्पंदमान, उत्सर्पिन, लोल.

ΗΕΛΥΕΝ, ε. दिव् f., यो f., स्वगैः, विदिव:-वं, छुरलो-कः, विद्वालयः, विविद्यं, नाकः, स्वर् ind.; 'h. of Vishnu' वैकुंद्रं; 'this is a h. on earth' भूस्वर्गान्यमानमेतस्थलं, स्थानांतरगतः स्वगैः (V. 2). 2 आकाद्याः-कां, नभस् n., गगनं-णं; See Sex. 3 God, q. v.; परमेश्वरः, विश्वः, ईश्वरः; 'h. and earth' यावाष्ट्रिकयी, यावाभूमी, रोदसी-स्यी, यावाश्वमे; 'h. born' दिविज, स्वर्गाय, स्वर्गीत्यज्ञ. – Ly, a. दिव्य, स्वर्गीय, अपाधिव (वी f.), स्वर्यं, विदिवस्थ, दिविष्ठः, 'h. body' नक्षत्रं; 'h. voice' आकाष्ट्रावाणी, अक्षरंगिता वाकः, 'h. nymph' सुरंगना, स्वर्योषित, दिव्यागना. 2 परम, उत्तम. – WAEDS, adv. स्वर्गाभिमुखं, अभिगगनं.

HEAVY, a. गुरु, भारवत. 2 गाढ, दीघँ, गुरु, तिक्ष्ण, महत, तीत्र, अन्यंत, उम, दारुण, उचंड, महा-मु-अितin comp.; 'h. shower' महासारः. अतिवृष्टिः 3
आकुल, कुञ्ध; 'h. sea' सागरक्षोमः, कुञ्चसागरः, उमिमालाकुः. सागरः. 4 अवसम, वित्र, दीन, चिताकुल,
विषण. 5 मंद, रथूल, जड, मंथर, अलस, मंद-धी-मित,
जड-स्थूल-बुर्द्ध-धी; 'h.-headed' मंद-स्थूल-धी; 'h.
laden' गुरुभाराक्षांत, सुभारवत. — LY, adv. गुरुभारेण
गुरुतया. 2 भृत्रां, तीतं, बलबत, अत्यतं, सु-अित pr.
See Exceedingly. 3 सिवधादं, मंदं, शतै।शनै:
—NESS, s. गुरुता, गुरुत्वं, भारः; गरिमन् m., विषादः
देन्यं, मांयं, स्थूलता, &c.

HEBETATE, v. t. See Blunt, Dull. HECATOMB, s. सत्रकलिदानं

HECTIC, a. संतत, अविरत. 2 ज्वरस्**षक, अंतर्राहस्**षक HECTOR, s. विकत्थिन् m., आतमक्षाधी, पिंडीशूर क्रूर्मन्य:. 2 कलहकार:, भत्सक:. = v. s. विकत्थ् 1 A प्रान्म 1 A; See Boast. 2 तर्ज-भत्से 10 A. HEDGE, s. वृति f., पाचीरं, पाकार:, आवरणं, वेष्टा आवार:, क्षेत्रावरोधकं, क्षेत्रवेष्टनं: 'h.-born' अंत्यर हीनजाति-वर्ण, अधम-नीच-जातीय: 'h.-hog' श्रान्य

श्राल्यकंटः; 'h.-sparrow' कलविकः, चटकः. = v. वृत्या परिवेट् c. or आष्टु 5 U or अवस्थु 7 U. HEED, v. t. आद 6 A, अवेक्षु 1 A, गण् 10, मन् र अभिनंद 1 P; सेब् 1 A. 2 अव-धा 3 U, मनो दा 3 l सावधान a. मू, भु 5 P; See Hear. = s. अवधा अवेक्षा, सावधानका, मनोयोगः; 'take h.' सावधा भवः = FUL,-LESS, a. See Careful,-LESS. Hem. s. पार्टिक m. f., पादतले-मूलं; 'to be

Hem., s. पार्डिय m. f., पाइतले-मूलं ; 'to be one's h. s' पार्डिय मह 9 P, अनुस, पदं अनुगम् 1 'I shall be close upon your h. इ' अहमनुष् मानत एवं (S. 3); 'to take to or show h.

पलाय 1 A, अपनास 1 U, 4 P; 'betake to h. s' जंगावल मवलंब 1 A; 'h. s over head ' अवाक्षिन्स्स a., करवेपाद a. = v. i. एकपाई पत् 1P or परिवृत् 1 A or म-लंब 1 A.

HEFT, s. डघोगः, यत्नः, उत्साहः. 2 मुष्टि m. f.,

HEIFER, s. बत्सतरी, वत्सा; 'h. one year old' एकहायनी; so हिहायनी, त्रिहायणी.

Неісн-но, interj. इंहो, अहा, भी भी:, रे रे.

HEIGHT, See under HIGH.

HEINOUS, a. घोर, दारुण, अतिर्निय, गर्झतम, अतिदृष्ट, महत्त, अतिपापिन, अतिघार, पापिष्ट. -LY, adv. घोरं, दारुण. -NESS, 8. घोरता. टारुणःवं.

HEIR, s. दायाद:, रिकथहर:, अंज्ञाहर:-हारिन् m., रिकथ-भागी, रिक्थिन् m., धनाधिकारी, उत्तराधिकारी, अंज्ञाभा-क्, अंज्ञी; 'sole h.' समप्रधनभाक्; 'h.-apparent' युवराज:; 'h.-loom' कमायातं जगमद्रव्यं. — Esss s. धनाधिकारिणी, &c. — LEss, a. दायादज्ञृत्य हीन. — BEIP, s. धनाधिकारित्वं.

HELIOTROPE, 8. स्यकमलं, श्रीहस्तिनी.

Hell, ह. नरक:, निरय:, नारक:, दुर्गित f. 2 पातालं, रसातलं, अधोलोक:, अधोभुवनं ; 'h.-tortures' कारणा, यातना, तीववेदना; 'river of h.' वैतरणा.—18H, a. नारक (की f.), नरकीय, नारकीय (यी f.), नरकस्थ. 2 Cruel, q. v. 3 अतिर्निय, दुष्टतम.

HELM, s. कर्ण:, केनिपात:-तक:, अरिषं. 2 Helmet, q. v.; 'placed at the h. of (royal) affairs' राज्यधुरायां स्थापित. - HELMSMAN, s. कर्णधार:, नाविक:-

HELMET, s. शिरकां, शिरस्कां, शिरोप्षणं, शिरकाणं, शिरकाणं, शिकं-ण्यं.

HELP, 8. साहाय्यं, उपकार:, उपकृतं-कृति f., साहित्यं, अनुमहः, आनुकृत्यं. 2 गति f., आभयः, श्वरणं: ' help! help!' परित्रायध्वं, परित्रायध्वं. -v. t. साहाय्यं कृ 80, सहायः भू, अनुप्रह 9 P, उपकृ (gen.); न हि दीपी परस्परस्योपकृहतः (S. B. 420): तान्यपि तत्त्वज्ञानायोपकवैति (S. B. 447) 'h. a right understanding '. 2 संबंध c., प्रवत c., परस्क, उच्च 10; 'h. ed him on his legs ' डत्थातुं तस्य साहाय्यं चकारः; 'God h. s those who h. themselves ' दैवमुखमायत्तं, विना पहच-कारेण दैवं न सिध्यति; दैवं पुरुवकारेण साध्यसिद्धि-निबंधनं; न स्वयं दैवमादले पुरुषार्थमपेक्षते (S. R. 104); 'can't h. 'का गति:, किमम्यच्छरणं: 'to h. himself to a mouthful ' गासगहणेन आत्मा-नं तर्वियतं; 'a h. ing hand ' हस्तावलंब:-बनं: हैबे-मेरथं दत्तहस्तावलेब पारंभे (Rat. 1): 'he could not h. laughing' हासं निमहीतं न शाबाकः 'I cannot h. going ' सवावच्यं गंतव्य: ' to h. at table 'परिविष् 10. - ER, s. हपकारक:, इपकृत्र क., सहाय:. - FUL, a. हपयोगिन्, सहाय, हपकारक, साहाध्यकारिन्. - LESS, a. अनाथ, निराध्य, अगितक, अक्षरण, गतिहीन, निरवलंब, असहाय. 2 अप्रातिकार्य, अपारिहार्य, अप्रतिविधेष, निरुपाय; 'we are simply h. in that matter' तिस्मिन्वषये अस्माक-मन्या गतिरेव नास्ति. - HELPMATE, s. सहधीमणी. 2 सहाय:, सहकारिन् क.

HELVE, s. इंड:, मृष्टि m. f.

HEM, s. अंचल:, वसनप्रांत:, वस्तय:-दशा: (pl.). 2 उत्कासनं. ⇒ए. t. अंचलं सिव् 4 P. 2 (in) परि-वेद्द 1 A or c., परि-वृ 5 U or c., निरुध् 7 U.

HEMICBANIA, s. अर्थावभेदकः.

HEMICYCLE, 8. गोलार्थ.

Hamiplegy, s. पक्षाचातः, पक्षवायुः.

Немізрнеке, в. गोलार्ध, अर्धगोल:.

Немізтісн, s. श्लोकार्ध, अर्थश्लोक:.

HEMORRHAGE, s. रक्त-रुधिर-स्नावः, रक्तक्षरणं.

Немовинотов, s. अर्ज्ञास् n., गुरक्तील:.

Немр, s. ज्ञाणं, भंगा, मातुलानी. - EN, a. ज्ञाण (णी f.), ज्ञण in comp.

HEN, s. कुक्कटी; 'h.-hearted' भीरु, भीरुहृदय, का-तर, कापुरुष; 'h.-house' कुक्कटपालिका; 'h.-pecked' सीवज्ञ, स्नीविधेय, स्नीजित, स्नीवज्ञय, स्नीवज्ञवर्तिन्, भाषाँटक; 'h.-roost' कुक्कटालय:.

Hence, adv. इत:, अस्मात् स्थानात्. 2 अत:, एत-स्मात् कारणात्, तस्मात्; अत एव. 3 (From h.) अत: परं, अत:-इत:-परं-ऊक्षं; अयमभृति; 'hence!' अपेहि, अपयाहि, अपसर; 'h.-forth,-forward' अत:-इत:-परं-ऊक्षं, अयमभृति, अयारभ्य, अयाविध-Heptagon, s. सत्मुआ-सत्तकोणा-आकृति:.

HERALD, s. घोषकः, बादिन् m., राजद्तः. 2 (fig.) अमद्तः, भथमवार्ताहरः, अभेसरः. -HERALDBY, s. वंशावलीज्ञानं.

HERB, s. ओषधि-धी f., ज्ञाक:, ज्ञाकलता, हरितकं. -HERBAGE, s. तृणं, ज्ञास्यं, घास:, यवसं. -HERB-AL, s. बृक्षावृत्रेद:.

HERCULEAN, a. भगीरथ in comp.; 'h. efforts' भगीरथप्रयत्नाः. 2 अतिप्रबल, अतिज्ञास्थित.

HERD, s. यूर्थ, गण:, संघ:, बृंदं, कदंब:, कुलं, समूह:'
नज:, निवह:, 'h. of cattle' गोकुलं, पाक्षवं, गोवृंदं,
गोत्रा; 'h. of oxen' औक्षणं; 'h. of calves 'वात्सकं; 'h. of elephants' हास्तिकं. = v. s. यूथेन
चर् 1 P, यूथवा: संमिल् 6 P or संगम् 1 A, एकीप्र,
एकत्र भू or मिल्. = Herdsman, s. गोरक्षकः, गोपालः, गोप:, गोधुक्, आमीरः, गोसंख्यः, वकवः.

HERE, adv. 314, FF (gen. in this world).

your mother' एवागच्छति ते माताः ' h. am I ' अयमहिम. = Interj. भी भी:; 'h. and there' इतस्ततः; अंतरांतरा, असमग्रं, असंवर्णः 'h. about ' इतो नातिद्दे, इह समीपे; ' h.-after ' इत: परं-क: बै. अतः, परतः, परस्तात्, अनंतरं, पश्चात्, उत्तस्तः, उत्तरत्र. अग्रे. डपरिहात, अतः परं; (in the next world) परत्र, अमृत, परलोकेः (ह.) टत्तरकालः, पर-भावि-आ-गामि-काल:; ' h.-at ' अनांतरे, अथ; 'h.-by 'अनेन. तस्मात; 'h.-in ' अन्न, अन्न-स्थाने-विषये; ' h.-before 'इत: पूर्व, पूर्वकाले, पुरा, प्राक्त, अतीत-गत-काले; ' h.-upon ' ततः, अनंतरं, तदुपरि, तच्छ्त्वा.

HEREDITARY, a. पितपैतामह (ही f.), वित्र्य, पैतक (की f.), परंपरीण-य, परंपरागत, परंपरापात, क्रमायात, क्रमागत, कलक्रमागत, अन्वयागत, 'h. disease' संचारी राग:; 'h. servant ' मुलभृत्य:, मीलै:; 'h. succession ' क्रमागतत्वं. -LY, adv. कुलक्रमेण, वंशक्रमण, परंपरया, पारंपर्येण.

HEREDITAMENT, 8. दाय:, रिक्थाधिकार:.

 $ext{Heresy}$, s. पाषंडमार्गः, नास्तिकता, मिथ्यादृष्टि fः, वि-धर्म:, विधर्मसेवा, परधर्माश्रयः, अपथं, विपथः. —HE-RETIC, s. पाषं(खं)ड:, नास्तिक:, विधर्मसेविन् m., परधर्मीवलंबी, देवनिंदकः, उपधर्भसेवी, स्वधर्मश्रष्ट:-च्यतः, प्रतितः. -AL, a. धर्मविरुद्ध, विषथ-विधर्म-गामिन. -ALLY, adv. पाषंडवन्, नाहितकवन्.

HERITAGE, s. दाय:, पैतक धनं, रिक्थं, पैतकद्रव्या-

HERMAPHRODITE, s. सीपुरुषलक्षणान्वित:. HERMETICALLY, adv. सुनृहं, गाहं.

Невмит, в. यति:, तापसः, तपस्त्रन् т., मुनि:, आरण्यकः, वन-अरण्य-वासी, वानप्रस्थः, वैखानसः -AGE, s. आश्रमः, उटजः-जं, पर्णशालाः

HERNIA, s. अंत्रवृद्धि f.; अंत्रसंसः.

НЕво, в. वीर:, ख्र:, भटः, विकातपुरुष:, प्र-महा-वीर:, जेतृ m., रथिन् m., अतिरथः, शौटीरः. 2 (In dramas &c.) नायक:, कथापुरुष; 'h. s of Râmâyana ' रामायणकथापुरुषा: or -नायका:. =IC,-ICAL, a. बीर, शर, प्रवीर, विकांत, क्रीयवत, अमितीजस्, महा-बीयै; 'a. h. deed ' पराक्रमः, विक्रमः, अवदातं कर्भः 2 वीर-चरित्र-विषयक, वीररसप्रधान. =ICALLY, adv. सविकामं, सवीयं, शूरवत्. - 18м, इ. वीयं, शूरत्वं, शौर्यं, परा-वि-क्रमः, धामन् गः, ओजस् गः, रणोत्साहः, पौरुषं, साइसं, वीर्यवत्त्वं, शौटीर्यं. =HEROINE, s. नायिका. Hebon, s. बकः, सार्सः, लोहप्रष्टः. क्रींचः.

HERPES, s. See ITCH.

HESITATE, v. i. वि-आ-शंक् $1~{
m A}$, देलावते (${
m D.}$), विचर् c., विकृष् 1 A or c., विलंब् 1 A, चिर-(रा *)यित *आंदोलयित (D.); See Doubt also. 2 Falter, q. v. =INGLY, adv. संशय्य, सविकत्प, वसंस्रवं, शासकं. 2 स्वलनपूर्वकं. = ION, s. संका,

संदायः, विकल्पः, आ-वि-परि-दोका, विचारः, संदेहः वितर्कः, द्वापरः, अनिर्णयः, विश्विकत्सा. 2 (.In speaking) स्वलनं, स्वरभेद:-भंग:, स्वलहचनं, गप्रदेशाच ि

HETEBOOLITE, a. विभिविदय, निपातित.

HETERODOX, a. भिन-मत-धर्मन, धर्मविहन्त, विपरीत, विधर्मिन्, बैधर्मिक (की र्.), अपथवतिन्-गामिन्- = ४, 8. विधर्म:, भित्रमतं-धर्मः

HETEROGENEOUS, a. भित्र, विजातीय, प्रथीविध, भित्रजातीय, विरुद्ध ; See DIFFERENT.

Hew, v. t. छिद् 7 P, कृत् 6 P, जू 9 U; See Cut. = ER, s. छेदक:, छेदिन m., छिट् in comp. -Hewn, a. छित्र, दात, वृक्ण, छून, कृत्त, दित, छात-HEXAGON, 8. षदकोणः, षडलः.

HEXAMETRE, s. षट्पदी चरण:.

HEY, interj. अही, नतु, हाही.

HEYDAY, interj. नम:, स्वस्ति (with dat.); अहो, भो:. -श. उकास:, प्रमोद:, हर्ष:, मुदा, परिहास:; ' h. of youth ' नवं-प्रथमं-यौवनं

Hiatus, s. भंगः, भेदः, छेदः, विच्छेदः

HIBERNAL, a. हैमंत (ती f.), हैमंतिक (की f.). Hiccough, Hiccup, s. feet, feeti. -v. i. 唐葉 1 U.

HIDE, है. चर्मन् n., अजिनं, दृतिः, कृति f., पशुचर्म-त्वच् f.; 'h.-bound ' वृद्धमुष्टि, कृपण; अवस्य, अवि-नय, कठोर, कठिन. =v. t. प्रच्छद् 10, गृह् 1 U, गुप 1 P, अंतर्था 3 U, तिरोधा, स्थम् 10, अपनृ c.; See CONCEAL. -v. i. गृह-गृप् pass., गृत-निलीन-a. म 1 P, नि-ली 4 A, तिरीभू, तिरीभा pass.; 'h. s behind the bushes ' विटपांतरितरितष्ठति-भवति. -HID,-HIDDEN, a. गृढ, गुत, प्रच्छत्र, छादित, अंतहित, तिरादित, अंतरित, अपवारित, निभूत, स्थगित, लीन, निलीन. =ING, 8. गोपनं, गुप्ति f., प्रच्छादनं, स्थानं, तिरोधानं; 'h.-place' निभृत-गृढ-स्थानं, गृति:, निभतं-

HIDEOUS, a. बीभन्स, विकृत, घोर, भीवण, कराल, उप्रदर्शन, कराल-मुख-बदन, कदाकार, भीम-घोर-दर्शन-आकृति, उम-चार-रूप, दुर्देर्जन; 'Oh! this is indeed a h. spectacle ' इंत बीभत्समेवामतो वर्तते (Mal. 5). =I.Y, adv. ढग्नं, घोरक्षेपण, बीभन्सं. -NESS, s. घोरता, करालता, दमता.

HIE, v. i. त्वर् 1 A, सत्वरं गम् 1 P.

Ніввавси, в. पुरोहितेथर:, आचार्यवर:. - Ұ, в आचार्योधिपत्यं, धर्मौध्यापक्रमभुत्वं.

HIEROGLYPH,-IC, s. गुढाक्षरं, बीजाक्षरं.

HIGGLE, v. i. पण् 1 A, ध्यव-इ 1 P. 2 Hag gle, q. v.

Ніон, а. डब, डमत, डच्छ्त, समुच्छ्त, सोच्छ्।य तुंग, पांचु, बद्म, बत्तुंग, बहुत, बदम, क्रांबे. 2 बत्तम

विशिष्ट, मुख्य, श्रेष्ठ, परम, अग्रच, महा-प्रधान- in comp., See Principal. 3 प्रचंड, तीक्ष्ण, तांत्र, बलवत, तरस्विन, प्रवत: See STRONG. 4 हदान, डनाल; 'a h. tone' डदाम:, डच-तार-स्वर:, तार: 5 (Of h. rank) विशिष्ट, उत्कृष्ट, उत्कृष्ट-विशिष्ट-पदस्थ, उत्तम-परम-पदभाज, लब्धमतिष्ठ, प्रति-पत्तिमत्, सगी(व. 6 (Of h. family.) कलीन. महाकुल, अभिजात, अभिजनवत्, कुलज, महाकुलप्रसूत. 7 गर्वीद्धत, दर्पाध्मात, सावलेप, गर्वित, अवलिस, उ-त्सिक. 8 गहन; 'h. water 'प्रवृक्षा बेला; 'it is h. noon' (नभसः) मध्यमलंकरोति भानुः; 'h. and low ' उचावच, अधरी तर, उत्तमाधम, उन्तानत, नतोत्रत, निवीसत: 'h.-er and h.-er 'अधिकाधिकं, उत्तरीत्तरं; 'h. price' महामूल्यं; 'h. ground' बञ्चतभः; 'as h. as ' मात्र (त्री f.), इयस (सी f.), दम (भी f.) in comp.; 'he has a h. opinion of you' स त्वां बह मन्यते. -adv. टचै:, टर्च. अति-मु pr.; दर्धं, डपरि, इत्तमं, परमं; 'on h.' अध्वं, उपरि: 'from on h. 'उपरिष्ठात; 'the sea runs h. 'बलवत्क्षच्धः सागरः. ' H.-birth ' कुली-नता, कुलोत्कर्षः, आभिजात्यं; 'h.-blest ' अतिपुण्य-वत्, महाभाग, अतिधन्य, परमसखभाजः 'h.-blown ' अत्युच्छून, अतिस्कीत; 'h.-born' कुलीन, महाकुल-जात-प्रसूत, अभिजात, सुजात, अभिजनवत्, सर्दृश्य, भेष्ठ-उत्तम-कलोइव; 'h.-bred' कलीन, शिष्टाचार, सुजन, सुजील, सद्भावविशिष्ट, सौजन्योपेत, सदाचार, साधुदृत्त ; 'h.-built' सोच्छाप, टब; 'h.-day' उत्सवदिनं, उद्धवंदिवसः; 'h.-fed' अतिपृष्ट, हष्टपष्ट; 'h.-flying' अपरिमित; 'h.-hand' औद्धत्यं, गर्न:, उहामत्वं, निर्यंत्रणत्वं; 'h.-handed' उद्धत. सगर्व, उद्दाम, अनियंत्रण, उच्छंखल, स्वैरिन्; 'h.hung ' जर्धवस्य; ' h.-land ' अधित्यका, उन्नत्मृति f.; (a.) पर्वतीय, उन्नत; h.-lander' पर्वती-यः, पर्वतवासिन् m.; 'h.-mettled ' महासत्त्व, उ-इसत्त्व, ओजस्विन, अदीनिचत्त, तेजस्विन; गर्वित, अ-तिमदान्विन; 'h.-minded' महात्मन्, महामनस्क, उदार-धी-चेतस्-चरित, महेच्छ, महाश्चय; 'h.-principled ' साध्यारित्र, पुण्यात्मन्, पुण्यशीलः; ' h.-priest , पुरोहिताध्यक्ष:; 'h.-prized' महामृत्य, महाघे बहुमत: 'h.-red' घनाहण, अतिरक्त; 'h.-road, -street,-way ' राजमार्ग:-पथ:, महारथ:-मार्ग:, घटा-पथः, संसरणं, रथ्या, विश्वाखा, मतोलीं; ' h.-seasoned' सुवासित ;. ' h.-spirited ' महा-उठ-सत्त्व, अदीनवृत्ति, ओजस्थिन, कार्जित, महेच्छ; 'a h.-spirited speech' अजिताभयं मचनं (Kr. 11.1); 'h. treason राजद्रोह:, राजापथ्यकारित्वं; 'h.-wrought' यत्त्र-संस्कृत, प्रयत्नपरिष्कृतः 'h.-wayman ' qftd-थिन् m., दस्युः, बाटपाटक्चरः, पादविकमः. - BBT, a. बबेस्तमः तंगतमः बत्तमः परमः नामः, adv. बबेः. 2

भृशं, अत्यतं, वितांतं, परमं, परं, अतीव, अति-सु pr.; See Exceedingly; 'h. pleased' परमानंदभाजः, इषेकाष्टां गतः - NESS, ४. देवः (वी ति.), अततत्र-भवत् (ती ति.). - Height, ४. टच्छायः, उच्छ्यः, इत्सेषः, आरोइः, उजयः, तुंगता, उचताः, उत्कर्षः,
उजति ति. 2 उचस्थानं, उत्सेषः, उजतम्भामः, गिरिः,
पर्वतः. 3 शिखरं, अगं, धंगं, शिखा, चूडाः 4 (परा)
काष्टा, कोडिः; अतिभूमिः, परमावधः, उत्तमावधः;
'being in the h. of joy' आनंदकीटिमधिगतः
5 कुलोत्कर्षः, परमापदं, थेडत्यं, विशिष्टताः, 'the h.
of winter' शिशिरमध्यं, कटोर्शमूतः शिशिरः
-EN, v. t. उजी 1 P, उत्कृष् 1 P. 2 वृष् c., उपचि 5 U, थि c., रकाय c. (स्प्तावयति); See
Add to.

HILARMY, s. आनंद:, उज्जास:, प्रमोद:, कौतुकं, आ-ह्राद:, टत्सव:: See Delight.

HILL, s. गिरि:, पर्वतः, अहि:, शैलपादः; 'h. near a mountain? पादः, प्रत्यंतपर्वतः. = ock, s. वपः, उन्नतभूमागः; वामलूरः, वल्मीकः-कं, माकः, मृत्तिकाच- यः. = ४, a. पर्वतमय (यी f.), सपर्वत, पर्वतीय, उन्नतान, विषम.

HILT, s. त्सह:, मृष्टि m. f., खङ्कमृष्टि:.

HIND, s. मृगी, हरिणी, कुरंगी, एणी, पृषती. 2 ग्राम्य-जन:, ग्रामिक:, बुषल:.

HINDER, a. पश्चिम, जघन्य, पश्चात् in comp., चरम, अपर, अवर; 'h. part' पश्चाद्गानः, १४देशः-भागः, पृष्ठं, नितंबः, पश्चिमभागः.

HINDER, v. t. नि-विनि-वार् 10 or वृ c., नि-प्रति-विध् 1 P, रुष् 7 U, नि-उप-अव-सं-प्रति°, स्तं प् 9 P, बाध् 1 A, वि-प्रति-हन् 2 P, प्रतिबंध् 9 P. -ANCE, ८. प्रतिवेधः, निवारणं, प्रतिबंधः, विद्रः, अंतरायः, प्रत्यूहः, प्रतिरोधः, व्याघातः, बाधा, विष्टंभः. -EB, ८. निवारकः, प्रतिबंधकः, विद्यक्षतः ग्रः.

Hinge, s. केंद्रं, द्वारसंधि:-पंथि:. =v. i. (upon) अवलंब् 1 A, अपेक्षु 1 A; See Depend.

Hint, s. इंगितं, आकूतं, सूचना, संज्ञा, भावः, संकेतः, आज्ञयः 2 टपन्यासः, उपक्षेपः = v. ६. इंगितेन सूच् 10, उपन्यस् 4 U, मच, उपक्षिप् 6 P, उद्दिश् 6 P, साकृतं निर्देश or उपन्यसः

HIP, s. कटि-टी f., नितंब:, श्रीणि-णी f., कट:, प्रोथ:, जधनं, श्रीणफलकं.

HIPPOPOTAMUS, s. करियादस n.

HIRE, v. f. वेतनेन-मूल्यदोनेन नि-प्र-युज् 7 A, 10 or न्या-ए c. or उप-भूज 7 P or सेव् 1 A or मह 9 P, परिक्षी 9 A, मह 1 P or c., भृति दा 3 U; 'h. labourers' कंपकरान् उपनी 1 A or कंपि स्थाए c.; 'a h. ed labourer' भृतिभुक्, भरण्यभुक, भृतकः; 'a person h. ed'कृत-किपत-वेतनः. — वित्रीन महण् धर स्थापर्ण, वेतनदानं 2 सृति कृ सुल्यां

भरण्यं, वेतनं, भाटकं, सूर्ण्यं, कर्मण्या, विधा, भर्मन् n., निर्वेशः, पणः, निष्कत्यः; 'for h.' पण्यं, वेतनेन प्राप्ता, साधारणः; 'a woman for h.' पण्यांगना, पण्यां कीः; 'a teacher for h.' भृतकाध्यापकः – LING, s. 'worker for h.' भृतकः, भृतिभुक्, भरण्यभुक्, वैतनिकः; कर्मकरः, भृत्यः

HIRSUTE, a. लोमज्ञ, पचुरलेखन्

नाडड, ए. रं. फूत्कारं कृ 8 U or खड्-गृ 6 P, सीत्कारं कृ, सर्पवत् भस् 2 P; 'h. off' सीत्कारेण असंतीवं सूच् 10, or इज् c. = s.,=ING, s. फूत्कारः, सीत्कारः, सर्पश्चासः-नादः.

HIST, adv. तुरुणीं भव, वाचयम. a. भव.

[IISTORY, s. इतिहासः, पुरावृत्तै, पुराभूतं, पुराणोपाख्यानं, उपाख्यानं, चरित्रवर्णनं. 2 वृत्तांतः, कैर्दतः, समाचातः, वार्ताः. —IC,—ICAL, a. ऐतिहासिकः (की र्रि.),
पुरावृत्तविषयकः, पौराणिकः (की र्रि.). —ICALLY, adv.
वितहासानुसारेणः. —HISTORIAN,—HISTORIOGRAPHER, s. इतिहास-पुरावृत्त-लेखकः-रचनः, पुराणरचकः, चरित्रलेखकः, ऐतिहासिकः

Histrionic,-AL, a. नाटकीय, रंग-नाटच-योग्य, रंगानुरूप.

HIT, v.t. $q. \in 1$ P, $q. \in 10$; ah-fa-a-e= 2 P, $ae \in P$, $au \notin P$. $ae \in P$. $au \notin P$. $ae \in P$. a

Нітон, v. t. मह 9 P, घ 1 P, 10, आफ़्ष् 1 P. -v. i. मह-५ -pass. 2 Hop, q. v. -s. अंतराय:, अस्पृह:; See Obstacle.

Нітне, в. घट्टः, तरस्थानं.

HITHER, adv. अन, इह, इत: -MOST, a. आसन्नतम, नेदिष्ठ, अत्यंतिक. -WARD, adv. इत:, अन-HITHERTO, adv. अययावत, आवर्तमानकालात,
अयाविभ, एतत्कालपर्यंतं-

HIVE, १. मधुकीष:, करंड:, कचक:, चघाल:. = v. f. मधुकीष निधा 3 U or निविद्य c.

Полп, а. धवल, शुभ्र, सित, धेत, शुक्र; See White; 'h.-frost' तुषार:, अवस्थाय:; See Frost.

HOARD, s. संख्यः, निचयः, निवदः, पुंजः, राशिः, गणः, संघः, संग्रहः, निधिः; See MULTITUDE.
-ए. स. संचि 5 U, संग्रह 9 P, समा-ह 1 P, राजीहः, 8 U. एंडीहः

HOARSE, a. रूक्ष, वरुष, कर्कशः भम्न, सगहर. =LY, adv. रुक्षस्वरेण, स्वर्भगेन, सगहरे. =NESS, s. भगः, भरः, रुक्षताः, स्वर्भगः-रूक्षताः

Нодву, а. सित, भवल, धत, गुक्र, गीर (री.), गुभ- के प्रतिव, यक-बलित-केच-

HOAK, उ. वंचनं-ना, जनारणं-ना, ठाँक, कपट, विमलभः-=७. र. वंच् 10, प्र-तु ०., विमन्तरं 1 A. HOB, इ. इयुक्ट:, प्रान्य:, जानपदः-

HOBBLE, v. i. See LIMP.

HOBBY, इ. प्रियवस्तु-इस्त्रं, चिरकान्यं; विवेधः, अभीड-मनोरथः, लहरी, छदः, अभिक्षि f.; h.-horse' कीडाधः, कीडाइन्यं, कीडनकं

Hobgoblin, s. भूत:, पिशाच:, बेताल:, राश्चत:; See Demon, Devil.

Hocus-pocus, s. मंत्रतंत्रे, कुहकः, इंद्रजाले.

Hop, s. लेपाधार:, सुधाभाजनं.

Hodge-Podge, ह. संकरः, सन्निपातः, नानाइडय-समूहः, प्रकाणका

Hoe, s. खनिश्र, अवदारणः, स्तंबच्नः = v. t. खनित्रेण खन् 1 P, भूभि भिद् 7 P, अब-दू 10.

Hoe, s. वराह:, किरि:, श्र्(स्)कर:; See BOAR; 'village h.' विद्वर:, पास्य:; 'h.-herd' श्रूकर-पाल:-पीवक:; 'h.-sty' श्रूकरस्थान-वास:. - GISH, a. श्रूकरोपम, श्रूकरीय, वाराह (ही f.), स्वरगण-विश्विष्ट.

Hogo, ८. अति-ताक्ष्ण-स्वादः.

Hog-weed, इ. ज्ञोथमी, पुनर्नेवा, ज्ञोथिजित् र्र. Hoiden, इ. पुंखली, वंधकी, स्वैरिणी, प्रगल्माः

HOIDEN, v. t. उन्नम् c. (नमयति), उन्नम् c., डिक्ट्र् c., उद्यम् 1 A, उन्नी 1 P, उद्-ध्-इ 1 P, उन्नुल् 10,

उत्था c. (उत्थापयति). Hold, v. t. ध 1 P, 10, अव-लंब् 1 A, आ-इ 3 A, ग्रह 9 P, पराम्या 6 P, हस्तेन धृ or अवलंब. 2 स्तंभ् 9 P, नि-अव-रुध् 7 U, बलाइ धृ. 3 (Possess) मृ 3 U, M-4 3 U; See HAVE. 4 (Contain) 4, 9-रिप्रह, आ-धा, समाविश् ७., भृ, आ-दा. 5 पा ७. (पालय-ति), रक्षं 1 P, न त्यज् 1 P. 6 (As a festival) अ-नुष्ठा 1 P, सेव् 1 A, पा c. (पालयति), क् 8 U, सं-पद् o., निर्वह ८., वि-धा, यथाविधि ह, अभिनंद ८. ७ वन् 4 A, न्त् 10; See Consider; 'I h. them of no account' का-कियती-मात्रा तेषा मस्पुरतः, तानहं तृणाय मन्य or तृणीकरोमि; 'h. an opinion ' मतं अवलंब or आधि 1 U, मन्; 'h. one's tongue' जिह्नां ध or रक्ष; 'h. your tongue ' वाचंयमी भव, वाचं नियच्छ, तूरुणी-जोषं-आर्स्व; 'h. a meeting' सभाजिमलु c. or समा-हे 1 P; 'a meeting was held' परिषद मिलिता; 'h. in esteem 'बहु मन्; 'h. in contempt ' अवगण्, अवमन्, तृणीक्, तृणाय मन्; ' h. a council' समा निमंत्र 10 A or आहे; ' h. a consultation ' संमंत्र, मंत्रणां कु; ' I h. you responsible for this act ' अस्य त्वयोत्तर दातव्यं. - v. i. स्था 1 P, स्थिरीम, सं-स्था 1 A; विरस्थायीम, स्थायी-

मू. 2 अनुवंध् 9 P or pass.; सं-संज् pass., संसप्तीमु,

मालब 1 A. अविरस 1 P, निवृत् 1 A (with abl.);

भात्मानें संयम् 1 A or निमह, परिष्ठ 1 P, त्यजुः hold, hold ! 'विरम विरम, मा मा एवं, मा तावत. 4 अधीन-. भू, आभि, भव-आ-लंब. 5 (As a rule) गम. न अविश्वर 1 P; 'this rule h. s everywhere' सर्वगामी-अध्यभिचारी-अयं नियमः - 8. धरणं, धति रि. मह:-हणं, अवलब:-बनं, हस्तेन महण-धरणं; 'letting go the h. ' मुक्त-जरत-इस्त, मुक्तपह. 2 कारा, कारा-गृहं, कारागारं, वंधनस्थानं, गृति f. 3 आधार:, आ-अव-लंब:-वनं, डपस्तंभ:, आश्रय:. 4 दुर्ग, कोट:. 5 मुष्टि m. f., वारंगः. 6 आस्पदं, पदं, अधिकारः, वज्ञः-चा; 'red colour takes a firm h. on a white eloth ' राग: श्रुक्रपटे स्थायीभवति (P. I. 1); 'had a h. on the mind of the people' स लोकस्य मन भारदे (R. IV. 8); 'the advice took no h. on (her) mind' लेमेंतर चेतिस नोपदेशः (R. vi. 66). - back, नि-व c., वार 10, संह 1 P, निमह, विकृष 1 A, विचर c.: See HESI-TATE .- forth, दृश c., पुरी निधा. - in, निग्रह, प्रति-संद, नि-सं-यम्. =off, विलंब 1 A, विक्रप.=on, प्रवत o., न विरम्, न मुच् 6 P, न त्यज्, उद्वह 1 P, निर्वह c. -out, प्रस c., वितन 8 U, दीर्घाकृ. 2 दश c., डपन्यस् 4 U, डपक्षिप् 6 P, डप-स्था c. (स्थापयित); (v. i.) चिरं यावत्सह 1 A or युध 4 A or प्रति-क. -together, संबंध pass., संक्षिष् 4 P, संलग् 1 P. =up, डन्नम् c. (नमयित), उरान्, उचिछ 1 U or o., अध्वीक. 2 डत्तंम्, अवष्टंम्, आ-अव-लंब्, म्, धृ. = EB, s. धारक:, धारायत m., प्राहक:, धर:-आ-भार:-in comp. =ING, s. भ्रत्नं, महनं, &c.=a. धा-रिन, भर in comp.; oft. by इस्त in comp.; 'h. a sword ' क्रुपाणपाणि:. - HOLDFAST, 8. ग्राहक:. यहणी, बंधनी, कुडुप: 2 वृढ-बद्ध-मृष्टि:, अमक्तहस्त:. Hole, 8. विवरं, बिलं, छिदं, रंग्नं, सुवि (िष)रं, कुहरं, निर्क्यथनं, रोकं, वपा, सुधि f.; भभं, गर्त:-तां, अवट: (in the ground). 2 कंदर:-एं-ए।, गृहा, गहरं, दरी, खातं (of mountains). 3 (Of garments &c. or fig.) tyl, fig: 'a rat digs a h. and a snake uses it ' एक: परिश्रमं करोति, अ-य-स्तत्कलमुपभुंके; ' picking h. s (in the character &c.) of others ' छित्रान्वेषिन, दोषैकदृत्ता, प्रो-भागिन, रंभानुसारिन्; 'full of h. s' अनेकरंभ, बहुविवर.

Hollow, a. रिक्त-जून्य-गर्भ, अंत: जून्य, जून्यमध्य-बदर; बदराकृति, सुविर, पुटाकार. 2 असार, नि:सत्व, वि:सार, फत्यु, कृन्य 3 मोघ, निरथेक, निरफल. 4 असत्य, वितथ, मिथ्या, in comp. 5 ग्(गं)भीर, मंत्र, मंद. = s. (Of trees) कोटर:-रं, कोड:, निरुहः: 2 विवरं, गुहा, विलं, कुहरं, अवट:; See Holle. 3 गर्भ:, बदरं, अध्यंतरं, कोड: 4 खातं, खातभू:, गर्त:-तो. 5 दरी, कंदर:, आदेहीणी, कंदरभू: 8 कुह्या, मणाली; 'h. of the hand' पुट:, करपुट:-कोच:; 'h. of the navel 'नाभगतो, नाभ्यावतै:; 'ground full of h. s' उस्लातिनी भूमि: (S. 1); 'natural h.' देवलातं; 'h. of the ear' क्लभ:; 'h. s in the buttooks' अचनकूपको, गतीं. =v. t. उत्लात् 1P, पुटांकु 8 U. =NESS, s. जून्यता, असारता, असन्यता, &c.

Holy, a. पुण्य, पवित्र, परितृत, साधु, सृषि, विमल; पण्यात्मन, शृषित्रत, धार्मिक (की f.), धर्म-पुण्य-शिल, धर्मात्मन, शृष्दमति; 'h. study' वेदाध्ययनं; 'h. wisdom' त्रसन्तानं; 'h. writing' धृतिः, वेदाः, निगमः; 'h. land' पण्यभृमिः; 'h. place of pilgrimage' तीथं, क्षेत्रं, पुण्यभृमिः; 'h. place of pilgrimage' तीथं, क्षेत्रं, पुण्यभ्यानं-तीथं. — Lv, adv. पुण्यं, पवित्रत्ता, शृषितत्, शृष्यं, प्रवित्रता, शामितःवः; 'his or her h.' भगवान, भगवती. — Holiday, s. पुण्याहं, पुण्यदिनं. 2 अनध्यायः, अनध्यायदिनसः-महोन्सवः. 3 द्रक्षवः, पर्वन् ग., द्रद्ध्यः, द्रस्व-द्रद्ध्यं-दिनं; 'h. people' यात्राजनः.

Номлев, s. नमस्कार:, अभिवंदनं, प्रणाम:, प्रणात f., पूजा, अर्चनं, उपासना, प्रणिपात:, सेवांजित:; सेवा, आ-दर:, प्रभुमिन f.; ' pay or do h. ' प्रणम् 1 P, वंट् 1 A, प्रणिपत् 1 P; See Bow.

Home, ८. गृहं, वासः, वासस्थानं-प्राम त., स्वगृहं, स्वतिज-गेहं-देशः-वासः-स्थानं-प्रवनं; See House;
'devoted to h.' गृहासक्त चित्तः - adv. गृहं, गृहं प्रति;
'the words went h. to his heart 'तद्रचः तस्य
हृदयममहिश्रातः; 'touching h.' ममेहश्रा-भिःहः,
'goes h. to me' मामेव लक्षीकरेति (S. 7);
'h.-born' गृहजातः, 'h.-bound' गृहगामिनः, 'h.-bred' गृहज-जातः, गृहाः, 'h.-made' गृहगिमिनः,
गृहोत्पन्नः, 'h.-sick' गृहविरहातः, 'h.-stall,-stead'
गृहं, वासः; वेरमम्:, बास्मु m. n. - LESS, a. निरालयः,
तिरालयः, तिगृहः - LY, a. गृहाः, गृहजः 2 माम्य, प्रामीण-यः, अशिष्ठः, प्राकृतः, असन्यः, अशिष्ठप्रकारेणः
- अतिष्ठः, adv. गृहामिमुखः, असिगृहं.

Homicide, s. नृहत्या, मनुष्यवधः. 2 (Person) मनुष्यधातिन् m., नृहंत् m., मनुष्यधातकः. =AL, a. नधातिन

Homily, 8. धर्मवाक्यं.

Homogeneal, Homogeneous, a. समानजाति-जातीय, स-एक-जाति, सवर्ण, एक-स-धर्मज्ञ, समानभाव, एक-स-जातीय; 'h. vowels ' सवर्णाः.

Homologous, a. तस्य-सम-परिमाण.

Homonym, s. निजार्थ: शब्द:; 'a collection of h. s' निजार्थवर्ग: -ous, a. निजार्थ, अनेकार्थ.

Hone, s. ज्ञाण:, ज्ञाणात्रमन् m. Honeer, a. जुचि, क्रजु, सरल, अमायिन्, दक्षिण, अ कृदिल, अजिझ, शुद्धमति-भाव, शुद्धात्मन, अकपट, निष्कपट, निष्योज, निर्व्यलीक, अध्याज, विमलात्मन, दमहीन, न्याच्या, न्याय्यालार, सचरित, न्यायवर्तिन, साधुवत्मन, लाधु, प्रांजल, सत्यवृत्त, सत्यवादिन् 2 अवितथ, सत्य, अकृतिम, अकृतकः, See Frank also; 'h. gains' न्यायाजितः, 'h. statement' निष्योजं वचनं — LY, adv. सरलं, न्यायेन, न्यायतः, शुधितया, निष्कपटं, निष्योजं, अमायया, निष्येलीकं — Y, 8. शुधितया, आजेवं, निष्कापटं सारल्यं, अकौटित्यं, दाक्षिण्यं, अमाया, अकपटं, अन्याजः, शुद्धभावः, वैमन्यं, निष्येलीकता, अजिझता, सत्यता, अकृतकताः, 'h. is the best policy' भावशुद्धः एव साधिष्ठा आचारसर्णः, सारल्यं सत्तमो मार्गः.

Honey, s. मधु n., श्रीदं, माश्विकं, सारपं; 'lt. of flowers' पुष्पासनं, पुष्परसः-सारः, कृसममधु; 'h.-bee' मधुमश्विका, सरघा; 'h.-comb' मधुकोंशः, करंडः; 'h.-moon' आनंदमासः; 'lt.-tongued' मधुरभाषिन, मधुरवाचः = v. t. मधुरीकः 8 U. = v. i. टपलल् 10; See FAWN. = ED, a. मधुमधुर, सुधार्यं-दिन, मधुर.

Honor, v. t. पूज् 10, अर्च 1 P, 10, मन् c., संभ c., सत्क 8 U, पुरस्कू, मह 1 P, 10, आद 6 A. 2 सेव् 1 A, अ desid. (ज्ञाभूषते), आराधु c.; ' h. ed the invitation ' निमंत्रणमादियत, सगीरवं स्वीचकार. 3 अनुप्रह 9 P, प्रसद् 1 P (with loc.). = 8. मानः, सं-मानः, पूजा, अर्थनं, अर्हणा, संभावना, आदरः, सःकारः. $\mathbf{2}$ सेवा, शुधूषा, आराधनं $\mathbf{3}$ ख्याति f., कीर्ति f., यशस् n., प्रतिष्ठा, गीरवं, प्रतिपत्ति f., उत्कर्षः, उत्कृष्ट-प्रधा-न-पदं, उन्नति 丸 कुलीनता, भाभिजात्ये, प्राधान्यं, श्रष्ठत्वे; ' your or his h. ' अत्र-तत्र-भवान्; भवत्. =ABLE, a. पुज्य, मान्य, माननीय, पूजाह, आदरणीय. 2 सु-प्र-वि-ख्यात, विश्वत, सुप्रसिद्ध, प्रातेपत्तिमत्, महायदासः 3 यशस्कर-कीर्तिकर (री र्र.), प्रतिष्ठावह, श्राच्य, प्रशस्य, मानद, गौरवान्वित. 4 कुलीन, अभिजात, महाकुल, उदारिवत्त-वरित; See NOBLE. 5 शुचि, न्याय्याचार, सचरित, साध्वृत्त, प्रण्यात्मन्, शुनिवृत; See Honest. -ABY, a. मानद, कीर्तिकर, यश्चस्कर, प्रशस्य. 2 अ-लाभकर, मानमात्रदायन. -Honorably, समानं, सगीरवं, श्लाच्यप्रकारेण, प्रश्नंसाप्वं, सुयशसा, प्रतिष्ठापूर्व. 2 शुचिवत्, धार्मिकतमा, ऋजुतया, सरल-तया, न्यायतः.

Hood, s. क्ला-ज:, कटा, स्कीटा; 'expands the h.' कलां कुढ़ते (S. 6); 'expanded h.' भोग: 2 कणाकृति शिरस्कं. = v. t. शिरस्राणन पिथा 3 U or मात्र 5 U.

Hoodwink, v.t. (नयने) वक्रेण विश्व 3 U or आन्छ द 10 or आन्न 6 U.

HOOF, 8. खुर:, शक्त:-कं, क्षुर:, विख:, निघृष्व:-

Hook, s. आकर्षेत्री, प्रहणी, धरणी; 'fish-h.' विश्वा-गा-शी, मास्यवेधनी; 'h. for elephants ', अंकुशाः, श्(स)णि f. -v. t. विश्वान भू 1 P or गृह 9 P. -ED, a. वक, कृटिल, कृषित, अंकुशासार, जिस; See Chooked.

Hoor, s. चन्न, वलय:-पं. 2 नीडाचन- - , t. लो-हवलयै: यज् 10. 2 उचै: छव् 10.

Hoor, इ. च्(चू)त्कारः. 2 धिकारः, दृषेः अपन्नंतास्चनं, दीर्घेषायः. = v. i. चूत्कारस्यं कृ है U, दृषेः
आरद् 1 P or चूल 10, दीर्घं रु 2 P; 'h. at' दृषेः
अवजा-धिकार-सूच 10.

Hop, v. i. ब्र 1 A, वहम् 1 U, एकपादेन नृत् 4 P. =s. अतं, विह्मतं, अवः, एकपादेन नृत्यं.

Hope, v. t. आशंस् 1 A, डत्-प्रति-अप-ईश्व 1 A, स्पृह 10, प्रत्याकांक्ष 1 P, बांक् 1 P, आशां भू or वह 1 P; in implied questions, gen. ex. by अ-पि, कथित् or अपि नाम; 'I h. this lotus-leaf breeze pleases you' अपि संखायते ते नलिनीपभवातः (S. 3); अपि नाम रामनदः पुनरपीदं वनमलंक्योत (U. 2), कचिन्मगीणामनघा पस्ति: (R. v. 7); 'I h. not'न खलु;न खलु तामभिकु को गुरुः (V. 3) 'I h. the preceptor did not get angry with her'; 'I scarcely h. ed to see you here' 7 खल में आसीदाशंसा यदत्र भवतं विश्विष्ये - . आशा. प्रत्याशा, आशंसा, आकांक्षा, अपेक्षा, प्रतीक्षा, ष्रदीक्षणं; स्पृहा, मनोरथ:, वांछा, इच्छा, आज्ञावंध:. 2 (Giving h.) आधासनं, आधासः; 'having h. s fulfilled' वर्णाञ्चः, 'a vain h. ' वृथाभिलाषः, मोघाषाः, ' h.ing against h. ' अतीव दुरापेतं. -FUL, a. आज्ञा-न्वित, आञ्चावत्, आञ्चायुक्त, आञ्चाबद्ध, स्प्रहयालु, अ-पेक्षिन्, सप्रत्याश, आशाविष्ट. 2 (Giving hopes) आज्ञाजनन (नी f.), आज्ञाकारिन्. - FULLY, adv. सावांसं, सप्रत्यावां. -LESS, a. निरावा, आवातीत, आ-शाहीन, हतावा, त्यकावा, नित्वेश. -LESSLY, adv. नेराश्यात्, सनैराश्यं.

HORAL, HORARY, a. मीह्र्तिक (की f.). HORDE, s. महान् गणः, बृहत्कंघः, महीवः, स्तोनः ; See MULTITUDE.

HORIZON, s. क्षितिजं, दिङ्मंडलं, दिक्चकं, अंबरांत:; चकं, मंडलं; 'the eastern h.' प्राची-ऐंदी-दिक्, प्रा-चीमूलं. — HORIZONTAL, a. सम, दिगतसम, अनुभ-स्थ; 'h. plane' सममूमागः, समा भूमिः. =LY, adv. सम, अनुप्रस्थं

HORN, १. रांगं, विवाण:-णं, कृणिका; 'h. of a buffalo' गवर्ल. 2 काहरू:-ला, शंख:. 3 चंद्रामं, चंद्र-शिखा. =ED, ८. रांगिन, विवाणिन, रांगुक-निकेट. 2 रांगाकार, रांगुकित. =Y, ८. शांगं (गीं f.). 2 कठिन: See HARD.

·Horner, ३. वरदा, बृहत्रेवाल:.

Horologue, s. घटी, कालमापनयंत्र.

Нововооре, ह. जन्मपत्रिका, जन्मपत्रं, जन्मयोगपत्रं. Новвов, ह. बाहाः, संवाहाः, साध्वसं, भयक्षपः, भयकंषः। सेंदः. 2 बीमत्सता, रोहता, घोरता, मैरवं, मयानकं, भीष्मं, भीषणं. = Hobbiflo, a. भीषणं, उग्न, भयानकं, भयावहः. — Horbid, Horrible, a. घोर, दाहणं, भीमं, भयानकं, उग्न, भीषणं, करालं, विकटः, See Fearful. = Ly, adv. घोरं, दाहणं, रीदं, उग्नतयाः, बिभत्सतयाः. — Horriby, v. t. Frighten, q. v. — ED, a. साध्वसीपहत, भीतं, संवस्त, भयसंदृष्टः

HORRIPILATE, v. t. पुलक्तयति-कंटकयाति-रोमांचयाति (D.), रोमाणि उद्गम् c. or टट्-इष् c. =ED, a. पुलक्तित, कंटकित, सपुलक, रोमांचित. =ION, s. पुलक्तः, रोमांचः, रोमहर्षः-र्षणं, रोमोद्रमः-द्रतत्वं, पुलकोद्रे-दः, उद्धर्षणं.

Honse, s. अथ:, तूरग:, तूरंग:-गम:, हय:, सप्ति:, वा-जिन m., बाह:, अर्वन m., घोटक:, वीति:; गंधर्व:, सें-धव:: 'a well-bred h.' आजानेय:, कलीन:, भूमिरक्ष-क:, सिध्वार:; 'a well-trained h. 'साधवाही, वि-नीत:: 'a white h. 'कर्क:: 'a bay h. ' उक्तनाह:. कियाड:: 'a fleet h. ' जवन:, जवाधिक:; 'a packh. ' प्रहच:, स्थीरी, स्थारी; ' a h. for a sacrifice ' यय:, अधमेधीय:; 'a chariot-h. ' रध्य:: 'h.'s pace' गति:, धारा: (namely) आस्कंटितं 'full gallop '; भो(भी)रितक, भोरितं 'trot or ambling'; रेचितं 'cantering'; बल्गितं 'vaulting'; हतं ' bounding or capering '; ' his nose ' घोणा, प्रोथ:-थं: 'tail hair 'बालध:, बालहरूत:; 'his tail ' पुच्छ:-च्छं, लुमं, लांगुलं; ' a number of h.'s भाभं, अधीयं; 'relating to a h. 'अधीय, आ-भिक (की f.): 'h.-soldiers ' আখ্ন, আখিক, অখা-रोडगण:: 'h.-back ' अध्यक्षं; 'go on h.-back ' अधेन गम or चर 1 P; 'going on h.-back ' तर-गयायिन, सादिन: ' h.-bean ' मह:, माष:, शिंबा: ' h.breaking 'अधिशक्षा-दमनं-विनय:; 'h.-breaker' अश्वनिता-शिक्षकः: 'h.-dealer' अश्वन्यापारी, हयज्ञः: 'h.-driving' अथसारध्यं, रथवाहनकी शलं: 'h.laugh ' अष्टहासः, अतिहासः, अतिहसितं, आच्छरितं: ' h .- man ' अश्वारोह:, तरंगस्थ:, सादिन m., तरगी. हवारुढ:, अशारुढ:; 'h.-manship ' अशारोहणकी-. सहं-विद्या, अश्वविद्या, अश्वहदयं; 'h.-shoe' अश्वपा-्र देष: '' li-trappings ' बादानं, अश्वपरिष्टोमः, अश्वा-स्तरणं; 'h.-whip 'कज्ञा, अधताडनी, प्रतिष्कय:-ज्ञाः, . चर्मतंदः; (७. ६.) कश्चया तह् 10 or प-इ 1 P.

HORICULIURE, श. क्यानविधा, उथानपातनं. =IBT,

Hose, s. और्ण पादवाणं. - Hosee, s. और्णपादव-विकायन् m. भितिथपूजक, भातिथ्यकारिन् -- Hospitably, adv. सादरं, सप्तथयं, सबहुमानं, आतिथ्यसन्कारेण, सत्कार-भातिथ्य-पूर्वं; 'to receive h.' सत्कः 8 U, पूज् 10, सं-भू o.

Hospital, ह. आनुरज्ञाला, हरणागारं, आरोग्य-

Hospitality, ह. आतिथ्यं, आतिथ्यंकर्मन् त., अ-तिथिसत्कार:-पूजान्सेवा-क्रिया; सत्कार:, सिन्किया, सत्कृति र्रा., उपचार:, पूजा, सेवनं.

Host, s. गणः, संघः, समूहः, श्रोघः, निवहः; See Multitude. 2 चमूः, सेना, अनीर्क, कह्यिनी. 3 गृहिन् नः, भोजनदायिन् नः, निमंत्रणक्कत, निमंत्रकः, आतिथ्यकृत. — AGE, s. विश्वासस्थानं, त्रारीदंधकः; 'retaining 4 hares as h. s' चतुरः ज्ञाजकान् विश्वासस्थानं धृत्या (P. 1. 8). — ESS, s. गृहिणी, भोजनदावी, आतिथ्यकारिणी.

HOSTEL, HOSTELRY, 8. पथिकाश्रमः, उत्तरण-गृहं-शाला-

Hostile, a. विषक्ष, विरुद्ध, वैन्नि प्रत्यायन, प्रतिकृत, विपरीत, विद्रेषिन, अहित, प्रतिरोधिन; 'a h. invasion' श्रृत्विमहः, श्रृत्यानं; 'to be h.' विरुध् 7 U, हिष् 2 U; पर्यव-स्था 1 A, प्रतिकृत्यति-वैरायने (D.), विपक्षी-प्रत्यर्थी-भू - LY, adv. श्रृत्वत, विपक्षवतः - ITY, s. विपक्षता, वैरं, श्रृत्ता, वैरभावः, विरोधः, प्रतिद्वंद्वं, विद्रेषः; 'in a state of constant h.' सदाबद्धवैर a.; 'natural h.' स्वभाव जाति-वैरं, श्राभाविकः विरोधः 2 विषहः, युद्धं, संप्रामः, युद्धभावः Hostler, s. अभ्यालकः.

Hot, a. उष्ण, आतपाकांत, आतपवत्, तत्त, सं-उत्-तत्त सोष्ण; पखर, उम, तिग्म, चंड, खर, तीव, तीक्ष. 2 प्रोष्म, नैदाघ (घी र्र.), घमं in comp. 3 ज्ञीव-स्लभ-कोषिन, कोषिन, संरंभिन. 4 साहसिन, तीक्ष्ण-कमंन्द्र; h. weather or season 'ग्रीष्म:, निदाघ:, घम-प्रीष्म-इष्ण-कालः; 'to make h.' त्रत् c.; 'to be h.' त्रत् 1 P, 4 A, उष्णीभः; 'h.-bed ' उष्ण-स्थलं, (fig.) क्षेत्रं; 'h.-blooded or -headed ' चंडमकृति-ज्ञील, संरंभिन, ज्ञीवकोषिन, उत्तत, उचंड, तीक्ष्णकमंन्, साहसिक, साहसिन, -LY, adv. तीक्षं, तीवं, उचंड, उमं, उष्णं; सोनापं; व्यमं, सोत्साहं, सोत्कटं: -NESS, s. उष्णता, तापः, प्रवारता, उपता, चंडता, तिग्मता, औष्टमं, 'निदाघः, घमता. 2 उत्तापः, तीक्ष्णता, संरंभः, व्यग्रता; 'h. of temper' ज्ञीप-कोपिन्तं, चंडता.

Horel, s. पतिकाशमः, भोजनगृहं.

Hotspub, s. संरंभिन् m., साहसिक:.

Hough, 8. जंघास्थिशिरा-

HOUND, श. विश्वकडुः, मृगदंशकः, आखेटिकः, मृगः याकुकुरः नाडिकानिच्छेरथटहः. 2 (H.S) कालः; 'at all h. s' सदा, सर्वदा; 'in an evil h. 'अज्ञुने लग्ने सुद्दृतें; 'an h. and a half ' अभ्यामः. -LY, a. प्रतिघटिक adv.

Houri, s. दिन्यांगमा, स्वर्गेकन्या, दिव्ययोापित्-

House, s. गृहं, गेहं, अ('आ)गारं, सदनं, वेश्मन्-सद्भव ग., निकेतन, मंदिरं, वासः, आ-नि-वासः, भवनं, आयतन, नि-आ-लयः, ओकस्-धामन् गः, वसति f., निवासस्थानं, आवसथः, उदयसितं, निकाय्यः, निज्ञातं, व(प)स्त्यं; 'body of a h.' गर्भागारं, बासगृहं. 2 कलं, अन्वयः, वंशः 3 गृहजनः, कृदंबं, परिवारः: 'h.-breaker' कडचच्छेदिन् m., भित्ति-संधि-चौर:, कपाटम:, गृहभेदक:; 'h.-dog 'गृहकुक्टर:; 'h.door' गृहक्कारं; 'h.-hold' परिवार:, कुटंब-बर्क, परिजन:, गृहपरिजन:-परिवार:; (a.) गृह्य, ex. by गृह in comp.; 'h.-hold duties ' गृहकार्याण, गृहा-चारा:: 'h.-hold gods ' कुलदेवता:; 'h.-holder ' गृहिन् m., गृहस्थ:, गृहपति:, गृहमेधी, कुदेवी, गेही; 'h.-hold stuff' गृहोपस्कारः, गृहसामग्री; 'h.keeper ' गृहस्वामिन् m., गृही, गृहाधिकारी, कटंबी; 'a female h.-keeper' गृहिणी, कदंबिनी; 'h.keeping ' गृहच्यापार:-कार्य-कर्म; 'h.-maid ' दासी, गृहदासी-माजैनी; 'h.-room' वासस्थानं, वेइम; 'h.-warming ' गृहपवेश'; 'h.-wife' गृहिणी, गेहिनी, गृहकार्यकुत्राला-दक्षा, गृहमिधिनीः ' h.-wifery ' गृहकार्यकुशालता-नैपुण्यं, गृहकर्मानुष्ठानं, परिमितव्यय:. =LESS, a. गृहहीन-ज्ञान्य, निरालय, अ-शरण, निराधय, निर्महर

Housing, s. परिस्ती (हो)मः, सज्जा, कल्पना, कुथः, आस्तरः, पसाधनं

Hovel, s. उटज:-जं, कुटीर:, कुटी, पर्णशाला,

Hover, v. i. परितः विस्तृ 1'P or डी 1A, आ-कांक्षे व्यावृत् 1 A or विस्तृ or विचल् 1 P, परिअस् 1, 4 P; 'h. about' मंडले चर् 1 P, (दीपस्योपरि मंडले चरित Mr. 3); मंडलाकारेण अब्. 2 (fig.) विश्वं 1 A, विद्युत् 1 A, विचर् c. = ING, s. परि-अमणं मंडलाइनि f.

How, adv. कथं, केन प्रकारण-रूपेण. 2 कियत (in 'how long.' 'how far'); 'h. much' कियत; 'h. many' कित (pl.); 'h. long' कियाचरं, कियतं कालं; 'h. many kinds!' कित-विधा; 'h. many times' कितकृत्वा; 'h. now' जन, ननु भो:; 'h. far' कियद्रं, कियदविधि; 'h. much more-less' किमृत, कि पुन:, किमृ; 'h. else' अथ कि; with adj. ex. by अहा; 'h. pleasing' अहा मुद्रंर; आहा पारं, &c.

HOWDAH, S. STEEN:

MOWEYER. HOWSOEVER, adv. व्यातथा, येनकेन

प्रकारिण; (with adj..) by अपि, or by नाम swith imp. of verb; 'h. industrious a man may be' दीर्घच्यवसायोप नरः, करे।त नाम व्यवसायं नरः (H. 2). = conj. (Howbeit) किंतु, अपि तृ, तृ, परतृ, तथापि, प्रनः

Howi, v. i. आंकंड् 1 P, डाकुक् 1 P, डाकै: रस-रद 1 P, गर्के 1 P, दीचें वि-ह 2 P, दें 1 P. = s., — ING, s. बत्कोक्ष:-क्षनं, आंकंदनं, दीचेंदतं, आंटनं, र(रा) वः, दीचेंदनः, गर्जनं, रसितं; 'h. of dogs' भवणं, बुक्कनं, रायणं.

Нив, в. नामि f. 2 त्सह:. З लक्ष्यं, शारव्यं.

Hubbub, s. कोलाहल:, कलकलः, तुमुलं, तुमुलद्दः-नादः, संकीर्णनादः

Hucklebone, s. भोण्यास्थि n.

Huckster, ८. क्षुद्रपण्यविक्रियन्-विकेतृ कः. ■णः इं. क्षुद्रपण्यानि वि-की 9 A.

Huddle, v. t. [पंडाक 8 U, सं-क 6 P, संमिश् 10, संकुलीक, संपिडयति (D.). 2 संकुल ए.; ससंभम वि-पा 3 U or क. -v. i. संकुलीभू 1 P, संमिशी-संकर्ि-भू, संकु pass., [पंडीभू. -s. संकुल, संकरः, संक्षीमः, संक्षिता.

Hue, s. रागः, रगः, वर्णः, छावा, छवि र. 2 भाकोकाः। 'h. and cry' कलकलः, कोलाहलः, जनरवः, संदृति रि.
Huff, v. t. विस्तृ c., थि c., वृष् c. 2 सद्पं निर्भन्ते or तर्ज 10 A. -v. i. थि 1 P, स्काय् 1 A, वृष् 1 A. 2 वृष् 4 P, विकत्थ् 1 A, प्रगल्भ 1 A. -e. कोषः, रोषः, संरंगः; See Angeb. 2 द्पंः, औद्धत्यं, निर्भन्तेनं. 3 डद्धतः, दर्षोध्मातः, दांभिकः, विकत्थनः. -er, s. दांभिकः, द्ष्रांभन्यः, विकत्थनः. -ish, s. Angry, Arrogant, q. v.

Hug, v. t. आर्तिग् 1 P, आ-स-श्लिष् 4 P, परिष्वंष् 1 A, बाहुन्यां गीड् 10; See CLASP. - s. आश्लेषः, परिष्वंगः, आर्तिगर्न, उपगृहनं

Нове, а. महत्, बृहत्, स्थूल, विज्ञाल, विपुत्न, गुरू, बृहत्यरिमाण, अतिमहत्-बृहत्. 2 (In body) स्थूल-काप देह, बृहच्छरीर, महाकाय, विपुत्ना (गी रि.) - Lx, adv. अतिमहत्, अत्यतं, अतिमार्च. = NESS, s. अतिबृहस्यं, स्थूल्ता, विज्ञालता.

HULK, 8. जीर्गनीका.

HULL, s. (पोतस्य) स्थूलभागः. 2 पुट:-ई, कोचाःयः, त्वच रि., भावेष्टर्ग, त्वः (of grain).

HUM, v. i. गुंच 1 P, वि.,-इ. 2 P, हुंच 8 U, आस्पष्टं
निस्तन् 1 P or ध्वन् 1 P. =s.,=MING, s. गुंजनं,
गुंजिर्त, कलरवः-स्वरः, वि.,-इर्त-रावः, सकारः, हुंकार, अस्पष्टध्वनिः-निस्वनः-नादः, कलकलः.

HUMAN. a. मानुषं (धी रि.), पौहषेय (धी रि.), मनृष्यजातीय, मानवीय-न; gen. ex. by मनुष्यजानाः, 'श्रांकः कार्

tored b. accents' मानुवीं गिरमुदीस्यानासः ' के

गहांचा ने मानुव्यकं, पुरुषत्वं, नरस्वभावः; 'h. form' नानुवी तनुः, नरक्षं; 'a. h. brute' नरपञ्चः; 'h. kind' मनुष्य-नृ-जाति ति, मनुष्यवर्षः. =12E, v. t. ष्ठि-नी 1 P, शिष्टाचारं-सम्यरीति शिक्षः o. or शास् 2 P. =LY, adv. नरवत्, मानुष्यकारेणः — HUMANE, a. स्याकु, कृपाकु, सदय, परितकाम, परीपकारश्रीक, अनुकिपिन, करुणा-द्या-श्रीक, द्यावत्, करुणाद्रं, द्यावं, परिहतेषिन, आपक्र-दीन-अनुकिपिन; See Kind. =17Y, s. द्या, करुणा, कृपा, द्याकृता, आपक्रानुकाम, दीनवात्सक्षं, द्याशीकता, परिहतेच्छाः 2 मानुष्यं-प्यकं, मनुष्यता, मानुषता, मानवत्वः 3 मनुष्याः, मनुष्यवर्धः-जातिः: =LY, adv. सदयं, सकर्णं, परिहतेच्छया, सानुकर्षः

Нимвин, а. नीच, अपकृष्ट, अधम. 2 क्षुइ, अल्पमति. 3 (In good sense) नम, विनीत, निर्मिमान, वि-नत, सविनय, निरहंकार, अनुद्धत, दर्प-गर्व-अभिमान-हीन-रहित, नम्रचेतस्, विनयिन्, विनयज्ञील-वृत्ति. 4 निःस्व, दरिइ, दीन, दर्गत, निधेन, आपन्न: 'in h. days' आपत्समये, दरिदावस्थायां, आपदिः 'the friends of h. days' आपत्कालीनभित्राणि; 'to eat h. pie ' मानं १ हे कु 8 U. -v. t. अव-नम् c. (नमयति), प्रह्नयति (D.), (सपदि विनय: प्रह्नयति मां U. 6); अभि-परा-मू 1 P, दर्प-गर्व-भंज् 7 P or इ 1 P, नि-अव-पत् c., अप-कृष् 1 P, नमीकः; 'thus completely h. ing the kings ' इति राज्ञां श्चिरिस वामपादमाधाय (R. vii. 70); 'h.-bee' अमर:; See BEE. -ED, a. अभिभत, भग्नदर्व, आत-गर्व-गंध, इतगर्व : आनत, नमीकृत, पातित, अपकृष्ट. =ING, s. दर्प-मान-भंग:, अभिभव:. =NESS, s. नी-चता, अपकृष्टता, क्षेत्रताः 2 विनयः, नमता, अनहका-रः अनिभमानः, अगर्वः, निर्मिमानता, नम्रज्ञीलताः -Humbly, adv. नीचै:, खुइतया, कृपणं. 2 सदिनयं, नमत्या, नमं, निर्मानां, गर्वं विना, अनुद्धतं, नमचेतसा. Нимвис, v. t. чतु с., वंच् 10; See Снелт. −s. प्रतारणं-णा, वंचना, कपट:-टं, कलं.

Номовом, с. विरस, जड, मंद, कस्गु. = : मूढ:, स्थूतथी:-

Humerus, s. 91/3:.

. Humid, a. आई, क्षित्र, उत्र, सरस, तिमित. =ITY, s. आईता, क्षेद्र:, तेम:, सरसता.

Нимплата, v. t. गर्व ह 1 P or मंत्र् 7 P, अभिभू
1 P, अपकृष् 1 P; See Humble. — Ing, a. द्पेमान-हर. — 10%, ब. गर्व-द्पे-भंगः, अवमानना, मानमंग:-हानि f., अभिमदः, अपक्षेः; दमनं; विवमनं.

HUMILITY, s. विनयः, कालीनता, अगर्वः, अदर्पः, न-बता, अनुभिमानः, अनुहस्तारः, अनुहित्यः

'Humour, s. भाव:, वृत्ति f., मनोवृत्तिः, स्वभावः, ज्ञी-ल. सं, प्रकृति f.; 'good h.' सहावः, सुवृतिकता,

आनंदवृत्तिः. 2 छंदः, छंदस् १०., मनोलील्यं, बुद्धिचायल्यं, लहरी, विचतरंग:, चापलं 3 क्रद:, तेम:, आईता: स्मे-इ: जलावसेक: 4 रस:, जलं, भातु: (of the body); 'disorder of the three h. s ' दोषत्रयं, तिहोषं. 5 वैदग्ध्यं, रसिकता, रसः, सारस्यं, वैचित्र्यं. =v. t. (& person) चित्रवृत्तिं अनुवृत् 1 A, (अहं तावत्स्वामिन-श्चित्तवृत्तिमन्वर्तिष्ये S. 2), छंदेन or छंद:(दं)अन-वृत, भाव अनुरुध 4 A or अनुप-विदा 6 P; (inclinations) अनुवृत, अनुरुध, अनुप्र-विश्. 2 अनुरंज् с., संत्य c., आराध c., प्र-सद् c., भज् 1 U, वपलल 10, उपच्छंद 10. -ING, s. अनुवर्तन, अनुरोध:, छंदो-नुवृत्ति:, भावानुपवेश: = IST, 8. वेहासिक:, हासकर:. विद्वकः, भंडः, परिहासशीलः, नर्मसचिवः. 2 रसज्ञः. =008, a. हासकर (री f.), परिहासवत्, विनोदिन्, सरस, रसवत्, रसिक, हास्य, परिहासशीलः, विनोदनशी-ल; oft. by परिहास or नमें in comp.; 'a h. speech 'परिहासः, परिहासजल्पितं, नर्मालापः, नर्म-भाषितं. = ously, adv. सरसं, विनोदार्थं, परिहासपूर्वं. -SOME, a. बन्नभाव-शील, दु:शीन, दुष्पकृति. 2 चलचित्त, लोलमति, चलप्रकृति-भाव: See Fickle. Hump, s. ककुद् f., ककुद:-दं (fig. also), अंस-कट: (of bulls); गडु:, स्थग:; ' having a h.' ककुधन्, ककुधिन्; 'h.-backed' कुन्ज, गुडल-र, कुब्जक, वक्रप्रथ, म्यब्ज.

Hunce, s. गड़:. 2 विड:. -v. t. अश्लिना तह 10 or मह 1 P; 'h.-backed' Hump-backed, q. v. Hundred, a. शतं; शतसंख्यक; 'by h. s' शतशः; 'in h. ways' शतथा; 'h.-fold' शतगुण a.; 'the life of man extends to h. years' शतायुव पुरुष:. -s. शतं. -TH, s. शततम (भी f.). Hunger, s. शुभा, शुभू f., बुमुक्षा, जिघत्सा, अश्वन्सा, अश्वन्स

Hunger, s. क्षुषा, क्ष्यु f., बुमुक्षा, जिघत्सा, अज्ञानायतं, 'h.-starved' क्षुत्क्षाम, क्षुषावसत्र.
–v. î. क्षुप् 4 P (with dat.), मृज् desid. (बुमु-क्षाने). 2 Long, q. v. – Hunger, a. क्षुधित, क्षुधाति, क्षुधादित, क्षुधाति, क्षुधादित, क्षुधाति, क्षुधादित, क्षुधादित, क्षुधात्, ज्ञानायत; 'h. and thirsty' क्षुत्विपासित. 2 अवसत्र, क्षीण, क्षाम, इज्ञ. Hunks, s. See Miser.

Hunt, v. श्रा 10 A, श्रायां क्र 8 U, (म्रायायां) अनु-भाव 1 P, अनुव 1 P, अनुव् 1 A, अनुवं थ 9 P. 2 अन्व 4 P, निरूप् 10. = s.,=ING, s. मृगया, आ-खेटः, मृगस्य, आच्छोदन, पापर्कि f. 2 अनुसर्ण, अन्य-वर्ण, मागणं, अनुभावनं; लाभेच्छा, लिप्सा; 'h.-dress' म्रायावेषः; 'h.-dog' विश्वकत्वः, मृगयाकुकुरः = ER, Huntsman, s. ब्याधः, लुब्धकः, मृगयः, आखेटकः, मृगवधाजीवः; भौवातकः, शाकुनिकः (of birds); वागु-रिकः, जालिकः (with nets). प्राम् 4 U, इंट्., प्रेष् 0., प्रइ 1 P; 'h. down' नि: अब-पत् 0., अब-भ्रंष् 0., अध:क्षिपं. = s. क्षेपः पर्गं, पातनं. 2 तुमुलं, कोलाहरू:. = ING, s. क्षेपणं; 'h. of stones' श्विलावध:-आसार:.

Hubly-bubly, . तुमुलं, कोलाइलः, तुमुलरवः.

HURBAH, interj. जय-हथे-निस्वन:-शब्द:-नाद:.

HURBIOANE, s. प्रकंपनः, महावातः, अतिवातः, प्रमंजनः, वात्या, प्रचंडवातः, वेगानिलः, नाताली, वात्यविगः, चक्रवातः, ज्यानिलः, संशावातः (with showers).

HURBY, v. i. त्वर् 1 A, शीभं गम् 1 P, ससंभ्रमं गम्

-v. t. त्वर् c. (त्वरयित). 2 सत्वरं आकृष् 1 P or प्रणु
ह 6 P, or प्रेर् o.; शीभं सं-नि:-पह् ० or वि-भा 3 U or

साध् 5 P. - s. त्वर्, संभ्रमः, रमस् गः, रमसः, च्यपता,
वेगः, आकुलत्वं, आ-सं-वेगः, त्वरितगित री; ' why are

you in such a h. ' किसीस संभानेव (U. 3); ' in

a h. ' संभ्रात, ज्याकुल, व्ययः - ED, क. त्वरित, शीमः,
' a h. speech' निरस्तं वचः, त्वरितीदितं - EDLY,

adv. शीमं, त्वरितं, सत्वरं, ससभमं, सरभसं, व्यमं. HUET, v.t क्षि 5 P, तृद् 6 P, हिस् 7 P, अर्ट् 1 P or c., बाध् 1 A, व्यथ् c. (व्यथपति), दुइ 4 P, क्षण् 8 P, पीड् 10, अपकु 8 U, विम-कु, 5 S; 'does not h. one's reputation' यदा: -6 तिला (R. II. 40). -8 क्षतं, हिसा, अपकारः, अपकृति f, बाधा, पीडा, व्यथा. 2 अपायः, खयः, हानि f-, नादाः. -FUL, a. पीडांकर (री f.), अपायावह, हिसात्मक, बाधक, अपकारिन्, अहित-हानि-करि-कर. 2 हिस्त, घातृक, द्वाराह. -FULLY, adv. हिसापूर्वं, सापकारं. -LESS, a. अक्षतः 2 अहिंस, अनयकारिन्, अनुपद्विन

Hurtle, v. i. संघट 1 A, अभिसं-पत् 1 P. 2 सरभ-सं निष्कम् 1 U, 4 P or निर्गम् 1 P. 3 Echo, q. v. Husband, s. पति:, भर्ती, डपयंता, परिणेता, परिग्र-हीता, विवोदाः कांतः, दियतः, धवः, नाथः, स्वामीः इष्ट:, भियतमः, प्रागेशः, इदयशः, (poetical words); 'h. and wife' दं(जं) पत्ती, जायापती, भार्यापती; 'h.'s brother ' देवर:, देवा, देवल:; 'a second h.' दिधिषु:; 'h.'s sister ' ननांद; 'h.'s brother's wife' यातः; ' sister's h.' इयालः, इयालकः, आवुत्तः, भगिनीपति:. = v. t. परिमितं व्यय् 10 (व्यययिति), न विश्विष् 6 P, परिमितव्ययं क 8 U. 2 कृष् 1 P, 6 U. +LESS, a. विधवा, अनाथा, पतिहीना, गतभर्तृका, नि-णीथा. - BX, s. कृषि f. कृषिकर्मन् n., कर्षणं, कृषिविचा. वैश्यवृत्ति f., इलभृति f. 2 परिमितव्ययः, गृहकर्मनिर्वा-हविया. -Husbandman, s. कृष(वि)कः, कर्षकः. कृषीवल:, क्षेत्रिक:, हालिक:; See FARMER. 2 वैश्यः, विश् m., ऊरुजः, ऊर्ज्यः, अर्थः, भूमिस्रश् m. Hush, interj. तृष्णी भव, ज्ञातं, वाचयम-व. भव, वि:-बान्दो भव. = v. i. वास 4 P, प-उप-वास, तुर्णी भू,

मीनीभू. = v. t. श्राम् o. (श्रामयति), निभृतं समा-धा 3 U; See CONCEAL also.

Huse, s. तुवः, त्वच् f., कोकाः, पुटः-टं, आवेटनं 2 बुवं-सं, कढंगरः. = v. s. निस्तुवयित-निस्त्वचयित (D.), त्वचं ह 1 P, निस्तुवीकः 8 U. = ED, a. निस्तुव, त्वग्हीनः 2 सतुव, त्वग्युक्तः = प्र, a. सतुव, तुव-वतः 2 कक्ष, कर्कशः, 'in h. tones' कक्षस्वरेण, बाष्यवृत्तिककुषं-

HUSSAR, 8. See CAVALIER.

Hussy, s. बंधकी, पापा, दुष्टा सी.

HUSTLE, v. t. Drive away, q. v. 2 संबाध 1 A, संक्ष्म C.

Hur, s. बटज: जं, पर्णेशाला, कुटीर:, तृणकुटी, कायमार्गः Hurch, s. कुश् (स्)ल:, भाष्यकोष्ठः

Huzza, s. जपध्वनि:, हर्षनाद:-स्वन:.

HYBRID, a. संकीर्णजाति, संकीर्ण, संकरजात, मिभज.

Hydra, s. जलब्याल.

HYDRAULICS, s. चलज्जलविज्ञानं.

Hydrocele, s. कोष-मुब्द-वृद्धि ʃ., फल-कोष-बोकः। Hydrocephalus, s. महितव्यक्षीयः, विरोमहः।

Hydrography, s. समुद्रवेलादिविवरणं.

Hydromel, s. जलसंबर्ध मधु.

Hydropathy, s. जलोप बार:, जलप्रयोगिषिकित्साः Hydrophobla, s. जलसंत्रासः; अलकौनिभवः, आलंकै.

HYDROPSY, See DROPSY.

HYEMAL, a. हैमंत (ती f.), ज्ञीतकालीन.

Hyena, s. तरक्ष:-क्ष:, तर्कु:-Hygnometer, s. क्रेट्सापक:-

Нұменель, а. विवाहीय, वैवाहिक-उद्याहिक (की f.). Нұмы, s. स्तोबं, सूक्तं, गेयं, गानं, गीतं, स्तृतिगीतं; 'a chanter of h. s' उद्यातृ m., सुम्नयु:. -v. t. मै 1 P, वर्षे 10, गानदारेण स्तु 2 U or प्रदास् 1 P;

'h. praises' उपवीणयति (D.).

Hyp, s. See Dejection.

Hyperbole, s. अति त्रायोक्ति f., अत्युक्तिः, बागुपचयः, सत्यातिकमः. —IC,—ICAL, a. अत्युक्तिपूर्वे, सत्याति कामिन. —IEE, v. t. अत्युक्त्या वर्णे 10 or कथ् 10. Hyperborean, a. ठत्तर, उद्दु, उदीचीन, उत्तरीय Hypercritic, s. एकांततः गुणदोषनिरूपकः or डिहा विवृ m., दोषैकर्त्रा m.

HYPOCHONDRIA, s. विनोत्मादः, वायुकोपः. 2 विवा दः, उहेगः, अवसादः. =CAL, a. विनोत्मादिन, विवण्य HYPOCRITE, s. दांभिकः, दंभिन गाः, कपटी, कापटि कः, कुहकतृतिः, कप-कपट-वेशीः 'a. religious h. धर्मध्यत्री, लिगवृत्तिः, वकतृतिः-नतः, आर्यकपः-लिगं कपतापसः, वेडालवतः. =ICAL, a. देभिन, कपटिन छाधिक-कापटिक-दांभिकः (की ति.) छप-कपट- ं comp.; 'a h. sage' छपतापसः, कपटनती, मृति वेष्शारीः =ICALLY, adv. सदंगं, सकपटे, सब्यार

Hypotenuse, s. कर्ग:, भृति f.

HYPOTHECATE, v. t. आधि गृहे गुष् 1 P; 'a h.-ed article ' गोप्पाधि:.

Hypothesis, s. उपन्यास:, प्रतिज्ञाः, संकेत:, समय:.
— Hypothetic, AL, a. उपन्यस्त, सांकेतिक
(की f.), सोपन्यास, कल्पितः – ALLY, adv. सोयन्यासं, सर्वकेतं, ससमयं, प्रतिज्ञाक्रमेण.

Hystrics, (Hysteria) ४. वातोन्मादः; हवैम्टर्छा, हवैमेहः; मोहः, मूर्च्छा. --Hysteric,-AL, a. हवैम्-र्च्छाल, मूर्च्छावतः; मोहोपहत, मृद्ध, मुग्ध.

I.

I, pron. আ; oft. ex. by अयं जन: (referring to persons of any number or gender).

IOB, 8. नुवार-हिम-संघात:, हिमसंहति र्र., संहत-घनिकतजलं, हिमं; See Snow also; 'i.-berg' हिमपर्वत:-राश्चिः, हिमसंघातः, तुवारराश्चिः. – v. र्र. हिमीकः
8 U, हिमन श्चीतीकः. – Iox, 'i.-cold', a. हिम,
हिम्म, हैम (मी र्र.), तुवारवतः 2 हिमशिशार-श्चीतलः,
जड, श्चीत, शिशिर- 3 निरुत्ताहः, निःस्नेह, वीतरागः.
— Icioie, s. हिमकणः-विदः.

Симецмом, в. नकुल:, बभु:, अंगूष:.

ICHOR, s. queti.

ICONOCLASM, 8. प्रतिमार्गन:.

ICONOGRAPHY, 8. प्रतिमालिखनं

Iconology, s. प्रतिमाविद्या.

IDEA, s. मित f., बुद्ध f. 2 मतं, अभिनावः, आश्चयः, मनोगतं, भावः. 3 कल्पः, संकल्पः, कल्पना, भावना, बासना, बोधः; ' with the i. that ' ex. by बुद्धा in comp. or इति कृत्वा. —IDEAL, a. मनःकल्पित, मानस (सी f.), काल्पनिक-मानसिक (की f.), वित्तोद्धादितः, मनसिक, मनोभवः – s. मनोर्थसष्टि f.; oft.
ex. by परमः; 'i. of beauty' परमलावण्यः.
—ISM, s. बाद्धशून्यवादः. —LY, adv. मनसा, कल्पनया, भावनापूर्वः.

IDENTICAL, a. तह (pron. a.) with एव, अन'य, अन्यकप, निषिद्धाय, अभिन्न, अन्यतिरिक्त,
अभिन्नकप, सम, समान, निरस्तमेद, आत्मन्-कप- in
comp.; 'i. with the world' जगदातमक,
विषक्प; 'becoming i. with Brahman' नस्वायुज्यं पातः, नक्तिनः: —LY, adv. अभिन,
सम, निविद्यायं. —IDENTIFY, v. t. समीक 8 U,
तक्यीक, अनम्यीक- 2 तदेव इति मति-पद c. or वि-अ. o.

or अभि-ता 9 U, तृत्यत्वेन पारिष्कद् र P.-v. i. समी-भू: —IOATION, s. समीकरणं, एकल्पता, सायुज्यं, अभितालं, विभावलं, 'i. with Brahman' न्रह्मसा-युज्यं, न्रह्मभूयं. —IDENTITY, s. ऐक्यं, साम्यं, संवादः, निर्वेक्षवैः, अभेदः, अनन्यता, तादान्यं, सारूप्यं सरूप-ता, आत्मता, सायुज्यं; 'i. of thoughts' विकेत्यं, एकविनता; 'i. of class' सावण्यं, सजातित्वं; 'i. of hand' वर्णसंवादः.

IDIOM, s. वाक्पस्ति-रीति f., वाग्व्यवहारः, वाक्संप्रदा-यः, विशिष्टस्वरूपं. =ATIC, a. Ex. by (s.). IDIOSYNCBASY, s. देहस्वभावः, जातिस्वभावः.

Idiot, s. जड:, मूर्ज:, अनात्मज्ञ:, मूड:, वैधय:, बालिशः, अज्ञः, निर्बुद्धिः -IC, a. जड, मूढ, नृर्द्धे, हतज्ञान, बुद्धिविकल. -IDrock, s. मृढता, मूर्खता, जाडचं, अज्ञता, बालिज्ञता; See FOOL,-ISH, FOLLY. IDLE, a. अलस, कर्मविमुख-कार्यपराङ्मुख (खी f.), कभेद्रेषिन, आलस्यश्रील, अनुयोगश्रील. 2 अन्यारत, निरुयोग, निर्व्यवसाय, कर्म-कार्य-श्-य रहित, निर्ध्या-पार, निरुवम, निश्चेष्ट; खदासीन, निरुत्साइ. 3 निरुधेक, निष्प्रयोजन, व्यर्थ, मोघ; 'it were i. to talk of friend or foe in Govinda ' गोविंदविषये मित्रामित्र-कल्पनं व्याघातः, व्याहतं एवः 'to be i.' बदास 2 A; 'i. talk' व्यालाप:, व्याकथा. =v. t. (time) डरासु, कालं मुधा क्षे c. (क्षरयति) or नी 1 P or अतिवह c., कालं ह 1 P or क्षिप् 6 P, काल-क्षेपं क 8 U, अलस-निर्वापार-a. मू. = ER, s. निर्वा-पारः, कालक्षेपकः, कार्यपुटः, मुखनिरीक्षकः. = NESS, s. आलस्यं, कार्यद्वेषः, कार्यविमुखता, उदासीनता. 2 अन-योग:, अव्यापार:, कार्यश्चरता, कालक्षेप:-पण.-IDLX, adv. आलस्यन, अलसवत्. 2 निरुधार्ग, निर्धार्गारं.

3 निरथेकं, व्यर्थं, वृथा, मुधा.

IDOL, s. (देव-) प्रतिमा-मानं, मूर्ति f., दैवनं, देवता, देवताविषदः, प्रतिकृति f. 2 (Fig.) आराध्यदेवताः देवताविषदः, प्रतिकृति f. 2 (Fig.) आराध्यदेवताः 'attendant on an i. देवतः, देवाजीवः-वी.

-IDOLATER, (Idolatrous), s. मूर्ति-प्रतिमाप्णकः-अर्थकः-उपासकः, देवतार्थकः, प्रतिमासेवित् m.

-IDOLATEY, s. प्रतिमा-मूर्ति-पृजा-अर्थनं, देवतार्थनं, प्रतिमासेवा, देवतार्थानं, प्रतिमानेवाः -IDOLATELZE, v. s. प्रतिमा पूज् 10 or अर्थ् 1 P, 10.

-IDOLIZE, v. s. देवतां इव आराध् ८., देववत् पूज्, or मज् 1 U; एकांततः प्री-अनुरंज्-pass., अन्यतानुरक्तа. प्र, अतिभेग क 8 U.

IDONEOUS, a. See Fit.

IF, conj. यदि, चेत् (not at beginning); 'if so' यथेवं, एवं स्थितं; 'if not' नोचेत्, अन्यथा, यदि नः 'as if 'इव.

IGNEOUS, a. अग्निमत्, आभ्रेय-अग्निमय (वी f.). IGNIS-FATUUS, s. मिध्याप्तिः, मिध्यादीति f., दी-स्वाभासः. IGNITE, v. t. डवल o., दीए o., सं-इंध् 7 A, संबुध 10, दह 1 P, तप c. -v. i. डवल 1 P, दीप 4 A, सं-हृषु pass. -Ion, s. दीपन, उपलन, इंधन.

IGNOBLE, a. अकुलीन, हीनजाति-वर्ण, नि-अप-कृष्ट, नीच, अधम, जघन्य, अनायें; See BASE. 2 अकीर्ति-कर-लज्जाकर (री f.). — IGNOBLY, adv. अनायेवत, नीच-अधम-वत्

IGNOMINY, s. Diagrace, q. v. 2 अपक्रंष:, अवज्ञा, अपमानः, कलंकः, अप्रतिष्ठा, तिरस्कारः, परिभवः. = 100s, α. अपक्रीतिं-लज्जा-कलंक-कर (री f.), गद्यं, कलंकावह, वाच्यः

IGNORE, v. t. न ज्ञा 9 U, न स्वीकृ 8 U. —ANCE, s. अज्ञानं, अविधा, ज्ञानाभावः, अवोधः, मोहः 2 ज्ञान्हीनता, अनभिज्ञानं, अज्ञता, अनभिज्ञानं, निवृद्धित्वः, ' difference imagined by i. ' अविधाकल्पितभेदः —ANT, a. अज्ञ, अवेदिन, अज्ञान, अनभिज्ञ, oft. ex. by not 'know '; q. v. 2 अप्राञ्ज, अधिज्ञ, अपंडित, दुर्वेद्धि, निवृद्धि, अ-निर्-वोध, विधा-ज्ञान-प्रज्ञा-वोध-हीन्जू-प-रहित, दुर्मेति, अविद्धस्. —ANTLY, adv. अज्ञाननतः, अज्ञानेन, अज्ञान-अवोध-पूर्वं.

IGUANA, s. गोधा, गौधारः.

ILIAC, a. পাৰিক (কী f.), পৰ in comp.; 'i. pain ' প্ৰস্তুল, বুল-আখি:-বৌণ:

ILL, a. दृष्ट, पाप, असत्, असाधु, गर्झ, खल, कृत्सित अमद्र, अमंगल, अज्ञाम, gen. ex. by दुर, कु, अप, वि, क्द pr.; See BAD; oft. by अ in comp. 2 अ-हत्रस्थ, अस्वस्थ-असुस्थ-ज्ञारीर, असुस्थ, असुस्थितः ब्याधित, सामय, रोगिन्; gen. ex. by आर्त, पस्त, आ-तुर, वीडित in comp.; 'i. with fever' जनरार्त, ज्वरपाडितः = इ. दुष्टता, खलता, असाधुताः 2 पापं, दुरा-चारः, अधर्मः, दुर्वृत्तं, दोषः, अपराधः 3 अनिष्ट, अग्रातं, धमंगलं, अकुशलं, अभद्रं, दुःखं, दुर्गति र्., आपर्-वि-पद् f., व्यसनं, डत्पातः, अनर्थः, अरिष्टं, अनिष्टपातः, कष्ट:-ष्ट्रं, अपायः. $oldsymbol{4}$ अपकारः, अपकृति f., अहितं, अ-पायः, क्षांत-हानि f-, क्षयः, अपचयः. 5 रोगः, व्याधिः, आमयः, पीडा, उपतापः, अस्वास्थ्यं; See Disease. -adv. असाध, अनार्य, असम्यक्, दुष्टं. 2 दुः खेन, कष्टेन, कुरक्षेण; in comp. words, ex. by दुर, कु, अप, वि, कड्, अ, दुष्ट, पाप; 'i.-advised ' अपरीक्षित, अविमृ-वय कृत; 'i.-affected ' वि-अप-एक्त, दोहबुद्धि, अहि-तेषन ; 'i.-arranged,-ordered,-regulated ' दु-इतम, दुविश्वित, अञ्चवस्थित; 'i.-behaved,-bred, -natured ' अविनीत, दु:शील, दुर्वृत्त, कुशील, अविनय, दुविनीत, अज्ञिष्ट, असभ्य, दुरानार, पाप, कुवृत्ति, विन-यानेतः 'i.-breeding ' अविनयः, दुः बीलता, असभ्यता, विनयनमाथः, दुर्वृत्ति f., दुराचारः; ' i.-conditioned : दुर्गत, दुःस्थित; 'i.-dressed 'दुर्गातस, कुमावृत; 'i.-·fame 'अयशः, अपनीति f., अपनिष्ठाः, 'i.-fated ' दुर्भाग्य, संद्रभाग्य, दुर्दैव, देवोपहत, दुर्दैवमस्तत्वपहत;

' i.-favoured, formed,-shaped ' अप-क-इप, कराकार, दुर्दर्शन; ' i.-fitted ' अयोषुम, अनहे, अनुष-तः 'i.-gotten 'अन्यायाजितः 'i.-grounded ' अम्-लकः 'i.-judged ' अविमृत्य-अविचार्य-कृत, अनाली-चित; 'i.-judging 'विवेक जू य, निविवेक; 'i.-looking ' दर्दर्शन, करूपं; ' i.-luck ' दुँदैंबं, दुर्भांग्यं, मंद-भाग्यं, दैवविपर्यास:-दुविपाकः, दुर्जातं, आनेहं, See (8.); 'i.-nature, temper ' द: ज्ञीलं, दुष्पकृति f., वक्रभाव:-शीलं, वामश्रीलं, भावप्रतिपता, वामश्रीलता, स्वभाववक्रताः 'i.-natured,-tempered 'दुष्पकृति, वक्र-वाम-जील, दष्ट-खल-स्वभाव, बदु-कर्कज्ञ-प्रतीप-स्व-भाव, कु-दु:-शील; 'i.-omened 'अञ्चभसूचक, अनिष्ट-श्रीसन, अनिष्टलक्षण; 'i.-sounding' अपस्वर, वि-क-स्वर, कट्ट; ' i.-timed ' अकाल, अमातकाल, अमा-सावसर, अनवसर, आकालिक (की f.); 'i.-treat' विभ-अप-नि-क 8 U, उपम 1 A, पीब् 10, अर्द 1 P or c, खतीकु; 'i.-treatment' अपकारः, पांडा, अ-देनं; See (s.); 'i.-turn 'अपकारः, पापं, अपियं, अहितं, हिंसा, ब्रोह:; 'i.-will ' दुष्टभाव:-बुक्सि:, ब्रोह:, द्वेष:, मात्सर्य, असूया. = NESS, इ. राग:, स्याध:, आ-मय:, रुजा, अ वास्थ्यं, पीडा, बाधा, आर्ति र्, क्रेशः, उपतापः, दुःखं, विकारः, विकृति f.; 'dangerous i.' जीवितसंशयः, सनि।तः

ILLAPSE, s. सहसा प्रवेश: or आक्रमणं. = v. i. सहसा प्रवेश: dr प्राप्त 1 P.

ILLATIVE, a. आनुमानिक (की f.). = LY, adv. अ-नुमानेन, अपोहेन-

ILLEGAL, a. नियम-विधि-विरुद्ध, शाक्त-स्मृति-व्य-वहार-न्याय-विरुद्ध, स्मृत्ययेत, अधन्ये, अन्याय्य, न्याय-धर्म-रोधिन, अविधि. = ITY, s. विधि-धर्म-शाक्त-नियम-विरोधः, अन्याय्यता, अधन्येता, अब्धवस्था, नियम-व्य-वस्था-विधि-मंगः. = LY, adv. नियम-विधि-विरुद्धं.

ILLEGIBLE, a. दुर्वाच्य, अध्यक्ताक्षर, अस्पष्टाक्षर, अ-स्पष्ट-अन्यक्त-वर्ण.

ILLEGITIMATE, a. अन्याय्य, विभिविरुद्ध; See ILLE-GAL. 2 विजात, जारजंत, जारजं, असतीपस्त, अने-स्स, विजन्मन, जारात्पन 3 कृतिम, कृतक, कल्पित; 'an i. child 'अनीरसः-सी, जारजः-जा, दासीपुनः, कीलटेयः-यी, कीलटेरः-री, बंधकी उपकी-सृतः-ता, बंधलः, कीलटेनेयः-यी. =LY, adv. विजन्मना; अधर्मणः =ILLEGITIMACY, s. विजन्मन् n., वैजार्यं, अनीरसन्वं

ILLIBEBAL, a. अनुदार, कृपण, कृपणवृद्धि-चेतस्-स्व-भाव, (lit. and fig.); अस्याग-अदान-वील, अवदान्यः —ITY, s. अस्यागः, अवदान्यत्वं, अनीदार्यं, कार्पण्यं, नीचता, दीनताः

ILLICIT, a. प्रति-नि-विद्ध, अधर्य, अन्याय्य, नियम-ध-र्म-विरुद्ध, व्यवहारविरोधिन्

ILLIEBATE, व. अविश्वित, अमनुद्र, असंस्कत, अन्यु-

त्यक, विधा क्वान-हीन, निरक्षर, अनुस्तर, असंस्कृतिक न.
ILLIMITED,-ABLE, α. निरविधि; अनंत, असंय, असंन, असित, अमर्थोद: See ENDLESS.

ILLOGICAL, a. अयुक्तिसद्ध, न्यायिहृद्ध-विपरीत, अग्यायानुसारिन्, अन्याय्य, अताक्षिक्क (क्षी f.); 'i.
conclusion' अपसिद्धांतः, अविनिगमः. =LY, adv.
न्यायविरुद्धं-

ILLUDE, v. t. वंच 10, मृह् c., प्रकृतः; See CHEAT.
—ILLUSION, s. माया, प्रयंचा, इंद्रजालं, अलीकता, अदिया; See DELUSION. —ILLUSIVE,-ILLUSORY,
a. मायिन, अलीक, ऐंद्रजालिकः; See DELUSIVE.

ILLUME, ILLUMINE, ILLUMINATE, v. t. युन् c., भकाश c., डढ़ास c., उदीप c., वि-,राज् c., भाज् c., उज्डवल c. 2 (पश्राण) रेज् c. =10N, s. उद्धासनं, पोतनं, प्रकाशनं, उज्ज्वलनं, दीसि-युति f., भ्राणिक्काता. 2 (i. s) दीपालि f., दीपमाला-समूहः, दीपोत्सवः. 3 पश्रांचनं. =0B, s. पोतकः, प्रकाशकः, दीपकः. 2 पश्राकः.

ILLUSTRATE, v. t. ब्या-ख्या 2 P, ब्या-चक्ष् 2 A, स्पर्टीक 8 U, बिंबु 5 U; उदा-इ 1 P, निद्र्य c., निद्र्याने नेन व्या-ख्या, ब्यन्ती-विद्यदी-क्क. चित्रेण स्पष्टीक्, प्रकाश c., युन् c., शुभ् c., दीप् c, चित्रादिना शुभ् c. — ION, s. उदाहरणं, दृष्टांतः, निद्र्यानं, व्याख्या-ख्यानं, प्रकाशनं, निक्ष्पणं. — IVE, a. प्रकाशक, दार्टांतिक (की f.). — OB, s. प्रकाशकः, निद्र्योकः, व्याख्यान् m.

ILLUSTRIOUS, a. विश्वत, ख्यात, प्रथित, प्रसिद्ध, महा-यश्वस्तः, See Famous. 2 विशिष्ट, उत्तम, उत्कृष्ट, प-रम, प्रमुख, महत. —LY, adv. विश्वतं, प्रथितयशसा, वि-शिष्टतया. —NESS, s. विश्वति-ख्याति f.

IMAGE, ब. मितमा, मूर्ति f., प्रतिकृति f.-मूर्ति:-सानं-रू-पं, प्रतिच्छंदकः 2 प्रतिबंबं, बिंबं, छाया, प्रतिच्छंदाः पं, प्रतिच्छंदाः-दकः; 'this youth is the complete i. of Rama' रामस्याकृतिरिस्मन् शिज्ञों संपूर्ण प्रतिविविता (U. 4). 3 Idea, q. v.; 'iron i.' लोह-प्रतिमा, स्थूणा, सू(ग्रू)भीं - ए. ध. मनसा ऋष् o or चित्र 10, प्रतिविवयित (D.); 'i. various shapes' तैसीराकृतिविस्तररनुगताः (Mr. 5). - EBY, ध. मनः-कल्पना-सृष्टि f.-संकल्पः, भावना, वासनाः 2 उपलक्षन्णं, लक्षणाः 3 आभासः, आढंबरः, अनुकारः

Імавіне, ए. ६. मनसा इत् ८., सं-पारें , सं-वि-भू ८., खज् 6 P, ध्ये 1 P. 2 मन् 4 A, गण् 10, चित् 10, तक् 10, काम्भू 1 A, बुध् 1 P, अव-इ 2 P, अवगम् 1 P, उपलस् 1 A. =ABLB, व. संभाव्य, चितनिया बोध्याय्य; 'with all i. ease' मनसोत्यगोचरीभृतया-मनसात्यकल्यमानया-सीलया. =ABY, व. मनःकित्यत, वासा-भावना-सह, मनोत्थस्ह, मानस (सी त.), का-ध्यानक (सी त.), संकर्यज्ञ 2 अमूलक, असंस्य, मायाय (या त.). =AITION, द. भावना-नं, कल्याना-नं,

करूपना-तर्क-शक्ति f., भाषना, स्थलिश f. =ATIVE, a. करूपक, विभारक, भाषनागर, करूपनाशील.

IMBECILE, a. दुर्बल, अज्ञाक, क्षीणवल, See FEBBLE.
2 (In mind) न्यूनवृद्धि, अन्य-विकल-मित, बालिज्ञा,
कृषणवृद्धिः =ITY, s. दीवंत्यं, न्यूनवृद्धिता, बालिज्ञानं
IMBIBE, v. i. नि-पा 1 P, आ-पा, ज्ञुष् c. 2 (Fig.)
अधिगम् 1 P, मनसा प्रद् 9 P or आकल् 10 (कलयति) or द्यलभ् 1 A.

IMBRUE, v. f. सिच् 6 P, लिप् 6 P, ভাষু 1 P, ক্লিব্ c.; প্রত্ 7 P, বিহু 2 U; 'i. ed with blood ' ক্লোন্দ, ক্লিক্ল'

IMBUE, v. t. अभिरंज् c. 2 বাদ্ 2 P, दणविज् 6 P, বিদ্ধু c.

IMMACULATE, a. निष्कलंक, निर्मल, अकल्मष, अ-नघ, निर्दोष, विमल.

IMMANENT, a. अंतर्भेष, अंतरस्थः

IMMATERIAL, a. अमूर्त, निरवयन, अश्रारित, अमूर्तिमत्. 2 लघु, अगुरु, अगुर्ध, यन्तिभित्, निष्मयोजन, अनावश्यक (की f.), निरर्थकः – 18M, s.
निराकारवादः – 18T, s. निराकारवादित् m. – 1TY, s.
अमूर्तता, अश्रारिताः – LY, adv. निरर्थकः, निष्मयोजनं.
IMMATURE, a. अपक, अपरिणत, असंपूर्णकाल, असिद्ध, अपातकाल, आकालिक (की f.). – LY, adv.
अपकं, अपरिणनं, अमातकालं, अतिशीमं, परिणामकालात प्राक्. – ITY, NESS, s. अपाकः, अपरिपाकः,
अपरिणामः, अपीठता, अपातकालताः

IMMEASURABLE, व. अमेय, अमित, अपरिमाण, दमेय, महत, बहु, अति pr.

IMMEDIATE, a. अनंतर, अञ्यविहत, निरंतर, अञ्यव-धान. 2 तात्कालिक (की र्र.), सयस्क, अचिर, बीम; better by 'i. ly'. 3 सिश्रिहत, उपस्थित, आसण, निकट. —Lx, adv. सयः, सपयेव, समनंतरभव, सपदि; तत्क्षणान, तत्काले, सय एव, श्राटिति, ब्राक्, आशु, अविलंबिन, अचिरादेव; oft. by एव or माण; 'i. after he had spoken' तिस्मणुक्तवस्येव; मुक्त-माणे सायके &c.

Immedicable, a. दुरुपचार, अचिकित्स्य. Immemorable, a. अस्मर्तन्य.

IMMEMORIAL, a. अस्मानं, स्मरणतिकांत, अति-प्राचीन, अनादिः 'i. succession ' अनादिपरंपराः IMMENSE, a. अस्यंत, अपरिमेय, अतिमात्र, अनंत, अपरिमाण, अमित, अतिमयोद, दुर्मेय; महत्, बृहत्, सु-आत-महत्, अतिबृहत् - Ly, adv. अस्यंत, अति-मात्र. - ITY, s. आनंत्यं, अमितता, अपरिमाणन्त्रे, मह-त्त्वं, सुमहत्त्वं, सुमहत्वं, सुमहत्त्वं, सुमह

IMMERGE, IMMERSE, v. t. अवगाह c., निमस्ज् c. (मरुजपति), आमु c., नले प्रविज् c. = ED, a. मम, नि-भोभनि-विष्ट, स्याप्तत, लीन, आसक्त, निष्ठ-पर-तत्पर-in comp.; See Fixed, Intent. = IMMERSION, s. निमज्जन, अवगाह:-हन, आप्राव:, स्तानं, अभिवेक: 2 ममता, निष्टा, तत्परता, अभिनवेदा:

IMMETHODICAL, a. कमहीन, कमविरुद्ध, अध्यवस्थित--LY, adv. कमविरुद्धं, अक्रमण-

IMMIGRATE, v. i. देशांतर अधिवस् 1 P or आध्यास् 2 A (with acc.). = 10N, s. देशांतराधिवासः, देश-त्यामः. = IMMIGRANT, s. देशांतराधिवासिन् m.

Imminent, a. उपहिथत, आसन, संनिक्कष्ट, उपनत, निकट-आसन-वर्तन्, 'a drought is i.' अनावृष्टि: संपयोत लग्ना (P. I. 7). 2 आत्यिषक (की f.), जीवितसंज्ञायावह; 'he stood in i. peril of death' महित जीवितसंज्ञाये अवर्ततः

IMMIT, v. t. See PLACE.

IMMOBILE, a. स्थिर, निमल, अंचल, निध्कंप.

Immoderate, a. अभित, अपरिभित्त, अनर्थाद, अ-त्यंत, अतिमात्र, अन्यधिक, सु अति- pr. =Ly, adv. अतिमात्रं, अत्यंतं, सु-अति- pr. =10N, s. अनर्थोदा, मर्योदातिकमः, अत्याचारः, अतिरेकः, अतिवायः

IMMODEST, a. वियात, निर्हेज्जं, निष्क्रप, अविनीत, प्रगल्भ, भृष्ट, रूज्जा-बीडा-प्रपा-हीनः 2 अश्लीरु, गर्छ, अवाच्य, अज्ञुद्ध, अज्ञुष्टि, विर्हेज्ज, प्रगल्भ, भृष्टवत्, अश्लीरु, = LY, adv. निर्हेज्ज, प्रगल्भ, भृष्टवत्, अश्लीरु, = Y, s. वैयात्यं, अविनयः, प्रागल्भ्यं, पृष्टता, निर्हेज्जत्वं.

IMMOIATE, v. t. (यते) हन् 2 P, विक्स 1 P, वपहारीक 8 U, हत्वा उत्तवज् 6 P, विक्स 1 3 U or क, आलभ् 1 A, सं-क्षा c. (ज्ञप्यिते); 'i. oneself' प्रेतेन सह आत्मानं दह 1 P, सह गम्. =IoN, s. उप-हारीकरणं, उपहारः, वित्रानं, आलभः, संज्ञपनं, उत्सगीधं वधः or विज्ञसनं

Іммовал, а. असाधु, दुश्रिक, दुर्वृत्त, दुराचार, पाप-कर्मन्, व्यनिचारिन्, व्यसनिन्, पापिन्; दुष्ट, धर्मविरुद्ध, अपुण्य, अञ्चाच, पाप. = 117, s. आसाधुता, दुर्वृत्तता; व्यसनं, अधर्मः, पाक, पापचरितं, दुश्र्रितं, व्यनिचारः = LY, adv. धर्मविरुद्धं, दुराचारणः

Immortal, a. अमर, अनत्में, जरामरणरहित, अक्षयः, अजर, निजेंद्र, अनश्वर, अनिनाशित् नित्यं, सनातन (नी र्र), अनत, ज्ञाधत (ती र्र), सदांस्थापितः ⊶ारप्, s. अमरतांत्र्वं, अनश्वरता, आनंत्यं, नित्यता- (a.). =LY, adv. अजर, अक्षयं, अनधरं, जाधतं. IMMOVEABLE, a. अचल, स्थिर, स्थावर, अचर, अजनम

IMMUNITY, e. मुक्ति f., मोक्षः. 2 अभावः, विरद्दः, व्यू-नता, राहित्यं; oft. by अ or निर् pr.; 'i. from danger' अभयं, निभेयार्थ.

IMMURE, v. t. नि-अव-इष् 7 U, बंध् 9 P, संयम् 1 P, कारायां ग्रुप् 1 P. 2 परिवृ 5 U, परिवेष्ट् 1 A or c. IMMUTABLE, a. अव्यय, निर्विकार, नित्य, अविकिय, विकाराक्षम, रिथर, निर्विकल्प, अपरिवर्तनीय - IMMUTABLETY, s. अविकार:, नित्यता, अव्ययः.

IMP, s. पিরাব:, মূন:; See Devil, Demon.

IMPACT, s. संस्यक्षे:, संपक्षे:, समा-मित-धातः, संघटःIMPAIR, v. t. उहस् c., अप-चि 5 U, क्षि 1, 5 P or
c., नज् c., बिल्प c., लघुक्क 8 U, कन् 10, उप-हन्
2 P, दुष् c. (दृष्याते), अस्पीक्क, विकलीक्क, क्षीणीकृ. 2 तेज:-बलं-ह 1 P, दुवैलीक्क. = ED, व. उहसित,
श्लीण, विकल, अपचित, उपहत, विज्ञाणे, लुक, र्यूनीविकली-कृत; 'i. in strength' श्लीणबल, नि:सत्व= ING, s. क्षय:, उहास:, अपचय:, अवसाद:; वैकल्यं,
न्यूनता, लोप:-

IMPALPABLE, a. अस्प्रत्य, अग्राद्य, स्पर्ज्ञाब्यक्त, इंदि-यागोचर, अञ्चक, अतिसूक्ष्म.

IMPARITY, s. वैषम्यं, भेदः, असाम्यं-

IMPART, v. t. दा 3 U, 1 P, प्रति-पद c., सम-च c. (अर्पयित), निक्षिप 6 P, संक्रम c., प्रह् c., वि-तु 1 P (with loc.), संस्ज् 6 P; सुवणिविकारा अपीती न सुवणमात्मीयेन धर्मेण संस्जीत (S. B. 431) 'do not i. to gold their properties'. 2 नि-आ-विद c., क्या 10, प्रकाश c., वि-ज्ञा c. (ज्ञापयित), ख्या 2 P or c. 3 संचर c., संक्रस c.

IMPARTIAL, a. अपक्षपातिन्, समिक्रिय, समर्शिन्, समृश्ति-भाव, उदासीन, मुक्तसंग, सबैसम, पक्षपातृशीन, न्यायवर्तिन्, न्याय्य, धर्म्य. =ITY, s. अपक्षपातः, धर्मैः, समता. निःसंगता, औदासीन्यं, न्याय्यता. =LY, adv. न्यायेम, निःसंगं, अपक्षपातेनः

IMPARTIBLE a. अविभाज्य, अवंटनीय.

IMPASSABLE, त. अगम्य, अलंध्य, दुस्तर, दुर्गम, दु-स्तार्थ, गहन, संबाध, संकट-

IMPASSIBLE, a. अ-नि:-चेतन, सुखदु:खाक्षम.

IMPASSIONED, त. अनुरक्त, अनुरागवत, रागान्वित, व-द्धभाव, सानुराग, शीःयाकृष्ट, आसक्तवित्त. 2 सरस, र-सिक, रागवुक्त, रागिन्न; 'what an i. strain' अहो रागपरिवाहिणी गृतिः (S. 5).

IMPATIENT, a. (For) डत्सुक, व्यम, सोस्कंठ, प्रसित, उत्कः; See Eager. 2 (Of) असह, असहन, असहन, असहन्, असहिन्नु, असहिन्नु, असिन, कालहरणाक्षम, अमर्केण, असितिका. = Ly, adv. अपूरि, सोस्युकं, व्यमं,

सवियं, अक्षांत्या. - IMPATIENCE, s. अश्वीरता, औन् त्युक्यं, व्ययता, व्यक्तंत्रा, अक्षमा, असहत्वं.

IMPAWN, v. t. See PLEDGE.

Імредсн, v. t. भिभुज् 7 A, 10, अभिश्वंस् 1 P, अपबद् 1 U, आधृष् c. — EB, s. भिभ्योगिन्-योक्तृ m. — MENT, s. भीभयोगः, अभिश्वंसनं.

IMPECCABLE, a. अपाप, निर्देशि.

IMPEDE, v. t. ६५ 7 U, प्रतिबंध् 9 P, वि प्रति-हन् 2 P, नि-व्व c., हर्नभ् 9 P or c., बाध् 1 A, कुंठयति (D.). —IMPEDIMENT, s. वित्र:, प्रत्यूहः, अंतरायः, व्याधातः, उपरोधः, प्रतिबंधः; See Obstacle.

IMPEL. v. t. नि-म-टर्-युज् 10, प्रवृत् c., प्रोत्सह् c., डिक्ति c., प्रेर् c., नृद् 6 P or c., प्रणुद्, प्रजुद् 10, कृष् 1 P: See DRIVE. —LENT, s. प्रवर्तक:, प्रस्क:, प्रोत्साहक:, प्रभादक:

IMPEND, v. i. आ-प्र-लंब् 1 A, उपित लंब्. 2 उनम् 1 P, समा-पत् 1 P, प्रत्या-सद् 1 P, उप-स्था 1 U, उ-पागम् 1 P, निकटे-समीपं-वृत् 1 A or स्था; 'an untimely storm i. s' उन्तमत्यकालदुर्दिनं (Mr. 5); 'a drought is closely i. ing' अनावृष्टिः संपयते लग्ना (P. I. 7). —ENT,-ING, a. उपस्थित, आसन्न, निकटवर्तिन्, उपनत, उन्नमत्.

IMPENETRABLE, a. अभेव, अच्छेव, अपवेदय, गहन, दुर्गम. 2 कांट्रन, बजमय (यी f.); 'darkness i. by the sun' अभानुभेषं तमः.

IMPENITENT, a. अनन्श्विन, अनन्तापिन, खेद-पथा-न्या-र्शन, अनन्ततः - IMPENITENCE, s. अनन्तापः; अनन्त्रायः, अखेदः; कठिनता, कठीरता.

IMPERATIVE, a. आज्ञापक, ओर्ज्ञाक, नियोजक, विभायक, प्रचारक. 2 अविचार्य, अवश्यकर्तञ्य, अनुपेक्ष्य;
'i. mood' लीट, आ्ज्ञार्थः. —LY, adv. अवश्यमेव.
IMPERCEPTIBLE, a. अस्पष्ट, अञ्यक्त, अविभाज्य,
अगोचर, अगम्य; 'i. to the senses' इंदियागोचर,
क्रेदियातीत, अर्ताद्विय; 'i. to the eye' अपत्यक्ष,
प्राक्ष, नयनागोचर; 'i. difference' अतिसूक्षः भेदः.
—IMPERCEPTIBLY, adv. अञ्यक्तं, अगोचरं, अलक्षितं, निभृतं-

IMPERFECT, a. अपूर्ण, अपरिणत, असंपन्न, अपक, असमात, असमय. 2 ग्यून, विकल, लुत, हीन, सदोष, स-च्छित, जनावयन, विकलेंद्रिय, विकलांग; 'i. memory' विकल, स्कृतिः; 'i. comparison' लुसोपमा. 3 (I. tense) लक्. = 10N, s. दोषः, छित्रं, रंभं, अगुणः, द्यणं, कछंकः, वैकल्यं, ग्यूनता, हानि f., क्षतिः f., अप-यांति f. = LY, adv. असंपूर्णं, असम्यक्, विकलं.

IMPERFORATE, a. नीरंभ, अस्छित्र.

Imperial, a. महेश्वरीय,महाराज-अधिराज-in comp.; 'i. rule' आधिराज्यं, चज्रवित्तवं

IMPERIL, v. t. See ENDANGER.

त, सावलेप; 'in an i. tone ' सावलेप, तर्जयंग्या गिरा, उन्दर्त, साटोप: = NESS, s. इपै:, अवलेप: उत्ते-क:, औद्धग्य: See Pride.

Imperinable, a. अनंशर. अक्षय-व्य, अक्षयिन, अविनाशिन, अन्यय, अजर, अक्षर.

IMPERMEABLE, a. अपवेदय, अभेष.

IMPERSONAL, a. अकर्तृक, अकर्तृबाच्य; ex. by भाव:; 'i. verb' भाव वार्य.

IMPERSONATE, v. t. चेतनवत उपचर् 1 P (with loc.). 2 Feign, q. v.; 'i. ed Râma' गृहीतरा-मरूप:-वेज्ञ:

IMPERTINENT, a. वियात, अशिष्ट, प्रगल्भ, धृष्ट, अविनीत, दु:-कु-दीलि. 2 अपस्तुत, अप्रकृत, अप्रासंगिक (की र्र.); असंगत, असंबद्ध, निष्पयोजन, अनर्थेक. 3 पराधिकारचर्चक, अध्यापारेषु व्यापारं कुर्वत. -Lv, adv. अविनयेन, धृष्टतया, प्रगल्भं, अप्रस्तृतं. -IMPERTINENCE, ६. अविनयः, प्रागल्भं, धृष्टता, अशिष्टता, वैयात्यं. 2 अपस्तृतत्वं, असंबंधः, अनन्वयः, असगतता. IMPERTURBABLE, a. अक्षीभ्य, निविकार, समवृत्ति-बुद्धि; अपारिष्ठव.

IMPERVIOUS, a. दुभेंय, दुष्त्रवेश्य, अमेदा. 2 गहन, निविड, अगम्य, संकट, संबाध, नीरंध्र.

IMPETUOUS, a. तीन, चंड, तीक्ण, उम्र, मनत, अविमृदय कृत, वेगवन, सरभस. 2 संरितन, साहसिन,
अमर्षण, साहसिक (की f.), असमीक्ष्यकारिन, नीक्षणकर्मन्. — LY, adv. वेगन, महावेगन, सवेगं, टमं,
ससंरंभं, तीक्णं, साहसेन, सरभनं, तरसा. — NESS,
— IMPETUOSITY, s. वेग:, सं-आ-महावेगः; चंडता,
सरंभः, तीव्रता, साहसं, अमर्थता, रभस् n., रभसः.

IMPETUS, s. बेग:, सं-आ-वेग:, गित-ज्ञिक्त f.; (fig.) प्रेरणा, प्रचेदना, प्रोत्साहनं.

IMPINGE, v. t. आहन् 2 U (usually A), समाप-त 1 P, संघट्ट 1 A.

IMPIOUS, a. अभक्त, अधार्मिक (की f.), अपुण्यक्षील, अधार्मिन्; दृष्ट, पापिष्ठ, असाधु. = NESS,-IMPIETY, s. अभिक्त f., अधर्मैः, पापं, दुष्कृतं, धर्मेलीपः, देवनि-दा, धर्मेहीनता, असाधुता, दुष्टताः

IMPLACABLE, a. अहाथ, अचल, अज्ञाम्य, अज्ञामनीय, अत्रोषणीय, अनाराध्य, अप्रसाय, असात्वनीय. 2 दीघे- अति-देषिन्; 'i. hatred' आमरणांतिक वैर, दीघेंद्रे- यः, बद्धवेरं.

IMPLANT, v. t. नि-भा 3 U, विलिख 6 P, निरुद्ध c., प्रति-नि-ष्ठा c. (-ष्टापयति), प्रतिवत् 1 P, निखन् 1 P; 'as if i. ed in the heart' प्रत्युतेव ... अंतर्निखानेव च (Matt 5); 'so many are the thorms of anxiety i. ed in the heart' तावंतीपि विलिख्यते इर्षये बोक बाकवान (H. 4).

IMPLEMENT, 8. उपकरणं, साधनं, इपस्करः, सामग्री,

IMPLICATE, v. t. संबंध् 9 P, संक्षिष् c., लिए 6 P, संक्ष्ण् 6 P, संक्ष्ण् c.; 'he is i. ed in many crimes' अनेकरापैिंडिप्येत, अनेकरोषास्तरिमन् संक्षाताः. =10N, s. संबंधः, संसर्गः, समन्वयः, अनुवंगः. IMPLICIT, a. निर्धिवाद, अवैकल्पिक-असौंक्षयिक (की f.); विचारानपेक्ष, अवितर्कित, अनाशंकित, अनिवारित; 'better by i. ly.' =LY, adv. अवितर्क, अनाशंक, असंशयपूर्व, अविचार्य, निःशंक, निर्धिवाद, निर्धिकर्द्य.

IMPLORE, v. t. प्र-अभि-अर्थु 10 A, याच् 1 A, स-विनय-सांजलि-याच् , अनुनी 1 P, आराध् c., प्र-सद् c. —INGLY, adv. बद्धांजलि a., पादयाः पतित्वा, सप्र-णिपात, सविनयः

IMPLY, v. t. मूच् 10, ध्वन् c., वच् desid. (विवक्षति), भंग्या व्यंज् c., उप-लक्ष् 10, बुध् c. 2 (As meaning) प्रति-इ c., युत् c., गम् c., अभि-धा 3 U; See MEAN; 'these senses are i.'ed' एते अथाः प्रतीयंते (S. B. 33); oft. by अथं, गभं in comp.; 'words i. ing censure' निंदार्थं वचः.

—ED, a. बिवक्षितः प्रतीत, उपलक्षित, भंग्या मूचित, ध्वनित; 'i. sense' ध्वनिः, फलितं, फलित-ध्वनित गभित-अथं:.—ICATION, s. विवक्षा, उपलक्षणं-णा, भंगी f., व्यंजना, अनुमानं.

IMPOLITE, a. आज्ञाष्ट, असभ्य, माम्य, दुर्मयोद, असु-जन, दुःज्ञील, अनार्य, अविनीत, अदक्षिण.

ІΜΡΟΙΙΤΙΟ, α. अनीतिज्ञ, नयानभिज्ञ, अबुध, अविवेष-क, अविज्ञ, असमीक्ष्यकारिम्, अमितमत्. 2 अहित, सा-पकार, अनथावह, अनिष्टकर (शी.), असमीक्ष्यकृत, व्यायविरुद्ध. = ALLY, adv. असमीक्ष्य, अनीतिज्ञवन्, अविषार्थ. = IMPOLICY, ε. दुण्यः, अनयः, अनीति f. ІΜΡΟΝDERABLE, ІΜΡΟΝDEROUS, α. अगुर, लघु, निर्मार.

IMPORT, v. t. (देशांतरात्) आनी or आह or आवह 1 P. 2 सूच् 10, बुधू с., उहिंद्य 6 P, यूत् с.; See IMPLY, MEAN. 3 गुरुतया संबंध् 9 P or अवलंब् 1 A. = s. (I.s.) विदेशीयपण्यानि, विदेशाजहञ्याणि, बहिर्देशागतवाणिज्यहञ्याणि. 2 अर्थः, भावः, अभिपायः, आश्चयः, उद्देशः, विवक्षाः, 'of like i.' नुल्यार्थः, समानार्थः 3 गुरुत्वं, गौरवं. = ANCE, s. महत्त्वं, गुरुत्वं, गौरवं, प्रभावः, गरिमन्-महिमन् क. 2 उत्कवंः, दश्वति f., प्रतिष्ठा, प्रतिपत्ति f., गौरवपदं; परम-ज्य-पदं. 3. अभिमानः, दर्षः. = ANT, a. महत्त्र, गुरु, अलघ्, गुरु्वंथः. = ANTLY, adv. गुरुत्वा, परमं. - ANTON, s. देशांतरादानयनं. 2 आनीतहञ्याणि.

IMPORTUNE, v. t. निर्वेशन प्रच्छ 6 P or पार्थ 10 A or याच् 1 A, अनु-निर्-वंध् 9 P, अनु-रुष् 7 U, अतिपायेचया डाइज् c. or आवस c.; 'being i. ed पुनः पुनेश्वानुबध्यमानां (Ka. 69). -ACY, -ITY, a. निर्वेभः, अतिनिर्वेभः, अतियाचना-प्राधेना, नित्यप्राधेना, आग्रहः. -ATE, a. निर्वेभनील-पर, आग्रहेन, अति-याचके-प्राधेकः, 'i. demand' अतिनिर्वेभः. -ATELY, adv. साग्रहे, निर्वेभन, पुनःपुनः, सनिर्वेभे-

IMPOSE, v. t. निश्चिष् 6 P, नि-विश्च c., न्यस् 4 U, नि-आ-धा 3 U, आ-समा-रुइ c. (रोपयति), स्था c. (स्थापयति), नियुज् 7 A, 10; 'i. upon' बंच् 10, विम-रुस् 1 A; See CHEAT. =ING, a. गोनीये-योतिन्, गुरुपभाव, विस्मयावह, अझूत, विस्मापक, भव्य, प्रकांड, महातेजस. =ITION, e. प्यासः, आरोप:-पणं, स्थापनं, निवेशनं 2 करः, शुल्कः-रुकं 3 छुलं, कपटं, रुभः; See Fraud.

Impostor, s. धूर्त:, বানিক:, বৰক:, দনাকে:, কিন-ব:. 2 (In religion) ধর্ম-বেজিন্ m., ভিনবুলি:; See Hypogriff.

IMPOSTURE, 8. वंचना-नं, छदान् n., दंभ:, कपटं, माया, विपलंभ:, अतिसंधानं, प्रतारणाः, See Fraud.

Impossible, a. अज्ञास्य, असाध्य, असंभव, अक्तरणी-य, दुष्कर; gen. ex. by न ज्ञाक् pass. – Impossi-BILITY, s. अज्ञास्यता, असाध्यता. 2 असाध्यं, असं-भव:; oft. ex. by ज्ञाज्ञाविषाणं-ग्रंगं, खपुष्पं, गगनकुसुमं. Impost, s. कर:, जुल्क:-ल्कं; बिहः, राजस्वं, राजभागः. Imposthume, s. विद्रिध:.

IMPOTENT, a. निर्वेल, दुर्बल, अञ्चल, निःसत्व, 868
FEEBLE. 2 क्लीब, पुस्त्वहीन, नपुंसक, निष्पोहष. 3
निष्प्रल, निर्ध्यक, व्यर्थ, वृथा-मुधा- in comp. = Ly,
adv. दुर्बल निर्विय, निःसत्व. = IMPOTENCY, s. दीबेल्यं, निःसत्वं, वीर्योभावः, क्लीबता, अपौह्यं, पुंस्त्वाभावः, वैक्कव्यं.

IMPOUND, v. t. गोष्ठे नि-अव-रुष् 7 U or रक्ष 1 P. IMPOVERISH, v. t. निर्धेनीकु 8 U, दिश्रीक, धनं नज्ञ c. or क्षि c. 2 वीय-जार्कि-इ 1 P or नक्ष् c. —ED, α. निर्धेन, सीणधन, परिक्षीण, गतिवभव, नहार्थ, दिशिकृत, अकिंचन, गत-प्रचलित-विभव; See Poor. — MENT, s. दारिशं, धननाज्ञ:-क्षयः, परिक्षीणता.

IMPRACTICABLE, a. असाध्य, अश्वन्य, दुष्कर, असं-भव, अनुपपाय, अकार्य.

IMPRECATE, v. t. য়াব্ 1 U, आ-স্কুর্ 1 P, मই 1, 10 A, अभিরাस্ 1 P. =10N, s. য়াব:, আনীয়া:- মান, अभিয়ামন, নালি f. =0BY, a. আদ্দীয়াক, অনিছাবিবিন, য়াবেদম.

IMPREGNABLE, a. अजय्य, अरुंघ्य, दुर्जय, दुराक्रम, अनाक्रम्य. 2 गहन, दुर्गम, अगम्य.

IMPREGNATE, v. t. মিছ 6 P, নি-আ-°, সন্ধিত্ 6 P; ভ্রাত্ 5 P or c., ভ্রুড় 5 A, তুর্ 10. 2 (Make pregnant) নৈ: মিছ, গম মহ c. or ভবের c., মান্তা ক্র প্রক্রিক স্থানিক স্থানিক

बूर्ण-गर्थ- in comp. 2 आपन्नसस्त्रा, गर्भवती. =10N, श. सेक:, निषेक:, गर्भाषानं

IMPRESS, v. t. नि-भा 3 U, न्यस् 4 U, निविश्व C.; पदं ग्रह c., निष्ठा c. (निष्ठापयति), चित्तनिष्ठ- व. इ 8 U; संस्कृ; (इदये) पदं कृ, स्थानं लभ् 1 A (in the mind). 2 अंक् 10, चिह्न 10, मुद्र 10; See below. 3 : 1 P, every 1 P; See ATTRACT. - s. Hall अंक:, चिह्नं, लक्षणं. = ED, a. मुद्रित, अवगाढ, अंकित; निवाशित, निष्ठ-स्थ-in comp.; 'i. in the mind' इटयस्थ, वित्तनिष्ठ; 'deeply i. on the ground' अवगाढा (भूमी) (S. 3). =ION, s. अंकर्न, चिह्नं, मुद्रा, अंक:. 2 संस्कार:, चित्तसंस्कार:. 3 अनुभव:, बुद्धि f., मति र्., मतं. 4 परिणामः, उत्पन्न, संस्कारमध्यं फलं; oft. ex. by अंतरं, अवकात्तः, पदं with लभ् or मह; तदलब्धपदं हदि शोकंघने (R. viii. 91), हेंभेतरं चेतिस नोपदेश: (R. vi. 66) 'made or left no i. on the heart &c '. 5 आधातिषद्धं, केट:. -IVE, a. इदयहारिन्, इदयंगम, चित्ताकर्षन्, हृदयस्य श.

IMPRINT, v. t. मृत् 10, अंक् 10, न्यस् 4 U; See IMPRESS.

IMPRISON, v. t. कारायां-कारागृहे-निक्षिप 6 P or बंध 9 P or निरुध 7 U. 2 बंदिमाई मह् 9 P, आ-सिध् 1 P, बंदीक 8 U. - MENT, s. कारावास:, कारानिरोध:, काराबंधनं-प्रवेदा:, निरोध:-धनं, बंधनं, आसेध:, प्रमह:, बंदीकरणं.

Імрвовавце, а. असंभव, अघटनीय, दुर्घट, अनुप-पृष्ठा, 'it is i.' नैतुदुपप्यते, संभवित от घटते. —Імрвовавіцту, з. असंभवः, अनुप्पत्ति f., असंगित f. Імрвовіту, з. अञ्चिता, अनुजुता, असारत्यं, काप-टघं, कौटित्यं, ज्ञाठ्यं, जिझता, खलता; See Fraud. Імрвомрто, а. आकिस्मक (की f.), अयत्नपूर्व, अधितितपूर्व. — adv. पूर्वेषितां विनाः

IMPROPEE, a. अयुक्त, अनुचित, अनुपपन्न, अनहें; oft. by क्र-अ pr., i. union 'असंगतिः, कुयोगः = Lx, adv. अयुक्तं, असम्यक्, अस्थाने, अनुचितं, अनुपपन्नं; tacting i. 'अकृत्यकारिनः = IMPROPRIETY, s. अनीचित्यं, अन्यायः, अयुक्तता, अनुपपिन f. 2 (Of conduct) अविनयः, कुचरितं, अमर्यादा, दुधरितं, अ-कार्यं, अपचारः, मर्योदातिकमः

IMPROVE, v. t. डत्कृष् 1 P or c., संस्कृ 8 U, डजिंत-अयस्त्वं-नी 1 P or पाप c., टप-षि 5 U, भद्र-तर-भेयस्-a. कृ; शुध् c., भम्ज 2 P or c., पतिसं-समा-धा 3 U (as faults). =v. i. सं-वि-अभिबृध् 1 A, उपिष pass., वृद्धि-उप्ति-उत्तर्भ इ-या 2 P or गम् 1 P or पाप 5 P, भेयस्-भइतर-a. मृ; 'has i. ed in health' अस्ति विशेषः; 'to i. in knowledge' वियों अर्ज 1 P or अधिगम् or आए.

डपचयः, उदयः, अभ्युदयः, आगमः, आधिक्यं, बृंहणं. 2 भेयस्त्वं, भवतरत्वं, वरीयस्त्वं. 3 शोधनं, प्रतिसमा-भानं; 'i. in knowledge' विद्यागमः, ज्ञानोपचयः; 'i. in health' विशेषः.

IMPROVIDENT, a. अदीर्घनृष्टि, अदूरदिशिन्: See
IMPRUDENT. = LY, adv. असमीक्ष, अविमृत्य- IMPROVIDENCE, s. अदीर्घ-अदूर-दृष्टि f.

IMPRUDENT. a. अनयज्ञ, अनीतिमत, अविज्ञ, अवि-चक्षण, अनीतिज्ञ, अन्भिज्ञ, अमृतिमृतः, अदीर्घ-अदूर-दृष्टि, अविमश्य-असमीक्ष्य-कारिन, अदुरद्शिन, अवि-वेकिन, निविवेक, असावधान. 2 (Of acts) अवि-मृश्यकृत, अनवहित; better by 'i.-ly '. -LY, adv. अविमार्य, असमीक्ष्य, अविचार्य, अनालीचितं, अटीर्घरष्ट्या, निर्विवेकं, अविज्ञवत, अविवेकितया, साह-सेन, सावेगं, ससरंभं. - IMPRUDENCE, ह. अदीर्घ-अद्र-दृष्टि र्., अपूर्विचता, असमीक्षा-क्षणं, अविमर्ज्ञः, अविवेकः, अविचारः. 2 अविनयः, दुर्णीति f., दुर्णयः IMPUDENT, a. धृष्ट, वियात, प्रगल्भ, निर्रुड्ज, अविनीत, दार्विनीत, निष्त्रप, लज्जा-त्रपा-त्रीडा-हीन, प्रौढ, प्रति-भावत. -LY, adv. धृष्टवत्, प्रगल्भं, निर्लङ्जं, वैयात्येन, धाष्ट्रचैन. -Impudence, s. धृष्टता, धाष्ट्रचै, वैयात्यं, प्रागुहभ्यं, अविनयः, अलज्जा, निर्लज्जता, प्रतिभा-भानं-IMPUGN. v. t. प्रत्या-ख्या 2 P, विरुध् 7 U, निरा-कृ 8 U, अधरीक, प्रत्यादिश 6 P; See CONTRADICT. 2 अपबद् 1 A, विपरीतं वद्, निंद् 1 P, दोषं ग्रह् 9 P. IMPULSE, 8. प्रवर्तनं, प्रणादनं, प्रवृत्ति f., प्रचादनं-ना, प्रोत्साहनं-नाः ' sudden i. ' आकस्मिकी प्रवृत्तिः, वेगः, सं-आ-वेग:. 2 हेत्:, कारणं, निमित्तं, प्रयोजनं -Ім-PULSIVE, a. प्रवर्तक, प्रणोदक, प्रोत्साहक, प्रचोदक. 2 आवेगज्ञील, सहसापवार्तन्, वेगानुवर्तिन्, संरंभिन्; ' pray, don't grow i.' सहसा-आकिस्मकवृत्या कर्मण प्रवर्ति-तं नार्हेसि. -LY, adv. सहसा, आकस्मिकप्रवृत्त्या.

IMPUNITY, ८. दंडाभावः, दंडमुक्ति f. 2 अनवायः, अनपकारः, अस्रति f., अहानि f., अनाज्ञः, अहिसा, अपीडा; 'with i. (to oneself)' अपकारं विना, स्वयमक्षतेन, आत्महानि विना.

IMPURE, a. अशुद्ध, अशुष्ध, अपवित्र, अनिर्मल, समल, अमेध्य. 2 गर्ध, निय, करमल, कुत्सित. 3 पांसल, व्यिमचारिन. =LY, adv. अपवित्रं, अशुचित्त. =ITY, =NESS, s. अशुचित्तं, अमेध्यता. 2 मल:-लं, अशीचं, कालुष्यं, किहं, मलिन्यं, अपह्रव्यं, %ee DIET. 3 गर्धाता, नियता. 4 पांसलता, लंपटचं, व्यिमचारः.

IMPUTE, v. t. आहह c. (रोपपति), संबंध 9 P, ब्र्व c., प्रसंज् c., निश्चिप 6 P; See ASCRIBE. 2 अप-परि-वद् 1 U, आ-अधि-श्विप, निंद् 1 P; See CEN-SUBE. =ATION, e. (Act) आरोप:-पणं, कल्पना, संबंध:, प्रसंगः; 'i. of a crime ' दोषकल्पना, दोषा- क्षेप:, दूषणं, अपवादः, कलंकः, परि(री)वादः; See Calumny.

In, prep. Gen ex. by loc.; अंतरे, मध्ये, in comp.; with verbs by नि pr. 2 (Denoting instrument, manner, time, direction) ex. by instr.; 'i. great intimacy' महता लेहेन; 'i. six days' बढहेन; 'i. a short time' अचिरण, अचिरात; 'i. breadth' विस्तारेण; 'drives i. a chariot' रथेन याति-चरति; 'i. a joyful mood' आनंदेन; 'i. order' क्रमण, क्रमशः; 'i. small quantities' अच्पश्चः; 'i. the same manner' तद्वत, तथैव; 'i. as much as 'यतः, यहमात, यत, oft. by abl. or instr. of abstract nouns; See Because; 'i. as much as it arises from ignorance' अवियासूलत्वातृ.

INABILITY, s. असामध्यं, दौर्बल्यं, अज्ञानि f. INABSTINENCE, s. अस्यमः, अनिग्रहः

Inaccessible, a. अगम्य, दुर्गम, दुरासद, दुष्प्राप, दुरारीह, गहन, विषमस्थ.

INACCURATE, a. अयथार्थ, अनृत, अतथ्य, अगुद्ध. -LY, adv. अयथार्थ, अन्यथा.

Inaction, Inactivity, इ. आलस्यं, अनुयोगः, निव्योगारत्वं, कार्यहेषः, औदासन्यं

INACTIVE, a. अलस, निर्मापार, निरुवम, अन्यवसाय; See IDLE: ' to be i. ' उदास 2 A.

INADEQUATE, a. अक्षम, अयोग्य, असमर्थ, अपर्यात, अनुचित, अनुक्ष्प.

INADMISSIBLE, a. अग्राह्म, अनुपादेय; 'i. into society 'अपाकेय, अपाक

INADVERTENT, a. अनवधान, प्रमादिन, प्रमत्त, उपे-क्षक, निरवेक्ष, असमीक्ष्य-सप्तमादं-कृत. =LY, adv. स-प्रमादं, निरवेक्ष, अनवधानात्, असमीक्ष्य, असावधानं. =INADVERTENCE, s. प्रमादः, उपेक्षा, अनविक्षा, अनवधानं.

Inalienable, a. প্ৰতিষ্ঠব, প্ৰন্থহাৰ্থ. Inamorata,-Inamorato, s. See Lover.

Inane, d. रिक्त, जून्य, अ-नि:-सार. Inanimate, a. अ-वि-चेतन, नाणहीन, निर्जीव.

INAPPLICABLE, a. अनुपयोज्य, अनुपपन्न, अयोग्य,

INAPPLICATION, s. आलस्यं, अमुयोगः, कार्यनिवृत्ति f., अप्रवृत्ति f., अमनोयोगः, अनभिनिवेदाः

INAPPOSITE, INAPPROPRIATE, a. अयोग्य, असंग-त, अमस्तत, विरुद्ध.

INAPPREHENSIVE, a. निःशंक, अकृतोभय, वीतभय-INAPTITUDE. s. अपानता, अयोग्यता-

INAPTLY, adv. अहथाने, असंगतं.

INARTICULATE, a. अध्यक्त, अस्पड, अस्फुट, अध्यक-

पद-वर्ण-अक्षर. =LY, adv. अस्पष्टं, अव्यक्तं; गृहदवाचाः Inartificial, अ. अकृतिम, सहजः

INATTENTIVE, a. अनवधान, निरपे(वे)क्ष, अना-सक्त, उपेक्षक, मंदादर, प्रमक्त, प्रमादिन, अनवहित, अ-निविष्टिचित्त, ज्यूयहृदय. —LY, adv. सप्रमादं, अनवधा-नेन, प्रमादतः, असमीक्ष्य, अविमृदय, निरपेक्षं. —INAT-TENTION, s. अनवधानं, अनपे(वे)क्षा, उपेक्षा, अनादरः, अननुरागः, अमनीयोगः, प्रमादः, ज्यूयहृदयत्वं. INAUDIBLE, a. अधाव्य, कर्णागोचरः; 'i. weeping?' नि:शब्दरोदनं.

INAUGURATE, v. 6. अभिषिच् 6 P, अधिकारे निविद्यु c. 2 प्रति-ष्ठा c. (प्रतिष्ठापयित), संस्क्र 8 U, उपक्रम् o., आ-रम् c. (रमयित). = 10N, s. अभिषेकः, प्रतिष्ठापन, संस्कारः; उपक्रमः

INAURATE, See GILD,-ED.

INAUSPICIOUS, a. अज्ञुम, अमंगल, अमह, असल्याण (ণা f.). =LY, adv. अज्ञुम, अज्ञुमलग्ने

Inborn, Inbred, a. सहज, नैसर्गिक-स्वाभाविक (की f.), स्वभावज, अंतर्भवः

Incalculable, a. अगण्य, संख्यातीत.

Incandescent, a. पञ्चलन, दस्ता, अत्युष्ण. -Incandescence, s. अत्युष्णता, दसंदता.

INCANTATION, s. मंत्र:, अभिचार:, योग:, मंत्रप्रयोग:, माया; ' to use i. s ' मंत्रे: वज्ञीकृ 8 U or मुद्दृ c., अभिमंत्र 10 A, अभिचर c.

Incapable, a. अक्षम, असमर्थ, अज्ञन्त, अपर्यात, अ-नुचित, अयोग्य.

Incapacious, a. अष्यु, अविपुत्त, अविज्ञाल, सं-कट, संवाध-

Incapacity, s. असामध्यें, अञ्चल्ति f., अनर्हता, अ-योग्यता, अपानता. 2 मेधाभाव:, बुद्धिहीनता.

INCARCERATE, -ION, See IMPRISON, -MENT.

INCARNATE, a. मूर्त, मूर्तिमन्, देहवत्, शारीरिन्, शारी-रबद्ध, देहिन्, सशारिर. 2 अवतारिन्, मनुष्यरूपधारिन्, गृहीतदेह, मनुष्यरूपेण अवतीर्ण. = ION, s. अवतारः; शारिधारणं, देहमहणं, मूर्तिमना, सशारीरता; better by (a.); See EMBODY also.

Incase, v. t. માંહે नि-धा 3 U or निविश् c. 2 पि-धा, আৰু 5 U, आ-परि-बेह c., परि-आ-च्छद् 10.

INCAUTIOUS, त. असमीक्ष्य-अविमृत्य-कारिन, साहसिन. 2 अनवधान, प्रमादिन, प्रमत्त. — INCAUTION, s. प्र-माद:, असमीक्षा; See INATTENTION.

Incendiary, s. गृह-अगार-दाहिन m. = Incendiarism, s. गृहदाह:.

Incense, s. धूप:, तुरुष्कः, पिडकः, सिद्धः, यावनः (olibanum); यक्षधूप:, सर्जरतः, रातः, सर्वरसः; 'artificial i.' वृक्षपूप:, कृत्रिमधूपकः -v. t. धूप् 1 P, 10, धूपेन वास 10. 2 दित्जू c., दृदीपू c., सं-

भुभ 10, क्षम c, क्रभ c., प्रकृप c.; See Enrage. -- Indensory, s. भूपपान-भाजनं

INCENTIVE, अ. प्रलोभनं, प्रचोदनं, प्रवर्तनं, बन्तेजनं, भो-त्साहनं, प्रत्णं, प्रणोदनं, डट्बोधकं 2 कारणं, निभिन्तं, प्रयोजनं, हेतुः. = व. प्रवर्तक, प्रचोदक, &c.

INCEPTION, 8. SICH:, SURH:

INCERTITUDE, 8. विकल्प:, शंका, अनिर्णय:.

Incessant, a. सतत, अविरत, अनवरत, अविष्ठित्र, अविश्रात, प्रसत्त. =Lv, adv. अनवरत, सतत, अजस्त, अविष्ठेद, अश्रात, सवैदा, प्रसत्त, विरतर, अभीक्ष्ण.

INCEST, इ. क्यभिचार:, अगस्यगमनं; oft. by गमनं; 'i. with a mother' मातृगमनं; स्वस्यगमनं, &c. —vous, a. अगस्यगामिन्, व्यभिचारिन्; 'i. son' गुरुतत्थगः; मानगामी-

Inon, s. अगुल:; 'not even an i. ' न रेखामात्रमि, नाल्यमिद: ' by i. es ' अल्पाल्प, अल्पज्ञ:.

Inchastity, s. व्यभिषारः; असतीत्वं, पांसुलता (of women).

INCHOATE, a. डपकांत, अचिरप्रारब्ध. 2 असंपूर्ण. -ION, 8: डपकम:, प्रारंभ:.

INCIDENT, 8. वृत्तं, वृत्तांत:, व्यतिकर:, प्रसंग:, संगति f., घटनाः 2 उपाख्यानं, प्रासंगिककथाः - AL, a. प्रासंगिक-आन्तंपिक-आगृतुक-आकिस्मक-आपतिक,-तैमित्ति-क (की f.), आहार्य, आगृतु, अपस्तृत, अप्रकृत; 'i. cause' आगृतुकार्णं, कार्यनिमित्तं - ALLY, adv. प्रसंगत:, प्रसंगवज्ञात्, यदृष्ड्या, कथाप्रसंगन, कार्यकार्णंतः, दैवात, आगृतुकतयाः

Incinerate, v. t. भहमसान्त्र 8 U, भहमीक.

Incipient, a. आरब्ध, डपकांत; प्रथम, अग्र,, पुरोगामिन्-

INCISE, v. t. & 7 P, 257 6 P, 78 1, 5 P; See Cut. =10N, s. & 3c;, 474; 847, 445.

INCITE, v. t. प्रवृत् c., प्रोत्सह् c., प्रेत् c., प्रचृद् 10, प्रणुद् 6 P or c., डर्जुज् 10; (anger &c.) उद्दीप् c., उत्तिज् c., संपुक्ष् 10. 2 आ-समा-धस् c. — ATION,—MENT, s. प्रोत्साहनं, प्रचोदनं, प्रवर्तनं, प्रेर्णं, उत्तेजनं. 2 Incentive, q. v.

Inclement, a. निष्ठुर, कर्कता, निष्पुण, निर्देष. 2 (Of weather) उम, कटोर, रूक्ष, असीम्य, तीक्ण, तीन, प्रचंद. 3 वात्वृष्टिमन्. – Inclemency, s. अदया, सकारुष्य, रूक्षता, कदता

INCLINE, v. i. नम् 1 P, अव-आ°-,ननीम् 1 P. 2 प्रवण-a. भू; 'favourably i. ed towards her by (her) penance' तपसा तत्मवणीकृत: (K. IV. 42); gen. ex. by सील in comp.; 'i. ed to favour' अनुमहत्त्रील; or by इष् 6 P, बांक् 1 P; by मनस् or काम with inf. form, or by desid. forms. =v. t. आ-अव-नम् o. (नमयति), भावृज् 10. नमीक. 2 प्रवणीक. प्रवत o., नि-वद-संबद् 10,

पोत्सह c., भेर c.; See INCITE. = s. इस्सिंपणी or अवसिंगी भूमि:, प्रवणा भूमि:. - ATION, s. प्रवृत्ति f., प्रवाह:, प्रावण्यं; gen. ex by घीलता-स्वं or आलु-ता-त्वं in comp. or by desid. forms; 'i. to fall' पत्तवािलता, पत्यालुता, पिपतिषा. 2 भावः, अभिलाषः, इच्छा, कामः, छंदः, छंदस् गः, रुचि f., चित्तप्रवृत्तिः; 'following one's own i.' कामचारिन्, स्वच्छंद, स्वरवृत्त्म, कामचार, स्वेर, स्वेरिन्. 3 आ-,नित f.; 'i. of a planet's orbit to the ecliptic' परमापमः. - ED, «. नत, आवर्षित. 2 प्रवांतत, प्रवण, in comp., जील or आलु in comp. or by desid. forms.

INCLUDE, v. t. परिप्रह 9 P, अंतर्गेण 10, समाविज्ञ c. अंत: कल 10, परिसमाप-अभिन्याप- 5 P, प्रतिसं-इ 1 P; gen. ex. by अंतर with भ-गम-पत 1 P or go 1 A (with nom. of what is included). 2 आ-धा 3 U, ध 10, आ-टा 3 A, गर्भ in comp. -ED, a. अंतभीवित, अंतर्गणितः परिगृहीत, अंतर्भत, अंतर्गत, अंतर्वेतिन, समाविष्ट, सहित, अवांतर, गर्भित, अभिन्यातः गर्भ in comp.; 'i. space ' अंतराल:-लं, अभ्यंतरं; 'those persons i.' तात्ररान समाकलय्य, तैर्नरै: सह. -ING,-INCLUSIVE, a. परिप्राहिन, अभि-ब्यापक; oft. by सह, or सहित a.; 'both days i.' द्यमाभ्यामापे दिनाभ्यां सह. उभयदिनसहितं: 'then enter a hermit with two others (three i. himself)' ततः प्रविज्ञत्यात्मनातर्तामा वैखानसः (S. 1). -Inclusively, adv. साकल्येन, अश्वेषण, स-हित. - Inclusion, s. अंतर्भाव:, अंतर्गणना-नं, स-मावेज:-जनं, परिग्रह:, अभि-,न्याहि री., प्रतिसंहार:. Incognito, a., adv. प्रचन्न, अलक्षित, प्रचन्न-

Incognito, a., adv. प्रच्छन्न, अलक्षित, प्रच्छन्न गुत-रूप; प्रच्छन्नं, गुत-अलक्ष्य-रूपेण, निभृताकारेणः

INCOHERENT, a. असंगत, असंबद्ध, अनन्वित. —LY, adv. असंगतं, अनन्वयं. —INCOHERENCE, s. असं-बंध:, असंगति f., अनन्वयं:, असंदर्भ:.

Incombustible, a. अदाह्य, दुर्दाह्य.

Імсоме, s. आय:, उदय:, आगम:, धनागम:, अर्थ-प्राप्ति f., धने।दय:

Incommensurate, a. अतृत्य, असमान; अवनुरूप; अपर्यात, न अलं.

Інсомморе, v. t. पीढ़ 10, किश् 9 Р, आयस् с.; 'don't i. yourself ' अलमायासेन. – Інсомморіов, а. अनुपयुक्त, स्थाप्य. 2 केश-पीडा-कर (री f.), असुखद, डपराधिन.

Incommunicative, a. बाग्यत, मितकाच, मितकथ, भाषणविरक्त, संलापविमुख (धी f.).

INCOMPARABLE, a. अतुल, अनुपम, अद्वितीय, निर-पम, अप्रतिम, अप्रतिरूप, अनुपमय.

INCOMPASSIONATE, a. निर्धृण, क्रूर, नृशंस, निर्देय;

INCOMPATIBLE, a. See INCONSISTENT.

INCOMPETENT, a. अज्ञक्त, असमर्थ, अयोग्य, अकर्म-क्षम, अनलकर्मीण. -Lx, adv. अयोग्य, अञ्चामवन. -INCOMPETENCE,-cx, s. अक्षमता, असामध्य, कार्योक्षमता, अपर्यापि f.

Incomplete, a. अपूर्ण, असमात, अनिध्यत्र, साव-श्रेष. 2 विकल, न्यून, छुत, हीनांग, न्यूनावयव, लुतावयव, असमग्र. = LY, adv. अपूर्ण, सावशेषं, अपूर्यातं, वै-कल्येन, असमस्तं, = NESS, s. अपूर्णवा, असमाति f. 2 वैकल्यं, न्यूनता.

Incomplex, Incomposite, a. अमिश्रित, अ-संकीर्ण, शद

Incomprehensible, Inconceivable, a. अ-ज्ञय, अगस्य, दुर्बोध, अर्षित्य, अविभाज्य, अग्राह्म, अ-बोधगस्य, अतक्षे, अधीगस्य, बोधातीत; इंद्रियानीत, अर्तीदिय, इंद्रियागीचर

Inconclusive, a. अनिर्णायक, अप्रमाण, अनिश्रायक. - LY, adv. अप्रमाण, प्रमाण विना, अनिर्णायकत्वेन.

Inconoruous, a. असंगत, विरुद्ध, असंबद्ध, अनुप्पायलप्तः, a. असंगत, विरुद्ध, असंबद्ध, अनुप्पन्त .— NESS,—Incongruity, s. विरोधः, असंगति f., अनुपप्पित्त f.; oft. by क्ष-कः, See Congruous. Inconsiderate, a. असमीक्ष्य-अविमृश्य-कारिन, अविवेकिन, अविमर्शिन, साहसिन, प्रमन्त, असावधानः, 'an i. deed 'साहसं.— Ly, adv. अविमृश्य, असमीक्ष्य, अविचार्य, सहसा, निर्वेविक, सरभसं, अनालाधितं, निरवधानं, प्रमादतः, साहसेन.— NESS, s. अविमर्शः, अविवेकः, असमीक्ष्यकारिन्वं, अविचारणा, असमीक्षाः

INCONSISTENT, a. असंगत, विरुद्ध, विरोधिन, अ-संबद्ध, अनिवत, विसंवादिन, विगीत, विपरीत; परस्पर-विरोधिन-विरुद्ध, परस्परपाहत, संकुल, पूर्वोपरिविरुद्ध, क्रिष्ट; oft. ex. by विसंवद्द 1 U, विरुध् pass., विग-वद; See Consistent also. -LY, adv. विरोधेन, विरुद्धं, विसंवादेन, परस्परिवरुद्धं. -Inconsistence, oy, s. असंगति f., असंबंधः, अनन्वयः, विरोधः, वैपरीत्यं, विभेदः, असाइत्यं, विसंवादः, विप्रति-पत्ति f., परस्परविरोधः, विरोधोक्ति f.

Inconsolable, a. अज्ञारण, निर्विनोद, शोकाकुल-Inconsonant. a. See Inconsistent.

Inconstant, a. अहिथर, अदृढ; चल, चंचल; तरल, लोलमति, चलचित्त. - Inconstancy, s. अह्थेय, तरलता, चंचलत्वं; See - CKLE, - MESS.

Incontaminate, a. অন্ধৰ্ণক, অৰুধিন, দৰিদ Incontestable, Incontectebre, a. নিবি-ৰাহ, অধিকাণ, অসন্যাক্ষ্যক, নি:নিইছ, নুনিধিন

वाद, अविकार्य, अमत्याख्येय, निःसदह, सुनिश्चतः
INCONTINENT, a. असंयत, अवित्ति, अजितिहिय,
व्यभिचारिन्.—INCONTINENCE, s. असंयमः, अदमः,
अयमः, अजितिहियत्वं, व्यभिचारः, लोपटम्पं, इहियादमः.
INCONTENT, a. अनुपयुक्त, अनुचित, अपसीत,
अयोग्या, अहित, अस्यक्दरकेष्ठक्षदः (री.)। केष्वदः

दु:खावह, उपरोधक, दु:खद, — Інсонувивнов, ३. अयोग्यता, अनीबित्य, अनुमयोगः, अपर्याप्त f. 2 क्रेशः, असुखं, उपरोधः, पीडा, आयावः, आयाव-क्रेश-हेतु:-कारणं. -v. t. इप-द्रभ् 7 U; बाध् 1 A, पीइ 10; See Convenience.

INCONVERSANT, a. অন্দিয়, অবিল; অন্থানে.
INCORPOBATE, v. t. संদিশ 10, संहत् 2 P, संपुज्
7 U, 10, संहज् 6 P, संक्षिष् o., एक्षीक् 8 U.

– v. i. एकीभू, संवज्-संयुज-pass. – ION, s. संयोग:,
संक्षेत्र:, संनिभ्यं, संसर्गै:

INCORPOREAL, a. अज्ञारीरिन, विदेह, निरवयव-

Incorrect, त. अजुद्ध, अजुिष, सदीष, दोषवत्. 2 अ-सन्य, अयथार्थ, वितथ; 'i. in conduct ' दुकृष, दु-राचार. =LY, adv. निथ्या, अन्यथा, अतथ्यं, अयथार्थ; अजुद्धं. =NESS, इ. अज्ञीचं, अजुद्धता, असत्यता, ६६०. Incorrigible, त. अज्ञीस्य, असमाधेय, ज्ञिक्षातीत, असास्य, अप्रतिसमाधेय.

Incorrupt, a. अदुष्ट, शुन्ति, पवित्र, शुद्ध. = NESS, e. श्विता, शुद्धताः

Incorruptible, a. अनारय, अदूष्य, अक्षय.

INCREASE, v. i. वृध् 1 A, वि-सं-प-पिरे, एष् 1 A, सं-ऋध् 4, 5 P, ह्रसाय् 1 A, आ-पे 1 A, वृद्धि या-इ 2 P or गम् 1 P or प्राप् 5 P, प्र-ठप-िष pass., मुई 1 P, (मुम् ई सहजं तेजो हिविष्व इविभ्रंजां R. x. 79), प्रहह 1 P. 2 विस्तु-वितन्-pass., वि-प्र-स्स 1 P. = v. t. वृध् c., एष् c., ऋध् c., आप्य c., स्साय c. (स्सावयति), आगम् c., बृंद्द c., वृद्धि नी 1 P, प्रहह् c., प्र-डप-िष 5 U. 2 विस्तु c., वितन् 8 U, प्रसः c. = s. वृद्धि-स्सीति-समृद्धि f., ठप-प्र-चय:, वर्धने, आप्यायनं, बृंदणं, कन्नति f., विस्तारः, आधिक्यं. = ING, a. विधिष्णु, प्रचीयमान, प्रोहिन; See Grow.

INCREDIBLE, a. अश्रद्धेय, अविश्वास्य, प्रत्ययातीत, वि-श्वासान्हें, अतिप्रत्यय-विश्वास, अपमाणभूत.

INCREDULOUS, a. अभद्रालु, अमत्ययित्, संकासील, अविश्वासञ्चील. =LY, adv. सार्शकं, अमत्ययेन. =IN-CREDULITY, s. अमत्ययः, अभद्रा, अविश्वासः.

INCREMENT, See INCREASE (&.).

Incriminate, v. t. अभियुज् 7 A, 10; See Accuse.

INCUBATE, v. i. अव-स्था 1 A, अंडानामुपरि सांविश् 6 P, अंडानि पुष् 1, 9 P. =ION, s. अंडपोषणं-

Incubus, s. कुस्बम:, दु:स्बम:.

Inculcate, v. t. अनु-, बास 2 P, उपदिश्व 6 P, (चने) निविद्य c.; शिक्ष c.; See Impress.
Inculpate, v. t. See Censure.

INCUMBENT, a. अवस्तिन; आधित, उपरिस्प के अ-वर्यक; oft. ex. by pot. pass. part. or अर्द 1 P. - s. अधिकृत:, नियोज्यः, वृत्तिमुख् ..., वृत्ति-भौगिन-धारिन ... Inous, v. t. भज् 1 U, आधि 1 U, आप 5 P, लभ्
1 A; आवह 1 P, उत्पद् c.; gen. ex. by इ-या2 P, गम् 1 P &c. with object, by pot pass.
part., और 1 P or और, योग्य, माजनं, पान, in
comp.; 'he i. s blame' बाच्यतां याति, दोवभाजन-दोषभाक्-दोषपान-भवति; 'i. s debt' ऋणं करोति; 'you will only i. sin' पापमेवाग्ययाः;
'i. s a penalty' दहयो भवति, दंडमहैति.

Incurable, a. असाध्य, अज्ञाननीय, दुरुपचार, अप-तिकार्य, अपरिहार्य, असमाध्य, निरुपाय.

Incurrous, a. अनुत्सुक, अजिज्ञासु, अकुत्हित्-

Incursion, s. अवस्कंद:-दनं, अभिव्रव:, उपव्रव:, आ-क्रम:, अभिप्रयाणं, अभिग्रह:; 'to make i. s' अव-स्कंद 1 P, अभिद्र 1 P; See Attack. - Incursive, a. उपव्रविन, उपद्रविन.

INCURVATE, v. t. नम् c., आवृज् 10, सृज् 6 P, आकुंच् c. = ION, s. आ-,नित f., आकुंचनं.

Indebred, a. कणिन, कणमस्त-बद्ध. 2 टपकृत, अ-नुगृहीत, कृतोपकार; 'I am i. to fortune' दैवेना-नुगृहीतोहिम.

INDECENT, a. मान्य, अश्लील, अवाच्य, अथाव्य. 2 अविनत, विनय गून्य-रिहत, निर्मर्योद, अतिक्रांतमयांद-विनय; भिश्चिष्ट, असभ्य, शिष्टाचारविरुद्धः 3 अयुक्त, अभ्याय्य, लञ्जाकर (शि.), निय, निर्लेज्जः =Lv., adv. गिंहतं, अश्लीलतया, अविनयन, अमर्योदं, अयुक्तः =Indecency, a. अश्लीलता, प्राप्यताः 2 अविनयः, अमर्योदा, अश्लिलता, मर्योदातिक्रमः 3 अयुक्तता, अनुप्यशि , नियता, गर्धता, अन्यायः, कुरीति , अनीति , अन्याः, कुर्शालं, अपचारः.

Indecision, s. संदेह:, अनिर्णयः, अनिर्धारणं, विक-रूपः, संक्षयः, अनिषयः, वितर्कः, आक्षंका, द्वापरः. 2 विकल्प-वितर्के-ज्ञीलता, संदिग्ध-अस्थिर-मतित्वं, चल-चित्रता, लील्यं, चंचलता.

Indecisive, a. संदिग्ध, अनिर्णात, अनिधात, सविक-स्प, अनिर्णायकः 2 विकल्प-वितक-संदेह-ज्ञील, अस्थर-संदिग्ध-लोल-मित,-धी,-बुद्धि,-चिन, अनवस्थित, चल-चिन्त, दोलायमान्चिन्त; See Fickle. =1x, adv. अनिधित, सर्वदेह-

Indeclinable, a. अन्यय, अविकार्य, अविभक्तिकः; 'an i. word' अन्यय:-यं, निपात:.

INDECOROUS, INDECORUM, See INDECENT.

INDEED, adv. नूनं, खलु, किल, नाम, वस्तुतः, परमा-र्थतः, सत्यं, तस्वतः, अर्थतः, भुवं, तावत्, हि, एव.

INDEFATIOABLE, a. अक्कांत, अश्वांत, अविवण्ण, म-होत्साह, बहुभमक्षम, अनिर्विण्ण; See Assiduous. Indefensible, a. अरक्षणीय, अमृतिपादनीय, अनुत्तर.

INDEFENSIBLE, a. अरक्षणीय, अमृतिपादनीय, अनुत्तर. INDEFINITE, a. अनियत, अनिश्चित, अनिर्दिष्ट, अलेखित. INDELIBLE, a. अक्षर, साधत (ती f.), अनारंग्न, अ- Indelicate, a. मान्य, अञ्चल. 2 अविनीत, अश्विह, असन्य, अयन्तः, 800 Indecent.

INDEMNIFY, v. t. (खार्त) पूर 10, निब्क् 8 U, निस्तू c., अपाइ, प्रतिक, शुध् c., प्रमृज् 2 P or c., क्षेमं प्रतिवि-धा 3 U. — INDEMNITY, s. क्षति-हानिप्रण, क्षतिनिक्कृति f.-निस्तार:, अपकारशुद्धि f., प्रतिकलं, क्षेमप्रतिविधानं, योगक्षेम:; 'a paper granting i.' अभयपर्व, रंडाभयपर्व.

INDENT, v. t. दंतुरीक्क 8 U, भंगुरीक्क; अनुक्रकचं छिट् 7 P or अंक् 10. - ATION, s. भंग:, छेद:, भंगुरी-करण: - ED, a. दंतुर, दंतुरित, भंगुर, सभंग, अनुक्रकच, - URE, s. प्रतिज्ञा-नियम-पनं.

INDEPENDENT, a. स्वाधीन, अनायन्त, स्वायन्त, स्वतंत्र, आत्मायन्त, आत्मायन्त, आत्मायन्त, आत्मायन्त, अत्वतंत्र, अपरायन्त, अत्वतंत्र, अपरायन्त, अत्वतंत्र, अपरायन्त, अत्वतंत्र, अपरायन्त, अत्वतंत्र, अवर्षत्र, स्वैर्वृत्ति, स्वैर, स्वैर, स्वैर, स्वैर, अत्यादिम्, अत्वर्षत्र, अत्वर्षत्रण, अत्वयंत्रण, स्वेच्छाचारिन्, See Free; 'i. of 'विमुच्य, विहाय, विना; See Except, तिरपेक्ष, अनपेक्ष, in comp., वाद्यानिमन्तिरपेक्षमि स्वाभयं कार्यं भवति (S. B. 508) 'i. of external causes' &c. —LY, adv. स्वातंत्र्यण, स्वैरं, स्वेच्छया, स्वच्छंदं, अनायन्तं, यद्च्छन्या, यथेष्टं, यथाकामं, स्वतंत्रं, अन्यनिरपेक्षं. —INDEPENDENCE, s. स्वातंत्र्यं, आत्माधीनता, अपरवज्ञता, अपारतंत्र्यं, स्वाच्छंदं, स्वैरता, यद्च्छा.

INDESCRIBABLE, a. अकथ्य, अतिकथ, वाग्विमबाति-वृत्त, वर्णनातीत, वर्णनाविषय, अवर्णनीय, अनिर्वाच्य; oft. by क:-का-कि-with अपि; काप्यभिष्ट्या तयोरासीत् (R. I. 46) 'an i. splendour' &c.; 'the splendour of that pair is simply i.' कि क-ध्यते श्रीरुभयस्य तस्य (K. VII. 78).

INDESTRUCTIBLE, a. अक्षय्य, अनश्वर, अनाश्व, अ-विनाशिन, अजर, अक्षयिन

Indeterminate, a. अनियत, अनिर्देष्ट, अनिर्णीत, संदिग्ध, सविकल्प, अलक्षित; अपरिमित. -ION, s. Indecision, q. v.

INDEX, s. सृचि (ची)पनं, सृचि-ची f., निघंदुः, अनुक्रमणिका. 2 प्रदेशि (श्र) नी, दश्चेकः: 3 (Indicative of) ex. by ज्ञापक-सृचक-गमक-a., तदेव
गमकं पांडित्यवैदरूपयोः (Mal. 1) 'that only is
the i. of wisdom and skill'; See Indicate.
India, s. भारतं, भ(भा)स्तवर्ष, जबुद्दीपः: =InDIAN, a. भारतीय, भारतदेशीय.

INDICATE, v. t. स्च् 10, ग्रन् ०., वि-अंज् 7 P or ०., गम् ०. (गमयति), प्र-निर्-दिश् 6 P, प्र-दृश् ०., वृध् ०., प्रकटीक 8 U, आविष्क, निक्ष् 10, प्रकाश् ०., शा ०. (शापयति), नि-आ-विद् ०., लक्ष् 10, निर्वेष् 2 P or ०., अभि-धा 3 U; अवगम् ०., प्रति-इ ०. (प्रस्पाय-यति), पिशुनयति (D.). — ION, इ. सक्षणं, चिक्कं, लिंगं,

गितं. 2 (Act) प्रकाशनं, निर्देशः, प्रदर्शनः =IVE, =ORY, a. दर्शकः, गमकः, स्पन्नः, स्पेतकः, स्पेतकः, वाष-कः, ज्ञापकः, निर्देशकः, वोषकः, पिश्चनः; 'i. of equal love' नुल्यानुरागिपशुनं (V. 2); 'i. mood' स्वार्थः. INDICT, v. t. अभिग्रज् 7 A, 10, अपवद् 1 A. =MENT, s. अभिग्रज् 7 मिश्रोशंसनं, अभिगोगपनं.

INDIFFERENT, a. सामान्य, मध्यम, विगुण. 2 समभाव, समबुद्धि, समदृष्टि, समदृष्टिंच, समप्रक्षे, तटस्थ,
अपक्षपातिन्, निःसंग, मुक्तसंग. 3 निरपेक्ष, अनपेक्ष,
निरादर, अनिभलाव, निरिभलाव, निरीह, निस्यह, विरक्त,
निरुत्तुक, अव्यया; 'to remain or be i. ' उदास्
2 A or उप-इंक्ष् 1 A, किमिन्युदासते भरताः (Mal.1);
(in good sense) माध्यस्थ्यं अवलंब् 1 A, माध्यस्थ्यमिष्टेप्यवलंब्र्वेथे (K. I. 52). - LY, adv. निरपेक्षं, निरत्सुकं, निरिभलावं. 2 मध्यमतया, सामान्यतः.
- INDIFFERENCE, s. औदासिन्यं, माध्यस्थ्यं, विरक्तिः, वैराग्यं, अनिभलावः, अनपेक्षा, अनिहा, अस्यहा, निः
स्यहता, निरीहता, निःसंगता, ताटस्थ्यं. 2 भमादः, उपेक्षा, अमनोयोगः, अनवेक्षा, अनवधानं, अनादरः. 3
समभावः, अपक्षपातः, असंगः.

Indigent, a. दीन, दरिव्र, अधन, दुर्गत, निःस्व, अ-किंचन; See Poor. -Ly, adv. दीनवत्, सकार्पण्य, सदैन्यं. -Indigence, s. दैन्यं, दारिशं, निर्धनता, दुर्ग-ति ति, दुःस्थिति ति, निःस्वता, अकिंचनत्वं.

Indigenous, a. स्वदेशोद्भव, स्वदेशीय, स्वदेशाजात.
Indigestion, s. अजीर्ण, अपाकः, अग्निमांचं, मंदाग्रिः, अन्नविकारः, अन्नापरिपाकः. = Indigestible,
a. दुष्पन, दुर्जर, अज्ये

Indianant, a. कोपाकुल, इद्धमन्यु, समन्यु, सरोष, संरभिन, कुपित, अतिकुद्ध, अतिरुष्ट, जातामर्ष, संजात-कोप, दीसकोप. =Lx, adv. सरोष, सकोप, सामष, सको-ध. =Indianation, s. मन्युः, संरभः, कोपः, रोषः, क्रोधः, अमर्षः, रुष्टु र., प्रतिधः, क्रथ् र., गुरुकोपः

Indignity, इ. अप(व)मानः, परिभवः, अवज्ञा, अ-नादरः, उपेक्षा, अवधीरणं-णा, तिरस्कारः, धिक्कारः; See Disgrace, Insult, also.

Indigo, s. नीलं; (plant) नीलीं, काला, की-तिकका, यामीणा, मधुपणिका, दंजनी, भीकली, तृत्था, ब्रोणी, दोला, नीलिनी, मेला, तणी-

Indirect, a. अनुजु, वक्ष, कुटिल, जिद्य, परीक्ष; 'i. tax'; परीक्षकर:; 'i. hint' वक्षीक्त f., भंग-भाषणं, वक्षभणितं, भंग्युक्तः, भंगि-पा f. =Lx, adv. भंग्युक्त्या, वक्षोक्त्या. 2 वर्ष, कुटिलं, अनुजु, असरलं, तिर्युक्त, तिरस्

Indiscrenible, a. अप्रत्यक्ष, अन्यन्त, अवृष्टिगीचर.
Indiscrent, a. अविमृत्य-असमीक्ष्य-कारिन, अविचक्षण, अदूरद्शिन, अविवेचक, अनीतिक्ष, अमतिनत्,
विवेकहान-जूप्य, अनवहित. — LV, adv. अविमृत्य,
असमीक्ष्य, अविचार-असमीक्षा-पूर्व-

-INDISCRETION, s. अधिवेकः, अविचारः-रणा, असमीक्षाः, अविज्ञता, अविमर्जाः, असमीक्ष्यकारिता- लाः अनवधानं, प्रमादः, अनविक्षाः

Indiscriminate, a. आविविक्त, निविद्योष, अपरि-च्छित्र, अपृथक्त. 2 संकुल, संकीण, अञ्चवस्थत. —Ing,—Ive, a. अविवेकिन्, अविद्योषक, निविवेक. —Ion, s. अविवेकः, अविचार:-रणा, अपरिच्छेदः, अविज्ञानं.—Lx, adv. अविविक्तं, निविद्योष. 2 संकुल, संकीण, अक्रमण, कमं विनाः

Indispensable, a. अवश्य, अपित्याज्य, अपित-हार्य, अवश्यकार्य; 'an i. duty 'नित्यकर्म.

Indispose, v. t. विरंज् c., विमुखीक 8 U, अहर्षि-विर्ति-त्याद् c. or जन् c., प्रतिकूल-व. क्वः, न प्रवृत् c. 2 अस्वास्थ्यं जन् c. —ED, व. विरक्त, विमुख-पराङ्मुख (खी f.), अनिच्छ, अननुक्ल, देषिन, प्रतिकृत, अप्रवृत्त, अनिम्लाषिन् 2 अस्व (मु)स्थ, अस्व (मु)स्थ ज्ञारीरः 'severely i.' वलवदस्वस्थ ज्ञारीरः —ITION, s. विरक्ति f., विरागः, अहषि f., विमुखता, अनिच्छा, अनीहा, अप्रवृत्ति f., अस्व f., पितकूलता. 2 अस्वास्थ्यं, असुस्थता, ज्ञारीरास्वास्थ्यं.

Indisputable, a. See Incontestable.

Indissoluble, a. अभेच, दुभेच, अलंघ्य; सुन्द, नृदबद्ध, ससंहत. 2 अहाव्य, अलरणीय.

Indistinct, त. अञ्चल, अस्फुट, अस्पष्ट, अपनाज्ञा, अपत्यक्ष. 2 संकुल, संकीण; 'an i.speech' स्लिष्टं, अविस्पष्टं. –LY, adv. अञ्चलं, अस्पष्टं. –NESS, s. अञ्चलि f., अस्पष्टता.

Indite, v. t. ভিল্ 6 P.

Individual, ३. व्यक्ति f., पुरुष:, एकजन:, अवयवः - a. हयक्तिगत, अव्यापक, अह्यापिन, एक. - ITY, ३. व्यक्तिता, अव्यापकत्वं, व्यक्तिः. 3 १थक्तं, पार्थक्यं, ममता. - LY, adv. एकैकज्ञः, मत्येकज्ञः, एकैकं, प्रत्यवयवः, अवयवज्ञः, १थक १थकः

Indivisible, a. अविभाज्य, अभेषा, अनंश्य, निरवयव. Indocile, a. अविनेय, अवश्य, अविधेष, अवश्य, दुर्दम, दुर्दान, अवर्थन, अवायत्त, स्वैरिन, स्वच्छंद. Indocibenate, v. t. See Advise.

INDOLENT, «. तदिल, अलस, तदाल, मंद, निरुषम, ख्योगविरक्त, कार्यदेषिन, कार्यविमुख (खी र् .), निष्टेर, निरुत्साह, जड, मंदक्रिय. – LY, adv. निरुपम, अलसवत, मंदतया. – INDOLENCE, ३. तदा, आलस्य, तिद्वी र् ., मंदता, जाडचं, अनुषोगः, कार्यविमुखता, अनुस्ताहः, कार्यदेषः:

Indomitable, a. दुर्दम, दुदौत, अदस्य, अग्रुण्य. 2 अदीन-अकूपण-चेतस्, अन्युत्साहवत्, टरसस्य.

Indubitable, a. असंदिग्ध, सुनिधत, अनाश्चंत्र्य, नि:संज्ञाय; See Certain.

INDUCE, v. t. 21-1 1 P, 127 c., 35-14-43 10, 15-17 19, 17-18 c., 17 c.; 56 INCITE. 2 21-

कृष् 1 ए, प्र-वि-सुभ् e., ह 1 P; oft. ex. by causal forms. 3 उत्पद् c., जन् c. (जनयित), सं-डद-भू o., आवह 1 P. 4 प्रवृष् o. — MENT, s. प्रोत्साहन, प्रवर्तन, अनुनयः; प्रवोदनं 2 कारणं, हेतुः, निमित्तं, प्रलोनं, अलुनयः; प्रवोदनं 2 कारणं, हेतुः, निमित्तं, प्रलोनं, अल्वाहः. — INDUCTIVE. — INDUCTION, s. अनुमानं, अपवाहः. — INDUCTIVE, a. आनुमानिक (की f.). INDUCT, v. t. धर्माधिकारे नियुज् 7 A, 10. — ION, s. प्रतिष्ठावनं.

INDULGE, v. i. MI-HIN pass., MIHTH-FATA- a. H 1 P (with loc.); सेव् 1 A, भज् 1 U. -v. t. डप-,लल 10, उपच्छंद 10; अनुग्रह 9 P, तप c., तुष् c.: अन-वृत 1 A, अनुरुष 4 A, अनुवि-धा 3 U, अनु-प्रविद्या 6 P. पर 10. 2 अन-ज्ञा 9 P, अन-मद् 1 A, अन-मन 4 A, क्षम 1 A, 4 P, डपेक्ष 1 A, न विरुध् 7 U, न संयम् 1 P, न निप्रह् 9 P, न निष्ध् 1 P. -ENCE, s. आसक्ति f., निराति f., सेवा, आसंगः; जीलता-आलता- in comp. 2 अदम:, अनिषेध:, असं-यमः, अनिग्रहः, अप्रतिरोधः 3 तीषणं, तर्पणं, अनुवर्तनं, लालनं, उपच्छंदनं, अनुरोधः, अनुविधानं, अनुवृत्ति f., अनुवृत्तं, छंदीनुवृत्तं. 4 प्रसादः, अनुग्रहः; अनुज्ञा, अनु-मित f. =ENT, a. सदय, अनुप्रहज्ञील, अनुप्राहिन, अनुकल, अनुकंपक, करुणात्मक. 2 छंदोनुवर्तिन्, छंदानु-रोधिन, अनुविधायिन्. -ENTLY, adv. सानुरोधं, छंदो-न्रिधन, सदयं, सानुप्रहं, सकारण्यं-

INDURATE, v. t. घनीक 8 U, नृदीक, संहन् 2 P. -v. i. घनीभू. -ION, s. घनीकरणं, काठिन्यं, घनी-भाव:, घनताः

Industry, ८. डवमः, उवोगः, व्यवसायः, अध्यवसायः, कस्मेशीलता, कार्यप्रसायः, चेष्टा, क्रिया. कार्योभिनिवेशः, कर्मशीलता, कार्यप्रसान-प्रवृत्ति र्रः, अभ्यासः, अनालस्यं, परिभमः, आ-प्र-यासः, सोवोगताः =1008, व. उविमन, ख्योगिन्, व्यवसायिन्, सोवगन, सोवोग, सोत्साह, अन्स्स, कार्यासन, कर्मशील, कर्मनिष्ठ, कर्मासन, कर्मश्रुर, क्रियापरायण, अतंद्रित, उद्युक्त, उद्यत, कर्मप्रसित. =1008Lx, adv. सोयमं, सोवोगं, सोत्साहं, सप्रयत्नं, प्रसर्त्त, अभिनिवेशेन.

INEBRIATE, v. t. मद् ८., मद् उत्पद् ८. =ED, व. मत्त, खीव, मदोन्मत्त, उत्पद. =ION, s. मदः, मादः, कत्मादः, क्षीवताः

INEFFABLE, a. See INDESCRIBABLE.

INEFFECTIVE, INEFFECTUAL, a. निष्कल, विकल, क्यार्थ, मोघ, निर्धक, निष्मयोजन 2 निष्कल, असमर्थ, अक्षम, असिद्धिकर (री f.), निष्प्रमाव, अविधवतः See Frutters. —Ly, adv. निष्कल, व्यर्थ, मुधा, वृष्पा, निर्धकं, निर्वेलं. —INEFFICACY, s. अम्रभावः, अक्षमता, अञ्चर्षिक f., असामध्य, ज्ञाकिहीनता, वैकल्यं, मोघत्, व्यर्थता, अन्येकत्वं. —INEFFICACIOUS, a. अम्रभावः, अक्षमा, असम्यं तेजोहीन, अम्बल. 2 मीघः

nerronear, a. अनुपयुक्त, कार्यक्षेत्रं, अनलंकर्मीण, अयोग्य, अकार्यसाधक. 2 अपवलः

INELASTIC, a. हिथंतिस्थापकत्वहीन.

Inblegant, a. স্বন্ধীনন, অগ্নীন, সম্বন্ধ, শবিনীন; See Indecent. - Inblegance, s. অলাৰত্ব; সন্থানা, &c.

INELOQUENT, a. बागपटु, अवाग्मिन्.

INEPT, a. अयोग्ब, अनुचित, अनहें 2 मूट, मूंखें, बालिशः INEQUALITY, s. वैषम्यं, असाम्यं, विषमता, विभेदः, असाह्ययं, भित्रताः

INEQUITABLE, a. अन्याच्य, अधर्म्य, न्यायविरुद्ध. INERT a. जर. विशेष, अनेष, अनुल, गतिहीत, ति

INERT, a. जड, निश्चेष्ट, अचेष्ट, अचल, गतिहीन, निश्चल, अचेतन. 2 अनुयोगिन्, मंद, तंहिल, जड, अलस. —LY, adv. मंदं, जडन्त. —NESS, s. जाडचं, अचेष्टा, अनुयोगः, मंदता, आलस्यं, कार्यविमुखताः—INERTIA, s. निश्चलता, जाडचं.

INESTIMABLE, a, अनर्घ-र्घ, अमूल्य, अत्युःकृष्ट.

INEVITABLE, त. अपरिहान, अवस्यभाविन, अहार्य, अवस्यभाविन, अहार्य, अवस्यभाविन, अहार्य, अवस्यक, आनुपंगिक (की f.). - INEVITABLY, adv. अवस्य, नियतं, श्रुवं, एकांत in comp., (एकांतविध्वसिषु पिंडेषु R. II. 57).

INEXCUSABLE, a. अक्षम्य, असोढ्य, अमर्षणीय. 2 निरुत्तर, अनिवार्थदोष, निरुत्तरदेश.

INEXHAUSTIBLE, त. अक्षय, अक्षयिन्, अविनादय, अविध्वंतिन्, अनंत, अव्यय.

INEXORABLE, त. निष्ठुर, निर्नुरीध, अनाराध्य, अनम्य, अननुनेय, निर्नुकोक्ष, निर्देय, कठिण-पाषाण-हृदय, कठोरचित्त.

INEXPEDIENT, a. अनुचित, अयोग्य, अनहें, अनुपपनः
INEXPERIENCE, s. अनुभव:, अपहृतुद्धित्वं, अपरिणतमतित्वं, व्यवहारानभिज्ञता, अवहृद्द्शित्वं, = ED, a.
अपक्षबुद्धि, अपरिणतप्रज्ञ, अनभिज्ञ, व्यवहारानभिज्ञ,
अलपद्वश्वन, अवहृद्शित्वः

INEXPEBT, a. अकुश्वल, अनिपुण, अविदग्ध, अपटु, अदस्र

INEXPIABLE, a. अज्ञोध्य, प्रायधित्ताक्षम,अनिष्करणीय-INEXPLICABLE, a. अञ्चाख्येय, अगम्यार्थ, दुर्बोध, गहन, अबोध्य, दुर्गम-

INEXPRESSIBLE, a. अमृत्य, अन्ध्य; See In-DESCRIBABLE.

INEXTINGUISHABLE, a. अञ्चाम्य, अनिर्वाप्य.

INEXTRICABLE, a. दहतर, अनुद्वार्थ.

INFALLIBLE, a. अमीघ, अञ्चर्थ, निश्चतः 2 अप्रमाधीन, प्रमादाक्षम, अस्वलन्दील, अस्वलित-मति-बुद्धि, भ्रमान्द्दैः -- INFALLIBILITY, s. अप्रांति f., प्रमादाक्षमता, अप्रमादित्वं.

INFAMY, 8. अ-अप-यश्चास् n., दुष्कीति f., अंकीर्तिः,

यश्चस्कर (री f.), निया, बाच्य, कलंकावह, गर्झ, अतिदुष्ट, गर्हणीय. 4 (Of persons) दुष्कीर्तिमन, अयशस्त्रिक, अपयशस्त्र, स्थातगर्हण, अभिशास्त्र. = OUSNESS, See (s.).

INFANT, ८. बाल:, शिजु:, बालक:, स्तर्नधय!, स्तनपःपा:, अभेक:, दारक:, डिंभः, क्षीरपा:, स्तन-श्लीर-पायिन,
दत्तानज्ञय:; (all f. also). 2 व्यवहारायोग्य, अप्राप्तव्यवहारद्वा; 'i. state.' बालावस्था. — a.,-ILE,
-IVE, a. बालयोग्य, बालकीय, (s.) in comp.
— INFANCY, ८. बाल्यं, श्लेशकं, श्लिज्ञ-वाल-भावः,
बाल्यावस्था, शिजु-बाल-कालः. 2 प्रथम-बाल-अवस्था,
आरंभः, प्रारंभः. — INFANTICIDE, ८. बालहत्या,
श्लिज्ञवधः-हत्या. 2 बालहत् कः, बाल्यातकः.

Infantry, s. पत्तयः, पदातयः, पदातिकाः (pl.), पदातिबलं, पादातं, पत्तिभैन्यं

INFATUATE, v. t. मृह c., मद c., बुद्धि-ज्ञानं हन् 2 P or लुप् c. — ED, a. मूढ, वि-सं-परि-मूढ, विमोहित, हत-नष्ट-बुद्धि-ज्ञान, नष्ट-लुत-संज्ञ, बुद्धिश्रष्ट, मोहोपहत, उन्मत्त; 'i. by lust' कामांध, काममूढः— ING, a. मोहिन, मोहकारिन, मोहनः— ION, s. मोहः, वि-सं-मोहः, मूढता, मूखेता, बुद्धि-ज्ञान-लोपः-भंज्ञः-ना-ज्ञाः, विवेकहानि f-लोपः-

Infeasible, a. असाध्य, दुष्कर, असंभाव्य, अनिष्पादनीयः

INFECT, v. t. (अन्यस्मिन्) संचर् c., संक्रम् c., (रीगेण) संस्क् 6 P, रीगाकांत-a. कु 8 U. 2 दुष् c.
(दूषपति), श्रंक् c.; See Corrupt. = ED, a.
रेगार्षित-संस्ट-आकांत, संचार-संपर्क-संसर्ग-दुष्ट or
-वृषित. 2 दुष्ट, दूषित, श्रष्ट. = ION, s. संचार:, संक्रम:,
संसर्ग-संचार-संपर्क-स्पर्क-दोष:, रोगसंचार:-संसर्गः-संपर्क: 2 दोष:, दूषण. = IOUS, = IVE, a. संचारिन,
संसर्गिन, स्पर्क्षसंचारिन, संसर्गीय, सांसर्गिक (की f.).
INFECUND, a. बंध्य, निष्कल; See FRUITLESS.

Invelicity, s. असुखं, अकुज्ञलं, अक्षेमः, दुःखं; आपद-विपद् f.

INFER, v. t. अनु-मा 3 A, 2 P, सं-भू c., उन्नी 1 P, जह 1 A, तर्क् 10, अपवह 1 P, अवगम् 1 P; 'his dignity may be i. ed from his form' संभावनीयानुभावास्याकृतिः (S. 7); 'her very form leads (me) to i. her being superhuman' आकृतिरेवानुमापयत्यमानुषतां (Ka. 132). = ABLE, a. अनुमेय, आनुमानिक (की f.), तर्कसाध्य-गम्य. = ENCE, s. (Process) अनुमिति f., युक्ति f., अपोहनं, परामग्रीः. 2 (Result) अनुमानं, अपोहः, अपवाहः, तर्कः, अभ्यूहः, तर्कः निर्णयः-सिद्धांतः. = ENTIAL, a. आनुमानिक-आनुषीयिक (की f.), अनुमान-तर्के-सिद्धः

INFERIOR, a. उन, न्यून, अल्पीयसं. 2 नीच, हीन, नि-अप-कृष, अवर, अधर, जचन्य, अधम, अनुत्तम; अंक MEAN, 2 अधः स्था, निच, अधर, नीचस्थ, अध-

स्तन (नी f.). 4 गौण (णी f.), अप्रधान, उपसर्जन, अमुख्य; oft. by कु or दुर् pr.; 'of an i/caste' हीनजाति-वर्ण, दुवेण, कुकुल; 'i. in rank' अवर-पदमाक्; 'i. in age' क्नीयस्, अवरज, अनुज; 'it will be clear who is i. and who is superior' अधरोत्तरव्यक्तिभीवव्यति (M. 1); gen. ex. by परिहा pass. with abl. for 'to'; 'she is not i. to Sachî in majestic dignity' ओजस्वितया न परिही-यते श्रच्या: (V. 3). - s. अवरपदमाक्, हीनपदस्थः, अवरः. - ITY, s. न्यूनता, अनता, हीनता, अधरता, अवरत्वं, अपकर्षः, अप्राधान्यं, गौणता.

Infernal, a. नारक (की f.), नरकीय, नरकस्थ, निरयगत. 2 आसुर (री f.), राक्षस (सी f.); 'i. regions 'नरकः, निरयः; पातालं, अधोभुवनं, नागलोकः, भेतलोकः, नलिसञ्चन् n. -s. नरकविसन् m., नरकस्थः। Infertile, a. See Fruitless.

INFEST, v. t. ৰাষ্ 1 A, বদ-হৃষ্ 7 U, বদ-মু 1 A, বদ-ৰু 1 P, বদণীৰ 10, বদহল 6 P, ক্লিল্ 9 P. – ED, a. বদহছ, ৰাখিন 2 (নিন্দা) দীবন, সৃহ, আখিন; 'i. by wild animals ' খাদবস্তুত্ত.

INFIDEL, s. नाहितकः, अश्रद्धालुः, धर्मनिदकः, अनीश्वरवादिन् m., पाषंडः -a. अश्वर्धान, नाहितकवृत्ति,
अनीश्वरवादिन्, अविश्वासिन्, मिथ्यादृष्टिः -IIY, s. नाहितकता, अनीश्वरवादः, देव-धर्म-निदा, श्वाकाश्रद्धाः 2अशक्ति f., व्यभिचारः, विवाहसमयभंगःः 3 विश्वादधात-भंगः

Infinite, a. अनंत, अमेय, अमित, अपरिमित, अ-पार, निर्मयोद, निरवधि, निःसीम, अपर्यंत; 'an i. number' प्राध्य. —ITUDE,—Y, s. आनंत्य, अ-नंतता, अपारता, सीमाभाव:, असीमता. —LY, adv. अमित, अनंत, अत्यंत, अतीव, अतिमार्न.

Infinitesimal, a. अतिसूक्ष्म, अन्यंतसूक्ष्म.

Infinitive, s. सामान्य-साधारण-रूप, the technical name being तुम्त.

Infirm, a. दुर्बल, क्षीण, अञ्चल, अवसन्न, क्षीणबलसन्त-शक्ति; See Freele. 2 अस्थिर, स्वलित, अधीर, अन्दः; 'the step being i.' नातिस्थिरचरणसंचारस्य (Ka. 35). 3 जीणं, जरापरिणत, जरातुर;
जरठ. —ITY, s. दौर्बन्यं, अञ्चक्ति f., वीर्थ-शक्ति-हावि
f. 2 दोषः, छिद्रं, विकारः, अपराधः, वैकल्यं, अगुणः
3 व्याधिः, रोगः, आमयः. —Infirmary, s. आतुरशाला, रुग्णालयः.

INFIX, v. t. See FIX.

INFLAME, v. t. दीप c., सं-उत-प, ° उवल c., तप c. दह 1 P, सं-इंध् 7 A. 2 उत्तिज्ञ c., पोत्सह c., उदीप c. (as feelings); 'will only serve to i. his grief' संदीपना एव दु:खस्य (विनोदनीपायाः (U. 3); प्रकृष c., इव c., See Engage, Excite; 'i. ed with wrath' इद्धमण्यु, क्रीपञ्चलित

प्रदीत; 'i. ed with pride' समिद्धदंप; 'to be i.ed' उन्नेज् 1 P, दीप 4 A, दह-इंध-pass. — InFLAMMABLE, a. दाहा, ज्वलनदील, आशुज्यलनीय,
दाहात्मक. — Inflammation, s. तापनं दीपनं, दाहवं. 2 तापः, दाहः, ओषः. 3 (In medicine) पाकः; 'i. of the eyes' नेनपाकः; अस्थिपाकः, &c.
— Inflammatory, a. तापक, दीपक, दाहक, दीपन,
दाहिन, तापकारिन्. 2 दाहयुक्त-विशिष्ट, सदाह, सताप,
दाह in comp.; 'i. fever' दाहज्वरः.

INFLATE, v. t. ध्या 1 P, धि c., स्माय् c. (स्माव-यति), विस्तृ c., डद्-इन् 2 P; उत्सिष् 6 P or c., डन्मद् c.; 'i. with air' वातेन पू c. or पूर् 10, डच्छूनीक 8 U. = ED, a. ध्यात, स्मीत, ज्ञून, उत्सिक्त, डक्त, उन्मत्त; 'i. with pride' दपीध्यात, मदीखत, गर्वोद्धत; 'i. with air' वातकुक्ष, वातपूरित-पूर्ण. =10N, s. आध्यान, वातपूरण.

Inflect, v. t. नम् c., आवृज् 10, भुज् 6 P, कुंच् c. 2 विकृ c., रूपाणि आ-ख्या 2 P; 'the word is not i. ed' तच्छन्दस्य विभक्तचादिविकारा न जायते.
—ION, s. आ-,नित f., आवर्जनं. 2 विकार:, रूपं, विभक्तचादिकारों, कार्यं, विभक्तचादिकारों, कार्यं, विभक्त f.

INFLEXIBLE, a. अनम्य, अनावज्यं. 2 दृढ, काठिन, संहत; See HARD. 3 दृढ-स्थिर-संकल्प-मित-निश्चय, भीर. 4 कठोर, कठिणहृदय, निरन्तेष, निरन्तेषा, कूर. —INFLEXIBLY, adv. सुदृढं, दृढनिश्चयपूर्व, निर्विकल्पं, कठोरं, निरन्तेषेषं. —INFLEXIBILITY, s. अनम्यता, काठिन्यं, संहननं, कठोरता, धैर्यं, दृढसंकल्पत्वं. INFLICT, v. t. प्र-णी 1 P, पृतृत् ८., प्रयुज् 7 A, 10, आचर 1 P, वि-धा 3 U, कु 8 U, पृत् ८., आ-नि-धा; 'to i. pain on' दुःखे पृत् ८. or दुःखस्य पृदं नी 1 P; oft. ex. by कु or दा 3 U; 'i. punishment' दंबं कु or दा. —ION, s. प्रणयनं, विधानं, प्रवर्तेन, दानं, करणं; 'i. of punishment' दंबप्रपयनं, दंडाधानं.

INFLUENCE, ह. बलं, प्रभाव:, ज्ञाक f., सामध्यं, वज्ञ:कां, गुण:, प्रताप: 2 प्रतिष्ठा, गौरवं; वणं:, अधिकार:,
इत्कर्ष:, पद-स्थान-गौरवं-माहात्म्यं; 'under the i.
of 'वज्ञ, वज्ञ्य, विधेय, अधिष्ठित, आयस्त, अधीन, तंत्र,
&c. in comp.; 'under the i. of sleep ' निष्ठावज्ञविधेय; 'through the i. of love 'कामाधीनत्वात; 'planetary i.' महावेज्ञ:. =v. t. अधि-ष्ठा 1 P; प-म्
1 P, हज्ञ् 2 A (with gen.); वज्ञीकु 8 U. 2 प्रवृत्त
с., पेर ट., प्रोत्सह ट., प्र-नि-युज् 10, नी 1 P, आकृष् 1 P, ह 1 P; 'a fool has his mind i. ed
by the convictions of others ' सूढ: प्रपत्ययनैयबुद्धि: (M. 1); 'to be i. ed by 'वज्ञं गम्
1 P, विक्र pass., आयस्त-a. भू; 'not i. ed by
anger or passions 'अनायसी देशस्य, अवज्ञो वि-

ल, सप्रताप, रूब्धवर्ग, प्रतिष्ठित, सगौरव; महत्, गुरु, प्रवरु, प्रमास्त्रत्, प्रवरु, प्रमास्त्रत्, प्रवरु, प्रवरु, प्रमास्त्रत्, प्रमास्त्रत्, प्रमास्त्रत्, स्प्रताप, स्प्रापं, सगौरवं.

Influx, 8. आगम:, अंतः प्रवाह:-स्वरणः

Infold, v. t. वेष्ट् 1 A or c., आच्छद् c., पि-भा 3 U, कोनो नि-भा. 2 Clasp, q. v.

Inform, v. t. वि-ज्ञा c. (ज्ञापयित), नि-आ-विद c., ज्ञांस् 1 P, कञ्च 10, आ-ख्या 2 P or c., जुञ्च c., संदिश् 6 P, श्रु c., अवगम् c. (गमयित); See Tell. 2 (Against) आ-क्के 1 A, अभिगुज्ज 7 A, 10, अभिज्ञांस, आधृष् c. —ANT, s. विज्ञापक:, आनि-वेदक: ; ख्यापक:. —ATION, s. निवेदनं, विज्ञाप-तं, बोधनं, ख्यापकं: 2 वार्ता, प्रशृत्ति f., टर्दतः, शृन्तातः, समाचारः. 3 वि,-ज्ञानं, बोधः, प्रबुद्धता, अवगमः. 4 अभियोगः, अभिज्ञंसनं. —ER, s. सूचकः, पिशुनः, कर्ण(णे)जपः.

Informal, κ . अविधि, नियम-विधि-रीति-विरुद्ध, दःसूत्र. = ITY, s. अविधिः, नियम-विधि-विरोधः-भंगः,
अन्यवस्था, उत्क्रमः, अनियमः, अरीति f. = LY, adv.
विधि-नियम-विरुद्धं, अयथाविधि-

Infeinge, v. t. उत्-, लंघू 1 A, 10, मंजू 7 P, अति-व्यति-क्रम् 1 U, 4 P, अतिचर् 1 P, ल्पू c., व्याहत् 2 P. 2 मंजू, खंड् 10, भिट् 7 P. = MENT, s.
लंघनं, उक्षंघनं, भंगः, अति-व्यति-क्रमः, लेपः, व्याघातः.
Infuriate, v. t. Enrage, q. v. = a. संरब्ध, कोपाकुल, कोधांध; See Furious.

INFUSCATE, v. t. See DARKEN.

INFUSE, v. t. নিবিছ 6 P, संমিশু 10, संस्कृ 6 P, समा-नि-आ-भा 3 U, प्र-नि-শ্লিष् 6 P, आ-नि-प्र-विश् c. 2 ক্লথ্ 1 P; 'does not i. strength into their understanding' ন तयोज्ञीने ज्ञांक करोति (U. 2); 'i. into the mind' उपिर्ज्ज 6 P, षि- ले निविज्ञ c.; 'i. with perfumes' भू c., वास् 10. =10N, s. নিবৈজ্ঞ; आधानं, प्रक्षेप:-पणं, निवेज्ञनं, संमिथणं. 2 कोटः, हिमं (cold i.); नियासः, नियूहः, काथः. 3 वासनं, भावनं.

Ingenious, a. चतुर, विदग्ध, प्रवीण, दक्ष, पटु, विचक्षण, टपायज्ञ, विज्ञ, युक्तिमत्, कल्पक, निपुण, तीक्ष्णसूक्ष-बुद्धि. 2 सुप्रयुक्त, युक्तिकृत. =1x, adv. चतुर,
सपाटवं, युक्त्वा, निपुणवत्, सुप्रयोगेण. = NESS,
- Ingenuiry, s. युक्ति f., सुप्रयोगः, कल्पना, चातुर्यं,
वैदग्ध्यं, पाटवं, दाक्ष्यं, कल्पक्ताक्ति f., सत्त्वस्थाः

Ingenuous, a. निष्कपट, निर्धांज, अमाय, शुद्धमति,

जात, महानुभाव. =LY, adv. निष्कपटं, अमायया. =NESS, s. निष्कापटचं, अमाया, अन्याजः, सारत्यं, आजेवं, विमलात्मता, शुद्धभावः. 2 शैदार्यं, महानुभावः, आभिजात्यं.

Inglorious, a. See Infamous.

Ingor, s. বিভ:; 'i. mould' বু(तु)লিকা, ইবি(বী)কা. Ingraff, v. t. দানবত্ 1 P, দান-নি-জন্ 1 P; See Engraff also.

INGRATE, a. कृतम (मी f.), अकृतम, अकृतमेदिन्—INGRATITUDE, s. कृतमता, अकृतमता, उपकारविस्मरण-नामन, अकृतवैदिन्-

INGRATIATE, v. t. प्रसादमाजनं भू 1 P, आराध् c., प्रसद् c., अनुरंज् c., उपलब्ध 10, अनुग्रहं प्राप् 5 P. INGREDIENT, s. अंग, साधनं, भागः, अंज्ञः, घटकः, घटकावयवः. उपकरणं

INGRESS, 8. प्रवेश:, प्रवेशनं, प्रवेशहारं-मार्गै:

Inhabit, v. t. बस् 1 P, नि-प्रति-°, (*with loc,); आ-अधि-वस्, अध्यास् 2 A, आधि 1 U, सेव् 1 A, जुष् 6 A, अधि-छा 1 P (all with acc.); 'thickly i. ed' जनाव्यांग. —ABLE, u. वासयोग्य, निवासाई, वासक्षम; आजीव्य. —ANT, s. नि-,वासिन-स्था-यिन् m., स्थ: in comp.; oft. by derivatives; 'a merchant i. of Kausâmbî' की जांबीयो विणकः; आयोध्यकः, अत्रत्यः, तत्रत्यः, &c.

INHALE, v. t. अस् 2 P, नि-पा 1 P, अंतः मह् 9 P; वायना पर 10.

Inharmonious, α . बिस्बर, कर्कश्चस्थन, असंगत. Inhere, v. i. निवस् 1 P, नि-ष्ठा 1 P, अंतः वृत् 1 A or जन् 4 A or स् 1 P. —ENCE, s. निष्ठा, संस्था, अंतर्वृत्ति f., अधिष्ठानं, अनुषंगः. —ENT, α . निष्ठ in comp.; अंतर्जात, अंतर्वित्नं, निरूद, अनुषंगिन्, समवायन्. 2 निज, सहज, स्वभावज, स्वाभाविक-नैसर्गिक (की f.), प्रकृतिस्थ. —ENTLY, adv. प्रकृत्या, स्वभावतः.

INHERIT, v. t. अन्वयागमेन-कुलक्रमेण-प्राप् 5 P, परंपरया प्राप्, अधिकारीमू 1 P, पैतृकाधिकार लभ् 1 A. -ANCE, s. रिक्थलामः, अंश-दाय-प्राप्ति f., पैतृकारिक्थप्राप्तिः. 2 दायः, रिक्थं, पेतृकं, पैतृकं पंतृ or रिक्थं, औद्धारिकं, कमागतधनं 2 उत्तराधिकारः, रिक्थाधिकारः 4 दायभागः -ED, a. क्रमागत, परंपरागत-प्राप्त, क्रमायात, पैतृकं (की f.), पितृप्राप्त, अन्वयागत. -OB, s. दायादः, रिक्थाधिकारिन् m.; See Here.

INHIBIT, v. t. See FORBID.

INHOSPITABLE, a. आतिथ्यविमुख (खी f.), अनातिथ्य (थी f.), असत्कारतील, सत्कारदेषिन्-INHOSPITALITY, s. अतिथ्यनादरः, आतिथ्यविमुखता, असत्कारः

निर्घृण, निष्ठुर, कटोरहदय; See CRUEL. - ITY, 8. कीय, निर्देश, निर

INHUME, v. t. मुमी निखन् 1 P or नि-धा 3 U or निविश् c. or निक्षिप् 6 P. - ATION, s. निखननं, भूमी निवेशनं.

INIMICAL a. परिपंथिन, वैरिन, अहित, मत्यार्थन, विरोधिन, विपक्ष, देविन, प्रतिकृत, See under Engmy. —LY, adv. अहितनुद्धा, शामुभावेन, शामुनत, शामुनहेह-नुद्धा, प्रतिकृत, विरुद्धं, सवैरं

INIMITABLE, a. असाधारण (णी f.), अननुकार्य, अनुपमेय, अप्रतिम, अनुपम, अद्वितीय, अनुन्यसाध्य- शक्य.

INIQUITY, s. अन्याय:, दीर्जन्यं, दुरान्मता, दुर्ह्चता, खलता, अधर्मः, अन्याय्यता. 2 पापं, कुकमेन् n., दुराचारः, अपचारः-कमं, दुरुकमं, महाप्राधः- = ous, a. अन्याय्य, अधर्मं, दुष्ट, खल, पापिष्ठ, पाप, धर्मापेत, अन्यायिन, अधार्मिक (की f.); (of persons only) दुरात्मन, दुर्जन, दुर्हेन, दुराचार, कुकमेन्. = ously, adv. अन्यायेन, अधर्मेण, खलवन, दुष्टनन.

Inttial, a. प्रथम, पूर्व, अग्निम, आदिम, आव, प्राथ-मिक (की f.), आदि in comp. = 3. आदाक्षरं, आदिवर्ण:, प्रथमाक्षरं

INITIATE, v. t. आरभ् 1 A, उपक्रम् 1 A, प्र-स्तु 2 U. 2 प्रथमतस्वानि उपनी 1 A, अभिमंत्र् 10 A, उपिहत्त् 6 P, दीक्ष् 1 A, (संस्कारपूर्व) प्रविज्ञ् c. —ED, a. दीक्षित, कृतसीस्कार, उपनीत, कृतदीक्ष, अभिमंत्रित. 2 कृतवियोपक्रम, विधापविष्ट, कृतप्रवेशः—ION, s. आर्मः, उपक्रमः, प्रथमश्चिक्षा-उपदेशः, विधातस्वीपदेशः, दीक्षा, संस्कारः, अभिमंत्रणं, उपनयः, विधापवेशः: 2 दीक्षाक्षरणं. —IVE, s. आर्मः, उपक्रमः. —a.,—OBY, a. आध्य, आर्मक, उपक्रमक्षारिन्.

INJECT, v. t. अंत: प्रविश् c. or निश्चिप् 6 P.=ION, s. अंत:क्षेपणं

INJUDICIOUS, a. अविवेकिन, अविवक्षण, विचार-विवे-क-जून्य, विचारहीन, असमीक्ष्यकारिन् or -कृत्; See INDISCREET,

INJUNCTION, ८. जासमं, आज्ञा, आ-नि-देशः, नियो-गः, 'sacred i.' विधिः, कल्पः, चोदमाः, 'soriptural i.' ज्ञाकमोदना, धर्मसूर्व, ज्ञाकाज्ञाः

INJURE, v. t. पीड् 10, नि-अप-कृ 8 U, दु 5 P, हिं-स् 7 P (a strong term); सं-, नाभ् 1 A, अर्द् 1 P or c., क्षण् 8 P, क्षि 1, 5 P or c., दुष् c. (दुष्यति), व्यथ् c. (व्यथ्यति), दुष्ट् 4 P (with dat.), अपरा-ध् 4, 5 P (with loc. or gen.). — EE, e. अपकर्तृ m., पीडकः, हिंसकः, अपकारकः, होहिन् m. — IOUS, a. पीडाकर-अनिष्टकर-हानिकर-अहितकर (री f.), अ-हित, बाधक, अपकारक, हिंसक, होहिन्; घातक, घातुक, क्षिमात्मकः, हिंकः, हिंसाल, काराठः, नशंस. — IOUSLY. adv. सापायं, हिंसा-क्षतिपूर्वं. = x, s. पीडा, अपकारः, अपकृति f., अपिडा, अपायः, हिंसा, अहितं, अनिष्टं, हिंति f., निकृतिः, अन्यायः, होहः, अपराधः. 2 क्षति f., क्षतं, बाधाः 3 नाहाः, क्षयः, अपचयः.

Injustice, s. अन्यायः, अधर्मः, अनीति f., दुर्णीतिः, न्याय-धर्म-विरोधः, अनयः.

Ink, s. मिस-सी(मिष-सी) f., मेला, गीला; 'red i.' अलक्त:, अलक्तरस:; 'i.-stand ' मसीपात्रं, मस्याधार:,
मिसकूपी-भाजनं-धानी, मेलांधुकः, वाहेलः; ' bring i.
and paper' मसीभाजनं पत्रं चीपनय (Mu. 1).
-v. t. मस्या लिए 6 P or दुष् c. (दूषयति). - प. त.
मसीलिए, मसीवर्ण-दिषेत.

Inkling, s. यहिकाचिद्वबीधनं, ईषज्ज्ञानं, इंगितं, किं-चिद्रोधनं.

INLAND, a. देशीय, दैशिक-आध्यंतरिक (की f.), देश in comp. 2 देशमध्यवर्तिन, देशमध्यस्थः - ER, s. देशमध्यशिक् m.

Inlax, v. t. মনিৰাধু 9 P, (यदि দণিকাবুণি মনিৰংঘ-ते P. I. 1), মনিৰ 1 P, মণি-ধা 3 U, अनु-व्यक्ष् 4 P, জন্ম 10 (জন্মনি), জুম্ 6 P or c.

Inlet, s. हारं, भवेजाः, भवेजाहारं-मार्गः. 2 पुटभेदः, समुद्रवंकः.

INLY, adv. अंतर् ; अन्तरस्थ a.

INMATE, s. निवासिन् m., सहवर्तिन् m.; gen. परिज-नः, भृत्यवर्गः.

Inmost, a. अत्यभ्यंतर, अत्यनभूँत; gen. ex. by उ-दरं, गर्भ:, अंतर् in comp. ; 'i. heart' हदयोदरं; 'i. soul' अंतरात्मन m.

Inn, s. पथिकाशमः, मठः, उत्तरणस्थानं 2 स्मृतिज्ञास-ज्ञवासः 3 जुंडा, पानस्थानं, मदिरागृहं-ज्ञाला; 'i.keeper' पथिकाशमपातः, ज्ञींडिकः

INNATE, a. सहज, स्वभावज, निज, स्वाभाविक-नैसर्गिक (की f.), निसर्गज, प्रकृतिस्थ. -Lx, adv. स्वभावतः, निसर्गतः

INNAVIGABLE, a. अनीगम्य.

INNER, a. अंतरस्थ, अंतर्भूत, अंतर्गत, अंतर्गतिन, अंतर्गतिन, अंतरिय, आंतर-आध्यंतर (री f.); oft. by अंतर, अंतर, गर्भ, डदर in comp.; 'i. apartments' अंतर्गह, भवनीदरं, नासगहं.

INNERMOST, a. See INMOST.

INNOCENT, a. निरपराध, अकृतापराध, अदोष, अपाप, निष्पाप, अनष, अनागस, निर्मल, निरोष, गुषि, निष्कलंक, अनवप. 2 मुग्ध, मुग्धस्वभाव; अहेतुक, अनिम्त्त, निर्कारण; 'i. smile' अनियतस्मित, अनिम्तस्मा: 3 निरुपद्रव, अनुपद्रविन, अद्रोहिन, अहिंका, अधातुक, अनपकारिन. 4 शुद्रमित, निर्मलिकत, निष्कारण, निर्मालकत, निर्मलिकत, निर्मलिक, निरम्लिकत, निर्मलिकत, निर्मलिकत, निर्मलिकत, निर्मलिक, निरम्लिकत, निर्मलिकत, निरमलिकत, निर्मलिकत, निर्मलिकत, निर्मलिकत, निरमलिकत, न

ता, अनघता, दोषमुक्ति f.; निष्कापटघं, सारत्यं, &c. Innocuous, a. अहिल, अहिसक, अनुपद्रविन्, अनप-कारिन, अद्रोहिन, अघानुक. —Ly. adv. अनपकार, अहिसापूर्वं, अहिसया. —NESS, s. अहिसा, अनपकार, अद्रोहः, अक्षति f.

INNOVATE, v. t. नूतनरीतिं-व्यवहारं-संप्रदायं-स्था c. (स्थापयित) or प्रवृत् c. or कृष् c., देशाचार परिवृत् c. = ION, s. नूतनमार्गप्रवर्तनं, नवाचारस्थापनं, देशाचार परिवृत् ते : 2 नूतना रीतिः, नवरीतिः-व्यवहारः, नवाचारः, नूतनमार्गः-पद्धति-सरणि f., रीत्यंतरः = OB, s. नव-मार्गप्रवर्तेकः, नवरीतिस्थापकः

Innoxious, a. See Innocuous.

Innuendo, s. भंगि-गी f., वन्नीक्ति f., व्यंगीक्तिः, भंग्युक्तिः, छेन्नोक्तिः, वन्न-भंगि-भाषितंः

Innumerable, a. असंख्य, गणनातीत, संख्यातीत, अगण्य, असंख्येय.

INOCULATE, v. t. (अन्यस्मिन् स्थाने) निविश् c., संक्रम् c., संबर् c. -10N, s. निवेशनं, संचारणं.

Inodorous, a. निर्मध, गंधहीन.

Inoppensive, α . अङ्केश्वर, अनुपद्दविन, अबाधक, अद्रोहस्तील, निर्पराध; अपीडापर, आहिल; See Innocent, Innocuous. — ness, s. आहिसा, अद्रोहः, अनुपक्षारः, हिसाविरति f., अनुपक्षारिता, अद्रोह-जीलता.

Inoperative, a. अकार्यसाधक, अिंकचित्कर (री ति.).
Inopportune, a. अन्नातकाल, अनवसर, असमयो-चित, अस्थान, अयोग्य, अपस्तावयोग्य, असमयानुरूप, अ(आ) कालिक (की ति.). =LY, adv. अकाले, अस्थाने, अनातकालं, अनवसरं, अयथाकालं. =NESS, s. अनवसरः, असमयः, अकालिकत्वं.

Inordinate, a. अत्यंत, उद्गिक, अतिरिक्त, अमित, अ-परिमित, अतिमात्र, अमर्थाद. -LY, adv. अत्यंत, अ-तिमात्र, नि-सु-तर्रा, सातिश्चायं, अतीव. -ness, &. उद्रेक:, अतिरेक:, अन्यंतता, अमितत्वं; &ee Excess, Excessive, &c.

Inorganic, a. निर्जीव, अप्राणिन, जड.

INQUEST, s. विचार:-रणा, न्यवहारदर्शनं 2 अपमृत्यु-

INQUIETUDE, श. अज्ञांति f., अस्वास्थ्यं, उद्देगः, वै-

INQUIRE, (of, after) v. t. १ च्छ ६ P, अनुयुज् 7A. 2 अन्विष् 4 P, मृग् 10 A, गवेष् 10, ज्ञा desid. (जिज्ञासते). 3 (into) अव-परि-ईक्ष् 1 A विचर् c., विमृज् ६ P, चर्च ६ P, 10 A, निरूप 10, अनुसं-धा 3 U, परिच्छिद् 7 P, निर्णा 1 P, निश्च 5 U; 'i. about one's health 'सुख-कुज्ञलं-पच्छ, (देवीं सुखं प्रदुमागता M. 4). = ER, s. प्रदु m., १च्छकः, अनुयोक्ता, जिज्ञासः, अन्वेषकः 2 परीक्षकः, निरूपकः,

जिज्ञासा, अन्वेषणं, मार्गणं. 3 परीक्षा-क्षणं, अनुसंधानं, निकपणं, विचार:-रणा, निर्णय:, चर्चा, विमर्ज्ञ:, निश्चय:, विक्रेचनं; 'i. about one's well-being (health) ' अनामय-कुज्ञल-प्रश्नः

Inquisition, s. परीक्षणं, विचारः; See above. 2 धर्मविचारणसभा

Inquisitive, a. जिज्ञामु, प्रश्न-पृच्छन-ज्ञाल, कृत्ह-लिन्, कौतुकवत्, कौतुकाविष्ट, अनुसंधान-अन्वेषण-वािल. 2 ज्ञानेप्म. —LY, adv. सकौतुकं, कृत्हलात, जिज्ञासा-पूर्व, कृत्हलेन. —NESS, s. कु(कौ)त्हलं, कौतुकं, जिज्ञासा, विश्च्छिषा, ज्ञानेच्छा, अन्वेषणज्ञीलता, अनु-संधानेच्छा.

INQUISITOR, 8. परीक्षकः, विचारकः, निरूपकः 2 धर्मविचारसभासद् m. =IAL, a. अतिपरीक्षक-निरूपक, अतिचर्चमा, अति-परीक्षाप्वैः.

INRAIL, v. t. शंकुपंक्तचा परिवेष्ट c. दी आ-वृ 5 U. INROAD, s. अवस्कद:-दनं, आपात:, आक्रमणं, उपभव:, उप-अभि-द्रव:, अभिनियोणं; 'to make i. s' अवस्कंद्र 1 P, अभिद्र 1 P; See Attack.

Insalubrious, a. अनारोग्य, अक्षेमकर (री f.), अक्षेम्य, अहित.

Insalutary, α. अहित, अक्षम्य, अहित-अनिष्ट-अक्षे-म-असख-कर (री f.).

INSANE, a. उन्मन्, भ्रांतिचन्, उन्मादिन, सीन्माद, हत-नष्ट-विक्षित्त-बुद्धि, वातुल, हतज्ञान, भ्रष्टबुद्धिः =LY, adv. सोन्मादं, उन्मन्तवतः =NESS, INSANITY, s. उन्मादः, चिन्तभ्रमः, बद्धिभंजाः-नाजाः, चिन्तिश्रवः

Insatiable, Insatiate, a. अतोषणीय, अन्त, अतर्पणीय, दुस्तेष. 2 अतिलुब्ध, अतिलोलुप; See Greeny.

Inscribe, v. t. अभिलिख 6 P, पत्रे-लेख्ये-निविश् c. or ऋ c. (अपैयति) or न्यस् 4 U or आह् इ c. 2 वंगे: अक् 10 or खिह्न् 10. 3 Dedicate, q. v. —ED, a. अभिलिखित, पत्राक्ट, न्यस्ताक्षर, लेख्यारी-पित; 'writing i. ed on a Bhûrja leaf' भूजेपत्रमतान्यक्षराणि. —Inscription, s. लेखः, लेख्यं लिखितं. 2 पाषाण-शिला-लेखः

Inscrutable, a. अतक्यं, दुर्गाद्य, अधिन्य, दुर्वोध, अलंघ्य, बोधातीत, गहन, दुर्जीय, अज्ञेय, अगाध. = Inscrutably, adv. प्रमगहनं, दुर्जीयतयाः

INSCULP, v. t. तक्ष 1, 5 P.

Insect, s. क्कमि:, कीट:, क्रिमि:, नीलं(लां)गुः.
-Insectivorous, a. कीटभोजिन, क्कमिभुज्.

Insecure, a. शंकान्वित, संशय-संदेह-स्य, सर्शक, भयावित, संशय-शंका-आवत्र, भयगुक्त, असुरक्षित, अक्षेम.-ITF, s. भयं,शंका, अक्षेम:-मं,भयशंका-संशय:.
Insensate, a. मूढ, निकृष्टि, हतज्ञान, अचेतन; See

INSENSIBLE, a. अ-वि-गत-नष्ट-चेतन, मुत, स्पर्जुानभिक्क, मृत-नष्ट-इंद्रिय, प-, पृढ, लुतसंक्ष, निःसंक्ष, नष्टखट-संक्ष, संज्ञा-चेद्य-इंनि-एहित, प्रलीन, पूष्टिकतः 2 अगो-चर, दुर्लक्ष्य, अलक्ष्य, इंद्रियागीचर, इंद्रियातीत, अतींद्रियः 2 अनाद्रंचित्त, कृपा-दया-हीन, राग-रस-हीन, निदंय, निष्कृपः 4 जड, कुंठ, पृढ, पृढं, 5 (Unaware) अनिक्ष, अज्ञ; ex. by not 'Know' q. v.; 'i. to pain' अवेदनाज, दुःखानभिक्षः – NESS,-INSEN-SIBILITY, s. प्रमोहः, प्रलयः, पृष्ट्छां, संज्ञा-चेतनय-हानि र्ग-नाजः, अचेतन्यं, अचेतना, इंद्रियमृति र्गः नाजः, स्पर्शाज्ञानं, अचेतन्तः, नष्टखेष्टताः 2 रागमाव-हीनता, दयाहीनताः 3 जडता, जाडचं, जिसम् १८०० अलक्ष्यं, क्रमेण, अज्ञानं – INSENSIBLY, adv. अलक्ष्यं, क्रमेण, ज्ञतेः, ज्ञानं - गिष्टा क्रमाजः, स्पर्शेक्षाने अनेतः, ज्ञानं - गिष्टिमञ्चार, वर्षः, क्रमेण, ज्ञानं, ज्ञानं - गिष्टिमञ्चार, वर्षः, क्रमेण, ज्ञानं, ज्ञानं - गिष्टमञ्चार, वर्षः, क्रमेण, ज्ञानं, ज्ञानं - गिष्टमञ्चारे क्रमेण, ज्ञानं - गिष्टिमञ्चारे क्षियः, क्षमेण, ज्ञानं - गिष्टिमञ्चारे क्षमेण, ज्ञानं - गिष्टिमञ्चारे क्षमेण, ज्ञानं - गिष्टिमञ्चारे क्षमेण, ज्ञानं - गिष्टिमञ्ज्ञानं - गिष्टिमञ्चारे क्षियः क्षमेण, ज्ञानं - गिष्टिमञ्चारे क्षमेण, ज्ञानं - गिष्टिमञ्जञ्जानं - गिष्टिमञ्जञ्जनं - गिष्टिमञ्जञनं - गिष्टिमञ्जञनं - गिष्टिमञ्जञ्जनं - गिष्टिमञ्जञनं - गिष्टिमञ्जञ्जनं - गिष्टिमञ्जञनं - गिष्टिमञञ्जनं - गिष्टिमञ्जञनं - गिष्टिमञञ्जनं - गिष्ठमञञ्जनं - गिष्टिमञञ्जनं - गिष्टिमञञ्जनं - गिष्टिमञञ्जनं - गिष्टिमञञ्जनं - गिष्टिमञञ्जनं - गिष्टिमञञञ्जनं - गिष्टिमञञ्जनं - गिष्टिमञञञ्जनं - गिष्टिमञञ्जनं - गिष्टिमञञ्जनं - गिष्टिमञञ्जन

Inseparable, a. अवियोज्य, अविभेष, समवायन, नित्यसहवर्तिन्; 'i. relation' समवायसंबंधः. - Inseparably, adv. नित्यसंबंधेन, समवायसंबंधेन.

Insert, v. t. नि-आ-प्र-विश् ०., प्रत्याकल् 10, नि-धा
3 U, अंत: स्था c. (स्थापयित), or न्यस् 4 P; 'i.
in writing 'अभिलिख् 6 P, लेख्ये आहर् c. (रीपयति) or सम्-कः c. (अप्यित). =ION, श. निवेश:-शनं,
निधानं, आ-प-वेशनं.

Inside, s. अभ्यंतरं, अंतरं, उदरं, गर्भः, क्रोडं, अंतर्भा-गः; 'the i. of a house' अंतर्गृहं, भवनोदरं; 'i. of a tree' तहकोडं, काटरं. -adv. अभ्यंतरे, गर्भे, अंतरं, अंतः.

Insidious, a. सन्याज, सक्तपट, छलिन, मायान्वित, कापटिक (की f.); See Fraudulent. =LY, adv. समायं, सक्तपटं, सन्याजं, छलेन. =NESS, s. কাपटचं, मायित्वं, सन्याजाः

Insight, ह. ज्ञानं, परिज्ञानं, परिचयः, प्र-ति-वेजः,

Insignia, ह. लक्षणं, चिह्नं, लिंगं, व्यंजनं, लांछनं, लक्ष्मन n.

Insignificant, a. निर्धक, अनर्थक, अर्थशन-जून्यः not 'Significant' q. v. 2 अगुरु, लघु, अल्पप्रभाव, अर्किचित्कर (र्ी. श. 3 तुन्छ, क्षुत्र, नीष, अल्पक, कर्यं, अपकृष्ट, तृणप्राय, निःसचः; oft. by क्षि-का-in comp.; कापुरुषः 'i. man'. – Lv. adv. निर्धकं, अर्थ विना. 2 लघुत्या, लाघवेन, अगौरवेण. – Insignificance,-ov, s. अनर्थकत्वं, वैयर्थं, अर्थाभावः, आनर्थक्यं. 2 लाघवं, अगौरवं, लिएमन् कः, अल्पन्वं. 8 क्षुत्रा, अपकर्षः, नुच्छताः

INSINCERE, a. सच्याज, सक्तपट, कितन, कापटिक-छाधिक-(की f.), वक, मायिन, कृटिल, कृतक, कृतिम, असन्य, वितथ, अलीक, अनृत, मृषांथैक, मिथ्या-मृषा-in comp.; See False, Deceitful. = ITY, e. का-पट्यं, असारल्यं, कैटिल्यं, छग्नन् क., दंभः, माया, जिल्लाः, असत्यता, अलीकता, कृतिमता, = LY, adv. सक्तपर्टं.

सम्बाबं, असरलं, असरमं, अयथार्थ, मृषा, मिथ्या. Instrudate, v. i. मंदं मंदं विख्य 1 P or प्रविज्ञ 6 P or अत्योग 1 P. -v. t. भंग्या आश्चिप् 6 P or सृष् 10, वक्रोक्त्या उपन्यस् 4 U or विदेश् 6 P or उपिक्ष-प्. 2 सामोपचारै: लल् 10 or सांत्व् 10 or आराध् c. or अनुरंज् c. or परानुमहं प्राप् 5 P. -ING, a. लालन-सांत्वन-ज्ञील. 2 वक्रोक्त्या सूचक. -ION, s. वक्रोक्ति f., कटाक्षाक्षेप:, भंगिभाषणं, छेक्रोक्तिः, भंग्युक्तिः, व्यंग्योक्तिः, वक्रभणितं-भाषितं-वाक्यं. 2 लालनं, श्रावै: परानुमहस्रपादनं

Insirid, a. अ-वि-रस, नीरस, रसहीन, अस्वादु, लवण-हीन- 2 असार, निःसार, निःसस्व, फल्गु, निस्तेजस्. —ITY,-NESS, s. वैरस्य, नीरसता, अस्वादुता, अरस-ता, असारता, फल्गुता.

Insist, v. i. ग्रहं न मुख् 6 P, निकंधन वद 1 P or कथ् 10, अतिनिकंधन अव-स्था 1 A or अवलंब् 1 A, दृढोक्त्या वद or सृख् 10; 'I i. ed on his following me' त्वयावश्यमहमनुसतैन्य इति निकंधन तमवदम्; 'i. ed on her demands' प्रार्थनाविषये स्वं ग्रहं न मुमीच; See Importune.

* Insociable, a. संसर्गविमुख (खी f.), असंलापिन, अनालाप-असंसर्ग-झील.

INSOLATE, v. t. सर्वकिरणै: ब्याप c.

Insolent, a. द्रुश, गाँवत, मन, उद्धत, मदोद्धत, अवलिस, उत्सिक्त. 2 धृष्ट, अविनीत, प्रतिभावत, वियात, निलेंडज, प्रगन्भ, सावहेल, अमर्याद. —LY, adv. सदपँ,
सावलेपं, सगर्व, धृष्टतया, सध्य, प्रगन्भ, अविनयन, सावहेलं, अमर्यादं. —Insolence, s. औद्धत्यं, अवलेप:,
द्रुपै:, गर्व:, उत्सेकः. 2 वैयात्यं, अविनयः, प्रागन्भ्यं,
धाद्यं, प्रतिभानं, धृष्टताः

Insoluble, a. अहाव्य, अभेय, अविलयनीय.

Insolvent, a. परिक्षाण, गतविभव, निर्धन, ऋणशो-धनाक्षम.

INSPECT, v. t. ईस् 1 A, सं-परि-अव-निर्-वि-°, नि-रूप् 10, द्या 1 P, आ-अव-लोक् 1 A, 10, आलोस् 10, अनुसं-धा 3 U.—ION, s. निरीक्षणं, अवेक्षणं, निरू-पणं, द्यानं, आलोकनं. 2 अनुसंधानं, कार्यद्यानं, 3 अ-ध्यस्ता, अधिकारः, अवेक्षाः —OB, s. इष्टृ m., निरूपकः, निरीक्षकः. 2 अध्यक्षः, अधिकारिन् m., अवेक्षकः, क-मौधिकारी, कार्यद्वाः, कार्योध्यक्षः, कार्योधीश्वाः. —OB-BEIP, s. अध्यक्षता, कार्योधीशवाः.

Insprission, s. अभिवेक:, प्रोक्षणं.

INSPIRE, ए. हं. भोतन पू c. or पूर् 10, अस् 2 P, प्राणं आकृष् 1 P. 2 निविश् c., नि-भा 3 U, उपनि-भा, उत्तर ए., जन c. (जनयित), प्रवृध् c., उपन्यस् 4 U, उपश्चिप् 6 P. 3 आश्रम् ए., उत्तिज् c., पेर ए., पोरस-इ ए., संचर् ए., वर्षुण् 10, प्रवृत् ए., पेर्-नेज:-क्यर् ए.; 'divine speech suddenly i. ed' आकरिमकारय-

तं सीच्छासमकरोतः 'i. ed with a passion for Rambha ' रंभायां बद्धभावः, बद्धानरागः, कृतप्रणयः; 'i. with confidence 'विश्वस c., विश्वास नी 1 P or जन c.: 'i. s with awe' भयं जनयाति (प्रथ-मोपगतस्य Ka. 43). - ATION, 8. श्वसितं, श्वसनं, टच्छासः. श्वासः, पाणः, श्वास-पाण-प्रहणं, श्वासेन पूरणं. 2 निवेशनं, आधानं, जनमं, उत्पादनं, 3 अवभास:, आ-कस्मिकोद्धव:, ईश्वरप्रेरणा-सचना-प्रबोध:, ईश्वरप्रेरितं ज्ञानं, दैवज्ञानं. -ED, a. निविश्वत, जनित, उत्पादित. निहित. 2 प्रेरित, संचारित, ईश्वरप्रेरित-संचारित-प्रबी-धित, आकस्मिकप्रत्यवभास, 3 आश्वासित, जातविश्वास, प्रोत्साहित, उत्तेजितः oft. by जात in comp.: ' thus i. with confidence' एवं जातविश्वास:, जातभय:, &c. INSPIRIT. v. t. उत्तिज c., प्रोत्सह c., आध्यस c., डलस c., प्रहृष c., जीव c., जीवं-तेज:-धैर्यं आ-धा 3 U or उत्पट c. or टा 3 U. =ING. a. उत्तेजक. प्रोत्सा-इक, आधासक, उत्साहपद.

Inspissate, v. t. घनी-सांद्री-क 8 U, संहन् 2 P. - a.,-ED, a. घनीभूत, घन, सांद्र, संहत, निविड. - ION, s. घनता, सांद्रता, गाढता.

Instability, १. अस्थैर्यं, चंत्रलता, चापल्यं, अन-वस्था, अस्थायित्वं, अनित्यताः

INSTALL, v. t. यथाविधि प्रतिष्ठा c. (प्रतिष्ठापयति), आंधकारे नियुज् 7 A, 10, अधिकारास्ट्र-पदस्थ-a. कृ 8 U, अभिषष् 6 P (with loc.); 'i. as heir apparent ' यौबराज्याभिषेकं कृ, यौबराज्ये अभिषिच्. 2 संस्कृ, अभि-अनु-मंत्र् 10 A. – ATION, s. प्रतिष्ठापनं, आभिषकः, नवाधिकार-प्रवेद्यानं-प्रतिष्ठा, संस्कारः, पदस्थापनं, राज्याभिषेकः. – ED, a. प्रतिष्ठापित, प्रतिष्ठित, अभिषकः, कृताभिषकः, कृतसंस्कार, कृत-स्वध-प्रतिष्ठ, नवाधिकारप्रवेद्यात, अधिकार-पद-आरुद्ध-

Instalment, s. भाग:, अंज्ञ:, ऋणभाग:; ' by i. s' अंज्ञांज्ञत:, विभागज्ञ:, भागत:.

Instance, s. उदाहरणं, निदर्शनं, दहातः, उदाहारः. 2 पदं, स्थलं, दिषयः, स्थानं 3 प्रस्तावः, समयः, अव-सरः. 4 प्रार्थना-नं, निर्वधः, प्रेरणाः, 'at his i.' तत्प्रेरितः; 'for i.' तथाहि, यथा, दृष्टांतरूपेणः, 'as for i.' तद्यथाः, in the first i.' प्रथमतः, प्रथमं, प्रथमसमये. =v. t. दृष्टांतरूपेण कथ् 10, निदृष् c., दृष्टांतयित (D.).

INSTANT, a. सय: in comp., तात्कालिक-सायहक (की f.), अनंतरकालीन, अन्यवहितकाल, क्षिप्र, शीध, शीधर. 2 निवैध-आध्रह-शील, अतियाध्यक-पार्थक. 3 वर्तमान; 'i. death' सयीपृत्यु:; 'bearing an i. fruit' सयीविपाक. = s. क्षण:, पलं, निनि (मे)- वः, मात्रा; 'the present i.' आपातः; 'in an i.' क्षणातु, क्षणेनैव, निमेय-क्षण-मात्रेण, एकपदे; 'for an i.' क्षणमानं, क्षणं; 'the i.' ex. by एव, मात्र in comp.,

तत्सणे; 'every i.' प्रति-अनु-क्षणं, क्षणे क्षणे; 'the next i.' क्षणांतरं; 'from the i. of birth' जातमात्रa. =ANEOUS, a. क्षणस्थायिन, अचिर, तात्कालिक-तत्क्षणिक (की f.), क्षणिक. =ANEOUSLY, adv. क्षणेणणान, एकपदे, सयः, तत्काले, तत्क्षणे; See below. =LY,
adv. सपदि, द्राक्, तत्क्षणं-णे-णेन, झटिति, सय एव,
क्षण-निमेष-मात्रेण, क्षणेन, क्षणाद् एव, अंजसा.

INSTATE, v. t. पदं आ-रुद् c. (रापयित), मित-हा c. (-ष्टापयित), मित हा c.

Instauration, s. प्रतिष्ठापनं, प्रतिसमाधानं-

ENSTEAD (of), prep., adv. (Before nouns) ex. by स्थाने, स्थले, भूमी, विनिमयन, in comp.; 'i. of my brother' भ्रान्स्थाने; तिळविनिमयेन, &c.; (before participles) ex. by loc. abs. with pot. pass. part.; 'i. of saying on Purushottama' पुरुषोत्तम इति भणितच्ये (V.3); 'i. of studying, why do you play' अभ्ययने आरब्ध च्ये किमिति कीडिस; 'be not sorry i. of being glad' हर्षस्थाने अलं विषादेन (V.2).

INSTEEP, v. t. वास् 10, मूट., सिच् 6 Por c., आबु c.

Instep, s. पिषं(षि) हिंका, पिंडिन्डी f., पिंडिका. Instigate, v. t. भोत्सह c., उत्तिक् c., उद्द-ति-युक् 10, भेरू c., प्रचुद 10, भृतृत c., प्रणुह c., उद्दीप c., उत्था c. (उत्थापयित), प्रस्च c. — 10N, s. भोत्साहतं-ना, भेरणं-णा, प्रचोदनं-ना, — 0B, s. भोत्साहकः, प्रवर्तकः, उत्तेषकः,

Instil, v. t. लवदा:-अल्पाल्पं-निषिच् or निक्षिप् 6 P, शनै: शनै: प्रननि-विश c. or उपदिश् 6 P or शास् 2 P. Instinct, & सहजज्ञान, अशिक्षितनोध:, स्वाभाविक-नैस्गिक-सहज-बुद्धि f., स्वाभाविकज्ञानं; 'natural i.' सहजावबोध:. - a. उत्तेजित, उदीपित, उदीप. -IVE, a. सहज, सहजज्ञानसिद्ध, प्रकृतिसिद्ध, सहजात, स्वाभा-विक-नैसर्गिक (की f.), स्वभावप्रेरित. -ively, adv. भंतःप्रवृत्त्या, स्वयं, स्वत एव, स्वभावतः, सहजाववेशिन-INSTITUTE, v. t. प्रारम् 1 A, उपक्रम् 1 A, प-बृत् c., पस्तु 2 U; स्था c. (स्थापयित), प्रति-व्यव-सं°. 2 प्र-परि-कृष् c., वि-धा 3 U, आ-निर-दिश् $6 \ P$, प्रमुद् 10, ज्ञास $2 \ P$. =8. व्यवस्था, स्थिति f., विधिः, नियमः, कल्पः, सूत्रं, ज्ञास्विधानं-मर्यादा-नि-दर्शनं, नियोगः, चोदनाः, 'religious i. s' धर्मशाकाः 'i. s of Manu ' मनुसंहिता, मनुस्मृतिशाकं. -ION, s. स्थापनं, कल्पनं, विधानं. 2 विधि:, नियमः, रीति f., मार्ग:; See (s.). 3 ज्ञाला, आलय:, मंदिरं, सभा; भ्रेणि-णी f., संसर्गः, संस्थानं, समाजः; ' religious i.' धर्मसंस्थानं-ज्ञाला; ' educational i. ' विद्या-लयः, ज्ञानमंदिरं. = OB, 8. संस्थापकः, प्रवर्तकः, आरंभकः.

6 P, अधि-इ o. (अध्यापयित), पद o., विनी 1 P. 2 बुध् c., जा o. (जापयित), नि-आ-विद o., सूच् 10. 3 आ-निर्-सं-दिज्ञ, आ-जा o., नियुज्ञ 7 A, 10, प्रजुद्द 10.—10N, s. उपदेज्ञः, जिक्षा-क्षणं, विनयमं, अध्यापनं, ज्ञासनं, बोधनं. 2 विधिः, नियमः, सूत्रं, कल्पः. 3 आज्ञा, नि-आ-देज्ञः, ज्ञासनं, नियोगः.—IVE, a. उपदेज्ञक, उपदेज्ञमद, बोधावह, बोधकर (री f.), बौधक.—08, s. ज्ञिक्षकः, गुरुः, उपाध्यायः, उपदेज्ञकः, अध्यापकः, उपदेष्ट्रं, आचार्यः.—INSTEUCTRESS, s. उपदेष्ट्रं, आचार्यः, उपदेश्वितः, उपदेश्वितः, अध्यापकः,

INSTRUMENT, 8. यंत्रं, साधनं: कार्यसाधनं, उपकरणं, सामग्री, उपस्कर:, इन्यं. 2 कारणं, करणं, हेतु:, निम-त्तं, निमित्तकारणं 3 कारकः, साधकः, कर्ता, कारकहे-त:. 4 लेख:, लेख्यं, पत्रं, लेखपत्रं; ' serving as the i. of others ' परापकरणीकृत-भृत; 'where such persons become helping i. s' यंत्रीपकरणीभाव-मायात्येवंविधो जन: (U. 3); 'musical i. ' वादिनं, वायं, तूर्यं, आतीयं; 'a wind-i.' सुषिरं, श्रांजः; 'stringed i.' तंत्री:; तंत्रवादा; 'martial i.' रणवादां. -AL, a. Ex. by साधनं, कारणं, हेत:, नि-मित्तं: 'he was i. in elevating me' स ममी-त्रती कारणं-हेतः : साधक, साधन-कारण-भूत, साधनी-कारणी-भत, उपकारक. 2 वायज, वायसभूत, वायो-त्पन्न. 3 करणं, तृतीयाविभक्ति:. -ALITY, 8. कारण-त्वं, क्रतेत्वं, करणत्वं, साधनत्वं; See Through. -ALLY, adv. कारणतः, निमित्ततः

Insubordinate, a. अविधेय, अवज्ञा, अवज्ञवर्तिन्, अनायक्त, अविनीत, अनुपसर्जन, अगौण (णी र्र.) - 10n, s. अविनयः, अविधेयता, ज्ञासन-आज्ञा-भंगः-व्यतिक्रमः, अवज्ञाता, अगौणता.

Insubstantial, a. $\Rightarrow$ - $\exists$:-सार, $\exists$:सत्त्व, $\Rightarrow$ - $\exists$:सत्त्व, $\exists$:सत्त्व, $\exists$:

Insufferable, a. असदा, दु:सह, अक्षंतब्य.

INSUFFICIENT, a. अपयोत, न्यून, अयथेष्ट, अल्प, अ-प्रचुर, हीन, क्षीण, अनलं ind. 2 अनुचित, अक्षम, अ-योग्य. -Lv, adv. अनलं, अपचुर, अपयोतं. 2 अनु-चितं, अयोग्यं. -INSUFFICIENCY, s. न्यूनता, अ-पर्योति f., अल्पत्वं, अबाहुल्यं, श्निता, अप्राचुर्यं. 2 अ-क्षमता, अनीचित्यं.

Insular, a. द्वीपीय, द्वीप्य, द्वीपसंबंधिन. 2 जलपरिग-त-परिवृत-वेष्टिनः

Insulate, v. t. १थक् कृ 8 U; १थम् विन्यस् 4 P; See Separate. ⇒ED, a. अन्यविश्विष्ट, १थक् स्थित, अन्यवियोगः-विश्वेषः, भ्राक् स्थितं f.

Insult, त. भवमानमा, निकृति f., मानभंगः, अवज्ञाः, परिभवः-भूति f., अप(व)मानः, तिरस्कारः, परिवादः, दुवेषस् n., खलोक्ति f.; अनादरः, भत्सैमा, भवैणं, आ-अव-भेषः: 'add i. to iniuru' क्षते आर्व प्रक्रियं ठै P. = v. f. निक्क 8 U, अव-अप-मन् 4 A or c., अव-ज्ञा 9 b, तिरस्क्क, परिभू 1 P, आ-अव-धृष् c., निर् 1 P, गई 1, 10 A, आ-अधि-क्षिप् 6 P, आक्षर c., अप-परि-वद् 1 U, कृत्स् 10 A, लघूक्त. = ING, a. अपमानकारिन, अवमानिन, परिभाविन, निदार्थ. = ING-LY, adv. सावज्ञं, सावमानं.

INSUPERABLE, a. दुरतिक्रम, अलंघ्य, दुस्तर, अनित-क्रमणीय, दुरत्यय, दुरारोह, दुर्जय.

Insupportable, a. दु:सह, असहा, नि:सह, दुरु-हृह, दुवेह.

Insuppressible, a. दुनियह, दुनिवार.

Insure, v. t. रक्ष् 1 P, प्रतिविन्धा 3 U, सत्यिक् 1 U, योगक्षेमं कु or विन्धा, नाज्ञात् निवार् 10. =ANCE, s. योगक्षेमः, क्षेमविधानं-करणं, सत्यापनं, रक्षणं

Insurgent, s. राजद्रीहिन् m., राजविरोधी, राजपथ्यकारी, प्रजावित्रव-प्रकृतिक्षीभ-कारी.

INSURMOUNTABLE, a. See INSUPERABLE.

Insurrection, s. राजिवहोहः, राजिमकोपः, नृपाभि-होहः, प्रकृति-प्रजा-क्षोभः-कोपः, राज्योपश्रवः, टपश्रवः, उपह्रवः. — ARY, a. राजिविरुद्धः प्रतीप-विपरीत, टपद्रविद् Insusceptible, a. अग्राहक, अविकारिन, ग्रहणाक्षमः Intact, a. अग्राह, अविकल, अभेषः

Intangible, a. अस्त्रय, स्पर्शागोचर, अस्पर्शव-च, दुरालभ.

Integral, Integer, s. पूर्णांकः, अभिन्नः. रूपं - a. पूर्ण, अविकल, समग्र, अभिन्न, अखंड, अन्यून, सांग. 2 पूरित, पूर्ण.-Integrate, v. t. संपूर् 10.
-Integrity, s. अवैकल्यं, साकल्यं, पूर्णता, अ-भिन्नभावः, अभेदः, अखंडता. 2 शुचिता, आजेवं, सारल्यं, वैमल्यं; See Honesty; 'of strict i.' अभेय, अहार्यं.

Integument, ८. वेष्टनं, आ-परि-°; पटलं, कंचुकः, पुटः-टं, कोज्ञः-षः, आच्छादनं, आवरणं.

INTELLECT, s. मितः, बुद्धः, प्रज्ञा, थीः, थि(धी)पणा, मनीषा, प्रेक्षा, ज्ञेमुषी, उपलब्धः, चित्, संविद्,
प्रतिपद्, ज्ञितः, चेतना (all f.); 'retentive i.'
मेधा, धारणावती धीः. – UAL, a. Ex. by (s.) in
comp.; बुद्धिवषयक, मानसिक (की f.); 'i. gain'
ज्ञानोत्कर्षः, मानसोजित f. 2 बुद्धिमत, धीमत, मनीषित्रः, 'i. faculty' धीज्ञक्ति f., निष्क्रमः; 'possessing i. qualities' धीगुणसंपन्न. – UALLY, adv.
धिया; बुद्धिपूर्वै-

INTELLIGENCE, s. मित f., जानं, बुद्धिचातुर्यं, वैदग्ध्यं, मेधा; See INTELLECT. 2 वार्ता, ददंत:,
वृत्तांत:, प्रवृत्ति f., समाचार:, 3 संदेश:, बाधिकं.
—ER, s. वार्तोहर:, वार्तोबह:, संदेशहर:, आख्यायक:,
वैवधिक:. —INTELLIGENT, a. मित-बुद्धि-धी-मत,
प्रज्ञावन, मेधाविन, सज्ञान, प्राज्ञ, सुधी. 2 चतुर, कुञ्चल,

सवैदग्ध्यं, सनैपुण्यं, विज्ञवह, मुबुद्धिपूर्वं, बुद्धिचानुर्येणः
— INTELLICIBLE, a. स्पष्ट, सुगम, बोधगस्य,
भिषार्थं, सुबोध, सुच्यक्तं, सुप्राह्म, बुद्धिगस्य-प्राह्म— INTELLICIBLY, adv. स्पष्टं, सुच्यक्तं, भिष्ठार्थं,
स्पष्टार्थं.

INTEMPERATE, a. असंयत, असंयिमन, असंयमग्नील, अतिमयाँद, अयतवृत्ति, असंयताचार, असंयतेंद्विय, अमितभोगिन्; (in eating) अतिभोजिन, अन्याहारिन, अयताहार; See GLUTTON; (in drinking) अतिपानासक्त, अतिपायिन, पानप्रसक्त. 2 (Of things) अमित, अपरिमित, अमर्याद, अनियत, अयत, अपरिमाग, उद्दिक्त, अतिरिक्त, अन्यिष्ठत, अपरा, अपरामन, अमर्याद, अपरिमितं, अतिश्वेम, निममातिक्रमेण.
—INTEMPERANCE, s. असंमयः, अदमः, अनिग्रहः, नियमातिक्रमः, अजितेद्वियत्नं, अमितहारः; अतिभोजनं, अत्याहारः, अमितहारः; अतिभोजनं, अत्याहारः, अमितहारः; अतिपानं, पानप्रसक्ति fe 2 उद्देकः, अमर्यादा, अमितत्वं, आधिक्यं, अनियनः, मर्योदातिक्रमः, अतिश्वः, अतिरकः.

INTEND, v. t. अभिप-इ 2 P, परि-सं-क्रप c., इब 6 P, ईह 1 A, उहिश 6 P, मन:-मति-क 8 U (with dat.), क desid. (चिकीषेति-ते), मनसा चिंत् 10 or उहिंदा; oft. ex. by desid. forms, or by मन:-काम with inf. form; 'what do you i. to do' कि कर्तमना:. - Intention, s. अभिप्राय:, संकल्पः आज्ञयः, उद्देशः, इच्छा, कामः, चिकीर्षा, आकांक्षा, आकृतं, बुद्धि-मति f., भाव:, मतं, इंगितं 2 अर्थः, कार्य, प्रयोजनं. 3 विवक्षा; 'purity of i.' भाव-चित्त-जादि f.; 'change of i. 'बुद्धिभेदः; 'avowed i. ' प्रकटिताञ्चय:; 'with what i. ' कि मुहित्य, किमिन-भेत्य. कि फलमपेक्ष्य. -AL, a. मति-बुद्धि-ज्ञान-पूर्व, बद्धि-संकल्प-कृत, काम्य, कामकृत, सांकल्पिक-ऐच्छिक (की f.). 2 अभिप्रेत, अर्थवत. = ALLY, adv. मति-बद्धि-ज्ञान-पर्वं, मतिपर:सरं, कामतः, ज्ञानतः, बद्धचा, साभिपायं, मन:-इच्छा-पूर्वकं, यथाकामं. =ED, a. Ex. by आज्ञय, बुद्धि, मति in comp.; 'well-i.' सदा-श्यः ' evil-i. ' दुराश्य, दुष्टमति, पापबुद्धिः

INTENSE, a. प्रचंड, तीज, उप, तिन्म, प्रखर, अत्यंत, धन, गाढ, प्रवल, तीक्ष्ण, परम, महत्, गुरु, अतिमाज, भृशा, नितांत; gen. by सु or अति pr. —IFY, v. t. वृष् c., प्रकर्ष नी 1 P, better by क्र with (a.).—ITY,-NESS, s. चंडता, तीजता, अत्यंतता, गाढता, प्रकर्थ:, उत्कर्ष:, गरिमच् m., अतिहाय:, छद्रेक:, अतिभूमि f., पराकोटि:-कांटा; 'i. of application' अत्यंताभिनिवेश:, व्यासंगः:—IVE, a. प्रकर्षकर-वृद्धिकर (शि.).—LY, adv. अत्यंतं, तीजं, तीक्ष्णं, नितांत, अतीव, बलवत, सु-अति pr.

INTENT, s. Intention, q. v.; 'to all i. s' सर्वथा--a. एकाप्र, एकनिष्ठ, सुसमाहित, अनन्यमानस, अनन्य- आसक्त, ध्यापृत, जिरत, नियत, ध्यम, निष्ठित, समाहित, नि-आ-अभिनि-बिष्ट, अभियुक्त; oft. by पर, तत्पर, निष्ठ, परायण in comp.; 'i. on evil ' दुष्टपरायण; अध्ययनपर, &c. =LY, adv. एकामिषेनेत, अनन्यमनसा, एकामतया, निष्ठापुर्व, साभिनिवेद्देग, आसक्त चेतसा, मनीयोभेन; 'look or hear i. ' लोचने : or करें। पा 1 P. = NESS, s. एकामता, एकनिष्ठता, अनन्यिचता, आसिक्त f., अभिनिवेद्दाः, तत्परता, निष्ठा, मनीयोगः. INTER, v. t. भूमी-समझाने निखन् 1 P or निक्षित् 6 P or नि-धा 3 U.

Intercalar,-४, a. अधिक, निवेश्वित; 'i. month' अधिकमासः, मलमासः, मलिम्लुचः. =Intercalate, v. t. अधिकमासं-दिवसं निविश् c.

INTERCEDE, v. i. अंतर् गम् 1 P or स्था 1 P, मध्ये स्था or गम्, मध्यस्थो भू, सं-धा 3 U, मध्य-स्था गह् 9 P, मध्यस्थवानी आ-स्था 1 U or आधि 1 U, मध्यस्थां कु 8 U; (परार्थ) प्रार्थ 10 A, अ-न्ती 1 P, आराष्ट् e., वद् 1 P. = ER, INTERCESSOR, s. मध्यस्थः, मध्यस्थपुरुषः, परार्थ प्रार्थकः, परार्थवादित् m. = INTERCESSION, s. मध्यस्थनं, मध्यस्थता, संधानं, परार्थपार्थनं ना, परार्थवादः निवेदनं INTERCEPT, v. t. रुष् 7 U, विच्छिद् 7 P, वियुज् 7 A, 10, पतिबंध् 9 P; See Obstruct. = ER, s. रोधकः, विमकरः = ION, s. रोधः, विच्छेदः, प्रतिबंधः, विमः, संगः

Interchange, v. t. प्रस्परं विनि-मे 1 A or परि-बृत् c., व्यति-ह 1 P. -s. विनिमयः, परिवतेः, व्यति-हारः, परिवृत्ति f., आदानत्रदानं, See Exchange. -Able, a. परिवर्तनीय, परस्परानुगामिन्.

INTERCLUDE, v. t. See INTERCEPT.

Intercommune, v. See Associate. - Ity, s. अन्योत्यक्यवहार:

Intercommunion, v. i. सह भुज् 7 A or अज् 9 P.
Intercourse, s. संगः, समागमः, संगति f., संसर्गः,
संगमः, संपकः, साहचर्यं, साहत्यं, संघृष्टनं; अन्योत्यसंसर्गः, आलापः, संवादः, परिचयः; 'sexual i.' मैथूनं,
रितिक्रया, सुरतं, श्रीभोगः; 'social i.' लोकन्यवहारः-संसर्गः.

Intercutaneous, त. त्वातभूत.
Interdict, v. t. नि-प्रति-विध् 1 P, निवार् 10, प्रत्या-ख्या 2 P, प्रत्या-दिश् 6 P; See Forbid. — s., — ion, s. निवेधः, निवारण, प्रत्याख्यानं, निरोधः, वाधा. 2 शापः, आक्रोशः — oby, त. निवेधक, निवारक.
Interest, s. अर्थः, हितं, लाभः, कल्याणं, भ्रेयस् n., भूति f., क्षेमः-मं; 'in my i. s' मह्ये-थे- 2 आदरः, स्मेहः, रागः, अवेक्षा, अनुरागः, स्प्रहा, अविक्षा- 3 पक्षपातः, संगः; 'without any i.' मुक्त-वीत-संग त. 4 मृद्धि f.; वार्कुच्यं; 'simple i.' सरलङ्

cent. ' पंचकेन शतेन, पंचकशतं, पंचात्तरं जातं. 5 भागः, अंशः, अधिकारः, उद्धारः 6 रसः, विनोदकत्वं. मनीहरता, इदयंगमताः दृष्टं कथारसस्याक्षेपसामध्ये (Ka. 346) 'you have seen how the i. (i. ing nature) of the story diverted (me) from my topic'; 'take or feel i. ' आद 6 A; ' looking to one's own i.' स्वार्थकृष्टि f., स्वार्थ-परता, स्वाथेलिप्सा. - v. t. अनुरंज् c., स्नेहं-अनुरागं-टत्पद् c., अनुरक्त-सानुराग-a. क 8 U. 2 वि-नद c.. मन:-चित्तं-रंज् c. or विनद c., इदयं गम 1 P or आकृष् 1 P or ह 1 P, मनो इ. 3 भागं-अंदां दा 3 U or लभ् 1 A or आप् 5 P; संबंध-अनुषंज-pass. -ED, a. अनुरक्त, जातानुराग, जातस्नेह. 2 पक्षपातिन. संगिन, सपक्षपात. 3 आसन, निविष्ट, निरत. 4 भागिन. अंशिन. 5 संबद्ध, लाभालाभसंबद्ध. 6 स्वार्थपर. स्वार्थ-द्शिन, स्वलाभासक्त, स्वहितपरायण-तत्पर, स्वलाभाषेश्व. स्वहितेषिन्, स्वार्थेलिप्सु. -ING, a. विनोदिन, मनोहर, सरस, चित्ताक्षिन्, हृदयंगम, हृदयहारिन्-प्राहिन्, विनी-दिन, चित्तरंजक.

Interfere, v.i. मध्ये स्था or पत् 1 P. परकार्येषु ज्याय 6 A, परकार्याणि निरूप् 10 or चर्च 6 P, 10 A; 'if it should not i. with other duties' न चेदन्य-कार्यानिपात: (S. 1); 'he who i. s with matters not his own' अन्यापोर्षु ज्यापारं यः करोति (P. 1). 2 परसारं संघद् 1 A or विरुध् 7 U. — ENCE, s. माध्यस्थ्यं, परज्यापार-परकार्य-चर्चा, परकार्यनिरूपणं; चर्चा, निरूपणं. 2 परस्परसंघटः, समाधातः. Interfluent, a. सध्यस्वित्.

INTERFUSED, a. मध्यपसारिन, मध्यपस्त.

Interm, अ. कालाभ्यंतरं, कालांतरालं, मध्य-अंतर्गत-कालः; 'in the i.' अवांतरे, कालाभ्यंतरे.

INTERIOR, त. अंतरस्थ, अंतर्गत, अंतर्भूत, अंतःस्थ, अंतर्गत, आंतर्गत, आंतर्गत, अंतर्गत comp.
- श. अंतर्गाः, उदरं, गर्भः, अभ्यंतरं, इदयं, अंतर् in comp.; 'the i. of a house' गर्भागारं, वासगृहं, भवनोदरं, अंतर्भवनं.

Interjacent, a. मध्यवतिन, मध्यस्थितः

Interject, v. t. मध्य-अंत:-क्षिप् 6 P or प्रविश्च o. -ion, s. अंत:क्षेप:-पणं. 2 डहार:.

Interlace, v. t. संगिभ् 10, संक्षिष् c.

INTERLARD, v. t. मध्ये-अंतर-निविज्ञ c. 2 संमिश्र 10. INTERLAY, v. t. मध्ये नि-भा 3 U or नि-विज्ञ c.

Interleave, v. t. अंत:-मध्य पत्रं निविज्ञ c.

Interlinear, a. पंक्तिइयमध्ये लिखितः

INTERLOCUTION, s. संलाप:, संवाद:, संवाद:, संवादक:, संभा-वर्ण. -INTERLOCUTOR, s. संगावक:, संवादक:, ड-सरप्रत्युस्तकृत् m. -TORY, a. संवाद-संकथा-कप, सं-वादात्मक, संकथासंबंधिन. or आकृ्म् 1 U, 4 P. = ER, ह. अध्ययिन प्रवेशकः, आगंतकः

INTERLUDE, 8. मध्यरंगः; विष्कंभः-भकः. .

Interlunar,-v, a. अमा, अमावास्या in comp. Intermarry, v. i. परस्परं विवह 1 P or दा-रान् परिम्न 9 P or परिणी 1 P. = AGE, s. परस्पर-विवाह:, मन्युद्धाह:, विवाहञ्यवहार:

Intermeddle, v. i. एरकार्याण निरूप 10 or ৰছ 6 P, 10 A, प्राधिकार-प्रकार्य-चर्चा कृ 8 U; See Interfebe. = Er. s. प्राधिकारचर्चक:-निरूपकः-

Intermediate, Intermedial, a. अंतर्-मध्य-बतिन, मध्य, मध्यस्थित, अ्वविहत, अंतरालिध्यत, अं-तर-अंतराल-in comp.; 'i. space' अंतरं, अध्यतरं, अंतरालं; 'i. time' कालांतरं. =LY, adv. मध्ये, अंतरालं, अध्यंतरे.

INTERMINABLE, a. See Infinite.

Intermingle, Intermix, v. t. संमिथ् 10, संकृ 6 P, संवज् 6 P, संश्च 2 A, 7 P, संमिल c.; संकृली-संकीर्णा-कृ 8 U, मिथीकृ. –v. i. संमिथीभू 1 P, संमिल 6 P. = ED, a. सं-व्या-मिथ, मिथित, संकीर्ण, संबह, संश्का. — Intermixture, s. संमिथण, संकरः, संसर्गः, संवकै:, संयोगः, संमिलनं

INTERMIT, v. i. विरम् 1 P, निवृत् 1 A (with abl.); ज्ञाम् 4 P, विच्छिद् pass. –v. t. निवृत् c., विरम् c. or ज्ञाम् c. (र-ज्ञ-मयित), विच्छिद् 7 P, त्यज् 1 P; See Cease. – Tent,-Intermissive, a. सिवराम, सिवच्छेद; 'i. fever' मुक्तानुवंधी ज्वर:. – Intermission, s. विराम:, विरति f., निवृत्ति f., विच्छेद:, उपज्ञाम:; 'without i.' निरंतरं, अनवरतं, अविरतं, अविच्छेदं.

Intermontane, a. पर्वतमध्यवित्.

Intermundane, a. जगन्मध्यवर्तिन्.

Intermural, a. प्राकारांतवेतिन्.

Internal, a. अंतर् in comp.; अंतर्गत, अंत:स्थ, आध्यंतर-आंतर (री.), गर्भस्थ; 'i. soul'
अंतरात्मा; 'i. anguish' अंत:शोकः, अंतर्हाहः; See
Inside. -LY, adv. अंतर्, अंतरे, अध्यंतरे.

International, त. (देशानां) परस्परव्यवहारसं-वंधिन्-

Interpolate, v. t. सकपट नि-विश्व c. or निक्षिप 6 P. मध्या कृष c. or अभिलिख 6 P. =10N, s. कपटेन निवेशनं, मिथ्याकल्पनं; मिथ्याकल्पनं, निवेशितलेखः

INTERPOSE, v. t. मध्ये निक्षिप् 6 P, अंतर्-धा 3 U, व्यव-धा, मध्ये-अंत:-स्था c. (स्थापयति) or नि-म-विज्ञ c. -v. t. मध्ये स्था 1 P or वृत् 1 A or गंग् or पत् 1 P, अंतर्-इ 2 P, मध्ये प्रविज्ञ 6 P; मध्य- मध्यस्थता, माध्यस्थ्यं; व्यवधानं, मध्यवित्रंतं, अंतरायः. Interpret, v. t. युज् 10 (words, &c.); व्याख्या 2 P, वि-वृ 5 U, व्याख्यु 2 A, अधे प्रकाश cor व्याख्या वर वि-वृ or व्याख्य 8 U; See Construe, Explain. 2 भाषांतरेण वर् 1 P or कथ् 10 or व्याह 1 P. - Ation, s. (पदानां) योजना; व्याख्यां, व्याख्यांनं, विवरणं, निरूपणं, अर्थवोधनं-प्रकाशनं, विचारः; 'i. of a dream 'स्वनार्थः, स्वनविचारः-निरूपणं. 2 अर्थः, व्याख्यां, टीका, भाष्यं. 3 भाषांतरं. - ER, s. व्याख्यांनृ m., विवरणकृत् m., अर्थ-प्रकाशकः-वोधकः. 2 भाषाद्यजः. 3 भाष्य-वृत्ति-कारः, टीकाकृत् m.

Interregnum, ८. अराजत्वं, अनायका-अराजका-राज्यस्थितः

INTERROGATE, v. t. पच्छ 6 P, अनुयुज् 7 A, प्रशिक्ष 1 A. — ION, s. एच्छा, प्रश्नः, अनुयोगः. — IVE, -ORY, a. प्रश्नरूप, प्रश्नार्थंक, प्रश्नार्थंक, प्रश्नार्थंक — IVE-LY, adv. प्रश्नरूपेण-कमेण, अनुयोगतः, प्रश्नार्थंकपेण — OR, s. प्रष्टृ m., एच्छकः, अनुयोक्तृ m. — ORY, s. प्रश्नः, अनुयोगः.

INTERRUPT, v. t. पति-बंध 9 P, प्रति-वि-हन् 2 P, ত্বে-নি-हন্ 7 U, भंज् 7 P, विच्छद 7 P, खंड 10, बाध् 1 A, দির্ 7 P, वित्रयति (D.); (speech &c.) आक्षिप् 6 P; 'do not i. him' मैनमंतरा प्रतिबंधनीतं (S. 6). — ION, s. अंतरायः, प्रतिबंधः, उपरोधः, विच्छेदः, भंगः, भेदः, व्याघातः, विवः; 'i. in sleep' निद्राभंगः. — EDLY, adv. स्विच्छेदं, संभंगः. — ER, s. विच्छेद-भंग-कारिन् m., विव्ञ-व्याघात-कत m.

Intersect, v. t. परस्परं-अंतरा-छिद् 7 P. =10N, s. परस्परच्छेद:-

INTERSPERSE, v. t. इतस्ततः प्र-क्षिप् 6 P or सं-समा-क् 6 P or संमिश्र् 10. =ED, a. संमिश्र, संकीर्णः =ION, s. संमिश्रणं, वि-सं-िकरणं

Interstellab, a. तारागणमध्यवर्तिन्-

INTERSTICE, s. छिद्रं, रेघ्रं, संधि:, विच्छेद:, अंतरं, अंतराल:-लं, अवकाज्ञः, विवरं; 'without i. s' निरंतर, नीरंघ्र, निश्छिद्र, निविड, घन, अविरल; 'having i. s' सच्छिद्र, सांतराल, विरल.

INTERTEXTURE, s. संग्रंथनं, परस्परब्यृति र्रि.
INTERTWINE, INTERTWIST, v. t. ग्रंथ 9 P, सं-डत°,
परस्परं कुंच् c. or ब्यावृत् c., उत्खच् 10, परस्परं
ग्रंथ or संयुज् 7 U, 10, संमिश्च 10; 'with hair
i. ed with the tendrils of creepers' लताप्रतानोद्यधितै: केशी: (B. II. 8); अनुख्यध् 4 P, सं-वे
1 U; श्वेबलेनानुविद्धं (सरसिजं) (S. 1) 'i. ed with
moss.'

नर-काल:, अवकाशः: 3 विराम:, विच्छेद:, निवृत्ति f., उपश्चम:; 'in the i.' अंतराले, अंतरा; 'at i.s' काले काले, अंतरा अंतरा, (प्रजानुरागहेतोश्चांतरांतरा दर्शनं ददी Ka. 58); रम्यांतर: कमलिनीहार्दी: सरी-[भ: (S. 4) 'pleasant at i.s &c.'; 'without i.s' निरंतर, निरंतराल.

Intervene, v. i. मध्ये-अंतर्-गम् 1 P or भू 1 P or स्था 1 P or वृत् 1 A, अंतर्या 2 P or वय-स्था. 2 अंतर्-इ 2 P, व्यव-धा pass. —Ing, a. मध्यवित्तं, मध्यस्थायिन, व्यवहित, अंतरित, अंतरागत, मध्ये स्थित; 'i. period' अंतरालं, अभ्यंतरकालः. —Intervention, s. मध्यस्थता, माध्यस्थ्यं, व्यवधानं, अंतर्गमनं, मध्यवर्तनं, मध्ये स्थिति f.

INTERWEAVE, v. t. See INTERTWINE.

Interview, s. दर्शनं; सन्तिपातः, संगमः, समागमः, अन्योन्य-परस्पर-दर्शनं; 'he had an i. with the king 'स नृपदर्शनं लेंभे, राजदर्शनं कारितः

Intestate, a. अकृतमन्यलेख.

INTESTINE, a. अवाह्य; See INTERNAL. 2 अ-विदेशज, देशीय; गृह in comp.; 'i. quarrels' गृहच्छिद्र-भेद:, अतभेद:. =s. अत्रं, पुरीतत् n.; नाडि-डी-लि-ली f.

Intimate, a. गाह, रूड, प्र-वि-रूड, दृढ, दृढबद्ध, घ-न. 2 (Of persons) सुपरिचित, रूढसीहद, बद्धसंख्य, प्रणियन, प्रियतम, हृदयंगम, सुसंसर्गिन्, संस्तुत, वृढ-गाइ-सोहद. 3 Internal, q. v.; 'strangers made i. 'बाह्य अभ्यंत (किता: (P. 1. 9). -s. दृढसहृद् <math>m., दृढमित्रं, मुहत्तमः, प्रियवयस्यः - v. t. (भंग्या) मृच् 10, संदिश 6 P, उपन्यस 4 U, उपिक्षण 6 P; साकृतं कथ 10. - ION, s. सचना, संदेश:, उपक्षेप:; इंगितं, आकृतं. -LY, adv. दृढं, गाढं; दृढसीहदेन-संसर्गण, मपरिचितं, दृढमित्रवतः, दृढ, गाढ in comp. - Inti-MACY, s. गाढ सीहदं, सुपरिचयः, दृढ संसर्गः-संयोगः, सं-स्तवः,अतिमित्रता-प्रणयः-सख्यं,अत्यासंगः,अतिपरिचयः Intimidate, v. t. त्रस c., भी c. (भीषयते-भापयते), सभयं निवृत् c. 2 भत्स् 10 A, तर्ज् 1 P, 10 A. 3 Dishearten, q. v. = ION, s. भीषका, भीषा, भीषण, भयदर्शनं, भत्सेनं, तर्जनं,

Into, prep. मध्ये, अंतर, अंतर; gen. by loc., or by acc. with verbs of motion; 'converted i. water' जलसात्कृत; 'made i. one mass' एकपिंडी-कृत-भूत.

Intolerable, a. असद्या, असहनीय, दुःसह, अक्षंतब्य, दुविषह.

Intolerant, का श्रक्षामन, असहन, अमर्थण, असहिष्ण, अक्षम. 2 परमतासहिष्ण, परमतास्यक, अन्यमतासहर ज्ञापाठा अतितिक्षा, अक्षमा, असहिष्णुता

नं ठदीर् c. or उदाह 1 P. =ATION, s. स्वरः, स्वयः, वर्णीचारणं; स्वरभेदः.

INTORT, v. t. See CONTORT.

INTOXICATE, v. t. मट् c., उत्-प्न-, मदं उत्पद् c., मन्
नीकृ 8 U; (fig.) उत्सिष् c., उद्-हन् 2 P, आ-ध्मा
1 P, मुद्द c. = ED, a. मन्त, प्र-डन्-मन्त, क्षीव, मदोन्मन्त, उन्मद, मदोद्य, मदान्वित, शींड, मदोद्धत; 'to
bo i.' मद 4 P, मदन स्ट्रष्ट्र pass., क्षीव् 1, 4 P.
—ING, a. उन्मादक, मादक, उन्मादिन. —ION, s.
मदः, मादः, उन्मादः, क्षीवता, शींडता, मन्ताः

Intractable, a. ट्रेम, दुर्दांत, अदम्य, अविधेय, अवस्य, अविनेय, दुर्निषह, दुराधर्ष, दु:द्वास्य, अनिवाय, प्रतीप, उच्छंबल.

Intransient, a. अमंगुर, चिरस्थायिन्.

Intransitive, a. अकर्मक.

Intrench, v. t. परिलया रक्ष् 1 P or परिषेष्ट् c. or परि वृ 5 U, परिला सन् 1 P. 2 आक्रम् 1 U, 4 P. — MENT, s. परिला, परिक्रिया

INTREPID, a. निर्भय, निःशंक, तूर, साहसत्तील, प्रग-त्म. -ITY, s. वार्थ, प्रतिभा, प्रतिभानं, शौर्य, निर्भयत्वं, पौर्ष, विक्रमः. -LY, adv. विरवत, सविक्रमं, सप्रति-भं; See Bold,-LY, &c.

Intricate, a. विषम, दुर्गोद्धा, संकुल, गहन, दुर्गोध, गूढ, अस्पष्टार्थः 2 वक्र, अस्रल, जिस कुटिल. — LY, adv. विषमं, अस्रल, कुटिलं. — NESS,—Intricate, s. वेषम्यं, गहनता, गूढताः 2 वक्रता, कौटिल्पं, असारल्पं Intrigue, s. उपजापः, कूटमबंधः, कपटमबंधः, कूट-युक्ति त., कु-कपट-संकल्पः-मयोगः; 'love-i.' ब्य-भिचारकमं, कामचरितं. — v. i. उपजप् 1 P, उपजापं रच् 10, कूटमबंधं प्रयुज् 7 A, 10, कूटमयोगं रच्— ER, s. उपजापकः, कपटमबंधयोजकः

INTRINSIC,-AL, a. अंतरस्थ, अंतर्गत, सहजवित्, स्वभावज, आंतर-आभ्यंतर (री f.). 2 सत्य, यथार्थ, वास्तविक (की f.), अकृतिम, स्वाभाविक-सांसिद्धिक (की f.). —ALLY, ado. वस्तुतः, तस्वतः, यथार्थतः, स्वभावतः.

Introduce, v. t. पविज्ञ c., द्रज्ञेनं कृ c. 2 (Insert) प्र-नि-आ-विश्व c. 3 परिषयं उताद् c. or जन् c. (जनयति); 'i. me to your friend' तव भित्रेण मम परिषयमुत्पादय. 4 प्रवृत् c., प्रषट् c., प्रति-टा c. (-हापयति), प्रारम् 1 A, प्रस्तु. 2 U, उपज्ञम् 1 A. 5 आनी 1 P, आवह् 1 P, आगम् c. (गमयति). = EB, s. प्रवेज्ञकः: 2 प्रवर्तेकः, प्रति-टापकः, प्रारम्कः: = Introduction, s. प्रवेज्ञनं परिषयकरणं 2 प्रवर्तेनं, प्रवारणं, प्रतिष्ठावनं, विवेज्ञनं आनयनं 3 मुख्यकं अः, आमुखं, प्रस्तावना (of playa); प्रस्तावः, आर्मः, उपप्रयावः, वाह्मुखं, उपप्रधानः, उदाहारः, उपज्ञमः, वचनारंभः: = Introductions,

माधीमक् (की f.), प्रथम; उपोद्चात or प्रस्तावना in comp.; 'as an i. portion' उपोद्चातरूपेण, प्रस्तावनाहारा. 2 प्रस्तावनाह्मए: $(4\pi)f$.) Introduct, $(4\pi)f$. $(4\pi)f$.

Introspection, s. अंतर्दर्शनं, अंतरालीकनः

INTROVERT, v. t. अंत: परिवृत c.

INTRUDE, ह. i. अनाह्त-त. प्र-आ-विश् 6 P or अगम् 1 P, सधर्षं प्रविश् or आक्रम् 1 U, 4 P, अनिध्कारपूर्वं प्रविश् . → ER, s. आगंतुकः, अनाह्त-प्रवेशकः. — INTRUSION, s. आगंतुकभावः. अनाह्त-मवेशः-शनं. — INTRUSIVE, a. धृष्ट, आगंतुक, प्रगम्भ, सधर्षः, परच्चोशीलः

Intuition, ८. सहजाववेषः , सहजानं, अतर्जानं —Intuitive, ८. सहजापलन्धः, अंतर्जानीयलभ्यः, अविचारपूर्वं उपलब्धः 2 सहजज्ञः, अंतर्जानिनः —Ly, adv. सहजज्ञानेनः, अंतर्जानिन, प्रमाणनिरपेक्षः

Intumesce, v. i. মি 1 P; See Swell. - ence, s. রাখ:, রাজ:

Inturbidate, v. t. কন্তুগাকু 8 U, আবিভযান (D.); See Confuse.

Intwine, Intwist, v. t. यंथ्र 9 P, गु(गुं)फ् 6 P, र्च 10; See Intertwine.

INUMBRATE, v. t. छायया आ-प्र-च्छर् 10.

INUNCTION, s. अभ्यंजनं, विलेपनं.

INUNDATE, v. t. জলন আৰু c. or ন্যাত্ 5 P.
—ED, a. আমানিন, আ-सं-पुत, জলামানিন, জলন্যান,
জলন্য (খা f.). —ION, s. আমান:, জলীঘ:, নাম্ব-নিমব:-দল্য:-ত্ত্বমন:, জলনুক্তি f.; See DE-LUGE.

Inurbanity, s. अशिष्टता, असभ्यता.

INURE, v. t. अभ्यस् 4 U or c., রিঞ্c., परिचयं कृ 8 U; परिचित-a. মূ. 2 কাঠিনা-হুৱী-কৃ. = ED, a. अभ्यस्त, ज्ञात, परिचित; अभिज्ञ in comp.; 'i. to fatigue' जित्रभम; 'i. to seclusion' परिचित-विविक्त.

Inurn, v. t. समाधी नि-धा 3 U or निश्चप् 6 P. Inutility, s. अनुषयोगः, वैफल्यं, व्यर्थता, मोघता, वैषध्यं.

INVADE, v. t. आभि-दु 1 P, आक्रम् 1 U, 4 P, अव-स्कंद् 1 P, अभिन-या 2 P, आपत् 1 P, डप-दु 1 A or o; Seo Attack. = ER, s. आक्रामकः, उपय-विम् m.; gen. ex. by 'Enemy' q. v. = Invasion, s. आक्रमः-मणं, अवस्कंदः, अभिद्रवः, उपयवः, अभित्रयाणं, अभियोगः, आपातः

Invalid, a. दुर्बल, अज्ञान्त, अपभाव, निस्तेजस, स्पर्थ, विकल. 2 अप्रमाण, विध्यमाण, लघुप्रमाण. - व. रोगिन् m., रुग्ण:, आतुर:. - ATE, v. t. मोधी-स्पर्थी-क

Invaluable, a. अन्धं, अनुष्यं, असूल्य, मूल्यातीत, अतिमृत्य, अत्युत्कृष्ट.

Invariable, a. नित्य, सतत, अविकार्य, निर्वकार, दिश्वर, नियत, अचल, एकांत; नायमेकांतो नियम: (S. B. 273) 'not an i. rule.' - Invariably, adv. एकांतत:, नित्यं, नियतं.

Invective, s. आ-अधि-क्षेपः, निर्मेत्सना, निंदा, निंदान्तक्यं, दुरुक्ति f., अप-परि-वादः, गहो. -a. निंदक्, अपवादक, निंदात्मकः

Inveigh, (against) v. i. आ-अव-अधि-क्षिप् 6 P, निंद् 1 P, गई 1, 10 A, अभिज्ञम् 1 P; See Abuse, Censure.

Inveigle, v. t. प्र-वि-लुभ् ०. मुह् ०., चार्क्स्या आ-कृष् 1 P or प्रलुभ् ०. or निपत् ०., बच् 10. = ER, s. प्र-वि-लोभकः, मोहकः, आकर्षकः. = ING,-MENT, s. प्र-वि-लोभनः, आकर्षणं, मोहः, वंचना, प्रतारणा

Invent, v. t. कृप् c., निर्मा 3 A, 2 P, सज् 6 P, वि-धा 3 U, घट् c. (घटयित), रच् 10.2 मनसा युज् 10 or चित् 10 or कृप् c. 3 मिथ्या कृप् c. — ED, a. कृत, निर्मित, रचित, घटित. 2 मनःयष्ट, मनःसिल्पत, मिथ्यार्काल्पत, साल्पनिक (की f.), कृतक, कृषिम. — Ion, s. कल्पना-नं, रचना-नं, निर्माणं, घटनं. 2 कृति f., सिष्ट f., किंपतं, कल्पना, निर्मितकला. 3 कल्पना, युक्ति f., टपायज्ञानं 4 मिथ्याकल्पनं, क्टरचना, मनःसिटः; 'one's own i.' स्वक्पोलकाल्पतं. — IVE, a. कल्पक, योजक, उपायज्ञ, कल्पनाचनुर. निर्माणकृज्ञल, चनुर, युक्तिमत्. — OR, s. कल्पकः, स्वट् m., निर्माता, चितकः, योजकः

INVENTORY, s. (मृहोपस्करादेः) परिसंख्या, परिगण-ना. संख्यापत्रं

INVERT, v. t. विपर्यस् 4 U or c., परि-वि-व्यति-अस्, परिवृत् c., विपर्यासं-विपर्धयं-नी 1 P; See ALTER, CHANGE. 2 अधामुखीक 8 U; विलोमीक. —ED, —INVERSE, a. व्यत्यस्त, विपयस्त, व्यस्त, पर्यस्त, विपरीत, वि-प्रति-लोम, प्रतीप, व्युक्तांत. —LY, adv. विपर्ययंण, वि-प्रति-लोमतः, व्यत्यासेन, व्युक्तांण. —INVERSION, s. विपर्यासः, विपर्य(यो))यः, व्युक्तांनः, व्यत्यासः, पर्यासः, पर्यासः, प्रतिलोम्यं, व्यत्ययः; व्यस्तता, विपरीतता.

INVEST, v. t. परि-भा c. (भापयित), आच्छर् 10, भाव 5 U, संवेद्द c., वस् c., सं-व्ये 1 P. 2 अर्लक् 8 U, मंद्र 10, भूव् 10. 3 संयुत्त 7 U, 10, संयुक्त-विशिष्ट-व. क्; See Endow. 4 उपरुध् 7 U, पर्यवर्ष्य 9 P. 5 (Money) सामार्थ विनिय्त्र 7 A, 10; 'i. with power' अधिकार प्रविद्या c. or नियुत्तुः प्रति-ष्ठा c. (शाययित), संस्कृ, अभिष्य 6 P. = TURE, s.

-MENT, ह. परिधानं, वसं. 2 टपरोध:, अवष्टंभ:. 8 लामार्थं धनविनियोग:.

Investigate, v. t. अव-परि-सं-ईक्ष् 1 A, निरूप् 10, अनुसं-धा 3 U, विचर् c., विम्रज् 6 P, निर्णा 1 P, निर्णा 5 U, निर्धु 10, आलोज् 10. 2 अन्विषु 4 P, मृग् 10 A; See Examine. =10n, s. अवेक्षण, निरूपण, अनुसंधान, विचारः-रणा-ण, विमर्ज्ञाः, निर्णयः, निश्चयः; चर्चा, अन्वेषणं, अनुयोगः, जिज्ञासाः; 'under i.' निरूप्यमाण. =0R, s. अवेक्षकः, निरूपकः, विचारकः, अनुसंधानृ कः, निर्णेताः

Inveterate, a. बद्ध-क्कड-मूल, सुर्ह, गाह, प्रक्रह, रह, स्थिर, चिर-बहु-कालिक (की f.), चिरस्थायिन; 'i. enemy' गाह-बद्ध-वैर: शृनुः; 'i. enmity' बद्धवेरं. =Inveteracy, s. बद्धवेरं, वैरानुबंधः; ब-द्रमूलता, विकटता, स्थिरता, अभिनिविष्टता.

Invidious, त. देवजनन (नी f.), मृत्सरावह, ईंड्यो-असूया-कर (री f.). 2 मत्सरिन, समत्सर, ईंड्यॉन्ड. -LY, adv. समत्सरं, सान्यसुयं, सेंड्यं.

Invigorate, v. t. बल-तेज:-तार्क्त वृध् c. or दा 3 U or उप-चि 5 U, आप्यै c., पृष् 1, 9 P or c.; दाप् c. =ING, a. बलवर्धन (नी f.), तेजस्कर (री f.), पृष्टिद, विध्येपद, उत्साहदायिन. =ION, s. बल-तेजो-ब-धन, पृष्टिकरणं 2 बल-तेजो-बिद्ध f.

Invincible, a. अजस्य, दुजेय, दुर्शवर, अभृष्य, अद्म्य. Inviolable, a. अलंध्य, अनतिक्रमणीय, अभेय, भं-गायाय्य. 2 अवाध्य, अनपकार्थ, अवध्य (as a herald). - NESS, s. अलंध्यता, अवध्यमाव:.

Inviolate, a. अभिन्न, अभग, अलंधित, अक्षत, अ-द्वित, अलंड, अभग.

Invisible, a. अदृश्य, परोक्ष, दुर्देशे, अंतर्हित, तिरोहित, अंतरित, दश्चेनातीत, नयनविषयातीत, दृग्गोचर, दृष्य-विषय, अलक्ष्य, अचाक्षुष (वी f.) (evidence &c.); 'to be i.' अतर्-तिर:-भा pass., तिराम 1 P, अ-तर्-इ 2 P. —NESS, s. परोक्षता, अमन्यक्षता, अद्शेनं, तिरोभानं, अंतर्भानं, अविषयः परोक्षं. —Invisibly, adv. अमन्यक्षं, परोक्षं, असमक्षं, अलक्ष्यं, असाक्षात, अ-दृष्टक्रेपणः विभन्तं, अलक्षितं.

INVITE, v. t. आ-नि-अभि-मंत्र 10 A, आ-समा-ह्ने 1 P, अभ्यर्थ 10 A, आक्तु c., आवह c. 2 आकृत् 1 P, ह 1P, प्र-वि-लु.म् c. = ATION, s. निमंत्रणं, आह्वानं, आवाह-नं, अभ्यर्थनाः = ING, a. वित्ताक्षित्, मोहिन्, मनीहर. INVOICE, s. आवाहपूर्वं, बीजकं.

INVORE, v. t. आ-क्क् 1 P, आ-अभि-मंत्र् 10 A, आ-वद् 1 P, संबुंध् c., आवह c., आकृ c., नाम ग्रह् 9 P or स्म 1 P; अर्थ् 10 A, अभिनंद् 1 A; 'i. blessings on' आज्ञात् 2 A. —Invocation, s. आह्वानं, आवन्नं, आवाहनं, नामप्रहर्गं, पार्थनंनाः

INVOLUNTARY, a. अकाम्य, अनिच्छापूर्व, अनुद्धि-अ-

काम, अनिच्छु. = Lx, adv. अकामतः, अकाम-अवि-च्छा-अमति-पूर्व, अनिच्छया, असंतीवेण अवोध-अज्ञा-न-पूर्व.

INVOLVE, v. t. अवगुरु 10, आबृ 5 U, आ-बेह् 1 A, or c., आच्छद 10. 2 परिमह् 9 P, अंतर्गण् 10, समिविश c.; See INCLUDE. 3 अभिभू 1 P, प्रम् 1 A; 'i. ed in difficulty ' विपद्मस्त. 4 संबंध् 9 P, संक्षिण् c., संग्रज् 7 U, 10, संस्क् 6 P, हिल् 6 P, संक्ष्म c.; See IMPLICATE. = ED, a. आवेष्टित, अवगुंठित, आवृत, आच्छत्र. 2 अंतर्गत, परिगृहीत, समाविष्ठ, अंतर्भृत, गमे in comp. 3 अभिभूत, प्रस्त. 4 संबद्ध, संक्ष्य, संस्ट, संसन्त, अनुषक्त, संयुक्त, हिल; 'i. in crimes' पापलित, दोषमस्त. 5 वितित, फलित; 'i. meaning' फलितं, फलितार्थः, ध्वनिः. — INVOLUTION, s. आवेष्टनं, आवर्णं. 2 जटिलन्वं, व्यक्तिरः, संजीर्थता, अन्योत्यसंक्षेत्रः, परस्परसंसक्ति f. 3 (In Math.) संवर्गाक्तरणं; 'i. to the third power' सद्शत्यसंवर्गः.

Invulnerable, a. अभेष-अवेध्य-देहुह, वजदेह-ज्ञारीर, क्षताक्षम

Inward, a. अंतर्वतिन्, अंतः स्थित, अंतरस्थ, अंतर्भव; oft. by अंतर् in comp. -adv., -LY, adv. अंतः, अभ्यंतरे; 'i. corrupted ' अंतर्देष्ट. 2 मनसा, श्विनेन, इदय; सुनिभृतं. -Inwards, s. अंत्राणि (pl.).
Inweave, v. t. See Intertwine.

INWRAP, v. t. आवेष्ट् 1 A or c.; See INVOLVE(1). INWROUGHT, a. অভিন, দিলিক, দিলিক, গুলিকক, কুংনি, IOTA, s. অণু:, লব:, কণ:, কণিকা, বিত্তাপ

TRASCIBLE, a. चडकोप, क्रीधज्ञील, सुलमकोप, शीम-कोपिन, क्रोधिल, संरंभिन, चंडस्वमाद. - NESS, s. क्रोधज्ञीलता, सुलमकोप:, चंडता, पित्तस्वभाद:-प्रकृति f. IRATE, a. क्र.इ., क्रियत, रुष्ट.

IRE, s. रे[ब:, क्रोध:, कोप:. - FUL, a. कुद, रह;

IRIS, s. इंद्रधन्स् n. 2 तारामंडलं 3 गोलोमी, केतदूर्वा. IRIS, v. t. पीड् 10, आयस् c., खिद् c.; See AFFLICT. = SomE, a. दुःख-खेद-कर (री f.), दुःखद, केशावह, कशद, आयासहेतुक, कहः, 'how i. are the toils of state' राज्यं हि नाम (राज्यं शासन-थमाः) महदप्रीतिस्थानं (Mu. 3).

IRON, s. लोह:-हं, अयस् n., आयसं, कालायसं, कृष्णायसं, (पंडं, तीक्णं, तालकं, अवससार:, लीहं; 'green
sulphate of i.' धानुतोखरं, कासी(त्री)त्रं; 'rust
of i.' मंड्रं, सिंहाणं, अयोगलं, 'tipped with i.'
आयोग, लोहाग; 'sulphuret of i.' ताच्यं;
'wrought i.' कृती. 2 वंधनं, खेलला-लः-लं, लीहबंधनं. -v. t. खेललया बंध् 9 P or संयस् 1 P.
- a. लीह (ही f.), लोहमय-अयोगय (यी f.), लोहमिर्फ-

comp.; 'of an i. constitution' वजेदह, सिहसंहन-न; 'i.-bar' फाल:, लोहपिंड:; 'i.-filings' लोहचूण, लोहजं; 'i.-fisted' लोह-वज-मृष्टि; 'i.-foundery' संधानी, कुप्यज्ञाला; 'i.-hearted' अयो-वज-हदय, क-ठिन-पाषाण-हदय; 'i.- mold' लोहांकः, लोहचिन्न्रं, 'i.-monger' लोहकारः, अयस्कारः, व्योकारः, लोह-कारकः. = x, a. See (a.) above.

IRONY, s: सोझंड:-ठनं, सोन्धास:, न्याजस्तृति f., निदा, न्याजोक्ति f., विपरीतलक्षणा, उपरोध:; 'it was a strange i. of fate in the case of Râma' रामस्यापि दैवर्ड्डानियोग: कांपि यन् &c. (U. 4). — ICAL, a. (s.) in comp.; 'i. speech' सोझंड ठवचनं, सोझंडनोक्ति:; 'i. speaker' सोझंडनवादिन. — ICALLY, adv. सोत्धासं, सोझंडनेन, ज्याजोक्त्या.

IBRADIATE, v. t. प्रकाश् ०. गुन् ०., दीप् ०., राज् ०. -ION, ४. प्रकाशनं, योतनं, प्रदीपनं. 2 (Irradianee) उदयोतः, दीति f., प्रभा, कांति-युति f., तेजस् n.

IBRATIONAL, a. विवेकरहित-वर्जित-हीन, अचेतन, अ-विवेक, ज्ञान-बुद्धि-हीन, निर्वोध, अव्युत्पन्न, चिच्छक्तिर-हित; पशुधमैत. टैन्याय-युक्ति-विरुद्ध, अन्याय्य, अयुक्ति-सिद्ध, अतार्किक (की f.). —ITY, s. बुद्धिई(नता, अ-न्याय्यता. —LY, adv. न्यायविरोधेन, अयुक्तिवादेन-

Ibreconcilable, a. असंधेय, अज्ञाम्य. 2 असंगन, विगीत, परस्परविरुद्ध, परस्परपराहत; See Inconsistent. =ness, s. असंगति f., परस्परविरोधः.

IRRECOVERABLE, a. अपुन:प्राप्य, पुनरलम्प, असमाहार्थे. —IRRECOVERABLY, adv. अनुद्धांत्रत्या;
'it is i. gone' असित्रवृत्त्ये तदतीतमेव (S. 6).
IRREFRAGABLE, a. अखंडच, अवाध्य, अप्रत्याख्यंय,
दढ-स्थिर-प्रमाण.

IRREGULAR, a. अनियत, बिधि-नियम-विरुद्ध, अयथा-विधि, अविधि, उत्स्त्र, विधिन (ध्वी र्र.); (as words) अपवादक, निपातित; 'these are put down as i. forms एते निपात्यते (S. K.). 2 कमहीन-रिहत-गून्य-विरुद्ध, अध्यवस्थित, अपर्याय, उच्छांबल. 3 (In conduct) उत्कांतमयार, व्यभिचारिन, विषय-अपथ-गामिन, दुराचार, कचिरत, अमयोद. 4 विषम, असम; 'i. in shape' विष्य, कदाकार. —ITY, s. अविधि:, विधि-नियम-विरोध:-मंगः, अनियम, उत्कार, विपातः-तनं 2 अक्रमः, उत्कार, व्यभिचारः, उत्कारः, अपर्यायः, अपरिपाट-टी, अध्यवस्था. 3 ध्य-विक्रमः, विषयगमनं, अमर्थादता, अनाचारः, दुईतता. 4 वैक्रमः. —IX, adv. विधि-नियम-विरुद्धं, अविध्यनुद्ध-पं, अयथाविधि, क्रमविरुद्धं, अनियमम, अनियतवेल, अविधितः; अक्रमेण

IRRELATIVE, a. असर्वधिन्, असंग, निःस्री

IRRELEVANT, त. अपस्तृत, अपकृत, असंबद्ध, (अ)-

LEVANCY, १. अप्रकृतता, अनन्ययः, असंबंधः, असंगाति f., अप्रस्तावः

IRRELIGION, s. अधर्म:, अयूजा, अभिक्त f., धर्मलीप:, देवनिंदा, पीपता. —IRRELIGIOUS, a. अधार्मिक (क्रां f.), अधर्मानिष्ठ, विश्वमें, धर्म-भक्ति-हीन; अपुण्य, टष्ट, पापिन. —LY, adv. अधर्मेण, दुष्टवत.

IRREMEDIABLE, a. अप्रतिविधेय, अप्रतिकार्य, निरुपाय, अज्ञक्यप्रतिकार, उपायातीत, अधिकित्स्य, दुःसाध्य

IRREMOVABLE, a. अपरिहार्य, अनपानेय; स्थिर, अचल. IRREPARABLE, a. असमाधेय, असाध्य; अप्रतिकार्य, अशस्यप्रतिकार.-IRREPARABLY, adv. अप्रतिविधेय; 'the act i. damaged his reputation' तेन क-मेणा तस्य यशस्त्रथा क्षीणं यथा तस्प्रतिसंधानुमश्चर्यः

IRREPREHENSIBLE, a. अर्निय, अरूषणाय, निर्देषिः

IRREPRESSIBLE, a. अनिवारे, दुर्निवार, दुर्नियह. IRREPROACHABLE, a. अनिय, अगर्छ, अनवगीत; See FAULTUBSS.

IRRESISTIBLE, a. अनिवार्य, दुर्निवार, अप्रतिकार्य, अ-नव्यह, दुर्नियह, दुर्धर, अप्रतिहत. - IRRESISTIBLY, adv. दुर्निवार, अनवग्रहं.

IRRESOLUTE, a. आस्थर-चल-लोल-मित-चित्त-बुद्धि, चलवृत्ति, चंचलधी, विकल्पजील, संज्ञयात्मन, अधीर, तरलमनस. —LY, adv. अस्थिरचेतसा, चंचलवृत्या, लोलबुद्ध्या, अधीर. —NESS, —IRRESOLUTION, s. अस्थेप, विकल्पजीलता, लोलमितवं, चलचित्ता, चंचलबुद्धि f., लोलमितf. अनवस्थिति f., चापल्यं

IRRESPECTIVE, (of) a. अनपेक्ष्य, अगणियत्वा, अन्य-पेक्ष्य, विहाय (with acc.); अनपेक्ष, निरपेक्ष, निर्व्यपेक्ष in comp.; See Independent (of). -LY, adv. अनपेक्षं, निरपेक्षं-

IRRESPONSIBLE, a. अनन्योगाधीन, अप्रष्टन्य, अपृ-

IRRESTRAINABLE, a. See IRRESISTIBLE.

IRRETRIEVABLE, a. See IRREPARABLE, IRRE-COVERABLE.

IRBEVERENT, a. अनादिरः, परिभाविन्, उपेक्षक, अ-वज्ञाकारिन्. -LY, adv. सावज्ञं, सावमानं, अनादरेण. -IRREVERENCE, s. अवमानः, अवज्ञा, अनादरः, ति-रस्कारः, पारभवः

IRREVERSIBLE, a. अपरिवर्त्नीय, अलोप्य, अखंडचः IRREVOCABLE, a. अनन्यथाकरणीय.

IRRIGATE, v. t. अव-सिच् 6 P, जलेन आडु o. or अ-भ्यक् 1 P, अभिवृष् 1 P. =10N, s. सेक:, जलमावन) अभ्यक्षण

IRRIGUOUS a. जलादच, सजल, जलपूर्ण, अनूप, बहुद-क, जलसिक्त

IRRITATE, v. t. कृष् c., कृष् c., ६ष् c.; See

the throat ' कास:, क्षनशु:. =ING, =IVE, त. सं-तापक; कीपावह. =IRRITABLE, त. कोधन, कोपन, कोपनील, सुलभकोप, शीषकोपिन, चंडमकृति-स्वभावः =IRRITABILITY, ३. चंडस्वभावः प्रकृति f., शीष-कोपिन्वं

IRRUPTION, s. See INROAD.

Ischury, s. मुत्रावष्ट्रभः, मुत्रकृच्छुं.

ISLAND, ISLE, s. द्वीप:-पं, अंतरीपं =a. द्वीप्य, द्वीप-स्थ, द्वेप (पी f.). =ER, s. द्वीपवासिन् m., द्वीपस्थः ISCCHRONAL, a. समझालीन.

İSOLATE, v. t. वि-युज् 7 A, 10, विच्छिद् 7 P, वि-श्चिष् c.; See SEPARATE. —ED, व. वियुक्त, अन्यवि-श्चिष्ठ, अनन्यसंसक्त, गतसंग. —ION, s. विच्छेद:, विश्लेष:, असंग:, १थक्त्वं

Isosceles, a. समद्रिभज.

Issue, v. i. निर्मम् 1 P, अप-इ 2 P, निर-या 2 P, निःस 1 P, निऽकम् 1 U, 4 P. 2 ल् 1 P, निः-प्र-'; क्षर् 1 P, गल् 1 P, स्यंद् 1 Λ . 3 टत्-प्र-मू 1 P, प्रजन् 4 Λ , उत्पद् 4 Λ , प्रशृत् 1 Λ ; See Λ RISE. 4 निऽपद, निर्शृत, समाध् pass. -v. t. निःस c., प्रचर्-ल् c., निर्मम् c. (स्पापयित), खिर्मम् c. 2 प्रकाश् c., प्र-स्या c. (स्थापयित), छुष् 10. -s. निर्ममः, निःसरणं, निर्याणं, निऽकामणं. 2 फलं, परिणामः, उदर्कः, अंतः, उत्तरफलं, उत्पत्रं, See END. 3 संतित f., प्रजा, अपस्यं, संतानः-नं. 4 रक्तातिसारः, लावः; 'matter at i.' विवादवस्तृ, विचायविषयः. -LESS, a. निरपत्य, निर्वेश्, f:संतान, अप्रजस्, निरन्वय.

Isthmus, s. संयोगभामे f.

IT, pron. Ex. by m. f. or n. form of pronouns, corresponding to the noun; sometimes not ex. at all; 'what is i. that you want' किमपेक्यते त्वया; 'i. is good to study' अध्ययन पश्चर्यः

ITCH, s. कंडु-बू f., खर्ज़्:, कंड्र्या; (dry) कच्छु-च्छ्र् f., पामा, पामन् f., विचार्षकाः 2 कंड्र्यनं 3 अत्यिमिलाः:, चिभित्रहाः, इच्छातिरेकः: =v. i. कंड्र्यिनिलाः (D.). 2 अत्यतं इष् 6 P or आमिलष् 1, 4 P, गृष् 4 P. =y, a. कंड्रल, पामन, कच्छुर.

ITEM, s. विषयः, अर्थः, पदं, अधिकरणं, भिन्नभागः.
ITERATE, v. t. पृनः पृनः वद् 1 P or वस् 2 P. 2
पृनः पृनः कृ 8 U. = 10N, s. पुनरुक्ति f., पौनरुक्त्यं,
पुनवेषनं, पृनःकारणं. = IVE, a. पुनवोदिन, पुनःकारिनः
ITINERANT, a. भ्रमणशील, अटमान, परिभ्रमिन,
भ्रमणकारिनः अवनिषरः

ITINERARY, s. भवासवृतांतलेखः। ITINERATE, v. i. See TRAVEL.

Ivory, s. गज-हस्ति-दंत:, दंत: (the sense being clear). =s. (s.) in comp.; 'i. doll'दंत-

IVY, 8. तस्रोहिणी, वृक्षलता.

J.

JABDER, v. i. प्रजल्प 1 P, प्रलप 1 P, अञ्चलं-अस्पष्ट-बट् 1 P, त्वरितं व च् 2 P. - ER, s. वाचाल:-टः, वावट्कः, जल्प(ल्पा)कः. - ING, s. जल्पः, प्रलापः, प्रजल्पः, अस्पष्टं वचनं.

JACK, s. पनसः. 2 वृक्षः, उपस्तंभः, आधारः; 'j.-fruit' पनसं.

 J_{ACKAL} , s. $\mathfrak{N}($ स्)गालः, गोमायुः, जंबू(**बु)कः,** कोष्ट् m., फेरवः, भूरिमायः, शिवा, मृगध्तेकः, वंचु- (च)कः, फेरुः

JACKANAPES, s. वानरवृत्ति f., मर्केटशीलं.

Jackass, s. गदेभ:, रासभ:, खर:

Jackdaw, s. काकः, द्रोणकाकः, द्रोणः.

JACKET, ८. कूर्णासकः, कंचुकः, निचोलः.

Јлск-кетсн, s. घातकपुरुष, उद्दंधक:.

JACK-PUDDING, 8. भंड:, विद्वकः, वैहासिकः.

Jade, s. करथ:, अथक:. 2 पृंथली, बंधकी, कुटा, ध्रष्टा, असती, असाधी: -v. t. खिट् c., क्रम् c., अम् c., अम् c., आयत् c., अवसद् c. -v. i. अम् 4 P, क्रम् 1, 4 P, आयत् 1, 4 P, अवसद् 1 P, खिद् pass. कि 1 P. -ED, a. क्षांत, आंत, खिन्न, थमाते, ग्लान. -Jadish, a. दृष्ट, पापीयस, कुत्सित, कु-कद-दुर-pr. Jag, s. भंग:, दंत:, छेद:: -v. t. भंगुरी-दंतुरी-कु 8 U, क्रकचरूपेण छिट् 7 P. -GED,-GY, a. दंतर, अनुक्रकच, भंगुर, क्रकचाकार.

JAIL, s. कारा, कारागृहं, कारागारं, कारावेश्मन् n., वंधनागारं, वंधनालयः, वंधन-निरोध-स्थानं, वंदिशाला, गृति f. — PR, s. काराध्यक्षः, वंदिपालः, काराधिपतिः, कारागृहावेक्षकः

 J_{AM} , s. निहानं, स्वाइनं, संधितं. -v. t. संधीर् 10, संवाध् 1 A, संमृद् 9 P, किन्न् 9 P. -MED, a. सं-पंडित, संवाध, संकल, संकट.

JANGLE, v. i. वि-वद 1 A, विमन्त्य 1 P, विमिति-यद 4 A, कलहं क 8 U. -v. t. Rattle, q. v. -s.,-ING, s. विवाद:, विमलाप:, वाक्लहः, वार्युक्तं. JANITOR, s. द्वाःस्थः, द्वारपालः, प्रति(ती)हारः

JANTY, त. चपुल, लघु-चल-स्वभाव, सरस-

January, s. पौषमाघं.

JAR, s. घट:-टी, कुंभ:, कलका:-क्षां-क्षं; (earthen)
मृद्धांढं, मृण्ययं पात्रं, कुटः, निपः; 'a large j.'
मणिकः, अर्लि(लं)जरः 2 कक्षंत्रध्यनिः-क्षान्दः, सैध्येणध्यनिः, कटु-परुष-स्वनः 3 कलहः, विसंवादः
4 संघटः, समाधातः, परस्पराधातः = गः कं संघट्ट
1 A. समाहन् 2 P. 2 कक्षंत्रध्यन्यम् मि. 8

कर्णकर्कत्ता, परुष, कटु, कर्कत्तात्तार्व्यकारिन्. 2 परस्पर-विरुद्ध: Sée Inconsistent.

JARGON, 8. प्रलिपतं, अन्धेकं वचनं, अन्धेकवागु-

JASMINE, इ. भूपदी, दा(द्यी)तभीदः, मिह्नका, आ-स्काटा (wild); मागधी, गणिका, यूथिका, अंबष्ठा; अतिमुक्तः, पृदुकः; वासंती, माधवी, सुमनाः, मालती, जाति-ती f., झतला, नवमिह्नका-मालिका; माध्ये, कुदः-द (different species).

JASPER, s. सूर्यकांत:...

JAUNDICE, 8. कामला-लः, पांडुः, पांडुरोगः -ED, त. कामलोपहत, पांडुपरतः 2 साचीकृत, सत्यात् परिवर्तितः JAUNT, v. i. विहारार्थं परिश्रम् 1, 4 P or पर्यट् 1 P. -8. विहारा, पर्यटनं

 J_{AVELIN} , s. जूल:-लं, शस्यं, शंकुः, प्राप्तः, ज्ञाकि f., असं, कृतः

JAW, 8. हनु m. f. 2 वस्त्रं, मुखं; 'lower j.' विषं, कुंज:, चित्रुंकं, चित्रुः; 'locked j.' हनुप्रहः; 'j-tooth' दंष्ट्रं, 'fallen in the j.s of death' मृत्योमुंखे पितत:, मृत्युदंष्ट्रांतर्गत:. 3 भत्मेना, वाक्या-ह्र्यं, तर्जनं, आक्रोज्ञः. = v. i. तर्ज् 1 P, 10 A, भत्से 10 A, आक्रज्ञ 1 P. = ED, a. हनुमत्, हनुविज्ञिष्ट. JAY, 8. खाष:-सः, किकीदिव:, किकिदिव:-व:, किकी-हिवी:-व:, किकी-

Jealous, a. मत्सरिन, समन्सर, सास्य, साध्यस्य, सिध्यं, परोत्कर्षांसहन, परसुखद्वेषिन्, See Envious. 2 मेमसंश्वायन्-शंकाशील, पीत्याशीकन्, 'a j. husband' परपुदव-व्यभिचार-जार-शंकितः, 'a j. wife' परक्षीश्वाकिनी. 3 कृतादर, आहत, साभिमान. सावधान, अनुपेक्षक. — Ly, adv. समत्सरं, सेर्ध्यं, सास्यं, साध्यस्य, साभिमान. = NESS, = Y, s. मत्सरः, मास्यं, अस्या, हेर्च्यां, अध्यस्या, सापन्यं, परोत्कर्षेदेषः. 2 शंकाशील-ता, व्यभिचारशंका, प्रेम-पीति-शंका. 3 सावधानता, अ-भिमानविक्षा.

JEER, v. i. उप-अब-हस् 1 P, अब-आ-क्षिप् 6 P, अब-जा 9 U, तिरस्कृ 8 U, गई् 1, 10 A, अवहा-सास्पदीकः = s. छप-अब-हासः, अवक्षेपः, अवज्ञाः = INGLY, adv. सोपहासं, सावक्षेपः सावज्ञं

JEJUNE, a. शुष्क, रूक्ष, नीरस, विरस, नि:सार, नि:सत्व. JELLY, s. क्यान-सांक-क्रथं-

JEOPARDY, s. संज्ञायः, संदेहः, जंकाः, 'j. of life' जीवितसंज्ञायः, माणसंदेहः. - JEOPARD, v. t., - IZE, v. t. संज्ञाये पत् c., संज्ञायस्थ-संज्ञायत-a. कृ 8 U; 'one who j. es his life' संज्ञायतजीवितः; See DANGER also.

Jerk, v. t. (सहसा) चल् c., वि-धू 6 P, 5, 9 U; लघु-सहसा तड् 10 or प्रह 1 P, अकस्मान्-सवेगं क्षिए

JERKIN, S. See JACKET.

JESSAMINE, S. See JASMINE.

JEST, s. परि(री) हास:, नमेन n., हास्यं, विनोदीक f., प्रहसनं, विनोदभाषणं, परिहासोक्तिः, नमालापः;
'truce to (fie upon) your j. s' धिकप्रहसनं
(U. 4.), अलं परिहासेन; 'uttered in j.' परिहासजित्यतं; 'made a j. of the matter' नमथं
परिहासिमव मेने. 2 खेला, जीडा, केलि f., कीतुकं; 'in
j.' परिहासेन, परिहासपूर्वं. – v. i. परिहस 1 P. विनोद-परिहास-वाक्यं वर् 1 P or उदीर ०:, जीड 1 P.
– ER, s. वैहासिकः, परिहासपितृ m., परिहास-विनोदकारिन् m., भंडः, चाटुपटुः; 'king's j.' विद्यकः, नमेसचिवः. – INGLY, adv. परिहासपूर्वं, सपरिहासं, सविनोदं.

 ${
m Jet}, \ s. \ {
m sorte}$ जलेह्क्षेपः. ${
m 2}$ कृष्णप्रस्तरः; 'j.-black ' धनकृष्ण, अतिकृष्ण. ${
m = TY}, \ a.$ कृष्णपर्ण.

JEWEL, s. मणि $m.\ f.$, रःनं; 'j. of a woman' स्थित्नं; 'j.-house' मणिशाला, रन्नागारं; 'j.-mine' रत्नाकरः, रन्न-मणि-खनि f.-भूमि f. =LED, $\alpha.$ रत्नव-त, मिंग-रन-मय (यी f.), रन्नसन्थ, मणि-रन्न-ख-चित, रन्नानृविद्ध. =LEB, s. रत्नाजीविन् m., मणिकारः, रत्नकारः. =JEWELRY, s. रत्नानि (pl.), रत्नादि-कोशः-षः

JIFFY, s. निमेष:, क्षण:.

JIG, s. नृत्यविशेष:. 2 वंचना, व्याज:, छतं.

 $J_{\rm ILT}$, s. प्रतारिका, चपला, वांचेका, संकेतलंधिर्नाः -v. i. प्रेमसंकेतं लंध् 1 A, 10, प्रेमविषये बंच् 10, or प्रतृ c., खंड् 10.

JINGLE, v. i. (ब्राज् 2 A, 10, कण् 1 P, वि-रु 2 P) सणसणायते (D.), कलं स्वन् 1 P. = v., = ING, s, जिलं, जिलं, जिलं, सणस्कारः, सणसणस्वनः, कणिनं, कणनं, कलस्वः.

Job, s. कार्यं, कृत्यं, क्वापारः, क्रियाः 2 लघु-कुद्र-निचक्रियाः 3 स्वाथेपरं कार्यं, आत्मवृद्धच्यं कर्मः = v. i. क्षुद्रकर्माणि कृ 8 U, स्वाथेमुहित्य कार्यं कृ 2 पण्
1 A. = BER, s. क्षुद्रकर्मकारिन् m., परार्थं क्रयविकयकार्यं, स्वाथेपवर्तकः, क्रयविकयीः = BING, s. क्षुद्रकर्मव्यवसायः, स्वाथेपवृत्ति f.

JOCKEY, s. अभ्रतः, हयतः, अभ्रविद् m., अभ्रते-विदः, अभ्वविद्याविज्ञारदः. =v. t. अभ्रतः इव प्रतृ ८or वच् 10. =18M, s. अभ्रविद्या-श्लिक्षाः

Jocose, Jooular, a. हास्यकर (री र्र.), विनोदि-न, हास्यावह, विनोदात्मक, सरस, हास्यामे, सकीतृक; (of persons) परिहासकील, परिहासक, विनोद-नर्मा-लाप-पर, कीतृकिन. —LY, adv. परिहासन, परिहास-पूर्व, सकीतृक, विनोदार्थ, रसिकवत. —NESS,-TTY, s. Jocund, a. प्र-,हष्ट, प्र-,मुदित, आनंदबृत्ति. =ITप, s. दक्षासः, प्रहर्षः, आनंदः; See Glad.

Jog, (on) v. i. मंदं मंदं प्रस्त् 1 P or चल् 1 P or $\frac{1}{2}$
Join, v. t. un 7 U, 10, सं-आ-°, संसंज 1 P, य 2 P, संक्षिष c., सं-धा 3 U, संबंध 9 P, संहन् 2 P, एकत क 8 U, संप्रंथ 9 P, योकत्रयति (D.), घट c. (घटयति), संप्रच 2 A, 7 P. 2 (Go to) सम्पा-गम 1 P, सं-इ 2 P, समिल 6 P, संगम 1 A; pass. of roots above (with instr.); 'j. hands' अंजिल बंध 9 P, प्रां(सां)जिल - α . भ, इस्ती समा-नी 1 P: ' j. ed their hands in marriage ' विवाह-विधिना ताभ्यां अन्योत्यपाणिग्रहणं कार्यामास, वधुवरं संगममांचकार. -ED, «. यक्त, यत, संयुक्त, संयुत्त, संक्षिष्ट, संहत, सं-समा-सक्त, लग्न, संलग्न, 'संबद्ध, संक्रक, संहित, सहित, संगत, संगत, मिलित, घटित. -ER, 8. तक्षकः, रथकारः, सुत्रधारः, तष्ट् m., तक्षन् m., काष्ठ-तक्ष m., वर्धकि:. - ERY, s. काष्ट्रतक्षणं. - ING, s. सं-,योग:, संधि:, संसर्ग:, संधानं, संक्षेष:, संघात:, सं-गम:, संसक्ति f. - Joint, s. संधि:, पर्वन् n., प्रंथि:, कांड:-डं, अस्थिप्रंथि:-संधि:; 'out of j. 'विलग्न, वि-संधि = त. संयुक्त, समवेत, एककार्यव्यापृत, संहत. 2 असंविभक्त, अविभक्त, साधारण (जी f.). सामान्य, सह in comp.; संघातवत्, संभयकारिन्; 'j. proprietor' सहाधिकारी; 'j. family property' संसृष्टिधनं; 'members of a j. family ' संसद्याः, संस्थितः; 'with j. labour' संभ्यश्रमेण, सर्वेषां यत्नेन; 'j.stock company 'संभ्यसमृत्थानं; 'j.-heir 'भागी, संविभागी, समांशहर:, समांशी. =v. t. संधियुक्त-a. कः; ex. by (s.). -ED, a. संधिविश्विष्ट, ग्रंथिल, संधि-ग्रं-थि-युक्त, पर्वबत्. -LY, adv. समं, सह, संभूय, संयोगे-न, सहितं, समवायेन, एकीभूय, एकचित्तीभूय, युगपत्. -Jointure, 8. विधवाधनं; क्षीधनं.

JOKE,-ER, See JEST,-ER.

Jole, हैं गंड:, कपोल:

JOLLY, a. भ-, हष्ट. सानंद, उल्लास्त, प्रमोदिन, हष्ट-पीत-हृदय; परिहासञ्चील, विनोदिन, विलासिन, विनोदन्तील. —ITY, s. उल्लासः, आनंदः, प्र-, हर्षः, प्रमोदः, उत्सवः. —NESS, s. विनोदपरता, प्रहासः.

JOLT, v. t. संक्षम 9 P or c. =v. i. क्षम 1 A, 4 P. =s.,-ING, s. संक्षोभ:, उद्घात:, आकिस्मकक्षेप:

JOINTHEAD, s. स्थूलबुद्धिः, मूर्तः, मूर्तः, See FOOL.
JOSTLE, v. t. स्कंभताडनेन निराकः 8 U or नि:-मृ c.
or निर्-भू 6 P, 5, 9 U or निरस् 4 U; परस्परं समाहन् 2 P or संघृष् 1 P or संमृद् 9 P, अभिसं-पन् 1 P;
संघद् 1 A. —ING, s. परस्परसमाधानः-धर्षणं, अन्यो-

JOT, s. कण:, लब:, अणु:, लेज्ञा-लब-कण-विदु-मार्च, ति-लमार्च. =v. t. (इमरणार्थ) लिख् 6 P जा अंक् 10. =TING, s. अभिलिखितं.

Journal, इ. वार्ता-वृत्त-समाचार-पत्र-पत्रिकाः = 1827, इ. वृत्तपत्रप्रकाशक:-लेखकः

JOURNEY, s. प्रयाणं, प्रस्थानं, प्रवासः, यात्रा, देश्वधमणं-पर्यटनं, अध्वन् m., मार्गः, अध्य-मार्ग-गमनं-क्रमणं, 'on account of the fatigues of j.' अध्यसंजात- खेदात; उत्थाय पुनरवहत् (Ka. 299) 'resumed his j.' &c.; 'it is only a week's j.' सप्ताहम्मिश्चा; 'to return from a j.' प्रवासाद् उपा-विन्तृत् 1 A; 'may the j. be pleasant to you' शिवान्ते पथानः सत् – v. i. प्र-या 2 P, मार्गण गम् or वज् or चर् 1 P or या, पर्यट् 1 P, परिश्रम् 1, 4 P, वह् 1 P; दिवा रात्री चावहत् (Ka. 301); 'to j. abroad' प्रवम् 1 P. – ER, s. अध्वगः, पथिकः, पांथः, यात्रिकः. – Journeyman, s. वैतनिकः; हस्तकमैकारः.

Jubilant, a. जयघोषं कृषोण, जयध्वनिकारिन्-Jubilee, s. प्रहर्ष:, महोत्सवानंद:, महोत्सव:, उत्सव-काल:

JUDGE, ह. प्राडविवाक:, अ(आ)धिकरणिक:, अक्षदर्शक:, धमोध्यक्षः, धर्माधिकारिन् m., न्यायाध्यक्षः, निर्णेत m., देंडेनायक: 2 (In general) अभिज्ञ:, गुणदोषज्ञ:, विशेषज्ञ:, परीक्षक:, परिच्छेदक:, विवेकिन m., गुणमा-हां, रसज्ञ:, तद्रिट् m. -v. वि-विश्व 3, 7 U, परिच्छिद 7 P, वि-ज्ञा 9 U, विभू c., विचर c., निर्णी 1 P, निश्व 5 U, अव-निर्-ध् 10, अत्र-परि-ईक्ष 1 A, तीर 10, अ-नुसं-धा 3 U. 2 वितर्क 10, विमृज् 6 P, विगण 10, विक् पू c., मनसा विचर or विविच, मन 4 A; 'it is for you to j. whether &c. ' एतद्विषये भवान प्रमा-णं; 'j. me by my acts' फलेन महुणदीषनिर्णयः कियतां; 'to j. ill or wrongly ' मिथ्या क्रप् c. or संभ c. or मन. - MENT, s. विवेक:, परिच्छेद:, विचार:-रणा, विज्ञानं, विभावनं, निर्धारणा, निर्णयः, निश्वयः, सं-कल्प:, अवधारणं-णा. 2 (Judicial decision) नि-र्णयः, विचारः, निर्णयपादः, आधर्षणं, तीरणं, दंडाज्ञाः 8 अनभव:, तर्क:, ज्ञानं, अनुमानं 4 मति र., बुद्धि र., मतं, अभिपायः, संकल्पः, बोधः; 'according to one's j. 'यथामति, यथाबुद्धि. 5 (Divine j.) ईश्वराज्ञा, ईश्वरविधिः, नियमः-ज्ञासनं; 'j.-day ' विचारदिनं; 'j.-hall ' न्यायसभा, विचार-धर्म-सभा; 'j.-seat ' व्यवहारासनं, न्यायासनं, धर्मासनं. -JUDICATORY, .. धर्म-विचार-न्याय-सभा, व्यवहारमंडपः, धर्माधिकरणं. 2 . न्यायप्रणयनं. -JUDICATURE, 8. न्यायाधिकार:, व्य-वहारदर्शनाधिकार:; See Judicatory above. -Judiciary, a. विचारक, व्य(व्या)वहारिक (of f.). —JUDICIAL, a. व्यवहार विवयक, व्यवहार in comp.; 'j. proceeding', व्यवहारदर्शन, व्यवह ere minimus - 1.7. adm. magicinalism sonस्यवहारं, न्यायानुरूपं. — Judicious, a. (Act) समीक्ष्य-क्ष्मुक्य-कृत, न्याय्य, धर्म्यं, समंजस, उचित,यथा-क्याय, सविवेक, युक्त, योग्य. 2 (Persons) विमृत्य-समिक्ष्य-कारिन्, विवेकिन्, नीतिमन्, परिच्छेदक, नयज्ञ, प्राज्ञ, विवेकवृत्वन्, विज्ञोषज्ञ, सदसद्शिन्. — LY, adv. युक्तं, समंजसं, यथान्यायं, उचितं, सम्यक्. 2 सविवेकं, सपरिच्छेदं, सुविमृत्य, सुविचायं, प्राज्ञ-विज्ञ-वत्.

Jug, s. कुंभ:, कलज्ञाः, कसः, उदकपात्रं, See JAB.
Jugale, v. मुह c., छल् 10, वंच् 10, दृष्टि मुह c. or बंध् 9 P, मायां-कुहकं-ईहजालं-कु 8 U. — s., = ING, — bx, s. माया, कुमृति f., दृष्टिमोहः-बंधः, इंद्रजालं, कुह-का-कं, इंद्रिय-दृष्टि-मोहः, हस्तलाधवं-चापत्यं 2 वंचना, कलं, कूटता, प्रतारणाः — BB, s. ऍहजालिकः, मायिन् m., मायाजारः, मायाजीवी, कुहक्कजीवी, कौमृतिकः, अ-(आ)हितुंडिकः

Jugular, a. कंडस्थ, कंडच.

Juice, s. रस:, इव:, सार:, निर्यास:, आसव:; 'j. issuing from the elephant's temples ' मद:, दानं, मदवारि. =LESS, α . नीरस, अरस, विरस, असार, सारहीन-शून्य, शुष्क, पिंडीर. =Y, α . रसमय (यी f.), रसम्यूर्णं, असरस, बहुरस, रसाढ्य, सार-रस-वत्.

Jttp: b. ब. ब. दरी, कर्क धु-धू m. f., कोलि f., कोलाली; (fruit) बदरं, कोलं, कुवलं, फीनलं, सौवीरं, घोटाः July, s. आषाढशावणं.

JUMBLE, v. t. संकृ 6 P, संमिथ् 10, संक्षिप् 6 P, संकृती-संकरी-कृ 8 U. = v. i. संकृ pass., संकरी-संकृत-कृत-भू 1 P. = s. संकर:, सं-,मिथ्रणं, मंक्षोभः, संकृत-ता, संनिपातः

Jump, v. i. बु 1 A, वहर्ग 1 U, स्कंट् 1 P; 'j. about' नृत् 4 P; 'j. over' लंघ् 1 A, 10; 'j. up' उत्स्, उत्पत् 1 P; 'j. with' Agree, q. v. — s.,-ING, s. अवनं, उत्पत्नं, वित्यतं, सुतं-ति f., अवः, आस्कंटः, संप:-पा. — ER, s. अवकः, संपिन् m.

Junotion, ६. सं-,योगः, संगमः, समिलनं, संगति र्रः, समागमः, संक्षेत्रः, संधिः, संसगैः, संघातः, संसक्ति र्रः, संपर्कः; 'j. of rivers' संभेदः, संगमः 2 संधिस्थानं Junoture, ६. बेला, समयः, कष्टकालः समयः, संकट-वेला. 2 संधिः, ग्रंथिः

June, s. ज्येष्ठाषाढकं.

JUNGLE, 8. ग्ल्मावृतं स्थानं.

JUNIOR, a. कनीयम्, अवर, अवरज, यवीयम्, अवर-पदमार्ज-

Junker, s. निभृतोत्सवः 2 मिष्टात्रं, मोदकः

Junta, Junto, . सभा, समाजः, गृहसंसर्गः, कुसंसर्गः . Juridical, . a. व्य(त्या)वहारिक (की f.); See . Judicial.

Jurisconsult, s. स्मृतिज्ञासजः, धर्मज्ञासकोविदःः Jurisdiction, s. अधिकारः, व्यवहारदर्शनाधिकारः, JURESPRUDENCE, s. धर्मेशाकां, स्मृतिशाकां, व्यवहार-विया-ज्ञानं-ज्ञाकां, विधि:; 'a head of j.' ब्यवहारवि-षय:-परं.

JURIST, ६, धर्मशास्त्रकोविदः, स्मृतिज्ञः.

Jury, s. सभ्या:; प्रमाणपुरुषगण:.

JUST, a. (Of persons) न्यायवर्तिन, न्यायन, ग्याय-शील-पर, साध्वानि, ऋजु, विमलात्मनु, निष्कपट, निर्व्याज, ज्ञाच, न्यायपरायण, धार्मिक-सास्विक (की f.). 2 न्याय्य, धर्म्य, यथान्याय, न्यायानुसारिन्, सत्य, तथ्य, योग्य, यक्त, यथार्थ, उचित, सम्यच, 3 सम, सम-वृत्ति, नि:पक्षपात, समद्शिन, 4 संपूर्ण, अविकल, अ-न्यून. -adv. अंतिक-के. समीपं, निकटे. 2 पाय:, पा-युज्ञ:; oft. by भूषिष्ठ, कल्प, प्राय in comp., or by desid.; See About. 3 सदा:, अचिरादेव, नातिचिरा-त, पाक; oft. by एक, मात्र in comp.; 'j. now' अधुनैव; 'it is j. proper ' उचितमेव; 'j. dead ' सद्योम्तः ' j. born ' जातमात्र. 4 युक्तं, सम्यक्, यथा-थं, यथावत. 5 तावत; 'j. come here' इतस्ता-वदागम्यताः ' i. so ' एवमेव, तथैव, एवमेतत्, अथ कि, युक्तं, युज्यते; 'j. as', 'j. like' इव, यहत्, or नि(विशेष in comp.; 'stay j. as in your own house ' स्वगृहनिविज्ञोषमत्र वस; ' bred j. like one's own children ' स्वपुत्रनिर्विशेष' संवर्धितः 6 कष्टेन, क्रच्छेण. -LY, adv. निव्याज, निव्यंलीकं, सार्ल्येन. 2 यथान्यायं, न्यायेन, धर्मेण, न्यायतः, धर्मतः, यथाधर्म, न्यायानुसारेण, सम्यक्, यथावत्. 3 सत्यं, अवितथं, यथार्थ, अर्थतः, यथावत, यथातथं, यथार्ह, उपपन्नं, यथोचितं, युक्तं, स्थाने, यथायोग्यं, अंजसा. - NESS, s. न्याय्यता, यथार्थता, योग्यता, औचित्यं, युक्तता; साम्यं, अपक्षपात:. - Justice, & धर्म:, न्याय:, नय:, नीति र. न्यायिता, ऋजता, साधता. 2 न्याय्यता, युक्तता, योग्य-ता, यथार्थता, सत्यता, युक्ति f., याथार्थ्यं. 3 साम्यं, समद्शान्त्वं, अपश्चपातः, सर्वसमता, 4 न्य यदंडः, योग्य-दंड:-शिक्षा, अपराधानरूपो दंड:. 5 धर्माध्यक्षः; माड्रि-वाक:; See Judge; 'court of j. ' न्याय-धर्म-सभा, व्यवहारमंडप: = BHIP, s. धर्माधिकार:, व्यायाध्यक्षत्वं. -Justiciary, s. Judge, q. v. -Justify, $v.\ t.$ न्याय्य-a. इति प्रति-पट् c. or प्रदृश् c.; शुध् c., दोषं निराक 8 U or निवार 10 or शुध् c. or मृज् 2 P, दोषाद मुच् 6 Por c. - ABLE, a. निवार्यदोष, श्लोध-नीय, शब्दिक्षम. -ICATION, s. शुद्धि f., श्रीधनं, दोष-श्रद्धिः, दोषमुक्ति र्.,-मार्जना, दोषप्रतीकारः, विमोचनहे-त:, अप-व्यप-देश:. = EB, s. शोधक:, दोषनिवादक:-JUSTLE, v. See JOSTLE.

Jut, v. i. प्रलंब 1 A, बहिबूंत् 1 A or स्था 1 P. - श. प्रलंबन, आभोगः, प्रालंबः

Juvenile, a. तरुण, अल्पवयस्क, युवन, कौमार (री f.), अभिनववयस् =ITY, s. यौवन, तारुण्यं, कौ- Juxtaposition, ह. सानिष्यं, संनिधिः, संस्थिति f., सनिष्यं, संसर्थः, नैकटचे, उपश्लेषः

K.

KAW, v. i. के 1 P, ध्वां(श्रां)क्ष् 1 P. = s. काकरव:-हतं. KEEL, s. नीतलं.

Keen, a. तीक्ष्ण, शित, निशित, शात, निशात, शितधार, तीक्ष्णाम; तीन, तिग्म, पखर. 2 व्यम, उचंड, उत्सुक, उत्कट, कृत्हलिन्; See Eager. 3 सूक्ष्म, कृशाम-प्रीय, विदम्ध 4 टम, कह, अर्हतुद, मर्मस्श्या, तिग्म (words); 'k. words ' बागिषु:, वागसि:; 'k.-eyed ' 'k.-sighted ' सूक्ष्माति, तीक्ष्ण-सूक्ष्म-बुद्धि, कृशाप्रमति-बु-द्धि, दूरदर्शिन्. –LY, adv. तीक्ष्ण, तीनं, उमं, प्रखरतया. –NESS, s. तीक्ष्णता, तीनता. 2 व्यमता, उचंडता, कौत्-हं, अस्युत्साह: 3 सूक्ष्मता, विदग्धता, कुशाप्रमतिन्वं, बुद्धिसूक्ष्मता. 4 कद्वता, तिग्मता, उपता.

KEEP, v. t. रक्ष 1 P, पा 2 P, पा c. (पालयाति), गप् 1 P, \$ 1 A, sq 1 P. 2 & 1 P, 10; & 3 U, नि-आ-°, निविज्ञ c., स्था c. (स्थापयति), न्यस् 4 U. **3 ह**ध् 7 U, नि-अव-उप-",ध्, बंध 9 P, निवार् 10, प्रति-नि-षिध 1 P, नि-सं-यम 1 P. 4 (As cattle) निरूप 10, पा c., रक्ष. 5 (As a secret) न प्रकाश c. or भंज 7 P or भिद 7 P, गुद् रक्ष. 6 (Observe) आचर् 1 P, अनु-ष्ठा 1 P, वि-धा, कृ, सेव् 1 A, मज् 1 U, आशि 1U, आ-स्था 1U, आ-अव-लंब 1Λ . 7 शध c., निर्वेह c., अप-वृज् 10, पूर् 10, तू 1 P, साध् 5 P or c., पा c. (पालयति) (as a promise). 8 म 1 P, 3 U, पुष् c., पा c.; (as servants) ज्यापृ c., सेवायां नियुज् 7 A, 10, वेतनं-भृति-दा 3 U; 'to k. bad hours 'बेलातिक्रमेण स्वप् 2 P; ' to k. in mind ' हृदये-मनसि-कृ, अव-भः; 'k. company with ' संगम् 1 A, सं-इ 2 P, सह वस or चर् 1 P, संवस्; See Associate. -v. i. स्था, वृत् 1 A, आस् 2 A, न विरम् 1 P or निवृत् or विश्रम् 4 P, with pres. part. (when followed by p. p. &c.); 'he kept weeping' इदनास्त, इदन्नीपरराम; 'k. going up and down ' आरोहावरोहं कुर्वन्नास्स्व. 2 संसंज्-संक्षिष्-अनुबंध-pass., लग् 1 P. 3 वस् 1 P. =s. रक्षा-क्षण, पारुनं, गुप्ति f 2 अवस्था, दज्ञा, स्थिति f-, वृक्तिf-, भावः ${f 3}$ भृति f-, पोषणं ${f 4}$ दुगं, कोटः ${f 5}$ काराबंधनं, निरोधः, गुतिः. =back,-from, निम्रह् 9 P, संयम्, संह 1 P, निवृ c.; (v. i.) निवृत्, विरम्. -in, गृह 1 U, आच्छाद् 10, अंतर्था, संबु 5 U. -off, निवार, नि-वृत् ${\bf c}$, निरुद्द, प्रति-।व-हन् ${\bf 2}$ ${\bf P}$, प्रतिक्क, व्यय-अह ${\bf 1}$ ${\bf U}$, परिह 1 P; (v. 4.) निवृत, विरम; See CEASE. -on, See Keep (v. i.) above; भइत, प्रास्कां स-पद् c. An QL Terrine -to. अनुवृत्, अनुत्व 1 P, अनुरुष् 4 A, पारितक्ष, परिपा c. (पालयित); See Keep (v.t.) above. —under, वश्चीकृ, वश्ची नी 1 P, स्वायत्तीकृ. —up, पवृत् 0, पा o.; (v.i.) जान् 2 P; न दम् or अस् 4 P. —EE, s. रक्षकः, पालकः, रिक्षत् m., रिक्षत् m., गोता, पः-पालः in comp. —ING, s. रक्षा, अवेक्षा, पालनं, गुप्तः 2 साद्द्रयं, अविरोधः, संगति f., आनुरूप्यं; 'in k. with' अनुरूप-संवादिन्-सद्द्रा-योग्य-a.

KEEP-BAKE, 8. स्मृतिदानं; सेहाभिज्ञानं.

KEG, s. काष्ठभांडं.

KELTER, s. See ORDER.

Ken, s. गोचर:-रं, विषय:, नयनविषय:-पथ:, वृद्धि-विषय:. =v. t. दूरादालोक् 1 A, 10 or क्ष्म 1 A or क्वा 1 P. 2 परि-ज्ञा 9 U, अवगम् 1 P.

Кеnnel, ε. भवाला, भगृहं, कुकुरालयः 2 भगणः 3 जलमार्गः, प्रणालः-ली. =υ. i. भगृहे वस् 1 P. Кепсніег, ε. आवर्णं, वेष्टनं, आगरणं; 'hand-k.' इस्तप्रवारकः, नक्तकः; 'nock.' प्रीवावेष्टनं, कंठवकः Кеrnel, ε. बीजं, गर्भः, आष्ठ f., अष्ठीला, फलबीजंगर्भः, सारमूतं दृष्यं, 2 मध्यः-ध्यं, गर्भः, उद्दं, इद्यं, अध्यतः -LY, α. बीजाकार, बीजपूर्णं.

KETTLE, s. कटाह:, पिठर:-रं, स्थाली, उखा, कुंड; 'k.-drum' भेरि-री f., इंदमि:, डिडिम:

KEY, s. अंकुट:, कुंचिका, ताली, उद्घाटक:-कं. 2 व्या-ख्या, निर्वचनं, टीका; 'k.-hole' कुंचिका-छिदं; 'k.stone' संधान-संयोग-प्रस्तर:-

KIBE, s. पादस्फोटः, विपादिकाः

Kick, v. t. पादेन-लत्त्या-प्रह 1 P or तर् 10 or आ-हन् 2 U, लत्ताप्रहारं कृ 8 U; पादं-पार्डण- खुरं-क्षिप् 6 P. - s. पाद-लत्ता-प्रहारः, पादाधातः, पार्डण-खुर-क्षेपः, खुराधातः.

Kid, इ. छागजाव:-ज्ञावकः, अजिञ्चिष्ठः, अजिपोतः, छा-गिज्ञाज्ञः. 2 काष्टमारः

KIDNAP, v. t. (बालकं-दासं) चुर् 10, अपह 1 P or बलाट् ह. — PER, s. बालस्तियकृत् m. — PING, s. बालस्तियं, बालपहारः

Kidney, s. वृक्क:-का, गुर्द:; 'k.-bean' मुद्र:, माव:, शिवा, शिविक:-का

KILL, v. t. इन् 2 P, न्यापट् c., मृ c., सूद् 10, निपूद, नज् c., प्र-मी 9 U or c. (मापयित), हिस् 7 P,
तृह् 6, 7 P, वि-ज्ञास् 1 P, पंचत्व-परलोकं गम् c.
(गमयित) or नी 1 P; ज्ञाद् c. (ज्ञातयित), निपद
c., नि-कृत् 6 P, अप-नी, क्षि 5 P or c. - ER, s. हेह
ग्रा., घातकः, नाज्ञकः, निज्दनः, अंतकः; gen. हत् or
घातिन् in comp.; 'k. of Vritra' वृत्रहन्; 'k.
of Madhu' मधुसूदनः. - ING, s. हत्या, वधः; इननं, घातः, मारणं, नाज्ञः, निष्दनं, हिसा-सनं, आलंभः,
विज्ञासनं, व्यापादनं, प्रमापणं, निवेहेणं, निकारणं, विज्ञारणं. प्रवासनं, परासनं, संज्ञपनं, निर्मयंकं, निस्ताहंणं,

क्षणकं, परिवर्जनं, निर्वापणं, प्रमथनं, ऋथनं, टज्जासनं,

Kiln, s. पाकपुटी, आपाक:.

Кімво, а. वि-अव-भुग्न, वक्र, कुटिल.

KIN See KINDRED; 'of k. ' सजातीय, सगीत. KIND, a. दयाल, सदय, कुपाकुल, कुपाल, अनुकंषिन, सामकंप, सकरण, करणात्मन, दया-करणा-जील, कर-णाई, दयाई, स्निग्ध, क्रपा-दया-घणा-बन, कारुणिक हितकाम, हितबुद्धि, उपकार-पर-शील, उपकारिन, सहद-य. अनुकूल, सुज्ञील, प्रसन्न, प्रीत. 2 मधर, प्रिय: 'k. to the poor 'दीनानकंपिन, दीनवत्सल; 'k. office' डपकार:; 'k. act 'सुकृतं; 'k. words ' शियवच-न: 'speaking k. words' विधंवद, वियवादिन; 'k. present' त्रीतिदानं. - s. जाति f., गण:, वर्ग:. 2 विशेष:, भेद:, पकार:, जाति:, रूपं, विधा, in comp.; of many k. s 'बहविध; ' of various k. s' वि-विध, नानारूप-विध, नाना ind.; ' of this k. ' एवं-विभ, एवं रूप; ' of all k. s ' सर्वेत्रकार; ' Jâti is a k. of flower' जाति: कुसुमिवशेष:-भेद:. 🗕 LY, a. सौम्य, मुद, कोमल, स्निग्ध, प्रियः 2 अनुकल; समान-शील. -adv. सदयं, सक्रहणं, दयया, कृपया, श्रीत्या. सस्नेहं, सानुकंपं, सानुब्रहं; प्रियं, हितेच्छया, सुज्ञीलवत, सजनवतः 'speaking k.' त्रियवादिन्ः 'k. disposed ' हित्रबुद्धि, अनुरक्तः = NESS, s. प्रसाद:, अन-महः, कृपा, दया, अनुकंपा, करुणा, प्रीति f., स्नेहः, कपालता, दयालता, हितेच्छा, कपाञ्चीलता, स्वीलं, सौ-जन्यं, प्रेमन् m. n., आनुक्ल्यं. 2 उपकारः, टाकृतं-ति f., त्रियं, सकृतं-ति:, हितं. - KINDLINESS, s. सौ-म्यताः स्निग्धताः सौजन्यं, सञ्चीलताः

KINDLE, v. t. प-डत्-सं-दीप c., इंध् 7 A, ज्वल c., त-प् 1 P or c. 2 उत्तिज् c., संधुक्ष् 10, प्रोत्सह c.; प्रकृष् c., रुष् c.; 'with glances k. ed with anger ' कोधेर्देशिपातै: (Rat. 1). =v. i. ज्वल् 1 P, दीप् 4 A, तप् 4 A.

KINDRED, a. सजातीय, सगीत, सनाभि, सनर्ण, सर्वसीय, सकुल्य, संबंधीय. 2 समान, सम-नृल्य-गुण, सधमैन, अनुगुण. = s. बंधुता, ज्ञातित्नं, ज्ञातिमानः, सगीतता, सजातित्नं, संबंधः, सिंदता. 2 (Belatives) बंधबः, ज्ञातयः, बांधनाः, सगीताः, सकुल्याः, गोत्रजाः, संबधनः (pl.); बंधुजनः, बंधु-ज्ञाति-वर्गः, बंधु-बांधन-गणः
KING, s. राजन् m., नृपः, नरपतिः, नृपतिः, भूपतः,
भूपः, भूपालः, नरदंदः; and comp. of इंज्ञः, अधीजाः,
पतिः, इंद्रः, पः, पालः, भृत् or भुज् with 'Man'
and 'Earth' q. v.; अवनिपः, सोणीपालः, भूभृत,
महीभुकः, क्षितिपतिः; 'supreme or great k.' महाराजः, अधिराजः, समाकः, अधीचरः, मंदलेचरः; 'k.
of k. a' राजराजः, राजाधिराजः, सार्वभीमः, चक्रवर्ताः,
'k. of beasts' मगदः, स्वराधिपः, प्रमृतिः; 'क्रवर्ताः,

टाक्स 'राजनीति f.,-नयः, राज्यचातुर्यः, 'k.'s-कृशी 'गंडमालाः = DOM, क. राज्यं, राष्ट्रं, विषयः.. 2 अधिवृत्यं, ऐधर्यं, प्रभुत्वं, स्वामित्वं 3 जाति f., वर्षः, गणःः, 'क्यो-mal k.' प्राणिवगः-जातिः. = LESS, व. अराजक, अनाः यक, राज-तृप-दीनः = LIKB,-LY, व. राजकीयः 2 राजानुरूप, राजयोग्य, राजाहं, राजमवृत्तं (शी f.), तृपोचित, राज in comp. = self, s. राजत्वं, प्रभुत्वं, ऐधर्यं, आधिवृत्यं, नृपत्वं, राजपदं, राजिधकारः

KINSFOLK, See KINDRED (s.).

KINSMAN, ६. बंधु:, बांधव:, ज्ञातिः, समुल्यः, सजा-ति:-तीयः, सगोतः, सनाभिः, गोतजः, बंधुजनः.

KIRK, s. See CHURCH.

Kiss, v. t. चुंब् 1, P, निस् 2 A; 'k. the lip' अ-धरं पा 1 P, अधररसं पा; 'k. on the head' ज्ञि-रसि आ-समा-उपा-मा 1 P. - s. चुंबन, चुंबित, अधर-पान. - ER, s. चुंबक:

Kir, इ. उपकरशसमुदायः, उपस्करः, उपकरणसामग्री, संभारः 2 महाकूपी 3 लघुसारंगी

KITCHEN, ६. महानमं, रसवती, सूदशाला, पाक-शाला-स्थान-गृहं, 'k.-garden' शाकशाकिनं, शाकशाकिनं, शाकशाकिनं, शाकशाकिनं, शाकशाकिनं, 'k.-maid' पाकचेटी; 'k.-work' पाककार्यं, पाकनिष्पत्ति f.; 'superintendent of the k.' पौरोगवः.

KITE, s, चित्र:-त्रा, आतापि(पि)न् m. 2 चित्रा-भास:, चित्रासदृशं कीडनकं

KITTEN, 8. मार्जारज्ञाव:-वत्स:-शिक्ष:

Knab, v. t. दंश 1 P, दंतै: प्रह 9 P or ध 1 P.

KNACK, s. की बालं, चातुर्यं, वैदग्ध्यं, पाटवं; हस्त-की बालं लं-लाघवं; See SKILL. 2 की डनकं, की डावस्तु-इन्धं KNAG, s. मंथि:, पर्वन् n. 2 Peg, q. v. = GED, -GY, a. मंथिल, पर्ववत्.

Knap, s. Knob, q. v. 2 उन्नतम्भागः, उत्सेधः -v. i. Snap, q. v.

KNAVE, s. धूर्तः, कितवः, जाल्मः, वंचकः, ज्ञाठः, प्रतारकः, कूटकारः, दांभिकः. = 1884, a. धूर्ते, कितव,
ज्ञाट, जाल्म, वंचक, प्रतारक, धूर्तेज्ञील, कपटिन्
= 1884LY, adv. सकपटं, सन्याजं, ज्ञाठवत्, धूर्तेतपाः
= 1884NESS,-RY, s. धूर्तेता, ज्ञाठच्यं, केतवं, माया,
व्याजः, उलं, कपटंः

KNEAD, v. t. (कराभ्यां) मृद् 9 P or c., संपीड 10, चूर्ण 10, पिष् 7 P. = ING, s. मर्देनं, पीडनं; 'k-trough' द्रोणि-णा f.

KNEE, e. जान n., उ. इपर्वन n., अष्टीवन m. n., उ. इ-संभिः; 'go or fall on the k. s' जानुभ्यां (अवनी) गम् or पत् 1 P; 'k.-deep' जानुदघ्न (घ्नी र्र.), इ-यस (सी र्र.), नाव (बी र्र.); 'k.-pan' जानुस्कर्कः KNEEL, v. i. जानुभ्यां (अवनी) गस् or पत् 1 P or नम् 1 P, (क्षितितले) जानुनी नि-धा 3 U or स्यस् 4 U or निविश्व o. or नम् e. KNELL, 8. श्रेतघंटा.

KNICK-KNACK, 8. क्रीडनकं, क्रीडाइव्यं-वस्त्.

KNIFE, 8. कर्तरिका, छुरिका, छुरी, कृपाणी, कृपाणिका, असिपुनी-पृत्रिका, श्रासी, असिभेन: नका.

Knight, 8. सादिन m., योध:, भट:.

Knit, v. t. सं-, प्रंथ 9 P, सिष् 4 P, निषिष्. 2 संवंध् 9 P, संयुष्ण 7 U, 10, सिक्षष्ट c., व्यतिषंज् 1 P,
संहन् 2 P; व्यतिषजित पदार्थान् (Mal. 1) 'k. s
objects together'; 'k. the eyebrows' भुकार्ट
बंध, भुवै संकुष्ण 1 P or भिर् 7 P; See Frown.
- a. प्राथित, स्यूत, संक्षिष्ट, व्यतिषक्त; 'well-k.' संहत
सुसंहत, दृढसंधि. - TING, s. सूत्रभ्रेष:-प्रथन; 'k.needle' दीर्धसूष-ची f.

Клов, в. पिंड:, गंड:; मंथि:, पर्वन п., संधि: (in wood). -BED, -BY, a. सपिंड, विंडिन, ग्रंथिल, सगंड. Knock, v. t. समा-आ-हन 2 U, तड 10, पह 1 P; 'k, on the head ' मस्तकं तड़, मस्तकाधातेन व्या-पट c.; (fig.) मोधीक 8 U, विफलीक, भंज 7 P. -v, i, gif as or ye. -s. Mula:, Ahula:, प्रहार:, ताडनं, पात:, हित f.; 'k. with a stick 'बे-त्राधात:: 'k. with the fist ' मश्चिषात:-पहार:. -against, अभि-प्रति-आ-हन्, संघर् 1A, अभिसं-पत् 1P; 'k. ed her head against a rock ' इषदं शींषेण आजम्ने. -down, नि-अव-पत् c., आधातेन-प्रहारेण-निपत c. or भंश c. -off, सत्वरं-लघ-संपद c. or साध 5 P. 2 विरम 1 P, निवृत 1 A. -out, प्रहारेण निर्गम c. (गमयति) or नि:-स c. or बहिष्कु 8 U; 'k. out the brains' महितदकं निष्पिष 7 P. - up, खिट c., आयस c., अवसद c., अम c. or क्रम c. (अ-क्र-मयति); (v. i.) अम् 4 P, क्रम् 1, 4 P; खिद् pass., अवसद् 1 P, ग्लै-म्लै 1 P; 'k. ed up by the journey 'अध्वसंजातखेदः, नितांतं परिशांतः -ER, s. $yz \hat{n} m$., z = 1. Knoll, v. i. घंटां वद c. or तड् 10. = s. क्षद्र-पर्वतः, उन्नतभुभागः, वपः-प्रं-

KNOT, s. ग्रंथि:, बंधनं, ग्रंथिका, बंध:, गंड:; (of garments) नीवि-वी f.; (in wood) पर्वेन् n., संधि:. 2 संधि:, संयोग:, संक्षप:, संबंध:. 3 मंडलं, समूह:, गण:, वर्ग:, संबः, चक्रं. निवह:. 4 (Of trees) बंड:, गुच्छ:, स्तबक:, गुच्म:-चमं, स्तंब:, कांड:. =v. t. ग्रंथि बंध 9 P, ग्रंथ 9 P, संक्षिण् c.; 'k. ed hair' वेणी; 'k. ed wound' रूडगंथि: वण: (U. 2). =TED,=TY, a. ग्रंथिल, ग्रंथिमत्, पर्वसंधि:मय (यी f.), पर्ववह. 2 विषम, गृढ, दुर्जेय, दुर्बोध, गहन: गृढार्थ; 'k. point' ग्रंथि:, विषमपदं. Know, v. t. ज्ञा 9 U, विद् 2 P, बुध् 1 P, अवगम् 1 P, अव-इ 2 P, अभि-ज्ञा, परिचित-a. भू 1 P. 2 अनु-भू, वि-भू c., उपलभ् 1 A, गह 9 P; 'how should a dependent k. of sincere happiness

(pleasure) ' परायत्त: त्रीते: कथामेव रसं वेत पहेंचे: (Mu. 3). -ER, s. शात m., शानिन m., देशाई ज्ञ:-अभिज्ञ: in comp. = ING, a. विज्ञ, ज्ञानिन: gen. ex. by विद्, ज or अभिज्ञ in comp.; 'k. Dharma'... धर्मविद, धर्मज्ञ:. = INGLY, adv. ज्ञानपूर्व, कामतः, बी-ध-मति-बुद्धि-पूर्व, जानत-a. with अपि. =LEDGE, e. (Act) जानं, परि-वि-जानं, बोध:-धनं, वेदनं, अवग-मः, उपलंभः, उपलब्ध f. 2 (Learning) जानं, विया, विद्वत्ता, पांडित्यं, ज्यत्पन्नता, वैदुष्यं, 3 अभिनानं, परिचय:; 'spiritual k. 'आत्मज्ञानं-विद्या, परमार्थ-ज्ञानं, अध्यात्मविद्या, परमार्थः, ब्रह्मविद्या, परमार्थवीधः; 'acquiring k.' विद्याजेंन, विद्यागमः, ज्ञानपाति रै.: 'eager after k. ' जानेच्छ, जिज्ञास; 'thirst'after k. ' जिज्ञासा, ज्ञानालिप्सा, ज्ञानेच्छा; 'according to one's k. ' यथाजानं; 'for the right k. of words and their meaning' वागर्थप्रतिपत्तये (R. 1. 1); 'without the k. of 'अविज्ञाप्य, अनिवेच, अगोचरं-रेण, परोक्षं-क्षे; ' with the k. of ' गोचरं-रेण, प्रत्यक्षं, साक्षात्, समक्षं; ' to come to the k. of 'श्रात-कर्ण-प्यं या-इ 2 P or गृम 1 P; 'k. is' power ' बुद्धिर्यस्य बलंतस्य (P. 1.8). - Known, a. ज्ञात, विदित, अवगत, बोधित, उपलब्ध, अनुभूत, विभावितः 2 ख्यात, विश्वत, प्रसिद्ध, वि-प्र-ख्यात, विज्ञा-त; 'to make k. 'वि-ज्ञा c. (ज्ञापयति), नि-आ-वि-द c., बध c.; 'to become k.' ज्ञा- प्रति-इ pass.; 'be it k. to your honors' एवमनभवेती विदांक्षेत्। ' be it k. ' ज्ञानं-विदितं-अस्तः; ' became k. by that name 'तदाख्यया (भवि) पत्रथे (R. xv. 101), तदाख्यां जगामः

Knuckle, s. अंगुलिपवेन् n.-संधि:-प्रंथि:; पर्वे, संधि:, प्रिथ:. -v. i. वज्ञीभू 1 P, वज्ञां गम् 1 P or इ-या 2 P. -ED, a. संधि-पर्वे-विज्ञिष्ट, प्रंथिलः

Knurl, s. म्रीथ:, गंड:. -ED, a. म्रांथल.

L.

LABEL, s. पत्रं, अंकपत्रं, बीजकं, लेपपत्रं. =v. t. लेप-पत्रं आसंज् c. or अनुबंध् 9 P.

LABIAL, a. ओष्ठच.

LABIO-DENTAL, a. दंतो(নী)তত্ত্ব-

LABOR (LABOUR), ८. भम:, परिभम:, प-भा-यातः, हेतः, कहं, दुःखं. 2 ट्यमः, ट्योगः, व्यापारः, व्यव-सायः, चेष्टा, प्र-,परनः, टत्साहः. 3 प्रसृतिकालः-समयः। प्रस्वकालः, प्रस्वादस्थाः (pain of 1. प्रसृति-प्रस्व-वे-दना-यातना-व्यथाः (bodily 1. वातं, देह-काय-क्रेष-आयासः-भमः: (unpaid 1. विष्ट तः, आजः; (got by one's 1. स्वक्टाजित. – १. तिप्रमं-वायातं-कृष्ठ ध, भम् 4 P, प्र-,यह 1 A, स्यव-सो 4 U, वेष्ट्र कि. क्ष्य- म 1 P, प्रवृत् 1 A, आयस् 1, 4 P, ब्रातं कृ, ज्ञारीराया-स फ. 2 खिद-क्रिज-पीड pass., व्यथ् 1 A. 3 प्रसवा-बस्थायां वृत्, (आसत्रप्रसवा or प्राप्तप्रसववेदना सा स्त्री); 'l. under ' बाध-अभिभ- आक्रम-पीइ-उपहन्-pass., 'l. ing under hundreds of anxieties' चिताज्ञतिर्वाध्यमान-अभिभतः अतिभाराकांत & :: '1.ing under a disease ' रोगपीडित, हजाते. - v. t. महाधमेण-प्रयत्नेन-साध 5 P or सं-पद c. or ऋप c. or वि-धा 3 U or कू or अन-हा 1 P. 2 कूष् 6 U. =ED, a. अम-यत्न-कष्ट-सिद्ध, यत्न-अम-पूर्व, प्रयत्न-कृत. - ER, s. कृतश्रम:, कर्मिन् m., व्यवसायिन् m., कार्म: 2 कर्मकर:, कर्मकारः, भूतकः, वैतनिकः, भृति-भरण्य-भुज् m. 3 कृषक:, कृषीवल:; See FARMER. -LABORIOUS, a. अम-आयास-कष्ट-साध्य, कष्ट-भायास-प्रद, पीडाकर (री f.), टु:खसाध्य, कष्ट. 2आयासिन, कृतथम, थम-उद्योग-कर्म-जील, उद्यमिन्, डवोगिन, सोयम, सोयोग, सोत्साह; See Industrious. -LY, adv. भ्रमेण, भ्रम-आयास-पूर्व, आ-प्र-या-सेन, सयत्नं, सोयोगं, सोयमं, सोत्साहं; कष्टेन, कृच्छ्रेण. -NESS, s. श्रमसाध्यता. 2 उद्योगः, उद्यमः, व्यवसायः, उद्योगज्ञीलता. - LABORATORY, s. रसिक्रयास्थानं, रससंस्कारशालाः 2 उद्योग-शिल्प-शाला-गृहं.

LABYRINTH, s. अतिगहनः प्रदेशः, दुस्तरं or सगहनं स्थानं, अञ्चक्यनिर्गमः प्रदेशः, गहनं. =IAN, a. गहन,

LAC, s. हा(रा)क्षा, अलक्त:-क्तकः, जतु n., यावः, द्रमामयः. 2 लक्षं-

LACE, s. सूत्रं, तंतु:, गुण:. 2 सूत्रजालं, जालाभरणं, जालरूपं, वसाभरणं. -v.t. सुत्रेण वंध् 9 P, or संयुज् 7 U, 10 or संक्षिष् c. 2 जालाभरणै: भृष् 10 or अलं-₹8 U.

LACERATE, v. t. दू 9 P, 10, निर्मिद् 7 P, ब्यव-च्छिद् 7 P, वि-पट् 10, कृत् 6 P; See TEAR. -ION, 8. विदार:-रणं, निर्भेद:, विपादनं 2 भेद:, क्रिद्रं, संधि:.

LACHRYMAL, a. अभूप्रवाहिन, अभूत्पादिन्. 2 अभ-संबंधिन. - LACHRYMATORY, 8. अभ्यात्रं-भाजनं. =Lachrymose, a. साख, बाध्याकुल.

LACK, v. न भा 3 U or भ 1 P or म 3 U; gen. ex. by हीन, रहित, वर्जित, श्रुत्य in comp., or अ or निर् pr.; 'l. s wisdom' निर्वेद्धिः, अज्ञानः, बुद्धिहीन:, &c. - 8. अभाव:, हीनता, न्यूनता, वि-रह:, शुन्यता. 2 प्रयोजनं; 'l.-lustre ' निष्प्रभ, अ-तेजस, मदच्छाय, मलिनकांति; 'l.-brain ' निर्वेदि:, मतिहीनः, मृढः, मूर्कः

LACK-A-DAY, interj. Mel, en, et, Mee, an. LACK-A-DAISICAL, a. ध्यानपर-मञ्ज, चिताकल, उ-त्कंडित, विषण्ण.

LACKER, LACQUER, See LINE.

LACKEY, 8. चेट:, दास:, भृत्य:, पार्डणप्राइ:, पार्श्वा-नचरः.

LACONIC,-AL, a. संक्षित, लघु, अस्प-मित-शब्दक, अवि-स्तीर्ण, सांक्षेपिक (की f.); 'l. message' लघुसंदेशपदा सरस्वती. 2 अल्प-मित-भाषिन्. -ALLY, adv. संक्षेपेण, संक्षेपत:, अविस्तरेण, मितोक्तया. - ISM,-LACONISM, s. लाघवं, लघुक्ति f., संक्षेपोक्तिः, मितवाक्यं-भाषणं $\cdot$

LACTARY, s. क्षीरस्थानं, गोदुग्धस्थानं.

LACTATION, 8. श्रीर-दग्ध-दानं.

LACTEAL, LACTEAN, LACTIOUS, a. MICT, MIC-दुग्ध-मय (यी f.), पायस (सी f.). 2 अन्नरसवाहिन्. LACTIFEROUS, a. दुग्ध-क्षीर-वाहिन्-

LACTOMETER, s. दुग्धमापनयंत्रं, दुग्धमापनीः

LAD, s. बाल:-लक:, बट्ट:, दारक:, कमार:-रक:, शिशु:, किञ्चोर:, माणवक:

 L_{ADDER} , s. नि(नि:)श्रेगि-गी f., निश्रयि(य)णी, अधिरोहिणी, सोपानपथः, सोपानपरंपरा-पद्धार्त f. LADE, v. t. See LOAD.

LADING, 8. नौभार:, पातस्थवन्यं.

Ladle, s. दर्व-र्या f., कंबि-बी <math>f., खजाका; ' wooden l. ' तर्ह:, दारुहस्तक:; ' sacrificial l.' ज्व:-वा, स्रच् f., चमसः-सी. =FUL, s. काबि-दर्वी-पूरकं-मात्रं-

LADRONE, s. दस्य:, जाल्म:, कितव:

LADY, s. (As a title) देवी; ' your or her ladyship ' अत्रमवती, तत्रमवती, भवती. 2 गृहिणी, स्वा-मिनी, भायों. 3 आयों, वनिता, कुलांगना, कुलसी, कलवधुः, भाविनी, कुलजा; 'l.-bird,-fly, -cow' इंद्रगोप:, शक्रगोप:, इंद्र-शक्र-कीट:; 'l.-love' प्रिया, कांता, प्रणियनी, कामिनी, दियता; ' l.'s maid ' प्रसाधिका, वक्रपरिकल्पिका. -LIKE, a. शिष्ट, सभ्य, सुविनीत, आर्थवृत्ति. 2 वेलव, कोमल, मृदु, सुकुमार.

 L_{AG} , v. i. मंदायते (D.) चिर(रा)यति (D.),विलंब् 1 A, मंदं मंदं चल्-र् 1 P. = s. अंत्यजा:, हीन-जनाः (pl.); हीनवर्णः. - a., - LAGGARD, a. मंद, मंदकर्मन्, विलंबिन्, चिरक्रिय, मंदायमानः

Lagoon s. अनूप:, कच्छ:, कच्छभ्:, जलसनाथः प्रदेशः LAIC,-AL, a. See under LAY.

LAIR, s. (श्वापदानां) भा-नि-लयः, ज्ञयनस्थानं, बास-स्थानं, गृहा, बिलं.

LAITY, s. See under LAY.

LAKE, s. सरस n., कासार:, व्हद:, सरसी, तडाग:-गं, तटाकः-कं; पद्माकरः, सरीवरः, जलाधारः, जलाश्चयः Lamb, s. मेषज्ञाव:-वक:, अजाज्ञिज्ञ:, मेषवत्सः-पोतः,

अविपोत:. - KIN, इ. क्षुत्रमेषशिशः, अविपोतकः.

LAMBATIVE, α. लेश. - s. लेश, अवले ह: सं. LAMBENT, a. इतस्ततः वेपमान, लोल, कंपमान, तरल,

LAME, a. खंज, पंगु (गू f.), खोड-ल-र, विकलगित, व्यंग; 'l. of a leg' पादेन संज. 2 (Fig.) दुर्बल, विकल, सच्छित्र, न्यून. -Lx, adv. खंजवत्. 2 विकलं. -NESS, ६. खंजता, पंगुता, मितविकल्यं. 2 वैकल्यं, दु-बेलता, न्यूनता, सच्छित्ता.

LAMBL, LAMBLLA, ८. कवचः, आवेष्टनं, पृटलं.
LAMBNT, ७. विलए 1 P, रुट् 2 P, आ-, क्रंट् 1 P, अनु-, कुच् 1 P, परि-देव् 1 A, परिदेव् 10 A, कुच् 1 P, वि-आ-ओभ-°; ' they l. ed his departure' तहमनम्बरोचन्, तहमनम्बर्धय अ-क्रीवन्, &०. —ABLE, त. शोच्य, शोचनीय, शो-कविषय, शोकास्परं, शोकाहं. —ATION, ८. विलापः, रोदनं, परिदेवना-नं, परिदेवितं, शोकः, गुच् त., विलपं, रुदिनं, आ-वि-क्रोशः, आ-, कंदनं, कंदितं.—ED, त. शोचित; 'the l. Krishaa' शोकास्पर्दी-भूतः or स्वगं-परलोक-वासी कृष्णः.—EE, ८. शोचकः, परिदेवकः.

LAMINA, s. कवच:-चं, शन्कं, पत्रं, फलक:-कं. = Плмінатер, а. सपत्र, फलिन्.

LAMP, s. प्र-,दीप:, दीपक:, दीपका, दशाकषः. दोषा-स्य:;-' l.-black ' कज्जलं, दीपिकाः; ' l.-light ' दी-पपमा-पकाशः; ' l.-stand ' दीपबृक्ष:-पादप:-आधारः. LAMPOON, s. निदालेखः, अवगीतं, निदाशी लेखः. -v. t. लेखे: निद् 1 P or आक्षिप् 6 P or अव-गे 1 P. - ER, s. निदकः, अवगायकः, आक्षेपकः.

Lanate,-ed, a. लोमज्ञ, लोमविज्ञिष्ट.

LANCE, s. पास:, कृंत:, जूल:-लं, ज्ञल्यं, ज्ञित f., तो-मर:. - v. t. पासेन त्र्यप् 4 P or निर्माद 7 P. - ER, s. पासिक:, कौंतिक:, ज्ञालीक:, ज्ञालिधर:-प्रह:, ज्ञूलधर:. - ING, s. (gums) लेखनं.

LANCET, s. sierai.

LANCH, v. t. See CAST.

LANCINATE, See LACERATE, TEAR.

LAND, s. (Opposed to sea) ਵਖ਼ਲ; ' proceeded by l. ' प्रतस्थे स्थलवर्तमेना (R. IV. 60); 'the way by l. ' स्थलमार्ग:-वर्त्म. 2 मू:, मूमि f., प्र-, देश:, विषय:, राष्ट्रं. 3 मृद f., मृत्तिका. 4 क्षेत्रं, क्षेत्रभू-ामि:; 'arable l. ' क्रष्ट-सीत्य-भूमि:; 'barren l. ' महः, महस्थलं-ली, धन्वन मा.; 'marshy l.' कच्छभू:, अन्पभूमि:; ' waste or fallow l.' खि-ला-अनहता-भूमि:; 'gift of l.' भूमिदानं; 'l.-animal' स्थलचरजंतु:, भूमिचरजंतु:; 'l.-fight' स्थलयुद्धं; 'l.-force' स्थलसैन्यं , स्थलयोधाः; 'l.-holder' भू-क्षेत्र-स्वामिन् m., क्षेत्रपति:; 'l.-lord,-lady' भू-खेत्र-स्वामी-मिनी, गृहपति:, गृहे थर:-री; '1.-locked' भूवेष्टित, भूमिषरिगत; ' l.-lotus' स्थलारविंदं, स्थल-कमलिनी: 'l.-mark' सीमाचिह्न, स्थल-भूमि-सीमा, सीमार्लिगं; ' 1.-owner ' भूस्वामी, क्षेत्रपति:-स्वामी; '1.-scape ' नयनगोचरीभृतः भूपदेशः or भूभागः, दृष्टिगत-दृष्टिगाचर-पदेश:; भूभागः, प्र-,देश:; '1.-tax' भ-क्षेत्र-करः: 'I.-waiter' शील्किक:. = v. t. (पो- ताइ-नाव:) अवतृ c., अव-रुह् c. (रोपयित); उन् c., स्थले निविश्च c. –v. i. अवतृ 1 P, अवहृ र P, उतृ ; निविश्च 6 P. –ED, a. अवतीर्ण, नीकावरुढ, नीकोत्तीर्ण. 2 भूमसंपन्न, क्षेत्रवत, भूम्मम, भू in comp.; 'l. property' भूमिद्रकां, भूमि:, क्षेत्र, स्थावरद्रव्यं; 'l. proprietors' भूस्वामिनः. =ING, s. उत्तरणं; 'l.-place' तरस्थानं, तरः, तरणस्थानं, घटः-टी.

I.ANE, s. संकट-संबाध-पथ:-मार्ग:, कुपथ:.

LANGUAGE, s. भाषा, वाणी. वाल् f. 2 वचनं, वचस् n., वाक्यं, उक्ति f., वाणी, व्याहारः, वाक्, निगदः, भाषणं, भाषितं, आलापः, भारतीः 3 भाषासरणि-यद्धति f., वाग्व्यापारः; वचाविन्यासः; 'abusive 1.' वाक्यारुयं, खलोक्तिः, आक्षेपवचः; आक्षरणं; 'dignity of 1.' वचसां प्रौटताः

Languid, a. परि-,म्लान, क्रांत, ग्लान, लुलित, अवसश्र, शिथिल, विषण, खिन्न, थांत, लस्त, विश्वथ, मुक्त;
अलम, मंद,शिथिल-क्षीण-बल, श्रथांग-लस्तांग (गी री.);
See Droop. -Ly, adv. म्लान-ग्लान-वत, सिवपारं, अलमवत, मंदं, क्रांतमनसा, मुक्तगानै: -NESS,
- Languor, s. ग्लानि री., ग्लानि री., अवसादः, शिथिलता, क्रांति री., ग्ला(म्ला)नता, मुक्तावयवता; मार्य,
बलशीथिल्यं, गानसंसः, अंगश्चथः, तंदा-द्रि री., आलस्य,
जडता, जाडचं, कार्यविमुखताः

Languish, v. i. अवसद् 1 P, पिर-, क्रम् 1, 4 P, प-रि-, स्तै-रले 1 P, लांस् 1 A, गल् 1 P, शिथलीभ् 1 P, क्षि-विज्ञु-खिद्-pass.; ध्वंस् 1 A. 2 (With love) उत्तम् 4 P, उत्कंद् 1 A, उत्सक्त-a. भू. —ING, a. म्लायत, क्षीयमाण, लंसिन, मुक्त. 2 उत्सुक, उत्कंठित, कामालस; 'with her l. looks' अलक्षेक्षणा, कामाल-सद्ष्टि:, कामाहेद्ष्टि:. —INGLY, adv. अवसादेन, अल-सवत्. 2 सीत्कंठ, सोत्सुकं; कामालसदृष्ट्या. —MENT, s. अवसादः, ग्लानता; See Languor. 2 औत्सुक्यं, उत्कंठा, उत्सकता.

LANIARY, s. घात-वध-स्थानं 2 चर्वणदंतः, अग्रदंतः. LANIER. s. चर्मबंधः, वरवा.

LANIFEROUS, a. रोमोत्पादिन, लोमोद्भवकारिन.

LANK, त. कृश, क्षाम, क्षीण, क्षीणमांस-श्रारीर; See LEAN. 2 दीघतनु, दीघेदेह. 3 अथ, शिथिल. – NESS, s. कृशता, कार्यं, क्षामता, &c. – Y, त. कृश-दीघं, दीघेक्षाम.

LANTERN, 8. पच्छत्रदीप:, सावष्टनो दीप:, आवृतदी-पिका; दीप:, दीपिका; ' l.-jawed ' क्षणिवदन.

LANUGINOUS, a. लोमश, लोममय (यी f.).
LAP, s. उत्संग:, अंक:, क्रोडं. 2 अंचल:-लं; बजांत:,
दशा:-वस्तय: (pl.); 'to place on the l.' क्रोडीक् 8 U. =v. t. पुटीक, व्यावृत् c. 2 आ-पिर-वेद्
1 A or c.; अवगुंद्र 10, आ-पिर-वृ 5 U, क्रोश नि-धा
3 U. 3 लिह् 2 U, आ-अव-संं, आ-स्वाद् 1 A; '1.

dog 'अके पासनीय: कुक्कर:; '1.-ful ' अकपूरण के LAPIDARIOUS, a. ज्ञिला-प्रस्तर-मय (यी ति.). LAPIDARY, s. मणिकार:, रत्नाजीव:. 2 रत्न-मणि-स्किट m.

LAPIS-LAZULI, s. बैटूर्य, असितीपल:, नीलोपल:. LAPPET, s. See LAP (2).

LAPSE, 8. कमः, गित f., प्रवाहः, प्रवृत्ति f., अत्ययः, अतिकमः; 'after a l. of time ' अथ दिनेषु गच्छ-त्सु, कालकमेण. गच्छता कालेन. 2 स्विलतं. प्रमादः, भमः. 3 स्वलनं, पातः. भ्रंतः. च्युति f.. पतनं. = गः. कमशः या 2 P or गम् 1 P or सृप् 1 P; श्लीः श्लीः अति-इ 2 P or अतिकम् 1 U, 4 P. 2 भ्रंश् 1 A, 4 P, च्यु 1 A, पत् 1 P, विचल् 1 P, अ्युरकम्. 3 स्वल् 1 P, प्रमाद 4 P, भ्रम् 1, 4 P. 4 संक्रम्, अपवृत् 1 A. = ED, a. पिततः भ्रष्ट, &c. 2 परहस्तगत, संक्रांत, अपवृत्तः ' a l. suit' नियतने विलातीतं कार्यः.

LAPWING, 8. टिट्टिम:-भक:, कोयप्टिक:.

LAR, s. कल-गृह-देवता.

LARBOARD, 8. नीवामभाग:.

LARCENY, s. चौर्य, स्तेयं; See THEFT.

LARD, s. शूकरवसा-मेदस n. 2 शूकरमांसं, वलूरं. -v. t. शूकरमेदसा पू 3 U or c. 2 वि-सं-मिथ् 10. 3 आ-प्ये c.; पुष् 1, 9 P or c.

LARDER, 8. भक्ष्यमांसागारं, भीजनागारं.

LARGE, a. (In size) विज्ञाल, १थु, बृहत्, स्यूल, विपुल, महत्, गुरु, उरु, १थुल, आयत, विस्तीर्ग. 2 (Of l. body) महाकाय, स्थूल-विकट-ज्ञारीर, १थु-बृहत्-ज्ञारीर; पीन, पीवर. 3 (In number) महत्, गुरु, पुष्कल, विपुल, प्रभूत, प्रचुर, बहु, बहुल, भूरि; 'of l. soul' महात्मन्; 'of l. nature' उदारधी, महात्मन्, अक्कप्यचेतम्. 4 (In age) वृद्ध, वयोधिक; 'larger boy 'वर्षीयान् बालः; 'at l.' अपराधीनं, स्वेच्छ्या, स्वेच्छाचारण, नियंत्रणं, निरवप्रहं, निरवरोधं, स-विस्तरं, विस्तरंण, विस्तरज्ञाः -LY, adv. बहु, भूरि, भतीव, विपुलं, पाचुर्येण, सु-अति-pr. -NESS, s. स्थूलता, बृहत्यं, वेपुल्यं, पाचुर्येण, सु-अति-pr. -NESS, s. स्थूलता, बृहत्यं, वेपुल्यं, पाचुर्यं, बहुत्यं, बाहुत्यं, महाकाय-ता, ज्ञारीरबृहत्यं, पीनता, पीवरता. 2 आयामः, विस्तारः. LARGESS, s. दानं, वितरणं, पारितोषिकं, उपायनं, उपाद्यंगः, See GIFT.

LARK, 8. भा(भ)रहाजः, ब्यामाटः, भारयः.

LARUM, 8. आसम्भयस्चना-घोषणा.

LARVA, 8. कीट:, कीटर्डिम:.

LARYNX, 8. कंठनाल:-ली, कुक:.

LASCAR, 8. नाविक:, पोतवाह:.

IABOIVIOUS, a. कामुक, कामिन, रतार्थिन, कामासक, रितसुखासक्कु भोगासक, लेपट, बीलंपट, कामप्रवण; See
- LUSTFUL. 2 कामहेनुक, काममूलक. -Lv, adv. कामुकवन, लंपटबन्न, भोगासक्त्या. -NESS, s. कामुक-

त्वं, भोगासिक f., रतासिकः, व्यविष्टा, लांपट्यं.
LASH, s. कज्ञा, पतिष्कज्ञः-घः, चमंदञ्जु f., चमंबंधः.
2 कज्ञाधातः-ताउनं-प्रहारःः 3 वागसिः, परुषवचनं.
-v. t. कज्ञाया आहन् 2 U or तन् 10 or प्रह्म 1 P.
2 वि-धू 5, 9 U, 6 P, विचल् c., इतस्ततः क्षिप् 6 P or चल्लं c. 3 वाग्वाणैः भिद् 7 P or तन् वाग्तिःमा प्रहः, तीक्षणं निंद् 1 P; 'l. ed into fury' वाग्वाणैः उत्ताजितकोधः; शिलातलप्रतिधातात्म्यतम्भिन्नामामां (Ka. 133); 'l.ed into foam by striking' &c.; जजीरतज्ञलतंगविततनीहारं (Mal. 9) 'so as to l. the water into snowy foam'.
4 रज्ञवा बंध् 9 P; 'worthy of being l.ed' कश्य, कज्ञाहें. '

LASS, s. तरुणी, कन्या, बाला, कुमारिका, दारिका. LASSITUDE, s. खेद:, क्रम:, ग्लानि f.; See LANGUIDNESS.

LASSO, s. वादा:, पादाबंध:-रज्जु: f.

 L_{AST} , a. अंत्य, अतिम, अवर, अवरतम, **घरम**, प-श्रिम; होष-अंत- in comp. 2 गत, अतीत, चरम, पुर्व, भृत, 3 जबन्य, अधम, अपकृष्ट, 4 परम, उत्तम, अत्यंत; 'l. night' गतायां रात्री; 'the l. year' गत-अतीत-संवत्सर:, पहत् ind.; 'l. but one 'ड-पांत्य, द्यांतिक: 'l.-born' अवरज; 'at l.' अंते, अंतत:; 'l. part' शेषभाग:; 'l. part of the night ' उत्तररात्र:, चरमयाम:; 'l half' उत्तरार्थ:, प्रभार्थ:, प्रार्थ:, ' the year before l.' प्रारि ind.; 'to the l. ' शेषं यावत. -adv. अंते, शेषे, अं-तत:, अवरं, चरमं, अवरत:. = v. i. अव-स्था 1 A, स्था 1 P; oft. by अवधि: in comp.; 'l. ing for many days' चिरस्थायिन, एष ते जीवितावधि: प्रवाद: (U.1) will l. through life'; 'this will I. as food for four months' एतेन (अस्माकं) मासचतृष्टयस्य भोजनं भविष्यतिः 'the bloom of youth l. s for a few days' कतिप्यदिवसस्थायिनी यौवनश्री: (Bh. II. 2). =ING, a. स्थायिन, चिर-दीर्घ-कालस्थायिनः अनपायिन्, नित्यः स्थिर, भ्रव, अक्षय, ज्ञाभत (ती f.), अजर, चिर्तन (नी f.). =LY, adv. अंते, अंततः, चरमतः, शेषे,

LATCH, s. अर्गला-लं, विद्यासः, अर्गलावधः, तालकं, ब्रारवंधनी; 'the postern door was on the l.' अर्गलानिरुद्धं पक्षद्वारं

LATCHET, 8. पादकावधनी.

1. hour of the day' परिणते दिवसे, अवसलमाये बहति; 'at a l. hour of the night' क्षीणभूषिष्ठायां क्षपायां; 'at a l. period of life' परिणते वयसि.
—adv. विस्त्रेंबन, विस्त्रान, वेलातिक्रमेण, अतिकालं-समयं, चिरंण, चिरात, चिरकालेन-लातः; 'to be l.' वेलातिक्रमं कु 3 U, चिर(रा)यति (D.); 'why are you
1.' किमिति चिरायितं त्वयाः; 'l. in life' परिणतवयसि,
See above; 'too l. in the day' अतिपराहेः;
'too l. in the evening' अतिसाये. 2 अकाले,
असमये. —LY, 'of late', adv. इदानीतने काले,
नातिचिरात्माक, आधुनिकसमयेः अचिर. —NESS, ह.
कालातीतता, कालातिक्रमः; परिणामः, परिणति ति.
—LATER, a. उत्तर, अपर, व्यर, उत्तरकालीन,
पाधात्य. —adv. (on) उत्तरं, उत्तरोत्तरं, पशात, उत्तरपान-काले.

LATENT, a. नि-,लीन, गृह, छन्न, गुत, अदृष्ट, अप्रत्यक्ष, अप्रकाजा, अपकट, अदृश्य, अंतर्ष्टित, निभृत; 'a l. disease ' धातुस्थ:-ज्ञारीरांतर्गत:-रोग:.

LATERAL, «. पार्श्वाय, पार्श्वस्थ, पार्श्वक (की f.).
-LY, adv. पार्श्वभागे, पार्श्वतः, पार्श्वे.

LATH, s. सूक्ष्मकाष्ठ-दारु, तनुफलकः-कं.

 ${
m L_{ATHE}}$, s. कुंदः-दं, भ्रमः मि f., चक्र

LATHER, 8. अंजनफेन:, मार्जनतेलफेन:.

LATIFOLIOUS, a. १थ-विज्ञाल-पर्ग.

Intitude, s. अक्षः. 2 (Colestial) निक्षेपः. 3 विस्तारः, विस्तृति f, प्रथिमन् m., आयित f. 4 अनियंत्रणं, स्वातंत्र्यं, नियमोपेक्षा, नियमातिक्रमः, द्वीधित्यं, 'degree of l.' अक्षांद्यः; 'l. of a planet' पतनं; 'parallel of l.' अक्षांद्यन्तं. — Intitudinarian, a. द्वाधिल, अनियंत्रण, नियंत्रण. = s. मतस्वातंत्र्यातस्विम् m., निवंधहीनः. = ISM, s. मतद्वीधित्यं, विद्यारस्वातंत्र्यं, अनियंत्रणं.

LATTEN, 8. रीति f., पिचलं.

LATTER, a. उत्तर, अपर, पर, अवर, अन्य, (pron. a.); पश्चिम, चरम, अंतिम; उत्तरीक, अपरोक्त; 'former and l.' पूर्वापरं; 'in the l. part of 'the day 'पराह्ने. —LY, adv. अर्वाक्राले, अधुनातन-काल; See LATELY.

LATTICE, s. जालमार्गः, गवाक्षः, जालं, गवाक्षजालं, वातायनं; '1.-work' जालकर्मन् n.

LAUD, v. t. पर्शस् 1 P, आघ 1 A, स्तु 2 U, कृत् 10, गुण वर्णे 10. -इ. प्रशंसा, श्राघा, स्तुति f., गुण-वर्णेना-कीरेतूं. -ABLE, य. श्राघ्य, स्तुत्य प्रशंस्य, श्राच्यं, प्रशंसाहं, स्तवनीचित; See Praise, -worthy. -ATION, इ. प्रशंसानं, श्राघनं. -ATORY, व. प्रशंसानं, प्रशंस-श्राघा-स्तुति-मय (यी f.), प्रशंसाकर (श्री f.). -EP, इ. प्रशंसकः, स्तावकः.

LAUGH, v. i. Eq. 1 P, 9-fa"; fen 1 A (l. gently) (l. violently, 3 d: En, seguid 7

LAUNCH, v. t. (नाव जले) क्षिप् 6 P, सुच् 6 P or c.; प्रविश् c.; वह c.; '1. thy hundred-shafted bolt' मुच शतकोऽशनि (Mr. 5). 2 सहसा विद्यज 6 P or प्रक्षिप, प्रास् 4 U. –v. i. जल प्रविश् 6 P –s. नीमोचन or जले प्रवेशनं

LAUNDRESS, LAUNDEE, s. रजकभायो, निर्णेजकी

—LAUNDERER, s. रजकः, निर्णेजकः: —LAUN
DRY, s. रजकगृहं, वसधावनज्ञालाः

LAUREL, s. नारलं (?); 'win l. s.' स्थाति गः 1 P, यज्ञः अधिगम्; 'wear your l. s with me desty 'लब्धिय जये मा गर्बोध्माती भूः; (भाग्येषु अनु स्मेका भव S. 4).

LAVA, s. आग्नेयोग्रारः.

LAVE, v. t. क्षष्ट्र 10, भाव् 10; निज् 3 U; So WASH. - ATORY, s. भावनस्थानं. - ER, s. भावन स्थानं. - f.

LAVISII, त. अतित्यागित, आतिव्ययित, व्ययश्वाल-पर, व परिमितव्यय, बहुप्रद, मुक्तइस्त. 2 अमित, अपिरिमित, व तिरिक्त, अत्यिक्षित, अति pr. = v. t. अपिरिमितं व्यय् ी (व्यययिति), मुक्तइस्तेन दा 3 U or विसुज् 6 P or त्व 1 P or वितृ 1 P or विश्वण् 10 or अप-चि 5 U तृष् 1 P or अवा-क 6 P; विक्षिण् 6 P. = ER, s. आं व्ययित् गा., मुक्तइस्तः, व्ययपरः = LV, adv. अतिव्यन, मुक्तइस्तेन, अपिरिमितं, अत्यंतः = MENT, = NE s. अति-अपिरिमितं व्ययः, महाव्ययः, अतित्यागः, अर त्सर्गः, मुक्तइस्तः, बहुप्रदत्वः

LAW, s. धमे;, स्मृति f., व्यवहार:, आचार:; धमे-स्मृति-व्यवहार-ज्ञाकः. 2 विधि:, जासनं, व्यवस्था, नियम:, नि-आ-देश:, नियोग:, मृत्रं, राजाज्ञा, घोदना, व्यवस्थाः ज्ञासन-पत्रं, मयोदा, स्थिति f., कार्याकार्यनियम:, विधिः निषेधानयम: 3 व्यावः, नीति f., धमोनुसार:, व्यवहार विधिः; 'a code of l. s' धमेसीहता, धमे-स्मृति-ज्ञाकं 'criminal l.' दंडनीति:-विधिः; 'matter recog nizable by l.' क्यवहारविषय:-पदं; 'versed in l. स्मृतिशाकक, व्यवहारपंडित; 'common l.' स्मृतिः 'breaking a l.' क्यवस्थातिकमः; 'going to l. राजसमां-व्यवहारासनं-गत्वा विवादमञ्ज्ञाननं-निर्णयः; 't go to l.' विवद् 1 A, व्यवन्द्या िकमः क्यवह्याभीदेः हिप्तं, 'वेयमातिकामिनः, 'l.-giver' स्मृति-क्

30

4

कंकारः, व्यवस्थापकः, शासित m., विधि-न्याय-प्रवर्तकः ; 'l.-suit' अर्थः, कार्यं, व्यवहारपदः, 'lay down a l.' व्यव-स्था c. (-स्थापयति). =FUL, a. न्याय्य, ज्ञासविहित, ज्ञास्रोक्त, धर्म्य, यथान्याय, धर्म-समत, धर्मशाकान्रह्म, शाक्संगत, स्मृत्युक, व्यवहार-विधिमोक्त, विध्यनसारिन्, अनिषिद्ध, धर्मोविरोधिन्; '1. wife ' धर्मपत्नी; ' l. means ' धर्मीपाय:, न्यायोपाय:. =FULLY, adv. विध्यनुसारेण, न्यायतः, धर्मण, धर्म-तः, धर्मोनुसारेण, स्मृतिज्ञानानुरूपं, यथान्यायं. =FUL-NESS, s. न्याय्यता, धर्म्यता; धर्मानसार:. धर्माविरोध:. =LESS, a. विध्यपेत, स्मृति-विधि-विरुद्ध, धर्म-न्याय-विरुद्ध, अन्याय्य, अधर्म्य. 2 (Of persons) अनियंत्र-ण, अनियत, उच्छंखल, स्वेच्छाचारिन, स्वैरगति, अवदा, कामचार, उद्दामवृत्तिः, दुराचार, निर्मर्थाद, अञ्चिष्ट, आ-चार धर्म-भ्रष्ट. =LESSLY, adv. अव जां, उच्छंखलं, द-राचारवत, धर्मविरोधेन, शास्त्रविरुद्धं. -LESSNESS, ह. कामवृत्ति f., मर्यादातिक्रमः, अनाचारः, आचारभ्रष्टता, नियमातिक्रमः; स्वेच्छाचारः. =LAWYER, s. विधि-ज्ञः, न्यायनिपुणः, व्यवहारपंडितः, धर्मज्ञास्त्रः, धर्मजः, स्मृतिपारगः; अधिपत्यधिपक्षसमर्थकः.

 $\mathbf{L}_{\Delta WN}$, s. तृणभूमि f., तृणावृता भूः, ज्ञाइलं स्थानं, सृत्य-हरित-स्थलं. $\mathbf{2}$ क्षीमं, अंजुक्त, दुक्तलं.

LAX, a. शिथल, अथ, लस्त, विगलित. 2 मृद्, कोमल, अतीक्ष्णदंड. 3 दुराचार, अष्टचरित्र, धर्म-कम-अष्ट; 'l. in bowels' मृद्-अबद्ध-कोष्ट. - s. अतिसारः, प्रवाहिका. - ATIVE, a. सारक. रेचक. - s. सारक. - ITY,-NESS, s. शैथिल्यं, अतीक्ष्णता; अनाचारः, मयौदातिकमः; इंदियासंयमः, &c.

LAY, v. t. धा 3 U, नि-आ°, न्यस् 4 U, निविज्ञ e., स्था c. (स्थापयति); सम्-ऋ c. (अपयति), निक्षिप 6 P. आहह c. (रोपयति); दा 3 U, ध्र 1 P; क्रमण स्था c. or नि-धा; पक्रप् c., प्रयुज् 7 A, 10 (a plot, snare, &c.). 2 आ-स्तृ-स्तु 5, 9 U. 3 ज्ञाम c. (ज्ञाम-यति), प्र-डप-° ; सांत्व् 10, स्थिरीकृ 8 U. 4 ज्ञा c.: निपत c.; 'l. eggs' अंडमोक्ष कु; अंडानि स 2, 4 A; 1. siege ' 54 7 U, [4-24 9 P; See Besiege: 'l. blame on 'दोष समाहह c. or निक्षिप; 'l. waste 'डप-अ 1 A, डपद 1 P, उद्-ध्वंस् c., निर्जsin: See DEVASTATE; 'a sinful action, though done by others, is laid at his doors' पार्वं कर्म च यत प्रैरिप कृतं तत्तस्य संभाव्यते (Mr. 1.); 'l. aside ' अप-निर्-अस्, त्यज् 1 P. हा 3 P, उत्सज 6 P, उज्झ 6 P; 'l. it aside for a while ' मुहूर्त तत् आस्तां-तिष्ठत् तावत्; (as dress &c.) उद-वि-मुच् 6 P, अवतु c., अवहृद् c.: 'l. hands on ' परामृज् 6 P, धृष् c.; 'laid upon him his hand 'तं हस्तेन परपशं or प्राम-चान: 'l. hold of ' भ, मह 9 P; See CATCH; 'l. the dust ' भूडि सं-सिंच् 6P or ओ-हन् 2 U; 1.

open or bare ' विदृ 5 U, आवित्कः; स्फटीकः, वि-अंब् 7 P or c., स्पष्टी-प्रकरी-क, प्रकाब c. -before, उपनि-असु, उपक्षिप, पुरो-नि-धा, प्रस c., नि-आ-बिद्ध c. -by, सं-,रक्ष 1 P, संचि 5 U. -down, न्यस, विक्षि-प्, नि-धा, न्यासीकृ. 2 ज्ञी c., निविज्ञ c. 3 विमुख, प-रि-,त्यज्, वि-हा 4 (Oneself) संविज् 6 P, जी 2 A. 5 प्र-णी 1 P, वि-भा (rules &c.); 'l. down arms' युद्धाद्वितम् 1 P, श्वरणं वज् 1 P; '1. down life ' पा-णान त्यज्. -in, संग्रह, संचि, सरक्ष. -on, पत् c., प-युज्, सम-ऋ c. -out, विनि-युज् 7 A, 10, प्रयुज्ञ. व्यय् 10 (व्यययति). 2 परि-प्र-कृप c., विश्यस् 4 U, वि-रच् 10, प्रयुज्, चित् 10; See CONTRIVE. 3 प्रस c., विस्तु c., दीर्घीकुः, प्रकाश c., प्रकटीक 'l. oneself out '; चेष्ट् 1 A, प्रयत 1 A, उद्यम् 1 A. -to, आहर c., निक्षिप; See Ascribe; 'l. to a ship ' नौगति रुध् or स्तंम. - up, नि-धा, रक्ष, संचि; ' to be laid ир ' ज्ञाय्यायस्त-а. भू 1 Р, उत्थानं अक्षम-а. भः ' laid up with fever ' ज्वरणोत्थात्मक्षम:. -LAY, s. गानं, गीतं, काव्यं 2 आस्तर:-रणं, फलक:-कं. =a. सामान्य, साधारण (णी f.), प्रशेहित-भिन्न. =MAN, s. गहस्थ:, सामान्य-साधारण-जन:,अदी-क्षित:, प्राकृत:. - LAICAL, «. गृहस्थिन, गार्हस्थिक (की f.), प्रोहितभिन्न, अदीक्षित. = LAITY, s. गृह-स्थ-सामान्य-जनवर्गः, प्राकृत-साधारण-जनाः, प्ररोहि-तभित्रवर्गः.

LAYER, s. स्तरः; आस्तरः-रणं, फलकः-कं. $\mathbf{2}$ Twig, q. v.

LAZAR, s. कृष्टिन् m.. श्वित्रिन् m., कीठोपहतः, त्वग्री-गोपहतः, '1.-house' कुष्टिज्ञाला, श्वित्र्यालयः.

LAZY, त. अलस, तंद्रिल, जड, मंद, मंथर, तंद्राल, मंद-गित, आलस्यश्नील, अनुयोगिन, उद्योगिनमुख (खी f.), अन्यवसायश्नील; श्रीतक, अनुष्ण, नृंद्परिमृज. =LY, adv. अलसवत, जडवत, मंदं मंदं, जाडचेन. =NESS, ह. आलस्यं, मांपं, जाडचं, जडता, तंद्रिका, तंद्रालृता, कार्यद्रेष:, अनुयोगश्नीलता, उत्साहिष्युखता, अलसश्नीलता. LEA, ह. See LAWN (1).

LEAD, s. सीसं, सीसकं, नागं, योगेष्ठं, वशं; 'red l.' सिंद्रं, नागसंभवं, रक्तचूर्णं, नागजं, नागगं. -s. नायकतं, नेतृत्वं, अधिष्ठातृत्वं, मुख्यत्वं, अयगमनंयानं. पुरःसरणं. -v. t. नी 1P, वह 1P, पाप c., गम् c. (गमयित) (all with two accusatives); आ-दा 3 A. 2 (Way) इज् c., आ-निर्-दिज्ञः दुरुष्ठः 8 U; अपणी:-नायकः-अप्रेसरः-म् 1 P (with gen.); विसष्ठाधिष्ठता देव्यः (U. 1) 'led by Vasishtha' &c., दज्ञारथस्य दारानिधिष्ठाव (U. 4); 'led by the demon' दानवं पुरस्कृत्य. 4 आकृष्ट् 1P, प्र-वि-लुप् c., प्र-वृत् c, प्रर् त, प्रोत्सव्य c., नी; मुद्धः प्रप्राव्यविद्धाः (M. 1) 'has his mind

led by the convictions of others.' 5 (Time) मी, गम 0., अतिवह 0., की 0. (सपयानि), या 0. (याप-यति): 'led a dissolute life' विषयमुखनिरतो जी-वित्यस्थवाहयतः ' l. ing a life above their station ' स्वस्थानानु चितां-स्वस्थानातिरिक्तां-जीवयात्रां क-ल्ययंत:. =v. i. (On) अप्रे-पुर:-पुरत:-अप्रत:-भ or गम 1 P or बत् 1 A or स्था or चर or स 1 P. 2 (To) (lit.) गम, या 2 P; 'on the way l. ing to Chitrakûta ' चित्रकृटयायिनि वर्त्मनि (U. 1). 3 (Cause) ex. by dat. of noun with or without भ, आवह, उत्पद् c., जन् c. (जनयात); · advice to fools l. s to their provocation ' उपदेशों हि मुर्जाणां प्रकोपाय (भवति) (H. 3). =ED,-EN, a. सीसकनिर्मित, सीसकयुक्त. =ER, s. ना-यक:, नेत m., मार्गदर्शक:, मार्गीपदेशक: (lit.); म-ख्यः, मुखरः, अम्रणीः, प्रमुखः, अधिपः, ईश्वरः पतिः, अध्यक्षः, अधिपतिः, अधिष्ठात् m. 2 पुरोगः-गमः, अ-ग्रम:, अग्र(ग्रे)सर:, पुर:सर:, पुरेशगमिन् m.; '1. of an army ' सेनानी:, चम्पति:, योधाध्यक्षः, सेना-नायकः; 'l. of a religious sect' गुरु:, आचार्यः =ERSHIP, s. नायकत्वं, आधिपत्यं. =ING, a. अग्र-ग, पुरीगामिन्, पुरःसर, पुरीगम, शक-अग्र-गामिन्, 2 अम, अमच, मुख्य, उत्कृष्ट, प्रमुख, प्रम, उत्तम, प्रधान in comp. 3 (To) आवह, कर (री f.) in comp.; '1. to happiness' कल्याणावह, कल्याणकर, कल्या-णोदकी. = 8. नयः, नीति f., नेतृत्वं; 'l.-strings' आलंबनसूत्राणि; 'hold or keep in l.-string' आ-त्मार्थान-α. क, स्ववशं नी, नियम् 1 P. -LED, α. नीत, प्रेरित, अधिष्ठत, &c.; 'l. by ' ex. by पुर:सर, पुरो-गम, प्रमुख, आदि in comp.

LEAD-WORT, s. पाठित् m., चित्रकः, बह्रिसंत्रकः.

Leaf, s. पर्व, पर्व, उदः, दलः -लं, पलादां, छदनं; (of a book) पर्व; (of a door) कपा(वा)टः -टं -टी, अररं-री; 'fallen l.' प्रपर्क; 'faded l.' द्रार्विपर्वः 'to strip off the leaves' निष्पत्रीकृ 8 U. — Less, a. निष्पत्र, अपर्वे, निष्पत्रं, निर्देल, पत्र-पर्वे-दल-हीन— Let, s. पत्रकं, सूक्ष्म-लघु-पर्वः — Y, पर्वावृत, पर्वम-प (यी f.), बहुपर्वे, बहुपत्र-दल, सपत्र, सप्योगः, पर्वम्यः स्वादः, क्ष्मान्यः, सीवाः, ऐक्यः, संयोगः, संघहनं, अथ्योग्येपकारप्रतिज्ञाः 2 गब्यूति f. — ए. ं. संच्याः 3 U, पक्षीय-a. सू 1 P, संहन्-संयुज-pass., सीमल् 6 P, संचि कृ 8 U, संघइ 1 A; 'l. ed with the enemy' स्तृपक्षे स्थितः — ED, a. कृतसंधि, संधितः, संघातः, संयुत्त, संयुत्त, स्तृपत्रेकः, कृतसंस्यं, संघितः, 'having l.' संपूत्र, सिल्दाः — EB, s. संगिन् कः, संसर्वी, सह-संभूय-कारीः

LEAK, 8. लिई, रंघं, संधि: 2 धारा, स्व:, स्पंद:, इव:. -ए. i. (अलिधतं) स्तु 1 P; परि-सु, री 4 A, कर् 1 P, साल् दे P; स्पंद 1 A; आवु: परिस्रवित भिण्यदादिवांन:

(Bh. 11. 109) 'like water l. ing from a broken jar' &c. = ING, s. ह्ववः, क्षरणं, निस्पैदः, स्पः. = Y, a. छित्रपूर्णं, ह्ववणक्षील, सच्छित्र, सरंघः

LEAN, a. कृशा, परि-,क्षाम-क्षीण, अवसक, तनु, क्षीणक्ष-रीर-मांस, कृशांण (गी र.); 'you are growing leer and l. er day by day' अनुदिवसं परिहीयर्सेंऽ-गै: (S. 3); 'l.ness of body' अरीरसार: -ह. सायु:, वस्ता: -ए. i. अव-लंक् 1 A, आ-सं-िश्व 1 U; 'l. ing on a mango stick' अवलंक्य चृत्यिष्ट; मदल्खया दत्तहस्तावलंकां (Ka. 206) 'l. ing on M.'s arm.' 2 पक्षं आश्वि or अवलंक, प्रवण-त. भू 1 P. 3 आ-अव-नम् 1 P, नमीभू, बहिलंक, तिर:-तियंक लंक-ए. t. उप-धा 3 U, निविश्च c., न्यन् 4 U; वामहस्ती-पहितवदना (S. 4) 'l. ing her face on her left hand'; also ex. by (v. i.). = ING, त. आलंबिन्, संभित, आनत; प्रवण, बहिलंब, प्रलंब, वक्त. -ह. प्रवण-ता, सं-आ-प्रयः, आलंबनं. =NESS. ह. कृश्वता, कार्यं, क्षांणता, क्षामता, अव-,सादः, शोषः, श्वरीरहोषण.

Leap, v. i. y 1 A, उत्-प्र, वल्ग 1 P; तृत् 4 P; 'l. down' अवत् 1 P, अवस्रु; 'l. up' उत्पत्, उत्सु; 'l. over' कंच् 1 A, 10, अतिकम् 1 U, 4 P, अति-इ 2 P. = s. प्रति f., प्रतं, अवः, विल्यातं भ्रंपः, अवनं; 'quick (deer's) l.' हरिण्युतं; 'going by l. s' प्रतमित, अवग. = ING, s. अवनं, विल्यातं, श्रुतिः; 'l. over a period' मंडूकमृतिः.

LEARN, v. t. 氰化 1 A, अध-इ 2 A, पठ 1 P, अधिगम 1 P, अभ्यम 4 U; अभ्यासेन विद्यां लग्न 1 A or प्राप 5 P.=v. i. जा 1 U, अवनम्, विद 2 P, बध 1 P, डवलभ्, भू 5 P, गृहीतार्थ-a. भू 1 P; See KNOW. -ED, α. विद्रम् (दुषी f.),विपाश्चत्, ज्ञानिन, विदाविशिष्ट-संपन्न-वत्, कृत-उपात्त-विद्य, पंडित, बुध, प्रा(प्र) ज्ञः ज्ञानवत्, व्युत्पन्न, बहुशुत, सूरि, विद्या-बुद्ध, साक्षर. 2 अधीतिन्, विचक्षण, विज्ञ, कुज्ञल, निपुण, ग्रवीण, चतुर; कोविद, ज्ञ, विद् in comp. 3 (Of books &c.) पांडित्यस्य सुचक, ज्ञानस्य गमकः 'a 1. man ' वंडित:, विपश्चित्, सूरि:, बुध:, &c.; 'l. in law ' स्मृतिज्ञ, न्यायविद्. -EDLY, adv. पंडितवन्, प्रज्ञवत्, सज्ञानं, निपुणतया, सक्षीज्ञालं. - ER, ह. ज्ञाष्यः, छात्र:, अध्येत् m., विद्याधिन् m. -ING, 8. विद्या, विद्वत्ता, विद्वत्त्वं, ज्ञानं, पांडित्यं, व्युत्पत्ति र्., प्राज्ञताः विद्यासंपद् f. 2 (Act) अध्ययनं, शिक्षणं, अभ्यासः वियार्जनं, वियाप्राप्ति र., ज्ञानागमः. 3 ज्ञासं, विया; 'sacred l.' अति f., निगमज्ञानं; 'he affects great 1. ' पंडितंमन्य:, पंडितायते (D.).

Liease, s. पट्ट:, पट्टोलिका. -v. t. आविहितकालात् निकपितमूल्येन दा 3 U or विस्तत्र 6 P.

Leash, s. चर्मबंध:, चर्मरज्जु f. 2 वर्ष, वितर्थ. Least, a. अणु, अल्प, स्तोक, अत्यल्प, अल्पिष्ठ, के विष्ठ, स्तोकतम, अल्पतम, श्लोदिष्ठ, 'the l. sorrow'

2.00 minutes in a Market Market

अजुरिष स्रोकः; 'the l. particle' तवः, तेतः, अजुः, अजुः, कतः. चत्रेयः, स्तोकं, अल्पित्रं, किंचितः कियतः; 'in the l.' मनागि, अल्पमि, स्तोकांशनिष, स्तोकमि, तेत्रमि, किंचिरिष; 'at l.' ex. by अवरa. in comp.; 'witnesses should be at l. three' अववरः साक्षिणो जेयाः (Y. II. 69); 'at l. 100 Rs.' जातावरा रूपकाः; oft. by तावत्, 'at l. once' सकुदि तावतः

िष्टबर्गम्हरू, s. परिङक्कतं चर्मः; 'l.-bag' चर्गमिसिका, चर्ममिसेविका; 'l.-bottle' कृत् f.; 'a small l.-bottle' कृतुपः; 'l.-dresser' चर्मकृत, चर्मकारः; 'l.-seller' चर्मविकियन्. — LEATHERN, α . चर्मकृत-निर्मित, चर्ममय (यो f.), चर्म in comp.

LEAVE, 8. अनजा-जानं, अनमति f., अनमोदनं 2 आमंत्रणं, आप्रस्त्रनं; ' to take or ask l. of 'आ-मंत्र 10 A, आप्रका 6 A; See Adieu; 'to give l.' अन-जा 9 U, अनमन 4 A, अनुमुद् 1 A. -v. t. त्याज 1 P, हा 3 P, उत्साज 6 P, उज्ज्ञा 6 P, रह 1 P, 10, परिह 1 P, वर्ज 10, निर्-,मच 6 P. 2 निर्मम 1 P, अपगम, अप-इ-या 2 P, अपस 1 P, अपक्रम् 1 U, 4 P, (all with abl.). 3 मत्यपत्रेण हा 3 U; 'estate left (after death) ' हिन्यं. 3 विरम 1 P. निवत 1 A (with abl.); मच, त्यज, अ-जान 4 P; oft. ex. by इथा 1 P, आम 2 A; 'l. it now ' तिष्टत-आस्तां तदधनाः 4 निश्चिष् 6 P, न्यस, सम-क c. (अप्यति); 'l. everything to him ' सर्व तदधीनं कह. 5 शिष् 7 P or c., अव-परिं; उट-वृत c., 'nothing was left 'न किमप्यविश्वष्टं; 'to be left' तिषु pass.; 'we being left behind 'अस्मास्वव-हीनेश (S. 2). = v. i. निर्गम्, अप-या, विरम्, &c. =for, प-स्था 1 A (with acc.). =off, विरम, नि-वन त्यज; See above ; ' the peacock left off dancing 'परित्यक्तनर्तनो मधूर: (S. 4); ' when it left off raining ' जाते पानीयवर्ष (H. 3). -out. as, परित्यज. - LEAVINGS, s. शेष:-पं, परि-अब : शिष्टं, अव-परि , शेषभाग:-खंड:, उहर्त:, ड-फिल्रप्ट. 2 मलं; 'l. of food ' शेपार्च, भक्षित-भक्त-होब:-बं, भुक्ताविश्वष्टं, डिच्छ्छं, भुक्तोज्झितं; ' one who eats 1. ' शेषभीजिन, उच्छिष्टाशन:

ДВАУЕМ, ८. किण्वं, नप्तहूः, कारोत्तरः, मंडः-डं.=०. ८. इष् ०. (दृष्यति); रंज् ०.

.EACHER, ८. लपटः, कामासकः, कामुकः, क्रीपरः-ल-पटः, सरताधिन् m. = OUS, a. कामुक, कामासक्त, स-रताधिन्, क्रीपरः See Lustful. = OUSLY, adv. ल-पटवन्, कामुक्तवन्. = OUSNESS,-Y. ८. Lust, q. v. ECTION, ८. पाठः- 2 पाठांतरं, पाठभेदः.

.ECTURE, s. भवाठ:, स्वास्थान, जासनं, आध्यापनं; it is easy to read l.s. to others ' सुसमुदा-देशमी परस्य (Ka. 156:) (प्रीपरोस्ट्रोसे प्राहिस्कं). 2 बारदंड:, निर्भत्सं नशस्यं - ए. पद् ०., अलि-इ.०. अ-ध्यापयति), ज्ञास् 2 P, डपदिज् 6 P. 2 निर्भत्सं 10 A, निद् 1 P, गहे 1, 10 A. = EE, .. पाठकः, अध्यापकः, ज्ञिखकः, डपदेशकः, प्रवक्त m., बादिन् m., व्याख्याताः

LEDGE, ८. कटक:-कं, कूटं. 2 शिला, शिलाफर्लकं. 3 फलक:-कं, भास्तर:- 4 भालि-ली f., भाविल-ली f. LEDGER, ८. (बहुत्) गणनापस्तकं.

LEE, 8. निर्वातस्थानं-देश:. 2 वाताभिमुखी दिक्.
- WARD, adv. अनुवातं, वातानुकोमं.

Leech, s. रक्तपा, जलैं। (कृ)का, जलैंकसः (f. pl.); जलसंपिणी, रक्तपायिनी, जलजंतुकाः 2 भिषज्m., वै- यः, चिकित्सकः

LEEK, s. कंद:-दं.

Leer, s. कटाक्ष:, दृष्टिविक्षेप:, दृक्यात:, अर्धवीक्षणं, साधिविलाकितं, अपांगदर्शनं 2 कुस्मितं. =v. t. कटाक्षेण ईक्ष् 1 A or दृज् 1 P, साधि-तिर्यंक्-विलोक् 1 A, 10. 2 कु-स्मि 1 A. = ING, a. अपांगदर्शिन्, साधि-तिर्यंक्-दृष्टि. 2 कुस्मेर.

LEES, s. मलं, किहं, उच्छिष्टं.

LEFT, a. बाम, सन्य, दक्षिणेत्तर; 'l.-handed' बा-महस्त, सन्यसाचिन; 'to the l.' वामेन, बामत:. LEG, s. जंघा, प्रस्ता, पाद;; 'swelling of the l.'

LEG, s. जघा, प्रस्ता, पाद:; 'swelling of the l.' क्षीपदं; 'having a swelled l.' कुंपपाद:-पदी; 'long-l. ed' दीर्घेपाद-द्, दीर्घेजघ. -Legging, s. जघारक्षणं.

LEGACY, s. उत्तरदानं, मृत्युलेखापितदानं.

Legal, a. धर्म्यं, न्याय्य, स्मातं (र्ता f.), न्यवहारानु-रूप, न्यायानुसारिन्, ज्ञास्त्रिविहेत, ज्ञास्त्रोक्त, स्मृत्यु । धर्म-न्याय-अनिषिद्ध; See Lawful. 2 स्मृति, ध व्यवहार, in comp.; 'l. proceeding 'व्यवहार 'wrong l. opinion 'अन्यवस्था; 'written opinion' पद्दोलिस्ता. —ITY, s. न्याय्यता, धर्म्यता धर्म-ज्ञास-अनुसार: 2 कर्ममागेसेवा, कर्मनिहा. —IZE, v. t. व्यव-स्था c. (स्थापयित), ज्ञास्त्रसमत-a. क्र 8 U, क्र with (a.). —LY, ado. धर्मेण, न्यायेन, धर्मतः, न्यायतः, यथाधर्मं, यथान्यायं, धर्मोनुसारेण.

LEGATE, s. दूत:, प्रणिधि:. - LEGATION, s. दूत-, धर्म:-क्रिया, दौत्यं

Legatee, s. मृतरिक्थभागित् m., उत्तराधिकारी. – Legator, s. उत्तरदानकारित् m.

Legend, s. कथा, उपाख्यानं, आख्यायिका, पुरा-द्वन-पुराण-कथा, पुरावृत्तं, लाक-जन कथा, इतिहासः, पुरा-ण. —ABY, a. पौराणिक (की f.), पुराणोक, पुराण-कथित. —s. ऐतिहासिकः, पुराणकथकः

Leger-de-main, श. हर्तलायनं चापल्यं, मायाः क्र-हका-कं, इंद्रजालं

LEGIBLE, a, sumint, garen, fraien, grant g-

स्पृह्म स्पृष्टाक्षरः - Legibly, adv. सुस्पृष्टं, व्यक्ताक्षरेः,

LEGION, 6. चमू:, सेना, वाहिनी: See FORCE. 2 सै-अबदल-गुरुप:-अपूड:-समूह:. 3 चन्नं, निवह:; 'their name is a l. ' अतिसंख्या:-संख्यातीता:-ते.

LEGISLATE, ए. i. व्यवस्थां वि-धा 3. U or कृ 8 U; विधीन रच् 10 or प्रकृष c. or स्था c. (स्थापयति), व्यव-स्था c. = ION, इ. विधिप्रकल्पनं, व्यवस्था-नियम-विधानं, विधि-नियम-व्यवस्था. = IVE. «. व्यवस्थापक, विधिक्तरिन्. = OR, इ. व्यवस्थापक:, ज्ञासिन १११.. ज्यापप्रवर्तकः, व्यवस्थाकारः. = URE, इ. व्यवस्था-विधि-विधायिनी सभा-

LEGITIMATE, a. न्याच्य, धम्यै, उचित, वथायोग्य, य-थान्याय; See LAWFUL, LEGAL. 2 सत्य, यथार्थ. 3 धर्मज, औरस (सी ∫.), औरस्य, उरस्य, धर्मपत्नीज, स्वजात, सुजन्मन्; 'al. wife' धर्मपत्नी; 'al. son' उरस्य:, औरस:-स्य: -v. t. औरसिक्क 8 U. -LY, adv. यथान्यायं, धर्मेण, न्यायतः, धर्मोनुसरिण, यथाधम; युक्तं, यथोचितं, यथार्थ. - LEGITIMACY, s. न्याय्यता, धर्म्यता, यथार्थता, युक्तता, औश्चित्यं. 2 औरसत्वं, सजन्मन् n., धर्मजन्तं, औरसजन्म.

LEGUME, LEGUMEN, s. ज्ञामी, ज़िंबा, मुहः, जिंबि-का. 2 ज्ञामीधान्य-

LEISURE, ८. अवसर:, अवकाताः, विभागः, क्षणः, का-यंनिवृत्ति f.-विच्छेदः, विभाति f.; 'being at l. 'ल-ध्यावकात्ता, प्रानावकात्ता, प्रानावसर, निव्यापार, लब्धकण, कार्यरहित. =LY, a. मंथर, मंद, अज्ञीप्त, अक्षिप्त, अन्व-रित, सावकात्ता. =adv. 'at leisure', मंदं मंदं, ज्ञानैः, अज्ञापि, अक्षिप्तं, यथावकात्तां, प्रानावसरं.

Lemon, s. जंबी(वि)रः, जंभः, जंभीरः, जंभरः-लः, दंतशठः, कलपूरः, बीजपूरः, हचकः, मातृलुंगकः; (fruit) जंबीरं, जंभकलं, &o.

LEMONADE, 8. जंबीररसः

LEMURES, s. See DEVIL.

LEND, v. t. (आविहितकालात्) दा 3 U, 1 P, सम्स c. (अर्पयति), निश्चिप् 6 P, न्यस् 4 U; '1. money'
कर्णदाः '1. money at interest' कृतीदं कृ 8 U;
'1. one's hand to' उपकृ, अनुप्रद 9 P; See
HELP; '1. one's ear to' भु 5 P, सावधानी भूत्वा
आकर्ण 10. = EB, s. उत्तमणेः, क्रणदायिन् गः., क्रणदः.
— ING, s. क्रणदानं, क्रणसम्पेणं.

LENGTH,-EN, See under Long.

Lenient, a. सीन्य, मृदु, अतीक्ष्ण, कीमल, अतीन, अतिन, अतका, क्षेमाँवम्, अमिन, सदय, कृपाल, दयार्द्र. 2 सान्तकारिम्, साम in comp.; 'a l. measure ' सामोप्पायः, सामोप्पारः, सामप्रयोगः. — Ly, adv. अनुम, अतीक्ष्मं, सीन्यं, सदयं, अपक्षं, क्षमापूर्वः. — Lenity, — Lenity, — Lenity, अतीक्ष्मं, क्षमा, क्षमाक्षात्ता, दया, दयार्द्रभावः, कृपाः, क्षमाक्षात्ता, दया, दयार्द्रभावः, कृपाः, क्षमाक्षात्ता, दया, दयार्द्रभावः, कृपाः, क्षमाक्षात्ता, दया, दयार्द्रभावः, कृपाः,

सामन् n., सामबुद्धि f. = Lenury ve, a. ज्ञानक, क्लंति-द, ज्ञातिकर (री f.). 2 (लग्ध, चिक्रण. = s. प-डप-ज्ञामनं, क्रेजापह, ज्ञलप्रं.

LENS, s. काष:; 'convex l.' मध्योत्रतकाष:; 'concave l.' मध्यनिम्नकाष:; 'a double convex l.' य-व:; 'a crystal l.' सूर्यकात:, अकोश्मन् m., दीनापक:.

LENTIGULAR, «. मसूरीपमः LENTIFORM, «. यशकृति, यवस्त्र-

Lentigo, s. जटु(इ)ल:, कालक:, पिषु:. -Lentiginous, a. जटुलिन, कालकपुक्तः

LENTIL, s. मसु(सू)र:-रा-

Lentous, a. सांद्र, दयान, धन. - Lentor, s. सां-दता, स्यानता

LEO, s. सिंह:, सिंहराजि: - LEONINE, a. सैंह (हा f.), सिंहजील-धर्मन्

Leopard; ८. चित्रकः, चित्रश्याप्रः

Leper, s. कुष्ठित् m., धिविन् m., कुष्ठरोगी, कुष्ठपीढि-तः. - Leprosy, s. कुष्ठं, धिर्व, कीटः, मंडलकं, कुष्ठ-रोगः. त्वप्रागः, दुश्यमेन् n.; 'black l.' महारोगः, महाज्याधिः, रक्तकृष्ठं, 'wasting l.' गलन्कुष्ठं. - Leprous, a. कुष्ठिन्, धिविन्, कुष्ठपीडित.

Less, a. न्यून, ऊन, अन्यतर, अन्यीयम्, क्षव्रतर, स्ती-

LESION, s. अपकार:, पीडा, क्षति f.

कतर, मूक्ष्मतर. -adv. न्यूनं, अन्यं, &c.; 'no 1. than 'ex. by अवर-a.; ज्यवरा: साक्षिण:; 'much l.' किमत, कि पुन:, किम; 'a little l. than 10,000 years' किंचिंदन शारदानयुतं (R. x. 1); (as a suffix) ex. by अ, निर्, विहीन, रहित, वर्जित, बीत. विगत, in comp. =EN, v. t. :यूनीक 8 U, उ न्हम् ८., अप-चि 5 U, लघूक्क, लघयति (🏹 मृषा-1, 5 P or c. -v. i. व्हम् 1 P, व्यूनीभू 1यावाद:-न्यीम्, क्षि-अपचि-pass. - ER, त. क्षुत्रतर, क्षुयभाषणं. A, नि-Lessee, s. पहालिकाधारिन m. Lesson, s. पाठ:, अध्याय:. 2 ज्ञासनं, उपदेश धनं, शिक्षा. 3 बाग्दंड:, भन्सेनं; take l. froi देशं मह 9 P. = v. ८. उपदिश् 6 P, शास् 2 का भा-LEST, conj. नोचेत्, अन्यथाः, 'love not slonsist thou come to want' तंत्रासक्ती मा भव नोर्दे वसू किंचनी भविष्यसि; sometimes ex. by न इति गठ कराचित with pot. or मा with simple future or imperative; मा कस्यापि तपस्विनी इस्ते पतिष्यfd (S. 2) 'l. she fall into the hands &c.' मास्या विकारो वर्धतां (M. 4); 'l. he should kill us' मा नो हिसीदिति: 'beware l. you be enticed by women ' तथा प्रयतेथा यथा न प्रका-

LET, v. t. अन-ता 9 U, अनुमन् 4 A, अनुमृद् 1 A, सह 1 A; oft. ex. by the imperative or aorist forms without w; 'l. it not so hap-

भ्यसे वनिताभि: (Ka. 109).

10em ' एवं मा भूत. 2 भाटकेन दा 3 U; मूल्येन दा or विस्तृत 6 P. 3 रुध् 7 U, निवाद 10; स्तंभ 9 P. 4 (Blood) स c., मोक्ष 10; See BLEED; ' l. alone' न उपद 1 P, न बाध् 1 A, oft. by आस 2 A, स्था 1 P; 'now l. it alone ' आस्ता तत्त्र थैव: 'l. go ', 'l. loose ' मच 6 P or c., मोक्ष, । जाथ-लीक 8 U, शिथिकयाति (D.), संस c., विस्ज्, अ-(भं) थ- अथ 1 P, 10; 'l. ing his hand go' मुक्त-लस्त-विधिलित हस्तः; 'l. slip' मुच्, विक्षिप 6 P, मुधा या c. (यापयित). =down, अवत c., अवरुह c. (रोपयित), अव-नि-पत् c., अवमुन्न, अव-खज, अधः नि-धा 3 U or स्था c. (स्थापयात). =in, प्रविज्ञ c.; अभ्यंतरीकृ. =off, निर्-वि-मच; प्राप्त, क्षिप, ईर c., विसम, में। अ ; 'l. off with a fine ' दंडदानेन निमुक्त. =out, मुच, मोक्ष. 2 भंज् 7 P, भिद् 7 P, प्रकाश c. (as secrets). 3 पण्येन दा.

LETHAL, a. See DEADLY under DIE.

Lethargy, s. जाडचं, मंदता, निद्रालता, आलस्यं, तंद्रां, तंद्रि-द्री f, जडबुद्धिःलं, निद्रालसता; कार्यज्ञता, कार्यद्रेषः, अतिमांचं 2 घोर-गा ε -निद्रां, निर्मरानदाः, - IC, a. निद्रालु, निद्रालस, निद्रात्रील, जड, मंद, जड-बुद्धि, सुतमित; कार्यजड, कार्यावमुख (खी f.); आलस्यज्ञांल. - ICALLY, adv. जडवत्, मंदवत्. - ICALNESS, See (s.).

LETHE, s. विस्पृति f., विस्मर्णं, स्मृतिनाद्याः-लोपः. $\bf 2$ वैतरणी.

LETTER, s. अश्वरं, वर्णः; 'printing l.' मुद्राक्षरं. 2 केट्यं, संदेशपत्रं; 'by l.' पत्रद्वारेण; 'l. शिष् l. an inferior to a superior' विज्ञानित्र [नंदुर्गः, 'l.-carrier' पत्रवाहः, लेखहारः. 3 ज्ञानित्र, 'अक्षरार्थः, बाच्यार्थः, बचनं; 'obey orders वृत्य, त्युक्त ।.' यथात्रचनं आज्ञामनुरुध् 4 A. 4 dancir. ers.) विद्या, ज्ञानं; 'a man of l. s' कृतार्व- it left राजः, See Learned; 'l. by l.' अक्षर्यः; -out, वृत्ये ते !.' जुतार्थं वचनं. -v. t. अक्षरे: अक् 10 अवः; वृत्ये ते !.' जुतार्थं वचनं. -v. t. अक्षरे: अक् 10 अवः (विर्ात्र उपाचित्र इतः विद्याः स्वित्र विद्याः स्वित्र उपाचित्र इतः विद्याः स्वत्र स्वत्य स्वत्र स्वत्र स्वत्र स्वत्र स्वत्र स्वत्र स्वत्र स्वत्र स्वत्य स्वत्र स्वत्य स्वत्र स्वत्य स्वत्र स्वत्य स्वत

es -- TUCE, 8. हरितक, शियु:.

न्ये EVANT, a. पूर्वदेशज, प्राग्भव, पौरस्त्य, पूर्वदिक्रस्थ.

Leves, s. राजदर्शनं, राजदर्शनमेला, दर्शकमेला.

LEVEL, a. सम, समस्थ, सपाट, समरेख, समभूमिरिथन; 'lie l. with the ground' भूमिसात्क pass.

2 क्षितिजसमसून; 'a l. ground' समभूमि कि, सानु
m. n., प्रस्थः, समस्थनंन्ती. = इ. सम, समभूमिः
स्थलं, समतल-एडं-देसः, प्रस्थः, प्रदेशसमता, पाटः. 2
समता, तुल्यता, सान्यं, तुल्य-सम-भावः-वृत्ति कि;
(reduced to the light the poor 'दरिद्वसमता

नीत-गमित; 'on a l. with 'सम, तृत्य, समान; 'along the l.' अतुमस्य 3 लक्ष्यसूत्र-देशः 4 जिन्यमः, सूत्रं = v. t. समीकृ 8 U; समस्थलीकृ 2 लक्षाकृ, हिश् 6 P, संधा 3 U, त्रेर् 0, मुक् 6 P, क्षिप् 6 P. = LEE, s. समकारित् m., विशेषनाशकः, मेद-मान-लीपकः = NESS, s. समता, साम्यं, सम्भूमिभावः.

LEVER, 8. उत्तीलनदंड:; तुलायंत्रं.

LEVERET, s. वा श्रीवाता:-शावक:.

LEVIATHAN, 8. तिमि:, तिर्मिगल:.

Levigate, v. t. সূর্ক্ 10, क्षुद् 7 U, বিষ্ 7 P. 2 প্রধ্যক্তি 8 U, বাক্তিক.

LEVITICAL, a. याजकीय, पुरीहितसंबंधिम्.

LEVITY, s. लघुता, लाघवं, लिघमन् m., गौरवहीनता. 2 चायत्यं, चांचत्यं, तरलता, लोलता, चायलं, लील्यं.

LEVY, v. t. (Forces) समा-ह 1 P, तालाकं ग्रह c., युद्धे व्या-ए c. or प्रवृत्त c. 2 (A tax) प्रह् 9 P, आ-दा 3 A, दा c. (दापपति); 'l. ed taxes from them' स ताभ्यो बिलमंहीत् (R. I. 18). =s. सैन्यसमाहार: 2 दापनं, ग्रहणं. 3 सैन्यसमूह:

Lewd, a. कामुक, कामवश्च, सुरताथिन, लेपट, भोगा-सक्त, कामासक्त; See Lustfull. 2 दुष्ट, दुराचार, दृष्टेच, दुरात्मन, पापात्मन, -Ly, adv. कामुकवन, लापटचेन. -NESS, s. लापटच, भोगासिक f., रताथि-ता. व्यविषच्छा. 2 दुष्टता, दुराचारता, दौरात्म्यं.

LEXICON, s. काज्ञ:-प:; अभिधानं, शब्दसंप्रह:-कोज्ञ:, निषंटु:. = Lexicographer, s. कोज्ञकार:. = Le-XICOGRAPHY, s. कोज्ञरचना.

LIABLE, a. योग्य, अधीन, अई, वज्ञ in comp.; gen. ex. by अई 1 P; पात्रं, आहु or ज्ञील in comp., or by pot. pass. part.; 'l. to punishment' दंडनीय, दंडयोग्य, दंडाई; 'l. to be blamed' निदापात्रं; 'l. to fall' पत्यालु, पतनर्ज्ञालः, 'man is l. to err' मनुष्टयाः स्वलनर्ज्ञालः, ममादार्थानाः; See APT also. 2 अनुयोगाधीन, पष्टच्य, आह्ञानाधीन, अभियोज्य. —NESS,-LIABILITY, s. अधीनता, ज्ञालता, पात्रता, आलुता in comp.; आह्ञानाधीनता, अनुयोगाधीनता. 2 (Liabilities) ऋणं, उद्धारः, पर्युदेखनं.

Liaison, s. संबंध:, प्रेमबंध:. Liar, s. See under Lie.

LIBATION, 8. उदकदानं-तर्पणं-पातनं-निषेकः, (देव-तार्थ) पेपनिषेकः. 2 तर्पणोद्कं, निषक्तद्रव्यं-रसः, अभि-धारः, 'to make l. s to' उदकादिदानेन तृष् c., उदक पत् c. or निषिच 6 P.

Libel, s. परि (री) बादलेख:, अपनाद-निदा-भा-धारण-लेख:-पत्र, पिञ्चलेख: -v. t. परि बद् 1 U, अप-भाष् 1 A, अभि-शंस् 1 P, निदापत्रण कलंकपति (D.) or आधर 10; not only he who actually 1. s great persons, but he who countenances Buch l. is guilty 'न केवल यो महत्तोपभाषने खणोति तस्मादिष यः स पापभाक् (K. v. 83). — LEB, s. अपवादकः, अभिशंसकः, परिवादरतः, अभ्यस्यकः, विश्वमः — LOUS, a. परिवादगर्भे, कलंका-वह, अपवादक, विश्वमः — कलंक-दुर्धाति कर (री f.). LIBERAL, a. उदार, वदान्य, दानश्रांल, अकृपण, बहुप-द, स्थूललक्ष्म, त्यागिन, त्यागशील, मुक्तहस्त, उदारहस्त, व्ययपर-शील. 2(L.-minded) उदारधी चेतस्चिरित, महात्मम्, महानुभाव, महेच्छ, महाशयः 3 कृलीन, महाकुल, अभिजातः 4 विपुल, बहुल, प्रचुर, परिपूर्ण, आतिरिक्त; '1. education' सार्वधियक्षेत्रानं. — ITY, s. औदार्थं, वदान्यता, त्यागः, दानशीलता, अकार्षण्यं, बहुप्रदत्वं, दानृत्वं, अतिदानं. 2 माहात्म्यं, उदारिकत्त्वं, धित्तीदार्थं. — LY, adv. उदारत्या, अकार्षण्यंन, मुक्तहन्तेन, अतिव्ययेन-त्यागेन; बाहल्यन, बहुशः.

LIBERATE. v. t. मुच् 6 P or c., मोक्ष् 10, वि-निर्°; विस्त्र 6 P, निस्तृ c., डट्-धु-इ 1 P, त्रे 1 A. =10N, s. वि-,मोक्त f., मोत्रनं, मोक्षः-क्षणं, उद्धारः, त्राणं, निस्तारः. =0R, s. वि-,मोचकः, मोक्षकः, उद्धतं m., तारकः, निस्तारकः, रक्षिता

Inbertine, a. खंडितवृत्त, व्यसनिन, कामविष्यासक्त, विषयिन, भोग काम-आसक्त, दुवैत्त, निर्-अ-मयाँद, प्रध्वरित, मुक्तमयाँद, दुराचार, व्यनिचारित्त, कामवृत्तः = 8. लंपटः, कामकः, कामासक्तः विटः, कीलपटः-परः-संधीः = 18M, 8. व्यसनं, व्यभिचारः, लांपट्यं, विषयासक्ति ति. भाग-काम-आसक्तः, दुवैत्ता, अमयोदा, स्रीव्यसनं-व्यासंगः

I.IBERTY, s. स्वाधीनता, स्ववज्ञाता, स्वतंत्रता, स्वातंत्र्य, अनायनता, अपारतंत्र्यं, अयंत्रणं, दास्याभावः, अदास्यं. स्वाच्छेपं, स्वेच्छाचारता. 2 स्वेच्छा, स्वकामः, स्वरुचि f., यन्च्छा. 3 अनुज्ञा, अनुमति f. 4 मुक्ति f., मोक्षः- क्षणं, मोचनं. 5 विरहः, अभावः, ज्ञून्यता. 6 अधिकारः, क्षमता, ज्ञाक्ति f. 7 कर्मावज्ञाता, देवानधीनता, अदैवय-रता. 8 अमयोहा, मयोदातिकमः, अविनयः, विनयातिकमः, विनयोहंचनं; 'don't take l. with your teachers' गुरुषु अविनयं मा कार्षाः; 'your ladyship is at l. to do what befits the occasion' यदत्रावसरपातं तत्र प्रभवति भवती (Ka. 158); वंधे मोक्षे चाधुना बा ते प्रभवति (Ka. 354) 'she is at l. to detain or set you free '; 'to set at l.' मुन् 6 P or c. माक्ष 10; See Inberate; 'at l.' अयंत्रित, निरवप्रहः, See Free.

LIBIDINOUS, a. See LUSTFUL.

LIBRA, s. तुला, तुलाराश्चि:. - LIBRATE, v. t. নুত্ 10. - ion, s. নীভৰ্ন.

LIBRARY, s. पुस्तकसंग्रह: समूहः, ग्रंथसमुदाय: संग्रहः 2 पुस्तकालयः, ग्रंथालयः, ग्रंथताला, पुस्तक ज्ञाला-अ-गारं. — LIBBARIAN, s. ग्रंथज्ञालाध्यकः, पुस्तकालया-पिकतः, ग्रंथाध्यकः,

License, s. अन्हा, अनुमृति ∱., आहा; ' write ten 1. ' अनुतापर्य-लेख:. 2 अनियंत्रणं, मर्यादातिकमः, व्यतिक्रम:, उत्क्रम:, निर्यंत्रणं; 'poets have l. (in every way)' निरंक् शा: कवय:. - v. t. अनु-ता 9 U, आजापत्रं-अनम्तिलेखं-दा 3 U, अनमन 4 A. - Li-CENTIATE, s. लब्धानज्ञ:,अधिका(यक्तः, दशाधिकारः. Licentious, a. अनियंत्रण, निर्मर्थोद, स्वैच्छाचा-रिन्, कामवृत्त, स्वैरिन्, उच्छंखल, अबद्ध, अनर्ग-ल. 2 कामासक्त, उद्दामचरित, अतिक्रांतमयीद, दुराचार, अशिष्टाचार, धर्मभ्रष्ट, व्यसनिन, व्यसन्।सक्त, विषयासक्त, कामक, दुर्वेच, लंपर; स्नीव्यमनी: See LIBERTINE, Lustrul. = Ly, adv. उच्छं जलं, नियंत्रणं, निर्मयोदं; काम्कवत्, लंपटवतः = NESS, s. व्यभिचारः, अल्याचारः, दुराचारः, दुर्वृत्तता, व्यसनिता, श्रष्टच रित्रं-व्यं, लांपटचं, स्रीसंगपरता, मर्यादातिक्रमः, व्यतिक्रमः, उत्क्रमः, नियत्रणाः

LICHEN, s. सकरी, सकराकांता, शिलावल्का.

Licorice, s. यष्टिमधु n., यष्टि(ही)मधुकं, मधुयहिका, मधुकं, जीतकं

Lid, s. पिधानं, आच्छादनं, आवरणं, पद्यकं, पुटः-टै-टी, छद:-दनं, शराव:, मुद्रः, वर्धमानकः, उदंश्यनं, 'eye-l.' नेवच्छद:, अक्षिपटः

Lie, s. असत्यं, अनृतं, तितथं, अतथ्यं, अलीकं; मृषा-अनुत-वाक्यं-वचनं, मुर्गानि रि., मुर्पेयं, मिथ्याबादः भाषणं-वचनं-टिक्तः, मुषा-असत्य-बादः, असत्यभाषणं-=v. i. जी 2 A, अधि-जी (with acc.), आस 2 A, नि-पत् 1 P, संविज्ञ 6 P. 2 वस् 1 P, स्था 1 P, अव-स्था 1 Λ; gen. by भू, वृत् 1 A, अस् 2 P, विद् 4 A; ' Lanka l. s to the south of India ' लंका भा-रतवर्षस्य दक्षिणतं Sवस्थिता or बानंतं. 3 Consist in, q. v. 4 अनुतं-मिध्या-असत्यं नद 1 P or वस् 2 P or My 1 A, &c. (Speak, q. v.); 'thou liest in the throat ' निक्षंतमनतं वदसिः; '1. hard upon ' पीड़ 10, बाधु 1 A, आ-यस c. -down, ज्ञा, संविज्ञा, स्वप् 2 P, निपत्. -in, प्रसवाव-स्थायां वृत्: 'lying-in-chamber' अरिष्टं, स्तिकागृहं; 'l. in the wait ' निभृत स्था, नि-ली 4 A; 'l. in the way ' हु। 7 U, अंतर-इ 2 P, अंतरायो भू. -on, आ-अव-समा-लंब 1 A, आशि 1 U; See DEPEND. 2 'Be incumbent' q. v. - with, संगम 1 A, अनगम, मैथनं कु 8 U. 2 अधीन-a. भू; तम् ' the fault l. s with you entirely 'सर्व-था तैववाय दोष:, स्वमेवाय सर्वात्मना दोषमाकः * the

fault l. s with my friend ' सखीनामी (अयं) दोष: (S. 4) = Liar, s. मिथ्या-मृषा-अनृत-असस्य-वादिन-भाषिन, असत्यवाच् m., अलाकवाच्, अनृतिन्तु, असत्यवाल् ले. मिथ्यावाद्यालः — Lying, s. असत्य-अनृत-मिथ्या-भाषणं, मृषा-मिथ्या-वादः, मिथ्यावादित्वं, असत्यता; See (s.). = a. मृषावादिन्, अनृतवाच्यु, असत्य; See above.

Lier, ade. कार्म, प्र-नि-कार्म, कामतः, इच्छापूर्व, संतावेण, प्रीत्या.

Liege, s. प्रभुः, स्वामिन m., ईश्वरः, पतिः; महाराजः, देवः (in addressing). -a. भक्त, सेवा-भिक्त-बद्ध, प्रभु-स्वाम-भक्त, स्वाम्यनुरक्त, प्रभुवशः 'l.-man' भक्तः, प्रभुवशे 2 आज्ञापकः, better ex. by (s.).
Lienters, s. अतिसारः, आमातिसारः.

LIEU, s. स्थानं, भूमि f:; 'in l. of ' स्थाने, विनिम-येन; See Instead (of). - Lieutenant, s. प्रतिनिधिः, प्रतिप्रषः; (lit.) सेनापतिप्रतिनिधिः; '1. governor 'प्रतिज्ञासक: ; 'lord l. ' राजप्रतिनिध: Life, s. जीवनं, जीवितं, प्राणधारण, असधारणं, 2 जी-बः. सत्त्वं, जीवितं, चैतन्यं, चेतना, प्राणवायुः, प्राणात्मन्, m., जीवात्मा ; 'endowed with 1.' जीविन, प्राणिन, सजीव, सचेतन: ' love of l.' जीवितत्रणा, जिर्जाविषाः 'impatience of l. 'जीवितदेष:-त्रास: ; 'deprived of l.' हतप्राण-जीवित, नष्टप्राण: 'support of 1. ' प्राणयात्रा-धारणं-रक्षणं ; 'reckless of l. 'जी-वितव्यायन, जीवितनिरपेक्ष; 'means of l.' जीवनो-पाय:. 3 (Life-time) आयम n., जीवितं, जीवनं, जीवितकाल:, आयुर्मयोदा, आय:पीरमाणं ; ' possessed of long l.' दांघायम, आयडमत्, चिरायुः; 'for l., ' 'during l.', 'all one's l.' वावडजीवं, आ-मरणातः; 'in all one's l.' आजःम, जन्मतः प्रभृति or आर्भ्य; 'my lamp of l. is nearly out ' निर्वाणभिष्ठिं में जीवितप्रदीपः or अवसितपा-यो मे जीवितावधि: 4 (fig.) जीवितं, प्राणाः, (त्वं जीवितं में U.3). 5 संसार:, भव:, संस्ति f.. लोकया-भा. भलोकवास:, इहवास: 6 वृत्ति f., आचार:, व्यव-हार:, राति f., चेष्टितं, प्रवृत्ति:, वृत्तं, आचरणं; 'leading a virtuous l.' साधवत्त, सदाचारः प्रण्यमार्गः 7 चरितं, चरित्रं, जीवनवृत्तांतः, चरित्ररचना-कथनं 8 अवस्था, द्वा, स्थिति कि वृत्तिः, भावः, गाति f. 9 डत्साह:, वीर्य, तेजस् ग., सत्वं, रस:; 'bring or restore to l. ' उज्जीव c., सोच्छास-a. , क 8 U, असन प्राप c., (परीक्षितं दर्लभानसन्प्रापितवान Ka. 175); 'come to l.' उज्जीव 1 P; 'active 1. ' प्रवृत्तिः, प्रवृत्ति-संसार-मार्गः, लोकव्यवहारः; retired 1.' निवृत्तिः, निवृत्तिमार्गः: 'he entered on a military l. 'योधवृत्तिमाथयतः 'engag-' ing in public 1. 'लोकव्यवहारप्रवृत्ति:; 'in this 1. ' इह, इहलोके; 'the vicissitudes of l. 'सं- सारचकं-परिव मं, दद्यांतराणि; '1.-blood ' साणः, तत्त्वं, सारभूतं इब्यं; '1.-giving ' प्राणद, जीवद-दाथिनः, विथेद, उत्साहकर (री f.); '1.-guard ' राजपरिचरः, द्वारीररक्षकः; '1.-time ' जीवताविधः, जीवितकालः; 'during one's 1.-time ' यावञ्जीवं.

—LESS, a. गतजीवित, गतासु, परासु, व्यसु, गत-नष्टप्राण, हतजीवित, प्राण-जीव-रहित-हीन, अचेष्ट. 2 अर्जाव,
निर्जाव, वि-अ-चेतन, चैतन्यहीन-रहित, नियेतन- 3
निःसत्व, निरुत्साह, निरेतेजस, सच्च-रस-हीन.

Lift, v. t. उन्नम् c. (नमयित), उद्गम् c. (गमयित), उद्मिष् 1 U, उद्यम् 1 A, उत्था c. (उत्थापयित), उत्किष् 1 U, उद्यम् 1 P, उन्नम् 1 P, उन्नम् 10; oft. by इन् in comp.; 'with the neck led up' उत्किथरः; उद्यादः, उद्योदः, उत्मुखः, &c. 2 (In rank) उत्कृष्टपदे नियुज् 7 A, 10, मानं संन्ष्र c., प्रतिपत्ति नप्तिष्ठां उत्किष्पद्युद्धि-रूभ् c. (संभयित); 'l. with pride' नृष् c., गर्वेण उद्यन् 2 P, देवेण अन्याम 1 P; 'to l. up the voice' नारस्वरेण-उन्नाः 2 प्रतिपत्ति 1 P. - ८ उन्नमनं, उत्कृषः, उत्कृषः, उत्थापनः 2 प्रतिपत्ति f., पद्युद्धि f., उन्नित f. 3 उपकारः, साहाय्यं.

Ligament, ८ बंधनं, पाज्ञः, निगडः, श्रंखला-सं-लः. 2 संधिवंधः, प्रंथि-आस्थ-बंधनं

LIGATURE, LIGATION, s. बंध:, बंधनं, वेष्टनं, परि-आ-वेष्टनं, रज्जु f.

LIGHT, a. लघ (in all senses); अगुर, अन्यभार, अल्पप्रमाण, लघुभार, लघुप्रमाण; सुवाह्य, सुखवाह्य, सु-सहा, अदुर्वह, अदु:सह. 2 सुखा, सुकर, अकष्ट, सुसाध्य, मगम, निरायास, अविषम, अकठिन, 3 चपल, लघु, लघश्चरीर-गति. 4 सोक्षास, प्रकृष्ट, निर्मित. 5 चपल, चंचल, लोल, तरल, अस्थिर, अनवस्थित, लघुचित्त-स्व-भाव-चेत्रम, गांभीयहीन, निर्गीरव. 6 तुच्छ, क्षुद्र, अत्य-ल्य, तुणप्राय, लघ्वर्थ, अल्पार्थ, अल्प-लघु-प्रभाव; 'l.-armed' लघ्वायध्, लघज्ञस्तः, 'l.-fingered' लघहरत, चपलपाणि; '1.-footed ' लघु-शीप्र-गति, इतगतिः 'l.-headed ' लघचित्त-चेतस, चपल-लोल-मतिः भ्रांत-विक्षित-बृद्धि-चित्तः बृद्धिभ्रमात् भलापिनः 'l.-headedness' चित्त-बुद्धि-भ्रमः-विभवः; 'l.hearted ' लण्चित्त-चेत्रस्, क्षद्रमनस्; हष्ट-प्रसन्त-हदय, उद्घासिन, प्रकाशिचन, आनंदित, सोहास; ' l.-house ' दीपगृहं; ' l.-minded ' लघ्चेतस्-चित्त, क्षुद्र-कृप-ण-बुद्धि-मति; 'l. spirited' इष्टइदय-चित्त, &c. 7 पांड, भेत; oft. ex. by आ, ईषत; '1. red.' भेता-रुण, ईषद्रक्त; 'l. blue' धतनील, आवील; 'l. food' सुपच-सुपाक-अन्न; 'to make l. of ' लघुक 8 U, लघ मन 4 A, न गण 10, तुणाय मन. = 8. प्रकाशः, आलोक:, મા, प्रभा, आमा, তति $f_{\cdot}$, कांति $f_{\cdot}$, दीति $f_{\cdot}$ तेजस् गः, ज्योतिस् गः, रुचि र्-, भास् र्-, त्विव र्र-, वर्च-स् गः 2 द्रीपः, नदीपः। दीपिकाः 2 ज्ञानं, बोधः, भवः

गमः, प्रकाशः. 4 प्रसिद्धि f., प्रख्याति f., प्राकाश्यं. प्रकाशता, प्राकटचं. 5 दृष्टि f.; ' see or come to l.' प्रसिद्ध-प्रकाशतां-गम् 1 P, प्रकाशीभ् 1 P, आविर्भः प्राटमैं: 'bring to 1.' प्रकाश c., प्रकशिक 8 U, स्प-हीक. आविष्क, विवृ 5 U, प्र ख्या c. (ख्यापयति): ' to throw l. on ' विश्वदिक, विव, भकाश c.; See EXPLAIN; ' from the l. of utility ' Equing-हचा; 'considered in this l.' अनुया दृहचा. =v. t. दीए c., डत्-प्र-सं-°; प्र-,युत् c., प्रकाश c., अव-वि-भास c., ज्वल c., प्र-उत्-सं°; सं,-इंध् 7 A; संधक्ष 10; तप् c., सं-प्र-डत्°; 'to be l. ed ' दीप 4 A, ज्वल 1 P. -v. i. आ-पत् 1 P; (अकरमात) आ-सद c., प्राप 5 P, आ-उपा गम् 1 P. 2 अवत 1 P, अव-हरू 1 P. अव-नि-पत्; अध्यास 2 A, अधि-जी 2 A (with acc.), निषद् 1 P, नि-ली 4 A. =EN. v. t. प्रकाश c., दीप c., ज्वल c., श्तू c.; See (v. t.) above. 2 लघ्यू, लघयति (D.); शम् c. (शमयति), प-उप°. - v. i. स्फर् 6 P, युन् 1 A, प्रकाश 1 A, विलस 1 Р. - Ев, а. लघातर, लघीयस्. - s. प्रका-ज्ञाक , योतकः, दीपकः, युतिदः. 2 तरालः, वहित्रं, उड्पं. -LE88, a. निष्प्रम, अप्रभ, निरालोक, निस्तेजस. -LY, adv. लघु, लाघवन, अल्पप्रमाणेन. 2 सुखेन, अ-कप्टेन, अनायासेन. 3 निष्कारणं, हेतं विना. 4 लघुगत्या, चपलं, सत्वरं. 5 लघुचतसा, चंचलवत्, अस्थिरतया; ' to think l. ' लघ मन 4 A. -NESS, s. (lit.) लघता-वं, लाघवं, अल्पभारत्वं, भाराभाव:. 2 सर्खं. सौकर्यं, अनायासः, सुसाध्यता, अकष्टत्वं. 3 सुबाह्यता, सुसद्यताः 4 लाघवं, चापल्यं, इतगतित्वं, ज्ञारीरलघताः 5 चापन्यं, चांचल्यं, अस्थिरता, लोलता, चपलता, अ-गौरवं, लांघमा, लाघवं, लघता. 6 लघुता, तुच्छता, अद्रता - BOME, a. दीप्तिमत, प्रकाशवत, सप्तभ, तेज-स्विन, सप्रकाज्ञ, तेजोमय (यी f.). 2 इष्ट, सोलास, प्रकृत, बीतचित, सानंद. - LIGHTNING, s. तहित्, वियुत्, सौदामि(म)मी, अधिरप्रभा, क्षणदा, चंचला, चपला, ज्ञतन्हदा, व्हादिनी, ज्ञंपा, ऐरावती, क्षणप्र-भा-युति: (all f.); 'fire of l.' वैयतः अप्रि:; 'forked l. 'तडिलता, विचलता; 'the falling of 1. 'वियुत्पात:; 'struck by 1. 'विश्वता उपहत.

Lighteous, a. any-eig-had (a) f.), any-eig-gau. Lighterbous, a. anye, eight.

LIGNIFORM, a. काष्ट्रह्म, काष्ट्राकृति.

Like, a. सन् श (श्री f.), तृत्य, सम; समान, सिश्म, अनुकारिन्, (with gen. or instr.); oft. by उपम, निभ, रूप, विध, प्रतिम, संकाश, नीकाश, प्रती-काश, भूत, (all in comp.); also by स or अनु in comp.; 'of l. properties' सगुण, अनुगुण-धर्मन्, सम-तृत्य-गुण, समभाव; 'of l. form' सरूप, अनुरूप, तृत्याकृति, तृत्यरूप; 'l. a father' पितृभूतः, पिनृष्यानीयः; 'of l. class' सञाति, सणातीयः स-

वर्ण, सवर्ग, तुन्यवर्ण: 'almost l. Hara ' हरकस्य: 'l. this' इंद्रश-ज, एतावृश्च-श ; 'l. that 'ता-द्ज्-ज्ञ; 'l. what' कीव्ज-ज्ञ; 'l. which 'या-दश-शः; 'l. me, us' मादृश, अन्मादृश, &c.; 'l. thee, you ' त्वाद्श, युदमाद्श, &c.; 'l. your honour' भवाद्वा; 'to be 1.' अनुक 8 U (with gen.), संबद् 1 P (with instr.), अन्द 1 P (with acc.); See RESEMBLE; 'the son was l. his generating cause (father)' # कारणान् स्वादिभिदे कुमार: (R. v. 57); 'these and the l. ' एवमारि; 'in l. manner' तथा, एवं, तहत, तथैव, एवमेव, एवंविधं. = s. सम:, नुल्य:, सह-शः, तत्यगणः, यमकः-लः: 'his l. was and will never be seen ' अनेन सन्दों न भूतो न भविष्यति. -adv. Ex. by बत in comp., इब, यथा, निर्विशेषं in comp.; 'l. an earthen pot ' मृद्युटवतु; often by Karm. or Bah. comp.; 'black l. a cloud' मेघश्यामः 'having a moon-l. face' चंद्रमुखाः ' brought up l. one's own children ' ayq-त्यनिर्विशेषं संवधितः ' to act l. ' अनुक्र. 2 Likely. q. v. -v. t. हच 1 A (with dat. of person who likes); अभिनंद 1 P, अन-सं-अभि-मन् 4 A, अनुमुद् 1 A, प्रशंस 1 P, भी pass., तप 4 P; 'does not l. the present ' उपायनं नाभिनंदति, उपायनेन न तृष्यति &c., जिह् 4 P, अनुरंज् pass. (with loc.). -v. i. इब् 6 P, अभिलब् 1, 4 P, इन्; oftby काम in comp.; 'just as you l. ' यस्ते छंद: (V. 3), यहवते रोचते: 'doing as one l. s' कामचारः, स्वरवृत्तः, स्वच्छंदः, स्वैरिनः; 'taking what form he l. s' कामह्त्य:; 'do what you l.' यथाभिलिषतं क्रियतां. =ED. a. मत. अभि-अन-सं-इह, त्रिय, दियत.-EN, v. t. उप-मा 3 A, 2 P, सद्-হাকি; See Compare. -ing, s. হবি f., अभि-रुचि:, काम:, इच्छा, तोष:, शीति f., तृष्टि f., भणय:, અનુરાn:, અનિnાષ:, nદંદ:, nદંદમ્ n., સં-અનુ-मित fા; 'he was not to herl.' सन तस्या रुचये बभव (R. vi. 44); 'of your 1. ' त्वह भिमत .- NESS, s. सादृश्यं, साम्यं, तुल्यत्वं, आनुरूप्यं, सारूप्यं, तु-ला, छपमा, अनुकार:, संवाद:, आनग्ण्यं, श्रीपम्यं, &c. 2 रूपं, भाकृति f., भाकार:, मूर्ति f. 3 भ-तिमा मानं, प्रतिक्षं-कृतिः, प्रतिमृतिः, प्रतिच्छंदः, चित्रं, आले स्यं, प्रतिविवं; 'a speaking l.' संवादिनी आ-कृति:. - WISE, adv. तथैव, तथा, तइत. 2 अपि, अपि च, कि च, तथा, अपरं च. - LIKELY, a. सं-भाष्य, संभवनीय, उपपन्न, सत्यसंकाद्याः श्रद्धेयः 'it is l. that ' sin संभवति or उपप्रयते. 2 (Probable) ex. by sig:, sign;, sign, with pot. pass. part., or by अपि नाम; 'he is l. to come to-morrow ' शाक्सोन आ आगंत को; अपि मान सुना:

अभिमतः पाणिग्रहः स्यात् (Mal. 1) 'is it 1. that &cc.' = HOOD,-NESS, s. संभाव्यता, संभवः; better by (a.); See above.

LILLY, 8. निलनी, उत्पत्नं, कुमुदं, पद्मं; See Lotus. Limation, 8. मार्जनं, लोहमार्जनेन धृषेणं.

LIMATURE, s. लोहचुर्ण, लोहजं.

LIMB, s. अंगं, अवयव:, (lit. & fig.); गात्रं, 'over every l.' प्रत्यंगं, सर्वागीण-a.; 'l. by l.' अवयवज्ञ:, गात्रे गात्रे. 2 प्रांतः, कार्टि f., सीमा. —ED, a. अंगिन्, सावयव; 'largo-l.' बृहद्वयव, महांग (गी f.); 'slender l.' तन्वंग, कोमल-पेलव-अंग. —LESS, a. अनंग, निरवयव, अंगहीन.

LIMBER, a. मृदु, कोमल, शिथिल, अदृढ, नम्य.

LIMBO, इ. नरक:, निरय:.2 कारा, कारागारं, बंधनागारं. LIME, इ. (Tree) जंबीर:; See LEMON. 2 (Quick-l.) चूणें:-ण, कर्कर; 'l.-water' सुधा, लेप: (for colouring); 'l.-stone' चूणेंखंड:, चूणेंगल:, कर्करं. = ४, त. चूणेंगय (शी रि.), सचूणें, कर्करमय. 2 इयान, सांह्र, चुणेंग्य.

LIMIT, s. अवधि:, मर्यादा, सीमा, सीमन f., पर्यंत:, अंतः, प्रांतः, परिच्छेदः, परिमाणं, इयत्ता, अवसानंः बेला (of sea); ' of narrow l. (scope)' अन्प-विषय-a.; 'set or fix a l. to' परिच्छिद 7 P; ' no (definite) l. can be set to his fame ' तस्य यज्ञ इयत्तया परिच्छेत्ं नालं (R. vr. 77). -v.t.परिच्छिद, परि-मा 2 P, 3 A; इयन्त्रया परिच्छिद, सीमां नि-रूप 10 or निर्ध 10; See Define. 2 सं-नि-यम 1 P or c., सं ह 1 P, संकुच 1 P or c., नि-यंत्र 10, निबंध 9 P, निमह 9 P. - ATION, 8. परि-च्छेदः, सीमा-मर्यादा-निरूपणं. 2 परिमितता. सावधिक-ता, समर्योदत्वं, ससीमता. - ED, a. परिच्छित्र, परिमि-त, मित, समयोद, सावधिक; नियत, संहत, अल्पविषय, संक्षित, अध्यापक, संबाध; 'not through the 1. nature of (your) merits' न गुणानामियत्तया (R. x. 32); 'l. meaning ' नियतार्थ:; 'l. knowledge 'अस्पविषयं ज्ञानं; 'l. monarchy' नियंत्रितं or संयतं प्रभृत्वं - ER, ह. परिच्छेटक:.

=LESS, a. अभित, अनंत, असीम, निरवधि. LYMMER, s. नीचजन:, अपसद: in comp.

Limin, v. t. लिख 6 P or चित्र 10. - ER, s. चित्रकर:. Limous, a. सकर्दम, पंकिल.

LIMP, v. i. खंज् 1 P, लंग् 1 P, लोर्-खोड्-खोल् 1 P.

-s. लंग:, लंगगित f. -a. मृदु, शिथिल, कोमल. -EB,
s. खंज:, लंग-संज-गित: -ING, a. खंज, खोर, खोल,
खोड, लंगगित, विकलगित. -INGLY, adv. खंजवत,
लंगगत्या.

Limpid, a. स्वच्छ, प्रसन्त, विमल, स्वच्छतीय, प्रसन्तवा-रि, विमलजल. =NE88, s. स्वच्छता, विमलता, प्रसादः. Lin, s. पण्यतं, तदागः-गं, जलास्त्रयः. Linch-pin; s. अक्षामकील:, अ(आ)णि:, उद्दश्:. Lincture, s. अवलेह:, तेहां.

LINE, s. रे(ले)खा, रेवा. 2 पंक्ति:, पद्धति:, सर्णि:-णी, राजि:-जी, भावि:-ली, तित:, श्रेण:-णी (all f.), माला. 3 सूत्रं, राज्जु f., गुण:, तंतु:. 4 आकार:, आ-कृति र्र., रूपं. 5 प्राकारः, वप्रः, परिखा, प्राचीरं. 8 (Of troops) दंड:, व्यह:, पंक्ति:, बलविश्यास:. 7 कमः, अनुक्रमः, पूर्यायः 8 परिपाटि-टी f., श्रेणि:-णी. पंक्तिः, परंपरा, माला, पारंपर्यं, आबलिः-लीः आनुपूर्व्यं. 9 (Of conduct) मार्ग:, पाथन m., रीति f., सर-णि:, व्यवहार:. 10 देश:, विषय:, अंगं. 11 दिश् f., दिशा, मार्ग: 12 भुषकं; See EQUATOR; 'ruled l. 'रेखा, अंक:: 'in a l.' पंक्तिक्रमेण, पंक्तिश:: ' by l. and rule ' यथासूत्रं; 'l. of the face' बदन-मुख-रेखा; 'printed l.' पंक्ति:; 'l. of a stanza 'पाट:, चरण:-णं: 'in a regular !. ' अनुक्रमेण, क्रमज्ञ:, आनुपूर्व्येण, अनुपूर्वज्ञ:; 'l. of the family ' वंजनमः-परंपरा-आविलः; 'a good l. of conduct' समार्ग:, सपथ:; 'a bad l. of conduct' वि-क्र-पथ:, विमागै:, उन्मागै:; 'l. of study' अध्ययनक्रमः; ' l. of posterity ' वंज्ञावली; ' fishing-l. 'बडिश्रमत्रं; 'to draw l. s' लिख् 6 P; 'draw l. s on the ground' भूमि रेखामि: वि-इत-लिख् or अंक् 10; 'to draw the l.' वि-विच् 3, 7 U, भेदं दुज्ञ c., or निरूप 10.-v. t. अंत: आ-,छद 10, अ-भ्यंतरे छद. 2 पंक्तिक्रमेण स्था c. (स्थापयित) or नि-विश् c. 3 रेखाभि: अंक; ' the streets were l. ed with guards' अनरथ्यं पंक्तिक्रमेण रक्षिणः स्था-पिता:. -AGE, s. अन्वय:, वंश:, कुलं, संतति f., सं-तानः, गोत्रं, वंशावली, वंशपरंपरा; 'of royal l.' राजवंश्य, राजकुलप्रमृत; 'of high or noble l.' अभिजात, महाकल. - AL, a. रेखारूप-मय (यी f.). 2 परंपरागत, परंपराधात-प्राप्त, क्रमप्राप्त-आगत-आगात, अन्यवागत, परंपरीण, कलक्रमागतः 'l. descent' अख्यागमः, क्रमागमः, कुलक्रमागमः; '1. descendant ' संतान:, संतित:, अपत्यं. -ALLY, adv. परं-परया, पारंपर्येण, वंज्ञक्रमेण, कलक्रमागमेन, '1. descended ' बंशक्रमायात; See above. - ING, s. अ-तराच्छादनं, अंतःपटलं-पटं-वेष्टमं, आस्तरः-रणं. = 🕮-NEAMENT, s. रेखा, वदन-मुख-रेखा, वदनाकारः, बदमाकृति f., लक्षणं, विद्वं. -LINEAR, s. पंकि-रेखा-रूप-मय (यी ʃ.).

LINEN, s. सीमं, सीमपट:-वसं; काषपट:-वसं: =a. सीम-भीम (मी f.), ज्ञाण (णी f.), अतसंतिमितः 'l.-drapqy' सीमवस्तिकवित्र ता, वस्तिकवेपजीवी-LINGER, v. i. वि-लंब 1 A, मंदायते (D.), चिर-(रा) प्रति (D.), कालं क्षिप् 6 P or इ 1 P, मंदं मंदं चतुः र 1 P. 2 विक्र्य 1 A, विचर् 0.3 जिल्लं-स्था 1 P or कृत् 1 A; ही: ing on 8 sick bed ' विरशीगन्. = BB, s. विलंबकारिन m., विलंबी, मंदगामी, मंदगति:, चिरिक्रय:, दीर्घसत्री. =ING. a. दार्घ, चिरस्थायिन, चिर-दीर्घ-कालीन, चिर-कालस्थ. 2 विलंबन, विलंबित, मंदायमान, =8. वि-ਲੱਗ: ਗਾਲਲੇਪੋ:-ਧਾਪਜੰ =INGLY, adv. ਸੱਟੇ ਸੋਟੇ. विलंबन, सविलंबं, मंदगत्या, कालक्षेपेण.

Linger, s. धात-लोह-पिंड:.

LINGUAL, a. मुर्धेन्य, मुर्धेस्थानीय.

LINGUIFORM, a. जिह्नाकृति, जिह्नीद्धप.

LINGUIST, & भाषाकोविदः, ज्ञान्दिकः, ज्ञान्दन्यत्पन्नः, भाषाप्रवीणः, भाषाज्ञः, बहुभाषाज्ञः, अनेकभाषानिपणः. -IC, a. (s.) in comp.

LINIMENT, s. प्र-आ-वि-लेप:-पन, छपदेहः, अभ्यंजन, मर्दनीषधं.

LINK, s. संधि:, यंथि:. 2 वंधनं, वंधपाद्या:, ग्रंखला-ल:-ल. 3 संयोगः, संबंधः, अन्वयः, संदर्भः, प्रबंधः. 4 उल्का, उल्मक; 'l. s of life' जीवितनिवंधनानि ; '1.-boy' डल्काभृत. = v. t. संयुज् 7 U, 10, सं-धा 3 U, संक्षिष c., संबंध 9 P, व्यति-वंज 1 P, संग्रंथ 9 P; See Knit. -ED, a. संयुक्त, मंश्रिष्ट, मंबद्ध, अन्वित, सान्वयः

Linseed, s. अतसी, उना, क्षमा, उमा-अतसी-बीजं, &c. LINSEY-WOOLSEY, a. क्षीमीर्ण. 2 असार. नि:-सत्वः क्षद्र.

LINSTOCK, s. ज्वलनकार्ष, अग्निद्वालाकाः

LINT, s. श्रीमबंध:, विकेशिकाः

LINTEL, s. द्वारायकार्छ, द्वारोध्वेदार n.

LION, s. सिंह:, हरि:, केसरिन् m., पंचास्य:, पंचानन:, इयेक्षः, कंठीरवः, मृगरिषुः, मृगाञ्चनः, पुंडरीकः, पंच-नखः, चित्रकायः, मगहिदः, and comp. of इंद्रः, रा-जन्, पतिः, अधिपः, अधिपतिः with मृग or पशः; मृगपतिः, मृगराजः, मृगाधिपः, पज्ञुपातिः, &c.; '1.'s part ' भृथिष्ठभाग:. =ESS, s. सिंही. =LIKE,=LY, a. सिंहस्वभाव, सेंह (ही f.).

Lip, s. ओष्ठ: (strictly upper), दशन-रदन-छद:, रद-दंत-छंद:, दश्चन-दंत-वासस् n., अधरः (strictly lower); 'a red or cherry l. 'बिंबो(बी)ष्टः, विवाधर:; 'a woman having cherry l. s. ' (वंबीडी; 'drinking the l. ' अधरपानं, अधरामृत-सेवनं; 'l.-honeyed ' मुखम्धः; 'l.-loyalty ' मुख-भक्ति f., बार्विज्ञाता भक्ति: 2 कर्णः, पार्श्वः, कंटः, मुखं, &c. -PED, a. ओष्ठ in comp.

LIPOTHYMY, s. See FAINTING, SWOON.

Lippitude, s. क्रित्राक्षता, चुक्रत्यं.

LIQUEFY, v. i. 每-, 東 1 P, 有-, 南 9 P, 4 A, 可-लसाबू 1 P, क्षर 1 P, इबीम. -v. t. कि-,इ c., वि-, ली c., इंबीकु 8 Ü, जलसान्कु. =ACTION, ह. द्वीकर-ण, हावः, विस्तयः यनं, क्षरणं, ह्वीमवनं 2 ह्वत्यं, विलेशिता-

Liquid, s. इव:, रस:, जलं, इववस्तु-इच्धे-पदार्थ:. -a. इव, इत, इवरूप, विलीन, प्रवाहिन्, तर्सं; 'reduced to a l. state ' द्रवतामापन, विलीन, जली-भूत, रसताम्पेत (Ka. 122). - ITY,-NESS, s. इ-वत्वं, रसता, द्रवभावः, प्रवाहधर्मः.

Liquidate, v. t. ज्ञध्र c., अपाकृ 8 U, निस्त c., अपनी 1 P, अपवृज् 10; मुख 6 P or c., मोक्ष 10; ' debt contracted to l. another debt ' चणाणै. -ION, s. शोधनं, शद्धि र्., अपाकरणं, निस्तारः, मु-क्ति र., मोक्ष:-क्षणं, अपनयनं,

LIQUOR, s. स्रा, मयं, हाला, वाहणी, वहणात्मजा, म-दिरा, आमवः, ज्ञी(सी)धु m. n., हलिपिया, परि-लूत 九 गंधीतमा प्रसन्ता, इरा, कारंबरी, परिस्ता, कर्यः 'l.-shop' शंडापानं, मदस्थानं, गंडा, पानं: 'round of drinking l. 'मधवार:-कम:; 'distilling of l. 'संधानं, अभिषव:; 'l.-ferment' किण्वं, नप्तहः, कारोत्तरः, मंडः; 'company of l.drinkers ' आपानं, पानगोष्टिकाः ' drinking 1. ' सरकः, अनतर्षणं, मद्यपानं, 2 Liquid, q. v. 3 वेयं. List, v. i. स्वरभंगेन-अस्पष्टं-वद् 1 P or वच् 2 P or उचर c. or उदीर c., अन्यक्तं वदं; अस्फुटवाचा जल्प 1 P, स्वल 1 P. = s., -ING, s. गहदवाच् f.-वाक्यं, अस्फटोचारणं, अव्यक्तवर्णं जल्पितं, स्वलितवाका. = BB, s. अस्पष्टवाक्, गत्रदवाक्, अःफुटबादिन् m. =INGLY, adv. अस्फटवाचा, गहदवाचा.

LIST. 8. MIGEO-El f_{ij} , ψ in f_{ij} , ψ in ψ in ψ in ψ in ψ अनुक्रमणिका, मृचि-ची f.; 'a l. of names' नामा-वली; 'a l. of errata ' बुद्धिपर्यं. 2 वक्षांडः. 8 वस्त्रपातः, दशाः, वस्तयः (pl.). 4 युद्ध-रण-भूमि f., रंग:, रणाजिरं, मझभू:-भूमि:; 'enter or take the l. s' रणार्थं सज्जीभ 1 P or सम्रद्ध-a. म. -v. t. वसाखंडै: आच्छर 10. 2 वसाखंडान् संसिव् 4 P. 3 गणनापत्रे नामानि अभिलिख 6 P or आहइ c. (रोप-यति). 4 Listen, q. v. -v. i. इष् 6 P, इष् 1 A, अभिलष् 1, 4 P; See LIKE. 2 आ-अव-लंब् 1 A, प्रवर्णाम् 1 P; See LEAN. - LISTLESS, a. अनव-हित, निर्पेक्ष, उदासीन, प्रमादिन, अन्त्सक, निरुत्साहः अनिच्छ, निरीह, निरुधीम, विरक्त, निःशह. 2 जड, ग्लान; See LANGUID. -LY, adv. अनवधानेन, निर्पेक्षं, उदासीनवत्, निरुत्सुकं, अन्पेक्षया, जडवत्, नि:-म्प्रहं. = NESS, इ. अनवधानं, अनपेक्षा, औदासीन्यं, अनीत्मुक्यं, विरक्ति f., अनिच्छा, अनीहा, अस्प्रहा, अ-नुत्साह:, अनास्था, जडता, मार्च-

Listen, v. i. अ 5 P, आकर्ण 10, नि-शम् c., कर्ण दा 3 U, अव-धा 3 U, अवहित-सावधान-a. भू 1 P; '1. now ' अवधीयतामधूना, कर्ण देहि. 2 अनुवृत् 1 A, अनुरुधु 4 A. = ER, s. श्रीतृ m.

LITERAL, a. मूल, मूक्य, प्रकृत, अरूपक; मूलाथेक, मक्यार्थक, सब्द in comp. 2 यथाशब्द, शब्दार्थोन्सा- ारिन, मूलपदानुनारिन् 3 अक्षरमय (यो तः); 'l. meaning' पृक्कत थें:, जन्दार्थः, मूलार्थः. —ITY, ६. मुख्या-थें:, जन्दार्थः, मूलार्थः, अरूपकं. —IY, adv. मूलार्थोन्तारेण, जन्दतः, जन्दतः, यथाजन्दं, अक्षरज्ञः. म्लार्थोन्तारेण, जन्दतः, जन्दतः, यथाजन्दं, अक्षरज्ञः. LITERARY, a. विया-साहित्य-संबधिन्, वियाविषयक, जाल-जान in comp.; 'l. work' जालप्रथः; 'l. dispute' जान-पर्वः. 2 (Literate) वियावत, वियासपत्र, वियानिहिन्द, वियानुरागिन्; विया-जाल-in comp.; See LEARNED. —LITERATURE, ६. साहित्यं, विया, जालं; जालसमूहः; पुस्तकसमुदायः; 'dramatic l.' नाटज्ञपुस्तकसमूहः. —LITERATI, ६. विद्यस्याजः, पंडितवगः-गणः, विद्वदुव्दं.

LITHE, a. शिथल, मृद, निदंलिम, सखनाम्य.

LITHOGRAPH, v. t. जिलापा चपरि लिख् 6 P, जिला रेखादिभि: मुद्द 10 or अंक् 10. = s. जिला-पाषाण-लेख:-मुद्दा. = ER, s. जिलालेखक:, जिलामुद्राकृत् m. = प्र, s. जिलालेखनविया, पाषाणलेखनं.

LITHONTRIPTIC, a. अवस्रीहर, अवस्रीप्र (त्री f.). LITHOTOMY, s. सुत्रावस्थान्छेद:.

LITHOTRIPSY, s. अश्मरीसंघर्ष:.

LITIGANT, a. विवदमान, विवादार्थिन, कार्यार्थन, व्यावहारिक (की f.). = s. वादिन् m., कार्यार्थी, व्यवहत्ं m., अर्थी, विवादार्थी. — LITIGATE, v. i. वि-वद् 1 A, व्यव-ह 1 P. = v. t. विवादास्पर्दाक् 8 U. = ED, a. वादमस्त, विवादास्पर्दाकृत-भूत, वादान्गतः = 10N, s. वि-,वादः, व्यवहारः = LITIGIOUS, a. विवादिभय-श्रील, विवादार्थिन, विवादार्थन-स्त-आसक्त.

LITTER, s. शिविका, याप्ययानं. 2 तृणश्चस्या, तृणसंस्तर:-शयनं. 3 शावकगण:-संघः. 4 इन्यसंकरः, व्यस्तताः = v. t. शावकगणं सू 2, 4 A, or उत्पद् c. 2 तृणेन आहु 5 U or आह्तृ 5 U. 3 इनस्ततः विकृ 6 P or विश्विप 6 P.

LITTLE, a. अल्प. अल्पक, क्षद्र, लघु, अणु, तन, सुक्ष्म, च्हरन, श्रहेण, दभ्र, अणुका; क्षद्र-अल्प-लघ-परिमाण: अस्पमात्र, अबहु: स्वस्प, स्तोक, अप्रचुर, ईषत in comp. 2 क्षद्रतन्, अन्यकाय-शरीर-तन्. 3 क्षद्र-लघुम-ति, कृपणमनस्चेतस्-बुद्धिः (as a diminutive) exby the suffix क; 'a l. girl' बालिका; 'a l. boy' बालक:; 'al. cottage' कटिका; 'very l.' अ-ल्पिष्ठ, अत्यत्प; 'a l. wealth ' इब्बलेश:-लव:, स्तो-कं इच्ये; 'a l. finger' क्रिनेशंबाल f.: 'for a l. while ' कंत्रिः कालं. = adv. 'a l. 'ईषत, किंचित, स्तानं, मनाक, अभार, अबह ; oft. by आ, दर, ईयन in comp. ; 'a l. split ' द्रदित: 'not a l. भूशं, अत्यंतं ; 'a l. distant ' अन्तिदूर, ईषहर: 'l. less ' ईषदन, किचित्रग्रन, कन्प प्राय-in comp.; 'a l. less than dead ' मृतपाय-कन्प; 'l.-minded ' · इपिणवृद्धि, अद्र-लघु-चेतम्. = s. अस्पं, किचित्, स्तोकं, अल्प-स्तोक-भागः, अल्पाद्यः, किंचन, मा-

त्रा, लवः, कणः, लेकाः; अन्यमात्रं; 'by l. and l. 'अन्याल्यं, अन्यक्ताः, स्तोककाः = NESS, s. अन्य-ता, तन्ता, लघुना, स्तोकता, &c. 2 (Of mind) दी-नता, कार्यण्यं, क्षुद्रता, कर्यता, देन्यं.

LITTORAL, a. तटस्थ, तीरस्थ.

LITURGY, s. पार्थनामार्ग:, भक्तिमार्ग:.

LIVE, v.i. वस 1 P, नि-प्रति- $^{\circ}$; अधिवस, अध्यास 2 A. अधि-छ। 1 P (with acc.). 2 जीव 1 P, प्र-अन् 2 P, भस् 2 P, भ pass. or 6A, विद् 4A, वृत् 1A; 'here Il.' एवा भिये (U. 3): 'as long as youl.' यावज्जीवं, यावन्त्राणान् धारयासे or असुधारणं करोषि. 3 (On) उप-आ-जीव, श्रागवृत्ति-प्राणयात्रां-क्रप् c. or निवत c. or कु 8 U: प्राणधारणं क, निवह 1 P; ' 1.ing on fish ' मरस्याजीव, मरस्योपजीविन् ; sometimes by ब्रिन f.; 'l. ed on fruits, roots, &c. ' फलमलादिभिः वृत्तिमकरोतः; 'l. ing on the leaves of trees falling down of themselves ' स्वयंति-क्रीणंड्रमवर्णवृत्तिता (K. v. 28); 'l. s on wild fruits ' वन्यफलै: शारीरवृत्ति निवैतंयति. 4 जीवितं-कालं गम c. (गमयाति) or या c. (यापर्यात) or नी 1 P or अतिवह c or बृत् c.; 'l. through time ' च्रि-स्थायिन-अमर-a. म 1 P. -a. सजीव; See Living below; 'l.-long' दीर्घ-चिर-कालीन, चिरस्थायिन; ' l.-stock ' जीवधनं. -ING, a. सर्जीव, जीवेनु, प्राण-भन्, सचेतन, प्राणधारिन, चेतनावत, सचेष्ट, सप्रमाण: 'a l. being ' प्राणी, जीवी, जांतु:, प्राणभृत्, दारीरी, जीव:, दंही, चेतन:, सत्त्वं: ' world of the l.' जीवली-कः. 2 वर्तमान, श्रियमाण, विद्यमान; 'al. poet' वर्त-मानकवि: 3 अक्षय, अनुधर, अनुपायिन, अविनातिन: अजर, अमर (spring &c.). 4 आ-डप-जीवन, आजीव or वृत्ति in comp.; 'l. by arms' शक्कोप-जीविन ; 'l. by agriculture' कृष्याजीव; 'l. wickedly ' दुर्शृत्ति, दुर्शृत्त, पापाचरित, पापवृत्ति; ' l. by beggary ' याचकवृति, &c.; ' within I. memory ' स्मार्त काले; 'a l. sacrifice ' जीवोपहार:; 'a l. death ' जीवितमरणं. - s. जीवनं, प्राणधारणं, वासः. 2 जीविका, आ-उप-°; आजीवः, वृत्ति f., जीवनं, वर्तनं, आ-डप-जीवनं, जीवनोपायः, जीवन-जीव-साधनं, प्राण-श्रार-यात्रा, निर्वाहः, प्राण-जीव-निर्वाहः, प्राण-ज-रीर-स्थिति fः; जीवनार्थः: 3 धर्माध्यापकवृत्तिः, धर्मदा-य:; 'good 1.' सुभोजनं, मिष्टाहार:, परमान्नभोजनं; ' bad l. ' कदश्रभोजनं. - LIVELIHOOD, s. जीविका, ब्रा :, जीवनं, प्राणपात्रा; See Living above; 'bare 1.' प्रासाच्छादनमाथं,अन्नोदकमानं, दिननिर्वाह: .= LIVE-LY, α. सोहास, उन्न, सिनु, आनंदिन, प्रहृष्ट, उन्न सित, प-मदित, आक्र-उलास-बान, 2 स-सन्व, सोत्साह, इत्साह-शील, तेजस्विन, तीब, तीक्षण; ' of a l. countenance' प्रकृत बदन, हास्यमुख (की रि.), सहास्यबदन, प्रसण-मुख. -adv. सोत्साइं, प्रकृतवा, सोनासं. -अडाड,

s. डहासः, प्र-,हर्षः, भानंदः, प्रफुडता, उत्साहः, तेजस्

LIVER, s. यकृत् n., कालखंड; कालकं, कालेयं.

Livery, इ. वेष:, कुल-आर्य-वेष:; 'l. man' कुल-वेदाधारी; पौरवेदा:; 'l.-stable' अध्योषणदाला, अध्यताला-

Livid, a. नील, नीलवर्ण, सीसकवर्ण, नीलकृष्ण. =ity, =NESS, s. नीलवर्ण:, नीलमन् m्., सीमकवर्ण:.

Lixivium, s. क्षारजलं-अंबु n. = Lixivious, a. क्षाराक, क्षारविशिष्ट.

Lizard, s. सरट:-दु:, क्वतं कु)लास:-शः, प्रतिसूर्यः-थेकः; 'house-l.' गृहगोधा-धिका, मृस(श्रा)ली, ज्येष्ठा-ष्ठी, गृहालिका

Lo, interj. पश्य, प्रक्षस्व.

LOAD, s. भारः, भरः; धुर् f, पर्योहारः. 2 बाधा, पीडा, दृःखंः कष्टं; 'the body is a l. (to me)' भारः कायः, भारभूतं द्वारीरं, कष्टभायं द्वारीरं; 'l. s of gold ' सुवर्णभाराः; 'bearing a l.' भारवाहन, भारसह, धूर्वह, धुरंधरः = v. t. भारं न्यस् 4 P or नि-धा 3 U or निविज्ञ c. or आहृह c. (रोपयित), भारंण पूर् 10, भारेण पांड 10 or आहम् 1 U, 4 P, भारा-कांत-a. कृ 8 U; 'trees l. ed with fruits ' कल-भाराकांता वृक्षाः; See BEND (v. i.). 2 (A gun) आप्रेयचूर्णेन पूर्, आप्रेयचूर्णं निविज्ञ c. =ED, a. स-भार, भाराकांत, भारमस्त, भारवत, आरोपित-निवेदित-भार, धुं 'णि. 2 गर्भे in comp., पूर्ण, पूरित; 'l with perfume' परिसलाकांत, वासगर्भ, वासपूर्ण. =ING, s. भारारोपणं. 2 भारः

LOADSTONE, s. अयस्कांतः, अयोगिणः, लोहकांतः, चुंबकः, लोहचुंबकः, चुंबकःरस्तरः-मणिः

LOAF. s. अपूप:, पूप:, पिष्टक:, करंम:.

I.OAM, s. चिक्रण-स्निग्ध-मृनिका. = Y, a. चिक्रण, मरण

Loan, s. ऋणं, ऋणदानं, धनप्रयोगः, आविहितकालात्, द्रव्यप्रयोगः.

LOATH, a. अनुत्सुक, अनिच्छ, वि-पराङ्-मुख (खी f.), विरक्त, अनिच्छन, अकाम, निष्काम.

LOATHE, v. t. गई 1, 10 A, गुप् desid. (जुगुप्स-ते), अत्यतं द्विष् 2 U; See ABHOR. = FUL, = SOME, a. बीभत्स, अतिगार्हत, घृणाकारिन, आतगद्य, कुत्सित, घृणार्हे, जुगुप्सावह. = ING, s. बीभत्सः, जुगुप्सा, घृणा, गहो, अतिनिवेद:-द्वेष: = INGLY, adv. सबीभत्सं, घृणार्षे.

Lob, s. स्थूलकाय:, स्थूलकारीर:-

LOBBY, s. सभीपशाला, उपगृह-शाला.

LOBE, s. (कर्नस्य) पालि f., पालिकाf लातिका f। भागः, अंदाः. = ED, a. पालिविद्याष्ट

LOOAL, a. स्थानिक (की f.), स्थानीय, देशिक (की f.), देखा, देशीय, देश-स्थान-in comp.; '1. usage' देशाचारः; '1. news' इहचूनः 2 एक-देशाय-देशिय्-स्थानिकः -ITY, s. स्थानं, प्र-,देशः, स्थलः -LY, ado. स्थानं वषय, स्थानमहिश्यः

LOCATE, v. t. निवज् ८.. नि-धा 3 U, स्था ८. (स्था-पत्रति), विन्यम् 4 U; See PLACE. = ION, s. स्था-पनं, निवज्ञनं, विन्यातः. 2 स्थानं, प्रतिष्ठानं, अधिकरणं. = IVE, s. सत्तमी विमक्तिः, अधिकरणं.

Lock, s. ताल:-लकं, तालयंतं. 2 (Of hair) पादाः, कलापः, केदाकलापः-पादाः, अलकः; शिखंडकः, काक-पक्षः (of young persons); चूडा, शिखाः 3 जल-स्तंमनी-वंगनी. 4 आलिगनं, आक्षयः, उपगृहनं. -v. t. तालेन बंध 9 P or पि-धा 3 U or निस्ध् 7 U. 2 हथ्, बंध्, संयम 1 A. 3 गार्ड आर्लिग् 1 P, दृढं परि-दंज् 1 A; See Clabe, Embrace; 'l. ed in sloop' निदालीङ, निदानिमालितलोचन; 'l.-jaw', 'l. ed jaw' हनुस्तंमः-ग्रहः. -EB, s. तालकसनाथः कोष्टः, संपुटकः.

LOCKET, s. कड्न:

Ілосомотіом, в. स्थानांतर-स्थलांतर-गमन, वलन, गमनागमनं 2 चलन-गमनागमन-शक्ति f. = Loomoтіve, a. चल, चलन, जगम, चलनशक्ति, गतिविशिष्ट, चलनथर्मक, संचारित

Locus, s. निधि:, निधानं.

Locust, s. शल(र)म:, शिरि:.

LOCUTION, s. वाक्यं, उक्ति f., वचनं.

Lode, s. धातरेखाः

Lode, s. लोधः, गालवः, शा(सा)वरः, तिरीटः, तिल्वः, मार्जनः

Lodge, v. i. निवस् 1 P, वि-अस् 4 P, आ-ि 1U, अ-व-ह्या 1 A, ह्या 1 P, वृत् 1 A, लग् 1 P, अनुवंष्-सं-ज्ञ pass. – v. t. नि-धा 3 U, व्यम् 4 U, निवज्ञ c., स्था c. (ह्यायित); See Place. 2 वस् c., आश्रयं दा 3 U, वासस्यानं दा; ' to l. a suit or complaint' राज्ञे निविद् c. – s. उपगृहं. उपानगृहं. 2 Lodging, q. v. – ING, s. वासगृहं-स्थानं, वासः, नि-आ-वासः, वसति f., नि-आ-लयः, आ-सं-भयः, निकेतनं; See House. – Ment, s. निवेज्ञनं, स्थापनं 2 अव-सं-हियति f. 3 निवेजः-ज्ञन, समावासः.

Loft, s. अट्ट:, चंद्रज्ञाला, ज्ञिरोगृहं, उपरिकाष्टि:.

LOFTY, a. उनत, तृंग, उत्त, उनम, उच्छित, पांगु, सोच्छ्र्य. 2 उद्धत, मदादम, दृत, अवलित, साटाप, मदोद्धत, गनीद्धत; See High. 3 मीइ, प्रगच्म, धीर,
गंभीर, गुरु, महत्. -LY, adv. उचै:, उर्स्व. 2 सगर्व, साटाप, सद्देग, उद्धतं. -NESS, s. (lit.) उन्नित र्र.,
उत्सेधः, उच्छ्यः, तृगता, उच्दंत, पांगुता. 2 औद्धत्यं, आटोप:, अन्नेल्यः, दर्दः, गर्वः, अभिमानः. 3 मौदता, प्रागच्म्यं, धीरता, गुरुत्वं, महन्तं, माहात्म्यं, इन्द्रवैः,
उन्नतन्तं, बनातैः.

Loc, ह. कार्छ, दार-काष्ठ-खंड:-डं, स्थून-बृहम्-कार्छ. 2 गातमाप:

LOGARITHM, s. संवर्गमानं, घातप्रमापक:.

LOGGER-HEAD, s. स्थ्ल-जड बृद्धि:, मूरः:, मूर्खः; जडः; 'to be at l. s' विद l A, कॉल-कलः;-प्रस्म् l A. — Вр. а. स्थल-जड-धी बद्धिः

Logic, s. तके:, न्याय:, आन्बाक्षिक्षी, न्याय-तर्क-शासं-विवा, युक्तिवाद: -AL, a. तार्किक-नैगियिक-यौक्तिक-(की f.), तकंशास्त्रिवयक. 2 तकं न्याय-युक्ति-सिद्ध, तर्क-न्याय-संमत, न्यायानुसारिन, तकीनुरूप; 'a l. conclusion' निगमनं. -ALLY, adv. न्यायतः, यथान्यायं, तर्कानुसारेण, न्यायशास्त्रानुरूपं. -IAN. s. नैयायिकः, तार्किकः, तर्किन् m., न्यायविद m., तकं-न्याय-शास्त्रतः. Logomachy, s. बाग्युद्धं, वाक्कलहः, विनंदा. 2 शब्द-विवादः.

Low, s. খালি-লাf., নােট-ভাf., নিনান:, जधनं, रिक-স্f. (hip & l. s); খালিদেননা, নােট-খালি-না:, ' gird the l. s ' বাংনাং লাভ্ 9 P, নাঠ লাখ্; ' born from one's own l. s ' খান্স, খান্সান.

Loiren, v. i. विलंब 1 A, मंदायते (D.), कालं क्षिप् 6 P or ह 1 P; 'l. about' मंदं मंदं घल-र् 1 P, इतस्तत: मंदं अम् 1, 4 P, चिरं अव-स्था 1 A. — BR, s. कालक्षेपक:, अलस:, विलंबिन् मा., मंदगति:, चिरिक्रय:. — ING, s. विलंबनं, मंदगमनं, कालक्षेप:; See Linger,—BR.

LOLL, v. i. आलस्येन अवलंब् 1 A or आधि 1 U or संविज्ञ 6 P or ज्ञी 2 A. =v. t. लल् 10 (ललयात):
1. the tongue ' जिह्नां लल् or बहिष्क् 8 U. =ING, s. ललनं.

Lone, Lonely, a. विविक्त, निर्जन, विजन, निर्मनुष्य, निभूत, न्यून-हीन-संचार, एकांत; निर्मानुष (बी f.). 2 अनाथ, असहाय, एकाकिन, एक, केवल. 3 विविक्त-प्रिय, विविक्त नेविन: 'a l. place' विविक्त, निर्जनदेश: 'in a l. place' विविक्ते, विजने, छन्नं, नि: ज्ञालाकं, रहः, टपांशः - LINE88, इ. विविक्तं, निर्जनता, विज-नता. 2 एकाकिता, असहायता. 3 विविक्तसेवा-६चि f .-मीति f. = SOME, α . निर्जन, दारुण, निरानंद, घोर. Long, v. i. (for) (अत्यंतं) स्मृह 10 (with dat.). इष् 6 P, अभिलष् 1, 4 P, बांछ 1 P, ईइ 1 A, कांध्र 1 P, आशंस् 1 A; See Wish; लभ् 4 P, गुध् 4 P; sometimes ex. by denom. in य or काम्य ; 'l. s for a son ' पुत्रीय ते, पुत्रकाम्याते; एत-भीष्सति, &c. 2 दोहरवती भू 1 P, दोहदिनी भू. -a. दीर्घ, आयत, आयामबत्, लंब; दीर्घपरिमाण, दीर्घाका-र; विस्तृत, विस्तीर्थ. 2 निर in comp., दीर्घ-चिर-कालीन, दीर्घ-चिर-कालिक (की f.), चिरंतन (नी f.), चिरस्थायिन् स्थित, चिरकाल-दीर्घकाल-स्थायिन्. 3 दूर, वि-मु-दूर. 4 दीर्घसूत्र, चिराकिय, विलंबकारिन्. 5 परि-प्र-माण, मात्रा, मित, परिमित in comp.: 'three !

fingers 1. ' त्र्यंगलमात्र-परिमाण, त्र्यंगलमित, त्र्यंगल: 'being a l. way off ' दूरस्थ, दूरस्थापिन; ' a l. period ' दीघे-चिर-काल: ; ' for a l. time ' चिरं. दीर्घ, चिहाय; See (adv.); ' the l. run' आयति f.; 'a l. vowel ' दीधस्वर:. =adv. चिरं. चिरेण, चि-राय, दीर्घ-चिर-कालं, दीर्घ, बहुकालं, चिरदिवसं. 2 दरं, दूर, दूरपर्यंतं ; 'l. absent' चिरमवासिन, चिरगत : 'l. sick 'दीर्घ-चिर-रोगिन ; 'living l. ' चिरजी-विन, आयहमत; 'l. since left' चिरत्यक्त, &c. : · how l. ' कियाचिरं, कियंतं कालं, कियत्कालं यावतः ' how l. after ' कियचिरेण; 'not very l. 'ना-तिचिरं ; ' very l.' सुचिरं ; 'l. ago' प्रागेव, पूर्वमेव, अतीतदीर्घकाले र 'not l. ago ' नातिचिरात् पाक्, अ-र्नातपर्व ; 'ere l. 'अचिरेण, अचिरात ; 'as l. as '-'so l.' यावत-तावत ; 'as l. as one lives ' याव-ज्जीवं; आमरणाह ; 'the whole year l. 'आव-षातात, वर्षपर्यतः 'l. after' बहाः कालात, दीर्घकाला-नंतरं. In comp. words ex. by दीर्घ, चिर, लंब. दर, आयत: 'l.-armed' दीर्घभज, लंबहरूत: 'l.bellied ' लंबोदर ; 'l.-continuing ' चिरस्थायिन ; 'l.-eyed ' आयताक्ष, आयतनेत्र ; 'l.-headed, सक्षम-निप्ण-माति, विदग्ध, पद ; ' l.-lasting ' चिरस्थायिन, चित्रालिक; See (a.); 'l.-legged' दीर्पपाद, ज-ध्वंजान, ऊर्ध्वज ; 'l.-lived ' चिर (रं)जीविन, टार्घा-यस, चिरायस, चिरायब्य, जैवातक, आयब्मत: '1. pepper' कृष्णा, उपकृत्या, वैदेही, मागधी, चपला, क-णा, उ(इ) षणा, पिप्पलि:-ली, शौंडी, कोला; करिपि-प्पली, क्षिवली, कोलवली, भेयसी, बिश्राः ; 'l. pepper root ' ग्रंथिकं, विध्वलीमुलं, चटकाशिर्स n.: '1.sighted ' दूर-दीर्घ-दृष्टि : 'l.-suffering 'सिंडणु, सहनजील, क्षमिन, बहुक्षम ; (३.) क्षमा, सहिष्णुना, स-हनशीलता. - ER, a. दीर्घतर: 'any l. 'अत: परं-ऊर्ध्व, इत: परं; ' why delay any l. ' किमित्यधना विलंब्यते. =ING, a. अत्यभिलाषिन्, अत्याकांक्षिन् ; कु-तहतिन, स्पृह्याल, उत्कंठित; उत्कट, लालस, अत्यत्सुकः 'a l. desire ' उत्कटेच्छा ; 'a l. woman ' भदा-लः, दोहदवतीः = हः अत्यभिलाषः, अतिस्वहा-वांद्वाः अ-त्याकांक्षा, उत्कंठा, लालसा, भीत्सक्यं, भतिलिप्सा; इच्छा, काम:, मनोरथ:, स्रहा, तृष्णा, आकांक्षा; 'the l. of a pregnant woman ' दोहदः, गर्भदोहदः. -ING-LY, adv. सस्रहं, सतृष्णं, सोत्सुकं, सोत्कंठं. - Longa-NIMITY, s. क्षमा, क्षांति f. ←Longeval,-Longevous, a. किरंजीविन: See Long-Lived. - Longe-VITY, s. दीर्घाय:, बिराय:. -Longimetry, s. दैर्घ्यमानं. - Length, s. दैर्घ्य, दीर्घता-स्वं, आ-यामः, द्राधिमन् m., आरोहः, आयति f., विस्तारः, आनाहः, विस्तृति र., वितृति र. 2 मात्रा, अविधः, म-यौदा, पर्यंत:; 'my rudeness (impudence) was carried to the l. of taking up arms' MIGN-

पिग्रहं याबदत्याक हो दुर्योगः (U. 6). 3 मान, प-परिमाणं. 4 बिर-दीषं कालः, कालदैर्प्यः, 'to such a L.' एतान त्यर्येतं, यावत् (with acc.); 'for a l. of time' बिरं, 'बरकालं; 'to a great l.' अतिमानं, अतिमानं यांदं; 'ab l.' सिवस्तरं, विस्तरेण, सुविस्तरं-रेण, विस्तरः, असंक्षेपतः; अते, अंततः, शेषे, विस्तालात्, विरस्य, अतीतदीर्धकाले; 'spread at l.' विस्तीणं; 'to lie at full l.' दंडवत् पत् 1 P. — EN, v. t. दीर्घाकृ 8 U, प्र-विनत्त 8 U, विस्तृ c., प्र-विनस् c., आयम् 1 A, आयती-वितती-कृ. — v. i. विस्तृ-वितत् pass., दार्घोम्. — wise, adv. अन्वायामं, अन्देष्यं, अनु in comp. — y, a. विस्तीणं, दीर्घ, आयत, सविस्तर, असंक्षिप्त.

LONGITUDE, s. भ्रवक:, द्राधिमन् m. 2 रेखांशः; (of heavenly objects) भोगः; 'circle of l.' रेखांशः हात्रां = Longitudinal, a. अनुरेध्ये, अन्वायाम. Loony, s. स्थूलजनः, माम्यः, वृषलः, पाकृतः

Look (at), v.i. इज् 1 P, अव-वि-आ-लोक 1 A, 10, ईक्ष 1 A, निरूप 10, निर्वर्ण 10, वृष्टि दा 3 U or अप 6 P, रुख 10; 'l. intently at' नयनै:-दष्टिभि:-पा 1 P, निध्यै 1 P, (ता राघवं दृष्टि-भिरापिबंत्य: &c. R. vii. 12). 2 मा 2 P, आ-प्रति o-, लक्ष-द ज्ञ-pass.; oft. by बदन, मुख, आनन in comp.; 'she l. s sad ' विषण्णा लक्ष्यते or आमाति, &c.; 'that l. s like wantonness' तत्साहसामासं (Mal. 2); ' l. ing dejected ' निष-ण्णवदन, म्लानमुख, &c.; 'l. well' जुभू 1 A; 'l. now' ननु, पश्य. -about, परितो वीक्ष, अन्-इषु 4 P. =after, अवेक्ष, रक्ष 1 P, पा c. (पालय-ति): See ' Take care' under CARE; योगक्षमं वह 1 U, (मम्धाया में जनन्या यांगक्षेमं वहस्व M. 4). 2 अन्विष्; निरूप 10, मृग् 10 A. -down, अवेक्ष्, अधी दृश ; 'l. down upon ' अवमन् 4 A, उपेक्ष; See Contemn. - for, आज्ञंस 1 A, अवेक्ष, प्रति-इष 6 P; See Expect. 2 अन्त्रि, मग; See Search. -in, आविभू 1 P, आत्मानं दृश् c., प्रकटी भू; ' l. in the face ' संमुखी-अभिमुखी-भू (with gen.); See FACE. =into, अव-सं-निर्-पारे-ईक्ष्, अनुसं-धा 3 U, निरूप्; See Examine; 'l. into the matter very closely ' अतिनिष्णमवेश्यतां सोऽर्थः. =on, पेक्ष, मिष् 6 P: मिषतामाच्छिनत्ति नः (K. II. 46) 'snatches (the oblation), we helplessly l.ing on '. 2 (Upon) मन् 4 A, गण् 10; See CONSIDER. wout, अव-धा 3 U, सानधान-व. भू 1 P. =over, संवृज्ञ-ईक्ष; निरूप, निरीक्ष. =to, सं-वि-इंस्, अवधानं दा 3 U; ex. by 'Care' q. v. 2 आ-अव-लंब् 1 A, आधि 1 U. = up, कार्व दृश् or इंश्. ददीक्ष, दन्मुखीमु; 'l. ing up to heaven' नेभारसदृष्टि, गगनदृष्टिः, '1. up to 'प्रतीक्ष्, उद-दृष्: मन् तथा परिकार c.; the people l. up to you

as their saviour' आत्मनी रक्षकत्वेन स्वामेवामी जनाः प्रतीक्षंते, गणपंति or परिकल्पयंतिः = % दृष्टि f., दर्शनं, ईक्षणं, वीक्षणं, पेक्षणं, वीक्षितं, विलोकितं, आ-वि-अव-लोकनं, दृष्टिपात:, तृक्पात:. 2 रूपं, आ-कार:, आकृति र्., दर्शनं, आलाकः, चर्या, आभा, छाया, वदनाकारः, मखच्छाया, मखं, वदनं; 'a l. of displeasure ' अकृपावृष्टि:; ' side-l.' कराक्षः, अपां-गदर्शनं; 'l.-out' अवेक्षा, समीक्षा, अवधानं; 'to be on the l.-out ' अवेक्ष , अव-धा 3 U, अवहित-व भ. -ER, s. इष्ट्र m., दिशन, वीक्षक:. 2 (On) प्रेक्षक:, प्रे-क्षमाण:. -ING, a. पश्यत, दक्षितः वृष्टि, नयन in comp.; 'l. in all directions' विष्कृतिह, सर्वती दत्तदृष्टिः ' l. up' उन्मख, उध्वेदृष्टिः ' l. well' शुभ-स-दर्जन, सद्द्य, जीभनाकार, प्रेक्षणीय, जुभाननः = 8. दर्शनं, विलोकनं, वीक्षणं, निर्वर्णनं, आलोकः, &c.; See (s.) above; 'l.-glass' आदर्शः, मुक्रः, दर्पणः Loom, s. वेमन् m., वेम:, वाय(प)दंड:, तंत्रवाप:. -v. i. अस्पष्टरूपेण द्वा pass., दूरे वृत् 1 Aor स्था 1 P.

Loon, ह. दर्जन:, जाल्म:, कितव:, धूर्त:.

Loop, s. ज्ञिकां, काचः. 2 पाजः: पुटः-टं. 3 किरं, रंग्नं; 'suspended in a l. ' काचित, ज्ञिक्यितः; 'l.-hole ' किरं, रंग्नं, गवाक्षः, जालं; निर्गमः, निर्गमद्वारं, अपक्रमः: मुक्ति f., मोक्षः

Loose, α. शिथिल, प्र-,श्रथ, स्नस्त, विगलित, चलित, मक. 2 अबद्ध, उदय्यित, उत्मुत्र, बंधनरहित-शृत्य, उद्दाम, प्रमक्त. 3 विरल, असंहत, अदृढसांधि. 4 अ-व्यवस्थित, अनियत, अनिर्णीत, संदिग्ध, असंक्षित; अ-िथर. 5 असंबद्ध, निःसंग, निर्म्वय. 6 उच्छं बल, निर्मयोदः अनवस्थ, दर्वेत्तः व्यनिचारिन्, व्यसनिन्, दुरा-चार. 7 गर्हा, निय, अश्लील; 'l. conduct ' दुराचार:; व्यसनं, नीतिश्रंशः; ' a l. man ' लंपटः, म्यसनी; 'a l. woman 'बंधकी, पुंश्रजी, भ्रष्टा; 'let l. ' मुख् 6 P; See (v.); 'break l. ' अंधन भिद् or छिद् 7 P. बंधनात भंश 1 A, 4 P. -v. t., -EN, v. t. शिथिलयति (D.), शिथिलीक 8 U, भ(भं) थ-अयु 1 P, 10 (अथयति), लंग् c., अथीकः 2 मच 6 P or c., वि-निर-उत°-; मोक्ष 10. विसूज् 6 P or c., बंधनात मुख् 3 डइ-प्रंथ 9 P, डद्-अव-मुख, वियुज् 7 A, 10, विश्विष् c., विसं-धा 3 U. -v. i., -EN, v. i. शिथितीम् 1 P, अ(अ)य 1 A, संस् 1 A, गरु 1 P, शिथिलायते (D.) -adv., -LY, adv. शिथिलं, क्षयं, अद्धं, विरलं, असहतं, अनियतं; दुर्वृत्तवत्, निर्मयोदं; 'l. hanging matted hair ' अथलं विन्य: जहा:; 'hanging l. ' लम्त. -ING, -ENING, s. शिथिलीकरणं, मोचनं, मोक्षणं, मन्ति f., श्रंथनं. -NESS, इ. रौथिल्यं, प्र-अथः, संसः, अथता, सस्तता, अनुद्वता, अनियतता, विरलता, व्यसनिता दुराचारः, अनवस्वा) साँपटचा, स्पनिचारः; Se LAXITY.

LOP, v. f. for 7 P, and 6 P, of 9 P; See Cut. 2 आ-अव-लंब c. -v. i. आ-अव-लंब 1 A. -PER, s. Cutter, q. v.

LOPSIDED, a. एकपार्ध पतयाल.

Loquacious, a. वावदक, वाचाल-ट. मखर: See GARRULOUS. -LY, adv. वाचालत्या. -NESS, -Loquacity, s. वावद्कता, वाचालता, बहुभाषित्वं, जल्पकता, मीखर्यं.

LORD, 8. ईज्ञ:, प्रभु:, ईश्वर:, स्वामिन् m., अधिप:, पति:, ईश्चित् m., अधिभू:, नायक:, नेता, भर्ता; नाथ:; इंद्र: in comp.; राजा, परिवृद्धः, इभ्यः, धनी, आढचः; 'to be l. of 'प-भू 1 P, ईज 2 A, (with gen.); See Master; 'supreme l. ' सर्वेश्वर:, अधिराजः; नर्देद्र:. क्षितिपति:, स्वर्गाविप:, जगन्नाथ: नायक:, &c. 2 (Title of address) देव:, महाराजः, स्वानी, आर्थपत्र: (by wives); भर्ता (by servants &c). 3 परमेश्वरः, भगवान्, प्रभुः, ईश्वरः. =v. i. (सदर्प-संधर्ष) ईश or शास 2 P. -LIKE,-LY, a. राजाचि-त, प्रभुयोग्य; राजसद्द्र (ज्ञी f.), राजाहं; ईश्वरीय, ऐथर (री f.). 2 ओजस्विन्, दीतिमत्, तेजस्विन्: See MAJESTIC. 3 धृष्ट, अवलिम, ऐश्वर्यमृत्त, दुध, गर्वित, उत्सिकः; See HAUGHTY. -adv. सधर्षे, सद्ये, उद्धतं. ऐश्वर्यमदेन. - SHIP, s. देव:, &c.; See above; ' his l. ' तत्रभवान्; महाराजः: ' your l. ' अत्रभवान, द्वेदः, &c. 2 प्रभुत्वं, स्वामित्वं, ऐधर्यं, अधिकारः. 3 राज्यं, विषय:.

LORE. 8. विद्या, ज्ञानं; See LEARNING. LORICATE, v. t. कवचेन-पटलेन आस्त 5 U or आ-च्छद 10. -a. सकवच, पटलयक्त.

LORN, a. अनाथ, अञ्चारण; See FORLORN. LOSE, v. t. अप-, इ c., न्यज् 1 P, हा 3 P or c.

(हापयति). 2 वियज-विहा-परिहा-pass., विनाक 8 U (with instr.); भंज 1 A, 4 P, परि-प्र-°, च्य 1 A, प्र-वि-°, (with abl.); See DEPRIVED also; ' he lost his life ' पाणीवयुक्त:, विगतासुर्वभूष, प्राण-हीन:: पाणैरहीयत: 'lost his realm' राज्यादश्रष्ट:-च्यतः; 'l. s his friends' मित्रीवंयुज्यते; ' he lost his wife ' तत्पत्मी मृता, पत्न्या विरहित:. 3 (Destroy) नज् c., क्षि 1, 5 P or c., अप-चि 5 U. ड-च्छिद् 7 P, प्र-वि-ध्वंस् c. 4 (Not to find) ex. by नश 4 P, प्रश्नेश: 'have you lost a camel' अपि युष्माकमुष्टे। नष्ट:, 'the lost ring' नष्टमंग्ली वर्क: 'l. the way ' मार्गात्-पथ:-भंज् or च्यु or विचल् 1 P; 'he lost his way ' प्रश्नष्ट-नष्ट-पथ: or इन्मा-गेगामी अभत: 'lost his caste' जातंश्रेष्ट:. 5 पराजि-प्राप्त-pass. (in battle &c.); 'l. one's wits' बुद्धिहीन-a. भू; 'to l. time ' काले व्यथ नी 1 P or विश्विप 6 P, कालं ह 1 P or या c. (यापयित), का-लहरणं-कालक्षेपं क 8 U, क्लिंब् 1 A; 'l. good

name ' चारित्रयं-कीर्ति कलंकयति or मालेनयति (D.) or दब् c. (दबयाति); 'l. one's consciousness ' मह 4 P, मर्छ 1 P, चेतनां संज्ञां हा, नष्टचेतन-लुप्तसंज्ञa. H; 'we don't l. any thing (in this way)' न नः किंचित् छियते (S. B. 345), नास्माकं किमपि हीयते; 'to l. oneself in ' आसक्त-निरत-व. भः See Absorb. = ER, s. प्रानापाय:, अपाय-हानि-सह:, पराजितः, लब्धहानिः, भातनाज्ञः-क्षयः. -Lost, a. नष्ट, भ्रष्ट, च्युन, गत, बीत. हीन, त्यक्त, हत, हारित, क्षणि, लुप्त; ' who has l. his office ' च्यत धिकार:. अधिकारभ्रष्टः; 'who has l. wealth ' अर्थहीनः. गतिवनवः, नष्टार्थः; ' who has l. his way ' पथ-भ्रष्ट:, उन्मार्गप्रवृत्तः, दिक्रम ; :; ' who has l. everything ' हतसर्वस्व:; ' who has l. one eye ' अक्जा अंधः, एकाक्षिविकलः; 'l. to shame ' त्यक्त-निरस्त-लज्ज, बीडाहीन: 'l. to sense of freedom ' स्वा-तंत्र्यरसानभिज्ञः 'l. in meditation 'ध्यानपर-प्राय-ण-निष्ठ-मझ, चिंतासका; 'the bone fell and was l.' अस्थि निपतितं नयनविषयातीतं चः 'to be 1.' नजा, अंतर इ, तिरोधा pass., तिरोभू. 2 मोहित, मड, भ्रांत-चिन-बद्धिः -Loss, s हानि f., क्षय:, सं-उप-परि-क्षयः, वि-,ना सः, अपायः, अपचयः, लांपः, भ्रंसः, च्यति f., व्यय:, ध्वंस:, प्र-वि-ध्वंस:, वियोग:, अपहार:, अ-त्ययः, त्यागः, अलाभः, क्षति f. 2 पराजयः, पराभवः, भंग:; 'compensating l. 'अतिपरणं; 'profit and 1. ' लामाला नी; ' 1. of time ' कालहरण-क्षेप:, विलंब:; 'l. of caste' जातिश्रंश:; 'l. of army' सैन्यनाज्ञ:, बलव्यसनं; 'to be at a l.' मह 4 P; 'being at a l. what to do or say' fand-व्यवा-किवक्तव्यता-मुद्धः

Lot, s. अंशः, वि-,भागः, टद्धारः. 2 भाग्यं, दैवं, भागधेयं, दैवगति f., दशा, भितत्र्यताः See FATE. 3 अदिका; ' fall to the l. of ' आपत् 1 P, उपनम् 1 P, डप-स्था 1 U; आपताति हि संसारपथमवतीणीना-भेते ब्रचांता: (Ka. 175); 'happiness will be your 1 ' त्वं सुखभाग् भाविष्यसि, तव सुखनुपनमेतु.

LOTH, a. See LOATH.

Lotion, s. धावनं, धावनीषधं.

LOTTERY, s. गुटिक पात: ; गुटिकापातेन निर्णय: Lorus, s. पश्च, कमल नलिनं अर्विदं, उत्पूर्ल, क्व-लयं, सरसिजं, अब्जं, अंभोजं, महोत्पंत, ज्ञातपर्व, सहस्रपनं, करीश्चरं, पंकेरहं, पंकरं, सरीरहं, तामरसं, सारसं, सरसीहरूं, पृष्करं, अंभोहरूं, बिसप्रसनं, राजीवं, अंबुजं; 'white l.' पुंडरीकं. सितां भोज; 'red l.' कोकनदं, रक्तांत्पलं; 'blue l.' ईदीवर्'. नीलोत्पलं. 2 (The plant) निलनी, कमालेनी, पश्चिनी, मृणालिनी; कमदिनी; 'l. stalk ' नालं-ल:-ली-ला; 'l. fibre or film ' मृणाल: ली-लं, 'बिसं-ज्ञं; 'l. filament' कि-जन्म भ केस (स)र:-रं; 'l. root or bulb ' करहाट;

शिक्षाकंद:, बालु(लू)कं; 'l. seed' कमलाक्ष:, पद्मबाजं; 'seed vessel of l.' बीजकोश:, वराटक:; 'new leaf of l.' संवतिका, नवदरुं; 'an assemblage of l. es' बंड:, खंड:, पद्मखंड:.

Loud, a. डच, तार, महत्, गुरु, उत्ताल; महास्वन, गुरुस्वर, महाध्वनिकर (री. क.), महा-बह्-घोष, महा-बाब्द, घोषण; 'a.l. noise' नारस्वरः, उचैधोषः, महाबाब्द:-स्वनः, प्रणादः, तुम्लरवः. -adv., -Lv, adv. उचैः, तार-उच-स्वरेण, पोचैः, महाबाब्दन, महस्वनेनः, 'still l. er' उच्चैस्तरां. -NESS, s. उच्चता, महस्वे, उत्तालता. &c.

LOUNGE, v. i. टहास् 2 A, आसस्यन कालं क्षिप् 6 P or ε 1 P, अलसीम्. — ER, s. अलसजन:, काल-क्षेपक:, उदानीन:, कार्यपुट:. — ING, a. अलस, मंद; See LAZY; '1. gait' मत्तेभगित f-नमनं

LOUSE, s. ब्रक:-का, केशकीटः; 'l.-egg' लिखाः -x, a. बहुयुक, यूकार्णं, यूकायदुन, सयूकः

LOUT, s. ग्राम्बजन:, बुबल:, प्रामीण:, स्थूलजन:. = ISH, a. ग्राम्य, स्थूल, अश्विष्ट, असभ्य: स्थूल-बुद्धि-मति. LOUVER, s. धूमरंभं, धूमपथ:-निगेम:.

Lovage, s. अजमोदा, उपगंधा, ब्रह्मदर्भा, यश (मा)निकाः Love, s. प्रेमन m. n., अभिलाष:, स्नेह:, राग:, नात्स-ल्यं, अनुरागः, प्रणयः, भावः, प्रीति f., प्रेम-प्रीति-स्नेह-माव: (all with loc.); 'l. for God ' ईश्वरभक्ति f. 2 (Amorous) काम:, अनंगरागः, रांगारः, ग्रंगार-भावः, रति f.. रतिसुखं, मदनः. $\mathbf 3$ (God of love) काम:, मदन:, स्मर:; See Cupid. 4 दया, अन-कंपा. 5 रुचि री., अभिरुचि:, आसक्ति री., व्यसनं, अ-भिनिवेश:, पीति:. 6 (Darling) त्रिय:-या, प्रियतम:-मा, दियत:-ता; ' to fall or be in 1, with ' स्निह 4 P. अनुरंज् pass., भावं-अभिलाषं बंध् 9 P or नि-विज् c., अनुरागवत्-बद्धभाव-भोहित-a. भू; 'l.-affected', 'l. stricken', 'under the influence of l.' अनंगतत-पीडित, कामार्त, कामवज्ञ, कामातुर, अनंग-विधुर, मदनावस्थ, स्मराकुल, कामासक्त; 'to make l. ' विवाहार्थं प्रार्थ 10 A or आराध् c.; ' gestures of 1.' ऋंगारचष्टा, हाव:, विलामः, विश्वमः,लीला, भावः; ' l.-knot ' प्रेमग्रंथि: बंधः; ' l.-letter ' अनंग-मदन-लेखः, मन्मथलेखः; ' l.-match ' प्रेम-विवाह-संबंधः; ' l.-quarrel' प्रणय-प्रेम-पीति-कलहः, प्रणयकीपः; 'l.-sick ' कामार्त, कामात्र, कामपीडित, अनंगतप्त, विधुर, मदनविद्धल; 'l.-song ' शंग(रगीतं; 'l.-tale' त्रेम-शंगार-कथा; ' l.-token ' प्रीतिलक्षणं, त्रेमाभिज्ञानं =v. t. कप् 10 A (amorously); प्री-अनुरंज्-आसंज्-pass.; gen. ex. by क्षिह (with loc.); बंध्, निविज्ञ c. with (s.); 'the king!.s Ságarikâ' नृप: सागितकायां बद्धानुरागः, आ-सक्तिचनः, कृतप्रणयः, &c. 2 हच् 1 A, आनंद् 1 P, मुद् 1 A, नुष् 4 P (with instr.); ex. by पिय- a.; See FOND, LIKE; 'I l. music' संगीत-प्रियोहिम; ' l. knowledge' विचासक्तिको भव--ABLE, a. क्षेहाई, प्रिय. -ED, a. प्रिय, दर्थित, कार्त, इष्ट, अभीष्सित, स्निग्ध, इय, मनीषित. = ER, 8. (Amorous) कामुक:, कामिन m., कांत:, प्रिय:, द्यित:, वहभः, रमणः, नायकः, इष्टः, प्राणेशः, जीव-तेज:. 2 प्रणायन m., अनुरागी, निरत:, सैंबी-प्रिय:-in comp.; 'l. of knowledge' वियञ्चानः, ज्ञाननिरतः, ज्ञानिप्सः; 'a l. of learned men 'आगमवृद्धसेवी (R. vi. 41). -ING, a. प्रणियन, अनुरागवस, स-स्तेह, प्रणयवत, प्रीतिमत, बत्सल, अनुरक्त, अनुरागिन, आमक, थिय, नि-,रत, संविन in comp; ' l. gambling ' जूतासक्त, जूतसेविन्; ' a l. husband ' अन-रागवान पति:; 'l. kindness' कृपा, दया, कारण्यं, वात्सल्यं, प्रसाद:, अनुग्रह:, लेह:, अनुकंपा. -INGLY, adv. सप्रणयं, सल्लेहं, सानुरागं, लेहेन, वात्सल्यात्, प्रीति-पर्व. -Lovely, a. कांत, मंदर (री f.), दिचर, जीभन, सभग, मनोज, मंजु, मंजुल, चार, मनेरम, मनोहर, ललित, वाम, मुग्ध, कमनीय, अभिराम; 800 Beautiful. -Liness, s. कांति f., सौंदर्य, श्रीभा, भी:, लावण्यं, सभगता, चाहता; See BEAUTY.

Low, a. (Of place) fi, fअधःस्थ, अधस्तन (नी f.), अवाच् 2 व्हस्त, नीच, अल्पाकार, खर्व; अनुच, अतुंग. 3 नीच, अप-नि-कृष्ट, अधम, हीन, जघन्य, अवर, खल, अश्रील, याप्य. गर्ह्य. अनार्य. (language); See MEAN; 'al. man 'अपसदः, नीच:, पृथाजन:, जाल्म:, दुर्वृत्त:. 4 (Voice) नीच, मंद्र, मंद, धीर, ग(गं)भीर. 5 (Price) स्वस्प, अल्प, मिन, परिमित, अल्पमृल्य. 6 (L.-spirited) अवसन्न, खिन्न, उद्रिम, म्लान, विषण्ण, विमनस्, दीन-उ-द्विम-मनस-चेतस: See DEJECTED. 7 नम, विनीत, अनुद्धत, निराभिमान; See Humble. 8 नि:सत्व, रूक्ष, असार, अपौष्टिक (की f.) (as food); 'of 1. rank', 'l.-born' नीच, हीनजाति, अंत्यजातीय, नीचकुलज, हीनकुल, दुष्कुलीन, अधमजन्मन्, नीचवंश-प्रसत, हानवर्ण. -adv. नीच:, अनचं, नीच in comp.; ' going l. ' नीचग; ' l. bending grass ' नीच : प्रणतानि तृणानिः 2 मंदं, मृदु, सौम्यं. 3 अधम, अधी-भाग, अधस्तात. =v. i. रेभ् 1 A, नद् 1 P, नर्द 1 P. गर्ज 1 P. हंभारवं कु 8 U. =ING, s. रेमणं, रेभिनं, हंगा, हंभारव:. -a. हंभारवकारिन्, रेभमाण. ANESS, s. नीचताः निम्नताः अधमताः अपकर्षः, होनताः अघन्यता, गर्धताः मंद्रताः, गांभीयै, विषादः, अव-साद:, उद्देग:, दैन्यं, दौर्मनस्यं, ग्ला-म्ला-नि र्., &c. _Lower, a. अधर, अधरस्य, अधस्तन, नीचस्थ, अध:स्थ, अवाच, अध: in comp.; 'l. world' अधी-लाक:; 'l. garment' अधीत्तक; 'l. region' अधःप्रदेशः; 'the l. classes ' हीन-अधम-जातीयाः.

अवरवर्णाः, अंत्यजातीयाः. = एः t. न्यूनीकृ 8 U, उन् 10, इस् c., अल्पीक, लघ्फू, लघयति (D.), अप-चि 5 ए. 2 अपकृष् 1 P, अव-नम् c. (नमयित), श्रंश c., गीरवं-मानं-भंज 7 P or ह 1 P; See Нимвие. 3 अवन с., अध: फू, अध:-नि-पत с. -v. i. न्यूनीम् 1 P, अल्पीम्, अपाचि-क्षि- pass., उहस 1 P. 2 नमीभू. 3 मलिनीभू, कल्षीभू, तमीवत-मधा-च्छन-व. भू. 4 भूभंगं कु, भूवी संक्रम् 1 P. =s. दर्दिनं, मेघतिमरं, तिमिरावृतत्वं, साधता. 2 कालुब्यं, मुखमा-लिन्यं. =ING, a. तमीवृत, मेघाच्छन्न, साभ्र. दुर्दिनग्र-स्त. 2 मलिन, कलुष. —Lowly, a. नम्र, विनत, सविनय, निर्भिमान, अनहंकार, अनुद्धत, अगर्व, नमृत्रु-नि, दर्पहीन; See Humble. -adv., - LY, adv. स-विनयं, विनयेन,नमतया, अनुद्धतं. - NESS, s. विनय:. नमता, अनहंकार:, अगर्व:, अनिमान:, नमत्रित f. -Lowland, 8. निमदेश:-भूमि f., नीचपदेश:, उ-पत्यका. = ER, s. नि मदेशीय:.

LOYAL, a. भक्त, अनुरक्त, बृहभक्ति, भिक्तयुक्त-मत्, सानुराग, आसक्तः, 'l. to the king ' नृपानुरक्त, प्रभुमकिनिष्ठ, राजाज्ञानुवितन, नृपासक्तः, 'a. l. wife ' सती,
बाध्वी, पतिनता, एकपत्नी, सुचरित्राः, 'l. husband '
स्वदारिनरतः, भाषानुरक्तः. —LY, adv, भक्तिपूवे, सानुरागं, बृहभक्तिपूवे, राजनिष्ठापूवे. —TY, s. भिक्त f.,
अनुरागः, आसक्ति f., प्रभु-स्वामि-भिक्तः, राजमिक्तःअनुरागः, इहभक्तिः, राजनिष्ठाः, (in a wife) पातिन्नत्यं, सतीत्वं, &c.

Lubber, s. प्राम्प:, स्थूलजन:, स्थूलधी:-बुद्धि:.
-LY, a. स्थूल, अदक्ष: 2 स्थलीय.

Lubric, Lubricious, a. हिनग्ध, चिक्रण, अक्ष्ण, मेदुर. — Lubricate, v. t. अभ्यंज् 7 P, हिनग्धी कु 8 U, स्नेहॅन अंज्. — ED, a. अभ्यक्त, ह्नेहाल. — ION, s. अभ्यंजनं, जिग्धीकरणं. — Lubricity, s. जिग्धता, चिक्रणता.

Lucid, a. दीतिमत, शोभन, सुप्रभ, तेजस्विन्, उज्ज्वल, देदीन्यमान; See Bright. 2 विश्वत्, ह्वच्छ, निर्मल, अ-वि-मल, प्रसन्न, शुद्ध. 3 व्यक्त, सुस्पष्ट, भिन्नार्थ, स्पष्टार्थ. 4 प्रसन्नचित्त; 'l. interval' चित्तप्रसाद::
—LY, adv. स्पष्टं, सुव्यक्तं, भिन्नार्थ, स्फुटं, विश्वदं.
—NESS, s. दीन्नि f., क्रोति f., शोभा, प्रभा, युति f. 2 स्पष्टता, वैश्वरं, प्रसाद:, वैमल्यं.

Luciper, ८. शुक्रः, भागवः: 'l. match' अग्निश्चलाका. Luciperous, a. प्रकाशद, दीनिकर (री f.).

Luciform, a. तेजोमय (यां र्र.), प्रकाशविश्विष्ट. Luck, s. दैवं, भाग्यं, भागधेयं, विधिः, नियति र्र., भ-वितन्यता, दैवयोगः; See Fate; 'good 1.' सी-

वितन्यता, दैवयोगः; See FATE; 'good 1.' सी-भाग्यं, पुण्योदयः, भाग्योपचयः; 'bad or ill 1.' दैवदुर्विपाकः-विपर्यात:-विपर्ययः, मंदभाग्यं, दीर्भाग्यं, दुँदैवं, दुर्गति f., अञ्चभं, अमंगलं. —LESS, a. दैवोपहत, मंदभाग्य, अधन्य, दुर्भाग्य, अभाग्य, भाग्य-दैव-हीन, दु- रैंवग्रस्त, हांनभाग्य. - LESSLY, adv. दुरैंवात्, दुर्भाग्यात्. - LUCKY, a. भाग्यवत्, धन्य, सीभाग्यवत, पुण्यवत. भाग्य-दैव-ज्ञालिन्. 2 जुभ, कल्याण (णी f.), भद,
मंगल, ज्ञिव. - ILY, adv. देवात्. दैवयोगात्, दिष्ट्या,
दैव-भाग्य-वज्ञात्, सीभाग्येन. - INESS, s. सीभाग्यं, धत्यता, पुण्यवत्ता, &c.

Lucre, s. लाभ:, आय:, आगम:, फलं, वृद्धि f., अर्थ:, फलोदय:, अर्थप्राप्ति f. —Lucrative, a. लाभद, लाभकर (री f.), अर्थद, फलावह. —LY, adv. लाभ पूर्व, सफलं.

Lucubrate, v. i. रात्री अधि-इ 2 A or अभ्यस् 4 U. =10n, s. राज्यध्ययनं, निज्ञाभ्यासः.

LUCULENT, a. See LUCID.

Ludicrous, $\dot{a}$. हास्य, हासकर (री f.), उप-अव-हास्य, असंगत. —LY, adv. असंगतं, हात्यरूपेण.

Luc, v. t. बलेन आकृष् 1 P or इ 1 P.

Luggage, s. परिच्छदः, उपस्करः, यात्रासामग्री, वस-पात्रसंनारः.

Lugubrious, α . ज्ञोकात्मक, दुःखात्मक, कारुणिक (की f.), दुःखावेदिन्.

Lukewarm, a. कोडम, करोडम, मंदोडम, कदुडम, ईव-ट्डम, ईवत्ततः 2 डस्साहहीन, उदासीन, मंदोत्साह, नि-हत्सुक, अतीक्ष्म, मंदोयोग, निहत्साह. – Ly, adv. ईव-त्तापन, कवोडम: 2 निहत्साहं. – NESS, s. कवोडमता, इंवत्तापः 2 निहत्सुकता, मंदोत्साहः, औदासीन्यं, मंदो-योगः, अनीत्मुक्यं.

Lull, v. i. $\overline{a}$ $\overline{a}$ $\overline{4}$ P, $\overline{q}$ $\overline{a}$ $\overline{q}$ $\overline{6}$ $\overline{1}$ P, $\overline{fa}$, $\overline{fa}$ P, $\overline{fa}$ P, $\overline{fa}$ P, $\overline{fa}$ P, $\overline{fa}$ $\overline{fa}$ P, $\overline{fa}$ $\overline{fa}$

Lumbago, s. कटिवेदना.

Lumber, s. भार:, निर्धिकदृत्र्यं, निष्प्रयोजनदृत्यं. -v. i. मंदं चल् 1 P. -v. t. संकृ 6 P, संकृतिकृ 8 U. Luminary, s. ज्योतिस् n., प्रभावत् m., ज्योतिस्मत् m., तेजस् n.; See Star.

LUMINOUS, a. तेजोमय (थी f.), सप्रकाश, तेजस्विन, प्रभावत, दीप्तिमन्, भास्वन्, भास्तरः, 'self-l.' स्वयंप्रकाश. —LY, ado. तेजसा.

Lump, s. राशिः, संघः, गणः, समूहः, ओघः, वृदं, संच्यः, समाहारः; See Müllide. 2 विदः-दं, गंडः, घनः, स्थूलभागः-अंजः. 3 साकल्यं, समासः; 'in the l.' एकोकृत a., पिंडत a., साकल्यंन; 'this is the meaning in the l.' एव पिंडनार्थः (M. 1). = v. t. पिंडीकृ 8 U, राज्ञीकृ, एंजीकृ, एजीकृ, पिंड् 10 = ISH, a. स्थूल; स्थूलबृद्धि. = Y, a. सर्थिङ, पिंडत, पिंडीमृत-Lunab, a. चांद्र (दी f.), चोद्रमस (सी f.), सीम्प,

एँदन (वी f.); gen. ex. by चंद्र-सोम- in comp.; '1. month' चांद्रमास:; '1. race' चंद्र-सोम- चंद्रा:; '1. day' तिथि m. f.; '1. mansion' नक्षत्रं; '1. eclipse' चंद्रोपरागः.

LUNATED, a. अर्धचंदाकार.

Lunatio, त. उत्मत्त, सोत्माद, वातृल, भ्रांतिचत्त-मित-बृद्ध, विक्षित्तचित्त, हत-नष्ट-बृद्धि; 'a l. asylum' वातृलालयः - Lunacy, श. उत्मादः, बृद्धि-मिति-भ्रेशः, चित्राक्षियः-विष्ठवः, वातुलता, मित-बृद्धि-भ्रमः

Lunce, Luncheon, s. उपहार:, लघ्वाहार:. Lunces, s. तिलकं, क्रोम न् n., क्रोमं, फुफ्तस:-सं.

LUNIFORM, a. चंद्राकृति, चंद्राकार. LUPINE, s. द्विदलं, श्रामीधान्यं.

LURCH, v. i. अप-स 1 P, निभृतं स्था 1 P, नि-ली

Luron, ए. रं. अप-स 1 P, निभृतं स्था 1 P, नि-ली 4 A. 2 Disappoint, Steal, q. v. = ER, s. की-टिकः. 2 कीटिक कुक्क्ररः

Lure, v. t. प वि-लुभ् c., आकृष् 1 P, ह 1 P, प-वृत् c., प्रोत्सह c., पणुद 6 P or c., मह c., पच्द 10. 2 आमिषद शेनेन आकृष्. = s. प्र-वि-लोभनं, आकर्षणं, प्रो-स्साहनं 2 आमिष, आभिषद शेनं.

Lurid, a. वि-,पांडु, मलिन, उन्नद्श्तेन, घोरहव, मलिन-त्रम, तमीवृत

Lurk, v. i. निभृते-१=छक्षं-स्था 1 P or वृत् 1 A, नि-ली 4 A, गृप् pass.; See Conceal. = er, s. निभृतस्थायिन् m. = ing, s. प्रच्छन्नवास:, गृनि f.; 'l.-place' निलय:, गुनि:, निभृत-गृड-स्थानं

Luscious, a. लिलत, सुनग, अतिमधुर, कमनीय, सु-स्वादु, सुमधुर, अिमिष्ट-स्वादु. -Lv, ado. अतिमधुरं, सुस्व,दु. -NESS, s. अतिमाधुर्यं, सुस्वादुता.

Lush, a. सरम, रसगर्भ.

Lust, s. काम:, कामानल:, मैथुनेच्छा, स्रताथिता, मदन:, ज्यवायेच्छा, रतामिलाप:, विषयमुखेच्छा, इंद्रियामिल रि. 2 अतिस्रहा-वांछा, लालमा, अतिलिप्सा, लाम:; वांछा, आकाक्षा, अभिलाप: 3 द्वासना, कुवासना: - v. i. मैथुनं-सुरतं-इष् 6 P or अभिलष् 1, 4 P, रताथिन्-a. मू; better ex. by '1.-ful.' 2 अत्यंतं इष् or वांछ् 1 P or स्रृह्ण 10 or काक्ष् 1 P, गृष् 4 P, लुभ् 4 P. = FUL, a. कामासक्त, कामांभ, कामान, हिंद्रयवद्या, विषयनिरत, इंद्रियसुखासंक्त, कामात, कामात्र, कामग्रस्त, कामात्रि, कामग्रस्त, कामजित, कामाविष्ट, स्मरानुर, कामश्रस्त, कीथुनिच्छ, ज्यवायिन्, लेपट, स्नीलंपट-पर-ज्यसनिन्, कामन, अभीक, अनुक--FULLy, adv. सकामं, काम्य-वंपट-वर्

Lusty, a. महाबल, सर्वार्थ, ससस्य, सबल, बल-विधि-यन्, मांसल, वृश्वार (गी र्र.), वृक्ष शरीर, वज्रदेह, पृथुश-रीर, व्यूदोरस्क, अंसल, महाकाय. —LY, adv. सर्वार्थ, ससस्व, बलवन, तेजसा, पौरुषण. —NESS, s. वीर्थ, सस्व, मांसलना, वृद्धांगता, &c. LUSTRAL, a. पावन, पावक, सुदिकर (री f.); 'l. water' पावनोदकं, शांत्युदकं. — LUSTRATE, v. t. पू 9 U, शुधु c. —ION, s. शुद्धि f., शोधनं, पावनं, पावनं, पावनं, कर्णं.

Lustre, s. यति:, कांति:, दीति:, रुचि:, भास, ठक, शामा, प्रभा, ओजस्विता (all f.); तेजस् n., प्रकाशः, प्रताप:, उद्योत:. -Lustrous, a. सुप्रभ, उडडवल, तेजस्वन, शोभन, दीति-कांति-मृत; Soe Bright.

Lustrum, s. वर्षपंचक.

LUTARIOUS, a. पंकस्थ, कर्दमवासिन्. 2 पंकिल, कार्दम (मी f.). 3 पंकवर्ण.

LUTE, s. बीजा, बक्षकां, विषंची-चिका, तंत्री:, परि-वादिनी (seven-stringed); 'bow of a l.' कीज:, जारिक:, रण:; 'play on a l.' बीजां बड् c.-LUTANIST, LUTER, LUTIST, s. बीजाबाद:-दक:, बैजिक:.

Luteous, Lutescent, a. पीतवर्ग.

LUXATE, v. t. विसं-धा 3 U, अहिथग्रंथि भंज 7 P or त्रट c. or विसं-धा. -ED, a. संधिच्यत-भ्रष्ट, संधि-विश्विष्ट, त्रिटतसंधि. = ION, s. अस्थित्रोटनं-भंग:-विश्वेष:. Luxury, s. विषयस्खं, सुखोपभीगः, सुख-भोग-भा-सक्ति /., विषयमागः-सेवा, विलासः, विलासित्वं, मुखस्वा-आस्वादः 2 स्खं, भोगः, सुखसाधनं, भोग-साधनं, सुखसाहित्यं. 3 स्वाहनं, भोजनविश्लेषः, दत्तमार्णं, विशिष्टमोजनं. - IANCE,-CY, s. अति-वृद्धि-स्फीति f., समृद्धि f., वृद्धिबाहुल्यं, उद्देक:. -IANT, a. अतिविधिष्णु, अतिस्कीत, अतिसम्द्र, सुप्रचुर, अत्यंत, अतिबहुल, ड-द्विक्त, अतिरिक्त, अत्यधिक. -IANTLY, adv. अति-समृद्ध्या, अतिप्राचुर्येण, बाहुल्येन, अतिबहुलं, अतिरिक्तं, अतिबह श:. -IATE, v. i. अत्यंतं वृध् or स्काय् 1 A or ऋध् 4, 5 P or आ-प्ये 1 A, अतिवृद्धि इ 1 P, अतिप्रचरीम् 1 P. 2 अतिविलासेन वृत् 1 A or व्यव-ह 1 P, यथेच्छं सेव् 1 A or दपभुष् 7 A. =10US, a. विलासासक्त, विषयसेविन्, विषयासक , सुख-भोग-परायण, इंद्रियसुखनिरत, सुखास्त्रादतत्वर. 2 वि-लासयक्त-मय (यी f.), सविलास, अतिसुखावह, सुख-भोगकर (री f.), भोगानुकूल. = IOUSLY, adv. सविलासं, अतिसुखेन; सुखोपभागपूर्वं, सुखासकवर्-=IOUSNESS, s. विलासित्वं &c.; See (s.).

LYE, s. क्षारोदकं, क्षारजलं.

LYMPH, 8. वसा, मेदम् n. 2 निर्मर:, डत्स:, वारि-प्रवाह:.- LYMPHATIC, 8. मेदोवाहिनी

LVNX. 8. वनमार्जार:-बिडाल:.

Lyre, s. वीणा, विपंची; See Lute. -IC, -ICAL, a. वैणिक (की f.). -IST, s. वैणिक: Lythrum, s. अग्निज्वाला, सुभिक्षा, धातकी, धातु (त्)तुहिन्काः

M.

MACAW, 8. वक्तंडः, शुक्तः, कीरः

MACE, s. जातिपत्री, जाति-ती f., जाति(ती) को शं, जातिफलं, फलं, को शं. 2 गदा; दंड:, यष्टि m. f.. वेत्रं, लगुड:, मुस(च)ल:-लं, सृहर:; 'm.-bearer' दंड-यष्टि-धर:, वेत्रधर:, गदाहस्त:-पाणि:, यष्टिप्रह:, वेत्रपा-णि:, दंडभतः

MACERATE, v. t. जलेन आबृ c., आईक्नि, सं-धा 3 U. =10N, s. संधानं, पाचनं, आईक्तिरणं

MACHINATE, $v.\ t.$ मंत्र $10\ A$, (उपायं) बिन् 10, संग-भृ 10, परिकृप c., युज् $10.\ 2$ दूह $4\ P$, कपटम-बंध रच् 10, गृढमंत्रणां कृ $8\ U.$ —ION, s. कुकल्पनां, कुमंत्रणां, कृटमबंध:, गृढपयोग:, कपटमबंध:, दोहबित-नं, कल्पनां, बितनं, योजनां, विधानं. —OR, s. कुमंत्रणाकृत् m., कपटपबंधरचकः.

Machine, s. यंत्र, साधनं, उपकर्णं. - Machinery, s. यंत्राणि, यंत्रसामग्री, यंत्रसमदाय:. - MACHINIST, s. यंत्रकार:-विद, यंत्रकलाज्ञ:. -Mechanic, s. शिल्पन m., शिल्पकार:, कर्मकार:, कार:, शिल्पोपजी-बी. =a.,-AI., a. यंत्र in comp., यंत्रसंबंधिन, यंत्रवि-ध्य, यंत्र-शिल्प-विद्यासंबंधिन, यांत्रिक (का f.). 2 शि-स्पविद्याकत, यंत्रज्ञास्त्रानरूप; 'm. art' शिल्पं, कला-3 यंत्रतस्य, यंत्रवत, अप्रबोधयक्तः 4 यंत्रविया-शिल्प-विद्या-निपण; ज्ञिल्पकारिन. -ALLY, adv. यंत्रविद्या-नरूपं, जिल्प जासानसारेण. 2 यंत्रवत, अबुद्धिपूर्व, अमात-अप्र**बोध-पूर्व. = IAN**, ८. शिल्पशास्त्रज्ञः, यंत्रवियाकुश्चलः. -MECHANICS, s. यंत्र-ज्ञिल्प-विद्या-ज्ञासं, यंत्रगात-जालं. - MECHANISM, s. यंत्र चना, कला, यांकि f: यंत्रगति f.. यंत्रध्यापार:. - MECHANIST, s. यंत्रकार:. Маскосовм, з. विश्वं, त्रिभुवनं, अखिलं जगत्. MACROLOGY, s. आतिविस्तारः, दीर्घस्त्रताः

Масица, s. कलंक:, अंक:, लांछनं, लक्ष्मन् n.
— Масицате, v. t. कलंकयति-मलिनयाति (D.).
— а., = ЕD, а. कलंकित, कल्पित, लांछित.

MAD, «. डन्मन्, वातुल, सोन्माद, हत-नष्ट-भ्रष्ट-बुद्धि, हतज्ञान, भ्रांत-विक्षित्त-चित्तः; 'make m.'. डन्मादं नी 1 P, डन्मद् c.; 'to go m.' उन्मद् 4 P. 2 (Of acts) बालिज्ञा, जन्मादम्युक्त, असमीक्ष्य कृत, साहसिक (की f.); 'm.-brain,-brained' विक्षितबुद्धि &c.; 'm.-cap' साहसिकः; 'm. with anger' संरच्ध्य, कोपाकुल, मदोदम; 'm.-house' वातुलालयः; 'a m. dog' अरुकः; 'a m.-man' वातुलः, उन्मनः. —DEN, ए. र. उन्मद् c., वातृलीकृ 8 U, च्यामुह् c., उन्मन्तंकुः; 'm. ed with liquor' सुरापानम् त. —ING, त. उन्मादक, उन्मादात्त, वातुलवत्, चित्तविश्वमेण, भ्रांतचेतसा. 2 साइ-सिकतयाः, =NESS, इ. डन्मादः, उन्मन्ता, वाजुलता,

मति-नुद्धि-भ्रमः, चित्तविश्वः-विश्लेषः, मति-नुद्धि-भ्रंशः. 2 (Fig.) व्यामोहः, मृदता, साहसं.

MADAM, s. आर्या, माविनी, कुलजा; (in addressing) भार्ये, भवति

MADDER, s. मंजिष्टा, विकसा-वा, जिंगी, समंगा, काल-मेशि(वि)का, मंखुकापणी, मंडि(डी)री, मंडी, योजनवला. MADEFY, v. t. क्लिट c., आर्ट्सीक 8 U.

MAGAZINE, s. नानाविषयसंबद्धं पुस्तकं; 'a m. of arms' आयुधागारं, ज्ञाकानागरं. 2 भांडागारं.

MAGGOT, s. कृशि:, कॉट:. = $\mathbf{Y}$, a. कीटमय (यी f.), कीटपूर्थ.

Magic, s. इंडजालं, माया, भिचारः, मंत्रयोगः, बज्ञ-तिया, कुहता-कं, मंत्रः, कार्मणं, कुछति f., मोहः, योगः. -a.,- ΔL , a. ऐंडजालिक-आिचारिक-माधिक-त्रीछित क-(की f.), मण्यामय (यी f.), मोहिन्, माया in comp. $-\Delta LLY$, adv. इंडजालेन, मायया, अभिचारेण. $-I\Delta N$, s. ऐं(इं)इजालिकः, मायाविन् m., मायाकारः, मायां, अभिचारी, कुहकः, कुहकाजीवी, कौछतिकः, योगी, योगेश्वरः, सिद्धः; 'm.'s brush' पिच्छिका.

Млеізтрате, s. धमोध्यक्ष:, व्यायाध्यक्ष:; See Judge. – Млеізтрасу, s. धमोध्यक्ष:, व्यायाधिकरणं, धमोधिवारः. 2 धमोध्यक्षगणः-समूदः. — Млеізтернал, а. (s.) іп сотр., आधिकारिक (की.). 2 प्रमुखिबिहार, आज्ञायक, सावलेष, दृत, प्रगल्भ. – LY, adv. ज्ञासनक्ष्येण; सद्षं, सावलेष. Млемлимоиз, а. महात्मन, महामनस्, महामनस्, महान्मन्, वदार्राध-चेतस्-मित, उदार, भेदार्थपूर्व. – LY, adv. औदार्थप्, माहात्म्येन, महानुभावात, उदार, विदार्थप्, महान्मता, अदार, महान्मता, उदार, विदार्थप्, महान्मता, महान्मता, औदार्थप्, माहात्मता, अदार, भीदार्थप्, महान्मता, महान्मता, औदार्थ, माहान्मता, औदार्थ, माहान्मता, औदार्थ, माहान्मता, भीदार्थ, माहान्मता, महान्मता, औदार्थ, माहान्मता, महान्मता, महान्म

MAGNATE, अ. उत्कृष्टपदस्थः, अधपदस्थः, धुरंधरः, धुरंधरः,

MAGNET, s. अयस्कांतः, अयोमिणः, लोहकांतः, चृंब-कः. –IC,-ICAL, a. आकर्षक, आकर्षणक्षील, लोहचुं-बनजीलः, 'm. needle' अयस्कांतज्ञालाः, 'm. attraction'आकर्षः-धेणं. –ICALLY, adv. आक-थेणद्वारेण. –ISM, s. अयस्कांतगुणः, आकर्षणक्षाक्ति f., लोहकांतधर्मः. –IZE, v. t. आकर्षणक्कांकि दां 3 U or संकम् c. or संचर् c.

MAGNIFICENT, MAGNIFIC, a. श्लोमनान, तेजहिनन्, अतिशोभन, महाप्रभ, भांमत्, महात्रेजल्, महाप्रमाप, विभूतिमत्, दैदीप्यमान. 2 (Palace &c.) विश्वाल, तुंग, उज्ज्वल. = Lv, adv. अतितेजसा, सप्रताप, विभूत्या, ऐश्वर्येण. = MAGNIFICENCE, s. महिमन् म., प्रतापः, भीः, श्लोभा, तेजस् म., अतिप्रतापः-श्लोभा-प्रभा, ओजाह्वता, महाप्रतापः, विभूति f., औल्क्वल्यं, विभवः, ऐश्वर्यं-

MAGNILOQUENCE, a. पीट-मगल्भ-वास्, इत-भृष्ट-वास् •

-MAGNILOQUENCE, a. पीटभाषणं, पगल्भांकि f.,
गवेंकि:

MAGNIFY, v. t. इध् c., उप-चि 5 U, स्प्ताय् c. (स्प्तायति), अधिकीकृ 8 U; See Increase. 2 अत्यंतं वर्ण् 10, उत्-सं-कृत् 10. 3 अतिश्योत्त्या यृथ् c. or विस्तृ c. = EB, s. वर्धक: 2 बृंहणयंत्रं = Ing, a. वर्धिन, बृंहणकारित्.

Magnitude, s. मानं, प्र-परि-माणं, आकारमानं, मात्रा in comp., इयत्ता; 'of the m. of an egg ' अंड-मात्र, अंडपरिमाणः 2 गुरुत्वं, महत्त्वं, बृहत्त्वं, वेपुल्यं, प्रथिमन् m., गरिमा, महिमा, पृथुता, निश्वालताः

MAG-PIE, s. See JAY.

MAID, MAIDEN, s. कन्या, कुमारी, तरुणी, बालिका, यवितः-ती, बाला, कन्यका, कुमारिका. 2 अन्द्धा, अप-रिणीता, भविवाहिता, भरूना, अक्षत-अविद्ध-योनिः. 3 (M.-servant) दासी, चेटी, प्रेष्ट्या, परिचारिका, कर्म-करी. - a. कौमार (री रि.), कन्याविषय. 2 अनिनव, अकृतेप्रमाग, अक्षत, अखंड. - 1000, s. कौमार, तारुण्यं, कुमारीभाव:-दशा. 2 अनिनवन्वं, अखंडता. - IX, -LIKE, a. कन्यकोचित, कन्या-कुमारी-योग्य.

MAIL, s. बमेन् n., तनुत्रं, तनुत्राणं, कवच:-चं, टरवडद:, दंशनं, कंसटकः, ज(जा)गरः; See Armour; 'm.-coat' कंच्कः, वारवाणः; 'having put on a m.-coat' आ-प्रति-मृक्त, आप-वद, पिनदः 2 पत्र-लेख्य-वाहनं = ED, a. सकत्व, कवच्चन, कवच्चारित्; कृतसन्नाह, वर्मित, सन्नद्ध, सज्ज, दंशित, ब्यूटकंकटः

 M_{AIM} , v. t. विकली-च्यंगी-कु 8 U, हीनांगीकु, विकलयित (D.). -s. अंगवैकल्यं, हीनांगता, न्यूनावयवन्तः.-ED, a. विकलांग (गी f.), च्यंग, हीनांग, विकल, अंगविकल.

MAIN, a. मुख्य, प्रधान, प्रमुख, परम, अप्रच, धेष्ट, डत्कृड, डत्तम, विशिष्ट, मूल in comp., गृहतम; 'm. matter' गृहकार्य, गृहकः; 'm. door' सिंहहारं; 'm. stock' मूलधनं. - s. प्रधानभागः, प्रधानशाः, मुख्यांशः, बाहुन्यं, भूषिष्ठभागः. 2 महोदिधः, महाणेवः; See SEA 3 बलं, शिक्त ति, प्रभावः, सामध्यं. 4 प्राणिय्तं, समाह्वयः; 'in the m.' बहुशः, बाहुन्धेन, भूषिष्ठं, सामान्यतः; 'with might and m.' सर्वे-बलंन, असमं, प्रसद्धः; 'm.-land' मध्य-मूल-भूमि ति, मुख्य-प्रधान-द्वीपः-पं. - LY, adv. मुख्यशः, बहुशः. प्रधानतः, मुख्यांशेन, भूषिष्ठं, बहुतरं, सामान्यतः, विश्व-वेण, प्रधानतः, मुख्यांशेन, भूषिष्ठं, बहुतरं, सामान्यतः, विश्व-वेण, प्रधानयः,

MAINTAIN, v. t. मह, 9 P, घृ 1 P, 10. 2 पा c. (पा-लयति), रक्ष् 1 P, भृ 1 P, 3 U, आ-अव-लंब् 1 A, डत्तभृ 9 P or c., संस्तंभ, संवृध् c., पृष् 1, 9 P or c., यागक्षमं वह 1 P, पालनं-पोषणं कृ 8 U. 3 म्रात् c., रक्षु, न विच्छिद् 7 P or वि-रस् 1 P. 4 मति-पद् c.,

बद् 1 P, निर्वह् 1 P or c., समर्थ् 10, संस्तं भ, द**िष्ठ**, अनु-पा c. (पालयति); See FULFIL also. 5 (As a theory) वद् 1 P; 'he who m. s that there is God' ईश्वरवादी; 'one who m. s the doctrine of atheism' नास्तिकमतबादी- 6 सिनश्यं वद् 1 P, दृढोब्स्या प्रति-पद् c.; 'to m. oneself' जीवितं भू, सरीरवृत्ति क or निर्वृत् c.; See Live (on). = EB, s. पालकः, पोषकः, रिक्षत् m., आलंबिन्, भरः-भरः-in comp. = MAINTENANCE, s. भारणं. 2 रक्षा, रक्षणं, भरणं, भृति f., आ-समा-लंबनं, पालनं, पोषणं, संवर्धनं. 3. जीविका, वृत्ति f., आ-समा-लंबनं, पालनं, पोषणं, संवर्धनं, अलावकां, अलाव्हादनं. 2 प्रतिपादनं, निर्वोहः. Maize, s. वास्यं.

Majery, ८. राजप्रीः, राजप्रताप:-तेजस् १०., राजमहिमन् १०.-प्रभाव:-गीरवं, प्रताप:, राजम्बं, तेजः, प्रभावः,
ऐश्वर्यं, महिमा, वैभवं, विभूति १., गौरवं, महस्वं;
'your m.' देवः, महाराजः, देवपादाः, रवामं, श्रीमदेवपादाः, प्रभुः, प्रभविष्णुः; (in addressing) देव,
महाराज, &c. —1c, —1cal, a. राजयोग्य, राजनुत्य,
नृपोषित, राजनेजामय (धी १.), राजधीमत, राजप्रतापवत, सानुभाव, सावष्टम, प्रतापवत, ऐश्वर (री १.),
विभूतिमत्, प्रभाववत, आजांस्वन, उन्नत, अतिप्रीढ, उज्ञवल, उत्तुंगः, See Lopty also; 'm. splendour'
दीति १.; 'm. dignity' अनुभावः, अवष्टभः, ओजस्वताः —1cally, adv. राजसद्द्यं, सावष्टमं, सानुभावं,
नृपोषितं, राजपतापेन-तेजसा-महिम्ना, सप्रताप, सप्रभावं,
ऐश्वरेंण, सगीरवं.

ΜΑΙΟΒ, α. अधिक, भूयस्, अधिकसंख्य. 2 मुख्य, प्र-धान, प्रमुख, गुरु, वरीयस्, वर्षायस्. = अ. प्राप्तव्यवहारः, व्यवहारक्षम:-योग्य:, अतीत-त्यक्त-शैशव:. 2 गुल्माध्य-क्ष:, सैन्यदलाध्यक्ष:. - MAJORITY, 8. बहु (pl.), बहुतरभागः, भूथिष्ठभागः, अधिकसंख्याः, 'a m. of members have come 'सभासदां मध्यादृहदः समा-गताः; ' m. of votes ' बहुमतं, मताधिक्यं. 2 व्यवहा-र:, व्यवहारक्षमता, व्यवहार्यदश्चा, वयस n.; ' reached his m.' प्राप्त व्यवहार:, त्यक्त देशवाव:; See Grow up. MAKE, v. t. कू 8 U, वि-धा 3 U, अनु-ष्ठा 1 P, आचर् 1 P. 2 (Create) निर्मा 3 A, 2 P, सुद्ध 6 P, घट o. (घटयति), क, वि-धा, रच् 10, ऋष् c., उत्पद् c., जन् c. (जनयात), साध् c., नि:-स-पद c. 3 (Produce) उत्पद् c., जन् c., कः; See CAUSE. 4 (Force) ex. by causal of roots; 'm. s me question you' प्रश्नकर्भिण मां नियोजयति (Ka. 134); See Compel. 5 निर्मा, घट .; gen. ex. by निर्मित, घाँटत, रूप, मय, आत्मक in comp.; also by भू 1 P. सं-पद् 4 A; '10 repeated 2 times m. s 20 ' दिरावृत्ता दश विंशति-भेवति or संपर्यते. 6 आए 5 P, विद् 6 U, तम् 1 A;

See GET 'm. amends for 'safa ut 10, afa-फलं दा 3. U, प्रामज 2 P, निष्कु; 'm. account of' मन् 4 A dr c | गण् 10, अवेक्ष 1 A: ' to m. the best of a bad matter ' दें। वपि गुगत्वमापादावतं; ' self-made man ' हो यमलब्धप्रतिष्ठ:: 'm. merry ' हष्ट-व. म, स्त्सवं कू; ' m. much of ' बह मनु; 'm. light of 'त्याय मन or गण्, लघ्कु, अव-ज्ञा 9 U; See Contemn; 'm. way' अंतर दा; अ-प-स 1 P, अप-इ-या 2 P; अपन्नस 1 U, 4 P; m. free with ' संक्रांचं त्यक्तवा आचर or व्यवह 1 P; 'm. away with ' नश c., व्या-पद c., हन 2 P or c. (घातया); See KILL; 'm. water ' मुत्रा-त्सर्गं क्र; 'm. good 'पा c. (पालयात), प्र, त 1 P, THI P (promise &c.); See FULFIL also: सं-पद् c., साध् \$ P or c.; (loss) पर, प्रतिव-ধা 3 U, দাবিক, স্বাক, রাধ c.; 'm. bold to say' प्रगल्भतया बद् 1 P or बचनसाहसं कु. -for, अभि-या 2 P, प्रति-या, उपस्प्-उपगम् 1 P, अभि-उप-स 1 P. 2 आवह 1 P, ऋप 1 A. -into, निर्मा, वि-धा; 'gold is made into ornaments ' स्वर्ण-स्यालंकाराः कियते. -of, See Make (5) above; 'made of' मय (यी f.), घटित, निःभंत, आत्मक, रूप in comp.; or only by comp.; a pot made of gold' हेमनिर्मितं पात्रं, हेमपात्रं. ८ अवनम् 1 P; बध 1 P; 'not knowing what to m. of it' कि न एतन्स्यादिति ज्ञातुमसम्योः. =off, पलाय 1 A, अप-ऋम्, अप-इ, अप-स-गम-धाव 1 P. =out, निरूप 10. जा 9 U, अवगम्, ग्रह् 9 P, डपलम् 1 A, विद् 2 P; See Know. 2 प्रति-पद् c., समर्थ् 10; प्रमाणीकृ, साध् c., निष्पद् c. -over, सम्-ऋ c. (अर्पयति), सं-क्रम् c., निक्षिप् 6 P, न्यस् 4 U, आयत्तीक. - up. समाह 1 P, संकल 10, संभ 1 P, 3 U, समा-नी 1 P. एकीकृ. 2 (A loss) पुर, प्रतिविन्धाः ' you should m. up for your want of beauty by being good ' त्वया अलावण्यदोष: सदाचरणेन प्रति-विधेय:. 3 (A quarrel) सं-धा, प्रज्ञम c., (प्रज्ञम-यसि विवादं S. 5). 4 निर्णी, साध, निष्पद c.: 'm. up one's mind' निर्णी, निश्चि 5 U; See DETER-MINE; 'm. up to ' उपस, उपनम; See Ap-PROACH. = s. आकार:, आकृति f., रूपं, विग्रह:, अंग, वपुस् n.; 'handsomeness of m.' अंग-सौष्ठवं. = ER, ह. कार:, कर:, कारिन् कृत् in comp.; कर्त m., निर्माता, विधाता, कत्पकः, रचकः, घटक:; 'm. of pots ' क्रंनकार:-कृत &c. 2 Creator, q. v.; 'man is the m. of his own fortune' लांके गुरुत्वं विपरीततां वा स्वचेष्टिता येव नरं न-यंति (H. 2). =ING, s. करण, विधानं, रचनं, कल्पनं, निर्माणं, &c.

Maladministration, e. कुज्ञातनं, दुर्णयः, अ-सम्यक् निर्वाहः.

MALADY, s. रोग:, व्याधि:, आमय:, विकार:, रुजा, गृद:: See Disease.

MALAPERT, a. अश्विति, धृष्ट, प्रगन्भ, प्रति शानवत्, निर्लज्जः –LY, adv. अविनयेन, धृष्टरत्, निर्लज्जः –NESS, s. अविनयः, धृष्टता, प्रागन्थ्यं, प्रतिना-भानंः

MAIAPROPOS, adv. अस्थाने, अकाले, अनवसरं.

MALARIA, s. पृतिवायु:, दुर्वात:.

MALCONTENT, a. or s. असंतुष्ट, अप-वि-रक्त, राजापरक्त, राजनंत्यसंतुष्ट.

MALE, s. yet m., usq:, नर:, न m.; 'm. and female ' स्नीपंसी, स्ना रहवी, युग्मं, मिथनं, हंहं. -a. Ex. by masc. gender; पुंजातीय; 'm. sparrow' चटक:; sometimes by प्रत्य-पं-नर- in comp.; 'm. tiger ' पंज्याम:; 'm. euckoo' प्रकोक्तिल:; 'm. attire 'प्रवेश:; 'm. child 'अपत्यं प्रमान, पुत्र:, सुत:, &c.; 'm. species' पुंजाति f., पुरुषजाति:. MALEDICTION, s. शाप:, आक्रीश:-शनं. - MALE-DICCORY, a. अनिजापक, आक्रोजगर्भ, अमंगलाजांसिन. MALEFACTOR, s. पात्रकिन m., पापी, अपकारी, अप-राधी, पाप कर्मन् m., दृष्कृता, दोषनाक, कृतागस m. Malevolent, a. अनिद्रग्ध, डोहमनि-बृद्धि, दष्ट-भाव-मात-बुद्धि, दुरात्मन्, दुराशय, कुबद्धि, दबेद्धि, मत्सरिन, साभ्यस्य, पापाश्य, अहितैषिन्, दुईद्, दु:श्लील, अनिष्टा-थिन्. -LY, adv. द्राहबुद्धचा, दष्टमावेन, साभ्यमुयं, अ-हितेच्छया. - MALEVOLENCE, s. द्रोह-अहित-बृद्धि f-, दृष्टभाव:, कुभाव:, कुबुद्धि:, द्रोहमित f-, द्रोह:, अ-सुया, अभ्यसया, दौरात्म्यं, मात्सर्य, अहतच्छा, अपका-रेच्छा, पैजान्यं.

MALICE, s. वि-, द्रेष:, वैर, द्रेष-ज्ञानु-भाव:, होह:, दुष्ट-भाव:, होहमात-नुद्धि री. मान्मर्य, असूया, अहितेच्छा, पापाज्ञय:, रौरात्म्य, दें जेन्य, पै जुन्यं. —MALICIOUS, a. वेर-देष-पूर्वक होह-देष-भूल-हेतृक 2 अतिदेषित्, होहिन, होहमति-नुद्धि, दष्टभाव-माते, होहज्ञील, अपका-रेच्छु, पापात्मन, दरात्मन, साम्यन्य, मन्सरिन, दुर्जन, खल, पिज्ञान; See MALEVOLENT. —LY, adv. हाहबुद्ध्या, दौरात्म्येन, सदेषं, मान्सर्येण; 'm. intentioned' होहबुद्धि &c. —NESS, द्राहमतित्वं, दुष्टगी-लता, See (s.)

Malign, v. t. अपभाष् 1 A, पार-अप-बद् 1 U, अभिशंस् 1 P, कलंकपति (D.), वि-,दिष् 2 U. -a., -ant, a. देषबद्धि, द्रोहपरायण, दृष्टबृद्धि, दृर्बृद्धि, द्राश्चय, नृशंस, दृसेति; See Malicious, Malevolent. 2 (Star) अगुन, दृष्ट, अनिष्ट, असंगल. 3 ड-प्र, आंतरृष्ट, अस्तर, आंतरिग्म. 4 असाध्य, दृःसाध्य, दृश्चिकित्स्य, मारात्मक, सात्रिपातिक (की रि.), काल in comp. -ly,-antly, adv. सद्राहे, अस्यगं. -EB, s. अभिश्वेसकः, अपवादकः, पिश्वनः -ITY,

-MALIGNANCY, s. होहबृद्धि f., द्वेषपरायणता, परम-द्वेष:, भावदृष्टता, अतिभैशुन्यः; See MALICE. 2 उप्रता. तिरमता, दुष्टता- 3 असाध्यता, मारात्मकता.

Malkin, s. अश्दा, भ्रष्टा.

MALL, s. महामुद्ररः, घनः. 2 जनाकीर्णमार्गः, जनसा-मान्यपथः.

MALLEABLE. a. उद्दर्शनीय. घनेन वर्धनीय, उद्दर्शनक्षम. -- MALLEATE, v. t. मुद्रराघातेन उद्-वृत् c.

MALLET, s. महर:, इघण:, धन:.

MALPRACTICE.s. दुराचार:, दुशरितं, कचरितं, कुचिहतं. MALT, s. यवपानीयवीजं; 'm.-drink' यवमुरा, यव-कं, यवपानीयं; 'm.-house' यवसंधानगृहं.

MALTREAT, v. t. अप्रियं आचर् 1°P or वृत् 1 A, नि-अप-विभ-कृ 8 U, पीड् 10. - MENT, s. अपकार:, निकार:, पीडा

Malversation, s. इराचरितं, ज्ञाउचं, धूर्तताः; See Fraud.

MAMMA, s. माता, अंबा, जननी; See Mother. MAMMALIA, s. सस्तना: प्राणिन:.

Mammiferous, a. सस्तन, स्तनविशिष्ट.

MAMMIFORM, a. स्तनाकृति, कुचाकार.

Mammon, s. धनं, लक्ष्मी:, संपट् र्.; (the god) कुबर:. -187, a. or s. धनपरायम, इत्याजेनतत्पर. -18m, s. इत्यपरायणता.

MAN, s. मनुष्य:, मान्ष:, मन्ज:, नर:, न m., मानव:, पु(पू)हप:, मत्ये:, पंस् m. 2 (As opposed to child) मानषः, प्रौडवयस्कः, त्यक्तजीज्ञावः, मानव्यप्राप्तः, भी ह:: 3 (As opposed to woman) वृह्य:, प्रमान, नर:. 4 (M.-kind) मन्द्या:, मानवा:; मन्द्र्यजा-ति $f_{\cdot}$, मर्त्याः, मानुष्यं, मानुष्ता, जनः, लोकः, मनुष्य-जीव-लोक: 5 (In chess) ज्ञा(मा)र:-रि:; 'an eminent m. ' पर्वानिह:-व्याप्र:, नरवर:-जार्दल:-पुंगव:-ऋषभः; See Excellent; 'm.-eater' पर-षादः, नुभुक्, नर्भोजिन्; 'm.-hater' मन्द्यज्ञात्र:-देशि, मनुष्यदेषी: 'm. of war' बहुती यद्भनी:; 'm.slaughter ' मनद्यवधः-घात:-हत्या, प्रमाथः: 'm.stealing ' मनव्यापहार:. -v. t. परुषसनाथीक 8 U, सैन्यं निविज्ञ c. -FUL, -LY, a. पौरुष ($\mathbf{q} \cdot \mathbf{f}$,), $\mathbf{q} \cdot \mathbf{f} \cdot \mathbf{g} \cdot \mathbf{q}$ ($\mathbf{q} \cdot \mathbf{f} \cdot \mathbf{f}$); $\mathbf{g} \cdot \mathbf{f} \cdot \mathbf{q} \cdot \mathbf{f} \cdot \mathbf{q}$, $\mathbf{g} \cdot \mathbf{g} \cdot \mathbf{q}$ र्ये, विकात, शर, वीर्यवत; पुरुष-नर- in comp.; 'm. deed ' पुरुषकार:, पौरुषं; ' m. office ' पुरुषाधिकार:. -FULLY, adv. पहुबबत, सवीर्थ, सबलं, सपीहबं, सविकामं, शार-वीर-वत्, निर्भयं. - FULNESS,-LI-NESS, s. पौरुषं, वीर्यं, पुरुषकारः, वि-परा-क्रमः, शीर्यं, साहसं. - HOOD, s. मन्ध्यत्वं, मानुषता, मानुष्यं, पुरु-षद ज्ञा-धर्म:-भाव:. 2 पंस्त्वं, पीहर्ष, ओजस्-तेजस् ग., बार्यं, ऊर्फस् n. 3 यौवनं, तारुण्यं, योवनावस्था, तारु-ण्यद्शा, पीछता, व्यवहारदशा; 'having reached the stage of m. ' प्राप्त यौवनः, आरूढयौवनः. 4 वार्यं, वि-परा-क्रमः, ज्ञीयं, पौरुषं.

MANACLE, s. इस्त्तिगढ:-बंधनं-पाद्य:. = v. t. (इ-स्त्री) निगडेन बंध 9 P or संयम् 1 A.

MANAGE, v. t. finds c. sug-sug c. (sugual). घट ०. (घटयति); सं-पद् ०., वि-धा ३ U, प्र-वृत् ०., कृ 8 U. 2 अधि-छा 1 P, अवंक्ष 1 A; प्र-णी 1 P, शास 2 P, नियम 1 P, नियंत्र 10: नियह 9 P, बहा-क, दम c. (दमयति); See Control. 3 विनी, अन-शास, शिक्ष c. 4 परिमितं त्र्यय 10 (त्र्यययित). =v. i. आचर 1 P, बत् 1 A, घट 1 A, उपायं यज् 10 or चित 10 or क्रव c., संवि-धा; See Arrange; यथा नौ प्रियसखी बंधजनशोच्या न भवति तथा निर्वाहय (S. 3) 'so m. that &c.' - ABLE, a. प्रेय, विधेय, विनेय, वश्य, आयत्त, शासनीय, सुकार. - ED, a. प्रणीत, विहित; नियत, नियंत्रित; प्रयुक्त, घटित; ' well-m. ' सघटित, सुविहित, सुपयुक्त. = ER, s. निर्वाहकः, प्रणेत् कः, व्यवस्थापकः, अवेक्षकः, प्रवर्त-कः, प्रयोगकः, संपादकः, घटकः, अधिकारी, अधिकृतः, नायक:, अधिष्ठाता, अध्यक्ष:, चालक:; 'm. of publie affairs ' जनकायोध्यक्ष:, पौरकार्यावेक्षक:; जन-कार्याधिकारी; 'm. of the treasury ' कोज्ञाध्यक्षः, इन्याधिकारी. 2 (Stage-m.) सूत्रधारः, स्थापकः. 3 परिमित्रव्ययिन m. -ING, a. व्यवस्थापक, कार्याध-कारिन, कार्यावेक्षक, चलक, -MENT, s. प्रणयनं, नयः, नीति रि., निवीहः-हणं, घटनं, प्रवर्तनं, करणं-विधानं; अधिष्ठानं, अवेक्षा-क्षणं, व्यवस्थापनं, चालनं. 2 अधिकारः, अधिष्ठातृत्वं, ज्ञासनं, नियमनं, अध्यक्षता, विनियमः, नियंत्रणं, वर्जाकरणं. 3 डपायः, प्रयोगः, यक्ति f., उपायकल्पना-प्रयोग:, संविधा; ' under his m. of affairs 'त्रस्मन कार्याण अवेक्षमाण, कार्या-ध्यक्षं तस्मिन्-

MANCIPLE, s. माजनाधिकारिन m.

MANDATE, s. आज्ञा, ज्ञासनं, आ-नि-देशः, नियोगः, विथिः; 'written m.' आज्ञापत्रं, ज्ञासनपत्रं. — ORY, a. आदशकः, आज्ञापक, शासकः

MANDIBLE, s. हनु m. f., चिबुकं, पीचं, कुंज:.

Mandrake, ड. लक्ष्मणा, पुत्रदात्री, पुत्रदा.

Manducate, v. t. चर्च 1 P.

MANE, s. कंश(स)रः; सटा (of a lion). ►ED, a. कंसरिन.

MANEGE, s. अश्वदमनविद्या-कला.

MANES, s. पितरः, स्वधा-थाद्य-भुजः; िंडभाजः, पिंडाजाः (all pl.); पितृगणः-वर्गः-लोकः-जनः; 'offering oblations to the m.' पितृक्षम-कार्य-क्रिया-यज्ञः-मेधः, थाद्यक्षमे-क्रिया; 'oblation to the m.' पिंड:, स्वधा, कन्यं, थाद्धं; 'gifts in honour of the m.' पितृदान-तर्पणं; 'a day sacred to the m.' पितृत्तिथि m. f.

Mange, 8, (पश्चनां) सिध्मन् m., पामाः; See Itch. Manger, 8. होणी, गवादनां, नृणभाजनं-पात्रं.

MANGLE, v. t. व्यव-च्छिट् 7 P, वि-दू 9 P, वश् 6 P, विक्तुत 6 P, लवश: कृत् or खंड् 10 or छिट्. – s. वक्षपार्जनयंत्रं – ED, α. छित्रभित्र, विक्षतांग (गी f.), व्यवच्छित्र, क्षतविक्षत, लवश: कृत.

Mango, s. आमं आमफलं; (tree) आमः, खूनः-तकः, रसालः; सहकारः (very fragrant); 'm.blossom' खूनप्रसवः; 'm.-sprout' सहकारमंजरी. Mania, s. उन्मादः, बृद्धिश्रमः; See Madness. 2 महान्यसनं, एकविषयासाक्ति f. – Maniac, a. इन्मन, बानुल. – s. उन्मनः, वातुलः; See Mad.

Manifest, a. ह्नह, स्फुट, ब्यक्त, भत्यक्ष, प्रकाश, भकट, सुब्यक्त-स्पष्ट-प्रकाश, परिस्फुट, आंक्यक्त, प्रकारित, आविर्भूत; पादुर्भूत; 'to become m.' प्रादुर्भू 1 P, आविर्भूत; पादुर्भूत; 'to become m.' प्रादुर्भू 1 P, आविर्भूत, प्रकाश 1Λ . -v. t. 'make m.' प्रकाश c., व्यंज् 7 P or c.. स्पष्टांक् 8 U, आविष्कू, प्रकटां-प्रत्यक्षी-स्फुटी-कू, विश्वदीक्, प्रकटपति (D.), सूच 10, e3 c1; आविर्भूतज्यातिषा शाक्षणानां (U. 4.) 'to whom the Supreme Light has m. ed itself.' – ATION, s. आविष्कर्णं, प्रकाशनं, व्यंजनं, स्फुटांकरणं, &c. 2 व्यक्ति f., प्रकाशनां, स्पष्टता, आविर्भावः, पादुर्भावः, प्रत्यक्षता, अवभासः, प्राकटचं – ER, s. प्रकाशकः, व्यंजकः – LY, adv. व्यक्तं, स्पष्टं, स्फुटं, सुव्यक्तं, परिस्फुटं – NESS, s. व्यक्ता, स्पष्टता, &c. – MANIFESTO, s. प्रकाशन-घोषणा-पत्रं, ज्ञापन-प्रसिद्धि-पत्रं

MANIFOLD, a. See under MANY.

MANIKIN, 8. क्षद्रन्तः, माणवकः, मनुष्यकः

Maniple, s. मृष्टि m. f. 2 लघुगुल्म:.

MANIPULATE, v. t. हस्ताभ्यां कु 8 U or वि-धा 3 U; हस्ती व्याद c. or चल c. or विक्षिप् 6 P. —ION, s. हस्तव्यापारः, हस्तादिचालनं-विक्षेपः

MANNA, s. (Of bamboos) वं ज्ञारी (ली) चना, त्व-कुक्षीरी, वं ग्रजा, गुमा, वं ग्राक्षीरी, वैणवी.

MANNER, ६. प्रकारः, रीति ति, विधा, विधः, रूपं, मागंः, पर्यायः, क्रमः, पद्धति ति, सरणि-णी तिः; 'in this m.' इत्थं, एवं, अनेन प्रकारण, &c.; 'in that m.' 'in such a m.' तथा, तेन प्रकारण, एवंविधं, तथाविधं, एवंरूपंण, &c.; 'in like m.' तथा, तथेन, एवमेन, तइतः 2 (Kind) मेदः, विशेषः, प्रकारः 3 आकारः, आकृति ति, रूपं, मुखचर्या, नदनाकृतिः 4 (M. s) आचारः, आचरण, नृत्ति ति, हुन्तं, वर्तनं, न्यवहारः, चर्या, रीतिः; नियमः, चरितं, शीलः मागः, संप्रदायः, धारा, अभ्यासः (habitual m. s); 'good m. s' सदाचारः, सद्दतंनं, विनयः, मृतीति ति, शिष्टाचारः, मर्योदा, मृत्तीलता, शिष्टता, सभ्यता, शिष्टसंप्रदायः; 'bad m. s' अमर्याः, द्वाचारः, अनीतः, क्रांतिः; 'm. s of a country ' देशाचारः, देशान्यवहारः; 'violation of

good m. s'मयौदा-विनय-आतेकमः. = ED, a. सुवी-ल, ज्ञिष्टाचार, विनीत; 'ill-m.' अज्ञिष्ट, असभ्य, दु:-ज्ञाल, दुमैयौद, अविनीत. = ISM, s. एकरीतिसेवनं, एक-रसत्त्वं. = LESS, a. अविनीत, दुराचार, अज्ञिष्ट, अमयौ-द. = LY, a. ज्ञिष्ट, विनीत, सभ्य, सुज्ञील, सुजन, सदा-चार, साधुवृत्त, शिष्टाचार. = adv. सविनयं, ज्ञिष्टवत्.

MANGEUVRE, इ. यानप्रकारः, युद्धन्यपदेशः. 2 पन, यांक र्र., कौशलं, वैदग्ध्यं, ब्यायः, न्यपदेशः, माया, वि-दग्धप्रयोगः, कपटोपायः. = v. र्र. विदग्धापायं रच् 10 or युज् 10, छलं-न्यपदेशं-कृ 8 U.

MANOR, s. त्रामाध्यक्षभूमि f.-स्थानं; 'lord of the m.' प्रामेश्वर:, प्रामणी:

Mansion, s. हस्यँ, सौधं, गृहं, मंदिरं, भवनं, गेहं, सद-नं, निकेतनं, ज्ञाला, आयतनं; See House; 'lunar m.' नक्षत्रं, दक्षजा, विधुपियाः

Mantle, s. प्रावार:-रक:, अवगुठनं, आवरणं, विधानं.
-v. t. आ-प्रा-नृ 5 U, समाक् 6 P, आ-च्छर् 10.
-v. i. प्रतृष् 1 A, विस्त-वितन् pass.; प्र-विन्छप् 1 P. 2 उद्रम् 1 P, उत्तर्यं, आविर्भू 1 P. 3 उत्सिष् pass., केनायते (D.). 4 मुद् 1 A, आनंद् 1 P, उत्सर्वं क 8 U; See Delicht.

Mantua, s. स्नीवस्त्रं-परिधानं-

MANUAL, a. हस्त्य, हस्त in comp.; 'm. art' शिल्पं, कला; 'm. dexterity' हस्तकीशलं-लाघवं; 'm. labour' बातं, आयासः; 'sign m.' स्वाक्षरं, स्वहस्ताक्षरं. -s. लघुगुस्तकं, संक्षितप्रथः, सारसंग्रहः.

MANUFACTURE, s. निर्माणं, विरचनं-ना, घटनं-ना, उ-ल्पादनं, शिल्पकर्मन् n., शिल्पनिर्माणं 2 शिल्पनिर्मितं द्रव्य-वस्तु. -v. t. शिल्पन निर्मा 3 A, 2 P, or कृष् c. or रच् 10 or वि-धा 3 U or कृ 8 U. -AL, a. शिल्पक (का f.). -ER. s. शिल्पकारः, शिल्पक., शिल्पकः. - MANUFACTORY, s. शिल्पकाला-गृहं, निर्माणशाला-गृहं,

MANUMIT, v. t. दाह्याद् मुच् 6 P or c. or मीक्ष् 10.
-Manumission, s. दाह्यमीचनं, वंधनमीक्षः

MANURE, s. सार:, भूमिलेव:,पुरीबादि n. =v. t. पुरी-बादिना लिप 6 P, सारं नि-धा 3 U or निक्षिप 6 P. MANUSCRIPT, s. हस्तलेख:-लिखितं, लेख्यं, लिखितं. =a. लिखित, हस्तलिखित.

MANY, a. बहु, बहुल, अनेक, भ्रिष्ठ, प्रभूत, पचुर, बहु-संख्यक, भ्रयम्, विपुल, नैक-नाना-in comp.; 'of m. kinds' अनेक-नाना-विध; 'as m. as'-'so m.' यावत-तावत्, यावतसंख्यक-तावत्संख्यक, यति-त्तिति; 'how m.' कियत्, कित (pl.); 'of how m. kinds' कितिविध-a.; 'in m. places' बहुभ, अनेकन्न; 'in m. ways' बहुभा, अनेकभा; 'how m. times' कितिकृत्वः, कितिवारान्; 'm. times' बहुन्नः, भ्यो भूयः, मुद्द्मुंदुः, अनेकन्नः, अनेक-बहु-वारं, पुनः-पुनः, बहुक्कत्वः; 'so m.' इयत्, पुतावत्. = 8.समूहः' समबाय:, संघात:, समाज:; 'the good of the m.' समाजहितं. In comp. ex. by बहु or नाना; बहुपर्ण, नानावर्ण, बहुजिह्न, &c. — MANIFOLD, 'many-sided' a. नानाविध-प्रकार, बहुगुण-रूप, अनेक, अनेक-नाना-रूप, विविध, बहुविध-प्रकार; नाना in comp.—LY, adv. बहुधा, अनेकधा, नानाविधं.—NESS, s. बाहुल्यं, अनेकता.

MAP, 8. वर्णनं, देशलिख्यं, आलेख्यपत्रं. = v. t. (देशा-दीन्) अभिलिख् 6 P, वर्ण् 10, चित्र् 10.

MAR, v. t. हन् 2 P, वि-, नश् c., विल्, प् 6 P or c., अपक्क 8 U, क्षण् 8 P, दुष् c. (दूषयति); See Spoil; 'without m. ring its beauty' लानण्य- हानि विना, रूपक्षाति विना. - MARPLOT, s. कार्यवि- घानकः; विमकरः

MARASMUS, s. क्षय:, यक्ष्मन् m., शोष:.

MARAUD, v. i. लोषाये परिभ्रम् 1, 4 P or उपहु 1 P or उपहु 1 A. — ER, s. उपह्रविन् m., उप-प्रवक्तारी, लुंटक:. — ING, s. उपप्रवः, उपह्रवः, लो-षाये परिभ्रमणं.

MARBLE, s. मर्मरोपलः, श्रद्दणः प्रस्तरः, मणिज्ञिला, जिला, पाषाणः

MARCESCENT, a. विशीर्यमाण.

March, v. i. प्र-या 2 P, प्र-गम् 1 P, प्र-सं-चल्-र 1 P, बज 1 P, प-स्था 1 A; See ADVANCE; 'm. against' अभि-या, अभिनिर्-या, प्रति-गम्-वज्ः संमुखं या; 'who m.es slowly' मंद-गामी ; ' who m. es fast ' जेघालः, तरस्वी, जवनः, अतिजव:. =v. t. प-स्था c. (स्थापयाते), प्र-या c. -s. फाल्गनचैत्रं, पूर्वचैत्र: 2 गमनं, यानं, यात्रा, प-स्थानं, प्रगमनं, प्रयाणं, अभिानियाणं ; 'at a distance which is some days' m. 'दिवसक्रमगम्येऽध्वनि (Ka. 258); 'going by hasty (forced) m.es ' अविच्छित्रकै: प्रयाणकैर्वहन् (Ka. 340); ' difficult m. ' दुर्गसंचर:, संक्रम: ; 'm. ing with an army against the enemy ' अभिषेणनं; 'a m.ing army 'प्रचन्नं, चलितं ; 'a hostile m. ' अ-निक्रमः, आसारः. - MARCHES, इ. देशसीमा-पर्यंतः MARE, s. वहवा, अथा, वामी, तुरगी, वाजिनी-

MARGIN, s. पांत:, धार:-रा, पयंत:, तटं, डपांत:, सी-मा, परिसर:, उपकंठ:, कच्छ:. =AL, a. पांतस्थ, पां-तवांतिज्. =ALLY, adv. पांतत:, अनुपांतं.

MARINE, a. सामुद्र (द्री f.), समुद्रीय, समुद्रविषयक, समुद्रक, समुद्र (Sea, q. v.) in comp.; 'm. fight' नीयुद्ध, जलसंघाम: -s. नीयोध:, समुद्रीयसै-निक: 2 युद्धनीसमूह: 3 नाविकप्रकरण-विषय:.

MARINER, 8. नाविकः, पोतवाहः, समुद्रयायिन्-गामिन् m. MARITAL, a. पति-स्वामि-विषयः

MARITIME, a. समुद्रीव, समुद्र in comp. 2 नाविक (की f.), नाज्य. 3 समुद्रतीरस्थ

MARJORAM, s. समीरण:, महबकः, प्रस्थपुष्पः, कर्णि-ज्जकः, जबीरः, पर्णासः, कठिजरः, कठेरकः

MARK, s. लक्षणं, चिह्नं, अंकः, लिंगं, लाउनं, ब्यंजनं; अभिज्ञानं. 2 कलंकः, लक्ष्मन् n., अंकः, बिंदुः, 'm. on the body 'सामुद्रं, लक्षणं; 'whose distinctive m. is boldness' साहसलांछन:; 'freckly m.' ज-इल:, कालक:, पिष्ट:, तिलक:; 'an interpreter of bodily m.s' सामृद्धिक: 3 ले(रे) खा, अंक: 4 लक्ष्यं, शारव्यं, वेध्यं, बाणलक्ष्यं; लक्षे; 'hitting the m. 'लक्ष्यभेद:; 'hit the m. 'लक्ष्यं भिद् 7 P or व्यथ 4 P; ' wide of the m. ' अपस्तत, अपास्ता-विक (की f.). = v. t. अंक् 10, चिह्नयित-मुद्रयित (D.), लांछ 1 P. 2 कलंक यति-मलिनयति (D.), म-लिनी-कल्बी-कृ 8 U. 3 लिख् 6 P, रेखा: लिख् 4 लक्षु 10, आ-टप- $^{\circ}$; निर्-प्र-सं-अव-ईक्षु $1~{f A}$; अव-धा 3 U; आलोच् 10, विमृज् 6 P; निरूप् 10; 'm. out' परिच्छिद् 7 P, सीमां निर्धे 10 or निर्देश् 6 P, लक्ष, बाह्यरेखां लिख. -ED, a. चिह्नित, मुद्रित, अंकित, कृत-लक्षण-लांछन, मुदांकित; 'an arm m. with the scar of the bow-string 'मीर्वीकिणांक: भुजः (S. 1). -MARKSMAN, s. लक्ष्यभेदिन्-वेधिन् m., सुसंधानी, जराभ्यासकज्ञलः, धनुविद्-

MARKET, s. विपणि-णी f., आपणः, निषया, पण्यवी-थी, पण्यवीथिका, हद्दः, पण्य-विक्रय-ज्ञाला-स्थानं, निग्मः 2 क्रयविक्रयः, विपणः -v. i. पण् 1 A, व्यवह 1 P; 'm.-day ' हद्दिवसः; 'm.-place' See (s.); 'm.-rate or-price' पण्यमूल्यं, अधेवला-बलं; 'm.-town' मुख्यनगरं, कवेटः -ABLE, a. पण्य, पण्याहं, क्रयविक्रययोग्यः

MARKING-INK, इ. अक्षय्यमसी.

MARL, 8. चिक्कणमृत्तिका.

MARMALADE, 8. मिष्टात्रं, स्वादुफलं.

MARMOREAN, a. पाषाणनिर्मित.

MARMOSET, s. क्षद्रविग:-वानर:.

MAROON, a. घनारण, धनरक्त.

MARQUEE, s. पटवास:-मंडप:, उपकार्या, वसग्रं-MARROW, s. मेदम् n., मज्जा, वपा, वसा, अस्थि-देह-सार:, अस्थिजं, सिग्धा- 2 सार:-रं, गर्भः, मुख्यांजः; 'he has knocked the m. out in no time' असिरोदव तेन सर्वेस्य सार: निष्कृष्ट:-गृहीत:. =LESS, a. मज्जा-मदो-हीन, अ-नि:-सार. = x, a. मेदस्वन, सारव-त, ससार-

MARRY, v. t. वि-उद-वह 1 P, परि-णी 1 P, उप-यम
1 A, प्रति-परि-प्रद् 9 P. 2 (Take for husband)
(प्रति) विद् 6 U or लभ् 1 A or अधिगम् 1 P,
वृ 5 U, 10 (वरयित), वृ 9 U, पत्या संयुज् pass.
3 (Give in marriage) विवाहं कृ ८., पाणि प्रद्
८., प्र-दा 3 U, पाणिप्रहणं सं-पद ८.; विवाहंन संयुज्
7 U, 10 or संबंध् 9 P. = adv. नूनं, खहु; See

किया - Aen, ह. विवाहः, उद्याहः, उपयमः, परिवयः, पाणिज्ञहः-हणं, पाणिपीडनं, दारपरिम्नहः-आध्याक्ये-कियाः, 'give in m. ' विवाहविधिना दा оर प्रकि-पद् c.; 'm.-contract' वाक्निश्ययः; 'm.-price'
कुक्तः-क्तं; 'm.-gitts' यौतकः, औदाहेकं, पारिक्यायः, सुदायः; 'm.-string' (विवाह-)कोलुकं, मंकल्कं. --Aenable, a. विवाहयोग्य, परिणय, विवाह्क्यस्क, उद्धाहोक्तिः -ED, a. उ.ट., परिणीतः, उपवतः, कृतविवाह, जाते।पयम, निविद्ः 'a m. man'
कीमान्, अुदुंबी, सभायः, कृतदारः, सपन्नीकः; 'a m.
woman' समर्नेका, पतिवरनी, सधवा, मुवासिनी; 'twice m. 'पुन्भूः, दिधिषुः-चूः; 'one m. before
his elder brother' परिवेन्; 'the sin. of such
marriage.' पारिवयः.

धिं ८८८, १. मंगलः, भौमः, अंगारकः, भू-मही-सुतः, लोहि-तः, इधिरः, कुजः, लोहितांगः 2 कुमारः, कातिकेयः, गुरुः, स्कंदः, ज्ञालिकेषरः, षडाननः, महासेनः, अरजम्मा, सेक्सनीः, अग्निभूः, विज्ञाखः, षाण्मातृरः.

Мавен, १. अनूपदेशः, कच्छः, कच्छम्-भूमि f., स-जल-जलाटच-भूमिः. = v, व. अनूप, आनूप (वी f.), जलाटच, जलपूर्ण, सजल, जलमय (यी f.).

MARSHAL, s. बलाध्यक्ष:; संविधातृ m., व्यवस्थापकः: • v. t. विन्यस् 4 U, वि-रच् 10, व्यव्ह 1 U, क्रमेण रच् व्य स्था व. (स्थापयति), संवि-धा 3 U.

MART, ८. ऋषविकयस्थानं, आपणः; See MARKET.
MARTIAL, व. युद्ध-रण-विषयकं, सांप्रापिक-सामरिक
(की र्र.). 2 रणयोग्य, समरोचितः 3 रणप्रिय, समसासक्त, समर-रण-काम; 'm. music' रणवायं.

MARTINET, s. तीक्ष्ण-डग्र-दंड:-ज्ञासन:.

MARTINGAL, s. तलिका, अधोबंधनं.

MARTYR, s. स्वधर्मार्थं-स्वमतार्थं त्यन्तप्राणः or देहत्या-गी or न्यस्तजीवितः; 'a blessed m.' सुगृहीतनावा &c. =DOM, s. स्वधर्मार्थं-स्वमतरक्षणार्थं प्राण-जीवि-त-त्यागः or पाणोत्समेः or देहन्यासः.

MARVEL, s. कीतुकं, आश्चरं, विस्मयहेतु:, चमत्कारः, अहृतं, चित्रं, चित्रः इत-वस्तु n. -v. i. वि-िस्म 1 A, साक्षरं-सविस्मय-a. मू 1 P, विस्मयन आकृतीम् or आभि मू pass. -Lous, a. अहृत, साक्षरं, चित्र, आश्चरं कर. (री ति.), विस्मयावह, आश्चरं; 'a m. tale' विश्वा कथा; 'a m. deed' अहृतं कर्म. -Lously, adv. अहृतं, वित्रं. -Lousley, adv. अहृतं, वित्रं. -Lousness, s. चित्रता, &c.

MASCULINE, a. पौरुष (था f.), पुंचातीय, अक्षीब, पुंचुहुब-in comp. 2 पुरुषशील-स्वभाव, पुरुषभक्षीत; 'm. gender' पुंस, पुढ़िषा; 'the word दार is plural and m. (of m. gender)' दारा: पुंभूषि; 'a m. woman' ऋषभी. —LY, adv. पुंचत, पुरुष-बत्.—NESS, s. पुंस्ती, पौरुषं.

¼ஃಫ಼; v. t. संविष् 7 P, सं-मृद् 9 P, क्षुद् 7 U, चू-ण्10. = s. संवेष:, संचूर्णनं, उदवेष:. MASK, १. कणेकः, विकास, अपट-एस-मुखे. 2 छान्नम् १., ज्यादः-दं, इस्तं, उपाजः, अप-व्ययप्-देशः: 3 हान्निय-द्वाः विकासः; 'to throw off the m.' (पूर्व निग्रहान्) विजयनोरथान् आविष्कृ 8 U or प्रकारीकः कर. १. छाममुखेन नुष्कृ 1 U or प्रचार 16; तुष्कृ अपवृ o., गुष्कृ 1 P. =ED, ८. छण-गुम-मुखः (खी f.), सर्वाणिकः 2 छप्पवेशिन्, कपटवेशः; See Descuered & o. गुष्कृ, एक. च्यादेशः, अपटवेशः, अपटवेशः

MASQUERADE, v. i. छत्रवेतां धृ 10, विडंब् 10, कपटवेतां परि-धा 3 U. -s. छप्प-कपट-वेत्ताधारणं, छ्यवेत्राकीडा, विडंबनक्रीडा. - ER, s. छ्यवेत्राधारिन् m., कपटवेत्रां.

Mass, s. पिंड:, घन:, गंड: 2 राजि:, नि-प्र-चय:, निकर:, समूह:, ओघ:, पुंज:, संघ:, गण:, समाहार:, निवह:; See Multitude; 'in m.es' संघज्ञ:, गणज्ञ:; 'in the m.' साक्रत्येन. — IVE, -Y, a. स्थूल, गुरु, स्थूलाकार, बृहत्, बृहत्-स्थूल-परिमाण, गुरुभार, सभार; पिंडित, पिंडाकार. — IVENESS, s. स्थूलता, गुरुत्व, महत्त्वं, गुरुभार:.

MASSACRE, v. t. (क्रीयेंग) हन् 2 P, व्या-पट् c., सूद् 10, वि-ज्ञास् 1 P, प्रमंथ् 9 P, निर्देल् c. (दलमित); See KILL. =s. संहार:, विज्ञासनं, घातः, प्रमाथः, निषुद्नं, प्रमापणं; See KILLING.

Mast, s. कूपकः, कूपदंडः, गुणवृक्षकः.

MASTER, s. प्रमु:, ईश्वर:, ईश्वर:, नाथ:, स्वामिन m., अधिपः, अधिपतिः; भर्ता, सेव्यः; See Lord; 'serving two m. s ' बभयवेतन, उभयस्वामिक; 'one's own m. ' स्वतंत्र, स्वाधीन, अपरायत्तः; 'to be m. of 'ex. by (s.) or प्र-म् 1 P, ईश् 2 A (with gen.); 'I am not m. of myself ' अपभरिम आत्मन: (Ka. 36), न प्रभवास्यात्मन:; गात्राणाम-नीज्ञोस्मि संवृत्तः (S. 2). 2 अधिकारी, अध्यक्षः. अधिष्ठाता, अधिकृतः, अवेक्षकः, अधीकाः, नायकः, पतिः, मुखरः, अग्रणीः; 'm. of a family 'कल-पति:, कौदंबिक:, कुदंबी; 'm. of the horse ' अभा-ध्यक्षः; 'm, of sports' नर्भ-केलि-सचिव:. 3 शिक्षकः, गुरुः, अध्यापकः, आचार्यः, दपाध्यायः. 4 पंडितः, कुक्तलः, पारंगतः, निपुणः, व्युत्पन्नः; 'm.hand ' उत्तम-परम-कर्मकारः; 'm.-workman ' म-ख्यशिल्पी, कर्मकारामणी;; 'm.-piece 'अप्रतिम-नि-रुपमं-कृत्यं, अन्यत्तमं-पर्म-अत्युत्कृष्टं-कर्मं; ' m.stroke ' वैदग्ध्य-चातुर्य-कर्म, अत्यत्तमियाः =v. t. अभ्यंतरीक 8 U, पारं गम् 1 P; ' who has m. ed all sciences ' सकलशासपारंगत:. 2 क्शीका दम c. (दमयति), परा-अभि-भू 1 P, जि 1 P. नाप, वः अवपन म, अन्नतिम, अत्युत्तम, अहितीय, अत्युत्कृष्ट, परमः अतुत्र, अतिक शास-निपुण. =adv. अत्युत्कृष्टं, परम्निपुणक्रया.

-ahip, इ. प्रभुत्वं, स्वामित्वं, भाषिपत्वं, रेप्यं, प्राधात्वं, &c. - प्र, इ. प्रभुत्वं, ऐप्यं, आधिपत्वं, भिष्कारः, अधिकात्त्वं, स्वान्यं, 2 उत्कंषः, श्रेष्ठता, आधिक्यं, प्राधात्वं, मुख्यता, परम-उत्तम-श्रेष्ठ-पदं. 3 प्रावीण्यं, भितनेपुण्यं, परम-उत्तम-श्रेष्ठ-पदं. 3 प्रावीण्यं, भितनेपुण्यं, परमको क्रकं-पाटवं, पारंगतता, प्रतिष्ठा; 'you have attained great m. over all sciences of arms' गतीसि सर्वोस्त्रायुषविधासु परां प्रतिष्ठां (Ka. 77); 'to have m. over' अभि-भू, प्र-भू, देश, वश्चीकः; See above.

MASTICATE, v. t. चर्च 1 P, 10, संदंज् 1 P. — ION, s. चर्चणं, दंज्ञनं, दंज्ञैं। दंज्ञें - ORY, a. चर्चणीचित. — s. चर्च्यं.

MAT, s. कटः, किलिंजं, आस्तरणं, पादपाशीः - v. t. कटैं: आस्तृ 5 U. 2 संग्रंथ 9 P, संक्षिष् c., जटिलीकृ 8 U; ' m. ed hair ' जटा, सटा, ज्टकं, जटा-सटा-ज्टः; ' having m. ed hair ' जटिल, जटिन्.

Матон, в. सम:, समान:, तत्य:, समान-तत्य-बल:, तल्यश्चि:-पराक्रम:, प्रतिद्वंद्विन् m.; 'let us (two) make a m. 'आवां प्रतिद्वंद्विनी भवाव. 2 (One of a pair) यम:, यमक:-ल:, युग्मक:, समान-सम-कक्षः 3 विवाहः, विवाह-प्रेम-संबंधः-घटना-योगः; bringing together a m. of equal merits? समानयंस्तल्यगुणं वधवरं (S. 5). 4 युद्धं; 'a m. of cocks &c. ' प्राणियतं, समाह्रय:: ' boxing m. ' महकीडा-यहं, मुष्टीमष्टि यहं. 5 अग्निज्ञालाका; 'to be a m. for 'ex. by अल with dat.; दैत्योग्यो हिराल (S. K.); 'one wrestler is a m. for another' अलं मलो मलाय, प्रभवति मली मलाय; 'to be more than a m. for ' अतीत्य-अतिकस्य-वत 1 A or स्था 1 P; अतीत्य इतिहो हरींश्च वर्तते वाजिन: (S, 1); or by अधिक-a. or अतिरिच्-विशिष्-pass., with abl.; सेमाइतिभ्योधिका बुद्धि: (Mu. 1). = v. t. तुल् 10 (तलयति), तल्यी-समी-कृ 8 U, उप-प्रति-मा 3 A; तल्यतया घट c. (घटयति) or समानी 1 P or सं-युज् 7 U, 10. 2 समं वृज्ञ c., प्रतिरूपं-उपमां-निर्दिश् 6 P; oft. ex. by तुल्य, सम (Equal, q. v.); 'it was a well-m. ed fight' तुल्यप्रतिदंदि बभ्व (R. vii. 37); 'palaces can m. you' पासादास्त्वां तुरुयितुमल (Me. 65); 'he will m. you in strength 'बलविषये स स्वया तुलां समा-रोक्ष्यति. 8 तुल्यवल-समं युज् or पुरस्कृ, प्रतिबुध् c. 4 विवाहार्थ प्रति-वद् c. or प्र-दा 3 U, 1 P, परि-णी क., सदह c. 5 से-,युज्, समी-भा 8 U, अ-नुस्प-तं. क. =v. i. पूज् pass., क्प-मा pass., तुल्य-अनक्ष - a. मू; सद्शी-अनुगुणी-भू, संबद् 1 P. 2 संगम् 1 A, संमिल् 6 P, सं-इ 2 P, संगमनुवज् 1 P, संस्त्र pass. 8 विकास व दा-pass. -ED, α. हुस्यवतः-सुन्ति, समविकानः उपनितः &c. 2 विवा-हित) कृतक्षिणाहा कृतोययमः = EBBB, a. अतुल, मि-

रुषम, अनुषम, अदितीय, अनितरूप, अमृतिम, अनुषम्यः अतृत्य, असद्श्च (शी f.). >LESSLY, adv. अनु-पमं, अमृतिरूपं. =LESSNESS, s. अनुपमती, &cc. MATE, s. सहायः, सहस्यः, मिनं, संगिन् क., सिनं क.

MATE, s. सहाय:, सहचर:, मिनं, संगिन् लः, संबि लः, दिनं कः 2 भर्ता, स्वामी, पांत:; (female) सहचरी, संबी, पत्नी, वंध:, भायो, प्रिया, दियता; See Wife; 'an elephant's m. 'वन्ता, कारिणी, हस्तिनी के सहचिंः, सहकारी.

MATERIAL &., See under MATTER.

MATERNAL, «. मानृक (की f.), मानृसंबंधिष, मानृin comp.; 'm. uncle' मानृकः (-कानी f.); 'm.
affection' अवत्यस्तेहः, पुत्रशिति f., बात्सस्य; 'm.
duty' मानृभमेः

MATHEMATICS, s. गणितं, गणितं सार्थं विया, संस्थान परिमाणविद्या, गणनाविद्या. — MATHEMATIC, -AL, a. गणितविषयक, गणितसंबंधिक, 2 गणितवासामुक्य - ALLY, ade. गणितानुसरिक. — IAN, s. गणितवि पात्रः, गणित शासकः -विद्, गणितेकः

MATIN, a. पात:कालीम, पात:कालिक (की.), मस-तन (नी.), पातर in comp. - 8. (M. 8) पातरपा-सना: पात:करवं-कमें-

MATRICE, ८. गर्भादायः, जरायुः. 2 मुद्राक्षरसंस्कारः MATRICIDE, ८. मानृहत्या-वधः-घातः. 2 मानृषातिव-मानृहत् m., मानृष्ठः, मानृषातकः

MATRICULATE, v. t. संस्कारपूर्व विवालयं प्रविश् एः =s. विद्यालयपविष्टः

MATRIMONY, अ विवाह:, परिणयः, उदेषमः, उद्दाहः; See MARRIAGE. -IAL, a. वैवाहिक-औद्वाहिक (की f.); 'm. alliance' विवाहसर्वेधः. -IALLY, adv. विवाहविध्यनुरूपं.

MATRON, s. परंत्री, आर्या, मौटा, गहिली, गेहिनी; पु-त्रिणी, सुतिनी, कुटुंबिनी, पुत्रवती. -LY, a. पुरं श्रीयोग्य, गृहिणीसद्द्या (ज्ञी f.); धीर, गंभीर, प्रीट, आर्य, विनीत-MATTER, s. द्रव्यं, वस्तु n., स्थल-धन-द्रश्यं-वस्तु, भी-तिकवस्तु, साकारब्रब्यं, मुर्ति f. 2 साधनं. प्रकृति f., डे-वंकरणं, कारणं, उपादानं. 3 द्रव्यं, बस्तु, पदार्थः; अर्थः, विषयः, प्रकरणं, पदं, आस्पदं, प्रस्तावः, प्रसंगः. 4 प्रयो-जनं, हेत:, कारणं, कार्यं, व्यापार:, अर्थः: 5 सार:, त-+वं, अर्थ:, गुरुत्वं, गीरवं, महत्त्वं, प्रभाव: 6 पूर्य, दूष्यं, क्षतजे, प्यरक्त-शांणितं; 'm. in hand ' प्रकृतं, प्रस्तु-तं: 'm. of dispute' विवादवस्त-विषय:-आस्पदं &c.; 'it is of no m. ' यहिंकचित्करमेतत्, निरर्थकं, सुक्ष्मविचारस्याविषयः; 'an important m.' गुवैर्थः। 'of no m.' निर्थेक, नि:सार, अगह; 'what is the m. with her' कि तस्या बूच, कस्तस्या बूचांत:. = v. i. Ex. by अर्थ:, or by किं, कार्य with instr.; 'what m. s it to me' कि मम तेन कार्य, कीर्थः &c.; 'it m. s very little', 'it m. s not' meq-र्थमेतत् नार्व गरीयानर्थः 2 प्यपूर्ण-क भू 1 P, प्य

डत्पइ с. - ч, а. प्यपूर्ण-यक्त-गर्भ, सप्य. - Мате-RIAL, a. भूतात्मक, भौतिक (की f.), भूतमय (यी. f), भाधि-पांच-भौतिक, मृतं, द्रव्यमय, प्राकृतिक (की $f \cdot$), धन, स्थल, जड. 2 अपारमाधिक (की f.), अनात्मीय- $\bf 3$ सारवत्, ससार, वास्तविक (की f.). $\bf 4$ गुरु, महत्, परमार्थ, गुर्वर्थ, आवश्यक (की f.), मुख्य, प्रधान, वि-शिष्ट; See PRINCIPAL; 'm. world' भूतस्थि f., स्थूलं जगत्; 'm. body' स्थल-जड-देह:, भौतिकार्ध-ड:; 'm. cause' प्रकृति:, उपादानं, उपादानकारणं; ' proximity being not m. 'सिश्रधानस्य अकिंचि-त्करत्वात् (S. B. 141). = s. साधनं, उपकरणं, इव्यं, कारणं, उपादानं, प्रकृतिः, पदार्थः, साधनवस्तः ' all m.s' सामग्री, सज्जा, संभार:, द्रव्य-उपकरण-सामग्री-सं-भारः: 'writing m.s' लिपिसज्जा, लेखनसाधनानि; ' the m. of cloth ' वसयोनि:-पक्ति:. = ISM, s. हो-कायतं, अनात्मवादः, चार्वाकमतं. =IST, १. लोकायति-कः, अनात्मवादिन् m.; विषयी. -ITY, s. भौतिकत्वं, मृतिमत्त्व, &c. -LY, adv. अर्थतः, वस्तृतः, तत्त्वतः, परमार्थतः, सारतः, प्रकृतितः, प्रकृत्यैवः

MATTOCK, s. खनित्रं, टंक:, पाषाणदारण:.

MATTRESS, s. (मृदु-) आ-सं-हतरः, ज्ञयनीयं, आस्तरणं, तृलिकाः

MATURE, a. पक, स-परि-पक, परिणत, पक्षतामापत्र, पाकोन्मख (खी f.), फलोन्मख. 2 संपन्न, सं-पार-पूर्ण, श्रीढ, सिद्ध: 'm. deliberation' सुविचारः, प्रसमीक्ष्य-सुविमृश्य-विचार:, सुसमीक्षा, सुविमर्श्व:. = v. t. परिवा-कं नी 1 P, परि-णम् c. (णमयति), पक्ततां-पाकं-उत्पट् c., पच् c.; सं-पद c., साध् c., सिद्धीकृ 8 U, कठोरीकृ; कलाकलापालोचनकठोरमतिभि: (Ka. 7) ' whose mind was m. ed by studying &c., -v. i. पच् pass., परिणम 1 P. पाकं-परिणामं-इ or या 2 P or गम 1 P; कठोरां-भीढी-म 1 P; परिणतभक्तस्य कवेर्वाणीं (U.7) 'of m. ed intellect'.-ATE, v. t. पच c., परि-णम् c.-v. i. पच् pass., पक्तीम, प्रयपूर्ण-a. मु. -ATION, s. पाक:, वि-परि°-,परिणति f., परिणामः. 2 सप्यत्वं, प्यस्नावः. -ATIVE, a. पाकल, पाचन, पचिष्ण, पयजनन (नी f.). -ITY, -NESS, s. पाक:, वि-पार-, परिणाम:, विपक-ता, परिणति f., शीढ-पक्त-दशा, पक्त-परिणत-अवस्था, पक्तभावः, कठोरता, पौरता, सिद्धि f., संपूर्णता. =LY, adv. सपरिणामं, सपाकं. 2 ससमीक्ष्य, सुविमृत्य, सुविचा-र्य, सम्यगवधार्य. - MATURESCENT, a आपक, परि-णामो मुख.

MATUTINAL, MATUTINE, a. प्रातःकालिक-प्रामातिक (की f.), प्रगेतन (नी f.), उपस्यः प्रानम् in comp. MAUDLIN, a. आ स्त्रा, मन्तप्रायःकन्यः

MAUGRE, adv. See 'In spite of' under SPITE.

MAUL, s. स्थलमुद्धरः, घनः. -v. t. मुद्रोण-लगुडेन
भ-इ 1 P or तह 10. 2 वि-रूप् 10, विकृ 8 U.

MAUSOLEUM, s. चैत्यं, समाधि:.

MAW, 8. उद्दं, जठर:-एं.

 $\mathbf{M}_{\mathbf{A}\mathbf{W}\mathbf{K}\mathbf{I}\mathbf{B}\mathbf{H}},\ a.$ अरस, नीरस, निःसत्तः, बीभन्स, जुगु- प्सावह.

MAXILLAR,-Y, a. हनुसंबंधिन, इन in comp.

Maxim, s. सूत्रं, उक्ति f., वचनं, वाक्यं, विधिः, तस्त्रं, नियमः, आ-नि-देशः, चोदना, कल्यः, सिन्द्रातः, 'moral m.' नीतिवाक्यं, सदपदेशक्चनं.

Махімим, в. उत्तम-परम-संख्या.

MAY, s. Gen. ex. by Potential of verbs. 2 (Showing wish or blessing) ex. by Benedictive or Imperative; 'm. god Siva protect you' पान देव: शिवो व:; 'm. I be satisfied' कुवाथी भूपात 3 (Liberty) gen. ex. by Pot.; See Liberty. 4 (Contingency) by Pot., with or without कदाचित. -s. वैशासन्येष्ट.

MAYOR, s. नगराध्यक्षः, पुराप्रणीः. - MAYORALTY, s. पुराध्यक्षता, नगराधिकारः.

MAZE, ६. गहनं, कुटिलमार्गः, सुगहनस्थानं, दुर्निर्गमं स्थानं 2 वकता, गहनता, कौटिल्यं, वैषम्यं. -४, а. गहन, दुर्निर्गम, कुटिल, जिक्का, आतिवका.

МЕАD, s. मधु, मधुपानीयं. 2 Meadow, q. v.

MEADOW, s. क्षेत्रं, गोप्तचारः, केदारः 2 स्थली, वनस्थली, ज्ञाहलं, यवसस्थानं; 'm. grass' यवसं. = Υ, α. ज्ञाहलं, यवसीयः

MEAGRE, a. क्षाम, कृश, क्षीण; See LEAN. 2 असार, विरस, नीरस, फल्म, (style); बध्यं, रूक्ष (soil). 3 अपूर्ण, स्वल्प, तन्, स्तोक. —LY, adv. काश्येन, स्वल्पं; 'm. attended 'तनुपरिवार. —NESS, s. कृ-श्राता, क्षीणता, क्षामता, रूक्षता, तनुता, स्वल्पता, &c. MEAL, s. सक्त (m. pl.), क्षोर:, चर्ण, विष्टं. 2 भोजनं.

MEAL, s. सक्त (m. pl.), क्षोद:, चूर्ण, विष्टं. 2 भोजनं, अश्वतं; आहार:, आहारविधि:; 'took his m. s' आहारविधिमक रोत्, भोजनं निषेतंयामास, शरीरिस्थितं सम्पादयतः; 'good m. ' सुभोजनं; 'morning m. ' प्रात्तराशः. = प्र. त. सचूर्णं, क्षोदमय (बी f.). 2 कोमल, मस्य, मृद्रु, चूर्णंसदश (श्वी f.); 'm.-mouthed' मुद्रुभाषिन, कोमलनाच्.

MEAN, a. मध्य, मध्यपिमाण-प्रमाण, मध्यम. 2 मध्य, मध्यम. मध्यस्थत, व्यवहित, मध्यवार्तिन, अंतर्गत; 'in the m.-while' 'in the m.-time' अनातरे. 3 नीच, अप-नि-कृष्ट,अधम, जधन्य, कदर्य, कृत्सित, नि-,हीन, अनार्य, खल, दुष्ट, विवर्ण, पामर, प्राकृत, अपसद, क्षुकक; याप्य, अवम, अवय, गर्ध, लघु, कृपूय, खेट in comp, अणक, रेफ; नुष्टफ, क्षुद्र, कृपण, दीन, (mind &c.); (in birth) हीन-नीच-जाति, अंत्यजातीय, अकुर्लान, कु от का in comp., 'm.-spirited' लघुचेतस, क्षुत्रमानस, कृपणबुद्धि, कापुरुष, अधमवृत्ति. =v. t. उ-हिज् 6 P, इष् 6 P, अभिभ-इ 2 P; oft. ex. by desid. forms, or by काम or मणस् in

comp. with inf. : 'now what do you m. to do ' अथ भवान कि कर्तमना: or कि चि-कीर्षात ; See INTEND. 2 गम c. (गमयात). बध c., युत c., अभि-धा 3 U, सूच् 10, निर्दिश; gen. ex. by and 1 A with loc., or by loc. simply; by अर्थ, पर. वाचिन in comp.; ज्योति:-ज्ञब्दस्तेजिस वर्तते (S. B. 146); अत्र अपचितिज्ञब्द: पजार्थ:-पूजापर:-पूजावाची &c.; ' a speech m. ing censure' निंदापरं वचः: ' what is meant by telling a lie ' असस्यमिति यहच्यते तेन कि गम्यते, or असत्यभाषणस्य कोर्थः; 'what can all this m.' कः प्रकारः किमेतन (Mal. 5), किं नु एतत्स्यात् (Mal. 1).= s. मध्यमपरिमाणं, मध्यता, मध्यं, समप्र-मार्ग, समयक्ष: 2 अंतरं, अभ्यंतरं, मध्यावाध:, अंतरालं. 3 परिमितता, अनितंत्रमः. 4 (Means) साधनं, उप-करण, उपाय:, करण, द्वारं, योग:, गति f., साहाय्यं, सामग्री, कारणं, हेतु:; oft. ex. by instr. 4 आय:, विभवः; इत्यं, धनं, सामर्थ्य, ज्ञाक्ति f., गम: ; 'don't live beyond your m.' आ-यमर्यादां मातिकाम, यथाविभवं-यथाज्ञक्ति &c. व्ययं कर ; 'having moderate m.' नातिधन, अ-ल्पाविभव; 'by all m.' सर्वथा, सर्वप्रकारेण, अ-बर्य, नून, खलु, अवस्यमेव; ' by no m. ' न सर्वथा, न कथंचन, न कथंचित; 'by any m. 'येनकेन प्रका-रेण, यथा कथंचित, कथमपि, कथंचन, कथंचित. कथं कथमपि; 'm. of subsistence' जीवनसाधनं-उपाय:-हेत:: उपजीविका: -ING, s. अभिप्राय:, उहे-श्चः, आश्चयः, अर्थः, तात्पर्यं, भावः, आकृतं, इंगितं, आकांक्षा. 2 विवक्षा, विवक्षितं, अर्थ:; 'the m. of a word ' प्रार्थ:; ' literal m. ' अवयवार्थ:, प्रार्थ:, श्चान्दार्थ:; 'hidden m.' मर्मन् n., गृढार्थ:; ' what is the m. of this laughter ' किनिमित्तीयं हास:. -a. अर्थवत्, सार्थ, पूर्णार्थ, चरितार्थ, साकृत; 'casting at me a m. look ' साकृत' मां निर्वर्ण. -INGLESS, a. निर्थेक, अनर्थक, निष्कारण. अनि-मित्त - INGLY, adv. साथ, साकतं, सैंगितं. - LY, adv. क्रपणवत, अधमवत, दीनं, &c.; सावज्ञं, सावमानं, लाध-वेन; 'm. born ' हीनजाति, अधमवर्ण; 'm. attired ' कृपण-अनार्य-वेष. = NESS, s. नीचता, अध-मता, कदर्यता, कत्सितता, &c.; 'm. of birth' अक्लीनता, अपकृष्टं जन्म.

МЕАNDER, v. i. वक्तं-कुटिलं-जिझं-गम् от स्र् 1 P от या 2 P; See Wind. -v. t. कुटिलीकु 8 U. -s. वक्ता, जिझता, कौटिल्यं, वक्त-जिझ-कुटिल-गित f., संपंगतिः. - ING, a. वक्र, कुटिलं-जिझ-संपं-गित, वि-सर्पंन, विषमगितिः.

MEASURE, v. t. मा 3 A, 2 P, प्र-परि-°; तल 10, मानं निरूप् 10 or जा 9 U. 2 गण् 10. 3 विभज् 1 U, परि-मृद् c.; See Divide. 3 संघ् 1 A, 10,

अतिक्रम् 1 U, 4 P, अति इ 2 P. -v. i. Ex. by: प-परि-माण, मात्र, मित, परिमित in comp. - ह. मानं, प-परि-माणं, (fig. also); 'm. ing rod " मानदंड: ; 'm. of capacity ' प्रतीमानं, प्रस्थ: 2 वि-.भाग: अंश: 3 प्रमाणं, पर्यंत:, मात्रा, मर्योहा, सीमा; 'in some m.' ईषतु, किचित्, अल्पमार्च; 'beyond m. ' अतिमात्रं, नितातं, अतीव, भूशं, 4 उपाय:, प्रयोग:, साधनं, यक्ति र., प्रवृत्ति र., क्रिया, उपचार:: 'take m. s' टपायं प्रयुज् 7 A, 10 or आभि 1 U or अवलंब 1 A, कार्ये प्रवृत्त 1 A; 'mild m. ' सामन ग., सामीपाय: 5 छंदस ग., वर्ने 6 ताल:, लय:; 'the steps are in m. 'पादग्यासी लयमन-गत: (M. 2); 'the m. of a vowel' माभा; 'in musical m. 'स्वरबद्ध-a. 7 अपवर्त: 'having a common m. ' सापवर्त. -ED, a. मित, परिभितः नियत, निबद्धः See LIMITED. 2 सम. समान, धीर. - ER, अ. मापका:, माननि सपका:. -LESS, a. अमित, अपरिमाण. - MENT, s. मापन, मानं, प्र-परि-माणं, प्र-परि-मिति f.; 'rough m.' स्थलमानं; 'accurate m.' स्थममानं.

Mear, अ आभिषं; मासं, मांसाहारः; 'butcher's m.' सी(शी)नं. 2 अन्न, भोजनं, आहारः; खादाः; 'seller of m.' मांसिकः, सी(शी)निकः, वैतंसिकः, कौटिकः

MECHANIC, &c. See under MACHINE.

MEDAL, s. मुद्रा, कीर्तिमुद्रा, प्रतिष्ठामुद्रा. -LIST, s. मु-द्राज्ञास्त्रः. 2 लब्धकीर्तिमुद्रः.

MEDDLE, v. i. अञ्चारारेषु ज्यापारं कु 8 U, (अन्यज्यापारेषु) ज्याद 6 A, परकार्याणि निरूप् 10 or षर्षे 6P,
10, पराधिकारचर्षां कु, पराधिकारं प्रविश् 6 P. 2 ज्याद्र, ज्यादत-a. भू. = EB, s. पराधिकारचर्षकः, परकार्येनिरूपकः-ज्यापारं, अन्यज्यापारचर्षकः. = ING, = 80ME,
a. पराधिकारनिरूपक, परकार्यचर्षातीलः, better by
(v.). = s., = 80MENESS, s. परकार्यचर्षा, पराधिकारनिरूपणं-प्रवेदाः, अञ्चापारेषु ज्यापारः, अन्याधिकारचर्षेनियोगः-निरूपणं-

MEDIAL, a. 444; See Intermediate.

МЕДІЛТЕ, v. i. माध्यस्थ्यं कु 8 U, मध्यस्थः भू 1 P, मध्ये वृत् 1 A от ग्रं 1 P, माध्यस्थ्येन सं-धा 3 U. -α. व्यवहित, मध्यवीतन, मध्यस्थ, मध्यस्थित, वर्तानत. -ION, s. माध्यस्थ्यं, मध्यस्थता. -LY, adv. माध्यस्थ्यंन, अव्यद्वरिज-द्वारा. -OB, s. मध्यस्थः, मध्यस्थः

MEDICABLE, a. चिकित्स्य, डपकम्य, साध्य, डपचा-रसाध्यः

MEDICAL, a. वैय (वी f.), भीषधीय, वैयक-आयु-वेद-संबंधिन, वैयकाविषय; 'm. science ' आयुर्वेद:, वैयज्ञाका; 'm. treatment' वैय-भेषज-स्पचार:, भौतभ-भेतज-प्रयोगः; 'm. man 'वैषः,'निषक्, विकि-स्तकः. =£x, adv. वैषक्।जावकपं-

MEDICAMENT, s. Medicine, q. v.

MEDICASTER, 8. क्यवैप:, कृटविकिताक:.

Minucate, v. t. औषधै: मिश्र 10 or संतक् 6 P, सीवधत्तवान् दा 3 U or सक्तम् a. 2 भोषभं दाः See Over. -- स्वार्थ, s. औषभीवहत्त्वसंसर्गः-मिश्रवं

Medicine, s. औषकं, भेषजं, असदः, भेषज्वं, जासः; 'administering of m.' औषकोपचारः, अपिषेप-कमः, भेषजपथीगः, विकित्सा, कम्भितिकिया, उपक्रवः, उपचर्याः, वैपकिया-कपचारः-उपक्रमः-2 (Science) आयुर्वेदः, वैपकं, वैपक्षाः- क्षाः क्षेत्रक्षः, क्षेत्रकः, विवादिक्षः, कष्तिकः, विवादिक्षः, विवा

MEDIEVAL, ब. मध्यमकालीन.

MEDITATE, v. ध्ये 1 P, चित् 10, मू c., वि-सृश् 6 P, सबसा विचरं c. or इत् c. or वि-सृ c., समा-धा 3 U, वितर्क 10. 2 परि-सं-कृष् c., चित्, युज् 7 U, 10, संच् 10 A; See INTEND. —10N, s. ध्यानं, चिता, विमश्चे:, भावनं-ना, कल्पनं; (deep) अंतध्यानं, समाधि:, आस्मिकाग्रता, प्रणिधानं, प्रसंख्यानं (हरः प्रसंख्यानं परे। वस् व K. III. 40); 'religious m.' योगः, समाधिः, समाधियोगः, &c.; 'deeply absorbed in m.' ध्यानपर-मग्न-निष्ठ, समाधिस्थः —IVE, a. चिता-ध्यान-पर, चिता-ध्यान-चील, समाधिस्थः समाहित, सचिता; 'by means of m. power' समाधिस्थः, मणिश्रावक्षकं योगातं, प्रणिधानवः.

Mediterranean, a. भूमध्यस्थ, भूबेष्टित, मध्येदेशी-य, मध्येदेशस्थ-

Madrum, क. साधन, दार, दार् f., कारण, निर्मित्तं, है-सु:, करण, अंगे, योग:, माग:; 'through the m. of my friend 'मिननदारेण-दारा; 'through the m. of क्षर ' आकाञ्चमार्गेण. 2 मध्यमता, सामान्य-मध्य-सक्षरः

歷記DLEE, र. संसरः, सनियातः, प्र-सं-कीर्णके, द्रश्यसं-कुकं, वानाद्रश्यसंभित्रणं-समूहः. = a. सं-प्र-कीर्ण, संकुल, संविधित, संकरीकृतः

MEDULLAM,-४, अ. मञ्जासंबंधिम्; मेदीमय (यौ र्र.). Mand, s. पारिताधिक, मतिकलं.

Meen, a. विनीत, सविनय, नम-बील-वृत्ति, अनुवत, अयर्थ, विरहंकार, बीम्ब; See Humble. 2 दीन, कृतण. -Ly, adv. सविनयं, नमत्या, अनुवतं, नमवे-तसा. 2 दीनवत्, कृत्यं - - NESS, s. विवयः, तीम्बता, अर्थदं, अमीकृत्यं, वमश्चीलता, दैन्यं, कार्यण्यं.

Many, s. A. सं-इ 2 P. संगद 1 A, आ-समा-सब् C.,

effere 6 P. anti-sulf-rie 1 Pt oft. ex. by Tu 1 P, नयनपर्थ-विश्ववं &c. या 2 P or गम्, प्रति-सं-अधि-मर्ख या or गम or पाप 5 P, अभि-सं-मुक्कीम 1 P; 'I met a little cottage girl' उटजाने वा-सिनी कांचिद्र लिका मम नयनविषयं याता or मया दृष्टा; 'they two met each other' परस्पराधिमखं पाती. 2 (With) आ-सद ः, अधि-मन्, प्राप्त, लभ 1 A. My-at-s-nu; See Find, Get; 'm. with calamities ' संपाप्रवंति आपदः ; 'm. s with death ' मृत्यमायति, विभनं याति, मरणनामीति, वि-नाहां गच्छति &c.: 'not easy to m. with ' इर्लभ, दुष्त्राप, दुरासद, &o.; ' go out to m. ' त्रत्युद्-वा-इज-गम्-इ: ' to rise to m.' प्रत्यत्था 1 P, अभ्यत्था. =v. i. संमितः सम-इ. सन्ति-पत 1 P, एकीमू, एकत्र भिल; See Assemble. 2 (In battle) स्थाप 4 A, यदार्थ मिल, युद्ध आरंभ् 1 A, रणे अभि-मुज् pass.; 'the waters m. 'आप: संश्वंत, संगच्छते, संभियंते. = a. उक्त, डिचत, योग्य, उपपन्न; See PRO-PER. -LY, adv. बीग्यं, उपपन्नं. - NESS, 8. औचित्यं. यक्तता. -ING, s. समागम:, संगति f., संग:, संगम:, संमिलनं, संयोगः. 2 सभा, समाजः, मेला, मेलकः, सदस् f. n., संसद f., परिषद f., लोक-जन-सम्रह:-संब:-स-मदाय:; गोष्टा, आस्थानं-नी (m.-house); 'member of a m. ' सम्यः, सदस्यः, सभासदः 3 संभेदः, व्यक्तिकरः, संगः-गमः

MEGRIM, शहरोनेदमा, अर्थावेगदकं 2 Humour, q.v. MELANCHOLY, a. विषण्ण, सविधाद, अवसक, जिन्न, उद्दिश, दुर्भनस, विमनस्, दीनमनस्क, चितासील, चितानुकलं, See DEJECTED. 2 सदा-नित्य-विषण्ण, जेदह-चि, विषादक्षील. 3 विषादाहमक, जेद-चोक-गभें; 'to bo m.' अव-वि-सद् 1 P, स्त्रे 1 P, जिद्द pass. — s. विषादः, अवसादः, जेदरः, देसरः, स्कानि नि, निवेदः, दे-खं, चिनोद्देगः, वैमनस्पं, विषादवृत्ति नि. — IC, a. सदा-विषादिन. — ILY, adv. सविषादं, सेदेंग, &c.

MELEB, s. रणसंक्रलं, संक्रलंगामः.

MELIORATE, v. See IMPROVE.

MELLIFEROUS, a. मधुप्रद, मधुदायिम्.

MELLIFLUOUS, MELLIFLUENT, a. नधुर, मधुमय
(बी र्र.), मधुस्यदिष्-साविन. 2 नधुराधर, मधुरवाष्ट.

—LY, adv. मधुरं. —NEBS, s. माधुर्य, मधुमवाष्ट:-साव:MELLOW, a. पक्त, परिणत, पाक्तमुद. 2 मृदु, कीमल, रिनःथ, सुखराश्ची; 'm. to the ear' नंजुल, मंजुन्सन, नधुर-कीमल-शन्द. —v. i. पच् pass., पक्षदशो या 2 P or पाप 5 P, मृदुभू 1 P. —v. t. पच् 1 P or c., मृदुक्ष 8 U; See MATURE. —NESS, s. पक्षता, परिपाक:, पक्षदशा; कीमलता, मादेवं.

MELODY, e. सुस्दर:, स्वरमाश्चर्यं, ककता, नाभूयं। सुधान्यं-ता, भोगाभरानतः, सुखधवता, स्वरायुक्यं, तालक्यं: ' 22of song' नीतरागः. •••ेंMB&oDIOUS; #: नंपुर, हंखं- त्रव, संभाव्य, असिमनीहर, सुरुष, सुरुष, मंजुल, काल, श्रोनाभिशाम, जुलि-भोन-सुका, मंजु-कल-स्वम, मधुर्टस्वर, मधुराक्षर. = Ly, adv. मंजुरं, कलं, सुर्वरेण. = NE88, s. माधुर्य, कलता, &c.

MELON, 8. स्कुंटिफलं, तरेबुजं, कालिंगे, सेंटु:.

MELI, v. i. वि-ली 9 P, 4 A, कि. हु 1 P (fig. also), नल् 1 P, क्षर् 1 P, हवी-आर्डी-मू 1 P. 2 दयार्डीम्, करुणया हु; 'his whole soul m. s with
benevolence' अस्य सर्वात्मिम परहित्तवृद्धिर्मियकेत,
परोपकारपरवद्धाः. -v. t. वि-ली c., वि-, दु c., गल् c.
2 द्यार्डीक् 8 U, करुणार्डीक, वत्सक्यित (D.); 'to
be m. ed' आर्डीम्, आर्ड-a. मू, हु, अभि-स्येद् 1 A;
'his heart was m. ed with affection' तस्य
हदयं स्नेहार्डीमूर्त, स्नेहेनाभ्यव्यदत. - EB, 8. हावकः,
विलयनकृत् m. - ING, 8. हवः, हवणं, विलयनं, मलनं,
अरणं. 2 हावणं, विलयनं

МЕМВЕВ, s. अंगं, अवयवः, गातं, प्रतीकः, अपघनः; 'Veda with all its m. s' सागः वेदः. 2 (Of a discourse &c.) अंगं, प्रकरणं, खंड:-डं, देकः, पिट-च्छेदः, विभागः, अंकः; 'm. by m.' अवयवकः, भागकः; 'becoming a m.' अंगभूत. 3 (Of an assembly &c.) सम्यः, सभासद्, सदस्यः, पारिषयः; समाध्यंतरः, सामाजिकः; 'm. of an association' गणाध्यंतरः. 4 (Of a family) कुलावयवः, क्रृं-विम् m.; 'm. of a compound' पदं. = ED, «. अंगिन, अवयविन्, अंग in comp. = ship, s. सम्यपदं. МЕМВВКАМВ, s. त्वच् f., तनुत्वक्, आवरणत्वक्, चमेव् n. = ous, a. तनुत्वगावृत्त.

MEMENTO, 8. रुमरण, स्मारकं.

MEMOIR, s. वृत्तं, चरित्रं, वृत्तांतः, इतिहासः; चरित्र-रचना-लिखनं

MEMORY, s. स्मृति f., स्मरणशक्ति f., धारणा, स्मरणं, संस्मृति:, संस्मरणं 2 स्मृतिकाल:, स्मृतिकाल:; ' retentive m. ' मेथा, धारणा, धारणावती धी:; ' having retentive m. ' मेधाविन्, धारणावत्; 'commit to m.. ' कंद्रस्थ-व. क्र 8 U, हदये-मनिस-चि-त्ते-क, अभ्यस् 4 U; 'committed to m. 'कंटस्थ, हरपहथ; 'store in m. 'हरपं नि-उप-धा 3 U or क्र, अवध्य 10; 'to remain only in m.' स्मृति-विषवतां-स्वातिपर्थ-स्मर्ते व्यक्तेषं-कथाव क्रेषं-गम् 1 P or प्राप 5 P; 'loss of m. ' स्मृतिलीप:; 'time beyond m. 'अस्मातेकाल:; 'within m. 'स्माते काले. = ABLE, a. स्मर्तव्य, स्मरणार्हः प्र-वि-ख्यात, प्रसिद्ध, सुविकात. - MEMORANDUM, 8. स्वर्णलेख:-पर्व. स्थाहत एवं. -- MEMORIAL, अ. स्थरणविद्वं, स्मारकं, स्मारकं क्रत्यं, स्मारकविषयः 2 अवेदनपर्त्रं, अभ्ययंत्रातेखः, किश्वति f., विज्ञापनापर्यः - a. स्मारका, अनुवीधक, स्मृतिकर (री f.). = IST, s. प्रार्थकः, अ-थिन m., प्रार्थियन m., विज्ञतिकृतं m. -IEE, o. t.

वि-का ०. (ज्ञापयति), विवदनपत्रेण मार्च 10 कि:
МЕНАСЕ, ७. १. तर्ज् I P, 10 A, भी с., भस्से 10 A,
भयं दृष्ट् ८. ; ४०० FRICETEN. - ८. तर्ज्ये-कं, विभाविका, भस्तेन-ता, ममद्दीमं, अध्यक्तरिंग्र १. - ४४, ०.
भारतेनकृत् मः, तर्जेकः - ING, ८. भीवमः, मम्बद्धः
Менаселев, ८. विं (विं)तेसः; विद्याधितर्म्यहः

MEND, v. t. नवीक 8 U, सं-धां 3 U, संमा-नित्तसंगा-धा, उद्घ 1 P, (जीक) सं-धां प्रमाध c. 2 चुक् c., प्रतिकः, प्रमृज् 2 P or c. 3 पृष् c., ठत्कृ वं 1 P, भक्रतरीकः, See Improve; 'm. your pace ' रुघ रुघ गच्छ. = v. i. वृद्धि-उत्कर्ष-उन्नितः न्या 2 P or गम् 1 P, भक्रतरीम, सन्थ-द. भ, वृक् 1 A. = be, s. संधान तृ m., उद्ध तृ m. = ING, s. संधान, समाधान, क्यारः, प्रतिकरणं.

MENDACIOUS,-CITY, See LIAR, LYING, under LIE.

MENDICANT, इ. भिक्षु:, भिक्षुक:, अधिक् कः, याचकः, भिक्षार्था, भिक्षार्था, भिक्षार्था, भेश्यभ्ज् कः, क्षीयकः, याचकः, मागणः 2 (Religious) परिवाज् कः, परिवाजकः, योगी, यतिः, संन्यासी. «MENDICANOY,-MENDISCITY, इ. भैश्यं, भिक्षा, मिक्षाशित्यं, भिक्षावृत्ति र्तः, भैन्थ्याजीवः, याचना, यांचा, याचकवृत्तिः, पवञ्या

Menial, श. भृत्यः, पेष्यः, दासजनः, चेटः-टी, गृहदा-सः-सी, किंकरः, अपकृष्टः; परिजनः, दासवनैः, भृत्वव-गैः (m. s). =a. (श.) in comp.; वातीन, अपकृष्टः, See Mean; 'm. dutics ' दासकर्मन्; वाते, नीचकर्मः

Meniscus, J. अर्धचंद्राका(: काच:.

MENOLOGY, s. मासपंजिका.

Menses, s. चतु:, आर्तवं, पुष्प, रजस् n., कला; ' first appearance of m.' रजोदसैनं.

MENSTRUAL, a. मासिक (की f.), मास्म, नातीय, प्रातिमासिक; 'm. time' कतुः, कतुकालः; 'm. discharge' रजस् n., पुष्पं, कतुः. —MENSTRU-ATE, v. i. रजस्वला-कतुमती-भू 1 P. =10n, s. कतुःलावः. =MENSTRUOUS, a. आतेव (वी f.), कतुं in comp. 2 रजस्वला, कतुमती, पुष्पवती, सीधमिषी, अवः, आवेथी; मलिनी, उदस्या, अस्पक्षी.

MENSTRUUM, 8. द्रावणं, विद्रावकस्सः.

Mensurable, a. प्रमेय, साप्य.

MENSURATE, v. t. मा 3 A, 2 P; See MBASURE. — ION, s. Ч-परि-माणं, माप्रणं, भिति f.

Minital, a. मानसिक (की f.), मानसे (सी f.), मनः स्थ, चित्तगत, चित्तज, मनोभवः gen. by नवसं or किस in comp.; 'm. distress' मनस्तापः. —LY, ado. मनसा, बुक्क्याः

MENTION, v. t. कथ् 10, आ-स्था 2 P, नि-आ-विद c., संस् 1 P, अभि-धा 3 U, उदीर c., उत्पर c., कृत् 10, दच् 2 P, निर्दिश् 6 P; स्मृ 1 P (as procepts); 'will be m. ed further on ' अन्नती. वश्यते; 'm. by name ' नाम मह 9 P; 'not to m. 'ex. by का कथा, का गणना (with loc.), आस्तां-तिंडनु-तावन्, followed by अपि; 'not to m. embodied beings (heated by affliction) even red-hot iron softens down (after a time)' अभिततमयोपि मार्दवं भजते कैव कथा शारिष् (R. VIII. 43); का वा गणना सचेतनेषु अपगत-चेतनान्यि संघट्टीवनुमरू मदनः (Ka. 157); तिष्ठन्त तावस्सेवायरा राजानः प्रजा अपि १४तो लगान्ति (Ka. 260). - s. अभिधानं, कथनं, आख्यानं, आन्ति-वेदनं, टक्काएनं, कीतेनं, निर्देशः, नामअहणं-निर्देशः. - ED, त. कथित, ठक्क, निर्देशः, क्षांतित, स्मृत, &c.; 'above-m.' पागकः; 'about to be m.' वश्यमाण.

MENTOR, 8. उपदेशक:, उपदेष्ट m.

MEPHITIC,-AL, a. प्तिगंधि, हुर्गंधमय (यी f.); प्रा-णहर, मारात्मक, जीवितापह.

МЕВСЕНАВУ, а. अर्थपरवज्ञ, लाभपरायण, लामाधिन्, धनलुन्ध, लामदृष्टि-बुद्धि, स्वार्थपर, स्वार्थपिक्षकः; 'from m. motives' लामदृष्ट्या, लामच्च्या, स्वार्थपिक्षया. 2 मृतक, वैतनिक (की f.), भृति-भरण्य-भुज्, वेतना-धिनः – s. भृतकः, भृति-भरण्य-भुक्, वैतनिकः, वेतना-धीः – LY, adv. लामदृष्ट्या, लामापेक्षया, भृतकवत्, स्वार्थबुद्ध्याः – NESS, s. लामदृष्टि f.-अपेक्षा-बुद्धि f., धनलामलोभः, स्वार्थ-वेतन-अपेक्षाः

MERCER, s. की तेयी जिंब सविज ज m. - Y, s. की रीय-

МЕКСИАΝТ, 8. विणज् m., वाणिजः, आपणिकः, नैग
нः, सार्थवाहः, पण्याजीवः, क्रयविकायिकः, वैदेहकः,

सार्थिकः, व्यवहारिन् m., वाणिज्येपण्योवी, अष्टी;

'm.'s business 'वाणिज्यं, विणक्कित्यया; 'm.'s

exchange ' अष्टिष्यत्यरं; 'voyaging or seafaring m. ' सांयात्रिकः, पोतविणकः, 'company of

m. s' सार्थः, निगमः. – ABLE, α. पण्य, पण्याहै.

– MERCHANDISE, 8. वाणिज्यं, व्यवहारः, क्रयविकयौ (du.). 2 पण्यं, भांडािन, पण्यद्रव्यािन, वाणिजद्रव्य
भांडे-पण्यं. – MERCANTILE, α. वाणिज (जी f.), वा
णिजिक (की f.), वाणिज्यसंबंधिन.

MERCURY, s. पारद:, चपल:, रसः, मृतः, पारतः; 'white sublimate of m.' रसकप्रः; 'sulphuret of m.' कज्जली. 2 बुधः, रौहिणेयः, सौम्यः. —AI, तः पारदामक, पारदमय (यी त.), सपारद. 2 चपल, लघुश्वरीर, सोत्साह, तेजस्विन. 3 इच्यपरायण, धूर्त. MERCY, s. दया, कृपा, कहणा, अनुकंपा, अनुक्षीशः, कारुणं, घृणा, दया, कृपाशीलता, दयालता, क्षमाशीलता, दयालपा, चृणा, दया, कृपाशीलता, दयालता, क्षमा, तितिक्षाः, 'fountain of m.' कृपायानं-भाजनं, अनुकंप्य, अनुमाहा, तपरिवनः, 'to show m.' दय 1A (with gen.), अनुकंपं 1 A (with acc.), दयां कृ 8 U (with

loc.); 'm., Oh king ' क्षमस्व राजम्. – FUL, a. दयाल, कृपाल, कृपा-दया-करणा-शील, करणाहे, दयाहे, अनुकंपिन, सदय, सकरण, सानुकोश, क्षमाशील; वत्सल, दयाबुद्धि-दृष्टि; See KIND. – FULLY, adv. सदयं, सकरुण, सानुकंप, दयया, करणया, सानुकोशं. – FULNESS, s. दया, कृपा, घृणा, दयाशीलता, अनुकंपा, वान्सन्यं; See (s.). – LESS, a. निर्देय, निर्कर्रण, निर्मृण, अकरुण, कठीर, निर्कृप, निर्हेर, नृशंस. – LESS-LY, adv. निर्देयं, निर्करं, निर्मृण, निर्हेरं, निर्देयं, निर्देयं, निर्हेरं, निर्देयं, निर्हेरं, निर्हेरं, निर्हेरं, निर्हेरं, निर्हेरं,

Mere, a. केवल, गुद्ध; gen. ex. by एव, or मात्र in comp.; 'by m. touch' स्पर्शमात्रेण; 'a m. fool' मूर्ख एव, केवलमूर्ख:. -s. सरस् n., न्हदः; See Lake. 2 पर्यनः, सीमा; See Boundary. -Ly, adv. केवल, एव, मात्र in comp.; 'by m. advising' उपदेशमात्रात्, उपदेशादेव, &c.

MERETRICIOUS, a. कृतिमज्ञोभामय (यो f.), बाद्य-रुचिर, कृतिमरागवत, मिथ्याज्ञोभन. 2 पण्यांगनीय, वैद्यासंबंधिन. -LY, adv. मिथ्याज्ञोभया.

Merge, v. i. नि-,मस्ज् 6 P, अव-गाह् 1 A (lit.); निपा-मस्-pass., प्र-वि-ली 4 A, वि-लुप् pass., नज् 4 P, (fig.); 'one fault m. s in a collection of good qualities' एको हि दोषो गुणसन्त्रिपाते निमञ्जात (K. I. 3). -v. t. मस्ज् c., (मज्जयति), अव-गाह c. 2 नज्ञ c., वि-लुप् 6 P or c., प्रस् 1 A, नि-पा 1 P, प्र-वि-ली c. - Mersion, s. मञ्जनं, अवगाहः-हनं

MERIDIAN, s. मध्याह्न:, दिनमध्यं, मध्याह्नकालः-समयः. 2 खमध्यं; 'distance from the first m.' रेखांतरं; 'the sun is on the m.' नभसी मध्यमलंकरोति भानुः. 3 परा कोटिः-काष्ठा, उत्कर्षः. =a. माध्याह्निक (की ति.). 2 खमध्यसंबंधिन्. 3 उत्तम, परम; oft. ex. by परा कोटिः, परा काष्ठाः

MERIDIONAL, a. दक्षिणदेशीय; दक्षिणाभिमख (खी f.). MERIT, s. गुण:, योग्यता, पात्रता, उत्कर्ष:, श्रेष्ठता, वि-शिष्टता, विशेष:, गणीत्कर्ष:, गणवत्ता. 2 (M. s) ग-णागणी, गणदोषी, धर्माधर्मी, 3 पण्यं, धर्म:, सकृतं, श्रं-यस n., वप:; 'acquired by m. ' पण्याजित; 'efficacy of m. 'युण्यप्रताप:-प्रभाव:; 'one possessing many m. s ' पुण्यनिधि:-साश:-सागर:, पुण्या-त्मा. = v. t. अई 1 P, अई-योग्य-in comp. ; See DESERVE; 'm. ing censure' निय, गईणीय, निंदापात्रं. = ED, a. युक्त, उचित, योग्य; See Pro-PER. -MERITORIOUS, a. HIET, MIET, HIET, श्राघाई, प्रश्नांसाई. 2,गुणिन, गुणवत्, गुणसंपन्न, गुणोपेतः गुणान्वित. 3 पृण्यवत्, पुण्यज्ञील, पुण्यात्मन्, पुण्यात्मक, पुण्यज्ञालिनः पुण्य, पुण्यरूप, अवदात (deed); ' a m. deed ' पुण्यं, धर्म:, सकृतं, अवदातं कर्म. -LY, adv. श्राध्यत्या, प्रश्रस्यं. = NESS, s. गुणवना, पात्रता, योग्यता, &c.

MERMAID, s. नत्स्यांगना, मत्स्यकी.

МЕВВУ, α. प-, इष्ट, सानंद, सोबास, पीत्फुल, प्रमुदित, प्रहष्टिन; आनंद-डलास-हास्य-चृत्ति, प्रसम्बदन, विला-सिन, विनोदिन, परिशासचील. 2 हास्यकर (री f.), विनोदक; 'to make m.' उत्सनं क 8 U; 'to be m.' उत्सन् 1 P, मृद् 1 A; See DELIGHT; 'm.-andrew' भंडः, वैहासिकः, विद्यकः; 'm.-making' आनंदोत्सवः, उत्सनकरणं. – LY, adv. सहष, सोबासं, सानंदं, इष्टयनसा. – MENT, ६. प-, हषैः, उत्सारः, प-, मोदः, आनंदः, आह्वादः; हास्यं, परिशासः, उत्सनः, कीन्तुकं, विलासः, विनोदः; तीला, खेला; 'what is said in m.' हास्यविनोदः, नमीलापः, विनोदोक्ति f.-NESS, ६. इष्टता, सानंदना, आनंदन्ति f.

MERU, s. मेइ:, सुपेठ:, हेमाडी, रत्नसानु:, सुरालय:. MESENTERY, s. अंत्रपेत्ती.

MESH, s. जालरंभं-छिद्र-अंतरं. = v. t. जाले पत् c. or वधु 9 P. = Y, a. जालकप, जालाकार.

Meslin, s. मिश्रधान्यं, धान्यमिश्रणं.—a. मिश्रधान्यकृत. Mess, s. अत्रं, अत्रपात्रं. 2 गणात्रं, सहभोजनं; सहभीजनः, पंक्तिभोजनः (pl.); सहभोजिपंक्ति f.-गणः, गणात्रपंक्तः. 3 संकरः, प-सं-कीणकं, सित्रपातः, सिर्भः भं, संकुलं; 'm.-mato' सह-पंक्ति-भोजी. =v. i. सह-पंक्तत्र-भुज् 7 A or अञ् 9 P, पंक्तिभोजनं कृ 8 U. =v. i. सिप्प् 10, संकु 6 P.

MESSAGE, s. संदेश:, वाधिकं, संदेशवाच् f., वार्ता, सासनं; 'bearing a m.' दौत्यं, दूत्यं, प्रेष्यभावः; 'sending on a m.' प्रतिश्वासनं. = MESSENGER, s. दूत:, संदेश-वार्ता-हर:, वार्तायनः, आ-ख्यायकः, निस्धार्थः, प्रेष्यः; वैवधिकः; 'female m.' दूति-ती-तिका; 'who will go as a m.' कः प्रयास्यति दौत्येन-

ME888AGE, s. वासगृहं, गृहवाटिका-

METACARPUS, s. करभः, पीतुः. METACHBONISM, s. न्यूनकालनिरूपणं.

METAL, s. धातुः, लोहः-हं, तैजसं; 'baso m.' कृप्यं; 'fused m.' तंसभातुः, धातुरसः; 'inferior m.' उपधातुः. —LIC,—LICAL, a. धातुसंबंधिनः 2 धातुमव (वी f.), धातुस्तः, लोहं (ही f.), धातु-लोहं- in comp. —LIST, s. धातुतः, धातुक्तभेकारः. —METAL-LIFEROUS, a. धातुमदः. —METALLIFORM, a. धातुमदः (त्री f.). —METALLIGRAPHY, s. धातुन्नाम्नं-विद्याः. —METALLURGY, s. धातुन्नाम्नं-विद्याः. —METALLURGY, s. धातुन्नामं-विद्याः. —METALLURGY, s. धातुन्नामं-विद्याः. —METALOGRAPHY, s. धातुन्नामं-विद्याः. —METALOGRAPHY, s. धातुन्नामं-विद्याः. —METAMORPHOSIS, s. स्प्यारिणामः-परिवृत्ति f.-भेदः, रूपांतरं, रूप-न्नररि-विद्याः.

METAPHOB, . रूपकं, लक्षणा, आरोपः, उपचारः 2 वृष्टांतः, निक्कोणं = IC, = ICAL, a. औपचारिक-लाक्षणिक (की ति), नकस्पक, आरोपितः (m. use) उपचारः -ICALLY, adv. तक्षणया, उपचरिण, सारीपं; 'ध्व use m. 'टपचर 1 P; See Figuratively.

METAPHYSIC,—AI., a. आन्वीक्षिक—आध्यात्मिक (की f.), आत्मविषय, आत्मकानंपर. —ALLY, adv. आत्मविद्यानुसारेण. —IAN, s.आन्वीक्षिक्तिक:.—Meta-Physics, s. आन्वीक्षिक्ती, आत्म-अध्यात्म-विद्या, आत्म-विषयकं ज्ञान, आत्मतत्वविद्या-शाक्षं.

METASTASIS, s. रोगस्थलांतरं.

METATARSUS, 8. प्रपदं.

METATHESIS, s. अक्षर-वर्ण-विपर्यास:-व्यत्यास:-व्य-

METE, v. t. पार-,मा 3 A, 2 P; See MEASURE. METEMPSYCHOSIS, s. पुनर्जन्मन् n., अन्यजन्म, जन्मांतर, देहांतरपाति f-

МЕТЕОВ, s. उल्का, उत्पात:. -IC, α. उल्कोद्भव, उ-ल्कोत्पन्न. -OUS, α. उल्काधर्मक. - METEOROLOGY, s. अंतरीक्षविया, वायु-नभो-विया.

METER, s. मापक:.

METHINKS, v. imp. मन्त्रे, तर्कयामि, संके ; भुवं-

МЕТНОВ, ड. रीति f., प्रकारः, मार्गः, विधा, विधिः; पद्धति f.; See Manner. 2 व्यवस्था, कमः, अनुक्रमः, पयौयः, आनुपूर्वी-व्यै, परिपाटि-टी f., आवृत्त f., परंपरा; व्यवस्थ्या रचनं-ना, व्यूह्नं, विन्यासः, संविधानं, क्रमेण स्थापनं, नियमः = ICAL, a. व्यवस्थित, यथाक्रम, सक्तम, अनुपूर्वे, स्थित, यथाप्रयोय. 2 (Of persons) क्रमानुसारिन, क्रमानुगत, क्रम-नियम-ज्ञील. = ICALLY, adv. यथाक्रमं, अनुपूर्वेदाः, आनुपूर्वेण, क्रमेण, क्रमचाः, पर्यायेण, अनुक्रमेण, यथानियमः = ICALNE88, s. व्यवस्था, क्रम ज्ञीलता, &c. = ISM, s. नियमनिष्ठाः = IST, s. नियम-क्रमे-निष्ठः = IZE, v. t. व्यवस्था c. (स्थापयति), क्रमेण स्था c. or वि-धा 3 U or विरच् 10 or विन्यस् 4 U.

METRE, ε. छंदस् n., वृत्तं. - METRICAL, α. छंदोबन्त, वृत्तात्मक, छांदस (सी f.), छंदोरूप, पयरूप, पयात्मक. METRONOME, ε. तालमापनी.

METROPOLIS, s. राजधानी. - METROPOLITAN, a. राजधानीय

METTLE, s. तेजस् n., सत्त्वं, डत्साइ:, वीर्यं, ओजस् n., प्रभाव:, पीरुवं, डर्जस् n. -ED,-SOME, 'of great m.', 'high-m. ed ' a. तेजस्थिन, महा-डरू-सत्वं, परमोत्साइ, ओजस्थिन, वीर्यवत्, सपौरुष

MEW, s. पंजरं, बीतंस: 2 बधनं, निरोध:, बंधनागारं, गृप्ति f. =v. t. पंजरे निरुध् 7 U or बंध् 9 P. =v. s. पक्षान पत c. or मुख् c.

MEWL, v. i. (श्विश्ववत्) कंट् 1P, इट् 2P, आकृष् 1P. MEWS, s. अधनीष्ट, अधनाला.

Мільм, з. पृतिबाष्यः, मारात्मकः वायुः.

Mica, s. अभ्रकः

MICROCOSM, 8. सूरमं जगत्-

MICROSCOPE, s. सूक्ष्मदर्शनयंत्रं.

MICTURITION, s. मुत्रोत्सर्गच्छा.

MID, a. मध्य, मध्यम; अर्थ, in comp.: 'm.-course ' अर्धमार्गः, अर्धपथः; 'm.-day 'मध्याहः: (a.) माध्यं-दिन (नी f.), माध्याह्निक (की f.); 'm.-heaven' खम-ध्यः; 'm.-land ' मध्यदेशीय, देशमध्यवतिन्; 'm.night' मध्यरात्र:, अर्धरात्र:, रात्रिमध्यं, निज्ञीथ:; 'm.summer ' निदाधमध्यं: 'm.-way ' अर्धपथ:-मार्ग:; (adv.) अर्धमार्गे, मार्गमध्ये ; 'm.-wife ' स्तिका; साविका, प्रसवकारिणी; 'm.-wifery ' प्रसवकार्य-करणं, स्तिकर्म, गर्भमोचनविद्या; 'm.-winter ' शिशिरमध्यं. -MIDDLE, s. मध्य, मध्यभाग:-देश:-स्थानं-स्थलं : अभ्यंतरं, गर्भ:, अंतरं, in comp.; 'in the m. of the ocean 'मध्येसमूदं; 'in the m. of the house' गृहाभ्यंतरे, गृहगर्भे; 'going in the m.' मध्यम. -a. मध्य, मध्यम, मध्यस्थ, मध्यवर्तिन, मध्यस्थितः 'the m. classes' मध्यमजातीया:, मध्यमवर्णा: ; 'm.-aged ' मध्यमवयस्क, गतयौवन ; 'm. finger' मध्यमा, कर्णिका ; 'm.-man ' मध्यस्थ:, मध्यपुरुष:. -ING, α. मध्य, मध्यम, मध्यपरिमाण.2 मध्यमपदस्थ, मध्यमगुण, सामान्य, साधारण (णी f.). - MIDST, s. मध्यं ; See MIDDLE ; 'in the m. 'मध्ये; 'from their m. 'तेषां मध्यात ; 'in the m. of this talk ' एवं वदनेव; ' in the m. of calamities ' विपद्यस्त-a., दु:खमग्न-a.

MIEN, s. आकार:, रूपं, आकृति f., वदनाकार:, वदनाकृति:, मुखचर्यो; 'with a dejected $\mathrm{m.}$ ' खिन्न-स्लान-ददन

Місит, s. बलं, ज्ञाक्त f., सामध्यं, तेजस् n., ज्ञाँयं, वि-परा-क्रमः, प्रभावः; See Strength; 'with all one's m.' यथाज्ञक्ति, यावच्छक्यं. —Міситх, α. प्रबल, ज्ञाक्तिसत्, बळवत, ओजस्विन, उर्जस्वल, विकांत, बिलिन, उरुविक्रमः; See Strong. 2 महत्, विज्ञाल, प्रतापवत्, महौजस्, विभूतिमत्; 'm. lord' महेश्वरः, अधीश्वरः. —ILY, adv. बलेन, विक्रमेण, ज्ञीयेंण. 2 अतीव, अत्यंतं, बलवत्, भृज्ञं, अतिमातं. —INESS, s. सा-मध्यं, प्रभावः, वं।यं; See (s.)

Міскать, v. i. निर्गम् 1 P, श्रम् 1, 4 P, देशांतरं-स्थानांतरं-गम् or अधि-वस् 1 P or अध्यास् 2 A. —ION, s. श्रमणं, पर्यटनं, देशांतरगमनं. —ORY, a. देशाश्रमण-पर्यटन-शील.

MILCH-COW, s. क्षीरिणी, पयस्वती, दृग्धवती, पीनोधी.
MILD, a. मृदु, कोमल, सीम्य, अप्रखर, अनंड, अनुम,
अपरुष, सुकुमार, ज्ञांत, अतीक्ष्ण, अतीब, 2 सदय,
कृपाल, दयाल, दयाई, क्षमाधील, अतीक्ष्ण, अतीब, अतीक्ष्णदंड, मृदुस्वभाव, सीम्यवृत्ति, मृदुभाव, सामोपायिनः,
See Innocent also; 'm. means' सामन् n.,
सामोपचारः, सामोपायः; 'm. speech' सांस्ववादः,
सुदुभावणं. = LY, adv. मृदु, कीमलं, अवग्रं, अपरुषं,

अतिनं, मादेवेन, सामा, सामोपायेन, सामोपचारै: — NESS, अ. मादेवं, मृदुता, कोमलता, सीम्यता, अती-क्ष्यता, सांति f. 2 प्रकृतिमृदुता, मृदुता, मृदु-कोमल-स्वभावः; फ्रपालृता, सद्यता, सीम्यवृत्ति f., दयालृता, कृपाजीलता; क्षमा, साम.

MILE, s. अर्धकोत्ताः; '3 m. s 'सार्धकोत्ताः; '4 m. s 'को जहयं.

MILITANT, a. युद्धपतृत्त, रणीयत, युद्धीयुक्त.

MILITARY, a. सांग्रामिक-सामरिक-आयुधिक (की f.), क्षात्र (त्री f.), युद्ध in comp. 2 युद्धप्रवृत्त, योधिन, शक्षाप्रजीविन, शक्षम् आयुधजीविन; 'm. preparation' युद्धसामृत्री; 'm. profession or life' आयुध-शक्ष-शृति f., सैनिकतृत्तिः, शक्षाजीवः; m. caste' क्षत्रयजातिः; 'a man of the m. class' क्षत्र-नं, क्षत्रियः, राजन्यः, विराट, नाहुजः, मूर्धाभिषिकः; 'a woman of the m. class' क्षत्रिया-याणी; 'm. man' योधः, वीरः, सैनिकः; 'm. duty' क्षात्रधमः, क्षत्रिय-क्षत्र-धर्मः; 'm. science' युद्धशासं, सोश्रामिकं, शक्षाक्षविया, आयुध-रण-वियाः – s. सैन्यं, सैनिकर्गः, क्षत्रयणः.

MILITATE, $v.\ i.$ वि-पति-रुध् $7\ U$, विरुद्ध-पतिकुल-a. भू $1\ P.$

Милти, s. देशराक्षण:, रक्षकयोधा: (pl.).

MILK, s. पयस् n., दुग्धं, क्षीरं, स्तन्यं; गीदुग्धं, गीरसः, गन्यं (cow's m.); 'fresh m.' पीयूष:-षं; 'made of m. 'पयस्य; ' coagulated m. 'द्धि, क्षीरजं; 'giving much m.' बहदुग्धा; 'm.livered ' कातर, क्रीबहदय, भीरु ; 'm.-maid' गोपकत्या, आभीरी, गोदोहिनी; गोपी, गोपिका; 'm.-man 'दोग्ध m., दोहकः, गोपः, आभीरः, गोधुक्; 'm.-pail,-pan ' टम्ध-सीर-पात्रं-भाज-नं; दोहनी; 'm.-porridge' क्षेरेयी; 'm.-sop' काप-रुषः, भीरः; 'm.-woman ' गोत्री, आभीरी, दोहिनी. =v. t. दुइ 2 U (with two acc.), दुग्धं निष्कृष् 1 P or हा c. -ER, s. दोग्धा, दोहक:, धक्. -Y, s. क्षारिन, पयस्य, पायस (सी f.); (s.) in comp.; 'm. ocean' क्षीर-दुग्ध-सागरः. 2 क्षीरोपम, दुग्धतुल्य. 3 क्षीरद, दु-ग्धमद, बहुदग्ध; 'm. way 'वियत्नगा; See GALAXY. 4 भीह, कामर, सौम्य; See MILD.

MILL, s. चंक्र, पेषणी, पेषणयंत्रं-चक्रं. -v. t. पिष् 7 P, चूर्ण 10. 2 मृष्टिन। तड् 10 or पह 1 P. -ER, s. पेषकः, पेषणोपजीविन् m.

MILLENNIUM, MILLENARY, s. सहस्रवर्षं, सहस्रसं-बत्सरं. = MILLENNIAL, = MILLENARIAN, a. सह-स्रवर्षाय-ण, सहस्रवाधिक (की f.).

MILLESIMAL, a. सहस्रतम (मी f.), सहस्रांशात्मक. MILLET, s. अणु:, भियंगु:.

MILLINEB, s. स्नीवस्तकृत्, स्नीवसन्तारिणी. - Y, s. स्नीपरिच्छद:-सज्जा, स्नीवस्तामग्री

MILLION, s. नियुत्त, दश्चलक्ष; 'ten m.' कोटि f.; 'hundred m.' अर्बुर:. $-\Delta$ RY, a. नियुत्तीय. -TH, a. नियुत्तन (मी f.). -MILLIONAIRE, s. कोटीथ- τ :, लक्षाधीश:-

MILT, s. See SPLEEN.

МІМЕ, s. नट:, नतेक:, कुशीलव:, चारण:, रंगाजीव:. 2 भंड:, विदूषक:, वैहासिक:. —МІМІС,(-AL), a. अनुकरणश्चील-स्वभाव, अनुकारिन, विडंबनकारिन्. 2 विडंबन-अनुकरण-रूप: -s. भंड:, वैहासिक:, विदूषक:. 2 अनुकारिन् m. -v. t. (उपहासपूर्व) अनुक्र 8 U, विडंब् 10. - KER, s. अनुकारी, विडंबनकृत. - RY, s. सोपहासं अनुकरणं or विडंबनं; अनुकारः, विडंबनं. МІМОВА, s. नमस्कारी, गंडकारी-ली, समंगा, खदिरा, लज्जाल:.

MINARET, 8. शिखरं, शुंगं, शासाद-भवन-शिखरं.

MINCE, v. t. खंड ज्ञा:-सूक्ष्मलव ज्ञा:-कृत् 6 P or छिट् 7 P or खंड 10, ज्ञाकलीकृ 8 U; 'do not m. matters' यथावृत्तं सर्वे साकस्यन निवेदय, सर्वे संपूर्ण प्रकाज्ञाय; 'm. ed meat' छित्रमांसं. = v. i. लितिनात्या चल्-र् 1 P or गम् 1 P, निजात्या गम्. 2 निज्ञस्वरंण वट् 1 P. = INGLY, adv. खंड ज्ञाः, लवजाः; निजात्या, निजस्वरंण.

MIND. s. मनस् n., मानसं, चित्तं, चेतम् n.; बुद्धि f., मति f., थी:, प्रज्ञा, बाध:; See Intellect. 2 हृदयं, हृद् ग., अंत:करणं, चित्तं, मनः, चेतः, अंतरं. 3 मति:, ब्(द्ध:, मतं; काम:, इच्छा, वांछा, रुचि f., मनोरथ:, वासना, भाव:, ईप्सितं, अभिलाष: 4 अभिपाय:, उद्देश:, संकल्पः, अभिन्नतं, मतिः, बुद्धः, मतं. 5 स्मरणं, स्मृति f., स्मरण शक्ति f., अनुबोध:; 'to give the m. to' भावं-मनो-निविज्ञ c. or बंध् 9 P or आ-नि-धा 3 U, आसक्त-निवष्ट-चित्त-a. भू; See under SET; ' out of one's m. ' भ्रांत-अभ्यवस्थित-बुद्धि (a.); ' fixed in the m.' चित्तनिष्ठ; ' of low m. ' क्रप-ण-नीच-बुद्धि; ' working of the m. 'चित्त-मनी-व्यापार:-व्यांचा f., मनश्रेष्टा, चेताविकार:; 'according to one's m. ' यथाकामं, यथेष्टं, यथेप्सितं, यथाहाचि; 'have a m. to ask' प्रदूपना:-कामः; 'to cross the m. ' मनिस उद्-इ 2 P or उद्ध 1 P, बुद्धी संजन् 4 A; See Occur; 'call to m.' स्म 1P, सं-अन्-', अनुचित 10; ' put in m. ' स्मृ c., अनु-उद्-बुध् ए.; ' of one m.' एकचित्त-a.; ' being of one m.' एकचित्ताभ्य; 'change of m.' बुद्धि-मति-भेदः; ' flashing across the m.' स्फूरणं, सहसा आविभीवः. =v. t. मन् 4 A, गण् 10, आर् 6 A, अव-अप-ईक्ष 1 A, आलांच् 10, अव-धा 3 U, चित्तं-मनसि-कृ 8 U, अवध 10, मना दा 3 P. 2 सेव् 1 A, भज् 1 U, अनु-ष्ठा 1 P, अनुह्र्य् 4 A, अनुवि-धा 3 U. 3 रक्ष् 1 P, पा c. (पालयति) ; 'never m. the first question, answer the second ' आस्तां-तिष्ठतु-तावत् प्रथमः

प्रशः, हितीयस्य उत्तरं देहिः 'never m.' अगुर्वेथंमेततः See MATTER. -ED, a. प्रवत्त, प्रवण, शील, मनस. मनस्क in comp.; 'worldly-m. 'संसारासक्तवित्तः धीरमनस्क, &c. - FUL, a. सावधान, अवहित, जागरू-क, अवहितचित्त. 2 कृतादर, मन्यमान, अवेक्षक. 3 अ-वधारयत, स्मरत, चित्ते कर्वतः 'to be m. of 'स्म. -FULLY, adv. सावधानं, सादरं, अवेक्षयाः -FUL-NESS, s. अवधानं, अवेक्षा. - LESS, a. अनवधान, प-मत्त, अनवेक्षक, निरपेक्ष. 2 नष्टस्मृति-बुद्धि, बुद्धिहीन-MINE, a. μ clu, μ luale, μ lua comp. = s. आकर:, ख(खा)नि-नी f., उत्पत्तिस्था-नं; 'm. for jewels 'मणिभूमि f., रत्न(कर:, (fig.) आकरः, निधिः, राश्चिः 2 संधिः, सुरंगा, खानिकं, कुल्या. $-v.\ t.$ खन 1 P, आ-नि- $^{\circ}$, अधस्तात् खन्, उर्वी भिद् 7 P or वि-दं 9 P, मुहंगां कृ. = ER, s. खनक:, खात-कः, अखिनिकः, खिनत m. 2 मुहंगाकारः, सौहंगिकः -MINERAL, s. धातुः, खनिजं, आकरजं वस्तु. -a. धातसंबंधिन, धात in comp. 2 खनिज, आकरज, आ-करोड़वः 3 धातुमय (यी तः), धातुरूपः 4 धातुर्धः सृष्ट, धात्रधमंभित. - OGY, s. धात्रविद्या, धातुपरीक्षण-विया-शास्त्रं. = OGIST, s. धात्वियात्तः.

Minikin, s. सूचिका. 2 Minion, q. v.

MINIMUM, s. अन्पिष्टा-अत्यन्पा-संख्याः

Minion, s. वहुभ:, भिय:, नप-राज-वसभ:; See Favourite.

MINISTER, s. सचिव:, मंत्रिन् m., अमात्यः, प्रकृतिपुरुषः, धृर्यः, धृर्राणः, धृर्रधरः, महामात्रः, राजसचिवः, राजामात्यः 2 नियोगिन् m., नियुक्तः, नियोज्यः,
कर्मकरः, अधिकृतः 3 उपाध्यायः, आचार्यः, पुरोहितः
4 राजदृतः, राजप्रतिनिधः; 'prime m.' प्रधान-मुएय-मंत्री, प्रधानसचिवः; 'm. of counsel' धीसचिवः,
अमात्यः; 'm. for ordinary affairs' कर्मसचिवः
- v. रोव 1 A, परि-उप-चर् 1 P, उपास् 2 A, उपरथा 1 U, भु desid. (शुभ्वते). 2 (उपकरणबच्याणि) परिकृष् c., संगृ 1 P, उप-पद् c., उप-स्था c.
(स्थापयति). 3 (to) सं-पद् 4 A; कृप् 1 A; See
TEND. —IAL, a. मंत्रसंबंधिन्, नियोगसंबंधिन्, उपचारपर, सेवक, अनुवर्तिन्, gen. ex. by (s.) in comp.;
'm. duties' सचिवकार्याणि. —MINISTRATION,
s. मंत्राधिकारः, साचिव्यं. 2 उपचारः, उपासना, सेवा,

सुभूम, इपकारः 3 उपाध्यायतृति f. - MINISTRY, (Ministership), s. साहाय्यं, हारं, कर्तृत्वं, कारणत्वं. 2 साध्यं, मंत्रित्वं, मंत्रित्वं, मंत्रित्वं, भाष्ट्य-साधिव्य-पदवी. 3 निवोगः, अधिकारः, नियोगिपदं. 4 सिधव-मंडलं, मंत्रिगणः-मंडलं-वर्गः; मंत्रिणः, अमात्याः, सिध-वाः, राज्यभ्वंहाः. 5 पौरोहित्यं, टपाध्यायपदं.

MINIUM, s. Ses 'red lead' under LEAD.
MINIUM, s. स्वत्पतर, अन्यीयस, कवायस, न्यून, अवर.
2 अप्रधान, गीण (णी f.), अमुख्य. 3 क्षुद्र, लघु, ल-ध्वर्थ, अनुद्द; gen. ex. by उप pr.; 'm. portion' उपित्रभागः, उपागः; उपदेवता, उपप्रधः, उप्रधः, &c.; 'm. consideration' लघ्वर्थ:-अगुद्धः-कुद्र:-विचारः.

- s. अप्रात्रव्यवहारः, अप्रातव्यक्कः, व्यवहारायोग्यः, अप्रातव्यवहारद्द्यः, वालः. - ITY, s. बालद्द्या, बाल्यं, बालावस्था, अप्रातव्यवहारता; बाल-तिः जु-भावः. 2 न्यून-अल्प-पक्षः-संख्या, स्तोकसंख्या; 'being in the m.' न्यूनपक्षाश्रितः.

MINOTAUR, s. मृत्रुष:, नरतृषम:.

MINSTREL, s. मा(म)गधः, वैतालिकः, बंदिन् m.; स्तृतिपाठकः, मधुकः, संगीतकुञ्चलः-निपुणः; 'celestial m.' गंधवैः, चारणः. -LY, s. संगीतं, गीतवादनं, गांधवैं, गंधवैं-सागध-वृत्ति f.

MINT, s. टंकज्ञाला, मुहांकनज्ञाला; (fig.) खिन f.; See MINE; 'm.-master' टंकाध्यक्ष:, टंकपति:, रूप्याध्यक्ष:, नेष्किक:. -v. t. मुहादि अंक् 10. 2 Forge, Invent, q. v. -AGE, s. मुहांकनं. 2 मुहा, मुहितक्ष्यं

MINUS, a. न्यून, ऊन in comp.; 'm. a cubit' इस्तन्यून. 2 ऋणं, क्षयः; oft. ex. by वियुत, वर्जित, ऊन in comp.; '10 m. 1' एकवियुता दश्चः; '100 m. 1' एकवियुता दशः; '100

MINUTE, s. क्षण:, पलं, निर्म(में)ष:. 2 कला. 3 लेख:, लिखितं. = v. t. लिख् 6 P. ₹मरणाथं लिख्. = a. स्रम, अणु, अत्यल्प, अतिस्रम, अल्पिष्ठ, क्षुत्र, प्रतनु. 2 निपुण, सावधान, स्रम. 3 स्रमदृष्टि, स्रमदिश्चिन् ; 'after m. inquiries' निपृणं अन्वड्य ; 'm. description of a woman' तरुणीप्रथगवयववर्णनं or -प्रत्यवयववर्णनं. = LY, adv. स्र्मं, लवशः, अणुशः; जिन्ध्सं, निपुणं, स्रम्बर्द्या ; 'while m. looking at the ring' अंगुलीयकं जिन्धं निप्यायंती (M. 1). = NESS, s. स्रमावयवः, परमाणवः.

MINX, ८. धृष्टा, अविनीता, बंधकी, भ्रष्टा, असती.
MIRACLE, ८. अड्डतं, अलीकिकिकिया-कमं, अबुतं-लोकोतरं-कमं, आश्चरं, चमत्कारः, अतिमानुषं कमं, दैवं कमं.
—MIRACULOUS, ८. अडुत, लोकोत्तर, आश्चर्यभूत,
आश्चर्य, अमानुष (वी र्र.), अतिमत्थं, दिन्य, अपौरुषेय
(यी र्र.). 2 अडुत झिकसंपण; 'm. weapon 'दिअयाशं. = LS, ८८८८, अडुतत्वा, दिव्यक्षस्या.

MIRAGE, ८. मृतगृष्णा-वृश्णिका, मरिविका, मृतक्षं.

MIRE, ८. वंक:, कर्दम:, जंबाल:-सं, मृत्रः-सं; 'get into the pn. ' संकट निक्षिय pass. or पत् 1 P. = v. t.

पंकेन दृष् ८. (दृषयति) or लिए ६ P. = प्र. त. पंकिल, सक्दम, सपंक, समल, कलुष, पंकाक्षत्र, पंकदृषित.

MIRBOR, ८. द्पेण:, आदर्श:, मृकुर:, आल्मद्रक्षं: 2

(Fig.) आदर्श:, मितमा. = v. t. Reflect, q. v.

MIRTH, ८. हाह्यं, प-मोदः, दह्यास:, आवंद:, क्षेतुकं,
परिहास:, १८० МЕВЕВИЕТ. = VI., त. हट, दक्षसित, आवंदित, प्रमुदित; १८० МЕВЕВУ.

Misacceptation, इ. अन्यथा-विपरीत-महणं.

MISADVENTURE, S. See CALAMITY.

MISANTEBOPY, s. बर-जन-द्रेष:, विश्वशासुद्धा, सर्वेलो-कद्रेष:. = IC, = ICAL, a. नर-जन-द्रेषिन, विश्ववैदिन-द्रे-षिन्. = ISI, s. जन-नर-द्रेषी-शत्रुः, सर्वेलोकसङ्गः, वि-श्वशत्रुः.

МІЗАГРІХ, v. t. अन्यथा-मिथ्या विभिन्य-युज् 7 A, 10 or व्यय् 10 or निक्षित् 6 P. —ICATION, s. दुर्विनियोग:, कृष्ययः, अपस्ययः.

Міварряенеми, v. t. अन्यथा-मिथ्या-प्रह् 9 P ог कुष् 1 P, विवरीतं रपलभ् 1 А. – Міварряенемвіом, s. अन्यथा-विवरीत-प्रहणं-बोधः, भ्रमः, मिथ्या-मित f.

MISBECOME, v. t. न युज् pass. or उप पद् 4 A. MISBEGOT, a. विज्ञात, कुजन्मन्.

Мізвеначе, v. i. असम्यक्-अयुक्तं आचर् 1 Р ог वृत् 1 А. – ЕD, a. दुईत्त, दु:तील, दुधेष्टित, दुराचार. – Мізвеначіоне, s. अविवसः, दुईत्तता, दुराचारः, कुचेष्टितं, अनार्यकृति f.

MISBELIEVE, BELIEF, See DISTRUST.

MISCALCULATE, v. t. अन्यथा-मिथ्या-गण् 10. — ion, s. मिथ्यागणनं, कुगणना.

Miscall, v. t. मिथ्या अभि-धा 3 U or आ-ख्या 2 P. Miscabry, v. i. गर्भ: लु 1 P or पत् 1 P or च्य 1 A (with gen. of woman); च्यत्मर्भो भू 1 P. 2 न क्षिध् 4 P, विकलीभू, मोधी-वृधा-भू, प्रतिहन्-भंच-pass. =IAGE, s. यभेलात:-पता:-पतमे-च्युति f. 2 असिद्ध f., वैकल्यं, भंगः; अश्वभक्लं, दुर्ग्यत f. 3 दुराचारः, कुनीति f., अदिनयः; 'to cause m.' यभे ख c. or पत् c.

Mascellaneous, a. सं-प-काणे, नानाहिभ, नानाजा-तीय, विविधमकार, नाला-भिज-जातीय, विविध — L.F., adv. संकीणं. — Mascellans, s. संकरः, प्रकीणंकं, नानाहव्य-नानातिषयं-संग्रहः-संविपातः, संकीणंवस्तृससु-दायः-संग्रहः:

MISCHANCE, s. See CALAMITY.

MISCHIEF, s. अपकार:, हानि र्र., हिंसा, श्रांति र्र., ना-सः, जपाय:, धंस:, दोव:, काधा, अहित, असधे:, अ-विष्टं, अहिदं; 'M. to trops' क्रस्वहिंसा. के क्रवेडित, पापं, दुराचारः, कुचेष्टाः 'm.-maker' दुर्कनः, दुर्हेतः, पिश्चमः, कर्षेणपः, वपकापकः, कुन्यापारिन्, कुचेष्टः ; 'm.-making' दौर्जन्यं, पेशुन्यं, कुचेष्टाः, दुर्हेतिः, कु-निति f. — MISCHIEVOUS, a. घातुक, हिंसकः, हिंसान्तकः, अपकार-हिंसा-चीरंतः, हिंसाहितः, अपकारिन्, अहितकारिन्, दुष्ट, पाप, दुर्वेदिः, दुष्टमितः 2 कुचेष्टतः, कुचेष्टापियः, दुर्गेणिन्, दुर्भेष्टितः, 'm. trick' कुचेष्टतः, 'a. m. person' लोककंटकः, कुचेष्टापियः — Ly, adv. दुष्टबुद्धाः, सापकारं, क्षतिपूर्वः, हिंसाहितः, कर्षेण्यः, सापकारं, क्षतिपूर्वः, हिंसावां, अपकारचीर्लताः, हिंसाहितः f., दृष्टबद्धिः f., पापान्यताः

MISCOMPUTATION, 8. मिध्यागणना.

MISCONCEIVE, v. t. मिथ्या ग्रह 9 P. अन्यथा बुध् 1 P or उपलभ् 1 A or अबग्ध् 1 P. - MISCON-CEPTION, s. मिथ्या-मृति-बुद्धि f., मिथ्या-अन्यथा-ग्रह-ण-बोधः, विपरीताथेबोधः, श्रमः

МІВСОМДИСТ, v. t. असम्यक् निर्वह c. or प्र-णी 1 P or प्रवृत् c. 2 (Oneself) असम्यक् आचर् 1 P or वृत् 1 Λ. -s. दुर्णयः, असम्यक् निर्वाहः. 2 दुराचारः, दुर्शेष्टतं, कुचिरतं,
MISCONJECTURE, v. t. मिथ्या तर्क् 10 or जह 1 A. - s. मिथ्यातर्कः, मिथ्यातमानं

MISCONSTRUE, v. t. मिथ्या-अन्वथा-अर्थ बुध् 1 P or मह 9 P, मिथ्या युज् 10 or अर्थ न्या-स्वा 2 P.
—MISCONSTRUCTION, s. अन्वथार्थनोधः, विपरीतमिथ्या-महण-नोधः

MISCREANT, s. पाप:, खंडितवृत्तः, खलः, नरापसदः, पापिष्ठः, दुरात्मन् m., दुर्वृत्तः, जाल्मः; See VILLAIN. 2 नास्तिकः, मिथ्यादृष्टिः

MISDEED, s. दुष्कृतं, अपिक्रिया, कुकर्म, कुकृत्यं-क्रिया, दुष्कृतं नि. अपिक्रार:, कुक्तितं, पापं-

MISDEMEAN, v. i. See MISBEHAVE.

MISDIRECT, v. t. विमार्ग इज् c. or दिश्च 6 P, विप-भं दिज्ञ. 2 'Address' (wrongly), q. v. -10N, s. विमार्गदर्शमं, मिथ्योपदेशः

MISDOER, s. पाप:,पापकर्मन् m., पापकृत् m., कुक्रमी.
-MISDOING, s. Misdoed, q. v.

MISEMPLON, ७. ८. अध्यथा विनि-युज् 7 A, 10 or व्याप्ट. — MENT, ६. असहव्ययः, कृषिनियोगः, अपव्ययः. MISEB, ८. कृषणः, कदर्यः, कृदः, सितंपणः, विपणाः, वृद्ध-वद्ध-सृष्टः, अदाव जीलः, दानझमुः, विमुखः. — ABLF. ८. दुःखित, दुःखान्वित, अतिदुःखाते, अविर्वृत, विदानंद, कष्टमाय, अतिक्षाते, वि-आं-पण्ण, आपद्द-वि-पर्द्मस्त, दुर्पतः, वंदमाय्य, देशोपहत, दुर्भाय, दुःखापण्ण, दुर्देशापणः, 'कृष्टा, महंपाय, प्राप्त, कृष्ट्य, वि-अप-पण्ण, ध्रीन, वृच्छ, गर्हण्याय, गर्द्ध, कृष्ट्य, क्ष्यं, अध्य, कृदः, अध्य, कृदः, दुष्ट्य, द्राविश्वः (श्री कृष्ट), अद्यवक्रिः,

मितंपच, स्वल्पव्ययिन्, व्यविश्वज, अनुदार. — ४, ६ दुःखं, विपद्-आपद f., ध्यसनं, दैग्यं, निःस्वता, विपत्ति f., दुर्गति f., दुर्रशाः, कृष्कं, अनिष्टं, कष्टं, अनर्थः. अतिदुःखं, गाढद्यांकः, दैन्यं, आनिष्टं, कष्टं, अन्तरं, अति-व्यथ-वाधा-वेदना, परिन्यं-तापः

Misfortune, s. मंद्रभाग्यं, ट्देंबं, बुभीग्यं, दुर्जातं. 2 अनथं:, अनिंष्टं, ज्यसनं, आ-वि-पर् त., कृष्कं, दुःखं, अत्यादितं, कष्टं, दुःखं, अत्यादितं, कष्टं, दुगेति-विपत्ति त., अपायः, अनिष्टपातः; 'm. s never come single' रन्नापनिपातिनेऽक्शेः (S. 6), छिद्रेष्वनर्था बहुलीभवंतिः 3 अलक्ष्मीः, निर्काति ति. Misgive, v. t. Ex. by वि-आ-संक् 1 A, न प्रति-इ or विश्वस् 2 P, विकृष् 1 A, वेष् 1 A; See Doubt; 'my mind m. s me' उद्ति मे मनसि स्नेका, श्रंकतेन्वपते मे हृदयं. =ING, s. ज्ञांका, आ-वि-°, संदेइः, संज्ञायः, विकल्पः, अन्त्ययः, अविश्वासः

Misgotten, a. अन्यायार्जितः

MISGOVERN, v. t. असम्यक् ज्ञास् $2 \ P$ or पा c. (पाल-यति) or ईज् $2 \ A$. – MENT, s. कुञ्चासनं, असम्यक् पालनं.

MISGUIDE, v. t. अपथे पत् c., विमार्गेण-कुपथेन-नी
1 P or प्रवृत c., विमार्गे दृत् c. - ED, α. उन्मार्गेप्रवृत्त, मार्गेप्रष्ट, सत्पथभ्रष्ट, कुमंत्रित, दुर्विनीत, अपथ्रगामिन्.
MISHAP, s. See MISFORTUNE.

MISINFORM, v. t. अन्यथा नि-विद् c., मिथ्या कथ् 10 or वि-ज्ञा c. (ज्ञावयति), मृषा बुध् c.

MISINTERPRET, v. t. See MISCONSTRUE.

MISJUDGE, v. i. मिथ्या-अन्यथा-विचर c.

MISLAY, v. t. अस्थाने नि-धा 3 U or रक्ष् 1 P, नज् c.; See Lose.

МІЗІВАЛ, v. t. प्र-तृ c., वंच 10; See Сиват; विमागेंण-उपत्थं-नी 1 P or गम् c. (गमयति), भृम् c. (भमयति), मृह् c., भमं-भ्रांति-उत्पद् c., विमागे वृज्ञ् c. or उपदिश् 6 P, अन्यथा उपदिश् - ING, a. भमकारिन्, मोह-भौति-जनन (नी f.). - MISLED, a. विमागे-उन्मागे-गामिन्-प्रवृच्न, भ्रांत, सत्प्थभ्रष्ट, कुमागेगामिन्-प्रवृच्न, भ्रांतकुद्धिः

MISLIKE, v. t. See DISLIKE.

MISMANAGE, v. t. असम्यक् निवेद् c. or प्र-णी 1 P or प्रवृत् c. = MENT, s. दुनिवीहः, कुपणयनं, कुनीति f., अन्यवस्था, दुर्णयः

MISNAME, v. t. नामांतरेण-अन्यथा अभि-धा 3 U, वि-ध्यानाम क 8 U.

MISNOMER, 8. मिथ्यानामन् गः, मिथ्या-अन्यथा-संज्ञा-नाम, अचरितार्था संज्ञा, असंगतं-अननुरूपं नामः

MISOGAMY, s. विवाहदेष:-निंदा. -IST, s. विवाह-देखिन् m.

МІЗОВЧИЧ, 8. सीदेव: - निदा. - IST, 8. सीदेवी: МІЗРІДСЕ, v. t. अस्थाने नि-धा 3 U or निवेश c. or निश्चिष् 6P or \$ 8 U, असम्बक् म-विधि-वृद्ध 7 Δ, 10. MISPRINT, 8. अशुद्धं, मुद्रणदीष:.

Mispronounce, v. t. अगुद्धं उच्य c.

MISPROPORTION, v. t. See DISPROPORTION.

MISQUOTE, v. t. अन्यथा-अयथार्थ-उद् 1 P or अब-तृ c. - ATION, s. अयथार्थ अवतरणं.

Мівкеровт, v. t. मिथ्या-अन्यथा-निविद् с. or कथ् 10 or आ-ख्या 2 Р. – s. अन्यथानिवेदनं, मृषाकथनं, अयथार्थां ख्यानं.

MISBEPRESENT, v. t. मिथ्या कथ् 10 or वर्ष् 10, असत्यं निविद् c. or ख्या 2 P, अर्थं साचिक् 8 U or परिवृत् c. = ATION, s. मिथ्याकथनं-निवेदनं, मिथ्या-अन्यया-मृषा-वाद:-वर्णनं, असत्यकथनं-वर्णनं

Missule,s. कु शासनं,दुर्णति f., असम्यक् पालनं-शासनं. Miss, s. (As a prefixing title) ex. by প্রব্য-रिका, कुमारी: 2 भ्रम:, दोष:, अपराध:, भ्रंश:. 3 हानि f-, अभावः, विरहः, नाजाः, लोपः; See Loss. -v. i. मोधी-विफर्ली-भू 1 P, न सिध् 4 P; 'never-m. ing arrow ' अमोघ: बाण:. 2 भ्रम् 1, 4 P, प्र-मद् 4 P, स्खल् 1 P. 3 च्या 1 A; See below. -v. t. भंज् 1 A, 4 P, च्यु, विचल 1 P (with abl.), हा pass. (with instr.); See Lose; 'he m. ed the mark in shooting ' स लक्ष्यच्यतसायकः; निभिनादपरादेषुः; 'm. ed his way 'मार्गाद् भ्रष्ट: &c. 2 न प्राप् 5 P or विद् 6 U or लम् 1 Λ, (Get q. v.). 3 क्षिए 6 P, हा 3 P, त्यज् 1 P, अपास् 4 U, विस्रज् 6 P; ' you have m. ed a splendid opportunity ' ज्ञोभनावसरस्त्वया क्षितः, न गृहीतः, त्यकः. 4 (Feel the absence of) अभावं जा 9 U or वि-भ с., न्यून-व. मन् 4 A; उत्कंट् 1 A, उत्तम् 4 P, उत्स-कायते (D.); 'I m. him very much ' तस्य ब-लबदुत्कंठे, तस्यासिकधानाट् नितरां दुःखितोस्मि, तहर्श-नाय उत्ताम्यामि, तदिरहविधर: &c. -ING, a. नष्ट, भ्रष्ट, स्थानभ्रष्ट-च्युत,-तिरोहित, अदृष्ट; ' one man is m. ' एकां नर अना दृश्यते 2 उत्सक, उत्काठित, उ-त्कलिकाकुल.

MIS-SHAPED,—SHAPEN, a. वि-अप-कु-रूप, कदाका-र, विकृताकार.

Missile, s. असं, इसं, प्रहरणं, आयुधं, क्षिपणि:. 2 चर्ना. -a. क्षेपणीय.

Mission, s. दौत्यं, प्रत्णं, प्रेषणं; 'sending on a m.' प्रतिशासनं 2 नियुक्त-प्रेरित-गण:-जनसम्हः, नियोगिवर्गः - ABY, s. धर्मार्थं प्रेरितः, धर्मप्रसारार्थं नियक्तः or प्रेषितः.

MISSIVE, s. संदेश:, वानिकं; See MESSAGE. 2 वार्तो-संदेश-हर:. - a. मुक्त, क्षिप्त, अस्त. 2 प्रे.रेत, पेषित, नियुक्त.

MIS-SPELL, v. l. अक्षराणि पर्यस् 4 U, अन्यथा लिख् 6 P. = IXG, s. अक्षराविपर्यास:-व्यत्यय:. ${f Mis-spend}, v.\ t.$ वि-क्षिप् ${f 6}\ P,$ अपात्रे-अस्थांने-व्यय् ${f 10}$ (व्यययाति) or प्र-विनि-युज् ${f 7}\ A,\ {f 10},$ असङ्घयं कृ ${f 8}\ U.$

Mis-state, v. l. मिथ्या-अयथातथं-अयथा-कश् 10 or नि-आ-विद् c. or ख्या 2 P. - ment, s. अन्यथा-निवेदनं-विज्ञाति f., मिथ्याकथनं-वादः.

Mist, s, कूहा, कुज्झिट-टी-टिका र्र., कुहेडिका, धूमि-(पि)का, खबाब्प:, नुषार:. - प, а. कुहाच्छन्न, धृमि-कावृत, तुषारवृत. 2 गहन, असगम, अस्पष्ट; See FAINT. MISTAKE, s. भ्रम:, भ्रांति f., व्या-,मोहः, मतिभ्रमः, भिथ्या-मित f-बद्धि f- 2 प्रमादः, दोषः, स्खलितः, ' $\mathbf{m}$ in calling names ' गोत्रस्वलितं. -v. t. अन्यथा-मिथ्या-मह 9 P or मन् 4 A or बुध् 1 P, मिथ्या ज्ञा 9 U, भ्रांत्या-संदेहन-मन्, संदिह् 2 U; gen. ex. by बुद्धि:, धी: in comp. or by s. (1); ' why do you strike me, m. ing me for Siva ' gu-रातिभ्रांत्या मां कि पहरासी; व्याप्रधिया-बुद्धचा तस्मात् पलायंते; फेनपटलै: संदेहितत्लराश्चिमि: (Ka. 23); 'which were m. en for heaps of cotten'; केतकज्ञिखासंदिग्धमुर्ग्धेदवः (Mal. 1) ' the lovely moon being m. en for a Ketaka point.' -v. i. भ्रम् 1, 4 P, मह 4 P, प्र-मह 4 P, स्वल् 1 P, अपराध 4,5 P; 'you m. in this opinion ' अयं तवाभि-प्रायः भ्रम एव, भ्रांत:. -ABLE, a. संदिग्ध; 'in no m. terms ' असदिग्धवचाभि: - EN, a. भ्रांत, प्रमा-दिन, मूढ, संदिग्ध. 2 अयथार्थ, अज्ञान्त, मृषा-मिथ्या-अ-यथा- in comp.; 'a m. opinion' मतिभ्रम:, मिथ्यामति:.

Mister, s. आर्य:, श्री pr.

MIS-TIMED, a. See LATE.

Mistle-toe, s. वृक्षाश्रया, तहरोहिणी.

MISTRESS, 8. मृहिणी, मेहिनी, मृहस्वामिनी, कुटुंबिनी; स्वामिनी, अधिष्ठात्री, ज्ञासित्री, अध्यक्षा, सेव्या, ईश्वरी, महिनी (of servants). 2 अध्यापिका, आचार्या, उपदेशिका, अध्यापयित्री, उपाध्याया-यी. 3 उपसी, डपपत्नी, भुजिष्या, अवरुद्धाः 4 प्रिया, प्रियतमा, वह्नमा, कांता, दियता, रमणी, कामिनी, प्रमदा. 5 कुजाला, निषुणा, $extbf{M}_{ ext{ISTRUST}}, v.~t.$ न विश्वस् or प्रति-इ 2 P, शुंक् 1 Λ = s. अविश्वास:, अप्रत्यय:, आ-परि-शंका, अप्रतीति f. =FUL, a. अविश्वासिन, अप्रत्ययिन्, शंका-अश्रद्धा-शाल, साशंक, आशंकित, शंकिन्, संदेहिन्. = FULLY, adv. सा-शंकं, अविश्वासेन. = FULNESS, s. अप्रतीतिः, आशंकाः Misunderstand, v. t. मिध्या-अन्यथा समर्थ 10 or कृष् c. or मन् 4 A. or ग्रह् 9 Por स-भू c. or टपलभ् 1 A or अवगम् 1 P or बुध् 1 P; 'don't m. me 'अलमन्यथा गृहीत्वा (M. 1), अ-लमस्मानन्यथा संभाव्य (S. 1). = ING, s. मिध्या-अ-न्यथा-प्रहणं-संभावनं, भिथ्यामति f.-बोध:,अयथार्थबोध:. भ्रमः. 2 वैमत्यं, मतिभदः, विसंवादः, द्वैधं, वि-असं-मति f.

MISUSE, v. t. मिथ्या-असम्यक् प्र-विनि-डप-युज् 7 A, 10, अनुषितं-अस्थाने ब्याप्ट c. or ब्यव-ह c, अप-ब्यय् 10 (ब्यय्यति). = s., = AGE, s. कुपयोगः, असत्ययेगः, कु-असम्यग्-व्यवहारः, अन्यये।पयोगः, असहिन्त्रयोगः, अपन्ययः

MITE, s. अणु:, लव:, कण:, लेजा:, कणिका, अल्पमात्राः 2 धनलव:-लेजा:, अत्यत्यं धनं, काकिणी, कपर्दिकाः MITHRIDATE, s. विषनाञ्चानं, विषयं

MITIGATE, v. t. ज्ञाम c. (ज्ञामयति), प्र-उप-°, लघु-कृ 8 U, लघपति (D.), न्यूनीकृ, अल्पीकृ; नि-यम् 1 P or c.; See Moderate; 'to be m. ed' ज्ञाम् 4 P, लघुम् 1 P. – ION, s. ज्ञामः, ज्ञामनं, ज्ञांति f., प्र-उप-°, लघुकरणं, न्यूनताः – IVE, – MITIGANT, a. ज्ञामक, ज्ञांतिद, ज्ञांतिकर (री f.)

MIX, v. t. मिथ्र 10, सं-च्या-वि $^{\circ}$, संयुज्ञ 7 U, 10, संयु 2 P; संयुज्ञ 6 P, संयुज्ञ 2 A, 7 P, प्रक्षिप् 6 P,
एकीक् 8 U, एकत्र कृ, संमिल् c. 2 संक 6 P, सकुलीकु.

– v. i. मिथीभू 1 P, संमिल्ल 6 P, हैं सकु-संयुज्ञ-संयुज्ञ् pass.; संयोग-संसगें-इ-या 2 P or गम्न 1 P, संगम्
1 A, संगमनुत्रज्ञ 1 P, सं-इ. – ED, a. मिथित, संयुक्त,
संयुक्त, संयुत्त, व्या-सं-मिथ्र, सम्येत, संबद्ध. – ING,

– TURE, s. मिथणं, संयोगः, संसगें:, संपर्कः 2 मिथता,
संयुक्तता, संख्यता, संकीणेता. 3 संकरः, संनिपातः, नानाद्रव्य-संमिथद्रव्य-समुदायः, मिथद्रव्यं, मिथ्रं.

MIXEN, s. विट्-प्राप-साक्ष:.

Mizzen-mast, s. पश्चिमकृपक:.

MIZZLLE, s. तपारवर्ष:, जीकरासार:.

MNEMONIC, a. स्मृतिसहायभूत, स्मरणोपकारिन् - s. (M. s) स्मरणविद्या.

Moan, v. i. दीर्घं र 2 P or निश्चम् 2 P, सञ्चन्दं आकंद् 1 P or आकुज् 1 P or निलप् 1 P, आनंसवं
मुच् 6 P; See Groan, Lament. —s. आर्तनाद:स्वः, दीर्घनिश्वास:-स्वः, कंदिनं, निलपनं, परिदेवनं.
—FUL, a. निलापकारिन्, परिदेविनः, —FULLY, adv.
सनिश्वासं, सनिलाएं.

MOAT, s. परिखा, प्रतिकूप:, खातकं, उपकुल्या. = ED, a. परिखानित.

Мов, इ. पाकृतजनाः, जनसमूहः, अप्रवृद्धजनगणः, लोक-जन-संघः-संकुलं, जनता, बहुजनमेलकः, पृथग्जनाः, नीच-अधम-जनाः

MOBILE, a. अस्थिर, चंचल, चपल, चरिष्ण, गतियोग्य, जंगम. - MOBILITY, s. Mob, q. v. 2 अस्थिरता, चांचल्यं, गतिक्षमता.

Моск, v. t. विडंब् 10, अव-ट्य-हमें 1 P; सोपहासं अ-नुक्क 8 U. 2 जह 1, 10 A, अव-ता 9 U, अविक्षय 6 P, अवमन् 4 A, अवहासास्पदं मन्; See Contemn. 3 वंच् 10, प्रतृ с., विश्नरुभ् 1 A, मृह с.; See Спелт. -а. कृतिम, कृतक, कपट-व्याज in comp.; 'm. fight' कृतिमयुद्धं, व्याजयुद्धं. - Ев, s. द्य- अव-हासकः, अवक्षेपकः, विद्धंबनकृत् m. = ERY, -ING, s. उप-अव-हासः, अवक्षा, विद्धंबनं, अवक्षेपः, गर्हणं, तिर-स्कारः, अवनानः 2 उपहःसपात्रं-आस्प्रदं-भूनि f-पदं, अवहासस्थानं-विषयः, तिरस्कारपदं-विषयः 3 वंचनं-ना, व्याजः, कपटं, छलं, विद्धंबना, विद्धंबनहेतुःः अनर्थंकारभः, वृथोयमः, वृथाप्रयत्नः, निष्कलचेष्टाः = INGLY, adv. सोपहासं, सावहासं, सतिरस्कारं

Model, s. आदर्शः, प्रतिरूपं, प्रतिमा-मानं, टपमा-मानं, 'a m. princo' आदर्शः सर्वनृपाणां 2 संस्कारः, सं-स्थानं, आकारः, आकृति f. =v. f. संस्कृ 8 U, रूप् 10, सरूप-a. कृः, तक्ष् 1, 5 P; कृप् c.

MODERATE, α. पश्-,मित, समयोद, नि-सं-यत, अल्प, सावधिकः 2 नियतवृत्तिः मर्यादानतिकामिनः 'm. in expenses 'मितव्ययिन, अल्पव्ययः 'm. in desires' अलब्ध, अन्पसतष्ट, अन्पाकांक्षिन; 'm. in eating ' मिताहार, मिताशन, स्वल्पाहार: 'm. in speech' भितवाच-भाषिन. 2 (Middling) मध्यम, सामान्य, अनित-नाति- in comp.; ' trees of a m. height ' नातितंगा वक्षा:. = v. t. शम् c. (शमयात), प्र-डप-°, लघयति (D.), लघक 8 U, न्यूनी-अल्पी-क्र, नियम 1 P or c.; छायाइमैनियमितार्कमयखताप: (S. 4) ' the heat of the sun's rays being m. ed by shady trees.' 2 नि-सं-यम, नियह 9 P, संह 1 P. आ-व 5 U. = v. i. जम 4 P. निवत 1A. विगम 1P.अ-र्ल्पा-लघ्-भू 1 P. -ION, s. लघुकरणं, प्रज्ञामनं. 2 संय-मः, निग्रहः, दमः, अन्तिक्रमः, मर्योदाननिक्रमः, परि-, मितता-त्वं 3 समता, समवात्ति f., समभावः, क्षमा, क्षांति f.; 'm. in desires' अलोगः, अल्पसंतोषः, अल्पाकां-क्षा. -LY, adv. परिमितं, समर्योदं, नियतं, स्वल्पं: ईषत, आ, मंद, नाति, अनित in comp.; 'm. heated ' ईपत्तम, मंदीष्ण, कोष्ण, &c.; 'm. sharp 'अनतितीत्र. -OR, s. नियंत m.; मध्यस्थ:.

Modern, a. आधानिक (की f.), अधाना तन-इदानीतन (ती f.), अर्थाचीन, अपाचीन, अपुराण, नृतन, नव, नवीन, नृतनकालीन - Ness, s. नृतनता, अपाचीन्त्वं. - Moderns, s. अधुनातनाः, आधुनिकाः (pl.). Modest, a. विनीत, लञ्जावन, लञ्जाशील, सलञ्ज, सर्वाड, शाकीन, विनयवत, सत्रप, व्हीमत्, लञ्जा-त्रपानीडा-आवित-युक्त, सविनय, अप्राच्म, अपृष्ट. 2 (Not proud) अगर्व, नम्न, निरिमान, निरहंकार, सविनय, अनुद्धत, विवत, नम्नशील. 3 अव्यभिचारिन, ताधुबील, सद्दम. 4 परि-, नित, अल्पपरिमाण. - LY, adv. सविन-

यं, सबीडं, सक्तज्जं, सत्रपं, अगर्वं, अनुस्तं, तिरिभमानं.

** १. ६. विनयः, ज्ञालीनता, लज्जा, ह्वीः, वीडा, त्रपा, किज्जाज्ञीलता, अमागल्यं, अधाष्ट्यं, मर्यादा, विनीतता.

2 नमता, अगर्वः, अनहंकारः, तिरिभमानता, अनीद्धत्यं, नमज्ञीलता, विनयः.

3 अन्यभिचारः, सद्ग्ति f. 4 परिमितता.

Modicum, s. अल्पांशः, अल्पभागः, लवः, लेशः, किं-चित्, किंचनः

Мориту, v. t. रूपं परिवृत с. от परिणम् с. (-णमयति), विकृ 8 U от с.; रूपांतरं-रूपभेदं-क्व от वि-धा 3 U. 2 विसम् 1 P, संह 1 P, शम् с.; See Limit, Moder-Ate. — IED, a. विकृत, विकृतरूप, परिणतरूप, नियामित. — ICATION, s. रूपांतरविधानं, रूपपरिवर्तनं 2 विकारः, विकृति f., परिणामः, परिवृत्ति f, रूपांतरं, रूपभेदः, विशेषः. 8 भेदः, विभेदः, विशेषः.

Морилать, v. t. स्वरलयं उत्पद् с., स्वरानुष्ट्रथं क्र 8 U. 2 स्वरभेदं क्र. - ION, s. संक्रमः, परिवर्तनं; 'm. of voice' स्वरसंक्रमः (Mr. 3). 2 स्वरभेदः-लयः-अनुक्रमः, स्वरानुष्ट्रथं. 3 Melody, q. v.

MOIETY, s. अर्ध:-धॅ, अर्धभाग:-अंज्ञ:.

Moil, v. t. Dirty, q. v. -v. i. त्रातं क 8 U, देहा-यासेन अम् 4 P.

MOIST, α. आर्ट, क्रिज, सरस, उज, उन, सदब, सिन्त, जलाई, तिमित; 'to be m.' क्रिट् 4 P, हित्म् 4 P•
-EN, v. t. क्रिट् c., आर्ट्रीकृ 8 U, सिन्च 6 P, उंट्
7 P, दक्ष 1 P. -ENING, s. क्रेट्रनं, टक्षणं, उंट्रनं.
-NESS, s. आर्ट्रेता, क्रिजता, सरसता. -URE, s. क्रेट्रनं,
तेम:, स्तेम:, रस:, सजलता, आर्ट्रेता, क्रिजता; oft.
ex. by जलं.

Molar, s. दंश, चर्वणदंत:.

Molasses, s. गुड:, इक्षुसार:, मत्स्यंडी-डिका, फाणितं. Mold, s. See Mould.

Mole, ह. तिलकः, जडुलः, कालकः, पिष्ठः. 2 वपः-मं, सेतुः, चयः, पिडलः, आलि ∫. 3 छुछंदरी, मंधमुखी, दीर्घ-तुंडी, दिवाधिकाः; ' m.-eyed ' स्त्भनयनः; ' m.-hill ' बल्मीकः-कं, वामलूरः, कृमिशैलः, कूलकः, स्यमीकः; 'he makes mountains of m.-hills' तिलं तालं पश्यति.

MOLECULE, s. अणु:, परमाणुः, कण:.

Moles, s. ēqij.

MOLEST, v. t. बाध् 1 A, अर्ट् 1 P or c., पीट् 10, डपट्ट 1 P, आ-यस् c., डपर्स्य् 7 U; See HARASS.

►ATION, e. बाधा, पीडा, डपट्टन:, आयास:, क्रेशः:

►RB, e. डस्पीडक:, बाधक:, आयासक:-

MOLLIENT, «. मृद्कारिन्, शमक, शांतिद.

MOLLIFY, v. t. शास c. (शामयति), प्र-उप-, सांत्व् 10, मृद्दक् 8 U, लघूक.

MOLIEN, n. Beffe; See Liquid.

MOMENT, s. क्षण:, मृह्ते:, निमि(मे)प:, पर्ल; 'pleasant for the m.' आपात्मणीय; 'but for a m. 'अण्यातं; 'this very m.' आहेमते अणे; 'the m. he is here' अन्न तिस्मनानतमाने जर आगत एव ; 'for the present m.' आपाततः : "in a m.' अणात, क्षणेन, निमेषमानान, एकपरे; 'auspicious m.' गुभमुनूतें; लग्नं; See Instant also. 2 गुहत्वं, महत्त्वं, भगावः, गौरवं, महिमन् m.; See Importance; 'of little m.' अगुहक, अकियित्वर (री.), तस्यं, क्षुत्र. —ARY, a. क्षणिक, क्षणस्थायिन, अचिर, अस्थायिन; क्षण, निमेष in comp.; 'm. flash' अचिरममा, क्षणजुति री.; 'm. obstacle' क्षणविनः. —OUS, a. गुह, गुह्मभाव, अलगु, See Important.

Моментим, ह. जब:, वेग:, आ-सं-वेग:.

MONACHISM, इ. मठवात:, संसारत्याग:, आरण्यकवृत्ति. MONAD, इ. अभेध-अच्छेध-वस्त n.

Monarch, s. राजन् m., ईजाः, ईश्वरः, पतिः, अश्विपः, अश्वाः, स्वामिन् m.; See Lord; 'm. of the herd 'यूथपतिः-पालः. 2 अश्वश्वरः, नृपः, नृपालः, भूपतिः; See King. = AL,-IC,-ICAL, a. राजकीय, राजयोग्य, राज in comp. 2 एकगभुक, एकराजायन, संबाडशीनः = y. s. एकराजज्ञासनं, एकराजतंत्रं, एकरा-जाश्विपत्यं. 2 राज्यं, विषयः, राष्टं.

MONASTERY, s. विहार:, मठ:; आश्रम:, मुनिवास:, वानमस्थाश्रम:. -MONASTIC, -ICAL, a. विहारिक, आश्रमिक (की f.), वैद्यानस (सी f.); 'm. vow' वैद्यानसं वर्त.

Monday, s. सोमवार:-वासर:, इंद्रवासर:.

MONETARY, α. द्रव्यसंबंधिन, मीद्रिक (की f.).

Money, s. धनं, अर्थ:, वित्तं, दृष्यं, विभवः, वसु n., See Wealth. 2 मुद्दा, निष्कः:-फ्कं, नाणकं, टेककः: 'm.-bag, कोज्ञः-पः, मुद्दाकोषः; 'm.-changer' मुद्दापितवर्तकः; 'm.-lender' कुर्तादिकः, वार्द्धेषिकः, वृद्धत्याज्ञविः, वार्द्धेषिः; उत्तमर्णः: - ED, a. धनिन्, धनि-कः, धनसंपन्न, धनाद्धः - LESS, a. धनहीन, निर्धनं, निःस्व, गतविभव, परिक्षीणः; See Poor.

Monger, s. equality m., equality, m and m.

Mongrel, a. संकीर्ण, संकरजातीय, संकरजः

MONITOR, s. शासकः, बोधकः, उपदेशकः, शिक्षकः 2 उपगृदः. - Y,-MONITIVE, a. प्रबोधक, उपदेशकः, शिक्षकः उपदेशकः

Monk, s. यक्षि:, संन्यासिन् m., मृति:, योगी, मठवासींग्तपस्वीं, वानप्रस्थ:. = $18<math>\mu$, a. मृतिसंबंधिन्, यितसद्श्च (शि f.).

MONKEY, s. वान्र:, किए:, मर्केट:, धवं(क)ग:, काखा-मृग:, बलीमुख:, किश:, वनीकस् m.; 'm.-like' कोपय (यी f.).

Monochord, s. एकतंत्रीवायः Monochbomatic, a. एकवर्ण-रंगः MONOCHBONIC, a. सनकालीन, वर्तमान.

MONOCRAT, ह. अधीश्वरः, अनायत्तशासनः

Monocular, a. एकाक्ष (सी f.), एकनयन, काण. 2 एकनेत्रोप युक्तः

Monogamy, श. सकृष्टिवाहः, एकपरनीवर्त, एकर्जाविवा-हः. = IST, श. एकपरनीकः, एकक्षीकः

MONOLOGUE, s. आत्म-स्व-गतभाषणं.

Monomachy, 8. हंद्रं, नियुद्धं, दंदयुद्धं-

MONOMANIA, 8. एकविषयासिक र्र., एकविषयोग्मादः - MONOMANIAC, α. एकविषयोग्माकः

Monopetalous, a. एकदलविशिष्ट.

Монороly, в. एकाधिकार:, अनःयसाधारण: अधिकार:, एकव्यापार:-व्यवसाय:. — 187,-12ER, в. पूर्वक्र- [यन् т., सर्वेगाह्क:. — 12E, в. в. (सर्वे) पूर्वे की 9 U; (सर्वे) स्वायनीक 8 U, आत्मसात्क, अनःयसाधारण आत्माधीनीक, असामान्येन भुज् 7 A от जृष् 6 A. Моновульвые, в. एकाक्षरं. — Моновульвые, а. एकाक्षरं, एकाच्चं धातवः. Монотнетвт, в. अद्वैतनादिन् т. — Монотнетвм, в. अद्वैतं, अद्वैतनादः

Монотону, s. एकस्वर:-स्वन:, स्वराभेद:, एकस्वरसं-तान:, स्वरसमता, स्वरभेदाभाव:. 2 एक-सम-समान-रूप-ता, विशेषाभाव:, एकञ्यापारसंतिति f. = ous, a. एक-स्वर-तान-स्वन, सम-अभिन्न-स्वर. 2 एक-सम-समान-रूप, एकमकार, निर्विकार, निर्विशेष: = ously, advएकस्वरेण, समरूपेण, निर्विकारं. = ousness, s. See (s.) above.

Monsoon, s. वर्षा: (f. pl.), वर्षाकाल:-समयः, पातृष्f., मेघकालः, पर्जन्यकालः

Monster, s. राक्षसः, जूर-घोरकर्मन् m. 2 राक्षस-विकट-भीम-शरीरः-विमहः, बृहत्परिमाणः, कार:; See GIANT. 3 अड़तं, अपूर्ववस्तु n., अपरूपं, विरूपविषय:; 'm.s in the form of men' मानव-राक्षसा: ; 'm.s of the deep ' मकरादयः, यादांसिः -Monstrous, a. अइत, विलक्षण, अपूर्व, सृष्टिक्रम-बाह्य. 2 अप-वि-रूप, विकृताकृति. 3 राक्षमरूप, घोरद-र्शन, विकट-भीम-कराल-रूप-श्रारा, अतिमहत्, घोररूप, धोराकृति, विकटाकार, भीम-उम्र-रौद्र-दर्शन. 4 (Of acts) दाहण, घोर, अतिबीभत्स, विकट. -LY, adv. अबुतं, विकटं, दाहणं, उत्कटं, भृशं, अतीव, अन्यंतं, अतिश्वयेन; See Exceedingly. - NESS, -MONSTROSITY, s. अद्भुतता, घोरता, दादणता, &c. Month, s. मास:; 'half a m.' पश्च:; 'bright half of the m. ' शुक्र-शुद्ध-सित-पक्षः, पूर्वपक्षः; ' dark half ' कृदण-उत्तर-तमिले-पक्षः, बहुलः, तमि-लः; 'a.m. old' मासजातः =LY, a. मासिक (की f.), मास्य, प्रातिमासिक ; 'half-m.' पाक्षिक (की f.); 'm. allowance 'मासिकं. - adv. मासे मासे, प्रतिमासं-Монрывит, в. क्विन-यज्ञ:-स्तंभ:. स्मारकचित्रं. 2

चैत्यं, समाधिः; स्तूपः - AL, क. स्मरणार्थक, स्मरण-कारिन् 2 चैत्यसंबंधिन्

Mood, इ. भाव:, वृक्ति: f., प्रकृति f., अवस्था, दशा, विचावृक्ति:, मनोभाव: ; 'an angry m.' कोपवृक्तिः 2 वाच्यं, अर्थः. - प्र. व. रुष्ट, कुन्त, वक्रभाव, वदासीन, उदासीनवृक्ति, विचोविष्ठम, विषण्ण, विक्रम, दीनमन-स्क. 2 स्वच्छंद, स्वैरिन; See Humorsome.

Moon, s. चंद्र:, शशिन् m., इंदु:, सोम:, विधु:, चंद्रम-स् म., निशाकरः, रजनि(नी) करः, ग्लीः, शक्साधरः, श्वशांकः, मृगांकः, हिमांशुः, सुधांशुः, शुप्रांशुः, अव-धीज्ञ:, ओषधीपति:, कुमद्रबांधवः, द्विजराजः, कलानि-धि:-नाथ:, अब्ज:, जैवातृक:, नक्षत्रेश:, क्षपाकर:; and comp. of पति:, ईशः, नाथ:, पः, with words for 'Night,' 'Star,' or of 'Ray' with 'Cold' or ' Nectar, ' q. v.; क्षपानाथ:, श्रीतकर:, ताराना-थ:, उडुप:; 'orb of the m.' विव:-वं, मंदली ' digit of the m. 'कला, रे(ले) खा; 'full m. ' प्राणमा, पौर्णमासी; 'new m. 'अमा, अमाव(वा)-सी, अमाव(वा)स्या, दर्शः, सूर्येद्रसंगमः; ' m.-beam ' चंद्रपाद:, शशिकर:-रशिम:, सुधांश:, (Ray, q. v.); ' m.-light ' कौमुदी, चंद्रिका, ज्योत्स्ना, चंद्र-काश्वि-म-भा, चंद्रातप:; (a.) ज्योत्स्नावत, ज्योत्स्नायुक्त, चंद्रमका-शित; 'enjoys m.-light evenings ' ज्योत्सावती निविश्वति प्रदेशिन (R. vr. 34); 'm.-plant' सोमलता, सोमवली-वलरी, नाझी, मत्रयाक्षी; 'm.-shine ' चंद्रप्रभा-द्यति-कांति fः; ' $\mathrm{m.-stone}$ ' चंदकांतः, सोम-कातः, चंद्रमणि:; 'm.-struck' विक्षित्त-भ्रात-बुद्धि, विदु-त-हत-मति. -LESS, a. हत-नष्ट-चंद्र, चंद्रहीन. - प, a. चंद्रतस्य.

Moor, v. t. रज्ज्वा बंध् 9 P or गति हथ् 7 U. - s. 'm.-land' कच्छः, कच्छ-अनूप-भूः. - 18H,-Y, a आनूप (पी f.), कच्छ, in comp., अनूप.

Moor, v. t. विचर c., परीक्ष 1 A, वि-तक् 10; So Discuss. 2 उपक्षिप् 6 P, उपन्यम् 4 U; 'm. case', 'm.-point' विचारविषय:-परं-आस्परं-स्थानं संदिग्ध-विवाद-विषय:-

Mor, s. संमार्जनी, शोधनी. 2 बालिका, तहणी. =v. १ मृज् 2 P or c., शुध् c.

Mope, v. i. वि-अव-सद् 1 P, म्ले 1 P, दुर्मनायते (D. विषण्णीभू 1 P. = ING,-ISII, α. विषण्ण, अवसन्न, उद्दिः दुर्मनायमान, विषण्णवदन, See Deject,-ED.

Moppet, 8. वसपांचालिका, पटपुत्रिकाः

MORAL, a. साधु, साधुवृत्त, सदाचार, धार्मक-सास्य (की f.); नीतिमन्, नयानुसारिन्; धर्म्य, पुण्य, त्य यानुसारिन्, धर्मानुरूप, त्याय्य; gen. ex. by सत्, नीरिन्य in comp.; 'm. instruction' नयोपदेश नीति f.; 'm. lessons' नीतिपाठाः; sometim by चित्त, मानस in comp.; 'm. freedon चित्तस्य ; 'm. advancement' मानसोव

f.; 'm. science' नीतिशाखं: 'm. duties' शाधतधर्मः, सदाचारः 2 नियमाधीनः 3 अनुमान-य-कि सिक्: - ह. तात्पर्यं, अभिप्राय:, भावार्थ:, तात्पर्यार्थ:. =IST, श. नीतिशासतः, नीतितः, नयतः, नीत्यपदेशकः, नीतिविद्, सदसाहिवेचक:. -ITY, 8. नीति:, नय:, नी-ति-नय-विद्या-ज्ञाकं, सद्व्यवहारशाकं, सदसद्विवेक:-वि-चारः 2 धर्मानुष्ठानं, साधवत्तं, पृण्यज्ञीलता, सदाचारः, स्-सत्-चरितं, धर्मवृत्ति र. 3 न्याय्यता, धर्म्यता, धर्म-या-य-अनुसार: -IZE, v. t. धर्मीपदेशास्पदीक 8 U. =v. i. नीत्यपदेशं दा 3 U or लिख 6 P. -LY, adv. नीतिशासानरूपं, नयतः, नीत्या, धर्मेण, धर्मतः, • यायेन, •यायतः. 2 युक्त्या, मनसा, अनमानेन.-Mo-BALS, s. नीति:, नीतिशासं-विद्या. 2 आचार:, आच-रणं, वृत्तिः, चरितं, वृत्तं, व्यवहारः, रीति f.; 'good m. ' सुज्ञीलं, सदाचार:, साधुवृत्तं, विनय:, साधु-स-सत-चरितं.

Morass, s. कच्छः, अनूपः, अनूपभः.

MORBID, a. दूषित, उद्भ्रांत, विकृत, अस्वस्थ, असुस्थ, रोगाकांत, व्याधितः

Morbific, a. राग-व्याधि-कर (री f.), रागद.

Моквове, а. रोगजनित, व्याध्युद्धव.

Mordacious, a. देशक. - Mordacity, s. दंश-कता, दंशनं

MORE, a. अधिक, भयस, अधिकतर; उत्तर, अतिरिक्त, पर, अन्य; oft. ex. by तर or ईयस affixed: 'm. in strength 'बलीयम्, प्रबलत्रः; 'something m.' किचित अन्यदाप: ' what m.' किमपरं, किमन्यत: after m. than three years' समधिकाइषेत्रयात; 'm. or less ' न्यनाधिक; ' for m. than 1,000 years' पर:सहस्राः श्रारदः - इ. अधिकं, आधिक्यं, अतिरेकः, अतिज्ञय: ; oft. ex. by अपरं, अन्यत् ; See above; 'm. or less 'न्यनातिरेक:, न्यनाधिक्यं; 'no m. of solicitation 'अल-कृतं-अतिपार्थनया ; 'what m. ' कि मन्यतः कि बहुना. - adv. (With adj.) ex. by अधिक in comp.; अधिकमने । or gen. by compar. degree in तर or ईयस. 2 (With yerbs) by अधिकं, अधिकतरं, अतःपरं, पुनः, भूयः; 'm. and m. ' उत्तरीत्तरं, अधिकाधिकं; 'no m. ' न अत:-इत:-परं or उध्वै; अलं, कृतं; See Enough; 'how much m.' कि पुन:, किसूत. - MOREOVER, adv. अन्यच, अपरं-अपि-च, किंच, परं, अपितु, अपि.

Moribund, a. मृतकल्प्-प्राय, मुमूर्षु.

MORINGA, & सी(सी-बी-बी))भांजनः, शिग्नः, तिक्ष्णांधकः, अ(आ)क्षीवः, मोचकः

Morion, s. शिरस्कं, शिरसाणं, शीर्षकं.

Monn, Morning, इ. वि-म-भात, प्रत्यु (त्यू) व:-वस् n., दवा, टवस् f., ट्युटं, कत्यं, अरुणोदयः, प्रातर् ind., अहमुंखं, प्रभात-दवः-कालः-समयः 2 (Opposed to afternoon) प्रोह्णः, प्राहः, 'it is broad m.'

सुमभाता रजनी; 'in the m.' प्रातः, प्रातःकाले, प्रभाते, प्रत्यूषे, ब्युष्टे, प्रमो; 'I bid you good m.', 'good m. to you' सुभन्ते प्रातःकालः (भ्रूयात्); 'early in the m.' सुपातः, महति पत्यूषे, अतिप्रमे, प्रातरेव. '= a. प्रातः-डचः-कालीन, प्राभातिक, भौषिक (की f.), डचस्य, प्रभातियः; gen. ex. by प्रातर् or (s.) in comp.; 'm. breeze' विभातवायुः; 'm. devotion' प्रातह्यासना; 'm. star' प्रभाततारा; 'm. twilight' प्रातःसंध्या.

MOROSE, a. कर्कश-कटु-वक-स्वभाव-प्रकृति, वाम-वक-भाव-शील, रूक्षस्वभाव, सदावक्र, प्रतीप, उदासीन, दु:-शील, उदासवृत्ति: -LY, adv. वक्षभावेन, कर्कशभावात, स्वभावरीक्ष्येण: -NESS, s. कर्कशता, रूक्षता, वामता, वक्षता, स्वभावकट्ठता, वक्षशीलता, प्रतीपता, औदासीन्यं. Morrow, s. पर-उत्तर-दिवस:-दिनं; 'on the m.' श्व:, परेच:, परेचीव, कत्ये, उत्तरेच:.

Morsel, s. कवलः, प्राप्तः, विंडः. 2 खंडः, लवः, श्व-कलः-लं, क्षुद्रभागः.

Morsure, s. दंशनं.

MORTAL, s. मत्ये, मत्येषमंत्र m., मनुष्यः, जन्मी, प्राणी, द्वारीरी, देही, देह-तनु-भृत, मृत्बुवद्याः, See MAN. —a. मत्ये, मत्येषमंत्, मरणवील, मृत्युवद्या, नधर, नाद्या-मरण-अधीन, मरण-काल-आपन, अनित्य, विनाश्चिन्, 'men are m.' मनुष्या मत्येषमाणः 2 प्राणहर (री f.), जीवितापह, प्राणातक, मारात्मक, ममंभिदन, अंतकर (री f.), प्राणापह, प्राणम (मी f.), मरणावहः 3 मत्ये, मानुष (षी f.), मनुष्यधर्मकः, See Human. 4 अत्यंतदारुण, अतिक्रंद्यकः, 'm. enemy' आमरणांतवैरिन् m., इढ-वद्ध-वैरः. —ITY, s. मत्यंता, मरणशीलता, मृत्युवद्यता, मृत्यु-मरण-धर्मः, कालधर्मः, नधरता, अनित्यताः 2 मृत्यु, मरणं, नाद्यः, जीवितनाद्याः 3 मानुष्यः, मानुष्याः —LY, adv. सप्राणनाद्यं, ex. by a.; 'ho was m. wounded 'तस्य प्राणहरा व्रणाः संजाताः, भित्रमर्गाऽभृत्.

MORTAR, s. डल्(रू) जलं; 'm. and pestle ' डल्-खलमसले 2 लेप:, सुधा, चुणेलेप:.

Моктолов, ८ आधि:, क्षेत्र-स्थावर-आधि:, भूमिनि-क्षेप:, बंधक:, न्यास:. – v. t. आ-धा 3 U, आधीक 8 U, बंधे दा 3 U, (स्थावरधनं) न्यासीक. – EE, ८ आधिप्राहक:, आधि-बंधक-न्यास-प्राहिन् m. – OB, ८ आधान् m., निक्षेता.

MORTIFEROUS, a. HTOTIGE; See MORTAL.

МОВТІГУ, v. t. अभिभू 1 Р, अवमन с., अपकृष् 1 Р, मानं-गर्व-भंज् 7 Р, संदु 10; Soe Humble. 2 निम् प्र 9 Р, सं-नि-य/(1 Р, देम् с. (दमयित), वज्ञीकृष 8 U, आदृ 5 U, जि 1 Р. 3 क्रिज्ञ 9 Р, सं-पित्य с., आयस् с.; See Afflict. 4 चैतन्यं नज्ञ с. ог ह с. –v. i. नज्ञ् 4 Р; चैतन्यं नज्ञ् с. 2 तप् 4 А, तपस्तप ог चर् 1 Р, सपस्यति (D.). – Ер,

a. अभिभूत, खंडित, आश-हत-भम-गर्व, खंडितमान, भम-दर्प-मानं. 2 दांत, बश्चाकृत, जितः, 'whose passions are m.' जितिहियः, वश्ची, दांतः, वीतकामः, वीतरागः, निःस्टहः. 3 क्रिष्ट, सन्यथ, पीडितः 4 नष्ट-चैतन्य-मांस, कीथीमृतः — ICATION, १. अभिभवः, अ-वमानः, अपकर्षः, मान-दर्प-भगः-खंडनं, मानहानि f. 2 दमः, निम्रहः, संयमः-मनं, जयः, इत्रियदमः-जयः, कामविश्चितः f. विषयविमुखता, वैराग्यः 3 तपश्चर्या, तपस्या, कृष्ट्यं 4 दुःखं क्रेशः, आयासः, न्यथा 5 आशाभंगः-नाशः, मनोभगः 6 मांसपाकः, मांसकोथः, चैतन्य-नाशः — ING, a. मानध्वतिन, दर्पहारिन्, न्यथावह, क्रेशकर (री f.), संतापकः

MORTISE, s. काष्टसंधि:, दारुसीवनं; दारु-काष्ट-ा च्छदं. =v. t. काष्टद्रयं सं-धा 3 U.

MORTMAIN, s. अन्यादेयभाग:.

Mosque, s. यावनधर्ममंदिरं, यवनीयं देवतायतनं.

Mosquito, इ. मज्ञ:, मज्ञक:.

Moss, s. दीव(वा)ल:, दोव(वा)ल:-लं, जलनीली-लिका, 'm.-grown' रूड दीवल, दीवलावृत. = x, a. दीवलवत्, दीवलिन्.

Most, a. भ्यिष्ठ, अधिकतम, बहु (pl.); प्रायेण सर्वे; 'm. people think so' प्रायेण सर्वे (बहद:) एवं मग्यंते. 2 निरतिश्वाय, अन्यधिक, परम, उत्तम; 'forthe m. part' भ्यिष्ठ, प्रायः, प्रायेण, बहुशः. — इ. भ्यिष्ठ-परम-भागः, बहुतम-अधिकभागः, प्रायः सर्वभागः, बहुतर-अधिकभागः; प्रायः सर्वभागः, बहुतर-अधिकभागः; प्रायः सर्वभागः, बहुतर-अधिकभागः; पर्वा सर्वभागः, वहुत्तम-अधिकभागः, प्रायः सर्वभागः, वहुत्तम-अधिकतः, यावच्छक्यं. — adv. भ्यिष्ठं, परमं, अन्यंतं, अनित्त, सु-अति-अन्यंत-in comp.; gen. ex. by super-lative of adj. 2 अधिकं, सर्वाधिकं (with verbs).— Ly, adv. प्रायः, प्रायशः, भूयसा, बहुशः, बहुधा, सामान्यतः, साधारणतः; gen. ex. by भूषिष्ठ विद्यार कर्वाः, साधारणतः; gen. ex. by भूषिष्ठ विद्यार कर्वाः, साधारणतः; gen. ex. by भूषिष्ठ विद्यार परिषद् (S. 1).

MOTE, s. बिंदु:, अणु:, लव:, अणुरेणु:, परमाणु:, क-िनका; 'the m. thou seest in the eyes of others, but not the beam in thine own' खल: संवेपमात्राणि परच्छित्राणि पत्रयति । आत्मनो बिन्वमा-नाणि पत्रयत्रिय न पत्रयति.

Мотн, в. ज्ञलभः, पतंगः, कीटः.

MOTHER, s. माता, जननी, अंबा, जनियत्री, प्रमू:, प्रस-विषी, जनी, प्रसिवनी; 'm. of offspring' पुत्रवती, स्रुतिनी, अपत्यवती; 'm.-in-lang' खपू:; 'm. of a hero' वीरसू:-माता, वीरमतवा; 'born of a different m.' भिजोदर, अन्योदर, असोदर. - HOOD, व. मातृत्वं, जननीत्वं, मातृभाव:-धमें: - LESS, a. अ-मातृक, हीन-मृत-सातृक. - LV, a. मातृंसंद् का (शी र्र.), मानृसंनिभ-अनुरूप-योग्य, मानृ in comp. = ads. मानृबन्, मानृभावेन, मानृस्थाने भूत्वा.

MOTION, MOTIVE, See under Move.

MOTLEY, α. चित्रविचित्र,नानाविध-वर्ण,बहुपकार, विविध-MOTTLE, v. ε. चित्र 10, कर्नुराक्क 8 U. = ED, α. चित्रित, कर्नुरित, कल्माधित.

Morro, s. वाक्यं, वचनं, आदर्शवाक्यं.

MOULD, s. संस्कार:, आकार:, आकार f., संस्थान, रूपं, मूर्ति f. 2 मृद f., मृत्तिका; मृदु चूणं. 3 मृक्ति f., कारणं. -v. t. संस्कु 8 U, कृष् c., आकारं-रूपं-दां 3 U; मृदृत् c., रच् 10. $-\mathbf{x}$, a. मिलन, मलावृत, समल, कलंकमय (यी f.).

MOULDER, v. i. विज्ञ pass., जू 4 P, चूर्णामू 1 P, अव-सद् 1 P ज्ञनै: नज्ञ 4 P or क्षि pass.

MOULT, v. i. पक्षान् पत् c. or मुच् 6 P or c. = ED, a. मुक्त-पतित-पक्ष-पर्ण. = ING, s. पक्ष-पर्ण-पतने-गलनं-MOUND, s. वप्त:-प्रे, चयः, सेतुः, आलि f., पिंडलः-2 मृहाशिः, मृत्तिकाचयः, क्षुद्रपर्वतः, वामलूरः, नाकुः, वृत्तमीकः-कं.

Mount, v. t. आ-अधि-हह 1 P, अधिकम् 1 U, 4 P. 2 आहह c. (रोपयति), उन्हें गम् c. (गमयति), उन्हें हु 8 U; निविद्य c. 3 खच् 10 (खचयति); See Inlay. -v. i. (अधं, रथं, &c.) आ-अधि-हह, अधिकम्, अध्यास् 2 A. 2 उन्हें गम् 1 P or चल् 1 P. -ED, a. आरूड, आरोपित; 'a.m. soldier' हयारूढ: सैनिकः, सादी. -ING, s. आरोह:-इणं, आरोपणं.

Mount, Mountain, s. पर्वतः, अहिः, गिरिः, चीलः, नगः, अचलः, महीग्रः, अहापैः, धरः, गोतः, प्रावत् चिललेषयः, सानुमन्, शिखरिन्, and comp. of भृन् or धर with 'Earth,' q. v.; क्माभृन्, महीधरः क्षितिधरः, &c.; 'western m.' अस्तः, अस्ताचलः चरमक्षाभृतः, 'eastern m.' उदयः, उदयगिरिः-गर्वतः 'hill near a m.' पादः, मत्यंतपर्वतः; 'to mak m. s out of trifles' अणुमिप पर्वतीकृ 8 U, तिं तालं दृश्च 1 P. -a. पर्वतीय, शैल (ली f.), (s.) i comp. -EER, s. पर्वत &c.-निवासिन् m., शैलाट -ous, a. शैलमय (यी f.), नगप्राय, सप्वत, पर्वतीः 2 (Huge) पर्वतममण

MOUNTEBANK, ६. मिथ्या-छग्र-वैय:, क्ट चिकित्सक Mourn, ए. अनु-, शुच्च 1 P, विल्य 1 P, परि-देष् 1 L परिद्य 10 A, रुट् 2 P, आकंट् 1 P, आकुश्च 1P; S LAMENT. — ER, ६. परिदेवक:, विलापिन् कः., शोषक विल्यनकृतः — FUL, a. शोकार्थकः, शोक-दुःख-गभै, ह खावेदिनः 2 शोकावहः, शोकपर, दुःखदः, दुःखावहः, शंच्य, शोकार्डः 3 (Of persons) शोकार्तः, शोकार्क् सशोकः, खिन, दुःखित, खेदगुक्त-अन्वित, उद्दिर्भमन विमनस्, विषण, समन्यः — FULLY, adv. संशोकः, खेदं, सद्वःखं, सोहेगः — FULLY, adv. संशोकः, खेदं, सद्वःखं, सोहेगः — FULLY, BBs, ६. शोकः, दुःखं,

MAG

हेन:. =ING, 8. स्रोक:, खंद:, विलाप:, परिटेवन.ट:खं. उद्देग:, आ-, कंदन, रोदनं: See GRIEF. 2 अजीचं: 'one should be in m. for 10 days' दहादिनमशीचं धा-रवेतः 'm.-dress' अमंगलवेषः, शोकयोतको वेषः. Mouse, ८. मूप(पि)कः, आखः, डंदरः, बिलेशयः, खन-इ:; 'small kind of mice' गिरिका, बालम्पिका. MOUTH, s. मुखं (in all senses) ; द्रीमुखं, घट-मुखं, नदीमुखं, &c.; वक्त्रं, वदनं, आननं, आस्यं; तंडं, रूपनं (of animate beings only); 'corner of the m. ' सक्त n., सक्त, ओह्रपांत: ; ' rinsing the m. ' आचमनं ; 'stop the m. ' वार्च स्तम् 9 P or c. 2 छिद्रं, रंघं, हारं, मुखं; 'm.piece ' मुखनाली ; मुखं (fig.). = v. सगर्व-उद्धर्त-वद् 1 P. 2 चर् 1 P, 10; प्रस् 1 A, मक्ष् 10. - FUL, . प्रासः, कवल:, पिंड:, गंडष: (of water). · =LESS, 'a. मुखहीन, निरानन.

Моче, v. i. чल-т 1 P, स्व 1 P, प्र-वि-°, स 1 P, गम् 1 P, या 2 P, इ 1 P. 2 भ्रम 1, 4 P, परिवत 1 A. 3 स्थानांतरं-गृहांतरं गम् or या. 4 चेष्ट्र 1 A, यत 1 A; 'm. on' प्र-स, प्र-गम, प्र-या, प्र-स्था 1 A; u. about' परिश्रम्, इतस्ततः गम् ; 'm. off' भप-या, अपक्रम् 1 U, 4 P, अप-स-गम्; 'don't m. even a step further' अस्मात्स्थानात्पदात्पदमपि न गतंन्यं (Ka. 147). -v. t. चल् c., प्र-वि-सं°,प्र-स c., ईर c. 2 परि,-भ्रम c. (भ्रमवाते); स्थानांतरं गम c. (गमयति). 2 कृष् 1 P, पेर् c., प्रवृत् c.; प्रोत्सह c., नुद् 6 P or c., प्रचद 10, चेष्ट c., उद-प्र-यज 10. **3 दयां-**करणां-उत्पद् ८., हृदयं स्पृज्ञ 6 P or आर्दाक 8 U, इ c., उपहन् 2 P; आक्षम् c. 4 उपन्यस् 4 U, डप-क्षिप् 6 P, डप-स्था c. (स्थापयति); 'to be m.ed ' आईभि 1 P, (करणया) द्व 1 P or दवीभू ; See MELT, AFFECT; 'he appears to be m. ed' इवीभृत इव लक्ष्यते; 'let my presence m. (you)' मामवलोक्यापि तावत्करणादी भवत ; 'she was m.ed to tears ' तथा इवीमता यथा अभि व्यमंचत ; ' he was deeply m. ed by what I said ' मम बचसा तस्य चेतिस दृढं पदं चत्रे ; 'm. ed with grief' शोकोपहत, दःखाभिभत, शोकस्पष्ट: 'm. a chess-man ' जारिं परि-णी 1 P. = s. गमनं, चलनं, सरणं &c.; 'm. at chess' परि(री)णाय:. -ABLE, a. चल, चर, जंगम, चरिष्णु, चलन-गमन-चील-क्षम, अस्थावर ; 'm. and im-m. world ' चराचरं विश्वं, अखिलं जगत्. -ABLES, इ. चर्ड्रव्याणि, अस्थाबरदब्यजातं. - ED, a. चलित, प्रेरित, &c.; 'gently m.' वेहित, पेंखित, आधूत, चलित, आकंपित, धुत-=BR, s. चालक:, चलन:. 2 उपक्षेपक:, उपन्यासक्रत m. 3 पवर्तकः, प्रयोजकः, प्रेरकः. -ING, a. चर, चल. जैवम. 2 चलत्; गामिन्, वायिन्, विसर्पिन्, in comp. इंस्थिश्रक्ष, इदयप्राहिन, मर्मेश्रक्ष-भिद्, इदयंगम, द-

यावह, कठणात्मक, इदयदाविन. =INGLY, adv. sz-मग्राहितया, हृदयंगमं. = MENT, 8. चलमं, सर्यं, यानं. गति र्., स्थानांतरगमनं. 2 व्यापारः, चेष्टा, क्रिया, कृति f., चेष्टितं, प्रवृत्ति f.; 'graceful m.' विलास:, विश्व-म:; See under Graceful. 3 चालनं भूमणं: 'circular m. ' मंडलभ्रमणं. 4 क्षोभः, कंपः. 5 ग्रामः, मुछेना. -Motion, s. गति:, गमनं, चलनं, सर्पणं. चरणं. 2 चेष्टा, व्यापारः, अंगविक्षेपः; ' to set in m. ' हेर c., आ-ध 5,9 U, 6 P, कंप c. 3 स्रोम:: वेग:. सं-आ-वेगः, मनोविकारः, मनोवृत्तिः-वेगः, भावः, वासना, कल्पना. 4 प्रेरणं-णा, प्रोत्साहनं, पचोदना. 5 डपन्यास: उपक्षेपः, कार्यापक्षेपः, सूचनाः 6 रेकः, रेचनं-ना, उचा-रः. = v. i. संज्ञांदा 3 U or कृ 8 U, संकेतंदा. =LESS, a. निभंत, निभेष्ट, अचल, अच्छ, गतिहीन-श्रूत्य, निष्कंप, अस्पंद, स्तब्ध, स्थिर. - MOTIVE. a. चालक, पेरक, प्रवर्तक, हेतुक in comp., कारणीभूत. = 8. हेत:, कारणं, निमित्तं, प्रयोजनं, कार्यं, अर्थ:, निदानं, निबंधनं, प्रवर्तकं, प्रवृत्ति-निमित्तं-हेत:; 'without m. s' निष्कारणं, अनिभिनं, अहेत्कं, निष्प्रयोजनं, अकस्मात.

Mow, v. t. (दानेण) छिट् 7 P, लू 9 P, दो 4 P, कृत् 6 P. = s. तृण-धान्य-राश्चिः, तृणोत्करः, धान्यचयः. = ER, s. लावकः, तृणच्छिद् m. = ING, s. तृणच्छेदः, तृणकर्तनं.

Mυσμ, α. बहु, बहुल, पृत्तुर, भूरि, वियुल, प्र-,गाढ, अत्यंत, निर्भर, महत्, अत्यर्थ, अतिरिक्त, उत्कट, अति-मात्र, निर्नात, प्राच्य, पुरु, अद्भः ; gen. ex. by सु, अति एग., अति वाय in comp. – s. बहु n. or in comp. बाहुन्यं, बहुभागः, भूयिष्ठं, भूयिष्ठभागः; 'talking m.' बहुभाविह; 'as m. as' तावत्-यावतः; 'as m. as may lie in one's power' यथावाक्ति, यावच्छवयं; 'how m.' क्यत् ; 'so m.', 'this m.' इयत्, एतावतः, तावत् (as correlative of यावत्); 'that m.' तावतः; 'm. more', 'm. less' किमुत, किमु, किमुनः, – adv. बहु, भृत्तं, अत्यंतं, भूरि, गाढं, निर्भरं, निर्नातं, अतिमात्रं, सु-नि-तरां, बलवत्, आति-सु- pr.; See Exceedingly.

Mucilage, s. मेदम् n., वसा, वपा. 2 श्लेमन् m., विक्षणवस्तु. - Mucilaginous, a. चिक्षण, ज्ञिन्ध. 2 श्लेम्बर-ण.

Muck, s. पुरीषं; See Dung. 2 मलं, कदेगः, करकं.
अमध्यं, कलुषं; 'm. -heap, or -hill ' मलराज्ञिःसंघयः, अवकरनिकरः; 'm. sweat' अतिस्वदः,
अन्यंत्रधर्मः, 'm.-worm' पंकणः, कीटः. = v. t. मलेन लिप् 6 P. = v, a. मिलन, समल, पिकल, अमेध्यः
Mucus, s. क्षेट्रमन् क., मलं, इतियमलं; 'm. of the
nose' सिंघाणं, सिंहाणं-नं, नासामलं, 'm. of the
throat' ककः, क्षेट्रमा; 'm. of the bowels' आमः; 'm. of the urethra' पुष्पं, कतः = Mucous,

-MUCULENT, a. विक्षा; होनग-ल, कफसगुण. 2 श्लेष्म-कफ-कर (री र्र.).

Mun, s. पंक:-कं, कर्दमः, जंबाल:-लं, शादः, निषदरः. =D¥, a. पंकिल, संपंक, पंकद्धित, संकर्दम, मलिन, स-मल, मलीमस; 'm.-headed' स्थूल-जड-बुद्धि, मृत्यि-दबद्धि. - Muddle, v. t. पंकिलयति-कलप्यति-आ-विलयति (D.), दुष c. (दूषयति), मलिनीक 8 U, आবিলীক. 2 (Fig.) आकुलयित (D.), आकुली-क, ईषत् मुह c or मद c.

Muff, s. लोममयं हस्तत्राणं.

MUFFLE, v.t. (वंत्रण) अवगुंद्र 10, परि-आ-वेष्ट् 1 A or c., आच्छद् 10, अवरुष् 7 U, बंध् 9 P, মার 5 U; See Cover. - ER, s. আহ্তাবেন, অব্যু-ठन, मखाच्छादनं.

Mug, इ. पानपात्रं-भाजनं, कंसः, जलपात्रं-भाजनं.

Muggy, Muggish, a. ক্লিস, ক্লিসানিবার.

MULBERRY, s. तू(नू)द:, यूप:, क्रमुकः, ब्रह्मण्यः, ब्र-

Mulot, s. दंड:, अर्थ-धन-दंड:. =v. t. दंड 10, दंड दा c. (दापयति).

Mule, s. अधतरः, वेश(स)रः, वेगसरः; See DONKEY also; 'm.-driver (muleteer) ' a-सरपालः, अश्वतरपालः.

Muliebrity, s. स्नीभाव:, स्नीत्वं, नारीत्वं.

Mull, v. t. वास् 10, भू c.

MULLER, s. श्रिला, श्रिलापट्टः, वेषणश्रिला, वेषणि-णी f. Mulligrubs, s. अंत्रज्ञालं-वदनाः

Multangular, a. बहुकोण, अनेकाल.

MULTIFARIOUS, α. विविध, बहुपकार-विध, नानाविध-प्रकार, नाना-बहु-रूप, अनेक, बहु-

MULTIFORM, a. बहु-नाना-रूप, नाना-बहु-प्रकार-विध--ITY, s. बहुविधता, अनेकरूपता, नानारूपत्वं

MULTILATERAL, a. अनेक मुज-वार्थ

Multilineal, a. बहुरेखः

Mulitiparous, a. बहुपसब, बहुपत्य, बहुपज. MULTIPLE, s. आधार:.

MULTIPLICITY, s. बाहुल्यं, अनेकत्वं, प्राचुर्यं, प्रभूतत्वं; 'm. of business 'अनककार्यञ्याप्तत्वं, कार्यवैविध्यं MULTIPLY, v. t. गुणयति (D.), हन् 2 P or c. (घातपति), अ.-नि-°, पूर् 10; 'm. ing 4 by 3 we get 12 ' त्रिगुणिता:-त्रिभिराहता:-चत्वार: द्वादश संग्रंते; त्रित्रेषु चतुर्षु द्वादश फलं. 2 वृध् ८., डप-चि 5 U, बहुली-प्रसुरी-क्र 8 U. -v. i. वृध् 1 A, स्का-यू 1 A, प-उप-चि pass., बहुली-भू 1 P; See In-CBEASE. 2 अपत्यानि उत्पद् ... श्लंति जन् c. (जन-यति). -ED, a. गुणित, इत, गुण-म- in comp. 2 वर्धित, वर्धितसंख्य. -IEB,-ICATOB, ह. गुणकः, गु-णकांक:. -ICATION, s. गुणनं, हननं, आधातः, अ-भ्यासः; * oross m. ' वजाभ्यासः, वजायातः; * duo-

decimal m. ' गोम्भिका. 2 वर्षन, वृद्धि f., उपाचयहरू -ICATIVE, a. HUA. -MULTIPLICAND, s. 15-ण्यः, गुण्यांकः

MULTIPOTENT, a. बहुकार्यक्षमः

MULTIRADIATE, a. बहुँकिरण.

Multisonous, a. बहुस्वन-ध्वनि-नादः

MULTITUDE, s. समूहः, समुचयः, गणः, निवहः, संघा-े तः, समुदा(द)यः, समाहारः, ओघः, प्र-नि-सं-चयः, स्तोमः, निकरः, समवायः, चयः, संहति र्, कदंवकं, वृंदं, संग्रहः, समाजः, व्यूहः, संदोहः, विसरः, वजः, वाः त:, वार:, निकरंबं; वर्ग: (of similar things) ; संघ:, सार्थ: (of animals); कुल, यूथ:-थं (of lower animals); समज: (of beasts); मिका-यः; पुंजः, राश्चिः, उत्करः, कृटः-टं (of corn &c.); जालं, मंडलं, पूगः, प्रामः in comp. 2 जन-लोक-सं-मर्द:-निवह:-संघ:, जनभेलक:, जनता, लोकग्राम:. 3 बा-हत्यं, बहुत्वं.

Multitudinous, a. बहु, बहुल, प्रमुर; See Many.

MULTIVERSANT, a. बहुरूपधारिन्.

Multocular, a. बहुनेत्र-लोचनः

Mum, a. नि: शब्द, अनालाप. -interj. तुष्णी भव, नि:-राहरो भव, वार्च यच्छ.

Mumble, v. अस्पष्ट बद् 1 P or डश्चर् c., अध्यक्तं ड-दीर c., नीचै: वट्, जप् 1 P. -INGLY, adv. अस्प-ष्टवाचा, अव्यक्तगिराः

Mummer, s. दांभिक:, छद्मवेशिन् m. -प, s. विडंबनं-ना, माया, छलं, ब्याज:, छद्मवेज्ञ:, भंडता; See TRICK.

Мимму, в. रक्षितं मृतक्षरीरं.

Мимр, v. अस्पष्ट वद 1 P or उचर с. 2 वर्ष 1 P, 10. 3 Cheat, q v.

Мимсн, v. t. चर्च 1 P, 10.

Mundane, a. सांसारिक-लोकिक-ऐहिक-ऐहलैकिक-(की f.); ' m. existence ' संसारः, भवः, संवित f., लोक-जीव-यात्रा-

Mungoose, इ. नकुलः, बभुः, अंगूषः.

MUNICIPAL, a. नगरीय, नगर-पूर- in comp. = ITY, s. नगरपालिका, ग्रामाविक्षिकाः

Munificent, a. उदार, वदान्य, दानशींड, दान-त्याग-ज्ञील. -LY, adv. डदारवत्, सीदार्थ. - MUNIFIC-ENCE, s. औदाय, वदान्यता, अतित्यागः, दान तींडताः See GENEROUS,-NESS.

Muniment, s. दुगै, कोटः.

Munition, s. युद्धसामग्री-सज्जा.

Mural, a. भित्ति-प्राकार-संबंधिन्

Murder, s. (सद्देषं) वधः, इत्या, घातः, इननं, सूद नं, हिंसा. =v. t. इन् 2 P or c. (घातयित), भ्या पट् c. = ER, s. घातकः, इंतृ m., इन् in comp. वधकारी, वधीयतः, मारकः. = 008, व. इंतुकान, जि घांस, हिसाबुद्धि, बधीयत, वधीवन. 2 निहर, दादव

भौतिषीरः 8 घातेक, प्राणांतक, जीवितनाक्षिन् 4 मारा-त्मक, भारपथिक (की f.).

MURK,-Y, See DARK.

MURMUR, s. मंदध्वित:-रवः, ममंदध्वितः, कलरवः-स्वनः-रुतं, कलकलः, गुंजितं, गंभीरनादः; 'm. of applause' प्रणादः. 2 अंतर्-पूढ-विलापः, असंतोषध्व-विः: -v. i. असंतोषेण-सविषादं-सिनवेदं-विलप् 1 P or परि-देव् 1 A or परिदिव् 10 A. 2 गुंज् 1 P, कल-मंद-गंभीरं-रु 2 P. 3 जप् 1 P, नीचैः वद् 1 P. -ER, s. असंतुष्टजनः, सदाविलापिन् m.

MURRAIN, 8. मारी, महामारी.

Мизопь, в. स्नायु f.; मांसपेशी, स्नसा, वस्तसा, पेशी, शिरा. 2 शंबूकः. - Мизоплав,-Мизоплоив, а. सायुसंबंधित. 2 मांसल, तृढांग (गी f.), दपिचतात. Мизър, в. і. ध्ये 1 Р, चित्र 10, विमृश् 6 Р, विचर् с., See Meditate. - в. ध्यानं, चिता. 2 वारदेवी, सर्द्यती, विपाधिष्ठाती, विपादेवता. - Ful., а. चिता-ध्यान-पर-शील-निष्ठः

Миявим, в. कौतुकागारं, दुर्रुभवस्तुसंग्रह:.

Мизивоом, s. छत्रं, छत्रकः; See Fungus. -a. अचिरस्थायिन, क्षणध्वसिन्, उत्पर्यवे विलीयमान.

Music, इ. गीतं, संगीतं, संगीत-वाय-विया-तालं (science of m.). 2 (Melody) तालैक्यं, स्वरानृप्र्यं, मुस्वनः-स्वरः, माध्यं; तीयं, वायघोषः; 'vocal m.' संगीतं; 'instrumental m.' वादनं;
'set to m.' स्वर-ताल-बद्धः; 'm.-room' संगीतश्वालाः; 'fond of m.' नादलुङ्ध. —AL, a. संगीतश्विषयक, गानीय, (s.) in comp. 2 सुस्वर, सुभाव्यः

See Melodious. 3 संगीत-गान-पिय, नादप्रिय-लुङ्धधासक्त, वादनज्ञील-आसक्तः; 'm. entertainment'
गानोत्सवः; 'm. instrument' वादिनं, वायं; 'm.
glasses' जलतरंगः. —ALLY, adv. सुस्वरं, संगीतशालानुरूपं. —IAN, इ. गायकः, गातृ m., गाथकः. 2
वादकः, वादिवकुत्रालः, संगीतकः, सुस्वराभिजः.

Mosx, s. कस्तूरी, कस्तूरिका, खगनाभिः, मृगमदः, ना-भि m. f., गंधभूलि f., वाताभोदा, अंडजाः, 'm.-deer' गंधमृगः, कस्तूरीमृगःः, 'm.-rat' गंधमृषकः, गंधाखः. -प्र, a. कस्तूरीपृकः, खगनाभिगंधि, कस्तुरीवासितः

MUSKET, s. आग्नेयनालि-ली f., गुलिकाप्रक्षेपिणी.

Musian, s. स्क्मवसं, स्क्मांशुकं, अंशुकं.

MUST, v. Ex. by pot. pass. part. with or without अवस्यं, नियतं, नृतं; 'I m. worship god' (अवस्यं) मयेश्वर: प्जनीय:; 'he m. have now come home' अधुना तेन गृहमागतेन भवितन्यं; oft. by अहे 1 P; 'he m. be honoured' मान-महत्येव; 'it m. be so' एवं खलु तत्स्यात्, एवं नाम. कड हाक्षारस: -v. ध. विरसीभू 1 P. -x, a. विरस, विनसार, दुर्गथ.

Mustaches, Mustachio, s. इमधु n., गुंदा:, भोडलोमन् n.

Mustard, स्तर्वयः, तं(तुं)तुमः कदंवकः; 'black m.'कृष्णिका, राजिका, क्षवः, कृता(धा)भिजननः, आसुरी, राजसर्वयः; 'white m.' सिद्धार्थः-थेकः.

Мизтев, v. t. संग्रह 9 P, समा-ह 1 P, समा-नी 1 P, स-ऊह 1 U; समाह 1 P, एक् कि 8 U, संगम् с. (गमयात) 2 (सैनिकान) परिसं-ख्या 2 P or परि-गण् 10, एक असा-नी. = v. i. सं-इ 2 P, संगिष्ठ 6 P, संगम् 1 A; See Assemble; 'm.-roll' नामाविल-ली f., परिसंख्या, परिगणना.

MUTABLE, a. विकारवत्, अस्थिर, परिवर्तनीय, विकारवील, अनियत्, अनवस्थित, अस्थायिन्, व्ययिन्, 2 लोल, संचल, तरल; See Fickle. – NESS,-MUTABLLITY, s. अस्थैयं, व्ययिता, विकारवीलता, परिषृत्तिश्चमता, अनवस्थिति f. 2 लील्यं, चांचल्यं, तरलता. – MUTATION, s. परिणामः, विकृति f., विकारः, विकारा, स्थित-अवस्था-भेदः

Mute, a. मूक, जड, जडवाच, वाक्क्यू-्य, अवाच, वार्णा-हीन, नि: शब्द, मुदितमुख; 'm. with wonder ' आ-अर्थजडाकृत. – s. मूकजन:, मूकः. 2 पृक्षिपुरीष. – LY, adv. नि: शब्दं, मूकवत, जडवत्. – NESS, s. मूकता, जाडचं, वागभाव:, वाक्स्तभ:, मीन-मूक-भाव:.

MUTILATE, v. t. व्यंगीक् 8 U, विकलीक्क; (अंगानि) खंडें 10, व्यव-च्छिट् 7 P, कृत् 6 P. = ED, u. विकलांग (गी ति.), क्षतविक्षत, छित्रभित्र, खंडितांग, खंडित-विग्रह, नष्टेंद्रिय. =10N, s. व्यंगीकरणं, व्यवच्छेद:-दनं, खंडनं, अंगकर्तनं. 2 व्यनांगता, व्यंगता, वैकल्यं.

MUTINY, s. सैन्यद्रोह: अपराग: निरक्ति f.-क्षोम: मको-प:, संक्षोभ:, ज्युत्थानं ; 'let him raise a m. in Jambudwîpa' जंब्द्वीपे कोपं जनयन् (H. 3). – v. i. अभि-हुद्द् 4 P, प्रकोपं दृश् c., विरागं दृश् c., क्षु 4 P, ज्युत्था 1 P, ज्ञासनं लंघू 1 A, 10. – EER, s. प्रकोपकारिन् m., आज्ञालंघी, अभि-वि-दोही, दोइ-क्षोभ-कारी: – OUS, a. अंत: प्रकोपकर (री f.), आज्ञा-लंघन्, क्षोभ-प्रकोप-कारिन्; प्रतीप, अवज्ञा, अनायन्त, दृ: ज्ञास्य.

MUTTER, v. अस्फ्टं-अस्पष्टं-बद् 1 P or जन्प् 1 P, अन्यक्तं उचर् 0., नीचैः बद्; 'm. prayers' जप् 1 P. 2 गर्ज् 1 P, स्तन् 1 P, गंभीरं स्वन् 1 P. = s., — ING, s. अस्पटोचारणं, अन्यक्तभाषणं, उपांज्ञबादः-भाषितं. 2 जपः, जाप्यं, स्वाध्यायः 3 गर्जितं, स्तनितं, निर्धोषः — ER, s. अस्फुटवादिन् m., उपांज्ञवादी— INGLY, adv. उपांज्ञ, नीचैः, अस्पष्टं, अध्यक्तं.

Mutton, s. मेवमां i, अविमासं.

MUTUAL, a. परस्पर, अन्योभ्य, मिथः, इतरेतर, in comp.; 'm. help' अन्योभ्यसाहाच्यं; oft. by प्रति pr.; 'm. obligation' प्रत्युपकारः; प्रतिघातः, प्रत्युपकारः, क्षाः नायाः, क्षाः क्षाः, क्षाः नायाः, क्षाः

व्यतिकरः, अन्योन्याभयः, व्यतिहारः. =LY, adv. पर-स्परं, अन्योन्यं, मिथः, इतरेतरं, (a.) in comp. Muzzle, 8. घोणा. 2 मुख, प्रवेश: ; छिद्रं, द्वारं. 3 मु-खबंधनी-रोधनी. =v. t. मुखं बंध् 9 P or रुध् 7 U. MYOGRAPHY, 8. सायवर्णनं.

MYOPE, s. अस्पन्त m., अदीर्घवृष्टिः

Myriad, इ. अयुतं, दशसहस्रं.

MYRMIDON, s. परिचरः, कृरपरिचरः.

Myrobolan, 8. आमलक:-की-कं, तिष्यफला, असृता, वयस्था; (beleric m.) विभीतक:-की-कं, अक्ष:, तुषः, कर्षेफलः, भूतावासः, कलिद्दुमः; 'yellow m.' अन्यथा, अभया, पथ्या, कायस्था, पूतना, अमृता, हरी-तकी, हैमवती, चेतकी, श्रेयसी, शिवा-

Мукки, в. बोल:, गंधरसः, रसगंधः, प्राणः, पिंडः, गी-परसः, गोपः, रसः, गोसः.

Mystery, s. रहस्यं, नि-,गूढं, गुद्धं, गूढार्थः, गूढतत्त्वं गहनवस्तु-विषय:. =IOUS, a. नि-,गूढ, गहन, रहस्य, गह्म, गृत, गृढार्थ, गुतार्थ, दुर्ज्ञय, दुर्बोध, अध्यक्त, अस्पष्ट ; 'm. are the ways of Fato ' कर्मणो गहना गतिः; 'a m. person' अब्यक्तकर्मी पुरुषः, गूटचरित्रो नरः =IOUSLY, adv. गहनं, गढं. =IOUSNESS, s. गृढता, गहनता, दुर्वीधताः

Mystic,-Al, a. गृह, गुप्त, गहन; See Mysterious. -ALLY, adv. गृढं, गृहनं. -ISM,-NESS, s. गृहता गहनता. - Mystify, v. t. गहनीक 8 U, गृढीकृ. Мутн, Мутне, з. पुराण, पुरावृत्तं, पुराण-पुरावृत्त-क था, पुरावृत्ताख्यानं, पौराणिकी कथा 2 कल्पितकथा क्टार्थकथाः =IC,-ICAL, a. पौराणिक (की f.), पुराणकाथित-उक्त. 2 काल्पनिक (की f.), कू-टार्थ. -- MYTHOLOGY, 8. पुराणं, इतिहास:, पुराण-शासं, देवताख्यानं. =ICAL, s. पौराणिक-ऐतिहासिक (की f.); See above. —IST, s. प्राविद m., प्-राणविद्, इतिहासज्ञ:

N.

NAB, v. t. अकस्मात् ध्र 1 P or ग्रह् 9 P. NACRE, NAKER, s. मुक्तास्फोट:, शुक्तिपुटं-NADIR, 8. अधीविंदु: MAG, s. अश्वकः, घोटकः; See Horse. NALAD, s. चलदेवता, अप्सरस् f.

NAIL, s. नख:-खं, नखर:-रं, कररुह:, पुनर्भव:, पुनर्नव:; ' to fight tooth and n. 'अत्यावेशेन (नखानिख) विवद् 1 A or पुष् 4 A. 2 क्लीलकः, कीलः, शंकुः, लोहकील:-बांकु:. = $v.\ t.$ कील् 10, (सा नश्रेतास कीलि-तेव Mal. 5), कि: वंध 9 P; 'n. ed to the spot' तस्थानकीलित-

MAIVE, a. सरल, दक्षिण, निर्न्वाज, निर्म्यलीक, कजु,

सरलमात, सजन: See FRANK. =LY, adv. विकास जं, अमायया, सारत्येन. - NAIVETE, . सारत्यं. ब्रा-क्षिण्यं, सीजन्यं, अमाया, अब्याजः, आर्जवं, निर्व्याजनाः NAKED, a. नम्, विवस, निर्-अ-वस-वसन, विवसन, कि-वासस्, अपरिच्छत्र, दिग्वासस्, दिगंबर, वस-वसन-इति-रहित-जून्यः विवृत, अनावृत, अनाच्छादित. 2 अस्डज, अ-संबद्ध, अभूषित. 3 केवल, अनावत, शृद्ध, मात्र in comp. 4 स्पष्ट, सुप्रकाश, स्फट; 'by the n. eye ' नेत्रमात्रेण ; 'a n. woman' नमा, कोटवी; 'he would not have left me n. to my enemies ' जानुमहार्दक-राष्ट्रवशायत्तं-मां नाकरिष्यत् -LY, adv. नप्तवत्, अस-रिच्छन्नं; केवलं, स्पष्टं. - NESS, s. नम्रता, नमभाषः: अन्।युत्तत्वं.

Nаме, s. नामन् n. नामधेयं; अभिधा, अभिधानं, आ-ख्या, संज्ञा, अभिधेयं, आह्वयः, आह्वा, उपाधिः, रुक्षणं, न्यपदेश:; 'do you know them by n.' अपि ज्ञायंते ते नामधेयतः; ' I shall ask his mother's n. 'अस्य मातरं नामतः एच्छेयं (S. 7); 'oall by n. ' नाम प्रह् 9 P, संबुध् c., नामा आहे 1 P; ' calling by n. ' नामप्रह:-हणं, संबोधनं ; ' he calls me by my n. ' नामग्राइं मामाह्रयतिः ' family n. ' र-पनाम, कुलनाम : 'in one's n. 'वचनेन, वचनात् ; ' say to the king in my n. ' बाच्यस्त्वया महच-नात्म राजा (R. xiv. 61); ' what is the n. of the sage ' किनामधेयोसी मानिः; 'in the n. of ' (in oaths) साक्षांकृत्यः 2 प्रतिष्ठा, कीर्ति-स्याति-प्रसिद्धि-विश्वति f-, प्र-वि-ख्यातिः, यश्चस् n-; 'who has made a n. 'लन्धपतिष्ठः; ' good n. ' सुन्धीतिः, संख्याति:; 'bad n.' अप-अ-कीर्ति:, दुडकीर्ति:, अप-तिष्ठा. = v. t. अभि-धा 3 U, आहे 1 P, आ-ख्या 2 P, आ-प्र-चक्ष् $2~\Lambda$, टदाह $1~\mathrm{P}$, व्यप-दिज् $6~\mathrm{P}$, संज्ञां-नाः म-कृ 8 U (with gen.); See CALL; 'hence his father n. ed his son Aja after the creator' अतः पिता त्रम्हण एव नामा तमात्मजन्मानमजं चकाः (R. v. 36). 2 नामा निर्दिश् 6 P or उदा-स्था-इ नामत: कथ 10 or वच् 2 P or बू 2 U or कृत 15 नाम ग्रह ; See Tell also. - ED, ' by name a. अभिहित, ख्यात, संज्ञित, कीर्तित, उदाहत, व्यपदिष्ठ gen. ex. by नाम ind., or by (s.) in comp.; ' son n. Râma ' रामनामा or रामो नाम or रामसंद पुत्र:. 2 नामधारिन् कृत-लब्ध-प्राप्त-नामन्. =ING, नामकरणं,नामनिरेवाः-ग्रहणं.=LESS, a. अनामका, नाः हीन, अप्रसिद्ध. =LY, adv. यथा, नाम; ex. by तयध (विरक्तानां द्विविधं प्रतिविधानं तयथा अनुप्रहो निमः Mu. 3). - NAMESAKE, s. एक-सम-नामकः, ए नामधारी, सनामन्

MAP, s. अल्प-स्वल्प-निद्रा, अदीर्घनिद्रा. 2 रो(हो मन् n. 3 गंड:. -v. i., ' take a n. ' अल्पकाला स्वप् 2 P. = LESS, a. लोमहीन. = PY, a. लोम लीमनय (यो र्र.). 2 नित्रालुः 3 स्वाप-नित्रा-कारिन्-नावहः

MAPE, र्ड. मन्या, घाटा, अवदः, कुकाटिका.

NAPKIN, 8. मुख-वदन-मार्जनं वसं, नक्तक:.

MABCOTIC, a. निद्रा-स्वाप-कारिन्-जनन (नी f.).
- अ. निद्रावह औषधं, निद्रीषधं.

NABD, 8. जटिला, जटामांसी, तपस्विनी, लीमशा, मिश्ची (बी).

MARRATE, v. t. वर्षे 10, परि-कृत् 10, कथ् 10, भारूपा 2 P, नि-आ-विद् c., अभि-धा 3 U, व्याह्र 1 P, वर्षे 1 P, चक्ष् 2 A; See Tell. = Ion, s. कीतेनं, कथनं, वर्णनं, आख्यांनं, निवेदनं. 2 कथा; See below. = IVE, s. कथा, आ-उपा-ख्यानं, आख्यांयिका, इतांतः, चरिनं, कथाप्रवंथः; इतिहासः. = a. कथासंवं-धिनं, कथा in comp., विवरणविषयक. = or, s. निये-देकः, कथकः.

MARBOW, a. अविस्तत, अविस्तीर्ण, सं-नि-रुद्ध, संकट, संबाध, संबु(को)चित, संवृत, अरुथ, अविपुल, अना-यतः निरायतः अल्पपरिमाण, अविततः 2 अल्प, परि-, मित, संयत, नियत, निबद्ध; See Limited; 'a n. pass ' संकट, संबाध:, संकटमार्ग: 3 (Fig.) क्षद्र. अस्प, लघु, क्रुपण, अनुदार; ' of n. views ', 'n.minded ' क्षत्रमनस्, लघुचेतस्, कृपणबुद्धि-धी-मृति-चे-तस, अनुदारशील. 4 स्थम, अतिस्थम, निष्ण, स्विशुद्ध. =v. t. संक्षिप् 6 P, संकृच् 1 P, संबाध् 1 A, संह 1 P, संब 5 U, आकंच c., परि-मा 3 A, 2 P, सं-नि-यम् 1 P: See Limit. -v. i. Pass. of roots · above. -LY, adv. अविस्तृतं, संकटं, संवाधं, अनाय-तं. 2 कृष्छ्रेण, कथमपि, कष्टेन, ईषट्नं; by कल्प-प्रायin comp; 'he n. escaped being foiled 'जित-भाय:-कल्प: 3 स्देसं, निपुणं. - NESS, s. अविस्तृति f., संकोच:, अल्पावस्तार:, अल्पावकादाः, मितता, का-र्यण्यं, दैन्यं, अनुदारता, &c.

NABAL, a. अनुनासिक (की f.), नस्य, नासिक्य, सा-ृतुस्वार. = ३. अनुनासिकं.

NASCENT, a. पादुर्भवत्; वधिष्णु.

3.00

NABTY, a. मिलन, अशुद्ध, समल, अपवित्र, अमेध्य; कुत्सित, गर्हित, अश्लील. =ILY, adv. मिलनं, कुत्सितं. =INESS, s. मालिन्यं, मलं, गर्होता, अपवित्रता.

अतम्बाद्धः त. जन्म in comp.; 'n. country' जन्मम्:
Nation, इ. राष्ट्रं, जनपदः, देशः, विषयः; (people) होकः, जनाः, प्रजाः, जनता, जनः, होकः, देशजनःहोकः, देशवासिनः--AL, व. देशीय, देशिक (की f.),
देश्य, राष्ट्रीय, देश in comp.; 'n. custom' देशाचारः; 'n. law' देशधमैः ; 'n. calamity' उत्यातः, जनपदीद्ध्वसः- 2 देशाभिमानिन्- 3 सामान्य,
साधारण (जी f.), सर्वजनीन ; See General.
--ALITY, इ. श्वदेशाभिमानः- 2 देशीयता, देशोद्धवताः
--ALITY, adv. सामान्यतः, जातितः-

MATTVE, a. देशाज, देशीय, देशीयन, स्वेशीराज, 2 सहज, अक्टिम, मैसर्गिक (की.). स्वभावजं See NATURAL. 3 जन्मप्रातं, जन्मसिक, जन्म-स्व in comp.; 'n. country' जन्मस्मि र. न्देशः; स्विध्य-यः-राष्ट्रं, 'n. place' जन्मस्थानं, उत्यक्तिस्थानं. = s. देशवासिन् क., देशजः, देशोयजः-लोकः.
—ITY, s. उत्यक्ति र., संभवः, उद्भवः, जिन र. 2 जन्मप्तिका, जातकं ; 'cast one's n.' जन्मनस्त्रं ; 'name given at one's n.' जन्मनस्त्रं ; 'name given at one's n.' जन्मनस्त्रं

NATRON, s. सर्जि f., सर्जिका, सर्जिकाक्षारः, कापोतः, सखनचैकः.

MATURE, s. ਜ਼ੁष्टि f., जगg n., ਮੁਸੰਤ ϕ , विश्वं, जह्यांडं. सर्गः. 2 मार्गः, रांति f., क्रमः, विधिः, नियमः, धर्मः, सष्टिकमः. 3 प्रकृति f., माया, शक्ति f., निर्मात्री देवता, आदिश्वक्ति:-माया, प्रधान (according to Sankhyas). 4 प्रकारः, रूपं, जाति f., रीतिः, विधा, in comp. 5भावः, प्रकृतिः, स्वभावः, निसर्गः, धर्मः, तस्वं, सस्वं, ग्र-णः, प्रकृति-निसर्ग-नाति-स्वभावः, संसिद्धि f., स्वरूपं, स्वधर्मः, ज्ञीलं. 6 स्वभाव-प्रकृति-गुणः-धर्मः ; 'properties of n.' गुणत्रयं (सत्त्व, रजः, तमः); ' good n. 'सद्भाव:, सञ्ज्ञीलं, सौजन्यं; ' of this n. ' एवंविध : ' by n. ' प्रकृत्या, जात्या, जन्मतः, स्वभावतः; 'blind by n. ' जन्मांथ, जात्यंथ, जनवांथ; 'functions of n. ' देह-जारीर-धर्म:. -ED, a. स्वभाव, जील, प्रकृति in comp. -NATURAL, a. स्वामाविक नैसर्गिक-सा-सिद्धिक-माकृतिकैं-साहजिक-औत्पत्तिक (की $f \cdot$), सह-ज, स्वभाव-निसर्ग-ज, स्वभाव-प्रकृति-सिद्ध, स्व, निज, अंतर्भव, अंतर्जात, प्रकृतिस्थ ; 'n. enemy 'जात श-तुः, सहजारिः; 'n. enmity' शाधितकः विरोधः oft. ex. by (s.); स्वभाव एवेष परीपकारिणाम् (S. 5) 'it is n. with the benevolent.' 2 योग्य, यथामार्ग-न्याय, युक्त, उचित. 3 स्वभावानुगत, अनुलोम, प्रकृत्यनुसारिन, स्वभावयोग्य. 4 अक्षिम. अकृतक, अयत्नकृत, अयत्ननिर्मित : 'n. cavity' देवखातं; 'n. loveliness' अन्याजसौंदर्यं. 5 अक्रिष्ट, अयत्नकृत, सुलभ. $\mathbf{6}$ (Child) गृढज, अनौरस (सीf.), जारज, उपक्रीमात, विजात; See Illegitimate. 7 सत्य, यथार्थ, सरल, अकृतिम, पकृत. 8 यथाकाल; 'n. death 'यथाकाल मरण ; 'n. day 'सावनदिनं; 'n. form ' स्वरूपं ; 'n. disposition ' स्वभाव:, जन्मस्वभावः; 'n. history ' अडाजडशासं, स्थावरज-गमजाकां; 'n. philosophy' पदार्शविज्ञानं; 'n. to ' सुलभ ; ' levity n. to mortals ' मानुषतासल-भो लिघमा (Kø. 134). = s. मृद:, मृद्ध:, जुह:. -IST, 8. पदार्थशासतः, पदार्थतित्रानिन् m. -IZE, v. t. अभ्यस् 4 U; See FAMILIARIZE. 2 देखीय-a. क 8 U. =LY, adv. प्रकृत्या, निसर्गेण, स्वभावत:, स्व-भावेन, निसर्गतः, जात्मा, (s.) in comp.; 'n.

charming वे विसर्गमधुर, भक्तिसुभग, अञ्चाजसुंदर-मनोहर, ६०. 2 यथाक्रम, अनुलोम, सिष्टकमानुसारेण. 3 अक्कृषिमं, अक्किएं, अयरनतः, सहजञ्जक्त्या-गरया. 4 स्व-तः, स्वयं, अंतःप्रहृत्या, अवलात्, सहजाववोधेन. 5 अ-वश्यं, निर्ववादं, नियतं, अनायासेनैवः, नृनं, सलु. =NESS, 8. सहज्ञतं, अकृतकता, याथार्थ्यं, ६०.

NAUGHT, ८. न किमिप, न किमित्-कियन. 2 ज्यं, खं; 'set at n.' अव-ज्ञा 9 U, त्णीकृ 8 U; See CONTEMN, DEFY. = adv. न किमिप, न किथिदपि, न इंबदपि-स्तीकमिप. = a. असार, निर्पण.

NAUGHTY, a. दुष्ट, उपद्रविन्, दुर्वृत्त, प्रतीप, अविनेय, अवस्य, हिंसाझील, अपकारित्रयः, See Mischievous. —ILY, adv. प्रतीप, दुष्टभावेन. —INESS, s. दुर्वृत्तता, प्रतीपताः

NAUMACHY, 8. नीयदं

NAUSEA, s. वमनं, वत्ह्रेद:, वमनेच्छा. 2 वैकृतं, वीभ-स्तः, क्त्सा, घृणा, निवेद:. – MAUSEATE, v. i. वम् desid. (विवमिषति). –v. t. Abhor, q. v. – MAUSEOUS, α. बीभन्सावह, बीभन्स, निवेदपद, ग-हित, कृत्सित. 2 वमनेत्यादिन्.

MAUTIC-AL, a. नाविक (की f.), नौ in comp.
NAVAL, a. ममुद्र in comp., नाव्य, नाविक. 2 नौकात्मक, नौक्य.

Nave, 8. नाभ-भी f., पिंडि-डी f., पिंडिका. 2 (देवा-लयस्य) मध्यभागः

NAVEL, s. नामि-भी f., तुंद:-दि-दी f., तुंदिका, डदराव-तै:; 'hollow of the n.' नाम्यावतै:; 'having a protuberant n.' तुंदिन, तुंदिल-भ, तुंदवन्; 'n.string' नाल:, नाभिनाल:-

NAVIGABLE, a. नाज्य, नीतार्थ, नीगम्य.

MAVIGATE, v. नावा तू 1 P or य 1 A or गम् 1 P or अस् 1, 4 P. 2 (A ship) चल् ट., वह् ट., नी 1 P, भेर् ट. – राठा, s. नावा तरणं-गमनं-पर्यटनं, नी पात्रा, नीभ्रमणं-गमनं, समुद्रयानं-यात्रा. 2 नीवाहनं-चालनं-नपनं. 3 नाविकविया, नीकागमनविया-शास्त्रं – ов., s. नाविकः, समुद्रयायिन् ... 2 नीवाहः, नीनायकः. NAVY, s. (एन्द्र-) नीसमूहः-साधनं, पोताविकः f., नी-कासनदः:

MAY, adv. न, नहि; 'n. more' नेदमेव, अन्यण, अ-न्यदिष, पुत्र:, न केवलं इदं, 'say n.' Deny, q. v. NEAP, a. नीच, निम्न.

प्रस्तिक, prep. समीप-पे (with gen.), आरात् (with abl.), समया, निकषा (with acc.), उप in comp.; (with verbs) ex. by उप, आ, अभि, प्रति. = a. आसन्न, प्रत्यासन्न, सिन्निंडत, समीप-निकट-वर्तिन, समीप-निकट-वर्तिन, अपक्र, संनिक्तः, सनिष्, अभ्यास-न्ना, सदेश, सवेश, अभ्यास-न्ना, अपदांतर; 'very n.' नेदिष्ठ; अतिक-

तम. 2 दृढ संबद्ध-सैसक्त, परिचित. 3 स्वार्थसंबंधिक. 4 कृपण, अल्पव्ययम्; (relation) निकट, आसकाः who is n. her delivery ' आसभवसवाः भारत his death ' आसत्रमृत्यु:. -adv. समीपं-पे, अतिकं-के, निकटं-टे, अभितः, उपाते, आरात्, निक्षा, अदुरं-दे संनिधी, सकाहो, उप in comp.; 'n. at one's side पार्थे, पार्थत:. 2 Nearly, See below. - v. t. डप-गम 1 P, डपस 1 P, समीपं गम ; See APPROACE. -LY, adv. प्राय:, प्रायेण, प्रायदा:, ईषट्नं, कल्प-प्राय-भिष्ठ-उप-in comp.; 'n. like Kumâra 'क्पार . कल्प:; 'n. dead ' मृतपाय-कल्प; 'n. five years old ' पंचवषदेशीय; 'n. four' दपचत्र. 2 दढ', गाउं; 'n. connected ' वढ संबद्ध. = NESS, 8. आ-सन्ता, नैकट्यं, संनिधिः, अभ्यासः, संनिक्षंः, सामीप्यं॰ 2 दृढसंसर्ग:-संबंध: संसक्ति र्., परिचय:. 3 कार्पण्य, दैन्ध" NEAT, a. बाद्ध, शोभन, परिष्कृत, विनीत, परिमृष्ट, सु-रेख. 2 कुशल, प्रवीण. 3 गोजातीय; 'n.-hord' गोपाल:. =LY, adv. विनीतं, शुद्धतया, शोभनप्रकारेण--NESS, s. बुद्धता, परिष्कारः, परिपाटि-टी f.

NEBULA, s. शुक्रं, शुक्रपटलं.
NEBULOUS, a. मेघावृत, मेघाच्छत्र; See CLOUDY.
NECESSABY, a. अवस्य, अवस्यमावित, अपरिहार्ये अवस्यकरणीय, अवस्यक, आवस्यक (की f.), मिंवित्त्वय, मात्र्य, अनिवार्य. 2 अपेक्षित, आकांक्षित. 3 वि धि-दैव-वज्ञ, दैवाधीन; 'the n. result of acts कार्य-कर्म-वज्ञाः; oft. ex. by pot. pass. part. o आहे 1 P. – s. शीचक्पः — IAN, s. दैववादित् m दैवपरः; See FATALIST. — IES, अवस्यवस्तृति, з उपसेमारः, उपकरणसामग्री; 'n. of life' अलोद्य अलाच्छादनं. — ILY, adv. अवस्यं, नूनं, खलु, अवस्य नियतं-एव.

MECESSITY, s. अवस्यंभाविता, अनन्यगतित्वं, आवस्य कत्वं, अवस्यकता, नियतत्वं, अवस्यकर्तंत्र्यता, कार्यवक्त 2 देन्यं, दीनता, दुर्गति f., दारिशं, आपलदत्ताः 3 पर्य जनं, हेतुः, कारणं, अर्थः, निमित्तं, कार्यं, अपेक्षा, अ कांक्षा. 4 भवितन्यता, नियति f., देवं, विधिः, दैवाध नता. — ATE, v. t. अवस्योक् 8 U; also ex. 1 अवस्यं; 'your insolence n. s your dismissa मृत्तवात्त्र्यस्य (स्वाधिकारात्) दूरीकर्तेन्यः. 2 मृत् c., अवस्यं कृ c.; See Compel. — ous, a. दूरी दीन, दरिदः

NECK, s. मीवा, गलः, कंठः, कंधरा-रः, शिरोध शिरोधिः; 'back of the n. ' अवदुः, घाटा, कृका का ; 'n. of a pitcher' पात्रकंठः; 'seize the n. and turn out' अर्थचंद्र दस्या निःख 'n.-cloth,''n.-kerchief' मीवावकां, गलाविष्ट मेवेयकं; 'n.-lace' दारः, माला, सूत्रं, पैवं, मैवेय कंठमाला-भूषा-आभरणं; 'n.-lace of jewels' माला, रत्वाविल-ली निः; 'n.-lace of pearls' मुकावां

सुकालता, मौकिकसरः; 'n.-lace of gold 'कनकसूध. NECEOLOGY, s. मृतजनवर्तातः.

NEOROMÁNOY, s. मृतसिद्धि f., पिकाचिया, मृतवि-व्या. = BB, s. मृतदियाज्ञ:; See MAGIC,-IAN.

NEGTAR, s. अमृतं, सुधा, पी(पे)यूषं, सुधा-अमृत-रसः; 'n. of flowers' मधु n., पुष्पासवः, पुष्परसः, नकरदः, मरदः. — EAN,—EOUS,—INE, a. अमृतोपम, सुधातुल्य, अमृत-सुधा-मय (यो f.).

NEED, s. मयोजन, कार्यं, अर्थ:, उपयोग:, or ex. by कि (with instr.); कारण, निमित्तं, हेत:, अपेक्षा, आकांका; 'rich persons have n. of (even) a straw' तुणेन कार्य भवती भराणां (P. 1.1); 'according to n.' यथाकार्य, प्रयोजनवज्ञात. 2 व्यसनं, आपद् f., कृच्छुं, कष्टं, दुर्गति f., दु:खं. दारियं, क्रेशः, संकटसमयः; ' times of n. ' आपत्समयः; ' a friend in n. is a friend indeed ' स सहद व्यसने य: स्यात्. = v. t. अपेक्ष 1 A, आकांक्ष 1 P; प्रार्थ् 10 A, **77 6 P**; oft. ex. by (s.); 'he n. s help' तस्य साहाय्येन प्रयोजनं. 2 (Must) ex. by अवस्य or by 318 1 P, or pot. pass. part.; 'you n. not come to me' मां प्रत्यागमनं न तेऽवश्यकं ■FUL, a. अपेक्षित, अपेक्षणीय, अवश्यक, आकांक्षित. =LESS, a. निर्थक, व्यर्थ, निष्प्रयोजन, निर्पेक्ष, नि:-भ-कारण, अहेतक. -LESSLY, adv. निर्धकं, निष्प-योजनं, व्यर्थ, हेतं विना. - LESSNESS, s. अकारणं कारणाभाव: = Y, a. दरिह, दीन, नि:स्व, अकियन, दर्गत; See Poor. - NEEDS, adv. अवस्थं(एव). नुनं, वल.

NEEDLE, s. सृषि-ची f., सेवनी; 'the eye of a n.' सृषिरंभं-छित्रं; 'magnetic n.' लोहमणिशालाका; 'n.-maker' सृषिकारः; 'n.-woman' सृषिका; 'n.-work' सृषिकमे, सृषकमें.

NEFARIOUS, a. अतिघोर, अतिदृष्ट, निय, दाहण, दुष्ट-तम, पापिष्ठ, महा-अति-पातिकन्. - LY, adv. अतिघोरं, अतिदुष्टतया. - NESS, s. अतिघोरता, पापिष्ठता.

** BGATIVE, a. अस्वीकारार्थक, निषेधार्थक, नास्तामं, निषेधार्थक, नास्तामं, निषेधार्थक, नास्तामं, निषेधार्थक, नास्तामं, 'n. quantity' क्षयराक्षाः. = s. न ञ्. निषेधार्थक-अस्वीकारार्थक-काट्यः. 2 नास्ति-अभाव-पक्षः, निषेधार्थक-अस्वीकारार्थक-काट्यः. 2 नास्ति-अभाव-पक्षः, निषेधार्थक-अस्वीकारार्थक काळक one affirmative' ही नजी मक्क्तार्थ गमयतः; 'to reply in the n.' नेति वद् 1 P. =v. t. नि-प्रति-विध् 1 P, प्रत्यादिष् 6 P, प्रत्या-क्ष्या 2 P, निरस् 4 U, अपलप् 1 P; See Conpute, Resect. = Lv, adv. नेति, नास्तीति, जनिषेधं, अस्वीकारेण. = Negation, s. प्रत्याख्यानं, स्वादेशः, निवेधः, अस्वीकारः, अपलापः. 2 अभावः. क्ष्यास्ताः, विवेधः, अस्वीकारः, वपलापः. 2 अभावः. क्ष्यास्ताः, विवेधः, अस्वीकारः, वपलापः. 1 P, व-स्त्र 1 P, प्र-मद् 4 P (with abl.), न भव-धा 3 U or भु 5 P (words); प्रमादतः स्वज्

1 P; 'n. ed his duty' स्वाधिकारात्ममणः (स्थ. 1 2 अतिचर, अतिवृत् 1 A, अति-व्यक्ति-कृष् 1 U, 4 1 वह-,लंघ् 1 A, 10; त्वजः; हा 3 P, अपास 4 E 3 अव-कृष्ट् 1 B, पास 4 E 10, तरस्कु 8 U, न गण् or आद 6 A; See Ook TEMN. — 8., NEGLIGENCE, 8. वेपेक्षा, अनमे (वे) क्षा, मादः, अनवधानं, विस्मरणं, असावधानन्वः श्रामः, अनवधानं, लोपः, अति-व्यति-कृषः, अतिपातः लंघनं, व्यापः, वनवृष्टानं, लोपः, अति-व्यति-कृषः, अत्वापः, अनवृष्टानं, लोपः, अति-व्यति-कृषः, अवनानः, अनादः, अवधीरणं-णाः — FUL,—NEGLIGENT, व. व्यक्षेक्षः, मदादर, निरपेक्षः, अनवधानं, प्रमातः, अनविद्यते, असावधानं, प्रमादिनः, मादिनः, अनविद्यते, असवधानं, प्रमादनः, प्रमादेनं, अनविद्यते, असवधानं, प्रमादनः, प्रमादेनं, समादं, प्रमावनं, असमीक्ष्यः

МЕ GOTIATE, v. i. व्यवह 1 P, पण् 1 A. 2 संभां संवद् 1 P. -v. t. संवि-भा 8 U, व्यवहारेण से-भा. 1 वि-क्री 9 A. -10N, s. पणने, व्यवहारः 2 संभिक्तमः सामन् n., शामनं, मध्यस्थाभयः -0R, s. व्यवहारिः m., पणिकः, व्यवहर्ते m. 2 मध्यस्थः, संधि-साम-विद् सामक्रवालः

NEGRO, 8. क्यामदेह:, कृष्णांग:.

Neigh, v. i. हेष्-व्हेष्-रेष् 1 A. =s.,=ing, s. हे (व्हे)षा, हेषारवः, हेषितं, अधनादः-स्वनः

NEIGHBOUR, s. प्रतिवेशित् क., प्रतिवेशः-वयः, प्रतिवासी, प्राविवेशिकः, निकट-समीप-स्थः-वर्ता-वासी, सामंतः; 'next-door n.' प्रातिवेश्यः, अनंतरवासी. — व प्रतिवासिन्, समीपस्थ, &c. — v. t. निकटे स्था 1 I or वृत् 1 A or वस् 1 P; See Border. — Hood s. संनिधः, उपकंटः, सांनिध्यं, सामीप्यं, संनिकवेः उपातः-तं, नैकट्यं, अभ्यासः 2 समीप-संनिहित-देशः सामंतं, प्रतिवेशः, अधिवासः 3 समीप-निकट-वासिनः, प्रातिवेश्याः, प्रतिवासिनः, (pl.). — ING, a. समीप-निकट-वार्तन्, समीप-निकट-वर्तन्, समीप-निकट-स्थ, सामंत, संनिहित, उपातं, आसत्रः, See NEAR. — LY, a. प्रतिवासयोग्यः; अपन्तरासील, हित.

MEITHER, (-NOR) a., conj. न-नवा, नच-नच, (न च न परिचितो न चाप्यगम्य: M. 1), or simply न-न, (मा-मा, with Imperative). 2 एक, एकतर, अन्वतर with न, or by डभी.

NEOGAMIST, 8. नवीढ:-ढा, नवभायी, नवपति:-

NEOLOGY, 8. नृतनन्याय:-मतं. 2 नृतनक्षव्दाभय:.
-IST. 8. नृतनमताभयिन्, नृतनन्यायसेवी.

NEOPHYTE, s. नवशिष्य:-छात्र:, अनभ्यस्तः, प्राथमक-व्यिकः, अपरिचितः

MEPENTHE, s. दुक्रव्यामनं.

NEPHEW, ६. क्षात्रीयः, श्राह्मव्यः-जः, श्राह्मुतः- 2 (Sister's son) भागिनेयः, स्वलीयः, भगिनी-स्वस-पुतः- चुतः-

NEPHRITIC,-AL, अ. बुक्सविधिम्. 2 बुक्सरीमहर्रा(री रि.).

(998)

NEPOMBE, s. बाल्यतिस्वेदः, कुल्यक्षयातः. Nebeld, s. बल-समुद्द-देवताः

NERVE, e. शिरा, वलसा, ससा; धर्मान-नी f., मञ्जा-ज्ञान-तृतु: 2 बलं, वीर्य, तेजस्-ओजस् n., श्वरिष्टता. 13 धेव, धृति f., मनःस्थैयः - v. t. बलं धेयं दा 3 U or इष् c. - LESS, a. निर्वेल, दुर्बल, शक्तिहीन. - OUS, a. शिराल; सञ्जाततृगत. 2 ओजस्विन, सबल, वीर्यव-तृ, क्रजेस्वल, सुदृढ, धीर. 3 क्षिपक्षोभ, कंप-वेपन-श्वील, धेर्यहीन. - OUSLY, adv. सवीर्य, सबलं. 2 सक्तं, धेयं विना. - OUSLESS, s. वीर्य, ओज:, क्रजे:, वलं. 2 सायविकारः, कंपशीलता, अधृति:

NESCIENCE, s. See IGNORANCE.

Nest, s. नीड:-si, कुलाय:, निलय:, पक्षिस्थानं-गृह.
2 गृहं, हथानं, आधार:, आधाय:; 'find a mare's
n. ' श्राधिषाणं आसद c. or लम् 1 Λ. – Mestle,
v. i. (पक्षिषत्) नीडं आधि 1 U or अधि-शी 2 Λ,
सुखेम शी or संविज् 6 P or नि-ली 4 Λ. – v. t. पुष्
1, 4, 9 P or c., पा c. (पालयित). – ING, s.
नीडस्थः पश्चिशावः

MET, s. जालं, पादाः, बंधनं-नी, पादाबंधः, वि(वी)तं-सः; 'n. for deer 'वागुरा, मृगवंधनी, मृगजालं, 'n. for fish 'आनायः, जालं, 'n.-work 'जाल-मूत्र-क-मेन् n. 2 कूटयंदं, उत्माथः. -a. जुद्ध, अदेश, निरुद्धा-र, अभन्न, अखंड, अन्यून. -v. t. जाले बंध् or ग्रह् 9 P. 2 जालंक 8 U.

NETHER, α. अधृत् in comp.; अधृत, अवर, अधृःत्य, अधोमव, अधृत्वत (नी f.); 'n. world ' अधोलाकः; 'n. garment ' अधोवातः: -MOST, α. अवरतम.
NETTLE, s. दीतपूर्णी. -υ. t. सं-परि-तप् c., भृकुप् c., 5प c.; See Enrage, Excite.

NEURALGIA, s. বান মূর্ল. NEUROLOGY, s. ঝিবাবপন. NEUROTOMY, s. কিবাইটবিয়া.

NEUTEB, a. नपंसक, क्लीब, तृतीय(या)प्रकृति, वढं; 'n. gender' क्लांब, नपंसकं; See below.—NEUTBAL, a. मध्यस्थ, तटस्थ, उदासीन, अपक्षपातिन, सम्बद्धि, समभाव, उभयसामान्य, अपक्षपातः, See Indifferent — s. तटस्थः, उभयसामान्यः — ITY, s. माध्यस्थ्यं, ताटस्थ्यं, अपक्षपातः, श्रीदासीन्यं, उभयसामान्यं, समभावः, समदृष्टि f. —LY, adv. औदासीन्यंन, उभयसामान्यं, समभावन.—NEUTBALIZE, v. t. विशिष्ट-गुणान् नश् c., दुवैलीक्क 8 U, बलं-शक्ति-नंब् c. 2 उदासीनीकः — ATION, s. विशिष्टगुणान्। श्रानं, विशेष-धर्मेशोपः, दुवैलीकरणं. 2 उदासीनीकरणं.—ED, a. नहगुण-शक्ति-वलः.

Navan: adv. व कदाचित, न कदापि, न कदाचन, न आयु, न कृष्टिचतः; 'n. fading' अन्तरः; 'n. failing' अभोध, अक्षय्यः; 'n. more' न भूषः, नेतः परं च पुत्रः. Naverheldes, conj. तथाए, किंतु, पुन:, परंतु, केंक्.
New, a. नव, नवीन, अभिनव, नृतन, प्रत्यक्ष र की
flowers &co.) 2 आधुनिक (की f.), इराणीतम-अधुनातन (ची f.), अर्वाचीन. 8 अपूर्व, अभूत-अव्ह-पृष्व,
अधुतपूर्व. 4 अन-यस्त, अपरिचित, अविज्ञानिव; 'n.
comer' आंगत्कः, नवामतः; 'n.-born' नवोस्यक,
सर्याजात; 'n.-fangled', 'n.-fashioned' नवघटित, नवकल्पित-सृष्ट; 'n. year's day' वर्षपृतिबद्ध f.
-LY, adv. नवं, प्रत्यमं, सयः, नृतनं, नव in comp.;
'n. married wife' नवोदा, नवपाणिमस्णा वधूः;
'n. ripe (blown)' प्रत्यप्रविकत्तित. - NESS, कः
नवीनता, अपूर्वता 2 नृतना रीतिः, नवाचारः

News, s. वार्ता, वृत्तांतः, प्रवृत्ति f., उदंतः, समाचारः, वृत्तं. 2 संवादः, जनवादः-श्रुति f., लोकपवादः, किवर्दन्ताः ; 'good n. ' भन्नं, गुंभं, गुंभवातौ ; 'ill n. ' अ-गुंभं, अगुभवातौ ; 'ill n. travels fast ' अगुभवातौ सन्वरं बहुजीभवितः ; 'n.-monger ' वार्तोदृत्तिः, वार्तोवदनवृत्तिः ; 'n.-paper ' वार्तौ-समाचार-पन्नं, वृत्तपन्नं.

NEWT, s. क्षुद्रगोधाः

NEXT, a. (Of time) आगामिन; 'on Monday n.' आगामिन सोमवासरे. 2 अनंतर, अध्यविद्त, अव्यवधान, संसक्त, निरंतराठ; 'n. to the skin'
र्यार्थासंसक्त. 3 सिन्दित, पार्थस्थ, अंतिक, समीप-निकट-स्थ-वांतन्; See NEAR; oft. ex. by पर, अन्त,
अंतरं in comp.; 'n. born' अनंतरज; 'in the
absence of the first, the n. and so on' प्वाभाव पर: पर:; 'on the n. day' पराहे, परेषुः
'the n. world' परलोकः, लोकांतरं; 'n. door to
अद्र, ईषद्न (with abl.), कल्प in comp.; 'in
the n. world' अमुन, परन; 'n. moment' अ
णांतरं; 'n. but one' एकांतरं. —adv. अनंतरं, परं
परतः (with abl.); ततः, तदनंतरं, अथ, परस्ताः
ततः-परं-कःवै; 'what n.' ततः किं, ततस्ततः.

NIB, ϵ . चंचु f., तुंदं. 2 अग्रं, अणि f., अग्रमाग - вер, a. साग्र, अणिमत्

NIBBLE, v. t. (अस्पास्प) दंश 1 P, अवकृत 6 ! वर्ष 1 P, 10; क्रमज्ञा:-अस्पास्प झाद 1 P or इ or भक्ष 10. 2 छित्रं अन्विष् 4 P, दोषं ग्रह 9 P, अपित (D.) (with dat.).

NICE, a. लित, श्रीमन, सु in comp., सुभ रस्य, रमणीय, हिचर, मनोहर, साधु. 2 स्व सुरस, मिष्ट, आस्वादवत्, हिचर, हिचकर, 3 सूर नृष्टि-दिश्तिन, कुशाप्रवृद्धि. 4 सूरम, अतिसूरम, परिशुद्ध, सम्यच् 5 अस्थूल, सूर्श्म, विरल (cloth). कोमल, मृदु, पेलव, सुकुमार. 7 अतिस्रम, अतिनिर्दे — LY, adv. सुरु, सु pr., लितं, शोभनं, सम्यक् सूर्म, सूर्भसेन, — NESS, TY, s. लालिरंग, रम्य

स्वार्दुता, सीरस्य हैं सूक्ष्मवृष्टि f., सूक्ष्मदिश्वता, कुञ्चाप्रमितते, सूक्ष्मता ; युक्ति f., नीति f.

Nions, अ (प्रतिमा-)भाषार:, निकेतनं, स्थानं.

Nion, ह. ग्रंथि:; अवच्छेद: 2 शुभ-अनुकूल-समय:, युक्त-उचित-काल:, शुभयोग:-काल:-लग्नं. = v. l. अ-वच्छिट् 7 P. 2 शुभलग्ने आसद c.

MIOKNAME, s. संज्ञा, उपाधिः, उपाधिनामन् n. =v. t. उपाधि द्वा ३१ U.

NICTATE, v. i. निमिष 6 P; नि-मील 1 P. =ION, s. निमेष: ; निमीलनं.

MIDIFICATION, 8. नीडकरणं, कुलायरचनं.

NIECE, s. आनुकन्या-सुता, भाषीया. 2 (Sister's daughter) भागिनेयी, स्वस्तीया.

NIGGARD क्रि. कृपण:, क्ष्र:, कर्य:. - a., - LY, a. कृपण, क्ष्र, कर्यं, त्यागिवमुख (खी f.), वद्रमृष्टि. - LY, adv. कृपणवत्, अस्पव्ययेन. - NESS, s. कार्प-ण्यं, कर्यंता; See MISER, &c..

NIGH, a., adv. See NEAR.

NIGHT, 8. रात्र-त्री, रजानि:-नी, क्षपा, निज्ञा, विभावरी, क्स(का) वेरी, यामिनी, त्रियामा, निक्षीथिनी, क्षणदा, त-मास्वनी, ताम:-मी-मा. (all f.); 'a dark n.' त-मिला, तामसी; 'moonlight n. ज्यौत्स्ती, ज्योतिष्मती; 'by n. ', 'at n. ' रात्री, निश्चि, नक्त, दोषा; 'number of n. s' गणरात्रं; ' beginning of n. 'प्रदोष:, रजनीम्खं, निज्ञामुखं; 'n. and day' रात्रिंदिवं, नक्तं-दिवं; 'an. and 2 days ' पक्षिणी; 'sitting up at n. ' रात्रिजागर:; 'n.-attack ' सौतिकं, सौतिका-'n.-blindness' राज्यंधताः 'n.-dress' रिभिवेशः; 'n.-fall ' पदीषः, निशा-रजनी-मुखं, सं-ध्याकालः, रात्रियोगः; 'n.-hag' रात्रिचरा, रात्र्यटाः 'n.-man ' खल-मल-पू:; 'n.-mare' द:स्वम:, कुस्व-म:; 'n.-shade ' निदिग्धिका, स्ट्रजी, व्यामी, बृहती, कंटकारिका, प्रचादनी, कुली, क्षद्रा, दुःस्पर्का, राष्ट्रिका; 'n.-wandering' निज्ञाचर, राति(नि)चर; 'n.watch ' नगररक्षिण: (pl.); यामः, पहर:. =LY, a. नैश (ज्ञी f.), दोषातन (नी f.), (s.) in comp.; 'n. watch ' रात्रिजागरण. = adv. रात्री, निश्चि, नक. 2 प्रतिरात्रं, निश्चि-निश्चि, रात्री रात्री.

NIGHTINGALE, 8. प्रियगीत:, बुल्बुल:.

NIHIL, इ. जून्यं, अभाव: - 18M, इ. जून्यवाद: - 1TY, इ. अभाव:, जून्यता.

NIMBLE, a. चपल, लघु, लघुगति, लघुशरीर, चपलदेह, क्षिम-चपल-गित; 'n.-footed' लघुपाद; 'n.handed' लघुहस्त; 'n.-witted' चपल-शीम-बृद्धि.
-NESS, s. लघुता, देहचापन्यं, चापन्यं, क्षिपता.
-NIMBLY, adv. लघु, लघु-दुत-गत्या, चपलत्या, दुतं.
NIME, a., s. नवन्, 'n.-fold' नवगुण. -NIME,
a. नवम (मी f.); 'n. ly', 'in the n. place'
नवमस्थानं. - MINETEEN, a., s. नवदश्चन, अनीव-

 $\pi \ln f$; 'n.-th' नवदक्ष (क्षी f.). =Ninere, a., s. नवित f.

NINNY, s. अल्पधी:, मूर्ख:, जड:.

MIP, v. t. नि-,कृत् 6 P, अवस्थिद 7 P. 2 संदंष्
1 P, षद् 1 P, 10. 3 पीड़ 10, अद्दं 1 P or c. 4
नज् ८., उच्छिद्, विश्व 9 P or ८.; म्लानीकृ 8 U;
'n. in the bud' किलकातस्थाया एव नज् ८.,
जातमान्नं इन् 2 P or प्रकाम नी 1 P, (जातमान्नं न यः
जानुं स्थाधि च प्रज्ञामं नयेत P.; III. 1). = s., = PING,
s. निकृतनं, अवच्छेदः. 2 हिमातीकरणं. = PED, a. डिन्न, पीडित, &८. 3 हिमाती, हिमपीडित. = NIPPERS,
s. संदंशः-ज्ञकः, ककमुखं.

MIPPLE, 8. चूचुक:-कं, स्तन-कुच-अग्र, स्तनमुखं.

NIT, ६. लिक्षा, यूकांड. - Тप, ८. लिक्षापूर्ण. NITRE, ६. यवश्वार:, यवाप्रज:, पाक्य:. - OUS, - प, ८. यवश्वारमय (यी f.).

No, adv. भ, नी, निह; 'n., n.' मा मैर्न. -a. (Before nouns) ex. by न; अ, अन, निर् pr.; हीन, जून्य, रहित in comp.; 'n. one' न कोपि, न क-अन; 'n.-body' न किथत, न काचन; 'having n. issue' अनपस्य, वंशहीन, &c.

Noble, a. कुलीन, अभिजात, आर्य, अभिजनवत्, महा-कुल, सत्कुलजात, सहंश्वज, कलज-जात, कुलप्रसृत, वैश-विश्वाद. 2 (N.-minded) उदार, महात्मन, महामनम्, उदात्त, उदार-धी-मति, महानुभाव, महाज्ञाय, महेच्छ. 3 महत्, धीर, श्रेष्ठ, उत्कृष्ट, विशिष्ट, उत्तम, महाभाग, उ-त्रत, प्रमुख, प्रशस्त, वि-प्र-ख्यात, प्रतिपश्चिमत, सुप्रतिष्टo कीर्तिमत, यज्ञास्वनः श्रीमत, महाप्रताप, महातेजसः ते-जिस्तिन, ओजिस्तिन; See MAJESTIC also; oft. ex. by ऋषम:, सिंह:, व्याघ:, प्रंगव:, शार्ट्ल: in comp.; See EXCELLENT; 'n.-looking ' भीरदर्शन, महा-नभावाकृति; 'n. in reason ' उदात्तभी; 'n. animal ' उदाचसत्वं; 'n. nature ' सत्त्वं. = s., ' N.man ' जिष्टजन:, कुलीन:, कुलीन-इत्कृष्ट-पदस्थ:, आर्यजन:, अभिजनवत् m. = NESS, s. महत्त्वं, महि-मन् m., उत्कर्षः, उन्नति f., भेष्ठता &०.; प्रतापः, वैभ-व: : See below. - NOBLY, adv. कलीनवत, आभि-जात्येन; 'n. born 'कुलोत्पन्न; See (a.). 2 औ-दार्थेण, उदारतवा, माहात्म्येन, उदारचेतसा, उदात्तं, धीरं. 3 सपतापं, अतितेजसा, महाविभूत्या, ऐश्वेण. - 10-BILITY, 8. कलीनता, आर्यता, भाभिजात्व, क्लोत्कर्षः, सहं ज्ञाता 2 औदाये, माहात्म्यं, महानुभावः, उदारधीः, महाज्ञायः, महिमन् m. 3 महत्त्वं, महिना, उत्कर्षः, विशिष्टता, श्रेष्ठत्वं, प्रकृषं:, उत्तितः, प्रतिपत्ति र्., प्रतिष्ठा, प्र-वि-स्थाति f. 4 प्रताप:, ऐधर्य, विभृति f., भोजव-तेजस्- n., धीरता, थी: 5 शिष्ट-कलीन-जन:, कलीन-लोका:-जना:. - Noblesse, s. कुलीनजना:, कुली-नजनसमाजः.

NOCENT, a. See MISCHIEVOUS.

NOOTAVAGANT, G. CHREE.

Mon, s. शिरःकंप:-चालनं, शिरःसंश्वा-संकेतः. 2 शि-र:-मस्तक-प्रणामः. ≝०. (मस्तकं, शिरः) चल् ०.; 'Mâlatî n. s. her head ' मालती मूर्धानं चालयित (Mal. 8); शिरसा संकेतं-संश्वां क 8 U or दा 3 U; 'n. consent' शिरःकंपेन अनुमन् 4 A or अनुमति सृष् 10. 2 (शिरः) प्र-आ-वि-अव-नम् ०. (नमयित).

Nodated, a. पंथिल, पंथिमत्-

NODDLE, s. See HEAD.

NODDY, s. See IDIOT.

Node, अ. पातः. 2 अस्थिगुल्मः, गंडः, पिंडः.

Nodose, a. ग्रंथिल, ग्रंथिमन्

Nodule, s. घनः, विंडः ; शर्करा, लोष्टः.

Norse, s. नि-,नाद:, ध्वनि:, बाब्द:, नि-,स्वन:, घोष:, महा-उच-स्वरः, उत्क्रींशः, बि-,रावः, रवः, नि-हादः; 'rattling n.' रिणतं,रणन्कार:; 'jingling n.' कण:, क्रणनं, क्रणितं: 'loud n.' कलकल:, कोलाइल:, तम-लं. महाज्ञाब्द:-स्वन:-धोष: 2 जनरव:-प्रवाद:-भाति $\hat{f}$: 'make n.' नद 1 P. धन 1 P. वि-, ह 2 P. एप 1 P. ज्ञान्दायते (D.), कोलाइलं-कलकलं-कृ 8 U; 'shallow water makes great n. ' अर्थो घटो घोषम-ਹੈਨਿ ਜਜਂ. =v. t. ਬਥ 10. ਫ਼ਰ-ਬਿ-°. ਸ਼ਨਾਜ਼ c., ਸ੍ਰ-, ख्या c. (ख्यापयति), प्रकटीक. - FUL, a. सञ्चन्द; See Noisy. - LESS, a. नि: शब्द, नीरव, निर्धाष. -LESSLY, adv. नि: बाब्दं, नीरवं. -Noisy, a. म-हाजाब्द-स्वन-नाद, तमल-महाजाब्द-कालाहल-कारिन, म-खर, घाषण, घोषकारिन, घोषकर (री र्.), बहु-महा-घोष; बद-कत-कलकल. 2 निनादपरित, कलकलब्यास, मखर, सज्ञन्द, नादिन, सं-नि-न्हादिन, =ILY, adv. डंबै:-स्वरे-ण, महाज्ञाब्दन. -INESS, s. महाज्ञाब्द:-ध्वनि:-

Noisome, a. દુર્ગંધ, पूतिगंधि, कुल्सित, दृष्ट, समल. 2 मारक, मारात्मक, क्षवकर (री f.), नाजांवह, घातुक, बाधक. $\Rightarrow$ ness, s. દુર્ગંધ:, पूति f., उमगंधता

Nomad,-IC, a. पशुचारणोपजीविन् ; अस्थिरवासः

Nome. s. प्र-, देश:, देशभाग:.

Nomenclature, s. परिभाषा, पारिभाषिक शब्द संग्रहः. Nominal, a. नामसंबंधिन, नामविषयक. 2 शान्द (ब्दी र्.), श्लाब्दिक-बाष्ट्रिक, नामविषयक. 2 शान्द (ब्दी र्र.), श्लाब्दिक-बाष्ट्रिक, शब्द-नाम-in comp.; 'I am but a n. lord of the earth' ननु श्लाब्द्रिक (R. viii. 52); 'n. verb' नामधान्तः. =LY, adv. शब्द-नाम-मानेश, नामत एव, शब्दतः. Nominate, v. t. नाम-संश्लाक 8 U, नाम निर्देश 6 P; See Call, Name. 2 (To an office) नियुत्त 7 A, 10 or प्रति-ष्ठा ८ (-ष्ठापयित). —10N, s. नियोगः, नियोजनं, मतिष्ठापनं —178, s. कर्ता, कर्युवा-

चकः, मधमा विभक्तिः. ⇔0%, क. नियोजकः अन्देर्श् MINEE, क. नियुक्तः, अधिकृतः

Non, (a prefix) Ex. by अ, अन् ; ...-acceptance 'अपरिप्तहः, अस्वीकारः; 'n.-appearance, -attendance 'अनुपस्थिति f., असंविधाने, अदर्शने, अविद्यमानता; 'n.-attainment 'अमाति f., असा-भः; 'n.-attention 'अनवधाने, प्रमादः ;'n.chalant 'तिरुत्युक्त, अनपे (वे)अ, उदासीन, विःस्यहः, 'n.-compliance 'अनुत्तेषः, अनुवर्तने, विरोधः । 'n.-conductor 'अवाहकः, अन्यकः; 'n.-conformist 'अनुत्तेषिन् m., अनुद्यतिन् ; सामान्यवने-विरोधी, मतांतरप्राही; 'n.-conformity 'अनुत्रेषः, मतांतरप्रहणं; 'n.-descript' अवणित्, अकृतक्षकः; 'n.-resistance 'अप्रतीकारः; &c. &c.

Nonagenarian, s. नवतिवर्षायः. Nonge, s. अवसरः, कालः; 'for the n.' अहिम-नमार्थे.

None, α. न कुश्रित, न कोपि, न कश्रन, न काचित, &c.; oft. ex. by η with other words; 'n. other' नाव्य, नेतर; 'n. but' एव; (with compar. adj.) न किमाप, न ईषदाप, न मनागपि, न स्तोकमापि.

MONENTITY, s. अभाव:, असंगव:, असता, असंस्व:, श्रृत्यता. 2 शृत्य, अवस्तु n.; 'he is a n. in the kingdom ' राज्य असिचित्कर: सः

Monpareil, a. अप्रतिम, अनुपम, अद्वितीय.

Monplus, v. t. कुंट्र 10, वि-,मुद्द c., आकुर्ताक् 8 U. निरुत्तरीकृ. -- s. कुंटता, वि-,मोहः, निरुत्तरता, अगिरि f., निरुपायता: -- ED, a. कुंटित, निरुपाय, गतिहीव अगृतिक, मूट, निरुत्तरः

Nonsense, s. असंबद्ध-अन्धेक-बाद्य-वर्षनं-भावणं
मृषाकथा-आलापः, प्रलापः, जल्पतं, असत्यं, 'अवाध्यः
ध्यं, अन्धेकः, 'to talk n. ' प्रलप् 1 P, प्रजल्प् 1 I
असंबद्धं भाष् 1 A; 'talking n. ' असंबद्धप्रकापिः
बाषाल, जल्पकः — Nonsensical, a. असंबद्ध, s
संगत, अन्धेकः, निर्धेकः, मृषाधेकः, अयथार्थः = L
adv. अन्धेकः, असंबद्धं, असंगतं, मृषा, वृथाः = अद्धाः
s. असंबद्धता, &c.

Nonsuited, a. नष्ट-हीन-बाद, अवसन्त्र, अर्थीह् ही 'to be n.' अवसर् 1 P, अर्थान्-बादाद् हा pass. Noodle, s. मृढ:, मृखं:, अस्पधी:, जडमतिः

Nook, s. कोण:, असः; विविक्तस्थाने.

NOON, s. (N.-time) मध्याह्न:, मध्याहन, मध्याह्न हा: -a. मध्याहिक (की f.), माध्यदिन (नी f. NOOSE, s. पाञ्च:, नागुरा, बंधनं; See SNARE; for the neck ' कंठपाञ्च:. -v. t. पाञ्चन वंध १ पाञ्च मह 9 P or पत् c.

NOR, conj. # 4, # 41; See MEITHER.

Monadora, यथाक्रमं, वैधिक (की f.). 2 विद्यारंभ-BIHS.

NORTH, त. डन्स, उदीची, डन्स्टिश्-दिशा, उन्तराशा, कोरी; ' to the n. ' उत्तरं (with abl.), उत्तरत: (with gen.); 'facing the n.' डदइ मख-a.(खी f.). च्य, डद्बु; 'in a n. direction ' डनरेण (with acc, or gen.); 'n.-east' उत्तरपूर्वी, पूर्वीत्तरा, ऐशानी, प्रामुक्त, प्रामुद्दीश्वी: (a., erly, ern), प्रामुक्तर, पूर्वी-मार. पागरीचीव: प्रवीतरस्थ: 'n.-pole', 'n.-star' अद्धः र् n.-west ' उत्तरपश्चिमा, बायवीः (a.,-exly, -ern) वायव, वायदिक्रथ. - WARD, a. उत्तर, उत्तर-दिक्ष. - WARDS, adv. उत्तराभिमुखं, उत्तरतः, उत्त-रेण, उत्तरहिश्चि.

Nosa, s. नासा, नासिका, माणं, घोणा, नसा, नस्या, गंभवडा, गंभका; ' led by the n. ' नस्योत, नस्तित; (fig.) यथेच्छ कृष्ट, स्वेच्छया नीत ; 'aquiline n. ' सकनासा; ' having a sharp n. ' खरणस, खरणस; ' having a hoof-like n.' खुरणस्, खुरणसः, ' having a flat n. 'नतनासिक; See under FLAT; having a prominent n.' पलंबचोण, घोणोत्रत; ' breathing through the n. ' नासिकंधम; ' n.string ' नास्यं ; 'n.-cut' छित्रनास ; 'n.-gay ' कसमस्तवकः, पुष्पगुच्छः, गुच्छः, गुन्सः; 'n.-ring' नासाभरणं. =LESS, a. अ-वि-नासिक, विग्न, विख, वि-ख्य, गतनासिक. - Nostrill, s. नासारंध्रं-विवरं-छि-इं-पट-विलं

Nosology, s. रोगनिदानजालं. MOSTRUM, s. गुप्तीपर्धः

Nor, adv. न, नो, न हि. 2 (Prohibitive) मा; oft. by six with instr. or gerund; 'do n. fear ' अलं भवेन, मा भेषी:; ' do n. boast much' असमल बह विकथ्य (M.1); 'do n. do so'. 'do n. say so ' मा मा एवं ; (rather angrily) का तावत. 3 (Privative) अ, निर, अन, वि pr. Мотон, s. Вс:, ca:, чи:; 'n. of a bow' мей-नी f. = v. t. अव-, छिट् 7 P, दंतुरी-भंगुरी-कृ 8 U. =BD, त. दंतुर, भंगुर, दंतुरित.

Мотв, в. लिंग, लक्षणं, चित्रं, अंकः; अभिज्ञानं. 2 स्म-रमाचित्रं, स्मरणं, 3 टीका, ब्याख्या, भाष्यं, टिप्पनी, व-ित f.; 'edited with n.s' टिप्पनीसमवेतं प्रका-चितं (प्रस्तकं). 4 स्वरः, कणः ; 'a wrong n. ' अप-वि-स्वर:; ' high n.' तार:, तारस्वर:; ' cracked n.' काकस्वर:; 'key-n. 'वादिन m.; (the seven n. s being निवाद:, ऋवभ:, गांधार:, बहुज:, मध्यम:, धैवत:, पंचम:); 'sweet n.' काकती ; 'sweet indistinct n. 'कल: ; 'deep n. ' मंद्र: ; ' continued n. ' एकताल:. 5 ख्याति र्र., कीर्ति कि यसस् का प्रतिष्ठा : " of n. ' विभूत, सम्बद्ध

कीर्ति-प्रतिष्ठः 8 वि-स्तं इविक्रमाहः सम्बद्धः ध्वनिः. 7 अवेक्षां, अवधानं, मनोयोगः, अभिनित्तेषः। ' take n. of ' अवेश 1 A, अव-धा 3 U, मनसि-चित्ते» क 8 U, अवध् 10. 8 पत्र, पत्रकं, लेखः, लेखः, र क्रा book ' स्मर्ण-अंकन-प्रस्तकः ' n.-worthy ' समर-णीय, हमरणाई, अवेक्षणीय. =v. t. निर्वेषे 10, असलक्ष 10, निरूप 10, अवेक्ष, आलीच् 10, आलोक् 1 A, 10. 2 लिख 6 P. (लेख्के) आहर c. (रोपपात), (पत्रे) निविश c. 3 अंक 10, चिह्नयति (D.). -ABLE, a. स्मरणीय, स्मरणाई, स्मर्तेब्य. 2 वि-शिष्ट, उत्कृष्ट, परम; ख्यात, प्रसिद्ध, विश्वेष in comp.; 'a n. guest' अतिथिविशेषः. = s. कुलीन-विशिष्ट-जन:, आर्य:; Ses Moble. =Ably, adv. प्रसिद्धं. विशेषेण, विशेषतः. - ARY, ह. लेखकः, लिपिकारः, लि-पिजीविन m. -ATION, अंतर्न, अंतरिया. -ED, a. लक्षित, निरूपित, लिखित, पत्रारूढ. 2 प्र-वि-स्यात, स-विश्वत, प्रसिद्ध, लब्धप्रतिष्ठ, प्रथितः

Nothing, 8. अभाव:, ज्ञान्यं, असत् n., अवस्तु n., अ-सत्तं. 2 न किंचित, न किंगपि, न स्तोक्तमपि. 3 अल्प-लघ-विषय:, अस्पार्थ:, अगुर्वर्थ:; 'for n.' अकारण. अनिमित्तं, बुधा, मुधा, निरर्थकं; ' good for n. व्यर्थ, निरर्थक, अकिषित्कर (री f.); 'n. but' नान्यन् किमपि (with abl.). =adv. न मनागिप, न कि चिद्पि, न स्तोकमपि, न मनाक्, न किमपि. =NESS, s. अभा**वः**, ग्रन्यताः

MOTICE, v. t. लक्ष 10, सं-आ- $^{\circ}$, निरूप 10, आलोक 1 A, 10, प्र-अव-निर-परि-हेक्ष 1 A, दृज् 1 P, निर्वर्ण 10. 2 मना दा 3 U, अव-धा 3U, सावधान-a. म 1 P. 3 अभि-धा, निर्दिश 6 P, उहिश, कथ 10, वर्ण. 4 सं-भ c., आह 6 A, संमन् c., सत्क 8 U. = s. आलं-कतं, निरूपणं, अवेक्षा-श्वणं, परीक्षा-क्षणं. 2 निर्देशः, डोतास:, अभिधान, उदेश:, कथन, वर्णन. 3 अवेक्षा, मनोयोगः, अवधानं, चित्ताभिनिवेशः, विचारः, गणनाः, take n. of 'आए, अवेक्ष, विचर् a., आलोच्च 10; See CONSIDER. 4 सचना, निवदनं, बीधनं, बीधः 5 विज्ञापना, विज्ञान f., घोषणं-णा, ख्यापनाः ' written n. ' घोषण-विज्ञति-प्रसिद्धि-पर्चः 6 आदरः, संस्का-रः, संभावना, संमानः

Motify, v. t. वि-,शा c. (ज्ञापयति), बुध् c., प्रकास् o., सुच 10, घुष् 10, प्र-ख्या e. (ख्यापयित), नि-आ-विद् c., कृत् 10. -ICATION, s. विकापनं-ना, विकास f., घोषणा, स्वनं-ना, ख्यापने-

Notion, s. मति: f., बुद्धि f., बोध:, मनीगतं, मतं, कल्पना, भावः, अभिप्रायः, भावना, आशयः, वासनाः ' under the n. that ' इति पुरुषा. "AL, a. मन:-सृष्ट, मनागत, मन:कल्पित, संकल्पज; See EDEAL. Notorious, a. मसिक् म-वि-स्यात, निवत, विभूत,

विज्ञात, लोकप्रसिद्ध-विश्वत, लीकिक (की कि)। क मे report ' सार्वलीकिक: प्रवाद: 2 दुर्गामण, कृष्ट्यातिमहे. स्थातगरेन क्यांत्रमः (n. thier नेविवतातः चीरः; to become n. वहलीक 1 P, प्रकटीम, सर्वप्रकाशन्तां गम् 1 P. = i.v., adv. सुप्रसिद्धं, प्रकटेम, सर्वप्रकाशन्तां गम् 1 P. = i.v., adv. सुप्रसिद्धं, प्रकटं, स्थातगर्दणं. = NESS,-NOTOBIETY, s. प्र-वि-स्थाति f., प्रकाशता, प्रसिद्धि f., विश्वति f., प्रथा 2 दुनांमन् n., कुनीर्ति f., वास्यता, अपनीर्तिः

NOTWITHSTANDING, part. तथापि, तदपि, एवं स-द्यपि; gen. ex. by gen. or loc. abs.; or by अ-नादस्य (with acc.); 'n. his teacher's presence' विद्यमनिषि गुरी; See 'In spite of' under Spite.

NOUGHT, s. See NAUGHT.

Moun, ह. नामन् n., विज्ञेष्यं, सुप्, वाचक:.

Nourise, v. t. परि-,पृष् 1, 4, 9 Por c., संवृष् c., परि-,पा c. (पालयति), सं-,मृ 1, 3 U; (अलादिना) आप्ये c., बृंद c., वृष् c., संत्प c. — ER, s. पालयितृ m., संवर्धकः. — ING, a. पृष्टिकर (री f.), पृष्टिद, पौष्टिक (की f.). — MENT, s. पोषणं, पृष्टि f., पालनं, संवर्षनं, भरणं, अलदानं. 2 आहारः, भाजनं, भक्ष्यं, अलं, पौष्टिकं, जीवनसाधनं.

Novel, a. नव, नूतन, नवीन, अपूर्व, अवृष्ट-अभूत-पूर्वे अद्भुत; See New. = s. कल्पितकथा, आख्यायिका' प्रवंधकल्पना, कूरार्थकथा. = 1817, s. आख्यायिकाकार: = TY, s. पूर्वता, नवता, नूतनता. 2 अवृष्टपूर्वं वस्तु, कीतक, अद्भुतं.

NOVEMBER, s. कार्तिकमार्गशिष.

NOVENNIAL, त. नववर्षीय.

Novercal, a. वैमात्रीय, वैमातृक (की f.), विमातृयोग्य.
Novice, s. देक्षः, प्राथमकल्पिकः, नवशिष्य:-छात्रः, अनभ्यस्तः, अलब्धकीश्वलः. =Novitiate, s. नविश्वप्यता, अनभ्यासः, नवच्छात्रदश्चाः 2 नवाभ्यासकालः, विद्यारंभाविधः.

Now, adv. अभुना, इहानी, संप्रति, सांप्रतं, प्रस्तुत-वर्त-मान-काले, इहसमये. 2 अथ, अथातः, अतःपरं, अतः; 'n.-n.' कचिन् काचित्, कदाचित्-कदाधित, अंतरा-अंतरा, (अंतरा पितृसक्तमंतरा मातृसंबंधमालापं कुवेन् Ka. 118); 'n. and then' काले काले, कदाचित्, कदापि; 'till n.' अग्र यावतः, 'from n.' अधार-भ्य, अय प्रभृति, अतः परं, 'just n.' अधुनैन, अ-चिरात, इदानींमेव; 'n.-a-days' एषु दिवसेषु, संप्रति, अधुनातनकाले; 'n.-a-days people' इदानींतना-आधुनिका-जनाः

Monious, a. हिस्स, उपहाविन, हिंसक, दुट, हिंसाल, भातुक, अपकारिम, हिंसात्मक, अ्अहित-अनिष्ट-कारिन; See Harmful.

Mozele, र. नासावं, प्रोधः, वस्तः; अप्र, अप्रभागः. Mubilous, ८. मेघावृत, अधान्त्रज्ञः, See Cleoubu. दिश्याक्षणः, र. नीजं, गर्भः। संन्यास्परं

Nude, a. an, farm; See MARRO. - MARON, a

NUDGE, v. i. कूपेरिण चल् e.

NUGATORY, ब. व्यर्थ, मोंच, निरर्थक, निष्कल, किर्फल,

Muisance, s. उत्पातः, कंटकः, (of persons') बाधा, पीडा, पीडा-केश-हेशुः; 'public n.' लोककेडकः ' family n. ' कुलाधिः, गृहात्पातः

NULL, a. मोघ, ज्यरं, निष्मल, विषल, विवेल, विकेता व, अनिव्यम, लुत, वृथा-मुधा in comp. = 18%, छं. हें मोघी-विफली-क 8 U, लुप 6 P or c., क्षेड् वृधि = 117%, ह. मोघता, व्यर्थता, वैफल्यं. 2 अभावः, वृध्यता, विफल्यं. 2 अभावः, वृध्यता, रिप्त, अवेतम्, विकेष रिहत, स्तन्थ्यति; 'n. with cold' जीताकुलः = छः। जडाकु 8 U, जडयति (D.), वितय्य ह 1 P o स्तम् 9 P or c. = NESS, इ. जाडयं, स्तमः, जडिम गः., स्वापः, त्वक्सृति f., वितय्यनाद्यः-स्तमः

Number, s. संख्या, राशिः. 2 संख्या, गणना, परिमण् 3 गणः, समूइः, निवहः, संघः; See Multitudi oft. ex. by बहु, बहुल, प्रचुर, अनेक, or जनः i comp.; 'a n. of young women ' युवतिजन., तरुणीगणः; 'in n. s' संघक्षः, गणकः, बहुक्षः, अनेक वृद्धः, अनेक

NUMBLES, s. मृगांत्राणि.

Numeral, s. संख्या, अंक:. = a. संख्यात्मक, संख्य वाचक-विषय, संख्या in comp. = Lv, adv. यथासंख् Numerary, a. नियतसंख्यक

NUMERATION, s. संख्यानं, गणनाः

NUMERATOR, s. अंश:, लव:.

Numerical, a. संख्या in comp.; 'n. superiity' संख्याधिकयं-उत्कर्ष: -Ly, adv. संख्यामपे। उदित्य, यथासंख्यं

Numerous, a. बहु, बहुसच्य, बहुल, भूदि, अनेक: चुर, नेक; See Many. -Ly, adv. बहुश:, बाहु न, अनेकश:-

NUMISMATICS, 8. महाविधाः

NUMSKULL, s. See IDIOT, FOOL.

Nun; s. परिवामिका, तपस्विनी, मठवासिनी, मछव णी, तपोसिका. = NERRY, s. विहार:, मठः

Nuncio, s. भगीध्यक्षद्तः

NUPRIAL, a. वैवाहिक-भौहाहिक (की f.), वैवाह (ही f.), विवाह-परिणय- in comp.; 'n. ceremony', परिणयविधिः, विवाहिकया; 'n. gift' यो-सर्क, भौहाहिक, परिणाय्यं; 'n. 8' विवाहः, उद्वाहः. परिणयः, पाणिमहणे.

NUBBB, ड. धादी, उपमातृ री., मानृका, अंकपाली. 2 पदिचारिका, उपचारिका, इन्लपालिका. 3 पालक:, पोषक:

-ए. री. (रोगिल) उपचर् 1 P, सेन् 1 A, परि-पा c. (पाल्साती); यन्नादुपचर्यतामसी (S. 3) 'let her be carefully n. ed.' 2 पा c. (पालयाती), पृष् 1,4,9 P, तृष् c., लल् 10; See NOURISH. 3 दुग्धं पा c. (पाययति), स्तव्यं दा 3 U or थे c. (धापयति). - ERY, ड. पालन-पोवयक्थातं; वालगृई-स्थानं; 'n. song ' शिश्माति; 'n.
man' पुष्पाजीविन् m. - ING, ड. रसनंधयः, स्तनपः,
वालन, पीवर्ण, लालनं. - LING, ड. रसनंधयः, रसनपः,
वालः, शिश्मुः.

NURTURE, ए. रं. विनी 1 P, शिक्ष ट., उपिदेश 6 P. 2 पा ट. (पाल्यिन), पृष् 1, 4, 9 P or ट., कृष् ट.; See Nourish. = s. आहार:, भक्षं. 2 शिक्षणं, विनय:, उपदेश:. 3 पोवणं, पालनं. वर्षनं.

Nut, . फलं; बीजं, गर्भे: (internal contents); '0000a-n.' नारिकेलफलं; 'n.-crackers' संदद्ग:-सकः; 'n.-meg' जाति(ती)कोशं-पं, जातिफलं; See Maou; 'n.-shell' बीजकवच:-पुटं.

NUTANT, a. प्रणतिशारस.

NUTRITION, s. पोषणं, पातनं, पृष्टि f., आप्यायनं. NUTRIMENT, s. आहार:, पृष्टिदं अत्रं.

NUTRITIOUS,-NUTRITIVE, a. पृष्टिकर (री.),
पृष्टिद, पौटिक (की.री.), पोषक, धातु-बल-वर्धन (नी.री.)
NUZZLE, v. i. नासां अवनस् c. (नमयति).
NUMBER A. MURITI र नामां क्षान

Numen, s. अप्सरम् f., अप्सरा, स्वर्गन्नी; देवता in comp.; 'wood-n.' वनदेवता; 'sea-n.' जलदेवता.
Numenomania, s. उत्कटा सुरतेच्छा.

0.

O, On, interj. हे, भी:, अवि, अये, ओर; हा, अह-ह (sorrow). 2 अहो (joy and surprise), हंत, अहो, बत. 3 आ: (anger &c.). 4 आ, आ; 'oh for' ex. by अपि नाम; 'oh for a lodge in a wilderness' अपि नाम विपिने निवासं लभेय; 'oh that' See Would.

OAF, s. See FOOL.

OAR. s. fett:.

ОАНИМ, 8. खंडितरउजु ∫.

OAB, ब. श्वे(कि)मणि-मी र्र., नी-नीका-दंद:. = v. t. श्वेपण्या चढ़ c. or बह् c.; See Row. = OABSMAN, s. नीदंडभर:. Oasis, s. (महमध्ये) बाह्रलस्थलं, रम्यस्थावं... Oath, s. श्रापथः, अभिश्वापः, त्रचनं, प्रतिका, समयः; 'bind by an o.' श्राप् o.; 'to take an o.' श्राप् 1, 4 U, श्रापथं श्रापः, 'with an o.' सश्रापथं, श्राप-थपर्वं. '

OBDURATE, त. अनम्य, कठिन, कठिनहृदय-चिन्न, अनु-तापविमुख (खी र्र.), दुरामहः, ४०० HARD. = OB-DURACY, ३. चित्तकाठिन्यं, कठोरहृदयता, अनुतापविमु-खताः, काठिन्यं, कठोरता.

OBEISANCE, s. नमस्कारः; प्रणामः, प्रणाति f., वंदनं, प्रणिपातः, नमस्या ; अभिवादनं ; 'prostrate o.' साद्यंगपातः; 'to make an o.' प्रणम् 1 P. प्रणिपत् 1 P. नमस्क 8 U. अभिवद c. OBELISK, s. सुच्याकारः स्तंभः

OBESE, a. पीन, पीवर, स्थूल; See FAT.

OBEY, v. t. (Orders) 등 8 U, અનુ-সা 1 P, અનુવૃત 1 A, अनुदि-धा 3 U, पा c. (पालयति), अनुह्ध् 4 A, मन c., प्रतिग्रह 9 P, अभ्युप-इ 2 P or -गम् 1 P; (persons) वचन भ 5 P, ज्ञासने स्था, आ-ज्ञां-वचनं-अनुवृत, यथादिष्टं वि-धाः भ desid. (ज्ञभूवते), डपचर् 1 P, सेव् 1 A, डपास् 2 A, आज्ञां कु or अ-नुरुष् &c. — OBEDIENT, a. आज्ञानुवर्तिन्, आज्ञाक-र (री f.), आज्ञाविधायिन्, अनुविधायिन्, अनुरोधिन्, आज्ञा-निदेश-कारिन, आज्ञापर, विधेय, विनयमाहिन, व-चने स्थित, आश्रव, वश्य, प्रणेय, वज्ञानुग, जुशूष, आज्ञां-वचन-प्राहिन-सेविन, आज्ञाधीन; 'o. to one's parent ' वित्वस्य, पितृवचनपर. =LY, adv. आज्ञानुसा-रेण, यथाजं, यथादिष्टं, निदेशान्रोधेन. - Obedience. आज्ञानुवर्तनं-अनुरोध:-अनुसार:-अनुसरणं-करणं-पा-लनं-सेवनं-धारणं, वश्यता, अनुविधायित्वं, सभूषा, आसा-करत्वं, आज्ञापरता, अनुवर्तनं, अनुरोधः.

Object, s. इन्यं, वस्तु n., अर्थ:, विषय:, इंद्रियार्थ:; ' visible o. ' चक्षविषय:; (fig.) पात्रं, पदं, स्थानं, आस्पदं, भाजनं, भूमि f., विषयः; 'o. of confidence' विश्वासास्पदं, विश्वासभूमि:; 'the sole o. of my affection ' स्नेहस्यैकायनीभृता (M. 2): 'o. of dispute ' विवादविषयः, व्यवहारास्पदं. 2 अर्थः, फलं, हेतु:; (desired o.) अभीष्टं, इष्टं, समीहितं, कांक्षितं, ईप्सितं, काम:, मनोरथ:; See DESIRE. 3 निमित्तं, कारणं, प्रयोजनं, कार्यं. 4 अभिपायः, आश्चयः, तात्पर्यं, टरेश:, लक्ष्यं; ' with what o. in view ' किम्पेक्ष फलं, केन हेतुना, किमुहिश्य, किनिमित्तं, किमर्थं; ' accomplishment of one's o.' कृतार्थता, चरितार्थता, इष्टिसिक्सि f_{ij} , फलप्राप्ति f_{ij} ; 'highest o.' प्रमार्थ:: 'o. of hearing अभूतिविषय:. 5 कार्मन् का; 'a root governing 2 o.s' द्विकर्मकः भातुः. = v. दि-पति-इध् 7 U, बाध् 1 A, खंड् 10, निरस् 4 U, अधरीक् 8 U, अपवद् 1 A, न अनुमन् 4 A or अनुमद् 1 A, दीवं यह 9 P; 'the sage will not o. to this '

नात दोषं महीक्वति कुलपतिः (8, 8); नि-प्रति-विध 1 P. (तदेश सर्व: न भवति: प्रतिवेधनीय: R. xiv. 42); (in discussions) gen. ex. by नन, इति चत or क्य तर्ह, followed by उच्यते or अत्रोच्यते (we reply); पत्यव-स्था 1 A, वितंद्र 1 Å. -10N, s. बाध:-धा, अपवाद:, विरोध:, आक्षेप:, दोष:, आपत्ति f., कक्षा, बद्माहः, विषद्धहेतुः, विप्रतिषेधः, प्रत्यवायः, प्रतिबंध:, पर्यदास:; 'making an o.' दोवग्रहणं, वि-रोभोपन्यास:; 'settling an o.' समा-प्रतिसमा-धानं, आक्षेपपरिहार:. -IONABLE, a. बाध्य, सवाध, सरीव, निषेधाई, वर्ज्यं, परिहार्य, आज्ञंकनीय. -IVE, a. विष-याभित, पदार्थनिष्ठ, कर्मविषयक. =OR, s. बाधकः, अ-पवादकः

OBJURGATE, v. t. निंद् 1 P, भन्से 10 A, उपालभ 1 A, आ-अधि-क्षिप् 6 P, तिरस्कु 8 U. = ION, s. नि-दा, भर्त्सनं-ना, उपालंभः, आक्षेपः, धिकारः; See CENsure. = ory, a. निंदक, निंदार्थक.

OBLATION, s. बलि:, उपहार:, उपायनं; हन्यं, हवनं, इतं, आहति f., इष्टि f., यागः, निर्वपणं; ' o. of eatables 'नैवंदां; 'o. to all deities' वैभदेवः; 'to make o. s to fire's 3 P.

OBLIGATE, v. t. See below.

OBLIGE, v. t. Ex. by causal of verbs, gen. with बलेन or बलात; प्रयुज् 10, प्रवृत् c.; See Сомры. 2 नियमपूर्व-सप्तित्तं बंध 9 Р. З अनुप्रह 19 P, डपक्क 8 U, डपकारेण बंध्, हित-प्रसाद-उपकारं कु; 'I am much o. ed to you for this reward ' ए-तेन पारितोषिकदानेन भवता सुतरामुपकृतोस्मि-अनुगृही-तोहिम; 'I am much o. ed ' अनुगृहीतोहिम, महा-नयं प्रसाद:. =ATION, s. अवश्यकता, कर्तेव्यता, भार:, ऋणं, बंध:, भर्म:; ' free from the o. s of debt ' ऋणमुक्त, मुक्तर्ण, अनृण; ' religious o.' व्रतं, नियमः, चोदना,विधिः $\mathbf{2}$ संविद्f., समयः, प्रतिज्ञा,नियमः, अभ्यु-पगमः, संधा, सं-आ-भवः. 3 अनुग्रहः, उपकारः, उपकृ-ति f-तं, हितं, प्रियं; ' under o. ' उपकृत-अनुगृहीतa.; 'my o. s to you are immense' तव मिय उपकाराः संख्यातीताः; 'to lay under o. s ' उपकुः; See (v.). =ATORY, a. अवश्यक, आवश्यक (की f.), अवशिहार्य, अवस्यकर्तेन्य; oft. ex. by अवस्यं; See under Compet. =ING, a. अनुग्रह-डपकार-ज्ञील, टपकारिन्, अनुप्राहिन्, हित-टपकार-बुद्धि, सुज्ञील, दक्षि-ण, अनुकूल, मुजन. -INGLY, adv. दाक्षिण्येन, सुजन-तया, सानुमहं, मुजीलवत्. -INGNESS, 8. उपकार-अ-नुग्रह-ज्ञीलं, सीजन्यं-

OBLIQUE, द. इक, कुटिल, जिझ, असरल, तिर्येच, अ-न्जु, विश्वमः; ' o. speech ' बक्रोक्ति f., भंगि-गी f., उ-परोधवचनं; ' Q. case ? अप्रधानकारकं. = LY, adv. वकं, कुटिकं, तिर्देक्, तिरः, साचि, जिसं. - NISS, ह. वकता, कोल्डिप्पं, अनुजुता, वैषम्यं: ' o. of sight ' ब-

कदृष्टि f., दृष्टिवकता; 'o. of conduct' विमाग-वस्य-थ-गमनं, असदाचारः, सत्यथभंगः-त्यागः .

OBLITERATE, v. t. वि-,लप् 6 P or c., पं-परि-अव-मज 2 P or c., ब्यामच 6 P or c., वि-,नश् c., ड-िछद् 7 P. डम्पल 10. = ION, s. स्रोप:, मार्जन. ब्यामर्जाः, उच्छेदः

OBLIVION, 8. अ-वि-स्मृति f., अ-वि-स्मरणं; ' to bury into o. ' विस्म 1 P. 2 दोवविस्मरणं. - OB-LIVIOUS, a. स्मृतिहर (री f.), विस्मारक, विस्मृति-कर (री र्र.). 2 विस्मरण भीलः

Oblong, a. दीर्घाकार, आयत, दीर्घचतुरस्र. = 8. आयतः OBLOQUY, s. निंदा, परि(री)वादः, अपवादः, वा-च्यता, भत्सेना, गहीं; See CENSURE, CALUMNY. Obnoxious, a. वज्ञ, अधीन, आयस, योग्य, अहै; पार्त्र, आस्पदं, विषय: in comp.; ex. by pot. pass. part.; See LIABLE, APT. 2 गहित, देव्य, द्वेषणीय, गर्दा; अनिष्ट, अप्रिय, निय, अप्रीतिकर (री f.). =LY, adv. अप्रियं, गर्धातया. =NESS, s. अधीनता, वदाता, पाष-ता. 2 द्रेष्यता, गर्ह्यता.

Obscene, a. अश्लील, ग्राम्य, अनक्षर, अवाच्य, गर्द्य, कत्सित, टुरुक्त, बीभत्स, अश्राव्य, वियात, बीडावह. 2 अज्ञ्म, अमृद्र, अमंगल, अलक्षण. 👛 📭, adv. असीलं, अवाच्यं. -ITY, -NESS, इ. अञ्चीलता, अवाच्यता; ' o. of language' दुरुक्ति f., दुर्वाक्यं.

Obscure, a. तमेश्वत, सांधकार, निष्पम, मलिन, स-तिमिर, निस्तेजस, तमस्विन्. 2 अप्रसिद्ध, नातिविश्वत, अविज्ञात, अख्यात, अल्पकीर्ति, लघुप्रतिष्ठ. 3 नि-,गूढ, दुर्वीध, क्रिष्ट, दुर्तीय, गहन, दुर्गम, विषम, अप्रकास, अस्पष्ट, अस्फट, गृढार्थ, अन्यक्त. =v. t. (तमसा) प्र-आ-च्छद् 10, आ-वृ 5 U, दप-रुष् 7U, अंतरयित (D.), मिलनी-तिमिरी-क 8 U, मिलनयति-तिमिरयति (D.), प्रमान्तेज:-ह 1 P or क्षि 1, 5 P; 'o. with clouds ' मेघै: आच्छद् or आवृ. 2 गहनीकु, गूढीकु; ex. by (a.). 3 (Fig.) प्रत्या-दिश 6 P, प्रत्या-ख्या 2 P, प्रचाद; See Eclipse; 'o. er of Srî' प्रत्यादेशः श्रियः (V. 1). =ATION, 8. मलिनीकरणं, कांति-प्रभा-हरणं. 2 तेज:-प्रभा-क्षय:-हानि र्., निष्प्रभ-ता, सांधकारता. =ED, a. तमोष्ट्रत, नष्ट-श्लीण-मलिन-क्षत-प्रभ-कांति-प्रकाश, मलिन, निस्तेजस्, हतज्योतिस् -ITY, -NESS, 8. निष्पमता, तेज:-कांति-क्षय:-हानि: तमस् गः, तमिलं, अंधःकारः. 2 गूटता, गहनता, अस्फ टता, दुर्बोधता. 3 अप्रसिद्धि-अविख्याति र्., अल्पप्रतिष्ठा कीर्ति f. -LY, adv. निष्पमं, सतिमिरं, सांधकारं र गूढं, दुवेधं, असुगमं, अस्पष्टं, अञ्यक्तं.

OBSECRATE, v. t. See ENTREAT.

Obsequies, ३. उत्तरकार्य-िकया, अत्यक्तन्यं, प्रेत-कारं क्रिया; अंत्येष्टिक्रिया, औरवेंदेहिकक्रिया, अंत्येष्टि f., पेर संस्कार:, पारलीकिका. = Obsequial, a. औं अदेहिं। भी धर्दिश्य (की f.), अंत्येष्टियोग्य; by (s.) in com Obsequious, a. छंदोनुवाँतन्, अस्यनुवाँतन्, अस्यनुरोधि-न्, व द्वावर्तिन्, व द्वानिग्, विनत्, नमः, See Obedient. —LY, adv. अस्यनुरोधात्, छंदोनुवर्तनेन. —NESS, s. अस्यनुरोधः, अस्यनुश्चि र्रि, छंदोनुवर्तनेन.

Observe, v. t. र्ज 1 P, ईक्ष् 1 A, वि-आ-अव-लोक् 1 A, 10, निरूप् 10, आ-,लक्ष् 10, निर्वर्ण 10, आलीच 10 (o. carefully); See Look. 2 डपलभ् 1A, वि-भ c., वि-ज्ञा 9U, अवध् 10. 3 अनु-,पा c. (पा-लयति), रक्ष 1 P, आ-अव-लंब 1 A, आ-श्र 1 U, आ-- चर् 1 P, अनु-ष्ठा 1 P, सेव् 1 A, निषेव्, वि-धा 3 U, कृ 8 U: 'o. silence ' मौनमाचर: 'o. a fast ' डपवम् 1 P; (rules) अनुवृत् 1 A, अनुस् 1 P, अन्हध् 4 A. 4 अभि-धा 3 U, वच 2 P, म 2 U, वाक्यं वद 1 P or डचर् c. -ABLE, a. तृत्रय, पेक्षणीय, तृष्टि-गोचर. 2 अन्ष्टेय, निषच्य. - ANCE, s. पालनं, रक्षणं, आचरणं, सेवनं, आलंबनं, अनुसरणं, अनुवर्तनं, विधानं, अनुष्टानं. 2 आचारः, व्यवहारः, रीति f., चरितं, आचार-कर्मन् n.; religious o.' त्रतं, नियम:, विधि:. -ANT, α. निरीक्षक, दिशान, अवलोकिन, सापेक्ष, अव-हित. सावधान. 2पालक, निषेवक, अनुसारिन, आधित: आह्थित; 'o. of benefits ' कृतज्ञ, कृतवेदिन्. -A-TION, 8. अवलोकनं, निरीक्षणं, अवेक्षणं, अवेक्षा, नि-रूपणं, आलोचनं. 2 वचनं, उक्ति र्., उदाहारः, बाक्यं; लेख:, लिखितं (in writing). - ATORY, s. वेध-गहं-ज्ञाला. = ER, s. प्रेक्षकः, अवेक्षकः, निरूपकः.

Obsolete, a. लुप्तप्रयोग, लुत, अपचलित, अपचल, गतन्यवहार, न्यवहारातीत, अन्यवहार्य. - NESS, s. लोप:, अपचार:, अन्यवहार:

Obstacle, s. अंतराय:, पत्यूह:, ज्याधात:, प्रतिबंध:, वि-प्रति-ष्टंभ:, वारणं, विद्यः, रोध:, उप-प्रति-अव-नि°-, विधात:, बाध:-धा, ज्यवधानं, प्रत्यिंथः, m.; 'though an o. to his meditation' प्रत्याथम्तामि समाध: (K. I. 59).

Obstetric, a. प्रसवसंबंधिन. = s. (O. s) गर्भमोच-नगाका, प्रसवकर्मन् ॥.

Obstinate, त. प्रतिनिविष्ट, अविनेय, अवस्य, अनुनेतन्य, निर्वधवन्, निर्वधक्षील, स्वैरिन, दुर्दम, आप्राहेन,
दुराग्रह, प्रतीप, कठिन, दृढ- 2 दुःसाध्य, दुरुपचार-LY, adv, निर्वधेन, अतिदृढं, स्वैरं, साग्रहं, सनिर्वधं,
दुराग्रहेण. -NESS, -Obstinacy, इ. निर्वधः, आग्रहः, स्वैरिता, दुराग्रहः, निर्वधक्षीलं, दृढता, अवस्यता,
प्रतिनिविष्टता, प्रतीपता-

OBSTIPATION, 8. रतंगनं, अनरोधः.

Obstreperous. त. बहुधीवकारिन, महास्वन, तारस्व-र, तुमुल, अन्युच, अतिपरुष (of noise). -Lv, adv. उद्ये:स्वरंण, सकोलाहलं, तुमुलरवेण.

OBSTRUCT, v. t. रुध् 7 U, नि-वि-सं-प्रति-उप $^{\circ}$ -, वि-प्राित-उप $^{\circ}$ -, वि-प्राित-उपा-रुन् 2 P, वृ c. or वार् 10 वि,-स्तंभ् 9 P, or c., प्र-सं-बाध् 1 A, विषयित (D.), नि-प्रति-विध्

1 P. = BB, 8. विश्वलरः, प्रतिबंधकः-रोधकः = ION, 8. रोधनं, वारणं, प्रतिबंधनं 2 विष्ठः, संतरायः, प्रत्यृहः, भितिबंधः, व्याघातः; See Obstacle. 3 आ-,नाहः, अवरोधः, प्रतिबंधः = IONIST, 8. विष्ठकारिन् m., प्रतिबंधःतः = IVE, = Obstbubnt, a. संप्रतिरोधिन्, वाधक, प्रतिबंधक, विष्ठकारिन्, विष्ठकर (री f.), विद्यातिन्, निवारकः

OBTAIN, v. t. आप 5 P, लम् 1 A, विद् 6 U, अज् 5 A, अधिगम् 1 P, अर्ज् 1 P or c., आ-समा-सद् c., आ-प्रति-पद् 4 A, सं-पद् c.; oft. by इ-या-2 P; See Get. – v. i. प्रजल्-र् 1 P, प्रवृत् 1 A, सं-स्था 1 A; See HOLD. – ABLE, a. प्राप्य, लभ्य, अधिगन्य; 'easily o.' सुलभ, सुसाध्य; 'hardly o.' दुष्पाप, दुरुंभ, दुराप. – EB, s. अर्जकः, प्रापकः. – ING, a. प्रचलित, प्रवृत्त, स्थापित, प्रसिद्धः – MENT, s. लाभः, प्राप्ति f., अधिगमः, अर्जनं.

OBTEST, v. t. See ENTREAT.

ОВТВИДЕ, v. i. हठात्-आगंतुकतया-बलेन-प्रीव र् 6 Р от गम् 1 Р от आक्रम् 1 U, 4 Р. = v. t. बलेन प्रविश् с. от प्र-सृ с. 2 अतिनिवैधेन प्रह् с. от प्र-सृ 3 U от ट्यन्यम् 4 U. = ОВТВИВІОМ, s. बलेन प्रवेशः, अना-हृत्गमनं, सर्थवं आक्रमः, आगंतुकभावः. —ОВТВИВ- IVE, а. धृष्ट, आगंतुक (की f.), सप्रगल्भ, बलात् पर्वेशकः. = LV, adv. बलेन, हठात्, प्रसमं, प्रसद्य

OBTUND, v. t. घनीक 8 U, जडीक, तेजः ह 1 P. – OBTUSE, a. जड, मंद, स्थूल, मूढ, मंद-जड-मित-बुद्धि-धी. 2 अतीक्ष्ण, अतीव, अमखर, धाराहीन, निधार, धन, स्थूल, निस्तेजस, अनिश्चातः 'o. angle' बहिलैबः-विषमः-कोणः. – LY, adv. जाडचेन, जडवत, अतीवं, धनं, स्थूलं. – NESS, s. जाडचे, मूढता, मंदता;
स्थूलता, धनता, अतीक्ष्णता,

OBVERT, v. t. अधोमुखीक 8 U; अभिमुखीक. = OB-VERSE, s. मुखं, अग्रभागः

OBVIATE, v. t. परिं 1 P, नि, नृ c., निरस् 4 U, प्र-तिक्क 8 U, प्रतिवि-भा 3 U, विहत् 2 P, निश्त् c., वि-प्रति-रुष् 7 U; See OBSTRUCT.

Obvious, a. स्पष्ट, व्यक्त, स्कुट, परिस्कुट, सुस्पष्ट-व्यक्त, सुगम, सुप्रकाज्ञ, भित्रार्थ, स्पष्टार्थ; 'o. to the sight' दृष्टिगोचर, प्रत्यक्ष, सुरुक्ष्य. — LY, adv. स्पष्ट, व्यक्तं, स्कुटं, सुप्रकाज्ञं, भित्रार्थ. — NESS, s. स्पष्टता, स्कुटता.

Occasion, v. t. उत्पट् ०., जन् ०. (जनयित), आवह्
1 P, उद् ०., भू 1 P (with dat.). = s. अवसर:,
समय:, काल:, अवकाशः, परतावः, प्रसंगः, प्रसरः, वेला, स्थानं, ''according to the o.' यथावसरं,
यथाकालं, प्रसंगानुरूपं, परतावसदृशं. 2 प्रयोजनं, अपेक्षा, आकांक्षाः उपयोगः, कार्यं, कारणं. 3 हुनं, संगित f.,
घटनं-नाः 4 निम्नं, हेतुः, प्रयोजनं, कारणं, उपाधिः
-AL, a. नैमिनिक-प्रासंगिक- (की f.), प्रसंगागत,

कार्योपाच, निमिचायनतः 2 आगंतुक-आपतिक-(की f.), अनियत, अनियत् अनियतकारण, अनुकाल, विरस्त, कादा-चिक्क (की f.); better by 'o.-ly'. -ALLY, adv. कदाचित, किंदाप, कचित, काले काले, अंतरा अंतरा, प्रसंगवचात, यथासंभवं, कार्यवचात, निमचन, प्रसंगान्तुक्रपं. -ED, a. उत्पादित, उत्पन्न, जितन, जात, उदित, उद्दुत; gen. ex. by ज, उद्भव, प्रभव, मूल, कारण, निमिच, कतूँ, हेतु in comp.; 'fever o. by fatigues' अमनिमिच: उदर: &c.

OcoIDENT, १. पश्चिमा, प्रतीची, पश्चिमा दिक्. =AL, α. पश्चिम, प्रतीच्य, पश्चात्य, प्रतीचीन

Occiput, s. मस्तक-शिर:-पृष्ठं.

Occult, a. नि-,गूढ, दुर्तेय, दुर्वोध, गहन, गृत, अज्ञा-त, गूढार्थ. = ISM,-NESS, s. गूढता, गहनता

Occultation, 8. आच्छादनं, ग्रास:.

OCCUPY, v. t. अधि-ष्ठा 1 P, अधि-वस 1 P, अध्यास 2 A, आश्रि 1 U, आविज्ञ 6 P, आ-अध्या-क्रम 1 U. 4 P (all with acc.); ब्याप् 5 P, प्र 10, ब्युश 5 A; बृत् 1 A (with loc.), पदं कृ 8 U or वि-धा 3 U, स्था; 'o. a throne 'राज्यमाहह-राजादमधि-इह 1 P; 'o. ing the honorable position of a housewife ' श्राच्ये गृहिणीपदे स्थिता (S. 4). 2 (Possess) भज 7 A, भ 1 P, 10, भा. 3 प्र-नि-युज् 7 A, 10, ज्या-ए с., प्रवृत् с., ज्यावत-व. क् ; ' o. oneself ' व्याप 6 A, व्याप्त-निरत-आसक्त-a. म् 1 P, पत्रत (with loc.); आत्मानं त्यात्र c. -ANCY. s. भोग:, भुक्ति f., आवेश:, आक्रम:, अधिकार: -ANT. s. भोक m., भोगिन, अधिकारिन. = ATION, s. वृत्ति f., आ-डप-जीविका, आजीवः, जीवनसाधनं-उपायः. 2 किया, कृत्य, प्रवृत्तिः, चरितं, चेष्टाः 3 नियोगः, अधिका-रः, स्वकर्म-धर्मः 4 अधिवासः, आवेशनं, अधिष्ठानं, व्याति f., आक्रमणं, भोग:, भुक्ति:; 'daily o.' नि-त्यक्रत्यं ; ' to do the usual morning o. s ' उ-चितेषु प्रभातकरणीयेषु (S. 4). -ED, a. आविष्ट, आ-क्रांत, अध्युषित, अध्यासित, अधिष्ठित, व्यास, मुक्त, आ-भित. 2 व्याप्त, व्यापारिन, व्यवसायिन, प्रवत्त, कर्मनिष्ठ-रत-उचक्त, क्रियावन्: gen. ex. by रत. नित्र, मग्र. व्याप्त, पर in comp., or by व्याप्, प्रवृत. -ER, s. अधिष्ठाता. भोका.

Occur, v. i. वृत् 1 A, विद् 4A; जन् 4A, उत्पद् 4A, सं-भू 1 P. 2 उप-स्था 1 U, आगम् 1 P, उप-नम् 1 P; See Befall. 3 सं-, वृत, समा-पद, घद 1 A, आ-वि-पन् 1 P, सं-भू; 'o. to the mind' मनसि उद-इ 2 P or भू or जन् or स्फ्ट् 6 P or आवि:-पादु:-भू; 'this did not o. to his mind' इति तस्य बुद्धी न संजात, इति तस्य इद्धी नापतितं (Ka. 288); 'the following (thoughts) o. ed to my mind' आसीत्-सम्भून्-मे मनसि; 'these two verses o. to our memory (mind)' इमृत्युपहिंधती इमी ही होकी

(U.6). - BENOE, & घटमा-ने, वृत्तं, वृत्तांत:, भूतं, ब्य-तिकर:; संभव:, संगति f., उत्पत्ति f., उपस्थिति f., उपा-गम:; 'of usual o.' नित्यसंभूत; 'of rate o.' दुर्लम, विरोपनत. - RENT, & शत्रु:; See ENEMY. 2 वृत्तं, वृत्तांत:

OCEAN, ६. समुद्र:, सागरः, सिंधुः, बदन्तानु, अर्थवः, रत्ना-करः, अकूपारः, पारावारः; and comp. of धिः, निधिः, पतिः, राशिः with 'Water' प. v.; वारिराशिः, जलनिधिः, अन्धिः, अंबुधिः, वार्धिः, अपांपतिः, सरिय-तिः, तोयराशिः, अंबुराशिः, &c.; 'o.-bound' साग-रांत, समुद्रवलय-रसन-भेखलः, 'o. of misery' दुःख-सागरः, ज्यसनार्णवः. — «., — ІС, «. सामुद्र (द्री र्र.), समुद्रीय, (s.) in comp.

Ochre, s. सुवर्णगैरिकं

Ochlocracy, 8. प्राकृतजनप्रभत्वं.

Octagon, s. अष्टालं, अष्टकोणाकृति f. -AL, -Oct-Angular, a. अष्टकोण, अष्टाल

OCTAVE, s. SIET. - OCTAVO, a. SIETTA.

OCTENNIAL a. সম্ভবাৰ্থিক (কা f.), সম্ভবৰ্থাa. a স- ম্ভবৰ্ণাa স

October, s. आधिनकार्तिकं

Octogenarian, a. अज्ञीतिवयस्क.

Octopetalous, a. अष्टदल.

Octosyllable, 8. अष्टाक्षरं.

OCTUPLE, a. अष्टगुण, अष्टविध.

Ocular, a. चाक्षुष (बी f.), प्रत्यक्ष; 'o. evidence प्रत्यक्ष-चाक्षुष-प्रमाणं, चाक्षुषज्ञानं. - LY, adv. प्रत्यक्षप्रमाणंन. - Oculist, s. चक्षः नेत्र-वैदः.

ODD, a. विषम, असम, अयुग्म. 2 विलक्षण, असाधारण (णी f.), अपस्त्रा, असंगत, अपूर्व, वि-, चित्र, अद्भुत, असामान्य, लोकोत्तर; 'game of o. and even' मु हियूतं. = ITY, - NESS, s. वैषम्यं. 2 वैलक्षण्यं, वैचित्रः असंगति f., अपूर्वता, आचारवैलक्षण्यं. 8 कौतुकं. = L' adv. विषमं, चित्रं, विलक्षणं. = ODDS, s. वैषम्यं, न्यून् धिकमानः, तारतम्यं. 2 आधिक्यं, उन्कर्षः, चित्रेष भवता, विशिष्टता; 'fight at o.' अधिकवलेन र चणा यथं 4 A.

ODE, 8. गीतं, गानं, गेयं.

Odious, यः गाईत, कुल्सित, निय, गई, हेष्य, अपि देषपानं-भाजनं-आस्पर्द : कश्मल (report). 2 दे वह, हेषोत्पादिन. —I.Y. adv. कुल्सितं, गईणीयन—NESS, ४. गईता, हेष्यता. —Odium, ४. वि-,दे गई, कुल्सनं, पणाः

ODONTALGY, 8. दंतज्ञलं-पीडा-व्यथाः

ODOUR, s. गंभ:, नातः; 'strong or fragrant मृगंभ:, मुनासः, सीरमं-भ्यं, आः,मोदः, परिमर्श 'bad o. ' दुर्गंभ:, पूतिगंभः — OUS,-ODORIF OUS, a. सगंभ, मुगंभि, परिमल्बन्, सामेदि, गंभ सुर्भि, सवास.

Or, prep. Gen. ex. by genitive or by comp.; 'o. great strength' महाबल. 2 (Showing reference) अधिकृत्य, उहिन्य (with acc.), or by गत in comp.; 'by thinking o. her husband' भतृंगतया चित्रया. 3 (Made of) by Tat. comp.; or भय (यो f.), निर्मित in comp.; or by derivatives; 'pot o. gold' हेमपान, हेममयं or हैम पान. 4 (Partitive sense) by gen. or loo., or मध्ये, मध्यान with gen. 5 (Apposition) ex. by comp. or by नाम ind.; 'the island o. Ceylon' तिहलद्वीप, सिहल नाम द्वीप. 6 (Showing cause) by instr. or abl.; 'died o. fever' इनरेण मृत:

OFF, adv. दूरे, दूरं, दूरत:; (with verbs) ex. by अप, वि, नि:, अव, उन्; 'o. with his head' उच्छेपतामस्य विरः; 'o. with him to the prison' अपनीयतामसी कारागृहं. —a., 'far o.' दूरवार्तन, दूरस्थित-स्थः —interj., 'get o.', 'be o.' दूर अपेहि, अपसर; 'o.-hand' पृत्युत्पन्न, आर्चितितपूर्व, आकर्रिमक (की f.), असावधान, निरपेक्ष; 'badly o.' दुःस्थित, दुगैत, आपन्न, कृष्क्र्गत; 'well o.' सस्थ, सुन्थित, संपन्न.

OFFAL, ह. उच्छिष्टं, मुक्तावद्योष:-धं, द्येषात्रं, मलं, उ-च्छिष्टात्रं ; मांसोच्छिष्टं, अवादीष्टमांसं.

OFFEND, v. signing 4, 5 P (with gen. or loc.), विभियं-अनार्थं क 8 U or आचर 1 P, अप्रसा-दं डत्पद् ८.; कास्पन्निय पुजाही अपराद्धा शकतला (S. 4) ' Sakuntalà has o. ed (committed an offence against) some respectable person '. 2 पींड 10, ज्यथ c. (ज्यथयति), क्रिज 9 P, द 5 P, सं-पार-तप् c. 3 (Against) अति-चर, अति-व्यति-क्रम् 1 U, 4 P, लंघ् 1 A, 10, अ-तिवृत् 1 A, भिट् 7 P, भंज् 7 P, लुप् c. 4 हृष् c., क्रध c., प्र-,क्रप c., क्ष्म c., क्षित-क्षच्ध-a. क्र, कोपं जन् c. (जनपति); अव-अप-मन् c. 5 हध् 7 U, बाध 1 A, स्वल् c. (स्वलयति). =ED, a. कृपित, सुन्ध, प्रकोगित, कुद्ध, रूष्ट, जातामर्थ, संतत्त, असंतुष्ट. 2 बाधि-त, त्याहत, प्रतिरुद्ध; ' to be o. ' कुष्-क्रध्-रुष् 4 P. -ER, s. अपराधिन् m., अपराद्ध:, दोषी, पापी, पातकी, कतागम् m., कृतापराधः, सदीषः, अपराधकृत्, कुकर्म-न. - OFFENCE, s. अपराध:, दोष:, पापं, पातकं, अधं, एनस्-आगस् त., दुरितं, कुकर्म, दुष्कृति f. 2 की-प: क्रोध: रोष:, अमर्ष:, मन्य:, असंताप:; 'easily taking o. ' शीमकापिन्, मुलमकोप. 3 विशियं, अव-मान:, अवज्ञा. 4 रोध:, बाधा-ध:, स्खलनं; See Ов-STACLE.-LESS, a. निर्देष, निरापराध. - Offens-अप्रष्ट, a. कोपजनन (नी f.), रोषावह, अप्रिय, अतुष्टि-अ-प्रातिकर (री रि.), असुखद, अरम्य, विरुद्ध, कटु, असभ्य; ः 'o. to the ear' अवणकद्, कुआव्य; 'o. to the taste' विरस. 2 वीभत्स, जुगुप्ताबह, गर्था, कुत्सित, गर्धित, दुर pr.; 'o. smell' दुर्गेधः, पूर्तिगंधः 3 पी-डाकर (री f.), अनिष्टावह, अहित, अपकारक, उपघा-तिन् ; 'sot on the o.' अपराधे अमेसरः भू 1 P; 'o. weapon' घातीपयुक्तं कार्कः 4 आकारक, आ-अभि-घातिन्. =LY, adv. सापकार, अभिपं, सापराध, सदीषं. =NESS, s. अभियता, कदुता, गर्द्यता, सापका-रता, घातकता

OFFER, v. t. 34-fl 1 P, 34-7 1 P, 4-34-74 c., डव-स्था c. (स्थापयति): प्र-दा 3 U, 1 P, प्रति-पद c., निविद c., ऋ c. (अर्थयित), निक्षिप 6 P, स्ट्रा c., उपहारं दा, उपहीक c. 2 उपन्यस् 4 U, उप-क्षिप्, परी नि-धा 3 U, अभि-धा, निर्-उद्-दिश् 6 P. 3 प्र-,द-ज् c., प्रकटीकु; प्रसः c., प्रक्षिप्. 4 दा desid. (दि-त्सति-ते). 5 (As an oblation) उपह, निवप 1 U, निर्वेष, उत्सूज् 6 P, ऋ c., उपहारीक्क, उपायनी-要; 'o. mango sprouts in memory of Smara ' स्मरमाहिश्य निवपे: सहकारमंत्ररी: (K. IV. 38); 'water o. ed to the Manes' निवापस-लिलं ; 'o. a burnt oblation ' हु 3 P; 'o. a price' मृत्यं निार्देश or अभि-धा; 'o. violence' बलात्कारं कृ. =v. i. उप-स्था 1 U, आवि:-पाद:-भ 1 P, उपनम् 1 P, दृश्-लक्ष् pass., आ-नि-पत् 1 P. 2 (Show willingness) ex. by desid. form, or बद् 1 P with future; ' he o.ed to aid me' तव साहाय्यं करिष्यामीति उवाद. 3 प्रयत 1 A, ड्यम् 1 A, चेष् 1 A, डत्-ज्म् 1 A; See Attempt. = s. डपन्यास:, उपक्षेप:, प्रस्ताव:, अभिधानं, निर्देशः, वचनं, निवेदनं; sometimes प्रार्थ-नाः 'o. for marriage ' विवाहपार्थनाः 'makes an o. of ' दिन्सति. 2 प्रयत्नः, ख्यमः, प्रवृत्ति f. -ER, 8. उपहर्त m., उपनेता, अर्पकः, निवदकः, होता. -ING, 8. उपहरण, उपनयनं, अर्पणं. 2 बलिदानं, बलिकर्म, निर्वेषणं, हवनं. 3 उपायनं, उपहारः, उत्सर्गः, बलि:, दानं; See Oblation, Mane. 4 (Sacrificial) हविस n., इच्यं, इतं, आहुति f. 5 अध:, उपायनं, प्राभतं.

Office, s. कमन् n., कार्यं, नियोगः, किया, कृत्यं, व्यापारः, धर्मः, प्र-,शृत्ति f. 2 अधिकारः, परं, परवी, स्थानं, आस्पदं, नियोगः, अधिकारपदं. 3 विधिसेमहः. 4 उपोगस्थानं, कार्यानुष्ठानगृहं, कार्यह्यानं; 'good o.' उपकारः, उपकृतं-ति f., सुकृतं, अनुमहः, हितं; 'ill o.' अपकार, अपिकारा, अधिकारापत्र, 'holding o.', 'in o.' पाताधिकार, अधिकारापत्र, पदारूड, अधिकृतः, 'dismissed from o.' च्यून-भष्ट-अधिकार, पदमष्ट-च्युतः; 'permanent o.' हिथराधिकारः; 'temporary o.' चलपदं. -Office, s. अधिकृतः, नियुक्तः, नियोगिन्, अधिकारी, आधिकारिकः, कार्योवेक्षकः; 'o. of the king' राजपुद्वः-मृत्यः, प्रकृतिपुद्वः;

'.o. of justice ' धर्माधिकारी, व्यायाध्यक्ष:; ' military o. ' सेनापदभाक, सैनिकाध्यक्ष:; बलाधिय: —Official, s. राजपुरुष:-मृत्य:, अधिकारी, नियोगी, पुरुष:, मृत्य: —a. आधिकारिक (की र्र.), अधिकार-पद-विषयक-संबंधित; अधिकारपुर्क, अधिकारवातः, —Officious, a. अनधिकारपुर्व, अधिकारवातः, —Officious, a. अनधिकारपावील, परकार्यचर्चकं, See Meddlesome. 2 उपकारतील, अनुकूल, हित-3 अन्युप्चार, अन्युपकारिन्. —LY, adv. अधिकारपावें या, सप्रतिभं, प्राच्मत्यां. —NESS, s. अन्याधिकारपावीं, परकार्यकर्वां, स्वार्यकर्वां, प्रविभाः

OFF-SCOURING, s. See DIRT.

Off-set, s. मरीह:, अंकुर:. -v. रे. समीकु 8 U.
Off-shoot, s. गरीह:, अंकुर:, ज्ञाखा (lit. and fig.).
Offspring, s. सेतान:, संतति र्र., प्रमूति र्र., प्रजा, अपर्यं, प्रसन:, तोकं; 'male o.' पुत्र:, सून;, पुमयन्यं, पुंसेतान:; 'female o.' कन्या, सुता, अचयन्यं; 'having no o.' निवैद्या, निरायन, निःसंतान.
Offuscate, v. t. See Obscure.

OFT, OFTEN, (O.-times), adv. असकृत, बहुदा:-धा, बहु-अनेक-वारं, मुहुर्भुहु:, भूषो भूष:, अनेकश्च:, अनेक कदा, वारंवारं, अभीक्ष्णं, 'how o.' कित्शः, कार्तना-रातः, 'as o. as -so o.' यतिवारं-तितवारं.

OGLE, s. कटाक्ष:, कटाक्ष-अपांग-दर्शनं, नपनोपांतिनि लोकितं, अर्धवीक्षणं, धूबिलासः. -v. t. कटाक्षेण ईक्ष् 1 A or अवलोक् 1 A, 10, तिर्थक्-साचि-दृश् 1 Γ . OGRE, s. ক্ষত্যাহ m., दैस्य:, दानवः, राक्षसः.

OIL, s. तैलं, स्तेहः, अभ्यंजनं; 'pour o. on burning fire' क्षतं क्षारं प्रक्षिष् 6 P; 'o.-bottle' कृत् f.; 'o.-cake' तैलिकहं, विण्याकः, तिलकल्कः, 'o.-man' तैलिकः, तैलिन, तैल-स्तेह-कारः, चाकिकः; 'o-mill' तैलपेषणी. = v. t. तैलेन लिप् 6 P or अंज् 7 P or दिह् 2 U. = ED, a. तैलाक, ज्ञहास, अभ्यक्त. = y, a. तैलमय (यी f.), सलेह, सतैल, तैल-युक्त-वत् तैलाकः, विक्रम, पसण, लिग्ध, (fig. also).
OINTMENT, s. अंजनं, वि-,लेप:-पनं, भ-अनु-लेपः, अग्यजनं, उपदेहः; 'perfumed o.' गात्रानुलपनं, सिंत f., वर्णकः

OLD, a. (Person) वृद्ध, स्थिवर, प्रतयस, परिणत, परिणतवसस, जीर्ण, वयोवृद्ध, जरठ, जरत, जरातुर, गतवपस्क, जीन, जरण, जरड; 'to grow o' वृद्ध, 9 P, ज्या 9 P, परिणम 1 P; 'o. ago' जरा, परिणाम:, परिणित f., वार्धकं-क्यं; वृद्धावस्था. वृद्धमाः ज्यानि f., जीर्षि f.; 'o. lady' जरती, स्थिवरा, वृद्धा, पलिता, पलिता, 'o. man' स्थिवरः, जरठः, वृद्धः, जरस्म, पलिताः 2 (Showing age) ex. by वर्ष, वस्सर, वर्षाण-य in comp.; '8 years o.' अष्ट-वर्षा, अष्टक्षं-वर्षात्मकः, 'a year o.' वर्षजातः, '2 days o.' सहजात ; 'bow o. are you'

कि त वयः प्रमाणं, किववीयोसि. 8 (Not new) कर्नु चिर-कालिक (की ति.), चिर-दीर्घ-कालीन, चिरकाल चिर-स्थायिन, चिरंतन (नी ति.); oft. by चिर् in comp.; 'o. servant' चिरसेवकः, मूक्तभूत्यः, मीलः; 'o. friend' चिरमित्रं, चिरंतनसुहद् 4 औति, जर्भर, जर्भरितः; 'o. cloth' चीरं, जांभैवकां, पटचरं-5 (Ancient) पुराण, प्राचीन, पूर्वं, पूर्वंतन (नी ति.), प्रावतन, पुरातन, प्रतन, परात, पौराण (णी ति.), प्राकृत्यं, पुरातन, पुरात्न, व. इंथर्वृद्धः

OLEAGINOUS, a. ब्रिग्ध, चिक्रण, मेदुर, मसण.

OLEANDER, s. प्रति(ती)हासः, करवीरः, श्वतपासः, चंडातः, हयमारकः.

OLERACEOUS, a. ज्ञाकविषयक.

Olfactory, s. नस्य, नासा in comp.

OLIBANUM, s. तुरुकः, पिडकः, सिह्नः, यावनः ; See Incense also.

OLIGARCHY, s. अन्तजनाधियत्यं-प्रभुत्वं. -10, a. अः ल्प-कतिपय-स्वामिकः

Olio, s. See Medley.

OLIVE, s. जितवृक्ष:.

OMEN, ८. निमिन्तं, शकुनः-नं, लक्षणं, चिह्नं, अजन्य पूर्वेलक्षणं-चिह्नं, शुभाशुभालक्षणं ; 'of good o.' शुभा, मंगल, मुलक्षणं ; 'good o.' मुलक्षणं ; 'ill o दिश्चह्नं, दुर्लक्षणं, भर भलक्षणं, अवलक्षणं, अर भलक्षणं. —OMINOUS, त. अनिष्ट-अशुभ-श्वंबिन्-अविदन्, दुर्लक्षणं, अलक्षणं. 2 शुभ-मंगल-श्वंबिन्-अव्मानक्षणं. — किता (की रि.), शकुननिमिन्तं in comp. — Ladv. अश्वभलक्षणंन, दुर्लक्षणपूर्वं.

OMIT, v.l. वृज् 10, वि-परि-, परि-स्यज् 1 P, उत्-, प् 6 P, मुच् 6 P, उत्तर्म 6 P, अपास् 4 U, हा 3 P. अतिक्रम् 1 U, 4 P, उपेक्ष् 1 A, लंघ् 1 A, 10, अच् र् 1 P, अतिवृत् 1 A, लृर् 0., न कृ 8 U or वि 3 U or अनु-हा 1 P. — OMISSION, ८. वर्जन, र गः, उत्सर्गः, लंघनं, अतिकारः, अतिचारः, लोपः, व स्पानः, देवेकाः, अपानः, उपेकाः, उपेकाः, अपानः, उपोकाः, अपानः, अपानः

Omnifarious, a. सर्वविध-प्रकार.

Omnigenous, a. सर्वेशकार-जातीय.

ОММІРОТЕМТ, а. सर्व शक्तिमत्, सर्वसमर्थ-शक्ति, व त-अपार-शक्ति. = ОММІРОТЕМСЕ, =СҮ, в. स कित्वं, अपार-अमित-शक्ति f., सर्वसामर्थ्यं, अनंत श ОММІРВЕВЕМТ, а. सर्वमत, सर्वान्मक, सर्व-विश्व-अ न्, विश्वात्मन्, विश्वकृत. =ОММІРВЕВЕМСЕ, в विश्व-व्यासि f., विश्वात्मता, विश्वकृपना, सर्व-विश्वव्य ОММІВСІВМТ, а. सर्वेश, सर्वविद्-वेदिन-नुभू, सर्व न्-साक्षित्र, विश्वनेत्र, विकालश्च. =ОММІВОІВМ सर्वश्वतंत्र, सर्वश्वानं OMNIVAGANT, a. सर्वगत, सर्वगामिन्. OMNIVOROUS, a. सर्वभक्ष, सर्वभोजिन्. OMPHALIU, a. नाम्य, नामि in comp.

On, prep. Gen. ex. by loc., अधि pr., उपरि (with gen.). 2 (Time, place) by loc. ; 'o. the shore' तीरे, तीरोपांत, उपतीरं. 3 (With werbs of motion) by loc. or instr.. (स्कंधेन-े**र्संधे-छागं गृही**त्वा); 'go o. foot' पद्म्यां गुम् 1 P. 4 (Direction) by loc. or by तम, त affixed; 'o. the left' and:; 'o. all sides' सर्वत:. सर्वत: सर्वत:. 5 (After) ex. by abl., or loc. abs.; 'o. his arrival ' तस्मन आगते, तदा-गमनात: or by gerund; 'o. hearing his speech 'तस्य वच: भत्वा. 6 (Concerning) वि-भय-संबंधिन in comp. or by comp.; 'a work **o.** morals ' नीतिग्रंथ:; 'so o. ' इत्यादि (a.); 'hence, o. thy life' स्वजीवितं यदि वांछिस तर्हि इागपसर, अपसरास्मात्स्थानात्री चेत त्वं जीवितेन वियो-श्यसे ; ' o. o., to the combat ' नन यद्धाय प्रयात. -adv. अपत:, अपे, प pr.; ' having clothes o. ' परिहितवस्न. = WARD, a. अग्रेसर (री f.), अग्रगामिन्; विध्ण. - WARDS, adv. अमे, अमृत:, परत:. ON-DIT, s. far ind.; See RUMOUR.

ONE, a. एक; 'o. of two ' एकतर; 'o. of many 'एकतम ; 'only o. ' अन्य ; 'fixed on o. object ' अनन्यविषय, अनन्यवृत्ति. 2 (Any) क-अब, कोपि. 3 (Same) एक, तद with एव ; ' at o. time ' युगपत्, समं, एककाले ; 'having o. meaning ' एकार्थ. - 8. जन:, नर:, मनुष्य:; gen. not ex.; 'o. should always protect oneself' भारमानं सततं रक्षेतः 'o. by o. 'एकैक शः, एकै कं मरेंपेक, १थक्श्यक: 'o. day' कदाचित्, कदापि काले: 'voung or little o.s' शिकाजन:, बा-हा:; 'in o. way 'एक भा; 'o.-self' आत्मेन m., स्वयं ind.; 'o.'s own ' स्व, निज, आत्मीय, स्वी-थ, आत्म in comp.; 'to be at o. ' संमन् 4 A; o.-eyed ' एकाक्ष, काण, एकाक्षिंहीन ; 'o.-sided ' असम, एकपक्षीय, एकदेशीय; 'o. another ' अ-योन्यं, परस्परं, इतरेतरं; 'to be o.-self again ' प्रकृति-मापद 4 A, संज्ञां लभ् 1 A; See 'come to senses' under SENSE; 'to bring to o.-self' प्रकृती हथा o. (स्थापयति). = NESS, s. एकत्वं, एक-भाव:, अद्वैतं, अभेद:, अविद्याप: -Once, adv. सक्र-न, एकदारं. 2 (O. upon a time) एकदा, अथैकदा, अथ कदाचित्. 3 पुरा, पूर्व, पाक्सलि; 'at o.' समं, यु-गपत, एककाले, समकाल-लं; सयः, सपदि, तत्क्षणात्, सत्खानेन, तत्काले ; 'all at o.' अकस्मात्, एकपदे; o. more ' पुनरपि, भूय:, पुन:-

Oneirodritic,-AL, a. स्वप्नविचारिन्. Oneiromance, s. स्वप्नाधीविचारः, स्वप्नाधैज्ञापनं. Onerous, a. दुभर, गुरु, गुरुभार, दुवेह, दुःसह. Onion, s. पुलाहुः, सुकंदकः.

Only, a. एक, एव, एकाकिन, केवल, मान-मानक in comp., अहितीय, अनन्य; 'having that as the o. recourse' तदैक द्वारण, अनन्यगतिक. —adv. केवलं, एव, मान in comp.; 'not o. but' न केवलं followed by अपि or किंतु.

Onomatoperia, इ. अनुकारः; अनुकरणः Onset, इ. आ-अभि-क्रमः-मणं, अवस्कदः, अमिर्सातः, आपातः, अनिग्रहः, अभ्याघातः.

ONSLAUGHT, s. कायाधात:; See ONSET.
ONTOLOGY, s. सत्त्वविद्या, भूतविचार:. = 181, s. सत्त्वविद्यात:.

Ooze, v.i. (श्वनै:) लु-क्षर्-गरु 1 P, स्यंद् 1 A, प्र-स्तु 2 P, री 4 A. -v. t. लु c., स्वंद् c., &c. -s. क्षरत्यंकः, मृदुमृत्तिका. 2 लवः, इवः, धारा. -ING, s. स्यंदनं, क्षरणं, लवः. -Y, a. सत्रवः

OPAQUE, त. प्रकाशानेयः, किरणानेयः; अस्वच्छः, कलुषः, निःम म. सांधकारः = NESS,-OPACITY, s. अस्वच्छताः, निष्ममता, कालुष्यः 2 गुक्रः

OPAL, 8. पुलक:, विमलक:.

Орен, v. t. (Door &c.) अपा-वि-न 5 U, इद-घट c., निर्गलीक 8 U; (lotus) विकस c., प्रबंध c., भिद् 7 P or c., (सूर्यां शुभिनिन्निमिवारविंदं K. 1. 32), स्फ्रह c.; (eyes) उन्मील c., उत्फल् c., उन्मिष c.; (mouth) ब्या-दा 3 P, जंभ c., डत्-वि.°; (hand) प्रम: c., वितन् 8 U, विस्तृ c. 2 वि-अंज् 7 P or c., विष्, प्रकटीकू, आविष्कू, व्यक्तीकु, प्रकाज् c.; 'o. the heart', 'o. oneself' इसतं निविद c. 3 (As meaning) ब्या-ख्या 2 P, ब्याचक्ष 2 A, ब्याक, ब्यक्तिक, विव. 4 छिद् 7 P, निर्मिद. 5 अध् c., वि-परि°. 6 प्रार्भ 1 A, प्रस्तु 2 U, प्र-डप-क्रम् 1 A. = v. i. ट-न्मील 1 P, विकस् 1 P, स्फुट् 6 P, इल् 1 P, भिइ pass., फ़ब्र् 1 P. 2 विस्तु-विश् pass., वि-,ज़्भ् 1 A, प्रस c.-वितन्-pass.; (in other senses) pass. of roots in (v. t.). 4 (Ground) स्फुट, विदल, दि-धाम, विदु-मिद्-pass. 5 प्रवृत् 1 A, पारम् pass. -a. वि-अपा-बृत, असंबृत, उद्घाटित; (eyes) उन्मेपलेत, उ-न्मिषित ; (hand) प्रसारित, वितत, विस्तृत, विस्तीर्ण ; (mouth) विजंभित, सज्नंभ, टज्ज्म, न्याम; (letter) उन्मद्र, निरावेष्टन, अकोश्वस्थः 2 निर्यंत्रण, असंबाध, नि-रगैल, अनगेल, अहद्भ, डत्-वि-शंखल, निरवप्रह; वि-, शाद्ध, निविन्न; See FREE. 3 निर्व्याज, दलान, निष्कप-ट, सरल, ऋज, निर्माय, उदार, ज्ञांमति, क्मिलात्मन्; See Frank; 'o.-minded person ' उत्तानहृदयः जन:. 4 सु-,पकाज्ञा, वि-,स्पष्ट, व्यक्त, पकट, अगृह, अग्रत. 5 निर्वेक्ष, अपादपः अनाभयः 6 गम्य, उपसर्प-

जीय: See Accessible; 'lays him o. to his enemy ' झनुगोचरे (तिषये) तं पातयति ; 'o. to dispute ' विवादास्पदं, विवादमस्त-व.: 'lay o.' प्र-काश c.; See (v. t.); 'o. air ' अनावतप्रदेश:-भ-भाग:; 'O. at one end ' एकमुख; 'having gone out into the o. air ' प्रकाश निर्गतः (S. 4); 'o.-eyed' विवृताक्ष, ठत्फुक्षनयन, सचेतन (fig.); 'o.-handed 'डदार, मुक्तहस्त; 'o.-hearted 'ड-दार, रत्तानहृदय, निर्धांज, 'o.-mouthed ' ब्यात्तमुख. - EB. €. उद्घाटकः, प्रकाशकः. - ING, ह. विवर्ण. , डद्घाटनेः, डम्मीलनं, विकासः, भेदः, स्फटनं. 2 कि कि, ब्रारं, विदर:, स्फु(स्फो)टनं, भिदा 3 प्रारं-भः, उपक्रमः, प्रस्तावः, उपोद्घातः. - व. विकसत्, स्फटत्. 2 प्रथम, आय, आरंभक. -LY, adv. प्रकाशं, सस्पर्ध, ब्युक्तं, परि-,स्फुटं -NESS, s. विवृतत्वं, विवृति f., निव्योजता, सारत्यं, निष्कापटचं, दाक्षिण्यं, शुद्धमतिता, व्यक्तता, स्पष्टता, प्रकाशता, प्राकटचं-

OPERA, s. संगीतनाटकं.

OPERATE, v. i. गुणं आवह 1 P, कार्यं उत्पद् c. or हुज्ञु c., फलं सं-पद् c. or साध c., प्र-भू 1 P, प्रवलीभू; See Effect. 2 क 8 U, वि-धा 3 U, चेष्ट् 1 A, प-वृत् 1 A, प्र-,यत् 1 A, ब्वाप् 6 A. 3 शक्केण उप-चर 1 P or साध c. - ION, s. किया, कर्मन n., कृति f., कार्यं, कृत्यं. 2 चेष्टितं, प्रवृत्ति f., डयमः, उद्योगः, प्रयत्नः, व्यापारः. 3 प्रवर्तकत्वं, हेतुता, कारणं, साधनं ; ' mental o. ' मनीव्यापार: ; ' quick in o. ' आज्ञ-कारिन, सयःफल, आञ्चगणावह. 4 (Surgical) शक्तिया-कर्म, शक्तोपायः, शक्तोपचारः. -IVE, a. कर्मकारिन्, प्रवर्तक, प्रयोजक, कारणीमृत. 2 गुणावह, गुणकारिन्, सिद्धिकर (री f.), प्रबल, सप्रभाव, प्रभवि-ष्णु, कार्यक्षमः - श. कर्म-शिल्प-कारः, कारुः. - OR, श. कारकः, कर्ता, प्रवर्तकः

Operose, a. अम-कष्ट-साध्य.

OPHIOLOGY, 8. सर्पविद्याः

OPHTHALMIA, 8. नेत्राभिष्यंदः

OPIATE, a. निद्रावह, निद्रा-स्वाप-कारिन्, स्वापन. = 8. निद्रावहं औषधं, स्वापनं.

OPINE, v. i. मन् 4 A, तक् 10; See Think. —Opinion, s. मतं, मति f., तर्कः, बुद्धि f., बोधः, अभिप्रायः, आज्ञयः; 'such is my o.'इति मे मृति:; ' difference of o. ' मृति(त)भेद:, विप्रति-पत्ति f., वैमन्य ; ' regard for public o. ' लोक-जन-लज्जा-भयं ; 'secure the good o. of your husband ' भतुबेहुमता भव (S. 4). -ATED, -ATIVE, a. स्वमताभिमानिन, मसाप्रहिन्, दुरामहिन्-

OPIUM, 8. अहिफेनं, अफेनं. Орромент, а. बिरुद्ध, प्रतिकूल, बि-प्रति-पक्ष, वैरिन्-- अ. बाबुः, अरिः, वैरी, वि-प्राति-पक्षः ; प्रतियोद्धा, प-तियोगी, प्रतिरोधकः

OPPORTUNE, a. समयोचितः शानकाल, कालयोग्कः स्तावसद्वा (जी 🏂), प्राप्तावसद्, सामियक-प्रास्ताति (की f.). -LY, ads. प्राप्तकालं. काले। स्थाने, क्ले थासमयं, यथावसरं, पस्तावसद्भां, कालावितं - अञ्चलक s. कालीचित्य, प्रस्तावयोग्यता. - Oppostunity, 🍇 प्रस्ताव:, अनकाश:, अवसर:, काल:, समय:, प्रसंग: वेला, कार्यकालः, योगः. 2 साधनं, डपायः, प्र-युक्ति 🍂 'lose an o.' 有两 後叹 6 P or g 1 P; 'seisting an o.' अवसरं गृहीत्वा, गृहीतावसर, लब्धावकाड 'to await an o.' अवसरं प्रति-पा c. (पाइयति 🏃 Oppose, v. t. वि-नि-मति-रुष् 7 U, प्रतिबंध् 9 🏩 प्रतिक 8 U, प्रतिकूलयति (D.), प्रत्यव-स्था 1 🚣, वि-प्रति-इन् 2 P, बाध् 1 A, नितृ c.; (in fighting) प्रतियुध् ः; संमुखी-अभिमुखी-क 8 U or भू, नुह्मि, a. विरुद्ध, विपरीत, प्रतिकृत, विप्रतिपन्न, बाधित, वारित्र असमत, विद्रिष्ट; 'o. to the practice of the world ' लाकाचारविरुद्ध, लाकासंगत, लाकविद्विष्टः 🏖 इतर in comp.; 'o. to false ' मिध्येतर. - EB, .. विरोधकः, प्रतिहृत् m. — Opposite, a. सं-प्रति-भू-भिमुख (खी f.), संमुखस्थ. 2 विरुद्ध, विरोधिन, वि-परीत, प्रतिकूल, वि-प्रति-पक्ष, प्रतिद्वित्, विपर्यस्त, व्य त्यस्त. इतर in comp.; 'o. of natural' सहजे-तर; सन्येतर, &c. 3 पर, अपर, अंतर in comp.; ' the o. bank ' पारं, तीरांतरं, अपरतीरं. - 8. विनय-यः, व्यत्थासः, विपरीतं; by (a.). =10N, s. वैपरीत्ये प्रातिकूल्यं, विरोधः, विपक्षता, विपर्यं(यो)यः, व्यत्यः यः, व्यत्यासः, विषयासः. 2 विरोधः, प्रतिक्रिया, प्रति-बंधः, प्रतियोगः-यत्नः, व्याघातः, बाधः-धाः 3 विरोध कजनाः, प्रतियोगिपश्चः, विरोधिजनवर्गः. 4 विरुद्ध-देव भाव:, वैरं. =LY, adv. सं-अभि-मुखं, विपरीतं, प्रतिकृ हं, विपर्ययेण-

Oppress, v. t. पीड़ 10, अर्ट् 1 P or c., उप 1 P, बाध् 1 A, नि-अप-कृ 8 U, विम-कृ, उपमु 1 1 डपमृद् 9 Porc., कृष्ट.. अभिवृद् 4 P, अभि 1 P .- ION, 8. पाडा, पीडनं, बाध:-धा, अर्दनं, डा मर्द:, उपप्रव:, रुपहव:, नि-विप्र-भप-कार:, नैहुर्य, म पै. -IVE, a. बाधक, पीडाकर (री f.), डपप्रवि उपह्रविन, पीडाप्रद, अपक रक; निष्ठुर, अतिकृर, क्रेन 2 अतिभारवतः = ० ह. १. प्रजापीडकः, उपमावकः, व द्ववन m., अत्याचारः, निष्ठरः, क्रूरचरितः.

Opprobrium, s. निंदा, गर्रा, कुत्सा, तिरस्कारः, पवादः, अवज्ञा, परिभवः, वाच्यता, धिकारः. ---(PROBRIOUS, a. गर्स, निदात्मक, गर्होरूप, निदा-ग अर्थकः, परुष, मुखर, द्वेष्य. =LY, adv. सापवारं, तिरस्कारं. =NESS, 8. गर्धता, निदकत्वं.

OPPUGN,-ER, See OPPOSE &c.

OPTATIVE, a. इच्छार्थकः

OPTIC,-AL, a. चासुव (बी f.), चशु:-नेच in ee

2 दक्षाकसंबंधिनः - अ चक्षुरिंदियं, वृगिदियं - OPT-

Орухилов, क. कुलीमवर्गः-जनाः -Орухихам, क. उत्तमता, उत्कृष्टताः

Orrion, s. आभे,-रुचि र्र., इच्छा, कामः, अभिलाषः, किंतितं; विकल्पः, विभाषा (in grammar); 'it is left to your o.' अत्र स्वरुच्या वर्ततां भवान, यथा- भिलाषं कियतां. =AL, a. वैकल्पिकः ऐच्छिकः (की र्र.), कास्य, सिवकल्प, यथाकाप, रुच्यधीन, स्वेच्छातं- मं. =ALLY, adv. विकल्पन, अन्यतरस्यां, (हकोरन्य- तरस्यां), वा, विभाषया.

OPULENT, a. श्रीमत्, धनिन्, धनाद्य, वित्तवत्, धन-वित्त-संपन्न, धनिक, समृद्ध, संपन्न, धनेश्वर, बहुधन--OPULENCE, s. विभवः, ऐश्वर्यं, समृद्धिः f.

O.R., conj. अथवा, यदा, वा (never at beginning) repeated after each word, or after the last; (in questions) नु, (स्वभे नु माया नु मतिभमो नु); उत, आहो, आहोस्विन् (correl. of िं ' whether'). 2 अन्यथा, इत्रथा, अथवा, नोंचत्.

Oracle, s. देवी बाक्, देव-आकाश-वाणी, आकाशभवा-अश्चारीरिणी-सरस्वती. 2 प्रश्नदेवता-देव: 3 प्रश्न-शकुन-स्थानं. 4 प्रमाणं, आतः, प्रमाणपुरुषः; आतवचनं. —Oracular, a. देववाणीतुल्य, प्रमाणभूत, आत, प्रमाणिक (कां f.).

Oral, a. बाचिक (की f.), उक्त, अलिखित; 'o. message' बाचिकं. = LY, adv. बाचा, मुखद्वारा, अलिखितं. Orange, s. नारंग:, नागरंग:, ऐरावतः, नादेयी, भूमि- अंबुका; (fruit) नारंगफलं; 'o.-coloured' वि- एकल, कौसुंभ (भी f.). = Orangery, s. नागरंग- वाटिका.

Oration, इ. वाक्प्रवंभ:, सालंकारं व वनं, प्रवचनं, सर-स्वतीनिष्यंद: (fluent o.). — Orator, इ. प्र-, वक् m., वाक्बींड:-चत्र:, प्रवचनपट्ट:, सहक्ता, वाक्पट्ट:, बाग्मिन् m., वागीज्ञ:, वाक्पंडित:-विज्ञारदः, सम्भ्रपंडि-तः. — ICAL, a. वाक्चातृर्थमय (यी f.), सालंकार, बागलंकारमयः — प्र. इ. वाग्मिता, वाक्याटवं-चातृर्य, सुव-क्तृत्वं, वाक्चिक्ति f., वक्तृत्वं, सभापांडित्यं. 2 पार्थनागा-दं, उपासनास्थानं, भजनालयः. — Oratorio, इ. ताल-बद्धं धर्मकीतृनं. 2 Oratory, q. v.

OBB, s. मंडल:-लं, बिंब:-बं, वर्तृलं, चलं, वृत्तं, गोल:-लं; 'the moon with entire (undiminished) o.' पूर्ण-भविकल-मंडल: चंद्र:, अखंडकल: द्यादी (Mal. 2). =ED,-ORBICULAR, a. मंडलाकार, वर्तृलं, गोलाकृति. =ORBICULATE, s. वर्तृलं. =a. वर्तृलं; See (s.).

Orbit, s. कक्षा-क्षः, महपथः-मार्गः. Orohard, s. बाटिका, बाटः-टी, उपवनं, वृक्षोयानं, वृक्षवाटिकाः, 'fruit o.' पुष्पवाटिकाः Obonestra, 8. वादिवस्थानं-स्थलं. 2 वादकसमूहः, वादिवमणः.

ORDAIN, v. t. 6-41 3 U, an 62 P, 62, 83 P, 84 P5 P6 P7, 84, 85 P7, 85 P8, 85 P9, 87, 87, 87, 87, 88, 89

Ordeal, s. दिन्धं, सत्यं, परीक्षा, प्रमाणं; 'o. by fire' कोश:-पः, तसदिन्धं; 'subjecting oneself to o.' दिन्ध्यम्रहणं; 'trying o.' (fig.) तस्विनिक- मा आपद्.

Order, v. t. आदिश 6 P, निर-नि-समा-ज्या-दिश. ज्ञास 2 P, आ-ज्ञा c. (ज्ञापयित), प्रच्य 10. 2 वि-धा 3 U, प्रणी 1 P, निवेद c.; See Manage. 3 परि-क्रुप c., क्रमेण विन्यस 4 U or c. or स्था c. (स्थाप-यति) or नि-धा, संवि-धा, व्यव-स्था c., वि-,रच् 10; ब्युह 1 U. 4 Ordain, q. v. = s. आज्ञा, आ-नि-देशः, निर्देशः, शासनं, नियोगः; 'written o. 'आ-ज्ञापत्रं; 'what are your o. s' को नियागोऽन्छी-यतां; 'vour Majesty's o. s will be obeyed ' यथाज्ञापयति देव:. 2 प्र-,चोदनं-ना, विधि:, नियम:, विधानं, प्रेरणा, वचनं 3 कमः, अनुक्रमः, परिपाटि-टी f., आनुपूर्व्य-वी, पर्यायः, परंपरा, पारंपर्यं, आवृत् fः; व्यवस्था, विन्यासः, वि(चनं-ना, संविधानं; 'natural o. 'आनलोम्यं ; 'inverted o.', 'reverse o.' प्रातिलोम्पं, व्यत्क्रमः, व्यतिक्रमः, विपर्ययः, विपर्यं सः, व्यत्यासः, व्यत्ययः; ' o. of battle ' ब्यूहः, सैन्यरचना, बलविन्यासः; 'natural o. of words 'अन्वयः; 'in natural or direct o. 'अनलोम-मतः; ' in inverted o' प्रतिलोमं-मत:; 'in good o.' सुस्थित, सुरक्षि-त. सविहित: 'in o.' स्विन्यस्त, स्विरिचत, न्यवस्थित, कमेण स्थापित; (adv.) क्रमेण, क्रमशः, यथाकमं, क्रमानुरूपं, अनुपूर्वशः, आनुपूर्वेग, परिपाटचा; ' in o. to'ex. by अर्थ-र्थ in comp.; by dat. or by inf.; ' out of o.' अन्यवस्थित, भन्नक्रम, असुस्थः 4 मार्गः, स्थिति $f_{\cdot}$, रीति $f_{\cdot}$, पद्धित $f_{\cdot}$, आचारः, नियमः; ' not breaking the (established) o.' स्थितरभेता (R. 111. 27); स्थित्यै दंडयतो दंडचान् (R. 1. 25) 'for maintaining o. &c.'; 'breaking the o.' स्थितिभेद:, अतिपात:, प्रयेय:, डपात्यय: 5 गण:, वर्ग:, वर्ण:, जाति f.; ' the lower o. s' अवर-अधम-वर्णाः, अंत्यवर्गः, अधनजातीयाः 6 आश्रमः, वर्णाश्रमः; 'head of a religious o. 'आभगाह:. =ER, s. आज्ञापकः, आदेष्ट् m.; चास्ता. -LESS, a: क्रमहीन-ज्ञान्य, अन्नम, अनवास्थितं.=LY, a. ब्यवस्थित, यथानम, कमानुगत, सक्रम, अनुपूर्व. - adv. यथाक्रम, पर्यायेण, क्रमज्ञ:

Ordinal, a. क्रमवाचक. = s. क्रमिकसंख्या. 2 विधि-संहिता

Ordinance, 8. विधि:, मर्यादा, कल्प:, प्र-,चोदनं-ना, स्थिति f., धर्मशास्त्रविध:-मर्यादा, नियम:, सूत्रं. 2 नि- आ-देश:, शासनं, नियोग:.

ORDINARY, a. प्रचलित, प्रसिद्ध, प्रायिक (की f.), लोकप्रसिद्ध. 2 साधारण (णी f.), सामान्य, व्य(इया)-वहारिक-आचारिक-नैयमिक (की f.), नित्य, यथाइय-वहार, यथापद्धति; 'something more than o.' विश्वा: 3 सामान्य, मध्यम, प्राञ्चत, अवर, नीतिविश्वाह; 'an o. woman' नातिक्यवती की, सामान्यलावण्योपेता.

- श. धर्माध्यक्ष: 3 साधारणभोजनस्थानं. = ILY, adv. सामान्यतः, साधारणतः, प्रायः, प्रायेण, प्रायञ्चाः.

ORDINATE, a. यथानुक्रम, अनुपूर्व. -10N, s. विधानं, कल्पनं, नियोगः. 3 दीक्षाः, See ORDAIN.

ORDNANCE, s. युद्धास्त्रसामग्री, युद्धयंत्रसमृह:.

ORDURE, s. पुरीष, विष्ठा, दचार:; See Dung; 'to void o.' पुरीषं दल्सज् 6 P or दचर् 1 P.

ORE, s. धातु:, खनिज-असंस्कृत-धात:.

Organ, s. इंद्रियं, करणं, हवीकं, विषयिन् n.; (of action) साधनं, करणं, उपकरणं, कर्मसाधनं, कर्मेदियं; 'intellectual or internal o.' धींद्रियं, अंतरिद्वियं. 2 हारं, मुखं, साधनं. 3 वंक्षी. —IC,—ICAI, a. इंद्रियसंबंधिन, इंद्रियमय (थीं f.) -विश्विष्ट, इंद्रियोसप्त सकरण; इंद्रिय in comp. —ISM, s. रचना, घटना. —IST, s. वंश्वीवादक:. —Organize, v. t. निर्मा 3 A, 2 P, सुज् 6 P, कृष् c., वि-रच् 10, घट्ट c. (घटयति). 2 वि-धा 3 U, संवि-धा, विन्यस् 4 U, क्रमण स्था c. (स्थापयित), व्यव-स्था c., व्यूह् 1 U. 3 इंद्रिये: संयुज् 7 U, 10. —Ation, s. निर्माणं, सृष्टि f., घटने-ना, विन्यास:, व्यूह:-हनं, संविधानं. 2 भागविरचनं-करूपना-विन्यास:, व्यूह:-हनं, संविधानं. 2 भागविरचनं-करूपना-विन्यास:. 3 संद्रियता.

Orgasm, s. आ-सं-वेगः, क्षोभः, उत्तायः, अत्यंतावेगः. Orgy, s. राष्ट्रयत्सवः, नैजीत्सवः, प्रहर्षः, प्रमोदः.

ORIENT, a. उज्ज्वल, भास्यत् ; See BRIGHT. 2 उ-यत्, उदयमान. - s. प्राची, पूर्वेदद्यः. - AL, a. पौरस्य, भाच्य, पूर्वेदेशीय, पूर्वे, प्राचीन. - s. पूर्वेदेशवासिन् m. - ALIST, s. प्रवेदेशीयभाषाजः.

Orifice, s. मुखं, छिदं, रंः, द्वारं, सुधिरं, विवरं; 'o. of the ear' ऋष्म:.

Origin, s. मूलं, प्रभवः, आ-पा-रंभः, उत्पत्ति f., उद्भवः, उप्रमः, संभवः, जन्मन् n., जाति f., आदिः, योनि f., बीजं, हेतुः, आदिकारणं, उत्पत्ति स्थानं 2 प्रयोजकः, प्रवर्तकः ; 'of low o.' हीनजाति-जून्मन्, दुर्योनि ; 'of good o.' मील (ली f.), उत्कृष्टजाति. $-\Delta L$, a. मील, प्रथम, आदिम, आच, पूर्व, आदि-मूल-in comp.; 'o. passago' मूलं, मूलवचनं 2 अपूर्वे, अपूर्वेकित्यत, आचितितपूर्व, स्वतः-स्वयं-कित्यत. 3 अपूर्वेरचक, स्वतः-क्ष्यक. -s. मूलं, आद्षेः, मूलपवं-प्रथः-लेखः; See

(8.). — ALITY, 8. अपूर्वस्वनाशासि रि., कल्यक्राक्षेता, अपूर्वकल्यनासामध्ये, कल्यक्राश्चितः 2 अपूर्वताः — ALLY, adv. आदी, प्रथमं, प्रथमतः, प्रारंभे, मूलतः :
— ATE, v. t. (प्रथमं) उत्पद् c., जत् c. (जनसिः), उद् c., स्क 6 P., कृप c., पृतृत c., विगाँ 3 A; प्रारम् 1 A, उपक्रम् 1 A. – v. i. (प्रथमं) उत्पद् 4 A, जत् 4 A, प-उद्-सं-म् 1 P, पृत् 1 P; उद्-दृ 2 P, उद-गम् 1 P, पृत् 1 A, उत्था 1 P; स्र. by (s.) or by 'Arise', q. v. — ATION, 8. प्रारंभः, प्रथमी-दृवः — ATOR, 8. प्रवर्तकः, उत्पादकः, कल्पकः, योजकः, आरंभकः, निगाता ; also ex. by (s.). ORION, 8. प्रगतिने

OBC

Orison, s. पार्थना, स्तवः, स्तृति f., दपासना, स्तोनंOrnament, s. अलंकारः वि-भूषणं, आभरणं, मंडनं ;
(decoration) अलंकरणं, भूषा, अलंकिया, संस्कारः,
परिकारः, परिकार्भन् n., प्रतिकार्म, प्रसाधनं, कल्पना,
लज्जा, नेपथ्यं, ज्ञोभा ; (fig.) ललामं, अवतंसरः, अलंकारः, तिलकः; 'o. to the Kshatriya family'
क्षत्रियक्लावतंसः; आधमललामभूता ; पंडितकुलतिलकः
&c.-v. t. अलंकु 8 U, परिष्कु, मंद 10; भूष 10,
प्रसाध् c., ज्ञुम् c., रंज् c. -AL, a. ज्ञोभाषह, विभूषक, ज्ञोभापद, ज्ञोभा-भूषा-कर (री f.), अलंकरिष्णु;
or by (s.). -ALLY, adv. विभूषणार्थः ——ATION,
s. अलंकरणं, मंडनं; रंजनं.

ORNATE, a. कांतिमत्, विश्वित्र, शोभित, वि-, भूषित; सालंकार, अलंकारमय (यी f.), अलंकुत, कृतालंकार--LX, adv. सालंकार, शोभापूर्व

ORNITHOLOGY, s. पश्चितिया. -1817, s. पश्चितियाञ्च:.
ORPHAN, s., a. अनाथ:, मातापितृरहित:-हीन:, गतमानृक:, गतपितृक:. -AGE, s. अनाथता. 2 अनाथात्रयः,
अनाथालयः.

ORPIMENT, s. (Yellow) पिंजरं, पीतनं, तालं, आ-(अ)लं, हरितालकं.

Orris, इ. वचा, उग्रगंधा, षड्गंधा, गोलोमी, श्वतपार्णका; (white) हैमवती, धेतवचा.

Orthodox, a. शार्श्वाय, शास्त्रसम्त, शास्त्रमतानुसारिन् धर्मपरायण, सत्यथर्मीनुरोधिन्. -४, s. शास्त्रानुसारः शास्त्रमागीवलंबनं, धर्मपरायणताः

ORTHOEPY, s. शुद्धीचार:-रणं. =IST, s. शुद्धीचारण विद् m.

Orthogon, s. समचतुरलं. = 11., a. समकीणाकृति. Orthography, s. अक्षर-वर्ण-विन्यासः, वर्णविन्यास ज्ञानं-विचारः.

ORTS, s. See OFFAL.

OSCILLATE, v. i. दोलायते (D.), प्रेंख् 1 P, इतस्तः चल 1 P or कंप् 1 A or स्फ्र 6 P or स्पंद् 1 A; 8 WAVER. -ION, s. आंदोलनं, पेंखणं, इतस्ततः चल गतागतं.-ING, ORY, a. दोलायमान, स्पंदमान, स्प्रुति **OSCITANT**, a. वि-,जूभमाण, जूभितः 2 निद्रास्तु, तंद्रालुः - **OSCITATE**, v. i. वि-,जूभ् 1 A.

OSPREY, 8. कुरर:-री, उत्क्रोशः.

.OBSEOUS, a. आस्थिमय (यी f.). - OSSICLE, s. अस्थिकः - OSSIFY, v. t. अस्थिसात्क् 8 U. -v. i. अस्थिसात्क् मू 1 P. - OSSUARY, s. अस्थिस्थानं . OSTENSIBLE, a. व्यक्त, सुप्रकादा, पकट, प्रसिद्ध, अगूढ.

- OBTENBIBLY, adv. দকারা-মান:, দকট, অনুষ্ঠ.

OBTENTATION, s. আর্ডবং:, হান:, হাঁ:, বিকংথবাঁ, মানমপ্তাঘা. — OBTENTATIOUS, a. আর্ডবংদিব-স্বান্ত, হাঁনস্কালি, হাঁনিক (কা f.); আন্মপ্তাঘিন্- LY, adv. মার্ডবং, হাঁনপুর্ব, মহাঁন.

OSTEOCOPE, s. अस्थिवेदना.

:OSTEOLOGY, s. अस्थिवर्णनं-विद्याः

OSTLER, s. See GROOM.

OSTRACISM, 8. विवासनं, निर्वासनं.

OTHER, a. अन्य, अपर, इतर, पर, अन्यतर (pron. a.) अंतर in comp. 2 भिन्न, व्यतिरिक्त. 3 अव-,शिष्ट 'the o.s' अपरे, अन्ये, इतरे, शिष्टजनाः; 'at o. times' अन्यदा; 'the o. day' अन्ययुः, नातिचिर. — WISE, adv. अन्यथा, इतरथा. 2 वा, न-नो-चेत, अन्यथा, अथवा.

OTTER, 8. डहः, जलमार्जारः.

OUGHT, v. Ex. by set 1 P; gen. by pot. passpart. or by pot.; See Must.

Ounce, s. टंकइयं, पणार्ध. 2 द्वीपिन् m.

Oust, v. t. नि:स c., निष्कस् c., अपास् 4 U, निराकृ 8 U, बहिष्कुः, See Dispel, Drive out.

Out, adv. बहि: (with abl.); ' gone o. ' बहिगेत; (with verbs) ex. by निर्, वि, अप, प्र, बहि:; 'to be o.' प्रकाशातां गम् 1 P, प्रकाशीभ 1P; ' the secret is o. 'रहस्यं भित्रं. 2 निर्वापित-a.; 'to be o.' प्रशम् 4 P, निर्वा 2 P; 'the lamp was o.' दीप: प्रज्ञज्ञाम-निर्वेदी. 3 क्षीण-विगत-अवसित-a. 4 अंतं-शेष-यावत्, आ-अवसानात्; 'hear me o.' जृणु में सावज्ञेषं वचः (M. 4); 'let me speak o.' वच: समापयानि तावत्. 5 डचै:, डच-तार-स्वरेण, मुक्तकंठं. 6 व्यक्तं, प्रकटं, स्पर्ट, स्फुट; 'o. upon (with) the thief ' दूरी-क्रियतां-नि:सार्यतां-असी चौर:; 'o. of ' बहि: with abl., or by abl. ; (among) मध्यात् with gen., or by gen. or loc.; (exclusion) ex. by अ, निर, वि, अप, गत, नष्ट, त्यक्त in comp.; 'o. of the road' त्यक्त-भ्रष्ट-मार्ग; 'o. of one's mind' हत-नए-बुद्धि, बुद्धिभ्रष्ट; 'o. of place ' अस्थान, अनुचित; 'o. of order ' उत्सूत्र, क्रमहीन, विधिविरुद्ध, अव्यवस्थित; o. of tune 'अप-वि-स्वर; (showing motive) ex. by instr. or abl.; (beyond) अतीत, अगोचर in comp., आति pr.; 'o. of sight' नयनविषयातीत, इन्गोचर, अंतर्हित; 'o. of one's reach 'अविषय,

अप्राप्य: 'o. of one's power' अतिशक्ति; 'o. of use' गत-लप्त-त्रवहार, अत्यवहारित; 'o. of fashion ' लोकाचारविरुद्ध; ' o. of time ' गतकाल, कालातीत: 'o. of hope' गताचा, निराज्ञ: 'o. of man's strength ' अतिमान्य; ' to pass o. of sight' नयनविषयं अति-इ 2 P or अतिक्रम् 1 U, 4 P; 'stand o. of hearing ' भवण।गोचरित्रह; 'o. of employment 'क्षीणवृत्ति, निर्वापार, नियोगहीनः 'o. of office ' भ्रष्ट-च्यत-अधिकार, अधिकारभ्रष्ट-च्यतः 'o. of hand 'सदा:, सपदि; 'o.-door' द्वारबहि:स्थ, बहि:-प्रदेशकतः 'o.-house' उपगृहं, बहिग्रेहं. -interj. अ-पहि, अपसर, धिक (with acc.). - ER, - ERMOST, a. बाह्य, बहि:स्थ, बहिर्भव, बहिर्वर्तिन, बहि: in comp. -MOST, a. अतिबाह्य. -WARD, a. बाह्य, बहि: in comp. 2 दुवय, आवि भूत, प्रकट, प्रकाश. 3 अवास्तव (वी f.), मिध्या-मृषा in comp. =adv. (O. s) बहि:, बहिर्भागे-देशे. - WARDLY, adv. बाह्यतः, बहि:, ब-हिर्भागे. 2 अवस्ततः, मृषा, मिथ्या, कृतकं, कृत्रिमं. OUT-ACT, v. t. अत्याचर 1 P, अतिकृ 8 U.

OUT-BALANCE, v. t. See OUTWEIGH.

Out-Bid, v. t. अधिकमूल्यदानेन अभि-भू 1 P.

Outbreak, Outburst, s. उद्गेद:, निर्गमः, प्रादु-भोवः, उदयः, आस्फोटः

Outcast, s. निक्कासितः, बहिष्कृतः, जातिबाद्यः-प्रष्टः, जाति-वर्ण-पतितः, अपांकः, अपांकेयः, पतितः. 2 चं (चां)डालः, अपसदः, हीनजातिः-वर्णः, विहीनः, विव्वर्णः, नीच-अधम-वर्णः; See Mean.

Outern, s. उन्होताः, आह्रोताः, कीलाहलः, कलकलः, तुमलं, संद्द्ति f., उद्घोषः; 'popular o. ' जनस्वः-संद्रतिः 2 आर्तनादः-स्वः.

Outdo, v. t. अति-श्री 2 A, अतिक्रम् 1 U, 4 P; See Excel.

Outerow, v. t. अतिस्य वृध् 1 A, अति-वृध्

Outlandisi, a. विजातीय, विदेशीय, विदेशाज, पर-अन्य-देशीय. 2 असंगत, ग्राम्य, अशिष्ट, असम्य

Outlaw, ८. निषिद्धाग्युदकः, न्यायरक्षणवाद्यः = v. t. न्यायार् बहिष्कु 8 U, अन्युदकदानं निषिध् 1 P. Outlay, ८. (इन्यदिः) ज्ययः, अपचयः, विनियोगः; धनोत्कार्गः, इन्यज्ययः

Outlet, s. हारं, मुखं, विगेम:, परि(री) बाहः, जलो-च्छुास:, निगेमहार्रः, स्वजमस्य हि दुःखमग्रता विवृतहार-मिवीपजायते (K. IV. 26) 'finds an o.' &c. Outline, s. बाह्यले (रे) खा, आकारमात्रं, वस्तुमात्रं. 2 पांडुलेख्यं, चित्रारंगः. 3 स्थूलवर्षेनं, अस्वस्विचारः.

OUTLIVE, v. t. आम-जीव् 1 P.

Outlook, s. अवेक्षणं, अवेक्षा.

OUTMARCH, v. i. अमे या 2 P, अति-या.

ОUTNUMBER, v.t. संख्यया अति-ज्ञी 2A, आधिकसंख्य-u. μ 1 P, अधिकी μ .

Outpour, v. t. वृष् 1 P, निश्चि 6 P, उत्स्ज् 6 P. -s., -ING, s., वर्ष:, -वर्ष:, उत्सर्ग:

Outrage, s. साहसं, आधर्षः धैणं, बलास्कारः, अन्यायः, अत्यायाः, उपमर्दः, उपम्दः, अभिन्द्रोहः, उपधातः, प्रमाथः, मयौदातिकामः 2 न्यकारः, धिकारः; अवलेपः, उत्सेकः = v. t. कलंकयाते (D.); (a woman) सतीत्वाद् अंश् c. or च्यु c., दृष् c. (दृष्यति), आधृष् c.; उपमृद् c., प्रमंथ 9 P or c., उप-दृ 1 P, अभिदृह् 4 P, न्यक् 8 U, धिकृः, See Insura also. = ous, a. दाहण. घोर, उम्म, अतिन्हाह उ व उ, प्रमाथिन, अतिसाहसिक (की f.), राक्षस (सी f.), निलैज्ज, वी व्यव, अतिदुराचारः = ously, adv. घोरं, दाहणं, अत्याचार-पूर्वं, अतिसाहसेन. = Ousness, s. दाहणता, &c.

Oиткелси, v. t. अतिगम् 1 P, अति- $\mp$ 2 P.

Outrider, s. अभारू हः परिचरः.

Outrioht, adv. सव:, सपदि, तत्क्षणं जे, अविलंबितं. 2 सर्वथा, सायंतं, सम्यक्, सु-अति pr. 3 स्गष्ट, ज्यक्तं, अवक्रं.

OUTROOT, v. t. See ERADICATE.

OUTRUN, v. t. आतिथान 1 P, धानने अति-त्ती 2 A. OUTSET, OUTSTART, s. पारंगः, उप-प-क्रमः, आदिः, उपारंघातः; 'at the very o.' प्रथममन, आदिः, उपारंघातस्त्रेण.

Ourshine, v. t. आधिकं प्रकाश् 1 Λ or युत् 1 Λ , अतिशुम् 1 Λ or η η 1 Λ .

OUTSIDE, s. बहि भीग:, बहि:प्रदेश:, बाह्य भाग:; oft. by बहि:; 'charming on the o. only ' बहिरेन मनोरम: 2 परमावधि:. -adv. बहि: (with abl.), बहिभीग. -a. बाह्य, बहिस्थ, बहि: in comp. -ER, s. बहिर्देशवासिन् m., अन्यदेशीय:, पारदेशिक:; See FOREIONER.

Outskirt, s. उपांत:, पर्यंत:, सीमा, परिसर:, प्रांत:, उत्संग:; 'o. of a village' प्रामांत:, उपकंठ; 'o of a forest' वनांत:.

Outspoken, a. स्18-स्फूट-वादिन, स्फूटवक्त; See Candid, Frank.

Outspread, v. t. विस्तृ c., प्र-वि-सृ c., वितन् 8 U. Outstanding, a. अवाधित, अनिश्चन, अनिस्तीणे. Outstretch, v. t. प्र-सृ c., उन्स्ति 1 U or c.; oft. by उत् in comp.; 'with the neck o. ed 'उत्केषर; 'with hands o. ed as far as the wrist ' आपनेमामोस्थितै: करनकै: (S. 4).

Outstrip, v. t. अति-इ 2 P, अतिकस् 1 U, 4 P अतिकृत् 1 A, अतिकृत् 1 P, लंघ 1 A, 10; oft. by अति in comp.; 'o. s the senses' कृदियगोक्शे न वर्तते, अतीदिय:

OUTVIE, v. t. See EXCEL.

Outweigh, v. t. भारेण-भारत:-भातिर्**च pass.** (with abl.), अधिकशारीभू 1 P, (Excel, q. v.). Outwit, v. t. प-तृ c., वंच् 10, वि-प-रुभ् 1 A; See Cheat.

OVAL, OVATE, a. अंडाकार, अंडाकृति. = 8. अंडाका-रः, अंडाकृति र्रः, कक्षा-क्षः

Ovarious, a. अंडयुक्त, अंडरूप. = Ovary, s. अं-डाजय:.

OVEN, 8. चुलि-श्री f., कंट m. f., आपाक: उखा. OVER, prep. sqft (with gen.) or in comp., w-धि-क्रध्व in comp.; अधिक in comp.; 'o. 20' विज्ञान्यभिकः; gen. ex. by अति, अधि, अभि, उत्, सं, with verbs; 'cross o. a river' नदीपारं गम 1 P. 2 (Superiority), प्र, अधि, वि in comp.; ' wander o. ' परिश्रम् 1, 4 P, पर्यद् 1 P; 'o. against ' अभि-सं-मुखं, अभि-प्रति pr. -adv. पर-पार, अन्यतीरं, पारं-रें. 2 प्रति, सं, नि, with verbs; 'hand o. to another' अन्यस्मिन निश्चिप 6 P or संज्ञम c. 3 अधिक, भय:, अतिरिक्त. 4 (Beyond) अति pr. 5 अव-, शिष्ट, टक्स, अंतरित (a.); अधिक in comp. 6 सायंत, द्वेषं यावत, ex. by पार; 'to read o. 'आध-इ 2 A, पारं गम्. 7 अत्यंत, अति-स-pr., अधिकं, अतिशय-एकांत in comp.; as a prefix of verbs, ex. by अति, अत्यंतं. 8 अतीत. गत, आतिकांत, बन, भन; 'o. again' पुनर्पि; 'o. and o. again ' पुन: पुन:, मृहर्भृह:, वारंवारं; ' o. and above 'अपरंच, अविशिष्ट- a.; 'to be o.' ex. by अवसित-अतीत-समास-a.; See Finish; 'my work is o. 'समातकावीहिम; 'in a moment all will be o, with him ' क्षणन स समातजीवत:-परास:-भवेत-

OVERACT, v. t. अतिदायन क् 8 U, अत्याचर् 1 P. OVERAWE, v. t. आकृतीकु 8 U, अयेन उपहर् 2 P or अभिभू 1 P. -ED, a. संग्रमाकृत, भयोपहर OVERBALANCE, v. t. See OUTWEIGH. -s. अति-अधिक-भारः

OVERBEAR, v. t. वर्ताकृ 8 U, दम् c. (दमयित); ति-पत् c., धृष् c. - ING, a. धृष्ट, उद्धत, र्म, अवितिम, गर्वित, टिस्सकः, See HAUGHTY. - INGLY, adv. सावलेपं, सद्पं, उद्धतं.

Oyerboard, adv. नीव्हात्, नीकाया वहिः, मध्येसः मुदं, अर्थवमध्येः

Overburden, v. t. अतिभारं न्यम् 4 U. अतिभारेण वीड् 10 or अर्द् 1 P or c. -ED. a. अतिभाराकांत Overcast, v. t. (भेघै:) आ-वृ 5 U, प्र-आ-च्छर 10; कल्वीक् 8 U, ति(मरीक्, साअ-a. क. -a. मेघा वृत, मधाच्छत्र, तमेख्त, साअ, सतिमिर, धनावद्य. Over-gautious, a. अत्यवहित. О**V**евснавсе, v. t. अतिमूल्यं अर्थ् 10 A. 2 O**v**erload, q. v. -s. अतिमल्यपार्थनं.

OVERCLOUD, v. t. See OVERCAST.

ОपЕВСОМЕ, v. t. आंतकम् 1 U, 4 P, तू 1 P, पारं गम् 1 P, आ-अधि-रुद् 1 P, अति-इ 2 P; अति- श्री 2 A, अतिरिच् pass. 2 जि 1 P, पराजि (A), परा-अभि-भू 1 P, वतीक्ष 8 U, दम् c. (दमयित). В प्रभू c., पर्याम् इ 6 P; (with fatigue &c.) आकुलीक्क, आकम्, खिद् с., अव-सद् c., better by (a.); 'o. by the force of truth' सत्यवलेना-भिभूत, भूतार्थवचनेन कंठितमित or किंवकच्यताम्दः 'I am o. by sleep caused by fatigue' अपिभूत प्राप्तिन तथा निवया (U.1). —a. परा-, जित, दांत, वज्ञीकृत &c. 2 अभिभूत, व्याकुल, पर्याकुल, आकुल, आतं, आतुर, पर्न, आक्रांत, आविष्ट, परिमत, gen. in comp.

Очевдо, v. t. अतिज्ञायेन क्र 8 U. 2 अति-पच् 1 P. — Overdone, a. अतिपक्ष. 2 अतिथांन, परिक्रांन. Overeat, v. t. अति-खाद 1 P or अद 2 P.

 OVER-ESTIMATE, v. t. अति-गण् 10 or मन् 4 P.

 = s. अतिगणनाः

OYERFATIGUE, v. t. अति-खिद् e. or अम् e. = s. अतिखेद:, अतिभम:.

Overflood, Overflow, v. t. जलेन आ-सं-प्र c., परिवह c., उपरि ल c., उत्सिच 6 P or c. = v. i. प-रिवह 1 P; डत्सिच् pass., प्रवृध् 1 A, स्काय् 1 A; gen. ex. by अति-,पूर्ण, डिन्सिक, आ-सं-प्रत, स्फीन-बुद्ध-जल, प्रचर, उपचित, आहच, घन, अतिरिक्त, उदि-क, बद, स्कीत; 'with an eye o. ing with joy ' आनंदपरिवाहिणा चक्षवा (S. 4); 'a heart o.ing with kindness ' द्याघन इदयं; 'my curiosity first o. ed ' प्रथमं कुत्हलं सपरिवाहमा-सीत् (S. 2); 'her eyes o. ed with tears ' अ-भूपरिव्रतेक्षणा सा, अधुजलेनावृते नेत्रे = ह. प्रोत्पीडः, **आहार:,** उत्सेक:, जलवृद्धि f., तोयाप्रात्र:, जलोत्सेक:. 2 उद्देक:, अतिरेक:, वृद्धि f., स्फीति f., उपचय:, आ-धिक्यं, पाचुर्यं. =ING, a. उत्सिक्त, अति-परि-पूर्ण, अति-, बहुल, प्रचर, आ-सं-मृत, उपचित, उद्रिक्त, अतिरिक्त; 'o. with water' जलव्यान, आयुतीदक; 'o. the boundary' अतिवेल. -s., See (s.); 'to fill to o. 'आ-परि-मृ c.

OVERGROW, v. ਅਜਿਨ੍ਹ 1 P, ਅਜਿਰ੍ਹਪੁ 1 A, ਅਕਧੰਜ-ਕੁਪ੍ਰ OVERHANG, v. t. ਰਪਹਿ ਲੱਗੂ 1 A, ਅਕ-ਸ-ਲੱਗੂ, ਕहਿ: ਲੱਗੂ or ਵਪ੍ਰਾ 1 P.

OVERHASTY, a. अतिसाहसिन्, साहसपरायण.
OVERHAUL, v. t. पुन: पुन: पुरीक्ष् 1 A or निरूप् 10.
OVERHEAD, adv. डार्थ, उपरि, उपरिस्थाने; मस्तकोपरि, अधिक्षिष्; 'the sun being o.' नमामध्याकळे

ОVERHEAR, v. t. अलक्षितं-निभृतं भु 5 Р, प्रच्छतं आकर्ण 10.

Oversion, v. t. प्रहृष् ८., अन्यंतं आनंद् ८. - ८. प्रहृषं:, अन्यंतप्रसोदः - ED, ८. प्रहृष्ट, परममृदित, हृष्कुल, आनंदपुलिकत, उत्तरित, हृष्टिचन

Overlap v. t. अतिज्यापु 5 P.

Overlarge, a. अतिविषुल, अतिमहत्.

Overland, a. स्थल in comp.; ' o. routo ' स्थ-लवत्में, (प्रतस्थे स्थलवत्मेना B. IV. 60).

OVERLAY, v. t. आ-, छद् 10, आ-वृ 5 U, पि-धा 3 U, पि-वृ 4 P. 2 अतिभारेण पीड् 10.

OVERLEAP, v. t. ਤਰ੍ ਲੋਬ੍ 1 A, 10, ਤਰਤੁ 1 A.

Over-Lenient, a. एकांत-भति-मृद्

Overload v. t. अतिपूर् 10, अतिभारं न्यस् 4 U or आहर् c. (रोगयित) ; अतिभारंण आक्रम् 1 U, 4 P or पीड् 10. – ED, a. अतिपूर्रित-पूर्ण, अतिभारः कांत. – ING, s. अतिभारारोपण, अतिभारः यास:.

Overlook, v. t. उपेक्ष् 1 A, न गण् 10 or न्य् 1 P, न आन् 6 A, क्षम् 1 A, 4 P, अवस्ज् 6 P, मु-च् 6 P. 2 अवेक्ष्, अधि-हा 1 P, अध्यक्षः भू 1 P. 3 आ-अव-लीक् 1 A, 10; See Command.

Оурекмисц, त. अतिमात्र, अत्यंत, अत्यंतिक, एकांत, अतिरिक्त, अति pr. - s. आधिकां, अतिवाह्न्यं, अतिरे-कः. - adv. अत्यंतं, अतिमात्रं, अति-सु pr.

Overnight, adv. अतीतरात्री, गतनिशायां-

Overpass, v. t. अतिच(1 P, अतिगम् 1 P.

OVERPAY, v. t. अधिकमूल्यं दा 3 U.

OVERPEOPLED, a. अतिजनाकीर्ण. OVERPLUS, s. See SURPLUS.

ОVERPOWER, v. t. प्रा-अनि-भू 1 P, प्राजि 1 A, आजम 1 U, 4 P; See OVERCOME.

Overprize, Overrate, v. t. अधिकं मन 4 Λ or c., अतिमृत्यं स्था c. (स्थापयित).

Overreach, v. t. प्र-तृ c., वंच् 10, विप-लभ् 1 A. = ING, 8. प्रतारण-णा, वंचनं; See Cheat.

OVERRIDE, v. t. अति-भाव 1 P. 2 Overrule, q. v. OVERRULE, v. t. अभ: क्षि 6 P, निराक्त 8 U, अ- भरीक्र, नत्यादिश 6 P; See REJECT. 2 म-भू 1 P, इंग् 2 A (with gen.), अधि-प्रा 1 P, सास् 2 P, नियम 1 P.

OVERRUN, v. t. 34-y 1 A, MIRH 1 U, 4 P, 34-MÎH-Ş 1 P, 341Q 5 P, MIG 6 P; See HARASS, OPPRESS.

Oversee, v. t. अवेक्ष् î A. अधि-हा î P. = er, s. अवेक्षकः, अधिहात् m., अध्यक्षः, अधिकृतः, अधिका-रिन् m.

OVERSET, $v.\ i.$ वि-,पर्यस् 4 U, परिवृत् 0.; अधरीक 8 U, निपन् 0., अधर: क्षिप् 6 P. $-v.\ i.$ परिवृत् 1 A, नि-पन् 1 P.

Overshadow, v. t. आ , छद् 10, छायया भाव 5 U. Overshoot, v. t. लक्ष्य भितकम् 1 U, 4 P, लक्ष्या- द अंश् 1 A, 4 P or च्यु 1 A.

Overeight, s. अनवेक्षा, प्रमादः, श्रमः; श्रांति fः, स्थालितं, दृष्टिदोषः

Overslere, v. i. अृति-दीर्घ-स्वप् 2 P.

OVERSPREAD, v. t. आच्छद् 10; आ-वृ 5 U, आस्तृ 5 U, आस्तृ 6 U, पूर् 10, आक्रम् 1 U, 4 P, आसं $\frac{1}{4}$ $\frac$

OVERSTATE, v. t. अतिद्योपन वच् 2 P; See Ex-

OVERSTEP, v. t. अतिक्रम् 1 U, 4 P, लंघ् 1 A, 10. OVERSTOCK, v. t. अति-पूर् 10 or संग्रह 9 P or उ-प्रकृष् ८., प्र-सं-चि 5 U. =s. अतिसंचय:-संग्रह:-संग्रह:-संग्रह:-

Overstrain, v. i. अत्यंतं यत् 1 A or उचम् 1 A. Overt, a. प्रकाश, स्फुट, व्यक्त, स्पष्ट, अगूढ, प्रकट, प्रत्यक्ष. -LY, adv. प्रकाशं, स्पष्टं, प्रत्यक्षं, प्रकटं -NESS, इ. स्फुटता, व्यक्तता.

ОVERTAKE, v. t. आ-सद् с., (पूर्वपस्थित वैनतेयमप्या-सादयेयं V. 1), लंघ् 1 A, 10; आत्माद्धतैरिप र-जानिरलघनीया: (S. 1); 'not to be o.-n' &c.; सं-,प्राप् 5 P, आक्रम् 1 U, 4 P, प्रह् 9 P. 2 अगि-भू 1 P, पृ 1 P, 10, प्रस् 1 A, सहसा-अक्रसात-आपत् 1 P or आक्रम्; See Attack, Overсоме; 'o. business' कार्यसमाप् c.

Overtask, Overtax, v. t. अतिगारं-अतिकरं-त्य-म् 4 U or निश्चिष् 6 P.

OVERTHROW, v. t. नज्ञ ए., वि-प्र-, क्षि 1, 5 P, धंगु c., प्र-वि-उन्, उच्छिद 7 P, अव-उत्-सद ए. 2 परिवृत् c., परि-विपरि-अस् 4 U, पराक्षिप् 6 P or e, अधोमुखाङ 8 U, निपत् c. 3 जि 1 P, पराज्ञि (A.), अभि-परा-भू 1 P, दस् ए. (दसयित), वर्जीङ 8 U, परास् 4 U, भंज् 7 P, पराहत् 2 P. -s. नाजाः, धंसः, प्र-वि-, उच्छेदः, उत्सादः, क्षयः. 2 घातः, भंगः, भंदः, परा-अभि-भवः, पराज्ञयः, उ्यसनं. 3 परि-वर्तनं, पर्योसः, निपातनं

OVERTOP, v. t. मूर्भि-ज्ञिखरे-स्था 1 P, अति-ज्ञी 2 A, अभि-भू 1 P; See EXCEL.

Overture, ह. प्रस्ताव:, उपन्यास:, उपक्षेप:, निवेदनं, पार्थना, वचनं ; 'secret o.' उपजाप:. 2 प्रस्तावनः, उपोद्धात:-

Overturn, v. t. परि-विपरि-अस् 4 U, परिवृत् c., निपत् c., अधामुखीक् 8 U, अधरी नरीकः 2 Over-throw, q. v.

Overvalue, v. t. अधिकं मन् 4 A or c., बहु मन्, अधिकमूल्यं **कृ 8 U** or स्था o. (स्थापयति).

Overweening, a. अत्यभिमानिन्, अतिवृत्त, अत्यक्त लित, अतिक्षाधिन्

OVERWHELM, v. t. अभि-म् 1 P, आकृतीक 8 U, प्रस् 1 A, आक्रम् 1 U, 4 P; अव-सद् ०, अव-सं-म् मृद् 9 P or c., अव-नि-पत् ०, निध्पष् 7 P. 2 आ-च 5 U, आस्तृ-स्तृ 5, 9 U, आस्त्वद् 10, आकृ 6 P. 3 नि-,मस्ज् ०. (मज्जयाती). गाह ०, अव-वि-०, मु ०, आ-सं-परि-०. = ED, a. अभिभूत, मस्त, आक्रांत, मम्र, आक्रीणे, उपयुत, उपयुत, आकृतः, See OVER-COME; 'o. with grief' शांकसमाकृतः; 'o. with a flood of tears' वाल्पूर्परिमृत.

OVERWORK, v. t. अधिकं कर्भ कृ .., अत्यंतं आयस e. or खिद् c.; (oneself) अत्यंतं परिभम् 4 P. = अत्यायासः, अतिक्रेशः-भमः

Overwrought, a. भतिपरिकृतः

Overzeal, s. अत्यौत्मुक्यं, अत्युत्कंत्राः =ous, a. अत्युत्मक, अत्यासक्त, अतिश्यम

Oviform, a. अंडाकृति, कोशाकार.

Oviparous, a. अंडज, द्रिज, द्रिजन्मन् , अंडोन्पनः

OWE, v. t. घृ 10 (with dat. of creditor). 2 ऋणबद्ध-a. भू 1 P, अनुगृहीत-a. भू; oft. ex. by pot. pass. part.; 'you o. respect to your elders' गुरुजनस्त्वया पूज्य: —ING, a. देय, दातच्य शोधनीय, निस्ताय. 2 जनित, जात, उद्ग्, प्रयुक्त, का-रण-प्रभव-हेनु- in comp.; 'o. to' ex. by abl. or instr.; 'to whom is your deliverance o. करन्व-प्रक्रिहत:-कारण, केन न्व मोचित्र:

Owl, s. कौशिकः, उल्कः, पंचकः, दिवाभीतः, दिवां धः, प्रकः, निज्ञाटनः, वायसारातिः, 'o.-light' मंद प्रमा, इषत्प्रकाज्ञः

Own, a. स्वाय, स्वकीय, आत्मीय, स्वक, निज, अ त्मभूत; €व, आत्मन in gen. or in comp.; 'm o. ' मदीय; so त्वदीय, तदीय, युडमदीय, अस्मदीः 'of one's o. accord ' स्वयं, स्वेच्छया; 'to mal one's o. ' आत्मसात् कु 8 U. -v. t. स्वीकृ, अंगी प्रति-पद् 4 A, अभ्यूप-गम् 1 P or इ 2 P, ग्रह् 9 See Acknowledge. 2 (To be master o ex. by स्वामी, ईश्वर:, पति:, अधिकारी, with gen. by (a.); or by gen. alone; 'I o. mu land ' विपुलभूमे: स्वास्पहं; ' who o.s t treasure ' कोऽस्य वित्तस्य स्वामी-पतिः, कस्येदं वि 3 स्वन्वं प्रति-पद् c. or बुध् c., स्वीय-a. इति बद् 1 See CLAIM. -ED, a. स्वीकृत; स्वत्वविशिष्ट; by me ' मत्स्वत्वविज्ञिष्ट, मत्स्वामिक, मदधीनः 🖚 s. स्वामी, ईधरः, पतिः, अधिकारी, ईज्ञः, प्रभुः; LORD. =ERSHIP, 8. स्वत्वं, स्वामित्वं, स्वाम्यं, त्वं, अधिकारः: =ING, s. स्वांकारः, अभ्युपगमः Ox, s. वृषभ:, वृष:, उक्षन् m., बली(शी) क्तवभः, अनुदुह् m., गीः, भद्रः, सीरभेयः; 'क्र]

of oxen' भौक्षकं; 'a large o.' महोक्षः; 'an old o.' हुद्धोक्षः, जरहवः; 'head of a herd of oxen' आषेग्यः; 'an o. allowed to go at liberty' षंडः, गोपितः, इट्चरः; 'his shoulder' वहः; 'the dewlap of an o.' सास्ना, गलकंबलः; 'who bears the yoke' युग्यः; धूवीढा; 'who draws a cart' ज्ञाकटः; 'who draws a plough' हालिकः, सैरिकः; 'who bears a burden' धूवैहः, भूयैः, धुरीणः, धौरियः, धुरेधरः.

Oxidize, v. t. ज् c. - Oxidation, s. जारणं, आ-तंत्रनं

OYSTER, *s.* श्रुक्ति *f.*, श्रुक्तिका, मुक्तास्फोट:; 'o.-shell' श्रुक्तिपुटं.

P.

PABULUM, s. भोजनं, आहार:, पौष्टिकं. = PABULAR, a. पौष्टिकं (की ति.).

PACE, s. पदं, चरणत्यासः, पदिविक्षेपः-पातः-क्रमः, पादविक्षेपः-पासः, विक्रमः 2 गति त., गमनं, अयनं, चलनं, चारः 3 गतिवगः-क्रमः; 'a quick p.' हुतपदं; 'at a rapid p.' हृतगत्याः 4 (Of horses) धारा, गितः; See under Horse; 'a horse with a good p.' मुखायनः, मुखचारः; 'keep p. with' सह गम् or चल् 1 P. – v. i. पिर-अति-क्रम् 1 U, 4 P; क्रमण क्रमण गम् वज्-चल् 1 P; 'p. up and down' इतस्ततः चल् or धम् 1, 4 P; 'p. ing to and fro' इतस्ततः परिक्रम्य. – ED, य. गितं in comp.; 'slow-p.' मंदगित, मंदगामिन.

PACIFY, v. t. सां(जां) त्व 10, ज्ञाम c. (ज्ञामयांत), प्र-उप-°, प्र-सद् c., सं-पित-तृष c, आराध c. – IED, a. ज्ञांत, प्रसादित, ज्ञांतकोध; 'to be p.' ज्ञाम् 4 P, प्रसद् 1 P, तृष 4 P, ज्ञामं इ-या 2 P. – IER, s. ज्ञाम-कः, सांत्वकः. – IC, a. ज्ञांत, प्रज्ञामित, निर्हेग. 2 सांत्व-प्रज्ञाम-जील; सांत्व-कारिन, साम in comp.; 'p. words' सामवादः. – ICATION, s. ज्ञामः, ज्ञानि, ज्ञांति f., प्र-उप-°, सांत्वनं, सामन् n., प्रसादनं 2 संधानं, संधिकरणं. – ICATORY, a. ज्ञांतिद, ज्ञांति-कर (री f.), ज्ञामक, सामें।पायक, साम in comp.

PACK, s. भारः, कूर्षः. भांडं, गुच्छः, पांटल्किता, पटलं.
2 गणः, संघः, वर्गः, समूहः, वृंदं, संचयः; See
MULTITUDE; 'p. of hounds' भागणः, कुक्कुरसंघः;
'a p. of persons' भंडलं, जनसमूहः; 'p.-horse'
इडचः, स्थौरिन्; 'p.-saddle' पर्याण, पन्यानं; 'p.
thread' श्रणस्वः; 'p.-eloth' वेष्टनं, पटः. — e. t.
पटलीकु 8 U, पुटीकु, पुटयित (D.), सपिंड 10, कूर्षिकः,
'p. in a box' समुद्रकं नि-भा 3 U or निविच् c. 2

or संयुज् 7 U, 10. 3 (Off) अप-नि:-स с., सहसा अपगम् ०. (गमयति) or प्र-स्था ०. (स्थापयति). -ए. रं. पृटीभू 1 P, पिडीभू, एक्सिभू, 2 सहसा अपगम् 1 P or प्र-स्था 1 A. - AGE, इ. भांडं, क्षें:, वक्सादिगुच्छ:. - PACKET, इ. पाटाल-का, एच्कूचंः, रुपाटाहं, प्रवेहनं, प्रवेहनं 2 पत्रवाहिनी नी:. PACT, s. See CONTRACT.

PAD, s. कूचे:. 2 उपधानं, उपबहे:. 3 सुखायन:, सुख-चार:. 4पादविकप्त:. 5 मृदुवस्त n., तुलादिद्रव्यं. -v. t. भृदुवस्तुना आ-स्तृ 5 U or युज् 7 U, 10. -v. i. मंद-राने:-गम or वज 1 P.

Paddle, s. क्षेपाण-णा f., नौदंड:; 'p.-box' क्षेपण्याधार:; 'p.-wheel' नौचालना. - v. t. नौदंडेन
प्रंत् c. or चल् c. or प्रण्द् 6 P or c. - v. i. क्षेपण्या जलं चल् c. or आहन् 2 U or तइ 10. 2 जले
क्षांइ 1 P.

Рапроск, в. बाट:, बाटिका.

PADDY, s. धान्यं.

Padlock, s. तालकं.

PEAN, s. जयशब्द:-ध्वनि:-धोष:.

PAGAN, s. देवता-प्रतिमा-पूजक:. -ISM, s. देवताचंनं, प्रतिमापूजा-उपासना; See IDOLATER,-TRY.

PAGE, s. वृष्टं, पत्रं. 2 चेट:, किंकरः, भृत्यः, पार्श्व-नुचरः, परिचरः, बालानचरः

PAGEANT, s. आइंबर:, ज्ञोना; चमस्कार:, कौनुकं. -a. Ex. by (s.). - RV, s. आइंबर:; See (s.). PAGODA, s. See TEMPLE.

PAIL, 8. मांड, पात्रं, भाजनं.

 $\mathrm{PAIN}, s.$ द:खं, वेदना, पीडा, व्यथा, आतंकः, रुज् f., रुजा, अ-आतें f., सं-परि-तापः, बाधा, यातना, क्रेशः, कष्टं, कुच्छं, उद्वेगः, खेदः; 'bodily p.' व्याधिः; 'mental p.' आधि:, मनस्ताा:, मनाव्यथा, चित्ती-द्वेग: ; 'causing p. 'पंडा-दःख-कर (री f.); ' suffering p. 'द:खभाक, द:खित; 'sharp p. ' ज्ञाल:-लं, तीववेदनाः 2 (Pains) पारि-,श्रम:, प्र-,यत्न:, उदांग:, व्यवसाय:, उदाम:, उत्साह:, आ-प्र-याम:, कष्टं; 'to take p. s' प्यत् 1 A, डवम् 1 A, चेष्ट् 1 A, घट 1A, व्यव-सी 4 P. 3 दंड:, साहसं. -v. t. पांड 10, द 5 P, व्यथ् c. (व्यथयति), तप् c., सं-परि-डप-°, बाध 1 A, क्रिश 9 P, अर्द 1 P or c., दु:खयति (D.). -ED, a. पीडित, दून, दु:खित, व्यथित, ता-पित, सं-परि-तम, आर्त, दु:खार्त, दु:खातुर, सवेदन, कु-च्छाता, सञ्यथ ; 'to be p. ' व्यथ् 1 A, पीड्-क्रिज्-तप्-pass. = FUL, a. सहज, रेजावत्, दु: खिन्, सन्यथ, द:खाते ; See PAINED. 2 द:खद, कष्ट, पीडा-द:ख-कष्ट-ब्यथा-कर (री f.), दुःखावह, कष्ट-क्रेश-द-पद, बाधक, संतापक. 3 श्रम-कष्ट-साध्य, दुष्कर, कठिन. -FULLY, adv. सन्यथं, कष्टं, सदु:खं, सांद्रेगं. 2 स-श्रमं, सायासं, कृष्क्रेग, कष्टनः = LE88, a. दु:ख-ब्यथा-

हीन-रहित. - PAINSTAKING, a. व्यवसायिन्, उथिमन्, उद्योगिन, उद्यम-उत्साह-ज्ञील; See Industrious. 'AINT, v. t. आ-लिख् 6 P, चित्र् 10. 2 रंज् c., वर्ण् 10, रंगेण लिए 6 P, वर्णै: जुभ् c. 3 वर्ण; See DE-SCRIBE. = s. वर्णक:-कं, वर्णिका, रंगः, लेपः; ' p.- ${
m brush}$ ' वर्तिका, तूलिका, तूलि f., वर्णतूली, ईषिकाः -ED, a. चित्रित, विणित; (in a picture) चित्र-आलेख्य-गत, चित्रार्पित, आलिखितः - ER, s. चित्रक-(का)र:, रंगाजीव:, चित्रकृत्-लिख् m., रंजक:, चित्रकः, आलेखकः, तौलिकः. -ING, s. (Art) चित्रक्रमेन n., चित्रक्रिया-विद्याः 2 आलेखनं, वर्णनं, रंजनं, चित्रलेखनं. 3 आलेख्यं, चित्रं; 'drawn in a p.' आलंख्यगन; ' p. on the body ' पत्ररेखा, पत्रर चना, पत्रावलि-ली f.

PAIR, s. युगं, युगलं, युग्मं, द्वितयं, द्वयं, यमलं-कं, युतकः इंद्रं, मिथनं, दंपती in comp. (of animate beings only); 'a p. of swans' हंसदंपती; 'a married p.' भार्यापती, जायापती, दंगती, जंपती, स्त्रीपुरुषी. -v.t. संयुज $7 \mathrm{\ U},\ 10;$ oft. ex. by 'Match' q. v.; 'well-p.ed rivals ' तुल्यप्रतिद्विती. - v. i. मैथून आचर 1 P or क 8 U, क्लीपरुषवत् संगम 1 A.

Радась, в. प्रामाद:, हम्पं, सौध:-धं, राजकुलं, राज-नृप-गृहं-भवनं-मंदिरं (House, q. v). - PALA-TIAL, «. महत्, विज्ञाल, राजयोग्यः; 'p. building' महाभवनं.

 ${
m PAL.ESTRA}, \, s. \,$ महाभूमि f.

PALANQUIN, s. नरयानं, शिविका, चतुरस्रवानं, याप्ययानं.

 P_{ALATE} , s. तालु n., काकदं; 'soft p.' जुंडिका, अलिजिह्नाः 2 रुचि f., अभिरुचि: $-\Lambda BLE$, a. आस्वाय, मुरस, स्वाटु, रूच्य, रुचिकर (रीf.), सरस, रसिक. =AL,-IAL, «. तालव्यः

PALAVER, See FLATTER,-Y.

PALE, a. पांडु, पांडुर, विवर्ण, गतवर्ण, नीरक, मंद-च्छाय, गतश्रीक; 'he grew or turned p.' विवर्णभावं प्रयेदे, पांडुच्छायो बभूनः 2 मंद्रप्रभ, मंद्युति-कांति, हततेजस्, निस्तेजस्, मलिन-म्लान-प्रम-कांतिः 3 (Of colours) धत, ईंपत, आ, in comp.; 'p. blue 'आनील, धेननील. =s. ज्ञालाका, ज्ञान्य, ज्ञाल:-लं, जांकुः, स्थाणुः 2 वृति f., आवरणं, वष्टनं, वरणः. =v. t. (ज्ञंकुपंक्त्या) आ-परि-यृ 5 U or c., परिवृष्ट् 1 A or c., अवस्थ् 7 U. = ING, s. शंकपंक्ति f., आ-वरण. =18H, a. आपांडु, आपांडुर. =NESS, s. पांडु-ता, वैवण्यं, पांडुवर्णः-रागः. $\mathbf{2}$ तेजः-प्रभा-हानि f., कां-तिक्षयः; न्यूनप्रभाः

PALFREY, s. लघुवाजिन् m., क्षुद्रघोटकः

PALINDROME, 8. मुरजवंधः.

PALISADE, s. स्तंभ-जंजु-पंक्ति f.-वलय:-यं, अवरोधकं.

PALL, s. वासस् n., प्रावार:, प्रच्छदपट:. 2 प्रेतपट:, प्रेतवासम् n., ज्ञाबाच्छादनं. -v. t. विरसीक 8 U, अ-रुचि उत्पद् e. = v. i. विरसीभू $1~{
m P}.$

PALLADIUM, s.पुर-नगर-देवता, रक्षादेवता. 2 रक्षाक्षणं-PALLET, 8. खटवा, लघुतस्य :. 2 वर्ण-१ग-पर्व-

Palliate, v. t. (दार्ष) लघूक 8 U, प्र-डप-श्रम् 0. (ज्ञमयति), लंघयति (D.), प्रमृज् 2 P, क्षल् 10, आच्छद् 10. =ion, s. प्र-उप-ज्ञमः-ज्ञांति f., लघूक-रणं, दोष-पाप-मार्जनं-क्षालनं-श्वमः. =IVE, a. उपश्वम-न (नी f.), शांतिपद, शमक. = s. पाप-दोष-शमनं 2 डपदामनं, जुलवं, केशापहं.

PALLID, PALLOR, See PALE,-NESS.

PALM, ४. तल:-लं, प्रहस्त:, प्रवाणि:, प्रतल:, चपेटः, च-पेटः, करतलः; 'the p. s joined' संहततलः, संतलः; 'the hollowed p. , प्रस्तः-तिः, चुलुकः; 'joining the p. s together ' बद्धांजलि, कृतांजलि, अंजलिपुटं क्रत्वा. 2 (Tree) तालः, तृणदुमः, द्वेमेश्वरः ; (the fruit) तालं; 'p. of victory' जयध्वजः-लक्षणं 'p. of superiority' गुणाधिकयपताका - ए. ८ कर नल गुण् 1 P or गृह 1 U. 2 (Off) प्रनु e., वंच 10 See CHEAT; 'the trick was p. ed off upon him ' तेन छन्नना असी सम्यम् विप्रलब्धः. -ATF -ATED, a. करतलाकृति. -Y, a. तालावृत , तालसं कीणे. 2 समृद्ध, श्रामत्, विभव-भूति in comp.; '] days' विभवकाल:, विभवः.

PALMA-CHRISTI, s. एरंड:, उरुवुक:, रूबू(वु)व हचकः, चित्रकः, चंचुः, पंचांगुलः, मंडः, वर्धमानः, व डंबक:-

Palmister, s. सामुद्रज्ञः, सामुद्रिकः. - Palm TRY, s. सामुद्रिकं, सामुद्रविद्याः

 $\mathrm{PalmiPED},\ a.$ जालपाद (पदी f.).

Palmyra, s. See Palm (2).

PALPABLE, a. स्पर्शांत्रय-गोचर, स्वस्य. 2 स्थूल, ! गाढ, निविड. 3 म्पष्ट, सुविज्ञेय, प्रत्यक्ष, व्यक्त. -P PABLY, adv. रफटं, व्यक्तं, प्रत्यक्षं-

PALPITATE, v. i. au 1 A, sq 1 A, sq 1 स्फर 6 P, उच्छुस् 2 P. -10N, 8. स्पंदन, कंपः, रणं, स्फुरितं, वेपनं, वेपथुः.

PALSY, 8. स्तंभः, सं-वि-°, स्वापः, सृति f. 2 पक्ष तः, पक्षवायः. - v. t. स्तंम् 9 P or c., जडीक स्वपु e., त्रीतन्यं नश् e - IED,-ICAL, a. पक्षवायु PALTER, v. See PREVARICATE.

PALTRY, a. क्षुद्र, लघु, तुन्छ, असार, अपकृष्ट, कु pr., कुत्सित.

PAMPER, v. t. (अत्यंतं) स्फाय् c. (स्फावयति) c., आध्ये c., परि-,पुष् c., संतृष् c., पूर् 10. 🗝 स्फात, परिपृष्ट, इष्टपृष्ट, आपीन, आप्यायितः -अतिपोषकः, आप्यायकः. =ING, s. स्फीति f वोषणं, आप्यायनं.

PAMPHLET, s. पत्रिका, लघुपुस्तकं. = EER, s. पत्रि-काकारः, लघपस्तककृत m.

PAN, s. भाजनं, पानं, भांडं, आधार:; 'frying p. ' अंबरीनं, आहू:; See under FRY; 'p.-cake' भ्-ष्टापुप:.

PANACEA, s. सर्वरागं औषधं, त्रैलोक्यचितामणि:.
PANCRATIUM, s. महजुद्ध-कीडा. - PANCRATIC, a.
महकीडानिपणः

PANDECT, s. विद्यासंग्रह: 2 स्मृतिसंहिता.
PANDEMIC, a. सर्वजनीन, सार्वलीकिक (की f.), सर्वसामान्य; 'p. disease' जनपदोदध्वंस:.

PANDEMONIUM, s. रक्ष:सभा, विशाचसभा.

PANDER,-ER, s. नमेसचिव:, विट:, स्रतद्त:, कुंडा-शिन् m., संचारक: -v. t. स्रतकामान् सं-पट् c., लांपटचं प्रयुज् 7 A, 10. - ING, - ISM, s. कीहिन्यं, विटकांप.

Pandiculation, s. See Stretching. Pane, s. কাৰ্ডকেল:-জিলা.

Panegyric, s. स्तृति f., श्राचा, प्रश्नंसा, स्तृतिवाद:-पाठ:, गुणवर्णनं-सीतेनं. —AL, a. स्तृतिमय (या f.), प्रश्नंसात्मकः. —Panegyrize, v. t. स्तृ 2 U, श्राघ् 1 A, प्रश्नंस् 1 P; See Praise. —Panegyrist, s. संस्तावकः, वैतालिकः, बंदिन् m., मागधः, स्तृतिपाठकः. Panel, s. कपाटः-रं, अररः-री-रं; श्लाखा, भागः 2 स्थेयगणः,-पत्रं.

PANG, 8. वेदना, यातना, व्यथा, पीडा; (extreme) कारणा, अतिव्यथा; See PAIN.

Panic, s. संनासः, समुद्देगः, महागाध्नसं, विश्ववः, आक-हिमकभयं, त्रासः ; 'p -struck or -seizod' संवहत, भयविश्वत, विद्यावित; 'p. in an army' (पंजलः, समुत्यिजः. 2 अणः, त्रियंगः.

PANNEL, s. पर्याणं.

PANNIER, s. कंडोल:, पिट:, पे(पि)टक:, करंड:.

PANOPLY, s. सर्वागत्रं, सर्वागत्रवच:: -IED, a. संवाम-त, कृतसन्नाहः

Panorama, s. विश्वदृश्यं.

Pant, v. i. वेष् 1 A, स्पंद 1 A, त्रंप् 1 A, उद्-ध्मा 1 P, स्फुर् 6 P, उच्छुम् 2 P. 2 कुच्छ्रेण निथम्, दीर्घ-स्थलस्थूलं-निथम्. 3 सीन्कंत्रं स्वह् 10 or अभिलष् 1, 4 P; See Long. = s.,=Ing, s. कंपः, स्फुरणं; कुच्छ्रो-च्छ्रासः, उच्छुासः, स्थलस्थ्लनिथासः.

Pantaloon, 8. जंघावलं-परिधानं. 2 भंड:, विदूषकः, वैहासिकः

PANTHEIST, s. विश्वदेवनावादिन् m. - PANTHEISM, s. विश्वदेवनावादः, वैश्वदेवनतं. - PANTHEON, s. विश्वदेवनागणः, विश्वदेवक्तलं.

PANTHER, s. sfiq m.

Рамтоміме, s. मुग्धनर्तकः, केवलं अभिनेतृ т., मू-

काभिनेता. 2 मुग्धाभिनयः, लास्यं, निःश्चब्दलास्यं-हातः. Pantry, s. अन्नकाष्टः, भक्ष्यागारं.

PAP, 8. जूचुकं, स्तनामं. 2 स्तन:, कुच:. 3 मृतु खार्थ. PAPA, 8. जात:, (पेता; See FATHER.

PAPER, s. पत्र, पत्रकं; 'written p.' लेख:, लिखितं, पत्रिका, लेख्यं.=v. t. पत्रेण आच्छद् 10 or आस्तु 5 U. . PAPPY, a. मज्जायक्त, मृद, कीमल.

PAPULÆ, 8. वि-,स्फोट:, पिटि(ट)का.

PAR, s. समता, तुल्यता, साम्यं, सम-तुल्य-भाव:; 'at p. 'सम, तुल्य. - ITY, s. साम्यं; तुल्यत्वं.

PARABLE, 8. टपमा, वृष्टांतः, निदर्शनं - PARA-BOLIC, 6. वृष्टांतरूप.

Parabola, 8. अनुवृत्तं.

PARADE, s. आडंबर:, दंभ:, बाह्यशोभाः 2 यात्रा, सै- न्ययात्राः 3 श्राकाभ्यासः, अक-रण-शिक्षा, युद्धाभ्यासः, व्यायामः, योग्याः 'p.-ground' न्यायामभूमि f. – v. t. सदंभं-साडंबरं-र ग् c. 2 सैनिकान् व्यायम् c. or श्राकायापारं शिक्षं c. – v. i. सदंभं पर्यद् 1 P or भूम् 1, 4 P.

PARADIGM, s. निद्द्यानं, रूपानिद्द्यानं; 'p. of verbs' धानुरूपाद्द्याः

Paradise, ८. वैद्धंटं, स्वर्गः, स्वलेकः, सुखभवनं, See Heaven. 2 नंदनवनं. - Paradisiacal, a. स्व-र्गात, स्वर्थः

PARADOX, इ. असत्यामास:, विरुद्धमतं. -ICAL, a. अयक्तामास, लोकविरुद्ध.

Paragon, s. प्रतिमा, उपमा, आदशे:, प्रतिहृत्यं; See Model. 2 अनुषमं वस्तु.

PARAGRAPH, ड. परिच्छेद:, खंड:, भाग:, वाक्यखं-ह:-विच्छेद:.

PARALLAX, 8. लंबनं.

PARALLEL, a. समांतर. 2 सद्दा (द्या f.), समान, सम, तृत्य, संवादिन, समरूप, अनुरूप. — s. समांतररेखा; 'p. of latitude' अक्षत्रनं. 2 साद्द्रयं, साम्यं, समता, आनुरूपं, उपमा, प्रतिमा, प्रतिरूपं, having no p.', 'un-p.ed' अनुपम, अदितीय; See MATCHLESS. —v. t. समांतरीक 8 U. 2 उप-प्रतिमा 3 A, 2 P, तृल् 10. 3 समीधू 1 P, संबद् 1 P.—18M, s. समांतरं, साद्दरंगं.

PARALLELOGRAM, s. समांतरचतुर्भुजः.

PARALLELOPIPED, 8. समांतरखात:.

PARALYSIS, ८. स्तंभः, स्वापः, जाडचं, सादः, पक्षा-णातः; 'p. of limbs 'अंगभगः, गात्रोपधातः, गात-सादः. = PARALYTIC, а. सुतत्वचं, स्तञ्धगात्र, पक्ष-वायुग्रस्त. = PARALYZE, v. t. संस्तंभ् 9 P, जडीकृ 8 U, अव-,सद् c., स्वप् c.; 'my limbs are p.ed' सीदंति मम गात्राणि.

Равамоинт, а. प्रधानतम, सर्वाधीश, परम, वि-

(305)

शिष्ट, प्रमुख, प्रधान; 'p. lord' अधीश्वरः, समाद, सर्वेशः, सावेशीमः; 'p. sway' सामाज्यं

PARAMOUR, s. भुजनाः, जारः, विटः, टपपतिः 2 (Female) उपपत्नी, टपक्तिः

PARAPET, s. वक्षोदमः प्राकारः

PARAPHERNALIA, 8. सामग्री, परिच्छद:, उपकरणं; 'royal p.' छत्रचामरादि राजियहं, राजलक्षणानि; 'woman's p.' स्नीधनं, यौतकं

РАВАРИВАВЕ, v. t. विस्तरेण ब्या-ख्या 2 P, अनुवद् 1 P, ज्ञान्दांतरेण विपरि-णम् c. (णमयति). - s. अनुवद् वादः, मूलज्ञान्दविस्तारः-विवरणं. - РАВАРИВАВТІС, и. неп धिक ज्ञान्द् विस्तारःकप-

PARASITE, इ. परात्रभोजिन m., फरात्रपृष्टः, पर्पिडाद:, पात्रममितः. 2 विटः, चाहुकारः; See FlatTEREB. 3 वंदा, वृक्षादनी, वृक्षरुहा, जीवंतिका. =10,
-ICAL, a. परात्रपृष्ट, पराश्रय, परापजीविनः वृक्ष-तररोहिन्-रहः

PARASOL, s. छन्नं, आतपनं.

PARBOIL, v. t. ईषत् कथ् 1 P.

PARCEL, ड. पोटली, पोटलिका, कूचे:, भांडे. 2 भागः, अंशः, खंडः, रद्धारः. 3 राज्ञिः, चयः, संघः, गणः, समूहः, घृंदः, ' part and p. ' अंगभूत त., शारिषय-वृभूत तः, ' she forms, as it were, part and p. of my body' अन्यतिरित्तेयमस्मन्छरीरात् (Ka. 151); भेनकासंबंधन शारीरभूता मे शकुंतला (S. 6). – v. t. (Out) विभज् 1 U, विभागशः विन्यस् 4 U or कृष् c.

PARCENER, s. समाधिकार. - PAR-CENARY, s. समाधिकार:

PARCH, v. t. तत् c., दह 1 P, दुव् 1 P. अस्ज् 6 P; उत-, ज्वू c. (throat &c.). — ED, α. तत, दरभ, वृद्द, जुडक, उच्छोषित, निजेल, जोषितजल, क्षाम; having his throat p. up with thirst? विवासक्षामकंट:

PARCHMENT, s. चमेपट:-पत्रं.

PARDON, v. t. क्षम् 1 A, 4 P, सद् 1 A, मृष्
4 P, 10, मृष् 6 P, अव-स्त्र् 6 P, तिज् desid.
(तितिक्षते). – s. क्षमा, क्षांति f., तितिक्षा, मर्थण, मीचनं, दोषमुक्ति f., अपराधधामा; 'I beg your p.'
क्षेतन्योहं मनता; 'to beg p. of' क्षमां प्रार्थ 10 A.

—ABLE, a. क्षेतन्य, मर्थणीय, क्षमाई, सीहरूप, क्षमीचित्त – ED, a. क्षांत, मर्षित, दोष-दंड-मुक्त, मुक्तदंड-दोषPARE, v. t. तन्कु 8 U, अबकुत् 6 P, तक्ष्र् 1, 5 P,
त्वक्ष् 1 P, अवच्छित् 7 P, खंड् 10, बिक्क्ष् 6 P,
वि-तृ 9 U. 2 (Skin) निस्त्वचिक्कं, निस्तृषीकः, त्यचयति (D.), त्वचं निष्कृष् 1 P; 'having p. ed
nails' कृतनाखः. – ER, s. तष्टृ m., खंडकः. – ING,
s. तक्षणं, सर्वेनं, तन्करणं 2 तष्टं, खंडः, भिनं, विदलं,
श्वाकलः-लं-

PARENT, s. मातृ f., पितृ m.; See MOTHER, FATHER; 'p. s' मातापितरी, पितरी, मातरपितरी, प्रस्ववपितारी; 'p. institution' उत्त्यादिका-पितृभूता-चाला;
'p. tree' उत्यादक:-जन्मद:-वृक्षः. 2 प्रभव:, कारण,
बीजं, हेतु:, उत्यादक:, जन्महेतु:. -AGE, s. अन्वयः,
जाति f., क्लं, वंदा:, जन्महेतु:. -AGE, s. अन्वयः,
जाति f., मातापित्योश्य, पितृ चित्र, पितृ कुलः,
पैतृ (की.f.), मातापित्योश्य, पितृ चित्र, पितृ कुलः,
'p. affection' वात्सत्यं, अपत्यस्नेहः, पुत्रप्रति f.
PARENTHESIS, s. निक्षेपचित्रं, निक्षितवास्य-वयनं,
उप-अनन्वित-वास्यं, प्रासंगिक-अपधान-वयनं. -PARENTHETICAL, a. प्रासंगिक(की.f.), विश्वित, विवेवित, मूलानन्वित, अपधान. -LY, adv. निक्षिप्य, मूलान-वयेन.

PARHELION, s. सूर्याभास:, मिथ्यासूर्यः

Parish, s. पौरोहित्यभूमि f.-प्रदेशः; 'p. priest' प्रामयाजकः-पुरोहितः. -Parishionen, s. प्रामिकः, प्रामद्यः, ग्रामवासिन् m.

PARK, s. उपवनं, कृत्रिमवनं; कीडा-प्रमद-वनं, आकी-डः, मृगयास्थानं-भूमि f. = ER, (P.-keeper) s. वनपाठः, उथानरक्षकः

PARLEY, v. i. संभाष् 1 A, संबद् 1 P, संलप् 1 P. - s., PARLANCE, s. संभाषणं, संबादः, संकथा, संला-पः. 2 संधिपसंगः

PARLIAMENT, s. विचार-मंत्रण-सभा, पतिनिधिसभा-PARLOUR, s. आलाप-संकथा-स्थान, संलापकोष्ठः

PAROCHIAL, a. ग्राम्य, ग्रामीय, ग्रामिक (की f.).

PARODY, s. अनुकरणकाव्यं. =v. t. ज्ञब्दान् परिवृत् c. PAROLE, s. उक्ति f. वचनं, प्रतिज्ञाः

PARONOMASIA, 8. 29:

PARONYCHIA. 8. चिष्यं.

PAROTIS, s. ভাভাখাং:

PAROXYSM, s. वंग:, सं-आ-वंग:, आवेश:, आक्रम: 'p. of rage' कोधावेश:; 'in a p. of rage' की धावेशवशात,

PARRICIDE, s. पितृहत्या-वध:-घात:-2 पितृहत् m.,पि तृघातित् m., पितृव:. -AL, a. पितृहत् - 2 पितृवधात्मव PARROT, s. शुक्र:, कीर:, किंकिरातः, वकतुंड:-चंड्र:-

PARRY, v. t. नि-वृ c., परिइ 1 P, प्रति-इन् 2 P. PARSE, v. t. (पदानि) मंज 7 P, छिद् 7] = ING, s. पदमंजनं - छेद:-

PARSIMONY, s. अन्य-मित-व्यय:. =10Us, a. अन्य मित-व्ययिन्, कृपण, व्ययपराङ्मुख (खी f.), र बद्ध-मृष्टि. =10Usix, adv. कार्यण्येन, मित्रक्यये =10Usixss, s. See (s.).

PARSLEY, 8. अजमोदा.

PARSON, s. शामपुरीहित:, ग्रामीपाध्याय:, भामर्

PART, 8. वि-,भाग:, अंदा:, खंड:-इं, दाकल:-लं, लव:, वि-.टलं. भिन्नं, कला. 2 प्र-देश:, एकटेश:, अवयव:, अंगं. 3 (Allotted) वि-,भागः, अंज्ञः, उद्धारः, वंटः. 4 कर्मन n., कार्य, नियोगः, धर्मः, स्वकर्तत्र्यं-धर्मः ; ' perform one's p. ' कर्म निर्वेद c., नियोगमनुष्ठा 1 P. 5 भूमिका ; पात्रे ; 'assignment of p. s' भुमिकाकल्पनं. 6 अंगं, अवयवः, घटकः, घटकावयवः ; 'consisting of 4 p. s' चतुरंगं (बलं). 7 वारः, पर्याय:; See Turn. 8 पक्षः. 9 संबंधः, अनुषंगः : 'to have a p. in' संबंध-अन्यंज-pass. 10 (P.-s) मति f-, मतिगुण:, बुद्धि f-, धीज्ञाकि f-; See In-TELLECT; (region) प्र-,देश:; 'for (on) one's p. ' तावत्, अपि; ' for the most p. ' प्राय:, बहुत्ताः, प्रायज्ञ:, प्रायेण, मृथिष्ठं; See Mostly, 'by p. s', 'in p. s' भागज्ञ:, अंज्ञज्ञ:; 'in p.' अंज्ञत:, ईषत, किंचित; 'in good p.' संप्रतिमनसा, प्रियं, अनुक्लं, प-सर्त्र; प्रसन्नमन्सा; 'in ill p. ' रुष्ट-खिन्न-मनसा ; 'in four p. s' चतर्धा; ' in many p. s' बहुधा. -v. t. विभज 1 U, पार-क्रप c., विभागज्ञाः विन्यस् 4 U, वंट् 10; See DIVIDE. 2 वि-यज् 7 A, 10, विश्विष् c., प्र-थक् कू $8~\mathrm{U}$, वि-भिद् $7~\mathrm{P}$ or c., विच्छिद् $7~\mathrm{P}$; (the hair) सीमंत्रयति (D.). = v. i. वियुज्-विभिद-वि-च्छिट्-pass., विगम 1 P, विश्लिष 4 P, अप-या 2 P, अपगम्. 3 वि-,दलु 1 P, स्फुट् 6 P, वि-द्र pass., शक्तिम. 4 (With) आ-मंत्रु 10 A, आप्रच्छ् 6 A; त्यज 1 P, क्षिप 6 P (place) ; 'let me now p. with you' अनुजानीहि मामधूना गमनाय-=INO, u. प्रास्थानिक (की f.), प्रस्थान-प्रयाण in comp.; 'p. eeremony 'प्रस्थानकौतकं. = 8. वि-योग:, विश्लेष:, विरह:, विभेद: 2 वि-अप-गम:, प्रस्था-नं, प्रयाणं, अपयानं ; 'p. of the hair' सीमंत:, सीमंतरचनं. -LY, adv. अंज्ञतः, भागतः, किंचित्, ईषत, स्तोकं, कियत, अन्यं, स्तोकांशेन, खंडत: —Рактаке, v. अंज्ञाभाज-a. मू 1 Р. अंज्ञां-भागं- ${f g}_{f g}$ 9 P or ह 1 P, भज् ${f 1}$ ${f A}$, अंद्यं भज्, भागिन्а. н; See Share. 2 цы 7 A, на 1 A. - ER, s. आंद्रान m., भागी, अंदा-भाग-प्राही-हारी-हरः, सह-भाक-भोगिन, मुज्-भाज्- in comp. -PARTIAL, a. अत्र्यापक, असार्वत्रिक-आंश्विक (की f.), असमग्र, असंपर्ण, असकल, एकदेश-खंड- in comp.; 'p. eclipse ' खंडगासः; 'p. rent ' एकदेशच्छित्रं. 2 पक्षपातिन्, पक्षरनेहिन्, पक्षानुक्छ, पक्षानुसगिन्, एकदे-चीय, सपक्षपात, संगिन्, असमदृष्टि, असमदिश्वन-=ITY, s. पक्षपात:, पक्षपातिता, पक्षर्नेहः-आनुकृत्यं-अनरागः, असमता, असमदृष्टि f--बुद्धि f-, संगः. 2सहः, अनुरागः, प्रणयः, प्रेमन् m. n.; ' speak without any p. 'मध्यस्थतां गृहीत्वा भण (M. 3). =LY, adv. अंशत:, असमग्रं, असकलं, असंपूर्णं, क्षचित् क्षचित्, असर्वत्र, खंडतः, एकदेशे, ईषत्, स्तीकं,

खंड-एकदेश-in comp.; 'p. broken' खंडभम; See PARTLY. —PARTICIPATE, v. t. भागं-अंशं-प्रह 9 P, संविभज् 1 U. = ION, s. अंश-भाग-ग्रहणं, सं-विभागः, सहभोगः-भुक्ति f. - PARTICIPANT, a., s. भागिन, अंशिन : See PARTAKER. - PARTICLE, s. कण:, अण:, लब:, क्षद्रांश:, कणिका. लेश:, कला, परमाण:. 2 निपात:, अञ्यय:-यं. - PARTITION, s. परिच्छेद:, वियोजनं 2 वि-,भागः, विभागकल्पनं-ना, विभजनं, बंटनं, ब्यंशनं. 3 व्यवच्छेदनं, भित्ति f., व्यव-धा-धानं, कोष्ठ:, संधि:. $-v.\ t.$ विच्छिद $7\ P$, विभज 1 U, अंशांशि दा 3 U; See (v. t.). — PARTNER, s. अं(ज्ञान m., भागी, समांज्ञी, सहमोगी-भागी; संगी, सहाय:, सहकारी, संभूयकारी, संसर्गा, अनुषंगी; 'p. of joys and sorrows 'समदु:खसुख: (S. 3). 2 Husband, Wife, q. v. = SHIP, s. सहकारिता, संभयकारित्वं, समांशिता, संभ्यसमृत्थानं,

Parterre, s. पुष्पवाटी-टिका, कुसुमाकरः.

Participle, s. क्रूरंत:; 'present p.' ज्ञान, ज्ञान-च्; 'past p.' निष्ठा; 'potential passive p.' कृत्य: (all being names of terminations). Particular, a. विशिष्ठ, मिनशेष, विशेषक, अव-परि-

च्छेदक, विशेष in comp. 2 व्यक्त, विभिन्न, विविक्त, उद्दिष्ट, वृथगात्मक, अमुक in comp. 3 अन्यापक, अनीत्सांगक (की f.); विशिष्ट, not 'General' q. v. 4 असाधारण (णी f.), असामान्य, लोकोत्तर, अप्राकृत (ता रि.). 5 विलक्षण, अपूर्वे. 6 सुक्ष्म, सुक्ष्मदृष्टि, सुक्षमद्भिन्; ' at a p. timo ' विशिष्टसमये, समयविशे-षे; 'a p. rule' विशेषविधि:; ' he is very p. about his dress ' वेषिक्रयायां सोऽतीव सूक्ष्मदृष्टिः. = ४. विशेषः, अव-परि-च्छेद:; 'give p. s of the man 'तस्य नरस्य विशेषं ब्रहि ; 'he told all the p. s of the battle ' युद्धं सं विस्तरेण अवर्णयत्, अखिलं युद्धव-त्तांतं अकथयत ; 'in p. ' विशेषत:, विशेषण. =ITY, s. विजेषनिर्देश:-कथनं, एकैकशः निर्देशः 2 असामा-न्यता, अन्यापकत्वं. $oldsymbol{3}$ पार्थक्यं, भिन्नता, न्यांक्त f., वि-शिष्टता. 4 विवरणं, विस्तर:. -LY, adv. विशेषत:, सविज्ञेषं, प्रधानतः 2 विस्तरेण, सविस्वरं ; सूक्ष्मतया, अतिसुक्ष्मं. 3 पथक्, अवयवदाः, एकैकद्याः. -- PARTI-CULARIZE, v.t. विशिष् 7 P, एकैकशः निर्दिश् $6~{
m P}~{
m or}$ अभि-भा $3~{
m U}$, सविशेषं वर्ण् $10~{
m or}$ कथ् 10, स्यवस्तिहरू 7 P. -ATION, s. विद्यापवर्णनं-ना, विद्याप-निर्देश:-कथनं, व्यवच्छेद:. = ED, य. विशेषित, एकैक-द्याः निर्दिष्ट, व्यवच्छित्र-

PARTRIDGE, s. तिचिर:-रि:, चकोर:-रकः

Parturient, $\tilde{a}$. आसमप्रसवा, प्राप्तप्रसववेदना. - Parturition, s. प्रसवः, जननं, जन्मन् n., उन्ति f.

PARTY, s. पक्ष: ; 'one's own p. 'स्व-आत्म-पक्ष: ; 'of one's p. 'स्वपक्षावलीवन्, स्वपक्षवातिन्; 'of

the opposite p. ' वि-प्रति-पक्ष:. 2 संसर्ग:, सपक्षा-णां गण:-संघ:, कृतसंसर्गा जनाः, शाखा, पक्षः. 3 गण:, सम्हः, दलं, संघः, बृंदं, मंडलं. गृहमः-हमं, पंक्ति f. $\mathbf{4}$ अधिन m., पत्यर्था, वादी, प्रातेवादी. 5 सभत, समाज:, पंक्ति:, गण: ; ' dinner (convivial) p. ' सरिध f., सह-सं-भोजनं ; सपीति f., तत्वपानं (drinking p.). 6 विशिष्टजनः, व्यक्ति f., विवक्षितपरुषः. 7 सं-बंधिन m., अनुषंगी, भागी, अंज्ञी, सहकारा, सहाय:; 'a p. to a plot ' कटसहाय:. -a. पाक्षिक (की f.), वक्ष in comp., by (s.); 'p.-coloured' चित्रविचित्र. नानावर्ण-रंग, विचित्र ; ' p.-man ' पक्षपाती, पाक्षिकः : 'p.-spirit ' पक्षपात:; See PARTIALITY; 'pwall ' भिनि f., संधि:; कडधं. — PARTISAN, s. पु-क्षपाती, पक्षावलंबी, पक्ष्यः, एकपक्षः, सपक्षः, सहोत्थायी, अन-,संगी, पार्श (श्वि)कः, पक्षधरः. =smr, s. प-क्षपात:-ग्रहणं-अवलंबनं.

PARVENU, s. See UPSTART.

Pasquinade, s. निदात्मको लेख:, उपहासलेख:.

PASS, v. t. अति-व्यति-इ 2 P, अतिक्रम 1 U, 4 P. ' they two p. ed each other ' परस्परमतीत्य-उ- $\vec{\theta}$ ਵਧ-ਜੀ (ਜਿੰਪੰਜੀ); ਜੂ 1 P, ਜ਼ੱ-ਤਰ-ਜਿ:-", ਤਰ੍-,ਲਂਬੂ 1 Λ , 10, पार गम 1 P, अतिगम : 'p. ed his examination ' परीक्षापारं गतः, परीक्षाम् चतार. 2 (Time) गम् c. (गमयति), नी 1 P, अति-वह c., क्षे c. (क्षपयित), या c. (यापयित); 'he with difficulty p. ed eight years ' तेनाही परिगमिता: समाः कथंचित् (R. viii. 92); ' p. ing (staying for) three nights ' तिस्रा वसतीहिष्ट्वा (R. vii. 33). 3 सं-,चर्-ल c., संक्रम् c. 4 निध्य-द् ..., व्यव-स्था c. (स्थापयति), सिध c. (साधयति); स-अनु-मन् 4 A, परिग्रह 9 P (bill &c.): 'p. sentence ' निर्णयं दा 3 U, दंडे आदिश 6 P; 'this p. es conception ' विचारविषयातिकांतमेतन , धिय: पथि न वर्तते. =v. i. गम् , इ-या- 2 P, चल-चर् 1 P, प-,स 1 P, अति-व्यति-इ, अतिक्रम्; 'let it p. now' तिष्ठत् तदधुना, यात्, किमन्न. 2 प्र-चल्-र , प्रचलित-य. भू 1 P, प्र-म, प्रचलीभू. 3 सिध् 4 P, निष्पत्री-सिद्धी-भू,अनु-सं-मन् pass., परिग्रह pass. 4 टप-,संक्रम, सं-भर. 5 संबत् 1 A, समा-पद् 4 A, सं-, भू, आ-पत् 1 P, पर 1 A; See HAPPEN, OCCUR. -away, अ-ति-व्यति-इ, गम्, या, अतिक्रम्, अतिवृत्. 2 प्र-, नज्ञ 4 P, प्र-वि-ली 4 A, तिरोभू, क्षि pass., क्षर् 1 P. - by, अतिकम्, अति-इ, अतिचर्, उहंघ. 2 ट-पेक्ष 1 A, न गण् 10, त्यज् 1 B, अपास् 4 U; See NEGLECT. -for, Ex. by denominatives; ψί-डोपि दमायते 'p. es for a tree '; मन्-गण pass.; 'he p. s for a learned man ' पंडित इति मन्यत (जनै:).-into, निविध-प्रविध - 6 P. -off, अप-इ, अप-या-गम् , विगम्. = (v. t.) वि-भू c., संदृ ज्ञ c.,

आकल 10; 'tried to p. the matter off with a joke ' तं वृत्तांतं परिहासमिव गणियतं-अाकलियतं-येते ; हृदयवहभा अभिलिख्य कामदेवव्यपदेशेन संखीपर-तो अपह्नत: (Rat. 2) ' p. ed off the picture of her beloved upon her friend as that of Cupid.'=on, प्र-वृत, प्र-या-गम्-स्.=over, उपेक्ष्, उत्स्-ज् 6 P, त्यज्, न गण्, लंघ, अति-इ, अतिकस्, अ-तिक्रम्य गम्, तु; See (v. t.); अंतरयति (D.), म-ध्यमांबावनांतां इतारेत आर्थेण (U. 1) 'is p.ed over ' &c ; oft. by Fag, SHE 2 A with alea: 'let us p. over this sad tale' [तहत-आस्ता-ताव-दयं द:खब्रनांत:. -through, निर्भिद् 7 P, प्रविश्य नि-गेम; (thoughts &c.) See Occur. = s. संकटं, सं-क्रमः, संचरः, संकट-संबाध-पथ:-मार्गः, द्र्गसंचरः. 2 दरी, विदरः, रंश्रं. 3 (Passport) अनुज्ञा, अनुमति f_{ij} अनजापत्रं, महा; ' why do you leave the camp without (taking) a p. ' किम थेमगहीतमद: करका-त्रिष्कामसि: ' without a p.' अमुदालांकित: (Mu. 2). 4 प्रहार:, आधात:, ताडनं. 5 दशा, अवस्था, स्थिति र., दुर्दशा, दुर्गति f., कष्टं, क्रच्छं, कष्टावस्था. -ABLE, a. गम्य, ताये, मगम, उलंध्य ; ' not p. ' दर्गम, अग-म्य. 2 सहा, संहिन्य, उपेक्षणीय, विगण. -AGE, s. गमनं, तरणं, यानं ; ' p. through the world ' ली-कयात्रा, संसारपथ: ; 'p. to and fro ' गमनागमनं, यातायात. 2 मार्ग:; See WAY. 3 संक्रम:, संचार:, अतिक्रम:, पार्गमनं, उक्षंचनं; See (s.). 4 गमन-संक्रमण-कालः 5 संचरः, संक्रमः, दुर्गसंचरः 6 गम-नाधिकारः, अनुज्ञा, पत्रं, मुद्रा; See PASS. 7 वचनं. स्थानं, स्थलं, देश:. 8 वसं, भूतं, वसांत:; 'p.-money' आता(त)रः, तरमृत्यं-पण्यं, तारिकं, तार्यः =ED, a. अर्तीत, गत, संक्रांत, वीत, तीणे, सिद्ध, 2 (As excrement) उद्याति, हन्न, गन. -ER, s. (p.-bv). पथिक:, अध्वग:, पांथ:; See TRAVELLER. =ING. s. तर्णं, गमनं, चलनं. - a. गामिन, यायिन् in comp 2 अतिकामक. 3 उत्तम, परम, थेष्ट, विशिष्ट. -adv अतीव, अतिमात्रं, नितांतं, अति pr., अतिश्चय ir comp. - Passenger, s. तर:, तरित m., उत्तरण कतः 2 नौ-पोत-गामी-पायीः 3 पथिकः, यात्रिकः, पांथः See TRAVELLER. - PAST, a. va, valla, va न्यतीन, अतिकांन, वृत्त, परीक्ष ; ' p. time ' भूतक ल:. 2 पूर्व, पूर्वतन (नी f.); ' in p. times ' पुर वर्ष, पुराकत्पः 3 सिन्द्र, निष्यन्त्र, समाप्त, कृतः 🗝 हः भार अतीतं, समतीतं, अतिकांतं, गत-अतीत-भूत-काल -prep., आंत pr., अतीत, आतिकांत, नष्ट, हीन comp., अ-निर्-pr.; 'p. cure ' असाध्य, निरुपर र; 'p. the range of sight' चक्षाविषयातिकां नयनपथानीत ; 'p. all shame ' निर्लंडज, नष्ट-त्यः लज्ज ; 'p. human strength ' अतिमानवज्ञानि See BEYOND also.

Passion, s. भाव:, विकार:, विकृति f., वृत्ति f., राग:, रस: मनोविकार:-धर्म:-भाव:-वृत्ति:-राग: इंडियवृत्ति: 2 इंदिये: 'the p. s' इंदियाणि, इंदियवर्ग:: 'subduing the p. s' इंद्रियनिग्रह:; 'p. of love 'कामविकार:, संगारभाव:; 'void of p. s' वीतराग, विरक्त; 'absence of p. s ' विराग:, विरक्ति f. 3 प्रकोप:, संरंभ:, क्रोध:, रोषः, अमर्षः, उत-सं-तापः: चंडता. उग्रता, क्षोभः, व्या-सं-क्षोभ:, चित्तक्षोभ:-ताप:-वेग:, 4 लालसा, लोभ:, लो-लुपता, औत्सुक्यं, उत्कंठा, उत्कटेच्छा, गाढाभिलाषः, म्यसनं, आस्ति f.; 'quality of (tendency to) p.' रजोगण:, रजस n. 5 काम:, मदन:, स्मर:, कामविकार:, हमरमोहः, रजः, रजोवृत्तिः, मदः, कामुकत्वं, अभिलाषः, अनरागः; See Love, Lust. 6 दुःखानुभवः, दुःख-भोग:. 7 सहनं, कर्माभयता, ग्रहणं. -ATE, a. क्रोधन, कोपन, कोधिल, शीमकोपिन, सलभकोप, संरंभिन, ससंरं-भ. रोष-कोप-कोध-कील, अमर्षण, रोषण, कोधिष्ट, चंड-पित्त-स्वभाव, आवे ज्ञावन, चंड-उत्ताप-संताप-ज्ञील, ति-ग्म, डब्ज. 2 तीव, तीक्ष्ण, उम्र, अत्यत्कट, उशंड, प्रखर, अतिहिक, परम, नितांत, गाह, उत्कट: 'p. love for gambling ' यते गाढाभिनिवेज: 'p. lover of music ' नितांत संगीतित्रयः 3 रागयुक्त, विकाराधीन, ेराग, रागान्वत, उत्कंठित, सानुराग, रजीगणिन, का-मात; 'a. p. woman ' भामिनी, कीपना. - ATELY, adv. सकाप, सकाधं, ससरंभं, सामर्ष. 2 चंडं, अत्यत्कटं, तीक्ष्णं, बलवत्. 3 सरागं, सानुरागं, रागपर्वं. -ATE-NESS, s. चंडस्वभाव:, सलभकोपित्वं, रोषणता, &c. =LESS, α. विरक्त, रागहीन, ज्ञांत-वीत-राग, नि:संग. PASSIVE, a. कमेवाच्यं (p. voice); 'impersonal p.' भाववाच्यं. 2 सहन, सहिष्णु, सहन श्रील-वृत्ति-धर्मक तितिक्ष, अनिवारक; oft. ex. by सह 1 A. 3 निश्चेष्ट, निष्किय, अप्रवर्तक, कर्माश्रय, कर्मपात्र. -LY, adv. स-हिष्णुतया, निभेष्टं, अप्रतिकारण. - NESS, s. सहनजीलं-धर्म:-वृत्तिः, सहिष्णताः 2 निश्चेष्टताः, कमोश्रयताः कर्म-

Paste, v. t. (उद्वेषं)वि-,तिष् 6 l', बंध् 9 l', आ-संज् c. – s. उद्वेष:, जलपेष:; 'p.-board' संस्ट्रपत्रं. Pastern, s. अध्युरसंधि:.

PASTIME, 8. क्रीडा, विनोद:, लीला, केलि f., विहार:, **खेला, सेलनं**, विलास:, कौतुकं.

PASTOR, s. अभि-अजा-पाल:, ममपाल:. 2 आचार्थ:, गुरु:, डपाध्याय:. - AL, a. Ex. by (s.) in comp.; 'p. life' अविपालवृत्ति f.; 'p. duties' धर्मकार्योण; 'p. office' आचार्यकर्म. - s. 'p. poem' गोपकाव्यं. PASTRY, s. मिहानं, आपृषिकं, पिष्टकाः (pl.); 'p.-cook' आपृषिकः, भक्षेकारः.

PASTURE, s. ज्ञाइलं, ज्ञाइल-तृणावृत-भूमि f., यवस-क्षेत्रं, गोप्रवर: 2 तृणं, यवसं, घास:, पञ्चव्यं, गवादनं, पञ्चमोजनं. =v. i. वर् 1 P., तृणं खाद् 1 P अप्रभक्ष् 10. =v. f. वर् ०, तृणं भुज् ०. अप्र खाद् ०. $- \pm 0$ ह, s. प्रचारभूमि:, गोपचरः 2 ज्ञास्यं, घासः, य-वसं ; See (s.).

PASTY, s. मांसपूप:.

PAT, a. युक्त, उचितं. -adv. युक्तं, उचितं, सम्यक्. -v. t. इस्तेन स्वज् 6 P or प्रामृज् 6 P; लघु प-ह 1 P or तड् 10. -s. लघ्याघात:, लघुपहार:.

Patch, v. सं-प्रंथ 9 P, बलखंडान् निषिष् 4 P or सं-धा 3 U; 'p. ed up garment' नानाखंडेंप्रेथितं वक्षं, करेट:, कथा; 'wearing p. ed garment' कंथाधिति, कर्षटिकः - s. खंडः-डं, ज्ञाकलः-लं, वक्ष-पट-खंडः, यथितखंडः; 'p.-work' संप्रंथनं, खंड-कर्म, कंथाकरणं, 2 भूभागः, प्रदेजः, भूमि f., क्षेतं. - ED, a. संयथित, खंडमय (या f.), खंडरूप.

PATE, s. मुंड, मस्तकामं; See HEAD.

PATENT, a. स्पष्ट, व्यक्त, स्फ्ट, सुमकाश, सुन्यक्त, स्-स्पष्ट, प्रत्यक्ष: - s. असामान्याधिकार:, विशिष्टाधिकार-पत्र: - EE, s. असामान्याधिकारिन m.

Pater-familias, s. कुलपति:, कौटुंबिक:.

PATERNAL, a. पैनक (की कि.), पैन (की कि.), पिन्य, पिन in comp., पिनागत, पिन्यान; 'p. estate' पैनन्त्री भूमि:; 'p. aunt' पिनृष्वसा. 2 पिनुरूप, पिनृत्वसामान, स्वित्न, स्वित्न, दिसान, पिन्यन, पिनृत्वसामान, पिन्यन, पिन

PATERNITY, s. पितृत्वं, पितृधभे: 2 प्रभवः, प्रसृति f. PATH, s. (P.-way) पथिन् m., मार्गः, पद्धति f., सर्गिणी f., वत्मेन् n., पदिनिवी f.; See WAY; 'the p. of a planet' कक्षा-क्षः; 'the wrong p.' उत्तथः, कात्रथः, विमार्गः; 'good p.' मुपथः; 'to seduce from the right p.' उत्तथं नी 1 P. -LESS, a. निष्यं, अगस्य, दुर्गम.

PATHETIC,-AL, a. करुण, इदयद्राविन्-माहिन्, हदि-स्त्र्ज्ञ्, इदयंगम, करुणात्मक. = ALLY, adv. करुणं, ह-दयम्राहितया; 'a speech p. worded' करुणार्थ-प्रथितं वचः. = PATHOS, s. करुणो रसः, कारुण्यरसः, करुणारसः; रागः, रसः, कारुण्यं-

PATHOLOGY, 8. रोगनिदानशासं.

PATTENT. a. क्षमिन, सहिष्णु, तितिक्षु, सहन-क्षमा-द्यांल, सहन, क्षमावत, मर्षिन, क्षमायुक्त, क्षम-सह in comp. 2 धीर, ज्ञांत, धृतिमत्; 'very p.' बहुसह; 'p. of labour' क्षेत्रसह-क्षम; 'to be p.' सह 1 A, क्षम 1 A; See Endure. -s. आतुरः, हण्णः, रोगिन् m. -LY, adv. क्षांत्या, क्षमाप्व, धीरतया. -PATIENCE, s. क्षमा, तितिक्षा, क्षांति f., सिहष्णुता. 2 धीरता, प्रज्ञांति f., धृति f., धैरं, जुरसाहः.

Patriarch, s. कुलप्ति:, आदि-मूल-पुरुषः 2 वृद्ध-गृह-जन:. -AL, a. (s.) in comp.

PATRICIAN, s. कुलीन:, अभिजात:, कुलीनजन:, विष्ट:. = a. कुलीन, विष्ट, सदंवाज, अनिजात.

Ратвимому, в. पैतृकारिक्य-भनं, गोतभनं, पैतृकं,

दायः, पित्रागतधनं. -IAL, α . पितृप्राप्त-आगत, दाय-लब्ध, पैतृक (की f.).

PATRIOT, s. स्वेदेशानुरागिन m., स्वदेशितपरायण:, स्वदेशिममानी, स्वदेशिममः: -1C, a. स्वदेशिमानी, स्वदेशिमानी, स्वदेशिमानिन, स्वदेशिमानिन, स्वदेशिका-आसक्त. -1CALLY, adv. स्वदेशिति च्छया. -1SM, s. स्वदेशिति f-अनुराग:, जन्मभूमिवात्सल्यं, स्वदेशिमानाः: PATRIOL, v. i. (रक्षणार्थं) रात्री परिकस् 1 U, 4 P or परिश्रस् 1, 4 P. -s. रक्षिण:, नागरिकाः (pl.), रक्षकः, रिक्षन् m., रात्रिपरिचरः.

Patron, s. संभावियन् m., पालकः, उपकारकः, संवर्धकः, आश्रयः, प्रस्कतो, रक्षकः, शारणः, नाथः, पाषकः, पिडदः. — ΔGE , s. संभावना, आश्रयः, साहाय्यं, अनुग्रहः, उपकारः, पालन, पोषणं, रक्षणं, संवर्धनं, अवलंबः, पुरस्कारः. — ΔL , α . रक्षकः, वर्धकः. — LE, v. t. सं-्रूटः, आश्रयंदा 3 U, प्रति-अनु-पाटः (पालयित), अनुग्रह 9 P, अवलंब् 1 Λ , संवृध् c.; oft. by (s) with μ 1 P. — LESS, α . निराश्रय, अनाय, अनारण, निरवलंब, निराधार

PATRONYMIC, 8. पैतृकनामन् १८. गोतनाम, अपत्य-नाचक:; 'chapter treating of Taddhitap. terminations' तद्धितायत्याधिकारपकरणं.

PATTEN, s. काष्ट्रपादका.

Раттев, v. i. पटपटायतं (D.). - s. पटपटाज्ञन्द:. Раттевн, s. आदश्चे:, निदर्शनं, उपमा, प्रतिमा, प्रतिरू-पं-कृति f. 2 आकार:, रूपं, संस्कार:; See Model.

PAUCITY, s. अन्वता, स्तोकता, ex. by 'few' q. v. PAUNCH, s. पिचिड:, डदरं, जठरः रं, तंदं, लंबादरं, 'having a p.' लंबोदर, तृंदिन, पिचिडिल; See CORPULENT. - v. t. तिरंबीक 8 U.

Раирен, s. अनाथ:, अकिचन:, दरिद:, मिक्षु:, मिक्षा-জাবিন; See Beggar, Poor. —ізм, s. নিদ্ধানৃত্তি f., ীংসাজীব:, মিংফা

Pause, $v.\ i.$ वि-उप-रम् 1 P, निवृत् 1 Λ ; वि-ध्रम् 4 P, ज्ञम् 4 P, विच्छित् pass.; 'p. upon v. सं-, चित् 10; See Consider. — v. विरामः, विर्ति f., निवृत्ति f., विच्छेदः, विश्रामः, श-उप-ज्ञामः. 2 अंतरं, ज्यवधानं, अवकाज्ञः, अंतरालं. 3 अवसानं, यातः (in poetry).

Pave, v. t. प्रस्तरै:-इष्टकाभि:-खच् 10 (खच्यति) or आहतू 9 U,-स्त् 5 U, (भूभि) निवंध् 9 P. —ER, s. क्रिस्तरपञ्चत् m. —MENT, s. क्रिप्टमः-मं, निवह्य भूः, शिल्हिसः-पं, निवह्य

Pavilion, s. मंडप:-पं, पटमंडद्वा:-वास:; See Tent. Paw, s. पाद:, सनखः पाद: 2 हस्त:, कर:, चपेट:: -v. पादेन-खुरेण (भूमिं) अभिहन् 2 P or विलिख् 6 P. 2 करेण स्पृज्ञ् or परामृज्ञ् 6 P.

PAWN, v. t. निश्चिष् 6 P, न्यस् 4 U, आ-धा 3 U, न्यासिक् 8 U, आधीक. = श. न्यासः, निश्चेषः, आधिः,

बंधकः, पणः; See Pledge. 2 (At chess) ज्ञा-(सा)रः-रिः; ' p.-broker ' निक्षेपव्यवसायिन् m.

Pax, v. t. दा 3 U, 1 P. 2 सं-पद् c., संपू c., साष्ट् c.; (a person) वेतनं-मृत्यं-दा; (debt) परि-, जुध् c. ; पानु 8 U, अप्रकृज् 10, प्रतिक्कः; 'p. for' निस्तृ 1 P, निक्कः; 'he paid for the book' त-स्य पुस्तकस्य मृत्यं स दरी; 'they paid for their offence with their lives' जीवित व्ययेन स्वापराध-स्य निक्कयः कृतः; See Cost. — s. वेतनं, भृति ति., मृत्यं, निर्वेशः; See Hire; 'p.-day' वेतनदानदिव्सः; 'p.-master' वेतनाव्यक्षः. — EE, s. परि-, प्रहीतृ m. — ER, s. दाता, शिषकः. — MENT, s. दानं, शोधनं, निराकरणं, निस्तारः, साधनं; 'p. of a debt' कणमुक्ति ति-शोधनं, आनुण्यं-

Рыл, s. कलाय:, स(सा)तीनकः, सतीलकः, हरेणः, रेणुकः. Peace, s. संधि:, संधानं; ' to make p.' सं-धा 3 U. 2 जम:, प्र-उप-ज्ञम:-ज्ञांति f., निर्देति f., स्वास्थ्यं, स्वस्थता, ज्ञांतता, सुखं ; निरुद्रगः, उपश्वाभावः 3 ऐक्यं, सरूपं, भैत्री, अभिरोध:, संबाद:. 4 मौनं, तृष्णीं-भाव: ; ' p. of mind ' स्वास्थ्यं, चित्तप्रसाद:, मन:-ज्ञात: ; ' hold p. ' तृष्णीं भू, वाचं यम् 1 P, मौनीभू; 'p.-maker' संघाता; 'p.-offering' ज्ञांतिहामः. =interi. जातं, तड्णां भव. =ABLE, a. प्र-,जात, जां-तप्रकृति-स्वमाव, अक्षब्ध, प्रसन्त, निराकुल, अव्यय, अ-न्द्रिम, स्वस्थ 2 शांति। प्रेय, युद्ध-कलह-विमुख (खी रि.). -ABLENESS, s. ज्ञांतता, स्वास्थ्यं. 2 युद्धदेषः, कलहविमखता. - FUL, a. प-, शांत, निरुपद्रव, निरुप-अब, निष्कंटक, विग्रह-संग्राम-हीन. 2 (Life &c.) निवेत, स्वस्थ, निरुद्देग, सुख in comp.; See PEACE-ABLE. -FULLY, adv. ज्ञातं, निरुद्वेगं, स्वस्थं, ज्ञात-प्रसन्न-चेतसा. 2 युद्धं विना, साम्ना, सामापायेन. Релсоск, s. मयुर:, नीलकंठ:, शिखंडिन् т., शिखी, बर्ही, बर्हिण:, शिखावल:, केकी, भुजंगभुक्, कलापी, मे-घनादानुलासीः प्रचलाकी ; ' p.'s tail ' शिखंड:, बई:, पिच्छं, कलाप: ; 'p.'s crest' शिखा, चूडा ; 'eye in the tail ' चंद्रक: ; मचक: ; ' p.'s ery ' केका. -Peafowl, 8. मयर:-री, मय्रजाति f. -Pea-HEN, 8. मयुरी, शिखंडिनी, बहिंगी.

Реак, s. ज्ञाखर:-रं, ज्ञांगं, कूट:-टं, सानु m. n., चूडा, ककुद:-दं, पवंताग्रं. 2 (Generally) अग्रं, ज्ञिखरं, ज्ञाखा, चूडा. =ED, α. ज्ञिखरंन, ज्ञांगिन, सकूट, ककु- यत. 2 तीक्णाग्र, सूच्यग्रः

Peal, s. হন $\{i, rei., fa-, -i(ci.)$ দহাঘৰনি:, নিঘৰি:; See Noise; 'p. of thunder' ঘনগাজিন, দীঘ- নিঘাণ:, ংনানিন ; 'p. of bells' ঘনাৰে:, দ্বাপিন -v. i. নতু, হননু, কলু, চননু 1P; ংননু, শাজুঁ 1P (of thunder).

Pearl, s. मुक्ता, मुक्ताफलं, मीकिकं, श्विकं; 'p.-shell' शुक्ति f., मुक्तास्काटः, शुक्तिका, मुक्तागारं. = इ.

a. मुक्तामय (यो f.), मुक्तापूर्ण. 2 मुक्तापम, मुक्ताम.
PEASANT, s. कृषकः, कृषीवलः, क्षेत्रिकः, ग्राम्यः, ग्रामीणः, जानपदः; See FARMER. - RY, s. कृषीवलाः, कृषकवर्गः.

PEASE, s. pl. See PEA.

PEBBLE, s. उाल:, र्षत्कण:, चूर्णखंड:, शर्कराखंड:. - प्र, त. प्रमुरोपल, उपलसंकीण, शर्करिल, सञ्चर्कर, शर्करित

Peccable, a. पापवज्ञ-अधीन.

Рессаdullo, s. स्खालतं, अन्य-क्षुत्र-दोष:-अपराध:. Рессамт, a. पापिन, अपराधिन, रोषिन, सदोष, पापज्ञी-ल. 2 इट, दूषिन,विकृत. – Рессамсх, s. विकार:, दोष:. Рессамі, s. दोषस्वीकार:.

Реск, v. (चंजुप्ट्रेन) अभिहन 2 P, तृद् 6 P, प्र-ह 1 P, वि-,लिख 6 P, दंश् 1 P, तुंडेन खंड् 10, चंजुप्पहारं कृ 8 U, चंजुप्पहारं ज जीरीकृ. 2 (Grain) चंचना प्रह् 9 P or आ-दा 3 A or लिह् 2 U; 'p. at' सततं प्रह 1 P, निंद् 1 P; See CENSURE. -s. द्रोण-पादः. -eR, s. प्रतरः.

PECTORAL, a. उर्ह्य. 2 कासच्न (ब्री f.). -s. कास्त्रं, कफ-श्रेडम-प्रं.

Peculate, v. i. छलेन आत्मसान्छ 8 U or ग्रस् 1 A, or मुज् 9 P or अवह 1 P. =10N, s. छलेन अवहार:, ग्रसनं, मोवजं. =0R, s. मोवक:.

PECULIAR, a. विशेष in comp.; विशिष्ट, असाधारण (णी f.), असामान्य, अन्यापक; आत्माय, स्वीय; See PARTICULAR. - s. असाधारणधर्न, स्वीयं धर्न. - ITY, s. विशेषधर्म: -ठक्षणं-चिह्नं-गृण:, विशेष:, धर्म:, गुण:. - LY, adv. विशेषत:, विशेषण, सविशेषं.

PECUNIARY, a. अर्थ-धन-दृज्य-in comp.; 'p. loss' अर्थहानि: ; 'p. difficulty ' अर्थकुन्छं. 2 धन-दृज्य-रूप, अर्थात्मक.

Pedagogue, s. ৰালগ্ৰিধ্বশ্ব:-বাত্তৰ:. 2 Pedant, q. v.

PEDAL, a. पादविषयक, पादसंबंधिन्.

PEDANT, s. पंडितंमन्यः, पंडितमानिन् m., विद्यागिवितः.
—IC,-ICAL, a. पांडित्यदिश्चन्, समुद्धतः —ICALLY, adv. विद्याभिमानेनः —BY, s. विद्यावलेपः, पांडित्यदपेः, दंभार्थं पाडित्यदर्शनं

PEDDLER, s. See PEDLER.

PEDESTAL, s. (स्तंभादेः) पादः, आधारः; स्तंभतलं फलकः

PEDESTRIAN, s. पदाति:, पादचारिन m., प(पा)दग:, पादात:; See FOOT-SOLDIER.—a. पादग, पादचारिन्गामिन, पाद in comp.—ISM, s. पादचार:, पादगमनं. PEDICLE, PEDICEL, s. मंजरि-री f. 2 वृंतं, प्रसववंधनं. PEDICULAR, a. युकापणे.

 ${f P}_{{f EDIGREE}}$, s. वंशावालि-ली f., अन्वयः, वंशः, कुरुं. ${f 2}$ वंशाविलपनं, वंशाचिरतं.

Pedler, s. (भ्रमन्) भांडवाहः, क्षुद्रब्यविक्रयी. Peduncle, s. वृतं, प्रसव-पुष्प-बैधनं.

PEEP, v. i. जालमांगेण दश्च 1 P or वीक्ष् 1 A, प्रच्छक्षं इंक्ष, सुरुपं निरूप् 10; जालांतरप्रेषितद्दांष्टरत्या (R. vii. 9) 'another p. ing through a window.' 2 शनै: उद्-गम् 1 P or उद्-इ 2 P or प्र-निर्-मा 2 P, प्रकाश्च 1 A, दश्च-लक्ष-pass., प्रादु:-आवि:-भू 1 P. — s. जालमांगेण वीक्षणं, सूक्ष्मनिरूपणं-वीक्षणं-दृष्टि: f. 2 पूर्व-प्रथम-दश्चेनं आलोकः-प्रकाश्चनं; 'p.-hole' जाल-मार्शः-तंत्रं, सूक्ष्मरंग्रं, जालांतरं.

РЕЕВ, s. वयस्य:, सहाय:, तुल्य:, तुल्य-सम-पदस्थ:. 2 कुलीन:, अभिजात:, शिष्टजन:. -v. i. Appear, q. v. 2 Peep, q. v. -ER, s. स्क्मिनिरूपक:. -Ess, s. कुलीना. -LESS, a. अतुल, अनुपम, अप्रतिम; Soe Matchless.

PEEVISII, त. पिश्चन, प्रतीप, वक्त, वक्त-वाम-शील, टु:-शील, कर्कश, रूक्षभाव, टुष्टप्रकृति. 2 कलह्भिय, कीपन. -LY. adv. प्रतीपं, वक्तभावेन. -NESS, s. पेशुन्यं, व-क्रभाव:-शीलं, रूक्षस्त्रभाव:, टु:शीलता, कर्कश्यं.

PEG, s. नागर्देत:, भार्ष्यष्टि f., विदेशिका; 'p. of a lute' कुणिका; 'iron p.' कालः लकः: = v. t. ना-गर्दतं अवलंबु c. or बधु 9 P.

PELF, s. अन्यायार्जितं धने.

PELLET, s. See Pill.

Pellicle, s. तनुन्वच् f., सूक्ष्मचर्मन् n., पटलं, पुटः-टं. Pell-Mell, adv. संकुलं, संकीणं, क्रमं विनाः

Pellucid, a. हव च्छ, निर्-वि-मल, विश्वद, प्रसन्न, शुद्ध.
—ITY,-NESS, s. स्वच्छता, निर्मलता, वैश्वयं, प्रसाद:.
Pelt, v. t. (लोष्टे:) प्रह 1 P, तद् 10, अभि,-हन् 2 P, आहन् 2 U; 'he was p. ed to death' लोष्ट्यातं हतः. 3 तीर्व-वलवत्-वृष् 1 P, भारासारेण वृष्; 'there was a p. ing shower of rain' भारासारेण महती वृष्टिबेभृव (H. 3). —s. चमेन् n.,

द्वि f-, कृत्ति f- 2 प्रहारः, आघातः PELVIS, s- विस्तदेशः.

 $P_{EN}, v.\ t.$ লিख $6\ P,$ पत्रे निविज्ञ $c.\ 2$ (রজ)) নিअत-हथ् $7\ U.=s.$ लेखनी, कलमः, अक्षात्लिका,
त्लिका, वर्णिका (painter's p.). 2 রঙ্গ:, अवरिधः;
'cow-p.' गोज्ञाला, गोष्ठंः; 'p.-man' লিঘিকা:,
लेखकः, लेखनकुज्ञातः; 'p.-manship' লিঘি f.,
लेखनिया. लेखनज्ञात्यं-कौज्ञालं. $=P_{ENT}$, (up) a.नि-अत-हद्धः; 'p. house' उपगृहं.

Penal, a. दंडाई, दंडनीय, दंडच. 2 दंडविषयक.
- TY, s. दंड:, नियह:, जासनं. 2 साहसं, अर्थ-धन-दंड:.
Penance, s. तपस् n., तपस्या, तपस्यां, कृष्णं,

यम:, कायक्रेशः; 'imposed p.' प्रायभितः; 'practise p.' तप: तप् 4 A or आसर् 1 P, तपस्पति (D.). Penchant, s. See Inclination.

 P_{ENCIL} , s. নুলিকা, নৃতি f-, বার্নিকা, ইমিকা; लेखनी. =v. t. ਨਿਯ 6 P, বার্নিকথা নিজ্ or अंक् 10.

ev. १. लिख् or, बातक्या लिख् or अक् 10. Pendant, १. कर्णावतंस:, कंडलं, पालंब:, लेलक:.

PENDENT, a. वि-,लोल, चल, प्रलंबमान, प्रलंब, आ-लंबन, आ-प-लंबित.

Pending, α. अनिर्णात, आनिश्वत, अनिर्णन; 'p. the decision' यानिविणेयो न कथ्यते.

Pendulous, a. प्र-, लंब, लंबिन, लंबित, लोल. Pendulum, s. लोलब:, लोलदंड:.

РЕМЕТВАТЕ, v. t. प्र-आ-विज्ञ 6 P., निर्-,भिट् 7 P., व्यध् 4 P., छिट् 7 P., नाह् 1 A. (forest &c.); निखन 1 P. 2 व्याप् 5 P., मुर्छ् 1 P. (छा-या न मूर्च्छीत मलापहतप्रसाद देपैणतले S. 7). 3 अर्थ बुध् 1 P от जा 9 U. आज्ञयं प्रह् 9 P. –10N, s. प्रवेज्ञ:-ज्ञनं, भेद:-दनं, वेध:-धनं. 2 व्याति f., मूर्च्छनं. 3 अर्थवोध:, अर्थ-आज्ञय-ज्ञानं. 4 (Power of p.) प्रहणसामध्य, कृज्ञाप्र-मूक्ष्म-मित f.-वृद्धि f., तीक्ष्य-मूक्ष्म-बुद्धि-तं-मितन्तं, वैदा्धः, मर्मजः, मानिकः. –1NG, –1VE, a. प्रवेज्ञकः, भेदिन, विधिन, भेदकः. 2 व्यापक, व्यापन्. 3 स्क्ष्म-तीक्ष्य-मित-बुद्धिः, कृज्ञाप्रमित-बुद्धिः, विदा्धः, मर्मजः, मर्भवेदिन.

Peninsula, s. द्वीपकल्प:-ल्पं. =R, u. द्वीपकल्परू-प ; द्वीपकल्पस्थः

Penis, s. लिंग, उपस्थः, शिक्षः, मेह्ः, महनं, शेकस् n., चर्मदंडः

Ремітемт, а. अनुतायन, अनुतायदग्ध, जात-कृत-अनु ताय. — IAL, а. अनुतायजीनत, अनुतायश्वक, पश्चाचाय-स्त्य. — IARY, s. प्रायश्विचायारं, कारावास:. — LY, adv. सानुत्रयं, सपश्चाचायं. — Penitence, s. अनुताय:, प-श्वाचाय:, अनुत्राय:, अनुत्रोक:; See Repentance. Pennant, Pennon, s. ध्वज:, पताका, किनुवसनं; See Banner. — Pennate, a. सपक्ष, पक्षयुक्त. Penny, s. मृद्दा. — Penniless, a. अकिचन, निर्धन; See Poor.

PENSILE, a. See PENDENT.

Pension, s. (भूत-पूर्व-सेवार्थ) ब्रान f., वेतनं, वार्षिकं. -v. t. (भूत-पूर्व-सेवार्थ) ब्रानि दा 3 U. -ER, s. ब्र-निमुज् m., ब्रनिमोगी.

Pensive, a. चिंता-ध्यान-पर-परायण, सचिंत. चिंता-कांत, उन्मनस्क, उदासीन; 'in a p. mood' सचि-तवृत्या, गंभीरं. -Lv, ado. सचिंतं, ध्यानपूर्व. -NESS, s. ध्यानपरता, विषाद:, खेद:-

PENTACHORD, s. पंचतंत्रीवायं.

PENTAGON, s. पंचभुज: -AL, a. पंचकोण, पंचभुज-PENTANGULAR, a. पंचकोण, पंचाल- PENULTIMATE, a. sqiru; 'p. letter' squi, so

PENUMBRA, s. खंड रहाया.

PENURY, s. दारिशं, निर्धनता, दुर्गति f. - Ious, α. दीन, निर्धन, निःस्त; See Pook. 2 कृपण, क्षुत्र, कदये; See Miserly.

PEON, s. भृत्य:, पदाति:; See SERVANT.

PEOPLE, » जन:, लोक:, प्रजा, (pl. also): जनता, देशवासिन:, प्रकृतय: (pl.); 'country p.' प्रामी-णा:, प्रामीपजन:, जानपदा:; 'common p.' प्राकृता:, इतरे-१थप्-जना:, सामा-प-पाकृत-जना:-लोका: 2वर्गः, गण:, वर्णः, जन:, लाक: 3 सेवकजन:-गण:, परिवार:-v. t. जनै: पूर् 10 or आकु 6 P, वसु c.

Perpen, s. मही(हि)चे, कीलको, वेबजं, कुडणं, उद्दर्ण, धर्मपत्तनं; 'long p. ' विष्यली; See under Long. - v. t. अवकु 6 P.

PEPTIC, a. पाचक, पाचन, दीपन, अग्निद.

PERACUTE, a. अतितीक्ष्ण, अतितीव.

Peraduenture, adv. कदापि, कदाचित, दैवात, दै- ववज्ञात.

РЕВАМВИЈАТЕ, v. t. पित-इ 2 P, पितिम 1 U, 4 P, पित्रम 1, 4 P, पर्यट्र 1 P, पित-पान 1 P; इत-स्ततः चल्-चर् 1 P. — ION, s. पितिम:-मणं, परि-भ्रमणं, पर्यटने

PER ANNUM, adv. मतिवर्ष, प्रतिवत्सरं.

PERCEIVE, v. t. заки 1 A, ят 9 U, а-ч с., बुध् 1 P, प्रह् 9 P, अवगम् 1 P, अव-इ 2 P, अनुभू 1 P, विद 2 P; See Know. 2 (By the eye) तृज्ञ 1 P, ईक्ष 1 A, निरूप 10, आ,-लक्ष् 10, आलोइ 1 A, 10; See See. - ED, a. ज्ञात, विदित, उपलब्ध, गोचर; 'p. by the senses ' इंद्रियगाचर. - ER, s. लक्षक:. = Perceptible, a. वेय, उपलभ्य, प्रत्यक्ष, दृष्टिगीचर, न्यक्त, परिस्फुट, मुस्पष्ट; oft. by विषय, गोचर, प्राह्म in comp.; 'p. by the eye ' प्रत्यक्ष, चक्षगीद्य, दृष्टिगोचर; कर्णविषय, इंद्रियगोचर, &c -Perceptibly, adv. प्रत्यक्षं, प्रत्यक्षतः -Per-. CEPTION, s. उपलिध f., ग्रहणं, बांध:, अवगमनं, अनमव:, वेदनं, विभावनं, ज्ञानं, व्यक्ति f. 2 (Power of p.) ग्राहकत्वं, ग्रहण-वेदन-ज्ञानि f., विषयानुभवः, चैतन्य, चिर्छाक f. - Perceptive,-Percipient, u. ग्रहणक्षम, ग्राहिन, ग्राहक, विषयग्रहणसमर्थ, चेतन. PER CENT, adv. Ex. by उत्तर in comp; '5 p. पंचीत्तरं शतं.

Percu, s. বাল্যাহি f., संडीनयष्टि:, यष्टि:, दंड:. =v. i.

अध्यास् 2 A (with acc.), नि-ली 4 A, निषद् 1 P

(with loc.); सं-ही 1 A (of birds.).

PERCHANCE, adv. See PERHAPS.

PERCOLATE, v. i. कणश्च: लवशः लु-क्षर्-गल्- 1 P or स्यंद 1 A. = v. t. शुध्ः, विदुक्तमेण-लवशः-सु

c. or गरु c. =10n, s. लवजाः क्षरणं-सवणं-गरुनं. Percussion, s. समाधातः, संघद्दः, आ-पति-धातः. Perdition, s. उच्छेदः. क्षयः, वि-प्र-नाजाः. 2 अधो-गति f., अधःपातः, नरक-निरय-पातः, ' p. (ruin) seize thee' (cf. ' Murrain take thee ') अकर-णि:-अजीवनि:-अवपाहः-नियाहः-ते भूयात.

PERDUE, a. प्रच्छन, गृढ.

PEREGRINATE, -ION, See TRAVEL.

РЕВЕМРТОВУ, α. मुनिश्चित, निर्णात, नियत; अविदा-वय, अवैकल्पिक(की f.), परिच्छित्र, अवस्थक. 2 स्पष्ट, परिस्तुट, मुन्यक्त, भिन्नार्थ; 'p. order ' अलंघनीय:-अनिक्तिकमणीय:-आदेदाः; 'the command of elderly persons is (to be considered as) p. ' आता गुरूणां द्यविचारणीया (R. xiv. 46). 3 दृढ-स्थिर-मित, सकुद्वादिन, दृढसंकल्प. – ILV, adv. मुनि-श्चितं, मुन्यक्तं, भिन्नार्थं, मुस्पष्टं; दाढचैन, दृढनिश्चयप्यं. — INESS, इ. स्पष्टता, दृढनिश्चयः, दृढता, अविद्यंत्वरा. Ревенниль, а. वर्षोविध, वर्षस्थायिन्. 2 नित्य, अक्ष-स्य, निरंतर, अविरत.

Рекрест, а. सिद्ध, संपन्न, निष्पन्न, समाप्त, परिणत. 2 अशेष, समग्र, सकल, सं-पार-पूर्ण, समस्त, अविकल, अखंड, अक्षत, अन्यून, निर्दीष 3 परम, उत्कृष्ट, विशिष्ट, उत्तमः निपुण, कुञ्चल, अभिज्ञ, पारंगत, विज्ञारद, प्र-षीण, परिपक्क, संपन्न. 4 (In grammar) लिट्. =v. t. साध् c., सिध् c. (साधयाति), सं-नि:-पद c., परि-सं-पर् 10, समाप् с., निवृत c.; ex. by कू 8 U with (a.). - ER, s. संपादक:, साधक:. - ION, -NESS, 8. सिद्धि f., संपत्रता, समयता, अखंडता, सं-परि-पूर्णताः निष्पत्ति-समाति f. 2 परि-,पाकः, परिणाति f., पकावस्था, उत्कृष्टता, उत्कर्षः, विशिष्टता, प्रकर्षः, प-रा को।टे:-काष्टाः 3 नैपुण्यं, संपन्नता, कौश्चलं, विज्ञान, प्रावीण्यं. 4 गणः, परम-उत्तम-गणः, विशेषः, प्र-उत्-कर्ष: -IVE, «. साधक, मंपादक, समापक, सिद्धिकर (री f.). -LY, adv. सर्वथा, सर्वज्ञ:, साकल्येन, स-मग्रं, संपूर्ण, अज्ञोषतः, निःशेषं.

Perfide, ८. विश्वासघातः-भगः-भेदः, असत्यसंधता, प्रतिज्ञा-समय-भंगः; ज्ञानुसेवा, कापटयं, वंचनं-ना.
—IOUS, ८. असत्यसंध्र, विश्वास-विश्वंभ-घातिन-भेदिन, भग्नप्रतिज्ञ; वंचक, ज्ञाठ, भिथ्याचार, ज्ञानुमावन, 2 (Of sects) अनार्यं. —IOUSLY, adv. विश्वासघातेन, ज्ञाठन त. कैतवेन.

Penforate, v. t. आ-, π यध् 4 P, ভির্বনি (D.), নির্মিত্ব 7 P, তব্-समृत्-क् 6 P, (π णो वजसमृत्कीणे R. i. 4); ' un-p. ed jewel' अनाविद्धं रस्तं (S. 2). =ED, α . विद्धं, स्थ्यात्र, उन्होंणे, सरंप्र, सुषिर. =ION, s. वेध:-धनं, निर्मेदः 2 ভির্ত্ত रंपं, विवरं, सुषिर. =OR, s. वेधनिका, आविधः, आस्कोटनी.

Perforce, adv. बलात्, बलेन, प्रसमं, प्रसग्न, बलवत्, . बलास्कारेण- Perform, v, t. कु 8 U, निहेत c., आषर 1 P, संनि:-पद c., साथ 5 P or c., िव-धा 3 U, अनु-ष्ठा 1P,
निवेद c.; (promise) पूर 10, a 1 P, गुध् c., अपवृज् 10; (a sacrifice) आत्म 8 U, आह 1 P.
2 (On the stage) नद 10, अभि-नी 1 P, प्रयुज् 7 A, 10; See Act.; 'has not been (seen)
p. ed on the stage' - प्रयोगतो दृष्टं (Rat. 1).
-ANCE, s. संपादनं, साधनं, करणं, विधानं, निवेतेनं,
अनुष्ठानं, आधरणं. 2 कार्यं, कर्मन् n., िकया, कृति f.,
क्यापारः, चेष्टा, चेश्टितं, प्रवृत्ति f., चरितं. 3 प्रयोगः, अभिनयः, नाटनं. -ER, s. कर्ने m., संपादकः, निवेतेकः,
अनुष्ठाता, निवोहकः. 2 (In dramas) अभिनेन् m.,
नटः; प्रयोजकः.. 3 वादकः.

Perfume, v. t. अधि-,वास् 10, धूत् 1 P, 10, धूतेन वास्, सुरभीकृ 8 U, परिमलयित-आमीदयित-(D.)
भू c. – s. परिमलः, आमीदः, सुगंधः, सु-,वासः, सौरमं-भं. 2 (Thing scented) गंधः, गंधइत्यं, गांधकः 3 (For the person) गावानुलेपनी; वर्ति f.,
अनु-वि-लेपनं, वर्णकं; 'p. artificially made'
कृषिम-वृक-धूनः – ED, a. सुवासित, सवास, सुरभीकृत,
सामाद, धूपित, भावितः – EB, s. गांधिकः, गंधोजजीविन् m., गंधवित्रयो, गंधविण , गंधाजीवः
– ERY, s. गंधदत्यं, गंधव्यापारः-विक्रयः – ING, s.
वासनं, भावनं. 2 (With unguents) चर्चा, धाचित्रयं, अन्-वि-लेपनं, स्थासकः, अंगरागः

Perfunctory, a. अनवहित, निरुत्साह, प्रमत्त, अनुत्कंट; See Negligent. -ILY, adv. अन्वधानेन, निरुत्साहं. -INESS, s. अनवधानं, अनास्था, निरुत्साहता.

PERHAPS, adv. कदाचित्, दैवात्, कदापि, नुवा, किं-रिवत्, स्थात्, or by pot.

PERIAPT, s. (क्षाकरंड:.

Pericardium, s. हदयकोशः, हदाशयः.

Pericarp, s. बीजकोश:-गृप्ति f.

Pericranium, s. कपालावरणं.

Perigee, s. नीचतमं-नेदिष्ठं-स्थानं.

PERIL, s. भयं, शंका, संदेह:, संशय: =v. t. संशय पत् c. =ous, a. संदिग्ध, सशंक, भयहेनुक; See Danger, Hazard.

Perion, ८. समयः, कालः, वेलः, कालाविधः, अंतरं, अविधः, नियतकालः 2 कालचकं-पर्यायः-आवर्तः, वर्षेचकं, युगे. 3 अंतः, अवसानं, विरामः. 4 पूर्णवाक्यः, वाक्योचस्यः, पूर्णविरामः; 'p. of life' वयः, वयोवस्थाः 'last p.' चरमवयः, अंत्यावस्थाः —IC,-ICAL, ८. नित्य, अनुकालिकं-नियतकालिक-सामयिक-(की f.).
— ८. सामयिकपुरतकं; 'a monthly p.' मासिकपुरतकं. —ICALLY, udv. काले काले, समयतः, कालानुरूपं, नियतकाले.

Periosteum, s. अस्थित्वच f.

 $P_{ERIPMERY}$, s. परिवेश:-ष:, परिधि:, परिणाह: 2 निम-मी f-, प्रधि:-

Рекірнкаве, Рекірнкавія, s. बागुपचयः, वाग्विस्तरः, बाग्बाहुन्यं-प्रपंचः. -v. t. प्रपंचयति (D.),
बाग्विस्तरेण वर्ण् 10 or भ्या-ख्या 2 P. -Рекірнкавтіс, a. बहुबाक्य, बहुपदः, p. future' लुट.
Реківн, v. i. नज् 4 P. प्र-वि-े, क्षि-разы; प्रमी 4 A,
ध्वंस 1 A, क्षयं-नाज्ञं-लयं ज्ञास् 1 P or उ-या 2 P, प्रवि-ली 4 A; मृ 6 A, भ्यापद् 4 A; See Die.
-АВІЕ, a. वि,-नधर (री f.), विनाज्ञाधमेन, भंगुर,
क्षियन, वि,-ध्वंसिन, क्षियञ्जु, क्षय-नाज्ञा-ज्ञील, लयाधीन;
'p. in a moment' क्षिणक, क्षणभंगुर.

Peristyle, ६. स्तंभपांकि-श्रेणी f.

Peritoneum, ह. अंत्रवेष्टनं

PERJURE, ६. १. साक्ष्ये मिथ्या-अनृतं वद् 1 P, मिथ्या आप् 1, 4 U, क्टसाक्ष्यं क 8 U. = ED, = ER, «., ». क्ट्रशपथकारिन, मिथ्याशपक, क्ट्रसाक्षिन्. = ४, % कूट-पिथ्या-साक्ष्यं-शपनं

PERMANENT, a. नित्य, हिथर, नित्य-चिर-स्थायिन, धृव, अक्षय, स्थायिन, See LASTING. —LY, adv. नित्यं, हिथर, भृवं, ज्ञाभनं, सवैकालं. —PERMANENCE, -cy, s. हिथरता, स्थायिन्तं, भृवता, नित्यता, अक्षयता, अन्यायः, सनातनत्वं. 2 प्रतिष्ठा, स्थिति f., (कुलस्य स्थित्यं K. i. 18), (द्ञारथस्य कुलं प्रतिष्ठां गतं U. 5). PERMEATE, v. t. ञ्याप् 5 P, ञ्यज्ञ् 5 P, See PERVADE. P कि वृं P हि ते P है ते P हि ते P हि ते P है P है P है P है ते P है ते P है
Permit, v. t. अनु-ज्ञा 9 U, अनुमन् 4 Λ, अनुमन्
1 A, आज्ञां दा 3 U; See Allow. - s. अनुज्ञा-अनुमति-पत्रं, अनुज्ञा. - Permissible, α. अनुज्ञेय,
अनुमंतव्य, अनुज्ञां 2 धर्म्यं, न्याय्य, प्राज्ञ, युक्त; See
Lawful. - Permission, s. अनुज्ञा, अनुमति f.
-तं, अनुमोदनं; आदेज्ञः, आज्ञा. - Permissive, α.
अनुज्ञापद, अनुमोदक; अनवन्यक.

Permutation, ८. वि-,निमयः, परिवर्तः, परिवृत्ति f-, व्यतिहारः. ${\bf 2}$ अंकपाज्ञः

Pernicious, a. घातक, अपनारक, वि-,नाशक, हिंस, हिंसक, अपकारिन, दृष्ट, गद्ये; See Injurious.-Ly, adv. सापकार, सापायं, सनाशं-

PERORATION, 8. उपसंहारः

Perpendicular, a. लंब, लंबरूप; सरल, कजु, अ-कृटिल. - s. लंब:. - LY, adv. लंबरूपेण, सरल, कजु. Perpetrate, v. t. कृ 8 U, ब्रि-धा 3 U, आवर् 1 P; See Commit.

Perpetual, α . नित्य, सतत, शाधत (ती f.), अविच्छित्र, अविरत, संतब, निरंतर, सनातन (नी f.), अनंत, नित्य-चिर-स्थायिन्. -LY, adv. नित्यं, सदा, नित्यशः, शाधतं, शाधतं, सततं, अविरतं. -Perpetu-

ITY, ६. अविच्छेद:, नित्य-चिर-स्थापिता, आनंत्र्यं, नित्यता, अविरामः, नैरेतयं, अक्षयस्थिति f., सनातनत्वं; 'to p. ' जाभतीः समाः. — PERPETUATE, v. t. स्थिरीकृ 8 U, कृ with (a.).

Perplex, v. t. मृह् c., आकुलीकु 8 U, सं-वि-भ्रम् c. (भ्रमयति), मोह-संभ्रमं-उत्पद् c. 2 संकुलीकु, संकीणींकु, क्रिज् 9 P; See Embarrass, Confuse. — ED, u. आ-व्या-कुल, संभ्रांत, वि-,मृद, कातर, व्यम, उद्विम, अ-धीर; व्याकुलिचन, संभ्रांतमनस्, व्यस्त-मृद-विश्वित-चि-स. — ING, a. मोहक, संदिग्ध, भ्रम-मोह-कारिन, मोहक-र (री रि.), मोहन, भ्रांतिजनन (नी रि.); विषम. — ITY, s. व्या,-मोहः, आ-व्या-कुलन्द-ता, संभ्रमः, व्यम्ता, चिन्निक्षेपः, व्यस्ति चिन्नते, चिन्नवेकव्यं, संज्ञायः, संदेहः

Perquisite, s. अधिकलाभ:, पुरस्कार:; See GIFT. Persecute, v. t. प्र-सं-बाध् 1 A, वप-बृ 1 A, पीड् 10, वप-बृ 1 P, क्रज् 9 P, पीडायं अनुस्र 1 P, अभि-, दृह् 4 P. —ION, s. बाधा, उपह्रवः, उपमवः, पीडनं, अभिहोहः. —OR, s. बाधकः, उपह्रवकारिन् m.

Persist, v. i. सामहं पृष्टत् 1 A, अतिनिवैधेन आषर्
1 P, पर्यव-स्था 1 A; See below; 'do not p. in
your wickedness' दुराचरितेषु मा ते निवैधो भूत;
See Persevere. - Ence,-cx s. निवैधः, आगहः, अभिनिवेशः, पर्यवस्थानं, दृढायहः. - Ent, a.
निवैधपर, सामहः, See Obstinate. - Ently,
adv. सामहः, निवैधेन

Penson, s. पुरुष:, नर:, जन:, ब्यक्ति f.; 'this p.' अयं जनः (referring to the speaker); 'a female p.' क्षीजनः, अंगनाजनः. 2 शरीरं, अंगं, वपुस् n.. देह:, कायः, तनु f., गात्रं ; See Body. 3 रूपं, आकारः, आकृति f., मूर्ति f.; 'an enemy in the p. of Krishna' कृडणरूपः शृतः. 4 पात्रं, भूमिता. 5 पुरुष: (in grammar);, 'in p.' स्वयं, स्वतः, आत्मना, साक्षात, मत्यक्षं. =ABLE, a. सुरूप, मृगात्र (श्री f.), शोभनाकार. =AGE, s. पुरुष:, जनः, नरः, व्यक्तिः. 2 श्रष्ठ-विश्वाष्ट-जनः. =AL, a. व्यक्तिगत, पुरुषिवश्चात्रवद्ध, विश्वष्टजनोहिष्ट. 2 शारीरिक-देदिक-

(की f.), वारीर-अंग in comp.; 'p. beauty' अंगसीष्ठवं; 'p. graces ' द्वारी (लावण्यं; 'p. union ' श्चरीरसंबंधः; 'p. attendant' आसत्रपरिचारकः; 'p. attendance' शरीरचर्या-अभूषा. 3 स्वयंकृत, स्व-आत्म-कृत, साक्षात्कृत. 4 आत्मन, स्व, निज in comp.; 'for p. profit ' आत्म-स्व-हिताय; 'p. experience ', स्वानुभव:. 5 पुरुष-व्यक्ति-वाचिन, पुरुष in comp. 6 अस्थावर, जीगम. -ALITY, s. व्यक्तिगताक्षेप:; विशेष-व्यक्ति-निर्देश:, व्यक्त्यहेश:, व्य-क्तिसंस्पर्काः. 2 व्यक्तिः, रथक्तवं, स्वत्वं. -ALLY, adv. स्वयं, स्वतः, प्रत्यक्षं-क्षतः, साक्षातः 2 व्यक्तितः, प्रथकः -Personate, v. t. &d-ad ug 9 P or u 1 P, 10 or आ-स्था 1 U (with gen.), जुदा-क्टं-कु 8 U; oft. ex. by वेश or रूप in comp., or by denom.; 'p. ing Nala ' नलक्ष्यमास्थाय, नल-रूप:, नलवेशधारिन: 'p. s a king ' नपायते, राजा-नति. 2 अभि-नी 1 P, नट 10, रूप 10. - ion, s. रूप-वेश-धारणं-प्रहणं. 2 अभिनवः, नाटनं. = OB, 8. वेशधारिन-भत् m. 2 अभिनेत m. - Personify, v. t. चेतनत्वं-चेतनभावं-आहह c. (रोपयति), (अच-तने) बेतनबद्धाचर 1 P, (अबेतनेपि चेतनबद्धाचार-दर्शनात् S. B. 99). -ED, a. Ex. by मूर्ति f., मृते-श्वरीरिन्-a., इव or साक्षात्. -ICATION, s. चेतनत्वारी-पः, चेतनधर्मारोपः, मनुष्यगुणारोपः, उपचारः; oft. by इब, साक्षात्; 'p. of virtue' साक्षात-मार्तिमान-ਬਜੈ:: See EMBODIED.

Perspicacious, a. तीक्ष्ण-सूक्ष्म-इष्टि, सूक्ष्मद्श्चित् 2 तीक्ष्ण-सूक्ष्म-बुद्धि-मति, कुञ्चाप्रबुद्धि - NESS, - Perspicacity, s. सूक्ष्मदृष्टित्वं, दृष्टिसूक्ष्मता, दृक्पाटवं 2 सूक्ष्मतृतित्वं

PERSPICUOUS, a. स्पष्ट, विज्ञाद, प्रसन्त, व्यक्त, सुप्रसा-भ्र, सुवोधः - LY, adv. स्पष्टं, विज्ञादं, भिन्नार्थः - NESS, -PERSPICUITY, s. स्पष्टता, प्रसादः, वैज्ञायं.

Presspire, v. i. प., स्विद् 4 P, स्वेदं-घमं-लु c.
-v. l. रोमहारा नि:स c. or लु c., स्विद् c. - Ation,
s. स्वेदनं, घमं-स्वेद-लाव: 2 स्वेद:, घमं:, स्वेद-घमंजलं-बिंदु:-डदकं; 'excessive p.' प्रस्वद: - Ing,
a. सस्वेद, सघमं, स्वेद-घमं-लाविन, स्वेदित, स्वित्र;
'violently p.' प्रस्वित, भृजास्विद.

PERSUADE, v. t. अनु-नी 1 P, प्रवृष्ध c., अनु-नास 2 P, प्र-वृत्त c., नियुज् 10, प्रोत्सह c., आकृष् 1 P; oft. by causal of roots. 2 प्रात-इ c., प्रतीत-विश्वासं जन् o. (जनयति), संज्ञायं-संदेहं-छिट् 7 P; See Convince. — ED, a. अनुनीत; जातिनश्य-विश्वास, प्रतीत, क्रिज्ञसंज्ञाय, जातमन्यय; 'I feel p.' इति मे प्रतीतिः, इति नृढं मन्ये. — EB, s. प्रवर्तकः, प्रोत्साहकः, नियोजकः. — PERSUASION, s. अनुनयः, अमु-न्नासनं, उपदेशः, प्रवर्तनं, नियोजनं, प्रवीधः-धनं, प्रोत्साहनं. 2 संदेहनःस्य-च्छेदः, ज्ञांकानिवृत्ति f.,

इडलिश्वयः, भरवयः, निर्णयः 3 मतं, मागैः, पथिन् m., संपदायः — Persuasive, Persuasory, a. सा-नुनय, पवर्तेक, प्रबोधक, अनुनयिन्, इदयप्राहिन्, आक-धिन्, 2 प्रत्ययकारिन्, संज्ञयन्छिट्

Pert, a. चपल, लघु; See Lively. 2 धृष्ट, प्राह्म, अविनीत. -Ly, adv. चापस्यात, धृष्टतया, अविनयन. -NESS, s. चापस्यं, धाष्ट्रमं, अविनय:.

Pertain, v. i. संबंध् pass., संबंधन्-a. भू 1 P; See Belong.

Pertinent, a. पास्ताविक (की f.), कुक्त, यथायोग्य, उपपन्न, योग्य, प्रस्तावसद्द्या (ची f.); 'to be p.' उप-पद्द 4 A, युज् pass. —LY, adv. युक्तं, उपप्रंत, ययोचितं, प्रसंगानुरूपं, प्रस्तावसद्द्यं. —Pertinence,—CY, s. युक्तता, उपपित्त f., योग्यता, प्रसंगसंगति f., याथार्थ्यं, प्रस्तुतानुसारः.

Pertinacious, a. निर्वधक्तील, आमहिन्, स्थिर-इट-मितकः, धीर, इट. -LY, adv. सिनवैधं, सामहं. -NESS, -Pertinacity, s. निर्वधः, आमहः, अ-भिनिवेकः, दाढर्चं, धैयंः, See Obstinate, -CY.

Perturb, v. t. सं,-क्षुम् c., आकुलीकु 8 U, वपहन् 2 P, वि-मुद्द c., व्यमीकृ, व्यस् 4 A, संकरीकु; See Comfuse. = Atton, s. सं-,क्षोभ:, व्यमता, वपश्रवः, व्या-,मोहः, आकुलत्वं, वैक्ष्व्यं, उद्देगः. = ED, a. क्षुव्ध, आ-व्या-कुल, विक्षव, व्यम, परिश्व, उद्दिम, पर्योकुल.

PERUSE, v. t. समग्रं पठ् 1 P or अधि-इ 2 A, तिपुणं वच c.; See READ.—AL, s. अध्ययनं, पठनं, पारायणं. PERVADE, v. t. अभि-, ज्याप् 5 P, वि-अस् 5 A, सर्वेत: आक्रम् 1 U, 4 P or पित्त् वि ि, वि-गाह् 1 A, मुच्छें 1 P; मूच्छें त्यारी विकास: ऐश्वर्यमचेषु (8.5) 'p. (the minds of) those '&c., '(the freshness of) youth has p. ed her limbs ' वीवनमंगेषु सन्नद्धं (8.1).—ING, -PERVASIVE, α. ज्यापक, ह्यापिन्; 'p. all things' सर्वेग, सर्वेच्यापिन्; 'p. the whole body' सर्वोगीण.—PERVASION, s. अभिज्यापनं-ज्यापित f., आक्रमणं; मुच्छेनं.

Рекуевзе, а. वाम, कृटिल, प्रतीप, विपरीत, वक, प्रतिकूल, वि-प्रति-लोम, वक-वाम-ज्ञांल, कृटिलमित, पिज्ञान; See Obstinate. —Ly, adv. वामतपा, कौटिल्येन, प्रतीपं, विपरीतं, वामज्ञालतपा. —NESS, s. प्रतीपता, वामता, वैपरीत्यं, कौटिल्यं, दुष्टता, दौरात्य्यं, दुःज्ञीलं.
Peryert, v. t. वि-कृ 8 U, परिवृत् c., साचीकृ, विरूप् 10, विलोमिन, अन्यथा कृ; अंज्ञ् c., विपर्यस् 4 U
or c., कलुवपति (D.), कलुवीकृ; दुष्ट् c. (दूषपति),
विपरि-णम् c. (ण्मयति). — ER, —ING, s., a. विकारिन्, विपरिणामिन्, विपर्योसकारिन्. —Peryersion,
s. विकारः, विकृति f., विकिया, विलोमत्वं, प्रतीपता, विपरिणामः, विपर्योसः, विपर्येयः, दूषणं, अंज्ञनं, साचीकरणं, कालुष्यं.

Pervious, a. ब्याप्य, भेदा, प्रवेश्य.

PESTER, v. t. stat 1 A, clas 10, see 1 A; See HARASS.

PEST, PESTILENCE, s. मारि-री f., म(मा)रकः; (fig.) आधिः, कंटकः, उत्पातः, ज्ञल्यं; वामाः कुलस्वाध-यः (S. 4) 'are a p. to the family '; ' p. of the people 'लांककंटकः. - PESTIFEROUS, PESTILENTIAL, α. मरकावह, मारान्मक, घातुक, विनाजक, द्वक, बाधक, अपकारक, अपकारिन, अनि-हकर (री f.)

PESTLE, s. मुस(ज्ञा)ल:-लं, अयोगं.

РЕТ, s. भेम-भीति-पात्र, भेमास्पदं; क्रीडाम्गः. 2 ईवन्को-पः, कोपावेदाः. = a. भिय, भमास्पदीभूत, वक्षभः, See FAYOURITE. = v. t. सन् 10; See FONDLE.

PETAL, s. दलं, पत्रं. — ED, — OUS, «. सदल, दलवत्. PETITION, v. t. अर्थ् 10 A, प्र-अभि-°, याच् 1 A; निवंद c., वि-ज्ञा c. (ज्ञापपति). — s. प्राथेना, याच्चा, निवंदनं, विज्ञाति, विज्ञापना. 2 (Written) विज्ञाति:, प्राथेना-निवंदन-पर्यः — ER, s. प्राथेकः, प्राथेयिन् m., अधिन् m., याचकः, निवंदकः; 'ascertain who are the p. s' ज्ञापतां कः कः कार्योशीवि (Mr. 9). PETRIFY, v. t. पाषाणी-मस्तरी-क 8 U, कितनीकः, जडीकः, संस्तेम् c.; 'p. ed with astonishment' आभूर्यजडीकृतः — v. i. पाषाणीमू 1 P. — ACTION, s. पाषाणीकरणं; पाषाणीमृतद्रस्यं

Petroleum, s. शिलातेलं-रसः.

Petticoat, s. श्वाटी, जाटक:, चंडातकं, अधीरकं (girl's); 'under p. government' सीजित:, स्री-वज्ञ:; 'p. government' सीजातनं

PETTIFOGGER, s. क्षत्र-अधम-वृत्तिः

Реттівн, а. कर्कशं, वक्तशील-भाव, पहणस्वभाव, प्रतीप; See Ревчівн. = Ly, adv. कर्कशं, पहणं. = NESS, s. कार्कश्यं, स्वभावपाहरूयं.

PETTY, a. सम्, क्षुत्र, अल्प; See SMALL; oft. by उप or कल्प in comp.; 'a p. king ' टपराजा, न्पकल्प:. PETULANT, a. कक्षा, प्रतीप, दुःशील, वाम; See PEEVISH. 2 अधिनीत, पगल्भ, धृष्ट. =LY, adv. प्रतीप्, धृष्टवत्. = PETULANCE, s. प्रतीपता, दुःशील, धृष्टता. PEWTER, s. कांस्यं, पीतलोहं. = EB, s. कांस्यकार:. PHALANX, s. व्यहः; पीकि f.

PHANTASM, s. आ-,भास:, छाया, माया, मनोरथसप्टि f. PHANTASMAGORIA, s. मायाजालं

PHANTASY, s. See FANCY.

Риантом, в. भूतः, वेतालः, विज्ञाचः, राविचरः 2 आ-, भातः, मनेस्थदाष्टि र्र., मावा, कल्पनाः

PHARISEE, PHARISAIC, s., a. Šee HYPOCRITE. PHARMACOPALA, s. औषभ्रतस्य शास्त्रं, भेषणसंस्कारप्रथः. PHARMACY, s. औषभ्रतस्य शास्त्रारः-विद्याः

PHAROS, s. दीपस्थानं-गृहं.

PHASE, PHASES, s. दर्भन, क्र्सु n.; ' p. s of the

moon ' चंद्रस्य क्षयवृद्धी. 2 (Point of view) इहि f.; See View.

PHEASANT, 8. वीजन:, जीवंजीव:.

Ривноменон, в. दृश्विषयः, गोचरवस्तु न., दर्शनं, आलोकः. 2 बत्यातः, अडतं.

Римь, в. लघुक्पी, काचक्पी-पार्त्र.

PHILANTHBOPY, s. लोकहितेच्छा, लोक-जन-पीति f., सर्वभूतदया, विश्वपीतिः, विश्वसीहदः =10,-10AL, a. लो-कहितेषिन्, जनहितकामः, जगान्ममं, विश्वमित्रं, विश्वसुद्धः =1ST, s. जनहितेषी, विश्वसुद्धः

PHILIPPIC, 8. भत्सेनवाक्यं, निदात्मकः प्रबंधः

Philology, s. भाषाविज्ञानं-तत्त्वं, शब्दब्युत्पतिशासं-विया. = ER,-IST, s. शब्दिकः, भाषातत्त्वज्ञः. = ICAL, α. शाब्दिक (को f.), शब्दशास्रीय.

Рикомати, s. विद्याप्रिय:-भक्त:, ज्ञानसेविन् m. = У,

Philosophy, ८. दर्शनं; 'six systems of p.' बब्दर्शनं. 2 तत्वज्ञानं, विज्ञानं, तत्त्विया-शालं; तत्त्वं, ज्ञानं,
विया, शालं in comp.; 'moral p.' नीतिज्ञालं;
'logical p.' तर्कशालं-विया, &c. = EB, ८. दर्शनज्ञः, तत्त्वविद् m., तत्त्वज्ञः-ज्ञानी, तात्त्विकः, ज्ञानी,
पंडितः, प्राज्ञः, ज्ञानिष्ठः; 'p.'s stone' विज्ञानिष्णः.
स्पर्शमणिः. = IC,-ICAL, a. तत्त्व-दर्शनं in comp.,
दार्शनिक (की f.). 2 विज्ञ, तत्त्वज्ञानपर, ज्ञान-वियापर. = ICALLY, adv. दर्शनानुसारेण, तत्त्वतः. = IZE,
v. i. तत्त्वं निकृष् 10 or आलोच् 10 or अन्वीस् 1 A
Philtee. ८. मंत्रीष्पं, वशीकरणञ्चणै.

PHIZ. s. See FACE.

Рилевотому, в. शिरावेधः-मोक्षः-छेदः, रक्तमोक्षणं-

PHLEOM, s. कफ:, लेडम न m., सिंघाणकं. 2 मांदं, जाडचं; 'a medicine removing p.' (phlegmagogue) लेडमच्ने, कफनाज्ञनं. -ATIC, a. किक्, लेडमल-ण, बहुकफ. 2 कफकर (री f.), लेडमजनन (नी f.). 3 लेडमज. 4 जड, मंद, जीत; See Indifferent.

PHONETIC, a. स्वरसंवादिन्, ध्वनि-स्वर- in comp.
—PHONETICS, PHONICS, s. स्वर-ध्वनि-विद्या-ज्ञालं.
PHOTOGRAPH, s. आलोकलेख्यं. — EB, s. आलोकलेख्यंस्वरः:

PHEASE, 8. वावयं, उक्ति f., वचनं =v. t. अभि-धा
3 U, उद्दिश् 6 P; See CALL. =PHRASEOLOGY,
s. वाक्यवध:-रचना, भाषासरणि f., वाक्पकारः, वाग्रीति
f.-व्यापार:-व्यवहारः; 'dramatic p.' नाटचोक्तिः,
नाटचपरिभाषाः

PHRENETIC, a. उन्मन्; See FRANTIC. = PERENITIS, s. सात्रिपातञ्चरः, उन्मादः; See FRENZY.
PHRENOLOGY, s. महितङकविधाः

Ратныю, Ратныя, s. भासावरोभ:, भासकृष्णं;

क्षयः, क्षयरागः, शांषः, यक्ष्मन् m., राजयक्ष्माः - Phthisical, a. क्षित्रेन, क्षयरागिन्.

PHYLAOTERY, s. (%) करंड:.

Physic, s. चिकित्सा, उपचारः, वैयक्तिया, औषधोपचारः.

2 औषधं, भेषणं, अगदः. – v. t. कित् dosid. (चिकित्सित-ते), उपचर् 1 P, भेषणं दा 3 U. – IAN, s. वैदः, भिषण् m., चिकित्सकः, अगदंकारः, रागहारी-हृत. — Physical, a. साकार, स्थूल, जह; See Material. 2 अंग, विग्रह, ज्ञरीर in comp.; 'p. strength' ज्ञरीरवलं; 'p. substance' स्थूलद्रव्यंवस्तु. 3 Medicinal, q. v.; 'p. science (physics)' पदार्थविज्ञानं, ज्ञालं. – Ly. adv. प्रकृत्या, स्वभावतः, जातितः, जन्मतः; See Naturally. Physiognomy, s. आकृति f., वदनाकृतिः, मुखं, वदनं 2 वदनलक्षणनिरूपणं. – IST, s. मुखसामद्रितः.

PIACULAR, a. अघ-पाप-नाज्ञिन्.

Picaroon, s. समुद्रीयदस्यु:.

Pick, v. t. चि 5 U, मह् 9 P, समाह 1 P, आ-दा 3 A, उद्-ध् 1 P, 10, ल् 9 U, छिद् 7 P, (flower &c.). 2 जुष् ट., मृज् 2 P or c., परिष्कृ 8 U. 3 (Up) वृ 5 U, उद् 1 P, उद्मह्; पृथक् कृ; 'p. a bone 'आस्थिमांसं चवं 1 P, 10; 'p. out 'उत्पट् 10, निष्कृष् 1 P; 'p. a quarrel 'कलहं उत्-स्था ट. (उत्थापयति); 'p. holes' (in another's coat) परस्य छिहाणि नृज् 1 P, रंभाणि-छिहाणि-अन्विष् 4 P; 'p. the pocket' मंथि छिन्ता अपहृ. = s. Pick-axe, q. v. 2 उद्धारः, वरणं. 3 विशिष्टमागः, उत्कृष्टमागः; 'ear -p.' कंड्यनकं; 'tooth-p.' दंतोकेखनी; 'p.-axe' टंकः, पाषाणभेदनी, पाषाणदारणः; 'p.-pocket' मंथि च्छेदकः-चौरः. = ING, s. उद्धरणं, उद्यह्णं.

Ріскет, ८ सेनारक्षः, रक्षकदलं. 2 शंकः, स्थाणः. Ріскі, ८ संधितं, संधानं, संधितदृब्दं. 2 लवणं. = v. t. सं-धा 3 U, दपस्कु 8 U.

Picnic, s. विहरणं, वनभोजनं.

Pictorial, a. सचित्र, चित्रोपेत, चित्रलिखित.

PICTURE, s. चित्रं, आलेख्यं, प्रतिमा, प्रतिकृति f., प्रति-कृपं, प्रतिच्छंदा; 'as if drawn in a p.' आलिखित इव ; 'p.-board' चित्रफलकः; 'p.-frame' चित्रधारः, चित्रावरणं; 'p.-gallery' चित्रवति, चित्रशालः; 'p.-maker' चित्रक (का)रः. –v. t. मनसि कृष्ठ U, आलोच् 10, मनसा कृष् c. or विच् c. or वि-भू c. 2 चित्र 10, आलिख् 6 P, वर्ण् 10. –ED, a. चित्रगत, ओलिखना, चित्रापित, आलिखना 2 मनसा, कन्पित. – PICTURESQUE, a. चित्रपम, वि-, चित्र, श्वावल.

PIEBALD, a. See VARIEGATED.

Pirce, s. खंड:-डं, विभागः; अंज्ञः, लवः, ज्ञास्तलः-लं, वि,-दलं, भित्रं 2 रचना, प्र-,वंधः; 'to break in p. s' शकलीक 8 U, खंडशः क, खंड 10; 'to fall to p. s' वि-,दल् 1 P; 'p. of poetry 'काम्यप्रवंधः, किवता; 'p. of work' कार्यः; 'p. of money' मुझा; 'p. of water' जलाधारः, कारतस्यः; 'in p. s' खंडशः, लवशः; 'p. at chess' शा(सा)-िरः-रः; 'a p. to each' एकैकं, प्रत्येकं, १थक् १थ-क्; 'what a p. of work is man' अहे। निर्माण-विशेषः नरजीवः; 'of a p. 'एकरूप-प्रकार; 'of a p. with' सदश (श्री ति.), अनुरूप; See Like. – v. t. संयुज् 7 U, 10, संधा-समाधा- 3 U. – LESS, अ. अखंड. – PIECEMEAL, adv. खंडशः, लवशः, भागशः, खंड खंड. १थक् १थक्. – a. भागिन, खंड in comp.

PIED, a. See VARIEGATED.

PIER, s. सेतृबंध:. 2 स्तंभ:, वप:-प्रं.

Pierce, v. t. व्यक् 4 P, निर्-भिद् 7 P, प्र-भंज् 7 P, छिट् 7 P; See Perforate. 2 आ-खप-हन् 2 U; जीतवातोपहतः 'p. ed by cold winds'. — ED, a. विद्धः, निर्भित्रः, छिदित; 'p. ed through the heart' भित्रहदय; 'having the ears p.' विद्धः-छिदित-कर्णः. — ER, s. वेधकः, भेदकः. 2 वेधनिका, वेधनी. — ING, a. वेधकः, वेधन्, भेदिन्, भिद्-छिट्-in comp.; 'p. the vital parts of the heart' ह-दयममीभिद्-छिट्; (sound) परुष, कर्कशः. — s. वेधः-धनं, निर्भेदः, छेदः-दनं.

PIETY, s. See under Pious.

Pig, s. शूकरशाव:-वक:, शूकर:; See Hog. 2 कुशी, लोहपिंड:; 'p.-iron' असंस्कृतं अय:; 'p.-headed' स्यूल, स्थूलधी. -0184, a. शूकरोपम. -Pigorary, s. शूकरालय:

Piozon, s. कपोत:, पारावत:, कलरव:; 'wood p.' हारि(री)त:; 'p.-hearted' भीहहृदय, कातर; 'p.-whole' कपोतिबलं; 'p.-house,-cot' कपोत-पालिका, विटंक:

PIGMENT, s. वर्णक:, वर्ण:, रंग:.

Pigmy, s. वामन:, प्हस्य:, खर्व:. चतः वामन, प्हस्यः खर्वः, लघुतनु, अल्पमूर्तिः

Pike, s. प्रासः, कुंतः, जूलः-लं ; See Lance; ' p.man ' प्रासिकः, कोंतिकः, ज्ञानीकः, जूली.

PILE, s. रাজি:, चयः, निकरः, पुंजः, पूगः, स्तोमः, समूहः. 2 चिता, चिति f., चित्याः 3 स्थूणा, स्तंभः, शंकुः, कीलः. 4 हम्यं, भवनं, महामंदिरं. -v.t. समाचि 5 U. राजीक 8 U.

PILES, s. अर्ज्ञास n., दुनीमकं, अर्ज्ञीरीगः, गुदकीलकः, गुदाकुरः; 'affected by p.' अर्ज्ञस.

PILFER, v. t. मृष् 9 P, जुर् 10, अपह 1 P. = ER, s. चीर:, मोषक: ; See ROB,-BER.

PILGRIM, s. यात्रिकः, तीर्थसेविन् m. -AGE, s. ती-थैयात्रा, यात्रा, यात्राप्रसंगः, तीर्थोटनं-सेवा ; ' OR & P. to Garuda ' गरुडस्य यात्राप्रसंगेन ; ' place of p. ' तीर्थ:-र्थ, पुण्यस्थानं

PILL, 8. वटिका, गुटिका, गुलिका.

PILLAGE, v. t. वि-,लूंट-ह 1 P, 10, अपह 1 P. - s. विलुंटनं, लोव्बं, लोबं, अपहार: - ER, s. लुँटक:, अ-पहारक:

l'ILLAR, s. स्तंभ:, स्थाण्:, स्थूणा, अवहंभ:; यूप: (sacrificial); 'p. of state' राज्यस्य आधार-स्तंभ:; 'p. s of justice' व्याधाराः, धर्मावहंभा:. l'ILLOW, s. उपधानं, टपवहं:, बालिशं; 'p.-case' उपधानकोश्च:-आवेष्टनं; 'I slept, making my left arm serve as a p. 'वामभुजमुपधाय अश्चिषि (D. K. II. 5). =v. t. उप-धा 3 U. नपधानीकृ 8 U. l'ILOUS, a. लीमशा, प्रभ्रतीमन्. = l'ILOSITY, s. लीमशास्तं, लीम्पाभुषं.

Pilot, s. कर्णधार:-प्राह:, कार्णक:, कार्णन m., नाविक:, नौवाह:. 2 Guide, q. v. - v. t. मार्ग नश् c., प्रणी 1 P, बहु c. - AGE, s. कर्णिकवेतनं

PIMP, s. विष्ट:, संचारक:; See PANDER.

PIMPLE, ८. विटिका, स्कीटः, क्ष्ट-तनु-त्रणः, रक्तस्कीटः-गंडः, रक्तवटीः – ED,-४, ०. सस्कीट, विणन्, दहुण, विटिकावृतः

Pin, s. सृचि f., बील:-लक:-कं, शलाका, शंक:, शल्यं. 2 (Of a carriage) आण:-णी, अक्षाप्रकील:; 'p.maker' सृचिकार:. =v. t. सृच्या बंध् 9 P, कील् 10. Pincers, s. संदंश:-शक:, कंकमुखं.

Pinch, v. t. पीड 10, बाध 1 A, क्रिज 9 P, संक्ष् 1 P (the body), आर्तीक 8 U; 'p. ed with cold ' तीतातं, हिमपीडित; 'p. ing poverty 'दु:-सहं दारिज: 2 अंगुल्यमेण पीइ. 3 मृष्टिना संग्रह् 9 P, संग्रह; 'none but the wearer knows where the shoe p. es' न हि बंध्या विजानाति गुवी पसव-वंदना. -s. अंगुलिपीडनं; संग्राहः, ग्रहणं; 'p. of snuff' नस्पक्षे:. 2 संजटावस्था, दुर्गति f., कष्टं, कुच्छुं; 'p.-fist' बद्ध-इड-मुष्टः, अमुक्तहस्तः.

Pine, s. देवदाह:-रु, पीतदुः, सरलः, पूतिकाष्टं, See Fir also. -ए. i. (Away), अवसद् 1 P, परि-, स्तै-स्तै 1 P, क्षि-pass., खिद-पती 4 A. 2 (For) उत्तम् 4 P, इस्कंद्र 1 A, उत्मुकायते (D.); oft. by उत्क, उत्सुक, उत्कंट in comp.; 'a heart p. ing away in absence 'विरहोन्कंट इदयं; 'p. ed for his home 'गृहं गंतुमुदताम्यत्; अदिमुतासमागमोत्कः (K. vi. 95) 'p. ing to be united with Parvati'; अतःपुरविरहपर्युत्कृकस्य राजवेः (S. 3) 'who is p. ing by separation' &c. —ING, s. म्डानि त, अवसादः, उत्कंटा. - a. म्डान, क्षीम, विषण्य, उत्कंटा. - a. म्डान, क्षिम, विष्णुं क्षिम, विष

Pinion, s. पक्ष:, वर्ण. 2 बाहुपात्ता:-बंध: =v. t. प-भी बंध 9 P, बाहू बंध. Pink, s. पाटलवर्ण:, पाटल: 2 अत्रं, शिकां, प्रा काष्टा. -a. पाटल, पाटलवर्ण; 'p.-eyed ' गज-तूम-नेत. -v. t. व्यध् 4 P; See Perforate.

PINNACE, s. शुद्र-लघु-नौका.

PINNACLE. s. अह:, प्रासादामं-संगं, प्रोच्छितं हम्पं. 2 शिखरं, संगं, अमं.

PIONEER, s. आटविक:, काष्ट-तरु-छिद m. 2 मार्गद-र्ज्ञकः, अपेतरः, अप्रयायाः, See FORERUNNEB. -v. t. सै-यमार्ग श्रध् c.

Pious, a. धार्भक (की f.), पुण्य-धर्म-क्रील, धर्मान्म-त्, पुण्य, पुण्यात्मन, भक्तिमत्, शुक्षित, भक्ति-धर्म-विष्ट-परायण, धर्माचार; 'led a p. life 'धर्माचरणेन आ-पुरपक्षयत्; 'p. action 'धर्म्यकिया; 'for p. purpose 'धर्माय. 2 धर्म-भक्ति-मूलक. —LY, adv. भ-कथा, धार्मिकत् — NESS,-PIETY, s. धर्मिन्छा-पर-ता-आसक्ति f., धर्मात्मता, पुण्यतीकं, ईश्वर-धर्म-भक्ति f., ईश्वरनिष्ठा-सेवा, पुण्यता, भक्तिः; 'distinguished for p. 'धर्मप्रधान. 2 पित्सेवा, पुष्पभर्मः

PIP, s. बीजं. 2 बिंदु:, अंक:.

Pipe, s. वंश:, वेणु:, सुधिरं. 2 नाल:, नाडि-डी-लि-ली., प्रणाल:-ली; 'water-p.' साराणि f., प्रणालकाः - v. i. वेणुं वट् c. or ध्मा 1 P. - ER, s. विश्वासः, वेणुध्माः. Piquant, a. दम, तिग्म, कटु, तीक्ष्ण, प्र-,खर. 2 मिष्ट, स्वाह, सरस

Pique, s. कलि:, कलह:; ईषत्कोप:. -v. t. ईषत्कुप् c. or रुष् c. 2 उत्तिज् c., उत्यद् c., प्रोत्सह् c., प्र-दृत् e. 3 (Oneself) अभि-मन् 4 Λ ; विकत्थ् 1 Λ ; 'he p. s himself upon his learning ' पंडितंमन्योऽसी. PIRATE, s. समुद्रदस्यः. 2 साहसिकनीका. 3 सन्दन्योरः. -v. t. अपह 1 P, लूंद्-र् 1 P, 10. - PIRACY, s. समुद्रीयचीर्थ-लूंठनं. - PIRATICAL, a. साहसिन्, साहर्सिक (की f.)

Pisces, s. मीन:, मीनराशि:.

Piscivorous, a. मत्स्याज्ञन, मत्स्यादः

Pismire, s. See Ant.

Piss, s. मूर्च, मेह:. -v. t. मूर्च उत्तरज्ञ, मिह् 1 P, मृत्र 10.

Pistil, s. गर्भकेसर:-रं.

Pit, s. गर्त:-ता, विवरं, बिलं, अवटः; 'p.-coal' आ-करांगारः; 'p.-fall' गूढ-छन-कूपः-गर्तः, अंधकूपः. =v. t. सूक्ष्मगर्तेः अंक् 10 or विद्वयति (D.). 2 यांद् भोत्सह c., प्रतियुष् c.

РІТСН, v. t. रच् 10, प्रतिवि-धा 3 U; हह c. (रोपय-ति), हथा c. (स्थापयित), निविज्ञ c. 2 क्षिप 6 P, प्र-, अस् 4 P, नि-,पत् c. 3 अराहेन अंज् 7 P. - v. s. आ-अव-पृत् 1 P, अवह 1 P, अव-तृ 1 P, अध्यास 2 A. 2 निविज्ञ 6 A, शिविरं अध्यास 3 अधीमुखेन पत्, अवाक् गम् 1 P. 4 (Upon) ह 5 U; See Choose. - s. तिंदुः, राहः, अराहः, वश्रभूपः, संज्ञ-

रसः, सर्वरसः, बहुरूयः 2 कोटि तः, काष्टा, अधः, शिक्ष-रः, 'highest p. ' परा काष्टा-कोटिः अपरिमाणं, पर्य-तः; See Degree. 4 उत्संगः, कटकः-कं. 5 स्वरः ; 'mineral p.' शिलाजतु n. - Y, a. तिंदुलित. 2 सू-चिनेय, अधि, अतिकृष्णं.

Ригонев, в. कुंभ:, घट:, घटी, कलस:-ज्ञ:, पुटमीव:; See JAR.

PITH, 8. मञ्जा, गभे:, सार:. 2 सार:, सारांशः, सन्ते, तन्ते. 3 निर्यासः, रसः. 4 सन्तं, वीर्यं, बलं, उत्साहः. = LEBS, a. असार, निःसार, फल्गु, निःसन्त, विरस. - प्र. a. ससार, सन्वपूर्ण, सरस, ससन्त, सारवत्, सारग्गे. 2 सप्रभाव, तजस्वन्, वीर्यवत्, ससन्त.

PITTANCE, श. स्तोकांग्गः, अत्यल्पभागः; जल्पमूल्यं-वे-तर्ग, पासाच्छादनमात्रं.

Pirv, s. दया, अनुकंषा, करणा, घृणा, कृषा, अनुकोश्चः; ' in p. to my passion' (रागजनितं) दु:खं में निरंब-क्य (Mr. 5); ' what a p. it is ' अहो न कष्टमेतन. =v. t. 'take p. on ' द्य 1 A (with gen.); अ-नक्षेष्र 1 A, दयां कु 8 U (with loc.); प्रसद् 1 P. -PITEOUS, PITIABLE, a. अनुकंष, करुणा-अनुकं-पा-योग्य, दयाविषय:-भाजनं-पात्रं, करुण, दीनः 'in p. accents 'कडणस्वनै:. 2 वराक (की f.), तपस्विन् (of persons). -LY, adv. कहणं, दीनं. -NESS, s. अनकंप्यता, कारुण्यं; दैन्यं. - PITIFUL, PITY-ING, a. करणाई, करणामय (यी f.), करणा-दया-जील, सदय, सानुकंप, दयालु, कृपालु; See Kind; 'a p. person ' दयानिधि:-सागर:, दीनबंध:-वत्सल:. 2 क-हण, दीन ज्ञोच्य. 3 Contemptible, q. v. -LY, ade. सदय, सानुकंपं, सक्रहणं. - NESS, s. दयालुता, कारण्यं, दयाईता. - PITILESS, a. विर्दय, निरनुकांश, निष्टुंग, निष्कुप, कर, निष्टर, कठोर, अकरुण. -LY, adv. निर्देशं, क्रां, निष्ठां.

Prvor, s. विवर्तनकील:.

PLACARD, s. घीषणापत्रं. = v. t. घोषणापत्रेण प्रकाश् c. PLACATE, v. t. Appease, q. v. = PLACABLE, a. समाज्ञालः, सांत्वनीय, आराध्य, प्रसाय.

PIACE, s. स्थानं, स्थलं, प-,देशाः, स्थलं, भू-भूमि f., धिष्ण्यं. 2 पदं, आस्पदं, विषयः. 3 पदं, पदिव-वी f., अधिकारः, नियोगः, अधिकारपदं; See Office. 4 अवकाशः, अवसरः, प्रसरः; 'p. of honour' संमानपदं, गीरवपदं; 'in one p.' एकत्रः, 'in many p. s' बहुतः 'p. of residence' निवासस्थानं; वसाति f.; 'p. for dancing' नृत्यशाला-स्थानं; 'out of p.' अस्थानं, अनुधितं; 'in the p. of a father' विन्स्थानं-भूमी; 'p. for fear' भयस्थानं-कारणं-देतुः; 'in one p.— in another p.' कथित्-कथितः, इतः-इतः, एकत-अन्यनः, 'in the first p.' अथमं, प्रथमतः, प्रथमं नावतः; 'in the next p.' अथरंन, पुनः, पुननः, पु

त 1 P; 'to take p.' See HAPPEN, OCCUB.

-v. t. स्था c. (स्थापयित), भा 3 U, ति-आ-°, वि-,

ग्यस् 4 U, तिक्षिप् 6 P, आ-ति-विज्ञ् c., आह्ह् c.
(रोपयित), भृ 10; oft. by ह्न 8 U, दा 3 U, स्थाः

с., (व्यापारयामास कर्र किरीटे R. vi. 19); 'p.

over' अधिक, अधि-हा 1 P; 'p. in an office' प्रदे
नियुज् 7 A, 10 or आह्ह् c.

PLACID, s. ज्ञांत, प-टप-, प्रसन्ध, निराकुल, अनुद्विम, जितन्नोध, असंध्रम, ज्ञांतात्वन, प्रसन्धित्त, =LY, adv. प्रसन्ध, ज्ञांत्या, ज्ञांतिवेतसा, निराकुल: =ITY, =NESS, s. ज्ञाम:, ज्ञांति f., प्रसाद:, अन्नोध:, असंध्रम:, अक्षोभ:. PLAGIARISM, s.. ज्ञान्द्वीयं, वागपहार: =PLAGIARIST, s. ज्ञान्द-प्रंथ-चौर:.

PLAGUE, s. मारी, महामारी, म(मा)रक:. 2 उत्पा-तः, अरिष्टं, अनर्थः, ज्ञान्यं, उपद्रवः, कंटकः, उपप्रवः; See PEST. -v. t. मायी प्रम 1 A or आक्रम 1 U, 4 P. 2 बाधू 1 A, पीड़ 10, तप c., द 5 P; See HARASS. - ING, a. बाधक, पीडक, क्रेश्ट, पीडापट. PLAIN, s. समभूमि f.-देश:-स्थलं:ली, समभूभागः; SeeLEVEL. - a. सम, सपाट. 2 विनीत, निरलंकार, अभू-षित, निर्भूषण. 3 स्पष्ट, व्यक्त, विश्वद, परि-,स्फुट, सु-बोध, स्पष्टार्थ, भिन्नार्थ, प्रकाश, प्रत्यक्ष, प्रकट. 4 केवल, मान in comp. 5 (Style) अनलंकत, श्रद्ध, अनलं-कार, अव्यंजन. 6 (Food) उपस्करहीन-शुन्य, असं-स्कृतः 7 अमाय, दक्षिण, निष्कपट, निर्माज, सरल, क-पट-माया-हीन, निर्व्यंतीक, अक्कत्रिम, ऋज्; See FRANK. 8 सामान्य, साधारण (णी f.); मध्यनरूप, मातिसंदर ((f f.); 'a p. woman', 'one p. in person' सामान्यलावण्योपपत्रा, नातिसुभगा, अनतिसुंदरी; 'p. dealing ' न्यायाचार, शुद्ध-सरल-मति, निर्धेलीक, दक्षि-ण, भमाय, ऋजुः (८.) सारल्यं, निष्कापटच्यं. = v. t. स-मीक 8 U. -LY, adv. स्पष्टं, डयक्तं, स्फटं, स्पष्टार्थं, सुबोर्ध, प्रकाशं, प्रकटं, प्रत्यक्षं. 2 निध्योजं, निध्यंत्रिकं, अवक्रं, सारल्येन, अमायया, निष्कपटं. 3 विनीतं, अन-लंकार; 'p. dressed ' विनीतवेष. - NESS, s. समता. विनीतत्वं, भूषणाभावः, व्यक्तता, स्पष्टता, वैश्वाकं, सबी-धता, प्राकारयं, अव्याजः, निर्धाजता, अकापटचं, सार-ल्यं, अमाया, आर्जवं, &c.

PLAINT, s. प्रतिज्ञा, अभियोगः, भाषायादः; भाषा, पूर्व-पक्षः, पक्षः: 2 विलापः, विलपमे, परिदेवनं-ना, ज्ञाकः--PLAINTIFF, s. अधिन् m., बादी, अभियोगी, का-योशी, अभियोनम् m., सूचकः. —PLAINTIVE, a. परिदेविन्, विलापिन. 2 ज्ञोकावहः, ज्ञाकार्थकः, ज्ञोक-दुःख-गर्भः, करूण, दीन, सकरूणः; 'in p. words' परिदेविताक्षरः: —14, adv. करूणं, दीनं.

PLAIT, 8. মানি-বা f., মান:, জমি f., पुट:, পুল: 2 वेण-जा f., कवरी, धाम्मक:. =v. t. ग्रंथ 9 P, ब्या-वृत् c., पुटाक 8 U, संवे 1 P, वेलीक, वेलीक्येण मध्.
PLAN, s. इपाय:, प्रयोग:, प्र-,क्की f., कल्पका 2

सूत्रपातः, विश्वलेखनं, आलेख्यं, स्थूलवर्णनं = v. t. प्र-सं-कृत् c., प्र-प्रज् 10, वित् 10, संघ् 10 A, अनुसंधा 3 U, आलोच् 10, सनसा विचर् c. or वि-भू c. 2 आलिख् 6 P, सूत्रपातं कृ 8 U. = NING, s. उपाय-कस्पना-योजनाः

PLANCH, See PLANK.

PLANE, a. सम, समस्थ. - s. समं, समक्षेत्रं, धरातलं. 2 तक्षणी, त्वक्षणी. - v. s. समीक्ष 8 U. 2 तक्ष् 1, 5 P. PLANET, s. प्रहः, ज्योतिस् n.; 'minor p.' उपप्रहः; 'passage of a p.' संक्रमः, संक्रांति f.; 'aspect of a p.' प्रहृदशा; 'influence of a p.' प्रहृदशा; - ARY, a. प्रहृ in comp.

PLANK, s. फलक:-कं; दाइ-काश-फलक:. =v. t. फल-के: आस्तु 9 U or आच्छद् 10.

PLANT, इ. भोषि जि., लता; तहः, वृक्षः - v. t. (Seeds) आ-, हह c. 2 प्रति-, स्था c. (स्थापयित), वि-, त्यस् 4 U, निविद्य c., नि-सन् 1 P, नि-भा 3 U, हह c. 3 अधि-, यस् c. - ATION, s. रोपणं 2 क्षेत्रं, in comp., बाटः -टी, बाटिका; ज्ञाकटं-चािकनं in comp., बुश्चवाटिका; 'sugar-p.' इक्ष्णाकटं-वाटिका 3 Colony, q. v. - ER, s. रोपयितृ m., रोपकः 2 वाटिकेश्वरः

PLANTAIN, 8. कदली-छ:, रेभा, वारणबुसा-षा, मोचा, अंज्ञुमत्फला, काष्टीला; 'p. fruit' कदलीफलं, मोचं; 'wild p.' काष्टकदली.

 PLASH, 8. आधाब:, आस्फालनं. 2 क्षुद्रजलाञ्चयः.

 -v. t. जले कीइ 1 P, जलं आस्फल् o. -v. t.

 अविक्टिद् 7 P, लू 9 U, कृत् 6 P. 2 संग्रंथ् 9 P·

 -प. a. जलाङ्यः.

PLASTER, s. लेप:, सुधा, चूर्णलेप:. 2 उपनाह:, उप-देह:. = v. t. लिए 6 P, वि-अनु-प्र°-, दिह 2 U, उप-नह 4 P. = ER, s. लेपक:, पलगंड:. = ING, s. वि-प्र-लेप:-पनं.

PLASTIC, α. आकारद, कल्पक. 2 नम्य, मुखनम्य. PLAT, s. Plot. q. v. = v. t. Weave, q. v. PLATE, s. qia, भाजन. 2 काज:-पः, हमरूजि. 3 फ-

श्चित्रप्तह, इ. प्रान्न, भाजन, & कोझा-घः, हमरू-व. ठ फ-लकः-कं, प्रतं; प्रह:-इं, प्रहिका; 'copper-p. 'तामप-हः, तामपभं; 'p. s of grunt' ज्ञासन-नियम-पत्राणि -गः. १. रजनपत्रेण आहु 5 U or आच्छद 10; रजनन अलंकु 8 U. = ED, व. रजनपत्राह्यत, रूप्यनिकदः

PLATEAU, s. समस्थलां, अधित्यकाः; See LEVEL. PLATFORM, s. वेदि f., वेदिकां, उत्रतस्थानं

Platoon, s. गुल्म:-ल्मं.

PLATTER, s. qia, nini.

PLAUDIT, s. प्रकासा, धन्यवाद:, जयकीष:-

PLAUSIBLE, a. सत्याभास, सत्यसंकाश, बाह्यतः रमणीय-PLAY, v. i. क्षीड् 1 P, रम् 1 A, वि-इ 1 P, विलस् 1 P, केल् 1 P. 2 (At dice) दिव् 4 P, कील्, ग्लष्ट् 1 A; 'p. s at dice' अधीः-अक्षान्-दीव्यति. 3

बद c. (instrument). 4 के 1 A, वह 1 A, वह 1 P. -v. t. & 10, az 10, a [Haf] 1 P. ex. by denom.; 'p.s the king ' न्यायते; 'p. s the woman' सीवाचरति. 2 प्र-,चल-र c., प्रवृत् c., प्रस c. 3 वि-धा 3 U. क 8 U. अज-मा 1 P. = s. क्रीडा. खे-ला-लर्ग, लीला, केलि र., विनोद:, विलास:, विहार:, कौतकं, परिहास:; 'in p.' लीलया, परिहासेन. 2 ना-टर्क. 3 अक्षक्रीडा, यूत्रे, देवन. 4 अभिनय:, गति र. 5 आचरणं, बेष्टितं, कार्त्त f., व्यापारः, कृत्यं, खेष्टाः foul p. ' दुभेष्टितं. 6 चलनं, सरगे. 7 प्रसरः, अवकाशः, अवसर:; 'p.-day ' अनध्यायदिवय:-तिथि:, विभाय-दिवस:; 'p.-house ' नाटक-रंग-जाला; 'p.-thing ' कीडनकं, कीडाइब्यं-वस्त. - BR, 8. कीडकः: (at dice) अक्ष-,देविन् m., अक्षनीडकः, अक्षणूतः 2 नटः, क्रजीलवः, नर्तकः, अभिनेत, पार्तः - FUL, a. क्रीडासक्त, क्रीडापर-मग्न, केलि-क्रीडा-लीला-क्रील, लीला-खेला-पर, विलासिन, विनादिन ; (of things) सलील क्रीडा-केलि in comp.; 'p. anger' प्रवय-क्रीडा-कोप:, केलिकोप:. -FULLY, adv. क्रीडाप्ट, परिहासन (jokingly); लीलया, सकौतुकं, सिक्तांसं, सखेलं. -FULNESS, s. कीडासिक f., लीलापरता, स-लीलत्वं, क्रीडाजीलताः

PLEA, 8. कारणात्तरं, उत्तरं, उत्तरपादः. 2 व्यपदेशः, छदान n., अपदेश:, निमित्तं, कारणं, मोचनहेतु:. 8 वा-द:, व्यवहार:, कार्य. 4 पार्थना ; 'raising a p.' ध्वजीकरणं. - PLEAD, v. उत्तरं दा 3 U or प्रति-पद 4 A or बढ़ 1 P, निमिन्तं दृश c., वि-,अप-दिश्व 6 P; 'p. guilty 'अपराधी अस्मीति वह or प्रति-पद्; 'tears shall p. in vain 'अअपातो निर्माणी भवेत. 2 विनयेन पार्थ or अभ्यर्थ 10 A, सविनयं याच 1 A; 'p. ed for his life ' नीवितदानार्थं भार्थया-मास. 3 उप-क्षिप् 6 P, उपन्यस् 4 U, व्यपदेशार्थं पुरः क्षिप. 4 (Cause) प्रति-पद ए., परार्थ उत्तर वह, पर-पक्ष समर्थ; 'p. ing head-ache as an excuse' शिर:श्लस्पर्श व्यपदिशन् ; 'p. ing illness' अस्वा-इध्यव्याजन-व्यपदेशेन. - ER, इ. अभिभाषक:, उत्तर-वादी, समर्थकः, हेतुबादी. -ING, 8. हेतु-छत्तर-वादः, व्यवदेशनं, हेत्पन्यासः.

PLEASE, ए. t. जी 9 P, 10 (जीजयित), त्यू ०., सं-पर्-°, रम् ०. (रमयित), प्रमुद ०., ख्याति (D.), आ-नंद ०., सं-तृष् ०., पसद ०., आह्वाद ०., ह्यू ०., आराध ०., अनुरंज ०.; oft. by इच्छा, प्रसाद:, ह्या ; विषमध्यमृतं का विषद्भेदमृतं वा विषयीभरेच्छ्या (B. VIII. 46) 'if it p. God to do so' &c.; 'he was p. ed to accept my presents' ममोपायनानि स सुपीतमगसा-सुप्रसन्तं न्दीनकार; 'may it p. your ladyship' प्रसीदतु महिनी (M. 4). 2 (Like) See below. -ए. i. 'to be p. ed' तुष् 4 P, मू

1 P, with inf., or simply by Imperative; 'p. sit here ' अन्नेपिविज्ञात्वार्थ:; 'worthy Sir, p. to wait for 2 or 3 days ' दिवाण्यहान्यहेंसि सोडमहेन (R. v. 25). 3 हच् 1 A, इष् 6 P; See Like; 'just as my friend p. s' यद्भि-रोचते वयस्याय ; 'do as you p.' यथाभिलिषतं कि-यतां. $-\Delta$ NT, α . सुखकर (री f.), मधुर, सुखद-पद, सखावह, रम्य, रमणीय, त्रिय, मनोहर-रम, अभिराम, सभग, अभिमत, सुख, काम्य, कांत, हवीवह, रुचिर, ह-ब, हृदयंगम, पीति-तृष्टि-कर, मनोज्ञ, मंजुल, चारु; ' a p. joke ' हृदयंगमः परिहासः (Mal. 3). -ANTLY, adv. मुखं, रम्यं, मधुरं, प्रियं, रुचिरं. -ANTRY, 8. प-रि(री)हासः, नर्मभाषितं, विनोदः, नर्मालापः, विनोद-नर्भ-डिक f. = ING, a. सुख in comp., रम्य, कांत: See PLEASANT; 'p. to the ear' सुख्यव, भ्रतिसुख, मंजुलस्वन, सुन्नाव्य; 'p. to the eye' प्रेक्षणीय, नयनाभिराम, सुदृदय ; 'p. language ' चाड़ m. n., चाड़िक:. -INGLY, adv. सुभगं, सुखं, मुख-बाह in comp. - PLEAS-URE, ϵ . सुखं, सं-परि-तोषः, आनंदः, प्रीति f., सीरूयं, दृष्टि र्., प्र-, मोद:, आह्वाद:, हर्ष:, मुदा. 2 भिभ-,रुचि f., इच्छा, अभिलाष:, छंद:-दस n., काम:; 'at one's p. 'स्वेच्छया, कामतः, यथाकार्म, यदः-च्छया, स्वैरं; 'wandering at p. ' कामचारिन्, स्व-च्छंदगामिन्; 'sensual p. ' भोग:, विषयमुखं, विषया-नुराग:; 'sexual p.' रित f., रितसुखं, सु-,रतं; 'p.boat' केलि-क्रीडा-नौका; 'p.-ground' आरामः, क्रीडा-केलि-विलास-वनं-काननं, प्रमदवनं, क्रीडोयानं; ' p.-mansion' केलिगृहं-भवनं, लीलागारं, विलासमंदिरं. 3 प्रसादः, अनुप्रहः. -ABLE, a. रम्य, रमणीय, स-खद, मुख; See PLEASANT. -IST, s. विष्यिन m., विषयासकः, भोगासकः, भोगपरायणः.

PLEBIAN, a. पाकृत (ती f.), सामान्य, साधारण (णी f.), अवरवर्ण, अकुलीन. = s. पाकृत:, पाकृतजन:, श्वयगुजन:; नीच-अवर-जन:

PLECTRUM, s. कीण:, ज्ञारिका.

PLEDGE, s. न्वास:, निक्षेप:, आधि:, उपनिधि:, उपनिधि:, उपनिधि:, पण:. 2 अभिज्ञानं; 'p. of love' प्रीत्यभिज्ञानं. 3 प्रतिज्ञा, क्षण:, परिपण:-णनं; 'I have given a p.' विहितप्रतिज्ञ:-गृहीतक्षण:-अहं. 4 प्रतिमु:, लप्नकः, बंधकः. = v. i. न्यस् 4 U, निक्षिप 6 P, आ-नि-धा 3 U, परि-,पण् 1 A, आधी-न्यासी-कृ 8 U. 2 (One's word) प्रति-धु 5 P, प्रति-ज्ञा 9 A, (with dat. of person), उरीकृ, वचनेन बंध् 9 P; ex. by (s.); अस्मरसीदाभिनीसमक्षमनयोईनेयं प्रति-ज्ञा (Mal. 1) 'they two p. ed their word' &c.; 'he has p. ed his virtue (honor) that he would not harm you' तव विरूपकरणे तेन स्कतमंतरे धृतं (P. IV. 1); 'he who has p. ed

his word ' कृत-विहित-प्रतिज्ञः, प्रतिज्ञा-वचन-वद्धः, दत्तवचनः-प्रतिज्ञः, गृहीतक्षणः.

Pledget, s. पहः, आवेष्टनं.

PLEIADES, s. क्रिका:

PLENARY, a. सं-परि-पूर्ण, समग्र.

PLENIPOTENT, a. पूर्णजानियुक्त. - PLENIPOTENCE, s. पूर्णजानियन कि. - PLENIPOTENT-LARY, s. पूर्णजानियुक्त:, महादृत:.

PLENIST, s. पूर्णतावादिन m.

Plenitude, s. पूर्णता, पाचुर्य, वैयुल्यं, समृद्धि f., अ-तिरेकः, उत्सेकः, परा कोटि:-काष्टा

PLENTY, s. बाहुत्यं, प्राचुर्यं, वैपुल्यं, बहुत्यं, समृद्धि f. उद्रेकः, अतिरेकः, उत्सेकः, स्फीति-इद्धि f. —PLEN-TEOUS, PLENTIFUL, a. प्रभूत, प्रचुर, विपुल, बहु, बहुल, भूरि, भ्यिष्ठ, पुष्कल, समृद्ध, सं-परि-पूर्णं, उदिक्त, स्फीत, उत्सिक्त, उपचित. —LY, adv. बाहुत्यंन, बहुक्तः, भूयिष्ठं, भूरि, प्रभूतं, विपुलं, अतिरिक्तं. —NESS, s. बाहुत्यं, प्राचुर्यं; See (s.).

Pleonasm, s. अधिकपददोष: ; ज्ञान्दाधिक्यं, ज्ञान्दाति-ज्ञाय: -Pleonastic, a. अधिकज्ञान्द, बहुपद.

Рьетнова, s. रक्तिकः. 2 बाहुत्य, प्राचुयं, अतिवृद्धि f. – Рьетновіс, a. रक्तिक्ति।गिन्.

Pleurisy, s. पार्श्वज्ञलं.

PLIANT, PLIABLE, a. आ-,नम्य, सुखनम्य, मृदु, ज्ञि-थिल, अहड, आयम्य.

PLIGHT, s. दशा, अवस्था, स्थिति f., भाव:, शृति f., गित f.; 'Sorry p.' दुर्दशा, दुर्गति:. 2 Pledge, q. v. = v. t. प्रति-ज्ञा 9 A, न्यस् 4 U; See PLEDGE. = ED, a. प्रतिज्ञात, न्यस्त; 'p. word' विहितप्रतिज्ञा, संगर:, अभिसंधि:.

Рымтн, в. स्तंभमूलं-तलं ; पाकारमूलं.

PLOD, v. i. अविरते अम् 4 P or आयासं कृ 8 U, मंदे मंदे आयस् 1, 4 P. – DER, s. मंदे मंदे निरंतरा-यासिन m., निरंथोयोगी, पिपीलिकाधर्मी. – DING, s. अतिमायेन निरंतरअमः-निस्थायासः.

Plot, s. सू-भाग:-पदेशः, क्षेत्रं, स्थलं-ली, भू-त्मि f. 2 कपटप्रवंधः, कुटप्रवंधः, कपटोपायः, मंत्रणा, कु-संकल्पः मंत्रणा-कल्पना, कूटोषायः, द्याजापः; (generally) उपायः, संकल्पः प्रयोगः. 3 कथा, वस्तु n.; 'arrangement of p.' वस्तुरचनः-विन्याधः; 'the p. of which is composed by Kâlidása' कालिदा-सम्भित्तवस्तु नाटकं (S. 1). -v. i. कपटप्रवंधान् चित् 10 or युज् 10, उपायान् ऋ्ष् c. or निरुष् 10 or अनुसं-धा है U; 'p. against' द्रुह् 4 P (with dat.), अभिद्रह् (with acc.); 'p. against one's life' जीवितापहरणाय कपटप्रवंधान् स्वस्त क्रिक्षेत्रः कुर्मत्रणाकृत् m., अभिद्रोग्धाः

PLOUGH, इ. हलं, लांगलं, सी(जी)र:, हाल:, गोदा-रणं; 'body of a p.' निरीज्ञं-चं; कुटकं, काल:, कुषतः ; 'pole of a p.' ईषा-त्रा, (लांगलीषा), लांगलंदः ; 'handle of p.' ईषादंदः ; 'furrow made by a p.' सीता, लांगलपद्धति f.; 'p.-boy' बालकर्षतः ; 'p.-gear' हलसन्जा-उपकर्रणं; 'p.-land' सीत्यं, हल्यं, फालकुष्टं, हल्यक्षेत्रं ; 'p.-man' हालिकः, लांगलिन् m., हली, लांगलिकः, सीरिकः, हलधरः-मृत्, कृषतः, कर्षतः; 'p.-share' कुत्री, फालः, कृषतः — v. t. कृष् 1 P, 6 U, भिट् 7 P, बिट्टू 9 P or c., उत्कष् 1 P, (सयः सीरोक्तषणस्राभे Me. 16). — v. i. इलं वह c. or चल् c. — ED, a. कृष्ट, हल्य, सीत्यः ; 'twice, thrice, p.' दि-ति-हल्यः ' p. after sowing' बीजाकृत, उत्तकृष्टः,—EB, s. कर्षतः, हालिकः.— ING, s. कर्षणं, उत्कर्षणं, मूमिदारणं.

PLUCK, v. t. (Off) लू 9 U, निब्हुण् 1 P; 'erows with feathers p. ed off' लूनपक्षा: काका:; (out) उत्पर् 10, सं-, उन्दु 1 P, निहै; (hair) लुंच् 1 P, अव-उत्-, उत्पर् e.; (up) उत्मूल् 10, उत्-, उत्त् 1 P, उत्चर् 7 P, उत्पर, उन्दु, कृष्. 2 (Gather) चि 5 U, अव-सं-, लू, छिट्, आ-दा 3 A, प्रद् 9 P. = s. सत्तं, वीर्य, पौरुषं, उत्साह:; See Courage. = Ing, s. उत्पाटनं, उद्धरणं, उन्नुंचनं, अव-, चय:

Plug, s. रोधनी, स्तंगनी. -v. t.िप-धा 3 U, स्तंभ् 9 P. Plum, a. कर्कसू:,-फलं; See Jujube.

PLUMAGE, s. पक्षा: (pl.), पिच्छकलाप:, बर्हभार:, पक्ष:, पर्ण, पत्रजं, गरुत् n.

Plumb, s. लंब:,-सूत्रं. - a. लंब, ऋजु, लंबरूप: - v. t. सूत्रंण समायुज् 7 U, 10. 2 वेधं परि-मा 3 A, 2 P. - ER, s. सीसकार:

PLUME, s. पक्ष:, पर्ण, पिच्छं; See FEATHER. 2 शिखा, चूडा, शेखर:. -v. t. पणोनि रच् 10. 2 प्रक्षान् निर्ह 1 l' or उत्पट् 10. 3 (Oneself upon) आत्मानं श्राच् 1 A, विकत्थ् 1 A; 'p. s himself upon his learning' ज्ञानेन आत्मानं अतीव श्रायने-विकत्थते, पंडितंमन्यः, पंडितमानी. -LESS, a. प्रक्षान. -ous,-ose, -v, Plumicerous, a. सप्रक्षान्, पक्षविशिष्ट.

Риммет, в. लंबः, लंबसूत्रं, लंबसीसकं, सांसकसूत्रं.

PLUMP, a. पीन, पीनर, पुष्ट, स्थूल, उच्छून, आप्यान, स्फीत; See FAT. = adv. अकर्मात. = v. t. आप्ये c., धि c., स्फाय c. (स्फायित). = LY, adv. व्यक्तं, स्पष्ट. = NESS, s. पीनता, पुष्टि f., स्फीति f.

PLUNDER, v. t. (धनादि) अप-, ह 1 P, मृष् 9 P, जुर 10, वि-, लुंट-र 1 P, 10. - s. विलुंटनं, लोनं, लोपं, अपहार:, अपहतं धनं. - ER, s. अपहारकः, वि-लुंटकः, मेषिकः. - ING, s. अपहारः, अपहरणं, मेषिणं. PLUNGE, v. i. मृह्णु 6 P, नि-अव-°, आहु 1 A, गाह् 1 A, वि-अव-°, प्रविज् 6 P. - v. t. Causal of roots above. -s. अवगाहः-हनं, वि-, मज्जनं, आह-

वः, प्रवेशः: =ED, α. मझ, अवगाढ, आमृत, स्रीन, प्र-नि-विष्ट

Plungeon, s. अव:, प्रावित् m.

PLURAL, a. (Number) बहुवचनं. 2 अनेक, बहु--ITY, s. बहुन्तं, अनेकता; ex. by 'Many' q. v. PLUS, s. धनं; सहित, संकलित in comp.

PLUVIOUS, a. वृष्टिमत, प्रचर-बहु-वृष्टिः

Ply, v. t. पत् c., धा 3 U, व्यस् 4 U, प्रवुष 7 A, 10; पुन: पुन: प्रयुष्ण or व्याप्ट c., सततं व्याप्ट c.; 'p. thy work' कार्यव्याप्ट तो भव, कार्य निर्वाहयां 'p. thy needle' सूच्या कार्य भवतंस्व. 2 (प्रयन्ति) चल् c., संचर्-ल् c. 3 आप्रहेण उप-स्था 1 U, अनु-निर्वध् 9 P; See Importune; 'p. with entreaties' अतिमार्थनया उद्विज् c. -v. i. अविरक्षं व्याप्ट 6 A or प्रवृत् 1 A or उद्यम् 1 A or चष्ट् 1 A. -s. पुट:, भंग:; See Fold.

PNEUMATIC, a. वायुरूप, वायुमय (यी f.), वायव (वी f.), वायु in comp. -s. (P. s) वायुविया-ज्ञान

PNEUMONIA, s. क्रोमपाकः

Роден, v. t. ईषत् वच् 1 P. 2 (Game) क्टोपायेन प्रह 9 P or अवह 1 P or जुर 10. 3 महणार्थे अनुस 1 P or अनुगम् 1 P; See Pursue. — EE, s. मृगयाचौरः, जांगलचौरः. — ING, s. मृगया-जांगल-चीर्य, पक्षिप्रहणं.

POCK, s. See PIMPLE.

POCKET, s. कोष:, आधार:. =v. t. कोषे नि-धा 3 U, (छलेन) आत्मसान्क 8 U. 2 (Insult) सह 1 A; See BEAR. =ED, a. कोषगुत, कोषांतर्गत, अंतर्हित-Pod, s. बीजकोश:-गृति f., शिवा, शिवि-बी f., शिविका-PODAGRICAL, a. वातिकन, वातरोगिन्.

POET, s. कवि:, मृरि:; 'a ready p. ' शीमकि:

—IC,—ICAL, a. Ex. by कविता-काध्य in comp.;
'p. genius 'कवित्वशक्तिः. 2 श्लोक-कियता-रूप-बद,
प्याप्य (थी f.), छंदोबद्ध-रूप, प्याप्यमक्तः 'p. work,
प्याप्यमक्तं प्रेथः. —ICALLY, adv. प्यस्त्येण, छंदोरूपें. —POETICS, s. काव्यशासं, प्यशासं, साहिरूपें. —POETRY, s. काव्यशासं, प्यशासं, साहिरूपें. —POETRY, s. काव्यश्यना, कविता 2 पर्य (opp.
of prose). 3 काव्यश्यना, कविता, कविताविधा—POETASTER, s. कुकवि:, कविदेश्यः. —POEM, s.
काव्यं, काव्यश्यन्यः, काव्यवंथः, कविता; 'a p. interspersed with prose' खंडकाव्य. —POESY,
कविदवं-ता. 2 काव्यरचना, कविताशक्ति f.

POIGNANT, a. डम्र, तीक्ष्ण, तीन, तिग्म, अइंतुद, मर्भ-स्त्रज्ञ-भिद्. - POIGNANCY, s. तीक्ष्णता, तीनता.

Point, s. अमं, अणি:-णी <math>f., धारा, कोटि f., अभि f., पालि-ली f.; शिखा, शिखरं. 2 (Of land) उदमस्थर्क, भूनासिका. 3 मर्मन् n., रहस्यं, रसः. 4 दिश्-ना, क-कुम्, आज्ञा, हरित्, काष्टा, (all f.). 5 बिंदु:, विंकं अंकः. 6 आज्ञयः, अभिप्रायः, उदेशः, अर्थः, लक्ष्यं. 7

पर्यंतः, अंतः, अवधिः, परिमाणं. 8 विषयः, पदं, वस्त n., अर्थ:, स्थानं, स्थलं, आस्पदं, प्रकरणं, प्रस्तावः ; ' p. at'issue ' विवादवस्त-विषय:. 9 लक्षणं, विशेष-चिह्नं, विशेषणं, विशिष्टगणः 10 प्रसंगः, कालः, समयः: being to the p. ' प्रास्ताविक (की f.), प्रकृत, प्र-स्तृत; 'to such a p.' एतावत, एतावत्पर्यतं; 'come to the p. ' प्रस्तुतमनसंधीयतां; 'on the p. of' ex. by ड-मुख (खी f.), उग्रक, उप्रत, by desid. or by fut. part., आसत्र in comp.; 'on the p. of death ' मरणोन्मूख, आसन्नमृत्यु, मुम्बे ; 'on the p. of departing ' निर्मतमयत, निर्जिगमिष ; 'on the p. of delivery 'प्रसर्वोग्म्खी, आसन्त्रप्रस-**ग**; 'gain a p. ' अभीष्टं साध् 5 P; 'p. of view' दृष्टि f.; See under VIEW. = v. नि-ज्ञो 4 P, तिज् c., तीक्ष्णीक 8 U. 2 उहिं श 6 P, सं-धा 3 U, लक्षी-कु, अभि-प्रेर् c.; 'p. ing to it 'तद्दिश्य, तद्धिक-त्य. 3 (Out) प्र-उप-आ-दिश (as a way); (at) **अंगुल्या निर्दिश् or आ-**ख्या 2 P, (मामंगुलीदलविलासे-नाख्यातवत्य: Mal. 1); 'p. ing towards the north ' उद्रुप्ख, उत्तराभिम्ख; 'p. blank 'स्पष्ट, असंदिग्ध. = ED, a. नि-,शित, तीक्षणात्र, सात्र, सधार; oft. by स्चि f.; 'pricked by the p. Kusa grass ' क जाम चिविदे (S. 4); See Sharp. 2 मा-मिक (की f.), अहंतुद, मर्मस्पृश्-भिद; सरस, रसिक, रसपूर्ण. 3 निर्दिष्ट, मुचित &c. -EDLY, adv. उहित्य. उद्देशपूर्व, मर्मभेदपूर्व, स्पष्टं, भित्रार्थ. = ER, s. निर-प्र-देशकः, प्र-,दर्शकः, मृचकः. 2 (Of a dial) प्रदेश-(शि)नी. =ING, ह. निर्देश:, मूचनं, अंग्लिनिर्देश:. -LESS, a. धाराहीन, अनिश्चित, अतीक्ष्ण, निरम. 2 रसहीन, अरसिक, फल्गुः 3 अपकृत, अपस्तृतः

Poise, v. t. तुल् 10, तुन्यी-समीक्ष 8 U, समभारीकृ. - s. भारः, तोलः 2 भारतुल्यता-साम्यं, समभारता, स-मतोलः, तुल्यता

Porson, s. विष:-पं, गरल, क्षेत्रः, जांगुल; 'administering p.' विषमयोग:-दानं; 'curing p.' विषम (श्री ति.), विषापह, विषहर (री ति.); 'curer of p.' विषवैद्यः, जांगुलिकः. -v. ति विषण दिइ 2 U or अंज 7 P or मिश् 10. 2 विष दा 3 U, विषदानेन हन् 2 P or मृ c. or नज् c.; (oneself) विष मक्ष् 10 or सेन् 1 A or भुज 7 A. 3 कलुषीकृ 8 U, दुब् c. (दूषयित). - ED, a. विषाक्त, विषदिम्य, विषलित; 'p. arrow' विषाकः, दिग्धः, लिनकः. 2 विषनाश्चित. - EB, s. विषयातिन ला. विषद्यी. - OUB, a. विषम्य (या ति.), सविष, विषाल, सगर, विषप्ण, गरिविश्वष्ट, विष in comp.

Роке, v. t. (Fire) चल त., उत्तिज् त. 2 तह 10, आहन् 2 U; प्रह 1 P. 3 (दंडादिना) परामृत्र 6 P, अ- श्विष् 4 P. -v. i. Grope, q. v. -s. ताउनं, प्रहार:, आवात:. - ER, s. उत्तेजनी (ज्ञालका); अंगारीस्थापक:.

Pole, s. यष्टि f., दंड:, काष्टं; 'raised on a p.' ड-दंड. 2 (Of a carriage) धुर् f., धुरा; कूबर:, यु-गंभर:. 3 दंड:. 4 धुव:-वकः; 'p.-axo' प्रशु:, कु-ठार:, परस्थः; 'p.-cat' गंधमार्जार:; 'p.-star' धुव:, उत्तानपादजः, नक्षत्रनेमिः, ज्योतीरथः; धृवतारा. —Polar, a. धृव in comp.; 'p. longitude' धुव:. —ITY, s. धृवाभिमुखता, धृवभिसारिता. — x, a. धृवाभिसारिन्, धृवाभिगामिन्.

Polemics, s. बादानुवाद: -Polemic, -AL, α. विवादात्मक, वादानुवादार्थक, वादकुश्चलः -s. विवादकुश्चलः, वादानुवादार्थकः,

Police, s. रक्षावुरुषा:, नगररिक्षण:, नगरपाला: (pl.), रिक्षगण:-दंड:; 'rural p.'ग्रामरिक्षण:, ग्रामपाला:; 'p.-man', 'p. officer' नगररिक्षा, नागरिक:, रक्षी, राजपुरुष:; 'p. magistrate' दंडाधिकारी.

Policy, s. fla f, further, finant:-nit; tinf-ति:-नव:, राज्यशासनरीति:-मार्ग:. 2 नीतिचातुर्य, वै-दम्ध्यं, राज्यशासनकौश्रलं, नातिज्ञताः 3 यक्ति र्., प्रयो-गः, उपायः, व्यवहारः, शीतः; ' prudential p.' समी-क्षा, समीक्ष्यकारित्वं; 'bad p. ' कुप्रयोग:, कथिक:. -Politic, a. नीतिज्ञ, नीतिविद्-ज्ञ ज्ञाल, नयविद्-ज्ञ, नीतिचतुर-निपुणः 2 व्यवहारकुञ्चल-दक्ष, विचक्षण, कज्ञ-ल, चतुर, निपुण, 3 सुप्रयुक्त, सुघटित, सनीत, समी-क्य कृत, हित, स pr. =AL, a. नीति-राज in comp.; 'p. affairs 'राजकार्याण; 'p. science 'राजनी-तिशाकां; 'p. economy' अर्थशास्त्रं, अर्थविज्ञानं; ' he led a p. life' राजकार्यव्यापृतो जीवितमस्यवाह-यतः ' p..institutions ' राज्यतंत्राणिः; ' p. rights ' राज्यनिर्वाहाधिकाराः. = JAN, s. नीतिज्ञ:, नीतिविद-कुश्चलः, नयश्चः-विट्, राजनीतिनिषुणः, राजकायेधरंधरः -Politics, s. नीति:-नय:, राजनीति:, राज्यज्ञासन-शासं. 2 राजकार्याण, राजव्यवहाराः. - Polity, s. राजनीति:-रीति:-ज्यवस्था, दंडनीति:; (generally) न्यितः, व्यवस्था, विधिः

Polish, v. t. तिज् c., धाव् 10, नि:-त्ए c., प्र-,मृज् 2 P or c., परिष्कु 8 U, श्रुश्णीकु, क्रांति दा 3 U. 2 पित्कु, नि-नी 1 P, उपस्कु 8 U, संस्कु (lit. also); आदशें निघषणिकियया संस्क्रियमाणें (S. B. 72). -s. क्रांति f., श्रोभा, तेजस् n., स्निम्धता, श्रुश्णताः 2 संस्कारः, परिष्कारः, सम्यता, श्रिष्टता, श्रुश्णताः 2 संस्कारः, परिष्कारः, सम्यता, श्रिष्टता, सौजन्यं. -ED, a. निष्टत, परिष्कृत, प्रमृष्ट, निर्धीत, उत्तेजितः 2 शिष्ट, संस्कृत, सम्य, परिष्कृत, विनीत, अग्राम्य. -ER, s. तेजकः क्रांतिदः, मार्जकः, एरिष्कृत, परिष्कृतः, See Furbisher.

POLITE, a. दक्षिण, सौजन्यवत्, सुजन, विनीत, शिष्ट, सभ्य, संस्कृत, सभ्य शील, शिष्टाचार, सृशील, आदरशील, वियंवदः -LV, ado. सौजन्येन, दाक्षिण्येन, सविनयं, शिष्टवत्. -NESS, s. शिष्टता, सभ्यता, सौजन्यं, विनयः, दाक्षिण्यं, सृशीलता. 2 शिष्टाचारः, सुशीलवृत्ति ∱

POLL, s. शीर्थ, शिरस् n.; See HEAD. 2 नामावलि-

ली f.; नामलिखनं, नामारोपणं. =v. t. (केशान्) लू 9 U, छिद् 7 P, आवप् 1 P. 2 नामानि लिख् 6 P or निविश् c.

Pollard, s. लूनापवृक्षः

Pollen, s. रेजु:, परागः, रजस् <math>n., पांजुः, पृष्परजः- परागः

POLLUTE, v. t. कलंकपाति-मिलनयाति-कलुषपति (D.), दुष् c. (दृषपति), मिलनी-कलुषिष्ट 8 U, मेलनि लिप् 6 P or दिह् 2 U. 2 अंज् c., दुष् c., आधृष् c., स-तिलं अंज् c. or नज्ञ c. = ER, s. दूषकः, आधर्षकः - ION, s. दूषणं, कलुषिकरणं 2 मिलिन्यं, अमेध्यता, कालुष्यं, मलं, कलंकः, अज्ञीचं 3 Emission. q. v. Poltroon, s. See Coward.

POLYANDRY, s. अनेकमर्तृकताः = 18T, s. अनेकपति-का, बह्मर्तृकाः

POLYGAMY, s. अनेकपत्नीकता, बहुमार्यत्व. = IST, s. बहु-अनेक-मार्थः 2 बहुपत्नीवादिन् m.

Polygenous, a. बहु-विध-प्रकार-जाति.

POLYGLOT, a. बहुभाषामय (यी f.).

Polygon, n. बहुभुज:, बह्वसं. -AL, a. बहुक्तेण-भुज-अस्त

POLYMATHY, s. बहुशास्त्रज्ञानं.

POLYPETALOUS, a. बहु-अनेक-पर्णः

Polyphonous, a. वहस्वर-स्वनः

Polypus, s. अनेकपादः, बहुमूलः.

Polysyllabic, a. बह्वक्षर, अनेकाच्

Polytheist, s. अनेकदेववादिन m. - Polytheism, s. बहदेववाद:

POMADE, s. See PERFUME.

Pomegranate, s. (Fruit) दाडि लि)मं, दाडिम-फलं; (tree) दाडि (लि)मः, डालिमः, दाडिंबः, करकः-Pommel, s. गुल्मः, पिंडः, गंडः. = v. t. तड् 10, पढ 1 P.

Pomp, s. आंडबरः, श्रांभा, थीः, प्रतापः, ऐश्वर्ध, वैभवं -ous, a. विश्राजमान, शोभन, सर्थक, साडंबर, अतिशोनन, महाप्रतापः 2 दांभिक (की f.), साटोप, गर्वित, द्वांभ्मातः (style) सालंकार, अलंकृतः -ously, adv. साडंबरं, अतिशोभया, अतिश्वापेन 2 सदंभं, साटोपं, सगवं .-ousness, s. ऐश्वर्ष, &c. 2 दंभः, आंटापः Pond, s. तडागः-गं, जलाश्वायः, कासारः, जलाशारः, पदाकरः, सरसी, सरम् n.; 'deep p.' न्हदः; 'small p.' पत्वलः-लं, वेशंतः, अल्पसरः; (for drinking water) आहावः, निपानं

PONDER, v. चित् 10, ध्ये 1 P. विचर c., विमृश् 6 P, मनसा कृष् c. or भू c. or विगण् 10; See MEDITATE.

Ponderous, a. अतिगुरु, भारवत्, अतिभारित्, सभार--LY, ado. अतिभारेणः -Ponderosity, s. भार-बस्वं, अतिगुरुताः

PONIARD, s. कृपाणिका, कृरिका, असिपुत्रिका, असि-धेनुका

PONTAGE, s. सतुसंधान शृल्कं.

Pontiff, s. प्रधानधर्माध्यक्षः, मुख्यपुरीहितः. - Pon-TIFICATE, s. धर्माध्यक्षाधिकारः

Pony, s. अभज्ञाव:, क्षद्रघाटक:-

Pool, s. जलादाय:, जलाधार:, कुंड, पस्त्रलं, निपान; See Posd.

Poor, s. नीवृष्टं, नीवश्राङ्गामः.

Poor, a. दरिह, निर्धन, नि:स्व, दीन, अधन, अकिंचन, धन-द्रव्य-अर्थ-हीन, अल्प-धन-विभव, दुर्गेत, परिक्षीण, क्षीणधन; ' to be p. ' दिहा 2 P. 2 दीन, तपस्विन, वराक (को 🏸), कृपण, अनुकंष्य. 3 कुल्सित, अप-कृष्ट, तृषप्राय, तुच्छ, गहित, अधम, विगुण; oft. ex. by क, कट्, दर्, अप, in comp.; 'p. food' क-दन्नं, See BAD, MEAN; ' p. soil ' निगुणा-असारा-भूमि:, इंरिणा-रूक्षा-भूमि:; 'p. house', 'p. asylum ' दरिव्रालयः, अनाथालयः, दरिव्रगृहः, ' P.spirited ' दीन-कृपण-बुद्धि, कृपण, अल्पसत्त्व, अुद्रम-ति. -LY, adv. दरिद्रवत्, दीनं, निर्धनवत्; ' p. dressed' दीनवेषं द्धान. 2 निष्फलं, व्यर्थं, सिर्द्धि विनाः -NESS, POVERTY, s. दारियं, दैन्यं, निर्धनता, नि:-स्वता, दुर्गाति f., दरिद्रदशा-अवस्था, अकिंचनत्वं; ' reduced to p. ' नष्ट-गत-विभव-धन, दुर्गत; See (a.); ' struck with p. 'दारियोपहत, दारियमस्त.

Pop, s. आकिस्मिक-विनि:-सन्द:. =v. i. अकस्मात् प-विज्ञ 6 P. 2 सहसा निर्मेम् or नि:स 1 P. 3 सहसा कण-स्वन् 1 P. =v. t. Causal of roots above. Popinjay, s. See Parrot.

Poppy, s. खसतिलः.

Populace, s. लोकः, जनः, सामान्य-प्राक्रुत-जनाः; See PEOPLE. -POPULAR, s. लोक-जन-प्रिय, सर्व-সিয $oldsymbol{2}$ লীকিক (কী $f_{oldsymbol{\cdot}}$), লীকসমিয়ে, লীক্ত $oldsymbol{\epsilon}$ -संमत, जन-लेंक in comp.; 'p. scandal' लोकापवादः; ' seeking p. favor ' लोक-जन-रंजनं; ' p. usage' रूढि f., जनव्यवहारः, लोकाचारः, लोकमयोदा-रीति f.; 'p. report' जनप्रवाद:, लोक-जन-वार्ती-शुर्ति fः, किंवदंती; 'p. tumult ' प्रकृतिक्षोभ; 'conformity to p. opinion ' लोकानुसरणं. 3 सामान्य, साधारण (णी f.). =ITY, s. लोकप्रियता, लोक जन-र्पाति f -अनुराग:-संमान:. -LY, adv. लोके, लौकिक-तया, साधारणतः, सामान्यतः, लोकरंजनार्थः ---Popu-LATE, v. t. वस् c., जनै: आकृ 6 P or पूर् 10. - v. i. प्रजां उत्पद् c., प्रजन् 4 A, प्रजावृाद्धं कु 8 U. -ION, s. प्रजा, प्रजा-लोक-संख्या, जनाः, लोकाः -- Po-PULOUS, a. जनाकीण, जनसंकुल-पूर्ण, बहु-प्रचुर-जन-प्रज, जनसंबाध. = NESS, s. लोक-प्रजा-बाहुल्यं.

Porcelain, s. (चीनदेशीय) मार्तिक, कौलालकं, महांडानि Ровен, s. प्रधाण:, प्रधण:, आ(आ))लिंद:, द्वारप्रकोष्ट:. Ровсириме, s. ज्ञाल्य:-ल्यक:, धाविध् m.; 'quill of a p. 'ज्ञालं, ज्ञालं-ली.

Pore, s. रा(लो) मरंधं-कूपः 2 (सूक्ष्म) रंधं, कूपः.

– v. i. अनन्यदृष्ट्या-साभिनिवेशं-अधी 2 A or वच् c.

– ous, a. बहुरंध्र, रंध्रवहुल, रंध्रपूणे-विशिष्ट, सरंध्र. 2
रोमकूपमय (यी f.), स्वेदमागिविशिष्ट, विरलावयवकः

– ousness, Porosity, s. रंध्रवाहुत्यं, रंध्रविशिष्टताः

Pork, s. श्कर-वराह-संसं. – Er, s. श्करः, वराहः.

Porrose, s. श्करः, शिशुमारः, उल्प्रिन् m.

Porbidge, s. युषं, जूषं.

Porringer, s. युष्पात्रं-भाजनं.

Ровт, s. नौकाञ्चयं, नौकाश्रयः, उत्तरणस्थानं, आश्रयः, रक्षणस्थानं, आञ्चयः; 'arrived at the wishedfor p. 'इष्टरेशं जगाम. 2 द्वारं; See Door. -Able, a. बहनीय, लघुभार, सुवाद्य, लघु, सुखवाद्य, हस्तवाद्य. - Eb., s. द्वाःस्थः, द्वारपालः, प्रतीहारः, दौवारिकः. 2 भारवाहः, भारहरः, वोद्ध m., भारिकः. - Erage, s. भारवहनं. 2 वहनमूल्यं. - Portal, s. द्वारं, मुखं, प्रवेशदाहं; See Door.

PORTEND, v. t. अमे (अनिष्टं) सूच् 10 or निविद् c. or ज्ञांस् 1 P. —PORTENT, s. उत्पातः, दुनिमित्तं, अज्ञाभलक्षणं, अजन्यं, उपसर्गः, दुलेक्षणं, दुश्चिहं, अपज्ञ-कृतं, कुलक्षणं, अत्याहितं, उपप्रवः, आर्ष्टं, अस्तं, 2 पूर्व-चिक्कं-लक्षणं. =008, a. उत्पात-अनिष्ट-अग्रुभ-ज्ञां-सिन्, असुतः, अत्याहित, औपसर्गिक-औत्यातिक (की f.). =008LY, adv. सोत्पातं, दुलेक्षणपूर्वः.

Portfolio, s. qqiqit:.

Роктнось, в. नौपार्श्वमुखं.

PORTICO, s. See PORCH.

Portion, s. अंदा:, वि-,भाग:, खंड:-ंड, छेद:, द्याकल:-लं. 2 अंदा:, वंट:, उद्धार:, वि-,भाग:; 'p. of an estate 'दाय:, रिक्थभाग:, उद्धार:; 'wife's p. 'श्रीधनं, यौतकं. औदाहिकं. -v. t. विभज् 1 U, वंद 10, विभागद्या: ऋष् c. 2 जुल्कं-वृत्तिं दा 3 U. -ING, s. विभागः, भागकल्पनं, वंटनं. -LESS, a. अनंदा, अंदाहिन.

PORTLY, a. गौरवगति-वृत्ति, उदात्त, धीर, धौरदर्शन, भंभीराकृति- 2 स्थूल, बृहत्, स्थूलकाय, व्यूदर, पीन, पीवर. =INESS, s. स्थूलकायत्वं, श्रारीरगैरवं.

PORTMANTEAU, s. चर्ममंजूषा-पेटक:.

PORTRAY, v. t. आ-,लिख् 6 U, चित्र् 10, वर्ष् 10. 2 उप-,नर्ण, कृत् 10. - PORTRAIT, s. चित्रं, आले-ख्यं, मतिकृति /., मतिमा; See PICTURE; 'p.-painter' चित्रक(का)रः

Pose, v. t. संभ 9 P, मृह c., निहत्तरीक 8 U, कुंट्र 10.

Position, s. দিনিলা, তানি f., हेतु:, पक्षः, उपन्यासः; ' wrong p.' पक्षाभासः, हेत्वाभासः 2 हिस्सि f.,

Positive, a. स्पष्ट, असंदिग्ध, अगूढ, प्रत्यक्ष, व्यक्त, अवन्न, परिस्फट, साक्षान ind.; ' reply in the p. ' भवतु-बाढ -तथा-इति वद् 1 P. 2 अवश्यक, अवैकल्पिक (की f.), अविद्यांक्य: See PEREMP-TORY. 3 सु-,नियत, निश्चित, निर्णीत, निर्दिष्ट. 4 सत्य, तथ्य, यथार्थ, वास्तविक-तान्विक (की f.). 5 विविक्त, केवल, अनन्यसंबद्धः 6 दक्ष-कृत-निश्चय, दृष्टमति-संक-ल्प, निर्विकल्प, निःसंदेह: मताभिमानिन, स्वमताग्रहिन, दढोिक; 'a p. quantity 'धनं (opposed to ऋणं क्षयः, व्ययः, हानिः). -LY, adv. स्पष्टं, व्यक्तं, असं-दिग्धं, साक्षात्. 2 अवस्यं, निर्विकल्पं, अविचायं. 3 सु-निश्चितं, नियतं, नुनं, खलुः 4 वस्तृतः, तस्वतः, परमार्थ-तः, सत्य, यथार्थतः 5 मनिभयेन, दढनिभयपूर्वः 6 मतामहेण, मताभिमानेन, वढांकत्या. = NESS, 8. स्पष्टता, असंदिग्धता, दृढीनश्चयः-निर्णयः, तथ्यता, याथार्थ्यः मताग्रहः, दृढोिक ∫., &c.

Possess, v. t. \ 1 P, 10, \ 3 U, \ 3 U. \ 3 ч-ज 7 U, अधि-हा 1 P, अध्यास 2 A, सेव 1 A; better by बत, मत, इन &c.; See below. 3 आप 5 P, लभ् 1 A, अधिनम् 1 P; See GET. 4 अधिक 8 U, प्रभू 1 P, अधि छ।, पदं कृ. 5 आविज् 6 P, आक्रम् 1 U, 4 P, उपसूज् 6 P, बाध् 1 A, उपहृज् 2 P, यस् 1 A, न्याप् 5 P, oft. ex. by 'p. ed'. -ED, a. धत, भृत्ता, अधिष्टित, अध्यासित, अधीन, हस्तगतः 2 प्राप्त, लब्ध, अधिगत. 3 आविष्ट, आक्रांत, उपसृष्ट, ग्रस्त, उपहत. 4 (By spirits) भूताविष्ट, भूतोपसृष्ट, वैताली-पहत, भूतग्रस्त. 5 (Having) युक्त, युत, डपेत, सं-पन्न, उपपन्न, अन्वित, सनाथ, ज्ञालिन् in comp.; by बत, मत, इन, बिन् affixed, or by Bah. comp. -ION, s. भोग:, भक्ति f., अधिकार:, आवेश:, आक-म:-मणं, आत्मसात्करणं; 'to take p. of' आन्नम्, आविश, स्वायत्तांक, आत्मसात्कः पदं क्र or वि-धाः See Enter; 'to put in p.' अधिक c., अधिकारं दा, नियुज् 7 A, 10; 'being in one's p. ' स्वाधी-न, हस्तगत, बद्मवर्तिन, 2 संपन्नता, युक्तत्वं, सनाथता ; वन्त्रं, ज्ञालिता in comp.; 'p. of wealth 'ध-नवन्तं, सधनताः 3 आवेदाः, उपसर्गः, बाधा, पीडाः भू-तावेश:, भूतपीडा-बाधा-संचार: 4 द्रव्यं, स्वं वस्तु, स्वा-धीनं द्रव्यं; (p. s) द्रव्यजातं, वस्तुजातं, द्रव्याणि, वस्तु-नि, वित्तं, विभवः, द्रविणं, अर्थः; क्षेत्रादि, भूमि रि, (landed). =IVE, a. संबंध in comp.; 'p. case बड़ी. =0B, s. भोक् m., भोगिन् m., स्वामी, अधिकारं री, ज्ञाली-धारी- in comp.

Possible, a. ज्ञाक्य, साध्य, संभाज्य; gen. ex. by pot. pass. part.; 'not p. to be united ' दु:सं-ध्य; 'p. to be done ' करणीय, संपाय, साध्य; oft. by ज्ञाक् pass.; 'to be p. ' संभू 1 P, (सर्व सीदा-मिन्यां सेभाज्यते Mal. 1), ट्यपद् 4 A, घट् 1 A; उभयशापि घटते (V. 3) 'it is p. in both ways' (both sides are p.); 'as far as p. ' यावच्छ-वर्य, यथाज्ञात्ति. - Possibility, s. संभव:, ज्ञाक्यता, संभाज्यता, ट्यपिन f., घटना, संगति f. - Possibly, adv. Ex. by ज्ञाक्यं or ज्ञाक् pass. 2 कराचित, करापि, नाम, by pot. mood; See Perhars. 3 (In questions) इव, नाम, वा; 'who p. that is dead, is not born again ' मृत: को वान जायते (Г. І. 1).

Post, s. स्तंभः, स्थाणः, स्थूणा, डपरतंभः; 'p. for securing an elephant ' आलानं, बंधस्तंमः; ' p. for tethering cattle ' शिवकः, कीलकः, मेथि:-थि:, खलेदारु n. 2 पदं, अधिकारः, नियागः, अधिकार-पूरं. $\mathbf{3}$ स्थानं, स्थलं, आस्पदं, अवस्थानं, स्थिति f., पदवी. 4 गुल्म-सेन्य-स्थानं. 5 पत्रवाहः, पत्रवाहनसाधनं; 'p.-boy' जवाभपाल:; 'p.-chaise' जवरथ:-वाहनं ; 'p.-haste' सर्वेगं, अतिजवेन, जवा-भवतः; 'p.-horse' जवाश्वः, जवतुरगः; 'p.-man, पत्र-लेख-वाह:-हार:; ' p.-master ' पत्रस्थानाधिकारी. पत्रवाहाध्यक्ष:; 'p. office ' पत्रस्थानं-गृहं. = v. t. स्था c. (स्थापयित), सं-प्रति- $^{\circ}$, नियुज् ^{7} A, $10.\ {f 2}\ {f \epsilon}$ तंभे बंध् $9\ {f P}.\ {f 3}$ पत्रस्थाने निविज्ञ ${f c}.\ {f or}\ {f 8}$ प 6 P. 4 प्रकाश c., आसंज् c. = v. i. जवन गम or त्रज् 1 P; 'p. up ' अवबुध् c.; 'p. off ' ज्याक्षिप् 6 P, विलंब् c. = AGE, s. पत्रवाहनसूल्यं. = ER, s. जवनः, जवः, जवाधः, प्रजवी. -Postilion, s. जवाश्वास्ट्रहः.

Post-date, v. t. पश्चात् तिथि लिख् 6 P.

Post-diluvian, a. प्रतयोत्तरकालीन.

Posterior, a. पश्चान्-उत्तर-कालीन, उत्तर, अपर, अवर, अवीष्. —ITY, s. परना, उत्तरता. —LY, adv. पश्चात, उत्तरं-रतः, परतः, परस्तात्. —Posteriors, s. नितंबः; गुदप्रदेशः

Posterity, s. संताति f., अपत्यं, संतानः, वंदाः, प्रजाः प्रयोगादयः

POSTERN, s. पक्षद्वारं, पक्षकः

Posthumous, a. मरणादनतरं प्रकाश्चित, मृत्यूचरजात. Post-meridian, a. अपराह्मतन (नी f.), पराह्मका-लिक (की f.).

Post-mortem, a. मरणात्तर, मृत्यूत्तर.

Post-natal, a. जन्मोत्तरः

POSTPONE, v. t. व्यक्तिप् 6 P, विलंबु c.; (नियत-

कालं यावत्) त्यज् 1 P, विस्तज् 6 P. - MENT, & व्याक्षेपः, विलंबः.

Post-scrift, s. अनुलेखः.

POSTULATE, s. स्वीकृतपक्ष:, गृहीतपदं, परिम्रहः = v. t. परिमृह 9 P, स्वीकृ 8 U.

Posture, s. सं-,स्थिति f., संस्थानं, संस्था, अंगविन्या-स:-स्थिति:; आसनं, वंध:; वीरासनं, कमलवंध: &c.; 'in a sitting p.' आसीन, उपविष्ट. 2 Condition, q. v.

Posx, s. कुसुमस्तवकः, पुष्पगुच्छः. 2 अंगुलीयकलेखः.
Pot, s. घटः, कलसः-सः, क्रंमः, पात्रं, भाजनं, भांडं;
'cooking-p.' स्थाली, उ.जा, पिष्टपचनं, क्सीवं, पिटरः; 'p.-bellied' तृंदिल, लंबोदर, पिचिडिल, तृंदिन्;
'p.-belly 'गिचिडः, लंबोदरं, 'p.-companion'
पानमित्रं-सुदद्, सहपायी; 'p.-house' शुंडा, पानं;
'p.-sherd' घटशकलं, निश्तपात्रं. - TER, s. कुंभकारः,
कुलालः, घटकारः, चिकान् गः. - TERX, s. कुंभ-घटस्थानं. 2 कीलालकं, मार्तिकं, मुद्रांडानि.

Potash, s. साजिका, क्षार:; See Natron.

 $\operatorname{Potation}$, s. पानं, क्षपीति f., नुल्यपानं.

Ротато, з. गोलालु:.

Potent, a. प्रवल, सप्तभाव, वीर्यवन, सप्तताप, शक्तिमत, प्रभविष्णु; See Strong. - ATE, s. अधिपति:, नरेश्वर:, प्रभु:; See King. - Ly, adv. प्रवलं, सप्ततापं, बलवन् Potential, a. श्वय, उपपन्न, संभवनीय; (mood)

विधिलिङ्. =ITY, ह. दाक्यता, संगाव्यता.

POTHER, See BUSTLE, PERPLEX.

Ротневв, в. शाकः, हरित्कं, शिमुः

Potion, s. अगदः, पानं, पेयौषधं.

Pottage, s. जूषं.

Potulent, a. आमत्त. 2 पानयाय.

Роисн, s. स्यूतः, प्रसेवः, कोशः-षः. 2 लंबोदरं. 3 पेशि-शां f., उपजठरं. -v. t. कोशे निविश् c. or नि-धां 3 U.

POULTERER, s. वैतांसिकः, ज्ञौनिकः, पक्षिविकयी-POULTICE, s. टपनाहः, प्र-,लेपः. -v. t. टपनाहं दा 3 U.

Poultry, s. गृहपक्षिण:; 'p. yard' कुक्कुटादिस्थानं-Pounce, v. i. अवपत्य ग्रह 9 P, सहसा अवपत् 1 Por अनस्कंद 1 P or आक्रम् 1 U, 4 P. -s. नवाः,
नवार: 2 मसीवोषणचूर्णं.

Pound, s. (For cattle) अवरोध:, अवरोध-स्थानं, तजः, गोष्ठं. -v. t. सं-, चूर्ण् 10, मृद् 9 P, दिष् 7 P, क्ष्र् 7 P, क्ष्र् 10; 'p. to dust ' चूर्णश्वः कृ, चूर्णपेषं पिष्, चूर्णांकृ 8 U. 2(तजे) नि-अव-हध् 7 U, or वध् 9 P. 3 तड् 10, तृद 6 P, प्रह 1 P. - AGE, s. शुन्कं, राजस्वं. -ER, s. पृष्टु m., पेषणः. 2 मुसलः-लं, अयोधं, मृतरः. - ING, s. चूर्णनं, पेषणं, मर्देनं, संबन्धं. Pour, v. t. पृत् 0, नि-, सिष् 6 P, भ-, स् 0; 'p,

water in ' जलेन पू 3, 9 U, सिच्. 2 (Out, forth) प्र-निर्-मृच् 6 P, उत्-वि-सज् 6 P, अवपत c., अवतु c., नि:स c., डिक्क्षिप् 6 P, उद-म 6 P, उ-दीर c., उद्दूम 1 P. वृष 1 P. प्र-वि-क 6 P: निर्वेश. निर्गल c.; 'which has p.ed out its watery contents ' निर्गेलितांबुगर्भ:, पानीयरिकोदरः (घन:); 'p. out the water from the pot' पात्र जलरि-क कुरु; 'p. ed forth arrows' श्रावृष्टि ममाच: 'p. one's soul to another ' अन्यहमे स्वमनागतं सर्वातमना निविद् c. = v. i. छ 1 P, प्र-पार्-, प्र-,हयं-द् 1 A, अध्त 1 A, जलं स् c. or प्रवह 1 P. 2 वृष. निर्गेल 1 P. 3 नि:स 1 P, निर्गम 1 P, नि: न्त्र; 'rain p. ed down in torrents ' धौरासारै मेहता बृष्टिर्बभव (H.3); 'p. in upon ' समापत् 1 P, अभिद्र 1 P बहुदा: आपन or आक्रम 1 U, 4 l'. - ER, s. खावक:, सेचकः, सेक् m. =ING, s. सेकः, लावः, लवः, श्योतः Pout, v. i. (क्रोधात्) ओही प्रमु c. or दृ हा c. 2 ड-न्नत-टच्छित -a. भ 1 P. =s. ब्रोधावेश:.

POVERTY, See under Poor.

POWDER, s. चूर्ण, (4 हं, क्षोद:; 'gun-p.' आग्नेय चूर्ण 'perfumed p.' वासयोग:, पिष्टात:-तक:, प्रवासक: =v. t. 'to reduce to p.' चूर्ण 10, क्षुद् 7 P, चूर्णाइ, पिष् 7 P; See POUND. 2 चूर्णन लिए 6 P or भू c. or मिश्र् 10. =x, a. पांजुल, चूर्णवत, चूर्णमय (या f.), सचूर्ण, सक्षोद.

Power, s. ज्ञांकि f., सामध्यं, बलं, प्रशाव:, वीयं कर्ज:, सहस्-भोजस् n., विभवः (वाग्विभवः); (martial) तेजस् n., वि-परा-क्रम:, ज्ञौर्य. 2 (Ability) श्रीकि:, क्षमता, धीशकि:; 'p. of thinking ' वि-चारणाज्ञाकि:; ' according to one's p. ' यथाज-कि-बलं, यावच्छक्यं. 3 (Influence) प्रभत्वं, प्रभाव: बदा:-शं, बलं, गौरवं, अधिकार:; आधिपत्यं, ईश्चतं. सत्ता, ऐश्वर्यं, अधीनताः 4 अधिप:-पतिः, अधीदाः प्रभु:. 5 (Legal) अधिकार:, or by अर्ह 1 P. 6 अधिकारिजन:, अधिकृत: 7 घात: 8 सेना, वलं इतना; 'have or exercise p. over 'प्रम 1 P, ईज् 2 A. (with gen.), बज़ीकृ, आयत्तीकृ, आ हमवज्ञां नी 1 P; 'in (under) the p. of ' वज्ञ' भधीन, आयत्त, तंत्र in comp.; 'fallen into another's p. 'प्रहस्तगत; 'to be in one's p. ' ex. by ज्ञाक 5 P or by (s.). -FUL, a. बल-सामर्थ्य-वन्, ज्ञक्त, बलिन्, सबल, प्रबल, अर्जस्वल. बोजस्विन, शक्तिमत, अजितसत्त्व, बलाद्य, सप्रभाव, भभविष्यु. 2 जूर, वीर, विक्रांत, तेजस्विन, महाप्रताप, प्रतापवत, धामवत, उद्दिकम. 3 (Medicine) वीर्य-बत्, अमोघ, गुणावह, प्रबल, अलंतमः 4 दृढ, प्रतीति-कारिन, प्रबल. - FULLY, adv. बलवत्, प्रबलं, सप्रभा-🛊, अत्यंतं. - FUENESS, ८. प्रावत्यं, ज्ञाकत्वं. - LESS, थ, निर्बल, शक्तिहीन, अशक्त, अबल, निष्प्रभाव, अस- मर्थ, अञ्चम. -LESSNESS, s. अज्ञाक्ति f., असामध्यै. Pox, s. Small-pox, q. v. 2 उपदंज्ञ:.

PRACTICE, s. प-आ-चार:, संपदाय:, व्यवहार:, रीति f_{-} , मार्ग:, पद्धित f_{-} , क्रम:, ब्रत्ति: f_{-} 2 अभ्यास:, क्रिया प्रबंध:-सातत्यं, नित्यवृत्ति:-चर्या-अनुष्ठानं, अनशीलनं,-निरंतरपत्रक्तिः, आवृतिः; 'does not require p.' नाभ्यासक्रममीक्षते. 3 क्रिया, आचारः, आचरणं, कर्म, कृति f., व्यापारः, व्यवसायः; करणं, विधानं, अनुष्ठानं: (execution) प्रकृति:, प्रचार:, व्यवहार:; 'bring or put into p. ' पतृत् e., ब्यवह e.; ' has long been in p. 'चिर्पवत. 4 (Opp. of theory) प्रयोग:. 5 इ.लं, व्याज:, कैतवं ; See Fraud; 'ancient p. ' बद्धाचार:, बद्धपरंपरा; 'family p.' कुलसंप्रदाय:, कुलधर्म:, कुलाचार:; 'local p.' देशाचार: ; 'good p.' सदाचार: ; 'following good p.s' सदाचार, सद्वात्ति, सद्वात, साधवत्तः, 'bad p. 'द्राचार:, कुमार्ग:, दुवैति:; 'following bad p. s' दर्बन, दुराचार; 'p. of medicine' वैद्याबिया-उपचार:, चिकित्सा, भेषजप्रयोग:, उपक्रम:; 'p. of arms ' ज्ञासा-यास:, ज्ञासचर्या; 'p. of law ' व्यव-हार:, ज्यवहाराभ्याब:: ' p. in archery ' ज्ञाराभ्यास:, डपासनं. - PRACTISE, v. t. अभ्यम 4 U, नित्यं क 8 U. &c. 2 आचर 1 P, अन-प्रा 1P, क, वि-धा 3U, आ-स्था 1 U. 3 प्र-उप-यज 7 A, 10, प्रवृत c., व्यवह c., सेव 1 A, आधि 1 U, आ-अव-लंब 1 A; 'what profession do you p. 'कां वृतिमपजीवत्यार्थ: (Mr. 2). =v. i $\pi | S = 0$ $\Rightarrow i = 0$ $\Rightarrow i = 0$ छलं-कपटं-कृ. =ED, a. अभ्यस्त, आचरित, अनुष्ठित, कत, सेवित, &c. 2 अभिज्ञ, परिचयवत्, बहुदृष्ट, व्यव-हारज्ञ, दृष्टकर्भन, पक्षबुद्धि, ज्ञानवृद्ध, जाताभ्यास; also ex. by (s.). =ING, a. अभ्यासिन, सेविन, ज्ञालिन, in comp.: आस्थित, आश्रित. - PRACTICABLE, a. करणीय, कर्तुं ज्ञाक्य, साध्य, संभाव्य, ज्ञाक्य, सकर, सखसाध्य, उपपाय. -PRACTICAL, a. अभ्यासिक-व्यवहारिक (की f.), अभ्याससिद्ध-प्राप्त, आचार-व्यव-हार in comp.; 'p. knowledge' व्यवहारज्ञानं, लीकिकज्ञानं 2 अभ्यासक्षम, न्यवहार्थ, प्रयोज्य, प्रवर्त-नीय, न्यवहारोचित; 'a p. scheme ' न्यवहारोचित उपाय:; ' he is a p. teacher ' स शिक्षगप्रयोगनियु-ण:. 3 व्यवहारज्ञ, दृष्टकर्मन्, अभिज्ञ ; See PRAC-TISED. =LY, adv. कार्यत:, अर्थत:, वस्तुत:, पर-मार्थत:, व्यवहारत:, फलापेक्षया. 2 अभ्यासेन, व्यवहा-रेज. - PRACTITIONER, s. सेविन, व्यवसायी, व्यापा-री, बृति, आजीव in comp. 2 वैद्य:, वैद्यवृत्ति:, चि-कित्सक: 3 व्यवहारज्ञ:, व्यवहारदर्शिन्-निप्ण:.

Pragmatic,-al, a. परकार्यचर्चक, अनिधकारव्या-पारिन्; See Meddle, &c.

PRAISE, v. t. प्रशंस 1 P, श्लाइ 1 A, हेड् 2 A, नु 2 P, स्तु 2 U, वर्ण 10, गै 1 P, कृत 10, वि-प-° ख्या 2 Por c. (ख्यापयित), पन् 1 P, नू 6 P. = s. प्र., शंसा, श्राधा, स्ताति f., स्तवः, वर्णनं-ना, कीतंनं, नृति f., ईडा, स्तानं = ER, s. प्रशंसकः, स्ताव-कः, वर्णकः, वंदाहः = PRAISEWORTHY, α . प्रशंसाहं, श्राध्य, स्तृत्यः

Prance, v. i. मु 1 A, वल्ग् 1 P, नृत् 4 P. -ING, s. भूतं, विल्गतं, ववनं.

Prank, s. कीडा, चेटा, चापलं, लीला, छंद:-दम् n.; 'idle p.'वानर-मर्कट-चेटा-कीडा; 'mischievous p.'कु-दु:-चेटितं. = v. t. दंगायं भूष् 10 or अलंकृ 8 U. = ISH, a. कुचेट, चपल, कीडाशील.

PRATE, PRATTLE, v. i. प्र-,लए 1 P, प्र-,जन्य 1 P, अनर्थकं वर् 1P or भाष् 1 A. – ER, s. वाचाटः, वाचालः, जन्य(ल्या)कः, वावद्कः, बहुभाषिन्. – ING, s. प्रलायः • प्रलायितं, प्र-,जन्यः नन्यितं-न्यनं; बालालायः, बालभाषणं-प्रलायः

PRAVITY, इ. भ्रष्टता, विकिया, विकार:.

Pray, v. (A deity) स्तु 2 U, प्र-आम-सं-°, नमस्य-ति (D.), अभिवद् ः, आराष् ः, प्रणम् 1 P; (मन-सा) पूज् 10, उपास् 2 A, ध्ये 1 P, चिंत् 10. 2 आज्ञंस् 1 A. 3 याज्ञ् 1 Λ , प्र-अभि-अर्थ् 10 A; वि-ज्ञा ः (ज्ञापयित); gen. ex. by अहे 1 P with inf.; See Please; 'I p. you tell me' महां कथितुमहैति भवान्. 4 (Lowly) जप् 1 P.—हह, s. स्तवः, स्तोत्रं, प्रार्थना-नं, नमस्या, उपासना, पूजा; (mental) ध्यानं, आवाहनं; (low) जपः, स्वाध्यायः 2 यांचा, प्रार्थना, अभ्यर्थना, विज्ञाति f., विज्ञापना. — FUL, a. प्रार्थनातील, भजनपरायण

PREACH, v. t. उदार् c., उद्- चुल् 10, उच्चर् c., प्र- ख्या c. (ख्यापयित), प्रकाच् c., प्रवद् 1 P, कृत् 10. – v. i. धमँ पवच् 2 P or ज्ञास 2 P or उपिदिज् 6 P. – ER, s. उपदेशकः, प्रवक्त m., प्रचारकः, धमँशासकः, धमँशिदेशी. 2 घोषकः, प्रख्यापकः. – ING, s. वि-, घोषणं-णा, प्रख्यापनं, धमौषिदेशः, धमँशासनं, प्रवचनं, उपदेशः

PREAMBLE, s. उपोट्चातः; See Introduction. PREBEND, s. See CANON.

Precaricous, a. संदिग्ध, अनिश्चित, अनिर्णात, अनिय-त, अस्थिर, अध्रव. 2 पराधीन, परायत्त, अस्वतंत्र; See Doubtful, Dangerous. -Ly, adv. संदिग्धं, अनियतं. -Ness, s. अनियतत्वं, अस्याधीनता.

Precative, Precatory, a. याचक, प्रार्थनात्मक; 'p. mood' आजिलिङ्

Precaution, s. पूर्वीपाय:, निवक्षणोपाय:, पूर्व-समीक्षा-चिता, पूर्वावधानं, पूर्वप्रबोध:; 'take p. s' पूर्वेमव उ-पायं समीक्ष् 1 A or चित् 10; 'hence I give you this p.' अतस्त्वाभेवं प्रबोधयामिः =ARY, a. पूर्वोपा-यरूप; by (s.).

PRECEDE, v. t. पूर्व-अग्रे-पुरतः गम्-स्-चर् 1 P or

इ-या 2 P or इत् 1 A or इथा 1 P; oft. ex. by पूर्व, पाक, प्रथम, ततः, अनंतरं; 'the flower p. s the fruit' उद्देति पूर्व कुसुमं ततः फलं, 'so घनोदयः पाक तदनंतरं पयः (S. 7.); 'visarga p. ed by अ'अपूर्व: विसमीः; 'many kings p. ed Râma' रामात् पूर्व बहवो नृयाः समजायंत. 2 (In rank) अ-प्रपदे इत्, अप्रमानं अहं 1 P. — ENCE, s. अप्रममनं, प्रःसरणं. 2 अप-श्रेष्ठ-पदं, पुरस्कारः, उत्कर्षः, प्राथान्यं, अप्रत्वं, अप्रणीत्वं, आप्रमानः-प्रा, मुखरता, श्रेष्ठ-तं, पाथम्यं. — ENT, s. (पूर्व) निदर्शनं, उदाहरणं, आदर्शः, प्रतिमा, प्रमाणं, तृष्टांतः; 'having no p.' अप्रतिम. — a., — ING, a. पूर्व-अप्र-गामिन्, अप्रण, पूर्वंग, पूर्वं, अप्र, प्रथम, अप्र-पुरः-सर. — ENTED, a. भूत-हृष्ट-पूर्वं, तृष्टप्रतिम; 'un-p.' अप्रतिरूप, निरुपम, अत्रल.

PRECENTOR, s. मृख्यगायकः, गायकाप्रणीः

PRECEPT, s. नियोग:, आ-नि-देश:, अनु-,शासनं, अनुज्ञा, विधि:, नियम:, प-,घोदनं-ना, कल्प:, आजा,
स्थिति त., मर्यादाः 2 वचनं, उपदेशः; 'moral p. s'
नीतिवचनानि; 'religious p. 'धर्मानुज्ञा, धर्मशासनं;
'example is better than p. 'गासनान करणं भेयः, वाचः कर्मातिरिच्यतः—IAL,-IVE, व. वैधिक-नैयमिक (की त.), विधिक्ष्य (s.) in comp.—OR, s. गुरुः,
शिक्षकः, उपदेशकः, आचार्यः, अध्यापकः, उपाध्यायः
PRECESSION, s. अप्रगति त.; 'p. of the equinoxes' अयनचलनं, क्रांतिपातगति त.

Precinct, इ. सीमा, पर्यतः, मर्योदा, अवधिः, परिसरः, उपतंत्रं, उपतंत्रं, समंतदेशः

Precious, a. महाहे-धै, महा-बहु-मून्य, अन्ध्ये, असू-ह्य, उत्कृष्ट, बहुमत, गुरु, परम; 'p. stone' उपलस्तं, अमून्यस्तं, स्तं, मणि: — NESS, s. महाघता, बहुमूर्यः Precipice, s. प्रपात:, भृगु:, अतट:.— Precipitous, a. पातुक, विषम, प्रवण, अवसार्थन्. 2 Rash, q. v.

PRECIPITATE, (PRECIPITANT) व. अवाङ्मुख (खी र्र.), अधामुख, अवाक्तिरस्. 2 असमीक्ष्य-क्षिप्र- अविमृद्ध- साहसित्, साहसित्, साहसित् (की र्र.); (act) सरमस, अविमृद्ध, अतिक्षिप्र, साहस in comp. -v. र. रमसा अधः क्षिप् 6 P or पत् c. 2 सरमसं पृतृत c. or प्रोत्सह c., त्वर् c. (त्वरयति). -v. र. अव-अधः- पत् 1 P, वि-सर् 1 P. 2 (Fig.) अविचार्य-सरमसं- व्याप्त 6 A or c. - LY, adv. अवाक्, अवाक्तिस्ता, अधामुखेन. 2 अविमृद्ध, असमीक्ष्य, सहसा, साहसेत, अविक्षिपं, सरमसं. - ION, - NESS, s. अधःपातनं-क्षेप- णं, अवपातनं- 2 साहसं, साहसिक्ता, क्षिप्रकारिता, असमीक्ष्य-अविमृद्ध-कािता. - PRECIPITANCE, s. साहसं ; See above.

Precis, s. सारः, संक्षेपः, संग्रहः

Precise, a. नियत, निर्देष्ट, निश्चित, परिच्छित्र, यथा-र्थ, विशेष in comp. ; See Exact. 2 ब्यक्त, रकुट, सूक्ष. 3 (Of persons) सामयिक (की f.), समयानुवितन, संकेतानुरोधिन, सूक्ष्मनियमिन हः -LY, adv.
नियतं, यथार्थं, सूक्ष्मतया ; oft. by एव ; 'at noon
p.' मध्याह्नसमये एव ; 'p. so' एवमेव. -ION,
-NESS, ३. नियतत्वं, निर्देशः, सूक्ष्मता, सुनिश्चितता, याथार्थ्यं, व्यक्ततां, &c.

PRECLUDE, v. t. नियु c., नि-प्रति-षिध् 1 P, नि-प्रति-रुष् 7 U, बाध् 1 A, प्रतिबंध् 9 P; See Obstruct. —PRECLUSION, s. प्रतिबंध:, निवारणं, नि-प्रति-वेध:, निरोध:. —PRECLUSIVE, a. निवारक, प्रतिबंधक, निरोधक.

Precoctous, a. अकालपक-परिणत-प्रौडः 2 वाल-प्रौड-पक्कः = ness,-Precoctry, s. अकालपरिणति f.-प्रौडता, बालप्रौडिः f.

PRECOGITATE, v. i. पूर्व-अग्रे चिंत् 10 or विचर्ट. or विमृश् 6 P.

Precognition, s. पूर्वज्ञानं-बोध:.

PRECONCEIVE, PRECONCERT, v. t. पूर्व चित् 10 or इत् c. or वि-भू c. =ED, a. पूर्वकिल्पत-निर्धारित, पूर्वपटित-निर्णात. =ION, s. अग्र-पूर्व-कल्पना-वाथ:- ज्ञानं; पूर्वघटनं-संकेत:-

Precursor, s. पूर्वगः, अमेसरः, अमयायी, पुरःसरः; See Harbinger. 2 पूर्वलक्षणं-चिह्नं-र्किगं. - Y, a. पूर्वग, प्रःसर, अमवतिन्.

PREDATORY, a. दस्युवृत्ति, अपहारक, उपद्रविन्, लुं-ठक, चौर in comp.

PREDECESSOR, s. पूर्वगः, पूर्वाधिकारिन् m.

PREDESTINATE, PREDESTINE, v. t. पूर्व-अग्ने-नि-रूप् 10 or प्रकृप् c. or निर्देश 6 P. = ED, त. अप-पूर्व-निर्देश-निरूपित, भाविन्, दैवाधीन, दैवायन, दैष्टिक (की f.). = Ion, s. अग्रनिरूपर्य-निर्देश: 2 दैववा-दः, दैवपरता, अवृष्टपार्व्ध-वादः, देष्टिकता. = Predestinarian, s. दैवपरः, दैव-अवृष्ट-वादी, यक्रिष्ट्यः, दैवायनः, देष्टिकः

PREDETERMINE, v. t. पूर्व-अप्ने-निश्चि 5 U or नि-र्णी 1 P. = ATE, - ED, a. पूर्वेनिश्चित-निर्णीत. = ATION, s. पूर्वे-अप्न-निश्चय:-संकल्य:-निर्णय:-

Predial, a. क्षेत्र, भूमि in comp.

PREDICAMENT, s. पदार्थ: ; वर्ग:, जाति f. 2 अव-स्था, द्वा, वृत्ति f., भावः, स्थिति f. ; कष्टावस्था, दु:-स्थितिः, कृष्कुं-

PREDICATE, v. t. उहिश्य वद 1 P or वच् 2 P or क्यू 10 or अभि-धा 3 U; विशिष 7 P or o., वि-धा, निर्देश 6 P. = s. विधेयं, वाच्यं, विशेषणं = 10N, s. विधानं, विशेषणं, निर्देशः, अभिधानं = PREDICABLE, a. वाच्यं, अभिधेयं.

PREDICT, v. t. पूर्व-अग्ने-कथ् 10 or वस् 2 P or नि-स्त्र् 10, आ-समा-दिस् 6 P; कथ्, वर् 1 P, with words for Future.'a. v.: 'D. ed that she would be the sole wife of Hara 'तां समाहिदे-त्रैकवध् भवित्री...हरस्य (K. I. 51); कथयन्यागामि-नमप्यथं (Ka. 46) 'p. s (unforeseen) events '. —ION, अ. अनागतकथनं, भाविकथनं, आ-समा-देशः, भविष्यद्वादः. —OR, अ. पूर्वविद्वादन् गा., अमनिरूपकः, सिद्धः आदेष्टाः

Predilection, s. पक्षपातः, पूर्वस्तेहः, अनुरागः; See Partiality.

PREDISPOSE, v. t. पूर्व प्रवृत c. or प्र-उद्-युज् 7 A, 10, प्रवर्णाकु 8 U; ex. by प्रवण, उत्यत, ত-মুজ, রালে in comp.; 'p. ed to anger' কীধ্যমৰণ রালি.
—ITION, s. ঘাৰ্ণ্য, মনুনি f., রাতি.

Ркероминате, v. i. प- भू 1 Р, प्रवल-अधिक-वरी-यस्- a. भू 1Р, आंतिरिच्-विशिष्-pass.; See Excel. —Ркероминант, a. प्रवल, अतिरिक्त, प्रधान, वि-शिष्ट, अधिक, प्रमिव्ण्. – Lv, adv. प्राधान्येन, प्रवलं, विशिष्टतया. –Ркероминансе, a. प्रावल्यं, प्राधान्यं, आधिक्यं, अतिरेकः

PRE-EMINENT, व. सर्वप्रधान, श्रष्ट, सर्वोत्कृष्ट, अग्रयाण्य, पर्स, उत्तम, विशिष्ट, प्रमुख, अग्रणी, अग्रीय, वरेण्य; oft. by ज्याग्न:, शार्ट्ल:, पुंगवः, ऋषमः, प्रकाडः, &c. in comp.; See Excellent.—LY, adv.
प्रमं, प्रधानतः, विशिष्टं, सातिश्चरं, अत्यंतं, सिवशेषं.—Pre-EMINENCE, s. उत्कर्षः, प्राधान्यं, प्रमुखतां, श्वशां, उत्तमता, अग्रगण्यत्वं, वैशिष्टचं.

PRE-EMPTION, s. पूर्वक्रय:, पूर्वक्रयाधिकार:.

Pre-Engage, v. t. पूर्व प्रतिज्ञा 9 A, पूर्व संकृष् c. - MENT, s. पूर्वसंकेत:-प्रतिज्ञा

PRE-EXIST, v. i. पूर्व भू 1 P ('Be, 'q. v.).
-ENCE, s. प्रामाव:-जन्मन् n. -जीवनं -ENT, a.
पूर्वभव-भूत.

Preface, s. आमुखं, प्रस्तावना, मुखंबधः, उपाद्धातः, बाङ्मुखं, उपन्यासः, प्रारंभः. = v. t. प्रस्तु 2 U, प्रस्ता-वनां लिख 6 P or कृ 8 U. = Prefatory, a. प्र-स्तावना-उपोद्धात-रूपः

PREFER, v. t. उनम् c. (नमयति), उन्कर्षं नी 1 P or प्राप् c., प्रस्कृ 8 U, उन्कृष्टपदे नियुज् 7 A, 10, प्रतिपाँच प्राप् c. 2 अधिकं रुच् 1 A or मन् 4 A or c. or प्रश्नंस् 1 P; हु 5 U or 10 (वरयति); genex. by वर-न with पुनः, च, तथापि; 'I p. death to disgrace' वरं मृत्युः न पुनरपमानः; वरं वंध्या भार्यो न चाविद्वान् तनयः &c. 3 सम्-क c. (अपयति), निविद् c., उपह 1 P; See Offer. -ABLE, a. व-रीयस्, भ्रेयस्, गरीयस्; better ex. by (v.).-ENCE, s. अभिष्ठिच रि., अधिकानुरागः. 2 आदर्राधिवर्यं, अधिकानाः; 'in p. to' विहाय, अतीत्य, अपेक्षया in comp. -MENT, s. उन्नति र., प्रदोक्तकं:, प्रतिपचि र., उत्कर्षः; रथानोन्नतिः, प्रतिहायदं, गौरवाह्यदं,

PREFIGURE, v. t. प्रीतिबिंब दृश् c. -ATION, s.

पर्वलक्षणं-दर्शनं-

PREFIX, s. उपसर्ग:.=v. t. पूर्व आ-प्र-युज् 7 A, 10, पूर्व-अग्न-विन्यस् 4 U or नि-आ-धा 3 U or लिख् 6 P. PREGNANT, a. गांभणी, गमेवती, सगर्भो, अंतर्वत्नी, आपत्रसत्वा, ससत्त्वा, धृत-रूट-गृहीत-गर्भो, गमेधारिणां; to be p. 'गमें-आधा 3 U or धृ 1 P, 10, भू 1 P with (a.); 'a p. woman longing for things' श्रद्धालुः, दोहदवती. 2 अध्युक्त-गमें 3 सं-परि-पूर्ण, आढच-गमें in comp. =PREGNANCY, s. गमें:, दोहेंद, गमेधारणं-प्रहणं, गांभणीभावः; 'showed signs of p. 'दोहेदलक्षणं दधी (R. III. 1); 'advanced in p. 'कडोरगमों.

PREJUDGE, v. पूर्व निर्णी 1 P or विचर् c. or निश्चि 5 U. - MENT, s. पूर्वनिर्णय:-निश्चय:

PREJUDICE, «. दुराग्रहः, आ-,ग्रहः, चेतोविकारः-विक्रिया, वक्षीभावः; अविचारमाते f., अविचारपूर्वः निर्णयः.
2 पक्षपातः, संगः 3 नाजाः, क्षाति f., हानि f., अपायः,
अपकारः; See HARM. – v. t. विक् 8 U, सार्षाकः,
अञ्च 10, पूर्वं प्रवृत् c. 2 अपकः, नज् c., क्षण् 8 P;
See INJURE. – IAL, «. हानि-क्षय-कर (री f.),
अहित, अननुक्ल, अपकारकः – IALLY, adv. सापायं,
मापकारं-

PRE-KNOWLEDGE, s. पूर्वज्ञानं-बीधः

PRELATE, s. See BISHOP.

PRELECTION, s. See LECTURE.

Prelibation, s. पूर्वास्वादः, पूर्वभृक्ति f.

Preliminary, a. पूर्व-आदि-प्रथम in comp.; प्रा-थमिक (कां f.). 2 पारिभाषिक (कीं f.), प्रस्ताव-नारूप. = s. (pl.) पूर्वकार्याण, पूर्वविषय:. 2 Preface. Introduction, q. v.

PRELUDE, s. प्रस्तावना, आमुखं, पूर्वरंगः: 2 आ-प्रा-(भः, उपक्रमः: =v. t. प्रस्तु 2 U, प्रारम् 1 A, उप-क्रम् 1 A.

PREMATURE, a. अकालपरिणत-पक्ष, अपूर्णकाल, अ-पूर्णकाल ज, असामयिक-अ(भा)कालिक-(की f.), अ-काल-असमय in comp.: 'p. death' अकालमृत्युः. 2 साहसिन, अकालसह; See RASH. –LY, adv. अ-पूर्णकालं, अकालं, असमये: 'p. born' अपूर्णकालं; 'p. bald' युवखलातं: –NESS, s. अकालिकर्तं.

PREMEDITATE, v. i. पूर्व संक्र्यू c. or विचर् c. or विचर् c. or विचर् त. or वृद्धे सांकल्पिक-सांकेतिक (की f.), बुद्धिकृत. =ION, s. पूर्वसंकल्प:-विचार:-घटनाः

Premier, s. प्रधानामात्यः, मुख्यमंत्रिन् m., प्रधानस-चिवः =a. प्रधान, मुख्य, प्रमुखः =ship, s. प्रधानमं-त्रिपदः

PREMISE, v. t. उपन्यस् 4 U, उपक्षिप् 6 P, पूर्व कथ् 10 or ब् 2 U or वर् 1 P, पस्तु 2 U or c., प्रस्ता-वनारूपेण कथ् or ख्या 2 P, प्र-डप-कम् 1 A. = 8.,

-PREMISS, s. पक्ष:, प्रतिका; 'major p. ' उदाह-रणं; 'minor p. ' उपनयः. -PREMISES, s. गृह-क्षेत्रादि, गृहपरिसरः

Ркеміим, s. लाभ:, फलं, अधिकमूल्यं, पारितोषिकं-Ркемоніян, v. t. पूर्व सूच् 10 or डपदिज् 6 P, प-बुध् с. - Ркемонітіон, s. पूर्ववोध:, प्रवोधनं-- Ркемонітоку, а. पूर्ववोधक, प्रवोधक-

PREQUEUTY, v. t. पूर्व मृह् 9 P or भुज् 7 A or आ-कम् 1 U, 4 P. = ATTO: . s. पूर्वभोग:-आक्रमः PREORDAIN, v. t. पूर्व प्रकृष् c. or निर्दिश 6 P.

PREPARE, v. t. प्र-डप-पारि-कृष् c., सङ्जीक 8 U, सं- विधा 3 U, निर्मा 3 A, 2 P, घट c. (घटयति), डप-प्र-युज् 7 A, 10 (medicines) ; संभू 1, 3 U, उपकरणद्रव्यै: संयुज् ; oft. by कू ; (food) प्रसाध् c., सिध c. (साध्यति), संस्कृ, पच् 1 P, निष्पद् c.; (army) सन्नह् 4 P or c., आयुधैः डपऋ्ष c.; (a book &c.) पणी 1 P, निर्मा, प्र-नि-बंध 9 P, वि-, रच् 10; (lesson) शिक्ष् 1 A, पत् 1 P, अधि-इ 2 A, पारं गम् 1 P; तु 1 P (p. well). -v. i. डपकरणानि-द्रव्याणि-संभ or ऋप् c. 2 सञ्जीभू 1 P, उपत-उधुक्त-सञ्ज-सिद्ध-व. भृ. =ATION, 8. उपकल्य-नं, योजनं, साधनं, विधानं, सज्जीकरणं, वि-,रचनं-ना, करणं. 2 संभार:, संविधा, संविधानं, सिद्धि रि., सिद्धता, सामग्री ; ' marriage-p. s ' विवाहसंभारा: ; ' warp. s ' युद्धसामयी ; तद्तिष्ठ गच्छावी गमनसंविधानाय वन्सस्य (Ka. 294) 'come, let us go to make p. s ' &c. 3 योग:. 4 संस्कार:, निष्यित f., सिद्धि f. -ATIVE,-ATORY, a. उपक्रमोपकारिन्, उ-पक्रमानुक्ल; उपकल्पक, प्रथम, आदा. 🗝 अपक्रम-साधनं, सिद्धिसाधनं ; better ex. by (v. t.). -ED, a. कृत, निर्मित, घटित, रचित, उपक्रम, कल्पित, निsqंन्न, &c. 2 सिद्ध, सन्नद्ध, सन्ज, उपत, उसुक्त. -EDNESS, s. सिद्धता, सन्जता. -ER, s. उपकल्प-कः, साधकः, रचकः, संस्कर्तृ m.

PRE-PAYMENT, s. प्वेदानं-श्रोधनं.

Prepense, a. चितितपूर्व, मतिपूर्व; See Premedi-TATED; 'malice p. 'होहचिता-

PREPONDERATE, v. i. अतिरिच्-विशिष्-pass., भा-रेण-गैरवेण-अतिरिच् or वृध् 1 A, प्र-भृ 1 P, अधिक-गुरुतर- a. भू. = PREPONDERANCE, s. आधिक्यं, अतिरेकः, प्रावन्यं, प्राधान्यं, प्रभावः, गौरवं 2 अधिक-भारः, भाराधिक्यं.

 $P_{REPOSITION}$, ε. उपसर्ग:. = ΔL , «. भौपसांगक (की f.).

PREPOSSESS, v. t. (चिनं) आवृज् 10, प्रद्वीक 8 U, आकृष् 1 P, साचीकृ. 2 पूर्व अधि-हा 1 P or भुज् 7A. –ED, a. (सय:) आकृष्टचिन, ससंग, जातानुराग—ING, a. (सय:) इदयमाहिन, चिनाकर्षिन्. –ION,

ड. पक्षपातः, संगः, ग्रहः, प्रावण्यं, चित्तांकर्षणं. 2 पूर्वभागः.

Preposterous, a. विपरीतक्रम, विपर्यस्त. 2 (अ-तीव) अयुक्त, असंगत, अनुपपन्न, असंबद्ध, अनर्थक. -LY, adv. अयुक्तं, असंगतं. - NESS, s. वैपरीत्यं, कमविपर्यासः, अयुक्तता, असंगति f., असंबंधः.

PREPUCE, s. शिक्षाग्रत्वम् f.

PRE-REQUISITE, a. पूर्वाकांक्षित. - s. पूर्वाकांक्षा. PREROGATIVE, s. असाधारणाधिकारः, विशेषाधिका-रः, विशेषश्राकि रि. सत्ताः

PRESAGE, v. t. पूर्व सूच 10 or आदिश 6 P; See FOREBODE, PREDICT. = s. पूर्वसूचनं-ना, पूर्वलक्ष-णं-चिह्नं; See OMEN.

Prescience, s. पूर्वज्ञानं, भविष्यदिज्ञानं, भावि-अनागत-ज्ञानं, समवेक्षणं. — Prescient, a. भाविज्ञानिन्, अनागतंबिद्दन्; gen. ex. by पूर्वं ज्ञा 9 U or बुध् 1 P.
Prescribe, v. t. निर्देश् 6 P, वि-धा 3 U, प्रकृष् c.,
प्र-षुद् 10, ज्ञास 2 P, आ-ज्ञा c. (ज्ञापयित), नियम्
1 P. — ED, a. निर्देश, विहित, प्र-, भोदित, विध्यनुरूपः
वैधिक (की f.). — EB, s. निर्देशकः, शास्तृ m:
— Prescript, s. आदेशः, विधिः, आज्ञा, चौदनं-ना.
— a. निर्देशः, उपचार-आषध-विधिः. 2 विधिः, निर्देशः,
आज्ञा, प्र-, भौदनं-ना, शासनं, वस्तनं 3 चिर-बहुकालभोगः-भुक्ति f., अनादिपरंपरा, अस्तातंभोगः — IVE, a.

पिरकालभुक्त, अनादिपरंपराप्राप्त, विस्व्यवहारसिद्धः.

PRESENT, v. t. 3 Q 1 P, 3 Q 5 1 3 U, 9-3 Q-दा 3 U, क c. (अर्पयित), वितु 1 P, वि-अण 10 डपढीक् c., प्रति-पद् c.; (oblation) निर्वेष 1 P. निविद् c., उत्सूज् 1 P; See Offer. 2 उपन्यस 4 P, उपिक्षप् 6 P, पुरी निधा 3 U. 3 (Oneself) आदिर्भे 1 P, उप-स्था 1 P, प्राद्भे, दृश्-लक्ष- pass. प्रविश् 6 P, आत्मानं दृश् c. 4 दर्शनं कृ c., प्रविश o.; रुज्ञ c., पुरस्कु 8 U, समक्षं नी 1 P; सकाजं नी: 'p. me to the king 'मां राजदर्शनं कार्य. 5 प्र-इश c., आविष्कु, न्यंज् 7 P or c., प्रकटयात (D.), भकटीक, सच 10; oft. ex. by 'Appear' q. v.; 'the court p. ed a gay scene ' अधिकरणमंडप: सुतरां रमणीयो बभी, रम्यालोक आसीतः 'what a charming sight do these girls p. ' अही मधु-रमासां (कन्यकानां) दर्शनं (S.1), अहो मनी ज्ञद-र्शनः कन्यकाजनः; 'p. an appearance of ' विडं-ब् 10, अनुकु (with gen.). - a. प्रस्तुत, प्रकृत-2 (Mind) सावधान, अभांत, अञ्यम, अज्ञून्य, समा-हित, अन्याकुल, निराकुल, असंभ्रम; प्रत्युत्पन्न. 3 विध-मान, वर्तमान, आधुनिक-सांप्रतिक (की f.), अधुनातन-इदानींतन (नी f.). 4 सयस्क, तात्काालेक (की f.); अविलंबित; 'in the p. state' अस्यामवस्था-या; 'at p. ', ' for the p. time ' अधना, सांगत'

इदानीं; See Now. 5 उपस्थित, सिनिहित, प्रत्यक्ष. सं-अभि-मख (खी f.), समीपवार्तन; See NEAR: ' to be p.' उप-स्था 1 P, सन्निधा- pass., समीपं वत 1 A; 'you should be p. ' त्वयोपस्थातव्यं, सांत्र-हितेन भाव्यं; ' to be p. in one's thoughts ' हृद्ये-चित्त-वस 1 1. = s. भवत n.: समतीतं च भवच भावि च (R. VIII. 78) 'the past, p. and future.' 2 वर्तमान-प्रस्तत-कालः, तत्कालः, तत्क्षणः, आपातः 3 (In grammar) लट्. 4 डपायनं, डपहार:, डपदा, प-, टानं, वितरणं, पारितोषिकं, उपग्राह्मं, प्राभतं, प्रदेशनं, प्री-तिदानं; 'p. of money' दक्षिणा; See GIFT. -ABLE, a. उपहार्य, देय, दर्शनीय, प्रवेश्य. 2 पांक्तिय, पांक्च, सभ्य -ATION, 8. उपहरणं, अर्पणं, प्रतिपादनं, दानं ; 'p. of an oblation 'बलिटानं, निवेपणं, -LY, adv. अ-धना, संप्रति, सांप्रतं 2 सपदि, अनंतरं, द्राक, तत्क्षणं-णे, तत्काले. सय:, अचिरात, शीर्य, आश, झटिति. -Presence, s. संत्रिधिः, समुपस्थिति f., उपस्थानं, सांनिध्यं, सन्निधानं, प्रत्यक्षता, समक्षता, आभिमुख्यं; ' in the p. of ' समक्षं, प्रत्यक्षं, संमुख, साक्षात्, in comp. or with gen.; in the p. of fire ' आब्र साइये आधाय (R. vii. 20); 'into the p. of ' सकाजां-जो, समीपं-पे, अंतिकं, in comp. or with gen. 2 आकारः, आकृति f., रूपं, श्रारीरसंस्था. 3(Of mind) प्रत्यत्यन्नमित $f_{\cdot}$, प्रतिभा, प्रतिभानं, प्रतिभानवस्त्रं, समाहितत्त्वं, अन्यग्रता, असंभ्रमः, निरा-कलत्वं; 'p.-chamber ' दर्शन शाला, आस्थानं-नी. Presentiment, s. प्रवृत्तानं-बोध:-कल्पना; 'my mind has a p. of evil ' मम मनः किमप्यज्ञभमा-

PRESERVE, v. t. रक्ष् 1 P, त्रे 1 A, पा c. (पालयित), उद्-धृ 1 P, 10, गुप 1 P, पा 2 P, तृ c., अत् 1 P, पार-आप desid. (ईप्सति), (इमां पर्राप्तु: दुर्जाते: M.5). 2 सं-मृ 3 U, पुष् c., संवृध् c., पा c. (पालयित). 3 सं-धा 3 U, उपरक्र 8 U. - इ. संधितं, उपरक्तरः, मिष्ट-संधित-कलं-द्रव्यं. 2 वि(वी)तंमः, विहमस्थानं - ATION, इ. सं-,रक्षा-क्षणं, त्राणं, रक्षणं, रक्षण-त्राण-साधनं, त्रं-त्राणं in comp. - «. रक्षकः, पालकः, तारकः.

PRESIDE, v. i. (Over) आध-हा 1 P, अध्यास् 2 A (with acc.); अधीज्ञ 2 A, प्र-भू 1 P (with gen.); अवेक्ष 1 A, अध्यक्ष:-अधिपति:-भू, अभिमत् 4 A; अध्यक्षात्मानिनीभिदेवताभि: (S. B. 725). 'p.-ing over fire &c.' = ENCY, s. अध्यक्षता, अधिष्ठानं, अधिकारः. 2 आधिपत्यं, अधिष्ठानं, अध्यक्षता, अधिष्ठानं, अधिकारः. 2 आधिपत्यं, अधिष्ठानं, अध्यक्षत् , अधीज्ञानं, better by (v.); 'during his p.' तिसम्प्रितिष्ठाति. 3 मंडलं, भोगः, देज्ञविभागः. = ING, a. अध्यक्ष, अधिष्ठानं, अभिमानिनं, अधि pr.; 'the p. deity' अधिदेवता, अधिष्ठात्री देवता; 'the soul p. over the body' ज्ञरीराभिमानी आत्मा. —PRESI-

DENT, ह. अध्यक्षः, अधिष्ठाता, अधीतः, अधि-,पतिः, अध्यासीनः, अधिकारी, प्रमुः, नायकः. = SHIP, ह. अधिपत्यं, अध्यक्षताः, See Presidency.

 $\mathrm{Press}, v. \ t.$ থাতু 10, নি:-आ- $^{\circ}$, নিজ্ঞুত্ $1 \ \mathrm{P}$, निर्ह 1 P, निर्देह 2 U; (together) संपीड, सं-हन 2 P, संह, संकच 1 P, संपिंड 10, संघष्ट c. 2 Clasp, q. v.; 'p. ing him to the bosom' त वक्षसा परिरभ्य ; भुजाभ्यां आपीडच ' p. ing in the arms ' &c. 3 पेर् c., प्रचुद् 10, प्रणुद् 6 P or c., आकृष् 1 P, आकृ c. 4 निर्वध् 9 P, अन-अनुनिर-बध, साग्रहं-निर्बधेन-प्रच्छ 6 P or याच् 1 A or अर्थ 10 Λ, पन: पन: प्रच्छ ; See Importune. 5 ब-लेन प्रवृत् c. or नियुज् 7 A, 10 or ब्याए c. 6 बाध् 1 A, पार्, क्रिज् 9 P, उद्विज् c., सं-परि-तप् c., न्यथ् e. (व्यथयिन). 7 मुहुर्भुह:-पुन:पुन:-उपिदश् 6 P or कथ 10 or अनुदास 2 P. - v. i. समापत् 1 P, आ-अधि-क्रम् 1 U, 4 P, अभिद्र 1 P; (against) संघट्ट 1 A, प्रतिहन् 2 P, अभ्याहन् ; संघट्टयत्रंगदमं-गरेन (R. vi. 73); 'making his Angada ornament p. against Indra's.' 2 सवेगं प्रमु or प्रम 1 P, सर्भसं डपस्य 1 P or संगम् 1 A; 'p.ing close to the rock ' शिलायामात्मानं निविडं-निरंतरं-संसंजयन्. 3 प्र-,बाध् 1 A; 'my time p. es ' कालातिपातो मया नैव कर्त शक्यते; 'p. through ' अतीत्य-अतिक्रम्य-गम्, उत्तंघ् 1 A, 10, निस्तृ 1 P. -s. पीडनं, निष्कर्षः 2 मुद्रण-मुद्रा-यंत्रं 3 पीडन-पेषण-यंत्रं. 4 जनसंकुलं-संमर्दः, लोकानिवहः. 5 निर्वधः. पीडा, अतिभारः. - ER, s. पीडकः, बाधकः. =ING, a. अतिनिवैधक, बायक, अत्यवस्यक, अविलं-ब्य, अन्यासेट्य, विलंबाक्षम, अनीतवात्य ; ' p. business of state ' आज्ञसंपादनीयं-विलंबाक्षमं-राजकार्यः -INGLY, adv. निवैधेन, सनिवेधं, साप्रहं. -URE, s. ϕ डनं. $oldsymbol{2}$ बलं, ज्ञाक्ति f., प्रभावः, वेगः, प्रवर्तनं, प्रेरणा, प्रणाद:, प्रात्साह:. 3 भार:, पीडा, वाधा, क्रेश: ; 'p. of business' कार्यभार:; ' having much p. of work ' कार्यसमाक्ल.

Prestice, s. दीर्घरूढा प्रतिष्ठा, चिरप्रतिष्ठितं गौरवं. 2 माया, इंद्रजालं

PRESTO, adv. See QUICKLY.

Presume, v.t. (अविचायं-अनिशित्य) तर्क् 10, सं-सू с., अनु-मा 3 A, 2 P. 2 धृष् 5 P, धृषेण आक्रम 1 U, 4 P, उत्सद् 1 A, γ -पू 1 P; प्रगन्स् 1 A, τ τ 4 P, साहसं कु 8 U; कः पतिदेवतामन्यः परि-माईमुत्सहेत (S. 6) 'p to lay hands on &c.'; तहाषिन रूपणरूपं साहसं मा कुरु 'do not p. to find fault with him'. —Presumption, s. तर्कः, कल्पना, भावना, अनुमानं, ब्रहणं. 2 साहसं, धार्ष्यं, प्रान्थःं. 3 अवस्रपः, द्षैः, अभिमानः, अहंकारः, गर्वः. 4 संभाष्यता, संभवः. —Presumptive, a. आनु-

मानिक (की f.), अनुमानिक्क, संभावित ; 'p. proof' अनुमानिर्णयः. —Presumptuous, a. साहिक्क (कां f.), धृष्ट, धृष्णु, प्रगल्भ. 2 अविलिस, अत्यभिमानिन्; 'a p. statement' साहसोक्ति f., साहसं. —LV, adv. साहसेन, धृष्टवत्, प्रगल्भं, सावलेपं, सगर्व. —NESS, s. धृष्टता, प्रगल्भ्यं; प्रतिभानं

Presuppose, v. t. पूर्व कृष् c. or भू c. =ITION, 8. पर्वक ल्पना-भावनाः

PRETEND, v. अप-व्यप-दिश 6 P, छलं-कपटं-व्याजंकू 8 U, ध्वजीक ; gen. ex. by मिथ्या, कृतक, कपट, ज्याज, उद्म in comp. or by भू c., दृ ज् c.; ' p. ing to be asleep ' सुत्तिमव आत्मानं संदर्श, व्याजसुत, सु-तलक्षण, निथ्यामृत ; 'p. ing to be affected by poison ' भावितविषवेग: ; ' p. s not to hear ' अ-भृतिमभिनयति ; ' p. ing to be just ' आर्यध्विजन-लिगिन्; ' p. ed weeping ' कपट-व्याज-रोदनं. 2 अ-भिमन् 4 A, मिथ्या मन्; 'he p. s to know everything ' अहं सर्वज्ञोस्मीति तस्याभिमानः (अव-लेप:). 3 मिथ्याहेतुं दृज्ञ c. or वद् 1 P. -ED, a. लाशिक-कोटिक (की f.), व्याज-कपट-छग्न-कूट-मिथ्या in comp.; 'p. ascetic ' इदातापसः, तापसध्यजी-लिगी : See Hypocrite ; See (v.) also. -ED-LY, adv. सकपटं, सन्याजं, छलेन, मिथ्या. = ING, a. -ER, s. छाद्मिक:, कापटिक:, अभिमानी-ध्वजी-लिंगी-मन्य:-अभियोगी in comp.; 'p. in learning ' प-डितंमन्य:, विद्याभिमानी ; ' p. in religion ' धर्मध्व-जी, आयेलिगी, धार्मिकवेशधारी, कपटधर्मी ; 'p. to the throne ' राज्याभियोगी. - PRETENCE, PRE-TEXT, 8. ह्याज:, अप-व्यप-देशः, द्वरान् n., दपिः, कपटं, छलं, उपधा, कृटः-टं, कैतवं, मिषं, मिथ्याहेतुः, निमित्तं. 3 अभिमानः, अभियोगः. - PRETENSION, s. अभिमानः, अभियांगः, स्वत्वप्रतिपादनं ; 'lay p. s to' See CLAIM. 2 महात्त्वाकांक्षा, यशोलिप्सा. लोभ: ; ' p. s to the throne ' राज्यं मदीयमिति प्र-तिपादनं, राज्याभियोगः

Preterite, a. भूत, परीक्ष ; ' p. tense ' लड्ड. Preterition, s. अतिकमः-मणे, अत्ययः Pretermit, v. t. See Omit.

PRETERNATURAL, a. अझ्त, विलक्षण, निसर्ग-प्रकृति-बाह्य. -LY, adv. अझ्त, वैलक्षण्यन

Pretty, a. मु in comp., चारु, श्रोभन, कमनीय, वाम, मंदर; See Brautiful, Lovely. -adv. इंबत्, स्तांकं, अन्पं; आ, कत्प, देश्य, देशीय in comp.; 'p. warm' मंदोष्ण, कोष्ण, कदुष्ण; 'p. clear' जुद्धकन्प-प्राय; 'p. ripe' आपक, प-क्षाय. 2 (P. nearly) प्रायेण, प्रायशः, बहुशः, कन्त्प-भूषिष्ठ-प्राय in comp.; 'p. nearly furnished' समात भूषिष्ठ &c. -LY, adv. चारु, सुंदरं, चारु-मु in comp. -NESS, s. चारुता, सौंदर्यं, टावण्यं.

PREVAIL, v. i. अभि भू 1 P, प्र-भू, पराभू, पराजि 1 A, आक्रम 1 U, 4 P; अति-ज्ञी 2 A, अतिरिच् pass., प-बल-अम-a. भ; See Excel. 2 (In) प्रचलित-प्रवृत्तa. म, प्र-चल-ए 1 P, प्रवृत् 1 A; 'darkness p. ed everywhere ' सर्व तमोवृतं आसीत्. 3 सिध् 4 P, निष्पद 4 A; 'p. with, on, or upon 'अनुनी 1 P, भवत c., श्रोत्सह c.; See Persuade ; ' p. against' मुर्का 1 P, (माहतस्य रहः ज्ञिलोचये न मर्च्छ-ति R. 11. 34). - ING,-PREVALENT, a. प्रचलित, साधारणी-बद्दली-भूत, प्रसिद्ध, प्रचल, प्रवृत्त, साधारण (जी f.); 'universally p.' सर्वत्र प्रचालित, सर्वप-वृत्तः 'long since p.' चिरपवृत्त. 2 प्रबल, प्रधान, अतिरिक्त, अधिकाबल, प्रभविष्णु, सप्रभाव. -INGLY, adv. प्रावल्येन, सप्रभावं. - PREVALENCE, ह. भचार:, प्रवृत्ति f., प्रचलनं, प्रसिद्धि f., साधारण्यं 2 प्रावल्यं, प्राधान्यं, आधिक्यं, अतिरेकः

PREVARICATE, v. i. सापह्नवं मिथ्योत्तरं दा 3 U, अप-व्यप-दिश् 6 P, छलं कु 8 U, अपलप् 1 P, अप-नि-ह्नु 2 A, बाक्छलं कु; 'when he p. ed ' यदा बाक्यभेदान् बहूनकथयन् (Mu. 2). — ING, a. अप-लापिन्, निह्नवकारिन्, व्यपदेशिन्. — ION, s. वाक्छलं, अपलापः, अप-नि-ह्नवः, व्यप-अप-देशः, वक्रोक्ति f., छप्रवादः, उत्तराभासः

Prevision, s. अग्रनिरूपणं-दृष्टि f.

PREY, s. आमिषं (fig. also); मांसं, भक्ष्यं, अन्नं, खाः यं, भोज्यं; 'fell a p. to enemies' दिवामाभिषतां ययो (R. xii. 11). – v. i. भक्ष्यं आ-अप-इ 1 P. 2 (Upon) मक्ष्यं 10; संतप् ८., नाध् 1 A. कमज्ञः नज्ञ ८. PRICE, s. सून्यं, अधैः, पण्यं, अवक्षयः, वक्षं; 'high p.' महाधैः, नहुमून्यं. – v. t. सून्यं स्था ८. (स्थापय-ाते) or संक्ष् ८. – ED, a. कृतमून्य; 'high-p.' महाधै-है, नहुमून्य, दुर्मून्य; 'low-p.' अन्यमून्य. – LESS, a. अन्धे-ध्यं, अमून्य.

Prior, v. t. व्यथ् 4 P, निर-,भिर् 7 P, तृह 6 P, पिइ 10; व्यथ् c. (इयथपति), क्रिश् 9 P or c. 2 मेर् c., उत्तिक् c., प्रोत्सह c., प्रणुद 6 P or c. 3

(Ears) उन्नम् ०. (नमयति), उच्छ्र् 1 U, स्तन्ध्भिक् 8 U; 'with ears p. ed 'स्तन्ध्भक्णे. -s., -ING, s. प्रतीदः, तोत्रं, तोदनं; सृचि f., ज्ञल्यं, कंटकः. 2 वेधः-धनं, लोदनं- 3 यातना, तीवन्यथा, आतंकः, ज्लः-छं. -ED, a. विद्ध, भिन्न, ज्ञल्य-सृचि-विद्ध-भिन्न; 'p. at heart' भिन्न-विद्ध-मर्मन्. -ER, s. वेधकः. 2 तोत्रं; See (s.).

PRICKLE, ८. कंटक:, स्चि-ची f., शत्यं, शूकं. - Y, a. संकंटक, सशुक्त, बहुकंटक-शूक.

PRIDE, s. (Good) अभिमान:. 2 अहंकार:, गर्व:. उत्सेकः, अवलेपः, दर्पः, औद्धत्यं, मदः, मादः, आटोपः, अहंमानः, मानः, चित्तसमन्नति र्., अवष्टंभः, चित्तोद्रेकः, स्मय:; (impudent) प्रागत्भ्यं, भृष्टता, प्रतिभा-भानं. 3 अलंकार:, अवतंस:, ललामं, अभिमानास्वदं-भिम:. -v. t. (Oneself upon) आत्मानं श्राप् 1 A or विकत्थ 1 A, अभिमन 4 A, or ex. by (s.); 'p.ing himself on his learning ' पंडितमानी, पंडि-तंमन्यः, विद्याभिमानी, जातज्ञानावलेपः ; 'p. ing herself upon her beauty ' इत्पाविता. - Proup, a. (In a good sense) अभिमानिन. 2 दृत, गर्वित, अवालित, सगर्व, सदर्प, उत्सिक्त, उद्धत, उत्सेकिन, अभि-मानिन, साटीप, साईकार ; अहमानिन, छत्-,मत्त, समन्त्रद्वः प्रगल्भ, धष्ट, प्रतिभावतः, गवितचित्तः, मदोद्धतः द्वीध्मात, स्मयाकुल. 3 (Building &c.) उन्नेग, पोच्छित, विज्ञाल, सपताप; 'p. of one's birth' कला-भिमानिन्; रूपगर्वित, यौवनो मत्त, &c.; 'to be p.' इप 4 P, गर्न 1 P, प्रगल्भ 1 A. -LY, adv. सदप, सगर्व, सावलेपं, साटोपं, साहंकारं, उद्धतं-

Priest, s. (Family) प्रोहितः, प्रोधस् मः, कृतः चार्यः. 2 (Sacrificial) ऋतिज्ञ मः, याजकः, अध्वयुः, होता, याज्ञिकः. 3 (Vedic) भेत्रियः, मंत्रित्र मः, व्राह्माः, होता, याज्ञिकः. 4 भाषार्थः, गृहः, उपाध्यायः, पुरोहितः, धर्मोषार्यः, धर्मोध्यक्षः. 5 (Of a deity) पूजकः, उपासकः, अर्चकः; 'p.-craft' उपाध्यायग्रवरं-कृति, याजिकाः – HOOD, s. पौरोहित्यं, उपाध्यायग्रवरं-कृति, यपुरोहिताः, पुरोहित-याज्ञिक-गणः-वर्गः, पौरोहित्यं. – LY, a. याजकीय, पौरोहित्यसंविधन, (s.) in comp.

Prig, s. दांभिक:, दंभिन् m., रूपपर्वित:. = GISH, a. दांभिक (की f.), आत्माभिमानिन्

Рим, а. अतिविनीत, अतिस्थम.

PRIME, s. आदि:, आरंभ:, पूर्व-प्रथम-भाग: 2 उत्तम-दशा, प्रौडता, ड्रामभाग:-अंश:; 'in the p. of youth' प्रथमे वयसि: 'the p. of youth' प्रथमं वय:, नव-अक्षत-पावनं, यीवनशी:; 'being in the p. of youth' अक्षत-नव-यीवनः - व. प्रथम, आयः 2 मुख्य, प्रथान, प्रमुख, अग्न्य; 'p. minister' मु-ख्यमंत्री, प्रधानामात्य:, महामंत्री. 3 उत्कृष्ट, श्रेष्ट, परम, डतम, विशिष्ट; See Principal. — Ly, adv. प्रथमं, अंडं. — Ness, ड. उत्तमता, विशिष्टता. — Primary, a. प्रथम, आय, आदिम, पूर्व, मील (ली रि.), मूल आदि in comp.; 'p. cause' आदिकारमं-बीजं, निदानं, मूलंडतुः; 'p. sense' मूलाथंः 2 प्रधान, मूख्य, प्रमुख, अन्यः 5 See Prime. — Ily, adv. प्रथमं-मतः, आदी, पूर्व, मुख्यताः, पाधान्येन. — Iness, इ. प्रथमना, प्रधान्यं. — Primare, इ. प्रथमना, व. आदा, आदिम, प्राक्तालंन, पूर्वकालीन, प्राक्त (नी रि.), मीलंक-प्रथमिक-(की रि.). — Primative, a. प्राथमिक, प्रथम, आय; See Primative, याथ-पिक, प्रथम, आय; See Primative, याथ-पिक, प्रथम, आय; See Primativ. 3 प्राक्तनमायं-सिवन्. — Ly, adv. आदी, आदी, प्रथमं-मतः. 2

Primogenial, a. प्रथम-आदि-जात, मूल in comp.
Primogenitor, s. प्रथम-कुल-पुरुष: - Primogeniture, s. पूर्वजन्तं, ज्येष्ठत्तं, अप्रजन्तं, वयोज्येष्ठता.
Primordial, a. आय; बीजमून, मील (ली f.);
See Primeval.

Prince, s. कुमार:, राजपुत्र:-सृत:, युवरात्रः. 2 नृप:, राजन् m., पार्थित: ; See King. 3 मर्तृ-दारक:, कुमार:, (in dramas). — DOM, s. राज्यं, राष्ट्रं, विषयः. 2 यौवराज्यं. — Like,-ly, α . राजयोग्य-सद्श्वा (श्वी f.), राजाई, नृपोष्वत; नृपोपम, राजकीय, प्रतापवन, पश्चयंवत; प्रताप-वैभव-शालिज्ञ. 2 राजवंश्य, राजकुलज ; 'p. birth' राजवंश्यम् तिः; 'p. merits' राजोचिता गुणाः — Princess, s. कुमारी, राजपुत्री, नृपात्मजा, नृपसुता; मर्नुदारिका.

Principal, s. अध्यक्ष:, अधि-,पति: नायकः, मख्य:; See LEADER. 2 मलं, मलधनं, नीवि-वी f., परिपण:. =a. मुख्य, परम, प्रधान-वर in comp., प्रमुख, अग्र, अग्रच, प्रवर, श्रेष्ठ, विशिष्ट, उत्कृष्ट, उत्तम, अनुत्तम, वर्थ, बरेण्य, पराध्ये, अमि(मी)य, शामहर; नायक, अमणी, मुखर, धर्य, धरीण, धर्वह, धरंधर ; oft. ex. by ब्याघ, पुंगव, ऋषभ, तुंजर, सिंह, जार्टूल, नाग, प्रकांड, in comp.; See Excellent; 'p. door' firesit; 'p. queen ' अग्र-पह-माहि ी; 'p. minister ' प्रधाना-मात्यः. -ITY, s. राष्ट्रं, प्रदेशः, मंडलं, राज्यं. -LY, adv. प्रधानत:, प्राधान्येन, मुख्यज्ञ:, विशेषत:, विशेषण. Principle, s. तस्वे, मुलतस्वं, बीजं, सार: 2 कारणं, हेतु:, आदिबीजं-हेतु:, मूलं, अंगं, अवयव:, साधनं, मू-लांगं-द्रश्यं. 3 नियम:, विधि:, सत्रं, उत्सर्गः, स्थिति र्र., व्यवस्था. 4 गुण:, भाव:, धर्म:, स्वुभाव:. 5 क्रम:, री-ति f., मार्गः, मर्यादा, धारा, पदाति f. 6 आश्रारः, आ-थयः, उपष्टंमः, मूलं ; (opp. of practice) आगमः, शासं; 'grounded in p. s' आगमिन, शासानिपुण; ' having good p. s ' सुनियमनिष्ठ, सुबृत्त; 'of bad P. 8' खंडितवृत्त, भ्रष्टचरित.

PRINT, v. t. मृत्रपति (D.), अस् 10, मृद्राक्षरै: अ-क्. - s. चिह्न, अंक:, मृद्रा; 'foot-p.' पदं, पदमु-हा-चिह्नं 2 मृद्रणयंत्रं 8 मृद्रणं; 'in p.' मृद्रमाण. - ED, «. मृद्रित, मृद्राक्षित, मृद्राक्षरांकित. - ER, s. मृ-द्रकः, मृद्रणकृत ॥. - ING, s. मृद्रणं, मृद्राक्षनं; 'p.house' मृद्रणयंत्रालयः, मृद्रणज्ञाला; 'p.-press' मृद्रणयंत्रं.

Prior, a. प्रधान, गरीयस, गुरुतर, पूर्व, अग्रय, आदिम, आय, पूर्व-आदि-पाक् in comp.; 'p. existence' प्राम्माः, पूर्व जन्म; 'p. and subsequent' पूर्वापर, परापर, परावर. -s. मटाध्यक्षः, मटाध्यितः, विहारपालः. - ITY, s. पूर्वता, प्रथमता. 2 (Of rank) अथपर्द-मानः, श्रेष्ठपदं, प्राधान्यं. - Y. s. मटः, विहारः, आश्रमः. Prism, s. क्रक्यायतं. - Prismatic, a. क्रक्यायतं. Prism, s. क्रारा, बंदिशाला-गृहं, वंधनालयः, कारागृहं, चारः-रकः, गृतिस्थानं; 'escaped from the p.' वंधनं मिन्चा पलायांचके; 'keep in p.' वंधने निरुध् 7 U. - ER, s. बंदि-शं नि. कारागुतः, रुद्धः, कारागारस्थः. 2 (Of war) यद्धगृहीतः.

Pristine, a. प्राक्तन (नी f.), पूराण, पूर्व, पूर्व-कालिक (की f.), प्राचीन, पाक्कालीन

PRIVATE, a. विजन, विविक्त, निर्जन, एकांत, निभ्त, नि: शालाक. 2 + a, आत्मीय, असाधारण (णी f.), अ-सामान्य, विविक्त, स्व-आत्म in comp. 3 गुप्त, गृढ, रहस्य, प्र.-छन्न, अप्रकट, अन्यक्त, रहस्-मिथः-अंतःin comp. 4 अन्धिकारिन, अन्धिकारिक (की f.); ' p. profit ' आत्महितं, स्वलाभः; ' p. road ' ग्ढ-प्रकलमार्गः: 'p. door 'अंतर्हारं, गृहहारं, प्रच्छनं; 'p. apartments ' अंतःप्रं, अवरीधगृहं, अंतर्गृहं; · now is the time to be p. ' रहस्यमधुना (Bh. II. 97); 'p. talk' रहःसंकथा, मिथोजल्पः; 'p. parts ' गुद्धं, उपस्थः; 'p. room ' अतः ज्ञाला-कोध:, उपरोधकं. - s. सेनिक:. -LY, 'in p. 'adv. रह:, रहसि, मिथ:, रहस्ये, निभत, विविक्ते, एकाते, विजने, उपांज, गृहं, प्रच्छनं, गृप्तं, अपकार्या, अपकटं, -NESS, -PRIVACY, s. रहस् n., विविक्तं, विजनं, रहामावः, विविक्त-एकांत-वासः; रहस्यं, गुप्तता, छन्नता, अप्राकारयं. 2 रहःस्थानं-स्थलं, विविक्त-निर्जन-स्थानं, निर्जनदेश:

Privation, ८. अभावः, निरहः, राहित्यं, हानि f. क्षयः, लोपः, नाजः 2 कष्टं, कृष्क्रं, आपद-विपद् f. 3 आहारिनरहः, आहाराभावः, मुखसाधनलेपः, अनवक्ष-हानि:.-Privative, व. हानि-क्षय-लोप-कर (री f.). 2 अभावत्मक, अभावक्ष्य, अभाववाचिन् - ८. अभाव-ज्ञान्दः, नञ्जपदं - Ly, adv. अभावक्ष्यं

PRIVILEGE, s. विशेषाविकार:, असामान्याधिकार:, स्वाधिकार:, अधिकार:, स्वस्वं. - ए. र. विशेषाधिकार दा 3 U. - ED, a. अधिकारविशिष्ट, साधिकार, विशेषा- धिकारयुक्तः

PRIVY, a. गूढ, प्रच्छन, विविक्त, रहैं: in comp.; See PRIVATE. 2 (To) संसीगन, सहाय, सहकारिन; सहज्ञानिन, सहवेरिन; 'p. council' गूढसमा; 'p. councillor' गूढसभासद. -s. श्रीचस्थाने-कूपः, उचारप्रसावस्थानं. -LY, adv. रहिस, गूढं; See PRIVATELY.-PRIVITY, s. सहकारिता, सहायता, संसर्भः, सहजानै. 2 गहा-गन-स्थानं इंडियं, अधीगं.

Prize, s. पारितोषिक, उपायनं, भृतिफलं. 2 रत्नं, बहुमूल्यं वस्तु, महार्घद्रव्यं. 3 युद्धजितं धनं-द्रव्यं. 4 जय-सिद्धि-फलं-लाभः. 5 स्पर्धा-पण-जेयं, पणः; 'p.-fighter' मह्नः; 'p.-fighting' मह्नयुद्धं, स्पर्धा-युद्धं. = v. t. बहु मन् 4 A, अवेक्षया पा c. (पालयति), समन् c. 2 मूल्यं-अर्ध-निरूप् 10 or निर्णी 1 P. = ED, a. बहुमत, अभीत्सत, इष्ट.

Pro, Prefix, प, अमे; 'p. s and cons' विधिनिष-भपक्षी

PROBABLE, a. संभाज्य, सत्यसंसाञ्च; gen. ex. by स-भू 1 P, उप-पद 4 A, युज् pass. or by (adv.); 'it is p.' एतत् उपपयते, संभवित, युज्यते, स्थानाम एवं.

—PROBABLY, adv. प्रायेण, प्रायः, प्रायञ्चः, किल, नाम, स्यातः, by pot. pass. part. of भूः एतेन मम प्रियमिनेण भास्य 'he is p. my dear friend.'—PROBABLLITY, s. संभवः, संभाज्यता, अनुमानं, better by (adv.). PROBATE, s. मतलेखप्रमाण.

PROBATION, s. परीक्षा-क्षणं. - ARY, a. परीक्ष्यमाण. - ER, s. परीक्ष्यमाण:; अंतेवासिन् m., नवशिष्य:, प्रा-थमकल्पिक:.

Рвове, s. ज्ञालाका, एषणी. = v. t. ज्ञालाकया परीक्ष् 1 A. 2 निषुण-मूक्ष्मं-परीक्ष् or आजोच् 10. = Ator, s. प्रीक्षक:. = ING, s. क्षतपरीक्षणं.

PROBITY, s. See HONESTY.

PROBLEM, s. पश्चः, विकल्प-विवाद-पश्च-विषयः. 2 कृत्यं, उपपायं. 3 (Question) उद्देशकः (in Math); 'its solution' 'पासः (Lit.) – ATICAL, a. स-दिग्ध, अनिधित, वैकल्पिक (की ि.).

Рвовозсів, в. प्रोथ:; कर:, जांडा, हस्त:.

PROCEED, v. i. प्रचल् 1 P, प्र-वा 2 P, प्रवम्-स् 1 P, अमे गस्, प्र-स्था 1 A. 2 प्रवृत् 1 A, न विरम् 1 P; 'the play still p. s' क्रीडा अयापि प्रवर्ते एव. 3 पुनः बुक्तं प्रवृत् 4 प्रवृत्, आरम् P A, प्र-टप-कस् 1 A; (with) प्रस्तु 2 U or c., प्रवृत् c.; (प्रारम्ध) सं-पट् c., निष्पट् c., निषेह् c.; 'p. with your tale' तत-स्ततः, ततः, परं कथय; 'p. with the matter at issue' प्रस्तूयतां विवादवस्तु (M. 2); 'you may p. with your dinner preparations in honor of the worthy Brahmanas' प्रवस्तां भगवतो बाद्यणानुहिश्य पाकः (Mu. 1). 5 प्र-डत्-सं-मू 1 P, प्रवृत्, उत्पद् 4 A, प्र-,जन् 4 A, उट्-ह 2 P, निःस्, निर्मस्; oft. ex. by कारणं,

मलं, निमित्तं, हेत:; 'from what cause does thy disorder p. ' किनिमित्त ते संताप: (S. 3). 6 (Against) अभियुज् 7 A, 10, राजकले निविद c. =ING, a. इत्पन्न, जात, प्रभव, उद्भव, उत्थित, मूल, कार-ण, निमित्त, हेत in comp.; See (v.). = s., = PROCE-DURE, 8. कार्यं, ज्यवहार:, ज्यापार:, चरितं, चेष्टितं, आ-चार:, बत्तं, काते $f_{\cdot}$, विधानं, अनष्टानं, 2 सीते $f_{\cdot}$, क्रम:, संप्रदाय:, मार्ग:, पर्याय:; 'legal p.' न्यवहारविधि:, न्य-वहारक्रम:. - Proceeds, १. उत्पन्नं, टदय:, लाभ:, फ-लं. - Process, s. प्रसरः, प्रगमः, प्रवृत्तिः, प्रयाणं. 2 क्रमः, रीतिः, मार्गः, पर्यायः, विधिः, गतिः, परिपाटि-टी f., सर्णि-णी f., पद्धति f. 3 व्यवहार:, कायं ; 'in p. of time 'कालकामेण, दिनेष गच्छत्स, गच्छता काले-न. -- Procession, s. यात्रा, जन-लोक-यात्रा-भेणी. 2 प्रगमनं, प्रस्थानं, प्रचलनं, प्रवृत्तिः. = AL, a. यात्रारूपं. Proclaim, v. t. घुष् 10, उत्-वि- $^{\circ}$, प्र-ख्या c. (ख्या-पयति), प्रकाश c., प्रकटयति (D.), प्रकटीकृ, कृत् 10, उद्यु c. 2 Outlaw, q. v. -ER, s. घोषक:, प्रख्या-पक:. - Proclamation, s. घोष:-षणं-णा, ख्यापनं, प्रकारतानं, उत्कीतंनं: 'written p. 'घोषणपत्रं, राजा-

 $P_{\text{ROCLIVITY}}$, s. দাৰত্ম, দরুন্নি f., ব্যালনা in comp. $\bullet$ $P_{\text{ROCLIVIOUS}}$, a. দৰত্ম, ব্যাল in comp.

Реоспедате, $v.\ t.$ प्र-सू $2,\ 4$ A, उत्पद c., जन c. (जनपाति). —ION, s. प्रसवः, प्रसृति f., जननं, उत्पिति f., प्रजीत्पादनं. —IVE, a. उत्पादक, सावक, जन-पितृ. —OR, s. जनकः, उत्पादियताः

Proctor, s. प्रतिहस्तः, प्रतिनिधिः

Procumbent, a. ज्ञायान, पातिन-

Рвосике, v. t. आ-नं 1 P, सं पट् с., घट् с. (घटय-ति). 2 लभ् 1 A, आप् 5 P, अधिगम् 1 P, बिद 6 U, आ-समा-सट् с.; See Get. —Ев, s. प्रापकः, संपादकः. 3 विटः, नमेसचिवः, संचारकः, कृंडाशिन् m. —ESS, s. कृट्(हि)नी, शंभली, दूती-तिका, संचा-रिका, सु-,रतताली

Prodical, a. मुक्तहर्त, अति-अमित-बहु-स्यथिन, ड-त्सींगन्, अनिन्ययशील-पर, अतित्यागिन् - इ. मुक्तहर्तः, न्ययपरः = ITY, इ. अतिन्ययः, अपचयः, बहु-अभित-न्ययः, अतित्यागः, अत्युक्तगः, अथोत्सगः, मुक्तहर्तत्वं -LY, adv. महान्ययेन, मुक्तहर्तन, अत्युक्तगणः

Prodicy, s. अड्नतं, अड्नतः अपूर्व-विषय:-वस्तृ, उत्पा-तः, महाश्रयं, अनःयसाधारणं वस्तु. 2 (Of persons) अड्नतश्रक्ति, अड्डतबृद्धिसंपत्र. =100s, a. महाप्रमाण, अतिमहत्-बृहत्, विकट-राक्षस-श्ररार, अड्डताकार; See Giant. 2 अड्डत, अपूर्व, विलक्षण, विश्वित्र, आश्रयं. =IOUSLY, adv. अड्तं, साभर्यं. =IOUSNESS, s. अ-इतता, अतिमहत्त्वं.

PRODUCE, v. t. निर्मा 3 A, 2 P, सज् 6 P, उत्पद c., जन c. (जनयति), उत्-सं-भू c., साभ्-5 P or c., क 8 U, वि-धा 3 U, क्रुप c., घट c. (घटयति), वि-, रच 10. 2 प्र-,स 2, 4 A, उत्पद c., सं-प्र-जन c. 3 प्र-, दृ श c., आ-उपा-नी 1 P, प्रस c., प्रस्कू, प्रो नि-धा, अग्रे स्था c. (स्थापयित) or निर्विज् c, आविष्कु, प्रकटीकृ, निष्कृष् 1 P. 4 प्र-,दा 3 U. 5 वृध् c. - s. प लं, उत्पन्नं, लाभः, उत्पत्ति f., प्रसवः. =ED, a. उ-त्पन्न, उत्पादित, निर्मित, घटित, सृष्ट, जानित, जात, उ-इत ; ' to be p.' जन् 4 A, उत्पद् 4 A, उत्था 1 P, स-उद-भ 1 P; See Arise ; gen. ex. by ज, जात, जन्य, प्रभव, उद्भव, हेत्, प्रवृत्त, प्रयक्त in comp.; ' p. from water ' अंभान, जलाइन, &c. ; ' p. from flowers ' कुसुमभव &c. = ER,-ING, s., a. उत्पाद-क, प्रसविन्, प्रद, द, दायिन्, आवह, कारिन्, कर (रीf.), in comp. —Product, s. फ्लं, उत्पन्नं, ला-भः. 2 परिणामः, फलं, उत्तरफलं. 3 गुणनफलं, वधः, घातः, फलं, गुणाकारः. =10N, s. डत्पादनं, निर्माणं, सृष्टि f, घटनं, विधानं, निष्पादनं $oldsymbol{2}$ जननं, उत्पत्तिः, प्रसव:, उद्भव:, संभव:, जन्मन् n. 3 निर्भितद्रव्यं-वस्त, शिल्पनिर्माणं. -IVE, a. शस्यपद-दायिन्, सफल, अवे-ध्य. 2 उत्पादक ; दायिन्, द, प्रद, कारिन्, आवह in comp.; 'p. of gain ' लाभपद, लाभावह. 3 लाभ-फल-प्रद-कर∙

PROEM, s. See PREFACE.

Profane, v. t. अपावित्रीकृ 8 U, दृष् c. (दृषयति). ${f 2}$ लंघ् 1 ${f A},\, {f 10},\,$ अतिक्रम् ${f 1}\, {f U},\, {f 4}\, {f P},\,$ अतिचर् ${f 1}\, {f P}.$ 3 Contemn, q. v. =a. अपनित्र ; अपृण्य, अमेध्य, अज्ञाद्ध ; not ' Holy ' q. v. 2 अधार्मिक (की f.), धर्म-ईश्वर-द्रेषिन, धर्म-ईश्वर-निदारूप. 3 असंस्कृत, अ-प्रतिष्ठित, संस्कारहीन. 4 लैकिक-सांसारिक-प्रापंचिक (की f.) - ATION, s. दूषणं, अपवित्रीकरणं, अतिक्रमः-मणं. -LY, adv. धर्मनिदापूर्व, अधार्मिकवत्. -NESS, s. धर्म-ईश्वर-निदा-द्वेष:, धर्म-ईश्वर-अवज्ञा-अतिक्रम:. Profess, v. t. पति-ज्ञा 9 A, प्रकाश c., पतिज्ञापूर्व कथ 10 or वढ़ 1 P, ह्वा-अंगी-कु 8 U, उ(अ) रीकु, अभ्यपगम् 1 P. 2 छद्म-छलं-कृ, दृक् с., भू с.; See PRETEND; oft. by नाम; तव कन्या नाम भवेयं (D. K. m. 5) 'I shall p. myself to be your daughter '. 3 उयम् 1 A, चेष्ट् 1 A. -ED, α. स्वीकृत, अंगीकृत, प्रकाशित, प्रकटित, व्यक्तोदित, प्रका-श. -EDLY, adv. प्रतिज्ञापूर्व, प्रकाशमेव, सप्रतिज्ञं. =ɪon, s. प्रतिज्ञा, उक्ति र्., वचनं, अंगी-स्वी-कारः, प्र-काशवाद:-वचनं, ख्यापनं. 2 Pretension, q. v.; ' p. s of love ' कुन्निमप्रीतिः, अलीकः रागाविभावः ${f 3}$ वृत्ति f., आ-उप-जीविका, आजीवः, व्यवसायः, व्या-पार:; ' military p.' शकाजीव:, क्षत्रवृत्ति:. = IONAL,

«. वृत्तिमत्, व्यवसायिन् , (s.) in comp. = OR, s. अध्यापकः, गुरुः. 2 ख्यापकः, प्रकाशकः, प्रतिशाह कः, स्वीकर्ताः = ORSHIP, s. अध्यापकपदं-पदवी.

PROFFER, v. See OFFER.

Proficient, a. प्रवीण, कुञ्चल, निपुण, अभिज्ञ, विचक्षण, पारंगन, अभ्यंतर, निष्णात, ज्युत्पन्न, लञ्चपतिष्ठ,
पट्ट. — Proficience, ev, s. प्रावीण्यं, वैचक्षण्यं, पतिष्ठा, कौञ्चलं, पाटवं; 'has attained p. in all
sciences' सर्वज्ञाकेषु परां प्रतिष्ठां गतः, परं कौज्ञलमवाप, सकलज्ञाकपीरंगतः

PROFILE, s. पार्श्वत्त्रयं, अर्धमुखदर्शनं.

PROFIT, s. लाभ:, हितं, उपकार:, अर्थ:, कल्याल. 2 फलं, लाभ:, आय:, उदय:, वृद्धि f., कलांतरं, रूप्यं; 'p. and loss' लाभालाभा; 'capital with p. thereon' मूलकलांतर. =v. t. हितमावह् 1 P, उपकृ 8 U, हिताय भू 1 P. =v. i. (Oneself) फलंलां-पाए 5 P or विद् 6 U. 2 वृध् 1 A, उन्नतिं-उत्कर्ष-या 2 P, प्र-उप-िक् pass.; See Improve.—Able, a. लाभ-अर्थ-कर(शी f.), लाभनद, लाभ-फल-द, फल-लाभ-आवह. 2 हित, हितकर, हिताबह, उपयुक्त, उपयुक्तता.—Ableness, s. सा-फलं, फलदता, उपयुक्तता.—Abley, adv. सलाभं, स-फलं, महितं, अमुधा.—Less, a. निष्फल, अफल, अ-हित, ज्यथे, निर्थंक.

PROFLIGATE, a. खंडितवृत्त, दुश्वित, दुराचार, पाप-त्रित-अभिनिविष्ट, त्र्यसनिन, दुवैत्त, श्रष्ट-नष्ट-चरित्र, भोग-विषय-आसक्त. - s. त्र्यसनी, लंपटः, विषयी, भोगासकः -- LY, adv. सन्यसने, दुवैत्ततया. - PROFLIGACY, s. त्र्यसनिता, श्रष्टचरितं, दुराचारः, श्रष्टता, भोगासिकि f., दुवैत्तता.

Profound, a. प्र-,गाह, अतिग(गं) भीर, घन, अगा-धः 2 परम, गाह, घन, अन्यंत, सु-अति-pr.; 'p. respect' परमादरः, आहरातिज्ञायः 3 गहन, नि-, गूह, गृहार्थ, दुर्बेध, दुर्जेय, परमगहनः 4 (Of persons) निष्णात, पारगत, परम, ज्युत्पन्न, अभिनिष्टि, गृहतन्वज्ञः – LY, adv. गंभीरं, गाहे, अन्यंतं, भृजां, सु-अति pr. – NESS,-Profundity, s. गांभीयं, अगा-धताः 2 घनता, गाहताः 3 गहनता, गृहताः 4 अ-भिनिवजाः

Profuse, a. प्रचुर, प्रभूत, अपरिमित, विपुल, बहु, अस्यिष्क, अतिरिक्त, समृद्ध, उदिक्त, अतिहाय-मु-अति in
comp. 2 मुक्तहस्त, अतिन्ययिन, व्ययपर ; See ProDIGAL; 'he is a p. writer' वागुपचयियः, प्रचुरवाक्यानि लेखे प्रयोजयितः —LY, adv. प्रचुरं, मृज्ञां,
भूरि, बाहुत्येन, अत्यतं, सु-अति pr. ; अतिन्ययेन, अपरिमितं. —NESS,-Profusion, s. अतिन्ययः, अपितन्त्रयः, अत्युत्तगः 2 समृद्धि f., प्राचुर्यं, उद्देकः, अतिरेकः, उपचयः, बाहुत्यं.

PROG, s. भोजनं, अर्ज, भैदियं.

Progenitor, s. पिता, प्रजापति:, पूर्वज:, पूर्व-कुल-पु-रुष:, जन्मद:, जनयिता ; See Ancestor.

Progens, s. संतानः, अपत्यं, संतति f., प्रजाः

PROGNOSTIC, s. निर्मित्तं, अजन्यं, श्रुक्तः-नं, लक्षणं ;
See OMEN. – a. प्र-उद्-बोधकः, अग्रमुचकः – ATE,
v. t. पूर्व-अभे-सूच् 10 or दृश् с.; See FOREBODE.
– ATION, s. पूर्वसूचनं-नाः – ATOR, s. पूर्वस्क्षणज्ञः,
अग्रसुचकः

ेROGRAMME, s. सूचिपत्रं ; कार्यक्रमः-परिपाटी.

ेश्वात हाड़ ह. प्र-,वृद्धि त., उत्कर्षः, कमशः वृद्धः, उत्कर्षकमः. 2 प्राप्ति त., आगमः; 'p. in learning' विद्यागमः, विद्याभितिनेशः. 3 प्र-गमनं, प्रयागं, पानं, पात्रा, प्रस्थानं, प्रसरः, कमः-मणं, अपनं; See MARCH; 'difficult p.' संकमः, दुर्गसंचरः. = v. i. उत्कृत् pass., वृद्धि-उन्नितं-पा 2 P, प्र-,वृध् 1 A, प्र-उप-चि-pass.; See IMPROVE. 2 प्रगम्-चल्-स 1 P, प्रया 2 P, प्र-स्था 1 A; See Advance. — Ion, s. श्रेटी, श्रे-दीव्यवहारः; 'first term' मुखं, वदनं, आदिः; 'common difference' चयः; 'geometric mean' चयो गुणः; 'sum' श्रेदीकलं; 'number of terms' गुच्छः. — IVE, a. आनुक्रमिक (की त.), क्रिमक, अधिकाधिक, उत्तरोत्तरः, क्रमशः वर्धमान— IVELY, adv. क्रमशः, अनुक्रमेण, उत्तरोत्तरं, अधिकाधिकः

Рионивит, v. t. नि-प्रति-षिध् 1 I, प्रत्यादिज् 6 I, निवृ c., प्रत्या-ख्या I I, नि-अव-रुध् I I, प्रत्यादेशः, नि-प्रति-षैधः, प्रत्यादेशः, निर्दोधः, निवारणं, बाधाः—or, s. निवारकः, निषेधकः.—IVE,—orx, a. निषेधकः, निवारकः, नि-प्रति-पेधिन्, निषेधार्थेक, निषेधार्थेक, निषेधार्थेक, निषेधार्थेक, निषेधार्थेक, निषेधार्थेक,

PROJECT, s. उपाय:, प्र-,याक्ति f-, कल्पना, प्रयोगः, सं-कल्प:, प्रबंध:. 2 अभिषाय:, आश्रय:, उद्देश:. = v. i. प्रलंख 1 A, बहिर्लंख, उपरि लंब. बहि: स्था 1 P or भ 1 P or बृत् 1 A. -v. t. प्र-,श्किप् 6 P, प्रास् 4 U, निपत с., प्रमच 6 P; See Throw. 2 (मन-सा) क्रुप c., निरूप 10, चित् 10, युज् 10, आलोच् 10, अनुसं-धा 3 U. -ILE, a. प्रक्षेपणीय, दूरवेधिन्-= s. असं; See Missile. = ing, a. प्र-,लंब, उत्रत, उटग्र. उत्तंग, बहिवर्तिन; oft. by उत्सेध, उत्सेधनुः 'with a p. nose' प्रलंबनास, घोणोन्नत, उन्नस; 'having p. teeth ' उदमदत्, करालदंत; 'having p. breasts ' स्तनाभागवती, उन्नतस्तनी; ' shattered by falling over (her) p. breasts' पयोधरोत्सेधनिपात चूर्णिताः (K. v. 24). =ION, s. प्रलंबता, उद्यता. 2 आभीगः, उत्सेधः, निर्युहः, दतकः 3 देखकं. = OR, s. चितकः, योजकः.

Prolapse, Prolapsus, s. भंजा:. =v. i. भंज् 1 A, 4 P.

Prolated, a. मृत (vowel), दीवींचारित.

Prolegomenon, s. प्रतावना, उपाद्घात:.

PROLEPSIS, s. पूर्वग्रहणं, पूर्वादानं.

Prolific, a. अवंध्य, बहुमज-प्रतव-अपत्य, प्रतवक्षील, सृतिन, बहुसंतान. 2 बहुसलपद, बहुसल; See Pro-DUCTIVE. —ALLY, adv. पाचुयेंण, विपुलं.

Prolix, a. सु-अति-विस्तर, प्रपंचित, सुदीर्घ, दीर्घसूत्र-त्रित्, अत्यायतः — ITX, s. अतिविस्तरः, प्रपंचः, वा-विक्तरः-प्रपंचः, वागुपचयः; दीर्घसूत्रता, अतिविस्तारःः — LX, adv. विस्तरताः; अतिविस्तरेण, सप्रपंचः

Prologue, s. प्रस्तावना, आमुखं, प्रास्ताविकी विज्ञतिः; ' benedictory p. ' नांदी.

Prolong, v. t. दीर्घाकु 8 U, प्र-वि-तन् 8 U, वि-प्र-स् c., विस्तृ c., आयम् 1 Λ or c. 2 अपाक्षिप् 6 Por विलंब् c ; 'a p. ed note 'तानः. — ATION, s. विस्तारः, विताति f., आयतिः, दीर्घाकरणं.

PROLUSION, s. See PRELUDE.

Ркоменаде, v. t. विह 1 Р, विचर् 1 Р, विहाराथं परिश्रम् 1, 4 Р. – s. विहार:, परिश्रमणं 2 विहारस्थानं Ркомінент, а. яथान, प्रमुख, अष्ट, मुख्य, विश्विष्ट, परम; See Principal. 2 सुस्पष्ट, सुप्रकाश, सुन्थ्यक, सुद्र्य. 2 डक्षत, उद्ग्र, उसुंग, प्रलंब, साभोग, उत् рт.; See Projecting. – Lv. adv. प्राथान्येन, विश्वेषतः, सुप्रकाशं, सुस्पष्टं, उक्षतं. – Ркоміненсе, s. प्राथान्यं, विश्विष्टता, अष्टता, उत्कर्षः, परमपदं. 2 उक्षते f., उत्सेषः, उ तुंगता, आभोगः

Promiscuous, a. प्र-सं-कीर्ण, संकुल, अविविक्त, निर्वि-शेष. अपरिच्छेद, अभेद. संमिधित ; 'p. union ' सं-कर:, सांकर्य. -LY, adv. निर्विशेष-षेण, संकीर्ण, अभे-देन, अक्रोमण, अपरिच्छेदेन. -NESS, s. संकीणेता, सं-कुलता, अभेद:, संकर:

Promise, v. t. মা-সারি-আ-মু 5 P, সারি-রা 9 A, (with dat. of persons) ; स्वी-अंगी-कृ 8 U, अ-भ्युपगम् 1 P, अभ्युप-इ 2 P, संविद् 2 A, संगू 6 A, उ(द)रीकृ, उररीकृ, परि-,पण् $1~\Lambda$; 'the plan p. s to succeed ' उपाय: सफलो भवेदित्यनुमीयते or अहं आइसि; 'a p. ing boy 'वधिव्युर्वेटः, आज्ञानि-बंधनं. = 8. प्रतिज्ञा, समयः, सं-प्रति-धवः, वचनं, संविद् f., नियम:, संगर:, संकत:, अभिसंधा, अभ्युपगम:, स्वीकारः, उरीकारः, अंगीकारः, परिपणनं 2 आज्ञा, आज्ञांसा; 'hollow p.' मुधावचनं, ज्ञाब्दपांडित्यं; 'breaking a p. ' प्रतिज्ञा-वचन-भंग:, संविद्-व्यति-क्रम:, विसंवाद: ; 'keep or fulfil a p.' प्रतिज्ञां पा c. (पालयाति) or अध् c.; See KEEP, FULFIL; ' pbreaker' प्रतिज्ञालंधन्-व्यतिकामिन, विसंवादिन्; ' give a p. orally ' बाचा प्रतिज्ञा, वाग्दानं कृ. =ORY, a. प्रतिज्ञाविशिष्टः

Римонтону, а. उदमभूमि f., भूजिरस्-नासिका. Римоти, v. t. वि-,वृध् с., उपक् 8 U, पुरस्क, प-वृत् с., साध् с., उपिक 5 U, प्रयुज् 10; (а person) सं-, डलस् ८. (नमयति), डलति नी 1 P or पात् ८., पदं हृष् ८., पदोत्कर्ष-प्रतिपत्ति-पात् ८., अधिकपदे नि-वृज्. 3 Prompt, q. v. = ER, s. प्रवर्तेकः, उपकर्ताः, See Patron. = 10n, s. उपकारः, प्रस्कारः, पत्रक्तः, सहाय्यं, वर्धनं, वर्धनं, वर्धनं, उरकर्षः, पद्वृद्धः, पदोन्नतः, प्रतिपत्तिः, भेष्ठपदावातिः f. = IVE, व. प्रवर्तेक, साधक, उपकारिन्.

Prompt, a. सत्वरं, अविलंब ; क्षिम, अविलंबित, अदी-धंसूत्र ; (of persons) उयत, उयुक्त, अविलंबित, आंबाकारिन, प्रत्युत्पन्नमिति, सप्रतिम, पर्, उयिमन, उ-योगिन, =v. t. प्र-उत्सह c., प्रणुट् 6 P or c., प्रमुट् 10, प्रवृत् c., प्र-उद्-युज् 10, उत्तिज् c., प्र-हम् c., आकृ c., उदीप् c., उत्था c. (उत्थापयिति), प्र-उद्-युज् c.; 'p. ed by hunger' क्षुद्बोधित. 2 प-अनु-बुज् c., सूम् 10. =ER, s. पोत्साहकः, प्रवर्तयितृ m., प्रयो-जकः, &c. 2 अनु-प-बोधकः, स्मकः; 'who seldom wanted a p. 'यः सदा प्रत्युत्पन्नमितः, प्रवोधनित्र-पेक्षः. =ING, s. पेरणं, पोत्साहनं, उत्तेजनं, &c. 2 स्-यना, प्रवोधनं. =NESS,=ITUDE, s. औत्सुक्यं, अविलं-बः, उत्साहः, क्षिप्रता. 2 प्रतिभा, प्रत्युत्पन्नमिति f., प-दुता. 3 उद्यमः, उद्योगः. =LY, adv. सत्वरं, अविलंबे-न, क्षिप्रं, स्वयः, आजु, अचिरात, स्प्रतिमं.

PROMULGATE, v. t. प्रकाश с., वि-, घृष् 10, कृत् 10, प्र- स्या с. (क्याफ्यित); See Proclaim. — Ion, s. प्रकाशनं, घोषणं, कीतेनं. — OR, s. प्रकाशकः. घोषकः. Prone, a. प्रवण, शील, आलु in comp., उद्यत, उ-मुख; See Inclined, Apr; 'p. to fall' प्रत्यान्तु, पातक, प्रवनशील. 2 (Bent) नत, नम्न, अधोव-दन, अधोमुख-अवाङ्मुख-(खी रि.). — NESS, s. पा-वण्यं, प्रश्नुति रि.; उ-मुखता, शीलता, आलुता in comp. 2 अधोमुखता, नमता.

Prone, s. जूल:-लं, कंटक:, अग्रं, जिखाः Pronoun, s. सर्वनामम् n.

Pronounce, v. t. उच्चर् c., उदीर् c., उदी-व्या-ह
1 P, गर् 1 P, वर् 1 P, प्र-,वच 2 P, प्र- एया 2 P,
कृत् 10; 'p. judgment' निर्णयं कथ् 10; उत्तर दा
3 U, &c. 2 निभयन वर्, नढं प्रति-ज्ञा 9 A; 'imperfectly p. ed ' प्रस्त, अम्पूर्णीचारित, लुनवर्ण-पद.
-Pronunciation, «. उच्चार्ण, उदीहर्ण, उदीर्ण;
'science of p. 'शिक्षा; 'easy of p. ' मुखोन्नार्थ.
Proof, s. See under Prove.

Prop, s. आश्रय:, ज्ञारणं, आधार:, अवश्रय:, आ-अव-लंब:-वनं, उपन्न:. •v. t. धृ 1 P, 10, आ-अव-लंब् 1 A, अवश्र्य 9 P; 'a tree that p.s another creeper ' बपन्नक:.

Propagate, v. t. विस्तृ ८., प्रवृध् ८., वि-प्र-तन् 8 U, वि-प्र-तः ८.; (opinions) प्रचर्-छ ८., प्रवृत् ८., संचर् ८., प्रचलीकः प्रस् ८. 2 परंपरया कत्यदं ८. ०१ प्र-स् 2 A, प्रसवक्षरंपरया जाति वृध् ८., दावकान् प्रस् ०१

जन् c. or उत्पद् c. —Ion, s. प्र-,वधेन, प्रसारः, विस्तारः, विति f., प्र-,वृक्षि f., प्रचारः-रणं. 2 परं-परंग्त्पास्त f., प्रसृतिपारंपपं-क्रमः; प्रजा-संतान-वृक्षि f.—OR, s. प्रचारकः, प्रवर्तकः.

PROPEL, v. t. मेर c., भ-,नृद् 6 P or c., सं-चस् c., भच्द 10, सं-,चर् c., कृष् 1 P; See Prompt.

Propense, a. प्रवण, उःमुख, आसन्न, उदात. =1TY, s. प्रवणता, प्रवृत्ति f., उःमुखता, प्रावण्यं, प्रवाहः, ज्ञीलता-आलुता in comp.; 'p. to fall ' पत्रयालुता; 'good p. 'मुज्ञीलं, साधुवृत्तिः; 'evil p. ' व्यसनं, दुर्गणः, दुःज्ञीलं.

Proper, a. स्वीय, निज, आत्मीय, स्व-आत्म in comp. 2 यक्त, योग्य, उचित, उपपन्न, अनुरूप, ·याय्य, संगत, सद्द्व (ज्ञी f.), यथाई, यथोचित, स-मंजस, पर्याप्त, सांप्रतिक (की f.); oft. ex. by pot. pass. part.; 'to be p.' युज् pass., उपपद 4 A; ' it is p. ' स्थाने; स्थाने बीडिता अप्सरसः (V. 1), स्थाने भवान अकिचनत्वं व्यनिक (R. v. 16). - LY, adv. युक्तं, टचितं, यथाहं सम्यक्, स्थाने, न्यायतः, सांप्रतं, यथायोग्यं, धर्मेण. 2 यथार्थतः, परमार्थतः, तस्व-तः, वस्तुतः ; ' p. speaking ' वस्तुतः, यथार्थनृष्टचाः -TY, s. धर्म:, गुण:, लक्षणं, स्वभाव:, विद्योष:, रूपं, स्वरूपं-धर्भः, सहज-प्रकृति-ग्णः 2 स्वत्वं, स्वाप्यं, अ-धिकार:, प्रभुत्वं. 3 संपत्ति f., द्रव्यं, अर्थ:, धनं, बित्तं, वस् n., विभवः; इडय-अर्थ-जातं, रिक्थं; 'woman's p. ' क्रीधनं ; 'landed p. 'भूमिधनं, भृमि:, स्थावरं धनं ; ' public p. ' गण-सामान्य-द्रव्य ; ' p. in cattle 'गोधनं. - PROPRIETY, s. युक्तता, औचित्यं, उपवृत्ति रि., न्यायः, सामंजस्यं, योग्यता, यथार्थता, पात्रता, संगति f:; ' p. of conduct ' विनयः, मर्यादा, अनतिक्रमः, सचरितं.

PROPHESY, v. t. मावि कथ् 10 or मुच् 10 or मृच् 10 or मृद्यु с., अनागतं नि-आ-विद् с.; See PREDICT.

- PROPHECY, s. भाविकथनं-सूचनं, भविष्यद्वादः, आदेत्यः, भविष्यद्वादं, सिद्धादेद्यः. — PROPHET, s. सिद्धः,
भविष्यद्वादिन् m., अप्रनिरूपकः, भाविकथकः, अनागर्तावद्-द्श्विनः; 'saying of a p.' (सिद्धादेद्यः:

- ESS, s. अनागतदिश्वनी, भविष्यदादिनी. - IC,-ICAL,
a. (s.) in comp.

PROPHYLACTIC, a. रोगहारिन-हत्.

Propinquity s. सिनिधः, सीनिकर्षः, सामीष्यं ; See Nearness.

Propitiate, v. t. प्रसद् c., आहाधू c., अनुरंज् c., सांत्व् 10, अनुरंज् c., सांत्व् 10, अनुरंज् 1 P, प्र-, श्रम् c. (श्रमयित), सं-परि-तृष् c. —10N, s. प्रसादनं, आराधनं, अनुरंजनं, सांत्वनं, अनुनयः; प्र-वप-श्रमः-मनं —0R, s. प्रसादकः, आराधिता, अनुरंजकः &c.—0RY, a. श्रमक, सांत्वक, शांतिकर (री f.), शांतिष्रदः; 'p. rite' शांतिक्रिया. —Profitious, a. सु-प्रसण, सदय, अनुकुल, हितकाम-

बुद्धि, अभिमुख (खी $f \cdot$), प्रवणीकृतः अनुपाहित्, बरदः 2 जुभ, मंगल, कल्याण (णी $f \cdot$), ज्ञमंद, जुभं-करः -1.प, adv. प्रसनं, अनुकूलं, सदयं, सानुप्रहं -NESS, s. प्रसादः, आनुकूल्यं, आभिमुख्यं; जुभताः

PROPORTION, s. प्रमाणं, परिमाणं; आनुगुण्यं, आनु-वरस्वर-अन्योन्य-संबंध:-अन्वय:-अनवंग:-साद-इयं-समता; अन्वयः, संबंधः; संधानं, संयोगः, सं-मिति f. (of limbs &c.). 2 अंज्ञ:, विभाग:; See PART. 3 अनुपात:, सेबंधसाम्यं; 'in p. to 'ex. by अनुगुण, अनुरूप, सद्द्या, प्रमाणतः. अनसारेण, यथा in comp.; 'in p. to one's strength ' यथाशक्ति, शक्तचनुसारेण, शक्तितः; 'spend in p. to your gains' आयपमाणेन व्ययं कर : 'p. of limbs ' अंगसंयोग:, अवयवसंगति: =v. t., -ATE, v. t. अनुरूपी-सद्द्यी-क 8 U, समीकू, संसा 3 A, 2 P. - AL, a. समनमाण, परस्परानगण. -ATE,-ABLE,-ED, त. अनुरूप, अनुगण, सर्श्वा. सं-मित, सम, तत्य, अनुसारित ; 'with jars p. to their size (strength)' स्वप्रमाणान्ह पैघेटै: (S. 1); 'her body beautiful, being p.' 4-तरभजीभि तस्या वपः (K. I. 32). - ATELY, -ABLY, adr. अनुरूपं-पेण, अनुगुणं, अनुसारेण, सद्द्रां, यथाप्रमाणं, यथानागराः

Propose, v. t. प्र-स्तृ 2 U, उपन्यम् 4 U, उपिक्षप् 6 P, प्रति-ज्ञा 9 A, मूच् 10, कर्तन्यं निर्दित् 6 P or अभि-भा 3 U. 2 उहिज्, आकांभ् 6 P; See INTEND.
—AL, s. प्रताव:, उपन्यात:, उपक्षेप:, अभिधानं, प्रतिज्ञा, वचनं, कर्तन्यनिर्देज्ञ:. —ITION, s. Proposal, q. v. 2 प्रतिज्ञा, सिद्धांत:, प्रमेयं.

Риогоими, v. t. সার-पद c.. उपन्यस् 4 U, उपिक्षप् 6 P, निर्दश्च 6 P, पति-ज्ञा 9 A.

Рворвіетов, s. қаіні, प्रमुः. ईशः, पतिः, अधिकारां। See Оwner. — ship. s. қаіні, प्रमुत्वं, қаійсаі, अधिकारः. — Proprietary, a. қаіний, प्रमुति-s. қаійна, ' p. right ' स्वाम्यं, अधिकारः, स्वत्वं. Prorogue, v. t. त्याक्षिण् 6 P. (नियतकाल यावत्) विस्तु 6 P or त्यज्ञ 1 P. — Prorogation, s. कार्यत्याः-निवृत्ति f., व्याक्षेपः.

PROSCRIBE, v. t. घोषणापूर्व दंडं आदिश 6 P or बहिन्कू 8 U or निवंस c.; 'here is Jivasiddhi being disgraced and p. ed from the city ' एष
जीवसिद्धिः सनिकारं नगरात्रिवास्यते (Mu. 1). 2 निषिध्
1 P, निवृ c. -PROSCRIPTION, s. सघोषण दंडाज्ञा.
PROSE, s. गर्थः -a. गयात्मक, गयरूप, गयां in
comp. -PROSAIC, a. गयरूप, गयात्मक, गय in
comp. 2 नीरस, विरस, रस-सन्द-हीन.

PROSECUTE, v. t. (नित्यं-अनवरतं) प्रवृत्त c., अनुस् 1 P, अनु-हा 1 P, अनु-सेन् 1 A, निर्वेह c., अनुसील् 10; 'p. studies' अध्ययनक्रममनुसः; 'p. one's ef-

forts' अनवरतं उद्यम् 1 A, or प्रयत् 1 A; 'p. one's undertaking' पारम्भं उद्वह् 1 P, प्रतिपन्नं निर्वेह् c. 2 अभियुज् 7 A, 10, अभिश्चंस् 1 P; सृच् 10, निविद् c. =10N, इ. अनुश्चीलनं, प्रवतेनं, नित्यानुष्ठानं, नित्यप्रवृत्ति f., निवोहणं, अविरतानुसरणं. 2 अभियोगः, निवेदनं; 'p. of effort' नित्यायोगः; 'p. of study' नित्याध्ययनं, अध्ययनक्रमः. =0R, s. निवोहकः. 2 अभियोक्तृ m., बादी, अर्थां, अभिश्चंसकः.

PROSELYTE, s. परधर्माश्रविन्, स्वधमेत्यागिन्, पक्षांत-र-मतांतर-प्राहिन्; See Convert. — Ize, v. i. स्वधर्मे यह c. — ISM, s. मतांतरप्रहणं, धर्मांतरस्वांकारः. Prosody, s. छंदम् n., छंदःशासं. — AL,-ICAL, a. छांदस (सी ५.), छंदः in comp. — IAN, s. छंदः-शास्त्रः.

PROSPECT, s. आलांकः, दर्शनं, चक्षुविषयः, द्रगोचर-प्रदेशः-विषयः. 2 आयित f., उत्तरापेक्षाः, 'he has good p. s before him' ग्रमा तस्यायतः. 3 आ-शा, प्रत्याशा, आशंसा. अपेक्षा. -IVE, a. उत्तर, उ-त्रकालीन, भाविकालपाप्य, उत्तरकालमापेक्षः, See Future. -IVELY, adv. उत्तरकालपेक्षया.

Prosper, v. i. सं-, жы 4, 5 P, प-वि-वध 1 Л, स्फाय 1 A, एम 1 A, प्र-टप-चि pass., समुद्धि-वृद्धि या 2 P or इप-इ 2 P; 'I hope your (commercial) business is p. ing ' अपि प्रचीयंन संज्यवहाराणां लाभा व: (Mu. 1). 2 सिध् 4 P, सं-पट 4 A, सफलीम 1 P, कतार्थाम. = v. t. वध c., प्र-डप-चि 5 U, एव c., डपकु 8 U. अनुग्रह 9 P, सफलीक, साध c., सिद्धि नी 1 P. =ITY, s. सं-, ऋ-द्धि f., संपद् f., संपिन f., अभ्यदयः, थीः, लक्ष्मीः, वि-,भित f., सीभाग्यं, वैभवं, पुण्योदयः, एथ्यंः 'time of p.' संपत-समृद्धि-उदय-काल:-समय: 2 समिद्धिः, उत्कर्षः, उन्नति f., उदयः, प्र-उप-चयः, वि-सं-वृद्धि र्., साफल्यं, कृतार्थता, सिद्धि रि. 3 क्षेम:-मं, कीशन्यं, कल्याणं, शुभं, शिवं, हितं, भद्रं. = ous, «. समद, श्रीमत, समृद्धिमत, लक्ष्मीवत, सश्रीक, ऐश्वर्य-ज्ञालिन; (state &c.) वर्धिष्ण, प्र-डप-चयिमान, एथमान, वर्धमान; 'in p. days' संपन्स, अभ्युदय-कांठ, मृतिसमये, समुद्धिकाले. 2 सफल, सिद्ध, कृतार्थ, मिद्धार्थ; (happy) सुर्थ, निरापद, क्षेम, कुशल, क-ह्याण (णी f.), ज्ञिव, भद्र, मंगल, श्रुभ, सौभाग्यवत्, ध य. =OUSLY, adv. समृद्धचा, अभ्युद्येन, सुसंपदा, सीभाग्येन, श्रमं, भद्रं.

PROSTITUTE, s. वेदया, वेद्यावधूः, गणिका, वार-पण्य-क्री-अंगना-योधित, भोग्या, सामान्यकी, रूपाजीवा (false to her husband) पुंशली, वंधकी, असती कुलटा, स्वैरिणी, पांसु(शु)ला, धांधणी, इत्वरी. =v. t नियकमार्थ प्र-उप-विनि-युज् 7 A, 10 or च्याप्ट c =ION, s. वेदयाजीवः, वेदया-गणिका-वृत्ति f., वारसेवा वंधकीत्वं, पौंशस्य, &c. PROSTRATE, a. पणत, भूमिंगत, साष्ट्रांगपणत-पतितः 'lie or fall p.' See (v.); 'p. on the bed' ज्ञयनगत, ज्ञयने अवमध्ज्ञय; 'lying p. at the feet' चरण-पाद-पतित-प्रगत. 2 अवसन्न, क्षीण. = v. t. (Oneself) दंदप्रणामन-साष्टांगपातं-नम 1 P or प्रणिपन 1 P, दंडवन पतः नीचै: प्रणम or प्रणिपन. 2 नि-अव-पत् ७.; भूमि गम् ७. (गमयति). 3 (Strength) अवसद ए.; ध्वंस ए., प्र-वि-नज्ञ ए., ह 1 P; (क्ष 1, 5 P. -ED, a. प्रणिपतित, भमिगत, निपतित, &c. 2 क्षीणबल-ज्ञाक्ति, इत-नष्ट-ज्ञाक्ति-भे।जस् =ION, s. दंडपणाम: अष्टांगप्रणाम:-प्रणिपात:, साष्टां-गप्रणाम:-वंदनं; प्रणिपात:, प्रणाम:. 2 (Of spirits) भवसाद:, ग्लानि f_{ij} , विषण्णता, 'स्ट्रेग:: 'p. of strength ' शक्तिपात:-क्षय:, सन्वहानि /.

PROTECT, y. t. var 1 P, sag 1 P qit-, \$ 1 A, गुष् $f 1\ P$, पा $f 2\ P$, पाf c. (पालयित f), परि-प्रति $^\circ$ -; तु c. 2 संबुध c., परि-,पषु c. = ION, s. गांपन, गृति f., पालनं, त्राणं, रक्षा, रक्षणं, अभ्यूपपत्ति f., संवर्धनं, परिपोषणं. 2 ज्ञारणं, आ-संश्रय:, आ-अव-लंब:, आधार:; 'go for p.' आश्रि 1 U, आलंब 1 A, श्रारणं गम 1 P or भης 4 Λ; ' paper granting p. ' अμ-यपत्रं. = OR, s. रक्षकः, गांप्तृ m., पालियता, रिक्षता, रक्षिन, पालकः, त्राता, ज्ञारणं, ज्ञारण्यः, आथयः, पः-पाल: in comp. - PROTEGE, s. आधित:, पालित:, उपजीविन m., पोष्यः, शरणं गतः.

PROTEND, v. t. विस्त c., पद c.; See EXTEND. PROTEST, v. i. इढं-दुढोिक्तिपूर्व-वद् 1 P or आ-स्या 2 P; 'p. against ' दृढं विरुद्धं वद, दृढोि तिपुर्व नि-प्राति-विध 1 P, दक्ष असमिति प्रकाश c. or जा c.; ' I strongly p. against this order ' अयमादेशोऽ-न्याय्य इति सनिभयं वदामि; 'p. in writing ' असं-मतिलेखं-विप्रतिपत्तिपत्रं-प्रकाश ए. = 8. इटनिषेधवाक्यं. अस्वीकार-असंमृति-बादः, विरुद्धवादः, अस्वीकारप्रका-शनं; ' written p. ' असंमतिपत्रं. - ANT, s. रोमीय-मत्विरुद्ध:. -ATION, 8. दृहवचनं-उत्ति:-वाद:, वि-रुद्धवचन, निषेधांकिः.

PROTEUS, s. THEG:

PROTOTYPE, s. आदर्श:, मूलं, मूलप्रतिमा-

PROTRACT, v. t. विलंब c., ब्याक्षिय 6 P; See DELAY. 2 म-,तन् 8 U; प्रस c., दार्थीकृ 8 U. -ED, a. सुदीर्घ, विलंबित, चिरस्थित, चिर in comp.; ' p. note ' तान:; ' p. sound ' धुत:. - ION, s. विलंबः, ब्याक्षेपः.

Protrude, v. i. प्र-नि:-स 1 P, निर्गम् 1 P, उद्गिद् pass., प्रलंब 1 A, बहिबेत 1 A or स्था 1 P. =v. t. Causal of roots above. =ING, a. बहि-रुँब, बहि:ह्य. - Protrusion, इ. नि:सरणं, उद्धेद:, पलंबनं. - Protuberance, श. वि-,स्कोटः, गंडः, शोध:, शोफ:, भ्यथ:, (on the skin). 2 प्रतंबनं, उ-

त्सेधः, उत्ताता, आभोगः, उन्नति f. -Рвотовев-ANT, a. उन्नत, उत्तंग, उच्छित, उच्छन, प्रलंब: ' having p. breasts ' तुंग-उन्नत-स्तनी, घट-कंभ-स्तनी; oft. ex. by उत्सेध: पयोधरोत्सेधावजीर्णसंहति (K. v. 8) the continuity being broken by her p. breasts .' - PROTUBERATE, v. i. प्रसंब 1 A; See Project,-ing &c.

PROUD, a. See under PRIDE.

Prove, v. t. उप-प्रति-पद c., साधु c , वि-भू c., प्र-मा 3 A, 2 P, प्रमाणीक 8 U, सत्याक, स्था c. (स्था-पयित). 2 प्र-ति ए., मुच 10, निर्दिश 6 P, प्रकाश c., ब्यंज 7 P or c.; 'he was p. ed guilty' अवराधा स्थापित:; ' good men p. their usefulness by deeds, not by words ' अवते । कि फलेन साधवी न त कंटेन निजीपयीगितां (N. II. 48), कर्मणा न त वाहमात्रण दर्शयंति. 3 परीक्ष 1 A, नि-स्व 10, निर्णा 1 P, निश्च 5 U, प्रति-इ c.; See Test. =v. i. सं-उत-पद 4 A, इत् 1 A, सं-,भू 1 P; निर्णा-निश्च-प्रती-pass.; 'the tilled ground p. ed a treasure indeed ' क्रष्टा भूमिरेव कोषस्थाने वभव, कोषन्वमापयत. - ER, s. साधक:, विभावक:. -Proof, s. साधनं, प्रमाणं, उपपत्ति f, उप-प्रति-पादनं; 'written p. 'लेखनमाणं, साधनपत्रं; 'burden of p.' साधनधर्भ:, कियानिणय:; 'the burden of p. lies on both parties ' द्वयोरिप बादिनो: क्रि-या प्राप्तोति (V. M. 6). 2 लक्षणं, चिह्नं. 3 परीक्षा-क्षणं, निर्णय:, निश्चय:; 'to put to the p. ' परीक्ष. 4 स्थल-प्रथम-मृद्रणं. 5 अभेयता, अहार्यता, अविकार्य-ता: 'p. against advice ' उपदेशाहार्य; 'waterp. ' जलेनामेथा. = LESS, a. निष्प्रमाण, साधनहीन. PROVENDER, s. पाथिय; खादां, पञ्चभोड्यं, ज्ञाब्क-

तुणादि ॥.

PROVERB, s. जनप्रवाद:, लांकवाद:, आमाणक:, जनी-भि ∫., न्याय:, वचनं, डिका:. =IAL, a. लीकिक (को f.), लोकपिसद्ध-प्रचलित, लोक-जन in comp., न्यायह्मप. - IALLY, adv. होके, जनहृद्ध्या.

Provide, v. t. (पूर्व) सं-,यज़ 7 U, 10, संभ 3 U, प्र-उप-कृष c., सनाथीक 8 U, द्रव्यसामग्री उप-पड़ c. or वि-धा 3 U or क; See PREPARE. 2 (पूर्व) नियम् 1 P, प्रति-ज्ञा 9 Λ , परिपण् 1 Λ . सं-केतं-समयं-क्रः निद्दिश 6 P; See Enjoin, Ordain; (for, against) gen. ex. by अर्थ-अर्थ in comp.; 'should p. wealth against times of want' आपदर्थ धनं रक्षेत्; 'who p. s for the future ' अनागतविधाता; 'p. against' निवारणाय सङ्जी-मू, प्रतिकारोपायं कृष् c. -ED, a. (पूर्व) संभूत, परिकल्पितः युक्त, उपेत, सहित, अन्वित, सनाथ, सना-थाङ्कत; ' he is duly p. for ' तस्य समिवताः संवि-धाः कृताः; उपकरणसामप्रीयुक्तः, अन्तवनादियुक्तः.

2 पूर्व निर्दिष्ट, परिपणित, पूर्व संकेतित; 'p. that' यदि, चेत, एतेन समयेन. -ENCE, अ. विधि:, परमे-भर:; See God. 2 सुविमक्त:, दूरदक्तित्वं, पर्यवेक्षणं, प्रवेविवेक:-विचार:, सुसमीक्षा, दूर-दीध-दृष्टि f. -ENT, a. दरदक्षिन, विमृश्यकारिन, विवेकिन, दर-दीध-दृष्टि. =ENTIAL, a. ईश्वर-विधात-कृत-प्रयक्त-घटित. =EN-TIALLY, adv. विधिवज्ञात, ईभरेच्छया, दैवात. दिष्टचा. = ENTLY, adv. सर्विवकं, सुसमीक्ष्य, सुविमृत्य, दर्दश्चा. -Provision, s. प्रिकल्पनं, विधानं, उपपादनं. 2 पर्वेषाय:, पर्वकल्पना, संविधा-धानं 3 समय:, संकेत:, प्रतिज्ञा, पण:, नियम:, अगिसंधि: 4 (P. s) सामग्री, संभारः, संचयः, संग्रहः, साहित्यं, संविधा, डपस्कर:, डपकरणजातं; (for journey) पाथेयं, भोज्यं, भक्ष्यं, भक्ष्यादिसामग्री, गमनसंविधाः (for army) बीवधः. -v. t. Provide, q. v. -AL, -ARY, α . साम्यिक (की f.), अत्यकालस्था-यिन, आपात in comp., आपाततः नियक्त. -ALLY, adv. आपाततः, समयानरूपेण, स्तोककालं. - PRO-VISORY, a. सप्रतिज्ञ. साम्यक. = Proviso, s. See (s.) (3).

Province, s. विषय:, राष्ट्रं, दंशः, चक्रं, मंडलं. 2 वियोगः, कार्यं, कर्मं, कर्तव्यं, अधिकारः 3 प्रकरणं, अंगं, विषय: (fig. also), (सर्वत्रीद्रिकस्याभ्यवहायंमेव विषय: V. 3). =IAL, a. देशीय, देश्य, राष्ट्रीय, राष्ट्रिक-देशिक (की f.), देश-राष्ट्र in comp. =s. देशस्थ:, ग्रामस्थ:. =IALISM, s. ग्रामीणभाषा, असंस्कृतभाषा.

PROVOKE, v. t. प्र-,कृष् c., कुष् c., क्रीधं-कोपं-उत्पर् c. or उद्दीप् c. or उत्तिज् c. 2 उत्पर् c., जन् c. (जनपाती), प्रवृत् c., उत्तिज् c.; See Excite, CAUSE. 3 षृष् 5 P, आह्ने 1 A. – ING. a. प्रकोषक, उदीपक, उत्तेजक, कोधावह, संतापकारिन, संतापक. – INGLY, adv. Ex. by (v.). – PROVOCATION, s. प्रकोपः, क्रीधोदीपनं, कोपांनेजनं; कोपकारणं-हेतः. 2 ड्हीपनं, उद्बोधनं. – PROVOCATIVE, a. उदीपक, उद्बोधक. – s. दीपनं, अग्निवधेनं, क्षुद्बोधनं, परोचनं.

Provost, s. अध्यक्षः, अधिकारिन् m., अधीकाः Prowess, s. ज्ञीयं, वीर्यं, वि-परा-क्रमः, पीरुषं, ओ-जस् n., रणोन्साहः-ज्ञीयं; 'personal p.' बाहुवीयं,

Prow, s. पोताप्रभाग:.

भजवलं.

Prowl, v. i. (भक्ष्यार्थ) परि-, अस् 1, 4 P, पर्यट् 1 P. = ING, 8. परिश्रमणं, पर्यटनं

PROXIMATE, a. समीप, निकट, आसत्र, संसक्त, सन्ति-कृष्ट. =LY, adv. समीपं, संसक्तं. =PROXIMITY, s. सन्निप्ति:, सन्निक्तं:, सान्निध्यं, नैकटचं, संसक्ति f.; See Nearness.

Proxy, s. प्रतिनिधि:-पृद्यः, प्रतिहरूरः; 'by p.' प्रतिनिधिदाराः

PRUDE, α. (Woman) अतिविनीता, विनयाभिमानि-नी, सूक्ष्माचारनिष्ठाः = EBX, ε. अतिविनीतता, विनया-भिमान:, मिथ्याविनय: = ISH, α. See (α.).

PRUDENT, त. दूरद्शिन, विमृत्य-समीक्ष्य-कारिन, वि-विकन, दूर-दीर्घ-दृष्टि, परिणामदर्शिन, सदसिविकिन्, बुध, मनस्विन, नीतिज्ञ, विज्ञ, प्र(प्रा)ज्ञ, मनीषिन, सावधान, कृतधी; See Wise also. 2 (Of acts) समीधा-प्रवृक्त. = LY, adv. विमृत्य, समीक्ष्य, सविवेक, विवेक-समीक्षा-प्रवृक्त. = LY, adv. विमृत्य, समीक्ष्य, सविवेक्त, दूरद्शितया, परिणामदृष्ट्या, प्रज्ञवन. = PRUDENCE, s. दूरद्शिता, दूर-दीर्घ-दृष्ट् रि., विवेकः, प्रसमीक्षा, समीक्ष्य, विवेकः, दूरद्शिता, दूर-दीर्घ-दृष्ट् रि., विवेकः, प्रसमीक्षा, समीक्ष्य, विवेकः, दूरद्शिता, दूर-दीर्घ-दृष्ट् रि., विवेकः, प्रसमीक्षा, समीक्ष्य, विवेकः, विवेकः, विवेकः, प्रसमीक्षा, समीक्ष्य, विवेकः, विवेकः

Prune, v. t. अग्राणि लू 9 U or अव-च्छिट् 7 P or निकृत् 6 P. = ING, s. अवच्छेदः, विकृतनं, 'p.-knife' विटपच्छेदनी छुरिका.

PRURIGO, PRURIENT, See ITCH,-Y.

Prv. e. (Into) स्क्षं निराक्ष 1 Λ or निरूप् 10 or क्या 1 P; निपण अनुसं-धा 3 U or अन्विप् 4 P or चर्च 6 P. = ING, s. स्क्ष्मिनिरूपण-अन्वेषण, स्कृष्यचे Prythee, adv. अपि, ननु, (ननु मां प्राप्य पन्युरितिकं K. IV. 32).

PSALM, s. स्तोत्रं, गेयं, गीतं, भिक्त-धर्म-गीतं. = IST, s. गीत-स्तोत्र-कारः: = PSALTER, s. गीततिहिता-सैग्रहः: PSEUDO, prefix, Ex. by मिथ्या, कपट. कूट, তথ, কুলিম in comp.; See FALSE.

PSHAW, interi. धक, अपेहि.

Psychology, 8. अध्यात्मविद्या, आन्वीक्षिकी.

Puberty, s. यौवनं, वयम् n., तारुण्यं, गौवनद्शा-अ-वस्था, मीढद्शाः; 'a woman attained to p. ' अधिर्मिणी, उदक्याः; See under Menstrual. -Pubescent, a. प्रातयौवन, प्रौढ, तरुण.

Public, s. लंका:, जना:, प्रजा:, प्रकृतय:, (pl.); लोक:, जन:, प्रजा; 'in p.' प्रकाशं, लोकसमक्षं, प्रकटं, सर्वप्रत्यक्षं $-\alpha$ प्रजा-लोक-संबंधिन; साधारण (णी f.), सामान्य, सर्वजनीन-य, सार्वलीकिक (की f.), लोक-जन-गण in comp.; 'p. odium' जनहेषः; 'p. good ' लोकहित ; ' p. property ' गणदृष्यं. 2 प्रसि-द. लाक-जन-प्रसिद्ध, सर्वत्र प्रचलित, बहलीभूत, लोकवि-थत, प्रकाशीभूत, सार्वलौकिक (की त.) 3 प्रकाश, अ-गढ, अच्छन, अविविक्त, सर्वप्रकाश, राज in comp.; 'p. road ' राजमार्ग:; 'p. sale ' प्रकाशविकयः; ' p. house ' बूंडा, पोनं, बूंडापानं, गुरालयः, सुराqq:; See under Liquor; 'p.-minded ', 'p.spirited ' उपकार ज्ञील, जनहित्बुद्धि, सर्वजनहितपरा-यण, लांकहित, जनहितैषिन्. -AN, s. शांडिकः, सुरा-पणिक:. 2 कर-शल्क-माहिन् m. - ITY, s. पकाशता, प्राकाश्यं, प्रख्याति f., प्रसिद्धि f., विश्वति f., जन-लोक-प्रक्रिक:, स्पष्टता; 'give p.' Publish, q. v. =LY, वर्तणः प्रकाशं-शतः, प्रसिद्धं, प्रकटं, सर्वप्रकाशं-संमुखं-समक्षं; अगूढं, अच्छत्रं, सुव्यक्तं, स्पष्टं. — Publish, v. t. प्रकाश् ०., प्रथ् 10, ख्या ०. (ख्यापयति), प्र-वि-घृष् 10, ज्ञा ०. (ज्ञापयति), प्रचर् ०., बुध् ०., प्रका-श्रीक 8 U, प्रकटीक, आविष्क्र, प्रकट्यति (D.), प्रक-टी-प्रसिद्धी-क्रः; (books &c.) प्रकाश् ०. — ER, s. प्रकाशकः, प्रकाशयित् m., ख्यापकः. — Publication, s. प्रकाशनं, घोषणं, ख्यापनं 2 प्रकाशितपु-स्तकं-प्रथः

Pucker, v. t. संकुच् 1 P, आकुच् c., संह 1 P, प्रटी-कृ 8 U: -s., -ING, s. संकोच:, प्रट:, विल-ली f--ED, a. संकृचित, प्रटीकृत. 2 Wrinkled, q. v. Puddle, s. पंकिलजल, पंकगुल्मे:, पंकजलावाय:.

Puddle, अ. पंकिलजल, पकगुल्मः, पकजलाज्ञायः.
-v. t. आविली-कलुषी-कृ 8 U; See Spoil.

PUDENCY, s. See MODESTY.

 ${
m Pudendum}$, ${
m Pudenda}$, ${
m S.}$ योनि f.; भगं, उपस्थः. ${
m Puerle}$, a. बालिश, बालि

Puerperal, a. प्रसन-प्रसृति in comp. - Puerperous, a. बालप्रमविनी

Puff, v. t. ध्मा 1 P, आ-उप-, उत्-,श्व c.. (lit. & fig.); वातेन पूर् 10, उद्-हन् 2 P, रफाय् c. (रफावयित). -v. i. अन् 2 P, कुन्हेण अम्, उद्-ध्मा. 2 वा 2 P. 3 फून्कृ 8 U, माहतं निःष्ट c. 4 श्व-उद्धन्-ध्मा-pass., रफीत-आध्मात-उच्छून- a. भ् 1 P; 'do not p. up, when praised 'स्त्यमाना नीत्सिच्यंते (Ka. 329). -s. श्वासः, मुखमाहतः. 2 फून्कारः, फून्कृतं. 3 वात्या, वातवेगः; See Gust. 4 अतिप्रश्चेमा. -ED, a. आध्मात, उच्छून, रफीत, उद्धत, माहतपूर्ण, श्वासपूर्तिः; 'p. up with pride' द्योध्मात, उत्सिक्त, मदोद्धत, उद्धत. -ING, s. उत्सेकः; See PRIDE.

Pug-raced, a. वानरवदन, कपिमुख-

Pug-nose, s. See under FLAT.

Pugilist, s. मुश्योधः, मझः. =Pugilism, s. मु-हि-मझ-युद्धं, मुश्रीमृष्टि युद्धंः

Pugnacious, a. कलह-युद्ध-प्रिय, हणोत्मुक, युयुत्स्, रण-युद्ध-कलह-काम. = Pugnacity, s. युयुत्सा, क-लहच्छा, कलह-युद्ध-कामः

Puisne, a. अवर, अवरपदस्थ.

Puissant, a. ज्ञार, विकांत, वीयंवत, प्रवल. -Puissance, s. ज्ञीयं, वि-परा-क्षमः, वीयं; See Bravelle. Puke, v. i. वम् 1 P, छुट्टं 10. -s. (वांतिकृत) औषपं. Pulchritude, s. See Beauty.

Pule, v. i. ब लक्ष्यत् ६ 2 P or कृज् 1 P.

Pull, s. क्षेणं, आकषः; ग्रहणं, धरणं. =v. t. कृष्
1 P, आ-सं-°. 2 ग्रह 9 P, आ-दा 3 A, धृ 1 P, 10.
—down, नि-,पन् c., अधः पन् c., अवकृष्; (in strength) अव-सद् o., अप-षि 5 U, षि 5 P, अप-

कृष. -off, अप-मा 1 P, अप-उत्-कृष, अवनू 0, उ-न्यूच् 6 P, अपह 1 P; निष्कृष, निर्हे. -out, उद्दू, निष्कृष, वि-उत्-पट् 10, उत्खन् 1 P, निर्हे (hair) उत्-, लृच् 1 P. -towards, आ-समा-कृष. -up, उ-न्यून् 10, उद्दू, उच्छिट् 7 P, उत्पट्; See Eradi-CATE. -ING, s. आकर्षण, प्रहण, &c.; 'p. by the hair' कन्नामहः हण; 'mutual p. of the hair' केन्नाकिन्नि युद्धे.

Pullet, s. कक्टशाव:.

Pulmonary, a. तिलक फ़्फ्स in comp.

Pulp, s. मज्जा, सारः, वसा. 2 गभेः, बीजं. =ous,-प्र, a. मज्जाबहुल, मज्जागुणकः, मांसल, मज्जापम, कोमलः Pulptr, s. पीठं, आसनं

Pulse, s. नाडि-डी f.; (beating) नाडीस्कृरणं-स्यं-दनें; 'feel the p. 'नाडीं दश् 1 P or स्वश् 6 P or प्रीक्ष 1 A; 'the p. is quick' लघुगतिः ना-डी; 'the p. is slow on account of phlogm' ककान्मदगितिश्चेष (नाडी). 2 वेदलः, श्वामी-श्चिनी-धान्ये; श्वमीजः. —Pulsate, v. i. स्पद् 1 A, स्कृर 6 P; See Throb. —Ion, s. गिति f., स्कृर-णं, आधातः, स्पेदनं; 'p. of the heart' हदयोद्धंः. Pulverize, v. t. चूर्ण् 10, श्रुद् 7 P, पिष् 7 P. —Pulverulent, a. चूर्ण-श्चीद-मय (यी f.).

Pummel, s. dati.

Pump, s. उत्तेालनयंत्रं, जलोरक्षेपणं. =v. t. (जलादि) उत्तल् 10, उत्किष् 6 P. 2 (Out) निष्कृष् 1 P, रिच् 7 P or c., रिक्तीकृ 8 U.

Pumpkin, s. कूष्मांड:-डकः, कर्काहः.

Pun, s. क्षेत्र: =r. t. क्षेत्रयुज् 7 A, 10.

Римсн, s. प्रहार:, आ-आभ-घात:. 2 विद्षक:, भंड:. 3 वेधनिका. -v. t. तड़ 10 or प्रह 1 P. 2 Perforate, q. v.

Punchy, a. स्थलकाय; See Fat.

Punctilio, s. स्क्मता, अतिसौक्ष्यः स्क्षविषयः-निय-म:.—Punctilious, a. स्क्ष्मनियमनिष्ठ-निरत, स्क्ष्मा-चारनिष्ठ, अतिस्क्षमदृष्टिः — NESS, s. स्क्ष्मनियमनिष्ठा, अतिस्क्षमदृष्टिः f.

Punctual, a. सामयिक (की f.), संकेत-समय-निष्ठ-अनुवर्तिन्; 'let us be p.' सामयिका भवामः (M. 1). — ITY,-NESS, s. समय-संकेत-पालनं-निष्ठा-अनुवर्तनं, सामयिकता. — I.Y, adv. यथासमयं, यथासंकेतंकालं. Punctuate, v. t. विरामिन्द्वानि लिख् 6 P; विदे: अंक 10.

Puncture, v. t. कीलामेण व्यक् 4 P or मिट् 7 P. -s. वेश:-भनं; See Prick.

Pungent, a. तीज, तीक्ष्म, प्रखर, तिग्म, उम्र, चंड. 2 ममेंभिद, अइंतुद, ममेंविध, कटु. 3 (To the taste) तीक्ष्म, तीज, तिक्स, कटु, उद्या. - Pungency. s. प्र-खरता, उमता, चंडता, तीक्ष्मता, कटुता, तीजता, क्षेट्र Punish, v. t. द् र् 10, जास 2 P, (with two acc.); विमर् 9 P, दस् c. (दमयित); तड् 10 (by beating); '.p. ed him by an unjust death ' अन्यायेन तं ज्ञान, अन्याय्यवर्ध तमदेदयतः; 'should p. as a thief ' चैरिदेडेन दंडयेत् (Y. 11. 269). 2 Pain, q. v. — EB, s. ज्ञास्तृ m., ज्ञासकः; दंडियताः — MENT, s. दंडः, ज्ञासनं, निमहः; साहसं; दमः. — PUNITIVE, PUNITORY, a. दंड in comp.

Punt, s. तरालु:, तरांधु:.

Puny, 8. क्षड़, अत्यस्प, अतिलघु.

Pupil, s. शिंड्य:, छात्र:, अंतेवासिन् m., अध्येतृ m., विद्यार्थी. 2 कनीनिका. तारा, तारका. = 10E, s. शि-ड्यदशा-अवस्था, अंतेवासित्वं.

Puppet, s. प्रतिका, पांचालिका; See Doll; 'p.-show' पुतिकाकीडा.

Puppy, Pup, s. कुक्रद्याव:-शिशु:.

PURBLIND, a. हतदृष्टि, ईषदंध.

Рикснаве, v. t. की 9 U. 2 व्ययेन-अमेण पाए 5 Рог लभ् 1 Л. - s. क्षयः. 2 कीतहत्वं. 3 सं-, महण, माहः; 'р.-money' क्षयमून्यं, अर्घः, मून्यं. - ER, s. कथिन् m., केत m.

Pure, a. वि-, बुद्ध, बुचि (in all senses); स्वच्छ, विश्वाद, निर-वि-अ-मल, प्रसन्त, अनाविल, अकल्ब. 2 पण्य, अन्ध, निष्पाप, साभ, अगाप, अलित, निष्कलंक, अकल्मवः 3 पवित्र, पावन, मेध्य, परि-,पूत, प्रयत, ती-र्थ in comp. 4 केवल, ज्ञाह, मात्र in comp. 5 अ-दुष्ट, अभ्रष्ट, असंस्थ. अविकृत. 6 (Language) अपद्यान्दहीन-रहित, असंकीर्ण. 7 (Woman) सती, साध्वी, अज्ञातव्यवाया, सरतानभिज्ञा, अस्प्रष्टा, अक्षत-योनि: पुरुषास्पृष्टा; ' of p. descent ' सहज्ञाज, जादा-न्वय; 'of p. heart', 'p.-minded' शुद्धात्मन्, वि-मलात्मन्, शुद्धमति, शाद्धहृदयः प्रयतात्मनः 'to be p.' गुध् 4 P. - LY, adv. निर्मलं, विशुद्धं, शुचि; निष्पापं, &c.; मात्र, केवलं &c. =NESS,-PURITY, s. वैमन्यं, वि-, जुद्धि र्., जुद्धता, प्रसादः, वैश्वयं, शृचिता, शीचं, पुण्यता, साधता, अपापता, पवित्रता, पृतता, साध्वीत्वं, &c. —PURIFY, v. t. परि-, व 9 U or c., जुध c., वि-परि-,° ज्ञुचीकु 8 U, निर्मलांकु, पवित्रींकु, संस्कु; प्र-, मृज 2 P, निर्णिज 3 U, प्रक्षल 10, धाव 10. -ED, a. परि-,पृत, बाद्ध, बोधित, प्रक्षालित, धौत, नि-जिक्त, &c.; 'p. by penance' प्रयतात्मन्. -ICA-TION, 8. परि-,पूर्ति f., वि-परि-जृद्धि f., ज्ञीच, सं-स्कारः, पावनं, शोधनं, निर्मलीकरणं, प्रक्षालनं, धावनं, मार्जनं. -ICATIVE, -ICATORY, a. पावन, पवित्र, पावक, तीर्थ in comp.; अघ-पाप-नाशिन्, अधमर्षण; See Pure: 'p. rites' शांतिकिया, संस्कार:. - ING, a. पावन, पावक, पाविन, &c.

Purge, v, t. जुध् c., वि-, रिच् 7 P or c., मलं निःस c. or जुध् c. 2 परि-, पू 9 U, जुध् c., पापं-अधं-जुध् See Purify. = s. वि-,रेचनं-कं; उद्दश्वीधनं.
-ATION, s. वि-,रेचनं, वि-,रेकः; श्वीधनं, शुद्धि f.
-ATIVE, a. वि-,रेचक-न, सारक, शोधनं. - s. वि-,रेचनं-कं, सारकं. -ATORY, s. शोधक, पावन, अधनाः शत-मर्थणं. - s. पापमोचनस्थानं.

PURLIEU, s. See BORDER.

PURLOIN, v. See ROB, STEAL:

Purple, a. ध्म, ध्मल, नीललोहित, ध्मवर्ग. - s. ध्म:, ध्मलः, ध्मवर्गः, नीललोहितः - v. t. ध्मीक 8 U. - ISH, a. अध्म, ईषद्मालः

Purport, s. भाव:, अनिशाय:, तात्पर्य, अर्थ:, आज्ञाय:, भावार्थ:, तात्पर्यक्षि:. = v. t. अभित्र-इ 2 P, उद्दिश् 6 P; See Intend, Mean.

Purpose, s. हत:, अभिप्राय:, आज्ञय:, अर्थ:, संकल्प:, उद्देश:, तात्पर्य, चिक्सीवितं, इच्छा, आकर्तं, आकांक्षा, कार्य, मति-बद्ध f., थी:; See Intention; ' fixed p. ' स्थर-इड-संकल्प:-निभय:; ' of unfailing p. ' दृढ-सत्य-संकत्प, स्थिरधी-माते; ' to no p. ' निरर्थकं, वथ', मधा, व्यर्थ, निर्गणं; 'who has effected his p. ' कृती, कृतार्थ:, कृतकृत्य:; ' for the p. of ' ex. by अर्थ-अर्थ, हेता:, निमित्तं-तं, in comp., कते (with gen. or by dat.); ' for what p. ' किमध, किमुद्दिश्य, केन हेतुना. = v. t. अभिप्र-इ 2 P. उद्दिश 6P, संऋष e., इत्र 6 P; See Intend. -LY, 'on p. ' adv. कामत:, बद्धि-बोध-पूर्व, ज्ञानत:,बृद्ध्या, सामिप्रायं, Purse, s. धनमास्त्रका-कोष:, प्रथि: 2 धनं; Sec WEALTH: 'p.-cutting ' प्रथिच्छेद:-भेद:; 'p.pride' धनगर्व:-दर्प:-अभिमान:; ' p.-proud ' धनी-न्मत्त, वित्तगार्वतः धनद्वन, =v. t. कांषे नि-धा 3 U or निविद्य c. 2 Contract, q. v.

Pursue, v. t. अनस् 1 P, अनुगम-धाव-अज् 1 P, अन या 2 P, अनुवृत् 1 A, अनुक्रम् 1 U, 4 P. 2 अ-न-१: 1 P, आचर 1 P, नि-,सेव 1 A, आश्रि 1 U, आ-स्था 1 P. 3 प्रवृत् c., निर्वह c., सततं प्रणी 1 P; See Prosecute. 4 आप desid. (ईपाति), तभ् desid. (लिप्सते); 'p. one's way ' मार्ग आक्रम्, वह 1 P; See Follow. -ER, s. अनुसारिन् m., अन्धावक:, अन्गामी. - Pursurt, s. अनुसरण-धाव-नं-गमनं अन्वेषणं, मार्गणं. 2 अनुष्ठानं, आचरणं, निषे-वर्ण, अभिनिवेद्याः, अनद्गीलनं, प्रवृत्ति 💤, लिप्सा, अर्जन-प्रगतनः, निष्ठता-परता in comp. 3 व्यापारः, व्यवसा-य:, उद्योग:, उद्यम:, आरंभे:, ध्यवहार:, कार्यं, प्र-व्यक्ति:; · literary p. s. ' विद्यागमकायोणि, ज्ञानसंपादनारंभाः. -Pursuant, a. अनुवर्तिन्, अनुसारिन्, अनुरोधिन्, अनुरूप. =LY, adv. अनुरूपं, अनुसारेण-रत:, अनुरो-धन, यथा in comp. - Pursuance, s. अनुसरणं-वर्तनं-गमनं-रोध:; 'in p. of' अनुरूपं, अनुसारेण, &c. - Pursuivant, s. अनुचर:, द्त:.

Pursy, a. स्थूलव्हस्व, उच्छून, स्फीत. 2 दु:शासिन, कच्छभास.

 $Purulent, a. प्यपूर्ण-मय (यी <math>f_{m{\epsilon}}$), प्रयक्षाविन सप्-य. - PURULENCE, s. पूयपूर्णता, सपूयबाः

Purvey, v. t. उपकरणानि उपकृष् c., सं-भू $1, 3~\mathrm{U}$ or संयज् 7 U, 10; See Provide. -Ance, s. मी-जनपरिकल्पनं-संभार:-सामग्री. 2 परिकल्पनं, संभारः, संविधा-धानं. =OR, ह. मोजनाधिकारी, आहाराधिकृतः Pus, s. पूय:-यं, दुब्यं, पूयरक्तं.

Push, v. (हस्तादिना) प्रस c., संचल c., प्रक्षिप् 6 P, प्रसद् 10, प्रेर c., प्रण्ड् 6 P or c.; See Drive. 2 तड 10, प्र-ह $1\,\mathrm{P}$; आब्यध् $4\,\mathrm{P}$, प्राति-अभि-हन् $2\,\mathrm{P}$, आहन् 2 U; 'p. aside' अपस c., बहिष्कु 8 U, नि:स c.; ' p. forward ' प्रणुद c., प्रचल c., प्रस c.; · p. afar ' उत्स c. -s., -ING, s. प्रसारणं, प्रक्षेपः, भेरणं-णा, प्रचोदनाः 2 ताडनं, आघातः, प्रहारः, अभ्याघातः. 3 वेगः, प्रयत्नः. -ING, a. उगमिन, उ-योगिन, साहसजील, प्रगल्भ, साहसिन्-

Pusillanimous, a. क्राण, दीन, क्षुद्रमनम्, कृपणव्-द्धि-मति, लघुचेतस्, पामर, भीरुहदय, कातर, काप्रण, क्राब. - Pusillanimity, s. कापेण्यं, दैन्यं, क्रीवता. कातयं, भीहता, कृपणमतित्वं, क्षुद्रताः

Puss, Pussy, s. See Cat.

Pustule, s. Pimple, q. v. =ous, a. स्केट्यूर्ण-Pur, v. t. स्था c. (स्थापयात), नि-आ-धा 3 U, आ-हह c., दा 3 U, कृ 8 U, ऋ c. (अर्पयाते), निविज्ञ c., वि-, व्यस् 4 P. 2 आ-समा-युज् 7 U, 10. 3 Ineite, q. v.; 'p. to death ' हन् 2 P or e.. मृ e., ब्या-पट्ट e.; Ses KILL; 'p. to flight' वि-इ e.; 'p. in mind' सम c., प्र-अनु-बुध् c.; 'p. in order' यथा-क्रम-यथातथं-रच् 10 or स्था c. or विन्यम, सञ्जीकः p. in writing ' पत्रे निविश् ए., लेख्ये आह्ह ए. =about, परिवृत् c. -aside, by, अपास् 4 U, मुच् 6 P, न्यज् 1 P; See Abandon. 2 पार्र-,रक्ष् 1 P, सं-चि 5 U. -away, अप-नि:-स c., निष्कस c., बहिष्कु, व्याक्षिप् 6 P, विलंब e. =down, भूमी निधा, अवतु e., निक्षिप. **2** नज्ञ с., वितुष् с., उच्छिद् 7 P; Sec Destroy, Overthrow. 3 (In writing) पंत्रे लिख् 6 P or निविश् c. or आहत् c. -forth, पस c. 2 आवि-इक, व्यंजै 7 P, व्यक्तीकृ, प्रकाश c., प्र-, हुश c. 3 ड-पक्षिण, उपानी, उपन्यस्, उदाह 1 P. 4 उद-भिद् c.; 'a creeper having p. forth foliage' सन्नद्भप-हवा हता (R. III. 7). =off, ब्याक्षिए, विलंब c., अतिपत् с. 2 डन्मुच्, अवतू с., अपूनी, उच्छद् 10, अ-पनह 4 P. 3 निराक्त, नि:स c.; See DISCARD, Discharge. 4 (From land) अपगम्, अप-या, अपस 1 P; ' the boat p. off ' मुक्ता नौ: (D. K. ार. 6). =on, वस् 2 A, परि-धा; धू 1 P, 10, सं-ध्ये 1 P; पसाध् c., आच्छद्; पा-आ-मृ 5 U; 'p. on

armour ' संनह 4 P. 2 प्रह 9 P, स्वीक, ध, दृक् % 3 संक्रम c., संचर c. 4 आसंज् c.; निविश् c. =out, विस्तु c., प्रस् c., वितन् 8 U. 2 (Eyes &c.) सं-, उद्भुँ, वि-उत्-प्रट् 10. 3 निर्वा c. (बापयित), प्र-उप-शम c. (शमयति). 4 विलक्षीकृ, ब्रांडया आकृतिक, See Embarrass. 5 नि:म с., बहिष्क्व. 6 प्र-विनि-य-जु 7A, 10; 'p. out at interest' दृद्धिलाभाय विनि-योजित. =over, अधिक c., अबि-ष्ठा c. 2 Put off, q. v. -to, Expose, q. v.; 'p. to the sword' खड़गेन छिद् 7 P or हन् 2 P; 'p. to sea.' नावं मन ; 'p. to a stand ' स्तंम 9 P. -together, संयज ; संधा, सं-ग्रंथ 9 P. -up, उत् 1 P, बस् 1 P; See Lodge. 2 (with) सह 1 A, अम 1 A; See BEAR. 3 व्यक्तीक, प्रकाशं स्था с., प्रवृत् с.; 'an article p. up for sale ' ऋष्यं इत्यं; ' p. up to ' प्रणुद् ८., प्रोत्सह् ८.

PUTATIVE, a. प्रसिद्ध, अनिमतः

PUTRIFY, v. i. gally 1 P, qq 1 A, gis-a. 4; वि-,गल 1 P, वि-ली 4 A. = v. t. प्रताक 8 U, गल e., विली e. -ACTION, s. शांति f., दुर्गंधता, प्रतिगंधः, गलनं, (बलय:. - Putrid, Putrescent, a. पू-तिगंधि, उप्रगंध, दुगंध, विगलित, विलीयमान. -NESS, Putrescence, s. पृति:, दुगँधः, पृतिगंधः

Puzzle, v. t. व्या-.मृह c., सं-वि-अम् c. (असयति), आकर्ताक 8 U, न्यम् 4 U; See Confuse, Per-PLEX. = 8. करं, प्रहेलिका, प्रवाहिका. 2 व्या-मोहः, भ्रांति f., संभ्रम:, वैक्रव्यं, व्याकुलता, व्यप्रता. -ED, a. मृद्धः, भ्रांत, व्यस्तिचित्त, आकुलमनस्, किंकर्तव्यतामूदः. =ING, a. भ्रम-मोह-कारिन, संभ्रमपद.

Русму, з. व्हस्त:, खर्त:, वामन:. -а. व्हस्त, खर्ते, वामनमृर्तिः

Pyramid, s. सूच्यग्रस्तंभ: -AL, a. सूच्याकार ; स्-च्यम, शिखरिन्, शुंडाकृति-

Pyre, s. चिता, चित्या, चिति f.

Pyrtes, s. स्वर्णमाक्षिकं.

Pyrrhonist, s. नाहितकः, मिथ्यादृष्टिः.

Q.

Quack, s. क्वैयः, दांभिकः, इदावैयः, मिथ्याचिकित्स-क:. 2 हंसनाद:-रव:. =v. t. इंसवत नद् 1 P or ह 2 P. - ERY, 8. दुश्चिकित्सा; मिथ्याभिमानः 2 Boast, q. v.

Quadrangle, s. चतुर्भुजः, चतुष्कोणः; (of s house) प्रकोष्ठ:,चत्वरं, संजवनं, चतु:बालं. - QUADR ANGULAR, a. चतब्कोण, चतुरस्र.

QUADRANT, श. चतुर्थभागः, पादः 2 वृत्तपादः-

QUADRATE, s. See SQUARE.

QUADRATIC, a. चतुरस्रीय. 2 (Equation) वर्ग-समीकरणं

Quadrature, s. प्रसंस्थानं.
Quadrennial, a. चातुर्वार्षक (की f.).
Quadrilateral, a. चतुर्गुज, चतुःपार्थः.
Quadripartite, a. चतुर्वप.
Quadrisyllable, s. चतुरक्षरं.
Quadruped, s. चतुष्वर: (दी f.), चतुष्परं.
Quadruple, a. चतुर्गुल. - v. t. चतुर्गुणिक 8 U.

QUADRUPLE, a. चतुगुण. - v. t. चतुगुणक o U. QUAFF, v. t. (सतृष्णं) पा 1 P, उत्-चुतृंप् 1 P. - ER, s. अतिपाधिन m.

QUAGMIRE, s. See MARSH.

Quail, s. बर्तेक:, वर्तिका, लाव:. -v. i. कंव् 1 A, वेव् 1 A. 2 वि-अव-सद् 1 P, क्षि pass.; प्रली 4 A. Quaint, a. अपरूप, विलक्षण, असंगत. 2 विदग्ध, चन्तर, अतिसद्म. -LY, adv. विलक्षण, असंगतं.

Quake, v. i. of 1 A, s f o 6 A, at 1, 4 P; (with abl.). = s. कंप:-पर्न, उत्-प्र-कंप:, नेपथु:. QUALIFY, v. t. याग्य-उचित-क्षम-a. कु 8 U; ex. by 'a. ed. '2 नियम 1 P, परिच्छिद 7 P, परि-मा 3 A. 2 P. ज़िबंध 9 P. 3 Moderate, q. v. =ED, а. योग्य, क्षम, समर्थ, पर्याप्त, कर्मक्षम, अलं-कर्माण. 2 गणन्, गुणोपेत, गुणसंपन्न. 3 नियत, परिच्छित्र, समयीद ; See LIMITED. -ICATION, योग्यता, क्षमता, पात्रता, औचित्यं, गुणवि-विशिष्टगणः. 3 2 गुणः, पात्रत्वे, परिच्छेदः, मर्योदा, नियमनं, नियतत्वं, परिमाणं. -QUALITY, s. गुण:. 2 भाव:, धर्म:, गुण:, स्वभाव:, प्रकृति रि., स्व-,रूपं, लक्षणं, विद्योपभावः-धर्मः-लक्षणं, श्रालं; शक्ति f. 3 कुलीनता, श्रेष्ठ विशिष्ट-पदं, प्रतिष्ठा, गौरवं, उःकृष्टपदं 4 प्रकारः, जाति f.; See Kind; ' good q. ' गुण:, सह्रण:, मझाव:, ' having good q. es ' गुणिन्, गुणवत्, गुणापेत, गुणयुक्त, सहुण; ' bad q. ' दुर्गुण:, अवगुण:; 'inherent q. of a thing 'निसर्गधर्मः, वस्तशक्तिः; 'men of q. 'क-लीनजनाः, अभिजात-कुलीन-वर्गः.

Qualm, s. वमनेच्छा, विविभिषाः 2 मनस्ताय', अनु-श्रायः, अनुतायः. - ISM, a. विविभिष्

QUANDARY, 8. See DIFFICULTY.

QUANTITY, s. पिताणं, प्रमाणं, मानं, मात्रा, अंशः, भागः. 2 मात्रा. 3 राशिः. 4 (Large) संनयः, ओ-धः, पूगः, पुंजः, राशिः, संग्रहः; 'a great q. of' प्रभूत, प्रमुर, बहु, विपुलः, 'great प.' बाहुल्यं, प्रामुर्थं, बहुभागः, भूयिष्ठाशः; ex. by बहु, प्रमुर, विपुल (Much, q. v.); 'in large q. os' बहुशः, बाहुल्येन, प्रामुर्येणः; 'small q.' स्तोकांशः, अल्पभागः, अल्पं, स्तोकं, अल्पभागः, अल्पं, स्तोकं, अल्पमानः; 'in small q. es' अल्पशः, स्तोकांशनः; 'long q.' दीषैः; 'short q.' व्हस्यः; 'known q.' व्यक्तराशिः; 'unknown q.' अव्यक्त-

राज्ञि:; 'positive, negative, q. 'घन-ऋण-राज्ञि:; 'what q. of 'कियत्.

QUANTUM, s. परिमाणं, मात्रा, कल्पितभागः. QUARANTINE, s. गमनागमन-संसर्ग-निषेधः.

QUARREL, s. कलह:, कालि:, विवाद:, विसंवाद:, विपति-पत्ति f., वाळलह:, वाग्युद्धं, विप्रलाप:; द्वंदं, वैरं. -v. i. विवद् 1 Λ , विप्रलप् 1 P, विसंवद् 1 P, विप्रतिपद् 4 Λ , वैरायते-कलहायते (D.), कलहं कृ 8 U, युध् 4 Λ . -ER, s. विवादिन् m., कलहकारी. -SOME, a. कलह-कलि-प्रिय, विवादत्तील, विसंवादिन्, कलह-कलि-पर, कलहकारिन्, युयुन्स, विवादार्थिन्.

QUARRY, s. आकरः, ख(खा)ति-नी f., पाषाणस्थानं-भूमि f. 2 आमिषं, मार्गितजंतुः. - v. t. खन् 1 P; See Dig.

QUARTAN, a. चात्रार्थक.

QUARTER, s. पाद:, तुर्य:, तुरीय:, अर्थार्थ, तुरीय-चतर्थ-भाग:; 'a rupee and a q. ' सपादरूपक:. 2 दिश्-शा, आशा, काष्ठा, ककुभ्, हरित्; See DIRECTion; 'in intermediate q.' अपदिश; 'guardian of a q. ' दिक्पाल:, लोकपाल:; ' guardian elephant of the q.' दिग्गज:. 3 प्र-,देश:, उदेश:, स्थानं, दिक्-ज्ञा, दिग्भागः, दिग्देज्ञः, दिगंतः; ' from various q. s ' नानादिग्देशात्, नानादिगंतभ्यः, नाना-दिग्भ्य:; 'in every q.' चतुर्दिक्ष. 4 (Q. s) वास:, वसति र., निकेतनं, वासस्थानं, निवेशः, कटकः-कं; 'head q. s' सेनापतिनिवेश:, कटक: 5 दया, कृपा, जीव-प्राण-दानं; 'give q. 'दयां कु 8 U, अभयं दा 3 U. 6 (Of night) याम:, पहर:. 7 मासत्रयं, त्रिमासं, वत्सरपाद:; 'to close q. s' बाह्बाहवि, हस्ताहस्ति, मिथ:प्रत्यासन्तन तः; 'they two came to close q. s ' तौ बाहुबाहवि व्यास्रजेताम् (Si. xvIII. 12). = v. t. चतुर्धा विभज् 1 U or खंड् 10 or हिंद् 7 P. 2 वस् c., निविश् c. = v. i. निवस् 1 P, निविज् 6 A, अध्यास् 2 A. -LY, a. त्रैमासिक (की f.), पादिक (की f.). -adv. मासत्रयांते, पति-विमासं.

Quarto, s. चतुःपत्रकं.

Quash, v. t. मृद् 9 P, पराजि 1 A, पराभू 1 P. 2 खंड 10, निवृत c., वितुष 6 P or c., विस्त्रह 7 P. निरम् 4 U.

Quasi, Ex. by क, कल्प, देशीय, in comp.

Quaternion, s. चतुष्ट्यं, चतुष्कं.

QUATRAIN, s. चतुष्पदश्लोकः

QUAVER, v. i. Tremble, q. v. 2 भग्नस्वरेण गै 1 P. = s. स्वरभंग:, कंपस्वरः

Quay, 8. घट्टः, घट्टी, तीर्थे, उत्तरणस्थानं-

QUEAN, s. See PROSTITUTE.

QUEEN, s. राज्ञी, महिषी, देवी (title of address),

राजपत्नी-महिषी; 'q.'s metal' कांस्यं -LIKE, -LY, a. राजीसद्दा (जी f.)-अनुरूपः

QUEER, a. विलक्षण, असंगत, अपरूप, अहुत; See Odd.

Quell, $v.\ t.$ शम् c. (शमयित), प्र-उप-, िनवृत् c., विमञ्च c., उच्छिद् $7\ P.\ 2$ दम् c. (दमयित), वशी- क $8\ U$, प्रा-अभि-भू $1\ P$, प्राजि $1\ A$.

QUENCH, v. t. (Thirst) सम् c. (समयित), प्र-उप-, किंद् 7 P, निवृत् c., अपनी 1 P. 2 निवो c. (बापयित), प्र-उप-सम् c. —ING, s. समन, सांति f., वि-, च्छेद:

Querulous, a. दुःखित, परिदेवनाकुल, विलापिन, परिदेविन, विलापजील, ज्ञोकगर्भ, दुःखात्मक. -LY, adv. सविलाप. -NESS, s. विलपनज्ञीलता.

QUERY, s., See QUESTION.

Quest, s. अन्वेषणं, अनुसंधानं, मार्गणं, निरूपणं; 'in q. of prey ' भक्षार्थं.

QUESTION, s. प्रश्न:, अनुयोग:, वृच्छा; 'put a question to 'प्रकृ 6 P, अनुयुज् 7 A; 'you have put me a good q. ' सम्यक् श्होरिम भवता. 2 जिज्ञासा, निरूपणं, परीक्षा-क्षणं, अनुसंधानं, विचार:-रणा. 3 संदेह:, संज्ञाय:, वितर्क:, विकल्प:, आ-, ज्ञांका; ' here a q. arises ' अनेद' प्रष्टन्यं. 4 वि-,वादवि-षय:-पदं-वस्तु-आस्पदं; विचारविषय:, &c.; 'call in q. ' विचर् c., (आज्ञा गुरूणां द्यविचारणीया R. XIV. 46); 'the topic in q.' प्रस्तृत-प्रकृत-विषयः; ' the q. arose as to &c.' इति-विवाद:-प्रश्न:-सम्-पस्थित:. =v. t. प्रच्छ, अनुयुज् , ज्ञा desid. (जिज्ञा-सते); 'ascetics may be q. ed without reserve ' अनियंत्रणानुयोगस्तपस्विजन: (S. 1). 2 परीक्ष 1 A, निरूप् 10, अनुसं-धा 3 U, विचर् c. 3 आशंक 1 A, न प्रति-इ 2 P, न विश्वस् 2 P, वितर्क 10, विक्रप् 1 A; See Doubt. -ABLE, a. विचार्य, विशंक्य, शंकनीय, संदिग्ध, शंकाई, संदेह-शंका-पदं -ABLY, adv. सार्शकं, संदिग्धं. -ARY, a. प्रशात्मक. =ER, s. पृच्छकः, प्रष्टू m., अनुयोक्ता, अनुयोगी, जि-ज्ञास:. -LESS, adv. नि:संश्चयं, नि:शंकं.

Quick, a. सीम, त्वरित, हुत, क्षिम, सत्वर, अविलंकित, तूर्ण; 'q. -wit' प्रत्युत्पक्षी:-मितः &c.; 'q. as thought' मृनोजबेन, संकल्पस्य "त्वरपेवः 2 तीक्ष्ण, सूक्ष्म, तिम, सीमग्रिहन, आशुकारिज् 3 सीम, शीम-हुत- पित, सवेग, चपल; See Share. 4 सजीव, चल, स्पंदमात; 'q. with child' चलिक्तम्भा, आपजसत्त्वा, See Precenant; 'be q.', 'q., q.' त्वर्वन, त्वर्वन;

'q.-lime' चूर्णजलं, ततचूर्णं; 'q.-sight' तीश्य-स्दम-बृष्टि f.; ' q.-silver ' पारदः; See MERCURY; 'q.-witted' शीध-तीक्ष्ण-बुद्धि-मति, प्रत्युत्पनस्ति. -adv. Quickly, q. v. - s. मर्मन n., मर्मेस्थानं-देश:: ' piercing to the q. ' मर्मस्य ज्ञ-भिद्-च्छिद-आहिध्--EN, v. t. त्वर c. (त्वरयति), गति वृध् c. 2 जीव c., सोच्छास- a. क 8 U, जीवं दा 3 U. 3 उहीप c., उत्तिज c., शो 4 P, प्रस्च c., बुध c.; See SHARP-EN. =v. i. त्वर् 1 A, बुततरं गम् or .चल् 1 P. 2 जीवित्वं-चैत-यं-पाए 5 P, सजीवीभू. 3 स्पंद् 1 A, चल 1 P, स्कर 6 P. - ENING, a. जीवद, उदीपक. -LY, adv. श्रीप्रं, सत्वरं, त्वरितं, तूर्णं, लघु, आश्र, क्षिप्रं, इतं, अविलंबं, अविलंबितं, चपलं, अरं, स्विन-क्षिप्त-इत in comp.; 'going q.' द्रुतगामिन्, श्रीव्रगाति-2 अहाय, सपदि, सय:, झाटिति, अचिरात्, अचिरेणैद. -NESS, 8. जीवता, तीक्ष्णता, &c.

QUIESCENT, a. निश्चल, निश्चेष्ट, स्थिर, अचल, विरत, ज्ञांत. – QUIESCENCE, s. निश्चलता, चेष्टाभावः, ज्ञांति f., &c.

Quiet, a. ज्ञांत, प-उप-, निभल, अधल, स्थिर, विक्रिप , अक्षुन्थ, अव्याकुल, स्तिमित, निर्मात, निवृत्तवायु, (sea); विरत, विभांत. 2 सौम्य, मृदु, अखंड, अनृय ; See Millo. 3 स्वस्थ, निर्वेत्र, अवाध, निर्देश,
निरुप्तत्र, निरुद्रेग, अभंग. 4 निःशन्द, तृष्णीकः;
' keep q. ' मीनमवलंबस्व, जिह्नां धारय, तृष्णी भव,
जोषमास्स्य. = s. स्थिरता, निश्चतत्वं, ज्ञांति f., ग्रमः,
प्र-उप-, विश्रामः, स्वास्थ्यं, निरुप्तवता, निर्वोतत्वं, अक्षोभः, निरुप्तवता, &c. = v. t. सांत्व् 10, प्र-उप-ज्ञम् एः
(ज्ञामयति), निवृत् द., विरम् ८., विश्वम् ८., स्थिरिक् 8 U.
— ISM, s. ज्ञामः, वराग्यं, निवृत्तिमार्गः. — IST, s. विर्मितिः — LY, adv. ज्ञांतं, ज्ञांत्या, निराकुलं, अव्याकुलं,
अकुन्धं, स्वास्थेन, अनुगं, अचंडं; तृष्णीं, निःज्ञान्दं— NESS,—ITUDE, s. ज्ञामः; See (s.).

Quill, s. पक्ष:, पर्ण ; (for writing) कलम:, ते-खनी ; (of a lute) रण:, सारिका, कोण: ; (of a porcupine) सलं, सललं-ली.

 $\mathbf{Q_{UILT}}$, s. तूला, तूलिका, तूलिकापच्छद:-संस्तर: ; प- च्छदपट:. -v. t. तूलादिना निषिव् $\mathbf{4P}$.

Quinary, s. पंचकं. = a. पंचरूप, पंचक.

Quindecagon, s. पंचदत्त्रभुजः. Quinquennial, s. पंचवार्षिक (की f.), पंचवर्षीयः

QUINSY, 8. श्रेष्टमजा रोहिणी ; कंटपाक:

QUINTESSENCE, s. सार:, तन्त्रं ; See Essence. Quintuple, a. पंचगुण ; पंचविधः

Quip, See Taunt.

Quire, 8. गायकगण:.

Quirk, s. Quibble, q. v. 2 उपालंभ:, अवक्षेप:, भिकार: 3 उदस n., मनोलील्यं; See Fancy. - 1821, a. चपल, लोलमीत

QUIT, v. t. त्यज् 1 P, हा 3 P, अपास् 4 U, वि-डत्-सज् 6 P; See Abandon; अप-स्प् 1 P, विग्रंस् 1 P, अप-या 2 P, अप-इ 2 P, (with abl.).
2 (Debt) वि-स् व 6 P or c., शुध् c., निस्तृ c., किरा-अपा-इ 8 U. -a. वि-,मुक्त, शोधित, निस्तृ ति., मिक्ता, किरा-अपा-इ 8 U. -a. वि-,मुक्त, शोधित, निस्तृ ति., मुक्ति f., साथनं; 'q. of a spite' वैर शुद्धिः-साधनं. Quite, adv. सर्वथा, सर्वशाः, साकत्येन, निःशेषं. 2 सु-अति pr.; अत्यंत, अतीव, भृशां, See Exceedingly. Quiver, क्यांन, अतीव, भृशां, अरिद्धः द्यासंगः. -v. t. स्पुर् 6 P, कप् 1 A, स्प् द् 1 A, वेप् 1 A. -ED, a. तूणन्, तूणीरभृतः -ING, a. कपमान, वेप-वान, कपित, स्फुरित, सकप, चंचल, लोल, चपल. -s. स्फुर्ए, स्पंदनं, कप:-पनं.

Quiz, s. उपहासकः, अवक्षेपकः. = v. t. उप-अव-हस् 1 P. अविश्वपु 6 P.

Quoit, s. चन्नं, वलय:-यं. -v. चन्नै: न्नीड् 1 P. Quondam, a. पुर्वः, See Former.

Quorum, s. निर्दिष्टसंख्या, कार्यनिर्वोहक्षमा संख्या. Quora, s. अंश:, भाग:.

QUOTE, v. t. डट्-इ 1 P, अवतू c., उपन्यस् 4 U, डट्-पू 6 P, उदा-इ, उप-नी 1 P. = ATION, s. उद्धा-रः, अवतरणं, उद्धरणं, उपन्यासः, उद्धृत-अवतारित-बाह्यं-रुखः.

QUOTH, v. आह, बदति, &c.

QUOTIDIAN, α . दैनंदिन (नी f.), प्रात्याहिक (की f.); अन्ययुष्क.

QUOTIENT, s. फलं, गुण्यः; 'by dividing is obtained the q.' भजनेन लब्धो गुण्यः.

R.

RABBIT, s. श्राज्ञ:, श्राज्ञक:-

RABBLE, s. प्राकृताः, पृथक्-प्राकृत-जनाः, नीचाः, प्रा-

RABID, a. उन्मन्त, संश्रांत, विश्विसचित्त, वातुल. -LY, adv. सोन्माइं, उन्मन्तवत्. -NESS, s. उन्मादः, वातुलता. RACE, s. अन्वयः, कुलं, वंदाः, संतानः, संतित र्र., वंद्याविल्ली र्र., गोर्च. 2 जाति र्र., वगैः. 3 March, q. v. 4 चर्या, धावनं. 5 मूलं; 'to run a r.' अहमह-मिक्का-परस्परिजयीवया-धाव 1 P; ' slow and steady wins the r.' मंदोप्यविरतीयोगः सदा विजय-भाग्भवेत्, (कूर्मवृत्तिं समास्थाय सर्वत्र विजयी भवेत्); 'r.-course' चर्याभूमि रः; 'r.-horse' जवाशः, जवनः. -v. i. धाव 1 P; See Run.

RACE, s. तीववेदना, यातना, अतिन्यथा; 'put to the r.' अई 1 P or o., संपीड 10. 2 गवादनी, होणि-णी र्र. 3 संपीडनयंत्र, प्रमाथ-यातना-यंत्रं ; 'r. and ruin'

डच्छेद:. =v. i. अत्यंतं पीड् or व्यथ् c. (व्यथपति), यातनायंत्रेण पीड् or प्रमथ् c.

RACKET, s. कोलाहल:, कलकतः, तुमुलरव:. 2 गुलि-काताडनी. = Y, a. तुमुलकारिन्.

RACY, a. सरस, रसदत् ; तीक्ष्ण-उप-रस.

RADIATE, v. i. निर्मेस 1 P, समंततः प्रस् 1 P or उद्द 2 P (rays) ; स्फ्र 6 P, किरणान् विकू 6 P or प्रस ट., दीप freq. (देदीव्यते). — ION, s. अंगु- प्रसर्ण-स्फ्ररणं, किरणपातनं-विकिरणं. — RADIANT, a. उज्जवल, दीतिमत्, सुप्रभ, देदीव्यमान, तेजास्वनः See Bright. — LY, adv. सुप्रभं, अतितेजसा, उज्जवलं. — RADIANCE, s. प्रभा, दीति f., कांति f., तेजस् n., औजजवल्यं; See Lustre, Light.

RADICAL, a. मूल in comp., मौलिक (की f.); मौल (ली f.). 2 निसर्गेज, स्वाभाविक-नैस्गिक (की f.); See NATURAL. = LY, adv. समूलं, मूलतः, आमूलं. 2 स्वभावतः, प्रकृत्या, जातितः.

Radish, s. मूलक:-कं.

RADIUS, s. त्रिज्या, जीवा ; ड्यासार्ध, विष्कं नार्ध. 2 (Of a wheel) अर:.

RAFF, s. See RABBLE.

RAFT, s. डडुपं, श्व:, कोल:, तरंड:.

RAFTER, s. तुला, दीर्घस्थूणा-कार्ड, दीर्घदारु, गृहस्थूणा-RAG, s. वस्रखंड:-ई, पटखंड:, चीरं, चीवरं, कर्पट:, न-(ल)क्तक:. 2 जर्जर-जीण-वस्नं, पटचरं; 'dressed in r. s' चीरवासस्, परिहितचीर, कर्पटिकः = GED, a. जिंग, जर्जर-

RAGE, इ. संरंभ:, मन्यु:, रोष:, क्रोध:, प्रकोप:, उत्ताप:, संताप:, क्रोधाबेक्का:, अमर्ष: 2 उत्कटेच्छा, लालसा, तीक्ष्णता, उत्तंडता, तीव्रता, उप्रता, तिग्मता: =v. i. वि-तरां क्ष्म 4 P, 1 A, कुध्-रुष्-कुष् 4 P, संरंभ-मन्यु-वर्षा-म् 1 P or पाप् 5 P, क्रोधाकुरू- a. भू 1 P. 2 उप्र-चंड-तीक्ष्ण- a. भू; 'r. on (oh? cloud)' गर्ज, गर्जस्तिष्ट. =FUL, a. क्रोधान्वित, क्रोपाकुरू, रुष्ट, कुषित, जातामर्थ, संरंभित. =ING, a. संरंभित, उप्र, ती-क्ष्ण, तीव, उद्यंड, वेगवत.

RAIL, v. i. अव-आ-अधि-क्षिण् 6 P, अप-भाष् 1 A, अगवद 1 A, आजुज् 1 P, जाप् 1, 4 U, गई 1, 10 A, निंद् 1 P, भरमें 10 A; 'r. ing words' आ-क्षेप्रवादः, गईणा, निंदावचः. =v. t. लोहस्त्रीः परिष्ट 5 U or परिवेष्ट् 1 A or c., निरुष् 7 U. =s. लोह- गंजुः-शलाका-तुला; 'r.-way,' 'r.-road' लोहपथः- मार्गः. = EB, s. अवक्षेपकः, निंदकः, निर्भत्तेकः, अपवादकः, आज्ञोशकः. — ING, s. लोहावरणं, लोहचालाका-वृति f. 2 अव-आ-क्षेपः, आज्ञोजः, निंदा, निर्भत्तेना, गईणा, अपवादः, उपालेशः, अपावणं, निरस्कारः

RAIMENT, s. वर्क, वसनं, बासन् n., शंबरं, आच्छादनं, वेशः-बः, परिच्छदः; See CLOTH, GARMENT; 'food and r.' प्रासाच्छादनं, अनवर्क RAIN, s. शृष्टि f., वर्षः कें, पर्जेग्यः ; 'gentle r.' सीत्काराः; 'heavy r.' अतिवृष्टिः; 'shower of r.' धारासंपातः, धारासारः; (r. s) वर्षाः f. (pl.), प्रावृष् f., वर्ष-मेथ-थन-समयः-कालः, मेधागमः, तगात्ययः, वर्षोकालः; 'r.-bow' ईत्रधन् त., ईत्रधाएं, and similar comp.; स्रधनुः, ईत्रयुषं, 'r.-fall' वर्ष-वृष्टि-पातः; 'r.-water' वृष्टि-वर्ष-जलं. -v. i. वृष् 1 P, (the subject being 'Indra'' Sky' or 'Oloud'), जलं लु or पत् 1 P; 'when it was r. ing gently' मदं मदं वर्षति जलधरे-गानेवासवे, &c.; 'it r. ed in torrents' धारासरिष्टृं-ष्टिन्मव; 'to r. off', 'cease to r.' विवृष् -v. t. वृष्, जलं लु o. -v, a. वृष्टिमत्, वर्षिन्, प्रावृ-ष्य (की f.); 'a r. day' दृद्धिनं; 'r. season' वर्षोः, प्राप्टुः See (s.).

Raise, v.t. टत्-स्था c. (उत्थापयति), in all senses; उत्तुल 10, उन्नी 1 P, उच्छि 1 U, उत्कृष 1 P; डिल्क्सिप् 6 P, उद्यम् 1 A, उन्नम् c. (नमयित), डद-इ-धृ 1 P, डद-इन् 2 P; आत्मोद्धतैरपि रजीभिः (S. 1) 'r. ed by themselves'; আ-স্থি-চ্ছ c.; oft. ex. by डत् in comp.; ' having r. ed his neck ' उत्कंधरः; उत्मुखः &c.; ' r. ing both his arms 'बाह् उदाम्य. 2 उन्नम् c., उत्कृष्, उच्छि, पदवृद्धि कृ 8 U, प्रतिपत्ति प्राप् c., बस्कृष्टपदे नियुज् 7 A, 10. 3 (Doubt, anger, &c.) उत्पद् c., जन् c., भवृत् c.. उत्था c.; See CAUSE. 4 वृध् c.. See Increase; (building) निमा 3 A, 2 P, रच् 10 ; (tax) मह 9 P; See LEVY; 'to r. one's voice ' उच्चै:-तारस्वरेण-वद 1 P; 'r. a cry' उत्क्रज् 1 P, उद्-घष 10; 'r. dust' रज: उद्भन, उद-धू 5, 9 U, 6 P; 'r. a siege' अवरोध त्युज 1 P or मुख् 6 P. =ED, a. उत्थापित, उच्छित, उ-न्नत, उन्नमित, उदात, उत्थित, उद्भत; उत्पन्न, जात, ज-नित; oft. by सत्, अधन, उच्छित in comp.; 'having the arms r. ' उदाह: &c. -ING, s. उत्थाप-नं, उन्नयनं, उन्नति f., उत्क्षेप:, &c.

RAISIN, 8. JIGARISHI.

RAKE, ह. विट:, लंग्टः, ध्यसिन् मः., खंडितवृत्तः; See LIBERTINE. 2 दंतच्छुरिका-कतेरिकाः = v. र. समाह 1 P, संग्रह् 9 P, सं-िष 5 U. 2 पुनर्जीव् ०: उज्जीव् ०: -v. र. स्पास्त् 1 P, लंग्टवन् आचर् 1 P, भोगास-कत्या आयु: गम् ०. = 1811, a. व्यतिन्, लंग्ट, भोगा-सक्त, विषयसक्रिततः

RALLY, v. i. एकत्र-सं-भू 1 P, संगित्त 6 P, व्यूहीभू; See Assemble. 2 (Fig.) गुस्थ-व. भू; प्रकृति आ-पद 4 A, प्रकृती स्था 1 P, समस्था, बलं लग् 1 A. -v. t. एकत्र आनी or समाह 1 P, पुन: व्यूह 1 U or कमेण विश्यस् 4 U or विरच् 10. 2 Jest, q. v. RAM, a. मेच, वर्रम, हरणः, अविः, एडकः, मेद्रः, इन्स्राः, क्ष्रमः, क्षर्यः, क्षर्यः, प्रकृतः, मेद्रः, इन्स्राः, क्षर्यः, क्षर्यः, प्रकृतः, मेद्रः, इन्स्राः, क्षर्यः, क्षर्यः, क्षर्यः, प्रकृतः, मेद्रः, इन्स्राः, क्षर्यः, क्षर्

णीय:, शृष्टिंग:, हुड़:, लोमक्ष:; 'a flock of r. s' औरभं 2 (Sign) मेष:, मेषराक्षि:. -v. t. बलान्-अतिबलेन प्र-नि-विज्ञ c. or प्रणुट् c., or संपीड़ 10 'R.-rod', 'battering-r.' चूर्णप्रगोदनी यष्टि:-

RAMBLE, v. i. परि-अट् 1 P, परिश्रम् 1, 4 P; विह.
1 P, इतस्ततः चर् 1 P or अस्; 'r. ing from the subject' अपस्तृतालापः. - s. परिश्रमणं, पर्यटमं, विहारः, विहरणं. - ER, s. पर्यटनज्ञालः, पथिकः, अ-मणकारिन्.

RAMIFY, v. i. ज्ञालामित्ज्ञालारूपेण विस्तृ pass., उपज्ञालारूपेण विभिद् pass. -v. t. बहुजालीक 8 U. -IED, a. ज्ञालिन, सूक्ष्मज्ञालाम्य (यो f.), ज्ञालाम-तिज्ञालारूपेण विस्तीण. -ICATION, s. प्र-प्रति-ज्ञाला, सूक्ष्म-उप-ज्ञाला.

RAMMER, a. मुक्र:, धन:, अयोधन:,

Rамміян, a. उग्र-तीक्ष्ण-गंध-

FENCE.

Ramous, a. शाखिन, शाखाबहुल.

RAMP, v. i. श्र 1 A, वन्त् 1 P. - s. श्रुति f., श्रुतं, वनिगतं; See LEAP. —RAMPANT, a. अनियंत्रित, विरवग्रह, नियंत्रण, उच्छंखल. 2 अनिरिक्त, उद्दिक्त, उस्किक,
अतिमयाद. 3 पश्चात्यादयोः स्थित. - RAMPANCY, sअनियंत्रणा, अतिरेक्तः, उन्सेकः, अतिक्रमः, उन्क्रमः.
RAMPART, s. प्राकारः, वप्रः-पं, वरणः, सालः; See

RANCID, a. डग्र-तीक्ष्ण-रस-गंध, विरस, पूर्तिगंधि-

RANCOUR, s. अभिन्नोंहः, विदेषः, अतिदेषः-ग्रोहः, अति-मात्सयः See Malice. –ous, a. अभिन्नुःभ, विदेषः, अति-अति-दीर्ष-देषि-देषिन्-ग्रोहिन्, ग्रेह-मत्सर-वृद्धिः 2 जिषांसुः, विदेषेषु, अतिन्नीर्षे-देषिन्-ग्रोहिन्, ग्रेह-मत्सर-वृद्धिः 2 जिषांसुः, विद्युणं, दंशशीलः –ously, adv. सद्देषं, अतिन्नोहेणः RANDOM, a. आकस्मिक-पाद्धिक (की नि.), अनि-यत, अयंत्रित, संधानशेन, देवादागत, अतार्कतोपनत, सहसा उत्पन्नः 'at r.' अकस्मात, यदच्छया, निःसं-धानं, अविचार्ये, सहसा, असंबद्धं, अनियतं, उद्धृष्ठं वलं; अव्यवस्थ्या, अक्रमणः 'talk at r.' अक्रमण जण्य or वद् 1 P, (जल्पतीरक्रमण U.1); 'oh! how he lies at r. carelessly diffused on the ground 'हीं हा कथं धरणिष्टि निरुत्साहनिःसहं विप-यस्तः (U.3).

RANDY, a. See DISORDERLY.

RANGE, s. राजिः, भेगि:-णी, माला, पंकिः, तितः, आवितः-ली, आलि:-ली, बीथि:-थी, (all f.). 2 गणः, वगैः, वगैः. 3 परिश्रमणं, पर्यटनं. 4 सोपानं, आरोहणं. 5 विषयः, पथिन् ग., गोचरः in comp.; 'beyond the r. of sight' चक्षुविषयं-नयनगोचरं अतीत्य or अतीतः, 'within the r. of hearing' श्रुतियथ-विषये-गाचरे; 'beyond the r.' अविषये, अविषय-विषये-गाचरे; 'beyond the r.' अविषये, अविषय-विषयातीत- a.; 'r. of an arrow' ज्ञारपातः, बाणिव्यः -v.ं. परिश्रम् 1, 4 P, विचर् 1 P, विद् 1 P (for diversion); 'r. about' इतस्ततो अन्,

पर्यद् 1 P. 2 स्था 1 P, वृत् 1 A; See BE. - v. t. विश्यस् 4 U, कमण रच् 10, ब्यूह् 1 U. - EB, s. लुड्धक:, व्याधः 2 वनप्राहिन् m., वनपालः

RANK, 8. श्रेणि-णी f., पंक्ति f., राजि f.; See RANGE, LINE. 2 (Of an army) = 25; दंड:, क्षेत्वपंक्ति:-विन्यास: 3 वर्ग:, वर्ण:, गण: 4 पदं, स्थानं, आस्पदं, बृत्ति f., स्थिति f. 5 प्रतिष्ठा, मानः, गौरवं, डत्कर्ष:, उन्नित् f., प्रतिपत्ति f., प्राधान्यं, उच-परम-पदं-पदवी, कुलोरकर्ष:, आभिजात्यं; 'a man of high r.' प्रतिपत्तिमत्, अभिजात, कुलीन, उचपदभाकः = ग. र. समान-तस्य- a. बृत् 1 A or स्था 1 P; पंक्तिक्रमेण स्था--v. t. पंक्तिक्रमेण न्यस 4 U or रच् 10, वर्गक्रमेण रचः oft. ex. by वर्ग-पक्ष-स्था c. or गण-कृत्-10, (दृष्टिपातमप्यपकारपक्षे स्थापयंति Ka. 108); 'fit to be r. ed first' धुरि प्रतिष्ठापयितच्य or कीतेनीय. 2 तस्य-सम- a. मन् 4 A. -a. प्रभूत, प्रचुर, विप्ल, अतिस्फीत, अतिरिक्त, उद्विक्त. 2 उप्रगंध, प्रतिगंधि, ती-क्ष्मांच. =NESS, s. टद्रेक:, अतिस्कीति-वृद्धि f., अति-रेक:, प्रचरवृद्धि: 2 उप्रता, तीक्ष्णता-

RANKLE, v.i. उदीप् 4 A; उम्रतर-तीक्ष्णतर- a. मू 1 P; oft. ex. by ज्ञल्यं; 'those words r. in my heart' तहचो मम हदये ज्ञल्यं जातं, ज्ञल्यमिव हदये प्रत्युतं; 'I r. in his eyes' अक्षिगतोहं तस्य. 2 अंतः प्य 1 A or प्तीभू; 'the wound r. ed' स प्र-हार: करालतां गतः (P. IV. 3).

Ransack, v. t. लुंट-र् 1 P, 10; See Plunder. 2 निपुर्ण-मूक्ष्मं-आन्विष् 4 P or मृत् 10 A.

RANSOM, s. निष्क्रयः; उद्धारः, निस्तारः, मृक्ति f., मोक्षः; निस्तार-परिक्रय-मृत्यः = v. t. मृत्यं-धनं-दत्या मृष् c. or उद्ध 1 P or निस्तृ c., निष्की 9 U, परिक्री 9 Λ . = κ . s. निस्तारकः, निष्केत κ .

RANT, s. निरर्थक-निर्गल-प्रलाप:, शब्दमात्रं वाक्यं -v. i. उत्तरे: स्वरेण प्रलप् 1 P, शब्दपांडित्यं कृ 8 U. =ER, s. प्रलापिन m.

RAP, v. t. तीवं पह 1 P or तह 10 or अभिहन् 2 P.

2 अप-,ह 1 P; प्रह् 9 P, चिन्तं-मन:-आकृष् 1 P or ग्रह. —s. तीवपहार:-आघात:. —RAPACIOUS, a. अति-,लृब्ध्वत, अपहारिन्, अपहरणवालि, प्रसन्बुद्धि, सर्वहारिन्-पाहिन्, साहसिक (की f.). —LY, adv. प्रसद्ध, प्रस्तं, बलातः, अपहारबुद्ध्या, अतिलोभेनNEBS,-RAPACITY, s. साहसिकता, आततायित्वं, अपहारबीलता, अपहरणबुद्धि f. 2 लुब्धता, अतिलोभः.
—RAPT, a. हवीन्मनः ; परमहट, अत्यानंदितः (for 'wrapt') पर, लीन, निमग्न in comp. —RAPTURE, s. हवीन्मादः, आनंदातिरेकः, हवीन्मनः, अन्यतहर्षः, प्रहर्षः, उन्मादः. —ED, a. हवीन्मनः, उन्मनः
—OUS, a. वन्मनः, परमहर्षदः, मोहनः, 'r. joy 'परमानंदः. —OUSLY, adv. सोन्मादं, परमहर्षणः, See के अप्रस्तम्

RAPE, s. अप-,हरणं, 2 दूषणं, बलात्कारेण-बलात्र-रतं-संभोगः; हठसंभोगः, आधर्षः-षेणं, बलात्कारः, स्रीसंप्रहः; 'to commit r.' बलात्कारेण रम् 1 A or स्थिगम् 1 P or संगम् 1 A, आधृष् 0.

RAPID, a. ज्ञीम, बुत, क्षिंप, लघु. =ITY,-NESS, s. त्वरा, वेप:, तरस् n.; बुतता. =LY, adv. ज्ञीमं, सन्दर्र, बुतं. See Quick,-LY &c.

RAPIER, s. हुरिका, कर्तरिका, श्रृहकुपाण:.

RAPINE, s. See PLUNDER, PILLAGE.

RARE, a. विरल, दुर्लभ, दुष्पाप, अमाप्य, असुलभ; 'of r. occurrence' विरल, विरलदृष्ट. 2 अपूर्व, अन्दृष्ट्र, परम, अनुलम, अनुल्य, अन्युन्कृष्ट. 3 विरल, सूक्ष्म, अन्यन, अनुल्य, अन्युन्कृष्ट. 3 विरल, सूक्ष्म, अन्यन, दुर्ग, उर्देश, विरले, क्षित्व, कृष्ट्रेण, कथमपि, कथ्म, दुर्ग pr.; oft. ex. by (a.); 'r. to be found' इष्पाप, दुर्लभ ; 'r. to be seen' दुर्लभदृष्ट्रोन.—NESS, s. विरलता, दुष्पापता, दुर्लभद्देश — 2 अन्युर्वता, अन्युनमता. 3 सूक्ष्मता.—RABITY, s. अपूर्व वस्त, चमन्कार:, कौतृकं, दुर्लभवर्तु. 2 Rareness, q. v.—RAREFY, v. i. सूक्ष्मी-तन्-विरली-भू 1 P.—v. t. तन्कृष्ठ 8 U, विरलीकृ.

RASCAL, s. धूर्त:, दुर्जन:, जाल्म:, ज्ञाट:, कितवः, दुरात्मन् m., दुर्हेत्तः, खलः, पापात्मा, नियचरितः, अधनजघन्य-वृत्तिः. =ITY, s. धूर्तता, दौर्जन्यं, दौरात्म्यं, कैतवं, ज्ञाट्यं, खलता, पापवृत्ति f., अधन-नीच-वर्तनं.
=LY, a. See (s.).

Rase, v. t. प्रमृज् 2 P or c., बिलुष् c.; घृष् 1 P, उत्तिख् 6 P. 2 भूमिसान्क 8 U; See Raze, Erase. - ure, s. प्रमाजैन, विलोपनं.

RASH, a. क्षिप-अविमृश्य-असमीक्ष्य-कारित, अविवेकिन् अपरिणामदांश्चन, साहसित्न, साहसिक (की f.), अट्रर-दांश्चन, असावधान. 2 (Of acts) असमीक्ष्य &c. कृतः अविमृष्ट, सरभस, साहसिक, अविचार-असमीक्षा-पूर्व ; better ex. by 'r.-ly.' = s. Eruption, Pimple, q. v. -Lv, adv. असमीक्ष्य, अविमृश्य, सहसा, अविवेकिन, अविचारं, अनालोच्य, अनवेक्षा-अविवेक-पूर्व, सरभसं, क्षियं, उत्तायेन, सावेगं. -NESS, s. असमीक्ष्य-अविमृश्य-कारिता, साहसं, अविवेकः, अविचारः, अस-मीक्षा, अनवेक्षा, रभसः, आवेगः, उत्तायः

Rasher, s. (वक्र) खंड:, छेद:.

RASP, s. सं-, घषेणी. =v. t. घषेण्या घृष् 1 P.

RAT, s. आहा;, सूच(খি)कः, बिलेशयः, छंदुरुः, खनि-कः; 'I smell a r. ' किमप्यनिष्ट-अशुभ-आशंकते मे मनः: =v. i. कार्यात् अन्यपक्षं अदलंड् 1 A or आधि 1 U.

RATAN, s. वेतसः, वेणु:, वेतः-त्रं, वानीरः, वंजुलः ; 'erackling r.' कीचकः

RATE, s. मृत्यं, अर्घ:, मृत्य-अर्घ-प्रमाणं, वजः, अव-क्रयः. 2 मानं, प्र-परि- 3 वेगः, मति र्., गतिमानं-प्र-माणं. 4 वियत-निकापत-मृत्य-वेतनं. 5 करः, सुक्कं, बिहा: ; 'at any r.' येन केन मकारेण ; तावम् ; 'market-r.' आपणिकः; अर्घबलाबलः = v.t. अ-ई-सूर्य-निर्णा 1 P or सं-स्था c. (स्थापयित) or नि-रूप् 10 or सं-स्था c. 2 ममार्ग निरूप् ; oft. ex. by गण् 10, मन् 4 A; See Consider. 3 निंद् 1 P, उपारुभ् 1 A; See Reproach.

RATHER, adv. Ex. by बरं with न च-न पुन:; for 'than'; See PREFER; 'I would r. die than be disgraced' वरं मृत्युने पुनरपमान:; 'I had r. not go there' बरं तत्र न गत एव, यदि न गच्छेयं तिई बरं-भ्रेय:-स्यात. 2ईषत्, किंचित्, किमिप, किंचिदिव; 'r. less' ईषद्न, किंचित्र्यन.

RATIFY, v. t. स्थिरीकृ 8 U, द्वीकृ, सत्याकृ, इटय-ति-सत्यापयित (D.), संस्तंभ् 9 P or c., पमाणीकृ. —IER, s. सन्यापकः, संस्तंभकः.—ICATION, s. स्थि-रा-दुर्धी-करणे, संस्तंभनं, सत्यापनं, सत्यंकारः.

RATIO, s. संबंधः, प्रमाणं-

RATIOCINATE, v. i. युक्तिपूर्व-सहेतुकं-उपपद् c. or विचर् c. or वितर्क् 10; See Argue. -Ion, s. विचर्तः, विचारः, युक्तिवादः.

RATION, s. अन्नपरिमाणं, आहारांजाः, निरूपिताहार-भागः

RATIONAL, a. विचारवत, सचेतन, सचेतम, विवेकित, सज्ञान, व्युत्पत्तिमत, व्युत्पन्न, प्रतिवेधवत, चिच्छिकिज्ञानज्ञाकि-संपन्न. 2 युक्त. उपपन्न, सयुक्तिक, व्याप्य, यथोचित, यथायोग्य, व्यायानुरूप, युक्तिसिद्ध, उपप्रतिमत,
व्यायानुसारिन. — ISM, s. हेतु-कारण-वादः, हेतुकत्वं:
— IST, s. हेतु-व्याय-वादी, हेतुकः: — ITY,-NESS, s.
ज्ञानज्ञाकि f., चिच्छिकिः, ज्ञानं, अव-प्रति-वोधः, चेतनत्वं,
तर्क-विचार-ज्ञाकिः. 2 युक्तता, व्याय्वता, उपपत्ति f
— LY, adv: व्यायतः, युक्तिपूर्व, व्यायानुसारेण, तर्क-विवेक-दरिण. — RATIONALE, s. उपपत्तिः

RATTILE, v. i. कर्ण्-ध्वन्-ध्वन्-(ण् 1 P, शिज् 2 A, वि-६ 2 P, शणशणायते (D.); (as a wheel) संजीख् 1 P, (संजीडित चर्ज S. K.). 2 प्रजल्प् 1 P, पलप् 1 P. =v. t. Causal of roots above—ING, s. कणनं, शिजितं, ध्वनिः, कणितं, वि-,रावः, शणशणायतं ; संजीडितं. 2 पलपितं, प्रजल्पनं. 3 (Instrument) शिजिनी, कणनी.

RAVAGÉ, v. t. बि-उप-धु 1 A, उप-हु 1 P, प्र-सं-वाध् 1 A, अब-मृद् 9 P, उच्छिट् 7 P, विनज्ञ c., उद्- ६वंस c. =s. बि-उप-प्रवः, संवाधा, उपहवः, अवमर्दः, उच्छेदः, बिनाज्ञः, उद्ध्वंसः. =ER, s. उपध्वकारिन् m., प्र-सं-वाधकः, अवमर्देकुः, बच्छेदकः

RAVE, v. f. (भ्रमात्-डन्मचवत्) प्रलप् 1 P, प्रजस्य 1 P, वृद्धिभ्रमण वंद् 1 P. 2 डन्मद् 4 P, नष्टचेतन-बृद्धिभ्रष्ट-a. भू 1 P. = ING, s. वि-भ्रमप्रलापः; चित्त-विश्ववः विविश्वभाः; चितन्यनाताः = INGLY, adv. डन्मच-वदः, भ्रातचितिसः, इद्धिभ्रमण-

RAVEL, v. t. संग्रंथ 9 P, संशिष् c., जटिलीक 8 U; See Entangle. 2 विशिष् c., डर्-प्रंथ. -ING, s. विशिष्टतंतु:

RAVEN, s. द्रोणकाक:, काकोल:. = v. गृध् 4 P, अ-तिलोभेन भक्ष 10 or प्रस् 1 A. = ous, a. घरमर, अतिक्षुधात-क्षुधातुर, अतिलोलुप, आमिवलोलुप, अतिङ्ग-भुक्षु. = ously, adv. अतिघरमरवत, अतिलोलुपतया. RAVINE, s. कंदर:, दरीभू:, दरी, द्रोणी.

RAVISH, v. t. प्रसद्ध-बलात्कारण-अभिनेम् 1 P or भुज् 7 A or रम 1 A, आ-प्र-धृष् c., दुष् c. (दूषयति), परा-परि-मृज् 6 P; See RAPE. 2 बलाद अपह 1.P or नी 1 P. 3 (चित्तं) ह, आकृष् 1 P, मुद्द c., बि-लुम् c., अत्यंत-परमं-आनंद c. or इष् c.; See ATTRACT. -ER, इ. आ्-,धर्षकः, हटदूषकः, अपहर्ताः -ING, इ. धर्षणं, बलसंभीगः, संग्रहः; See RAPE. - a. हारिन्, मोहिन, चित्ताकर्षिन् ; हारिणा गीतरागेण (S. 1) ' by the r. melody of song '. = MENT, s. अपहरणं. धर्षणं, दवणं, &c. 2 इवेन्मिद:, चित्तमोहः, मने। हरणं. RAW, a. आम. अपक्र, असिन्द्र, असंस्कृत. 2 (Fruit) भाम, अपक्क, अपरिणत, अकटार, अमीढ. 3 (Mind) अपरिणत, अपरिपक्त, अपकः; (person) अपरिणत-भ-कठोर-अपक्त-मति-बुद्धि; अदृष्टकर्मन्; not 'Mature ' q. v. 4 निभर्मन्, त्वग्रहित. 5 आर्रेशीतल. 6 जलामिशित, असंस्हः; 'r. flesh' ऋब्यं; आमामिषं; ' smell of r. flesh ' विस्तं, आमगंधः; ' r. fruit ' श्रालाह m. f. n. =NESS, s. अपाक:, आमता, अपरि-णामः, अपरिपाकः; अपक्षबुद्धित्वं, मत्यपरिपाकः &c. RAY, s. किरण:, कर:, रहिम:, अंबु:, उस्तः, पादः, मु-युखः, मराचिः, दीधितिः, गभस्तिः, धामन् गः, घृणिः, भानु:, अभी ज्:-षु:; 'a pencil of r. s ' अंजुजालं. $\mathbf{Raze}$, $v.\ t.$ उच्छिद् $7\ \mathbf{P}$, अवसद c., निपन् c., ध्वस् с., विनश् c.; डन्मूल् 10, उद् 1 P; See Erase also; 'r. to the ground ' भूमिसान्क 8 U. - URE, s. उच्छेदः, विनाज्ञः, विष्वंसः.

RAZOB, s. क्षुर:; 'r.-case' क्षुरभांड; 'r.-strop' क्षरतेजनी

RE, as a prefix of verbs, ex. by पुनर or मित; 're-consider' पुन: विचर c.; 're-fill' पुन: पूर् 10, &c.

REACH, v. t. आप् 5 P, आ-समा-सद् 0., डपा-आ-ग
1 P or या 2 P, प्रति-प्र-पद् 4 A; See Arrive.

2 अधिगम्, अस् 5 A, विद् 6 U, तभ् 1 A; See
GET. 3 (Hand) प्र-स c., दा 3 U, उच्छि 1 U. 4

(Extend to) व्याप्, या, गम्; प्रस् 1 P, विस्तृवितन- pass.; oft. ex. by पर्यंत, प्रमाण, in comp.;

(in height) मात्र (त्री f.), दप्र (प्री f.) स्वस

(स्री f.); मृत्तातिन भवणविषयपापिणा (R. xiv. 87)

by the account r. ing (her) ears '; इस् का
वेण कत्याणाभिविवेशान: भृतिविषयमापतितनेष (Ka.

136) 'must have probably r. ed the ears of '&o. -s. गोचर:, विषय:, पिथन् m. 2 प्रसर:, पर्यंत:, प्रमाणं; 'the utmost r. ' पार:; 'within the r. of 'गम्प, प्राञ्च, रूप्य, विषय in comp.; धीनम्प, इस्तपाच्य, प्राञ्चलुक्ष्य, &o.; 'beyond the r. of 'अविषय, अतीत, आतेग, विषयातीत, अगोचर, अन्माञ्च, अगम्य in comp.; अति pr.; बोधातीत, नयनागोचर, बोधविषय, अतिमानुष, &o. -ING, a. गामिन्, प्रापिन्, ग in comp.; better by (v.)

REACT, v. i. पति-कृ 8 U, प्रांतहन् 2 P, प्रत्याहन्.
—ION, s. प्रतिक्रिया, प्रतिकारः; प्रतिचातः, प्रत्याचातः.
READ, v. पठ् 1P, बच् c.; अधि-इ 2 A, अधिगम् 1 P;
'r. out' निर्वेष् c., पु. c.; 'r. to oneself' अनुबच् c.; 'r. through' अशेषतः पठ्, पारं गम् or
बच् 1 P, सायंतं पठ्, तृ 1 P; 'he who has r.
through the Vedas' श्रुतिपारवृश्वा, वेदपारंगतः,
'well-r.' अधीतिन्, (अधीती चतुष्वाम्नायेषु D. K.
II. 5), स्वधीत, विपासंपत्रः, See Learned. — ER,
s. वाचकः, पठितृ m., अध्येता, अधीयानः, अध्ययनपठन-कृत् m. — ING, s. पाठः, पठनं, अध्ययनं, अधिगमनं, वाचनं, अनुवाचनं, धावणं; 'this is a various r.' इति वा पाठः, पाठांतरमेतन्, पाठ भेदोयं; 'r.
through' पारायणं, अशेषपठनं; 'suspension of
r.' अनस्यायः, अनस्ययनं.

READY, a. सज्ज, सिद्ध, उपक्रम, सज्जीभृत-कृत, आ-योजित, उपस्थित; सन्नद्ध; उप-परि-कल्पित; ' to get r. ' सञ्जीक 8 U, डप-परि-क्रप् c , डप-स्था c., (स-बाणासनं रथमपस्थापय S. 2), सन्नह् 4 P or c.; See PREPARE; 'to be r. ' सङ्जीभ; (food) सिद्ध, संस्कृत, निष्मत्र, 2 (Of persons) उदात. सिद्ध, सङ्ज, सन्नद्ध, टयुक्त, डन्मुख, अगिम्ख; oft. by desid.; कुलं पिपतिषति 'is r. to drop down '; 'r. to go ' गृतुम्यत, गमनोयत, गमनोन्मुख; 'stands r. to burst forth ' भेदी-मुखं तिष्ठति (V. 2). 3 प्रत्युत्पन, तीक्ष्ण, कुन्नाय, सूक्ष्म, समयोपयुक्त, का-लोचितः 4 शीमः त्वरितः इतः अविलंबितः क्षिपः कशलः नियुन, दक्ष, पद्र, लघु. 5 सुकर, सुगम, सुख, अनायासि-न. 6 उत्सुक, इच्छ, सकाम, oft. ex. by मन: or काम with inf.; 'r. at hand ' उपस्थित, इस्तगत, भिकटवार्तेन; 'having r. wit ', 'r.-witted ' प-त्युत्पन्नमाति-धी-नुद्धि, विदग्ध. -ILY, adv. कामं, का-मत्री, प्रकामं, इच्छाप्वं, सोत्साहं, सीत्सकं. 2 झटिति. चीबं, सपदि, अचिरात्, आज्ञा, अविलंबितं; See Quick-LE. 3 मुखेन, अनायासेन, मुखं, अयरनेन, अलेशेन, मुख in comp. - INESS, s. सिद्धता, सज्जता, सिद्धि f. 2 सकामत्वं, इच्छा, औत्स्वयं, उत्साह: 3 अविलंब:, शीम-ता, तीक्ष्णता, सूक्ष्मता, प्रन्युत्पत्रता; दक्षता, &c.

• REAL, a. सत्त्व, भोवतथ, बास्तविक-तात्विक-(की f.), अ-. कृत्रिम, परमार्थ, यथार्क, तथ्य, अकृत्यित, अक्पट, अ- न्वर्थः 2 (Property) स्थावरः 'to take to be r.' परमार्थन ग्रह 9 P; See Earnest. — ITY, s. सत्यता, याथाध्यँ, सत्यं, तस्यं; 'un-r.' मिथ्यान्तं, अ-सारता-त्दं, निःसारताः 'a r.' सत्यं, तस्यं, वस्तृ n.; 'in r.' वस्तृतः, तस्वतः, परमार्थतः. — LY, adv. वस्तृतः, परमार्थतः, न्यं कलुः 'r. speeking' वस्तृष्ट् नेन, परमार्थदृष्ट्या, तस्वतः, वस्तृतः. — REALIZE, v. t. साध् ०.; परि-,पूर् 10, संपद् ०.; See Get. 2 प्रत्यक्षिक् 8 U, सत्याक्त, प्रत्यक्षं अनु स् 1 P. — ATION, s. साध् ने, सिद्धि f., निष्पात्त f., संपादनं, प्रणं, प्रत्यक्षीकरणः; 'r. of an object' कृतार्थता, इष्टसिद्धः.

REALM, इ. राष्ट्रं, विषय:, राज्यं; See Kingdom. 2 प्रः,देश:, लोक:, भुवनं; 'r. s below the earth? अधोलोक:, पाताललोक:, अधोभुवनं. '

REAP, v. t. (Corn) लू 9 U, छिद् 7 P, अव-कृत् 6 P, दो 4 P; छिस्वा संग्रह 9 P or सं-िष 5 U. 2 लम् 1 A, गात् 5 P, भुज् 7 A, भज् 1 A, अनुभू 1 P, आ-स्वाद 1 Λ ; स्वक्रमेफलभाग् भवत् (Mu. 1) 'let him r. the fruit of his own deeds'; 'as you sow, so you r.' यथा बीज तथांकुरः.—EB, s. लविन् m., लवकः, त्तस्यिच्छद्, त्तस्यसंगरीसंघरी.—ING, s. लवनं, छद्नं, संग्रहः, संचयः; 'r.-hook' लविनं, दानं, त्तस्यकर्तनी.

REAR, s. वृष्ठं, पार्डिण:, वृष्ठभाग:-देशः; 'in the r.' वृष्ठतः, पश्चातः; 'we having fallen in the r.' अस्मास्ववहीनेषु (S. 2). 2 (Of an army) वृष्ठं, पार्डिण:, प्रत्यास (स)रः, सैन्यपृष्ठं, पारि-प्रति-प्रहः, पतद्महः; 'one who attacks the r.' पार्डिणमाहः; 'r.-guard' पार्डिणमे. -v. t. उत्-स्था c. (उत्थापयाते), उन्नी 1 P, उन्दिष्ठ् 1 U, उयम् 1 A, उन्नम् c. (उभमयाते); See RAISE. 2 परि-सं-वृष् c., परि-,पृष् 1, 4, 9 P, or c., ।वै-नी 1 P, प्रति-परि-पा c. (पाल-पति) संग् 3 U; See Mourish. -ING, s. उत्थापनं, उन्ह्यः, उन्नमनं. 2 पोषण, भरणं, संवर्धनं, पाल-नं, विनयः.

REASON, s. (The faculty) मित-बुद्ध-ज्युत्पचि त., विवेक:, प्रज्ञा, विचारणाज्ञाकि त., ज्ञानं, विच्छक्तः, तर्क-अनुमान-ज्ञाकि:, See Intellect. 2 उपपिक त., युक्तता, त्यायः, नाव्यता, सामैजस्य, याथार्थ्य, हेतुः. 3 हेतुः, कारणं, निमित्तं, प्रयोजनं, (gen. with loc.); 'for what r.' (किश्विमन्तं, कृतः, केन हेतुना, कस्य हेतोः, किमर्थः; 'for this r.' अतः, अनेन हेतुना, अस्मात्कारणातः; 'by reason, of 'ex. by abl. or instr.; हेतुना, कारणात, अथः; 'for some r. 'केनापि कारणेन. = v. i. वि-,तर्क 10, ज्ञह 1 A, अनु-मा 3 A, 2 P, युक्तिवादेन साधु c. or प्रति-पद् c.; विचर् c.; श्रिक्त ARGUE; 'r. ing faculty' विवेकः, धीक्ति त., विचरः... अक्तिः त., विचरः... अक्तिः त., विचरः... विचरः... विचरः... विचरः... विचरः... विचरः... विचरः... विचरः...

डचित, योग्य, डपपच, यथार्थ, ग्याय-युक्ति-सिङ, यथाग्याय; See Just also; 'to be r.' घट्ट 1 A,
टपपद् 4 A, युज्ञ pass. 3 परि-,मित्त, नियत, अनातमहत्, नातिगुद्द, मर्थादानित्कात. — ABLENESS, ह.
ग्याय्यता, भौचित्य, युक्ति f., टपपित्तः, याथार्थ्य, युकता; परिमितता अनितिक्रमः, &c. — ABLY, adv.
ग्यायतः, युक्तिपूर्व, सोपपित्तकं, युक्तितः, यथाग्यायं,
यथोचितं, ग्यायानुसारेण. 2 परिमितं, नियतं. — EB. ह.
तार्किकः, तर्की, नैयायिकः, हेतुवादी, उही, विचारकः,
ग्यायिद्. — ING, ह. वि-,तर्कः, विचारः, उहः-इनं,
अध्याहारः, उहायोहः, ग्यायः, अनुमानं, 'art of r.'
तर्कशाकं-विद्याः — LESS, a. निर्नुद्धि, जानहीनः 2 अहेतुक्त, निष्कारण, अनिमित्तः

REBATE, v. t. See BLUNT.

Rebel, s. राजद्रोहिन् m., राजापध्यकारी, राजदुद m., राजपिश्यकारी थाँ. -ए. रं. (राजे) दुद् 4 P, ऑभदुद् (with acc.); अवृत्या 1 A, मितयुध् 4 A, राजवासनं लंघ् 1 A, 10 or भितकम् 1 U, 4 P. -LION, s. प्रकृतिकोप:, राजाभिद्रोहः, प्रजा-मकृति-क्षोभ:-मकोप:, आज्ञा-ज्ञासन-अतिकम:-उर्वधनं. -LIOUS, a. राजदुद्, राजापथ्यकारिन्, राजाभिद्रोहिन्, &c.; See MUTINY,-EER, &c.

Rebound, v. t. उत्यत् 1 P, (पातितापि कराधातैर-त्यतत्येष कंदुक:); उत्यु 1 A, प्रतिहत् pass. - s. उ-त्यतत्येष गंतिधातः

Rebuff, v. t. प्रति-नरा-हन् 2 P; पराभू 1 P, परा-जि 1 A. 2 प्रत्यादिज् 6 P, निराकृ 8 U. - s. प्रति-घातः; पराभवः; पराजयः; प्रत्यादेज्ञः; See Repulse. Rebuke, v. t. निर् 1 P, उपालभ् 1 A, आकृज् 1 P, गई 1, 10 A, निर-,भर्स् 10 A. - s. निरा, उपालभः, निभेर्सेना, आक्रोज्ञः; वाग्दंडः; See Censure.

REBUT, v. t. See REFUTE, REPEL.

RECALL, v. s. प्रत्याह्व 1 P, नि-प्रत्या-वृत्त c., प्रत्यानी 1 P, प्रत्यादा 3 A. 2 (To mind) स्त्र 1 P, अनुचित् 10. 3 वि-लुत् 6 P or c., निवृत् c., प्रत्यादी, खंड् 10, निरस् 4 U, प्रत्यादिश् 6 P. - s. प्रत्याह्वानं, निवर्तनं, प्रत्यानयनं, प्रत्यादानं.

RECANT, v. t. प्रत्या-ख्या 2 P, प्रत्यादिश् 6 P, खंड 10, बिलुप् c. =ATION, इं. प्रत्याख्यानं, प्रत्यादेशः, खं-उनं, विकोपः, विपरीतवादः.

RECAPITULATE, v. t. संक्षेपत: कथ् 10 or वर्ण 10, विषयम्भारं वर्ण, भाषणसारं अनुवद् 1 P. -ION, s. सं-धेपत: वर्णनं, संक्षेपेण अनुवाद:; (of past events) सिंहावलोकनं.

Recede, v. i. अपस् 1 P, अपा-परा-नि-वृत् 1 A, अ-पस्प् 1 P, अपक्षक् 1 U, 4 P, अपगस् 1 P, अप-या-इ 2 P. = ING, s. अपसरणं, अपक्षरणं, अपयानं, &c. Receive, v. t. आ-दा 3 A, प्रति-इत् 6 P, प्रद् 9 P, प्रति-पार-°, कृति-आ-पद् 4 A, इतीक् 8 U, अंगीक. 2 आप 5 P, अधिगम 1 P, लभ 1 A; See GET. 8 पविश् c.; See ADMIT. 4 (A guest) प्रत्यद-गम-त्रज् 1 P, पत्युद-इ-या 2 P, सं-मन् c., सं-भू, c., सत्क. आर 6 A, स्वागतं वद 1 P or ध्याह 1 P. 5 आ-धा 3 U, मह, आ-दा, ध 1 P, 10. -ED, a. आदम. आत्त, गृहीत, लब्ध, सत्कृत, संभावित, &c. 2 लोकप्रस-स, अभिमत, प्रवितत, अभ्यपेत; 'r. practice' हो-काचारः, प्रचलितो व्यवहारः; 'r. doctrine ' आस्वा-य:, संप्रदाय:. = ER,-RECIPIENT, 8. प्रतिमाहक:, प-रि-प्रति-प्राहिन, प्रहीता, आदाता, प्रतीच्छक:.2 आश्रय:. आधार:, भाजनं, नि-आ-धानं. - Receipt, a. आहा-नं, ग्रहणं, प्राप्ति f. 2 आय:, लाभ:, उदय:, फर्ल, आ-गमः, आदायः. 3 स्वीकारपत्रं, अभ्युपगमलेखः, प्रतिग्र-हपत्रं-लेखः; 'or the creditor shall give a r. in his own hand ' धनी बोपगतं दयात (धनं) स्व-हस्तपरिचिद्धितं (Y. II. 93). 4 (Recipe) योग:, कल्प:, संस्कारलेख:. - RECEPTACLE, 8. आधार:, आ-नि-धानं, भाजनं, आज्ञायः, पात्रं, निधिः, आश्रयः, आस्तदं, पदं; 'r. of bile' वित्तावायः; आमावायः, &c. - RECEPTION, s. परि-प्रति-प्रह:, आदानं, प्रह-णं, स्वा-अंगी-कारः, प्रवेशः-शनं 2 संभावना, डपचारः, प्रत्यद्रमः, सत्कारः, संमानः, आदरः.

RECENT, a. नव, अभिनव, नूतन, प्रत्यम, अचिर, अमा-चीन, अदीर्घकालीन. - LY, adv. See LATELY.

Recess, s. विविक्त स्थानं, निगृहस्थानं; कोणः, निगृत-गृत-स्थानं. 2 निर्शृति-विभाम-स्थानं, आरामः. 3 विरा-मः, विभाति र्र., क्षणः, कार्यस्थागः-निष्टृत्ति र्र., विभामः, विभामकारुः

RECIPROCAL, a. अण्योग्य, परस्पर, इतरेतर, ज्यातिकर, मिथ:, in comp.; oft. ex. by ज्यात pr.; See
MUTUAL. 2 अण्योग्यानुगामिन्, परस्परानुवातिन्, अनुपूर्व. -LY, adv. परस्परं, इतरेतरं, मिथ:. -NESS,
-RECIPROCITY, s. परस्परता, ज्यातिकर:, ज्यातिवगः, ज्याति ती) हारः, विनिमयः, परि (री) वर्तः
-RECIPROCATE, v. t. परस्परं परिवृत् c., विनि-मे
1 A, ज्यातिह 1 P; 'to r. assistance' प्रत्युष्क
8 U; See Exchange. -Ion, s. विनिमयः, ज्यातिहारः, परिवर्तः

RECITE, v. t. पट्ट 1 P, उदीर c. उसर c., अनुवर् 1 P, उदाह 1 P, उद्-मृ 6 P. 2 वर्ष् 10, कथ् 10, आ-छ्या 2 P, ब्याह; See Tell. = AL,-ATION, s. प्-ठनं, उदाहार:, उन्नार:, उसारण, अनुवार: 2 कथनं, आख्यानं, वर्णनं. = ER, s. पठकः, अनुवादकः, उसार-कः, आख्यानंकः

RECK, v. i. गण् 10, अवेश् 1 A; See CARE.

—LESS, a. प्रमत्त, अनवहित, असावधान, निरपे(वे)—
क्ष, साहसिन्. —LESSLY, adv. असावधान, प्रमादेन,
नि:शंक्री, अविचार्य. —LESSNESS, s. प्रमाद:, अन्वधानं, साहसं, साहसन्नी।स्ना-

RECKON, e. l. यण् 10, परि-,सं-स्था 2 P, कल् 10 (कल्प्रांत). 2 मन् 4 A, गण्, भू c: = v. i. वि-,त-कृ 10, अनु-मा 3 A, 2 P, उत् 1 A. 2 मन्, नुष् 1 P, See CONSIDER; 'r. upon' आ-अव-लंब् 1 A, आशि 1 U, विश्वस् 2 P; 'r. with' देयं परिज्ञुष् c. = EB, s. गणक:, गणयित् m. = ING, s. गणने-ना, परि-,संस्थानं. 2 गणनापत्रं. 3 स्थयपत्रं. 4 मानं, गणवा, माना.

RECLAIM, v. t. सत्यथे-सन्मार्ग-मृतृत् c. or नी 1.P, or नियुज् 7 A, 10, दुर्मार्गात्-दुष्कर्मणः-नि-परा-पृत् c. or विरम् c., दुर्मार्ग त्यज् c. 2 कृषियोग्य- a. कृ 8 U. 3 पुनः लभ् 1 A or मृह् 9 P. — RECLAMATION, s. पापनिवृत्ति f., दुर्मार्गपरावर्तनं; कृपथस्यागः 2 पुनर्गहण, पुनर्लोभः-अवाति f.

RECLINE, v. i. अव-आ-लंब् 1 A, समा-आ-धि 1 U. 2 वा 2 A, सं-दप-विज्ञ 6 P, आस् 2 A; अध्यास, अधि-वा (with acc.); निषद् 1 P, विश्वस् 4 P; See Lie. +v. t. नि-धा 3 U, दप-धा; See Lean. -ing, a. आलंबिन, आधित, अवलंबित. 2 आ-अव-नम; ज्ञायान; संविष्ट, निषण्ण.

Recluse, s. परित्राज् m., संन्यासिन् m., विविक्त-ए-कांत-वासी-सेवी, वानप्रस्थः; 'female r.' परित्राजिकाः -a. विविक्त, निर्जन; See Lonelly. -NESS, s. आरण्यकत्रतं, विविक्तसेवा, परित्रजनं

RECOGNIZE, v. t. प्रति-,अभि-ता 9 U, संविद् 2 A, परिच्छिद् 7 P, अनु-स्म 1 P, निश्च 5 U, निर्णा 1 P; 'not properly r. ed' न तत्त्वतः परिच्छित्रः 2 स्वी-अंगी-कु 8 U, प्रति-तद् 4 A, अभ्युपगम् 1 P, अभ्युप-द् 2 P, प्रह् 9 P, प्रमाणीकृ. —ANCE, s. अंगी-कारपर्व, प्रातिभाव्यं, दर्शनपातिभाव्यं (r. bond); 'entered into a r. bond' दर्शनपतिभुवं दरी-RECOGNITION, s. प्रति-,अभिज्ञा-ज्ञानं, परिच्छेदः. 2 अंगी-स्वी-कारः, प्रतिपत्ति f., अभ्युपगमः

Recoil, v. i. वि-परा-वृत् 1 A, व्यपवृत्; परापत् 1 P. - श. (अकस्मात) परा-वि-वर्तः-तेनं, परापतनं

RECOLLECT, v. t. स्म 1 P, अनु-सं-°, अनु-ध्ये 1 P, अनु-धित् 10, अनुबुध् 4 A, 1 P. 2 (Oneself) धेर्यं अवष्टंभ् 9 P or अवलंब् 1 A; See COURAGE; 'he tries to r.' सुस्मूषेते. —ION, s. स्मृति f., स्मरण, अनुधितनं, अनुबीधः; 'I am a sage having r. of my former birth' अहं जातिस्मरः मृतिः (Ka. 355).

RECOMMEND, v. t. आघ् 1 A, प्रशंस् 1 P; See PRAISE. 2 निक्षिप् 6 P, सं-, ऋ c. (अपयति); See ENTRUST; स्तृतिप्वेदं निक्षिप् or दपन्यस् 4 U; or gen. ex. by स्तु 2 U, प्रशंस; गुणान प्रशंस; 'Ir. this boy to your care' अयं बालको भनतावे- अणीय हाते में बिनतिः; 'I shall, therefore, r. you to Damayanti' तदह विद्धे तव

स्तवं दमयंत्याः सविधे (N. II. 47); 'I beg to r. him to your kind notice' तिस्मच कुपादष्टि पातयत् or तं स्निम्धदृष्ट्या पृदयत् भवान्
इति मे प्राधृताः — ATION, s. गुणवर्णनं-मक्षसा-कितेनं.
2 गुणवर्णनपनं, प्रज्ञासालेखःः 3 उपदेशः, अनुज्ञासनं,
प्रवाधनं. 4 अनुग्रह-प्रसाद-कारणं, आदरहेतुः ' a fair face is a good r.' आकृतिविशेषञ्चादरः पदं करोति(M. 1).— ATORY, a. गुणक्षाधिन्, प्रश्नाकारिन्.
RECOMPENSE, v. t. खुध् c., निष्कृ 8 U, प्रतिकृ,
प्रतिकलं-निष्कृति दा 3 U, निस्तृ c.; (क्षति) पूर् 10
&o.; See COMPENSATE. 2 मूल्यं दाः परितृष्ट c.,
सं-भू c.; See REWARD.— s. पारितोषकः, मूल्यं, प्रतिफलं; निष्कृति रं, निस्तारः, खुद्ध रं., नियीतनं, प्रतिक्रिया; पूरणं; क्षतिनिष्कृतिः-पूरणं.

Reconcile, v. t. सं-धा 3 U, सं-घट c. (घटयति), संमिल c., द्वेषं-वैरं ज्ञाम c. (ज्ञामयति), सर्ख्यं कृ 8 U; प्रसद् c., अनुनी 1 P, सांत्व् 10, सं-परि-तुष् c.; ' you are not yet r. ed ' नायापि प्रसादं ग्रहासि (M. 4), न अनुनीयसे, प्रसन्ता न भवसि; 'easy to be r. ed ' आजसंधेय. 2 (Statement &c.) वि-संवाद'-विरोधं-अपनी 1 P or अपा-निरा-क, ऐक्यतां-ए-कवाक्यतां-संगति-क्र, समा-धा, प्रतिसमा-धा. 3 (Quarrels &c.) प्रज्ञम् c., सं-धा, निराकु. =ED, a. कृतसं-धि, ज्ञांतवर, प्रसादित, एकीकृत; 'to be r.' प्रसद् 1 P, मैत्र्यं गम 1 P, प्रसादं ग्रह 9 P, तीषं गम, सं-मिल 6 P. -ER, s. संधात m., समाधाता, संधिकृत् m. -MENT, -RECONCILIATION, 8. संधान, संघटनं, प्रसादनं, संमेलनं, बैरशमनं, सख्यकरणं. 2 संधिः, सामन् n., वरशांति f., पुन: सख्यं-मेत्री, सांत्वनं, अतुनयः, ऐक्यं. 3 समाधानं, संगति र्., एकवाक्यता, विरोधशामनं. RECONDITE, a. गहन, नि-,गृढ, गृहार्थ, दुर्बोध, रह-स्य, दुर्ज्ञीय, गहनार्थे.

RECONNOITRE, v. t. निपुण-सूक्ष्म-परीक्ष् 1 A or निरूप् 10 or अनुसं-धा 3 U, गवेष् 10.

RECORD, s. लेख्यं, लेखः, पत्रं, पत्रकं, पदः, लेखमगणं (evidence on r.). =v. t. अभि-,लिख् 6 P, लेख्ये-पत्रं-आह्ह् c. or निविद्य c. or कः c. (अर्पय-ति); See COMMIT. = ER, s. लेखकः, लिपिकारः, कायस्थः (court-officer).

RECOUNT, v. t. कथ् 10, आ-ख्या 2 P, वर्ष 10, नि-विद c., परि-कृत् 10; See TELL.

Recourse, s. आ-सं-उपा-अयः आ-अक्-लंबः. 2 ज्ञारणं, गति f., (श्रीहरिमें गतिः); 'have r. to' शि 1 U, आ-उपा-समा-सं°, आ-स्था 1 P, आ-अ-व-लंब् 1 A; उपशम् 1 P.

RECOVER, v. i. आरोपं लभ् 1 A, रोताइ विमुच pass.; oft. by निर, बि, मत in comp.; विदिवः गीतमः (M. 4.) 'has r. ed from (the effects of) poison'; मकवि सापद् 4 A, सुरथ-अकृतिस्थ- a. अ 1 P, रोगमुक्त-निरामय- a. भु; प्वेरिधार्त पाप् 5 P. 2 (From fainting) संज्ञा-चेतनां-छभः See below. =v. i. (पुन:) लभ् , पाए, विद् 6 U, प्रति-आ-पद्; प्रत्यवापः, प्रत्या-दा 3 A, प्रतिग्रह 9 P, प्रत्याह 1 P, प्रत्यद 1 P; 'r. consciousness' संज्ञा-चेत-नां-लभ् or पाप्, प्रकृति-संज्ञां प्रति-आ-पद्, मकृतिस्थa. मृ. 2 रोगं इ or नज़ c. or साध c. or जाम c., नीरुज-स्वस्थ-a. कृ 8 U; See Cure; 'she r. ed him from poison' सा तं निविषं चकार. - ED, a. प्रतिलक्ध, पत्याहत, पुनगेहीत, &c. 2. (From sickness) गत-नष्ट-शांत-रोग, नीरोग, निरामय, रोगमुक्त, स्वस्थ, प्रकृतिस्थ, डिस्थित; oft. by मुक्त, गत, in comp.; 'r. from fever' ज्वरमुक्त; 'r. from swooning 'नष्ट-गत-मोह; 'r. from poison' निर्विष, &c. 3 (From fainting) लंडध-संज-चेतन, प्रकृतिमापन, प्रकृतिस्थ, चेतनापन - प्र, इ. पनलोभः, पुनःप्राप्ति f., पुनरादानं, प्रतिपत्ति f., अधि-गमनं, प्रत्युद्धारः 2 स्वास्थ्यलाभः आरोग्यपातिः, प्रकृ-तिलाभः, स्वास्थ्यं, निरामयत्वं, आरोग्यं, रोगमुक्ति f. RECREANT, a. धर्मश्रष्ट, त्यक्त-लंघित-स्वधर्म, पतितः 2 कातर, भीरु, क्लीब; See Coward.

RECREATE, v. t. (Oneself) विश्रम् 4 P, विह 1 P, रम् 1 A, क्रीड् 1 P. 2 आ-समा-प्रत्या-धर् ः, आनंद् c., विनुद् c., रम् c. (रमयित), सं-परि-तुष् c.; See Please, Refresh. = Ion, s. विश्राम:, वि-नोद:-दनं, विहार:, विहरणं, क्रीडा, कौतुकं, मनारंजनं. =IVE, a. सुस्रकर (री f.), मनोरंजन (नी f.), विनाद जीलः

RECREMENT, s. See Dross.

RECRIMINATE, v. प्रत्यभियुज् 7 A, 10, प्रत्यभिश्वांस् 1 P. =10N, 8. प्रत्यभियोगः, प्रत्यारोगः; ' crimination and r.' परस्परदीषारीपः -IVE,-ORY, a. प्रत्यभियोगिन.

RECRUIT, v. t. ज्ञानित वृध् c., प्रबलीक 8 U, आधन c., आप्ये c., समा-प्रतिसमा-धा 3 U, सुस्थ-a. क्रु; ' to r. the strength of ' वाजीकृ. 2 नवसैनिकै: पूर् 10. =v.i., 'r. one's strength ' बल-सन्तं लम् 1 A, स्वतेजः-वीर्यं प्राप् 5 P, सुरूथ-a. भू. =s. नृतन-नव-सै-निक:. -ED, a. लब्ध-प्राप्त-बल, बधितसस्व, आप्यायि-त, पत्वाधस्त. 2 नवसैनिकयुक्त-पूर्ण.

Rectangle, s. समकोण:, समचतुरलं. - Rectan-QULAR, a. समकीण, समचतुरल.

RECTIFY, v. t. समा-प्रतिसमा-धा 3 U, सुध् 0. -ICATION, s. समाधानं, शोधनं.

RECTILINEAL, a. सरलरेखाविशिष्ट.

Recretude, s. सारत्यं, आर्जनं, दाक्षिण्यं, न्यायिता, वाचि, सत्यक्षीलता, सहतेतं, सदाचारः; ' path of r. ' सन्मार्गः, सुपथः, बीतिमार्गः-पथः; 'deviation from the path of r. ' सत्त्व्यत्याम:-भंजा:, इत्यथगमनं

Rестов, s. नायक:, अध्यक्ष:. 2 प्रामाचार्य:. RECUMBENT, a. पार्श्वाय, अर्थकायेन ग्रयान, क्रिक्क य, संविष्ट.

Becur, v. i. प्रति-,आ-पत् 1 A, पुनर् आगम् 1 P or आपत् 1 P or सं-पद् 4 A or सं-भ 1 Por घट 1 A or इप-स्था 1 P; (to the mind) आवि:-प्रादु:-भू, उद्-इ 2 P, स्फर 6 P, स्म pass. 2 द्वारण गम् or प्र-पद . = RENCE,-RENCY, s. प्रत्यावृत्ति f., पुनवेतैन, युनर्घटनं-आपातः-डपस्थानं-संभवः 2 स्नरणं, स्कृरणं, प्रादुर्भावः, उदय:. - RENT,-BING, a. आवतेक, प्रत्या-

RECUSANT, a. प्रतीप; See OBSTINATE.

Red, a. रक्त, लोहित, शोण (blood-r.), रक्त-लोहि-त-वर्ण, अरुण (dark r.), कषाय. बोणित; ' r.-hot' बन्त, ज्वलत्, अभि-सं-तत्त, अग्निवर्णः; ' r.-lead ' सि-हर; See under LEAD. = s. (R. colour) रक्तवर्णः, अरुणिमन m., लोहित:, रक्त:. =DEN, v. t. लो-हितीक 8 U, रक्तीक, &c. =v. i. रक्तीभू 1 P, लेंबि-तायते (D.). -DISH, a. आइक्त लोहित, ईषद्रक, &c. =NE88, s. रक्तत्वं, लीहित्यं, रक्तिमा, अहणिमा-

REDEEM, v. t. अव-इ 1 P, निष्क्री 9 U, परिक्री 9 A, धनं दन्वा मोक्ष् 10; मुच् c., मोक्ष, वि-निर्-°, प्रत्या-दा 3 A, उप-नी 1 U; 'a pledge to be r. ed at a fixed time ' कृतकालीप ेयः आधि: (V. M. 66). 2 पार-,ते 1 A, उद-भ 1 P, 10, निस्तृ c. 3 पूर् 10, प्रतिकृ 8 U; See Atone for; ' he has this r.ing virtue in him ' अयं तस्य गुणोऽन्यान्दीवान प-माष्टि-लोपयति. -ER, 8. परिकेन m., निष्कयिन् m. 2 त्राता, मोक्षकः, उद्धर्ता, तारकः -REDEMPTION, 8. निष्त्रयः, परिक्रयः-यणं. 2 परि-,त्राणं, उद्धारः, मोधः-क्षणं, मृति र्., तारणं

REDOLENT, a. सुगंधि, सपरिमल, सुरभि; See FRA-GRANT; ' to make r. ' वास् 10, सरभीक 8 U.

REDOUBLE, v. t. हिगुणीक 8 U, पुन: पुन: कु; अ-विरतोयमेन वध् c. =ED, a. विवृद्ध, द्विगुणित, पुनः पुनः कृतः

REDOUBTABLE, a. भीम, विकात, महाप्रशाकम, महा-प्रतात, टरुविक्रमः

REDOUND, v. i. साध् c., आवह 1 P, सं-पट् c.; भूप 1 A, सं-पद 4 A (with dat.), भू with dat. ; ' will r. to thy glory 'तद यज्ञासे भवेत-कल्पेत &c. 2 अव-सो 4 P; परिणम् 1 P; oft. ex. by अंत:, परि-जाम:. 3 Overflow, q. v.

REDRESS, v. t. प्रतिक 8 U, निराक्त, समा-धा 3 U; टब 1 P, मुच c. (persons); 'r. one's grievances' दु:खाद्-मुच् c. or टब्रू. = s. प्रति(ती)कारः, प्रतिकिया, समाधानं; उद्घारः.

REDUCE, v. t. पूर्वस्थिति नी 1 P, पत्यादिश 6 P. 2 (Bring to a state) ex. by जी, तम् c., 58 U

or सात्क: 'r. to subjection ' आत्मवशं नी, वजी-कः 'r. to ashes' भस्मसात्क, भस्मीक, भस्मावजीवं नी or कर 'r. to a wretched state ' दीनावस्थां मी : 'r. ed to a skeleton of bones ' अस्थिमा-त्रावशिष्ट, कंकाल होष: 'who has r. ed kings to the state of tributaries ' करदीकृतभपाल:. 3 न्यनीक, अल्पीक, इहस् c., लघयति (D.), लघुकुः वि-प्र-फूष् 1 P, (विप्रकर्षत्यलक्ष्मी U. 5); अपकृष् : 'r. in price 'अधेत: पत c.; 'r. the strength ' क-लं शिथिलीक or अपि 5 U or & 1, 5 P. 4 (Person) क्रजीक, क्षीणीक, क्षे-िक्ष c. (क्षपयात), शक्ति अप-चि or अवसट c. 5 वजीक, जि 1 P, परा-जि 1 A. स्ववशं नी. 6 (In Math.) रूपं दा 3 U, रू-पेण कथ 10; 'r. to a system ' व्यव-स्था c., क्रमेण विन्यम् 4 U or विरच् 10. -ED, a. पूर्ववहत; कृत, भू-त. गमित. आपन्न, गतः 'r. to misery 'कच्छगत. क्रच्छापन्न, कष्टापन्न; 'r. to ashes ' भ€मीकृत, भस्मी-भत. 2 वजीकत, न्यनीकत; क्षीणबल &c.: 'you appear to be much r.' अतीव क्षाम:-क्रज्ञगात्र:-दृश्यसे; अपचितं गात्रं (S. 2) 'a body r. in bulk'; 'r. in strength ' श्रीणबल, शिथिलबल, श्रीण, क्रश. - RE-DUCTION, s. क(णं, नयनं, गमनं,&c. 2 इहास:, अप-विप्र-कर्षः, अपचयः, न्यनीकरणं, न्यनता, शैथिल्यं 3 पराजयः, वज्ञीकरणं, पराभवः

REDUNDANT, a. अतिरिक्त, समिधिक, उद्विक्त, उत्तिक, अत्यंत; व्यर्थ, पुनरुक्तभूत, अति-अति-श्चय in comp. – LY, adv. सातिशयं, उद्विक्तं. – REDUNDANCY, s. आधिवयं, अतिरेकः, उत्सेकः, उद्वते:; पौनरुक्त्यं, व्यर्थता; See Excess,-IVE.

REDUPLICATE, v. t. हिग्णीक 8 U. 2 (In grammar) अभ्यस् 4 P (syllable); आमंडयति (D.) (word). —ION, s. अभ्यास:, आमंडितं, आमंडनं, हिंदिन f.

Reed, s. नड:-ल:, धमनः, पोटगलः; वेतसः, वेतं, वेणुः, वजाः; 'r. for writing', 'r.-pen' कलमः. -प्र, a. नडुल, नल-वेत्र-मय (यी f.), वेतसपूर्णः

REER, s. शिलासंघात:, शिलोश्चय:-प्रणी, शैलसेतु:. -v. t. संह 1 P; See Contract.

Вевк, v. i. बाड्यं उद्-य 6 P от उहम् с. от उहम् 1 P от डिक्षिप् 6 P, बाड्यायते (D.). – s. बाड्य:, धूमिका. – ING,-Y, a. बाड्योहारिन, बाड्यमय (बी f.). Веві, v. i. प-,स्लल् 1 P, पार्धे पत् 1 P, सं-वि-चल् 1 P. – s. स्लल्नं, विचलनं. 2 आवापनं.

Refection, s. अन्य-लघु-आहार:-भोजनं, उपाहार:--Refectory, s. टपाहारज्ञाला.

REFER, v. i. उहिं सू 6 P, अधिक 8 U, लक्षीक ; See Allude, Advert; आधि 1 U, अपेक्ष् 1 A, संबंध-अनुषंज-pass.; 'it does not r. to me' न मस्संबद्ध तत् ; oft. by विषय, पर, in comp. ; अक्र-

विषयाणि बाक्यांतराणि (S. B. 114) 'r. ing to Brahman'; संदिश्यमानानि वाक्यानि ब्रह्मपरतया निर्णी-तानि (S. B. 166) 'have been proved to r. to Brahman. ' =v. t. Ex. by दृश् 1 P, निरूप 10, प्रच्छ 6 P. ऋ c. (अर्पयित), प्रति-पद c.: निर्दिश 6 P; 'I r. you to the sage about it ' तिह्रवये मनिमेव प्रकाः 'r. the word to the dictionary ' कोशे तं शब्दं निरूपय; 'the matter must be r .ed to the judge for opinion' अयम्थे: अभिपा-यार्थं पाडविवाकाय निवेदनीय:-प्रतिपादनीय:-निर्देष्टब्य:. 2 आहर с.; आसंज् с.; संबंध् 9 Р. = ЕЕ, в. प्रमाण-पहुष:, मध्यस्थ:, निर्णेत m. - ENCE, s. अर्पणं, निव-दनं, निर्देशः &c. 2 उद्देशः, संबंधः, अनुष्गः, अवेक्षा, आश्रयः, विषयः, संपर्कः, अन्वय, अनुसंधानं; 'a r. is here made to a mythological story' ara qui-वत्तकथा अनुसंधेया (Mallinátha on K. 1. 21): oft. ex. by आले।कनं, आले। चनं; 'on a r. to the book again ' पन: पस्तकं आलोक्य &c.: भवित्रिदिष्टस्थलं पुनरालोच्य &c.; 'in or with r. to' अधिकत्य, उहिरय, अधित्य, अपेक्ष्य, अपेक्षया-संबंधेन-विषये in comp.

REFIT, v. t. See REPAIR.

Reflect, v. i. चित् 10, ध्ये 1 P, विचर c., विगण् 10. भ c., तर्क 10, विमृश 6 P, आहांच-पर्यालोच 10. 2 (On) आ-अधि-क्षिप 6 P, निंद् 1 P, अव-ज्ञा 9 U; See Censure. - v. t. प्रतिक्षिप, परा-प्रत्या-इत c., प्रतिविवयति (D.); 'a lake r. ing stars' ताराप्रतिविवं सर:; 'this action r. s great credit on you ' इदं ते चरितं अतीव प्रश्नस्यं. -ED, a. प्रति-भावत, परावर्तित, संक्रांत, प्रतिफलित; 'to be r.' मर्च्छ 1 P, संक्रम 1 U, 4 P, परावत 1 A, प्रतिकल 1 P; हम्पेषु मूर्च्छति न चंद्रपादाः (R. xvi. 18); म-णिकृष्टिमसंक्रांतप्रतिविवतया (Ka. 9). - ING, a. प-रावर्तनकारिन, परावर्तिन. 2 चिंता-ध्यान-शील, विचार-ज्ञील. =ION, s. चिंता; विचारः, विमर्ज्ञः, भावना, ध्यानं. 2 आ-अध-क्षेपः, आक्षारणं 3 परावर्तनं, प्रतिक्षेपः, संक्रांति f. 4 प्रतिविव:-वं, प्रतिच्छाया, प्रतिफलं; छाया। प्रतिमा, प्रतिमृति f.- रूपे. = OR, s. आदर्श:, दर्पण: णं?

प्रतिक्षेपकः, परावर्तकः. 2 विचारकः.-REFLEXIBLE, a. परावर्तनीय. —REFLEXIVE, a. पूर्वसंबंधिन्; 'a. r. verb' कर्मकर्तृवाच्यं. -LY, adv. कर्मकर्तिर.

Refluent, a. परावार्तन्. =Reflux, Refluence, s. परावर्तः, प्रतिस्पंदः.

REFORM, v. t. दोषं अपनी 1 P or खंड् 10 or अपाकृ 8 U or निवृत्त् c.; पापान् निवृत्त् c. or विरम् c.; दुर्भितं नज्ञ् c., (of persons). 2 ग्रुष् c., परि-वि-सं-°, समा-प्रतिसमा-धा 3 U, प्रतिकृ. 3 पुनः कृ or कृष् c. or वि-धा. =v. i. पापात नि-परावृत् 1 A or विरम् 1 P, पापमागै त्यज्ञ् 1 P. =s., -ATION, s. पाप-दोष-निवृत्त् र्रा-त्यागः, दोषच्छेदः-खंडनं-शोधनं-समाधानं; पापप्रतिकारः, संशोधनं, परिवर्नतं; (religious) धर्मपरिवर्तनं-क्रांति र्रा. -ATORY, s. शोधनाल्यः = ED, a. निवृत्त-त्यन्तः पाप-दोष, विरत्दत्व-दोष, संशोधितः = ER, s. निवर्तकः, संशोधकः, दोष-पाप-च्छिद् 2 धर्मप्रवर्तकः

REFRACT, v. t. परावृत् c., व क्रीकृ 8 U; 'to be r.ed 'व क्र्यांम् 1 P, परावृत् 1 A. —ION, s. व क्रीमवनंकर्रणं, परावतेनं, वक्रीमाव:. —REFRACTORY, a. वि-,
प्रतीप, आविधेय, अविनेप, अववश्य, अनिवार्य, ज्ञासनलंधिनः; See PERVERSE; 'do not show a r. spirit towards thy husband ' मन्। प्रतीप मा स्म गमः
(S. 4); 'to be r. 'प्रतीपायते (D.). —INESS,
s. प्रतीपता, वक्रता, दुः ज्ञांलं, वक्रमाव:, अविधेयता.

Refragable, a. छेच, खंडनीय, भेच.

REFRAIN, v. t. नि-सं-यम् 1 P, निमह् 9 P, निवृ 5 U or c., संह 1 P; See Control. -v. i. नि-वृत् 1 A, निरम् 1 P, (with abl.); परिह 1 P, (न-वृत् 10, न्यज् 1 P; See Abstain, Cease, Forbear.

REFRANCIBLE, a. परावर्तनीय.

REFRESI, v. t. समा-प्रत्या-आ-चस् c., आनंद c., जीव् c.; आ-प्र-ह्राद् c., मुखयति (D.). 2 नवीक् 8 U, (एते वयं पुननेवीकृता: स्मः S. 5); अमं अपह 1 P or छिद् 7 P or अपनी 1 P, विश्रम् c.; बलंस्वं वृश् c., आप्ये c. 3 निर्वो c. (वापयति), शीतल-यति (D.), शीतलीकृ; See Cool. —ED, a. इत-गत-क्रम-अझ, विश्रांत, आप्यायित, आश्वासित, नैशिकृत, छित्र-थम. —ING, a. आह्रादन (नी f.), क्रम-अम-विनो-दिन्, आनंद-मुख-पद, अम-क्रम-चिउद, अमम्बह, क्रांतिहर-—MENT, s. आह्रादनं, अम-क्रम-अपहारः-विनोदनं, आश्वासनं, अम-क्रांति-च्छेदः; विश्वांति f., विश्वामः 2 अभ्यवहारः, लड्बाहारः, उपाहादः; 'morning r.' प्रातराज्ञः, कत्यवतैः

Refrigerate, v. t. ताप-दाह-ह 1 P or नज् c. or छिद् 7 P, निर्वा c. (क्षाप्यति), जीतलीक 8 U; See Cool. =10%, s. साप-दाह-च्छेदा, निर्वापन = क्रि-

FRIGERANT, a. निर्वापक, ताप-दाइ-हर. = 8. व्याप-निर्वापण, ताप शमने.

Refuge, s. आध्यः, संभयः, शरणं, गति f.; (person) शरण्यः, आध्यभूतः, पालकः, रक्ष-कः, शाता. 2 उपायः, प्र-,युक्ति f, गतिः, साधनं; 'giving r.' शरण्यः &c; 'take r. with' शरणं या 2 P or गम् 1 P or प्रपद् 4 A, उपा-भा-सं-भि 1 U, अवलंख् 1 A, शरणार्थं गम् &c; 'seeking r.' शरणार्थन्; 'come for r.' शरणं प्रपन्न, शरणागतः, 'having only one r.' अनण्यम-तिकः.—Refugee, s. शरणं प्रपन्नः, शरणागतः, शरणार्थां, आधितः, अवलंबितः

REFUTE, v. t. निराक्त 8 U, निरस् 4 U, प्रतिश्विष्ट् 6 P, खंड् 10, बाध् 1 A, अधरीक्त, प्रत्या-ख्या 2 P, प्रत्यादिश् 6 P, अपवद् 1 U, निर्ध् 5, 9 U, 6 P. – ATION, s. निरासः, निरसनं, खंडनं, निराक्तरणं, प्र-तिक्षेपः, प्रत्याख्यानं

REGAIN, v. t. पुन: लभ् 1 A or प्राप् 5 P, प्रतिपद् 4 P; See RECOVER.

REGAL, a. राजकीय, राजाई, राजीचित.

REGALE, v. t. सन् १ ०., सन् १ ०., आह्नाइ ०., आनंद ०. २ आश्रम् ०., आप्ये ०, सन् १ ०.; See REFRESH; १ र. oneself ' उत्तमानेन सन् १ ४ P or सन् १ ४ P or अत्यान सन् १ ४ U.

REGALIA, 8 राजचिह्नानि-लक्षणानि-लिंगानि, राजो-पचारः

 हेश:, संबंध:, अन्वय:, विषय:; 'having r. to the result' फलापेक्षया; 'with r. to' उ- दिख, अधिकृत्य, अंतरेण, अपेक्ष्य, (with acc.); अ- विश्वया, विषयं, गत-व. in comp.; 'a scandal with p. to Mâlavikâ' मालविकागतं कौलीनं (M. 3); अमृँगता-विषया-विता &c. — FUL, a. अवे(पे) अक, अ- विदेश, सावधान, सायेक्ष. — FULLY, adv. सायेक्षं, सावधान — ING, a. सायेक्ष, संबंधिन, गत-विषय- in comp.; See (s.). — LESS, a. निर्पक्ष, अनयेक्ष, रद्धान, विरक्त, अनुत्सुक, in comp. gen.; oft. by अनावत्य, अनवेक्ष्य, अगणित्वा. — LESSLY, adv. निरपेक्षं, उपेक्षया. — LESSNESS, s. अनपेक्षा, उपेक्षा. REGATTA, s. नीकाकीडा.

REGENERATE, v. t. पुनर् जन् ए. (जनयति) or जीव् ए. or बर्द्-धृ 1 P, 10 or बर्धा ए. (बर्धापयति).

— a.,-ED, a. पुनर्जात, पुनर्भव, पुनर्जन्मन्, पुनरुज्जीवत.

— ION, s. पुनरुज्जीवनं, पुनरुत्पत्ति f., पुनर्जन्मन् n.;
बर्धापनं, बद्धारः.

- Regent, s. पाल: in comp.; शासकः, अधिपतिः, शास्ताः; 'r. s of the eight quarters' अष्ट दि-स्पाल:. 2 ज्न्यपाल:; राजपतिनिधः: - Regency, s. शासनं. 2 राजपतिनिधिगंडलें

REGICIDE, s. राजवध:-इत्या-हिसा-घात:. 2 (Person) राजहन् m., राजघातकः, राजघः.

REGIME, s. See GOVERNMENT.

REGIMEN, s. अन्नपानविधिः, पथ्यापथ्यनियमः; 'one observing r.' पथ्याज्ञिन्.

REGIMENT, 8. सैन्यदलं-गुरुमं-गण:-ज्युह:. - REGI-MENTALS, 8. सैनिकवेष:.

Region, e. प्र-, देश:, लांक:, भुवनं; विषय:, राष्ट्रं, चकां, मंडलं; (of the sky) दिश्च र्र., काष्टा, आशां, See Direction; 'r. of the heart' हदयदेश:; ना-डीचकं &c.

Register, s. लेख्यं, लेख:, पत्रिका, पेजिका; गणना प्रमं. -v. t. पत्रिकायां लिख् 6 P or निविज्ञ् c. -Re-GISTRAR, s. लेखक:, पंजिकाधिकृत:. -Register, Registration, s. नामलिखनं, पत्रिकायः निवेज्ञनं or आरोपणं. 2 लिखनस्थानं.

REGNANT, a. शासक, अधिकारिन, राज्याधिकारिन.
REGORGE, v. t. दृहम् 1 P, दृद्नृ 6 P, निःस c.
REGRESS, s. प्रतीपगति f., परावर्तनं. -v. i. परावृत्
1 A, प्रत्यावृत्. =10N, s. प्रतीपगमनं, प्रत्यावर्तनं
REGRET, v. t. अनुज्ञ्ज्, 1P, अनुत् र् 4 A; श्रिंट LAMENT; 'he died r. ed by all ' मृतः सर्वेरनृश्चीचितक्ष; न वाध्यनृश्चीचिता (U. 3) 'nor was she (her
absence) r. ed;' oft. ex. by दुःखित a. or दुःख;
'I r. I cannot go with you 'स्वया सह गंतुमसमश्चीस्मीति दुःखितीह. 2 Repent, q. v. -s. दुःखं,
'अनुश्चोकः, अनुतायः, खंदः, मनस्तायः, चहेगः; क्रिंद

GRIBE. =FUE, a. दुःखित, दुःखाकुल, अनुतत, अनु-चोकार्त, बहिम, खिल, सीस्केट-

REGULAR, a. नियत, नियमानसारिन, नैयमिक-वैधिक (की रे.), विध्यमुक्तप, सम-विधि-अनुसारिन्; ' not at r. hours ' अनियतवेल (S. 2). 2 अनुपूर्व, अनुक्र-मागत, यथाकम, कमानगत, अनुलोम, कमानुसारिन, 8 नियतकालिक (की f.) नियतवेल. 4 व्य व्या विहारि-क-आचारिक (की र.), नित्य, यथामार्ग, यथारीति 5 (Of persons) नियमानसारिन, नियमनिष्ठ-पर-शील, विधि-नियम-अनुवर्तिन्: ब्यवस्थित, अत्यक्तक्रम, अब्य-भिचारिन, नियतवत्ति, -प्राप्त, क. नियतत्वं, विध्यनुसारः, नियमः, सुत्रानुसारः, नैयमिकत्वं. 2 पर्यायः, अनुक्रमः, परिपाटि-टी र., व्यवस्था, परंपरा, आनपुवर्यं, आनुलोम्यं:, See ORDER. 3 विधि-नियम-निष्ठा, नियमानसारित्वं, विध्यत्वर्तनं, क्रमात्यागः, व्यवस्थिति र्., विधि-नियमः परता. 4 (Of arrangement) विरचने-ना, व्यह:-हनं, विन्यास:. -LY, adv. यथा-अनु-क्रमं, अनुपूर्वज्ञ:, आनपर्ध्वेण, अन्होमं, आन्होम्येन, क्रमशः, क्रमेण, पर्यायेण. 2 यथाविधि, विधिवत, विधितः, यथानियमं, यश्रामत्रं, विधिपर्वकं, विधि-नियम-अनुतारण, 3 नित्यं, अनज्झितक्रमं, नियतक्रमेण, नियतवेलायां.

REGULATE, v. t. सं-, बि-धा 3 U, परिकृष् ०., कमेण बिन्यस् 4 U, विरच् 10, व्यव-स्था ०. (स्थापयति). 2 वि-, नियम् 1 P, वि-धा; अनुज्ञास् 2 P, वि-, येष्ट् 10; See Rule, Control; ये हे कालं विध्वः (S. 1) 'who r. time.' 3 यथाविधि व्यव-स्था ०. ० वि-धा, प्रमाणं निरूष् 10. — Ion, s. विधानं, व्यवस्थापनं, यंत्रणं, ज्ञासनं, &c. 2 व्यवस्था, वि-, नियमः, ज्ञासनं, विधाः, स्थितं f., सर्योदां, कमः. — or, s. ज्ञासकः, संविधाः, स्थितं m., वि-, नियंता, ज्ञासनं.

Rенеавве, v. t. qह 1 P, अनुबद् 1 P. 2 क्य 10, वर्ण् 10; See Marrate. 3 प्रयोगात पूर्व अभिनी 1 P or qz 10. — ас., s. qzन, अनुबादः; कथने, आख्याने, पूर्वप्रयोगः, पूर्वभिनयः.

REIGN, v. i. प., ज्ञात् 2 P, राज्यं-महीं &o. ज्ञात् or अब् 1 P or भुज् 7 U. 2 Prevail, q. v. -s. ज्ञासनं, राज्यपालनं, आधिपत्यं, अधिकारः; better by (v.) with loc. abs.; 'during Râma's r.' रामे नहीं ज्ञासित; 'after a r. of 12 years' ब्रादज्ञान्दान् भुक्तिक्षती तिस्मन्. 2 राज्यज्ञासनकालः, राज्यकालः. - ING, a. राजयदाल्द्र, ज्ञासन्, राज्या-धिकारिन.

Reimburse, v. l. Africa 3 U, free 8 U, water, $q \in \{0, q \in S \mid V, A \in S \}$

REIN, s. अभीजु:-जु:, मग्रह:, रिहेन:; 'by drawing in the r. s' रहिमसंयमनात् (S. 1); 'give the r. s to ' वक्ष या 2 P; आयत्तीत् 1 P, अधीन-व..भू: 'r. s of government' हाज्यसूनाणि . .... के वि-

सं-यम् 1 P, नि-न-प्रदृ 9 P; See CONTROL; 'r. in the horses ' प्रगृतका वाजिन: (% 1).

REINS, s. कटि-टी f., कटि-भोणी-देश: 2 वृक्की

REINFORCE, v. t. Recruit, q. v. = MENT, s.

REINSTATE, v. t. प्रति-हा c. (-हापयित), पुनः स्था c. or नियुक् 7 A, 10. - MENT, s. प्रतिष्ठापनं, पुन-नियोगः, पुनःस्थापनं.

REITERATE, v. t. Repeat, q. v. 2 पुन: पुन: फ 8 U. =ED, a. पुन:पुनहक्त; पौन:पुनिक (की f.).
—ION, s. पुनवेषनं, आमेडनं, पुनहक्ति f., पौन:पु॰पं.
REJECT, v. t. अवधीर् 10, निराक्त 8 U, प्रत्या-स्था
2 P, वि-इन् 2 P, प्रत्याचक्ष 2 A; प्रश्यादिश् 6 P, निर्अप-अस् 4 U, निर्धे 5, 9 U, प्रति-अप-क्षिप् 6 P,
त्यज् 1 P; See REFUSE. —ION, s. अवधीरणणा, निराकरणं, प्रत्यादेशः, प्रत्याख्यानं, निरसनं.

REJOICE, v. i. प्री pass., मृद् 1A, आनंद् 1P, सं-परिन्यू 4P, ह्यू 4P, रम् 1A, उन्नम् 1P; See DELIGHT; I. to soe you' प्रीतोस्मि ते दर्शनात, त्वदर्शना मुदितोस्मि; 'this is to be r. ed at' एतद्भिनदनी-यं((S. 5). -v.t. Causal of roots above. -ING, a. आनंदद, ह्यांवह, ह्यंकर (र्रातः). 2 पीन्यमाण, मृदित, ह्यः -s. आनंदः, ह्यंः, प्रमोदः, उत्सवः. REJOIN, v. See ANSWER. -REJOINDER, s. प्रति-वयनं, उत्तरं, प्रस्युक्ति $\int$.

Relapse, v. i. पुन: पत् 1 P or आगम् 1 P or प्राप् 5 P; oft ex. by पुन: with other words; 'r.ed into a feverish state' ज्वरेण पुनरभ्यभूयत, पुन: ज्वरातुरी बभूव; 'r. ed into vice' पूनर्दुमींग गंतुं प्रचलमे, सत्यथात् भ्रष्टः, सन्मार्ग अत्यजत; 'r. ed into his natural joviality' सहजामानंदर्शन प्रवा - s. पुन: पतनं, आर्हित f., पत्यागमनं, पूर्वा वस्थातः ति f.

RELATE, v. i. (To) उहिंच् 6 P, अपेक्ष् 1 A, अनु-षंज्-संबंध् pass.; by deriv. in ईय, or विषय in comp.; 'r. ing to Sastras' ज्ञास्त्रीय, ज्ञास्तविषय; ' news r. ing to the king's murder ' राजधात-विषयक:-संबद्ध:-वृत्तांत:; See REFER. -v. t. कथ् 10, आ-ख्या 2 P, वर्ण 10, श्रंस् 1 P, सक्ष् 2 A, आ-नि-निद् .; See TELL. -ED, a. कथित, ख्यात, वर्णित, &c. 2 सं-अन-बद्ध, अनुषक्त, अन्वित, संसक्त, संष्टक, संबंधिन, संपर्किन, in comp. 3 संबंधिन, सजाति, मः-जातीय, एक-स-गोत्र, सकुल्य, गोत्रज, एकश्रीः 😘 -ER, s. आख्यायक:, कथित् m. -ING, a. (To) संबंधिन, विषय in comp.; See REFER. -ION, s. संबंधः, अन्वयः, संदर्भः, संसर्गः, संपर्कः, अनुषंगः, भाव:; ' mutual r. ' व्यतिवंगः, अन्योन्यसंबंधः, आ-কাথা (between a word and its meaning); ' intimate कर्य समयाय-नित्य-संबंध:; 'the r. of

the container and the thing contained " ... धाराधेयभाव:. 2 बंधता, ज्ञांतिभाव:, ज्ञारीरसंबंध:, ज्ञांही-रान्वयः, सजातित्वं, सगोत्रता, सपिडताः 3 बंधः, बांधवः, ज्ञाति:, गोत्रज:, सगोत्र:, सक्न्य:, संबंधी, सपिंड: (.to the 7th degree), समानादक: (8th to 14th degree); सनाभि:, सोदयै:, समानेदर: (by blood); 'r. s collectively' बांधवगणः-जनः, बंधु-ज्ञाति-वर्ग: 4 आ-उपा-ख्यानं, वर्णनं, कथनं, निरूपणं, कीर्तनं, ₽IONSHIP, 8. बंधता, सनामिता, जातिभावः, संबंधः; 'near r. 'प्रत्यासन्नता; 'distant r. ' व्यवहितता. -IVE, s. सगीतः, सकत्यः, बांधवः, बंधः, जातिः; See RELATION. -a. सारेक्ष, अविविक्त, अन्यसापेक्ष, अ-केवल; 'r. importance 'तारतम्यं. 2 अन्योत्यान्वितः 3 संबंधिन, विषयक, in comp.; अनुविद्ध, अनुवक्त, संबं-द्ध, सान्वय, उद्देश. 4 संबंधवासिन्. -IVELY, adv. अ-न्यांपेक्षया, अन्यसापेक्षं, अपेक्ष्य; See Сомраватиче. $\mathrm{Relax}, v.\ t.$ রিথিলার $8\ \mathrm{U},$ রিথিলগের ($\mathrm{D.}$), श्रथ-श्रंथ 1, 9 P, 10, वि-,संस् c., वि-गल् c. 2 मुच् 6 P. or c., विस्तु 6 P. 3 शिथलीक, प्र-शम् c. (रामयति), न्यूनीकः, लघ्कः, मंदीकः, (मंदीचकार मरण-व्यवसायबुद्धि K. IV. 45); 'r. ing their efforts' शिथिलितमयत्नाः. 4 डट्-मंथ् 9 P, विसं-धा 3 U; 'r. the bowels ' विरिष् 7 P or c.; See Purge; r. the mind मनः विनुद् c., or विश्रम् c. =v. i. શિથિતીમુ 1 P, જાય 1 P, ખય 1 A, સંસ્ 1 A, जिथिलायत-मंदायते (D.). 2 प-डप-जम 4 P, न्यूनी-म. =ATION, s. श्रीथिल्यं, दिलंस: प्रथथः, मुक्ति f. 2 प्र-टप-ज्ञमः-ज्ञांति f., न्युनीभावः 3 विनोदः, विभामः, ख्योगविस्ति f.-ानवृत्ति f. -शैथि ह्यं. =ED, a. शिथिलित, शिथिल, प्र-अथ, मुक्त, स स्त, विगलित ; 'having r. his hold ' मक्त-शि-थिलित-महः-हस्तः

RELAY, s. विश्वामदायां जवाधगण: or सेवकगण:.
RELEASE, v. t. मोक्ष 10, मृष् 6 P or c., वि-निर्उद्ध 1 P, निर्तृ c., विस्त 6 P; See FREE. - 4
वि-मुक्ति f., मोक्षः, मोष्यनं, उद्धारः, निस्तारः. - EB
s. मोषकः, मोक्षकः, उद्धतः

Relent, v. i. करुणामुद्द-करुणाई-मृद्धित्त- a.:
1 P; अनुकप् 1 A, दयाद्यांभू, करुणया द्रु 1 P
' his heart r. ed' तस्य मना मादेवमभजत, किं
नतामजहात्; 'being appeased, he r. ed':
चाननीतो मृदुतामगच्छत् (R. v. 54); किमपि स
नुकोशः कृतः (8. 4) 'somewhat r. ed
- LESS, a. निर्देय, निष्करुण, निर्नुकोश, कृर, कठोः
कठिन-पाषाण-इदय, निर्धृण; See CRUEL. - LESS
LY, adv. निर्देयं, निष्करुण, कठोरं.

RELEVANT, a. प्रास्ताविक (की f.), पस्तृत, पस्तृत मुद्दान मुद्दान, प्रासंगिक (की f.), प्रस्तवसद् वा (की f. कि कि का मुक्ति मुद्दान महिला की कि कि महिला की कि

मासंगिकः -- RELEVANCE,-CY, इ. प्रस्तावीवित्यं, प्रस्तावसंगति f., प्रस्तुतानुसारः-अन्वयः, प्रकरणानुसारः, प्रास्ताविकार्यः

Relic, s. अव-शिष्टं-शेष: पं, शेषभागः ; शव:-वं, म्-

RELICT, s. See WIDOW.

Relieve, v. t. (Persons) (द:खात &c.) मच् 6 Porc., मोक्षु 10, उद्घ 1 P; दु:खं &c. अपनी 1 P or जाम c. (जामयंति) or परिह. 2 (Pain &c.) प्र-शम c., परिह, दरीकु; लघयाति (D.), विश्रम c., लघक ; See ALLEVIATE ; 'I feel myself to be r. ed ' ममात्मा विश्वद: जात: (S. 4), निमितोहं. 3 उपकृ, साहाय्यं दा 3 U, अनुप्रह 9 P. 4 (Guard &c.) विश्रम c., नियोगात विश्रामं दा. -ED, a. उद्धत, मुक्त, शांत, शमित &c.; 'r. of anxiety' वीत्रचित, निश्चित, नि:श्चल्य (मन:); 'r. of pain' जांतद:ख. -RELIEF, s. (द:खात) मी-चनं, मोक्षः, उद्धारः, शमनं, मुक्ति f., अपहरणं, अपन-यनं, परिहार:. 2 सुखं, उप-प्र-ज्ञम:, निर्वापणं, चिंताप्र-श्वाम:-शांति f., स्वास्थ्यं, निर्वृत्तिः, विश्वामः, निश्चितताः, एकपटे एवं द:खविशामं ददाति (U. 6) ' gives r. to my sorrow '; कर्तव्यानि दुःखितैर्दुःखनिर्वापणानि (U. 3). 3 डपकार:, साहारपं; 'she brought her lovely limbs into r.' पपीष लावण्यमयान विश्लोषान (K. I. 25).

Religion, s. धर्म:. 2 Piety, q. v. —Religious, a. धर्म्य, धर्म-देव- in comp.; 'r. rites' धर्म-क्रियाः. 2 धर्मात्मन, पण्यशील, धर्माचारिन, वितन, धर्म-निष्ठ, धार्मिक (की f.); See Pious.—Lv, adv. धार्मिकवन, ईश्वरमक्त्याः —NESS, s. धार्मिकत्वं, धर्मनि-ष्ठा, धर्मपरताः

RELINQUISH, v. t. त्यज् 1 P, उत्-वि-सज् 6 P, हा 3 P, मुच् 6 P. = MENT, s. त्यागः, उत्सर्गः, मो-चनः See Abandon,-MENT.

RELIQUARY, s. अविश्वाश्वार:-भाजनं.

Relish, v. t. स्वाद् c., रस् 10, सुरसीकु 8 U, स्वाद्-कृ. 2 आस्वाद् 1 A. 3 अभि-,रुच् 1 A, अभिनंद् 1 P; See Like, s. रस:, आ-,स्वाद:-दर्न, रुचि:; has lost r. for dates ' विख्युत्रेरेह्रेजित (8. 2). 2 आभि-,रुचि:, अभिलाव:, इच्छा. 3 अव-उप-दंज्ञः. Reluctant, a. अनिच्छन्, विमनस्, अनिच्छ्, असंतुष्ट,

RELUCTANT, a. अनिच्छत्, विमनस्, अनिच्छ्, असंतुष्ट, अक्षाम, निष्काम, वि-पराक्-मुख, विमतः —LY, adv. बलात्, अनिच्छया, अकामं-मतः-भेन, by (a.), 'he went out r.' अनिच्छत्रीय निर्जगाम. —Reluctance, s. अनिच्छा, अकामः, असतोषः, वैमनस्यं, वि-मखता, अस्वि f.

RELY, v. i. (On.) বিধন্ 2 P, সনি-হ 2 P, বিগম্
1 A; সন্ধা 3 U. 2 আ-শ্ব-লৰ্ 1 A, আ-শ্-গি
1 U; oft. ex. by সাম্পল, স্থান, নৰ in comp.;

'I r. on you alone' भवानेव ममाभ्रयः, श्रारणं. =IANCE, s. विश्वासः, प्रत्ययः, विश्रंभः, भद्धाः 2 अवन्त्रंवः-वनं, आ-सं-भ्रयः, श्रारणं. =ING, a. अवर्त्रवन्, आश्रित, विश्वासिन्, जातप्रत्ययः

REMAIN, v. i. अंब-स्था 1 A, स्था 1 P, आस् 2 A, वृत् 1 A; See Continue. 2 ति-,वस् 1 P, स्था, अ- धि-प्रा. 3 शिष् pass., अव-परि-उत् -, उद्-वृत्; 'he r. ed only in memory (his name only r. ed)' स्मतंत्र्यशेष नीतः; 'r. ing after what is eaten' मुक्तावशिष्टं, मुक्तशेषं (असं); 'those who r. ed alive' इतशेषाः. — ING, a. अब-,शिष्ट-शेष. उद्वृत्तः 'pass the r. months' शेषान्यासान्यस्य; 'during the r. part of his life' आयुःशेष. — REMAINS, s. अस्थादिशेषः, अस्थीति. — REMAINDER, s. अव-,शेषः-पं-शिष्टं, उद्दर्तः, शेषभागः; (in arithmetic) शेषं, अंतरं; (of men) ex. by अन्य, इतरः, See Отиел; 'subtracting 4 from 10 the r. is 6' दशस् चतुर्भिर्ववर्धितवेषु षट् शेषं or षट् अवशिष्टेते.

REMAND, v. t. पन: प्र-ाई 5 P or आहे 1 P.

REMARK, $v.\ t.$ लक्ष् 10, अवेक्ष् $1\ \Lambda$, निरूप् 10. 2 अभि-धा $3\ U$, यच् $2\ P$, a a $1\ P$; See OBSERVE.

— $s.\$ टार्क f., वचनं, अभिधानं, वचस् n., भाषणं; (written) लिखितं, लेखः. 2 अवेक्षनं, निरूपणं. 3 चस्रों, अनुशासनं. — ABLE, $a.\$ अपूर्वं, अदुत्त, आक्ष्यं-भूत. 2 विख्यात, विथुत, अलैकिक (की $f.\$), लोको-चर, प्रसिद्धं, विश्वेष्टं, उत्कृष्टं, स्मरणाईं, विशेष in comp. — ABLY, adv. सातिश्चपं, विशेषणं, विशेषतः, अदुतं, विशिष्टं प्रकारेणं.

REMARKIED, a. पनरूड, पुनर्भू.

Remedy, $v.\ t.$ प्रतिकृ $8\ U$, प्रतिवि-धा $3\ U$, प्रतिसमा-समा-धाः परिह 1 P: प्र-उप-ज्ञाम c. (ज्ञामयति), साध् c., कित desid. (चिकित्सित-ते); उप-चर् 1 P. = s. औषधं: भेषजं, अगद:: See MEDICINE. 2 प्रतिकि-या, प्रति(ती)कारः, उपज्ञमः, उपायः, उपचारः, प्रति-विधानं, उपक्रमः, चिकित्सा, प्रतिसमाधानं. =IABLE, α. प्रतिकार्य, प्रतिविधय, चिकित्स्य, श्राक्यप्रतिकार, शक्याप-चार.=IAL, a. प्रतिकारक, प्रतिकारिन्, (s.) in comp.; 'ar. measure proves effective' प्रतिकारवि-धान फलाय कल्पते (R. vIII. 40). -1,Ess, «. अप्रतिकार्य, अप्रतिविधेय, निरुपाय, अप्रतिकार, दुरुपचार. REMEMBER, v. t. स्मृ 1 P, सं-अन्-,° (with gen. when regret is shown), अनुधित् 10, अ-न-ग्रथ 1 P, 4 A. 2 (Keep in mind) स्म, इदये-चित्तं नि-उप-धा 3°U, मनिस कु 8 U, अव-ध्र 10; ' please, r. these words well ' हदि एनां (भारती) उपधानमहीत (R. viii. 77); ' r. me to your brother ' हमते ज्योहं तव श्रातु:. — REMEMBRANCE, s. स्मरणं, स्मृति f., अनुचितनं, अवधारणं-णाः 2 स्मा-

रकं, स्मारणं, स्मरणवस्तु, अभिज्ञानं; 'r. of love' प्रीत्यभिज्ञानं. = BR, s. स्मारकः, उदबोधकः

REMIND, v. t. स्मृ c., अनु-सं-°, डद्-प्र-अनु-बृष् c.; this group of gallants, as if, r. s the to-day of Patála ' पाताल मामय संस्मरयतीय भुजंगलोक: (Rat. 1); 'Oh, I am well r. ed ' अये सम्यग-नुवोधितोस्सि (S. 1). - EB, s. उद्दोधक:, अनुवोधक:. REMINISCENCE, s. स्मृति f., स्मरणं; See MEMOBY. REMISS, a. अनवधान, असावधान, प्रमत्त, निर्पेक्ष, उ-पेक्षक, मंदादर, शिथिलोयम; 'to be r. ' प्रमद् 4 P (with abl.). - LY, adv. अनवधान, उपेक्षा, निर्पेक्ष, प्रमादेन. - NESS, s. अनवधान, उपेक्षा, निर्पेक्ष, प्रमादेन. - NESS, s. अनवधान, उपेक्षा, निर्पेक्ष, प्रमादेन. - NESS, s. अनवधान, उपेक्षा, निर्पेक्ष, प्रमादेन, शिथिलयं.

REMIT, v. t. प-हि 5 P, पेष् c., पित-क c. (अ-पेयित); सेषर c., संकम् c. 2 किथिलीक् 8 U, मृच् 6 P, वि-उत्स्ल 6 P, त्यज् 1 P, विरम् 1 P, विवृत्त 1 A, (with abl.). 3 क्षम् 1 A, विवृत्त c., मृच्, अवस्ज्, त्यज् 4 P, उप-उप-क्षम् c. (क्षामयित), त्यञ्, न्यतीक् = v. i. प्र-उप-क्षम् 4 P, किथिलां 1 P, विरम् — TANCE, s. पेषणं, संकामणं; प्रेषितधनसंख्या — TENT, a. संतत, आवसींगन् — TING, a. विरत, विसीगन्, किथिलत — REMISSION, s. हैथिन्यं, प्र-उप-क्षमः न्यांति f., विरामः 2 मोचनं, मृक्ति f., निर्तारः, उद्धारः 3 मार्जनं, क्षमा, विच्छेदः, निवृत्ति f., उत्सर्गः

REMNANT, s. अव-, ज्ञेष:-पं; See REMAINDER. REMONSTRATE, v. i. (With) निवारणार्थ उपदिश

REMONSTRATE, v. t. (WILD) निवारणीय उपाद श् 6 P, निवारियतुं यत् 1 A, प्रत्यादिश्, प्रत्या-ख्या 2 P; See Dissuade. = Remonstrance, s. प्रत्यादेशः, प्रवोधवचनं, निवारणीपदेशः, निवर्तनं

Remorse, s. अनुताप:, अनुत्तयः, अनुत्त्रोकः, पश्चाताः पः. — Ful., a. अनुत्ताप, अनुत्तयातं; See Repentance, &c. — Less, a. कठिन, निर्देष; See Cruel. Remote, a. दूर, दूरस्थ, दूरवांतन्, असिविहत, विपकृष्ट; See Distant. — Ly, adv. दूरं, विपकृष्ट; 'he is r. connected with me 'स मम विपकृष्टः वंधुः. — NESS, s. विपकृष्टः, असिविकषः, इरताः

Remove, v. t. स्थानातरं नी 1 P or गम् c., अप-स् c., वि-, ज्वुल c. 2 द्रीकृ 8 U, निर्वेस् c., निष्कस् c., अप-सि:-उत्-स् c., बहिष्कः (from office) प्र-, प्रंश् c., च्यु c., See Dismiss, Discharge; (of things) अपनी, विनुद् c., अपट्टा 1 P, अप-अव-कृष् 1 P, अप-अपा-न्द् 6 P or c., अपा-च्यप-उद्द 1 U, निर्-अप-अस् 4 U, निराक्ट, अपाक्ट, उच्छिद 7 P, विन् श् c., प्रतिक्ट, संज् 10, वि-प्रति-हन् 2 P, पंज् 7 P, निर्-अव-ध् 5, 9 U, 6 P. =v. i. स्थानांतरं गम् 1 P or या-इ-2 P; अपस 1 P, अपगम्-या. =s. पुरुषः (in geneology); 'separated by one r. from the creator' सन्दरेकांतरं (इंड्रे) (S. 7).

2 पदं, पदवी, कमः. 3 अपगमः, अपसरणं, &०.; ६०० below. -AL, ८. अपनयनं, उत्सारणं, द्र्युकरणं, कि- घालनं, स्थानांतरीकरणं. 2 अपसरः-रणं, अपयानं, अ- पगमः-गमनं, स्थानांतरं, स्थलभेदः. 3 निरासः, निराकरणं, प्रश्नेश्चनं, अप-परि-हारः-हरणं, उच्छेदः, विमा- काः- शनं, अपनोदः, अपोहः, प्रतिधातः, प्रति ती)- कारः, खंडनं, भंगः, &c. -ER, ८. अपनेतृ कः., अपहर्तं, नृशकः, उच्छेत्ताः, gen. ex. by हारः, हारी, अपहः, हा, मः, अंतकः in comp., also हत्, नृद in comp.; 'r. of darkness' तमोतृत्, तमोहत्, तमविष्ठद &०. REMUNERATE, ए. र. मृत्यं-वेतनं-प्रतिफलं दा 3 U, ८ See RECOMPENSE, REWARD. -10N, ८. मृत्यं, वेतनं, प्रतिफलं, पारितोषिकः

RENCOUNTER, s. संगर्द:, दंद्रं, संघट:, अभियात:; See Battle, Collision.

Rend, v. t. दू 9 P or c., भिद् 7 P, छिद् 7 P, द्याध् 4P, विश्व 9P; वि-उद-दल् c. (दलयति), खंद् 10; Ses Tear; 'heart r. ing' हृदयस्का, हिदस्का, हृदय-ममेच्छिद. — ER, s. विदारकः, भेदकः. — Ing, s. वि-दार्ण, भिदा, स्फुटनं, भेदः, भंगः. — Rent, a. विदी-णं, स्फुटिन, भिन्न, &c. — s. छिद्रं, रंघं, भेदः, विदरः, स्फुटनं, भिदा, भंगः.

Render, v. t. प्रति-दा 3 U, प्रति-ऋ c. (अर्पयित), प्रति-पद c., निर्थेत् c. 2 दा, कृ 8 U, उपकृष् c. 3 जन् c., उत्पद c., कृ; by the causal of roots; 'r. help' साहाय्यं कृ or दा; 'to r. proud' नृष् c.; 'r. unfriendly' विकृ c., विरंज् c., &c. 4 Translate, q. v.

Rendezvous, श. समागम-संकेत-स्थानं, संकेतगृहं-

Renegade, ८ धर्मभ्रष्टः, पत्नितः, पाखंडः, स्वधर्म-स्वपक्ष-त्यागी-

Renew, v. t. नवीक 8 U, प्रतिसमा-धा 8 U, दक् 1 P, पूर्वावस्थां नी 1 P or प्राप् c. or गम् c. 2 पुन: कृ; gen. ex. by पुन: आहम् 1 A with other words; 'r. s studies' पुन: अध्ययनं प्राहमते; 'they'r. ed hostilities' पुन: वैर पारेभिरे. - AL, s. नवीकरणं, पूर्ववन्करणं, प्रतिसमाधानं, दद्धारः, पुन: करणं, पुन: प्रारंभः

RENOUNCE, v. t. न स्वीकृ or अंगीकृ 8 U, प्रत्या-ख्या 2 P, प्रत्यादित् 6 P, प्रत्याचक्ष्य 2 A; See Re-FUSE. 2 त्यज् 1 P, अपास् 4 U, वि-उत्तन्सज् 6 P, हा 3 P; See ABANDON; 'to r. the world' संत्यस्, सर्वसंगं परित्यज्. – RENUNCIATION, s. प्र-त्यादेत्रः, प्रत्याख्यानं, परित्यागः, उत्सगंः, प्ररिहारः; 'r. of the world' संत्यासः, सर्वसंगपरित्यागः. RENOVATE, v. t. नवीकृ 8 U, प्रनः क्र.—ION, s. नवी-

सहाराज्य है. इ. नवाक ठ ७, पुन: क. नवान नता, नूतनावस्था, उद्धार:; See Referent, Renew. Renown, s. कीर्ति ई., यज्ञास् n., प-वि-ख्याति ई.,

n)

विश्वति f. =ED, a. प्र-वि-क्यात, विश्वत, प्रधित, लब्ध-कौति, प्रसिद्ध, लब्धप्रतिष्ठ; See Fame,-ous.

RENT, s. कर:, बिल:, राजर्ब. -v. t. भाटकेन दा 3 U; भद ०., भाटकेन-मूल्यदानेन-मह 9 P or सेव् 1 A or अज् 7 A. -AL, s. 'r.-bill' करपिवका. REPAIR, v. t. नवीक् 8 U, सं-धा 3 U, प्रतिसमा-समा-धा, उद्धू 1 P, पूर्ववरक्क, पुनः स्वस्थीक्क, सुस्थित व. कृ. 2 (Loss &c.) पूर 10, प्रमृज् 2 P, निष्कृ, बुध् ०., प्रतिक्क, सं-धा. -v. i. आधि 1 U, प्रपद् 4 A, गम्-व-ज् 1 P, त्रारणं प्रपद or गम् or या 2 P or अभ्युप्द 2 P. -s. प्रति-,समाधानं, संस्कारः, संधानं, उद्धारः, नवीकरणं, पूर्वोवस्थाप्रापणं. -REPARABLE, a. पूरणीय इतिः. -REPARATION, s. Repair, q. v. 2 क्षति-हानि-पूर्णं-निङकृति f., शोधनं, प्रतिकलं.

REPARTEE, 8. क्षिप्रोत्तरं, व्यंगीति f., भंगिभाषणं, सर-स्रोतिः:

REPAST, 8. मोजनं, अशं, आहार:, अञ्चनं, अश्युपहार:.
REPAY, v. t. पितदा 3 U, प्रति-च c. (अपैयति),
निर्यत् 10, प्रति-पद् c., निवृत् c., प्रतिकु 8 U. 2 प्रतिफलं-निष्क्रति-दा, निष्कु, अपाकु, गृध् c., अपवृष् 10,
oft. by प्रति; 'r. kindness' प्रस्युपकु; 'r. an
injury' प्रस्यपकु, वैर साध् c. - MENT, 8. प्रतिदानं, प्रस्यर्पनं, नियोतनं, शोधनं, शुद्धि f., प्रतिफलं.

BEPEAL, v. t. खंड् 10, निरम् 4 U, वि-,लुप् c., नि-परा-वृत्-o., डच्छिट् 7 P. = s. वि-,लोप:, निवर्तनं, खंडनं, निरसनं, गचारलोप:-भंग:. = ER, s. निवर्तनः, विलोपक:,

REPEAT, v. t. पन: वद-गढ 1 P, or डदीर c. or ब्याह 1 P, (Say , q. v.); अभ्यम् 4 U, (a letter) भाषेडयति (D.). 2 आवृत् c., पुन:-मुह:-कृ 8 U or आचर 1 P or अन-श्रा 1 P; 'ten r. ed two times ' दिरावत्ता दश, दिदशा:. 3 पठ 1 P, ब्याह, अनुबद, उद्ग 6 P, आ-ख्या 2 P, कथ 10, उदीर. =ED, a. पुनक्क, पुनर्भणित, पुन: पुन: कृत, आवृत्त, आवर्तित; 'with r. exertions' पुन: पुन: कुतै: पयत्नै:; 'in r. birth 'परिवातीन जन्मान, जन्मान जन्मनि. -EDLY, adv. बारं वारं, भूयो भूय:, पुन: पन:, महर्महः, अमीक्ष्णं, असकत्, बहुशः, अनेकशः. -REPETITION, 8. प्रनहिक्त f., प्रनवीद:, प्रनवैश्वनं-कथनं, पौनहन्त्यं; 'made as a r. 'पुनहक्त, पुनह-कतां नीतः See Superfluous. 2 पठनं, सम्भि-भ्याहार:, अनुवाद:, अनुलाप: 3 आवृत्ति र्., आवर्तनं, पनः विधानं-अनुष्ठानं-आवृत्तिः, पौनःपुन्यं, अभ्यासः; आमेडितं, हिडिकि: (of a word &c.).

Repel, v. t. अपास् 4 U, प्रतिन्था-हन् 2 P, प्रतिक् c., निरस्, प्रतिक्षिष् 6 P, प्रतिकृ c., अपानुद् 6 P, नि-परा-कृत c., प्रत्यादिक् 6.P; See Dispel, Drive. »Lent,-ling, a. प्रतिभातिन्, प्रतिकारकः, अपानी- दिन - = ॥ प्रति (ती)कारः, प्रतिषातः, प्रतिषातः, प्रतिषातः, हिष्टिष्टमातः, ए. इ. अनु-पश्चात्-तप् 4 A, अनुन्ति 2 A, अनुन्तृत् 1 P, अनुतापं वह-मज्-गम् 1 P, पश्चात् पीइ- खिद् pass. - ANCE, इ. अनु-पश्चात्-तापः, अनुन्नायः, अनुन्ताकः, पश्चात्वेदः, मनस्तापः, विप्रतिसारः, पाप-दुः कृत-खेदः. - ANT, व. सानुन्नाय, सानुताप, संजातानुन्ताप, अनुन्नायविधुर-गीडित, अनुन्ता, जातानुन्नाय, जात्वेद, अनुनापातं

Repercussion, s. प्रतिपातः, प्रतिपतनं.

REPERTORY, s. See TREASURY.

REPINE, v. i. व्यथ् 1 A, तुष् 1 P, अवसद् 1 P, खिट्-पि: दु-दु-संत्रप्-pass.; See FRET. =ING, s. म-न स्ताप:, मनोध्यथा, शोक:

REPLACE, v. t. (इथाने) पुन: क्षा-नि-भा 3 U or निविज्ञ c. or न्यस् 4 U or स्था c. (इथापयति); पूर् 10, स्थाने निविज्ञ c., प्रतिनिधि दा 3 U; 'one servant was r. ed by two' किंकरस्थाने किंकरह्यं निविज्ञतं; See Substitute.

Replenish, v. t. (पुन:) संपूर् 10 or उपकृष् c. Replete, s. सं-परि-पूर्ण, सं-आ-कार्ण, परिपूरित, आ-नि-चित, आढच, मय (यी f.) in comp. —10N, s. पूर्णता, पर्याप्ति f.; परि-,पूर्ति f.

Reply, s. उत्तरं, प्रतिवचन-वाक्यं-वाच्यं f.-उक्ति f. 2 उत्तरपक्षः, प्रतिवादः ; 'leave no room for r.' निरुत्तरीक्षः 8 U. =v. i. z! 3 U with (s.), उत्तरं प्रति-पद् 4 A, प्रतिवच् 2 P, प्रतिवद् 1 P,-भाष् 1 A. 2 Echo, q. v. -Replicant, s. उत्तरवादिन् m., प्रतिवादी.

REPORT, v. t. आ-नि-विद c., आ-ख्या 2 P or c. (ख्यापयति), विज्ञा c. (ज्ञापयति), बुध् c., वृत्तांतं लिख 6 P, भ c.; 'he is r. ed to be dead' स मृत इति भूयते, इति जनभूति:-प्रवाद:. = 8. नि-आ-ने-दनं, विज्ञापना, विज्ञति f., कथनं ; ' written r. ' आ-वेदनपत्रं, विश्वातिलेखः. 2 ख्याति $f_{\cdot}$, विश्वति $f_{\cdot}$, कीर्ति $f_{\cdot}$; ' evil or bad r. ' कौलीनं, अर्कातिः 3 वार्ता, वृत्तां-तः, प्रवादः, जन-लोक-वादः-प्रवादः-भुतिः-वार्ता, उप-अति, जनरव: ; किवहंती ; 'there goes a r. ' इति जनप्रवाद: &c. भूयते, इति प्रवाद: 4 ध्वनि:, नाद:, ज्ञाब्द: ; See Noise. - ER, s. ब्रसांतनिवेदिनं m. REPOSE, v. i. विथम 4 P, संविज् 6 P, जी 2 A. 2 विश्वस 2 P, प्रति-इ 2 P. 3 आ-अव-लंब् 1 A, आ-सं-िश्व 1 U; 'r. ing in confidence' विभासप-तिपन्न, सविधासं स्थित. -v. t. विश्रम् c., संविश् c. 2 निश्चिप 6 P, स्था c. (स्थापयात), नि-आ-धा 3 U.

REPORT, v. t. वि-आ-भा 8 U, त्यम 4 U, हक्ष् 1 P. – ORY, s. विभिः, भागारं, विभावे, पात्रं, आजवं, भा-भयः, आज्ञयः, भाभारः, कीष्ठः, रश्चन्त्रभवं

=a. विभा(भ)र्सः, विभाति fः, विरामः, स्प-भ-समिः, भ-साति fः, भमच्छेदः-निवृत्ति fः, निवृति fः

REPREHEND, v. t. भरते 10 A, पहचं निद्र 1 P or उपालभ् 1 A; See CENSURE. - REPREHENSIBLE, a. निद्य, उपालभ्य, गहित, गहेणीय, द्वणीय. - REPREHENSION, s. निदा, गही, भरतेनं-ना, द्वणं, उपालभः

REPRESENT, v. t. and 10, a- 5 U, a- 6, 10; oft. ex. by ₹था c.; 'r. even vices as virtues' होषानपि गुणपक्षमध्यारीपयंति, गुणपक्षे स्थापर्यति (Ka. 108); 'r. in writing 'अभि-, लिख 6 P, लेख्ये निविज् c. or आहर c. 2 प्र-, दज् c., सूच् 10, आविष्क 8 U, निरूप. 3 नि-आ-विद् c., वि-ज्ञा c. (ज्ञापयति); See INFORM. 4 भूमी-स्थाने-स्था 1 P or बृत् 1 A; प्रतिनिधि: भु; ' you r. the queen ' भवान राज्ञीस्थाने वर्तते, राज्ञीशतिनिधिः. 5 रूपं-वेषं-प्रद 9 P or y 1 P, 10; See PERSONATE; (a play &c.) प्रजा 10; 'have not seen it r. ed 'न प्रयोगतो नृष्टं (Rat. 1); नाटकं प्रयोगेणाधिकियतां (S. 1) 'let it be r. ed on the stage '; 'r. a character' भूमिकायां वृत्; 'Urvasî r.ing Lakshmî ' ढर्वज्ञी लक्ष्मीभूमिकायां वर्तमाना (V. 3). -ATION, 8. वर्णनं, निवेदमं, विज्ञापना, पदर्शनं, निरू-पणं, विज्ञाति f. 2 प्रयोगः, अभिनयः 3 प्रतिकृति f., प्रतिरूपं, आलेख्यं, प्रतिच्छंदः, प्रतिमा, प्रतिमूर्ति f.; See PICTURE. -ATIVE, s. प्रतिनिधिः, प्रतिभूः, प्रतिपुर-ष:. - त. प्रतिनिधीभृत; आदर्शभृत-

REPRESS, v. t. प्रति-नि-रुध् 7 U, सं-नि-यम् 1 P, नियंत्र् 10, नि-प्रह् 9 P, प्रज्ञम् c.; See CHECK. —10N, s. निरोधः, नियमः, निप्रहः, नियंत्रणः —1VE, a. निरोधिन, निप्रहकारिन.

REPRIEVE, s. विश्वाम:, विरति f. 2 दंडक्याक्षेप:-वि-लंब:. = v. t. दंडे क्याक्षिए 6 P or विलंब c., व्यवहा-रदर्जने व्याक्षिपः

REPRIMAND, v. t. निंद् 1 P, भरमें 10 A, टपाल-भ् 1 A, वाचा दंद 10, अन-अधि-क्षिप् 6 P. = s. निंदा, भर्सेना-नं, डपालंभः, वाग्दंडः, वाक्ताडनं; See CENSURE.

REPRISAL, s. प्रत्यपहरणं, प्रतिपीडनं

REPROACH, v. t. (पड़कं) निंद 1 P, गई 1, 10 A, उपालम् 1 A, आकृत्त् 1 P, अप-परि-वद् 1 A, निर-, मन्स् 10 A, आ-अधि क्षिप् 6 P, दुष् c. (दूषयित), कुत्स् 10; सानतं निंद्, तिरस्कृ 8 U, धिकृ, अवमन् 4 A. = s. धिक्कारः, निंदा, गई।, तिरस्कारः, आ-अधिक्षेपः, परि(री)वादः, उपालमः, आकोश्चः, मन्सेनं-ना, पड्षोक्ति f., वाक्याइच्यं, दुरुक्तं, वायदः, निंदा-मन्सेनावाक्यं. 2 दूषणं, कलंकः, अ-अप क्लीर्ति f.; लड्जास्परं. — FUL, a. निंदागर्भः, निंदात्मक, परिवादकः, better by (s.) in comp.; ' r. words ' निंदाव्यनानि 2 गर्हित, निंदा, गईणीय, लड्जामदः — FULLY, adv: साधिक्षेपं, सोपालंगैः

REPROBATE, v. t. धिक्षृ 8 U, व्यक्ष्, दुव् ०. (द्वय-ति), गई 1, 10 A; See REPROACH. - a., s. दुर्व-न, दुराचार, पाप-खंडित-वृत्त, दुह, पापात्मृत, दु:सील, दुरात्मन्; (of acts) दुह, निय, गर्ध. - 10N, s. गर्दो, गर्हण, अतिदुहता.

REPRODUCE, v. t. पुन: कृ 8 U or उत्पद् o. or जन् c.; 'he r. ed the whole speech ' समप्रमेष भाषणं स यथातथमुदीरयामास. - REPRODUCTION, s. मृत्यत्यनि f., पुनर्जननं

REPROVE, REPROOF, See REPROACH.

REPTILE, 8. सरीस्रपः, सर्पणजीलः, दरगः, दरोगः-गामी, उरंगमः, सर्पः. - a. सर्पन्, सर्पणजीलः

REPUBLIC, s. पजासत्ताकं-पजातंत्रं-राज्यं, लोक-प्रजा-प्रभुत्वं. =AN, a: प्रजाप्रभुत्वविश्विष्ट, लोकप्रभुत्वसंबंधित्, (s.) in comp. =s. प्रजाप्रभुत्ववादी, प्रजापक्षवादी-=ANISM, s. प्रजाप्रभुत्ववादः, प्रजातंत्रपक्षः

REPUDIATE, v. t. प्रत्यादिश् 6 P, निराक्त 8 U, निर-अप-अस् 4 U, नि:-स c., परित्यज्ञ 1 P, प्रत्या-क्या 2 P, अप्रवंस् c., अव-निर-ध् 5, 9 U, 6 P; See REJECT also. —ION, s. प्रत्यादेशः, निराकरणे, प्र-त्याख्यानं, परित्यागः, अपासनं. 2 विवाहसंबंधत्यागः, दांपत्यक्षेतः

REPUGNANT, a. प्रतीप, विरुद्ध, प्रतिकूल, विपरीत, अन्यंतांवमुख-विरक्त. = Repugnance, s. विरोध:, प्रातिकूल्यं, वैपरीत्यं, विरागः, विद्रेषः, अनिच्छा, वैमुख्यं, विमति f., विरक्ति f.

Repulse, v. t. निराक्क 8 U, नि:-प्रति-स्व ०., अव-धीर् 10; प्रत्यादिश् 6 P, प्रत्या-स्थ्या 2 P, परा-प्रति-इन् 2 P, गंज् 7 P, वि-हु c. (army). —ION, s. निरा-करणं, नि:सारणं, प्रत्यादेशः, अवधीरणं-णा, प्रतिघातः, प्रतिइननं; विद्रावणं, पराजयः, भंगः. —IVE, a. अ-प्रिय, द्विष्ट, निय, नीभस्स, नीभन्सावइ; See Hideous; 2 प्रतिघातिन्, प्रतिसारिन्.

REPUTE, v. t. मन् 4 A, अभि-सं- ,गण् 10; See Consider; 'r. ed as authors' कर्तृत्वेनाभिमताः. -s.,-Ation, s. सीर्ति f., ख्याति f., ग-वि- , यज्ञस् n., प्रतिष्ठा, प्रथा, प्रतिपत्ति f., गैरदं प्रसिद्धि f.; 'of established r.' लब्धपतिष्ठः, 'good r.' सुख्यातिः; 'bad r.' दुब्बितिः, अप-अ-सीर्तिः, बा- स्यता, कौलीनं, दुर्नामः $-\Delta BLE$, a. सं-,मान्य, प्रज्ञस्य, माननीय, आदरणीय 2 यज्ञः-कीर्ति-कर (री f.), कीर्ति-मान-पदः -ED, a. अभिमत, जन-लोक-विश्रुत, सर्वज्ञात, जनपतिष्ठः

REQUEST, v. t. याच् 1 A, अर्थ् 10 A, प-भान-,° वि-ज्ञा c. (ज्ञापयित), सिवनयं नि-आ-विद c. = द. प्रार्थना, अभ्यर्थना, याचना, विज्ञापना, विज्ञाति f-, वि-आ-विद ने, याच्याः 2 आकाक्षाः, इच्छा, अभिकावः, अभेक्षाः, 'in general r.' सर्वाभीप्सित, बहुदाः इष्ट REQUIRE, v. t. प्रार्थ् 10 A, प्रच्छ् 6 P, याच्य 1 A

2(Need) दि-, अपेक्ष् 1 A, आकांक्ष् 1 P; oft. ex. by उपयोग:, प्रयोजनं, कार्य, with instr.; or आई 1 P; or by pot. pass. part.; 'that it is affection and should r. a cause is a contradiction' के इस निमित्तसस्यपेक्ष इति विमितिषिद्धमेतत् (Mal. 1); 'I do not r. his help' न मम तस्य साह्ययेन प्रयोजनं; 'r. s a careful consideration' निपुणमविक्षणीय:, निपुणविक्षणमहिति. — MENT, s. Ex. by (v.); 'all the r. s of man' यस्परिस्यते or इस्यते. — REQUISITE, a. आवश्यक (की f.), अवश्यक, आकांक्षित, अपेक्षित. — s. अवश्यकवस्तु-इस्यं, अपेक्षितं. — REQUISITION, s. भा-येना-नं, अपेक्षा, आकांक्षा.

REQUITE, v. t. प्रति-दा 3 U, प्रतिकलं दा, प्रत्युपकृ 8 U, निस्तृ с.; Soo RECOMPENSE, REPAY; (grudge &c.) प्रतिकृ, निर्यंत् 10, शुध् с., साध् с. में के प्रतिदान, प्रतिकलं, निस्तारः, निष्कृति ƒ., प्रत्युपकारः, पारितोषिकं, नियातनं 2 प्रति(ती)कारः, प्रतिक्रियां, शुद्धि ƒ.; साधनं.

RESCIND, o. t. विलुप o., कंड् 10, निरस 4 U, नि-वृत् o. —RESCISSION, s. वि-,लोप:, खंडनं, निरसनं; See REPEAL.

RESCRIPT, s. See COUNTERPART.

RESCUE, v. t. मुच् 6 P or c., मोक्ष् 10, वि-निर्-, निस्तृ c., डद्-इ 1 P or घृ 10; परि-नै 1 A, रक्ष् 1 P; See PROTECT. = s. वि-,मुक्ति f., मोचनं, मोक्षः-क्षणं, डदारः; परि-,नाणं, रक्षणं, निस्तारः, तारणं; 'on, on, to the r. 'सत्वरं परिनायध्वं. = ER, s. उद्धर्तृ m., नाता, रक्षकः, मोक्षकः.

RESEAROH, s. अन्वेषणं-णा, निरूपणं, अनुसंधानं, जि-ज्ञासा, मार्गणं, विचारणाः

RESEMBLE, v. t. सं-वद् 1 P (with instr.), अनक् 8 U (with gen.), अनुह 1 P (with acc.); 'the characters r. each other ' संबद्दत्यक्षराणि (Mu. 5); gen. by तस्य, सर्श, समान, उपम, अनुरूप in comp., ('Like', q. v.); भव पिनानरूपी गणै: (V.5) 'r. your father in qualities '; देइ-बंधिन स्वरेण च रामभद्रमनुहराति, अस्य मुखं बध्वा मुख-चंद्रेण संबदत्येव (U. 4). 2 उप-प्रति-मा 3 A. 2 P. समीकः -ANCE, s. सादृश्यं; साह्य्यं, तुल्यत्वं, संबाद:, साम्यं, औपम्यं, उपमा, अनुकारः, अनुहारः, तुला ; साथम्ये (in qualities); ' to bear r.' साव्या-तलां-अधिरह् or समारुह् 1 P; See (v.); (तुला यदाराह-ति दंतवाससा K. v. 34). 2 प्रतिकृति f., प्रतिरूपं, आलेख्यं: See Picture. -ing, a. संवादिन, (न केंबलमस्मदंगसंवादिनी आकृति: U. 6); अनुकंप, तु-ल्य, सम, समान, अनुकारिन, अनुहारिनः

Resent, v. i. अभि-प्रति-कृष् 4 P (with acc.), कृष्-कृष्-दर्ष् 4 P, अपकारायेश्वया कृष्: = FUL, a. क्रीष- ल, कोधश्वील, समन्यु, सास्य, मत्यपकारहृद्धिः - MENT, इ. कोपः, कोधः, रोषः, अमर्षः, मन्युः; Sée INDIG-NANT, &c.

RESERVE, v. t. सं-प्रतिस-इ 1 P, नियह 9 P. 2 (आकालांतरात्) सं-िष 5 U, नि-धा 8 U, संग्रेह, रक्ष 1 P, अवादीय 7 P or c., त्यज् 1 P (temporarily); आपदर्थे धनं रहेत 'should r. his money for times of want. '3 ng 1 P, n-g 5 U, ag-ह्न 2 $\mathbf{A}$, न स्पष्टीक्न, न विज्ञादीक्न. -s. संवर्ण, संवृति $f_{\cdot\cdot}$, नि-अप-ह्रव:, मनोगिम f. 2 नि-,यंत्रण-णा, निग्रह:, निरोध:; 'without any r. ' विवृतं, निर्वाज, अनि-यंत्रणं, नियंत्रणं. 3 (Of disposition) वाग्यंत्रणं, क-था-आलाप-विरक्ति र -पराक्रमखता अल्पभाषणं वाग्य-तत्वं. 4 संचय:, संग्रह:. 5 (Of an army) प्रति-परिग्र-हः, पत्यासा(स)रः, पार्धिणत्रं सैन्यं. -ATION, अ. गोपनं, निग्रहः, संहारः, गृप्तिः, अपवारणं 2 नि-अप-ह्रवः, म-नोगुति:, संतरणं, संवृति: 3 परिवर्जनं, अपवाद:, ब्या-वृत्ति f.; 'with this r. only ' अयमेव तस्याप-वाद: 4 संग्रह:-हर्ण, संचय: -ED, a. रक्षित, गृप्त, अव शेषितः 2 संवृतिमत्, गृहभाव, गुप्तांतः करण, अनु-त्तानहृदय, संवरणशील ; वाग्यत, यंत्रितवाक, कथा-आ-लाप-विरक्त-विमुख, अल्पभाषिन, अल्पालापिन, =ED-LY, adv. गृढभावेन, संयुत्तचेतसा. - RESERVOIR, s. जलाज्ञयः, तडागः-गं, जलाधारः, तोयाधारः, वापीः

Reside, v. i. वस् 1 P, नि-मित- $^{\circ}$; अधि-ष्ठा 1P, अधि-वस् (with acc.); निली 4Λ ; आशि 1 U, वृत् 1 Λ ; See Dwell. 2 सद् 1 P; अविद्यास् pass. —Ence, s. स्थिति f., वसिति f., वसिते, अधिष्ठानं, वसाः; 'r. abroad' प्रवासः 2 वसितः, वासस्थानं, नि-,वासः, गृष्टं, आ-नि-लयः, आश्रयः, अधिष्ठानं, स्थानं, निकेतनं ; See House; 'change of r.' स्थलंतरगमनं—Ent, s. नि-,वासिन्, or by deriv.; 'r. of this or that place' अवत्यः; तवत्यः; आयोध्यकः, कीज्ञांबीयः, &c. —a. नि-,वासिन्, स्थ, वितन् in comp.; आश्रित, कृतालयः —Residue, s. अव-,वेषः-वेद्यारं —AL,-ARY, a. अव-विष्ट, ज्ञेष in comp.

RESIGN, v. t. परि-,त्यज् 1 P, उत्-वि-मृज् 6 P, हा 3 P, प्रत्यादिज् 6 P, पराक्षिप् 6 P; See Abandon. 2 सं-,ऋ c. (अपैयति), आयलिकः, आ-विवज् c., समा- भा 3 U, न्यस् 4 U, निक्षिप्, प्रात्ते-पद c. 3 क्षम् 1 A, सैंद् 1 A; 'of those who r. themselves to you' त्वय्यावेश्वित्वाचनानं, त्वत्समाहित-चेतसां; 'r. one's claims' स्वत्वं निष्टुत् c., अधिनारं त्यज्; 'r. oneselt to his fate' देवाधीनीम् — ATION, s. परि-;त्यागः, उत्सर्गः, प्रत्योदेशः, पराक्षिपः; 'r. of one's claim' स्वत्वनिवृत्तिः; 'written r.' त्यागपत्र-छेतः. 2 समर्थणं, विश्वेपणं, त्यसनं, निवेच्यां. 3 क्षमा, क्षांति f., संतोवज्ञनि f.; 'r. to God' वैधराधीनताः इस्पेर्ड्याव्यतेनं. — ED, d. स्यकः, अपितः

म्यस्त, &c. 2 क्षमायतः, तितिक्ष, शांत, इंथरेन्छाधीन, ई-

RESIN, s. अ-,राल:, सर्जरसः, सक्षध्यः; See Piton.
RESIST, v. s. प्रति-बंध् 9 P, प्रति-वि-रुध् 7 U, वि-,
बार् 10, गत्यब-स्था 1 A; प्रतिक् 8 U, प्रत्या-स्या-हन्
2 P; बाध् 1 A, निम्रह् 9 P, प्रतिष्टं भ 9 P, परिपंथीभू; See Oppose. —Ance, s. प्रति-वि-रोधः, प्रतिबंधः, प्रति(ती)कारः, प्रतियोगः, प्रयंबस्थानं, प्रतिष्ठाः,
प्रतियनः, प्रत्याधातः. —EB, s. प्रतियोगी, प्रतिबंधकः.
—LESS, s. अनिवायं, दुनिवार, अप्रतिकार, अनवमह,
दुनिम्रहः

RESOLVE, v. i. निश्च 5 U, निर्णा 1 P, ब्यव-सो 4 P. अध्यव-सो, संक्रप् c., मति-बुद्धि-कु 8 U; See DE-TERMINE. =v. t. वि-ली c., वि-बू c. (melt); गल c., क्षर c.; साग्रे नची विलीयंते 'rivers are r. ed into the sea.' 2 वि-युज् 7 A, 10, विश्लिष् c., व्याकृ, वि-भिट् c., १थक् कः, See SEPARATE. 3 (Doubts) छिट् 7 P, अपाक, अपनी 1 P, निरस् 4 U; See DISPEL. =8. Resolution, q. v. =ED, a. fair-षित, व्याकृत, &c. 2 कृतनिभय-सं कल्प-मति-बुद्धि, व्य-वसित, निश्चित, निर्णीत, संकल्पित. -ENT, s. त्रावणं, शोथहत्. =ER, s. तिभेतृ m., छेत्ता, छिद् m. in comp. -Resolute, a. दृढ-स्थिर-निश्चय-संकल्प, स्थिरधी-मति, धीर, धतिमत् ; See Resolved also. -LY, adv. इढं, सनिभयं, स्थिरचेतसा. -NESS, s.; See below. - RESOLUTION, 8. निश्चयः, निर्णयः, संकल्पः, व्यवसायः, सर्गः, अध्यवसायः; स्थिर-वृ इ-नि-भयः-संकल्पः, मति र्., संघ-अव-धारणाः 2 स्थिता, स्थैयं, धेयं, धृति 丸, निर्वधः, स्थिरमातित्वं, अभिनिवेशः. 3 विश्लेषणं, वियोजनं, विभेदनं 4 उपन्यासः, प्रतिज्ञा, उपक्षेप:-

RESONANT, a. मुखरित, प्रतिध्वानित, प्रतिनादित, अनु-नादिन्, संघुष्ट. - RESONANCE, s. अनु-प्रति-नादः, प्र-तिध्वनिः-स्वर्गः

RESORT, v. i. (To) से ब् 1 A, नि-पारे-°, शि 1 U, आ-सं-समा-डपा-°, डप-अभि-गम् 1 P or इ-या 2 P, अभि-डप-स् 1 P; जुब् 6 A (frequently). = s. आभयणं, सेवनं, ममनं, &c. 2 आभयः, सरणं, आयतनं, अभिगमनस्थानं. 3 गति f., डपायः, सरणं.

RESOUND, v. i. प्रति-नद्-स्वन्-धवन् 1P, अनु-रस् 1P; See Echo. =v. t. प्रतिध्वन् c. &c.; निनादन पूर 10; 'r. ing the directions' दिशः प्रतिनिनादेन पूरयन्, दिशः प्रतिधनवकः = ING, a. Resonant, q. v.

RESOURCE, s. खपाया, गति f., मगुक्ति f., कल्पना, साधनं; 'having no other e.' अनन्यमतिक. 2 (r. s) विभवः, इन्यसाधनं, आयः, विच-इन्य-सामग्री, अर्थः, धनं; 'of small r. s' अन्यविभवः

RESPHOT, v. 4. एच 10, अर्च 1 P, 10; सं-नज् 0, आर् 0 A, सेंद् 1 A, सच् 1 U, सं-भू 0,

साक 8 U, प्रत्क 2 अपेश 1 A, विश्व 6 🏗 See REFER, RELATE. - :. अपेक्षा, उदेश:, संबंध:. अनुवंग:, विषय:; ' with r. to the result' फला-पेक्षया, फलमुहिरय. 2 सं-,मानः, पूजा, अभि-,अर्चनं, आदरः, संभावना, प्रथयः, गीरवं, पुरस्कारः, सस्कारः, भहेणा, अची, भक्ति f. 3 वृष्टि f., अविक्षा. 4 विषय:, प्रकर्ण, वस्तु n., अर्थ:. 5 (r. 8) नमस्कार:, प्रणा-मः, प्रणति f., अभिवंदनं, प्रणिपातः, सभाजनं; 'in this, r. 'अब विषये; 'in all r. s' सर्वथा; 'pay one's r. s 'प्रणम् 1 P, सभाज् 10, प्रणिपत् 1 P. -ABLE, a. पूज्य, माननीय, &c.; विशिष्ट,, आर्थ, सप्रतिष्ठ, गुरु; 'a r. person' आये-स-जनः; 'of a r. family ' अभिजात, अभिजनवत, कलीन. 2 म-ध्यम, सामान्य, नातिगुरु. -ABLY, adv. आर्थ, खदार, in comp.; आर्थवत्, शिष्टवत्, समीरवं; 'r. dressed' डदारनेपथ्यभूत, आयंवेषधारित. - FUL, a. सादर, सम्भय, सगौरव, सनिनय, आदर-मयीदा-वील, मानपुर:-सर, आदर-मान-पर्व. =FULLY, adv. सादर, सप्रश्रयं, स्विनयं. -ING, a. उहिश्य, अधिकृत्य, अपेश्य; See REGARDING. -IVE, (Own) a. Ex. by 44-€4, ('Own' q. v.); 'they went to their r. houses ' स्वं स्वं गृहं ते जग्मु:; 'in their r. places' स्वेषु स्वेषु स्थानेषु. 2 सापेक्ष, अक्रेवल, अविविक्त, अन्य-संबद्ध; इतरतर-अन्योत्य in comp. =IVELY, adv. यथाक्रमं, यथानक्रमं, पौर्वापर्येण, पत्येकं प्रत्येकं

RESPIRE, v. i. उत्-नि-धस् 2 P, प्र-अन् 2 P.
—ATION, s. धासः, धासोच्छ्वासः, प्राणः. —ATORY,
a. धास in comp.; 'r. organ' धासेहियं

RESPITE, s. विराम:, विश्वाम:, विरति र्र., अवकास:, विलंब:, विरेडद:, प्र-डप-श्वम:. = v. t. विश्वामं-अवका-वो-दा 3 U.

Resplendent, a. देदीप्यमान, विश्वाजमान, अति-तेजस् ; See Bright, Splendid.

RESPOND, v. i. प्रति-वच् 2 P, प्रति-वच् 1 P, उत्तरं दा 3 U; See REPLY. = ENT, s. प्रतिवादिन् m., प्रत्य-धिन्, उत्तरवादी. - RESPONSE, s. उत्तरं, प्रतिवचनं, प्रतिवादं. 2 प्रतिवादः, उत्तरं. - RESPONSIBLE, a. अनुयोगाधीन, अनुयोज्य, आज्ञानाधीन, प्रष्टव्य; oft. by उत्तरं दा; 'you are r. for this act' अस्य त्वयेवोत्तरं दातस्यं. 2 ध्वंह, ध्वंदि, ध्रंधर, ध्रंणि. - RESPONSIBILITY, s. भारः, भरः, धरः f.; 'the whole r. of the kingdom' राज्यस्य समस्तो भरः राज्यधुरा. 2 अनुयोगाधीनता, प्रष्टव्यता. - RESPONSIVE, a. उत्तरदायिन्. 2 संवादिन्.

Rest, v. i. विभम् 4 P, वि-आ-एम् 1 P, (कार्यात् निवृत् 1 A; निकलीभू 1 P, हिथरीभू, निकेशीभू. द (Lean against) आतंत् 1 A, उपा-समा-आ-ि 1 U; नि-उप-भा pass.; with her face r. im on her left hand वामहस्तीपहितवदना (S. 4

oft. by wi & 8 U (with loc.); 'r. ing on his three hoofs (legs)' ख़रत्रथे भरं कृत्वा (H. 2); दंख भार निधाय, यष्टिमवलंग्य, &c. 3 प्र-उप-शम् 4 P, सुविन्-निर्वृत-स्वस्थ- a. भू. 4 शी 2 A, स्वप् 2 P, सं-विज 6 P, नि-हा 2 P, नि-ली 4 A. 5 स्था 1 P. भ. बृत: 'r. with 'अवलंब, अवेक 1 A, अ-धीन-आयत्त a. भ ; See DEPEND (on); 'further than this r.s with fate ' भाग्यायत्तमतः परं (S. 4 à. -v. t. विश्रम c., ज्ञी c., संविज्ञ c. 2 निविश्व c., म्यस 4 U. अवलंब c., स्था c., आ-नि-धा 3 U: चापे विजयाशंसां निदधी 'r. ed his hope of victory on his bow'; सकलिरपुजयाज्ञा यत्र बद्धा सतैस्ते (Ve. 5) 'on whom your sons had r.ed their hopes of overthrowing all enemies'. =8. विश्वा(श्र)म:, विश्वांति f_{ij} , कार्य-व्यापार-निश्वात्तः 2 (Of a boby) स्थिरता, निभलता, निभेष्टता, अच-सता. 3 सखं, सौख्यं, स्वास्थ्यं, निवृति f., प्र-उप-श्वम:-शांति f.; See EASE. 4 अवलंबनं, आधारः, स्थानं. 5 निद्रा, शयनं, संवेश:-शनं. 6 अव-,शेष:-शिष्टं; अन्य, इतर, अपर (a. pl.) (of persons); आदि, प्रभृति, in comp. 7 यति f., अवसानं; 'at r.' निभल, नि-श्रष्ट, अचल, स्थिर; सस्थ, प्र-डप-शांत, निर्वृत, विधांत; निर्व्यापार, निरुद्योग. -ING, a. आलंबित, आश्रित, नि-डप-डित, स्थित; स्थ, वर्तिन in comp.; 'r.-place' ज्ञायन-विश्राम-स्थानं. = LESS, a. व्याकुल, पर्या-समा-कुल, पारिष्रव, अज्ञांत, विह्वल, अस्वस्थ, व्यय, अनिर्वृत, टहिश. 2 चपल, चंचल, चल; सदागति, सास्पंद. 3 डिश्निद, विनिद, निर्णिद; ' passes r. nights ' टिश्निदा रजनी गमयति (Mal. 3). -LESSLY, adv. अनि-वैतं, व्यप्रं; चंचलत्या. -LESSNESS, 8. अनिवृति:, अस्वास्थ्यं, उद्देगः, व्यप्रता, चापत्यं, चांचल्यं, &c.

RESTITUTION, 8. प्रतिदानं, प्रत्यर्पणं, प्रत्यानयनं.

Restive, Restiff, a. दुष्ट, दुर्मार्गपश्थित, अदस्य, दुर्दम, प्रतीप, दुर्श्चन, दुर्विनीत, उद्धत.

Restore, v. t. पुनर्-प्रति-दा 3 U or ऋ c. (अर्पयित), प्रति-पद् ०., निर्मेत् 10, परावृत् ०., प्रत्यानी 1 P; पुनर्रु म 1 A, प्रति-पद् 4 A, प्राप् 5 P, (when passively used); प्रत्यांपतस्वांगः ' with his body r. ed to him '; स्मरं वपुषा स्वेन नियोजायिव्यति (K. IV. 42) ' will r. to Cupid his body '; 'r. ed the universe to the rule of Indra ' पुनर्राप विभुवनीमहव शम्पात् or नीत, इंद्र शासायनं कृतं; 'r. ed to its pristine splendour ' पुराणशोभामधिरीपितायां (वसती) (R. XVI. 42); 'r. to life ' जीव् ०., सोच्छास- a. फ 8 U, अस्व प्राप् c.; 'r. ed to consciousness ' लब्धतं, प्रास्थित-य. —ATION, इ. प्रतिदानं, प्रत्यांप, प्रतिपादनं, निर्योतनं, परावतनं, प्रत्यांतनं, प्रत्यांत्यंते (वी f.), सत्य-वल-

वर्धनः = हः बलवर्धनं, बल्यं, वाजीकरणः = BB, हः प्र-तिदात् m., प्रत्यपंथिताः

RESTRAIN, v. t. सं-अव-नि-इध् 7 U. निमह 9 P. नि-सं-यम् 1 P. नि-पति-इध् 9 P. आ-इ 5 U. सह 1 P. नि-, यंष् 10; See Forbid, Control also. 2 (Legally) आसिध् 1 P. इध् -ER, s. नियंता, निम्नहीता, निरोधकः. -RESTRAINT, s. निम्नहः, नि-अव-रोधः, सं-नि-समः, नि-, यंत्रणं-णा, प्रतिबधः, स्तंभः, प्रतिरोधः, बाधा, यमः, जयः, दमः (of the senses). 2 आसेधः; 'r. of speech' वाग्यमः, वाक्संयमः.

RESTRICT, v. t. निरुध् 7 U, नियंत्र् 10, अवध् 10, नि-सं-यम् 1 P, निवंध् 9 P, परि-मा 3 A, 2 P, निम्म 9 P; 'my actions being thus r. ed on all sides' एवं सवैतो निरुद्ध षेष्टाप्रसरस्य में (Mu. 3); बाध् 1 A, व्यावृत् c. (scope); अपवाद इवोत्सर्गे व्यावतियितुमीश्वरः (R. xv. 7) 'can r. the scope of a rule'. — ED, a. नियत, समर्योद, सावधिक, परिमित, &c.; See LIMITED. — ION, s. सीमा, इयन्ता, नियमः, मर्योदा, अवधिः, परिच्छेदः, निवंधः, निर्माः, अवधारणा, व्यावृत्ति f., यंत्रणा; 'without r.' स्वेरं, यथेच्छं, अनियंत्रण. — IVE, a. व्यावतेक, नियामक, परिच्छेदक, अवधारणः, त्वान्दोऽवधारणार्थः, व्यावृत्त्यर्थेकः (S. B.) 'has a r. sense.'

RESULT, v. i. अव-पर्यव-सो 4 P, वि-,नरिणम् 1 U; See End. 2 उत्पद्-निऽपद् 4 A, प्र-सं-डद-भू 1 P, जन् 4 A, प्रवृत् 1 A; See Produce; gen. ex. by (s.); 'it will r. in nothing' त- त्रिरथेंकं भवेत्; 'it will r. in his destruction' तस्य नाज्ञ एव फलं भवेत्. = s. परिणामः, फलं. 2 अर्थः, गुणः, निऽपन्नं, सिद्धि तः, अंतः, अवसानं, त्रोषः, उदकः; पाकः; 'good r.' जुभफलं. 3 सिद्धातः, मिथतार्थः, निश्चतार्थः; 'producing no r.' निऽफल, निर्भुण, व्यर्थः. = Ing, a. ज, जन्य, उद्दव, प्रलं in comp., See Produced.

RESUME, v. t. पुन:-भूय:-आदा 3 A or मह 9 P or आप 5 P or लभ् 1 A, प्रत्याह 1 P; 'let us r. (the thread of) our discourse ' मकृतं-मस्तुत-विषयं-अनुसंद्धाम or अनुसराम; oft. by पुन:-भूय:-आरम् 1 A or कृ, with other words; 'r. ed their fighting' पुनर्यो कुमारेभिरे; अतः पर पुन: कथ्विध्याम (M. 4) 'I shall r. my story from this point afterwards'; 'he r. ed his discourse' पुनर्वे कुं प्रवक्ती - s. सार:, संग्रह:, साराध:-RESUMPTION, & प्रत्यादानं, पुनर्वेहणं, प्रत्याहार: RESURBECTION, & पुनरुज्जीवर्मं, मृतोस्थापनं

RESUSCITATE, v. t. पुनर्जीत् c. or उत्था c. (बत्था-पयित), उज्जीत् c., प्रत्युर-जीत् c. =ION, s. पुनर्जी-वनं, उत्थापनं, उज्जीवनं, प्रत्युज्जीवनं RETAIL, s. अल्पश्चः विक्रयः, पृण्यक्तयः. = v. t. अल्प-श्चः विक्री 9 A or पण् 1 A. = EB, 'r.-dealer' s. अल्पश्चः पण्यविक्रयिन्, खंडवणिक्.

RETAIN, v. l. घृ 1 P, 10, तक्ष् 1 P, धा. 3 U; मह् 9 P. 2 (Bervants) वेतनं दत्वा नियुज् 7 A, 10, व्या-ए o., उप-नी 1 A, (क्षैकरानुपनयते S. K.); (in memory) चिने-मनसि कृ 8 U or नि-धा or नि-धा or निविश् o., अवध् = EE, s. अनुयायिन m., अनुगः, अनुचः, पार्थकः, अनुगामी, अनुजीवी, सेवकः, मृत्यः, किंकरः, आभितः; See Seevant; 'body of r. s' परिवारः, कृत्य-अनुगायि-वर्गः. = RETENTION, s. धारणा-णं, महणं. 2 (Faculty) See below; 'r. of urine' मूत्रसंगः. = RETENTIVE, a. धारणा-वत्, धारणक्षम; 'r. faculty' धारणाञ्चाकि f., धारणा, मेधा, धारणवाती धीः, महणसामध्यै. 2 धर, माहिन् in comp., धारक.

RETALIATE, v. t. प्रति-कृ 8 U, प्रत्यपकः; (वैरं) निर्यत् 10, शुभू ०., साभू ०.; प्रति-हिस् 7 P. - TION, s.
प्रतिक्रिया, प्रति(ती) कारः, प्रत्यपकारः, प्रतिहिसा, वैरसाधन-शुद्धः-निर्योतनं

RETARD, v. t. प्रति-नि-रुध् 7 U, स्तंभ् 9 P, प्रतिबंध् 9 P, बाध् 1 A, नि-वृ c.; See Obstruct. 2 विलंब् c., ब्याक्षिप् 6 P, गति अवरुध् or स्तंभ. —Ation, s. निरोध:, प्रतिबंध:, वेग-गति-रोध:, विलंब:, ब्याक्षेप:.—ED, a. निरुद्ध, विलंबितगति, अवरुद्धवेग.

RETICENCE, s. मीनं, संवृति f., मूक्तभावः, वाग्यमः.
-RETICENT, a. मीनावलंबिन, संवृतिमत्, यंत्रितवाच्,
वाग्यतः; See RESERVED.

RETICULAR, a. जालाकार, जालकप. - RETICULA-TION, s. जालकमें

RETINUE, s. परिजनः, परिवारः, परिवर्हः, परिच्छदः, अनयायि-भत्य-वर्गः, परिचर्गः, अनुचराः

RETIRE, v. i. अपन्तम् 1 U, 4 P, अपगम् 1 P, अप-या-इ 2 P, चल् 1 P, परावृत् 1 A ; एकपार्थ स्था 1 P. 2 विश्वामार्थं उद्योगाद-विरम् 1 P or कार्यं-अधिकारं-त्यज् 1 P, विविक्तवृत्तिं सेव् 1 A, सेवां त्यज्; 'r. from the world' सर्वसंगं परित्यज्, संन्यस् 4 U, विविक्ते वस्; ज्ञांतिमार्गीत्सुक्तोभन् (R. vii. 71) 'wished to r. from the world '. -ED, a. विविक्त, गुप्त, विजन, गृढ, प्रच्छक्र, एकांत, निभृत, निर्जन ; See LONELY ; 'a r. spot ' रह:स्थानं, विविक्तं. 2 (Disposition) संवृतिमन्, गृढ, अनुत्तान; See RESERVED. 3 त्यक्तकर्मन्, विविक्तसेविन्, त्य-काधिकार; 'a r. person' संन्यासी, म क**संगः** -мент, в. अवसरणं, अवसमणं, अवसमनं, &с. 2 निर्जन-विविक्त-स्थानं, १इ:स्थानं, 3 विविक्तवृत्ति र्र., अ-धिकार-कार्य-त्यागः; विविक्तसेवनं ; संन्यासः. = ING, a. अपनामिन् &c. 2 विविक्त-प्रिय-सेविन्, अष्टः, See RESERVED.

RETORT, v. i. प्रत्युत्तरं दा 3 U, प्रत्यवस्कंद् 1 P, प्रत्यक्किए 6 P, प्रतिक 8 U, प्रत्यि-युक् 7 A, 10. — s. प्रत्युत्तरं, प्रत्यवस्कंदनं, प्रत्यपवादः, प्रक्याभियोगः, प्रत्यारोपः 2 वक्षयंत्रं.

RETRACE, v. t. (One's steps) भन्यावृत, निवृत, 1 A; See RETURN.

RETRACT, v. t. प्रत्या-ख्या 2 P, प्रत्यादिश् 6 P, (word, promise, &c.); निवृत् c., निवृत् 1 A (with abl.); ड्यातिकम् 1 U, 4 P, श्वतिखर् 1 P. – 10N, s. प्रत्याख्यानं, प्रत्यादेश्वाः, निवर्तनं, उक्त-स्यागः-व्यतिकमः

RETREAT, v. i. अप-या 2 P, -गम्-स 1 P, अपकस् 1 U, 4 P, प्रतिनि-नि-प्रत्या-वृत्त् 1 A; See ReTIRE. 2 प-वि-द्व 1 P, अपधात् 1 P, पलाय् 1 A.

- s. अपसरणं, अपक्रमः-मणं, अपयानं, परावर्तनं, परावृत्ति f., अयगमः, प्रतिनिवृत्तिः 2 पलायनं, प्र-वि-द्रवः
3 श्रारणं, आश्रयस्थानं, निलयः, विविक्त-निर्जन-देशःस्थानं

RETRENOH, v. t. न्यूनीक 8 U, न्हस् ०., अस्पीक, अविच्छिद् 7 P, अवकृत् 6 P, खंड् 10, अप-चि 5 U. — MENT, s. अवच्छेद:, खंडनं, न्यवच्छेद:, न्यूनन्यय:. न्यूनाव्यय:.

RETRIBUTION, s. प्रति (ती)कार:, प्रतिकलं ; See REVENGE. - RETRIBUTIVE, - RETRIBUTORY, a. प्रतिकारिन, प्रतिकार in comp.

RETRIEVE, v. t, पुन: प्राप् 5 P or लभ् 1 A, प्रत्याह 1 P, उद् 1 P, प्रति-,समा-धा 3 U; See Recover; 'irretrievably gone' असिशृत्ये गतै. Retrocede, v. i. परावत् 1 A; See Return.

RETROGRADE, a. प्रतीप, प्रतिलोम, वक, परावृण, विप्रशित, प्रतीपगामिन्; 'in a r. direction' वि-,प्रतीपं;
'turn in a r. direction' प्रतीपयित (D.), परावृत्त्
c. -v. i. परावृत् 1 A, प्रतीपं गम् 1 P; विपरीतं याइ 2 P. 3 Decline, Decay, q. v. -ATION, ReTROGRESSION, s. प्रतीपगमनं, विपरीतगमनं-गिति f.
RETROSPECT, s. अतीतपर्यालोचनं, सिंहावलोकनं, अनुद्वीनं, भूतावलोकनं.-IVE, a. अनुदर्शिनं, गतावलोकनं.2 भूतपिक्ष, गतकालसारिक्ष.

RETURN, v. i. नि-मत्या-प्रतिनि-वृत् 1 A, प्रति-या 2 P, पुनर्था, पुनर-इ 2 P, प्रत्यागम्-परापत् 1 P, प्रति with words for 'Come', 'Go', q. v.; 'it is gone never to r.' अतिशृद्धते तरतीतमेष (S. 6); 'r. to life' चेतनां लभ् 1 A or प्रति-पर् 4 A, सोच्छ्वास- a. भू. 2 Answer, q. v. — v. ... प्रति-दा 1 P, 3 U, प्रति-च c. (अपंपति), नियंत् 10, प्रति-पर् c. 2 पुनः आनी; 'r. good for good' प्रन्त्यपत्तारं कृ 8 U; 'r. an injury' प्रत्यपक्त, प्रति-हित् 7 P. — s. निवृत्ति f., प्रत्यागमनं, प्रत्यावृत्तिः, पर्पापतनं, पुनरागमनं, निवंतनं, प्रत्यावानं, ६०.; '९३

पृश्वा र. े भतिनिवृत्ते त्वयि. 2 भ्रत्यपैनं, प्रतिदानं, नि-श्रौतनं, भतिकारः, प्रत्युपकारः 3 परिवर्तः, परिवृत्ति र् ., पर्यायः, भावतः. 4 फलं, लामः, प्राप्ति र., ददयः, द-स्पन्नं ; 'in r. 'प्रति in comp. ; 'injury in r. ' प्रत्यपकारः ; 'benefit in r. ' प्रत्युपकारः ; 'in r. for 'विनिमयेन, परिवर्तनेन.

RE-UNITE, v. t. पुन: संयुज् 7 U, 10 or सं-धा 3 U.

-RE-UNION, s. पुन: संयोग:-समागम:-संसर्गः:

REVEAL, e. t. वि-वृ 5 U, प्रकाश c., व्यंज् 7 P or c., आविष्क 8 U, व्यक्तीक, प्रकशिक ; स्था c., सा c. (साययित); 'the missiles r. ed themselves to us' स्वतःप्रकाशान्यावयोरसाणि (U.6); 'the sacred hymns were r. ed to the sages ' क्षयः मंत्राणां ब्रहारः, मंत्राच स्वयं दरशुः; 'r. a secret ' रहस्यं प्रकाश c. or निद् 7 P &c.—ER, s. प्रकाशकः, व्यंजकः, भ्रदकः — REVELATION, s. विवरणं, प्रकाशनं, व्यक्ती-करणं, आविष्करणं. 2 शतिप्रकाशः: ऐशोन्मेषः.

Revel.,-ex, s. निर्भर पानगोष्टी तुः संपीति f., तुम्लः पानमहोत्सवः. -v. i. अनु-भू 1 P or सेव् 1 A with (s.).

REVENCE, s. प्रत्यपकारः, प्रति(ती)कारः, प्रति-हिंसा, प्रतिदेशहः, वैरसाधनं-निर्यातनं-सुद्धि ∫., प्रतिकियाः 2 (Desire for r.) जिघांसा, प्रत्यपकारनुद्धि ∫. -v.t. (Persons) वेरनियोतनं or वैरसाधनं-सुद्धि कृ 8 U (with gen.); प्रतिहिस् 7 P, प्रतिदृह् 4 P, प्रत्यवक्त. 2 (Insult &c.) निर्यत् 10, साध् c., सुध् с., प्रतिक्त, निस्तृ c. - EB, s. प्रत्यपकारकः, प्रतिहि-सकः. - ष्टण्ट, a. प्रतिकारपरायण, प्रत्यपकार-प्रति-हिसा-सील-नुद्धि, प्रत्यपकारनुद्ध्याः

REVENUE, s. कर:, बलि:, आयः, बदयः, भागधेयः,

ВЕУЕВВВАТЕ, v. i. प्रतिष्वन् - т 1 Р, अनुनद्-गर्से 1 Р. – v. i. प्रतिष्वन् o. &c. 2 प्रतिक्षिप् 6 Р, मतिहन् 2 Р. – том, s. प्रतिष्वनि:-नाद:-शब्द: 2 प्रतिक्षेप:-

सिष्ट्रष्टस्ट, ए. र. सं-,मन् c., पूज् 10, सं-भू c., पुरस्कृ 8 U, सत्कृ, भज् 1 U, द्यास 2 A, आद 6 A,
आर्च् 1 P, 10. — ENCE, इ. सं-,मानः, अर्चना, प्रथयः,
पूजा, सत्कारः, आदरः, सप्यां, पुरस्कारः, द्यासनाः,
अर्देणा, भिक्त f.; 'his r.' तत्रभवान, भगवान,
'your r.' अनभवान; 'act of r.' ननस्कारः, ननस्या, प्रणिपातः, प्रणामः, अभिवंदनं. — ए. र. See (ए.).
— ED, a. पूज्य, अर्चनीय, सं-,मान्य, आर्थ, प्रजाहे,
नगस्य, द्यास्य; 'r. डां ' भगवन्. — ENT.—ENTIAL,
a. भन्तिमन्, सादर, सम्भय, मानपुरःसर, भन्तिपुर्य;
'with a r. bow' भन्तिभ्रवारं स्वन्तः — ENTLY,
अर्थेण, भन्नस्य, भन्तिपुरःसरं, स्वन्तं, सम्भयं.

Reverse, a. ध्यानं, चितनं, भावना क्या 🕫 🐣 REVERSE, s. १8, १8भाग:. 2 परिनाम:, विकार:. परिवृत्ति f.; 'r. s of fortune ' देवदुर्विपाकः, भाग्य-विवारणाम:, अत्याहितं, आपद्-विवाद f.; See Mis-FORTUNE. 3 विपर्यय:, व्यत्यय:, व्यत्यास:, वि-पर्यासः, व्यक्तिकमः, वैपरीत्यं, वि-प्रति-पक्षःः 'if r. be the case ' विपर्यये तु; 'r. of 'ex. by इतर in comp.; 'r. of red' रकेतर, &c. -a. विपरीत, व्यत्यस्त, वि-प्रति-लोम, प्रतीप, विपर्यस्त, विरुद्ध, व्य-तिकांत, वि-प्रति-पक्ष; 'r. order' विपर्ययः, व्यति-क्रम:, प्रातिलोम्यं; 'in the r. order 'वि-प्रति-लोगं, विपर्यासेन, ब्यत्यासेन. = v. t. परिवृत् 0., विपर्यासं नी 1 P, परावृत् c.; विपर्यस् 4 U, व्यत्यसः अधीमखीक 8 U; See OVERTURN, CHANGE; (in law) प्रत्यादिश 6 P, परावृत् c., अधरीक्क, खंड 10, प्रतिक्षि-प 6 P. =AL, s. परा-परि-वृत्ति f.-वर्तनं =ED, «. विवर्वस्त, परिवृत्त, वि-प्रति लाम, अधरीत्तर, अधीमुख, &c.; See (a.); 'my fortune being r.' q(t-वृत्तभाग्यतया, भाग्यविषयोसात्, &c. =ION, 8. परा-प्रत्या-वृत्ति:-वर्तनं, विषयीस:. -LY, adv. विषयेयेण. वि-प्रति-लोमं, व्यक्तिक्रमेण, व्यत्यासेनः

REVERT, v. i. प्रत्या-परा-नि-वृत् 1 A, प्रत्यागम् 1 P. -v. t. Reverse, q. v. — REVERSION, s. प्रत्यावानि f., परावर्तनं, पुनरागमनं 2 उत्तराधिकारः — ARY, a. उत्तराभिग्य; 'r. right' श्रेषभोगाधिकारः; 'r. heir' उत्तराधिकार्रिन

REVIEW, v. t. (Book) गुणदोषं वि-विच् 3, 7 U or निरूप् 10 or परीक्ष् 1 A. 2 पुनः ईश्र् or दृ इ 1 P or आ-अव-लोक् 1 A, 10, पुनः विच् ए c. or परीक्ष् or निरूप् 10 or अनुसं-धा, प्रत्यालोच् 10. = s. गुणदो- षविवचनं, गुणागणविचारः-निरूपणं-परीक्षाः परीक्षाः धणं, निरूपणं-परीक्षाः — EB, s. गुणदोषविनेष्णः, पुनः विचारः-निरूपणं-परीक्षाः — EB, s. गुणदोषविनेष्णः स्प्राटिष्णः t. सिर्-,भरस् 10 A, गई 1, 10 A, आ-अधि-क्षिप् 6 P, अप वह 1 A, निर् 1 P, आकृश् 1 P. = EB, s. निभन्धं निर्, जिन्दः, अपवादकः — ING, s. निर्-,भरसेनं-ना, गईणं-णा, अपवादः, आन्नोशः, आ-अधि-क्षेपः, उपालंभः, वाक्यारूषः See Abuse, Reproach.

REVISE, v. t. पुन: दश् 1 P or इक्ष् 1 A or विचर् c.; See REVIEW. 2 (पुन:) शुध् c., सं-वि-परिशुध् o. -AL,-10N, s. पुन देशें नं, पुन: परीक्षा, संशोधनं
REVIVE, v. t. जीव c., प्रत्युत्-उत्-सं-१, (fig. also);
पुन: जीव c., प्र-वि-वृध् c., चेतर्ना-संग लग्न c. (लंभयित) or प्राप् cs, प्रत्या-समा-चक्त त, पुन: कत्-स्था
o. (उत्थापयित), उद्दर्भ 10. 2 पुन: प्रवृत क्विइत् 8 U. -v. त. प्रत्युत्-उत्-सं-जीव 1 P, पुन: जीव;
संशो-चेतनां लग्न 1 कि-क्ष्य प्राप् 5 P or आ-प्रतिन्दि

2 P. 2 पुन: प्रवृत् 1 A. - AI, क: संजीवन, प्रत्युत्वृत् जीवनं, (fig. also); संज्ञापाति f., चेतनागमः,
चेतनालामः, प-अव-बोधः 2 पुनदृत्यानं, समृत्यानं, पुनः
स्वास्थ्यं, पुनः स्वास्थ्यपातिः 3 वद्धारः, पुनः प्रवृत्तिः
REVOKE, v. 6. निवृत् c., खंड् 10, निरस् 4 U.
- REVOCATION, v. निवर्तनं, खंडनं, प्रत्यादेशः; Soe
REPEAL.

REVOLT, v. i. अभि-, बृह् 4 P., ब्युत्था 1 A., कोर्प उ-त्यद् c., ज्ञासनं अति-ह् 2 P or बसंघ् 1 A., 10. = s. राजद्रोहः: प्रकृतिकोप:: See REBELLION, MUTINY; 'fall into r.' (fig.) विसंवादिन्-विरोधिन्- a. भू 1 P. = ING, a. बीभन्स, अतिग्रंध, अतिद्रेष्य; 'a r.

scene ' बीभत्सालाकः REVOLVE, v. i. परिवृत 1 A ; वि-व्या-आ-वृत. परि-भ्रम् 1,• 4 P, घूर्ण् 6 P, 1 A, वि-परि-°, er 6 P; 'that matter (idea) constantly r. ing in his mind' तस्य चार्थस्य सततं ननिस विपरिवर्तमानत्वाते (Ka. 67). -v. t. Causal of roots above. 2 (मनसा) विचर c., वितर्के 10, विमृज् 6 P, आलोच 10; See Consider. - ing, a. परि-वर्तिन, परि-,श्रमिन. -REVOLUTION, परिवर्तः-र्तनं, परिवृत्ति f., आवर्ते:, आवृत्तिः, घूर्णनं. $\mathbf{2}$ (Of time &c.) परि-आ-वर्तः, पर्यायः, चन्नं, भ्रमणं, भ्रांति f., यग ज्ञातपरिवर्तान् 'for r. s of ages;' 'r. of time' कालचर्क, कालावर्तः 3 गाति f., प्रवृत्तिः; ' r. of a planet ' (time) भगण:. 4 राज्यपरिवर्तः-परिवृत्तिः. -ARY, a. (s.) in comp. -18T, s. राज्यपरिवृत्ति-वादिन्. -IZE, v. t. सर्वथा-साकल्येन-परिवृत c. -RE-VULSION, 8. विरागः, विरक्ति f.

RAWARD, s. पारितािषकं, प्रतिफलं, प्रतिदानं ; दक्षिणा, पूल्यं, वेतनं; 'the r. due to a spiritual teacher' गुरुदक्षिणा; 'deserving a r.' दक्षिण्य, दक्षिणय. –v. t. पारितोषिकं &c. दा 3 U, परितृष् c., दोनेन संतुष् c. or सं-भू c., मूल्यं दा. 2 सफलीकृ 8 U, कृत्वाथयित (D.); 'his labour was r. ed' तस्य प्रयस्त: सफलो बभवः

RHAPSODY, ३. असंगतप्रबंधः, असंबद्धकविताः = IC, -ICAL, a. असंगत, असंबद्ध, निरम्बय, अनिवतः

RHETORIO, s. अलंकार बाध-विया, साहित्यवार्धः —AL, a. आलंकारिक (की f.), अलंकारकप, अलंकार in comp.; 'r. sbyle' अलंकारयुता-आलंकारिकी-भाषा-सर्गिः; 'r. expression' अलंकारः, वाक्यालंकारः—IAN, s. अलंकार ज्ञाककः 2 वाग्मिन् m., पवक् m.; See Orator.

RHEUM, s. (Of the eye) दूषि पी ति, दूषिका 2 स्ट्रियम् ला, कप्पः । इदमः, इदकः = ४, a. (Eye) क्रियास ला, क्षः, क्षिः, पिकः । 'having r. eyes' हिमास, क्षः, विकः, पिकः 2 स्ट्रियस-ला, क्षित्- स्ट्रियस-ला, क्षः । विकः, पिकः 2 स्ट्रियस-ला, क्षित्- स्ट्रियस-ला, त. वातीय, वातं in comp. 2 वात-

किस्, वातुल, वातमस्त, वातोपहत, वात-वायु-मस्त--- Rheumatism, s. संधिवात:-वायु: (of the joints); वात:, वायु:, वातम्याधि:-रोगः. •

RHINOCEROS, s. गंड:, गंडक:, खाब्रेन m.; 'the female r.' खब्रधनु:.

Rномвив, s. तृत्यचतुर्भजः.

Rнчме, в. यमक:-कं, मित्राक्षरं. 2 पर्यं, कविता-- к. в. कविता-पय-कार:, कुकवि:

Rhythm, क. ताल:, लय:. -ICAL, व. लख-ताल-भं-नुगत : तालवदा

RIB, s. पर्श्वका, पार्श्वक, पार्श्वास्थि n.; 'the r. s taken together' पंजर:-रं. 2 पोलिंद:. 3 शंलाका (of umbrellas). 4 रेखा

RIBALD, a. See OBSCENE &c.

RIBBON, RIBAND, 8. पहबंध:, दुक्लपट:-

RICE, s. (Plant) ज्ञालि:, कलम:, नीवार:, नीवि: (various kinds). 2 तंदुल:, धान्याहिथ n. 8 (Boiled) अन्न, ओदन: नं, भक्तं; See FOOD; ' r. with milk and sugar' पायसं, परमात्रं; 'scum of r.' मासरः, आचामः, निरु(सा)वः, भक्तमंडः; ' scorched r.' भिस्सटा, दिश्वका; 'fried r.' धानाः (f. pl.); 'ear of r.' कणिश:-शं, भान्यशिकः Rісн, а. धन-वित्त-द्रव्य-वत्, धनिन्, धन-वित्त-ज्ञालिन्, सधन, महा-बहु-धन, अर्थवत्, धनिक, धनाढच, विभवसं-पत्र, धनसमृद्ध, श्रीमत्, लक्ष्मीवत्; समृद्ध, धनेश्वर, ल-क्मीजा; संपन्नवत्, ज्ञालिन्, युक्त in comp. with ' Wealth 'q. v. 2 (Costly) महाई-घे, बहुमुल्य, महामुख्य, अतिपतापवत्. 3 आढच, बहुल, प्रचुर, पर्ण, बह, समृद्ध, संपन्न, मय in comp.; 'r. perfume ' बहलामीद: ; 'r. in beauty ' रू-पाढच ; गुणाढच, बहुलरत्न, &c. 4 सत्व-सार-गुण-वत्, स्कीत, बहुफलपद, उर्वरा (भुमि:), सस्याद थैं। 5 उज्ज्वल, सुप्रकाश, अतिशोभन (colours). 6 ध्-तप्रत-पूर्ण. = ES, 8. धनं, अर्थः, विभवः, वित्तं, इडवं ; See WEALTH. 2 धनाढचता, सधनता, धनबाहुस्यं. -LY, adv. बहुधनेन, प्रभूतं, भूरि, महामूल्येन, अतिशोभया, अतिपतापेन, संभीकं ; 'r. decorated ' अति शोभया प्रसाधित, सविशेषमंडित. = NESS, धनाढचता, सथीकता, सधनता, स्कीतता, महार्थ-ता, अतिशोभा, प्रतापः; बाहुल्यं, समृद्धि र., संपद् रि.; 'r. of beauty' रूपसंपद्, लावण्यातिवायः; 'n of expression ' वचसामुदारता (Mal. 1).

RICKETS, s. बालग्रहः

RICKETY, a. शिथिलसंधि, अस्थिर, अवृदसंधि; (building) जीर्ण, जजैरित-

RID, v. t. मुच् 6 P or c., मोक्ष 10, वि-, ब्यूप् टं., डंद्र-ह 1 P; 'to get r. of' अप-नी 1 P, निराक्त, त्वंज् 1 P, अप-हा 3 P, नि:-स c., अपास 4 U; oft. by मिर pr.; 'r. of thorns' निस्कृटकीक्य; 'r. of दीर्थ- ficulties ^{9} निविधीक्त. = a. वि-, मुक्त, वर्जित, हीन, रिहत, गत, वीत, हत, निर्, अ in comp.; कंटकहीन, नि: श्वत्यद्र &c. = DANCE, a. मुक्ति f., मोक्षः, उद्धारः, श्लोधनं

RIDDLE, s. प्रहेलिका, प्रविद्धका, प्रश्नद्वतीः गृढं, क्टप-श्रः. 2 शोधनी, चालनी. =v. t. शुध् c. 2 व्यध् 4 P; See PERFORATE.

RIDE, ए. i. अधेन संचर् 1 A or गम् 1 P or या 2 P or कर 1 P, अधेन &c. वह pass. - ए॰ ६. (अधे &c.) आ-अधि-समा-अध्या-इह 1 P, अध्या-आ-कम् 1 U, 4 P, अधि-हा 1 P, अध्यास् 2 A. - ६. अधेन संचरणं or विहरणं. - E. ६. अधारोहः, अधारोहित् m., अधारोहः 2 आरोहित् आरुढः. - ING, ६. अधारोहणं. - व. आरुढ, आरोहित् आरोहः, आधारवित् in comp.

RIDGE, 8. कटक:-कं, उत्संग: 2 78ं.3 सेतु:, धरण:, शांकि f., विंडत: -Y, α . सकटक.

RIDICULE, v. t. उप-अव-इस् 1 P, उपहास्थतां नी 1 P, उपहासस्यदं कु 8 U, अवहासास्यदं कु, आ-अव-क्षिप् 6 P; See Contemn also; 'I shall be red' गिम्ब्याम्यपहास्यतां (R. I. 3); 'to be r. ed' उपहास्थतां गम् 1 P or या 2 P. = s. उप-अव-हासःहसनं, आ-अव-क्षेपः, अवज्ञा, अवहलना, उपहास्थतां = 008, a. अव उपहास्थ, हासास्पर्द। मृतः हासयेग्य, उपहासाहे, हासास्पर्द। हासार्दिः, हासात्पर्दः

RIFE, a. सर्वेत्र प्रचलित, प्रवृत्त, प्रचल, बहुल. RIFF-RAFF, s. अधमाः, प्राकृत-१थग्-जनाः.

RIFLE, s. आमेयाका. -v. t. अप-इ 1 P; See Rob. RIFT, s. See Fissure.

Rie, v. t. सज्जीक 8 U, उपकरणै: उपकृष् c. = GING, सङ्जा, सामग्री, परिच्छदः, रङ्खादिसाधनः, पोतसङ्जाः RIGHT, a. दक्षिण, वामेतर, सञ्येतर, अपसञ्ब ; ' to the r.' दक्षिणत:; दक्षिणेन: 'r. hand ' अग्रहस्त:-कर:, दक्षिणपाणि:. 2 डचित, न्याय्य, युक्त, उपपन्न, सम्यच, यथा याय, धर्म्य, साधु, समजस, सत्-सु in comp.; 'r. path 'सन्मार्ग:, सुपथ: 3 सत्य, यथा-र्थ, अवितथ, तथ्य; See True ; 'Priyamvadá is r.' or 'says r.-ly ' अवितथमाह प्रियंवदा (S. 1); ' you are r. 'सत्यं-यथार्थ-आइ-भवान् 4 सरतः, क्रज, अवकः; 'r. angle' समकोणः, क्रजुकोणः = 8. दक्षिणपार्थ:-दिक; दक्षिण:, अपसब्यं; 'on the r.' दक्षिणतः, दक्षिणस्यां दिश्विः 2 न्यायः, धर्मः, न्याय्यता, न्यायिता, औषित्यं, याथाध्यं, नीति र्., युक्तताः 3 सत्य-्ता. तथ्यता, झुद्धताः 4 अधिकारः, स्वत्वं, स्वाम्यं, सत्ता; oft. ex. by अह 1 P; ' a woman has no r. to independence ' न की स्वातंत्र्यमहित. =adv. युक्तं, न्यायतः, स्थानं, साधु, डिवतं, यथोचितं, यथान्या-बं, दपपनं, सम्यक्; 'I acted r. in delivering her into the charge of the queen ' पना देवीइ- स्ते निश्चिपता मया युक्तभेवानुष्टितं (Rat. 1). 2 सायं, यथार्थः सरलं, कजुः सु-अति pr. = interj. साधु, युक्तं, भई, बाढं. = v. t. कजुक् 8 U, सुस्थिक, समाप्रतिसमा-भा 3 U. = v. t. सरल-कजु- a. भू 1 P. = EOUS, a. व्यायपरायण-पर, साधुवृक्तं, व्यायारायण्यार, युक्तं, See Just. = EOUSLY, adv. व्यायतः, धर्मेण. = EOUSNESS, t. सदाचारः, साधुवृक्तं. = FUL, a. अधिकारिव, स्वत्विक्तिष्ट. 2 Just, q. v. = FULLY, adv. साधिकारं. = LY, adv. दिवतं, सत्यं, यथार्थतः, परमार्थतः, यथार्थं, स्थाने, युक्तं, यथार्थं, यथात्यां, स्यानं, युक्तं, यथार्थं, यथार्थं, स्यानं, युक्तं, यथार्थं, यथार्थं, स्यानं, युक्तं, यथार्थं, यथार्थं, स्यानं, प्रसार्थं, हिस्तं प्रसार्थं, स्यानं, प्रसार्थं, हिस्तं प्रसार्थं, स्थानं, स्थार्थं, स्थानं, स्थार्थं, स्थार्थं, स्थानं, स्थार्थं, स्थार्थं, स्थार्थं, हिस्तं प्रसार्थं, हिस्तं प्रसार्थं, हिस्तं प्रसार्थं, हिस्तं प्रसार्थं, स्थार्थं, स्

RIGID, a. कठोए, कर्कज्ञ, उम, दाहण, पहच. 2 रह, घ-न, कठिन, अशिधिल, अमृदु. -ITY,-NESS, s. कठोए-ता, कठिनता, रहता, घनता, काठिन्यं. -LY, adv. रह, कठिन, अशिथिलं, See STRICT.

RIGMAROLE, s. अनर्थककथा.

RIGOUR, s. रहता, काठिन्यं, भश्चिथित्यं 2 उपता, क ठोस्ता, कर्कशता, निष्ठुरता = OUS, a. कठोर, निष्ठुर, उम्र, परुष, तीक्ष्णदंड, असीम्य, कर्कश, कठिन 2 सूर्म; See Strict. = OUSLY, adv. उम्र, निष्ठुरं, परुष.

RILL, s. कुसरित् f., शुद्रनदी, कुल्या.

RIM, s. प्रांतः, अंतः, धारा, कर्णः (of ships).

RIME, s. See HOAR-FROST.

RIND, 8. त्वच् f., वल्क:-लंक, वल्कल:-लं, शाल्कं, च-मेन् n., कंचुक:-्

Ring, v. i. रण्-कण् 1 P, वि-ह 2 P, क्षिज् 2 A.

-v. t. चल् ८., वद् ८., आहन् 2 U, नद् ८., कण् ८.;

'r. the bell' घंटां वादय, घंटानादं कुरु. -s. अंगु-ली(री) थं-यकं, किमका; 'signet. r.' अंगुलिमुद्रा,

मुद्रा. 2 वलय:-यं, भंडलं, चकं; 'dancing in a r.'

मंडलन्स्यं. 3 मंडलं (of persons). 4 रंगः. 5 क्षिजितं, कणितं, कणनं, नि-,का(क)णः, रवः, नादः;

'r.-leader' नायकः, अत्रणीः, मुख्यः, प्रवतेकः,

मुखरः, प्रधानराजदोहिन् m. (of conspirators);

'r.-worm' द्दुमंडलं, मंजलकुष्टं; 'having r.
worm' ददु(दू)णः, ददुरोगिन्.

Ringlet, s. अलकः, चूर्णकृतलः, कुरलः.

Rinse, v. t. जलेन प्रश्नल् 10, (जलं) उपस्पन् 6 P, आचम् 1 P. = Ing, s. आचमनं, डपस्पन्ने:

Riot, s. संमदंः, संक्षोभः, तुमुलं, कीलाइलः, विषवः. 2 यथेच्छपानीस्सवः, विषयमुक्तातिरेकः, तुमुलेत्सवः. 3 सं-अव-मदंः (संभूय कृतः); राजाभित्रोइः, प्रजाक्षोभः प्रकृतिकापः; 'to run r.' मयादां अतिकस् 1 U 4 P or अति-इ 2 P. = v. i. संक्षोभं इ 2 P, सर्पं गम् 1 P, तुमुलं कृ 8 U. 2 स्वेषपभोगे निमम्न अ. म् 1 P, तुमुलरं वण बत्सवं सेव् 1 A or कृ. = ER, s. तुमुलः संक्षोभकारिन् m. = 0US, a. तुमुलः औभ-कारिन्, दुमुलोन्सवनारिन्, = 0USLY, adv. तुमुलः संवेन, सकोलाइलं

RIP, v. t. बिन,डू 9 P or o., विपद 10, निर्मिद 7 P, निकृत 6 P; See TEAB. = s. विदर:, विपाटन

RIPE, a. पक, परि-वि-सु-°, पकतां आपन, परिणत, पा-कोम्स (खी f.), फलोन्स ख, पीठ ; 'r. in years' परिणतवयस, प्रवयस, प्रश्च , वयो हुद्ध ; 'r. to meet one's doom' विना शोन्स ख, पक. 2 सिद्ध, संपन्न , See PERFECT. 3 सिद्ध, सज्ज, सन्न द्ध ; See READY.—RIPEN, v. i. पांक इ 2 P or न ज् 1 P, पांका मिस्ख-पांकोन्स ख- a. भू 1 P, पच pass., उपिच pass.; 'coldness r.ed into downright hatred' अनादरः (कालक्रमण) उपचीयमानः साक्षाद्देषस्य परां कोर्ट इया-य.—v. t. पच् 1 P, कृ with (a.); See MATURE.—NESS, s. परि-वि-पांकः, परिणति f., परिणामः, पांकावस्था, पक्षदंशाः

RIPPLE, s्तरंगः, वंचि-ची f., ऊमिं f., भंगः. -v. i. क्षम् 4 P, 1 A, चलोभि-सतरंग- a. मृ 1 P. =ING, a. चलोमि, क्षब्ध, प्रचलद्रमि, सतरंग, तरंगाकुल, उत्तरंग. Rise, v. i. उत्था 1 P, समृत्था 1 A, (in all senses); 'r. ing from the bed' सुनंश्यित, मुक्तज्ञयन; · do not r. to receive their elders ' नाभ्यति-इति गुरुत् (Ka. 108). 2 उद्गम् 1 P, उद-इ 2 P, उदय 1 A, उत्पत् 1 P, ऊर्ध्व गम् or बज् 1 P, उद-वत 1 A; आ-अधि-रुह् 1 P, आक्रम् 1 A (पूर्व-दिशं); उन्नम 1 P. 3 प्रति-भा 2 P निर्भा, पादर्भ 1 P, भाविभू, दृज्ञ-लक्ष- pass. 4 प्र-,जन् 4 A, उत्पद् $4~{
m A}$, प्रवृत्, डद्-सं-प्र-भू, नि:-प्र-स $1~{
m P}$, निर्भम्. ${
m f 5}$ (Advance) उत्था, भ-,वृध्, 1 A, उपिन pass., अधिकी भू, प्रवलतर- a. मू; 'r. ing enemy ' उत्तिष्ठ-मानः श्रात्रः. 6 प्रतिपत्ति-उन्नति-प्राप् 5 P, उन्नम्, उत्कृ-षु pass. 7 (Against) अभिदृह् 4 P (with acc.), इह (with dat.), ब्युन्था 1 A. 8 (As sea) क्षुम् 1 A, 4 P, अमिमालाकल-क्षच्ध- a. मू. =s. सं-,उ-त्थानं (fig. also). 2 टदयः, टह्रमः-मनं, उत्पातः, ऊर्ध्वगति:; 'he owes his r. to me 'मनः लब्धी-दयः; ' ${f r}$. and ${f fall}$ ' पातीत्याती. ${f 3}$ डत्पात्ति f., प्र-भवः, डद्भवः, संभवः, डद्गमः, प्रवृत्ति f. प्र-उप-कमः, आरंभः f 4 वृद्धि f., उपचयः, आधिक्यं f 5डन्नति f-, उत्कर्षः, प्रतिपत्ति f-, पदवृद्धः, उदयः; ' ${
m to}$ give r. to ' उत्पद् c., जन् c. = ING, s. उत्थानं, डद्यः, डऱ्मः &c.; 'r. to receive another ' अ-भ्युत्थानं, प्रत्युद्रमः. 2 प्रजा-प्रकृति-क्षोभ:-प्रकोप:; See MUTINY. 3 Tumour, q. v.; 'r. ground' डन्नतभूमिः, उचस्थानं, उत्सेधः

RISIBLE, α . हासजनन (नी f.), हास्यास्पदं, हासकर (री f.), हासोत्पादक •

Risk, s. संज्ञ्य:, संदेह:, शंका, भयं, संकटं; 'run the r. of losing all 'सर्वना ज्ञासंज्ञाये आत्मानं पत् c. =v. t. संज्ञाये निश्चिप् 6 P or पत् c.; See DANGER.
Rirk, s. किया, विधि:, कमन् कः, कार्ब, आचार:, सं-

स्कार:, नियम:, कल्प:; 'soriptural r.' साझविक्षिःकर्म, शास्रोक्तियाः — Ritual, त. वैधिक-नैयमिक
(की f.). विध्यनुरूप, शास्रोक, विधि-क्रिया in comp.
- s. क्रियासंस्कार:-विधि:-पदाति:-शास्रं — isr., s.
संस्कारशास्त्रः

RIVAL, v. t. स्पर्ध् 1 A, प्रति-परि-°, (with instr.), संघृष् 1 P, अहमहमिकया-परस्परिजगीषया-यत् 1 A, वि-,िज desid. (जिगीषति); oft. by प्रतिदेशित, पं-क्रिस्पिंत्; ' with hands r. ing young foliage (in beauty)' किसलयोद्धरप्रतिदेशिकः करततिः (S. 4); चंद्रच्छायाप्रतिस्पर्धा or-प्रतिदेशी &c.-«., -s. प्रति-,स्प-धिन, प्रतियोगन, वि-,िजगीष, प्रतिपक्ष, सपरन, परस्परस्पिन, अभिभवेच्छु; by प्रति in comp.; 'r. combatant' प्रतियोधः; 'r. army' प्रतिवत्तं &c.; 'r. woman' सपत्नी; 'a r. Kesava' अपरः केशवः, प्रतिकेशवः; 'वि r. to अर्था प्रत्यादेश इव थियाः (V. 1). - RY, s. प्रतिस्पर्धा, प्रतियोगता, वि,-जिगीषा, अहमहमि-का, प्रतिदेशिता, संघर्षः, सापर-यं, प्रतिपक्षता; विरोधः, वैरं-RIVE, v. See Tear.

RIVER, s. नदी, सिर्त, सिंधु, आ(अ) प्रमा, निमा, तरीमणी, स्नोतोवहा, तिट्नी, न्हादिनी, सोतिदिननी, ध्रमी, श्रेविलनी, होपवती, लवंती, निमीरणी; 'a small r.' कुल्या, अल्प-कृत्रिम-सिर्त; 'confluence of r. B' सेमेदः, सिधुसंगमः; 'watered by r. s' नदीमातृक. RIVET, v. l. कील् 10, कील्न बंध् 9 P, दृढं वेष्; अभिनि-विद्यु c., सस्ज् c.; 'to be r. ed' कील्निन्दिव्यु ट., सस्ज् 1 U (sight); स्थाने खलु सज्जित नृष्टि: (M. 1); 'all eyes were r. ed on him' नेत्रवजाः तस्मित्रपेतुः (R. vi. 7), तिस्मन् वृष्टिः सन्ताभूतः ब-नाति में सक्षः चित्रकृटः (R. xiii. 47), दियते प्रत्युतस्य सक्षः (U. 3); आलि खित इव रंगः (S. 1) 'the audience is r. ed (to the spot) with attention'. —s. कीलः लकः-कं, श्रलांकाः

RIVULET, s. क्षुद्र-कु-सिरित र., अन्य-क्षुद्र-नदी.
ROAD, s. मार्गः, पथिन m., अध्वन् m., वस्मन् n
वीथि-थी र., रथ्या, सर्गि-णी र., पदवी, पद्धति-ती र
' high r. ' राजमार्गः-पथः; ' common r.' प्रचार
' difficult r.' दुर्गसंचरः, संस्तमः, दुर्गमार्गः; 'drear
lonely r. ' प्रांतरं, चून्यमार्गः; 'crossing of r. ।
चतुष्पर्थ, ग्रंगाटकं; See WAY.

ROAM, v. i. परि-,अट् 1 P, परि-,अस् 1, 4 P, विचर् 1 P; 'r. about' इतस्ततः वि-ह 1 P or or अस्. = ING, s. परि-,अटनं, परि-,अमणं, विचर
ROAR, v. i. गर्ज् 1 P, स्तन् 1 P, नर्दे 1 P, रस् 1
ह 2 P, नद् 1 P, अनु-हुन्न 8 U (of lion);
r. ing river' घर्षररवा सरिन्. 2 वि-आ-डत्-व
कुत् 1 P, भणर, पुष् 10; 'r. ing with pai
अतिनादं मुंचन्. -s., -ING, s. गर्जित, र्सनित, का

्ना, नर्देनं, न्वरावः, महा-दीर्घ-गंभीर-श्चन्दः-नादः; घन-ध्वनिः, दीर्घरावः-घोषः; हुकारः 2 नादः, वि-भा-क्रोशः, निर्घोषः, शन्दः, स्वरः, ध्वनिः

ROAST, v. t. अस्ज् 6 P; 'r. on a spit' जूलाकृ 8 U.

2 तप् 1 P or c., दह 1 P. - ED, a. अष्ट, भृष्ट; 'r. on a spit' जूल्य, जूलाकृत, भटित्र, जूलसंस्कृत.

ROB, v. t. जुर 10, प्रच् 9 P, लूंट-ट् 1 P, 10, अप्रद्
1 P, (with gen. of person). - BER, s. दस्य:,
चो(चौ)र:, स्तेनः, तस्करः, लुंटाकः, मोषकः ; Sue

THIEF. - BERY, s. अपहरणं, मोषणं, स्तेयं, चौरं,
स्तेन्यं, अपहारः, लुंटनं.

ROBE, s. वसनं, वकं. -v. t. वसनं परि-धा 3 U, वस् 2 A; See Dress.

Robust, a. वृद्धदेह, व्यूटोरह्क, वृद्धांग (गी f.), वज-देह, मांसल, सवीये, ससत्त्व, उपित; 'r. body ' उप-वितं गात्रं, सिंहसंहननं. -LY, adv. सवीयें, ससत्त्वं. -NE88, s. वृद्धांगता, वीयें, मांसलता.

Rock, s. स्थूलिशाला, शिलोचयः, बृहदुपलः, महाप्रस्त-रः, शैलः; शिला, पाषाणः, प्रावन् m., उपलः, अश्मम् m., प्रस्तरः, (small); See Stone; 'r.-salt' सैंधवः-वं, शीतिश्चिं, सिंधुजं, माणिमंथं. =v. t. दोल्लेन-म स्वप् c. (rock to sleep); दोल्यित-आंदोल्यित (D.), इतस्ततः प्र-िय-सं-चल् c. =v. i. दोल्यित (D.), इतस्ततः वि-प्र-चल् 1 P; See Waver. $=\mathbf{x}$, a. शिलामय (यी f.), शिलापूर्ण, अश्मर, औ-पल् (ली f.), (s.) in comp.

Rocket, s. हंबतारा, अग्निबाण:.

Rod, s. दंड:, ज्ञालाका (of metal), यष्टि f., वेत्रं (of cane).

RODOMONTADE, 8. गार्वतवाबयं, उद्धतवचनं.

Roe, s. मीनांडं, मत्स्यांडं, मत्स्यगर्भः 2 मृगी, हरिणी. ROGUE, s. धूर्त:, कितव:, जाल्म:, श्रठ:, खल:, बंचक:, प्रतारकः, कापटिकः, कृटकः, कृटकारः, दुर्जनः, दुरा-हमन् m., कृहक:. - ERY, - ISHNESS, s. कैतवं, ज्ञा-ठ्यं, दौर्जन्यं, बंचनं, &c. = ISH, a. धूर्त, ज्ञाठ, कितव; See (8). = 18HLY, adv. भूतेतया, ज्ञाउचान, सकतवं. Roll, v. i. वि-लुठ् 6 P, वि-लुट् 1, 4 P. 2 परि-व्या-वि-वृत् 1 A, परि-,भ्रम् 1, 4 P, घूर्ण् 6 P, 1 A; (about) प्र-वि-चल् 1 P, घूर्ण्, वि-लुल् 1 P; 'with eves r. ing about ' घूर्णकोचन, लौलाक्ष, विलोलदृष्टि. 3 (On, by &c.) ब्याति-इ 2 P, गम् 1 P, आति-व्याति-क्रम् 1 U, 4 P, पारि-,आ-वृत्, पारि-इ; 'as days r. ed on ' दिनेष गच्छत्स, गच्छता कालेन; 'a cloud r. s on through the air' मेघ: खमाक्रभितं प्रवृत्तः (Mr. 5); 'which has r. ed out at the feet of the Vindhya' विध्यपादे विज्ञीणाँ (Me. 19). -v. t. ब्या-परि-इत् c., घुर्ण् c., अम् c., &c.; 'r. down' रयेज नी 1 P; 'r. ing down corpses' मेतवा-हिनी (नदी). 2 लुद-इ 0., वि.म- . 3 पिडीक 8 U, संपुटीक, संविद्ध 10. 4 आ-परि-वेद्द 0., अवगुरू 10, आ-प्रान्ट 5 U. - ड. छुठम, परिवर्तन, &c. 2 विद्धः, गोल:-लक:, नाली: 3 नामाथिल-ली f. - Ef., ड. परि-वर्तनी, वर्तनयंत्र-चक्र. 2 वेद्धनं-नी (for flour). 3 पट:. - ING, ड. लोठनं, परि-व्या-वर्तनं, पूर्णनं, परि-, अमण, &c. - a. पूर्णत्, वि-, लोल, पचलित.

Romance, s. आख्यायिका, किल्पतकथा. = v. t. आख्यायिकां लिख् 6 P or प्रबंध् 9 P. =Romantic, a. अडुत, विचित्र, आध्येभूत. 2 ग्रूर, विकांत; अडुतप्रिय, अश्खलवृत्ति. 3 असंभव, किल्पत.

Romp, v. i. प्रगन्भं कीड् 1 P, उद्धतं खेल् 1 P, (U. 4). = s. उद्धतविलनं, प्रगन्भ-अविनीत-कीडा. 2 प्रगन्भा, अविनीता, निलंडजा; कीडाझीला

Roof, s. छदिस् f., पटलं; 'the wooden frame of a r.' गोपानसी, यल(द)भी; 'the edge of a r.' वलीकं, नीमं. 2 तालु n. (of the mouth). v. t. पटलेन आस्छद् 10. -ED, a. सपटल, पटला- छक्त. -LESS, a. निष्पटल; (fig.) निराभय.

Rook, a. काक:, वायस:. - ERY, s. काकाभय:.

Room, s. वेदमन् n., प्र-,कोष्टः, ज्ञाला, कक्षः-क्षा, कुटी, गृहं; 'upper r.' चंद्रज्ञाला, जिरोगृहं; 'inner r.' गर्मोगारं, वासगृहं, अंतःकोष्टः. 2 प्र-,देज्ञः, स्थानं, आस्पदं, भूमि f., पदं; स वासवेन द्रतो निषोदीत विसष्टभूमिः (K. III. 2) 'Vasava made r. for him' &c.; 'there is r. for doubt here' ज्ञांकास्थानमेतन्. 3 अवकाज्ञः, अवसरः, प्रसरः, विषयः, अंतरं, स्थलं ; 'want of r.' अनवकाज्ञः, स्थलंकोचः; 'giving no r. for envy' अदत्त्वकाज्ञां मत्सरस्य; 'make r.' अंतरं दीयतां, अपसर. 4 (Stead) स्थानं, भूमः; See Instead of. -४, a. विज्ञाल, विस्तीणं, विपुल, असंबाध, सावकाज्ञः.

Roost, s. बासयष्टि f., यष्टिनिबास:, निलयन-ज्ञायन-दंड:-स्थानं. =v. i. ज्ञी 2 A, स्वप् 2 P, निली 4 A, निषद 1 P, आभि 1 U.

ROOT, s. मूलं, in all senses; तहमूलं, कलहमूलं &c.; अंग्रि:, पाद: (Foot, q. v.); बु(ब्र)भ्रः; शिक्षा, जटा (fibrous); 'bulbous r.' कंद:-दं; 'to the r. s' आमूलं, मूलत:, समूलं; 'the r. of a branch' अव- रोह: 2 अधोभाग:-देश:, तलं, मूलं, जाहं in comp. (of animals only). 3 मूलं, बीजं, थोनि f., आदि:, निदानं, कारणं, आदिबीजं-कारणं-हेन्:, प्रकृति f.; 'having for its r.' मूल, हेतु, &c. in comp.; वित्तमूलः कलहः, &c. 4 (Of a word) मूलं, प्रकृतिः, श्रान्दिनं, सान्द-योनिः; 'r.-meaning' मूलाथं:, योगिकाथं:, ब्युत्पित्तिः: ' प्रकृतिः । सुलं कु 8 U. =v. i., 'take r.' मूलं बंध् 9 P. =v. t. वृद्धं निखन् 1 P or हह c.; ex. by 'r.ed'. 2 (Up) अध्यक् 10, समूलं बङ्ग्ह 1 P, बर्स्यं

10, डस्खन, ध्यपहरू c., बन्छिद् 7 P. =ED, a. वृद्ध-बद्ध-मूल, रूड-धृत-मूल.

Rope, s. रज्जु f., गुण: दामन् f. n., जुल्बं, बराटक:-कं, संदानं, बट:-टी-टं; 'the rope and bucket of a well ' दद्घाटनं, घटीयंत्रं; 'r.-dancer' स्वापण:-कलायण:; 'r.-ladder' रज्जुसोपानं; 'r.-maker' रज्जुकार: = x, a. रज्जुधमेन्; स्थान, सांद्र.

Rosary, s. अक्षमाला, अक्षसूत्रं, जपमाला-सूत्रं.

Rose, s. जपापुष्पं, ओह्पुष्पं ; (tree or flower) ज-पा-ना ; सेवती, ज्ञातपत्री ; 'r.-apple' जंबु-नू f.; (fruit) जंबुफले, जांबरं. - Y, a. पाटल, जपार्यं. 2 जवारूप. - ROSEATE, a. 'r.-coloured' पाटल, जपास्तर्यं. 2 वहिः रमणीय, दृष्टिमनौहर.

Rot, v. i. प्तीभू 1 P, वि-,गल् 1 P, विली 4 A, दुर्ग-ध- a. भू., -v. t. गल् c., विली c., प्तीकृ 8 U. -Rotten, a. प्तिगंभि, दुर्गंभ, विगलिन, विलीन; प्तीभूत, दुष्ट, दुषित. 2 क्षीणसस्व, असार, निःसस्व.

ROTATE, v. i. भ्रम् 1, 4 P, चक्रमत्या भ्रम्, परिवृत् 1 A; See REVOLVE. — 10N, s. भ्रमणं, भ्रांति f.,
आ-परि-वते: वृत्ति f., चक्रावते:. चक्रमति:. 2 पर्यायः,
क्रमः, आनुत्व्यः, 'in r.' पर्यायण, पर्यायवृत्या,
चक्रवत्, पर्यायानुसारेण, अनुत्वः — 0RY,-ROTARY,
и. चक्रावितन, चक्रमति.

Rote, s. आवृत्ति f., अभ्यास:, आवर्तनं; 'learn by r.' (अर्थज्ञानं विना) कंठस्थ- a. कृ 8 U, अभ्यन 4 U; 'learnt by r.' कंठस्थ, अभ्यस्त.

ROTUND,-ITY, See ROUND,-NESS.

Rough, त. नतीन्नत, विषम, असम, अश्रवण. 2 ह(रू)क्ष, पहष, कर्कश्चा, काठिन, अमसण, असीम्य, अमृदु,
दु:स्पश्चां; (in disposition) मिन्हर, उप्र, कट्ठ, कटोर;
(in manners) असम्य, अश्वाष्ट, असंस्कृत, स्यूल,
घन; 'r. measurement' स्थूलमानं. 3 अपटु,
अदक्ष, अनिपुण, अकुशल, स्थूल. 4 (Sea) कुब्ध,
तरमाकृत, उत्तरंग, वायुक्षुच्थ, पवनाहत. 5 लोमशा,
लामावृत, स्थूललोमनः 'r.-cast' स्थूलं कृष् c. or विधा 3 U; 'r.-draw' स्थूलं लिख् 6 P; 'r.-hew'
स्थूलं तक्ष 1, 5 P or छिद् 7 P; 'r.-rider' अधश्चिक्षः — EN, ए. र. रूक्षी-स्थूली-कृष्ठ 8 U. — LY,
तक्षेण, दक्षं, पहंष, कर्कशं, स्थूलं, निष्ठरं, &c. — NESS,
इ. वैष्म्यं, दक्षता, पाइच्यं, कर्कश्चानं, उपता, कटोरता,
स्थूलता, अदक्षता; संक्षीभः, द्विमलोठनं, &c.

ROUND, a. वर्नुल, गोल, बृत्त, वृत्ताकार, निस्तल, मंडलाकार, चकाकृति, वृत्त-गोल-रूप, वलयाकार. 2पीन,
पीवर, उत्तत. 3 अवक्र, असंदिग्ध, परिस्कृट, निश्चित,
परिच्छित्र, ज्यन्त; See Drouped. 4 (Number)
समग्र; गृन्यांतकः - s. मंडलं, चक्तं, वर्तुलं, गोलः, वलयः-यं. 2 परिभ्रमणं, परिवर्तः, पर्यायः, आवृत्ति f., आवर्तः. 3 बक्तमागः-गितः f.; (of a ladder) मंनि f., आरोहणं, सोपानं. - prop. परितः, अभितः,

(with acc.); समंततः, समंतात् (with gen.).

-adv. परि in comp. (with verbs). 2 चक्रवतः.

मंडलाकारेण, वलयरूपेण, चक्ररूपेण; 'turn r.' परिवृत्त c., परिश्रम् c.; 'turning r.' चक्रश्रांतः, परिश्रमणं, मंडलावृत्तिः; 'to get r.' मतं परिवृत्त c. 3

सर्वतः, समंततः, समंतात्, विश्वतः, सर्वेदिशुः; 'the
whole year r.' समग्रवषः. -v. t. वर्तृलीकः 8 U,
गोलीकः 2 परिगम् 1 P, परिन्या-इ 2 P. 3 समा-भा

3 U; संस्कृः; 'well-r. ed' सृवृत्तः; (गृंद्धः) सुसमाधित, सुसंस्कृतः; 'r.-about' वक्र, कृटिल, असरलः सर्मततः, अगितः, &c. -LY, adv. अवकः, सपरिष्ठदं,
सुन्यनः, स्पष्टार्थः. =NESS, s. वृत्तता, गोलत्वं, वर्तृलता,
पीनता, अवक्रता, स्पष्टता, &c.

Rouse, v. t. (From sleep) वि-म-बुध् c., जाग् c., जरथा c. (उत्थापयित), निद्रां भंज् 7 P or भिद्र 7 P. 2 उत्यद् c., जन् c., उद्-भ-बुध् c., उत्तिज् c., उद्युज् 10, उत्था c., उदीप c., प्रोत्सह c.; 'r. to action' क्षुम् c., चेट् c., प्रचुद् 10, कार्ये प्रवृत् c. = v. i. Awake, q. v. = s. पानोत्सवः, सिंध f., सपीति f. Rout, v. t. भंज् 7 P, वि-दु c., प्र-वि-ध्वंस c., प्र-पलाष्ट्

Rout, v. t. भंज 7 P, वि-हु c., प्र-वि-धंस् c., प्र-पलाष्ट् c. - s. भंग:, विध्वंस:, विद्राव:, सैन्यभंग:, व्यूहभेद:, ब्लब्यसनं. 2 जनसंमदें:; See Mob. 3 कोलाह्ल:, तु-मुलरव:, कलकल:. - ED, a. विद्रावित, भग्न, प्रपलायि-त; भग्नव्यूह, उदिजल, समुद्धिंज, कांदिशीकः

ROUTE, s. See ROAD.

ROUTINE, s. क्रमः, पर्यायः, अभ्यासः; 'daily r.' दिनक्रमः, दैनिककार्भपरिपाटी-परंपरा; 'r. work' नित्यकमः; 'usual r.' नित्यक्रमः, नित्याभ्यासः.

Rove, v. i. प्येट् 1 P, पिर-, अम् 1, 4 P, प्र-वि-चर्ष 1 P. = ER, s. प्रश्निमकः, प्रयेटनकृत् m., अमणज्ञालः 2 दस्युः, चौरः. = ING, s. परि-, अमणं-अटनं, विचरणं Row, v. t. (नौदंडेन) वह c., प्रेर् c., संचल् c., प्रच् र् 10, प्रणुद c. = v. i. नौकां वह c. or प्रेर् c. & c = s. राजिः, प्रीकः, श्रेणः-णी, आविलः-ली, तितः, माला. (all f.); See Line. 2 कलहः, संपर्दः, तुमल रवः, कोलाहलः. = ER, s. नाविकः, प्रोतवाहः, क्षेपणि धरः, दंडधरः

Rowel, s. कंटकः

ROYAL, a. राजकीय, राजयोग्य, राजाई, नृपोिषत; राज नृप in comp. — IST, s. राजपक्षीय:, राजपक्षावलंबि — LY, adv. राजवत्, नृपोिषतं. — TY, s. राजत्वं, राज महिमन् m., राजाधिकार:, नृपत्वं, प्रभुत्वं, आधिपत्य ऐश्वर्यं.

Rub, v. t. घृष् 1 P, मृद् 9 P or c. 2 प्र-परि-मृ 2 P or c., प्रक्षल् 10, निज् 3 U, परिष्कृ, अक्षी 8 U. 3 चृष् 10, पिष् 7 P, शुद् 7 P. 4 अभिन,अं 7 P, रिष्ट् 2 U, लिए 6 P, मृद् 5 (Feet) संख c., मृद्; 'r. together' संपिष्, संघृष्; 'r. धी teeth together' देतेदेतान घृष् or निध्यष्; out 'अप-ध्या-मृज्, व्यामृज् 6 P or c., विलुए c., अच्छित् 7 P. -ए. i. सं-घट्र 1 A, संघ्ष्. 2 संघर्षणेन अपिष-क्षि-फ्रि-फ्रिडः or अवसर् 1 P. 3 कुच्छ्ण सं-उत्-मृ 1 P, अति-इ 2 P. -९. घर्षणं, अध्यंजनं, संवाहनं, मृदेनं, &c. 2 संघरः, समाधातः, संमदेः. 3 कुच्छं, क्षष्टं, ठिट Difficulty. - Ber, ९. घर्षकः, मार्जकः, मर्दकः. 2 (Substance) घर्षकः. - BING, ९. घर्षणं, मर्दनं, &c. Rubbish, ९. अवस्करः, उच्छं, मलं, तुच्छ-निःसार-क्ष्यं.

Rubicund, a. आरक, पाइल.

Rubric, s. व्यवस्था, विधि:.

Ruby, अ. माणिक्यं, पद्मरागः, ज्ञोणरःनं, लोहिनकः. = a. रक्त, पाटल, रक्तवर्णे.

Rudder, s. केनिपात:-तकं, अरित्रं, कर्ण:.

RUDDY, a. रक्त, अहम; See RED.

Rude, a. अविनीत, अविनय, वियात, धृष्ट, अमयोद, उद्धत, सप्रतिभ, असम्य, अशिष्ट, अनाये, दुःश्वाल, नष्टविनय, निर्लंड्ज, प्रगल्म. 2 असंस्कृत, अशिष्ट, प्राप्य, अकृताविय, अप्रबुद्ध, अनक्षर, अशिक्षित, वियाहीन-श्र्य. 3
स्थूल, अदक्ष, अनिपुण, अपट्ट, रूक्ष. —LY, adv. अविनयेन, धृष्टवत्, प्रगल्मं, स्थूलं, अशिष्टत्या, &c. — NESS,
s. अविनयः, वैयात्यं, धाष्ट्यं, अमर्यादा, प्रागल्भ्यं, प्रतिना,
अनायेता, अदाक्षिण्यं. 2 असंस्कारः, अशिष्टता, प्रान्म्यता. 3 स्थूलता, अदाक्ष्यं, &c.

RUDIMENT, ८. उपक्रम:, प्रारंभः, मूलं, प्रथम-मूल-तत्त्वं; 'r. s of knowledge' ज्ञानतत्त्वानि, ज्ञानमूलं, उपक्रम-णिका. 2 मूलांगं, बीजं, मूलं, ब्यूलवस्तु-द्रव्यं. $-\Delta L$, $-\Delta RY$, α . प्राथमिक-मौलिक (की f.), मूल-प्रथम-आदि in comp.

Rue, v. t. अनुजुष् 1 P, अनुत् 4 A; See Re-Pent, Regret. - s. ब्राइी. - Ful., त. अनुजोका-कुल, अनुतापात, जोकात, विषण्ण, उद्दिम.

RUFFIAN, s. आततायिन् m., साहसिकः, वधीयतः.
RUFF, RUFFLE, v. t. संकृच् 1 P. आकुंच् c., पुटीकृ 8 U, च्ण् 10; 'r. up' प्र-सं-कृष् c., प्रकृष c.,
व्याकुलीकृ, उद्विज् c.; 'not r. ed in disposition'
प्रकृतिगेभीर, शांतात्मन्. – s. भींग f., दर्भि f., पुटः,
च्णः. 2 प्र-सं-वि क्षोभः, प्रकोपः, व्याकुलस्वं, उद्देगः,
संभ्रमः, अशांति f. – ED, a. सं-, कुन्ध, क्षोभित, प्रकापित, आकुल, व्याकुल, व्यम, अस्थिर, संभ्रांत, अशांत,
उद्दिम, कातर, परिष्य

Rug, s. कंबल:, रक्षक:; आस्तर:-रणं.

Rugoed, a. विषम, नतोन्नतः 2 रु(रू)क्ष, कर्कज्ञ ; See Harsh. - NESS, s. वैषम्यं, कार्कवयं.

Ruin, v. t. नज् c., वि-प्न-',प-वि-ध्वंस् c., क्षि 5, 9P or c., वि-,लृष् 6 P or c., उस्छिद् 7 P, हन् 2 P or c. (घातपति); उत्-अव-सद् ए., नि-अव-पत् ए., उद-इ 1 P, (building); r. a man ' संपत्ति-विभवं- मृद्ध ०., परिश्वीण- व. क. - १ वि-,नीज्ञाः, प्र-वि-ध्वेतः,

क्षयः, लीपः, विधातः, उच्छेदः, अवसादः, विधातनं, ह-त्सन्तता, जीर्णता (of a house); 'in r. s' जीर्ज. विशीणे, डत्सभ, जर्जर, जर्जरित. 2 अनिष्टं, अपाय:. हानि f., क्षति f., अनर्थः. 3 (Of fortune) परिक्ष-यः, वित्त-विभव-नाशः, भाग्यक्षयः, ऐधर्यनाशः-भंग:-लोप:, परिक्षीणता; 'r. of an army' बलव्यसनं, भंग:, पराभव:, पराजय:; 'to go to r. 'परिक्षिpass., क्षयं-नाज्ञं-या 2 P or -इ 2 P, प्र-वि-ली 4 A; ध्वंस् 1 A; 'r. seize thee' अजीवनि: ते भवात ; See under PERDITION. -ED. a. नष्ट, ध्वस्त, क्षीण; अवसन्त्र, उच्छिन्न, जीर्ण, विज्ञीर्ण, जर्जर, &c. 2 परिक्षींग, नष्टविभव, गतश्रीक, नष्ट-गत-धन-ऐश्वर्य, प्रचलित्वभव, क्षाणधन, = ous, a. उत्सन्न, क्षीण, जीर्ण &c. 2 वि-,नाशिन, नाशावह, नाश-क्षय-कर (र्श f.), घातक, अनिष्टोत्पादक. = σ USLY, adv. सनाज्ञं, सक्षयं, सापायं.

Rule, v. प्र-, ज्ञाम् 2P, नि-विनि-यम् 1P, परिवा c. (पा-लवति), विनी 1 P, गुप् 1 P, ईज् 2 A (with gen.); अध्यास 2 A, अधि-हा 1 P; तंत्र 10; 'r. ing subjects like one's own children ' पजा: पजा: स्वा इव तंत्रियत्वा (S. 5). 2 आदिश 6 P, वि-धा 3 U, नि-यमं-विधि-क 8 U, ब्यव-स्था c. (स्थापयति); gen. ex. by (s.). 3 निम्रह 9 P, सं-नि-यम ; See Con-TROL. 4 रेखानि: अंक 10. - s. ज्ञासनं, अधिकार:, प्रभत्वं, आधिपत्यं, स्वाम्यं, ईज्ञात्वं, ऐथर्यं, राजपालनं. 2 विधि:, नियम:, सत्रं, व्यवस्था; (moral &c.) मर्योदा, क्रमः, निर्देशः, आ-नि-देशः, प्रचीदनं-ना, शास-नं, मार्ग:, कल्प:; तस्वं (of science); न्याय:. 3 प्र-माणं, मानं; 'general r. ' इत्सगः, सामान्यविधिः; 'r. of action ' कियानिधि:-मार्गः; 'r. of judicature ' व्यवहारविधि:-मार्ग:: 'according to the r. 'यथाविधि, विधितः; यथान्यायं; 'r. of three' त्रैराशिकं. - ER, s. ज्ञासित m., पालयिता, ज्ञास्ता, ज्ञासकः, पालकः, अधिष्ठाता, अधिपतिः, अधीज्ञः, नि-यंता, स्वामी, प्रभु:, ईश्वर:; 'under one r.' एक-स्वामिक. 2 रेखालेखनी. -ING, a. शासत्, नियंतृ, पा-लक &c. 2 प्रवल, गरिष्ठ, प्रधान, बलिष्ठ; 'r. deity' अधिदेवता, अधिष्ठात्री देवता.

Rum, s. सीधु m. n., आसव:, मैरेयं. - a. असंगत, अ-गरून

Rumble, v. i. रस् 1 P, नद् 1 P, गर्ज 1 P, गंभीरं स्वन् 1 P or घुष् 1 P. = ING, s. गर्जनं, नदेनं, दीधै-गंभीर-नाद:-ध्वनि:-घोष:, निघोष:, (of clouds) रत-नितं, घनध्वनि:, मेघनाद:, &c.

RUMINATE, v. i. रोमंथायते (D.), रोमंथ अभ्यत् 4 U, (S. 2). 2 पुन: पुन: ध्ये 1 P or विचर् c., निः ध्ये desid. (निदिध्यासीत). =ION, s. रोमंथः; अभी- क्ष्णचिता, निदिध्यासनं. =RUMINANT, a. रोमंथकर (री.).

 R_{UMMAGE} , v. t. अस्ताव्यस्तीकृत्य सूक्ष्मं अन्विष् 4~P or निरूप् 10.

RUMOUR, s. जनभवाद:, किंवदंती, भवाद:, जनभृति f., लोकवाद:-वाती; See REPORT, -v. t. छx. by (s.); 'it is r. ed' इति किंवदंती श्रूपते, इति जनभवाद:. RUMP, s. See HIP.

RUMPLE, See FOLD.

Run, v. i. धाव् 1P, द् 1 P, प्र-वि-°, श्लीघं-दुतं गम्-चल्-बर 1 P or या-इ 2 P, रह 1 P; (as a fluid) क्षर्1 P, प्र-,स्यंद 1 A, गल् 1 P, इ, प्र-,म; (as rivers) वह 1P, अवत् 1 P, गम् (सागर); ' how much has the night yet to r. ' कियदविश्वष्टं रजन्याः (S. 4). 3 प्र-वि-ली 4 A, द्रवीम, द्र. 4 प्रवृत् 1 A, प्रगम्, प्रसः See Proceed. 5 अति-इ 2 P, अतिक्रम् 1 U, 4 P, या 2 P, गम्; See Pass. 6 (Away) न-, पुलाय 1 A, अपस 1 P, अपन्नमः, अपया गम्-धाव्-सप् 1 P, प-वि-दू. 7 (As a sore) पूर्य खु c. or मुच् 6 P. 8 वितन्-विस्तृ pass.; प्रस; See Ex-TEND; 'r. to waste 'प्रि-,क्षि pass; 'r. riot' मर्यादां आति-इ or अतिक्रम्. = v. t. धाव् c.; चल् c.; वह c. =about, इतरततो धाव्, वि-परि-धाव्. =after, अनधाव-द-गम्-सृ &c. -against, at, towards, अभि-प्रति-उप-धाव्-द्र, संमुखं गम्. -down, (v. t.) गणान अपलप् 1 P, अवमृद् 9 P; See Decry, DEPRECIATE. 2 Chase, q. v. -in, आ-प्र-विश् 6 P. =into, डप-गम्, आ-पद् 4 A, यस् pass.; 'ran into debt' ऋणग्रस्ती बभुव. -off, अपस्, अपक्रम्, अपया; ' till the brook has r. off' याव-त्रिश्चेरलें।तो नापक्रामित, न तिरोभवति, न क्षीयते. -on, (of water) प-,वह. 2 प्रवृत्, प्रमृ. 3 Prate, q. v. -out, क्ष-अपचि-pass., अवसी-समाप्- pass. -over, परिवह, उपरि खु; See Overflow. - up, वृशु 1 A; See Increase. - s. धावनं, द्रवर्ण, विद्रवः, पलायनं. $oldsymbol{2}$ गंति $f_{\cdot}$; क्रमः, मार्गः, प्रवृत्ति $f_{\cdot}$ $\mathbf 3$ प्रवाहः, स्नावः, प्र-नि-स्यंदः $\mathbf 4$ प्रचारः, प्रसिद्धि fः; प्रचलनं. 5 पर्यंतः, परिमाणं. 6 जलयात्रा, समुद्रपर्यटनं; 'in the long r.' अंते, दीर्घकालाद्ध्यं; 'the ordinary r. of people 'सामान्या:, १थग्जनाः, प्राकृताः, साधारणजन:. =NER, s. धावक:. 2 जांधिक:, जंधा-कारिकः, प्र-,जावेन् m., तरस्वी, त्वरितः, वेगी, जवनः, जव:. -NING, s. See (s.). -a. धावत्, स्रवत् &c. 2 सप्य, प्यस्तिवन् (sore). 3 यथान्नमं, अनुपूर्वशः -Runaway,-Runagate, s. प्रवलियतः, अप-धावितः. 2 युद्धत्यागी, रणविमुखः.

RUNDLE, s. सीपानं, आरोहणं.

RUPTURE, 8. भेद:, स्कीटनं, भंगः 2 भेदः, कलहः, स्नहभेगः, भेदः, सुहद्भेदः 3 अत्रवृद्धि f.-लंसः. -१. ६. भंज् 7 P, भिद्द 7 P, स्कृद् c.

BURAL, a, मान्य, जानपद (दी f.), मानीय, मानीय, मानीय,

म-जनपद in comp.; 'r. pleasures ' प्रामवाससी खर्थ. Ruse, s. See Pretext.

Rush, v. i. वेगेन-तरसा-भाव् 1 P or गम्-पत्-चक् 1 P, सवेगं प्रया 2 P or प्रस् 1 P; 'r. upon' आक्रम् 1 U, 4 P, आ-अव-स्कंद् 1 P, सवेगं अभिद्यु or आपत्, अभिसः ; युद्धानिसारिणः चम्पत्यः (U. 5) 'r. ing upon (me) for fighting'; 'r. forth' निर्मम्, विर्मम्, निःसः ; 'r. headlong' अतिवेगेन-साहसपूर्व-प्रविच 6 P. - s. महावेगः, जर्वः, आवेगः, सर्यः भः 2 अतिवेगेन भावनं-आपातः, सवेगावस्कंदः, सरमसान्त्रमः; 'I do not care a r.' अणुमात्रमपि नीत्सुकः. Rush-Light, s. तृणप्रकाजाः, तृणालोकः

Russer, a. कपिश, स्याव.

Rust, s. किहं, मंडूरं, सिंहा(घा)णं-नं, मलं, अयो-मलं; कलंकः. = v. कलंकेन-मलेन-भावृ 5 U. = Y, a. मिलत, मलीमसः; मलावृत, समल, कलंकावृत.

Rustic, a. याम्य, प्रामीय-ण, प्रामिक (की f.), जानपद (दी f.), असम्य, अशिष्ट, आविनीत, प्राकृतः = s.
याम्यः, यामीणः, वृषकः, जानपदः. = ALLY, adv. यामिकवत्, प्राम्यजनवत्. = ITY, s. प्राम्यता, अशिष्टता,
असम्यताः

Rusticate, v. t. निर्वेस् c., प्र-वि-वस् c. =v. i. प्र-वि-वस् 1 P.

Rustle, v. i. मर्मरस्वं कृ 8 U. = ING, s. मर्मरज्ञान्दः, मर्भरः, वस्र-पर्ण-स्वानितं

Rut, s. गर्तः-तो, चक्रांकः, चक्रमार्गः 2 भदः, मदजलं 'in r.' मदजलस्वंदिन्. - TISH, a. मत्त, मदोस्कटः

RUTHLESS, a. निर्देय, निर्धृण, ऋ्र, निष्क्रुप; See CRUEL.

Ryor, s. कृषकः, कर्षकः, कृषीवलः.

S.

Sabbatu (day), s. विश्रामवासर:-दिवस:.

Sable, a. स्याम, कृष्ण, कृष्णवर्ण. - s. स्यामकः 2 कृष्णवेष:

Sabot, s. काष्ठपादका.

Sabre, s. खद्गः, निकिंशः, चंद्रहासः, कृपाणः.

SABULOUS, a. See SANDY.

Saccharine, α . ज्ञाकंर (री f.), मिष्ट, मधुरः Sacerdotal. α . जुरोहिन in comp. ; याजकीय, पौराहित (री f.).

SACHEL, s. क्षुद्रकोष:, पुस्तकाधार:, मझा.
SACK, s. स्यूत:, प्रसंव:, स्योत:, स्यून:, शाणपुट:-कोष:,
गोणी. 2 लंठनं, अपहार:, धनादे: अपहरणं; 's.cloth' शाणपट:-वर्ज, वराशि:, स्यूलशाटकः, साणं.
-v. t. लंट्र 1 P, 10, उपमु 1 A, सर्वस्व अपह 1 P.
SAOBAMENT, s. संस्कार: -AL, .a, संस्कारकंप,

AORED, a. पुण्य, पवित्र, परि-,प्त, मेध्य, श्रुचि. 2 अलीकिक-असांसारिक-वैदिक-(की. f.), (opposed to profade). 3 पूज्य, पूजाहे; भावितात्मन. 4 पुण्याधिक, सुप्रतिष्ठित. 5 अनितक्तमणीय, अलेख, अभेय; दुधेषे, अवस्य (person); 'an ambassador, being considered s., never tells an untruth' सदैवावस्थमावेन दूतो वदित नान्यथा (H. 3); 's. spot' क्षेत्रं, पुण्यस्थानं, तीर्थं; 's. grove' पुण्यवनं, तपोवनं; 's. knowledge' निगम-वेद-ज्ञानं, 'धृतिबी-धः; 's. writing' वेदः, निगमः, भृति f.

SACRIFICE, 8. यज्ञ:, क्रत:, अध्वर:, याग:, इज्या, मखः, सवः, होमः, हवनं, इष्टि f., मेधः in comp.; ' horse-s. 'अश्वमेध:; ' human s. ' नरमेध:-यज्ञ: &c.; 'imperial s.' राजस्य:; 'fit for a s.' यित्तय, मैध्य. 2 आलंभः, उत्सर्गः, बालः, उपहारः. 3 व्यय:, उत्सेर्ग:, परि-,त्याग:, विनियोग:, समर्पणं; even at the s. of one's life ' जीवितव्ययेनापि, प्राणपरित्यागेनापि; oft. by instr. alone (आत्मानं सततं रक्षेत् दौरापि धनैरापि). = v. t. यज् 1 U; ह $3~{
m U}_{
m p.}$ उपह्र $1~{
m P}_{
m p}$ उत्सगीर्थं हन् $2~{
m P}$ or बिलं दा $3~{
m U}_{
m p}$ समा-आ-लम् 1 A (animal); ' he s. a beast to Rudra 'पश्चना हुदं यजते ; 'he s. ed a horse' अश्वमधं ततान, अश्वमधेन ईजे. 2 परि-,त्यज् 1 P, उत्-सूज् 6 P, हा 3 P, सं-ऋ c. (अर्पयित), विनियुज् 7 A, 10; 's. ing their own interests ' स्वाये पुरित्यज्य; ' without s. ing their interests ' स्वार्थाविरोधेन (Bh. 1. 74). - ER, s. यजनानः, यह m., याजकः, यज्वन् m., याज्ञिकः, होता. -SA-CRIFICIAL, a. याज्ञय, वैतान (नी f.), मेध्यः यज्ञ in comp.; 's. work 'यज्ञकर्भ; 's. fire 'होमा-मि:, समृद्धः, परिचाय्यः, उपचाय्यः; 's. priest' ऋ-নিষ্য m.; See PRIEST; 's. session ' নৰ.

SACRILEGE, s. देवताद्वणं, देवस्वागहरणं, देवस्वचौर्यं, पुण्यवस्तृदूषणं, धर्मलंघनं-लाप: -SACRILEGIOUS, a. देवस्वापहारिनः, पुण्यहन्यदृषिनः

SAD, a. विषण्ण, म्लान, श्लोकाकुल, सीत्कंट, अवसन्न, उद्दिम, उत्कंटासंस्थ्र, उदासीन, खिन्न, दुर्भनस, विमनस. 2 शोचनीय, शोकावह, दुःखद, क्रशकर (री. f.), क्रेश-पर. 3 गंभीर, See Grave; to be s.' खिट्-pass., अव-वि-सद् 1 P, शुच् 1 P, दुर्भनायते (D.). = DEN, v. t. विषण्णीकु 8 U, अव-वि-सद् c., खिद् c., See Grieve. = Ly, adv. सशोकं, सविषादं, सखेदं, सो-द्वेगं, म्लानसुखेन. = NESS, s. विषादः, उद्देगः, अवसादः, उत्कंटा, औदासीम्यं, म्लानि f, खदः

SADDLE, s. বগাণ, বল্যখন, ব্যথণ – v. t. ব্যাণ মার্ছ c. or নিবিয় c., মহলাদ্ধ 8 U; 'mounting the s. ed Indrayudha' হলব্যাণানিরাযুখনাইছ (Ka. 126); (fig.) মার্চ নি-ধা 3 U or ব্যধ্ 4 U; 's.-horse' বাহাধ: – EB, s. ব্যাণকাত;

BAFE, α. सुरक्षित, निराबार्ध; सुरक्ष, क्षेम, अक्षत, नि-वंण, अजातापाय. 2 निर्भय, अकृतोभय, अभय, नि: ग्रंक, भयातीत, आपद्-भय-मुक्त. 3 अलंध्य, दुरासद, दुर्धवं; 's. against enemies ' दुरासदः परें: (R. viii. 4). 4 क्षेम्य, भयरहित, क्षेम, निर्भय; 'a. s. place ' निर्भयस्थानं, अभयहेतुक्तं स्थलं; 'sound and s.' कुश्चालन्, निरामय, सुस्थ, अक्षत. – s. लोह-पंटिका, लोहमंज्जा; 's. conduct' अभयदानं-पत्रं; 's.-guard' रक्षा, गुनि त., रक्षणं; 'Pass', q. v. – LY, adv. क्षेमण, निराबार्ध, अक्षतं, सक्षेमं, निर्भयं; 'when she is s. brought to bed' यदा अनघ-प्रसवा भवित (S. 4). – TY, s. क्षेमः-मं, स्वास्थ्यं, क्षेमता, अक्षतं, कृशालं, अनामयं. 2 रक्षा-क्षणं, निर्भयन्यं, अभयवचनं दा 3 U.

SAFFLOWER, s. कुसुंभं, बिह्नशिखं, महारजनं, कमलोत्तरं SAFFRON, s. कुंकुमं, अग्निशिखं, वरं, बाह्नि(ह्नी)कं, पीतनं, रक्तं, संकांचे, पिशुनं, धीरं, लेंहितचंदनं, काश्मीरजन्म. -a. कुंकुमवर्ण-राम, अरुग; 'dyed with s.' कुंकुमाक. SAGACIOUS, a. चतुर, विदग्ध, द्रद्रि, मेधाविन, सूक्षम-धी, तीक्ण-कुशाप-मित-बुद्धि. —LY, adv. चतुरं, स्-क्ष्मिथा, विदग्धत्या. —SAGACITY, s. बैदग्ध्यं, चा-त्यं, तीक्णमतित्वं, सूक्षभी:-मिति f.

SAGE, s. प्र(प्रा)ज्ञः, विपश्चित् m., तस्वविद् m., बुधः, पांडेतः, ज्ञानी. 2 क्रषिः, मुनिः. 3 सिद्धः, साधुः, यतिः, सिद्धःजनः-पुरुषः, आत्मज्ञः, मुमुक्षः, व्रस्तकः - a. प्राज्ञ, पंडित, ज्ञानिन् ; See Wise. - Ly, adv. पंडितवत-- NESS, s. पाज्ञता, पांडित्यं

SAGITTARIUS, इ. धनः, धनुराशिः

SAIL, s. बातक्कं-वसनं, नै।सनं-वकं; 'set s.' नावं-पोतं-मुच् 6 Γ or चल् c. -v. i. (Of a boat &c.) बायुना न्द-च्द्-वह्-भ्र-pass. 2 (Of persons) पोतमाहद्य or अध्यास्य प्र-स्था 1Λ ; नावा-पोतेन गम्-चल् 1 P, नावा q 1 P or y 1Λ , जल-बस्मेना गम्-या &c. 3 चल्, सं-वि-स्य् 1 P; 's. ing in the air' विहायसा-नभावस्मेना-मच्छन्, नभिस् संसर्पन् -ING, s. समुद्रयानं -OB, s. नावि-कः, पोतबाहः, नौवाहः, समुद्रगः.

SAINT, 8. मुनि:, साधु:, सिद्ध:, सिद्धजनः, ऋषिः, पृण्य-जनः; See SAGE. -LY, a. विमल, पवित्र, पुण्यात्मन्, परिवृत, अतिपृण्य, सिद्धतृत्य

SAKE, s. कारणं, निमित्तं, हेतः, प्रयोजनं; 'for the s. of' अर्थ or अर्थ in comp., हेतोः, निमित्तं, कारणात, with gen. or in comp., कृते (with gen.); Ses

SAL, s. साल:, श्याल:, सर्ज:, काश्ये:, अश्वकर्णकः, स-स्यसंबर:

SALACIOUS, a. See LUSTFUL.

SALARY, s. वेतनं, वृत्ति f., मृति f., मून्यं; See HIRE;

'monthly s.' मासिकं; 'annual s.' वार्षिकं. -IED, a. वृत्ति-वेतन-भुज, कृतवेतन.

SALE, s. See under SELL.

SALIENT, a. प्रलंब, पोच्छित. 2 मवग, बुनगामिन. 3 (fig.) मुख्य, प्रधान, विशिष्ट, पुर:स्फुरत्.

SALINE, a. লবণ, ধাং, লবণা, গবিহাছ; 's. taste' লবণংম:; 's. soil' জব:, ধাংদৃশিকা; 'having s. soil' জবং, জববন্.

SALIVA, s. লালা, ঘণি(পা) না, হ্যারিনা; 'his mouth emits s.' বৰণ লালাথন. —SALIVARY, —SALIVATE, v. t. লালা নু c. or নি:ছ c.

Sallow, a. आपीत, पांडुर, विवर्ण; See Pale.

SALLY, v. i. निर्भम् 1 P, निष्पत् 1 P, निष्कम् 1 U, 4 P, जवेन "बहिभेम्, अभ्यव-स्कंट् 1 P, अभ्या-सद् c. - ». निर्भमः, निष्कमः-मणं, निःसरणं, आपातः, अभ्या-सादनं, अभ्यवस्कंदनं, अवपातः. 2 स्फुरणं, उद्यवनं, उद्यतनं. 3 विलासः, विलिसतं, विश्रमः; 's. es of wit' बुद्धिविलासाः; विदग्धालायाः, नर्मालापविश्रमाः; 's. of lovity' बुद्धिचापस्यं-चांचस्यं; 's.-port' निर्ममद्वारं. Saloon, s. (सुप्तसाधित-) ज्ञाला, कोष्टः

Salt, s. लवण; (fig.) पिंड:; सफलीकृतमतृपिंड: (M.5) 'who showed that he had not caten his master's s. in vain'; 'rock-s.' संघव:-वं, तीतित्रावं; See under Rock; 'sea-s.' अक्षी(क्षि)वं, विश्व(सि)दं; 'black s.' पावय:, विडं; क्षारं; 'sambhar s.' रीवकं, वसकं; 'sochal s.' सीवकंल:, अक्षं, रुचकं; 's.-petre' यवजः, यवक्षारः, पावय:; यवाप्रजः. —a. लवण, लवण-क्षार्युक्त-मय (यो f.); लवणगणविश्विष्ट, क्षार्थमंक, लवण-क्षार्युक्त-पाट (यो f.); लवणगणविश्विष्ट, क्षार्थमंक, लवणन्यां सार्वाः

Salubrious, a. हित-स्वास्थ्य-कर (री f.), आरो-ग्यावह, पथ्य, अनामयकर, क्षेम्य, पुष्टिद, हित. 2 Salutary, q. v.

SALUTARY, α . Ren., Ren-array art (f) f), and ex, squality, artax. 2 quy; See Salubrious.

Salute, v. t. अभि-, बंद 1 A, अभिवद 10 A, प्रणिपत् 1 P, प्रणम् 1 P, नमस्क 8 U, नमस्यति (D.),
सभाज् 10; अभिनंद 1 P, उप-स्था 1 A; 's. in return' प्रतिनंद; प्रत्यभिनंद. 2 Kiss, q. v. -s.,
-ATION, s. प्रणामः, प्रणति f., प्रणुपातः, अभि-, बंदनं,
अभिवादः-दनं, नमस्कारः, नमस्किया, सभाजनं; 'a s.
to thee' नमस्तुभ्यं. - EB, s. अभिवादकः, अभिवंदकः

Salvage, s. सं-, बक्तं; बद्धारः

Salvation, s. तारणं, उद्धारः, मुक्ति f., मोक्षः, नि-स्तारः, पापमुक्तिः, द्वारं-परम-गति f. 2 (Generally) पार-,त्राणं, रक्षणं, रक्षा; 'devotional way of

SALVE, s. अंजनं, प्र-अनु-लेप:, उपदेह:.=v. t. अंज् 7P. SALVER, s. रजनभाजनं, रूप्यपात्रं.

SALVO, s. See EXCUSE.

Same, a. तद् (pron. a.) with or without एव; अभिन्न, निर्विश्तेष, अनन्य; सम, समान, तुल्य; See Like;
'it is the s. Vásanti' सैव वासंनी; ते एव पादपाः;
तदेव वनं &c. (U. 3); gen. by एक, स,
सम, समान in comp.; 'of the s. family' सगोन; 'sitting in the s. car' एकस्यंदनमारिथती;
'of the s. age' समवयस्क; एकरूप, समानजाति,
सोदर &c.; 'at the s. time' एकदेव, युगपन, एकसम-काल, समं, योगपयन ; 'in the s. way' तहत्तु,
तथैव, तथा, एवं; 'he is the s. as a father to
me' मां प्रति स पिन्स्थाने-भूमी वर्तने, पिनृनिविश्तेषः.

-NESS, s. ऐक्यं, साम्यं, एकरूपत्वं, साद्यं, संवादः,
अभेदः, समभावः; 's. of class' सवर्णना, सावण्यं,
एकवणेता.

Sample, इ. आदर्श:, प्रतिमा, प्रतिरूपं. -Sampler, इ. मुचिकमीदर्श:

Sanative, Sanatory, a. स्वास्थ्यकारिन्, रेागम (भी f.), रोगापह.

Sanctify, v. t. पितनीक 8 U, पुण्यीक, पापमलं $\mathfrak k$ 1 P or क्षल् 10, पिर-,पू 9 U, ज्ञाध् e., ज्ञाधिक, पापं-कल्मपं- निधू 5, 9 U, 6 P. 2 अनुमंत्र 10 A, पुण्य-कमोण विनियुज् 7 A, 10 or निक्षिप् 6 P. —ICATION, s. पापहरणं-नाज्ञानं, पितनीकरणं. 2 Sanctity, प. v. —ING, α . ज्ञोधक, पावन. —Sanctify, s. निमलता, पितनता, पुण्यता, वि-,ज्ञािक f-, पाप-कल्मष-नाज्ञानं-हरणं, अंतःजुिक्शः-ज्ञीचं.

Sanctimony, s. दंभ:, धर्मोभिमानः, पुण्यवेदाधारणं, बक्दृत्ति f. =1008, α . दंभिनः दंभिकः (की f.), प-वित्रमन्य, बक्दृत्ति, धर्मोभिमानिन्, कपटधर्मिन् =1008-NESS, s. दंभ:; See (s.).

SANCTION, v. l. अनु-ज्ञा 9 U, अनुमन् 4 A, अनुमृद्
1 A; अनुज्ञाम् 2 P, आदिज् 6 P; प्रमाणीकृ 8 U,
दृशकृ, सत्यापयति-दृढयति (D.), सत्याकृ. = s. अनृज्ञा, अनुमति f., अनुज्ञामनं, अनुमोदनं, प्रामाण्यं,
प्रमाणं, दृशकरणं, सत्यापनं

SANCTUARY, इ. ज्ञारणं, आश्रय-ज्ञारण-स्थानं. 2 पुण्या-लयः, देवतागारं, पुण्य-पवित्र-स्थानं. 3 गर्भः, गर्भागारं, गर्भगृहं.

Sand, s. वालुका, सिकता: (pl.); 's.-bank' gलि-नं, सैकतं; 's.-glass' वालुकायंत्रं. - v. t. सिकताभि: आहु 5 U or आकू 6 P. - प, a. वालुकामय (यी f.), वालुकाकीण, सिकतिल, सैकत (ती f.), बहुसिकतः; 's. desert' महः, भन्दन् गः 2 वालुकानिभः; (fig.) अस्थिर, भगुर, क्षणस्थायिन, अदृढ. SANDAL, s. चंदन: (tree), चंदनं (wood); गंधसारः, मलयजः, भद्रशीः; 'white s. wood' तैलपार्णकं; 'red s.' रक्तचंदनं, तिलपणी, पत्रांगं, रंजनं, कुचंदनं. 2 कोशी-पी, पादुकाः

BANDARAC, 8. मसी शोषण चुणै.

SANDERS, s. (Yellow) पीतहुमः, काली ले)यकः, इरिहुः, दावीं, पचपचा, दारुहरिद्रा, पजेनी. 2 (Red) See 'red sandal' under SANDAL.

SANE, a. सुर्रेथ, निरामय, स्वरथ, प्रकृतिरथ, कल्य. 2 (In mind) अनुन्मत्त, प्रकृतिरथ, अवातुल, अनुपहत-चित्त, अविधुत, अविक्षितचित्त. =ITY,-NESS, s. स्वा-स्थ्यं, अनुन्माद:

Sanguiferous, a. अस्रवाहिन्-

SANGUINARY, a. (Of person) रक्त-क्धिर-निय, जिषांसु, मारात्मक, कृरिचत्त, निष्ठुरचतस्. 2 क्धिरपात-दृषित, रक्तसावयुत, बहुरक्त.

SANGUINE, a. गाढ, उत्कट; See INTENSE; चंड, तीक्ष्ण, चंड-तीक्ष्ण-स्वभाव. 2 (Of persons) आज्ञान्यत, सुमत्याश्चिन, अत्याशान्यित, दृढमत्यय, जातविश्वास; 'I feel quite s. that' इति मे गाढाशंसा; 's. hope' सुमत्याशा, गाढाशंसा, उत्कटेच्छा. - NESS, s. अत्याशा, अत्याशंसा, &c.

Sanies, s. पूर्य; See Pus. = Sanious, a. पूपलावित. Sanitary, a. स्वास्थ्यहित, स्वास्थ्य in comp., आरोग्यकर (री र्त.), आरोग्यावह.

SAP, s. सार:, रस:, द्रव:, सत्त्वं, निर्यास:. -n. t. ट-त्खन् 1 P, समूलं उच्छिद् 7 P or नज् c. -PER, s. खनकः, सौहागिकः. -LESS, a. असार, निःसार, वि-रस, नीरस, निःसत्त्वः -PY, a. रसाद्य, सरस, आद्रे, ससन्त्व, रसवत्. -SAPXD, a. सुरस, भिष्ट, स्वादु.

Sapling, s. बालवृक्षः, वृक्षकः.

SAPIENT, a. पात्त, पत्त, ज्ञानपूर्ण; See Wise.

SAPONACEOUS, a. चिक्कण, मेदुर.

SAPOR, s. See FLAVOUR.

SAPPHIRE, s. महानील:, इंदर्नाल:, नील:, नीलेपल:. SARCASM, s. अब-आ-क्षेप:, निंदापर्भ वच:, परिभाषणं, सनिंद दपालभः; कटु: डपहासः. — SARCASTIC,-AL, a. साक्षेप; निंदागर्भ, अरुत्द, उग्र, कटु, तीक्षणं, सावहास, परिभाषिन, सोपालभः — ALLY, adv. साक्षेपं, सोपालभं SARCOMA, s. See Tumour.

SARCOPHAGOUS, a. मांसाज्ञिन्, मांस गुज्.

SARDONIC, a. विकृत, कराल.

SARDONYX, 8. गोभेद:-दकः

Sasu, s. (अलंकारार्थं) पारिकरः, मेखला, कटिसूर्यः
2 वातायनकाष्टं

Satan, ϵ . বিয়ালায়ণী:, বিয়ালনাথ:. =10, α . বিয়াল (লী $f \cdot)$

SATELLITE, s. डपग्रहः 2 (सदा-) पार्श्वचरः, अनु-यायिन् m., अनुवंगीः निष्वपार्श्वनीः

SATE, SATIATE, v. t. सं-परि-तृष् 5 P or c., अत्यं-तं तुष् c., अतिनृति-सौहित्यं-उत्पद् c., परिपूर 10. —ED, a. अतिनृत, परिपूर्णकाम, पर्योप्तकाम, संतर्षित, सं-परि-पूर्ण; सुहित; 'to be s.' सं-परि-तृष् 4 P or तुष् 4 P. —SATIETY, s. नृति f., तर्षणं, सौहित्यं, आतेतु-ष्टि f., सौहित्यं-नृतिः; पूर्णकामता, वितृष्णता, परिपूर्ति f. SATIN, s. चीनांगुकं (s.-cloth).

Satire, s. आक्षेपगर्भ पर्य-गीतं, अवगीतं, संक्षेपकवि-ता. 2 Sarcasm, q. v. -ICAL, a. उपहासात्मक, सोपहास, साधिक्षेप; See Sarcastic. -IST, s. आ-क्षेपवादिन् m. -IZE, v. t. साक्षेपं वर्ष् 10, अवगै 1 P, कान्यद्वारा आ-अधि-क्षिप् 6 P.

SATISFY, v. t. (Persons) सं-परि-तृप् с.,-तृष् с., काम-इच्छां-पर् 10 or निवृत् c., तृति-तृष्टि-उत्पद् c., सखयति (D.), प्री 9 P, आराध् c.; सहंत्व् 10, पसर् c.; (hunger, desire, &c.) श्रम् c. (श्रमयति), प्र-उप-°, छिद् 7 P, परि-पूर्, निराक् 8 U, निवृत् ः; ' child, s. your curiosity 'पूरयतु कुन्हलं वन्सः (U. 4). 2 संदेहं अपनी 1 P, संज्ञयं छिट् or ह 1 P or निरम् 4 U, निरुत्तरीकृ. - ACTION, s. सं-परि-तोष:-तृष्टि f., पर्याप्ति f., इच्छापूर्ति f., सौहित्यं, काम-इच्छा-त्रांत:-निवृत्ति:-ज्ञांति र्र. 2 ज्ञांति:, ज्ञमनं, निराकरणं, परि-,पूरण, छेद:, निवृत्तः, पूर्तिः, तर्पणं. 8 संशयच्छेदः, संदेहनिवृत्तः-परिहारः. 4 प्रतिफलं, निस्तारः, गुद्धि र्रः =IED, a. तुत्र, तुष्ट, तोषित, तर्पित, पूर्ण-निवृत्त-काम, पर्यातकाम, प्रीत, कृतिन्, कृतार्थ, चिरतार्थ. 2 छित्र, पुर्ण, शांत, निवृत्त. 3 छित्रसंशय, इत-निरस्त-संदेह; to be s. ' तुष्-तृष् 4 P, श्री pass. =ING, a. स-तर्पक, संतीषक, तृष्टि-तृति-कर (री र्र.), संज्ञायाच्छिद्-—Satisfactory, a. युक्त, समर्थ, (समर्थमुक्तरं), पर्यात, संशयच्छिद्, संदेहच्छेदिन् 2 तुःष्टिपद, संतोष-तृति-नृष्टि-कर. 3 (Atoning) Ex. by प्रमृज् 2 P, निस्तृ c.; See Atone. -ILY, adv. सम्यक्तया, वैश्वर्यन, संशयच्छेदितया, सम्यक्.

SATRAP, s. मंडलेश:, भोगपति:.

SATURATE, v. t. अत्यंतं पर् 10, आ-परि-पूर; नि-सिष् 6 P, अतिक्षद् c. =ED, a. अति-सिक्त, परिपूर्ण; See IMPREGNATE. =ION, s. अतिसेकः-क्षदः, परिपूर्णः SATURN, s. ज्ञानिः, ज्ञानेश्वरः, रिवसुतः, सीरः-रिः =SATURNINE, a. मंद, ज्ञाड-मंद-ज्ञात-प्रकृति, ज्ञाडस्व-भाव. =SATURNALIA s. ज्ञानिमहोत्सवः

SATYR, s. वनदेवता, वन-अरण्य-चरः.

SAUCE, s. सूप:, तेयनं, निष्ठानं; डपदंत्तः, व्यंजनं, डप स्कर: ; 's.-pan' डखा, पिटर:; See FRYING PAN. -SAUCÉB, s. जाराव:, पात्रं, आधारः

SAUCY, a. धृष्ट, निर्वोड, निरुज्ज, प्रगल्भ, अविनीत; स प्रतिभ. =ILY, adv. अविनयेन, धृष्टवत्. =INESS, । अविनयः, धाष्ट्यं, प्रतिभा-भानः

SAUNTEB, v. i. मंदं मंदं परिक्रम् 1 U, 4 P क परि

मृं 1, 4 P, सनै: शनै: विचर् 1 P. =ING, s. मंदं

एबिछ, व. बन्य, जांगल (ली र्र.), अरण्यज, वन-रण्य in comp. 2 असभ्य, अशिष्ट, अिवनीत, असंकृत, आचारहीन, अनाचार 3 क्र्र, हिंस, निष्ठर, निय्, दाहण, क्र्रकर्मन, आपद (दी र्र.); 'all of ian is s.' पुरुषा नाम निष्ठराः (Mr. 5). = s. शिष्ट-असभ्यजनः 2 क्र्रकर्मो, राक्षसः, दैन्यः, नरपञ्चः। देल्डः, किरातः, श्वरः, यवनः, भिष्ठः &c. — LY, dv. अशिष्टवत्, निष्ठुरं. — NESS, s. अशिष्टता, क्रीयँ, हिणता, &c.

tvant, .8. बुधजन:, पंडित:, विद्वज्जन:; See

थप्ट, ए. र. रक्ष् 1 P, in all senses, परि-, ते 1 A, इट्समुट्-ह.1 P, धृ 1 P, तृ ट., उत्-सं-नि:-०, मुच् ट., शिक्ष् 10, पापात् मुच् &с. 2 सं-चि 5 U, संरक्ष, नि-धा 3 U, संग्रह 9 P, अवशिष् ट. 3 निवृत् ट., निवृ ट., निरुध् 7 U, परिहः ' those that were s. ed out of the slain' हतशेषाः, हतावशिष्टाः — prep. विहाय, मुक्क्वा, व भैयित्वाः See Except.— ING, व. अञ्ययशील, अल्पञ्ययन्, मितञ्यय, अमुक्तहस्त. 2 उद्धारक, मुक्तिदायिनः मोक्षप्रद. 3 विमोचक, विमोचनहत् : — s. रक्षणं, संचयः, संग्रहः, निधानः 2 संचित्रध्यान्, संचयः — SAVIOUR, s. तारकः, नायकः, परि-, नाता, रिक्षता, उद्धता, उद्धारकः.

AVOUR, s. स्वाद:, रस:, रुचि f. 2 गंध:, वास:. -v. i. सरसी-सगंधी-भू 1 P. 2 (Appear like) Ex. by कल्प, पाय in comp., ईषद्न with abl.; by आ-अव-भाम् 1 A; 'it s. s of falsehood' तत् असत्यकल्पं, अनृताभासं, असत्ययंकाः असत्यवदाभासते. -v, α . सरस, सुरस, स्वाद्; मिष्ट, रसवत्, रुचिकरः 2 सरिंभ, सगंधिः

ðaw, s. करपत्रं, क्रकचः-चं, पत्रदारणः. = v. t. क्रक-चेन पर् 10 or द 9 P or c. or छिद् 7 P or अव-कृत् 6 P; 's.-dust' काष्ठविदलं; 's.-pit'काष्ठवि-पाटनमार्ग:. =SAWYER, ३. क्रांकचिकः, दारुदारणः. SAY, v. t. वद-गद-भण 1 P, वस् 2 P, जू 2 U, भाष् 1 A, उदा-व्या-ह 1 P; उच्चर् c., उदीर् c., आलप् 1 P (words &c.); मंत्र् 10 A ; (tell) कथ् 10, आचक्ष 2 A, आ-, ज्ञांस् 1 P, आमि-धा 3 U, आ-ख्या; See Tell; 'I say' ननु भ-णामि, ननु ब्रवीमि, ननु simply, (ननु पदे परिवृत्य भण Mr. 5); 'they s.' ex. by किंवदंती, जनमंवाद:, इति भ्यते; See REPORT; ' that is to s.' ex. by नाम. =ING, 8. वचनं, वाक्यं, वचस् n., उक्तं, &c.; भाषितं, भाषणं, उक्ति र्., भणितं. 2 आभाणकः, प्रवादः; ' popular s. ' जनभवादः; ' so runs the popular s. ' तथा च लौकिकानामाभाणक:; See Provers. SCAB, s. 4-39-55 f., पानन f., पाना; See ITCH;

(white eruption) सिध्मं, किलासं 2 अधमजनः, नर्दे-पसदः, हीनः, अपकृष्टः.-BY, a. कच्छुर्, वामन, सिध्मंस्के SCABBARD, s. कोज्ञः-पः, विधानं, आधारः

Scaffold, अ. मंच:, इंद्रकोष: 2 प्रेक्षामंच: 3 वश्य-श्विला-स्थानं-काष्ठं, धातस्थानं - ING, अ. मंच:

Scald, $v.\ t.$ तमजलादिना दह 1 P. =8. दाहः.

SCALE, s. तुला, घट:, तुलायंत्रं; 's.-pan' शिक्यं, पार्थः 'goldsmith's s. ' एषणी-णिक्ता, नाराची. 2 (Of shshes &c.) वल्कः-स्कं, वल्कलः-लं, क्राल्कं, सल्कलं: कवचः-णं. 3 कलकः-सं, पत्रं. 4 नि (निः)भेणी, अधिरोहि (ह)णी, सोपानपद्धति ति-परंपरा. 5 भेणी, परंपरा, आविल-ली ति, माला, पंक्ति ति प्रमाणं, परिमाणं; 'on a large scale ' स्थूलपरिमाणेन. 7 मानः -v. t. आ-अधि-एह 1 P, आ-अधि-कम् 1 U, 4 P, लंघ् 1 A, 10, अवस्केट् 1 P. 2 वल्कं निष्कृष् 1 P or निहं 1 P. -प. a. सञ्चलक, वल्कायृत; सवल्क, सिंक्क्न, विल्कन्,

Scalene, a. विषमत्रिभुजः

SCALL, s. See SCAB, ITCH.

SCALP, s. मस्तकत्वच् f., शिरोपत्वक्, शिरोस्थियमैन् = v. t. मस्तकत्वचं अवच्छिट् 7 P or निर्हे 1 P. SCAMP, s. See RASCAL.

SCAMPER, v. i. वि-हु 1 P, जवेन-वेगात्-हु or भार

1 P or प्लाय 1 A, सवेगं गम् 1 P. SCAN, v. t. नियुण-मृक्ष्मं-निरूष् 10 or निरीक्ष् 1 d or अवलोक् 1 A, 10. 2 (Verses) मात्रा:-गणान् गण् 10 or विभज् 1 U. -SCANSION, s. गण-मात्रा गणनं-विभाग:-

SCANDAL, 8. निर्वाद:, परि(री)वाद:, अपवाद: असुया, अवर्णः, दुर्वर्णः, कौलीनं, अक्षेपः, उपकोशः जगुप्सा, कुत्सा, निंदा, वाच्यं, वाच्यता, गईणं-णा, पैक न्यं, विज्ञुनवाक्यं 2 कलंकः, दूषणं, अपमान-अपकीर्ति हेत:. -IZE, v. t. (s.) with प्रकाश c.; अप-पा वद् 1 A, पार-अप्-भाष् 1 A; See LIBEL. 2 0 fend, q. v. =ous, a. परि-अप-वादक, आक्षेपग परिवादात्मक, असूयक, (s.) in comp. 2 गहिः निय, कलंककर-अकीर्तिकर-(री f.), दुषणीय, कुत्सि 3 बीभत्स, घुणावह. = OUSLY, adv. गृह्म, कुल्सितं-Scant, Scanty, a. अपर्यात, अमचुर, स्वल्प, अविपुल, ंयन, अबहुल, अभूविष्ठ. 2 संबाध, अविस्तीर्ण, संकटः See NARROW. 3 Miserly, q. v. -LY, adv. अपर्यातं, स्वल्पं, अप्रचुरं, अल्पमात्रं, स्तोकं. -NESS, .. अप्राच्ये, अपयोति र., स्वल्पताः SCAPE-GOAT, s. बलि:.

SCAR, s. किण:, अंक:, चिह्नं, क्षतिचह्नं, क्षतांकः, नण:-णं, क्षतं; (fig.) कलंकः: -v. t. क्षतेन-क्रिणेन अंक् 10. - RED, a. क्षतांकित, किणांकः

SCARAMOUCH, 8. भंड:, वैहासिकः

Scarce, a. अबहुल, अपचुर, अप्रभूत, अपयोत, अवि-

पुरु, न्यून, अभूयिष्ट, स्वल्प. 2 विरल, दुर्लभ, तब्माप, असलम: See RARE. -LY, adv. कष्टेन, कथमपि, कुच्छेण, दु:खेन, सकुच्छं, आयासेन, दर pr.; oft. by (a.); 'one s. gets a goed son ' दलेनी गुणवान प्रम:; by न, स्तोक; 's. touches (walks on) the ground ' स्ते।कमन्यी प्रयाति (S. 1); 's. a day passed 'नैकमपि दिनं व्यतीतं; 's.-when' ex. by ve with loc. abs.; मात्र affixed to adj., or यावन-तादत्; उपस्थितयं कल्याणी नाम्नि कीर्तिते एव (R. s. 87); प्रविष्टमात्र एवाधम तत्रभवति निर-पश्चानि नः कर्माणि संवृत्तानि (S. 3); एकस्य दुःख-स्य न यावदंतं गच्छामि तावद हितीयं समुपश्थितं (P. II. 6); oft. by च-च; आपूर्णभ क्लाभिरिंद्रमलो यातच राहोमुंखं &c. (Mal. 9). =11 7,-NESS, s. **दुर्ले**भता, दुष्पापता, विरलता, अप्राच्यं, अपर्याप्ति f., स्वल्पता, न्यूनता, अबाहुल्यं, &c. 2 दुर्भिक्षं, अभाव:, दुष्कालः, प्रयामः, नीवाकः

JCARE, v. t. त्रस् ८., सं-वि-, भी ८., उद्विज् ८.; 's. away' भयदर्शनेन वि-बु ८.; 's.-crow' विभाषिका, संत्रासने, भयदेतुः

CARF, s. चेलक:, सिचय:; उत्तरीयं, चेलं; 's.-skin' बाह्यत्वच्न f.-चर्मन् n.

ЗСАВІГУ, v. t. त्वचं-चर्म-उतिख् 6 P or छिट् 7 P. —ICATION, s. त्वगुक्तिखनं, चर्मच्छेद:.

SCARLET, त. ज्ञोण, अरुण, सिंदुरवर्ण; 's. fever' हर्द्धः

SCARP, s. लंब:. -v. t. लंबरूपेण निकृत् 6 P. SCATE, See SKATE.

SCATH, SCATHE, v. t. ধুলু 8 P, ঝুইু 1 P or c.; See Harm, Injure. - Less, a. অধ্বন, अपरिश्वत, ধুনালি, অধ্বাসন্থ্য, নিম্মান

SCATTER, v. t. कु 6 P, वि-आ-अवा-प्र-°, प्रस् c., विश्विष् 6 P; (away) विश्विष् c., निर्भ् 5, 9 U, विभिद्
c.; निरस, 4 U, अपनृद् 6 P; वि-दु c. (army); See
DISPEL, DISPERSE. – v. i. विक् pass., दिन्नि दिश्चि निर्गम् 1 P or प्र-पा 2 P, बहुधा विश्विष् pass.
– ED, a. प्र-वि-आ-कीण, विश्विस, व्यस्त, प्रसत, प्रसारित, विनिर्भृत, असहत, विश्विष्ट, विभिन्न. – ING, s. विकिरण, विश्वेषण, &c.

SCAVENGER, ३. संगार्जकः, खलप्ः, बहुकरः, मल-अ-वस्कर-वाहः

Scene, s. स्थलं, स्थानं, भूमि f.; 'the s. lies in Hastinâpura' स्थलं हरितनापुरं. 2 अपटी; य(ज)-विनिक्ता, नेपथ्यं, रंगसज्जाः 3 प्रवेत्तः. 4 रंगः,-भूमि:,-ज्ञालः. 5 दृश्यं, दृग्गे।चरं स्थानं, आलोकः, तृक्पातिष-ष्यः; oft. by स्थानं, आलोकः, or other words; 'this is indeed a lamentable s. 'नन्यनुत्रायस्थानमित् (Mal. 8); रमणीयालोकं तत्स्थानं, &o.; अहो अधिकरणमंडपस्य परा श्रीः (Mr. 9) 'how

splendid the s. of (presented by) the Court of Justice '; See PRESENT also, — SCENDER, s. Ex. by মুনি:, হথাল; See above. 2 নুধ্ৰুজানি-ছেলা, ক্লিকিংখনা.

SCENT, s. गंध:, अधिवास:; 'sweet s.' आमोद:, परिमल: (arising from trituration) सीरभं; See FRAGRANCE; 'diffusing s.' निर्होरी, समाकवीं; 'having a sweet s.' सुगंधि, इष्टगंध, सुरमि, प्राणतंप. 2 (Organ) प्राणं घांणिद्रयं, प्राणकांकि f.; 'having a quick s.' तीक्षणाण. -v. t. प्रा 1 P, उत्त-आ-°. 2 वास 10, सुरभीकु 8 U, भू c., धूप् 1 P, 10. -ED, a. सु-, यासित, सुरमि, सुगंधि, सुरभाकृत, सामोद, भावित, संगंध. -LESS, a. निर्गंध, गंधित. SCEPTIC, s. संदेहभूत m., हेनुकः, अपत्ययम् m., अविधासी. -AL, a. हेनुकः, अप्रत्ययम्, संज्ञयात्मन्. -18M, s. संदेहः, हेनुकता, अविधास:

SCEPTRE, s ব্র:, रাজব্র:-বিশ্বস্থিত f. 2 বাজাধি-কাব:, সনুবর্ব, আধিবব্দ, 'hold the s.' নহা রান্ 2 P; See REIGN. = ED, a. ব্রথব, ব্রথ্ব, 's. king ' অনিধিকা বাজা

SCHEDULE, s. पर्च, लेख्यं. 2 परिसंख्या, परिज्ञिष्टं. SCHEME, s. उपायः, कल्पना, प्रयोगः, संकल्पः, प्रबंधः, प्र-, युक्ति f. 2 पद्धति f., व्यवस्थाः, 'secret s.' गूट- मंत्रणा, कपटप्रबंधः, कृटिलनयः. – v. (मनसा) परि-, कृष् c., उपायं चित् or युज् 10. – ING, a. कृटिलनय- निष्णात, युक्तिमन्, विदग्धः; अनुसंधायन् (in a good sense).

Schism, ह. भेदः, ज्ञाखा, धर्भ-मत-भेदः = ATIC, а. मतभेदम्लकः

SCHOLAR, s. शिष्यः, छात्रः, अंतेवासित् m.; See Pupil; 's. of a s.' पशिष्यः. 2 वृत्तिभुज् m., वृत्तिभाक्. 3 पंडितः, कृतवियः, विद्वान; See Learned, Wise. -ly, a. पंडितोषित, पांडित्ययोतिन. -ship, s. पांडित्य, वैदुष्यं, विद्या. 2 वृत्ति f., वेतनं. Scholiast, s. टीकाकारः, टीकाकृत् m., वृत्ति-भाष्यकारः. -Scholium, s. टीका, भाष्यं, वृत्ति f.

School, s. वियालयः, वियागारं-गृहं-मंदिरं, पाठजाला, अध्ययनस्थानं. 2 ज्ञाध्य-कात्र-समृदः. 3 ज्ञाध्या, संप्रदायः; 's. of philosophy 'दर्जनं; 's.-boy 'वाल-ज्ञिध्यः, युवच्छात्रः; 's.-fellow 'सहाध्यायन् म., सतीर्थः-ध्यः, एकगुरः; 's.-man 'तार्किकः, नैयायिकः; 's.-master 'आषार्यः, गृदः, सपदेशकः, द्याध्यायः, पाठजालाधिकृतः-अध्यक्षः. -v. t. ज्ञिक्ष् c., वि-नी 1 P, अधि-इ c. (अध्यापयति); See Instruct. -ING, s. ज्ञिक्षणं, अध्यापनं, उपदेशकः. 3 गुरुदक्षिणा, ज्ञिक्कामृहयं- Schooner, s. द्विक्षणका नीः.

SCIATICA, s. काटी श्रीरावेदना.

Science, s. বি-, রাণ; See Knowledge. 2 বিঘা, বাবি.-Scientific,-AL, a. মালর্ণী বিব, বিষ্ণুদ-মা-

in comp. 2 क्लविय. विद्वस्, भागामिन्, विज्ञान्विद्. SCIMITAB, 8. खडु:, असि:; निक्रिश:, करवाल:; See SWORD.

Scintillate, v. i. । फलिगान मुच 6 P or उत्क्रिय 6 P: 'a blazing fire will s. in all directions' अग्नेज्वंततः सर्वा दिशो विस्कृतिंगा विप्रतिष्ठेरन् (S. B. 109). 2 स्कर् 6 P, भाज 1 A, प्रकाश 1 A; See SHINE. -ION, s. स्फुरणं; अग्निकणः, स्फुलिंगनिर्गमः; ' in the state of s. ' स्कुलियावस्थ a.

Sciolist, 8. पत्रवामाहिपंडित:, किंचिज्ज्ञ:, (ज्ञाबा-) चंबक:. - Sciolism, s. पश्चामाहिज्ञानं, किचिज्जता. Scion, s. नवपह्नव:, किसलय:, अंक्र:, पराह: 2 वं-इय:, वंशाज:; 'the s. of the family of some one ' कस्यापि कुलांकुर: (S. 7).

Scirreus. %. मासग्रंथि:

Scissons, इ. कर्तरी, खंडधारा, कर्तरिका, कृपाणी, छेदनी. Scoff (at), अव-उप-हम् 1 P, अव-आ-अधि-क्षिप् 6 P, अव-ज्ञा 9 U, तिरस्कु 8 U, धिक, अवमन् 4 A, परिभ: See CONTEMN, MOCK. -ING, s. अव-उप-

हास:, अव-अधि-क्षेप:, अवज्ञा, अवमान:, धिकार:. -INGLY, adv. सोपहासं, साक्षेपं.

Scold, v. t. निर्-,भर्म 10 A, पहणं निंदु 1 P, आक्र-ज्ञ 1 P, आ-अधि-क्षिष् 6 P, गर्हे 1, 10 A. अप-परि-माप 1 A, उपालम् 1 A; See Reproach. - s. कर्कशा, दुर्मुखी, कैंक्यी, वक्रशीला. -ER, s. निंदकः, भत्सेक:. -ING, s. भत्सेनं,-ना, निंदा, उपालंभ:, आक्री-श्च: परिभाषण, &०.

Sconce, s. दंड:. 2 आध्यस्थानं, ज्ञाला, अध्यय: 3 Fort, q. v. 4 दीपांधार:. -v. t. दंइ 10; See FINE.

Scoop, s. cai, aia-al f.; See LADLE. 2 aizv:-रं, प्टं. 3 खनित्रं. - v. t. दन्यी अवपत् c. or अवनू c. 2 उत्खन् 1 P, खनित्रेण पुटीकृ 8 U.

Score, s. आज्ञय:, अभिप्राय:, हेतु:, अर्थ:, तात्पर्य, डहं जा:. 2 विषय:, प्रसर:, परिमाणं, पर्यंत:, अवधि:, सीमा; 'mind of limited s.' अल्पविषया मीत: (R. 1. 2). 3 अवसरः, अवकाज्ञः; लब्धावकाज्ञा मे प्रार्थना (S. 1) 'has found a s. (for itself)'. Scorch, v. t. अभि-सं-तप् 1 P or c., निर्-परि-दइ 1 P, बुब् 1 P, अस्ज् 6 P, (in a pan); 's. ed with heat ' आत्याकांत; 's. ed with the fire of missiles ' अञ्चलावकपृष्ट. =ING, a. दाहक, ताप-क, अत्युष्ण, अतितिरम, उचंड, प्रखर, नैदाघ (घी f.). Score, s. विश्वति f. 2 अव-, च्छेदः, भंगः, दंतः 3 रेखा, चिक्क. 4 गणना, गणनापत्र-लेख: 5 विन्यास: (in music). 6 हेतु:, कारणं, निमित्तं; विषय:, अर्थे:; 'on that s.' तहिमन्विषय, तदथै; 'on the s. of friendship ' सख्यहेतो: &c. = , t. अवश्विद 7 P, रंतरीक 8 U, भंद क. 2 बंद 10; रेखानिः अंद. 8 अभि-, लिख 6 P, गुज 10. (फ्रणं or देयं) गुज or पूर्व लिख 6 P.

SCORIA, s. See DROSS.

Scorn, v. t. निर्-अव-ध् 5,9 U, तिरस्क 8 U, अवज्ञा 9 U, अवमन 4 A, डपेक्ष 1 A, परिभू 1 P, व्यक्त, धिक, पहणं निंद् 1 P. =s. (अत्यंत) अवज्ञा, अवमा-नः, तिरस्कारः, धिकारः, परिभवः, उपेक्षाः, See Coxтеми, Contempt. 2 अवलेप:, दर्ग:; See Pride. -ER, s. अवमंत् m., तिरस्कर्तः, निदक्तः. -FUL, a. सावमान, सावज्ञ; तिरस्कारिन, अवमानिन, निदात्मक; अवज्ञागर्भ; सावलेप, दृत. -FULLY, adv. सावज्ञं, सा-वमानं, सावलेपं.

Scorpio, s. 質制有:.

Scorpion, s. वृभिक:, अ (आ)लि:, दू (हो)गः; 'the sting of a s.' लुमं.

Scot, s. कर:, देयभाग:; 's.-free' अक्षत, अविकल, निर्वण.

Scotch, v. t. छेदै: अंक् 10, ईषत् छिद् 7 P.

Scoundrel, s. खंडितवृत्तः, जाल्मः, दुरात्मन् m., अ-धमः, नरायसदः, निकृष्टः, खलः, दास्याः पुत्रः; (in voc.) काणेलीमात:; See RASCAL.

Scour. v. t. सं-पार-मृज् 2 P or c., निर्णिज् 3 U, घर्षणेन जुध् c., निध्ष 1 P. 2 Purge, q. v. -v. i. (Off, along) दूत-जवेन-जीव-अपक्रम् 1 U, 4 P or धाव 1 P or प्लाय 1 A, दुतं न 1 P or अतिकास. =EB, s. निर्णेजकः, वश्रधावकः. =ING, s. मार्जनं, निंभे जनं.

Scourge, श. कज्ञा-षा, प्रतिष्कज्ञ:-षः, प्रतोदः, ताडन-रज्जु f.; (fig.) धूमकेतुः, उपप्रवः, उत्पातः, कृतांतः, काल:, पीडक:. = v. t. कज्ञया हन् 2 P or तड् 10 or पह 1 P; 'fit to be s. ed ' कश्य. 2 अत्यंतं पींड् 10 or अर्ट् 1 P or c., डप-मु 1 A. -ING, s. कशाधातः, कशाताडनं-प्रहारः.

Scout, s. चार:, चरः, प्रणिधिः, अपसर्वः, गूढचरः; See Spy. = v. i. संचर् 1 P, गूढं-प्रच्छत्रं परचेष्टां नि-रूप 10. -v. t. अव-उप-इस् 1 P, सहासं निरस् 4 U or निराक 8 U or प्रत्यादिश 6 P.

Scowl, s. भूमंग:, भु(भू)कृष्टि-टी f. = v. i. भुकु-टिबंध् 9 P, कृ 8 U with (s.), भुवी संकुच् 1 P, भूभंगेन दृश् 1 P; See Frown. -- ING, a. सभूभंग; ' with a s. look ' सभू मंगं, भूवोर्भेदात्.

Schaggy, a. रूअ, कर्नज्ञ; See Rough, Hard. 2 कृश, क्षाम, क्षीण; See LEAN.

SCRAMBLE, v. i. हस्ताभ्यां भृत्वा-मंदमंदं आहत् 1 P. 2 संगर्द-कलई-क 3 U (with dat.); इटिति संगर् 9 P, ग्रहीत उपम् 1 A; 's. ed for water' जला-दानार्थं परस्परं संमर्देमकुर्वेन्. = s.,-ING, s. मंदं मद आरोहणं. 2 सरभसग्रहणं, संमर्दः.

SCRAP, 4. मंद:, श्वलल:-लं, लव:, अंख:; 's. s of

what is eaten' फेला, भुक्तसमुज्झितं; उच्छिष्टं, पिंडः; 'a.-book' खंडाधारः, इन्यखंडाधारः

िCBAPE, $\hat{s}$. कुच्छूं, संकटं, आपर् f., दुगै, कहं, दुःखं, दुगैति f., दुदैशा; 'got into a s.' कुच्छूगत, आपहत, दुःदिशत. 2 घषेण. -v. t. घृष् 1 P; लिख् 6 P, उत्ति-°, तक्ष् 1, 5 P, त्वक्ष् 1 P, खुर 6 P. 3 घषेणेन मृष्ठ्य 2 P or निर्णिज् 3 P or अप-नी 1 P or खुष् 0.; (with feet) अमस्कु 6 P. 4 (Together) (कहेन or महामयरिनन) समाह 1 P, संचि 5 P0, संमह् 9 P7, एजीक्क. -P2, P3, उल्लेखनी, निर्धर्षणां, निर्धर्षणकः 2 काष्ट्रकुहालः. -P10, P3, घर्षणं, उल्लेखनं, तक्षणं, क्षुरणं. 2 विदलं, तहं; अव(P4) (P5, अवकरः, मलं.

Зопатон, v. t. वि-उत्-भोत्-लिख् 6 P, वि-अव-दृ 9 P or c.; छिद् 7 P, निर्मिद् 7 P, खुर् 6 P; 's. with the nail' नखेन क्षण् 8 P or अक् 10 or लिख्. 2 कं-स्पित-ते (D.); नखें: घृष् 1 P. 3 (As birds) विक्कृ 6 P, अपस्क. 4 ईषत् क्षण् or उल्लिख. 5 Scrawl, q. v. 6 (Out) प्रमृज् 2 P, विलुप् 6 P or c., निर्धृष, उच्छिद् 7 P, विनज् c.; See ERASE.—s. (त्वचः) उल्लेखनं, दारणं, छेदः, भेदः; क्षतं, घ-षेणं; नणः; 's. with the nail' नखक्षतं, नखांकः-मणः-पदं. 2 ईषत्क्षतं, त्वानणः; 'hard s.' ओएंकः.—ER, s. उल्लेखनं, विदारणं, छेदः, &c.; कंड्यनं, कं-स्पा, कंडति f.

SCREECH, See SCREAM; 's.-owl' नक्तरावी उ-लुकः, कालपेचकः

Sobeen, s. आवरणं, व्यवधा-धानं, तिरस्करिणी, ज-(य)विनका; अंतर्धा-धोनं, प्रतिसीरा. -v. t. प्र-,छद् 10, निगृह् 1 U, गृप् 1 P, (crime &c.); नि-आ-सं-वृ 5 U or c., व्यव-धा 3 U, पिधा, अंतर्धा. 2 रक्ष 1 P; आश्रयं दा 3 U, आश्रयदानेन प्रच्छद्, &c.

Screw, s. कर्षणी, व्यावर्तनकील: 2 कृपण:, बद्धमृष्टि:
=v. t. कर्षण्या-कीलकेन-बंध् 9 P. 2 ब्या-परिवृत् c. 3
(Out) निर्धीड् 10, निर्हे 1 P, निर्कृष् 1 P, निर्दृह्
2 U. 4 पीड्, अर्ह् 1 P or c., बाध् 1 A, उपमृ 1 A.
Scribble, See Scrawl.

Soribe, s. लेखकः, लिपिकारः, अक्षरचणः, कायस्थः Sorie, s. पृटः, पृटी, क्षुष्रकोपः. 2 लेखः, पत्रं, लेख्यं. Sorieture, s. वेदः, भृति f., आनायः, निगमः. 2 जा-कं; 'religious s.' भृमेज्ञाकं; 'authority of the s. s' ज्ञास्त्रप्रमाणं. = AL, a. ज्ञासिष्ट-डक्त, भृतिविहि-त, ज्ञास in comp.; 's. prohibition ' ज्ञासप्रतिवेधः. SCRIVENER, s. कुसीदः; See Usurer. 2 लेखकः, लिपिकारः, लेखकड्चिः.

Scrofula, इ. गंड-कंठ-माला. - Scrofulous, a. गंडमालिन्.

Scroll, s. पष्टः, लेख्यं, दीर्घपत्रं-पटः.

Scrotum, ८. मुब्कः, अंडः, फलं, कोज्ञः-षः, अंड-मुब्क-फल-कोज्ञः-षः, बृषणः

Scrub, v. t. अत्यंत मृज् 2 P or c. or प्रक्षल् 10 or निर्णिज् 3 U or चृत् 1 P. -s. वातीन:, अधम-नीच-जचन्य-वृत्तः. - Scrubby, a. तुच्छ, निकृष्ट, हीन; See MEAN.

SCRUPLE, s. संदेह:, आ-, शंका, संशय:, शिकन्प:. =v.i. विकृत् 1 Λ or c., संदिह् 2 U, शंक् λ Λ , वि-आ-u(t- $^{\circ}$; ex. by ' Doubt', q. v. - SCRUPULOUS, a. सरल, कज़. 2 सूक्ष्म, निपुण, अतिसूक्ष्म, अनिसूक्षमदृष्टि. 3 साशंक, शंकाशील, आ-, शंकित.

SCRUTINY, s. निपुणपरीक्षणं, मूक्ष्मनिरूपणं-गरीक्षा-द-र्श्चनं, अमुसंधानं, निरूपणं - EEER, s. सूक्ष्मनिरूपकः --IZE, v. t. सूक्ष्मं-निपुणं-दृश्च् 1 P or परीक्ष्च् 1 A or निरूप् 10, निगुणं अनुसं-धा 3 U or अनुगृश्च् 7 A or अन्विष् 4 P. - IZER, s. सूक्ष्मनिरूपकः, निपुणप-रीक्षकः, सूक्ष्मदर्शिनः

Scud, v. i. अतिनेपन सहसा गम् 1 P or चल् 1 P. Scuffle, s. तुमुलं, नियुद्धं, कलहः, बाह्बाहिवेयुद्धं, दंदं. =v. i. बाह्बाहिवे युध् 4 A.

Sculk, v. i. निभृते-गृढर्थाने-इत् 1 A or स्था 1 P, गृष् pass.; 's. off' व्यवस्य 1 P, पलाय 1 A, अ-पन्नम् 1 U, 4 P. - ER, s. भृतवर्तिन् m.

Scull, s. कपाल:-लं, ज्ञिरेस्थि n., करोटि-टी f., कर्प-र:. 2 खुदक्षेपणि f.; 's.-cap' ज्ञिरस्कं, मस्तकावरणं. Scullion, s. पात्रक्षालक:-मार्जकः.

Sculptor, s. त्वड़ m., तक्षकः, तष्टा, तक्षत् m. —Sculpture, v. t. तक्ष् 1, 5 P, त्वक्ष् 1 P, उ-क्षित्व 6 P, प्रतिमां कृ 8 U or निर्मा 3 A. —s. तक्ष-णं, त्वक्षणं, प्रतिमा-मूर्ति-करणं. 2 प्रतिमा, मूर्ति f.

Scum, s. मंड:-डं; फेन:-ग:; 's. of boiled rice' निलाव:, आचाम:; See under Rice. 2 मूलं, उ- च्छिटं, अवस्तर:, अवकर:, करूकं, असारवर्ण्य, किंद्रं (fig.) मूलं; मूलं दृथिका वाहीकं (Mah. VIII. 45. 23) ' are the s. of the (whole) world.'

Scurf, s. जुब्कचर्मन्-n.; किलासं, सिम्मं; See Itch (dry).

Scurrilous, a. परुष, तीक्ष्ण; इरुक्त, अश्रील, अद-क्षिण, दुर्वाच्य. 5 कटुनाषिन्, दुर्मुख, मुखर, बाग्दुष्ट. -Scurrility, s. पाहुच्यं, मीखर्य, दुरुक्तं, &c. Scurvy, s. ज्ञातादः, लवणरक्तं. -a. कुत्तित, गर्भे,

дев, निष; See Mean.

Scutcheon, s. कुलीनिवह्नपत्रं, कौलीनकोत्रः. Scuttle, s. करंडः, मंजूषा 2 छित्रं.

SCYTHE, 8. लवित्रं, दात्रं, खद्गीकं, शस्यकतेरिका.

Sea, 8. सागरः, समुद्रः, उद्धः, अर्णवः, ज्राधः, वारिधः, अपापितः; See Ocean; 'a rough s.' क्षुच्धाणवः; 's. of worldly existence' भवसागरः,
संसार्गिवः; 's. of troubles' क्षेत्रसागरः, दुःखार्णवः, &c.; 'go to s.' नाविकः-सायात्रिकः-भू 1 P,
नाविकवृत्ति सेव् 1 A; 'beyond the s. s' दौपातररे; 's.-beat' तरंगाहत; 's.-faring' समुद्रग यापिन्,
सायात्रिकः, 's.-fight' नीयुद्धः; 's.-girt' See Girt;
's.-green' त्रयामहरित, सागरवर्णः, 's.-gull'
करंटः: 's.-man' नाविकः, समुद्रगः, पोतवाहः; 's.port' पोताथयस्थानं, पोतत्रारणं, नीकाथयः; 's.shore' समुद्रतटं-तीर, वेला, राधस गः, 's.-sick'
कमद्रक्लिदंडमतः; 's.-side' समुद्रवेला &c.

SEAL, s. मुद्रा, (fig. also); 'opening the s. of sleep ' क्षिपिजेंद्रामुद्रां (Mal. 2); 'open it, preserving the s. and show me ' मुद्रां परिपालयन उद्घाटच दर्शय (Mu. 5); 's. of the lips 'ओष्ट्रमुद्रा. 2 मकरः, नकः -v. t. मुद्रयति (D.). 2 निर्णा 1 P, स्थिशिक 8 U, दृढीक, दृढयति (D.); 'the defeat in that battle s. ed his fate' पराजयेन तस्य भाविगति: एकांततः निर्णाताः 2 मुद्रया अंक् 10 or चिह्नयति (D.). 3 (मुद्रया) पि-धा 3 U, वंध् 9 P; मुखं बधाति ' s. s the lips'. -ED, a. मुद्रित, कृतमुद्र, मुद्रांकित, मुद्राबद्ध; 's. ing wax' ला(रा)क्षा; See Lac.

SEAM, s. संधि:; सीवनं; 's. of planks 'काष्टसंधि:
2 जुष्कवण: - y, a. संधियुक्तः; 'turn the s. side
within' स्वदोषान् प्रच्छादय-निगृह: - SEAMSTRESS,
s. स्चिका, स्चिकमीपजीविनीः

SEAR, v. t. निर्देह 1 P, प्रव् 1 P; दहनेन दृढीकृ or बुंदितीकृ 8 U. = a. संबुद्ध, विश्विण, स्लान

SEARCH, v. (For) अन्विष् 4 l', निरूप् 10, अनुसंधा 3 U, मृज् 10 A, मार्ग 1 P, 10, विश्व 5 U,
निर्-अव ईक्ष् 1 A; (fig.) निपुणं परीक्ष or निरूप्;
's. into ' निरूप्, परीक्षः 's. out ' अन्विष्णं ६८.
उपलभू 1 A or पाप् 5 P.—ING, s. अन्वेषणं णा,
मार्गणं, निरूप्णं, अनुसंधानं, निरीक्षणं, अन्वीक्षणं;
विषयः, जिज्ञासाः—ER,s. अन्वेषकः, अन्वेष्ट् m., निरूपकः, निरीक्षकः; 's. of the human heart' पुरधानरविष्.—ING, a. निपुणं, सूक्ष्म, अविह्तः; 'casting
at me as. look' सुनिपुणं मां विलोक्य.

Season, s. कतु:, काल:, समय:; (in general) काल:, वेला, समय:, अवसर:, अवकाल:, प्रस्ताव:; 'auspicious s.' लंग, गृहते:, खुभवेला, लंग; 'in due s.' काले; 'pertaining to the s.' आतेव (वी f.); 'out of s.' अकाले, अनवकालो; 'in s.

and. out of s.' कालोऽकालो वा, शैक्टिस्यानीचिस्य-मविचार्य; 'wrong s.' अकाल:, अववकाशः. = v. t. अधि-,वास 10, उपस्क 8 U or स्वाद्क. 2 पच् 1 P, परिपाकं उत्पद c., प्रक्षीक; See MATURE. 3 (Accustom) ex. by प्रिचय, सहिल्ल, &c.; 's. ed to heat ' विकिश्यमहिं ब्यू (S. 2); 's. s the body to exertions 'अमजवान तन प्रगणा करोति (R. IX. 49 ;; 's. ed to exertions' जित्रभम, भमसहिष्ण. ►ABLE, a. समयोचित, कालानरूप. प्रस्तावसर्गा (श्री f.), प्राप्तकाल, कालोचित, and sim. comp. 2 * कालकृत, काल in comp. ; 's. efforts ' कालकृती-द्योगा:. 3 आर्तव (वी f.), कालोइव, ऋतुज, ऋतब्य--ABLENESS, s. कालीचित्यं, प्रतावसाद्रयं, &c. -ABLY, adv. यथाकालं-समयं-अवसरं, काले, समये, प्रस्तावसद् शं, प्राप्तकालं, कालानुरूपं. =ING, ८. डप**स्कर**ः, व्यंजनं.

SEAT, s. आसनं, पीठ:-ठं; 'take a s. here' अत्र आसन्परिग्रहं करेति भवानः पर्यकः (s. on a sofa), विष्टर: (cane-s.); आस्तर:-रणं; ' raised s. ' वि-र्ताद-र्दी f., वेदिका. 2 स्थानं, आयतनं, आस्पदं, धामन् n., अधिष्ठानं, निकेतनं, नि-आ-लयः, आगारं, पदं, आ-ज्ञायः; ' capital s.' राजधानी-नगरं; ' s. of justice ' न्यायासनं, धर्मासनं, त्र्यवहारासनं; 's. of blood 'रक्ता-ज्ञायः; क्रोधस्थानं; विद्यागारं, &c. =v. t. (Oneself) आसने उपविद्या $6~\mathrm{P}$, निषद् $1~\mathrm{P}$, आसनपरिप्रहं क्रू $8~\mathrm{U}$; (another) (आसने) उपविज् c., आसनं ग्रह् c., अ-ध्याम् ८., अधि-ष्ठा ८. (-ष्ठापयाते). 2 प्रति-ष्ठा ८., अधिकः अधि-आ-हह c., निविश्व c.; ' he was s. ed on the throne ' राजपदमधिरोपितः, सिंहासने प्रतिष्ठापितः. -ED, a. आसीन. उपविष्ट, निषण्ण, अध्यासीन; आस-नस्थ, आसनस्थित-उपविष्ट-आरूढ-गत-आधित, पीठ-स्थ; 's. at ease ' मुखासीन, मुखोपविष्ट; ' be s. ' गद्यतां आसनं, कियतामासनपरिष्रहः. 2 प्रतिष्ठित, नि-विष्ट, हिथत, गत-स्थ-निष्ठ in comp.; 's. in the heart ' इदयनिष्ठ, इत्स्थः कंठगत, अस्थिनिष्ठ, &c.

Secede, v. i. अपस् 1 P, अपनम् 1 P, अप-या-इ 2 P, अपक्रम् 1 U, 4 P; व्यपस् &c.; (to) आश्रि 1 U, अव-आ-लंब् 1 A; (from) (धर्मे &c.) त्यज् 1 P, उत्सृज् 6 P; मतांतरं ग्रह् 9 P or आश्रि &c. = EB, 8 भित्रमताश्रितः; मतांतरमाही. = Secession, s. अपसर्णं, अपगमः-मनं, अपक्रमः-मणं, &c. 2 मतांतरस्वी-कारः-ग्रहणं, स्वधंमत्यागः.

Seclude, v. t. नि-अव-रुध् 7 U, गृत् 1 P. 2 वि-विक्ते वस् c., १थक कु 8 U; वि-विच् 3, 7 U or c. 3 (Oneself) विविक्तं आधि 1 U or सेव् 1 A, वि-विक्ते-एकांति-वस् 1 P, जनसंसर्ग त्यज् 1 P or प्रिह 1 P or वृज् 10. =ED, a. विविक्त, निजेन, विजन, नि-मृत; See Lonely. 2 (Of persons) त्यक-मृकः-संग, विविक्तसेविन्-वासिन्-वृत्ति. —Seolusion, s. s. रहस् %., विविक्तता, एकांतता, विविक्तदशा-दिथति f.; रह:स्थानं, विविक्तं, एकांतवास:

SECOND, a. दितीय; 's. to none', 'without a . s. ' अद्वितीय, अनुत्तर, अत्युत्तम; 's. in rank 'दि-तीयगदभाक. 2 Secondary, q. v.; 's.-hand ' भु-क्तपूर्व, अन्यमक्त-व्यवहारित, अन्योपयक्त; अन्यकल्पित, अन्यसप्ट; 's.-hand information ' अन्यस्माद्धिग-ता बार्ती: 's.-hand witness' भतवाक्षी: 's.-rate' मध्यम, सामाध्यः 's.-sight' दिव्यचक्षः-दृष्टि f. - 8. विपलं; विकला; खण:, निमि(मे)ष:. 2 सहाय:, सह-कारिन m., उपकारी. -v. t. अनुमुद् 1 A, अ-नगह 9 P, उपक 8 U, अभिनंद 1 P. -ER, s. अन-मोदी, समर्थियता, पक्षोदग्राही. -LY, adv. द्वितायत:, हितीयस्थाने. - SECONDARY, « अप्रधान, गीण (णी f.), अमख्य, अनुषंगिन, द्वसर्जन, द्वसृष्ट, अप्रथम; oft. by उप pr.; 'a s. planet ' उपप्रह:; 'a s. rank 'अपाधान्यं. 2 मध्यम, सामान्य, सामान्यगणक. -LY,adv. अप्राधान्येन, गीणतः, अप्रधानतः, अनुषंगतः, SECRET, a. नि-,गृह, गृप्त, प्र-,छन्न, निभृत, संवृत, अ-ब्यक्त, अपकाश, अविदित; 's. door' प्रच्छन्नं, अंत-होरं 2 गृह्य, मोध्य, रहस्य, संवरणीय 3 गृह्याभेदिन, रहस्यामेदिनः 4 गहनः गढः, अञ्यक्तः, गढार्थः, गहनार्थः 5 रहस in comp., विविक्त, निजेन, निमृत; 'keep s.' गुद्द 1 U, छद् 10 ; See Conceal. - s. रहह्यं; गद्यं, गोप्यं, मर्भन् n.; ' have you kept the s. entrusted to you ' रक्ष्यते भवता रहस्यनिक्षपः (V. 2); 'the s. of one's power' शक्ते: रहस्यं; ' the s. of good men (of their conduct) ' साधना रहर्यं (U. 2); 'in s. 'रहाति, रह:, मिथ:; 's. counsel' मंत्रः, गढमंत्रः: 'knowing s. s'रहस्यज्ञ. अंतर्वेदिन ; मर्भविद ; 'the matter is no longer a s. 'बहुलीभृत:-प्रकाशनां गत:-सोऽर्थ:; ' diving into the s. s of others 'परममेभेदिन, मर्भान्वेषिन, परर-हस्यविद. =LY, adv. प्र-,छन्नं, गढं, निभतं, गतं, अ-ब्यनं, उपांज, गृह-गत in comp.; 'walking s.' गढाचार, गतसंचारिन. - NESS,-SECRECY, s. गतता, . गृहता, प्रच्छत्रता, गृति र्., गृत-निभृत-भावः 2 संवृत्ति $f_{\bullet}$, η_{R} :, η_{R} - τ_{R} + τ_{R} - τ_{R} मीनं, अप्रकाशनं 3 विविक्तताः रहः, रहोवासः, विवि-क्तवास:-माव:.

SECRETARY, s. कार्याधिकृतः, सचिवः.

Secrete, v. t. सु c., प्र-ति:-परि°-, निर्मेष् c, नि:स c., उद्दम् 1 P, उद्-म 6 P, उस्सज् 6 P; (bile &c.) उत्-,रिष् 7 P or c.; उत्पद् c., जन् c.; 'the mouth frequently s. s saliva' मुझ-वैद्यं लालायते, लालां लावपति. 2 गुप् 1 P, गृह् 1 U, संबु 5 U, अप-नि-ह्नु 2 A; See Content. — ION, s. साव:-वर्ण, उद्देषनं, उत्समें:, उत्पादनं 2 महं; 's. of the throat' क्षाइ:, अदमा; 's.

of the bowels? पुरीकं, विद्याः See Dunc.

SECT, s. ज्ञाखा, पथिन् m., मागैः, पक्षः, मतं, संभदायः,
गणः: =ARY,-ARIAN, a. ज्ञाखागत, सांभदायिक
(की f.); स्वपक्षानुसारिन्, ज्ञाखावलंबिन्, ज्ञाखाभित.

SECTION, s. वि-,भागः, छदः, परिच्छेदः; खदः-उं, पवेन् n., भकरणं, दक्षासः, दच्छुासः, स्कंधः, कांदः-उं,
पादः (of different compositions); 'sub-s.'
अधिकरणं.

SECTOR, s. वृत्तखंडं.

Seculab, a. लौकिक-ऐहलौकिक-सांसारिक-ऐहिक-शएं-चिक-व्यावहारिक- (की f.). = ITY,-NESS, <math>s. ऐहि-कत्वं; संसारासांकि f., प्रवेषानुरागः.

Secure, a. સુરક્ષિત, અજુનોમય, અમય, નિર્મય, લીત-મય, અનાવવ, નિરાલાય, નિર્લિવ; (of persons) નિ:- શંक, અર્જ્ઞાં કે, નિર્સિત, નિરાંત્ર, નિરંપ્સ, ક્વસ્ય-• દ દ દ્ 1 P, મયં નિર્ફ c., or નિરૃત્ c. or નિર્દ્ 4 U, નિર્મયો ક્ર 8 U; ex. by (a.) with σ . 2 સ્થિરી σ , σ કે હ્યું 9 P; 's. ed with a bolt ' અર્પતાલ દું (દ્વારં). 4 આ જ્ઞામ 1 U, 4 P, પ્રદ્ 9 P. = ITY, s. રક્ષા-સળં, ગુિત σ , ર્પયં, પારિ-, ત્રાળ, ગોવન, ક્ષેમ:-મં, નિર્મયત્વં, અદ્યાયતા, શંક્ષામાલ:, અમયં. 2 અમયવા σ σ σ σ કર્યા તા, ત્રાંક્ષામાલ:, અમયં: 4 પ્રતિ મૂં:, ત્રાંપક્ષ:, ત્રાંપક્ષ:, નિર્દ્ભા: 3 દક્ષાન ગોધ્ય:, આપ્ય:, વપક્ષ:, ત્રાંપક્ષ:, સ્થિય:, રેઠક PLEDGE. - LY, adv. નિ: શંક્ષ, નિર્મયં, ક્ષેમેળ, નિરાલાયં.

SEDAN, s. হ্লিৰকা.

SEDATE, a. धीर, ज्ञांत, स्तिमित, गंभीर, निरुद्देग, अ-न.कुल, अक्षुच्ध, अचंचल. -Lx, adv. धीरवत, ज्ञांत, अना.कुलं, निरुद्देगं. -NESS, s. धीरता, ज्ञांतता, गां-भार्य, अनुद्देगः, अक्षोभः, स्थैयं, गौरववृत्ति f. -SE-DATIVE, a. ज्ञातिकर (री f.), ज्ञीतल, ज्ञांतिद, ज्ञाम-क. -s. लंघनं, अप-,कर्षणं.

Sedentary, a. निरुद्योग, अचवल, अव्यवसायिन, अ-नुयोगर्ज्ञाल, अञ्यायामिन, चलन-गति-हीन

SEDIMENT, s. मलं, खलं, कल्कं, किहं, उच्छिष्ट, होष:-पं. SEDITION, s. राजद्रोह:, प्रजापकोप: -संक्षोभ:, प्रकृति-क्षोम:, भेद:, कलहः; 'fomenting s. ' उपजापः, भेदजननं. —SEDITIOUS, क्षेत्र राजद्रोहिन्; (causing s.) प्रजासंक्षांभजनन (नी f.), प्रजा-प्रकृति-क्षोभ-कर (री f.), भेदकर, उपजापक. —LY, adv. राज-द्राह्यूकं, सोपजापं

SEDUCE, v. l. दुष् c. (दूषयति), वि-,मुह् c., विलोभ्य अपह 1 P, सत्य थास् मधंत्र् c. or च्यु o.; भ-विलुभ् o., आ-वि-इत्य 1 P, आक्षिय् 6 P; (& woman) दुष् c., सतीत्वान् भ्रंत्र् o., चारिन्यं नद्र् o.;
पापमार्गे प्रवृत्त् o.; अभिगस् 1 P. — EB, s. दूबकः,
प्रताभयित् गः., भ-वि-लोभकः, आक्रषेकः, वि-,मोहकः.
— SEDUCTION, s. प्र-वि-लोभकः, आक्रषेकः, वि-,मोहकः.
मोहनं, आक्रवेणः 2 प्रताहणं-णा, व्यवनं-हा, विभक्षभः 3

दूषणं, जीलपातमं, सतीत्वनादाः, चारिन्यश्रंताः, संग्रहणं. — Seducerve, a. प्र-दि-लोभक, आकर्षक, वि-,मोहिन्. Seducor, a. दक्षमिन्, टचोनासक्त, टचमतत्वर, कार्यव्याप्रत, अभिनिदेश. — Ly, adv. आस्राक्तिपूर्वं, सा-भिनिदेशं, सीयमं. — NESS, s. कार्योसक्ति f., दयोग- श्रीलतां, उपमयस्ताः, See Industry-ous &c.

SEE, s. धर्माध्यक्षाधिकार:. -v. t. रृज्ञ 1 P, ईक्ष 1 A, वि-सं-अव-प्र-निर्°-; लक्ष 10, अव-वि-आ-लोक् 1 A. 10. निरूप 10, निर्वेणे 10 (carefully), आलोच 10; 's. with one's own eyes' प्रत्यक्षीक 8 U. (कडाचिदस्या: प्रत्यक्षीकृता विक्रिया S. 7). 2 ज्ञा 9 U, अध 1 P, अवगम् 1 P, अव-इ 2 P, डगलभ् 1 A. 3 Beware, q. v.; 's ing that' यत:, यस्मात, यत. - ER, s. इष्ट्र m., दिशन m. 2 सिद्ध:, भविष्यद्वादी. - Sight, s. दर्शनं, विलोकनं, वीक्षणं, अलोक: &c. 2 (View) तृष्टिपथ:-विषय:-गोचर: 3 (Eye) दृष्टि f., दृज्ञ् f., चक्षस् n., नेत्रं, नयनं, दृक्-शक्ति f. 4 आलंकः, कीतृकं, चमत्कारः; 'being within s. ' दृश्य, तृग्गोचर, तृष्टिविषय; 'out of one's s. 'परोक्षं-क्ष, अगोचरं-रेण ; 'gone out of s. 'अंतरित, अंताहेंत, तिरोहित ; 'in s. of' समक्षं, प्रत्यक्षं, साक्षात, with gen. or in comp.; 'at the very first s.' प्रथमद्र्शनादेव, आप्रथमद्र्शनात्; ' charming the s. ' दृष्टिमे[ह:-बंध:. =LV, a. सु-दश्य, प्रेक्षणीय, ललित ; See Pleasant.

Seed, s. बीजं, in all senses; 'growing from s. 'बीजपरोह-रुह, बीज्य. 2 मूलं, आदि:, प्रभवः, उद्वः; See Origin. 3 प्रजा, अपन्यं, वंशः, हतानः,
संतिति f. 4 शुक्तं, रेतस् n.; See Semen; 's.-corn'
बीजधान्यं; 's.-time' बीज-वाप-कालः; 's.-vessel'
बीजकोशः-गृप्ति f. -v. t. बीजं आरुह e., बीजपति
(D.). -v. i. बीजं प्रदा 3 U or उत्पद् e.
-Less, a. निर्वाज. -Ling, s. बीजपरोहः, बीजांकुरः
- प. a. बीजिन्, बीजपूर्ण, बहुबिज. -Seedsman, s.
बीजिन् m. 2 बीजविक्षिन् m.

SEER, v. মন্বিল্ 4 P, দৃণ্ 10 A, নিৰুণ্ 10, বিশি
5 U; See SEARCH. 2 কম্ 1 A, আ-সদি-কাষ্
1 P, इল্ 6 P; সাঞ্জী A, অন্যথ, যাল্ 1 A;
's. ing to get heaven' स्वर्गकाम: 3 স-, যন্
1 A, গ্ৰুহ্ 1 A, লহু 1 A, হন্-জৃদ্ 1 A; See ATTEMPT. — ER, s. অন্বিष্ट m., নিৰুদক:, সাথক:
— ING, s. অন্বিল্ দাৰ্শল, নিৰুদ্ণ.

Seem, v. i. भा 2 P, आ-मति-,° द्शा-लक्ष-pass., आभास 1 A ; See Appear ; 'it s. s to me ' मन्ये, संके, इति मे मितः: —ING, a. बाहा, बहि: in comp., कृतक, कृषित. —s. आभासः, बाह्यरूपं, आ-कारः: —INGLY, adv. विहः, बाह्यतः, आभासेन; 's. trus.' सुरुवाभास, सरमसेकाश्वा- LY, a. विगत; सुक्त, क्षित, संगत, कृप्यकः, See Proper.

SEE-BAW, s. उन्नतानतं, निम्नीवतं.

SEETHE, v. t. कथ् 1 P, पच् 1 P. =v. i. पच् pass. =R, s. स्थाली, उखा, पिटर:, क्लीवे. SEGMENT, s. खंड:-इं, वि-, च्हेद:; (of a circle) इ-

Segment, s. खड:-डं, वि-,च्छेद:; (of a oircle) हु-चखंड

SEGREGATE, v. t. বিযুক্ 7 A, 10, বিস্লিছ c. -v. t. বিস্লিছ 4 P, বিনিত্ pass; See SEPARATE. -ION, s. বিযান:, বিস্লা:.

Seize, v. t. सं-प्रह 9 P, ध्र 1 P, 10, परामृज् 6 P, कल 10 (कलयति); प्रम् 1 A; 's. ing by the hair' के शेष-के शेः-गृहीत्वा. 2 अप-,ह 1 P, कले मं प्रह or ध्. 3 आगत् 1 P, अभि हु 1 P; See ATTACK. 4 आकम् 1 U, 4 P, अभि हु 1 P, उपसृज् 6 P, प्रम्, उग्रह्न 2 P, आविश् 6 P; 's. ed with deep sleep' गाइनिवास्तांत; 's. ing an opportunity' गृहीतावसर, पातकाल, पातावसर, अवसरं प्राप्यगृहीत्वा. - ER, s. हती, हारिन्-प्राहिन् in comp. - URE, s. प्रहणं, धारणं, हरणं, सं-प्राहः, प्रहः, प्रसन्, आकलनं 2 आकमः, आवेशः, अभिभवः, प्रासः. Seldom, adv. क्षित्, कर्षित, विरलं, हर्ष प्रः; '\$.

SELDOM, adv. क्वाचित, कदाचित, विरलं, दुर् pr.; 's. to be found' दुलेम.

Select, v. t. वृ 5 U or 10 (वर्यात), वृ 9 U, उद-इ 1 P, उद-घह 9 P, विशिष् 7 P or c. 2 संप्रह, समुद्ध, संकल् 10 (कलयित). – a. विशिष्ट, उत्तम, उ-त्कृष्ट; See Choice. – ED, a. वृत, वृत्त, व्यातृत, उद्ध्त. – 10N, s. वर्ण, उद्धरणं, वरः, वृति f. 2 संप्रहः, सारः; 's. of poetical pieces' काष्यसंग्रहः.

Selenite, s. चंद्रकांत:.

Self, a. आत्मन, स्व in comp., स्वीय, निज; See Own; 's.-interest' आत्महितं; 's.-destroyer' आत्मेंचातक:; (with pronouns) स्वयं, स्वतः -8. आत्मन् (sing. and m.); देवी पातपसव-मात्मानं गंगादेश्यां विमंचति (U. 7). Іп сотр, ex. by आत्म, स्व, or स्वयं, स्वत:; 's.-accomplished ' आत्मोपार्जित, स्वतः आर्जित; 's.-command ' आत्मसंयमः, दमः, इंद्रियजयः; 's.-conceit' अहंकारः, ममत्वं, स्वाभिमानः; 's.-denying' आ-त्मसंयानिन्; 's.-evident' स्वतः सिद्ध, स्वयंप्रकाशः, प्रत्यक्ष ; 's.-existent ' स्वयंभू, आत्मभू ; 's.-interested ' स्वार्थपर, स्वार्थबुद्धि ; ' s.-love ' ममता, अ-हंमान:, स्वान्राग:; 's.-possessed' अन्यम, स्थि-रात्मन , स्वस्थिचित्त, धृतिमत् ; 's.-possession 'धृति f., स्वास्थ्यं, आन्म-स्व-निष्ठा ; See Presence (of mind) ; 's.-sufficient' स्वाभिमानिन्; 's -will' स्वेण्छा, स्वैरिता, स्वाण्छंदां ; 's.-willed ' स्वैर, स्वै-रिन्, स्वच्छंद, काम-स्वेच्छा-चारिन्, कामवृत्ति, स्वेरनिः =ISB; त. स्वार्थपर-निष्ठ-परायण ; उदरंभिर, स्वार्थपृष्टि-बुद्धि, स्वहितपर-निष्ठ, स्वहितैषिन्, स्वलाभनिष्ठ-तत्पर् &c. =ISHLY, adv. स्वार्थदृष्ट्या, आत्महित्वुक्या,

स्वलाभेच्छया. = ISHNESS, ६. स्वार्थ-स्वलाभ-स्वहित-परता-निष्ठा-बद्धि कि. स्वलाभेच्छा, ममता

Sell, v. t. वि-की 9 A (rarely P also). - v. i.
मूल्येन विकी pass.; 'this picture will s. for a
large price' महता मूल्येनेदमालेख्यं विकेष्यते. - ER,
s. विकेत् m, विकयित m., विकयिक:, पणायिता.
- ING, - SALE, s. विकयः; पणनं; 'exposed for
s.' क्रष्य, क्यार्थं प्रसारित; 'an article for s.'
पण्यं, पण्यं दृष्यं; 'underhand s.' अवक्रयः. - SALEABLE, a. विकेषः

SELVAGE, s. See BORDER.

Semblance, s. आभासः, आभा, औपम्यं, साद्ययं, आकारः, रूपं; 'it has a s. of truth' सत्यमिवाव-भासते, सत्यसंकाज्ञं; 'to wear the s. of displeasure (anger)' कृतककीपं दर्शयिनुं.

Semen, s. जुकं, रेतस् n., बीजं, वीवं, तेजस् n., इंद्रियं.
—Seminal, a. (s.) in comp.; 's. discharge'
रेतःस्वाद:-क्षरणं, निषेकः

Semi, a. अर्थ or सामि in comp.; 's.-circle' वृत्ता-र्थ, अर्थवर्तुलं; 's.-form' अर्थाकृति &c. &c.

SEMINARY, अ. बीजारीयणस्थलं. 2 शिक्षणालयः, वि-यामंदिरं

SEMI-VOWEL, s. अंतस्थः

SEMPITERNAL, a. See ETERNAL.

SEMPSTRESS, 8. स्चिकाः

SENATE, 8. वृद्ध-शिष्ट-सभा ; मंत्रि-सचिव-सभा = OR, s. सभासद m., वृद्धसदस्यः

SEND, v. t. प-हि 5 P, सं-, पेष् c., सं-, पेर् c., विसक् 6 P or c., (with acc. of place and dat. of person); 's. away' प्र-स्था c. (स्थापयित), विसक्; 's. for' आह्ने 1 P, आनी c.; आतम् c., आह्न c.; 's. for a doctor' भिषजमाह्नातुं कमिप पे- प्य; 's. forth' नि-प्र-स c., उदीर् c., उिक्षप् 6 P, उद्दम् 1 P, उद्-मृ 6 P; (as a missile) प्र-, मृष् 6 P, प्रिक्षप्, प्रास् 4 P. - ER, s. प्रेषकः, प्रेरकः

Senile, a. बृद्ध, जराजन्य. =ITY, s. बृद्धत्वं, जरा, वार्धवर्यः

Senioe, a. ज्येष्ट, वरिष्ट, ज्यायस्, वरीयस्, वर्धीयस्, (in age) कालज्येष्ट, त्योज्येष्ठः, 's. in office' अधिकारज्येष्ठः, – s. ज्येष्टः, अप्रजः, &c. 2 गुरुः, गुरु-जनः, आर्य-वृद्ध-जनः.—ITY, s. ज्येष्टता, ज्येष्ठ्यं, वरिष्ट-लां; वयोज्येष्टता, &c.; 'according to s.' अनुज्येष्टं. Sennight, s. सत्तरात्रं, सत्तहः

SENSE, s. इंद्रियं, हविकां, विषयिन n.; 's.s collectively ' इंद्रियवर्ग:-गण:, पंचंद्रियं; 's.s of perception or knowledge' ज्ञांनेंद्रियानि; 's. s of action', क्रमेंद्रि-याणि;, करणानि, क्रमेसाधनानि; 'evident to the s.' प्रत्यक्ष, इंद्रियमाह्य-गोचर; 'pleasures of s.' विषय-इंद्रिय-सुद्धं; 'object of s.' विषय:, इंद्रियार्थं:, इंद्रिय-

विषय:. 2 उपलब्धि रि., वेदन-ना, बोर्ध:, ज्ञान, अनुवो-धः, ग्रहणं, संवेदनं, इंद्रियबोधः-ग्रहणं. 3 बुद्धि f., ्मति f., धी:, चिच्छिक्ति:, प्रज्ञा; See Intellect. 4 चेतना, संज्ञा, चैतन्यं; ज्ञानं, बोधः, अनुभवः, संवेदनं: 's. of obligation ' कतज्ञता, कृतवेदित्वं; 's. of pleasure ' सखबोध:-अनुभव:; 'come to s.s', ' recover one's s. s' संज्ञां-चेतनां-लभ् 1 A or आ-प्रति-पद् 4 A, प्रकृति आ-पद्, प्रकृतिस्थ- a. भू 1 P; ' loss of s. s' मतिभंशः, बद्धि-मति-नाशः, विश्वः ' common s. ' विवेक:; ' good s. ' सुबुद्ध:, सङ्गवः, सीजन्यं: 'out of s. s' विगतचेतन, लुभसंज्ञ, नष्ट-हत-जान, बद्धिभ्रष्ट, नष्टेंद्रिय-बद्धि; ' who has lost all s. of honour and dishonour on account of old age ' जरावलतमानावमानचित्त:. 5 मतं, अभिप्राय:, उद्देश:, आजाय:, आकांक्षा. 6 अर्थ:, भाव: (purport); ' understanding the literal s. ' बान्दबोध: ' literal s. ' ज्ञब्दार्थ:, अक्षरार्थ:; ' in its true s.' अन्वर्थ-यथार्थ- a., यथार्थत:, परमार्थत:, अर्थतः; 'else this repetition has no s. ' अन्यथा एषा वीप्सा न चरिताथी भवति (Ka. 320). निरथेका भवेत &c.; See Significant. - ible, a. इंद्रियगीचर-मा-ह्य-गम्य-ज्ञेय, प्रत्यक्ष. 2 विषय-इंद्रियार्थ-ग्राहिन, म-हणसमर्थ. 3 अभिज्ञ, ज्ञ, वेदिन in comp.; 's. of your service ' त्वत्सेवाभिज्ञ ; उपकारज्ञ-वेदिन् 's. of obligations'. 4 संज्ञावत, चेतनीपपन्न, सचेतन, चेतन, चेतनावत्, वेदन-ज्ञान-क्षमः लब्धः प्राप्त-संज्ञ-चैत-न्य, आपन्नचेतन, 5 मति-बृद्धि-मत्, सज्ञान, ज्ञानवत्, विवेकिन, ज्ञान-बुद्धि-शालिन, मनस्विन, धीसंपन, See RATIONAL also. 6 विचक्षण, सर्था, समेधस, पात. 7 उपपन्न, यक्त, उचित, संगत, समंजस, सयुक्तिक, युक्ति-पर्व. - IBILITY, 8. ग्रहणसामध्य-शक्ति f. 2 सुक्ष्म-शीप्र-चैतन्यं-बोधः ; वेदनं-ना, बोधः, ज्ञानं, अनुभवः, चेतनाः चैतन्यः संज्ञाः - IBLY, adv. प्रत्यक्षं-क्षतः, &c. 2 सबद्धना, सबद्धिपर्वं, बोध-ज्ञान-पूर्वं, चेतनवत्, अभ-मेण. -LESS, a. अचेतन, विषयग्रहणाश्वम. 2 अ-वि-गत-चेतन, निःसंज्ञ, लुप्तसंज्ञ, नष्टचैत-य, सुप्तबुद्धि, संज्ञा-चैतन्य-हीन. 3 दुर्बुद्धि, मति-बुद्धि-हीन, मूढ, मूर्ख, अ-नात्मज्ञ, निवेधिः; See Foolist. 4 अयुक्त, असमंजस, अनपपन्न, अनुचितः 5 निर्धेक, असंगतः, असंबद्धः -LESSLY, adv. मूखेवत, मूहवत्, &c. -SENSI-TIVE, a. सचेतन, चतनावत, विषयमहणक्षम-समर्थ. 2 सुदम-जीघ-वेदिन्-पाहिन्, जीवचेतन ; चलेदिय, अना यासेन संक्षीभ्य, मृदुप्रकृति, कीमलहृद्य. 3 लज्जालु, ल ज्जावतः; See Modest; 's. plant' लज्जालुः, नम स्कारी. -LY, 'adv.' शीमज्ञानेन, सुक्ष्मचतन्येन -NESS, s. सुक्ष्मचैतन्यं, जीवनोधः, &c. -- SENSU AL, a. इंद्रिय, विषय in comp.; 's. pleasures विषयसुखानि, इंब्रियोपभीगः, विषयासन्ति त. 2 (0 persons) इंद्रियसुखानिरत, विषयासक, विषयपरायण

पर-निरत-अधीन-वज्ञ, इंद्रियवज्ञ, &o.; विषयिन, विषयां प्रतिवन्, विषयमुखासक्त, भोग-काम-आसक्त. —IST, s. विषयी, विषयसुखासक्त, भोगासक्तः; See above. —ITY,-NESS, s. विषयासक्तः, इंद्रियसुखापभोगः, विषयवज्ञाता-परायणता &o., भोगासक्तः, कामासक्तः, इंद्रिय-विषय-सुखानरितः. —Sentient, a. सचतस्, सचतन, चतनावन्, चतन्य-प्राण-विशिष्ट; See Sensible; 'a s. being 'प्राणी, देही, शरीरी, जीवः, प्राण-भृत्, चतनः. —Sensation, s. प्रत्यक्षं. 2 सं-वेदनंना, बोधः, ज्ञानं, उपलब्धः, चेतना, प्रत्यक्षज्ञानं, अनुभवः. 3 विकारः, विक्रिया; 'produced a great s. among the people' जनमनांसि भृशं समक्षोभयत्-आकर्णभकार.

SENTENCE, क. निर्णयः, दंडाज्ञा, दंडादेज्ञः, आधर्षणं; 's. of death' प्राणदंडाज्ञा. 2 विचारः, निश्चयः, दिग्नेयः, संकल्पः 3 वाक्यं, वचन, उक्ति ति, वचम् ता, पदसमृहः. 4 सूत्रं. – v. t. दंडं आदिज्ञ् 6 P or निर्णा 1 P or कथ् 10 or निविद् e.; 's. ed him to death' तस्य वधदंडमादिज्ञात, वध्यतामसौ इति आज्ञापयत्. – SENTENTIOUS, a. लापवयुक्त, लापव-गणापेत, सन्नमय (यी ति.), सन्नमाय.

Sentiment, s. मतं, अभिगायः, बृद्धि f., मति f. 2 संकल्पः, कल्पनाः 3 अर्थः; See Sense, Idea. 4 भावः, रसः, रागः; 's. of love' श्रंगारस्सः; करुणारसः &c. $-\Delta L$, a. रसिक, रसमय (थी f.), सरस, रमात्मक, सराग, रसभूथिष्टः 2 काल्पनिक (की f.), भावितः

SENTINEL, SENTRY, s. रक्षिन् m., रक्षापुरुष:, रक्षक:. ВЕРАВАТЕ, v. t. वियुज् 7 A 10, वि-, रह 1 P, 10 (रहयात), विनाक 8 U, (with instr.); ' Rati s. ed from Madana ' मदनेन विनाकृता रति:. 2 प्थक क, विशिष c., वि-, भिद् 7 Porc. विभज् 1 U, विचिछद् 7 P, विघट् c., विगम् c. (गमयाति); व्या-संज c., व्यतिहिच् 7 P or c.: (distinguish between) वि-विच् 3, 7 U, विशिष् 7 P or c.; 's.ing milk from water ' दुम्धजलभेदविधिः - v. i. इथामू 1 P, विश्लिष् 4 P, विघट् 1 Λ , अपया 2 P, व्यप-इ 2 P, वियज्-विचिद्यट-भिट्-pass.; 'the brothere have s. ed' विभक्ता भातरः. -a.,-ED, a.वि-,भिर्म, विभक्त, विद्युक्त, विच्छित्र; न जान कियताध्वना विच्छित्रमितो बलमन्यायि मे (Ka. 120) ' by what distance s. ' &c.; १४क ind., असंलग्न, असंसृष्ट, व्यतिरिक्त, व्यस्त. -ION, 8. वियोगः, विरहः, विप्रयोगः, विश्लेषः, विभेदः, व्यतिरेकः, विच्छेद:, (with instr. for from '); भिनता, पार्थक्यं, इथ्यभाव:. 2 इथक्करणं, विभागः, वि-,भेदः-दनं, व्यासंगः, विगमः, विघटनं; विवेकः; 'afflicted by s.' विरहातुर, विरहप्येत्सक, विधर. =LY, adv. पथक, 'वि-,भिक्षं; 'taken s. ' एकेक- a., ब्यस्त- a.; सर्वावि- नयानामेकैक मध्येषामायतन (Ka. 103), तदिहत किं
व्यक्तमपि निलोचने (K. v. 72) 'even one, taken s. '&c. = NESS, इ. इथ्यमादः, पार्थक्यं. - SEPARABLE, a. निभाज्य, नियोज्य, निच्छेषः; 'not s. 'नित्यस्थायिन, नित्य, पक्तिस्थः

SEPTANGULAR, a. सप्तकोण, सप्ताल.

SEPTEMBER, s. भाइपदाधिनं. SEPTENARY, s. सतकं. -a. सतन्. SEPTENNIAL, a. सतनाधिक (की f.). SEPTIC,-AL, a. विलयनकारिन्. SEPTILATERAL, a. सतभज, सतपार्थः

Septagenarian, a. समतिवर्धायः

SEPTUM, 8. महाबीज्यं, विटप:.

Sepulchre, s. समाधि:, प्रेतवास:, रमज्ञानं, ज्ञवस्था-न-मंदिरं-गर्तः: -Sepulchral, a. (s.) in comp. -Sepulture, s. निखननं, भूमी निग्र्हनं 2 प्रेतकर्म-क्रिया; See Funeral.

Sequel, s. उत्तरं, उत्तरभागः, देवः, देवनागः, परिहार्थः 2 परिणामः, अंतः

Sequence, s. अनु-,क्रम:, अन्वयः, आनुवृज्यं, परंपरा. Sequester, Sequestrate, v. वियुष्ठ् 7 A, 10, पृथक् क्व 8 U. 2 Seclude, q. v. -ED, a. विविक्त; See Seclude.

Seraglio, s. sin:gi, sailu:, nain:, sinie;; Soe Harem.

SERE, a. जुष्क, म्लान, विद्यार्ण.

SERENE, a. प्र-, ज्ञांत, प्रसन्न, अक्षुत्र्ध, स्तिमित, स्थर, निरुद्देग, निराकुल, अनुद्दिग्न; (sky) निर्ध्य, निर्तिर, प्रसन्न; (water) निज्ञाद, स्वच्छ, शुद्ध, निर्-वि-अ-मल, प्रसन्न. =LY, adv. प्रसन्न, सप्तसादं, ज्ञांत-प्रसन्न-चेतसाः =ITY,-NESS, s. प्रज्ञांति f., प्रसादः, अनुद्देगः, असंश्रमः, अक्षीभः, प्रसन्नता, निरश्रता, निर्मलताः

SERF, s. दास:, कृषकदास:. - DOM, s. दास्यं, दासवृति f. SERIATIM, adv. यथाक्रमं, अनुपूर्वश्चः, अनु-,क्रमश्चः, आनप्व्यंण.

Series, s. माला, परंपरा, राजि:, श्रेंगि:-णी, आवितः-ली, पंकि:, (all f.); दामन् f. n., पर्याय:, परिपाटि-टी f., आनुपूर्वी-त्ये. -Serial, α . क्रमिक, यथाकम, क्रमानसारिन

Serious, a. ग(गं)भार, धार; गंभारवृत्ति-साल-स्वभा-व; 'a s. look' धारविलेकितं. 2 गुरु, अलघु, अनु-पंक्ष्य, अनित्याच्य, गृवेंथं. 3 अपरिहाभिन, अविनोदसी-ल; 'this is, in truth, a s. matter' न खलु अथं परिहासस्य विषय: (Mal. 9); See EARNEST. -LY, adv. गंभीरं, धारं, सध्यं, गौरवेण. 2 अपरिहा-सेन, सत्यं; 'I tell you s.' न परिहसामि, नायं वि-नोद औन परिहास:. -NESS, s. गांभीर्यं, धीरता, धैयं, गौरवं, गुरुता; अपरिहास:, अविनोदः, &c.

SERMON, 8. धर्मीपदेश:, धर्मन्याख्यानं.

(386)

SEROUS, a. मेदस्विन, मेदुर.

Serrent, s. सर्प:, भुजना:, भुजना:-गना:, आहि:, पत्रना:, नाना:, उरगा:; See Snake. = Ine, a. (s.) in comp.; वि-, सर्पिन्, वक्त, कुटिल; 's. course' भुनन-गति:, वका-कुटिला-गति:.

SERRATE,-ED, a. करपत्रनिभ, क्रकचतुरुय; अनुक्रकच, क्रकचभार, दंतुर, सच्छेद.

SERRIED, a. tisa, tiges.

SERUM, s. मेदस n., वसा, वपा.

SERVE, v. t. सेव् 1 A, श्र desid. (ज्ञथ्यते), उपास 1 A, डप-स्था 1 A, डपचर 1 P, परि-अन-चर; ' he who s. s not another's will ' परेच्छानुरूपं न वर्तते, परच्छंदानुवर्ती न भवति, अन्यभावं न अनुप्रविज्ञातिः 2 अनुवृत् 1 A, अनुरुध् 4 A, अनुवि-धा 3 U; See OBEY. 3 उपकृ 8 U, अनुप्रह 9 P, उपचर , साहाध्यं का भेयः सं-पद् c. 4 (अर्थ) साध c., प्रवत c., सं-पद c., निर्देह c. 5 प्रयोग-उचित-a. भू 1 P, अलं with dat. or inf., mg 1 A (with dat.); 'this will s. to rouse his anger 'तस्य कोपमुदीपयितं-कोपोद्दीपनाय-अलं or पर्यातिमदं. 6 उप-परि-क्र्प् c., उप-स्था c. (स्थापयति). 7 स्थाने-भूमी-वृत् or भू or प्रयुज् pass. 8 স-ত্ত্ব-যুজ 7 A, 10, বিনি-যুজ, নিষ্ক্রিত 6 P. **9** बृत्, आचर, ब्यव-ह 1 P, (with loc. of person): See ACT, BEHAVE; 's. the purpose of ', 's. as ' उपयोगं वज् 1 P, स्थाने-भूमौ-भू; भूर्जत्वच: वजं-ति विद्याधरसंदरीणामनंगलेखिकययं।पयोगं (K. 1.7) 's. as love-letters' &c.; 's. up meals' qit-विष c., अनं उप-स्था c.; 'the gods s. ed up food' महतः परिवेष्टारः आसन्; 's. out' प्रतिकृ, वैरं &c. नियंत 10. - v. i. सेवां-कार्यं-कः, नियोगमन्छ। 1 P; कार्य संपद c.; ' this will s. as water to wash his feet with ' इदं पादोदकं भविष्यति (S. 1). -ANT, s. भृत्यः, सेवकः, किंकरः, अनु-उप-जीवी, दा-सः, चेटः, प्रेथ्यः, अनु-परि-चरः, परिजनः, परिचारकः, नियोज्यः, भुजिष्यः, ज्ञुथुषकः, उपासकः, सेवाजीवीः वै-तनिकः, भातिभक्, भरण्यभक्, भतकः, कर्मक (का)रः, (labourer); 'female s. ', 's.-maid ' चेटी, दासी, भुजिब्या, प्रेंड्या, कर्मकर्श, सैरं(रिं)ग्री. - Ser-VICE, s. सेवा, ज्ञुथुषा, उपचार:, उप-परि-चर्या, उपासनं-माः आ-सं-भय:; ' s. of kings ' नृपसंभय:, राजाभय:. 2 (State) दास्यं, दासवृत्ति f., प्रेष्य-भृत्य-भावः, सेवा; 'he lives in my s. 'स मामनुजीवति, मदा-थित:. 3 अनुवर्तनं, अनुवृत्ति:, आराधनं; See OBE-DIENCE. 4 वृत्ति:, नियोग:, कार्यं, व्यवसाय:; व्यापार:, कर्मन् ग., व्यवहार:. 5 उपकार:, साहाय्यं, उपकृतं-ति f., अनुपह:, हितं, अर्थः 6 डपयोगः, व्यवहार: 7 सपर्या, उपासना, पूजा, टपचारः, पूजोपचारः रक्षोजन-पात्रगण:; 'I am entirely at your s.' सर्वथा त्वद्धीनोहं, भवता यथेच्छं नियुज्यतामयं दासः; 'in whose s. are you ' बस्य सेवया जीविंस, कैन नियुकस्त्वं; ' to keep in s. ' सेवायां नियुक्त 7 A, 10,
(कर्माण) न्याए c. —ABLE, a. डपबुक्त, उपयोगिन,
उपकारिन, सहायभूत, भ-उप-योज्य. 2 कार्यक्षम, कर्मकु क्षल, अलंकर्माण. —ABLY, adv. सोपयोगं, सलाभं,
सोपकारं. —Servile, a. दासेय (यी f.), दासांचित,
दास-दास्य in comp.; ' s. state ' दासभावः, दास्यं,
पेड्यभावः, दास्यवृत्तिः. 2 अतिचादुपर, अत्यनुरोधिन,
भवृत्ति, आतिलालनपर. —ITY, s. दास्यं, दास्यभावः. 2
चरणावपातः, भवृत्तिः, आतिलालनं, अत्यनुरोधः, छेदोनुवर्तनं. —LY, adv. दासवन्, अत्यनुरोधिन, आतिलालनपूर्वं.
—Servitob, s. सेवकः, भृत्यः, &c.; See Servant.
—Servitude; s. दास्यं, भृत्यभावः, किंकरत्वं, सेवा,
पेड्यभावः, भवृत्तिः, सेवाधर्मः, सेवकदक्षा.

Sesame, Sesamum, s. तिल:, साराल:, मुबंध:; 'sowed with s.' तिल्य.

Session, s. डपवेज्ञनं, 'sacrificial s. ' सत्रं, 's. s judge' दंडाधिकरणिक. 2 (Time) सनकालः, कार्य-निर्वोहकालः

SET, s. अस्तमय:, अस्तमनं, अस्त:. 2 जातं, जाति $f_{\cdot}$, गणः, संघः, धेणी, पंक्ति f., समूहः, संयोगः; 's. s of ornaments fitting all parts of the body' सर्वागिका आभरणसंयोगा: (Mal. 6). 3 (Of persons) वर्ग:, गण:, संघ:. = v. t. आ-नि-धा 3 U. वि-, न्यम् 4 U, स्था c. (स्थापयति), निविश्व c., अवस्ह c.; oft. by कृ 8 U, दा 3 U, ऋ c. (अर्पयित); (in the ground) हह c., निखन् 1 P. 2 प-परि-कृप c., व्यव-स्था c. 3 प्रणि-धा, प्रतिबंध 9 P, (यदि मणिक्रपाण प्रतिबध्यते P. r. 1), उत-खच 10 (ख-चयति). अनु-त्यध् 4 P; 's. with jewels' रत्नानु-विदः 4 नि-, शो 4 1', उत्-, तिज् 0., तीक्ष्णीकृ. 5 युज् 7 U, 10, सं-आ-°, समा-धा, सं-,वि-धा (limb &c.); 's. one's fout in ' पद क (lit. and fig.), 本 रिज्यसि पदं पुनराथमिस्मिन् (S. 4), कृतं मे वपुषि नवयीवनेन पदं (Ka. 137); 's. a trap ' पाशं कुत्र; 's. in motion' चल c., संचर c., हर c.; 's. the heart on ' मन:-धिय-चित्तं, &c. ('Mind । q. v.) बंध् or आ-धा or सनि-विश्व c. or युज्, आसत्त-a. भू 1 P (with loc.); 's. your heart on religious duties 'आधीयतां धर्म भी: (Ka. 63); 's. not your heart on transient objects' विनाश्यमेसु विषयेषु मनो मा संनिवेश्वय, विनाशिविष-यासको मा भू:; 's. the teeth on edge' दंतहर्ष जन् c.; 's. right', 's. in order' समीक व्यव-स्था c., विन्यस्, विरच् 10; 's. to rights' प्र-ति-,समा-धा, सुस्थीकः; प्रतियुज्, (प्रतियोजयितव्यवस्रकी R. viii. 41); 's. free ' # 4 6 P or c.; See FREE; 's. at naught ' तृणाय-तृणवत्-मन् 4 A, तृणीकः; ex. also by का माना-गणनाः । s. to

music' स्वर-ताल-कड्र-व. क. = v. i. अस्तं गम्-तज 1 P or या-इ 1 P, अस्तावलं-अस्ताशिखरं-अवलंब 1 A or प्राप् 5 P, सागरे मस्ज् 6 P. 2 संहत्ay-pass. =about, आरम् 1 A, प्-वृत् 1 A. -against, विरुध् 7 U, प्रत्यव-स्था с., प्रतियुध् c. ; See Offose. -apart, १थक् रक्ष 1 P or म्था ८, म्थक् क. -aside, अवक्षित् 6 P, मुच, त्यज 1 P, oft. by said 2 A, ear 1 P; 's. aside that point 'आस्तां-तिष्ठतु-तावहरे स विषय: ; See REJECT, OMIT. - before, डप-स्था c., डपानी 1 P, डपाइ 1 P; 's. food before a person ' पारिविष् e. =down, न्यस्, भृमी न्यस् or नि-धा 2 आ-अधि-क्षिप, भरसे 10 A, अपकृष् 1 P, अवमन् c., अव-ज्ञा 9 U. 3 नज् 10, मन् 4 A. 4 (In writing) लिख् 6 P, निदिश् 6 P. -forth, उपनि विनि-अस, वर्ष 10, उपिक्षप्, निर्दिश्, अभि-धा. -forward, प्रया, प्रतम्, प्रसः; (v. t.) पुरस्कः, उन्नम् c., वृध् c. -in, समुपा-गम्, डप-स्था, प्रवृत्, अवतु 1 P; 'summer which has just s. in' अचिरपवृत्तं ग्रीष्मसमयं (S.1), वसंतावतारसमयं &c.; ($v.\ t.$) अंतर् प्रह् 9P.-off, Set out, q. v.; (v. t.) ज्म् c., प्रकाश् c.; शोमां पुष् 4, 9 P, लक्ष्मीं तन् 8 U, (मलिनमाप हिमां-शोर्लंदम लक्ष्मीं तनाति S. 1); oft. by शुभु 1 A, गुणा विनयेन शोमंते 'are s. off by modesty'; 's off against ' तुल् 10 (तुलयति), प्रतिगण्. - on, प्रवृत् c., प्रयुज्, (अथावमानेन पितः प्रयुक्ता K. I. 21), मेर, मोत्सद c.; See PROMPT; 's. on foot 'प-ति-ष्टा c., प्रवृत् c., आरम्; 's. on fire 'दह c., ज्व-लनाय ऋ c. or विसूज् 6 P; 's. on guard' अव-हित «. क. =out, प्र-स्था 1A, प्र-या, प्रगम्, प्रचल्, नि-र्गम्. =over, नियुज्, अधिकृ, अधि-छ। c. =to, मनः बंध् or युज् or निविज्ञा c., आसक्त-a. भू; 'they s. to their work 'कार्यन्यावता बभूव: &c. =up, बंध, उ-त्था c.; सं-अव-प्रति-स्था c.; See RAISE, 'the people s. up a howl' बद्धकोलाहला जनाः; उ-िथतो निनाद: 'a scream was s. up '; (v. i.) वृत्ति-व्यवहारं-आरम् or प्रवृत् e.; 's. up for 'अभि-मन् 4 A; See PRETEND, PROFESS. -upon, आक्रम्, आ-अव-स्कंद् 1 P, सहसा ग्रह्. =a. नियत, प-िकल्पित, एकरूप; विन्यस्त, सुविरिवत 2 स्थापित, न्यस्त, निहित, निवेशित, &c. 3 खचित. छुरित, अनु-विद्ध, प्रणिहित, प्रतिबद्ध, प्रत्युत, करंब, करंबित. -TER, योजियन् m., प्रतिश्रापकः, &c. 2 मृगयाककारः, विश्वकद्य:. =TING, s. यो मना, सन्तिवेशः, स्थापनं-ना, अर्पणं, रोपणं, &c. 2 अस्तमनं, अस्तं. - SET-DOWN, s. अपकर्षणं, अभिभवः, मानखंडनं. - Set-off, s. परिवर्तः, तुल्यमुल्यं बस्तुः

SETATEOUS, a. जूक्युक्त, बहुजूक.

BETTLE, v. t. ENI C. (ENITURE,), HR-ME-", नि-

आ-हह c. 2 सं-अयव-स्था c., व्यवसो 4 P, निर-अव-ध्र 10, संक्रप c., साध c.; 's. ing what to say' व्यवस्थापितवाक, वाचं व्यवस्थाप्यः अस्याः पितः समी-पन्यनम्बस्थितमेव (S. 5) 'is but s. ed &c. ' 8 (Lands &c.) दा 3 U, युज् 10 (with instr. of grant); त्वां ज्ञासनकातेन योजयिष्यामि (P. 1. 4). 4 अधिवस c. 5 स्थिरीक 8 U, स्वस्थ-निर्वृत- a. क. 6 प्र-, इाम् c (इामयति), सं-धा 3 U, समा-धा. 7 सं-, क्र-धा, वि-,रच , विन्यस् 4 U; 's. in marriage ' निविज् ए., (तनयं निवेदय S. 4); 's. a debt ' स-णं ज्ञाध e. or अपाकृ. 8 अध: पत् c. or गम् c., अव-सट c. = v. i. अव-ध्यव-स्था 1Λ , स्थिरीभू 1 P, नि वासं स्थिरीकृ. 2 प्रज्ञम् 4 P, विश्रम् 4 P. 3 तलं पर 1 P, सद 1 P, अव-नि-°, अध: गम् 1 P; प्रसर (for becoming clear). 4 अधः पत् c. 5 घनीभू संहन् pass., संहतीम्; 's. ed amongst them selves ' निथ: प्रश्नमं याताः, परस्परसंधानमकुर्वन् ' s. in life ' विवद् pass., निविश् 6 A (संसारपर्थ) विवाहं क, प्रतिष्ठित-a. भू. =ED, a. स्थापित, रोपित प्रतिष्ठित &c. 2 नियत, निश्चित, निर्णीत, व्यवस्थित सिद्ध, निष्मत्र. -ING,-MENT, ८. स्थापनं, सं-प्रति-अ व-े. 2 निर्णयः, निश्रयः, निर्धारणं-णा, अवधारणं. 3 सं धानं, प्र-,श्रमः-मनं, संधिः, समाधानं, 4 अधिवासनं, अधिवासितदंश:: 's. in life' विवाह:, संसारप्रतिष्ठ ' marriage-s.' शुल्कः - ल्कं. - ER, s. अधिवासिन् n Seven, a. सनन्. -Fold, a. सत्राणं. -adv. सः धा, सत्त गुणं. - TH, a. सतम (मी f.). - SEVE1 TEEN, a. सतदशन्. -TH, a. सतदश (शी f. -Seventy, a. समृति f.

Sever, v. t. अन-नि-च्छिद् 7 P or c., अवकृत् 6 or c., वियुज् 7 A, 10, विश्विष् c., विभिद् c. -A a. भिन्न, इथक् in comp., इथनात्मक. 2 अनेक, ब See Many. 3 स्न, आत्म in comp. 4 स्न-स् See Respective. -Ance, s. विच्छेदः, विश्वेष् विभेदः, इथक्रणं. -Ally, adv. इथक्, इथक् इथ प्रत्येकं, अवयवशः, व्यक्तिशः. -Alty, s. भिन्ना पार्थक्षेत्र, इथग्नावः.

SEVERE, a. खर, परुष, तीक्ष्ण, निहुर, कठार, चंड, तं टम्र, असीम्य, टम्पशासन, तीक्ष्णदंड. 2 (Of thin only) दु:सह, दुविषहः तुमुल, घोर, (of fight अत्यंत, अतिमानः सु-अति pr. – ITY, s. पारुष्यं, टेराता, नैष्ट्र्यं, काठिन्यं, उमदंडताः, तीनता, दु:सह &c. 2 तीक्षणदंडः. – LY, adv. परुषं, कठोरं, निश् टमं, तीनं, तीक्षं, चंडं, बलवत्.

Sew, v. t. सिव् 4 P, वि-नि-° (together); वे 1 भ-वि-°. = ED, Sewn, a. स्पूत-न, डत, भोत. = 11 s. सीवनं, सेवनं, स्पूति f.

Sewer, s. प्रणाली-ल:, परि(री)वाहः, जलोच्छ्वा मलनिरोमः, संकरः, मलपथः SEx, ε. Ex. by की or पुंस-पुरुष: ('Man' q. v.), इंड, मिथुनं. 2 जाति f., लिंगं; 'the male s.' पुंजा-ति:; क्षीजाति: &c. - UAL, α. क्षीपुंस, क्षिपुरुष in comp.; 's. intercourse' सु-, रतं, मैथुनं, संगम:, व्यवाय:, संग:, संगोग:

SEXAGENARIAN, a. पश्चिपीय.

SEXANGULAR, a. पडल, पदकोण.

SEXENNIAL, a. पहुनाधिक (की f.).

SEXTANT, 3, वृत्त्त्वह्माग्:.

SHABBY, a. कुत्सित, कृपण, तुच्छ, निच, अपकृष्ट, अ-धम, जघन्य; See MEAN. 2 मलिन; सूत्रद्दित्र, जर्ज-रित, पाजा in comp. —ILY, adv. कुत्सितं, कृपणं. मलिनं.—INESS, s. कार्पण्यं, मालिन्यं &c.

SHACKLE, s. निगड:, कृंखला-ल:, बंधनं, पाशः:-v.t. निगडै: बंध् 9 P or संयम् 1 A; See FETTER.

SHADE, s. 3[4], in all senses; 'the dense s. of sugarcanes ' इक्षच्छायं; 'full of s. ' प्रच्छायं; अनातपः, अपकाशः, निरातपस्थानं 2 अधकारः, ति-मिरं, तमस n. 3 व्यवधा-धानं, तिरहक रिणी, वितानं. 4 क्रम:, भाग:. 5 Ghost, q. v.; 's. of difference' सक्मभेद:, स्वल्पांतरं; 's. of meaning' अर्थस्य सक्म-मेद:; 'like a picture with all its s. s painted by a pencil ' उन्मीलितं तलिक्येव चित्रं (K. 1. 32): 'cast into s. 'तिरस्कु 8 U, प्रत्यादिश 6 P; See BACK-GROUND. = v. t. छट् 10, प्र-आ-°, वितन 8 U. 2 आतपं निवार् 10, अनातप-a. कृ. = y, a. प्रच्छाय, सच्छाय, छायाबहुल-आवृत-यक्त-सनाथ; निरात-प, आतपराहित, छाया in comp. ; 'a s. tree' छा-यावक्ष:. - Shadow, s. छाया , प्रतिच्छाया, प्रतिबिंबं. प्रतिमा, प्रतिरूपं, प्रतिमार्ति f. 2 आश्रय:, शरणं. 3 तमसं n., अंधकार:; 'deep s.s' गाढतमः-पटलानि. 4 गंध:, लेज:, आमास:. = v. t. प्र-आ-इतृद 10. 2 आ-भासं दश् c., प्रतिबिंबयित (D.). = Y, a. छायास्त्य, असार, छायात्मक, अवास्तविक (की f.), मिथ्या-मुषा in comp. 2 मंदच्छाय, मंदकांति-प्रभ, मंद-न्यून-तेजम; See Dim, Faint.

SHAFT, s. कांड: (of arrows). 2 वाण:, जार:, इषु:; See Arrow; ज्ञाच्य:-ल्यं. 3 दंड:, (of a carriage) धुर् f., क्वर:; (of a plough) ईषाभा; (of a mine) कुप:, ग्री:, अवट:.

SHAG, s. नृढ-स्थूल-लोमन् n. =av, a. लो(रो))मज्ञा, लोमावृत, स्थूललोमन्. 2 रूक्ष, मलिन.

SHAKE, v. i. प-,कंप-वेप-1 A, वि-प-चल् 1 P, वेब्र् 1 P, सं-प्र-क्ष्म् 4 P, 1 A; (fig.) अभिभू-बाध-pass. -v. t. कंप् c., धू 5, 9 U, 6 P, वि-आ-, चल् c., सं-वि-प-; क्षुभू c.; ध्वीनन सर्वतः प्रचलितमिव तद्रण्यमभवत् (Ka. 29) 'was, as if, s. en by the sound'. 2 अभिभू 1 P, आकुलीकु 8 U; 'this position would be s. en' इति प्रतिपादितमाकुली-

भवेत् (S. B. 335); 's. one's confidence' साशंक-शंका वितत्वत्वः क्रु; 's. about' प्रेंख् c., आंदोल्यांत (D.); 's. off' निर्धू, निरस् 4 U, निराक्त, अपास्तत्व्यक् 1 P, अपानुद् 6 P, प्रतिस् c.; See DISPEL; 's. hands with each other' अव्योन्ध् हस्तौ स्वयातः -s.,-ING, s. कंपः, धूननं, वि-,पु-(धू)ति f., विचलनं, वेपनं, सं-,क्षेभः: -ING, a. चल, सकंप, चलन, लोल, तरल, चंचल, पारित्रवः 2 क्षोभकारिन्ः -प्र, a. अह्थर, चल, लोल; See Fickle.

SIIALLOW, य. गाध, उत्तान; अग(गं)भीर, गाधज-ल, अन्यजल; 's. knowledge' पह्नवामाहि पांडित्यं; 's. porson' अन्यमितः-बुद्धिः, गाधज्ञानः. — s. सै-कतं, पुलिनं, गाधस्थलं.

SHAM, s. ব্যাব্র:, তরন্ n., ব্যাস্, তন্ত; See PRETEXT. - a. তারিক-কাবেকি (কী f.), কব
ट-ব্বাজ-কুত-নিথ্যা in comp.; স্থাক, পদ্মীর ব্
অন্ন. - v. i. অব-ব্যাবিক্ 6 P; See PRETEND.

SHAMBLES, s. য়ৄ(য়ূ)না, মীনহ্যান

SHAMBLING, a. वज्ञ, विरुप. 2 चंचल, चपल, विषम. SHAME, s. लज्जा, ज्ही:, त्रपा, जीडा. 2 अपमानः, दुर्जिति त., कलंकः, लज्जास्पदं, अकीर्तिहेतुः; 'to feel s.' लज्ज् 6 A; 's., for s.!' धिक् (with acc.). –v. t. 'put to s.' ज्ही c. (ज्हेपयित), त्रप् c., कीर् c., लज्ज् c. 2 अपमन् c., कलंकपति (D.); See DISGRACE. 3 अवमन् 4 A, लघुकु 8 U, अवन्ज्ञा 9 U. –ED, 's.-faced' a. लज्ज्जित, त्रपित, त्रांडित, लज्जा-त्रीडा-चील. –FUL, a. लज्जाकर (रीत.), ज्हेपण (णीत.), लज्जा-त्रपा-जनन (नीत.), अपकीर्तिकर, गर्ध. –LESS, a. निलंज्ज, निर्वाह, निर्म्हांक, अपवप, लज्जाहीन, स्यक्त-निरस्त-लज्ज, वियात, धृष्ट, सप्रतिम. –LESSLY, adv. निलंज्जं, लज्जां विद्याप्तिम. –LESSLY, adv. निलंज्जं, लज्जां विद्याप्तिम.

SHAMPOO, v. t. संबद्द e., मृद् 9 P or e. = ER, s. संबाहक: - ING, s. संबाहनं, अंगमर्दनं.

SHANK, s. जंघास्थि n. 2 जंघा, दीर्घमाग:-अंग्ञः; 'having long s. s' दीर्घजंघ, उद्धंज, उद्धंजान.
SHAPE, s. आकारः, रूपं, आकृति f., मूर्ति f., संस्कारः, संस्थानं. -v. t. आकारं वि-धा 3 U or दा 3 U, रूप् 10, कृप् c., घट्ट c. (घटयति), रच् 10. कृप् c., घट्ट c. (घटयति), रच्चाक्रात्, सरूपं, स्वर्ण, स्वर्णन, (s.) in comp.; 'moons.' चंद्राकृति &c. -LESS, a. निराकार, अमूतं, निराक्ति, अरूप. 2 अप-वि-कृ-रूप. -LY, a. मुरूप, मुरेख, शद्भाकार.

Silard, s. मृत्पात्रखेड:.

SHARE, v. t. सं-, विभज् 1 U, पिकृष् c., अंज् 10, वंद 10; अंजांशि दा 3 U; 'sorrow s. ed by dear friends ' क्षिप्धजनसंविभन्ते दुःखं (S. 3); 'with whom else shall I s. my gries,' केन वाप्यन सह साधारणीकरोमि दुःखं (Ka. 233). 2 मान-अंदा-इ 1 P or लभ् 1 A or यह 9 P, अय्येन सह भुज् 7 A; 'the demons shall s. the labour of churning' दानवा अपि मेथनभमभाजः भवेयुः, (युड्माभिः सार्थ) मंथनभममनुभवेयुः, &c.; 's. ing equally pleasure and pain' समदुःखमुख, —s. अंदाः, भागः, वटः, उद्धारः (of an estate); 'he is to have a s.' अंदाभाग्भवेद; 'he has a s. in the plot' कपटमबंधे सहकारी असी. 2 (Of a plough) फालः, कुदीः. — ER, s. अंदाहरः, अंदिन् गः., भागिन्-भाक् in comp. — SHARE-HOLDER, s. अंदामागी, अंदामाई।, भागहारी-माही

SHARK, s. प्राह:, नक:, अवहार:, मकर:; (fig.) नकवृत्ति:, धूर्त:; See Rogue.

SHARP, a. दक्षिण, in all senses; तक्ष्णा बाद्धिः, ती-क्ष्णा वर्षधारा, तीक्ष्णो दंड: &c.; नि-,शात, नि-,शित, प्र-,खर, तिरम, तीक्ष, तीक्ष्ण-श्चित-धार, सूच्यम, तीक्ष्णा-म्र; 's. descending arrows' निश्चितनिपाताः श्वराः (S. 1). 2 (Intellect) अतिप्रदीत, सुक्ष्म, तीक्ष्ण, सदम-जीव-पाहिन्; (of persons) तीक्णमाति, क्-शायब्दि-मति, मूक्म-शीघ्र-तीत्र-मति, प्रदीपप्रज्ञ, विद-म्ध, निवुण, पट्ट, चतुर, कुशल; (in action) शीप, आजु-क्षिप्र-कारिन् , तीक्ष्णकर्मन् . 3 सरस, विदग्ध, रसि-क. 4 अम्ल, ज्ञ. 5 कट्, उम्र, (smell &c.). 6 कट, उम्र, तीन्न, तिक्ष, परुष, असंतुद, मर्मस्पृश्-भिद्; 's. pain 'तीववेदना; 's. language ' परुषवचनं, वागसि:; 's. sound ' कर्क शान्त्रनि:; 's.-edged ' तीक्ण, निश्चितधार, धारासनाथ; 's.-pointed' तीक्णा-म, सुच्यम; 's.-set' तीवक्षधामस्त, अतिप्रबलक्षधाव-सन्न; 's.-shooter' लक्ष्यवेधिन; 's.-sighted' तीक्ष्य-मुक्ष्म-दृष्टि, &c. = 8. उदात्तः, उदात्त-उद्य-स्वरः -EN, v. t. नि-, शो 4 P, उत्तिज् c., शाणयात (D.), तीक्णीक 8 U, क्ण 2 P; (appetite) उत्-,बुध ए., प्र-, रच् c., दीप् c. - ER, s. वंचक:, धूर्त:; See Rogue. -Ly, adv. तीक्णं, तीवं, प्रखरं, उग्नं, पहषं, &c. -NESS, s. तीक्ष्णता, कुज्ञाग्रमतित्वं, मतिप्रकर्षः, पाटवं, पारुष्यं, कार्कश्यं &c.

SHATTER, v. t. वि-, शु 9 P, वि-, दू 9 P or c., ख-ड्या:-व्या:-भंज 7 P, लव ज्ञा: चूर्ण् 10 or निष्ठिष् उ 7 P, 'why am I not s. ed into a thousand pieces' दीयें कि न सहस्रधाई (U. 6); यथा य-थाय वैनाशिकसमय उपपत्तिमन्दाय परिक्षते नथा तथा विदीयंन एव (S. B. 580) 'the more is this V. theory put to a legical test, the more is it s. ed to pieces (does it give way).' - v. i. विदू &c. pass.

SHAVE, v. t. मुंद् 1 P, 10, श्रुरेण कृत् 6 P or छिद् 7 P or लू 9 U, अ:वप् c., श्रुर-खुर् 6 P. 2 तक्ष् 1, 5 P; See Parr. = Er, s, श्रीरिकः, नापितः,

क्षुरिन् m., मुंडक:. =INO, s. क्षीरं, मुंडनं. 2 तदं, विच् दर्ल, जकलं, खंड:.

SHE, pron. सा; in comp. ex. by f., terminations, 's. goat' अजा, 's. sparrow' चटका &c. SHEAF, s. (ज्ञस्य-) मृष्टि m. f., स्तंबः, गुच्छः, स्तबकः SHEAR, v. t. लू 9 U, कृत 6 P, छिद् 7 P, आवप् c., मृंद् 1 P, 10, वि-, ज्यू 9 P. 2 अपह 1 P, निहे; 'shorn of' बीत, हत, निर्, हीन in comp.; See DESTITUTE; 'was shorn of his arms' छिज्ञ-वाहः कृतः or तस्य बाह् व्यशीर्थताम. — ER, s. लोम-च्छिट् m. च्छेदिन, छिद् in comp. — ING, s. लवनं, कर्तनं, वपनं, छेदः-दनं. — SHEARS, s. खंडधारा, क-तेरिका, कर्तरी, क्रपाणी

SHEATH, s. कांशः-षः, विभानं, आधारः; आ-,वेष्टनं, पुटः-दं, आच्छादनं. 2 दलं. — SHEATHE, v. t. कोंशे नि-धा 3 U or निविश्व c. 2 आ-परि-वेष्ट् 1 A or c., वि-धा, आबु 5 U, आच्छद् 10.

Shed, v. t. नि-,पन् c., वि-,मुच् 6 P or c., विस्स् 6 P, गल् c.; 's. tears' बार्ष्य विह 1 P, अध्िश वि-,मुच् or पन् c. 2 (Blood) स् c., पन् c., मुच्, मोक्ष्र 10; 's. influence' फल् 1 P; 'the moon s. s her white glory' इंदु बेन्सरिम-जालं विकिर्तात 3 (Light) क्षिप् 6 P, विस्त्र, प्रकृ 6 P, प्रसृ c. -s. ज्ञाला; 's. for cattle' गोजाला, गोर्ड. -DER, s. सावकः, मोचकः, पातकः

Sheen, a. उज्ज्वल, दीतिमत्; See Bright. - s. प्-भा, तेजस् n.

SHEEP, s. मेष:, अवि:, उरभ्रः, उर्णायु:; See Ram; 'a female s.' मेषी, एडका; 'goats and s.' अ-जाविकं; 'flock of s.' औरभ्रं. = ISH, a. अप्रतिम, लज्जाशील, जनभीत; निस्तेजस्, निष्प्रभ, हत-नष्ट-गत-वीर्थ, मेषस्वभाव-शील.

Sheer, a. गुद्ध, केवल, मात्र in comp.; See Bare, Мене. = v. i. वि-,अपस-सप् 1 P.

SHEET, s. उत्तरस्कदः, प्रस्कदः, प्रस्कदः-वक्षं, श्र-य्यास्कादनं, 2 (Of paper) पत्रं, फलकं, खंडः, एक-भागः: 3 पत्रं, फलकः-कं (of metal); 'winding-s.' भेत-श्रव-वक्षं; 's. of water' जलसंघातः, तोयराशिःः SHELF, s. काष्टफलकः

SHELL, s. को না:- बः, कंचुकः, कवचः-चं, त्वच् f. (of fruit &c.); पुट:- टं; 'bivalve s.' कंचुः-चुः 'conch-s.' গাল:, कंचुः; 'oyster-s.' গালি f.; 'dealer in s. s' গালকানং; গালিকঃ; কাৰবিকঃ; 's. of a pea' शिवा, बीजकोत्ताः; तुषः (of rice). 2 आ-परि-वेष्टनं, पुटः, को बाः (envelope). 3 विष्टिभागः; 's.-cutter' कांवविकः; 's.-fish' कंचुस्थः शालस्थः – v. t. को बं-त्वचं &c. अपनी 1 P or निद्दे 1 P, निस्त्वचिकः 8 U, – x, a. चृष्टिन्, कंचुम्य (यी f.),-पूर्ण,

SHELTER, 8. सं-आ-अय:, चारणं, निवासस्थानं, 2 रक्ष-ण, त्राण; 'able to give s.' शारण्य; 'take s. with ' आ समा-िश्व 1 U, ज्ञारणं या 2 P or गम 1 P, श्ररणार्थं या. =v. t. 'give s. ' रक्ष 1 P, है 1 A; See PROTECT; प-, उद 10, व्यव-धा 3 U; आध्यं दा 3 U, शरणं भू; 's. ed from the wind 'निर्वात. =LESS, a. निराधय, निरालंब, अज्ञारण.

SHELVE, v. i. अवस्य 1 P, प्रवणीम 1 P. -v. t. निष्कस c., निशाक 8 U. =ING, a. अवसार्धन, प्रवण। SHEPHERD, 8. अविपाल:, मेषपाल:. - Ess, 8. मेष-पाली, मेबरक्षिणी.

SHERD, 8. खंड:-डं, जकल:-लं.

SHEW, v. t. See SHOW.

SHIELD, 8. चर्मन् n., फलक:-कं, फलं; 'armed with a s. ' चिम्नु, फलकपाणि, फलभूत ; ' having sword and s.' खडू चर्मधर. 2 आधय:, श्रारणं, रक्षणं, गप्ति f. -v. t. रक्ष 1 P, ने 1 A, आ-. छद 10; See PROTECT.

SHIFT, s. उपाय:, प्र-,यिक्त f., गाति f., साधनं, प्रयोग:. 2 छलोपाय:, कपटं; छद्मन ग., छलं, अप-व्यप-देश: 3 अंतरीयं, अधीं ज्ञां, अधीवसनं. = v. i पार-व्या-वृत् 1 A. 2 वि-, चल 1 P, स्थानांतरं गम 1 P or चल. 3 वस्रांतरं परि-धा 3 U; 's. for oneself ' वृत्ति-जी-विकां-डपपट c. or प्रक्रप c. - v. t. पार-ध्या-वृत् c., अन्यथा कू 8 U, विकृ. 2 विचल c., स्थानांतरं गम् c. or चल c. = Y, a. छल-कपट-पिय.

SHIN, 8. अग्रजंघा, पाद:; See LEG.

SHINE, v. i. प्रकाश 1 A, प्र-, भा 2 P, वि-, युत् 1 A, ज्ञाम 1 A, दीव 4 A, राज 1 U, भास 1 A, रफर् 6 P. भाज-भाज-भ्लाज 1 A, चकास 2 P, प-, हच् 1 A, ज्वल 1 P, विलस् 1 P; 'stars s. by their own light ' स्वतः प्रकाशाः तारकाः. - s. प्रकाशः, याति f., प्रभा; See Light. - ING, а. भास्वत, ज्ति-दीति-मन्, भासर, इचिर, तजस्वन्, कांतियुक्त, भाजमान, योतमान, &c. - प, a. भास्वत; See above.

SHINGLE, s. शर्करा, शिलाखंड:. 2 फलक:-कं.

SHIP, s. पोत:; यानं, प्रवहणं, (the sense being clear); बृह भौका-तर्ण-णी f.; 's.-master' नौका-धिपतिः, पोताध्यक्षः. $=v.\ t.\ (\ {
m Off}\ )$ पोतेन प्र-स्था e.от प्र-हि 5 Р, पोतं आह् с., नौकायां प्रवृश् с. 2 स्बस्थाने निविज् c. - Shipwreck, s. यान-पोत-भंगः, नौध्यसनं-भंगः-भेदः; (fig.) विध्वंसः, उच्छेदः, प्रणाज्ञ:; 'suffered a s. ' यानभंगेन सागरे निमग्न: =v. t. नाव-पात-भंज् 7 P or नज्ञ c.; 'her hopes were s. ed ' सर्वो आज्ञा उन्मूलिताः, मूलच्छित्रा इव. SHIRK, v. सर्वीज-उलेन-परिह 1 P or स्यज् 1 P or हा 3 P; अप-भ्यप-दिश् 6 P, छलं-छद्म-क्रू 8 U; स्थप-स्य 1 P, व्यवकास 1 U, 4 P, पलाय 1 A. - EB, s. कार्यत्यागिन् m.

SHIRT, s. युतकं, चोल:, अधीवसनं-वर्स.

SHIVER, v. i. siq-aq- 1 A, सीत्कार मुच 6 P; 48.ing with cold? जीतकंपिततन, जीतार्तस्वात कंपमान: ' with s. ing force ' सत्रलवेगं. 2 बहखंड श: भिद-विद-pass., शक्लीभ 1 P. =v. t. शक्लीक 8 U, वह-खंडशः भिट् 7P or विद 9P or c., सहस्राधा भंज 7P. - श. प्र-,कंप:, वेपथ:, सीत्कार:, देह-गात्र-कंप:. 2 श-कल:-लं, खंडक:, सक्ष्मलव:, दलं, छेद:, भिन्नं; ' went to a hundred s. s' शतखंडीभूत:, शतथा भिन्न:. SHOAL, s. गाधस्थलं, सैकत, पुलिनं. 2 संघ: (मत्स्या-दीनां), संघात:: 's. of fish' पोताधानं.

SHOCK, s. आ-अभि-घात:, निर्घात:, सं-वि-क्षोभ:, सं-घट्ट:, आकस्मिकक्षीभ:; 'Oh hard s. of fate' अहह दारुणो दैवनिर्घात: (U. 2). 2 भयावेश:, साध्वसाकम:. 3 राशि:, उत्कर:, चय:. = v. t. उप-अभि-हन् 2 P, वजेण व्यध् 4 P or तड़ 10, अकस्मात् उद्विज् c. or त्रस् c. ; 'I am s. ed to hear this from you' एतस्वन्मखाच्छत्वा वजतादित इवास्मि-प्रचितितिसि. 2 सं-वि-क्षम् c., संघद्द c. =ED, a. आकस्मिकसाध्व-सोपहत. =ING, α . उद्देगकर (री f.), साध्वसकारिन, बीभत्स.

SHOE, s. sqiff f, qican, qiç:, qiç $\dot{x}$; (for horses &c.) ख(त्रं-त्राणं. -v. t. पादकया तड् 10 or प्र-ह 1 P. 2 खुरनेण सनाथीक 8 U, खुरनं बंध् 9 P; 's.-black,-cleaner' पाद्कामार्ज:; 's.-maker' च-मैकारः, पादकृतुः 's.-string' पादकावंधनीः

Ѕпоот, в. पक्षव:-वं, किस(ज्ञा)लय:-यं, पवालः; प-रोह:, अंकर:, नवपलव:; उड़िद् m., उड़िज्जं. -v. i. आग्नेयाकां-जारं &c. मच 6 P or अस् 4 P. 2 (Forth) निर्गम् 1 P, अंकरयति (D.), उड़ित् pass., महह 1 P, रफर 6 P, सहसा पादमें 1 P; 'the bud though long shot forth ' चिर्निर्गतापि कलिका (S. 6); better ex. by (s.); 'the seed has not (yet) shot forth ' अंकरोदयो नास्ति, परोहाभिमुखमपि न दृश्यते बीज (after K. v. 60). 3 नि:-स 1 P, प्रवृत 1 A. 4 ममीणि निंद् 7 P or व्याध् 4 P.-v. t. प्र-,मृच्-क्षिप् 6 P, प्रास्, विस्ज् 6 P, पत् c., ईर् c. 2 आग्नेयास्त्रेण-गुलिकाक्षेपेण-शरेण &c. इन् 2 P or पह 1 Por क्षण 8 Por क्षि 5 P, हत्वा निपत् ः; 'shot (at) them only ' तौ ज्ञारव्यमकरोत् स नेतरान् (R. xi. 27); 'shot in the eye' (ग्लिका-)विद्वनयनः. 3 डत्-वि-सृज्, निरस्, नि:-सः ० -ER, s. मे ् m., विधिन् m -ING, a. स्क्ट्-डज, प्ररोहिन्. = इ. दारप्रक्षेपः, द्वारासनं, बाणमीक्षणं 2 गुलि-कामक्षेप:. 3 तीक्षण-तीन-वेदना; 'one skilled in s. ' कृतहस्तः, कृतपुंखः, सुपयोगविशिखः. -Виот, в. क्षेप:, प्रहार:, ताडनं &c. 2 अझं, मुक्तं, आंग्रवान, गु-लिका. 3 शरपातः, शरायणं 4 विषयः, गोचरः 5 ल-क्यमेदप्रवीणः, लक्ष्येवधीः

(391)

Shop, s. ज्ञाला, पण्य-विकय-ज्ञाला-गृहं; आपण:, वि-पणि f.; 'work-s.' डचीगज्ञाला; 's.-keeper' आपणिकः, पण्याजीवः, विपणिन् m., ऋयविकायिकः. Shore, s. कूलं, तीरं, तटं, वेला, रोधस् n.; 'brought on the s.' डत्कूलित.

SHORT, a. (Of time) अल्प, स्तीक, स्वल्प; ' of s. duration' अस्पकालीन-कालिक (की f.), अचिरस्था-यिन. 2 (In size &c.) इहरा, खर्ब, वामन; अतंग, नीच, क्षद्र, लघु; व्हस्तपरिमाण, अत्प-क्षद्र-प्रमाण; क्षद्र-तन, अत्पर्मात, १कि. 3 अविस्तीर्ण, लघु, संक्षित. 4 अ-पर्ण, अपर्याप्त, उन, न्यून, 5 अनायत, अदीर्घ, 6 हीन, विकल, रहित. 7 (Vowel) व्हस्व, लघ ; 'in a s. time 'अधिरेण, अधिरात; 'for a's. time ' कंचि-त्कालं, अल्पकालं-मात्रं; 'in s.' कि बहना, समासेन, संक्षेपत:, संक्षेपेण, समासत:; 's. of' विना, अंतरेण, मक्त्वा, ऋते; ' I shall be satisfied with nothing s. of Râma's, banishment ' नान्येन तुष्येयमृते रामविवासनातः 'cut s.' आक्षिप 6 P; संह 1 P, संक्षिप; ' come or fall s. ' न्यूनी मू 1 P, क्षि-अपचिpass.; See FAIL; 'a s. cut' अवत्र:-सरल:-मार्ग:; 'stop s.' अकरमान स्था 1 P, मार्गमध्ये स्था ; 's.coming ' दोष:, प्रमाद:, स्खलितं, छिदं, वैकल्पं, न्य-नता, अतिपातः, अपराधः; 's.-hand ' संक्षित्रलिपि fः; ' s.-lived ' क्षणध्वंसिन-स्थायिन्-जाविन्-भंग्र, अचिर-स्थायिन, अल्पायस ; 's.-sighted 'अदरदशिन, अ-दीर्घदक्षिन, व्हस्वनृष्टि; 's.-winded' श्वासकृच्छामि-भत, द:धासिन. =EN, v. t. संक्षिप 6 P, व्हस c., न्यूनी-अल्पीक 8 U, संकुच् 1 P, संह. 2 खर्वी-वामनी-कृ. = v. i. व्हस्वीभू 1 P, व्हस् 1 P. 2 तनुतां गम् 1 P, & pass., न्यूनीभू, अल्पीभू. -LY, adv. अ-चिरात, अचिरेण, शीधं, सपदि, झाँटाते; See Quick-LY. 2 संक्षेपत:, संक्षेपेण, समासत:; अविस्तरेण, आवे-स्तर्शः. =NESS, s. व्हस्वता, क्षद्रता, लघुता, अल्पता, खर्वताः अविस्तरः, संक्षेपः, न्यनता, अपर्याति f., &c.

Should, Ex. by pot. pass. part.; 'I s. think so ' अहं तावदेवं मन्ये, इति मम मति:

SHOULDER, s. स्कंध:, अंस:, भुजिशिरस् n. -v. t. स्कंधि कु 8 U or स्था c. (स्थापयित), स्कंधिन वह 1 P. 2 स्कंधिन तह 10 or मह 1 P.

Shout, s. रब:, कलकल:, उन्ह्योशः, निनादः, महाशा-ब्दः-स्वन:-नादः, प्रणादः, घोषः-षणा, कोलाहलः, संह्-ति f:, (of victory) अयधोषः-ध्वनिः-शब्दः, हप-नादः, सिंह्नादः. =v. ं आ-वि-उत्-कृश् 1 P, उधैः-स्वन्-नद् 1 P or कुश्, मुध् 6 P or कु with (s.), उद्-शृष् 10, मुक्तकंठ 5 2 P.

SHOVE, v. t. प्र-स c., संचल् c.; See Push; 's. off' अपस c. - s. प्रसारणं, अपसारणं.

Shovel, s. खनिनं, अभि f., काष्ठकुदाल:.

SHOW, v. t. TH c. (with acc. or dat. of per-

son '; प्र-सं-°. 2 निर्दिश् 6 P, सृष् 10, प्रकाश 0, व्यंज् 7 P or c. व्यक्तीक 8 U; आविष्क, प्रकटीक; आ-उप-दिश् 6 P or c. (way). 3 क्य 10, आ-, ख्या 2 P, बुध c., जा c. (जापयात), आ-नि-विद c.; 's. me the way' आदेशय मे माग; 's. a favour' उपकृ, अनुम्रह 9 P; 's. off' देमाथ दश c.; 's. to be true' प्रति-पद c. -v. i. Appear, q. v. -s. दशनं, आलं.क:, प्रेक्षास्थानं, कौतुकं. 2 दश्यं. स्थानं. 3 आमास:; by अव-आ-भा 2 P, or मास 1 A. 4 व्ययदेश:, व्याज:; See PRETEXT. 5 आदंबर:, दंश: -ER, s. प्र-,दशकं:. -Y, a. दृष्टिहारिन, सुभ-गालोक; अतिदर्शनंप, एकांतशोभन.

Shower, s. वृष्टि f., वर्ष:, आसार:; धारासंपात:, धा-रासार:; 's. of arrows ' श्ररवृष्टि:, इवृष्ठे:; 's. of tears' अथुधारा, बाजासार:-धारा; 's.-bath' धारा-गृह, धारायंत्रगृहं. – v. t. वृष् 1 P, (fig. also). – Y, a. वृष्टिमत, बहुधार, वर्षुक.

SHRED, s. खंड:-डं, शक्तल:-लं; वक्ष-पट-खंड:. =v. t. खंडश: व्यवच्छिट् 7 P.

Sinew, s. वक्र-वाम-बीला, कर्कशा, टम-कटु बीला, कैकेवा. 2 तृष्ट्ररा, गंधमुखी (s.-mouse). - 184, a. वक्र-वाम-कट्-बील, कर्कश, कर्कशस्थाव.

Surewn, a. चत्र, विदग्ध, विचक्षण, निपुण, मूक्षधी-मित. 2 वैदग्ध्यप्रयुक्त, विदग्ध in comp. -LY, adv. चातुर्येण, विदग्धवत्.-NESS, s. वैदग्ध्यं, चातुर्यं, &c.

Shriek, v. i. पहलं आतंद् 1 P, वि-उत्-आ-कृश् 1 P, उन्नै: रु 2 P, आरद् 1 P, कर्कतं कृश् - s. आ-, कंदितं, कंदनं, राव:, रव:, उत्क्रोशः, कर्कशनादः- रव:; See Scream.

Shrike, s. किंगः, विंगः, धूम्या(मा) टः.

Surill, a. कर्कज्ञा, परुष, तीत्र, पट्, कर्णकदु, कर्णवे-धिन्. = NESS, s. क्लार्कश्यं, कटुताः

Shrimp, ८. इंचाकः, जलवृश्चिकः

Shrine, s. पुण्यस्थानं, देवायतनं, तीर्थः

SIRINK, v. i. संकृष्-आकृष्-संह-संक्षिप्- pass., संका-चं इ-या 2 P, निर्माल् 1 P (lotus). 2 (Withdraw) सकंप-सभ्यं-परावृत् 1 Λ , वित्रस् 1, 4 P, उ-द्विज् 6 Λ , भयेन-सहसा-अपस् 1 P or अपकास् 1 U, 4 P; (into) गात्रसंकोषेन पित्रस् 6 P. -v. t. सं-कृष् 1 P, आकृष् c., संह 1 P. -ING. s. संकोषः, आकृष्वनं

SHRIVEL, v. i. ন্র্যু-ঝার্যু-ঝেরু- pass. -v. t. ন্রুড় 1 P, বিলু 9 P or c.; better by 's.-ed '. -LED, a. ন্রুড়িবন, পা-কুডিবন, বির্ণিণ ; (into wrinkles) বলিত্দা, বলিনন, বলিন-ম-

Shroud, s. आच्छादनं, आवरणं, पिधानं 2 शव-मेत वस्नं-वसनं-आच्छादनं. =v. t. आ-,छट् 10; पि-भ 3 U, गृह् 1 U, गृप् 1 P; See Cover, Conceal Shrub, s. गृहम:-हमं, विटपिन् कः, स्तंनः, भूषः, ना लवृक्ष:.-BY, a. गुल्मावृत. - Shrubbery, s. गुल्म-

Subus, v.. (असंतोषदर्शनार्थं स्कंधी) धू 5,9 U, सं-कुच् 1 P, संचलु c. = श. स्कंधधुननं-संकोच:.

SHUDDER, v. i. वेप्-कंप् 1 A, प्र-वि-°, वि-प्र-मृक्र् 6 P. = s.,=ING, s. प्र-,कंप:, वेप्थ:, अंगकंप:-स्फ़र-पं-वेपनं. = ING, a. संजातवेपथ, सकंप.

Shuffle, v. i. नि-अप-डु 2 A, अप-स्यप-दिश् 6 P, छच-छलं-छू 8 U; See Prevaricate. 2 संच् 10; See Cheat. – v. t. इतस्ततः संचल् c. or विक्षिप् 6 P. 2 संमिश्च 10, बहुधा विक् 6 P, संकरीकृ 8 U, संकुलीकृ. – s., – ing, s. वंचमा, छलं, छघन् n., अप-स्यप-देशः, अप-नि-ह्नवः, निह्नवोक्ति f. 2 संचालनं, विक्षेपः, संमिश्रणं. – er, s. उदा-कपट-वृत्तिः, छलिन् m.

SHUN, v. t. परि-ត 1 P, គួត្ 10, परि-वि- $^{\circ}$,पारि-,रयज् 1 P, ត្ 3 P; न डपगम् or डपस्र 1 P, संगमं परिह (a person).

SHUT, v. t. अपि-पि-धा 3 U, सं-आ-च 5 U, नि-अव-रुष् 7 U, बंध् 9 P, (book, hand &c.); (eye) नि-,मील् 1 P or c., मुकुलयति (D.). 2 संह 1 P, संकृष् 1 P, संबु, संहन् 2 P, संपीड् 10. 3 रुष्, स्तंम् 9 P or c., प्रतिबंध् - v. i. नि-,मील pass., मुकुलय-ते (D.). -in, निरुष्; बंध &c. -out, निवार् 10, नि-षिध् 1 P, बहिष्कु 8 U, निराक्त, व्यावृत् c. -up, सं-नि-रुष्, पि-धा. 2 मुखं स्तंभ्; 's. up in a box 'सं-पुटीक्त, मंजूषायां निविज् c. -TER, s. कपा (वा)ट:-टी-टं; अवरोधकं, आच्छादनं.

Shuttle, इ. मिलकः, सूत्रवेष्टः-ष्टनं, त(त्र)सरः.

Suy, a. सलज्ज, ज्ञालीन, विनीत, सर्वांड. 2 कातर, भी-**६स्वभाव**; लोक-जन-भीत, भीरु, आलापविरक्तः -v. i.
भी 3 U; 'the horse s. ed at a rock ' पाषाणं
बहुाऽभः सहसा भीत:-चाकीतः. -NE88, s. ज्ञालीनता,
कातयँ, भीरुता, भीति f.

SIBILANT, 8. ज्ञान m., ज्ञानवर्ण:.

SIBYL, s. सिद्धा, सिद्धर्श्री.

Sick, a. आतुर, पंडित, व्याधित, रुआतं, रोगातं, रुग्ण, रोगिन, विकृत, अस्वस्थ, सामय, अभ्यांत, आमयाविन, अपटु, अभ्यमित. 2 (Mentally) संतत, पीडित, व्यित्व, उपतत. 3 विविष्णु, वमनोम्मुख, वमनेच्छु. 4 निर्वण्ण, विरक्त, वितृष्ण, वीतस्यह, हेविन; 's. of eating flesh' मांसाज्ञानेन निर्वण्ण; 's. of the world' संसारिवर्क्त, उदीर्णवैराग्य; 'a man on a s.-bed' ज्ञाच्यागते। रोगी; 'to be s.' वम् 1 P, छुद् 10. — EN, v. t. निर्वेदं-वितृष्णां-विरक्ततां-उत्यद् c. 2 तम् c.; रोमातीं क 8 U. — v. i. व्याधिना अनिम्-pass., मू with (a.). 2 वम् desid. (बीभत्सते); See Abhor. — Ening, a. जीभत्स, बीभत्सावह. — Ly, ү. रुग्ण, असुरक्ष, अज्ञुक्त; गृदीपवह ; See (a.). 2

नित्य-सदा-रोगिन्, रोगज्ञीलः, 's. by nature' जन्म-प्रकृति-रोगिन् =NESS, s. व्याधिः, रोगः, गदः, रुज् f., अस्वास्थ्यं, आमयः, विकारः, उपतारः. 2 विविमिषा, व-मनेच्छा, प्रकृदिंका, छदिं-दीं f., वसः-मि f.

SICKLE, 8. दात्रं, लवित्रं, शस्यकर्तनी.

Side, s. पार्थ:-धैं; पक्ष:, in all senses ; कक्षि:, पा-र्ध-पक्ष-भाग:; 'left s. 'वामांगं, वामपार्थ:; 'opposite s. ' वि-प्रति-पक्ष:; ' first s. ' (of arguments) पूर्वपक्ष:; डचरपक्ष:, &c.; 'at one's s.' पार्धत:, पार्थ: 'staying at the s. ' पार्धगत-स्थित. 2 प्रांत:, सीमा, डपांतं, अंत:. 3 (Of a mountain) उत्संगः, कटकः-कं, नितंबः. 4 भागः; 'outer s.' बाह्यभाग:; पूर्वभाग:, &c. 5 (Direction) दिश-जा; gen. ex. by न, त: affixed; 'on both s. s' उभयत:, उभयत ; ' on the other s. ' परत:, पारे: 'on the left s. ' वामतः; 'on all s. s'सर्वत्र, सर्वतः, विश्वतः, समंतात्, समंततः, चतुर्दक्षः, 's. by s. ' वार्थावार्थ. 6 (Party, faction) वश्व:; ' one of the opposite s. ' वि-प्रति-पक्ष:; ' of the same s. 'सपक्ष:, स्वपक्षीय:, स्वपक्षावलंबी; 'relations on the father's s.' वित्वक्षाः बांधवाः. 7 (In geometry) भूज:, पार्थ:, दोम् m.n., बाहु:; (of a river) पार:-अवार:; 's.-long ': वक्र, तिरश्रीन, अपांग-साचि-तिर्यक् in comp.; (adv.) पार्श्वत:, तिर्य-क. साचि, तिरः; 's.-long look' नयनोपांतविलो-कितं, साचिवीक्षणं, अयांगदृष्टि र्., तिर्यंग्दृष्टिः, कटाक्षः ; 's.-look ' अपांगदर्शनं, कटाक्षः, &c.; 's.-ways', 's.-wise ' तिरश्रीनं, तिर्थक्, तिरः. - a. पार्थ, पक्ष in comp.; पार्धस्थ, पार्धिक-पाक्षिक (की f.); 's. breeze 'पक्षवात: पक्षदारं, &c. =v. i. 'to be on the s. of 'पक्षे भू, पक्षं ग्रह 9 P or आधि 1 U or आ-अवलंब् 1 A; 'one who s. s'पक्ष्यः -ER, SIDESMAN, s. पक्षपातिन m., पक्षीय:, पक्षीद-माही ; Sec PARTIZAN.

Sidereal, a. aiti, and in comp.

Sidle, v. i. तिर्यक गम् 1 P or या 2 P. -ING, α . तिर्यगाति f.

SIEGE, s. डप-,अब-,रोध:, पारिबेष्टनं; 'lay s. to' डप-अब-रुध़ 7 U.

Sieve, s. चालनी, तितद:.

Sift, v. t. १थक कु; वि-, बुध् तः, तितडना शुध् तः, निर्मल् तः 2 सूक्ष्मं-निपुणं-निरूप् 10 or परीक्ष् 1 A or आलोच् 10 or अनुसं-धा 3 U. = ING, इ. शोधनं, निर्माहनं

SIGH, s. नि(नि:) भास:, उच्छ्वास:, उच्छ्वासत, दीर्घ-भास:-निभास: &c. =v. i. दीर्घ नि-उत्-भस् 2 P, नि-भासं मुख् or सज् 6 P; 's. ing deep and hot ' दीर्घ उद्या च निभस्य. 2 शुद्ध 1 P, इद् 2 P, See LAMENT. =ING, a. निश्वासिन्, उच्छ्वासिन्, दीर्घनि-श्वासिन्, सनिश्वास

SIGHT, s. See under SEE.

Sign, s. चिह्न, लक्षणं, लिंगं, अभिज्ञानं, लांकनं, व्यंजनं-कं: 'a bad s. 'अव-दर-लक्षणं. 2 संज्ञा, संकेत:, इं-गितं. 3 Portent, q. v. 4 एशि:. 5 विह्नं (in Math. &c.); ' s. manual ' स्वहस्त:, स्वाक्षरं, स्वहस्ताक्ष-रं; ' under one's own s. manual ' स्वहस्तपरिचि-हित (Y. II. 93). 6 ध्वज:; 's.-post' ध्वजस्तंभ:. =v.; 'make a sign' संज्ञां दा 3 U; 'understand the s. ' संज्ञां पह 9 P; 'makes a s. to Vidushaka ' विद्वकं संज्ञां लंभयति; 's. ed to him by her eyes to come 'नेत्रसंज्ञया तं आह्रयत्; गुरुं नेत्रसहस्रोण नोदयामास वासवः (K. II. 29) 's. ed to speak &c. '. 2 नाम लिख 6 P or निविश c. (with loc.); स्वाक्षरेण अंक् 10 or चिह्नयति (D.). -ATURE, s. नामलेखनं-निवेशनं. 2 नामाक्षरं, हस्ता-क्षरं. - Signal, s. संज्ञा, संकेत:. - a. अपूर्व, अनःय-माधारण (जी हि.), विशिष्ट, स्मरणाई, अत्यत्कृष्ट, विशेष in comp. -IZE, v. t. प्रसिद्धी-विभूती-कृ 8 U; (oneself) कीर्ति-प्रतिष्ठां-यद्याः-प्राप् 5 P or लभ् 1 A. =LY, adv. अति, नितरां, अन्यंतं, अपूर्वतया. - SIGNET, s. महा ; 's.-ring' महासनाथमंग्रीयं, अंगुलिमुहा. -Signify, v. t. बुधू c., गम् c., युन् c., अभि-धा 3 U; See Indicate, Mean; oft. ex. by अर्थ:; 'what does it s.' अस्य कार्थः, किमनेन गम्यते, &c.; 'it s.es much' गर्वर्थमेतत 2 by गौरवं, महत्त्वं, भारः; 3 by शक्ति f., बलं. - ICANT, - ICATIVE, a. सार्थ चरितार्थ, अथेयक्त, समर्थ, अर्थात्वित, अर्थवत्, पूर्णार्थ. 2 हेतगर्भ, साकृत, अभिप्रायगर्भ ; ' casting at me a s. look ' साकृतं मां निर्वण्ये 3 वाचक, अभिधायक, दर्शक, सूचक. 4 गुरु, महत्. -ICANTLY, adv. अथ-वन्, साकृतं, सार्थं, पूर्णार्थतः. -ICATION, s. अर्थः. 2 शक्तिः.

Signion, s. आयं:.

SILENT, a. तूष्णीक, अनालापिन, मूक, मौनिन, निःशस्य, नीरव. 2 रुद्ध-बद्ध-मुख, निरुत्तर, अनुत्तर; 'habitually s.' नूष्णीज्ञील, अल्पभाषेन, वाग्यत, वाष्यम; 'when, the lute was s.' वंणायां मूकीभूतायां; 'become or remain s.' (after speaking) उपशम् 4 P, विरम् 1 P; एवमुक्त्वा उपश्चाम, उपशांतवचित तिस्मन् &c. -LY, adv. तूष्णीं, जोषं, निःशस्ं, निभृतं, मौनीभूय. — SILENCE, अ. मौनं, मूकभावः, निःश्वन्ताः अनालापः, तूष्णींभावः, अभाषणं; 'keeping s.' वाक्र्रतंभः-रोधः-यमनं, मुखबंधनं; 'one who holds s.' वाक्यमः, मौनवतीः; 'keep s.' तूष्णीं-जोषं-आस् 2 A or स्था 1 P; मौनं आस्था-भज् 1 A, वाचंयम् 1 P or निरुध् 7 U, मुखं बंध् 9 P. 3 प-, शांति f., स्तिमतताः; 'in the s. of night'

प्रशांतायां रात्रीः. —interj. तृष्णी भव, मीनं कुरः. —v. ६. मीनं लभ् с. (लंभयति) or अवलंब с., विरम् ०., प्र-उप-श्रम् ए. 2 निरुत्तरीक् 8 U, अधरीकृ, मुखं बंध् —ED, व. निरुत्तर, अनुत्तर, निरुत्तरीक्ष्तर, रुद्ध-बद्ध-मुखः SILK, अ. कीश्रंयं, कीश्रं, कीट्स्पं; पटः, क्षीमं, दुक्लं कीश्रांवरं, कीश्रिकं (s.-cloth); 'Chinas' वीनांश्रुकं; 'bleached s.' पशोणं, धीतकीश्रेयं; 's.-cotton tree' शाल्मालः-लः, शाल्मलिवृक्षः, पिच्छिला; 's.-worm' कोश्रा(प)कारः, पटकीटः, तंसुकीटः-कृमिः, कोश्रांवरं. —EN, व. कीश्रेयं (यी रि.), कीश्र (सी रि.), कीश्रांवरं,
SILL, s. देहली, ज़िला, गृहावग्रहणी.

SILLY, a. मूखं, बालिशं, मूढं, अल्पधी-मित, दुर्मति, नि-बृद्धि; See FOOLISII; 'what a s. boy' अहो मुढी बालकः

Silt, v. t. (up) अवह्य 7 U, अवष्टम् 9 P.

SILVAN, «. वन in comp., वन्य, वनस्थ, अरण्यज; 's. goddess' वनदेवता; 's. scenory' वनकोभा-भीः• SILVER, «. रूप्यं, रजतं, धेतं, दुवेणं. खर्जूरं, करुधौतं; 's.-leaf' रूप्यपत्रं; 's.-smith' रूप्यकारः, स्वर्ण-कारः — «. राजत (ती f.) (s.) in comp., रजत-निर्मतकृत, रौप्य (प्यी f.) — ए. र. रूप्येण आच्छद् 10, रजतयित (D.), धेतवर्णाकृ 8 U. — प., «. रजतो-पम, रूप्यवर्णं, धेत-जुङ्क-वर्णं, अतिधवरू.

SIMILAR, a. सम, समान, तुल्य, अनुगुण, अनुरूप, सध-मेन; See Like. -ITY, s. साम्य, सादश्यं, तुल्यत्वं. -LY, adv. तद्रत, तथैव, एवं.

Simile, s. उपमा, निदर्शनं. - Similitude, s. भी-पम्पं, सादश्यं. 2 आकारः, रूपं, मूर्ति f.

SIMMER, v. i. ज्ञानै: पत्र-क्षथ pass.

SIMPER, $v.\ i.$ विकृतं स्मि $1\ A$, कुस्मितं कृ $8\ U$, भ $\bullet$ नर्थकं हम् $1\ P$.

SIMPLE, a. निरवयन, असंकीण, असमस्त, सुद्ध, केवल, अमिश्र. 2 सरल, ऋजु, अमाय, सुद्धात्मन, अवक्र, निन्वर्गज, निष्कपट, मायाहीन. 3 (Dress) विनीत, (विनीतवेषेण प्रवेष्ट्यानि तपोवनानि S. 1). 4 स्पट, व्यक्त, सुगम, मुबोध, मिन्नार्थ, अमुद्धार्थ; See Plain. 5 मुग्ध, बालिश, मृढ, दुमेति. – s. ओषधि-धा र्र. — SIMPLETON, s. मृढ:, मृढ:धी:, सुविधास्यः, क्षुद्रः, क्षुद्रमतिः. — SIMPLICITY, s. शुद्धता, अमिश्र-ता, सरलता, आर्जवं, सारस्यं, निव्योजता, अनुपधित्वं, अमाया, अव्याजः, निष्कापट्यं. 2 विनीतत्वं, सुदताः अस्या, अस्यानः, सुवानः, सुव

SIMULATE, v. t. See PRETEND.

Simultaneous, a. एक-सम-कालिक (की f.), यौ-

गपदिकः =LE, adv. समं, युगपत्, एक-सम-कालं-ले, यौगपथेन, एकदैव, समभेवः =NESS, s. यौगपयं, एक-सम-कालना, युगपदावः

 $\mathfrak{Sin}$, s, पापं, पातकं, एन्स् n., कल्मषं, दुरितं, अघं, दु-कतं, वृजिनं, अंहस् n., किल्बिषं, पंक:-कं, पाप्मन् m., कलुषं; दोष:, अपराध:, पाप-अप-कर्म, कुकर्म, दुष्कृति f. -त्यै ; 'heinous s. ' महा-घोर-पातक ; 'destroying s. 'पापना शन-नाशित, अधमर्थण, पापापह. -v. i. पाप &c. आचर 1 P or क, अपराध 4, 5 P, दब 4 P.-NER, s. See SINFUL below; 'an atrocious s. ' महा-घोर-पातिकन्-पापिन्, पापराज्ञि:-नि-भिः = FUL, α . पापिन्, पातिकन्, पापकर (रीf.), पाष्मन्, पापकृत्, पापात्मन्, कुक्रमेन्, दुष्क्रमेन्, एनस्विन्, पाप-दुष्ट-कर्मन्, अपराधिन्, किल्बिषन्, पापनिरत-बृद्धि-मति, पापात्मक. 2 (Of acts) पाप in comp., दष्ट; कल्प; 's. act' पापं, दुष्कर्म; See (s.). - FULLY, adv. पापवत्, सपापं, दृष्टवत्. -FULNESS, s. सपाप-ता, पापमति-निरित f-, दृष्टता, &c. =LESS, a. अन्ध, निष्पाप, अपाप, अकल्मण, पापरहित, निर्दोष, निरपरा-ਬ, and sim. comp.

Since, prep. प्रभृति, आर्भ्य, (with abl.), आ with abl. or in comp.; sometimes also ex. by gen. abs.; अस्य कतिपये संवत्सरास्तपस्तप्यमानस्य (U. 4) 'it is several years s. he began to practise penance'; 's. then' तदाप्रभृति; '4 years s.' इत: पूर्व चतुर्ववें; 'long s.' चिरं; 'ever s.' यत:-प्रभृति. 2 पूर्व, प्राक्, गत-पूर्व-काले. —conj. यत:, यस्मात, यत्, हि (not at beginning); by abl. of abstract noun; See Because.

SINCERE, त. अकृषिम, निर्व्यांज, निष्कपट, निर्धेलीक, दक्षिण, कजु, सरल, विज्ञुद्ध, अमाय; यथार्थ,
सत्य, तात्त्रिक-वास्तविक (की कि.); (of persons
only) गुद्धमति-भाव, शुद्धात्मन, विमलात्मन, शुचि,
सत्यज्ञील-वत-वादिन्, See Frank, Honest.—Lv,
adv. निर्धांज, निर्धेलीकं, अमायया, शुद्धहरयेन-भावन, विमलात्मना.—ITY,—NESS, इ. सारत्यं, दाक्षिण्यं,
आर्जेंब, निष्कापट्यं, अमाया, विमलात्मता, शीचं, ययार्थेता, &c.

SINE, 8. ज्या, ज्यापिंड:.

SINECURE, a. अकमीधिकृत, कमंश्राधिकारिन. SINEW, s. स्नायु f., स्नसा; (s. s) बलं, ज्ञानि f., सामर्थ्यः $-\mathbf{x}$, a. स्नायुम्य (यी f.). 2 प्र-स-बल. SING, v. i. मे 1 P; (of birds) कूज् 1 P, v 2 P. -v. t. मै; गानेन वर्ण or कृत् 10, उत्कृत. अभिमे; they sang his praises i तं स्तृतिमिरुपतस्थिरे. $-\mathbf{ER}$, $-\mathbf{SONGSTER}$, s. गायक:, गानृ m., गायक:. $-\mathbf{ING}$, $-\mathbf{SONG}$, s. गीतं, गीति f., गेयं, गानं. 2 कुजनं, रुतं, राव:, रव:. SINGE, v. t. हेवह दह् t P, अभिना स्श्रा t P.

SINGLE, a. एक, एकाकिन, अहितीय, कैवल, असहाय; अहैध (धी f.). 2 भिन्न, व्यक्त, अविमक्त. 3 Simple, q. v. 4 अनुद्ध, अविवाहित, अकृतोद्दाह, निःसंग; 's. combat' द्वंद्रयुद्धं, नियुद्धं, बाह्युद्धं; 's.-handed' एक, एकाकिन, बाहुसहाय, भुजमानसहाय; 's.-hearted' अनन्यवृत्ति, एकिचन ; 's. stick' यष्टि f., दंडः. – v. t. (Out) (बहुनां मध्यात्) वृ 5 U, उद् 1 P, उद्-प्यह् 9 P; निरूप् 10, निर्दिश् 6 P. – NESS, s. कैवल्यं, अदितीयता, &c. 2 शुद्धि f., अनन्यता, अनन्यमावः. – SINGLY, adv. Ex. by (a.). 2 एकैकं, एकैकशः, प्रयक्त, एककशः, प्रयक्त, इयक्त, इयक्त

SINGULAR, a. अपूर्व, अप्रतिम, अद्वितीय, अप्रतिस्त्य अनुपम. 2 अनन्यसाधारण (णी f.), लोकोत्तर, अनन्यसापान्य; अपरूप, बिलक्षण, अहुत, लोकोत्तर, अलैकिक (की f.); 's. number ' एक वचनं. —ITY, अपूर्वता, अप्रतिमता, असामान्यतः, बैलक्षण्यं, बैचित्र्यं, असंगति f., लोकोत्तरात. —LY, adv. अपूर्वं, विदोषतः, अहुतं, लोकोत्तरातः

SINISTER, a. अमंगल, अज्ञभ, अकल्याण (जी f.). अभद्र. 2 दृष्ट, बन्ना, बाम, कटिल, अनुज्ञ. 3 बाम, सन्यः ' of s. motives ' द्राज्ञाय, पापमति; उमां स पश्यन्न-जनैव चक्षण (K. v. 32) 'looking at Umi with no s. eye '. - SINISTRALLY, adv. वामत: वामदिश्चि. = Sinistrous, a. वामस्थ, वामपार्थवर्तिन Sink, v. i. नि-,मस्ज 6 P; 'sank in deep mire महायंके निमग्न:; सट 1 1', अव-नि-°, अध: गम 1 1 or पत 1 P or या 2 P, अवपत्. 2 व्हासं-क्षयं या-ह 2 P, क्षि pass., ध्वंस 1 A; See DECAY, DE CLINE. 3 (Down) अव-वि-सर, प्रि-, म्है-ग्है 1 P हांस् 1 A; See DROOP; 'my heart s. s down सीटति में हटयं: 'limbs, s. ing down through excessive thirst ' प्रबल्धिपासावसन्तानि अंगकारि (Ka. 36); 'his heart sank within him' तस धैर्यमहीयतः स लुत-स्खलित-धैर्यः. = v. t. ान-मस्ज् c (मज्जयित); अध: गम् c. or पत c. 2 (A well &c.) खन 1 P. 3 अवसद c., परि-, म्हे c. (spirit &c.). 4 न्यूनीक 8 U, अन्यीक, लघयति (D.) न्हस् c., अपचि 5 U; क्षि 5 P. = s. ज़लानेगेम: गुप्तनाली.

Sinuous, a. कुटिल, वन्न, अराल, जिह्ना. = Sinuosity s. विक्रमन् m.; कीटिल्यं.

Sinus, 8. नाडि-डी-लि-ली f.

SIP, v. t. आचम, 1 P; उपस्थश् 6 P, ईषत्-अल्पशः पा 1 P. = s. आचमनं, उपस्पर्शः, ईषत्पानं.

Siphon, s. उत्क्षेपणी, वक्रनाली.

Sir., (Voc.) आयं; भवन, भो:; 'holy s.' भगवन 'gentle or good s.' भड़, भड़मुख. Sire, s. (In addressing) देव, भीमदेव, महाराज ्रांजन. 2 भगवन् (of holy men). 3 तातः, जनकः,

Siren, s. वि-,मोहिनी, (गानेन) लोभियत्री, मायिनी. Sireah, interj. रे, अरे, अरेरे.

SIRRUP, 8. स्वाद-मधर-रस:-पेयं.

SISTER, s. स्वस, भगिनी, सोदर्या, जा(या)मः-मा. 2 धर्मभगिनी; 'elder s.' अग्रजा; 'younger s.' अवरजा; 's.'s son' भगिनेयः, स्वस्त्र्यः; 's.'s daughter' स्वस्त्राया, भागिनेयी; 's.'s husband' आवृत्तः; 's.-in-law' यातृ, ननांद, स्यासी, आतृजाया, प्रजावती (expressing different relations).—HOOD, s. भगिनीत्वं, भगिनीसंवंधः, 2 भगिनीसमाजः, स्नीगणः —LY. a. भगिन्यनुरूप, स्वस्तिय, स्वस्त्यायः

SIT, v. i. आस् 2 A, नि-, सद् 1 P, उपविज्ञ् 6 P; 'please s. here' अत्राह्यतां, इदमासनमलंकरोत् भवान. 2 कार्य निर्वेह्" o. 3 (Fit) Ex. by जुंभ् 1 A; 'this crown s. s well on you' नितरां तवेदं मुक्ट हो। मते, शांभसे एतेन मुक्टेन; 's. by 'उपास, अन्वास; 's. up' स्था 1 P, सम्यक् (अनतकार्य) स्था; 'half s. ing up in the bed' पूर्वार्धविसष्टतल्पः (R. xvi. 6); जाग 2 P.

Site, s. सिश्वेश:, सं-, स्थिति f., स्थानं, पदं, स्थलं, आस्पदं, भूमि f.; (of a house) वास्तु m. n., वेशम्भूः, गृहपेट:; 'purificatory ceremony of a s.' वास्तश्रमनं.

SITUATE,-ED, a. अव-, स्थित, निविष्ठ; दिश्य, स्थ, वतिन् in comp.; 's. to the east' पूर्वेदिश्य, पूर्वस्थ; (of persons) स्थ, स्थित, अवस्थ in comp.,
अवस्थापभ; 'so s.' एतदबस्थ: 'badly s.' दुःस्थ,
दुःस्थित, कृच्छ्गत, कटद्शापन.—10N, श. सिन्नेवेशः,
अवस्थानं, अव-, स्थितिः. 2 पदं, नियागः, अधिकारः,
पदिव-वी f. 3 अवस्था, दशा, स्थितिः, भावः, वृत्ति f.,
आस्पदं.

Six, a. षत्; 's.-fold 'षद्भुण; 's.-faced ' षण्मासः; षडाननः; 'having s. mothers ' षाण्मासुरः; 'collection of s. 'षट्कः; 'in s. ways 'षड्धा, षोढा; 'of s. months standing 'षाण्मासिक (की f.), षण्मास्य. - TH, a. षष्ठ (हो f.) — SIXTEEN, a. षोडरान्. - TH, a. षोडरा (सी f.). — SIXTY, a. षष्टि f. - IETH, a. षष्टितम (मी f.).

Size, s. प्र-परि-मानं, मानं; 'of great s.' महाप्रमान, पृथु; 'of a big s.' बृहत्प्रमान. 2 आकारः, आकृति f., रूपं, आकारमानं; 'of the s. of 'ex. by (s.) or मात्र in comp.; 'of the s. of a mustard seed' सर्वप्रमानं (छिद्र); विन्त्रमानं, अंडपरिमानं, &c. Skain, Skein, s. पं(ति) जि-जी f.-जिका

SKATE, s. हिमबिसर्पणपाटका.

SKELETON, s. state: 'mules reduced to s. s'

कंकालशेषाः खराः (U. 3); अस्थिपंजरः. 2 आ-कारः, संस्थानं 3 वस्तुमात्रं

Sketon, v. t. वर्ष 10, 'आलिख 6 P, स्थूलक्षं नं नंडु-लख्यं-कृ 8 U. - s. वर्णनं; आलेख्यं; 'rough s.' स्थूललेख्यं, पांडुलेखः; 's. of a painting' पांडुविजं, चित्रारमः, रेखामात्रं 2 वस्तुमात्रं

Skewer, s. ज्ञालाका, कील:-लक:, ज्ञांकु:.

SKIFF, s. तरी:, नौ f., लघुनौका.

SKILFUL, SKILLED, a. कुश्तल, निपुण, प्रवीण, पट्ट, विश्वक्षण, दक्ष, विद्याभ, चतुर, विश्वारद, पै-श्राल, युक्तिमत, कृतिन, विश्व, अभिश्व-श्व-विद्य in comp. —LY, adv. सपाटवं, सनैपुण्यं, दक्षतया, चतुरं, कुश्रलतया, विश्ववत, सवैदःभ्यं, &c. —NE88, SKILI, s. कीशलं, नैपुण्यं, पट्टता, पाटवं, प्रावीण्यं, चानत्यं, वेदःभ्यं, ग्राक्त f., विश्वता, &c.

SKIM, s. मंड:-डं, फेन:-ण:. =v. t. फेर्न गल् c. or अपनी 1 P or निर्ह 1 P. =v. i. जवेन-वेगात् परिस-प् 1 P or परि-हु 1 P, लघुगत्या विमृष्. =MED, a. हत-मंड-फेन; 's. milk' घोलं, मिथततकं. =MER, s. झईर्रा-रं, खज:-क:.

SKIN, s. चर्मन् n. (of animals), त्वच् f.; (hide) अजिनं, दृति:, कृत्ति f.; (of snakes) निर्मीकः, कंन्तुकः; 'reduced to mere s. and bones' 'त्वग्रियमात्र शेष. 2 Rind, q. v.; 's.-deep' 'चर्मगत; See Superficial; 's.-flint' अतिकृत्णः, कद्यैः; See Miser. -v. t. चर्मे-त्वचं-अपनी 1 P or निर्हे 1P or उल्लिख् 6 P, निर्त्वचीकु 8 U. -NY, a. चर्मभूत, त्वकृत्मात्र, चर्ममात्राव शेष, क्षीण, कृशः, See Lean.

Skip, v. i. मु 1 A, वरम् 1 P, नृत् 4 P. - s.,-Ping, s. मुतं-ति f., अवनं, मुतमित f. - Ping, a. मुतमितगामिन

Skirmish, s. दिवाहव:, दिव:, दिवयुद्धं. = v. i. क 8 U with (s.).

Skirt, s. प्रांत:, पर्यंत:, अंत:, प्रांत-पर्यंत-भाग:, परि-सर:, सीमा, धारा; 's. s of a mountain ' पर्यंतभू:. 2 अंचल:, दशा-विस्त m. f. (pl.); वक्षांचल:, वस-नांत:. =v. Ex. by (s.), प्रांतयति (D.); See Border.

Skittish, a. चंचल, चपल, तरल. 2 क्रीडा-खेला-ची-ल-पर.

Skulk, v. i. निभृत-अलक्षितं-स्था 1 P or हुन् 1 A, प्रच्छनं आस् 2 A.

Skull, s. कपाल:-लं, कर्पर:, जिरोस्थि n.; 's. tor alms' मिक्षाकपालं; See Scull.

SKY, s. नमस् n., वियत् n., व्योमन् n., गगनं-णं, आकाशः-शं, अवरं, अंतरि(री)क्षं, खं, नाकः, दिव् f.
यो f., विहायस् m. n., विहायसः, अभं, पुष्करं, जनंतं, सुरवस्मेन् n., विष्णुपदं, तारापथः; 'roaming
through the s.' नमसरः, खेचरः, &c.; 's.

coloured ' ब्योम-नील-वर्ण ; 's.-lark' भ(भा) ए-द्वाजः; ब्यामाटः; 's.-light' आकाशप्रकाशः; 's touching' अर्धालह्-लिख, नभीलिङ्, ब्योमस्यश्, गग-नच्चिन्.

SLAB, 8. शिला, शिलातलं-पट्ट:-फलक:.

SLABBER, v. i. लालायते (D.), लालां स्न c.

SLACK, a. शिथिल, प्र-,श्रथ, लस्त, गिलित. 2 मंद, अतीत्र, अतीक्ष्ण, प्रमन, अनवहित; See Remiss. = en,
v.t. शिथिलथित (D.), श्रथ् 10, शिथिली-श्रथी-कृ 8 U,
मंदीकः; रथस्य मंदीकृतो वेगः (S. 1) 'I have s.ed the speed '&c.; प्र-श्रम् c. (शामयित); 'will
not s. (the bonds of) her love 'न अनुरागं
शिथिलयित (V. 2); 's. your pace a little 'ग्तिवेंगं किंचित् शिथिलय; 'who have s. ed their
efforts 'शिथिलतप्रयत्नाः, श्रथीयमाः = v. i. शिथिली-श्रथी-भू, शिथिलतप्रयत्नाः, श्रथीयमाः = v. i. शिथिली-श्रथी-भू, शिथिलत, शांतवेग-रय. = LY, adv. शिथिलं, प्रमादतः, अनवधानेन. = NESS, s. शिथिल्यं, &c.

SLAKE, v. t. प्र-,शम् c. (शमयित), छिट् 7 P,
(thirst). 2 जलेन संमिध् 10 or संस्त्र 6 P. = v. i.
प्र-,शम् 4 P.

SLAM, v. t. (Door) तीत्राधातेन पि-धा 3 U or वंध 9 P.

SLANDER, ८.अप-परि-वादः, पैजुन्यं, पिजुनवचनं, अभि-, असूपा, निर्वादः; See SCANDAL. = r. t. परि-अप-वद् 1 A, असूपात (with dat.); अपभाष् 1 A, कलंकपाति (D.), अभिश्रंम् 1 P; See DEFAME, LIBEL. 2 मूच् 10, उपजप् 1 P, कर्णे जप् = ER, ८. परि-अप-प-वादकः, अभि-,असूपकः, पिजुनः, सूचकः, कर्णेजाः, उपजापकः = EROUS, ॥ पिजुन, साम्यसूप, सपरिवाद, सापवाद, परिवाद-अपवाद-गर्भ, परिवादानकः = EROUSLY, adv. सापवादं, पिजुनं, सगरिवादं.

SLANG, s. মলাব:, अবাদাদা, অঞ্চলি,-দাদাদা, জলাকি f. SLANT,-ING, a. নিৰ্মন্থ, নক, কৃত্ৰিল, নিংখান ; अবাদিন, মনতা; 'striking s.-ly with the tusks' নিৰ্মন্দাদিনে ; 's. blow' নিৰ্মন্দাদে: -v. t. আছু স্ 10, বুলীছু 8 U, দ্বগীছু. -v. i. বুলিদু, অনুষ্ 1 P, দ্বগাদু, আনুষ্ 1 P. - INGLY, adv. নিৰ্মন্ধ, নিং:, লাখি, নিংখান

SLAP, इ. चपेटिका, चपेट:, तल-चपेट-प्रहार:-आघात:, आह्म्कोटनं = ए. १. चपेटेन प्रह 1 P or तड् 10 or आह्मु 2 U, आह्मुट c.

SLASH, v. t. दीर्घ छिट् 7 P or कृत् 6 P, व्यवस्थिद, विनि-कृत, क्षतविक्षतीकु 8 U. = s. दीर्घ-महा-छेद:,महा-क्षतं-ति f. = ING, a. दीर्घ-छेदलारिन्; (fig.) अर्ह-तुद्द, ममेस्थिद्द-मिद, तीक्षण; See SHARP.

SLATTERN, 8. वेजापमत्ता, अपरिष्कृतवेजा.

SLAUGHTER, v. f. विश्वत् 1 P, हन् 2 P or c. (घा-तयति), व्या-पद् c., प्र-मी 9 U, आलभ् 1 A (beast); See Kill. -s. तिज्ञसनं, वैज्ञसं, घातनं, प्रमाथः, कं-दनं, संहारः, प्रमापणं, See Killing; 's.-house' सू-(जू)ता, वध्यस्थानं, वध्यस्थानं, प्रातस्थानं. -EB, s. घातकः, विज्ञसित् m, सौ(ज्ञौ)निकः.

SLAVE, s. दास:, फेड्य:, चेट:, किंकर:, भृत्य:, दासेय:र:, भृजिंड्य:; See SERVANT; 'born a s. ' गर्भदास:; 'domestic s.' गृहदास:, 'a female s. ' दासी, चेटा. भृजिंड्या; 's.-trade' दासविकय:; 's.dealer' दासविकयी; (fig.) दास:, or ex. by व ज्ञ,
अधीन in comp.; 'a s. to carnal passions'
इंदियमुखवज्ञान:, विषयमुखाधीन:; 's. to love' कामपरवज्ञ:. — ny, s. दास्य, दासन्द, दासभागः, दास्यवृत्ति f. — 1811, a. दासवन् adr., दास in comp., दासोचिताः See SERVILE.

SLAVER, s. See SALIVA.

SLAY, v. t. fi য় ব 1 P, हन् 2 P, व्या-पट् c., नृ c. =ER, s. घातक:, हन् m.. हन् in comp.; See Kill.-ER

SLEDGE, s. अचक्रयानं.

SLEDGE-HAMMER, s. महर:, महाधन:.

SLEEK, a. मृदु, श्रदण, सिग्ध, सुखस्पर्शः

SLEEP, v. i. eag 2 P, all 2 A, tifa a 6 P, fa-gi 2 P, निद्रायत (D.); 'I also do not s. over this matter ' मयाध्यस्मिन वरत्नि न श्यानेन स्थीयते (Mu. 1). -s. निद्रा, स्वभ:, स्वभ:, सुप्ति f., ज्ञायनं, संवेज:; 'go to s. ' निदाया 2 P; See (v.); 'fall into s. ' निदया अभिभ pass. or आक्रम pass.; ' he fell into a deep s. ' गाइनिदामिभन:-विधेय:-बमव; 'death-s.' घोर-काल-निद्रा; 'roused from s. ' विनिद्र, भगनिद्र, प्रबोधित. = ER, s. निद्राल:, श-याल:, better by (v.). =ING, s. ज्ञायनं, निद्रा, &c.; 's.-house ' शयनमंदिरं-गहं, -a. निद्राण, श्रापित, श-यान, सुत्त; 's. draught' निदाकरमीषधं. -LESS, a. नष्टनिद्र, उन्निद्र, अ-वि-निद्र, निर्णिद्र; ' passes s. nights ' उन्निहा:-अपा गमयतिः = LESS-NESS, 8. निद्रानाद्य:, निर्णिद्रता, निद्राभाव:. - Y, a. निदाल, श्रायाल, तंद्राल, निदाशील. 2 निदान्तांत, निदा-पर-वज्ञ-विधेय-अभिभृत-आकुल-ग्रह्त. 3 निद्रापद-जनन (नी f.), स्वापकर (री f.). 4 सुष्पु, शिक्षयिषु, श-यनेच्छ; 'to feel s. 'स्वप्-ज्ञी- desid.; 'I feel s.' निद्रपाऽपान्ध्ये-प्राभुवे, सुब्धामिः

SLEET, s. जीकर:, तुवार-ज्ञांकर-वर्ष:-आसार:-

SLEEVE, s. विष्यतः; 'to laugh in one's s.'

SLEIGHT, s. (Of hand) हस्तलाधर्व-कीश्वलं, माया,

SLENDER, a. प-,तनु, कृता, क्षीण, क्षाम, 'having a s. waist ', 's.-waisted ' क्षीण-तनु-मध्य-मध्यम, क शांदर, मृग-सिंह-क्षटि-मध्य ; 's.-waisted woman' मुमध्यमा, कृशोदरी, तनुमध्या, विदिवलप्तमध्या. 2 अल्प, कुन्न, लघु, तनुः 'possessed of s. means ' क्षीणित-भन्न. = NESS, s. तनुता, कृशता, कार्यं, तानवं, अल्पता. SLICE, s. खंड:-उं, शकलः-लं, छेदः, भागः, लवः. = $v.\ t.$ खंड् 10, छिद् $7\ P$, खंड्शः छिट्.

SLIDE, v. i. अब-वि-सप् 1 P; 's. up and down' आरोहाबरोहं कृ 8 U. 2 च्यु 1 A, स्वल् 1 P, अंश् 1 A, 4 P. -ING, s. विसर्प:, अवसर्पणं, स्वलनं.

SLIGHT, य. मु-,अल्प, स्तांक, क्षृत्त, ततु, लघु, इंषत् in comp; 'as. blow' लघुमहार:, इंषदाधात:; 'in as, degree' इंषत्, किंचित, मनाक्, स्तोंकं कियत्; 'not in the s. est degree' न मनागपि-किंचिदपिस्तेक्षिप. -v. t. उपेक्ष् 1 A, अवधीर 10, अव-ज्ञा 9 U, तृणीकृ 8 U, तृणाय मन् 4 A, अवमन् 4 A, अवगण् 10; See Contemn. -s. उपेक्षा, अवधीरणणा, अवज्ञा, अवमानः, अनादरः, अवगणनं-ना. -ER, s. उपेक्षकः, मंदादरः. -ING, a. सावज्ञ, अनादरपूर्वक, सावमानः -INGLY, adv. संपिक्षं, अनादरेणः -LY, adv. इंषत, मनाक्, किंचित्, स्तोंकं, अल्पमानं, by आpr.; 's. blue' आनील, इंपत्रील.

SLIM, a. See SLENDER.

SLIME, s. पंक:, दयानकर्दम:, सांद्र-दयान-पंक:. = Y, a. क्यान, पंकिल, चिक्रण, सांद्र

SLING, s. स्वा:, भिदि(द) पालः, गोफणा. 2 दोला, का-स:, शिक्यं, भारयष्टि f. -v. t. स्वेण क्षिप् 6 P or प्रास् 4 P. 2 डट्-बंध् 9 P, काचयित-आंदोलयित (D.). SLINK, v. i. अलक्षितं-निभृतं-अगया 2 P or अपग् 1 P or अपस्प् 1 P or अपक्रम् 1 U, 4 P, छलेन अप-या, &c.

SLIP, v. i. प्र-,स्वल् 1 P, (fig. also); वचनानि स्वलयन् पदे पदे (K. IV. 12) 'making their words s. ' &c.; चल् 1 P. 2 सहसा-अलक्षितं-अज्ञा-नत:-निर्गम् 1 P or अपस्प् 1 P. 3 (Off) च्यु 1 A, प्र-, भंग 1 A, 4 P, संस् 1 A, निर्-, गल् 1 P, पत् 1 P; 's. away ' зач-ат 2 P, эчн ў-п ц; See SLINK; 's. in ' अलक्षितं आ-प्र-विज् 6 P; 'let s. an opportunity ' अवसरं-समयं न प्रह् 9 P or अवक्षित् 6 P.=v. t. अलक्षितं नि-धा 3 U or प्र-नि-विज् ६. 2 वि-,मृष् 6 P, क्षिप्, भंज् e.; अवगण् 10, दपेक्ष् 1 A, च्यु c., त्यज् 1 P, See NEGLECT. 3 शिथिलीकु $8~\mathrm{U}$, संस् $^{\mathrm{c.}}$, शिथिलयित ($^{\mathrm{D.}}$); ^{See} Loose. -s. स्वलनं, स्वलितं, (fig. also); ' s. as to names ' गोत्रस्खालतं; प्र-,भंगः, च्यति f-, पतनं. 2 दोषः, प्रमादः, अपराधः, श्रमः, स्वलितं. 3 विटपः, शाखा, पहनः, कांडः. 4 खंडः-इं. =PERY, a. िच्छिल, मेदुर, चिक्रण, लिग्ध, श्रदण; 's. ground' निपत्या, पिच्छिल भूमिः. 2 अस्थिर, चल, लोल, तरल, अनवस्थित, चाल, चंचल; See Fickle.

SLIPPER, s. (लख) पादुका, पादन, डपानद f.

SLIT, s. दीर्घ च्छेद:-वेध:-छिद्रं.

SLOBBER, v. i. eiei e c.

SLOP, s. (S. s.) अधां शुक्कं, अधोवतनं. 2 अमेध्यं-अप-वित्रं-जलं, मलिनं-समलं-जलं. 3 कर्दमः, पंकः. =v. t. इतस्ततः भमादात् पत् c. or क्षिप् 6 l' =1-भ, a. पंकि-ल, अनुप, सकर्दमः

SLOPE, v. i. अवस् 1 1 1, प्रवणीभू 1 1, क्रमज्ञः निन्नीभू. - v. t. आवृज् 10, प्रवणीकु 8 U. - s. प्रावण्यः । प्रवणभूमिः, अवसर्षणी भूमिः; क्रमज्ञः निम्नता. 2 (Of a mountain) नितंबः, उत्संगः, कटकः-कः; 'mountain s.' गिरिनितंबः; अवसर्षिणी भूः. - ING, त. प्रवण, अवसर्षिन, क्रमज्ञः निम्न, पानुकः

SLOTH, s. तंद्रा, आलस्यं, तंद्रि-द्री f., तंद्रिका, कार्येवि-मुखता. = FUL, a. अलस, तंद्रिल, तंद्राल; See LAZY. SLOUCH, v. i. अलसं चल् or गम् 1 P. = ING, a. प्रलंब, निम्न.

SLOUGH, A. निर्माकः, कंचुकः, अहि-भुजंग-त्वच् ʃ. 2 महापंकः, पंकिलस्थानं, पंकाढचस्थलं

SLOVENLY, «. मिलन, अन्यवस्थित; अविनीत, अपरि-ब्कृत, अविनीत-अपरिब्कृत-देशः =INESS, ६. अन्यव-स्था, अपरिष्कारः, मालिन्यं-

SLOW, त. मंद, (in all senses); मंदागिः, मंदगितः, मंदगितः, मंदिषं, &c.; मंदगित-गामिन, अनुतः, अक्षिन्त्र, अन्तात्रः, मंथर ; 'a mind s. to discriminate' मंथरिवेवं के चेतः; 's. in recognizing' प्रत्यभिज्ञान-मंथर (S. 4). 2 विलंबित; कालातां, अतीतसमय; See Late 13 मंदमित-धी-बृद्धि, जड-स्थूल-बृद्धि-मित, &c.; See Dull. 4 दीधमून-त्रिन, चिरिक्तय; 's. time' विलंबितवृत्ति f.; 's. fever' जाणेच्चरः — I.Y. adv. मंद, मंदं मंदं, मंथरं; ज्ञानैः, ज्ञानैः, अन्तीं, विलंबेन. — NESS, s. मांदं, मंदता; विलंबः, दीधमूत्रता, &c.

SLUGGARD, s. मंदः, अलसः, जडः, नंदपरिमृजः, श्वी-तकः, आलस्यशीलः, तंदालुः, स्थूल-जड-मतिः. —SLUGGISH, k. मंद, अलस, तंदालु, मंदगति, आल-स्यश्चितः, See Dull. – Ly, adv: मंदं, अलसवत्. – NESS, s. मांयं, आलस्यं, तंद्रा, जाडचं

SLUICE, s. (जल-) प्रवाह:, प्रपात: 2 द्वारं, परि(री)-वाह:, जलनिर्मम:

SLUMBER, v. i. प्र-,स्वप् 2 P; अनिभेरं स्वप्; (fig.) अनुप्रक-अन्पाइत- a. स्था or भू 1 P. = s. लघु-अस्प-अगाइ-निका-

SLUR, s. কলক:, রুবল, একানিভিল্ল: -v. t. 'cast a s. on ' কলকবনি-মলিন্দনি-(D.), মলিনিভিল্ল: 8 U, বুলু c. (বুল্মনি). 2 স-, তুরু 10, মূর্ 1 U. SLUSH, s. ক্রম, মজলবক:

SLUT, s. बंधकी, अविनीता, पुंचली; See PROSTI-TUTE. -TISH, a. अविनीत, अपरिवृक्तवेश.

SLY, a. धूर्त, कितव, कापटिक-छाधिक (की f.), समाय,

सञ्याज, वंचन-कपट-पद. 2 चतुर, विदम्भ; 's. laugh' अंतर्शस:. —LY, adv. चतुरं, धूर्ततया, वेदम्धेयन, सञ्याज, समायं, 2 निभृतं, अलक्षितं. —NESS, s. ब्याजः, छलं, छद्मन् n., कापटच्यं, माया, धूर्तता, वेदम्ध्यं, चात्यं. SMACK, v. t. Ex. by गंभ, स्वाद in comp.; आ-भव-भास् 1 A; See SAVOUR. —v. t. अ.-,स्तुद् c.; आस्फल् c. 2 सञ्चन्दं चृत् 1 P. —s. आ-,स्वादः, रसः, गंभः. 2 आस्फीटनं, आस्फालनं; पह्मायः 3 सञ्चन्दं चृत्रं

Small, a. अल्प. स्तोक, (of quantity). 2 लघु, तन, अणु, क्षद्र; अल्प-क्षद्र-तन्, अल्पश्चररि, अगुरू, अ-बृहत, अमहत: oft. ex. by क affixed; See LITTLE; 's. tree' ৰূक्षकः; 's. boy' ৰালক: &c. 3 (Voice) नीच, अगुरु; ' s.-pox ' मस्री-रिका, वि-स्फोटकः: जीतला, वसंतरोगः (modern names). SMART, a. तीक्ष्णमति, कुज्ञाप्रबुद्धि, प्रदीतप्रज्ञ, चतुर: विदग्धः 2 तीत्र, तीक्ष्ण, ज्ञीप्र, वृत, लघु; आज्ञु-जीप्र-कारिन. 3 (Speech &c.) सरस, मार्निक (की f.), रसिक, रसगर्भ. 4 जीभन, सुवेश, प्रकृत, सु pr. 5 (Pain &c.) तीन, तीक्ष्म, उम्र, दुर्विषह; वेगवन्. =s. तीववेदना, तीक्ष्णव्यथा-वेदना; जूल:-लं. = v. i. व्यथ् 1 A, तप् pass., तीक्ष्णव्यथां अनुभू 1 P; 'I am s. ing under the defeat' पराभवे। मम हदि प्रत्युतं शाल्यमिवः न्यक्कारो हदि वज्नकील इव में तीवं परिशांदते (Vi. 5). -LY, adv. तिश्णं, तावं, श्रीमं, इतं: लाघवेन, श्रोभनं, स pr. - NESS, s. तांवता तिक्ष्णताः शीधमतित्वं, मामिकसा, सरसताः शीभा, &c. SMASH, v. t. चूर्ग 10, वि-,मृद् 9 P, निध्विष् 7 P, मंज् 7 P, प्रमंथ 9 P, निर्देल c. (दलयाने); See BREAK. - 8. प्रमाथ:, निर्देलनं, विमर्द:, चूर्णनं, निष्पेष:-षणं.

अMATTERER, s. चुंबक:, पलवाप्राहिपंडित:. =SMAT-TERING, s. पलवाप्राहि पांडित्यं; oft. ex. by किंचित्र सन्दम्सनं; 's. of knowledge ' अत्यन्पं ज्ञानं.

эмель, v. t. लिए 6 P, वि-प-भा-अव-°, आभ-, अंज्
7 P or c., दिह् 2 U. — Ing, s. लेप:-पनं, अमनअмель, s. माणं; 'sense of s.' माणिदियं, माणज्ञाकि
f., गंधमहणज्ञाकि: 2 आ-,माणं, गंधमहणं 3 गंधः,
वासः, आमोदः; See Odour, Fragrance. — v. t.
मा 1 P, आ-उपा-° — v. i. Ex. by गंध in comp.
or संगंध-नुल्यगंध- a.; 's. ing of honey ' मध्रांधिः; 's. ing like fat' वसानंधिः 'the flower s. s sweet'
मध्रांस्य कुसुनस्य गंधः; 'it s. s of smoke ' धृमसगंधमेतत्. — Ing, a. गंधमाहिन. 2 गंधयुत, सगंध,
वासयक्त.

|MELT, v. t. वि-ली c., वि-बु c. =EB, s. लोहदावक:; लोहकार:

MILE, v. i. हिम 1 A, मंदं विहस् 1 P, ईषद हस्, मंदिस्मतं-मंदहास्यं-क 8 U; 's. on' अनुग्रह् 9 P; मं-संह 1 P; मंत्रमःकृषाध्यक्ति a. मू (with loc.); 'fortune s. s on you' भाग्यकाली भवान. नश् रिमतं, मंदहास:-हारंप-िमतं, विहसितं, विहसतं; 'speaking with a s.' स्मित्यूकांभिभाषिन्; 'with a s.' सस्मितं. — ING, a. स्मेर, सस्मित, स्मयमान, प्रसन्न, प्रकुत्न; 's. sweetly' ज्ञाचिरिमतं, चारहासिन्; 'a s. countenance' स्मेर-हास्य-मुखं, प्रसन्न-प्रकुत्न-वदनं. — INGLY, adv. सस्मितं, विहस्य.

SMIRCH, v. t. मिलनीक 8 U.

SMIRK, s. विकृतहास:, विलक्षिमतं. =v. i. कृ 8 U with (s.).

SMITE, v. t. हन् 2 P, प्र-ह 1 P, तह् 10, ति-अप-क्क 8 U, तृद् 6 P; ज्यूष् 4 P; 's.en with anxiety' संस्रष्टमृत्कंठपा (S. 4); 's.en by love' मदन-बाणहत, कामोपहत, कामात, मदनसंतत, अनंगपीडित. 2 हन्, मृ c., सूद् 10; See KILL. - BR, s. हत;, सूदनः, घातकः

SMITH, s. शिल्पन् m., कारः in 'comp.; 'iron. s.' लोहकारः, अयस्कारः; स्वर्णकारः, &c. = ERY,-Y, s. शिल्प-कर्म-शाला, लोहकारशालाः

Sмоск, s. (स्थल) ज्ञाटक:, अधीवसनं.

SMOKE, s. धूम:-मिक्का, धूग:-विक्का; 'a quantity of s.' धूम्या; 'cloud of s.' धूम्यटलं-भोधः: -v.t. (धूम्यालं) पा 1 1', सेव् 1 A. 2 धूम्य सृध् c. or सृष् (D.), धूमं उत्थिष् हे P or उद्गृ 6 P or नि:-स c. or उत्सन् 6 P; 's. ing food' धूमं विस्म्रत (पोल्जं) अतं. 2 धूमनाली पा. - EB, s धूमपाः, धूमपायन्-सिवः m. - ING, s. धूमपाः 2 धूमो-त्सिपः-पर्जः - LESS, « निर्धूम, धूमहीन-रिक्किः - Y, «. स्थूम, धूमाकहः, धूमपाः ६ धूमाः, धूमाकहः, धूमपाः 5 धूमाः, धूमाः 5 धूमाः 5 धूमपाः 5 धूमाः 6 धूम

SMOOTH, ब. सम; श्रक्षण, मृद्र (fig. also); लिग्ध, मसग, अरूक्ष; अगहण, अकदु, अकर्कश (sound); 'by s. words' श्रक्षणया गिरा, सांत्रवादेम, मृद्भिवंचोभिः; 'by s. remedies' सामापायैः 2 धाराशहिन् त, तिसारिन, सततप्रवाहिन; निष्ठण्यव, निर्धिम, निरंतराय, निर्वाध, (business &c.); सांत, अक्षुच्ध, पसन्न, अनुसरंग, निर्वात (water). – v. t. समीक् 8 U, श्रक्षांकृ. 2 अविग्न- a. &c. कृ, निर्धिमोकृ. — LY, adv. सु- खेन, निर्धिमं, निरंतरायं, अनापासेन. — NESS, s. श्रक्णना, ज्ञिन्धता, मदता, अक्षोभः, प्रसादः, &c.

SMOTHER, v. t. भासं अव-नि-हध् T U, भासारराधं कृ 8 U. 2 प्रति-,स्तंभ् 9 P, निग्नह् 9 P, निग्नं 10, नियम 1 P = ED, a. हज्जभास-भाग

SMOULDER, v. i. अंतर उनल् 1 P or स्फुर् 6 P or दह pass., better by 's, ing'; 'just as a sing tree bursts into flame' अंत:प्रमुसदहनो उनलिन नन्दात: (U. 4). — ING, a. अंतर्रोहिन्ज्वालिन, गुढदाहनत, महुसदहन.

Smuggle, v. i. प्रतिषिद्धानि भांडानि आह 1 P or आनी 1 P.

SMUT, s. ਸਥੀ, ਸਲੰ. 2 अक्षीलवाच् f., दुरुक्तं, दुवेचनं. -v. t., SMUTCH, v. t. ਸਲਿनੀकृ 8 U, ਸਲੀਸਥੀਂकृ, ਸਲਿनयित (D.). $-\mathbf{T}\mathbf{Y}$, a. ਸਲਿन, ਸਲੀਸਥ. 2 अक्षील, दुरुक्त, अवाच्यः

SNACK, s. See SHARE, REPAST.

SNAFFLE, s. लघनल्गा.

SNAIL, s. शंबुक:, कीष-कवच-स्थ: 2 मथर:.

SNAKE, s. सर्पे:, भुजगः, भुजंगः-गमः, पत्रगः, अहिः, नागः, उरगः, उरंगमः, विषधरः, भोगी, ज्यातः, आशी-विषः, फणी, दवींकरः, जिक्षमः, प्रवनाज्ञनः, कुंभीनसः, दंदज्ञकः, चकी, द्विजिहः, दिरसनः, सरीहपः, कुंडली, गृढपाद्, चक्षःअवस, काकोदरः, दीधृष्टः, विलेश्चयः, 'hooded's.' फणभृत, भोगधरः, भोगी; 's. without poison' राजि(जी)तः, दुंड्मः; 's. with a spotted skin' मालुधानः, मातृलाहिः; चित्रसर्पः; 'that has cast off his slough' निर्मुकः, मुक्तकंचुकः; 'his venom' क्वेडः, गरलं, विषं; 'his hood' स्फटा, फटा, फणा, स्फोटा, दवीं; 'charmer of s. s' अ(आ)हितुंडिकः, व्यालप्राही. — ४, a. (s.) in comp.; आहेय (यी f.).

Snap, v. t. (अकस्मात्) जुट ०., मंज् 7 P, खंड 10, छिट् 7 P. 2 आ-,रफल् ०., सहसा प्रह् 9 P or डद्-ह 1 P. 3 अकस्मात् दंज् 1 P; 's. the fingers ' अगुली स्फुट् ०., छोटिकां दा 3 U or $\mathfrak{F}$ 8 U. -v. i. (सहसा) जुट् 4, 6 P, दल् 1 P, स्फुट् 6 P, भंज्-भिट्-pass. 2 क्रण् 1 P. 3 भष् 1 P. 4 दंज् 1 P, दंतै: प्रह् 9 P=s.,-PING, s. बोटनं, आस्फालनं, आस्फोटनं, आकस्मिकभंगः. 2 छोटिका, मुक्(जु)टी, अंगुलिभंगः. 3 आकस्मिकरंगः. -PISH, α . दंजनज्ञील, दिदं-कु. 2 ककेश, परुष, 2:बील, कुकुरस्वभाव.

SNARE, s. पाज्ञा:, वागुरा, जालं; 'take in a s.' जाले बंध् 9 P; (fig.) उन्मार्गण-अपथन-प्रवृत् c. or गम् c. (गमयित). - v. t. पाज्ञे पत् c., पातियत्वा बंध् 9 P, पाज्ञीक 8 U, जाले बंध.

SNARL, v. i. भष् 1 P, है 1 P; नर्ज 1 P. 2 पहर्ष-कर्कश्च-वद् 1 P. -ER, s. भषकः, कर्कशः, धशीलः-स्वासकः

SNATCH, v. l. (away) आच्छिह र P, (कृपाणपात-विषयात आछिदतः प्रेयसी Mal. 5); आक्षिप्य प्रह 9 P, इप्टिति प्रह or कृष् 1 P or ह 1 P or षू 1 P, 10 or आ-कल् 10 (कल्यित). -at, प्रहीतुं प्रवृत 1A, सवेगं प्रह desid. (जिघ्क्षति). -off; अपह, पुष् 9 P, चुर् 10. -out, उत्-कृष्, निर्हे, उद्भू, उत्मूल् 10, वि-उत्-पट् 10. -up, उत्क्षिप् 6 P, (उत्क्षिप्येनां ज्योतिरेकं जगाम 8. 5). -s.,=ING, s. आकिश्मकप्र-हणंधरणं; आच्छेदः, सहसा आकल्म. 2 अल्यांकरं, अल्यांकर्का इरः 8 क्षण-काक्षरिमक-प्रवृत्ति हैंद ' by

s. es ' खंदताः; 's. es of moonlight ' कादाचित्कः चंद्रमकाज्ञः. — Ing, a. लोलुप, मृध्तु ; See Greedey. Sneak, v. i. See Slink. — Ing, a. कुत्सितवृत्ति, अधम, कापुरुषवृत्तिः; See Mean.

SNEER, v. i. (at) अव-उप-इस् 1 P (with acc.), सहासं अवज्ञां सूच् 10; अव-ज्ञा 9 U, अवमन् 4 A; See DERIDE. – s. अव-उप-हास:; अवज्ञाहातः: —INGLY, adv. सोपहास, सावज्ञं.

'SNEEZE, v. i. 战 2 P, 数 8 U with (s). =s., =ING, s. 战行, 战石:, 战石炎:, 战石炎:, 战石炎:, 战石炎:, 战石炎:,

SNICKER, SNIGGER, v. i. अंतर इस् 1 P.

SNIFF, v. t. नासाहारेण निभस 2 P.

SNIP, v. t. अग्रभागं-अग्रं-लू 9 U; See NIP.

SNIPE, s. दीर्घचंचु:. 2 Fool, q. v.

SNIVEL, s. नासामलं, सिंहा(घा)णं-नं. = v. i. मलं स्तु c.; 'he s. s' तस्य नसः मलं स्त्रतिः

Snob, s. सभ्यमाय:, भद्रमानिन् m.

SNOOZE, See NAP.

Snore, v. t. घर्घरायते (D.), घर्षरस्यं फ 8 U. - ING, s. घर्षर:, घर्षरस्य:, कथनं

Snort, s. फू(फु) स्कार:. -v. i. फूस्कु 8 U, फुरकार मुन् 6 P.

SNOT, See SNIVEL.

Snout, s. प्रोथ:, नासा, पात्रं.

Snow, s. हिमं, तुषारः, तुहिनं, पालेयं, अवश्यायः, नीहारः, मिहिका; 'flow of s.' तुषारस्तृति f., हिमनिह्यदः; 's.-drift', 'mass of s.' हिमःनी, हिमसंहित f., हिमराशिः; 's.-capped' हिमावृतशिखरः; 's.storm' हिमवर्ष:-संपातः = v. i. हिमं वृष् 1 P, हिमकणान् मुच् 6 P. = Y, a. हिमवत, हैम (मी f.); तुपार-हिम-मय (यी f.), हिमावृत, (s.) in comp.;
's. mountain' हिमाहिः, तुहिनाचलः, &c. 2 हिमाम, हिमवर्ण.

SNUB, v. t. प्राभू 1 P, अधिक्षिप् 6 P; प्रत्यादिश् 6 P, अधरीक् 8 U, अपकृष् 1 P, वाचं रुष् 7 U; 's. nose' चिपिटनासा, नतनासिका; 's.-nosed' अव-टीट, अवनाट, अवसट, नतनासिक, चिपिट-

Snuff, 8. नस्यं, नासाभूणं, कृत्करी; '8.-box' नस्य-धानी, नस्याधार:. 2 दग्धवांत रि. न्तूला, छत्रं. -v. ६. नि-भस् 2 P, अंतर प्रह् 9 P. 2 दग्धवांत अवस्थिद् 7 P, छत्रं अपनी 1 P; '8. out' निर्वा c.; &ee Extinguish. - ers, 8. वितिकतेनी-छेदनी. -y, a. नस्यद्-षित-मलिन.

SNUFFLE, See SNORT.

SNUG, a. सु-,संहत, सु-,पन्छन, सुग्त, आहत, सुन्द, सुसिष्ठद्र, सुरक्षित. 2 सुखावह, हिनकर (री र्र.), सुस्थ, सुस्थित, सुख, स्वस्थ. 3 निकटशायिन्. -LE, adv. सुखेन, यथासुखं, सुसंहतं, सुसंक्षिद्रं, सुगुनं. -Baugaetta, v. i. निकटे-पार्थत:-बी 2 A,

So, adv. तथा, एवं, तहत्, एवंविधं; इति, इत्थं. 2 ईवृक्, एताबत्, इयत्, तथा, एतावृज्ञं, 3 तत्, तेन, तस्मात, ततः 'as-s. '.यथा-तथा; 's.-that' तथा-यथा; 's. and so ' अमुक (की f.); मया ह्यमुकस्तुना लिखितं बामुकेन (Y. II. 88) 'written by me s. and s., the son of s. and s. '; 's.-called' नाम, नामन् in comp.; ' s. far ' एतावत्, एतदवधि; ए-नावत्पयंतं; 's. far as ' नाव तु, oft. ex. by इति; See As; 's. forth 'इत्यादि, एवमादि; 's. long " एतावरकालं यावत्, इयतो दिवसान्, इयंतं कालं: ' s. long as ' यावत्-तावत्; 's. many ' इयत्, एतावत्; ' as many ' 's. many ' यावत्-तावत्; 's. much' (adv.) तारुक्, ईरुक्, तथा; (a.) एतावन इयत; 's. that 'येन, यथा; 's. then ' एवं तर्हि, एतावता. एवं च; 's. much as 'अपि, अपि तावत; 'could not s. much as wet the tip of his bill ' चंद्रव-भमपि तावत जलक्षित्रं कर्तुं नाज्ञकत्.

Soak, v. l. (चिरं) मस्ज् c. (मज्जयित), जलन सिष् 6 P, क्रिट् c., आ-4 c., अभ्यक्ष् 1 P. = ED, a. जल-सिक्त-क्रिन, अभ्यक्षित-

SOAP, s. मार्जनलेप:; perhaps अरिष्ट:, फेनिल: (s.-berry plant). - Y, a. चिक्रण, हिनम्ध.

SOAR, v. i. उत्यत्-उहम् 1 P, उड्डी 1 A, ऊर्ड्व विस्प् 1P or द्वी; 'the aspirations of the great s. high' उत्सिपिणी महतां प्रार्थना (S. 7); 'high-s. ing hope' दूराधिरीहिणी आज्ञा (S. 5) = BR, s. उड्ड-यनकृत् m. = ING, s. उर्ध्वेगमनं, उद्दयनं, उर्ध्वोरीहणं, दूराधिरीहणं.

SOB, v. i. सगहदं हद् 2 P or क्रंद् 1 P, कु(फू)- क्कृ 8 U. -BING, s. फु(फू) त्कार:, गहद:, सग- हैराकंदनं. -BINGLY, adv. सगहदं, गृहद्विए।

SOBER, a. ज्ञांत, धीर, गंभीर, स्थिर, स्थिरमित-बुद्धि, विचारज्ञील. 2 अमन, अक्षीव, निर्मेद. 3 (In drinking) पानाप्रसक्त, पानसंयमिन, अन्तिपायिन. 4 मित, पिरिसत, नियत, समयीद. = v. t. निर्मेदीक 8 U, स्थिरीकृ, मदे अपनी 1 P, स्थैयं आ-पद c. = ED, a. विगतमद, निर्मेद, नष्टमद. = LY, adv. धीरवत, गंभीरं, ज्ञांतचेतता, विचारपूष्टं, मविवेकं. = NESS, SOBRIETY, s. धीरता, गांभीयँ, स्थैयँ, विचारज्ञीलता, मृविचार: ; ज्ञांति र्न., अनुहेग:, अरभसः 2 अमचता, मदाभावः 3 संयम:, निस्महः, पानाप्रसक्ति र्न., मितपानं

Sobbiquet, s. उपाधि:, उपनामन् n.

Sociable, a. संगमिषय, संसगैषिय-जील, जनसंगज्ञील, संवासिषय-जील. 2 मुजन, मधुरालाप, सुज्ञील, संलाप-पिय, स्नेहबुद्धि. — NESS, Sociability, s. संसगै-जीलता, जनसंगमपीति f.; सीज-यं, सुज्ञीलं, संलापि-यता-जीलता.

. Society, s. संगम:, संगः, संसर्गः, समागमः, सहवासः, संगति ,f., संवासः, साहचर्यं. 2 भेणी, संघः. 8 समाजः, लोक-जन-समूह:-संघ:, पंक्ति f., सभा, संसद्-परिवह f.; 'admissible into s.' पांक्य, पांक्य, सभ्य. = Soct-AL, a. सामाजिक, सांसर्गिक (की f.); oft. ex. by (s.) in comp.; 's. interest' समाजिह तं; 's. intercourse' अन्योग्यसंघटनं, परस्परसंसर्ग:-ज्यवहार:. 2 Sociable, q. v. 3 संसर्ग-संगम-रूप-आत्मक.

Sock, s. पादत्रं, (और्गं) पादत्राणं.

Socket, s. आधार:, पात्रं, भाजनं.

Son, ह. शाहलं, तृणाष्ट्रतभूभाग:.

Sodomy, s. पुंमेथुनं, पुरुषमेहः, पायु-गुद मैथुनं. = So-Domite, s. पुरुषमेहिन् m., गुदमेथुनकृत.

Sofa, s. पर्यकः, मृंचः, श्रव्या, श्रयनं, आसनं.

Soft. a. मृद् (in all senses); प्रकृत्या मृदु:, मृदुर्गी:, मृद् पुडपं, मृद्रुपाय: &c.; 'even red-hot iron becomes s. ' अभितत्तमयोपि मादेवं भजते (R. VIII. 43); 'neither very severe nor very s.' 7 खरे। न च भयसा मृद: (R. viii. %); कीमल, मृदल, पेलव, सक्तमार, अप्रखर, अपरुष, अकटोर, अनग्र, अक-ठिन, अकर्क हा, सीम्य (disposition). 2 हिनम्ध, अ-क्ष्ण, मस्ण, मृदु-सुख-स्पर्श; अशिधिल, अदृह, अधन ; (voice) मधुर, मुद, मंजुल: (in mind) सुप्रतार्थ, अल्पबृद्धि, बालिश. -interj. तूडणी भव, तुडणी, शांत, नीचै:. =EN, v. t. मृदकु 8 U, कु with (a.); (with pity) दयाद्रश्कि, वि-,इ с., करुणया दू c. 2 श्चम् ए. (श्वमयाति), प्र-,उप-°, सांत्व् 10, लघुक्, लघय-ति (D.); See ALLEVIATE. = v. i. माद्वं भज 1 A, भू 1 P with (a.); मृद्भु, द्याद्वीभु; प्र-, ज्ञम 4 P; See MELT. - ENING, a. शांतिद, शांतिकर (री f.), शमक-न. =LY, adv. मृद, कोमलं, समार्दवं, &c. 2 लघुगत्या, चपलं. 3 नि:शब्दं, निभनं, मंदं, श्रानै:, शनै: शनै: - NESS, s. मदिमन m., मादेवं, सौकमार्थं, कोमलता, शैथिल्यं, मस्णता, माधुयं, &c.

So-пo, interj. हंहो, भो भो:.

SOJOURN, v.i. अव-स्था 1 A, स्वल्पकाल निवस् 1 P, प्रवस्, देशांतरं अधि-आ-बस्, प्रवासं-यात्रां-कृ 8 U.=s., — ING, s. अवस्थानं, अवास्थिति f., यात्रा, प्रवासः, अल्पकालिवासः ; 'the s. of life' संसारवृत्तिः, संसारयात्राः — EB, s. आगंतुकः, अवस्थायिन् m., प्रवासी, यात्रिकः, परदेशसेवीः

SOLACE, v, f. सां(कां)ल् 10, आ-समान्थस् с.; प-

रितृष् o.; (oneself) विनृष् c., वि-ह 1 P. = s. सां-त्वनं-ना, आधासनं, विनोद:-दनं, स्नेश्वाक्त-शांति f. -अपहरणं; See Comfort, Console.

Solar, a. सौर (री f.), सायन (नी f.); सूर्य, अर्क (Sun, q. v.) in comp.; 's. heat' सूर्योतपः; सूर्यवेशः, सूर्येग्रहणं, अर्कविंबं, &c.

SOLDER, v. t. सं-धा 3 U. = s. संधि:, धातुलेप:.

SOLDIER, इ. सैनिकः, योधः, भटः, आयुधिकः, योद्धा, शक्त-अक-धरः-भृत-जीवी-आजीवः, शक्त-युद्ध-उपजीवीः
—LIKE,-LY, द. सैनिकवत्, सैनिक इव, सैनिकयोग्य. 2
ग्रूर, विक्रांत; See Brave. — ५, इ. सेना, बलं, सैन्यं, योध-सैनिक-समूहः, भटगणः.

Sole, a. एक with एव; एकाकिन्, केवल. -s. तलं, पादतलं; (of shoe) पाइकातलं. -LY, adv. एक-a. with एव or simply एव; केवलं.

Solecism, s. संस्कारच्यृति f.; अपप्रयोगः, अशुद्धप्र-योगः, म्लेच्छितं. !

Solemn, a. पुण्य, पितृत्र ; विधिपूर्व, संस्कारसहित, धमेसंस्कारयुक्त 2 गुंह, गंभीर, धीर, उटाच ; (occasion) अलघु, गुवेर्थ; oft. ex. by उत्सव in comp.;
's. occasions' उत्सवदिवसा:; 's. procession'
यात्रोत्सव:. 3 दृढ, दृढप्रतिज्ञाप्त्रे, स्विश्चय, स्थिरिश्चय
यात्मक; 'a. s. promise' दृढप्रतिज्ञा. =ITY,-NESS,
's. किया, संस्कार:, धम-पुण्य-क्रिया, विधि:, उत्सव:. 2
गांभीयं; गुहत्वं, गौरवं. 3 आडंबर:. =IZE, v. t. यधाविध अनु-ष्ठा 1 P or सं-पट् ए., यथाशास्त्रं निवेद ए.
2 गौरवं उत्पद् ए. or आह 1 P. =LY, adv. यथाविध,
विधिवत, यथाशास्त्रं, विधिपूर्वं. 2 साडंबरं; धीरं, गौरवेण, सगौरवं, गंभीरं, &c.

Solicit, v. t. याच् 1 A, प्र-अभि-अर्थ् 10 A, स्विन्यं याच् or प्रच्छ 6 P. — Ation, s. याच्रा, प्रार्थनं ना, याचना, सिनयप्रार्थनाः — or, s. याच्राः, अर्थिन्, m., प्रार्थित् m., प्रार्थेतः — ous, a. उत्सुक, सर्चित, सिन्कंठ, व्यम, उत्क in comp.; उद्विम, चिताकांत. — ously, adv. उत्सुकं, सेत्कंठं — ude, s. व्यमता, चिता, उत्कंठा, औत्सक्यं, उद्देगः

Solid, a. ससार, सारवत, वास्तविक (की f.). 2 अगून्य, सगर्भ, पूर्णगर्भ. 3 घन, सु-, दृढ, दृढसंधि; सु-,
संहत, दूथूल, कठिन, संघातवत; अद्रव; अग्निसंगाद्
द्रवभावापत्त्या काठिन्यविनाको भवित (S. B. 545)
'lose their s. state' &c. 4 (Knowledge)
अगाध, परिपक, सुदृढ, सुपरिणत. - s. घन:; 's.
contents' धनफलं. 2 संघात:, घन-अद्रव-दृष्यं.
- IFY, v. f. घनिक 8 U, कठिनीक. - ITY, - NESS,
s. घनता, काठिन्यं, दृढता, &c.

Solilogur, s. स्वगत-आत्मगत-भावण-वचः = Soliloguize, s. i. स्वगतं &c. वच् 2 P, (' Say ' q. v.).

SOLITABY, a. विविक्त, विजेन, विजन, निभृत, एकांत ;

(of persons) विविक्त-एकांत-बासिन्-सेविन्, विविक्त-प्रिय, एकचर, निःसंग; एक, एकािक्त, असहाय. 2 Single, q. v. – s. विविक्तवासी, परिवाज् m. – ILY, adv. विविक्तं, निभृतं, रहः, उपांजु. – INESS, s. See below. – Solitude, s. विविक्तं, निर्जनं-विजनं-स्था-नं, रहःस्थानं, विजनं, अरण्यं. 2 विजनता, निर्जनता, विविक्तता. 3 विविक्तािधवासः, विविक्तवृत्ति f.-सेवा, सं-सर्गोभाव:.

Solstice, s. अयनांतः, अयनं, अयनकांलः-संधिः, कांति ति.,-कालः; 'summer s.' कर्कसंकांतः, उत्तरायणं;
'winter s.' मकरसंकांतिः, दक्षिणायनं. - Solstitial, a. (s.) in comp.; 's. point ' अयनांतः.
Solve, v. t. च्याकु 8 U, विष्टु 5 U; शुभ् ०., वि-परि-,° व्या-च्या 2 P, विश्वरीकृ, साभ-सिभ् ०. (साधयति),
उप-प्रति-पट् ०.; 's. s the difficulties ' विषमपदानि शोधयति-विमशेयति. 2 (Question) उत्तरं दा
3 U or वद् 1 P; 's. doubt ' संशयं छिद् 7 P or
निराकृ or निरम 4 U or अपनी 1 P. 3 वि-,दु ०.,वि-,
ली ०. - ENCY, s. समृद्धता, ऋणशोधनक्षमता. - ENT;
«. समृद्ध, सधन, ऋणशोधनक्षम. 2 द्वावण (णी ति.),
द्रावक. - s. द्वावणं. - Soluble, a. वि-,द्राच्य,
विलाप्य, द्वाहे. - Solution, s. साधनं, विषरणं,
&०.; व्याख्या, व्याख्यानं, सिद्धि ति., उपपत्ति ति. 2 द्वा-

वणं, विलयनं. 3 सं-,योगः.

Some, a. किम (क:-का-कि) with चित, चन, अपि. or अमक in comp.; 'the son of s. one ' अमक-मृत:. 2 (Quantity) किचित, कियत, ईषत, अल्प, स्वल्प, स्तोक; ' to s. extent ' किचित, ईपत, किय-ताप्यंशेन,स्तोकांशेन; 's.-others 'एके or केचित-अ-न्ये-अपरे. 3 (Number) कतिचित्, कतिपय (यी-या f.): ' going s. steps' कति चित् पदानि गत्वा; ' s. how कथमपि, केनापि प्रकारेण, कथं कथमपि, कथंचित, यथा-कथंचित ; 's. how or other 'येन केन प्रकारेण: 's. one, ''s.-body 'कश्चित्, कोपि, य:कश्चन; अ-मकः, &c.; 's.-thing 'यत्किचन, किमपि, किचन, किचित; 's.-thing is better than nothing ' ब-धिरात्मंदकर्णः भेयान्; 's.-time 'पूर्व, एकदा, प्रा. प्राक्त, गतकाले, प्रवेकाले; 's.-times 'क्वचित, कटाचि-त, कदापि, कहिचित्; कदा कदा, काले काले; 's .what ' किचित्; किचन, अल्पं, स्तोकं; (adv.) कि-चित्र, ईषत्, स्तोकं, आ pr., देश्य-देशीय-कल्प in comp.; or by doubling adj.; 's.-what red' आताम, तामकल्प, ईषद्रक्त; 's.-what afraid' भीतभीत इव; 's.-where' कापि, कुत्रचित्, कुत्रापि, यत्र क्षित्, यत्र कुत्रापि.

Somer-sault,-set, s. उर्धपादलंघनं Somnambulism, s. निहाचार:-अमर्ण, स्वमचार:---Somnambulist, s. निहाचार:, स्वमचारी. **SOMNIFEROUS**, a. **E** Fall - Fall

Somniloquist, s. निद्रालापिन् m., निद्रामाधी.
Somnolent, a. निद्रालु, निद्रालस; See Sleepy.
Son, s. पुत्रः, सुतः, तनयः, सूनुः, आत्मजः, आत्मसंभवः, नंदनः, अंगजः, तनु(नू)जः, दारकः, कुमारः; oft.
ex. by deriv.; 's. of Dasaratha' दादारथिः; गांगेयः, पांदवः, &c.; 's.-in-law' जामातृ m.—less, a. अपुत्र, निपुत्रिक, निःसंतान-

Song,-ster, s. See under Sing.

SONNET, s. गीतिका, गाथा, लघुगीतं-काव्यं.

Sonorous, a. मधुर, मंजुल. 2 व्यक्त, स्पष्ट, परिस्फुट, व्यक्तवर्ण. 3 विराधित, उच, मुखर, ज्ञान्दन, धीषण, ज्ञान्द-ध्विन-कर (री f.). – Lx, adv. मधुरं, स्पष्टं, उचे:; महाज्ञान्देन. – NESS, s. माधुपं, स्पष्टता, उचता, मुखरता. Soon, adv. अधिरेण, अधिरान, अविलंबं, आञ्च, सथः, क्षाटिति, सपिदि; ब्राक्, दुतं; See Quickly; 'as s. as' (so s.), 'no s.-er than' ex. by यावत-ता-वत्, च-च, मात्र in comp.; See Scarcely. – Er, adv. वरं; ज्ञीमं; 's. or later' अय शो वा; 'this is s. said than done' वक्तं सुकरमिदं न तु कतुं. Soot, s. कज्जलं, किहं, मसी-षी. – Y, a. कज्जलमय (यी f.), धूमश्याम

Sooth, s. सत्यं, तथ्यं; 'in s.' सत्यं, नाम, यत्सत्यं, नूनं सलु, सत्यमेव; 's.-sayer' दैवज्ञः, गणकः, मौह्रतिकः; 's.-saying' जुमाजुभकथनं, दैवपरीक्षा-चितनं.
Soothe, v. t. त्राम् c. (त्रामयित), प-उप-°, लघूकृ
8 U, लघयित (D.), निर्वो c. (वापयित); (persons) लल् 10, अनुनी 1 P, सांत्व् 10, प्र-सद् c., पित्वु c., आराध् c.. परामृ ह 6 P (by stroking), आअस् c. = ING, a. त्रामन (नी f.), ज्ञांतिकर (री f.),
ज्ञांतिपद, निर्वोपयित, तापहर-हारिन्. 2 सांत्वक, आधासन्त्रील; 'by s. words' सांत्वनिपरा, सामवचोभिः.
= s. प्र-उप-ज्ञामनं, निर्वोपणं, सांत्वनं, अनुनयः, लालनं.
Sop, s. पिंडः, अन्नं, पिटकखंडः. '

Ворніям, Sopніятку, s. हेत्वाभास:, युक्त्याभास:, पक्षाभास:, आभास:, सत्याभास:, वाक्छलं. — Sophist,-ев, s. हेत्वाभासवादिन् т., तार्ककः. — с. -ісаь, a. आभासकप, हेत्वाभासकप, सत्याभास. – Sophisticate, v. t. Adulterate, q. v.

SORCERY, s. ऐंद्रजालं, माया, कुछति f., योगः, अभि-चारः (black art) = ER, s. ऐंद्रजालेकः, माया-करः, अभिचारविद्- = ESS, s. योगिनी, मायिनी, अभिचारिणी.

SORDID, a. नीच, कृपण, कुरिसत, अधम, दीन, जघन्य, निदा; See MEAN. 2 मलिन, मलीमस.

Sore, s. श्रम, बण:-णं, अहल् n., हेर्म. -a. सहज,

जातन्यथ, दुःखित, क्षत, सनण; सर्वेदन, सन्यथ, स्प-शोसहः 2 पीडाकर (री f.), कष्ट-झेश-मद, दुःखद. 3 डम, तीन, दारुण, गुरु; 's. (throat)' कंठपा-कः, कंठरुज् f. = LY, adv. भृशं, अतीन, नितांतं, उर्म, दारुण, सतरां, बलवन्

SORREL, 8. चक्र:, सहस्रवेधिन m., अम्लवंतस:, ज्ञतवेधी. Sorrow, s. जीक:, जच f., द:खं, खेद:, क्रेज:, आधि:, संताप:, आर्ति f., व्यथा; See GRIEF. -v. i. शृच् 1 P, खिट pass., ज्यथ 1 A; See GRIEVE. -FUL, a. सज्ञोक, ज्ञोकार्त-आकल-अन्वित-उपहत-आविष्ट, दु:-खित, संतप्त, द:खिन, द:खार्त, उद्विम, विषण्ण, दीन, द-मेनस्, खित्र, अवसन्त्र, म्लान, विमनस्. 2 शोच्य, शोच-नीय, जोकास्पदीभन, द:खावह. - FULLY, adv. स-शोकं, सखेदं, सोद्देगं, सद:खं. -SORRY, a. द:खित, दु: खिन्, खिन्न, कष्टापन्न, &c.; See Somrowful. 2 दीन, अनु-, जोच्य, कृपण, अनुकंप्य; 's. for one's past conduct ' सानुज्ञाय, अनुक्तः; 'I am s. to hear this 'इदं अत्वा द: खितो हिम; 'I am s. to inform you' &c. इति भवते निवेदनं मे दःखमावह-ति, निवेदयन्नहं कष्टापन्नोस्मि; 's. horse' कदभः; 's. fare ' कदनं.

SORT, s. प्रकार:; विशेष:, भेद: in comp.; जाति f., विधा in comp.; See Manner; 'a. s. of tree' वृक्षविशेष:-भेद:; 'out of s. s' असुस्थ-अस्वस्थश्चारिः. = v. t. यथाकमं-यथावगं रच् 10 or वित्यस्
4 U, वर्गकमेण व्यस्. = v. i. युज्-उपपद-pass., ex. by अनुरूप, युक्त; See Becoming, Proper.

SORTIE, s. अवस्कंद:, अवपात:; See SALLY.

Sot,-Sottish, a. पानमूढ, पानासक्त, मदोन्मक्त, सदा-पानरत. 2 Foolish, q. v.

Soul, s. आत्मन् m.; 'individual s.' प्रत्यगात्मा, विज्ञानात्मा; 'rational s.' चिदात्मा; 'supreme s.' परमात्मा, मझन् n.; 'animating s.' जीवात्मा, पाणः, चतनः, जीवः; 'embodied s.' देही, जारीरात्मा, ज्ञारी-री, प्राणात्मा, क्षेत्रज्ञः 2 आत्मा, चेतम् n., चित्तं, मनम् n., हदयं; See Mind; 'possessed of a large s.' महात्मन्, उदारचेतम्; 'oneness of s.' चित्तेक्यं, ऐक्य-भावः; 'the whole s.' सर्वात्मा, सर्वभावः: 3 जीवनं, सारः; तत्त्वं, सार-तत्त्व-भागः-अंज्ञः, सार्भतः 4 (Self) आत्मा, स्वः. 5 वीयं, बलं, उत्साहः, तेजम्. 6 Person, q. v.; 'the departed s.' प्रतः, प्रतनरः; 'heart and s.' प्रनि-कामं, सर्वात्मना, सर्वभावेन; See Heart; 'he throws his heart and s. into the work.' सुसम्गाहितेन चेतसा-सर्वात्मना-कार्ये प्रवतेते-व्याप्रियते.

Sound, s. क्षाब्द:, नि-,नाद:, ध्वनि:, नि-,स्व(स्वा)नः, नि-हाद:, स्वर:, निनदः, निर्-,धोष्:, राव:, रव:, वि-सं-राव:, नि-,स्वा(ध्व)नः, स्वनितं; 'musical s.' नि-, का(क)णः, कणितं; 'confused s.' कोलाहरूः, क-

लक्तः, तुमुलर्यः; 'rattling s.' रण:, रणितं. 2 संधिसागर:. - व. सुस्थ, अहरण, कल्य, निरामय, अना-मय, नीरोग, नीरुज, प्रकृतिस्थ, व्याधिरहित; (in body) अक्षतशारीर, अविकलें हिया (in mind) अनुपहतिचत्त, अविश्वत, अवातुल, अविश्वित, 2 अक्षत, अजातक्षत, अ-निर्-त्रण, क्षत-त्रण-हीन. 3 सप्तार, सार-वत्, सारगर्भे 4 अविकल, अन्युन, अखंड, अभिन्न, 5 तीक्ष्ण, तीन; निर्भर, प्र-,गाढ, सु-अति pr.; 's. sleep' गाढनिहा; 's. beating ' तीक्ष्णदंड:, अतिताडनं. 6 निर्दोष, निश्किह, विशुद्ध, दोषहीन. 7 गाड, ग(गं)भीर, अगाध, सुपरिणत, परिपक्त. 8 (Argument &c.) अखंडच, सप्रमाणे, दृढ-सु-प्रमाण, न्याय्य, धर्म्य, यक्ति-सिद्ध. 9 (In views) विश्वद्वाचार; सत्यमार्गानया-विन. = v. i. नि-,नद् 1 P, ध्वन 1 P, स्वन 1 P, क्षण 1 P, न्हाद 1 A, वि-, ह 2 P, स्तन-रस-1 P, ज-ब्दं क 8 U, ज्ञाब्दायते (D.). = v. t. ध्वन c., स्वन c., नद c.: यद c., आ-ध्मा 1 P. मखमाहतेन पर 10, (trumpet, conch &c.); (drum) तड़ 10, आहन 2 U; 'the drum being s. ed 'आहतावां भेगी; (bow) आस्फल c. 2 परीक्ष 1 A, सक्ष्मं-निव-णं-निरूप 10 or अनुसं-धा 3 U, ज्ञा desid. (जिज्ञा-सते). 3 उद्-छुष् 10, प्र-ख्या c. (र्ख्यापयाते), प्रकाश c., प्रकटीकु; 's. the depth ' तलं अवगाह् 1 A; 's. the depth of water ' जलवेधं परि-मा 3 A, 2 P. -ING,a. शब्दन, मुखर, शब्दायमान, निनादिन, निनदत्, घोषण, गर्जत्, निव्हादिन्, ज्ञब्दकर (री.f.); 's.-lead' लंब:, लंबसीसकं. = 8. ध्वाननं, शब्दनं, वादनं. 2 वेधप-रिमाणं, तलावगाहनं. -LY, adv. तीवं, तीक्ष्णं, अत्यंतं, प्र-,गाढं: निर्भरं, वढं, सखेन, स-अति pr. =NESS, s. स्वास्थ्यं, कल्यता, आरोग्यं, अक्षतत्वं, निर्वणत्वं, अवैक-ल्यं, अन्यनता, अखंडचता, निर्दोषता, &c; 's. of mind ' चित्तस्वास्थ्यं, अविश्व:.

Soup, s. जु(यु)ष:-षं.

Sour, a. अम्ल, शुक्त, अम्लरस; 's. to the teeth' दंतशठ. 2 कर्कश, परुष, दारुण, रूक्ष, अरुंतुद; सदाव-क्र, वक्त-वाम-शील, कर्कशस्वभाव, दुष्पकृति. – v. t. अम्लीकृ 8 U. 2 कर्कशोकृ, वक्रीकृ. – v. i. अम्लीभृ 1 P, कर्कशीमृ. – NESS, s. अम्लता, कार्कवर्य &c.

Source, s. प्रभव:, योनिन, मूलं, कारणं, हेनु:, प्रसृतिनि, बद्भव:, संभव:, आदि:, उन्नमस्थानं; See Origin; 'to have s. in' प्र-भू 1 P, प्र-, जन् 4 A, उत्पद् 4 A (with abl.); लोभान्कोध: प्रभवति, लोभान्कामः प्रजायने (H. 1); 'the s. of the Ganges is in the Himálaya' हिमवतो गंगा प्रभवति (§. K.).

Sousm, v. t. सहसा मु c. or मस्जू c. (मञ्जयि) or जलेन सिच् 6 P. =v. i. Pounce, q. v.

 णात्य; 'in a s. direction 'दक्षिणेन (with acc, or gen.); 's. country 'दक्षिणापथ:; 's.-east' दक्षिणप्यो, आग्नेयी; (a.,-ern,-erly,) दक्षिणप्यो, आग्नेय; 's.-west' दक्षिणप्धिमा, नैकेती; (a.,-ern,-erly) दक्षिणप्धिमा, नैकेता; (a.,-ern,-erly) दक्षिणप्धिमा, नैकेता; -WARD,-WARDS, adv. दक्षिणाभिमुखं, दक्षिणतः, दक्षिणस्यां दिशि

SOUVENIR, s. See MEMORIAL.

Sovereian, s. स्वर्णमुद्रा. 2 अधिराजः, अधीधरः, "अधिपतिः, महाराजः, अधीकाः, सावेभीमः, नृपतिः, समाज् m., oft. by राजा, पालः, नाथः, &c.; See King.
- a. परम, भेष्ठ, मुख्य, प्रमुखः, See Principal. 2
उत्कृष्ट, गुणावह (medicine &c.); 's. medicine'
परमीषधं, महीषधं. - TY, s. प्रभुत्वं, राज्यं, आधिपत्यं,
साषाज्यं, ईकातं, स्वाम्यं, ईश्वर्तं, इंद्रता in comp.;
's. of beasts' मृगद्रता. 2 (Authority) मुख्यभष्ठ-अधिकारः, प्रधानाधिकारः.

Sow, s. मू(जू)करी, वराही, कोली. - v. t. वप् 1 P, आ-नि-', (बीजानि) निकृ 6 P, आरह् c.; 's. dissonsions' भेदं जन् c., भेदबीजानि वप्; 's. dragon's teeth' कलहबीजं वप्; 'as you s., so you reap' यो यहपति बीजं हि सीपि तह्मभेते फलं; See also Rear. - er, s. वन् m., वापिन् m., वापकः. - ING, s. वपनं, वापः, उति f., बीजारीपणं

SPACE, s. आकाद्याः- तं, त्यान्यं, दिगंतरं, रिक्तं, अंतरिक्षं, नभोमंडलं; 'infinite s.' अनंतं, महाकाद्यां; 'finite s.' पटाकाद्यां 2 (Intervening s.) अंतरालं, मध्यं, अभ्यंतरं, अनंतरं, अभ्यंतरं, अभ्यंतरं, अभ्यंतरं, अभ्यंतरं, विषयः, स्थानं, स्थलं, भूमि f. 4 प्र-,दंद्याः, दिश्-द्याः, दिश्-याः, देशनं, भूमि f. 4 प्र-,दंद्याः, दिश्-द्याः, दिश्-याः, देशनं, अभ्यंतरं, भूष्टिं, अभ्यंतरं, अध्यंत्रं, अध्यंत्रं, कालविधः, कालतंतरं; oft. ex. by अभ्यंतरं; 'in the s. of six months' षण्मासाभ्यंतरं. — SPACIOUS, a. विस्तीणं, विद्याल, विप्तृतं, रृथुं; See LARGE. — NESS, s. विस्तारः, विस्तृतं f., वेपुल्यं-

SPADE, 8. खनित्रं, अवदारणं, स्तंबधः

SPAN, s. किस्कु-वितरित-m. f.; 'life's s.' जीविताब-थि:; gen. ex. by words for 'Transitory' q. v.; 'the s. of life is short ' आयु: ककोललोलं (Bh. 11. 82), कितप्यनिभेषागुषि जने (सित) (Bh. 11. 40); जीवितं तरलं &c. -v. t. प्र-परि-मा 3 A, 2 P. SPANGLE, s. रजतपत्रं, धातुतारा. -v. t. Adorn, q.v. SPANK, v. t. चपेटेन पह 1 P or तक् 10. -v. i. सवेगं चल 1 P or विसप् 1 P.

SPAR, 8. रकटिक मृत्तिका. 2 दीर्घयष्टि f.-कार्ड, दाहलंड:, -v. i. परिहासन मृष्टीमृष्टि युध् 4 A.

SPARE, v. t. रक्ष् 1 P, सं-िष 5 U, (money); न स्य-य् 10 (ध्यवयाते) or विश्विष् 6 P, परिमितं प-विनि-युज् 7 A, 10; 'does not s. time' कालं विश्विपति.

हराते; 'will you s. three hours for me 'अप भवान्मदर्थ प्रहरमेकं किनियोजयिष्यति. 2 मच 6 P, (वधात, छेरात् &c.), त्यज् 1 P, हा 3 P, वि-डत्-सूज् 6 P. 3 उपेक्ष 1 A, न अपेक्ष, सुखेन त्यजः oft. ex. by 'not' with other words; 'but s. this tree ' इमं वक्षं तावन्मा छिद्धिः ' s. him ' मच्यतामसौ. न हंतज्य:; 'he can now be s. ed from my service 'तस्य सेवया न मे प्रयोजनमधना, तस्य सेवां नापेक्षे; See DISPENSE. 4 अव-,शिष c., उद-वर् c. = a. उद्ग. अव्याप्त, अधिक, अतिरिक्त, अव-, श्चिष्ट. 2 अल्प, स्तोक, परि-,मित, अबहुल. 3 क्षाम, कृश, परि-, श्रीण, निर्मास, ज्ञाब्क; See LEAN. -ING, a. मित्रहयय, अल्य-परिमित-त्र्ययिनः, परिमित, अल्पः 's. of words ' अल्पभाषिनः परिमितालाप. -INGLY, adv. मितं, अल्पं, मितव्ययेन, अल्पज्ञ:, स्तोकज्ञ:; 'eating s. ' मिताहार, मित्रुज. - NESS, s. क्रशता, खीणता. SPARK, 8. वि-,स्फुलिंग:, अग्नि-ज्वलन-कण:-कणिका; कण:, कणिका, लव:, लेबा:, अण:. 2 Fop, q. v. —Sparkle, v. i. स्फर् 6 P, प्र-वि-°, तेज:कणान्-स्फुलिंगान्-उत्क्षिप् 6 P or विक 6 P; See Shine also; 's.-ing fitfully' क्षणनष्टत्थाः (Mr. 5). =ING, a. स्फुरत्, स्फुरितप्रभ, दीतिमन्, &c.; 's. wit ' पुर:स्फुरंती मति:, मतिविलास:

SPARRING, s. मृष्टियुद्धं, मृष्टीमृष्टि युद्धं. 2 विचारः. SPARROW, s. चटकः, कलविकः; 'femalo s.' चटका. SPARSE, «. विरल, अबहल, अनिविदः

SPASM, s. (अंग) संकोच:, आक्षेप:, आकर्ष:, उद्देष्टनं, ब्यास:; 's. in the leg' पिंडिकोइंप्टनं; ब्र्लं (with pain). — SPASMODIC, a. सोइंप्टन, आकर्षन्, आक्षेप्पक्त, by (s.); 's. contraction' आकर्ष:, संकोच:. SPATTER, v. t. अवसिच् 6 P or अवकृ 6 P, (पंकादिना).

SPATTLE, SPATULA, s. प्र-वि-लेपनी. SPAVIN, s. संधिशोध:.

SPAWL, s. निष्टच्तं; See SALIVA.

SPAWN, s. अंडं, मीनांडं, भेकांडं, &c. =v. अंडानि मोक्ष् 10 or प्रसू 2, 4 A.

SPEAK, v. t. वद् 1 P, वच् 2 P, भण्-गद् 1 P, भाष्
1 A, ब्रू 2 U, आलण् 1 P; See SAY; वाचं-गिरंउदीर् c. or उद्-गृ 6 P; 's. of 'अभि-धा 3 U,
कथ् 10, निहिंच् 6 P, वर्ण् 10; 's. ill of 'अपभाष,
परि-अप-वद् 1 A, निद् 1 P; 's. out ' स्पष्ट-स्फुटंवद्, प्रकाशं ब्रू ; 's. well of 'प्रशंस 1 P; See
PRAISE; 's. with, 's. together 'संवद्, संभाष,
संमंष् 10 A. — ER, s. प-,वक्तृ क.,वारिम् क., वादी. — ING, s. भाषणं, भाषिनं, वचस् क., उक्ति f., व्याहार:; See Speech below. —— Speech, s. वाच् f.
वाक्शिः, ह्याहार:, भाषणं, वचनं, आलापः, वाव्यं, भारती।
क्रिः, ह्याहार:, भाषणं, वचनं, आलापः, वाव्यं, भारती।

सरस्वती, ब्याहति र्. 3 भाषा, उक्तिः; 'eloquence of s.' शब्द-पद-लालित्यं; 'covert s.' भंगिभाषणं, ब्याजेक्तिः; 'opening of s.' बाङ्मुखं; 'goddess of s.' वारदेवी, भारती, सरस्वती; 'part of.s.' शब्दजातिः-भेदः. —IFY, v. i. Harangue, q. v. —LESS, a. मुक, वारहीन, स्तभितवाङ्, See Mute. Spear, s. शूटः-लं, वृंतः, प्रासः, तोमरः, शक्ति र्, श्वन्यं; 'head of a s.' फलं, जूलागं; 's.-man' शूल्ल राक्ति, श्रूलपं, श्वन्यं, यूलपाणः, प्रासिकः, क्रीतिकः, श्राक्तिकः, श्राक्तिः,
SPECIES, s. sin f, sin f, sin f; sin fthe same s.' स-एक-जातीय: 'a s. of animal' पाणिविशेष:-भेद:; 'genus and s.' सामान्यविशेषी. -Special, a. विशेष in comp., असामान्य, असा-धारण (णी f.), अञ्चापक, वै शेषिक (की f.), विशिष्ट, अवच्छेदकः 's. duty 'विशेषधर्भः विशेषनियमः, स-मयविशेष:, &c. 2 लोकोत्तर, लांकबाद्य. 3 तद्धेत-क, तित्रिमित्तक, तदृहिष्ट. 4 जातिवाचिन, जाति in comp.; 's. characteristic' जातिधर्म:-लक्षणं. -LY, adv. विशेषत:, विशेषण; सविशेषं, कार्यतः, प-योजनापेक्षया. =ITY,-TY, s. विशेष:, विशेषधर्म:, वि-शिष्टता. - Specific,-AL, a. विशेष, जाति in comp.; विशिष्ट, असामान्य, जाति-व्यक्ति-गत; ' 8. gravity ' विशिष्टगहत्वं; ' s. character ' जाति-,व-बोब-धर्म:-लक्षणं. - s. 's. medicine' अमोधग-णमीषधं, विशिष्टीषधं. -ICALLY, adv. जातित:, विशे-षत:, सविशेषं. — Specify, v. t. (सविशेषं) निर्दि-ज्ञा 6 P, कथ 10, अभि-धा 3 U, उदाह 1 P, विशिष् 7 P or c., एकेक ज्ञ: परिसं-ख्या 2 P or कथ्न: विजेषं कथ or म 2 U, अविच्छिद् 7 P. =IED, a. निर्दिष्ट, अवच्छित्र, निर्दिष्ट-उक्त-लक्षण &c.; ' will be s. further on ' अग्रे वक्ष्यतं. =ICATION, s. विशेषनिर्देश:-कथनं-वर्णनं, ब्यवच्छेदः, परिसंख्या, विश्लेषः

SPECIMEN, s. आदर्जाः, प्रतिमा, प्रतिरूपं.

SPECIOUS, a. सत्यसंकाश-आभास-सिविभ, आपातरम-णीय, बहिः रमणीय, सुदृश्य, बहिरव मनोरम. -LV, adv. सत्याभासपुर्व. -NESS, s. सत्याभासः

SPECK, SPECKLE, s. बिंदु:, चिह्नं, थेंकः, कर्लकः; तिलकः-कं. 2 शक्लः-लं, कणः, लवः, अणः, सुक्ष्मिंबदुः; 's. s of clouds' मेघ शक्लानि. = v. l. चित्र 10, चित्री-कंदुी-कृ 8 U; बिंदुनिः चिष् = ED, a. चित्रत-कंदुीति, चित्रते चित्रते विद्यापित-चिह्नित, शव्लीकृत, चित्रांग (गी f.); 'having a s. belly' चित्रोदर, श्वदुंदर. *

SPECTACLE, ६ दश्यं, कौतुकं, आलोकः, चमत्कारः, स्थानं, नृष्टिनिषयः 2 (S.S) उपनेत्रं-त्रे, दृष्टिसहायोः SPECTATOR, ६. प्रेश्वकः, प्रश्नकजनः-त्रेकः, दृष्ट् कः, (in an audience &o.) पारिषद्यः, सामाजिकः, पाषदः, SPECIBE, s. भूत:, पिजाच:, छाया, वेतात:, प्रेत:; ' to raise a s.' वेतालं उत्था 0., छायां टबू c. SPECULAB, a. आदर्शेगुणक.

SPECULATE, v. 6. विचर् o., वितर्क 10, विमृज् 6 P; See Consider. 2 बहुलाभायेक्षया की 9 U; अ- विचारेण देवांथीनं कर्म कु 8 U. –10N, s. विचारः, वितर्कः, विमर्शः, परिकल्पना. 2 कल्पना, प्र-, शुक्ति f., उपायः. –1VE, a. विचारवत्, विचार-ध्यान-शीलः 2 काल्पनिक-मानसिक (की f.), अञ्यवहार्य, अमवर्तनीय, अञ्यवहारानुरूप, व्यवहार्यायः. –0R, s. कल्पकः, विचारकः. 2 Philosopher, q. v.

SPECULUM, 8. See MIRROR. .

SPEED, s. वेग:, प-,जव:, रहस n., रप:, जवनं, रवरा, रभस:, तरस्n., जीमता, तूर्ण f. -v. i. त्वर् 1 A., जीमता, तूर्ण f. -v. i. त्वर् 1 A., जीम-सवेगं गम् or चल् 1P. 2 सिष् 4P, सफली 1P; See PROSPER, SUCCEED. 3 Fare, q. v. -v. t. त्वर् q. (तरपति). 2 पुरस्कु, उपकु, सिष् q. (साधयित); सुभं-कल्याणं-कृ 8 U. 3 Ruin, Kill, q. v.; 'God s.!' जिवास्ते पंथानः संतु (P. I. 1), जिवस्ते पंथाः भूयात् (S. 4); विजयी भव. —SPEEDLY, a. जीम, त्वरित, सत्वर, अविलेबित, बृत, सजव, वेगवत्, जवन, महावेग, जामगति; See PROMPT also; better by 's.-ly'. —ILY, adv. आज्ञ, जीमं, सत्वरं, स्टिति, त्वरितं, तूर्णं, अविलेबं, सपिट. 2 सरमसं, सवेगं. —INESS, s. जवनता, वेगवस्वं, जीमता &c.

SPELL, s. मंत्र:, अभिचारमंत्र: (magic); मोहनं, आकर्षणं; 's.-bound' अभिमंत्रित, मंत्रहृद्धीयं = v. t. अभिमंत्र 10 A, अभिचर् c., मंत्रे: वज्ञीकृ 8 U, वि-,मृह् c. 2 अक्षराणि निद्दिश् 6 P, यथाक्षर सं-छ्वा 2 P or पद् 1 P or लिख् 6 P. = ING, s. वर्ण-अक्षर-वि-न्यास:-रचना; 'having a double s.' द्विरूप; 'variation in s.' पाठांतरं, पाठभेद:.

SPEND, v. t. डत्-वि-सुज् 6 P, परि-,त्यज् 1 P, डयय् 10 (डयययति), विनि-युज् 7 A, 10; 'good men, like clouds, take (things) for s. ing (them)' आदानं हि विस्ताय सतां वारिमुचामिव (R. IV. 86); 's.-ing on proper objects' पाने त्ययः. 2 अव-,सद् c., क्षि 5 P or c., नज्ञ् c., अप-चि 5 U, क्षीणिक 8 U, विक्षिष् 6 P; See Exhaust; 'spent with toil' अमिलक् अमावसन्त. 3 (Time) क्षे c. (क्षचयति), गम् c., नी 1 P, या c., अतिवह c.; See Pass; 's. in vain' क्षिप, ह 1 P. = ING, s. डययः, वि-डत्-सर्गः, त्यागः, विनियोगः; यापनं, हरणं, विक्षेपः = SPENDTHRIFT, s. अतिव्ययिष्य कः, त्यागः सिंहः, कुन्तहर्तः, अथेनाज्ञिन. SPERM,-ATIC, See SEMEN &c.

SPEW, v. t. वस् 1 P, छई 10, नि-,त्रिव् 1, 4 P. SPHERE, s. गोल:-लं, वर्तुलं, मंडलं; See ORB; 'celestial s.' ब्वोस-नमो-मंडलं. 2 नियोग:, विषय:,

अधिकार:, धर्म:, प्रकरणं. 3 सं-, स्थिति f., अवस्था, दशा, (in life). — SPHERICAL, a. गोलाकार, वर्तुं ल, गोल. — SPHEROID, s. उपगोल:, अंडाकृति:— AL, a. गोलपाय-कल्प, उपगोल. — SPHERULE, s. गोलक:, लघु-क्षद्र-गोल:

SPICE, s. गंधहन्त्रं, 'the three s. s' तिजातकं - v. t. बास् 10, अधि-सु-°. - ED,-Y, a. बासित, सगंध, स्पंध, मिष्ट, सुरस.

Briden, s. तंतुवापः, तंतुनाभः, तंत्रवध्रः, उर्णनाभः, ल्ता, मर्कटकः, जालिकः, कोशा(ष)कारः, अष्टापदः. Brike, s. शस्यमंजरीः, कणिशं-षं, धान्यशीष-षेकः 2 महाकीलः, शंकुः, शूलः-लं, कंटकः - v. t. कील् 10. - ED, a. शंकुयुक्तः, कीलित, शंकुवद्धः - प. a. तीक्षा-प्र, सूच्यम, कीलिनिचित.

SPIKENARD, s. जटामांसी, तपस्विनी, जटिला, लोमशा, म(मि)सि-सी-वि-वी कि, नलदाः

Still, s. রালাকা. - v. t. (अकस्मात्) अधः श्विष् 6 P; अव-,पत् с., नि:-,स्रु с.; 's. blood ' रुधिरं स्रु с., रक्तसावं कृ 8 U. - v. i. स्रु 1 P, पत् с. pass.

Spin, v. t. (तंतून) कृ 8 U, जन् с., तन् 8 U, स्रज् 6 P, वे 1 P, कृत् ७ P; 'the spider s. s out its web (threads) from itself ' तंन्नामः स्वत एव तंत्त्त स्जति (S. B. 477). 2 निष्कृष् 1 P, निर्मेम् с. 3 परिवृत् с., परि-,भ्रम् с., प्रुणे ८; - v. i. भ्रम् 1, 4 P, परिवृत् 1 A. - NEB, s. तंत्वाय:-पः, कर्तकः. - NING, s. तंत्वाय:-वापः, तातवं, तंत्कारणं. - SPINDLE, s. तर्कु त., तर्कुंडी-टं; 's.-shanked' श्वामुजंप, १भि, दिषिजंघ. - SPINSTER, s. सूत्रकृतिकाः 2 अन्द्रा, अविवादिताः

SPINE, s. গুন্তবার:, করার m. n., করারকা, গুন্তাবি**খ** n. SPINOUS,-SPINY, a. মুক্তক.

SPIRACLE, s. छिद्रं, सुक्ष्मरंत्रं, वायुमार्गः.

SPIRE, s. व्या-आ-वर्तनं, आवर्तः, व्यावर्तनरेखाः 2 शि-खरं, ग्रंगं, शिखाः -AL, a. वि-,आर्थातन्, चन्नाकारः -ALLY, adv. चन्नाकारेणः

SPIRIT, इ. माणाः, असवः, (pl.). 2 बीत्मन् क., देही, क्षेत्रज्ञः; See Soul; 'the supreme s.' परमात्मा, क्षा. 3 िष्मं, मनम्-चेतस् क., वृत्ति क., भावः; 'low-s.-ed' लघ्चेतस्, क्षुत्रमनस्; 'proudness of s.' (च-त्तस् कृति, विचाहेद्रकः; See Pride; 'in good s. s', 'in high s. s' सोकास, प्रहृष्ट, प्रमुदितिष्यः; इ-वेशृत्ति; 'high s. s' उत्साहः, उत्कासः, प्रकृतता, प्रहृष्टैः; 'low s. s' विषादः, उद्देगः; 'in low s. s' उद्दिस, विषण्ण, उदासीनः, See Dejected. 4 सन्दं, तेजस् क., विषं, प्रभावः, उर्जः, उत्साहः. 5 भावः, भावायः, उद्देशः; 'he obeyed my order in s. only' भावायेमेव गृहीत्वा ममाज्ञामनृष्टितवान्. 6 सारः, तन्त्वं, सन्दं, सारांग्रः, जीवितं; जीवनं; 'Ojas is the s.' (soul) of prose' ओजः गणस्य जीवतं (Kav.).

7 प्रकृति f., शीलं, स्वभाव:, वृत्ति:; 'gentle s.' स्व-भावसीजग्यं, शांतशीलता; 'of a noble s. ' उदारप-कति. 8 मृत:, वेताल:; 'evil s. ' रक्षस् ग., राक्षसः, पिशाचः, अपदेवताः 9 प्रेतः, परेतः, छागाः 10 (Of style) ओजस् n., ऊर्ज:; रस:. 11 (S. s) सुरा, म-यं; See Liquor. - v. t. (up) आध्रस c., टडजी-ब् C., उत्तिज् C. -ED, a. सत्त्ववत्, सीत्साह, तेजिहा-न, वीयवत, ससत्त्व; 'a s. speech ' ऊर्जिताशयं व-चनं 2 भोजम्बन, सरस. -EDLY, adv. सोत्साहं, ससत्त्वं. -LE88, a. नि:सन्द्रा, तेजोविहीन; निस्तेजस, निर्विष. नीरस. - UOUS, a. मादिन, मादक; 's. liquor ' भुरा, महिरा, &c. — Spiritual, a. अ-. ध्यात्म in comp., (अध्यात्मज्ञानं), आध्यात्मिक (की र्र.); निरवयन, निराकार, चिद्रय, अमूर्त, परम. 2 पारित्रक-पारलैंकिक-पारमार्थिक-(की f.), मानसिक-सान्विक-(की f.). 3 धार्मिक (की f.), धर्म in comp.; भसांसारिक-अलैकिक (की f.); 's. preceptor' उपाध्यायः; 's. father ' धर्मतातः-तिता. = ISM, s. नकावादः, ज्ञान-निवृत्ति-मार्गः. = IST, s. नक्षवादिन m =ITY, अमूर्तता, असांसारिकता, परमार्थनिष्ठा. =LY adv. परमार्थदृष्ट्या, परमार्थतः; 's. minded' परमा-र्थेदृष्टि-बुद्धि, परमार्थासक्त, ब्रह्मानेष्ठ, संसारव्यावृत्त.

SPIT, v. t. नि-,ष्ठिव् 1, 4 P, उद्गम 1 P, नि:स c., डद-ग 6P. 2 ज्ञाला कु 8 U, ज्ञूलं आहह c.=v. i. हिन् क्षेष्माण-लालां निःस c. -s., $- ext{TING}$, s. निष्ठचृति f., नि-, श्रीव:-वनं, उद्दमनं, उद्गिरणं; 's. ing-pit, spittoon ' प्रतिप्राहः, पतद्महः. 2 ज्ञल:-लं; ' roasted on a s. ' जूल्य, बालाकृत, भटित्र. - Spittle, s. नि-,ष्टच्नं,-श्रीवनं, मुखलाव:, लाला; See SALIVA. SPITE, s. वि-,देव:, ईंदर्या, असया, द्रोह:, मात्सर्य: 'in s. of ' अन्।दृत्य (with acc.), gen. ex. by gen. or loc. abs.; पश्यतीनि गरी:, तिष्ठत्म लोकपालेष वव-बैति नलं पति; 'snatches away, in s. of our looking on ' मिषता न: आहि जनित (K. II. 46). -v. t. वि-, दिष् 2U; इह 4P, ईर्ब्य, 1P (with dat.). =FUL, a. सासूय, विद्वेषन्, मत्सि(न्, सेर्घ्य, द्रोहबुद्धि, दुष्टभाव; See Malicious. - Fully, adv. सास्यं, द्रेषात्, द्रेष-द्रोह-बुद्धचा, सर्थं, मात्सर्यात्.

SPLASH, v. आर्फल् c., (आस्कालितं यत्ममदाकराप्तै: R. xvi. 13), क्रीडायां तड् 10; इतस्ततः विक्षिप् 6 P. = s.,-ING, s. आस्फालनं, विक्षेपः, आस्फालनं ज्ञान्दः-नादः; ' the log fell down with a s. ' काष्टबंदः पतितो जलमास्फालयन्.

SPLEEN, 8. मीहत् m.; श्रीहा, गुल्मः; 'enlargement of the s.' श्रीहाभितृद्धि f., श्रीहोदरं. 2 संरंभः, मन्युः; '8.-wort,' श्रीहमः, श्रीहज्ञः. -SPLENETIC, a. श्रीहरोगिन्. 2 वन-कर्कज्ञा-गील, पिजुन, कर्कज्ञ.

SPLENDID, a. भानुर; डज्ज्वल, भारवत्, अतितैजस (सी 🏸), अतिश्लोभन्, सुप्रभः अतिप्रभः, अतिदीतिमन्; महातेजस्; 'a s. dress' उज्ज्जलेब ज्ञाः, उदारनेपथ्यं. 2 भेड, प्रज्ञस्य, परम, विशिष्टतम, अभिनंय, (success). 3 महाःताप, प्रतापवतः, See MAJESTIC.—LY, adv. उज्ज्बलं, सुप्रभं, अतिशोभपा, अतिप्रतायेनः 's. dressed' उज्ज्बलं काधारिनः—Splendour, s. ज्ञामा, तेजस् n, भीः, प्रभा, औज्ज्वल्यं, भास्रस्वं, अतिशोभा-कांति-दीति f., महातेजः, प्रतापः, विभूति f., वैभवं. Splice, v. t. संयुत्त 7 U, 10.

SPLINTER, s. (নাত -) खंड:, রান্ধর্ন, বিহর্ন, মিন্ন. = v. t. বি- ভু 9 P or c.; See TEAR. = v. i. বি- হর্ 1 P, ম্দুর্ ও P, বিনিহ্ pass.

SPLIT, v. i. स्फुट् 6 P, वि-,दल् 1 P, भंज्-विभिद्द-विट्ट-pass., जुट् 4, 6 P, ज्ञकलीभू 1 P. - v. t. स्फुट् c., वि-,ट्ट 9 P or c., वि-,पट् 10, वि-,भिट् 7 P or c., भज् 7 P, खंड् 10, वि-,छिट् 7 P, जुट् c., वि-दल् c. (दलपति), ज्ञकलीकृ 8 U. - s. वि-,भेदः, भंगः, विदरः, स्फ्(स्फो)टनं, भिदा, छिदं, रंष्रं. - TING, s. विदारणं, विपाटनं, विदलनं, &c.

SPOIL, v. t. मिलनीक 8 U, कज़्षी-आविली-क, मिलनयति-कज़्ष्यित-आविलयति-(D.), दृष् c. (दृष्यित),
(fig. also), विक्क, विष्रक्क; भंग्र c. (सत्यथात्). 2
अन्ध्यंतं लल् 10, अन्ध्यंतं छंदं अनुनृत् 1 A or अनुह्ध्
4 A. 3 लुंद् 1 P, 10, अप-ह 1 P. 4. नग्र c., उद्वि-ध्वंस् c., उच्छिद् 7 P, दृष् c. -v. i. दृष् 4 P,
नग्र 4 P. -s. युन्नलध्धं धनं, लुंदितं लोगं, लोग्नं, अपहारः; 's. of cattle' गाम्रहः. -ED, - Spoilt, a.
दूष्त, मिलनीकृत, नाशित, टच्छित्र. 2 अतिलालित,
दुलेलित; लालनात् दूष्ति. -ER, s. अपहारकः, लुंदाकः,
द्षकः, उच्छेदकः. - Spoliation, s. अपहारःहरणं, लुंदनं.

Spoke, s. अर:-रं, सिक्थ n.; 's. s are fixed on to the nave ' नाभै। अरा: प्रतिष्ठिता:; 'a wheel having long s. s ' द्रिमेसिक्थ चन्ने.

SPOKESMAN, s. मुखं, (त्वं मम मुखं भव V. 1), वक्. SPONGE, s. Sponger, q. v. - Y, a. विरल-शिथिल-अवयव. - SPONGER, s. परान्नपुष्टः, पर्रायदादः, पाने-समितः

SPONSOR, 8. धर्मप्रति मः-प्रतिनिधिः

SPONTANEOUS, a. यादिच्छक-ऐच्छिक (की f.), स्व-च्छानुरूप, स्वतःप्रवर्धित, यद्च्छा-स्वेच्छा-मूलकै-पूर्वक, कामहेतुक, अयत्नकृत-भूत, यद्च्छा-स्वेच्छा-काम- in comp. —LY, adv. स्वेच्छानः, स्वेच्छान, यद्च्छा, स्वेच्छानुसारेण, स्वयं, स्वतः, स्वेच्छापूर्वं, कामतः, अंतः-प्रवृत्या, अयत्नेन, सहजाववीधनः —NESS, —SPONTA-NEITY, s. यद्च्छा, स्वेच्छा, कामः, स्वि f.

Spoon, s. चनस:-सं, कंबि-बा f., द्वि-बी f., खजाका; See Ladle; 'wooden s.' दाइहरतक:, तर्दे m. -Ful, s. Ex. by (s.); 'two s. s' दर्वाद्रयं, चनुसद्दयसाव. SPORADIC, a. See SINGLE.

SPORT, v. i. वि-इ 1 P, कीड 1 P, विलस 1 P, रम 1 A. खेल 1 P. 2 मगयां क 8 U. आच्छोटनं क. 3 विहस 1 P. = s. विहार:, कीडा, खेला, केलि m. f., लीला. विलास:; 'boys's.' कुर्दन, क्रीडा, लीला. 2 मग्या, आच्छोदनं; आखेट:; ' to make the better s.' मगयारसं वर्धियतं, मगयां अधिकफलदां कर्तुं. 3 अव-उप-हास:; विडंबना : See Mockery. 4 परिहास:, लीला, केलि:, नर्मन् n.; 'in s.' परिहासेन, लीलया; uttered in s. 'नमीलाप:, परिहास जिल्पतं. -IVE, a. (Of persons) क्रीडाज्ञील-पर, विलासपर, खेलन-पर, विहारिन, विहार-केलि-प्रिय; See PLAYFUL. 2 डपहासगर्भ, नर्मेपाय, सपरिहास. 3 संविलास, सलील, स-हेल. मखेल. उन्नसित. -IVELY, adv. सखेलं, लीलया, सलीलं, सविद्यासं. - SPORTSMAN, s. मृगया-सेविन् m. विहारी-शीलः, मृगयः, व्याधः, लुब्धकः, शकुनिलुब्धकः, SPOT, s. स्थानं, स्थलं, पदं, प-,देशः, आस्पदं, भूमि f., क्षेत्रं; 'on the spot 'तत्रैव. 2 बिंद्:, अंक:, लांछनं, चिह्नं, लक्षणं, पदं; 's. on the body' तिलक:-कं; 's. on the moon 'लक्ष्मन् n., अक:. 3 कलक:, द्वणं. =v. t. बिंदुभि: चित्र् 10 or चिह्नयति (D.), कर्बरीक 8 U, श्रवलीक, कल्माषयति (D.); oft. by चित्र-a.; 's.-ted deer' चित्रो म्गः, बिंदुलांकितो मृगः, चित्रांग:, कर्बोरितगात्र:, &c. 2 कलंकयति (D.), दुष् c. (द्षयति). 3 Soil, Spoil, q. v. -LESS, a. निष्कलंक, अकलंक, विशुद्ध, निष्कल्मष, निर्मल, अक-लब, अमलिन ; ऑनय, निरवय, अनघ.

Spouse, s. परिमहीन m., परिणेता, वर:, भर्ता, पतिः. 2 भाषां, वधः; See Wife. - Al, s. विवाहः, परि-णयः, पाणिदानं-महणं; See Marriage.

SPOUT, s. नाली, प्रणाल:-ली. - v. t. उत्थिष् 6 P, इदम् 4 U, बलवत् निरम् or निःस् c. or उत्थिष् ; (fig.), इद्-पृ 6 P, इद्रम् 1 P, निः-स् c., विसण् 6 P. - v. i. सवेगं इद्रम् 1 P or निर्गम्, निःस् 1 P, इत्सिच-इत्थिप्-pass.

SPRAIN, v. t. अतियत्नेन (संधीन् &c.) वितन् 8 U, आधिष् 6 P, अभिहन् 2 P. =s. संध्यभिघातः, स्नायु-वितानः, अतिवितानः

SPRAT, s. नल-तल-मीन:.

SPRAWL, v. i. सांगविक्षेपं स्वप् 2 P.

SPRAY, s. द्यी (सी) कर:, तुषार:; 'bearing s. s' तीकरिन, द्यीकरासारवाहिन. 2 विटप:, द्याखा, प्रसाखिका.
SPREAD, v. i. प्र-वि-सृप् 1 P, प्र-वि-सृ 1 P, वितन्विस्तृ-विस्तृ-pass., ज्याप् 5 P, विजू: प् 1 A, प्रचर्
1 P; (disease) संक्रम् 1 U, 4 P, संचर, वि-स्पः;
प्रदृ 1 P, वृष् 1 A. =v. t. स्तृ 5 U, स्तृ 9 U or
c., वि-सं-आ-°; अव-वि-कृ 6 P, (net &c.); वि-पस्प् 0., वि-प्र-स् 0., तन् 8 U, प्र-वि-सं-आ-°, प्रवृष् 0.
2 (Opinions &c.) प्र-स् 0., सं-प्र-चर् 0., प्रवृष् 0.

प्रकाश् 0., बहुलीकु 8 U. = s. प्रसार:, प्रसर:, असि-; वृद्धि f., प्रवर्तनं, विस्तार:. = ING, α. प्र-वि-सारिक्, प्रसिंपन्, प्रतानिन्न, प्ररोहिन्; 'a s. creeper is विष्ध्' लताप्रतानिनी विद्त्. = s. प्रसर:, विसर्पण, विताति f., प्रतानः, प्रवर्भनं.

SPRIG, s. विटप:, ज्ञाला, पक्षव:-वं, दलं, टपज्ञाला. SPRIGHTLY, a. उत्साहवत्, प्रफुल, सोत्साह, सोलास, प्र-मुदित, उल्लेसत, उलासवृत्ति. - INESS, s. उक्सास:, प्र-*हवं:, प्रफुलता.

SPRING, 8. वसंत:,-काल:,-समय:, सरभि:, मध:, पद्य-समय:-काल:, मधमास:; 's. of life ' प्रथम वय:, अ-क्षतं यौवनं, अयातयामं वयः 2 उत्सः, निर्धरः स्रोतस् n., वारिप्रवाह:, प्रस्तवणं ; 's.-water' नैशंर जल, नि-र्झरवारिः 3 प्रमवः, डड्रवः, मूलं, टत्पत्तिस्थानं, योनि रिः; See Origin. 4 उत्प्रव:, प्रव:, प्रतं-ति f., उत्प्रति:, वल्गितं. 5 स्थितस्थापकत्वविशिष्टः पदार्थः - ए. रं. बहिद pass.; प्रहर 1 P, स्फट 6 P, अंकर्यति (D.), See Shoot. 2 उत्पद् 4 A, प-,जन् 4 A, प-,सं-उद-भ 1 P, पवत 1 A, उद-इ 2 P, नि:स 1 P; also by भव, संभव, उद्भव, जात, ज in comp.; 'sprung from a noble family ' कुलज, कुलोइव, कुलसंभव, &c.; 'sprung from a royal family' राजवंदय, राजवंशाज. 3 परावृत, परापत् 1 P, उत्पत्. 4 म 1 A, वल्त् 1 P; 's. up 'डत्पत्, डत्यु; 's. over 'लंच् 1 A, 10, उत्प्रत्य अति-इ; 's. upon 'सवेगं भाषत् 1 P or आक्रम् 1 U, 4 P, सरभसं आस्कंद् 1 P. 5 Split, Start, q. v. = v. t. डत्था c. (डत्थापयति), प्रबध् c. 2 डर्-भू c., डत्पर् c., जन् c. 3 Burst, Split, q. v.

SPRINGE, s. QIJI .; See SNARE.

Sprinkle, v. t. सिच् 6 P, आ-नि-अव-°, सं-प्र-अिभ-दक्ष् 1 P; अवकू 6 P. - ER, s. सेक् m., सेचकः, भोक्षकः. - Inc, s. भोक्षणं, आ-अव-सेकः; 's. of' ex. by विरल-a., (विरलतुवारकणाः).

SPRITE, s. See GHOST.

SPROUT, s. मंजरी. 2 पषव:-वं, किस(जा)लय:-यं; अंकर:, प्ररोह:, उद्धिट्-अभिनवोद्धिट् कः., उद्धिज्जः. -v. i. उद्धिट् pass., प्रहृ 1 P, स्फुट् 6 P, उत्-,फुख् 1 P, विकस् 1 P. = ED, a. उद्धिल, अंकुरित, प्रवित, स्फुटित. = ING, a. उद्धिट्-ज्ज-द, प्ररोहिन, अंकुरित. -s. उद्धेट:, प्ररोहः.

SPRUCE, a. विनीत, विनीतवज्ञ; See NEAT. Spume,-Y, See Froth,-Y.

Spur, s. कंटक: 2 नख:-खं (of a cock). 3 पोन्साइनं, उत्तेजनं, प्रचोदनं, उत्साइहेतु:-कारणं, See Incitement, Incentive; 'on the s. of the moment' पूर्व भविचार्य or अनालोच्य, अविचारपूर्व.

-v. t. कंटकेन उत्सह ८, प्रतुद् 6 P. 2 (On) मोन्सह ८, प्रचुद् 10; See Prompt.

Spurious, a. कृतिम, कल्पित, कपट-कूट-मिथ्या in comp.; See Counterfeit, False.

Spurn, v. t. (Away) लत्तापहारेण प्रत्या-ख्या 2 P or नि:- द c. or प्रत्यादिश 6 P. 2 प्रत्या-ख्या, अवधीर 10, तिरस्क 8 U, निर्-अव-ध् 5, 9 U, निराक्त, धिक्, सावज्ञ प्रत्यादिश; See Scorn, Contemn.

SPURT, ६. इटोचम:, महाशयत्न:. 2 सवेग: जहोत्केप:. = v. ६. सवेगं उत्थिप 6 P or उदस् 4 U. = v. ६. स-वेगं नि:स 1 P, or नि:सु 1 P.

Sputter, v. अंबुक 8 U, सनिशीवं वद् 1 P or उच्चर् c. = s.,-ING, s. अंबुकृतं, निशीवनं.

 SPY, s. चार:, चर:, अप(व)सपै:, स्पज्ञ:, प्रणिधि:,

 गृढ-गृत-चर:-गित:, गृढ-गृत-पृहव:; पि शृन:, स्चक:,

 कर्णजप:, रहस्याख्यायी (slanderous); 'see as a

 s. 'अपस्प 1 P, (त मया पौरजानपदानपसपिंतुं प्रयुक्त:

 U. 1); 'the king sees by s. es' चारचक्षुमेही

 पाल:. =v. t. दृज् 1 P, ईक्ष् 1 A; See See. 2 नि

 कृप् 10, निरीक्ष, अवेक्ष, अनुसं-धा 3 U.

SQUAB, a. व्हस्वस्थ्ल.

SQUABBLE, See QUARREL.

SQUAD, ड. नवसैन्यदलं.

SQUADRON, s. (सैन्य-) गण:, गुल्म:-ल्मं, दलं, ब्यूह:. 2 पोतावली, नौसमुह:.

SQUALID, a. मलिन, कुत्सित, अमेध्य, अप-नि-कृष्ट, अ-भम, जधन्य; See Dirty.

SQUALL, s. चीत्कार:, चंडरव:, कलकल:, उत्कोश:, उचनाद:-रव:. 2 (Of wind) चंडवात:, प्रभंजन:, प्रकंपन:. = v. i. उत्-व्या-कृश् 1 P, उच्चै: रू 2 P or पृषु 10; See SCREAM.

SQUANDER, v. t. अप-ज्यय् 10(ज्ययपित), विक्षिण् 6P, मुधा क्षे c. (क्षपयित) or ह 1 P, अमितं ज्यय्, अतिज्ययं क्र. - EB, s. अपज्ययकारिन, अभितज्ययकारी, विक्षे-पी. - ING, s. अपज्ययः, विक्षेपः; अति-अमित-ज्ययः. SQUARE, s. (In Arith.) वर्षः, कृति f., द्विघातः; 's. root' वर्षमूलं, पदं; 'the root of the sum of their s. a' तन्कृत्योयोगपदं; 'take the s. root' परीकृ, (Li.). 2 (In geometry) वर्षः, समज्ञतस्तः, समज्ञतुर्भेजः. 3 चत्वरं, अंगनं-णं; Seo Courtyard; 's. formed by 4 houses' संज्वनं, ज्ञुःशालं. - v. t. वर्षाकृ 8 U, वर्षयति (D.), द्विः हन् 2 P от गुणयति (D.). 2 समीकृ, गुध् दः, मा-धा 3 U, प्रति-सं-आ-युज् 7 U, 10. - v. i. संवद् 1 P, युज्-ज्यपद्-pass.; Seo Suit. - a. समज्ञुभुज, समजनरस्त. 2 Just, q. v.

SQUASH, v. t. संगृद् 9 P, संपीड् 10, संपिष् 7 P, चू-र्ण 10. = s. संपर्द:, संपीडनं, चूर्णनं.

SQUAT, v. i. टत्कटुकासनं क 8 U, अवसिक्थकासनं क; अवनतसिक्थ आस् 2 A or उपित्र ् 6 P. 2 Cower, q. v.

SQUEAK, SQUEAL, v. i. कर्कशं ह 2 P or बद् 1 P, वाश् 4 A. = s. कर्कशरव:-नाद:, वाशितं, जीत्कार:. SQUEAMISH, a. विविभव, वमनोन्मुख (खी f.). 2 Fastidious, q. v. = NESS, s. विविभवा.

SQUEEZE, v. t. नि-सं-पीड़ 10, संमृद् 9 P, निष्पिष् 7 P; (out) निर्गेल c., निष्कृष् 1 P, निर्देह 2 U; See CRUSH, PRESS. — ING, s. संपीडनं, सैमर्दः-रेनं, निर्गोलनं, निष्पेष:, मिष्किषे:.

SQUIB, s. See SATIRE.

SQUINT, v. i. तिर्यंक दृज् 1 P or पेक्ष् 1A, वन्नं धीक्ष्. = s. तिर्यंक्-वन्न-दृष्टि f.; 's.-eyed' वन्नदृष्टि, विलिर, केंकर, केंदर; तिर्येग्दृष्टि.

Squire, अ महाजनः, आर्थः, श्री pr. 2 सामहनिकः. Squirrel, अ. काष्ठमाजीरः-विडालः, बृक्षशायिका, चमरपुच्छः.

Squirt, s. धारायंत्रं. =v. t. उदस् 4 U, उक्षिप् 6 P, बलेन नि:स c. or निरस्.

STAB, v. t. (कृरिकया &c.) व्यध् 4 P, भिट् 7 P, क्षण् 8 P, कुर् 1 P; 's. in the secret' परीक्षे मभेभेदं कु 8 U. - s. क्षतं, वेध:, त्वाभेद:.

STABLE, a. स्थिर, निभल, अचल, रृढ, स्थावर; See FIRM. = s. मंदुरा, वाजि-अभ-ज्ञाला; (for elephants) वारी, गजबंधनी; (for cattle) गोज्ञाला, गोछ; 's.-keeper' अभवाल:, मंदुरावाल:. — STABILITY, s. स्थेयं, रृढता, सं-, स्थिति f., स्थायित्वं, प्रतिष्ठा; See PERMANENCE.

STACK, s. राशि:, सं-, चय:, संघ:, उरकर:, चिति f.
-v. t. राशिकः 8 U, समाह 1 P, आ-सं-चि 5 U.
STAFF, s. दंड:, यष्टि f., वेषं (cane), लगुडः
(wooden). 2 आलंब:-बनं, आधार:, आध्य:. 3
वर्गः, गणः, अधिकारिगणः &c.; 's. of teachers'
शिक्षकवर्गः-समुदायः.

STAG, 8. हरिण:, मृगः, कुरंग:-गम:, एण:.

STAGE, s. रंग:,-भूमि f., ज्ञाला; नाटचज्ञाला; नेपथ्यं; 'behind the s.' नेपथ्ये. 2 मंच:-चकः 3 (On a journey) वसित f., (तिलो वसितिहित्त्वा R. VII. 33), प्रयाणकः विश्वासथानं, अवस्थानं. 4 पदं, स्थानं, आस्पदं, वृत्ति f., दज्ञा, अवस्थानं. 5 (State of existence) आश्रमः, (वानप्रस्थाभमः); 'last s.' चरमावस्था; 'first s.' उपक्रमः, प्रथमारंभः: 's.-coach' अध्वायानं, प्रथक्षयानं; 's.-manager' स्त्रधारः; 's.-player' रंगोपजीविन् m., नटः, नतेकः STAGER, s. ज्ञानबद्धः, इद्धः

STAGGER, v. i. पर्वत् 1 P, विचल् 1 P, अस् 1, 4 P, घूर्ण् 1 A, 6 P, दोलायते (D.); सभयं-स-चिकतं-परावृत् 1 A. 2 विज्ञंक् 1 A, विकृप् 1 A. = v. f. विचल् c., अस् c., ज्ञांकां-विकल्प-कत्यद् o. STAGNANT; a. स्थिर, निचल, निव्यवाह, विकेष्ट, गति-भवाह-हीन-रहिल. = STAGNATE, v. i. विधिश्च 1 P,

ex. by (a.) with भू; 'when the stream of knowledge s.s' यदा ज्ञानस्रोतसो गतिरोधः भवति, ज्ञानस्रोतोगितः कुंठिता भवति. — ION,-STAGNANCY, s. अप्रवाहः, निश्चलता, गति-प्रवाह-अभावः, निश्चलता, स्थैयँ-

STAID, a. भीर, ग(गं)भीर, स्थिर ; See SERIOUS. STAIN, v. t. (lit. and fig.) दुष् c. (दूषयति), कलंकयति-मिलनयति-भाषिलयति-कलुषयति (D.), मिलनी-कलुषी-क 8 U, लिए 6 P, लांख् 1 P, समली-मलीमसी-कृ; ' what is the use of life s. ed by infamy (ignominy)' उपकोश्चमलीमसे: प्राणै: कि (R. II. 53); 's. ed by blood' रक्तमलिन; ' with s. ed hands' लितहरत. 2 रंज् c. —s. कलंक:, अंक:, दूषणं, लांखनं, चिह्नं, कलुषं, मलं, मालिन्यं. 2 निंदा, उपक्रोश:, वाच्यता, वचनीयं, गही. —LESS, a. निक्तलंक, निर्भेल, अदूषण, अकलुष, कलंक-लांखन-हीन, निर्दोष, निरवष.

STAIR, s. सोपानं, आरोहणं, पर्वन् n., भंग:-गी f.; 'flight of s. s,' 's.-case,' 's.s' सोपानपथ:-मार्ग:-पद्धति f.-परंपरा-पदवी-पंक्ति f., निश्रेणी, अधि-रोहिणी.

STAKE, s. ग्लह:, पण: 2 कील:, शंकु:, श्ल:-लं; स्थाणु:, स्थूणा, शालाका. 3 संशय:, संदेह:; 'his life was at s.' संशयस्थं जीवितं तस्य, संशियतं जीवितं आसीत्, जीवितं संशयदीलाधिरूढं. -v. t. पण् 1 A, (with gen. of thing staked); श्लास्य पणते 's. s a hundred ." 2 शूलेन-कीलेन व्यष् 4 P or क्ष् 9 P, कील् 10.

STALE, a. यातयाम, परि-, डिषत, राज्यंतरित; नि:सार, नीरस, असस्ब; दृष्ट (जलं). 2 जीर्ण, पुराण, उच्छिष्ट. – v. i. मिद्द 1 P, मृत्रु 10.

STALK, s. काંड:-डं, नाल:-लं-ली; बंधनं, बृंतं, प्रसव-श्च-स्य-बंधनं. 2 साटोपगित f., धीरोद्धता गितः. =v. i. साटोपं पिकस् 1 U, 4 P, उद्धतं-सगर्व-चल् or गस् 1 P, धीरोद्धतं गस्; 's. ing-horse' Pretext, q. v. STALL, s. पण्यवीधिका, पण्येगद्दं, आपणः, विपणि f.; See Shor. 2 शाला, स्थानं; (for horses) मंदुरा, अश्वस्थानं; (for cattle) गोष्ठं, गो-शाला-स्थानं.

STALLION, s. बीजाथ:, सबूषण: अथ:.

STAMEN, s. केसर:, पुंकेसर:. = STAMINA, s. (fig.) सार:, सस्वं, तेजस् n., बलसाधनं-हेतु:-

STAMMER, v. i. स्वल् 1 P, असमजसं जन्प् 1 P, स्वलहाक्येन--अस्पष्टकर्णे:--अस्फटस्वरेण-गहदवाधा--वद् 1 P, अस्पष्ट-अस्फट-वच् 2 P. - ER, s. अव्यक्त-अस्प- ह-वादिन् m., स्वलत्-गहद-वादी। स्वलितस्वर: - ING, s. स्वलन्, अस्पह-अब्यक्त-भाषण

STAMP, श. मुद्रा, मुद्रिका, मुद्रायंत्रं. 2 मुद्रा, चिह्नं, अंकः, न्यासः, पदं. 3 पादपहारः,-आधातः-विष्टंभः. 4 स्व-, रूपं, आकारः, आकृति f., प्रकृति f., संस्कारः; ' of

the common s.' सामान्यप्रकृति, प्राकृत ; 'of high s.' महाप्रभाव, महानुभाव ; 'of the same s.' समान्यस्थ , तृत्य-स्वभाव-प्रकृति. – v. पादेन-पादतस्य निरूप । पि पादपहारं कृ 8 U. 2 के क् 10, मुद्रयति-विह्नयति- (D.), लांस् 1 P; 's.-ed with infamy' दुष्कीर्तिचिह्नित, स्पन्नोद्यामलीमस, अप्यज्ञांकित. 3 कृप c., रच् 10, संवि-भा 3 U. 4 पाद-तस्य मृद् 9 P or चूर्ण 10 or पिष् 7 P. – ED, a.

STANCH, a. दृढ, स्थिर, धीर, अचल; 'a. s. adherent' बद्धानुराग: सहाय:, दृढपक्य:; See Firm. -v. t. प्रवाहं-प्रलावं स्तंभ् 9 P or रुष् 7 U, जुब् c. -v. i. जुब् 4 P, स्तब्धप्रवाह-a. भू 1 P.

STANCHION, s. क्षत्रस्तंभ:-स्थाणु:-

STAND, v. i. स्था 1 P, पद्भ्यां स्था. 2 वन 1 A, विद 4 A, अव-स्था 1 A; See REMAIN. 3 म 1 P, अस् 2 P, बृत्. 4 निवृत्, विरम् 1 P, स्तंभ pass., स्थिर-रुद्धगति-कुंठित- a. भू; ' this will remain a s.-ing stigma (on me) 'वचनीयमिदं व्यवस्थितं (K. IV. 21); 'this argument will not s. long ' इयं युक्तिर्न चिरं स्थास्यति, अचिरात् खंडविष्य-ते. = v. t. सह 1 A, मृष् 4 P, 10; See BEAR; ' to s. the test ' निकलपरीक्षां तु 1 P, निकल परीका pass. 2 डप-नि-६६ 7 U; प्रति-वि-६६. -against, प्रत्यव-स्था, बाध् 1 A; विरुध्; See Oppose. -by, -near, साहाय्यं कृ, संरक्ष 1 P, परि-,ते 1 A, उपकः अनग्रह. 2 स्था, अव-स्था, अनुस्ध 4 A, अनुवृतः 's. by your lord's orders' जासने तिष्ठ भर्तुः (V. 5); See OBEY. -for, स्थाने-भूमी स्था or वृत. 2 पदं आप desid. (ईप्सति). -off. अप-स 1 P, दूरत: स्था. =on, आ-अव-लंब 1 A, आ-स्था (A), आशि 1 U. =out, प्रलंब, उन्नम् 1 P; See Project. 2 Persist, q. v. -over, व्यक्तिय pass. 2 अधि-हा, अध्यास 2 A; 'his name s.s over all ' स सेवेषां मूर्टिन तिष्ठाति. = to, संबद् 1 P; ' does not s. to reason' सयुक्तिकं-सोपपत्तिकं न भाति. -up, उत्था. -s. आधारः, भाजनं, पात्रं, उपष्टंभः, आश्रयः ; 'ink-s.' मसीपात्रं-धानी ; 's. of a lamp' दीपाधार:-बृक्ष:. 2 मंच: 3 अव-, स्थानं, पदं, स्थिति f-, अव-,स्तंभः; गतिरोधः-स्तंभः, कंडनं ; ' come to a s.' स्तब्ध-शांत- a. भु: bring to a s. ' स्तंभ 9 P or c., गति हथ or व c.; 'at a s.-still ' कुंठित, प्रतिहत-रुद्ध-गति : 'make a s. against' प्रतिबंध 9 P, प्रत्यव-स्था (A), प्रति-वि-रुध्. =ING, अ अव-, स्थिति:, अवस्थानं, स्था-यित्वं; ' of long s.' चिरस्थायिन, दीर्घकालीन, प-राण; See OLD. 2 स्थान, पदं, आस्पदं, पदवी, म-तिष्ठा:; 'high s.' उचपदं, महती प्रतिष्ठा; 'who has obtained a s.' लब्धप्रतिष्ठ:. - a. सनातन, चि-

र-नित्य-स्थायिन् ; See Lasting. 2 स्थित, डित्थित, दंडवन् स्थित. 3 स्था, स्थायिन्, वर्तिन्, अव-,स्थित in comp.; ' with the hair s. on their end ' पुल-कित, रोमांचित, कंटकित.

STANDARD, ८. ध्वजः, पताका, केतुः, केतनं, वैजयंती; 's.-bearer' ध्वजिन्, पतािकन्. 2 मानं, प्र-पारि-, सूत्रं, विधिः, नियमः; 'a s. person' प्रमाणपुरुषः, प्रमाणं; 's. authors' प्रमाणभूताः (विशिष्टाः) ग्रंथकृतः.

Stanza, s. war:.

STAPLE, a. पैथान, मुख्य, विश्विष्ट. - s. Market, q. v. 2 लोहपुट:.

STAR, ६. तारा, तारका, नक्षत्रं, ज्योतिस् n., उडु:, मं, कक्षां; 'the s. s collectively' उडुगणः, भगणः; 'shooting s.' नक्षत्रपतनं, उन्काः; 's. under which one is born' जन्मनक्षत्रं; 's.-light' ताराप्रकाशः, तारिकतः; (६.) ताराप्रकाशः. –v. t. तारासनाथ-a. कृ 8 U, तारक्यित (D.); 'the breast s. ed with drops of tears' अधृबिद्तारिकतपयोधराः; 'the s.-red heaven' तारासनाथ-तारिकतं-नभः. – RY, a. तारासकुल-मय (यी f.)-आकीर्ण-सनाथ, तारिकतः 2 तारानिभ, तारा in comp.; 's. firmament' नभोमंड-लं, नक्षत्रमंडलं.

STARBOARD, s. नौदक्षिणपार्थ:.

Starch, s. मंड:-डं. -v. t. मंडयति (D.), मंडेन लिप् 6 P.

STARE, v. i. सूक्ष्मं-बद्धलक्ष्यं-स्थिरदृष्ट्या-अनिमेषलोच-नाग्यां-प्रेक्ष् 1 A or दृश् 1 P or आलाक् 1 A, 10, अनन्यदृष्ट्या निरीक्ष, स्निग्धं निर्वर्ण् 10. = s. स्थिरदृष्टि f., बद्ध-अनिमेष-दृष्टिः, अनन्यदृष्टिः. = ING, a. बद्ध-स्थिर-अनन्य-अनिमेष-दृष्टि, बद्धलक्ष्य, विवृत-उत्फुल-न-यन-लोचन & c., उत्मीलिताक्ष.

STARK, a. समग्र, पूर्ण, केवल, अत्यंत, अहोष. 2 रूक्ष, विषम. = adv. केवलं, अत्यंतं.

START, v. i. प्र-स्था 1 A, प्र-या 2 P, प्र-,चल् 1 P; यात्राभिमुखं पतृत् 1 A 's. on a journey' (Mal. 6). 2 स्फ़र् 6, P, सहसा कंप् $1~\Lambda$ or स्पंट् $1~\Lambda$; 's. back 'ससाध्वसं परावृत् or अपस् 1 P, सचाकितं व्यपस्, चिकत-व. भः संप्रस्त-भयचिकत- व. भः 's. aside ' स्वस्थानात् विचल् or भंज् $1~\Lambda, 4~\mathrm{P}$ or च्यु 1 A; अभिनगतय: शब्दं सहते (S. 1) 'not s. ing aside &c.; 's. up' सहसा उत्था; (in sleep) सहसा अवबुध् 4 A.; (an idea) सहसा उद् or उत्पद् 4 A. =v. t. प्रवृत् c., प-स्तु c., संचल c., भवर c. 2 उद्विज c., संत्रस c., चिकत-a. क 8 U. डत्था c. (डत्थापयित), भी c.; अकस्मात् त्रस् c. or कंप c. 3 Propose, q. v. = s. प्रस्थानं, प्रस्थानारंभ:. 2 कंप:-पन, स्फुरणं, साध्वसीत्कपः, सहसाकर्षः, आक-स्मिकप्रकंप:; चिकतं; 'gave a sudden s.' (सहसा) ससाध्वसं चिकतो बभूव; ' with a s.' चिकतं, सचिकतं. 2 पवर्तनं, आरंभ:, प्रचार:; 'to get or have the s. of ' पूर्व (with abl.) प्र-स्था or प्रारम् 1 A; 'by s. s' सातस्यं विना, अतौरिव, आकस्मिकयरनै:.

STARTLE, v. See START; 's. ing news' उद्देगकरी वार्ता; 'in a very s. ed manner' चिक्तिचिक्ततं.
STARVE, v. i. क्षुथया पीइ or अर्द् pass., आहाराभावात् मृ 6 A or अव-,सद् 1 P or नज् 4 P, क्षुभया
अवसद्; (oneself) आहारं-अज्ञनं-त्यज् 1 P, प्रायोपवेज्ञनं कु 8 U; 'likely to s. 'आसजमृत्युरित, अनज्ञानेन मुमूर्श्रेरिव; (fig.) अव-,सद्. –v. t. अन्ज्ञानेन
मृ c. or नज् c.; 'be sure, I shall s. myself
(to death)' मया प्रायोपवेज्ञानं कृतं विद्धि (P. IV. 1).

— ATION, s. अनज्ञानं, अनाहारः, आहाराभावः, क्षुधावसादः, क्षुन्क्षामताः – ED, -ING, a. क्षुधापीडित-अर्दितआतं, क्षुधावसन्न, निराहार, निरन्न.

STATE, s. अवस्था, दशा, भाव:, स्थिति f., वृत्ति f., गति f.; त्वं-ता affixed. 2 राज्यं, राष्ट्रं, राजन् in comp.: 's. affairs ' राजकार्याण ; 's.-servant' राजसेवक: 3 ऐधर्यं, आइंबर:, आटोप:, प्रताप:, वैभवं, ਰਿਮਨਿ $f_{\cdot}$; ਅੀ:, गੀरਰਂ $-v_{\cdot}$ $t_{\cdot}$ कथ 10, आचक्ष 2 Λ . वच 2 P,बद् 1 P, नि-आ-विद् c., निर्देश 6 P, वि-ज्ञा c. (ज्ञापयति), वर्ण 10, उपन्यस् 4 U; See TELL, SAY. - ED, a. कथित, उक्त, निर्देष्ट, वर्णित, &c.; ' as above s.' यथानिार्देष्ट. 2 नियत, व्यवस्थित. -LY, a. सप्रताप, सश्रीक, सबैभव, उज्ज्वल; See MAJESTIC, GRAND. 2 साटीप, उद्भत, सखेल; 's. in gait' सा-टे!पगामिन, खेलगति-गामिन, हंसगामिन, -adv. साटोपं, उद्धतं, सखेलं, सलीलं, सपतापं. -MENT, s. कथनं, आ-नि-वेदनं, उक्ति र., बचनं, उपन्यासः, निर्देशः, विज्ञा-पना; 'clearness of s.' टपन्यासगुद्धि: -- STATES-MAN, s. नीतिज्ञ:-विद् m.-विज्ञारद:, राजकार्यकुज्ञल:-धरंधर:, राजनीतिनिषण:. -8HIP, s. नीतिज्ञता, नीति <math>f.STATION, s. स्थानं, अव-, स्थिति f., आस्पदं, स्थलं, पदं. अवस्थानं 2 दज्ञा, पदं, अवस्था, ब्रक्ति f., पदिन-वी f.; ' high s. ' उन्नतपदं, परमस्थानं, उन्नतावस्था; 's. of life' जाति f. 3 अधिकारः, नियोगः, पदं, पद्वि:-वी. 4 निवेशः. = v. t. स्था c. (स्थापयित), अव-सं-प्रति-°, निविश c.; 's. in any post' पदे-अ-धिकार-नियुज् $7~\Lambda, 10.$ —ARY, a. स्थिर, अचल, नि-भल, अचर, स्थावर; अजंगम. 2 अवधिष्ण, अवधैमानः STATIONER, s. लेखनसाधनविक्रयिन m. - Y, s. लेख-लिपि-साधनं-सज्जा-सामग्री-

Statue, s. प्रतिमा, प्रतिकृति f., मूर्ति f.; See IMAGE. = Statuary, s. कार: in comp. with (s.), तक्षक : 2 मूर्ति विधानं-करणं

STATURE, ८. प्रमाणं, परिमाणं, उश्चता, मूर्ति f., आकृ-ति f., आकार:; 'of low s.' अल्पप्रमाण; 'of dwarfish s.' वामनाकृति, खर्व, व्हस्व; 'short in s.'व्हस्व-अल्प-मूर्ति.

 $\mathcal{A}_{\mathbf{j}}$

STATUTE, 8. विधि:, नियम:, व्यवस्था; See LAW, RULE. — STATUTORY, a. विधिमोक्त, व्यवस्थाक- व्यव, नियत.

Stave, s. काष्टखंड:-डं, फलक:-कं. =b. t. स्फुट् c., छिदयित (D.).

STEAD, ८. स्थानं, भूमि f.; See INSTEAD (of).
STEADFAST, ८. स्थिर, दृढ, सतत, अचल; निभल,
धीर, स्थिरबुद्धि-वृत्ति, अचंचलवृत्ति; 's. in friendship ' दृढसीहृद्द. —LY, adv. दृढं, स्थिरं. —NESS,
٤. स्थैरं, धैर्य, धृति f.

STEADY, a. स्थिर, दृढ, अचल, निश्रल, धीर, अस्यलित, धृतिमतः, सतत, अविधांत, अविरतः, अविरतोवाग,
सदोयमिनः, 'of s. action' स्थिरकर्माः, 's. in
resolution' स्थिर-दृढ-निश्रय-संकल्प. 2 अनुद्धिम,
अक्षुन्ध, अनाकुल, प्रज्ञांत. – v. t. स्थिरीकृ 8 U, दृढपति (D.), दृढिकृ, त्यव-स्था c. (स्थापयित).
—ILY, adv. स्थिरं, दृढं, धीरं, अनवरतं, अविरतं, नित्यं, सदा, अविधांतं. – INESS, s. स्थैयं, धेयं, अचापस्यं,
नित्यता, सातःयं, अविद्येदः, अविरति f.; 's. of
conduct' अव्यभिषारः, आचारमर्यादाः

STEAL, v. t. चुर् 10, मज् 9 P. अपह 1 P, स्तेन 10. -v. i. चुर्, स्तेयं वि-धा 3 U. 2 (Away) अलक्षितं-निभृतं-गम् 1 P or अपन्नम् 1 U, 4 P or अपस 1 P; नि: ज्ञाब्दं चल् 1 P; 'the night, the quarters of which (gradually) stole away' अविदितगतयामा रात्रि: (U. 1); 's. over,-upon ' अलक्षितं समान्तम् or अभिभ or ग्रस् 1 A; 'sleep gently stole upon my eyes ' श्रानैनिद्रा निमीलित-लाचनं मामकार्षीत्. = ER, s. अपहर्तृ m., अपहारकः, स्तेन:, स्तेयकृत, चो(ची)र:, मोषक:, तस्कर:, हारी in comp.; 's. of hearts ' हृद्यचीरः. -ING, s. स्तेयं, चौरकर्मन् n., स्तैत्यं, चौर्यं, मोषः, अपहारः. -TH, s. अपहार: &c. 2 छलं, गूढं कर्म, चोरिका, निह्नव:, निभृत-प्रच्छन-कर्म; 'marriage by s. चौरिकाविवाह:. -THILY, 'by s.' adv. छलेन, नि-भृतं, भच्छत्रं, अलक्षितं, अप्रकाशं, सगृहं, रहसि. -THY, वः निभृत, प्रच्छन्न, गृत, गृढ, रहस्य, अलक्षित, अपका-श, अध्यक्त.

STEAM, s. ajeq:; 's.-boat', 'steamer' अभि-

नौका, बाध्यीयनीः. = v. i. बाध्यायते (D.), बाध्यं उत्-सञ् or उत्थिष् 6 P or उद्-मृ 6 P. = v. i. बा-ध्येण व्याप् o., स्विट् c.

STEED, s. अश्वः, तुरगः, वाजिन् m.; See Horse. STEEL, s. चित्रायसं, सारलोह, पिंडायसं, तीक्ष्णायसं, शक्कः 2 शकः, शक्कः; 's.-yard ' तुलादंडः, माप-नदंडः. – a. तीक्ष्णायसं (सी f.). – v. t. कठिनीकः 8 U, दृढी-निर्देयी-कृः.

STEEP, a. दुरारोह, उत्सर्षित, पातुक, पवण, अतट.
-s. प्रपातः, भृगुः, अतटः. -v. t. नि-,मस्ज् c. (मज्जयति), रना c. (ल-ला-पयति), जलेन आहु c. or
सिच् 6 P. 2 सं-धा 3 U, वास् 10, मू c.; 's.ing
indigo' नीलीसंधानं-पाचनं; 's.ed in perfumes'
वासित, भावित.

STEEPLE, s. शिखरं, ग्रंगं, (of a palace &c.).

STEER, s. वःसतर:, दम्य:. -v. t. অন্ত c., वह c.,

দাণি ভবিষ্ ভ P (with gen.); লা 1 P, দাগঁ

নিশ্ব 5 U or নিলা; 's. one's course' स्व
দাণঁ-কর্নহ্য-নিলা; 'he who s. s tho vessel of

state' (নির্মাধ) रাज्यभूवेह:, দ্বন্যাভ্যানানৌকর্ণ
ধাং: (Ka. 56). - ER,-STEERSMAN, s. ক্রলিধা
र:-प्रहि:, ক্রিলিল্ m., নাবিক:

STELLAR, a. तारा in comp.; See STARRY.
-STELLATE, ED, a. तारीपम.

STEM, s. ਕੰਪਜੰ, ਭੂੰਜੰ, ਸਜ਼ਬਕੰਪਜੰ. 2 ਮ-, ਕਾਂਤ:-ਫਂ; स्तंभ:, ਜਾਲਂ-ਲ:. =v. t. ਸ਼ੁਰਿਕੰਪ੍ 9 P, ਸ਼ੁਰਿਕ-ਰਿ-ਸ਼੍ਰਾਪਸ਼ਿਸ਼ 7 V, ਸ਼ਰਿਕਾਰ 4 V,
Stench, s. प्ति f., प्तिगंधः, दुर्गधः

STENTORIAN, a. अतितार, अत्युष्तः उहस्वनः STEP, s. पदं, पद-पाद-न्यास:-विक्षेप:, क्रम:, पद-चरण-पात:, विक्रम: (as in त्रिविक्रम:); ' Vishnu took

3 s.s 'विष्णुक्षीण पदानि विचन्नमे 2 पदं, क्रमः, (distance also); पर्याय:, परिपादी; 'at every s.', 's. by s.' प्रति-अनु-पदं, पदे पद्रे, पदात्पदं, कम-ज्ञः, पदज्ञः; 'by s. s' क्रमज्ञः, ज्ञनैः जनैः, क्रमणः 'the first s.' प्रथमारंग:, उपक्रम:, प्रथमचरण: 3 (Of a ladder) भंगि f., सोपानं, आरोहणं ; ' flight of s. s ' আঘিলৈছিলী; See LADDER, STAIRCASE. 4 उपायः, प्रतिपत्ति f., क्रियाः, वयस्य कात्र प्रतिपत्ति: (Mal. 3); ' not knowing what s. s to take ' प्रतिपत्तिमृहः, विषादलुतप्रतिपत्ति (R. III. 40); 's.-brother , वैमात्र:-त्रेय:, विमातृजः, अ-न्योदर्य:;' s.-child ' अन्योदर्यं अपत्यं; ' s.-daughter' सपत्नीसृता; 's.-father' मातु: पति:; 's.-mother' विमाता, सपत्नीमाता; 's .- sister ' वैमार्त्री-नैयी, वि-मातजा, अन्याद्यी; 's.-son 'सपत्नीस्तः = " पादं विन्यस् 4 U or निश्चिष् 6 P, पादन्यासं-पदविश्वेष्टं 8 U; 's. ing over his body ' तच्छरीरे पाद यासं

कृत्वाः 2 कम शः चल् 1 P or गम् 1 P; (over) आक्रम् 1 U, 4 P; स्थाप् 5 P; 'as much space as I can s. over in three steps' यावतीं भूमि विपरेवाहं व्याप्तयां-आक्रमेयं-तावतीं; 's. in between' अंतरा आगम् or पत् 1P; 's. towards' प्रतिपद् 4 A-PING, s. पादन्यास: &c.; 's.-stone' सोपानिज्ञानितरः.

STEREOTYPED, a. स्थिर, अपरिवर्तनीय, दृढ संकल्पित. STERILE, a. वृंध्य, अफल, निष्फल.=ITY, s. वृंध्यता, निष्फलत्व.

STEBLING, a. यथार्थ, परमार्थ, वास्तविक (की f.); अकृतिम, सारभूत.

STERN, 8. १ष्टभाग:. -a. निष्ठुर, रूक्ष, दाहण, पहष, कठिन, कठोर, डम; निर्देय, क्रूर; 'in a decisive and s. tone' परिच्छेदनिष्ठुर; 'of s. stuff' अभे- चसार. -LY, adv. निष्ठुरं, कठोरं, दाहणं, उमं -NESS, 8. नैष्ट्र्यं, कठोरता, पाहच्यं.

STERNUM, s. stifty n.

Sternutation, s. See Sneeze. - Sternutatory, s. 754.

STEWARD, s. परिचारक:. 2 अर्थाधिकारी, कार्याधीज्ञ:. - SHIP, s. कार्याधीज्ञत्वं.

STIBIUM, s. सीवीरं, कापोतं, स्रोतींजनं, यामुनं.

Stick, s. रंड:, यिष्ट f.; वेनं, वेनयिष्ट: (cane); काष्ठं, काष्टरंड:, लगुड:. -v. i. सं-लग् 1 P, संशिष् 4 P, संज्ञ् pass., आ-सं-अनु-°, आसस्ज् 1 P, अनुन्धं 9 P, संस्त-संन्यानिक्षी-भू 1 P. 2 मस्ज् 6 P, निरुध-स्तंभ् pass.; 'the wheels stuck fast into the mire' पंके गाढं निरुद्धानि चन्नाणि. 3 विकृष् 1 A, विज्ञान् 1 A; See Doubt; 's. out' पलंब् 1 A; See Project. -v. t. निविज्ञ् c., अनुन्धं, आ-सं-संज् c., संलग्निक्ष 8 U. 2 प्रस c. -v, a. क्षि-ध, चिक्रण, इयान, सांब, संलग्नज्ञील.

STICKLE, v. i. पक्षं ग्रह 9 P. 2 Contend, q. v. STIFF, a. कठिन, संहत; दृढ, घन, अनम्य, अशिथिल, स्तन्थ. 2 पहन, रुक्ष, ककेश. 3 असुगम, दुवेंथ, दुवेंय, गहन; 's.-hearted,-necked' प्रतिनिविष्ट, स्तन्थ, दृढिनश्चय. — EN, v. t. कठिनीक 8 U, घनीक, स्तंभ 9 P or c. — v. i. कठिणीभू 1 P; 'remain with your body s. ed' स्तंभितगांत्रास्तिष्ट. — LY, adv. दृढं, कठिनं. — NESS, s. काठिन्यं, दृढता, &c.

STIFLE, v. t. शांस नि-,रुष् 7 U, शांसरोधं कु. 2 इंध् 9 P or c., निमह् 9 P, नियम् 1 P, नियंत्र् 10; See Choke, Suppress; 'with s.ed words' स्तीभतवाक.

প্রারেমে, s. কলক:, अंक:, লাতন, চুদ্ণ:-TIZE, v.t. নিহ 1 P, परিবর্ 1 A, রুছ c. (বুম্বার); কলক-বিনি (D.), অপকান্য কাক্ 10; See Stain. TLE, s. দ্বীদানদার্গ:-पद्धति f.

STILETTO, s. See DAGGER ..

STILL, s. अधोयंत्रं, बक्यंत्रं, संधानपात्रं. -a. निःश्वस्त्रं, नीरव, मूकः, See SILENT. 2 निष्कंत्रं, निश्चल, अचलः, स्थितः, निश्चलः, 3 प-उप-शांत, स्तिमितः ; निश्चलः, अचलः, स्थितः , 6 स्थितः, 6 स्थापिः, 6 स्थापः, 6 स्थापिः, 6 स्थापिः, 6 स्थापिः, 6 स्थापिः, 6 स्थाप

STILT, 8. पादयष्टिंf.

STIMULATE, v. t. टिनिज् c., भीत्सह c., प्रच्ह 10, प्रवृत् c., प्रहच् c., ट्हीप् c., (श्रांकि-तृज:-) वृश् c.
—ING,-STIMULANT, a. दीपक-न, टक्किक, प्ररोचक, तेजांविधनः, प्रवर्तक, प्रोत्साहकः—s. दीपनं-कं, प्र-, रोचनं, जीवनीयं, टक्किकं, प्रवर्तकं, &c. —ION. s. प्र-टट्-दीपनं, प्रोत्साहः-हनं. —STIMULUS, s. दीपनं, प्रोत्साहः-हनं, प्रचोदनं, टक्किनं, &c.; 'give s. to वृष् c. &c. STING, v. t. दंश् 1 P. 2 अत्यतं पीइ 10 or व्यथ c. (व्यथयति), ममाणि भिद्-छिद् 7 P or स्वश् 6 P.—s. दंशाः; दंशचंचु f., कंटकः, शंकुः; (of a scorpion) अलं. 2 मर्मन् n., रसः.—ING, a. कट्, दंशक, मर्मस्वन्, अस्तुद.

STINGY, a. कृपण, बद्धमुष्टि, दानविस्क, अमुक्तहस्त, कृद, कदर्य. –ILY, adv. कृपण, बद्धमुष्ट्या. –INESS, s. कार्यण्यं.

STINK, s. प्ति f.,-गंध:, दुगँध:. -v. i. Ex. by 's. ing ' with भू. -ING, a. प्तिगंधि, दुगँध, कुस्सित-गंध, प्ति.

STINT, v. t. नियम् 1 P, निबंधु ^{g} P, नियह् ^{g} P, संह 1 P, परि-म। ^{3} A, ^{2} P, परिच्छिद् ^{7} P. $^{-s}$. परिमाणं, परिमिति ^{f} ., नियम:-मनं, इयत्ता, मर्यादा; ^{See} LIMIT.

STIPEND, 8. बेतनं, वृत्ति f., वर्तनं, भृति f. — STIPENDIARY, 8. वृत्ति-वेतन-भुज् m., वृत्तिपादी, वैतिनिकः STIPULATE, v. i. समयं-संदिदं-कृ 8 U, तियम् 1 P; प्रतिपद् 4 A, पिर-,पण् 1 A, प्रति-ज्ञा 9 A, अभ्युपगम् 1 P, -इ 2 P. — ED, a. नियत, नैयिनक-सौमिकिक (जी f.), प्रतिज्ञात, संकतित, निरूपित, निरिष्टः— ION, 8. समयः, संविद् f., अभिसंधिः, नियमः, पणः, संकतः, प्रतिज्ञाः

Stir, v. t. चल् c., सं-वि-°; See Move; 'when the fuel is s.ed, the fire blazes up' उनलित चिलितेधनोगिः (S. 6). 2 आ-वि-लुङ् c., क्षुम् c., (of water); मंथू 9 P or c., आ-धू 5, 9 U; (up) सं-क्षुम् c., उत्तिज् c., प्रकृर् c.; उद्दीप् c., प्रवृत् c., प्रजृत् c.; प्रवृत् c., प्रजृत् c.; See Exoite, Promet. =v.:

क्षुम् 4 P, 1 A, चल 1 P, डहिम-संक्षुच्ध- a. मू 1 P. -s. संक्षोभ:, संभ्रम:, चलनं, धूननं, विश्रव:, तुम्लं. -BING, a. प्रक्षोभिन, प्रकोपक, टरिपक.

STIRRUP, s. पादमहणी-धारणी.

STITCH, v. t. सित् 4 P; See SEW; सीक्षत् c. -s.
गुण:, सृष्तिमार्ग:-अंकः: 2 जूल:-लं; 'a s. in time
saves nine' स्वल्पोपि कालकृतो यत्नः महांतं डचरकरणीयं यत्नं व्यावतंवित.-ING, s. सीतिननं, स्यृति f.
STOCK, s. मूलं, मूलधनं, परिपण:; नीति-वी f.; 'common s.' गणद्रव्यं. 2 त्सरुः, दंडः, वारंगः, मृष्टि m. f.
3 संच्यः, राशिः, संभारः, सामग्री; 's. in cattle'
गोधनं, पत्रुसंपत्ति f. 4 मूलं, प्रमृति f., वंजः, कृलं, अव्यः. 5 प्र-,कांडः-डं, स्कंधः 6 रतंभः, स्थाणः. 7
(S.s.) निगडः, हिंडः; 's.-dove' कपोतः; See
Dove; 's.-still' स्थिर, स्थाणित्व अचल. -v. t.
सं-भृ 1, 3 U, संचि 5 U, समाह 1 P, राज्ञाकृ 8 U,
उपकृष् c., परि-,पूर् 10. -a. मूल in comp., प्रधान, विज्ञाद्दः, 's. instance' मूर्धोभिषिक्तमुदाहरणं.
-STOCKADE, s. स्तंभपंक्ति f., जुंकवरणः.

STOCKING, s. चरणच्छद:, पादावरणं, पादत्रं-त्राणं. STOIC,-AL, a. निःर्ग्ह, जितिहिय, निःसंग, समबुद्धि-चित्त, सुद्धदु:खानधीन, समसुद्धदु:ख, इंद्रियानाथत्त-ALLY, adv. औदासीन्येन, निःसंग, वीतर्ग्हं. —18M, s. निःर्ग्हता, औदासीन्यं, आत्मसंयमः, इंद्रियजयः, सु-खदःखसमताः

STOLID, a. See STUPID.

Sтомасн, в. जठर:-रं, पक्षाज्ञयः, कोष्ठः, अनाज्ञयः, आमाज्ञयः; उदरं, पिचं(चि)डः. 2 रुचि f., ex. by Like, q. v. 3 भी द्धत्यं, दर्व:; See Haughtiness. -v. t. वि-,सह 1 A, मृष् 4 P, 10. -IC, a. अप्तिर्दा-पन-वर्धन (नी f.), उत्तेजक, अग्निद, दीपक, रुचक, पाच-क. 2 जाठर (री f.). -s. दीपनं, रुचकं, अग्निवर्धनं. STONE, s. शिला, पाषाण:, अश्मन् m., प्रस्तर:, उपलः, मावन् m., दृषद् f., ज्ञाकीरा. 2 (Of fruits) आस्थ n., अप्ति f., अप्तीला. 3 (In the bladder) अश्मरी. मूत्रकृट्छ्. 4 Testicle, q. v.; 's.-blind ' घनांध; 's.-cutter' औपलिकः, आश्मिकः, पाषाणदारकः; 's.-hearted' पाषाणहृदय, अश्महृदय, निर्देय, कठोर; 's.-horse ' बीजाध: ; 's.-pit, ' 's.-quarry ' স-स्तरखिन f.-आकर:. -a. Stony, q. v. -v. t. ली-ष्ट्यातं-उपलै:-हन् 2 P or ब्या-पद् c. = x, a. उपल-संकुल-बहुल-आकीर्ण. 2 औपल (ली र्र.), शिला-पस्तर-मय (यी f.), ज्ञाकेर (री f.), आश्मिक (की f.), शर्किरिल, श्रा शा)कैरिक (की f.), (s.) in comp.; 's. seat ' जिलासनं. 3 प्रस्तरनिभ-तुल्ब-समान-

STOOL, s. पीठ:-ठं, आसनं, पाद-चरण-पीठं. 2 दचारः, रेकः, मलोचारः, पुरीबोत्सर्गः ; 'to pass s. s' दचर् 1 P, पुरीबं दरस्य 6 P.

STOOP, v. i. गाम नम् c. or आवृज् 10, नम् 1 P,

अव-आ-प्र-°, प्रह्वीम 1 P, नमीम, प्रवणीभू. 2 Condescend, q. v. -v. t. आवृज्, नम् c., नमीक 8U. प्रहीक. =s.,-ING, s. नित f., नमनं, आ-अव-प्र-º. =ING, a. नत, प्रवण, प्रणतिप्रवण; अव-,नम्, प्रह्व, नतीग, अवनत-काय, प्रणतशिरसु; 'a s. posture' नृति:, वैतसी वृत्ति:. STOP, v. t. वि-, स्तंभ 9 P or c., अव-स्था c. (स्थापयाति), रुध् 7 U, नि-प्रति-अव-सं-°.प्रति-बंध 9 P; 19-41 3 U (ears &c.); 's.s the .chariot ' रथं स्थापयति. 2 निवृ c., बाधु 1 A, प्रति-वि-हन् 2 P, प्रति-नि-विधु 1 P, विक्छिद 7 P. 8 निवृत् ८., विरम् ८., विश्रम् ८., प्र-उप-श्रम् ८. 🕳 🕫 🦫 प-उप-श्रम् 4 P, विरम् 1 P, निवृत् 1 A ; स्था 1 P, अव-स्था (A), निभल-स्थिर-स्तब्ध-हद्ध-गति-a. भ 1 P; See CEASE, END. 2 faur 4 P (rest); ' the evil does not s. here ' नैताबता पीडा नि-डक्रामति (S. 2). = s.,-PING, s. रतंभ:, रतंभनं, प्रतिष्टंगः, प्रतिबंधः, अव-नि-प्रति-रोधः, पिधानं ; विष्टंभः, याननिवृत्ति f., विराम:; 'put a s. to ' See (v.), often by विरम with abl. 2 अव-, स्थिति f., वि-रामः, प्रज्ञांति f., विश्वांति f., वि-,निवृत्तिः, विच्छेदः, मंग: विरति f. 3 (In music) यति f., अवसानं, विराम:. 4 विराम:,-चिह्नं,-बिंदु:, अवसानचिह्नं. -PAGE, s. प्रतिबंध:, प्रतिष्टंभ:; See (s.); 's. of any organic function ' अव-,रोध:, आ-,नाह:, वंध: -PER. -STOPPLE, s. (14:, अवष्टंभ:.

STORAX, s. शिलाजं, शिलाकृसुमं-पुष्पं.

STORE, v. t. संभू 1, 3 U, समाह 1 P, संचि 5 U संग्रह 9 P, संपूर् 10, q c. - s., - AGE, s. संभारः, सं-चयः, राज्ञिः, संग्रहः, समाहारः, सामग्री, निषिः, निधानं कोशः-षः, संघातः. 2 Store-house, q. v.; 's. house' कोषः, भांडारं; कोष्ठः; 's.-keeper' कोषाध्य-क्षः-प्रलः; 's.-house of corn' कुश्लः, धान्यकोष्ठः STORK, s. सारसः, वकः, बलाकः, कोचः

Storm, s. बात्या, चंडवात:, प्रभंजन:, महा-अति-वात: वात्यावेगः, प्रकंपन्:, दुर्धनं, शंशावातः (with show ers). 2 संरंभः, संक्षामः. 3 लंघनं, अवस्कंदः-दनं $-v.\ t.$ आ-अव-स्कंद् $1\ \mathrm{P},\ \mathrm{e}$ च् $1\ \mathrm{A},\ 10,\ \mathrm{सहसा}$ भा पत 1 P or मह 9 P or इप् 7 U. -v. i. Rage q. v. = v, a. प्रचंडवात, वात्याकुल, वाताहत, पवनकु ब्ध, अतिवानविशिष्ट; ex. by (s.); ' it is s. wea ther to-day ' अय प्रभंजन: सर्वती वाति, दुर्दिनमय 's. sea.' क्षच्यार्णव:. 2 संरब्ध, संक्षुब्ध, संक्षेत्रित STORY, s. कथा, वृत्तांतः, आख्यानं, उपाख्यानं, उप-प रि-कथा, आख्यायिका; 'historical s. ' इतिहास चरित्रं-तं; 'remaining only in s. 'कथीकृत, क थावदीषीकृत, कथादीष. 2 बस्तु गः, कथानकं (dramas &c.). 2 भाने f.; सतभूमिकः पासादः ' palace having 7 s.es'; 'ground's.' 有转 s.-teller' कथकः

Stout, a. महा-स्थूल-काय, बृहच्छरीर, मांसल, स्थूलज्ञ-रीर, पबल, महाबल, बलग्व. 2 धीर, विकात, जूर, प-गल्म (heart). = NESS, s. जारीरस्थूलता, मांसलता. Stove, s. चुलि-की f., अधिश्रयणी, अग्निकुंडं, अवमं-तं, उद्धानं, अंतिका.

Stow, v. t. (कोशे) निविश c., नि-धा 3 U, स्था c. (स्थापयति); See Store also.

STRADDLE, v. i. प्रगतजंघ-a. स्था 1 P.

STRAGGLE, ए. i. व्यभिष् 1 P, विभ्रम् 1, 4 P; मार्गात् प्र-वि-चल् 1 P or च्यु 1 A or भंज् 1 A, 4 P. – EB, s. भष्ट-भांत-पथः, व्यभिष्तिः स. त. त. त. क. ज. अप्रिज्ञः, अकृटिल, अभुग्नः, अवकः, समरेख, अनराल, प्रगुण, अंजसः, 'the s. stemmed lotus' अनरालनालनिलिनी. – adv., 's. way' सपि, अनंतरमेवः सयः, तत्कालं, अविलंबितं. 2 सरलं, अवकं, क. – EN, v. t. क. ज. 8 U, सरलंकः. – LY, adv. सरलं, अवकं, क. जृतया, &c. – NESS, s. सारत्यं, आर्जवं, अक्तेंटिल्यं. — STRAIGHTFORWARD, a. क. जु. सरलं, अवकं, क. जृतया, ह्रप्टं, व्यकं. – NESS, s. आर्जवं, सरलं, अवकं, क. जृतया; स्पष्टं, व्यकं. – NESS, s. आर्जवं, सरलं, अवकं, क. जृतया; स्पष्टं, व्यकं. – NESS, s. आर्जवं, सारत्यं, दाक्षिण्यं.

STRAIN, v. t. आयस् c., अत्यंतं आकृष् 1 P; 's. every nerve' सर्वोत्तमना प्रयत् 1 A. 2 अत्यंतं तत् 8 U, अतितानेन अभिहन् 2 P; See SPRAIN. 3 (Juice) निर्धाइ 10, निर्मेल c., निष्कृष्. 4 (Filter) शुध् c., पू 9 U, विमलीकृ 8 U, स्तु c.; 'should s. through a cloth' सावयेत् पटात्. 5 (To the bosom) See Clasp; 'this is not the time to s. courtesies' अत्युपचारप्वैतं-यथाचारं-त्र्यवह्तृं नायंस्त्रयः. = v. i. अत्यंतं प्रयत् or रचम् 1A or आयस् 1, 4 Por त्यवःसो 4 P. 2 निर्मेल् 1 P, स्त्र 1 P. = s. आयासः, अतियन्तः-अमः 2 प्रवहणं, अत्यंताक्रवेः; See SPRAIN. 3 तानः, संततस्वरः. 4 आ-,क्रवेणं, विर्तात f. 5 रीति f., प्रकारः. 6 विषयः. = ED, a. विततः आ-,कृष्ट &c. 2 (Meaning) क्रिष्ट, निर्याये. = ER, s. गालनी, चालनी, शोधनी,

STRAIT, a. संकट, संबाध, अनायत, संबुचित; See NARROW. -s. कुच्छूं, कष्टं, संकटं, दुदेशा, कष्टावस्था, संकटावस्था; 'in s. s' कुच्छूगत, कष्टावस्थः 2 सामृद्रधुनी, संकटमार्गः: -EN, v. t. (गंड् 10, सं-, बाध् 1 A, संकुच् 1 P; 's.ed circumstances' (अर्थ-) कुच्छूं, कष्टं, दुगैति f.

STRAND, 8. तीर, तटं, कूलं. = v. t. उत्कूलपति (D.). = v. i. तीरं प्राप् 5 P.

STRANGE, a. अपूर्व, वि-, चित्र, अहुत, आश्चर्यम्तः, 'what is s. in this' किमन चित्रं. 2 विदेशीय, पर्कापः, See Foreign. 3 अप-वि-रूप, विलक्षण, असंगत, असंबद्ध, अलैकिक (की f.), असंगत. 4 अपिरिचत, असंस्तृत, अज्ञातपूर्वः =inlerj. चित्रं, अहो बत

चित्रं, आश्रयें. — ER, s. आगंतुकः, अभ्यागतः. 2 देदेशिकः, विदेशियः, वैदेवयः अपरः, परपुरुषः, पारक्यः,
अपिषितः, अन्यजनः. 4 (a.) अपिषितः, अन्यस्तः,
अनिमज्ञ, क्ज्ञातः, 'we are s. st of the use of chariots' वयं अन्यस्तरथ्ययाः (U.5). — LY, adv.
अड्डतं, चित्रं - NESS, s. अपूर्वता, वैचित्र्यं, वैकक्षण्यं, &c.
STRANGLE, STRANGULATE, v. t. कंठ निपिडचधार्सं निरुध्य-पृ c. or व्यापद् c., गलहस्तयति (D.);
भासं अव-वि-रुध् 7 U. — ING, -ION, s. गलपीडनं,
गलहस्तः, भासावरोधः

STRANGURY, 8. अश्मरी, मृत्रकृच्छूं.

STRAP, s. चर्मपृष्ट:-बंध:, वरत्रा, वश्री, नश्री. =v. t. च-मृपट्टेन पृष्ट 1 P or तड 10.

Stratagem, s. उपायः, कल्पना, युक्तिf., अप-व्यप-देशः, छलं, कपटोपायः, छन्नन् n.

STRATEGY, s. युद्धकीज्ञालं, समस्पाटवं, व्यूहरचनावि-द्या-नैपुण्यं.

STRATUM, इ. स्तर:, फलक:-कं, आ-सं-स्तर:.

STRAW, s. पल:, पलाल:-लं, नाल:-लं, नृणं (fig. also), शुक्तभान्य; 'to make s. of', 'not to care a s. for ' नृणाय-नृणं-मन् 4 A; 'a man of s. ' नृणमू-ति f.; कल्पित । रूष:

STRAY, v. i. (यूथान् &c.) अंज्ञ् 1 A, 4 P, व्यभि-चर् 1 P, (मार्गान्) प्र-,विचल् 1 P, प्र-,अंज्. 2 प्र-मद् 4 P, स्वल् 1 P; See Err, MISTAKE. - ED, व. प्र-,भष्ट, च्युन, विचलित, आंत, मार्गभ्षट, नष्टपथ, यू-थभट. 2 (Thoughts) निरन्वय.

STREAK, s. रे(ले) खा, राजि f.; 's. of lightning' विग्रहेखा. - v. t. रेखामि: अंक् 10, चित्रीकृ 8 U; 's. ed with gold 'काकरेखामि: सनाथीकृत, हेमरेखांकित. - ED,-Y, a. रेखांकित-चिह्नित, चित्र, चित्रत, ज्ञाबल.

STREAM, s. स्रोतस् n., सिर्त् f., नदी. 2 स्रोतः, प्रवाहः, रयः, ओघः, प्रवृत्ति f., वेलः, वेगः, प्रसावः, धारा-रः; 's. of rain' पर्णन्यधारा. -v. i. वृष् 1 P, सततं प्रवृत्त 1 P or प्रस्तु 1 P. 2 Radiate, Extend, q. v. -ER, s. पताका, केत्वसंन. -ING, a. संतत-निरंतर-प्रवाहिन-स्नाविन. -LET, s. क्षुर-क्र-सरितः; अल्पलीतः. STREET, s. पिन् m., मार्गः; वीपि-थी f., रथ्या, प्रतेली, विशिक्षाः, 'royal s.' राजभागः-पथः, महापथः, संसरणं.

STRENGTH. s. See under STRONG.

STREAUDUS, a. सोत्साह, सीयम, सीयोग, महोयम; अ-विरत, अविधांत, अभिनिविष्ठ, सतत. —LY, adv. सी-त्साहं, प्रयत्नैः, अविरतं. —NESS, s. उत्साहः, उद्योगः, उद्यमः, उद्यमसातत्यं; See Energy, Industry. Stress, s. भारः, भरः; गुरुत्वं, माहास्यं, गीरवं, प्रभावः, बलं, 'I lay s. on this point' इममर्थं गुरुपयोजनं-ग्रठ-मन्ये. STRETCH, v. t. विस्तृ-स्तृ c., भ-वि-तन् 8 U, आयम् 1 P, दीर्घाक 8 U; (hand) भस्र c., लंब् c. = v. t. भ-वि-तन् pass., विस्तृ pass., भ-स्र 1 P, भ-,लंब् 1 A; See Extend also. 2 Exaggerate, q. v. = s. वितित f., विस्तारः, विस्तृतिः, आयामः, प्रसारः-रणं. 2 प्रयत्नः, प्रयासः, उद्यमः. 3 विषयः, प्रसरः. 4 वागुपचयः, अस्युक्ति f. = ER, s. शिविकाः

STREW, v. t. अव-प्र-वि-कृ 6 P, स्तू 9 U, सं-आ-प-रि-°, आच्छद् 10.

Strict, a. अशिथिल, रृढ, नियत. 2 अनतिक्रमणीय. अनुकंद्य; See Peremptory. 3 पुरुष, निषुर, कठिन, कठोर, तीक्ष्ण, तीज. 4 सूक्ष्म, निषुण; on the s.-est search ' अतिनिषुणमन्विद्यापि. -Ly, adv. अशिथिलं, पुरुष, सिम्भयं, परिच्छेदनिष्ट्रं, रृढं; 's. truo ' सर्वथा सत्य. -NESS, s. अशिथिल्यं, सूक्ष्मता, काठिन्यं, &c.

Stricture, s. निंदा, भन्सेना, आक्षेप:; See Oensure. 2 प्रसावरोध:, मुत्रग्रांध:.

STRIDE, s. विक्रमः, पादन्यासः, दीर्घविक्रमः. 🗕 ए. वि-परि-क्रम् 1 U, 4 P, लघु 1 A, 10, आ-भध्या-हृह् 1 P, आ-अध्या-क्रम्

STRIFE, s. a. $\hat{f}$, $\hat{f}$,

STRIKE, v. t. sa 2 P. y-3/H-3q-0, 3/184 2 U, तद् 6 P, प्रह 1 P (with loc.), तडु 10; आस्फ-ल् c. (water); 's. on the face ' मुखे चपेटां दा 3 U, हस्ततलेन प्रह्र. 2 विशु c, पीड् 10, अर्द् 1 P or c.; 'famine-s.en' दुर्भिक्ष-पीडित-विश्रुत. 3 (With wonder &c.) उपहन, चाकित-a. कु; oft. by चिकत-सविस्मय; 'was struck with the beauty of his horns' ज्ञांभां दृष्टा विस्मयमापेदे 4 वद c., नद c., ध्वन c. (lute &c.). 5 जन c., डत्पद् c.; 's.s fear in the mind ' चिने भयं ज-नयति ; 's. ing deep root ' स्थिरबद्ध-परुढ-मूल ; 's. sail'वातवस्त्रं अवपत् c. or अवतु c, निश्चली-स्तब्धी-भू; 's. blind' अंधाकु; 's. accounts' गणनां समीक ; 'it struck me as wonderful' तद्द्रतमिव मां प्रतिबभी ; 'he was struck with wonder 'तस्य हृदयं पस्पर्श विस्मय: (Ka. 80), आधर्य विकतो बभ्व ; 'being used in its most general sense, it easily s. s the mind 'ताबि प्रसिद्धतरेण प्रयोगेण जीवं बुद्धिमारोहति, प्रसिद्धिबलेन प्रथमतरं प्रतीयते (S. B. 135, 137). -v. i. (Against) संघद् 1 A. or c., आस्फल् 1 P; See Dash. 2 संभूय कमें परित्यज् 1 P ; कार्यनिवृत्तिसं-केतं कु. =down, नि-अव-पन् c., श्रद् c. (शातयति), आहत्य भूमी पत् c. -for, प्र-स्था 1 A, प्र-या 2 P, नि-गम् 1 P; See Start. =off, वि-,न श 0., वि-, कुप् c.; अप-व्या-मृज् 2 P or c., डिकड् 7 P.

-out, (Fire) घर्षणेत-संघट्टनेन जन ०. 2 लुप ६ 🏋 🖰 or c., नशु c., उच्छिद्, व्यामज् See Efface. 3 हुएं c., चित् 10, युज् 7 U, 10, निरूप् 10. 4 मुद्रयति (D.). -through, निर्भिद् 7 P, प्रविश्व 6 P, प्रविश्व निर्गम्. -up, आरभ् 1 A, प्रस्त् 2 U; See Broin. -s. युगपत् or संभ्य कार्यनिवृत्तिसंकेत: -ING, a. বি-, ভিন্ন, আঞ্চ্ৰিলন (নী f.), अ রুব, বিংম-यावह, आश्चर्यभ्त, हृदयग्राहिन्, चित्तहारिन्. -ING-. LY, adv. मनोहरं, विचित्रतया, अद्भतं, अतीव, हदयमा-हितया. - STROKE, s. आ-अभि-घातः, आहति f., पहार:, ताडनं, पात:; 's. of a thunder-bolt 'वज-पात:, अञ्चानिपात:. 2 रेखा, लेखा. 3 आक्रम:, अव-तारः, आवेशः, लंघनं; 'sun-s.' आतपलंघनं, सूर्या-भिघात:. 4 प्रयत्न:, आकिस्मिकयत्न:; 's. of policy' नीत्युत्कर्ष:, नयनिपुणता. - v. t. (पाणिना-इस्तेन) पराम ज 6 P, स्वज्ञ 6 P; (पराम्ज्ञन् हर्षज्ञेन पाणिना R. III. 68); श्रानै: मृज् 2 P or समालभ् 1 A, हस्तेन तल 10.

STRING, s. रज्जु f., गुण:, तंत्रं-त्री (of lutes &c.), तंत्तः, सूत्रं, दामन् f. n., जुल्बं; See Rope; (of a bow) ज्या, गुण्नः, भौवां, शिक्षती. 2 परंपरा, माला, पिक्त f., शेणि-णी f., आविति-ली f.; 's. of pearls' मुक्तावली, मुक्ताहार:-सर:. 3 (Human) शिराः - v. t. सं-प्रंथु 9 P, गुं(गु) फ 6 P, वि-.रच् 10, सं-, रूप् 6 P, 10, सूत्र्य 10. 2 तंत्रीम:-गुणै:-वंष् 9 P; (a bow) अधिज्यं ऋ; धनुषि ज्यां आहत् c. or आतन् 8 U; 'a bow strung ' अधिज्यं-आतत्रज्यं-आरोपितज्य-धनुः; 'a string strung tight on a bow 'धनुषि आनता मौर्वा (R. I. 19). - ED, a. तंत्रिन, तंत्री-गुण-विशिष्ट, तंत्रयुक्तः - प्र, a. स्त्रिन्, सूत्र-तंतु-नय (यो f.). Stringent, a. तीक्ण, कठोर, वृदः, अशिथिल.

STRIP, v. t. अप-, ह 1 P', अप-नी 1 P निर्-ह; gen. by अप, निर्, वि in comp.; 's. of clothes' विवक्य-नि (D.), निर्वेश्लोक 8 U, उच्छर् 10; 's. of bark' विवन्त्रयति (D.); निष्पत्रयति, निर्देलीक, &c. =8. खंड:-डं, पह:. =PED, a. अप-, हत, अपनीत- 2 विवस, विवश्नीकृत, नशीकृत; हतवश्च-वेश; 's. of one's all' इतसवेश्व-

STRIPE, s. रे(ले) खा. 2 दीर्घ खंड: 3 क का घात:-प्रहार: -v. t. रेखाभि: चित्रयति (D.) or अंक् 10. 2 क का था तड् 10 or प्रह 1 P.

24 (1) पान कि हो है। अभेक:, डिम:, बाल:, कि होरा: STRIPLING, s. श्र म, यन् 1 A, घट् 1 A, उयम् 1 A, च्य 1 A, व्यव-सो 4 P, प्रतृत्त 1 A. 2 स्पर् 1 A. 3 (Against) विबद् 1 A, विरुध् 7 U, कलहं कु 8 U; See CONTEND.

STROKE, s. See under STRIKE.

STROLL, v. i. (आलस्येन) विचर 1 P, परिक्रम् 1 U,

4 P, विह्न 1 P, परिभ्रम् 1, 4 P. = s. परिक्रम: नण,

विहार:, परि-,धमणं, यथेष्टचार:. = EB, s. पथिक:, य-थेष्टविहारिन m.

STRONG, at बलिन, बलवत, सबल, वीर्यवत, ज्ञाक्तिमन, समर्थ, अजस्वल, ओजस्विन्, प्रबल, अर्जितः 's.minded ' मनस्वित, धीरप्रकृतिः 2 क्षम, दक्ष, क्रज्ञल. 3 रह, हिथर (resolution); उम्र (smell). 4 तीव, तीक्ष्ण, चंड, प्रखर, अति pr. 5 गाउ, उत्कट, प्रवतः; See Intense. 6 वीर्यवत्, प्रतापवत्, गुणाव-ह, गणकारिन् (medicine); 'to grow s.' प्रब-लीभ, मुर्च्छ 1 P; '10000 s.' अयुतसंख्याक; 's.bodied, ' 's.-built ' उपित्रतात्र, मांसल, नृढांग, ब्दावयवः 's.-hold ' दगै, कीट:. -LY, adv. बलव-त, दुई, गाई, परमं, उम्रं, उत्कटं, &c. - STRENGTH, s. बलं, वीयँ, क्रांकि f., सामध्यं, तेजस् n., प्रभाव:, अो-जस n., अर्ज:, सच्त्रं; वि-परा-क्रमः; क्षमता, बलवत्ता, प्राबल्यं, विभव:; 'the s. of mind' धीशकि:, बुद्धि-प्रभाव:. मतिविभव:: 'what is the s. of the enemy' कियतसंख्यका: शत्रवः: 'on the s. of' अवलंख्य. =EN, v. t. प्रवतीक 8 U, वलंदा 3 U or वृध् c. 2 दृढीकृ, दृढयति (D.); See Confirm, ESTABLISH; निवेश: शैलानां तदिदमिति बुद्धि द्रवय-(a (U. 2) 's.s the belief that it is the same'; 'Sringâra s. ed by Karuna' कर्णा-नपाणितः ग्रंगाररसः - v. i. पबलीभू 1 P, प्र-उप-चिpass.; वि-प्र-वृध् 1 A; पहह 1 P. = ING, a. बलव-धेन (नी f.), बलपद.

STRUCTURE, s. निर्माणं, संस्थानं, विधानं, रचनं-ना. 2 आका(:, रूपं. 3 मंदिरं, भवनं.

STRUGGLE, v. i. प्रयत् 1 A, प्रयासं-यन्तं-कृ, चेष्ट् 1 A; ज्ञार्द्रेल: पज्ञानिव हन्मि चेष्टमानं (S. 6) 'an animal s.-ing, while being killed' &c. 2 युष् 4 A, संयत्; See FIGHT. -ING, s. प्रयासः, प्रय-त्नः, वि-चेष्टा-चेष्टितं, अतियत्नः; मुक्तप्रयत्नं मां सलिल-विद्नपाययत् (Ka. 38) 'me who had ceased s.' &c. 2 युद्धं, कलहः, विवादः, ग्रंबं.

STRUMPET, s. See PROSTITUTE.

STRUT, v. ं. साटोपं-उद्धतं-धीरोद्धतं-परिक्रम् 1 U, 4 P, सगर्वं चल् 1 P. = s. साटोप-उद्धत-सगर्वे-गति f. = TING, a. सगर्वेगति, साटोपगामिन्.

STUBBLE, s. नाल:-ली, लुन शस्यनाल:.

Stubbobn, a. दुदाँत, दुर्दम, प्रतिनिविष्ट, अवश्य, अवि-नैय, प्रतीप; See Obstinate.

STUCCO, s. सुधा, चूर्णलेप:. -v. t. सुधया लिए 6 P. - ED, a. सुधालित.

Stud., s. गंडः; (of horses) अथाः, आर्थः, अर्थः, अर्थः, अर्थः, वाडवं; (place) अथ्वज्ञाला, गंदुराः=v. t. उत्-,खष् 10 (स्वच्यति), प्रतिवंधः 9 P, प्रतिवप् 1 P, अनुज्यध् 4 P; 'sky s. ed with stars' तारिकतं नमः; 's. ed with gems ? रन्नखित्तं, रन्नानुविद्ध-प्रत्युत &c.

STUDY, v. t. अधि-इ 2 A, अधिगम 1 P, (sequire by s.); शिक्ष 1 A; पद् 1 P; आवृत् c., अभ्यस 4 U. 2 ध्ये 1 P, चित 10, क्रप् 10; प्रयत् 1 A, वि-मज्ञ 6 P. 🕳 s. अध्ययनं, अभ्यातः, अभ्यतनं, जिक्षणं, पतनं, पात:, अधिगम:-मनं; 's. of the Vedas' वेदाध्ययने, उपाकरणं; 'close s.' अविरताभ्यासः, अन-परि-ज्ञालनं: 'desultory s.' चंक्रमणं. 2 अध्ययनज्ञा-ला-आगारं, ग्रंथकुटी. 3 पाठः, अध्ययनविषयः 4 चि-तनं, कल्पना, विचारः. - ENT, s. अध्येन m., छात्रः, शिष्य:, आधीयान:, विद्यार्थी; 'a religious s. ' ब्रह्म-चारी, बती, लिंगी. -IED, a. पूर्वपठित, सुनिश्वित, पूर्व-निर्णीत, चितित-निर्णीत-पूर्व, कामतः कृत. =10US, α. अध्ययनपरायण-तत्पर-ज्ञील-आसक्त, विद्याप्रसित-अभि-निविष्ट. 2 उत्सुक, व्यवसायपर, अध्यवसायिन्; ' of s. habits ' व्यवसायशील. = IOUSLY, adv. विचाव्यासं-गेन: संकल्प-निर्णय-पर्वे, कामत:. =10UBNESS, 8. अ-ध्ययन-विद्या-आसक्ति र्-अभिनिवेश्चर, विद्याव्यासंगः Stuff, s. वस्त n., इत्यं, प्रकृति f., पदार्थ: 2 पट:, वस्रं, वसनं; See CLOTH. 3 गृहोपस्करः, गृहसामग्री-इब्याणि-भांडानिः 4 तृच्छ-कृत्सित-इब्यंः 5 अनर्थकपला-प:. =v. t. अत्यंतं पर् 10, आति श्रयेन तृप् c. 2 Crowd, Cram, q. v.; 's.-ed with cotton 'का-र्यासपरित. = v. i.आतृति प pass. = ING, s. प्रणं &c. STULTIFY, v. t. मूढीकृ 8 U, मूखेवत् आचर् .; (oneself) मर्खवत आचर 1 P.

STUMBLE, v. i. प-,स्वल् 1 P, विषमीम, (मार्गे पदा-नि खलु ते विषमीभवंति S. 4); प्र-वि-चल् 1 P, च्यु 1 A. =v. t. प्र-,स्वल् c. (स्वलयित). =s.,-ING, s. स्वलनं, स्विलतं; 's. ing-block' गतिकुंटनस्थानं; 'this is a s. ing-block to all' अत्र संगे स्वलं-ति; अत्र सर्वेषां गति: कुंटिता भवति.

STUMP, s. कंद:-दं, स्थाण:. - Y, a. - इस्वस्थूल.
STUM, v. t. बिधरीक 8 U, (आक्रोशन दिशां बिधरीकृता:); (persons) आघातेन-महरेण-जडीकृ 8 U, मूच्छी प्राप् c. or जन् c.; 's. the ears ' कर्णविवदं-कर्णपुटं जर्जरीकृ or जर्जरपति (D.) or स्फ्ट्र c. or उपहन् 2 P, जर्जरितकर्णविवर: (Ka. 27), जर्जरीकृतकर्णपुट: 'the ears being s.ed '&c.; 'he was s.ed by the noise' निनादभवणनामूच्छेन. - NED, a. आघात-महार-मूट-जड-मोहित, जर्जरितकर्ण, बिधरीकृत. - NING, a. कर्णीपचातिन, भवणश्चितिहारिर. STUNT, v. t. (वृद्धि) स्तंभ् 9 P or c., रुध् 7 U, वामनी-खर्वी-कृ 8 U. - s. वृद्धिरोध:-स्तंभ:. - ED, a. पृक्षि, अन्यतृत, वामनाकृति, रुद्धवृद्धि.

STUPEFY, v. t. जंडीक 8 U, जडयित (D.), मृह c., सं-व्या-°, निष्यंदीक, सं-, रतंभ o. = AOTION, STUPOR, s. जाडचं, जिडमन् m., जडता-त्वं, मोहः, सं-व्या-°, इंद्रियस्वाप:-मोहः- स्तंभ: = ING, a. व्या-, मोहिन, मोहकारिन, स्तंभक. — STUPID, a. जंड, मॅडिंग मूर्छ, मंद ्रह्मूज-जड-मंद-धी-मति-बुद्धि, निबृद्धि, द्रुंद्धि, आंका, अज्ञः 'a s. mistake' अतिगहणीय: प्रमादः = 11 V.-NESS, s. जाडचं, मौख्यं, मूहता, जिस्त ला, कृज नं &c. = Ly, adv. जाडचंन, मूर्वत्या, मूहवत्

Stupendous, a. अतिविज्ञाल, अडुत, आश्चर्य विस्मय-कर (री f.), विस्मयोत्पादक.

Sturdy, a. कठिन, कठीर; दृढांग, भवल; See Stout. Stutter, v. i. See Stammer.

STY, 8. श्वरशाला.

STYLE, s. रीति f., प्रकार:, पद्धति f., वृत्ति f, सर्राण् f. 2 भाषासराण:, लेखनपद्धतिः; (qf speaking) वाग्वृत्तिः-व्यापार:-सर्ग्यः. 3 संज्ञा, आख्या, ख्याति f. 4
लेखनी, कलमः. 5 ज्ञलाका, कीलः; ज्ञांकुः (of a
dial). - y. t. अभि-धा 3 U, व च 2 P, संज्ञां दा
3 U, कृत् 10; See NAME, CALL; 's. ed Kakutstha , कक्तस्य प्रत्याहितलक्षण (R. VI. 71), कक्तस्थसंज्ञ &c. - ISH, a. शिष्टजनमत, सभ्याचारानृत्य.
STYPTIC, a. रक्तस्तेमन, रक्तस्रावरोधिन्. - s. रक्तस्तंभनं-अवरोधः

STYX, s. वैतरणी, पेतनदी.

SUAVITY, s. माधुर्यं, मनोज्ञता, स्वादता.

SUBACID, a. ईषदम्ल.

Subdivide, v. t. प्रतिमज् 1 U, अज्ञांज्ञान् कृ 8 U. -Subdivision, s. प्रभागः, प्रविभागः, उपज्ञाखा, प्रति-प्र-ज्ञाखा, उपांगं, अवयवः

Subdue, v. t. बज्ञां नी 1 P, वज्ञीक 8 U, वि-परा-जि 1 A, अभि-परा-भू 1 P, दम् c. (दमयति), स्वाय-लीक, स्ववज्ञे स्था c. (स्थाययति). 2 (Passions) जि, सं-नि-यम् 1 P, निम्न 9 P, दम् c., वज्ञां नी; See Control. = Er, s. जेतृ m., दमनकारिन. 2 विद्यान् m. = ING, s. वि-,जय:, दम:-मनं, अभिभव:, नि-सं-यम:, निम्न ; &c.

Subjacent, a. अधोवार्तन्.

Subject, s. प्रजा, प्रकृति f. (usually in pl.). 2 विषय: (विषयिन m., as opp. to object); प्रकरण, प्रस्ताव:, प्रसंगः, अर्थः, पर्व, स्थानं, आस्परं, भूमि f., अधिष्ठानं, आधार:, आश्रयः, आञ्चायः, भाजनं. 3 नाय-कः, कथापुरुषः-नायकः. 4 कर्ता (in grammar). 5 साध्यं; 's. in hand ' प्रकृतं, प्रस्तुतं, प्रस्तुतार्थः; 'this chapter is on the s. of Sankhya doctrines' सांख्यबाद्दिषयकोऽयमध्यायः. =a. वदावर्तिन, वद्यान, उपजीविन, आधिन; निम, वद्या, अधीन, आयम्त, तंत्र in comp. 2 (Liable) अधीन, आयम्त, क्षरः, आई, पात्रं, आस्पदं in comp.; See Liable; 'one that is born is s. to death ' जातेन खलु मतेच्यं, जातस्य हि ध्रवी मृत्युः; 'not s. to anger' अनायमो रोषस्य (Ka. 45); so अवद्यो विषयाणां, अदनावका-को मस्सन्स्व (ibid.); 's. to disease' रोगाधीन,

निन्य-सदा-रोगिन, रोगपानं, &c. -v. t. बन्नीक 8 U, अभिमू 1 P; See Subdue. 2 पदं नी 1 P, अभीनी-आयनी-आस्पदीकु; 'you have s.-ed yourself to trouble' क्रेग्स्यात्मा पदमुपनीतः (8.1); 'you have s. ed yourself (soul) to great penance' आयोजितस्तपित्त महत्यात्मा (Ka. 173);अयत्नेनैवोपहासास्पदामीभरो नयित जर्न (Ka. 151) 'easily s. s. to ridicule' &c.; उपाहासास्पदं क्रू, &c. — ION, s. वशः-शं, वशता, निम्नता, तंत्रता, आभितत्वं, अभीनता, &c. in comp.; 's. to another' परवश्ता, पराभीनता, परवन्ता, &c.—IVE, a. विषयिन, अधिकरणनिष्ट. Subjoin, v. t. अनुवंध् 9 P, आयुज् 7 U, 10; अभः लिख 6 P or निर्देश 6 P.

Subjugate, v. t. वज्ञांक 8 U, अभिभू 1 P, प्रा-वि-जि 1 A, भंज् 7 P, करदीकः, See Subdue. —ION, s. दम:-मनं, जय:, परा-अभि-भव:, भंग:, नि-यम:, निग्रह:, See Control also.

Sublimate, s. रसकपूर:-पुडपं. -v. t. बाडपीक्क 8 U. Sublime, a. उन्नत, अन्युच्छित, उन्कृष्ट, विशिष्ट, गुरु; See Lofty; उदान, भीट (sentiment &c.). -v. t. Exalt, q. v. - ITY,-NESS, s. तुंगता, उन्नति f., अनुभाव:, भीटि f., अन्युच्कषं:, गीरवं; 'B. of meaning' अर्थगीरवं, उदानार्थ:.

Sublunary, a. ऐहिक-सांसारिक (की f.); See Worldly.

Submarine, a. समुद्रस्थ-गत; 's. fire ' और्वः, वड-बानलः, बाडवः.

Submerge, v. t. नि-,मस्ज् c. (मज्जयित), आषु c -v. i. नि-,मस्ज् 6 P, अवगाह 6 A; See Plunge. -Submersion, s. निमज्जनं, आश्राव:, श्रवनं.

Submit, v. i. प्रलम् 1 P, वज्ञं तम् 1 P, ज्ञारणं तम् or या 2 P от प्रत् द A, (to order &c.) अनुरुध् 4A, अनुवृत् 1 A, अनुपा c. (पालयित); See Obex; सर्ह् 1 A, क्षम् 1 A, मृष् 4 P, 10; oft. ex. by प्रमाणं; आर्थिमभा: प्रमाणं (M. 1) ' I s. to your honor's opinion (decision)'. 2 स्तिन्यं वर् 1 P от प्रार्थ 10 A. – v. t. सिवन्यं कः c. (अपयित) or निश्चिप् 6 P от निर्देश् 6 P; See Refer. – Submission, s. प्रणित f., वज्ञाता-त्वं. 2 अनुवृत्ति f., अनुवर्तनं, अनुरोध:. 3 क्षमा, क्षांति f., सिह्ध्लुता. — Submissive. a. वश्य, प्रणितप्रणव, वज्ञाग, वज्ञावित्, विध्य, अनुविधायिन, आज्ञाकर (री f.). 2 स्विन्य, नम्, रीत. – LY, adv. सिवन्यं, नम्रतया, प्रार्थनापूर्वं, प्रणितपूर्वं.

Subordinate, a. अधीन, आयत्त. 2 अप्रधान, गौण (जी f.), अमुख्य; 'any thing s. to another' अप्रधान, उपसर्जनं. -v. t. (to) अन्यपिक्षया गौण-अप्रधान-a. मन् 4 Λ . -10N, s. अधीनता, क्याता, वर्यता, प्रविचता, पारतंत्र्यं, पराधीनता. 2 अप्रधान्यं,

गीजता. -LY, adv. गाजतः, अप्राधान्येन, अमुख्यतः. SUBORN, v. t. (धनदानादिना) कूटसाक्ष्यं दा c. (बापयति).

Subprena, s. $\operatorname{align}_{\mathbf{q}} \mathbf{q}$ $\mathbf{r}$. $\mathbf{r}$. t. $\operatorname{align}_{\mathbf{q}} \mathbf{1}$ $\mathbf{P}$.

SUBSCRIBE, v. (अध:) नाम लिख 6 P or निष्यु c., इस्ताक्षरेण अंक् 10 or चिक्कपति (D.); See Sign. 2 Agree, q. v. 3 (इस्पं) रातं प्रतिन्ता 9 A, अंशं रा desid. (हिस्सति-ते). — ER, s. अंश्वादायिन m., — SUBSCRIPTION, s. नामलिखनं निवेग्यानं 2 अंशा-उद्धार-दानं; स्वांशाः, उद्धारः 3 (Of a paper) मूल्यं.

Subsequent, a. उत्तरगामिन, उत्तर, पश्चात् in comp.; पर, पश्चात्कालीन; अनु pr.; 's. rites' अनु-क्समीण; अनुगमनं, &c.; 's. mention' वश्यमाणता. —LY, adv. तत उद्दें; अनंतरं, तत उत्तरं; पश्चात्; (to) परं; उद्दें, अनंतरं, परतः (with abl.); अनु pr.; 's. to the marriage' अनुविवाहं, निवाहात्परं, &c. —Subsequence, s. अनुगमनं-यानं.

Subserve, v. i. पुरस्क 8 U, वृध् c., उपकः, See Promote. - Subservient, a. आयत्त, अधीन, वश्च, तम, तम in comp. 2 उपयुक्त, उपकारिन, स-इयोगिन्. - Subservience, cv, तंत्रता, अधीनत्वं. 2 उपयोगः, उपकारः.

Subside, v. i. ज्ञाम् 4 P. प्र-डप-°, निहृत् 1 A, वि-रम् 1 P, वि-गम् 1 P; प्रसद् 1 P. 2 अधरतले आसट्, अधः गम् or पत् 1 P.

Substidy, s. (धनरूपं) साहाय्यं, करः. -Subsidiary, a. सहकारिन, साहाय्यकारिन, अनु रूल, भित्र-भावापत्र. 2 Subordinate, q. v.; 'something s.' अप्रधानं, उपसर्जनं, गौणार्थः.

Subsist, v. i. भू 1 P, वृत् 1 A. विद् 4 A, शस् 2 P, स्था 1 P. 2 जित् 1 P, आ-उप-°, प्राणयात्रां क, जीवित-प्राणान् धू 1 P, 10; See Live.=Ence, s. सत्ता, अहितत्वं, भावः, वृत्ति f. 2 आजीवः, वृतिः, आ-उप-जीविका, प्राण-जारीर-यात्राः, See Living.

— क्रम्. a. जीविन्, सस्ववत्.

Substance, s. सारः, सस्तं, तस्तं; भावः, भावार्थः, सार्वाः, नात्पर्यं, तात्पर्यार्थः; 'sum and s.' भिंदितः-निर्गतितः-अर्थः, निष्कृतेः, भावः; 'they are the same in s.' बस्तुतः समाः, अर्थतः तृत्याः 2 (In Philosophy) इवः, पदार्थः 3 बस्तु n., इव्यं, अर्थः, मृतंद्रेन्यं. य संपित्त नि., इव्यं, धनं, अर्थः, विनं, विभवः, वेभवें, See Wealth.— Substantial, a. सार्वत्, ससार, सगर्भ, धनः 2 तास्वित-सास्वित-वास्तवि-क-(क्षि नि.), यथार्थ, सत्य, वास्त्व (वी नि.) 3 धनित्त, सभन, समृद्ध, धनवत्; See Wealthy.—Ly, adv. बस्तुतः, अर्थतः, तस्वतः, सारतः.—Substantials, v. t. साध् ०., उप-प्रति-पद् ०., प्रमाणयति (D.), स्थांकृ,

ति-भू c.; See Prove.-Ion, s. डपपादनं, साधनं, सिद्धि f. -Substantive, s. तिशेष्यं, सन्दे; 'dependent on the gender of the s.' तिशेष्यनिष्क, साच्यक्तिंग. -g. सन्देशियन्.

Substitute, s. प्रतिनिधः, प्रतिहरूतः-स्तकः, प्रतिपुरुषः; oft. by स्थानीय- a. or स्थानं वृत् 1 A. 2 (In grammar) आदेशः. - v. t. स्थान-पद-सं-,निविश् c. or प-नि-उप-पुज 7 A, 10 or उपकृष् o.; तत्वदे धातोः स्थान इवादेशं सुप्रतं सं-यवेश्वयत् (R. XII. 58) 's. ed Sugriva in his place' &c.; 'Adesa is one word s.-ed for another' आदेशा नाम शब्दांतरस्य स्थाने विधायमानं शब्दांतरम-भिधीयते (M. N. on ibid.). 2 परिवृत् c., उपसज् 6 P. - ION, s. स्थाने निवंशन-उपकृष्णनं-विधानं. Substratum, s. स्तरः, फलकः-कं. 2 आधारः, आध्रयः. स्थानं.

Subtend, v. t. अनिमुखं-संनुखं-दृत् 1 A or स्था 1 P (with gen.).

Subterfuge, s. एक, हसन n., अप-व्यय-देश:.
Subterranean, a. आंतर्रीम (मी f.), भूमे in
comp.; भूम्यत्यंत, सूद; 's. place' भूमिगृह, अंतभूमिः; 's. pas-age' सहगा, गृहनार्थः.

SUBTILE, SUBILE, a. अतिस्क्षमः अण, अतिल्फ्, निर्वयः 2 चन्र, विद्रश्, स्कादिंग्, स्क्ष्म-क्जाप-मितिबुद्धि, मार्भिक (की कि.), मर्भविद् 3 Roguish, Sly,
q. v. -Lv, adv. नुक्ष्म, स्क्ष्ममःया. -NESS, -rv, s.
स्कता, आणमन् m., अतिल्लाघवं 2 वैद्रश्यं, चातुर्यं,
SUBTRACT, v. t. वियुज्ञ 10, वियु 2 P, च्या-कल् 10
(कलयित); वियुज्ञ 10, (with instr.); ज्ञृष् दः,
एतानयुतवियुनान् (Li. 13) 'these s. ed from
10,600;' अयुलच्छिति जातं &c. (ibid.). 2 उद्ह 1 P. -ION, s. वियोजनं, वियोगः, व्यवकलितं, अ्यबकलनं, ज्ञोधनं, वि-,वजैनं 2 द्वारः -SUBTRAHEND, s. ऋणं, जोधकः.

Suburb, १. (नगः-) परिसरः, उपकंडे, प्रश्तेस्थानि र्र., उपकंडे, प्रश्तेस्थानि र्र., उपकंड, उपांते, शाखानगरे, उपनगरे.—An, व. नगरी-पांतस्थ-वर्तिन, उपकंडः

SUBVLET, v. t. इद्-, ध्वंस् ०., इन्मूल् 10, विनश् ०., इन्छिद् 7 P or c., अवसद् ०, खंड् 10, नि-अव-पत् c. — SUBVERSION, s. ध्वंसः, उच्छेदः, वि-, नाशः, &c. — SUBVERSIVE, a. विनाशित्, ध्वंस-नाश-कर्र (शे. f.), उच्छोदेन; better ex. by (v.); 'it is s. of happiness' सुखं उच्छिन्ति, सुखातकरं.

Succeed, v. i. (Of things) निक्यद् 1 A, सं-यद, सफलीभू 1 I'; फल् 1 P; सिध् c. (साध्यति), जयं आप् 5 P, विज्ञानिन त. भू (of persons); सिध् 4 P (of both); 'he s. ed in all his attempts', मर्वे तस्य अयत्ना निकालाः-सपाला बभूवः &c -c. t. Ex. by 'Go' q. y., with अवता (with abl) भूजान

त (with gen.): अन pr.: 's. ing his father as sovereign of the North Kosala ' वितरनं समज-रको जाता समधिगम्य (R. IX. 1); 's. to the throne ' राजपर्-सिंहासनं-भारत 1 P, गाजपदं आप 5 P. राजगरभाग् मृ. 's -ed his brother' भान: पश्चात् राज्यमगातः 's. ed the General' सनावते: पश्चात तत्पदम्याप, (lit.) सेनापिम वगच्छत्; See FOLLOW; 'joy s.-ed by fear' भयोत्तर: हर्ष:. =INO, a. पर, उत्तर, आगामिन, अनुपायन-गामिनः 's. generations' पत्रपी गादय:, उत्तरकालीना जना:. -Success, s. मिद्धि f., साफल्यं, अर्थ-साध्य-सिद्धिः. क्रनाथेना, जय:, संपद f., श्री:, उदय:. - FUL, a. क-तिन, कृतार्थ, सिद्धार्थ, विजयिन, विरितार्थ, कृतकुःय, पान-पूर्ण-जब्ध-काम, संपन्नमनोरथ. 2 (Of things) सिद्ध, सफल, निष्यंत्र, फलवन्. -FULLY, adv. सफलं, अव्या, अमोध, सिद्धाः -ION s. अन-,क्रमः, परं-परा, आन , क्ये, पर्याय:, अन्वय:, श्रेणी; See ORDER; 4 in s. ' अनुक्रमं-क्रमेण, यथाक्रमं, अनुपूर्वेशः, निरंत-राम्बेन (बातबाष्ट्र (K. v. 25) 'coming in s. '. 2 धणी, आवलि-ली f., माला; See Series. 3 उत्त-राधिकार:-रिता, दयाधिकार:. =ΙVE, α. क्रमबद्ध, आन-कानिक (की f.), यथाक्रम, अनप्री, पर्परा-क्रम-आर-त-आयात, क्रामनमारिन, 2 निरंतर, सतत, अविस्त. =IVELY, adv. कमज्ञ:, क्रमण, अनुक्रमज्ञ:, अनुपूर्व-· जा:, आनुष्कींण, यथाकामं. = OR, इ. प्रत्यनंतरः. उत्त-राधिकारिन m., अनंतरागामी.

Succinci, a. संक्षित, लघ, अ.विस्तीर्ण. -LY, adv. संक्षित, समासतः

Succour, s. साहाब्द, जारणं. =v. t. दा 3 U with (s.), उपकृ 8 U.

Succulent, a. सरम, आई, रसमय (यी f.), सहब, सजल.

Succums, v. i. वज्ञां नम् 1 P or इ-या 2 P, वजीभू 1 P, अव-,सद् 1 P; See 'Give way' under Give.

Such, a. ईद्श्-स (शी f.), तादश्-स, एतादश्-स, तथाविध, एवंविध; 's. as myself,-yourself 'माद्ग्-स, महिध; भवादश्-स, त्वादस &c.; 's. and s.'
अमुक; 'as s.' एवं सति; परमार्थतः प्रम 'affection'as s.'

Suuk, v. t. आ-, चून् 1 P, वा 1 P. 2 (As children) धे 1 P, स्ननं स्तन्यं-वा; 'a child that s.-s the breast' स्ननंधाः शिगः 3 (up) उतः, शुष्ट, आ-नि-वा, आचम् 1 P, (रस्) आदा 3 A.—ING. s. स्तनप नं, चूवगं 2 स्तन्यं, दर्थः सूर्यः 'who gives s.' स्तन्यः विनीः —Suckle, v. t. स्तन-स्तयं वा c. or दा 3 U, स्तनं धे ट (धापयित), स्तन्यद नन पृष्टः —ING, s. स्तय्यदानं 2 स्तनंधयः '(यो f.), स्तय्यवायं — Suckle, s. ओ-, चूवणं.

Sudden. a. आकिश्मित (की f.), अक्षीड, अंलिखेत, अर्ताकृत-प्रचितित-पूर्व. अकिश्मित, अकस्मावृत. 2 चल, चचल, लाल; See Fickle. – Ly, 'on a s.' adv. अकस्मात, सहमा, एकपदे, अक ड-डे, काकतालीयन्यायेन, अर्ताकृत, असम्भितं; 'befalling s.' अतकितोपनत. Sudden. असम्भितं; 'befalling s.' अतकितोपनत. Sudden. व. स्वरजनन (नी f.). स्वरकर (पी f.). Sue, v. प्र-अनि-अर्थ 10 A, सविनय याच् 1 A. 2 अभ्युत् 7 A, 10, निविद् c. (राजकृते); 'if he's. me in a court of law' ययसी राजकृते मां कन्थपति (Mr. 4).

Suet, s. वसा, मदस n.

SUFFER, v. t. अनम 1 P. उपनम 1 P. उप-भन 7 A, 917 5 P, 31 9 U ('Experience', q. v.). ৪ अन-शा, अनुमन् 4 A, अनुमृद् 1 A, न प्रतिबंध् 9 P or शतिविध् 1 P. 3 वि-,सह 1 A, क्षम् 1 A, मध 4 P, 10. -v. i. (from) क्रिज-तप्-पीइ-pass., डव्य 1 A; ' is s. ing from an injury ' (कत-) निकृत्या पीडचते; ex. by भाज् in comp., (दु:सभाक्); द: खं-वीडां-अनुभ: परार्थे यः पाडामन्भवति ' who s. 8 for others '; ' if any important duty should not s. thereby ' यदि नावसीदति गुरु पयोजनं (Ka. 181); 'a wicked person commits a fault and a good man s. s for it ' खल: करें।ति दुईनि नुनं फलति साधुषु. =ANCE, ३. अनुज्ञा, अनुमति 🚓 क्षमा. = EB, s. दु:खित:, दु:खभाक्, दु:खी. = ING, s. वीडा, क्रेग्नः, दुःख, व्यथा, परि-,सं-,तापः, वेदना, क्र-च्छं. 2 दु:खानुभव:-वेदनं &c. - a. क्रिष्ट, दु:खभाक्-

Suffice, v. i. कृत् 1 A (with dat.), तयोत-a.

भू 1 P; See below; 's. it to say' इति कथनं पर्यात्तं भवेत्. -Sufficient, a. पर्यात्तं,
उपयुक्तं, उचितं, समथे, gen. by अन्तं (with
dat.); 'this (cow) will be s. to satisfy
my hunger' तस्यालमेषा क्षितस्य तृष्ट्ये (R. II.
39), क्षुधा शांतये कल्यतं, पर्याता भवेत्. 2 यथेष्ट, मचुर, विपुल; 'you cannot do him s. honour' तद्विषये अपर्यातिकंतुमानस्य. -LY, अधिः, पर्यात्तं, यथेष्ठं,
पचुरं. -Sufficiency, s. पर्यात्ति f., औचित्यं, यथेष्टता. 2 स्वज्ञकःयभिमानः

SUFFIX, See AFFIX.

Suffocate, v. l. भास-कंत्र-रुष् 7 U or स्तंभ् 9 P; See Choke. – En, a. रुद्धभास-प्राण-कंत्र. – Ion, s. भास-प्राण-रोब:, कंत्रस्तंबनं

SUFFRAGE, 8. See VOTE.

Suppuse, v. t. आ-परि श्रुट., ज्याप् 5 P, ज्या 5 A, आ-सं-कृ 6 P; 'eyes s. ed with tears' बार्डपपरियुत-अध्याधित-बाध्यसमाञ्जल-तयने; 's. ed with blushes' व्हीपरियत; सबीड, बीडाविलक्ष. अध्याव:-वनं, स्थापनं

SUGAR, s. शर्करा, सिता, खंडिकतारः; 'coarse s.'
गुडः; 'raw s.' मन्स्यंडी, फाणितं. -v. t. मिष्टी-मधुरी-क 8 U, शर्करान्वित-a. कृ. -ED,-४, a. मध्मय
(यी र्र.), मधुस्यंदिन, शर्करावगुंडितः सशक्रेर, मिष्ट, शकैरायुक्तः, 's.-candy' सिताखंडः, खंडमोदकः; 's.cane' इक्षः, रसालः

SUGGEST, v. t. सूच् 10, उपन्यस् 4 U, उपिक्षप् 6 P, इहिंग् 6P, प्रस्तु ८., समुप-स्था ८. (स्थापयित); त्यंज् ८. 2 उपित्ग्, पृबुध् ८., मंच् 10 A; 's. ed sense', ध्वितः-त्यंग्यः-अथः; 'such is the s. ed sense' इति ध्वितः; 'this plan s. ed itself to my mind' अयमुपायो मे मनिस प्रादुर्वभूव, एनम्पायमहम्भित्त्यम्.—10N, s. सूचना, उपन्यासः, उपक्षेतः, प्रस्तावः 2 मन्मणं, उपदेशः, बुद्धि f.—1VE, a. त्यंजक, सूचक, प्र-बाधक.

Suicide, s. आत्महत्या-धात:-वधः, प्राण-जीवित-त्यागः, हिंसा. 2 आत्मधातकः-धाती-हन् m.; 'commit s.' प्राणान् उत्स्ज् 6 Γ , आत्महत्यां कृ. $-\Delta L$, a. आत्मधानिन्, आत्मधानिन्, आत्मधानिन्, आत्मनाशिन्, स्वनाशावहः

Surr, v. you pass. (with loc. of person), ज्ञाभ 1 A (with gen. of person), उपपद 4 A, (with gen. or loc.); नन रामभद्र इत्येव मां प्रत्यपचारः शोभंत तातपरिजनस्य (U. 1); द्यमर्थोदत्वं ब्रह्मणा नापपयते, ते गुणाः परस्मिन ब्र-खाणि डपपशंते (S. B. 147, 170), oft. ex. by words for 'proper' q. v. = s. प्रार्थना, प्रण-य:, विज्ञात f., विज्ञापनाः 2 कार्यं, अभियोगः, व्यवहा-र:, अक्ष:: 'file a s. ' अभियुज् 7 A; See Sue. 3 (Of clothes &c.) युगलं, युग्मं, युतकं, युगं, संयो-ग:, समह:; See SET. 4 परिजन:; परिवार:; See RETINUE. -ABLE, a. अनुरूप, यक्त, अवित, यो-ग्य, उपयन, अनुगुण, सन्जा (ज्ञी f.); See Becom-ING, PROPER. -ABLY, adv. यथोचितं, अन्ह्रपं, यथायोग्यं, यथाई, यक्तं. 2 अनुगुण, अनुसारेण, अन-रोधेन. = OR, ह. प्रार्थियत् m., प्रार्थकः; आवेदकः 2 अर्थिन् m. 3 विवाहार्थी, पाणिग्रहणार्थी.

Suite, s. परिच्छंद:, परिवार:, परिजनगण:. 2 (Of rooms) समष्टि f., संयोग:.

Sulky, Sullen, a. रूक्ष, प्रतीप, विषण्ण, उदासीन, दक्षिम, अंत:कृषित. -Ly, adv. उदासीनवन्, साह्रेगं. -NESS, s. औदासीन्वं, अंत:कोप:, उद्देग:.

Sully, v. t. दुष् c. (दूषयति), आविलयति-कलंकयति (D.), मलिनीकृ 8 U; See Stain.

SULPHATE, s. (Of copper) तृत्थं; 'red s. of iron' का शी(सी)शं; 'green s. of iron' धातु शेखर: SULPHUR, s. गंधिक:, गंधक:, गंधारमन् ..., सीगंधिक:, —ATEO,—EOUS, a. गंधकसंश्क - युक्त, गंधकगुणविश्विष्ट, गंधकगुणे.

Sulphuret, s. (Of iron) ताव्यं; (of mercury) कज्जली.

Sultry, a. प्रखर, तिग्म, प्रवृद्धताप, अत्युष्ण, निर्वात; 's. season' निदाधः, ग्रीव्मः.

Sum, s. योग:, संकलनं, संगोजनं (in Math.). 2 साकल्यं, समाहार:, समवाय:. 3 सार:, ताल्पयं, सारांज्ञ:. 4 राज्ञि:. 5 संग्रह:, संक्षेप:. 6 (Of money) राज्ञि:, धनभाग:-अंज्ञ:, oft. not ex.; 'spending a large s. of money' भूरिह्रव्यत्यय:; 'small s. of money' अल्पधनं; बहुधनं &c. 7 परा कोटि:, सार:; 's. and substance'; See Substance. -v. t. संपृज् 10, सं-कल् 10 (कल्यति). 2 (up) संक्षेपेण कथ् 10, समासता वर् 1 P, (उर्क्त) उपसं-ह 1 P. —Summary, a. संक्षित, सामासिक (की f.). 2 क्षिप्त, अविलंबित. -s. संक्षेप:, सार:, संग्रहः. -ILY, adv. सक्षेपत:, संक्षेपण, समासत:.

SUMMER, s. यींडम:, निदाध:, घमै:, तप:, उडण:, उ-(ऊ)डमागम:, उ(ऊ)डमकः, प्रीडमसमय:-कालः & ६.; 's.-house' केलि-बिलास-गृहे-मंदिरं; 's.-house with fountains &c.' जलमंदिरं, धारायंत्रगृहे-

Summir, s. शिखर:-रं, रंगं, सानु m. n., चूडा, शिखा, अगं, कूट:-टं; 'reclining on the s. of the western mountain' अस्ताचलचूडावलंबिन. 2 (fig.) परा काष्टा-फोटि:.

Summon, v. t. आह्ने 1 P, आह्न c., आनी c., आनह. c.; 'to s. up courage'; See Courage.
—Summons, s. आह्नानं; 'written s.' आह्नानमं; 'he who disobeys a s.' आह्नोऽनागच्छन् (V. M. 4).

Summun-bonum, s. नि:धेयसं, परमार्थः, अपवर्गः. Sumpter,-Horse, s. स्थ्(स्था)रिन् m., वृष्ट्यः. Sumptuary, a. व्ययविषयक, व्ययनियमसंबंधिन्.

Sumptuous, a. महाई-ध्, बहुव्ययसाध्य, महा-बह-मृस्य. 2 विशिष्ट; 's. feast ' भोजनविशेष:. -LY, adv. अ-तिन्ययपूर्व, महाद्वैयेन. - NESS, ह. महा-अति-न्यय: Sun, s. रवि:, सुर्रः, आदित्य:, भानु:, सवित्, अर्कः, भास्करः, दिनकरैक, दिवाकरः, मातंबः, मरीचिन, विव-स्वत्, मित्र:, खग:, पूषन्, भास्वत्, and comp. of ' Hot ' with ' Ray ', 'Ray ' with सहस्र, पति: with ' Day '; उप्लर्शिम:, सहस्रकिरण:, सहस्रधामा, दिनपातिः &c. 2 आतपः; 'morning.s.' बालातपः, बालार्क:: 'exposed to the sun 'आनप दत्तं, आत-पायोज्ञितं (धान्यं); 's.-beam ' मर्धाकरण:, अंश्:; See RAY; 's.-day ' रविवार:-वास : भानवासर:;-'s.-dial' सूर्ववदी; 's.-rise' भूषीतयः, उदयः; 's -sot' अस्तमनं, अस्तः, िनांतः: 'at s.-set' अस्तं गत रवी; समृदिते रवी 'at s.-riss'; 'from, s.-stroke ' आतपलंघरात् (S. 3); 's.-shine ' सूर्यातपः, प्रकाशः, सूर्यालांकः. = NY, a. सीर (री f.)

(s.) in comp. 2 सूर्यतत, आतपन्यात, आतपाकांत; आतपन्त, सातपन्त, सातपन्त,

SUNDER, See SEPARATE.

Sundry, α. बहुविध, नानाविध, विविध, अनेक-नाना in comp.

Sup. v. i. रात्री भुज् 7 A. - Supper, s. रात्रिभोजनं. Super, A prefix rendered by अति, अधिक, अति- वाय in comp.; 's.-abound' अतिबहुटी भू; 's.-aboundant' अतिबहुट, उपचित.

Super-Annuated, a. वयोधिक, वार्धक्येन कार्याक्षम. Superb, a. अतिज्ञोभन; See Magnificent.

Supercitious, a. अवलिप्त, अन्युद्धत, अतिर्भ.

SUPEREROGATORY, a. विध्यतिरिक्त, नियमातिरिक्त.

—SUPEREROGATION, s. नियमातिरेक्त:, अन्याचार:.

SUPERFICIES, s. तलं, १४ं. —SUPERFICIAL, a.

बाद्य, बहि:स्थ, बहि:-१४ in comp.; 's. contents'

१४फलं; 's. view,' बाद्यालोक:. 2 गाथ, पहवप्राहिन्,

अन्प, अस्दम, अनिपुण, अगाढ; 's. scholar' अल्प
ज्ञ:, चुंबक:. —LY, adv. बाद्यत:, बहि:.

Superfine, a. अतिस्थम, सर्वेत्कृष्ट.

Superfluous, a. अधिक, आतिरिक्त, न्यर्थ, अमेक्षातिर्कः, oft. ex. by पुनरुक्तः, 'render s.' पुनरुक्ततः नी 1 P, (इदमुन्याय सरःसिल्लं अमृतरसमृत्यादयता पुनरुक्ततामिन नीता स्वसृष्टः Ka. 124); 'when there is clear moonlight, torches are s.' अ
[भित्र्यक्तायां चंदिकायां कि दीपिकापीनरुक्त्येन (V. 3); आज्ञास्यमन्यत्पुनरुक्तभूतं (R. v. 34). — NESS, -Superfluit, s. आधिक्यं, पुनरुक्तता, अतिरेकः, तैयथ्यं. Superhuman, a. अ-अति-मानुष (q1 f1.), अतिमन्यं, अपीरुष (q1 f2.), मानुषातिग

Superincumbent, a. उपरिस्थित, अधिश्वपान, उप-रिवर्तिन.

Superinduce, v. t. अध्यारु ह c., अधिनि-विज्ञ c. Superintend, v. t. पर्यवेक्ष् 1 A, अधि-ष्ठा 1 P, अध्यास् 2 A. = Ence, s. अधिष्ठानं, अवेक्षा, अधि-कारः, अध्यक्षता, अवेक्षणं, कार्यदर्शनं. = Ent, s. पर्यवेक्षकः, अधीज्ञः, अध्यक्षः, अधिकारीः

Superior, a. (To) ज्यायम्, गरीयम्, भ्रेयम्, वरीयम्; अधिक, भ्रेष्ठ, वरिष्ठ, गरिष्ठ, विशिष्ट, प्रमुखः; oft. by अतिरिच्-विशिष्-pass.; See Excel; 'truth is s. to thousands of horse-sacrifices' अभ्रमभमह-लेभ्यः सत्यमेवातिरिच्यते-विशिष्यते (H. 4); 'of s. merits' गुणाधिक, विशिष्टगुण. - s. गुरुः, ज्यष्टः, भेष्ठः, वरिष्ठः, अध्यक्षः. - ITY, s. आधिकः, ज्येष्ठता, भ्रेष्ठता, विशिष्टता, उत्पर्धः, प्रावल्य, प्राग्भावः

Superlative, a. सर्वेत्कृष्ट; परम, अन्युत्तम, अति-त्रांप in comp. -LY, adv. अन्यंतं, परमं.

Supernatural, a. Heigh (a), a-Ma-Ma-

मानुष- (षी f.), प्रकृतिबाद्य, मानुषातिगः $-\mathbf{L}\mathbf{Y}$, adv. अलोकिकतयाः

SUPERNUMERARY, a. भिति का अभिक, संख्यातिरिक्त. SUPERSCRIBE, v. t. बाह्यनाम लिख् 6 P or दा 3 U. — SUPERSCRIPTION, s. बाह्यनाम; (fig.) ब-हिंदेश:, बाह्यनाम:

Supersede, v. t. उद्घंघ 1 A, 10, अतिकम् 1 U, 4 P, निरम् 4 U, निराकृ 8 U; 's. ed him in the office' तमतिकम्य तत्पदमवाप. 2 वि-,लुप् c., खंड् 10, निवृत् c. - ED, a. निरस्त, विलेशपत; 'a s. wife' अधिविन्ना, अध्यदा.

Superstition, s. मृढविश्वास:, अतिविश्वास:-भिक्त f., मिथ्याधर्म:; अविधिनिष्ठा-पद्धाः = Superstitious, a. मूढ, विश्वासनिष्ठ; असत्य-मिथ्या-धर्मन्, अत्याचार-निष्ठः 2 मृढविश्वासमलकः

SUPERSTRUCTURE, s. भवनं, मंदिरं; See BUILDING. SUPERVENE, v. i. अकस्मान् उप-स्था 1 P, or उप- नम् 1 P.

Supervise, v. t. प्रयेवेक्ष् 1 A. = ER, s. प्रयेवक्षकः; See Superintend.

Supine, a. তলানরায, अवश्य রাাযিন, তলান, অংবদুল্ল (জ f.). 2 अलस, निरीह, তরাদানি. -NESS,
s. अलह्यं, तंहा

SUPPLANT, v. t. निष्कस् ८., स्थानं न्याप् 5 P or अधि-हा 1 P, अप-नि:-स ८., निराक्त 9 U, निरस् 4 U. SUPPLE, a. कोमल, मुनस्य, अदृढ, मृदु, चपल, लघु, नमनशील.

Supplement, s. qfffig, qfqqri, = चरखंड:, के-ष्यूरणं. = v. t. पूर् 10, व्यूनतां निराकृ 8 U. = AL, - ARY, a. qfffig in comp.

Suppliant, Supplicant, s. अधिन् m., प्रणयन्, प्रार्थकः, श्ररणागतः; 'service to s. s'प्रणयिकियाः - a. प्रणत, नम्र, कृतांजलि, बद्धांजलि, श्ररणाधिन्- LY, adv. सानुनयं, प्रणतिपूर्वं, कृतांजलि.

Supplicate, v. t. अनु-नी 1 P, अर्थ 10 A, सांजिल याच् 1 A. =10N, s. पार्थना-नं, अनुनयः, सिनयपा-र्थना. =0RY, a. सानुनय, सिनय, प्रणतिपूर्व-

SUPPLY, v. t. डपाह 1 P, परि-डप-कृष् c., संयुज् 10; 'he was s. ed with food ' अन्नमुपकल्पितं तस्य; सं-भू 3 U, डप-स्था c. (स्थापयित), परि-,पूर् 10. 2 (An ellipsis) अध्याह, अभ्यूह् 1 U, पूर् - ड. संभारः, संचयः, सामग्री, डपकल्पनं. 2 (S. s.) वीवधः; See Provision.

Support, v. l. डव-सं-अव-डत्-स्तम् 9 P or c., आ-अव-लंब् 1 A, सं-,भृ 1 P, 10, आलंबं-अवलंबं-दा 3 U; 'how shall I s. my life' कथं जीवतं भारिविच्यामि (S. 4); 's. by the hand!' इस्तं दा, (सेविविचक्षणहरीश्वरदत्तहस्तः R. XIII. 69); See LEAN. 2 मृ1, 3 U, मासाच्छादनं दा 3 U, पुब् 1, 9P

or o., (अमारिना) पा c. (पालयते), संबुध् c.; ' s. oneself ' डदरबूरणं कृ. 3 वि-,सह 1 A; See BEAR. 4 डवक 8 U, अनुमृद्ध 9 P, साहाय्य कु. 5 समर्थ् 10, इडियति (D.), See PROVE; न हार्य मंत्र: स्वातं-क्येण कंचिदाप वादं समर्थातितमत्सहते (S. B. 356) 'cannot, by itself, s. any theory'. 6 a-भिनंद् 1 P, अनम्द 1 A, अनुकलयति (D.). -s. आ-अब-लंब:-लंबनं, धारणं; 's. of life असधारणं, प्राणयात्राः 2 अ १ष्टंभः, आश्रयः, आधारः, आ-अव-लंबः, डपस्तंभः, डपमः; 'a tree of s.' संधय-आध्य-इयः, उपन्नतहः. 3 भरणं, पोषणं, पालनं, संवर्धनं, 4 (Means) आजीव:: उपजीविका: See Living. 5 साहाय्यं, अनुग्रहः, आनुकल्यं; अभिनंदनं -ED, a. साधार, सावष्टंग, उत्तंभित, द्वहस्य (with the hand). 2 समाग. -ER, इ. आधार:, अवष्टेन:, आ-लंबी, खड्रह:. 2 पोषक:, वर्धधित m., पालक:.

Suppose, v. t. वि-सं-भू c., कृष् c., उपन्यम् 4 U. 2 मन् 4 A, ऊह् 1 A, अनु-मा 3 A, अन्यम् 1 P, वि-, तर्क् 10; See Infer; 's. ing that' ex. by अथ, यदि, (अथ मरणमवरयनेव जंतीः Ve. 3). — ITION, s. सं-,भावना, कल्पना, उपन्यासः; तर्भः, ऊहः, अन्मानं; 'on this s. only ' एवं कल्पित एव, अनन एव उपन्यासेन. — Supposititious, a. कूट in comp., क्विम, कल्पित; 's. child' पुत्रभितिनिधः, कूटपुतः.

Suppress, v. t. सं-ति-यम् 1 P, तिमह् १ P, अव-सं-ति-रुष् 7 U, ति-वृ c., तियंच् 10; षृ 10, स्तंम् १ P or c., प्र-त्रास् c. (ज्ञामयति), तिवृत् c.; 's. ing the emotions of sorrow ' तियम् ज्ञोकांवतं; अंतर् in comp.; 'who s. es his tears ' अंतर्वांद्रयः; अंतः-कोषः &c.; 's. ing disturbance ' संक्षोत्रज्ञानने निवारणं; (the passions) ज्ञि 1 P, दम् c. (दमयंत), ति-सं-यम्, तिमहः See Control. 2 वृह् 1 U, छद् 10, गृत् 1 P, संवृ 5 U, अपलग् 1P; See Concell.—ION, इ. सं-ति-यमः-मनं, तिमहः, अव-ति-रोधः, ति-यंत्रणं, स्तंभनं, तिवारणं, प्र-, ज्ञामनं, अवष्टंभः; (of the passions) द्रः-मनं, जयः, तिमहः, &c. 2 गृहनं, गोपनं, छादनं.

Suppurate, v. i. पात वज् 1 P, पच् pass., सप्यa. भू. =10N, s. परि-,पात:, सप्यत्व.

Supreme, s. परम, अतिथेष्ठ, निर्तित्ताय; 's. soul' परमारमा, परमात, जगदात्मा. 2 मुख्य, प्रश्विष्ठम, प्रधानन, विशिष्ठ; See Principal; 's. power' साम्राज्य, पारमेष्ठयं, प्रधानाधिकारः, एकपत्यं; 's. monarch' अधीधरः, समाद् परमराजः; 'be s. to' अनिरिच्वित्विच्विच्विच्विक्वः, (with abl.); See Excel. -Ly, adv. परम, अत्यंत, परं, अति-मु pr. -Supremacy, s. आधिपत्यं, प्रभुत्वं, प्रभविज्युता, स्वास्यं; प्राधान्यं, मुख्य-

Surcharge, v. t. अन्यतं पूर् 10. = ED, a. अति भा ाकांत, पर्णगर्भ.

SURD, s. acoll.

Sure. a. तिश्वित, असंदिग्ध, घृत, तिःसंत्राय, रिथः, नि यतः, See Certain: (of persons) र िनश्य जातप्रत्या, संग्रवहीनः, 'I am s.' रृढं मत्ये, मन् रृटम याज्ञा वियते, नूनं खलु, or एव with verbs; 'he is s. of success' सिद्धि ध्रुवां मत्यतः; 'she is s. of heaven' तस्याः स्वगैनसोऽविध्यत एवः तं हतं विद्धि 'be s. that he will be killed'. 3 तिभेतः अक्तोभयः, See Secure, Safe. —Lv, adv. नि-यतं, नूनं, खलु, धृतं, अवत्यं, निश्वितं, निःसंदेहं, निः संज्ञयः; 's. for recognizance' दर्शननिमः. 2 प्रत्ययः, निर्णयः, निश्वयः. —TVSHIP, श्रुपातिभाव्यं.

Surf, s. लड्री, तरंगः, कशेलः. Surface, s. तलं, इष्ठं, मुखं, रृड्गांगं, तल-इष्ठ-भागः, पीठं ; 's. of the earth' क्षितितंत्रं, घापीठ, &c.

Surfert, v. t. अति पूर् 10, अति ने जिनं कु c., अत्व-तं तृप् c., सीहित्यं-निर्वेदं-जन् c.; See Glut. = s. अति नोजनं, अति पूरणं, अतिनति ति-नीहित्यं.

Sunge, v. i. डड़ल् 1 P, उनम 1 P, उक्षिम् pass.; 's. ing waters' कडीलाकुलं तरंगक्षाति-जलं. = ६ कडील:, महीर्मि J.

Surgeon, s. ज्ञन्यतंत्रीद्, ज्ञाक्षेत्रः. -Surgery, s. ज्ञान्यं, ज्ञान्यतंत्रं-ज्ञाक्षं, ज्ञाक्षित्रयाः -Surgical, a. (s.) in comp.

Surly, a. कर्कश, रूक्ष, पहल, प्रतीत, वक्ष, दु:शील. Surmise, v. आ-,शंक् 1 A, तर्र् 10, सं-भू c. =s. वि:-,वर्क:, आ-,शंका.

Surmount, v. t. तृ 1 P, सं-उत्-,° भितिक्षम् 1 U, 4 P, लंघ् 1 A, 10, पारं गम् 1 P.

Surname, s. उपनामन् n., कुलनाम. -v. t. Ex. by (s.); 's. ed Vyása' व्यासकुलात्यकः, व्यास्तानामाः

Surpass, v. t. अति-श्री 2 A, अतिकम् 1 U, 4 P, अतिरिच्-विशिष्- pass., जि 1 P; See Excel.
—ING, a. अति in comp.; 's. the strength of man' अतिमानुष; See Beyond.

Surplice, s. धीतानार:, उपरिच्छद:.

Surplus, s. ढद्-बृनं, उद्दर्तः, अति:(क्तमागः.

Surprise, v. t. वि-हिम ए. (हमायपति, हमायपति) साभर्य- a. कु. रिहमयेन उपहन् 2 P. विहमयाकुल-भाभ्य्यमित- a. कु. 2 अनिर्भने-सहस्ग-भावन् 1 P or आस् द c. or अवस्कंत्र् 1 P; सात्रप्रत्यानियुक्तः (U. 3) 'was s. ed and attacked.' = s.,-AL, s. रिमयः, आभ्यं, चमत्कारः, चमत्क्वि f., अङ्गं. 2 अनिर्भने आधानः-अवस्केदः, सहसाकमः-अयस्कं नं. = ED, a. विस्तन, विहमापित, विहमयोक्केन, साध्यंत, आधियानीकित,

दिस्मयोपहत-अधित-आपन्न; 'to be s.' विस्मि 1 A. 2 सहमान्नांतः -ING, a. आश्चर्य-विस्मय-कर (शी f.), अहतं, वि-, चिन्न, अःश्चर्य-विस्मयावहः

SURRENDER, v. t. ट्या-इ 1 P, ट्या-नी 1 P, सं-, कर 0. (अप्यात), निक्षिप् 6 P, प्र-दा 3 U, प्रति-पद् c. 2 पित-, द्यज्ञ 1 P, दःसज् 6 P, हा 3 P, संन्यम् 4 U. 3 (Oneself) शर्णं गम् 1 P or या 2 P or प्र-पद् 4 A, वर्शं गम्-या. = v. समर्पणं, प्रदानं, परि-, त्यागः, उन्तगः. 2 प्रति ति., वर्शोभवनं.

Surreptitious, a. मोबेण-घोर्यण-छलेन-कृत प्रका-ज्ञित-निवेशित, &c. =LY, adv. छलन, सकपटं.

SURROUND, v. t. परि-वृ 5 U or c., पिश्विष् 6 P, परि-वृ 2 P, परिम् 1 P, परि-वृ वृ 1 A or c., परिस् 1 P; oft. by मेदला, रसना, वलय in comp.: the earth s. ed by ocean 'समुद्ररमना-उद्धि-वलया-रस्नाकरमेखला-उर्वो. —ING, a. समंततः वर्तिन, आभोग-पर्वत-वर्तिन्; परिसरस्थ; See NEAR. —s. परिवेदनं, संवलनं

Surrour, s. डन्ीयं, पावारः.

Surveillance, s. अवेक्षा-क्षणं, निरूपणं.

Survey, v. t. प्र-,पार-,मा 3 Å or c. (मापयाते).
2 (With the eye) संत्रा 1 P, परि-अव-ईस्
1 Å, विलेक्षि 1 Å, 10, निरीक्ष, निक्यू 10. — s. अवआ-लोक्षः-कर्न, निरीक्षा, निरीक्षणं 2 मापनं — or, s.
क्षेत्र-भ-मापकः

Survive, v. t. आत-जीव् 1 P; जीव् with पश्चान् (with gen.) or उत्तरं (with abl.); 's. danger' आपदं उत् 1 P. = v. i. धृ pass., अव-स्था 1 A. = AL, s. अतिजीवनं, अवस्थानं. = ING, a., = OR, s. केषि, अवश्यानं. = ING, a., = OR, s. केषि, अवशिष्ट, आनिजीविन्, भित्रमाण, अवस्थितं.

Susceptible, a. यान्य, उचित, माहिन, महण-वेदन-क्षम-ज्ञास, गमनीय, माहिस; See ADMIT (of); 'I am made s. of an emotion' विकारस्य गमनी-याहिम संवृत्ता (S. 1); 'youth is s.' विकारि यौ-वने (Mal. 1); 's. of anger' सुलमसाप, फोध-रोलि, जीवसोगिन, —Susceptibility, s. माहिस-स्व, महण-वेदन-जीलता-क्षमता-

Suspect, v. l. शंक 1 A, वि-आ-परि-°, सं-शी 2 A, न प्रति-इ 2 P or विश्वस् 2 P; 'excessive affection s. s evil' अतिहतेहः पापश्चेत्री (S. 4). 2 मन् 4 A, वि-,तर्क् 10. — Suspection, s. अ-, शंका, संदेहः, संश्वायः, विकल्पः, वि-,तर्कः. — Suspections, a. आ-,शंकिन्, जातशंक, शंका-संश्वय-शंकि- वृद्धि, साशंक, संदिग्धिष्म-प्रति, अविश्वासन्. 2 आ-, शंक्य, शंकावह, शंकाक्ष्यानं-आरुद्धं-पानै

Suspend, v. t. टर-, बंध् 9 P, प-अव-लंब् c., वि-ध्व-संज् c.; विट्यायक्तवस्कलेषु (8.1) 'the bark-garments s. ed from the branches'; भौगोलवास (1), 2 अवस्थित 6 P, विकंद 6 3 (From office) निय्तकालं यावत् अधिकारात् विकस् с. оर प्रस्य с. оर अंद्य с. – ED, α. उद्वय, पअव-लंबिन, विषक्त, आंदोलिन, &c.; 's. ed in a loop'
काचित, विक्ति, और तित्त केट.; 's. ed in a loop'
काचित, विक्ति, 's. ed from the neck' कंठलंबिन्-लग्न. – Suspense, s. अनिश्वयः, संदेहः, संभ्यः;
धिकल्पः, दोलावृत्ति ति, हैधीभावः; धृतहैधीभावकातरं मे
मनः (S 1) 'my mind is held in s. and
hence anxious'; 'being in s.' दोलायमान, संभ्यसदीलाल्ड, संद्ह्तीलास्थः – Suspension, s. उद्वधन, अवलंबनं. 2 विलंबनं, व्यक्षियः 3'विचंखदः, निवृत्ति ति, निराधः

Sustain, v. t. भू 3 U, सं-वृध् c., पा c. (पालयिति &co. 2 सं-,धू 10, (शोकक्षोमं इदयं प्रलापिरंव धार्यते U. 3); सं-स्तंभ् 9 P or c.; See Suptort; 's. life 'पाण-धारणं-प्राणयात्रां-कु 8 U, जीवितं धू, प्राणसारं भृ; See Live, Maintain. 3 पृतृत् c. 4 पति-उप-पद c.; See Prove. 5 सह 1 A, अनु-भू 1 P. — Sustenance, s. जीवनं, उपजीविका, वृत्ति f., अनं, आहारः; See Maintenance, Living.

SUTURE, s. संधि:, सीवनं.

SWADDLE, v. t. क्षीमेण परिवृ c. or परि-वेष्ट् c.; ' ड.~ ing clothes ' बालपरिवेष्टनं

Swagger, v. i. ч-, गन्भू 1 А, विद्युत्थ 1 А; See Boast.

Swain, s. प्रामिक:, असभ्य:, प्रामीण:. 2 Agriculturist, q. v.

SWALLOW, v. t. यम् 1 A, नि-, मृ 6 P. - s. प्राप्तः, ितनं. 2 निगरणस्नातम् n., अन्नमागः; 's.-wort' अर्केः, वसु(सू) हः, आस्कोटः, गणकपः, विकी(कि)-रणः, मंदारः, अर्केरणः

Swamp, s. कच्छम् , अन्या देशः, अनूपमूः = v. t. आ-अ c.: See Plunge. = Y, a. कच्छ, अनूप-

Swan, s. मराल:, राजहस:, भेतगहत् m.

Sward, ह. ज्ञाइलं, सतृणभृमि f.

SWARM, s. संघ:, सन्हः, गणः, बृंदे, कुल; See Mul-TITUDE. -v. i. गणदाः संनिपन् 1 P or संसिद्ध् 6 I', संघद्याः गम् 1 P or या 2 P. -ING, a, (with) ज्यात, संकुल, आ-नं-कीण, जुष्ट, उपसेवित.

SWARTHY, a. क्याम, कुटल, कुटलवर्ण.

SWATH, s. पष्ट:, दीघंखंड:. =v. f. (पष्टेन) वेष्ट् 1 & or c., परिन्तृ c.. परिन्छद् 10.

SWAY, s. ज्ञासनं, आधिपत्यं, ईशस्त्रं, प्रभुत्वं, वशः-श्वं, अधानताः - v. t. ज्ञास् 2 P. 2 प्रवृत् c., प्र-,नी 1 P, प्रत् c., प्रयुत् 10, प्रजृत् 10; See INFLUENCE, SUBJECT; 'not s. ed by avarice' अवशो ली-भस्य, अनाकृष्ट: लोभेन, लोभोपेरित, &c. - v. i. प्रेंग्स् 1 P, इतस्ततः चल् 1 P or क्ष्य् 1 A; नस् 1 P, आ-प्र-लंब् 1 A.

SWEAR, v. i. au 1, 4 U, aus au. 49

(424)

c., श्रेपथं प्रह c. - ER, s. श्रेपथकृत् m. - ING, s. शपथं, शापः

SWEAT, v. i. 9-, ftq 4 P; See PERSPIRE. 2 परिश्रम् 4 P; तम् 4 P (tire). -v. t. हिवद c.-s. स्वेद:, धर्म:, स्वेदजलं. 2 परिश्रम:, आयास:; 'by the s. of thy brow' आत्मन: परिश्रमेण. -ING.-प. a. सस्वेद, धर्मलिम, स्वेदवत.

Вwеер, v. t. मृज् 2 Р or с., ң-qі (-ч-°; 'я. away ' अव-अप-मृज्, अपवह c., (रयेण) अपनी: 's. across', 's. over' जवेन अतिकम् 1 U, 4 P or अति-इ 2 P. = s. प्रसर:, गोचर:, विषय:; See RANGE. - ER, 8. संमार्जक:, खलपू:, बहुकर:. - ING, s. सं-,मार्जनं-ना, मलापहरणं. =INGS, s. अवकरः, अव(प)स्करः, मलं, संकरः, उच्छिष्टं.

SWEET, a. मधुर; मिष्ट, सुरस, स्वाद, मधुमय (यी f.), (of taste only). 2 चार, मंजल, ललित, कोमल, मनीजः; See Pleasant; 's. smile' चार-मध्र-हिमतं ; 's. song ' चाइगीतं, &c. = s. मधु n., मिष्टं, आस्वाद: 2 सुखं, सीख्यं; 's. s of royalty 'राज्य-सुखानि; 's.-heart' वहाभ, प्रणयिन्, दयित, कांत, रमण (णी f.), पियतम; 's.-meat' मिष्टानं, मोदकः, बायनं; 's.-smelling' सुगंधि, सुर्भि; 's.-speaking -toned,-voiced 'मंजलस्वन, चाहभाषिन्, वियंवद, म-धुरवाक. -EN, v. t. मधुरीक 8 U, मिष्टीक, स्वाद्क. =v. i. मधुरीम्. =LY, adv. मधुरं, चाह, मधुर in comp.: 'smiling s. ' चाहहासिन्. -NESS, s. मा-भूर्य, स्वादता, &c.

Swell, v. i. धि 1 P or pass., प्र-उत्-°, स्काय् 1 A, बृध् 1 A, डत्स्प् 1 P; प्र-डप-चि pass., बहुली-मू 1 P; 'a heart s. ing with joy ' हवीत्पुझं हृदय: See Increase. -v. t. श्वि c., स्काय c. (स्फावयति), वृध् c. (with air), डर्-प्र-आ-ध्मा 1 P; See Puff. = s., -ING, s. स्फीति f., बुद्धि f., उप-चयः. 2 अयथः, ज्ञोथः; ज्ञोकः, गंडः. 3 (Of the sea) अभिप्रलोटनं, संक्षोभ: -ING, a. ज्ञायमान, डत्सपिन्; 'a s. sea ' पचलद्रिमालाकल. -Swoll-EN, a. जून, स्फीत, प्रवृद्ध, &c.

Swerve, v. i. प्र-वि-चल् 1 P, भं ज् 4 P, 1 A, प्रा-इम्म्राबीभू 1 P, च्यू 1 A, व्यति-इ 2 P, व्यतिक्रम् 1 U. 4 P, (with abl.); अतिचर् 1 P, अति-वृत् 1 A (with acc.); See DEVIATE; 's. ing from the right path 'सन्मार्गभ्रष्ट, &c.

Swift, a. जवन, वेगवत, त्वरित, सत्वर, शीप-इत-लघु-गामिन, प्र-,जविन्, जीव्रग, प्रजवन, तरहिवन, महावेग; 's. of foot' धावने महाजव; 'as s. as the wind' वायगति, वाबवेर्ग. - LY, adv. श्लीष्रं, जवन, सवेर्ग, सत्वरं. - NESS, 8. जीवता, वेग:, तरस् n.

Swig, Swill, v. अतिपानं कु 8 U.

Swim, v. s. # 1 P; # 1 A; 'swam across the

sea with their arms ' पय: अतारिकार्ज: (Si xII. 77); 's. ing against the waves 'ब्राहम्यां लहरीन्छिदन; 'the Earth s. s in blood' हथिराधा-विता मही. -v. t. तू (with acc.), पार गम 1 P. -MER, इ. तरण-अवन-कृत् m. -MING, इ. तरणं, इ-वनं; 's. against the current' प्रतीपनरण.

SWINDLE,-ER, See CHEAT.

Swine, s. जू (सू)करा:, वराहा:. = 18H, a. सीकर (री f.), सकरकील-वृत्तिः

Swing, s. दोला-ली, पेंखा, पेंखोल नं, हिंदोल:: काचं. शिक्यं (with a loop). 2 दोलनं, पेंखणं. 3 रय:. वेग:, गति f. -v. t. पेंख् 1 P, दोलायते (D.), इत-स्ततः सं-वि-चल् 1 P. =v. t. प्रेख c., आंदोलयति-भे-खोलयित (D.), इतस्ततः सं-वि-चल $c. = ING, \alpha$. प्रेंखत्, दोलायमानः, काश्वित, ज्ञिक्यितः

Swinge, v. t. agan as 10, yas 6 P, yas yas 1P. SWIRL, v. i. चर्ण 6 P, 1 A, अम 1, 4 P.

Switch, s. पिंजा; पहन:.

Swoon, v. i. मह 4 P, प्र-वि-व्या-°, मच्छे 1 P. = s मृच्छो, मोह:; 'he fell in a s.' मोहपरायणो बभव, मृन्छीपन्न:. -ING, a. मृढ, मुख्ध, मृन्छीपन्न, मोहवज्ञा. Swoop, s. अवपात:, सहसाक्रमणं-आपतनं. =v. i.स-हसा अवपत्य ग्रह 9 P or आक्रम 1 U, 4 P.

Sword, s. असि:, खड्गः, निक्किशः. कृपाणः, करवा-(पा)लः, चंद्रहासः, रिष्टिः, मंडलागः, कौक्षेयकः; 's.-ं belt 'त्सर्बंधनं; 's.-stick 'क्टाकं; 's.-man' खड्डिन्, खड्डधरः, आसिकः

SYCOPHANT, 8. चाटकार:-पट:, अतिलालनपर:, अत्य-नरोाधिन् m. =SYCOPHANCY, s. चाट्टिक f., चाटु-कारित्वं See FLATTER,-Y.

SYLLABLE, s. अक्षरं; ' of one s. ' एकाच् , एकाक्षर; ' of many s. 3 ' अनेकाच् , बह्वक्षर.

SYLLABUS, s. सार:, संक्षेप:, सारांज्ञ:.

SYLLOGISM, s. न्याय:. - SYLLOGISTIC, a. न्यायसं-गत, न्याय्य, न्याय in comp.

SYLPH, s. तन्वंगी, तनुगात्री. 2 विद्याधरी, दिव्यांगनाः Symbol, 8. चिह्नं, लक्षणं, लिगं, संज्ञा, प्रतिरूपं. -IC, a. लाक्ष्णक-सांकेतिक (की f.), संकेतरूपः

SYMMETRY, s. सीष्टवं, चतुरस्तता, यथाप्रमाणता, अंग-संयोग:, अवयवसंगति f. =ICAL, a. सम, चतुरस्र, सम-यथा-स-प्रमाण, संगतावयव.

SYMPATHY, s. सहानुभव:, संवेदनं, अनुकंपा, समदु:-खता, समदु:खिता; समसुखिता, oft. by समदु:-ख-सुख ; 'the birds even screamed es if out of s.' विहगाः समदुःखा इव जुनुजुः (R. viii. 39). 2 स्वगाव-प्रकृति-साम्यं, आनु-गुण्बं, साधम्यं, आनुरूप्यं. - ETIC, a. समदु:ख-दु:खिन्, सदय, लिग्ध, सहदु: खिन,-सुखिन्. -IZE, v. i. सह-सम-द: सिन्- a. भू &c.; See (s.); ' I s. WILL

you in your distress' न्ह खदः खितोहं, न्वसम-मटः खनानहं; 'many s. with us in our success' बहदः अन्मदभ्युदयन सखभाजो गर्वनि-गादंत-पायंते &c. Symphony, s. एकतानता, हरिक्यं, सान्यं; See HARMONY. = IOUS, a. सम-संगत-हर्रानान.

Symptom, s. लिंग, लक्षणं; See Indication. - Atic, a. स्थक, बाधक.

SYNAGOGUE, 8. समाज:, सभागहं.

Synchronous, c. एक-सम-कालान. - Synchron-18M, s. बीगपथं, समकालीनना. - Synchronize, v. i. युगपन्-एककाल-वृत् 1 A or भू 1 P or ज-न् 4 A.

SYNCOPE, s. Hof.

Synon, s. समात्र:, सभा, परिषद् f. = IC, a. चंद्र in comp.; (चंद्रमास:).

Synonym, s. पर्याय:, तुन्यार्थश्चन्दः, पर्यापशन्दः: =008, a. समानार्थः, तुन्य-एक-अर्थः, सहार्थः

STNOPSIS, s. सारसंग्रह:-नमकं. = Synoptical, a. सारमंत्र

SYNTAX, s. कारकप्रक्रिया, वाक्यरचनाविचार:.

Synthesis, s. संयोग:, संकलनं. - Synthetical, a. सांयोगिक (की f.); सयोग in comp.. संयोगात्मकः Syphilis, s. उपदेश:

Syringe, *. जुंगं-गकं, यहित m. f.

System, s. पद्धति f., राति f., सर्राग-णी f., कमः, पर्यायः; See Manner. 2 करपना, प्रयोगः. 3 शाखाः 4 (Of the body) कायश्यहः. 5 (Of philosopy) दर्शनः 'the solar s.' सीरं जगतः - ATIC, a. अनुज्ञितकम, यथापद्धति, यथाकम, कमानुगतः - ATICALLY, adv. यथाकमं, यथापद्धति , व्याकमं रष् 10 or विश्यम् 4 U; See Method, -12E, &c.

T.

Tabard, s. तन्त्रावारः.
Tabard, s. तन्त्रावारः.
Tabard, s. (वत, स्रवल, कर्नुति.
Tabernacle, s. प्रवंदमन् n., प्रमंदपः, दूष्यं ;
(fig.) अन्तिर्थायी आवासः.
Tabes, s. क्षयः, क्षयथः.

TABLATURE, s. See PICTURE.

TABLE, s. फलब:-कं, आधारः, मंचः; 't. for writing' लेखनाधारः, लिक्सिडजाधारः. 2 पर्व. 3 (Of metal &c.), पर्व, फलकं; 'sitting at the same t.' सहनाजिन, पांतयः; 't. of contents' सूची-निषेट पर्व, स्चि-ची ति, अनुजम- जिल्ला; 't. of numbers' संस्थ-चलं; 'be at b'

मुज् 7 A; 'to keep good t.' भोजनविद्यासम इ-पक्र्य c.; 't.-land' अधि यका, उद्धेभूमि f., मार्ल क्षेत्रं, सान m. n., प्रस्थ:; 't.-talk' विश्रेभालापा-कथा. -TABLET, s. पश्का, पष्टः, फलकः, पत्रं; 'on the t. of your heart' इत्पश्काया. -TABULAR, a. पत्राकार.

TABOO, See INTERDICT.

TABOR, 8. मुरज:, मृदंग:.

TACIT, a. तृङ्गीं दत्त, मानस (सी f.); 't. consent' मानसाज्ञा; 't. obedience' निर्विकल्पै-निर्विवाद-आ-ज्ञायालनं. – LY, adv. तृङ्गीं, जोषं, मूकभावेन, मनसा; निर्विकल्पं.

TACITURN, a. संवृतिमत्, भौतिन्, अनालापञ्चील, तू-ध्यीक, तूष्णीजील, भाषणविश्का, मितवाक्-कथः -ITX, s. संवृति f., मौनं, मूकभावः, अनालापः, मितवाक्, क-थाविशक्ति f., वाय्यमः

TACK, v. t. आ-बंध् 9 P, वि-आ-नह् 4 P. 2 (a vessel) नीमार्गं परि-ध्या-वृत् o. = s. कीलकः, गुणः = ING, s. नीमार्गपरिवृत्ति f.

TACKLE,-INO, s. (नी-)सङ्जा, रङ्खादिसामग्री--v. t. सङ्चीकु 8 U, संनद् o.

TACT, s. कीशलं, नैपुण्यं, वैदम्ध्यं, युक्ति f., चातुर्यं; See Skill. - TACTICS, s. युक्तिकीशलं; (of war) बलविष्य सकीशलं, ब्यूहर चनाविष्याः - TACTICIAN, s. युक्तिकशलः, ब्यूहर चंडतः

TACTILE, a. See TANGIBLE.

TADPOLE, s. भेकशिश:-शावक:.

Тав, इ. अमं.

TAIL, s. लांगू(गु)लं, पुच्छ:-च्छं, लूमं; बालहस्तः, बाल्लिः (bushy end). —ED, a. पुच्छिन्, लांगूलयुक्तः.
TAILOR, s. सीचिकः, तृत्रवायः, सूचिकः; 't.'s work.'
सुच्या सेवनं, सूचिकमंन् n.

TAINT, v. t. दुष् c. (दुष्यति), लिप् 6 P, कलंकयाति (D.). = s. दूषणं, कलंक:, दोष:; See STAIN.

Take, v. t. मह 0 P. प्रति-परि-° (in all senses); अगृहीते रक्षिसे (Mu. 1); उपदेश गृहाण & o.; आन्दा 3 A, प्रति-र्ष 6 P; स्वी-अगा-क 8 U. 2 घृ 1 P, 10, आ-अव-स्व 1 A. 3 (A word in a sense) परि-, प्रहः तवाधशब्द आनंतवाधः परिग्रस्त (S. B. 23) 'is t. en in the sense of '& o. 4 नी 1 P, वह 1 P, ह 1 P. 5 उपलभ् 1 A, अवगम् 1 P. 6 अनुभ् 1 P; See Suffer, Affect. 7 लभ्, प्राप् 5 P, अभिगम्, आ-सद् c.; See Get. 8 Captivate, q. v.; 't. food' आहार सेव् 1 A; 't. the field' रणभूमि अगृत् 1 P, रणाणे ग्रभू 4 A; 't. rest' विश्वभू 4 P; 't. root' मूलं बेथू 9 P; 't. heart' सनाधस 2 P, धैमें अवल्व-अवल्य 9 P; See Courage; 't. fire' रह pass., अपि उपन् 2 P; 't. in heard' प्रतिपद 4 A, द(द) भिकार

't. place'; See HAPPEN; 't. part in ' इरत दा 3 U, संगन्-सहकारिन्-सहाय- «. मु; ' took part in the massacre' विश्वसन सहायां बभव; 't. aim' स-धा 3 U; 't. one's way ' तिध्-ताध c. (साधयाते), साधयाभी वयं (S. 1); 't. effect ' कल 1 l', सफ-लीम 1 P; 't. possession of 'आज़म् 1 U, 4 P. आविज्ञ 6 P; 't. to task ' निर्मर्स 10 A, पहण निंद् 1 P. =v. i. सिध् 4 P, संपद् 4 A, गृणं आवह. 2 आधि 1 U, बज् 1 P. -away, अप-वि-नी 1 P, अर प-,ह 1 P, अप-जह 1 U, निवृद् c. ; See Remove. -back, सं-प्रतिसं-इ, प्रत्या-दा, प्रत्यानी. -down, अवहरू C., नि-अव-पत् C., अधा नी. 2 लिख् 6 P. -for, मन् 4 A; See Consider; 'mischievousness is t. en for assiduity ' चात्यमयो।गतां भजते. -in, पह, सेव्; (in the stomach) मन 1 А, नि-,गु 6 Р. 2 विम-लभ् 1 А; See Спелт. =off, अपनी, अवतु c., उन्मुच् 6 P, अवकृष्. =out, बहिनी, अपनी. - to, सेव्, गापि, अवलंब्. - up, प्रति-पद, अंगी-स्ती-कृ. 2 आरम् 1 A, पबुत् c. 3 Occupy, Engross, q. v. -upon, (oneself) sj-गीक, पति-पट्, उ. अ)रीकः : (निर्वात: प्रतिपन्नव-स्त्य Mu. 2). - ER, s. यहीत् m., प्राहिन्-हारित्-हत in comp. =ING, a. में हिन्, मनेहिन्, चिना-कर्षिन, मनोज्ञ ; See Снакміно. 2 पाहिन, &с. = 8. आदानं, ग्रहणं, स्वीकारः.

Tale, s. कथा, उप-, आख्यानं, आख्याविकाः 2 परि-, गणना, संख्यानं ; 't.-bearer' सूचकः, कर्णेजयः ; 't.-bearing' पैशुन्यं, उपजापः.

TALENT, s. मित f., बुद्धि f., धीराक्ति f., प्रज्ञा, बृद्धि-मित-प्रभाव:-विभव:, बृद्धिकी शलं. 2 गुण:. - ED, α. श्रीमत्, प्रज्ञ, सुधी, गुणिन्, गुणवन्.

TALISMAN, s. कवच:-चं, माया, रक्षाकरंडक:.

TALK, v. i. आ-सं-लग् 1 P, सं-भाष् 1 A, संवद् 1 P, संमंत्र् 10 A; See CONVERSE. = s. आत्मपः, संवादः, सं-, कथा, सं-, भाषणं, कथाप्रनंगः 2 किंत्रदंती, मबादः; See Report; 'idlo t.' प्र-, जिपतं, प्रकारः; 'popular t.' जनपगदः; 'fine t.' शास्त्र-पंडित्यं; 'mere t.' बाङ्मातं. — ATIVE, a. बहु-भाषिन्, जल्पनज्ञील, जल्प (ल्पा)क, वाबद्क. — ATIVENESS, s. वाबद्कता, जल्पकता, बहुभाषित्वं. — EB, s. कथकः, वकृ m., आलायिन् m.

TALL, a. टच, तंग. उत्रत, उच्छित, प्रांशु; 't. in stature' उच-दार्थ-देह-मूर्भे; 't. person' प्रांशु:.

-NE35, s. दचता, उत्रांगता, उचात f, उच्छाय:; 't. of stature' देहदीर्थता-उचता.

TALLOW, & (मेंबादीनां) बसा, नपा; 't.-chandler' बस.विकायिन m.

TALLY, v. A. सं-वद 1 P. तुरुव-अनुष्ठव-अनुमुण-क

म 1 P; '.t.-ing of hands' अक्षरसंगदः. - s. Match, q. v.

TALON. s. नख:-खं नखर: रं.

TAMARIND, 8. निषा, नितिडी-डिका, ऑम्डका, आस्टि-(मी) का.

TAMARIX, s. विचुत्र:, भानुक:.

TAMBOURINE, s. See DRUM.

TAME, v. t. बि-मी 1 P, रम् c. (दमणित), नियह 9 P, वर्शाकृ 8 U; (fury) श्राम् c. (श्रामयित).

—a. शिनीत, दांत, वश्राम, अभीन. 2 प्राम्य, गृहपृष्ठ, गृह्य, गृह-प्राम- in comp; 't. dove' गृहक्रातः; 't. hog' प्राम्य शस्त्राः, विद्चरः. 3 निस्तेजस्, नश्रवी- ये; नीरस्त, निःसन्तं; Soe Spiritless. —ed, a. दांत, श्रांत्र औरं, शिनात. —eb, s. विनत् गः, दमयिता.
—ING, s. दमनं. —LY, adv. नष्टवीर्यवतू-कापुरुषयत्, क्रांववत. —NESS, s. वश्राता, देर.

Tamper, (with) v. i Meddle, q. v. 2 (Witness &c.) करोटन-उलेन-वज्ञीक 8 U; दुष् e. (द्षय ते), अन्त्रया कृ, विकृ.

TAN, v. t. इयाभीकृ 8 U, संन्धा 3 U, अध् c ; परि-ब्कृ c. = NER, s. चर्मक र:, चर्मकोधनकृत् m.

TANGENT, s. रादो:, स्पर्दारखा.

TANGIBLE, u. स्पर्शानीय, स्पृश्य. 2 स्पर्शानेय, प्रकट, सुस्प्रष्ट, विभाव्यमान.

Tangle, v. Entangle, q. v. =ED, a. महिल, सं-मिथ, संकृत, संकंपी

TANK, s. तडाग -गं. जलादायः, कासारः, वाभी, दीधि-का (large t.); See Pond.

TANKARD, S. चपक:.

TANTALIZE, v. t. आज्ञां-तृष्णां-तृष् c., आज्ञां वर्ध-पित्ना विमल स् 1 A, जानाज्ञाः खड् 10 or मंज् 7 P. 2 (general) Cheat, q. v.

TANTAMOUNT, «. मम, तृत्य, समार्थक, तृत्यार्थक.

Tap, v. t. लघ आ-अभ-हन् 2 U or प्र-ह 1 P. 2 डिट्रयति (D.), छिद्र कु. 8 U. -s. मृदु-लघु-चपेटः, स्वाधातः-प्रहारः.

TAPE, s. दीघपट:-बंधनी.

Taper, s. दीपिका, क्ष्ट्रीप:.

TAPERING, a. इत्तानुपूर्व (K. I. 35); गोपुच्छाका-र, गुंडाकृति-

TAPESTRY, s. चित्रयवनिका.

TAPEWORM, s. कृषि:, अंत्रकीह:.

TAR, s. M-, [13., H33(H: See PITCH,

TARDY, a. विरक्तिय, दार्घ श्रांत्रन्, संद; See SLOW.

TARGET, s. क्षेत्रचर्म म. 2 शहब्द, लक्ष्यं-श्व. = BEE, s. चर्भार:

TARIFF, s. (पण्य-) श काशिका.

TARNISH, v. t दुष् c. (तूषयति). कलकपति (D.); See STAIM = c. i. मलिनीधू 1 P, दुष् 4 P. T_{ARRY} , r. i. विलंब 1 A, चिर(रा)कत (D.); अव-स्था 1 A.

TARTAR. अस्त्र, ज्ञास. = इ. अपलीयं. TARTAR. इ. दंतज्ञकरा, मल, गाइवका. *

Task, s. कारे. नियुक्त की, कतिय, कारिया(भ)-रः. बते; 'one who does a t. imposed 'बार्तनः; 'to take to t.' आधाशव 6 P. निभन्से 10 A; See REPROACH. -v. t. कार्यभारे त्यस् 4 U, गृहकार्ये नियुक्त 7 A, 10.

TASTE, v. t. आ-, हवाद 1 A or c., रण् 10, प्राज्ञ 9 P, लिह् 2 U. - v. i. Oft. by (s.). - s. आ-, हवाद:, रस:. 2 आ-, हवादंन, रसनं-8 (Sense of t.) रसनं, रसनंदिषं, रहांच f. 4 अनि-हांच:, प्रवृत्ति f., श्लं, न्वसनं; 't. s differ', 'different men have different t. s' निष्काचिद लोक:; 'he was not to her t'सन तत्या हच्ये बसूर (R. VI. 44); sof like t. s' समानज्ञाल. 5 रसज्ञता, रसिकता, 'devoid of t.' अरसिक, अरसज्ञः - ER, s. आह्वाद्क:. - Y, -FUL, a. हिबकर (री f.), साद, मिट, सरस, सुरस, हच्य. 2 ह्य, मनोहर, हदयप्राहिन, - FULLY, adv. सकौश्रलं; रसज्ञतया, यथाहचि, - LESS, a. नीरस, विरस, रसहीन.

TATTER, s. चारं, चीरचारं, नैसकः, कपेटः; Sec RAG. =ED, a. जाणं, जजरित

TATTLE,-ER, See BABBLE,-ER.
TATTOO, v. t. in c. -s. 9284715:

Taunt, v. t. आ-अधि-क्षित् 6 P. निह् 1 P, उपा-लग् 1 A; See Censure. 2 नाउंटन-मान्यसेन-वद् 1 P; 'enough of t.ing ' अल्लल्ड्र गलभ्यः = श् आ-अधि-क्षेप:, उपालं ाः, सोबंटनार्कि f. = ING, a. सा-क्षेत्र, सोग्रालंम, आक्षेपगर्भ ; See Sarcastic.

TAURUS, s. वषभ:,-राशि:.

TAUTOLOGY, 8. पुनहिक्त f., पुनहक्तत्वं, पौनहक्त्यं -- ous, a. पनहक्त, पनहक्त भूत

TAVERN, s. गंजा, जुंडापानं, जुंडा; पथिकाथमः; 't.keeper' जोडिक:

Tawdry, a. बहिस् ज्ञ्चल, बाद्यजीभन, मिथ्याशीभायुक्तं Tawyry, a. (५ग, ५गल, पिशंग (भी f.), किपल, कडार, कइ.

Tax, s. कर:, बिल:; जुन्क:-प्लं, र जस्तं. 2 भारः. -ए. t. करं व्यक् 4 P (with loc) or दा c. (रापाति) or प्रज्ञ 9 P (with abl.). 2 आवर ए. अत्यंत पीड़ 10. 3 जिंद 1 P, दार्ष प्रज्ञ 9 P. See CENSURE. -- ABLE, a. कराई, जुन्क-कर-वधीन. -- ATION, s. करप्रहण-अधानं, जन्क-ए-अधनं.

Teach, e.. t. अध-इ c. (अध्यावयती), शिक्ष c., पद c., उपदिश्व C P., शास 2 P. = EB, e. अध्या-पकः, शिक्षकः, गृहः, उपदेष्टा, शास्ताः, religious t.'

डप्राध्यायः, आचार्यः. -ING, इ. अध्यापनं, शिक्षा-धर्णं, उपदेशः

TEAK s. अर्थ:; 't.-wood ' अर्थ, अर्थेक्राहं. TEAM, s. युग्ने or by pl.

TEAR, s. अध-न्न n., ब रा:, अलं, नेत्रांब n. -जलं-ड-द फं, नपनव हि, and sim. comp.; ' with t. s in eyes ' सबादा, माल, बाद्याकलनयन- a.; ' starting of t. s 'बाडगाहम:, उदबाडपत्ने; ' flood of t. s' धारात्र, अध्यक्षाता; ' having the eyes, filled with t. s ' बाज्याकल, अश्नयन, साख्न, अश्रमख, अश्रपार-ट्रेनेक्षण, पर्यपुर. 2 छिद्र, विदर:, भिदा; See RENT. -c. t. (त-.दू 9 P or c., वि-, जु 9 P, विदल् c., मिद्-निमिद्- 7 P; 'she tore her hair for grief ' विललाप विकार्ण मर्थजा (K. IV. 4); 't. to pieces' হান্ধৰ্ভাদ, ঘণ্ 10. -down, अवकृष् 1P. निकृत. -off, आस्क्रिट 7 P, अप-नी 1 P, व्याह 1 P, निर्ह 1 P; 't. off the hair' के ज्ञान उहेच् 1 P: See Pull also; 'I am unable to t. myself off from the cane-bower ' निगंतुं सहसा न वेतसगृहाच्छकोर्गस्म (S. 3). - up, ड मूल् 10, उस -िन-पट 10, उट-ध 1 P, उच्छिद, उत्खन्, ब्यप-हह c. - c. i. विदु-विभिद्-pass. 2 सवेगं चल् 1 P. =FUL, a. सर्वाद्य, साथ, अध्-संकुल-पूर्ण-परिश्रत--FULLY, adv. साझं, सबाद्यं, साथ्. -ING, s. वि-, दारणं, त्रिमदनं, पाटनं, &c.

Tease, v. t. इ 5 P, क्षम् c., अहं 1 P or c., बाध् 1 A, पाइ 10; See Injure.

Телт, в. वृतं. 2 चयक, स्तनायं.

TECHNICAL, a. पारिनापिक-सांकृतिक (की f.). - ITY, s पारिन पिकशन्दः, परिभाषाः 2 पारिभाषिकत्वं. - LY, ade. परिभ पान्सारणः

TECHNOLOGY, s. परिभाषा. 2 शिल्प-कला-विज्ञान; school for t. ' शिल्पजाला

Tedious, a. आंतरीयं, दीर्धम्य, दीर्घतरः 'passes the night grown & by sorrow' गमयति रजनी दि-बारदीयंतरा (S. 4). 2 अमादृह, ह्हांति-खंद-कर (री.). 3 मंद. मंथर, दीर्धम्बिन, चिराक्रिय — LY, adv. अति-म-दीर्ध — NESS, s. अतिदेध्य, अमाबहताः दीर्धताः ex. by (a.).

Telm, e. i. Abound, q. v. 2 बाहुत्येन टलप्ट् o. or प्र-त् 2, 4 A. -ING, a. प्रतिपूर्ण, पूर्णमर्थ, आर्थ्य, समाहत्य, आर्थि, प्रचर, See Abundant.

Tegument, s. आंश्मं, आनरणं, काचःचं, पृटः-टं-Telegram, s. विगु-अस्तिवातां, विगुन्सदेशः-वाताः, -Tllegram, s. विगु-अस्तिवातां, विगुन्सदेशः-वाताः,

TELLOLOGY, s. मानामा, हर्नावयाः

Telescope, s. दूरदेशनयन.
Tell, v. t. तथ् 10, आचक्ष् 2 A, शस् 1 P, आ-तिविद c., आ-, छ्या 2 P or c. (ख्यापयति), (अधि

तकर.); वर्षे 10, कृत् 10. भृ c., नि-,गर् 1 P. व्या-वरा-इ 1 P., अनि-था 3 U., निरूप् 10; See Say also. 2 गण् 10, सं-परिसं-ख्या; 't. beads' प्र् 1 P. = v. i. सिध् 4 P., सफलीम् 1 P., गुण-कार्य-कृ. यज्ञ:-सिद्धि-रा 3 U. 2 (upon) गुण-कार्य-कृ. or उत्पद् c.; अवसद c., अप-चि 5 U. क्षि 5 P or c. 2 दुवेलीफ्ट; See IMPAIR; 't.-tale' सूचकः, पिशु-नः, कर्णजपः. = ER, s. कथकः, आख्यायकः. = ING, s. कथमं, शंसनं, &c.

Тементу, है. साहसं, क्षिप्रकारिता, असमीक्ष्य-अविमृ-स्य-कारिता; See Rashness.

TEMPER, v. t. संमिश्र 10, संयम्र 10, संस्क 6 P. 2 मृद्कु 8 U. जिम्धीक, प्र-, जम c. (जमयात), ल-युक्त, लघयति (D.), नियम 1 P; See MODERATE. = 8. शीलं, प्रकृति f., स्व-,भाव:; 'good t.' सञ्जीलं, सहाव:, सीजन्यं; See under Good. 2 समता, अक्षी-भः, असंश्रमः, संयमः, रोषाभावः, चित्तस्वास्थ्यं,-ममताः, 'to lose t. ' ধুমু 4 P, রুঘু-রুমু 4 P. 3 Anger, q. v. -Temperament, s. प्रकृति:, स्वभाव:, देह-शारीर-प्रकृति-स्वमाव:; ' of a choleric t. ' पित्तप्रकृ-ति. -TEMPERATE, a. परि-, भित, समर्थाट, नियत. 2 प्र-,शांत, अक्षम्ध, धार, अकोवन, अचंड, 3 संयत, सय-मिन, संयतवृत्ति, संयमशील; 't. in eating 'मिताहार, अल्पाहार, मिता शन्, संयताहार; 't. in drinking' &c.; See MODERATE. 4 समज्ञीतंदन, मंदोदन. -LY, adv. धीरं, शांत्या, अक्षांनण, निरुद्वेर्ग, शांतचेत-सा. -Темрекансе, в. संयम:, नियह:, परिमितता, नियमः, नियतःवं, मिताहारः, मिताञ्चनं, मित्रधानं, पा-नाप्रसक्ति f., &c.

TEMPERATURE, s. टडग-घर्म-परिमाणं.

TRMPEST,-OUS, See STORM,-Y.

Temple, s. देवालयः, देवतायतनं-निकंतनं, सिद्धायतनं, देवगृहं-भवनं-मंदिरं; and sim. comp.; मठः, विहारः (Jaina t.); 'endowment of a t.' देवस्वं.
2 कुंभः, क्योलः, शंखः.

TEMPORAL, a. ऐहिक-सांसारिक-ऐहलौकिक-प्रापंचिक-लौकिक- (क्षां f.).

TEMPOBARY, a. अचिरस्थायिन्, अचिर- अस्य-कालिक (की.र्), अज्ञाधत (ती.र्), असनातन (नी.र्), असिर, अनित्य, क्षणिक. =ILY, adv. स्वस्यकालं, अ-चिरं, अञ्चरं, आधारं,

ТЕМРОВІЗЕ, v. i. यथाकाल-प्रथासमयं-ज्यवह 1 P; छदीनुवृत् 1 A. – INO, α. समयान्वितन, कालान्रिधम.

ТЕМРТ, v. t. प-वि-लुभ् c., वि-आ-इत् 1 P, वि-, मृह c.; See Alluke. 2 प्राक्ष्म 1 A. – ATION, в प्रावि-लोगने, आकर्षणं, विकारहेनः, विकारहेनी सति वि- कियते येथां न चेतांसि त प्रव धीराः (К. I. 59) there being t. s &c. '; (liable to t. s' प्रलो-

भनाग्पदं -BR, & प-वि-लीनकः, मोहकः -ING, . आकवितः वि-,मोहिन्, पलोनिन्

Ten, a: द्वान; 'in t. ways 'द्वाधा; 't. times' दशक्त: - TH, a. द्वाम (ो f.).

TENABLE, a. रक्षणीय, प्रतिवादनीय.

Tenacious, a. माहिन्, संलम्बील. 2 धारणावतः, See Retentive. 3 सामह, प्रतिनिधिः, भामहिन्, दृढसंकल्प, स्वमतामहिन्, See Obstinate. 4 श्यान, सांह, विक्लग. = Ness,-Tenacity, s. माहकतं, धारणाज्ञां कि र्. श माहः, (एको माहस्त् मीनानां), आ-, महः, अभिनिवेदाः, वृहता, स्थानता.

TENANT, s. भम्यधिवासिन् m.; (in general) गृह-निवासिन्. = v. t. प'(भाने अधिवस 1 I' or अधि-हा 1 P. TEND, v. i. ਸਰਾਹੀ-ਮੂ 1 P, ਬਹੂਰ 1 A, ਬਰਫ਼ 1 P, ਫ਼-हिश 6 P, अनिसं-धा 3 U; oft. by आल, ज्ञील in comp.; 't. ing to fall 'पनयाल. पननज्ञाल, पि-पतिष्: t. ing to the same object' नदाइह. 't. s to the centre' केंद्रा मिछी । वित 2 (to) आवह 1 P; ऋप 1Λ , संपद 4Λ (with dat.). (िब्यन्नपायमापि प्रभुपयाजनं न मे धृतिमावहति Rat. 1); कन्पंस रक्षणाय &c.; oft. by dat. with or without H; See LEAD. -v. t. चर c., qi c. (पालय ते). रक्ष 1 P (of cattle only). - ENCY, s. प्रवृत्ति f., प्रवणता. प्रावण्यं, स्वनावः, ज्ञीलता-अलना in comp. TENDER, a. सुक्रमार, कोमल एट, वेलव: See Deli-. CATE, SOFT. 2 सुलभवेदन-दृ:ख, द:खज्ञ, मट. 3 बाल, कीमार (री f.). 4 सदय, कहणाई, कहण, सिग्ध, दयाल; 't.-hearted' करुणाः मक, कीमल-मद-चित्त, क्रिश्रहृदय, दयाद्वेचित्त. =v. t. डवानी 1 P, डाह 1 P. 2 डएक्षिप 6 P, डप-यन 4 U. =s. टप-न्यासः, प्रस्टावः. =Lv, adv. सक्त६णं, स्द्यं, सानुकंपं, सादरं, करण ईन्ष्टचा. - NESS, s. मादेव, कीमलता. निग्धता, कारुण्यं, दयालुता, बास्सर्यं, &c.

Tendon, s. शि(सि)तः, स्नायु f., स्नसा. -Tendinous, a. शिरालः, स्नायुमय (यी f.).

TENDRIL, s. तंत्र:; (of creepers) प्रतानं, क्रिसलय:-यं; See Shoot.

Tenement, s. भवनं, आयतनं; 'earthly t. ' देह:. 2 स्थानरं.

TENET, s. मतं, अनिवाय:.

Tenour, s. भाव:, भावार्थ:, अभिन्नाय:, तात्वर्थ. 2 कम:, अन्वय:.

Tense, s. a. a.

Tension, s. आ-,ति f.

Tent, s. वक्ष-भट-वेक्सन् n., दृष्यं-वयं, पटमंदप:-गृहं; 'royal t.' टपकार्या, टाकारिका; 'pitch a t.' दृष्यं रच् 10 or दप-कृष् c.

TENUOUS, a. See THIN.

TEPID, a. कीव्ल, कवीव्ल, ईयदुव्ल, मंदोब्ल,

Tergiversation, s. 4434, 24417; See Prevarication.

Term, s. पर्यंतः, अंतः. 2 मर्थारा, अविधः, सीमा; 'the utmost t.' परमाविधः; 't. of life', आयुमंशीरा, आयुःसीमा; 'the t. of life is small ' हवन्यं आयुः. 3 कर्यान गेहसमय्यः-कालः. 4 परं, ज्ञान्दः, सज्ञा. 5 व्यवहारः, वृत्ति न भावः; 'on friendly t. s' मित्रभावेन, सङ्ग्रावेन, प्रीत्या, सुखेन; 'ill t. s' अपीति न निवाधः, असेतोषः. 6 (Math.) परं. 7 अवयवः (of a syllogism). 8 (T. s) समपः, संकेतः, संविद् न, प्रतिज्ञाः. – v. t. आ ख्या 2 P, अति-धा 3 U, आह्रे 1 P, See Call, Name. – Less, a. निरविधः, अनंतः. – Terminable, a. अन्य, सीमा in comp. — Terminate, v. t. अव-मी 4 P, समाप् c. – v i. समाप् pass. – Ion, s. अंतः, अवसान, परिणामः, निवास, समापि निः, निवासि निः दिशा, समानि निः निवासि निः विष्यः

Termagant, s. अतिकलहाभिया, कर्कज्ञा, चंडः; See Shrew, Scold.

TERMINOLOGY, 8. परिभाषा.

Тепрасе, s. अलिंद:,-भूमि f., प्रघा(घ)गः. 2 Roof, q. v. 3 वित्रिंद् f., विदिकाः

TERRAQUEOUS, a. जलस्थलात्मकः

Terrene, Terrestrial, a. gif (वं f.). भी-भिक्त (की f.), भीन (भी f.), भू in comp. 2 लीक-क, ऐहिक (की f.); See Worldy. 3 भूचर, स्थलज, भूलोकस्थ; 't. globe' भूगोल:

Territory, s. प-,देश:, राष्ट्रं, राज्यं, भूमि f: $=I\Delta L$, a. राष्ट्री i; by (s.) in comp.

Terror, s. सं-, नास:, भयं, साध्वसं, श्वंकाः 2 भयहेतु:- स्थानं, श्वंकास्थानं; 'a t. to the wicked 'श्वात् स्थायंतां (Mr. 9). — Terrible, -Terlific, a. बांर, राहण, भाषण, भीन, उम्म, कराल, विकट. — Terribly, ado. दाहणं, बलवन्, घोरं, उमं — Terrify, v. t. सं-, प्रस् c., भा c.; See Frieht, - Full, &c.

Terse, a. लाघवान्वित, संक्षित, लघुपद. - NESS, s. लाघवे, संक्षेप:.

TEBTIAN, s. तृतीयक:,-ज्वर:, त्र्येहिकविषम: (t. ague).

Test, v. t. प्रीक् 1 A, (मायां मयोङ्ग्व्य परीक्षितीसि R. II 62), तिम्क् 6 P, (काके प्रयंगे च मां तिम्कृत M. 1). — s. प्रीक्षा, तिमक्षे:, प्रतीति f. 2 पराणं; (something whereby to t.) । न हवः. निकयमान म.; ' this should be put to t. ' एतःप्रतीनिहत्याया; See Touch.

Testaceous, a. कंबुशिशह, शंखवासिन्-

TESTAMENT, s. मृत्युलेख:-पत्र, इच्छान्तरं. 2 संहिता. -- ABY, a. मृत्युपत्रदत्त.

Testicies, s. अंद:,-कोव:-ज्ञ:, मुख्क:, वृषण:, क्रसं (in dual).

Testify, v. t. साक्ष्यं दा 3 U, प्रमाणयति (D.), प्रमाणीकु 8 U. 2 प्रकाज् e., विवृ 5 U, व्यंज् 7 P or e., प्रकटाकु, आविष्कुः (by words) नू 2 U, वच् 2 P, &c.

Testimony, s. साक्ष्यं, प्रमाणं, प्रामाण्यं. - Testimonial, s. प्रमाणपत्रं हरेख:

TESTY, a. See FRETFUL.

TETANUS, s. धनवीत:.

TETE-A-TETE, s. रह:-संलाप:-परयासनि f.

Тетнев, s. बंधनरवज्ञ f.-सूत्रं. = v. t. (रक्ज्बा) बंध् 9 P.

Tetrad, s. चत्रयं, चत्रकं.

Tetragon, s. चतुर्भुज:, चतुरलं. -AL, a. चतुरलं, चतुरलं,

Text, s. मूलं. मूलवंक्ति f., मूलपंथ: $2 ext{ sfh } f$., मूर्ष, बचनं, बाक्यं. -UAL, α . मीलिक (की f.), मील (ही f.).

 $\mathbf{TexTILE}$. a. तांतव (वां f.), तंत्निर्मितः

Texture, इ. विन्यासः, विन,रचनानं, ऊति कि, वापः-यः. 2 तंत्र-सवन्यणः. 3 तांतवं

TEW, v. t. See PLY.

THAN, conj. Ex. by abl. of word following it : मतिरेव बलाहरीयसी &c. ; with ' better ' ex. by न च, न त, न पन:; See PREFER, BETTER; oft. ex. by अपेक्न (with acc.), अपेक्षमा in comp. THANK, v. t. उपकृत-अनुग्रहीत- a. अस्मि इति बद् 1 P, ('Say', q. v.) ; कृतज्ञां दृश् c. or आवि-ब्कु 8 U, कूनाकारं स्तु 2 U or प्रश्नांस् 1 P; 't.ed his deliverer ' भवतान्। हीत:-उपकृत:-अस्मि इति रक्षितारम्बाद; '(I) t. you', 'thanks' अनगृहीतांस्मि, महानयं प्रसाद:. 't. God 'दिष्टचा-=s. (Thanks) कृतज्ञतादर्शनं-प्रकाशनं, वपकारस्तृति f., $\forall i \neq i \neq i \neq i$; better ex. by (v.); 'accept my t. s ' by ('v.). - FUL, a. कृतज्ञ, कृतवेदिन, टपकारज्ञ, कृतज्ञतादार्श्वन्. =FULLY, adv. कृतज्ञतापू-र्व, कृतज्ञत्या.-LESS, a. अकृतज्ञ, कृतव.-THANKS-GIVING. 8. See (8.).

THAT, a. तद् (स:-सा-तत्). 2 यत् (य:-या-यत्), oft. by comp.; 'he t. has strength' सबल, बलिन् &c. -conj. शतं (after assertions), यथा, यत् (at beginning) with or without इति; sometimes not ex. 2 (Purpose) इति with pot mood or अथे-थे in comp.; 'Oh t.' See Would.

ТПАТСИ, s. छदिस् f., पटलं, नृषपटलं-छदि: = v. f. नृषादिना आ-,छद् 10. = EB, s. नृषपटलकार: Тधक्ष, s. i. इ 1 P, वि-छो 4 A. = v. f. इ G.; इ. बीक, दि-ली c.; See MELT. = s. हिम-नुषार-खात f. -सात:.

Tae, (Article) Ex. by तन् (स:-मा-नन) or अदस् (अंती-भद:); gen. not ex. 2 (With comp. adj.) by यथ यथ -तथा तथा; पया पथः यौवनमित्रकाम तथा तथा अग्यस्यतान मा अवधंताच्य संताप: (Ka. 59) 't. older he grew, t. greater his torment' &c.; €t. sooner, t. better' यथा यथा लघ्न कार्य संपायते तथा तथा आधक प्रेयो भवेत्; 't. more so' शिक्षेषनः, शिक्षेषण.

THEATRE, s. रग:,-पूषि f.,-शाला, नृत्य-नाटच-जाला, नाटकपृष्टं. =THEATRICAL, a. नाटक, नाटच in comp.; 't. performance' नाटकप्रशाप:

THEFT, s. See under THIEVE.

THEISM, s. ईश्वरवादः, आस्तिक्यवादः, आस्तिक्यं.
-THEIST, s. ईश्वरवादिन् m., आस्तिकः.

Тнеме, в. विषय:, प्रकारण, वस्तु п., प्रवय:.

Then, ado. तदा, तदानीं, नाहेम-काल. 2 तन:, अनं-तरं, अथ. 3 तर्हि; तत् ; 'now and t.' कदा पि, कदा चित्त ; 'so t.' एवं, नहिं ; 'what t.' ततः कि. - Thence, ado. तन:, तहमात्. तहमात् हथाना-त ; 't.-forth', 't.-forward' ततः प्रमृति-आह-भ्य, तदाप्रमृति.

THEOCRACY, s. ईश्वरप्रभुत्यं, ईश्वरकर्तृकत्वं. THEOGONY, s. देवोत्यक्ति f.-यंशः.

THEOLOGY, s. ईश्वर-त्रम्भ-जानं, परमार्थनिया, अध्यान्मजानं निया. = IAN, s. परमार्थनित् m.. ईश्वरज्ञाननिज्ञ रदः, त्रम-निद्-जानिन्, नेदांती, अध्यान्मन दी. = ICAL,
a. Ex. by (s.) in comp., आध्यानिक-प्रत्यानिकपिक-(की f.).

Тнеокем, в. वर्षयो रपायं.

THEORY, ८. मनं, सिद्धांनः ; बादः ; 't. of evolution' परिणामवादः; नाहिनकमनं &c. 2 कन्यना, नर्कः, मनः सष्टि र् . 3 आगमः, ज्ञाओ, उपयति र् . (as opp. to 'practice' प्रयोगः), हावेवाध्यागमिनी प्रयोगनियुणी च (M. 3) 'well-versed in t. and practice', oft. मंत्रतंत्रं 't. and practice'.—Theoretical, a. व्यवहारायाग्य, कान्यनिक-अध्यावहारिक (की र् .) .—ALLY, adv. कन्यनार्थं.—Theorize, v. t. मनं उपकृष् c.

THEOSOPHY, s. ईश्वताद:-ज्ञानं.

THERAPEUTIC, a. ज्ञांतिक ϵ (री f.), रोगध्न (ध्नी f.); 't.s' भेषज ज्ञास्त्रं.

THEBE, ado. तम, ताहेग-स्थाने, तत्र्यळे. 2 (Expletive) by अस्ति.—interj. प्रयाने, प्राः, 'here and t.' इतस्तः; 't.-about,' (t. s) तीन क्यांगिः, तत्र्यानसापे; (with number) उप-आसन्न in comp.; See NEARLY, ABOUT; '20 or t.-abouts' उप-आसन-विद्याः (नराः) & कः; 't.-after' ततः, तर्न,

ततः परं तदनेतरं; 't-at' तेन, तत्र; तदयरि; ततः; 't-by' तनः तेनायरेन, तद्दारणः; 't-fore' अतः. नरमात्, तस्यात कारणात-रताः, ततः, ततः । हात हतः, अनक् कारणन-रतनाः 't-in' तस्मान्यययः; 't-of तबस्य, ततस्य, तत्र थ (व.); तस्य, अस्य. तदायः; 't-upon'ततः, &c.

Тиепмометел. в. этопритайя.

THESIS, s. प्रांतज्ञा. प्रवेपक्ष:. 2 प्रवंध:.

Тпіск, а घन, निाबड, आविरल, सांह, गाउ; नी(ंत्र. क्यान. 2 स्थल, महत्, विपल ; See LARGE. 3 मंद. जड, स्थन ; See Dull; 't.-headed' मंत्रधी: 't-skinned' क्राठन, महिद्रम; मद, तथन, 4 पंक्तिल, कारायतः आविल. 5 (Of a solid body) घन. = s. तमुलं, जित्स n., मुधेर m., संहलं; 'in the t. of the fight' रणशिरांस, रणसमदे-मधि. -adv. अविरतं, निरंतर, अविरलं, ानविदं, by (a.) in comp.; 't.-sown ' घनान; सांद्राच्छारित &e.; 't.set ' स-,संइत, उपनित. - EN. v. l. घनाइ 8 U. नि-बिडाक्क &c. -v. i. घनीन 1 P, निविड म; 'the horizon t. ed 'दिङ्गंडलं (भधारलै:) घना मृतं, अध-पटलाकीर्ण. -EI, s. गहनं, गुल्म:-लमं, निविदार्ण्यं, वक्ष-तर-गहन. -LY, adv. निरंतरं, अधिरलं, निविदं, गाउं. - NESS, s. धनता, सांद्रता, संहात f., &c. 2 वेधः, घनता, पिंडत्वं. 3 (Of voice) स्वर्मगः. THIEVE, v. t. at 10, ng 9 P, tag 10. - ISH, u. अपहरण-चौथे-ज्ञील-वृत्तिः चौष्यांसकः ⇒ISHNESS, s. चौर्यानिक f. - THIEF, s. रतत:, चार:, चौर:,

a. अवहरण-चौथे- श्रील-इंस. चौथांततः - ISBNESS, s. चौथांतितः - THEEF, s. स्तरः, चारः, चौरः, तस्तरः, दस्यः, मायतः, कुनीरुकः, प्राप्तः। प्राप्तः, मार्गः, चौरः, मार्गः। प्राप्तः। प

Тимысь, я. अंगृतिश्राणं, अंगृतिमुखनं.

Thin, a. प्र-,तन्, स्वम, विरल, अर्थन, श्रःण. 2 कृता, क्षांण, सांत; 'grown t.' तन्वंग-क शतांग (गी f.); 'having a t. waist' तन्मध्यम, क्षीणमध्यम; See Slender. – v. t. तिरलयति - (D.), ऊनी-विरली-कृ 8 U, संख्यां अप वि 5 U or क्षि 5 P or c. 2 तन्कृ. तक्ष् 1, 5 P, दिइस् 6 P. – Ly, adv. विरलं, असंह ं. – NESS, s. तन्ता, स्वमतः, पैरूपं, कार्यः क्षांण्या.

Turno, s. बस्तु n., इत्यं, पदार्थः, अर्थः. 2 तिष्राः, अर्थः.

Think. v. चित् 10, धी 1 P, तिमृज् 6 P, आ-प्या-लाच 10, ति-तर्क 10, ि-चर c, मन्सा कृत c, मं, भू c. 2 मन् 4 A, तज 10; See Consider; t. much of बढ़ मन् 'I t. so' इति मे मतिः; 'does not t. of going to his capital 'नगरमम्बाप म-ति न करीति (8.2); 't. of' इस् 1 P, मनति कृत I never thought of winter' हेपंत: समान्था-इपति इति जिता नेव मनति कृता, इति नैवालं चितः -ER. s. Fit:, मिन:; (lit.) चितक ; Sea Puit.o-SOPHER. -THOUGHT, s. (act) faal, sal नं, आ ंचनं; (result also) विच र:, शिम शे:, वि-चारणं-णा, भावना, म डियापाः :, चित्तचेष्टाः ८ मतं, अ-िम्राप:, मनारथ: 3 मांत f., बुद्धि f., कत्पना िमा-र:. संकल्प:, मनागत, चित्त, भनत् म., तर्कः, ।चत्त-त-ना-ब्रिति f., भागनाः 'one's inmost ts' अंतमर्त मनः; 'evil t. 'कानातः; 'benevolent t. 'पराह-तमादि:; 'swift as t.' मनाजव; 'beyond t.' अचित्य; 'in t., word or (actual) deed 'म-नोवाक्कायकर्मनि:. = FUL, a. वितासील, विचार-विवेक-जील, विम्हय-समेक्ष्य-कारिन्, असाहसिक (की f.), सावधान, अप्रमत्तः 2 चिता-कुल-पर-निमग्न, ध्यानपरः -FULLY, adv. वि.चित्य, विमृश्य, विचार्य, समीक्ष्य, सविकितं, पर्या शेल्य. - FULNESS, s. सविचौरता, वि-विकता, साविध्यकारिता. = LESS, a. प्रमत्त, अनवहित, असावधान See NEGLIGENT. 2 निश्चित, वी गांचत. 3 अन्तर्भाक्ष्य-अविभव्दय-कारिन्, क्षिप्रकारिन्, विवेक-वि-च र-हीन, मरभस, मूं . - LESSLY, adv. माह त् , र-भता, अभिष्य, अविवेकत, अविचारण. -LESSNESS, s. अतिवकः, अतिचाः, रमसः, मोहः

THIRST, v. t. नृष् 4 P, (fig. also); पा desid. (पिपासित), उदःयति (D.). - s. नृष्णा, (fig. also); इच्यन्णा, जितन्षा & c.; पिपासा, नृषा, नृष् f., उदस्या, पानच्छा - प. व. नृष्णा, पिपासन, नृष्णाने-आकृत-भातृर, सनृष्ण, पिपास, उदकार्थिन, तृष्णा-

THIRTEEN, a. नशीदज्ञन्. =TH, a नयोदज्ञ (ज्ञी f.). THIRTY, a. शिज्ञान् f. =IETH, a. शिज्ञ (ज्ञी f.), ति-ज्ञानम (भी f.).

Tuis, pron. a. एतद (एष:-एषा-एतत्), इदं (अयं-इपं-इदं); 't. way', 't. way' इत: इत:. Tuistle, s. गं:खर:-रक:. गोकंटक:, वतग्नाट:, सा-दक्तर हा; पलंकषा इक्षांधा, धाइए, (plant).

THITHER, ado. तत्र. = WARD, ado. तं दश प्रति-THONG, s. बत्त्रा, न(व)भं, चर्भरङ्कु f.

THORAX, s. हर:-वक्ष: n.,-स्थलं.

THORN, s. कंटक:-कं, शब्यं; शिनाप्रः, तह-वृग-नखः; (fig.) कंटतः, शब्यं; 'he is a t in your side' अंन पन्तुनं शब्यं-कंटके-इः स न्वां पीडयितः; 'there is no rose without a t.' सुख नान दः-खिमांशनसङ्ख्य, दःखासीतत्र सुखं नैव प्राप्तते. 2 कंटकत्र-वा-वृश्यः; 't-apple' धन्त्यः, धृरैतरः, बन्यनः, कितवः, धृरैः, कनकाह्यः, मानुनः, मदनः; (fruit) मानुन्युवकः. -Less, a. निष्कंटकः. -४, a. कंटकावुन्त, कंटकावीर्यः, कंटकावित्यं, कंटकावित्य

THURUUGH, क संपूर्ण, सामान, सामान, पर्याम ; Sée

COMPLETE; 't.-bred' अभिजात, अतिकृतीयः; (horso) आजानयः, कुलीनः; 't.-fare' राजमागः; घंडार्यः, संतरणं; सर्वताः, स्वर्गः, संतरणं; सर्वताः, स्वर्गः, संतरणं; सर्वताः, स्वर्गः, स्वर्गः, स्वर्गः, स्वर्गः, स्वर्गः, प्रातः, by पार in comp.; 'who has t. learnt the lores' विचानां पारद्धनः (R. I. 23); 't. mastered all lores' नार सर्वा विचाः (R. III. 30). -NESS, s. पूर्णता, परिपूर्ति f., निःश्वरतः,

Thoù, pron. स्वं; 'to t. and thee' स्वंक 8 U; 'do not t. your elders' गुरुष स्वंकौर न प्रयोजयें- त. - ΤΕΙΝΕ, α. स्वद्यंत्र, तावक (की f.), तावकीन, स्वस्क, भवदीय, स्वन in comp.

Though, adv. आंप, यपाप ; ' as t.' इव.

Thousand, a., s. महले, द्वावातं; 't. s of times' सहलवा:-वारं; 'in a t. ways or parts' सहलवा:-वारं; 'in a t. ways or parts' सहलवा: 'ten t.' अयुतं; 'hundred t.' लक्षं; 'by t. s' सहलवा: -TH, a. सहलतम (मी f.). Thrall, s. दास: -DOM, s. दास्यं, दासवृत्ति f., दासव्यं; See Slave.-ERY. 2 वकाता, पारतंत्र्यं, अधीनता. Thrash, v t. यहपं बलात्-तद् 10 or प्र-ह 1 P. 2 विस्तवा, 8 U, पू 9 U; See Thresh.

Thread, s. स्त्रं, तनः, (fig. also), (आज्ञातंतः),
गुगः. तं ।; 't. of a story' कथाप्रवंधः-अनुवधःसदर्भः-अन्यः, अनु-,संधानं, प्रवंबार्थः; 't.-bare'
स्वदिदः; अयं पटः सूत्रदिदतां गतः (Mr. 2), सूत्रज्ञेषः, जर्गरः - v. t. सूत्र् 10; गु(गं) फ 6 P, प्रंधः
9 P; 't. one's way' मंदं मंदं प्रसप् 1 P. - v,
a. सूत्र-तंतु-मय (यी f.).

Threat, s. नजेनं, तिनंतं, भत्सेनं, अपकारिगर् f.
-EN, v. t. नं-,नजें 1 P, 10 A, निर्-,भत्सें 10 A,
भी c. -v. i. प्रया-सद् 1 P, लग्न- a. संपद् 4 A, उअम् 1 P; 'war t. s' प्रत्यासीदित रणप्रभंगः; See
IMPEND. -ENING, a. भत्नेनकृत; अनिष्टावेदिन्; प्रत्यासव्यम्, भिनेषक. -ENINGLY, adv. तर्जयम्-a.

Turee, a. नि (तिस् f.): 'aggregate of t.'
न रं, नित्तमं, निक्त, वैथी; 't. months' निमासं, मासन्तयं; 'two or t.' हिन, निचतर, &c.; 't.-cornered' निक्ताण; 't.-eyed' निलोचनः, निनयनः;
&c.; 't.-fold' निगुण; 't.-fourths' निपादः,
पादनयं; '2 and t.-fourths' पादोननथं. —Third,
a. नृतीय. —s. नृतीयनागः-अंशः. —Ly, adv. नृतीयस्थान. —Thrice, adv. निः, निवारं.

THRESH, v. t. मृद् 9 P, परि-,प् 9 U, निस्तुवीक् 8 U. कंट् 10. 2 तड् 10, प-इ 1 P. -ED, a. नि-स्तृपत, निस्तृप, पूत, बहुलाक्कत. -ING, s. पावने, ब-हुशीकरणं, कंडनं, निःन्तिकरणं; 't. floor' जलभा-यं; 't. instrument' मुसलः-लं, अयोपं, कंडनी.
THRESHOLD, s. देहली, हार्रिवी, महावमहणी; (ig.)

TERET, s. मितन्यय:-व्ययता. 2 सं-वि-वृद्धि f. = Y, a. मितन्ययम्, अस्पव्यय ; See Frugal.

THRILL, s. म-,कंप:, स्फुरणं, हषे:; (of joy, horror, &c.) रोमांच:, पुलकः; उद्धर्ष:; ' t. of joy' हषेरोमांच:, पुलकोहम:, रोमहषे:; ' a. t. came over her body' तस्या गात्रं रोमांचित-पुलकित-कंटिकित-कंप्यम्य; ' with a t. of horror' साध्यसरोमांचितगत्र:. – v. स्फुर 6 P, हष् 4 P, प-,कंप्र 1 A; gen. ex. by पुलकित, रोगांचित, कंटिकित, (a.); ' he t.ed with joy' आनंदपुलकिततन्त्रकंपुत्र. – ING, a. लं(रो) महर्षण (णी f.), पुलकित, रोगांचित, &c.

Thrive, v. i. प., वृध् 1 A, प. उप-वि pass., संक्रास् 4, 5 P, दन्नति-उत्कर्ष-प्राप् 5 P; See Prosper, Flourish. — Ing, a. व (धृष्णु, प. उप-चीपमान, समृद्ध.

THROAT, इ. कंड:, गल:, क्रुक:, निगरण:: ' relating to t. ' कंडच; ' up to the t. ' आकंड, आ तंडात.

THROB, v. t. प-,स्पंद् 1 A, स्फुर् 6 P, वेप् 1 A; कंप् 1 A. = BING, s. स्पंद:, स्पंदनं; स्फुरणं, स्फुरितं, कंप:.
THROE, s. यातना, वेदना, ज्यथा; (of delivery) भसववेदना, प्रसवकाल ज्यथा.

THRONE, s. सिंहासनं, नृपासनं, &c.; भद्रासनं; 'ascended the ancestral t.' भेजे पैतृक्रमाननं (R. XVII. 28); 'getting the t.' राजपदानाति f.; 'having lost his t.' छनभगः. -v. t. अनिषिच् 6 P, राज्ये अभिष्य, सिंहासनं आह् c.; 't. ed king' अभिष्यितं राजा.

THRONG, s. जनसंपर्द:-मंकुलं, लोकनियह:. = v. t. आ-समा-कृ 6 P, संबाध् 1 A. = v. i. जनाकीर्ण-जनसंबाध-a. भू: See CROWD. = ED, a. आ-समा-कीर्णं, जनसंकल-संबाधित.

THROTTLE, v. t. गलं निष्वीइ 10, गलनिष्वीडनेन स्या-पद् व., गलहस्तयति (D.).

Тиноион, prep. Ex. by instr. or abl. 2 मध्यन, अंतरेण; 't. the branches ' विष्टांतरेण. 3 पारं, तीरांतर यावत. 4 मुखेन, हारेण, हारा, in comp.; सखीमुखेनाचे 'हिpoke t. her friend '. —ads. सम्मन्न, सार्थतं, होषं याच्त्, आसमानः; oft by पारं गम् оर वृज् 1 P; 'he has learnt the Vedas t.' शृतिपारं गतः, शृतिपार्ववा; 'to get t.' तारयतिपार्यति (D.), समाप о. —Тивоионоит, prep. Ex. by सब, समस्त; See All; आ от यावन् in comp.; 't. one's life' यावञ्जीवं-वेन, आजीव-साताह; 't. the town' अखिले नगरे, नगरे सबैन. —ads. सबैन, अश्रेषतः; सबैन वैतालीयं छंद: 'the metre is Vaitāliya t.'

Theow, v. t. प-, क्षिप् 6 P, प-, अस् 4 P, पत् c., प-, मृष्ट् 6 P, क्षिज् 6 P, क्र्र c., पेष् c., (with loo. of place); 't. a glauce' वृद्धि-मश्चा-क्षिप् व्य

हा 3 U or पत्र e.; ' t. into disorder ' पित्रही-भा-कली-फू 8 U, ब्यूई भंजू 7 P; 't. dice ' अक्षार आवत 1 Por पत o. -about, उत्-वि-श्विष्, इतस्तन: चल o. बाह्तक्षेप 't. ing about the arms.' -away, नि:-वि-क्षिप्, अपान्, अप-इा 3 P, अपव्यध् 4 P, त्यज 1 P. (time) क्षित्, इ 1 P, या o. (यापयित). 2 निरस्, प्रत्या-ख्या 2 P; See Rejecr; 'it was t. ing words away ' निरर्थ कं-मोघं-एक तद् भाषणं, वागायासमात्रकं भावणं: 'kindness was not thrown away upon him 'सानगहं कृतज्ञनयाहमरत्; 'to be thrown away upon 'विकलीभू 1 P, विकलतां गयु 1 P. लयं-क्षयं-नाज्ञं-गम्-या &c.; गता नाज्ञं ताहा दशक्रतम-साधाविव जने (Mr. 5); असत्युरुषसेशेव दार्शविकल-तां गता (Mr. 1). -down, पत 0., अध: क्षिप or प तः, प्र-भंग c., प्र-च्य c. =off, नि:-प्र-क्षिप, अव-निर-ध 5, 9 U, निराक्त, अपन्यध्, अप-स c. ; 't. one off his guard ' अशावधान- a. कु; ' t. off the veil or mask ' स्वरूपं प्रकटीक or वि-व 5 U or प्रकात 0. -out, Reject. q. v. 2 नि:-,स c., अपास. 3 (Hints) मुच् 10, उप-क्षिप्, उपन्यस, ब्यंज c. - up. डदम, डिन्निप् &c.; (from the stomach) दर्म 1 P, दर-ज 6 P; 'I have thrown a wall around' उपक्षितो मया निनित्रंथः (M. 5). - s. प्र-,क्षेप:-प्रगं, पास i, परणं; &c. - ER, s. क्षेत्न m., पास ह:.

Thrush, s. दश:-वस्तपः (pl.). Thrush, s. सादिका, शरादि f.

THRUST, v. t. अपज्यक्ष 4 P, म-स c., प्र-क्षित् 6 P; 't. away', 't. out' निरस् 4 U, नि:-स c., बाई-रक्क 8 U; (the hand &c.) प्र-स c.; 't. into' प्र-नि-निज्ञ c.; 't. on' प्रचृद् c., प्रचल् c. = s. आधातः, प्रहार:, ताइनं; (with fist) मुष्टि ग्हार:-आधातः.

THUMB, s. अंगुष्ठ:; 'under one's t. 'आयन, वश्य. =v. t. अंगुष्ठन पर्माम् त् 6 Por सृद्ध्य 6 Por अंक् 10. THUMP, v. t. आहन् 2 U, तद् 10, प्र-ह 1 P. =s. आ-अभि-धानः, प्रहारः.°

ТНИNDER, ह. नेघगर्जनं, घनःविनः, जीमूतस्तितं, मेघन्धितं and sim. comp.; वि,स्फूजेथुः-धूः, स्कूजितं, स्तिनंतं, रिततं; गर्जितं, गर्जेन-ना; 't.-bolt'
वज्रः-जं, कुलिशं, भिद्दं, पविः, अशिन कः f.,
शतकारिः, स्वदः, शंबः, न्हादिनी, दंभोलः; 't.-clap'
वज्रानिर्धे सः-निघौतस्वनः-निद्येषः; See (s.); 't.storm' अश्वानिवधः-पातः; 't.-struck' अशिनतादित, वज्राहतः See ASTOUNDED. = v. गर्ज् 1 P,
स्तन् 1 P, वि-स्फुज् 1 P; 'shouldst t. reproof'
यस्ं (माक्षेयीय). नदिते सिहनादैः (Mr. 5).
—ER, ह. वज्ञिन् कः, कुलिश्मुन, वज्ञपाणिः

THURSDAY, ३. गुरुवासर:. THUS, adv.एवं, इत्थं, इति, अनेन प्रकारेण, अनया रात्याः

THWACE, SOLDMANN.

Тнwаrт, v. t. खंड् 10, वि-प्रति-हन् 2 P, मोघिक् 8 U, नि-प्रति-वि-रुध् 7 U; प्रतिकूलयित-प्रतीपयित (D.); क ईप्तितार्थस्थिरिनश्चयं मनः प्रतीपयेत् (K.v.5); See Frustrate, Baffle.

Tiara, s. मुक्ट, किरीट:, मीलि:.

Tick, s. युका. 2 Credit, q. v.

Ticker, s. निर्देशेनी, अभिज्ञानपत्रं.

Tickle, v. कुतकूतयति (D.), कंड्यति (D.); (fig.) Please, Gratify, q. v. = ER, s. कड्डयनक:

Tide, s. बेला (of the sea). 2 लोतम् n., ओघ:, बेग:, रय:; See Stream. -v. t. (over) तृ 1 P, मं- उत-े.

Tidy, a. Neat, q. v.

TIDINGS, s. বার্নী, সমূলি f.; See NEWS.

Tie, v. t. कि-, बंध 9 P, पिनह 4 P; (together) योक्त्रयति (D.), संबंध, संशिष् c., संसंज्ञ् c., सं-युज् 7 U, 10, सं-धा•3 U; (flowers &c.) गुंफ् 6 P, सै-ग्रंथ 9 P. - s. निबंधनं, (द्वितीयं मनसो निबंधनं); संशिषणं, बंध:-धनं-नी, प्रंथि:; 't. of a yoke 'योक्तं, आवंध:; 'this (child) is the mutual t. of parents 'एतद-योग्यसंश्लेषणं पित्रोः (U. 3). 2 दा-मन् f. n., गुज:, तंतु:. 3 Fetter, q. v. 4 संग:, बंध:; 'worldly t. s' संसारबंध:; 'free from t. s' नि:-संग, मुक्तसग. - EB, s. पार्क-श्रेण f.; See Line. Tigen, s. व्यावः, ज्ञाईल:, द्विपिन m.

Tront, a. अशिथिल, दृढ, गाढ, समक, स्मंहत. 2 अतिपिनद्ध, गाढ-दृढ-नद्ध, संनिनद्ध; 'I am chained down by this t. bark-garment' अतिपिनद्धन वस्कलेन नियंत्रताहिम (S. 1); 'the coat sits t. on your body' अगानंतरवर्ती-अंगसंसकः:-कंषुकः: 3 आतत. 4 संबाध. – EN, v. t. दृढ्छि 8 U, नियम् 1 P, दृढ्यति (D.). – LY, adv. दृढं, प्र-,गाढं, अशिथिलं; 'tied t.' दृढनद्ध &c. – NESS, s. दृढ-ता, घनता, सुसंसक्ति f., संहित् f., आनंतयँ.

TILL, adv., prep. यावन् (with acc. of noun) or यावन् न (followed by तावन्); 't. now' अयावधि, अय यावन्; gen. by आ in comp. or with abl.; 't. death' आमरण, आमृत्योः; 't. the learned are satisfied' आपरिताषाहृद्यां (S. 1). -v. t. कृष 1 P, 6 U. -AGE, s. कृषिक मेन २०, कृषि f. -ER, s. कृषकः, कषेकः, कृषीवलः, क्षेत्राजीवः. TILT, s. वितानं, टक्षोषः. 2 प्रासकीडा-युद्धः. -v. t. आकृष 10. 2 प्रासयुद्धे प्रथन् 1 A. -v. i. आ-अव-नम् 1 P, भूज् 6 P.

Timber, s. κιέ, ζίδ n. Timberel, s. See Drum.

Time, s. काल:, समय:, वेला. 2 (Occasion) अ-वसर:, प्रसंग:, प्रत्ताव:. 3 वार:, वासर:. 4 अवाध:, मर्योदा. 5 लेल:, लय:. 6 (Personified) काल:.

7 (With numerals) गुणं, करव:. वार. fn comp.; '10 t. s 'दशकृत्व:; सहस्राणं, त्रिवारं, &c.; 'from t. to t.' काले काले; 'losing or wast-. ing t. ' कालहरण, कालक्षेप:-हाभि:: 'bv this t.' अनेन समयेन, इयता कालेन: 'after a long t.' विशा-त्, बहो: कालातु; 'for a long t.' चिरं, महात कालं; ' of the same t. ' समकालीन, समकालिक (की f.); 'at the right t.' काले, यथावसरं, प्राप्तकालं; 'in • time ' यथासमयं-अवसरं, काले ; 'in a short t. ' अचिरेण-रात: 'at the t. when 'यदा-तदाः 'at the same t.' संग, एकावसरं, तत्कालं, तत्क्षणं; 'at all t. s 'सदा, सर्वदा; 'at other t. 'अन्यदा; 'at t.s' काले काले, अंतरा अंतरा; 'at this, that, t. 'अधुना, तदा; 'at any t. ' यदा कदा; 'come at anv t. ' यहा इच्छिस तहा-यथेष्टकाले-आगच्छ; ' of our, those, t. s ' इदानींतन-तदानींतन (नी f.); ' high t. ' उचितः समयः; 'it is high t. to bathe and take our meals ' समय: सान-भोजन सेवित (V. 2); ' good for the t. being ' आपातरमणीय, आपाततो रम्यः 'hard t. s'आप-स्काल:; विपत्समय:, आपद f.; 'dark t.s' क-लिकालः; from t. to t. ' अनुवेलं, नारंवारं; 'many t.s' बहुदा:, बहुदारं, काले काले; 't.server', 't.-serivng' कालानुवर्तिन्, समयानुरी-धिन; 'I shall not do so next t.' नैवं वारांतर विधाम्यामि: ' what is the t. now ' का वेला अध-ना वर्तते; 'begging is out of t.' अनवसरमस्ती-धिभाव: (Mal. 9); 'sign of the t. 'कालधर्म:; without loss of t. ' अकालक्षेपेण, अविलंबितं; one keeping or beating t. with the hands? पाणिघः, पाणिवादः; करिकसलयतालैभुग्धया नर्त्यमानः (U.3) by keeping t. with her hands? &c.: quick, mean, slow, t. ' द्रतं, मध्यं, विलंबि-तं; 'out of t.' विताल, वैतालिक (की f.). -v. t. कालं निर्णो 1 P or परिकृष् c., कालानुरूप a. कृ 8 U. -LY, a. Ex. by (s.) in comp.; 'showering t.' काल-समय-वर्षिणः; सामायक (की fo); कालकृतोयोगात् · by t. attempts. '. = adv. काले, यथासमयं-कालं. TIMID, TIMOROUS, a. भीह, कातर, ससाध्वस, ब-स्त, सभय, दीन, भीरुहदय, चिकत. -ITY,-NESS, 8. सं-,त्रास:, कातर्थ, साध्वसं, &c., भीठता-त्वं, वित्तवैक्र-व्यं. =LY, adv. ससाध्वसं, चिकतं, सभयं.

Tin, s. त्रपु n., वंगं, रंगं, विश्वटं; 't.-man' वंग-त्रपु ... कार:; 'calx of t.' त्रपुभस्मन् n.

TINCTURE, s. आभा, छाया, आभासः; ईवन्भिथणं-संसर्गः. 2 औषधाधिवासितो मयाकः; निर्यास!, (extract). -v. (lit.) ईवत् भिश्र् 10 or अधिवास 10; (fig.) ex. by (s.); 't. ed with truth' सत्याभास.

TINDER, 8. इंधनं, एधन् n., शीनदाद्यं.

Tine'E, ε. रंग:, राग:; आआ, छाया, आभास:; 'speech with a t. of falsehood' असत्याभासं वचनं -υ. t. रंजु c. -ΕD, α. सराग.

Tingle, v. i. रणत्कारं कु 8 U, रणरणायते (D.), सजूल रफ़्र् 6 P; 'making the ears t.' अवणाव-दारणं (वच:). = s. सजूलस्फ्ररणं, रणरणायितं.

TINKER, s. कांस्यकार:.

Tinkle, v. i. कण् 1 P, जिज् 2 A, झणझणायते (D.); वि-दृ 2 P. =ING, s. काणितं, ज्ञिजितं, झण अ झणध्वति:.

Tinsel, s. मिथ्याज्ञोभनं वस्तु, बाह्यज्ञोभनं द्रव्यं. -a. बाह्यज्ञोभ, कृत्रिमज्ञोभि, मिथ्याज्ञोभनः

Tint, s. राग:, रंग:, छाया. =v. t. रंज् c.

TINY, a. क्षुद्र, आतिल्घु, प्रत्नु; 't. spark' तनुप्रकाशः.
TIP, s. अमं, शिखरं, अमभागः, प्रांतः, मुखं, अणि m.
f.; 't. of the foot' प्रदं, पादामं; 'learning danced on the t. of his tongue' अमुख्य विद्या स्ताप्रनर्तकी (N. 1), समस्ता एव विद्या जिह्नाभेषवन् (Ka. 346); 't.-toe' पादामं, प्रदं, अम्रपादः; 'from head to t.-toe' आपादमस्तकं, नखशिखातं.
-v. t. Ex. by अम, मुख in comp.; 't. ed with silver' रजनाम, रजनाश्चिटकोटि; 't. ed with iron' अयोग्, लोहाम, अयोमुख. 2 Top, q. v.

TIPPET, s. भैवेयं-यकं, ग्रीवाच्छादनं.

Tipple, v. t. अतियानं कृ 8 U, नित्यज्ञाः मयं पा 1 P. - ER, s. अतियानासक्तः, मयपः.

TIPSY, a. क्षीव, प्रमत्त, मदविह्वल, मदवज्ञ.

TIRADE, s. आक्षेप:, निंदावच:-लेख:, उपालंभलेख:.

Tire, s. उष्णीय:-पं, शिरोवेष्टनं; 't. ing room ' नेपथ्यं,-शाला. 2 लोहवलय:-यं. -v. t. खिद् c., क्रम् c., भम् c.; 'to be t. ed ' क्रम् 1, 4 P, पिर-, भम् 4 P, आयस् 1, 4 P, खिद् pass., निर्विद pass., (राज्ञो व-यस्थभावन निर्विण्णोस्मि S. 2); See Fatigue. -ING,-SOME, a. कष्ट-खेद-कर (री f.), आयासक, कष्टावह

Tissue, s. जालं, क्रम:, रचना; 't. of falsehood '

Тітан, s. दानव:, दैन्य:; See Demon.

TITHE, s. दशांश:, दशमभाग:.

TITILLATE, v. i. See TICKLE.

Title, s. नामन् n, संज्ञा, लक्षणं, आख्या; See Name; 't. of honor' उपाधिः, उपपदं, मानपदं, कीर्तिषित्रं; 'distinguished by the t. of Srikantha' श्रीकेठपदलांछनः (U.1). 2 अधिकारः, आगमः, स्वत्वं. 3 उपाधिः, उपपदं. 4 स्थानं, पदं, विषयः; 't.-page' मुख्युष्ठं-पृष्ठं; 't.-deed' आगमः,-पृष्यं.=Titular, d. नाममात्र; See Nominal.

TITTLE, s. लव:, लेश:, अणुमार्च.

TITTLE-TATTLE, s. विजल्पितं.

To, prep. (With verbs of motion) ex. by acc.: वाच्यतां याति, उमाख्यां जगाम &c. 2 (As indirect object) by dat. of person. 3 (Up to) आ in comp. or with abl., यावत with acc.: अंत-पर्यंत in comp.; 'from one to ten' एकाहिट-ज्ञांता: (संख्या:). 4 (Possession) by gen. 5 (Purpose) by dat. or inf., or अर्थ-थ in comp 6 (Consequence) by circum.; by dat.; 'he was stoned to death' लोहघात हत:: 'he, to my great delight, soon recovered ' सोचिरात्सस्थो-ऽभवयंनाहं भमदितोऽभवमः; 'tortured to death' तथा पीडितो यथा विगतासरभतः ' went to his ruin' स्वनाजायैव जगामै; 'was frightened to death' भीत्या मृतकल्पो बभव; 'she accompanies the movements of her feet to the musical time' पादन्यासी लयमनगत: (M. 2); ' to the number of 10 'दशसंख्य- a.; 'face to face' समक्षं, संमखं: 'ten to one ' प्राय:, भूयसा; भूयिष्ठं; 'take to wife' पत्नीस्थाने मन 4 A; ' to a man ' नि: शंष, अशेषण. Toll, v. t. (घंटां &c.) वद с., क्रण с.; See Sound. =v. i. ज्ञानै: क्षण 1 P. =s. ज्ञाल्क:-ल्कं, कर:; 't.collector' शौलिककः, शल्कप्राही.

Томв, s. समाधि:, स्थानं; 't.-stone' चैत्यं.

To-morrow, adv. भः, परेगुः, परेपवि; 'day after t.' परभः; 'of t.' भस्तन (नी f.)-

Ton, s. शिष्टाचार:.

Tone, ६. स्वरः, स्वनः, नादः, ध्वनिः, रवः, शब्दः; See Sound. 2 भावः, चेष्टा, चेष्टितं. 3 (In music) स्वरः; 'long t.' तानः; 'keep a protracted t.' तानं प्रदा 3 U, (ब्हास्यतामिच्छिति किचराणां तानप्रदाियत्विमवोपगंतुं K. r. 8). 4 (Of body) बलं, आरियं, स्वास्थ्यं, सुस्थता, आग्निः. -v. t. (down) मृद्रकः 8 U, क्षिप्धीकः; पारुष्यं अप-नी 1 P. -Tonic, इ. बल्यं, वाजीकरणं, बलवर्धनं, आग्निरं, रोचकं, दीपनं; क्षीणबलीयवाजीकरणाचिकित्सा 'administering t.s to persons reduced in strength'. -a. वाजीकर (री f.), बलवर्धन

Tongs, s. कंकमुखं, संदंश:

Tongue, s. जिह्वा, रस(श) ना, रसज्ञा; 'hold the t.'

See Hold; 't. of a bell' लोला. 2 वाणी, भाषा;

See Language; 't.-tied' बद्ध-नियमित-जिह्न.

To-night, adv. अय रात्री, नक्तं.

Tonsure, s. क्षीरं, मुंडनं, केशावपनं, च्डासंस्कारः, शिरोमंडनं, '६.-ceremony' चौलं.

Too, adv. अपि, तथा, चैव. 2 अति or सु pr.; अत्य-तं, अतीव, भृत्तं; See Exceedingly; सुदीर्घ, दीर्घ-तर 't. long' &c.

Tool, s. डपकरणं, साधनं; यंत्रं; 'a mere t.' यं-

न्नमान; 'you are a t. in the minister's hands' त्वं सर्वथा सचिवाज्ञानुवर्ती तेन यंत्रवत् चाल्यसे.

Tor, s. अम, शिखर, शंनं, सानु m. n., शिखा, चूडा, शिरस् n., शिषंतं, मूर्धन् m., मस्तकं. 2 प्रमरं. 3 पिधौनं, आध्डादनं, पुटं. 4 मुख्य-भिट-स्थानं; 'he stands at the t. of the class' सर्वेषां बालकानां मूर्धिन तिष्ठति; 't.-heavy' उद्धेगुरु; 't.-knot' चूडा, शिखा, शिखंड:, शिखरः. - a. मुख्य, भेष्ठ, उपिर्थ, अम्र in comp.; 't.-most branch' अम्रशाखा. - v. t. Ex. by (s.); 't. ed with snow' तृहिनावृतशिखर. 2 Excel, q. v.; See (s.) also.

TOPAZ, s. पीताश्मन् m., पुष्परागः. TOPE, s. स्तृपः.

Topic, s. विषय:, अर्थ:, प्रस्ताव:; प्रकरणं, वस्तु n. Topography, s. स्थानवर्णनं:

TOPPLE, $v.\ i.$ (शिखरात्) सहसा पत् $1\ P$ or अवपत्. TOPSYTURVY, adv. विपयंस्त a. अधरात्तर a.

Топсн, s. डल्का, डल्मुकं, दीपिका, अभिकार्छ.

TORMENT, v. t. (अत्यंत) अर्ह् 1 P or c., पीड् 10, संतप् c., सं-, बाध् 1 Λ , क्रिश् 9 P, आयस् c., विप्र-कृ 8 U, प्रमंथ् 9 P; Seg Afflict. -s. (अत्यंत-) आंतकः, संतापः, न्यथा, पीडा, दुःखं, वेदना, यातनाः, कारणा, दारण-तीत्र-ति-म-यातना-वेदनाः—ING, a. प्रमाथिन्, अर्हतुदः आयासकारिन्. - op, s. अतिपीडकः, प्रमाथिन् m., आयासकः, संतापकः

Tornado, s. घुर्णवाय:.

Torpid, a. जड; सुन्त, विचेतन. 2 मंद, जड; See Dull, Slow. = ITY, Torpor, s. जाडचं, सृति f., चैतन्यनाज्ञः, स्वापः, मांद्यं, तंद्रा, जडिमन् m.

TORRENT, s. स्नोतम् n., रयः, बेगः, ओघः. 2 जल-भवाहः-भदातः, निश्चरः, मस्तवणं, नदी. 3 धारा, आसारः; 't. s of rain' धारासंपातः, धारासारः, वृष्टिधाराः धारासारेमेहती वृष्टिकेमव'it rained in t. s'.

TORRID, a. 3507; See Hot.

TORTOISE, s. कूमे:, कमठ:, कच्छप:; 'female of a t.' कुमी, कमठी, ब्रोल:

Tortuous, α. वक्र, कुटिल, जिझ, तिर्थेष्. Συς; adv. वक्रं, तिर्थेक्-कुटिल in comp.

Товтиве, v. t. чत с., अत्यंत पीड् 10, प-मंथ् 9 Р; See Torment.

Toss, v. t. टत्-वि-क्षिप् 6 P, व्युदम् 4 U, दर्-भू
5, 9 U, संक्षम् c.; See Throw. -v. i. विक्षिप्च जू-pass., इतस्ततः विश्वस् 1 P or सुङ् 6 P or सुङ्
1 P or सु 1 A, घूर्ण् 6 P, 1 A. -s. डत्-क्षेप:-पणं;
*स-व्या-क्षेप:-

Total, a. सक्त, सर्वे, समय, सपूर्ण, &c.; See Whole; 't. rout' अत्यंतनाज्ञः, मुपलायितं; 't. disorder' अत्यंतमाकुलं. —ITY, s. साकल्यं, समष्टि f., एक्यं, कात्स्त्यं; 'what is the t.' एवं सर्वे (पिं-डीकृत्य) कित संपर्यते. —LY, adv. संपूर्णं, साकल्यंन, सर्वथा-तः, अशेषण, निःशिषं.

Totter, v. प-, स्वल् 1 P, कंप् 1 A, वि-चल् 1 P; See SHAKE. -ING, a. स्वलित, स्वलित-विश्वल-गति-Тоисн, v. t. सं-, स्वा 6 Р, (fig. also); प-रामृश् 6 P, हस्तेन आलभ् 1 A; श्रातसंख्या ड मामियं स्वज्ञाति (Ve. 2) 't. es me home'; 'was t.ed to the heart' हृदये (दिग्धत्तर-रिव) आहत: (K. IV. 25); ' heart t. ed with anxiety ' हृद्यं संस्कृष्टमुन्कंडया (S. 4). 2 (on, upon) उहिश्य-अधिकृत्य-वद् 1 P ('Say', q. v.). -v. i. संसर्ग-संपर्क-इ 2P or गम् 1P. -s. सं-,स्पर्काः-र्श्वानं, परामर्शः, आलंभनं, संसर्गः, संपर्कः. 2 स्पर्शवोधः-ज्ञानं. 3 रपर्जाः, स्पर्जेद्रियं; 't.-stone' नि-,कषः, निकषमावन् m.-पाषाण:-उपलः, ज्ञाणः; 'adversity is the t.-stone of (the sincerity of) friendship ' तेषां (मित्राणां) तत्त्वनिकषग्रावा विषत् (H. 1). -ING, prep. उद्दिश्य, अधिकृत्य; See ABOUT. -a. हृदयंगम, हदिस्त्रज् ; See Pathetic. - प, a. कोपन, चंडकोप, जीघ-सुलभ-कोप.

Tougn, a. कठिन, दृढ, दुर्भेध.

Toun, s. परि-,अमुण; पर्यटन; 'he is on t.' स्वमं-डले चरति-अमित; 'make a t.' परिश्रम् 1, 4 P. -IST, s. पर्यटकः

Tournament, s. सादिकीडा-युद्धं.

Tow, v. t. कृष् 1 P, आकृष्य संचल् c. = s. स्थूलजाण, ज्ञाणसूत्रं.

TOWARD, Towards, prep. प्रति (with acc.), अभि in comp; by अभिमृख-a. (खी f.) or अभिमुखं-adv. in comp., (गृहाभिमृखं प्रतस्थे), उदिश्य (with acc.). 2 (With words of direction) by loc. also, उपि (with gen.): 't. the north' उत्तरस्यां दिशि, उत्तराभिमृखं; 't. me' ममोपरि, मां प्रति, मामु- दिश्य, मिय. 3 पायः; 't. evening' अभिसायं, सा याह्रकल्प. -a. See Forward; 'un-t.' अनिकतं असमिथितीयनत

Towet, 8. गात्रमार्जेनी, मार्जनवकं.

Tower, s. अद्द:, उत्सेध:; क्षीम:-मं (room on the t.). -υ. i. मूर्धन वृत् 1 A or स्था 1 P. -ING, α. भोत्रत, प्रोव्हित, उत्तुंग.

Town, s. पुर, पुर f., पुरी, नगरं-री, पत्तर्न(small t.), पुटभेदनं, स्थानीयं, निगम:. - Townsman, s. नाग-रिक:, पौर:,-जन: (पौरी, पौरवधु f.).

Toy, s. क्रांडनकं, क्रीडाइव्यं-वस्तु. = v. i. क्रीड् 1 P; See Play.

Trace, s. चिह्नं, अंक:, अभिज्ञानं; See Mark. 2 (Of foot-steps) पदवी, पदपद्धाति f.; See Foot-step. 3 (Of carts) प्रग्रहः, चर्मवंधः: -v. t. आ-लिख् 6 P, बाह्यरेखां लिख्. 2 अनु-स् 1 P, अनु-धाव् 1 P; मृग् 10 A, अनुपदं या от गम्. 3 (Out) आ-सद् ०., ग्रह 9 P; माहकै र्गृज्ञते चौरो लोप्याथ पदेन वा (Y. II. 266) 'or is t.ed out' &c.; oft. by प्रभवः ('Source', q. v.); 'his sudden affluence has been t.ed out' तस्याकिस्मिकविभूतः प्रभव उपलब्धः. 4 (Word) ज्युत्यद् ०.; 'when the word Brahman is t.ed (to its root)' ज्ञाज्ञव्यस्य ज्युत्याच्यानस्य (S. B. 33).

Тваснел, в. श्वास-प्राण-मार्ग:..

Track, v. t. अनु-स 1 P, अनु-धा 1 P, मार्ग 10; See Follow. -s. मार्ग:, पदिचह्नं-पंक्ति f.; See Way. 2 चिह्नं, अंक:. -less, a. नि:संचार, निर्ज-न, पादास्प्रष्ट.

Tract, s. प्र-,देशः, भूभागः. 2 प्रवंधः, ग्रंथः, लघुले-खः,-ग्रंथः

ТRACTABLE, a. विधेय, विनीत: व्हय; See Docile. TRADE, s. वागिज्यं, विगक्षमेन् n., व्यापार:, क्याविक्तयः. 2 व्यवसाय:, व्यवहार:, वृत्ति f., व्यापार:. -v. i. वाणिज्यं कु 8 U, व्यव-ह 1 P, पण् 1 A, क्रायिक्तयं कु: oft. by (s): 'went out to t.' वाणिज्यं न गतः; 't. ing by sea 'समृद्रव्यवहारी (S - ER, s). विण्यं m., वाणिज्यं हारित्ः See Merchant. -Tradesman, s. पण्यविक्रयं m.

TRADITION, s. संप्रदाय:, आम्नाय:. 2 ऐतिहां, लोक-कथा, पारंपरीयकथा, पारंपरी; 'there runs a t. to this effect' इति ऐतिहां. —AL,-ARY, a. प्रंपराग-त-पात, परंपरीण, कमागत-आयात, सांप्रदायिक-पौरा-णिक (की f.); 't. knowledge' संप्रदाय:, (कुमा-रस्य पुन: कुत: संप्रदाय इति एच्छाभि U. 6). —ALLY, adv. संप्रदायत:, पारंपर्येण.

Traduce, v. t. आक्षर् c., अभिज्ञांस् 1 P, अप-पित-व-द् 1 A; See Calumniate. = er, s. आक्षारक:, अपवादक::

TRAFFIC. See TRADE.

ŧ

TRAGEDY, 8. शेकिपर्यवसायि नाइकं. -TRAGIO,

-TRAGICAL, a. शोकपर्यवसायिन् , दुरंत. 2 करून-रसप्रधान.

Trail, s. गंध: 2 पदवी, पादिचह्नं, पदं. -v. t. वि-आ-कृष् 1 P; See Drag. -v. i. कृष् pass.

TRAIN, ६. परंपरा, भेणी, माला; See SERIES. 2 परिवार:, परिवहे:, परिजन: 3 (Of dress) पुच्छं, वसनांत: 4 परिपाटी, अनु-,कम:, प्रवंध:; 't. of reasoning' उहकम:, तर्कप्रवंध:; 't. of a peacock'
वहे:, पुच्छं.- ए. t. वि. नी 1 P, (animal also), अधि-इ c. (अध्यापयित); अनु-,ज्ञास् 2 P, शिक्ष् द.; दस्
c. (दसयित). 2 परिचयं-अभ्यासं-कृ c.; 'a t.ed soldier' कृतश्रक्षपरिचयः पदाती. — ING, ४. शिक्षा,
विनय:-यनं; शिक्षण, अभ्यास:; 'military t.' रणअक्ष-शिक्षा, यद्धाभ्यास:.

TRAIT, s. लक्षणं, चिह्नं.

Traitor,-ous, s., a. विश्वास-विश्वंभ-घातिन्, भिथ्याप्र-तिज्ञ, ज्ञानु-द्विट्-सेविन्; 't. to the king' राजापथ्य-कारिन्, राजदोहिन्; 't. to the country' स्वदेशका-नु:-घातकः; 'act the t.' दुह् 4 P.

TRAMMEL, See FETTER.

TRAMP, v. i. चर्ण-पादं न्यस् 4 P or क्षित् 6 P. - श. पादशब्द:, चरणविक्षेप:

Твамрье, v. t. मृद् 9 P, सं-अव-°, अभिहन् 2 P; (under foot) पाँरतलेन आहन् 2 U or आ-समा- क्रम् 1 U, 4 P or क्षुद् 7 P; 't. to dust' चूर्ण् 10; निष्पष् 7 P. — ED, a. सं-अव-मार्दत, पादालाहत, पादाकांत, पादकुष्ण. — ING, s. मर्दनं, पादाधातः, पादाक्रमणं, प्रमथनं.

TRANCE, s. समाधि:, लय:, तन्मयावस्था, देहात्तिवृत्ति f.; 'being in a t. ' लीनवृत्ति, समाधिस्थ.

TRANQUIL, a. प-, ज्ञांत, रितमित, निश्चल, स्वस्थ, अ-कुच्ध, ज्ञांतात्मन्; See Calm. — Lity, s. ज्ञाम:-ज्ञांति f., प-, उप-, अक्षोभ:, निर्वेति f., निरुपश्चत्वं, धैयं, अ-नुद्धेग:, स्वास्थ्यं, स्थैयं, — Lize, v.t. मां(ज्ञां) त्व् 10, ज्ञाम c. (ज्ञामयित), प्र-उप-, -आ-समा-धस् c.; See Calm, Compose; 't. yourself' समाधितिहि. Transact, v.t. सं-नि:-पद् c., साध् 5 P or c., वि-धा 3 U, कु 8 U, अनु-हा 1 P; निवेह c., प्रवृत् c., आ-समा-चर् 1 P; (a business) पण् 1 A, ज्यव-ह 1 P. — Ion, s. करणं, अनुष्ठानं, विधानं, निवेहिः, आचरणं &c. 2 कार्यं, कृत्यं, कर्म, ज्यापारः, ज्यवहारः, पणापा.

Transcend, v. t. अति-इं 2 P, अति-इति 2 A; अ-तिकस् 1 U, 4 P; See Excel; 't. s definition' अपरिच्छेय, परिच्छेदांतीत; 't. s description' सक-लवचनानामविषय: (Mal. 1), वर्णनविषयातिकातः; See Pass. — Ent, — Ental, a. सर्वोतिरिक्त, सर्वो-तिशायिन, अन्युत्तमः — Ently, adv. स्विश्चेषं, परमं, अन्युत्तमः Transcribe, v. t. लिख् 6 P. — Er, श. लिपिकारः, लिखकः. — Transcript, श. प्रतिलेखः, प्रति-,लिपि f. Transfer, v. t. स्थानांतरं नी 1 P or गम् c. 2 संक्षम् c. (with loc. for 'to') संचर् c., सं-, कर c. (अर्पयति), निक्षप् 6 P, अध्याहह c., त-नयस्ति तरुषु संकमय्य (Ka. 345), (पुत्रसंकातल-स्मीकै: U. 1). — ENCE, श. स्थानांतराषापणं-नयनं, स्थान-स्थल-परिवृत्ति f. 2 संक्षांति f., संक्षमणं, संचारः, परहस्तसमर्पणं.

TRANSFIGURE, v. t. See TRANSFORM.

Transfix, v. t. ड्यम् 4 P, निर्मिट् 7 P. 2 जडीकृ 8 U, कील् 10, निखन् 1 P, कीलितेव चास्मिन्नेव स्थाने तनु: (Ka. 278) 'as if t ed to this very spot'; 't. ed through the belly' निर्मिन्नेदर.
Transform, v. t. परिणम् ८ (परिणमयति), रूपांतरं मि-भा 3 U, आकार-रूपं-परिवृत् ८; 'to be t. ed (

शिन्धा ३ U, आकार-रूप-पार्वृत् ८; 10 00 t. ea ६ परिणम् 1 U, रूपांतरण परिणता &c. (V. 4). 2 विद्वंद् 10, विद्वं 8 U. = ATION, इ. रूपांतरपरिणामः, परिवर्तः, रूपांतरं, विकृति ∫े, विदंवनं

Transfuse, v. t. अन्यपाने सुंक्रम् c. or निविज्ञ् c. -ion, s. संकामणं

Transoress, v. t. वि-,अतिकम् 1 U, 4 P, अति- इ 2 P, उद्-,लंघ् 1 A, 10, मंजू 7 P; न्यामे-आति- चर् 1 P, अतिवृत् 1 A, लुप् 6 P or c. =v. i. अ-, प्राप् 4 P (with loc. of person); See Offend. =Ion, s. अतिक्रमः, उद्धयनं, व्यतिकमः, अन्याचारः, अत्ययः, मंगः, लोपः, अतिपातः. 2 अपराधः, दोषः, पापं. =or, s. अतिक्रामिन्, अत्याचारी, अपराधी. Transient, a. चंचल, लोल, क्षणभंगुर, अस्थिरस्थापिन्, अस्थापिन्, चपल, विनश्वर, अनित्य, क्षाणिक, अन्यासार, अञ्चाधित (ती f.), क्षणविध्वसिन्. =NESS, s. अनित्यता, अस्थापिन्वं.

Transit, s. क्रांति f., संक्रम:. -ion, s. संक्रांति f., परिवर्तः, विकार:; (state) $_{ullet}$ स्थित्यंतरं, अवस्थांतरं. -ive, a. सक्रमंक. -orv, a. क्षणमंगुर, असार; See Transient.

TRANSLATE, v. t. भाषांतरेण वि-परिणम् c. or परिवृ-त् c.; 'boys should t. Sanskrit sentences into English ' बालकाः संस्कृतवाक्यानि आंग्लभाषया विपरिणमयेयुः: 2 Transform, q. v. 3 (To the skies) (सज्ञरीरं) लोकांतरं नी 1 P or प्राप् c. or गम् c.; 't. ed to the skies ' सज्ञरीरमुक्तः — ION, s. विपरिणामः, विपरिणमनं; भाषांतरं, अनुवादः: 2 लोकांतरनयनं, स्वगीरोपणं, सज्ञरीरमुक्ति f. — OR, s. भाषांतरकृत m.

TRANSLUCENT, a. See CLEAR.

Темпемисемать, v. i. पुनर्जन्म पाप् 5 P, देहांतर गम् 1 P. – ком, s. पुनर्जन्म, पुनर्जननं, देहांतरपानि-रि-गमनं, योग्यंतरे.

Transmit, v. t. See Send, Remit. -Transmission, s. त्रापणं, वाहमं, त्रेषणं, संचारणं.

Transmute, v. t. See Change, Transform. Transforment, a. जुन्द, स्वच्छ, प्रसन्न, विश्वंद, निर्-वि-अ-मल, स्फटिकप्रभ. 2 प्रकाश-किरण-भेय, पारदार्श्वन, -Transformency, ह्यच्छता, प्रसाद:, नैमेल्यं, &c. Transformency, v. i. प्रकाशनां गम् 1 P, प्रचली-प्रकाशनि मू 1 P, (कथं प्रकाशनां गनायमर्थं: परिवु Mu. 1), भिसिद्धीभ, नि:-प-स् 1 P.

TRANSPLANT, v. t. स्थानांतरे हृ c.

ТКАМЯГОЛТ, v. t. स्वानात ६ ह. С.

TRAMSFORT, v. t. नी-वह-1 P; ह с. 2 द्वीपांतर नि-वंस с. от विवस с., रवदेशात दूरीक 8 U. 2 अत्यंत असुद с.; 'Delight' excessively, q. v.; 't. ed with joy' हर्षानभेर, आनंदस्य परा कांटि यत. — s. न-यन, वाहनं. 2 प्रवहणं. 3 हर्षान्मादः, हर्षानभेरः; हर्षावश्चः ТКАМЯГОВЕ, v. t. विपयस 4 U, स्थान परिवृत्त с., विनि-मं 1 A; See Exchange. — ITION, s. (स्थान-) व्यत्ययः, व्यत्याः, विनिमयः, विपयसः, परिवृति f. TRAMSVERSE, a. व्यत्यस्त, तिर्यक्, 'with legs t.' व्यत्यस्तपाद-a. — LY, ado. व्यत्यासेन, तिर्यक्, व्यत्यस्ते परिवृत्त क्रियाः, क्रव्याः, क्रवाः, क्रवाः, क्रवाः, -v. t. क्रवे निविद्यं 6 P.

TRAPEZIUM, s. अन्त्यलंबक:.

TRAPEZOID, s. समलंबक:.

Trappings, s. सज्जा, भूषा, परिकर्म, परिचरदः; 't. of an elephant'परिष्टामः, आदानं; See Housings.
Trash, a. असार, निरर्थक, निःसार. = s. असार-निर-र्थक-दन्यं

TRAVAIL, See LABOUR.

TRAVEL, v. i. परि-भ्रम् 1, 4 P, प.रे-, अट् 1 P, वि-चर् 1 P; See JOURNEY. - s.,-LING, s. पर्यटनं, प-रि-,भ्रमणं, विचरणं, यात्रा, भवासः, अध्वगमनं. - LEB, s. पांथः, पथिकः, अध्वगः, अध्वनीनः, अध्वन्यः, यात्रि-कः, पादविकः, सारणिकः

Traverse, v. t., आकम् 1 U, 4 P, तृ 1 P, स-अति-डत्-, पारं गम् 1 P.

TRAY, s. भाजनं, आधारः, पात्रं.

TREACHERY, ८. विश्वासमंगः चातः, विश्रंभमंगः, असत्यसंधता, पतिज्ञा-समय-गंगः; See Perfidy. = ous,
त. विश्वासघातिन, अविश्वास्य, असत्यसंध. 2 मिथ्यावभास, असार, मायाबहुल. = ously, adv. विश्वासघातेन,
ज्ञाहचन = ousness, s. See (s.).

TREACLE, s. 13:; See MOLASSES.

TREAD, ए. क्षुद् 7 P, आ-समा-कम 1 U, 4 P, पादा-भ्यां पीद् 10 or आक्षम or मृद् 9 P; 'from the trodden path' क्षुण्णाइन्मेनः, (क्षुद्रजनक्षुण्ण एव मा-गै: Ka. 146); 'trod one of them to death' तथामेकतमः पादाकांतोऽभियत, एकं पादतलेन अवामु-ह्यात; 't. in the footsteps of' पद अनुवि-धा 8 U, पदवीं प्रतिपद् 4 A, (पदवीं तरुवन्कवाससां प्रपेदिरे R. VIII. 11). 2 कम्, पदं-चरणं-विश्यस् 4 P or च c. (अर्पयति). -ं श्रः चरणपातः, पादन्यासः-विश्वेपः, विक्रमः. TBEASON, श. राजद्रोहः, राजाभिद्रोहः-अपकारः, राजा-पथ्यकारित्वं. -ABLE,-OUS, a. राजद्रोहिन्, राजाप-ध्यकारित्वं.

TREASURE, s. कोश:-प:, निधि: निधानं, द्रव्यसंचयःराशि:-संम्रहः. 2 विनं, धनं, भांडं, द्रविणं ; See
WEALTH. -v.t. सं-चि 5 U, राशीकृ 8 U, नि-उप॰
धा 3 U; See Store; 't. in the heart' हिंद उपनि-धा, अवधु 10, चित्ते कृ. -ER, s. कोशाध्यक्षः-अधिशः, कोषगृहे नियुक्तः, अर्थाधिकारित् m., धनाध्यक्षः, कनकाध्यक्षः, भौरिकः (gold t.); रूप्याध्यक्षः, नैक्किकः (silver t.). -Y, s. कोषागारं, कोशः-पः, भांडागारं, कोशगृहं

TREAT, v. t. Ex. by 'Act' (towards) q. v.; पुत्रे [मत्रवद्राचरेत 'should t. a son like a friend'; 't. your rivals as dear friends ' कह त्रियसखी-वृत्तिं सपत्नीजने (S. 4); 't. with honour' पुज 10, परस्क, सन्क, सेव 1 A; See Honour; 't. hospitably ' आतिथ्यं कू, अतिथिसत्कारं कू. 2 (A subject) निरूप 10, विचर c., वर्ण 10, प्र-स्तु 2 U; 't. at length ' प्रपंचपति (D.) 3 उप-उपा-चर् 1 P. कित desid. (चिकित्सित-त). 4 संतप c.; ' gave a good t.' भोजनाविशेषै: संतर्भयांचकार; 't. with ' सं-धा 3 U. = 8. भोजनविद्योषः, उत्तमात्रतर्पण. -MENT, s. आचरणं, व्यवहारः, वृत्ति f., आचारः, न-य:; 'ill-t.' अपकार:, अपिकया. 2 चिकित्सा, उपचार:, डपक्रमः. 3 वर्णनं-ना, निरूपणं, विवेचनं, विचारणा. -Y, 8. संधि:, संधानं 2 संधिपत्रं, नियम-समय-पत्रं. -TREATISE, s. नि-प्र-बंध:, लेख:.

TREBLE, a. त्रिगुण, त्रितिधः - s. (In music) तारः; उश्चस्वनः. - v. t. त्रिगुणीकः 8 U. -TREBLY, adv. त्रिगुणं, त्रिधा, घेधाः

TREE, s. वृक्षः, तरुः, दुमः, पादपः, वनस्पतिः, शाखिन् m., अनोकहः, विटिष्न, कुटः, सालः पलाशिन, दुः, अगमः, अगः; and रह-इ with 'Earth,' q. v., क्षिति-मही-पृथिवी-रहः-ह m. &c.

TBEFOIL, a. त्रिपण, त्रिदल.

Trellis, s. जालं, गवाक्षजालं.

TREMBLE, v. i. वि-त्रस् 1, 4 P, (with fear) प्रवेष 1 A, कंप् 1 A, स्फ्र 6 P, प्र-वि-°, स्पंड् 1 A; प्र-वि-क्क् 2 P. — ING,-TREMULOUS, a कंपमान, वेपथुमत्, सकंप, तरल, विलोल, चपल, चंचल; उत्तर्त, कातर (with fear); भग्न, गृहद (voice); 'in a t. voice' स्वरभंगन, सगृहदं. — TBEMOB, s. प्र-,कंपः, साध्वसं, वेपथुः, वेपनं, स्फ्रणं, उत्त्रासः, कातरता, &c. TBEMENDOUS, a. महाप्रमाण, अतिबृहत्; घार, दाहण, अतिगृदः.

Твенон, s. खातं, परिखा; नाली, प्रणाली; भालबालं (of a tree). -v. t. खन् 1 P; 't. upon' आ- mम् 1 U, 4 P; See Engroden. -ER, s. खनक:. 2 काष्ट्रपानं-भाजनं.

TREPIDATION, 8. उद्देगः, संक्षोभः, साध्वसीत्कंपः, भयकंपः

Trespass, v. अति-उत्-क्रम् 1 U, 4 P, अतिषर् 1 P, अनिष्कारं प्रविज्ञ् 6 P; See Transgress, Intrude, Offend. - s. अतिक्रम:, मर्यादातिक्रमः, अमर्यादा, अपराधः, दोषः.

TRESS, s. कबरी, केज्ञकलाप:; अलक:, चूर्णकुंतल:. TRIAD, s. त्रिकं, त्रयं, त्रितयं.

TRIANGLE, s. त्रिभुज:, त्रिकांण:, न्यलं. -TRIAN-GULAR, a. त्रिकांण, न्यल, त्रिभुजाकार, त्रिकांणाकृति. TRIBE, s. जाति f.; वर्ग:, वर्ण: (caste).

TRIBULATION, s. इ.खं, क्रेज्ञ:, कष्टं; See DISTRESS.
TRIBUNAL, s. धमे-न्याय-आसनं, वैयवहारासनं; ' sat
on the t. ' स्यवहारासनमाददे. 2 धमे-न्याय-समा.

TRIBUTE, s. कर:, शुन्क: न्कं; (fig.) उपहार:;
See Present. -ARY, a., s. करद; सामंत;
'rendered t.' करदीकृत. 2 (Of a river) जाला.
TRICE, s. See TWINKLING.

TRICK, ८. छलं, छद्रीन् n., कपटं, क्टोपाय:-कन्पना-भ-वंध:, अप-च्यप-देश:, व्याज:, कैतवं. 2 माया, इस्त-लाघवं (juggler's t.). 3 कुचेष्टा, फेटितं; लीला, खे-लनं, दुर्लक्षणं. – v. t. वच् 10, प्र-तृ c.; See CHEAT. – ERY, s. See DECEIT. – STER, s. वंचक:, कित-वः, प्रतारकः

TRICKLE, v. i. मंदं मंदं स्नु 1 P, पित-स्नु, कणज्ञ:- ज्ञनै: ज्ञनै:-क्षर् 1 P or स्यंद् 1 Λ .

TRIDENT, श. तिश्लं; तिशिखं, तिशीषेकं; पिनाकः,-कं (of Siva).

TRIDUAN, a. त्र्याहिक (की f.).

TRIENNIAL, a. नैवाधिक (की f.).

Trifle, v. i. बालकवन् आचर् 1 P or बृत् 1 A; खिल् 1 P; 't. with 'परिहम् 1 P; See Jest; 't. away 'अव-,क्षिन् 6 P; See Spend. =s. अणु:, लेशः, लवः. 2 अल्प-स्वल्प-विषयः, लध्वथः. =ING, a. लघु, निरथंक, तृच्छ, क्षुद्र, लध्वथं, मु-,अल्प, तृण-प्राय, अकिंचित्कर (री f.).

TRIFOLIATE, a. बिदल, त्रिपर्ण.

Trigonometry, s. त्रिकोणमिति f.

TRILATERAL, a. त्रिमुज, त्रिपार्थ.

TRILITERAL, a. 5487.

TRILLION, 8. दशपरार्थ.

TRIM, v. १. कृप् c., वि-,रच् 10; परिष्कु 8 U. = त. कृत, सु-,रचित, विनीत, परिष्कृत. = s.,-MING, s. परि-कृत्प:, भूषा-पणं, सज्जा; 'the body is not in good t.' श्वरीरमसीष्ठवं (Mal. 1). 2 अवस्था, दश्चा. TRINITY, s. त्रिम्र्तिः

TRINKET, 8. कंकण:-णं; अलंकार:; See ORNAMENT. TRINOMIAL, a. त्रिपट.

TRIO, 8. त्रयी, त्रयं, त्रितयं, त्रिकं.

TRIP, v. i. प्र-,स्वल् 1 P; वि-,अम् 1, 4 P, वि-चल् 1 P. 2 लघु चल्-ए 1 P. = v. t. प्र-,स्वल् c. = s. स्वलितं, स्वलनं, अमणं, पर्यटनं.

TRIPARTITE, a. त्रिभाग, त्रिखंड.

TRIPE, s. जठरं, उदरं; अंत्राणि (pl.).

TRIPLE, a. त्रिगुण, त्रिविध, त्रिधा-त्रेधा ind. = v. t. त्रिगुणिक 8 U. -TRIPLICITY, s. त्रैविध्यं, त्रैगुण्यं. TRISYLLABLE, s. त्र्यक्षरं, त्रिकं.

TRIPED, s. त्रिपदी.

Trite, a. क्षुण्व, जीर्ण, उच्छिष्ट, सुप्रसिद्ध, सदाव्यवहारित. Triturate, v. l. संघृष् 1 P, निष्पष् 7 P; See Grind.

Tenumph, v. i. वि-परा-जि 1 A, पराभू 1 P. 2 विजवेात्सवं कु 8 U. – s. वि-,जयः; 2 विजयोत्सवः, जययात्राः 3 जयहर्षः-उल्लासः; आनंदहेतः. – AL, a. जय
in comp.; जयतोरणं 't. arch'; 't. column'
जयस्तंभः. – ANT, a. जैत्र (त्री f), जयज्ञालिन्,
जेत्, जिष्णु, वि-,जयिन्, मानजय, क्षतारि. – ANTLY,
adv. सजयं, सजयपेषं

TRIUMVIRATE, s. त्रिन्रप्रभृत्वं.

TRIVIAL, a. See TRIFLING.

Ткоор, s. (Т. s) सैनिका:, पदातयः, सैन्यं; See Force. 2 गुल्म:-ल्मं, दलं. 3 यूथं, गणः, कदंबः, वृदं, कुलं; See Herd. — er, s. सादिन् m., अभारोहः. Ткоре, s. रूपकं.

Ткорну, в. जयस्तं भ:-चिह्नं.

Tropic, s. अयनवृत्तं, क्रातिवलयं-मंडलं. =AL, a. Ex. by (s.) in comp.

TROT, s. भो(भौ) रितं-तकं. ७ v. i. भोरितेन या 2 P or गम 1 P.

TROTH, s. विश्वास:, प्रत्यय:; 'by my t.' सत्यमेव, यदि तव मिथ विश्वास:

TROUBLE, s. कष्टं, दुःखं, पीजा, क्रेजाः, प-आ-यासः, खेदः, कुच्छं ; आ-वि-पद् र्र., दुदेज्ञां, बाधा, उपरोधः: 2 यन्तः, उद्यमः; See Pains. 3 कंटकः, आयासकः, ज्ञाल्यं - v. t. बाध् 1 A, पीड् 10, क्षिज्ञं 9 P, उपरुष्ठः 7 U, आयस् ८., सं-परि-तप् ८.; See Afflict; 't. ed at heart' खिलांतः करण, टिंडमिन्न and sim. comp.; 'Oh! do not t. yourself' अल-मात्मानमायास्य, कृतं कृतं आयासेब. - ED, व. बाधित, पीडित &८०., व्यम, डिडम, कातर, विह्नल, आर्त, विक्रवः - SOME, व. कप्ट-पीडा-कर (रीर्).) पीडापद, क्रेजाव-ह, दुःखावह, दुष्ट, आयासहेतुकः; 'a t. fellow' कंटकः - Troublous, a. क्रान्स, सोपभवः

TROUGH, 8. ब्रोणि-जी f.

TROWEL, 8. कार्जा f.

TROWSERS, s. जंघात्राणं-वस्रं.

Truant, a. कार्यपराङ्मुख (खी f.); अलस; 'tu 'be t.' अलसनत् आचर् 1 P.

TRUCE, s. युद्धविश्राम:, युद्धनिवृत्ति f., अवहार:; 't. to 'ex. by विरम् 1 P, अलं (with instr.); 't. to your jest ' अलं परिहासेन; 't. to your im• pudence 'विरमातिप्रसंगात् (U. 5).

TRUCK, s. ज्ञकट:-टं; See CART.

TRUCKLE, v. i. See FLATTER.

TRUCULENT, a. कूर, निषुर, निर्देय.

TRUDGE, v. i. शनै:-मदं-वर्ज or चल् 1 P, पदभ्यां चलः $\mathbf{T}_{\mathrm{RUE}}, a$. सत्य, तथ्य, अवितथ, ऋत, यथार्थ, बास्तवि-क (की $f_{\cdot}$), सत् $\operatorname{pr.}_{:}$ अकृतिम, अकृतक (not feigned). 2 युक्त, उपपन्न; 'what you say is t. ' युक्तं आह भवान् ; 't. to one's engagements ' सत्यसंध-प्रतिज्ञ-त्रत. -LY, adv. सत्यं, व-स्तृतः, यथार्थतः, परमार्थतः, तस्वतः; 'affection t. so called ' प्रमार्थत: प्रेम; ' Parantapa t. so called ' परंतपो नाम यथार्थनामा (R. vi. 21): ध्रविसिद्धेरापि यथार्थनाम्नः सिद्धि न मन्यते (M. 4) 'true to his name', 't. so called.' - TRUISM, s. सत्यं, स्वत:सिद्धवचनं, -TRUTH, s. तथ्यं, सत्यं, अवितयं, ऋतं, तत्त्वं, भूतार्थः, परमार्थः, तत्त्वार्थः. 2 सत्यता, यथार्थता, याथार्थ्य ; 'in t. 'सत्यमेव, खलु, ननं; 'to tell you the t. ' यत्सत्यं, वस्तुत:. - FUL, a. सत्य; See (a.). 2 (Of persons) सत्यवादिन, यथार्थव क्-वादिन्, तथ्यभाषिन्.

Trump, v. t. कृष् c., सक्टं निर्मा 3 A; See Fabricate. -Trumpery, α. असार, कृतिम, कृट in comp. -s. असार-तृच्छ-इन्यं-

TRUMPET, s. तूर्य, तूरी. 2 (Flower) पाटला-लि:, मोघा, काचस्थाली, फलेरहा, कुडणवृंता, कुबेराक्षी. = v. t. डट्-पुष् 10, प्रकाश ८., उचै: प्र-ख्या ८. (ख्यापयित). = ER, s. तूर्यवादक: 2 डट्घोषक:

TRUNCATE, v. t. लू 9 U, अवन्छिई 7 P.

TRUNCHEON, s. यहि f., दंडः, गदाः

TRUNDLE, See ROLL.

TRUNK, s. (Of the body) कवंध:, अपम्धेकलेवरं 2 (Of trees) स्कंध:; प-,कांड:-डं; 't. with the branches lopped off' स्थाणु:. 3 (Of elephants) शुंड:, शुंडा,-दंड:, इस्तः, करः. 4 भांडं. 5 अग्र-मुख्य-भागः.

TRUSS, s. पट:, बंधनं. 2 (तृण-) क्षें:, भार:. =v. s. कील 10, संबंध् 9 P, संसंज् c.

Trust, v. t. विश्वस् 2 P, प्रति-इ 2 P; See Believe. 2 निक्षिप् 6 P, स-,क c. (अर्पयति), न्यस् 4 U; See Entrust. =v. i. Ex. by 'Sure,' q. v.; 'learn to t. in God' ईश्वरासक्त-ईश्वराधान-धिक्तो भव, ईश्वरं द्वारणं प्रपयस्व; 't. to' आ-अव-लंब 1 A, आधि 1 U. – s. विश्वासः, विश्वंभः, प्रत्ययः. 2 निक्षेपः, व्यासः. 3 कालिका, दृद्धारः – EE, s. निक्षेपधारिन m. – ING, a. विश्वासत्त, विश्वस्त; 't. to the strength of his own arms' स्वभुजवलम्बलंब्य. – worthy, – Y, a. विश्वसत्तीय, विश्वास्य, विश्वासाह, विश्वासयोग्य, विश्वासाह, विश्वासयोग्य, विश्वासाह, विश्वासयोग्य, विश्वासाह, विश्वासयोग्य,

Try, v. t. प्रीक्ष 1 A, अन्-भू 1 P; 'to t. their strength upon a traveller' पथिकमात्मश्राक्तिनकषं कतुँ. 2 (Cases) दश्च 1 P, बि-चर् ८., अनुसं-धा 3U, वि-विच् 3, 7 U; See Judge; 't. ing cases' स्यवहारदर्शनं; ददर्श संशयच्छेयात्त्र्यवहारान् (R. xvi. 39) 'tried contested cases'. -v. i. प्र-यन् 1 A, उपम् 1 A, इपव मो 4 P, प्रवृत् 1 A; See Attempt; oft. ex. by desid. forms. — Ing. a. कह-पीडा-कर (री f.), (heat &c.). — Trial, s. प्रीक्षा-क्षण; 'to make a t. of' प्रीक्ष; अनुभवः; 'under t.' अनुभ्यमान. 2 स्थवहारदर्शनं, विचारः 3 कृष्कुं, वि-आ-पर् f.; See Calamity, Misfortune. 4 प्र-प्यनः, उपमः, उपोषः.

 $\mathbf{T}_{\mathrm{UB}}$, s. द्रोनि-जी f.

Tube, s. नाल:-ली-लं, न(ना)लिका, नाडि-डी f., सृषि-रं, प्रणाल:-ली. -Tubular, a. नालाकृति, नाडीस्त्पः Tuber, s. कंद:-रं. -ous, a. प्रंथिल, प्रंथिमन्, कंदिन्. Tubercle, s. सृक्षमनण:, प्रंथि:.

TUCK, See FOLD.

Tuesday, s. मंगलवासर:.

Tuft, s. चूडा, शिखा, शिखर:-रं, शेखर:; 'having at.' शिखन. 2 पक्ष्य:; स्तबकः, गुच्छः, अवतंसः. -ED, a. शिखन, शेखरित.

Tug, v. t. आ-कृष् 1 P. प्रयत्नेन कृष्; See Pull. Tuition, s. शिक्षणं, अध्यापनं, उपदेश:.

TUMBLE, v. i. अवपत् 1 P, स्खल् 1 P. = s. अव-पातः, स्खलनं

Tumbler, s. काचपात्रं. 2 कलायैन:, सूत्रायण:. Tumid. a. स्फीत, आध्मात.

Tumour, Tumefaction, ड.वि-,स्कीट:-टक:, ज्ञांक:, भयथु:, नण:-णं, मांसांबुदं, प्रथि:; 'fatty t.' मेदोंबुंदं.
Tumult, ड. तुमुलं, संकुलं, अन्यंतमाकुलं; 't. in the army ' पिंजल: 2 कोलाहल:, कलकलरवः. - uous, त. तमल, संकुल, अञ्ध, अञ्यवस्थित.

"Tune, s. राग:; तालः. 2 तालैक्यं, स्वरैक्यं; 'out of t.' विस्वर-a.; 'in t.' शिष्टस्वर, युक्तस्वर- a. -v. t. स्वरैक्यं कु 8 U. - Full, a. सुस्वर, मधुर, संगतस्वर; See Harmonious.

Tunic, हे. चोल:-ली, कूर्णसक:-कं.

Tunnel, s. कुल्या, सुर्ह (रं)गा, गूढ-आतमाम-मार्ग:. =v. t. उत्सन् 1 P, सुधिरीक 8 U.

Turban, s. डब्लीष:-षं, शिरोवेष्टनं.

 $\hat{\mathbf{T}}_{\mathrm{URBID}}$, a. कलुष, आविल, पंकिल, सपंक, पंकदूषित, मलिन

Turbulence, α . पीडाकर (री f.). दुरौत, कलह-तुमुल-कारिन, अवदावर्तिन; अनवस्थितः

Turf, s. शाहलं, सन्णभूमि f.

TURGID, s. स्फीत, उच्छून.

Turmeric, s. हरिद्रा, कांचनी, पीता, निज्ञा, बरवर्णिनी. Turmoil, s. संक्षोभः, उपबदः, तुमुलं; 't. of war संप्रामतुमुलं

Turn, v. i. पार-, भ्रम् 1, 4 P, घुर्ण् 1 A, 6 P, व्या-परि-वृत् 1 Λ . 2 परिवृत्; oft. by भू 1 P, जन् 4 Λ . 3 अम्लीभू, अम्लतां गम् 1 P; 'food t. s into blood ' अनं रुधिरभावेन परिणमति; See CHANGE; 't. into white ' भेतिभवति: 't. to nothing ' निरर्थक-न्यर्थ- a. भृ. 4 भृ with संमुख-अभिमुख-(बी f.) in comp. or with gen.; 't. ing to the hero ' नायकाभिमुखी भूत्वा. = v. t. पार-, भ्रम् c., (fig. also), पूर्ण c.; परि-वि-न्या-बृत c. 2 परिवत c., आ-, aec., (आविहितवदनं राजकमासीत् Ka. 10); परिवन्धिमखी (V. 1) ' with her face half-t.ed '. 3 विपर्यस c. 4 साचीक 8 U; See BEND. 5 अम्हीकः; 't. to account'; See under Account; 't. to use ' उपयुज् 10; 't. into ashes ' भर्म-सात-भरमी-क or भ; 't. the back' प्रष्टं द्या c. पराङ्गाखीम ; 't.s a single fault to two ' ए-कापराधं द्रिगणीकरोति. -about, वि-परि-वृत् ; परिक्रम् 1 U, 4 P. -against, प्रतीपयति (D.); (v. i.) प्रतिकृलीभू, प्रत्यार्थन्- a. भू, विरुद्ध- a. भू. -away, अपनी $1\ P$, दूरीकु; अपास्, नि:स्ट c., निराकु; See Dismiss, Discharge. 2 (aside) नि-ज्या-वृत् c., सं-ह 1 P; साचीकू, तिर्थग्-वल् ; (अभिम्खे मिय संहतमीक्षितं S. 2); 'shall t. away his mind (in another direction)' अन्यतः एनं क्षि-पामि-संचारयामि; (v.i.) व्यावृत् 1 A, (व्यावर्तमाना हिया), पराङ्ग्रखी-विम्खी-भः, मुखं परिवृत. =back, पार-परा-वृत्; (v. t.) पार-परा-वृत् c. = into, कृ,(तपोवन मुपवनं कृतं S. 2). 2 परिणम c. with भावेन; आखं विडालभावेन पर्यणमयत् 't. ed the rat into a cat '; See Change. -off, दरीक, निवृत c., अ-पास् &c.; (v. i.) अप-स 1 P, निर्गम् 1 P. =out, (v. t.) नि:-स c., निष्कम् c., बहिष्कः; See DI8-СНАВСЕ; (v. i.) संपत्त 1 P; See HAPPEN. 2 जन 4 A, भू 1 P; 't. ed out pale' विवर्णीयत:, सहसा विवर्णभावं प्रपदे; 'the words of the great never t. out untrue' न हीश्वरव्याहतयः कदाचित्पुष्णीत लोके विपरीतमर्थ (K. III. 63). -over, उत्क्षिप् 6P. 2 परिवृत् c., चल c.; 't. ing over the pages' १४। नि चालियत्वा-समालोक्यः =round. परि-परा-इत्

-to, दृज् 1 P, ईक्ष 1 A; by पति with acc. -towards, अभिनु खी-संमुखी-भू (with gen.). - up, सहसा आंविभू or प्रादुर्भ. 2 Happen, q. v. - s. आव-र्त:-तंनं, आवृत्ति f. 2 परिवृत्ति:, परिवर्त:, विक-र:. 3 पर्यायः, परिवृत्तिः ; 'by t. s.' पर्यायेण, पर्याय in comp.; 'service by t. s.' पर्यायसेवा. 4 बार:, (शक्तकस्य बार: समायात: P. 1.8). 5 प्र-,बृत्तिः, भावः, दज्ञाः, 't. of mind' चि-त्तवृत्तिः, मनःस्वभावः. 6 आकारः, स्वरूपः, ' matters took a different t. ' वस्तास्थतरवस्थांतरं अद-इयत, सकलोर्थ: परिवृत्तः. 7 गति f., क्रमः; 'mysterious is the t. of fate ' कर्मणो गहना गति:; 't. of fortune 'दैवगति: 8 मिरक्रम:; (walk) ईषद्विहार:. 9 अवसर:, समय:, काल:. 10 वंक: (of rivers); 'a good t. ' डपकार:; 'ill t. ' अप-कार:: 'One good t. deserves another 'उप-कार: प्रत्युपकारेण निर्यातियतव्य:. - ER, 8. च क्रिन् m., क्रोंदिन m. - TURNCOAT, s. स्वपक्षत्यागिन m., समयाननरोधिम्.

Turnip, s. शिखामूलं.

Turpentine, ८. देवदाहतैलं, सरलहवः.

TURPITUDE, s. दृष्टता, दंषः.

TURQUOISE, s. वैद्यं, हरिताश्मन् m.

TURRET, s. शिरोगृहैं; प्रासादशंगै-शिखरं.

· Turtle, s. क्मै:; See Tortoise.

Tusk, s. दंत:, दंश, रद:, रदन:

TUTELAGE, s. बालावस्था, बाल्यं.

Tutelary, a. रक्षक, रक्षा in comp.; 't. deity' इष्ट-कल-देवताः

TUTENAG, s. तृत्थं, तृत्थांजनं.

Tuton, s. गुरु:, अध्यापक:, आचार्य:, शिक्षक:.= SHIP, s. आचार्यत्वं.

TWADDLE, See PRATE.

TWAIN, s. (In t.) द्विधा, द्वेधा.

Twang, v. t. (A bow) आ-स्फल् ८.; टंक् 8 U, ज्या चुत् 10; (a lute) क्षण् ८., नद् ८. = v. i. क्षण् 1 P, टंकारं कृ 8 U. = s. टंकारः, ज्या-ज्ञब्दः-घेषः, धनरस्मालनं 2 क्षणितं, क्षणस्कारः

TWEAK, See PINCH.

Tweezer, s. संदंश:, क्रमुखं-

Twelve, a. द्वादशन. -Twelfth, a. द्वादश (शी f.). - % द्वादशांश:-

TWENTY, a. विद्याति f. -TWENTIETH, a. विद्या (द्या f.), विद्यातितम (मी f.).

Twie, s. विटप:, शाखा, पशाखा. .

Twillent, s. संध्या, संधिप्रकाशः, संध्याकालः समयः, निशादिः

Twin, a., s. यम, यमज, यमल; 'we are t. brothers' भातरावावां यमजी (U. 6); oft. by

यमलं, युगं, इंद्रं, मिथुनं, युगलं; 't. stars', मिथुनं; 'one of t.' यम:, यमल:.

Twine, s. सूत्रं, तंतु:. =v. t. उद-प्रंथ् 9 P, उरसम् 10, (कृतुमोत्स्वाचतान्वलीभृतम्बल्यत् अलकान् R. viix. 53). 2 (Itself) आ-परि-वेष्ट् ०., आ-परि-वृत् ०. Twinge, s. व्यथा, पीडा, वेदना, श्राल:-लं, तीववेदनाः =v. t. Ex. by क with (s.).

TWINKLE, v. i. (Of the eye) नि-, मिष् 6 P, इिम् प्, निमील् 1 P, उन्मील्, निमेषोन्मेषं क. 2 स्प्रद्
6 P, तरलं-सकंप-प्रभा 2 P or प्रकास् 1 A or सुत्
1 A. -s.,-ING, s. निमि(मे)थः, निमेषोन्मेषो;
'within the t. of the eye' निमेषमात्रात, निमेषेण. 2 स्फरणं, स्फरितं, तरलज्योति n. -प्रभा; 'the
eyes knowing no t.' (पपा) निमेषालसप्रमपंक्तिः
(R. II. 19), अनिमेषलोषनी ददर्श (Ka. 11).
TWIRL, v. t. स्वरितं अस् c. or परि-वृत् c. -v. i.
परि-वृत् 1 A, अस् 1, 4 P. -s. स्वरितपरिवृत्ति f.

Twist, v. t. पार-ज्या-वृत् c., आकृष् c., मुद-द् 10. -v. i. ज्यावृत् 1 A, आकृष् pass. -s. ब्यावतेन, आ-कृष्णं, मोटनं

TWIT, v. t. See CENSURE, TAUNT.

Twitch, v. t. (सहसा) आकृष् 1 P, आ-क्षिप् 6 P. -v. i. स्कृर् 6 P, स्पंद 1 A, प्र-,कंप् 1 A. -s. सहसाकषं:-आक्षेप:, स्कृरणं, स्पंदनं

Twitter, v. i. प्र-जन्प् 1 P, प्र-लप् 1 P. = s. प्रला-प्:, प्रजन्प:; See Chatter.

Two, a. दि (हो, दे f. n.), दि pr.; ह्रयं affixed; 't. years' दिवर्ष, वर्षह्रयं; 't. or three' दिषाः; 't.-fold' द्विगुण; 't.-handed' दिह्र्स्त; दिजिह्न &co.; 'in t. ways' दिषा. —Twice, adv. दिः, दिवारं; 't. married' पुनरूढा, पुनर्भूः (widow remarried); '20 is t. 10' दिराष्ट्रमा दश्च विश्वतिः संपर्धतेType, s. आदश्चः; प्रतिरूपं; See Model. 2 षिह्नं, लक्षण, व्यंजने- 3 सुद्राक्षरं 4 प्रकारः, रीति f.—ICAL, a. Ex. by (s.) in comp.; आदश्चेम्त, प्रतिरूपक—Typefy, v. t. आदर्शींकृ 8 U, प्रतिरूपण दृश्च c.—Typography, s. मुद्राक्षनं-

Тукалич, s. प्रजापीडनं, लोकोपर्यंतः, जनमर्दनं, निद्युर-शासनं. =10,-10AL, a. प्रजापप्रविन्, प्रजोपद्विन्, =12E, v. t. (भृश्चं) पीड् 10, डप-प्रु 1 A, विभ-क्र 8 U, उपद्र 1 P. - Tykant, s. प्रजापीडकः, लोको-प्रप्रवकः, उपद्रवी, निष्ट्रशासनः.

Tyro, s. नवच्छात्र:-शिष्य:, अनभ्यस्तः

U.

UBIQUITOUS, a. सर्वेगत, सर्वेध्यापिन.
UDDER, s. उधस् n., आपानं, स्तनं (mostly human); 'having pot-like u.s' घटोरनी; 'havaing large u.s' पीनारनी.

Uelt, a. कु-वि-अप-रूप, विकृत, कदाकार; दुदंशंन, विकृताकार. 2 कुस्सित, नियः = INESS, s. वैरूप्यं, अप-रूपता, कदाकारः

ULOBE, s. प्यत्रण:-णं, विद्रधि:, नाडीतण:-णं, प्यक्षतं.
—ATE, v. t. तणं उत्पद् c. –v. i. सक्षतीभू 1 P, तणं बंध् 9 P. –ATED,-OUS, a. प्यत्रणिन, सत्रण, सक्षतं, उपहृत in comp. with (s.).

ULTERIOR, a. 377, 347; See DISTANT.

ULTIMATE, a. चरम, अंतिम; See LAST. - LY, adv. अंते, त्रेष, अंतत:. - ULTIMATUM, s. चरमाभि-संधि:, अंत्यप्रतिज्ञाः

Ultra, a. Ex. by अति in comp.

Umbilical, a. नाभ्य, नाभि in comp.; 'u. cord' नाभि f.,-नाल:

Umbrage, s. छावा. 2 अप्रीति f., कोप:, असंतोष:, अपराध:; 'take u.' प्र-,कुप् 4 P, 'Angry', q. v.; 'givo u.' विराग नी 1 P; See Insult.

UMBRELLA, s. छत्रं, भातपत्रं, धर्मवारणं, जलत्रं.

Un, A prefix, ex. by अ (अन् before vowels), sometimes by निर्, नि, दुस् pr., हीन, रहित in comp.; 'unaided' असहाय, साहाय्यहीन; 'undaunted' निर्मीक, अभय; 'unmixed' अभिभ; 'unwelcome' अभिय, अनिभन्न &c.; 'unattainable' हुस्ताय. (In cases where the word formed with 'un' is not given, the student should take the simple word or form it, and use the above prefixes. With nouns the sense of 'un' may be expressed by अप-नी 1 P, or ह 1 P; e. g. 'unbar' अगैलं अपनी, निर्मेलीक &c.)

UNACCUSTOMED, a. अपरिचित, अनन्यस्त, अननुभूत. UNAFFECTED, a. अकृत्रिम, सहज, अव्याज; See

Unanimous, a. एकमम-चित्त. =LY, adv. एकचि-त्तीभूय, ऐकमन्येन. =Unanimity, s. ऐकमन्यं, चि-त्त-मत-ऐक्यं, एकचित्तता; अस्मिन् विषये सर्वेषामैकम-त्यं 'there is a"u. on this point'.

Unarmed, a. विश्वक, निरायुध, असज्ज. Unassatlable, a. दुब्पधर्षे, अधृद्य, दुरासद.

UNASSUMING, a. अविकत्थन, अवृत, विनीत; See Humble.

UNAVAILING, a. निर्धेक, निर्मुण, निष्फल.
UNAWARES, adv. अनिर्कितं, अलक्षितं, निभृतं, अकस्मातः, See Suddenly also.

Unbar, Unbolt, v. l. निर्गलयाते (D.).
Unbellever, s.नाहितक:,-बुद्धि:,पाखंड:,मिध्यावृष्टि:.
Unbend, v. l. शिथिलीक 8 U; See Relax.
—ing, a. Oruel, q. v.

Unbind, v. t. डद-मंथ् 9 P, शिथिलीक 8 U.

Unblemished, a. निष्कलंक, निरवय, अंक्षत. Unbosom, v. t. विष्टु 5 U; See Disclose; u. oneself ' हृदयं-मनेश्यतं-विष्टु.

UNBOUNDED, a. अनंत, अमित.

Unbridled, a. उच्छृंखल, उड़ाम, निमर्थाद, अनगैल. Unburden, v. t. भारमपनी 1 P; See Alle-VIATE also.

Unceremonious, a. Affict, $+i\epsilon_1\epsilon_1$. $-i\epsilon_2$, adv. $+i\epsilon_1\epsilon_2$.

Uncertain, a. संदिग्ध, संज्ञायग्रस्त; See Doubt-Ful. -TY, s. अनिश्वय:, अनिर्णय:.

Unchain, v. t. निगडान् अपनी 1 P, मुच् c.; See Free, Lirerate.

UNCHARITABLE, a. दोषतृष्टि. असूयक, छिद्रान्वेषिन्. UNCHASTE, a. अविनीत, पांसुल, &c.; See Pro-STITUTE.

Unclaimed, a. अस्वामिक, अनाधिकृत.

Uncles, s. पिनृब्य: 2 मातुल: (maternal u.) ° Unclose, v. t. Open. q. v.

Unclothe, v. t. Strip, q. v. = ED, a. विवस, नम; See Naked.

Uncloven, a. एकशक, एकखर.

Uncommon, a. अमामान्य, अपूर्व, अलोकिक (की f.).
-LY, adv. अपूर्व; See Exceedingly.

Unconcern,-ed, a. Indifferent, &c., q. v. Uncontrolled, a. अमतिबंध, निर्मेस, निर्मेश

Uncouple, v. t. Separate, q. v.

Uncouth, a. Ugly, Strange, q. v.

Uncover, v. t. उच्छट् 10, अपा-वि-वृ 5 U; See Strip; 'they u.ed their heads' शिरी-वहनमपनि-यु:.

Unction, s. अभि-,अंजनं, आ-वि-लेप:-पनं. = unc-Tuous, α. स्निम्ध, मस्य, चिक्कण, सांद्र.

Undeceive, v. t. भ्रमं निरम् 4 U or अपाक 8 U or छिद् 7 P.

Undecided, a. সানাম্বন; (of persons) Irresolute, q. v.

Undeniable, a. निविवाद, निःसंदेह.

UNDER, UNDERNEATH, prep. अथ:, अधितात (with gen.); See Below, तले in comp. or with gen. 2 अधीन, आयन, बन्नान; See Subject. 3 (Age &c.) उन in comp.; 'u. 16' उनवोडनाववें; 'u. age' अभानवयस्स, अभानव्यवहार; 'should bury one who is u. two years' उनिहिव नियानन (Y. u. 1). 4 काले, समये or exby 'Reign', q. v.; 'u. the Moghuls' मांगलेज मही ज्ञासन्म; gen. ex. by loc. or instr.; 'u. this condition' अनेन समयेन; 'u. misfortunes' आपरि, आपस्ताले; 'u. your favour' भवतन्तिवेंण.

_a. अधर, अधः in comp.; 'u.-garment' अधा-ज्रंक, अधीवात:; See GARMENT; oft. by उप pr. UNDERGO, v. t. अनुभू 1 P, सह 1 A, उपगम् 1 P; See Suffer; 'u. examination' प्रीक्ष pass.; 'u. change' परिवृत् 1 A, विक्क pass.

Underground, a. आंतभीम, भूम्यधस्तात्.

Underhand, व. गूट, पच्छत्र, परीक्षकृत, छलेन कृत; निय, गईणीय-

Underlie, v. t. ली 4 A, निगृह pass. (with loc.). Underline, v. t. अधोरेखया अंक 10.

Underling, s. अनुजीविन् m.

Undermine, v. t. सुरंगां कु 8 U, उत्स्वन् 1 P, अध-स्तात् विनश् c. 2 विनश् c, अवसद् c., उच्छिद् 7 P, क-च् 1 P; 'a river u. ing its banks' कूलंकषा सिंधुः. Underrate, Undervalue, v. t. न्यूनसूल्यं कृष् c., अर्घतः पृत् c. 2 लघु मन् 4 A, अवमन्, लघुकु, अपकृष् 1 P.

Understand, v. t. बुध 1 P, जा 9 U, अवगम् 1 P, ग्रह 9 P, उपलभ् 1 A, वि-भू c., अव-इ 2 P, अवध् 10; See Know. 2 (Words &c.) अध्या-ह 1 P, उद्ध 1 A, (इदं पदमत्राध्याहर्ते व्यं). -ING, s. मति:, बद्धि:, धी:, मेधा, प्रहण-ज्ञान-ज्ञाक्ति:, प्रज्ञा ; See Intellect. 2 भाव:, ब्राचि f.; ' good u.' स-द्वाव:, मित्रभाव:; ' come to all u. ' See SETTLE. . Undertake, v. t. आरम् 1 A, उपक्रम् 1 A; See Begin. 2 ब्यवसी 4 P, ईह 1 A; See Attempt, INTEND. 3 स्वी-अंगी-कृ 8 U, उ(द)रांक, अभ्यूप-गम् 1 P, अभ्यूप-इ 2 P, प्रति-पद् 4 A. - ER, s. आरंभक:, अनुष्ठात m. 2 प्रेतकर्मनिहीरक:. = ING, s. कार्यं, व्यवसायः, कर्म, आरंभः, व्यापारः, प्रवृत्ति र्र. Undeserving, a. अनर्ह, अगुणवत्, अपात्र, निर्मुण-Undesigned, a. अन्भिप्त, अनुद्धिपूर्व. -LY, adv. अज्ञानतः, अबोधपूर्वं, अकामतः

Undesigning, a. Sincere, q. v.

Undiminished, a. अक्षत्रै, अन्यून, अनपाय, अङ्कत, अक्षीण.

Undisguised, a. Frank, q. v.

Undivided, a. अभिन्न; (attention) एकाय, अ-नन्य, अनन्यासक्त, मुसमाहित; See Fixed.

प्रभाग अनत्यासका, सुसमाहत, उट्ट मार्ग अनत्यासका, सुसमाहत, उट्ट मार्ग प्रमुख् 6 P, उद्द स्वर ट., उद मंथ् 9 P. 2 ज्या-परा वृत ट.; 'able to do, not to do, or u. things' कर्ने मकर्तुमन्यथा कर्न क्षमः. 3 इन् 2 P, नज्ञ ट.; 'Oh! I am undone' हा इताहिम (मंद-भाग्यः), दैवेन मिषतोहिम

Undress, v. t. वास:-वसं•अपनि 1 P or अवतृ c. or उन्मुख् 6 P or अपनह 4 P. - s. लघुवासस् n. - ED, a. (food) असंस्कृत, अपक्र, आम. 2 विवस, विवसन, उन्मक्तवसन.

Undulate, v. i. तरंगायते (D.), डत्स्प् 1 P;

better by 'u. ing.' =ING,-ORY, a. दमिनत्। तरीगत, दलतावनत, भंगर, उत्सर्षिन्. =ION, 8. भंगूर-ता, दमिमत्ता, &c.

UNEARTH, v. t. उत्खन 1 P.

UNEQUALLED, a. Matchless, q. v.

UNERRING, a. अमाप, अन्नात, अवंध्यपात; 'took an u. aim on his bow' धनुषि अमोघं समधन बाज; See Fix.

UNEVEN, a. বিষদ, তঙ্গনানন.

UNEXPECTED, a. असमधित, अतर्किन, आकारिमक (कॉ f.), अकांड, अनपेक्षित, अधितितपूर्व. =LY, adv. अकस्मात, अकांडे, अतिकितं

UNFAITHFUL, a. Faithless, q. v.

Unfasten, v. t. Loose, q. v.

Unfathomable, a. अगाध, अतलस्पर्शः

UNFAVOURABLE, a. प्रतिकूल, वि-पराङ्-मुख (सी 🆍), विरक्त, अनुकुल; विषम, अप्रिय, अप्रसन्त

Unfeeling, a. निर्देय, कूर; See Cruel.

UNFIT, a. अयोग्य, अक्षम, &c. - v. t. Disable, q. v. UNFOLD, UNFURL, v. t. विस्तृ-स्तृ c. 2 विष् 5 U; See DISCLOSE.

Unforeseen, a. Unexpected, q. v.

Unfortunate, a. अथन्य, दुदैंब, मंद-हत-भाग्य, देवावहत, आवद्मस्त. 2 अमगल, अभव्र, अशुभ- =LY, adv. मंद्रभाग्यत्या, दुदैंबात.

Unfounded, a. अमूलक, निर्मूल, मिथ्या in comp. Unfruitful, a. Fruitless, q. v.

Ungainly, a. Clumsy, q. v.

Ungovernable, a. अवश्य, अविश्वेय, अनिवाय, दु-निवार, दुनिग्रह. उहाम, निर्यंत्रण, उच्छुंखल.

Ungrateful, -ness, See Ingrate &c.

Unguent, s. अध्यंजनं, अनु-वि-लेप:-पनं, समालंभ:-भनं। Unhappy, a. अधन्य, मंदमान्य, दु: खमाज्, भनिष्टैत; Sea Miserable.

Unharmed, Unhurt, a. अक्षत, निर्वेण.

Unharness, v. t. मच् c.

Unhinge, v. t. विसंधीक 8 U, अपसंधीक

Unicorn, s. एकश्रगः.

UNIFORM, a. सरूप, एक-समान-विध, एक-समान-रूप, एकपकार, एकाकार; सम, समान, अविशेषः = 8. निर्धिश्च । = 117, s. सारूप्यं, ऐकविध्यं, साम्यं, एकरूप-ता = LY, adv. नियतं, अशांत, अविरतं, एकरूपेण, सदाः UNIMPEDED, UNINTERRUPTED, a. निर्धिम, निर्दे-तर, अनंतराय, अविच्छिन, अविरतः

Unique, a. अपूर्व, अहित्यि, अप्रतिरूप.

Unison, s. एकतान:, स्वरैक्यं.

Unit, s. एक:, एकांक:. - Unity, s. एकतान्त, अ-द्वेतं; 'doctrine of u.' अद्वेतवाद:, अभेद: 2 ऐक्यं, एक्षिणता. - Unitabian, s. अद्वेतवादिन, m. UNITE, v. f. युज् 7 U, 10, सं-समा-°, संगम् c., संहन् 2 P, समानी 1 P, सं-घट् c., सं रृज् 7 P, 2 A, सं-धा 3 U; 'seems u. ed ' भवित कृतसंधानमिव (S. 1). -v. f. घट् 1 A, (तसेन तसमयसा घटनाय योग्य V. 2), संयुज् pass.; एकत्र भू, सं-,भिल् 6 P; See Absemble. -ED, a. संहत; मिलित; संयुक्त. -EDLY, adv. संभूय, मिलित्वा, पक्तीभूय, संहत-a. -UNION, s. संगः, संगमः, समागमः, संगतं-ति f., संहति f., समवायः, सं-,योगः, संधिः; 'u. is strength' समवायो हि दुस्तरः; (cf. बह्नामप्यसाराणं संहतिः कार्यसाधिका ' weak faggots make a strong bundle ').

Universes, s. विश्वं, सर्वे जगत्, त्रिभुवनं; See World.

-AL, a. विश्वं, सार्वेलीकिक-सार्वेतिक-(की f.); सर्वगत, सर्वे; 'u. spirit' विश्वात्मा, जगदात्मा. ब्रह्म.

-ALITY, s. सर्वेगतत्वं, अभिन्यापित्वं. -ALLY,
adv. सर्वेतः, सर्वेत्र, विश्वतः, विश्वक्.

UNIVOCAL, a. एकार्थ, ऐकतानिक (की f.).

UNKIND, a. अलिग्ध, विपिय, निर्देय, क्र्र. -NEES, क. निर्देयता, &c. 2 अपकार:, अहितं.

UNLACE, v. t. See FREE.

UNLAWFUL, a. Illegal, q. v.

UNLEARN, v. t. स्मृते: अपास् 4 U, वि-स्मृ 1P. -ED, a. अज्ञान, अकृतविय.

Unless, conj. न-नो-चेत्, यदि न.

UNLOAD, v. t. भारं अप-नी 1 P or अव-तू c. or अ-बरुद् c.; See DISBURDEN.

Unlook, v. t. बद्-घट् c., बन्मुद्रयाते (D.). Unloose, See Loose,-En.

Unman, v. t. पीरुषं नज् c. or ह 1 P. =Ly, a. क्रीब, पीरुषहीन, पुरुषानहें.

Unmask, v. t. छद्मवेशं अपह 1 P; (fig.) निज-रूपं पकटीकु 8 U; 'he was u. ed' तस्य वास्तविकं स्वरूपमाविष्कृतं.

Unimaning, a. अन्थंक, असंगत, अपार्थ.
Unmoor, v. t. डन्मुच् 6 P or c.
Unmoved, a. रिथर, अविचलित, निर्विकार.
Unnatural, a. निर्मा-सृष्टिकम-विरुद्ध-बाद्य.
Unnecessary, a. निरमयोजन, वृथा in comp.
Unnerve, v. t. Enfeeble, q. v.
Unpack, v. t. डद्-घट् ट., को ज्ञात निर्कृष् 1 P.
Unprincipled, a. दुवेन, विचारहीन, सदसदि किहीन.
Unravel, v. t. डद्-घंथ 9P, व्याक्त 1U, व्या-ख्या 2P.
Unreal, a. असार, मायात्मक, अतथ्य.
Unrelenting, a. See Cruel.
Unrestrained, a. निरम्ह, उच्चे कल, उद्दाम, निप्रमुक्त, अन्गंक, निरम्ह,

Unbivalled, Unparalleled, a. अमृतिम, अ-द्वितीय, अनुल, अमृतिरूप; अनुपम.

Unroll, v. t. See Open.

Unruly, a. Ungovernable, q. v.

Unsaddle, v. t. quin sual 1 P.

Unscrupulous, a. नि:शंक, शंकाहरि.

Unseal, v. t. मृदां अपनी 1 P, उद्-धट् c., डम्बुद-यति (D.).

UNSETTLE, v. t. आकृतीक 8 U, क्षुम् c., आकृतपति (D.); See AGITATE. -ED, a. अस्थिर, आकृत, क्षुन्थ.

Unsharle, v. t. See Free.

Unsheathe, v. t. कांशात टर्-ह 1 P or निष्कृष् 1 P. - ED, a. विकाश, टश्लीसत.

Unsightly, a. अप्रिय-विरूप-दर्शन, कुरूप; See Ugly.

Unsound, a. असार, अयुक्तिसिद्ध.

Unsteady, a. See Fickle.

Unstring, v. t. (A bow) ज्यां अपनी 1 P or ज्ञि-थिलपति (D.); 'a bow unstrung' ज्ञिथिलज्या-बंध धनु: (S. 2).

Untie, $v.\ t.$ उत्-मुच् c., मोक्ष् 10, उद्-ग्रंथ् 9 P, शिथिलंपित (D.).

Until, prep. See Till.

Untimely, a. 当有同 in comp.; oft. 到 pr. Unto. prep. See to.

Untwist, Untwine, Unveil, Unwrap, v. t. See Open.

Unusual, a. अपूर्व, असामान्य, अलैंकिक (की f.). Unwholesome, a. अपध्य, अहितावह.

Unwieldy, α . स्थूल, अतिमहत्, अनुत्थानयोग्य. Unworthy, α . अनहं, अयोग्य, निर्मुण; oft. by अ; 'u. object' अपात्रं, अकार्यं, &c.

Unyoke, v. t. मुच् c., क्रीक्ष 10. 2 वियु ज् 10. Ur, prep., adv. डत् prefixed; उ. क्री.; उपि, डचै:; 'up to 'See Till; आनदानात् 'up to being given away '; आक्लोदयक्तमंगां &c.; 'be up and doing 'कार्यक्यो भव; 'ups and downs' पातोन्याता:; See Down. = PER, a. उपित्वन (नी ई.), उपित्य, उ. क्री. इतर; 'to get the u. hand 'अन्म 1 P, अतिरिच्च pass; See Excel.
Upbraid, v. t. निर्नर्स 10 A; See Reproach.

UPBRAID, v. t. तमस् 10 A; See REPROACH. UPHOLD, v. t. तमथे 10, इडगति (D.), उत्तम् 9 P, सं-ए 10, आ-अव-लंब् 1 A; See Support.

UPHOLSTERER, s. गृहीपस्करविकायिन् m.

UPLAND, δ . डपरिभूमि f., अधित्यका.

UPLIFI UPRAISE, v. t. उवस् 1 A, उत्था c., (उर्धापयति), उच्छि 1 U; See Raise.

UPON, prop. See On.

JPRIGHT, d. रुपत, रिष्णूत, रहेषत् ind., ऋजु. 2 सरल, सन्यात्मन, ऋजु; See Honest. -Ly, adv. रहेबत्; ऋजु, सारस्थेन.

JPROAR, 8. कोलाहलः, कलकलः, नुमुलं...

JPROOT, v. t. उन्मूल् 10, मूलात् छिद् 7 P, उत्पट् 10, उद्ध 1 P; See ERADICATE.

JPSET, v. t. परिवृत् c., पर्यस् 4 U.= s. पर्यासः, परि-वर्तनं, See OVERTURN.

JPSHOT, 8. परिणाम:, पर्यवसानं.

JPSIDE, s. अधरांजः; 'u.-down' अधरोत्तर- a., अधोनुख-a..; 'turn u.-down' अधोनुखन्क.

UPWARD, ८. नवेदयः, नवेत्थानः, नवद्धः, आगंत्कः.
UPWARD, UPWARDS, adv. ऊर्ध्वं, उपरि. 2 अधिक
in comp.; अधिकित्रेत्ता नराः ' u. of 30'; परं, परः
in comp. (पदःसहसाः त्तरदः U. 1).

URBAN, a. पौर (री.f.), नागरिक (की.f.). 2 सुजन, मुज्ञील, दक्षिण. -1128, s. दाक्षिण्यं, नागरिकवृत्ति f., सौजैन्यं-

URCHIN, s. (दुष्ट-) बदुः, माणवकः। URETHRA, s. मूत्रमार्गः-द्वारं।

URGE, v. t. प्रोत्सह् c., प्रचुद् 10, उत्तिज् c., प्रजुद् 6 P or c., प्रवृत् c.; See PROMPT. 2 निर्वधन प्रच्छ् 6 P, अनुनिर्वध् 9 P; See IMPORTUNE. — ENCY, s. गीरवं, गुरुता, भार: 2 निर्वध:, आपह: — ENT, a. गुरु, आवश्यक (की f.), अपिरहार्थ, अविलंड्य.— ENTLY, adv. निर्वधन. 2 आज्, अपिरहार्थतेषा. URINE, s. मूत्रं, प्रलाव:, मेह:. — v. i. मूत्र् 10. — AL, s. मूत्रपार्व-माजवं. — ARY, s. मूत्रस्थानं. — a. मूत्र

URN, s. (जल-) कुंभ:, कलस:-ज्ञ:, भाजनं-URSA-MAJOR, s. समर्थय:.

in comp.

Use, v. t. प्र-उप्-युज् 7 A, 10, ब्यव-ह c., ब्यापृ c., उप-, भुज़ 7 U, सेव 1 A; ध 10 (clothes &c.). 2 भ-यज्; " is used in the sense of Light ' तेजास प्रयुज्यते; 'for it is found to be so used 'इति प्रयोगद्दीनातः; 'to be used (conventionally or by popular acceptance)' ex. by रूह, प्रसिद्ध; ज्योति: शब्दो ज्वलन एव रूढ: (S. B. 104); दाक्षिण्य-रूढेन नमझा (R. I. 31). 3 आचर् 1 P, व्यव-ह 1 P. वृत् 1 A (with loc.); See ACT. 4 अभ्यस्त-प-रिचिंत-a. कृ 8 U. 5 (With inf.) By present tense simply; पातं न प्रथमं व्यवस्यति, नादत्ते &c. (S. 4) or by q4, gti; 'I used to sing ' gti गायकवृत्तिरासं; 'it used to be so ' एवं पर्व आचा. र आसीन्; 'to be used to ' अभिन्न, परिचित, अ-भ्यस्त, अनुभूत, उपभुक्त; अनभ्यस्तरथचर्याः (U. 5) 'not used to sit in chariots'; 'used to pain ' दु:खाभिश्च, अनुभूतदुःख; 'not used to ornaments '- अनुप्रक्तभूषण: (S. 4). - s. उपयोगः, प्रयोजनं, अर्थः, फलं, कार्यः, कि with instr.; कि तेन जातेन, कीर्थस्तेन जातेन &co.: See WANT. 2 प्रयोग:, ज्यवहार:, ज्यापार:, ज-पभोग:, संवनं; 'to apply to one's own'u.' स्वयं टपयुज्; 'in general u.' रूढ, प्रसिद्ध, सर्वेषयक्त. -AGE, s. प्रयोग:. 2 व्यवहार:, आचार:, आचरणं, वृत्ति f.; 'conventional u.' रूहि f. -FUL, a. उपयुक्त, हित, सोपकार, उपयोगिन, उपकारिन, हितकर ('री f.). - FULLY, adv. अवथा, सफलं, सोपयोगं, अमुधा. - FULNESS, s. उपयोग:-गिता, हितकारित्वं र -LESS, a. निष्पयाजन, निरर्थक, विफल, निष्फल, नि-र्गेण, निरुपयोग, व्यर्थ, अनुपयागिन्, वृथा-मुधा in comp. -LESSLY, adv. वृथा, ज्यर्थ, मुधा, निष्कतं. -LESSNESS, s. अनुपयोग:, वैयध्य. -USUAL, a. साधारण (णी र्र.), सामान्य, ब्य (ब्या)वहारिक-प्रायि-क-लौकिक-सांपदायिक (की f.), प्रसिद्ध; oft. by ' u.-ly.' -LY, adv. प्राय:, प्रायेण, प्रायज्ञ:, साधारण्ये-न, सामान्यतः, बहुज्ञः.

Usufruct, s. फल-फलभोग-अधिकार:.

Usurp, v. t. बलाद् मह् 9 P or आत्मसात्क 8 U, अनिधिकारेण आक्रम् 1 U, 4 P. — ATION, s. बलाद् आक्रमणं-प्रहणं, बलाप्हारः. — ER, s. बलाद् पाहिन्; 'u. to the throne' राज्यापहारी.

Usury, s. कसीदं, कौर्सायं; अर्थप्रयोगः, वृद्धिजीविकाः - ER, s. कुसीदकः, वृद्धयाजीवः, वार्धुविकः, वार्धुविः. - ous, a. कौसीद (दां र्र.), सवृद्धिकः

UTENSIL, s. भांडं, पात्रं, उपकरणं, भाजनं.

UTERUS, 8. गर्भकोद्गः, गर्भोद्ययः, योनि f. - UTE-RINE, a. सहोदर, सोदर, समानेदर, सनाभिः

UTILITY, s. उपयोग:; See Use.

UTMOST, a. परम, पर; 'to the u. of one's power' यावच्छक्यं, यावच्छक्तित:; 'do or try one's u.' यावच्छक्यं प्रयत् 1 A; 'u. limit' परा काष्टा, परा कोटि:; 'this is the u. that I can do' एक मे परमो विभवः (Ka. 159).

Utopian, a. काल्पनिक (की f. s, मनःस्रष्टः ' u. scheme' कल्पना-मनः-स्रष्टिः

UTTER, a. संपूर्ण; See COMPLETE. 2 केवल, माम in comp.; (मीक्यंमानिमदं). - v. t. उदीर o., व्यान्ह 1 P, उदाह, उद्-मू 6 P, उचर् c.; See SAY also. -ANCE; s. उचार:-रणं, उतार:, व्याहार:, उदीरणं; 'easy of u.' सुखोचायं, सुखोचा -LY, adv. सर्वथा, अशोषण, साकल्येन, संपूर्णं.

UVULA, s. अलि-प्रति-जिह्ना.

Uxorious, a. स्नीवरव, भायांसत्त, स्नीविधेय, दारनिरत, कामवद्गा. -NESS, s. भायांसत्ति ∫., भायांधीनता,

V.

VACCINE, a. nou.

VACCINATE, v. t. गोबीजं निविद्य c.

VACILIATE, See WAYER. = ION, 8. अस्थिरता, अ-निश्चयः, चांचल्यं.

VAGUITY, VACUUM, s. जुन्यं, खं, रिक्तं, आकाशं. VAGABOND, VAGRANT, a., s. स्वेच्छाशारिन्, परि-भ्रमिन्; यथेच्छविहारिन्. 2 अज्ञातनिवास, गृढशारिन्. VAGABY, s. वि-,श्रमः, छंदः-दस् n., मनोलील्यं, बुद्धि-श्रापल्यं.

VAGUE, a. भनिश्चित, संदिग्ध, भनियत, भनिर्णात, अ-परिश्किष. -NESS, s. भनिश्चयः, भपरिच्छेदः, भनि-र्णयः, संदेहः, संज्ञायः

VAIN, a. ब्यथं, निष्मल, विकल, निर्धंक, मोघ, मुधावृथा in comp.; v. thoughts वृथामनोरथाः 2
असार, निःसार, सृत्य. 3 (Vainglorious) वृथामिमानिन, अहंकारिन, वृथावलेप, गविंत; See Proud.

—LY, in v. adv. वृथा, मुधा, निरधंकं, व्यथं, निष्कलं. —VANITY, s. वृथामिमानः, मिथ्यागर्वः, अहंकारः; See Pride. 2 असारवंत्रं, निःसारता, अवलेपः,
वैयथ्यं, मोघता, 3 असारवंद्यं.

f VALEDICTION, s. आमंत्रणं, आप्ट्रन्ता, आप्रद्यनं; स्व-स्तिवाद:. f VALEDICTORY, a. स्वस्तिवाचनिक (की f.).

VALET, 8. चेट:, दास:, पार्श्वर:.

VALETUDINABIAN, a., s. रोगिन्, दुर्बल, व्याधियी-दित, सदारोगिन्.

VALIANT, a. विक्रांत, पराक्रमकत्, उहविक्रम, सूर, बीर; See Brave. =Ly, adv. सविक्रमं, सपराक्रमं, सूर-वीर-वत्, साहसपूर्वकं.

VALID, a. सबल, प्रवल, सप्रमाण; सयुक्तिक (की f.), अखंडच, न्याय्य, धर्म्य. =ITY, s. प्रावल्यं, सिद्धि f. VALLEX, VALE, s. दरी, उपत्यका, अदिदोणी.

VALOB, s. वि-परा-कम:, ज्ञीयँ, वीयँ., = ous, a. जूर, बीर, विकात; See Brave.

VALUE, v. t. मूल्य-अर्घ-निरूप् 10 or स्था c. (स्थापयित) or सं-स्था c. 2 मन् 4 A, वि-गण् 10, आ-कल् 10; v. highly वह मन्, समन् c. -s. मूल्य, अर्थ:; See PRICE. 2 महात्म्यं, गरिमन् m., स-सारता. 3 महाथ:, बहु-महा-मूल्य. 4 अर्थभमाणं; 'fixing the v.' अर्थसम्बापनं. -ABLE, a. महाई-धं,

महा-बहु-सूल्य, सूल्यवत्, गुणवत्. - श. बहुसूल्यह्रक्यः - ATION, श. सूल्यविकापण-संख्यापन-निर्णयः.

VALVE, s. कपा(वा)ट:-टी-टं; पिधानं.

VAMPIRE, इ. भूतः, प्रेतः, पिशाचः.

VAN, s. (सेना-) मुलं, अमनागः, अमं, मूर्धन् m., ना-सीरं, ज्ञिरस् n.; 'in the v.' अमे, पुरस्तात, अमतः. 2 यानं; See CART; 'v.-guard' अमानीकं, सेना-मुखं, नासीरचरा: (pl.).

VANE, 8. वायुगतिद्दीं यंत्रं.

Vanish, v. i. तिरोभू 1 P, तिरोधा-अंतधी-pass.; See Disappear. 2 वि-न ज् 4 P, प-वि-ली 4 A. Vanquish, v. t. पराजि 1 A, पराभू 1 P, वर्जा नी 1 P; See Humble, Subdue. = er, s. जेतृ m. Vantage,-ground, s. अम्भूमि f. 2 उत्कर्षः, भे-ष्टपदं.

 V_{APID} , a. att, नी(स, रसहीन.

VAPOUR, s. बाह्य:, धूम:; 'v. of the sky' खबा-ह्य:, अभं; 'v.-bath' उडणस्बद:. =v. i. वि-,कत्थ् 1 A; See BOAST. =OUS,-Y, a. बाह्यमय (यी f.), बाह्यस्त्र. 2 असार, नि:सार.

Variegate, v. t. चित्र् 10, चित्रीकृ 8 U, कर्बुरीकृ, शवलीकः, कल्माध्यित (D.). — ED, a. चित्र, कर्बुर, कर्बुरित, कि(क) मीरि, किमीरित, शवल, कल्माध, कल्माधित, एत, शारः, 'v. colour' कर्बुरः, किमीरः, शवलः. Varnish, s. कुकुभः. — v. t. कुकुभेन लिप् 6 P, द्धि-ग्यीकृः, (fig.) बाह्यशोभां दा 3 U.

VARY, v. t. परिवृत c., विपर्यस् 4 U or c., अन्यथाकृ 8 U. नानाविध-विविध- a. कु: विपयीस नी 1 P: See Снанов. -v. i. he pass, पहिनत 1 A; विहध pass.; oft. ex. by भिन्न, भिन्नरूप; प्रयोजनापेक्षितया प्रभुणां प्रायश्चलं गौरवमाश्चितेष् (K. III. 1) 'v. es with the object in view ' &c. -IABLE, a. ay-स्थिर, चंचल, परिवृत्तिज्ञील, अनित्य, अनवस्थित. -IANCE, s. भेदः, विद्वोधः, विप्रतिपत्ति fः, विवादः, क-लह:, वैरं, इंद्रं; ' to be at v.' विप्रति-पद् 4 A; (अव स्मतयः विप्रतिपयंते); 'at v.' विमत, विप्रतिपन्न, परस्परविरुद्ध. -IATION, s. परिवृत्ति f., विकार:, भैद:, -IETY, 8. विचित्रता; भेदः, विशेष: in comp.; श्रामी वृक्षिव शेष:-भेद: 2 शबलता, चित्रता, (of colours); 'v. of' Various, q. v. -VARIED, VARIOUS, a. विविध, नानाविध-रूप-प्रकार-जातीय, अनेक-नावा in comp.; बहविध; ' v. talks ' उदावचा: प्रलापा:; 'in v. ways' अनेकथा, बहुविधं, नाना. -LY, adv. ब-हुधा, विविधं, नाना, नानाप्रकारं, अनेकविधं.

VASCULAR, W. नाडीविज्ञिष्ट-संबंधिन्.

VASE, s. कुंभ:, कलस:-ज्ञ:, पात्रं, भाजनं; 'a golden v.' भृंगार:, कनकालुका.

VASSAL, s. प्रजा, वज्ञवर्ती, आयत्तः, परतवः; See DE-RENDENT. VAST, क विज्ञाल, विस्तीर्ण, विपुत्त, अंपरिमित, सुमहत्, अतिबृहत्.

VAT, 8. कुंड, (बहत्) भांड.

VAULT, s. गृप्ति f., विवरं, भूमिगृइं. 2 खोडकशीवँ; 'v. of heaven' नभोमंडलं. 3 वस्मितं. =v. i. वस्म् 1 P, ह 1 A.

VAUNT,-ER, See BOAST; 'v. ing of his might' अतिदापत्तिन क: (Mr. 5), स्वनलावितः.

VEAL, s. गोवत्समांसं.

VEER, v. परिवृत् 1 A, भिन्नदिशं या 2 P or गम् 1 P. VEGETATE, v. i. उद्भिद् pass., स्तुद् 6 P, प-रुह् 1 P. =10N, s. उद्भिद्, उद्भेद:, तृणादि, तृणजाति f. = VEGETABLE, a. उद्भिद्-द, उद्भिज्ज, औद्भिद (दी f.). =s. (Eatable) शाका:-कं; हारितकं, शिमु:. =s. उद्भिद-ज्जं, भोषि f., तृणादि.

Vehement, a. प्रचंड, तीव्र, तीक्ष्ण, बलवत्, उम्र, सर-भस, सवेग; पहन, रूक्ष (of tone, speech &c.). -Lx, adv. बलवत्, चंड, तीव्र. - Vehemence, s. चंडता, तीक्ष्णता, रभसः, वेगः, तरम् n., सर्रभः.

Vehicle, s. यानं, पबहणं, बाहनं, रथ:, वाहः, पनं. 2 हारं. Veil, v. t. छट् 10, आ-प्र-सं-°, अवगुंठ् 10, सं-वृ 5 U, व्यव-धा 3 U; See Cover. — s. अवगुंठनं, आवरकं, आवरकः, तिरस्करिणीः 2 आवरणं, व्यवधानं, आच्छारनं, संवरणं; 'throw the v. off' स्वरूपं प्रकटीकृ or आविष्कृ, वि-वृ 5 U, विदादीकृ.

VEIN, s. िश्चा (सि)रा, धमनी, नाडि-डी ∱ ; (of stones) रे(ले)खा. 2 वृत्ति f., भाव:, मनोवृत्तिः; 'angry v.' कोपवृत्तिः: - v, a. श्चिराल.

Velocity, s. जव:, वेग:, रंहस् n., रमस:, तरस् n. Venal, a. धनभेय, उत्कोचदानवस्य. 2 पण्य in comp: 'a v. woman' पण्यक्ती.

VEND, v. t. वि-क्री 9 A, पण् 1 A. = ER, s. विक-यिन् m. = IBLE, a. पण्य, विकेष.

VENERATE, VENERABLE, See REVERE,-ED. VENERY, s. मैथनं, रित f., संभोगः. -VENEREAL, a. (s.) in comp.; 'v. disease' उपदंशः. 2 वाजीकर (री f.).

VENESECTION. s. जिराच्छेद:.

VENGEANCE, s. प्रतिहिंसा, प्रत्यपकारः, वैरिनर्यातनं-शुद्धि f., See REVENGE.

VENIAL, a. मर्वणीय, क्षंतब्य, लघु, उपेक्ष्य, अल्प; oft. by उप pr.

VERISON, a. मृग-इरिण-मांसं-

VENOM, s. विषं, गरलं, गरं, ६वेड्ड:. 🗝 OUS, a. सविष, विषान, दंदज्ञ, विष in comp.

VENT, v. t. डत्-वि-सज् 6 P, डत्सप् 6 P, नि:-स c., इंडम् 1 P, डद्-पृ 6 P; See EMIT. = s. छिद्रं, रंप्रं, हारं; ' give v. to ' डदीर् c., प्रकटवर्त (D.), आ-विष्कु 8 U,

VENTILATE, v. t. बीज् 10; See FAN. 2 प्रवर् 0., भ स c. =ED, a. भवात, वायुक्यात; 'a bed in a v. place' भवातवायन (M. 4). = oB, s. बीजन, व्यवनं VENTRAL, a. उदर in comp.

VENTRICLE, s. कोश:-प:, दारं.

VENTRILOQUIST, s. गाइडवादिस् m. - VENTRI-LOQUISM, s. गाइडवाद:.

VENTURE, s. साइसं, साइसिकिया. 2 संकटं, संक्षपः; *See DANGER. - v. i. संग्रये निश्चिप् 6 P. 2 उत्सद् 1 A, साइसं कु 8 U, धृष् 5 P; 'we cannot v. to state this' इति कथनरूपं साइसं कतें न सकुमः, इति कथितुं नोत्सहामहे; 'nothing v., nothing gain' साइसे भी: प्रतिनस्ति. - OUS, - SOME, a. सा-इसिक (की f.), साइसबद्धि.

VENUS, s. जुक:, भार्गवः, कविः, उज्ञनस् m., काध्यः, दैत्यगुरुः.

VERACIOUS, a. सत्यवाच्, सत्यगीर्, सत्यवादीन्, स-त्यज्ञील. - VERACITY, s. सत्यवादित्वं, सत्यवािलताः VERANDA, s. See PORCH.

VERB, s. किया,-परं. -AL, a. शाब्दिक (की f.), शाब्द (बंदी f.), शब्दरूप. 2 (Oral) वाषिक-वाषनिक (की f.); (वाषिकिमिदानीं श्रोनुमिच्छामि Mu. 5).
-ALLY, adv. वाषा. 2 शब्दतः, यथाशब्दं. -ATIM, adv. यथावाहतं, पदानृपदं, शब्दशः, यथाशब्दं.
-OSE, a. वाष्वहुल, अतिवस्तीणं; See PROLIX.
-OSITY,-IAGE, s. वाष्विस्तरः, वाक्पपंषः, वागुपष्पः.

VERDANT, a. हरित, ज्ञाहल.

Verdure, s. हरितन्त्रं, हारित्यं; शादः, शाहलताः 'clothed in fresh v. of sprouts'नवहरितसस्यां-कुरवती

VERDICT, s. निर्णयः; विचारः; दंडनिर्णयः. VERDIGRIS, s. तामुकिट्ट-मलं, कलंकः.

Verge, s. पांत:, पर्यंत:, धारा; 'on the v. of' ड-- मुख (खी f.), आसन in comp.; 'on the v. of प्रांग' विनाशो-मुख, आसन्नलय. 2 दंड:, यष्टि f.
- v. i. अव-,लंब् 1 A; by (s.); 'is v. ing on ruin' आसन्ननाशो वर्तते; 'when it was v. ing towards sunset' परिणतमाये अहिन; 'v. ing on 18' अष्टादश्वनधेदेशीय; See Border. - Er, s. दं-डिन् m., दंड-वेन-धर:

 $V_{
m ERIFY}, v.\ t.$ प्रमाणिक 8 U, प्रमाणयित (D.), सम-धू 10, सत्याक, सत्यापयित (D.), निर्णा 1 P. -ICA-TION, s. सत्यापन, सत्याकारः

VERILY, adv. सत्यं, नृतं, नियतं, नाम, खलु. VERITABLE, VERITY, See TRUE, TRUTH. VERMICULAB, a. कृमिसदृज्ञ (जी f.).

VERMIFUGE, a. क्रामिहर, क्रामिश्च (बी र्र.)
VERMILION, s. सिंदूर. -a. जीण, रक्त. -v. s.,
'cover with y. संस्तीक, सिंदूरण रेज् o.

· VERMIN, s. क्रमय: (pl.), क्रमिगण:.

VERNACULAB, α. जन्म in comp.; 'v. dialects' भाषा, प्राकृतभाषा. – ε. जन्मभाषा, मातृभाषा.

VERNAB, a. वासंत (ती f.), वासंतिक (की f.), व-संत in comp.

VFRSATILE, a. चपल, लोल, लोल-मित-बृद्धि, चंचल; See Fickle. =ITY, s. (बृद्धि-) चापल्यं, लोल्यं. VERSE, s. किता, पयं, काच्यं; 'syllabic v.' वृत्तं; 'blank v.' मुक्तमास: 2 क्षोक: 3 (Portion of v.) चरणई पाद:, परं. —VERSIFY, v. t. पयानि रच् 10 or निबंधु 9P, कवयित (D.). —IER, s. कितः, कितिस्य:.—ICATION, s. क्षोक-पय-रचना, छेरोबंध: VERSED, a. अभिज्ञ, कुज्ञल, निपुण, प्रवीण, सुप्रतिष्ठित,

VERSED, व. अभिज्ञ, कुज्ञाल, निपुण, प्रवीण, सुप्रतिष्ठित, अभ्यंतर, विज्ञारद; See Skilful.

Version, s. Translation, q. v. 2 पाठांतरं, पाठ-भेदः.

Vertebra, s. वृष्ठवंशाहिथ n. - ATE,-TED, a. वृष्ठ-वंशयुत-विशिष्ट.

VERTEX, s. ज्ञीर्थ, अमं, ज्ञिखारं; See Top also. VERTICAL, a. उध्वे-उपरि-तन (नी f.), लंबरूप. -LY, adv. अधीमुखं, उध्वीधरं.

VERTIGO, s. भमरं ; See Giddiness.

VERY, adv. अति-सु pr., सातिज्ञायं, अतीन, मूरि, नि-सु-तरा, अत्यंतं; See Exceedingly; 'v. deceitful' भूरिमाय. -a. Ex. by demonstrative pron. with एव; 'the v. hills' त एव गिरय:; 'this v. day' अयैव. 2 सत्य, तथ्य. 3 मार्त्र in comp., केवल.

VESICLE, श. त्वक्-चर्म-स्कोटः

VESPER, s. संध्या, संध्योपासनं.

Vessel, s. पात्रं, भाजनं, भांडं, आधारः 2 पोतः, समृद्रपानं, जलयानं, विहेत्रं, नीः 3 नाडी ; See Vein.
Vest, s. वक्षं, वेद्यः-षः, वसनं. -υ. t. वेष् 0., पि-धा
0.; See Dress. -ed, a. (in) व्यवस्थित; 'are
warlike qualities v. (in any one)' कि व्यवस्थितविषयाः क्षात्रधर्मो इति (U. 5). 2 अर्थान, आयत्त.
-Vestment, Vesture, s. वासस् n., वक्षं ; See
Dress.

VESTAL, a. বৃত্ত, पৰিস; See CHASTE.
VESTIBULE, s. ইহলি-লী f.; See PORCH.
VESTIGE, s. বিদ্ধা, अंकः, লক্ষণ, पदांकः, पदपंक्ति f.,
पदवी.

VETERAN, a., s. जातानुभव, ज्ञानवृद्ध, अभ्यासवृद्ध. VETERINARY, s. पञ्जिकित्सकः, पजुवैषः; (art) पञ्जिकित्साः

VETO, v. t. श्रीत-नि-विध् 1 P, प्रत्या-ख्या 2 P; See CONTRADICT. = 8. प्रति-नि-वेध:, प्रत्यादेश:.

VEX, v. t. बाध् 1 A, पीड् 10, क्रिश् 9 P, संतप् 0., विद्यु 0., वर्ष 1 P or c. 2 मकुप् 0., क्रीवं वदीप c.

-ATION, 6. क्रज्ञ:, दुःखं, पीडा, कष्टं, बाधा, आवासः, संतापः: 2 प्रकोपनं, क्रोधोदीननं - -ATIOUS, a. कष्टर, क्रज्ञकर-पीडाकर (शी f.), टक्केपकर, संतापकः -ED, a. दुःखित, संतापित, अर्दित, &c. -EDLY, adv. स-क्रोधं, सोद्वेगं.

VIAND, (V. s) 8. अत्रं, भक्ष्यं, सिद्धात्रं.

Viaticum, s. वाथेयं, विथ भेंडियं.

VIBRATE, v. i. दोलायते (D.), कंप् 1 A, स्क्र् 6 P, भ्रम् 1, 4 P. –v. i. भ्रम् ०., इतस्ततः चल् ०., वि-भू 5, 9 U. –10N, s. आंदोलनं, दोलावितं, स्क्र्रणं, कंपः, भ्रमणं.

VICAR, ε. प्रतिनिधि:. -IOUS, α. प्रतिनिधिरूप.

VICE, ६. अधमें: पापं, पापाचरणं, असदाचारः, व्यानिचारः. 2 दोषः, दुर्गुणः, व्यसनं. 3 (Instead of) Ex. by स्थानं or प्रतिनिधिः, oft. by उप pr.; 'viceroy' राजमितिनिधः, राजस्थानं स्थितः; 'v.-president' उपाध्यक्षः. — VICIOUS, a. दृष्ट, दुराचार, अपथप्रवृत्त, व्यसनिन, द्रात्मन, पाँपवृत्तः; दुर्वृत्त, द्राद्यात, द्राद्यात, द्रवृत्त्त, व्यादित, व्यादित, व्यादित, सिनिधः, सिनिधः, सिनिधानं, संनिधः, सिनिधानं, संनिक्षः.

VICISSITUDE, s. आ-परि-वृत्ति f., विषयेयः, परिवर्तः, अनुक्रमः; 'Oh! how rarely seen (by mortal prescience) the strange v. s of human life' अहो अलक्षितोपनिपाताः पुरुषाणां समिविषमदद्याविभाग-परिण्रतयो भवंति (Mu. 6).

VICTIM, s. बलि:, उपहार:, वध्य:, यज्ञपा:; (fig.) See PREY. -IZE, v. t. उपहारीकृ 8 U; See SACRIFICE.

Victor, Victorious, s., a. वि-,जियन, जैन (त्री f.), जित्वर (त्री f.), जिञ्जु, प्राप्तजय 2 जय-प्रद, जयानहः — IOUSLY, adv. सनिजयं, जयपूर्वः — У, s. वि-,जय:; 'gain v.' विजयं लभ् 1 A or पाप् 5 P, वि जि 1 A; 'v. to your Majesty' जयन जयनु देव:.

VICTUAL, v. t. साधसामग्री उपकृत् c. = s. (V. s) खाय-भक्य-सामग्री, भक्यसंभार:. = LEB, s. भक्यिकः-यिन् m. = LING, s. अन्नविकय:, भक्यव्यवद्दरः

Vie, (with) v. i. स्पर्ध 1 A, जि desid. (जिनीपाती); See Rival ; अहमहमिकया प्रणामललसा: (Ka. 81) 'v. ing with each other for saluting'.

VIEW, v. t. सं-,ईक्ष् 1 A, निवेण् 10, आ-अव-लोक् 1 A, 10, निरीक्ष ; See SEE. — s. आलोकनं, समीक्षणं, दर्शनं, दृष्टि f. ; 'point of v.' दृष्टिः, पक्षः ; 'from a sworldly (practical) point of v.' लोक-व्यवहार-दृष्ट्या; शाक्षदृष्ट्या &c.; इत्येतकोकदृष्ट्या निर्दाक्षतं शाक्षदृष्ट्या न पराणुयते (S. B. 508); 'from this point of v.' अस्मिन् पक्षे. 2 मतं, बुद्धि f., मित f., दृष्टिः. 3 हेत्, आश्चयः, अभिनायः, बहेक्षः;

' with what v.' किमुद्दिय, केम हेतुना, किमाभिषेत्य; ' with this v.' अस्मादितोः, एतद्यै ; 'ornarrow v. в ' कृपणवृद्धि-दृष्टि; 'of liberal v. s' उदा-स्थीः. 4 दृक्पातः-विषयः, नयनगोचरः मृदेशः; ' having in v.' दृग्गोचरवार्तन्. =LE88, α. अद्दय.

Vigil, 8. जागरणं, प्र-,जागरः, राविजागरः.
-ANCE, 8. अवधानं, अवहितता, दक्षता, जागरूकता. -ANT, a. जागरूक, अवहित, दक्ष, सावधान, अप्रमत्त. -ANTLY, adv. अप्रमादेन, सावधानं.

VIGOUR, 8. वीर्यं, बलं, श्वांक f., भोजस् n., सस्वं, ते-जस् n., प्रभाव:, पौरुषं; See STRENGTH. -OUS, a. प्रबल, भोजस्विन, महासस्व, ऊर्जस्वल, वीर्यंवतः, See STRONG; सोत्साह, सपयत्न. -OUSLY, adv. चंडं, बलवत्, तरसा, भोजस्वितयाः, सवीर्यं, महापयत्नेन, सो-यमं, सोत्साहं.

VILE, a. अध्म, नीच, जघन्य, नि-अप-कृष्ट. -NESS, s. नीचता &e.; See MEAN &c. --VILIFY, v. t. किर-बद् 1 A, कुरस् 10, आक्षर् o.; See Traduce, Liber. -- Er, -ication; See under Calumny. VILLA, s. मान्यं गृहे, विनेदिस्थानं

VILLAGE, s. ग्राम:; निवसथ:; 'head of a v.' ग्रामणी:, ग्रामेज्ञ:, ग्रामाध्यक्ष:. = a. याम्य, ग्रामीय, प्रामण, ग्राम in comp. = ER, ग्रामिन् m., ग्रामिकः, ग्रामवासी, ग्रामीण:, ग्रामस्थ:, ग्राम्यजन:.

.VILLAIN, s. दुर्वृत्त:, अपसद: affixed, (नरापसद:), चांडाल:, खल:, अधम:, दुरात्मन् m.; See RASCAL also. = ous, a. दुर्वेत्त, दुश्तम, अधम &c.

VILLEIN, 8. दास:, प्रजा-

VINDICATE, v. l. रक्ष् 1 P, प्रमाणीकृ 8 U, समर्थ 10, प्रति-पद c., स्था c. (स्थापयित); (from blame) शुध् c., निर्देशिकः 2 निर्वेद्द 1 P or c.; निर्देश्व स्तेप-स्पस्तदः (U.3) 'thy parental affection has been v.ed'. —ION, s. रक्षणं, प्रतिपादनं; स्थापनं; निर्वोद्दः; दोषमुक्ति f., परिशोधनं. —OB, s. रक्षकः, स-मर्थयित् m.

VINDICTIVE, a. प्रतिकारपरायण-ज्ञील, वैरसाधनपर, वैरनियातनीत्मकः, कोधन, कोधिलः, अक्षमिन्, असहिष्णु. VINE, s. द्राक्षा,-लता. = OUS, a. सुरामय (यी f.). - VINEGAR, s. ज्ञुन्तं, ज्ञीतिकः. - VINEYARD, s. द्राक्षान्वेत्रं-वाटिकाः. - VINTAGE, s. द्राक्षाः, द्राक्षांकरं ; v.-time ' द्राक्षाव्ययकालः. - VINTAGE, s. ज्ञां- दिकः, सुराजीविन् m.

VIOLATE, v. t. भृष् c. (a woman). 2 अतिकम्
1 U, 4 P, हर्जच 1 A, 10, अतिकम्
2 U, लृष् a., अज् 7 P; 'for foar of v.ing
your word ' प्रतिज्ञानंगभीहणा (त्वया). 3 मंज, पर्राजि 1 A. = ION, s. अतिकमः, मंगः, उज्ज्ञचनं, लोपः,पनं. 2 आ-, भ्रषेष-णाः = OB, s. भ्रषेकः. 2 स्त्रेषकः.
VIOLENTE, a. मृषंद्व, मुक्त, तीत, तुत्व, महान्नेग, कम. 2

साहसिन, साहसिक (की f.), तीस्णकमेन; '& V. death' अपमृत्यु:. =LY, adv. प्रसद्य, प्रसभ, तरसा, वेगन, बलास्कारण, बलवन, बचंड, तीन, गाउ, भित-सु pr.; 'v. in love' गाउन्हिग्ग. = VIOLENCE, द. बलं, तरस् n., जव:, वेगः. 2 बलात्कारः; साहसं, प्रमाय्यः, प्रसमं.

VIOLET, 8. पाटलं. 2 (Colour) नीललोहित:. VIOLIN, 8. सा(जा)रंगी, पिनाकी.

VIPER, s. दंदज्क:, अहि:; See Snake.

VIBAGO, 8. सीयोधी, पुरुषवृत्तिः, ऋषभी.

Virgin, s. कुमारी, कत्या, तरुणी, अक्षता, अक्षत-अ-विद्ध-यानिः, पुरुषास्थ्यः = a. कीमार (री f.), (s.) in comp. 2 वि-, शुद्ध, अक्षतः = ITY, s. कीमारं, कु-मारीत्वं; पुरुषास्पर्शः 2 विशुद्धताः

VIRGO, s. कऱ्या,-राश्चि:.

VIRILE, a. पौहल (ली f.), पौहलेय (यी f.), पुहल in comp. -ITY, s. पुंस्त्वं, पुहलत्वं, पौहलं.

Virtue, s. धभे:, पुण्यं; सुकृतं, सदाचारः, साधुता, ध-भोषरणं, नीति f. 2 गुणः, सद्गुणः. 3 शक्ति f., बलं, प्रभावः, सामध्यं; 'by v. of 'वशात्, बलंन, प्रभा-नेण. —Virtual, a. नास्तिवक (की f.), better by 'v.-ly'. = LY, adv. नस्तृतः, यथार्थतः, अर्थतः. —Virtuous, a. धार्मिक (की f.), पुण्य-धर्म-कील, धर्मपर-परायण, साधु, पुण्यात्मन्, सुकृतिन्, पुण्यभाज्, न्यायाचार, साधुत्रन, सदाचार, सचरित; oft. by सत्; सती, सज्जनः &c. 2 (Of acts) धम्यं, पुण्य, साधु. —LY, adv. धर्मतः, धर्मण, सदाचारतः

Virulent, a. उम्र, कहु, तीक्ष्ण, चंद्र; See Malignant, Sharp.

Virus, s. विष.

VISAGE, s. आस्यं, भाननं, वदनाकृति f-, वदनच्छाया; ' with sad v. ' विषण्णवदन.

VISCERA, s. अंत्राण (pl.).

Viscid, Viscous, a. सांत्र, स्वान, शीन; विक्रण, (क्षांध; 'v. fluid' दानजल, दानं (of an elephant). Visible, a. वृत्रय, वृग्गोचर, प्रत्यक्ष, दृष्टिविवय, नयनप्थवित्त, नेत्रविवयगत, व्यक्त, सुप्रकाञ्च, कक्षुप्रोळ, and sim. comp. = Visibly, adv. प्रत्यक्षं, प्रत्यक्षतः, साक्षात्-

VISION, 8. दाष्टे f., चक्षुरिंदियं. 2 छाया. आभासः, मा॰ या, मनःसृष्टि f6, कल्पनाः 3 स्वप्नः, स्वप्नदर्शनं $-\Delta RR$, a. अवास्तव (वी f6.), मानसिक-काल्पनिक (की f6.), मनःसृष्टः-किल्पत

VISIT, s. दशेन, अध्यागमः 2 साक्षास्तारः ; 'pay a v. to' इट्ट अध्यागम् 1 P. =v. t. दशु, अभि-इ 2 P. अध्यागम्, इट्ट गम् or या 2 P. 2 सा-क्षास्त्र 8 U. 3 (With punishment) दश् 10; 'v. a lover' आभ-स 1 P (कासुक). — ANT, -OB, s. अभ्यागतः, गृहागतः =ATION, s. अभ्यागमनं. 2 हर्षिणकः

VISTA, 8. वीथि-थी f., तर्एंकि-भेणी f.

Visual, d. चाक्षुष (बी f.), दृष्टिगत, चक्षुम्-नेत्र in oomp.; ' v. organ ' चक्षुरिहियं.

VITAL, a. आवश्यक (की f.). 2 प्राणभूत, जीव-प्राण in comp.; 'v. air' प्राणवायु:; 'v. principle' जीवात्मा; 'v. part' ममेन् n.; 'v. s' ममेणि; 'touching (rending, piercing,) the v. s' अड इंतुर, ममेरहर्ग, ममोणि इंतत. —ITY, s. जीवनं, चेनतत्वं, सजीवत्वं, चेतना; प्राण:, जीव:, जीव-प्राण-ज्ञाकि f. VITIATE, v. t. Corrupt, q. v. —ION, s. दूषणं, भंजानं.

 $\mathbf{Virrious}$, a. काचज, काचाभ, काचमय (यी f.). $\mathbf{-Virrifx}$, v. t. काचसात्कृ 8 $\mathbf{U}$.

VITRIOL, s. (Blue) तुरथां जनं, शिखिपीवं, वितुत्रकं, मयूरकं, कर्परी; (green) कासीसं.

VITUPERATE,-ION, See CENSURE.

VIVACIOUS, त. मफुल, सोत्साह, सतेजस्. -NESS, -VIVACITY, ८. उत्साहः, तेजस्विता, मफुलता, उलासः. VIVA-YOCE, See Orally.

VIVID, a. मुस्पष्ट, विश्वद, परिस्फुट.

VIVIFY, v. t. जीव् c., सजीवीकृ 8 U.

VIVITAROUS, α. जरायुज, जीवज. 2 सचेतनप्रज.

VIXEN, s. कलहिमया, कर्कशा, चंडी.

VOCABLE, s. शब्द:, वाक्यं, वचनं.

VOCABULARY, १. अभिधानं, कोज्ञः, ज्ञान्दार्णवः, ज्ञा-न्दसंग्रहः-कोज्ञः

VOCAL, a. वाश्विक (की f.), वाङ्मय (यी f.), वाःग्वात. 2 वाणीयुक्त, वाग्विशिष्ट. 3 सुस्वर, मधुर; 'v. music' केंद्रगीत.

VOCATION, 8. वृत्ति f., व्यवसाय:, नियोग:, व्यापार:. VOCATIVE, 8. संबोधनं, संबुद्धि f.

VOCIFERATE, v. i. उचै: आर्क्ट् 1 P, उत्कृता 1 P, उद्गुत्ता 1 P, उ

Vogue, s. व्यवहार:, प्रवृत्ति f., प्रचार:, रीति f., क्षुण्णा पद्धति:, 'it is not in v. here' अत्र नेद्द्शो व्यव-हार:; 'being long in v.' चिरमृत्र्त.

Voice, ८. स्वर:, स्वन:, नाद:, शब्द:, वाणी, वचनं, वाच् र्रं, कंटध्वनि:-रव:. 2 मतं, अभिपाय:; 'with one v.' एकचित्तीभूय, ऐकमत्येन; 'cracked v.' भमस्वर:; 'active v.' कर्नुवाच्यं; 'passive v.' कर्मवाच्यं; 'neuter v.' भाववाच्यं.

Void, a. शृत्यं, रिक्त. 2 असिख, अप्रमाण, आर्किचित्कर (री f.), निरधंक. 3 Destitute, Devoid of, q. v. - ड. शृत्यं, शृत्यस्थानं. - v. t. रिच् 7 P or c., शृत्यिक्ठ 8 U. 2 निष्कतीक्ट. 3 (Excrement) उ चर् c., वि-डत्-स्ज, डद्-मू 6 P. - ABLE, α. विव-जैनीय, परित्यक्तव्यः

Volatile, a. बाबुपरिणामश्चीलः 2 चंचल, लोलः; See Fickle. - 174, s. चापल्यं, चांचल्यं.

Volcano, s. ज्वालामुख:, आम्रेयागिःर:.

Volition, s. संकल्प:, इच्छा; See Will.

 $abla_{ ext{OLLEY}}$, s. वर्ष:, (शिलावर्ष:, श्वारवर्ष: &c.), वृष्टि f-,-पातः.

Voluble, a. चंचल, चपल. 2 (Of tongue) वा-चाल, चपलिकेह्न. = Volubility, s. वाक्चापत्यं.

Volume, ह. खंड:-डं, भागः, पुस्तकं (when the sense is clear), 2 अंतर्गतं घनफलं. 3 आवलि-ली f., पटलं, राशिः, संहति f. - Voluminous, a. विस्तीणं, बहुपुस्तक

Voluntary, a. ऐच्छित-याद्च्छिक (की f.), इच्छा-मित-पूर्व; better ex. by 'v.-ily'. —ILY, adv. यदच्छया, इच्छापूर्वकं, स्वेच्छात:, भ-नि-कामं, आत्मुस-तोवेण. —Volunteer, v. t. अयाचितं टपानी 1 P or क c. (अपेयति) or दा 3 U or के 8 U. —s. याद्च्छिक: युय्तुः, स्वेच्छातीनकः

Voluptuary, Voluptuous, s., a. विषयासक्त, भोगनिरेत, इंद्रियसुखासक्त, विषयिन् ; See Sensual. Vomit, v. उद्-क्ष्प् 1 P, उट्-गृ 6 P, छुट् 10, उन्हिश्च् 6 P. =s. वांत. 2 वमनं (emetic). =ing, s. वमनं, वम:-मि f., वमथुः, प्रच्छित्काः. =ive, a. वमन (नी f.), वांतिकर (री f.), वांतिकत्.

Voracious, α . घरमर, गृध्नु, अतिलोलुप, औदिश्क (की f.); See Gluttonous.

VORTEX, 8. भ्रमि f., आवर्तः.

Votary, s. भक्तः, डपासकः, पूजकः; आश्रितः.

Voie, s. संमति f., संमते. - v. t. संमति-अनुमोदन-दा 3 U, मतं प्रकाज् c.; संमतिपूर्वे वृ 5 U or नियुज् 7 A, 10 or दा.

Vouce, v. t. साक्षीक है U, प्रमाणीक, प्रमाण दाँ 3 U. 2 दृढीक, दृढयति (D.). = EB, s. प्रमाणपर्व-लेखः, साधनपर्व-लेखः, आगमः

VOUCESAFE, v. t. वि-तृ 1 P, कृपया दा 3 U; (with inf.) प्रनाद 1 P; See CONDESCEND, PLEASE; भगवान मारीचस्ते दर्शन वितर्रात (S. 7) 'v. s thee an audience' 2 अनु-जा 9 U.

Vow, s. ततं, संकल्प:, प्रतिज्ञा, ज्ञानथ:, नियम:; 'under a v.' ततबन्धः, धृततत, संकल्पबन्धः = v. प्रति-ज्ञा 9 A, प्रतिज्ञां कु 8 U or आहृद् 1 P, सञ्चप्य-सप-तिज्ञां वद् 1 P or व्यक्षि-आ 3 U, ('Say', q. v.); 'he has v. ed to destroy us' अस्मदिनाज्ञे क्व-तसंकल्पोसी-

Vowel, s. स्वर:, अच् m., अच्वर्णः. Vovage, s. जलयात्रा-यावं, समुद्रयावं, संयात्रा- ="" Ex. by क with (s.), पोतेन गम् 1 P, जलवर्लना गम्. = EB, s. सांपाधिकः, जलपाधिकः.

Vulgar, त. मान्य, असन्य, असील, अशिष्ट; पाकृत, लीकिक (की f.). - ISM, त. मान्या द्वीति:. 2 मान्य- शान्दप्रयोग:. - ITY, त. असन्यता, अक्षीलता. - LY, adv. साधारणत:, लीकिकरीत्यां. 2 असन्यरीत्या, मान्य-तया. - IZE, v. t. मान्यीकृ.

VULNERABLE, a. भेरा, धृष्य; वैष्य; 'v. point' रंध, छिद्रं, मर्भेन् n.; आहणोदात्मनो रंध रंध्रेषु पहरन् रिपून् (R. xviii. 61) 'guarded against his own v. points' &c.

Vulpine, a. धूर्त, ग्रगालवत्.

Vulture, s. गृष्र:, दाक्षाय्य:. •

W.

WAD, s. चूर्णरोध्ननीः

WADDLE, v. i. इसवत् गम् 1 P or बर् 1 P.

WADE, v. i. तू 1 P, कप्टेन गम् 1 P, कृष्कुण पारं गम्. WAFT, v. t. वह 1 P or c., उत्कू 6 P; कणवाही मा-लिनीतरंगाणां (S. 3); पुष्परेणूं (क्तरेवाते: (R. 1. 38); (boat &c.) वह c., मणुद् c., मणुद् 10, मेर् c.; See DRIVE. =v. i. हु 1 A, वायुना वह-नी pass.

WAG, v. t. सं-, चल् c., वि-, धू र, 9 U, वि-क्षिप् 6 P; 'w. ging the tail' लांगूलचालनं विक्षेपः विधूति f. –v. i. चल् 1 P, धू pass. –s. परिहास भूदिन् m. –GISH, a. See WITTY. – WAG-TAIL, s. खंजन: WAGE, v. t. (War) विग्रह् 9 P, युद्धं आरभ् 1 A. WAGER, s. ग्लह:, पण:. –v. ग्लह-पण् 1 A,

. (with gen. of thing staked).

WAGES, s. वेतनं, भृति f., मूल्यं, निवेंशः, पणः; See Hire.

WAGON, s. प्रवहणं, यानं, श्वकट:-टं, चातुरं. =ER, s. शाकटिक:, श्वकटवाह:, चाक्रिक:

WAIF, 8. अज्ञातस्वामिकं द्रव्यं.

WAIL,-ING, See LAMENT,-ATION.

WAIN, s. गोवहन, शकट:-टं.

WAINSCOT, s. भित्तिप्रटलं.

 W_{AIST} , s. मध्य:-ध्यं, मध्यम:-मं, कटि-टी f., कटि-देश:; 'w.-oost' कटिवर्कः

WAIT, v. i. स्था 1 P; (for) प्रति-इक्ष् 1 A, अनु-प्रति-पा e. (पालयति) (of time and persons); 'w. for spme time ' काल: कशिन्प्रतीक्ष्यतां (K. II. 54); मा प्रतिपालय &o.; सह 1 A, स्था, (of time only) (वित्राण्यक्षात्र्यकृष्टि सोद्धमहेन् R. v. 25); स्फुलिगात-स्थया विद्धिक्षपक्ष इव स्थित: (S. 7) 'here is fire in the state of a spark (only) w. ing for fuel (to blaze up)'; (on or upon) व्य-स्था 1 A, व्य-अनु-आस 2A, व्य-सेन् 1A, व्य-नर् 1 P; 'W. at table 'प्रिविष् c. = ER, s. सेवकः, .परिवे-षकः, प्रिवेष्ट् m. (at table).

WAIVE, v. t. qft-, qq 1 P; See ABANDON.

WAKE, v. t. प्र-बुध् c., जागृ c. = v. i. प्र-वि-बुध् 4 A, जागृ 2 P. = s. जागरणं, जागरः, प्र-बोधः-धनं. 2 पद-वीः; 'follow in the w. of' पद वीं प्रतिपद् 4 A; See Tread. = Ful., a. (lit.) रात्रिजागर, निद्रावि-मुख, विनिद्र, उत्तिद्र, जागरुक, दक्ष, अवहित, सावधानः, = Fulness, s. जागरः-एणं, अस्वापः, अस्वपः, अनि-द्रा, प्रवोधः, जाग्रदवस्थाः 2 दक्षता, अव्कानं, &c.

WALK, v. i. (पद्भ्यां) चर्-चल्- गस् 1 P, पार-, कस् 1 U, 4 P, पादाभ्यां या 2 P &o.; 'w. about', 'w. to and fro 'पिकस्, इतस्ततः अस् 1, 4 P; (for pleasure) वि-ह 1 P; 'w. away,-off' अपस् 1 P, अप-या-कस्-गस् &c. = s.-ING, s. पादचार:-ग-मनं; 'w. about' परिक्रम:-मणं; 'taking a w.' विहार:, विहरणं, (वायुसेवनार्थं) परिक्रमणं. 2 गम-नागमनस्थानं; अध्वगमागै:. = EB, s. पादचारिन, पा-(प)रगः.

WALL, s. भिनि f., कुडचं; 'enclosing w.' पा-कारः, वरणः, सालः, प्राचीरं; 'take the w. of 'अप-स्थानं आ-सद् c.; 'go to the w.' अव-सद् 1 P, अवसत्र-उच्छित्र- a. भू 1 P; 'drive to the w.' अव-सद् c., उच्छिद् 7 P. =v. t. प्राकारेण आ-वृ 5 U. WALLET, s. भका; क्षुद्रकोषः

Wallow, v. i. लुद् 6 P, लुद् 4 P; न्नीड् 1 P. Walnut, s. अक्षीट:; अक्षीट (fruit).

WAN, a. See PALE.

 $\mathbf{W}_{ exttt{AND}}, \, s. \,$ दंडः, यष्टि f.

WANDER, v. i. परि-,श्रम् 1, 4 P, अट् 1 P, वि-चर् 1 P, परि-,क्रम् 1 U, 4 P; 'w. from' श्रंक् 1 A, 4 P, च्यु 1 A. =s., -ING, s. परि-,श्रमणं-अटनं-=ER, s. परिश्रमकः, श्रमिन् m.

WANE, v. i. परि-,िक्ष 1 P or pass., व्हस् 1 P; See DECAY, DECLINE. = s. क्षय:, व्हासः. = ED, व. परि-क्षण, क्षणिकल, पातक्षय, निष्कल, कलाहोष (चंद्रः). = ING, a. क्षयिन, क्षय in comp.; 'w. period' क्षयकाल:, कृष्णपक्षः, बहुलः, तमिलपक्षः.

WANT, v. अपेक्ष 1 A, आ-,कांक्ष 1 P, इत् 6 P; gen. ex. by कार्य, प्रयोजन, अथं:, कि, (with gene of that which wants and instr. of thing wanted); i I do not w. this house ' ममानेन गृहेण न कार्य, न प्रयोजनं &c.; ' why do you w. to see her' कि तया दृष्ट्या (S. 2). 2 Wish, q. v. 3 परि-,हा pass.; हीन, रहित, निर् in comp.; आयंस्य मुविहितमयोगतया न किमिफ परिहास्यते (S. 1) 'nothing will be w. ing' &c.; ' w. ing in courage' श्रीयहीन, निर्वाय, &c.; 'he w. s wisdom स निर्वेद्धः, ज्ञानरहितः. = 8. अपेक्षा, प्रयोजनं, कार्य,

आकांका 2 अभाव:, विरहः, अपाति f., राहित्य, हीन-ता. 3 'यूनता, उनत्वं, अपाचय: 4 दाहिबं, भ्रमाभाव:, दुगैति f., कुच्छं; 'come to or reduced to w.' दास्थिपहर, भाग्यक्षयपीडितां दक्षां प्रपन्न (Mr. 1).

—ING, a. जन, न्यून, विकल; See DEFICIENT.

WANTON, a. विलासनत, विलासिन; 'w. sport'
विलासिन; See PLATFUL. 2 अनियंत्रित, निर्मयौद,
स्वेच्छापतृत, लील, (स्वमावलोल); स्वैरिन, स्वेच्छाचारिन; काम in comp.; 'a w. woman' पुंचली, स्वैरिणी, बंधकी. अ जानत: कामता: कृत, बोधपूर्व कृत. 4
पचुर, विपुल. —v. i. विलस् 1 P, क्रीड् 1 P, वि-अम्
1, 4 P. —LY, adv. सविलासं; नियंत्रणं, स्वैरं, स्वेच्छया, यथाकामं; कामता: —NESS, s. विलासः, कामचारः; न कामचारो मिय शंकनीय: 'do not suspect
me of w.'

WAB, WARFARE, s. वियह:, संगहार:, नैरारंभ:, नैर, संप्राम:, युद्धं, रणं, (a particular battle); 'w.-ory' सिंहनाद:, स्वेडा; 'w.-horse' वारकीर:. =v. i. विग्रह 9 P, युध् 4 A, क् with (s.). =like, s. रणभिय, युयुत्सु, युद्धदुर्दम; रणोत्सुक, रणवीर-गूर; 'w. qualities' क्षावधमी:; 'w. tribe' क्षावियजा-ति:. 2 सीप्रामिक-स्क्रमरिक (की f.).

Warble, v. कूज् TP, वि-रु 2 P.

WARD, s. रक्षा. 2 रक्षितः पुरुषः, आभितः, रक्षकार्थानः, रक्ष्यः. 3 विभागः. -v. t. वार् 10 or वृ c., नि-प्रति-°, निरुध् 7 U, निरस् 4 U, नि-प्रति-षिध् 1 P, प्रति-ह्न् 2 P, व्यय-ऊह् 1 U. -EN, s. रक्षकः, रक्षापुरुषः. -EB, s. रक्षकः, दीवारिकः, द्वाःस्थः.

WARDROBE, 8. वासासि (pl.); वकसमूहः 2 वका-धार्म-अधारः

WARE, WARES, s. पण्यं, पण्यहत्वं; 'w.-house' पण्यागारं, पण्याभानं, पण्याभानं, पण्याभानं,

WARM, त. तत, उडण, चंड, घमें in comp.; (fig.) तीक्ष्ण, चंड, सीत्साइ. 2 घमोंते, आतपाकांत; 'grown w.' Angry, q. v. -v. t. तप् c., इंबन् तप्; 'w. oneself' (in the sun) सूर्योतपं सेच् 1A, (सेचयेत्पट तो सर्के H. 2); ' स. oneself at the fire ' अग्न्यातपं सेच्. -LY, तर्वण. सोत्साई, सलेई, उडण &c. -NESS, -TH, s. ताप:, उत्ताप:, उडमम् m.; ' w. of wealth' विनोडमा. 2 चंडता, तीक्णता. 3 उत्साइ:; ' w. of affection' सेन्द्रातिकायः.

WABN, v. t. (पूर्व) प्र-अनु-मुध् ८, इष-दिश् ६ P, अनु-म्नास् 2 P. 2 सूच् 10, निर्दिश्, वि-शा ०. (ज्ञापय-ति); 'I w. ed him of the impending danger' प्रत्यासनायदं तं प्रावाधयं; oft. by 'Beware', प्र. प्र. अविश्ता भव यदापत्पत्यासनाः = ING, ८. प्रवीधनं, रूपदेशः.

WARF, v. t. आ-इत् o., संकृष् 1 P; (fig\$) क्रुज़ी-कृ दुव् b. (यूपपति). चणार्क आवृत् 1 A, त्रुक् कृतकः WABBANT, s. प्रमाण, अधिकार:;(written) अनु त्ता-अधिकार-पत्रं. −v. t. प्रमाण दा 3 U, प्रमाणीक 8 U, अधिक c.; See Samorion. −Ed, a. सप्रमाण, साधार. −v. ş. प्रमाणपत्रं.

WARREN, s. शशकानिलय:.

WARRIOR, s. মত:, খীষ:, থীক্ m., বাং:, খো, বি-কান:; See Hero, Soldier; 'w.s on the enemy's side ' দ্বিনত্তা:.

WART, s. किण:, चर्मकील:-लं, अधिमांसं.

WARY, a. सावधान, अपमत्त, दक्ष; See CAREFUL.

WASH, v. t. দ-, ধান্ত 10, দ-মূল্ 2 P or c., দিজ্ 3 U, अव-নিন্-°, धाव् 1 U, 10; 'w. the mouth (after meals)' उपस्रज्ञ 6 P. -s.,-ING, s. धावनं, দ-, क्षालनं, मार्जनं, अवसेकः, निर्णेकः. 2 आलेपः, वि-म-लेपः-पनं. -ED, a. प्रक्षालित्, निर्णेक्त, धीन्त, धावित, मार्जित &c. -Y, a. जलधर्मेकः. -WASH-ERMAN, s. रजकः, धावकः, निर्णेजकः, (रजकी, रज्जक्ष f.).

WASP, s. वरटा, गंधोली. =18H, a. कर्कशस्यभाव, वरटाशील.

WASTE, v. t. क्षि 1, 5 Por c., अव-सद c., मज c., क्षे c. (क्षपयति), व्हासं-क्षयं-नी 1 P, अप-चि 5 U, व्यय 10 (ब्यययति). 2 (Away) मुधा-व्यथ-इ 1 P or गम् c., a-&q 6P. =v. i. q(t-, &-q(t) = 3q a- pass., क्षयं-नाशं-लयं या 2 P or गम् 1 P, विनश् 4 P, अव-सद् 1 /, ज्हन् 1 P; क्षे 1 P; (in strength) अंगै: परिहा pass.; See LEAN. = s. श्वय:, नाज्ञ:, अपच-यः, व्ययः, व्हासः, अवसादः 2 अपव्ययः, वि-,क्षेपः, हरणं : ' w. of time ' कालक्षेप:-नाज:-हरणं-यापनं : ' w. of breath ' वाग्ड्यय:-क्षेप:. 3 (Land) खिलं-भूमि रि., महभू: - व. डच्छिष्ट, नि:सार, निर्मण. 2 निर्जन. ज्ञान्य, जिल, अपहत, जंगल; 'lay w. ' उप-धु 1 A, डप-इ 1 P, बाध 1 A, पीड़ 10. -ED, a. परि-, क्षीण, क्षाम, अपचित, &c. -FUL, a. अपन्ययिन, व-थाव्यायन , व्ययक्रील. - ING, a. क्षीयमाण, क्षायेन् -WASTEPIPE, ३. ट व्हिप्टजलनाली, परि(री)वाई:. WATCH, v. रक्ष 1 P, प्रति-,पा c. (पालयति); See PROTECT. 2 निद्ध्य 10, निरीक्ष 1 A, अवेस्. 8 ड-पास 2 A, उप-स्था 1 A; 'w. over ' अधि-छा 1 P. -v. i. जाग 2 P. (fig. also), रक्षार्थ जाग. 2 अव-धा 3U, अवहित-सावधान-व. मु; ' w. for ' अपेक्ष, प्रतीक्ष--s. रक्षां, निरूपणं. 2 रिक्षन् m., रक्षापुद्दः, रिक्षत् m. 3 जागरण, जागलकत्वं, दक्षताः 4 प्रहरः, यामः। ' W.house ' szwiz:: ' w.man ' (lag m., la-कः ; प्रहेरिक् ला., तेवोधिकः, वैतालिकः ; ' w.word श्रेत्ययहाच f. = FUL, a. जागरूक, रक्ष, साव-धान, अमृम्स. 2 प्रकानर in comp., उनिह.

WATER, 4. जलं, अकुन्धंनस् गः, चदकं, कारिङ प्रमस् गः। तीव, बल्लं, बीरिः समीमं, बार् रः, कप्रकृतिकः

पाथम् n.; 'land and w.' स्थलजले: 'place where w. is distributed ' प्रया, पानीयवाहिका: ' by w. ' जलेन, जलबत्भना; 'of first w. ' अनहर्य: 'it can hold w.' ममाणकोटि प्रवेद महीते. 2 मुझं, प-लाव:; 'make w.' मूत्रोत्सर्ग कू; 'w.-carrier' जलवाहः, उदवाहः, वृतिहारः: ' w.-closet ' शीचक्पः; ' w.-course ' जलमार्ग:, परि(री)वाह:; 'w.-fall ' जलपपातः, निशेरः; 'w.-ing place' प्रपाः 'w.man ' नाविक:, उदबाह:; ' w.-melon ' गोडंब', सेट n., तरंबुजं, कालिंगं; ' W.-mill ' जलचाल्यचर्का, जलयं-त्रं; 'w.-pot' घटः, कुंभः, कलसः-ज्ञः ; See JAR ; ' w.-proof ' जलामेच; ' w.-snake ' जलसर्प:; रा-जिल:; ' W.-spout ' जलवज:; ' w.-wheel ' घटी-यंत्रं, डर्दचनयंत्रं. -v. t. (जलेन) सिच् 6 P, मु c., उक्ष 1 P. 2 जलंपा c. or दा 3 U. -v. i. जलं मच 6 P or हा c. or प्त c.; 'my eyes are w. ing ' जललबस्यंदिनी नेत्रे. 2 लालायते (D.). -ED, a. π -लभ्यिष्ठ, अनुप; जलसिक्त; 'w. by rivers' नदीमातक: ' w. by rain' देवमात्क. → Y, a. जलमय (यी f.), जलात्मक, जलरूप; ' w. shafts ' वर्षश्वरा:, धाराश्वर-संपाता:. 2 जलाढच, बहुद्दा, जलभूयिष्ठ, अनूप, जलपाय. WAVE, s. तरंग:, ऊर्मि f., वीचि-ची f., कन्नोल:, भंग:, भंगि-गी f. = v. t. धू 5, 9 U or c. (धूनयाते), बि-आ-°, चल c., सं-,ईर c. 2 उत्काज 6 P, परित्यज 1 P. -v. i. इतस्तत: प्र-वि-चल् 1 P, धू pass. - प्र, a. तरंगित, अभिमत्, कक्षोलमय (यी f.), भंगिमत्, भं-गुर, उन्नतानतः

WAVEE, v. ं. दोलायते (D.), हैभीभू 1 P, सं-बी 2 A, विकृष् 1 A; 'his mind w. ed being at a loss which course to follow ' इत्येकपक्षाभयवि-क्रवत्वादासीत्म दोलाचलचित्तवृत्तिः (B. XIV. 34); oft. by अनवस्थित, अकृतनिभय also. =ING, a. अनिश्चित, दोलायमान, संदिग्ध, अनवस्थित.

WAX, s. लाक्षा (for sealing). 2 सि(क) नथं, सिक्थकं, मध्रिष्ठष्टं, मध्रुजं. 3 कर्षमलं, तोवमं. - v. i. वृध् 1 A; 'w. ing and waning' वृक्कियी; 'the moon w. ed' कलंबिको बसूब; 'w. ing hot' कोधिको सूरवा. 2 तिक्थकेन लिए 6 P or अंज् 7 P. - EN, - प्र, a. सिक्थमय (वी f.), शिक्थाक.

WAY, 8. मार्गः, पथिन् m., अध्वन् m., वर्धन् n., परिव वी f., अयनं, सर्गण-णी f., पद्धति-बी f., पपा; 'step in a wrong w.' अवधे पदसर्पयति (R. IX. 74). 2 अंतरं, मानं, पर्यतः, 'a little w.' हेषद्रं, स्तोकांतरं. 3 उपायः, युक्ति f. 4 प्रकारः, िभिः, री-ति f., क्रमः, मार्गः; 'a good way 'क्षतिपेथाः, सुपे-थाः, सत्यथः, सुपथः; 'a bad or wrong w.' अपं-धाः, अपथः, ज्यस्तः, हुरस्यः, विवागः, विपश्चः, करस्या, कां. कु)पथः; 'a place, where four w. a meet' स्ताहकः, वत्ववश्चः, वत्ववश्चः, दिक्काण w.' आंतरं, दूरक्

न्मोध्याः 'difficult w. 'कातारः-रं, वृत्तमं अस्त्री, दर्गसंचर:, संक्रम:. 5 (With numerals) Ex. by भाः 'in two w. s' द्विभाः शतभा &c.; 'a long w. off ' सदरं; 'on the w. ' अंतरा, अंतरे: 'stand or come in the (one's) w.' परिपंथी भू, अंतराब: &c. ('Obstacle', q. v.) भ; (lit.) न्यनप्थ-वि-षयं-या 2 P; 'in this, that-w. ' इत्यं-पूर्व, तथा; ' by w. of example ' निद्योनहारा-स्पोप ; ' lead sthe w. ' मार्ग भादिश 6 P or दश c.; 'this w.' 'this w. 'इत इतः; 'by w. of 'प्रतिन, रूपेणः 'make w.' अपसर, अपेहि, अंतरं दीयतां; 'in every w.' सर्वथा; 'in another w.' अन्यथा; ' w.farer' पश्चित:; See TRAVELLER; 'W.-lay' पथि निभृतं प्रतीक्ष् 1 A, (लुंडनार्थं, वश्वार्थं), पथि अव-स्कंद् 1 P; 'w.-ward ' प्रतीप, स्वैरिन्, दुरुं लित; See Obstinate; 'w.-worn' apequia, siani-जातखेद.

WBAK, a. दुर्बल, अशक्त, अबल, क्षीणबल, वल-प्राक्ति-हीन, नि:सत्त्व, निस्तेजस, निवॉर्य, अन्य-वल-प्राक्ति. 2 (In mind) भंद, अन्यभी, विकलिश्वत्त; 'w. point or side' छित्रं, रंभं, दोष:, ममेस्थानं. — EN, v. t. दुर्बे-लीक्त 8 U, शिक्त-वलंह 1 P, शिक्त अब-सद् ०. ०० अपिष 5 U; 'to be w. ed' अपिष pass.; See WASTE, LEAN. — ED, a. हतवल, क्षीणशक्ति, न्हस्त्र (form). — NESS, s. दोवेस्यं, वल-शक्ति-स्वयः-नासुः, असामध्ये, वल-सत्त्व-हानि f. 2 दोषः, (योवनदो-षाः); छिदं.

WEAL, s. हितं, कल्याणं, क्षेमं, श्रेयस् n., भद्रं, कुझलं; 'w. and woe' खुनाजुमं.

WEALTH, s. भनं, द्रव्यं, वसुः, n., अर्थः, विलं, इतिणं, सं-पद, हिरण्यं, विभवः, वैभवं, संपत्ति f., ऐर्थ्यं, रैं f., रि-(क्र)क्यं, युम्नं, स्वापतेयं; 'w. in cattle' गोधनं. = इ, त. धनिन, धनिक, धन-वित्त-वत् &ट., सधन, वित्तसंप्त्र, संशीक, वसुमत्, अर्धयुक्त, विभवद्यांकिन् sud sim. comp.

WEAN, v. t. स्वत्यं त्यज् c. or हा o. (हारपति) or विस्तृ c. 2 विरक्ती-विमुखी-कृ 8 U; See SEPARAME.
—ING, s. स्तत्यात्याग:. 2 विरक्ति f., वैरान्त्रं, संगत्यान:.
WEAPON, s. हाकं, अकं, आगुं, प्रहरणं, हेति f.

Wear, v. t. वरि-धा 3 U, च 1 P, 10, मृ 3 U, बस्
2 A. 2 (Away) क्षि 5 P, नस् ०., विल् द ०., मञ्चज् 2 P or ०., ज्वनंतिन नस् ०. 3 जीवीक 8 U. 4 अत-, सद ०., किद् ०., कम् ०., ग्रे ०.; See Fameur.
- v. i. (Away) कि pass., अवसद 1 P, अवन्य
pass. 2 (By use) ज 4 P, अजेरीम् 1 P;
' when the night had almost - worn array'
धीन मृथिशां अवायां; 'w. off' अवग्रत 1 P, अवस्य
4 P, क्ष pass.; 'w. out' अविनि-स्तरी-मृ, अवस्य
(v. i.) ज, वया 9 P, अजेरीम्, - 2. परि-भ्याः, अवस्य
(v. i.) ज, वया 9 P, अजेरीम्, - 2. परि-भ्याः, अवस्य

पचर्य:, डपयोग:: 2 घर्षण: 8 सेतु:, आलि f. = EB, s. धारिन, भृत in comp. = ING, a. धारिन, भृत, धर in comp. 2 परिधानयोग्य.

Weary, v. t. भायस् c., क्रम् c., क्रिट् c. – v. i. भायस् 1, 4 P, क्रम् 1, 4 P. – IED, a. वित्र, क्रांत, परिभांत, म्लान, जातखेद; 'w. of' निर्धिण, निर्वेदमापण; See Disgusted; 'w. of life' जीवितादुद्धिजमान: (Mal. 3). – INESS, s. क्रमः, भमः खेदः, भायासः; See Fatigue, Ed &. – ISOME, a. भमः खेद-जनन (नी f.), भायासकर (री f.), भमावह, क्रष्टमद

WEASEL, इ. नकुल:, बधु:, अंगूष:.

Weattler, s. काल:, दिनं; 'bad w.' दुर्दिनं; 'good w.' सुदिनं; 'if the w. be fine' यदि दुदिनं न स्याद: 'w.-beaten' वाताहत, प्रभंजनोपहत;
'w.-wise' वातादिलक्षणविद्, कालविद्. = v. ℓ. तृ
1 P. प्रत्यव-स्था 1 A; पारं गम 1 P.

Weave, v.t. **à** 1 P; a = 1 P, ij(n) a = 0 a = 1

Web, s. जालं, तंत्र-तंतु-संताति f.; (of the eye) प-टलं: ' w.-footed ' जालपाद

WED, v. t. वि-डड्-वह 1 P, परि-णी 1 P. = DED, α. ऊढ, परिणीत. 2 आसक्त, अवलंबिन, रक्षिन, (to an opinion); 'w.-lock' विवाह:; 'a wife married in w.-lock' धर्मपत्नी, सहधर्मचारिणी; See MAR-BIAGE.

 $\mathbf{W}_{\mathbf{EDGE}}$, s. कील:, ज्ञांकु:. -v. t. संवीड् 10, संबाध् 1 A, संब्द् 9 P.

WEDNESDAY, 8. बुधवासर:.

WEED, s. कक्ष:, नृणादिकं, स्तंब:; (fig.) गतिरोधनं, प्रसरस्तंभनं. 2 (W. s) वासम् n.; See GARMENT; 'widow's w..s ⁴ क्रिष्टनिवसनं, चीरं. -v. t. (Out) (कक्षं) डट्-इ 1 P, निदौ 4 P, उत्पट् 10. -ER, s. निदौन् m., कक्षोद्धारिन्. -y, a. कक्षपूर्ण-बहुल.

Weber, s. सत्ताहः, सतिदनं; 'w.-day वार:. =LY? a. साताहिक (की f.), सतिदैनिक (की f.). =adv' प्रतिसभाहें

WEEN, v. i. मन् 4 A; See THINK; 'over w.ing' अत्यंताभिमानिन.

Weep, v. i. इद् 2P, वि-लप् $1P_N$ अभूणि पत् o. or विमुख् 8P, आ-,क्षंद् 1P; See Cry, Lament—Ing, e. হবিন, বৈন, বিলাप:, आकंदन, कादितं, अभुतातः. -a. साञ्च, अभुतोचन.

WRIGH, s. t. नुक्-तृक् 10, नृहायां पृ 10. 2 (In mind) कि-मृज् 6 P, आलोच् 10, वि-चर् c., वि-गण् 10; See THINK. 3 (Anchor) इन्ह्; 'w? down' आभ-पृ 1 P, आनुक्रीकृ; 'w. duly' परिष्टिंद् 7 P,

स्कर्म निकल् 10. – v. i. Ex. by 'Weight' q. v.; 'What does it w.' किमारामिंदै; कि भारपरिमाणं; 'W. upon' धांडू 10, बाध् 1 A; See Afflict; 'W. with' मन pass.; 'dress w. a much with them' वेषस्तैबंह मन्यते. – a mo, a. तीलनं, विगणनानं. — a modert, a. मानं, भारः, तीलः, परिमाणं, भारपरिमाणं, गुरुत्वं. 2 गुरुत्वं, गीरवं, प्रभावः, भारः. 3 मारः, धुर् f.; 'of little a.' लष्ट्यं, लष्टुप्रभाव, अगुरु. – a. गुरु, महत्, सप्रभावः सप्रमाणं,

WEIR, s. बंधः, योगः.

Welcome, a. स्वागत. 2 शुन, इष्ट, हित; भिय, अभिमत, सुखद. -v. t. स्वागत व्याह 1 P, सभाज 10, अभिनंद 1 P, सल्ह 8 U, पूज् 10; (आधमम्परिभनिदितागमनेषु समीरेषु Ka. 49). -interj. स्वागत (with dat.). -s. स्वागत, सभाजनं, अभिनंदन. Weld, v. t. See Unite.

WELFARE, s. हित, कल्याण, क्षेम, कुञ्चल, भेयम n., भन्न, मंगल, सुख, भूति f., शिव, सुहिथाति f. WELKIN, s. नमस् n.; See SKY.

WELL, s. वापी, कप:, प्रहि:, अंध:, दीधिका (large w.), उद्यान; 'covering of a w. ' वि(वी)नाह:; ' reservoir near a w.' आहाव:, निपान, उपकृपज्ला श्रयः. 2 गाति $f_{\cdot} = a_{\cdot}$ क श्रालिन, स्वस्थ, सस्थ श्रारीर, नि-रामय, नीरोग, कल्य: See HEALTHY. 2 कु शल, क्षेम, स्खिन्; oft. by कुज्ञलं; अपि कुज्ञलमस्याः प्रजापालस्य मात: (U. 4) 'is she w. '; 'got w. again' पन: प्रकृतिस्थौऽभवत्, प्रकृतिमापनाः; 'know that we are doing w. in every respect ' सर्वेत्र ने वार्तमवेहि (R. v. 13). =adv. सु pr., (सुकृत, सुद-र्जन &c.); सुष्ठ, साध, सम्यक्; ' w. said ' साधूक्त, सू-कः, 'w. off' सहिथत a., विचवत्, सुरथः, 'you might as w. have kept all (fruits)' सर्वेषां र-क्षणापि न तव काश्वहोषोऽभविष्यत्. -interj. बाढं, तथा; 'saying very w.' युज्यते, बाढं, तथिति डक्त्वा; 'very w. 'भवत; 'w. then ' तेन हि. 2 (As expletive) भवत, अस्तु, gen. by तावत्; ' w. we go away now' साध्यामस्तावदधुनाः ' wi-behaved 'साध्वील, सब्तः; ' w.-being ' हितं, कुवालं; See WELFARE; 'w.-born ' कुलीन, सत्कलजात; 'w.-done' साध साध; 'w.-informed' बहुज, बहभूत; 'W.-meaning' सदाज्ञय, हितबुद्धि; 'W. nigh; See NEARLY; 'w.-read ' अर्थातिन, सर्वेशा-कापारंगत, बहुवृश्वन्; 'W.-wisher' हितकाम:, हितै-विन m., प्रिप्नैषी.

Welter, en i. लुह 6 P, लुट 4 P; See Roll. Wen, e. मासाबंद.

Wence, s. बंधकी, पुंचली, दुईना 2 कथ्या, तर्णीः -v. i. Fornicate, q. v.

WEND, v. t. (One's way) пр 1 P, че 1 P; See

(do; 'here he w. s his way 'इत एवाभिवर्तते. West, s. प्रतीची, पिश्वमा, वाहणी. =a.,-ERLY, =ERN, a. पाश्वात्य, प्रतीच्य, चरम, अपर. 2 पश्चिमा-भिमुख (खी f.). =WARDS, adv. प्रतीचीमिन, प्रती-च्याभिमुखं, पश्चिमादेशिः

WET, a. आई, क्षित्र, सिक्त, उक्षित, उत्तर, जलाई. = v. t. क्षिट् c., आईक्ष्ठ 8 U, आईयित (D.); See MELT. = s. आईता, तेमः, क्षेदः. 2 दुर्दिनं; 'w.-nurse' स्त-त्यदायिनी, धात्री, उपनाता.

Wether, 8. छिन्नवृषणी मेषः

WHACK, v. t. See STRIKE.

WHALE, 8. तिमि:, तिर्मिगलः.

Whare, ८. घटः, सरस्थानं. = ACE, ८. तरपण्यं-मूल्यं, घटदेयं जल्कः

W HAT, pron. कि (क:-का-कि), कि in comp.; 'w. then तैत: कि, कि तर्ह; 'w. is he doing now' स (राजा) किमारंभ: संप्रति (U. 2); 'w. is his name' किनामासी; 'w. else' अथ कि; 'w. is that to me' कि मम तेन; 'w. though' ययित. 2 यद्यद्. -interj. कथं, आः, कि, नन्. - EVER,-SOEVER, a. यद्-यद्. 2 यिकम, यिक-कित; 'to w. person' यस्मै कस्मैचित्पुरुषाय; यो

WHEAT, 8. गोधूम:, सुमन:. ■EN, a. गोधूममय, (s.) in comp.

WHEEDLE, v. t. चाट्रीकिभि: प्र-तृ c. or वं 10 or लह 10; See FLATTER.

NHEEL, s. चर्ना, रथांगं, मंडलं. -v. i. परि-भ्रम् 1, 4 P, परा-परि-आ-वृत् 1 A, मंडलाकारेण भ्रम्. -v. t. व्यावृत् c., भ्रम् c. -ED, a. चिक्रेन, चक्रयुक्त. -Wheel-wright, s. रथकारः, चक्रकारः.

Wheeze, v. i. कृच्छ्रेण धस् 2 P.

WHELP, s. शाव:-वक:, शिशु:, किशीर:.

When, adv. यदा; by loc. abs.; 'w. the speech was over ' वसस्यवित तिस्मन. 2 कदा; 'w.-ever,-soever ' यदा यदा, यदा कदिष्वत. —'Whence, adv. यतः, यस्मात. 2 कृतः, कस्मात. Where, adv. क, कुन. 2 यनः, 'w.-ever' यन यमः कृत्रापि, यन कृत्रचितः, 'w.-as' यतः, विषयेये तः; 'w.-by' येनः, 'w.-fore' यदर्थं, यतः, येन, किमथं, कस्य हेतोः; 'w.-in', 'w.-to' यनः, 'w.-upon' यदनंतरं, तदनु.

WHET, v. t. तिज् c., नि-,शो 4 P, कु 2 P. =s., =srone, s. शाण:-जी, शाणाश्मन me

WHETHER, pron. कतर:-रा-उत. -conj. कि followed by वा, उत, आही or आहोस्वत् (for 'or'), 'w. he do that or not' स तत्करोतु न करोतु वा.

WHEY, s. मस्तु n., दिधमंडं-

WHICH, pron. a. वत् (य:-या-यत्). 2 कि (क:-

का-[के); 'w. of two' यतर, कतर; 'w. of many' यतम, कतम; 'w.-ever' ex. by repeating (1). Whiff, s. कृत्कार:, कृत्कृतं.

While, s. क्षण:, मृहत:, काल:, समय:; 'for a w.' के कित्कालं, क्षणं; 'after a long w.' किरेण; 'not worth w.' निष्कल, निर्धेक, न डपयुक्त; 'worth w.' उपयुक्त. -conj., Whilet, यहा, यावत् (followed by तावत्); gen. by pres. part.; मार्म ग्रन्डंस्तृणं स्वत्तात 'w. going' &c. - ६ %. (away) क्षिप् 6 P, गम् c., इ 1 P, क्ष-तुर.

WHIM, s. कामचार:, कामकृत्ति f., छंद:, वृंदस् न., चापल्यं, मनोलील्यं, लहरी, चित्तरंगः; ''b one's w.' स्वच्छंदेन, स्वेच्छया; 'acting according to another's w.' छंदोनृतृत्ति f. —WHIMSICAL, a. कामचारिन, स्वैरिन, स्वैर, स्वच्छंदानुवर्तिन्, स्वच्छंद; च-पल, लोल, अनवास्थित-

WHIMPER, v. i. बालकवत् इद् 2 P or क्रंद् 1 P. WHINE, v. i. See MURMUR.

WHIP, s. कज्ञा-षा, प्रतोदः, प्रतिब्कषः-काः - १०.६. कज्ञाया प्र-ह 1 P or तड् 10 or खुद् 10 or दंड् 10 or आहत् 2 U. - PING, s. कज्ञाधातः-ताडने-प्रहारः; 'deserving w.' करय, कज्ञाधिः

WHIRL, v. i. घूर्ण 6 P, 1 A, परि-, अम् 1, 4 P. -v. t. घूर्ण c., अम् c. (अमयित). -s.,-ING, s. अम्णं, धूर्णनं, अमि f., आवृत्ति f.; 'w.-pool' आव-ते:, अमि:, अमः, जलावते:, जलगुल्मः; 'w.-wind' अमवातः, वातावतै:; वात्या, वाताअमः

Whisk, v. t. अतिज्ञीमं चल् c. or विश्विष् 6 P. = s. लघ्क्षेप: 2 चामरं (for flies).

WHISKERS, s. गंडलोमन् n., गुंफ:.

WHISPER, v. नीची:-उपांजु-वद् 1 P; कर्ण जप् 1 P or कथ् 10 or ख्या 2 P; कर्ण डप-जप्; 'w. aside' जनांतिकं वद. = s.,-ING, s. कर्णवादः, उपांजुवादः, कर्णजपः; जपः-पनं; 'in a w.',-उपांजु, जनांतिकं, नीचस्वरण. = ER, s. कर्णे(णं)जपः-कथकः

WHISTLE, s. जी श्रान्दः 2 वंश:-शी. =v. i. शी श्रान्दं क 8 U.

WHIT, s. लेकाः, लका नाधाः, अणुः, 'not a w.' न मनागिषः, न स्तोकमपि, नाल्पमिषः

WHITE, a. शुक्र, धेत, धवल, शुप्र, सित, गौर (र्रो र्र.), शुचि, अवदात, विश्वद; धौत, पांदुर, अ-वि-मल. -१८ धेतवर्णः, शुक्रवणः, शुक्रवणः, शुक्रः धेताः, सितः, &c.; 'dressed in w.' 'धेतवासो द्यानः - EN, v. t. धवलीकृ 8 U, धवलयति (D.) &co. - v. i. धवलीकृ 1 P, धवलयते (D.). - 18H, a. आपांदु. - NESS, s. शुक्रता, धावल्यं, शुप्रता, धवल्यं, शुक्रता, धवल्यं, शुक्रता, धवल्यं, शुक्रता, धवल्यं, शुक्रता, धवल्यं हिल् ए P or धवलीकृ; 'a house w. ed' सुधानवर्गः - s. सुधा, सुधालेषः - Whites, s. धेतपदरः,

€

WHITHER, adv. 514, St. 2 24.

Wambow, s. नर्खपद्य:, चिप्यं, नस्त्रवणं.

WHO-EVER, &c. See WHICH &c.

WHOLE, a. सकल, समम, कृत्का, असिल, समस्त, सर्व, अखंड, निवित्त, विश्व, अश्वेष, निश्चिष, पूर्ण, अनूम. 2 (Number) अभिज. = s. साकल्यं, कात्स्प्यँ, सामप्रचां, समासः; 'on the w.' एवं च, एतावता, समासतः, समसिन; 'the w. of'ex. by (a.). = LY, adv. समर्थ, साकल्यन, अश्वेषण, निरवशेषं, सर्वथा, सर्वतः = श्वः, सर्वथा, सर्वतः = WHOLESALE, a. Ex. by हेल्यं in comp., समस्त (विजयः); 'w. dealer' स्त्यं कि प्रवित्त ; 'w. buying' समस्तराविक यः.

Whondsome, a. पथ्य, आरोग्यावह; हितावह; See Salurary.

WHOOp, s. सिंहनाद:, क्ष्मेडा.

WHORE, s. See PROSTITUTE; 'w.'s son ' वेश्यापुँ-भ:; 'w.-monger' भुजंग:, विट:. = DOM, s. वेश्या-वृत्ति f.-प्रसक्ति f.

Willy, adv. किं, कुत:, करमात, किमथै, किनिमिन्त, केन हेतुना; 'w. do you do so' एवं करणे करतव हेतु:. 2 ननु; 'w. you yourself are before me' नन भवनिव ममाग्रे वर्तते (S. 2).

Wick, s. दशा, वर्ति f., वर्तिका, तैलिनीः

WICKED, a. (Of persons) दुष्ट, दुर्जात, दुरात्मन, पाप, ज्ञाठ, दुरावार, खल, पापकर्मन, दुर्शृत, नृज्ञंत, पापनान, पापचरित, अधार्मिक (की f.), दुन्नरित 2 (Of things) दुष्ट, पाप in comp., दुर pr.; 'w. policy' दुर्जातिः; See SINFUL. =LY, adv. दुष्टतया, दुर्शृत्ततया, खलवत. =NESS, s. दुष्टता, दौर्जन्य, पाप, दुङ्कृतं-ति f., पापकर्म, दुराचारः, अनाचारः. WICKER, a. वैणव (वी f.), वैदल (ली f.); 'w.-work' वैदलं.

WIDE, a. विस्तीण, विज्ञाल, ठर, विपुल, वृथ्; See BROAD; 'w. of the mark' लक्ष्यप्रष्ट-च्युत, अपास्ताविक (की f.). - adv., -LY, adv. विपुल, सर्वन, सु-अति-बहु pr.; 'w. known' सुविख्यात; 'w. awake' सुमबुद्ध; 'with eyes w. open' उत्युक्त-त्यम. - EN, v. t. वृष्ट्रक्-श्र-प्रि, विज्ञालीक, प्रध् 10. - WIDTH, s. विस्तारः, व्यासः, परिणाहः, विज्ञालताः WIDOW, s. विधवा, अ-गत-भतृका, विश्वस्ता, अनाथा, रंडा; 'child-w.' बालविधवा. - ED, a. अनाथा, नष्टभतृका. - EB, s. मृतपत्नीकः, गत्भार्षः. - EOOD, s. वैधव्यं, वैधव्यंदशाः

Wield, v. t. (इस्तेन) मृ 8 U, धृ 1 P, 10, प्र-दप-युज् 7 A, 10. 2 (A state &c.), प-, जास् 2 P, विषेष्ठ c.;,राज्यभुरा वह 1 P. = Υ, α. सुप्रयो-स्थ ; (body) अस्थानयोग्य (S. 2).

Wife, s. भाशी, पत्नी, जाया, वधूः, कलर्भ, दार गाः (pl.), इति, परिमदः, गृहिजी, गेहिनी, सहधार्मिनी, द

विता, यतभा, विया, कांता, हमणी, सेनं, गृहाः (pl.); 'a rival w. 'सपरनी ; 'taking a w. ' दास्परि-महः-किया ; 'क्षूक whose husband has gone abroad 'मोबितभर्तृकाः

Wig, & उपकेशः, कृत्रिमकेशः

 W_{IGHT} , s. माजवकः, जंतुः, प्राणि न् m.

WILD, a. बन्य, बनजात, आरण्यक, वब-अरण्य in comp.; 'a w. mountain' कांतारमध्यवर्ती-बनांतर्गतः। पर्वतः; बनपजः, बनगजः, बनगुष्पं &c. 2 हिंल, कूर, कृष्याद. 3 उन्मत्त, अतिच्याकुल; 'w. with anger' क्रोधोन्मत्तः; 'w. with joy' हवींन्मत्त, हष्विनंतर. 4 प्रचंड, तीवः; दुराँत, अनियंत्रण, उहामवृत्ति, उच्छृंखलः; 'w. storm' प्रचंडप्रकंपनः. 5 अयुक्तिक, अनुपपन, निर्थेक; See Absurd. — Erness, s. बनं, अर्ज्य; See Forest. 2 महः-, भूमि र्रा, धन्यकृतः. — Ly, adv. छन्मत्तवत्, प्रचंड, सीन्मादं, उच्छृंखलं. — NESS, s. बन्यता, रीहता, उन्मादः, &c.

WILE, s. छलं, कपटं, वंचनं, माया, छद्मन् n. - Wश्र.प्र.

а. भूरिमाय, मायाविन्, समाय, छद्मपर, कापटिक-छाद्मिक (की f.), सकपटः

WILL, v. संक्रप c., निर्दिश 6 P, निश्चि 5 U, निर्णा 1 P. 2 Wish q. v. 3 (As auxiliary) Futures or Pot. mood. = s. संकल्प:, संकल्प-इच्छा-स्निति 🗗 🙎 कामः, इच्छा, अभिलाषः, आकांक्षा, इष्टं; ' god's w. be done ' ईश्वरेच्छा बलीयसी, प्रभ-वृति ीगवान विधि:; 'against one's w. ' बलात्, हदात, अकामत:; 'would have Ler w. ' आत्माभि-प्राये निर्वेधपरासीत्; 'at w.' स्वेच्छया, यथाकारे, स्वैरं, काम in comp.; 'subject to the w. of another ' प्रतंत्रवज्ञ. 3 इच्छापत्रं. - FUL, a. कामतः ' कत. 2 स्वेरिन, काम-स्वेच्छा-चारिन, स्वेरवृत्त-गामिन, See WANTON .- FULLY, adv. कामत:, इच्छाप्वेकं, स्वैरं, बद्धशा, जानत्- a. अपि. - FULNESS, s. काम-चारः, स्वेच्छाचारः, यष्ट्रच्छा, स्वैरिता, स्वाच्छंदां.=ING, a. इच्छ, सकाम, उदात; oft. by desid. 2 इंट, अनु-मत, यथेप्सित. =INGLY, adv. प्रकामं, स्वेच्छया, का-मतः, स्वेच्छापूर्वे. - Would (that) Ex. by अपि नाम; अपि नामाहमप्यात्मनोनुरूपं वरं रुभेयोति (S. 1); 'w. I had loved him more 'वर तिक्रमण्डमधिकतरं लिप्धोऽभूवं; यदि ... अभविष्यं तर्हि अ-हो स्रोभनमापतिष्यत्.

Win, v. t. वि-जि 1 A, विजयम् e. भू; 'won the battle' युद्धे जनमाप, समरविजयी बभ्वः 'who is said to w. 'यो विजयीति गण्यमे-मन्यते. 2 लभ् 1 A, प्राप् 5%, %ee Get. 3 आकृष् 1. P, प्र-वि-लम् c., See Attract; 'w. over' स्वपक्षं पह c., अनुयाचिन् व. इ. - NER, s. जयिन् m., जेल् m. = NING, s. जवः. 2 लाभः, अजिते. - व. हदमहारिम्, चिनाकार्षिनः Winge, v. i. वि-क्त्र 1 A, सुद्ध 6 P; 'he did

10t w. ' स भयचिकतो नाभवत ; See START. /IND, क. वात:, वाय:, पवन:, पवमान:, अनिल:, स-ीरण:, मारुत:, मरुत् m., मातरिया भारत:, स्पर्शन:, jधव(वा)ह:, आज्ञाग:. 2 (In stomach) वात:, ाय:. 3 श्वास:; ' w.-fall ' वायपात:; (fig.) अ-उभ्यलाभ: ; 'w.-lass 'उत्तीलनी ; 'w.-mill 'वा-प्रचाह्यं चर्ता, वायुपेषणी. =v. i. वक्रं-कुटिलं-गम् or iq 1 P, जिहां या 2 P; 'the river runs w. ing 'or a koss' की जं कटिला नदी (S. K.). 2 Turn 1. v. =v. t. परि-आ-वृत् c. 2 पूर् 10 (मारुतेन), मा 1 P. 2 (Up) संपटीक 8 U, पिंडीक, डेप-,सं-ह [P; अव-सो 4 P; (hair) सं-इ, सं-वम् c., (संयमय क्रशपाशं Ka. 84). -ING, a. वक्र, कृटिल, निп. = s. बक्रं, वंक:, पुटभेद:. = WARD, adv. वाता-भिमुखं. = $\mathbf{Y}$, α . बातमय (यी f.), बातुल. = $\mathbf{W}$ IN-DOW, s. वातायनं, जालं, गवाक्षः

VINDPIPE, 3. श्रासनालिका.

VÎNE, s. मयं, द्राक्षारसः-आसवः; मध् n., मार्धाकः; म-दरा, मुरा; 'w.-bibber' मयपः, मुरापः; 'w.seller' मयाविकाधन्, शोडिकः

VING, s. एक:, पत्रं, पतत्रं, गरुत् m., डदः, मृत् m.; 'root of a w.' पक्षति f., पश्चस्तं; to be on the w.' डो 1 A; 'under the w. भ'आशित- a. 2 (Of army &c.) पक्ष:, दलं, पिभेदलं. -v.t., 'w. the way 'भेष्वक्रमणं कृ 8 U.-ED, a. पश्चिन, पतित्रन्.

VINK, v. i. ह्यभिष् 6 P, नि-मील् 1 P, पक्ष्म संक्रम् I P. 2 संकेतं-संज्ञां-कृ 8 U (नेत्रेण); 'w. at' उपेक्ष् 1 A, न गण् 10. = s. निमि(मे)षः, निमीलनं, पक्ष्मसं-कोषः. 2 नेत्रसंज्ञा, अक्षिसंकेतः

VINNOW, v. t. वि-, त्रुध् c., पू 9 U, बहलीक 8 U, भर्फुट् c.; (fig.) परीक्ष् 1 A; See DISCRIMINATE. — ER, s. पावक: — ING, s. पवनं, भर्कोटनं; 'w. ing basket' जुपै:-पं, भर्कोटनं

Winter, s. हेमंत:, जिशित्र:, तुषारकाल:, हिमागम:, हिम-जीत-काल:.=Winter, a. (s.) in comp.; हैमंत (ती_), हैम (मी f.). 2 जीत, जिशित्रः

WIPE, v. प्रपरि-मृज् 2 P or c., प्र-क्षल् 10, निर्धृष् 1 P, समृद् 9 P; See WASH; 'w. away,' 'w. out' पृम्ज, (स्वभावलोलेस्ययज्ञाः प्रमृष्टं R. VI-41), अप-अव-मृज्. -s. मार्जनं, प्रक्षातनं 2 प्रहारः. -ER, s. मार्जनं, प्रक्षातनं

WERE, s. तंत्र, तंत्री, तार:-रा. धानस्त्र, लोहतारा-स्त्रततु:.-v. t. तारायंत्रेण पेष् c. - v. त. संत्रमय (यी f.).
WISE, a. प्र(पा) ज्ञ, विज्ञ, विद्धाःध, ज्ञानवत्, पंडित,
प्रज्ञावत्, धीमत्, विवेकित्, सुधी, धीर, माति-बुद्धि-मत्,
ननीषिन, विद्धस्; See Learned also. 2 (Of
acts) सु in comp.; ज्ञानप्रयुक्त, वैद्य्यमूलकः; 'w.
saying' सुभाषितं; 'w. step' साधुमार्गः - s. प्र-

काह्य: ; See MANNER; 'in this w. ' एवं, ह्रन्थं.

LY, adv. प्रज्ञान, ज्ञानेन, सिववेकं, सम्यक्, सुसमीस्प, सुन्धु, पाज्ञवन. — WISDOM, s. प्रज्ञा, ज्ञानं, वैदम्प्यं, बुद्धि f., थीः, विवेकः, वैदुष्यं, पांडिन्यं, धीरता,
मनीवा. — WISEACRE, s. पंडितंमन्यः.

Wish, v. t. इष् 6 P, रहह 10 (with dat.), सं-, ईष् 1 A, बांछ 1 P, आ-,कांध् 1 P, अभिलष् 1, 4 P, कस् 1 A, बांछ् 2 P; oft. by desid. forms; जिम्मिपित 'w. es to go; ' जिस्क्षाति &c.; 'w./III to' असूयति (D.) (with dat.); अक्रांगलं आतंस् 1 A; 'I w. no evil to any' न मे कस्मिन् वि दौ- 'हजुद्धि:-हेषभाव:; 'I w. I could see him again' अपि नाम नं पुनरिप पश्येयं; 'he had noth pg left to w. for' न किमिप तस्य रहहणीयमासीत्. = 8 इ-च्छा, मनोरथ:, रहहा, ईहा, काम:, इष्टं, बांछितं, अभि-लाष:; वांछा, कांक्षा.

Wist, s. शुक्ततृणकूर्चकः

WISTFUL, a. See EAGER.

WIT, s. बुद्धि-मित f., मेथा, धी:; See INTELLECT.

2 बुद्धितीक्ष्णता, बुद्धिलास:-चातुर्थ; 'was at his w's end 'किंवकच्यतामूढ:-कुंठितमित:-आसीत्, निरुत्तर्शक्त: 3 (Person) वाक्चतृरः, नमेजः, परिहासकथः, ममेभाधा. 4 रसः, नमेन् ११., वैदग्ध्यं, सारस्यं, नमे-रसिक-डिक f., नमोलाप:-भाषणं; 'to w.' तय्था. -TY, ८. नमेवेदिन, नमेभाधिन; सरस, विदग्ध, र
सयुक्त; परिहासजनन (नी f.); 'w. speech ' परिहासालापः, नमेवाक्यं, नमोलापः.

Witch, s. डाकिनी, मायाविनी, कुहकिनी, मायिनी - ERY, 'w.-craft', s. माया, अभिचारः

With, prep. Gen. ex. by instr. 2 (Manner) by instr.; पीत्या 'w. affection'; by comp. with स; सहप, समयं &c.; प्व, प्वंक in comp.; 'w. respect' मानपुर:मरं, आदरप्वंक. 3 (Accompaniment) by Bah. comp.; 'Madana w. Rati' रितसहायो मदनः; सक्रणो रामः; gen. by सम, साकं, साकं, सहस्तं, with instr.; 'send the book w. Tama रामहस्त पुस्तकं भेषय. 4 (With verbs) : 'b live w.' सं-वस. 5 (On the side of) पक्ष. 6 (In the opinion of) मनेन, मते, (तव मतेनार्किनिकरिपेद); 'w. all' अनाद्वय; See 'in spite of' under Spite. -Al, adv. समं, तथा च, अपि च, तथेव.

WITHDRAW, v. t. प्रात-, स- ह 1 P, अपाकृत् 1 P, अप-नी 1 P, प्रत्यव-हः, 'w. s the world into himself 'आत्मन्येवाखिलं विश्व संहर्गत. –v. i. अप-क्रकृ 1 U, 4 P, अप-स 1 P, अप-गम् 1 P, प्रावृत् 1 A; See RETIRE. –AL, s. संहारः, संहर्ग, अपनयन, अपजन्मः-मणं

WITHER, v. i. के 1 P, के 1 P, वि-च pass.; सर

1 1, क्ष pass. = v. t. नज् क, ज्यू c.; See E.DE.

-ED, a. म्लान, म्लान, विज्ञीक जुटक, जीले.

WITHERS, 8. स्कंधदेश:, स्कंध:

WITHEOLD, $v.\ t.$ नि-मह 9 P, अव-नि-रुध् 7 U, नियम् 1 P, पाति-,संह 1 P, अयसं-ह, वि-धृ 10; न दा 3 U.

WITHIN, adv. अंतर in comp.; अंतर्वर्तिन्. 2 चित्तोकूत, आंतर. (a.). -prep. अंतरे, अध्यंतरे, मध्ये, अंतर्
in comp.; 'w. the house' गृहा-यंतरे, अंतर्गृहें
ॐतः: 'w. six months' वण्मासाम्यंतरे, वण्मासामध्ये;
अवीक् (with abl.). 2 (In the reach of)
गोचर, विवय, प्राह्म, in comp.; 'w. hearing'
कुणगांधरीभूत; 'w. the reach of eyes' नयनगोचरे, नैयनविवये &c.; 'w. the reach of the
hand' हस्तप्राप्य-प्राह्म.

WITHOUT, prep. विना (with acc., instr., abl.), अंतरंण (with acc.), ऋते (with abl.), वर्जायत्वा, सुकत्वा, विहाय (with acc.); by अ-निर्-pr., हीन, रिह्न, वर्जित, व्यतिरेक्तंण, व्यतिरिक्तं in comp.; 'w. delay' अविलंबं; 'w. doubt' नि:संत्रायं, असंत्रायं; 'w. money' धनहीन-रहित, निर्धन- 2 (Before participles) By अ (अन्); 'w. buring' अदहन्, अदग्ध्वा; 'w. being marked' अलक्षित. 3 बहि: (with abl.), बहिभींग. —adv. बहि:, बादात:; 'lying w.'बहि: स्थित.

WITHSTAND, v. t. निरा-प्रति-क् 8 U, प्रतिकृत्यिति (D.), वि-रुध् 7 U, परिपंथीभू 1 P, (बद्धपरिकरस्य तेन कैलोक्यमाप क्षमं परिपंथीभिवतं Ve. 3); प्रत्यव-स्था 1 A; See Oppose.

WITNESS, s. साक्षिम् m.; 'w. es for prosecution' पूर्ववादिनः साक्षिणः; 'ear-w.' श्वतसाक्षी; 'eye-w.' दृष्टसाक्षीः 2 साक्षात् दृष्ट् m. 3 साक्ष्यं, प्रमाणां -v. t. पत्यक्षीक 8 U, प्रस्यक्षं दृश्च् 1 P; See See. 2 साक्ष्येणं, प्रमाणीकृ. -v. i. साक्ष्यं द् ा 3 U, साक्षीम् 1 P.

Wizard, s. मैं।याकार:; See Magreian.

. Woe, s. दृ:खं, कोक: See /Sorrow, Grief.
—interj. हा, धिक, (with sort); अहो बत, हा कटं.
—FUL, a. Sorrowful, q. v.; ' is in a w.
plight' कटमभ्यापत्र: (U.3).

Wolf, 8. वृकः, कोकः, ईहामृगः.

Woman, इ. सी, नारी, अंगना, अबल, योषित, विनता, ललना, योषा, सीमंतिनी, वधू:, वामा, महिला; 'nobly-born w.' कुलांगना, कुलजा; 'young w.' मुंदतिः ती, यूनी, तरुणी, प्रमदा, बाला; 'beautiful wं? मुंदरी, प्रमदा, सुभँगा, निर्ताबनी, वामलोधि क्रिंद्रें (an excellent w.' वरारोहा, मनकाशिनी, उन्नम्, वरवाण-नी; 'passionate w.' कोपना, भामिनी; 'old w.' स्थावरा, वृद्धा, जरती; 'virtuous w.' सक्री सुक्री,

पतिनता, सुचरित्रा, कुलकी, कुलपालेकाः - HOOD, ह योवनं. - ISH, a. कीवन् ind., क्षेण (णी f.) - KIND, s. क्षीजनः, अवलाजनः, क्षेणं. - LY, a. (s.) in comp.; 'with w. timidity ' क्षीस्वभाव-सुलभकातरतयाः

Womb, s. गर्भः, गर्भाज्ञयः, गर्भस्थानं.

Wonder, s. बिस्मयः, चमत्कारः. आश्चर्यं, कौतुकं. 2 अड्तं, चित्रं, अडुतवस्तुः, 'it is no w. that' नैतिबिन्तं यद् &c., किमत्र चित्रं, 'w.-struck' विस्मयाकुल-उपहृत-आपत्र. =v. i. वि-िस्म 1 A, by (s.) in comp.; w. ed at hearing the news' वातांभव-णेन संजातविस्मयः, साविस्मयः वभूतः = FUL, Wonderous, a. अडुत, आश्चर्यभूत, विस्मयकर (री ति.), आश्चर्यं, वि-,चित्र, विस्मापक. = FULLY, adv. अडुतं, साश्चर्यं. = INGLY, adv. सविस्मयं, साश्चर्यं.

Wont, s. अभ्यास:, रीति f., संप्रदाय:, आषार:, नित्यञ्यवहार:. =ED, α . परिचित्त, तित्य, अभ्यस्त; 'w. nature' रवभाव:, प्रकृति f.; See Nature; 'to bring to one's w. nature' प्रकृती स्था c., प्रकृतिस्थ- α . कृ.

Woo, s. (विवाहार्थ) याच् 1 A, अर्थ् 10 A, अर्थ् राध् c. -ER, s. विवाहकाम:, विवाहार्था.

Wood, s. कार्ट, द्राह n. 2 वनं, अरण्यं; See Po-EST; 'w.-apple' किंपित्थः; 'w.-cock' काष्ट-वृत्र-हकुटः; 'w.-cutter' काष्टच्छिद, काष्टिकः; 'स.-land 'तृश्च-बृक्षावृत-भूमि f.; 'w.-man' आटिकः; कार्जिवन् m., 'w.-cutter', q. vदः (w.-nymph' वनदेवता; 'w.-pecker' काष्टक्टः, दावीघाटः; 'w.-pigeon' हारीतः; 'w.-sorrel' चुकिका, दंतज्ञाटा.-ED, a. वृक्षावृत, सवृक्ष.-EN, a. काष्ट-दाह-मब (यी f.), काष्ट-दाह in comp.-y, a. वृक्षाकीण, दु-मभूषिष्ट, दुमावृत. 2 Silvan, q. v.

Woor, s. प्रतितंत्र:, वाणि-णी f. Wool, s. लो(ग्रोभन् .u., दर्णा (of sleep). -LEN, a. लोमज, और्ण (णी f.), दर्णामय (यी f.); मेवलोमज; 'w. cloth' और्णवस्त्र-पटः. -Ly, a. लोम-ज्ञा, रोमवत

Word, s. शब्द:, नामन् n., पद, तस्तुर्ध; 'w. for w.' यथाशब्द: 2 वधनं, संगर:, प्रतिक्रें प्रिटः Promise, ; 'true to, or keeping, on sw.' क्र्यापालत-संगर:; 'you have given your w. '-विह्तपातिश:-दन्तवधन:-असि; 'to break one's w.' विस-वद 1 P, प्रतिश्चां लप् c. 3 वावयं, वधस n., वाध f., दिक्त f., प्रध्यनं; 'whose w. can be trusted आसः, आसश्चां के प्रध्यवक्ता; 'war of w. s' वाययदं, वाक्लहः; क्रियोश of few w. s' मितवाक्, अ-िष्पाली. ध संदेशः, वाती; 'in a w.' कि बहुना; 'in a few w. s' स्मार्थतः, समासेन; 'upon my w.'

